ПОШТАРИНА ПЛАЋЕНА У ГОТОВУ

БЕОГРАДСКО ИЗДАЊЕ

ВРЕМЕ

ДИРЕКТОР: Драгомир М. Стојадиновић

ГОД. XVIII — 5739 БРОЈ | БЕОГРАД, 6, 7, 8 и 9 ЈАНУАР 1938 | ПРИМЕРАК 2 ДИНАРА

Standard Radio

Њ. Кр. Вис. Кнез Намесник Павле

У ПАВИЉОНУ „ЦВИЈЕТЕ ЗУЗОРИЋ"

Њ. Кр. Вис. Кнез-Намесник Павле у пратњи ађутанта пуковника г. Поповића посетио је јуче у 3 часа по подне изложбу бугарских карикатуриста и сарајевских ликовних уметника. Том приликом Њ. Кр. Вис. Кнез-Намесник Павле показао је велико интересовање за изложене радове

„ВРЕМЕ" У АЛБАНИЈИ

Краљ Зог I нам говори...

„Раније је Балкан био огњиште на коме је распиривана ватра непријатељства. Данас, Балкан даје пример толеранције, пример држава које знају да цене мир".

Д[illegible]ре[illegible]ст-баше је указана „Времену" привилегија као приликом прославе 25-то годишњице албанске независности. Док су остали страни новинари — као и све друге делегације — добили аудијенцију у групи, Њ. В. Краљ Зог I, одвојио је читав сат свога иначе скупог времена, да прими главног уредника „Времена" и да у специјалном интервјуу за јединствени број нашега листа, изнесе своје погледе на општу ситуацију у свету, своје погледе на међубалканску политику и читав план будућег развоја Албаније.

„Ја не верујем у рат"...

— Наше две земље су добри суседи и пријатељи — рекао ми је Краљ Зог I, показујући ми столицу поред великог писаћег стола и нудећи ме цигаретом, по старом албанском обичају. Ми имамо исте потребе и исте жеље: да се у миру развијамо. Хтео бих да то подвучем — а то би био одговор и на ваше прво питање — да је интерес свих малих земаља, а поготову младе Албаније, да се одржи мир, јер се само у миру може напредовати.

„Ја не верујем у рат. Истина је да хоризонт није јасан. Постоје у свету, а и у Европи, тешки проблеми, али није немогућно решити их. Кад кажем ја не верујем у рат, мислим, да рата неће скоро бити, а ако се сви проблеми срећно реше, као што се показује до сада воља, онда сам уверен, да до оружаних међународних сукоба уопште не може доћи.

Краљ Зог говори добро немачки, а зна и наш језик. Говори врло течно, пријатним гласом пресо цигарете са мрким папиром од специјалног елбасванског дувана.

„Што се тиче односа на Балкану, могу вам рећи да сам задовољан што Балканци живе у миру. — Раније је Балкан био огњиште на коме је распиривана ватра непријатељства. Данас, Балкан даје пример толеранције, пример држава које знају да цене мир.

„Задовољан сам и добрим узајамним односима не само између Албаније и њених суседа, него и између осталих држава на полуострву. Главна питања су решена. Остале су ситне ствари и финесе, али ја верујем да ће они који воде умети да и те ствари изгладе. Не само пријатељски него и братски".

(Наставак на 4 страни)

Рођендан Њ. В. КРАЉИЦЕ МАРИЈЕ

Њ. В. Краљица Марија прославља трећег дана Божића свој тридесет и девети рођендан.

Њ. В. Краљица Марија Своју племениту нежност према својим малолетним Синовима са истом материнском љубављу преноси и на сву југословенску децу, према којој показује старање достојно примера велике мајке.

Хумани рад југословенске Краљице у духу је Њеног општег старања за мале и небринуте, а изражен је у Њеној пажњи и помоћи многим добротворним установама, које су под Њеним покровитељством.

Њ. В. Краљ и Њ. В. Краљица (Фото „Ронан")

Претседник румунске владе Г. ОКТАВИАН ГОГА

изјавио је дописнику Времена у Букурешту да ће координирати своју спољну политику политици г. др. Милана Стојадиновића

МИНИСТАР СПОЉНИХ ПОСЛОВА г. Мическу посетиће ускоро Београд

(Од нашег сталног дописника)

Букурешт, 5 јануара. (Телефонски извештај.) — Вечерас у 18 часова претседник румунске владе г. Октавијан Гога примио је дописника „Времена" и дао му следећу изјаву:

„Био сам прошлога лета у Београду а циљ мога пута је био да лично упознам вашег претседника владе г. др. Стојадиновића у коме сам упознао великог политичара и државника необично широког хоризонта и савршеног познавања међународне ситуације, чији је реалан дух и необичан политички такт у данашњим тешким приликама учинио историјске услуге југословенском народу и држави.

„Цењећи у највећој мери рад и тежње г. др. Стојадиновића, ја ћу радити у савршеној хармонији и споразуму са њим и координирању румунску спољну политику са политиком коју води југословенски премијер на највеће добро свога народа.

„Имао сам задовољство да будем примљен у аудијенцију код Њ. В. југословенске Краљице Марије сад кад је била у Букурешту и тада сам изјавио узвишеној Мајци младог југословенског Суверена своје дубоке осећаје које одувек гајим према југословенском народу и своје намере о што тешњој румунско-југословенској сарадњи у будућности.

„Настојаћу да се по могућству ускоро састанем са г. др. Стојадиновићем, али сматрам да су разговори које смо имали приликом мога последњег боравка у Београду за сада довољни да обезбеде паралелан рад обеју наших савезничких и пријатељских земаља. У осталом, г. Истрате Мическо, наш министар иностраних послова, посетиће ових дана Београд, где ће имати детаљне разговоре са г. др. Стојадиновићем по питањима која интересују спољну политику обеју земаља.

М. М.

Г. Гога

ВЕЛИКИ БОЖИЋНИ НАГРАДНИ КОНКУРС „ВРЕМЕНА"

ПРВО ПИТАЊЕ

Који је ово наш владар?

Овај купон исеците и сачувајте да би га приложили заједно са осталима уз завршни купон.

Одговор на ово питање исписати само у завршни купон.

Јуче је кроз Београд пропутовала будућа грчка ПРЕСТОЛОНАСЛЕДНИКОВИЦА

Јуче ујутру пропутовала је кроз Београд, на путу за Атину, будућа грчка Престолонаследниковица принцеза Фредерика Брауншвајг од Хановера, у пратњи свог оца војводе од Брауншвајга и Лиинебурга, мајке принцезе Марије Луизе и своја четири брата - принца. Поред тога у пратњи су били и принцеза Маргарета и принц Ерик од Данске, поред других високих личности из аристократског света.

Услед невремена, симплон је имао закашњење од читава три часа и стигао у 10.05 часова уместо 7.25.

У име Њ. Кр. Вис. Кнеза-Намесника Павла, капетан г. Марко Аџарић поздравио је високе путнице и предао принцези Фредерики и њеној мајци цвеће. Принцеза Фредерика добила је диван буке буријевка, а мајка руже.

На наваљивање новинара будућа грчка Престолонаследниковица појавила се на прозору вагона и дозволила да сниме неколико пута. Ова млада и лепа девојка очарала је присутне својом скромношћу а три букета дивних руже ранила и буријевка та лепо пристајали њеном нежном и симпатичном лицу.

Тачно у 11.05 часова крен је симплон и однео срећну вереницу и њену нову отаџбину.

Принцеза Фредерика на београдској железничкој станици

БАН ДРИНСКЕ БАНОВИНЕ др. Душан Давидовић напрасно преминуо

Сарајево, 5 јануара. — **Вечерас у 21.15 часова напрасно је умро бан Дринске бановине др. Душан Давидовић.**

Пок. др. Давидовић враћао се из Београда где је боравио неколико дана ради важних послова. На станици Месић Рогатица њему је нагло пошло тако да је у бесвесном стању стигао у Сарајево.

Одмах је пренет у болницу где су лекари употребили све што су могли само да му спасу живот.

Међутим, услед тровања крви, смрт је убрзо наступила.

Претседник владе г. др. М. Стојадиновић на изложби бугарских и сарајевских уметника

Јуче по подне око 4 часа претседник Краљевске владе и министар иностраних послова г. др. Милан Стојадиновић у пратњи шефа кабинета г. др. Протића посетио је изложбу сарајевских ликовних уметника и бугарских карикатуриста у павиљону „Цвијета Зузорић".

Срећан Божић!

Свима својим читаоцима православне вере редакција и администрација „Времена" честитају празник Христов рођења

Одјеци

ШТА ЋЕ ПОЈЕСТИ ЧИТАЛАЦ?

Пре неки дан послали су ми родитељи из Крагујевца пакет колачића или нешто слично, не сећам се више. Ја сам, наравно, позвао другове из разреда да дођу да заједно једемо. Кад смо отворили пакет, видели смо да је у њему само једна врста колачића, и то онај најобичнији, који се продаје у свакој пекари. Ја сам се, наравно, постидео, а и другови су се мало подсмевали. Ја сам, наравно, одмах отишао у кућу и рекао мајци да ми пошаље још неке врсте колачића, али она ми је одговорила да нема више ништа, да сам све појео. Ја сам јој рекао да нисам ништа појео, већ да сам све поделио са друговима, али она ми није веровала. Ја сам се онда наљутио и рекао јој да ћу ја, ако ми не пошаље још нешто, отићи у Београд, па ће онда видети шта ће рећи. Мајка ми је одговорила да ће ми послати још нешто, али ја ништа нисам добио. Ја сам се онда наљутио и отишао у Београд. Ту сам видео оца, који ме је питао зашто сам дошао. Ја сам му рекао да сам дошао зато што ми мајка није послала још колачића, а он ми је одговорио да ће ми послати

ПОЛИТИЧКИ БОЖИЋ

Божићни мир у дому

Кад нас је дубоки снег и жир, као у Божићној легенди. Чини нам се, њоникад, да смо променили географски положај и да смо се нашли нашпоредо са оним срећним скандинавским земљама, до којих, изгледа, рат дођире само као йотмули, далеки тутањ. Јер и код нас, сада, рат йостоји само у новинама. Досйора се мислило, да је свет тако мали и тако йовезан, да и најмања буктиња може йроузроковати йожар, само ако зазвани ма коју део кугле земљине. А ево, на земљи букте два йожара: један на Блиском Западу, други на Далеком Истоку, а наш свет ийак остаје йри својим тековинама и напицама као да га се обе краме врло мало тичу!

Принцип локализације, као основно йравило дийломације у 1937 години, сйровео је огради зу света: оног, који ратује, од другог, који избегава рат. Та два света више се не узнемиравају, тиме су обе савремене драме, шйанска и кинеска, добиле неузнемирујући карактер у односу йрема другим народима. Нису ейидемије. Вести са фронтова йримају се сада мирније, као јутарње новости, без бојазни од комйликација. Јер их се сваки чува.

Видели смо, током 1937 године, да су и велике силе йретиостављале све — миру. Претйостављале су мир йо који йут и своме йоносу и своме йрестижу! Ниje се могло замислити раније, рецимо йред 1914, да се одиграју и мањи чинови, него што су зайоседање Балеарских Острва на очишлед заинтересованих имйерија; да Јайан уйадне у Кину до исйред совјетског колоса, а да овај не мрдне; да се „Панеј" йотойи и цела афера заврши са ориjенталски учтивом разменом нота и обја шњења; да се јайанска блока сйрема на Хонг-Конг, у чаор енглеских интереса, а да не наиласи ни на какав отйор! И за мање узроке, йре 1914, йловеле су ратне флоте, за два сата, у нейослушне воде. Данас никоме није ни до казивања, ни до зайитања. Неко би то смиривање тенденциозно крстио слабошћу сила. Можда би то било йрегерано тумачење једне далекосежности, о ности и разумности. По трачима у Европи, чак и ако је биo унајмље засекао мине Лондон—Париз—Мо ва йред зрачењем новог тро ла Берлин—Рим—Токио, ни је могло измаћи оку, тико је то отйилмеље сйа ало мир. Принцип разума владавао је често йримиј ме својстау и реали гледалу на чињенице су одговорним држава ма све чешћи саветодав изборити адмирали и ше генсавалтабова, можемо а годарити за тишину, ко ослала у овом великом делу Европе.

Лондон је несумњиво својим намет ним уйорноћу йод г. Чемберленом успео, да осигура свој једног идеолошког рата, као што је онај у Шйанији — где се битком код Теруела йоказала сва неосновано ст брзог свршетка — као и другог рата за сировине, који се води у Кини, да и један и други рат сведе на њихове стриктне територије, да их сгради од осталог света. Тиме је за све нас у Европи, Лондон знатно умањио ратну опасност, а рат сво на стећен свакодневног сйектакла. Постојећи ратови, имају остати само йризорје и не смеју бити ничиме више до йризорја! Задатак дийломације је данас сас у томе.

Шта је још 1937 година дозвано открила? То је, да се најнадмоћ ија сам да носи са најадарени! Нико ни од кога није више у стању да очекује йомоћи. Нико ни за кога нејне, нити може интересирати и йород најбоље воље: ни Европа за Америку у Кини, ни Америка за Европу у Кини или Европи. Сједињене Америчке Државе са својим йриродним и најбоље одбрамбеним линијама, које се зову океани и који надмашују и Мажиноваву технику, земља као ретко која осигурана, тешко ће, у будуће, бити йокрет тана ван својих граница. Брисел је, онамо, био довољно осетљиви барометар њеног негативног расйоложења.

Треба бити искрен йа рећи, да и у Европи не треба очекивати интересивање једне или друге силе за трећу. Парички „Пойилер" је 28 децембра у једном од својих настуйа искрености донео у томе смислу један едиторијал, који се йо луцидности може йрийсати само г. Блуму. У њему се йрикаже, да је француско једно љење желело сближење Пољске са Немачком и Југославије са Италијом. Изгледи једног рата између Италије и Југославије нису се никоме йойадали у Француској, а најмање ратничким круговима, тврди „Пойилер". „Радни народ несйорно би тешко могао сгвагити: како Француска може ступити у рат због бољског коридора, Горње Шлезије или Далматинске обале". Зато и „Пойилер" закључује, да је немачко-йољско и италијанско-југословенско зближење, уласило у окоир жеља француског. јавног мњења и йозитивних чланова француске йолитике.

Окуражујућа искреност! Једном више, тврдило се, да сва на йравом југу. Прижељкивани стварни „маслон" на зайадне демократије сее мање је био остварка. Ако смо зато, што би, како „Пойилер" вели, француским радницима тешко било објаснити шта је Далматинска обала, већ и зато, што Велика Британија никада никакве савез нама није йонудила, нити ће је најамет нудати, да нам за йонуди! И ми смо били йринуђени, реалисти какви смо, да йоведемо йолитику наслона йре свега — на себе саме!

И, за ову годину дана, не би се рекло, да смо учинили рђав йут. Отказао йостоји наша држава, од Карађорђа, веће мора лне йобеде није било до те, да је Југославија данас изван сваке дискусије, изван сваког сйора, рађо ойћена, йризнавана и йозивана! Мир на Балкану имйонује данас целој Европи! Тај мир није ничији дарак, већ йроизвод наше сойствене добре воље и одлучности, да у хармонији интереса отклонимо сее несйоразуме и сва искушења. Ако југословенски, бугарски, грчки, румунски и турски земљорадници уживају данас у миру плодове својих йроизвода, заслуга ирийада реализатора Балканског сйоразума, који су тај мир изнуделили из сна на јаву. Што југословенски грађанин ужива данас мир на својим границама и осећа безбедност своју и свога дома, што је могао дожйвети йочетак йериода од библиских „седам дебелих година", йочетак изобиља, добрих жета и средње Божје благословене године, која се у нашој земљи воли. За ту йолитику главна заслуга ирийада Принц Намеснику Југославије, Њ. Кр. Вис. Кнезу Павлу, који је трасирао йут југословенске йолитике сйоља и унутра. Јер, данас, Он је тај Архитект нашег мирног дома, у коме са божићном песмом на уснама слављамо йразник Христовог рођења.

Шведска земља богатства и равнотеже

Стокхолм, јануара

Можда ниједна земља није предмет толиких проучавања као што је данас Шведска. Један амерички писац казао је за њу, да је йронашла „средњи йут", йут који без потреса и револуција води средњи, и отада је настала йрава јагма око проучавања шведских йриника. Додуше, Шведани мисле, нешто из скромности, али и због супротних схватања, да то није средњи йут и да се страници лако йоводе за сйољашњим сјајем неких постигнутих резултата и доносе неоправдано ласкаве или погрешне закључке. Али они можда греше у томе. Изблиза не могу да уоче ствари, које страни, боље падају у очи. Било да је шведски йут средњи йут или не, он је свакако наговештај једне линије, којом се мора ићи, ако се друштво хоће мирно и без потреса да прилагоди захтевима нових времена.

Ко данас посматра Шведску, прво што ће га изненадити у поређењу са континенталним мерилима, то је огромна изједначеност међу људима. На улицама Штокхолма (нако он није Шведска, али као йростоница свакако је просек средње и несређене земље) скоро је немогуће видети одрпаног човека. Не срећу вас нигде испружене руке бедне дечице, нити салетају молећиве очи спарушених људи и жена. Изненадиће вас још више здрав, добро хранљен израз свих, од йристанишних радника до банкара.

Ви ћете узалуд покушати да оцените по спољашњем изгледу који йролазник йрипада овој или оној категорији. У неком отменом изразу лица ви ћете можда видети йрофесора или вишег чиновника, а он је међутим само чистач улица. Сада, за време ових снежних дана око 7000 радника чисте снег са улица. Међу њима нашли ћете на младеће у скијашким одрпама за које бисте у осталој Европи мислили да долазе са скипартије. Они често скија носе лопате. Један мој познаник, страиац мало утањалијег изгледа, са горчином ми се жалио, можда мало претерано, како у најбољим локалима не знате: да ли у вашем суседству нека отмена дама иде графица или служавка.

То су само спољашњи утисци и само по њима ценити шведски живот било би сувише површно. Било се, међутим, мало дубље загледа у тај спољашњи сјај, наћи ће се да он ни најмање није неко „Потемкиново село".

Просечна зарада једног радника у Штокхолму износи 3865 круна годишње. У нашем новцу по стварном курсу око 45.000 динара.

Почињемо од радника, јер је он тај елеменат који уноси толико неспокојства у великим индустријским државама. Радник је данас у пуној мери задовољан у Шведској. Не само што је својом организацијом успео да извојује за себе извесна права, него и зато што су послодавци, хтели не хтели, прихватили то стање као подношљиво чак и корисно. Претставник највеће индустријске организације рекао нам је да сматра да је добро што су радници одлично плаћени, јер они то и заслужују. Нитре радник није тако ефикасан и савестан као у Шведској. Данас има могућности да они буду добро награђени, а за случај кризе друштво ће чинити све да се незапосленост не неполи у рђавим манифесацијама. Доуше, мисло не зна докле ће да траје просперитет,и капиталисти сасвим разумљиво имају јаких приговора, који су у нужни израз борбе између капитала и рада, али борбе у којој је правило мирно решавање и разумна процена супротстављених интереса.

Сви послодавци по правилу закључују колективне уговоре са својим радницима и за доказ да су односи стављени на здраве основе је факат да је 1936 године било свега 92 штрајка који су повукли за собом неких 12.000 радника. Истина, Шведска је данас у највећем просперитету који је икад доживела. Њена радиност је данас виша за 44% од најбоље, 1929 године. Тај висак у Енглеској износи само 25%, а у Америци је још увек испод нивоа 1929. Отуда није никакво чудо ако се данас сматра, да не постоји питање незапослености у Шведској (свега неких 10.000).

Важно је са гледишта шведског мерила шта све држава и општине чиие да се услови незапослених, кад их има, буду што ауе буде, учине сношљивим и по друштво неопасним. Јањске године издато је за 20.000 незапослених, што од државе, што од стране општина, око пола милијарде динара, а још је интересантније да данас, у јеку просперитета, држава помишља на могућност нове кризе и већ се спрема да је достојно дочека. Влада је ставила у задатак једној комисији да испита цео проблем и да проучи који би се радови имали да изводе за наредних 10 година унапред за случај кризе. Та је комисија поднела опширан извештај и детаљан буџет за те будуће радове. Потребна сума изнела би око 3 милијарде круна (око 36 милијарди динара), а подизале би се хидроелектричне станице. изводила електрификација земље, грађиле болнице, школе. другде јавне установе и парочито би се обратила пажња на унапређење села. Општине би исто тако имале да изводе низ унапред утврђених радо-

У Шведској данас владају социјалдемократска и конзервативна сељачка странка. У Европи би сарадња овакве две супротне организације изгледала чудна и немогућна. У Шведској је она обична појава, јер социјал-демократи, нако имају свој програм, ипак остварење његовог преузимају у којој се изводи оно што сви приме, ако не као изборље, али оно као нужно. Исто као што су конзервативци, кад су били на власти изводили реформе, које су имале социјалистички карактер.

Шведани ни у чему не показују ону нестрпљивост и нетрпељивост, који су одлика наших европских мерила. Њима је главно да иду напред, али они као да никад нису имали неку одређену формулу среће. Једино што желе то је, да свој живот на овој земљи учине што срећнијим и задовољнијим. На који начин и како, то ће учинити разумом управљан живот са практичним мерама, које унапред утврђене догме могу само да кче и да ометају у напретку. Од стрпљења и трпељивости направили су врлине, које нама, који се често јуначки умемо да запалимо за неостварљиве шимере, могу изгледати као сувише практичне и филистарске и, према томе, нејуначке. Али те врлине дале су опипљиве резултате. Тражећи боље, без догме и трпљиво, Шведани су створили најбоље, и дали човечанству пример такве уравнотежености и задовољства да су доиста један срећан кутак земљине кугле, одакле и будућност изгледа озарена најлепшим надама.

Кад се човек мало више приближи шведском начину рада, нарочито човек из наших крајева, зачудиће се колико је у Шведској све предмет проучавања. Ништа се не препушта случају, нити се доносе закључци на основу нагађања. О свему се воде пажљиве статистике. Направљен је што је тачније могућ преглед свих манифестација живота. Испитује се колико ко зарађује, колико и шта производи, шта му недостаје и зашто му недостаје? Држава и општине бдију над животом грађана али тако, да му не ометају слободу. Јер, Шведанин је необично осетљив на своју слободу, и њој приписује свое успехе. Али његово схватање о слободи је у сарадњи и дисциплини и у разумевању интереса суседовог. Цео његов напор као да иде за тим, да нађе једну средњу линију између својих и туђих интереса.

Можда је карактеристичан у овом погледу став Главног радничког савеза после ланских победе социјалних демократа на изборима. Место да победу удари на велика звона и почне са револуционисањем великог замаха, он је закорењи остао на страну главне тачке свог програма. Одбацио је предлог, који је тражио социјализацију индустрије, 40-часовну недељу и преузимање фабрика. Јер то би изавало неповерење с другог, побеђене стране. Важно је да, дођуше, у борби и са противком, ако на другој страни нема разумевања, оствари оно што може, али разумно и мирно, а противник мора да призна оправданост наметнутог решења и да га обара, ако му то сутра већина народа одобри. Али су решења толико смишљена на најмањи отпор супротне стране, да овде многи тврде да би, ако би којим случајем дошла на власт конзервативна странка, она морала да настави тамо, где су стали социјални демократи.

Та општа изједначеност, друштвена уравнотеженост и лојалност први су утисци из Шведске.

Др. ЉУБА ПОПОВИЋ

Два Цезара два бога

Јулије Цезар није само светско - историска личност већ уједно и йосйолита. Он је светско - историска личност још више зато што је у интернационалну римску државу увео масе свог народа којима је Рим господарио. На војничкој сили ове маса йочиваше светска власт Рима. Масе лако йрелазе у обожавање онога кога је воде. Йочињени од органи зованих маса себи йодложне, Јулије Цезар је умиао своје божанство. У немотивисаној и неједноставној трагедији о Јулију Цезару, Шекспир је „божанство" овога јунака дао у сенатској тирадн. Јулије Цезар уборедује себе са невкретним северњацима. И то је једини Бог на Олимйу који је начињен од гра ђе од које су саграђени остали смртни. Моћ, сила себи довољна и само себи чиљ, свемоћ! Генијални болесник Фридрих Ниче замишљао је Надчовека чија би моћ била абсолутна. Као из тих руда Шекспирова Цезара.

А ли је Цезар, и на дају своје душе, йоверовао у своја божанства? На неки начина. Маса, йокорна и одушевљена, Цезару йоткрањивше йеру у то. да је једно божанство, а не оно, што би га вукле доле. Цезар није хтео да мисли. И у сну идиоту и кретњу је за Јудеју. Јудеја сура. йосна. У тој римској йровинцији јеврејски клир йовлађује Римљанима, а Несбичник из Назарета йодгиње свесно не власт туђинца.

Заустовно се Назарећанин на своме йуту за Јерусалим. У Витанији Заустовно се хтео је од себе одмах да зволи, окружен својју најмилију генеразетску мисо Сви Божји! Петар йредаје Исусу самог жељу Витају — Исусе ће изговори напред. У Јерусалим Тамо га је чекао јудејски квај Земаљски Цезар имао је Брута: небески је такође имао свога Брута. Јуду Искаријотског. Постоје ипак разлике Сад док ње је Цезар имао Брутова и ње ченика, Христос је био сам. Ученици ноје Христа беспомоћно у једног коме беше добротвор. Христос је био начисто с тим да ће га Јуда издати. И то је најсвесније но. Тајно! Вечера Разлика је још једна: после Јудиног по гибеље Христ је изнутра мртва само телесно-тевесно дише. Ипак, тече време до њеове свеземаљске коначне Јуде Исповедници није мање ни једнога чове ка но сведоци Христова васкрсења. Христос који је у себи извршио свеземаљски и небески подвиг, који је у себи досшао до свога неба. Одмах је он извршио сведочанство о томе. Пред Христово Назарећанином после смрти пошао је још један сведок који је имао једнако небеско порекло као Христос. Цезар је у Риму Исповедник Та мала се нашао шири Њега ће звати Бог Христ — Исус — Христос. Жена Речете, а зна сама шта је Христ. Жена Речете, а зна сама шта је Христ. Жена Речете, а зна сама шта је Христ

ВЕЛИКИ БОЖИЋНИ НАГРАДНИ КОНКУРС „ВРЕМЕНА“

Свега 10 лаких питања

На свако питање само један одговор

У овом конкурсу „Време“ даје као прву

велику награду

луксузни ауто

марке „ФОРД“

Затим 10 специјалних, 100 главних и 5000 утешних награда у вредности преко 200.000 дин.

Прва награда у божићном конкурсу, луксузни аутомобил марке Форд, тип „Ајфел“, — веома практична и економична кола америчке производње, веома мала потрошња горива а велика удобност, последња реч савремене технике, кола са модерном линијом — у вредности 35.000 динара

У току првог нашег наградног конкурса, који је наишао на огромно интересовање читалачке публике, установили смо да ипак извесан број читалаца није био у могућности да учествује у конкурсу. Једни су то мотивисали тиме што услед удаљености њихови одговори нису могли да стигну у одређеном року, а други пак што нису били у могућности да на време набаве потребан број купона за поједина питања. Разматрајући ове жеље и примедбе наших читалаца, уредништво је дошло до занимљивих података на основу којих је одлучило да приреди овај конкурс.

Да би омогућили свима својим читаоцима да учествују, да би се избегло давање више одговора на поједина питања и да би сваки читалац могао једноставно, читајући свакодневно наш лист, благовремено да исече потребне купоне који га ништа не стају, најзад да би се читаоцима пружило једно забавно такмичење, које ће истовремено имати и национално-просветни карактер.

„ВРЕМЕ“ ПРИРЕЂУЈЕ ЗА СВЕ СВОЈЕ ЧИТАОЦЕ

ВЕЛИКИ БОЖИЋНИ НАГРАДНИ КОНКУРС

Овај конкурс се потпуно разликује од ранијих. На првом месту, питања у божићном конкурсу имају карактер националне историје и просвете, те је према томе овај конкурс и поучан и користан.

У овом конкурсу може бесплатно да учествује сваки читалац „Времена“ интелектуалац као и радник. Питања су лака и сваком приступачна.

У Божићном конкурсу биће постављено

свега 10 питања

на која може сваки веома лако и без много труда да одговори

само са по једним одговором.

Питања су такве природе да нема варијаната и могућности за више различитих одговора. Према томе, свака серија са 10 одговора учествује у додељивању

једне велике. 10 специјалних, 100 главних и 5000 утешних награда.

На овај начин СВАКА СЕРИЈА одговора има могућност да добије једну од ових награда чија укупна вредност износи

ПРЕКО 200.000 ДИНАРА

Неизоставно учествујте у Божићном конкурсу „Времена“, јер

то вас ништа не стаје

Читајући наш најпопуларнији лист „ВРЕМЕ“ имаћете двоструко задовољство:

пратите све светске догађаје и уживате у забавном штиву, а истовремено учествујете УЗГРЕД И САСВИМ БЕСПЛАТНО у конкурсу, чија питања имају карактер националне историје и културе, а сем тога су забавна и поучна.

У овом конкурсу ИЗВЕСНИ ПРОДАВЦИ НЕЋЕ ИМАТИ ПРИЛИКЕ да Вам продају скупље поједине купоне него што стаје лист, јер се на свако питање ДАЈЕ САМО ЈЕДАН ОДГОВОР, А НА СВАКИ ОДГОВОР САМО ЈЕДАН КУПОН.

Одговори и имена читалаца исписиваће се једино на завршном купону чиме је ЗНАТНО УПРОШЋЕНО УЧЕСТВОВАЊЕ У КОНКУРСУ.

РОК ЗА ДАВАЊЕ ОДГОВОРА ПРОДУЖЕН ЈЕ, тако да благовремено могу послати одговоре сви претплатници и читаоци и из најудаљенијих крајева, као и иностранства.

Сваког дана излазиће по једно питање са купоном. Ове купоне ћете исецати и све заједно са завршним купоном до одређеног рока послати уредништу „Времена“ са назнаком „За конкурс“.

Рок предаје купона биће благовремено објављен.

Одговоре на постављена питања не треба исписивати на сваком купону већ само на завршном купону.

Десет питања за божићни конкурс

У Божићном конкурсу биће постављена следећа питања нашим читаоцима:

1) **Који је ово наш владар?**
2) **Која је ово наша бановина?**
3) **Који је ово наш град?**
4) **Чији је ово заштитни жиг?**
5) **Који је ово наш државник?**
6) **Из кога је краја ова ношња?**
7) **Који је ово род оружја наше војске?**
8) **Који је ово наш уметник?**
9) **Историјски датуми?**
10) **Јесте ли проницљиви?**

Као што се види питања су сасвим једноставна и лака.

Шта ћете све добити у божићном конкурсу

ПРВА НАГРАДА

АУТО ФОРД, ТИП АЈФЕЛ, првокласна елегантна и економична кола у вредности 35.000 динара.

СПЕЦИЈАЛНЕ НАГРАДЕ ЗА БОЖИЋНИ КОНКУРС

ЗЛАТАН МУШКИ САТ од 14 карата, чувене светске марке „Павел Буре“, купљен у радњи дворског јувелира Стефановића, у вредности 2.600.— динара.

ЗЛАТАН ЖЕНСКИ РУЧНИ САТ (14 карата) „Силвана“, купљен у познатој београдској јувелирској радњи Стефановић, у вредности 1.200 динара.

МОДЕРНА ТАБАКЕРА ОД СРЕБРА (900/1000), фине ручне израде, купљена у јувелирској радњи Стефановић, у вредности 1.000 динара.

РАДИО АПАРАТ СТАНДАРД СУПЕР у вредности 4500 дин.

ШТЕДЊАК бело емајлиран са котлићем за воду, купљен од Осјечке љеваонице, у вредности 1220 динара.

ПИСАЋА МАШИНА „ТОРПЕДО“, у вредности 2800 динара.

ОДЛИЧАН ШТОФ и цутегер за мушко одело из познатог салона Божа, Светосавска бр. 8, у вредности 1800 динара.

ПРВОКЛАСНА ХАРМОНИКА, купљена у радњи Фрањо Шнајдер, Загреб, Николићева 10, у вредности 1920 дин.

ОДЛИЧНА ГИТАРА, купљена у радњи Фрањо Шнајдер, Загреб, Николићева 10, у вредности 700 динара.

КОМПЛЕТ ДЕЛА ТУРГЕЊЕВА, у вредности 500 динара.

100 ГЛАВНИХ НАГРАДА

Четрнаест купона по 4 метра финог штофа за даме.

Десет мушких џепних сатова купљених у познатој београдској јувелирској радњи Стефановића.

Десет женских ручних сатова, купљених код дворског јувелира Стефановића.

Десет гарнитура по 1 столњак и 6 сервијета.

Десет елегантних мушких кишобрана.

Десет женских модерних америла.

Десет фини пудријера „Супер Дарлинг“.

Десет тоалих пунених чекади.

Пет гарнитура разне косметичке робе (колонјска вода, мирис, паста за зубе, пудер за бријање, крем, сапун за бријање итд.).

Пет гарнитура разне косметичке робе за даме (пудер, мирис, колонјска вода, сапун, руж, шминка, крем, паста за зубе итд.).

Један грамофон — портабл, познате светске марке „Дека“.

Две мушке елегантне пелерине.

Два мушка практична капиша мантила.

Један Лексикон Лекар у кући (две књиге).

Укупна вредност свих горе набројених награда у Божићњем конкурсу износи 70.090 динара.

Како се живи у кући коју је „Време“ дало *као прву награду у прошлом конкурсу*

У кругу: гђа Боровић за шиваћом машином, горе: модерна вила коју је гђа Боровић добила као највећу награду нашег првог конкурса

Све до додељивања награда за десето такмичење прошлог конкурса многи нису потпуно веровали да ће онако лепа и велика кућа бити доиста додељена као прва награда. Међутим, као што је „Време“ дало три просечна аутомобила и читав низ скупоцених предмета, исто тако је и ова највећа награда у вредности 180.000 динара додељена на крају десетог такмичења. Као што је позвато, срећа се осмехнула незапосленом чиновнику г. Боровићу, односно његовој супрузи г-ђи Јелени Боровић, на чије су име гласали купони с тачним одговорима за десето такмичење. Само се по себи разуме да је породица Боровић била неописано срећна, кад је примила вест о овом огромном добитку. Сарадници, који су отишли да јаве г-ђи Боровић да је постала кућевласница, затекли су је у једном полумрачном стану како се спрема за прање веша. Ово је то сиротињски стан, смеша соба и кухиња, са веома скромним намештајем.

Посета срећној породици у невероватној нади

Разумљиво, заинтересовало нас је како они живе и како су се сместили у новој кући. До прекратког времена њихов стан је био више него скроман. Г. Боровић је неколико месеци без посла, а гђа Боровић нашо необично вредна, није могла својим рукама да приреди толико да би узели већи стан. Штедели су на све могуће начине од прихода који нису достизали ни да се редовно плати кирија од 300 дин. Та мучна питања свакодневног живота сада су наједном решена. Срећа их је послужила, па су добили највећу награду „Времена“.

Два поподне. Звонимо. На врата се појављује г. Боровић. Изненађен је и задовољан што нас види.

— Е, баш ми је мило што сте дошли! — каже и одмах се осмехне. — Само, молим вас, треба да нас извините.. Код нас није још све уређено... Изволите...

Улазимо унутра. Г. Боровић је још без посла, па се у кући води строга економија.

— Собу ће доћи... Обично седимо у кујни. — каже г-ђа Боровић. — Знате, дрва су сад ужасно скупа.

У кујни само неколико ствари и шиваћа машина. Видимо, ту се од нечег старог прави ново. Г-ђа Боровић зна добро да шије.

— Довијам се некако... Направио нећу то увек тако да буде. Главно је да ми сад имамо своју кућу. Не плаћамо кирију, а то је велика олакшица.

Од терађе породица Боровић ће направити леп стан, а доњи део куће издати под кирију

Пролазимо кроз стан. Дивне светле собе, али празне. Г-ђа и г. Боровић са својим скромним стварима сместили су се само у једну собу.

— Зар нисте могли да издате коме ове собе?

— О, како да не! Неколико њих је долазило. Али ми смо одлучили да се до пролећа стрпимо. Тада ћемо узети нешто новца на зајам, па ћемо терасу да затворимо и направимо за нас стан.

— Збиља?

— О, то ће да буде фини стан! — каже г-ђа Боровић одушевљено. — Имаћемо две собе, кујну, шпајз и остало. Кад пређемо горе доњи стан ћемо да издамо. У овом крају овако диван стан се плаћа 1100 до 1.300 динара. А то ће за нас да буде диспота! Замислите, сваког месеца обезбеђен приход, с којим се већ може да живи.

— Богами, ви одосте у рентијере! — дирамо г-ђу Боровић.

Она се смеје.

— Шта ћете, то нам је двострука срећа. Буд смо добили кућу, буд ћемо још имати и приход од ње...

— Учествујете ли и даље у нашем конкурсу?

— Како да не!.. Стално!... Ех, кад бих нешто сад добила трпезарију!

— А ауто?

Г-ђа Боровић у мислима представља себи и ту могућност. Смеши се и каже:

— То би било тек нешто божанствено!

Остајемо још неколико часака у разговору. На их остављамо да уживају у својој срећи, у кући коју су недавно добили баш у тренутку кад су дуговали три месеца за кирију.

П.

ДАНАС

Божић 1938

Позоришта:

КОД СПОМЕНИКА: (прва дан Божића) (15) Мајни; (20) Покојник; (други дан Божића) (15) Ваш под маскама (тећа Зекова и г. Томић, као гости); (20) Пут ока света; (трећи дан Божића) (10) Концертни матине у корист деце је болнице у Кнежевићу); (15) Фауст (г. Ивић, као гост); (20) Пеп Тајра и пеп Смирл.

„ВРАЧАР": (први дан Божића) (15) Икона слава; 20) Коштана; (други дан Божића) (15) Путујуће друштво; (20) Отмено друштво; (трећи дан Божића) (15) На сами леда; (20) Сеоска зора (г. Томић, као гост)

ТРИГЛАВ: у 10.30 матиње, поводне у 3, 5, 7 и 9: 1) Тарас Буљба (Хајне Вор, Данијел Дарије, Жан Пјер Омон); 2) Паркетни новости; 3) Сили симфонија.

АВАЛА: у 10.30 матиње, 1) Свет зове (Бенјамино Џиљи, Жераллина Кат); 2) Сили симфонија у боји; 3) Фокс-новости.

REX: у 10.30 матиње; 1) Парада смрти (Фредерик Марч, Вирнер Балстер, Лионел Барримур); 2) Фокс-новости.

БАЛКАН: (14) 1) Модерна времена (Чарлс Чаплин); 2) Поноћни џакет (Дик Форан)

НОВАКОВИЋ: у 10.30 матиње. 1) Слонићени цвет; 2) Под хипнозом.

Земун:

ЦЕНТРАЛ: Песма опхујуће (Луј Трајер).

ГАТЕР: Не ради.

КОРЗО: Под ирвом крилом; 2) Журнал.

Дежурне апотеке:

Ђапић Јелта — Кр. Петра 75 — тел. 20-391; Јовчић Ваславље — **Краља Фердинанда 8** (Кр. Милутина); **Поенкареова 36** — тел. 24-577; Николића поч. Илије апотека — Хајдучица 2 — тел. 20-073; Сабољевић Василије — Гробљанска 2 — тел. 27-143; Секулић Ђорђе — **утво Таковске, на Жарка Клеиаћева 50** — тел. 22-539; Свидића Божидар — **Престолонаследника Петра 35** — тел. 22-969; Стојић Радомир — **Сарајевска 84** — тел. 20-213; Тодоровић Блажа — **Војводе Степе 43** — тел. 24-488; Турман Алберт — **Кнез Михајлова 1** — тел. 21-617; Ђирковић Брањслава — **Кр. Александра 140** — тел. 25-095.

На Чукарици — Београд

Лазаревић Душа — **Трговачка 11** — тел. 26-402 — дежура стално.

Важнији телефони:

Пожарна команда 22-121, 22-122; Станица за спасавање 23-456; Железничка Станица; Обавештајни биро 26-913, 27-116; „Путник" Београдска 23-154; Аеродром, обавештења 20-406; Ауто - такси: Код хотел Балкана (Призренска улица) 22-707; код кафане Блед 22-280; код хотела Бристол 30-798; у Гаврашанимовој улици 25-683; код кафане Дарданели 28-948; код хотел Експелсиора 20-567; код кафане Жагубица 30-895, у Краљице Наталије улици 28-164; канцеларија удружења 30-404; код хотел Македоније 30-878; код хотел Палаца 22-905; код кафане Руски цар 21-893 код Кнежевог Споменика 21-279; Код хотел Краљ Краља 23-073; код Славије (Светосавска улица) 30-600; код Славије (оклер) 23-074; код кафане Тесла 28-120; у Хајдеарској улици код Златиборског дома 30-796; код кафане Чубура 21-300; станица Мостар 25-584. Станица за Чукарицом и хитну помоћ (лекарски дипломат) 22-617; Општински уредај дежурни ноћни лекар за хитну помоћ 21-731.

БОЖИЋНИ ПРОГРАМИ БЕОГРАДСКИХ РАДИО СТАНИЦА

Четвртак, 6 јануара

ЈУТАРЊИ ПРОГРАМ

6.45 Марш
Гимнастика
Вести
Музика са плоча
Шта ћемо данас кувати
до 7.35

ПРЕПОДНЕВНИ ПРОГРАМ

12.00 Звона са Саборне цркве
затим: Одломци из чешких опера (плоче)
12.35 Музика за игру (плоче)
13.00 Радио дневник
13.10 Божићне песме. Пева хор Св. Вознесенске цркве, диригент г. Алексије Гринков
13.40 Вести
до 13.50

ПОПОДНЕВНИ И ВЕЧЕРЊИ ПРОГРАМ

14.00 Репортажа из дворца на Дедињу приликом пријема бадњака од стране Њ. В. Краља Петра Другог
16.45 Дечје бадње вече. Изводе ученици-це Држ. народне школе „Милан Вишњић" у Београду
17.30 Рецитал: Соната за виолину и клавир (изводе г. г. Сегеди и Илија Матеј)
18.00 Детињство Исуса Христа, предавање г. др. Драгомира Марића
18.30 Божићни концерт Великог радио оркестра, диригент г. Селинскн
19.15 Радио дневник
19.30 НАЦИОНАЛНИ ЧАС:
Савез Сокола Краљевине Југославије: Југословенска мисао у 19 веку, предавање г. Хајдрпха Бурића
19.50 Музика са плоча или Дневна репортажа
20.00 „Христос се роди" (слика једног српског Бадњег вечера у избеглиштву, написао Драгутин Илић-Јеф (суделују чланови Народног позоришта и хор Теолошког факултета)
21.00 Народна музика и песме (изводе: гпа Зорка Катинска, г. Војислав Петрушевић, Народни радио оркестар и Тамбурашки радио оркестар)
22.00 Тачно време
Вести
до 22.15

КРАТКОТАЛАСНА СТАНИЦА

7.00 Државна химна
Тачно време, прогноза времена и календар
Прве вести
7.15 Јутарњи концерт — плоче
8.00 Дневне, спортске и друштвене вести
8.15 Музика са плоча
12.45 Објављивање тачног времена
Вести и коментари наше штампе на француском
13.55 Радио дневник
15.10 Концерт
15.40 Бадњи дан код Срба — Петра Кочићп, публицпста
15.55 Музика са плоча
16.10 Вести
18.00 Објављивање тачног времена
Кратке вести
18.05 Кроз књиге и часописе
18.15 Музика за игру
19.00 Предавање од 13.40 на француском
19.15 Предавање од 13.40 немачком
19.30 Испуљење жеље
19.50 Музика са плоча — Дневна репортажа
20.00 Балкански радио дневник:
Вести на грчком (20.00), турском (20.15) и арбанском (20.30)
21.00 Вести
21.15 Вести на немачком
21.30 Шарени концерт са плоча
22.15 Београдске ноћи — музичка репортажа
23.00 Последње вести

Петак, 7 јануара

ЈУТАРЊИ ПРОГРАМ

6.45 Марш
Гимнастика
Вести
Музика са плоча
Шта ћемо данас кувати
до 7.35

ПРЕПОДНЕВНИ ПРОГРАМ

12.00 Звона са Опленца
затим: Концерт Радио оркестра
12.55 Рекламе
затим: Наставак Радио оркестра
13.00 Радио-дневник
13.10 Народне песме. Пева гђа Марија Маринковић-Бадулаи
13.40 Вести
до 13.50

ПОПОДНЕВНИ И ВЕЧЕРЊИ ПРОГРАМ

16.45 Руске романсе. Пева гђа Олга Јанчуленка уз пратњу оркестра балалајка
17.15 Игра је сврстана раси као и музика, предавање гпе Вуке Максимовић
17.55 Концерт дувачког оркестра Краљеве гарде под управом г. Фрање Седлачека
18.55 Народне песме и музика. Изв. гпа Руженка Каушић и Тамбурашка радио оркестар
19.15 Радио дневник
19.30 НАЦИОНАЛНИ ЧАС:
Божић у нашој уметности, предавање г. др. Милана Кашанина, директора Музеја Кнеза Павла
19.50 Дневна репортажа или музика са плоча
20.00 Божићне коледске песме. Пева Београд. певачко друштво „Мокрањац"
20.30 Народно вече (судеЈују: гђа Ната Павловић, г. г. Добривоје Јовић, Властимир Јовановић-Пале, хармоникаш, гајдаш, Народни радио оркестар и Тамбурашки радио оркестар
22.00 Тачно време
Вести
Путникова обавештења
Музика за игру
Изв. сад оркестар Јовановића
до 23.00

КРАТКОТАЛАСНА СТАНИЦА

7.00 Државна химна
Тачно време, календар и прогноза времена
Прве вести
Објављивање дневног програма
7.15 Јутарњи концерт — плоче
8.00 Дневне, спортске и друштвене вести
8.15 Музика са плоча
8.30 Вести и Коментари наше штампе на француском
12.55 Државна химна
Објављивање тачног времена
Радио дневник
13.10 Концерт
13.40 Скијачки терени у Југославији — др. М. Николајевић
13.55 Музика са плоча
14.10 Вести
18.00 Државна химна
Објављивање тачног времена
Вести и коментари наше штампе на француском
18.05 Кроз књиге и часописе
18.15 Музика за игру
18.30 Вести на мађарском
18.45 Вести на италијанском
19.00 Предавање од 13.40 на енглеском
19.15 Предавање од 13.40 на немачком
19.30 Актуелни час: Новости са Балкана на арбанском и чешком
19.50 Музика са плоча — Дневна репортажа
20.00 Балкански радио дневник:
Вести на грчком (20.00, турском (20.15) и арбанском (20.30)
21.00 Вести
21.30 Концерт хора Југословенске радиодиске заједнице
22.15 Музика за игру
23.00 Последње вести

Субота, 8 јануара

ЈУТАРЊИ ПРОГРАМ

6.45 Марш
Гимнастика
Вести

ПРЕПОДНЕВНИ ПРОГРАМ

8.00 Пренос службе Божје
12.00 Звона са Саборне цркве
затим: Народна музика. Изв. Тамбурашки радио оркестар
12.55 Музика за игру (плоче)
13.00 Радио дневник
13.10 Народне песме. Пева гђа Теодора Арсенијев, уз пратњу Народног радио оркестра
13.40 Вести
до 13.50

ПОПОДНЕВНИ И ВЕЧЕРЊИ ПРОГРАМ

16.40 Тачно време — Објављивање програма
16.45 Народна музика. Изв. орк. младолина Миленковића
17.00 Вокални концерт гђе Евгеније Пинтеровић, чланице Београдске опере
17.45 Народна музика на хармоници
18.00 Жеље наших слушалаца (плоче)
18.45 Руске цигапске романсе. Пева г. Јурп Морфеси
19.15 Радио дневник
19.30 НАЦИОНАЛНИ ЧАС:
О напој књизи, предавање г. др. Исаила Ђаје, проф. Универ.
19.50 Уводна реч
20.00 Сузља, драмолет у 3 чина с пењењем од Љубпика, музика од Јосифа Марипковића.
Велики радио оркестар, диригент г. Јован Србуљ
у одмору око 22.00 Тачно време. Вести
до 23.00

КРАТКОТАЛАСНА СТАНИЦА

7.00 Државна химна
Прве вести
Објављивање дневног програма
7.15 Јутарњи концерт — плоче
8.00 Дневне, спортске и друштвене вести
8.15 Музика са плоча
8.30 Вести и коментари наше штампе на француском
12.55 Радио дневник
13.10 Концерт
13.40 Од Шабепнка до Корчуле
13.55 Музика са плоча
14.10 Вести
18.00 Кратке вести
18.05 Кроз књиге и листове
18.15 Музика за игру
19.00 Предавање од 13.40 на италијанском
19.15 Предавање од 13.40 на немачком
19.30 Актуелни час: Из југословенске књижевности; Мост на Жепи — Иво Андрића — на француском чита гђа Драгица Живаљевић
19.50 Музика са плоча — Дневна репортажа
20.00 Балкански радио дневник
21.30 Вокални концерт Југословенских радиодиских студија гђе Милице Петровић
22.00 Музика са плоча
22.15 Народна музика са плоча

Недеља, 9 јануара

ЈУТАРЊИ ПРОГРАМ

8.00 Пренос службе Божје
9.30 Задружно васпитање нашег земљорадника, предавање г. Стевана Јаковљевића
11.50 Званичан извештај о водостају
12.00 Звона са Опленца
затим: Популарни симфонијски концерт (плоче)
12.35 Рекламе
затим: Наставак симфонијског концерта (плоче)
13.00 Радио дневник
13.10 Народне песме пева гђа Јелена Вујаповић, уз пратњу Народног радио оркестра
13.40 Вести
16.40 Тачно време. Објављивање програма
16.45 Концерт хора Београд. железничког музичког друштва, диригента г. Бајдинска
17.15 Концерт Радио оркестра
18.15 Народна музика на хармоници
18.30 Народне песме пева г. Благоје Мантровић, уз пратњу Тамбурашког радио оркестра
19.00 Музика са плоча
19.30 НАЦИОНАЛНИ ЧАС:
Национализам и космополитизам, предавање г. Милоша Пајчетп
19.50 Објављивање резултата утакмица и Дневна репортажа
20.00 Народне песме пева г. Рада Рађеновић уз пратњу Народног радио оркестра
20.30 Забавни концерт Великог радио оркестра
21.30 Вокални концерт г. Борпса Попова
22.00 Вести
затим: Музика а игру. Изв. сад оркестар Јовановића и Тамбурашки радио оркестар
до 23.00

КРАТКОТАЛАСНА СТАНИЦА

7.00 Државна химна
Прве вести
Објављивање дневног програма
7.15 Јутарњи концерт — плоче
8.00 Дневне, спортске и друштвене вести
8.15 Музика са плоча
10.00 Пренос службе Божје
12.45 Вести и коментари наше штампе на француском
12.55 Радио дневник
13.10 Концерт
13.40 Од Шабепнка до Корчуле
13.55 Музика са плоча
14.10 Вести
18.00 Кроз књиге и листове
18.15 Музика за игру
19.00 Предавање од 13.40 на немачком
19.30 Актуелни час: Из југословенске књижевности; Мост на Жепи — Иво Андрића — на француском чита гђа Драгица Живаљевић
19.50 Музика са плоча — Дневна репортажа
20.00 Балкански радио дневник
21.30 Вокални концерт Југословенских радиодиских студија гђе Милице Петровић
22.00 Музика са плоча
22.15 Народна музика са плоча

Срећа и благостање

остпгнути су Вам, ако послушате савет астрологије! Астрологија је многим људима показала пут до успеха и данас им то омогућује. Астрологија Вам показује правац, помаже коменат у пословима, у љубави, браку, у погледу Ваших пријатеља и непријатеља, путовања, наследства и добитка на лутрији.

ОСОБИНЕ ВАШЕГ КАРАКТЕРА САЗНАЋЕТЕ ИЗ ВАШЕГ ХОРОСКОПА!

Франц Тержан

чувени графолог стаља Вам овом приликом сензационалну помуду: прорачунаће Вам Ваш хороскоп!

Хиљаде изјава захвалности потврђују успехе ове методе, у којој је дрепна наука Вавилона спојена с егзактним математичким прорачунима модерне науке. Ваш хороскоп је дар судбине.

На оклевајте, јер сваки час може да Вам допесе срећу. Пишите на сталну адресу и одмах ћете бесплатно добити обавештење и проспект. Стална адреса гласи:

ФРАНЦ ТЕРЖАН, Пеја, пошт. пред. 25

САВРЕМЕНЕ МАШИНЕ И МАТЕРИЈАЛ ЗА ФИЛТРИРАЊЕ

ЈУТРАГ - БЕОГРАД - П. ФАХ 319.

Добар укус

је нарочита одлика Дармола, средстава за отварање. Уз то Дармол даје благо и без тегоба. Зато одрасли и деца радо узимају ДАРМОЛ

ДАРМОЛ

Теокаревићеви штофови

су квалитетом, финоћом и избором узорака надмашили сва очекивања

Квалитет и финоћу штофова купац оцењује простим упоређењем са енглеским штофом. Иако непоуздан — јер енглески штофови израђују се у разним квалитетима, а осим тога се под фирмом енглеских штофова често натурају потрошачима трећеразредни штофови, који и нису енглеског порекла — тај начин просуђивања вредности штофова стекао је код нас грађанско право, јер је код купаца општи.

★

Несумњиво је, да купци истим мерилом оцењују и Теокаровићеве штофове. Међутим стотине хиљада купаца Теокаровићевих штофова установили су, да се Теокаровићеви штофови у квалитету, финоћи, издржљивости и профињености боја и узорака не разликују од производа чувених енглеских фабрика. Стални потрошачи енглеских штофова, који су са великом скепсом учинили прву пробу са оделом од Теокаровићевог штофа налазе за квалитет, финоћу и са укусом одабране мустре Теокаровићевих штофова само реч похвале и њихово неповерење према Теокаровићеним штофовима претворило се у признање па чак и дивљење једном домаћем производу.

★

И заиста ниједан произвођач штофова — ни у иностранству, а тим мање код нас! — није пружио својим купцима толико као Теокаровићеви. Произвођачи Теокаровићевих штофова нису тражили да потрошачка публика унапред, слепо и без доказа верује речима и аргументима њихове рекламе, већ су купцима непрестаним побољшањем својих производа пружали нове доказе, док коначно нису постигли данашњи квалитет за који, у сваком погледу, могу гарантовати, јер знају да употребљавају најфиније врсту и најбољи квалитет вуне и да примењују најисправнији и најбољи начин прерађивања. Зато сваки потрошач Теокаровићевих штофова данас зна, да купује штоф за чији квалитет и постојаност боја фабрика гарантује.

★

Ниска цена Теокаровићевих штофова одговара материјалним приликама свих друштвених слојева. Одличан квалитет Теокаровићевих штофова чини исте ванредно издржљивим, стога сврсходно употребљивим и дакле још јевтинијим. Богати избор узорака Теокаровићевих штофова изражава укус, који лансира мода а уједно задовољава и оне са утврђеним захтевима у погледу боја и узорака. Гаранција за квалитет и постојаност боје Теокаровићевих штофова ставља купца у положај да купује без ризика и без бојазни да ће бити оштећен или разочаран. Сви разлози говоре за куповину Теокаровићевих штофова и код великог дела потрошачке публике учвршћено је уверење да набавка Теокаровићевих штофова најбоље одговара њиховим интересима и захтевима.

Сви Теокаровићеви штофови израђени су од чисте, природне аустралиске вуне одабраног квалитета. Ни у ком облику и ни у којој количини у њима нема додатка вештачких вуна, као што је случај код неких штофова, који долазе из иностранства. Вештачка вуна није и неможе бити замена за природну вуну стога је производњачи Теокаровићевих штофова не употребљавају и не смеле употребљавати. Управо чистој, природној вуни као и савршеном поступку код производње Теокаровићеви штофови дугују свој квалитет и финоћу са којом се могу мерити само најбољи енглески штофови, који због већих производних трошкова, високог течаја фунте, трошкова подвоза и царине итд. немогу бити јефтини.

★

Индустрија вунених тканина Влада Теокаровић и Комп. у Параћину израђује је фабрика вунених штофова у нашој држави, једина чији се квалитет штофова са успехом може мерити са најбољим енглеским производима. Фабричка просторија која делимично приказује горња слика простире се на површини од 125 хиљада м² а снабдевена су најмодернијим машинама и уређајима. Фабрика располаже властитим предионицама најмодернијег енглеског система, савршеном ткачницом са машинама најновијег типа, које обављају рад готово аутоматски. Количина вуне, коју фабрика годишње прерађује креће се око 2.000.000 кг. Предузеће запошљује око 1.500 радника и велики број намештеника у канцеларијама и фабричким продавницама и стоваришшма која се налазе у свим већим градовима у држави. Одлична спрема управљача, власника и директора, листом наших људи који су провели велики део свог живота у највећим текстилним индустријама света, чврсто повезује ову велику организацију моја у свим својим деловима безпрекорно функционише.

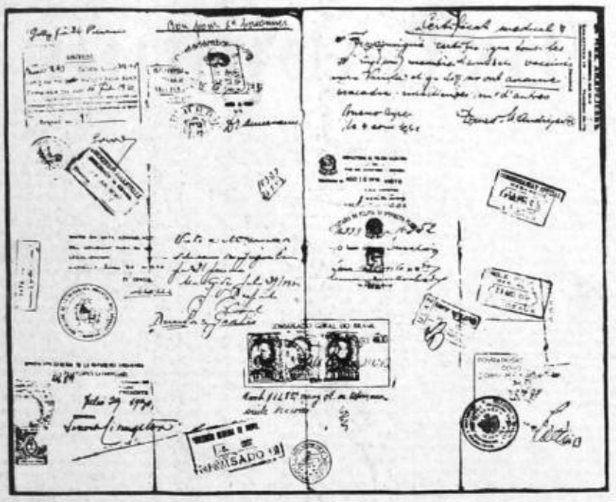
★

Осим штофова за одела и капуте индустрија вунених тканина Влада Теокаровић и Комп. у Параћину израђује и много других текстилних производа као: вунено предиво за ручно и машинско плетење, Вебад за ћилиме и вуне сврхе, француске капе, сељачко сукно итд., итд.

★

На поверењу многобројних потрошача, на њиховом задовољству и исправно схваћеном задовољавању њихових интереса произвођачи Теокаровићевих штофова граде своју будућност чињећи нове напоре, да свој рад још више ускладе са интересима својих потрошача.

Стопи-

Уругвајски пасош

за који је енглески судија Левингтон давао добре паре

остаје највећа реликвија нашег фудбала

Уругвајски пасош — то је један обичан пожутели табак канцеларијске хартије, оквирен танким црним рамом, који виси у сали за пријем Југословенског ногометног савеза. То је несумњиво највећа и највећа реликвија нашег фудбала која се љубоморно чува.

Тај исписани жути табак хартије са великим бројем печата са многобројним таксеним маркама, докторским рецептима и потписима, који је прешао пут Београд—Монтевидео и Montevideo—Београд, сведок је најлепших и највећих победа југословенског фудбала. На њему су исписана имена оних фудбалера који су донели највећу славу југословенском фудбалу и који су за 270 минута игре у Монтевидеу прославили име наше државе у Јужној Америци и целом свету.

То славно парче хартије, које је вредно највећег спортског музеја, требало би да буде потстрек за све наше репрезентативне, баш сад пред најсудбоноснију игру, против Пољске. Из њега млади репрезентативци треба да се уче како се бије бој у белом дресу са грбом двоглавог Белог орла.

Уругвајски пасош, који је наша екипа путовала на прво светско првенство, писан је у свом време изгледа доста журно и почетничк и Колико се његова израда разликује од пасоша којим су Бели Орлови, путовали последњих годи на! Али тада, Савез је тек био приступио у Београд и његови творци нису имали данашње „рутине" у том послу.

На првом листу, на чему стоји печат „Управа града Београда", затим пасош број 3888/30, а мало даље печат ударен на леду који су путовали наши Борци у Јужну Америку: „Фаворида". Испод тога, плава сува писаћом машином отиснута „говорна".

„Путна исправа – издана члановима фудбалске репрезентације Југославије, који путују на утакмице за првенство света у Уругвају, преко Аустрије, Швајцарске, Француске и натраг: др. Костић Хаџи, Божидар Симоновић, Боро Јовановић, Милован Јакшић, Милутин Никовић, Милорад Арсенијевић, Момчило Ђокић, Теофило Спасојевић, Благоје Марјановић, Ђорђе Вујадиновић, Иван Бек, Бранко Секулић, Сава Марковић, Александар Тирнанић, Милош Стевановић, Вартул Чулић, Драгиша Михајловић, Драгутин Најдановић, Милошу Белеслину, Љубиши Стефановићу, Мирославу Митровићу, Божидару Марковићу и Бранку Крњачеку. Укупно 24 особе. Међутим, између Андрејевића, Чулића, Белеслина и Митровића пребрисана су сва назнач но.

Др. Андрејевић је имао особ ен пасош, као ноћа пута, док остала тројица њиху послала на пут. Интересантно је да је ово гадапљ ив голмана Бск-а Стојановића „Шверка" погрешно написано и да за цело време пута није исправљено. Исто тако остало је и име Саве Марковића не пребрисано па је вероватно под његовим именом путовао Драгутин Тошић ко је иначе није ушет у пасош.

На тој првој стварн палали се и таксена марка од 30 динара и потврда Управе града Београда.

★

Т је прва страна, не много интересантна. Тек друга и трећа, унутрашње стране, говоре о свом овом дугом путу споставила овог пасоша. Одмах у очи пада, привлачан рецепис др. Андрејевића, који је он писао 4 августа 1930 године у Буенос Ајресу, на коме је издао лекарску потврду да је екипа ција од 21 члана здрава и да је пеципована против тифуса. Рецепис је писан на француском језику и данас су слова и ре-

ци већ избледели тако да се једва читају.

Остају још печати „разне полицијске потврде итд. Ш о њиховим датумима пратићемо и кретање Моше и другова. Прво је печат и жига шпанског посланства у Београду, издата 16 јуна 1930 године. Затим виза аустријског посланства, издата такође 16 јуна. Два дана доцније на аустријској граници у Дареи је печат са жигалвом «Gronzkontrollstelle».

★

Д олази Марсељ. Наша путница су ту само 20 јуна. То се види из печата уругвајског консулата: «Consulado de la republica oriental del Uruguay — Marsella». На пасошу овде има мали пробпем. Да ли је био још један доцнији, који је доцније изгубљен, или су уругвајске власти биле врло толерантне, тек не види се кад је екипа стигла у Монтевидео. Чак ни онај печат на првој страни, боја „Фаворида" нема датума. Тек 29 јуна «Consulado general de la republica Argentina» у Монтевидеу даје виз за Аргентину. Тог истог дана и југословенски конзулат у Монтевидеу издаје виз Уругвају. Лепали Аргентина види се печат «Consulado geral do Brazil» са великим, лепим таксеним маркама. Ударен 10 августа у Буенос Ајресу. Па онда печат «Inspectoria de policia maritima Rio de Janeiro Brasil» који је омогућио одлазак у Бразилију, јер 15 августа «Secretaria de policia do districto federal Rio de Janeiro» одобрава 21 југословенски крцкавање на брод за Европу и опе обилагатио: «Bon pour...»

★

О биђу и повратку нема података, већ 29 августа специјални полицијски комесаријат за укидање и искорењивање у Болоту стаља свој печат. Ту се налазе још неколико печата ударени једна преко других па се једва може видети шта на њима пише. Види се да је на једном стајало да је одобрено експедицији борављење у Француској 15 дана. Само уместо путници нису искористили ту дозволу од 15 дана, јер 1 септембра Комесар полицијске полиције у Јесенице стаља свој потпис и печат и дозвола за улазак већ веома славним фудбалерима.

Ту је и крај овом шарењу од печата. Али ми нисмо забољали се, има их још без датума, а ми смо по датумима на печатима хтели да пратимо пут југословенских фудбалера до најлепше славе и највећих повратак у отаџбину, која их је одушевљено дочекала. Тако нам печат «Direction general de immigration

BEVIZADO. али се са пасоша не може да установи где је стављен. Има и печат из Јасенице „Повратничке Гласање опроштен" — Одлуком Министарства социјалне политике итд".

★

Уругвајски пасош, највећа југословенска фудбалска реликвија пажљиво се чува у Лис-у. Горња слика опис је слаб, као што би био и сваки други опис овог пасоша, пошто његова „величина" може да осети тек гледалац и сећалац на све оно што се одиграло у времену док је он водио 17 југословенских младића по пољима земаљске кугле.

Недавно, приликом боравка у Београду енглеског судије г. Левингтона и приликом његове посете Савезу, показала му је и овај пасош. Дуго се с њему интересовао и распитивао. Интересовао га је сваки детаљ. Толико му се допало, да је био готов да га откупи за добре паре.

Наравно да с томе није било ни говора. Јис чува овај пасош као реликвију, реткост и знаменито и као успомену на велике дане и нас потстрек за оне који тек долазе.

МИЛОЈЕ ПАВЛИЋЕВИЋ

НАЈБОЉА НАЈЧИСТИЈА НАЈЈЕВТИНИЈА

ВИНА САВЕЗОВА

ПРИРОДНА ПОСТОЈАНА

ТЕЛ. 29.208

ФРАНКОПАНОВА 15

МУШКАРЦИ!

За лечење полне немоћи, сексуалне импотенције, за појачање полне жилавости, за појачање полне функције, послужите оригиналне хормонске

VI ~ НА ~ GE пилуле

Добијају се у свим апотекама: 30 пилуља дин. 84.—, 100 пилуља дин. 217.—, 300 пилуља дин. 560.— Поштом на доплату и дискретно разашиље Мр. М. Гаврилчић, апотекар, Загреб, а главни депо: Фарм. хем. лабораторијум „ВИСВИТ" тпотекар Мр. В. Богдановић, Загреб, Лангоп трг 3.

(Огл. рег. С. бр. 26856/37). 29901, 1-1

ХЕРСАН ЧАЈ

ДЕЈСТВУЈЕ добре код обољења стомака, јетре и бубрега.

ПОМАЖЕ код артериосклерозе хемороида.

ОЛАКШАВА муке и болове код реуматизма и костобоље.

УБЛАЖАВУЈЕ оболења код месечно прања и мирења.

ОДСТРАЊУЈЕ сметње од добља и чира штитом.

Кобина се у свим апотекама

Рег. С. бр 19830/39

БОЖИЋНИ СПОРТСКИ ПРОГРАМ

За три дана Божића Београд ће имати

три интересантне утакмице

6 ЈАНУАР: ГРАЂАНСКИ—КОНКОРДИЈА

Игралиште Конкордије. Игра се за Зимски куп. Судија г. Млинарић.

Прву утакмицу добио је Грађански са резултатом 4:1.

ГРАЂАНСКИ: Глазер, Кигл, Цесарец, Цимерманчић, Јазбиншек, Кокотовић, Брозовић, Антолковић, Лешник, Шмелячек, Плеше.

КОНКОРДИЈА: Озмец, Ралић, Вучиловски, Ајбл, Јазбец, Пукшец, Голаш, Мартиновић. Обрешл, Ракар, Земљић.

Фаворит: Грађански.

7 ЈАНУАР: БСК—БАСК

Игралиште Бск-а. Игра се за Зимски куп. Почетак у 14.15 часова. Судија г. В. Стефановић.

Прва утакмица завршена се нерешеним резултатом 3:3.

БСК: Мркушић (Поповић), Радовановић, Дубај, Лехнер, Стевовић, Кнежевић, Глишовић, Шпурдоња, Ваљаревић, Божовић, Подградска.

Лехнер

БАСК: Јакшић, Михајловић, Бенадић, Димитријевић, Чабрић, Милић, Тепшић, Детлингер, Спасојевић, Томашевић, Сарић.

Више изгледа за победу има Бск.

8 ЈАНУАР: „ЈУГОСЛАВИЈА" —ЈЕДИНСТВО

Игралиште Југославије Игра се за Зимски куп. Почетак у 14.15 часова. Судија г. Р. Глигоријевић

Прву утакмицу добила је Југославија са резултатом 2:1.

„ЈУГОСЛАВИЈА": Спасић, Анђелковић, Лукић, Брофић, Радовановић, Бокић, Сакић, Перлић, Петровић, Калек, Лечевић.

ЈЕДИНСТВО: Новак, Вујовић, Петковић, Пољана, Живковић, Митић, Драгићевић, Кечкеш, Секулић (Дрљачић), Радосављевић, Пашанески.

„Југославија" има више изгледа да ће победу.

9 ЈАНУАР: „БЕЛИ ОРЛОВИ" —РАПИД

Тренинг утакмица државног тима. Игра се на игралишту Бск-а. Почетак у 14.15 часова. Судија г. М. Поповић Аут-судије г.г Глигоријевић и Бесарабић

„БЕЛИ ОРЛОВИ": Урх. Хигл. Анђелковић, Чабрић. Лехнер, Гајер, Кокотовић, Глишовић, Марјановић, Лешник. Божовић. Петровић, Плеше.

РАПИД: Мусил, Шлзуф. Вагнер Ц. Сперпер. Хофштетер. Скумал. Ауредник, Ванценбек. Бицлер, Фелнер, Песер.

Цене улазницама: ложе 35 динара, трибине 25 динара, стајање 10 динара.

Замрзло се МОРЕ у Каштеланском заливу

у Сплиту —8!

Сплит, 5 јануара. — Хладноћа у Сплиту још није попустила. Ноћас је у граду забележена температура минус 8 степени.

У једном делу Каштеланског Залива код Врањица и у Главицама, смрзло се море. Ледена кора износи преко два сантиметра. Ово је врло редак случај, који се ретко догађа у децембрима.

— 22 У СУБОТИЦИ

Суботица, 22 јануара. — У Суботици влада права сибирска зима. Ноћас је термометар забележио у Суботици минус 22 степена ,а јутрос у 7 часова у граду је било 18 степени испод нуле. Ова хладноћа је владала преко целог дана сем што је у подне било нешто топлије.

Срећу и новац све можете имати!

Желите упознати своју судбину? Желите добити 5.000.- Динара? Онда прочитајте овај оглас редак по редак до краја и тражите штампарску грешку!

НАШ ЖИВОТ И ОКУЛТНЕ ТАЈНЕ

Сви народи овога света имају већ давно научне књиге о окултним тајнама. једино их наш до сада није имао. Зато је одлучио наш највећи стручњак у графологији и астрологији КАРМАХ. познат и признат у целој Европи и целом свету. да напише на нашем језику једну епохалну стручну књигу о свим окултним наукама: психологија, графологија, астрологија. фрепологија, хиромантија, спиритизму и сновима.

Та књига: „НАШ ЖИВОТ И ОКУЛТНЕ ТАЈНЕ" изашла је оних дана у великом формату и са више него 200 слика и цртежа

У њој приказана су на стручни али ипак свакоме разумљиви начин сва питања. која су у вези са тајном нашега карактера те из њега произлазеће судбине прошлости. садашњости и будућности живота. у колико се показују у цртама наших рукописа руку и лица. данима рођења. душевним особинама и т. д., и то тако. да може на тим основима свака појединац сам израдити све потребне анализе и прогнозе.

Књига „НАШ ЖИВОТ И ОКУЛТНЕ ТАЈНЕ" образлаже нам науке почетак и развитак психологије карактер човека. душевну диспозицију и темперамент. хипнотизам и сугестију те лекције по којима сваки појединац може да постане хипнотизер.

Књига НАШ ЖИВОТ И ОКУЛТНЕ ТАЈНЕ" образлаже нам графологије њезину историју. напсталак и развитак. анализу појединих графолошких знакова по алфабету са 126 слика слова. парафе и њихуре у потписима. положај рукописа и његову графолошку карактеристику (сексуални живот с обзиром на доње црте слова „ј" и „г" са 21 сликом. сексуални живот писаца и његову графолошку карактеристику с оним обзиром на рукопис интернупкције рукописа. анализу форме лица. доказ где све служи графологија (с клишејима рукописа злочинаца. онда Конгера. Стаповског. Распућина Мате Хари. Дрејфуса. Редла неуротика. хистерика. туберкулозних болесника и т. д.).

Књига „НАШ ЖИВОТ И ОКУЛТНЕ ТАЈНЕ" описује физиологију т. ј. науку о физиогномији лица. носа. уста. очију и т. д. те значење појединих црта за проучавање карактера човека. опет с многобројним цртежима

Књига „НАШ ЖИВОТ И ОКУЛТНЕ ТАЈНЕ" доноша упуте о хиромантији. дакле читање карактера и судбине човека помоћу знакова на нашим рукама с великом сликом руке. њезиних црта. дубина. брда и т. д.; у тачне обрађује и физиогномију руку и све остало у вези с овом праставом науком

Књига „НАШ ЖИВОТ И ОКУЛТНЕ ТАЈНЕ" приказује на свршетку спиритизам и сновс са свим оним питањима. која интересију човека садашњице

Нова књига нашег великог психографолога и астролога КАРМАХА која је резултат његовог десетогодишњег стручног рада у теорији и у пракси служит ће такле сваком појединцу који хоће да упозна збиљу о свим наведеним окултним наукама. да их проучава и њима се служи у животу Али од нарочите је важности за све родитеље. учитеље. старешине. старатеље. учење и неожењене мушкарце и жене Помоћу њезиних упутб могу тачно упознати карактер своје деце. ученика злочинаца. болесника. чамештеника и радника верења и верења брачних другова. пријатеља и непријатеља. За брачни је живот осим тога од нарочите важности упознавање сексуалних особина. склоности и болести.

Нико неће дакле бити разочаран! Сваки ће читалац бити насупрот захвалан писцу која је ону епохалну књигу написао. а и себи што ју је купио!

Али осим књиге добиће претплатници који се сами јаве и пронађу штампарску грешку. 19 великих новчаних награда: једну од 5000 дин., две од 1000 дин. две од 500 дин., четири од 250 дин. и десет од 100 дин. Ове награде поделиће се по одлуци изучења. Сви остали претплатници који неће имати среће са овим новчаним наградама добиће бесплатно потпуну анализу свог карактера. само ако код наруџбе наведу: дан. месец и годину рођења и дане штампарску грешку.

Писац књиге: Наш живот и окултне тајне"

Књига стоји заједно с правом на награду и анализу за претплатнике само 60 динара! Новац се шаље на поштански чековни рачун бр. 17.455. Зато не чекајте него испуните још данас наруџбеницу и пошаљите је заједно с новцем на адресу: Кармах, управа Жалец Дравска бановина.

Овде изрезати и послати на нашу адресу.

Наруџбеница на управу „Кармах" ЖАЛЕЦ (Дравска бановина)

Потписани (презиме, име и адреса) ——————————

наручујем књигу Ф. Т. КАРМАХА „Наш живот и окултне тајне" Дин. 60.— шаљем по чек. уплатници бр. 17.455 заједно с овом наруџбеницом.

Рођен сам био: ——————————

Трампарска је грешка у речи: ——————————

Пријављујем се за једну од расписаних новчаних награда и бесплатан хороскоп, којег ми имате доставити уз књигу.

У ——————, *дне* —————— *1937.*

Потпис претплатника.

——————————

29628, 1-3

ЈУЛИЈА

РОМАН ЈЕДНЕ ГЛУМИЦЕ

од Сомерсета Моама

1

Врата су се отворила и Мичел Гозелин подиже поглед. У собу уђе Јулија.

— Хало! Одмах ћу бити готов. Треба само још неколико писама да потпишем.

— Не треба да журиш. Хтела сам да видим каква си места послао Деноратновим. Шта ћу осталом ради тај младић тамо?

Инстинктом једне искусне глумице, која је научила да речи замењује покретима, показа главом према вратима собе која је она прошла.

— Прегледа наше књиге. Лауренс и Хамфрej су га послали. Има већ три дана како је овде.

— Изгледа страшно млад.

— Да. Али изгледа да познаје свој посао. Врло је изненађен начином на који се воде наше књиге. Казао је да није веровао да једно позориште може да има тако уредне књиге. Каже да може човеку коса на глави да се дигне када погледа у књиге неких наших фирми.

Јулија се насмеја задовољном изразу на лицу њеног мужа.

— Он је врло тактичан младић.

— Данас ће бити готов. Мислио сам да га позовем да поједе са нама на ручак после заједнице са нама и вечера. Могли бисмо да учинимо. Он је прави шармер.

Је ли то довољан разлог позовемо на вечеру?

Мичел није приметио лаку иронију у њеном гласу.

— Ако ти не будеш желела, разуме се да га нећу позвати. Хтео сам само да му причиним једно задовољство. Он ти се неизмерно диви. Трипут је гледао комад у којем сада ти баш играш. Његова најтоплија жеља је да те упозна.

★

Мичел зазвони и одмах затим појави се његова секретарица.

— Ево писма, Магрej! Шта треба да радим после подне?

Јулија је површно слушала Магрej како чита читав списак ствари и, како је одлично познавала ту собу, пређе пажљиво погледом по небројеним пут преко ње. Била је то сасвим одговарајућа соба за директора једног великог позоришта, као што је било ово. Видови су били обложени дртом из једне првокласне фирме, а на њима су висили акварели познатих глумица писала. По соби, свуд наоко, налазиле су се удобне фотеље. Мичел је седео у високој наслоњачи са дуборезима, иза масивним столом који је такође био израђен у класичном духу. На столу је стајао мали сребрни рам са сликом жене, а њој насупрот слика сина Роџера. Између те две слике стајао је ванредно леп сребрни прибор за писање, поклон од Јулије, а испред њега црвена мапа од сафијана опточена сребром, у којој је Мичел држао хартију за приватну кореспонденцију за случај да зажели једном и сам да напише писмо. Хартија је носила натпис: Сидонс-позориште, а коверат његов грб са лављом главом. У једној сребрној вази, коју је добио приликом позоришних голфтакмица, налазиле су се свеже жуте лале, знак Мегрejне брижљивости.

Јулија је посматрала Мегрej замишљеним погледом. Иако је она имала кратко потсечену плаву косу и јако накарминисане усне, ипак је одмах, на први поглед, могло да се види да је врло скромна и послушна радна сила. Она је већ тет година радила код Мичела и познавала свога шефа сасвим добро. Јулија се питала да ли је, можда, довољно луда да би била заљубљена у њега.

Газели устаде.

— Ето, сад ти стојим на расположењу!

Мегрej му пружи његов ћурни, филцани шешир и отвори и њему и Јулији врата. Када су изишли у канцеларију, устаде младић о коме је Јулија мало пре говорила.

— Хтео бих да вас упознам са госпођицом Ламберт, рече Мичел. Ово је младић који је довољно љубазан да унесе ред у наше књиге.

Младић поцрвене као булка. Он узврати њен топао и љубазан осмех укрућеном гримасом, и Јулија осети, док му је стезала руку, како је његова рука влажна и топла. Његова збуњеност је била скоро дирљива. Тако су се свакако осећали људи којима је Сара Сидонс била претстављена. Признала је самој себи да није била много љубазна када је одбила Мичелову молбу да позове младића на вечеру. Гледала га је право у очи. Њене очи су биле крупне, смеђе, а имале су чаролични сјај.

— Да ли би смели да вас замолимо да вечерате с нама?

— То је необично љубазно од вас, рече он и збуњено погледа своје одело. Али ја нисам имао пристојно обучен.

— Можете, када стигнем кући, да оперете руке и да очистите мало одело.

Кола су их чекала на излазу из позоришта. Била су то дугачка, црносребрна кола са Мичеловим грбом, дискретно постављеним на оба врата. Јастуци су били од коже сребрнасте боје. Јулија уђе.

— Уђите, седите поред мене. Вози, Мичел!

★

Становали су на Монтегју-скверу. Када су стигли замоли Јулија слугу да покаже младићу где може да опере руке. Она се попела у салон. Када је Мичел ушао, Јулија је још црвенила усне.

— Рекао сам му да дође горе чим буде готов.

— Како се зове?

— Немам појма.

— Али, драги мој, на то би требало да знамо. Замолићу га да се упише у нашу гостинску књигу.

У том тренутку је и младић ушао у собу. Још у колима се Јулија трудила да младићу бу де што пријатније, али је он још увек био врло бојажљив. Коктели су већ били спремни и Мичел је сипао у чаше. Јулија је упалила цигарету, а младић је пружио шибицу, али његова рука је толико дрхтала да се Јулија забринула да ли ће уопште бити у стању де још принесе шибицу до цигарете, и зато га је ухватила за руку и сама придржала.

„Јадни, мали зец", помисли Јулија, „то је можда најлепши час у његовом животу."

Јулија је говорила врло равничито. Зависило је од тога да ли говори сама собом или са људима око себе. Када се забављала сама собом био је њен говор врло једноставан. Она са уживањем повуче прво дим цигарете. Било је стварно дивно када се помисли да је довољно да се вечера са неким особама и да се проведе једно кратко време у друштву тих особа, па да се човек већ осећа задовољним. Младић је најзад прикупио сву снагу и учинио једну примедбу:

— Како је дивна ова соба!

Она се брзо насмеши. Био је то осмех врло неприметан; са-мо је лако подигла једну обрву и мало развукла усне. Тај осмех је младић добро познавао још са позорнице.

— Радујем се што вам се допада. — Њен глас је био врло тих и помало рапав. — Ми сви у породици знамо да Мичел има укуса.

Мичел је пуним погледом гледао стари око себе.

— Ја имам искуства, то је све! Увек сам скицирам декор за позорницу. Разуме се да мам човека који ради, али мо то кажемо, груб посао, али иде су увек моје.

★

Они су две године становали у том стану, и он је добро знао да Јулија скицирао један скуп архитект ког и да су њих двоје баш у оно време били на турнеји. Тај архитекта се обавезао да им до крајњих ситница уреди стан до њиховог повратка, и то по цени коштања, наравно под условом да му Мичел дозволи да ради по свом укусу, до најмање ситнице. Била је то дивна мешавина старог и модерног и Мичел је имао право када је сврше гове је стизао изјављивао да је то куће једног правог цветљена. Али Јулија је ипак желела да спаваћа соба буде уређена по њеном укусу.

(Наставиће се)

ВРЕМЕ

Подлистак

Љубавници

Болест Милзова дала је тетка. После два дана пошто је легао у постељу температура се испела високо и није се спуштала целу недељу дана. Те беше запаљење плућа.

У томе крају није престонице грађанство слабо поштовало лекара у ревнији случајева врше бабе, које леч трљањем. Истрља те и да ти неку травульану да пијеш. Ако је ватра велика нареди да се болесник хлади, и то је све. Али има и правих лекара који леч само тим хлађењем, и подстакну какву: све зависи хоће ли срце издржати; ако је срце отпорно болест ће бити побеђена. Лекови само убрзавају болове и чело тело да издржи борбу; они не лече ако је смрт на прагу. Од пет стотина постојећих болести апотека лечи само шест, па сад изволите се поуздати у Ескулапа!

Зато ни Милан није баш толико марио за лекарску помоћ; задовољно се пристајућином своје сусетке тетка Лене баба Мидхом, која је одмах рекла да младић болује од запаљења плућа и да треба стално хладити. Милан замоли тетка Лену да га она на прозор за време болести и унапред јој исплати две стотине динара.

Жена је била врло одана болеснику, и дан и ноћ мењала му облоге, додавала му комад дна поморанџе, чашу воде и водила кућу „сваљеног" младића. Десетог дана Милан је већ могао да једе, и отада је трошио десетину по десетину, док једног дана није остао потпуно без паре.

Тада је изишао на куће и пошао у град да потражи каквог посла, пријатеља, што било. Али почетак фебруара био је неома сиромашан у сваком погледу; пи јаца умоло змарзала, улице пусте, трговине тек животаре, занати спавају, фабрике једва дишу кроз своје чађаве димњаке, све је стало, све се укочило и модерна светска реч криза лебди на свима уснама.

Свет је пројашњен, као да је пред неком ужасном катастрофом: пред елиденијом или пред крвопролићем, убиственим, очајан, заљењен, изгубљен. Свак само пита упрашњено: шта ће бити напослетку? А нико управо не зна зашто поставља то питање и шта је то са чиме треба нешто да се збуде. Свак зна само то, да треба водити рачуне о сваком пари, да треба чувати, да треба тек само животарити. Долазе неки мутни дани, дани громова и покора. Народи се не виде више, они су у блату, они су постали крвави, инфузорије; види се само поneки човек, који корача по томе блату и не зна куда да пође даље, како да начини излазак да се инфузорије не подаве у сопственом јаду.

★

Није било више рада, ни зараде и Милан се тога дана први пут врати у своју смачки стан без ичега, без новца, без хлеба. Изнурен од бодести он је слабо марио за тим хлеб, а сада је само тражио кабат имао на расположењу. Пио је чај и још је само за толико имао шећера да проведе тај дан.

Али иначе бољи дан није освануо ни изгледног јутра, а Милан се опет нађе без новчића.

Куда да пође? Шта да предузме? Успео је да добије пет динара од једног старог друга с којим се срео на Цветном тргу. Најадао му се, испричао му све своје невоље и тај се друг смиловао. Знао је, усталом, да ће му се Милан одужити у своје време.

То је ноће прошло на миру, али ноћ је била бријана и тешка. Морало се нешто измислити. Али за неки озбиљнији рад још увек није био способан. Намах се сетио познате установе „Насушни хлеб", и он се ослуша да отала одлази сваког дана у ту установу, да макар хлеб осигура. Успео је да се убрза сваће и да се и њему обезбеди помоћ ове установе, и тако је отада сваког јутра био у овом страшном, дугом, скоро непомичном кашалном реду што се као пребијена змија једва пужао сваког јутра, да скоро до подне пред прозором кроз који је додавао гладним тек печен и чемерни хлеб насушни.

Стојао је погружен, дотрајао као одело на доуштву с којим је појео оскиму, док се дотаче многоуважених. свемоћног комиша, смеђен и дубоко сежалењ од свих оних који су били принуђени да окрену главу од његовог једног погледа, али које је су уверавали своју савест да нису богови и да у њиховим рукама није судбина њиховог сметa!

Стојао је ту Милан сатима, скоро ништа не мислећи осећам равнодушно гледајући човека који је међ гомилом одржаво ред. готов да без икакват пре тежа тријми чак и удвоји ако би по нечем и он следовао уз хлеб! Ово њега се увијао бедни калуџић, и он је двоконце не голоманици о свима зимским сметима које слушају, што је сасвим природно, у топлим собетима, док је он. обичан грешник имао да издржи сав тај ужас тешко слабо одевен! Двоконце је на голомањи и подстављао као ногу у праћа који лишава од гладн под несносним дељеним телеграфским жицама на дуну. Врапци умиру ли тако лутим мразовима брзо вело брзо те је Милан видео стотине пута. али једни човеч сте то прежи вао и настављао мучи годинама!

★

Онога јутра он је гледао преда се као и увек, мукло гледао покашто око себе, али никоме није прозборио реч, ни њему погледао у очи. Мислио је изгледало да тај човек мрзи свет и да је баш због тога. Он је био равнодушан. Изгледало његових леђа стојала је нека девојка, можда млада жена, и стално се трудила да на неки начин отрби боље место, да на неки начин обиђе оне пред собом и стане напред. Тако је бар изгледало Милану. Једном или два пута је примети јој да је тако што забрањено, и она се умири, али само за тренутак, јер одмах затим опет поче да се врпоља.

Милан је осећао како му лице за једнима и како се труди да стане испред њега. И тамни што је хтео да је пусти преда се, он осети да му се благо спусти на раме чачија рука. Он се окрете да види ко је. На његовом лицу беше израз пуне среће. Затим му се разнежене очи; он се извесне чудно нечему. Млада жена му рече:

— Зар ме не познајете?

Милан искочи из реда, узе ову жену за руку, извуче је из гомиле и поника:

— Ти? Зар си ти то?

— Ја сам!

— Значи да си пронашла.

— А ти?

— И ја сам пронашао!

Милан је и даље држаше за руку. Она није имала више од деветнаест година, а ово по чему: летос су се упознали кад је имала само осамнаест. Срели се на Теразијама пред једним златарским излогом где су са пожудом обоје посматрали наките. Као сваки мушкарац он је њу први осложио, и одмах су одлучили да отпутују мало до Топчидера. Из Топчидера су отишли у Кошутњак и ту се предали љубави и пријатним разговорима све док се нису појавиле прве звезде. Тамни се разговори дуљаху, и он још је одмах дао двастишу. Није имала пенове, ни дамску торбицу и зато је новац држала у руци. Он је шашколио по глави нежним претима и она тако заспала на грудн. Он јој онда узео двастишу и изгубио се у ноћи, а она остала да спава сама на брежуљку изнад којега су се ноћи наичкале безбројне звезде.

Сад су звиждали. Гомила их је посматрала, али није знала у чему је ствар. Они су се измакли до уличног излаза, и тада гомила није више ни обраћала пажњу на њих. Она је требала да пита а он да се брани; али они су обоје само ћутали.

Ипак је он прекинуо ово ћутање. Запитао је где је, шта ради, како живи. Она му је одговорила да је ту где и он, и да живи исто као и он! Разумели су се, Милан јој понуди да уђе у ред, па после разговарати.

— Испричаћу ти све! Тако је морало да буде! — рекао је мислећи да се баш мало толико опрашта због учињеног разбојништва.

★

Ово је ћутала даље Она није имала више реч. А имала је да му каже исто тако важне ствари. Она га само узе за руку као он ју малочас и пошла га да изиђе на улицу.

— Зашто? Шта бисмо јели данас?

— Имам сто педесет динара уштињених у блузу!

Жене примају паре, али и дају!

— Па ти си богаташица! Шта ћеш овде? О, Боже, па ја сам мислио да овде долазе само они који нигде ништа немају! Али да! Ти си жена. Ти знаш правилно да ценим вредност онога комада који нам се пружа.. Још нешто, пре онога: како ти је име?

— Анђелија.

— Читава песма! О, Боже! Па ја сам велики грешник!

— Ниси! Ја те волим! Знаш ли то?

— Зар волиш мене разбојника који те онако подло остави у њима да свиленом на олујини која се појавила око печени! Ох. ми смо мушкарци велики галови: кад се заситимо жене ми је онда остављамо! Жена тек почиње да воли када је сита мушкарца. Значи: пса волиш!

— Волим те, јер си ми рођ!

— Ја тебе рођ!!

— О, тако је! Жалосни смо род, истина, али једно, тако ни Бог зна!.. А твоје име каже је?

— Милан! Али моје је име проклето, Анђелија! Ви сте жене преварите човека у рају, али ми смо изгнали Бога! Не дотичи ме се и не пљуј те поштене смрзнуте ручице! А како смо род, је ли? Реци ми!

Девојка заплака јецајући. Мило је замоли да изиђу на улицу, да не би пало у очи оно њихово чудно држање. Изишли су на улицу и пошли кућиште, загрејани чудним осећајима, збуњени свадашњим, изненађени препадом.

Анђелија се није никако умиривала. Милан је заустави и загледа је. Њеној паде у очи нешто одиста чудно. Девојка је имала необичајни изглед од онога када су се упознали. Раскрпљала се, постала права жена. Милану одмах паде у очи да је она девојка на путу да постане мајка. Он у каза главом на њено тело и она обори главу. Она му је тиме признала да ће ускоро постати мајка. Затим подиже главу и рече:

— Ето, зато смо рођ!

— Зар ти мислиш?... Али то није могућно. Анђелија! То никако није могућно!

— Ти си стао овом детету! Ти си му родитељ, купем ти се! Зашто бих лагала?! Шта ја имам од тога ште бих баш тебе осудила? Ништа не тражим од тебе! Ништа! Ја ти не браним, нити ти могу забранити да ме опет оставиш ту, на овој заједној улици!.. Али ја сам увек само на тебе мислила! Требало је да те мрзим, али ја сам те заволела јер знам да је ово дете твоје. Заволела сам те као што се воли онај који је нећу, који нам је род. За мене је све ово нево .. и ја сам морала да мислим само на тебе. Бојала сам се да ниси некаке пастрадао оне страшне ноћи. Мучне су страшне сневале, а громови гукли. Тебе није било нигде. Умирала сам од страха.

— Женска глупости! — рече Милан, увиђајући врат да небеске ледени поветарац који је покушавао да му се закучне под кожу

— Него знаш шта: ја имам стан па ако хоћеш пођи са мном! Тако ми Бога имам стан! Сад те не пажем, и ово примам те! Хоћеш ли?

Анђелија се замисли. Затим рече:

— Добро! Хајдемо!

Д. ИЛИЋ ЈЕЈО

К. и К. РЕДОВ ЈАН

РОМАН ОД ЈАНА МОРАВЕЦА

50

Нагло ме погледа у лице. Болничар му затим објасни мој долазак и стање, а он само потврди главом док је мени у његовој руци тако пријатно као некада када ме је отац у младости, док сам лежао болестан, миловао и тешио.

— На таблици изнад моје главе забележено је име, чин и пук.

— Види, види, деведестрви, Вуњејовиче! А шта ти је Јеничку?

— Ја не знам, господине доктоpe. Упао сам у мочвару.

Прегледа ме, потапша, па ме опет положи:

— Но, но, није то тако страшно, опоравићеш се брзо, али си искусно, је ли?!

А онда ме опет лако помилова. Сузе ми залише очи. Заиста нисам беше изузетно велики. Доживех га за руку:

— Стављени сте на жестоку пробу, као пси, господине доктоpe. Вило је рђаво...!

— Но, но, — настави он у шали — тако страшно ваљда није било!

— Било је, господине доктоpe!

А он ће очински:

— Децо, децо, ви сте некако прераздражени. Ви би најрадије кући.

После кратке паузе устаје нагло и довршн, са дубоким уздахом:

— Ја такође!

Мислим да се звао Киндерман. Беше то златан човек. Све нас је волео, али је мене нарочито одликовао својим симпатијама. Говорио би ми обично „уметниче мој!" Али, баш зато што ме је толико волео упутио ме је после неколико дана са најближим транспортом даље у унутрашност. Туму и Фикеса такође. Отпратио нас је на станицу, дао најлепши купе, две боце вина, пожелео много, много среће... и довиђења код куће....

★

Ушли смо с прекидима цео дан. На станицама су нас добре славонске жене заеузле воћем, колачима и вином. Већ смо морали да одбијамо поклоне; било их је сувише. Многи од нас су већ поиварили стомаке.

Исте вечери стигли смо у Осијек. Распоредили су нас и ми смо сместени у стару болницу, на крају града.

Идућег дана посетио нас је проседи лекар. Словенац, са младим лекарем у ратној униформи.

— Сами Чеси? — обратио се млађем лекару и весело се насмејао. — Но, господа Визнер ће се радовати!

Млади лекар претставио нам се као доктор Дртина из Прага. Био је с једанаестим пуком на фронту, вратио се рањен у кадар, али пошто ту не беше лекара — задржан је. Много баш не жали. Хрвати су добри, а има ово себе и Чеха; од њих је најљубазнија госпођа Визнерова, супруга директора шећеране. Она се брижно стара о чешким војницима. Имаће шта да види. Поподне треба да се иде на превијање, а затим на смотру!

Та информација посведочила нам је да се налазимо у добрим рукама. И збиља смо били...

Око десет часова ушла је у собу дама средњих година, висока, пријазна, изванредне лепоте и на први поглед симпатична. За њом болничарка с пуном корпом. Болесни и рањени, како је указала, пружаху према њој руке.

— Наша милостива госпођа! — чуло се са неколико лежишта.

Код нас је остала мало дуже; морали смо јој испричати све што смо доживели, а пошто сам ја то умео најлепше, седа је на моју постељу. Узела ме је за руку, баш као доктор у Митровици, и тај додир нежне женске руке, и њена близина, испуњена су ме сјатним осећањем. Разнежено ме посматраше, добро разумела и због тога продужила разговор преко убичајеног времена. Обећала је да ће поподне донети књига, новина и картиџе. Заиста нас је изненадила. Натрпала је у крило књига, новина и картиџе, а затим отишла са лекаром — Словенцем, који је, на нашу молбу, морао обећати да ће нас у што краћем року послати у унутрашност, ближе домовини.

★

Дивно нам је било у старом лазарету у Осијеку под окрињем госпође Визнерове и добрих лекара. Када не би постојала туга за отаџбином, која је сваким даном расла, служили би овде цео војни рок. Идилу нам је кварила једино сенка у лицу управника болнице, вечито пијаног пуковског лекара, Мађара, првокласног бећара, који није могао да види чешке војнике; мрзео их је и, чим је могао, вређао „као здраве" на фронт. Доктор Дртина опомињао нас је да будемо опрезни пред њим и да га се чувамо.

— Реците на смотри да сте Немци — саветовао нам је, и добро је радио. Ја нисам послушао па сам, дабоме, изгубио. Осталом, нисам толико ни знао немачки да ме не би препознало.

Једног дана упао је код нас, дрхтао као пилећи коњ и отерао нас са кревета.

— Шта вам је? Реуматизам? Живичани потрес? Рањеник? То није ништа.... Одакле? Из Чешке, Прага? Аха,..! — завртао је претећи и дикти-рао писару: „Здрав, зборно место Рума, најблики транспорт!"

Нисам се ни осветио како треба, а беше већ код Туме и Фикеја. За дивно чудо они су добро прошли. Већ сутра одлазе за Будимпешту, а за кроз неколико дана, на фронт.

Био сам страховито утучен. Све сам очекивао, само не ово. Госпођа Визнерова и доктор Дртина нежно су ме тешили и заговарали, обећали су ми да ћу некако остати, да ће ме процедура ипила преко оног дебелог бећара...

★

А чаша буде пуна до врха донесоше ми писмо од мајке и Хање. Оне су се бескрајно радовале што сам успео да се избавим фронта. Нада их је испуњавала да ћемо се у најкраћем времену видети код куће.

(Наставиће се)

КРОЗ БЕОГРАД

Репортажа Седме силе

Има ли племенитије утехе и лепшег уметничког уживања од музике? Сигурно да нема. Али снага музике лежи и у њеном васпитном карактеру. Како ћете најбоље опламенити душу свога детета, како ћете га научити да се дивне лепоте, да буде човек? Једино музиком. А од свих музичких инструмената најпогоднији је клавир. Он може да замени не само сваки други инструмент појединачно, него и све њих заједно. А што је најважније, клавир је инструмент који никада не застарева и који траје за цео живот. Само при избору клавира треба, сваћати у солидне и опште познате радње. У Београду је таква радња „Хармонија" *Теразије 18.*

★

Мрзи стење. Аутомобилисти будите на опрези. Да вам се возила не смрзне у гаражи вашег аутомобила увек умите *Glysantin* па и поред најјачег мраза нећете имати никакве непријатности с мо-

тором. А Glysantin се добија код *Бранка Нешића*, трговина моторних возила и припадајућих делова. *Дечанска улица 11*, телефон 22-037.

★

Време је новац!

Сиви без сата, значи исто као и бити без очију", вели стара шпанјолска пословица. Али сат треба и изабрати: јер добар часовник може само стручњак да вам да. Зато посетите *Жилутина Митровића, Теразије 22*, између хотелске Империјала и фирме „Тимар". Она радња ради само за готовог и зато су њене цене солидне, јер не рачуна сумњива потраживања у џепу, као радње на отплату. Митровић има мали дохад, малу режију, али зато је одлично сортиран, тако да можете добити за поклоне разне предмете од кристала, кина-сребра, сребра, злата, бријантуре. Он прима налоге за прераду и сатове на оправку. Домаћа је ове радње: *стручност и солидност!*

Пионир модерне фотографије

На свом старом месту, преко пута хотела „Лондона", већ дуже времена инсталисан је најмукуснији и најукусније ФОТО-АТЕЉЕ УРОШЕВИЋ. До сада је Загреб средњачко са својим радом и уређењем ателеа, јер Београд стварно није имао довољне просторије потребне за рад уметничких фотографија. Поштo је урешео ову потребу, Урошевић није жалио ни материјалне жртве. На је ателе уредио по угледу на најновије фотографске ателеје, са три салона за снимање, морем рефлектора, собама за облачење, чекаоницу, фризер на лице места, кино-камера. Не заборавите адресу Урошевића: Краља Милана 7, ако желите да имате заиста уметничку израђену фотографију.

★

Обазривост пре свега

Куповина радио-апарата је ствар поверења. Зато вам саветујемо највећу обазривост, и препоручујемо вам да посетите фирму „Радио-Вокар" Дечанска 12, како би се упознали са заиста савршеним радио-апаратима марке »Hornyphone« и »Korting«. Одушевиће Вас »Hornyphone« радио-апарати својим елегантним изгледом, селективношћу, бојом тона, јасним пријемом свих европских станица преко целог дана. Десет боја тона, могућност међусобне селективности, прецизно подешавање помоћу патентиране светлеће скалеле и магичног ока. Нормални и микро-щогол. Рукавале дугметом, којим се троше сталице и регулише јачина (звук Horny патент). Осетљивост: око 8 микровата. Издаши степен: 9-ратна пентода. Необично мала потрошња струје.

Фабрика Horny дала је ове године низ нових проналазака у радиофонији и тиме стављала своје радио-апарате на прво место.

За Hornyphone-ом не заостаје ни извештени Korting, повест немачке радио-индустрије.

Нови модели аутомобила „Шкода" за 1938 годину већ су пристигли и одликују се укусном верединамичном линијом. Ауто Школа, Београд, Немањина ул. 35.

★

Ако вам катгод буде затребало!

ТЕРАЛИЈА БЕОГРАД

— Пријатељу, познајеш ли ти неки ортопедски и бандажерски атеље у Београду?

— Као да не! У Призренској 5 налази се атеље *Ђорђа Мајера*, телефон 23-350, који својом специјалном израдом не заостаје ни за иностранством, већ га у извесној мери и прешишава. О томе сведоче многобројне писмене захвале. Г. Ђорђе Мајер се специјализирао у Берлину, Дрездену и Минхену. Он располаже великим стручним искуством, а прави вештачке ноге од алуминијума и разних комбинованих материја. Исто тако израђује бандаже за потпуштање киле и појасеве за спуштен стомак, као и остале ортопедске потребе.

★

Извор дечије радости

Ако упитате свако дете у Београду, која му је најомиљенија радња, оно ће одговорити: „Трубе". Јер у тој радњи малишани већ деценијама налазе најлепше играчке. Фирма *Радуља и Буковића код „Трубе"* пресељена је у исто] улици из Кнез Михајлове **бр. 33 у палату Академије наука**, улаз из Јашићеве улице 2 и из Пасјачке. Осим играчки код „Трубе" се могу добити музички инструменти и кафански прибор. Услед смањења кирије и режијских трошкова цене су своју робу знатно снижене.

Месо је најважнија људска храна

Човечији организам тражи најпре зими много калорија, које треба вратити организму ако се не жели лоше последице по здравље. Научници већ више деценија година испитују разне елементе људске исхране и после особитог и свестраног проучавања дошли су до закључка да се помоћу месних храна врши телу оно што изгуби у физичком или духовном напору. Осталом, и сама свакодневна пракса показује нам то врло јасно. Погледајте људе који се хране претежно месиатом и сухомесиатом храном. Они су сви румени, здрави и снажни. Људи пак, у чијој искрани недостаје меса, бледи су и слаби. Али се не ради само о месу већ је исто толико важно, како се месо кува, припрема, из којих се начина суши или меље, када желимо да одговарамо на горње питање. Јер ако месо није на одговарајући и модеран начин припремљено, оно губи сва своја својства. Зато купујте месо и месне производе *код Јована Јеремића*. Тада ћете бити сигурни да сте купили добро, медицински испитано месо од најхигијенскијих ланчи. Београђани толико цене и траже Смејковлове производе, да је он отворио четири продавнице: у Краља Милана улици број 72, телефон 20-938, на Престолонаследниковом тргу 15-а телефон 21-843, у Војводе Добрњца улици 15 телефон 24-525, на Цветном тргу 16 телефон 25-985, и у Краља Милана улици број 49.

★

Најјачи електромагнет у Југославији налази се у радњи *Слободана Бранисављевића - Данета, у Дечанској улици број 12.* Он поправља динамо - машине, ауто магнете, магнетизира магнете и може да магнетише аутомобилски магнет без скидања полуге. Треба истаћи, да Слободан Бранисављевић израђује целокупна постројења за галванизацију.

★

Већ само име „Валпс" *због кога је један краљ остао брего, натерале и вас да одгледате све остале марке и да их од сада куњујете у бифлиџерници „ВАЛПС", МИЛОРАДА ДРАШКОВИЋА 9, заједно са колосалним избором, будући, крзненама за дан и ноћ, рукавицама за дневну и вечерњу шминку.*

Модерно млекарство

У Југославији постоји само једна стручна фирма за продају свих врста машина за модерно млекарство. То је *„Титан"* на *Краљице Наталије 16*, телефон 28-404. Већ модерних машина, нигдиле млекарство се не може

замислити. Зато посетите „Титан" и он ће вам дати најбољи савет, какве машине да набавите. „Титан" *тражи заступништва по целој земљи*, а исто тако откупљује млечне производе. Сва стручна обавештења и ценовници шаљу бесплатно.

★

За оне који воле свој дом

Као што има гурмана за добро јело, тако исто их има и за леп и добар намештај. Познаваоци квалитативног намештаја ту пуну само код *реномиране фирме ФИНЦИ* која се отсада налази у Поенкаревој 22. Зато не морате трошити време тражећи добар на мештај, јер је позната чињеница, да се фирма Финци одликује добром и солидном робом као и умереним ценама. То ће потврдити велики број старих муштерија ове реномиране фирме.

Једно искрено питање свима млађим и старијим дамама

Јесте ли ушек имали успеха у животу, послу, љубави, у браку? Нисте! Тада посиорите код „Роберта", Васина 4, да направите трајну ондулацију. Само трајном ондулацијом „Роберт"-а долазе

ваше уређене дражи до потпуног изражаја, тако да вам је сигурно успех у животу умногоме обезбеђен. Зато направите трајну ондулацију код *„Роберт"-а Васина 4*, јер је сваки изгубљени дан скуп.

Заразне болести највише се преносе прљавштином

Ниједна кућа не сме бити без линолеума

Дугогодишњим научним истраживањима утврђено је да се бацили највише преносе у градовима преко обуће. Човек са улице улази у кућу и преноси на чиљмама штетне клице. И због тога сва болнице, санаторијуми и клинике прекривају бодове линолеумом, јер се он најлакше пере, и бритом не губи ништа од свог сјаја. Због тога брижљиве мајке заштиту код дечијих соба линолеумом, а исто тако уобичајавају за као украс ко собама и ходницима. Осим линолеума најбољу заштиту у разноврсним шарама код Јужданића и Димитријевића моду се добити и мушке за кућичке слиперс, дечје сталоше, дечје бортиче. Сваратите код Јужданића и Димитријевића у Коларчевој улици број 8 да Вете шаварати не само леп и укусан боклон, већ истовремено и предмет који ће најкорисније послужити.

која исто тако израђује: плакате, дијапозитиве и проспекте.

Поре дтога СЕДМА СИЛА израђује све врсте декора за позоришта у уметрашњости; уређује, коригује, прелама, експедује и води администрацију повремених листова и часописа.

✻

И београдске монденке имају свог „Ланвена" на Теразијама 3

Материја чини тоалету. То је старо модно правило. Али како га остварити у Београду? У којој се радњи налази најбољи избор десења, која радња доноси последње новитете? На ово питање одговорићемо вам сваки отмени Београђанка. То је Преокновић и друг, Теразије 31. Она радња је за кратко време од свога оснивања на брзи заузела срца свих елегантних дама. Тај свој добар глас Преокновић и друг ноће да очувају и свакдели су се најлепшим десењима право из Париза.

★

Модели »Мале Олге« Пашићева 17 Београд

Кад је недавно махарања од Рампура *посетио Београд* и заволео мирисавог чаја и црне кафе, он је бољао своја секретара у КОЛОНИЈАЛ - ДЕЛИКАТЕС РОСТОВИЋ, Поенкарева улица 15. Пошто је секретар видео, чега све има код Ростовића, он је осим чаја и кафе куйио најразноврсније деликатесе, као разне сиреве, салами, шунки, сардине, чоколаде, лимкере, бомбоне, урме, смокве и ораха, и закупио се невероватно ниским ценама.

Елеганција се познаје по ципелама

Женску ногу украшава ципела. Ништа вам не вреди елегантна тоалета, ако немате одговарајућу обућу. А у Београду је сваој дами познато да *Кутњак Панићева 8*, израђује по мери најлепше ципеле, које својом линијом задовољавају укус отмене даме. Кутњак не ради по шаблону, већ према облику одређује облик ципеле и према потпетице. А она његова обућа израђена је од тако доброг материјала и тако лако да се и најженскија женска нога осећа као у рукавицама.

★

После напорног рада потребан вам је одмор и разонода

Музика је најмањи пријатељ човека, а нарочито данас у доба темпа двадесетог века, када се после напорног рада тражи мир и разонода. У музици човек најбоље заборави све своје невоље. Али квалитет музике много зависи и од квалоће инструмената. Зато, ако купујете кармонике, гитаре, виолине, прибор за салон сте оркестре и сл., сваратите *код г. Кршића Мишара 8*, преко пута „Лоцоња". Сва лица способна за кредит, могу добити плаћање олакшица.

★

Један важан датум у историји наше уметности

Изванредно успела изложба уметничког намештаја у дворани „Привредника" завршена је. *Г. Верач*, чија је уметничка рука створила овај намештај, може да буде потпуно задовољан. Његов рад је крунисан успехом. Он као и сваки уметник не воли да говори о себи. Али зато отмени Београд, који је посетио изложбу, збиља је поносан што се у њему средини може да види тако дивно и с пуно укуса израђен намештај. Наши репортери разговарали су с неколико познатих љубитеља уметности у Београду, који су изјавили да су

ва и посебице чаром сваког изложеног комада. На коме да се зауставе? Који да изаберу? Да ли рафинирани стил Луја Четрнаестог или лепршави стил Луја Петнаестог? Да ли да се опне дине животописи и умине најнијама намештаја у стилу итали јанске ренесансе или пак егзотични јапанског стила или најзад богатотну и бујност Режанса? Све је лепо, све је дивно, све је савршено. Изложба је личила, кажу они, на прави Вереај. Београђани који су желели да виде идеалан намештај, који воле лепоту, који нађу префињен укус, нека поново сврате код г. Верача у Краља Милана број 8, па ће им једнако он према стану и материјалним компонентама карактера личности и породице моћи да препоручи овај или онај стил.

Песма нас је одржала...

Ниједна кућа не треба да буде без муз

„Песма нас је одржала, њојзи захвала" вели наш народ. Ова клисична изрека вреди и данас. А нарочито сада уочи празника и слава, када ниједна кућа не сме да буде без музике. Зато посетите *музичку радњу Дејана Крунића*, Балканска 3. Ту ћете добити гитаре, тамбуре, виолине, ноте за све инструменте, све врсте жица, хармонике као и целокупан прибор за њих.

БОЖИЋНИ ПРОГРАМИ ПРЕМИЈЕРНИХ БИОСКОПА

ИКА — РЕСТОРАТЕРСКО И БИОСКОПСКО Д. Д. ЖЕЛИ СВОЈИМ ПОСЕТИОЦИМА СРЕЋАН БОЖИЋ!

У 10.30, 3, 5, 7, 9.30 **Коларац и Врачар** У 10, 2, 4 и 6

ПРИКАЗУЈУ ЗА БОЖИЋНЕ ПРАЗНИКЕ милионску МЕТРО ГОЛДВИН ПРЕМИЈЕРУ О КОЈОЈ ОДУШЕВЉЕНО ГОВОРИ ЦЕО БЕОГРАД

ТАРАНТЕЛА

музичка романса у којој уз звуке кастиљета и гитара певају 7 љубавних шпанских мелодија и глуме гла вне улоге славна

ЏЕНЕТ МЕК ДОНАЛД И АЛАН ЏОН

Моле се посетиоци да због незапамћене навале набављају благовремено улазнице

ЗА БОЖИЋ **Код Касине** У 10.30, 3, 5, 7, 9.30

ПОД ПРОТЕКТОРАТОМ Г. БРИЈЕРА, МИНИСТРА ФРАНЦУСКЕ РЕПУБЛИКЕ НА ДВОРУ ЊЕ. В. КРАЉА У БЕОГРАДУ најлепша француска ПРЕМИЈЕРА ове године

ЗЛОУПОТРЕБА

У главној улози чувена МАРИЈА ВЕЧЕРА из МАЈЕРЛИНГА

Данијел Дарије

★ ЦЕНЕ ПОПУЛАРНЕ: ЛОЖЕ 6, 10 и 15.— ЗА СТОЛОМ 15.— ★

КОД ВРАЧАРА ОД 21.30 БЕСПЛАТНО ВЕСЕЛО ВЕЧЕ СА ОДЛИЧНИМ АРТИСТИЧКИМ ПРОГРАМОМ

Најпријатније расположење за време божићних празника у биоскопима

УРАНИЈА у 10.30, 3, 5, 7.10, 9.30 **СЛАВИЈА** у 10, 2.30, 4.30, 6.30, 9

Премијера веселог филма пуног шарма, елеганције, хумора, дивне музике, смеха и веселости

Све за љубав

Главне улоге играју: дражесна глумица МАГДА ШНАЈДЕР и чувени глумац бечких и пештанских позоришта ПАУЛ ЈАВОР. — За буру смеха брину се ЛУЦИ ЕНГЛИШ и ПАУЛ КЕМП. — Најновији журнал. — Цене популарне.

КОЛОСЕУМ

Ваши омиљени комичари

Стан Лаурел и Оливер Харди

учиниће да се ваљате, гушите и тресете од смеха у филму

ВИТЕЗИ БЕЗ СТРАХА

Матине тачно у 9 и 11 часова. по подне тачно у 1.30, 2, 3, 5, 7 и 9.30

БИОСКОП „ЛУКСОР"
ДОЊА САЛА

ПРИКАЗУЈЕ ЗА БОЖИЋНЕ ПРАЗНИКЕ ПРЕМИЈЕРУ савршног филма руског садржаја, художествене глуме, дивне музике и руских песама

Поштарева кћи
(NOSTALGIE)

по познатом роману бесмртног А. ПУШКИНА
У гл. ул. ХАРИ БОР, ЖАНИН КРИСПИН и ЖОРЖ РИГО
Режија: В. Туржански. Монопол: Авала-Филм
Почетак у 3; 5; 7 и 9.30.
СВА ТРИ ДАНА БОЖИЋА У 10.30 МАТИНЕ

БИОСКОП „ЛУКСОР"
ГОРЊА САЛА

ЗА БОЖИЋНЕ ПРАЗНИКЕ УЗ ПОПУЛАРНЕ ЦЕНЕ ОД 5.— и 7.— ДИН. милион-доларски филм

ANTONIO ADVERSO

(Царев пустолов)

У гл. ул. ФРЕДЕРИК МЕРЧ, ОЛИВИЈА ДЕ ХЕВИЛЕНД

Услед велике дужине филма почетак у 2.30, 4.45, 7 и 9.30. — Сва 3 дана Божића у 10.30 ч. пре подне МАТИНЕ

ОДЕОН

НОВИ НАЈВЕЋИ БИОСКОП ● КРАЉИЦЕ НАТАЛИЈЕ УЛ. 45 (ИСПОД ЛОНДОНА)
ПРЕМИЈЕРА — у среду увече и за Божићне празнике нови филм

„Орлић"

ЛИЛИАН ХАРВЕЈ, КАО ИГРАЧИЦА ФАНИ ЕЛЗНЕР

Божанствена музика — грандиозан балет, дивна љубав Орлића и играчице Фани. Последњи велики триумф Лилиан Харвеј

Почетак: 3, 5, 7 и 8. — У недељу и празником МАТИНЕ. ЦЕНЕ УМЕРЕНЕ

ОД ПОСТАНКА КИНЕМАТОГРАФИЈЕ НАЈИМПОЗАНТНИЈИ ФИЛМ

„САВЕСТ ЧОВЕЧАНСТВА"

Емил Зола

пожњео је рекордан незапамћен успех у целом свету

ЗА ВРЕМЕ ПРАЗНИКА ПРИКАЗУЈЕ ГА ЕЛИТНИ БИОСКОП **КОРЗО**

ЦЕНЕ НИСУ ПОВИШЕНЕ, већ остају познато ПОПУЛАРНЕ почев од 5.— дин.

У НЕДЕЉУ И ПРАЗНИКЕ МАТИНЕ

Честитке

— Сиима својим поштованим мушterијама и пријатељима православне вероисповести честита празник Христовог рођења као и Нову 1938 годину деликатес бифе „Кнез Михајло" Драг. Миладиновић.

— Дивизија „Напредак" Поповића и Мрвића честитају својим поклоницима пријатељима наступајуће празнике Христовог рођења као и Нову 1938 годину.

— Дирекција Државног хотела у Врањској Бањи честита свима својим драгим посетиоцима православне вере празнике Христовог рођења и Нову 1938 годину.

— Фирма Л. Л. Редлих, заступништво аутомобила, Београд (Врачарска 14) честита својим мушterијама и пословним пријатељима божићне празнике и нову 1938 годину.

— Хотел Касина — Бањско, Мих. З. Матића, честита свима својим пријатељима и гостима Божић и нову 1938 годину.

— Штићеници дома слепих Краља Александра Првог Ујединитеља у Земуну са својом управом, сиима својим драгим добротворима и пријатељима православне вере најсрдачније честитају свеће празнике Христова рођења, са: Христос се роди!

— Филијала „Време" у Нишу честита својим читаоцима наступајуће празнике Христово рођење и Нову годину.

— Јован Т. Стојановић, шеф Одељења Рачуноводства и финансија Министарства шума и руда у пензији и председник 9 Полодбора Ладарске страже, честита свима члановима и пријатељима Ладарске страже свеће празнике Христова рођења и Нову 1938 г.

— Хировитинска гђа Дипон (Цара Николе II 22/III), честита празник К. Р. својим посетиоцима православне вере.

БОЖИЋНИ ПРОГРАМИ БЕОГРАДСКИХ ПОЗОРИШТА

Први дан Божића

КОД СПОМЕНИКА

Мавки

У петак, 7 о. м. даје се по подне опера „Мавки" од Маскања. Насловну улогу пева гђа Буњеанц. Де ј ри г. Рајевц, Леско г. Јанковић, Вретиква г. Митровић, Отац де Грие г. Пиклер, Гајо г. Мијутиновић. Остале улоге певају гђе Мариновић, Горски, Бобрешић, Хитрина и г. г. Обрадовић, Поморишац, Николић, Варајлијов. Диригент г. Милошевић. Почетак у 15 час. Цене места од 3 до 30 д.

Пекарница

У петак, 7 о. м. даје се увече Нушићев „Пекарница". Спасоје г. Гец, Ана г. М. Мариновић; у осталим улогама гђе Наталијев, Златковић, Перић, Матић, Гец, Дитрих и г. г. Никачевић, Богатинчевић, Пауковић, Душановић, Д. Радемковић, Старчић, В. Јовановић, Величковић, В. Јовановић, Милосављевић. Почетак у 20 час. Цене места од 3 до 30 дин.

ПОЗОРИШТЕ НА ВРАЧАРУ

Никова слава

У петак, 7 о. м. даје се по подне Сремчева „Никова слава", у драматизацији В. Михаиловића, по причи Д. Гинића. Ивко г. Новаковић, Кирјак Д. Радемковић, Смуг г. Гец, Калча г. Радемковић; у осталим улогама гђе Арсенијев, Душановић, Брајић, Вошњаковић, Н. Микулић, Г. Јовановић, Перић, Паралос и г. г. Величковић, Ј. Николић, Д. Јовановић (Нино), Пауковић, Н. Поповић, Н. Јовановић, В. Јовановић, Милосављевић. Почетак у 15 час. Цене места од 3 до 30 дин.

Коштана

У петак, 7 о. м. даје се увече Стаиковићева „Коштана", с гпом Вобаћ у насловној улози. Тома г. Новаковић, Митко г. Гомић, Стојан г. Живановић, Ката гђа Лукомић; у осталим улогама гђе Павловић, Хаџић, Брајић и г. г. Антомијевић, Н. Јовановић, Вошкомић, В. Мариновић и др. Почетак у 20 часова. Цене места од 3 до 25 дин.

Други дан Божића

КОД СПОМЕНИКА

Бал под маскама (гђа Зикова и г. Томић, као гости)

У суботу, 8 о. м. даје се по подне опера „Бал под маскама" од Верди. Главне улоге певају гђе Зикова, Илић, Војевић и г. г. Томић, Крга, Цвејић, Трифуновић. Остале улоге певају г. г. Обрадовић, Павићева, Николић. Диригент г. Поредес. Цене места од 3 до 30 дин. Почетак у 15 час.

Пут око света

У суботу, 8 о. м. даје се увече Нушићев „Пут око света". Јовалка г. Васић, Човек с ногом г. Радемковић, Зулушка гца Н. Микулић; у осталим улогама гђе Павловић, Г. Јовановић, Хаџић, Вошњаковић и г. г. Б. Мариновић, М. Мариновић, Антомијевић, В. Јовановић, Д. Радемковић, Душановић, Галгоријанић, И. Поповић, Вошковић и др. Сударују балет и хор. Музика Ст. Биничког. Диригент г. Поредес. Почетак у 20 часова. Цене места од 3 до 30 дин.

ПОЗОРИШТЕ НА ВРАЧАРУ

Путујуће друштво

У суботу, 8 о. м. даје се по подне Сремчево „Путујуће друштво" у драматизацији Р. М. Весинића. Играју гђе Златковић, Паранос, Урбанова, Текић, Хаџић, Матић, Перић, Брајић, Д. Петровић и г. г. Радемковић, Ј. Николић, Антомијевић, Гомић, Богатинчевић (Љубиша), Душановић, Гец, В. Јовановић, Б. Мариновић, Никачевић, Н. Јовановић, М. Мариновић, Л. Јовановић и др. Почетак у 15 час. Цене места од 3 до 25 д.

Отмено друштво

У суботу, 8 о. м. даје се увече „Отмено друштво", комедија у три чина од Љубише Вобић, Коста г. Гец; у осталим улогама гђе Паранос, Вобић, Гец, Врбанић, Урбанова, Златковић, Перић, мала Анастасијевић и г. г. Старчић, Жанановић, Л. Јовановић, Ремиџа г. Штимиц. Почетак у 20 часова. Цене места од 3 до 25 дин.

Трећи дан Божића

КОД СПОМЕНИКА

Фауст (г. Илић, као гост)

У недељу, 9 о. м. даје се по подне опера „Фауст" од Гунода. Наслову улогу пева г. Илић, Маргарету гђа Буњеанц, Марту гђа Пантеровић, Мефиста г. Јовановић, Себла гђа Марковић, Валентина г. Митровић. Соло у балету гђа Вошковић и г. Жуковски. Диригент г. Маћошевић. Почетак у 15 ч. Цене места од 3 до 30 дин.

Поп Ћира и поп Спира

У недељу, 9 о. м. даје се увече Сремчев „Поп Ћира и поп Спира", у драматизацији А. Гавриловића. Поп Ћира г. В. Николић, Спира г. Радемковић; у осталим улогама гђе Арсенијев, Урбанова, Паранос, Матић, Н. Микулић, Врбанић, Хаџић, Текић и г. г. Н. Јовановић, Петровић, Старчић, Б. Мариновић, Новаковић и др. Почетак у 20 часова. Цене места од 3 до 30 дин.

ПОЗОРИШТЕ НА ВРАЧАРУ

На санти леда

У недељу, у 9 о. м. даје се по подне Нернерова комедија „На санти леда". Играју гђе Луковић, Ристић, Урошева, Златковић, Душановић и г. г. Новаковић, Богатинчевић, Петровић, Дрнић, Старчић, Величковић, Душановић. Почетак у 15 час. Цене места од 3 до 25 д.

Сеоска лола

У недељу, 9 о. м. даје се „Сеоска лола", с г. Ж. Томићем као гостом у насловној улози. Играју гђе Брајић, Душановић, Вошњаковић, Т. Јовановић, Перић, Златковић, Хаџић и г. г. Антомијевић, Душановић, Вошковић, Ј. Николић, Гец, Величковић, Л. Јовановић, Гавгоријевић. Диригент г. Маћошевић. Почетак у 20 часова. Цене места од 3 до 25 дин.

ЗОТОВИЋЕВО „ВЕСЕЛО ВЕЧЕ"

Наш познати чика-Зота приређује своје веће пуно хумора и шале на први дан православног Божића 7 о. м. у кафани „Стари Централ" уз суделовања гђе Краснићеве, г. г. Красића, Миловановића и Илића. Почетак у 20.30 ч.

МАТИНЕА

МАТИНЕ У НИЖЕЊЕРСКОМ ДОМУ

Весларски клуб „Београд" приређује своје омашено матине 8 о. м. (други дан Божића) и 9 о. м. (трећи дан Божића), у свечаним просторијама „Нижењерског дома". Свира популарни «Јунтт bands уз певање гђе Рине Пинал. Почетак у 16.30 час.

Реприза успеле комедије „Моменат судбине" гостовања гђе Ведринске, Греч и г. Павлова

У суботу, 8 о. м., на други дан Божића даје се у Руском дому (Краљице Наталије 33) реприза

Гђа Греч и г. Павлов

веселе комедије „Моменат судбине" од чувене руске хумористкиње Н. Тефи, која је изазвала пријатно премијере пред распродатом кућом незаслућен успех. У главним улогама славна руска уметница — гђе Вера Греч, Марија Ведринска, г. Павлов, првак Московског художественог театра. Популарне цене места од 6 до 37 динара. Улазнице се продају само на билетарници Руског дома од 10 до 13 и од 17 до 19 часова. Почетак у 20 часова.

Свечари

— Г. др. Чедомир М. Никитовић, народни посланик и главни секретар Занатске коморе у Скопљу, не може примати посете о своју слави са Стевану Архијакону, пошто ће бити на путу.

ПРЕДАВАЊА

Три предавања г. др. Штампара — О Кини на Коларчевом универзитету

На Коларчевом народном универзитету одржаће 10, 11 и 12 јануара г. др. Андрија Штампар, бивши изасланик Друштва народа у Кини, три предавања о Кини, у којима ће осветлити балканске догађаје на Далеком Истоку. Предавање ће бити илустровано пројекцијама и филмом. Улазница по 2 и 3 дин. већ се продају на билетарници Коларчевог народног универзитета.

ДОЧЕК НОВЕ ГОДИНЕ

КОД ЈАДРАНСКЕ СТРАЖЕ

Свечан дочек православне Нове године Ладранске страже у Француском клубу (Ратнички дом) приређује 13 о. м. Одбор госпођа и госпођица Ладранске страже са својим пододбором Ладранске страже. Богат уметнички програм са разноврсним атракцијама. Игра с балоном, коридајдоли, конфети, серпентине, шаљива пошта и избор „Краљице Ладрана" за 1938 годину. Разна изненађења. Улазница 30, за чланове Ладранске страже и студенте 20 динара. Игралку свира приморски џез-оркестар. По четак у 21 час. Одело тамно. Доласк на главни улаз Ратничког дома. Лифт бесплатан. Претпродаја улазница и резервисање столова у Ладранској стражи (Карагеоргова 9). Телефон 27-212.

Божићни програми биоскопа

Сва три дана Божића у 10.30 матине. Поподне у 3, 5, 7 и 9

Три најлепша стара француска филма: љубимица целог света — шармантна

ДАНИЈЕЛ ДАРИЕ

најлепши драмски уметник данашњице

ХАРИ БОР

и љубимац свих девојчица

ЖАН ПЈЕР ОМОН

створили су ремек дело које је уписано златним словима у француској кинематографији

ТАРАС БУЉБА

По бесмртном делу Н. ГОГОЉА

Руске балалајке, дивне песме и игре.

Не заборавите! Триглав доноси само велике филмове!

ТРИГЛАВ

„РЕКС"

КОЛОСАЛАН БОЖИЋНИ ПРОГРАМ

МАТИНЕ У 10.30 ЧАСОВА

Почетак претстава у 3, 5, 7, 9.30

Цене места 5.—, 8.— и 10.— динара.

Највећа љубавна драма из Светског рата

ПАРАДА СМРТИ

Гладни живота, гладни љубави, људи се боре где их чека осветa и смрт.

У главним улогама:

ФРЕДЕРИК МЕРЧ — ЏУНЕ ЛАНГ — ВАРНЕР БАКСТЕР — ЛИОНЕЛ БАРИМУР

Додатак: ФОКС НОВОСТИ

„МЕТРОПОЛ"

НАЈПОПУЛАРНИЈИ БИОСКОП БЕОГРАДА, ТЕЛ. 23-041

ВЕЛИКИ БОЖИЋНИ ДУПЛИ ПРОГРАМ

На први и други дан Божића матине у 10.30. Сва места 5 д.

1) Премијера **ДАХ СМРТИ**

БОРИС КАРЛОВ (незаборавни „Франкенштајн")

БЕЛА ЛУГОШИ (језовити вампир „Дракула")

Погледајте човека који светли! Куда он пролази нестају градови! Додир његових прстију значи смрт! А његова жена чезне за његовим загрљајем!

2) Љубимац публике СНАЖНИ

ЖОРЖО' БРИЕН

у свом најлепшем филму КРВ НИЈЕ ВОДА

(Какав отац такав син)

Почетак у 2 сата рали без прекида вечерња у 9.10 ч.

Цене: 5, 7 ложа 8 дин.

— — — АВАЛА — — —

Величанствен Божићни програм

Најславнији певач света

БЕЊАМИНО ТИЉИ

и љупка наша земљакиња

ЖЕРАЛДИНА КАТ

у филму дивних песама, идеалног садржаја, музике, брилјантне глуме, хумора и раскоши

СВЕТ ЗОВЕ

Додатак: Сили Симфонија у боји и Фокс новости

Првог, другог и трећег дана Божића матине у 10.30

НОВАКОВИЋ

За време празника сјајан дупли програм

1) Савршено дело, дирљиви филм

Сломљени цвет

и 2) Амерички криминални детективски филм

Под хипнозом

Код Новаковића увек 2 филма код најнижих цена

БАЛКАН

Данас одличан дупли програм. Улазнице 3, 5.

Балкон и ложа 6.

Почетак у 2 часа

1) Највећи комичар света

Шарло Шаплин

Модерна времена

2) Каубој певач

ДИК ФОРАН — *Поноћни јахач*

КОНЦЕРТИ

Вече словеначких песама

Тенорista г. Славко Луксан приређује другог дана Божића у дворани друштва „Истра - Трст - Горица", вече словеначких народних песама.

На програму су Зорко Преловец, Јосип Пангрчић, Беде - Гуго (Аве Марија), Петар Коњовић (Под пешчеру).

Почетак концерта у 8.30 у вече. Сваи друштва „Горица" налази се у улици Јована Ристића 29.

КОНЦЕРТ СЛАВНОГ ФРАНЦУСКОГ ВИОЛИНИСТЕ

Жак Тибо, славни француски виолиниста и светски познати виртуоз даће у недељу, 16 јануара, у сали Коларчевог универзитета један солистички концерт са врло редно интересантним и уметничи одабраним програмом ако зоме су дела од Бетовена (Пролеће — соната), Виотиа (Концерт у а-молу), Шопена (Соната). Дебисија, Вењавског-Тибоа, Сен-Санса и др. На клавиру свира г. Т. Јанкулло. Почетак у 20.30 часова. Улазнице од 15 до 70 динара продају се код „Хармоније" Теразије 12, телефон 25-794 и на билетарници Коларчевог универзитета, телефон 29-137.

ЗАБАВЕ

БАЛ ЈАДРАНСКЕ СТРАЖЕ

Традиционални свечани бал Јадранске страже који приређује одбор Јадранске страже са својим одбором госпођа и госпођица одржаће се у суботу 19 фебруара о. г. у дворани београдског Официрског дома. Нарочити одбор већ чини све припреме да овај бал буде један од најлепших у овој сезони. На балу ће свирати штрајх оркестар музике Краљеве гарде и приокласни џез-оркестар.

БЕНЕФИС-ВЕЧЕ ОРКЕСТРА «RHYTHM BAND» У „ИНЖЕЊЕРСКОМ ДОМУ"

Оркестар «Rhythm band» приређује у сали „Инжењерског дома" 9 о. м. (трећи дан Божића) своје прво вече као бенефис чланова. У припреми је обилан и забаван програм са богатом лутријом.

„1002 НОЋ" — „1002 чуда!"

Велики Југословенско-руски мисценбал и кабаре „Бајка 1002 ноћи" на други дан Божића, у суботу 8 јануара у просторијама „Кола српских сестара" (Француска 11). 1002 изненађења, плес и весеље до зоре. Маскирање необавезно. Одело обавезно. Улаз 20 д. Почетак у 20.30 час.

ПРИРЕДБЕ У „ИНЖЕЊЕРСКОМ ДОМУ" ЗА ВРЕМЕ БОЖИЋНИХ ПРАЗНИКА

7 јануара (први дан Божића — петак): затворено; 8 јануара (други дан Божића — субота): Велики матчиш веслачког клуба „Београд" (16.30); Забава с. к. „Једнорог" (21); 9 јануара (трећи дан Божића — недеља): Велики матчиш веслачког клуба „Београд" (16.30); Бенефис-вече оркестра «Rhythm band» (21).

ИГЛЕ и ЛИСТОВИ

Песмарица народних песама које се певају на београдском радиу

Популарни интерпретатор народних песама и шеф народног радио оркестра г. Сима Беговић издао је песмарицу одабраних народних песама, које се певају на београдској кратковалсној радиостаници. Она песмарица садржи 120 песама и из разних крајева наше земље. Све песме које се налазе у песмарици имају верну садржину као у краја у коме су поникле. Песмарица се може добити у свима већим књижарама; за унутрашњост треба се обратити на адресу Сима Беговић, (Косанчићев венац 6).

СПЕЦИЈАЛНИ КАТАЛОГ ПЕДАГОШКИХ ДЕЛА изишао је из штампе. Добија се бесплатно од Издавачке књижарнице „Рајковић" (Теразије 16), поштарски плаћа 2Ю7. Тражите одмах.

*

ЧИТАНКА за I разред државних народних основних школа у Краљевини Југославији од Јованка Поповића и Боривоја Јосимовића, управитеља. Оглеђне школе у Београду. Препоручено Главним просветни сапет С. бр. 468 од 4 децембра 1937 г. а г. Министар просвете одобрио Он. бр. 89668 од 12 децембра 1937. Са овом читанком налазе се све четири читанке за I, II, III и IV разред осн. школа — све су препоручене и одобрене. Читанке су опремљене у тврдом повезу и платном. Богато илустроване: писане су лаким стилом са разноврсном градом на принципу нове школе рада и комплексне наставе. Издавачка књижарница „Рајковић", Београд, Теразије 16.

Белешке

ПОСЛОВНЕ ВЕСТИ

— Г. др. **Вилма Јаншиева - Ранковић**, специјалиста за женске болести, преобраје ординира 2—4 Коларчева 3, двориште зграда. Телеф. 22-976 Дијатермија кварцлампа.

— Доктор г. **Љубомир Обреновић** утврђивши специјалиста за кожне-венерчне болести, сифилис, преглед крви, мокрење. Засебне кабинете. Примање свког дана, Краља Милана бр. 22. Официрима — чиновницима — учитељима — жандармима попуст.

ТРОМЕСЕЧНИ КУРС париског кројења Београдског женског друштва почиње 12 јануара од 2—4. Школарина 150 динара месечно, испит бесплатан, упис бесплатан. Пети курс почиње 12 јануара, има интернат (Добрачина 5) телефон 23-002.

За Божићне празнике приспело у великом избору укусних и практичних предмета за кућу и украс

ЈЕ

од СТАКЛА — ПОРЦЕЛАНА — КРИСТАЛА и КЕРАМИКЕ

Изволите посетити без обавезе на куповину познату трговину

ЈОСИФ Ј. ЕШКЕНАЗИ

БЕОГРАД, ПОЕНКАРЕОВА 30

Н. З. За време од 2 до 6 јануара т. г. даје 10% попуста на сву робу. 1—5 27943

ШИВАЋЕ МАШИНЕ „ВЕРТХАЈМ"

ПО КВАЛИТЕТУ СУ ПРВОКЛАСНЕ И НЕНАДМАШИВЕ.

На стоваришту увек имамо:

ПОРОДИЧНЕ,
КРОЈАЧКЕ,
БРЗОШИЈУЋЕ,
ЦИК-ЦАК,

те исте продајемо по невероватно јефтиним ценама ангро и детаљ.

Требамо озбиљне препродавце који ће робу преузимати за готово. Тражите бесплатан ценовник.

ГЕНЕРАЛНИ ЗАСТУПНИК СТОЈКОВИЋ

БЕОГРАД, ПОЕНКАРЕОВА 12 29957, 1—1

ТЕШКА ЗИМСКА ХРАНА

и премало гибала, сада у зимско доба, узроком су слабе пробаве сто мала, честих омаглица, зачељености и неуредног делованја црева. Старе болести зими се опет испољавају:

отежнте и пребрзе дебаљке,
хемороиди и зачељености,
сметње у стомаку,
оболења црева,
главобоља, бесаница,
надутост тела,
омаглица и отровање.

Нарочито старије и зрелије особе подлежу овим неприликама.

ПЛАНИНКА ЧАЈ

чиста, те тако дејствује благотворно на читаво тело и на Ваше опћењто здравствено стање.

Захтевајте у апотекама изричито само „Планинка" чај Ваховић, који се не продаје отворен, већ запроћен и затворен и пломбиран омотима са натписом произвођача:

АПОТЕКА МР. ВАХОВЕЦ, Љубљана

Конгресни трг 12. С. бр. 29.550/25

ПАЗИ

Ко неће да изгуби панталоне тај се благовремено снабде нарамењицама, најпшем и подвезама у познатој:

ТВОРНИЦИ ГУМЕНЕ РОБЕ

Браћа Кон

АДА

(Дунавска бановина)

„О М"

електро-техничко предузеће

Теразије 5

пасаж Извозне банке

Телефон 29-847

Врши инсталације мотора осветљења излога по новој тарифи Д. Т. О. и преправке. Најбоље батерије цепне и џепне „Cosmia". Угљене сијалице од 7.50 дин. Батерије суве и малинајуће за телефоне, лампе, лустере, пегле, решое. Оправке свих апарата електричних. Захтевајте наш ценовник. Услуга броа.

29064 1—1

Реномирани

Фото „Зрак"

одликован највећом наградом у Паризу за уметничку фотографију, решио је од нове године да пласира своје уметничке радове свих величина уз минималне цене. Израњује за рекламу 6 уметничких карата 25 динара. Слике за легитимације најбоље и најевтиније израњује фото „Зрак".

Фото-аматери! Велики избор фото-апарата и филмова јевтиније но игде. Стручна израда аматерских радова.

ФОТО-„ЗРАК"

Радомира Јовановића

БЕОГРАД

Краља Милана 28, до „Лондона", телефон 24467.

30001, 1-1

Музика оплемењује душу

ЗАТО ЈЕ НАЈКОРИСНИЈИ БОЖИЋНИ ПОКЛОН:

МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНАТ

ХАРМОНИКУ, ГИТАР, ВИОЛИНУ ИЛИ МАНДОЛИНУ

набавићете најповољније код:

Специјалне радње музичких инструмената „СКАЛА" Краља Милана ул. 9 — преко пута „Лондона".

30004, 1-4

Мали огласи: до 15 речи динара 15.-, свака даља реч дин. 1.-

ПОНУДА и ТРАЖЊА СЛУЖБЕ

У ЖЕНСКОЈ КУЋНОЈ ПОСЛУЗИ је велика оскудица у Београду. Беспослене девојке из целе Краљевине дођите у Београд, у биро „Економија", Балканска 20. Плате су добре. 209

МОДИСКИЊА првокласна, поверљива, вешта, говори и немачки, тражи стално место. Понуде под К-4277, Интеррекламе, Загреб, Масарикова 28. 30016

МУЗИЧКЕ КАПЕЛЕ

29662, 1-23

ТРЕБАМ ЗА ОДМАХ дамен капелну са више женских. Споразум телефонски. Хотел „Краљевић Марко", Врњачка Бања. 411

ДА СЕ ЈАВЕ Лаза Ђорђевић капелник, Краљевчанин и Мица певачица Пиротанка одмах пијаници „Палас", Куманово, Ада Петрушевић. 414

СТАНОВИ

ОЗБИЉНИМ двема самцима, чиновницима, издаје намештену собу у близини „Бристола", са пансионом или без истог, солидна госпођа. Понуде админ. под „Озбиљна". 2244

ЛОКАЛИ

У РИБАРСКОЈ БАЊИ издаје се под закуп: гостионице Куршалон и Смрт, пекарница, бакалница, берберница, посластичарница и обућарница. Понуде поднети до 20 јануара 1938. год. Врачарској штедионици у Београду. 59618

ПРЕДАЈЕ СЕ ПОСЛАСТИЧАРНИЦА у Београду, са целим инвентаром, одмах. Адреса у администрацији „Времена". 205

КУПО-ПРОДАЈА

ЗА ПОРАСТ КОСЕ, против испадања и перута: „Ања Чилаг" препарати су већ 60 година као најбоље познати и доказани. Гарнитура 85.—, 125.—, 200.— динара. Адреса: Лабораториум „Аурора". Нови Сад. 337

ЗАСТУПНИШТВО писаћих машина „Идеал" и „Ерика" стручна радња Р. Лазаревић, Кнеза Павла 15-а. Тел. 22-463. 29851

УЖАРЕНИ ТАБАНИ И БОЛНЕ НОГЕ

нестају после по лековитој

БАРТУЛИЋ МАСТИ

Кутија по Дин. 10.— добија се у свакој апотеци.

(Рег. бр. 7802 15--V-1935)

29805, 1-1

ЕЛЕКТРИЧНЕ УРЕЂАЈЕ, генераторе, електро-моторе, динамомашине, шалтгабле, продаје јевтино, Перлес, Осијек. 59846

ДОГ НЕМАЧКИ, мушки, стар десет месеци, расно чист, продаје се уз повољну цену. Немет Јосип, Фекетић. 10003

ШИВАЋЕ МАШИНЕ шнајдерске женске, радио и фото апарате, тепихе, разне сатове, узима као купљену залогу јевтино продаје „Комерција", Кр. Александра 18. 300

РАЗНО

ЗА ГЛУВОЋУ И ЗУЈАЊ У ЈУШЊУ шаље бесплатно упутства практичног лечења *Němeti Mór*, Oradea, Str. Aurel Vlaicu 31/a, Romania. 594

МИ ВАМ ПРЕПОРУЧУЈЕМО

Дописну школу лепог понашања „Бон-Тон", Београд, Новопазарска 26. — Пишите: послаће бесплатно проспект. 59912

ГОСПОЂА, 39 година, Српкиња, добра домаћица, мирног 24 лапца земље, тражи одговарајућег друга. Понуде администрацији „Времена" под „Банаћанка". 60116

ЦЕНОВНИК МАРАКА ЗА 1938 садржавајућ цене свих серија марака Босне, Црне Горе, Југославије, Србије, дин. 3.— у маркама. Издор Шпајнер, Масарикова 15, Загреб. 29634

ИЗВЕШТАВАМ поштоване даме да се Коста специјалиста за трајну водену ондулацију вратио из војске, налази се у француском салону „Хитлјева" Миливоја Грујића, Призренска 3. 29998

ТРГОВАЦ самосталан, 45 год. усамљен, секс. дисквалификован, оженио би се особом одговарајуће судбине Српкињом правос. вере пречањком. Озбиљне понуде слати на админ. „Време" под „Судбина". 20

Добивају се у бољим трговинама

Главни заступник:

Ф. ТОМАШИЋ, МАРИБОР

29342, 1-4

ФРИЗЕРИ

НЕМА ВИШЕ СЕДЕ КОСЕ у свима нијансама специјално фарба лично Живко Сујић. Цене солидне, Палилула 4. 421

НАСТАВА

ИНТЕРНАТ И ЕКСТЕРНАТ пијер завода за васпитање девојака, Франсиканска улица 25. I спрат. Телефон 20-303. Језици, домаћинство, ручни радови, шивење и кројење хаљина и рубља, декоративне уметности. Проспект шаље. Љ. Сладојевићева 59911

СТЕНОДАКТИЛОГРАФСКА школа Данице Савковић уписује нове групе. Канцеларија: Краљев трг 9/III (до Коларчевог универзитета). 214

Број: 32/937

Оглас

На темељу закључка правно-општинског Савета срп. православне црквене општине у Вежањи од 13 јуна 1937 год. тачка 16, а на основу одобрења Патријаршијског управног одбора од 14 септембра 1937 године бр. 15306/У. о. 243 продаваће потписана срп. православна црквена општина у својој канцеларији дана 24 јануара 1938 год. у 9 часова пре подне путем јавне, усмене и добровољне продаје своје непотребне, које се састоје из следећих парцела:

1) Плаана бр. 120 у површини од 964 м²,

2) Каменьача у површини од 3000 м²;

3) Ливада цигљана у површини 1 јут. 1558 кв. хв.;

4) Ливада цигљана у површини 1543 кв. хв.;

5) Ливада цигљана у површини 1127 кв. хв.;

6) Ливада цигљана у површини 1 јут.

Услови продаје могу се видети сваког дана у канцеларији црквене општине.

Кауција за сваку парцелу износи 1000 дин. у готовом новцу или у државним папирима.

Срп. прав. црквена општина у Бежанији 18 дечембра 1937 год.

59704, 1-3

ПРОБЛЕМ

квадратуре круга је решен и усавршен у свим облицима.

С истом је омогућено тачно мерење, односно налажење квадратног и кубног простора округлих предмета. Књига излази ускоро из штампе. Цена 20.— дин. За иностранство 25.— дин. са поштарином.

Претплату слати аутору

ПАВЛУ КАРАНОВИЋУ

Београд, Балканска ул. 20.

206, 1-1

Продаја фабрике кожа

Државна хипотекарна банка излаже продаји фабрику кожа, пређе „Вели орао" а. д. у Београду, улица Кнеза Павла бр. 125, са целокупним машинеријама, инвентаром, сировинама и готовом робом као и непокретностима на којима се фабрика налази.

Планови непокретног имања, зграде, машинерија и инвентара могу се видети сваког дана од 15 до 19 часова у фабрици, Кнеза Павла бр. 125.

Продаја ће се вршити путем оферата, који се имају поднети Државној хипотекарној банци од 15 фебруара 1938 год.

Оферти ће се отварати на дан 16 фебруара 1938 године у 10 часова у канцеларији фабрике кожа. 29968, 1-3

ПЛОЧИЦЕ ОД ВЕШТАЧКОГ КАМЕНА У СВИМА БОЈАМА И ВЕЛИЧИНАМА

ИЗРАЂУЈЕ

ИНДУСТРИЈА БЕТОН. ПРОИЗВОДА БЕОГРАД TEL. 22-771

1—1

ЈЕВТИНО ПРОДАЈЕМО

ЗА ПОЧЕТАК ГОДИНЕ

ЧАРАПЕ

ВУНЕНЕ, ПАМУЧНЕ, ВЕШТАЧКЕ

ЧАРАПЕ

ЗА ДАМЕ, ГОСПОДУ И ДЕЦУ

ЧАРАПЕ

ЗА ЗИМУ И ЛЕТО

ЧАРАПЕ

ПО ВЕЛИКОМ ИЗБОРУ

ЧАРАПЕ

ПО ВЕЛИКИМ ЦЕНАМА

ЧАРАПЕ

ПРОДАЈЕ ЈЕВТИНО

ЧАРАПЕ

ПРОИЗВОЂАЧ

ЧАРАПЕ

ЗАГРЕБАЧКА ТРИКОТАЖА

ЧАРАПЕ

ЗАГРЕБ, ЗРИНСКОГ 16

ЧАРАПЕ

ТЕЛЕФОН 27-55

ЧАРАПЕ

ТЕЛЕГРАМИ: ЧАРАПЕ

ЧАРАПЕ

ПОШТАРИНА ПЛАЋА

ЧАРАПЕ

ЗАГРЕБ

ЧАРАПЕ

Тражимо заступнике и аквизитере

Теретњаци, аутобуси, ватрогасна кола
sattel-шлепери, комунална кола
трактори по врло повољним условима

АУТОПРОДАЈА

Београд, Кр. Петра 9, тел. 25-493; Загреб, Баруна Јелачића 3, тел. 20-53; Шутић, Калдор и Ко., Дубровник, тел. 87
„Аутомобилиа" Вл. Борошић, Суботица, Паје Кујунџића 4
„Аутомобилиа" Вл. Борошић, Нови Сад, Кр. Марије булевар 9
„Енергија" Браћа Шербеџија, Сарајево, тел. 37-26

30006,1—1

ТРГОВЦИ, И БЕСПЛАТНЕ МУСТРЕ: ТРАЖИТЕ НАШ НОВИ ЦЕНОВНИК

Талак 0,10 мм. Талак 0,10 мм. Талак 0,10 мм.

ТРГОВЦИ, УПАМТИТЕ: НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ НАЈБОЉИХ ЖИЛЕТА У КРАЉЕВИНИ ЈУГОСЛАВИЈИ РАЗНИХ МАРАКА — ЦЕНЕ НАЈНИЖЕ — КВАЛИТЕТ НЕДОСТИЖАН — ИМА ФИРМА:

Колумбија — Београд — Кнеза Павла 43

ТРГОВЦИ! Чувајте се имитација и купујте робу само од наше заступника г. ЈОСИФА ДУЉЕВИЋА. 29909, 1-2

29965 1—1

Опанак модел шумадиски

НЕ

Опанак модел сандалски

заборавите да је

ТИГАР

опанак најиздржљивија гумена обућа а уз то и најјевтинија у носивости и непромочивости до данас не надмашива. Не пропустите прилику да се у то уверите

Многобројне свакодневне наруџбе и похвале за нас је гаранција за квалитет и практичност обуће

ТИГАР

Главни заступник **ЦЕКИЋ и БРАТ** Телефон 15, Пирот

Фабрика гума **ТИГАР** Пирот

29907 1—1

УЛАЖИТЕ УШТЕЂЕВИНЕ КОД ВАШЕ

Градске штедионице

јер Вам она пружа највећу сигурност, пошто за све њене обавезе, а напосе за улоге јамчи

ОПШТИНА ГРАДА САРАЈЕВА

свим својим иметком.

ГРАДСКА ШТЕДИОНИЦА ДАЈЕ **КРЕДИТЕ ПО ТЕКУЋИМ РАЧУНИМА И МЕНИЦАМА,** врши најкулантније све **ДЕВИЗНЕ ПОСЛОВЕ**

и даје **ЗАЈМОВЕ НА ЗАЛОГЕ** преко своје Залагаонице

СТАЛНА ИЗЛОЖБА

НИСКЕ ЦЕНЕ

Лустера, стоних лампи, пегли решоа итд.

код

МИЛАНА Р. ПРЕМОВИЋА, Кнез Михајлова 3

БЕОГРАД, Телефон: 23-812

29966, 1-1

МЛИНАРИ!

АКО ХОЋЕТЕ ЈЕФТИНО И ДОБРО ДА НАБАВИТЕ: МЛИНСКЕ ВАЉКЕ СА ГВОЗДЕНОМ КАСНОМ, РАВНА СИТА, СТРОЈЕВЕ ЗА ЧИШЋЕЊЕ ГРИСА И ДУНСТА, ДЕТАШЕРЕ, АСПИРАТЕРЕ (ТАРАРЕ), ЉУШТИЛИЦЕ, ЧЕТКАЛИЦЕ, ЕКСКАУСТОР И ФИЛТРЕРЕ, ДИЗАЛИЦЕ СА КАЦИКАМА, САСТАВНЕ ДЕЛОВЕ ЗА МЛИНСКИ ПОСТРОЈ, ЛЕЖАЈЕ, МОТОРНЕ ГЛАВЕ, КЛИПОВЕ, РЕМЕНИЦЕ КАО И СВЕ МЛИНСКЕ ДЕЛОВЕ И ПОСТРОЈЕЊА, ОБРАТИТЕ СЕ СА ПОВЕРЕЊЕМ ЗА ПОНУДУ, ПОЗНАТОЈ ФИРМИ:

КЕЛЕМЕН И ВАРГА

ПРВА ЈУГОСЛОВЕНСКА ТВОРНИЦА МЛИНСКИХ СТРОЈЕВА И ЛИВНИЦА ГВОЖЂА И МЕТАЛА И ПРЕДУЗЕЋЕ ЗА ГРАДЊУ МЛИНОВА

А Д А - Дунавска бановина

29904, 1-1

„Колорадо"

Доноси најновије фазоне као: комбиноване софе, спаваће собе и трпезарије.

Продаја за готово и на отплату,

ВАСИНА УЛ. БР. 9

29990, 1-1

29908 1—1

ЛУСТЕРЕ

Модерне, стилске и класичне, сопствени производ фирме **M. G. S.**

БЕОГРАД, Краља Милана 30, Цара Николе II 55, Краља Милана 66, „Славија"

29961, 1-1

АУТОМОБИЛИСТИ!

Свеже, нове гуме **Pirelli Бела звезда,** приспеле су фирми

БРАНКО Т. НЕДИЋ

Дечанска 15 Телефон 22-037

29961 1—1

ПИРОТСКИ СПЕЦИЈАЛИТЕТИ

Качкаваља младог у котурима 1, 2 и 3 кг. Дин. 12.—
Качкаваља превреле у котурима 4-5 кг. Дин. 13.—
Качкаваља планинског у котурима 7-8 кг. Дин. 14.—
Качкаваља са Старе Планине Ја у котурима 9-10 кг. Дин. 15.—
Бели сир у кантама 14-15 кг. бруто за нето Дин. 9.—
Суве пиротске кобасице Дин. 14.—
Масло топљено у кантама — фришко бруто за нето Дин. 21.—

ШАЉЕ ПОВУКОМ И ДОПЛАТОМ ФИРМА

ЗАРИЋ МАНЧИЋ, СИНОВИ И Т. МИЉЕВИЋ — ПИРОТ

Штедионица Дунавске бановине

Нови Сад, Трифковићев трг 3|1.

Телеграми: „Банштедионица". Телефони: 32-42 и 20-20

Филијале: **Сомбор, Смедерево, Петровград и Крагујевац**

тел. 69 тел. 47 тел. 169 тел. 88

Основни капитал Дин. 10,000.000.- Резерве Дин. 3,157.960.- Улози Дин. 71,699.105 -

ВРШИ СВЕ ШТЕДИОНИЧКО - БАНКАРСКЕ ПОСЛОВЕ НАЈКУЛАНТНИЈЕ.

Одобрава кредите. — Есконтује менице и вараните. — Ломбардује све државне папире. — Извршује исплате и наплате за сва места ту - и иностранства. — Преузима улоге на књижице и текуће рачуне.

Извод из правила Штедионице Дунавске бановине:

Чл. 5. „За све обавезе Штедионице Дунавске бановине јамчи неограничено и неопозиво **Дунавска бановина.**

ПРОДАЈЕ Буковичку минералну воду „Књаз Милош", која је најбоља и најукуснија а обзиром на своју лековитост и најјефтинија минерална вода у нашој земљи.

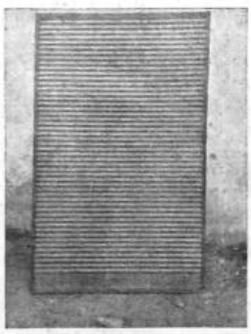
ЗАСТУПНИШТВА У СВИМА ВЕЋИМ МЕСТИМА У ПРЖАВИ.

Југорапид

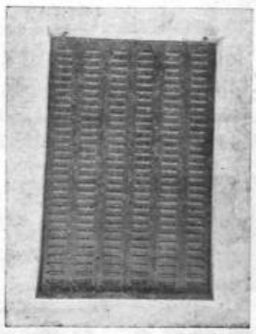
Предузеће за израду свих врста ролетни

Влада Миливојевић

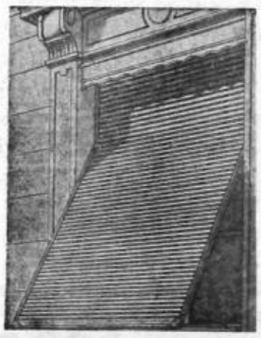
Краља Звонимира 8 **Београд** *Тел. 23-005 Јужни булевар 1*

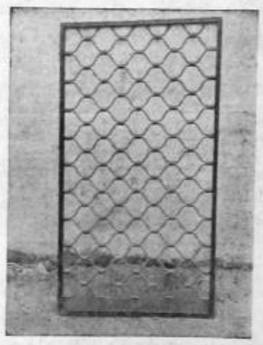
Еслинг дрвена ролетна за прозор

Персијски француски шалон за прозор

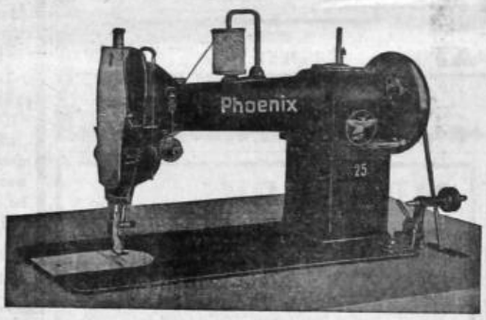
Челична ролетна за дућан

Детектив ролетна за дућан

Предузеће располаже са најмодернијим машинама и најусавршенијим радом израђује дрвене тако зване Зелинг ролетне персијен француске шалоне, челичне ролетне, детектив ролетне као платнене, и трскане ролетне. Из своје дугогодишње праксе, и великим делом приватних и јавних грађевина за које сам израдио ролетне, у Београду и унутрашњости, могу свакоме препоручити дрвене ролетне јер су оне најбоље за хладноћу и топлоту, а за руковање су надмашиле све ролетне које до данас постоје, пошто се могу отварати и затварати при затвореном прозору а то је једино велико преимућство када прозоре не морате отварати при употреби ролетне, зато и Ви поручите ролетне код фирме „Југорапид" и уверићете се да су заиста најбоље.

29936 1—1

Срећан Божић

и

много успеха

у

Новој 1938 години

жели свима својим муштеријама и пословним пријатељима

Фирма „ЈУГОМОБИЛ" Београд

Телефон 28-332 Кнез Михаилова 53

Генерални заступник: „PHOENIX" шиваћих машина
„TORPEDO" писаћих машина
„TORPEDO" бицикла и моторцикла

30010

Радош С. Недић а.д.

Краљ. Дворски лиферант

БЕОГРАД, Стишка бр. 1 — Телефон 20-378

Чији производи уживају већ 30 година завидан реноме, а који су стекли једино својим одличним квалитетом.

Производи:

МАЛИНУ ЧУВЕНА ПРАВА ЗАЈЕЧАРКА призната као најбоља до данас.

Оранжаду	**Фернет ала Турино**	Препеченице
Цитронаду	**Вермут „Соча" Турино**	Комовица
Сок од вишања	Домаће ракије	Рума и Коњака
Купиново вино са медом и шећером	Шљивовице	Ликера све врсте
Далмат. Бермет	Клековаче	Све врсте слатке ракије

Запамтите да страна роба није боља и ако је дупло скупља. Помажимо сами себе и штитимо домаће производе.

ЗАСТУПА И ПРОДАЈЕ:

Природне минералне воде **РАДЕНЦИ СЛАТИНА. ЛОМНИЧКУ МИНЕРАЛНУ ВОДУ** за коју је доказано квалитативном анализом да потпуно одговара француском **Вишну**, док га по квантитету садржаних минералних са стојака надмашује.

ЦЕНОВНИК НА ЗАХТЕВ ШАЉЕМО БЕСПЛАТНО 30007 1-1

Филтер

КАЗАНЏИСКА РАДЊА

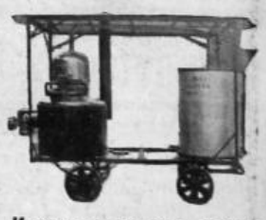
ИЛИЋ И МИЛОСАВЉЕВИЋ

БЕОГРАД

Краља Александра улица бр. 60
Услужни телефон број 28-142

ИЗРАЂУЈЕМО

а имамо и на лагеру казане за печење ракије, филтер-апарате за пречишћавање вина, казане за веш и топљење масти и свог другог бакарног посуђа. Оправљамо пећи за купатила. Калаишемо са најбољим енглеским калајем. Купујемо и продајемо стари бакар. Цене најјефтиније и без конкуренци

Казан за печење ракије

Новосадско електрично д. д. Нови Сад

снабдева електричном енергијом Нови Сад и околину

Телефони: 22-69, 29-67; дежурни монтер: 22-16

НАМЕШТАЈ СВАКЕ ВРСТЕ у свима стиловима и од разног дрвета најсолидније израде и најјевтиније добићете само код ПРВЕ СТОЛАРСКЕ ЗАДРУГЕ „ЈУГОСЛАВИЈА“ Кнез Михајлова бр. 46 БЕОГРАД Телефон број 20-436

Deutsche Werke Kiel

Радна заједница:

DEUTSCHE WERKE KIEL A.G. KIEL
и Fahrzeug-und Motorenwerke G.M.B.H.
пре Maschinenbau Linke-Hofmann BRESLAU - BERLIN

ИЗРАЂУЈЕ СВЕ ВРСТЕ:

саугасмотора, дизелмотора, вакселмотора, бродских мотора, дизел - локомотива и дизел мотора за аутомобиле.
За квалитет машина добивена је гаранција већ само име горњих фирми.
ВЕЛИКА УШТЕДА У ПОГОНСКОМ МАТЕРИЈАЛУ.
Цене солидне. Услови плаћања повољни.

ЗАСТУПНИК:

ПЕТАР ПЕТКОВИЋ - БЕОГРАД

КРАЉИЦЕ НАТАЛИЈЕ 88 — ТЕЛЕФОН 26-397

Срећан Божић

жели Огласни завод ПУБЛИЦИТАС

Властелинство и семенарска станица

Артур и Ђорђе Ледерер

Чока (Банат)

препоручују из своје ергеле чувене пастуве расе

„Нонијус“

и нерастове расе

„Беле манголице“

29955 1—1

29887 1—1

Кашкавања

Св. Стиде Планине у котурима 7 и по кгр. 18 дин. 1 кгр. Ваљевска у котурима од 6 кгр. 13 дин. 1 кгр. Млад пашњачки у котуровима 1-2 кгр. 12 дин. 1 кгр. Пиротски специјалитет лебенице 13 дин. 1 кгр. Шваљке бештом од 5—20 кгр. на више железницом доплатом.

Индустрија сашкавања РАЊЧИЋ ИГЊАТ — ШИРОТ
60106. 1-3

ШИВАЋЕ МАШИНЕ Husq. Nova Excella, Original Wilcox добијају се код: Заступника Мотор Поенкарева 25. Београд.

ТРГОЗЦИ, ТРАЖИТЕ НАШ НОВИ ЦЕНОВНИК И БЕСПЛАТНЕ МУСТРЕ:

Тајак 0,10 мм. Тајак 0,10 мм. Тајак 0,10 мм.

ТРГОВЦИ, СТАМПАРИЈЕ: НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ НАЈБОЉИХ ЖИЛЕТА У КРАЉЕВИНИ ЈУГОСЛАВИЈИ РАЗНИХ МАРАКА — ЦЕНЕ НАЈНИЖЕ — КВАЛИТЕТ НЕДОСТИЖАН — ИМА ФИРМА:

Колумбија — Београд — Кнеза Павла 43

ТРГОВЦИ! Чувајте се имитација и купујте робу само од нашег заступника г. ЈОСИФА ДУЉЕВИЋА. 29909, 1-2

ЖИГ ГРАВЕР ПЕЧАТОРЕЗАЦ ЖИГ
ИЗРАЂУЈЕ ШТАМБИЉЕ ПЕЧАТЕ, ЗНАЧКЕ «САВ ГРАВЕРСКИ ПОСАО КНИМИХАЈЛОВА 15 БЕОГРАД
29910 1—1

„ДЕЗИНСЕКЦИЈА РАДУЛОВИЋ“
Пашићева 2/I. Телеф. 20-633.
29902 1—1

ТЕКСТИЛАНА БЕОГРАД

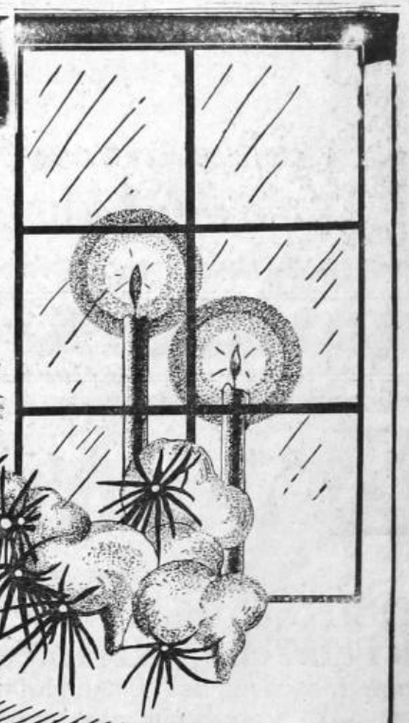

ТЕКСТИЛАНА БЕОГРАД

30009

Главни уредник Гргур Костић. Власник, издавач и штампар за Штампарско предузеће „Време“ а. д. Милутин Стевановић, Богољубачка улица број 5.

Христос се роди

59

3762—64700
Високе дечије ципелице од јаке мрке непромочиве коже са кожним ђоном. — Врло подесне школској деци за кишу, блато и снег Од бр. 31—34 Дин 69.—, од бр. 35—38 Дин 79.—

49

28732—655
Снежне ципеле за децу топло подстављене. Чувају Вашу децу од влаге и прехладе. Од бр. 31 до 35 Дин 99.—

69

1495—6630
Последња новост. — Елегантна дамска ципелица од црног дифтина, који потпуно замењује семиш, са полувисоком петом и кожним ђоном. Подесна за сваку прилику.

69

78735—644
Дамске снежне ципеле врло укусно израђене. Закопчавају се на дугме. Топла фланелска потетова грије ноге у снегу и кишу

79

962—44822
Јаке дечје ципелице израђене од јаког бокса са кожним ђоном, у смеђој боји. Од бр. 31—34 Дин 89.—, од бр. 35 до 38 Дин 99.—

89

2625—66130
Укусне ципелице од финог црног или смеђег бокса, које ћете носити врло рado. Угодна форма пружа нозi пријатност и одмор. Пригодне за сваки напут и костим.

169

8639—
»Лорд« ципела за сваку прилику и за свако одело, за старе и младе. До данас најсавршенија позната израда. Лепа форма. Најбољи материјал. Цена им је без прибора Дин 169.—.

39

98157—660
Елегантне и јаке мушке кальче са специјалним појачаним ђоном. Чувају Ваше ципеле од влаге, а кућу од блата.

Бата

ПОШТ. АРИНА ПЛАЋЕНА У ГОТОВУ

Standard Radio

ВРЕМЕ

ДИРЕКТОР: Драгомир М. Стојадиновић

ГОД. XVIII — 5755 БРОЈ | БЕОГРАД, УТОРАК, 25 ЈАНУАР 1938 | ПРИМЕРАК 1 ДИНАР

Standard Radio

Франкови авиони бомбардују ФРАНЦУСКУ ТЕРИТОРИЈУ

Очекује се протест француске владе у Саламанки

Републикански генерал г. Рахо обилази положаје код Теруела са официрима свога штаба

(Од нашег сталног дописника)

Париз, 24 јануара. (Телефонски извештај). — **Бомбардовање Пиринеја у француском департману Источни Пиринеји изазвало је велико узбуђење.**

Сазнаје се да су националистички авиони, пошто су прелетели Сео де Урге, стигли у Пиринеје преко француске територије.

ПАНИКА МЕЂУ ИЗБЕГЛИЦАМА

Авиони су [illegible] француској територији [illegible] у лет од Тур де [illegible] Бург Мадам. Десет [illegible] пон[illegible] их са ових авиона, [illegible] француску те[illegible] пограничних

Није било људских жртава, али је причињена штета на неким кућама.

Становници француских села изашли су усрет Каталонцима, који су у паничном страху прелазили границу. Када је прошло прво узбуђење, установљено је да је у Пиринеји доста људи погинуло. Карабинери тврде да има 18 мртвих, док цивилно становништво уверава да има 29. Више од 30 људи је тешко рањено. Бомба која је погодила станични бифе, који се налази на граници, проузроковала је такође већи број жртава. Станица је знатно оштећена. Француски жандарми, пошто су разоружали милиционаре и избеглице, организовали су прву помоћ. Рањени су пренети у оближњу француску варош. Избеглице, још под утисцима страха, нису хтеле да се врате у Пиринеје.

У парискоm Министарству рата испитују се мере за противавионску одбрану и за војничку заштиту границе, да би се избегло понављање сличних инцидената.

Француска влада унутиње одмах протест властима у Саламанки. Јединице противавионске одбране, које се налазе у департману Источни Пиринеји, биће појачане. Исто тако повећаће се број авионских патрола, које крстаре изнад територије овог департмана. Ако се понови инцидент сличан јучерашњем, француски авиони, према добијеној заповести, отворице одмах ватру, као и француска противавионска артилерија.

Р. ВАЛЕ

РЕКОНСТРУКЦИЈА ВЛАДЕ г. др. Кјосеиванова

Јачање положаја г. Кјосеиванова

За министра унутрашњих дела именован је г. др. Николајев, а за министра војног генерал Даскалов

(Од нашег сталног дописника)

Софија, 24 јануара. (Телефонски извештај). — Неколико дана ишчекивана реконструкција бугарске владе извршена је данас променом министара два ресора.

За министра унутрашњих послова именован је досадашњи министар просвете г. др. Николајев, а за министра војног начелник штаба гарнизона у Плевну генерал г. Даскалов.

НОВИ МИНИСТРИ

Данас пре подне претседник владе г. др. Кјосеиванов примио је министра војног генерала г. Лукова, а нешто доцније примио је краљевског саветника г. Ханџијева.

После 11 часова одвезао се г. др. Кјосеиванов у двор где се задржао све до 1 час. У међувремену стигао је у двор и министар војни генерал Луков који је примљен у аудијенцију код краља Бориса.

По изласку из двора генерал Луков изјавио је новинарима да није више министар.

Одмах затим претседник владе почео је конференсања и позвао је у претседништво владе министра просвете г. др. Николајева, а нешто доцније и проректора Софијског универзитета проф. г. Манева.

Око 2 часа г. др. Кјосеиванов завршио је конференсање.

По изласку из претседништва владе, г. Кјосеиванов саопштио је претставницима штампе да је краљ Борис уважио оставке министра војног генерала Лукова и министра унутрашњих дела г. Ивана Кресновског. За министра војног наименован је генерал г. Теодосије Даскалов, начелник штаба гарнизона у Плевену а за министра унутрашњих дела г. др. Николајев министар просвете, док је на његово место за министра просвете наименован проректор софиског универзитета г. Манев.

Софијски политички кругови сматрају да је овим изменама у влади г. др. Кјосеиванова уклоњено тровање између њених појединих чланова, тако да је положај реконструисане владе г. др. Кјосеиванова јако утврђен.

СРБАКОВ

Генерал Луков са краљем Борисом

Врење у румунској либералној странци

Сукоб између присталица г. Татареска и г. Браћана

(Од нашег сталног дописника)

Г. Гога

Букурешт, 24 јануара. (Телефонски извештај.) — Како се од обавештених политичких кругова тврди постоји у либералној странци највеће незадовољство извесних правака са последњим одлукама странке. Стога се не искључује чак и могућност новог расцепа у овој странци која је тек пре кратког времена после дугих преговора са г. Ђорђем Браћаном, успела да успостави јединство. Овога пута баш повратак г. Ђорђа Браћана и његових дисидената либералне странке, како се тврди, изазвао је велико незадовољство групе младих правака која стоји уз г. Татареска и која се осећа угрожена повратком г. Ђорђа Браћана и његових сарадника. Исто тако и неколико врло угледних старих либералних правака изразили су своје незадовољство због начина на који су извршене кандидације у очи претстојећих избора.

(Наставак на трећој страни)

Г. ХИТЛЕР ОТВОРИЋЕ РАЈХСТАГ

Берлин, 24 јануара. (Телефонски извештај) — Овде се очекује да ће Рајхстаг бити сазван на седницу 30 јануара на петој годишњици ступања г. Хитлера на власт.

(Тел. Комп.)

Кинези стрељају присталице мира са Јапаном

Сер Арчибалд Кларк-Кер, нови британски амбасадор у Кини

Токио, 24 јануара. — Агенција Домеј саопштава да су у Генђангу (покрајина Анхвеј) стрељани командант и сви официри једног кинеског пука који се био изјаснио за мир и споразум са Јапаном.

ИСКРЦАВАЊЕ БРИТАНСКИХ ТРУПА У КИНИ

Лондон, 24 јануара. — Према једном извештају из Хонгконга, британски ратни брод Сенчч искрцао је јуче један експедициони корпус у Вајхвеју, ради заштите имовине и живота британских држављана.

Сутра се састаје Савет Друштва народа

Лондон, 24 јануара. — (Телефонски извештај). — У лондонским политичким круговима придаје се велики значај закулисним разговорима, које ће за време заседања Друштва народа у Женеви водити г. Иди са г. Делбосом и делегатима осталих чланова Друштва народа.

Према информацијама „Ивнинг Стандарда" у овим разговорима играће важну улогу и питање односа Турске према Енглеској и Француској. Турска није задовољна са ставом Енглеске и Француске у погледу уређења Сандјака Александрете и одлучно ће иступити у Женеви у одбрану својих права.

Лист даље јавља да ће г. Иди расправљати са г. Делбосом и о политици нове румунске владе.

Министри ручају у парламенту

Необична слика у парламенту: шведски министар спољних послова г. Ричард Сандлер морао је да донесе од куће ручак сандвиче и кафу) јер најбољи ресторан и најбоља кафана у Штокхолму не раде услед штрајка намештеника. Сви министри и посланици који немају домаћинство, морали су сами да ручају у парламенту, јер је и бифе затворен

СТРАХОВИТА ЕКСПЛОЗИЈА У ГОЊОМ ЛАБОРАТОРИУМУ

Лондон, 24 јануара. (Телефонски извештај). — Према вестима из Хелзингфорса десила се страховита експлозија у војном лабораторијуму, који се налази на једном острву у Хелзингфорском заливу. Приликом ове експлозије погинуо је генерални инспектор финске војске Хајгингајмо и пет других официра, између којих и један пуковник. Појединости недостају још.

(Тел. Комп.)

Најтежа авионска несрећа

Први снимак велике авионске несреће која се десила недавно на линији Ситл—Чикаго у Сједињеним Државама. Авион је пао услед јаке магле и снежне вејавице. Десет људи **је погинуло. На слици разбијени авион у снегу. Ово је највећа ваздухопловна несрећа која се десила у Америци после пада цеппелина у Лекхерсту**

Одјеци

Проблем наставе

Био сам дуже времена у Француској. Много сам читао и слушао о реформи једног француског у школи, јер ми је жена Францускиња. Умолила сам да прочитам једног француског теолог. и рекла сам му тешкоће, да ја не могу ништа бар једног дана стигне до 12 часова.

Протекли сам „Времена" бр. 13743 које добијам неколико дневно тек после подне у 16 часова. Међутим тај лист од Београда до Крушевца, удаљеног пуних 200 км., путује снега 5 часова и стиже у Крушевац скоро дуже једуте у 4 часа.

Ја сам становљем код поште на даљини од свега 120 метара. И ипак моју добијам путује од поште до мога стана пуних 12 часова!

Рекорд наше поште

Дама чика Одјеке, одјеци до Крушевца не би ли чули нарекли у пошти, па да нам нешта бар једног дана стигне до 12 часова.

Протекли сам „Времена" бр. 13743 које добијам неколико дневно тек после подне у 16 часова. Међутим тај лист од Београда до Крушевца, удаљеног пуних 200 км., путује снега 5 часова и стиже у Крушевац скоро дуже једуте у 4 часа.

Ја сам становљем код поште на даљини од свега 120 метара. И ипак моју добијам путује од поште до мога стана пуних 12 часова!

Такав је наш свет

Осмог новембра возим се „шестицом". Платформа препуна. Једва се може само на београдском трамвајима да буде. Наједанпут неко вришну. Узмуна се публика, кад, шта је било! Један младић присилно улудену гитарету на леђа једној сиротој, нрло скромно обученој, девојчи и, дабоме, мантил јој прогорео а девојка се опекла.

Протестовала једна девојка кроз сузе, а публика ударала у смех, добацујући појединце глупе досетке. А онај младић, мајгун неки, уместо да се извини рече:

— А што си се сено навалила на ме? Усталом, плуни па залепи!"

И нико се не нађе да скрсну девојку узме у заштиту и да онога мангупа научи памети. Па се питам, има ли кога у Београду да научи реду и пошаљу ономку ушторалену мангупчу, која нема ни трунке образа за стида?

ВАШЕ ФОТОГРАФИЈЕ за легитимације морају бити најлепше. Све вас препоручују, њих најчешће показујете и гледате. Бићете очарани својим сликама ако се фотографишете **КОД ЛОНЧАРЕВИЋА, ТЕРАЗИЈЕ 23.** Најбољи рад, најниже цене.

ЗА СВЕГА 640 ДИНАРА ИЗЛЕТ НА КАРНЕВАЛ У НИЦУ

За време традиционалних карневалских свечаности у Ници „Путник" приређује за мередионим властима и у сарадњи са Железничком управом од 11 до 24 фебруара интересантну екскурзију у Ниццу. Поред Ниће упознаће и посетиће познате и лепе старине Монака. Посебан воз полази из Београда у понедељак 14 фебруара у 14.25 час. У Загребу у 22.25 прикључиће се учесници из околине а из Љубљане полази воз у уторак 15 фебруара у 1.40 час. Повратак у Београд 24 фебруара у 17 у Љубљану, у 7.20 у Загреб, а у Београд у 15.20. Цена возне од Београда до Ницеи и патрат у 2 кл. 910.— дин. а у 3 кл. дин. 640.— Путује се колективним посетом чији трошкови са визом стају дин. 50.— од особе. Пријаве за овај интересантан и јефтин излет примају све „Путникове" билетарнице до закључно 8 фебруара.

Метеролошки извештај Ваздухопловне метеролошке службе

Делимично облачно време у целој Краљевини

КАРПАТА: Депресија над Северном Европом продужила је своју утицај и на југоисточну Европу, изазивајући ниже у Русији. Над већим делом полуострва Европе влада је ведро и топлије са претежно облачним временом у Средњој Европи и местимичним падина. Највећа температура је 7 степени, а најнижа минус 7, а максимална Мадрид 12 степени.

ПРОГНОЗА ВРЕМЕНА ЗА 25 ЈАНУАР: **Делимично облачно са нешто повећаном облачношћу у североисточним крајевима. Температура** ће порасти на северу а опасти без велике промене на југу.

Сунце излази у 7,05, а залази у 16.36 часова.

РУСИЈА одличне квалитете пакована у лименим дозама 5½ литре, садржаји рибе 60, 70 и 80 комада, цена **ПО ДОЗИ ДИНАРА 45.-** постапно свака железничка станица куда, одн. сваке железничке станице од 6 доза, плаћено поузећем, добијете код „НАША РИБА, СУШАК", произвођача мариниране и димљене рибе 10206. 1-3

Љубавне авантиције кнеза Милоша ОБРЕНОВИЋА

ОД БОЖИДАРА С. НЕДЕЉКОВИЋА – РОЧКОМАНА.

Лепа Петрија

17

— Шта пишу? Не знам! Газда Ристивоје је лут. Неће много ни да говори, али ето ипак ме позвао и молио да ти овај абер донесем... Није лако. Знаш и сама где је Шекер... Ама, ето... Аманет је то...

Говорио је Јово, али је крио очи од Петријина погледа. Имао је и он човек душу. Ако јој све каже, то ће је, бојао се он, убило. А имао је и он децу. Лепе и младе. И ко зна... Времена су тешка, мутна и неизвесна. А и шта би могао да јој каже? Да јој је мати цупкала већ зенице из очију, а отац се савио као топола под ветром? И да више вели видети њу, Петрију, своју јединицу, мртву, него живу онаку каква је? Није он имао срца за то.

Ни сам пут до Цриуља, ни све тегобе његове нису му биле теже од овог проницљивог испитивачког погледа Петријиног. И он се, у простој души своју дуго мучио да наће изразе и одговоре на сва њена предстојећа питања, која су у мала неминовно дођи.

А Петрија је била лепа, као расцветано пролеће. Њене сузе виреле су испод трепавица као сунашце иза облака.

Петрија је полако отварала писмо. Хтела би га прочитати, али наврле сузе заклониш јој вид. И стале на зеницама као сунчеве пеге. Гледа у Јову татара, а чисто га не види. Учини јој се некако велики, огромаи. На са оним снегом око шала, као врх њене Јахорине. У души јој је све врило, кувало, као у вулканском гротлу. Зашто баш сада да дође, данас, одмах после њеног пада, после свега оног што се догодило, све оне неизвесности која ће донети, ко зна шта!? Можда смрт? Сромоту?! О, радије смрт! Много радије!

Сузе јој клинуше из очију. Она поче да јеца, да се тресе као у грозници.

— Шта ти је, Петрија? — упита је Јово благо.

— Ма, ето, не знам ни сама... И све сузе... Можда радост, што сам тебе видела, човека из мога краја...

Пошто је краличком царградске мараме обрисала очи:

— Не знам ни сама... Не могу рећи, писам у тужини, добро ме овде пазе, ама ипак, није то оно! Далеко сам од својих, од мајке, оца...

И опет заплака.

— Ама, бевојко, отвори то писмо, прочитај што ти пишу!

— опомену је Јова, само да пресече ту мучну сцену.

— А, јес', — трже се Петрија, — на њега готово и заборавих.

*

Док је татар Јово срнао каву и димио из чибука, Петрија је читала:

„Петрија, ја родитељ твој, Ристивоје, ево поручујем ти: ако си образа твога и мојега оцрнила слободно не враћај ми се више! Јер боље је да тамо сама себи очи исцпаш, него да ти их ја, као отац, једнако своји исцпам. Јер, окаљана не излази ми на очи! Много смо суза твоја наја и ја јади тебе пролели. Много! И знај и то: преварила те Зумберта! Ова је била, ишшта друго, до слуга обичан. Хуљење Градинчевића, и хтела је помоћу тебе да се умпла паши Марапланја и да господара Ми лиша очини! Ето, то ти јављам да знаш, на какво си наседнуће намерила се! Али ти опет, као отац твој, кажем: оцрњена образа не враћај ми се! Јер фертруна ми не треба у кући. Немој окаљати прага дома мојега! А ако пак имеш таква, дођи одмах. Остани све. Сачекаће те твој бабо раширених руку и сним чистим срдцем опростиће. Љубезни те твој родитељ, Ристивоје".

Дуго је Петрија гледала те ретке. И онда, одједном, као да јој свану пред очима. Учини јој се да, прво што је угледала, то је био њен гроб, исконан руком оца Ристивоја.

— Бабо! — врисну она као курјушупо погођена.

*

Ридала је као никада дотле. Немоћан да је ма чиме утеши, Јово испусти чибук, крШећи прсте. Њен плач забоде га до душе. Није тачно знао шта је у писму писано, али осећао је, да је бо-

лопа охрабри је. И она се решн да отворено оцу призна све. Зато, док је Јово јео, она се реши да напише писмо које је Јова одпети у Сарајево оцу Ристивоју.

Знала је она да татар Јова због невремена, и других послова које је имао да поврШава у Загодини, Ђуприји и Нишу, можда ни кроз два месеца неће стићи у Сарајево, али је ипак одмах седа да то писмо напише.

Дуго је писала, стално плачући. Свака њена реч била је заливена сузама, али у толико су јој речи биле искреније и лоша охрабри је. И она се реши да отворено оцу призна све. Зато, док је Јово јео, она се реши да напише писмо које је Јова одпети у Сарајево оцу Ристивоју.

Знала је она да татар Јова због невремена, и других послова које је имао да поврШава у Загодини, Ђуприји и Нишу, можда ни кроз два месеца неће стићи у Сарајево, али је ипак одмах седа да то писмо напише.

Дуго је писала, стално плачући. Свака њена реч била је заливена сузама, али у толико су јој речи биле искреније и лоша охрабри је. И она се решн

Годишњица потписивања пакта о вечном пријатељству Бугарске и Југославије

Г. г. др. М. Стојадиновић и Кјосеиванов о значају пакта

Софија, 24 јануара. — Поводом годишњице потписивања Пакта о вечном пријатељству између Југославије и Бугарске, софијски лист Днес посветио је данашњи број Југославији. Лист на првој страни објављује портрете Блаженопочившег Краља Александра, Њ. В. Краља Бориса, Њ. В. Краља Петра Другог и Њ. К. Вис. Кнеза Намесника Павла, затим снимке учињене приликом посета Њ. В. Краља Бориса Београду и Блаженопочившег Краља Александра Софији, као и приликом свечаног потписивања Пакта у Београду. Поред тога лист на првој страни објављује изјаве специјално дате поводом данашње годишњице бугарско министра-претседника г. Кјосеивановa и југословенског министра претседника г. др. Стојадиновића, са њиховим портретима и аутограмима. Изјава бугарског претседника гласи:

„Данашњи дан је празник за југословенски и бугарски народ, јер је тога дана пре годину дана мудри и далековидни југословенски државник, мој стари и добри пријатељ г. др. Стојадиновић, ставио заједно са мном потпис на једно свечано обећање о вечном пријатељству и ненарушивом миру између Краљевине Југославије и Краљевине Бугарске.

„После дугогодишњих неспоразума, раздора и тешких искушења, 24 јануара 1937 отворише су се нове странице у историји двају братских народа и створили су се услови за њихово мирно развијање и напредовање. Моје жеље и жеље свих оних којима је драг мир и рад за њега јесу да се одношаји између Југославије и Бугарске развијају у узајамном поверењу и срдачној сарадњи, у одбрани њихових општих интереса и интереса Балканског мира".

Изјава претседника југословенске владе г. др. Милана М. Стојадиновића гласи:

„Напрасна се нам година, годишњица откако смо мој пријатељ г. Кјосеиванов и ја потписали пакт о вечном пријатељству између Бугарске и Југославије. Документ кратак по своме садржају, али опсежан по своме циљу.

„Да постоји ненарушив мир и да влада искрено и вечно пријатељство — то је императив за будуће односе између бугарског и југословенског народа, после једног бурног периода неспоразума и тешких братоубилачких борби.

„Нека нађу два братска народа увек живе у узајамном поверењу и нека у миру развијају своје односе, да би могло, не само Бугарска и Југославија, већ и цео Балкан, да има боље дане културног напретка и привредног благостања."

Днес у истом броју објављује још један чланак о спољној политици г. др. Стојадиновића који се завршава речима:

„Г. др. Стојадиновић уложио је све своје снаге да проведе свој програм и у спољној политици је постигао је резултате који не могу да буду већи него што јесу. Данас можемо смело да се кажемо о резултатима делатности г. др. Стојадиновића: Примно је тешко наслеђство, ради у време најтежих међународних тешкоћа и постигао је потпун и сјајан успех".

Поред Днес-а и остали софијски листови објављују тоне чланке поводом годишњице потписивања Пакта о вечном пријатељству између Краљевине Бугарске и Краљевине Југославије.

У Шпанији се наставља страховито бомбардовање градова у позадини

(Од нашег сталног дописника)

Париз, 24 јануара. (Телефонски извештај). — Резултат борби око Теруела остао је нејасан.

Саопштења националиста и републиканаца јављају о спаљењу непријатељстава на свима фронтовима.

Страшна борба води се сада у ваздуху, нарочито иза фронта. Нападају се отворена места од војничке и стратегиске важности.

Републиканска авијација је извршила два лета над Севиљом и Сеутом. У Севиљи, где је кварт Леон највише погођен има 24 мртва. У Сеути два апарата, летећи врло ниско, бацила су многобројне бомбе, које су проузроковале велику штету. Нови покушај тромоторних националистичких авиона против Барцелоне претрпео је неуспех.

Националистички авиони су исто тако летели изнад Мадрида, али су их онемогућиле против - авионске батерије те су апарати морали да баце експлозив на путеве за Валенсију и Алкалу де Хенарес.

Два налета шест авиона проузроковала су у Фунгверазу 14 мртвих и више рањених, док су многе куће уништене.

Најзад пет ратних бродова, избацили су на Валенсију 40 граната, које нису причиниле знатну штету, услед непрецизности гађања.

Р. ВАЛЕ

60 ТОНА БОМБИ БАЦИЛИ СУ ФРАНКОВИ АВИОНИ НА ГРАДОВЕ РЕПУБЛИКАНСКЕ ШПАНИЈЕ

Саламанка, 24 јануара. — У извештају националистичке Врховне команде се каже да су националистички авијатичари у току јучерашњег дана бомбардовали четири хидроелектричне централе у Каталонији и у Валенсијској провинцији, а које дају струју за фабрике које израђују ратни материјал. Укупно је на електрична постројења бачено 60 тона бомби. Даље је бомбардована железничка станица Пуигсерда која се запалила. Осим тога бачено је око 20 тона бомби на друм и станицу код Портбуа.

Противнички авиони истога дана бомбардовали су Севиљу. Погинуло је 24 лица. (ДНБ)

ДА ЛИ ЋЕ ЕНГЛЕСКА ПРИЗНАТИ АНЕКСИЈУ АБИСИНИЈЕ?

Париз, 24 јануара. — Јутрошњи „Фигаро" објављује извештај свога лондонског дописника који јавља да има све више изгледа, да супрот свему што се до сада о томе тврдило, да ће британска влада покушати да користи претстојећи женевски састанак за уређење својих односа са Италијом, тј. за признање италијанско-етиопског царства.

Други парески листови доносе извештаје из Женеве у којима се између осталог напоминље да претставници средњих и малих европских држава све јасније изражавају жељу да две западне европске велике силе, у интересу сређивања односа у Европи, што пре ликвидирају питање признања Италијанско-Етиопског Царства. **(Стефани)**

Г. РУЖДИ АРАС ОТПУТОВАО ЗА ЖЕНЕВУ

Анкара, 24 јануара. — Министар спољних послова г. Ружди Арас отпутовао је синоћ за Женеву. Пре свога одласка, г. Ружди Арас дуже је конферисао са италијанским амбасадором г. Галијем.

ЕНГЛЕСКО-ПОРТУГАЛСКИ САВЕЗ ОСТАЈЕ НЕТАКНУТ

Лондон, 24 јануара. — Јутрошњи „Тајмс" пише о претстојећем одласку за Португалију британске војне, поморске и ваздухопловне мисије.

Тим поводом велики лондонски лист потсећа на вековно и традиционално пријатељство и савезничке односе који постоје између Енглеске и Португалије, напоминљући да извесни недавни обрти међународне политике никуколико нису шкодили британско-португалском пријатељству.

Лист каже да се то пријатељство оснива на обостраним реалним интересима, те подвлачи да су у Мадрид и остало португалско острвље од велике важности за британски поморски саобраћај на Атлантском Океану. За случај рата пак, каже лист, за Велику Британију је од највеће важности да те важне базе буду у рукама једне савезничке државе.

Док савез са Португалијом с једне стране, као што је изложено, пружа велике користи Великој Британији, она с друге стране гарантује Португалији њене суверене границе у Европи и у португалским колонијама против сваког могућег нападача. (Авас)

ПИСМО ИЗ ШВЕДСКЕ

Шведско приватно васпитање полуга друштвене равнотеже

Стокхолм, јануара. — Високи културни степен шведског народа огледа се у васпитању огромних размера. На првом месту, држава са обавезном наставом од 7—14 година прињуђава свако дете да се снабде извесним знањем у основним школама. Њих је на 6 и 1 четвртину мил. становника 1936 г. 24.885 или на свака 223 становника по једна основна школа. За децу слабијих умних способности служе нарочите школе. Чак и идиоти имају своје школе. Уз основне школе иду средње и високе школе (137 гимназија и реалних школа и три универзитета) и један низ професионалних школа. Али поред тог васпитања, које је мање више спроведено у свима земљама на бољи или гори начин, има шведско васпитање једну карактеристику коју бисмо као изузетно важну и интересантну желели да подвучемо.

Видели смо из раније наведених извештаја како је Шведска успела да постави темеље свом врло средњом материјалном животу. Видели смо и њене напоре да тај свој средњи уређени живот учини што стабилнијим и трајнијим. Један од елемената те трајности и стабилности је у васпитању које шведски грађани спроводе кроз своја приватна удружења за грађане свих година који су жељни да прошире своја знања. Шведјани су дошли до закључка да је овај пут потребан преко неколико чињеница које, наколико да су јасне, ипак се не цене на другим странама онако како би то требало. Модерни живот, кажу они, толико је исплетен низом веза и кончића да само благодарећи сложном и свеобразном функционисању њиховом може да се креће огромна машина врло сложног данашњег живота. У тој грандиозној машини нужно се додирују разни интереси који врло често долазе у сукоб, доводећи у питање цео склоп машине. Зато да би се избегли такви сукоби и поглавито тешке последице, сами грађани морају да разумеју и схвате ту модерну машину и одгонетну њену сложеност. А то се може постићи само учењем и продубљавањем свих појединости индустријско-машинске цивилизације. Њеним познавањем лакше ће се моћи да разуме поређење сукоба и сходно томе може се наћи и добро решење. Људи се често туку и уништавају само зато што се узајамно не познају, што не разумеју поједине захтеве с друге стране. А кад би само мало труда дали и хтели схватити зашто се који онај с друге стране, нашао би се начин да узајамним разумним попуштањем дођу до споразума који ће бити користан и за њих, као и за заједницу у којој живе.

Једном речи, Швеђанин ни о чему неће да решава „на памет" и ништа неће да постави на базу решења силе. Најбољи доказ за то је, можда једнствен пример у односима између послодаваца и радника, што они имају заједнички лист у коме супротне организације износе своја мишљења и доказују оправданост својих захтева. На тај начин створила се једна атмосфера поверења и уверења да се сваки питање и сваки сукоб може решити добром вољом и без употребе силе.

Пут којим се дошло до тог разумног решавања је и у великом васпитном напору разних организација, као што су удружења трезвености, разне корпорације стручне и политичке, потрошачке задруге, сеоска удружења и верска. Та удружења оснивају нарочите васпитне установе у виду нелија за студије. По 20—30 људи или жена скупи се под вођством неког од тих удружења, добије извесне задатке које решава заједничком дискусијом и писменим радовима који се подносе врховним јединицама те установе на преглед и напомене. Ако им нешто није јасно, или им је потребна литература о том питању, рађо им се стављају на расположење књиге и целе библиотеке.

Прва је почела са таквим начином васпитања социјалдемократска странка. Иако политичка организација са својим интересима пред очима, она је наставу у својим нелијама замишљала и изводи искључиво као проширење знања факата свих ученика без жеље да утиче на њихово политичко расположење. Лањске године било је око 6.000 таквих нелија са 80.000 чланова. Сем тога било је преко 1400 библиотека са 488.000 књига. Слушаоци имају право да бирају предмете које желе да уче између постављених група предмета. Тако лањске године највише интереса је показано за политичке науке, локалну аутономију и парламентаризам.

Сем ових нелија у којима сами слушаоци узајамно уче било је и предавања из разних предмета. Најбоља имена из научног света Шведске јављају се на тим предавањима. Жене узимају учешћа у њима до 36 од сто. Држава помаже извесном помоћу ова предавања, иначе се она издржавају прилозима слушалаца.

Друга велика и не мање важна група васпитања је сеоачка. По селима је исто тако организовано низ предавања на којима је најглавнији предмет учења практично приказивање земљорадничких интереса у склопу целог друштва и упућивање на начине и путеве како да се ти сеоачки интереси најбоље заштите. Исто тако као и код радничких васпитних установа и овде је постављен низ питања између којих слушаоци бирају оне који их највише интересују. И она су различита и утлавном упућују сеоаке на упознавање државних и друштвених установа. Њихов успех није толико велик као код радничких васпитних установа, али као почетак и 5.000 чланова значи много.

Друштва трезвености раде такође на васпитању народа у области која превентивно интересују питања хигијене и алкохола. Она су прошле године могла да окупе преко 32.000 слушалаца.

Најзад, оставили смо да на крају говоримо о најважнијем потхвату задружног васпитања. Другом приликом ћемо претрести необично важно питање у шведском социјалном и привредном животу: задругарство. Овом приликом, кад је реч о васпитању уопште, нужно треба споменути и задружно васпитање које нако најмлађе, иако показује завидан успех. Данас већ има преко 30.000 слушалаца задру гарских који, било у задружним школама, било преко нелија као и радничке васпитне установе, шире знање међу својим члановима, обрађујући пажњу нарочито на питања: како да се најбоље изведе организација задруга, трговинска и домаћа економија као и народна економија и хигијена. Начин рада, као и у радничким сличним установама, иде за тим да слушаоце упути на независно мишљење, на дискусију и на упознавање задружног живота у толикој мери да могу после да приме у своје руке и само вођење задруга, које, видећемо касније, претстављају огромне имеике и интересе о којима доиста само упућени могу добро и корисно да воде бригу.

Шведска је пошла путем који је карактеристичан за њено схватање улога грађанина у друштву. Не тражећи државну помоћ, грађани се организују на приватној основи са једним циљем да свима могућим средствима обезбеде стабилност и трајност својих демократских установа, излучујући употребу силе из својих односа међу људима. И то у великој мери допринеси оној равнотежи која је изведена на материјалном плану, јер васпитање у духу сношљивости и поштовања свачијих интереса, изведено на тако широкој основи, природно ствара ону атмосферу узајамности и заједнице која чини да се звуци шведске химне подједнако искрено чују из груди радника, грофа као и капиталисте. Отуда је разумљиво мишљење колеге Шведјани дају о својим социјалистима. У случају револуције, кажу, прави би се социјалисти обратили полицајцима да заштите друштво од превратника. Јер би и они исто толико имали да изгубе колико и остали.

Др. ЉУБА ПОПОВИЋ

Узроци кризе владе г. Кјосеиванова

Постоји могућност да ће још два министра поднети оставку

Софија, 24 јануара. — По изласку из Двора министар-претседник г. Кјосеиванов одвезао се у претседништво владе, где је примио министра правде г. Александра Оџьанова са којим још конференције. Уласком у претседништво владе, министар правде г. Оџьанов одбио је да новинарима одговори на питање да ли је одлучио да поднеси оставку. Изгледа да ће његова одлука зависити од разговора које он сада води са министром-претседником г. Кјосеивановом.

Министар финансија г. Кирило Гунев и министар грађевина г. Димитри Гунев посетили су бившег министра унутрашњих послова г. Ивана Красновског са којим у овоме часу конферишу о насталој ситуацији. Поштo се зна да су они у влади подржавали гледиште бившег министра г. Красновског у погледу владине унутрашње политике у спровођењу претстојећих избора, постоји сумња да би њих двојица могли да поднесу оставке.

Г. КРАСНОВСКИ О СВОМ ИЗЛАСКУ ИЗ ВЛАДЕ

Софија, 24 јануара. — На питање новинара зашто је дошло до изласка из владе министра војске генерала г. Кристе Лукова и министра унутрашњих послова г. Ивана Красновског, претседник владе г. Кјосеиванов је одговорио да су они изишли из владе због личних размимилажења. Ко је изручио ову изјаву.

Министар трговине г. Димитри Баров изјавио је новинарима да је поднео оставку због престижа саме владе.

КРИЗА БУГАРСКЕ ВЛАДЕ ПРОУЗРОКОВАНА ЈЕ РАЗМИМОИЛАЖЕЊЕМ У ПОГЛЕДУ ИЗБОРА

Софија, 24 јануара. — Излазак из владе министра војске генерала г. Лукова и министра унутрашњих послова г. Красновског као и оставка министра трговине г. Димитра Барова дошли су као последица у размимоилажењу гледишта двеју група у самој влади у погледу нормализовања политичког живота у Бугарској у вези са претстојећим изборима. Генерал г. Луков са својом групом заступао је гледиште да би изнесеним бившим политичким странкама требало омогућити слободније учествовање на изборима, док је бивши министар унутрашњих послова г. Красновски са својом групом стајао на гледишту да влада треба што ви ше да отклони улазак старим политичарима у нови парламент. Генерал Луков био је особито на клоњен политичкој групи Александра Цанкова. Поред ових изнесених размимоилажења дошло су и неки лични неспоразуми који су онемогућили даљи опстанак обојице министара у влади.

Да ли ће извршена промена у влади и оставка министра трговине г. Димитри Барова, чије место још није попуњено, изнаћи већих последица по даљи развој политичке ситуације у Бугарској, записане од одлуке самог Њ. В. Краља.

Још нису познати разлози овог напуштања града Хокиена од стране јапанских трупа. (Авас)

ДОЛАЗАК НОВОГ СОВЈЕТСКОГ АМБАСАДОРА У КИНУ

Шангај, 24 јануара. (Специјални извештај). — Новоименовани совјетски амбасадор код кинеске владе г. Орељски предао је своја акредитивна писма претседнику Кинеске Републике г. Линчену у провизорној кинеској престоници Чунгкинг.

Г. Орељски у своме говору нагласио да совјетска влада гаји највеће симпатије за пријатељску Кину и искрено жели да Кина из своје садашње борбе за осигнање независности изађе као победница. (Тел. Комп.)

Немачки и енглески ПРОТЕСТ код Јапанаца у Цингтау

Хонг Конг, 24 јануара. — Генерални конзули Немачке и Велике Британије у Цингтау предузели су кораке код јапанских власти у вези са повредама права својине њихових држављана у Цингтау. До сада су била два случаја повреде права својине британских држављана и два случаја немачких држављана. (Рајтер)

ЈАПАНСКЕ ТРУПЕ НАПУСТИЛЕ ВАЖАН ГРАД ХОХСИЕН

Шангај, 24 јануара. — Претставник јапанске војске изјавио је новинарима да су јапанске трупе напустиле 22 јануара значајан град Хохсиен, на левој обали Јангцеа, између Нанкинга и Вухуа. Јапанске су напустили овај град по- су га очистили од кинеске трупа.

о. виђ, з рачки вечери

МАЛЕ ВЕСТИ ИЗ ИНОСТРАНСТВА

* **Рим.** — Агенција Стефани јавља из Туниса да је главни директор одељења за радничка питања Међународног корпоративног завода г. Анселми одржао италијанским радницима у Тунису и у Ла Гулети кратка предавања о садашњој италијанској привредној политици, о раду фашистичких стручних корпорација, а напосе о напорима који се чине ради постизавања што већег степена привредне аутархије. Ова су предавања весма лепо примљена.

* **Париз.** — „Матен" доноси извештај из којега се види колико је полиција у последње време запленила оружја и експлозива код кољареста. Лист вели да је до сада пронађена следећа количина оружја: 16 митраљеза, 250 пушкомитраљеза, 400 пушака, 100 револвера, 8000 бомбе, 350.000 метака свих калибара, 175 кгр. експлозива, осим тога телефонске жице, електро-техничког материјала, и др. (Авас)

Врење у румунској либералној странци

(Наставак са прве стране)

Објективни политички кругови сматрају да је влада г. Гоге својом одлуком о распуштању скупштине и расписивању нових избора задала моћној либералној странци ударац какав нико није ни слутио. Вели се да је либерална странка својим захтевом да влада задржи садашњи парламенат, желела не толико да сачува земљу од нових потреса колико да се сама од њих спасе имајући у виду коначни повратак г. Ђорђа Брачана и још не спроведено стапање његових поборничких организација са онима либералне странке.

То се могло спровести у миру само да није услед распуштања парламента искрело питање нових кандидација, у коме су се показали неподношљиви млади либерали око г. Татареска и они око г. Брачана.

Први резултати ове борбе већ су се указали: г. Петар Гјаца бивши потпретседник скупштине и шеф групе „X", коју сачињавају млади либерални прваци око г. Татареска иступио је данас из либералне странке. Нема сумње да ће се њему придружити још низ младих првака бивших чланова владе г. Татареска.

Г. ИДН ПОЛАЗИ ДАНАС ЗА ЖЕНЕВУ

Лондон, 24 јануара. — Сутра у 11 часова г. Иди напустиће Лондон и отпутоваће у Женеву где ће у име Велике Британије узети учешћа у заседању Савета Друштва народа. (Авас)

Што се тиче пак самог г. Татареска он се за сада држи резервисано.

Исто тако и г. Петар Дежан бивши државни потсекретар владе г. Татареска, једна од маркантних личности међу младјим првацима, незадовољан је својим смењивањем са дужности шефа обласне партиске организације и наговестио је своју оставку на чланство.

Данас је неколико чланова бившег кабинета г. Татареска посетило шефа странке г. Дина Брачана и затражило од њега да престане са уклањањем младих првака нако су они мање одани фамилији г. Брачана него г. Татареску.

Најновије изненађење политичких кругова изазвало је писмо бившег претседника скупштине г. Савеана претседнику странке г. Дину Брачану у коме он наговештава својим иступањем из странке ако му се не учини по вољи и са његове кандидатске листе не уклони професор г. Ђуреско присталица г. Ђорђа Брачана који је 1933 г. похвално убице поч. Дуке бившег претседника либералне странке. Са г. Савеаном солидарисао се већи број покрајинских првака либералне странке.

У вези са овим догађајима у румунској политичкој јавности са највећом нарвозом прати се даљи развој ситуације у либералној странци која је у послератној румунској историји играла одлучујућу улогу у политичком животу и представљала базу политичког и социјалног поретка. У случају да се либерална странка уочи претстојећих избора нађе у великим тешкоћама, није искључено да ће влада г. Гоге имати велике користи.

М. М.

ПОЛИТИЧКИ ДНЕВНИК

Експозе министра социјалне политике и народног здравља г. Драгише Цветковића пред Финансиским одбором

Реформама јавног старања

социјална и здравствена политика служиле су у пуној мери народним интересима

„Овим реформама Краљевска влада дала је јасно обележје својој политици која би промашила циљ да у њој није било пуно социјалног смисла и социјалне садржине"

Финансијски одбор претресао је буџет Министарства социјалне политике и народног здравља. Седници је присуствао претседник Одбора г. Милоје М. Рајковић. Пре прелаза на дневни ред, секретар Одбора, г. Влајко Казимировић, прочитао је записник прошле седнице који је примљен без примедбе.

Седници је присуствовао знатан број народних посланика.

Претседник одбора г. Рајковић после усвајања записника дао је реч министру социјалне политике и народног здравља г. Драгиши Цветковићу, који је, поздрављен аплаузом већине одбора- поднео свој експирани експозе који је пажљиво саслушан. Између осталог он је рекао:

Овогодишњи буџет повећан је за 25 милиона динара више од прошлогодишњег, или за 45 милиона више од буџета за 1936/37.

Илан морам да констатујем да је сума од 244,998.851 динара, колике износи буџет овога ресора недовољне мале да би одговарала потребама земље и народа и неопходним реформама које треба да се спроведу.

Установљавање Санитетског фонда за подизање болнице

Пошавши сам од своје пажњу садашњем стању стручних органа и установа и проучавању да ли су они дорасли за значајне задатке који им се намећу и шта би требало учинити да се оспособе за боља будућа дела.

Напоре Министарства су се кретали у два правца:

1) да здравствену службу свих врста што јаче активира и покрене на застоју у коме се налазила; и

2) да се проуче сне врсте службе, здравственог стања народа и његове потребе, па да се на основу тих проучавања спреме потребне основе ваше законодавне тамо и оретства за њихово остварење.

У прошлој буџетској дебати већ је истакнуто, да су наша болнице у тако тешком положају. Њено опадање и техничке немоће су и стално су се погоршавале од доношења Закона о болницама из 1930 године. То стање наших болница тражило је радикалне лекове. Крајње је време да се ти лекови примене и да се што боље примене. Али не смеју се никакве мере за поправку овога стања предузимати на парче без добро смишљених плана, појединачне. За све ове године досадашњег ту извесне најхитније и да се бар донекле помогне великим потребама у тешком стању у коме се налазе државне болнице. Из зајмова досадашњих у износу од 30.000.000 динара, намењено већим болницама. Не добити неке нове паиљалне (Суботица, Нови Сланет, Сремска Митровица), а реконструисати и доделење мање суме из буџета. Али то је само најхитнија помоћ.

Најважније мере, које ћу ускоро предложити, су:

1) Нов закон о болницама, во коме ће болничка служба у свима правцима бити сасвим на другим основама уређена. Он ће омогућити много нормалнији развитак болница и обезбеђење трајан напредак овим установама. Већ овиом поделом болница на средишне и обласне изјасни ли смо се за велике, добро уређене болнице, које ће сачињавати једну целину у целој балканији.

2) За трајно обезбеђење средстава за подизање нових и оправку старих болница послужиће Санитетски фонд о коме желим само толико да кажем да ће се из њега обезбедити потребна средства за инвестиције. Без сталног извора за непрестано унапређивање и повећање болница, како расту потребе у појединим крајевима за њима, не може бити систематске и планске болничке политике.

3) Наш за ово систематско и планско изграђивање досадашњих државних болница прикупљени су сви подаци о њима. па ће се укорото уз свеобухватну студију чињеница, које долазе у обзир приступити за сваку болницу посебној изради генералног плана.

4) Да би се ова тешка питања што боље савладала и обрадала, Министарство ће се постарати да образује посебне стручњаке за обраду ових питања.

5) Да правилно снабдевање болница свима потребама, нарочито болничким помоћима, посредством стварима, лековима, апотекарским и санитетским материјалом обезбеди, измерак сам установити алотекарско и санитетско слагалиште, само организовано и уређено на другим основама него што је то било раније.

Рад на сузбијању социјалних болести

Активност здравствене службе на терену ради сузбијања социјалних болести, које наносе непрочита зла нашем народу, врло је значајна и ја сам узео у проучавање све могућности да се овај рад постави на планској основи и појача. Ово нарочито важи за сузбијање туберкулозе, маларије, ендемичног сифилиса и сврстости одојчади. Сузбијање сних сних социјалних болести захтева један смишљен и систематски програм рада, за чије извођење треба времена. У погледу сузбијања сифилиса, који су рад потребне читаве деценије, треба предвидети потребна средства. У томе правцу ја сам већ предузео мере, да се потребни декови произведе у земљи и, с друге стране, да се обезбеди јефтинија набавка лекова из иностранства. Питања полине сврстости деце, која код нас износи око 20% од укупног броја новорођенпх, као и питање туберкулозе, имају такође своје дубоке узроке које треба оуклонити Ја сам у томе погледу већ предузео у буџету потребна средства која ће проучавање народне искрапе, чије побољшање треба да служи боље основе за развитак свих здравствених прилика.

Здравствена статистика говори да је у току прошле године укупан број прегледа износио: маларичних 200.000, туберкулозних 120.000. у здравственим станицама 120.000, у станицама за трахому 140.000, у венеричним амбулаторима 130.000, у школским поликлиникама 540.000, у дисиансеризма за одојчад 192.000, бактериолошких, хемијских и серолопш њих прегледа било је 600.000. цепива против богпица 21.000 и дезинфекција против разних заразних болести 30.000.

Регулисање минимума егзистенције радника

У прошлој буџетској години забележен је један веома значајан и плодан рад на пољу социјалног законодавства овога ресора. Низ социјалних у финансијских закона ствапила су на дневни ред решење најзначајних проблема на пољу законске заштите радника и регулисања радних односа. Прошла година, може се са правом рећи дала је много позитивних резултата у погледу сређивања радних односа у нашој земљи. што ће бити несумњиво од значајних и дубоких последица за целокупан будући привредни и социјални напредак.

Овим реформама Краљевска влада је јасно обележје своју успешној политици на пољу економског и повећаног социјалног напредка, која би промашила свој циљ да у тој политици није било пуно социјалног смисла и социјалне садржине.

Рад Министарства социјалне политике и народног здравља у овоме погледу крстао се у два правца:

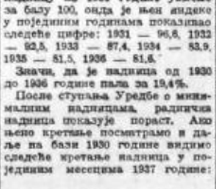
Прво, да у земљи среди радне односе и омогући хармоничну и продуктивну сарадњу капитала и радне снаге заснивањем и најбољим односе и следећи стварне проблеме које је сам живот изнео на дневни ред Министарство социјалне политике и народног здравља тако је приступило [illegible] Уредбе о минималним надницама, [illegible] мирењу и арбитражи.

Кретање радничких надница

Радничке наднице показивале су непрекидан пад све до краја 1936 године, да се ток у прошлој години, после ступања на снагу Уредбе о минималним надницама, покаже јасна тенденција пораста. По статистичким подацима види се да је надница од 1930 била у сталном паду. Ако ову надницу из 1930 године узмемо за базу 100, онда је њен индекс у појединим годинама показивао следеће цифре: 1931 — 96,8, 1932 — 92,5, 1933 — 87,4, 1934 — 83,9, 1935 — 81,5, 1936 — 81,6.

Значи, да је надница од 1930 до 1936 године пала за 19,4%.

После ступања Уредбе о минималним надницама, радничка надница показује пораст. Ако њено кретање посматрамо и даље на бази 1930 године видимо следеће кретање радничке наднице у појединим месецима 1937 године:

Г. Драгиша Цветковић

април — 83,2, мај — 84,2 јуни — 85,6, јули — 86,7, август — 87,6 септембар 88,2.

Значи, да је надница у септембру 1937 порасла за 7,4% према 1936 години, тј. просечна особинска надница у 1936 износила је 21,68 динара, а у септембру 1937 — 23,42 динара.

У извесним крутоцима, где се не може да дорекне овај успех наводи се, да је пораст наднице био неутрализан скоком цена животних намирница. Међутим, посматрајући и ове објективне чињенице.

Према подацима Народне банке, цене на мало у Београду износиле су, када се такође рачунају на бази 1930 године, у августу 1937 85,9. Ако упоредимо кретање наднице и кретање цена на мало, имајући у виду 1930 годину, видимо да су радничке наднице порасле у августу 1937 за 1,7% више него што су порасле цене на мало у Београду (У Београду је највеће скок цена на мало, него напротив истина је да су надницо ако је један мали процепат порасле више него што су скочиле цене.

Перед тога, код прошене стања радника те треба изгубити из вида врло значајан утицај редовитости запослења које постоји у данашње доба. Дапас су радници у сталном запослењу, када год, само време и на постоји у толикој мери, као у годинама кризе, тако знали дедимична незапосленост у којој су радници запослени по 10—15—20 дана у месецу. Редовитост запослења у стичне у врло знатној мери на порасту куповне моћи радничког сталежа у данашње време.

Штрајк, као најтеже средство у економској борби радника за постизање бољих услова рада, често злоупотребљен или нерационално употребљен може да нанесе пуно поремећаја у привредне односе и штету и једним и другим чиниоцима, произведе ту, капиталу и радној снази. Уредба је имала за циљ да уклони све оштре сукобе и да омогући правилно спроводњавање у погледу регулисања, не само заиате већ и свих радних односа Остварени резултати у овоме погледу дају пуно право у овоме моменту у Уредби. која је имала за циљ да у предвиђеним фазама онемогући нагле штрајкове и непотребне сукобе.

Ако упоредимо број штрајкова ове и ране Уредбе добићемо ове бројне прегледе: у 1936 години било је 394 штрајка у којима је учествовало 100.037 радника, док је у току прних десет месеци 1937 тј. после доношења Уредбе било свега 151 штрајк са 38.113 радника, а један велики број сукоба изглађен је путем помирења и арбитраже.

Осигурање радника и приватних службеника

На основу овлашћење из Финансијског закона за 1937/38 био сам у могућности да ово најзначајније питање наших радника, нечита најком сам и обезбеди свој режима и сних влада сигнем са сталном помоћи буџ

Наша вајарка
г-ђа Вука Велимировић
ради у Паризу циклус скулптура наших владарки из Средњег века

Вукосава кћи Цара-Лазара

Позната југословенска вајарка гђа Вука Велимировић, која живи стално у Паризу, изашла се о њих дана у Београду. Како смо сазнали гђа Велимировић у свом париском атељеу ради читав један циклус скулптура наших великих жена из Средњег века.

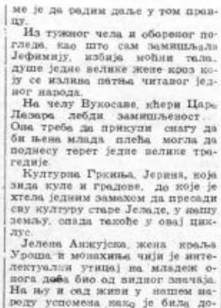
Да би објаснили нашу јавност о овом интересантном пословту, потражили смо гђу Велимировић да нам о том поближе нешто каже.

Гђа Велимировић се предусретљиво одазвала и дала нам следећу изјаву:

— Одавна сам желела да, клешући у камену скулптуре наших владарки из Средњег века, оставим иза себе нешто трајно, што ће бити од користи и интереса читавим покољењима.

Дуго сам студирала нашу историју. Улазила сам дубоко у суштину и дух тога времена. Посматрала сам многе фреске по нашим манастирима и слике старих мајстора, који су давали кипове наших владарки по индивидуалним замислима, па сам тако и сама, после дужег времена, нашла сопствени израз за типове наших средњевековних владарки.

Једна од првих мојих скулптура из тог циклуса је „Мајка Југовића", коју су Французи назвали „Словенска Ниобе". Неми бол на лицу те велике мајке којој је срце кидношло од бола и од жеље да сачувам од смрти Југовићима и старим Југ-Богдановм, полих тога дана на пољу части, инспирисао ме је да радим даље у том правцу.

Загонетка

Из тужног чела и обореног погледа, као што сам замишљала Јефимију, избија моћни талас душе једне велике жене која је у се излива пуна читавог једног народа.

На челу Вукосаве, кћери Цара Лазара лебди замишљеност. Она треба да прикупи снагу да би њена млада плећа могла да поднесу терет једне велике трагедије.

Културна Гркиња, Јеринја, која зида куле и градове, до које је хтела једним замахом да пресади сву културу старе Јеладе, у нашу земљу, опада телом у овај циклус.

Јелена Анжујска, жена краља Уроша и мајка која је интелектуални утицај на младеж оног доба био од видног значаја. На њу и од сад живи у нашем народу успомена као је била добра краљица и добра кћи славне Француске. Ова скулптура долази у ред мојих добрих радова поред других великих жена краљица и деспотица, које ми се налазе на реду.

Нашу пону југословенску Краљицу Марију, коју сам имала част да упознам, замишљам као симбол југословенске мајке.

Вука Велимировић, као жена-вајар, даће збиља један занимљив циклус великих жена наше историје од којих — по речима саме гђе Велимировић — сваки појасоб има нечег заједничког у себи, што их издваја од других жена, које не улазе у обзир за овај циклус. Из фотографија тих великих жена ми видимо, да су ове Каритиде изражене снажним потезима руке ове наше вајарке чији радови достојећу на Међународна. Ови радови су били и у Паризу и у Риму врло запажени приликом великих сликарских и вајарских изложби.

Пишући о Вуки Велимировић, најозбиљнији француски критичари изражавају се о њеним радовима врло ласкаво. Тако на пример ДСен Арман каже:

„Велика свештеница уметности, прожета божанском ватром она се успела на једну висину захваљујући само свом генијалном таленту." Док други, Валентин Брел вели:

„Каква сјајна амбасадорка своје земље..."

З. СТ.

Гђа Вука Велимировић

НА РАДИО-ИЗЛОЖБИ ИЗВУЧЕН ПРВИ ЗГОДИТАК ЈЕДАН РАДИО-АПАРАТ

Награда је пала на број 2266

Посета на петој Међународној радио-изложби, која се налази на Сајмишту и јуче је била врло велика. Публика је цело време пратила са великим интересовањем тос емисије, која је пршена са изложбе преко београдске Радио-станице и преко привремено инсталиране кратко-таласне емисионе станице на самој изложби, која ради на таласној дужини од 41,20 метара. Предвече, пред успели концерат који су приредили г-ђа Олга Јанченерца и г. Морфеси, обављено је извлачење бројк, који доноси као награду један радио-апарат, Радио-Клуб Београд обезбедио је, блиговремено одзиву радио - трговаца, да се сваког дана поклања публици по један скупоцени радио-апарат. Списк је извршено извлачење преог апарата марке Филипс. Једна мала девојчица из публике извукла је цедуљицу из кутије, у коју је претходно од стране комисије стављено 2677 бројева, колико је прекјуче продато карата. Награда је пала на број 2,266. Срећни добитник није се јављао на изложби. Можда је прего рођен сазнао за овај изненадни погодак...

ДЕЛЕГАТИ САВЕЗА ЛЕГИОНАРА ЗА ОСЛОБОЂЕЊЕ СЕВЕРНИХ КРАЈЕВА КОД МИНИСТРА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА И МИНИСТРА ВОЈСКЕ И МОРНАРИЦЕ

17 и 18 овог месеца били су примљени од стране г. Антона Корошца, Министра унутрашњих послова и армијског генерала г. Љубомира Марића, Министра војске и морнарице и г. Милутина Недића начелника Главног Ђенералштаба, делегати Савеза легионара за ослобођење северних крајева Краљевине Југославије под вођством претседника г. Миленковића Добросава, дивизијског генерала у пензији и предали су преставке за регулисање њихових добровољачких права.

АДВОКАТ Г. ДР. РАДОЈЕ ВУКЧЕВИЋ
оптужује и
2 гимназиста
као саучеснике
у језивом злочину
на Котежу Неимару

Убица Наум Наумовић

Нови детаљи о убици Науму Наумовићу

Адвокат г. др. Радоје Вукчевић, кога је пре два дана ангажовао отац убијеног гимназисте Радована Јањића, јуче је поднео тужбу и противу двојице другова убице Наума Наумовића, гимназиста Аврама Романа и Бранислава Ђурковића. Њих двојица били су на лицу места када је Јањић убијен и, према оптужби, њихово држање врло је сумњиво. Стога их г. др. Вукчевић оптужује као саучеснике.

Романо и Ђурковић побегли су заједно са убицом Наумовићем. О кривавом злочину нису никога известили, па се закључује да су имали намеру да убиство прикрију. Исто тако, њихови искази, у полицији и пред истражним судијом, скроз су контрадикторни. Док Ђурковић тврди да је Наумовић ударио камом Јањића када се сагао, дотле Романо изјављује да га је ударио у бежању. Најзад то се тек доцније сазнало, Јањић је погођен камом да два места: у леђа и у руку. Значи да је било и гушања. Шта су тада радили Ђурковић и Романо?

Јуче, у подне, срели смо г. др. Радоја Вукчевића у судском ходнику, у моменту када је излазио од судије г. Авромовића.

На питање шта има ново у истрази, одговорио је:

— Ето, баш сад сам поднео тужбу и противу Аврама Романа и Бранислава Ђурковића. Они су досад саслушавани као сведоци. Али... инсистирали смо да бар још неко сазнамо. Међутим, узалуд.

Г. др. Вукчевић је само слегао раменима и одговорио:

— Засада ништа више. Истрага се води. Цела ствар биће јасна врло брзо..

Школске власти држе истрагу у највећој тајности. Сваки покушај са приватне стране да се ма шта сазна остао је узалудан. Проносе се вести да су школске власти приликом другог саслушања Аврама Романа и Бранислава Ђурковића утврдиле сензационалне ствари, које објављивају и прави узрок убиства Радована Јањића. Г. др. Вукчевић тражиће да се цео тај материјал достави истражном судији г. Авромовићу.

После авантуре са Цаганком Мицом „Абисиником", о Науму Наумовићу сазнале су се још неке нимало похвалне ствари. На улици је узнемиравао не само младе девојке, него и зрелије жене. Пре извесног времена, због добацивања, од једног господина умало није добио батине. То је било у Макензијевој улици.

Отуда је јасно да је дечак рентијеров син морао бити нападач и према ученици Драгиши Јањић, коју је брат узео у заштиту и — погинуо, иако он то упорно одриче.

Г. Милану Радосављевићу
и бившим функционерима Удружења резервних официра и ратника
судиће се јавно у Касацији

У Касационом суду одржаће се 16 фабруара јаван претрес г. Милану Радосављевићу и осталим бившим функционерима Удружења резервних официра и ратника.

Претрес бившим функционерима Удружења резервних официра и ратника у Окружном суду за град Београд трајао је неколико дана, и привукао је на себе пажњу шире јавности. Дела за која су били оптужени теже су природе. Пресуда је изречена прошле године, 17 фебруара, и Суд је на основу претресеног материјала, донео одлуку, којом се оптужба одбија.

Суд је оптужницу државног тужиоца одбио зато, што је стао на гледиште: да је Удружење резервних официра и ратника приватно-правног карактера. Према томе, комесар није имао квалификацију да против бивших функционера Удружења подноси кривичну пријаву, а како управа Удружења није ставила предлог за гоњење у току три месеца, Суд је тужбу одбио.

Државни тужилац г. Горча Дидановић изјавио је ревизију и призив. Касација је уважила ревизију. Понован јавни претрес одржаће се 16 фебруара у Касацији.

Оптуженима су већ уручени позиви.

За овај јаван претрес у највишој судској установи, чија је пресуда коначна, влада велико интересовање међу резервним официрима и ратницима.

Жена коју није хтела да прими ни једна београдска болница
родила на улици
два здрава мушка детета

Жена и деца Душана Ристића

На једној периферијској улици претпрошле ноћи рођена су два лепа дечака. Овај порођај дошао је као епилог једне суморне ноћне јурњаве с краја на крај Београда, са женом која је, сваког часа, очекивала — „радостан" догађај.

Душан Ристић, кројачки радник без посла, са станом у Иречековој улици број 3, наишао се последњих дана у истим мах пред двема тешкоћама. Власник куће, г. Тихомир Младеновић, чиновник из Земуна, решио, на основу судског отказа, да исели из стана свог кирајџију. Ристић му је, овог месеца, платио само један део кирије, а Младеновић, ето, не може да сачека исплату до краја месеца. Власник куће већ је затворио Ристићу и воду и... када је требало да се изврши избацивање из стана, жена Душана Ристића пала је на постељу.

У кући се очекивао „радостан" догађај. Претпрошле ноћи сакупио је Ристић последњи новац и, када је жена сваког часа могла да се породи, решио је да је превезе у болницу. Тачно у поноћ приспео је Ристић у Општу државну болницу. Разочарење је било страшно. У Прво гинеколошко одељење болесницу нису хтела да приме.

— Нема места, рекла је само једна болничарка.

Болесница је већ падала у несвест.

Ристић је кренуо у Општинску болницу у Средачкој улици. И тамо је био тежак дремеж. Лице које се брине за долазак болесника било је изазвано овом касном посетом.

— Моја ће жена умрети, молио је Ристић Порођај ће бити тежак, говорио је човек у сузама. Отворите да је бар лекар прегледа!...

— Нема места, одговорио је вратар преко ограде, не откључавши...

Ристић је, потом, кренуо кући. Када је стизао у свој периферијски крај жена се на улици породила. Два дечака... Прву помоћ породиљи указало је сусетство. Кућа је била без ичега, без капи млека.

— Дечаци су лепи као јабуке, говорили су власнику куће г. Младеновићу, обезбеђеном чиновнику. Помозите и ви мало овом сиромаху. Отворите човеку макар водовод.

Г. Младеновић је био неумољив и после „радосног" догађаја у његовој кући.

Душан Ристић преноси воду из сусетства.

Близанцима, рођеним на улици треба помоћи. Могло би да им помогне и неко наше друштво. У њима бар не оскудевамо.

Душан Ристић са првим дететом

Тајанствено „треће лице" из пијанке код „Корзике" у којој је опљачкан један чиновник
одговара пред судом

Пред Другим кривичним већем Окружног суда за град Београд одговарали су јуче Петар Кошутић, Милан Цинцаревић и Милорад Мартиновић зато што су новембра месеца прошле године напили Драгољуба Илића, рачунског асистента Министарства за физичко васпитање народа и том приликом одузели му неке ствари од вредности.

Кривични претрес по овом делу покренут је још пре неколико месеци и већ је био при крају кад је суд дознао за име тајанственог „трећег" лица, које је те ноћи било у аутомобилу, у коме је наглед био изашао. То лице је био Петар Кошутић. Чим се дознало за његово име, дркзани тужилац је тражио да се претрес прекине да би оптужницу могао да продужи и на њега. Због ове околности овај претрес могао је да се настави тек јуче, када су се на оптуженичкој клупи нашли сви оптужени.

Држани тужилац г. Љубомир Јовичић поново је прочитао оптужницу, по којој се сва четворица оптужују за дело разбојништва, јер су њоју између 9 и 10 новембра 1937 године поћери се у истом аутомобилу са г. Илићем и нашли овоме телесне повреде у намери да му одузму новац и ствари од вредности, које су се ипаљале код њега.

Као и на прошлом претресу, Милан Цинцаревић је јуче изјавио да је био потпуно пијан и да од свега не зна ништа. Он се прочито не сећа како му се следовање обрно у цену г. Илићев сат. На питање претседавајућег г. Нешковића шта је радио у кафани „Корзика", одакле су кренули аутомобилом, Цинцаревић изјављује да га је тамо одвео сам г. Илић да одиграју једно коло. Из „Корзике" су, по његовим речима, изашли заједно са Кошутићем. Кад су стигли до „Звездаре", Илић је одједанпут почео да запомаже.

— Шта хоћете од мене?

Кошутић је тада побегао, а Илић остао опљачкан.

— Шофер ме је затим одвезао до „Експелзнора". Је сам г. Илићу предао сат који се случајно нашао код мене у џепу и отишао кући.

Други окривљени, Мартиновић, не признаје дело и категорички одбија да је ма кога те вечери опљачкао.

Што се тиче Кошутића, он је изјавио да је те вечери изашао у „Корзику" где је видео једно пијано друштво, које се забављало са женама. Неко га је позвао и он је сео, а после су отишли у Крагујевац где г. Илић није хтео да плати цех све док му келнер није обећао да ће с њим поћи и једна жена.

— Зашто сте побегли из аутомобила? пита оптуженог претседавајући.

— Зато што сам видео да г. Илић неће да плати ни шофера.

— Није истина! — узвикује на ово присутни приватни тужилац г. Илић. Најкатегоричније тврдим да сам ово потпуно трезан. Они су ми се сами изаставили, ја их нисам звао.

Затим окрећући се Цинцаревићу, г. Илић изјављује да га је он тучао док га је Мартиновић стезао за гушу.

— А шта вам је учинио Кошутић? — пита га г. Нешковић.

— Кошутић ме је ударио пешчиком, избио ми три зуба и поразбио две пломбе.

После кратке паузе, претрес је настављен саслушањем г. Боре Милошевића, референта Министарства за физичко васпитање, који је био у „Корзици".

— Ја сам са Илићем дошао у „Корзику", изјавио је г. Милошевић. Ту су нам се прикључила и ова двојица.

— Да их нисте ви сами звали?

— Не, сами су дошли.

Пошто су дошље дошле и две девојке и пошто се цело друштво г. Милошевићу није свидело, он је напустио кафану и отишао кући.

Шофер г. Сава Живковић, који је возио пијано друштво, није ништа видео, јер је морао да пази куда вози. Он је у једном тренутку само чуо неку вику у колима, али пошто је и сам био мало напит не сећа се тачно шта је ко говорио. После му се г. Илић жалио да је покраден и да га је Кошутић ударио.

Суд је такође саслушао и кафеџију „Корзике", г. Срећка Божића.

— Докле су остали код вас у кафани?

— Отприлике до пола три. Попили су вина и вермута за 230 динара.

ОДЛИКОВАЊЕ АРАЧИЋА

Управни одбор Ватрогасне župe Београд-Земун-Панчево одликовао је начелника Министарства физичког васпитања народа г. пук. Миланоја Вук. Арачића, пепеши њеног рад и заслуге на унапређењу ватрогаства, а у вези чл. 20 Прописа о издавању похвалног писма и одличја Златним крстом за нарочите заслуге са особљењем од плаћања таксе.

бомбон свуда траже,

Јер што каже — то помаже.

Резолуција
Друге пленарне седнице ширег средишног одбора Удружења ратних инвалида

Примајући повољно знању референт Средишног одбора Удружења ратних инвалида о раду за протекших шест месеци, друга пленарна седница са задовољством констатује:

1) извесно побољшање у редовним исплатама инвалидских потпора, сматрајући то као знак добре воље, да се запостављене интересе ратних жртава у будућности сведе на најмању меру; 2) у исто време са жаљењем констатује, да сви досадашњи протести инвалидских организација, пленума и конгреса на стерилан рад нижих инвалидских судова, скоро без изузетка, нису успели да бар са гледишта хришћанског милосрђа, ако не по праву, поспеше рад ових судова. Сматра, да се овакав рад никаквим оправданим разлозима не може извинити; шта више, с обзиром на добро познате стварн, друга пленарна седница ту неактивност тумачи као извесну врсту саботаже, као према ратним жртвама, које једноглушно захтеваду укидање тих суднца, тако и према претпостављеним властима, на чак и према наређењима Министарства социјалне политике и народног здравља. Као резултат оваквог рада служе све чешћи случајеви да ратне жртве умиру, а до свог инвалидског решења не долазе; 3) има нужно поверење у чланове Државне комисије за израду новог Инвалидског закона и задовољава њихови досадашњи радови, изражава оправдану надуу, да ће они — за скнћени и добро започети посао, који отскаче од сличних покушаја у прошлости, уродити најбољим времену корисним плодом.

Одлука Краљевске владе, да правичним решењем инвалидског питања дефинитивно скине овај проблем са дневног реда и пријатељска настојања г. Министра социјалне политике за доношење једног правичног, социјалног и практичног инвалидског закона, навела је дубоког одјека и присталица и поврагаца жртву у ратно пожртвовање код ратних жртава наше земље, што ће имати извесног утицаја на национално васпитање будућих генерација.

Констатујући са задовољством њихову која се поклања коначном решењу инвалидског питања и сву озбиљност како је оно схваћено од стране меродавних као и пуне јавности, друга пленарна седница изражава своју надуу, да ће се окончање овог посла завршити у најскорије времену, што ће дати полета инвалидским организацијама да продуже свој конструктивни рад на патриотском пољу у интересу Краља и отаџбине.

Привредни живот

Улога малих новчаних завода у банкарству и народној привреди

Присталице концентрације капитала у банкарству и сад још говоре и пишу много треба извршити концентрацију у банкарству и још чине приговоре моли банкама, као да су оне сметња тој концентрацији. Јер се, вели, они служе средством великих банкара, па тај новац после дају под много скупљи интерес, те се тиме повећи штета нарочито у привреди и трговини.

Кажу и то, да моли заводи одсецају једнако пристао капитала, који би се иначе у великим банкама пласирати у берзанске хартије од вредности или и да стекновају контролу државних органа због свога броја, и рентираности, а ово главно изводи се и због малих својих трошкова, мањег броја особља, и т. д.

Са тих разлога, вели, требало би да се извши концентрација у банкарству путем колаборације и спајања више малих банака у једну велику банку.

Мали новчани заводи нису ни основани, да се у њихој вишој мери баве приредним пословима — те се препушта већим банкама — већ уколико могу, да буде дух штедње у народним масама и дају најприкладнијим могућности да своју малу уштеђевину дају на приплод. На тај начин они раде на одгајању трговине, мале индустрије и заната, дакле у свему оном што је најпогодније привилима у домену свога делокруга рада.

Мора се рећи истина, да су баш мали заводи они који су показали праву рад за великим банкама, док велике банке имају тенденцију, да угуше мале банке, било недовољним кредите, било повећањем камате стопе на зајмове, да сами улагаче привуку, било неком одредбом у статутима. Народне банке и других пословних установа, да мале банке не могу добијати кредите као великој банци бар три милиона динара! Поставља се питање шта је ова одредба унета у правила, мотиве нашег законодавца и чему она служи?

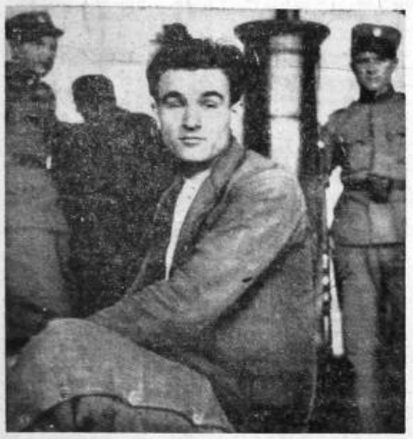
Кад је већ о банци и банкарству у опште овде мислимо да није гласно „квантитет", већ „квалитет" — односно бонитет једнога завода.

Колико има малих банака од по милион динара капитала дакле који имају своје клијентеле, а који су у стању да дају кредите, без да се боје да ће моћи добити до мужних кредитора, а да ће ипак моћи и кредит повратити. Ово је баш оно што је најбоље, што је најкорисније, што је најпотребније, што је најпожељније, што је најпотребније, што је најпожељније, што је најпотребније, што је најпожељ

Јуче је у Сремској Митровици почело суђење Роми

Пре двоструког убиства у Купинову

злочинац Душан Остојић плакао је што не може да - игра

Троструки убица Душан Остојић на оптуженичкој клупи

Сремска Митровица, 24 јануара. — Велико интересовање владало је за данашње суђење разбојнику Душану Остојићу-Роми. Пред Окружним судом овог пута почетка претреса почело је да се окупља публика међу којом је било и нешколике угледних дама.

Злочинац не престаје да му се слику окови

Председник Окружног суда г. Марко Бек наредио је у 8 и по часова, да се разбојник Остојић доведе из истражног затвора у судницу. Сазнавши је о томе околностно тамничарка Дабића. Међутим са Остојићем је пошло теже: није хтео да слуша. Када су хтели да му скину окове, Остојић се није хтео да покори, говорећи да ће с њима да уђе у судницу. Десет минута трајало је наговарање.

Када је у пратњи тамничара и четири стражара изашао из истражног затвора и приметио фотографе-репортере, Остојић се насмејао:

— Где, колико их је!... Пролазећи кроз судске ходнике пуне судија и судског особља, Остојић је повикао:

— Где, колико их је!... Па баш сви дошли да ме виде...

Државни тужилац тражи смртну казну за Остојића

Велики сенат сачињаваће председник г. Марко Бек и судије г. г. Љубинковић, Примус. Стојановић и Милентијевић.

Остојић не зна када се родио. Није служио војску. Имао сам Мику са робиња, а мајку Славку су му убили. Био је више пута осуђиван, али зна само за осуду од шест година робије, док се других не сећа.

Државни тужилац г. Божидар Недељковић прочитао је затим оптужницу, у којој се за Остојића тражи да нека дела робија и смртна казна за убиство. Читање оптужнице Остојић је сасвим сагнуте главе, чешући накривљене ноге.

Када га је председавајући г. Бек упитао: да ли је разумео оптужницу, Остојић је као зачуђен питао:

— Коме је читао? Мени? Ништа нисам слушао.

Остојић признаје напад на заводског стражара

Разбојник је затим причао о свом детињству. Свршио је тек разреда основне школе и од ране младости је крао. Његова породица бавила се рибарењем и крађом дрва. Стерајер браћа Љубишу такође су убили, јер га је тужила поштарка Босиљка Будимчић коју је затим Душан убио.

Затим се прешло на саслушење разбојника Остојића о делима због којих је оптужен.

Напад на чувара Ристу Стојановића Остојић је признао и каже да је то учинио у договору са робијашем Доколубом Ристићем. Не његов знак почели су да бацају на стражара сваковрсна зита. Затим су скочили, оборили га и отели му пушку. После тога су побегли. У бекству су ишли на двоје: Доколуб са Ристићем, а Остојић сам. Пошто су дали своје шешире. У једном виногради нашли су стари сако и панталоне и пресвукли се.

— Па сам није ко остао голишав — наставља оне одела? — пита је председавајући.

— Ко би остао, нико није зато да немо побеги.

Али прође да је пушао на слушању у Руми

После бекства пренабили су у шуми. То је било неки између 23 и 24 часа. Затим су отишли у Руми, где су ушли у стан трговца Димитрија. Помешали их је служавка Елизабета Хладник и почеле да виче:

— Лопови! Лопови!...

Од страха да не буду ухваћени Остојић и његов друг побегли су кроз прозор, а за њима је поцурио трговац. Чувши друг „Стева" — наредио је бежи међ по дворишту и обрнуо се.

— Чујеш ли данас смејеш? — примећује председавајући.

— Па србе ме моге.

На то га је претседник укорио и рекао да ће га због тешког понашања казнити.

Оптужени равнодушно описује свој злочин

Затим су отишли у село Михајловце. Ту је извршио први злочин, на који га је наговорио Скела. Како нису имали новаца, „Скела" му је напоменуо да нађу неког познаника и да од њега затраже новца. Остојић се сетио Димитрија Јовановића, са којим је раније имао сукоб јер га је тужио због неке крађе дрва.

На врата је изашао најпре Димитријев син Милош, а онда и сам Димитрије.

— Дај новаца! — рекао је Остојић.

Међутим Јовановић није хтео да му новац, него га је опсовао. На ово је „Скела" рекао:

— Друже, уби га, шта чекаш!

Одмах после тих речи планула су два метка. Димитрије смртно рањен пао је на земљу и после неколико трзљаја издахнуо.

Остојић овај догађај приказује сасвим мирно, без икаквог жаљења.

После овог убиства, Остојић је пошао поред гостионице Јанковића. У гостионици било је много младића. Остојић је закуцао на прозор и викнуо:

— Здраво, другари! Ево ме, дошао сам!...

И у слану тога испалио је један метак у вис.

Душан Остојић као осуђеник

— Све је грмело кроз ноћ, каже Остојић и смеје се.

Суд усваја предлог браниоца да један лекар за време претреса посматра оптуженог

Ту је бранилац оптуженог г. др. Небојша Малетић ставио предлог, да лекар г. др. Сава Шијак, који се налазео у дворани, остане за цело време претреса, као посматрач, јер постоји сумња да је Остојић постао душевно дегенерисан и да на крају претреса да своје мишљење: да ли је Остојић нормалан. Суд се повукао на већање и после неколико минута донео је решење, којим се удовољава жеља браниоца.

Злочин у Купинову

После тога прешло се на даље саслушање. Оптужени потом прича, како су из Михајловаца прешли у Купиново, његово родно место. Путем су певали, идући кроз кукурузе.

Када су увече дошли у Купиново, на раскршћу је било много девојака и момака, који су играли. Остојић је тада пљакао, јер није могао с њима у коло.

У Купинову је хтео да се обрачуна са поштарком Босиљком Будимчић, због тога што је она тужила његовог брата. Убио је једним метком у моменту када се скидала да легне.

После овог злочина продужили су на крај села, где су дошли до рибара Матије Вршка. Вршку је Остојић осудио на смрт због тога, што му је једном приликом ножем убо оца. Испалио је на њега два метка и убио га.

После овог трећег убиства, Остојић и његов друг ушли су у Вршкову кућу и свађали се још једном пушком. Потом су дошли на обалу Саве и пресељали једног сељака да их превезе у Србију.

После тога дошло је до велике борбе између њих и жандарма.

Пошто је све испричано, почели су га испитивати детаљно.

Државни тужилац испитивао је Остојића о томе: да ли је сва ова дела почињо размишљајући. Остојић каже да је све то одлучио моменат.

Г. др. Малетић, његов бранилац, питао је Остојића како је некада живео.

Оптужени љуби једног бик робијаша који се појављује као сведок

У 2 и по часа настављен је претрес саслушавањем сведока.

Између осталих саслушан је Риста Стојановић, бивши чувар Казненог завода, који говори како су га робијаши напали на Грабовачком Броду. Он каже да је био нападнут од пет људи, да су га сви гурали неких 50 метара, затим бацили у јаругу и претукли кундаком, а када је успео да се ишчупа и да побегне — него је пуцано за њим. Тражи 5.000 динара оштете.

Саслушала је и служавка Елизабета Хладник, која каже да је за њу пуцао „онај ишчи" са удљељошћу од два корака. Она тражи оштету од 50.000 динара.

Сведок Милан Драгосављевић из Михаљеваца описао је сусрет са Остојићем и почетак кривог дела. Ме је у кући Димитрија Јовановића, кога је Остојић убио.

Затим је саслушано неколико сведока, између којих и жена пок. Јовановића слепа Анка Јовановић и робијаши Бегет, који је заједно са Остојићем побегао. За време сведочења Бегетовог, Остојић изненада скаче и гради робијашк, љубећи га. Када га претседавајући пита што то чини, он каже:

— Е, па друг ми је! А истину казне...

Суђење се наставља сутра.

КУД СЕ ДЕДЕ КУРТОВИЋА БЛАГО?...

У заоставштини *Михаила Куртовића* нађена је уложна књижица на 1,452.592 динара код Шабачке извозне банке

– али без означене камате

Колиба у којој се пок. Лаза Куртовић возио по Шапцу и дугачке лестинце којима је намеравао да бежи од поплаве

Шабац, јануара.

Још није ништа одређено за скоро завршење поступка, који се води пред Судом ради отказивања под старатељство седи пок. Михаила Куртовића, јер је смрт ликвидирала судско решење, а већ се изнад овога појавио нови проблем:

Куд се деде Куртовића благо? који највише занима оне које ће од овога блага видети највеће користи. Поред тога неизвесно је и питање тестамента и заоставштине, од чега највише стреле наслеђивање.

Неколико дана после сахране пок. Лазе Куртовића, у присуству његовог сиромашног и законског наследника г. Павла Куртовића, адвокатска ће Влаја, судија г. Живојин Јовановић извршиле је попис заоставштине Михаила Куртовића. Том приликом је констатовано много што шта, што је многима раније изгледало невероватно и фантастично. После овога брзином радио-телеса разлели се по Шапцу прича о томе шта је све пићено и ађено у кући шабачког милионера.

У кући пок. Михаила Куртовића

Када се прва врата улазе у ову кућу, о којој су раније кружиле само фантастичне верзије у вези са њеним покојним власником, разумљиво је онда ако се има извесно нелагодно осећање. Најпре овај зидни сат, који је заједно са Куртовићем побегао. За време сведочења Бегетовог, Остојић изненада скаче и гради робијашк, љубећи га. Када га претседавајући пита што то чини, он каже:

— Е, па друг ми је! А истину казне...

Суђење се наставља сутра.

Михаило - Лаза Куртовић

лике гипсане жене на постољима са вештачким палминим лишћем. На средини овалан сточић претрпан хартијама. Између прозора високо огледало, а око њега стаклене вазе са вештачким цвећем. Испред огледала без реда пружени отомани, на коме почива једна правашњак, слика неког Лазиног претка. А преко слике две портирске капе са ширинама, које је пок. Лаза купио од портира Карла Целаза за 800 динара. На уздигнуту отомана огледала је прашњу једна књига „о љубави". Тамо опет неколико старотинских фотеља у накласама. Под поврха један велики тепих, који се местимично расипо од трулежи.

На фотељама и по поду расуте и разбацане лепе хартије и писма. Међу овим хартијама, списима и писмима већета су и неке писма, која су у своје време изазвала пок. Михаилову изненеће: спобине из угледних шабачких породица са њиховим фотографијама и својеручно написаним посветама на њима. Ова писма и фотографије само потврђују моралне нагазбава и шкртарлука, да су угледне шабачке госпођице посећивале пок. Куртовића.

Стотињиште женског веша и неупотребљивањег мушког свиленог веша

Из салона кроз стаклена врата улази се у спаваћу собу пок. Лазе. Тачно према врата на средини собе до зида је намештен обичан мермерни кревет, у коме он, како се прича, никада није спавао. Више уздигнула ниси рам са сликом Богородице. Постелне ствари изгубиле су боју и под тешким добрим прањем изгубиле су се подлине застирке укаску и горњани и јастуци са рупама избушеним од мишева. А да пуњена душека жалосћу као да су погубили праменом. Преко мермерне дрвеносе поређе су чева су четири кишобрана. У кревету читава гомила рачуница и писама у запећку.

Десно од кревета уз под тоалетно огледало са мајом ормарић стварчица. На поду огледало пуно разних фланшних козметичких препарата и цинкаја за фотиље и малазе. Лаза неукусно употребљ

Лево од врата уз под је гарнитура фотеље. На њима ормара, у њима — Лазина гардероба одела и ципеле, којима има и пет пари туменичела на плажу, потпуно неупотребљених. У другом свилени веш и резервни постељни веш потпуно нов и неупотребљени.

Цела једна преграда испуњена је са шездесет седам пешкира у разним бојама, четрдесет женских комбинезона, осамдесет пари ноних мушких чарапа, женске гаћице, халтери за женске чарапе. Лазине спаваћице и пижаме — све потпуно ново и неупотребљавано. Комбинезоне, гаћице и чарапе Лаза је поклањао девојкама које су га посећивале а такође их и поичало даривао. На малом ормару уз кревет налазили се једна кутија пуна писама и фотографија, о неколицини посетилаца и сценама бележили је.

Са плафона и ћилима, који покривају зидове и украшавају прозор, делују се паучинасте драперије.

Отвори Форд, клупица и мртвачки сандук за седећи став

Одељење, у коме је Михаило стопловао све до одласка у Београд у санаторијум мало је и бедно сопче од 3м2 метра, ниско, са бетонским подом. Застрвено теписом, у коме се не могу ни два човека удобно кретати. Лево је мали сточић престарпан разним ситницама, изнад којих надаљу у очи слика Лазиног унука Коке и једна металним крст. Десно приземна полица са разним књигама. До ње дотрајали дивани, на коме су седели они које је Лаза примао у посету. Преко од дивана је отоман на коме је он спавао, а до овога је његов патент-фотеља у којој је преко целог дана седео.

Више фотеље с једне стране чивилук од гоњених рогова са кишобраном и штапом, а десно слика Богородице. У самом углу пећ, коју је горела и у августу.

До овог одељења налазили се разна са Лазиним самосилним аутом марке „Форд" старог типа, који данас још представља само музејску вредност. Ауто је поправљао жутим сваленим шестером да на њега не пада прашина. Гуме су попуцале, јер изгледа да ниже од десет година није истављен на улицу.

До гаража је повађена простирка, у којој се налазе колица на којима је пиченка Фелиса возила Лазу кроз шабачке улице. Ту је и ремек-дело његове фантазије: мртвачки сандук за седећи став. У дворишту до самог крова од чардака наслоњене су дугачке лестинце, којима је Лаза намеравао да бежи на чардак у случају да Сава поплави Шабац.

У заоставштини су нађене уложне књижице на укупно 1,650.000 динара

Г. Драган Поповић, адвокат и пуномоћник г. Павла Куртовића, показује нам просторије са друге стране дворишта:

— Видите, овај став припада госпођи Даници Куртовић. У томе су стену вршени сви приватни лекарски прегледи, тако да ни један од приватних лекара није ни приближно у стварно остваљивање пок. Михаила.

Односно материјалне стране заоставштине г. Поповић каже:

— Код пок. Михаила Куртовића после смрти нађен је буџелар са готовим новцем од 1.000 динара, који је имао са собом у санаторијуму. Овде код куће нађен је један златан сат, неколико сребрних ногаља са дијамантима и три уложне књижице. Једна књ уложног књижица књ Шабачке банке од 94.960 динара, друга гласи на 100.000 динара код Београдске трговачке банке и трећа књ уложени капитал од 1.452.592 динара код Шабачке извозне банке г. Павла Јовановића. Све што напомиче паде у очи јесте да на уложним књижицама код Шабачке извозне банке и код Шабачке банке нема назначена висина камате, који ће плаћа на ове уложе, док се на књижици Београдске трговачке банке ово види.

Све хартије и писма пок. Куртовића, која смо овде нашли, средујемо и када их будемо средили подноћемо их суду, а нешто ћемо дати и за јавност. Могу вам рећи још и ово: да смо међу овим хартијама нашли и неколико ликвидних уверења о прегледу неких дужника по тадашњу пок. Куртовића. Нашли смо и једно решење о плаћеним 6 пари мушких чорапа по 50 динара пар. На задњем овог решења стоји написано: Плаћено новцем: Ово сам чврсте поклоно да. Алдин Јовановић." **Ј. Ј.**

Лажни машиновођа

који је у многим местима „продавао" режијски угаљ

за шест дана при пута се верио

Винковци, 24 јануара. — После узбудљиве трке кроз виниковачке улице пао је полицији у руке познати варалица Владимир Вучковић из Ниша, који је оперисао увек под именом Милана Јовановића. Његовим хватањем осујећен је план о превари неколико винковачких девојака и удовица, које су већ кроз неколико дана требале да се са њим „венчају" у Београду.

За Вучковићем трагају полиције из Ниша, Београда, Младеновца, Чачка, Ваљева, Сремске Митровице, Славонског Брода. Свуда се појављивао у улози машиновође. Нудио је појединим имућнијим грађанима да им прода свој режијским путем добијени угаљ или дрва. Не сумњајући у исправност, жртве су падале на „лепак". Он би дизао капаре, давао им своју адресу под лажним именом и већ исти дан „продавао" другима угаљ. На тај начин број преварених попео се на стотине.

Обећавајући на све стране женидбу, он је успевао да од многих девојака и удовица измами по коју суму, образлажући то потребом раздужења пре венчања. На тај начин успео је да обмане и неколико добрих кандидатиња.

Чим је стигао у Винковци он се упутио са својим жељезничарским кофером, кроз град. Завиривао је у излоге и оријентисао се за своје „операције". Шетајући намерио се на удовицу једног ложача. Брзо су се упустили у разговор. Затим је отишао њеној кући на вечеру и преноћиште. Када је уочио да удовица има леп намештај и уложну књижицу, говорио је и о браку. Објасњено јој да је возовођа са седиштем у Београду и да долази са теретним возовима до Винковаца. Договорили су се да она прода сав свој намештај и да дигне новац из штедионице, па да оду у Београд да се венчају. Ујутру јој је рекао да иде у „службу", па је пошао према станици, али је скренуо другом улицом. Убрзо се упознао са служавком у гостионици г. Стевана Милојевића. Од ње је сазнао да има 6000 динара на уложној књижици и 2000 килограма кукуруза на селу. Од мах јој је обећао да ће је узети за жену. Требало је само да оде на село и да прода кукуруз, па да му новац преда и крену на „венчање". На исти начин поступио је још са служавком код једног градског чиновника.

Лажни возовођа Вучковић

Упитан како је мислио да превари своје веренице, он је одговорио да би приликом путовања новци били код њега. Он би у Сремској Митровици сишао „да се напије воде" и „шмугнуо" на излаз. Веренице би продужила према Београду, а он би се припим возом вратио у Винковце и истим путем повео другу, па затим и трећу...

Аутобус са 18 путника превалио се у провалију

дубоку осам метара

Пет путника теже рањено

Крушевац, 24 јануара. — **Услед непажње шофера Милоша Вукснановића превртнуо се данас код села Мрмоша у провалију дубоку преко осам метара аутобус који саобраћа између Крушевца и Александровца са 18 путника.**

Каросерија аутобуса је сва здробљена, а пет путника тешко рањено.

Пуном брзином...

Јутрос око 8 часова кренуо је аутобус из Крушевца за Александровац у потпуно неисправном стању. У аутобусу је било 18 путника.

Како је пут Крушевац — Александровац узан, шофер је на многим местима морао да вози смањеном брзином.

Међутим, око 10 часова, када је био пред селом Мрмошем, пред једном камењом њиром, уздајући се у то да познаје врло добро пут, шофер Вукснановић, иначе врло пажљив, пустио је кола свом брзином.

Тек што је прешао неколико метара, аутобус је свом силином ударио у један камен, који означава километражу. Услед велике брзине удар је био сраховит и аутобус се превртнуо у провалију дубоку преко осам метара.

Непажњом шофера

Међу путницима је настало очајно запомагање. Сви су путници извучени из аутобуса живи, али четворица су тешко рањени. Они су одмах сеоским колима превезени у крушевачку бановинску болницу на лечење.

Лекари тврде да су живоги ових путника ван опасности, ако не наступе компликације.

Двоструки злочин једног пожаревачког кафеџије

Тешко ранио свога колегу а затим на улици убио његову жену

Пожаревац, 24 јануара. — У центру вароши, преко пута градског поглаварства, одиграо се данас пре подне један свирепи злочин, којом је приликом платила главом позната кафеџика Вера Рапапић, док је њен муж Илија теже повређен. Извршилац је Светозар Станковић, исто тако кафеџија из Пожаревца.

УБИЦА ЈЕ БЕЗ НЕПОСРЕДНОГ ПОВОДА НАПАО КАФЕЏИНКУ КАД МУ ЈЕ ДОНЕЛА КАФУ

Убица Светозар дошао је у јутрос у кафану Илије Рапапића и наручио кафу, а истовремено и пиће за Веру и њеног мужа. Према причању тешко рањеног Илије, убица је седео за својим столом и ни са киме није ни речи проговорио, ма да су у то време у кафани биле и две келнерице.

У моменту када је власница кафане донела кафу и ставила на сто испред Светозара, овај је скочио и одједном потегао нож из кафеџинку. Престравље на жена покушала је да побегне, али како се налазила у непосредној близини, убица је успео да јој зада два убода ножем у раме. Вера се напе некако удаљила од стола и почела да бежи по кафани, претурајући столове и столице.

— Беж ки на поље, убиће те тај зликовац! повикао је њен муж Илија и полетео да одбрани жену.

Убица је то приметио и остављши Веру напао на мужа. Да би се одбранио, Илија је доказано столицу и држао је испред себе, млатарајући лево и десно. Међутим Светозару је у једном моменту пред њим се указало неколико великих посуда која су пробувени из зимског сна посрнули на земљу. Заказујући змији лопаш је успео да пробије посуде као и лисицу.

● **Вишковци.** — Због нечег нетада дошло је до крвавог обрачунавања између браће од стрица. По старом сеоском обичају у Славонској посадили приликом свадбе неколико се пева, који се продаје сакупљеним новцима који ће учествују у свадби. Тако је у једној свадби у селу Апшинцима продавао печење пева путем надметања. Међу младићима надавали су се и Марко и Марјан Пламић, који су се надметали. Свади од њих хтео је да добије пеиће. У једном моменту петао је пришао Марку. То је разбеснело Марјана и он је доказао нож и сурово га братуу груди.

● **Кучево.** — У присуству неј. воде Косте Пећинца на најсвечанији начин извршено је освећење нове заставе Четничког удружења подофицира Кучево. Поред најугледнијих грађана овој свечаности присуствовало је и велики број делега из околних села. Освећење нове заставе извршио је прота г. Петар Шуицић уз асистенцију двојице свештеника.

● **Нови Сад.** — У Новом Саду основано је Удружење преводилаца робе са иностранством. Циљ је овог тако самосталне принудно удружење, јер су превозници до сада били у саставу Трговачког удружења. Управа је конституисана овако: председник г. Иван Бујић, потпредседник г. Иван Кучеић, чланови г. г. Балинт Сич, Душа Загорчић, Јован Курц, Сава Чокалић, Душан Ордановић и Јован Вробан. Надзорни одбор: г. г. Влада Шошљански, председник и Јован Дејаковић и Ђура Димитријевић.

ЗАШТО ЈЕ СТАНКОВИЋ ИЗВРШИО ЗЛОЧИН?

Још се не знају прави мотиви, који су руководили Светозара да изврши злочин. Његов брат г. Танасије Станковић, који је иначе командир градске страже у Пожаревцу, изјавио је да је Светозар дошао у кафану код Вере и Илије да би наплатио неке рачуне. Наиме Светозар је био благајник Удружења кафеџија у Пожаревцу, а Илија и његова жена дуговали су извесну суму удружењу. Међутим, када је Светозар затражио од Илије и Вере исплату дуговања, они су се томе успротивили и одмах га напали.

Изазван дрзањем пок. Вере и њеног мужа, а уз то пошто му је претила опасност по живот, он је доказано нож са стола, који није био његов и напао на кафеџију и његову жену.

Тако је дошло до убиства према причању г. Танасија Станковића. Колико је ово тачно провериће судске власти.

Трагајући за лисицом један ловац наишао на клупче змија-поскока

● **Дервента.** — Трагајући за лисицом пашиње је на неколико поскока ловац г. Матић. Бубало, из Шушњара код Дервенте. Довачки пси г. Бубало пањушили су трог лисице и ушли у њену јазу. Пошто пси нису излазили, г. Бубало је са неколико сељака почео копати јаму, у једном моменту пред њим се указало неколико великих посока која су пробувени из зимског сна посрнули на земљу. Заказујући змији ловац је успео да побије поскоке као и лисицу.

● **Винковци.** — Због нечег нетада дошло је до крвавог обрачунавања између браће од стрица. По старом сеоском обичају у Славонској посадили приликом свадбе неколико се пева, који се продаје сакупљеним новцима који ће учествују у свадби. Тако је у једној свадби у селу Апшинцима продавао печење пева путем надметања. Међу младићима надавали су се и Марко и Марјан Пламић, који су се надметали. Свади од њих хтео је да добије пеиће. У једном моменту петао је пришао Марку. То је разбеснело Марјана и он је доказано нож и сурово га братуу груди.

● **Кучево.** — У присуству неј. воде Косте Пећинца на најсвечанији начин извршено је освећење нове заставе Четничког удружења подофицира Кучево. Поред најугледнијих грађана овој свечаности присуствовало је и велики број делега из околних села. Освећење нове заставе извршио је прота г. Петар Шуицић уз асистенцију двојице свештеника.

● **Нови Сад.** — У Новом Саду основано је Удружење преводилаца робе са иностранством. Циљ је овог тако самосталне принудно удружење, јер су превозници до сада били у саставу Трговачког удружења. Управа је конституисана овако: председник г. Иван Бујић, потпредседник г. Иван Кучеић, чланови г. г. Балинт Сич, Душа Загорчић, Јован Курц, Сава Чокалић, Душан Ордановић и Јован Вробан. Надзорни одбор: г. г. Влада Шошљански, председник и Јован Дејаковић и Ђура Димитријевић.

● **Бачки Моноштор.** — Две велика пашта животиња намирнице у путкла је Н. В. Краљица Марија приликом шикљарења Ђура Мишковића, ону деветоро деце из Бачког Моноштора. Претседник општине г. Иванић лично је предао свом сировашку дарове Њеног Величанства и бурмо су кликли Н. В. Краљу Петру Другом и Н. В. Краљици Марији.

● **Мостар.** — У општинској болници умро је Дервиш Коркут, старешина Шеријатског суда у Невесињу, Дугогодишњи вакуфски повереник и претседник Гајретовог одбора у Невесињу, био је познат по свом хуманоспелном раду, Сахрањен је уз учешће целокупног грађанства.

Човек који 40 година једе само пасуљ

Уб, 24 јануара

Седамдесетогодишњи Убљанин Петар Митровић канџарција, постављо је једно необичан рекорд. Он је четрдесет година, непрекидно, из дана у дан један пут дневно јео пасуљ.

После ручковања дан, када је навршио четрдесет година долазног живота, разговарали смо са г. Митровићем.

— Шта вас је натерало да више од половине века проведете у посту, једући само пасуљ?

— Болест. Кад ме спопадну болови у стомаку, само „клот" пасуљ помаже. Мало невероватно, али суште истина. Изволите се уверити, ја само једем пасуљ, и то постан. Не бих ја, да не морам. Али шта ћу, кад мој стомак другу ништа неће да прима. А живети се мора. Покушао сам да једем другу јела, али ме одмах спопадну болови.

— Зашто не идете код лекара?

— То нисамо, верујем да у стомаку имам рака, тумор или чир, али лекарима нисамо не идем. Лекари хоће да секу, а ја се плашим. Пасуљ ме најбоље лечи...

— Од кад сте болесни?

— У тридесето] години био сам много болестан од стомака. Од тада само за време болести то и после једем стално искључиво пасуљ. И, ето, видите, то ме лечи и још држи...

400 седница Ротари клуба у Суботици

Суботица, 24 јануара. — Ротари клуб у Суботици синоћ је одржао своју 400 седницу. Том приликом одржана је свечаност, којој су присуствовали многобројни чланови Ротари клубова из Београда, Новог Сада и других градова.

У име Ротари интернационале дошао је гувернер Југословенског ротари стрикта г. Стева Павловић, помоћник министра иностраних послова у пензији.

Увече у 8 часова одржала је заједничка вечера, којој су присуствовали само Ротари и представници штампе. После вечере јубиларну седницу отворио је г. Дезидер Рот индустријалац, који је на крају свог говора рекао:

— Желимо мир, желимо културни напредак свију народа!

После тога одржао је говор гувернер Дистрикта г. Павловић, честитајући суботичким Ротарима на успеху осмогодишњег рада.

Претседавајући г. Рот предао је затим убиличење дарове гувернеру г. Павловићу, између осталих и књигу „Суботица пре и после ослобођења" од г. Јосе Шикочића, монитара и један рад уметника г. Андре Хајбе.

Инжењер г. Милан Милојевић први претседник Ротари клуба у Суботици говорио је успомене на оснивање Ротари клуба на северу. Делегат из Београда г. Прокић нагласио је, да је зимска потпора суботичких Ротара заиста у целом свету, јер 30 чланова суботичког Ротари клуба потрошили су за три године 100 хиљада динара за помагање бедних.

После тога говорили су претставници Ротари клубова из разних градова.

У оквиру ове јубиларне седнице одржала је и изложба младог и талентованог уметника г. Андре Хајбе, који студира о трошку суботичког Ротари клуба у Београду.

После седнице приређено је весеље, које је трајало до зоре.

Похарана је црква Мале Госпе у близини код Трогира

Сплит, 24 јануара. — Претпрошле ноћи непознати лопови провалили су у цркву Мале Госпе у селу Близини код Трогира и однели са олтара све златне предмете у вредности преко 20.000 динара и нешто ситног новца. Покрадени су сви златни предмети, које су верници поклањали на завет Мајци Божјој. Провала у цркви Мале Госпе у Близини изазвала је огорчење код тамошњег становништва.

Приватни намештеници плаћају само једну јединицу кулука

док жене не спадају под обавезу кулука

Суботица, 24 јануара. — У погледу разреза градског и бановинског кулука, дошло је данас властима једно нарочите Баиске управе из Новог Сада, по коме ће приватни намештеници плаћати од 1 јануара ове године само једну једницу кулука. По истом нарочитој женски приватни намештеници уопште не спадају под обавезе кулука. Исто тако и код осталих приватних намештеника кулук ће бити пререзали само на три дана, без обзира на висину њихове плате и службеничког пореза.

Ово нарочите изазвање несумњиво велику радост, јер су приватни намештеници досада плаћали према висини плате велики кулук, а исто их је и таких који су годишње плаћали 20 до 30 дана откупног кулука за град, а исто толико и за бановину. Сва пракса сада престаје и већ је примењена наредба Баиске управе.

Регистар за кулук у Суботици већ је стављен грађанству на увид и до 15 фебруара ове године сваки обвезник кулука треба да се изјасни, да ли жели кулук да одради или откупи. Онај који се не буде јавио, сматраће се да је вољан да откупи кулук.

Три дана са сватовима тражио девојку

и кад је најзад нашао у Сарајеву присилио је да се венчају

Сарајево, 24 јануара. — Младић Петар Лукић из села Рељева после три дана нашао је своју вереницу у Сарајеву и одвео је кући да се са њом венча.

Он је дошао по девојку у Сарајево заједно са сватовима, који су опседали кућу девојке Маре Глишић у селу Кобиљ-долу читава три дана и нису хтели да оду, док им њен отац није рекао да се девојка налази у Сарајеву. Наиме, Лукић је ашиковао дуже време са лепом Маром и дао јој неке дукате. Девојка је мислила да је младић богат човек и пристала на све, али касније кад је сазнала да је он сиромашан, вратила му је дукате и обавестила га да не купи сватове.

После ове поруке Лукић је на брзу руку скупио сватове и пошао по младу. Кад је дошао до њене куће, девојка је побегла у другу село. Лукић је са сватовима отишао и у ово село, али и ту није нашао девојку, па се са сватовима вратио у кућу Глишића. Он је почео да опседа кућу и тражио од укућана да кажу где је девојка. Укућани су се разбегли, а сватови са Лукићем провалили су у кућу и три дана угорили су се, једући што су нашли у кући. На крају је дошла и жандармерија која их је истерала, али кад је жандармериска патрола напустила кућу, они су се поново угорили и наставили са лумповањем.

Најзад је Марин отац рекао да се она налази у Сарајеву, па су се сватови упутили у Сарајево. Младожења са сватовима нашао је младу у Сарајеву и силом је одвео на венчање

Покушај самоубиства заљубљеног пара

коме је било дуго да чека годину дана на венчање

Нови Сад, 24 јануара. — У гарсоњери, стану на другом спрату куће број 12 у Даничићевој улици одиграла се прошле ноћи једна романтична историја, која је лако могла да се заврши трагично. Млади чиновник г. Н. В. волео је младу Петровграђанку гђу А. Х., и они су чврсто одлучили да се узму. Међутим и поред младих година, њиховом брзом браку стајале су на путу извесне сметње — и ако су родитељи били дали свој пристанак.

О Божићу он је био у посети код девојачких родитеља у Петровграду, а ових дана дошла је гђа А. са својом мајком у Нови Сад и ту на неколико дана отселн код рођака. Данас су требали да се врате кући. За младе ово је била трагедија, јер је до брака требало да дође тек идуће године. Зато су обоје одлучили да умру.

Прошле вечери, око 8 часова дошли су заједно у његов стан. Ту су јели сендвиче и пили по чашу ликера. Пошле овога попили су читаву фијоку разних медикамената за умиривање живаца и онда су обоје пребацили преко главе и тако седећи заједно на дивану, стављали у лавор руке. На њихову срећу, мајка, која није знала шта јој је са њеном, пошла је да је тражи и на своје запрепашћење затекла их искрављене и бледе. Мала је скоро губила свест, а он, видећи шта је урадио, одјурио је од куће и покушао да изврши самоубиство испаливши метак у груди.

Међутим, благовремено призвани лекари указали су помоћ, тако да се сада обоје налазе ван опасности.

Пошто је избо вољену певачицу заљубљени земљорадник истим ножем задао себи пет убода

Струмица, 24 јануара. — **Ноћас у један час у кафани „Бристол" Сократ Петровић земљорадник из Струмице покушао је да убије певачицу Станиславу Цанукај, задавши јој пет удараца ножем у груди и врат.**

Када је Цанука пала обливена крвљу, Сократ је истим ножем задао себи такође пет удараца у леву страну грудног коша.

Ово се одиграло у дворишту кафане, тако да ниједан гост није приметио несрећу и ако је у кафани било много гостију.

Када је газдарица изашла из куће, приметила је Станиславу где лежи пред вратима. Мислећи да је пијана, ухвата је у кафану. Станислава је тада почела да заклиње:

— Јао, уби ме Сократ!..

Одмах је позват срески лекар, који је рањеном Сократу и Станислави указао хитну помоћ. Пређе код Станиславе су лакше природе и нема опасности по живот, док су код Сократа дубље и теже. По изјави лекара нема наде да ће остати у животу.

У опроштајним писмима, која су нађена код Сократа, види се да се он спремао на овај корак. Он је Станиславу волео до дубина и био је чврсто решен да се с њом ожени, али су његови укућани категорички то одбијали. Сву своју заради Сократ је трошио на Станиславу, плаћао њене цеклоне и дутове.

Она пак, пошто се одала алкохолу, често је и пако падала у загрљај разним мушкарцима с њима се љубила пред Сократом. Пошто то није могао више да подноси, Сократ се одлучио на овај корак.

У њиому полицији Сократ изнеће осталог каже:

„Волео сам је, волим и волећу је. Стога сам се и решио да заједно умремо, над већ морам да умрем свако мад. Једино ми је жао што нисам могао да умрем као војник. Жеља ми је последња, да моја и њена слика нађу у новинама".

Тешко рањени Сократ јутрос је аутобусом пренет у Штип ради хитне операције.

После пола часа драматичне борбе један Арнаутин ухватио живог курјака

Тетово, 24 јануара. — Пола сата трајала је драматична борба Целадина Нисимовића из Доње Меснице са гладним курјаком, после које је Арнаутин савладао курјака и живог га донео у Тетово.

Јутрос рано Целадин је пошао за Тетово. На отвореној пољани Целадин је зачуо завијање, а затим на стотину метара од себе приметио у магли курјака. Немајући никакво обужје, Целадин се дао у бекство, али се брзо предомислио и одлучио да се бори са курјаком.

Настала је драматична борба, која је трајала тридесет минута, док се Арнаутин није приседнуо једног трка. Држећи једном руком курјака за врат, другу му је гурнуо у уста и ухватио га за језик. Курјак је тада био савладан. Раскрвављен и изнурављен Арнаутин се вратио са живим курјаком у село. Курјака је затворио у један сандук и донео живог у Тетово.

РАЗЈАРЕНИ БИК ИЗМРЦВАРИО ГОВЕДАРА

Винковци, 24 јануара. — Због једног удараца бичем страховито се осветио говедару Адаму Вујчићу из Иванова код Винковаца сеоски крвник. Вик је пасао са сеоским крављма. Пред вече говедар је пришао бику и бичем га опомињу у намери да га потера у шталу. То је разјарило бика, који је јурнуо на говедара и оборио га на земљу, па га затим стао бости и газити ногама.

У свађи око спорног имања отац погинуо а син смртно рањен

Лазаревац, 24 јануара. — Данас по подне у селу Врећина код Лазаревца у међусобној свађи око имања погинули су се Милисав Марковић и његов син Рајко са браћом Владимиром и Рајком Јовановићем земљорадницима.

У тој тучи погинуо је Милисав Марковић, док је његов син Рајко тешко повређен.

Пре две године Милован Јовановић отац Рајка и Владимира купио је спорно имање од Данице Рајка Лукића и то имање ове године је био посејао пшеницом. Међутим, Милисав Марковић са својим синовима оспоравао је поменуто имање Јовановићу.

Данас је Милисав са сином отишао на имање да поре део, који није био пооран.

Око 1 час браћа Јовановић наоружани секирама и пушкама дошли су на имање. Тако дошло до крваве туче.

Убице Јовановић саме су се пријавиле овдашњим властима.

Споp око Бегетске Аде окончан је у корист Бегетске општине

Нови Сад, 24 јануара. — По једном врло интересантном спору данас је грађанско веће Окружног суда донело пресуду. Радило се о спору тамошње Бегетске Аде, коју воде општина Бегетска и Баиостанска. Бегетска општина налази се на бачкој страни Дунава, а Баиостарска на Сремској, а између њих у Дунаву постоји такозвана Бегетска ада, на коју су Баиостанци полагали право тврдећи да је она настала одрошавањем њихове обале. Онде се ради о једној ади, чија је површина око 52 јутра а вреди око 300.000 динара.

Још пре десет година грофица Марија Палавичини, раније власница ове ади, тужила је Баиостаску општину због сметње поседа. Доцније, пошто је Бегетска општина откупила неко њено земљиште, а са овим и аду, она је дошла у посед општине Бегетске.

По првом спору који се водио због сметње поседа, Суд је изрекло пресуду којом се парничари упућују на грађански спор, који има тачно да утврди: да ли је та Ада настала одрошавањем Баиостанске обале, односно да ли су Баиостанци постали њени власници одрицањем, како су то они тврдили.

Суд је сада стао на гледиште да је Бегетска општина власник ади, јер није доказано, да је Ада настала одрошавањем Баиостанске обале, већ је напротив утврђено да је настала седиментирањем — сталожењем песка из воде, то је суд означио као власника ове Аде Бегетску општину.

Успомена на Краља Петра Првог Ослободиоца

још увек је врло жива и у 26 француском пешадијском пуку

где је некада био на стажу

(Од нашег сталног дописника)

Нанси, 24 јануара. — У низу свечаности које су се одигравале у Нансију у последње време, нарочит је пажњу привукла она свечаност која је одржана у касарни 26 пешадијског пука француске војске и 1883 године. У присуству југословенског војног аташеа у Паризу генерала г. Глишића, откривена је мермерна плоча у музеју уског дела пука, као доказ да је Краљ Петар Први Ослободитељ био на стажу као официр у 26 пешадијском пуку још 1883 године.

Генерал Колен, претседник групе „Владавине", наследника 26 пука, у дивном говору за време свечаности одао је признање племенитом великом монарху, кога Французи радо узимају за пример младим генерацијама. Као бивши командант чувене специјалне војне француске школе, говорећи је нарочито указао на то да се уклапа на Краља Петра Првог веома побожно чување у Сен - Сиру. У тој познатој војној школи тадашњи принц Петар Карађорђевић научио је вештини ратовања, а 1870 борио се и проливао крв за Француску. У дому Краља Петра Ослободиоца је стекао славу и био одликован Легијом чести. После закљученог мира поново је ушао у редове француске војске и 1883 године дошао у 26 пук у Нансу.

Потпуковник Карађорђе остао је дуже време међу официрима 26 пука, као доказ да је Краљ Србије, волео је да окупља око себе другове који су заједно са Њим били промовисани на сенсирској школи.

Затим је генерал Колен говорио о инвазији и болној голготи Србије, њеној победи и реорганизацији њене војске, и најзад о победи.

На то је генерал Глишић захвалио говорнику и, са великим узбуђењем, потврдио да ће Краљ Петар Други продужити традицију Свог Деде и Оца Петра Првог и Александра Првог, и бити, као и Они, велики Србин.

Пошто је претседник банкету, а пре него што је пошао ватрат у Париз, генерал Глишић је посетио генерала Мондезира и захвалио му се још једном за све оно што је овај велики француски војсковођа учинио за српску војску у време најтежег периода њене историје.

ЂОРЂЕ НИКОЛИЋ

Епилог афере са ратном штетом у Француској

Милуза, 24 јануара. — Недавно је било речи о сензационалном процесу који се води у Милузи, на граници Француске према Немачкој, против народног посланика из Алзаса г. Штирмера и других, а у вези са хохштаплерајима са ратном штетом.

На другом заседању суда, када је узео реч оптужени Штирмер, публика је почела бурно да манифестује у корист свог посланика. На то је државни тужилац затражио да се судска дворана испразни. Међутим, претседник суда није прихватио овај захтев услед чега је државни тужилац демонстративно напустио дворану.

На трећем заседању суд је донео одлуку, да посланик Штирмер није крив, пошто све његове интервенције у својству посланика, нису каквље пре него што га Народна скупштина не изда суду. Поред тога он ужива посланички имунитет према члану 13 Устава од 1875 године.

У погледу осталих оптужених и њих је суд пустио иследа суђења са мотивацијом да није надлежан да извиђа њихове кривице.

Ђ. Н.

НАША ДРЖАВА ЋЕ УЧЕСТВОВАТИ НА САЈМУ У ЛИОНУ И ЛАЛИПЦИГУ

Наша држава ће о. г. учествовати на сајму у Лиону, који се држи у времену од 12.–22. марта. Поновиће сајам почиње неколико дана касније од Лајпцишког (који ће се одржава од 6—14 марта). По значају то ће бити два најзначајнија сајма у Европи у овој години. У нашем изложбеном павиљону на Лионском сајму биће приказани полупроизведи производи, руде, индустриско и лесонто биље, сточни производи, свилени кокони, шумски производи и килимарство. Међу нашим превредницима влада за ти сајски сајам велико интересовање. Пошто ће организацију нашег павиљона и на изложби у Лиону извршити Трговачки музеј Завода за унапређење спољне трговине, то се сви интересенти, у циљу заузимања простора, требају да обрате на Трговачки музеј, Милоша Великог ул. 29.

ОВЛАШЋЕНИ МЕЊАЧИ МОРАЈУ ВОДИТИ НАРОЧИТУ КЊИГУ ЗА КУПОВИНУ И ПРОДАЈУ ВАЛУТА

Г. Министар финансија, на предлог Народне банке, а на основу става 4 чл. 16 Правилника о регулисању промета девизама и валутама, донео је следеће решење:

„Да овлашћени мењачи, почев од 1 фебруара 1938, морају водити нарочиту књигу за куповину и продају валута, према обрасцу, који ће прописати Банковно и наглутно одељење министарства финансија, у којој ће бележити куповине и продаје валута на извчни, како је предвиђено ставом 4 чл. 16 Правилника о регулисању промета девизама и валутама.

„Сваки овлашћени мењач дужан је код надлежне Пореске управе да потпиши књигу без плаћања таксе из ТБр. 167 Закона о таксама.

„Банковно и Валутно одељење оштампаће књиге и продаљу истих вршиће преко пореских управа по одређеној цени."

Необјављене анегдоте о великом књижевнику

Бранислав Нушић

као уредник „Малих новина"

Критичар написао критику а није гледао комад, уредник објавио а није прочитао рукопис, комад о коме је писано није приказан а нападнута глумица није ни наступила те вечери

Бока

Први дневни лист у предратној Србији „Мале Новине", коме је у почетку био стожер и уредник Вранислав Нушић, а главни сарадници М. Поповић и Н. Тодосић, доносио је радосно изненађење и критике о позоришту и игри глумаца. Њих су писали Павле Марјановић и Јефта Утрогић.

Међу глумцима, који су својом игром у сво време добивали аплауз и изразе доседања: које су редовни посетиоци веома пенили — најзвучније су се истицали Тоша Јовановић и Милош Цветић, а за онима су тек у другом реду били Коларовић, Ђурђа Рајковић, Лутумировић, Дидушић и од женског особље биле је на гласу једина Милка Гргурова, коју се хвалило предимучи пред Вела Нигриновом. Не дан је Гргурову позоришне критике у свакој прилици умањивале, дотле су критичке стреле и стрелице често пород соња погађале Нигринову, што је уметницу веома тиштало. Нарочито се на њу и њену игру белопутеном критиком беше сконио Павле Марјановић, који је сваком прилком истицао њене мане и недостатке. Марјановић је касније оштрицу свога пера окренуо и против многих политичких личности; али је у то време од њега највише страдала Вела Нигринова. Вероватно — а то су неки глумци тврдили — да је посреди биле неке расмирице чисто личне, да не речемо интимне природе између уметнице и критичке.

*

Једнога дана изашла је у „Малим Новинама" хула и опште ругање на рачун Нигринове у новели „Дебора". Позоришни критичар одрече Нигриновој да је скхватила Дебору; јер ју је играла испод критике! одрече јој све особине праве уметнице и оцењује ју да је она неки глумац који је све сама уноси своје тело и лепе хаљине а ни мало духа и талента — поште тога и неме.

Изашла дана, нама су претплатници „Малих Новине" чекали обједљену критику, умало је скупштина у паници у уредништву „Мале Нигринове и сва уплашена са „Малим Новинама", где је изашла поносна критика и без поздрава гомила под нос Нушићу бесне.

Шта је ово господине Нушићу? рендеисле се уметнице. Како сте могли и смели штетити овакву сплетарицу у лист? Шта значи ово?

Нушић се у први мах збуни, али се брзо прибра и устаде.

— А што, господине Вело? Наш критичар је човек који добро оцењује позоришне стварне и он има право да то свом надобудну дају објективан суд и мишљење о вама мислим и о вама. Ја сам дистрибуирао ја и ваши лични глумца. Ми не можемо да утичемо на његово мишљење. Јер хоћемо да сачувамо углед листу који независност и објективност гласила.

Над овим речи Нигринова се још више увиси Нушићу у очи.

— Па добро! Све је то дело. Али ово што је Марјановић изнео све је, од прве до последње речи нечистна и груба лаж. Јер то ништа није било што ту пише.

Нушић уме вешто из њених руку и поче читати критику о Дебори т. ј. о Нигриновој. Док је уврећена глумица уздишући бришала сузе уредник је пажљиво читао критику. При завршетку се окрете глумици:

— Признајем, господине, имате право, критика се ово опште изражено, могло би се рећи безобразно или чак сурово, нарочито о вашем наступу и изговору. Као и о покретима и гестовима.

Али, знате, то су његова схватања и његово право да оцени ово што је видео . . .

— Ама, он ништа није видео! гласила се Нигринова. Све је то лаж, просто лаж! Све то није било.

— Како, није било!? чуди се Нушић

— Све је лаж!

Нушић доказа се столи позоришну листу и показа очима на шесто „Дебора"

— Ето, видите!

— Ама, чујте ме! Све је лаж! Он је написао критику а није ни био у позоришту.

— А откуда, ви то знате?

— Зато што је у листу записано Дебора и публика је дошла да види Дебору. Али се на целом сат пред претставу разболео Тоша Јовановић, који је ипак главну улогу, а Дебора се није ни играла, него је замењен једним другим комадом.

Тада се Нушић беше у забуни, али одмах покуша да се изнутре.

— Знам . . . поче он да шепуртала, али ви сте у том комаду играли.

— Не, господине Нушићу, нисам. Ја умем те вечери нисам ништа играла, била сам слободна, и нисам била у позоришту . . Ето како ви чувате углед листу који независност и објективност гласила! Срамота!

И онако узрујана и увређена изађе се и нагне задуженим поклоне.

*

Тамни што Нигринова беше изишла а на прагнику што воде у штафирерију појави се мефистофелско лице издавачка Боже Камсимовића, који дође до праће Нушићу

— Кажа ја бре, то ред и поступак да налестујете људе и жене за нашто што ниси редили!? Зар сте нашли да се прва људа, деће и у мом листу радре. чувајте за своје нервозне код глумица? Пола Београда осуло на мене драле и камење што нисте оно што ниje ни било. Код ми нереда, а ви са критичаре — ни ма да то буде у листу! На то је срамота и за мене и за вас!

— Ама, чуј, човече, покушаше Нушић да се оправда и да Камсимовића ублажи. . . то је овај Ђаја.

— Шта се мене тиче тво! Најпа — подиже тон глоса Камсимовић. ти си мени одговоран, ти си, бре, уредник; ти си сре и сва овде!

Попово покушаша Нушић да се некако измигољи.

— Е, знеш, вели му, над ког ћеш да те муфте ради а ти да береш паре, могу и такве стварн да произведу.

На мефистофелском лицу издавача изби циничан осмех.

— Је ли за ово да вас плаћам!

И удари лактом о сто.

— Е, нећеш Нушићу . . . Туђе се зове . . .

Не довршн реченицу Окрете се и залупи вратима за собом.

Чиги ми се да су сутрадан „Мале Новине" дочеле исправку и извињење се Нигриновој, баш као и ранијег на критичара, с напоменом да је њему у будуће отказано гостеприметво у листу.

Недуго после тога Камсимовић је „Мале Новине" уступио Пери Тодоровићу, а члановни редакторског уредништва окупљали су се не кали код „Дарданела".

МИЛЕ ПАВЛОВИЋ

УМРО ЈЕ ПРВИ ПРЕВОДИЛАЦ КОРАНА НА НАШ ЈЕЗИК ПРОФ. МЕХМЕД АЛИ ХАЏИЋ

Бања Лука, 24 јануара. — Јуче је у Бању Луци изненадно преминуо Мехмед Али Хаџић, професор реалне гимназије из Бања Луке, познати муслимански књижевник и први преводилац Курана.

Мехмед Али Хаџић сахранио је данас у подне. Сахрани је присуствовао велики број грађана свих вероисповести, затим професори свих средњих школа, као и Бећи.

Али Хаџић је родом из Бање Луке и после завршених студија постављен је за професора у Бањој Луци, где је служио око 30 година. Уживао је велики углед као у грађанству, тако и код својих колега и ђака.

Невоље попа г. Хранислава Томића

Г. Хранислав Томић

Хранислав Томић је врло пословарап поп Сава га знате. О њему се већ толико писало, па се још више приповедало и у Среском суду. Најзад, и он као једног нашег колегу, „новинара", да кога је утврђено да није новинар. „Колега" није ни дошао на претрес, него само попушао пот.

— Уценљало ме, прича попа суд ији г. Букићу! Тражио ми паре да пише о мени у новинама. Знате, госпон судија, ти новинарчићи, знаш и самосвани!

— Молим? питам га.

— А ништа, ништа сине, Богте благословио!

— Молим, молим, оче, учинило ми се само!

— И претио ми, госпон судија, ако не напишем нешто!

„Залепршаће се твоја мантија јоп једном у Келији Управе града", пише у „корпус делистиу", који је састављао „новинар" Никола Дамић!

— Тражио ми је преко двеста динара, па 150, па најзад пристао на пет динара! Дао сам му као просјаку, за хлеб!

Али у свом писменом исказу, који је раније дао, „колега" тврди да му је „отац" Хранислав био дужан 150 динара зато што је тако нешто му је и слика исклала по новинама.

Ја сам примерак још једном да вам причам о њему, зато што се његова брадица јуче појавила и у Среском суду. Најзад, и он као једног нашег колегу, „новинара", да кога је утврђено да није новинар. „Колега" није ни за тужбу.

ИЗ СРЕСКОГ СУДА

Уста која би могла *мање да говоре...*

20 јуна прошле године одржао је у Београду инвалидски конгрес у Инвалидском дому. Имао је тада сваки инвалид поносито да каже зашто сад уопће носи једна пушка кашуљу у џепу, зашто прави панталоне само с једном ногавицом или зашто није нема то задовољство да намигне оној пут. И сви они људи нису учињено правили толику галаму, колико је то сам учинио Перо Петаровић, пензионисани полицијски писар у Тузли.

— Ја сам за ону земљу дао ноге него сви ви! тушо се он непрестано и немилосрдно у прси!

Упадно он по неколико пута у реч сваки говорницима, онако реченицом, која је, ако је у њој и било нешто истине и убила сваку предност своме говори, јер је била сувише гласно и често изговарана. Бивши полицијски писар нарочито се опасно на г. Радовина Лаушевића, мајора, инвалида, у пензији, Тамо мајор не што да каже онако, а писар га прекине: „Ја дао мање!" Досадно престо и глупима, а неки моли зеће инвалидима њима је рат остално уши. Кад већ није могао да издржи више, „ја је он дао више од свих", мајор прасну: — Шта си ти дао више! Кад нећеш да ућутиш, онда ћу ти ја дати моју добру! Па ти си „то и то", па ти си „такав и такав"! Ћут, знам те ја добро! И исприча мајор пред целим конгресом све што је знао о некадашњем полицијском писару из Тузле. За час му запушио устима. Ни речи више није проговорио. Само се писмено изјасиио пред Среским судом да се осећа оклеветан и увређен.

★

Изиео су обојица из Тузле, и тужилац и тужени, ствар се суди у Београду, где се и одиграла.

Тужилац је писар, четрдесетих година, а тужени, човек педесетих. Онај што је „дао више од свих за ону земљу", иако је за себе најмање заслужио, јер му, осим неколико длака он главе, које је можда и жртвовао за ону земљу, не фали више ништа на телу. А онај, што је дао мање од њега за Југославију, њему фале само три брата, који су се негде изгубили на фронту; нема тужени и пола ноге, али, врло важно, зато има леп штал и уметнички израђену ногу од најфиније бутковине; има и једно двоспрат ово дена, али те је земља њему дала, а не он њој!

★

— Да ли сте ви све ово рекли, г. Лаушевићу, пита мајора судија, г. Букић?

Право да вам кажем, по питању судије, ово сам уверен да он оцењује одговор који ће да пореклу његово питање! Можда би то тако и било, да на оптуженичкој клупи није седео стари ратник, са дивном ногом и шталом.

— Истина, госпон судија, све ово сам рекао, као што је поштено приказано у тужби!

— Прачајте!

Мајор хоће да устане, тапан је ред.

— Само седите и причајте! довољаја г. Букић.

— Хвала!

Мајор је полако сео и сагло главу, гледајући испружену пред ногу.

— 1914 био сам војни агент, Тако сам и сликано за ту ствар, Тада се пуковник Коста Тодоровић са друголиком пребацио у Зворник, на аустријску територију, ради нађе друге, И сре ба бијо добро, да једна уста нису дошпиљала аустријским властима да се пуковник Тодоровић, слика ва му, нашли сакривен у Зворнику код попа Митровића, Коста Тодоровић је успео да побегне, али су сви други, заједно са, попом, ухапшени и бачени у тамницу. Уста, која су издала нашу браћу, то су та уста овде, која тврде да су дала више за ону земљу него сви ми. Зато ја дајући ја сам отишао после у Тузли, о томе постоји тужба!

★

— А шта сте ви дали за ону земљу, шта браниоац, адвокат г. Милосављевић упита.

— Ја... ја... па дабоме да сам дао, То сте ипје истина, доказите!

★

На предлог г. Милосављевића, да се позову на сведочење свештеник Јован Магарашевић из Тузле и поп Митровић из Калеције, који су били у аустријским тамницама, г. Букић је одложио претрес на неизвесно време.

Муслиманистарства „Хуријет" у Сарајеву тражи *да се деци испод 16 година* забрани торбарење

Сарајево, 24 јануара. — Синоћ је одржана главна годишња скупштина муслиманског занатског удружења „Хуријет".

Скупштину је у присуству многштва чланова отворио претседник г. Етхем Ђулиздревић, који је прве своје мисли упутио Њ. В. Краљу Петру Другом и Краљевском Дому, па је потом у кратким цртама приказао рад друштва. Затим је секретар удружења г. Мустафа Кривошић поднео извештај, у коме је нарочито истакао стараље удружења за шегрте и њихово обезбеђење, као и о изградњи Шегртског дома у Сарајеву.

После извештаја развила се дискусија. Сви су се чланови задржали на акцији око изградње друштвеног дома, који би служио муслиманским занатлијама нарочито шегртима.

Затим се прешло на избор нове управе. За претседника је изабран г. Етхем Ђулиздревић. Прихвата је резолуција, у којој се тражи, да се забрани дечанима испод 16 година торбарење и продавање новина; да се забрани штампање покварене литературе и да се она стави на индекс, да се успоставе опоравилишта и културни домови за малолетне.

Отац у возу покушао да изврши харакири кад му је болесном детету позлило

Сарајево, 24 јануара. — Један интересантан случај дрдитељске љубави одиграо се данас у возу Зеница — Сарајево. У вагону треће класе путовао је у Сарајево земљорадник Раде Ковачевић, који је водио своју 13-годишњу ћерку Олгу, која је била болесна од запаљења мозга. У једном моменту болесној девојчици нагло је позлило. Када је то видео отац, извадио је из појаса велики нож и покушао да изврши харакири. Међутим, у томе га је спречио један жандарм спроводник воза.

ЈОШ УВЕК ЈЕ ПРЕКИНУТ САОБРАЋАЈ НА ПРУГИ ТЕТОВО—ОХРИД

Тетово, 24 јануара. — Железнички саобраћај на пруги Тетово —Каченик—Охрид још увек је у прекиду. За 24 сата само једна једина путничка воз са теретом мукотрпно је кроз снежне наслаге на Буковину.

Путнички воз, који је јуче испратио попао из Охрида, на Буковину је услед јаког петра исклио још на пиљи али средином није дошло до катастрофе. Вагони који су исклизнули нагнули су се преко бруда, а да су исклизнули на другу страну, цела композиција заједно са путницима сурвала би се у провалију реке Радиске.

ЉУБОМОРНИ ЦИГАНИН УБИО НЕВЕРНУ ЖЕНУ и осуђен на 12 година робије

Мостар, 24 јануара. — Данас је одржано суђење Цигањину Паши Фелековићу због убиства своје жене Мале. Паша и Мела у почетку су живели у слози и миру, док се није умешао у њихов брак комшија Селим Хусовић. Ревољу љубоморан Паша је једнога дана узео нож и своју жену задао осам удараца, од којих је повреда она подлегла. После овог злочина Паша је отишао у жандармеријску станицу и сам се пријавио.

Суд га је осудио на 12 година робије.

МАЈКА УХАПШЕНА ЗАТО ШТО ЈЕ ЂЕРКУ НАГОНИЛА ДА ПРОСИ

Сарајево, 24 јануара. — Данас је пред затворском је 40-годишња Вулета Пантић, која је терала своју седмогодишњу девојчицу Кадиру да у подеранам хаљинама ко хладноћи обилази дућане и проси.

Мала Кадира немилимо дана излазила је по великој хладноћи и тражила милостињу. Пошто је поклоне добијала, мајка је све њене поклоне одузимала, не дајући малој девојчици ништа за живот а она све оне поклоне трговцима је трпела у дућане свуде. Овај су случај пријавили неке комшије, па је Вулета Пантић данас ухапшена.

УМРЛА ЧЕКАЈУЋИ ДА БУДЕ ПРИМЉЕНА У БОЛНИЦУ

Сарајево, 22 јануара. — Чекајући да буде примљена у болницу ради порођаја, јутрос је умрла у Сарајеву Латифа жена Авде Јунузовића из Фојнице.

Прекиноћ је у Сарајево допутовао Сулејман Османагић стар 25 година кројач из Фојнице ,који је довео своју сестру Латифу жену Авде Јунузовића. Он се са станице одвезао у болницу, али Латифу нису примили због тога што није имала пореско уверење, иако је њен брат молио и преклињао јер се Латифа налазила у стању порођаја.

Назад је Сулејман морао да пренесе своју сестру у стан кројача Махме Хаџиомеровића, пошто болница није хтела да је прими. И поред интервенције бабице Латифа је преминула јутрос у зору.

Премијера „Омер - паша" *г. Пордеса* у Загребачком народном казалишту

Како се сазнаје комична опера „Омер-паша", коју је компоновао диригент Београдске опере г. Пордес, доживеће је велики успех у Загребу. Опера је написана на врло сродичан начин и код публике и код критике. Тако „Јутарњи лист" између осталог пише:

„У музици нашу је написао, настојао је г. Пордес с успехом да својим главним певачима даје заокружене ефекте и умиљате мелодије које ће код сваког слушаоца изазвати одушевљење. Ова страница оправдаваја надају, да ће аутор који у звучној инструментацији и техници солистичког и хоровског става поменје свој занат, знати наћи нове и оригиналнију музику од „Омера".

Пуно гледаоците примило је ново дело са симпатијама, изазвало аутора и актере неколико пута пред завесу. Било је и много цвећа.

„Вечер" исто тако са пуно симпатија пише о премијери комичне опере „Омер паша".

Композитор је позвао, каже рецензент „Вечера" да има много смисла за аријс велике и шпјеровске мелодије. У свакој од прва четири слика дао је главним ућа има особито мелодије. И ритам и темперамента има у њима. Мла дом аутору је успело, да не западне у низање свадалинка, а исто тако није ни банално обрађивао неколико народних мотива, већ једноставну, али укусну хармонију и дао им солидну инстру ментацију. Може се рећи да је композитор својом инженциозношћу убљажио сентиментализет либрета.

Публика је у пуном гледалишту поздравила дело с пуно пљеска, кад су аутори ишли пред завесу с много цвећа.

Новосадски трамвај улетео у излог

Нови Сад, 24 јануара. — На Тргу ослобођења данас по подне око 2 часа поноћа је неконтр трамвај број 55 из шина, прешао преко тротоара и ударио у излог трговине писаћих машина г. Буле Јусте и потпуно га смрвио.

Срећом, у том моменту на тротуару није било никога, те тако није дошло до теже несреће. Када је трамвај пре лазно преко скретнице, задњи точкови искочили су и кола су се закренула скоро за 180 степени и прешла на тротоар, ударивши у излог.

СЛАВА ВРАЊАНАЦА

Удружење Врањанаца у Београду прославиће своју славу сп. Антшиса на дан 31 јануара 1938 као успомену на ослобођење Врања од Турака. У 10.30 часоваа ће подне одржаће се помен у цркви Св. Марка изгинулим Врањанцима и умрлим члановима Удружења. У 11.30 часова ће подне одслужене се свечане малечи у великој сали хотела „Србија" ул. Поенкарсова бр. 3. Увече у 21 час истога дана биће заједничка вечера, а после вечере другар ско вече у истој сали.

СПОРТ

Славни боксер се санка...

Екс шампион света у боксу Џими Брадок, који је прошлог петка успео да туче у Њујорку енглеског шампиона Томи Фара, пред овај меч тренирао је на један доста оригинални начин. Као што се са наше слике види он је проналазио да је санкање за дечјим саоницама врло згодно за одржавање кондиције

БСК ЈЕ ОДБИО ПОЗИВ ДА ГОСТУЈЕ У БУДИМПЕШТИ

Ових дана Бск је добио позив да 20 фебруара гостује у Будимпешти, где ће играо пријатељску утакмицу са мађарском репрезентацијом. Тога дана мађарска прва гарнитура игра у Швајцарској, па су Мађари хтели да Бск 20 фебруара буде спаринг-партнер „ковачићима". Међутим, Бск је одбио овај лаковаж позив, пошто не намерава да игра интернационалне утакмице до почетка пролетње првенствене сезоне.

ПРОПАЛА ЈЕ АКЦИЈА ФУЗИЈЕ ОСЈЕЧКЕ СЛАВИЈЕ И ГРАЂАНСКОГ

На иницијативу Х. Г. Ш. К-а, дошло је до разговора између делегата Славије и Х. Г. Ш. К-а, који су у принципу прихватили замисао о фузији, имајући у виду спортске интересе града Осијека и хотећи да створе репрезентативнији клуб, који би могао достојно да представља славонско-барањски спорт. Међутим, ова акција није напила на разумевање чланства Х. Г. Ш. К-а те су делегати оба клуба прекинули даље разговоре.

„Моша" апелује...

„Моша" Марјановић, чијем имену није потребно да се дода ама баш никаква ближа ознака да би се схватило шта он претставља за наш фудбалски спорт, упутио је претседницима свих наших клубова писмено апел ове садржине:

„Почтовани г. претседниче, обраћам Вам се с молбом и уверењем да ћете ми бити у помоћ да изађем из кризе у коју сам запао због свога бреговитог одушевљења према нашем спорту.

У новембру 1935 г. остварио сам и био сам срећан погостити клубовима у земљи, као и клубу кога Ви претседавате, бо једну од својих замисли: „1000 голова Моше Марјановића", у нади да ће ми свако клуб, из љубави према спорту, отклонити бар по један брижљивак те кошуље, у којој је изнесен целокупан мој живот и бредан рад на зеленом бољу.

Апелујући на Вас, г. претседниче, као и на претставнике Вашег клуба и осведочен пријатеља спорта ја Вас најлепше молим да ми се откупни износ од Дин. 30.— што пре буде, јер би само на тај начин могао и сам да одговорим својим обавезама око уређења и штампања ове књиге. Новац износите слати бутим чековног рачуна број 37.901 са назнаком: за Б. М. — Моша.

Унапред захваљан на учињеном, остајем са спортским поздравом, Ваш одани: Благоје Марјановић „Моша".

Овом „Мошином" апелу требало би свакако да се одазову сви клубови, међу којима има сигурно много таквих који су из нехата пропустили да шаљу откупни износ, јер је „Моша", доиста, бар толико пажње заслужио. Овај наш сјајни фудбалер, који је толико пута одушевио хиљаде и хиљаде наших спортиста не би смело да претрпи штету у своме племенитом настојању, да нашу мрежасту спортску литературу обогати једним лепим прилогом.

Д. И. К.

Државник - спортиста

Савремени претседник Чехословачке Републике г. др. Бенеш иако је претрпан тешким државним пословима нашао је ових дана мало слободног времена за разоноду. У слободним часовима још од раније најомиљенији спорт др. Бенеша је смучање. На нашој слици види се озбиљан државник у спортској опреми у близини свога дворца у Сезимову, где се налази већ неколико дана на смучању

КРОЗ РУПУ ТАРАБЕ

ТЕНИС

Фрања Пунчец

игра данас на Сајмишту

У СИНГЛУ И ДУБЛУ

Пунчец је један од оних наших спортских асова који уживају нескривене симпатије у читавом нашем спортском свету. Он је не само одличан тенисер него и један играч који у борби показује све карактеристике наше расе: храброст, истрајност, неискорењивост и ретку енергију. Те особине, поред техничке изграђености, допринеле су да Пунчец за кратко време стане у ред најбољих у Европи.

О успешима нашег мушетара бр. 1 и вишегодишњег државног првака није потребно говорити. Њих се добро сећају сви они који су гледали, или прело рада-а слушали, прилаз оних драматичних мечева које је наша дркавна тенисерка, четворица водила у Денис-купу 1936 и 1937 године, као и оних нешто мање великих успеха по турнирима у иностранству.

Пунчец дам долази овог пута као победник тенисног турнира у Будимпешти, где је у једној ретко интересантној и узбудљивој фи налној партији туко мађарског

Пунчец

првака Сигетића, који се убраја међу најбоље играче средње Европе.

Утолико је посета Пунчеца, који нам је увек био симпатичан гост, значајнија и занимљивија. Престо жичка публика имаће данас при-

ПУНЧЕЦ ЈЕ ПОБЕДНИК НА ТЕНИСКОМ ТУРНИРУ У БУДИМПЕШТИ

Будимпешта, 23 јануара. (Телефонски извештај.) — Данас је завршен тениски турнир који је приредио с. к. Ујпешт на своме покривеном тениc-игралишту.

На овом турниру победио је југословенски играч Пунчец, који је данас тукао мађарског првака Сигетића у врло интересантној и напетој борби. Резултат данашњег меча је следећи: 4:6 6:4 6:4 1:6 6:4.

У другом мечу Чикош је победио Паладу са резултатом 6:4 6:2 6:2. (Тел. Комп.)

ПУНЧЕЦ, ПАЛАДА И МИТИЋ ПОЧЕТКОМ ФЕБРУАРА КРЕНУЋЕ НА ЈЕДНУ ДУЖУ ТУРНЕЈУ ПО ЕВРОПИ

Како смо сазнали наша три одлична тенисера, Пунчец, Палада и Митић, крећу почетком идућег месеца на дужу турнеју по Северној Европи. Наши тенисери већ сада имају закључене мечеве у Финској, Данској, Шведској и Норвешкој.

По завршетку ових игара, наши тенисерска тројка свакако ће још и играће у Монте Карлу. Турнеју ће завршити у Бечу.

ФУДБАЛ

ОДРЕЂЕНА СУ МЕСТА У КОЈИМА ЋЕ СЕ ОДРЖАТИ УТАКМИЦЕ ЗА СВЕТСКО ПРВЕНСТВО

Париз, 24 јануара. — На јучерашњој седници одбора за организацију светског првенства у фудбалу, које се одржава као што је познато у Француској овог лета, одређена су места у којима ће се одржати утакмице.

Осмина финалних такмичења одржаће се у следећим градовима: У Паризу (на стадиону Коломб) и у Парку принчева), Ремсу, Антибу, Тулону, Страсбургу, Хавру и Лиону.

Четврт финале: у Паризу, Лилу, Бордоу и Марсеју.

Финале: у Паризу.

ГРЧКА ЈЕ ТУКЛА ПАЛЕСТИНУ

Тел Авив, 23 јануара. — Ногометна утакмица између репрезентације Грчке и репрезентације Палестине завршила се са резултатом 3:1.

Цариград — Анкара 3:1 и 2:1

Анкара, 24 јануара. — У суботу и у недељу одиграше су могометне утакмице између репрезентација Цариграда и Анкаре.

Обе утакмице добио је Цариград, који је победио у суботу са 3:1, а у недељу са 2:1

Првенство Швајцарске

Цирих, 23 јануара. — Данашњи фудбалски резултати су следећи:

Лугано — Грасхопере 2:1, Бери — Греххен 0:0, Базел — Сервет 2:2 Лозана — Базел 2:3, Биел — Лугери 2:4, Јанг Фелоус — Јанг Бојс 2:4.

Првенство Белгије

Брисел, 23 јануара — Резултати данашњих утакмица:

Расинг (Тарлмон) — Хвај Стар 1:5, Стандар — Лирнит 1:3, Андерлехт — Олимпик (Шарлроа) 2:1. Икнов Ст. Жилоаз — Лиерше 6:1, Лира — Ган 0:2, Брић — Мехелн 3:2, Бершет — Антверпен 3:0.

Резултати у Француској

Париз, 23 јануара. — Фудбалски резултати у Француској су следећи:

Фив — Сет 1:2, Валансијен — Расинг (Рубе) 2:4, Мец — Ред Стар (Париз) 3:0, Кан—Олемпик (Ници) 5:0, Расинг (Париз) — Антиб 1:2, Руан — Сошо 1:3, Екселзиор (Рубе) — Олемпик (Ниц) 2:2, Олемпик (Марсеље)—Расинг (Страсбург) 2:1.

ВУЈАДИНОВИЋ НЕЋЕ ИГРАТИ КРАЋЕ ВРЕМЕ

На утакмицама протнву „Југославије" за Зимски куп у тиму Бска није утрао Вујадиновић, па смо обратили неким члановима „плавих" за објашњење о неигрању Вујадиновића. Од њих смо дознали да Вујадиновић неће играти краће време пошто је умолио клуб да га не стаља да тим, да би се могао одморити од напора и приватних послова које је имао у последње време.

ГРАЂАНСКИ — ЗАНАТЛИЈА (Ср. Митровица) 3:0 (2:0)

Ср. Митровица, 24 јануара. — Јуче су митровачки пурсеви у пријатељској утакмици тукли екипу „плавих" за обележење 6 годишњице Вујадиновића. Од њих смо дознали да Вујадиновић неће играти краће време пошто је умолио клуб да га не стаља да тим, да би се могао одморити од напора и приватних послова које је имао у последње време.

СНП ВОДИ ПРЕГОВОРЕ СА БЛП-ОМ ЗА МЕЂУГРАДСКЕ СУСРЕТЕ СУБОТИЦА—БЕОГРАД

Суботица, 24 јануара. — Суботички потсавез водио је преговоре са београдским лоптачким потсавезом за одигравање репрезентативне утакмице између Суботице и Београда. У овим преговорима дошло до споразума и репрезентација Београда и Суботице састаће се по свој прилици међу тим маја. Тачан датум још није утврђен. Једна утакмица одржаће се у Суботици а друга у Београду.

ТЕНИС

Победа Холанда над Хенкелом

Аделаида, 22 јануара. — Данас су отпочеле међународне тенис утакмице у Аустралији. Прког дана такмичења су се завршила са великим изненађењем. Тако је млади аустралијански играч Холанд потукао познатог немачког тенисера Хенкела са 1:6, 4:6, 6:3, 6:0, 6:4.

Други аустралијански играч Шпарп победио је Крафорда са 7:5, 5:7, 6:2, 8:6.

ХОКЕЈ НА ЛЕДУ

Пољска — Летонија 1:0

Варшава, 24 јануара. — Утакмица у хокеју између Пољске и Летоније завршена је са 1:0 у корист Пољске

ПЛИВАЊЕ

НОВ СВЕТСКИ РЕКОРД ДАНСКЕ ПЛИВАЧИЦЕ

Копенхаген, 23 јануара. — Позната данска пливачица Рамлхуз Хеегер постигла је данас нови светски рекорд на 300 метара слободног стила, преплivавши стазу за 3, 46.9.

После борби за првенство професионалаца у боксу

Први боксерски шампиони говоре о себи

Прво професионално првенство Југославије у боксу завршено је. Оно је протекло у духу правила и на опште задовољство. Прикалан боксу овом бурном такмичењу био је разноврстан и на лепој висини. Ово такмичење поставило је сваког боксера на своје место. Сада позитивно знамо ко је најбољи боксер своје категорије. Знамо шампионе који ће сигурно достојно бранити своје титуле.

Доцније, неки наши боксери нису имали среће у овом такмичењу. То се нарочито може рећи за Луку Поповића, који је ушао у борбу после тешке болести и без тренинга.

Сама Тарана која је, несумњиво, одличан боксер није могао да учествује у правом због болести.

Луче смо разговарали са новим шампионима, који су посетили нашу редакцију. Нашој боксерској публици добро су познати наши шампиони али већи део спета не зна ближе појединости о њима. Зато смо пуштамо нека они сами о себи говоре;

Шампион тешке категорије Иван Вираг:

— Рођен сам 1914 године у Сплитин. У почетку нисам ни мислио на бокс. Више сам волео фудбал и био сам активан играч. Када је 1931. године Балвара боксовао са Турчиновом најгорпо ме је загрепачки боксер Штепцер да учим бокс. Тако сам почео да учим бокс под надзором Модрића. Наравно у почетку сам губио. Када сам прешао у Београд стално сам се менаџеру Гајновићу на расположење, под чијим надзором радим већ неколико година. Од мојих златнијих борби најважније сам задовољан борбом са Аустријанцем Хермапом, кога сам победио, као и Бугарина Суљакова. Највише задовољан сам и финалном борбом са Боретом, која ми је донела титулу. По завршетку сам радио техничар и радим приватно јер немам стално запослење. У Београду се осећам најбоље и не мислим да га напустим.

Досадиле су ми оптиже да сам био шегрт и то је је натерало да учим бокс", каже Стеван Јакшић

Шампион средње категорије Стеван Јакшић, који спада у наше најборбеније боксере, вели о себи:

— Рођен сам 1913 године у селу Тамаш, Срез костајнички. У Загребу где сам учио занат, добијао сам

Ово ми је једнога дана досадило и ја се решио са Тиканом Павловићем да учимо бокс. Прво сам посећавао тренинг у клубу „Керкулес" и једнога дана изу- као сам рукавице. У почетку сам, наравно, добијао батине али сам у року од годину дана тукао све своје противнике, а наплатио сам се и они друговима који су ми у своје време остали дужни.

Боксовао сам у Бечу, Прагу, Букурешту и Будимпешти. У Београду сам најлепше боксовао а моје резултати су добро познати београдској публици. У Београду се осећам као код своје куће, јер сам стекао симпатије београдске публике.

По занимању сам машински браварадрадно сам у железничкој радионици у Загребу. Сада радим у Београдској опитини.

Најбеље моје борбе биле су са Нојбауером, Фрабергер, Храбаком, Вортепеом, Петром Ханом, Ђурчином и многим другим познатим боксерима. У Београду тренирам под надзором менаџера г. Гаконића.

Почео сам да боксујем 1928 године у Загребу" — каже Тикан Павловић

Нови шампион у велтер категорији Тикан Поповић, који је преконоћи постао врло популаран, причао:

— Бокс сам почео да упражњавам 1927 године у Загребу. Друговао са Стевапом Јакшићем са којим сам тренирао. Прве стручне савете добио сам од др. Далинчара, који је био претставник италијанске школе. Био сам члан „Железничара" и „Хајка" за кога сам освојио првенство аматера за 1933 год. Укупно сам имао око 30 аматерских мечева.

Г. Виктор Младарска познати наш судија послао ме у Беч где сам боксовао прав дуг против професионала Керенског, Пољака. Резултат је нерешен. Родно сам се у Вучком 1913 год. Сада живим у Борову, где радим код „Бате". У иностранству сам још боксовао у Букурешту и у Будимпешти. Обе пута борио сам се нерешено.

Најбоље моје борбе биле су онима правилно, где сам дао све себе како бих освојио ласкаву

Влада Чобановић: „Бокс сам заволео г... дајући ми филм са Рециназдом Дени, који је имао улогу једног боксера"

Нови шампион лаке категорије Влада Чобановић, који спада у ред наших најстаријих боксера, успео је да освоји титулу готово на измаку своје боксерске каријере. Влада Чобановић је у своје време одушевљавао боксерску публику својом фином техником и својим разноврсним радом.

О себи и својој каријери Чобановић вели:

— Рођен сам 1909 год. у Петровињу Срез земунски. Још из малена бално сам се спортом, нарочито фудбалом. Бокс сам заволео гледајући филм на Рециназдом Дени, који је имао улогу једног боксера. Менаџер Тома Станисављевић је мој учитељ и под његовим надзором постигао сам најлепше резултате и боксерску славу, која је пролазна. Доцније сам увидео да је треба и сувише много времена посвећивати боксу на штету свог заната. Јер, од бокса се не може живети. Не бар код нас. Први мој меч је био против Костића. Борба је била нерешена. До сада сам имао око 60 мечева. Боксовао сам од познатијих европских боксера са Шпицфом, Хофманом и Собалевским и Анђелковом. По занимању сам кројач и радим у кројачкој радњи г. Душана Инђића.

Н. МАРИЋ

СА ПОСЛЕДЊЕГ БОКС-МЕЧА

У бокс-мечу победити може
Бољи, бржи, тежи;
Али најсигурније
Онај који бо[ксује] ОБЈЕКТИВ

...ЕДЕЉУ —СЛАВИЈА БЕОГРАД, А ХАЈДУК— ...ЋАНСКИ У СПЛИТУ

Одлучено је да се прво коло полуфиналних утакмица за Зимски куп игра у Београду и Сплиту. Тако ће у недељу играти у Београду Бск—Славија, а у Сплиту Хајдук—Грађански.

Посетите изложбу ORION RADIO на Београдском сајму од 23 јануара до 1 фебруара 1938
30142. 1-7

Нови шампиони Југославије у боксу: с лева на десно: Иван Вираг, тешка категорија, Стеван Јакшић, средња категорија, Влада Чобановић, лака категорија и Тикан Павловић, велтер категорија

ДАНАС
уторак
25 јануар

Позоришта:

КОД СПОМЕНИКА: (20) Васа Железнова.

ВРАЧАР: (17) Печалбари (Матије и 5 часова с ценама од 3 до 15 дин.).

Музеји:

Војни музеј (Горњи град): отворен сваког дана сем понедељка од 9—16 часова непрекидно.

БИОСКОПСКИ ПРОГРАМ

Премијерни биоскопи:

ВРАЧАР: (14) Злочинствба (Данина Дарије). Од 21.30 бесплатно весело неће са артистичким програмом.

ЛУКСОР: дома сала (15) 1) Жигосана (Виктор Франсен, Сеса Калхоун); 2) Фокс-новости.

ЛУКСОР: горња сала (15) 1) Краљевић и просјак (Ерол Флин, Мод Рајс); 2) Фокс новости.

УРАНИЈА: (15) 1) Догодило се једне ноћи (Клеј Гебл, Клодет Колбер); 2) Журнал.

СЛАВИЈА: (14.30) 1) Догодило се једног дана (Ерол Флин, Боал Блонделе); 2) Журнал.

КОЛОСЕУМ: (15) La Habanera (Зара Леандер).

КОЛАРАЦ: (15) Саратога (Џин Харло, Клерк Гебл).

КОРЗО: (15) Пламен за тебе (Елеонор Пауел).

КАСИНА: (15) У седмом небу (Симона Симон).

ОДЕОН: (15) Бели ескалиран; 2) Град греха (Џенет Мак Доналд)

АВАЛА: (15) Деца среће (Вилијам Фокс, Пилман Хаснеј, Паул Кемп, Оскар Сима); Додатак: Сила симфонија у боји и Фокс новости.

РЕКС: (15) 1) Мала из провинције; 2) Страх и трепет (Жорж Отс Бријен).

БАЛКАН: (15) 1) Шпијунка Т А 13 — Другу бих (Жан Мира, Вера Корен); 2) Задувљени комичар (Ное Брун, Ан Дворак); 3) Фоксов журнал.

НОВАКОВИЋ: (15) 1) Мистерозна чаробница; 2) Марта Егерт.

МЕТРОПОЛ: (15) 1) Фајтон мистерија ателеа 13 (Франдоц Прадне. Род за Рок. Решивалд Дејк); 2) Све за душевност — У нашу сказла (Бук Џонес); 3) Универзум новости.

ТРИГЛАВ: (15) 1) Клуб љубавника (Данина Дарије); 2) Парамунт новости.

Земун:

ЦЕНТРАЛ: Нови дућан (Хаџи Бор).

ГАТЕР: Не ради.

КОРЗО: Бивши (Дозорос Дел Рио, Додатак: Новости.

Панчево:

ТРУБАЧ: Сарајево брза.

Дежурне апотеке:

Виктороњић Јонал — Престолонаследника трг 22 — тел. 20-701; Доминковић Лазар — Престолонаследника Петра 7 — тел 25-152; Живадиновић Јован — Краља Александра 299 — тел 26-720. Јевремовић Јелена — Краља Петра 91а — тел. 26-702. Јевремовић Милинојле — Васе Чарапића 10 — тел 21-643; Лазић Драгољуб — Краља Милана 64 — тел 25-622; Мајданац Спасоје — Карађорђева 95 — тел. 27-734 Милић Марко — Бранимирска 16 — тел 25-641. Цајлић Ђ. — Краљице Марије 61 — тел 24-672. Гајсић Спасоје — Краља Александра 116 — тел 21-418

На Чукарици — Београд

Лазаревић Лука — Трговачка 11 — тел. 26-402 — дежурна станица.

ПРЕВОЗ БОЛЕСНИКА И РАЊЕНИКА — у Београду, као уступљивошта у Београд и обратно. врши новим заштитском аутомобилима, по одређеној тарифи. аутомобилима Црвеног крста. телефон 24-479

Важнији телефони:

Пожарна команда 22-121, 22-122; Станица за спасавање 23-456; Железничка станица: Обавештајно биро 26-913. 27-118; „Путник" биротариница 23-194; „Аеропут", обавештења 20-406; Аута - такси: Код хотел Балкана (Призренска улица) 23-797; код кафане Блед 23-230; код хотела Бристол 30-783; у Француској улици 20-983; код кафане Дарданели 28-948; код хотел Експелзиора 30-567; код кафане Жагубица 30-895; у Краљице Наталије улици 24-164; у канцеларији удружења 30-404, код хотел Македоније 30-878; код хотел Паласа 32-905; код кафане Русија цар 21-30) код Калемегдана (Споменик) 21-274; код хотел Српског Краља 23-075; код Славије (Светосавска улица) 30-902; код Славије у скверу 23-074; код кафане Топола 28-120; у Хиландарској улици код Занатског дома 30-796 код кафане Чубура 21-300; станица Моста 28-584 Станица за спасавање и хитну помоћ (аварски синдикат: 18-811; Окружни уред: хитна помоћ аварски за хитну помоћ 21-791 Телефони 22-218 за предају телеграма телефоном.

Крајем маја Београд ће приредити међународну ваздухопловну изложбу

На београдском Сајмишту одржаће се од 28 маја до 7 јуна ове године Прва међународна ваздухопловна изложба коју приређује Југословенски Аероклуб. На овој изложби биће изложени аероплани, аероплански делови као и разни ваздухопловни материјал и материјал за одбрану од напада из ваздуха.

Покровитељства ове велике међународне изложбе примио се Њ. Кр. Вис. Краљевић Павле.

Досадашње локалне приредбе Аероклуба учиниле су да велики број грађана свих крајева наше државе тражи упознавања ваздухопловством. Велика међународна изложба коју аероклуб сада спрема даће прилике много већем броју грађана да на једној приредби виде врло различите објекте из области ваздухопловства.

Тако ће за овој изложби моћи да се виде не само наши аероплани, ваздухопловни и целокупни ваздухопловни материјал него исто тако и страни. На једној истој моћи ће за кратко време да се прегледа целокупан развој наше авијације а нарочито наша индустрија авиона. Исто тако ће моћи да се види и однос наше авијације према авијацији других држава.

Прва међународна ваздухопловна изложба биће смештена на целом Сајмишту како по павиљонима тако исто и у дворишту самога Сајма. Поред оне изложбе биће уз само Сајмиште посебални и један забавни парк, па ће Београд до сада још није имао.

Целокупни изложбени материјал сачињаваће осам група. У прву групу долази пропагандни материјал. Ту ће моћи да се виде документи разних подмлатка Аероклуба од оног најмлађег, затим изложба једрилничарства — једрилничарског аероклуба и најзад радови у слици и реци који излазе поред Аероклуба „Наша крила".

У другој групи биће наше војно ваздухопловство. Овде ће заузети најзначајнији део изложбе и изложиће војне авионе, хидроавионе и разни одбрамбени материјал од авионских напада.

У трећој групи у којој се налази опште ваздухопловство, изложиће своје узорке домаћа и страна ваздухопловна индустрија. Међу изложеним материјалом заузеће се аероплани, једрилице, разни модели, макете, аеропланским инструменти и мотори балони и хидроавиони. Као најинтересантнији предмет на овој изложби биће отворен, аероплан који узлеће без залета.

У четвртој групи налази се изложени разни ваздухопловни материјал. Ту ће бити падобрани, инструмента за метеорološку службу, материјал за изградњу аеродрома и друго ваздухопловна, радио служба, аеропланска фотослужба, примери из области ваздухопловног института, затим разни прибор, авиони и макете модели хангара и друго.

Пету групу изложбеног материјала сачињаваће изложба спортска ваздухопловна друштва.

Шеста група приказаће материјал активне и пасивне одбране од напада из ваздуха. Ту ће бити топови, митраљеза, реflектори као активна одбрана, док ће у пасивној одбрани Аероклуб уз сарадњу инспектората за земаљску одбрану Црвеног крста и савеза ватрогасаца приредити велику поучну и промишљану изложбу одбране од ваздушног напада.

Седму групу ће сачињавати ватрогаство, и ту ће бити изложени ватрогасни материјал и возила као и сав прибор за ватрогаство.

На крају, осма група ће обухватити забаву и туризам. У оквиру тога биће и забавни парк аеромитинзи, падобранска крштења и друге интересантности.

На сајмишту ће се подићи, за ову изложбу једна нарочита кула за скакање са падобраном. Са те куле моћи ће да скачу људи одреда тако и деца са велике висине без икакве опасности по живот.

Како ова изложба падне за време католичких Духова постоји могућност да ће се са друштвом Путник организовати туристички воозни и бродски из иностранства за Београд. Исто тако је вероватно да ће се организовати и туристички воозни за посетиоце из земље.

Светосавска прослава у Београду

Усреду 26 и четвртак 27 о. м. све наше школе прославиће традиционални празник Св. Саве. Тај највећи празник прославлаће на нашим школама са свим манифестације омладинска захваљност према оцу српске просвете, имаће ове године још већи број слављеника, пошто се школе из дана у дан у нашој земљи повећавају и на тај начин испуњавају жељу младога Растка који је напустио двор и посветио се манастиру који је у то време био жижа наше просвете.

Све основне, средње и стручне школе, Универзитет и сва културно-просветна и хумана удружења прославиће овај велики празник који њиховим доносн радост и у њима ствара празничка и свечана расположења.

НА УНИВЕРЗИТЕТУ

Светосавска прослава на београдском Универзитету одржаће се 27 о. м. у 11 часова пре подне. Том приликом свечаности се надржаће светосавски говори. Увече традиционална забава у сали Официрског дома у корист фонда сиромашних студената.

У ДРУШТВУ СВ. САВЕ

Друштво Св. Сава и ове године прославиће своју славу 27 о. м. у 15 часова у својим просторијама (Принца Евгенија бр. 2).

У ЖЕНСКОЈ ЗАНАТСКОЈ ШКОЛИ

Државна женска занатска школа прославиће своју славу, 26 о. м. у 10 часова пре подне у школи (Кајмакчалан 25а бр. 9). Домаћин свеч. г. и гђа Милутиновић, трговци.

У ЖЕНСКОЈ УЧИТЕЉСКОЈ ШКОЛИ

Женска Учитељска школа „Краљица Марија" и непотпуна женска реална гимназија прославиће заједнички своју славу 27 о. м. у својој згради (Краљице Наталије 43). Водоосвећење и свечане академије обавиће се у 10 часова пре подне.

У ЖЕНСКОЈ РУСКО-СРПСКОЈ ГИМНАЗИЈИ

У сали Руског дома Цара Николе Другог, руско-српска женска гимназија прославиће своја патрона Св. Саву у четвртак 27 о. м. у 10 часова пре подне.

У ТРЕЋОЈ ЖЕНСКОЈ РЕАЛНОЈ ГИМНАЗИЈИ

Наставници и ученици Треће реалне гимназије извешће Светосавску прославу у среду, 26 о. м. у свечаној дворани. Почетак у 10 часова пре подне.

У ПРВОЈ ЖЕНСКОЈ РЕАЛНОЈ ГИМНАЗИЈИ

У великој сали Коларчеве задужбине, Прва женска реална гимназија извешће Светосавску прославу у среду, 26 о. м. у 10 часова пре подне. Домаћин слави г. Војислав Вожић, инжењер.

У НАРОДНОЈ ШКОЛИ КРАЉА ПЕТРА

Ђаци и наставници школе Краља Петра прославиће Св. Саву 27 о. м. у 10 часова пре подне. После свечане академије ће се дипломе ученицима добротворима и утемељачима фонда сиромашних ђака ове школе. Домаћин слави г. Милутин Месаровић, рентијер.

У МЕШОВИТОЈ ГРАЂАНСКОЈ ШКОЛИ

Прва државна мешовита грађанска школа у Београду прославиће свечано школску славу Св. Саву 27 о. м. у својој згради Булевар Ослобођења 8/II (Учитељски Дом) у 9.30 часова пре подне.

У ВИШОЈ ПЕДАГОШКОЈ ШКОЛИ

У палати Академије наука, 27 о. м. прославиће Св. Сава Виша педагошка школа са својом вежбаном Грађанском школом. Почетак у 9 часова. Улаз из Јакшићеве бр. 2.

СВЕТОСАВСКА СВЕЧАНА СЕДНИЦА КЊИЖЕВНОГ САВЕТА МАТИЦЕ СРПСКЕ

Нови Сад, 24 јануара. — Општедишња светосавска свечана седница књижевног савета Матице српске биће посвећена Сави Текелији, великом народном добротвору. О Сави Текелији говориће г. др. Алекса Ивић, професор универзитета.

Београдске вести

■ **Вече композиција Јосифа Маринковића на Коларчевом универзитету**

Удружење пријатеља уметности „Цвијета Зузорић" приредује у 18.15 часова на Коларчевом Универзитету вече композиција Јосифа Маринковића. Предавање ће одржати г. Врањко Драгутиновић са музичким илустрацијама. Суделоваће гђа Катица Јовановић и г. Жарко Цвејић чланови опере, хорови Станковић (диригент г. Живковић, професор) и Железничко музичко друштво (диригент г. Рајшански). На клавиру прати г. Рајичић. Улазнина од 15, 10, 5 и 3 динара продаје се на каси Коларчевог Универзитета.

■ **Слава у обданишту, дечјем диспанзеру и француско-српском забавишту**

Хумано, просветно, национално Друштво Мајка Јевросима прославиће у своме дому (Поп Стојанова 7) у обданишту и забавишту сирота деце 26 о. м. дечију славу Светог Сашу у 11 часова пре подне. Домаћица славе је гђа Мила Поч. Живка Богдановића.

А у Француско-српском забавишту и основној школи Друштва „Мајке Јевросиме" прославиће дечију славу Св. Сашу 27 о. м. у 11 часова пре подне, у просторијама (Франкопанова) 19). Домаћин славе је г. Богдан и гђа Вукосава Тошић, члан Деветог кварта.

■ **Нова управа хуманог друштва Сироче на Смедеревском Берму**

Хумано друштво „Сироче на Смедеревском Бермуу" одржало је своју редовну скупштину председ у друштвеном локалу кафана „Спасић" на којој је изабрана нова управа и то: претседник г. Светислав Нахић, благајник Ојдановић, претседник г. Милинојле Чолић, трг., секретар г. Војислав Михајловић, пензионер, благајник г. Војислав Спасић, банкчинов, а чланови управе: г. г. Ранко Ристић, пензионер, Добра Богчаловић, адвокат, Сава Ђорђевић, предузимач, Чедомир Живојиновић, трг., Душан Илић, обућар, Андра Андрић, чинов., Александар Терзић, типограф и Митар Баошић, професор. Надзорни одбор претседник г. Михајло Карапанцевић, пензионер, г. Јован Трнокошевић, пензионер, г. Урош Вожиновић, трговац.

■ **Филм „Борба за опстанак" на Коларчевом универзитету**

Велики документовани филм „Борба за опстанак у Америци" „Пустиња" даће се на Коларчевом народном универзитету у суботу, 29 о. м. у 19.15 час. Филм приказује борбу међу животињским врстама у пустињи, где су услови за живот врло тешки. У таквим приликама борба узима најдрастичније облике и на филму је детаљно представљена. Увелико предавање одржаће г. др. Синиша Станковић, професор Универзитета. Улазнице 2 и 3 динара.

■ **Скупштина друштва „Свачинас"**

Хумано друштво „Свачинас" за међусобно помагање у болести и смрти одржаваће редовну и ванредну скупштину у недељу, 27 фебруара. Место и час објавиће се накнадно. — Управа.

■ **Бесплатни ђилимарски течај**

У сврху унапређивања кућевне ручне радиности задруге „Рукотворина" приредила је за своје чланове бесплатан ђилимарски течај за израду сваковрсних ћилимова а научено чуваних и гобелена са пиротским шарама. Течај је отпочео сваког дана од 5 до 12 и од 16 до 19 часова у задружној просторији на Обилићевом Венцу 27. Само се ваља и обука крајеља старих ћилимова.

■ **Скупштина академског аероклуба**

Скупштина Академског Аеро клуба одржаће се у недељу, 30 о. м. у 10 часова на Техничком факултету.

Саопштења

У ДРЖАВНОЈ ШТАМПАРИЈИ ЗАПОСЛЕЊА СУ СВА МЕСТА

Пошто су у Државној штампарији попуњена сва места чиновника квалификованих и неквалификованих радника-ца и ученика-ца, а за нова постављења нема и неће бити потребитих могућности ни потребе, управа Државне штампарије не може примати молбе и препоруке за постављења. Известилачку службу за интересенате, који су већ поднели молбе за постављење, да се јаве канцеларији Државне штампарије и да поднесу своја документа, јер се молбе не могу узимати у поступак.

Личне вести

Веридбе

— Гђа Катарина Бурбовић, пилулер и г. Влад. Дерановић, златарски помоћник, верени 16 о. м.

Читуља

— У недељу, 23 о. м. преминула је Зорка, супруга Слободана Гавриловића, апотекара, из Врњачке Бање. Сахрана ће бити у Пожаревцу. Ожалошћена породица.

— У понедељак, 24 о. м. преминуо је Јован Јанбонић. Сахрана данас 25 о. м. у 9 часова у Сопоту.

— Јуче је умро Петар Л. Кастрат, ученик. Сахрана, данас у 16 часова из капеле Опште државне болнице.

— Жика Петровић, кондуктер поште бр. 2 пресечно је, сахрана данас у 15 часова на Новом гробљу у 16 часова.

Помени

— Данас, у 11 часова ожалошћена породица давале Драгољубу И. Несторовићу, професору Универзитета на Новом гробљу (парцела 12) трогодишњи помен.

— У среду Св. Николе ожалошћена породица, данас, у 11 часова давале Станиславу Милошевићу, трговцу шестомесечни парастос.

— Данас, у 10.30 часова у старој пиротској цркви ожалошћена породица давале Милану Ј. Ранковићу, удови, шестомесечни парастос.

— Пера Јовановићу —Комити данас у 11 часова ожалошћена породица давале у Вожиновићевој цркви помен.

— У Нишкој саборној цркви, данас, у 11 часова ожалошћена породица давале Спира Нанелићу, индустријалцу, трогодишњи парастос.

— Данас, 25 о. м. у 10.30 часова у цркви Св. Николе ожалошћена породица давале Лепосава Ј. Анђелковића, четрдесетодневни парастос.

Свечари

— Хумано друштво „Свачинас" за међусобно помагање у болести и смрти прославиће своју славу Св. Сашу у четвртак 27 о. м. у сали Опште државног службеничког удружења (Орловића Павла 21). Водоосвећење и ручак-вечера у 7 часова пре подне. Том приликом свечаности се надржаће светосавски говори. Увече традиционална забава у сали Официрског дома у корист фонда сиромашних студената.

Пословне вести

— Г. др. Обреновић специјалиста за венеричне болести — сифилис, одлучио, поново одримити (Краља Милана 22).

Унапређења судија

У име Њ. В. Краља Петра II, Указом Краљевског Намесништва, на предлог Министра правде, унапређени су: у 2 групу 1 степена: Живко Јовановић, председник Апелационог суда у Скопљу, 2 групу 2 степена; у 3 групу 2 степена: Милан Б. Кујунџић, председник 4 групе 1 степена Окружног суда у Београду; Владета Радивојевић, председник 4 групе 1 степена Окружног суда у Пожаревцу; Александар Берберић, председник 4 групе 1 степена Окружног суда у Чачку; Никола Јанковић, председник Окружног суда у Новом Пазару; Душан Антић, председник Окружног суда у Врању; Иван Живковић, председник Окружног суда у Новом Пазару; Душан Антић, председник Окружног суда у Врању; Иван Живковић, председник Окружног суда у Нишу; Јован Ђорђевић, председник Окружног суда у Зајечару; Александар Фатур, председник 4 групе 1 степена Окружног суда у Ваљеву; у 4 групу 1 степена: Божидар Фотић, старешина Среског суда у Чачку.

ПРЕМЕШТАЈИ ПОРЕСКИХ ЧИНОВНИКА

У име Њ. В. Краља Петра Другог, указом Краљевског Намесништва, на предлог г. Министра финансија премештени су: за пореског инспектора 6 групе пореске управе у Дутој Сеси Ђура Шиндић, виши порески контролор II Пореске управе у Загребу, за инспектора пореског контролора 6 групе пореске управе у Загребу Мирко Кајо Радић, порески инспектор у Суботици—околина, за пореског инспектора 6 групе пореске управе у Суботици Милан Драгојлић, виши порески контролор Пореске управе у Великој Кикинди.

ГРАНДИОЗНЕ ПРИПРЕМЕ ЗА БАЛ ГРАДА БЕЧА

Беч, 25 јануара. — После успелог бала бечке опере, бал града Беча, који се припрема за 3 фебруара претвара најрадију занимљивитост карневала. Грандиозне припреме које су у току обећавају да ће овај бал превазићи све досадашње. Ради се о градским расходишима, где су запослени безбројни ортлари да би бали у њима у добрим часовима изгледали најлепше мирисне латице. Овај цветни украс карактеристичан за бал града Беча, љубичице, зумбули, лале, бурбенак и јоровски мороју у исто време пружати као жива украс просторија, општице где ће моћи да се виде разнолике

КРОЗ НАУКУ У ЖИВОТ

Стабилизациона чигра
помоћу које се спречава
љуљање бродова

Конструктори великих морских бродова одавно трпе тешке сретство помоћу којег би се могло избећи таласање брода и избећи морска болест и друге непријатности. Сва усавршавања бродског трупа и кућна нису дала очекиване резултате.

Последњих година, после многобројних експеримената, предложено је да се у труп изграде велики водени тенкови (два), који би комуницирали између себе и чинили да се вертикална оса брода држи увек у вертикалном положају, при чему би се избегло бочно љуљање бродова. Оваквим тенковп постављени су на експресним немачким трансеканским бродовима „Европи" и „Бремену". При нагињању брода вода из једног тенка почиње да цури у други, који се налази ниже (услед нагнутости брода). Међутим, нарочити апарат који дејствује ваздушним притиском, заустављ ово претакање воде, и она сама задржава брод у положају у коме вертикална оса остаје вертикална или се врло слабо нагиње. На овај начин љуљање брода сведено је само на једну шестину од првобитне јачине.

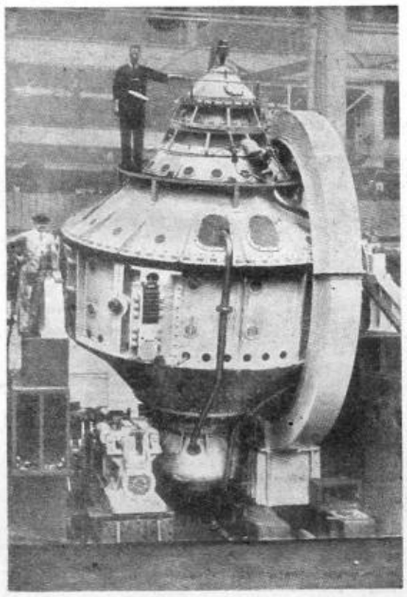
У новије време за ове сврхе употребљава се стабилизациона чигра. Проналазак овог новог средства учињено је немачки инжењер Шлик, а усавршили су га американци, док су Италијани учинили праву практичну примену.

Принцип стабилизационе чигре је овај: ако се чигра окреће већом брзином око своје вертикалне осе, она ће то настојати све дотле докле траје сила која ово окретање изазива. Ако се при томе жели да вертикална осовина обртања чигре на ма коју страну, запажаће се да чигра даје известан јак отпор, који је утолико већи уколико се она брже креће, и који стоји управан на правац у коме се жели да нагне чигра.

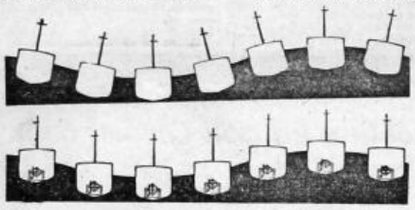
На бродовима су џиновске чигре тешке више стотина тона (на италијанском броду Конте ди Савоја, стабилизационе чигре је тешка 560 тона), смештене у нарочита покретна одељења и чине да се брод при малим и средњим таласима уопште не љуља. Ове огромне чигре окрећу се брзином од 800 пута у минути, и за њихово обртање потребан је мотор од 500 коњских снага. Помоћна мања чигра, којом се регулише кретање веће чигре, достиже брзину обртања од 6000 у минути.

Да би велика чигра достигла брзину од 800 обртаја у минути, потребно је 90 минута. Када достигне ову брзину, она се даље сама обрће читава четири часа.

Помоћу стабилизационе чигре бродови се и за време великих бура врло мало љуљају, али се помоћу њих не може избећи уздужно клађење брода.

Стабилизациона чигра на италијанском прекоокеанском броду Конте ди Савоја. Чигра је тешка 560 тона и помоћу ње се смањује љуљање брода на једну шестину

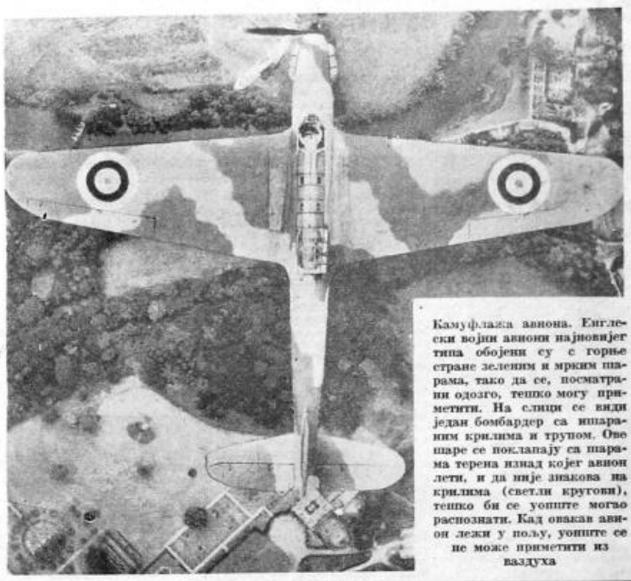
На горњој слици се види како се брод бочно љуља за време немирног мора, а на доњој како је регулисано љуљање помоћу стабилизационе чигре

Пет милиона снимака у једном минуту

У Сједињеним Америчким Државама недавно је конструисана једна нова филмска камера, која је у стању да сними до 18.000 слика у једној секунди. То износи око 5 милиона слика у току једног минута.

Помоћу овог апарата моћи ће се детаљно посматрати извесни необично брзи покрети и процеси, па чак и процеси у једном електричном луку.

Филмска пантљика је мањих димензија од оне код обичних апарата и није умотана у котур. По снимању она пада у једну комору. Систем сочива употребљен за овај апарат разликује се такође од до сада употребљених система.

Камуфлажа авиона. Енглески војни авиони најновијег типа обојени су с горње стране зеленим и мрким шарама, тако да се, посматрани одозго, тешко могу приметити. На слици се види један бомбардер са ишараним крилима и трупом. Ове шаре се поклапају са шарама терена изнад којег авион лети, и да није знакова на крилима (светли кругови), тешко би се уопште могао распознати. Кад оваквп авион лежи у пољу, уопште се не може приметити из ваздуха

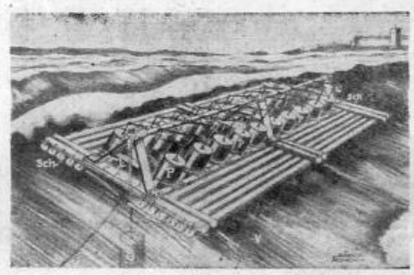
Најмањи авионски мотор

Ради испитивања многобројних авионских модела који су конструисали у току последње године, да се при томе не би тропило на изради правих апарата по типу ових модела, у Немачкој се увелико раде мали авионски мотори од којих неки нису тежи од 260 грама; мотори са 2 цилиндера нису тежи од 475 грама.

Са овпсним минијатурним моторима постигнут је рекорд летења који износи 40 км. у правој линији.

Четири оваква мотора могу да стану на длан једне руке.

Мотори које покрећу
ПЛИМА ОСЕКА И МОРСКИ ТАЛАСИ

Машина коју покрећу таласи

Досадашњи покушаји са оваквим моторима дали су задовољавајуће резултате. Они већ јасно указују на пут којим ће се прићи искоришћавању огромних и неисцрпних снага мора.

Осим тога, има планова да се за погон електричних централа искористи разлика у температури између морске воде на површини и у већим дубинама (до 1000 м.). Оваквс централе могле би се подићи само у тропским областима.

Велика разлика у нивоу максималне плиме и минималне осеке на извесним обалама, дала је идеју техничарима да искористе овакве „морске водопаде". Данас већ постоје неколико већих и мањих електричних централа које терају плима и осека. Највећи пројект предвиђен је за електричну централу у Аргентини, у заливу Сан Јозе, који је удаљен око 1000 км од Буенос Аиреса. Овај залив захвата око 780 квадратних километара и може се једним насипом доста лако одвојити од океана. На овој брани изградиће се 367 комора за водене турбине, које ће за време плиме покретати вода која улази у залив, а за време осеке вода која отиче. Оне ће давати, када се изузму сви губитци, око 15 милиона киловатсати на дан.

Поред оваквог начина искоришћавања гигантске енергије мора, има више пројеката за моторе које ће покретати само таласање воде. Када се узме у обзир да механичка снага таласа може бити џиновска, пошто таласи често руше насипе у пристаништима и огромном брзином померају и обурвавају обалу, сигурно је да ће искоришћени део пружити огромну количину електричне енергије.

Овакви мотори претстављају једну врсту нарочитих сплавова, који је померају дуж једне хоризонталне осовине и снабдевени су великим бројем пумпи које покрећу таласање воде. Код других типова изграђени су спирални пљоски који се за време таласања окрећу.

Зброг чега орао види на огромној даљини

Одавно се зна да орао, кобац, соко и друге птице грабљивице имају необично развијено чуло вида. Међутим тек недавно је могло бити утврђено на који начин све птице могу да примете са висине од неколико стотина метара пољског миша у трави. Ова даљина често може прећи и један километар.

Код ових типа постоји између сочива и задњег дела ока један специјалан органи, који по облику доноспе потсећа на чешљ, пошто има зупце који се по облику и положају скоро потпуно подударају са зупцима чешља. Овај орган не чини око јачим, него доприноси да се предмет који се креће лако запази. Због тога тице грабљивице могу да примете само оне животиње које се крећу, док миша који мирује уопште не виде.

Улога овог органа била је до скора потпуно загонетна, и тек недавно један немачки природњак успео је да је открије. Он је, наиме, стално на млечно стакло фотографског апарата један додатак који се по облику потпуно подударао са оним органом и при томе је успео да прими ласте високо на небу, које без овог апарата нису могле да се виде.

Географске карте
ИЗРАЂЕНЕ НА ОСНОВУ ФОТОГРАФСКИХ СНИМАКА

Овако изгледају две тропске реке снимљене из авиона са велике висине

У поларним пределима, затим у тропским неприступачним областима, немогуће је израдити топографске карте на начин како се то обично ради. Осим тога због недовољних података, тешко је направити ма и најгрубље скице појединих терена. Због тога је у последње време предузето једно картирање нарочите врсте помоћу снимања терена из авиона. На који се начин ово врши, писано је већ једном на овој страни.

Али често и најобичнији авионски снимци са веће висине дају тачније и очигледније преглед једног терена од најбољих карата. Реке, шуме, морска обала, језера, изгледају као мали и необично тачни модели терена. Међутим, у неким случајевима терен даје утисак старих јапанских или кинеских гравура, или цртежа на лаку. То се најбоље види ако се загледа снимак морске обале једног тропског острва Југоисточне Азије (види слику), на коме се виде две тропске реке које теку кроз прашуму. Пешчане плаже поред ока, њихова ушћа, и мали потоци који се пробијају кроз шуму остављају неизгладљив утисак.

Оваквп снимци се могу употребити и за израду карата.

Атомски часовник

Поред свих досадашњих неуспеха и стварне неосновапости, још увек велики број људи покушава да конструише перпетум мобиле. Једно време као перпетум мобиле сматран је и један интересантан часовник, такозвани атомски сат. Он ради без федера и без струје, а покреће га само промена температуре ваздуха.

Механизам овог сата састоји се из ових делова. Једна цев савијена у облику латинског слова У, испуњена је живом и једним течним гасом изнад којег се налази већа или мања количина његове паре. Један крај ове цеви налази се у нарочитом омотачу, саграђеном од материје која врло добро проноси топлоту, а цела се налази у једном изолационом звону, које одржава сталну температуру. Други крак цеви је слободан и налази се у обичном собном ваздуху.

Промене у температури ваздуха собе преносе се на течни гас, услед чега наступа стално испаравање или кондензовање његове паре. Овај процес мења стално притисак живе и изазива њено померање у цеви. То померење производи клађење једног валка. Оно се затим, преноси на систем фиких тачкица који стоје у вези са спасалицама.

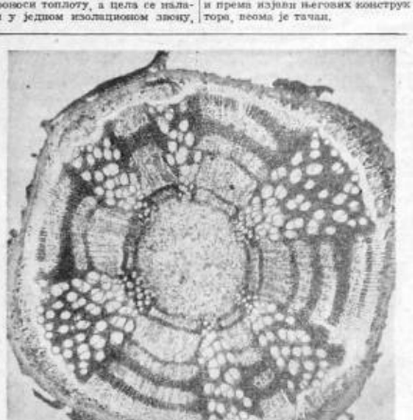
Како у собама постоји стална температурна колебања, а овај апарат је осетљив и за промене од стотог дела једног степена, атомски сат стално нечујно ради, и према изјави његових конструктора, веома је тачан.

Наочари које светле

Код техничких радова, детаљних, испитивања, цртања итд. по требно је имати добро осветљење и избегавати сенке. Да би се добро осветлио део плана а исто тако и његова детаљи, потребна је веома јака светлост. Међутим она, нарочито при дужем раду, замара очи и чак може да изазове и обољење оних.

У последње време су конструисане наочари са батеријама и сијалицом која баца светлост на ону страну кула се гледа. На тај начин избегава се сенка, добија блага и равномерна светлост, и осигурава дужи рад без икаквог напрезања очију.

Наочари су снабдевене малом џепном батеријом и могу се врло згодно употребити на терену, у пољу итд.

Пресек кроз корен једне конраве... се види распоред белиџа и савршена њихова симетричност

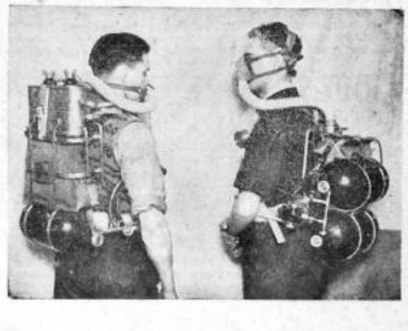
Које температуре претстављају границе живота

Проф. др. Рам испитивао је у извесним топлим јапанским изворима, око великих вулкана, на којим се високим температурама могу да се развијају и живе организми. Он је успео да утврди да извесне животиње подносе температуру од 140° Ц.

Животиње сложеније организације подносе много мању температуру, пошто на великој топлоти наступа згрушавање беланчевине.

Што се тиче понашања према кладноћи, добијени су такође веома интересантни резултати.

Извесне животиње подвеле су кладноћу од минус 270 степени, пошто су пре тога држане у течном кисеонику. Интересантно да ни огромне и нагле промене које достижу 400 степени (минус 270° и плус 130°) нису могле да их убију. Осим тога, сматра се да извесне бактерије могу поднети и веће температурне разлике.

Нови апарати са кисеоником за немачку хималајску експедицију која ће испитати неколико висова изнад 8000 м

ЈУЛИЈА

РОМАН ЈЕДНЕ ГЛУМИЦЕ

од Сомерсета Моама

17

Кад су Јулија и Мичел кренули за Лондон, написао им је Цими Лангтон једно писмо за њу. Она је у неколико махова новчано помагала Цимија, кад је његово позориште стајало пред сломом. Она је Јулију гледала у Мидлпулу. А када су дошли, приређивала је седељке, како би њене штићенике упознала са њеним позоришним личностима и позивала их у своју баснословно лепу кућу у близини Цилфорда, где их је окруживала таквим луксузом какав још ни Јулија ни Мичел у свом животу нису видели. Она није много марила Мичела. Међутим, Јулија је радо примала њене којим је Доли де Приз испуњавала њену кућу и гардеробу, полудраго камење, таште, мање наруквице и ланце, али изгледа да ни једног тренутка није посумњала да би Доли де Приз могла да је обасипа тим поклонима из каквог другог разлога сем из чистог дивљења према њеној глуми.

Кад је Мичел отишао у рат, позвала је Доли врло топло Јулију да се пресели код ње, али је Јулија тако искрено и лепо умела да се извини и одбије позив, да Доли није ни покушала да инсистира. Ипак, Доли је била лепа и топла. Мичел је стално мислио на њено позориште о коме су му говорили, које се издавало прилично повољним условима. Све је било спремно, сем новца. Покушао је да разговори Јулију да викенд употреби у своју корист.

— Говори сам са њом, нестрпљиво одговори Јулија, ја то нећу да урадим.

— Мене ће сигурно одбити, а ти можеш да је обавијеш оно малог прста, ако хоћеш!

— Па ми бар знамо зашто људи углавном финансирају позоришта: или зато што су судетни или што су заљубљени! Много се прича о уметности, али када треба новац да се положи на сто, онда су сви њушкали.

— Ето, Доли можеш да обрлатиш њеном сујетом!

— У њеном случају сујета не игра никакву улогу.

— Шта то треба да значи?

— Зар не погађаш?

Нешто му као пуче пред очима. Његово изненађење је било тако огромно да је и нехотице успорио возњу. Зар је могуће да је Јулија у праву?

Одувек је имао утисак да га Доли не мари баш нарочито, а помисао да се у њега заљуби ни у сну му није падала напамет. Јулија је била наређено оштроумна — њој није мигло тако лако ништа да измакне- али била је такође и страшно љубоморна и уображавала да све жене јуре за њим. Додуше, Доли му је за Божић поклонила дугмета за манжете, али он је знао да је тај поклон добио само да се не би осећао запостављеним, јер је бронш, који је Јулија примила од Доли, вредео најмање двеста фунти. Разуме се, то је могла да буде само тактика, па ипак, Мичел себи није имао шта да пребаци. Он је, сигурно, ни на који начин није осмелио.

— Не, душо моја, није заљубљена у тебе!..

★

Било је просто невероватно како је Јулија стал но погађала његове мисли. Ништа од те жене није могао да сакрије.

— Зашто ме онда доводиш на такве идеје. Волео бих да би умела мало јасније да се изражаваш.

Јулија га је послушала.

— Тако нешто још ми се никада није десило, узвикнуо је он. Никада не бих могао да поверујем да ималу тако прљаву машту, Јулија!

— Умири се, душо моја!

— Ни речи од свега тога не верујем. На крају крајева, имам и ја очи у глави. — Јулија га никада није видела тако узбуђеног. — Па све да је та твоја прича и истинита, требало би већ да будеш довољно разумна и да припазиш на себе. То је прилика која нам се свакако више неће пружити, и ми ни по коју цену не смемо да је испустимо из руке.

— Лепо ми саветујеш!

— То је дреко од тебе, Јулија. Сам Бог зна да сам центлмен.

★

Остатак пута провели су у ћутању које је било испуњено неким непријатељством. Госпођа де Приз чекала их је.

— Нисам хтела да легнем пре него што те поздравим, рекла је Доли грлећи Јулију.

Мичелу је снажно стегла руку.

Јулија је недељу пре поднепровела пријатно у кревету, читајући новине.

Прво је читала позоришни део, затим новости из друштва, онда женску страну и најзад прелиставала политички део новина. И ту је читала само наслове. Садржину је изостављала. Било јој је неразумљиво зашто троше толико хартије за ту рубрику.

Мичел, који је спавао у соби до њене, уђе унутра. Пожелео јој је само добро јутро и одмах изашао у башту. Ускоро после тога неко врло пажљиво закуца на врата и у собу уђе Доли. Њене огромне црне очи блистале су. Села је поред Јулијиног кревета и ухватила је за руку.

— Слушај, драга, говорила сам са Мичелом и спремна сам да вам ставим на расположење потребну суму.

Јулија осети како јој срце снажније удара.

(Наставиће се)

ВРЕМЕ ПОДЛИСТАК

Тринаест стубова

Сељаци из села Синьски Рог имали су ливаде преко реке и целог века муку су мучали за време косидбе, јер су сене морали да превозе преко реке у чамцима. А за пут у варош морали су ићи обилазећи суседно село, због моста који је био удаљен од њиховог села неких десет километара.

Одједном се пронела по селу вест, да ће им влада изаћи усусрет и дати им материјал, па чак и новац за подизање моста преко реке. Сељаци нису непоколебљиво веровали оволикој срећи, али се вест успоро обистинила.

— Ето, видиш, увек смо нашу владу грдили, а сад можемо да је и похвалимо! — говорили су сељаци.

— Како да не похвалимо!? Ако би онде, рецимо, била у питању каква велика варош, онда, наравно, држава мора о њој да се побрине. А овамо, због једног малеџког сеоцета — изволите, и мост је готов! Као поклон. А без моста много се мучимо.

— На дабоме да се мучимо, сем ако лето преко реке возити сено. Више ћеш га унуци изгубити него довести до куће.

★

Прве недеље сељаци су се сложно дали на посао. Цело село је довозило даске и другу грађу из шуме. Испало је тако да је сваки сељак отпшао са колима у шуму само једанпут. Остало само недовезених неких тринаест стабала.

У понедељак отпочели су са радовима и на самом мосту. Једни су гласили стабла, други даске, да би мост био што израђа-

— Милина је и погледати! — говорио је неко пролазећи поред започетих радова.

— Е, над је власт добра онда се и ради са волом, — одговарили би сељаци.

— У власти цела ствар и лежи.

— Одувек смо сено чамцима довлачила, и нисмо се то ниже тицало. А сада, погледали људи и нађе да је сељацима незгодно и, ако, — изволите материјал, изволите пара — говорили су сељаци лупајући весело секирама.

— Кад би власт увек била добра, као она, волело би се дало урадити за народ! Пуно! Ево, мост ће бити готов недељу дана готов.

— Почели смо сложно — рекао је приповедач сељак у дугачкој „кошуљи". Каракно, ти би требало да приче са стањем, — додао је он обраћајући се једном окретном сељаку, који је, скинувши гаће, и стојећи у води до појаса, примао и намештао стубове који су му други додавали са обале.

— А зашто да чекам? — питао је Кирило, попрљавши мокром руком свој кажкет који му се стално спуштао на очи.

— Зашто?.. Зато што нам стубова само до половине реке! Кад се доведе осталих тринаест стубова онда ћеш све заједно и намештати.

— Ништа, док их довезу код мене ће бити већ половина места готова.

— Па добро, а како ћемо са оних тринаест? — запитканно је попеко. Требало би да их довучемо.

—Ево, доћи ће недеља па ће цело село доћи по те стубове.

— А зашто да се иде целим селом? Шта ћемо тако да радимо? Није потребно више од шест кола. Шест људи нека пође, и — готово!

— А да ли ће се и за ово платити?

— Ништа се више неће платити. Сав сам новац примили. Ја и срамота би била да питамо за плату: за себе смо возили и још нам се за то и плати. Зар ишчекивање комада не можемо за себе да доведемо бесплатно?

— То је тачно! Тако је!

— Е, па ти и пођи! — викнуо је Кирило из воде.

— Што се мене тиче, ја ћу поћи, ја то не одбијам, али дајте ми још пет људи. Зар сам све да возим? 'Ајде, пођи ти са мном, доста си седео у води.

— Не седим ја у води због себе, него редим!..

И чим је неко повратно питање о томе ко ће да иде по стубове, сви су се правили необично заузети:

— Ја бих нешто, говорио је неко, дискутин главу од даске коју је тестерисао, али је моја кобила изгребла па не може да пуче стубове. Вући стубове пет километара није лака ствар!

— Тешко ми одиео, каже су они остели тамо, ти стубови? Зато их нисмо први цут довезли?

— Зашто нису довезли? Зато што нису стали у кола!

— Е, баш штета што нису стали у кола. Сада, због овакве ситнице, цео ће се посао задржати.

— Ништа се неће задржати, довешће неко стубове...

Ако свако је гледао да што мање говори о стубовима, да се не би њему пребацило: „Вичеш више од осталих, а данко си мегло да их и довезеш".

И зато су се сви правили да је све у потпуном реду: Стубови за сада још нису потребни. А Кирило је, међутим, вамештио све довезене стубове до половине места.

— Дајте остале стубове!

— Одакле да их узмемо? — одговарали су сељаци. — Ради ти само још нешто, а ствара ћемо да их довучемо.

— Па све сам већ спрашо овде. Они је изашао из воде са својим помоћницима, напукло гаће и рекао:

— Наш је посао готов, идемо да ручамо, а када се довуку остали стубови — замените нас!

И они су се упутили у село. Сви су погледали за њим:

— Види, они су већ готови!.. Отишли... Зашто ми ту да останемо?

— Право ћемо све припремити, а када стубове довезу код нас ће бити све готово.

Другог дана дошли су опет на посао, почели да тестеришу даске. Али мост је, без другог потпуна стубова, изгледао тако жалосно, да је код оних који су хтели да продуже рад био велики утисак да ради за неком изгубљеном послу. Било је досадно. А пред сам ручак дошли су остали са Кирилом на челу и викнули:

— Јесте ли довезли стубове?

— Ко ће да вози?! Ми сви овде радимо, а ви се томе одмарате.

— Докле ми не дорешете, нећемо ни да долазимо овде.

Окренули су се и отишли. Сељаци су погледали у њиховом дефа.

— Види ти њихова су господа! Ми морамо за њих стубове да возимо! Седели су мало на месту и одмах дигли нозеве... Не, пада тако да смо ми за њих тако неке калфе, или баш зна не. Неза право наместе стубове, па ћемо ми сада и да радимо. А овако, зашто да седимо поред празног моста?

— Па за шта су баволо они потребни? Ми смо свој посао свршили, довеле иструлили... Радили смо још више од њих, а они да нам запоседају!

— Док они не дођу, нећемо ништа да радимо. Напустиј посао, нека иду до баволо!

Сељаци су бацили даске и отишли у село.

★

Другога дана Кирил је изашао на друм и погледао на обалу. Тамо није било ни живе душе. Затим је изашао неко из противничког логора и погледао за обалу. Нарано, ни он ништа није видео.

— Сви се одмарају, господа нашта!

— Нека их баво носи! Док они не изађу на посао, нећемо ни ми.

— Ах, безобразлинци!.. Сав посао ће сада због њих да оде до баволе матере! — говорили су сељаци. — Само је сигурно већ и грађу нешто дошло.

— Како напредује мост? — питали су сељаци из суседног села.

— Рђаво... Не вале нам владе!. Дала је материјал, дала је паре и на томе је све и стало... Опет ћемо морати да позимо сено у камене! Ето, нашано нас Бог са оваквом владом!

Пантелејмон Романов

(Са руског превео Н. Тишалски)

КОРЗО

Од данас најбољи музички филтер Најчувенија играчица на свету

Елинор Пауел

у филму темпа, музике, игре, хумора, која одушевљава публику „ПЛЕШЕМ ЗА ТЕБЕ"

ОДЕОН

Продужено још само данас „БЕЛИ ЕСКАДРОН" Град греха

Џенет Мак Доналд

сензација целог Београда из „Царице" и „Тарантеле".

Од сутра: Лили Дамита, премијера и Марија Вечера — Даниел Дарије — Мајерлинг.

КОЛАРАЦ ВРАЧАР КАСИНА

Само још данас у 3, 5, 7 и 9.30 сензационална Метро Голдвин ПРЕМИЈЕРА последњег филма недавно преминуле

ЏИН ХАРЛО САРАТОГА

У главној мушкој улози **КЛЕРК ГЕБЛ**

СУТРА У 9.30 УВЕЧЕ **Ширли Темпл** у својој сјајној премијери **ЏИН-ЏИН** ВЕГУЊИЦА ИЗ КИНЕ

НЕЗАПАМТЕН РЕКОРД **21 ДАН** приказује се већ француско ремек дело

Злоупотреба Даниел Дарије

Не пропустити прилику јер оваква филм неће бити још година израђен.

Цене популарне: 6, 8, 10 дин. Почетак: 2, 4 и 6

Увече од 21.30 бесплатно **ВЕСЕЛО ВЕЧЕ** са артистичким програмом.

ДАНАС у 3, 5, 7 и 9.30 уметничка премијера о једној љубавној идили изложеној тешком искушењу

У СЕДМОМ НЕБУ

Тонфили оригиналног садржаја, која је на интервенцију католичке цркве забрањен у Немачној због својих социјалних проблема.

У главној улози славна **СИМОНА СИМОН**

У припреми авантуристичка Метро Голдвин премијера **ГОСПОДАРИ ОЛУЈЕ** Спенсер Трејси — Л. Барримур

УРАНИЈА СЛАВИЈА

3, 5, 7.10, 9.30 — 2.30, 4.30, 6.30, 9

Још данас духовита сатира о данашњем друштву

Догодило се једног дана...

Ерол Флин, Џоан Блондел

Од сутра: премијера духовите романтичне комедије пуне дивних песама и музике

СИЗИ

(ОНА ПОСТАЈЕ ЦАРИЦА)

Филм из дворских кругова. Играју: „Сплаву Холивуда"

ГРЕС МУР ФРЕНЧОТ ТОН

КОЛОСЕУМ

У 3, 5, 7 и 9.30 Рајско острво Порторико и рибоноса Шпанија

Зара Леандер

у филму шпанске музике

LA HABANERA

Наш следећи програм: **РЕВИЈА Попајевих пустоловина** за младе и старе.

ПУКСОР

ДОЊА САЛА

ЈОШ КРАТКО ВРЕМЕ Најспаснији филм сезоне

ЖИГОСАНА

Виктор Франсен, Лиз де ла Мар, Сеси Хајазида и Луј Жуве.

Почетак у 3, 5, 7 и 9.30

Ускоро најпопуларнији певач света

ТИНО РОСИ

у филму страшне љубави, забаве, хумора и напољитанских песама

НАПУЉ, град пољубаца

ГОРЊА САЛА

ЈОШ ДАНАС у 3, 5, 7 и 9.30 уз популарне цене од

5, 7 и 9 дин. КРАЉЕВИЋ и ПРОСЈАК

ЕРОЛ ФЛИН БОБИ И ВИЛИ МОК

ОД СУТРА у 3, 5, 7 и 9.30

Девојачки пансионат (Принцеза Дагмар)

Анђела Сазонар, Атила Хербигер и чланица земљачица Хилда Крал.

Ц. и К. РЕДОВ ЈОЦ

РОМАН ОД ЈАНА МОРАВЕНА

66

Где ти је рад? Где ти је животно дело? Где ти је небо, богати?!

Богами... Богами...

★

Кад сам на Вршовицама изишао из воза и пошао добро познатим улицама кући, у којој је живела Славка с мајком, ишло сам више по сећању, узгредно, као аутоматска лутка — него као жудно очекивани, пресрећни љубавник.

Зора још није била на помолу. Густа и ледена магла која је штипала лице и руке, почела је као тешки сиви покров над уличним тротоарима. Град бејаше још у сну. Само се из млекарских радња и крчмица кроз сићушне капљице магле тешком муком пробијала слаба жућкаста светлост.

Да ли да јој идем? Или — не?! То што је рано не значи ништа, та одлазио сам у свако доба ноћи као својој рођеној кући. Али, куда, куда да идем ако не њој.. Ако се откинем од Славе, преостаје ми само да седнем на заједење на тротоар баш као бродоломник који је свом силином налетео на корални спруд... Нешто сказана тугу, терет и подмукли бол притискивали су моју душу.

...Ипак сам ишао. Ући ћу! Настојавница ми је отворила и осветлила ходник.

На другом спрату, пред добро познатим вратима, застао сам. Груди ми се бурно надимаху, срце је ударало... „Немој да звоним!" — чуо сам запаја малога човека. „Видеће ли, неће ти отворити, тамо је други неко са њом!..." Дах ми застаде у грлу. У мозгу се нешто заледило... Ха, ако је други, онда ћу је смрвити! — и према звону полете... не прст већ читава песница. За вратима у претсобљу јеку звонце. Звонио сам, дуго звонио. Претећи се разлегао дрхтави глас звона.

Нико није долазио. Причекао сам тренутак, прислушкивао сам увом притиснутим на врата, али је унутра било тихо као у гробници... Зазвонио сам опет, нервозно, са прекидима...

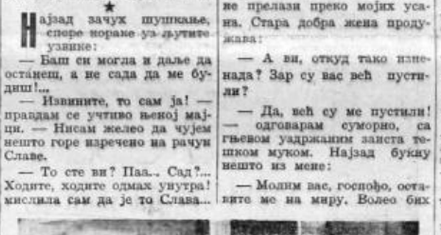
★

Назад зачух шушкање, спере нораке уз дутне узлике:

— Баш си могла и даље да останеш, а не сада да ме будиш!...

— Извините, то сам ја! — правдам се учтиво њеној мајци. — Нисам желео да чујем нешто горе изречено на рачун Славе.

— То сте ви? Паа.., Сад?... Ходите, ходите одмах унутра! мислила сам да је то Слава...

Улазим у нашу заједничку собу, остављам пријат, али у мени расте немир. У сумраку видим нетакнуту постељу; седох на један крајчак и удахнух познати дах средине у којој сам провео толико времена. Она није ту, али и најмања стварчица одише њеним бићем, баш као да ме посматра из сваког мрачног угла. Чудење постаје безграничо, Па овде нема никога! Свакако је она некоме отишла.

Улази њена мајка и објашњава:

— Остала је да спава код Маржика, негде су на Летњој држали кабаре које се продужило преко очекивања. И онда, да не би морала по овој зими и ноћи гацати чак овамо...

Потврђујем главом у знак одобравања, али ни једна реч не прелази преко мојих усана. Стара добра жена продужава:

— А ви, откуд тако изненада? Зар су вас већ пустили?

— Да, већ су ме пустили! — одговарам суморно, са гњевом уздржаним заиста тешком муком. Назад буку нешто из мене:

— Молим вас, госпођо, останите ме на миру. Волео бих да се мало одморим, страшно сам изнурен! Ах, опростите ми што сам вас узнемирио у ово доба, немојте се љутити!

Ја знам врло добро да сте племенити. Хвала вам!... Не желим ништа, ништа, само мир — да отпочинем!...

Одбијем сваку понуду, пољубих је учтиво у руку којом је хитро распремила постељу, и баците се на јастуке док је старица нечујно, са уздахом, мало уплашена отишла затварајући пажљиво врата за собом...

(Наставиће се)

Један час разоноде

Шпанска ратна порука
нађена у једној поморанџи
у Швајцарској

Женева, јануара

ЈЕДАН ПИЛАР У БОЛУ, НЕДАЛЕКО ОД НЕШАТЕЛА, ПОЧЕО ЈЕ ДА ЉУШТИ ЈЕДНУ ПОМОРАНЏУ КОЈУ ЈЕ ТЕК ИЗВАДИО ИЗ ЈЕДНЕ КОРПЕ КОЈА МУ ЈЕ ПРИСПЕЛА ИЗ ШПАНИЈЕ.

Испод коре пронашао је једну малу карту на којој је било написано на шпанском језику:

„Пошаљите појачање од пет хиљада људи. Пертуљ да Сорте. — Франко напада 13.12.7"

Ако је шпанска влада користила да преко ове поморанџе пошаље вести своме генералштабу, онда је велика мистерија како је уопште ова поморанџа дошла до Швајцарске.

Љубазница једног старца
мора да врати поклоњене милионе
породици свога љубавника

Ница, јануара

Суд у Ници имао је прошле недеље да реши један интересантан спор, а назад да присили гђу Жан Жанвро да врати поклоне у вредности два и по милиона динара које јој је поклонио њен пријатељ, покојни Ханри Ванситарт, марински сфицир.

Задубљен старац

Ханри Ванситарт, који је рођен 1849 године у Мисури, био је дуго година адвокат у британској Индији, а умро је у Женеви 1936 године.

Његова жена и две кћери убрзо су поднеле парницу против ове пријатељице свога оца и мужа, тврдећи да је покојни Ванситарт последњих година живота био растројен, и да је, ирло вероватно, у том растројству поклонио сав свој новац и имање.

Међутим, гђа Жанвро, иако је тврдила да су јој те суме биле исплаћене на потпуно правилан начин, изгубила је парницу, те мора да врати новац родбини свога бившег љубавника, јер суд налази да љубазница једног старца (он је њу „заволе" — у својој осамдесетој години) није добила новац на „обичан начин".

Гатара мами новац
имењаместо - боравка

Париз, јануара. — У Сен Бријеку осуђена је на затвор једна гатара која је у разним варошима Француске измамљивала новац од лаковерног света. Она је обећавала да ће испунити све жеље оних који јој се обрате за помоћ уз извесну награду, и редовно чим би добијала новац гатара би побегла. Тако је и у Сан Бријеку успела да измами од једне жене 68.000 франака да би јој нашла службу домаћице.

И за најглупљи захтев нађу се потписници

Људи који траже паре за удовицу Незнаног јунака

Њујорк, јануара. — Један амерички новинар окладио се са неколико других новинара да ће увек наћи известан број људи који ће у само доба узети учешћа и у најлуђим акцијама. Новинар се обратио да поднесе на потпис једну петицију у којој ће се тражити једна бесмислица.

После три дана новинар се опет опио са својим друговима и пружио им једну петицију коју су потписала 24 лица. Потписници ове петиције захтевали су од председника Рузвелта да обезбеди удовици Незнаног јунака доживотну ренту . . .

Авионске бомбе
треба да заштите
један хавајски град
од ерупције вулкана

Хонолулу, јануара. — Хавајска влада проучава план извесног др Јагера који помоћу авионских бомби жели да смањи опасност вулканских ерупција. У том циљу извршио је др. Јагер покушај још године 1935, приликом ерупције вулкана Мауна Лоа. План, који је тада пуцала из вулкана, претпела је да затрпа варош Хило. Са одобрењем месног команданта узлетео је др. Јагер и из авиона бацио велику количину бомби на лаву, и тиме успео да та лава промени правац и заобиђе варош.

Окрабрен овим успехом, др. Јагер је сада израдио један детаљан план, чије би извођење стајало 500 милиона долара, али би зато варош Хило била потпуно заштићена опасности од вулканских ерупција.

Тетовирање
као тачка
телевизијске емисије

Најчувенији мајстор тетоваже г. Џорџ Буркет ових дана је чак приказивао своју вештину у студију телевизијске станице у Лондону. Он је неколиким моделима тетовирао разне украсе на кожу

После педесет година нестрпљења
отворен необичан легат жене
која се борила против развода
брака

Њујорк, јануара. — Један запечаћен пакет са натписом „Да се отвори кроз педесет година" депоновао је у општини Вотербил, у државици Мејн, тачно пре педесет година. О овом необичном легату врло се често говорило, и свет је са нелицким нестрпљењем ишчекивао садржину запечаћеног пакета.

Прошле недеље та мистерија је најзад расветљена. У присуству одборника претседник општине је свечано сломио печат, отворио пакет и нашао унутра исечке из новина који описују посло Хапе Мур, кад је она још пре 80 година закључила крсташки рат против — развода брака.

Вешти лопов побегао из тамнице
пошто је украо кључеве
свих ћелија

Беч, јануара. — Све браће из Сивој зуби, како називају чувену тамницу у Бечу, мораће бити промењене и то сад после смелог бекства једног лопова који се зове Свобода.

Пре неколико дана Свобода је дрско ушао свежањ кључева који отварају све браће у тамници из џепа једног чувара, и онда мирно изашао на улицу.

Али, после неколико дана проведених на слободи, Свобода је поново враћен у затвор. Он је изјавио да је кључеве бацио у Дунав, али власти верују да их је он дао неком свом пријатељу, који треба да га ослободи. И зато ће тамница добити нове кључеве.

Чудо од операције
Једном малом дечку у Лондону перу срце два пута дневно

Дете које има срце три пута веће од нормалног

Лондон, јануара

Са великим завојем око главе, са великим завојем око главе, са великим завојем око главе,

Нове-спуштене цене

још знатно ниже но до сада свима нухињским и домаћим потребама, алатима и разној гвожђарској роби. Овако ниске цене јединствене су и трајаће само за кратко време док се сва роба — до потпуног обустављања посла — не прода.

Квалитет наше робе је познат а цене никада и нигде овако ниске нису биле.

Прегледајте излог са ценама — уверићете се.

Браћа П. Радојловић - Краља Милана 1, до Двора

СРЕБРНЕ И ПЛАВЕ ЛИСИЦЕ

као и остала најмодернија и најфинија крзна, директ из Канаде, у највећем избору и најповољнијим ценама код фирме

„КАМЧАТКА"

БЕОГРАД' Кнежев споменик број 3, преко пута Коларца 1=10 30007

Кашкавања

Са Старе Планине у котурима 7 и по кгр. 15 дин.1 кгр. Ваљкаски у котурима од 6 кгр. 13 дин. 1 кгр. Млад кашкавањ у котурима 1-2 кгр. 12 дин. 1 кгр. Пароток специјалитет кобасице 13 дин. 1 кгр. Шаљемо поштом од 5—20 кгр. на наше месечним долатком.

Индустрија кашкавања **РАНЧИЋ НГИЋ — ПИРОТ**

60108. 1-3

ОКАСИОНА

хитна продаја куће

на-за-ни новог парламента нова, партер и два спрата, са више луксузно комфорисаних станова од 2, 3 и 4 собе са потребним пословним просторијама. Тачан год. приход 100.000 дин. Цена 650.000 дин. и да се прими мања дуторочна хипотека са 6%. Продаје Ковачевић „АВАЛА", Београд, Пашићева 5/I Тел. 33-8-30. (Улаз из мале улице). 376

МАЛИ ОГЛАСИ

Мали огласи: до 15 речи динара 15.-, свака даља реч дин. 1-

ПОНУДА И ТРАЖЊА СЛУЖБЕ

ТРЕБАМ момак спремног берберске помоћника, ступити може одмах. Плаћ по споразуму. Трифун Пальнљук, берберин — Чачак. 10060

ПРВОКЛАСНОГ КРОЈАЧА мушког рубља тражи за одмах Алберт Виглер. Суботица. 10067

МУЗИЧКЕ КАПЕЛЕ

БАЛАЛАЈКА ОРКЕСТАР са добром песмом и плесном глазбом тражи се за 1 март. Понуде под „Руска глазба" на админ. листа. 624

САЛОН ЈАЗ јединар квинтет, дупли састав, првокласна млада певачица, слободна. Понуде: Капелница, пост. рест., Вальево. 635

КОМБИНОВАНА КАПЕЛА за плесове и сведанке: виолина, модерна хармоника, певач гитариста, бас, јаз, 4 лепе певачице и 3 музичара; слободни прног. Владимир Живановић, — хотел „Парк", Кнежевац. 641

ДОБРУ ПЕВАЧИЦУ и саксофонисту ерзат који свира чело штимоне, тражам од прног. Нека се јаве Анкица Чигмадија. Фолварска, пост.-ресторан, Сметерешка Паланка. 642

КВАРТЕТ, дупли састав, елегантна певачица — слободан 1 фебруара. Капелник Микајлинчко. Врањска 17, Сплит. 640

ТАМБУРАШКА КАПЕЛА, 5 младих господића. 2—3 господина, возачиран у послу, сортирана гардероби, слободни прног. Телефонски споразум. Капелник Милад Радосављевић. хотел „Круна" Крагујевац. 678

ПОТРЕБУЈЕМ две сведаничке певачице за одмах, фине 18—18 дин. Споразум телефонски. Капелница Катица Митровић, хотел „Палас". Пиротска. 638

ПОТРЕБНЕ СУ МИ 2 до 3 певачице, које су добре певачице фине плаћам 30 динара дневно па до 50 према способности, сведаничке добре гарантујем, да се јаве: Хотел „Рудо", Вельевац. 637

КАПЕЛА 4 господице, 3 господина, хармоника, јаз, тамбура, соирано, песма јаз и тамбурица, сведанице 1 фебруара. Писане понуде моли Мадам Петровић, госпођа Алеја Чајкановићева 4, Фоча. 636

СВЕДАЛИСКА јаз гудалачка капела, 4 клете, лепе господице, 2 — певача, са добром песмом, гардероби и свирком, слободна прогодина. Споразум телефонски. Капелник Живка Митровић, хотел „Залар" Ивањица. 635

ПОТРЕБУЈЕМ младу кројачицу за чешће самостално посла кројења и шивења за женски салон, стан, храна и плата по споразуму са процентом. Јавити хитно: Бранко Пантелић, судник, Вор. 634

ВИОЛИНИ СВЕДАЛИСКИ ПРИМАЋИ са сведаничком певачицом тражи бољу капелу, слободни одмах, по потреби нешто бас виолинско. Драгиња Вучић мушичант, хотел „Топаловић", Трстеник. 633

ТАМБУРАШКОЈ КАПЕЛИ потребан виолини примаћи или хармоникаш, једна - две певачице, наступ одмах. Брзојавни споразум: Капелник Петровићевић, хотел „Врањић", Винеград. 632

ВОЉА СВЕДАЛИСКА ПЕВАЧИЦА са добром гардеробом, слободна 1 фебруара. Споразум телефонски. Певачица, хотел „Сплит", Прилеп. 630

РУТИНИРАН ЕС - САКСОФОНИСТ (кларинет) челиста (јаз-трубач) тражи место 1 фебруара. Хромек, Јуришићева 3, Прилеп. 629

ПОТРЕБНА за 28 јануар дамен капела, виолинисти 5—6 чланова, више женских, за приређивање котел, са добром гардеробом. Нека се јаве Гуша Чаччић и Злата Југовић, котел „Мексико", Вогоски Рудник. 627

ПРВОКЛАСНИ салон оркестар са добром певачицом, дупли састав, 3—4 даме, 2 господина, слободни прног. Фолверова, пост-ресторан, Смед. Паланка. 626

ХРОМАТИЧНИ ХАРМОНИКАШ и једна добра певачица, имамо свој јаз, за свирање и певање заједно, ступили би у бољу пругућу капелу или под газде који имаће своје женске. Слободни одмах. Милан Бан, хармоникаш, кафана „Касина". Земун. 381

БАЛАЛАЈКЕ млади браитон оснлиста, гитариста, контрабасиста, потпаша, слух, по потреби 16-годишња хармоникашица, тражи бољу балалајку или одговарајућу глазбу, слободни 1 фебруара. Лео Грушков, ресторан Богде, Дероната. 648

ГУДАЛАЧКА сведаничка јаз капела! 4 музичара, 4—6 врло добрих вокалних певачица; виолина, виола, јаз, цимбало, бас, за свирање и певање гарантујемо, слободни прног. Капелница Живка Павловић, котел „Крста" Стрмница. 647

СВЕДАЛИСКА ГЛАЗБА, прим виолина, реста тамбура, 3—4 певачке, 4 музичара, одмах или прног. Капелник Митровић Марко, Старчићева 33. Винковци. 646

ПОТРЕБУЈЕМ бољу дамен капелу са више женских са добром свирком и песмом, за 1 фебруар. Капелник Николић, котел „Палас" Пиротска. 645

ПЕВАЧИЦУ МЛАЂУ или младу пар треба за 1 фебруар Руди Ајлемајер, капелник, хотел „Српски Краљ", Пиротска. 644

ПРВОКЛАСНИ рутинирани ансамблиста, музичар, виолина, хармоника, јаз, тамбура, свирач, певач гас и гитарица, сведанице 1 фебруара. Писане понуде моли Мадам Петровић, госпођа Алеја Чајкановићева 4, Фоча. 636

ПЕВАЧИЦА ДОБРА, баснистица млађа, контрал или примаћ, само бодри који тражи одмах. Тома Стојковић, Косанчића 26, Чукарица — Београд. 386

ПРВОКЛАСНИ рутинирани јаз квартет, виолина, гласовир, хармоника, саксофон, јаз, две популарне певачице, млађе силе (гарантирамо) слободни 1 фебруара. Капелник Андрија Николић, хотел Колодвор, Вос. Брод. 388

ЛОКАЛИ

КАФАНА „НАШЕ ПРИМОРЈЕ" продаје се са новим једном или под закуп. — Краља Александра 188. 378

ПЕКАРНИЦУ са шпецерајом, лепшак више улица, сама између 600 кућа, надаје Марипковић, хотел „Славија". 376

КУПО - ПРОДАЈА

ТАРАР ТРИЈЕРЕ или комбинацију шел машину, сита, трансмисије, лагере, шајбе, трба или Свете Пајића, Зајечар. 649

ПАРНУ МАШИНУ са најмање 60 НР нормалног капацитета, купујем. Цене и прилике каланских папира слати: Симон Вајс, Сомбор. 30047

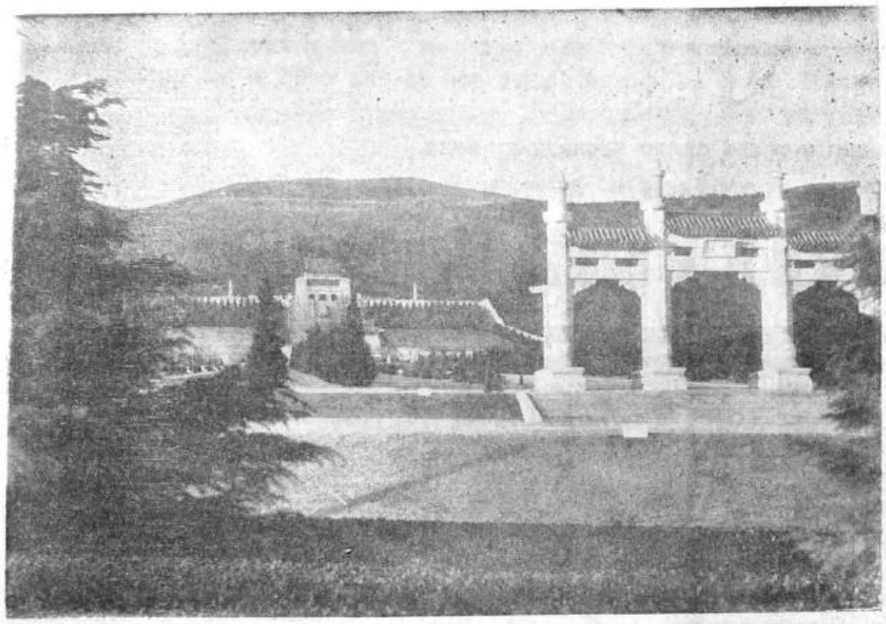
КРАСТЕ И ОСИП
пусте у посно од лековите
БАРТЕЉ И Н Ъ МАСТИ
Кутија по Дин. 10.— добија се у свакој апотеци.
(Рег. бр. 7802 15-V-1935)
502 С

КУПИО БИХ две спољне гуме за мотор-бицикл, спаси тиш на фелгу, исте или половне, за добром стању. Јавити: кафана „Кнежевић", Крљево. 626

ФРИЗЕРИ продајем 1 парни апарат, централно сушење, 2 капе (брушидиге), Светислав Петровић фризер, Ужице. 631

ПИЈАЦЕРИ — најјефтиније набавке свих врста производа, сваки дан свеже воће и поврће, Теразије 31, Ђорђе Ђурић. 30044

„Време" у сликама

У једној тихој долини налази се гробница Сун-Јат-Сена, заслужног кинеског државника, који је умро 1925 године.

Са венчања краља Фарука у Каиру: музика Краљеве гарде полази из гарнизона да узме учешћа на свечаности.

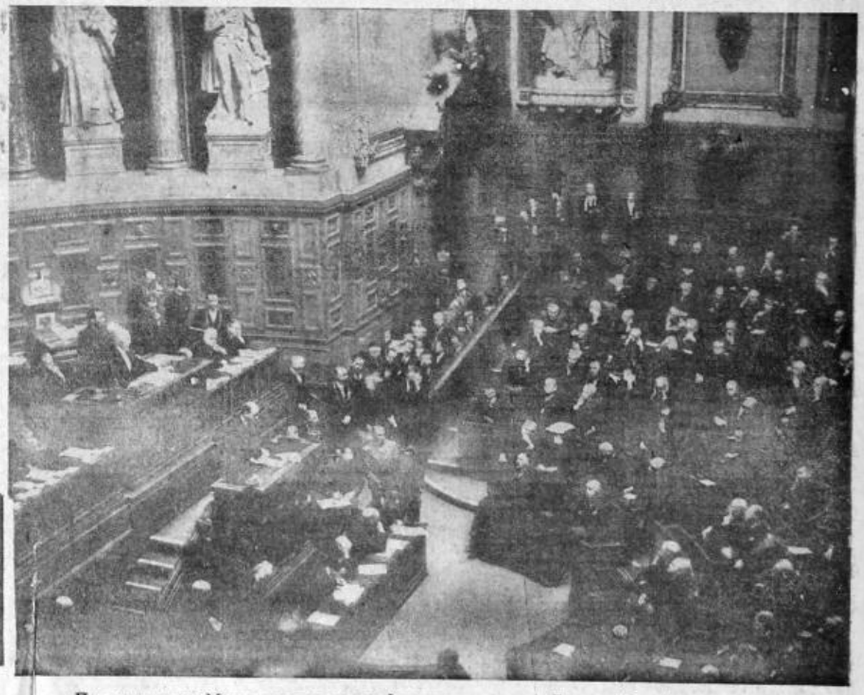
У недељу је одржан збор ЈРЗ у Дарувару, на коме су говорили министри г. г. др. Душан Летица и Вјекослав Милетић. У кругу: министар финансија г. др. Летица говори о привредном програму ЈРЗ.

Лево: за велике зимске игре у Гармиш-Партенкирхену чисте се сваког дана стазе за санкање. Десно горе: приликом последњих проба модернизованих енглеских понтоњерских батаљона, употребљени су гумени чамци за прелазе преко река.

Претседник Пољске Републике г. Мошћицки примио је последње ветеране пољског устанка из 1863 г. Међу њима су и старице, које су учествовале у устанку.

Потпретседник Министарског савета француске владе г. Едуард Даладје, чита на седници Сената декларацију владе.

ПОШТАРИНА ПЛАЋЕНА У ГОТОВУ

Standard Radio

ВРЕМЕ

ДИРЕКТОР: Драгомир М. Стојадиновић

ГОД. XVIII — 5776 БРОЈ | БЕОГРАД, УТОРАК, 15 ФЕБРУАР 1938 | ПРИМЕРАК 1 ДИНАР

ПЕТРОВГРАД 5001
Г. ЗДЕЛАР ЉУБОМИР
СУДИЈА

Аустрија усваја предлоге г. Хитлера

Рајх гарантује безбедност Аустрије

Закључење допунског споразума о трговинским односима две земље и о регулисању положаја националсоцијалиста у Аустрији

(Од нашег сталног дописника)

Беч, 14 фебруара. (Телефонски извештај). — **После једног дана двоумљења и преговора у Бечу очигледно је да се Аустрија одлучила да прими оне погодбе које су јој биле понуђене у Берхтесгадену.**

Ма да су листови објавили на дан поласка г. Шушнига да неће бити склопљен никакав нови споразум они данас доносе да нови уговор одиста неће бити потписан али да ће бити склопљене „допунске конвенције" које ће употпунити и разјаснити споразуме од 11 јуна.

Листови вели да ће ова конвенција бити трговинске природе које би дале повластице за аустриски извоз а такође и друге конвенције у вези са одржавањем независности Аустрије.

Какве врсте ће бити те конвенције показује један сензационалан извештај званичног листа аустриске владе „Винер Цајтунг" који доноси данас да су поред г. Рибентропа и г. Папена у Берхтесгадену били су још и шеф немачке врховне команде генерал Калтл, шеф ваздухопловства у Минхену генерал Штерле и познати политичар Рајха генерал Рајхенау, који је био пре кратког времена премештен из Минхена у Лајпциг.

Такав званичан извештај са званичне аустријске стране показује да се Аустрија после дужег двоумљења одлучила да прими оне гаранције које јој је Немачка пружила за безбедност и независност аустријске државе. Такве гаранције би биле један узајаман одбрамбени пакт према коме би Аустрија и Немачка биле обавезне да у случају неизазваног напада притекну у помоћ једна другој.

Засада постоји само ово обавештење „Винер Цајтунг" које је направио у Бечу читаву узбуну. **Може се мирне душе рећи да је свима у Бечу потпуно одлакнуло после ових саопштења јер би то била права и истинска гаранција безбедности једне мање државе у једном природном савезу са већом државом истог народа.**

Остаје да се види какво би било уређење безбедности у Централној Европи, тј. да ли би се уговори о безбедности проширили само на државе римског споразума остављајући Чехословачку ван ових уговора или би Чехословачка можда видела своју корист да ступи у ове везе са државама Централне Европе. У сваком случају за сутра очекује се седница владе где ће све то бити изнето и после које ће се знати да ли је заиста био склопљен уговор трговинске врсте.

Данас је на радну објављено да је постигнута истинска и права гаранција безбедности Аустрије. Ту објава је учињена од стране Патриотског фронта у једном обавештењу датом преко радија за становништво о значају преговора у Берхтесгадену.

За сутра поподне сазват је Патриотски фронт да продужи ону своју седницу која је била прекинута изненадним одласком г. Шушнига у Берхтесгаден а која је била почела у петак.

Патриотски фронт је једина политичка организација у Аустрији и према томе његово мишљење биће обавештено и о политичкој страни преговора у Берхтесгадену.

(Наставак на трећој страни)

Г. Хитлер у Берхтесгадену

Нови команданти немачке војске примили дужност

Нови немачки војни команданти примили су своју дужност. С лева на десно: артилеријски генерал др. философије и др. инж. г. Бекер, шеф свих арсенала; генералоберст г. Кајтел, шеф врховне војне команде; генералмајор г. Кил, генерални инспектор целокупне авијације; генералоберст г. фон Браухич, врховни војни командант и генералмајор г. Боденшац, шеф одељења у Министарству за ваздухопловство

Републиканске трупе *утврђују се* за отсудну битку

(Од нашег сталног дописника)

Париз, 14 фебруара. (Телефонски извештај). — На фронту Естремадуре, националисти су се, према саопштењу из Барселоне, ограничили на топовску ватру којом су обасипали владине [illegible] у сектору Зоаме дела [illegible], не покушавајући да на[illegible]

[illegible]матно да се републиканс[illegible]рбено утврђују за Средња дела Ибро, жалом масиву, који се уздиже северозападно од Теруела. Ту треба да се води одлучна битка. Р. В.

Према свима изгледима нову румунску владу образоваће г. Татареску

док ће патријарх г. Мирон остати на челу Крунског Већа

Г. Татареско (у средини) за време боравка у Београду

Букурешт, 14 фебруара. (Телефонски извештај.) — Данас у подне краљевским брзином промела се вест да је влада патријарха г. Мирона поднела оставку.

По мишљењу обавештених кругова, ради се о томе, да Крунско од почетка није сматрала коначним, састав ове владе, којим ни извесни политички кругови нису били задовољни. Према томе, у политичким круговима заиста се очекује извесна промена, у толико пре, што се рачуна са повлачењем патријарха г. Мирона из активне политике. Како се тврди, ни г. Јорга неће остати члан ове владе, која ће, како се тврди, стајати под вођством г. Татареска. 5 бивших претседника владе, који су чланови садашње владе, такође не би остали у кабинету, него ће од њих бити образован тајни кабинетски савет, који ће у будуће бити највише саветодавно тело Круне.

У часу када ово јављамо (у 13 сати по подне) влада још највећа неизвесност, а немогуће је проверити на званичном месту ове вести. Како сазнајемо влада је за иностранство већ демантовала вест о кризи. (Телор)

Њ. Кр. Вис. Кнез Намесник *Павле* напустио је јуче Атину

(Од нашег сталног дописника)

Атина, 14 фебруара. (Телефонски извештај.) — Данас је Њ. Кр. Вис. Кнез-Намесник Павле напустио Атину краљевским возом. На станици су га поздравили грчки Краљ Ђорђе, Принчеви, Принцезе, Војвоткиња од Кента, грофица Теринг, претседник владе г. Метаксас, маршал Двора, министри, југословенски посланик г. Лазаревић, као и посланици Велике Британије, Турске и Румуније.

Са Њ. Кр. Вис. Кнезом-Намесником путују и Војвода од Кента и гроф Теринг.

Њ. Кр. Вис. Кнегиња Олга, Војвоткиња од Кента и грофица Теринг остају у Атини до 40-дневног помена своме оцу. ЗАРИФИС

Велике санте леда отежавају вожњу „Тајмира"

Москва, 14 фебруара. — Изгледа као сигурно да ће се Папањинчева група спасти у року од 48 часова.

Ледоломац „Тајмир" и Папањинијев логор сада су у непрекидним везама, и стално се размењују светлосним знаковима. Углављено је да су у току данашњег дана од стране Папањинчеве групе давани знаци димом.

Совјетска колонија у Варенцбургу, на Шпицбергу, јавља да је завршила радове око аеродрома у луци Колби.

Ледене санте сада се све јаче збијају те отежавају вожњу „Тајмира". Капетан „Тајмира" одлучно је да напред крене разбијајући лед експлозивом. **(Авас)**

САНТЕ ЛЕДА ВУКУ „МУРМАНЕЦ" КА ЈУГОЗАПАДУ

Москва, 14 фебруара. — „Мурманец" је и даље блокиран сантама дебелим три метра, које га брзином од пола миље на час, вуку ка југозападу. (Авас)

Чувени дански поларни истраживач г. др. Лауге Кох организовао је такође ових дана једну експедицију која ће покушати да спасе Папањина и другове

Концентрација кинеских трупа

Шангај, 14 фебруара. — (Специјалан извештај) — Јапанци брзо напредују ка железничкој линији Лунгај, где се врши концентрација кинеских трупа у циљу давања отпора. На целом фронту Пекинг—Ханкеу Јапанци су заузели Шунсхијен. Пошто су два дана напредовале 45 километара сада нападају једно место које се налази 25 километара од Синг Сијанга врло значајног железничког чвора. Према овим вестима Кинези су оставили на бојишту 2000 мртвих и напустили огромну количину оружја и муниције.

Јапан попушта у питању грађења великих ратних бродова

Командант америчке морнарице адмирал г. Лихи

Токио, 14 фебруара. — Претставник јапанског министарства спољних послова у својој данашњој изјави учинио је алузију да би Јапан могао поново да узме у претрес питање давања одговора у погледу обавештења о тонажи својих оклопних крстарица, које ће ускоро да сагради.

Мислим, додао је претставник, да би и велике силе са своје стране могле неслужбеним утем да саопште Јапану садржину свога поморског плана. **(Рајтер)**

ЛЕТ АВИОНОМ У ЗАТВОРЕНОМ ПРОСТОРУ

Берлин, 14 фебруара. — Успео је први лет авионом у покривеном простору. Позната немачка авијатичарка Хана Рајч извршила је данас успели пробни лет у овдашњој Поччландхале. Овај лет авијатичарка је извршила авионом „Ф.В. 61". Овај пробни лет толико је успео да ће се понављати сваког дана

Одјељак за децу

Глупачко шетање, које успешно глупи револт

Сећаш ли се истина, изгубљена на железничким необичајних питања, а нама још сам имао прилике да видим како се она примењују у пракси.

У једну између Ваљковића и Осечине седи једна странац за глуванце, сасвим мирно. Са њима и четворогодишњи дечкић. Један конфузно и пошто је прегледао карте, одмах четворогодишња.

— Дођода вам се? ... нита госпођо, па не чекајући одговор, настави: — То је одлична ствар „летења"!...

— Не интересује те мене, већ колико је висок?...

— Зашто?

— Јер ако је виши од 30 сантиметара, мора да плати карту.

— Какву карту, побогу, човече? ... Па видиш да нема ни 20 сантиметара!...

— Одмах ћемо видети!.., вели контролор и води мегер. Међутим у међувремену је глумцима нешто дистрактно шкакљу шкакљу у тло и на се некоистрешно на кондуктеру тако, да се овај ни после читаво пола сата није усудио опазити метар да га измери. Гледа је он задовољством посматрао кондуктеров неуспех и напослетку при уласку воза у железничку станицу рекао:

— Ма, велим вам ја, човече, да нема ни 30 сантиметара!... Ето, видите, да се и он буни на неправду ...

★

Ја у осам сати, закључавам врата!

Двоја чика Одјече
Сакоме си давно дете
Па молим те дај и мени,
Јер је код нас затровена —
Апотека!

Скоро у сваком већем месту у нашој држави налази се Женска занатска школа, тако и овде код ње у Босанском Новом налази се она школа где учењице пате вежбу муку за време зимских дана.

Пошто имају доста строгог учитеља, чим је 8 часова, он закључава сва школска врата, тако да после 8 часова нико не може ући, а ученице, које нису у месту, не долазе одмах, а неке пешице („дилиџенсом") по оброке „дилиџенсом" у једно кладно зими те износе 3—4 минута. Због тога се онет морају вратити назад кући или чекати на вол од 8 часова пре подне па до 4 и 5 часова после подне да опет великој зими.

Питамо се докле ће то овако?

FOTO S. Ličina Vis
техника - за пут за 30 дана

Кад општина осиромаши!

У нашем селу Иланџи, које има 3—4 000 становника, постаљење су још пре четири године на сваком углу улице свеће окачаљке на дрвеним стубовима. Те свеће светљале и радиле су сваког вечер општински послужитељ, до пре годину дана, када су били општински избори. На тим изборима изабрао је нови председник општине и када је ступио на дужност, стаће се у општини и у селу почорило.

Општине је осиромашила и није имала средстава да купи гасе за светљаке, које се дуго нису палиле. Деца не знајући какву штету да замете, почеш гађати светљаке, док их највећ нису све поломили.

Зато, драги чика Одјече, одјеци!

ШАХ

ПАРТИЈА БР. 264

Одиграна к. о. м. у Валтерсгеу (Немачка).

Албинов противгамбит

Црни: Шифнер

Бели: Голубцов

Положај после 30 потеза белога.

1) d4 d5 2) c4 e6 3) d:e5 d:c4?! 4) D:d8+ K:d8 5) Sc3 Ke6 6) e4 Le6 7) Le3! Sc6 8) Sf3 Td8 9) Le2 Sb4 10) Tc1 a6 11) Ge4 b5 12) B:d5 c5 13) S:a6 f:e6 14) e4 Tb8 15) a:b5 a:b5 16) Ta1! Sd5 17) Ta5 b4 18) Se4 S:e5 19) L:e1 Sc4 20) Ta6 e5 21) T:c6 e:f4 22) L:c4 Kd7 23) Ta6 Kc7 24) Td1 Se6 25) e5 Sg4 26) Le6 S:e5 27) Td5 Td8 28) Te7+ Lb8 29) T:d8+ K:a7 30) Ld3 Ka6 31) b3! Sg6 32) Td8! Kb5 33) Tb8! Ka6 34) Td8! Kb5 35) Td1 Le8 36) Le4! Kb6 37) Te6 Td4 38) Te4 Ld6 39) g3 Te7 40) f4 f:g3 41) f:g3 Ta8 42) h5 Sh8 43) Tb6 g6 44) g4 g:h5 45) g:h5 h6 46) Kg2 Le7 47) Kf5 Sf7 48) Tb5! Ka6 49) T:c5! Kb7 50) Ld5! и црни се предао.

МЕЧ КЕРЕС—ШТАЛБЕРГ

У недељу 20 о. м. почиње у Штокхолму меч, од осам партија између првака Европе Паула Кереса и шведског првака Гидеона Шталберга. Керес је фаворит, али не треба заборавити да Шталберг много јаче игра мечеве него турнирске партије; то најбоље потврђују његове победе у мечу над Ајзенбергом и Шпилманом, још у почетку своје шаховске каријере, док је прошле године изгубио меч са Фајном са 5:3 (4:2 и 2 ремија).

Облачно са кишом и снегом местимично

Метеоролошки извештај Ваздухопловне метеоролошке службе

ЕВРОПА: Висок притисак задржао је већи део Западне и Средње Европе изналажући хладно и хладно време. Депресиono стање влада над јужном половином Европе, изналажући хладно време са кишом и снегом, највећи над области Карпата и средином Балканског Полуострва. Закладнео је у целој Европи, нарочито у Скандинавији, Пољској и Европској Русији.

ЈУГОСЛАВИЈА: Облачно скоро у целој држави. Мало ведро на крајњем Северу и Североистоку. Сиег пада средином државе, на Југу и местимично у Савској бановини. Температура опала у целој земље, сем западног дела где је мало порасла. Минимална температура Сарајево минус 16, а максимална Херцег Нови 10 степена.

ПРОГНОЗА ВРЕМЕНА ЗА 15 ФЕБРУАР: **Преовлађивање облачно са кишом и снегом местимично. Температура ће опасти на северу, а порасти на јужном делу Краљевине.**

Сунце излази у 6.14, а залази у 17.03 часова.

При куповини ASPIRIN
таблета пазите на Бајеров крст!
BAYER
Оглас регистр. под С. Бр. 181 од 1. III 1937

Љубавне авантире кнеза Милоша Обреновића

ОД ВОЖИДАРА С. НЕДЕЉКОВИЋА — РОЧКОМАНА.

ЈЕЛЕНКА „МАЛА ГОСПОЂА"

38

Помишљала је да он, можда, није болестан, али ипак у том случају, мислила је она, он би је бар преко слугу обавестио, а она би заиста веома радо отишла да га негује и да тај начин умири своју савест и некупи унеколико свој грех.

Вести није било. Прв сумње све се више увлачио у њену душу. Осећала је велику грижу савести. Пребацивала је себи своју трезнуту сласт.

Дошао је и трећи дан, али о барону још увек ни гласа. Узнемирење Јеленке попело се до врхунца. Била је већ уверена, да је барон сазнао све, и да још никада неће опростити. Говорио јој је то инстинкт, осећање да је заиста крива и да заслужује свирепу казну. Али сналожај казни, какву је искусила, заиста се није никада надала.

★

Трећ четвртог дана пред вече пред Катаринином кућом стадоше баронове кочије у четвороприпрегу.

Небо је било натуштено и облачно, а ромињала је ситна киша. Ветар је фијукао. Улица пуста. Нигде никога. Први сумрак пушта се из расплаканог неба. Фењерије пале прве фењере. Пред кућом реку коњи са којих се диже знојна пара. Право расплакано пролеће.

Када чу топот коњских копита и клопарање кочија, Јеленка сва претрну. Одмах је осетила да је то барон. У пр ви мах науми да скочи и да му отвори врата, али се предоми-сли. У магновењу учини јој се да ће бити много боље ако се начини болесном. Иако је ћут, рачунала је она, кад је био болесну опростиће јој и стишати свој гнев

— Катарина, то је сигурно барон! Молим те, отвори му! — обрати се она пригушеним гласом рођаци. — И реци му, ако те упита шта радим, да сам болесна. Ако зажели, пусти га код мене.

Катарина само потврди главом и оде да отвори врата на којима се чула лупа. Иако је знала ко је иза њих, она гласно упита:

— Ко је?

— Ја сам, барон X! Отворите, молим!

— Одмах, — рече Катарина и повуче резу на вратима.

★

Намргођен, нешто бледа лица, барон ступи у собу. Учини се Катарини као да је и он боловао. Чисто се некако издужио. Очи му упале, а усне суве и испуцале.

— Шта је то с вама, господине барон? — пристворно љубазно упита га Катарина.

А он само лутито одмахну руком. И, не одговоривши на питање, он је пресече.

— Ман'те се тога! Нисам ја у питању... Него реците ми где је Јеленка?

Ушланн се Катарина његовог потмулог гласа, који као да је испод земље долазио, но ипак се реши да га на неки начин умири. Као да је досећала неко зло.

— Па зар не знате? Ено је, господине барене, лежи већ скоро четири дана!

Он се мало гневно, као с гнушањем насмеја.

— Овде лежи? Чудновато! А ја сам већ мислио да је код свога новог љубавника!

Трже се Катарина.

— Ама, шта ви то говорите, господине? Шта ви мислите о Јеленки. Није она...

Али не довршн.

Барон је доста грубо одгурнуо ну и с треском отворн врата спаваће собе. Тамо, на миндерлуку, у полутами, лежала је Јеленка покривена до грла. Кад угледа барона она се на њега заносно и бодно у нести мах осмехну, а затим пружи према њему руке са обнаженим мишицама.

— Мили мој, јеси ли дошао, — прошапута она трудећи се да украти његов поглед и види његово расположење.

Али он је само љутито пресече.

— Остани се пренемагала, Јеленка. Него, зар ниси код свог новог љубавника?!

Нека ледена језа прође Јеленкиним телом. „Значи, он зна све! Пропала сам! Шта ли ће се тек догодити?"

Ипак, инстинктивно се брањла:

— Ја тебе разумем, драги! Шта треба да значе та твоја сумњичења?

Барон се опет иронично насмеја:

— Шта има да значи, Јеленка? Хоћеш ли доказе?

Она га погледа са неверицом, али ипак жељна да се оправда:

— Свакако да желим!

— Онда се спреми и пођи самном! И то одмах! — готово нареди барон.

— А зашто? Где? — упита она дрхтавим гласом.

— Ако немаш поверења у мене, онда немој ићи! Али, ако желиш да ти пружим доказе, и ти да се оправдаш онда ходе самном!

★

Неки облак сумње и страха прелете Јеленки кроз главу. Није знала на шта да се одлучи. Ипак, неки одговор морала му је дати. Осећала се сувише кривом да би могла да одбије његов предлог, али бунило је што је у његовим очима јасно читала толико мржње и одлучности да јој је то ледило крв у жилама. Међутим, све је то трајало само тренутак, па затим опет њена бујна крв и смелост, којом се одувек одликовала, васкрсоше.

Прикосним и самопоузданим погледом она га одмери:

— Добро... кад ти то желиш!... Само ти унапред кажем да нећу трпети никаква насиља!

Бледа, доста уморан, барон јој, одмеравајући сваку реч, одговори:

— Мислим да ти је моја племићска реч довољна!

— Довољна! — одговори Јеленка и оде у другу собу да се пресвуче.

★

У собн је сачека Катарина. Као да је прислушкивала цело објашњење, она брижним погледом погледа Јеленку. Тај поглед је одавао страх од нечега што је неизбежно.

— Јеленка, шта се то догодило?

Јеленка се намршти:

— Шта се догодило? Ништа! Просто, господин барон је љубоморан!

Катарина сумњиво заврте главом.

— Богами, чувај се. Није то добро! Не познајеш ти њега!

Али Јеленка се прнсилно насмејала:

— Море, лако ћу ја са њим! Мало више љубави и лажи — и љубомора ће бити излечена!

Напољу су чекала кола, рапавли упрегнути пунокрвни вранци. Барон је био нестрпљив.

— Но, јеси ли већ готова? — упита он Јеленку кад се појавила обучена.

— Јесам!

— Онда хајдемо!

Пођоше. Испрати их брижан поглед Катринин.

★

Сутрадан, после оне луде ноћи оргијања какво се давно није запамтило у дворцу, барон се пробудио доста касно. Скоро у подне. У куhи је било све мирно.

(Наставиће се)

ВРЕМЕ

РЕДАКЦИЈА И АДМИНИСТРАЦИЈА ПОЕНКАРЕОВА 4

ТЕЛЕФОНИ:
Централа: 24-001, 24-002, 24-003
Огласи: 24-004
Стенографи: 24-006
Огласи и ноћна веза: 24-008

ПРЕТПЛАТА:
Југославија 20 дин. иностранство 50 дин.

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА:
1 см на 1 ст. 15 дин. у тексту 30 дин.

ЧЕКОВНИ РАЧУН БР. 82.204
РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЋАЈУ

РАДИО

Радио занимљивости

РАДИО ВЕЗА ПИКАР—АЈНШТАЈН

Ова два истражавања позната целом свету спремају се за ноће подзиме. За Пикарена немања у стратосферу знано, али сала се г. Ајнштајн спрема да иде у дубину земље. Према његовој замисли изградићу се једна специјална апарат, помоћу кога ће се моћи спустити у дубину земљине кутле до 1000 метара, и то исход морског дна. То ће бити нека врста батисфере коју бисмо ми звали. Ко ће остаити у описаљу апарату за бушење. Ајнштајн не покушати да исход моја одрасла божичну звезду са бродом који ће му при овом експерименту помагати. Дом пријатељ ће брат г. Пикара, који се због болести неће моћи пећи. Поштости у стратосферу и покушати да отуда стуиш у нову помоћу радиа са г. Ајнштајном.

Поред научног значаја овај експеримент има доста сензационалног у себи, па ће све америчке радио станице вршити репортаже са овог експеримента. Г. Пикар и г. Ајнштајн ће слушкивања непосредно причати о својим утисцима са висина и дубина нашега света. Експеримент ће се поновити са више тачака земљине кугле, да би се добили потребни подаци за научна истраживања. Она вест је побудила велико интересовање америчког радио слушалаца, па се са много задовољством својим прилозима повећано обезбеде научницима средства за високо извођење.

★

Данашњи програм

ЈУТАРЊИ ПРОГРАМ

6.45 Марш — Гимнастика — Вести — Музика са плоча — Шта ћемо данас кувати до 7.35

ПРЕПОДНЕВНИ ПРОГРАМ

9.00 Преподне службе Божје
11.50 Званични извештаји о водостаљу (француски, немачки) Званични извештај о водостању (српски)
11.58 Тачно време
12.00 Звоник са Опленца
Затим: Симфониски концерт (плочеи)
12.35 Рекламе
Затим: Настављак симфониског концерта (плоче)
13.00 Радио дневник
13.10 Румунске песме. Пева г. Мадрицкус Вечеслава
13.40 Вести — Берзанска курсеви до 14.05

ПОПОДНЕВНИ И ВЕЧЕРЊИ ПРОГРАМ

16.45 Читање
17.05 Народне песме. Пева Ода Зорка Катинска уз пратњу Народног радио оркестра
17.35 Забавни концерт Великог радио оркестра, дирнгент г. Сенковски
18.45 Вагнер: Радиско здато, фантазије (плоче)
18.50 Моцарт: Дворски квартет (изв. Загребачка гудачки квартет)
19.15 Радио дневник
19.30 НАЦИОНАЛНИ ЧАС:
Културни преглед
19.50 Дневна репортажа
20.00 Народне песме. Пева г. Станојло Јанковић уз пратњу Народног радио оркестра
20.30 19 Камерни ушки концерт
21.50 Песнкало: II чин опере „Бајадо" (изв. солисти, хор и оркестар Миланске Скале, дирнгент Сабајно (плоче)
22.00 Тачно време — Вести
22.15 Клавирски концерт гиа Татјане Картељ до 22.45

КРАТКОТАЛАСНА СТАНИЦА

7.00 Дрвална хнмна
Прве вести
7.15 Јутарњи концерт — плоче
8.00 Дневне, спортске и друштвене вести
8.15 Музика са плоча
8.15 Вести и коментари најпе штампе на француском
Дрвална химна
15.55 Дрвална химна
Радно дневник
15.10 Концерт
13.40 Марк Антоније де доминес — Рабљани — мученик мисли и вере — др. Дубо Перковић, публицнста
14.00 Вера
14.00 Музика са плоча
14.10 Вести
Дрвална химна
18.00 Дрвална химна
Краткне вести
18.05 Крез књиге и часописе
18.15 Музика за игру
18.30 Вести на мађарском
18.45 Вести на италијанском
19.00 Предавање од 13.40 на италијанском
19.15 Предавање од 13.40 на грчком
19.30 Актуелни час
19.50 Музика са плоча
20.00 Балканска радно дневник:
Вести на грчком (20.00), турском (20.15) и арбанском (20.30)
20.45 Вести на француском
21.00 Вести
21.15 Вести на немачком
21.30 Вокални концерт југословенских народних песама г. Раше Радосављевића
22.00 Вести на енглеском
22.18 Вечерашње нова — културна репортажа
23.00 Последње вести
Дрвална химна

★

ИНОСТРАНЕ СТАНИЦЕ

18 Дрезден (1500) концерт са одабраних грамофонских плоча, Берлин-Шарлотенбург (559) лака оркестарска музика, Беч (506) прамсл музика, Будимпешта (550) пренос циганске музике.

19 Регионал (242) разноврсна музика, Бреслау (315) концерт на виолини и клавиру, Каунас (1935) концерт са одабраних грамофонских плоча.

20 Варшава (1539) концерт великог радио оркестра, Варшава (1539) шарено музичко вече, Стокхолм (322) народне песме и игре, Прага (1800) музика за игру и забаву.

21 Берлин (356) музика за игру и забаву, Бреслау (315) концерт великог радио оркестра (420) лака музика, концерт Хиндемузма I (391) лака оркестарска музика.

22 Радио Паги (1648) концерт за виолину и клавнр, Беч (506) лака оркестарска музика, Берлин (356) концерт са одабраних грамофонских плоча.

23 Дрезден (1500) концерт великог радио оркестра, Каунас (1935) шарено музичко вече, Беч (506) концерт на виолини, Берлин-Шарлотенбург (539) музика за игру и забаву.

ИГРЕ И ЛИСТОВИ

КОМЕНТАР ЗАКОНА О ИЗВРШЕЊУ И ОБЕЗБЕЂЕЊУ

Изашла је из штампе друга књига (свеска 4) Коментара Закона о извршењу и обезбеђењу, који су написали и редиговали др. Иво Матијашић, председник Окружног привредног правобранилаштва и др. Фердо Чилнпнић, председник Окружног суда.

Књига је интересантна за свакога, предузећа, трговце, као и за адвокате и друштве канцеларије. Издање штампарије „Светлост" Београд, Краљице Наталије 88.

ГЛАСНИК ЈУГОСЛОВЕНСКОГ ПРОФЕСОРСКОГ ДРУШТВА, посвећен Вуку, донеси у свом двоброју (децембар—јануар) врло интересантне прилоге одличних познавалаца Вука Караџића: Кецмановић (Синиша Вуков прослав), Никола Т. Петровић (Вуково живот, рад и значај), М. Вудинар (Вуков Требињи), др. Радосављ П. Марковић Вук Караџић и страиске књижевних школа у Србији), Слободан Јовановић (Вук као слакар историских личности), Јован Радуловић (Народно предање Хајдучкоме и неким Вуковим песмама и његов утицај на мостарски књижевни покрет), Јапа Продановић (Вук Караџић као критичар и полемичар), Борђе Костић (Принципи Вукове правописне реформе), др. Слободан Поповић (Вукова енергија младог Вука Караџића), др. Јован Богићевић (Вук и Немци), др. Милош Московљевић (Вук Караџић као граматичар и дијалектолог), Драг. Костић (Улога Вука Караџића у стварању књижевног језика пашег), В. Бурић (Вук као стеиограф). У овом броју налазе се и прилози В. Томића, С. В. Простановића, П. Окука, Сафета Бурине, др. Драгомира Марића, др. Јова Тошковића, др. Антона Свердлова, Сп. Васиљева. Поред ових прилога следују редовне белешке и информације.

ГЛАСНИК РЕЗЕРВНИХ ОФИЦИРА И РАТНИКА за месец јануар изашао је из штампе са прилозима Милана С. Недића, др. М. Залића, В. Ј. Продановића, Душана Аксентијевића, Владимира Бабића.

СТРУЧНИ ЧАСОПИС „ТЕХНИЧАР", који издаје Друштво српске техничке школе у Београду, донеси у своме фебруарском броју чланке и расправе од г. г. инж. Душана Витасија: Искоришћавање топлоте сагорелих гасова и воде из гасних или Дизелових мотора; Б. Паунковић, уч. Ш: Претеча београдског гас-ног пристаништа; Б. Поповић, уч. МІ: Техника летења једрилицом; Р. Ростовљева: 82-годишњица Весеверске крунице; Ш. Чустовића, зам. учит.: Методе рада у школским радионицама; Д. Турина, стр. учит.: Завршни радови на металним радионицама; Д.

★

ИЗАШЛА ЈЕ из штампе књига проф. Стј. Пшната: „Сељачке господарске задруге и агарно-социјалне реформе", у којој се лако разумљиво и систематски расправља питање побољшања господарског стања сељака путем задругарства. У књизи се приказују сељачке-ове аграрне циљеве задругарства као и средстава за постизање тих циљева, и организација помоћне задруге и начнн сеља задругарског производног система. Уз прегледни преказ сељачког задругарства Данске, Бугарске и особито Чехословачке, ту су и кратки прикази аграрног земљорадничког и словенског земљишног задругарства. Али нарочито исцрпно приказано је хрватско сељачко задругарство до појединим задружним савезима, а рад и значење „Господарске Слоге". Она књига је неопходно је потребна сваком сељаку задругару, али и сваком посељаку, кога занимају наша економска питања. У књизи је речено све, што је важно за потпуно разумевање савременог сељачког господарског задругарства. Књига је већ спремна и може се добити од њу за 30 динара. Адреса: Проф. Стјепан Пирнат, Загреб (Крешимирова 25/II).

★

УЏБЕНИК ШАХА. — Написао Огњен Недељковић. Са предговором С. Д. Тодоровића. — Књига је илустрована са више портрета слав них шахиста. Обухвата 182 стране. Цена је 30. На продају у књижари С. В. Цвијановића, Београд (Палата Академије наука).

★

ВУКОВА ПРЕПИСКА. — За штампу припрему Љубомир Стојановић. Седам књижних свезака од 900 страна свака. Прва и друга свеска врло ретке. Цена дин. 750. Књ жара С. В. Цвијановића, Београд (палата Академије наука).

★

ГЛАСНИК САВЕЗА ТРЕЗВЕНЕ МЛАДЕЖИ, број 4, изашао је из штампе са прилозима Б. Ж. Босенина, Е. Л. Трансов, З. Павића, С. Јовановића, М. Петровића. Добија се преко Савеза трезвене младежи, Крунска 31/II.

★

ГЛАСНИК ИСЛАМСКЕ ВЕРСКЕ ЗАЈЕДНИЦЕ за фебруар месец донео је прилоге Добрача Касима (Курбан-Бајрам), Мухамеда Туфо (Темеља хадиске науке), Мухамеда Кантарџића (Употреба вазиза) и Хасана Наметака (Хаџиска дова у Мостару).

НОРОДИЦА ТАРАНА

УДЕСНО СТВАР

(Текст у Обрадовом Времену)

Улоїа војске у Пољској

(Од нашег сталног дописника)

Варшава, фебруара. — У циркулару, којим је г. Рић-Смигла проглашен за другу личност у држави, наведено је, да је Пилсудски наименовао г. Рић-Смигла за „првог браниоца отаџбине". То је значило, да су његове прве и главне бриге биле да буду посвећене земаљској одбрани и војсци. Истичући ове бриге значило је, уствари, старање о оној страни живота земље, која је била главна основа Пилсудскове Пољске.

Није нам непознат савет по коме је добро веровати, да се познају ствари у животу, али по коме је опасно давати важне дефиниције. Иако се њеном — на основу својих утисака о данашњој Пољској — упућивати у тако смеле дефиниције, као што је она Аиријн Бордон, по којој се „над целом Пољском налази осећај пријатни мирис беле каше", и сам себи допуштамо слободу да кажемо: имамо осећање да хроз Пољску проведена један војнички дух. Овим нећемо да тврдимо да Пољаци само о томе мисле и зато радо речено и Немцима т. ј. да кад нису обучени у униформу, о себији се ино да су пуни", нити да је Пољска милитаристичка држава. Али нећемо тврдити, да Пољаци по трофеном духу и по витешкој традицији, више но остали свету своју војску, нису радо и поносно њену униформу и свесни су улоге и значаја војске за обнову Пољске и очување толико жељене и тако скупо плаћене слободе. Тврдимо тиме, да војска у Пољској, с обзиром на изузетне прилике и општи положај, имала много ширу задаћу, него што је она која се састоји само у чувању досадашњих граница, односно спуштеног и државног поретка.

Војска у Пољској, пошто се све до 1921 борила за слободу и утврђење граница, имала је, најпре, да собом амалгамише три разна менталитета Пољака, створена под трима различитим државним владавинама, као што су се упоредо вршили и још увек врше напори од стране државе, да и другим путевима и средствима уклони постојеће дубоке културне, економске и привредне разлике између та три различита типа једног истог народа. Војска, даље, у својим редовима ствара оног „новог пољског грађанина", који је био идеал Пилсудског и чијег стварања се нада и г. Рић-Смигли. Исто тако војска је имала да придобије за државу и учини лојалним и одданим грађанима и припаднике националних мањина (којих има 30-35, према томе знатном броју). Учињене, и да тиме доприносе да се тако озбиљни проблем мањина што више убрзају и поступно реше, без потреса за државу и њено јединство.

Војницима је, даље, било поверено, да воде прву реч у патриотском, културном и социјалном удруживању и организацијама, као што су они организатори и вође спортских и витешких покрета и целокупног физичког васпитања народа. Њима су ући веранди и они заузимају најпре положаје у држави: генерали је председник владе пуковник је министар иностраних дела, а генерали и пуковници налазе се на челу војводстава, других ресорних као и појединих највиших државних установа. Војници су, такође, на челу појединих општина; они воде редакције режимских листова и новинарских агенција (пуковник г. Сосновски, доскашњи командант дивизије у Вилни. Међутим, нарочито треба навести и подпуковнике, да сви они примери о најширем удеху војника у свеукупном животу Пољске, не значе, да се војска као установа систематски увлачи у политику. Гледишта и мисре г. Рић-Смиглија у томе правцу виде се из његових следећих речи: „НЕ ЖЕЛИМ ДА ВОЈСКА ВОДИ ПОЛИТИКУ".

Са таквим схватањем, г. Рић-Смигли сад се посветио раду на утврђењу војске и земаљске одбране уопште. О томе шта се све чини и постиже у овом правцу, немам мало се зна, јер је овде постало скоро традиција, да се о војним стварима, уопште не говори и не пише. Тако је из предлога буџета за 1938/39 и његове дискусије у финансијском одбору Сејма сазнало само то, да буџет за војску и земаљску одбрану износи 800 милиона злота, т. ј. да је већ за 37 милиона од прошлогодишњег, што претстављ трећину целокупног буџета (2444 милиона злота), и да овоме треба додати суму од 40 милиона, колико железнице „дугују" војсци на потребе. По нашим другим обавештењима, тој суми од 240 милиона злота треба додати и трошкове за нову буџетску годину има да износе 275 милиона (наименовано: нарочито довршење стратегијске пруге од Горње Шлезије до Гдиње), као и око 100 милиона појединих фондова, што износи преко 1,200 милиона злота, односно око 11 милијарди динара.

Благовремени увођење средстава и напорима, за последње три године остварен је велики напредак у погледу опреме и снабдевања војске, нарочито њене моторизације што се јасно запажа на свечаним и генералним дефилеима и на последњем дефилеу поводом лоскавог поклоника. Што тешко видни резултати остварени су за то време и у погледу стварања спасоносне свести присутности (подигнутог, у гломазном, у телесном „троуглу безбедности", удаљењем и од руске и од немачке границе) тако да, по једној најскорије мероданој изјави, већина трима те индустрије омогућује је не само артиљерију земље, него и извоз ратног материјала.

Уопште узевши, несумњиво да је тешко писање овог пољског листа који је тврдио да је пољско војска и после Пилсудскове смрти, благодарећи наследнику г. Рић-Смиглија, продужила да јача не из године у годину, већ из месеца у месец, него — из дана у дан.

А. Б.

ХОЛАНДИЈА И ПРИЗНАЊЕ АНЕКСИЈЕ АБИСИНИЈЕ

Хаг, 14 фебруара. — Пресбиро холандске владе објављује да ће дипломатски одношаји између Италије и Холандије убрзо бити потпуно нормализовани.

Нови холандски посланик у Риму г. Хубрехт отпутоваће на своје ново место још у току овога месеца и тако се сазнаје његова акредитивна писма биће упућена Њ. В. Краљу и Цару Виктору Емануелу.

(Радио)

Да ли постоје несугласице у енглеској влади у погледу спољне политике

Лондон, 14 фебруара. — Сви листови баве се гласовима, који су крајем прошле недеље кружили, а према којима је дошло до озбиљног размимоилажења у гледиштима између британског премијера г. Чемберлена и министра иностраних послова г. Идна. Према овим гласовима до размимоилажења је дошло у погледу правца, који британска спољна политика треба да узме а нарочито о корисности настављања разговора између Италије и Енглеске, као и о евентуалној могућности споразума између ове две земље.

Штампа је врло јасно подељена у вези с тим. С једне стране конзервативни листови уједињују своје напоре са штампом лепиџе да демантују те гласове и изражавају своје велико чуђење. С друге стране екстремни конзервативни листови, као „Дејли Мел", инсистирају на тој вести. „Дејли Телеграф Енд Морнинг Пост" пише у своме уводнику:

„Г. Идн — то треба знати — не говори само о своје име, него и у име министра претседника. Небављено су кружили гласови о озбиљним размимоилажењима међу њих двојице о питању политике. Задовољни смо што можемо да изјавимо да су ови гласови поттуно без основа. Г. Чемберлен и г. Идн радили су заједно у духу тесне сарадње и поверења које имају један у другога".

„Њус Кроникл" дементира те гласове на основу изјаве „једне надлежне личности".

С друге стране „Дејли Мел" у вести о „плану за реконструкцију владе", коју даје његов политички уредник, пошто је прошле суботе јавио да претстоји оставак г. Идна са положаја министра иностраних послова, пише даље:

Затим је претседник саопштио да и ове године југословенска колонија из Руске области приређује августа месеца излет посебним возом за Југославију. За тај излет у Југославију стигле су већ многобројне пријаве и из немачких крајева. **(ДНБ)**

УСПЕЛИ КОНЦЕРТ „ЛИСИНСКОГ" У БУДИМПЕШТИ

Будимпешта, 14 фебруара. — Синоћ је певачко друштво „Лисински" из Загреба дало у Будимпешти велики концерт који је у сваком погледу одличан успео. Концерт је приређен у великој дворани Музичке академије. Као је сва пештанска штампа гостовање једног од најпознатијих југословенских певачких хорова, показивала живо интересовање, одзив публике био је изванредан, одзив публике био је изванредан. Извођење „Лисинског" публика је примала са правим и искреним одушевљењем и певачи су после тога били бурно аклимирани.

Познати мађарски композитори и музички стручњаци г. Кодаљ и г. Бартон, који су такође били присутни концерту, изразили су се најповољније о високом уметничком нивоу „Лисинског".

Концерту је поред званичних мађарских претставника, присуствовало особље југословенског краљевског посланства са саветником г. Стевановићем на челу. Југословенска колонија и остала многобројна публика, тако да је дворана Музичке академије која прима до 1,200 особа била заиста до последњег места.

После концерта, Краљевски посланик г. др. Вучетић, који обог дворске жалости није могао присуствовати концерту, дао је банкет за чланове „Лисинског" на којем се, у најбољем расположењу остало до ујутру.

Вечерас „Лисински" напушта Будимпешту и одатле се, после свог великог музичког успеха у Загреб.

Споразум Рајха и Аустрије

(Наставак са прве стране)

Сем тога дозвоље се да је постигнут споразум у Берхтесгадену у погледу националсоцијалистичког питања у Аустрији, док се Немачка обавезала да никако не помаже илегалну акцију тајних националсоцијалиста у Аустрији и да онемогући све њихове акције. Изгледа да је аустријска влада пристала да да легалним германофилима тј. националсоцијалистима блаже врсте једам исти положај као што га имају монархисти у Патриотском фронту. Изгледа, такође, да је било говора у Берхтесгадену и о монархистичком питању и да је г. Шушниг могао да да уверене међународним личностима да то питање није актуелно у Аустрији.

Цео Беч је пун очекивања шта ће донети нови споразум и може се рећи да је опште расположење у Бечу веома радосно и да сви осећају задовољство и уверење да ће бити осигурана за неко време мир и спокојство у Аустрији.

Остаје да се види да ли ће овај споразум, као и сви раније јасније о томе одлуку. Анкетна комисија за цивилну авијацију, објавила „Дејли Мел", ускоро ће објавити свој извештај и препоручиће измену осталог, образовање положаја министра за цивилну авијацију. У вези с тим, бесумње уследиће промене министара.

„Реконструкција владе постала је могућа пошто је дошло до размимоилажење, које основно постоји међу министрима у погледу спољне политике, достигло највећи степен." **(Авас)**

15-ГОДИШЊИЦА ЈУГОСЛОВЕНСКОГ НАЦИОНАЛНОГ УДРУЖЕЊА У ЕСЕНУ

Берлин, 14 фебруара. — У Есен-Стопенбергу прослављена је ових 15-годишњица Југословенског националног удружења.

У исто време одржаин је и главна скупштина друштва под претседништвом г. Павла Болка. У прослави су учествовала многобројна југословенска друштва из Вестфалске индустријске области као и многи немачки пријатељи.

Претседник г. Болка дао је извештај о раду југословенске колоније у прошлој години. Нагласио је да су резултати посете претседника југословенске владе г. др. Милана Стојадиновића Рурској области доказали да југословенски национални савез друштава, који ради већ скоро 20 година, иде правим путем. Сматрајући себи у задатак појачање југословенско-немачког пријатељства. Савез ће и убудуће овим смагама радити на томе циљу.

Затим је претседник саопштио да и ове године југословенска колонија из Руске области приређује августа месеца излет посебним возом за Југославију. За тај излет у Југославију стигле су већ многобројне пријаве и из немачких крајева. **(ДНБ)**

ЗБОГ БУРЕ ОБУСТАВЉЕН ПОМОРСКИ САОБРАЋАЈ ИЗМЕЂУ ЕНГЛЕСКЕ И ФРАНЦУСКЕ

Денкерк, 14 фебруара. — Невреме које бесни већ два дана на обалама Северног Мора и у Каналу Ла Манш, погоршало се у току ноћи и претворило у праву оркан. У току последња 24 часа било је немогуће да ма који брод крене из лука, те је обустављен саобраћај паробродима између Фолкестона и Денкерка.

Таласи ударају бесно о лукобране и постоји бојазан да ће стари лукобран бити разнет од таласа. Рибари који станују до самог светионика морали су у току ноћи евакуисати своје куће. На плажи код Мало ле Бен таласи су уништили преко стотину киоска и велики број чамаца. На казину разбијени су сви прозори. Штета коју су таласи начинили у околини Денкерка врло је велика. **(Авас)**

вршен један период затегнутости између Аустрије и Немачке узајамним поштупањем и споразумима из којих обе стране не могу имати само користи и задовољство. **САМСОНОВА**

Како гледа Берлин?

(Од нашег сталног дописника)

Берлин, 14 фебруара. (Телефонски извештај). — Последњи догађаји у Немачкој изазавали су праву узбуну у свету. И посета аустријског канцелара г. Хитлеру, изазваће, свакако, сензационалне вести. Међутим, у Берлину је посета г. Шушнига код г. Хитлера примљена врло мирно.

На ул[illegible] поздрављају вест, да је до посете г. др. Шушнига, код г. Хитлера, дошло иницијативом са немачке стране. Али то је тачно само са формалног гледишта. Уствари, до посете г. др. Шушнига у Берхтесгадену дошло је по потреби аустријског канцелара и у корист аустријског канцелара. Техничку, ову посету организовао је у последњем тренутку, кад је већ био смењен, г. фон Папен. Ово је један од последњих успеха г. фон Папена у Бечу, успех политике концилијантности према Бечу.

Г. фон Папен ће остати још неко време крај г. др. Шушнига, али ће после добити неко ново место. Последње информације гласе: Токио.

Већ од дужег времена у Берлину сматрају, да је ситуација г. др. Шушнига погоршана и да се г. др. Шушниг налази у опасности, да га једна клика притесни. Неке европске државе имају своје генералске, друге пуковничке групе, — Беч има своју групу бискупа, на челу са кардиналом Иницером. Међутим, није кардинал Иницер онај који притискује г. др. Шушнига, него г. Шмид, претседник општине.

У сваком случају г. др. Шушниг је после 4 фебруара желео и сам да разговара са Рајхом. Берлин није био увек одушевљен г. др. Шушнигом, нарочито не његовим плановима, који не личе на Бојић. Иван, у Берлину се сматра, да је г. др. Шушниг добар Немац и да, на крају краја, води политику у корист немачког народа.

Посету код г. Хитлера треба сматрати као жељу Берлина, да г. др. Шушниг сада помогне. Г. др. Шушниг је још далеко бољи, него остали у Бечу.

И сам г. др. Шушниг је морао да увиди, да сви путеви воде у Берхтесгаден.

Г. др. Шушниг је у последње време доживео горка разочарења. Г. фон Папен му је остао последња нада. Зар је могао сачекати, да и фон Папен оде из Беча и да му дође нови немачки посланик, националсоцијалиста?

Занимљиво је, да француска штампа делимично признаје, да о Шушниговом путу Француска чак није била довољно обавештена.

Г. др. Шушниг је почео да разговара са г. Хитлером у суботу ујутру око 10 часова. Цело пре подне разговарали су у четири ока. За време ручка и после ручка, разговору су присуствовали аустријски државни потсекретар г. Шмит, затим фон Рибентроп и фон Папен.

Шеф аустријског Пресбироа, пуковник г. Адам, дао је у Бечу после подне, у 3 часа, страним новинарима, изјаву, да је посета г. др. Шушнига обичан акт куртоазије и да је г. др. Шушниг већ на путу за Аустрију. Ваш дописник мисли да је тврди, да г. Адам није знао, да се г. др. Шушниг у том тренутку још налазио код г. Хитлера, са којим су разговори трајали до 6 часова увече. **Дакле, цео дан је трајала куртоазија.**

О разговорима г. г. Шушниг—Хитлер у Берлину се, разуме се, за сада не дају никаква обавештења. Можда ће пре проговорити у Бечу. У Берлину није дат ни коминике. Г. Хитлер ће о тим разговорима обавестити свет, тек на седници Рајхстага 20 фебруара.

Страна штампа доноси мноштво и фантастичне вести о овоме састанку, али у ствари, ситуација нема. У круговима аустријских националсоцијалиста у Берлину зна се, да г. др. Шушниг није успео да добије оно, што је тражио, а то је — обустављање националсоцијалистичког рада у Аустрији.

С друге стране, све вести о неком упаду трупа из Немачке у Аустрију, који се тобоже

Букурешт демантује вести о оставци владе

Беч, 14 фебруара. — Према једној Рајтеровој вести из Букурешта, румунска влада поднела је оставку.

Нову владу образоваће г. Татареску. **(Авас)**

ДЕМАНТИ

Букурешт, 14 фебруара. — Један чиновник министарства иностраних послова изјавио је дописнику Рајтера у Букурешту да је вест о тобожњој оставци румунске владе без икакве основа. **(Авас)**

ОСНОВНЕ ЛИНИЈЕ БУДУЋЕГ РУМУНСКОГ УСТАВА ПРЕДВИЂАЈУ ЗНАТНО ПРОШИРЕЊЕ КРАЉЕВСКИХ ПРЕРОГАТИВА

Букурешт, 14 фебруара. — У среду ће бити образован крунски савет, који ће имати за дужност да редигује нацрт новог румунског устава. У тај савет ући ће бивши претседници влада и садашњи министри. Претседаваће му Краљ.

Професор букурештанског универзитета г. Инигриа, познати ауторитет за уставно право, ослањаће се да проучи базе новог уставног нацрта и да своје мишљење достави Крунском савету. Базе новог устава по свој прилици биће ове:

1) Суверенове функције биће уствари активан, одлучан и несумњив чинилац румунског државног живота.

2) Парламент ће бити корпоративан, састављен од сенатa, с тим да један број сенатора именује Краљ а други да бирају легално ибрзовани органи, **и скупштине изабране на бази пропорционалног претставништва, тојест једна трећина биће састављена од претставника привреде, једна од претставника привреде, а једна од претставника интелектуалних професија.**

3) Министри ће бити одговорни и Краљу и парламенту.

4) Локалне управе састојаће се из власти постављене од централне владе и претставника изабраних по професијама.

Назад, приступиће се ревизији односа између два претставништва дома, између извршне и законодавне власти и између шефа државе и парламента. **(Стефани)**

МИР И РЕД У РУМУНИЈИ

Букурешт, 14 фебруара. (Телефонски извештај). — Сви листови подвлаче да у целој Румунији сруда влада мир и ред и да нитде није дошло до какког нереда откада је образована нова влада Патријарха Мирона. Откада је аутономија Универзитета спасена ван сваке сумње универзитетске зграде су под надзором власти које ће онемогућити сваки покушај да се изазове неред. Исто тако ће остада и судске зграде, где су се у последње време дешавали скандали, бити стално под надзором полицијских власти.

(Тел. отп.)

НЕВРЕМЕ У СЕВЕРНОЈ АМЕРИЦИ

Њујорк, 14 фебруара. — У току прошле ноћи дошло је до страховитог невремена на обалама Тихог Океана. Невреме је изазвало велике кише у северном делу Калифорније. У вези с тим јављају о све већим поплавама у тим крајевима. До сада је поплављено преко 25.000 акри земље. Близу Мадере евакуисано је преко 1000 лица која су остала без крова. Још се не може проценити штета настала од поплаве.

Ово невреме траје већ 18 дана. Поплаве су приморале становништво из Јужног дела с. д. Мичитен да напусти своје домове. **(Радио)**

У ЈЕКУ ИЗБОРНЕ БОРБЕ

За сваки бугарски срез јавило се по 10 посланичких кандидата

(Од нашег сталног дописника)

Софија, 14 фебруара. — Данас је био последњи рок достављања кандидатура и у другим двема областима: плевенској и бургаској. Према извршеној подели изборних јединица, плевенска област бира 26 народних посланика, а бургаска 15. До синоћ су у плевенској области поставиле своје кандидатуре 256 кандидата, а у бургаској 114. Укупан број кандидата за ових 83 изборних јединица у шуменској, старозагорској, плевенској и бургаској области износи 793. Између ових 793 кандидата налази се велики број бивших министара, народних посланика и других истакнутих политичара, припадника бивших политичких партија, али има и велики број бивших среских начелника, претседника општина, пољопривредних референата, задругара, пензионисаних учитеља, резервних официра, међу којима и велики број резервних генерала, општинских делонођа, занатлија, трговаца, лекара, адвоката, пензионера и др. Овај велики прилив локалних кандидата унео је приличну пометњу у врховима бивших партијских штабова, јер су тиме њихове шансе максимално смањене.

Као што је познато, према прописима новог изборног закона, надлежни суд је дужан да путем оглашавања ствари до знања свим бирачима имена кандидата, који су поставили своје кандидатуре у датичном срезу, па ако ко од бирача има шта против, има то да пријави писмено среском суду у року од недељу дана. Тиме ност оних својих привредника бирачи не могу да доказују изјавама земљачким документима. То је дужан да учини сам кандидат. Т.ј. кад му срески суд саопшти примедбе бирача, кандидат треба у року од 24 часа да приложи потребна документа, ради побијања навода бирача. У противном, његова кандидатура отпада и истом се неће допустити да учествује у изборима. Овај рок за прве дане обилази, шуменски и старозагорски истек је данас у 18 часова. Према томе, изборне агитације у шуменској и старозагорској области почеће тек 20 ом месеца, кад се извршне све формалности, о којима смо јавили.

У осталим областима, изборна борба се развија прилично нормално. Још се не зна тачан број кандидата за све области, јер још многи кандидати шаљу постанили значно своје кандидатуре, али се претпоставља, да ће се њихов број кретати између 1.500 до 2.000.

Т.ј. за ових 160 мандата — колико се бира народних посланика, такмичиће се за сваки мандат најмање по 10 кандидата.

Према подацима Министарства унутрашњих дела на претстојећим законодавним изборима ће учествовати око 2,500.00 бирача од којих 1,500.000 мушких и 1,000.000 женских.

УЧЕШЋЕ ЖЕНА У АГИТАЦИЈИ

Поред заинтересованих кандидата, живу делатност у изборној агитацији узимају и професионална организације, као и Савези женских друштава. Ове последње, организују велики број предизборних конференција и зборова. Прин председништво збор Женског савеза одржао је јуче пре подне. Председник Савеза, госпођа Димитрана Ивапова. Њен говор преношен је преко радио-Софија. Осим јавних зборова и конференција, Женски савез је организовао појединачну агитацију у свима местима. У својим изборним агитацијама, Женски савез се држи неутрално према личностима кандидата, већ апелују на жене, да учествују у изборима што активније.

Осим Женског савеза, врло активно учешће узимају у изборима и занатлије, који су истакли чак и своје посебне кандидате, као и разне партиске организације.

До овога момента, влада није још одредила свој став према појединим кандидатима, али се у добро обавештеним политичким круговима говори, да ће Министарски савет, у најскоријем времену, изаћи са једним апелом на народ, да се противстави протиа кандидатура бивших партизана и да гласа за неутралне личности, т.ј. за кандидате, који не носе на својој души грехове партизанства и котеријаштва. У вези с тим, верује се да ће влада г. др. Кјосеиванова извршити у најскорије време селекцију кандидата, т.ј. одабрати за сваки срез по једног, који ће уживати њено поверење и настојаће, да исти буде изабран. Тако да ће се изборна борба водити у главном у два правца: за нови и стари дружтвени поредак; или боље речено, за и против старе партија.

СТ. СРБАКОВ

Мале вести из иностранства

★ **Париз.** — Бивши министар председник г. Фланден одржао је јуче у Бордоу, на банкету републиканско - демократских омладинских организација говор у коме је подвукао да су ленинграи радо увек хтели да смање буџет за војску. Сада су се времена изменила и данашња влада није изврпила ве них порубљена у фабрикама топова, него што је то учинила влада г. Леона Блума и садашња влада. На тај начин половај фабрика ратног материјала у Француској много је повољнији од положаја у којем се налазе остале индустрије. Г. Фланден оптужује комунисте и социјалисте да би они хтели интернационалисти и у Шпанији и у Кини, само како би могли на тај начин ратовати са г. Хитлером, г. Мусолинијем и Јапанон.

★ **Лондон.** — „Њус Кроникл" одлучио је због посебног дописника поводом перзија о тобожњим преговорима у Помераији. Посебан дописник сада је послао своје дописе у којима изјављује да је у Немачкој уопште није дошло ни до каквих преговора. Официјална пука у Столиу били су врло задовољни када им је дописник ставио питање о нејим тобожњим догађајима, који су се, према писању стране штампе, тамо догодили. Треба осим тога напоменути, каже дописник даље у своме извештају, да су односи између партијских власти и војске не само коректни, већ да се по њима може закључити да је **њихова међусобна сарадња на изванредно задовољавајућој висини.** **(ДНБ)**

Г. др. Драгутин Којић (ЈНС) изјављује да је споразум УО-СДК најтежи удар за државно јединство

и оштро критикује владу што није предузела никакве мере и што је дозволила публиковање текста споразума

У Народној скупштини јуче је настављена начелна буџетска дебата.

Пре прелаза на дневни ред претседник Скупштине г. Ћирић одговорио је на питање г. Александра Лазаревића, једног од посланика г. Љотићевог покрета.

Први преподневни говорник у начелној дебати, г. Милан Влажић, члан посланичког клуба ЈРЗ, углавном се, осврнуо на хрватско питање, апелујући на г. др. Мачека да поведе своју политику путем југословенства, попут великих Хрвата Штросмајера, Гаја и осталих.

Бивши министар г. др. Драгутин Којић, члан клуба ЈНС, у врло обимним излагањима подвргао је критици рад Краљевске владе, замеравши јој што није предузела мере против споразума УО и СДК, који је по његовој изјави, највећи удар државном и народном јединству.

Претседник Југословенског посланичког клуба, г. др. Јанко Баричевић, у двочасовном говору задржавао се на питању Конкордата и политичком раду г. др. Мачека. Устаје против сепаратистичког позива „Хрвати на окуп", који треба да изазове код Срба реакцију „Срби на окуп". А тиме би се, каже г. др. Баричевић, дало морално оправдање политици хрватског сепаратизма.

Дискусија је у подне прекинута. У поподневном наставку говорили су г. г. Шиме Кулишић, Живојин Рафајловић, Љубомир Јованчевић, Душан Иванчевић, и други. Седница је трајала до дубоко у ноћ.

Г. др. Драгутин Којић о споразуму УО са г. др. Мачеком

После г. Влажића добио је реч бивши министар г. др. Драгутин Којић. За време његовог говора у Скупштини је присутно знатно више посланика. Када је говорио о г. др. Мачеку падале су упадице и са левице од посланика, који су чланови Клуба ЈНС.

Одмах у почетку г. др. Којић изјављује да не може гласати за предложени буџет, јер је велики

— Би сте били министар 1961 године када је буџет износио 13 милијарди динара! — упаде му у реч сенатор г. Аранђеловић.

— Ја сам био министар, господине лепо, одговори г. др. Којић, када је буџет био 10 милијарди динара.

Потом г. др. Којић износи анализира политику Краљевске владе за последњу годину дана, па каже:

О споразуму УО са г. др. Мачеком

— Пошто је ранијих година признала постојање тако званог хрватског питања, са карактером националне индивидуалности, природно је да је та иста влада морала потпомагати развијање тога питања дефинитивно у форми, која му је дата тако званим споразумом Удружене опозиције од 8 октобра прошле године. И не само то, Краљевска влада је протоколу тога споразума, у режиму апсолутне спутаности јавне речи, благонаклоно, извадила руку најмирнији и најсенилнији публицистички.

Овако благонаклоно објављивање споразума дошло је као природна последица раније отступања Краљевске владе са линије чистог јединства.

Споразум којим је изражала Удружена опозиција, а који је објавила, умножила и издала о свом трошку Краљевска влада, у својој суштини, значи признање и са званичне стране постојања извесног недостатка, нецелисходности наше хрватске преговарачке, па чак и владавинског облика.

Споразум највећи и најстрашнији удар јединству

И као такав он је највећи и најстрашнији удар и рана који су, отклоно нам дође постоји, задани, уз благонаклоност и готово саучесништво Краљевске владе, стварају напори против јединства и државне егзистенције.

Ја сам сведок свих ових ствари...

— Господине министре, ви сте председник у својим изјавама, добацује са деснице г. Вранеш Тодоровић.

— То је ваша лична оцена. Али питам ја све вас како се друкчије може оценити један политички акт, који садржи тврдње да су органски закони од 1921—1931 доношени без воље народа, против Устава и да је Устав од 1931 године, који је октроисан, доношен као без моралне вредности...

— Устав доноси Краљ и набоји добијене с Јовом Здравковић, одговори г. Јован Јанковић.

— Ја не знам како ви тако лако говорите, г. др. Којић.

— Краљ и Народна скупштина!

— Како се може одговорности председника владе и министра грађанског реда и поретка тражити пред Народном скупштином, за акте извршења уставних и законских прописа, а не тражити одговорност председника владе и министра војног пред Народном скупштином, за акте извршења истих прописа, када је у питању једно исто законодавство, једна иста Народна скупштина, једна иста Краљевска влада, једна иста Круна, једна иста Династија, једно исто Уставно и законско право?

— Ја мислим да о хрватском питању, овако је г. Влажић, треба и данас говорити, јер што је ово дана мање актуелније него што је тамане било и што се се последњих месеци одигравали велики догађаји који нам ово питање налазе да а њему говорио и изнесемо своје гледиште.

Назив „хрватско питање" више не постоји

Можда је ово питање у своје време требало називати хрватским питањем, Међутим ја мислим да је ово изгубило право на то име, од када је Светозар Прибићевић, са својом Самостално демократском странком пришао Хрватској сељачкој странци. Ја мислим да је то питање партиско питање, партиског програма и да се ово више не може звати хрватским питањем, него се мора звати питањем федерализма. Ја могу да разумем кад др. Мачек и његови присталице из Хрватске називају ово питање хрватским питањем, иако чак да ни као Хрватима одговара, могу још да разумем и присталице Прибићевића, Данојловића, Аце Стојковића и Јована Јовановића, јер ово је бакнвалање њихових, већ готово угашених страшака и њихово повољно позиционирање на политичкој позорници. Оно за њих претставља један проблем далеко погоднији за њихове шпекулације и махинације него што је ине федерализта. Али не могу да разумем зашто неки чланови ЈРЗ на линији државног јединства...

— Откуда? — питају са левице.

Од раскида. Ми овуда стојимо на линији државног јединства. Узмите другом ЈРЗ на ће те видети.

Дубоко и широкогруди дрвеће владе г. др. Стојадиновића, због кога је ова толико нападана са левице због свега дана, није је баш на то да се боји Хрватима можда је могу приобрести, али не зна ово тако сматрају да им је ово учињено и да им се не могу дати до даљу до својих уређених права.

Уосталом, питање споразума сматра је он дневног реда. Ипак фигура Удружене опозиције спорази умели су се да др. Мачеком да у свему саопштавају њеду његовим поступцима.

— Нека г. др Мачек и његови чланови нешто кажу да ли је Загреб у нашој заједници непосредно у свом замаље федеративно уређење држава па нека виде шта ће нама бити.

Нека устане г. др Мачек и нека сведочанства из Хрватске стране стану на гледиште дубоко смисао мисли гдина Обреновића и Стојадиновића, да изађе ли ко мислом на међународне прилике, не може ни у најмањем сумњати хрватско преговарачке је ће тај хрватски народ бити задовољан само онда ако буде остварио своја национална права.

Ако би нашли за добро да ово питање изнесемо на јавну расправу, ја мислим да би нам ово било најкорисније.

Ја сам сведок свих ових ствари...

— Господине министре, ви сте председник у својим изјавама, добацује са деснице г. Вранеш Тодоровић.

— То је ваша лична оцена. Али питам ја све вас како се друкчије може оценити један политички акт, који садржи тврдње да су органски закони од 1921—1931 доношени без воље народа, против Устава и да је Устав од 1931 године, који је октроисан, доношен као без моралне вредности...

— Устав доноси Краљ и набоји добијене с Јовом Здравковић, одговори г. Јован Јанковић.

— Ја не знам како ви тако лако говорите, г. др. Којић.

— Краљ и Народна скупштина!

— Како се може одговорности председника владе и министра грађанског реда и поретка тражити пред Народном скупштином, за акте извршења уставних и законских прописа, а не тражити одговорност председника владе и министра војног пред Народном скупштином, за акте извршења истих прописа, када је у питању једно исто законодавство, једна иста Народна скупштина, једна иста Краљевска влада, једна иста Круна, једна иста Династија, једно исто Уставно и законско право?

— Ја мислим да о хрватском питању, овако је г. Влажић, треба и данас говорити, јер што је ово дана мање актуелније него што је тамане било и што се се последњих месеци одигравали велики догађаји који нам ово питање налазе да а њему говорио и изнесемо своје гледиште.

Назив „хрватско питање" више не постоји

Можда је ово питање у своје време требало називати хрватским питањем, Међутим ја мислим да је ово изгубило право на то име, од када је Светозар Прибићевић, са својом Самостално демократском странком пришао Хрватској сељачкој странци. Ја мислим да је то питање партиско питање, партиског програма и да се ово више не може звати хрватским питањем, него се мора звати питањем федерализта. Ја могу да разумем кад др. Мачек и његови присталице из Хрватске називају ово питање хрватским питањем, иако чак да ни као Хрватима одговара, могу још да разумем и присталице Прибићевића, Данојловића, Аце Стојковића и Јована Јовановића, јер ово је бакнвалање њихових, већ готово угашених страшака и њихово повољно позиционирање на политичкој позорници. Оно за њих претставља један проблем далеко погоднији за њихове шпекулације и махинације него што је ине федерализта. Али не могу да разумем зашто неки чланови ЈРЗ на линији државног јединства...

— Откуда? — питају са левице.

Од раскида. Ми овуда стојимо на линији државног јединства. Узмите другом ЈРЗ на ће те видети.

Дубоко и широкогруди дрвеће владе г. др. Стојадиновића, због кога је ова толико нападана са левице због свега дана, није је баш на то да се боји Хрватима можда је могу приобрести, али не зна ово тако сматрају да им је ово учињено и да им се не могу дати до даљу до својих уређених права.

Уосталом, питање споразума сматра је он дневног реда. Ипак фигура Удружене опозиције споразумели су се да др. Мачеком да у свему саопштавају њеду његовим поступцима.

— Нека г. др Мачек и његови чланови нешто кажу да ли је Загреб у нашој заједници непосредно у свом замаље федеративно уређење држава па нека виде шта ће нама бити.

Нека устане г. др Мачек и нека сведочанства из Хрватске стране стану на гледиште дубоко смисао мисли гдина Обреновића и Стојадиновића, да изађе ли ко мислом на међународне прилике, не може ни у најмањем сумњати хрватско преговарачке је ће тај хрватски народ бити задовољан само онда ако буде остварио своја национална права.

Ако би нашли за добро да ово питање изнесемо на јавну расправу, ја мислим да би нам ово било најкорисније.

Г. др. Драгутин Којић

Зар су господа заборавили...

Анализирајући споразум између г. др Мачека и шефове Удружене опозиције г. Влажић каже:

— Зар су г. г. Милош Трифуновић, Момчилло Нинчић и др Лазар Марковић заборавили да су били чланови Устаничког одбора 1921 године и да су у њему заступали гледиште државног јединства, а не гледиште „сложене државе", које данас заступају? Зар су та господа заборавила да је кандит Видовданског устава поднела владу покојног Пашића? Зар су заборавили да су ослобођени до данас радикали у свакој акцији? Зар су заборавили знак је покојни Стојан Протић, бранећи гледиште, које се само данас приближавало хрватском гледишту, пао и од државне и са партиске власти, бранећи своје уз... ање? Овакову промену њихов једнштва можемо једино тумачити њиховом борбом да се по свему цену обори Југословенско радикална заједница па да они помоћу г. др. Мачека дођу на власт. Г. Влажић даље упућује ове речи:

Апел упућен г. др. Мачеку

— На рачун државне целине не сме бити партиског трговања и погађања. Нашим српским политичарима, који желе себе и своје партиске странке да оперу, пор уђујемо „Мрка капа, ала прљава."

Г. др. Мачека и његове сараднике из Хрватске и ову браћу Хрвате који данас леже иасу на линији југословенства и државног и народног јединства позивамо да се на ту линију врате. Ми их потсећамо на Југословенство Људевита Гаја, Јосипа Штросмајера и на слогу Хрвата и Срба у Хрватској и Славонији за време турнске владавине. Ми бисмо били врло срећни да наши потомци буду у могућности да поред Људевита Гаја и Штросмајера има велике заслуге за југословенство и др. Мачек. Ми вас молимо, г. Мачеку, а дух Гаја и Штросмајера позивају вас, да као Хрват испуните своју велику Југословенску дужност."

Не није Краљевска влада само 9 октобра прошле године дала довољно јасне равнодушности према реструкцији тежишта народног јединства и државне целине. Она је 18 јула прошле године била сведок и посматрач сличних тежишних манифестација у нашој отаџбини

Прослава рођендана г. др. Мачека 18 јула у Загребу

Тога дана, дана рођења једног од бољих грађана ове земље, који је у политичкој активности, она је мирно гледала, као се тај грађанин подиже на недостижну висину, као се пред државне, заједничке, опште и недељиве суверености ставља једна друга суверености; као се на место једног симбола те суверености — наших државних застава — подижу друге заставе; као се пред наше државне оружане силе, стварају формације једне друге оружане силе. (Доле државни непријатељи!" — одјекује из клупа ЈНС).

Потом г. др. Којић цитира писање „Хрватског дневника" од 19 јула прошле године где је ова прослава рођендана г. др. Мачека описано приказана.

— Ја ово питам, настаља г. Којић, подигнутим гласом, нико можете одговорити одакле таква дрскост која је изазвала ову свечаност народног и државног реструисања посматрања?

— Ми у томе не видимо то што ви видите, добацује г. др. Часлав Никитовић са десних.

— Ви не видите ништа а ми у тој равнодушности, каже г. др. Којић, видимо пуно доказа њених растурених одлика снега онога што је крваво стечено!

У прошлој години у најмањем броју општина наших дође банована немештано и неизвесно, уз равнодушно посматрање Краљевске владе, скинуте су све ознаке на општинским зградама и са школа сви симболи нашег државног националног суверенитета

— То не одговара истини, — упада г. Тодоровић.

— То одговара истини, а да одговори ја се позивам на многе ту ужурбаних послова. То нећете онда оспорити.

Од раскида, који ниже ово далеко од федеративних погледа на уређење државе тако звене Удружене опозиције, из које је он изишао од ређима чији је претседник владе ишао на сва др. Мачеку да му покуди готово исти споразум, који му је поклонила и Удружена опозиција. Ме је противи ове антиуставности дошле нису се могле ни оценити.

На крају г. др. Којић подвлачи критици спољну политику Краљевске владе.

Г. др. Којић је нашао говорио о економској конференцији и о последњима њеном изјашњавању у Народној скупштини.

Г. др. Јанко Баричевић о политичком раду г. др. Мачека

Г. др. Јанко Баричевић заузима место за говорницом са гомилом забележака у руци. Посланици га, у говорном, после дуги ЈНС.

За време његовог говора који је трајао скоро два сата, дошло је до честих упадица. Али, најчешће дешом са левице из којој и сам је дошао. И то од последњих са листе г. др Мачека, гг. Тоше Петковића, Радивоја Николића и Јована Здравковића и посланика г. Јордана Аћимовића и г. др Мирка Косића.

Г. др Баричевић почиње своју говор изјавом да ће на уништавање досадаје, који су се одигравали у току последње године, изнети гледиште Југословенског народног клуба, коме су поникла, и гледиште једномишљења чланова свога клуба.

Већ у почетку изјављује г. др Баричевић је ненаклоњен да одговори на неколико упадица, он се на њих задржава и то руководи претседника г. Влажића да га опомене:

— Молим вас, господине говорниче, да не одговарате на упадице јер претседавајући да ће нарећи неки оцену извесних који су говорили. Зелим о појединим реду председник.

Г. др Баричевић почиње захвалношћу предсе г. Конкордата, који је био повод за изнесе дотакне и неке ствари.

— Ја сам сведок свих ових ствари...

— Како се може одговорности председника владе и министра грађанског реда и поретка тражити пред Народном скупштином, за акте извршења уставних и законских прописа, а не тражити одговорност председника владе и министра војног пред Народном скупштином, за акте извршења истих прописа, када је у питању једно исто законодавство, једна иста Народна скупштина, једна иста Краљевска влада, једна иста Круна, једна иста Династија, једно исто Уставно и законско право?

— Ја мислим да о хрватском питању, овако је г. Влажић, треба и данас говорити, јер што је ово дана мање актуелније него што је тамане било и што се се последњих месеци одигравали велики догађаји који нам ово питање налазе да а њему говорио и изнесемо своје гледиште.

Назив „хрватско питање" више не постоји

Можда је ово питање у своје време требало називати хрватским питањем, Међутим ја мислим да је ово изгубило право на то име, од када је Светозар Прибићевић, са својом Самостално демократском странком пришао Хрватској сељачкој странци. Ја мислим да је то питање партиско питање, партиског програма и да се ово више не може звати хрватским питањем, него се мора звати питањем федерализта. Ја могу да разумем кад др. Мачек и његови присталице из Хрватске називају ово питање хрватским питањем, иако чак да ни као Хрватима одговара, могу још да разумем и присталице Прибићевића, Данојловића, Аце Стојковића и Јована Јовановића, јер ово је бакнвалање њихових, већ готово угашених страшака и њихово повољно позиционирање на политичкој позорници. Оно за њих претставља један проблем далеко погоднији за њихове шпекулације и махинације него што је ине федерализта. Али не могу да разумем зашто неки чланови ЈРЗ на линији државног јединства...

— Откуда? — питају са левице.

Од раскида. Ми овуда стојимо на линији државног јединства. Узмите другом ЈРЗ на ће те видети.

Дубоко и широкогруди дрвеће владе г. др. Стојадиновића, због кога је ова толико нападана са левице због свега дана, није је баш на то да се боји Хрватима можда је могу приобрести, али не зна ово тако сматрају да им је ово учињено и да им се не могу дати до даљу до својих уређених права.

Уосталом, питање споразума сматра је он дневног реда. Ипак фигура Удружене опозиције споразумели су се да др. Мачеком да у свему саопштавају њеду његовим поступцима.

— Нека г. др Мачек и његови чланови нешто кажу да ли је Загреб у нашој заједници непосредно у свом замаље федеративно уређење држава па нека виде шта ће нама бити.

Нека устане г. др Мачек и нека сведочанства из Хрватске стране стану на гледиште дубоко смисао мисли гдина Обреновића и Стојадиновића, да изађе ли ко мислом на међународне прилике, не може ни у најмањем сумњати хрватско преговарачке је ће тај хрватски народ бити задовољан само онда ако буде остварио своја национална права.

Ако би нашли за добро да ово питање изнесемо на јавну расправу, ја мислим да би нам ово било најкорисније.

Јединн г. Љотићев претставник у Скупштини тражи да се „Збору" обезбеди рад

Нешто после 10 часова седницу је отворио претседник г. Стевап Ћирић у присуству министара г. г. Драгише Цветковића, Војина Чирића, Летића, др Ивке Новаковића, др Вељка Мандића, Лесковића и Димитрија Мајсторовића. Скупштинске галерије су прилично пуне. У дипломатској ложи је г. Богумил Бошњак, а до дипломатске ложе седи човек, који бивши сенатор г. Јово Вељковић. Његова присутност дала је повод да скрене на себе општу пажњу публике.

Г. Лазић не пропушта прилику да говори о записнику

Пошто је секретар г. др Андреј Вебле прочитао записник прошле седнице, јавио се за реч г. Вељислав Лазић. Ово изазвало узбуђење у седници, па нисам разумео. Његова примедба на записник није усвојена.

Секретар г. др. Вебле саопштава да г. др. Рико Фурс подноси интерпелације на Председника владе и Министра унутрашњих послова о распитивању Југословенског друштва „Једнпи" у Љубљани. У име Краљевске владе министар финансија г. Душан Летица тражи да се тражењу питања и Скупштина.

Једини посланик г. Љотића захтева да се „Збору" обезбеди слободан рад

Пре прелаза на дневни ред претседник г. Стевап Ћирић одговорио је на кратко питање г. Александра Лазаревића, једног посланика групе г. Димитрија Љотића. Питање се односи на Сукобе и демонстрације у Шибенику поводом предавања г. Димитрија Љотића. Г. Ћирић је одговорио да ће ово питање упутити Министру унутрашњих послова са молбом за изјашњење. У вези с тим напомиње да мисли да у изузетним случајевима треба омогућити народним посланицима да буду ктно помоћи Министра унутрашњих послова, пошто се г. Лазаревић жали да није могао да буде примљен код г. Министра унутрашњих послова.

Потом је усмено г. Алексндар Лазаревић о демонстрацијама у Шибенику тражећи да се „Збору" обезбеди слободан рад.

— Желим да да знам, питом дозвли питао да ништа, хоћете ли?

Г. МИЛАН БЛАЖИЋ

Пошло се даље на продужетак буџетске дискусије у начелу. Добио је реч г. Милан Влажић, посланик клуба Југословенске радикалне заједнице. Говорио дао свога говора г. Влажић је посебно хрватском питању.

— Ја мислим да о хрватском питању, овако је г. Влажић, треба и данас говорити, јер што је ово дана мање актуелније него што је тамане било и што се се последњих месеци одигравали велики догађаји који нам ово питање налазе да а њему говорио и изнесемо своје гледиште.

Назив „хрватско питање" више не постоји

Можда је ово питање у своје време требало називати хрватским питањем, Међутим ја мислим да је ово изгубило право на то име, од када је Светозар Прибићевић, са својом Самостално демократском странком пришао Хрватској сељачкој странци. Ја мислим да је то питање партиско питање, партиског програма и да се ово више не може звати хрватским питањем, него се мора звати питањем федерализта. Ја могу да разумем кад др. Мачек и његови присталице из Хрватске називају ово питање хрватским питањем, иако чак да ни као Хрватима одговара, могу још да разумем и присталице Прибићевића, Данојловића, Аце Стојковића и Јована Јовановића, јер ово је бакнвалање њихових, већ готово угашених страшака и њихово повољно позиционирање на политичкој позорници. Оно за њих претставља један проблем далеко погоднији за њихове шпекулације и махинације него што је ине федерализта. Али не могу да разумем зашто неки чланови ЈРЗ на линији државног јединства...

— Откуда? — питају са левице.

Од раскида. Ми овуда стојимо на линији државног јединства. Узмите другом ЈРЗ на ће те видети.

Дубоко и широкогруди дрвеће владе г. др. Стојадиновића, због кога је ова толико нападана са левице због свега дана, није је баш на то да се боји Хрватима можда је могу приобрести, али не зна ово тако сматрају да им је ово учињено и да им се не могу дати до даљу до својих уређених права.

Уосталом, питање споразума сматра је он дневног реда. Ипак фигура Удружене опозиције споразумели су се да др. Мачеком да у свему саопштавају њеду његовим поступцима.

— Нека г. др Мачек и његови чланови нешто кажу да ли је Загреб у нашој заједници непосредно у свом замаље федеративно уређење држава па нека виде шта ће нама бити.

Нека устане г. др Мачек и нека сведочанства из Хрватске стране стану на гледиште дубоко смисао мисли гдина Обреновића и Стојадиновића, да изађе ли ко мислом на међународне прилике, не може ни у најмањем сумњати хрватско преговарачке је ће тај хрватски народ бити задовољан само онда ако буде остварио своја национална права.

Ако би нашли за добро да ово питање изнесемо на јавну расправу, ја мислим да би нам ово било најкорисније.

Г. др. Баричевић о својој „апостолској мисији"

Г. др. Баричевић онда прелази на питање Конкордата и каже да је против њега подигло свој глас све само што је југословенско.

— Ја, др. Марко Косић упада цвичући!

— Југословенско православље?

— И ви сте се бунали господине Кошћу, — одговара г. др. Баричевић.

— Нека вам је онда на част, — каже г. др. Баричевић.

— Господине посланиче, обраћа се г. др. Баричевићу г. др Ћирић, ја вас молим да се придржавате свога тока мисли, јер пред нама видим још врло много забележака.

У наставку г. др. Баричевић изјављује да је и сам предлагао, у своје време, да се Конкордат скине са дневног реда. А затим говори како је са црквеним великодостојанствима учествовао у уједињењу и ни словенски у уједињењу, а нарочито у Хрватској, у чему је Аленсандар Дачић.

— Ја сам неку заверити када се ви ни овоме месту будете бунали у прво само невољадине, — одговори му г. др. Баричевић.

— И с поносом земљорадник, — добацује г. Дачић.

Г. Радивоје Николић

Г. др Баричевић поново у своји излагањима у први план ставља Конкордат и говори о одлукама Светог Архијерејског Сабора и сведоџбу свештења са министрима и народним посланицима, који су у Скупштини гласали за закључени предлог о Конкордату.

— То је стварно Већ сам заиста одлуке Светог Архијерејског Сабора. — упада му у реч г. др. Часлав Никитовић.

„Више вреди Николај него...."

Г. др Војислав Јанић, који је на неке говора, г. др. Баричевић мало често места, интерпелирао центрум и крећући се час на левицу, час на десницу (у једном тренутку седео је скоро на крајњој) левици, до г. др. Војислав Јанића, па се разнежио:

— Више вреди Николај него цео архијерејски сабор!

У току даљег излагања долази до неколико обједњења између посланика и г. др. Баричевића. У реч му упадају и министри г. г. Драгиша Цветковић и Војин Чирић. У једном тренутку жив међусобни разговор и између г. Милоја Лукоревића и др. Војислава Јанића, претседник г. др. Ћирић опомиње:

Г. др. Јанић на десници

— Господине Лукоревићу, сенатора молим да не упада у Народној скупштини, а господина Јанића, нека је већ залутао на десницу, да и с деснице чује своја.

(Наставак на пстој страни)

Буџетска дебата

Хрватско питање заузима поново највећи део дискусије у Скупштини

(Наставак са четврте стране)

У дворани почиње бука, смех, јер г. др. Јанић се тада налазио међу посланицима владине већине.

— Тада је мислио, настављао г. др. Баричевић, једаш нови договор, тако звани споразум између Српског удружења опозиције и Сељачко демократске коалиције. Мора се рачунати са чињеницом да је српска УО потписала један тежак акт, једну судбоносну политичку изјаву са г. др. Мачеком. То значи с националног становишта, који неће да су Хрвати и Срби једно, то значи са досадашњом федералистичке које веће једну доцнију него три

Критика споразума

По тренутку у дискусију г. др. Мачека сви потписници споразума морали су стати на становиште да се једне унутрашње политичко средњаштво и помиљивање односа може постићи само споразумом већине Хрвата, већине Срба и већине Словенаца. Другог средстава ово је апсолутно признавање хрватског национализма индивидуалитета.

— Стоји ли баш тај израз: национални? пита г. др. Косић.

— То је свесним исто, господине професоре, браћо се г. др. Баричевић, националити или народни. Ту ми нећете давати лекције. Нашом, часном, народ, можете студирати колико хоћете на тим лицети да је то исто. За случајно знам доста латински, свршено италијански, а познајем и хрватски.

— Али не разликујете појмове, завршава г. др. Косић.

У том првом предуслову постоје две главне мисли. Прво сигурност, друго нешина на свакој страни. Весма је значајно да је за овај политички акт узета реч споразум, а не погодба или пакт. Тај израз споразум упорно је тражио г. др. Мачек. И сада, господо, анализирајмо реч споразум и њен смисао. Шта она значи? Она значи тврдити нешто о чему све странке једнако мисле оно што је плод размишљања разума, и уверена свака од тих страната, па се успостављала и утврдила сагласност страна у том и таквом питању. Док је др. Мачек сам дао овој речи још одређеније значење чиме је јасно, тачно и без двоумљења обележио своју мисао, своју циљ, рекао је: „Споразум значи да једна странка не може и не сме другој страни наметнути своју вољу него се споразум има постићи слободним уверењем и одређеним свако странке посебно, а потом свих странака заједно".

Посланици са листе г. др. Мачека живо упадају у реч г. др. Баричевићу, који наставља:

— Јесам ли цитирао добро? Сад долази.. (Поново упадице) ..чекајте мало, чекајте мало стрпљења. Кад смо ми све те примесе тачно поставили, кад смо поставили све што г. др. Мачек тражи онда пре него што свршимо са овим да поставим једно питање. Јели то било национално-верозаконе свих код тога споразума.

— То није важно! вичу г. Јован Здравковић.

— Зар појам о националном и друкавном јединству, зар то није важно?

— Важни су узроци из којих произилази оно што је резултирало у односима између Удружене опозиције и г. др. Мачека.

— **Некад су били за једаи а сад су за три народа господа Ада Станојевић, Давидовић, Јованови и Адам Прибићевић. Али ми морамо констатовати једно да та њихова национална исповест није њихова оригинална партијска вера нити њихова личина, и да та национална вера није вера њихових пријатеља.** Уствари то је био диктат др. Мачека Удруженој опозицији.

— То није тачно, то је био један споразум, упада г. Хафиз-адић.

Споразум је дат

— То није био споразум, настављао г. др. Баричевић, јер је г. др. Мачек, унапред, ставио предуслове и казао: ако то не примите не само да нећу да преговарам, него нећу ни да разговарам са вама. Зато сте две године млатили. Др. Мачек је наметнуо своју веру, своју националну идеологију осталим групама али споразум је у својој суштини у своме значају лажан.

— Господине Баричевићу, антитеза је споразума неспоразум а ми нећемо неспоразум, узвикује земљорадник г. Радивоје Николић, који је изабран на г. др. Мачековој листи.

На крају излагања г. др. Баричевић осврће се на сеиаторске изборе и на политичке прилике у Далмацији, Словеначкој и Босни и Херцеговини.

Г. др. Баричевић завршио је свој говор нешто пре два часа по подне. Претседник г. др. Тирић тада је објавио прекид седнице, која се наставала у 4 часа по подне.

ПОПОДНЕВНА СЕДНИЦА

У 5 часова по подне Скупштина је наставила рад. Први је говорио г. Шиме Кулишић (опозиција. Радни клуб). Он подиграва критици састав државног буџета и унутрашњу политику Краљевине владе, па изјављује да ће гласати против буџета.

Г. др. Јанко Баричевић јуче за скупштинском говорницом
(Фото-карикатура г. Св. Грдијана)

Г. Живојин Рафајловић

Говорио је потом бивши министар и дугогодишњи посланик г. **Живојин Рафајловић** (опозиција — Независни клуб). Он је најпре изнео тешке приликe које владају у свету, па је онда рекао:

— Ја се 35 година бавим политиком, а скоро ће се навршити 30 како сам члан овог дома. За оних 35 година мога политичког рада ја сам, са мојим пријатељима, свега ово две и по године био на власти. Све остало време ђа је између мојих пријатеља, који су били демократи, и наших противника, борба, али међупартијска борба.

Наши противници били су радикали, али наша борба није ударала на отаџбину, јер смо сви знали да нам отаџбина није крива за све оно што смо подносили. Ми смо се очајно борили са радикалима".

Ову борбу г. Рафајловић упоређује даље са борбом, која се води сад са Хрватима, па каже:

Хегемоније нема

— Међусобна трвења између нас и браће Хрвата изгледа да се не ближе крају. Они нас оптужују за хегемонију, ми њих за федералистичко расположење. Ја искрено мислим да хегемоније нема. Има нечег другог: има гажења правде и слободе, али хегемоније нема.

Зато ја препоручујем браћи Хрватима међупартијску борбу. Она није штетна. Она је врло често и корисна. Она изазове критици рад владе, она врло често даје корективе, који су корисни и дражани и народу. Али, међупартијску политику не водимо на хрватским странама.

УО и споразум

Г. др. Мачек вели да смо три народа потпуно засебна. **На жалост, нашли су се људи и у српској земљи за три народа господа Ада Станојевић, Давидовић, Јованови и Адам Прибићевић. Али ми морамо констатовати једно да та њихова национална исповест није њихова оригинална партијска вера нити њихова личина, и да та национална вера није вера њихових пријатеља.** Уствари то је био диктат др. Мачека Удруженој опозицији.

— То није тачно, то је био један споразум, упада г. Хафиз-адић.

Споразум је дат

— То није био споразум, настављао г. др. Баричевић, јер је г. др. Мачек, унапред, ставио предуслове и казао: ако то не примите не само да нећу да преговарам, него нећу ни да разговарам са вама. Зато сте две године млатили. Др. Мачек је наметнуо своју веру, своју националну идеологију осталим групама али споразум је у својој суштини у своме значају лажан.

— Господине Баричевићу, антитеза је споразума неспоразум а ми нећемо неспоразум, узвикује земљорадник г. Радивоје Николић, који је изабран на г. др. Мачековој листи.

На крају излагања г. др. Баричевић осврће се на сеиаторске изборе и на политичке прилике у Далмацији, Словеначкој и Босни и Херцеговине.

Г. др. Баричевић завршио је свој говор нешто пре два часа по подне. Претседник г. др. Тирић тада је објавио прекид седнице, која се наставала у 4 часа по подне.

ПОПОДНЕВНА СЕДНИЦА

У 5 часова по подне Скупштина је наставила рад. Први је говорио г. Шиме Кулишић (опозиција. Радни клуб). Он подиграва критици састав државног буџета и унутрашњу политику Краљевине владе, па изјављује да ће гласати против буџета.

Г. Живојин Рафајловић

Говорио је потом бивши министар и дугогодишњи посланик г. **Живојин Рафајловић** (опозиција — Независни клуб). Он је најпре изнео тешке приликe које владају у свету, па је онда рекао:

— Ја се 35 година бавим политиком, а скоро ће се навршити 30 како сам члан овог дома. За оних 35 година мога политичког рада ја сам, са мојим пријатељима, свега ово две и по године био на власти. Све остало време ђа је између мојих пријатеља, који су били демократи, и наших противника, борба, али међупартијска борба.

Наши противници били су радикали, али наша борба није ударала на отаџбину, јер смо сви знали да нам отаџбина није крива за све оно што смо подносили. Ми смо се очајно борили са радикалима".

Ову борбу г. Рафајловић упоређује даље са борбом, која се води сад са Хрватима, па каже:

Хегемоније нема

— Међусобна трвења између нас и браће Хрвата изгледа да се не ближе крају. Они нас оптужују за хегемонију, ми њих за федералистичко расположење. Ја искрено мислим да хегемоније нема. Има нечег другог: има гажења правде и слободе, али хегемоније нема.

Зато ја препоручујем браћи Хрватима међупартијску борбу. Она није штетна. Она је врло често и корисна. Она изазове критици рад владе, она врло често даје корективе, који су корисни и дражани и народу. Али, међупартијску политику не водимо на хрватским странама.

УО и споразум

Г. др. Мачек вели да смо три народа потпуно засебна. **На жалост, нашли су се људи и у српској земљи за три народа господа Ада Станојевић, Давидовић, Јованови и Адам Прибићевић. Али ми морамо констатовати једно да та њихова национална исповест није њихова оригинална партијска вера нити њихова личина, и да та национална вера није вера њихових пријатеља.** Уствари то је био диктат др. Мачека Удруженој опозицији.

— То није тачно, то је био један споразум, упада г. Хафиз-адић.

Споразум је дат

— То није био споразум, настављао г. др. Баричевић, јер је г. др. Мачек, унапред, ставио предуслове и казао: ако то не примите не само да нећу да преговарам, него нећу ни да разговарам са вама. Зато сте две године млатили. Др. Мачек је наметнуо своју веру, своју националну идеологију осталим групама али споразум је у својој суштини у своме значају лажан.

— Господине Баричевићу, антитеза је споразума неспоразум а ми нећемо неспоразум, узвикује земљорадник г. Радивоје Николић, који је изабран на г. др. Мачековој листи.

На крају излагања г. др. Баричевић осврће се на сеиаторске изборе и на политичке прилике у Далмацији, Словеначкој и Босни и Херцеговине.

Г. др. Баричевић завршио је свој говор нешто пре два часа по подне. Претседник г. др. Тирић тада је објавио прекид седнице, која се наставала у 4 часа по подне.

ПОПОДНЕВНА СЕДНИЦА

У 5 часова по подне Скупштина је наставила рад. Први је говорио г. Шиме Кулишић (опозиција. Радни клуб). Он подиграва критици састав државног буџета и унутрашњу политику Краљевине владе, па изјављује да ће гласати против буџета.

Г. Жика Рафајловић

Седница је закључена око 8.30 часова увече.

Данас у 8 часова по подне Скупштина наставља буџетску дебату у начелу.

Изјава надбискупа г. др. Степинца *о Конкордату*

Загреб, 14. фебруара. — Сутрашња „Хрватска стража" и данашњи „Обзор" доносе изјаву загребачког надбискупа г. др. Алојзија Степинца у вези са питањем Конкордата. У тој изјави надбискуп г. др. Степинац вели:

„Поводом последњих догађаја у вези са питањем Конкордата, који су јавности доцаво добро познати, замолили су ме одличии католици да им дозволим одржавање протестних зборова, на којима би цело питање Конкордата било стварно у право светло. Ја разумем њихово незадовољство нагомилано током последњих 20 година, у којима је Католичка црква у Југославији морала подносити много неприлике. Знам и то да би на тим протестним зборовима хватски католици, сви као један засведочили још јаче своју љубав и потпуну привржености Католичкој цркви и њеиом врховном поглавару Св. Оцу. Али ја нпак не желим да се протестни зборови одржавају. Целом нашем свету јасно је на чијој страни лежи кривња што је дошло до незапамћеног хушкања против Католичке цркве и Конкордата. Крај тога је већ и нелокупни католички епископат рекао, приликом последњег заседавања, бискупске конференције шта мисли о равноправности католика у Краљевини Југославији и о кампањи против Конкордата и зато дошла је сада време за протестне зборове.

Захваљујући свима својим верницима за изразе љубави и верности за повређена права цркве, те одражају огорченост против оних који их газе, молим их да увек буду у свима питањима која се тичу цркве повезани са својим црквеним поглаварством, духом мисли и дисциплине. Тада се нећемо требати плашити никаквог хушкања, лажи, ни мржње, која се диже против Католичке цркве. Тако спремни извојеваћемо коначно слободу и равноправност Католичке цркве у Југославији".

Др. Алојзије Степинац
надбискуп загребачки

Свети Архијерејски сабор јуче је наставио рад

Свети Архијерејски сабор наставио је рад јуче пре подне после дводневног прекида услед празника.

После подневног рекреда у четири часа по подне седница је настављена и трајала је до шест.

Јуче није издато никакво специјално саопштење за јавност о раду Сабора.

НОВИ ПОДБАН МОРАВСКЕ БАНОВИНЕ

Ниш, 14 фебруара. — Најновијим указом пензионисан је подбан Моравске бановине г. Бранко Паштровић, а на ње гово место постављен г. Владимир Јевтић, подбан Зетске бановине.

ПОЛИТИЧКИ ДНЕВНИК

Зашто је посланик г. Банић као опозиционар гласао за листу ЈРЗ на сенаторским изборима у Савској бановини

Народни посланик г. др. Милан Банић који је недавно иступио из Југословенског посланичког клуба г. Баричевића дао нам је јуче следећу изјаву:

— **Моје иступање из Југословенског клуба народних посланика, коме се на чалу налази посланик г. др. Јанко Баричевић, као и моје гласање за листу ЈРЗ на сенаторским изборима у Савској бановини, протумачено је, у једном делу наше јавности, као моје приступање Југословенској радикалној заједници.**

Међутим, ствар не стоји тако.

Остајем у опозиционом ставу према режиму ЈРЗ, те ћу овај свој став тачно да обележим, прецизирам, у актуелној буџетској дебати у Народној скупштини.

Иступио сам из помепутог клуба управо зато да би своје гледиште могао сасвим независно да изнесем, а гласао сам на сенаторским изборима у Савској бановини за листу ЈРЗ, јер би моја апстиненција у овим изборима била истоветна индиректном јачању тријалиста: њихове листе, којој је стајао на челу инжењер г. Август Кошутић, који актуелно исповеда уверење да су Хрвати потпуно засебан, суверен народ.

ЈРЗ ЈЕ ПОБЕДИЛА НА ИЗБОРИМА У ОПШТИНИ ПЕТРОВАЧКОЈ КОД ПИРОТА

Пирот, 14 фебруара. — Јуче су извршени накнадни општински избори за општинске часнике у Општини петровачкој у Срезу нишавском.

Поднесене су биле три листе, једна УО и две ЈРЗ. Од 717 бирача колико их је уписано у бирачки списак, гласало 601 или 84 од сто. Листа г. Војислава Петровића (ЈРЗ) добила је 211 гласова, листа г. Чедомира Панајотовића (УО) 97 и листа г. Бранка Јанића (ЈРЗ) 293 Листа г. Јанића добила је 15 одборника, листа г. Војислава Петровића добила 2, а листа г. Чедомира Панајотовића једног.

ЗАВРШНА СЕДНИЦА ДРЖАВНОГ ОДБОРА У СЕНАТУ

Државни одбор за избор сенатора одржао је данас своју седницу под претседништвом г. г. др. Жељимира Мажуранића и Стевана Ђирића, на којој је претседник одбора референсао, да су приспела сва изборна акта извршених избора сенатора, на дан 6 фебруара ове године и да су бирачки одбори публиковали у „Службеним новинама" резултате избора у појединим изборним јединицама са именима изабраних кандидата.

На основу тих публикованих резултата у „Службеним новинама" и параграфа 37 Закона о избору сенатора, Државни одбор, на данашњем свом састанку, израдио је списак изабраних сенатора на последњим изборима и заједно са изборним материјалом сва акта упутио Сенату на даљи рад.

На овај начин Државни одбор завршио је свој рад и тиме је престала његова даља функција.

Сенат се састаје 21 о.м.

ПРИЈЕМ КОД ПРЕТСЕДНИКА ВЛАДЕ

Претседник Министарског савета и Министар иностраних послова г. др. Милан Стојадиновић примио је јуче у свом кабинету у Министарству иностраних послова г. Душана Томића, претседника главне управе Удружења инжењера и архитеката.

САБРАНА ДЕЛА

БАЛЗАКА

најславнијег француског романописца

можете одмах добити

за свега 40.- динара

(колико износи прва рата)

У 25 књига

у елегантном платненом повезу

на преко 8.000 страна

финога слога и укусне штампе на хартији 13½×19¼ см.

Уместо за 500.— динара

дајемо цео комплет за 400.— дин.

по сниженој цени

а поред тога још и

НА ОТПЛАТУ

у 10 минималних месечних рата од по

само 40.- дин. месечно.

(Прва рата од 40.— дин. као и стварни трошкови поштарине и паковања, који падају на терет купца, наплаћује се доплатом).

БАЛЗАК као најплодпији француски писац написао је преко стотину књига, у којима је на само њему својствен начин у низу прича и романа дао

ЧИТАВЕ ГАЛЕРИЈЕ ТИПОВА

онаких какви су у животу: попови, калуђери, војници, професори, лекари, радници, трговци, мајстори, кочијаши, кафеџије, сељаци, љубавници, прељубице, младићи, девојке, старци и

СВЕ О ЖИВОТУ И ИЗ ЖИВОТА

све што је могао да запази један гениј као што је Балзак.

ЗАТО сваки љубитељ добре књиге треба да набави за своју библиотеку Балзакова дела, користећи изванредно повољне услове (на отплату књиге могу добити само лица способна за кредит са сталним месечним приходима).

Купон исрезати читко свеједручно испунити и послати у затвореном коверту

ИЗДАВАЧКОМ ПРЕДУЗЕЋУ „НАРОДНА ПРОСВЕТА"

БЕОГРАД, Обилићев Венац 5. — Пошт. фах 403

Пошаљите ми одмах један комплет од 25 тврдо повезаних књига одабраних дела БАЛЗАКА у вредности од 400.— (четири стотине) динара и за доплату прве рате од 40.— динара, са додатком за стварне трошкове поштарине и паковања, које падају на мој терет. Остатак од 360.— динара обавезујем се исплатити Вам у десет једнаких рата од по 40.— динара месечно. Сваку рату дужан сам послати на ваш чековни рачун број 52.268 код Поштанске штедионице у Београду и то између сваког 1-ог и 10-ог у месецу. За случај спора по овој поруџбини признајем надлежност Сталног изабраног суда Трговинске коморе у Београду и унапред се одричем свале жалбе против изречене пресуде тога Суда.

Име и презиме:

Занимање:

Место и тачна адреса:

„Време", 1-II-38 поступити свеједручно!

Привредни живот

БЕРЗЕ

Ефекти: *лабавији*
Девизе: *непромењене*
Динар: *чврст*
Продукти: *непромењени*

Пола милијарде нових благајничких записа

Изјава министра финансија г. Душана Летице о новој емисији

Стојмо пред уписом нове емисије благајничких записа у износу од 500,000.000 динара. Влада је о том донела Уредбу.

Познато је да је наше новчано тржиште врло добро прихвати благајничке записе. То разбијамање одразило се све до данашњег дана, да нема разлога да се сумња у брзо и неодложно уписивање и ове, сада, нове емисије од 500,000.000 динара.

На њеном месту ту је кредит, који ужива наша држава, с обзиром на све већи порез њених грађана, огромни суфицит у државном буџету, учешће у стално растућим и на њему моћ банака. На другом месту, од пресудног је значаја коментар да на нашем новчаном тржишту влада обиље готовог новца. Довољно је зато бољедати стање Народне банке — жиророчуна.

Поводом нове емисије благајничких записа министар финансија г. Душан Летица дао је за штампу ову изјаву:

— Министарски савет на мој предлог донео је уредбу о издавању благајничких записа, којом је измењена уредба од 23 новембра 1936 године.

Према тексту нове Уредбе, укупан износ записа, који Главна државна благајна може да емитује, утврђује се на 1.500,000.000 динара, рачунајући у ту суму и записе, издате по Уредби од 1936, што преставаља повећање од пола милијарде према досадашњем стању. Записи се могу издавати одједном или у више емисија, са роковима, који се крећу од 3 месеца до 1 године. Министру финансија оставаља се у надлежност да својим решењем пропише облик и текст записа, као и да утврђује висину каматне стопе. Камата се исплаћује унапред приликом самог уписа.

Као што је познато, крајем рачунске 1936-1937 године, на дан 31 августа, Министарство финансија ликвидирало је огромне износе летећих дугова, створених при извршењу буџета ранијих година и исплатило све буџетске обавезе до тога датума, тако да само у буџетску 1937-1938 годину могли ући са активним салдом обртног капитала. Осим исплате ранијих нерегулисаних државних обавеза, Главна државна благајна је, захваљујући појачању своје касене готовине, приступила исплати свих државних повериоца по готовом новцем, тако да данас нема у оптицају ниједног неутовореног благајничког бона.

Сврха је ове нове половине милијарде благајничких записа да појача обртни капитал државне благајне и омогући јој, после успешног уклањања ранијих буџетских дефицита и обезбеђења потпуно нормалног извршења буџета, да подмирује најхитније и најважније ванбуџетске државне потребе, у вези са повећаним издацима на народно одбрану и на привредно подизање земље.

Нова Уредба задовољава, у данашњим приликама, још једну важну потребу нашег тржишта краткорочних капиталта, које услед побољшања привредних прилика у земљи почиње да располаже све већим износима расположивих средстава. У очекивању стварања трајних и повољних услова за искоришћавање ових средстава, нови контингенат краткорочних записа од динара 500,000.000, утврђен поменутом Уредбом, претстављаће у погледу укамаћења и у погледу рока улагања веома погодан пласман, који ће за заинтересоване новчане кругове бити од прволасног значаја, а који ће, посредно, допринети у многоме даљем развитку домаће штедње и формирању слободног националног капитала.

Нова емисија уједно оправдава сва очекивања ранијих емисија, које су по досадашњим резултатима нашле на одличан пријем од стране нашег домаћег новчаног тржишта.

Упис нове емисије врши се од дана обнародовања Уредбе у „Службеним новинама" т. ј. од 15 фебруара о. г. Каматна стопа износи: за записе од 3 месеца 3 и по од сто, од 6 месеци 3 и три четвртине од сто, од 12 месеци 4 од сто и преко једне године 5 од сто.

Записи ове емисије уживаће све фискалне и друге повластице, које су им досадa већ обезбеђене пуни успех на новчаном тржишту.

Текст Уредбе о издавању благајничких записа

На основу § 90 стала пред финансијског закона за 1937/38 годину Министарски савет, на предлог министра финансија, прописује следећу Уредбу о издавању благајничких записа у износу од динара 1.500,000.000.

Члан 1

Овлашћује се министар финансија да у свом одговорном народне привредне исплатом ранијих обавеза државних и ради јачања касене готовине Главне државне благајне, може издати у земљи благајничке записе до укупног износа од динара 1.500,000.000, рачунајући ту и записе издате по уредбама бр. 6000 од 2 јан. 1936 и бр. 120000 од 23 новембра 1936.

Члан 2

Благајнички записи, предвиђени овом Уредбом као и Уредбама бр. 6000/36 и бр. 120000/36, могу се издавати одједном или у више пути, са роком који не може бити краћи од 3 месеца ни дужи од 3 године. Укупан износ свих и датих благајничких записа не може бити већи од 3. милијарде динара.

Министар финансија прописаће својим решењем облик и текст ових благајничких записа, као и висину каматне стопе истих. Камата се исплаћује са шестомесечно унапред. Код бонова са роком од шест или мање месеци, камата ће се исплаћивати унапред, приликом самога уписа.

У границама ове Уредбе, министар финансија одређиваће и врсте и начине уписа благајничких записа, рок њихове исплате и величину емисионог курса, а тако исто и висину посредничке награде банама.

Члан 4

Потребни износи за плаћање камата, разлике између номиналне вредности и емисионог курса записа, посредничке награде, као и свих других трошкова, стављаће се на терет обртног капитала Главне државне благајне, уколико у буџету није за њих предвиђена довољна сума.

Члан 5

У случају да се благајнички записи не исплате о року доспелости, утврђена камата по њима наставаће да тече и даље до тренутка потпуног исплате, а сами ће се записи претворити у обичне зајмове, с тим што ће се рок трајања њиног уписа. Под каматом у „непромењеном износу" има се сматрати она која је утврђена решењем министра финансија, која је у важности на дан доспећа записа.

Члан 6

Благајнички записи, издати на основу ове Уредбе, ослобађају се свих садашњих и будућих државних и самоуправних дажбина. Они записи уживаће пупиларну сигурност коју служите као заштита и гаранција, по пуној имовној вредности, код свих државних и самоуправних благајни.

Члан 7

Изузетно од чл. 71 тач. 2 Закона о државном рачуноводству из 1936 и осталих односних постојећих закона и статутарних прописа, све установе обавезне на јавно подлагање рачуна, могу све залихе појмити у својим годишњим биланса ма по цени, по којој су их купиле.

Члан 8

Ова Уредба ступа на снагу даном обнародовања у „Службеним новинама".

Министарство пољопривреде припремило је правилник за извршење закона о слатководном рибарству

Министарство пољопривреде припремило је Правилник за извршење закона о слатководном рибарству. Тај ће правилник у току овог месеца ступити на снагу.

По закону о слатководном рибарству сваки власник рибарског права има да пријави то своје право најдаље до 28 априла. Ако овај рок пропусти, аутоматски га губи и тим правом ће убудуће располагати држава. Прa билником је прописан текст пријаве.

Даље се у правилнику налазе прописи о проглашењу риболовних вода отварањем, прописи о откупу рибарског права, о праву риболова за време поплаве, о подели риболовних вода на рибарске ревире и одељке и о начину њиховог искоришћавања.

Правилник предвиђа поједине рибарског катастра и рибарске статистике. У рибарску матицу биће уписани сви рибари, који сами ловe рибу за продају. Јединo они могу добити пекалнице, а на основу ње и риболовну дозволу за све дозвољене рибарске справе.

Лице, које се бави риболовом из спорта и за своју домаћу потребу, добија таксовану риболовницу, на основу које добија риболовну дозволу, али она даје право на употребу само мање важних справа, у правилнику побројаних. Тенденција ових одредаба је да се заштити рибарски сталеж.

Има одредаба и о вештачком рибогојству.

Познато је да новим законом читаво слатководно рибарство прелази у надлежност Министарства пољопривреде.

Повећање незапослених у Енглеској

Загреб, 14 фебруара. — Према подацима Министарства рада број незапослених радника у Енглеској износио је на дан 17 јануара 1938 1,828 мил. према 1,665 на дан 13 децембра 1937 и 1,434 на дан 25 јануара 1937 године. Ово повећање незапослености последица је добрим делом сезонских узрока, али исто тако и конјунктурних, што се види из релативно већег повећања незапослености у извесним гранама индустрије делатности, код којих се примећује већи застој у производњи него што је то сезонски уобичајено. Осетно смањење запослености бележи текстилна индустрија, грађевинска и тешка индустрија. Нешто мање смањење запослености примећује се код рударске делатности.

Конференција произвођача природне свиле

Будимпешта, 14 фебруара. — Иницијативом мађарске индустрије природне свиле повеле су преговори са заинтересованим индустријама у Средњој и Источној Европи, рада сазива једне заједничке конференције. Конференција ће имати да донесе одлуку за јединствено иступање фабриканата природне свиле. Мађарски заинтересовани кругови предложили су да се конференција одржи у току месеца марта у Будимпешти.

Повластица за сајам у Бреслави

Министарство саобраћаја одобрило је повластицу од 50% за посетиоце сајма у Бреслави, који ће се одржати од 4 до 8 маја о. г.

Повластица важи за одласак од 24 априла до закључно 7 маја, а за повратак од 4 до 22 маја.

Петнаест година рада Поштанске штедионице

Дневни промет ове установе износи данас више од милијарду динара

Пораст улога на штедњу у 1937 (у милионима динара)

Поштанска штедионица на дан 31 децембра 1937 године закључила је петнаесту годину свога пословања. Та година превазишла је све досада постигнуте резултате. Укупан промет износио је преко 300 милијарди. То значи да је сваког радног дана било више од једне милијарде дневног промета.

Промет Поштанске штедионице из године у годину расте: 1923 г. 63 милијарде, 1924 г. 113, 1925 г. 134, 1926 г. 145, 1927 г. 165, 1928 г. 195, 1929 г. 213, 1930 г. 239, 1931 г. 241, 1932 г. 217, 1933 г. 227, 1934 г. 234, 1935 г. 239, 1936 г. 255, и прошле године 300 милијарди.

У овом великом порасту пословања Штедионице огледа се и опште побољшање прилика у привреди и државним финансијама, које показује и наша спољна трговина са скоро 30% повећања према 1926 години, пораст улога на штедњу код новчаних завода за преко милијарду, обиље готовог новца код свих банака — повећање волумена пословања.

У току 1937 Поштанска штедионица отворила је, поред постојећих филијала у Љубљани, Загребу, Сарајеву и Скопљу, још и филијале у Подгорици и на Сушаку, а у припреми је да током 1938 отвори још две, у Сплиту и у Дубровнику. Преко ових својих филијала, и преко близу две хиљаде пошта у нашој земљи, као и преко огромног броја својих веза у иностранству. Поштанска штедионица је у стању да глатко обавља овај промет.

Број њених улагача по штедним књижицама попео се на 475 хиљада; са чековним рачунима (25.845), број њених улагача прешао је 500 хиљада. Та огромна армија пословних пријатеља Поштанске штедионице стално расте.

Укупна сума улога по обе врсте рачуна прешла је 3 милијарде динара. Само по чековним рачунима промет је прешао 85 милијарди динара, од чега је 55% без употребе ефективног новца: то значи да је преко Поштанске штедионице извршено плаћања за 50 милијарди динара простим преносом за рачуна на рачун (вирмански). Из овога се најбоље види колико је велико учешће Поштанске штедионице у обављању привредног промета у нашој земљи.

Чековни промет у 1937 (у милионима динара)

Београдска берза

ЕФЕКТИ

У загради промене према претходном састанку

Рађено

	Течај	Количина
6% Вер. с. к. 86	(— 1.50)	25 хиљ.
6% Вер. с. к. 90.50	(— 0.25)	155 хиљ.
6% Вер. к. к. 91.75	(—)	500 хиљ.
6% Дал. с. к. 90	(—)	150 хиљ.
6% Дал. к. к. 91	(— 0.50)	500 хиљ.
Р. шт. пут. 461	(— 1.50)	1500 ком.
Р. шт. феб. 460	—	300 ком.
Р. шт. март 459.50	(— 0.50)	200 ком.
Нар. банка 7800	(+ 30.-)	20 ком.
Акц. Паб. 228	(— 1.50)	1005 ком.

Понуда — Тражња

7% Вер	93.50	—.—
7% Сепаратни	—.—	—.—
8% Вер	100.—	98.—
7% Стабилиз.	100.—	99.—
4% Аграр 1921 г.	—.—	—.—
7% Инвестиц.	100.—	99.50
6% Бегаљци с. к.	98.—	96.50
6% Бегаљци кр. к.	92.—	90.50
6% Бегаљци к. к.	91.75	91.25
6% Далмат. с. к.	—.—	—.—
6% Далмат. кр. к.	90.—	89.50
6% Далмат. к. к.	91.25	90.75
4% Аграр 1934 г.	—.—	—.—
Ратна штета стр.	462.—	461.—
Ратна штета февр.	—.—	460.—
Ратна штета март	—.—	—.—
Ратна штета април	—.—	—.—
Народна банка	7800.—	7750.—
Акције П. а. б. с. к.	—.—	—.—
Акције П. а. б. к. к.	228.—	227.—
Акције Београ. задр.	—.—	6000.—

ДЕВИЗЕ

У слободном промету

	Течај	Количина
Лондон	258.—	500.—
Берлин	1439.30 (— 1.50)	54 хиљ.
Париз	857.17 (+ 4.05)	28 хиљ.
Солун	28.75 (—)	32 хиљ.
Милано не нотира		

Са премом 35.5%

	Понуда	Тражња
Њујорк	4294.82	4255.31 (— 3.70)
Лондон	217.11	215.08 (+ 0.04)
Женева	1002.52	996.45 (—)
Праг	151.98	150.88 (+ 0.059
Милано	226.05	224.95 (— 0.25)
Амстердам	2416.76	2402.16 (+ 0.59)
Париз	143.45	142.61 (+ 1.14)
Берлин	1746.90	1735.02 (+ 0.59)
Варшава	733.70	729.64 (+ 0.39)
Долар за обрачун	4276.66	—

Нам бере

Лондон	295.—
Њујорк	47.80
Париз	256.—
Женева	11.02
Берлин	14.40
Беч	8.57

ПРОДУКТИ

Пшеница: рађено 10 вагона. Траса за март по 180.

Кукуруз: рађено свега 92 вагона и то: Извиђа повр. суп по 92.50—93, Извиђа са 18% влаге 95, Дунав за мај по 100. Извиђа прекопр. суп по 103, Бегеј повр. суп за март по 100, Извиђа за март и април 96—97.50, Банат прекопремено суп по 94, Банат в. с. по 103, Извиђа в. с. по 105.

ЗАГРЕБАЧКА БЕРЗА

ЕФЕКТИ

Народна банка 1660—7750 (7735)
Прив. Аграрна банка 220—224
8% Вперов зајам 96.50—99
7% Вперов зајам 90—93
7% Хипот. банка 99 трж.
7% Дрм. инв. зајам 97—100
7% Стабилиз. у Паризу 96 трж.
6% Стабилизациони зајам 87—91.50
6% Далматински аграри 89—91 (90)
4% Аграрне облигације 59—61
4% Српски аграри 59—62
Ратна штета 455—460

Девизе у слободном промету
(У загради течај закључка)

Берлин чек 1420—1440 (1439)	
ухт. март 1420—1440 (1430)	
ухт. април 1420—1440 (1430)	
Беч 848.50—858.50 (853.50)	
Чеки Лондон 25.60—25.10 (25.75)	
Промет 2,465.678 динара. Тенденција чврста.	

НОВОСАДСКА БЕРЗА

Све без промене. Тенденција непромењена, промет средњи.

ЦИРИХ—ЛОНДОН

Београд	10.—	215 3/4
Париз	14.21	192.25
Њујорк	4.30 56	5.01 7/8
Брисел	73.12 1/2	20.35 1/4
Милано	22.52	16.29
Мадрид	—.—	85.00
Амстердам	240.95	8.9.- 12 7/16
Берлин	174.—	12.41 1/4
Беч	79 1/4	25 1/2
исп. курс	81.90	—
Ширих	—.—	21.60 2/4
Стокхолм	111.38	18.40 1/8
Осло	108.55	19.90 1/8
Копенхаген	96.45	22.30
Софија	—.—	970 —
Прат	15.14 1/2	142 11/16
Варшава	82.—	86 7/16
Будимпешта	80 1/4	25 1/8
Атина	3.95	346 1/2
Цариград	3.50	923.—
Букурешт	3.25	870.—
Хелсингфорс	9.55 1/2	225.20
Буенос Аирес	1.14 3/8	—.—
Јапан	1.38	—.—

Иностране берзе

Чикаго, 14 фебруара

Пшеница: мај 94 1/2, јули 90 1/2, септ. 90 3/8.
Кукуруз: мај 59 7/8, јули 60 5/8, септ. 51 3/4.

Винипег, 14 фебруара

Пшеница: мај 128, јули 119 1/2, окт. 100 1/2.

Буенос Аирес, 14 фебруара

Пшеница: март 11.94, април 12, мај 12.04.
Кукуруз: февр. 9.85, мај 7.68, јули 7.62.

Ливерпул, 14 фебруара

Пшеница: март 7.6 5/6, мај 7.5 7/8 јули 7.5 5/8.

Нове порезе у Италији

Недавно је италијански Министарски савет одржао седницу, на којој су донесени многи важни закључци у пореском погледу.

После зајма у прошлој години, који су уписали сопственици зграда, сад су дошла на ред аквизиционарска друштва. Сва акционарска друштва у Италији плаћаће извандредну порезу од 10% на акционарски капитал и на све резервеле, ако износе 160% акционарског капитала. У овим друштвима, која су кроз три последње године исказивала пасивна биланс, пореза ће износити 5%.

Према подацима италијанског статистичког годишњака за 1936 год., износио је крајем 1936 год. капитал свих акционарских друштава (17.315 друштава) 47.782.3 милиона лира. Према билансима друштава за 1933-34 год. од 10.952 друштава с капиталом од 41.145.7 милиона лира исказало је 5.670 друштава с капиталом од 31.483.5 милиона лира добитак од укупно 2,140.7 милиона лира, а 5.282 друштава с капиталом од 9.662.2 милиона лира. У 1934-1935 години је 12.015 друштава с капиталом од 40.209.4 милиона лира имало добитка: 6.586 друштава с капиталом од 33.310 милиона лира укупне добитка 2.187 милиона; губитка је исказало 5.429 друштава с капиталом од 6.899.4 милиона лира у укупном износу од 866.9 милиона лира.

Ако узмемо да се њихов положај од тада побољшао, долази се до закључка, да ће нова пореза износити преко 4 и по милијарде лира од активних друштава и 1 и по милијарде лира од пасивних друштва, а укупно 6 милијарди лира.

Опорезовање се протеже и на кооперативна друштва, чији капитал износи преко 20.000 лира.

При опорезивању узимаће се у обзир и то колико су поједина друштва потписала 5% зајма 1936, колико имају државних папира и колико других ствари у портфељу. Нова се пореза плаћа у 15 полугодишњих рата почев од 10 марта 1938 године, па до 10 јуна 1940 године. Ако које друштво уплати порезу одмах, одбије му се 8% камата годишње.

Повећана је и пореза на повећани промет од 2,5 на 3 посто. Приход од те порезе износио је 1935-36 год. 1.310.6 милиона лира, па ће се према томе повећати за преко 1,25 милијарде лира.

Занимљиво је, да је иностранн капитал, и то онај, који ће бити инвестиран у Италији до 31 децембра 1939 год., добио знатне пореске олакшице.

Образована је стручна комисија југословенског „Херд-Бука"

На основу Правилника о раду централне установе југословенског „Херд Бука, министар пољопривреде именовао је стручну комисију „Херд Бука" у коју улазе г. г.: као претседник Буда Цвијановић, начелник Одељења за сточарство и чланови: Драгомир Грујић, инспектор Министарства, Иван Облак, Иван Павловић, Стјепан Томић, Владимир Давидовић, Душан Ђирић, Стојадин Стаменковић, Мустафа Спахо, Војин Поповић, Никола Кормилов, референти за сточарство у појединим бановинама. Осим тога у комисију улазе претставници: Савеза сточарских задруга у Загребу, Сточарског савеза у Љубљани, Савеза сточарских задруга у Сомбору, Савеза сточарских одгајивачких задруга у Новом Саду Главне земљорадничке сточарске задруге у Београду и Савеза „Селектор" у Новом Саду.

У ужи одбор комисије улазе за претседника г. Буда Цвијановић, начелник, за потпретседника г. Драгомир Грујић За чланове: г. г. Душан Ђирић и Иван Облак као и опуномоћени претставници Савеза сточарских задруга у Загребу и Главне земљорадничке сточарске задруге у Београду.

Стање трговине и заната у Моравској бановини

Ниш, 14 фебруара. — Почетком 1931 године било је у целој Моравској бановини 8.566 трговачких радња, а у току године основано је 961. У међувремену престало је да ради 407 радња, тако да је крајем прошле године било свега 9.226 трговачких радња.

Цела година била је релативно повољна за трговину. У току године отворено је свега 7 стечаја, а било је само једно поравнање ван стечаја. Међутим, 1936 године статистика бележи 22 стечаја и 3 поравнања ван стечаја. Године 1934. 1935 и 1936 број стечаја и поравнања ван стечаја свео се на минимум, па се то стање продужило и у прошлој години.

Занатских радња било је укупно 9.150. У току године основано је 737, а престало да постоји 385. Тако је број радња порастао за 352 и износио на крају 1937 године укупно 9.502.

360 СТРАНА — САМО 40 ДИНАРА

ВЕСПРЕКОРНА САВРЕМЕНА ТЕХНИЧКА ОПРЕМА

ВЕЛИКИ РОМАН ИЗ САВРЕМЕНОГ ЖИВОТА

ПЛИМА и ОСЕКА

Најновије потпуно успело дело познатог новинара и књижевника

Властимира С. Петковића

Роман који се чита без предаха и који је за најкраће време стекао глас једног од најзабављенијих и најуспелијих дела наше савремене књижевности.

Роман

ПЛИМА и ОСЕКА

је најновије потпуно успело дело писца који је у својим ранијим романима и многобројним приповеткама из београдског, маловарошког и сеоског живота показао да изврсно познаје колико Београд толико и нашу унутрашњост. У овоме једне несумњиво занимљиве историје, везане колико за савремени београдски толико и паланачки и сеоски живот, дати су многи карактеристични моменти узбуркане и пуног препирања живота средњештва. Галерија типова који се не заборављају.

Велики роман **ВЛАСТИМИРА С. ПЕТКОВИЋА**

ПЛИМА и ОСЕКА

због своје занимљиве садржине, особите и књижевне обраде, претставља дело које је документ садашњице и које мора прочитати свако ко прати нашу садашњу књижевност и наш савремени живот.

Ово и у техничком погледу потпуно успело дело, које стаје свега 40 динара, издала је

ИЗДАВАЧКА КЊИЖАРА

ВЛАД. Н. РАЈКОВИЋА и КОМП.

БЕОГРАД — КНЕЗ МИХАИЛОВА 8

Новац слати на чековни рачун број 52267.

Свечано је обављено крштење новог парoброда „Принц Павле“

Сплит, 14 фебруара. — Данас је у Милни на острву Брачу обављено свечано крштење новог парoброда „Принц Павле“, који има носивост од 8.000 тона и који је недавно бродовласник капетан г. Бабаровић купио у Америци.

После обављеног крштења парoброд је отпловио преко Суеца за Јапан, а затим у Америку. Парoброд ће иначе одржавати слободну пловидбу.

Подизање Банске палате у Сплиту стаће 9 милиона динара

Сплит, 14 фебруара. — Данас је у техничком одељењу Банске управе одржана лицитација за изградњу Банске палате у Сплиту. Предрачунска сума износи 9,022.000 динара. Било је пет понуђача. Најевтиније је био инжењер г. Жарко Дешковић

СКУПШТИНА АУТО-КЛУБА У СУБОТИЦИ

До 1 јула 1939 године завршиће се међународни аутомобилски пут кроз Војводину

Суботица, 14 фебруара. — Синоћ је одржана годишња скупштина Ауто-клуба у Суботици. Претседник г. др. Владислав Манојловић у своме говору указао је на чињеницу, да је број власника аутомобила знатно порастао у току прошле године у свима крајевима државе, пошто је влада укинула порез на аутомобиле и снизила цену бензина. Даље је подвукао да су војвођански путеви веома рђави, изузетно добровински, док остали крајеви имају одличне путеве.

Секретар г. др. Милош Павловић укратко је присутне са значајем међународног пута, који ће бити готов тек 1 јула 1939. Затим је указао на потребу изградње надвожњака на Палићу, јер је железничка рампа сваког дана често затворена. Пут за Палић је готов. Пут између Бачке Тополе и Суботице је такође довршен до Александрова.

Затим је г. Павловић изложио да скупштина тражи укидање градске таксе на сва моторна возила, јер је то у свима местима Југославије учињено.

Г. Вилим Конаи, индустријалац, изнео је жалбе аутомобилиста. Возачи аутомобила не смеју возити своја кола већом брзином од 15 километара на територији Суботице.

После извештаја за претседника је поново изабран г. др. Владислав Манојловић, за потпретседнике г. др. Јоца Манојловић, бивши народни посланик, Виктор Елек, директор Шпенерове из Петроварадина. За секретара г. др. Милош Павловић, а за благајника г. др. Везидер Хес.

На скупштини је предато одликовање тројици шофера, који служе 10 и 15 година непрекидно код истих послодаваца. За десет година службе добио је Иван Вашингтон шофер сребрну медаљу. Златне медаље добили су Алберт Бошњак и Михајло Себењи.

За две године кобила добила на лозу 100.000 динара и сопственик јој за то одредио доживотно уживање

Стругa, 6 фебруара. — Иако је Дримкол најизразитији радни и печалбарски крај, у коме се поред жена и изнурених старца тера на рад и најмања чељад, ипак је једна „срећна“ кобила добила доживотно уживање.

Г. Коста Чочоревић, досељени печалбар, а сада сувласник фабрике креча и цигала у селу Ташморунишће код Струге, дао је пре пет година једном свом сиромашном сутрађанину извесну суму новаца на зајам. Како је од уговореног рока плаћања прошло доста времена, то дотични зајмопримац, иначе поштен и испрван човек, у недостатку новца понудио је, да спасе образ, своју кобилу, коју је бриселе чочоревић је постао власник кобиле.

— Од дана када сам кобилу примио, у мојим пословима, каже г. Чочоревић, настаје чудан преокрет. Све иде на боље! Већ после два-три дана примам, као по неком чуду, извесне суме новаца, које сам већ и са тефтера био избрисао од људи којима сам још пре пуно година дао бескаматни зајам.

Затим је Чочоревић узео на име своје „срећне“ кобиле лоз Државне класне лутрије. Срећа се овој кобили и на лозу насмејала: „добила“ је 20.000 динара.

После тога узет је други лоз.

— Добија!...

Узет је и трећи лоз.

— Добија!...

За непуне две године „срећна“ кобила „добила“ је око 100.000 динара.

Али срећа ретко долази. Њу треба чувати, јер она лако умиче. То сазнало најбоље ово дугогодишњи печалбар Чочоревић. Зато је он своју „срећну“ кобилу и разрешио свих дужности и обавеза. Она више не носи товар, не вуче кола, не окреће дрва. У знак „признања“ одређено јој је доживотно уживање. Њен једини рад је сада: играње на лутрији!

„Срећна“ кобила и још срећнији газда са нестрпљењем очекују, 15 фебруар! **П. К.**

Крава дoји прасе...

Платичево, 5 фебруара. — У малом селу Платичеву, које се налази недалеко од Руме, десно се ових дана један врло интересантан случај

Пре извесног времена крава сиромашног скретничара Николе Србеска отелила је здраво теле. Истовремено Николи се опрасила и једна свиња. У почетку је све ишло како треба. Међутим после двадесет дана крава је одбила да сиса теле, а газдарици уопште није дозвољавала да је музе. Сву своју љубав крава је пренела на једно мало прасе, које се стално налази поред ње и које дoји. Услед добре исхране прасе је тешко већ 15 кгр., знатно теже од осталих прасади који су се истовремено опрасили. Крава је врло мирна, док је прасе поред ње. Чим неко покуша да одвоји прасе, крава се узнемири и штити своје „потсвојче“ роговима.

... а кучка дoји мачку

Кучка Чедомира Стојића из Краљева дoји мачку

Осамдесет коза изгорело у штали манастира Благовештења

Скопље, 14 фебруара. — Ноћас је у манастиру Благовештењу код села Бањана у Скопској Црној Гори избио пожар у манастирским плевнама и шталама и том приликом изгорело 80 коза. Пожар је вероватно избио непажњом манастирских момака.

СНЕГ И ВЕЈАВИЦЕ У ЈУЖНОЈ СРБИЈИ ОМЕТАЈУ САОБРАЋАЈ

Скопље, 14 фебруара. — Снежне вејавице већ неколико дана владају над Скопљем и целом Јужном Србијом и знатно ометају саобраћај, нарочито преко планина

СЛАВА НИШКИХ ВИНОГРАДАРА

Ниш, 14 фебруара. — Управа лозног расадника у Нишу са нишким виноградарима прославила је данас своја патрона Св. Трифуна. Слави су присуствовали претседник општине г. Живковић, потпретседник г. Чокајић, у име бана начелник г. Дудић.

Као пре сто година...

Једна дрвена тегленица са коњском запрегом на реци Купи

Петриња, 11 фебруара. — Као пре сто година одржава се бродарски саобраћај на реци Купи од Карловца па до Сиска, где се Купа улива у Саву. Низводно — водом узводно — коњском запрегом, најједноставнијим начинима.

И Купом хуте реморкери, плове „тегленице“ Речне пловидбе и других предузећа, али домаћи живаљ задржао је стару „тегленицу“ од дрва, са коњском запрегом.

Ова стара „тегленица“ са коњском запрегом на реци Купи играла је пре више од сто година, за време владавине Наполеона, врло важну улогу. Она је са успехом пресецала целој моћној енглеској армади, која је блокирала Индију и друге земље, одакле је Француска извозила сировине за своје фабрике. То је био познати „колонијални рат“, који је Енглеску стајао много новца. Спровођењем те блокаде, остала је Француска без многих сировина највише без памука, које се извозило за многа предузећа памука у Лиону и другим местима. Та блокада Индије много је забринула Наполеона. Француска флота била је изгубила слабо, да се одлучи на морски рат, а опет је требало дати снабдевати предионице и ткаонице сировинама, да народ и војска не остану без одеће. Из те мучне ситуације остала је Наполеону само једна спасоносна мисао — довозити сировине из Индије и других колонија сувоземним путем и рекама.

И тако је Петриња, која је за време Наполеонове Илирије била важно окружно место, постала важна у тој колонијалној блокади. Из Мале Азије преко Балкана пребосили су се товари памука коњима до Петриње, а одатле водним путем тегленицама даље до Карловца, где су опет биле памука претоварене на коње и даље преко Љубљане, Милана и других места стизале у Лион.

У Петрињи постоје и данас записи из времена Наполеонове Илирије о том превозу памука. На реци Купи испод града стајали су за оно време велики магацини, у које се спремао памук пакован у балама. По четири, пет, а и више стотина мазги долазило је свакодневно натоварено балама памука, који се онда чекром утоваривао у тегленице — шлепове, а даље узводно превозно до Карловца.

Нестало је велико Наполеоново царство, настала су друга времена, али још увек дрвене тегленице плове Купом. Низводно, све до Београда, износи се из свог краја дрво. Сином јуху шлепове реморкери, али од Сиска узводно једина је запрега за те мање дрвене шлепове — коњ. На време се не гледа. Оно је спорedно, када је за малог човека изглед на зараду. **М. Б.**

ЗБОГ ОДРОЊЕНОГ БРЕГА *обустављен је друмски саобраћај* САРАЈЕВО — МОСТАР

Јабланица, 14 фебруара. — На 882 км. од Сарајева дошло је као што је „Време“ већ јавило, до великог одроњавања земље и камена. На овом месту се налази и букова шума која је проређена. Услед великог невременог земљиште је почело нагло да се одроњава. Пошто се кањон Неретве налази у близини Неретве, где је одроњено земљиште, то се огромна количина земље и камена сручила на пругу.

Земља се и даље одроњава. Колски саобраћај је потпуно прекинут са Мостаром

Пруга је у току јучерашњег дана била шест пута очишћена и шест пута поново затрпана.

УСПОСТАВЉЕН ЈЕ САОБРАЋАЈ НА ПРУЗИ ИЗМЕЂУ РАМЕ И ЈАБЛАНИЦЕ

Сарајево, 14 фебруара. — Данас у подне успостављен је слобраћај на железничкој прузи између Раме и Јабланице. Очишћена је пруга и пуштени су возови. Ако не дође до даљег одроњавања земљишта, саобраћај ће се нормално вршити.

ПРЕКИД ЖЕЛЕЗНИЧКОГ САОБРАЋАЈА НА ПРУЗИ ГОСТИВАР—КИЧЕВО

Гостивар, 14 фебруара. — Над Гостиваром и околином већ три дана пада снег, који је у високим пределима достигао метар. Због великог снега саобраћај је потпуно прекинут, тако да је Гостивар отсечен од осталог света. Исто тако и Дебар.

На пруги малог колосека Гостивар—Кичево саобраћај је такође прекинут. Сви возови који су пошли за Кичево и из Кичева за Гостивар остали су на сред пута, јер нису могли да пређу Буково.

Још две жртве заразног запаљења мождане опне

у Буђановцима код Руме

Рума, 14 фебруара. — Опасна заразна болест запаљења мождане опне, која се појавила у околини Руме, забележила је још две жртве у селу Буђановцима. Поред два раније тегленице плове Купом. Низводно, све до Београда, износи се из свог краја дрво. Сином јуху шлепове реморкери, али од Сиска узводно једина је запрега за те мање дрвене шлепове — коњ. На време се не гледа. Оно је спорedно, када је за малог човека изглед на зараду. **М. Б.**

Први женски муслимански хор основан је у Бањој Луци

Мешовити хор Југословенског муслиманског невачког друштва „Слога“ у Бањој Луци

Бања Лука, 14 фебруара. — У Бањој Луци постоји неколико невачких друштава, више него и у једном другом месту у Босни.

Најбољим гласовним материјалом располаже Југословенско муслиманско - невачко друштво „Слога“, које је основано 1920. Пре кратког времена друштво је основало и свој женски хор. То је први женски муслимански хор у Босанској Крајини. Младе муслиманске девојке, које су по својим одличним гласовима позване, ступиле су у невачку друштво. То су у уједно и прве жене муслиманке, које су са себе збациле зар и почеле да иступају у јавном животу. У први мах наравно нису изостали приговори старог конзервативног муслиманског света. Међутим, то им није ништа сметало, па су сада прокрчиле пут и другим.

Први председник „Слоге“ и један од оснивача био је г. Хамза Хусејиновић, посједник и бивши председник Бањалучке општине. Године 1929 за претседника је изабран г. др. Асим Џинић адвокат.

„Слога“ броји преко 30 чланова невача, а међу њима се налазе и чланови браће Карабеговића, најпопуларнији интерпретатори босанске севдалинке и шлагера.

Енглески парoброд „Шутер Исланд“ *припадао је раније* гангстеру Ал Капону

Сплит, 14 фебруара. — У вези са побуном кинеских морнара на парoброду „Шутер Исланд“ у сплитској луци, сазнаје се сада интересантне појединости.

Парoброд „Шутер Исланд“ — како тврде чланови посаде — припадао је раније чувеном гангстеру Ал Капону и служио је за обављање његових послова. Када је Ал Капоне ухапшен, америчке власти заплениле су и парoброд „Шутер Исланд“. Брод је остао пуних седам година запленен, па га је пре неколико месеци купио шангајски бродовласник иначе енглески држављанин г. Марден.

Посада „Шутер Исланда“ сумња у срећан завршетак овог брода. Посада, која је састављена углавном од самих Кинеза, једва чека да стигне до Порт Саида и да се тамо према споразуму постигнутом са заповедником искрца и напусти са увек уклети брод. Од дана како је преузет од стране садашњег сопственика па до доласка у Сплит, посада брода прати зла судбина. Садашња посада пошла је из Шангаја пред сам сукоб између Јапана и Кине. Тада је заповедник капетан г. Андресон формирао у Америци посаду од 98 Кинеза, подељених на два дела: један за парoброд „Леспину“, а други за „Шутер Исланд“. Из Сан Франциска парoброд је кренуо за Лос Анђелос, где је укрцао велику количину старог гвожђа за пољско пристаниште Гдиње. Одатле је кренуо у Сплит, где је искрцао 6.500 тона за потребе наших државних железница.

Већ у Америци при преузимању брода, дошло је до прве побуне морнара која је била угушена. Из Степина почињу нове невоље. На путу за Сплит парoброд је провео пуних 55 дана и на том путовању доживео три несреће, тако да су се брод и посада једва спасли. Прва незгода била је у близини Фридрихсфена. Тамо се догодила велика несрећа, којом приликом умало није дошло до погибије целокупне посаде.

Зла судбина која их прати толико је утицала на целу посаду, да она страхује од нових несрећа.

Гојење свиња без кукуруза и јечма

Суботица, 26 јануара. — Г. Мавро Халброр, поседник из Суботице, бивши економски стручњак Окружног суда, вршио је интересантан експеримент са одгојем свиња. О тим својим опитима г. Халброр нам је рекао:

— На пољу гајења свиња чинио сам нове покушаје с циљем, да гајење учиним јевтинијим за 50%. Али не само да буде јевтиније, него је и за саме животиње пробитачније. За одгој свиња не треба више ни кукуруза, ни јечма, него са много јевтинијим средствима се може гојити.

— У првом реду свиње треба да се навикну на храну од стабљике, не смеју се навикавати на зрнату пићу. Прасци се не смеју рано одвојити, већ тек од 10 евентуално и 12 недеља.

Када прасе дорасте до 3 месеца, добија дневно три пута свеже кошену детелину, али такву детелину која још није избацила цвећа и која је пуна витамина. Уз ово добија у јутро и вечер мало помија са мекињама, у које треба ставити мало соли и кречни прашак.

Овако гајимо све док не буду стари 9 месеци. Тада добијају дневно по 1 или 2 шећерне репе.

Ова метода је у пракси успела и зими. И крмаче са овим

Г. Халброр

поступком могу зимовати, с том разликом, да свињама суву детелину дајемо.

ПРОСЛАВА ТРИ ЈЕРАРХА У ТАМНАВИ

Уб, 14 фебруара. — Ноћас је одржана веома успела забава Југословенске радикалне заједнице. Два најећа локала била су препуна присталица странке, већином сељака из Среза тамнавског. Упркос рђавом времену одзив је био одличан.

Забаву је отворио поздравним говором г. Милоје Бојић, потпретседник одбора и бивши народни посланик. У кратком говору г. Бојић се осврнуо на велики рад и огромне успехе Краљевске владе, а нарочито на личне мисли и заслуге вође странке г. др. М. Стојадиновића и његових пријатеља сарадника г. г. др. Коројица и Спахе. Његов говор поздрављен је бурним клицањем.

DAFINA-САПУНИ Одлican квалитет по популарне цене!

Данас објављујемо списак имена учесника награђених утешним наградама. Списоци су сређени по азбучном реду. Поред сваког имена налази се редни број, а у загради скраћене врсте награда. Те скраћене значе:

(1) Три фина сапуна у кутији „ЛАВАНД".
(2) 300 гр. чоколаде са лешницима „НЕСТЛЕ".
(3) Једна фина флаша ликера „ТЕСЛИЋ".
(4) Паста и четкица за зубе познате марке „СИСТОМ".
(5) Тоалетна гарнитура лосиране „САЛОПЕК".
(6) Тоалетна вода „ЛАВАНД".
(7) Две одабране књиге.

Награде ће се издавати у **Београду (Теразије бр. 11) и Земуну** (филијала „Времена") почев од сутра у 9 часова пре подне.

Приликом подизања награда учесници треба да се позову на свој редни број. Исто тако, треба собом да понесу легитимације.

У сутрашњем броју објавићемо имена добитника утешних награда из осталих места.

ИМЕНА ЧИТАЛАЦА награђених утешним наградама у божићном конкурсу „Времена"

У овом последњем такмичењу „Време" је доделило једну велику награду, 10 специјалних, 100 главних и 5000 утешних награда

Награђени читаоци из унутрашности

А

1. Амбал Елизабета, домаћица, Бела Црква (2); 2. Арнаутовић Најденка, обућарски мајстор Савски Мост (2); 3. Анђић Милутин, вој. чи. Зеленика (1); 4. Андрејевић Олгица дете, Пожаревац (2); 5. Атанацковић Срба дела (2); 6. Алимпић Сувајда, дете, Деревата (2); 7. Антонијевић Сима, абаџија, село Врело (2); 8. Алексић Мирослав, ученик 4 р. г. Крагујевац (1); 9. Аматић М. Јован, прив. чи. Бач (3); 10. Арсенијевић Иванка домаћица, Крагујевац (1); 11. Антонић Јула, домаћица Крагујевац (4); 12. Алексић Радмила, прив. ученица Панчево (4); 13. Аврамовић Станија, ученица 8 р. з. ш. Окрид (5); 14. Аћимовић Милица кућаница, Личани (1); 15. Арсенијевић Станимир, земљорадник, Звечак (2); 16. Аранђеловић Момчило, шеф станице, Врбаска (2); 17. Арчесов Љубица, чиновница Панчево (1); 18. Абрамић Војислав, учитељ, Свети Јурај (2); 19. Абаз Милан, општ. чин. Нови Кнежевац (5); 20. Авакумовић Живан, фризер, Иригг (1); 21. Адамов Душан, крој, ул. Баваниште (4); 22. Алтов Василије, наставник, Ваљево (3); 23. Арсенијевић Н. Вера, прив. чин. Сремски Карловци (3); 24. Алмошлино А. Исак, дар. посред. Велика Кикинда (1); 25. Андрејевић Мара, домаћица Осијек (1); 26. Аћимовић Врана, поруч. Сисак (4); 27 Ајваз Терезија, у. чешница, Бел. Карловац (3); 28. Адамов Душан, свештеник, Мокрин (2); 29. Ајваз Јосиф, ba. Сомбор (3); 30. Андрић Вериа, дом. Вишеград (1); 31. Артичева Наталија дом. Тузлара (1); 32. Анђић Софија, дом. Голубинци (1); 33. Алексић Нада, дете, Бершке (3); 34. Атанацковић Јелица, дете, Марковац (2); 35. Алексић Зворимир, ученик 2 р. основне школе, Рудник, „Трешња"; Звечак (3); 36. Антрушић С. Лука, жандармеријски поручник, Петрова (3); 37. Алмајан Никола, месар Крагујевац (3); 38. Алексић Цана, дом. Косовска Митровица (3); 39. Арсенијевић Вранкослава ученица 2 р. г. Ваљево (3); 40. Антић Мирко, бантовар, Тузлара (3); 41. Антонијевић Александар, наставник ЖТШ Петроварад (7); 42. Алексић С. Младен, трг. пом., Александровац — Жупа (4); 43. Алексић Живан, трговац, Ваваниште (4); 44. Анђелковић Добросмир, уч. 2 р. г. Пирот (4); 45. Аћимовић Предраг, трг. пом. Панчево (4); 46. Атанасковић Трпе, пор. чин. Тетово (7); 47. Алишић Емилија, наставница, Бела Црква (4); 48. Антонијевић Вера, ученица 2 р. г. Књажевац (7); 49. Антић Милисије, ученик 2 р. г. Тетово (7); 50. Анђу Елизабета, ученица, Петроград (1); 51. Алексић Стојан, у-ченик, Куманово (3); 52. Аџанић Љубица, ст. агрономије, Кос. Митровица (1); 53. Арнаутовић Ана, домаћица, Високо (5); 54. Алексејевићев Владимир, б. професор, Бела Црква (4); 55. Амброс Јулијана, Домаћица, Рума (1); 56. Анић Дара, домаћица, Ковиљ (2); 57. Алексић В. Стана, домаћица, Равна Река (2); 58. Анђелић Коста, ученик, Панчево (3); 59. Анић Насих, чин. Високо (1); 60. Андрић Данила, ученица, Сплит (3); 61. Абодић Никола, прив. чин. Нова Врбас (3); 62. Алферов Ђорђе, чиновн. Томашевац (2); 63. Анђелковић Д. Милорад, БраварВТЗ, Крагујевац (2); 64. Алагић Мијо, ученик, Сомор (2); 65. Аџић Фрања, бербе, Панчево (2); 66. Алексић Иван, абаџија, Осечина (1); 67. Алкалај Софија, домаћица Панчево (4); 68. Александров Ана, домаћица, Стара Паланка (3); 69. Анић Вожидар, учитељ, Ковиљ (3); 70. Антонијевић Момчило, дете, Крушевац (3); 71. Алтерфер Андрија, опш. опходитељ, Нова Пазова (4); 72. Антонијевић Живка, домаћица, Пирот (7); 73. Алибеговић Тахмил, бан 3 разреда гимназије, Ужице (3); 74. Ајдачић Алагић, пекиз, Жупања (3); 75. Аросетолић Павле, тапиар, Грепска (3); 76. Антић Тодор, кафеџија, Чаприбод (3); 77. Арапски Рада, пољопривредни радник Панчево (3); 78. Андрејић Данила, домаћица, Панчево (3); 79. Апошталски Тасмара, ст. мод. соле Кулина (3); 80. Аранђел Радмила, Загарија (2); 81. Алабрат Десанка наставница, Кос. Петровац (7); 82. Антоновић Ј. Драгиња ученица 4 разреда основне школе, Обреновац (2).

Б

1. Боровац Војислав, ученик 2 р. о. ш. Врховине (2); 2. Бркић Олга, ученица 4 р. г. Крагујевац (4); 3. Бошњак Спаса, домаћица, Мостар (3); 4. Вучур Д. Вранислав прив. чин. Панчево (2); 5. Бајић Флора, домаћица, Сплит (1); 6. Бокун Кармела, сиротиња банк. чин. Љубљана (2); 7. Вутковић И. Иван. в. техн. чиновник Краљево (2); 8. Бешлин Михајло, економ, Ада (2); 9. Вутковић Антун, гимн. Нова Капела (2); 10. Бугарски Марко, ученик, Бела Црква (2); 11. Вукнер Јован, трг. пом. Петроварад (3); 12. Вереш Катарина, домаћица, Кнежево (3); 13. Вуклић Тома, фотограф, Качево (1); 14. Вајтовић Анка, домаћица, Дубровник (3); 15. Вериа Милан, волонтер, Ковин (2); 16. Врућин С. Јован, општ. чинов. Крмаче (2); 17. Вајмаи Марија, домаћица, Панчево (1); 18. Вељић Добривој, бив. пом. Шид (1); 19. Бутарин Сава, хотелијер Панчево (1); 20. Вошић Олга, домаћица, Велика Кикинда (3) 21. Врачанац Милутин, рентијер, Ужице (2); 22. Вељић Михајло, учитељ VI р. г. Војводина (2); 23. Вујанић Вера, ученица, Осијек (1); 24. Вокша Марија, домаћица, Петроварад (3); 25. Виноградић Фрањо, шивред, Гај (2); 26. Вељетина Н. Андрија, ковач. надзорник Требиње (2); 27. Васиљевић Весна, Осијек (3); 28. Брдар Стеван, дивизијар, Петроварад (2); 29. Богосављевић Адам, трговац, Неготин (3); 30. Вокша р. Зидуровић Наталија, домаћица, Сента (2); 31. Варутински, Драгомир, пензионер, Доњиња (2); 32. Врбић Т. Бор, грн. Крушевац (2); 33. Бањански Мирја ученица 6 р. г. Петроварад (2); 34. Вељанска Роксида, домаћица, Сремска Митровица (2); 35. Белоусов М. Андреј, дете Плавља (3); 36. Бојанић Ђурђија сиромах, Беламан (1); 37. Бошковић Јелица, ученица 2 р. г. Пожаревац (1); 38. Вурсић Павле, трговац, Огар (2); 39. Балабан Вера, домаћица, Копаоник — Рача (2); 40. Бугарски Михајло ученик 6 р. г. Рума (5); 41. Бешић Софија, ст. мед. Прадедор (5); 42. Бутарин Данила, домаћ. Панчево (5); 43. Бела Димитрије, мех. пом. Ковин (3); 44. Бурс Сафет, шофер, Оџак (3); 45 Барвин Наденда, дете, Чачак (1); 46. Бујас Александар, учен. УШ Шибеник (7); 47. Будисављевић Нена, чиновник среског суда Шибеник (1); 48. Болесников Сретко, ученик 6 р. г. Панчево (1); 49. Бигз Јованка, учен. 4 р. г. Бихаћ (4); 50. Вартулин Арсеније, гими. Рисан (5); 51. Блозовски Младен, ученик 6 разр., Сисак (5); 52. Вујук Деланка, домаћица, Шабац (3); 53. Бибић Лепосава ученица ТА Меленца (3); 54. Бојанац Буковаса дете, Путинци (4); 55. Бунат Мариа, кућаница, Осијек (3); 56. Бајтовић Љубица, ученица, Дубровник (4); 57. Бабић Ибрахим эланичник среског начелства, Сански Мост (1); 58. Бајић Светлана, учит., Шабац (1); 59. Бебић Радмила, дете, Бачка Паланка (2); 60. Богдановић М. Слапко, бак, Смед. Паланка (1); 61. Белић Величка, домаћица, Загодина (3); 62. Бајић И. Стана, учитељица, Тузла (6); 63. Бук, Анте, благајник ПУ Велика Кикинда (3); 64. Бербеј Вера, домаћица, Панчево (3); 65. Бања Гојковић Полексија, домаћ. Бу-прија (3); 66. Безуљевић Јован, лаборант, Панчево (3); 67. Бекановић Милош, општ. опрводитељ Срем, Михаљевци (3); 68. Бјелавдиновић Петар, учитељ, Вишеко (1); 69. Бамаревић Мелапија, Босан. Крупа (7); 70. Бутка и Шифел, Ковачица (3); 72. Белић Мишо, музичар, Сомбор (4); 73. Балић Фикрета, домаћ. Мостар (4); 74. Боберан Владислав, кројач, Велика Кикинда (3); 75. Бешир Никола, ратар, Бишњићево (7); 76. Бонић Марија, Цариброд (7); 77. Врањовић Предраг, ученик о. шч Панчево (7); 78. Бјелић Богољуб, приправник ФК Нишово (7); 79. Богојевић Милева пенз. Пожаревац (2); 80. Варловић Томо, колпортер, Славонски Брод (1); 81. Вујковић Јосиф, ст. права, Крушевац (3); 82. Богородицкић Љубица зан. учитељица, Шабац (3); 83. Бакаја Душан, бак, Ср. Каменица (2); 84. Богосављев Арсен, економ, Вел. Кикинда (3) 85. Бајат Душан, бравар, Мостар (1); 86. Варишић Миле вој. чин. Мостар (1); 87. Вождановић Мирослав, кафеџија, Врање (2); 88. Богдан Матија, текст. нам., Сомбор (1); 89. Ваједер Карло, трг. пом., Вал. Карловац (2); 90. Барбарић Густав, хидротехн. Сента (2); 91. Ветовић Милош, песл, чин. задруге, Крагујевац (1); 92. Вирдлан Зора, прив. Сента (1); 93. Брадвак Ј. Виктор, капетан, Краљево (6); 94. Богосављевић Јока, служ. Среског нач. Алибунар (3); 95. Богојевић Драган, општ. здав. Горњи Милановац (3); 96. Буквалдовић Драгиња, домаћица, Ковиљ (3); 97. Вујовић Живојин, ученик 2 р. г. Неготин (1); 98. Бодго Косица, домаћ. Нагчево (4); 109. Бапкот М. Сисаљ дете Сурдук (1); 110. Бабић Милан ученик 4 р. г. Петрпња (3); 111. Босанчић Душан, трг. Бихаћ (6); 112. Верескини Сергије, бантован, Панчево (2); 113. Богојевић Јосиф, домаћица, Сента (2); 31. Варутински, Драгомир, пензионер, Доњиња (2); 32. Врбић Т. Бор, грн. Крушевац (2); 33. Бањански Мирја ученица 6 р. г. Петроварад (2); 34. Вељанска Роксида, домаћица, Сремска Митровица (2); 35. Белоусов М. Андреј, дете Плавља (3); 36. Бојанић Ђурђија сиромах, Беламан (1); 37. Бошковић Јелица, ученица 2 р. г. Пожаревац (1); 38. Вурсић Павле, трговац, Огар (2); 39. Балабан Вера, домаћица, Копаоник — Рача (2); 40. Бугарски Михајло ученик 6 р. г. Рума (5); 41. Бешић Софија, ст. мед. Прадедор (5); 42. Бутарин Данила, домаћ. Панчево (5); 43. Бела Димитрије, мех. пом. Ковин (3); 44. Бурс Сафет, шофер, Оџак (3); 45 Барвин Наденда, дете, Чачак (1); 46. Бујас Александар, учен. УШ Шибеник (7); 47. Будисављевић Нена, чиновник среског суда Шибеник (1); 48. Болесников Сретко, ученик 6 р. г. Панчево (1); 49. Бигз Јованка, учен. 4 р. г. Бихаћ (4); 50. Вартулин Арсеније, гими. Рисан (5); 51. Блозовски Младен, ученик 6 разр., Сисак (5); 52. Вујук Деланка, домаћица, Шабац (3); 53. Бибић Лепосава ученица ТА Меленца (3); 54. Бојанац Буковаса дете, Путинци (4); 55. Бунат Мариа, кућаница, Осијек (3); 56. Бајтовић Љубица, ученица, Дубровник (4); 57. Бабић Ибрахим эланичник среског начелства, Сански Мост (1); 58. Бајић Светлана, учит., Шабац (1); 59. Бебић Радмила, дете, Бачка Паланка (2); 60. Богдановић М. Слапко, бак, Смед. Паланка (1); 61. Белић Величка, домаћица, Загодина (3); 62. Бајић И. Стана, учитељица, Тузла (6); 63. Бук, Анте, благајник ПУ Велика Кикинда (3); 64. Бербеј Вера, домаћица, Панчево (3); 65. Бања Гојковић Полексија, домаћ. Бу-прија (3); 66. Безуљевић Јован, лаборант, Панчево (3); 67. Бекановић Милош, општ. опрводитељ Срем, Михаљевци (3); 68. Бјелавдиновић Петар, учитељ, Вишеко (1); 69. Бамаревић Мелапија, Босан. Крупа (7); 70. Бутка и Шифел, Ковачица (3); 72. Белић Мишо, музичар, Сомбор (4); 73. Балић Фикрета, домаћ. Мостар (4); 74. Боберан Владислав, кројач, Велика Кикинда (3); 75. Бешир Никола, ратар, Бишњићево (7); 76. Бонић Марија, Цариброд (7); 77. Врањовић Предраг, ученик о. шч Панчево (7); 78. Бјелић Богољуб, приправник ФК Нишово (7); 79. Богојевић Милева пенз. Пожаревац (2); 80. Варловић Томо, колпортер, Славонски Брод (1); 81. Вељанска Роксида, домаћица, Сремска Митровица (2); 82. Врбић Т. Бор, грн. Крушевац (2); 83. Бањански Мирја ученица 6 р. г. Петроварад (2); 84. Вељанска Роксида, домаћица, Сремска Митровица (2); 85. Белоусов М. Андреј, дете Плавља (3); 86. Бојанић Ђурђија сиромах, Беламан (1); 87. Бошковић Јелица, ученица 2 р. г. Пожаревац (1); 88. Вурсић Павле, трговац, Огар (2); 89. Балабан Вера, домаћица, Копаоник — Рача (2); 90. Бугарски Михајло ученик 6 р. г. Рума (5); 91. Бешић Софија, ст. мед. Прадедор (5); 92. Бутарин Данила, домаћ. Панчево (5); 93. Бела Димитрије, мех. пом. Ковин (3); 94. Бурс Сафет, шофер, Оџак (3); 95 Барвин Наденда, дете, Чачак (1); 96. Бујас Александар, учен. УШ Шибеник (7); 97. Будисављевић Нена, чиновник среског суда Шибеник (1); 98. Болесников Сретко, ученик 6 р. г. Панчево (1); 99. Бигз Јованка, учен. 4 р. г. Бихаћ (4); 100. Вартулин Арсеније, гими. Рисан (5); 101. Блозовски Младен, ученик 6 разр., Сисак (5); 102. Вујук Деланка, домаћица, Шабац (3); 103. Бибић Лепосава ученица ТА Меленца (3); 104. Бојанац Буковаса дете, Путинци (4); 105. Бунат Мариа, кућаница, Осијек (3); 106. Бајтовић Љубица, ученица, Дубровник (4); 107. Бабић Ибрахим эланичник среског начелства, Сански Мост (1); 108. Бајић Светлана, учит., Шабац (1); 109. Бебић Радмила, дете, Бачка Паланка (2); 110. Богдановић М. Слапко, бак, Смед. Паланка (1); 111. Белић Величка, домаћица, Загодина (3); 112. Бајић И. Стана, учитељица, Тузла (6); 113. Бук, Анте, благајник ПУ Велика Кикинда (3); 114. Бербеј Вера, домаћица, Панчево (3); 115. Бања Гојковић Полексија, домаћ. Бу-прија (3); 116. Безуљевић Јован, лаборант, Панчево (3); 117. Бекановић Милош, општ. опрводитељ Срем, Михаљевци (3); 118. Бјелавдиновић Петар, учитељ, Вишеко (1); 119. Бамаревић Мелапија, Босан. Крупа (7); 120. Бутка и Шифел, Ковачица (3); 121. Белић Мишо, музичар, Сомбор (4); 122. Балић Фикрета, домаћ. Мостар (4); 123. Боберан Владислав, кројач, Велика Кикинда (3); 124. Бешир Никола, ратар, Бишњићево (7); 125. Бугарски Михајло ученик 6 р. г. Рума (5); 126. Бешић Софија, ст. мед. Прадедор (5); 127. Бутарин Данила, домаћ. Панчево (5); 128. Бела Димитрије, мех. пом. Ковин (3); 129. Бурс Сафет, шофер, Оџак (3); 130. Барвин Наденда, дете, Чачак (1); 131. Бујас Александар, учен. УШ Шибеник (7); 132. Будисављевић Нена, чиновник среског суда Шибеник (1); 133. Болесников Сретко, ученик 6 р. г. Панчево (1); 134. Бајатов Ана, домаћица Параге (3); 135. Богданов Мара, забавиља, Панчево (3); 136. Бајић Љубомир, кафеџија, Осијек (3); 137. Вутес Д. Јелица, девојчица, Угриновци (3); 138. Бајић Душан, прив. Осијек (3); 139. Божиновић Марко прив. ученик СПШ, Неготин — Вуково (3); 140. Берковић А. Живко, ученица, Срп. Неузина (3); 141. Благојевић Боривој, типолраф, Сремски Карловци (3); 142. Богдан Константин, електр. ученик, Копиц (3); 143. Богојевић Ђорђе, учитељ, Костолац — Пожаревац (7); 144. Вендер Каролина, домаћица, Загодина (3); 145. Богосављевић Слободан, ученик, Велика Кикинда (3); 146. Вера Игор, пор. фрегате, Куманово (3); 147. Бошњовић Михајло сарачки шегрт, Кула (3); 148. Вировац Радмила, домаћица, Ваљево (1); 149. Вировић Мацда, ученица, Срп. Неузина (3); 150. Бокарелић, Олга, домаћица, Пожчево (1); 151. Вајча Д. Ружа, домаћица, Стари Бечеј (1); 152. Бугарски Ј. Павле, управ. школе, Сиљбаш (1); 153. Бак Јулпо, пензионер, Тител (3); 154. Биро Благоје, глумац, Сень (3); 155. Бордевуе Георгије, ученик 4 р. г. Карловац (4); 156. Вељчић Меснед, ученик 2 разреда основне школе, Витољ (1); 157. Бошњовић Славка домаћица, Зајечар (1); 158. Вутка Павле, ратар, Ковачица (3); 159. Братуљевић В. Јелена, Крагујевац (1); 160. Вујчало Анка, домаћица, Срем. Митровица (3); 161. Бутбевић Факата, супруга пароходара, Мариbор (3); 162. Вожичковић Ђуро, пароходар, Мариbор (3); 163. Богосављевић Милета, ученица, Јасеново (2); 164. Богосављевић Јонаш, ратар, Вишњићи (2); 165. Бројић Стака, Добој (2); 166. Бај С. Сремац, пешадијередник, Карловац (2); 167. Бобиновић Бобика, бесконичарка, Шпиц (2); 168. Варлошан Вида, ученица 1 разреда ВШП, Сплит (3); 169. Богдановић Радосав, пароходни водник, Ужице (2); 170. Врешковски Леонид, пешад. поручник, Неготин (3); 171. Вербашов Вела, домаћица, Пребрадово (3); 172. Вивчар Јелеф, берберин, Панчево (2); 173. Вегонић Војин, геометар, Сомбор (3); 174. Батас Јован, гостионичар, Кулин Вакуф (1); 175. Вељић Стеван — Павле, дете, Зајечар, (3); 176. Бабић Милун шкопрер, Врњачка Бања (3); 177 Бајкошић Олга ученица 5 р. г. Панчево (3); 178. Бошњак Катица, домаћица, Осијек (3); 179. Белински Евгеније, техничар, Тител (2); 180. Врезар Здепка, домаћица, Уздол (3); 181. Боговаз Катица, домаћица, Качево (3); 182 Варић Стапоје, општ. бележник, Глаговић (1); 183. Батос Васа, механичар, Батајница (6); 184 Верић Милана, домаћица, Сомбор (3); 185. Венецијанић Здепка девојчица, Припреч (2); 186. Бојић Ж. Ратко, пенз. шпорчук, Ваљево (1); 187. Вогоч Фрањо, служавка, Бели Манастир (3); 188. Вубак Самсаљ, жена срес. начел. Сень (4); 189. Волманец Милутин, браварски пом. Дарда (3); 190. Вујић Дејан, грнчп. Лесковац (3); 191. Вилах Жарко, пол. стражар, Панчево (1); 192. Вучојић Здравко, ученик 3 разреда гимназије, Фекетић (4); 193. Врвтић Вера, бак. Винковци (2); 194. Бугарски-Папоспић Мира, домаћица, Панчево (3); 195. Бајовић Дина, домаћица, Требиње (3); 196. Вујовић Милан, управитељ школе, Врвко. (1); 197. Богдановић Стојан, мајопродавац дућана, Качаре (3); 198. Благић Војислав, бан 3 р. о. ш. Велико Градиште (5).

В

1. Видаковић Зорка, домаћ., Ср. Карловци (1); 2. Влаховић Анда, домаћ., Панчево (4); 3. Владовић Мирјана, учен. 2 р. г. Вел. Кикинда (3); 4. Вучић Нић. Нада, домаћица, Пирот (1); 5. Вучковић М. Милош, трговац, Загодина (3); 6. Вучковић Радомир, трговачки калфа, Крагујевац (2); 7. Вукотић Милена, Трстиља — Сремски (1); 8. Вардић Пука, пекар, пом. Сомбор (3); 9. Вујевић М. Душан, незапослен, Качаре (1); 10. Витковски Јосеф, жандарм. наред. у пенз., Бечеј Хан (1); 11. Мудрић Ђорђе, ст. мед. Вал. Карловац — Срем (2); 12. Варагић Д. Мирјана, домаћица, Месаја — з. п. Рогатица (2); 13. Вукадиновић Ратомир, бербер, радн., Дакилов Град (3); 14. Вучак Злата, домаћ., Слав. Пожега (2); 15. Вујановић Михајло, столар, Рудник — Пепе (1); 16. Вујовић Ђорђе, ст. мед. Вал. Карловац — Срем (2); 17. Вујић Драгутин, економ, Срем. Митровица (3); 17. Видић М. Иван, жељ. рад., Вогоч Хан (3); 18. Вердербер Албин, ученик, Добој (1); 19. Вламинданић Раде, кочобар, Дубровник (3); 20. Вујовић Милан, ученик, Горњи Милановац (3); 21. Вајкића Душан, варад. пол., Раково (4); 22. Вилковић — Свирчић, тргов. нел. продаја дувана, нал., Оршава (3); 23. Вилковић С. Михаило, бак сред. пол. школе, Ваљево (2); 24. Видаковић Љубица, Вршић Мирјана, ученица, Панчево (3); 25. Вучић Ж. Емил, пом. лесничке пенионе Петроварад (3); 26. Вујић Владица дете, Кап — Дуж. бан (3); 27. Вујовић Ђорђе, студент, Тузла (3); 28. Вукосављевић М. Мирко, чиновн. окр. суда, Куманово (4); 29. Виновић Софија, домаћица, Стара Вутог (7); 30. Весолиновић Мила, домаћ., Ада Качка (7); 31. Васиљевић Душанка, дете, Сента (4); 32. Вучковић Љубомир, радно чеш. Тутрапја (1); 33. Васић Јован, надредн. мајстор, Кнежевац (1); 34. Владисављевић Верица, домаћ., Дарда (7); 35. Вуковић Митар, бравар, Теслић (2); 36. Вогавић Вожо, Крагујевац (4); 37. Вукићевић Васо, електричар, Ниншић (4); 38. Вршић Мирјана, учитељица, Панчево (3); 39. Вучинов Димитрије, дилом. ст. фил., Вуковар (2); 40. Весковић Љубодрав, син вазд. вантовар, Краљево (3); 41. Васић Јован, надзорник Димитрије, чиновн., Велес (2); 42. Вапбелавић Божидар, пенз. чиновник, Шабац (1); 44. Вељичић Тако, пиварје, Слав. Брод (4); 45. Вукајловић Надежда, гимн. Крагујевац (4); 46. Величковић Милош, пеш. кап. I кл., Требиње (3); 47. Вујовић Ана, домаћ., Петроварад (3); 48. Вучићевић Вучак земљорадник, Трнава — Косјерић (3); 49. Вивошки Александар, музичар, Кос. Митровица (2); 50. Вучићевић Живојин, здан. срес. начел., Смедерево (1); 51. Вогавић Вожо, Крагујевац (4); 52. Вебер Фрањо, мат. пом. нал., Панчево (1); 52. Волић Тодор, конон, окопан, Сплит — Вачка (2); 53. Весковић Милан, пиво. бан. трг. нал., Стари Бечеј (3); 54. Весковић Марко, пенз. Среднји С. Марко, пенз. Среднји — Нељанац (3); 55. Вокша Марија, Добој (3); 57. Вирац Јацоп, музичар, Петроварад (3); 58. Вукобрат М. Јован, пирот. Фин. контр. Сомбор (3); 59. Вилимирац Рада, фризер Панчево (2); 60 Вукосављев Ла зар, трг. помоћ., Пашињево (1); 61. Вукайловић Младен, шпоручник, Ваваниште (6); 62. Вребић Ана, Требиње, Вребић Јован, Шабац (3); 31. Гуп чин Вера, домаћ., Припреч (3); 32. Грујић Жара, домаћ., Меленци (1) 33. Гавриловић Мирко, возач мотор. васт. Бобаљ — п. Вајска (1); 34. Грегоров Никола, занатија, Узпић — Балат (3); 36. Гајић Јелена дом. Ваваниште (4); 36. Гусетић Иванка, прив. чин. Дубровник (2); 37. Гарић Драгомир, ученик 4 р. г. Крагујевац (3); 38. Гуровић Алексеј, ученик, Петрпград (2); 39. Гајчевић Стојко, жељ. чин., Сомбор (3); 40. Гирић Јелисавета, Крагујевац, Комадиново (2); 41. Гајић Олга, домаћица, Петроград (2); 42. Градишћанац Адам, учитељ, Госпођинци (1); 43. Гросгут Фрањо, ст. права (1); 44. Гаваи Милош, општ. чин., Јапиа Тотић (2); 45. Гајанов Никола, град. сенатор, Срем. Карловци (2); 46. Горданџин Др. Ана, адвокат, Карловац (4); 47. Гавриј Светозар, трг. пом., Стари Бечеј (6); 48. Гелетин Тадеја, трг. пом. Сплит (1); 49. Грубелов Тапасија, ученик, Стара Паланка (3); 50. Гланић Јово, тгг., Груда — Конавле (1); 51. Гравовић Јелена, Шабац, ст. (3); Гавриловић Драгиња, домаћ., Вогач (1); 53. Гаврилович Радка, домаћ., Доминча (2); 54. Грека Каменко, ратар, Мрамошка (1); 55. Гуљић Јелена, домаћица, Ваваниште, Вогово (1); 56. де Гиерија Вигор, ветеринар, Четиње (3); 57. Гајић Јелена, домаћица, Сента (4); 58. Гајић М. Војин, порески изврштитељ, Бачка Паланка (1); 59. Гуј Јачић Сава, кр. надлучар, Вуковар (3); 60. Гаврић Ђорђе, домаћица Гуска, Врестовачка Бања (3); 61. Гогић Мопка, домаћ., Вапбево (3); 62. Гаћеша Јелена, домаћица, Градишка — Балат (3); 63. Гуковић Јелена, гимназист, Мостар (2); 64. Гашић Григорије, бак 7 р. г., Пећ (1); 65. Гајић Јеленија, уч. 4 р. о. ш., Ирошевац (3); 66. Георгијев М. Евгеније, адвод. кап. II кл. Вела Црква (3); 67. Гаћановић Ки јана, Вогово (3); 68. Гаврилович Јаков, дете, Панчево (2); 69. Гаврилошић Милан, земљорадник, Вогово (3); 70. Гучевић Живда, учитеља 8 р. г., Вуковар (3) 71. Галкановић Миле, дечко, Сомбор (3); 72. Гинзовић Ирина, гимн., Пожарева — Ђ. Милановац (2); 73. Гајић Владимир, бак, Краљево (3); 74. Гаћановић М. Данила, дете, Сребрац (1); 75. Гвоздановић Вожо, возач Ваваниште (4); 76. Гвоздановић Ђорђе, ст. права, Крагујевац (3); 77. Грбић Васо, пекар, Јавак (2); 78. Гроваловић Петар, ученик, Ваваниште (4); 79. Гајић Јеленија Д. Елена, дактилогр., Вуковар (3); 80. Гашић Стојко, ученик, Ваваниште (4); 81. Гајић Јелена, домаћица, Ваваниште (4); 82. Гргић Бајловић, столар, Врчин (1); 83. Гвоздић Марко, ослуж. гимн., Нова Градишка — Балат (3); 84. Гаћеша Јелена, домаћица, Ваваниште (4); 85. Гргић М. Драгољуб, ученик, Пожега (1); 86. Гајић Ђ. Ђорђе, ученик, Ваваниште (4); 87. Гогочевић Антон, домаћица, Сента (4); 88. Гргић Вера, бак, Вуковар (3); 89. Гашић Стојко, ученик, Нова Градишка — Балат (3); 90. Гаћеша Јелена, домаћица, Ваваниште (4); 91. Гргић Ђ. Ђорђе, ученик, Ваваниште (4); 92. Гаћановић М. Данила, дете, Сребрац (1); 93. Гвоздановић Вожо, возач Ваваниште (4); 94. Гвоздановић Ђорђе, ст. права, Крагујевац (3); 95. Гроваловић Петар, ученик, Ваваниште (4); 96. Гргић Вера, бак, Вуковар (3); 97. Гајић Јеленија Д. Елена, дактилогр., Вуковар (3); 98. Гашић Стојко, ученик, Ваваниште (4); 99. Гаћеша Јелена, домаћица, Ваваниште (4); 100. Гргић Ђ. Ђорђе, ученик, Ваваниште (4); 101. Гаћановић М. Данила, дете, Сребрац (1); 102. Гвоздановић Вожо, возач Ваваниште (4); 103. Гвоздановић Ђорђе, ст. права, Крагујевац (3); 104. Гроваловић Петар, ученик, Ваваниште (4); 105. Гргић Вера, бак, Вуковар (3); 106. Гајић Јеленија Д. Елена, дактилогр., Вуковар (3); 107. Гашић Стојко, ученик, Ваваниште (4); 108. Гаћеша Јелена, домаћица, Ваваниште (4); 109. Гргић Ђ. Ђорђе, ученик, Ваваниште (4); 110. Гаћановић М. Данила, дете, Сребрац (1); 111. Гвоздановић Вожо, возач Ваваниште (4); 112. Гвоздановић Ђорђе, ст. права, Крагујевац (3); 113. Гроваловић Петар, ученик, Ваваниште (4); 114. Гргић Вера, бак, Вуковар (3); 115. Гајић Јеленија Д. Елена, дактилогр., Вуковар (3); 116. Гашић Стојко, ученик, Ваваниште (4); 117. Гаћеша Јелена, домаћица, Ваваниште (4); 118. Гргић Ђ. Ђорђе, ученик, Ваваниште (4); 119. Гаћановић М. Данила, дете, Сребрац (1); 120. Гвоздановић Вожо, возач Ваваниште (4); 121. Гвоздановић Ђорђе, ст. права, Крагујевац (3); 122. Гроваловић Петар, ученик, Ваваниште (4); 123. Гргић Вера, бак, Вуковар (3); 124. Гајић Јеленија Д. Елена, дактилогр., Вуковар (3); 125. Гашић Стојко, ученик, Ваваниште (4); 126. Гаћеша Јелена, домаћица, Ваваниште (4); 127. Гргић Ђ. Ђорђе, ученик, Ваваниште (4); 128. Гаћановић М. Данила, дете, Сребрац (1); 129. Гвоздановић Вожо, возач Ваваниште (4); 130. Гвоздановић Ђорђе, ст. права, Крагујевац (3); 131. Гроваловић Петар, ученик, Ваваниште (4); 132. Гргић Вера, бак, Вуковар (3); 133. Гајић Јеленија Д. Елена, дактилогр., Вуковар (3); 134. Гашић Стојко, ученик, Ваваниште (4); 135. Гаћеша Јелена, домаћица, Ваваниште (4); 136. Гргић Ђ. Ђорђе, ученик, Ваваниште (4); 137. Гаћановић М. Данила, дете, Сребрац (1); 138. Гвоздановић Вожо, возач Ваваниште (4); 139. Гвоздановић Ђорђе, ст. права, Крагујевац (3); 140. Гроваловић Петар, ученик, Ваваниште (4); 141. Гргић Вера, бак, Вуковар (3); 142. Гајић Јеленија Д. Елена, дактилогр., Вуковар (3); 143. Гашић Стојко, ученик, Ваваниште (4); 144. Гаћеша Јелена, домаћица, Ваваниште (4); 145. Гргић Ђ. Ђорђе, ученик, Ваваниште (4); 146. Гаћановић М. Данила, дете, Сребрац (1); 147. Гвоздановић Вожо, возач Ваваниште (4); 148. Гвоздановић Ђорђе, ст. права, Крагујевац (3); 149. Гроваловић Петар, ученик, Ваваниште (4); 150. Гргић Вера, бак, Вуковар (3); 151. Гајић Јеленија Д. Елена, дактилогр., Вуковар (3); 152. Гашић Стојко, ученик, Ваваниште (4); 153. Гаћеша Јелена, домаћица, Ваваниште (4); 154. Гргић Ђ. Ђорђе, ученик, Ваваниште (4); 155. Гаћановић М. Данила, дете, Сребрац (1); 156. Гвоздановић Вожо, возач Ваваниште (4); 157. Гвоздановић Ђорђе, ст. права, Крагујевац (3); 158. Гроваловић Петар, ученик, Ваваниште (4); 159. Гргић Вера, бак, Вуковар (3); 160. Гајић Јеленија Д. Елена, дактилогр., Вуковар (3); 161. Гашић Стојко, ученик, Ваваниште (4); 162. Гаћеша Јелена, домаћица, Ваваниште (4); 163. Гргић Ђ. Ђорђе, ученик, Ваваниште (4); 164. Гаћановић М. Данила, дете, Сребрац (1); 165. Гвоздановић Вожо, возач Ваваниште (4); 166. Гвоздановић Ђорђе, ст. права, Крагујевац (3); 167. Гроваловић Петар, ученик, Ваваниште (4); 168. Гргић Вера, бак, Вуковар (3); 169. Гајић Јеленија Д. Елена, дактилогр., Вуковар (3); 170. Гашић Стојко, ученик, Ваваниште (4); 171. Гаћеша Јелена, домаћица, Ваваниште (4); 172. Гргић Ђ. Ђорђе, ученик, Ваваниште (4); 173. Гаћановић М. Данила, дете, Сребрац (1); 174. Гвоздановић Вожо, возач Ваваниште (4); 175. Гвоздановић Ђорђе, ст. права, Крагујевац (3); 176. Гроваловић Петар, ученик, Ваваниште (4); 177. Гргић Вера, бак, Вуковар (3); 178. Гајић Јеленија Д. Елена, дактилогр., Вуковар (3); 179. Гашић Стојко, ученик, Ваваниште (4); 180. Гаћеша Јелена, домаћица, Ваваниште (4); 181. Гргић Ђ. Ђорђе, ученик, Ваваниште (4); 182. Гаћановић М. Данила, дете, Сребрац (1); 183. Гвоздановић Вожо, возач Ваваниште (4); 184. Гвоздановић Ђорђе, ст. права, Крагујевац (3); 185. Гроваловић Петар, ученик, Ваваниште (4); 186. Гргић Вера, бак, Вуковар (3); 187. Гајић Јеленија Д. Елена, дактилогр., Вуковар (3); 188. Гашић Стојко, ученик, Вава

ДАНАС уторак 15 фебруар

Позоришта:

КОД СПОМЕНИКА: (20) Сирано де Бержерак.

ВРАЧАР: (17) Матура.

Варијетеа:

Варијете „Палас" 21.30 час. Нов фебруарски програм са 26 одличних тачака. После програма у малој сали сеира чувена капела Хофер и другови. Улаз бесплатан.

Музеји:

Војни музеј (Горски град): отворен сваког дана сем понедељка од 9—16 часова непрекидно.

БИОСКОПСКИ ПРОГРАМ

Премијерни биоскопи:

УРАНИЈА: (15) 1) Них троје (Мери Оберон, Мирнам Хопкинс); 2) Јужњачке мелодије; 3) Журнал.

КОРЗО: (15) Братова жена (Роберт Тејлор).

КАСИНА: (16) Метропола (Спенсер Траси, Дуџа Радинер); 2) Журнал.

ОДЕОН: (14) Борба за дете (Лил Даговер, Вили Фрич); 2) Стан Лаурел и Оливер Харди.

ВРАЧАР: (14) Графица Валевска (Грета Гарбо, Шарл Боаје). Од 21.30 бесплатно артистично весело вече.

ЛУКСОР: доња сала (15) 1) Флорентина (Жералдина Кат, Паул Хербигер, Хаис Хоти); 2) Фокс новости. У 21.30: Чаробна игра (Марта Егерт, Хаис Мозер, Паул Хербигер); 2) Фокс-новости.

ЛУКСОР: горња сала (15.15) Кенигсмарк (Елиза Ланди, Пјер Франеј); 2) Фокс-новости.

СЛАВИЈА: (14.30) 1) Них троје (Мери Оберон, Мирнам Хопкинс); 2) Јужњачке мелодије; 3) Журнал.

КОЛОСЕУМ: (15) LA DANSEUSE ROUGE (Вера Корен, Жан Галан); 2) Журнал.

КОЛАРАЦ: (15) Графица Валевска (Грета Гарбо, Шарл Боаје); 2) Журнал.

НОВАКОВИЋ: (15) Бели товар (Кете Нал, Жид Берн, Жан Пиер Омон); 2) Елефант Бој.

ПУТНИЧКИ: (15) 1) Платићу вам (Дан адамс и Шпенсер Морис); 2) Борбу ћачи одлучује (Едв. Г. Робинсон); 3) Универзум новости.

ТРИГЛАВ: (15) 1) Свет зове (Бенјамин Бекон, Жермејн Мод); 2) Свадбена ноћ (Ала Стен, Гари Купер); 3) Парамунт новости.

АВАЛА: (15) Хохштаплери (Хари Бор). Ручне песме и игре; 2) Фокс новости.

РЕКС: (15) Ноћ у Монте Карлу (Пеппи Хаиес); 2) Пустошење са дивљег Запада (Жорж О' Брин).

БАЛКАН: (15) 1) 4 шиљува у Панамском Каналу (Спенсер Трејси, Кети Талџат); 2) Артисти (Харри Пил, Сузи Лангер).

Земун:

ЦЕНТРАЛ: 1) Сарата (Џин Харлов); 2) Универзал журнал.

ГАТЕР: Не ради.

КОРЗО: У седмом небу (Симона Симон, Јосип Новотни).

КОРЗО: Чарли Чен у циркусу (Варнер Оланд). Додатак: Журнал.

Панчево:

ТРУБАЧ: Рандеву у Паризу (Клодет Колбер, Мелвин Дуглас).

Дежурне апотеке:

Анђелковић Владислав — Пре, сталожи, сједињене три 31 — телеф. 25-366. Антонијевић Коста — Кнеза Михаила 26 — тел. 21-040. Даја др Симића — утла Краљевића Александра Обреновића и Обилићеве — тел. 23-137. Јовановић Мирослав — Македонска 10 — Зелени Венац 14 — тел. 23-015. Марковић Мирослав — Престолонаследника Петра 107 — тел. 24-042. Милојевић Милорад — Бр. Аписа 856 — тел. 22-917. Нумовић Ђорђе — Кр. Петр 83 — телефон 23-261. Пречанска Светислав — Краља Александра 38 — тел. 20-264. Сарић Добривоје — Булевар Војводе Мишића 13 — тел. 29-494. Ташић Душан — Кнеза Милоша 47 — тел. 21-214. Трајковић Светолик — Краља Станоја 2 — тел. 20-643.

На Чукарици — Београд Лазаревић Душа — Трговачка 11 — тел. 36-402 — дежура стално.

ПРЕВОЗ ВОЛЕСНИКА И РАЊЕНИКА — у Београду, на утврђеним трасама, и Београд и обратно, врши нови санитетски аут-мобилима, по одређеној тарифи. Кућа стално. Привозе кући, телефон 24-479.

ПУЛМАНОВ ЧАЈ

убламља кашаљ.

Добија се у свима апотекама.

Оригинални омот од 120 гр. Дин. 37.—.

Огл. рег. бр. 1503/1936.

Немачки војни стручњаци у Берлину слушају предавање о Колубарској бици

На позив „Немачког друштва за војну политику и науку" у самој згради Рајхстага држао је јануара одређено предавање пуковник г. Миливоје Лазаревић о Колубарској бици.

Као што је познато, за време последњег рата, на Колубари је 1914 године српска војска пробила аустријски фронт и једном сналажљивом налетом пребацила преко Дрине и Саве аустријску војску тако, да је ускоро био и Београд ослобођен. У немачким војним круговима много пута је било говора о овој бици, па је за њих било од великог интереса да чују једног претставника наше војске и учесника у овој бици као што је пуковник г. Лазаревић.

Г. Миливоје Лазаревић

Пре него што је г. Лазаревић отпутовао, добио је одобрење од стране Министарства војног за ово предавање, које је одржао у присуству великог броја бивших и садашњих високих војних функционера Немачке. Предавање је било запажено и у немачкој штампи, а у једном свом броју „Фелкишер Беобахтер" доноси велики коментар на два ступца од свог војног стручњака.

Предавање је документовано многим географским картама, које је су израдене у нашем Географском институту и које је Немачка, сликама и фотографијама, појединих моментата битке. Нарочити утисак је оставила на присутне аргументација о узроку који је онемогућио даљи успех наше војске јер, као што је познато, ни једном свом броју „Фелкишер Беобахтер" доноси и

ЗБОГ СВАЂЕ ОКО ЖЕНЕ

Грозно убиство у циганском насељу

узбунило цело село Мириjево

Убица, син најбогатијег Циганина убио је свог зета крај постеље своје тешко болесне мајке

Злочин у Мирињеву. Горе, жена и дете убијеног и несуђена наследница тетка Бибије. Доле, кућа у којој се догодило убиство и жена због које је почела свађа

Велико село Мирињево на домаку Београда имало је своју крваву драму проткану многим сузама и клетвама. Касно у ноћ када су падине оближњих брежуљака почеле да се навлаче беле огртаче снега и када је уски и кальави друм претио да прекине даљу везу са Београдом, из села је допрла вика једног Циганина. Јасно се чуло како очајним гласом дозива своју браћу ове мисти:

— Ауди море... Ауди море...

Бедни пламичци свећа залелујали су се у мрклом мраку, а кораци узнемирених Цигана зашлепкали су у житком блату.

— Ауди море... (брзо овамо).

За час се пред новом, недовршеном зградом најбогатијег Циганина Благоја Крстића скупио свет.

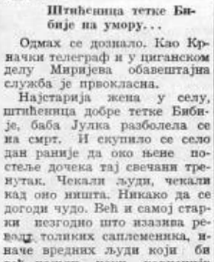
— Шта је море?.. Шта се догодило?

Штићеница тетке Бибије на умору...

Одмах се дознало. Као Крначки телеграф и у циганском делу Мирињева обавештајна служба је првокласна.

Најстарија жена у селу, штићеница добре тетке Бибије, баба Зулка разболела се на смрт. И скупило се село дан раније да око њене постеље дочека тај свечани тренутак. Чекали људи, чекали кад ово ништа. Никако да се догоди чудо. Већ и самој старки незгодно што изазива реваш толиких сапламеника, иначе вредних људи који би већ нашли неки кориснији посао. Чекало се до увече. И после вечере, старка још живи и тражи да пије воде.

Видео народ да није ништа озбиљно, па се растурио.

Убица Драгољуб Костић

Остала је старка сама и размишљала о томе како је овај свет чудан. По подне била соба пуна, није могла да дише. Сад у соби нема никога, и опет не вала јер нема људи да дахом угрејеу ваздух. Ех, муке су то.

Око поноћи пред кућом велике праведнице старе можда преко сто година, засвирала је музика. „Гле, мисли старица, то долази тетка Бибија лично да је одведе у рај". Склопила је руке и блажено се насмешила.

Али, место велике светице, на вратима се појавио њен зет, лепушкасти Циганин Никола Јовановић са женом Доброником и музиком. Напио се човек као никад у животу па натерао и жену да пије. Вели, жена мора да дели и добро и зло „сас свој муж". А свирачи заокупили па ударају у најтању жицу.

На вратима је Никола испалио музиканте, послао их да се веселе без њега, а он је

Убијени Никола Јовановић

са женом ушао да обиђе старицу. Пошто својим искусним оком у соби није открио ништа што личи на столицу попео се на орман и тамо засео као неки паша.

— Аjде старка, мрдни мало, не бој се, нећеш д'умреш...

— Готова сам ја, синко, готова, уздише старка и превртне очима.

Ножем у срце

У истом тренутку напољу опет неко луна по расклиматаној брави. Улази нов брачни пар. Син старе праведнице Драгољуб Костић са својом ванбрачном женом Драгињом. Улази и седа као по договору на други орман.

И он вели:

— Нећеш, старка, умрети, кад ти кажем!

— Аја, умрећу...

Из досаде жене су отпочеле свађу коју су прихватили мушкарци.

Драгољуб Костић је први отпочео офанзиву. Пијаном Николи рекао је:

— Па ти, голубињу, живиш са мојом женом. Мн ћемо се већ за то обрачунати...

Никола Јовановић, седећи високо горе на орману подавио је испод себе ноге и избечио очи као сова.

— Шта, кћер ти крваву... Жена ти је таква да је не би ни пипнуо...

Не зна се да ли на прву или другу увреду, Драгољуб Костић је хитро као пантер скочио са свог ормана и повукао Николу доле. Десном руком из чарапе извадио је оштар нож. Свом снагом сурио га ј Чиколи у срце.

Узбуна у селу

Крв је запливала по со Старка која је имала најбољу

вољу да се посвети за то је изгубила сваку наду. Зато је храбро почела да дозива у помоћ:

— Ауди море!.. Ауди море!...

Истог тренутка се из узбуњеног села појавиле и оне сабласне лелујаве светиљке радозналих Цигана.

— Посветила се, посветила се, шаптали су блажени Цигани и трчали бесомучно по укаљаним стазама горе и доле према кући где се одиграо крвави злочин.

Али већ вратима дочекало их је го изненађење. Уместо д рка — праведница оде на ебо и да седне са десне или леве стране тетке Бибије, она се раскорачила изнесу рагастова и викала снажним гласом.

— Ауди море!... Убн Драгољуб Николу!...

— Па где је сад?

— Побеже кроз прозор.

Настала је јурњава. Обавештен је и Пети кварт. Као у сред Алпа настало је трагање по свеже нападалом снегу. Лампе су удвостручиле свој број. Цело се село дало на трагање.

Убица на дрвету

Тек пред зору бура се стишала. Престала је ужасна галама, дрека, подврискивање и довикивање низ падине покривене снегом. Полицијска патрола ухватила је убицу. Он се сакрио на једном дрвету.

Одмах је спроведен у Пети кварт на саслушање.

— Због чега си то урадио?

— Пас пиједан... Живео је госин писаре сас моју жену. Састајали се иза плота. А ја то видео. И зар би ви госин писаре дозволили тако нешто?...

— Ама, што га уби?

— Ех, да је остао жив, зар би ја могао да будем сигуран да су моја деца заиста моја...

Заиста, није човек знао какво да му „уфати рачун"...

На лицу места...

Новинарска експедиција имала је велике муке док је испливала из легендарног мирињеског блата да би дошла до места где се одиграо крвави догађај. Било је и пливања и падања и вешања о плот. Разноликн пси рђаве воље били су једина пратња на овом опасном путу.

Пред кућом где се сваког тренутка очекује смрт старке још је живо. Већ је људима криво. Светиља се наљутила и просто неће да умре.

— Помагајте, веле нам људи.

— А како ми да вам помогнемо? Причајте шта је то било ноћас.

— Ствар је текла тако и тако...

— Хвала лепо. Ствар је у реду. Због ом.

Опет пливање кроз блато на колима за Београд.

Са сахране књижевника Настасијевића: г. Станислав Винавер опраштa се у име П. Е. Н. клуба

Сахрана Момчила Настасијевића

обављена је у присуству великог броја пријатеља и ђака

Са сахране књижевника Настасијевића: породица поред покојниковог ковчега

Јуче по подне у 2.30 час. обављена је врло дирљива сахрана преминулог књижевника и професора IV мушке гимназије Момчила Настасијевића. Тело покојниково лежало је у капели на Новом гробљу те одатле пренесено на опело у цркву св. Николе на Новом гробљу. Из капеле ковчег са покојником пренесен је кроз шпалир који су образовали ученици IV мушке гимназије. Сахрани је присуствовао врло велики број поштоваоца и пријатеља покојниковних, као и велики број у уметности истакнутих личности. Цео скуп испратио је покојника са најдубљим пијететом и тута за рано изгубљеним другом, пријатељем, књижевником и професором лебдела је непрекидно на лицима присутних. Са сузама и уздасима пренесено је тело пок. Настасијевића до вечне куће.

Са покојним Настасијевићем опростио се најпре свештених прва св. Николе, који је изнео значај пок. Настасијевића са гледишта Православне цркве.

За овим говорио је г. Станислав Винавер у име Пен-клуба и ужег круга пријатеља покојниковних.

Говор г. Винавера био је врло узбудљива и топао, тако да су сви присутни прилном говора плакали.

Затим је говорио професор г. др. Радосав Казимировић у име Клуба незавиених књижевника, па студент г. Деверња у име „Хришћанске мисли".

Професор г. Караванчић говорио је у име наставника IV мушке гимназије и опростио се са покојником са много љубави и поштовања. Књижевник г. Милоје Ристић у име бивших ученика пок. Момчила Настасијевића испалио је дубоко поштовање оних којима је покојник био путовођа у животу и у раду.

На крају су се са покојним Настасијевићем опростили ученици оних разреда, у којима је он предавао. Њихов говор као и говор једног ученика IV мушке гимназије, који је говорио у име ђачке литерарне дружине, били су најдирљивији, јер су младићи истицали своју дубоку тугу за професором који је изнад снега волео своју поезију и умео да ђацима буде васпитач и друг у исто време.

Ово своје топло и искрено осећање ђаци IV мушке гимназије изразили су и на лентама венаца, које су положили на одар сноса професора, речима:

„Своме најбољем професору".

Трошкове око принудног лечења радника

у болницама подноси Уред

Закон о осигурању радника (§ 54) предвиђа да чланови Уреда могу добити упут за болничко лечење ако су неспособни за привређивање. Тако је Уред тумачио и Закон о принудном лечењу полно оболелих и издавао је упуте само оним члановима, који су за привређивање неспособни, а остале, иако су полно оболели, одбијао од упута.

Министарство социјалне политике и народног здравља, међутим, донело је решење да се принудно упућени чланови Уреда у болницу због полног оболења имају водити на рачун Уреда. Средишњи уред за осигурање радника у Загребу, против тога решења жалио се Државном савету, јер се решење противи § 54 Закона о осигурању радника. На њихову жалбу Државни савет донео је следећу одлуку:

„Законом о сузбијању полних болести од 28 марта 1934 године нормирана је у јавном интересу општа обавеза лечења од полних болести. У том циљу законодавац у § 3 Закона одређује да свако лице, које оболи или по сумња да је оболело од полне болести, има право на бесплатно лечење и преглед. Изузетно ово право према ст. 2 истог параграфа не уживају лица осигурана по Закону о осигурању радника од 1922 године, која се имају лечити у својим санитетским установама. Дакле, троцнво лечења од полних болести чланова Уреда за осигурање радника, у случају лечења по иницијативи оболелог члана сиси Уред сходно § 45 Закона о осигурању радника, пошто се лечење чланова врши под санитет ских установа, где је лечење за чланове бесплатно.

Исто тако у случају принудног лечења по § 6 Закона о сузбијању полних болести, трошко ве лечења има да сноси Уред за своје чланове без обзира да ли је Уред сходно § 54 ст. 1 З. о. р. упутио члана на лечење, односно да ли је дао пристанак за тајно лечење. Лечење од полних болести врши се у јавном интересу, а принудном лечењу по § 6 Закона приступа се онда, када надлежна власт нађе да постоји опасност да заражено лице својим начином живота или обрљивношћу у лечењу може своју болест да пренесе на околину или на лице са којим долази у додир. У том случају надлежан ће власт тајно лице сместити у јавну болницу на лечење. Овај пропис у погледу принудног лечења полно оболелих лица не прави никакву разлику између чланова Уреда и лица која то нису, и одређује подједнако лечење и за једне и за друге у јавним болницама. Према томе, у случају принудног лечења и чланови Уреда лече се у јавним болницама по наређењу надлежне власти да је тајно лечење потребно а не у уредским установама, па у таквим случајевима упут, односно накнадни пристанак Уреда на лечење није ни потребан, пошто је овакво лечење принудна мера у циљу опште здравствене заштите те у таквом случају изричито одређење законодавца надопуњује уредски упут односно, пристанак на лечење из ст. 1 § 54 Закона о осигурању радника.

Из овога произлази да је § 6 Закона о сузбијању полних болести, као доцнијим законом дерогиран пропис ст. 1 § 54 З. о. р.

Према томе, трошкове принудног лечења полно оболелих чланова у јавним болницама сноси Уред за осигурање радника према наређењу Правилника о болничким таксама, а у вези сузбијања полних болести од 16 новембра 1934 године."

ИЗЛОЖБА СЛИКА Г. МИЛЕНКА ЂУРИЋА У РИМУ

Рим, 14 фебруара. — У студиу „Агусто Тоидоло" отвара се 15 о. м. у 5 часова по подне изложба слика позитог југословенског сликара г. Миленка Ђурића. Изложба ће трајати 20 дана. За изложбу влада велико интересовање у италијанским уметничким круговима.

ЗАДРУЖНИ ТЕЧАЈ ЗА ПРЕДЕЊЕ, ТКАЊЕ И БОЈАДИСАЊЕ

За лица, која би желела да се упознају с предењем на преслици с ножним погоном, с ткањем платна на разбоју с брзим чуном, с ткањем глатких и чупавих ћилима на усправном разбоју и с бојадисањем предива с постојећим бојама, — задруга за умрежавање предузимљиве и продаје ручних радова „Рукотворина" отворила је засебан течај. Исто тако она је отворила засебан течај за тканво прташе и за припрему народних шара за ћилимарство. Обука је за свако лице посебна. Лица из унутрашњости могу добити стан и храну код Друштва за заштиту девојака. Упис се врши сваког дана од 5—7 часова по подне из изложби народних рукотворина „Свој Своме" на Обилићевом венцу 27.

Прва слава основне школе Ћирило и Методије

Јуче пре подне прославила је основна школа „Ћирило и Методије" која се налази на Насељу Краља Александра Првог, своју крсну славу светога Трифуна.

Домаћица гђа Олга Анђелковић пресекла је славски колач са једним малим учеником све школе и предала домаћинство за идућу годину гђи Зорки Пејовић.

Домаћица и наставница гђа Олга Анђелковић одржала је један леп говор у коме је хтела да прикаже све тешкоће ове школе која се ипак труди да помогне малишанима и створи им повољније услове за школовање. Образован је специјални одбор који се брине за исхрану најсиромашнијих. Преко целе школске годнне управа ове школе дели бесплатно доручак и ручак стодвадесеторици ученика.

За време сечења колача на слави основне школе Ћирило и Методије

Унапређење учитеља-ца народних школа

Одлуком г. Министра просвете унапређени су следећи учитељи-це:

У IX ГРУПУ

Бурашковић В. Љубица у Очиглићима, **Бајић Н. Милош** у Шеперешту, **Драговић М. Павле** у Горњим Стефанима, **Јовић Ј. Блажо** у Кијеву, **Николић А. Никола** у Орлату, **Клисенић Н. Ђорђе** у Превили, **Калезић Р. Душан** у Врчелима, **Петковић М. Глигорије** у Ђаковици, **Вожовић Ђ. Руждија** у Бољеву, **Дујовић М. Стеја** у Жабару, **Ковијанић Г. Милица** у Вербиљу, **Пајкановић Н. Винко** у Плочицама, **Булатовић Р. Блага** у Молишу, **Букалић Н. Милка** у Мирићима, **Шарановић М. Јован** у Растовцима, **Радуновић М. Бранислава** у Доњем Заастру, **Јеремић Љ. Бранислав** у Богосовцу, **Белаковић Д. Константин** у Прилепцима, **Јовић Д. Јованка** у Златову, **Златковић Б. Негосава** у Омаљници, **Златковић М. Божидар** у Омаљници, **Станковић Б. Драгутин** у Горњој Злегињи, **Јарсб Н. Марија** у Доњој Трнави, **Бранковић Д. Момчилка** у Малом Шиљеговцу, **Николић Н. Светислав** у Доњем Љушчу одељење у Машкињу, **Смодуј К. Алберт** у Ласови, **Тодоровић Н. Даница** у Грлишту, **Трифуновић М. Миодраг** у Зворнику, **Цвијић Н. Неда** у Рашевници, **Богавац Д. Радун** у Врњци, **Костадиновић С. Иван** у Студеник, одељење у Валинову, **Мајић А. Милојка** у Брлогу, **Ђелић М. Даница** у Петровцу, **Ранић Д. Загорка** у Црноклишту, **Туфегџић М. Јелисавета** у Горњу, одељење у Верзару, **Бушетић Д. Зорка** у Реновцу, **Видојковић С. Јелосава** у Гредетицу, **Јелић Н. Милосав** у Крнчу; **Ристић Ђ. Јелисавета** у Сувом Долу, **Стевановић С. Бисенија** у Доњем Неваљу, **Лепосавић Н. Мирјан** у Рачи, **Јанковић Д. Божидар** у Батинцу, **Јелтић В. Драгољуб** у Прачи, **Дринцијевић М. Владимир** у Горњој Злегињи, **Трнавац Б. Будимир** у Великој Врбици, **Кешељевић Ђ. Зорка** у Пештерцу, одељење у Дркини, **Тодосијевић М. Анка** у Горњој Сабанти, **Живић С. Вера** у Брусинку, **Ђорђевић Н. Боривоје** у Трмчарима, **Миловановић Д. Емилија** у Шанцу, **Стојадиновић М. Јована** у Доњем Црнатову, **Ђорђевић Н. Радмила** у Горњем Нејковићу, **Ђорђа у Присјану**, **Игрутиновић С. Надежда** у Врбеновцима, **Поповић Ј. Јука** у Вељиком Лаолу, **Ристић С. Риста** у Белотинцу, **Симић М. Мирјана** у Ракитову, **Николић Ц. Христина** учитељица у Прилипцу, **Миленковић Т. Софија** учитељица у Малутовцу, **Брун Ј. Елизабета** у Иванцу, **Томић Ј. Тока** у Вери, **Бихлер Е. Ана** рођ. **Марковић** у Десанки, **Кецман М. Виктор** у Сметовцу Дреновом, **Станић М. Владимир** у Јурјевцу; **Зубојевић Н. Јанко** у Горњем Сјеничају, **Мутавџић Н. Митка** у Штировој Кући, **Калић М. Иван** у Жупањи, **Шајатовић Н. Марија** у Зачрепу, **Мекинец Ј. Јелена** у Михољцу, **Гогић Ј. Ивка** у Белетинцу, **Јанковић Ф. Ирена** у Хусинцу, **Краљевић Т. Душица** у Крашићу, **Горјанчић Ј. Јелена** рођ. **Ђурић** у Белетинцу, **Адам М. Драгутин** у Великим Бастајина, **Голик Б. Роза** рођ. **Фрајт** у Стражеману, **Ковачић А. Душанка** у Церовљанима, **Мишкатовић А. Штефика** у Доњој Обрајени, **Кевић А. Растислав** у Суботском Граду, **Стумић Ђ. Јелена**, Чабар, **Кнежевић С. Иван**, у Фрањешина, **Прашковић С. Јелица**, у Јашпанама, **Бајер Ф. Драгутин**, у Вођинцима, **Ђорђевић Н. Јулијана**, у Гушевцу, **Будинчом Богдановић М. Мира**, у Александрову, **Мужјак М. Матилда**, у Доброу, **Детец М. Јагода**, у Ловрачкој Пруси, **Марушковић Н. Роман**, у Подругама, **Брезак В. Иван**, у Таборском, **Кладарин Ђ. Десанка**, у Комоговини, **Хедеш М. Васкелка**, у Гордалини, **Пухбергер Ј. Јерка Марија**, у Шенки, **Ивковић М. Нока**, у Мирговцу, **Франковић М. Љубица**, у Пенцетинцу, **Гаћина З. Анђела**, у Новим Пакланима, **Бабергедлак С. Јелка**, у Будашици, **Ковачевић М. Михајло**, у Поповцу, **Дворски Д. Јанка**, у Доњим Мељанима, **Шкорић Л. Стеја**, у Малој Барни, **Фелетинић Савета**, у Горњој Кутосини, **Јуришић Ј. Ивана**, у Светачком Хршаку, **Зурга Е. Драгослава**, у Пероишти, **Антунић Бранимир**, у Доњем Лукавцу, **Кнежевић Ј. Ивана**, у Хисошинцу, **Херцег Ј. Иван**, у Хајдашовини, **Јешић С. Мартин**, у Пасјачини Подравској, **Јанић Ивана** са Сакна, у Старим Мићљанима, **Клемшар С. Стјепан**, у Петровском, **Јалић И. Иван**, у Церовљанима, **Вајдић Ф. Мира**, у Церовљанима, **Вајдић М. Анђела** рођ. **Гадовић Маргарита**, у Вођи Доњој, **Дашић Ј. Драгутин**, у Лудини, **Варбанац Н. Нађа**, у Тушилови, **Медеш Ј. Јелка**, у Братини, **Брајић Ф. Милан**, у Ст. Мајтинцу под Окићем, **Лисак Н. Љерка**, у Жалову, **Домбај Д. Олга**, у Сибинику, **Кежманић В. Даница**, у Плашчини, **Јовановић И. Милан**, у Великом Поганцу, **Чадеговићева Ерих Н. Ана**, у Михајлов Сеју, **Новинић Р. Рудо**, у Доњсиу, **Лешић Ј. Катица**, у Компетинцима, **Шкапер С. Јосип**, у Подравским Подгајцима, **Кадовић А. Андрија**, у Копшалини, **Петрић Ј. Рудолф**, у Новом Сеју, **Живка А. Мајсторовића**, у Клањцу, **Милојевић Н. Милица**, у Новосељани, **Вељи Ф. Јелка**, у Дарувару, **Дешић М. Даница**, у Малој Пирешници, **Маверић Н. Марија**, у Воркапић Селу, **Шпарић С. Ив-ија**, у Новоселцима, **Вајдић Ф. Јелена**, у Вологерцу, **Вајдићева Ф. Милка**, у Великим Брисницама, **Гашпаровић Н. Вјекослава**, у Трибољу, **Ившић М. Зора**, у Шенки, **Пејић Н. Ђорђе**, у Врбљу, **Пајић П. Јосипа**, у Доњем Зеч П. **Љубица**, у Пољанској, **Атанасковић А. Пеција**, у Прилипцима, **Бртић Ђ. Милорад**, у Лабудинцу, **Велибор И. Владимир**, у Качеву, **Мамула П. Никола**, у Стрмцима, **Николић М. Ђорђе**, у Зрењанину, **Стевановић Ј. Војислава**, у Драјинцу, **Владовић П. Ненад**, у Врањеову, **Шкрабалић Ј. Ђорђе**, у Пашцима, **Ђурић Ј. Јелена**, у Горњем Дому, **Ђорђевић Б. Добривоје**, у Вапу, **Ненадић Ј. Драгољуб**, у Врбовцу, **Ристић М. Михајло**, у Штировој, **Ђокић С. Јован**, у Макрешу, **Николић Н. Милена**, у Доњем Сеју, **Рубчић М. Димитрије**, у Горњој, **Ђурић М. Душан**, у Врбовцу, **Лазић С. Јеленка**, у Штипу, **Поповић З. Димитрије**, у Сеперешту, **Драговић М. Павле** у Горњим Стефанима, **Јовић Ј. Блажо** у Кијеву, **Николић А. Никола** у Орлату, **Клисенић Н. Ђорђе** у Превили, **Калезић Р. Душан** у Врчелима, **Петковић М. Глигорије** у Ђаковици, **Вожовић Ђ. Руждија** у Бољеву, **Дујовић М. Стеја** у Жабару, **Ковијанић Г. Милица** у Вербиљу, **Пајкановић Н. Винко** у Плочицама, **Булатовић Р. Блага** у Молишу, **Букалић Н. Милка** у Мирићима, **Шарановић М. Јован** у Растовцима, **Радуновић М. Бранислава** у Доњем Заастру, **Јеремић Љ. Бранислав** у Богосовцу, **Белаковић Д. Константин** у Прилепцима, **Јовић Д. Јованка** у Златову, **Златковић Б. Негосава** у Омаљници, **Златковић М. Божидар** у Омаљници, **Станковић Б. Драгутин** у Горњој Злегињи, **Јарсб Н. Марија** у Доњој Трнави, **Бранковић Д. Момчилка** у Малом Шиљеговцу, **Николић Н. Светислав** у Доњем Љушчу одељење у Машкињу, **Смодуј К. Алберт** у Ласови, **Тодоровић Н. Даница** у Грлишту, **Трифуновић М. Миодраг** у Зворнику, **Цвијић Н. Неда** у Рашевници, **Богавац Д. Радун** у Врњци, **Костадиновић С. Иван** у Студеник, одељење у Валинову, **Мајић А. Милојка** у Брлогу, **Ђелић М. Даница** у Петровцу, **Ранић Д. Загорка** у Црноклишту, **Туфегџић М. Јелисавета** у Горњу, одељење у Верзару, **Бушетић Д. Зорка** у Реновцу, **Видојковић С. Јелосава** у Гредетицу, **Јелић Н. Милосав** у Крнчу; **Ристић С. Бисенија** у Доњем Неваљу, **Лепосавић Н. Мирјан** у Рачи, **Јанковић Д. Божидар** у Батинцу, **Јелтић В. Драгољуб** у Прачи, **Дринцијевић М. Владимир** у Горњој Злегињи, **Трнавац Б. Будимир** у Великој Врбици, **Кешељевић Ђ. Зорка** у Пештерцу, одељење у Дркини, **Тодосијевић М. Анка** у Горњој Сабанти, **Живић С. Вера** у Брусинку, **Ђорђевић Н. Боривоје** у Трмчарима, **Миловановић Д. Емилија** у Шанцу, **Стојадиновић М. Јована** у Доњем Црнатову, **Ђорђевић Н. Радмила** у Горњем Нејковићу, **Ђорђа у Присјану**, **Игрутиновић С. Надежда** у Врбеновцима, **Поповић Ј. Јука** у Вељиком Лаолу, **Ристић С. Риста** у Белотинцу, **Симић М. Мирјана** у Ракитову, **Николић Ц. Христина** учитељица у Прилипцу, **Миленковић Т. Софија** учитељица у Малутовцу, **Брун Ј. Елизабета** у Иванцу, **Томић Ј. Тока** у Вери, **Бихлер Е. Ана** рођ. **Марковић** у Десанки, **Кецман М. Виктор** у Сметовцу Дреновом, **Станић М. Владимир** у Јурјевцу; **Зубојевић Н. Јанко** у Горњем Сјеничају, **Мутавџић Н. Митка** у Штировој Кући, **Калић М. Иван** у Жупањи, **Шајатовић Н. Марија** у Зачрепу, **Мекинец Ј. Јелена** у Михољцу, **Гогић Ј. Ивка** у Белетинцу, **Јанковић Ф. Ирена** у Хусинцу, **Краљевић Т. Душица** у Крашићу, **Горјанчић Ј. Јелена** рођ. **Ђурић** у Белетинцу, **Адам М. Драгутин** у Великим Бастајина, **Голик Б. Роза** рођ. **Фрајт** у Стражеману, **Ковачић А. Душанка** у Церовљанима, **Мишкатовић А. Штефика** у Доњој Обрајени, **Кевић А. Растислав** у Суботском Граду, **Стумић Ђ. Јелена**, Чабар, **Кнежевић С. Иван**, у Фрањешина, **Прашковић С. Јелица**, у Јашпанама, **Бајер Ф. Драгутин**, у Вођинцима, **Ђорђевић Н. Јулијана**, у Гушевцу, **Будинчом Богдановић М. Мира**, у Александрову, **Мужјак М. Матилда**, у Доброу, **Детец М. Јагода**, у Ловрачкој Пруси, **Марушковић Н. Роман**, у Подругама, **Брезак В. Иван**, у Таборском, **Кладарин Ђ. Десанка**, у Комоговини, **Хедеш М. Васкелка**, у Гордалини, **Пухбергер Ј. Јерка Марија**, у Шенки, **Ивковић М. Нока**, у Мирговцу, **Франковић М. Љубица**, у Пенцетинцу, **Гаћина З. Анђела**, у Новим Пакланима, **Бабергедлак С. Јелка**, у Будашици, **Ковачевић М. Михајло**, у Поповцу, **Дворски Д. Јанка**, у Доњим Мељанима, **Шкорић Л. Стеја**, у Малој Барни, **Фелетинић Савета**, у Горњој Кутосини, **Јуришић Ј. Ивана**, у Светачком Хршаку, **Зурга Е. Драгослава**, у Пероишти, **Антунић Бранимир**, у Доњем Лукавцу, **Кнежевић Ј. Ивана**, у Хисошинцу, **Херцег Ј. Иван**, у Хајдашовини, **Јешић С. Мартин**, у Пасјачини Подравској, **Јанић Ивана** са Сакна, у Старим Мићљанима, **Клемшар С. Стјепан**, у Петровском, **Јалић И. Ивана**, у Церовљанима, **Вајдић Ф. Мира**, у Церовљанима, **Вајдић М. Анђела** рођ. **Гадовић Маргарита**, у Вођи Доњој, **Дашић Ј. Драгутин**, у Лудини, **Варбанац Н. Нађа**, у Тушилови, **Медеш Ј. Јелка**, у Братини, **Брајић Ф. Милан**, у Ст. Мајтинцу под Окићем, **Лисак Н. Љерка**, у Жалову, **Домбај Д. Олга**, у Сибинику, **Кежманић В. Даница**, у Плашчини, **Јовановић И. Милан**, у Великом Поганцу, **Чадеговићева Ерих Н. Ана**, у Михајлов Сеју, **Новинић Р. Рудо**, у Доњсиу, **Лешић Ј. Катица**, у Компетинцима, **Шкапер С. Јосип**, у Подравским Подгајцима, **Кадовић А. Андрија**, у Копшалини, **Петрић Ј. Рудолф**, у Новом Сеју, **Живка А. Мајсторовића**, у Клањцу, **Милојевић Н. Милица**, у Новосељани, **Вељи Ф. Јелка**, у Дарувару, **Дешић М. Даница**, у Малој Пирешници, **Маверић Н. Марија**, у Воркапић Селу, **Шпарић С. Ив-ија**, у Новоселцима, **Вајдић Ф. Јелена**, у Вологерцу, **Вајдићева Ф. Милка**, у Великим Брисницама, **Гашпаровић Н. Вјекослава**, у Трибољу, **Ившић М. Зора**, у Шенки, **Пејић Н. Ђорђе**, у Врбљу, **Пајић П. Јосипа**, у Доњем Зеч П. **Љубица**, у Пољанској, **Атанасковић А. Пеција**, у Прилипцима, **Бртић Ђ. Милорад**, у Лабудинцу, **Велибор И. Владимир**, у Качеву, **Мамула П. Никола**, у Стрмцима, **Николић М. Ђорђе**, у Зрењанину, **Стевановић Ј. Војислава**, у Драјинцу, **Владовић П. Ненад**, у Врањеову, **Шкрабалић Ј. Ђорђе**, у Пашцима, **Ђурић Ј. Јелена**, у Горњем Дому, **Ђорђевић Б. Добривоје**, у Вапу, **Ненадић Ј. Драгољуб**, у Врбовцу, **Ристић М. Михајло**, у Штировој, **Ђокић С. Јован**, у Макрешу, **Николић Н. Милена**, у Доњем Сеју, **Рубчић М. Димитрије**, у Горњој, **Ђурић М. Душан**, у Врбовцу, **Лазић С. Јеленка**, у Штипу, **Поповић З. Димитрије**, у Се-

Дипломатски указ

У име Њ. В. Краља Петра II, Указом Краљевског Намесништва на предлог Претседника Министарског савета и министра иностраних послова, премештени су:

Др. Никодије Јовановић, саветник 4 групе 2 степена Министарства иностраних послова, за генералног конзула исте групе и степена Краљевског конзулата у Целовцу; **др. Људенит Кобер**, генерални конзул 4 групе 2 степена Краљевског конзулата у Целовцу, за саветника Министарства иностраних послова, исте групе и степена; **Душан Пеђанац**, секретар 5 групе Министарства иностраних послова, за конзула исте групе Краљевског генералног конзулата у **Марселу**; **Радисав Митровић**, конзул 5 групе Краљевског генералног конзулата на Ријеци, за секретара исте групе Министарства иностраних послова; **Федор Гавриловић**, секретар 5 групе Министарства иностраних послова, за конзула исте групе Краљевског генералног конзулата у Њујорку; **Добривоје Крстић**, виценконзул 6 групе Краљевског генералног конзулата у Братислави, за секретара исте групе Министарства иностраних послова; **Хинковић Балабанов**, секретар 6 групе Министарства иностраних послова, за вице-конзула исте групе Краљевског генералног конзулата на Ријеци; **Димитрије Тошковић**, секретар 7 групе Краљевског посланства у Тирани, за конзула Краљевског конзулата у Братислави; **Милош Тошић**, старешина канцеларије 6 групе Краљевског генералног конзулата у Њујорку, за старешину канцеларије исте групе Министарства иностраних послова.

Премештај шумарског инжењера

У име Њ. В. Краља Петра II, Указом Краљевског Намесништва, на предлог министра шума и рудника, премештен је за шумарског вишег пристава 7 групе код Шумске управе у Београду, инж. Трифун **Марковић**, шумарски инжењер приправник код Дирекције шума у Вировитици.

Прилози Друштву ђачких сиромашних

Друштву Ђачких сиромашних школских кухиња за исхрану сиромашних ђака народних школа у Београду приложили су: дин. 500 Народна банка; дин. 300 г. Ђура Јовановић-Пиперац; по 200 дин. г. г. Љуба Сарачевић трг., Велимир Карић апотекар, Изворна банка а. д.; по дин. 100 г. г. Јован М. Наумовић дин. генерал, Т. П. Наслас извоз., Милан О. Максимовић трг., Љуб. М. Михајловић опун. министар у пенз., др. Милорад Р. Ђорђевић, гвожђара „Мађак", Шандор Бауер трг., Флајшер и Челебоновић извоз., Драг. Новаковић ген. директор Нар. Банке у пенз., Лазар Димитријевић апотекар, Стефановић и Павловић гвожђ. трг., Геца Коп а. д., Антоновићеви и Ђуковић трг., Љуб. Ј. Илић инжењер, Ђорђе Наумовићеви апотекар, Живојин Вујошевић и Симона трг., Момчило Ђ. Јанковић адвокат, „Моравија" фабрика плет. производа а. д., Вељковић и Стаић гвожђари, Мика Н. Ефранн директор „Аиланка" а. д., француско - српска банка, Милутин Ђ. Недић арм. генерал, „Напредна просвета издавачко предузеће. По дин. 50 г. г. Мих. С. Јовановић трг., Рад. Весић адвокат, Милан Ст. Ристић, начелник у пенз., Петар Живковић арм. генерал у пенз., Радиша Николић генерал у пенз., гђа Јела Т. Живковић, „Аутоомнибуја", Адлер Шајбер директор „Присада", Грујичић и Ристовић трг., грађевинско друштво „Батињски", Вељко Петровић намуф. трг., Јосиф Долечек вин. Милутин Т. Штерић трг., Англо — Чехословачка и Пражка кредитна банка, „Демит" а. д., Димитрије Т. Продић генерал, Флајшер и Челебоновић извоз., Милан К. Тодоровић трг., М. Тешић, Ана Динић трг., Исак Н. Карић трг.; по дин. 30 г. г. Матић и друг трг., Кирнер Вагдасарјан и друг трг., Михајло Н. Ђурић трг., Светозар С. Милошевић, Морено Талви трг., и Јансен порц. стаклара радња; по дин. 20 г. г. Коста М. Глишић ресторатер по дин. 20 г. г. Стеван Јаковљевић оптичар, И. Н., Влада Здравковић трг., Милан Јовановић и комп. трг., Никола Јузбашић и Димитријевић трг., Вас. С. Мартић трг., Ђорђе Радин, адвокат, „Папирус" Новаковић и Новаковић трг.; по дин. 10. г. г. Алтекандар Дојчиновић инж., Јосиф Ђорђевић генерал, Љубивоје Малетић, Пантелеја Ђукић генерал у пенз., Јован Д. Живадиновић и комп., и апотека Делиин. Управа Друштва топло захваљује племенитим дародавцима.

ПУТНИКОВ СМУЧАРСКИ ИЗЛЕТ У БОХИЊЕ

У времену од 17 до 22 фебруара приређује „Путник" весна једнин излет у Бохиња. Смучарима и осталим љубитељима зимског спорта пружа се прилика да на смучарским теренима Бохиња проведу недељу одмора. По дин. 50 г. г. Мих. С. Јовановић трг., Рад. Весић адвокат, Милан Ст. Ристић, начелник у пенз., Петар Живковић арм. генерал у пенз., Радиша Николић генерал у пенз., гђа Јела Т. Живковић, „Аутоомнибуја", Адлер Шајбер директор „Присада", Грујичић и Ристовић трг., грађевинско друштво „Батињски", Вељко Петровић намуф. трг., Јосиф Долечек вин. Милутин Т. Штерић трг., Англо — Чехословачка и Пражка кредитна банка, „Демит" а. д., Димитрије Т. Продић генерал, Флајшер и Челебоновић извоз., Милан К. Тодоровић трг., М. Тешић, Ана Динић трг., Исак Н. Карић трг.; по дин. 30 г. г. Матић и друг трг., Кирнер Вагдасарјан и друг трг., Михајло Н. Ђурић трг., Светозар С. Милошевић, Морено Талви трг., и Јансен порц. стаклара радња; по дин. 20 г. г. Коста М. Глишић ресторатер по дин. 20 г. г. Стеван Јаковљевић оптичар, И. Н., Влада Здравковић трг., Милан Јовановић и комп. трг., Никола Јузбашић и Димитријевић трг., Вас. С. Мартић трг., Ђорђе Радин, адвокат, „Папирус" Новаковић и Новаковић трг.; по дин. 10. г. г. Алтекандар Дојчиновић инж., Јосиф Ђорђевић генерал, Љубивоје Малетић, Пантелеја Ђукић генерал у пенз., Јован Д. Живадиновић и комп., и апотека Делиин. Управа Друштва топло захваљује племенитим дародавцима.

НАМЕШТАЈ

Моћерде, седишта и фотиље, у великом избору забиђете код **ТОДОРА П. СТЕВИЧИЋА**

Краља Александра 72 — Београд

Телефон тел. бр. 26-963 30013. 1-5

БУБУЉИЦЕ СА ЛИЦА И ЛЕЂА УКЛОНИЋЕТЕ СИГУРНО УПОТРЕБОМ ОДЛИКОВАНЕ У ПАРИЗУ ВОДИЦЕ

АКНЕЛИЈА

КОЗМЕТИЧКИ ЗАВОД

ЛИДИЈЕ ИРАКЛИДИ

Лобријева 12 • Тел. 20-491 30447

Народна Банка Краљевине Југославије

позива заинтересоване ради рушења старих зграда, чишћења терена и ограђивања плаца између улице Краља Петра, Грачаничке, Илије Бегове и Чубрине (зграде бивше Железничке дирекције у Београду).

Заинтересовани могу добити бесплатно услове за извођење овог посла од 14—17 фебруара текуће године у Економату Народне банке, Краља Петра улица број 12.

30440. 1-2

Југословенско друштво за путеве

Обавештава своје чланове и пријатеље да је Међународно друштво за путеве у Паризу примило Главну управу за свој националии комитет.

Моле се чланови Међународног друштва за путеве у Паризу, да своју чланарину за 1938 годину доставе Главној управи Југословенског друштва за путеве — Кр. Александра 73, која ће затим ову чланарину доставити Међународном друштву за путеве у Паризу.

30442. 1-1

ПОЗИВ

За подношење пријава за разрез таксе на фирме за 1938 годину

Прописом Т.Бр. 404 таксене тарифе закона о таксама, Пореска управа града Београда овлашћена је, да врши разрез такса на фирме свих радња, предузећа и занимања у Београду.

Таксено пријављени отсеци Пореске управе града Београда овим позива све грађане, који обављају ма какву радњу у Београду, да у најкраћем року поднесу о овом отсеку пријаве за разрез таксе на фирму, из које да се види:

1, — назив радње, предузећа, односно занимање и име и презиме власника или преставника исте;

2, — улица и број куће у којој се радња-предузеће налази;

3, — врста радње (бранша);

4, — код трговачких радња, да ли ради на велико или само на ситно;

5, — висина разрезане државне пореза (течевина) за 1937 годину;

6, — када је издана дозвола за обављање рада и под којим бројем; а код оних радња, које спадају у специјалних законских одредаба, број и датум одобрења;

7, — код акционарских друштава висина уплаћеног капитала;

8, — да ли је фирма написана само на државном језику, или на државном и којем страном језику;

9, — улица и број куће у којој је радња обављена и пријављена за разрез таксе у 1937 години.

При подношењу ове пријаве поћи ће на уважај и пореску књижицу или обавест о разрезу пореза, као и дозволу за обављање рада, а поред тога и новац за уплату.

Потребни формулари за подношење пријава могу се добити бесплатно код Таксено привредног отсека у Доситејевој улици бр. 21/I.

Из Таксено привредног отсека Пореске управе града Београда 10 фебруара 1938 год. Ф.Бр. 8929.

30420

ПОЗИВ

За пријаву и уплату таксе за рекламе у Београду

Позивају се сви сопственици реклама, да у смислу прописа Тар. бр. 405а таксене тарифе пријаве и уплате одређену таксу за рекламе за 1938 годину, најдаље до 31 марта тек., године, а у противном ће се према сопственицима, који до одређеног рока не пријаве и не уплате одређену таксу за рекламе предузети поступак за наплату редовне и казнене таксе.

Пријем пријава и наплату односне таксе, као и све послове рекламне службе за афиширање плаката и реклама врши Таксено привредни отсек П.Г.Б., Доситејева улица бр. 21, Ф.Бр. 8939/38.

30418. 1-3

Позив

За пријаву и уплату таксе за држање паса у Београду

Позивају се сви сопственици паса да у смислу прописа Тар. Бр. 406 таксене тарифе пријаве и уплате одређену таксу за псе за 1938 годину, најдаље до 31 марта тек. године, у противном ће се према сопственицима, који до одређеног рока не пријаве и не уплате одређену таксу за псе предузети поступак за наплату редовне и казнене таксе.

Пријем пријава и наплату односне таксе врши Таксено привредни отсек П.Г.Б., Доситејева ул. бр. 21. Ф.Бр. 8939/38. 30419, 1-3

Климатско предузеће тражи за одмах

МАШИНИСТУ

и руковаоца сопствене електричне централе. Само прворазредне снаге, које су потпуно вероване у постројења за клађење, долазе у обзир. Стан, огрев и осветљење у згради. Поцуде са описом досадашњег рада и захтева плате слати под „Прворазредна снага 901" на Пропаганду **а. д. пре̂е Југ. Рудолф Мосе а. д.**, Београд, пошт. фах 409.

30449. 1-2

Објава

за извршење односне личног рада-кључне објасе по закону о самоуправним путовима

Погласарство града Београда у смислу чл. 28 Правилника о употреби народне снаге изразило је списак свих путних обвезника за 1937 годину, и исти издало грађанству на углед за време од 15 до 25 фебруара закључно оне године.

Позивају се грађани да у остављеном року престану Градском Погласарству у улици Деспотељеој бр. 21 у приземљу — благајне Таксено привредног отсека и да изјаве: да ли ће своју путну обавезу извршити личним радом, са теретним колима са запрегом или теретним аутомобилом, или ће исту откупити. Изјава она може бити писмена и усмена и не подлежи никаквој оптинежој таксн или пристојби.

Ко буде желео да обавезу личног рада замени откупнином, односно ће му се одмах и сума откупнине која му је разрезана за 1937 год., према основној порези из 1936 године.

Ко не буде разрезом откупнине задовољан може се жалити Погласарству у року од 10 дана од последњег дана, од кога је списак био на углед грађанству, а то је од 15 до 25 фебруара закључно текуће године.

Противну решењу одлуке Погласарства по изјављеним жалбама има места жалби надлежној власти оните управе у року од 14 дана.

Жалба подлежи оншгинским и државним таксама.

Пошто је распоред кулучарине састављен по кварговима, а не по азбучном реду, то ће се и саопштење вршити по кварговима, и то онним редом:

15 фебруара сва правна лица

16 и 17 фебруара лица из кварта I, IX и X

18 и 19 фебруара лица из кварта II, III и IV

21 и 22 фебруара лица из кварта V и VI

23 и 24 фебруара лица из кварта VII, VIII и XI

25 фебруара лица из кварта XII, XIII и XIV.

Саопштење ће се вршити и изјаве примати одређених дана од 8 до 14 часова.

Да би саопштење ишло брже и лакше потребно је да сваки обвезник повеси и своју пореску књижицу, пошто је распоред састављен по бројевима пореског распореда, који су у пореским књижицама назначени. Ко не поднесе пореску књижицу неће му се моћи саопштење извршити.

Од стране Погласарства града Београда 10 фебруара 1938 године Ф.Бр. 8939.

30417, 1-3

Бр. 9 — 1938 — II.

Објава

Објављујем, да следећи двоје намеравају једно с другтом у брак ступити и то:

Име и презиме и епштулан други назнн: младожења, **Сенић Петар; невеста**, уд. **Бабић Христина** рођ. Пашић. Породично стање: младожења, удов.; невеста, удовица Стојак (завалила.): младожења, ратар; невеста, домаћица. Вера: младожења, православ.; невеста, православ. Старост и место рођења: младожења, 10 септембра 1886, Црна Бара; невеста, 26 јула 1880, Доња Ковиљ. Место становања: младожења, Црна Бара; невеста, Горња Ковиљ. Име и презиме родитеља: младожења, Сенић Михајло, пок. Тодосијевић Станка; невеста, пок. Пашић Милош, пок. Радомировић Јелена.

Позивамо све оне, којима је позната иекоја законита препрека за склапање брака именованих или каква околност која искључује њихов слободан пристанак, да то мени непосредно или путем оне општинске управе, односно матичара код кога је објава извршена, пријаве.

Ова се објава има извршити: и то у општ. Горњи Ковиљ и путем штампе у листу „Време".

У Горњем Ковиљу,

8 фебруара 1938 год.

(М. П.)

Радован Стојановић, матичар

30444, 1-1

Оглас

Управи града Београда потребне је да се за службенике државне полицијске страже изврши набавка 72 комада кишних кабаница. Позивају се повољаци да своју понуду поцуде за ову одпрему Заповедништву државне полицијске страже оне Управе (Француска ул. бр. 28) најдаље до 10 час. 17 фебруара 1938 год. Ближа обавештења у Заповедништву државне полицијске страже УгВ.

Из канцеларије Финансијског отсека УгВ Ф.Бр. 1645 од 9 фебруара 1938 год. 30446, 1-1

Мали огласи:

до 15 речи динара 15.-, свака даља реч дин. 1.-

ПОНУДА и ТРАЖЊА СЛУЖБЕ

ГРАНД ХОТЕЛ у Обреновцу тражи келнера са књижицом 3.000 дин. Јавити се телефонски Боки Поповићу, Обреновац. 969

ЗАСТУПНИКЕ - ПОВЕРЕНИКЕ у сваком срезу Моравске бановине требамо, плата 1.500 месечно, прилозити марку за одговор. Филијала „Народно просвећивање", Ниш, Косовска 12. 1480

СТАЛНА ЗАРАДА распачавалом сваком потребног артикла, 50 потпуно нровизије. Прилазу се заступници. Писмено: Мирослав Стојанчевић, Жупања. 1481

ТРГОВАЧКИ ПОМОЋНИК, марљив, поштен, учио 4 раз. гимназије, нише на стрељу, тражи наименште. Понуде на администрацију под „Дактилограф 300". 1477

ТРАЖИМ ОБЕРКЕЛНЕРА за добар ноћни посао са 10.000 дин. наџрад кауције. Понуде на администрацију под „Оберкелнер". 980

МУЗИЧКЕ КАПЕЛЕ

ЈУГОСЛОВЕНСКИМ СЕВДАЛИНКАМА НЕВАЧИЦАМА И МУЗИКАНТИМА. Савез народних професионалних музиканата и певача оба пола Краљевине Југославије, Београд, Зелени Венац бр. 5 или поштански фах 161, позива све талентоване певачице које се желе такмичити на међународном конкурсу 27 ов. мес. у Београду, да се са фотографијама преко поште или лично пријаве Савезу. Само оним такмичаркама признаће се пут доласка и повратак, које од Савеза добију потврду за долазак. Савез и последњи пут опомиње све музичаните и певачице да ће само до 1 марта о. г. вршити замену чланских карата издатих од разних радничких секција и других удружења уз цену од 5 динара. Председник Савеза Жива Ковачевић, п. секретар Јован Стојановић „Шпарга", благајник Љубомир Тодоровић, секретар Стана Јаковљевић „Сремица", пред. над. одбора Анта Грујић. 983

НЕВАЧИЦА, слободна одмах, моли нашне понуде телефонски или писмене на адресу: Живка Тодоровић, Јагњећи мала, 7 ред бр. 7, Београд. 972

ГРАНД ХОТЕЛУ у Пожаревцу потребна је одмах приучна сервирачица - собарица. Јавити се сопственику. Милад Бошковић, хотелијер. 10147

ПОПУЛАРНА севдалинка певачица Славка Босанка тражи ангажман у добром оркестру, слободна одмах. Хотел „Нова обала", Дубровник II. 1488

ХОТЕЛ „ЗЛАТНИ ЈЕЛЕН", Шабац, треба одмах дамен пар за напеву. Нека се јави Иван Игнатов или Фрања Бертолинчић одмах. 1489

ДВЕ ДОБРЕ ПЕВАЧИЦЕ траже ангажман у добром салон оркестру, слободне одмах. Гардероба добра. Услови по договору. Ема Фелкер, Краљице Марије 99, Тузла. 1487

КОМБИНОВАНА ЦИГ КАПЕЛА хармоника, реето тамбуре, са одличним певачином и певачем, 3 женске, 2 мушнарца, слободни одмах. Телефонски споразум, капелник Петронијевић, хотел „Задрас" Вајина Башта. 1486

ЗАКУП ЗГРАДЕ

Министарство правде тражи по могућству засебну зграду у центру са 6 сала и 52—62 собе за потребе Касационог суда у Београду.

Понуде ће се примати у Министарству правде до 15 марта 1938 год.

Сва обавештења даје Министарство правде — XI одсек.

30441, 1-3

ЛОКАЛИ

ВРЊАЧКА БАЊА. Издаје се гостионица са пекаром или појасоб од 1 априла за једну до три године. Гостионица - капацитета 6000, пекара 4000, стан 10.000 годишње. Сопственик нила Дангче. 10146

ПРЕДАЈЕМ КАФАНУ са шпенторм и продајем 2 бплијара марке „Сајферт". Видети: Босанска 42а. 972

ПОСЛАСТИЧАРНИЦА добро уведена, хитно се предаје са пуним инвентаром. Адреса у администрацији „Времена". 30321

КУПО-ПРОДАЈА

НАЛНОВИЈИ САЊОВНИК тумач снова, веома интересантна, свакоме корисна књига поузећем 15 динара, Ракић, Нови Сад, Краља Петра Другог 28. 10042

ШТАЈЕРСКЕ ЈАБУКЕ у сандучићима брутто за нето 40—45 кгр. по дин. —.50, 4— и сетне мешане по 2.50 дин. кгр., поузећем франко пријемна станица, додавала док залиха траје Сумер Мартин, експорт воћа, Слов. Кобље. Драпска банованна. 30385

ПРОДАЈЕМ врашку гарнитуру 8 кавап

Спорт

Борба за шампионат света у хокеју на леду

На изванредном стадиону у Прагу, као што је јављено, почеле су утакмице за шампионат света у хокеју на леду. Утакмице се одржавају и даљу и ноћу. Слике (одозго на доле) приказују: стадион пред почетак првог такмичења, моменат са утакмице Немачка — Енглеска и екипу Мађарске која се необично истакла

Бск увелико припрема планове за ново игралиште

Радови ће стајати 1,300.000 динара

Последњих дана управа Бск-а и највећенији чланови клуба скоро из дана у дан одржавају седнице. На њима се расправљају питања у вези са великим радовима, који ће се извести на игралишту.

Како смо обавештени пројекте ће израдити и надгледаће радове архитекти г. г. Гелзин и Б. Марињковић. Први је, као што је познато, радио пројекат за дављалиште Крчедина, који је у своје време подигао велику буру, а и дан данас, после четири године, стоји без икаквих преправки.

Пројекти за радове су већ у главном готови и највише 1 марта ће се почети са ваљковим изравњењем. Изграђивање ће се изводити, тако да ће за све време моћи и утакмице да се одржавају.

★

Први радови биће на ограђивању игралишта бетонским зидом, који ће бити висок три метра, затим ма дренажа самог игралишта и на уређењу терена (траве итд) и на оспособљавању малог терена иза стадиона за тренинге и тренинг утакмице. Тај мали терен биће величине 90 са 40 метара. Ови прва радови треба да буду готови до утакмице са Пољском, јер као што је познато утакмица Пољска—Југославија игра се на терену Бск-а.

После утакмице са Пољском прећи ће се на остале радове: на изградњи крова над стајалиштем, који ће бити исти као и на трибинама, без стубова и на довршењу и продубљавању целокупног стајалишта, које ће бити око целог терена. Поред тога почеће се и са грађењем клубског дома, који ће бити иза трибина, са свлачионицама, великим базеном за купање, салом за пријем и салом за састанке играча. Испод трибина, само на крајњима уређене се бифеи, док ће сав остали простор бити озидан и изгласном се неће употребљавати.

Сви ови радови, према досадашњим прорачунима, стајаће око 1,300.000 динара.

★

Према пројектима, које смо видели и разговорима са архитектима, можемо да потврдимо да ће игралиште Бск-а у најскорије време бити сигурно најуређеније игралиште у целој држави, које ће бити потпуно способно за одигравање највећих државних, градских и клубских утакмица.

ОБИЛИЋ (КРУШЕВАЦ) — ОМЛАДИНАЦ (ПИРОТ) 2:1

Пирот, 14 фебруара. — Јуче је на игралишту С. к. Омладинца у Пироту, по највећем снегу и мећави, одиграна пренесена утакмица између С. к. Обилића из Крушевца и С. к. Омладинца из Пирота. Победио је Обилић са 2:1. Игра је била фер. Присуствовало је око 500 гледалаца, који су се довели на игралиште малом саоницама, јер је у Пироту наладо нови снег у висини од 60 см.

ИНЦИДЕНТ НА УТАКМИЦИ У СРЕМСКОЈ МИТРОВИЦИ

Сремска Митровица, 14 фебруара. — Данас је на игралишту Грађанског одиграна пријатељска утакмица између првака прворазредног клуба Загребачког потсавеза, С. к. Славије и иначе првака Грађанског. Утакмица се завршила са резултатом 1:1.

У другом полувремену дошло је до једног веома неугодног инцидента. Судија г. Милан Вобанац, који је утакмицу водио врло слабо, у једном моменту бесправно је прекинуо игру и играчи су морали по зими и снегу да чекају, док се он смрзне. Тек на интервенцију неких функционера дао је знак за наставак игре.

Прва финална утакмица за Зимски куп између Грађанског и Бска, чији је резултат изазвао велико изненађење, јер је Бск важио као велики фаворит, била је необично жива и интересантна. На нашој слици види се један опасан продор новог центарфора Грађанског Валфла, кога Дубац покушава да заустави. У позадини, Стевовић и Лехнер посматрају овај дуел

МИТА ПОПОВИЋ ПРИЈАВИО СЕ ЗА „ДИЕП"

Бивши играч београдских „зелених" Мита Поповић, који је пре неколико дана отишао у Француску, пријавио се за професионални клуб у Дијепу, који се налази у трећој лиги. М. Поповић је 5 фебруара играо у Дијепу, на једној тренинг утакмици. Како је његов наступ био успешан, одмах је потписао уговор за „Дијеп".

НО ЋЕ БИТИ ДРЖАВНИ ПРВАК У ФУТБАЛУ ЗА 1937-8?

Првака треба тражити између Бска и Хашка

каже Хасл

Виктор Хасл, некадашњи стуб Приморја, који сада поново са успехом игра бека у тиму „Љубљане" иако је тридесетогодишњак дао је поводом наше анкете о будућем развоју државе и развијању првенства у пролетњој сезони ову изјаву:

Виктор Хасл

— Пролетњи део првенства биће напетији од јесењег, јер ће сви клубови позиције, нарочито они ко ју нису сигурни за опстанак у лиги.

Питање плана смања мога клуба решаваће се у првим колима, и то у играма против „Конкордије", Хашка и „Јединства". Ако узмемо све могуће бодове, онда смо осигурали часно место у средини табеле. Иначе нам прети опасност да падемо на дно и [illegible] квалификационе утакмице.

[illegible] државе треб[illegible] тражити између Бск-а и Хашка али [illegible] искључено да друго место заузме и Грађански, ако заиграе као што зна.

ЧЕТВРТИ ТРЕНИНГ ДРЖАВНОГ ТИМА ОДРЖАЋЕ СЕ 23 ФЕБРУАРА У БЕОГРАДУ

Четврти тренинг државног тима требало је да се одржи у среду, 16 фебруара, у Загребу. Међутим како је савезни капитен г. Поповић отпутио у Загреб, а не жели да се тренинг одржи без њега, наредни тренинг утакмица „Белих орлова" одиграће се у Београду 23 фебруара. Још није одређен противник репрезентације за 23 фебруар.

БУГАРСКИ НАЦИОНАЛНИ ТИМ НЕЋЕ ГОСТОВАТИ У ФРАНЦУСКОЈ

Софија, 14 фебруара. — Концем фебруара бугарски национални тим требало је да гостује у Француској и то у Марселу, Кану и Ници. Бугарска спортска федерација намеравала је да пошаље свој најбољи тим на ову турнеју како би овај имао на утакмицама у Француској добар тренинг, пред претстојећу квалификациону утакмицу за светско првенство у Француској. Међутим, у последњем моменту, турнеја је одложена и сигурно је да бугарска репрезентација ско ро неће играти у Француској.

НОВИ САД—БЕОГРАД 6:3

Београд је изгубио
Зашто? Нек се знаде:
Није мог'о тим да сиреми
Због — Олимпијаде!

МАРКО

ЈНС ОСНОВАО тренерску школу

На последњем седницама управног одбора Јнс-а расправљало је питање оснивања једне стручне школе за фудбалске тренере. После свестраног расматрања, управни одбор Јнс-а, на својој последњој седници, донео је дефинитивну одлуку о тренерској школи и реду те школе. У последњем броју „Спортисте", службеног органа Савеза, објављен је и Правилник о образовању стручних тренера Јнс-а.

Из тог правилника види се да ће се први курс одржати у Београду и да ће се на њему предавати следећи предмети: теорија ногомета(историјат ногомета, правила ногометне игре, теорија система игре, теорија тренирања итд.)) практични радови (начини тренирања, вођење утакмица, практична примена система ногометне игре и тренирање); дужности тренера (правила и прописи савеза, савезни правилник о професионалним тренерима, одржавање дисциплине, рад у клубу); здравствени рад тренера (масажа са практичном применом, основи анатомије и физиологије, прва помоћ за случај озледе).

Кандидати за пријем у школу тренера треба писмено да се обрате Јнс-у. Пријава треба да садржи следеће податке: презиме и име; занимање; податке о рођењу; уверење о југословенском држављанству; уверење о моралном владању; уверење надлежног потсавеза да је слушалац био активан играч и да није под њеном спортских форума; уверење потсавеза да слушалац влада српско-хрватско-словеначким језиком; изјаву слушаоца да има сретства за издржавање за време трајања школе и за школарину од 300 динара.

На крају „Правилника" напомено је да ће све одлуке око одржавања школе доносити Јнс и да ће по свршеном школском року сви полазници полагати испит пред комисијом, коју образује управни одбор Савеза. Кандидати, који су испит положили, добијају диплому да су оспособљени за стручне тренере. Та диплома овлашћује њеног сопственика да може примити место стручног тренера, с тим да тренери имају првенство при ангажовању. У будуће инострани тренери могу се упослити само са посебном дозволом Савеза.

★

Доношењем Правилника о оснивању тренерске школе Јнс је извршио једну правилну одлуку која се код нас већ одавно осећала. У најскорије време и ми ћемо тако имати стручне тренере и многи клубови у унутрашњости добити свестране и поуздане људе за воће својих фудбалских секција. Са друге стране многи необрањути бивши фудбалски играчи, после завршеног курса, моћиће добити добро запослење.

Прослава „Југославије" почиње 26 фебруара

Ове године С. к. Југославија прославља своју двадесетпетогодишњицу. На једној од својих последњих седница управа „црвених" је одлучила да прослава почне већ 26 овог месеца, смучарским утакмицама на Копаонику, које ће се извести у заједници са Београдским зимско - спортским потсавезом. Смучарске утакмице на Копаонику, које се одржавају у оквиру прославе „Југославије" трајаће три дана: 26, 27 и 28 фебруара.

Поред ове одлуке о смучарским утакмицама управа „Југославије" одлучила је да своју обогодишњу прославу назове „Четврт века С. к. Југославије" и да се прослава одржи преко целе године. Главни део прославе имаће ће се извести за време Духова, кад ће се приредити и велики фудбалски турнир.

ФАМОЗНА ЧЕТВОРКА

Играли су лепо, к'о ко зна ал' то никад голове не ствара
и на крају — обе беспа стара
умрли су у бустој лепоти...

АМЕРИКА ЋЕ ИЋИ У ТОКИО НА ОЛИМПИЈАДУ

Њујорк, 14 фебруара. — Поводом званичне изјаве коју је оних дана објавила Енглеска олимпијска федерација, да Енглеска неће учествовати на Олимпијади у Токиу, Америчка олимпијска федерација издала је званично саопштење да ће Сједињене Државе без обзира на политичке мотиве учествовати на Олимпијади у Јапану.

Пленарна седница УПРАВЕ САВЕЗА СОКОЛА

12 и 13 о. м.. после седнице Извршног одбора 11 о. м., одржана је у Београду седница пленума Управе савеза сокола Краљевине Југославије.

На овој седници, којој су присуствовали чланови Старешинства, Извршног одбора и претставника соколских жупа, поднети су извештаји како о раду савезног вођства тако и о раду, стању и приликама у појединим жупама. Примајући ове извештаје управа Савеза Сокола Краљевине Југославије донела је потребне закључке.

Седница је посебице заузела своје гледиште и донела потребне закључке у вези са спровођењем закона о обавезном физичком васпитању. Исто тако седница се састала са предложеним планом о санацији соколских домова. Седница је даље донела потребна решења у погледу учешћа на југословенском Сокољству на овогодишњем X Свесокольском слету у Прагу, у погледу прославе 20-годишњице оснивања Краљевине Југославије која ће се приредити ове године, као и прославе 75-годишњице матице Југословенског соколства — Љубљанског сокола — на дан 1 октобра о. г. Седница пленума одобрила је затим предложени прорачун Савеза за годину 1938-39, једногласно се сагласила по питању неопходне потребе да се у Београду подигне савезни дом.

На крају је примљен извештај Савезног ревизионог одбора. После тога је закључено да се главна годишња скупштина Савеза Сокола Краљевине Југославије одржи 15 маја о. г. у Београду, с тим да се 12 маја одржи седница Извршног одбора, 13 маја пленарна седница Управе Савеза, а 14 маја конференција делегата жупа. Истовремено са утврђивањем датума одржавања савезне главне годишње скупштине закључено је да све соколске жупе имају да одрже своје годишње главне скупштине најдаље до краја марта ове године.

Извештаји који су поднети на овој седници показали су да је Сокольство у свима крајевима државе — и у онима где су приликe неповољније — чврсто и са сворим смишљеним радом стално напредује.

СТАЊЕ СНЕГА НА ПЛАНИНАМА У СЛОВЕНАЧКОЈ

Љубљана, 14 фебруара. (Телефонски извештај). **Ратече Планина** (870 м). —6, облачно мирно, пршић, 90 см., скакаоница употребљива.

Краљевска Гора (810 м.): —7, барометар пада, облачно, мирно, пршић 85 см., скакаоница и клизалиште употребљиво.

Влех (806 м.): —5, барометар пада, мирно, 20 см. свршутог снега.

Пекљунд Спорт хотел (1300 м.): —6, облачно, 25 см. пршића на 100 см. подлоге. Скакаоница употребљива.

Мариборска куда (1080 м.): —3 облачно, мирно. 75 см. снега. Снег и даље пада.

Дом на Похорји (1522 м.): —3 облачно, мирно. 70 см. снега. Снег и даље пада.

Северов дом на Похорју (1522 м.): —10, 5 см., пршића на 100 см. подлоге. Снег и даље пада.

Фудбал у свету

СТРАЗБУРГ СПАРИНГ ПАРТНЕР ЧЕХОСЛОВАЧКЕ РЕПРЕЗЕНТАЦИЈЕ

Праг, 14 фебруара. — После врло успешне игре коју је репрезентација Стразбурга одиграла у Прагу протеклу градску репрезентацију Чехословачки салео решио је да пред финално такмичење за светско првенство позове Стразбург као спаринг партнера националном тиму Чехословачке.

Французи ће играти ову тренинг утакмицу 15 маја у Прагу, 28 и 29 маја репрезентација Стразбурга играће репрезентације Словенији Катовица.

★

ТИМ БУДИМПЕШТЕ ЗА МЕЂУГРАДСКУ УТАКМИЦУ СА ПАРИЗОМ

Будимпешта, 14 фебруара. — За недељну међуградску утакмицу Будимпешта—Париз, која ће играти у Паризу, Мађари су већ саставили свој тим. Поредак је следећи: **Удварди, Корањи, Бепо, Турай, Сич, Дудаш, Шаш, Винце, Кадмар, Женгелер и Титкош.**

Као што се види фор Будимпешта поново Кадмар, који је још током прошле сезоне играо у тиму Екселзиора из Рубеа. Тим Будимпеште готово састављен без мало је најновијима тим те се верује да ће одмети победу над парижком лигом.

ЈУЛИЈА

РОМАН ЈЕДНЕ ГЛУМИЦЕ

од Сомерсета Моама

38

— Она је врло лепа, зар не?

— Видим ја већ да ће данас бити за мене врло досадан дан...

— Надам се да Том не мисли као ти! — рече она нагледа врло забринута.

Роџер ће рече ништа.

Дан је прошао управо онако како је она замишљала. Уосталом, она је прилично мало била заједно са Томом, али Роџер још мање. Том се много свађао Донератовима. Он им је лепо објасњао на који начин могу да смање своју порезу. Начуљио је уши када је министар финансија причао о повољитву и претворбе својим у ово када је Арчи Декстер излагао политичку ситуацију Енглеске.

Јулија је била у сјајној форми. Арчи Декстер био је пун прича о позоришту. Они су заједно препричавали разне догађаје и, пошто су обоје имали много смисла за хумор и препричавања, то нису престајали да се смеју.

После ручка, када је онима који су играли тениса досадило да играју, наговорили су Јулију — која се није баш много противила — да имитира Гладис Купер, Констанцу Колие и Герти Лауренс.

Али, Јулија није заборавила да је Чарлс Темерлеј њен стари и ненагрђени обожавалац, и због тога није пропустила да у први сумрак пође сама са њим у једну малу шетњу. Када је била сама са њим, није имала шта да се труди да буде дражесна или духовита. Била је блага и неприсиљена. Болело је срце, и поред сјајне улоге коју је преко дана одиграла. Она није била далеко од истине када је тихим гласом, уздасима и испрекиданим реченицама, дала Чарлсу на знање да је њен живот, и поред свих успеха и сјаја, уствари врло празан и бесмислен, и да не може да одбаци од себе убеђење да је вештo у том животу промашила. Повеклад је мислила на лепу вилу у Соренту, у напуљском заливу. Био је то диван сан. Можда би тамо могла да буде срећна? Била је луда што није прихватила ту понуду. Шта су у стварн били они позоришни успеси? Илузије! Била је ужасно усамљена. Разуме се. Чарлсу није рекла да је толико несрећна, не зато што је одбила његову понуду да је учини срећном, већ пошто један младић много радије игра голфа с њеним сином него да њој изјављује љубав.

★

Доцније се Јулија свеспала са Арчи Декстером. После заједничке вечере сви су прешли у салон. Вођено се сасвим обичан разговор и сасвим неприметно прешли су Арчи и Јулија на љубавни разговор и на реченице које се обично изговарају у тренуцима велике љубоморе. У први мах остали нису схватили о чему се ради, али када су њихове заједничке оптужбе постале све јаче и теже, било је сима јасно да је поеледи нова шала и смејању није било краја. Затим су импровизовали сцену између једне францускиње и једног пијаног човека.

Још док су се њихови гледаоци повијали од смеха, почели су они са огромном омбиљношћу да играју једну сцену из „Авети", у којој госпођа Алвинг покушава да заведе пастора Мандерса. И нашад, загрлили су једном сценом коју су већ раније извођили, тако да су били сигурни у успех.

Та последња сцена била је из једног Чеховљевог комада на енглеском језику, али у тренутима изговарали су читаве реченице на руском језику. Јулија је исцедила цео свој таленат за трагику, и пошто је у томе престајала, преиграла је у гротеску, а цела ствар је деловала неопходно комично. Она је у ту игру ставила свој стварни бол, али се том болу смејала. Гледаоци су се савијали у својим столицама од смеха, пошто више нису имали даха. Можда Јулија још никада није тако сјајно играла. Она је играла за Тома, само за њега.

— Видео сам Сару Бернар и Режану, — рече министар, — видео сам Елеонору Дузе и Илон Терн и мисис Кендал, али тек сада могу да уживам.

Јулија се, сва блистајући, спустила у фотељу и испила чашу шампањца.

„Е, ако данас нисам победила Роџера", помисли Јулија, „прогутаћу ову чашу."

★

Али, и поред свега тога Роџер је отишао са Томом да игра голфа чим су гости отишли. Мичел је одвео Донератове у град. Јулија је била уморна. А када су се Том и Роџер вратили на ручак, није, и поред најбоље воље, могла да буде говорљива и ведра. После подне утроје су отишли да веслају, али Јулија није могла да се отресе утиска да су је само из учтивости повели са собом. Морала је да саклада дубок уздах при помисли колико се необично радовала Томовом одласку, а сад је бројала дане до његовог одласка. Одахнула је када је ушла у ауто који је одвезао у Лондон. Она није била весела на Тома, већ уморена. Није могла себи да опрости што је до те мере изгубила контролу над својим осећањима. Али, чим је ушла у позориште, осетила се некако ослобођена. У својој гардероби, далеко од свих, учинило јој се као да се пробудила из једног ружног сна, забораваљући потпуно свакидашњицу и оно што је њу мучило.

Тако је прошла и ова недеља. Том, Мичел и Роџер су се дивно забављали. Купали су се, играли голфа, тенис, крстарили барком по реци... Остало је још само четири дана.... још само три дана.

„Колико ћу још моћи да издржим? А кад опет будемо у Лондону, биће све боље. Не сме да ми се примети да сам несрећна. Морам да се претварам као да је све у најбољем реду", мислила је Јулија у себи и храбрила се без престаја.

— Овога пута имамо необичну срећу са временом, зар не? — рече Мичел. — Том је изванредно велике симпатије. Штета што не може да остане још недељу дана!..

— Да, велика штета!

— Он је врло згодан друг за Роџера. Сасвим нормалан, бистар енглески младић.

— На свакн начин! — рече Јулија, а у себи помисли: „Е баш си наивна будала".

— Треба их само видети како једу.

— Да, изгледа да им ове прија, одговори она и опет помисли: „Да баг да задавили се при јелу."

★

Том је требало да се врати у Лондон у понедељак раним јутарњим возом. Декстерови, који су имали врло згодну кућицу у Пури Енду, позвали су све за недељу на ручак. Требало је да се спусте моторним чамцем доле, а за вечеру би се вратили. Дакле, пошто је већ све прошло, Јулија је била пререшена што ниједним мигом није одала да је незадовољна. Била је убеђена да Том уопште и не сања колико је она дубоко увређена. Назад, она је морала да буде увијавна. Он је, наиме, био још полудуте, и кад би баш хтела да буде нерена могла би да му буде мајка. Било је врло глупо што је толико слаба према њему, али то је већ било тако и она не може да измени. Знала је да ни последње вече неће моћи да проведе са њим насамо, али ту су били само Мичел и Роџер, тако да ће бар моћи сама са њим да пошета после вечере по башти.

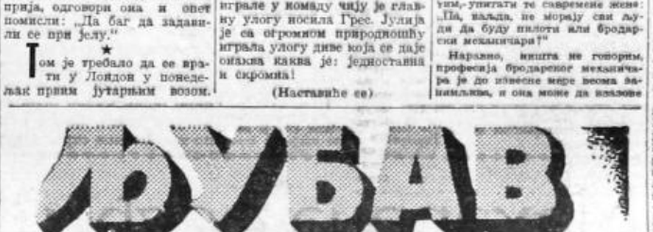
„Да ли му је пало напамет да ме ни један једини пут није пољубио откако је одвео?" — питала се Јулија.

Могли би заједно да проведу чамцем. То би било божанствено. Неколико тренутака у његовом наручју надокнадили би ој све оно што ој је он ускратио за ове две недеље.

Друштво које Декстерових углавном се састојало од глумаца и глумица.

Грес Херднл је наступала у једној оперети, и зато је ту било читаво стадо малих, лепих и младих играчица које су играле у комаду чију је главну улогу носила Грес. Јулија је са огромном природношћу играла улогу диве која се даје онаква каква је: једноставна и скромна!

(Наставиће се)

ЉУБАВ У ПЛАМЕНУ

РОМАН ОД БОЈАНА ВЕЛИНОВА

17

Комаров га је погледао пркорно. Владимир је ударио о сто келнера. Једна млада Рускиња исправила се пред њима.

— Један пунч!

— За мене, госпођо! — намигнуо је Кучев.

★

Владимир је погледао у часовник. Платио је и устао.

— Куда? — питао је Комаров.

— Па зар не знаш? Много сам заузет.

Поздравио се и изишао.

— Красан човек, биће нешто од њега! — процедио је Кучев притворно. — А шта ви радите?

— Ја сам новинар!

— Ах, тако? Драго ми је — Кучев!

— Комаров!

Хватајући руку учинило му се као да хвата змију.

— Имам један посао за вас! Тојест, то је за мене, али пре ко вас. А пропо, у ком листу радите?

— У „Новинама".

— Тако — „Новине". Имам поделе карикатуре за вашу хумористичку страну... Кад бих могао да упаднем у ту рубрику?... Имам веза али, знате, нећу да се обавезујем. Имам ујака опуномоћеног министра, имам... — и Кучев је развезао језик на дуго и широко.

Почео је да прича где је шта радио, где је шта имао, како је био љубимац жена, и тд. Комаров је слушао са досадом. Најзад је Кучев предложио да прошетају мало корзом.

Када су излазили он је бацио важан и победоносан поглед на столу „Интелектуалца", који су зинули од чуда, и изговорио подигнутим гласом да га чују:

— Дакле, за хумористичку страну, а? Но сто лева за једну карикатуру!?...

★

Владимир је лежао на кревету полеђушке и певушио. У углу собе шуштао је примус, а на њему, у малом бакрачићу, кувало се неколико кромпира. То ће му бити вечера. Мислио је: „Сиромашан сам, сам сам на овом свету, без одређеног солидног рада, прогоњен, сумњичен, па ме ипак Илонка воли! Значи да ме заиста воли! Воли ме, дакле, само мене ради!" Пет година! Пуних пет година били су скоро увек заједно, и он је одржао реч. Много је патио, велике муке је претрпео, али није поегао за њом — сачувао је такву, каква је била. А када се узму — имаће бебу. Малу, лепу бебицу!

Владимир се мрзео традиције и црквени брак, али ће ради пристао је да зажмури. Зар се ои једини нашао да међу хиљадама других да примера савршене слободне љубави? Признао је да су услови јачи од њега. Она га је волела, и њих двоје ће изградити један живот који ће бити песма и сунце...

— Добро, добро! Причекај ћу још који дан.

— Што ће седиете мало, газдарице!

— Ах, хвала!

Али је иман села. Она је знала да Асенов нема никакве приходе и просто се чудила од чега живи. Три месеца још није платио кирију, али она га није дирала. Можда га је сажалевала. „Слатка сестро, говорила је једном својој сусетки, златан је то младић, али ће много патити. Што има очи! Али ће му оне донети само несрећу!" — рекла је значајно она и завртела главом.

★

Он је устао са постеље, ставио руке у џепове и закорачао по соби.

— Газдарице, теби човек нинада не може да се одужи. Ти си тако добра жена! Али, ако се некад обогатим, купићу ти кућу... и радио ћу ти купити, јер је музика нешто најлепше на овом свету. Целог дана да слушаш и да се сећаш мене, пасуља, кромпира... али чекај, они нас да су загорели, а?

— А највећа жеља ми је да ти поклоним једну књигу са стиховима — да ли волиш стихове? — и не сачекавши одговор наставио је:

— Прочитаћу ти једну песму. Да ли си чула за песму „Писмо осуђеника некадашњој љубави?" Онда слушај! — Владимир је извадио из џепа савијену хартију и почео да чита.

(Наставиће се)

На вратима је неко закуцао Владимир је устао.

— Напред!

Ушла је газдарица, четрдесетогодишња, још свежа жена са широким, отвореним осмехом.

— Господине Асенов, доносим вам мало пасуља. Знам да га волите! Извините... Мож да још нисте ручали? Дошла сам... тек онако.

Она је ставила тањир на сто и спустила руку на стомак, као да је нешто очекивала.

— Дошли сте сигурно за кирију?

— Па, ако имате...

— У томе је ствар, газдарице, што немам! Очекујем! код широке публике разноразне емоције. Али, ć друге стране, не може се тражити да сви без изузетка депримају над обламима.

Неки морају да заузимају а скромнице земаљске душности, по канцеларијама, и тако даље.

Они немају, не знам зашто, свакидан се нето тако и филмски оператера. То ће, мораш рећи искрено, већ не може ни разумети. Окреће ручицу и мислиш — Наполеон!

Нето тако у последње време изазивају пуну женску љубав и они који су се пратили из Аризона. Но, тамо је лед, снег, хлад ноћа, поларна светлост! Врло важно!

Уопште говорећи, ја сам се женио отприлике четири пута. И морам признати, никако ни је увек све испадало на три бошко. Прве две жене будућности су се у најкраћем времену бродски механичарски. Трећа се спетљала са филмским оператером. Но, па шта ћеш, девојка се то! Али, четврти брак изненадило ме је сво јом неочекиваношћу. Па зато ја, као свесетан грађанин, који је нешто далеко дохдено, сматрам за своју дужност да обавестим о томе и остале мушкарце, да ни се не би десило оличие „брачосочетавања".

★

У познао сам се са једном особом. Решили смо да се венчамо. Али, ја сам ујединред ће поштено признао:

— Имајте у виду, драго сам, да ја не летим између облака и не верујем да ћу икада, ради личног вашег задовољства, бацити се са крова надобранов. И зато, ако имате обичај да се одушевљавате небеским професијама, ја, такорећи, немам више никаквих питања.. У том случају заташћавемо питања нашег брака...

Она каже:

— Професија не игра никакву улогу. А према пилотима ја сам потпуно индиферентна. За мене је једино важно да наш брак буде до извесне мере слободан. Не волим претенциозне личности. Ја сам, каже она, пре вас била седам година удата, а муж ме чак ни у позориште није пустио. На сад, ето баш желим да ступим у брак заснован на другачијем споразуму. Ако се, например, ви одушевите неком другом женском особом, нећу вам ништа пребацити. Ако пак ја сретнем на свом животном путу неког, онда и ви, тим пре не треба да протестујете. Онда ће наш брак, сигурно, бити дужег века, заснован на узајамном споразуму два заљубљена срца. А што ће мој муж имати безначајну професију; то је чак и добро. Вар ће знати своје место, и неће од мене тражити оно што је немогуће.

Кажем ја:

— Четврти пут се женим и морам признати: у том погледу нисам још ни једа се губим у разним појмовима. Једна, кажем, не допада ја ој се обраћам у дежурству... Друга се изненада одушевљава филмским оператером. Сад ви почињете да ми солите памет сасвим с десете стране... Али, уколико је моје срце потпуно окупирано од вас, нека буде по вашем, пристајем..

★

Ето, изгледа, поженили смо се и живимо у разним становима. Не стешњавајући слободу личности. И све је ишло код нас добре и другарски. Али, одједном, она је почела да се интересује за једног познаника који тек што се вратио са поларне експедиције из Аризона...

Она ми рече, према нашем споразуму:

— Ако хоћете, можемо да се разведемо. Али, ако сте сачували према мени још неке осећаје, можемо да се придржавамо нашег споразума. У том случају причекајте. Тим пре што овај мој познаник у најкраћем времену мора опет са експедицијом, и онда код нас може још и да испадне нешто сасвим добро...

И то је као неки будала, очекујем његов одлазак месец дна... И, на крају крајева, рече ми она суседка:

— Узалуд је чекате. Ваша је ствар потпуно пропала. Неће се вама више вратити!

Али, прошли су још један месец дана, и одједном мија се супруга врати са речима: „Ја сам свог дефинитивно напустила, у толико ствари што је он и сам поново кренуо на своје северно путовање.

Онда ја рекох:

— Сад с моје стране има извесних препрека... Ја сам се заинтересовао за моју најближу комшиницу по соби. Али, ако су ми казује какве савремене мушкарце треба да волиш, а какве да мрзиш. Кад већ, кажем, ни сте имали искрених, и филмски оператери буквално су ме покартали.

Она каже:

— Ако хоћете, причекајте дом ме он не изгустира, али дот дете мало не порасте, и онда ћемо наставити. Прима пашем споразуму. Ако нећете — не морал ућите, кажу, ни ја ни већ прав лично дасадили тим вашим куклама и сталним незадовољством. Ја, кажем, не располажем собом слободно. Моје срце само ми казује какве савремене мушкарце треба да волиш, а какве да мрзиш. Кад већ, кажем, ни сте имали искрених, и филмски оператери буквално су ме покартали.

Она каже:

— Интересантни је брак између нас. Они поларни људи, брод ски механичари

Један час разоноде

Мис Гваделупа тражи оца своме детету испитивањем крви

ТРАГЕДИЈА ЛЕПОТИЦЕ НА КОЛОНИЈАЛНОЈ ИЗЛОЖБИ У ПАРИЗУ

Париз, фебруара

Пред париским судом појавила се прошле недеље некадашња лепотица Маргарита Жен, мис Гваделупа из 1931 године, сва у сузама, тражећи да суд прегледом крви нађе оца њеној трогодишњој ванбрачној девојчици. Држећи у наручју своју ћерку, која је плакала, мис Гваделуп је да би дете умирила кроз сузе почела да пева „бигин".

Као што је „Време" јавило, пронађени су лопови који су украли фатални смарагд контесе Мершов у Паризу. Контеса је истог дана кад је нестао смарагд — умрла. На слици полицајци воде гицу Франкен, члана банде која је украла смарагд

Црни лепотан

Пре неколико година један француски брод довео је Маргарету Шеи са њеног сувишног острва у Париз на колонијалну изложбу. Витка, дивна Маргарита била је одмах изабрана за мис Гваделупе, и својом егзотичном игром и дивним телом забављала је Париз неколико месеци. И, уместо да се врати на своје острво, она је остала да и даље игра по кабарема, али сад већ са много мање успеха. Једнога дана упознала се са једним лепим младићем са Мартиника. То пријатељство трајало је дуже времена, али када се после две године родила једна мала, живахна црна девојчица, лепи Либен Бертан није никако хтео да је призна за своју ћерку.

„Тражим оца" . . .

Нажива и добра, као и све Црнкиње, али сад већ страшно угојена и без икаквог трага негдашње лепоте, мис Гваделупа чула је да се помоћу прегледа крви може установити отац детета. Зато се обратила суду, преклињући га да пресуди у њену корист, након је француски суд до сада имао само један случај утврђивања патернитета помоћу прегледа крви.

Јапански ватрогасци морају бити — акробати

На недавним великим вежбама ватрогасаца у Токију примећено је да се од професионалних пожарника све више тражи да буду одлични акробати. На вежбама масе кандидата за ватрогасне морале су да се провлаче веома хитро кроз безбројне препреке у виду рампи. Европљани су били задивљени акробатским подвизима ових пожарних чета

Ученици у Турској биће ошишани по налогу власти а ученице неће смети да се ондулирају

Истанбул, фебруара

ТУРСКО МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ ОБЈАВИЛО ЈЕ УРЕДБУ О „УНИФОРМИСАЊУ УЧЕНИЧКИХ ГЛАВА". ОВА УРЕДБА ИЗАЗВАЛА ЈЕ ВЕЛИКУ СЕНЗАЦИЈУ У ЗЕМЉИ.

Сви ученици основних и средњих школа у Турској морају да се ошишају до главе. Једино им се дозвољава да на челу задрже мало косе у облику чекиња, како би имали неку врсту „фризуре".

Очекује се да ће се објавити и друга уредба, према којој би сви ученици такође морале да носе сасвим скромну и једноличну фризуру, а никако ондулацију.

Жена уцењивала љубавнике у договору са мужем

Прво пољупци, затим батине и — бланко меница на потпис

Крагујевац, 14 фебруара

Пред судијом појединцем Окружног суда г. Милорадом Росићем одржано је данас интересантно суђење младом брачном пару Марији и Александру Арсићу, чиновнику Војно-техничког завода, које је државни тужилац оптужио за дело насилне изнуде. После дужег суђења, које је осветлило један чудан брак претворен у предузеће за изнуду новца, млади супружници осуђени су на по три месеца строгог затвора.

Љубавно изнуђивање

Према оптужници државног тужиоца Александар Арсић договорили су се једног дана да позову на кафу свога пријатеља г. Војислава Стојановића, чиновника, и да га принуде да потпише меницу на 10.000 динара, и на тај начин они дођу до замашније суме.

Одређеног дана дошао је г. Стојановић у њихов стан. Када је ушао у кућу, у соби је била само Марија. Она се извинила госту за отсуство мужа, и замолила га да мало остане јер да је њој пријатно да буде са њим насамо:

— Одавно сам очекивала тај срећни моменат! — додала је она.

Госта је збунило овакво отворење младе домаћице, али лепа Марија брзо је разбила све сумње.

— Ви то нисте примећивали, али ја сам лудо љубљена у вас!

У клопки

Као и сваки имућњаркар, г. Стојановић је прихватио љубавну понуду младе и лепе домаћице, и у једном моменту они су се мирили у загрљају. У истом тренутку у кућу је ушао њен муж Александар. Разјарен, он је почео да напада свог пријатеља и жену. Марија се бранила да је г. Стојановић хтео напастовати и Александар је без икакве даљег објашњења појурио на потпис своме пријатељу упирсд спремљену меницу.

— Потпиши, иначе ћу те тужити! — рекао му је том приликом Александар.

Г. Стојановић је у почетку одлучно одбијао да потпише меницу, али је најзад био принуђен да потпише меницу само на 5.000 динара.

Убрзо после свога догађаја супружници су на исти начин намамили у свој стан и г. Радомира Димитријевића, намештаџију, и изманили од њега једну бланко потписану признаницу. Али, овде је г. Димитријевић добио још и батине.

Долијали...

Можда би млади супружници и даље наставили са оним успешним послом, да за овај случај није сазнало суседство, тако да је пре него што су они и успела да се користе изнуђеном меницом и признаницом, дочекала пријава. Дражаном гуркоштву. Љубавници, плашећи се у почетку да скандал не избије већом сплагом, сада њиху имали куд већ су морали на суд. Александар и Марија енергично побијају тужбу, али се искази сведока и оштећених доказала њихова кривица, па их је суд осудио на горњу казну.

Метком из пушке уништио решење о хапшењу

Њујорк, феберуара

Франк Кадавеј из Небраске доказао је ових дана да је одличан стрелац: он је метком из пушке уништио одлуку о хапшењу коју је држао у руци претставник власти који је хтео да Франка ухапси.

Савршени стрелац

Франк Кадавеј, који ради на једној фарми у Небраски, познат је као велики разбојник. Његова је природа неподношљива, јер за сваку ситницу тражи казну. Тако је Кадавеј постао позната личност у целој околини, и цео свет га је избегавао.

Пре неколико дана фармер је толико изударао једног свога противника да је овај пренесен у болницу са тешким повредама. После ове туче шериф је, у пратњи помоћника, пошао да ухапси фармера.

Кадавеј је приметио шерифа, и видео да он у руци држи неку врсту званичног акта. Пошто је имао разлога да верује да је то налог за хапшење, без даљег размишљања узео је пушку и испалио један метак на шерифа. Метак није промашио циљ: погодио је налог о хапшењу и пробушио га тако да се више није могло прочитати о чему се ради.

Шериф је морао да напише нов налог за хапшење

Махараџа осуђен због отмице лепотице

Трагедија сироте обућареве ћерке

Бомбај, фебруара

Врховни судија у Патни, сер Картенеј Терел осудио је махараџу од Аупа зато што је извршио отмицу једне младе и лепе муслиманке.

Смрт у харему

Претресу је присуствовао огроман број махараџиних поданика, који су се у чуду питали зашто махараџа одговара пред судом. Тако се дознало за звањему њеног оца, обућара Омара, јер је девојку откупио за 10.000 динара. Суд је осудио Омара на две године робије због лишења личне слободе њезине ћерке, а махараџа од Аупе осуђен је да плати 12.000 динара казне.

Ова казна створила је велик морални утисак код поданика, који су видели да и њихов господар може да буде осуђен као не поштује закон.

Осуђени владар

Тада су тек власти дознале за овај случај и покреле истрагу. Махараџа је позван да одговара пред судом.

Махараџа је признао отмицу лепе Фатме, али је додао да је девојку отео са знањем њеног оца, обућара Омара, јер је девојку откупио за 10.000 динара. Суд је осудио Омара на две године робије због лишења личне слободе њезине ћерке, а махараџа од Аупе осуђен је да плати 12.000 динара казне.

Фатме је била ћерка обућара Омара. Њена дивна стас и витрина њених очију одушевили су све оне који су је видели. Једног дана лепотица је прошла улицом у тренутку кад је махараџа ишао у пожрци кроз варош. Владар је одмах приметио блиставе очи младе жене и био задивљен. Исто дана његови изасланици појавили су девојку да пође у махараџину палату. Фатма је одбила позив, јер је знала шта је у палати чека, а сем тога је била верена са момчићем свога оца.

Махараџа се тиме није задовољио. Он је заведио своје људе случајем да просто изнесе отмицу ове девојке. У маскираном колу Фатма је почела венути као цвет коме је одузета светлост дана. Једнога дана је преминула . . .

Марке египатској меденој месеца

Још у меденом месецу краља Фарука египатска пошта је издала марке са сликама краља и краљице. Ове марке су већ првих дана изазвале радост филат[illegible] пошто прва емисија има извесне грешке које ће доцније бити исправљене

Јоркширски пси више се тражс него јоркширски вепрови

На лондонској изложби паса много се [illegible] овакви пси тако дивне јоркширске расе. Један духовити репортер је том приликом истакао да се сада више траже јоркширски кучићи него јоркшир ски чувени вепрови

АВАЛА

СЛАВНИ ФРАНЦУСКИ МАЈСТОР

ХАРИ БОР

и најеминентији уметници

ПАСКАЛИ

ПОЛЕЈ

КЛОДИ КЛЕВ

у највеличанственијем филму француске продукције, вркунцу уметничког стварања и уметничког стварања

Хохштаплери

Снажна радња, дубока истина данашњег живота и данашњег друштва.

Додатак: РУСКЕ ПЕСМЕ И ИГРЕ и ФОКС НОВОСТИ

ТРИГЛАВ

САМО ДВА ДАНА

Колосалан дупли програм

1) БЕЊАМИНО ЏИЉИ

у највећем певачком филму сезоне

Свет зове

2) АНА СТЕН и ГАРИ КУПЕР

у филму страсне љубави, еротике и уметничке глуме

Свадбена ноћ

НОВАКОВИЋ

доноси у дуплом програму један од најјачих пилагера сезоне

БЕЛИ ТОВАР

(Le Chemin de Rio)

БЕТЕ НАЏ, ЖИЛ БЕРИ, СУЗИ ПРИМ ЖАН ПИЕР ОМОН

Филм изванредних призора и сцена у којима се нижу једна за другом узбудљиве сцене.

и ЕЛЕФАНТ БОЈ

снимљени као највећи филмски ефекти у афричке џунгле.

БАЛКАН

4 шпијуна у Панамском каналу

Спенсер Трси, Кети Галијан

Зашто стварају Сједињене Америчке Државе засебну Атлантску и засебну Пацифистичку ратну морнарицу?... Због шпијунаже у Панамском Каналу у коме је насељено много Јапанаца. Панамски Канал је састајалиште најопаснијих типова. Аутентичне снимке и напади на постројења Панамског Канала. Један минут пред катастрофом целокупне америчке морнарице и Панамског Канала. Надете! Узбудљиво!

2) „АРТИСТИ"

Љубавари — стоти — филм омиљеног Хари Пиља из циркуског живота пун сензација и напетости

МЕТРОПОЛ

Најпопуларнији биоскоп Београда, телефон 23-041

Два одлична филма као дупли програм

1) ПРЕМИЈЕРА

ПЛАТИЋУ ВАМ (ДАН ОДМАЗДЕ)

ЧЕСТЕР МОРИС

Гангстери као банкари - зеленаши пљачкају и отказују поштене људе

2) ЕДВАРД Г. РОБИНСОН и БЕТИ ДЕВИС

Борбу јачи одлучује

Како прави Американци живе — љубе — мрзе и умиру

3) УНИВЕРЗУМ НОВОСТИ

REX ХАРТВИГОВА 66 УГАО КРАЉ АЛЕКСАНДРА

Данас два снажна филма. Почетак претстава у 3, 6, 9 часова

1) НОЋ у Монте Карлу

у главној улози

ЛИЛИЈАН ХАРВЕЈ

2) Жорж О' Бриен

Пустоловина са дивљег запада

Додатак ФОКС НОВОСТИ

Фабрика хартије
МИЛАН ВАПА А.Д.
– БЕОГРАД –

КАПАЦИТЕТ 600 ВАГОНА ФИНЕ ХАРТИЈЕ ГОДИШЊЕ.

Пазите на овај заштитни жиг којим је снабдевена хартија, а тако исто и сваки пакет.

ОВАЈ ЗАШТИТНИ ЖИГ ЈЕ ГАРАНЦИЈА:

Да су све врсте хартије за писање: БЕЗДРВНА (ХОЛИФРАЈ); КОНЦЕПТ БЕЗДРВНИ ПОКУМЕНТ, ОБИЧАН СИВАВИ И ЗЕЛЕНИ; ХАРТИЈА ЗА УМНОЖАВАЊЕ, ЗА ПИСАЋУ МАШИНУ, ПЕПИР, ХАРТИЈА ЗА ЦРТАЊЕ И СВЕ ОСТАЛЕ ОДЛИЧНОГ КВАЛИТЕТА И ДА НАЈМАЊЕ ПУЈУ СВУ ХАРТИЈУ СТРАНОГ ПОРЕКЛА.

Да не разливају и не проливају.

Да је утврђен стандард квалитета.

Да је тежина хартије увек тачна, а да пакети увек одговарају броју упакованих табака.

Да сваки пакет канцеларијске хартије садржи потпуно 250 табака и један више, који је у спољној страни пакета као угао.

Ова преимућства наше хартије учинила су: да до данас НЕ ПОСТОЈИ НИ ЈЕДНА РЕКЛАМАЦИЈА, нити од трговачких фирми, нити од државних институција, која би онемогућила пријем хартије при испоруци и ако при предаји и комисијским прегледима код државних установа фабрици представник није присуствује.

Принцип фабрике: тачно испуњавање услова, уговора и својих обавеза одлучан јој је претходним испитивањем хартије у сопственој лабораторији, без обзира да ли је хартија намењена приватним партијама — трговинама хартије на велико, директној испоруци државним установама или преко трговаца као либераната.

Нашом хартијом може се снабдети:

У БЕОГРАДУ код трговачких фирми на велико: АНТОНИЈЕВИЋ И ЂУКОВИЋ, Кн. Михаилова улица; „ПАПИРУС" НОВАКОВИЋ И ЖИВКОВИЋ, Кр. Милана улица; ЛУКАРЕВИЋ И ГОЊЕВАЦ, Теразије.

У ЗАГРЕБУ код СТ. КУГЛИ, велетрговина папира.

У ЉУБЉАНИ код ИВ. БОНАЧА, велетрговина папирјем.

У самој фабрици по поруџбини.

КВАЛИТЕТ И ТАЧНА ТЕЖИНА ИСКЉУЧУЈЕ СВАКУ КОНКУРЕНЦИЈУ

КВАЛИТЕТ И ТАЧНА ТЕЖИНА ИСКЉУЧУЈЕ СВАКУ КОНКУРЕНЦИЈУ

Главни уредник Григор Костић. Власник, издавач и штампар за Штампарско предузеће „Време" а. д. Милутка Стевановић, Богољубско ка улица број 5.

„Време" у сликама

Моменти са сахране грчког принца Николе у Атини. **Горе:** лафет с посмртним остацима принца-уметника; **у кругу:** грчки краљ са Њ. Кр. Вис. Кнезом Намесником Павлом и војводом од Кента у пратњи за ковчегом.

Британски суверени, који ће ускоро посетити Париз, отсешће у Министарству иностраних дела. **Горе:** Поглед на палату министарства.

Банкету Савеза инжењерских комора присуствовао је и претседник владе г. др. Милан Стојадиновић. На слици г. др. Стојадиновић држи говор.

У Шварцвалду одржане су војне утакмице у скијању на дужем растојању. У маратонској трци на 50 километара победио је Херман Шертел, који је постао немачки првак.

Побуна кинеских морнара на енглеском броду „Шутер Исланд" у сплитској луци потпуно је ликвидирана. На слици спремање брода за полазак.

Бивши немачки престолонаследник Вилхелм допутовао је са својим ађутантом из Немачке у Кортини д'Ампецо у Италији, где користи сунчане зимске дане за одмор

У Официрском дому прекиноћ је Удружење месара приредило веома успелу забаву. На слици званице у „Краљевом колу".

Ретко успео снимак Београда у ноћи под снегом.

VII-382

ПОШТАРИНА ПЛАЋЕНА У ГОТОВУ

ВРЕМЕ

ДИРЕКТОР: Драгомир М. Стојадиновић

ГОД. XVIII — 5799 БРОЈ | БЕОГРАД, ЧЕТВРТАК, 10 МАРТ 1938 | ПРИМЕРАК 1 ДИНАР

ГРОВТРАД
ЗДЕЛАР ДУР
ДИЈА

Standard Radio

Standard Radio

Експозе претседника владе г. др. Милана Стојадиновића о нашој спољној политици

Г. др. Стојадиновић на скупштинској говорници

Јуче је у Народној скупштини претседник владе г. др Стојадиновић дао експозе о спољној политици

Г. др. Стојадиновић је, између осталог, у експозеу рекао:

— **Циљеви наше спољне политике састоје се у одржавању међународног мира и наших скупо плаћених граница, као и у јачању пријатељске сарадње са свима народима Европе.**

— У данашњем периоду великог политичког превирања ни ми нисмо могли остати скрштених руку.

— *Краљевска влада ће и даље наставити сарадњу са Друштвом народа обраћајући пажњу да учешћем у томе раду не дође у контрадикцију са својом жељом, да са свима великим силама Европе одржава пријатељске односе и остане по страни свих идеолошких блокова.*

— **Жеља за пријатељством и сарадњом са Француском одговара основним линијама наше спољне политике.**

— Наши односи са Великом Британијом којима је Краљевска влада увек посвећивала пажњу добри су и срдачни.

— **Добри и пријатељски односи са великим и напредним Немачким Рајхом могу се развијати на свима пољима са пуним поштовањем обострани политичких схваћања.**

— Италијанско-југословенски споразум је једно солидно засновано политичко дело, и треба га сматрати као ликвидацију прошлости а затим као отварање новог периода у односу међу две земље.

— **Уверени смо да ће бугарско-југословенски споразум бити не залога пријатељства наше две земље него и залога солидарности и сарадња свих народа на Балкану.**

— Југословенском извозу отворене су данас све пијаце света, а Југославија није више опкољена непријатељима.

— *Стара пријатељства су сачувана а нова створена.*

— *Ми ћемо у нашој спољној политици наставити овим путем јер се он показао као добар.*

(Читајте опширан извештај на четвртој страни)

Нови сенатори

У име Његовог Величанства Краља, Указом Краљевских Намесника, на основу чл. 50 Устава, именовани су за сенаторе г. г. др. Милан Врбанић, министар трговине и индустрије, др. Фран Куловец, министар у пензији, из Љубљане, Милутин Стевановић, новинар из Београда, Хусејин Чишић, претседник градске општине из Мостара.

(Читајте биографије на седмој страни)

Северно од Теруела почела је нова офанзива националиста

Генерал г. Франко посетио је рањене војнике у болницама у Бургосу и Саламанки, и том приликом одликовао многе храбре ратнике

Сем Жак де Лиз, 9 марта. — На целом фронту од Фуентес де Ебро до Алфамбре отпочела је јутрос битка већих размера. Националистичка пешадија ступила је у дејство после двочасовног артилеријског припремања. Дејство пешадије било је потпомогнуто авијацијом.

Битка још увек траје. (Стефани)

Састанак г. Бека са Мусолинијем

Рим, 9 марта. — По завршеном ручку који је приређен на аеродрому Гвидонија у част г. Бека, стигао је аутомобилом г. Мусолини, који је позвао пољског министра иностраних послова на аеродром Монте Челио.

Г. Мусолини и г. Бек ушли су у тромоторни авион, којим је управљао сам г. Мусолини.

Г. Бек примио је данас по подне у пољској амбасади у Риму претставнике италијанске и пољске штампе.

Увече ће бити приређена у пољској амбасади свечана вечера, после које ће бити приређен пријем.

Г. Бек напушта Рим сутра на подне. Из Рима ће отпутовати за Напуљ где ће провести неколико дана. (Стефани)

Г. Шотан пред оставком?

(Од нашег сталног дописника)

Париз, 9 марта. (Телефонски извештај). — **Вечерашња одлука Министарског савета, да сутра, у четвртак, тражи од парламента пуну финансиску власт, изазвала је највеће узбуђење у политичким круговима.**

Синоћ, када смо јавили ту вест, претседник министарског савета примио је социјалистичке и комунистичке шефове,да би се упознао са будућим држањима њихових група. Наравно, социјалистички и комунистички шефови могли су да дају г. Шотану само извесна наговештења, очекујући састанке својих група, који треба да се одрже данас по подне.

У скупштинским кулоарима мого су се опазити међу радикалсоцијалистичким посланицима разноликe тенденције. Једни траже, да већина, као што је предвиђено, узме на себе одговорност проблема политичке дебате, која ће се повести после владине декларације, која ће се одржати изгласавањем поверења.

Други, многобројнији, сматрају да влада треба да се попуне, после састанка левичара

Г. Шотан

У 6 часова по подне јављено је, да се Министарски савет састаје у 18.30 часова. У току саветовања, г. Шотан је обавестио своје колеге о одлукама, које су донели претставници левичарских група и изгледи неопходне последице.

ОСТАВКА ВЛАДЕ?

Париз, 9 марта. (Телефонски извештај.) — Иако се у 19.30 часова у политичким круговима сазнало да је влада г. Шотана поднела оставку, та вест још није добила никакву званичну потврду.

Р. БАЛЕ

Пољски министар спољних послова г. Бек (лево) на састанку са г. Ћаном у палати Киђи у Риму

Влада г. Шушнига обавиће 13 марта плебисцит о независности Аустрије

(Од нашег сталног дописника)

Беч, 9 марта. (Телефонски извештај). — Са званичног места јавља се да ће г. др. Шушниг у своме говору, који ће одржати вечерас у Инсбруку, прогласити један плебисцит или референдум, који ће се одржати кроз три дана, т. ј. у недељу 13 о. м.

Питање ће бити: „за слободну и независну Аустрију или не?"

ИЛИ „ДА" ИЛИ „НЕ"

Моћи ће се одговорити само са „да" или „не". Одлучивање се само о томе, да ли ће се Аустрија спојити са којом другом државом, тј. са Немачком или не. Али, таква форма питања никако не одлучује о унутрашњем уређењу Аустрије:

да ли ће Аустрија остати онаква каква је сад под републиком или ће бити монархија.

Много интересантније је коме ће бити дозвољено да гласа. С једне стране може се рећи да су апсолутно све политичке струје захтевале плебисцит. То су захтевали и монархисти. Најинтересантније је да би монархистички плебисцит требало да буде одржан, како говоре извесни кругови, готово у исто време као и садашњи и то 17 марта. Монархисти су хтели да се постави питање о томе, да ли ће бити одржана садашња форма владавине, или ће се васпоставити пређашња.

Плебисцит су одувек захтевали и националсоцијалисти, али они су хтели да се постави питање „са Немачком или без?"

(Наставак на трећој страни)

Јапанске трупе прешле Жуту Реку

Ханкеу, 9 марта. — Јапанске трупе које су прешле Жуту Реку броје се на неколико дивизија. Прелаз преко реке помогнут је акцијом тенкова.

Кинеске трупе које су се налазиле на јужној обали бациле су у ваздух насипе. Вода је поплавила целу област у којој су се Јапанци искрцали. Тенкови које су Јапанци ставили у покрет леже неупотребљиви у мулу реке. На тај начин су кинеске трупе **задржавиле продор непријатеља.** Велики број Јапанаца се удавио. **(Рајтер)**

КОЛЕРА У КИНИ

Ханкеу, 9 марта. — Зараза колере избила је у Чангтеху и Хуиаму. Борбу против заразе води лекарска екипа Друштва народа, која је стигла из Чангчанга и која је извршила у масама вакцинацију становништва. У току последњих дана лекарски је утврђено 42 случаја колере. Ово је прва већа зараза која је избила у овоме крају.

Јапански ратни брод „Балеарес", који је ових дана потопљен. Тонажа овог брода износила је 10.000 тона. Он је био наоружан са осам топова од по 203 милиметара

Одјеци

Сапун у млеку

У Ваношинској болници у шапарози на Јутту, чувено) са мном, написао сам се на лекове од слепог прела.

Ја, као што знају моји писам смео јести, то је лекар одредио да ми дају слатко млеко. Али пошто дама у школи с млеком нешто се једно поваће парче сапуна. Од тога дана сам и дорећ ја, што сам скромнијег стања, молио моје пријатеље да ми ни донесе млеко.

Зато, драга чина Одјеће, одјеци до ушију других куварица, да би и они место сапуна стављали у млеко сапун, као што то раде наши болнички куварци, па те се на мучини болеснима моја доста зашећерен!

★

Железнички бонови

Позвате је да поштоји Железнички болеснички фонд, немећки железничарима и њиховим породицама, али искључујући надлежним изгледа да је он немећки сапун. При издавању железничких бонова њиме не трежи легитимацију, ма да је има сваки члан, сматрајући од шест година, те воде и приватна лица користе ове купоне?

Једна дечак исписне ми у последњу плаћу је на веома лак начин дошао до бона, односно до доматног прегледа и до лекова. Отишао је код чиновника, који се издају бонови, измислио име сина „оца" железничара и добио бон.

Драги Одјеће, одјеци до надлежних да чују и да надаје да се у будуће бонови не издају без легитимације

Еще једитивности нашше Пореске управе!

Драги Одјеће,

Дозволи сам чиновник, те сам као такав добро решење Морав ске финансијске дирекције још од месеца јула 1937 године, по коме Пореска управа у Нишу треба да ми врати више наплаћен службенички порез за прошле године,

На основу овог решења Пореска управа у Нишу још у месецу септембру 1937 године тражила је од мене прилажењу на суму коју ми следује.

Приликом сам после одмах, али и поред тога што је већ прошло скоро пет месеци, нисам ни до данас ништа примио.

Шта је ту посреди не знам, јер не моју ургенцију Пореска управа не одговара, али ми нас пише дописано службеника, који ми следује, ни до данас ништа

Молим те, драги Одјеће, одјеци нешто јаче да би надлежне у Нишу пробудило!

НАЈЛЕПШИ ПОКЛОН добрим ћацима је Бачки календар „Змај" за 1938 годину. Добија се у свима бољим књижарама, а наручује на чековни рачун 57.248 или од администрације: Краљице Наталије ул. 12 — по цени од 10 динара.

Шах

ПРОБЛЕМ БР. 87
— за младе шахисте —
Ф. Вон

Црни: Ке5 (1)

Бели: Кпб, Dc1, Sd5, f6, Lg7, Pb5 (6).
Бели почне и даје у два потеза мат.

Решење пробљена бр. 88 (К. Хамашић):
1) Sg1 — b4!

ТРИ ВЕЛИКА ДЕЧЈА ТАЛЕНТА

При двадесет година задивљавао је својим играма цео свет „чудо од дечета" данашњи велики шаховски мајстор Решевски. Пошто је годину пређао се, опет у Пољској, једва осмогап. 11-годишњи Далман који већ сада сматрају преораспрсним играчем. Далман је са успехом играо против многих преораспрсних играча, имао је чак успеха и против мајстора, а недавно је победио са једним од најбољих пољских мајстора — Најдорфом! Пољаци полажу велике наде у овог дечка и сматрају га за „новог Решевског".

★

„Време" је недавно објавило партију 11-годишњег Руди Касла, против чувеног великог мајстора Богољубова, одиграну у Триберу (Немачка) на шаховској академији коју је тамо основао сам Богољубов. Партија је била најзанимљивија, играло се са шаховским сатовима, и завршила се нерешено! Руди Касел је најбољи шахиста у свом родном месту Франкенталу. Десет дана после прве сусрете, само са мајстор Богољубов помоћу са овим талентованим дечком, на симултано продукцији у Мангајму — па се и по други пут морао задовољити нерешеним резултатом! Ево те партије. Руди Касел—Богољубов:

1) d4 Sf6 2) c4 e6 3) Sc3 Lb4 4) Dc2 c5 5) d×c5 Sc6 6) Sf3 L:c5 7) Lg5 h6 8) Lh4 b4 9) e3 Lb7 10) Le2 Le7 11) Tg1 0-0 12) 0-0 Tc8 13) Td1 Sa5 14) b3 d5! 15) Td2 De8 16) Se5 d×c4 17) b×c4 Kh8 18) Db1 Tc5 19) Lg3 Dc8 20) (3 и реми.

★

Исто тако „Време" је ових дана објавило слику 12-годишње девојчице која је на једној симултаној утакмици у Енглеској пружила најјачи отпор праву света др. Алехину. Тек после помоћи палоника је успела мала Елена Сандере, а пред света налазо је, после сврше партије, „шаховском генијем"! Она за себе вели да је шах научила од ока у шесто године, за који сад вели „игра и он нешто мало, али сигурно не разуме много"! Она је свог ока победила већ и надмет т. ј. не гледајући у шах, као што то показује следећа партија:

1) e4 e5 2) f4 Lc4 Sc6 3) Sf3 Sf6 4) d4 e×d4 5) 0-0 c5 6) e×c5 S:d5 7) Te1! Le6 8) Sc3! Lb4 9) L:d5 d×c5 10). Le3 c:b2 11) Ld5!! Se7 12) L:f7! K:f7 13) Sa5! Kf6 14) Df3! Sf5 15) Lg5! K:g5 16) Sf7! и тата се предао.

★

„Шаховски тиџен" који у свом последњем броју доноси опширан извештај на прној страни о овој такмичењу деци, залепио са шаховским сликама, пита се на чему да ли је нешто од њих, после 10 година, пошли уопаом мајстора Решевског и уђу у ред великих мајстора.

Топло време

Истеоролошки извештај Ваздухопловне метеоролошке службе

ЕВРОПА: Депресија са Скандинавије шири се према Југу и Југоистоку и захватила је већ Средњу Европу, где је изазвала наоблачење са нешто кише и снега. Висок притисак са претежно западним пољем ваздуха над Јужном Европом, али постепено слаби. Топли ваздух постепено стиже преко Италије у правцу Севера према северној депресији и доводи остар порast температуре у целој Средњој Европи.

ЈУГОСЛАВИЈА: Претежно ведро време влада у целој земљи са нешто облака на Истоку и крајњем Западу. Јутарње магле има местимично. Температура је нешто опала. Минимална температура Плевље минус 5, а максимална Мостар 19 степени.

ПРОГНОЗА ВРЕМЕНА ЗА 10 МАРТ: **Топло време. Повећање облачности на северном и источном делу. Претежно ведро на западу и јужном делу Краљевине.**

Сунце излази у 6.01, а залази у 17.30 часова.

РУФОВ
„НЕГРО" БОНБОН
обуставља кашаљ

Љубавне авантуре кнеза Милоша ОБРЕНОВИЋА

ОД ВОЖИДАРА С. НЕДЕЉКОВИЋА — ВОЧКОМАЋА.

ЈЕЛЕНКА „МАЛА ГОСПОЂА"

61

Сувомразица. Снег тек онако овлаш прекрио земљу. Само што се врхови планина нешто јаче беле и чудесно бљеште на зимском сунцу, кад се пробије кроз студену маглу. Ледене цветове нарадили су пеленгрије, а ниже красило горе граничице и лепило се за оркове. Али све то није задавало никакав страха да се крене на пут, па ма он био и мало подаљи.

Путовати онда, од Крагујевца до Пожаревца, кад скоро путева није било, и кад су шуме биле препуне дивљих звирова и курјака, није било ни мало пријатно ни сигурно. Спавало се по друмским хановима, хладним. У собама, кроз чије је зидове пробијао ветар, а мангали једва да су давали мало топлоте.

Али, веран своме обичају да са породицом проводе божићне празнике, као и увек уосталом, кнез Милош нареди све што је потребно да се пут обезбеди, а по хановима спреме врући шербети и добро загрејане собе. Само што овога пута није позвао да дођу његова браћа Јеврем и Јован са породицом. Није то желео највише ради тога што се бојао да се деци њиховој на тој сувомразници не догоди што, а после тога имао је намеру да се једног дана одмори у Пожаревцу и да том приликом посети своје верке и — Јеленку. А свакако, ако би кнезови Јован и Јеврем путовали са њим, могло би му се десити да се честито и не састане са Јеленком. Он свакако то није желео, па му је сувомразница само добро дошла.

Мада је снег био доста нишан, путовање је било веома тешко, због силне кошаве која је свом силином беснела из млавске котлине. Истина, Милошу је под арњевина било доста добро и угодно али и пак, тај лагани ход коња тешко и споро преваљивање пута, замарали су га. А он је желео да што пре стигне у Пожаревац код Јеленке,

★

По природи неповерљив према свима и свакоме, кнез Милош је још увек помало сумњао у верност лепе Јеленке.

Шта ли она сада ради тамо у Пожаревцу? Већ два месеца, после растанка са њим? Да ли му је остала верна, или не? Мада је кратко време био са њом, ипак је врло добро упознао њену каприциозну ћуд и њену страсну, скоро хистеричну природу. И зар таква жена, — размишљао је он, — може остати верна само једном човеку? Зар она да остане чиста и немилована, са читавим вулканом страсти који је био из ње? Не! Никако у то није могао да верује..

Зато је и хитао да што пре стигне у Пожаревац, па да јој у очи погледа и покуша да сазна истогод о њеном владању. Можда безразложно, али њега је нешто пекло, бунидо га и наводило на разне претпоставке.

Тако је већи део у размишљању провео на путу кнез Милош. Зима је све више стезала. Под ноћ другог дана поче да завејава ноћ снег. Али срећом, они су били већ на домаку Пожаревца. Није било опасности да ће их мрак затећи на пустом друму.

Стигли су у Пожаревац на сам дан Св. Игњатија. Пред сам Божић.

У Пожаревцу је било све мирно. Дућани и магазе одавно позатварани. А ветар шиба и фијуче. Баца суд снег у очи. Улице готово мртве. Само што патролиште кретаре.

— Врашина зима, господару! — рече неко.

— Море, каква зима, ово је дивота једна Божја. — нашали се кнез Милош и дукну у прозеблице дланове.

А онда се окрете једном од момака!

— А ти, отрчи дер и види нека се скупа једна топла медљаника, да се дода загрејемо и душу повратимо!

У кнежевој соби било је угодно и топло. Чикљава светлост једва је обасјавала углове. На зиду у источном углу, пред иконом горело је кандило. Кнез Милош чим уђе, скиде капу и прво пређе иконе, прекрсти се и помоли Богу уз обичну своју молитву. А онда се окрете слузи.

— Ама, јесу ли моје кћери већ поспале?

— Јесу, господару!

— Бре, тако рамо! Значи — не могу их видети вечерас?

Слуга му објасни:

— Па могао би, господару! Оне су у соби одмах до госпођице...

— А да ли је, чиниш 'волико, и госпођа легла?

— Она није! Чека, ако ми позовете, да дође.

Милоша обрадова та њена пажња. Скоро два месеца није је видео.

— Лепо, лепо!.. Онда иди па јој реци нека одмах дође!

Кад момак оде, он позва свог Шаренгаћу.

— Овај, хтео сам ти рећи: кад Јеленка дође, не пуштај никог у собу!

★

Нестрпљиво је очекивао Милош Јеленку. Сео је на троножац крај пећа, подимио се лаптоирама о колена и гледао у јарећеву ватру која је пламсала.

И не потраја дуго и Јеленка стиже.. Још са врата наемеја се срећно на њега.

— Добро вече, господару! И добро ми дошао! — рече она уекићено.

И док се Милош дивио њеној лепоти, која као да је тек сад процветала, за ова два месеца откако је није видео, она му приђе и пољубим у руку. А Милош је доказати за подлактицу, привуче је и посади на колено.

— Тако, курвијо моја, седи ту!

Пошто је пољубио, он јој дубоко погледа у очи. Али оне су га ведро, сретно и весело гледале.

„Значи, нема ништа" — помисли он сав срећан. Сумња у њему утаси се сасвим.

Пре него што је вечерао и легао кнез Милош издаде наређење да се коњи добро нахране и одморе. Кад ће кренути из Пожаревца, рече да не зна, али за сваки случај нека све буде спремно. И нека у рану зору одјашни него у Љубичево и јави Љубици да ће он у току тога дана стићи онамо.

Ни те вечери, мада су се служила само посна јела, кнез Милош се није хтео одрећи својих навика: за време вечере морала је да га служи Јеленка. Иако је био доста уморан од пута, јео је слатко и непрестано се шалио са онима који су били ту. Нашали се чак и са Јеленком, са којом иначе пред другима, није имао обичај да се шали.

— Је ли Амиџа, шта мислиш: упита он, крешући оком и показујући на Јеленку, — требало би ову младу жену да удимо! Како би било да јој нађемо неког доброг њувеглију, а?

(Наставиће се)

ВРЕМЕ

РЕДАКЦИЈА И АДМИНИСТРАЦИЈА ПОЕНКАРЕОВА 4

ТЕЛЕФОНИ:

Централа:	24-001
	24-002
	24-003
	24-004
Стенографи:	24-006
Огласи и нешна неза:	24-005

ПРЕТПЛАТА:

Југословенија 50 дин.
Иностранство 150 дин.

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА:

1 сп. на 1 ст. 15 дин.
у тексту 30 дин.

ЧЕКОВНИ РАЧУН БР. 52.594
РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЋАЈУ

РАДИО

Радио занимљивости

ГДЕ ЈЕ ТЕЛЕВИЗИЈА У ФРАНЦУСКОЈ?

То питање постављају француски радио чаоници свима меродавним поопе оволике бучне рекламе на телевизију приликом последње велике изложбе у Паризу. У то доба по дневним листовима читало се како Ће Пара добити најјачу и најмодерниј у телевизијску станицу која ће се постарати на врх Ајфеове куле, и чији ће домет бити преко 100 километара. Од снега тог француска телевизија је врло заостала. Пошујаће врлина на изложби дали су позадовољавајући у почетку, а мало поопа је потрошено. Али ни после тога није дошло до узлета што француска телевизија не напредује, или бар, не иде за успехима које су постигли Лондон и Берлин. И оно мало програма што је раније пре изложбе давало преко станице у Грепел, сада је потпуно изостало. Стога су Французи мало пажљиво ослушкивали у вазоне вести о новој телевизији. Часописи познавају министарство поопта које је узело телевизију у своје руке, да објасни каква је препрека која задржава телевизију и да ли је та препрека толика, да Француска бали мора у тој техници да далеко заостане иза Енглеске и Немачке.

Интересантно је да Француза у опште није напредњаци са развојем радна. Радиофонија у Француској је до недавно била заостала, тек је неколико година како су подигнуте јаче станице, али још увек постоје нерегулисани односи између државе и приватних друштава која експлоатишу поједине станице. Етатизација радиофоније није још у потпуности спроведена и то отежало много коли нормалан развој радиофоније у Француској.

★

Данашњи програм

ЈУТАРЊИ ПРОГРАМ

6.45 Марш
Гимнастика
Музика са плоча
Шта Немо данас кувати
до 7.35

ПРЕПОДНЕВНИ ПРОГРАМ

11.50 Званични извештај о водостаљу — Објављивање дневног програма
11.58 Тачно време
13.00 Звона са Опленца
затим: Верди: II чин опера „Трубадур"
12.35 Рекламе
затим: Мање пети чин опере „Мапон" (плоче)
13.10 Радио дневник
13.10 Бизе: други чин опере „Кармен" (плоче)
13.40 Тачно време — Вести — Берзанни курсеви
до 14.05

ПОПОДНЕВНИ И ВЕЧЕРЊИ ПРОГРАМ

16.40 Тачно време
16.45 Час за Вако: Концерт ученика Гим. народне школе „Краљевић"; Хором управља г. Станиша Корушовић
17.30 Концерт Радио оркестра
18.45 Балетска музика (плоче)
19.15 Радио дневник и рекламе
19.30 НАЦИОНАЛНИ ЧАС:
Министарство за физичко васпитање народа: Рад дражав на тајности народа, Говори Радо предавање г. др. Вјекославе Милетића, министра за физичко васпитање

19.50 Шопен: Концерт Е-мол за клавир и оркестар (инк. гђа Даница Крстић и Велики радио оркестар, диригент г. Селинскн)
20.30 Пренос концерта хора „Трбољевска славуја" (специјална емисија, која се приређује на захтев друштва Колумбија Бродкастинг систем, а намењена је америчким школама)
19.50 Дневна репортажа
21.00 Пренос из Беча
22.00 Тачно време — Вести до 22.45

★

КРАТКОТАЛАСНА СТАНИЦА

7.00 Државна химна
Прве вести
Објављивање дневног програма
12.55 Државна химна
Објављивање тачног времена
Радио дневник
13.10 Концерт
13.40 Средњевековна архитектура у Далмацији
13.55 Берза
14.00 Музика са плоча
14.10 Вести
14.25 Час српско-хрватског језика за Мађаре — др. Стојков
18.00 Државна химна
Крој књига и часописе
18.10 Музика за игру
18.30 Вести на мађарском
18.35 Предавање од 13.40 на француском
18.50 Предавање од 13.40 на италијанском
19.05 Вести
Музика са плоча
19.30 Непуљске жеље
19.50 Вести на италијанском
20.00 Балкански радио дневник;
Вести на грчком (20.00), турском (20.15) и арбанском (20.30)
20.45 Вести на француском
21.00 Вести
21.15 Вести на немачком
21.30 Вокални концерт југословенских народних песама гђе Кизе Замалек
22.05 Вести на енглеском
22.15 Балканска музички фолклор
23.05 Последње вести
Државна химна

★

ИНОСТРАНЕ СТАНИЦЕ

18 Софија (542): народна музика. Дрејтонн (1500): музика за игру. Пост Паризен (215): радио кабаре. Будимпешта (549) циганска музика.

19 Будимпешта (549) пренос из опере. Брешаву (316): хорско певање песама из 1813 год.. Хамбург (322) тро бечке музичке академије.

20 Хамбург (322) музика за игру. Келн (456) симфониски концерт, оркестар и солисти. Кенигсберг (291) шарени програм.

21 Штутгарт (522): Моцартова вечер: оркестар, хор и солисти. Осло (1154) религиозно певање. Кајзерслаутерн (344) симфониски оркестар.

22 Осло (1154) концерт солиста. Штутгарт (522): народна и забавна музика. Кенигсберг (291) Рихард Штраус: соната за чело и клавир.

23 Будимпешта (549) цигански оркестар за игру. Милано (368) музика за игру. Лајпциг (382) музика за игру.

Књиге и листови

„НОВА СМЕНА", НОВ КЊИЖЕВНИ ЧАСОПИС, ЗА МЛАДЕ НАРАШТАЈЕ

Признати наши и страни писци, народна опрема, занимљиво штиво на 64 стране великог формата, богате илустрације, то је лист који је изашао из штампе почетком марта, да испуни једну празнину, у нашим културним сметрама.

Познавајући ту празнину наши признати стари, уредници „Нове Смене" остварили су, заиста, леп замисао, да старије увеђу своје младе у обилне духовне ризнице и у књижевне ведре. У томе правцу може се очекивати врло леп резултат. Таква сарадња, старијих и младих писаца је нешто сасвим ново, а тек са појавом овог месечног часописа, појављена је осетна празнина.

Цена поједином броју износи 10 динара а годишња претплата износи 90 динара

Уредништво и администрација налазе се у Краља Милана 10, треће степенице трећи спрат.

Зора Ј. Топаловић: „ЖИВОТ ОИВИЧЕН ТАМНИЦОМ"

Зора Топаловић није непознато име у нашој новијој поезији. Пре неколико година објавила је збирку песама која је пала у очи нарочито по својим оригиналним мотивима. Тада још неизразита песникиња, обележила је своју стаза једним сасвим интересантним и скоро индивидуалним сказаљем поезије.

Нова збирка песама, „Живот оивичен тамницом", даје прилику да се говори о једној јасно изграђеној песничкој физиономији. Она је један документат више о сне болем и мобилном песничком изразу, као и интересованју за ноне проблеме. Ван круга само једне личности. Ноне песме „У окованима" сведоче о тоне.

Ма да се на моменте могу констатовати интересантна ове песникиње и за сист ово ако, шпа њена је најчешћа пажња окренута ка њеном унутрашњем животу. Са талентом, бурама и утишавањима песникиња бележи вибрације тог живота који има велику скалу преплива и боја.

Печал је основни тон њене лире. По штимигуру она повазја има неке моте заједничке са мисаоним и резигнирајућим песмама Салија Кола Чеиића. Овде није реч о епигонском подражавању. Јер ова поезија је нешто бола, на колико по основном ставу позната и помало вокалиста, упек је једно ново исповедање. У песмама Зоре Топаловић не тешко неке беспомоћне жалбе. Песникиња и даљих песника сматрали то је данас дато у непрекидном и бројом даху, са осветљењем наше времена.

Жалор на земљи
Одломци недореченог речи
Кано на овоме времену живот чов.
Човек на крају чиди
да је све бедно
и да се узалудно бео
на кулу од карата.

На моменте одваја нас у овој поезији јесењношћу понмаљи смрти која је толико неминовна и блиска сваком човековом кораку.

Зора Топаловић песничким сазрева. Њени мотиви, слика и ритмови знају да изненаде. Њена лирика долује непосредно и топло и сва сугестивношћу израза приближава страних илустрација. На крају часописа налази се последњи њиховим аутограм и потпуцима свих немачких фабрика.

ПРОФ. КОСТА ТОДОРОВИЋ: **Заразне — инфективне болести.** Ни библиотека Коларчевог народног универзитета издала је најновију књижицу г. др. Косте Тодоровића, професора Медицинског факултета, о заразним болестима. Књига је тачно и занимљиво писана, и илустрована је са много слика. Цена 5 дин. Може се добити у свима књижарама и на Коларчевом народном универзитету.

У ЗАСТАРЕЛИМ СЛУЧАЈЕВИМА ЗАТВОРА правилним пијењем и оном је тре је природна

FRANZ-JOSEFOVA

горка вода умањила је у малим количинама правца благодат.

FRANZ-JOSEFOVA

вода благо дејује и сигурно отвара. а поред тога ни код дуже употребе сторо пилада не изнемаже.

Рег. С. бр. 30.674 од 26 новембра 1935 год.

ПОРОДИЦА ТАРАНА

ОД ЗЛА НА ГОРЕ

(Текст у Обрадовом брзоводу)

Др. Плетњев је давао Горком 14 инјекција дневно по Јагодиној наредби

(Од нашег сталног дописника)

Берлин, 9 марта. (Телефонски извештај). — **Данас пре подне, у 11.15 часова, настављено је суђење у Москви, испитивањем професора Плетњева и још два лекара. Професор Плетњев је најбољи лекар, специјалиста за болести срца. Он је лечио некада и Љењина и Сталина. Професор Плетњев је оптужен у групи лекара, као саучесник Јагоде у убиству Кујбишева, Мењшинског и Максима Горког.**

Професор Плетњев је један стари господин, са малом брадицом. Ма да је очигледно да ће и он изгубити главу пре овом суђењу, он се још увек љубазно смешка и на судије и на публику и на државног тужиоца. Његово држање је веома учтиво. Професор Плетњев објашњо је како га је Јагода терорисао и како му је наређивао да убрза смрт комесара Мењшинског и да код Горког упропасти рад срца, са инјекцијама. Он је туберкулозном Максиму Горком давао дневно по 14 инјекција.

Стари господин признао је да је све то чињио под утиском терора бившег шефа ГПУ. Јагода му је претио да ће упропастити њега и његову породицу, ако не буде извршио оно, што се од њега тражи. Тихим гласом, професор Плетњев вели, на крају свога саслушања:

— Ја сам стар човек и не бојим се смрти, али ми је било жао своје жене и деце. Ја сам морао да учиним оно што је Јагода наређивао.

Према томе, изгледа да је истина оно, што се већ и раније слутило, да је ГПУ, кад је било потребно угодити Стаљину и режиму, употребљавала и лекаре, и то чувене специјалисте, за уклањање Стаљинових противника. Сада се тек може разумети, како је било могућно уклонити бившег шефа комесаријата војске Фрунзеа. Комесар за војску, Фрунзе, био је здрав човек као дрен. Једнога дана добио је заповест да се јави, ма да је био потпуно здрав, болници у Кремљу, код лекара специјалиста. Они су били за операцију и саветовали су му да се одмах оперише. Фрунзе, као војник, морао је послушати. Операција је извршена и пацијент је умро.

На лицу председника суда Летонца Ульриха огледала се јасно љутња и срџба. Кад је после пола сата седница поново настављена, Јагода је све признао. Он је опет седео на своју клупу иза оптуженог главе и изгледало је као да спава.

Данашњи „Берзенцајтунг" поводом овога доноси један чланак који је између 27 новембра 1935 године у московском листу „Правда" о Јагоди. Занимљиво је, да у њему у совјетском листу о Јагоди писали овако: **„Јагода то име изазива страх код свих непријатеља Совјета. То име фашисти изговарају са шкргутањем зуба, то име је залога сигурности наше и чувар мира и сна совјетског човјечанства. Јагода је наш најсоведченији большевик из старе гарде, великн ученик Љењин ај Сталина"... Тако су онда писали большевички листови о човеку кога сада очекује смрт.**

Велико интересовање народа и дипломације у Москви за ток суђења

Дописник „Франкфуртер Цајтунга" јавља из Москве да се у московским становништва у Москви по казује све веће интересовање за суђење. Пред продајницама новина стоје велике гомиле људи, који очекују новости. У судској згради, официри ГПУ контролишу све строжије, свакога дана, људе који улазе у дворану. Одело мора да се скине у гардероби, нико не може унети никаква акта, ни друге ствари у руках. Потпуно је забрањено свако фотографисање, а четири пута мења се публика у дворани. Она се, углавном, састоји од функционера партије, од чланова НКВД и од правника. И у дипломатској ложи све је више посетилаца. Синоћ су се видели у дипломатској ложи, у су ду, амбасадори Јапана, Америке и Француске, као и посланици балтичких држава и Бугарске. Са нарочито великом пажњом прати суђење заменик садашњег шефа ГПУ, Саловски, који се у последње време истакао откривањем шпијунских организација у Москви.

ОПТУЖЕНИ

Оптужени улазе у дворану, сваки пут, између два реда стражара ГПУ. На њиховом лицу видети је бледило ишчезлих, Гледаоци очекују да се на њиховом лицу појави неки осмех или суза, али се у њиховим цртама ништа не мења. Већина међу њима и не слуша када их сведоци тумаче. Једино још Раковски и Крестински пажљиво слушају оптужбу, док су други потпуно сломљени. Бивши шеф полиције, Јагода, наслоњен је главом на ограду и чини се, као да спава. Бухарин покушава, једино, да саботажу и терор, којом се оптужени тужилац тереши, приказе не као свој злочин, него као високу политичку методу. Он жели да западне опозиционаре, и то великих опозиционара Совјета. У оном што Бухарин говори, свакако има много истина. Бухарин је жељан да сачува до краја поносито држање. И Раковски, изгледа, да још није потпуно сломан. Он никога неће да денунцира и не труди се да пребаци своје кривице на друге. Напротив, данас је довикнуо државном тужиоцу, Вишинском, када га је овај упитао да ли можда жели да помогне Бухарина, ово:

— **Ја сам рекао оно што сам имао да кажем. Политичар треба сам да одговара за све што каже и учини, и за своје речи и за своја дела и за последице својих дела!"**

Државни тужилац трудно се синоћ, према извештају који нам „Ангриф", да што више онтерета бившег комесара за спгурност грађана, Јагоду. Професор Левин признао је у своме саслушању, да је са Јагодом отровао и убио сина Максима Горког, Кујбишева, затим бившег шефа полиције Мењшинског и најпосле самог Максима Горког Јагода је га се то одговорно само оволико: „Све је то лаж". Занимљиво је да је државни тужилац узимао Максима Горког као мотив њег кумунисту нашега доба. Државни тужилац Вишински покушао је да сломи отпор бившег шефа ГПУ и натерао је сведоке да Јагоди у лице кажу да је он крив и да је од организованог убиства свих тих људи. Бивши шеф ГПУ остао је, међутим, до дубоко у ноћ несломљен. Тихим гласом он је понављао: „Левин лаже, Казаков лаже, сви лажу."

Седница је на то прекинута.

Како ће се извршити ревизија држављанства код румунских Јевреја?

(Од нашег сталног дописника)

Букурешт, 9 марта. (Телефонски извештај).

Правилник о спровођењу уредбе о ревизији јеврејског држављанства, који је владе Националне уније узела у рад, одмах по свом доласку на управу земље, очекивао је од привредне јавности са великом нервозом, с обзиром да је уредба, коју је влада г. Гоге била објавила, ово питање тре тирала сумарно и врло неодређено.

Нови правилник који је објављен у данашњим „Службеним новинама", показује, са колико је опрезношћу ова влада проступдурала ово врло деликатно питање. Правилник је услед тога веома опсежан и садржи 148 чланова.

Поступак за јеврејске држављане из присаједињених покрајина разликује се од онога, који је предвиђа за Јевреје из старе Краљевине. У новим покрајинама: Ердељу, Банату, Бесарабији и Буковини претседница општина утврдиће листе јеврејских грађана који су унети у таложа не националне регистре. Јеврејима се сматрају и они грађани који су 15 новембра 1918 године припадали јеврејској вероисповести а који су доцније примили хришћанство. Исто тако биће утврђене листе јеврејских држављана, који се не налазе у тим националним регистрима од 1918 године. Ове листе биће доношене надлежним судовима и тако изложене.

Правилник за утврђење случајева за које се признаје румунско држављанство јеврејским становницима у новим покрајинама предвиђа:

1) Јеврејски грађани у Ердељу, Банату и Буковини сматрају се пуноправним грађанима, ако су 1 децембра 1918 године и по пропи сима талијанског мађарског закона признати члановима једне од тамошњих општина.

2) За Јевреје из Бесарабије, условљено је, да су 9 априла 1918 године према тадашњим руском царском закону били пуноправни грађани Русије.

Када се има у виду да мађарски закон о држављанству предвиђа најмање четири године а руски закон пет година, непрекидног боравка у једној општини за добијање права држављанства онда су према правилнику у стварн обухваћени ревизијом они Јевреји који су настањени у новим крајевима, 1914 и 1915 године, а румунско држављанство признаће се само онима Јеврејима који су до 1 децембра 1918 године одржали 25 године исте године у Бесарабији већ имали мађарско и руско држављанство.

Правилник предвиђа термин од 90 дана за подношење документа о припадности општинама од стра не Јевреја који ће бити унети у напред поменуте листе. Овај термин, надлежни судови могу да продуже још за 20 дана.

После истека трајног рока приступиће се ревизији поднесених до кумената, при чему ће се утврдити да ли је испуњен један од услова за добијање држављанства. Изузев обзир и обавештења примљена од полиције и административне власти. Обвезници који не поднесу документа на време биће брисани из државних листа. Исто тако биће брисани и они за које се докаже да су нелегалним путем унети у држављанске листе.

У старој Краљевини провешће се ревизија сних Јевреја за накнадно добијање држављанства изузев шест категорија и то: Јевреја који су постали румунски држављани одлуком надлежног министарства, друго који су натурализовани одлуком Министарског савета; трће, који су били уписани у држављанске листе Добруџе на бази закона из 1909, 1910 и 1912 године; четврто и пето, који су били унети у држављанске листе Нове Добруџе, на бази закона од 1914 и 1921 године и шесто, који су постали држављани на бази закона од 30 децембра 1918 године.

После ове ревизије биће састављене нове држављанске листе.

Правилник предвиђа и случајеве у којима чланови појединих наведених категорија губе своја права држављанства. **М. М.**

БЕЛГИЈА ЖУРИ СА ПРИЗНАЊЕМ ЕТИОПСКОГ ЦАРСТВА

Брисел, 9 марта. (Телефонски извештај). — Влада је одлучила да не одуговлачи успостављање формалних дипломатских односа са Италијом. Још у току овог месеца биће попуњено место белгијског посланика у Риму. На ово место ће вероватно бити именован садашњи белгијски посланик у Паризу. (Телор)

САМОУБИСТВО ГРЧКОГ МИНИСТРА У МОСКВИ

Москва, 9 марта. — Овдашњи грчки посланик г. Никополус, извршио је јуче пре подне самоубиство у свом стану.

Разлог самоубиству је неизлечива болест. (АВАС)

ПАРИЗ ЈОШ УВЕК ВЕОМА СТРОГО ОСУЂУЈЕ ПРОЦЕС

(Од нашег сталног дописника)

Париз, 9 марта. (Телефонски извештај). — Вечерњи „Тан" посвећује свој уводник суђењу у Москви. Између осталог у „Тану" се вели:

— Режим који оссећа потребу да осуди оне, који су га основали; влада која оптужује и уклања оне, који су били њени главни управљачи; дипломација лишена својих најактивнијих претставника; војска чији су шефови лако погубљени и чије је пуковнно заповедништво уништено сумњивим у очима целокупног народа, — то су чињенице које морају по својој природи оставити дубоке реперкусије, изван границе Совјетске Русије.

Реконструкција владе г. Дарања

(Од нашег сталног дописника)

Будимпешта, 9 марта. (Телефонски извештај.) — Влада г. Дарања данас по подне је дала оставку. Гувернер г. Хорти примио је оставку и уједно је поверио г. Дарању састав нове владе. Вечерас је нова влада састављена. Она се разликује само утолико што у њој не учествује министар финансија г. Фабињи и министар правде г. Лазар.

На место г. Фабиња долази као министар финансија досадашњи генерални директор пештанске општинске штедионице г. Ремењи-Шнелер, а за министра правде постављен је државни секретар Министарства унутрашњих дела г. Микеш. Г. Дарањи који је досад био, сем председника владе, и министар пољопривреде уступио је тај портфељ досадашњем државном секретару пољопривреде г. Маршалу.

Гувернер мађарске Народне банке г. Бела Имреди ступа у нову владу као министар без портфеља.

Досадашњи министар финансија г. Фабињи биће постављен за генералног директора Мађарске опште кредитне банке чији је досадашњи генерални директор г. Тибор Сцитовски који иде у пензију.

Ове промене у влади стоје у вези са извршењем петогодишњег програма г. Дарања. У финансирању овог програма играће врло важну улогу Мађарска општа кредитна банка и због тога је постављен на чело ове банке г. Фабињи. Досадашњи министар правде г. Лазар већ дуже времена намерава да се повуче из политике. **Др. НАДАШ**

ЖЕНЕ НАПАЛЕ Г. ЖУОА У ЛИОНУ

Париз, 9 марта. — Један од вођа комунистичке странке г. Жуо нападнут је на састанку синдиката у Лиону. Једна група жена опколила је г. Жуоа, вичући: „Доле експлоатор народа!", те су му поцепали одело и изгребале га по лицу.

Жуо је напустио дворану под заштитом полицијских агената, који су му пружили помоћ. (Авас)

Г. Мусолини са грофом Чіаном на погребу великог песника Рибереста д'Анунција. Поред Дучеа удовица д'Анунцијева

Програм далекосежне привредне размене *у државама* Мале антанте

(Од нашег сталног дописника)

Букурешт, 9 марта. (Телефонски извештај.) — Данас по подне у 5 часова састала се мешовита трговинска комисија привреде Мале антанте, чији је задатак да испита план трговинских односа три савезне земље и продискутује питање утврђивања контингената за увоз и извоз између Чехословачке и Румуније. Програм рада на данашњој конференцији привредне Мале антанте је следећи:

1) Трговинска политика и трговинска размена.

2) Рад мешовите трговинске комисије; А- Регионалне конвенције, Б) Царинска унија.

3) Проучавање заједничке тарифске политике.

4) Проучавање резултата постигнутих пре и за време садашњег заседања: А) Сталног одбора за организоване дунавске пловидбе; Б) Сталног трговинског комитета, В) Комитета за сарадњу у области социјалне хигијене; Г) Комитета за сарадњу у области рада и социјалне политике; Д) Железничког комитета и његових три пододбора.

5) Испитивање примене одлука донетих на ранијем конференцијама.

6) Разна питања.

7) Утврђивање дана и места састанка нове конференције.

Сви румунски листови посвећују опширне чланке састанку привредне Мале антанте, доказујући велики значај оне конференције и истичући њену виталност.

Између осталог, већина листова истиче, да је Привредни савет Мале антанте разано велику активност, која је дала као многоструке, тако и врло значајне резултате. Даље се поклања виталност Мале антанте која је не само неколебљена последњим међународним догађајима, већ се консолидује и напредује, несметано, служећи као пример међународне сарадње. *М. М.*

ВРЕЊЕ МЕЂУ МУСЛИМАНИМА У АЛЖИРУ

Алжир, 9 марта. — Арапи и даље манифестују своје незадовољство на тај начин што претседници општина и чланови општинских одбора у Алжиру дају оставке. До синоћ дало је оставку 92 начелника и 101 одборник. (Авас)

МЕРЕ ЕНГЛЕСКЕ ВЛАДЕ за јачање цивилне авијације

Лондон, 9 марта. — Парламентарни одбор за проучавање ваздухопловних питања, којему прет седава лорд Кадмен, а који је изабран после дискусије у парламенту од 17 новембра прошле године, поднео је предлог да се изврши радикална измена у управи цивилне авијације. Извештај овога одбора пропраћен је са мишљењима и одлукама владе. Влада је одлучила да усвоји препоруке и да постави сталног државног потсекретара за ваздухопловство, који ће водити послове цивилне авијације. Влада је такође спремна да предложи повећање субвенција за ваздухопловна друштва од 1,500,000 на 3 милиона фунти стерлинга. При доношењу ових одлука влада је руководила осећањем важности развијања ваздухопловних путева и значајем одабирања путева, који омогућавају сигуран сообраћај и поштанске приходе, а који су важни за земаљску трговину.

Одбор је даље предложио да се „Империал Ервеје" удруже са „Империал Ер Серивс" и да се њихови послови прошире. Служба са Француском и Италијом као и служба са Грчком преко Италије такође ће се узети у обзир за субвенције. Терминална служба између Лондона, Ауструлије и међународна размена. А поред тога биће размотрени интереси и директне европских веза у Тихом Океану, затим веће уступање организације код разних земаља.

(Стефани)

★ **Париз.** — Авас јавља из Москве да су затворени сви француски конзулати у Совјетској Русији изузев конзулата у Баку. Такође су затворена конзулати Летоније и Шведске осим конзулата поменутих држава у Петрограду.

★ **Стокхолм.** — Према писаћу питаљме, шведски конзулат у Петрограду биће затворен пре 15 априла, пошто совјетска влада то изричито тражи, како би се затварањем Пољуострву, ауторитет и међународна размена. А поред тога биће размотрени интереси и директне европских веза у Тихом Океану, затим веће уступање организације код разних земаља.

(Стефани)

★ **Париз.** — Авас јавља из Москве да су затворени сви француски конзулати у Совјетској Русији изузев конзулата у Баку. Такође су затворена конзулати Летоније и Шведске осим конзулата поменутих држава у Петрограду.

★ **Стокхолм.** — Према писаћу питаљме, шведски конзулат у Петрограду биће затворен пре 15 априла, пошто совјетска влада то изричито тражи, како би се затварањем Пољуострву, ауторитет и међународна размена. А поред тога биће размотрени интереси и директне европских веза у Тихом Океану, затим веће уступање организације код разних земаља.

(Стефани)

Плебисцит у Аустрији

(Наставак са прве стране)

Као што смо рекли, најинтересантније је питање, да ли ће овај плебисцит бити само за чланове Патриотског фронта, као једине политичке странке у земљи, или ће овај плебисцит бити протегнут на све аустријске грађане. **Мисли се, у случају ако би он био протегнут на све грађане, да би сви национал-социалисти гласали са „да", јер они сматрају да независна Аустрија може бити и у оквиру једног немачког великог Рајха.**

Што се тиче дана када се има да одржи плебисцит треба да одржи, тј. 13 марта, може се рећи следеће:

У Аустрији је расположење маса веома колебливо. Тако, на пример, после промена у самој Немачкој, које су извршене од 4 до 6 фебруара, код аустријских маса знатно је ојачао национал-социализам. Затим, после првога дана боравка г. др. Шушнига у Берхтестадену, масе су почеле да се колебају. Затим опет, када се сазнало за пресељу Немачке, ојачали су национал-социалисти, а нарочито после говора г. Хитлера. После говора г. др. Шушнига настало је опет једно велико одушевљење код свију Аустријанаца, изменало са поносом да мала Аустрија може да пркоси великој Немачкој. Ово расположење се опет променило. чим су се одиграли догађаји у Грацу и Линцу.

Плебисцит који се спрема и који треба да објави председник сапете државе поштупо је у склопу са уставом од 1934 године. Чл. 65 тог устава предвиђа народно гласање између осталог „када се ради о теме да се подврсне начелној одлуци народа савезне државе неко питање јако изнето у уставу".

Између права гласа сени доказали оба пола, који су навршили 25 година живота. Одлука пада апсолутном већином.

И поред бласког датума плебисцита, аустријске власти не предвиђају нарочите мере безбедности за ту прилику. Сваки поједини аустријски држављанин снабдевен је специјалном легитимацијом, коју је свако добио за време недавног пописа становништва, и који ће му служити за гласање.

Изгледа да г. др. Шушниг жури да оствари овај плебисцит, док се масе налазе још под утиском његовог великог говора у парламенту.

Може се рећи, да сам датум није најзгоднији, јер ће се по свој прилици, и на то се може рачунати, сујеверни сељани устручавати од гласања.

Ту је одлучивала потреба да се покаже са доношењем одлука и да се не изгуби оно расположење, које је било у масама после говора г. др. Шушнига.

Плебисцит у Аустрији долази сасвим изненадно. О њему се сазнало тек када је г. др. Шушниг отишао у Тирол и Инсбрук.

У Инсбруку је г. др. Шушнигу приређен велики, необично свечани дочек. Све трупе биле су у парадним униформама. Огромне масе света непуњавале су улице и г. др. Шушниг од станице па све до уреда био је поздрављен на необично топао начин.

Цела Аустрија, а нарочито Беч, знају сада о овој одлуци, коју ће заседни канцелар проласити данас, и очекују са највећим нестрпљењем да чују у којединости.

САМСОНОВА

„БЕРЛИНЕР ТАГЕБЛАТ" КАЖЕ ДА ДРУГЕ СИЛЕ НЕМАЈУ ПРАВО ДА СЕ МЕШАЈУ У НЕМАЧКО - АУСТРИЈСКА ПИТАЊА

Берлин, 9 марта. — Под насловом „Одговор заинтересованих", данашња „Берлинер Берзенцајтунг" пише:

„Најзначајније што је рекао аустријски министар унутрашњих послова г. др. Сајс-Инкварт у своме државничком говору у Линцу, сигурно су оне реченице у којима је говорио о политичким и правним основицама аустријске независности и о њеном стварном смислу. Ко је у току последње недеље пратио, са колико смелости се у француској скупштини расправљало о Аустрији или како је радички посланик г. Хендерсон звуо британског претседника владе г. Чемберлена унакрсним питањима у погледу Аустрије, тај може оце тријском министру унутрашњих послова само честитати са колико је чврстине и достојанства одговорио оно странно мешање, а да при томе није споменуо ни једно име. Јасно је да се интересовање француских и енглеских народних посланика у погледу аустријске независности своди на то, да ни брајују разне прашудне мере, из којих желе да искористе нужду правно мешања у аустријске послове, без обзира на то, што се тиме ограничава највише право самог народа и свако даље мешање, а то је право на слободно самоопредељење и сопствену одговорност.

Г. ФОН РИБЕНТРОП СТИГАО ЈЕ У ЛОНДОН

Лондон, 9 марта. — Немачки **министар иностраних послова г. фон Рибентроп стигао је у 15.40 у Лондон. Одмах по доласку г. фон Рибентроп отишао је у немачку амбасаду.**

Г. МИЧЕСКУ КОД Г. МЕТАКСАСА

Атина, 9 марта. (Телефонски извештај). — Претседник владе г. Метаксас примио је данас бившег румунског министра спољних послова г. Мическа са којим је остао дуже времена у разговору.

Г. Метаксас одржао је данас једну конференцију са министром финансија ради утврђивања државног буџета за 1938-39 годину. (Телор)

Мале вести из иностранства

★ **Рим.** — По сугестији министра председника г. Мусолинија, Институт за проучавање међународне политике сазвао у Милану крајем идућег месеца „други национални конгрес за проучавање спољне политике". На конгресу ће бити говора о следећим питањима: Италијанска политика на Балкану, Југословенску, аустријска и међународна размена. А поред тога биће размотрени интереси и директне европских веза у Тихом Океану, затим веће уступање организације код разних земаља.

(Стефани)

★ **Париз.** — Авас јавља из Москве да су затворени сви француски конзулати у Совјетској Русији изузев конзулата у Баку. Такође су затворена конзулати Летоније и Шведске осим конзулата поменутих држава у Петрограду.

★ **Стокхолм.** — Према писаћу питаљме, шведски конзулат у Петрограду биће затворен пре 15 априла, пошто совјетска влада то изричито тражи, како би се затварањем Пољуострву, ауторитет и међународна размена. А поред тога биће размотрени интереси и директне европских веза у Тихом Океану, затим веће уступање организације код разних земаља.

(Стефани)

★ **Берлин.** — Пролетњи маневри једног дела немачке флоте отпочеће ових неколико дана на пучини према балтичким обалама. (Авас)

30235, 1-38

Експозе претседника владе и министра спољних послова г. др. Милана Стојадиновића пред Народном скупштином

„Стара пријатељства су сачувана, нова стечена, а Југославија није више опкољена непријатељима“

НАРОДНА СКУПШТИНА ЈУЧЕ ЈЕ УЗЕЛА У ПРЕТРЕС БУЏЕТ МИНИСТАРСТВА ИНОСТРАНИХ ПОСЛОВА. ЕКСПОЗЕ ЈЕ ПОДНЕО ПРЕТСЕДНИК ВЛАДЕ И МИНИСТАР ИНОСТРАНИХ ПОСЛОВА Г. ДР. МИЛАН СТОЈАДИНОВИЋ.

Јучерашњу седницу Народне скупштине отворио је претседник г. Ћирић у присуству свих чланова кабинета г. др. Стојадиновића.

За експозе г. др. Стојадиновића, којим је отворио дебату о буџету Министарства иностраних послова, владало је огромно интересовање. Скупштинској седници присуствовали су сви народни посланици, цео дипломатски кор, око четрдесет страних и домаћих новинара и велики број публике.

За време својих излагања г. др. Стојадиновић био је живо аклamован и често прекидан необично бурним аплаузом.

Г. ДР. СТОЈАДИНОВИЋ ЈЕ ИЗЛОЖИО СПОЉНО-ПОЛИТИЧКЕ ПРИЛИКЕ, МЕЂУНАРОДНИ ПОЛОЖАЈ НАШЕ ЗЕМЉЕ, И СПОЉНО-ПОЛИТИЧКУ АКТИВНОСТ, КОЈА ЈЕ ДОПРИНЕЛА СТИЦАЊУ НОВИХ ПРИЈАТЕЉСТАВА И УЧВРШЋИВАЊУ ОДНОСА СА СТАРИМ ПРИЈАТЕЉИМА ЈУГОСЛАВИЈЕ.

Пошто је г. др. Стојадиновић поднео експозе отворена је дискусија у којој су узели учешћа г. г. Лука Костренчић, др. Коста Кумануди, Миливоје Перић и остали.

Седница је трајала до касно у ноћ.

„Ми смо пријатељства тражили само тамо где је наше тражено, где објективни услови за пријатељство постоје и где то интереси наше земље и општег мира захтевају“

- изјавио је г. др. Милан Стојадиновић

Отварање јучерашње седнице

Народна скупштина претресала је јуче буџет Министарства иностраних послова. Иако је почетак седнице био заказан за девет и по часова, још много раније у скупштинској дворани налазио се велики број народних посланика и сенатора. У дипломатској ложи били су сви страни посланици акредитовани на нашем Двору. У новинарској ложи заузело је места преко четрдесет домаћих и страних новинара.

На галерији за публику налазили су се угледни представници нашег јавног живота.

Г. др. Стојадиновић, са члановима кабинета улази у дворану

У 10 часова у скупштинску дворану ушао је претседник владе и министар иностраних послова г. др. Милан Стојадиновић, праћен свима члановима кабинета који се налазе у Београду. Центрум и десница, који су заузели народни посланици Југословенске радикалне заједнице и скупштинске већине, као и већи број сенатора, дочекује претседника владе г. др. Стојадиновића стојећи и приређује му бурне овације.

Г. др. Стојадиновић захваљује се лаким поклоном, и седа у министарску клупу. Ту су, такође, министри г.г. др. Антон Корошец, др. Мехмед Спахо, генерал Марић, Драгиша Цветковић, Светозар Станковић, др. Шефкија Бехмен, Добривоје Стошовић, др. Милан Врбанић, Богољуб Кујунџић, Милан Симоновић, Душан Летица, др. Нико Новаковић, Војко Вучковић, др. Михо Крек, Димитрије Магарашевић, др. Вјекослав Милетић и Војислав Ђорђевић.

Сви министри су у свечаним оделима.

Посланичке клупе су препуне. На левици је, поред осталих, бивши претседник владе г. Богољуб Јевтић. Одмах до њега су сенатори који припадају ЈНС, г.г. др. Алберт Крамер и Иван Пуцељ. Затим бивши министри г.г. Кумануди, Поповић и други.

Седници Народне скупштине присуствује цео дипломатски кор

У дипломатској ложи био је заступљен цео дипломатски кор. Били су опуномоћени министар Републике Турске г. Али Хајдар Актај, опуномоћени министар Мађарске Валдемр де Алт, опуномоћени министар Краљевине Белгије гроф Ромре де Вишне, опуномоћени министар Републике Пољске г. Роман Дембицки, опуномоћени министар Велике Британије сер Роналд Кемпбел, опуномоћени министар Републике Чиле г. Оскар Гацед Силва, опуномоћени министар Републике Француске г. Ремон Брижер, опуномоћени министар Краљевине Италије г. Марио Индели, опуномоћени министар Краљевине Румуније г. Виктор Кадере, опуномоћени министар Краљевине Бугарске г. др. Попов, опуномоћени министар Краљевине Албаније г. Тахир Штила, отправник послова Чехословачког посланства г. др. Спачек, отправник послова немачког Рајха др. Мартин фон Јанзон и отправник Нунцијатуре Свете Столице монсињор Паоло Бертоти.

Експозе министра - претседника г. др. Стојадиновића

Г. др. Стојадиновић је рекао:

— Господо народни посланици,

Општи, велики циљеви спољне политике једне земље остају дуго времена непромењени, јер су они одређени природним условима и сталним животним интересима њеним. За нашу државу ти се циљеви састоје у одржавању међународног мира и наших скупа плећених граница, као и у јачању пријатељске сарадње са свима народима Европе. Али прилике и околности под којима ове циљеве треба остваривати нису увек исти, те ни средства не могу остати увек подједнака. Основна стварју спољној политици једне државе јесте: употребити она средства, која у једној даној ситуацији најбоље одговарају. (Буран аплауз)

Одржавање мира не зависи од непрестаног понављања општих и звучних формула

У току минуле године показало се јасније но икада до данас, да једна широко схваћена конструктивна политика мира захтева једну неуморну и беспрекидну спољно-политичку активност пуну иницијативе и свежине у инспирацији. Ми живимо у доба, чија је главна карактеристика изванредно брзи темпо политичке еволуције. Таква ситуација намеће велике и сталне напоре у прилагођавању новим приликама и у тражењу нових могућности за што ефикасније спровођење политике мира. (Аплауз) **Одржавање мира не зависи од непрестаног понављања општих и звучних формула, које би биле безопасно рецепти за све појединачне проблеме и за сва времена; оно захтева изналажење индивидуалних решења за разна конкретна питања, захтева непрекидну и изукрштану дипломатску делатност у свима правцима.** (Поклици: „Тако је!“)

Београд, центар опште пажње

У данашњем периоду великог политичког превирања, кад све државе, велике и мале, траже нове методе међународне сарадње и нове формуле спољне политике, ни МИ НИСМО МОГЛИ ОСТАТИ СКРШТЕНИХ РУКУ. (Буран аплауз и поклици: „тако је!“) **Наш општи међународни положај, крупни државни интереси, чија ће бити одбрана поверена, чињеница да су се ове важне промене догађале и у нашим непосредним интересним сферама, налагале су Краљевској влади једну активну спољну политику. У врло интензивној дипломатској делатности, која је испуњала целу прошлу годину и наша Краљевина је узела видног и живог учешћа. Београд је био, као што вам је познато, центар опште пажње и циљ многих значајних дипломатских путовања.** (Буран аплауз) **Ни једна европска престоница у току прошле године није забележила толики број политичких посета, колико престоница Краљевине Југославије.** (Аплауз) **Може се слободно рећи, да је сваки од тих састанака био један прилог више за подизање угледа наше земље и за дело општег мира у свету.** (Одушевљени поздрави и аплауз)

Стварни резултати те интензивне дипломатске активности Краљевске владе осетили су се у свима доменима.

Три начела наше спољне политике

Методи и правци наше спољне политике инспиришу се са три основна начела. Прво, прихватити и омогућити сваку међународну акцију и сарадњу општег карактера, која тежи очувању мира и сређивању прилика у Европи. Друго, одржавати и развијати наше традиционалне савезе и пријатељства. Треће, отклонити све неспоразуме на нашим границама и створити нашој земљи нова пријатељства, гдегод за то постоје реалне могућности.

Што се тиче првог начела, т. ј. учествовања наше државе у међународним акцијама општег карактера, треба напоменути, да је Југославија продужила у току прошле године своју сарадњу у Друштву народа, разуме се у оквиру његове ограничене активности, коју му дозвољавају данашње политичке прилике.

Краљевска Влада ће и даље наставити ту сарадњу у хармонији са општим тенденцијама наше спољне политике, обраћајући пажњу да учешћем у томе раду не дође у контрадикцију са својом жељом, да са свима великим силама Европе одржава добре и пријатељске односе и да остане по страни свих идеолошких блокова. (Аплауз и једнодушно одобравање).

Акција за локализовање сукоба у Шпанији

Позната вам је, исто тако, међународна акција која је предузета ван Друштва Народа, у циљу локализовања сукоба у Шпанији. Шпански грађански рат, који се наставља са неуманом жестином, јесте једна од најболнијих појава данашњег доба. Наша искрена жеља је да се та братоубилачка борба што пре оконча и да шпански народ, који пресијава тешке часове, поново пође путевима мирног развитка и напретка. У очекивању тога, европска дипломација је развила живу активност у циљу да се сукоб даље не прошири и ми са задовољством можемо констатовати успех ових напора. Наша држава је искрено сарађивала у мерама, које је лондонски комитет за немешање предузимао у том правцу.

У вези са овим напоримо треба споменути и споразум о супбијању пиратерије у Средоземном Мору закључен у Ниону септембра прошле године, који је наша држава потписала и у дело спровела. У овом споразуму судедују све средоземне државе, а његово активно извршење поверено је Енглеској Француској и Италији. Његови резултати су повољни, што је за нас од великог значаја с обзиром на нашу разграната пловидбу у Средоземном Мору.

Жеља за пријатељством и сарадњом са Француском одговара основним линијама наше спољне политике

Рекао сам да је друго начело кога се придржава Краљевска влада у спровођењу своје спољне политике: одржавање и гајење наших традиционалних пријатељстава која су се ранije већ показала као добра и корисна. (Једнодушно одобравање и поклици: Тако је!)

Ту на првом месту долазе везе непромењеног пријатељства са Француском (Дуготрајан и буран аплауз и на левици и на десници). **За време моје званичне посете Паризу, октобра месеца прошле године, имао сам то особито задовољство да у име Краљевине Југославије ставим свој потпис на акт којим се француско-југословенски пакт о пријатељству закључен 1927 године продужује за даљних пет година. Посета коју је министар иностраних послова Француске Републике г. Делбос затим почаствао Београд, била је исто тако прилика за манифестовање осећања пријатељства, које цео наш народ гаји према Француској. Ове дипломатске посете биле су употпуњене живом изменом мисли као и корисним личним додирима на свима другим подручјима. Из свега овога излази, да жеља за пријатељством и сарадњом са Француском одговара основним линијама наше спољне политике.** (И владина већина и опозиција код ових речи поздрављају г. др. Стојадиновића једнодушним дуготрајним аплаузом).

Добри и срдачни односи са Великом Британијом

Наши односи са Великом Британијом (дуготрајан аплауз), **којима је Краљевска влада од увек посвећивала пажњу, били су такође добри и срдачни. Пријатељски енглеско-југословенски односи манифестовали су се у видном облику приликом боравка Његовог Краљевског Височанства Кнеза Намесника („Живео!“) У Лондону, за време крунидбених свечаности, у месецу мају прошле године, када је преном Намесништу Југославије указивана највећа пажња.** („Живео Кнез Намесник!“) **Учвршћивању тих добрих веза служила је и моја званична посета Лондону, октобра прошле године, када сам могао констатовати са колико се пажње и разумевања тамо прате и схватају наше прилике и наши интереси. Неуморна настојања владе Велике Британије у корист општег мира пратили смо овде са искреним интересовањем и највећом симпатијом.** („Живела Велика Британија!“ — Аплауз).

Мала антанта — позитивна тачка у биланcу наших мирољубивих настојања

Мала антанта, која већ има своју устаљену традицију, била је и ове године једна позитивна тачка у биланcу наших мирољубивих настојања (Аплауз). **Њена искрена жеља за остварењем једне конструктивне политике и пуно разумевање и туђих интереса показали су се у преговорима, који су вођени између претставника Мале антанте и Мађарске. Са нашим савезницима:** Краљевином Румунијом (дуготрајан аплауз) **и са** Чехословачком Републиком, (дуготрајан аплауз) **ми смо стајали у сталном додиру и пријатељској размени мисли.** Његова Екселенција Господин Претседник Чехословачке Републике др. Бенеш („Живео Бенеш!“) **почаствао је својом посетом, почетком априла прошле године, престоницу Југославије, где је био топло дочекан. У септембру прошле године присуствовао сам сахрани великог претседника Масарика,** („Слава му!“) **да одам последњу почаст творцу Чехословачке Републике, искреном пријатељу нашег народа.** („Слава великом Масарику!“) **Исто тако су биле честе узајамне посете наших и румунских државника. Да поменем овде само моје састанке са гг. Татарескom, Антонескom, Мическom и Петреско-Комненом, одговорним шефовима спољне политике савезничке Краљевине Румуније. Сем тога одржана су, у Београду, маја месеца и у Синаји, крајем августа прошле године, редовна заседања Сталног Савета Мале антанте, чији су закључци претстављали видан доказ пуне сагласности и потпунног међусобног разумевања.** (Буран, дуготрајан аплауз).

Балкански споразум учврстио је дефинитивно свој међународни значај

Други регионални пакт коме припада наша Краљевина и који је дефинитивно учврстио свој међународни значај јесте: Балкански споразум. (Одушевљен аплауз) **У пуној хармонији, у заједници погледа на светске догађаје и разумевању међусобних интереса, Балкански споразум је и у прошлој години развијао своје благотворно дејство, како на односе међу државама чланицама Споразума, тако и на опште односе и на мирни развој прилика на Балкану. На свима међународним састанцима, где су биле у питању наше заједничке потребе и интереси, државе Балканског споразума: Грчка,** (аплауз), **Румунија,** (аплауз), **Турска** (аплауз) **и Југославија иступале су са солидарношћу, која је била заснована у међународном животу. И овде треба констатовати све жешљи и приснији додир између наших народа и њихових водећих личности. Од многобројних посета и састанака у току прошле године треба истаћи званичну посету Његове Екселенције г. Исмета Иненија, тадашњег претседника турске владе Београду и овогодишње заседање Савета у Анкари, којом сам приликом имао част да се састанем и са претседником грчке владе г. Метаксом.**

Отклањање свих узрока неспоразума на нашим границама

Рекао сам вам, да је треће основно начело наше спољне политике, да се отклоне сви узроци неспоразума на нашим границама и да се створе нова пријатељства где год за то постоје реалне могућности (аплауз.)

(Наставак на петој страни)

Буџетска дебата у Народној скупштини

„Ми смо спровели једну спољну политику, која је само саставни део наше предане службе Краљу и Отаџбини“

„Пред историјом, која ће ценити наша дела, пред нашом савешћу, која нам је свакодневни судија, можемо рећи да смо водили спољну политику наше државе како то њеним правилно схваћеним интересима најбоље одговара“ - рекао је г. др. Стојадиновић

Посланици већином с пажњом прате излагање претседника г. др. Стојадиновића

(Наставак са четврте стране)

Томе веома тешком проблему ми смо посветили велики део наше активности. Сасвим је, дакле, природно, да смо морали више да се бавимо оним нашим спољним односима код којих је нешто имало да се исправи и преуреди, а таквих је било много, него онима који су, одавно и чврсто засновани, били одувек добри и срчани.

Односи са Немачким Рајхом

Односи са Немачким Рајхом (живи аплауз) развијали су се у духу све живљег и дубљег узајамног разумевања и поштовања. Посета, коју је Београду учинио у мају месецу прошле године немачки министар иностраних послова г. барон фон Нојрат била је још један знак пажње и доказ добрих и пријатељских односа између Немачког Рајха и наше Краљевине. (Аплауз). Мој боравак у Немачкој, у јануару месецу ове године, у циљу враћања те посете, свечан пријем, на који сам том приликом, као што вам је познато, наишао у Берлину и у другим крајевима Немачке; топли поздрави, које су за време ове посете упућени с њихове стране нашој земљи и нашем народу, били су протканн духом срдачности и пријатељства. (Буран аплауз) Све то учврстило нас је у уверењу, да се добри и пријатељски односи са великим и напредним Немачким Рајхом могу развијати на свима пољима, са пуним поштовањем обострани политичких схватања. (Аплауз и одобравање).

Италијанско - југословенски споразум је једно солидно засновано политично дело

У прошлој године забележен је, закључењем споразума од 25 марта, један ванредно значајан датум у односима између наше земље и Краљевине Италије (Живо аплаудирање). Све објективне природне околности уклањивале су Краљевину Југославију и њену велику сусетку ка једној политици пријатељства и искрене сарадње. Може се сматрати да је одређивање овог политичког правца, склапањем Римског пакта пријатељства од 24 јануара 1924 године, био један од последњих великих потеза на пољу спољне политике нашег најмлађег државника Николе Пашића. Међутим, разни догађаји који су наступила после тога нису дозволили овом мудром политичком акту да донесе своје плодове. У односима између две суседне државе настао је један период затегнутости, заснован у суштини на неспоразумима психолошке природе. У преговорима, који су вођени почетком прошле године свестрано су испитани сви проблеми који заједнички интересују обе државе. (Дуготрајан аплауз). У атмосфери узајамног разумевања, а приликом посете коју је учинио Београду Његова Екселенција г. гроф Ћано, („живео!“) потписан је уговор од 25 марта прошле године. Садржина тога уговора, који је објављен на дан самог потписа, позната вам је, као и садржина привредног споразума, који је потписан истог дана а који има за циљ да пружи нови потстрек економским и трговинским односима између две државе, иначе природно упућене једна на другу. Али треба имати у виду, да у овој врсти уговора главну улогу игра дух, у коме су закључени и у коме ће доцније бити примењивани. Са тога гледишта, уговор од 25 марта треба сматрати на првом месту као ликвидацију прошлости, а затим као отварање новог периода у односима између две земље. Једногодишње искуство, које имамо у овом погледу, показује добре резултате и дозвољава најлепше наде. Посета коју сам имао част да учиним италијанској престоници у децембру прошле године, ванредно срдачан дочек и непосредан додир који сам имао том приликом са вођећим италијанским државницима и народом, још више су учврстили краљевску владу у том уверењу. (Дуготрајни аплауз) Италијанско-југословенски споразум је једно солидно засновано политичко дело и ми можемо са задовољством констатовати, да су узајамно поверење и пријатељска сарадња обезбеђени не само у обостраном интересу обеју земаља, већ и у општем интересу мира. (Аплауз).

Пријатељство са братском Бугарском и сарадња балканских народа

Односи са суседном и братском Краљевином Бугарском (поново дуготрајан и буран аплауз), развијали су се у духу Пакта вечитог пријатељства од 24 јануара прошле године. Не само да ниже било никаквог сукоба, ни инцидента, који су ранијих година мутили атмосферу доброг суседства, већ на против додири претставника разних институција с једне и с други стране и уопште између наше две земље све су чешћи и све више доприносе стварању трајних међусобних привредних и културних веза. Ми ћемо настављати да те односе развијамо у истом духу, уверени, да ће бугарско - југословенски споразум бити као што је то у намери оних, који су га створили, не само залога пријатељства наше две земље, него и солидности и сарадње свих народа на Балкану. (Аплауз).

Са свима осталим суседним државама наши односи су се развијали повољно, остајући у границама коректног и лојалног суседства.

Интервенција у трговинској политици

Упоредно са дипломатском активношћу наше министарство иностраних послова је, као и претходне године, посветило нарочиту пажњу трговинској политици. То је неминовно захтевала данашња тесна повезаност једне и друге политике. Ова се активност министарства иностраних послова кретала у два правца. Требало је прво координирати наше привредне интересе са спољнополитичким, а затим координирати саме привредне интересе унутар наше државе међу собом. У ту сврху основан је нарочити Координациони одбор. Свим овим хтело се унети више реда и програмског рада у вођењу ове две најважније гране државне политике. Мислим да су досадашња жива активност у трговинској политици, као и постигнути резултати оправдали овај начин рада.

Излажући вам прошлогодишња спољно-политичку ситуацију рекао сам на завршетку свога експозеа: **„Наша земља се данас с правом сматра као један од главних фактора мира и постојећег реда на Балкану и целој Југоисточној Европи“** (Дуготрајни аплауз). **Те су речи биле тачне јаче; оне су још у већој мери тачне ове године.** (Бурни, одушевљени поздрави и дуготрајан аплауз)

„Југословенском извозу отворене су данас све пијаце света“

Значајне успехе и повољне резултате спољне политике Краљевске владе није могуће порећи. Њих правилно цени и јасно осећа наш народ, њих признају и сви објективни посматрачи наших прилика. Југословенском извозу отворене су данас све пијаце света! (Дуготрајан аплауз). **ЈУГОСЛАВИЈА НИЈЕ ВИШЕ ОПКОЉЕНА НЕПРИЈАТЕЉИМА!** (Силан и дуготрајан аплауз). **СТАРА ПРИЈАТЕЉСТВА СУ САЧУВАНА, А НОВА СТЕЧЕНА.** (Одобравање). **Ми смо пријатељства тражили само тамо, где је и наше тражено; тамо, где објективни услови за пријатељство постоје и тамо, где то интереси наше земље и општег мира захтевају! При томе треба имати у виду, да ми нигде и ни према коме нисмо примили НИ ЈЕДНУ ОБАВЕЗУ, која би била у супротности са нашим ранијим обавезама.** (Аплауз).

Пред историјом, која ће ценити наша дела, пред нашом савешћу, која нам је свакодневни судија и пред вама, господо народни посланици, ми можемо рећи, да смо водили спољну политику наше државе онако, како то њеним ПРАВИЛНО СХВАЋЕНИМ ИНТЕРЕСИМА НАЈБОЉЕ ОДГОВАРА. Наш нарочити географско - политички положај, питање наше унутрашње консолидације и потребе спољне ситуације, императивно су захтевали овакву политику.

Ниједна влада, која је свесна тих чињеница и која савесно и реално схвата свој задатак, не би могла друкчије радити, ни друкчије поступати, него што је радила и поступала Краљевска влада, којој имам част да претседавам. Радећи тако, МИ СМО СПРОВОДИЛИ ЈЕДНУ СПОЉНУ ПОЛИТИКУ, КОЈА ЈЕ САМО САСТАВНИ ДЕО НАШЕ ПРЕДАНЕ СЛУЖБЕ КРАЉУ И ОТАЏБИНИ. (Сви посланици устају са својих места и одушевљено кличу: „Живео Краљ!“, „Живела Југославија!“) **Јер то је, господо, народни посланици, циљ који ми постављамо изнад свега! САЧУВАТИ НАШЕМ МЛАДОМ КРАЉУ** („Живео Краљ!“) **НЕОКРЊЕНУ БАШТИНУ ЊЕГОВОГ ВЕЛИКОГ ОЦА** („Слава Му!“) **ОБЕЗБЕДИТИ ЖИВОТНЕ ИНТЕРЕСЕ ЗЕМЉЕ, ОСНАЖИТИ И ОЈАЧАТИ ЈУГОСЛАВИЈУ!** (Аплауз). **ПОД ВРХОВНИМ ВОЂСТВОМ ЊЕГОВОГ КРАЉЕВСКОГ ВИСОЧАНСТВА КНЕЗА НАМЕСНИКА** (Бурни узвици: „Живео!“ и аплауз) **И КРАЉЕВСКОГ НАМЕСНИШТВА, СА ВАШОМ ПОТПОРОМ, ОСЛАЊАЈУЋИ СЕ НА НАШУ ЛЕГЕНДАРНО ХРАБРУ ВОЈСКУ,** (Пљескање и узвици „Живела!“) **МИ ЋЕМО У НАШОЈ СПОЉНОЈ ПОЛИТИЦИ НАСТАВИТИ ОВИМ ПУТЕМ, ЈЕР СЕ ОН ПОКАЗАО КАО ДОБАР.**

(Дуготрајан аплауз и поклици: „Живео!“)

У 10.45 часова претседник г. др. Стојадиновић завршио је свој експозе. Цела Скупштина акламира г. др. Стојадиновића одушевљено и дуготрајно. Скупштина сва сала пролама се од овација.

Претседник Министарског савета и министар иностраних послова захваљује у више махова на овацијама. Пошто наступа говорницу и прилази министарским клупама устају сви министри и срдачно честитају г. др. Стојадиновићу. Први од њих честита министар унутрашњих послова г. др. Антон Корошец. За цело то време пљескање и одобравање у скупштини не престаје и г. др. Стојадиновић поноси се у више махова захвалити.

Дискусија о буџету Министарства спољних послова

Претседник Скупштине г. Стеван Тирић тада даје реч првом говорнику г. Луки Костренчићу, члану Посланичког клуба ЈРЗ, који свој говор почиње овим речима:

Говор г. Луке Костренчића

Господо народни посланици, улазећи у двадесету, јубиларну годину постанка југословенске државе поставља се питање какве је коначне резултате дала наша спољна политика кроз ове две деценије наше државне независности и каква је данас међународна позиција Краљевине Југославије.

Ми одмах у почетку можемо са радошћу да констатујемо, да је наша национална држава у пуној мери оправдала своје право на опстанак и да је дефинитивно демантовала све оне, који су кроз је прошла наша земља у овом немирном хаотичном двадесетогодишњем периоду поратне Европе.

Као и све друге државе проузроковане Светског рата морала је и Југославија да прође кроз поратни мартириј једне нове државе, у формирању. Спољна политика Краљевине Југославије имала је нарочито тежак задатак да сачува и учврсти остварену државу на овој најизложенијој позицији европског континента.

Требало је спасавати националнии териториј, утврдити државне границе, сузбијати тенденције за ресатурацијом и ревизијом мировних уговора, онемогућити да се унутрашња питања пребаце на терен међународне политике, и паралисати разне акције против интегритета Југословенске државе.

Требало је створити систем савеза и пријатељстава за одбрану поретка створеног мировним уговорима, јер је Југославија већ по свом географском положају остала главни објекат напада свих оних, који се нису могли помирити са новим стањем створеним у рату и револуцији.

Југославија је данас сигурнија за свој опстанак него икад досад

Тешкоће Југославије и свих њених држава потенцирале су последњих неколико година још и тиме што су стално у питању сви принципи, све институције и све облике на којима је фундиран међународни поредак, проистекао из светског рата. Услед тога међународни живот ствара непрестано нове ситуације и конституације. Стобоја и борбе велики сила значе стално опасност за мале и средње државе да буду жртве њихових обрачуна и преоријентација. Ако из те перспективе посматрамо садашњи међународни положај Југославије, видећемо да је она данас у далеко бољем положају него већина других малих и средњих држава, и да је данас Југославија сигурнија за свој опстанак него је била икада до сада. (Бурно одобравање и пљескање).

(Наставак на шестој страни)

LEO КОМПРЕСОРИ

за пумпање гума и за лакирање

Хидрауличне дизалице

и остали материјал за модерне гараже.

ИЗЛАЖЕМО У ПАВИЉОНУ IV.

ГЕНЕРАЛНО ЗАСТУПНИШТВО

Југословенско индустријско и трговачко д. д. — Загреб

Гундулићева ул. 17. Тел. 22-651, 22-652.

30706, 1-1

Babimira-Creme

употребљава се успешно против осипа, рана, огреботина, опеклина, краста, лишајева и свих нечистоћа коже код деце и одраслих. Брзо суши од зноја или мокрења упаљену и нарибану кожу. — Добива се у свима апотекама и дрогеријама уз цену од дин. 10.— по кутији.

30691, 1-20

„Југославија није ничија вазална држава и она не води ни према коме сервилну политику“

рекао је главни говорник Посланичког клуба ЈРЗ г. Лука Кostренчић

(Наставак са пете стране)

Упркос свима причињама о преоријентацији наше спољне политике, остаје непромењена чињеница да Краљевина Југославија јест и остаје уговни члан међународне формације Мале антанте и Балканског споразума. А те две међународне заједнице имају своје дефинитивне и утврђене циљеве и од њих нема историјског пута ни даље ни скренути никаквим сугестијама и никаквим интригама.

Мала антанта и Балкански споразум јесу две дефинитивне и трајне формације које су створене и сачињене да чувају свет и сређено стање једних браће своју политичку независност и територијални интегритет. Ове су две антанте непоколебљиви гарант мира и реда у Подунављу, Средњој Европи, и у Малој Азији, и баш по њима ова најизложенија позиција на свету су се вековима водиле борбе између два континента, данас је главни стуб реда и мира у Југоисточној Европи.

А Југославија која је и једна и друга и потпадала и балансирала међу та два система, и која се граничи са седам држава, јест правилно позвана да у њих и међу њима и Балканског споразума поради на проширењу кругу својих пријатеља, да створи могућност што ближих односа и сарадње са свима овима странама.

И Шиме потпуна права и привилегија наше земље Југославије и Бугарске не само да није у супротности са политиком Мале антанте и Балканског споразума, већ напротив то политику комплетира и потпуњава. (Бурно плескање и одобравање)

На Балкану може да се води само једна словенска политика и само једна балканска политика

За нас 20 милиона балканских Словена њена пријатељ натраг у краљу прошлост. Ми треба да знамо да се на Балкану може водити само једна словенска политика, а само једна балканска политика. (Бурно одобравање и узвици: „Тако је!“)

А разуме се само по себи да за пуно измирење и сарадњу свих подунавских и балканских народа, за једно једино од главних предуслова добар однос између Југославије и Италије, Јер, мир на Јадрану је не само од прволасног интереса за Југославију и за Италију, већ и за општи мир целе Европе.

Пешто Југославија нема никаквих експанзионих жеља, а баш народ не гаји апсолутно никакву мржњу ни према народу Аустрије, ни према Мађарском народу, то са наше стране увек постоји могућност пуног споразума и лојалне сарадње на бази принципа: Подунавље подунавским народима. Међутим, начини и тон који је недавно употребљен у сеђењи највеће владе, сасвим нису најпогоднији за стварање споразума. Ми дозвле не губимо наде и верујемо да ће до тога споразума доћи. Нашој земљи је у том погледу најлакше јер у ониме нисмо спорних питања, али ми министар за иностраних дела рад добро што се ни у том питању не одваја од савезнике Чехословачке и Румуније. (Бурно одобравање и узвици: Тако је).

На решењу проблема целог Подунавља треба радити систематски и планско, јер само организовано подунавље Подунавље може омогућити нормалне и здраве односе са Трећим Рајхом, са коначним циљем консолидације и стабилизације целе Средње Европе.

Пријатељство Југославије и Француске није створила дипломација већ историја

Разуме се да сам овај рад Југославије на нормализовању и стварању добрих односа са свима странама, а у првом реду са Италијом, једином нашом суседном великом силом, ни у колико не тангира најпријатељске односе Југославије и Француске. Јер пријатељство Југославије и Француске није створила дипломатија, већ га је створила историја. (Бурно одобравање и узвици: Тако је).

Господо народни посланици, у изјавама министра једног споредног односног, конгресуелно сложеног политичког г. др. Стојадиновића, тврдио је да сам ја у своме говору у Београдској задруги сезао о Друштву народа баш што није смео да чини г. Стојадиновић.

Међутим, то апсолутно није тачно.

Прво, г. Стојадиновић не спада у ред оних људи, који нешто кријући за своја леђима и отворено њему кажу оно што сматрају да треба да се каже. (Одобравање код већине и узвици: „Тако је!“).

Друго, ништа и ником рекао о Друштву народа што ће ви смело да се меже.

Ја имам негирао Друштво народа, већ сам га само критиковао, што је моје право, као што је право сваког посланика једне демократске земље, коју је чланица Друштва народа и која му се никада није изневерила.

На стотом, јубилејном заседању Друштва народа констатовали су га и овековечили представници разних држава, које су и даље остале верне Лиги народа, али су констатовали да је Друштво народа затајило као универзална институција и да су му потребне радикалне реформе.

Осталом, ја сам у своме говору о Друштву народа поновио само што сам изјавио на речи Жозефа Јоза пре четири године, дакле пре случаја Абисинија, Шпанија и Кине. У једном члану су сам заступао гледиште да је Друштво народа ипак створено да се њиме врши успешна мирна еволуција Европе, јер та институција не пружа непосредним народима и угрожених правилан заштитни механизам за спровођење мирне промене постојећих територијалног интегритета.

Нежелост, све само што се је после догодило у међународном животу у прилог је мени оправдало ту моју критику.

Велика Британија и Друштво народа

Осталом, каква је данас ситуација Друштва народа најбоље нека оцени по стању, које је 6-их дана према њему заузимала Велика Британија. При томе морамо водити рачуна о томе да је Лондон био до сада главно тло Лиге народа најодговорнији представником не само своје спољне политике, већ и интерне политике Француске. На овај је престолници владе Велике Британије крајем прошлога месеца гвозденим и систему колективне безбедности, једини искрености која задахњује реч ће Довћей дому: Да ли има нешто овде које верује да Друштво народа у садашњем свом облику пружа ту колективну безбедност?“ — Ми не сме живети у илузијама, а још мање смемо вирити моје овде тиме, што ће оставлено у заблуди да су читавом Друштвом народа ми народа. Ми да знамо да није тако.

И демократска Британија, пре тадашнога политике Лиге Народа, примирила се међународној стварности и води директне преговоре са ауторитативним режимима Рима и Берлина, који не признају Женеву, да није ни једно важно међународних питања мимо и без учешћа Друштва народа.

Прво то је основ за то што је поставила питање да ли је наша земља или која друга мала и средња држава остала вер на Друштву народа, већ треба поставити питање да ли је Друштво народа остало верно само себи.

Југославија неће никада изневерити основну идеју Друштва народа

Једно је сигурно да Југославија, без обзира каква ће бити даља судбина Лиге Народа, неће никада изневерити основну идеју, на којој је та Лига створена: идеју мира и међународне сарадње. (Бурно одобравање и пљескање у центруму и на десници).

Ја сматрам да је добро што ће Југославија и даље сарађивати у Друштву народа, али без претераних очекивања и без великих илузија. Ту сарадњу треба и на-ручито посветити решавању конкретних питања од општег интереса, као што је рецимо недавно нашу земљу заступао министар г. Цветковић у решавању важних социјалних питања међународног карактера.

Друштво народа би и даље остало једно, када не једини, од инструмената међународне политике, јер болест за сада нема, али не треба очекивати спас из Женеве.

Господо народни посланици, у вези са Друштвом народа и крупним догађајима међународног живота протекло шестомесечно доба је, као актуелно питање, третирало питање четворног пакта.

Када је пре пет година био стављен на дневни ред пробитни пројекат пакта учетворо, Мала антанта и Пољска заузеле су одмах народључија став против тога пакта.

Тај став био је напросто логичан и неминовна консеквенца геније тих држава и њихове политике, јер болет за сада нема, али не треба очекивати спас из Женеве.

Господо народни посланици, у вези са Друштвом народа и крупним догађајима међународног живота протекло шестомесечно доба је, као актуелно питање, третирало питање четворног пакта.

Када је пре пет година био стављен на дневни ред пробитни пројекат пакта учетворо, Мала антанта и Пољска заузеле су одмах народључија став против тога пакта.

Тај став био је напросто логичан и неминовна консеквенца геније тих држава и њихове политике, јер болет за сада нема, али не треба очекивати спас из Женеве.

Наречито Пољска, Чехословачка и Југославија сматрале су тај пакт четири западне велике силе као латинско - германски блок Словена против Словена. И када су реаговале против ствара динамика међународног живота. (Одобравање са десница, пљескање и усклици: Тако је!).

Југославија је дефинитивно створила своју међународну позицију

Ако објективно посматрамо данашњи међународни положај Југославије на основу констатација да данас Југославија више није објекат империјалистичке и реваншистичке политике, да данас је постоји ни један озбиљан међународни фактор, који би поставило у питање опстанак и једнакост Југославије, њену политичку независност и територијални интегритет. Напротив, Југославија је дефинитивно утврдила своју међународну позицију, као субјект, који игра видну и важну улогу не само у балканској и подунавској, него и у општој европској политици. (Одобравање са десница и усклици: „Тако је!“).

У погледу Југославије данас је дефинитивно елиминисана опасност међународних реваншистичких тенденција. Данас се више не стварају међународне групације против Југославије већ се на све стране тражи њено пријатељство и савезништво на бази опште сношаје са Европи и њеној равноправној заштити потребна велика моћи и независност Југославија! (Бурно одобравање у центруму и на десници).

Чињеница коју признаје цела Европа

Данас цела Европа признаје као дефинитивну историјску чињеницу да на Јадрану, на Дунаву и на Варцару по-ље једна моћна и јединствена југословенска држава. (Пљескање на десници и усклици: Тако је!). Југославија је у пуној мери оправдала своје право на опстанак и она је данас један елемент реда и мира целокупне Европе. Наша је земља данас претежница социјалног мира, финансиског стабилитета и економског просперитета. Ми имамо уговоре о одлично организованој народној војсци (Пљескање и усклици: Живела војска). Ми смо нашли у чврсту сарадњу са свима суседима, а нарочито са Италијом, која је једна од главних гаранција наше безбедности и наше независности. (Бурно одобравање и усклици: Тако је!).

Улога и заслуге г. др. Стојадиновића

Господо народни посланици, за слуга што је на крају другог децинија опстала наше народне државе пун међународни положај, што ојачан и учвршћен, иде целином дејом личности г. др. Стојадиновића (Пљескање у центруму и на десници са усклицима: Живео!) који се већ скоро пуне три године налази на челу Краљевске владе и Министарства иностраних дела.

Господин Стојадиновић је као реалан и одговоран политичар и државник, трезно, јасно и без предрасуда гледао на све ствари које се збивају око нас и у свету. На брзе је предвидео догађаје, брзо се је снализао у новим ситуацијама, које непрестано стварају динамика међународног живота (Одобравање у центруму и на десници).

Ја сматрам да је наша патриотска дужност да одамо признање г. г. др. Стојадиновићу и дотичним пријатељу у центруму и на десници: „Живео!“), да му искрено и отворено без обзира на партијски менталитет дамо признање за све велике услуге, које је учинио Југославији, а ми сви треба да искрено желимо да г. Стојадиновић у својим настојањима за стално и пуно афирмацију Југославије поступа усп-ш и да не због личне славе и пре-тиже, већ због престижа и највиших интереса Краљевине Југославије. (Бурно пљескање у центруму и на десници).

Наш став по свима питањима међународног живота је јасно, одређен и Конвенцијама. Тај став је диктован највишим интересима нашега народа и државе, којн ће су идентични са највишим и искреним схватањем интереса Европе и целог човечанства.

И зато је посема погрешно постављати питање: куда иде Југославија? далеко је оправдано је питање: куда иде Европа?

Југославија није ничија вазална држава и она не води ни према коме сервилну политику, већ води своју политику према сваком ко је лојалан према Југославији. (Одобравање на десници и усклици: Тако је).

Господо народни посланици, водити добру сталну политику значи предвидети разноврсне међународне прилике и не дати се изненадити. А ово смо ми што се је збило у последње доба не само говорили већ и наша спољна политика била је добром путу и да је ишла пред догађајима, а не иза њих. (Одобравање у центруму и на десници). Данас се јасно види да се није радило о нашој преоријентацији у спољној политици, већ о благовременом исправном оријентацији (Ла-сталне у центруму и на десници). А нарочито тачне те наше оријентације нису биле међународне идеологије и доктрине, већ међународна стварност. Јер задатак наше спољне политике није да служи било чијим блоковима и фронтовима, већ је њен најважнији задатак да чува сигурност и највише интересе Југославије.

Ми нисмо спремали са основне линије наше спољне политике, већ смо остали верни старим сталним принципима и пријатељима, али смо и прошли кроз своја пријатељства и признали неке нове чињенице међународног живота, које нису биле у могућности да спрече или одстране ни поједине велике силе, нити компетентне међународне институције.

Наш став по свима питањима међународног живота је јасно, одређен и Конвенцијама. Тај став је диктован највишим интересима нашега народа и државе, којн ће су идентични са највишим и искреним схватањем интереса Европе и целог човечанства.

И зато је посема погрешно постављати питање: куда иде Југославија? далеко је оправдано је питање: куда иде Европа?

Југославија није ничија вазална држава и она не води ни према коме сервилну политику, већ води своју политику према сваком ко је лојалан према Југославији. (Одобравање на десници и усклици: Тако је).

Господо народни посланици, водити добру сталну политику значи предвидети разноврсне међународне прилике и не дати се изненадити. А ово смо ми што се је збило у последње доба не само говорили већ и наша спољна политика била је добром путу и да је ишла пред догађајима, а не иза њих. (Одобравање у центруму и на десници). Данас се јасно види да се није радило о нашој преоријентацији у спољној политици, већ о благовременом исправном оријентацији (Ласталне у центруму и на десници). А нарочито тачне те наше оријентације нису биле међународне идеологије и доктрине, већ међународна стварност. Јер задатак наше спољне политике није да служи било чијим блоковима и фронтовима, већ је њен најважнији задатак да чува сигурност и највише интересе Југославије.

Ми нисмо спремали са основне линије наше спољне политике, већ смо остали верни старим сталним принципима и пријатељима, али смо и прошли кроз своја пријатељства и признали неке нове чињенице међународног живота, које нису биле у могућности да спрече или одстране ни поједине велике силе, нити компетентне међународне институције.

Улога и заслуге г. др. Стојадиновића

Господо народни посланици, за слуга што је на крају другог деценија опстала наше народне државе пун међународни положај, што ојачан и учвршћен, иде целином дејом личности г. др. Стојадиновића (Пљескање у центруму и на десници са усклицима: Живео!) који се већ скоро пуне три године налази на челу Краљевске владе и Министарства иностраних дела.

Господин Стојадиновић је као реалан и одговоран политичар и државник, трезно, јасно и без предрасуда гледао на све ствари које се збивају око нас и у свету. На брзе је предвидео догађаје, брзо се је снализао у новим ситуацијама, које непрестано стварају динамика међународног живота (Одобравање у центруму и на десници).

Ја сматрам да је наша патриотска дужност да одамо признање г. г. др. Стојадиновићу и дотичним пријатељу у центруму и на десници: „Живео!“), да му искрено и отворено без обзира на партијски менталитет дамо признање за све велике услуге, које је учинио Југославији, а ми сви треба да искрено желимо да г. Стојадиновић у својим настојањима за стално и пуно афирмацију Југославије поступа усп-ш и да не због личне славе и пре-тиже, већ због престижа и највиших интереса Краљевине Југославије. (Бурно пљескање у центруму и на десници).

На крају сматрам својом дужношћу, да поново подпучем још један пресудан моменат у погледу великих и позитивних резултата наше спољне политике на бази традиције и континуитета наше целокупне стале према иностранству.

Кад је реч о спољној политици наше државе и о основима наше међународне ситуације, ми не смемо никада заборавити на је-дан нарочито пресудан фактор: да је Југославија обновљена и ја је Династија Карађорђевића и створила и органски повезала са поставком и спасоном југословенског државног и међународног живота. (Бурно и дуготрајно пљескање).

Краљ Ујединитељ одредио је основне смернице наше спољне политике

Наш велики Краљ Ујединитељ (сви посланици устају уз сложне и једнодушне усклике: Слава Му!) положио је чврсте темеље Југославији на Балкану и у Подунављу, а Он је одредио и основне смернице њене спољне политике, које не Југославији обезбедити трајну независност и осигурати видно место у колу европских народа.

А велике и светле традиције народне Династије Карађорђевића данас достојно наставља и успешно продужује Краљ Намесник Павле Карађорђевић (сви посланици устају уз бурне и дуготрајне усклике и једнодушне усклике: Живео!) Његова супруга орпи интелигенција Његове непосредне везе и Његов европски хоризонат омогућавала свих међународних догађаја и пијала о-могућиле Му, да своју чвпку и одговорну историјску дужност вођења Југославије да пуним сјајем у свету и да своју земљу сачува од свих непогода.

Господо народни посланици, пошто одобравам нашу спољну политику и имам поверења у оне, који су пуно историјске одговорности њоме управљају, ја ћу изјављујем да ћу гласати за буџет Министарства иностраних послова (Бурно пљескање у центруму и на десници са усклицима: Живео!)

„Мир никада није био тако поремећен и тако угрожен“ — каже г. др. Куманудн

После г. Луке Костренчића дошао је реч г. др. Коста Кумануди, који је говорио у име Посланичког клуба Југословенске напредне странке.

— Прошле године, у ово време, отпочео је г. др. Кумануди свој говор, приликом буџетске дебате у вези Министарства спољних послова, претрајала су, пред Народном скупштином, сва питања светског домашаја. А сада смо ми ту без икаквих питања. Али како председник је једно доба, када су у међународном животу промене и спретања тако велика и брза, чешће настајања и нестајања непредвиђена, то ипак сматрам да је ипак сврсисходно да се изнесу неке напомене и неке мисли о нашој међународној ситуацији.

Господо народни посланици, ја сам у своме говору у Београдској задруги сезао о Друштву народа баш што није смео да чини г. Стојадиновић.

Међутим, то апсолутно није тачно.

Прво, г. Стојадиновић не спада у ред оних људи, који нешто кријући за своја леђима и отворено њему кажу оно што сматрају да треба да се каже. (Одобравање код већине и узвици: „Тако је!“).

Друго, ништа и ником рекао о Друштву народа што ће ви смело да се меже.

Ја имам негирао Друштво народа, већ сам га само критиковао, што је моје право, као што је право сваког посланика једне демократске земље, коју је чланица Друштва народа и која му се никада није изневерила.

На стотом, јубилејном заседању Друштва народа констатовали су га и овековечили представници разних држава, које су и даље остале верне Лиги народа, али су констатовали да је Друштво народа затајило као универзална институција и да су му потребне радикалне реформе.

Осталом, ја сам у своме говору о Друштву народа поновио само што сам изјавио на речи Жозефа Јоза пре четири године, дакле пре случаја Абисинија, Шпанија и Кине. У једном члану су сам заступао гледиште да је Друштво народа ипак створено да се Друштво народа ипак створено да се Друштво народа ипак створено да се

Буџетска дебата у Народној скупштини

„Мир никада није био толико угрожен и тако тешко поремећен као данас“

- каже г. др. Кумануди који је као говорник ЈНС критиковао спољну политику

(Наставак са шесте стране)

Г. др. Кумануди даље говори подробно о нашим односима са Италијом па вели:

— Поред свих недостатака и празнина споразума са Италијом од 25 марта 1937 године сама чињеница да је тиме између наше две земље учињен крај сумњичењима, сукобима и трвењима, даје довољно наде да се може очекивати и за једну и за другу **плодније сарадња у будућности, под условом да се тај споразум зајапно изврши.** Италијани су били наши савезници у једном другом, тешком и крвавом рату, из кога смо изашли као победници, **и природно је да пријатељство,** прекаљено на тако светом пламену, мора да буде јаче од свих других осећаја. Мусолини, који је несумњиво један велики историјски човек, морао је то осетити. **Не улазећи у оцену фашистичког режима и унутрашњег уређења Италије,** сваки народ чува онај режим који најбоље одговара његовим тежњама и опредељењима. Као суседи, са многоструким везама и потребама, ми смо упућени да живимо у миру и пријатељству.

Народни посланици устају и поздрављају реч г. др. Кумануди. Претседавајући г. Ђурић их опомиње.

На крају г. др. Кумануди каже:

— Једна од главних говорника **у начелној буџетској дебати** каже је да је спољна политика ове владе патриотска. **Ја њој патриотске побуде не одричем. Све што сам говорио било је изнад свега једне партије или једног опозиционог става. Такви обзири не смеју и не могу одвети пажњу, када пред очима стоје само општи интереси Југославије.**

Г. др. Кумануди изјављује на крају да не одобрава спољну политику.

Г. др. Јанчић о нашим мањинама

После г. др. Кумануди говорио је г. др. **Иван Јанчић** у име Радног клуба. Он је опширно говорио о словеначкој мањини у аустријској Корушкој. Напомиње да је о овоме питању говорио већ у Финансијском одбору, поводом дебате о ресору Министарства просвете. О овоме питању не би више говорио да није његов говор у Финансијском одбору објављен нетачно у страним новинама „Фраје Штимен“ и тумачен у сасвим другом смислу.

Словеначкој мањини загарантована су права Сен-Жерменским уговором. Говорник цитира одредбе које се односе на словеначки део народа у Аустријској Корушкој и жали се на њихово тешко стање.

— На крају, каже говорник, остаје да размотримо питање да ли може наша држава нешто да уради у прилог словеначке мањине у Корушкој и на то питање одговор мора да буде потврдан.

Реч г. Миливоја Перића

У име Независног клуба говорио је г. **Миливоје Перић** из Смедерева. Он додирује многа питања из области политике. Осврће се на експозе г. др. Стојадиновића и каже:

— Министар спољних послова није нам објаснио како је могуће да ми сачувамо своју неутралност и када је и у којој прилици наше кључе могло да изнуди као да бисте. Ми знамо да је наша дрскост резултат једног великог ратног предузећа, у коме нисмо били ни једини ни последњи. Ми смо само били уплетени.

Потом г. Перић говори о улози Друштва народа и напомиње да је изнео све његове мане и његове неуспехе.

— Претседник владе и министар иностраних послова и сам је сукривац што се Друштво народа налази у овакном стању. Г. претседник владе у својим говорима ретко помиње Друштво народа.

Уговор који је закључен са Италијом није у складу са Пактом Друштва народа.

— Потпуно је у складу! Каже претседник владе г. др. Стојадиновић.

— У томе уговору каже се да Краљ Југославије закључује уговор са Краљем Италије и царем Етиопије, а Друштво народа није признало етиопско царство, односно Краља Италије за Етиопског цара.

— А да ли је признао г. Чемберлен? Добацује неко из центрума.

— Г. Чемберлен неће признати, пре него што призна Друштво народа.

После г. Перића седница је у два сата прекинута, с тим да се настави у 5 по подне.

НАСТАВАК СЕДНИЦЕ

У 6 часова поподне Скупштина је наставила рад. Продужен је претрес буџета Министарства иностраних послова. Претседник г. Ђурић отворио је седницу, у присуству претседника владе г. др. **Стојадиновића** и већине министара.

Г. др. Коста Кумануди дуже говори

Прво је добио реч г. др. **Артур Махник.** Он одаје претседнику владе г. др. Стојадиновићу признање на вођењу спољне политике.

Г. Махник опширно говори и о хрватском питању и напомиње да је оно чисто политичко питање.

Г. Мита Димитријевић члан Радикалног клуба најпре говори о спољној политици поводом Пашића и цитира разне друге државнике и мишљења појединих личности. После тога прелази на цитате разних листова из иностранства о нашој спољној политици.

— Море, шта ти мислиш, то кажи! — добацује му г. Мизајло Крстић.

— То нећу чути, али свакако нећеш разумети!

Г. Димитријевић претпоставља опасност од германског надирања на Исток, па напомиње да је потребно имати одређености према нашим суседима. **Верује да наша спољна политика може бити добра ако будемо имали добру унутрашњу политику.**

— Створимо могућност за братски споразум између Срба, Хрвата и Словенаца, који је много значајнији од сваког другог спољног споразума

Г. Јоца Георгијевић, који је недавно приступио Посланичком клубу ЈРЗ изнео је како привредници гледају на спољну политику. Осврће се на говоре појединих предговорника, који траже да се продужи политика пријатељства и традиција, **па доказује да у политици не постоје никакве традиције, већ реални прави интереси.**

Дискусија је настављена и трајала до касно у ноћ.

И галерије су дуже биле пр епуне. Публика је са великим интересовањем саслушала експозе г. др. Стојадиновића

Нови сенатори

МИЛУТИН С. СТЕВАНОВИЋ

Г. Стевановић је син угледног и имућног београдског трговца, Спасоја М. Стевановића, члана главног одбора некадашње либералне странке и дугогодишњег народног посланика за град Београд. Рођен је 23 јула 1888 године у Београду.

Основну школу и гимназију свршио је у Београду. Матурирао је 1907 године. Од 1909 до 1914 студирао је права и камералне науке у Цириху, Минхену и Берлину.

Пред почетак рата 1914 године ступио је као добровољац у четнички одред мајора Војина Поповића — Војводе Вука, у коме је био све до краја 1914. Као под наредник преведен је у 14 пук другог позива, где је добијен био наредник - водник. На солунском фронту, као резервни потпоручник, био је за службу у Врховној команди, а почетком 1917 године одређен је за делегата Врховне команде код енглеских трупа.

Године 1921 са својим пријатељима Добрим Митровићем, Блажом Копићем и Недадом Ђорђевићем, основао је Штампарско-издавачко предузеће „Време“ а. д., у коме је до 1926 био главни акционар, односно власник, и председник управног одбора.

Г. Милутин Стевановић

После уписа новог акционог капитала остао је у управи као члан и повељалац је за генералног директора „Времена“ на коме се положају налази и данас.

Г. Стевановић је у рату одликован многим ратним одличјима, међу којима Златном медаљом за ревносну службу, Сребрном медаљом за храброст, Француским ратним крстом са палмом и другима. Од грађанских одликовања носи орден Светог Саве четвртог и петог степена и Југословенску круну.

Г. ХУСЕЈИН ЧИШИЋ

Г. Хусејин Чишић, претседник општине у Мостару, припада угледном кругу босанско - херцеговачких муслимана.

Рођен је 1879 године у Мостару. Основну школу свршио је у родном месту и већ у младости активно је учествовао у политичком животу. Водио је некомпромисну борбу, остајући доследан у опозицији, против неправилног режима у Босни и Херцеговини. Тада је сарађивао у националним листовима у „Српској ријечи“ и „Самоуправи“.

Готово непоштедно, за време рата је ухапшен и дуже времена био у затвору, а онда у интернацији. Извесно време био је тешк.

После рата г. Чишић неколико година није учествовао у активном политичком животу, после чега је ступио у Југословенску муслиманску организацију г. др. Мехмеда Спахе. Као члан ЈМО изабран је за обласног посланика и био члан обласне скупштине Мостарске области.

После 6 јануара повукао се потпуно из политичког живота.

У ајстиненцији провео је све време до 1935 године, када је као кандидовано на петошвајсним изборима на листи г. др. Влатка Мачека за Срез мостарски.

По образовању Југословенске радикалне заједнице ни је са осталим присталицама бивше ЈМО ступио у ЈРЗ. Крајем 1935 године постављен је за претседника Мостарске општине, на коме га је положају затекло именовање за сенатора.

Г. Хусејин Чишић ужива поштовање својих сугрђана и његова невољашња националних борба дала му је велики авторитет и популарност.

Г. ФРАН КУЛОВЕЦ

Новоименовани сенатор, г. др. Фран Куловец, рођен је 8 јануара 1884 године у Доњим Сушицама, код Топлица, крај Новог Места, у Драњској бановини. Низу гимназију посећивао је у Кочевју, а вишу у Љубљани.

После свршених теолошких студија у Љубљани и у Бечу, 1910 године постављен је за професора из прво и једниоз потпуно словеначког гимназија, у Аустро-угарској, у Шент Виду, где је провео 4 године. Време свет-ског рата провео је на фронту.

Аустријом политиком почео се бавити после светског рата и као члан СЛС постављо га је за генералног секретара партије. На том положају г. др. Куловец ради-ношо је све своје изврадне орга-низаторске способности, које су га увек стављале у прве редове словеначког јавног живота.

На положају генералног секретара бивше СЛС г. др. Куловец израдио је и статуте бивше СЛС. Лачно је г. др. Куловец образлагао Словенцима програм стра-ке, на безбројним зборовима. При томе раду пратио га је извешћен штаб задругара.

Код скупштинских избора 1922 године, г. др. Куловец је изабран први пут у Народну скупштину, као посланик за срез Ново Место. Тај мандат г. др. Куловец задржао је све до 6 јануара 1929 године. У Скупштини је водио увек јаку и начелну политику. Најзапаженије је радио у финансијском и законодавном одбору. При своме раду показао је велико познавање привредних проблема.

Јула 1934 године, г. др. Куловец је именован прим пут за министра пољопривреде, у влади г. Љубе Давидовића. Ма да је тај положај заузимао само до новембра исте године, у корист пољопривреде много је учинио. Фебруара месеца 1927 године поново је постао министар пољопривреде, у влади г. Николе Узуновића, и на томе положају остао је до априла 1927 године.

После 6 јануара г. др. Куловец је апстинирао од политике, али његови противници у Словеначкој сматрали су га, као опасног за њих, те су га 1933 године, заједно са г. др. Корошцем, са г. др. Нетланчном и г. др. Огризеком, интернирали. Интернацију, г. др. Куловец про-вео је у Босни. Вратио се крајем 1934 године.

Када је у јулу 1935 године састављо владу председник владе г. др. Стојадиновић, г. др. Куловец је одмах приступио раду за сво-ју владу, пошто је после оснивања ЈРЗ, постао главни се-кретар за Драњску бановину, а доцније је изабран и за члана Главног одбора ЈРЗ, који полаже и данас звузима. Г. др Куловец много је радио и као новинар, те је 1930 године био кратко време главни уредник „Словенца“. Доцније је основао у Љубљани „Словенски лист“ и сарађивао код свију листова који је издаје у Љубљани Католичко-штампарско друштво.

Сенатор г. др. Куловец познат је и као задругарски радник, те је члан свих задругарских центра-ла. Нарочито је организовао сељачко задругарство, а затим је био један од главних организатора Сељачког савеза у Словенији, најјаче сталешке организације у Драњској бановини.

Г. Фран Кулов

Јуче је у Дубровнику НА СВЕЧАН НАЧИН БЛАГОСЛОВЕНА ЛАЂА „ДУБРОВНИК“

Дубровник, 9 марта. — Јутрос је стигла у Дубровник, доцнећа пуцњавом топова, нова лађа Дубровачке пловидбе „Дубровник“, коју је у Глазгову кумовала г-ђа Кесидолиџ, супруга њеног пословође у Лондону.

Под командом капетана г. Јака Барборе, по старом традиционалном дубровачком обичају, лађа је мирно приспела у стару дубровачку луку, а одатле је у 11 и по кренула за луку Груж уз-пеном брзином. Лађа је свечано поздрављала Дубровник, док је маса света са градских зидина поздрављала своју нову лађу. Пред извелом Св. Влаха брод се заустављо и спуштеном заставом и свирање сирене одао почаст дубровачком заштитнику.

У 4 часа по подне у групној луци лађу је благословио дон Вуро Кречак, Благослову је кумовала г-ђа др. Миличевић, а кум је био претседник Савеза бродопосленика г. др. Стјепо Кавезић. Као изасланик Н. В. Краља Петра II присуствовао је командант места генерал г. Дујић. Од страже бана био је при-сутаи начелник г. Фрањо Луковић. Благослову су присуствовали и најутицајнија дубровачка грађани.

На закуски после благослова госте је поздравио кум г. др. Кавезић.

Затим је говорио директор Поморског спобраћаја Сплитске дирекције г. Витић, а онда претседник Задругарског савеза г. Бошић.

„Дубровник“ ноћас напушта грушку луку

Аутовозом на врх Авале

Јуче у подне прошао је велики аутобус са приколицом који је стајао на Београдском сајму и којег је изложила љубљанска Аутомонтажа, званим „Аутовоз“ кроз центар града и продужио путем за Авалу.

Аутовоз је на том путу побудио свеопште чуђење и када је стигао до подножја Авале, стао је, јер чланови градске комисије нису могли да верују да онако ве-дан велики аутобус може да сваља да оскуче до врха Авале као и стрми и уски друм на спуштању.

Аутовоз је са великом лакоћом и у потпуно нормалној позиши прошао све оштре чуњеве и када је стигао до подножја Авале, стао је, јер чланови градске комисије нису могли да верују да онако ве-дан велики аутобус може да сваља да оскуче до врха Авале као и стрми и уски друм на спуштању.

Патент овог аутовоза лежи у његовој приколици, коју је конструисао инж. Амброзио Баратели и на којој су точкови аутоматски спојени са задњим делом прних кола тако, да приколица иде тачно трагом кола. Аутовоз је своји-ма АСА, Ријека која је позајмила тај воз за изложбу. Ријен је у највећој италијанској фа-брици ауросерија Браћа Маси, Варене а и Аутомонтажа ради аутопоз по истом патенту.

У пањалону бр. 3 изложила је Аутомонтажа један напредно лоп аутобуе за међуградски саобраћај, отклуљен од фирме Благо-мир М. Вуканоћевић из Београда. Ријен је у највећој италијанској фа-брици ауросерија Браћа Маси, Варене а и Аутомонтажа ради аутопоз по истом патенту.

У пањалону бр. 3 изложила је Аутомонтажа један напредно лоп аутобуе за међуградски саобраћај, отклуљен од фирме Благо-мир М. Вуканоћевић из Београда. Ријен је у највећој италијанској фа-брици ауросерија Браћа Маси, Варене а и Аутомонтажа ради аутопоз по истом патенту.

Каросерија тога аутобуса рађена је исто онако као и костур који стоји на шпанду поред аутобуса. Тај костур је челичне конструкције из затворених профила а његова је предност изванредна лакоћа, јачина и отпорност. Уследа лакоће саме каросерије омогућено је тиме на шасију монтирати већи број седишта.

30717

Тужним и жалосним срцем јављамо свим сродницима и пријатељима да је наш супруг, отац и дед

Јаков Л. Карију

бивши житарски трг. — извозник

непуствено своју племениту душу, ју трос 9 о. м. у својој 83 години, после дугог и тешког боловања.

Погреб нашег никад непрежалјеног покојника биће данас, у четвртак 10 марта о. г. у 2 часа по подне, из капеле на Јеврејском сефардском гробљу.

9 марта 1938
у Београду

ОЖАЛОШЋЕНИ:

Супруга: Веза; синови: Леон, Јосиф и Алберт; кћи: Клара; снаје: Луна, Берта, Букица, Маргит; унучад и остала многобројна родбина.

Испред револверске цеви од страха умро

Вишковић, 9 марта. — Ерчански гостионичар Глишо Гру.ић умро је од страха пред упереним револвером на њега.

У његовој кафани су били радници ибарске бабаче. Радник Никола Петровић плаћао је рачун од 42 динара, али није хтео да више плати од 20 динара. Кад келнер није могао од њега да наплати разлику, позвао је власника. Петровић је тада на левом длану стиснио 22 динара, а у десној држао револвер на гостионичара и рекао му да нема да дизна више ако сме. Једва полицајац је спречио радника да не опали на власника кафане. Али, у том се моменту кафеџија смутило, та ко да је једна одведен у своју собу. Тамо је убрзо узео из револверске оруђа услед претрпљеног страха.

Смедеревска општина подиже хотел са биоскопом

и због тога је повећала свој буџет за 1,200.000 динара

Смедерево, 9 марта. — На седници Градског већа примљен је предлог буџета за 1935. годину са расходима, у износу од 4,988.931 динара и са истим приходима. Овај буџет је за око 1,200.000 динара већи од прошлогодишњег. Ово повећање проистиче услед тога, што је Општина преузела електрификацију града и што је новим буџетом предвиђено зидање општинског хотела и биоскопа.

Помоћу дивље мачке откривен злочин

ко'и је извршен пре два месеца

Нови Пазар, 9 марта. — Пре годину и по дана на тајанствен начин нестао је Зорија Стевановић, дрварин путар из села Крвавића код Рашке. Његов нестанак изазвао је разне коментарисање међу грађанима. Сва настојања власти да му се уђе у траг остала су узалудна. Тек јуче је дошло до открића злочина уз помоћ једне дивље мачке, која је открила овај мистериозни злочин.

Зорија је дуже времена живео у недозвољеном односима са својом комшиницом Даром, Зорија је често свраћао у њену кућу.

Овај однос падао је у очи осталом свету, а марочито Дарином девер, Јеротију Марковићу и свекру Михајлу. Пре две године они су га сачекали када је излазио из Дарине куће, везали га, одузели му пушку и одвели га у жандармеријску станицу. Због тога је Зорија одлежао два месеца у затвору.

Али чим је излишао из затвора, он је и даље продужио са Даром. Други удварачи јели удовице нису могли да подносе тај живот Зорије са Даром, па су Зорија сачекали на главном путу и из заседе убили. Његово тело бацали су у једну оближњу пећину, где је остао све до пресуде.

Пре два дана дрвари прошетали поред пећине, приметили су дивљу мачку како излази из пећине носећи у зубима комад људског одела. Радозналци увукли су се унутра и шибицом осветлили мрачне просторије. На земљи запрепашћени угледали су пећ трули људски дел, сва расломадан. Одмах су о случају известили власт.

Јуутрое је у истражни затвор доведено неколико сељака, међу које се сумња да су извршили злочин и са њиме и удовица Дара.

РЕЗУЛТАТИ ИЗБОРА ЗА УПРАВУ БОЛЕСНИЧКОГ ФОНДА ЖЕЛЕЗНИЧАРА

Сарајево, 9 марта. — После осмодневног гласања синоћ су објављени резултати за избор управе болесничког фонда железничара.

Укупно је гласало 12.715 учлањених чланова. Беле су листиће гласале беле листе. Бела листа добила је 6.988 гласова, а црвена 4.615 гласова, док је празних листића 814. Бирање је прешло 200 једнинца дуж унутрашњих пруга у Југославији. За претседника је изабран инжењер г. Милош Стевић, за чланове г. г. Хасан Прохић, Јозо Шоча, инжењер г. Велизар Гагић и Иван Чичак.

Пешке на Олимпијаду у Токио

Загреб, 9 марта. — Данас су се у Загребу појавила два интересантна човека, који се спремају на пут за Токио. То су шофер Никола Перковић и пекарски помоћник Ило Белица. Они су одлучили да пешке оду у Јапан.

Као што је познато, јапанска влада прописала је награду за све оне, који из Европе у најкраће време стигну у Токио пешице. Она два каша ту ишла изјаљу, да се надају да ће успети тачно на време да стигну у Токио. Олимпијада се одржала 1940 године. Они ће кренути на пут преко Бугарске, Румуније, Цариграда, а затим преко Турске, Персије и Индије.

Што се тиче издржавања Перковић и Белица се надају да ће се издржавати свирајући народне песме на тамбурици.

БУЏЕТ САРАЈЕВСКЕ ОПШТИНЕ ИЗНОСИ 35 МИЛИОНА ДИНАРА

Сарајево, 9 марта. — Новац око 12 часова општинске већне у Сарајеву изгледало је у целости буџет општине града Сарајева. Нови буџет износи 35 милиона динара.

Читајући молитвеник на железничкој прузи сачекао воз

Суботица, 9 марта. — Ноћас је скопљом експрес пргазио у Суботици близу железничке станице једног непознатог радника.

Несрећу је приметио један железничар, који је на точковима и степеницама једног вагона ове композиције видео мозак и комадиће лобање. Одмах је обавестио претпостављене власти на је поведена истрага. У близини железничке станице код Милерове цигларне нађен је леш непознатог радника. Једна рука и једна нога није уопште пронађена, па се мисли да су је пси одгнали. Леш је прегледан у просектуру државне болнице. Полиција је одмах повела истрагу, али се до сада није могао утврдити идентитет леша.

Радник је имао на себи два пара чарапа и три капута, а код њега је нађен молитвеник на мађарском језику са једним загонетан начин нестао. Директор предузећа г. Лазар Даничић у први мах је помислио да је млади Карацић можда отпутовао код оца у Смедерево, а да се није претходно јавио. Међутим када је питао телефоном, г. Карацић му је одговорио да Коста уопште није долазио у Смедерево. Због тога је настала велика забринутост шта је с њим, јер млади Карацић није имао разлога да напусти дужност у предузећу „Мачва"

Један општински послужитељ из Ковиљаче тврди, да му је млади Карацић изјавио да ће побећи у иностранство.

Двојица варалица пред судом у Сремској Митровици

Сремска Митровина, 9 марта. — Пред Окружним судом нашли су се данас двојица опасних варалица Игњат Хос, трговачки путник из Београда који је извршио низ превара и Радосав Ранков радник из Добановаца.

Игњат се суда представљао као трговачки путник. Пре две године је дошао у Сремску Митровицу и рекао да ради за београдску фирму Атанацковић, узимао је половна одела и уз нижу ноћчану оштету давао нове штофове. Оштећенима би показивао и мустре финих штофова, које су грађани плаћали по 260 до 300 динара по метру. Међутим када су поузећем примали штофове они су тек тада видели да су преварени пошто штофови нису више вредели од 80 динара. На тај начин он је извршио низ превара. Од преварених лица шеснаеста су га тужили. Суд га је осудио на два месеца затвора. Исто тако оних дана стигла је из Загреба потерница од полиције за Игњатом, где је такође извршио велики број превара.

Оптужени Ранков пошто је изгубио намештење у земунској општини, говорио је у своме селу да је и даље намештен и да има толико утицаја да може многима наћи намештење. Тако је Жарку Гавриловићу и Жики Мурчану обећавао послужитељска места и измамио им 1.400 динара на име такса. Поред тога преварио је земуиског трговца Рудолфа Колпфера, коме је телефонирао у име општинског благајника г. Карлеуша и тражио да му пошаље 1.500 динара. Колпфер мислећи да му заиста г. Карлеуш тражи послао је новац. Суд га је осудио на шест месеци затвора и 1.600 динара новчане казне.

Сиромашни железнички радник који се неколико дана осећао као богати наследник

мораће да плати издржавање свога оца у једном дому стараца

Осијек, 8 марта. — На основу једног писма бироа за социјално старање из Калифорније, цео крај прогласио је за наследника миличног сиромашног железничког радника Гојка Брстину из села Вишња у срезу столачком. Међутим Гојко у ствари има да плати америчком сиротињском дому трошкове око лечења свог оца.

Гојков отац је већ одавно отишао у Америку и настанио се у Лос Анђелесу. У први мах је, као и многи други, слао веће суме новца својим укућанима, али се од пре извесног времена никако није јављало. Деца су поверовала да им је отац умро и већ су му дали и сва подушја. У међувремену, као једини његов наследник остао је Гојко који је запослен као железнички радник.

Пре неколико недеља Гојко је добио писмо из бироа за социјално старање у Калифорнији. Његови земљаци протумачили су му, да се писмом извештава о милионском наслеђу које је остало од оца.

Одмах су се појавили многобројни интересенти за милионе, које је имао да наследи и већ су му са више страна учињене понуде за разне послове, куповину великих поседа или прилоге друштвима. Гојко је све понуде примао, па је и сам почео да верује да је заиста постао наследник.

Међутим пре неколико дана дошло је и друго писмо из истог бироа, у коме се биро интересује о имовном стању Гојка Брстине, да би наплатило трошкове око негв и лечења његовог болесног и изнемогог оца.

СЕКРЕТАР ТРГОВАЧКЕ ОМЛАДИНЕ У ЛЕСКОВЦУ ПРОНЕВЕРИО 13.000 ДИНАРА

Лесковац, 9 марта. — Данас су предата државном тужилаштву сва акта истељења против Душана Милосављевића секретара Лесковачке трговачке омладине, који је оптужен да је проневерио преко 13.000 динара.

Душан Милосављевић је ужасао неограничено поверење и захваљујући томе врши је по служу. друштвеним новцем. Ове злоупотребе откриво је благајник омладине г. Тихомир Стојановић и управа омладине остављена је Милосављевићу рок од десет дана да попуни мањак. Како он за то време није учинио, то је предат Дрмавном тужилаштву.

Скопски предузимач Петар Крстић осуђен на две године строгог затвора

Скопље, 9 марта. — Окружни суд изрекао је данас пресуду по кривици познатог скопског предузимача и богаташа Петра Крстића, Ђанија Јонуза и другова, који су на незаконит начин приграбили комплекс имања између улице Краља Петра, имања католичке цркве и улице Принца Ђорђа, власништво Абдула Рашида. Његове три сестре и мајке. Ово имање претставља вредност од неколико милиона динара.

Суд је Јонуза огласио за главног кривца и осудио на три године строгог затвора, а предузимача Петра Крстића као саучесника на две године строгог затвора. Обојица су осуђени и на велике новчане казне, које ако не плате претварају се у још по шест месеци строгог затвора.

Документи на основу којих је Крстићу издата тапија оглашени су за неважећи, а за поништај тапија и повраћај имања приватни учесници уступују се на грађанску парницу.

ПРИВРЕДНИ ЖИВОТ

ПРОМЕТ ПОШТАНСКЕ ШТЕДИОНИЦЕ У МЕСЕЦУ ФЕБРУАРУ 1938 ГОДИНЕ

У фебруару је штедња успешно напредовала; приступала су 6,683 нова улагача, тако да сада код Поштанске штедионице улаже 487,899 лица, а сума улога порасла је за дин. 38,312,012,02, те износи крајем фебруара динара 1,326,901,635,22.

Код Поштанске штедионице и њених филијала има сада укупно 35,339 чековних рачуна. Промет по тим рачунима у месецу фебр. износио је 6,977,690,911,15 динара.

Од тога је извршено преношеи, без употребе готовине, 56,18%. Стање улога по чековним рачунима крајем месеца фебруара износило је динара 1,879,053,523,27.

Укупни улози код Поштанске штедионице премашују три милијарде динара.

Кредит од 800.000 динара за мост преко Зрмање у Обровцу

Министарство грађевина расписало је другу оферталну лицитацију за грађење горњег строја моста преко реке Зрмање у Обровцу, који ће радови по предрачуну стајати око 800.000 динара. Лицитација ће се одржати у Министарству 24 марта.

Оснивање трговачке омладине у Осијеку

Осијек, 9 марта. — Синоћ је, на позив претседника Окружног уреда за осигурање радника г. Живојина Јовалучића, одржан састанак трговачких намештеника.

На састанку је решено да се и у Осијеку оснује трговачка омладина, па је изабран акциони одбор на челу са г. Јовалучићем.

Нови претседник испитне комисије за професоре трговинских школа

На предлог министра трговине и индустрије, постављен је указом за претседника испитне комисије за звање професора средњих трговачких школа у Београду г. Давид Коренић, начелник Министарства трговине и индустрије у пензији.

ЗАГОНЕТАН НЕСТАНАК СИНА ИНДУСТРИЈАЛЦА КАРАЦИЋА ИЗ СМЕДЕРЕВА

Лозница, 9 марта. — На врло тајанствен начин нестао је из Бање Ковиљаче 18-годишњи Коста Карацић, син богатог индустријалца г. Карацића из Смедерева.

Млади Карацић је од пре годину дана био запослен као чиновник у индустријском предузећу „Мачва' у Ковиљачи. Акционар овог предузећа је и смедеревски индустријалац г. Карацић, отац несталог Косте.

Све до пре осам дана млади Карацић обављао је своју дужност уредно, али је тада на један загонетан начин нестао. Директор предузећа г. Лазар Даничић у први мах је помислио да је млади Карацић можда отпутовао код оца у Смедерево, а да се није претходно јавио. Међутим када је питао телефоном, г. Карацић му је одговорио да Коста уопште није долазио у Смедерево. Због тога је настала велика забринутост шта је с њим, јер млади Карацић није имао разлога да напусти дужност у предузећу „Мачва'

Један општински послужитељ из Ковиљаче тврди, да му је млади Карацић изјавио да ће побећи у иностранство.

НАШ ТРГОВИНСКИ СПОРАЗУМ СА МАЂАРСКОМ ПРОДУЖЕН ДО КРАЈА 1938 ГОДИНЕ

На основу чл. 6 трговинског споразума између наше Краљевине и Мађарске Министарство трговине и индустрије, обавестило је све царинске власти у земљи да је поменути споразум продужен до 31 децембра 1938 године.

Радови у новој згради Правног факултета

Министарство грађевина расписало је лицитацију за изградњу канализације и водовода у новој згради Правног факултета. Лицитација ће се одржати 11 априла у Рачунско - економском одељењу Министарства. Предрачунска сума износи 577.000 динара.

РИБАРСКО ПРАВО

Према новом Закону о слатководном рибарству, сваки власник рибарског права дужан је, најдоцније до 28 априла о. г., да пријави своје право банској управи. Начини какве се нама приложити пријавити одредиће је у Закону о слатководном рибарству и Правилнику о извршењу закона о слатководном рибарству.

Ко не пријави до наведеног рока своје рибарско право, губи га и њиме ће располагати држава

БЕРЗЕ

Ефекти *чврсти*
Девизе *непромењене*
Динар *стабилан*
Продукти *непромењени*

Јуче је владала на ефектном тржишту необична чврста ситуација. Ратна штета је од 459 у почетку састанка скочила на 460,—, а после звона рађено је још 400 комада по 460.50, затим по 460.75 и на крају по 461,—. У скоку су и сви остали напири, нарочито бегунци који су после звона рађени по 91.—.

Код девиза једино је пао шилинг, док су грчки бонови нешто у скоку, а остале без промене. Марка је рађена за уљтимо март по 1432.50 (55 хиљ.), а за уљтимо април по 1430.— (6 хиљ.).

На продуктном тржишту и даље је велики промет кукуруза. Тенденција непромењена.

ЕФЕКТИ

У загребачким промене према претходном састанку

	Рађено	Тражи	Количина
7% Стабил.	98.— (+ 0.50)		20 хиљ.
7% Инвест.	99.— (—)		50 хиљ.
6% Бег. с. к.	80.50		12 хиљ.
6% Бег. к. к.	90.50 (—)		50 хиљ.
Дал. с. к.	90.— (+ 0.75)		300 хиљ.
Р. шт. прт.	460.— (+ 2.—)		750 ком.
Р. шт. март	460.—		400 ком.
Р. шт. апр.	460.—		1000 ком.
Р. шт. јуни	457.— (+ 0.50)		200 ком.
Понуда — Тражња			
7% Блер	91.—	90.—	
7% Сегединац	—.—	100.—	
8% Блер	—.—	95.50	
7% Стабилиз.	—.—	—.—	
4% Аграр 1921 г.	—.—	—.—	
7% Инвестиц.	—.—	—.—	
6% Бегунци с. к.	90.—	89.25	
6% Бегунци ср. к.	—.—	—.—	
6% Бегунци к. к.	91.—	90.75	
6% Далмат. с. к.	—.—	—.—	
6% Далмат. ср. к.	—.—	89.—	
6% Далмат. к. к.	90.26	90.—	
4% Аграр 1934 г.	—.—	60.50	
Ратна штета прт.	461.—	460.50	
Ратна штета март	—.—	—.—	
Ратна штета април	—.—	—.—	
Ратна штета мај	—.—	—.—	
Народна банка	—.—	7260.—	
Акције П. а. д. с. к.	229.—	228.—	
Акције П. а. д. к. к.	—.—	220.—	

Девизе у слободном промету

	Тражња	Количина
Лондон	238.— (—)	3.000.—
Берлин	1435.— (—)	38 хиљ.
Беч	827.72 (— 1.28)	26 хиљ.
Солун	28.65 (+ 0.15)	110 хиљ.

Са прином 28.5%

	Понуда	Тражња
Њујорк	4294.99	4256.51 (— 7.50)
Лондон	217.08	215.03 (+ 0.04)
Женева	1003.52	996.45 (—)
Прег	153.93	150.83 (+ 0.04)
Милано	228.08	224.96 (— 0.40)
Амстердам	2416.76	2402.16 (+ 0.26)
Париз	139.25	137.81 (— 0.71)
Берлин	1746.90	1733.02 (— 1.73)
Брисел	731.82	726.75 (— 0.45)
Варшава	820.72	814.22 (—)

Долар за обрачун 4270.66 —

Ваш берзе

Лондон	238.—
Њујорк	47.40
Париз	150.—
Женева	11.02
Берлин	14.35
Беч	8.28

ЕКОНОМСКО-ФИНАНСИЈСКЕ ВЕСТИ

Вештачка вуна и свила

Данас се много говори о разним сурогатима који треба да замене сировине, у којима извесне земље особито оскудну. Тако је у Немачкој и Италији већ увођена фабрикација вештачке вуне и вештачке свиле.

Вештачка вуна се не извлачи из минерала као например „синтетични бензин" или гума, него се израђује из биљке или животињске материје.

Постоје две врсте вештачке вуне: вуна од целулозе и од казеина (сиришта).

Немачка је далекосежно ошмакла у израђивању чистаке. Једне скале разних жица, које треба да замене пилуук и вуну. У Немачкој се вештачка вуна и свила сама израђују на бази целулозе. Вуна од целулозе битно се разликује од вештачке свиле и по начину израде и по својим особинама. Из њеног се изради непрекидан конац за вештачку свилу; за вештачку вуну жица високе сече се на хиљаде кадуљастих влакана — жица.

Употребом кратких влакана поседују се зоне вадуха, које се задржавају у жици, дајући овој високодну осетљиву. Тако је у Немачкој и Италији већ увођена фабрикација вештачке вуне и вештачке свиле.

Вештачка вуна има особине које нису својствене природним вуненим и памучних влакна, нити су довољно еластичне, ни отпорне према киши, праху итд. Такође, да добију вештачку вуну из млека, или је најбоље резултате на том пољу постигао италијански хемичар Антонио Ферета. Његови штофови су први пут изложени на сајму у Милану 1936 године. Само у Италији је произведена око 100.000 килограма ове материје.

БОГЉЕ НИКОЛИЋ

ПРОДУКТИ

Пшеница: рађено 9 вагона: Банат по 170, Бачка по 180.

Кукуруз: рађено 411 вагона и то: бели окр. шајк. са 17% влаге 121, Тиса преконр. суа 99, Ибиља повр. суа 92, Мађ. повр. суа 99. Тиса са 17% влаге 103—105, Ибиља повр. суа за март 98.50, Сава повр. суа 97.

Остало: рађено 4 вагона, остима брута за нето Банат по 101.

Тенденција: непромењена.

ЗАГРЕБАЧКА БЕРЗА

ЕФЕКТИ

Народна банка 7200 трж.
Прва аграрна банка 225 трж.
8% Блеров зајам 95—97
7% Блеров зајам 89.50—91
7% Хипот. банка 99—101
7% Дрв. инв. зајам 98.50—100
7% Стаблиз. у Паризу 96.50 трж.
6% Бегунске обвезнице 90—92.50
6% Далматинске аграрне 89 трж.
4% Аграрне обвезнице 60—61 (60)
4% Северне аграрне 60 трж.
Ратна штета 455—456 (456)

Девизе у слободном промету
(У загребачкој тезаљ закључници)

Берлин: чек 1432.50—1443.50 (1432.50)
јуни: март 1415—1433 (1425)
15 април 1415—1435 (1425)
Беч 825—835 (830)
Трсти: бонови 2.80 трж.
Лондон 237.20—238.80 (238)
Промет: 1.653.958 динара. Тенденција слаба.

НОВОСАДСКА БЕРЗА

Пшеница: бачка (78—79 кг. 2%) 178—180, сремска 177—179, сомборска 178—180, бадарска 181—180, потиска 179—181. Зоб: бачка 132—134, сремска 133—135, сланокопска 136—138 Јечам: бачки и сремски (63—64 кг.) 145—147.50. Кукуруз: бачки и сремски нови 90—91, балканска нови 89—90, бачки и сремски нова сушена 101—103. Брашно: бачко и банатско 6с 0гг 272.50—282.50, бр. 2 252.50—262.50, бр. 5 232.50—242.50 бр. 6 212.50—222.50, бр. 7 182.50—192.50, бр. 8 125—130. Пасуљ: бачки бели без вреће и сремски 2% 195—200. Мекиње (у врећама од јуте) бачке 95—100 сремске 95—100, банатске 95—100.

Тенденција непромењена. Промет средњи.

ИНОСТРАНЕ БЕРЗЕ

Чикаго, 9 марта

Пшеница: мај 89 3/8, јули 84 3/8, септ. 85 4/8.

Кукуруз: мај 59 1/4, јули 60 7/8, септ. 62.

Винипег, 9 марта

Пшеница: мај 120 3/4, јули 113 1/8 отт. 93 1/4.

Буенос Аирес, 9 марта

Пшеница: март 11.52, април 11.50 мај 11.54

Кукуруз: април 7.95, мај 7.82, јуни 7.60.

Ливерпул, 9 марта

Пшеница: март 7 4 3/8, мај 7.3 1/8 јуни 7.1 3/8.

ЦИРИХ—ЛОНДОН

Београд	10.—	215.—
Париз	13.75	197.08
Лондон	21.90 1/2	—.—
Њујорк	4.30 5/8	5.01 42
Брисел	72.52	29.63 1/4
Милано	22.65	93.85
Мадрид	—.—	80.00
Амстердам	240.95	8.96 23/32
Берлин	174.—	12.40 1/4
Бечт почет	86 1/2	36 1/2
исп. курс	81.40	—.—
Цирих	—.—	21.60 5/8
Штокхолм	111.27 1/2	19.42
Осло	107.57 1/2	19.90 1/8
Копенхаген	96.45	22.40
Софија	—.—	400.—
Прат	13.14	143 13/16
Варшава	81.75	26 7/16
Будимпешта	86 1/4	25 1/8
Атина	3.95	348 1/2
Цариград	3.50	121.—
Букурешт	3.35	466.—
Холандгрофе	9.55 1/4	226.20
Буенос Аирес	1.11 3/4	—.—
Јапан	1.25 5/8	—.—

Курсеви државних папира од вредности

Министар финанасија је за ниже побројане дрижаве и дрижавом гаранговане папире одредио следеће курсеве:

2½% дрижавне ренте за ратну штету за ном. дин. 1000	дин. 450.—
7% зајам од 1921 године за ном. дин. 100	„ 100.—
4% аграрне обвезнице од 1921 за ном. дин. 100	„ 60.—
4% аграрне обвезнице од 1934 г. за ном. дин. 100	„ 60.—
6% бегунске обвезнице за ном. дин. 100	„ 90.—
Акције Привилеговане аграрне банке а. д. за ном. дин. 500	„ 215.—
6% далматинске аграрне за ном. дин. 100	„ 89.—
7% стабил. зајам у зл. од 1931 (јут. трашца) ном. ф.фр. 100	ф.фр 96.—

7% стабилизациони зајам у злату од 1931 године ниа се прерачунавати у динарску вредност по курсу 100 фр. фр. 155 дин.

Ови курсеви важе од 10 марта о. г. до овдашња и имаће се примењивати од сних државних установа и самоуправних тела у отношењима када се обвезнице на основу специјалних закона, уредаба, или правилника имају примати у вредносно (вуциди) по берзанском курсу.

Напред наведена вредност сама папира остаје на снази за све време трајања јемства обрачунаће по тој вредности.

Есконт купона државних зајмова

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА **есконтује** (исплаћује пре рока) **при наредни купон свих државних и државом гарантованих зајмова, који се котирају на домаћим берзама, по одбитку 6% интереса, рачунајући од дана есконта до рока плативости купона.**

За ближа обавештења и есконт купона обратити се **банчиној централи у Београду и свима банчиним филијалама и агенцијама.**

Испред револверске цеви од страха умро

Вишковић, 9 марта. — Ерчански гостионичар Глишо Гру.ић умро је од страха пред упереним револвером на њега.

У његовој кафани су били радници ибарске бабаче. Радник Никола Петровић плаћао је рачун од 42 динара, али није хтео да више плати од 20 динара. Кад келнер није могао од њега да наплати разлику, позвао је власника. Петровић је тада на левом длану стиснио 22 динара, а у десној држао револвер на гостионичара и рекао му да нема да дизна више ако сме. Једва полицајац је спречио радника да не опали на власника кафане. Али, у том се моменту кафеџија смутило, та ко да је једна одведен у своју собу. Тамо је убрзо узео из револверске оруђа услед претрпљеног страха.

Смедеревска општина подиже хотел са биоскопом

и због тога је повећала свој буџет за 1,200.000 динара

Смедерево, 9 марта. — На седници Градског већа примљен је предлог буџета за 1935. годину са расходима, у износу од 4,988.931 динара и са истим приходима. Овај буџет је за око 1,200.000 динара већи од прошлогодишњег. Ово повећање проистиче услед тога, што је Општина преузела електрификацију града и што је новим буџетом предвиђено зидање општинског хотела и биоскопа.

Филмски глумац Светислав Петровић купио јахту у којој ће провести свој одмор на Јадрану

Сплит, 9 марта, — Наш познати филмски глумац Светислав Петровић купио је у Берлину нову јахту, коју ће још ових дана упутити у Сплит.

Г. Петровић ће на овој јахти провести свој овогодишњи одмор у крстарењу по Јадрану, у друштву својих пријатеља из Сплита.

Ових дана је Светислав Петровић завршио четири нова филма у Берлину и чим буде потпуно завршио све радове долази у Сплит.

КОД ЉУДИ ПООДМАКЛЕ СТАРОСТИ

...ји пате од нередовног чишћења ...дука често пребијања.

FRANZ-JOSEFOVA

...горка вода уливена редовито 3—4 пашиње дневно кроз 8 дана помаже ...ако отварање и тиме трајно о...мањење. Тражите свуда праву

FRANZ-JOSEFOVU

...воду.

Орт. рег. С. бр. 15.485/35.

Данас
Четвртак 10 март

Позоришта:
КОД СПОМЕНИКА: (20) **Хамлет.**
ВРАЧАР: (20) **Госпођа са зеленим рукавицама.**

Варијете:
Варијете „Палас" 21.30 час. Нов мартовски програм са 26 одличних тачака. После програма у ноћној бари свира чувена кабаре Хефнер и другови. Улаз бесплатан.

Музеји:
Војни музеј (Горњи град): отворен сваког дана сем понедељка од 9—16 часова непрекидно.

Сајмиште:
Посетите „Форд" кино на Београдском акт. сајмишту

БИОСКОПСКИ ПРОГРАМ

Премијерни биоскопи:
ЈУКСОР: дома сала (15) 1) **Успаванка** (Весмимно Бајо, Марија Чеботари); 2) Фокс новости.
ЈУКСОР: горња сала (15.15) 1) **Серенада** (Хилда Крал, Алберт Матеротт); 2) Фокс новости.
СЛАВИЈА: (14.30) 1) **Васкрс љубави** (Марсел Шантал, Пјер Реноар); 2) Дитаин филм; 3) Журнал.
КОЛОСЕУМ: (15) **Индијски надбудни споменик.** Прва дво Тагор од Енинапур; 2) Журнал.
КОЛАРАЦ: (15) **Дискретан собар Гелфри** (Вилиам Пауел, Карол Ломбард); 2) Журнал.
УРАНИЈА: (15) 1) **Васкрс љубави** (Марсел Шантал, Пјер Реноар); 2) Дитаин филм; 3) Журнал.
КОРЗО: (15) 1) **Љубав на дурии** (Кетрн Тобел, Роџа, Крафорд); 2) Журнал; 3) Мики Маус.
КАСИНА: 1) **Азијати** (Шарл Ваноел, Сиди Пиим, Инкишинов); 2) Журнал.
Одеон: (14) 1) **Два сирочета** (Сержје Грав); 2) Чарли Чез.
ВРАЧАР: (14) **Дискретан собар Гелфри** (Вилиам Пауел, Карол Ломбард); 2) Журнал. Од 21.30 бесплатно артистично весело вече
МЕТРОПОЛ: (15) 1) **Осветници** (Дик Форан); 2) Жена непријатеља државе (Пат О'Брнен, Мар гарет Линдзеј); 3) Универзум новости.
ТРИГЛАВ: (15) 1) **Предузница** (Даниел Дарије, Албер Прежон); 2) Сами симфонија у бои; 3) Па ramaunje новости.
АВАЛА: (15) **Наша деца** (Хари Бор, Наталја Палеј). Додатак: Мики Маус и Фокс новости.
РЕКС: (15) 1) **Пут у неповрат** (Кеј Франсис, Вилиам Повел; 2) Мор ски вас (Едвард Робинсон). Додатак: Фокс новости
ВАЛКАН: (15) 1) **Последњи Мохиканац** (Жепри Вилкоксон, Рандолф Скот); 2) Чешљење на весело (Ани Онадра, Албах Рети); 3) Фоксов журнал.
НОВАКОВИЋИ: (15) 1) **Братова жена** (Роберт Тејлор, Барбара Стенлвајк); 2) Гвоздени демони (Харн Пил); 3) Чарли Чез као освајач жена.

Земуни:
ЦЕНТРАЛ: **Све за љубав** (Магда Шнајдер).
КОРЗО: **Да Хабанера** (Зара Леандер). Додатак: Фокс новости.
ГАТЕР: 3) **Тројка**; 2) **Љубавна напаст.**

Панчево:
ТРУБАЧ: **У седмом небу** (Симона Симон, Дон Амекс).

Дежурне апотеке:
Бројничења поч. Миладија апотека — Босанска 5 — тел 21-132. Дебељковић Драгутина — Краља Милана 18 — тел 20-345. Живковић Милан — Цара Николе и бр 83 тел. 21-027. Јевтић Александар Кр. Александра 37 — тел. 26-380 Каракашевић Милош Краља Душина 27 — тел. 26-417. Говодарн па Радосав — Принципова 20 — тел. 27-630; Николић-Мутавџић Мата — Немањина 30 — тел. 23-715; Протић Бона — Сарајевска 28 — тел. 24-585; Рожина Мирослав — Престолонаследников трг 8 — тел 26-165; Селаковић Константин — Кнез Михајлова 46 — тел 21-325; Стојановић Борђе — Краља Александра 178 — тел 28-912
На Чукарици — Београд
Даварапић Душа — Трговачка 11 — тел. 26-402 — дежурна стаиица.

ПРЕВОЗ БОЛЕСНИКА И ГАЊЕНИКА — у Београду и из унутрашности у Београд и обратно, врши новим санитетским аутомобилима, по одређеној тарифи, ауто-станица Црвеног крста, телефон 26-479.

Важнији телефони:
Пожарна команда 23-121, 22-122; Станица за спасавање 25-456; Железничка станица: Обавештајни биро 26-913, 27-116; „Путник" таксиметарска 23-164, „Аеро-пут", одељење 30-606; **Ауто-такси** Код хотел Балкана (Призренска улица 23-707; код кафане Влад 23-230; код хотела Бристол 30-793; у Гаражанинову улици 23-683; код кафане Дарданија 24-943; код хотела Експелзиора 20-567; код кафане Мајданпек 30-895; у Краљице Наталије улици 28-164; **канцеларија** удружења 30-404; код хотел Македоније 30-878, код хотел Паласа 32-900; код кафе. Руски цар 21-303; код Калемегдан споменика 21-371; код хотел Српског Краља 23-075; код Славије (Светосавска улица) 30-600; код Славије (сквер 23-074; код кафане Код Два 28-120; у Краљ Александрој улици код Занатског дома 30-796; код станице Мостар 28-584. Станица за **спасавање** (Дечји дом) 21-701 (лекарски синдикат) 29-617; Окружни улред дежурни лобиш девар за хитну помоћ 21-731. Телефон бр. 22-213 за предају телеграма.

ЗАБАВЕ

СВЕСЛОВЕНСКА ЗАБАВА КОЛА СРПСКИХ СЕСТАРА

Свесловенска забава Кола српских сестара приредиће у суботу 19 марта у Официрском дому. Ове године Коло се заузима да пружи прилику љубитељима народног фолклора да виде најлепше игре и најразноврсинју народну ношњу. Дошле делегати из целе земље у оригинал народним ношњама. Играће Руси „Бојар ју ми игра"; Пољаци „Полонез малур", Чехословани „малечку полку", која се игра у околини Мелника у Чешној. Из Софије ће дошле група играча и играчица са својом оригиналном музиком под вођством гце Руске Колеве; с њом група солиста-певача и хор српског народног игре. Из Скопске Цроне Горе из села Раштака дошла је чувена група од 15 особа, у којој ће гнати играчи и вођа г. Трајко Поповић. Женске у овој групи биће у народној ношњи Скопске Златије а мушки Скопска Црна Гора. Ова група, која је у прошлости на фестивалу у Хамбургу и добила другу награду. Студенти и студенткиње са Југа одиграће коло са Охридског Језера.

★

ЗАБАВА С. К. „СЛОГЕ"

С. к. „Слога" приређује спорску забаву у суботу 12 о. м. у просторијама Академије наука (горња сала). Поред концертног дела, у коме ће суделовати певачи и комичари, организована је и богата лутрија, на којој ће свака број добити лепе згодиике, но јевтино; цена. Сваки посетилац ће добити један. Почетак у 21 час.

★

ПРВИ БАЛ ... ИСКИХ НАРОДА

Први бал словенских народа који ће приредиће соколска жупа Београд у заједници са свима друштвима и четама своје области 12 о. м. у сокодском дому у Краљу Александра Првог" (Дечанска, 27) прави је израз словенског карактера, јер у њему учествују припадници свих словенских племена, настањених у Београду. Соколство које је опште словенска организација крос коју се већ појединдаље ради на ближењу свих братских словенских племена, крос ову приредбу још једноме ће манифестовати своју љубав братског осећаја према сроју. У пријатном проводу у великој дворани соколског дома „Краља Александра Првог" извешће се чешка, пољска, руска, бугарска игре, заснивајће бугарска кавала, заденуће се песма далеких руских степа, и завичајне се плакоште коло. Цумадије после тужне игре Истрана.

★

ЗАБАВА С. К. АДМИРЕ

С. к. Адмира, приређује своју веселу спортску забаву, у суботу, 12 о. м. у сали Инжењерског дома. У програму су одлични певачи и разна изненађења. Улазница 10 дин. од особе. Одело по нахођењу.

★

БАЛ „ЦВИЈЕТЕ ЗУЗОРИЋ"

Удружење пријатеља уметности „Цвијете Зузорић" приређа веома интересантан бал под маскама у корист свог одређеног тарифа. Биће ту дивно украшен позоришног декора 15 марта у сиима просторијама Уметничког павиљона. Цене улазница је 60 дин. од особе, 50 дин. за чланове, а за студенте 20 дин. Улазнице се продају у павиљону. Костимирани могу добити улазницу само уколе на каси.

★

ЗАБАВА ПРИВАТНИХ НАМЕШТЕНИКА

Савез приватних намештеника и Задруга приватних помоћника приређују у суботу 12 о. м. у концертној сали дома Радничке Коморе (Немањина 28) своју забавичку на мештеничку забаву са одабраним програмом, играном и другим изненађењима. У програму учествује певачки хор и говорница секција „Абрашевић". Почетак у 21 час. Улазнице 10 дин. од особе. Свира привилегија свој оркестар Задруге трговачких помоћника.

ПРЕДАВАЊЕ

ПРЕДАВАЊЕ У ДРУШТВУ ПРИЈАТЕЉА ФРАНЦУСКЕ

У петак, 11 о. м. г. Пол Масе, лектор на Београдском универзитету одржаће предавање о теми: „Најновије спомендаиа — Гаљеријани на универзитету у Нансиу". Предавање биће пропраћено проекцијама и филмом. Почетак у 18.15 часова. Пристуи слободан.

ДАНАШЊЕ ПРЕДАВАЊЕ Г. ДР. МИРКА КОСИЋА „О СОЦИОЛОГИЈИ МАСЕ"

Г. др. Мирко Косић одржаће данас у 10 о. м. предавање на Коларчевом народном универзитету о Социологији рата. Почетак у 18.15 часова.

ПРЕДАВАЊЕ Г. ВЕЉКА НИКАШЕВИЋА У ДРУШТВУ „АГРАРНО МИСАО"

„Аграрна мисао" друштво за подизање села и пољопривреде приређује у петак, 11 о. м., у 18 часова у сали Инжењерског дома (Краља Александра Првог" (Дечанска, 27) прави је израз словенског карактера, јер у њему учествују припадници свих словенских племена, настањених у Београду. Соколство које је опште словенска организација крос коју се већ појединдаље ради на ближењу свих братских словенских племена, крос ову приредбу још једноме ће манифестовати своју љубав братског осећаја према сроју. У пријатном проводу у великој дворани соколског дома „Краља Александра Првог" извешће се чешка, пољска, руска, бугарска игре, заснивајће бугарска кавала, заденуће се песма далеких руских степа, и завичајне се плакоште коло. Цумадије после тужне игре Истрана.

★

БАЛ „ЦВИЈЕТЕ ЗУЗОРИЋ"

Удружење пријатеља уметности „Цвијете Зузорић" припрема веома интересантан бал под маскама у корист свог одређеног тарифа. Биће ту дивно украшен позоришног декора 15 марта у сиима просторијама Уметничког павиљона. Цене улазница је 60 дин. од особе, 50 дин. за чланове, а за студенте 20 дин. Улазнице се продају у павиљону. Костимирани могу добити улазницу само уколе на каси.

Шести концерт
БЕОГРАДСКЕ ФИЛХАРМОНИЈЕ

Са диригентом гостом г. Хербертом Алберто Београдска филхармонија, а с њом и наша публика, доживеће ту једаи од ретких тренутака врелог и узвишеног музицирања. Млади немачки диригент г. Алберт, генерални музички директор гд. Штутгарта, има све основне квалитете једног великог диригентског талента. Пре свега то је диригент огромне експресивне снаге. Са једва једним уласа у његове сарадиике, одакле се преноси на слушаоце. Та елементарна снага г. Алберта не расплиње га и не вала слепо вапе; он је успео да је дисциплинује и уклапи у сталожен и кондензован нефас своје диригентске снаге. Из његових реиродукција увек веје динамична живахност и младеначка свежина. Јер иатурен темиераиент г. Албертов. Са разломом старачком полету, чак и кад из њега покуља ерупција демоније. У мануалној техници г. Алберта ирецизне су иодеље међу иоједиим групе музичког тканија с тежиштем у оиима, које су у његовом диригентском иоимању најсугестивиије могућности које један оркестар може дати. Одличан познавалац оркестарске технике, он у репродукцији музичке форме извлачи инструменталне боје до пуне мере и даје звучиие и динамичке нијансе ирилагођене свакој струкцији. Његова поузданна меморија омогућује му дириговање иајтежим иартитурама, или бољи израз, без нотиог материјала. Друга Брамсова Симфонија у Де-дуру распрелата се иод руком г. Алберта у пуном сјају својих карактеристичних боја и иазоралних звучова. И у Бетоиовој увертири за оиеру „Чаробни стрелац" г. Алберт је спонтано и иотиуно изразио велики романтичарски „брио".

Нао би необично занимало да чује и г. Алберт њихов и које симиатије међу савремеиим немачким композиторима, као например Хиндемита, Јарнача, Тока, Кшенеа ка, Фортнера, Вилхелма Фурт. Тренутно би радовало жељу и овог дела наше музичке публике која се живо интересује за савремена иостања европске музике.

Гца Горјана Милојевић као сиистиика овог концерта имала је иријатан задатак, да интерпретира Концерт А-дур од Моцарта, који је њеном темиераменту блиски. Пијанистичка солидна школа и лепе музичке културе, гца. Милојевић, иа је и овом иригодном техиичком, затим са осебиим динамиком и фразирањем свирала Моцарта, који је у дубоком разумевању ироиорцеи оркестра и диригента. Моцарта одломке и иерлесте пасаже Моцартовог концерта изграђивала је гца Милојевић са сигурношћу и ведрим полетом. Г. Алберт је са оркестром дао гди Милојевић динамички минуциозно обрађену иратњу.

МИЛЕНКО ЖИВКОВИЋ

Нови саветник Одељења за радње при Управи града у Београду

У Одељењу за радње при Управи града Београда постављен је за саветника 4 групе 2 степена г. Садик Сулејмановић, секретар истог одељења.

Забележнице

КОД СМЕТЊЕ У ПРОВАШИ, код надутости, подригивања, дизања, преузроковане тешком стодином неиспходно је узети увече чашу Фрапц-Јозефове горке воде и уџуру ваше сиа жету количину. Права Franz-Josef-ова вода показује се поиуиио поуздалном код свих иоремећаја иишевог цркиа. Рег. С. бр. 15.475/35.

МУЗИЧКА СЕКЦИЈА ЗАДРАНСКЕ СТРАЖЕ отиочела је рад са својим хором. Хорове иробе одржавају се у уторинком и четвртком од 19 часова у основној школи „Краља Александар Трећи" у Дечанска, улица 8 доња улаз. Улис нових чланова, у ор вреи се уторинком и четвртком од 18 до 19 ч., закључно до 31 о. м.

КОНЦЕРТИ

ВИОЛИНСКИ КОНЦЕРТ ЈАКОВА ХЕРЦОГА

г. Јаков Херцог

Јаков Херцог — (виолина) један одличних виртуоза, дође у четвртак, 10 о. м. у сали Коларчеве универзитета свој једини и солистички концерт са врло интересантним програмом на коме су дела од Моцарта (Соната Б-дур), Баха (Соло-соната h-мол), Франка (Соната А-дур), Мендојзолиа и Заренциког. Почетак у 20.30 часова. Цене места од 10 дао 40 дииара. Улазнице се продају код „Хармоније". Телефон 12, телефон 25-794 и на биетеранди Коларченог универзитета, телефон 29-137.

ВЕЧЕ КОМПОЗИЦИЈА ЗА ДВА КЛАВИРА

Коларчев народни универзитет приређује у овоме своје седмог музичког часа вече композиција за два клавира. У програму учествују гца Љуба Бачева, најбоља бугарска пијанисткиња и гца Марта Нерва-Вукотић пијанисткиња и ком позитор, интерпретираће Брамсова варијације на Хајдиову тему, Шумаиново „Андаите конертаидово" и Андалузијске игре од Малуела Инфанта. Увоину конференцију одржаће г. Предраг Милојевић. Овај музички час одржаће се у петак 11 о. м. у 18.15 час. Цене места б. 4. 3 и 2 дииара.

ЛИЧНЕ ВЕСТИ

Веридбе

— Гца Милица-Сека кли г. Милана Максимовића, трговца из Смедеревске Паланке и г. Светислав, трговац, сии Љубомира Зојића трговца из иаша времена.

Читуља

— Драга Павловић-Бојанић супруга поч. Воже Павловића-Војадина, индустријалца, преминула је после дужег боловања и 5 о. м. сахрањена на крагујевачком гробљу. Ожалошћена породица.

— Јуче је преминуо Борис Горанеш, студент медицине. Сахрана 12 о. м. у 16 часова у Руже, код Марибора.

— Олга Јанићијевић, дииломираи машинског инжењер, преминула је 9 о. м. Сахрана данас у 10 часова из капеле на Новом гробљу. Ожалошћена породица.

— Јулка Ђ. Рајковић, преминула је 9 о. м. Сахрана у 14 часова из капеле на Новом гробљу.

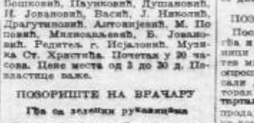
Помени

— **Фонд сирочадних ученика основних школа.** Фалиен Вашић" на Смедеревском Вариу одржаће у суботу 12 о. м. у 11.30 часова иоиодне у цркви Покрова Св. Богородице. Ирилози ће ићи у корист чланова, добротворима и осталим иомеиима фонда.

— Данас, у 11 часова на Новом гробљу (иарцела 3) ожалошћена породица даиаље **Јованка Јеленић,** годишњи помен.

Пословне вести

— **Приватни Амбулаторијум** за преглед — лечење венеричних болести — сифилис (Краља Милана 22).

КОД КН. СПОМЕНИКА
Хамлет

Вечерас даје се Шекспиров „Хамлет", с г. Плаовићем у насловној улози. Краља Клаудија игра г. Краљ, краљ Марковал, Офелија гца Јелка Бујић (као гошћа), Полоније г. В. Николић, Лаерт г. Милојевић, у осталим улогама гђе Душанковић и г.г. В. Јовановић, Златковић, Н. Поповић, Петровић, Д. Радеиковић, Бошковић, Пауновић, Душановић, И. Јовановић, Вашић, Ђорђевић, Драгутиновић, Антоиијевић, М. Поповић, Миленковић, Б. Јовановић, Радеиковић, Јуришић и Ст. Христића. Почетак у 20 часова. Цене места од 2 до 30 д. Поластиие важе.

ПОЗОРИШТЕ НА ВРАЧАРУ
Гђа са зеленим рукавицама

Вечерас даје се „Госиођа са зеленим рукавицама" од Р. Фоксов. Играју гђе Ранаић, Каталинић, Матић, Г. Јовановић и г. Жежељевић, М. Марковић, Стојчић, Сиеичић, Баков, В. Јовановић. Сценографија Вешенић. Почетак у 20 часова. Цене места од 3 до 20 д.

МАТИНЕ ХУМОРИСТИЧНО ВЕЧЕ

Повољиибо позориште Удружења глумаца приређује своју иуу матиие у суботу 12 о. м. у 17 часова у Народном позоришту на Врачару хумористично вече. Иротрел дистанлан од новог раиорта. „Поља у фрачу" ироиевају у оиери" и иајбољих радио иијеса. „Трачак на аутомобилској изложби" свет у 1 чину, „Шиљак на шиљак" ироиевају иијеса у 1 чину и „Словеиска браћа" оиарежена слика у 1 чину. Поред тога биће још друге песме стариог времена у којима ће учествовати и иајбољи чланови од 20 до 3 дииарта. Поче так у 17 час.

МАТИНЕА

МАТИНЕ У ФРАНЦУСКОМ КЛУБУ

У дворани Француског клуба одржаће се у иедељу у 12 часова матинеа костимираии дечји бал. Пристуи свима дозволен. После разноврсног програма забава са маскама (Костимираио) доби бесплатан улаз.

МАТИНЕ-СОАРЕ У АУТО-КЛУБУ

Под Високом Заштитом Њихог Величанстава Краља и Марије одбор госиођице Београдског женског друштва приређује матинеско-соаре у недељу, 13 марта у просторијама Ауто-клуба од 17—24 часа са врло иеобичиом и интересантном лутријом. Између осталога биће и пагрљак од 7 метара". Улазнице за 12 дин., чист приход у корист Вељке трпезе Београдског женског друштва.

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

■ **Скупштина удружења Тимочана и Крајишана**

Удружење Тимочана и Крајишана одржаће редовну годишњу скупштину у недељу 27 о. м., у 10 часова у малој сали хотела „Српски краљ" (Узун Миркова 11).

■ **Годишња скупштина Фонда сиромашних ђака основне школе „Филип Вишњић"**

Годишња скупштина Фонда сиромашних ђака основне школе „Филип Вишњић" одржава се у недељу, 13 о. м. у 15.30 часова у школској згради.

■ **Седница историског друштва**

Историско друштво на Универзитету одржаће своју редовиу седницу у петак, 11 о. м. у 18 часова на коме ће говорити г. др Фердо Шишић, који ће иредавати: „Порекло Љубљанити Гаја".

■ **Збор Задруге чланова трговачке омладине за штедњу и кредит**

Збор Задруге чланова трговачке омладине за штедњу и кредит одржаће се у недељу 27 о. м. у 10 часова у сали Београдске трговачке омладине (Кнез Михаилова 14). дишњу скупштину 13 о. м. у 9.30 час. у сали катастарског отсека Техничке дирекције Општине града Београда (Симина 6 улаз из дворишта).

■ **Нов доктор права на Београдском универзитету**

На Београдском правном факултету, у сали библиотеке, пред испитном комисијом коју су састављали професори: г. г. др. Михаило Илић и доцент др. Војислав Ђорђевић, одбрано је са одличним успехом, 5 о. м. своју докторску дисертацију: Општа теорија о појму јавног службеника са нарочитим обзиром на Југословенско службеничко законодавство и кратичани залог" и промовисан је доктора права г. Александар М. Бељић. Пристава дирекције железница у Београду.

■ **Седница Друштва за изучавање рада**

Стручна седница Друштва за изучавање рада одржаће се у суботу, 12 о. м. у 18 часова у слушаоници Хигијене ветеринарског факултета (Булевар краља Александра 73) са следећим дневним редом: 1) Предавање г. Ђ. Лесника и преиарата: а) др. П. Путалин: „Један случај малигиог тумора иредњег медијастинума", б) др. Ђ. Лесник: „Један случај малигиог тумора главе"; в) др. С. Весојевић и др. Ж. Игњатовић: „Један случај карцинома панкреаса". Предавање: проф. К. Шалавић и М. Вишњићева: „О дејству и значају витамина у појави и раширењу експерименталних тумора".

■ **Чланска састанак брицких и алмсањарских помоћника**

Данас, 10 о. м. београдска секција а/Свеза брицких и алмсањарских помоћника одржаће чланск састанак у сали Радничке коморе (Немањина 28) у 20 часова а на коме ће говорити г. Милорад Белић о второј организацији.

Купујем
СТАРО ЗЛАТО, БРИЉАНТЕ И ЗАЛОЖНИЦЕ ОД НАКИТА.
Плаћам највећу дневну цену.
Bijou de Paris
Централа у Југославији: БЕОГРАД, Теразије 28
(Палата Шумадија, поред „Атине")

ДАРИНА-САПУНИ Одлиган квалитет популарне цене!

ДРЖАВНА КЛАСНА ЛУТРИЈА
Целокупан извештај о извученим срећкама 35 кола V класе
9 марта 1938
из главне овлашћене колекторе
АЛЕКСАНДРА Р. ПАВЛОВИЋА
Централа: Кр. Алберта бр 1, тел. 21451;
Филијале: Цара Николе бр. 69, тел. 21717.
Кр. Петра 11 у Земуну, тел. 43-52

Вучење у Љубљани

0940 372 209 (5000) 413 655 477
1240 237 609 (5000) 602 040 062
628 305 871 964 546 791
2200 759 894 408 184 316 (8000)
025 600 784 170 754 122 555 (6000)
531 139 201 436 462
3317 148 (5000) 825 055 044 675
508 349 003 001 (3000) 758 614 529
858 (3000) 360
4396 306 511 749 (10.000) 636 059
451 525 165 (3000) 547 553 321 079
5220 160 186 (5000) 807 392 (6000)
684 995 073 581
6563 748 591 306 251 444 798 098
874 674 450 377
7879 418 377 363 765 484 855 655
507 117 110 692 118 303 918 164 146
773 226 (5000) 359 947
8330 812 373 741 604 320 076 011
068 882 688 047 630 (10.000) 803 493
644 381
9822 292 903 447 666 409 928 451
879 670 430 083 930 540 169 821 149
135 446 963
10045 231 727 338 259 786 002 704
803 120 502 871 907 (8000) 190
11536 008 364 684 887 517 183 868
295 750
12959 719 461 890 707 556 842 762
769 734 008 253 418
13040 781 591 411 417 312 675 668
314 (15.000) 527 521 911 017 585
14968 580 035 065 169 630 566 250
(6000) 680 992 046 078 860 (12.000)
661 102 586 156 (6000)
15559 077 152 553 949 508 856 906
633 904
32678 694 184 787 228 792
33344 910 475 212 700 359 919 496
608 215 621 502 852 291 790 759 681
565 444 366 253 520 393
34063 884 701 932 922 691 428 218
292 468 025 940 282
38290 430 863 008 098 076 274 395
(3000)
36877 506 541 249 394 072 103 545
356 412
37725 785 582 812 848 668 701 964
894 819 123 861 217
38944 (5000) 533 887 600 438 942
804 202 230 513 877 270 219 087 368
667
39821 023 063 692 362 (8000) 241
106 153 372 208 539 176 577 010 780
310
40077 375 507 534 553 232 014
(6000) 030 732 862 045 326 503 859
407 (10.000) 283 953
41123 643 666 151 343 993 688 014
747 367 (12.000) 847 036 928 042
42040 173 536 847 907 563 087 903
900
43226 283 013 247 585 355 494 634
522 097 458 854 117 991 394 228 212
448 046
44806 414 298 818 918 015
45808 221 624 050 966 627 173 145
790 384 088 939 626 577 507 924
46114 065 784 531 221 843 967 135
265 788 768
47069 396 953 422 425 201 869 637
698 028 417 034 213 899 814 (5000)
027 255 391 406 (3000)
48148 396 844 996 (3000) 517 176
602 201 978 940 074 973 463 211 639
558 428 250 770
49573 771 500 154 260 992 411 528
697 905 706 271 253 435
50889 888 433 029 981 028 064 082
074 (5000) 290 824 583 018 519
51115 025 476 352 078 759 091 335
(12.000) 621 593 499 420 467 422 252
039 184
52553 160 162 963 639 528 280 094
924 135 996 211 702 235 573 113 040
944
53026 291 580 796 082 621 935 303
419 542 433 055 660 256 074 127 566
(8000) 171
54356 677 508 465 938 285 705 300
798 585 382 643 916 228 735 309 390
727 612 627 664 504 849 787
55686 584 344 039 636 575 206 438
218 434 382 201 316 224 620
56870 241 110 168 555 622 248 113
774 709
57117 755 330 026 941 347 450 611
721 367 381 781
58594 551 (12.000) 593 217 463 730
139 793 063 776 533
59947 378 840 934 313 632 992 038
070 771 832
60328 762 299 (8000) 044 989 240
(6000) 378 866 774 570 070 625 185
141 367 215 446 944 (10.000) 903 580
277
61224 346 (8000) 533 252 879 204
414 186 905 592 143 892 766 670 859
183 736 844
62970 (100.000) 183 341 494 298
131 246 468 380 234 972 850
63923 739 096 288 622 695 119
279 728 375 631 453 527 776 864 985
478
64951 298 783 (3000) 747 785 138
414 351 964
65235 (35.000) 598 (3000) 797 558
192 048 145 509 758 467 978 759 956
571 582 874 843
66415 588 265 589 384 092 397
184 373 079 121 268 253 759 768 564
346 045 687 923 (50.000) 679 853 636
67625 190 736 072 467 427 694 737
733 433 166 253 421 104 384 670 431
195 419
68487 310 111 085 719 863 903 515
602 447 033 107
69453 018 778 578 802 785 354 893
381 942 671 520 979 308 906 102 145
70027 044 907 (6000) 121 200 523
493 854 033 814 (8000) 360 256 452
71857 994 772 843 392 634 421 774
087 944 922 234 077
72421 647 610 901 645 335 119 111
740 283 441 939 776 075 024 913 722
736
73696 123 (8000) 916 759 697 392
456 419 032
74369 893 399 474 216 787 597 807
852 981 320 (6000) 021 084
75505 468 979 380 261 131 334 670
391 937 645 189 117 629 (8000) 172
518
76541 376 492 998 657 756 018 151
(5000) 256 046 494 090 429 227 268
(8000) 689 333 913 838 956 391
77493 948 831 846 896 888 288 619
658 728 736 306 264 849 284 516 738
381
78791 049 373 281 256 844 726 606
208 335 803 195 002
79263 052 (3000) 657 765 030 055
906 157 546 842
80474 711 177 793 534 (5000) 082
897 846 302 002 677 482 627 222
81861 913 630 982 322 762 619 243
263 932 298
82644 216 414 878 419 865 466 781
194 684
83481 248 169 (3000) 272 103 502
506 291 279 964 963 144 432 427 850
891 584 512 336 121 713
84547 261 550 493 367 874 494 716
85496 586 364 796 893 171 456 207
497 973 594 449 048 558
86170 433 350 (25.000) 588 322
123 752 178 106 884 723 774
87432 580 173 478 341 333 (5000)
331 544 555 626 855 003 225 428 536
706 607 500 128 543 788 275
88642 663 821 881 173 351 134 861
494 594 507 772 101
89605 345 981 785 770 924 294
877 270 183 427 699 237 948 084 907
975 967
90600 027 807 946 446 642 476 728
131 551 734 237 924 698 848 709 699
91776 651 621 784 472 896 146 530
251 435 628 699 204 049
92309 944 950 158 645 173 175 412
048 773 324 558
93483 530 892 425 290 655 049 320
474 814 (15.000) 913 525 577 686 615
690 (6000)
94490 256 070 463 523 196 767 615
251 276 193 146 637 548 131 397 308
287 291 338 102
95619 742 353 966 284 101 211 035
752 327 394 (3000) 877 704 285 289
405
96798 400 748 945 (8000) 452 705
804 219 721 921 904 583 386 (25.000)
089 213
97503 305 376 019 631 726 623 994
98377 936 (6000) 292 564 493 446
686 271 204 353 541 094 602 489 283
688 601 990 405
99902 088 301 992 508 116 146 869
226 733 512 686 910 950 694

Добитак од динара 100.000.- пао је на срећку бр. 62070
ПРОДАТУ ИЗ ГЛАВНЕ ОВЛАШЋЕНЕ КОЛЕКТУРЕ
АЛЕКСАНДРА Р. ПАВЛОВИЋА, Београд - Земун

Воз „Ласта 3“
прегазио је јуче код Топчидера
жену једног џокеја

Леш несрећне Загорке Коканновић на пруги

На језив начин изгубила је јуче поподне свој живот Загорка, супруга џокеја Гавре Коканновића, са станом у Нудиловој улици број 3, на Чукарици.

Несрећна жена је жртва своје непажње. Прегазио је брзоретни воз „Ласта 3“, код Цареве ћуприје, који је долазио из Ресника.

Крај грозно измрцвареног тела саслушавани су очевици да би се утврдило како је дошло до погибије. Према тврђењу многих, погинула жена, иначе врло сиромашна, скупљала је отпадке од дрва крај железничке пруге и трпала у зембиљ. Затим је закорачила преко пута на другу страну. Одједном, иза нагле окуке, на кратком растојању појавио се убрзано-теретни воз „Ласта 3“ из Топчидера. Како је у истом часу наишао и путнички воз из Београда, жена је запала између два широка колосека, збуњена. Пре него што су очевици могли да се снађу, убрзано-теретни воз прегазио је сироту жену. Само се чуо шкрипање кочница и неколико метара даље — воз је стао. Унакажено тело остало је позади воза. Чувар пруге потрчао је, али све је било доцкан.

Измрцвареno тело склоњено је у један јарак крај пруге. Свет је са језом гледао у њега. Путници из возова такође су били ужаснути овом сликом.

Испочетка се знало само толико да се погинула млада жена зове Загорка. Дуго се чекало на долазак њеног мужа. Међутим, он се није могао нигде пронаћи.

Тек доцније, после више од једног сата, сазнало се да је жртва Загорка, супруга џокеја Гавре Коканновића, са станом у Нудиловој улици број 3, на Чукарици. Они су се венчали тек пре месец дана. Пре тога живели су невенчано. Деце нису имали.

Нова управа
секције
удружених музичара, музиканата и певача

У кафани „Британски краљ“ одржала је јуче пре подне у 10 часова секција удружених музичара и певача југословенских и националних радничких синдиката своју годишњу скупштину.

Скупштину је отворио председник Централног извршног одбора из Загреба г. Стеван Вучковић говорио. Он је изнео рад овога удружења, које окупља око себе све на родне музичаре и стара се о њихо вом свакодневном опстанку.

После говора г. Вучковића изабран је за претседника скупштине г. Мариника Сапић. Затим се прешло на дневни ред и на читање извештаја управног и надзорног одбора.

Извештај управе је нагласио активан рад Удружења, које данас броји око 35.000 чланова и има 50.000 динара готовине.

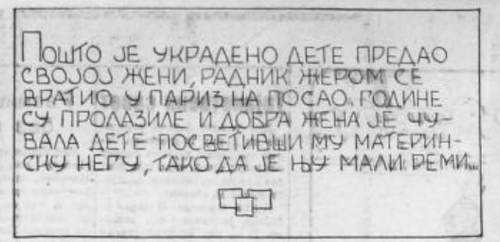
Како непрестано долази до несугласица између Секције удружених музиканата и Савеза народних професионалних музиканата, годишњи извештај се нарочито осврао на ово питање.

— Приликом оснивања, каже се у извештају, у духу својих правила синдикати су и нашој организацији дали исто име. Међутим, управа власти стале су на стано виште да у већ постојећим синдикатима треба да носимо назив „Сек ција“, па су нас упутили да у то ме смислу именимо назив наше организације на печатима и чланским легитимацијама. Поступајући по упутствима Управе града, ми смо именили назив „Синдикат“ у назив „Секција“ и известили чланство да вршимо потпуно бесплатно замену ранијих легитимација са новим. Савез народних професионалних музиканата, међутим, ово исковршивање и претставља нас као фалсификаторе легитимација. После дуге дискусије, у којој је 300 присутних чланова расправљало међу собом, а појединци говорили по 5 пута, Савеза народних професионалних музиканата, дата је ре зигнација на печатима и члан ским легитимацијама. Поступајући по упутствима Управе града, ми смо именили назив „Синдикат“ у назив „Секција“ и известили чланство да вршимо потпуно бесплатно замену ранијих легитимација са новим. Савез народних професионалних музиканата, датум

Без породице

Роман једног дечка од Хектора Малоа

По преводу у издању Француско-српске књижаре А. М. Поповића

(Наставиће се)

Дечја ВРЕМЕ

БЕОГРАД
10-III
1938
Бр. 10

ЈОВИЦА У „РОДИНОМ“ ПОЗОРИШТУ

Ове недеље сам, деца, гледао „Родино позориште“. Увек сам досад ишао на „Дечје усмене новине“, где ми се програм одиста врло допада, па сам овог пута хтео да видим како изгледа и ово друго дечје позориште које толико хвале на све стране. Па да видите, нисам се разочарао. Напротив. Пријатно сам се изненадио кад сам видео како је тамо програм добар, чак и више него добар, изванредан.

Прва тачка „Родиног позоришта“ била је „Чудесна свирала“, која ми се много свидела. Ја, ја нисам не волим бајке. Истина више и причу и комаде из живота. Оне које говоре истину. Али је ово баш било лепо. Пре свега зато што је дечор био изванредан, лепши него у правом позоришту, а онда што је и игра мањих и већих глумаца била сјајна! У тој комедији реч је о неком чаробној свирали која има ту моћ да онда кад се у њу засвира заиграју сви: човек, дрво, камен, животиње, па те то дабоме забавља и весели, и врло прло добро знаш да то знизада не би могло уистини тако да буде.

После је програм ишао редом. Друга тачка „Јабуке“, по песмици чика-Јовиној није баш много успела. То су играле најмлађе чланице „Родиног позоришта“ врло лепо и мило, мора се признати, али и доста нешто. Оно што је ту било лепо и вредно да се чује и види — беше је она лепа млада сељанка што је тако лепо певала. Штета што она није певали дуже.

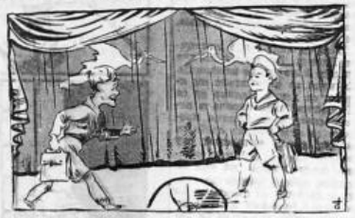
Тачка „Клипа и Шврћа“, е то је нешто за децу! То се допало деци и великој и малој. Што је ту било одушевљења! Шта свирали, то просто не умем ни да вам кажем. Нарочито је говорну кувариицу, ону што пева, играла је једна слатка пуначка девојчица с плавим увојцима. Лепо је играла, али није бољака како певала. Чини ми се да она нема доста слуха за песму. Док је она[ј] дечак, кувар сјајно и играо и певао! За њега је мој тата ово рекао:

— Ако је овај мали и тако добар ђак, као добро игра и пева, е, онда, ваљл му вера! „Нашу децу“ од Вранислава Нушића гледао сам више пута. И увек ми се свиђа. Забавно је гледати шта раде „мама“ и „тата“ кад прави мама и тата нису код куће. Ту увек има лома и пуцања. Такве врсте забаве свако дете познаје и воли. Само то не воле наши родитељи који нам у тим позоришима обично исправе сукње и панталоне...

Од свега што сам у недељу видео у „Родином позоришту“ најлепши и најуспелији био је „Циркус“. Фино је то све било удешено. Ја сам просто уживао гледајући све оне вежбице, повезане с једном поучном причом о дечаку који није волео да учи школу па је хтео да постане „циркузанер“, јер је веровао да је то лакше. После се разочарао кад је видео како се у том истом циркусу једна дечица њихових година мучи, гладује и добија батине од свога газде циркузције. И покајао се. Опет је заволео школу, и постао је добар ђак. То је дабоме као вам каже прича, а оно главно у тој комедији биле су жонглерске вештине, најуспелије које сам досад видео. Артисти су приказивали сјајну игру савештеним буздованима и обручима тако изванредно, да ми се чинило да нисмо од гледалишта ни дигли од седишта, што нисам видео.

Кад је претстава била готова, и кад смо тата и ја изишли на сунце нешто ми је пало на памет. Зар то не би било и лепо и корисно лети, кад је топло и кад не буде више позоришта, давати такве претставе за децу у неком парку, на чистом ваздуху и сунцу, на пример у Топчидеру испод оног великог платана, па да то буде истинско уживање за свако дете?

ЈОВИЦА

Школско звонце

Кад звоном школско звоне
Зимзи ми срце мајде:
Од радости ми весело;
Тад болетим и нежу радо,
Јер знам: његов мио сламе
На учење зове нас.

Кад звоном школско звоне,
И другови моји мали
У трен ока већ сви су се
Ко војници постројили,
Сви бред школска стола
врата:
Друг уз друга ко уз брата!

Отворе се школска врата,
Сви у школу улазимо,
Весели смо, бројесели:
Сад ће бити што желимо,
Сад ћемо се учит' мали
Да би живу осмог дана!

ВУЈАДИН М. СОФРЕНОВИЋ

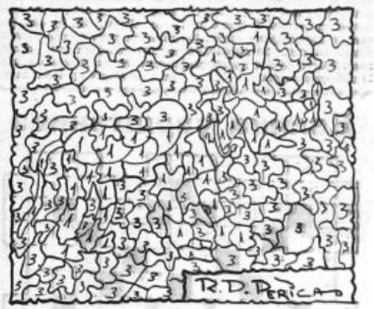
ПРОЛЕЋНИ ДАНИ, ДОНОСИОЦИ ГРИПЕ И НАЗЕБА

У ове променљиве пролећне дане, деца, чувајте се грипа и бодести назеба. Не претеривајте се! Не обликујте она и сте одела, шапуте, и обућу које сте облачили у хладне зимске дане кад је падао снег, и кад је разлика у температури била бар за 20 степена. Обуците се лакше. У противном разболећете се. Прехлађивање, које наступа услед тешких одела које на себи носите најобичнији је непријатељ вашег здравља у пролеће!

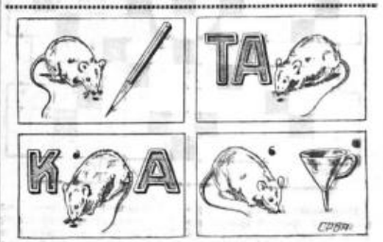
ЧИКА ДОКТОР

МАЛИ МАЦИК

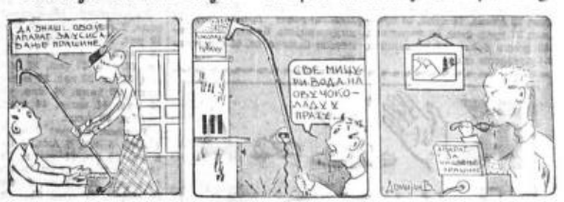
ОБОЈИТЕ: 1 црно, 2 црвено, 3. бело.

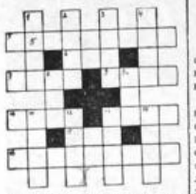
Нестрпљивац сам је кривац

Чоколада слатко пада – и кроз машину за прашину

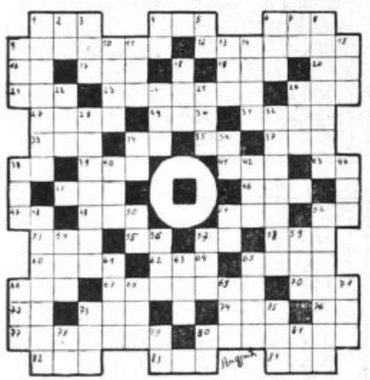
Укрштеница

Положено: 5 област афричи, 6 узвик, 7 пут, 9 надимак популарног фудбалера београдског, 10 велики (нем.), 13 предмет трговине, 15 свеза, 16 главни град у области афричкој (5).

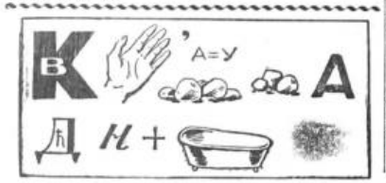
Усправно: 1 затворен простор за стоку, 2 број, 3 област у источној Азији, 4 (обрн.) састављa концем, 8 чулни орган, 9а други чулни орган, 11 птица селица, 12 пролетњи цвет, 13исто што и положено, 14 материна мајка.

Велика укрштеница

Положено: 1 град наш приморски, 4 свеза, 6 облик глагола брати, 9 правилно уђешен снимак, 12 острво азијско, 16 име слову латиничком, 17 бездводан, 19 спрат, 20 пакао, 21 статуа, 23 сигуран, 26 и јадан и други, 27 климата, 29 превремен, 31 планине америчке, 33 женско име (4 пад), 34 име ноти, 35 два иста самогласа, 37 (обрнуто и без поновљеног сугласника) кокошкин плод, 38 два иста сугласника, 39 облик помоћног глагола, 41 одлична преживара, 43 узвик, 45 уречено време, 46 певачица шумска, 47 скраћење једне титуле, 48 месец, 51 мачка (покрај.) 52 предлог, 53 свеза, 55 ион, 57 име грчком слову, 58 друга, 60 оцена, 62 обрађује земљу, 65 част (франц.), 66 део течности, 67 нарећење, 70 индустријска биљка, 72 предлог, 73 слика, 74 куће, 76 предлог, 77 град наш, 80 насилник, 82 дужно воће, 83 земљиште, 84 океански сисар.

Усправно: 1 мирисна биљка, 2 име прво слову у азбуци, 3 звер, 4 глас псећи, 5 исећак, 6 одјек хода, 7 гребен, 8 земља у Азији, 9 река наша, 10 без оштрине, 11 име мушко, 13 ларма, 14 недостатак, 15 остро, 18 предлог, 22 испуљене запремине, 24 сат (покрај.) 25 доња основа судa, 26 врста песме, 28 име мушко, 42 град наш, 34 вода (франц.), 36 злато (франц.), 38 прилог, 40 име мушко, 42 предлог, 44 узвик, 48 муслимански празник, 50 моја заменица, 51 заменица непознатога, 52 готовља, 54 красан, 56 ограда за стоку, 57 „душа ствари", 59 мутан, 61 (обрн.) позорница, 65 (испреметано) цар птичји, 66 „духовни отац", 68 свеза, 69 не спава, 71 назив татарског владара, 73 име легендарног краља (у Шекспировој трагедији), 75 индустријска биљка, 78 египатско божанство, 81 одречница.

Радост планинске деце

Планина Жљеб, која се високо уздиже изнад извора реке Ибра, спада у наше најлепше планине.

Међу сточарима који живе на Жљебу најпознатији је осамдесетогодишњи чича Марко Остојић. Познати весељак овога краја. Он је висока раста, коштуњава лица са белом брадом и руменим образима. Деца га највише воле, јер им је познат по причама, које он прича деци, а које су увек истините и нису измишљене.

Једног дана, маја месеца прошле године, чича Марко је са својом унуком Цмиљаном, доживео редак догађај. Тога дана је Цмиљана ишла пред овцама, а за стадом је ишао чика Марко, док су ова стада непрестано трчала четири велика овчарска пса, исписаних дугих језика од врућине, и будно пребацивала да им који крволочни вук не однесе овцу или јагњиће. Стадо је пролазило поред извора реке Ибра. Сунце се било високо уздигло. Мирисела је владала читавим крајем. Једино је један велики планински орао кружио изнад планине и с времена на време пуштао

крике. Жега је била јака. Цмиљана је пеушила а њена песмица се сједињавала са жуборењем Ибра и зујањем пчела. У близини извора стадо је застало у плаидиште. Овце су, у дебелом хладу, још бректалe од врућине када је чика Марко узео Цмиљану на крило и почео јој причати причу о неком несташном зецу коме је чак и препелица подвалила.

Одједанпут, изненада, пси залајаше и појурише. Испод стада промаче срна, за њом два неваљала вука. Чича Марко се мирно диже. То њега није изненадило.

Када умуче одјек лавежа кроз четинаре, чика Марко по че нешто да ослушкује. У густом шипражју ,одакле је срна побегла, чуо се неки шум, неко тихо и мукло мечање. Старац прође густом шипражју и би изненађен. Две мале срнице црвенасте боје са беличастим пегицама по телу, тражиле су својим немуштим језиком мајку. Када им прође чика Марко, оне се уплашише. Није ни чудо, нису никада виделе човека! Тек што су се биле родиле. У то дотрча Цмиљана и весело узвикну:

— Јој ,дедиџе, што су лепе! Дај ми их!

Срнице су весело расле у стаду чика Марка Остојића. Он их је подајао под овце, неговао и чувао. Срнице су брзо расле, весело скакутале уз стадо и играле се са Цмиљаном. И овчарски пси су се са њима спријатељили и чували их од ненаситих вукова и од овина предводника, који није трпео срнице због њиховог несташлука.

Дани су пролазили, па и недеље и месеци. Срнице су порасле. Чика Марко им је наденуо и имена. Једној: Весела Нахотка, а другој: Мајска Радост, јер су њене у мају и донеле деци велику радост. А деца из свих планинских села чим су дознала шта је чика Марко нашао, долазила су у великом броју свакодневно, а нарочито недељом када су слободна. па су се до миле воље играла са Веселом Нахотком и Мајском Радошћу. То је била права и велика радост планинске деце ,која за друге радости ,као деца по градовима, не знају.

Што су дани више одмицали Весела Нахотка и Мајска Радост биле су све измиренije. Каткада се нису хтеле ни играти са децом. Једино су са Цмиљаном увек играле и весело скакутале. Оваква промена се није никоме свиђала, па ни старом овчарском псу Зељову који је обично скакао своју ,,дужу" , па кад би срнице почеле високо да скачу и да беже од стада, он би се нидао за њима и терао би их све дотле, док се не би добро уморио.

Негде пред крај лета Весела Нахотка и Мајска Радост су почеле ноћу да излазе из гора и да пасу траву, а дању да спавају. А тако све срне раде. Оне дању спавају и крују се у густим сенарима, а ноћу излазе и пасу траву. Тако се све више до пред зиму када су обе срне некако неприметно нестале. Чика Марко је знао да ће једног дана срне то учинити и да ће отићи у планину да пронађу своје рођаке и да ће радости планинској деци нестати. И ,вољела сви су биле тужни: и чика Марко ,и сва планинска деца са Цмиљаном, па и Зељову је било жао. Деца су мислила да су срне негде настрадале или да су негде залутале, па не знају да се враћа. па су их свуда тражили ,али срна нигде није било .

Пре неки дан се десило чудо! Мајска Радост и Весела Нахотка по великом снегу и мећави дошле су на торине чика Марка код оваца и одмах пришле чичи. Умиљавале су се око њега и играле, као да су хтеле рећи:

— Опрости, чика Марко, на зла безумницама! Ми смо се вратиле. Кајемо се што смо без питања отишле.

Чика Марко је срне лепо примио и опростио им је. Помиловао их је, па је одмах позвао Цмиљану, остале унуке и унучиће и сву планинску децу. Сви су били радосни. Радости није било краја. Радосне су биле и Весела Нахотка и Мајска Радост, јер су од деце добиле на поклон шећера и соли. Срне су се биле помириле и са Зељовом, који их није могао познати, јер су биле промениле одело. Сада оне нису имале црвенасту боју са белим пегицама по телу. Оне су имале дужу сиву длаку, као и све срне зими што имају.

А знате, децо, шта је мени чика Марко у поверењу казао? Ја ћу вам то рећи:

— На пролеће Весела Нахотка и Мајска Радост ће постати мајке и родиће по једно или двоје младунчади. А тада: радости планинске деце неће бити краја. Са децом ће се радовати, наравно, и сам чика Марко, јер он децу много воли.

БРАТО ЉУБО

Решења

Ребуси: купус рибалац; подврак (три пута).

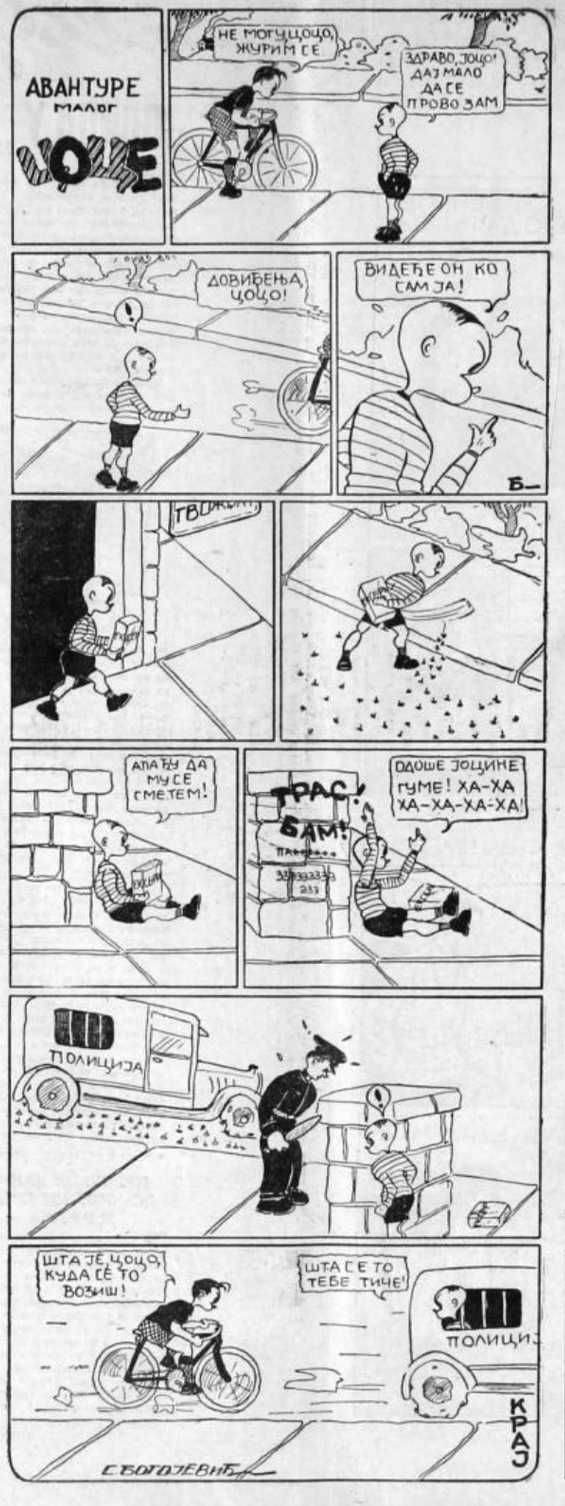
Загонетка: качак, Чачак, мачак, грачак.

Укрштеница. Положено: 1 бегунци, 7 перо, 8 икра, 10 ор, 11 сок, 12 ан, 13 унет, 15 алка, 17 да ли, 20 оспе, 22 ар, 23 сит, 24 ам, 25 Нант, 27 еура, 29 правник.

Усправно: 1 Бери, 2 ер, 3 гост, 4 Нина, 5 ц(и)к, 6 Ирак, 7 поуздан, 9 анатема, 14 Бол, 16 лес, 18 Арал, 19 ита, 20 Отон, 21 парк, 26 и(а)р, 28 пи.

Укрштеница. Положено: 1 рана, 5 сирена, 7 брат, 9 инат, 12 рит, 13 са, 15 ера, 16 сове, 18 вала, 21 Атина, 24 ара, 25 ин, 26 ров, 27 она, 29 сав, 30 оно, 31 ко, 32 нис, 33 месар, 35 муца, 36 воли, 38 мир, 41 во, 42 мре, 44 ашов, 46 врат, 47 глупак. 50 Арон.

Усправно: 1 рит 2 ар, 3 не 4 Ани, 5 сат, 6 Ана, 7 брањ, 8 Ра, 10 ар, 11 тиња, 13 со, 14 каиш, 16 са. 17 ат, 19 Ароне! 20 нанос 22 Ирану, 23 новац, 30 онеми, 31 крон, 32п) санет, 34 ав, 35 ми, 39 ип! 40 рог, 42 мрк, 43 Ра, 45 Вла(х), 46 ван, 48 ур, 49 по.

Тајанствени савет

Два уморна јахача угледаше на друму гостионицу. Један предложи другоме овакву окладу: Онај, чији коњ стигне пре до гостионице, да плати ручак за обојицу.

Други пристаде. И одмах обојица успоришe ход коњима. И ко зна када би стигли до гостионице, да се гостионичару што их је посматрао с прага не досади чекајући их, те оде до њих. Упитa их што се свађају тако, кад их у гостионици чека одличан ручак. Они му кажу за своју чудну окладу.

Гостионичар им се насмеја, и даде им један савет од две речи само. Прикаћивши тај тајанствени савет, јахачи обидоше коње у три ко ће пре стићи.

Шта им је рекао гостионичар?

(Српски алманах)

Пчела и висибаба

Излетела мала пчела
Па ће сунчу лепе;
Излетела да потражи
Прво медно цвеће.

По ливадн свуд се беле
Висибабе саме,
Весели се мала пчела:
— Биће меда за ме!

Па полете брже к њима
На босо се сбрема,
Ал' иследе ни кай меда
У том цвећу нема.

Тужно њима пчела каже:
— Ви сте чудно цвеће!
Што цветате да бодава
Пчела к вама лети?

Ал' јој веле висибабе:
— На нас се не лути.
Зар не видиш како цела
Природа још ћути!

Мн закопало другом цвећу
Да се брже буди,
Па нас зато воле деца
И сви добри људи.

ВЛАДО БАБИЋ

За стрпљивије

Прича о зими

Пича је. Камен ћуца,
Сев леди студен лутa.
Шумом се могле слегле
А другом уморна клисад
Сасне дрва тегле.
Из села огуд нечу,
Колути густа дима.
Док бака заврши ћучу:
„Давно се, дечо, моја,
Не банти овачка зима!"

Л. СВИРЧЕВИЋ

За стрпљиве

Размишљање без краја

Кад Цигани кажу да сви Цигани лажу, пошто је и он Циганин, значи да и он лаже што каже да сви Цигани лажу. А кад он лаже казујући да сви Цигани лажу, значи да ниједан Циганин не лаже. А кад ниједан Цигани не лаже, онда не лаже ни овај што каже да сви Цигани лажу, јер је и он Циганин. А кад он не лаже казујући да сви Цигани лажу, значи да сви Цигани заиста лажу. А кад сви Цигани лажу, онда и он, као Циганин, лаже кад каже да сви Цигани лажу, а то значи истину итд.

ВЕЛИЧИНА ДАНАШЊИХ БРОДОВА ОКЕАНСКИХ

До сада су „Кини Мери" и „Нормандија" били највећи бродови на свету. Међутим се сада у Енглеској гради још много већи брод који ће се звати „Краљица Елизабета". Тај ће брод имати 315 м. дужине, дакле два метра више него „Нормандија". Имаће 90.000 тона, и захваљујући сво ме мотору, који ће имати 250.000 коњских снага ,издржаће брзину од 61 км. на сат.

Посматрајући сада оне нове џиновске бродове, не би се ни веровало како је још до пре сто година било друкчије у томе погледу. Израчунато је да су садашњи бродови 60 пута већи него што су били они пре сто година.

Риба светиљка

Да ли сте икада чули за рибу која служи уместо свеће? Нисте. А она ипак постоји у Северној Америци и служи Индијанцима уместо светиљке. Таква риба је пуна зејтина. Индијанци кад је уловe пресеку је по средини трбуха, извуку јој дроб, и ту ставе кучину уместо фитиља, затим је оставе да се суши. После само упале ту кучину, и готово, ено њима светлости, која може да траје дуже времена!

За стрпљивије

ШЕГРТ ЈОВА

Малог Јову мати дала
На занат да учи.
Шта је, јадна, друго знала,
И сама се мучи!

А Јовица занат воли:
Вредан, вредно учи.
Јер и мога малог боли
Што се мајка мучи.
Зато леже на босо,
Рани као сај;

Никад није он застао —
Такав је занат!
А ујчиком над бродовн
Вредно само хита, жури
И другаре над облаци
Као ветар он брзнури.
Неће с њима да застане
(Они играју траже),
Нако за на све стране
Задиркују, дражи.
За годину само коју
Кад изучи занат свој
Одмениће мајку своју:
Бринуће се он о њој!

ДРАГОМИР КОРДИЋ

Прича о пролећу

Прича бака врло лако
Унучима, ах' болако.
Причу кити са свих страна
О бројеву већ ко дана.
И док тако ћрича бака,
Кћиа лиље из облака.
Сви унучад главом мичу
Не верују у ту ћричу.

НИКОЛА С. ГАКИЧЕТОВИЋ

За кога не вреде реши, има и доказа ћреши

Место ћуцача Сйлећенка – ћол му дала сенка

ЈУЛИЈА

РОМАН ЈЕДНЕ ГЛУМИЦЕ

од Somerseta Moama

62

Бојала се да њен син њено присуство не сматра као неку обавезу. Он се тако сигурно забављао, а она би би му само сметала у томе. Помислио да би он њену посету схватио као досадну обавезу, и да би само покаткад издвојио са њом а у друге дане опет само ручао са њом, била јој је неподношљива. Уосталом, то му не би ни замерала; било је сасвим природно да он више воли друштво младића и девојака него њено.

Она одлучи да отпутује код њене мајке.

Госпођа Ламберт — или како је Мичел стално звао мадам де Ламерт — живела је већ много година са својом сестром мадам Фалур у Сант Мало. Она је обично сваке године долазила код Јулије у Лондон на неколико дана, али баш ове године се није осећала више довољно снажном да предузме тај правично дуг пут.

Госпођа Ламберт је била већ стара дама, преко седамдесет, и Јулија је била убеђена да ће се много радовати ако јој њерка буде дошла у госте на дуже времена. Ко би се у Бечу осврнао за једном енглеском глумицом? Нико живи! У Сент Малоу би она сигурно изазвала сензацију, и обе старе даме би се радовале да је претставе својим познаницима. Мадам Ламберт би рекла на француском језику: „Моја кћи, највећа уметница Енглеске" — или већ нешто слично томе.

Јаднице, но зна колико ће још да живе, и какав монотон, обичан живот оне само воде! Она сама би се сигурно страшно досађивала, али не треба увек мислити само на себе. Јулија није могла да порекне да је за време њене дуге, сјајне уметничке каријере доста запостављала своју мајку. А сада јој се даје прилика да тај утисак поправи. Биће слатка и љубазна коликогод буде могла.

Њена поновна нежност према Мичелу и осећај да је годинама према њему била неправедна, изпуњавали су Јулију нарочитим огорчењем према самој себи.

Пребацивала је себи егоизам и сталну љубав и пажњу према самој себи, а горела је од жеље да што пре све то поправи, да одбаци тај егоизам да се за некога жртвује и учини некоме нешто за љубав.

Она је одмах написала писмо госпођи Ламберт и назначила јој свој скорашњи долазак.

★

На најприроднији начин уверала је себе да не треба до одласка више да види Тома. Комад у којем је она наступала давао се те вечери последњи пут, а одмах после тога требало је да она крене на пут. Том је око шест сати дошао код ње да се опрости и да јој пожели срећан пут. Ту су били и Мичел, Доли, Чарлс Темерлеј и још неколико људи, тако да ни за један једини тренутак нису остали насамо.

Јулији није падало тешко да са њим говори сасвим природно, као да међу њима никада ничега није било. Она није осећала онај бол који је очекивала да ће осетити када га буде видела; осећала је само неко тупо мучење, нешто као да јој се лед хвата око срца. Они су дан и место куда путују држали у тајности. Позоришна дирекција је известила само неколико дневних листова о њеном путу, тако да је на станици — када се појавила Јулија са Мичелом — било само десетак новинара и три фоторепортера. Јулија је новинарима рекла неколико љубазних речи. Иста је и Мичел учинио. Затим је новинарима пришао директор позоришта, повео их устрану и укратко им рекао нешто о Јулијиним плановима. За то време су Јулија и Мичел остали на миласт и немилост репортера, који су их слишали како стоје руку под руку, како међусобно шапућу, а онда се поздрављају. Воз је полазио.

— Страшно су досадни ти људи! — рече Јулија. — Не може човек да им побегне.

— Не знам откуда само знају да треба да отпутујеш!

Људи који су приметили шта се овде дешава, стајали су на прописном одстојању и посматрали цео призор. Један новинар је пришао Мичелу и рекао му да има бар за један пун стубац материјала. Воз се извукао из станице, брекћући равномерно.

★

Јулија није хтела да поведе са собом Ени. Мислила је да је потребно потпуно да промени средину, да не види никога који је дотле окруживао, да би могла потпуно да поврати самопоуздање и снагу.

Ени у тој француској кући не би могла да се снађе. Мадам Фелур, Јулијина тетка, која се још као сасвим млада девојка удала за једног Француза, говорила је сада боље француски него енглески. Она је већ дуги низ година била удовица, а њен син једини погинуо је у рату. Стара дама је становала у једној уској, каменој кући на једном брежуљку до које се долазило кроз мале, уске степенице, тако да је човек који би долазио из света имао осећај да тоне у мир неких давно минулих времена.

(Наставиће се)

ЉУБАВ У ПЛАМЕНУ

РОМАН ОД БОЈАНА ВЕЛИНОВА

40

— Друкчија?... Због чега?... Па ја долазим по препоруци г. Грдева. Иначе не бих ни дошао, пошто сам одбио понуду од пре годину дана. Долазим не себе ради, долазим... — он је спустио глас врло ниско — жене ради! Морам да јој обезбедим живот. Мора она да буде задовољна, мора... разумете ме! Не долазим себе ради. Знајте, због себе не бих никада дошао да приклоним главу...

Владимир је одједном ућутао.

— Шта си хтео тиме да кажеш? — питао га је свештеник и меком руком погладио своју браду. Гледао је Владимира право у очи.

— Баш због тога, баш због тога нам нисси потребан. Ми не требамо твоју жену, већ твоју душу! Ти си талентован писац. Зашто нисси писао за нас? Нудили смо ти, али ти си био тврдоглав, одбио. Сад шта је остало у теби? Да ли поиос! Да ли религија? Или чистоћа мисли?... Сад долазиш да молиш, сагнувши главу као лицемерни фарисеј, али нисси достојан нас!

★

Бол у Владимировој души растао је све више и више. Глава му се ошамутила усред ове мирисаве тишине. Идонским смех притискивао му је лобању. Врата свештеникова тавног и његовим очима црвена, и у њу се уплело шест метално звечећих слова. Свако слово било је огрнуто црвеним огртачем, а у руци (слова су била као човечуљци) држало је свако по једну жуту свеску књиге: „Односи мужа и жене". Чуо је и глас Бранимира Грдева: „Он заслужује... он је талентован... његова жена... лепа...!" Једно дебело уже намазано сапуном за прање, као огромно клатно зањихало се између њега и жреца. Парком је љуљао уже обема рукама и непрестано гледао Владимиру међу очи.

— Владимире!... — опомињао га је крупни гдас.

Овај глас био је љубазнији, некако очински близак.

— Ти треба да искусиш понижење показивања да би заслужно нашу милост. Сети се **блаженог Августина. Највећи безбожник и развратник постао је блажен. Ја ћу ти поклонити ту књигу.**

Свештеник му је поднео под нос једну књигу са жутим корицама.

— Ово је његова биографија. Светог Августина. Дађу ти је са аутографом.

Владимир је механички прихватио књигу једном руком.

„Пад, пад!" — никотао се негде око њега један глас. „Куд те све неће одвести твоја жена?... Зар не видиш?... Њен пут криваја кроз мочвари и пустињски песак, и преко тела многих таквих као што си ти. Њен је пут, пут који се завршава негде близу провалије где је пад за људе."

Већ пола века овде се ништа није било изменило. Салон је био уређен у стилу Луја XV, преко фотеља била је рађена навлака која је место свиле требало да хвата прашину, и та навлака скидала се само једном месечно да би се свила на фотељама бриљиво, скоро нежно очеткала.

Кристална лампа била је намотана у ружичасти тил, да

— Ја верујем да ће њен током времена заслужити нашу пажњу, Стрпљења, Владимире, стрпљења!

★

Архијерej је устао са фотеље и потапшао по рамену младог „сљепца". А он је осећао како му срце убрзано куца. Погледу му се затим пробистрио. Осврнуо се лево и десно. Шта се то с њиме дешава?...

је муве не би испљували. Пред камином је стајао параван од уметнички састављених пауових пера, наравно под стаклом.

Иако се та соба скоро никада није употребљавала, брижљиво је чистила Кери свакодневно прашину. Трпезарија је била обложена дрвом до човечије висине, а преко столица су и овде биле навучене навлаке.

(Наставиће се)

ВРЕМЕ
Подлистак

Женина освета

„Павле, закуни се да ћеш увек на мене мислити, и Немој ме заборавити! — кроз сузе је говорила Ана.

— Купим ти се, Ана, да само тебе волим. Али и ти мени обећај да ме нећеш измењерити, да ћеш ме чекати. Кад свршим студије, доћи ћу по тебе и онда ћемо се венчати. Можда ће се и твој отац дотле одобровољити.

— Доћи, чекаћу те до смрти, шапутала је Ана.

Тако су се заклињали једно другом на растанку, Павле, сиромашни студент и Ана, кћи богатог газда Марка.

Павле је одлазио на студије у Београд. Ану је искрено волео. И она њега. Али, Анин отац газда Марко био је против тој љубави.

— Доцле неш да идеш с тим одрпањком? Пребићу ти ноге ако те још који пут видим са њим! — претио је он својој јединици.

— Боже, Мароја, пусти децу на миру, нађу се воље. Шта је те рваво? — говорила је Аннина мајка, госпа Ната.

— Како да је пустим? Зар нема с ким да иде? Где ниће тог сиромашка? Ја ћу њу удати за Ристу; он је богат. Пара на пуру треба да иде! Нижи је чекао за кориовске пробисвете!

После би Ана бежала у своју собу и дуго плакала. Она је са Павла волела. Сама у соби, бунила се против свога оца и гласно говорила:

— Зар да се удам за оног дебелог глупана само зато што је богат?

★

Упркос претњама и грдњама њеног оца, Анина љубав према Павлу све је више расла и све чешће се састајала са њим. Нису смели да се шетају јавно, по вароши, већ су се састајали у малом парку, где су могли неометано да се разговарају.

Али и томе је дошао крај. Павле је морао поћи на студије.

Уписао се на правни факултет. Редовно је посећивао предавања. За провод није знао, није имао новаца. Једина расонода била су му писма Ани. Тада би заборављао на свој јад и немаштину.

Ана никуда није ишла. Дане је проводила у својој соби, читајући по стоти пут Павлова писма. Од рањег јутра гребала је несмоиољу, да ће би случајно писмо пало у руке газда Марка.

Дошло је и пролеће. На једном излету, Павле се упознао са лепом студенткињом Ирмом. Она је већ на прву поглед допао. За време излета није се одвајала од њега. На растанку је рекла:

— Будите сутра у четири, код Споменика. Обећајте!

Павле се тргао. Био је изненађен, али ипак рече:

— Добро, доћи ћу!

Сутрадан се премишљао да ли да оде или не. Ипак се решио:

— Шта, доиаконца, и знаци о ва мали флерт према искреној љубави? Нисам, ја ћу доћи само Ану...

Ирма је дошла сва насмејана. Ова весела, чак обесна девојка навикла је да јој се сви покоравају. Студирала је само зато да би имала потпуну слободу. Свала је за Павлову љубав и обећала да ће Ану Ани, али је баш зато желела да уништи ту обавезу. Каприс.

Од тога дана Павле се свакодневно састајао са Ирмом. Посећивали су заједно биоскопе, кафане, позоришта... За Павла је то све било ново. Изгубио је му је било непријатно што је све рачуне плаћала Ирма, али се дорадује и на то навикао.

И даље је писао чешљива писма Ани. Она је још увек убеђена да њен Павле само њу воли...

Преко лета Павле је отишао са Ирмом у њено родно место. Ани је писао да због студије мора баш онамо да иде. Она је пролила много суза, али ништа није сумњала; веровала му је слепо.

Међутим, Павле је са Ирмом провео то лето врло бучно, али сва је већ у јесени пи повратку у град, напустила Павла и нашла нову „љубав".

Павлу је доста тешко пао овај растанак. Навикао се на лак и леп живот. Ипак се брзо утешио и нашао достојну замену, јер је био леп младић, а Ирма га је већ и научила игри и картању; прави осиалац за раскалашна девојчс...

На Ану није много мислио. Ипак јој је често писао.

— Не треба са њом да прекидам. Богата је, требаће ми у животу!

Није је више волео. У његовом срцу више није било места за њу. И само сећање на њихову велику љубав одавно је избледело. Остао је само интерес.

Студије је забављао, исните није давао на преме. Летио је из авантуре у авантуру. Талас живота захватио га је у потпуности. Ана ништа није сумњала. Она је у њега веровала, и непрекидно се одушевљала вољи свога оца да се уда за Ристу. Газда Марко је беснео, али ништа није помогло.

Две године по одласку Павловом, газда Марко је напрасно умро. Ана је жалила оца, а у дну душе њак осећала да је и последња препрека њеној срећи нестала.

Мирно је чекала Павла...

★

После шест година Павле је најзад добио диплому Отпутовао је у своју варошицу, куда за све време студија нимошто није долазио.

Палилула му је сад била тесна, досадна; све што је раније изгледало лепо, сад је у његовим очима било ружно. Ана му је изгледала глупа, помало досадна, а њена љубав готово смешна:

— Ваш је права гуска! Али, не би било рђаво да се оженим: води ме, богата је... И ја ћу радити шта будем хтео.

После венчања отпутовали су у Београд. Павле је хтео са Аном да отвори адвокатску канцеларију.

За извесно време Павле се у овом послу смирио. Ана је била добра и нежна домаћица, и угађала је мужу у свему, па и у његовим напрасница...

Али, кад се заситио, Павле је констатовао већ после неколико месеци да му је Ана досадна. Био је жељан бучног живота, нових авантура, и хтео је опет почео живети оним бурним животом којим је живео као студент А ништа то ни примећивала. Слепо зељубљена, она је знала само за своју љубав.

Дуго је то тако трајало, све док једнога дана, срећујући Пилипа стс, Ана није случајно наишла на једно писмиде:

„Љубави, неизмерно те волим! Још и сад осећам оне слатке пољупце које си ми давао. Жудим за тобом. Дођи што пре! Чекаћу те данас, као и увек, у мојем малом стану. Воли те лудо, шваљући ти хиљаду пољубаца, твоја мала Лили"

Ану је ово згрануло. Није веровала да верује својим очима. Дрхтала је од узбуђења.

— Ипак, није могућно да ме он вара. То је гнусна лаж. Морам се уверити да ли је писмо баш њему упућено.

На поверту је било његово име. Брзо је отворила фијоку од стола, нашла још сличних писама. Значи — преварена је.

★

У подне, када је Павле дошао кући, затекао је чудно расположену. На његова питања шта јој је, одговорила је хладно:

— Не осећам се добро! Остави ме самУ!

На звук њеног гласа он чуђењем је погледао, али ништа није посумњало. Био је убеђен да она никад неће дозвати за његове чуђењем.

Уходинги га, Ана је дознала да је све била лаж; његове ноћне седнице, пословна путовања... Те истина страшно је заболела, али њему није ништа жтела да каже. Осећала је само да ги мрзи. Чак се питала да ли тај осећај још постоји. Недеље је само једно: да му се грозно одвратн.

Једнога дана, за ручком, упитала га је:

— Дали, Павле, колико је још остало од мога мираза?

Он се збуњено и почео да муца:

— Не знам, не бринем, има још доста! Па, ја зарађујем! Зашто питаш?

— Тек онако, одговорила је, на изглед равнодушно.

„Ту се нешто крије", мислио је Павле. „Шта ли то пите? Мора да је дознала да је сва потрошено А моја зарада није никаква..."

Ово питање га је узнемирило. Ана се никада у ниједан његов посао није мешала. Било му је чудно да се сада интересује.

Неко време се чувао, пазио ме свако корак, али пошто се више није интересовала за свој новац, Павле је престао с томе да се брине, настављајући и даље свој бурни живот.

Једне зимске вечери, вратио се кући са својим најбољим пријатељима. Пили су врло расположени, мало нешто.

Већ је било касно, гости су отишли, а Павле, те се једва пуг видео. У једном тренутку, нешто зашкиљи пред његовим пуку. Хтеле је да шофира. Коли су комшердаја десно, лево. Те је Павла весељало.

Наједном она пусти волан из руку. Павле је хтео да је спасе, али је већ било доцкан. Сели су лицем кола су налетела на једно дрво. Од страшног удара онесвестили су се обоје. Кад су позно дошли себи, већ су доказали у болницу, у заједницу.

★

На шест о недеље Ана је као без душе одлежала у болници. У њеном срцу је још тињала по која искра љубави. Предала га је његовали. После неколико недеље. Павле је напустио болницу. Десни рукав сако је висио празан: рука је била ампутирана.

Сада му је Ана била више него потребна. Био је непрестано нежан и љубазан према њој. Молио је да му опрости све његове грехе. Уверавао је да ипак само њу воли. Све је било само пролазан занос.

Ана га није прекидала. Бутала је. Пустила га је да све изиче, а онда му је одговорила:

— Не, пријатељу! За тебе је то био занос, а ја сам много пошгела. А сада је дошло време да ти се осветим. Телике године ти сн редно шта сн хтео. Нисо ништа помислио како је мени. Неромено сн да сам глупа, да ништа не разумем. Али сн се преварио. Све сам дознала. И сада, када сам ти напотребнија, када си богаљ и сиромашан, остављам те. Отиђи ћу негде у свет, да нађем мира своме бедн. А тебе остављам сним оним женама којима си своје најлепше године и младост посветио. Не мели ме, нисам ме чинодостојан. Опростио ја жудим за оним даном, када ћу се осветити...

Он је немо слушао, осећајући ону тежину својих погрешака.

Л. Раниовић

КОЛАРАЦ и ВРАЧАР

У 3, 5, 7, 9.30 - Данас - у 2, 4, 6
АМЕРИКАНСКА ПРЕМИЈЕРА

Дискретан собар Годфри

(My man Godfrey)

Филм који савршено верно слика кварове обесних и размажених њујоршких богаташица.

Главне улоге:
ВИЛИЈАМ ПАУЕЛ, КАРОЛ ЛОМБАРД, МИША АУЕР

У припреми најлуксузнији филм ове године
ЗА ВАС МАДАМ!
Варнер Бакстер, Констанс Бенет

КАСИНА

ДАНАС у 3, 5, 7 и 9.30
Француска премијера о борбама и нередима по данашњој Кини

АЗИЈАТИ

(Les Pirates du Rail)

Главни улоге:
ШАРЛ ВАНЕЛ, СИЗИ ПРИМ, ЕРИХ ФОН ШТРОХАЈМ, НИКИШИНОВ

Филм у коме је кроз пакет садржај приказана борба Европљана и њихових жена са жутом расом.

Цене популарне 6, 10, 15.

Код Врачара од 21.30 бесплатно артистичко ВЕСЕЛО ВЕЧЕ

УРАНИЈА и СЛАВИЈА

3, 5, 7.10, 9.20 — 2.30, 4.30 6.30, 9
премијера француског шлагера

Васкрс љубави

ЖЕНА НА РАСКРСНИЦИ...
Нова креација лепотице
Марсел Шантал
ПЈЕР РЕНОАР, ЕМЕ КЛАРИОН
ЦРТАНИ ФИЛМ и ЖУРНАЛ

У припреми:
ОЛГА ЧЕХОВА
САБИНА ПЕТЕРС
у ретког сензацији
Јавност искључена...

КОЛОСЕУМ

У 3, 5, 7 и 9.30
приказује само још данас и сутра први део
ИНДИСКОГ НАДГРОБНОГ СПОМЕНИКА
ТИГАР ОД ЕШНАПУРА

УСКОРО!
Још јачи! Још напетији!
Још раскошнији!
II — Завршни део
Индиског надгробног споменика
СУДБИНА ЈЕДНЕ ИНДИСКЕ КНЕГИЊЕ

доња сапа ЛУКСОР горња сапа

ДАНАС у 3, 5, 7 и 9.30
И Вас ће одушевити најславнији тенор света
ВЕЊАМИНО ЂИЉИ
у певачком шлагеру
УСПАВАНКА
(Mutterlied)
У осталим улогама: чувена колоратурна певачица
МАРИЈА ЧЕБОТАРИ,
Ханс Мозер и М. Бонен

ДАНАС у 3.15, 5.15, 7.20 9.20
НАЈУСПЕЛИЈИ ФИЛМ
генијалног
Вили Форста
Серенада
У главној улози идна земљакиња
ХИЛДА КРАЉ

Долази пикантна француска водвиљ-комедија
Опасни љубавници (LES AMANTS TERRIBLES)
ГАБИ МОРЛЕЈ, АНРИ ГИЗОЛ и МЕРИ ГЛОРИ

ОДЕОН

ОД ДАНАС
савршенство француског филма
Два сирочета
У гл. ул. мали СЕРГЕЈЕ ГРАВ познат из филма „Без породице"
2) ЧАРЛИ ЧЕЗ
Почетак у 2 часа. — Удапиште од 5.— динара.

КОРЗО

Сјајан филм у режији Вал Дајса
Љубав на јуриш
Џоана Крафорд и Клерк Гебл
2) ЖУРНАЛ
3) МИКИ МАУС
Почетак у 3 часа. — Удапиште од 5.— дин.

МАЧАК прославио свој рођендан са седам стотина гостију

Њујорк, марта

Око 700 позваних особа присуствовало је великој ужини која је била приређена у Сенеки Фолс, у Њујорку, да прослави 23-годишњи рођендан Томи Кларка, жутог мачка.

Баш пре него што су се гости сакупили, Томи је отворио свој први текући рачун у једној банци, јер му је једна госпођа на поклон дала депозит од 50 динара.

Међу другим поклонима налазили су се мекани јастучићи и разне мишеве у боји.

ПОКЛОН од три милиона динара прекинуо штрајк оперског особља

Варшава, марта. — Познати љубитељ музике маршал Рид-Смигли успео је да прекине штрајк 268 балерина и певача који су се још пре десет дана затворили у варшавску оперу тражећи повишицу својих плата.

Маршал Рид-Смигли позвао је министра финансија и категорички изјавио да Варшава мора имати што пре своју оперу. Министар је одмах дао 3 милиона дин.

Рођени исте недеље венчани пре шездесет година а умрли истога дана

Лондон, марта. — Г. и г-ђа Фредрик Гудвин родили су се исте недеље пре 86 година. Венчали су се пре пуних шездесет година, а умрли су прошле недеље истога дана, са разликом од свега неколико часова, у својој вили у Кенту.

Један час разоноде

ВАСКРСЕЊЕ У БОЛНИЦИ

Необична исповест човека који је осам минута био мртав

Лондон, марта

Др. Персивал Милс извршио је ових дана операцију над једним болесником у лондонској општинској болници. У току операције пацијенту је стало — срце. Кад се доцније вратио к свести, он је испричао чудноватe ствари о загробном животу.

Др. Милс је приликом једне операције констатовао да је пацијент подлегао под ножем. Пулс је стао, а исто тако и рад плућа. Лекар и асистенти поверовали су да је болесник преминуо.

Сва средства: адреналин, корамин, стрихнин и вештачко дисање, остала су без дејства. Тек после врло јаке инјекције адреналина и истовремене масаже срца, „мртвац" је оживео. Срце је изненада почело да се креће. Лекари нису веровали својим очима. Нешто доцније почео је да ради и пулс. После осам минута смрти пацијент се нашао опет међу живима.

Доцније, кад је пацијент упитан за утиске, он је тврдио да му се чинило како улази у једну огромну дворану, која је била врло лепо осветљена. По дворани су стајале разне групе људи, и сви су оставили утисак врло задовољних бића. Пацијент је осећао жељу да им се придружи. Међу њима је препознао и неколико својих преминулих пријатеља. И они су се њега сећали. Несуђени покојник додао је на крају да уопште није осећао никакав страх од смрти..

Туга за братом УБИЛА ЧУВЕНОГ ЕНГЛЕСКОГ глумца Мелвила

Брајтон, марта

Андру Мелвил, један од чувених чланова глумачке породице Мелвил, умро је пре два дана у својој вили недалеко Брајтона у 55-тој години, и то само од туге за својим недавно преминулим братом Волтером Мелвилом.

Свестрани таленат

Андру Мелвил, као и његова браћа Волтер и Фред, био је глумац, писац позоришних комада, режисер, директор и сопственик позоришта. Говорио је увек, а и доказао, да може да учини све што је потребно да сам створи једну добру претставу, у случају да не нађе помоћнике.

Он је писао чак и текстове за своје комаде; компоновао је и музику, режирао претставе, цртао декоре, свирао у оркестру, дириговао оркестром и, кад год је то било потребно, одлично играо ма коју улогу на позорници.

Бивша сопственица бара бори се за своју титулу

Париз, марта. — Гђа Андре Котијон, црнокоса Парижанкица, упорно се бори да сачува своју титулу „Бурбонска принцеза", којом је везана за најстарију француску породицу. Ову је титулу добила пре годину дана када је принц Луј Шарл Бурбонски признао за своју ванбрачну ћерку.

Принц Луј Шарл сада је пред суд позвао своје признање и одбија да ћерку узакони, тврдећи да је он био у страначкој легији у Африци годину дана раније него што се она родила. То се десило пре пуних 35 година.

Гђа Котијон, садашња принцеза, била је један од главних сведока у афери Станиски, али се ускоро брзо обогатила као сопственица једног бара у Паризу.

Канадске петорке нису интелигентне и неће се ни доцније ничим истицати

Деца без икаквог талента

Торонто, марта

Др. Дафо, који се стара о канадским петоркама, позвао је пре извесног времена неколико психолога, да испитају ову децу и утврде њихове карактерне црте.

Резултат тога испитивања доста је занимљив.

Различите сестре

Канадске петорке нису нарочито интелигентне.

Психолози то сматрају као последицу чињенице што су се оне родиле заједно. Па и пак, верују да ће се годинама донекле повољно развијати и у интелектуалном погледу.

Свака од ових петорки већ данас има своје главне карактерне црте.

Тако је Анета веома препредена, и уме већ да наведе баш на себе лично пажњу посетилаца. Ово дете доста је уображено, и воли да истиче своје особине.

Њена сестра Марија, најмања од ове деце, није имало љубазна. Она је врло тврдоглава ,и често пута се већ бунила против својих васпитача, чак на доста груб начин за једно дете.

Цецилија и Ивона су девојчице осредњих карактерних особина. Оне се истичу само својом лупкошћу. Емилија, која се родила последња, физички је најнежнија. Она је чак врло бојажљива, и бежи од непознатих лица...

Психолози, који су дуже времена посматрали канадске петорке, мисле да ће се деца постепено прилагођавати једно другоме, да ће велике разлике у њиховим карактерима бити ускоро нивелисане.

ПРАКТИЧНЕ ДОМАЋИЦЕ ВУКУ КОЛИЦА НА ПИЈАЦУ

Нова мода у Швајцарској је да домаћице полазе на пијацу са колицима. Ова нова врста колица сасвим су лака, израђена од сламе, и омогућују домаћицама да без тешкоћа довуку свој пазар кући

Најветећи дотлед на свету

На Маунт Паломару у Калифорнији монтира се највећи дотлед на свету. На слици се види лежиште овог дотледа, чији пречник износи 14 метара. Овим огромним дотледом моћи ће да се виде и оне звезде које досад нису биле видљиве астрономима

Војвоткиња шије на најмањој машини

Војвоткиња од Глостера посетила је у пратњи свог супруга изложбу британске индустрије у Лондону и том приликом написала неколико речи на најмањој писаћој машини која је изложена на овој изложби

КАО У ПРИЧИ...

Љубавници се венчали тридесет и пет година после веридбе

Ливерпул, марта

Егел Смит и Херберт Гулд волели су се још као деца. Верили су се у својој осамнаестој години, а растали кад им је било 23 године. Сад, после тридесетгодишњег растанка, венчали су се прошле недеље и отпутовали за Канаду.

Разни путеви воде срећи

Венчање после толиких година, нов брачни пар Херберт и Етел Гулд слушаће музику у салону брода сетно се онога дана, 1908 године, када се растао. Тада је он отпутовао у Канаду да тражи срећу, а она остала у Енглеској.

Дописивали су се једно време, а затим престали да пишу. Он се оженио, она се удала, а једно за друго нису знали. Оне године Херберт, који је остао удовац, вратио се из носталгије у своје родно место Таунтон. Ту се срео понова са Етел, која је остала удовица...

„Све се десило као у некој дечјој причи," изјавила је гђа Гулд. „Када ме је Херберт по други пут запросио, показала сам му веренички прстен који ми је дао још пре 35 година. Нисам му га вратила и, ено, и сада блиста на моме прсту покрај ноне бурме".

Брачни пар Гулд отпутовао је за Бременон, у Манитоби, где је Херберт шеф једне велике банке радње...

Млада и лепа мати даје своје око само да спасе своју бебу од слепила

Њујорк, марта

ГЂА АЈРИН ЛАВЕРТИ, ЛЕПА ПЛАВОКОСА МАТИ ЈЕДНОГ ДВОГОДИШЊЕГ ДЕЧКА КОЈИ ЈЕ ОСЛЕПЕО ПОСЛЕ ЗАУШКИ, ПОНУДИЛА ЈЕ ДА ДА СВОЈЕ ДЕСНО ОКО САМО ДА БИ ЊЕНО ДЕТЕ ПРОГЛЕДАЛО.

Кроз петнаест дана лекари са медицинског факултета у Њујорку извршиће ову једину операцију: део мајчиног ока пренеће се на слепо око њеног сина Роџера, не би ли он прогледао.

Лекари унапред верују у успех ове операције.

ФИЛМСКА ГЛУМИЦА пољавом отсечена од свога мужа

Холивуд, марта. — Џун, бивша леди Инверклајд, која се пре годину дана удала за познатог чикашког милионара Едварда Килмзи, послала је новинама телеграм прошле ноћи из своје виле на Беверли Хилсу:

„Не могу да дођем у везу са мужем, који је у Санта Барбари."

Аероплани бацају храну свету који се налази у поплављеним крајевима. Чак има и комичних сцена: морски раскони пливају по тениским игралиштима у Халороч.

Врабац као - келнер

Кели, марта

Сопственик једне кавane у Келну успео је да припитоми и обучи једног врапца тако да он сад може да прши — келнерски посао, наиме само делимично: даје гостима натраг, палидреца за цигарете.

И тако овај врабац скаче са стола на сто, узима шибице из кутије и нуди их муштеријама носећи палидрица у кљуну. Чим види да неко стиче цигарету у уста — он одмах односи шибицу.

Десет минута после венчања разбојник погубљен

Варшава, марта

Злогласни разбојник Вјековски погубљен је у Варшави десет минута после венчања са једном младом женом.

Последња жеља: венчање

Вјековски је био осуђен на смрт због разних деликата. Између осталог убио је десет особа:

Кад су злочинца после суђења предали џелату, на смрт осуђени је изразио своју последњу жељу: „Хоћу да се венчам са својом пријатељицом, мајком нашег малог сина!"

Пошто се увек испуни последња жеља на смрт осуђених, Вјековском је дозвољено да се венча у казненом заводу. Тада се одиграла једна дирљива церемонија.

Појавила се млада и лепушкаста плавуша, која је пристала да се венча са убицом на кога је чекала џелатова секира. Иако је сматрала да би за дете било боље да не носи име свога оца, убице, млада жена није хтела да одбије последњу жељу свог пријатеља, који је изневерио.

Десет минута после венчања Вјековски је погубљен.

ТРИГЛАВ

Угао Милоша Поцерца и Сарајевске улице

Најлепши и НАЈЈЕВТИНИЈИ БИОСКОП у престоници

Од данас у 3, 5, 7 и 9 часова ненадмашна креација драгесне

ДАНИЕЛ ДАРИЕ

и шармантног заводника

АЛБЕР ПРЕЖАНА

у најеротичнијем и најпикантнијем филму

„ПРЕЉУБНИЦА"

Голицава прича о једној фриволној жени која као нага играчица лепотом свога тела залуђује свога неверног мужа.

НИСКЕ ЛЕТЊЕ ЦЕНЕ ОД 3, 4 и 6 дин.

Додатак: Парамунт новости и Сили симфонија у боји.

НОВАКОВИЋ

Одличан дупли програм уз ниске цене, почев од 3.— дин.

1) Роберт Тајлор и БАРБАРА СТАНВЈК први пут заједно у сјајном филму

Братова жена

2) Грандиозан филм у режији

Хари Пила Гвоздени демони

3) Чарли Чез као освајач жена

АВАЛА

По чувеном роману славног Клод Фарера члана француске Академије наука

Најидеалнија улога невидљивог

Хари Бора

у супер филму

Нови људи

У осталим улогама:

НАТАЛИ ПАЛЕЈ, СИЊОРЕ, МАКС МИШЕЛ

Додатак: Фокс новости и Мики Маус

БАЛКАН

Филм, какав још није било!

1) Бесмртно класично дело Џемса Купера овековечено је у бесмртном историјском филму:

„ПОСЛЕДЊИ МОХИКАНАЦ"

Гл. ул. Хенри Вилкоксон, Рандолф Скот.

Историја последњег Мохиканца, који је волео белу жену и умро за њу, не дочекавши услишење своје љубави. Страховито узбудљиве борбе између Индијанаца и белаца. Човек који се није бојао ничега осим љубави...

2) „ЧИШЋЕЊЕ НА ВЕЛИКО" Ани Ондра, Албах - Ретн

Једна од најуспелијих комедија популарне врагољанке Ани Ондре, жене чувеног боксера Макса Шмелинга

3) Најновији Фоксов журнал

Годинама је већ познато

да су најбоља платна и најевтиније цене код

ПЕРЕ ДИМИТРИЈЕВИЋА

БЕОГРАД, Кнез Михајлова 45.

30701, 1-1

Мали огласи:

до 15 речи динара 15.-, свака даљ реч дин. 1.-

ПОНУДА „ТРАЖЊА СЛУЖБЕ

ВЛАСНИК малог текстилног предузећа, средњих година, тражи компањона са 250 000 динара. Зарада сигурна. Првенство имају компањонке. Понуде на адм. „Времена" под бр. 250.000. 10218

ЈЕДНОГ фотографског помоћника и два кописте потребујем. Ступити могу одмах. Место стално, плата по споразуму. Понуде Марковићу, фотографу, Крагујевац. 10240

ЗАСТУПНИКЕ за продају паркета са одговарајућим складиштем тражи Творница паркета и пилана д. д., Загреб, Катанићева 3. 10244

ДАМЕН ФРИЗЕРА или фризерку за целокупан посао у женском салону требам одмах. Салон Симе Шунића Ваљево. 1940

ХОТЕЛУ „ПАЛАС" у Јагодини потребна је портирка — спремачица за одмах, плата по споразуму. 2136

ФРИЗЕРКУ или фризера, стручно спремног, требам за 1 април. Са условима јавити се Панти Божиновићу, фризеру, Пирот. 2144

КИНО ОПЕРАТЕР спремам тражи намештење, ступити може по споразуму. Писати на адресу: Мојсић, кино „Шумадија", Приврен 2999. 2142

ДИРЕКТОР ХОТЕЛА, веома интелигентан, знање немачког, француског језика, тражи намештење. Понуде: Књижара „Бата" — Крагујевац. 10252

ЗАДРУЗИ СЛУЖБЕНИКА држ. железница, Земун, Нова Град, потребан је од 1 маја ове године пословођа за продавницу мешовите робе. Првенство имају они, који имају право на течење алкохолних пића. Рефлектанти могу тражити писмене услове, у писму приложити марку за одговор. Понуде се примају до 20 овог месеца. 1789

ФРИЗЕРКУ млађу практиканткињу са знањем маникира потребује најбољи салон. Понуде слати: Шарбановски, фризер — Крушевац. 2153

МУЗИЧКЕ КАПЕЛЕ

НОТЕ (оркестар, клавир, класика, шлагери, сендалинке). Страхов, Београд, Брајковна 7. Ново: Танго „Минсарда" — „Касно" — „Караван". 10247

КВАРТЕТ првокласан, концерт, плес, сендалинке; виолина, чело, 2 хармонике, 3 саксофона, шлагери, клавир, једна правокласна певачица, 5 особа, младе снаге, слободни петнаестога. Понуде прокласним локали, капелник, хотел „Асторија", Петрињска, Загреб 2121

ПРВОКЛАСНИ квартет (квинтет) дупли састав концерт, џез (првокласан певач за шлагере и народну музику), аниман музика, слободан 15 марта. Позуде: Сремска Митровица, хотел „Ковач"; капелник. 2127

КАПЕЛА виолина, џез, тамбуре, 5 женских, 3—3 мушкарца, слободна 15 марта. Капелник Мајсторевић, хотел „Лазовић", Чачак. 1948

ПОТРЕБУЈЕМ за 15 март 2 добре верзиране младе певачице са добром гардеробом, фикс 20—30 дин по особи, стан. храна, пола путног трошка. Ресторан Велимир Крижанов. Петроварадин. 2128

ХАРМОНИКАШ, пет женских, слободан петнаестог марта. Услови договорио, хотел „Оријент" — Кичево 2134

ТАМБУРАШКОЈ КАПЕЛИ потребна једна терцистица-та и млада певачица. Понуде моли капелник Игњатав, хотел „Палас" Приштина 2133

ТРЕБАМ за одмах 3—4 певачице фикс 15 20 дин и остало. Гостиона „Бранићево". Пожаревац 2132

ТРАЖИМ за хотел „Касину", Чачак, правокласног хармоникаша за музинструмент. Наступ 15 марта. Вирт, капелник. 2131

ШТЕГАЛГЕР правокласан, млад, за класику, ад. ар, дансинг, са музинструментом, потребан. Адре са у администрацији. 2130

БЕСПЛАТНА ПОУКА У СВИРАЊУ
МАЈНЕЛ и ХЕРОЛД
ДЕО ЗАВ. ТВОРНИЦЕ ГЛАЗБАЛА
МАРИБОР бр 162
ЗАТРАЖИТЕ БЕСПЛАТНИ ЦЕНИК!

30248

ХАРМОНИКАШ са џазом, добар сендалија и 2 сендалиске певачице уз деф. слободни смо 14 марта. За услове молим обратити се телефонски на адресу: Велибор Миљковић, хармоникаш, кафана „Краљевић Марко", Прилеп. 2143

ПРВОКЛАСАН се алт саксофонист, уједно шлагерсекстет за концерт и џез (облигат виолина, клавинет), слободан 15-ог. Вера Дезидер, Сплит, Радованова 8. 1786

ТАМБУРАШКА КАПЕЛА, шест женских, три мушкарца, музика и песма добра, слободна одмах. Аникица Милић, хотел „Златибор" Краљево. 2145

ДОБАР КОНТРАШ сендалија певач, две добре певачице младе, ступили би у болу капелу, слободни одмах. Споразум телефонски. Контраш Матић, хотел „Бристол", Струмица. 2148

ПОТРЕБУЈЕМ 2 певачице младе за 15 март, са добром гардеробом и песмом. Фикс 20 дин. и остало. „Авала", Србобран. 2146

САКСОФОНИСТА, свестрано рутинираи, изузредно кларинет, слободан 15. Хитно моли саксофониста код Чурковић, Тошин бунар 64, Земун. 1791

КАПЕЛА за дансинг и сендалинке, виолина, модерна хармоника, цимбал, бас, џез, 3 мушкарца, 4 лепе певачице, слободни 15-ог. Владa Живановић, „Шарена кафана", Јагодина. 2150

СЕВДАЛИСКА дамен капела, 3 до 4 женске и један господин, граматична хармоника, џез и бег лајт, слободни 15 марта. Капелник Стево Гаји, „Железничка касина", Шабац. 2156

ТАМБУРАШКА КАПЕЛА, 4 женске, 2 мушкарца, женске младе, лепе, слободни 15. Хитне понуде, Никола Дестановић капелник, хотел „Српски краљ", Ђевђелија. 2154

ПАР; виолин приман са уранистицем која и пева, по потреби има свој џез, траже место у капели, слободни одмах или 15. Споразум телефонски. Жикица Павловић, Цара Лазара 61, Чачак. 2153

МЛАД сендалиски виолин приман добар певач, са сендалиском певачицом лепе спољашности, верзираном у послу одлично, траже место. Услови телефонски. Слободни одмах. Мекић Најдан, кафана „Скопље", Бел. Кикинда. 2152

ХАРМОНИКАШ са хроматичном харионином и џазом, са две лепе и младе певачице, слободан 15 марта. Тијра Дениковић, ресторан „Босна", Призрен. 2151

КАПЕЛА 4 женске, 3 мушкарца, верзирани за плес и аниниир, слободна 15 марта. Састав: I и II виолина, цимбале, џез. Станко Костић код Американца Зеница. 2157

ПРИМАША ВИОЛИНИСТУ ноталног и на слух потребује данси капела. Наступ 15. Аникица Милић, хотел „Златибор", Краљево. 2149

ПЕВАЧИЦУ ДОБРУ за салонски оркестар тражим за одмах. Хитне понуде на ресторанџу код Богде. Дервента. 2174

САЛОН ЏАЗ ТРИО, једна виниир дама, слободан 15. Лакатош, Нови Сад, Словачка ул. 46. 10253

ТАМБУРАШКА КАПЕЛА 5 господина, 3 господина, прим виолина остало тамбуре, слободни одмах. Споразум телефонски, капелница Сека Костантиновић, Бапљевићева 8. Земун. 1794

ЧУВЕНА босанска сендалиска певачица, лепе спољашности, са добром гардеробом, тражи ангажман. Слободна одмах. Хитне понуде на: Ружу Весанку хотел „Рот", Винковци. 1798

БАЛАЛАЈКА ХОР 8 чланова, 2 саксофона, 2 тромпете, тромбон, 2 хармонике, 2 превраздреле певачице, слободни 15 марта. Капелник Игњатав, хотел „Палас" Приштина

ТРЕБАМ ЗА 15 МАРТ капелу са првокласном певачицом. Предност дамен капеле. Фикс по споразуму. Хитне понуде Милан Петровић, „Јадран", Бања Лука. 10255

САВЕЗ народних професионалних музичара и подсавез, фах 161, преселио се у кафану „Чубура", Чубурска 1. Канцеларија удружења ради цео дан. Позива се чланство да измири своје дугујуће улоге. Председници Ж. Ковачевић, — Јован Стојановић „Шарга", секретар Стана Јанковић „Сремица". 1799

ПРВОКЛАСАН салон оркестар са правокласном певачицом, слободан одмах, I виолина,кларинет, саксофон, чело, харионика, труба, џез, клавир. Хитне понуде: Капелник Мирко, хотел „Круна", Смед. Паланка. 2137

СТАНОВИ

КРАЉЕВ ТРГ 10 (Универзитетски парк): елегантни, здрави, сунчани станови 4 и 2 собе са холом, балконима, кујном и модерним нуспросторијама; стамбене грејање, топла вода, лифт; дивни изглед на парк и Дунав; издају се за 1 мај. Упитати настојника. 1944

СТАН 15—17 соба са гаражом или засебна кућа, тражи се. Јавити тел. 20-062. 1788

ГАРСОЊЕРА врло луксузно намештена са предсобљем и купатилом издаје се од 15 марта. Косанчићев Венац 4. 1790

ЛОКАЛИ

У СКОПЉУ продаје се разрађен гостионицаса већим инвентаром у центру са више намештених соба. Потребан капитал 85.000. Јавити се филијали „Време". 10245

КУПО-ПРОДАЈА

ВЕЛИКИ ПЛАЦ удобан за дрвару или за какву другу струку, на добром месту. Краља Александра 278. 1785

ФРАК И СМОКИНГ добро очувани, одличан штоф, за особу средње величине, без погрешења оба одела за 2.200 дин. у готову. Јединствена прилика. Питати преко телефона 24-005 или 30-135. 3618

ПОСЛУЖАВНИКЕ, гарнитуре за слатко за ликер и за чај од Кина-сребра најјефтиније код ХЕЧКО, Београд Кн. Михајлова 15 у дворишту. 30565

ТВОРНИЦА ШТАПОВА у Дерменти распродаје своју залиху штапова веома јефтино. Ако пошаљете за штап и поштарину 8—16 динара, за алпака, галалит, рајтшток 20—30 динара у марама, добићете елегантан штап. 30590

ПРОДАЈЕ СЕ КУЋА и 50 јутара комасиране земље у општини Чалма, срез сремскомитровачки. Ближе услове даје Перa Несторовић. Чалма. 10234

ШТАЛЕРСКА ЈАБУКА у сандуцима 40/45 кгр. бруто за нето, кгр. по дин. 5.— и 4.— франко станица Слов. Кољеже, уз поузе ће шаље док залиха траје Мартин Шумер, експортсађа, Слов. Кољеже. Дравска бан. 30386

1 лош избор 100 брига ако не пазите где ће вам набављате. Ми стручно послужујемо јефтино радимо! Тражите још данас наш ценик! Велерасадник властелинства пустара Зобнатица пошта Вачка Тополя, фах 17. 10238

КУПИО БИХ жеравог, белог или дорат мирног јахаћег коња лепе спољашности, 5—7 г. старог, висине 173 см. и више. Понуде на Нелкен, Београд, Кнез Михајлова 25. 29857

ТРАЖИМ за куповину гостионичарски уређај. 70—100 столица, 20—25 столова, тезгу за точење итд. Упитати: Суву Аурел, Стара Ечка. 30708

КАКО ЋУ УРЕДИТИ СВОЈУ БАНТУ? Оснивање богато илустроване упуте Инжењер Цамоња, Загреб, Винковићева 27 Дин. 25.— поузећем 32.— 30663

ПОТРЕБУЈЕМ ВАТЕ и вештачке вуне. Понуде слати са колекцијом: Нешић Ана, јеришајија, Нови Сад, Камберова 46. 10254

ПОКЛОН ЗА МЛАДЕНЦЕ. Прибор за јело за 12 персона од масивног сребра, јефтино продаје се. Тел. 23-4-96. 1795

МЕРЦЕДЕС - БЕНЦ 6 цилиндара 10/55 к. с., отворен, 6 точкова, 6 седишта, у врло добром стању, продаје се јефтино. Видети у гаражи „Елите", Хаџи Ђерина ул. прекопута Техничког факултета. 1797

РЕЧНОГ ПЕСКА и шљунка по избору и најнижој цени и великој количини нуди на продају Грађевинска земљорадничка задруга, Рудовци, пошта Даросава. 2204

РАЗНО

Dr. FILIPON CREME Кизлер, најбољи најомекшавши крем за дан, добија се у Београду у апотеками, дрогеријама, парфимеријама. Цена 14.— дин. 30068

ЖЕНИДБЕ РАДИ тражи се старија девојка — по занимању кројачица. Шифра „За грађевинара" 1787

БЕСПЛАТНО 100 **БИЦИКЛА** рад делићемо вредним младићима и нацима у унутрашњости. Поднети молбу с марком за одговор. „Народно просвећивање", Београд, Крунска 42. 2202

ЈАВИТЕ АДРЕСУ Дописној шко ли „Бон-Тон", Београд, Новогарска 26, да Вам пошаљемо бесплатна обавештења (проспект) о Курсу лепог понашања у друштву. Корисно свакоме. 1912

ФРИЗЕРИ

ДАМЕ најсавршеније фарбање косе у природним и модерним нијансама а нарочито обрве и трепавице „Фирст" тражи оидулација за фарбање и искрпање косе, ради лично **Миливоје Грујић** фризерски салон „Хитлерица" Призренска 3. 10185

FORD Eifel

Хиљаде продатих кола
Форд „Ајфел"
у Југославији

доказала су своју надмоћност у својој класи као најодесенија за наше прилике у сваком погледу.

Стручни сервис и снабдевање делова осигурано код свих ауторизованих заступника у земљи:

„Аутомотор", Дечанска 7, Београд; Американ Импорт Компанија, Марибор; Американ Моторс Лтд., Љубљана; Аутокар, Сарајево; А. Брунер, Загреб; М. Гатин, Сплит; Р. Нађ, Осијек; Браћа Поповић, Скопље; Шутић, Калдор и Ко, Дубровник; М. Васић, Ниш; Инж. А. Белтман, Нови Сад.

Подзаступници у свим већим местима.

Прегледајте на Београдском ауто салону такође нове моделе наших великих кола као и теретњаке.

1—1 30687

За Младенце изволите посетити изложбу укусних поклона од: СТАКЛА - ПОРЦЕЛАНА И КРИСТАЛА у познатој трговини **Јосиф Ј. Ешкенази, Поенкареова ул. 30**

Цене су до 24 марта т. г. веома снижене

СВр 17274

Наша мала супруга и мајка

✝

Јулијана-Јана Милиновић

преминула је после дужег боловања у 43 година старости 2 о. м. на Београдској клиници и сахрањена 4 о. м. на Мирогојском гробљу.

Сматрамо за особиту дужност да овим путем изјавимо свесрдну захвалност г. др. Кеиху, професору, који је успешно извршио операцију над драгом нам Јаном, али и поред тога, она је подлегла другој болести; г. др. М. Алкалају, оператору и Милу, студенту, који је до последњег часа био уз покојницу, као и свима онима, који су нам милу супругу и мајку обасипали у болести, међу којима г. Милану Вожићу, судији Апелационог суда, госпођи Злати и Ради Поповићу, г. дп. Синиши Вајковићу, госпођи Драгици Цветковића, министра, и госпођи Жики Рафајловића, народног посланика.

Захваљујемо такође овим грађанству Мионице и околине, који су покојницу испратили до вечне куће. Наша нарочита захвалност је г. Миливоју Пауновићу, учит. у пензији, који се опростио са покојницом дирљивим говором, остављени нема особине као високог Јана и узорне мајчинске особине њене. Не мање хвала и г. Животи Мијаловићу, адвокату на његовим утешним речима нама ужасљеној породици. Наша велика захвалност је и г. Драгану Кецићу, хотелијеру, који је пред покојницом посмртне остатке супруге нам и мајке. Захваљујемо на сваком саучешћу путем телеграма г. Драгану Живановићу, судији из Ваљева, госпођи Добрили и госпођицама Дани и Цици Вуковић из Ваљева, г. Анђелку Мијаиловићу, извознику — Бачки-Београд и г. Сави Тапавчевићу, начелнику Среза колубарског.

Велику захвалност дугујемо нашој куми Милки Обрадовић која је, као и увек, показала своју хуманост и у овим нашим жалосним моментима за изгубљеном нам супругом и мајком драгом нам Јаном. Исту захвалност дугујемо и госпођи Салети уд. Остојић.

ОЖАЛОШЋЕНА ПОРОДИЦА:
Јаков. Р. Милиновић, трг. из Мионице; синови: Драгољуб, ученик II раз. Ваљевске гимназије и Радован, ученик 3 разреда основне школе

Главни уредник Ђура Јостић. Власник, издавач и штампар за Штампарско предузеће „Време" а. д. Милутин Стевановић, Богољубачка улица број 5.

ВРЕМЕ у сликама

Експозе г. др. Милана Стојадиновића

Јуче је у Народној скупштини претседник владе и министар иностраних послова г. др. Милан Стојадиновић дао експозе о нашој спољној политици.

ПРВИ ТУРИСТИ У СПЛИТУ

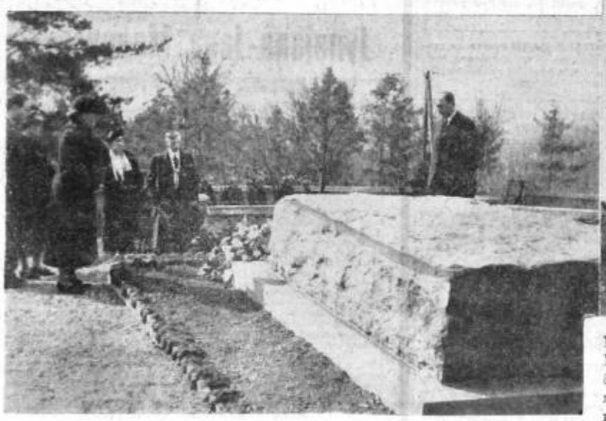

Са првим топлијим данима дошли су и први странци у Сплит. На слици се види једна група Немаца како шета Сплитом.

У Кану су приређена поло-такмичења у организацији „Пари-Соара". Главном такмичењу присуствовали су дански краљ и краљица.

У Кошрелу, родном месту Аристида Бријана, где је велики државник и сахрањен, приређен је помен у присуству чланова француске владе.

Горе: Нова холивудска звезда Ен Ратефорд игра се срећом и љубављу. Десно: Аутомобилску изложбу у Београду посећује старо и младо. На слици се види како један чика „кибицује" најновији модел спортских кола.

ПОШТАРИНА ПЛАЋЕНА У ГОТОВУ

Standard Radio

ВРЕМЕ

ДИРЕКТОР: Драгомир М. Стојадиновић

ГОД. XVIII — 5800 БРОЈ | БЕОГРАД, ПЕТАК, 11 МАРТ 1938 | ПРИМЕРАК 1 ДИНАР

Standard Radio

После оставке владе г. Шотана мандат је добио г. Блум

Прва слика о повратку Папањинове групе

(Од нашег сталног дописника)

Париз, 10 марта. (Телефонски извештај). — Министарска криза која је очекивана два дана отворена је јутрос.

После декларације коју је г. Шотан дао јутрос пред Народном скупштином, влада је поднела оставку.

Чланови совјетске поларне експедиције стигли су у Копенхаген. На слици: радио-телеграфиста експедиције Кренкел (лево) објашњава руском професору Жукову своје белешке учињене на Папањиновој санти. Ово је прва оригинална слика снимљена после спасавања експедиције

У овој декларацији, која је трајала три четврти сата, г. **Камиј Шотан изнео је разлоге који су навели његов кабинет да затражи од парламента пуномоћија у погледу остварења финансијских мера, које могу да обезбеде успех зајма за аутономни фонд народне одбране, да уклоне опасност коју претстављају све знатнија повећања државног дуга и да реши проблем државне благајне.**

Пошто је истакао да није желео да разбије већину владе Народног фронта, претседник Министарског савета је сишао са трибине, напустио салу и отишао са својим колегама у салу за министре, где је одмах састављено и потписано заједничку оставку кабинета. Затим је оставка однета у Јелисејску палату Претседнику Републике г. Албер Лебрену.

Г. Блум излази из кабинета

Претседник Републике, пошто је усвојио оставку владе г. Шотана и разговарао са шефовима владе у оставци, почео је одмах консултовања. За ово време држани су у Народној скупштини разни састанци група, док су у кулоарима народни посланици живо расправљали о посебним околностима, под којима се развија ова криза.

Тако су се групе комуниста, демократске левице, социјалиста и републиканског савеза, састале још јутрос ради одређивања свог става. Социјалистичка група, најбројнија у парламенту, изразила је јутрос „**своју привржености** одржању већине изабране у мају 1936 године ради примене свог програма", а с друге стране тражила је „**владу састављену и вођену онако, како се желело приликом општег гласања**". **И комунисти траже образовање владе по узору на Народни фронт.**

Очекује се како ће гледиште заузети радикал-социјалисти чији се састанак одржава вечерас, о евентуалном учешћу комуниста.

Јутрошње консултовање претседника републике било је кратко и сводило се на разговоре са г.г. Жаненеом и Ерионом, претседником Сената и Скупштине.

(Наставак на трећој страни)

Франкове трупе пробиле републикански фронт у Арагонији

Продор је извршен на фронту од 70 километара

На теруелском фронту са републиканцима: милиционари постављају мерзер већег калибра

Саламанка, 10 марта. — На арагонском фронту националне снаге продрле су кроз непријатељски фронт на четири сектора, заузеле на јуриш све непријатељеве положаје, па и саме ровове непријатељских резерви и прешле растојање од 8 километара иза предњих непријатељских линија.

Врло велики број села је заузет. Заробљено је преко 500 непријатељских војника. Сахрањен је велики број лешева. Међу осталим пленом налази се једна потпуна батерија од 75 мм и 2 топа за одбрану од тенкова. Наступање се продужује.

У току уторника оборена су два републиканска авиона типа „Куртис".

Извештаји на фронту јављају:

Знатан део офанзиве на арагонском фронту врло је велик и најбоље се види по томе што су операције извршене истовремено од стране више колона у ширини од 70 километара. Њихове акције су потпуне успеле.

Напад је започео у 7 часова изјутра јаком паљбом топова и бацањем бомби на непријатељске положаје. Већ у 10 часова пре подне трупе генерала Давиле, који командује овим сектором, биле су заузеле најважније циљеве. Положаји који су на тим секторима заузети на јуриш сматрају се као најјаче утврђени на целом фронту. Од почетка рата непријатељ је непрестано утврђивао те положаје и сконцентрисао тамо велике масе својих трупа. (ДНБ)

Први састанак г. фон Рибентропа са лордом Халифаксом

Лондон, 10 марта. — Састанак лорда Халифакса и немачког министра иностраних послова г. фон Рибентропа у Форељ Офису трајао је више од два час. Велика маса света чекала је пред Хвајтхолом све до 13.20 часова, кад је г. фон Рибентроп напустио Форељ Офис. Том приликом једна група омладинаца манифестовала је поздрављајући немачким поздравом. Полиција је одмах интервенисала и пред аутомобилом немачког министра иностраних послова кретао је улицама аутомобил полиције.

(Авас)

ПОНОВНА ПОСЕТА ФОРЕЉ ОФИСУ

Лондон, 10 марта. Немачки ми нистар иностраних послова г. фон Рибентроп вратио се поново данас после подне у Форељ Офис и том приликом је, како се сазнаје, разговарао са г. Ванситартом. (Рајтер)

Велика шпијунска афера у Америци

Гинтер Густав Гумрих, амерички војни богаташ, ухапшен је са Јоханом Хофманом из Дрездена, под оптужбом да је украо важна америчка војна документа у Њујорку. Они су били намештени на преокеанском броду. Ово је моментално највећа шпијунска афера која је откривена у Америци

Генерал Блихер и маршал Ворошилов *под присмотром?*

(Од нашег сталног дописника)

Берлин, 10 марта. — (Телефонски извештај)

Велику сензацију изазвала је вест, коју су немачки листови добили из Варшаве, да је у Хабаровску ГПУ ухапсила секретара комунистичке странке, Варенгиза, који је имао блиске везе са командантом совјетске армије на Далеком Истоку, генералом Блихером. Према информацијама из Москве, ГПУ је извршила претрес папира у канцеларији маршала Блихера и ставила га под полицијску присмотру, као и комесаре црвене војске маршала Ворошилова.

Немачки дописници из Москве очекују и даље суђење у Москви. Читаве групе политичара и официра има да буду изведене пред суд. Према извештајима дописника немачких листова из Москве, изгледа да против коју шпијунског врховног партијског вођства и диктатуре Стаљина, несумњиво постоји јака опозиција, почињући у совјетском дипломатском и вишем официрском кору црвене армије. Црвена војска је обезглављена, али у њој несумњиво постоји тенденција да иступи политички и да ситуацију узме у своје руке.

М. ПУТНИК

Велики нереди у Бечу

У Аустрији је почела *велика агитација за плебисцит*

(Од нашег сталног дописника)

Беч, 10 марта. (Телефонски извештај). — Данас цела бечка штампа позива Аустријанце да изиђу на гласање.

Националсоцијалистички листови и листови германофилског правца су јутрос били веома уздржљиви у својим коментарима.

ДА ЛИ ЋЕ Г. ШУШНИГ ДОБИТИ ВЕЋИНУ?

Као што се сада рачуна, г. Шушниг ће вероватно имати потпуну сигурну већину на овом гласању, јер упште у Аустрији и раније су хришћански социјалисти имали 36 од сто целокупног становништва. Сада су они нешто мало изгубили у корист националсоцијалиста, али у замену придобили су огромне контингенте гласача, који су пре гласали за либерале и социјалистичке листе.

То су либерални интелектуалци, који нису националсоцијалисти. То су сви Јевреји Аустрије. То су такође радници који нису организовани.

(Наставак на трећој страни)

Аустријски савезни министар др. фон Гмајзе-Хорстенау у Штутгарту је одржао један говор о односима између Немачке и Аустрије. У Штутгарту се уписао у златну књигу општине. Лево од њега председник општине др. Штрелин

Шпански републикански торпиљер „Лепанто" који је код Балеара потопио побуњенички крстарицу „Балеарес"

Г. Јорга неће пратити краља Карола *у Лондон*

(Од нашег сталног дописника)

Букурешт, 10 марта. (Телефонски извештај). — Извесни домаћи и страни листови донели су вест, да ће Краља Карола на путу за Лондон пратити г. Никола Јорга, члан владе. Тим поводом наш дописник сазнаје из најближе околине г. Јорге, да ни у ком случају г. Јорга неће ићи на овај пут, већ ће Краља пратити министар иностраних послова ген. т. ј. г. Татареско или г. Петрешку Комнен, у случају да он буде постављен оних дана на чело ресора Министарства спољних послова.

М. М.

Нов рекорд скока са падобраном

Француски падобранац Жан Вилијам поставио је нов рекорд у скоку падобраном: он је код Шартра скочио са висине од 10.000 метара, и тиме учињено подизање скакаа до сада није још учињен. Тако је тучен и познати руски рекорд у скоку падобраном, постављен две године раније

Одјеци

Порнографија

Ноћи крајичком ексер 1 288 књижара: до пропасти, продаје, штампа и пушта у јавни свеобраћај слике, слике... које одлазе чисту пакосну жељу морала, чистоћу заштитити и морално... Ако се слике, и фотографије, на све стране по растурају из истог извора, најмање сокрајске одговорне и професионалне.

Шта крије дворана младеж и чује се?

Питање је: осећа дужним тужилаштво да томе приђе озбиља?

Дотле, да ли остаће тешка да разнодушно гледају шта ради ова професионална група, која не може да остане дуго ван домашаја и домене надлежности органа отворе и иконе улице оно што само зна мисли да је „здраво" и што њој годи?

*

Више него жалосно, али истинито

Пре неколико дана свечествовали смо се ми, уследе срчане мане. Несвесница је трајала више од пола часа, а нисмо је могли поврстити свести. Биле смо избезумљене. Случајно чујемо да је у суседству код једног болесника дошао лекар и оде на сваки. Кад је слушкиња одлучила и замолила га за његову интервенцију, он је рекао:

— Већ је скоро 2 сата, а ја још ништа нисам ручао. Могу доћи доцније!

Нашо Нпш нма ово 90 лекара. Лепо можемо изгубити своје најмилије, само зато, да лекар не би ручао тачно дана писмије, т. ј по-сле 2 сата.

Али шта он мора за једну мању коју би завила у црно седморо деце.

Саслушај и моје јаде!

Отпутовао сам из Одјечка болнице још 9 новембра пао неизлечен, па сам морала ући кући, јер ако болесна ништа могла више радити. У Уреду ми нису дали ја, путни трошкове ништа нисам ја сам за то требало око 140 динара. Господин повереник ми је рекао да ме моје послодавац није на време пријавио јако нисам ја сам све то била крива, јер сам ја сама већ себи нашла њу-вегелију!

Помало збуњено погледа га Милош. Јеленка оборала главу.

— Е, а кога ли је, чиниш' волико то прошала?

А Амица настави са шалом.

— Кога? Па сигурно није тебе, или мене! За овакву цуру треба њега, а не ми, старе!

Милош само погледа, Јеленку, муљеваног, браво. И приметн њен смешак.

— Добро, Амица, лепо је то! Нека се само удаје! Али држим позваће нас ваљда, у сватове?

И у томе тону настави се шала. Амица га је непрестано уњкјено пецкао, а Милош шалу прихватио, како је јасно уједно нашта он циља.

*

ОсванУ ведар дан. Права суворадња. Ветар престао, али је остано брежуљасте снежне наносе, као залеђене таласиће морске. Ине на дрвећу пакли се као сребро. Под ногама шкрипи снег. И скакуљу врапци, трагећи храну.

Јеленка је већ била устала. Лаки модри колутови направљали окнир око очију. Али оне су ипак лепе. У њима се зрца непроспавани сан и трагови уживања. И још неутамени пламен.

Кнез Милош се, преко обичаја, још одмајао у кревету. У његовој малој богомољи, коју је имао у сима својим конацима. Зило је већ све припремљено за његову јутарњу молитву.

Кад се кнез после пола сата почео да спрема, Јеленка је облачила децу. Она су се радовала што ће видети своја оца, кога већ два месеца нису видела.

После молитве, пошто је попио каву, уз свој облигатни чибук, кнез Милош наређа да му доведу децу.

Био је деобично задовољан њиховим изгледом. Девојчице су биле румене и здраве. И, некако лепо пристајале уз Јеленку.

— Живе биле, живе биле, — рече он задовољан кад му оне пријоше руци. А волите ли ви Јеленку?

Па и не сачекавши одговор он се обрати њој.

— Иди, нареди нека ми се спреми што за јело. Да се мало заложим и припремим за пут.

Пре него што је сео у кочије, кнез Милош се по обичају прекрети. Кад му је Јеленка пришла руци, да се са њим опрости, он јој тихо рече на уво:

— Трећег дана...

При повратку из Љубићева, кнез Милош је поново сратило у Пожаревац, и ту је остао три дана, где је имао да одржи неколико интересантних суђења и да прими старешине из пожаревачке нахије.

*

СВЕ ЗБОГ ДЕТЕТА

Пријавшне му другога јутра при повратку из Љубићева један веома занимљив случај. Једна млада жена из Млаве посвађала се на бунару са својом сусетком око мужева, веле. И то баш ради њеног мужа. А ова љубоморна, и реч по реч на се толико разбесни те доказати тестију и њоме својој сусетки разбије главу. Разуме се, жену оближену краљу пренесоше кући ради видања, а ону другу убојицу у затвор. Али она жена чим је приспела у затвор, кајући се за оно што је урадила, поче кукати:

— Аман, људи, пуштајте ме! Умреће ми дете без мене!

Сеоски кнез и остали сгледаше се. Нису знали шта да раде! Знали су да она има мало дете на сиси, и оно ће заиста пропасти ако је не пусте. Али кривица је кривица и затвор јој не гиме! А да опет и дете њено донесу у затвор, бојали су се да ће оно ту пропасти! Јер, то није био неки обичан бринара са које је већ одавно опао лепт.

Лупали људи главу и онда донесу једну „соломонску" пресуду: да муж сваког дана доноси жени дете по неколико пута да га подоји, и то све донде док тај компликован случај не реши сам кнез Милош!

*

Али, не потраја дуго а кнез Милош дође у Пожаревац. Саслушани за његов долазак, сеоски кнез дође у Пожаревац, те право пред Милоша. И испрча му цео случај.

— Она жена, — рече, који је глава разбијена мораће да се лечи још неколико недеља! А ову морао сам казнити! — правдао се он.

— А колико сн је казнио? — упита га Милош.

— Три месеца, господару!

— Ако сн! Твоја се мора поштовати.

Неколико тренутака размишљао је кнез Милош, па онда опет упита:

— А има ли та жена мужа?

— Има господару!

— Е, кад је тако, онда нека муж седи у затвору, а жена нека иде кући и негује своје дете.

Разуме се, пресуда је одмах постала извршна, и сви су били њоме задовољни.

*

КНЕЗ МИЛОШ И ВУЧИЋ

Велике неволье имао је кнез са тужбама противу старешина народних. Јер многи су били толико осиони да су чинили просто оно што су хтели. Било их је и таквих који су већ и онако велике порезе повећавали за свој рачун. Силне су биле те народне тужбе. Али, ни Милош их није бацао у „кош". Увек је наређивао строге истраге. Само што се обично догађало да су злоупотребе бивале много веће него што се у тужбама наводило. Милош је, уколико је могао, све те злоупотребе и кривице прогонио и кажњавао, али често пута и кроз прсте гледао само да не унизи углед власти.

Нарочито много мука имао је кнез Милош са познатим кнезом Јованом Бобовићем, против којег су стизале непрестане тужбе. Оне су биле заиста страховите. Оно што је изношено давало је страшну слику самовлашћа. Бобовац је према својих пандура чинио све што је хтео. Ту се просто отимало. У тужбама се тврдило да је Бобовац и плен са пандурима својим делио...

Кнез Милош, примивши ове силне тужбе, нареди своме брату Јеврему да подробно испита уколико су на истини основане те жалбе народа. Али, догодило се, — пре него што су исленицни и стигли у село, да су се сви пандури разбегли..

Пошто су се извршиоци свих злочина, на које се народ жалио, изгубили, виков наредбодавац, како се онда тврдило, успео је себе да опрашта.

(Наставиће се)

ЈЕЛЕНКА „МАЛА ГОСПОЂА"

62

Љубавне авантуре кнеза Милоша ОБРЕНОВИЋА

ОД ВОЖИДАРА С. НЕДЕЉКОВИЋА - ВОЧКОМАНА.

Шах

ПАРТИЈА БР. 284

Одиграна на прошлогодишњој дописној олимпијади.

Шпанска

Беле: др. Наб
Црне: Елисалзес

1) e4 e5 2) Sf3 Sc6 3) Lb5 a6 4) La4 Sf6 5) 0-0 Le4 6) d4 b5 7) Lb3 d5 8) dxe5 Le6 9) c3 Ld7 10) Le1 g6 11) Le3 g4 12) Sfd2 Tg8 13) f4 g:f3 14) S:f3 Dd7 15) e4 0-0-0 16) a:b5? (Isebalo Ie Kh1) Lh3! 17) Se1 L:g2! 18) S:g2 T:g2† 19) K:g2 Tg8† 20) Kh1 Sg3† 21) Kg1 S:f1† 22) K:f1 Dh3† 23) Ke2 Tg2† 24) Lf2 Lc5 i beli ce predao.

ПАРТИЈА БР. 285

Одиграна на последњем мајсторском турниру у Варшави, на којем је др. Пшепјорка освојио прво-место са 11½ од могућих 12 поена!

Краљева индијска

Беле: др. Пшепјорка
Црне: Дављановски

1) d, Sf6 2) Sf3 g6 3) g3 Lg7 4) Lg2 0-0 5) 0-0 d6 6) Te1 Sbd7 7) e4 e5 8) d:e5 d:e5 9) b3 S:e4? 10) T:e4 S:c5 11) D:d8 T:d8 12) S:d7 S:e4 13) L:e4 f5 14) Lg2 e4 15) c3 Td3 16) Lf1 Le6 17) S:c3 T:c3 18) Le4? Kf8 19) Sf1 a5 20) Sa3 b5 21) Lb5 Le6 22) Lb2 Tad8 23) L:e6 T:g3† 24) h:g3 T:e6 25) Td1 i prim ce predao.

Скупштина делегата Потпорног удружења

Ректорат Универзитета у Београду, на основу решења Универзитетског управног одбора од 9. о. м. а сходно чл. 62 правила Потпорног удружења студената Београдске универзитетске омладине, сазива скупштину делегата Потпорног удружења. Скупштина ће се одржати 18 марта у 17 час. у просторијама Универзитета у згради Универзитета са следећим дневним редом: 1) Отварање скупштине; 2) Избор секретара и два оверача записника односно бројача гласова; 3) Избор девет чланова управног одбора и пет заменика; 4) Избор пет чланова надзорног одбора и три члана заменика.

За одржање скупштине потребно је присуство од најмање 74 делегата. У случају недовољног броја делегата, скупштина ће се одржати на истом месту и у исто време са истим дневним редом 26 марта без обзира на број присутних делегата.

Делегати који не уплате семестар на време губе право учествовања на пленуму Универзитета, па према томе и право гласања.

Сваки делегат на скупштини има право само на један глас, који се може употребити само лично.

Избор чланова управног и надзорног одбора врши се на основу предложене листе тајним гласањем — листићима. Изабрана је она листа која добије највећи број гласова.

У случају да буде поднета листа без потписа, а изабрани листе неће да узимати у обзир.

Сваки члан управног одбора управљају и надзорног одбора 17 маја у подне.

Листе за избор управног и надзорног одбора треба поднети Ректорату најдаље до 15 марта до 12 часова, дочиње поднете листе неће се узимати у обзир.

Сваки члан мора садржати и-мена чланова за управни (девет чланова и пет заменика) и надзорни одбор (пет чланова и три заменика). Поред сваког кандидата мора се назначити број његовог бачког листа, пуно име и презиме, као и занимање. Ректорат ће одредити и чланове верификационог одбора за испитивање пуномоћја делегата.

Претежно облачно време у целој земљи сем крајњег југа

Метеоролошки извештај Ваздухопловне метеоролошке службе

ЕВРОПА: Висок притисак одржава се још над Западом и Југом Европе, а тродневна кишо-вита време са јачим пљусцима у области Алпа и на Средоземном Мору. У осталом делу Европе влада још пространа са облацима и јачим ветровима. Температура је осетно порасла, нарочито над Југоисточном Европом.

ЈУГОСЛАВИЈА: Претежно ведро у западним и јужним крајевима. Облачност се повећала у осталим пределима, а нарочито на Северозапад. Температура је осетно порасла. Минимална температура Плевље минус 5, а максималиа Ковиљача и Мостар 22 степена.

ПРОГНОЗА ВРЕМЕНА ЗА 11 МАРТ: **Претежно облачно време у целој земљи сем крајњег југа где ће бити још ведрије. Кише може бити местимично на северној половини. Температуре без знатнијих промена.**

Сунце изашло у 5.59, а зашло у 17.38 часова.

Радио

Радно занимљивости

ТРАЖИ СЕ РАДИО ФАНТОМ

Једна потпуно аутентична фантом тражи се да одмах представе у дирекцији В. В. Ц. друштва за радио у Лондону. Ову је вест донео њујоршки Хералд као велику сензацију. Фантом је потребан за један телевизијски пренос и мора бити истинит, а не неки фалсификат.

Једна цела армија новинара и репортера бацила се на трагање за оваквим фантомом, али се до сада ни један није дао ухватити. Духовни изгледа не воле радио.

*

Данашњи програм

ЈУТАРЊИ ПРОГРАМ

6.45 Марш
Гимнастика
Вести
Музика са плоча
Шта ћемо данас јутрати

ПРЕПОДНЕВНИ ПРОГРАМ

11.50 Званични извештај о водо-стању
11.59 Тачно време
12.00 Звона са Саборне цркве
затим: Народне песме. Пева гђа Мица Вошњаковић уз пратњу Народног радио оркестра
12.35 Реклame
затим: Забавни концерт Великог радио оркестра, диригент г. Селинчи
13.00 Радио дневник
13.10 Настављак концерта Великог радио оркестра
13.40 Тачно време — Вести

ПРЕПОДНЕВНИ И ВЕЧЕРЊИ ПРОГРАМ

15.00 Пренос извалачења главног жребања Државне класне лутрије из Љубљане
16.40 Тачно време
16.45 Народна музика на хармо-никама
17.00 Вечити љубитељ спорта, предаваље г. Богољуба Крејчића
17.20 Песме из „Кнегиње" од Петра Кречића. Пева гђа Вукица Илић-Марићковић уз пратњу Радио оркестра
17.50 Тамбурашки радио оркестар свира
18.30 Симфонијски концерт (плоче)
19.30 НАЦИОНАЛНИ ЧАС
Звучаће осликана турске власти на Балкану, предавала г. др. Душан Дабишковић (пренос из Загреба)
19.50 Дневна репортажа
20.00 Народне песме. Пева г. Во-јислав Петрушевић уз пратњу Народног радио оркестра
21.30 Пренос из Опере
— Путникова обавештења
затим: Вечернички концерт где Јане Лајторанић-Херцог

КРАТКОТАЛАСНА СТАНИЦА

7.00 Државна химна
Прве вести
Обавештајне дневног програма
7.15 Јутарњи концерт — плоче
8.00 Дневне, спортске и друштвене вести
8.15 Музика са плоча
8.30 Вести и коментари наше штампе на француском
Државна химна
12.55 Државна химна
Објављивање тачног времена
Радио дневник
13.10 Концерт
13.40 Музеј Принца Павла
13.55 Берза
14.00 Музика са плоча
14.10 Вести
14.25 Час српско-хрватског језика за Мађаре — др. Стојков
18.00 Државна химна
Кроз књиге и часописе
18.10 Музика за игру
18.20 Вести на немачком
18.35 Предавање од 12.40 на француском
18.50 Предавање од 12.40 на енглеском
19.05 Вести
Музика са плоча
19.30 Актуелни час: Значај оснивања турске власти на Балкану др. Антун Дабинковић, доцент Загребачког универзитета (пренос из Загреба)
19.50 Вести на италијанском
20.00 Балканска радио дневних: Вести на грчком (20.00), турском (20.15) и арбанском (20.30)
20.45 Вести на француском
21.00 Вести
21.15 Вести на немачком
21.30 Народна музика са плоча
22.00 Вести на енглеском
22.15 Београдска ноћи — музичка репортажа
23.00 Последња вести
Државна химна

*

ИНОСТРАНЕ СТАНИЦЕ

18 Софија (353) лака музичка квартет жандарма, Минхен (405) шведске народне мелодије; оркестар, хор и солисти, Келн (456) разноврсна музика и певање.

20 Луксембург (1293) радио квинтет, Милано (368) оперски концерт, Софија (353) соло соната, Дрезден (1500) дувачки оркестар.

21 Софија (353) лака музика и концерт за хорну, Братислава (299) концерт словачких композитора, Париз ПТТ (431) симфонијски концерт.

22 Луксембург (1293) концерт, Франкфурт (492) музика за игру, Берлин (356) лака оркестарска музика, Дрезден (382) музика за игру и забаву.

23 Келн (456) симфонијски концерт, Луксембург (1293) камерна музика, Рим (421) музика за игру, Тулуза (329) енглески концерт.

ТУРИСТИЧКЕ ВЕСТИ

Последњи дан пријава за излет на међународна такмичења у Планици

Пређање за излет који приређује друштво „Путник" пријавом одржавања међународних утакмица у скакању у Планици 13 марта приређује „Путник" излет у Словенију. Излет ће се одржати сва-ка друга недеља у месецу. Полазак из Београда у суботу у 21.25 у вечер, а повратак у недељу у 8 час. изутра возом до Љубљане, а одатле до-ћиће на Косељ. Повратак истога дана у 19 час. Излет ће се одржати само у случају јаког времена без обзира на број учесника. Сва обавештења у друштвеним просторијама у петак 11 о. м. у 19.30, Бал-канска 9/II.

▲ Јавашње покладитце да посетите Бечке Новине у марту. — Сви иностранн посетиоци Беча за време трајања пролетњег велесајма од 13 до 25 о. м. уживаће у јавашње кластице на југословенској и аустријском железницама. Југословенске железнице дају право на повлашћену вожњу поврагку а аустријске сабраће железнице 33⅓% у овом правцу. Исто тако посетиоци Беча уживаће за време велесајма знатне повлашћене у хотелима и пансионима, изворитиме ако и за излете у околину Беча. Повлашћене на железницама важе од 8 до 19 марта за путовање тамо а од 13 до 25 марта за повратак. Све ове повлашћене добијаће се на основу сајамске легитимације је коштаће дин. 50 а важи као бесплатна аустријска виза. Детаља обавештења о путовању на сајам и сајамска легитимација могу се добити у сним. биветарницама друштва „Путник" и Аустријском туристичком уреду у Загребу, Праиска ул. 9.

▲ Путников специјални воз у Сплит. — Приликом свечаности пуштања у море новог ратног брода који је сиграђен у нашој бази-ји 30 о. м., друштво „Путник" приређа посебан воз из Београда за Сплит. Излет ће се обавити у периоду од 28 о. м. до 1 априла. Цене и остали услови за учествовање на овом путовању у Сплит објављене се благовремено.

▲ Ускршње екскурзије „Путника". — За време ускршњих празника ове године организује „Путник" нпа екскурзија и то: излет специјалним возом на Гор. Јадран путовање у Атину у Грчкој. затим излет у Атину, у Палестину и Египат и крузинг путовање по средоземном мору. Сва ова путовања обухватају посете Софије, Цариграда, Константиие и Букурешта. Програми ових путовања, цене и остали услови објављене су благовремено.

▲ Крузинг путовања „Краљице Марије" у овој години. — И у овој години организује Југословенски Лојд својим најлепшим пароброди-ма „Краљица Марија" 5 крузинг путовања Јадранским, Средоземним, Црним и Егејским морем. Ова путовања се најзанимљивија лука на тим путовањима. Пуно овогодишње крузинг путовање обавиће се у ово ме-сец од 30 марта до 17 маја. За време осмонедељног путовања путници ће посетити Венецију, Сплит, Боку Которску, Крф, Пиреј, Солун, Дарданеле, Истанбул, Палермо, Месину, Катанију. Учесницима на овим путовањима имаће прилике да се добро забаве и упознају. Проспекте путовања, услове и сва обавештења могу се добити у бироима друштва „Путник" бесплатно.

▲ Прве групе немачких туриста на Јадрану. — Оних дана стигла је на нашу ривијеру прва већа група немачких туриста која је извесно време боравила у једном местима. Ову групу Немаца упутила је филијала друштва „Путник" из Загреба, а ова је за ову годину организовала далеко већи број оваквих група. Ове недеље ће на наш Јадран.

▲ Претпродаја улазница за галибурнске свечаности. — Како за овогодишње фестивалске игре владе у иностранству велико интересовање, продаја улазница је већ почела. Све улазнице као и програми ових свечаности учествују најпознатији уметници са одабраним програмом. Улазнице у претпродаји могу се добити у 5 бироима друштва „Путник" и у Аустријском туристичком уреду у Загребу, Прашка ул. 9.

▲ Директан слобрађај речне пловидбе са Бугарском. — Ове године наша дрижавна Речна пловидба успоставиће је свој слобрађај. Предвиђено је пловидбе на Дунаву бродовима Југословенске речне пловидбе до Лома у Бугарској одговарају је путницима директно путовање за Бугарску а исто тако Бугари ће моћи користити директну везу тим бродовима за Југославију, Мађарску, Аустрију и Немачку. Слобрађај до Лома вршиће се 3 пута недељно. Исто тако дирекција Речне пловидбе спремала је и путнички тарифни за појединим линијама. Детаља обавештења о сним путовалима могу се добити у биветарницама „Путника" и агенцијама Речне пловидбе.

▲ Јевтино путовање у Будимпешту. — Посетиоци пољопривредне сајма и изложбе стоке у Будимпешти од 23 до 28 марта ужи-вају на југословенским и мађарским железницама знатне повлашћене које важе од 13 до 28 марта за одласак и од 23 марта до 7 априла за повратак. Пријављена лица моја се добити у Загребу „Путник" и у Туристичком одељењу Мађарског трговинског представништва у Београду, Јакшићева 2.

ПОРОДИЦА ТАРАПА

КОМШИЈСКО ОЛАЈАВАЊЕ

(Текст у Обрадовом Времену)

ВРЕМЕ

РЕДАКЦИЈА И АДМИНИСТРАЦИЈА ПОЕНКАРЕОВА 4

ТЕЛЕФОНИ:
Централа: 24-001, 24-002, 24-003
Стенографи: 24-004, 24-005, 24-006
Огласи и нобна нова: 24-005

ПРЕТПЛАТА:
Југославија 20 дин.
иностранство 50 дин.

ПЕНЕ ОГЛАСИМА:
1 сн. на 1 ст. 15 дин.
у тексту 90 дин.

ЧЕКОВНИ РАЧУН БР. 52.594
РУБОПИСИ СЕ НЕ ВРАЋАЈУ

Будуће мајке

морадју настојати да избегну сваку *лекост* пробаве, нарочите за-твор употребом природне

FRANZ-JOSEFOVE

горке воде.

Вода се лако узима и дејствује у кратком времену без непријатних појава.

Рег. С. бр. 15.485/35. 20699

„СА ШУШНИГОМ за једну НЕЗАВИСНУ АУСТРИЈУ!“

Беч, 10 марта. — Плебисцит у Аустрији увек је био захтев свих политичких струја: легитимиста, националсоцијалиста и радника (социјалдемократа).

Сада пак испао је плебисцит — али не за Аустрију и њену државну форму, већ за канцелара г. Шушнига и његов програм!

Одлука мора да падне у најкраћем року — кроз три дана. У недељу 13 — ако уопште до тог плебисцита дође — онда не може бити сумње, да ће г. Шушниг добити огромну већину гласова. И то не само за то, што су одредбе за извршење тог плебисцита такве врсте, да ће искључити из броја гласача све омладинске елементе, који су кроз и кроз националсоцијалисте, већ је сама форма гласања — у локалима Патриотског фронта — и све што са тиме иде такве врсте, да је тешко мислити, да ће националсоцијалисти суделовати у том гласању. Формула, о којој се гласа, састављена је тако да они, који ће буду изишли на гласање могу да је слободно приме. То је опрезније као да би се питало: „Јесте ли за једну уредну, пристојну државу, наравно под вођством г. Шушнига — или не?“

Плебисцит је дошао прилично неочекивано: потребно је имати на уму да је ту г. канцелар морао да се жури: јер одушевљење, које је настало после његовог говора, почело је нагло да опада. Патриотска расположења почела су да прелазе у националсоцијалистичка после догађаја у Грацу и Линцу. Припремале су се сличне демонстрације и у другим градовима Аустрије. Требало је радити брзо и одлучно — и то је сада и учинио г. Шушниг.

Наравно ризик је доста велик: можда не толико ризик од самог плебсцита, као ризик да он буде омечен. Сад се не зна тачно: шта ће да раде националсоцијалисти? Да ли ће учествовати у овом плебисциту са „не“? Да ли ће се уздржати од ма каквог суделовања? Или ће омести да се тај плебисцит одржи? Они су међутим одлучили да апстинирају, по наређењу из Берлина... Досад, у овим тешким данима, Берлин је настојавао да аустријски националсоцијалисти буду мирни и да пређусте Хитлеру да ради оно што је потребно за њихове општенемачке циљеве.

Сад о онима у које г. Шушниг полаже своје наде. У току последњих дана водили су се се хитни преговори са радничким вођама, чија је већина била за претходно враћање оних права, која су била одузета 1934 године. Пре свега право слободне организације радника и слободног избора својих вођа. Тешко да би се могло очекивати, да ће се то њима дати, јер би одмах дошао захтев националсоцијалиста, да и они добију исто. Засад радницима је понуђен повратај имовине њихових организација (којом би управљали хришћански професионални савези) и постављање њихових људи у владине радничке управне установе. Ипак је цео говор канцелара г. Шушнига, у коме је он објавио референдум — био упућен у првом реду радништву, као уосталом и сви говори последњих дана. За придобијање радника обећано је и поновно отварање њихових гимнастичких савеза и омладинских организација — елемената од којих би се могле саставити и радничке чете — ако би настала потребе да се оне употребе против националсоцијалиста.

Најважнија чињеница остаје ипак: промена самог програма државе г. Шушнига за овај плебисцит. Досад се једнако понављало, да је Аустрија једна хришћанска, немачка, независна, корпоративна држава, под ауторитативним вођством. Сад одједном, позивају Аустријанце, да гласају за једну „слободну, немачку, независну, социјалну, хришћанску, уједињену Аустрију“, под вођством г. Шушнига! Дакле испуштено је корпоративно уређење и ауторитативно вођство — који су за радинке сасвим неприхватљиви — а додато је, да је Аустрија једна **социјална** држава. Могло би се питати: зашто толики напори за придобијање радника, када ће и без њих г. Шушниг имати већину? Очигледно је да би придобијање радника могли знатно да ојача положај и утицај режима г. Шушнига у очима западних демократија. Према томе то се чини не толико због унутрашњих, колико због спољно-политичких разлога. Остаје да се види: како ће све то одјекнути у Немачком Рајху?

Као што ствари стоје сад, све ово је покушај, да се остварн једна клерикално-радничка коалиција. У томе погледу је значајно, да се радницима нарочито обраћао на зборовима претседник бечке општине г. Рихард Шмиц, који има присне везе са католичким радничким „Фрајхетсбунд-ом“ г. Кунчака — што наравно неће олакшати споразум са вођама пређашњих социјалистичких радничких савеза.

Плебисцит је један вешти и одлучни потез канцелара г. Шушнига. Тешкоћа је у томе, што је противник. Аустрије још одлучнији — а и много јачи од ње... Није искључено, као што је било речено у почетку овог чланка, да ће бити покушаја, да се омете одржавање плебисцита стварањем нереда. Плебисцит се у ствари и иначе одржава под доста необичним околностима: сад још траје забрана ма каквих зборова и говора, осим оних, које одржава Патриотски фронт, те нико неће имати могућности, да води пропаганду осим самог патриотског фронта, који је тиме стављен у положај повлашћеног изборног монополисте.

В. САМСОНОВА

Суђење у Москви није више јавно

Ухапшено је још 11 чиновника Министарства иностраних дела

(Од нашег сталног дописника)

Берлин, 10 марта. (Телефонски извештај). — **Дописници немачких листова јављају данас из Москве, да су завршена саслушања оптужених. Последњи међу оптуженима био је саслушаван Розенхолц. Његово саслушавање завршено је једном драматичном, боље рећи трагикомичном сценом. Државни тужилац, Вишински, нашао је у његовом џепу један комад тврдог хлеба и у њему парче хартије, на којој је нешто писало.**

На питање Вишинског, шта то има да значи, последњи оптужени, Розенхолц, признао је да је то нека врста амајлије, коју је у његово одело ушила његова жена. На хартији је било исписано: **„Хвалите Господа који ће се дићи и оборити непријатеља ваших у прашину. Нека их Бога свети стрелама анђела и архиђела божијих“.** Та молитва требала је да донесе срећу Розенхолцу. **После тога инцидента са државним тужиоцем, суђење је претворено у ћутно. Искључена је јавност и новинари.**

На крају тајне седнице, која је завршена пред поноћ, дат је званични коминике, у коме се каже, да су оптужени Раковски, Крестински, Гринко и Розенхолц потпуно признали своје кривице и да су открили све своје шпијунске везе са фашистичким државама.

Вечерња штампа јавља, да се већ сутра може очекивати говор државног тужиоца у овом процесу и да ће пресуда пасти или у суботу пре или истог дана по подне. **Сваканко ће већина већу оптуженима бити осуђена на смрт.** Пошто се смртна пресуда у Москви има извршити најдаље 72 часа после изрицања пресуде, већина оптужених тешко да ће у уторак још бити међу живима.

Хапшења у Москви настављају се, међутим, и даље. Допописници берлинских листова јављају да је ухапшено 11 чиновника Министарства иностраних послова и међу њима три дактилографкиње. Они су сви оптужени за шпијунажу.

Демонстрације националсоцијалиста у Бечу и Линцу

(Наставак са прве стране)

Што се тиче великих радничких маса, пређашњих социјалдемократских професионалних савеза, то ваш допописник сазнаје, да овим радничким масама неће бити дате никакве званичне наредбе од стране њихових вођа, да гласају за г. Шушнига. Али, приватно ће се њима ставити на знање, да гласањем за г. Шушнига они ометају националсоцијалистичко развијање у Аустрији и тиме доприносе интересима радничког сталежа.

Најинтересантније питање о држаљу националсоцијалиста за време овог плебисцита није још коначно решено, јер се очигледно очекују наредбе из Берлина. Међутим, догодиле су се следеће ствари. Данас ујутро на Бечом универзитету, ректорат је истакао наређење, да се студентима забрањује Хитлеров поздрав десном руком на немачки начин, а такође и ношење кукастог крста. Студенти су хтели да манифестују у универзитету, али, пошто је тамо била јака приправност, они су се склонили у једној споредној улици близу Универзитета, одакле су били растерани у суседне улице.

ДЕМОНСТРАЦИЈЕ У БЕЧУ

Око 4 часа по подне у Бечу су почеле озбиљне демонстрације. Наиме, националсоцијалисти су почели да иду у поворкама и демонстрирају од Немачког саобраћајног бироа који се налази код Опере и дуж Рринга. Одмах су њима у сусрет пошли манифестанти Патриотског фронта што је изазвало метеж. **Кад је почело да се смркава, сукоби су постајали све озбиљнији.** Људи су се гурали и ударали једни на друге. **Полиција и помоћна полиција Штурм-кор покушали су да направе ред.**

Националсоцијалистичке гомиле дочекале су један отсек Чатриотског фронта у Ренгасе и тамо су почели да вичу; **„Мн гласамо за један народ, за једну државу!“** Затим су разбили каменицама фирме Патриотског фронта. Исто тако они су почели да разбијају фирме монархистичких организација, које се налазе у Волиеје. Нереди још и сада трају по целом центру вароше.

Међутим, у провинцијским варошима, почевши од Инсбрука, **национал - политички отсек Патриотског фронта издао је својим присталицама наређење да не излазе на бирање, јер садашњи плебисцит значи само јачање владе г. Шушнига и учвршћивање садашњег стања у Аустрији.**

Сви националполитички отсеци по провинцијама послали су телеграфске протесе претседнику Републике г. Мирославу, а такође и министру унутрашњих дела г. Сајс-Инкварту, у којима вели да је плебисцит тобоже против чл. 172 аустријског устава, а такође да омета у свом садашњем облику један слободан израз мишљења и осећања аустријског народа. Сваканко, сви ове протести и сва наређења издата националсоцијалистима да се уздрже од гласања, могу да буду промењена наређењем г. Сајс-Инкварта.

Чланови „Патриотског фронта у Аустрији су уверени да ће бити одржан плебисцит, у чијем исход они уопште не сумњају. Они радосно поздрављају г. Шушнига и своје вође и сада бацају по улицама огромне количине гласачких листића са речима „да“, тако да на неким местима ови гласачки листићи прекривају улице као јесење лишће у шуми.

У Бечу ће се гласање обавити од 7 часова ујутро до 5 часова по подне, у недељу. За сваку појединачну варош претседници општина ће одредити време у коме ће се гласање обавити.

САМСОНОВА

„Федерација румунских сељака“ растурена

Влада обуставља унапређења чиновника и примања нових

Букурешт 10 марта. — (Телефонски извештај) — **На синоћној седници румунске владе, којој је претседавао краљ Карол, расправљана су питања од великог значаја о организацији државе.**

БУЏЕТСКА РАВНОТЕЖА

Да би се могла успоставити буџетска равнотежа и санирати државне финансије, које се налазе у незавидном стању, решено је, да сви министри проступдавају ранije буџете својих ресора, у циљу да њихов буџет за 1938/39 годину не пређе износом реални буџета, изузимајући поглавље, у којима редни утрошци захтевају обавезно повећање. Одлучено је исто тако, да се не успостављају нова места у државној администрацији, нити пак врши унапређење чиновништва, нити попуњавања упражњених места чиновника. Плата техничких чиновника утврђена је на бази буџета из 1932 године. Монополска буџет утврђиће се на бази прошлогодишњег буџета.

Режим спољне трговине биће адаптиран новој финансијској ситуацији.

Претседник владе, Патријарх г. Мирон, упутио је свима шефовима разних признатих вероисповести у Румунији позив на конференцију, која ће се одржати 13 о. м. Овом приликом биће донета одлука, да и Синодни сви остали верозаконити у Румунији, разреше заклетве чланове разних политичких организација, као што је то већ учинио Синод румунске православне цркве.

ЗАБРАЊЕНА ОРГАНИЗАЦИЈА „ФЕДЕРАЦИЈА РУМУНСКИХ СЕЉАКА“

Решењем министра унутрашњих дела забрањена је организација, под именом „Федерација румунских сељака“ која је вршила акцију, на бази мирсистичких принципа. У томе циљу упућена су детаљна и веома строга упутства окружним начелницима.

Органи јавне безбедности конституисали су да седмични велики часопис „Картеа Романеаскэ“, растура литературу и „партијске“ значке „Звездане Гвоздје“, због чега је министар унутрашњих послова донео одлуку, којом се овом предузећу забрањује рад на десет дана, што је изазвало разумљиво интересовање у румунској јавности.

М. М.

Задовољство у Риму *иза посете* г. Бека

(Од нашег сталног дописника)

Рим, 10 марта. (Телефонски извештај.) — **Данас по подне, пољски министар иностраних послова, г. Бек отпутовао је из Рима у Напуљ, где ће са госпођом провести неко време на одмору. Тиме је службени део његове посете Италији завршен.**

Као што се предвиђало, римски разговори г. Бека, који су послужили за међусобно упознавање политичких директива, постављени су базу за међусобно сарадњу и измену гледишта, пред сваким важнијим европским догађајем будућности. Као практични и непосредни резултати разговора спомињу се појачане економске и културне везе.

У опроштајним круговима са најчешћим задовољством је поздрављено формално признање италијанске империје, које је г. Бек учинио упућујући на пријемном банкету здравице Краљу Италије и Императору Етиопије. Сматра се, да ће скорашње признање Империје од стране флота на Дунаву сразмерно према јачини дунавских флота осталих држава. Депутација је изјавила, да професионални разлози, а исто тако и национални престиж Бугарске траже, да се већи део бугарске спољне трговине на Дунаву обавља под бугарском заставом. Чланови владе обећали су, да ће приступити проучавању тога питања.

(Телор)

БУГАРСКИ БРОДАРИ ТРАЖЕ ПОВЕЋАЊЕ ТОНАЖЕ НА ДУНАВУ

Софија, 10 марта. (Телефонски извештај). — Једна депутација савеза бугарских бродара посетила је министра финансија, саобраћаја и трговине и поставила захтев, да се повећа бугарска трговачка флота на Дунаву сразмерно према јачини дунавских флота осталих држава. Депутација је изјавила, да професионални разлози, а исто тако и национални престиж Бугарске траже, да се већи део бугарске спољне трговине на Дунаву обавља под бугарском заставом. Чланови владе обећали су, да ће приступити проучавању тога питања.

(Телор)

ПРИВРЕДНИ САВЕТ БАЛКАНСКОГ СПОРАЗУМА САСТАЈЕ СЕ 12 АПРИЛА У АНКАРИ

Анкара, 10 марта. (Телефонски извештај). — Привредни савет Балканског споразума састаће се 12 априла у Анкари. На дневном реду овог заседања Привредног савета стоји у првом реду питање повећања волумена трговине између 4 државе Балканског споразума и питање појачања туристичког саобраћаја међу њима.

У вези са овом тачком дневног реда, турска је влада већ донела извесне одлуке ради олакшања доласка туриста из Југославије, Румуније и Грчке у Турску. Туристи из ових земаља имаће попуст од 50% на турским железницама и у хотелима. Туристичке групе могу добити још и разне друге олакшице. Турска влада намерава да у току ове године организује неколико интербалканских туристичких излета и изложба. **Говори се да 4 државе Балканског споразума намеравају да ускоро уклоне визу у међусобном саобраћају што би такође значило, да туристе ваздушне пловидбе олакшицу, поштто су таксе за визе сада врло високе.**

(Телор)

Ванредан одјек експозеа г. др. Стојадиновића у Француској

(Од нашег сталног дописника)

Париз, 10 марта. (Телефонски извештај). — У свом уводнику „Тан“ посвећује говору југословенског претседника владе г. др. Стојадиновића који је одржао јуче у Југословенском парламенту, следећи коментар:

„У погледу политичке стабилности у Средњој и Источној Европи, може се само честитати на говору, који је одржао јуче у југословенском Парламенту, г. др. Стојадиновић, посветивши срдачне речи пријатељству које спаја Југославију и Француску. Што се нас тиче, ми смо у толико срећнији да забележимо речи председника Владе и Министра иностраних послова Југославије, с којима смо могли да објаснимо изненађење, изазвано у извесним круговима, пригодом манифестација у недавној посети г. др. Стојадиновића Немачкој.

Г. др. Стојадиновић је подвукао јуче, да ису за време посете г. Делбоса Београду осећање пријатељства југословенског народа за Француску имала прилике да дођу до снажног изражаја и додао је, да тежње његове земље за сарадњу са Француском одговарају основним линијама иностране политике Југославије.

Ове изјаве које су у целој југословенској Скупштини наишле на најтоплији пријем, потврђују, да основе на којима почива политичка равнотежа у Централној и Источној Европи није ослабило одржање, супротно ономе што неки уверавају.

ЕКСПОЗЕ Г. ДР. СТОЈАДИНОВИЋА ПРИМЉЕН СА ЗАДОВОЉСТВОМ У СОФИЈИ

Софија, 10 марта. — Софијски листови објавили су опширно јучерашњи експозе Претседника југословенске владе и Министра иностраних послова г. др. Милана Стојадиновића о спољној политици југословенске владе.

У свима бугарским круговима са нарочитим задовољством примљена је изјава југословенског Премијера г. др. Стојадиновића о односима између Југославије и Бугарске. Нарочито привредни и културни кругови изражавају радост, очекујући да ће пријатељски односи између двеју братских земаља добијати тешњим успостављању привредних и културних веза између два братска народа.

Исто тако, и сви политички кругови, без разлике, одају признање добрим осећањима Претседника југословенске владе г. др. Стојадиновића према Бугарској, и у Пакту о вечном пријатељству између Бугарске и Југославије виде чврсту гаранцију за независност и напредак Бугарске, а у исто време добру залогу мира на Балкану.

Ако се Лондон и Рим споразумеју признање етиопског царства било би изнето и пред Женеву

Рим, 10 марта. (Телефонски извештај). — **Пошто према овдашњим дипломатском обичају, службени разговори између Италије и Енглеске нису могли да започну, док је у Риму боравио службени представник једне треће државе, очекује се, да ће италијанско-британски разговори бити отворени већ сутра или најкасније у суботу.**

Британски амбасадор у Риму, лорд Перт, послао је након свог уводног разговора са гроф Ћаном, по повратку из Лондона, опширан извештај своје владе која је извештај испитала на својој јучерашњој седници.

Као што је познато, преговоре ће у име Енглеске водити амбасадор лорд Перт и г. Морис Ниграм, шеф отсека за Јужну Европу у Форељ. Офису, који је пре овог положаја заузимао положај саветника британске амбасаде у Риму.

У овдашњим политичким и дипломатским круговима и даље се оптимистички гледа на исход разговора. Тврди се, да ће ако дође до признања италијанске империје од стране Велике Британије, лондонска влада изнети ово питање пред заседање Друштва народа у мају месецу. Друштво народа требало би, на томе заседању, да дефинитивно ликвидира ово питање и на тај начин, да остави свакој држави да слободно, да према властитом нахођењу призна италијанско царство или не.

З. МАТЕТИЋ

Барцелона признаје *почетне успехе* националиста

Барцелона, 10 марта. — Министарство народне одбране саопштава следеће:

„Источни фронт: Непријатељ је на три дела овога фронта јуче у рану зору пресао у напад, помогнут великом масом авијације, артилерије и тенкова, те је успео да заузме село Фуенте ди Дос.

„На средишњем фронту, а на отсеку код Ла Гранхе, противник је заузео превоз Дел Ревентон.

„На осталим фронтовима није било ничег значајнијег.

„Авијација: Приликом противничког ваздушног напада у уторник на место Пуебла де Хихар, уништена је једна болница. Том приликом погинуло је већи број болесника немогуће болнице. Истога дана после подне непријатељска авијација је бомбардовала Тортозу, којом приликом је погинуло 18, а рањено 150 лица“.

(Авас)

СНАБДЕВАЊЕ РЕПУБЛИКАНАЦА ИЗ ИНОСТРАНСТВА НАСТАВЉА СЕ ДАЉЕ

Рим, 10 марта. — Агенција Стефани доноси коментар свог дипломатског уредника, који гласи:

Према информацијама, које су од нарочитог интереса, снабдевање ратним материјалом црвене армије у Шпанији из иностранства увећава се. Исто се тако на-

МЕРЕ ЈАПАНА ПРОТИВ СТРАНИХ АВИОНА У КИНЕСКИМ ВОДАМА

Токио, 10 марта. — Претседник адмиралитета, јапански контра-адмирал г. Нода изјавио је да ће јапански бродови бити присиљени да отворе ватру на све стране авионе који буду летели изнад њих у кинеским водама.

Министарска криза у Француској

(Наставак са прве стране)

Поподне у 15 часова по париском времену г. Леон Блум био је позват у Елисејску Палату где му је претседник Републике г. Лебрен поверио мандат за образовање нове владе.

Г. БЛУМ О СВОМ МАНДАТУ

По изласку из палате претседник Републике социјалистички прваК г. Блум дао је за штампу следећу изјаву:

— Претседник Републике ставио ми је у дужност, да саставим владу. Ја сам решен да идем до краја у том задатку. Тродићу се да саставим владу коју налажу околности тј. једну владу стабилну, трајну, моћну, способну да окупи и повеже све демократске снаге.“

Г. Леон Блум сада води разговоре са својим пријатељима и шефовима разних група већине Народног фронта.

Р.-ВАЛЕ

ЧИТАОЦИМА „ВРЕМЕНА“

Услед скока цене хартији и целулози на европским тржиштима, београдски јутарњи листови „Политика“ и „Време“ приморани су да приступе делимичном повишењу цена листозима, тако да ће почев од 13 о. м. **недељни бројеви** стајати **2 динара** уместо 1 динар, а месечна претплата почев од 1 априла о. г. **24 динара** уместо 20. Цена осталим бројевима преко недеље остаје иста, дакле **1 динар** по броју.

Као што је познато сви страни листови, а код нас словеначки и хрватски, такође су били приморани да повише цене својим бројевима из истих разлога.

„ВРЕМЕ“

Дискусија о буџету Министарства иностраних послова

„Определити се ма према коме идеолошком блоку великих сила у Европи значи враћање у еру интензивне туђинске интервенције,

а туђинска интервенција је најтежа ствар која се може десити једној земљи" - изјавио је г. Милан Банић, члан парламентарне опозиције

Г. др. Баричевић поново веома оштро критикује став г. др. Мачека

Буџет Министарства иностраних послова претресан је до касно претпрошле ноћи.

Дошли увече говорили су г. г. др. Јанко Баричевић, Милан Банић, Војислав Лазић и остали, после чега је буџет Министарства иностраних послова усвојен.

НА ЈУЧЕРАШЊОЈ СЕДНИЦИ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ УЗЕТ ЈЕ У ПРЕТРЕС БУЏЕТ МИНИСТАРСТВА СОЦИЈАЛНЕ ПОЛИТИКЕ И НАРОДНОГ ЗДРАВЉА.

Врло исцрпан експозе поднео је ресорни министар г. Драгиша Цветковић, у коме је изнео резултате досадашње социјалне и здравствене политике Краљевске владе и њене планове за будућност из области социјалног и здравственог старања. Нарочито је нагласио дефинитивно решење инвалидског питања.

После тога отворена је дискусија у којој је узело учешћа преко четрдесет говорника.

Седница је трајала до касно синоћ.

Наставак дискусије о Министарству спољних послова

Претрес буџета Министарства иностраних послова, тојест је тозом претпрошле ноћи са се до саму зору. Дошлах председ добио је реч да говори у име Југословенског клуба г. др. Јанко Баричевић.

У почетку својих излагања г. др. Баричевић говори о општој спољној политичкој ориј ентацији и о последњим спољно-политичким актима. Затим се осврће на међународни значај Мале антанте и на догађаје у Аустрији.

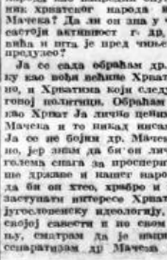
После доста дугог задржавања на питању Конкордата и односима између наше државе и Ватикана, г. др. Баричевић прелази на другу тему.

— Сада ја, господо народни посланици, имам у виду један моменат да обратим пажњу и на другу област, која је данас Скупштина и нама једном добија једну тајну.

Улога г. др. Крњевића при Друштву народа

Ево у чему је ствар. Ја поуздано знам да је г. др. Мачек, нарочитим писмом, упућеним секретаријату Друштва народа, пријавио акредитовао г. др. Крњевића као посебног претставника, изасланика хрватског народа и његог шефа г. др. Мачека. Док ову замешку тајну г. др. Стојадиновић шкрто чува, дотле је г. др. Мачек, у супротности, не крије, свестрано то исо доступно и свима у реду. Чак и г. др. Корошец је ту чињеницу посредно признао, када сам је неки дан у своме експозеу овде говорио „да је један сениор Мачекове странке на путу да опет обиђе париске и лондонске кругове и да се опет обавести о наклоности тих анонимних кругова према Мачековим циљевима".

Али секретаријат Друштва народа није анониман. Нека нам одговори шеф наше спољне политике та ли је могућно да он не зна да је г. др. Крњевић пријављен секретаријату Друштва

Г. др. Јанко Баричевић

народа као напредни опуномоћеник хрватског народа и г. др. Мачека? Да ли он зна у чему се састоји активност г. др. Крњевића и шта је пред чињеницама предузео?

Ја се сада обраћам др. Мачеку као вођи већине Хрвата, лично, и Хрватима који следују његовој политици. Обраћам им се као Хрват Ја лично цењи г. др. Мачека и то никад нисам крио. Ја се не бојим др. Мачека лично, јер знам да би он лично био човек слова да проспереше наше државе и нашег народа, када би он хтео, храбро и мушки, заступати интересе Хрвата кроз југословенску идеологију, Ја, по својој савести и по свом уверењу, сматрам да је национални сепаратизам др Мачека штетан и по државу и по све Југословене, а поготову по Хрвате. Ја хоћу да верује да he заблуде бити укључене. Али зашто ја ово говорим?

Једна изјава г. др. Мачека

У „Ревиј д' Пари" Гриневаљ износи свој разговор са г. др. Мачеком. Разговор који није нигде и никад демантован, чиме заслужује пуну веру. У речима г. др. Мачека нису стакони који су тако рђаво деформисали нашу спољну политику. Питање граница наше државе, у колико је ствар унутрашње политике, бар је исто толико и у оквиру спољне политике. Г. др. Мачек изјављује: „Шта ми хоћемо? Федерацију Хрвата, Хрвата и Словенаца, пособну као и друге хрватске народа". А мало ниже у вези тога одмах додаје: „Али ја не могу ништа да обећам за будућност. Ако се нама не да задовољење (разуме се кроз федерацију) сепаратистичке тенденције могле би довести до поделе државе, и то у случају велике европске кризе.

Ви ми кажете: „Једна независна Хрватска то је Шимера".

„Ја не знам то. У својој младости сто сам опседнути панслависта, данас, кад видим, како Пољаци пречено Украјинце, дајте Чеси тлаче Словаке, а Срби наш хрватски народ, ја више не верујем у унију свих Словена.

— Пошто је завршио г. др. Мачек, опомиње г. Тардије да за моим говорницом да и он завршим.

— Зар господине посланице сматрате да је то тако мало питање за ову Скупштину? — пита г. др. Баричевић.

— Не сматрам, господине говорниче, али ја морам да пошгујем Зачем о Пајсторим беду и зато да ми још трипест говорим!

— Добро, и сам кроз десет минута готов

Кратка анализа Мачекових изјава даје ове резултате: Или федерација или растурање државе, нарочито у случају велике европске кризе. Као Хрват на ово слободан сам уништи: А где ће онда Хрватска? Је ли г. др. Мачек добро учило политичку конселацију у Европи и тешке хрватских суседа? Да ли је добро осмотрио географски положај Хрвата? У случају распада Југославије Хрватска има на једној страни српски иредентизам, на другој мађарски, а иначе дели између две моћне силе Италије и Немачке. Зар г. др. Мачеку не претставља за Хрвате никакву опасност чињеница, да би ми Хрвати били потиснути, мрцварени у клештима једног блока држава, који претставља страховиту сваку од сто двадесет милиона људи.

Опасности којима Хрвати иду у сусрет

Мени није до славе да овде, у овом дому, подвучем како је изјава г. др. Мачека још један доказ више за неправност предности, која стално са овога места износим. И мени је стало да г. др. Мачека, поштеног и доброг човека, који нас такав неће и не може желети зло Хрватима, упозорим на опасности, којима Хрвати иду неминовно у сусрет, кроз сепаратистичку политику! Нека се обзире на Пистру и Коруницу, нека помисли на жртвама у Зала у Мађарској. И још мало и нестаће, не само наших имена, него и сваког трага нашег језика у тим крајевима. Г. др. Мачек зна да се, за последњих 50 година, неселила из Хрватске пола милиона Хрвата, а да се, за то исто време, усељиле у Хрватску и Србију елемента из Аустрије, Немачке и Мађарске преко 400.000.

Усамљени Хрвати, сиромашни, препуштени сами себи, уз бес Срба ради цепања државе, као ће отпор дати наједи Италијанић и Немаца, пропаганди њихове јаче културе и цивилизације, када ће средства туђинске инструментима асимилације: новац, књиге, новине, индустрије, оружје?

Зар се могу заборавити чињенице да се Далмација једва одупрла страној најезди, да је Међумурје било потпуно затровано мађарштином, да су Славонија и Срем били густо колонизовани Шпабама и Мађарима и да је требало само две, до три, деценије па да ти наши крајеви изгубе по свему свој национални карактер. Ти инсонира су још увек на истом месту на освојеним позицијама. И можда чекају...

Нека г. др. Мачек, као вођа већине Хрвата и као добар Хрват, процени речи фон Папена: „Аустрија и Немачка имају и данас исте циљеве као 1914 године".

Онда г. др. Баричевић цитира неки иностране предавања па каже:

„Куда срљаш Хрватска?" каже г. Баричевић

Намећу великих страних теза зања нађи се положај Хрвата осамљених и напуштених. На пред тим уништавајућим перспективама, зар г. др. Мачек не мокао да заборави и своје неспоразуме, па ако хоће и на крвавице нанесене Хрватима у Југославији. Нека се г. др. Мачек високе уздигне над дневним заједницама и недаћама, нека пусти мало своју природњој инерци и доброти и он he у себи и у свима добрим Хрватима поново наћи и доброг сведочења и доброг Југословена. Нека се бацу у борбу за југословенске једнинство и у њему за једнакоправност, за слободу човека, и он he у раду, у времену мира, учинити ако не више а оно толико, колико и победници војсковође у рату. Г. др. Мачек зна, да би он лично био спољу пуну пажњу нашој спољној политици и догодине се да he преко спољне политике, дођи на државни и национални унитаризам, за корист и за срећу Хрвата, на и свих Југословена. Због тих гледишта и из тих разлога потребно је и г. др. Мачеку поставити питање коју он спољну политику хоће? Осовину Рим — Берлин и немачко најезно на границе Хрватске или је против ње?

У овом трепутку није ни мало театрално ни патетично питање: «Quo vadis Croatia»?

Излагања г. др. Косића

После г. др. Баричевића говорио је у име Радног клуба г. др. **Мирко Косић**

Он даје своја посматрања на наш однос према Друштву народа и Малој антанти као и Балканском споразуму. Онда приказује спољну политику Италије и Немачке. Врло неприно.

У даљем излагању износи у зроке немачких аспирација, дотичући се многих питања опште међународне политике.

Говорећи о историским сменама владајућих система г. др. Косић помиње догађаје у савременој Русији, када је маршал Тухачевски био оптужен због својих веза са Немачком и стрељан. На то му г. Милан Банић нешто добацује пошто г. др. Косић поновљеном тоном одговара:

— Том прилином се видело колико огромну улогу, г. Банићу, игра чак и новац за задробљање у међународној политичкој акцији и за добијање људи да воде политичку акцију и против сопствене владе и против сопствених интереса, краљих интереса своје отаџбине.

— Дакле по вама су и Бухарин и Риков плаћени? — узвикује г. Банић доста срдито и напустио дворану.

— Што се ни са њима идеите фиксујете ако бога знате? — пита г. др. Косић.

На крају г. др. Косић говори о изјавама да је потребно преоријентисати спољну политику услед трговинских застоја.

Друштво народа и мале државе

После г. др. Косића добија реч г. Милан Банић, који почиње свој говор речима:

— Ако хоћемо да оценимо валалност једне спољне политике да кажемо да ли је она или добра или лоша, онда, пре свега, треба да учинимо један општи на прилике има нас, осврт на разној међународних односа у Европи, после светског рата. Ја ћу разуме се код тога осврта да будем свесним кратак.

Г. Банић онда говори о политичким међународним формацијама, па се позива на г. Чемберлена, који је рекао да мали народи не могу да верују у колективну безбедност.

— Према томе, каже г. Банић, над тако створи стоје логично је да ми и правимо: Ми се не одричемо идеала Друштва народа, ми се не одричемо колективне безбедности, али то је песма, можда песма будућности, али стварност тражи од нас друге мере. И ми смо већ прилично давно приступили тражењу других мера. Немогућ заборавити да је иницијативом нашег покојног Краља Уједињитеља и Масарика („Славе им!"), да смо ми при потредили сестветицу Друштва народа стварањем једног регионалног пакта Мале антанте. То је довео да нам Друштво народа не даје безбедности, због чега морамо тражити потребно обезбеђење помоћу регионалног пакта.

„Мала антанта и заштита њених граница

Говори се, господо народни посланици, да је та Мала антанта расклиматана, да смо је ми компромитовали и тако даље... Пре света треба знати шта је то Мала антанта. Говорим у своје име и обавезујем само себе! Мала антанта је чак и ворни савез, али тај ворни савез не обезбеђује ни пример Чехословачку од солидарност, недај боже да дође, напада да Немачке на Чехословачку. Тај ворни савез не обезбеђује ни пример Француску од напада, а камоли не дао Бог, од стране Италије, као ни Румунију од евентуалног напада од стране Русије. Тај ворни савез има да штити границе Чехословачке, Румуније и Југославије према Мађарској. И да ли је тај савез било чиме о наше стране компромитован?

Према изјавама од руководилаца спољне политике Чехословачке и Румуније тај организам Мале антанте није ничим ни најмање компромитован.

Балкански споразум у крај једној рђавој традицији

Прелазим на Балканском споразуму. Рекао сам Мала антанта претставља не само један покушај него и нову реализацију да се ми мали народи бранимо за себе. Шта је суштина претставља Балканског споразума? Сигет, господо, то исто али у појачаној мери. Творац Балканског споразума био је опет наш велики Краљ Ујединитељ („Слава му!") да Кемал Ататурком („Живео!"). И они су се нашли на једној линији и на принципу: „Балкан балканским народима". А шта то значи у суштини? То значи не дозволавамо великим силама да се мешају у наше послове, у наше односе. Балканским споразум је учинио је крај традицији по којој су све балканске државе биле марионетски пиони у рукама великих сила. Шта је у суштини Балканског споразума? И ту ћу да поцкрем закону можда више него што би било потребно. Балканског споразум је опет војна савез, који опет не штити Румунију од Совјетске Русије, не штити Турску од евентуалног напада не знам кога, рецимо Француске. Не штити Грчку ни нас од напада, рецимо Италије. Балкански споразум има само тај задатак да чува мир и границе држава у Балканском споразуму. Речено је да смо компромитовали и тај инструмент мира у нашој спољној политици. Да дозволите, господо, да вам прочитам један цитат, ја ћу бити кратак. У коминикеу изданом у Анкари каже се да „Балкански споразум игра плодну улогу у очувању мира и смиривању у овом делу Европе и знати један врло солидан фактор за одржавање мира за којим се тежи. У њему влада солидарност која везује све чиниоце потписнице споразума јаче и чврше него икада".

Дакле овај коминике није потписао само претседник г. др Милан Стојадиновић него и претседници осталих трију чланица Балканског споразума.

Противе идеолошких фронтова

Господо, ми ни до данас немамо војног савеза ни са једном великом силом. И сад се поставља питање, постављају га наши државници. Кажу с ким ми треба да идемо? Готово сервирају г. др. Милану Стојадиновићу да је ће пошао са фашистичким блоком и да се определио за осовину Берлин—Рим. А ја кажем и мислим да је то тачно: није се определио. И хвала Богу што није.

Ја држим, ја сам дубоко уверен, да г. др. Стојадиновић неће удовољити овој побожној жељи господе са левице. Господо, ја сматрам да ће се определу се за ову осовину. Шта би значило то да се ми окренемо према једном или другом блоку, према једној или другој осовини. Пре свега, и то је посебно, то значи убрзавање светског или европског рата. Али за нас, са наше гледишта, то значи враћање у еру интензивне туђинске интервенције, да ли ће определење Париз—Берлин—Рим, за тај тако звани идеолошки фронт — сви се они зову идеолошки, али нису баш сушице идеолошки — да се определимо за то одлучно бих, само то себи, нашли интервенцију и једне и друге осовине, другог фронта, како хоћете, и од стране Немачке и од стране Италије и од стране Аустрије, Мађарске, Бугарске, Албаније и тако даље.

Зато ја мислим да је у истин најозбиљнија и најодговорнија ствар коју праличка политика пеле зивања ни за једни од тих блокова, ни за једну ни за другу осовину. У осталом до чега може да доведе незнајање за једну осовину ту ми већ имамо примера и видели смо до чега је то довело. Имали смо у Шпанији владу народног фронта. Та је смагтала потребним да се веже за осовину Париз—Москва. До чега је то довело? До опог стања које данас у Шпанији влада.

Шта каже г. др. Драгољуб Јовановић

Дабоме, Наши демократи, на пример Драгољуб Јовановић каже: „Наша престоница није Београд него Барселона". Може да каже то, али је заборавио рећи да поред Барселоне Шпанија има још једну престоницу, а то

Г. Милан Банић

са власти зато што Енглеска хоће апсолутно да разбије те осовине, зато што она хоће да преговара и са Немачком и са Италијом, дакле схватити да смо се ми везали за једну од тих осовина, ја мислим то би у најмању руку било једнострано.

Живео одобравање у центру и на десници. Г. др. Јордан Аћимовић добацује:

— Ви сте се везали за осовину ЈРЗ.

У дворани смех.

Г. Банић настављао:

— Ја то не бих ја могао одговорити још једном вашем уредном али ја држим нрено оне уреде".

Шта је остало од уговора о миру

Господин Банић се даље осврће на примедбе, које је у начелној дебати чинио г. др. Драгутин Кон, побијајући их затим на примедбе у дискусији о буџету Министарства иностраних послова г. др. Косте Кумануди која је рекао, поред осталог да нам пуј у Немачку води преко Париза.

— Али да постемим питање г. др. Кумануди наставља г. др. Банић, зашто онда пут за Немачку не би водио преко Лондона, преко Берлина, преко Париз? Ја сам се приближно тиме и спорзаљму нашем са Италијом. Мени је мило што је и г. др. Кумануди изјавио да је Краљ Ујединитељ радио да утре пут за споразум са Италијом. И иницијатива за то потекла је од Њега.

— Рекло се, на крају, и то: др. Стојадиновић своју политику из носи само кроз здравице, на банкету, са шампањцем. Доста смо забављали, ја сам прошле године између један приговор у односу према руководиоцу наше спољне политике др. Стојадиновићу, приговор про коме остајем и сад, да за жалост. Ово је био и суштине искрен у изношењу смерница своје спољне политике, нарочито у Финансском одбору, толике је говорио и искрено говорио о својој спољној политици, да сам се ја згрануо и да је та искреност имала непријатне страшне.

— Тражимо ми још и више, трећим одељак одбор за спољне послове! — изјављује г. Војислав Лазић.

— Тутн! Ти спаваш! — добацује му г. Александар Дачић.

— Кад је већ реч о ревизионизму, наставља г. Банић, ја после осталих говорника држим да би требало да се запитамо шта је остало од тих мировних уговора? Плаћање репарација је отказано. Да ли нашом крв пићом, или крвавицом које друге мале државе? Ко није бранио своје интересе у питању репарација? Сећамо се демаршаја Француске Белгије. Да ли нашом крвицом? Ко опет није бранио своје — извините — економске интересе у том питању? Сећамо се Аугу Павелића, а ни експонента хрватске политике, разуме се не признатог, др. Јурија Крњевића, требало би желети да га ни ко не помиње са орбиданске или са српске стране.

Ја ћу да констатујем на крају само: сва политика која се данас води то је директан наставак политике покојног Краља Ујединитеља, он је прин почео да ради на нашем приближавању Немачкој. Да не говорим много о томе, скренућу вам пажњу само на један пут великог Краља Ујединитеља кроз Минхен 1863.

Конституцин опет то да је за изгладење спора са Ватиканом такође дао иницијативу покојни Краљ Ујединитељ („Слава Му!" кличе цела Скупштина) али ју даконстатујем и то, господо, да данашњу политику спољну, њене смернице, по ено не колосеку који је постално покојни Краљ Ујединитељ стално даје један Краљ данашњи, за кога ћу да кажем: Хвала Богу што га имамо! (Дуготрајни аплауз и једногласно одобравање).

Замислите каква би била ситуација ове земље да Њега нас је било да је нестао покојни Краља Ујединитеља"...

Код сних речи сви народни посланици, устају са својих места и аплаудирају, док се дворана пролама од одушевљених поклика:

— Живео Краљ Намесник Павле!

— Живео!

— Живела народна Династија Карађорђевића.

Међутим г. Банић настављао сво ју прекинуту мисао и каже:

— ... остало нејако дете, каква би била и спољна и унутрашња ситуација ове Земље. (Поново настаје уређено одушевљење и дуготрајна овација Њ. В. Краљу и Њ. Кр. Вис. Кнезу Намеснику Павлу).

— Зар ви, господо, зар ви не видите да из саме ове земље нигу Мрњавчевићи на све стране.

Поспанице обухваћени општим талосом одушевљења кличу:

— Живео наш Краљ Намесник!

— Живела Југославија!

— Зар не видите то да се цео свет, код нас, руководи својим осећањима а не разумом, да нам људи који су при нашима да дођу где било, да дођу за „фронт поплер", да нођу на осовину Париз — Москва. И напом, у тој ситуацији хвала Богу да имамо тога ус истани супериорног Карађорђевића! (Живео Краљ! Бурно одобравање и пљесак).

Када су се поздрављали учесници г. Банић је настављо:

— У спољној политици не може да буде сентиментализма, тако је даље наша стварност. Свака земља води рачуни пре свега о својим интересима. Недавно је француска скупштина одобрила енормну војску г. Шотана, у целокупну спољну политику владе. И гледајте та из Француска, којој се толико аплаудира у нашој Скупштини, а ја немам ништа против тога јер сам и сам заљубљен у француску, јер је познајем, погледајте шта се у њој дешава. За време дебате о спољној политици дато је једнодушно поверење влади. Сада ја не желим никоме да импутирам да је нетрпто. Никоме! Ја нисам те речи изрекао него је други говорио о непатриотској и авантуристичкој политици ове владе, а ми смо позвани ми да опет завршим речима: Вићу једнак сам, толико сам тврдогласа и неће у овом питању да будем изнад патриота од Француза и зато ћу да гласам за буџет Министарства спољних послова

Крај говора г. Банића Народна скупштина поздравља је живим одобравањем и аплаузом.

После њега добио је реч г. Карел Кобервајл који је говорио нашим најпознатијим мелодијама, а онда је г. Бранко Добросављевић (Земљорадички клуб) у главном изложио смернице наше спољне политике.

Стојан Јанорић говорио је о одношају са Италијом.

Г. Милан Петковић, проти (ЈНС!), усвајком, се задовољ на питању Конкордата. Гласаће против.

Г. Војислав Лазић прво крити куће цифарски део буџета Министарства спољних послова. Онда постално питање вашег опредељења и односа према Немачкој и Аустрији и окончава да је г. Шушнић одлично обављање плебисцита.

Г. Лазић је говорио доста дуго, са великим симпатијама према Француској! Изјављује да he гласати против.

После г Лазића говорили су г. г. Александар Лазаревић, Рудолф Добовишек о напоменутим мањинама, и на крају г. Сава Мишић, који одаје признање спољној политици г. др. Милана Стојадиновића и закључава дебатне по ведине опозиционих представника. Рефераји их тако, вели:

— Г. Милисоје Перић, наш славни адвокат из Смедерева, сматра тражи неке чињенице и нади неке опасности, али ја не видим никакве опасности, ако ће за своје изводе нити је, ма у чему, успео да побије констатације министра спољних послова.

— Хајде сад мало о Косову — добацује му посланици

— О до Косову не желим да говорим, поцрће се он у спољној политици врло мало разуме, јер он је економиста и његовом говору не треба много коментара."

У дворани смех

(Наставак на петој страни)

Одушевљење манифестације Њ. Кр. Вис. Кнезу Намеснику

Политика г. др. Стојадиновића учинила је крај интервенцији туђина, интервенцији из суседства. Али, господо, кад овако гледам и посматрам наше људе и наше прилике све ми се чини, бојим се, да код нас има света који жели повратак туђина у интервенцији и. Да је жели Анте Павелић то он јасно каже кроз своје органе, сво је новине које излазе у Америци. Нећу да их цитирам. Немам времена. Али желео би се да, у том правцу, нико не помаже ни др.

Експозе министра социјалне политике и народног здравља г. Драгише Цветковића

„Влада г. др. Стојадиновића извела је значајне социјалне реформе, које су биле предмет обећања ранијих режима“

(Наставак са четврте стране)

Претседавајући г. Фрања Маркић потом је ставио предлог Буџета Министарства социјалних послова на гласење. Буџет је изгласан нешто после два часа.

Г. Маркић онда је закључио седницу и наредну заказао за јуче пре подне. На дневном реду је претрес буџета Министарства социјалне политике и народног здравља.

Јучерашња седница

Око 9 часова пре подне седницу Скупштине отворио је претседник г. Тирић у присуству министара г.г. др. Антона Коросца, Драгише Цветковића, Војка Чвркића, Бојислава Ђорђевића и др. Мака Крека. У току седнице дошли су и остали министри.

Пре прелаза на дневни ред секретар г. др. Андре Вебле саопштио је да претседник Владе и министар пољопривреде подноси на решење Конвенцију за изједначење вођења и држања генеалошких књига за стоку, закључној и потписаној у Риму 14. октобра 1936 године.

Потом је прешло на буџет Министарства социјалне политике и народног здравља.

Експозе министра г. Драгише Цветковића

Претседник г. Тирић дао је реч министру социјалне политике и народног здравља г. Драгиши Цветковићу. Скупштинска већница, која је заступљена у великом броју, њихово је прекида неки седница трајала до после два сата, поздравља живим одобравањем министра г. Цветковића.

Министар г. Цветковић поднео је веома опширан експозе. Одмах у почетку г. Цветковић наглашава да је још у Финансијском одбору обећао и да је отштампано експозе о буџету свога ресора, из кога су се посланици могли обавестити о правом стању у овом ресору.

Потом г. Цветковић наглашава да је од општег интереса и за земљу и за десницу буџет Министарства социјалне политике и народног здравља. Верује, да је сенима стало да се унутрашње прилике среде.

Г. Цветковић наглашава да неће ући убрзаваним путем, износећи само добре стране, претстављајући све у ружичастој боји, него ће изнети ono што је тешко, што не ваља и што треба у општем интересу да се поправи.

— Ја сам се трудио, каже г. Цветковић, да у свој ресор унесем што више оне саradничке партизанске политике.

Велики број пријављених говорника имаће да каже своју реч, а г. Цветковић обећава да ће, на крају, дати свој одговор и примити све добронамерне сугестиће.

После тога г. Цветковић је дао реферат:

Буџет Министарства социјалне политике и народног здравља непрекидно и увек ближе је у опадању. Ја мислим да је ту главна грешка, јер доба кризе, онда када је тешка конјунктура, када су тешке прилике у народу, онда треба да се осети и манифестује пуна активност Министарства социјалне политике и народног здравља. И баш онда кад су биле тешке године кад се ишло смањивању дрикалних расхода ја мислим, да је велика погрешка била што се је и овде поступило по општој рецептури, што се није водило рачуна о неким нужним потребама Министарства социјалне политике и народног здравља, који баш у тим тешким годинама има да развија своју пуну делатност и своју пуну активност. И сада са овим буџетом, који је повећан за 45 милиона према пропалогодишњем, није пружена довољна могућност да се одговори свима потребама. Ако хоћемо да отворено погледамо истини у очи, да констатујемо какве су здравствене прилике нашега народа, ако хоћемо да лечимо све социјалне недостатке, онда је тешко изићи на крај и у толико је моја делатност у 1938-39 години скученија.

Здравствене прилике у нашем народу нису задовољавајуће

Ако хоћемо то здравствено стање да изнесемо непристрасно онако какво је, да будемо упознати са стварним чињеницама, да Народна скупштина зна тачно прилике у којима се наш народ налази, онда морамо да констатујемо следеће: 1) да још нисмо достигли ни из далека број установа за лечење, борбу и предохрану против социјалних болести које је потребан да би се обухватили сви крајеви и цела наша земља; 2) да је смртност одојчади, у првој години живота, још увек врло висока и да та смртност, према географским приликама, према животним приликама, нашег народа и наше раце не би смела бити тако висока; 3) да је туберкулоза врло распрострањена болест у нашој земљи и да се туберкулоза по седмици, по подацима које имамо, већ скоро прелази милион онога односа који владају у европи; 4) да је у нашим крајевима маларија врло велика сметња напретку нашег народа и да врло неповољно утиче на привредну способност; 5) да има 30 срезова у нашој земљи који су заражени сифилисом, који наносе врло велику штету биолошким способностима нашег народа и 6) да акутне и заразне болести у нашим крајевима владају у много јачој мери него што би требало да буде као што је случај са петнаест, тифусом, дечјим заразним болестима и т. д.

Код нас просечно годишње умире 260 хиљада лица

Господо, дозволите ми да ово неколико констатација које сам отворено, потпуно искрено, не крајући ништа пред овим Народним домом, изнео, документујем и статистичким подацима. Да пређем на питање смртности, ни оно није за најзанимље. По статистичким подацима од 1924 до 1936 г. закључно показује се цифра умрлих од 3,128.842 лица или годишње 260.000 у округлим цифрама. Просечан број становника за ових 12 година био је 13.500.000 па је на хиљаду становника умирало просечно 19.25%.

У овој општој смртности велики проценат односи туберкулоза. За 12 година, од 1924 до 1935 умрло је од ове болести 433.560 или просечно 34.700 смртних случајева годишње. Ако бисмо ово упоредили са подацима једне страе земље, рецимо Немачке, онда видимо да је број смртних случајева код нас 4 пута већи него у Немачкој. Као што видите, господо, већ сами ови подаци казују довољно да овом ресору, здравственим приликама народа и материјалним издацима који су потребни за вођење овог ресора, треба поклонити највећу пажњу.

А. Лазаревић:

— То је само статистика!

— Ради се, г. посланче, о озбиљним стварима и ја бих вас молио да ме саслушате и ви ћете имати прилике да говорите.

Велики проценат смртности код одојчади

Господо, да пређем на друге цифре, на друге прилике. У питању су најмлађе наше генерације које долазе — деца, нарочито одојчад. Ту је смртност још већа и могло би се рећи да код нас постоји прави дечји помор. Просечна смртност одојчади у првој години а за период 1930—1934 износио је на 100 живо рођене деце 15,49%. Од ових процеса највећа смртност је у Савској бановини 20%, у Дунавској 17%, у Приморској 16,59%, у Дравској 15,43%. Вардарској 15,02%, у Дравској 13%, Врбаској 14%, Зетској 13% и најзад Моравска бановина, где је смртност најмања 10%. За пет година од 1930 до 1934 г. умрло је 362.149 деце.

Заразне болести, као што сам рекао, исто тако распрострањене су више него што би требало да буде, Томе су узроци, несумњиво, тешке социјалне прилике, тешке прилике у исхрани, недостатак воде и недостатак других средстава, нарочито по селима.

Маларија претставља још увек један проблем

Маларија претставља још увек један проблем за нас, и ако је питање од милиона оболелих сведено са 50%, јер док смо некад имали један милион оболелих од

Министар г. Драгиша Цветковић говори у Народној скупштини

маларије, сад, по подацима, имамо само 450 до 500 хиљада становника који болују од маларије.

Не треба указивати на све штете оболења од маларије, јер се она појављује код наше земљорадника и јавља се баш онда кад је његова снага најпотребнија пољопривреди. Те томе питању од основног значаја, треба посветити највећу пажњу.

За лечење ових болести имамо два пута, О њима смо на дугачко и на широко расправљали у овом Дому.

Један је пут превентивна медицинске службе, Спречавање и отклањање појаве болести, а други пут је, пут куративне медицине или тако звано болничке службе и лечења оболелих. У овој првој служби превентивне медицине постоји и има један систем, једна организација, један дух међу лекарима формиран у самој установи. И превентивна медицина са овим срестствима са којима располаже врши потпуно успешну службу.

Други је случај са куративном медицином или са болничком службом. Ја сам имао више пута прилике да овде са овога места укажем на један рђав систем из прошлости, на једну политику која није била планска, на једну политику која је дала рђаве и негативне резултате. („Тако је!“ „То је искрено излагање!“).

Реорганизација болничке службе и Закон о болницама

Наша је дужност била за ове последње две године, да специјално проступдирамо начин реорганизације куративне медицине. Наша је дужност била да приступимо све подацте, да проступдирамо на терену све невоље и све недаће, да видимо све недостатке, да видимо где се налази то што смета потпуној реорганизацији куративне медицинске службе па да створимо ono што ће одговарати и духу времена и приликама нашега народа, да ту болничку службу што више приближимо народу. (Одобравање и пљескање).

Основно питање које има ту службу да регулише, то је питање законе о болницама. Ја сам у више махова указао на све невоље садашње законе о болницама; указао сам на све тешке прилике које се последњих година појављују, указао сам на све невоље и све недаће, које се огледају у нашим болницама и на нерационално грађење и задаље наших болница. Ми имамо данас у нашој земљи око 25 хиљада болничких кревета. Али, и тих 25 хиљада болничких кревета, ово што је несумњиво сасвим неодговорно према броју нашега становништва, и тих 25 хиљада кревета нису рационално искоришћени. Док имамо болница у којима имате по 20 до 30 кревета који преко целе године стоје празни, док имате болница у које не долазе ни ветеринари ни лекари, док имате болница у које болесници ретко залазе и у које често са разлозом неће да ступе, дотле имате један велики број добро опремљених болница, у којима се велики број болесника вратја натраг. Шта то казује господо? Казује нам то да имамо велики број болесника, да имамо велики број кревета, а да те болнице ми по својој техничкој опреми а ни по осталоме што је у њима не могу да приме довољан број болесника. Мо' и мемо један број болница, које су технички добро опремљене и које имају своје специјалисте, али су оне у немогућности да приме онај број болесника који се тим болницама јавље. (Аплауз).

Господо, ми морамо да признамо да болесник има право да тражи себи лекара и да тражи себи болницу. И ми не можемо једнога болесника, спречити да иде и добром лекару и доброј болници. (Бурно пљескање). Ја мислим, да је ту све зло у нашој болничкој служби, и ако ни хоћемо да то зло отклонимо, онда морамо да дамо ono што је најпотребније, за једну добру болничку службу а то је закон о болницама. (Бурно пљескање).

Израђени пројекат Закона о болницама пишао је на извесно неготовање код Лекарске коморе и код лекарског сталежа. Тј спода, желели да дам један закон који ће, у потпуности, одговарати интересима земље и интере сима народа, ја сам се саслао са претставницима Лекарске коморе и код лекарског сталежа. Тј спода желели да дам један закон који ће, у потпуности, одговарати интересима земље и интере сима народа, ја сам се саслао са претставницима Лекарске коморе и надам се да ће и идућа годи на бити забележена једном ве ном и ефикасношћу активношћу на пољу побољшања основних здравствених прилика у нашем народу.

Рад на овом пољу врло је зна чајан и од далекосежних после дица за опште здравствене при лике, па зато мора бити добро смишљен и проступдиран, што све изискује и доста времена и труда и материјалних жртава.

Наплата болничких трошкова

Господо, нпак за ово време ја сам се, као ресорни министар трудио, колико је било могуће, да се тешке прилике које у погледу болничке службе владају, поправе и да се многа питања у вези са овом службом решавају правилно и на време. Ту долазе као и прво питање, питање болничких трошкова. Ми смо у 1935-36 г. на болничке трошкове исплатили следеће: Бановинској болници у Јапа Томићу 327.000; у Мостару 79.000; Бановинској болници у 1936-37 години на територији Краљевске бановине управе у Загребу исплаћено је 10.000.000 динара, клиничкој болници у Загребу 467.000, Болници милосрдних сестара 1,000.000 дин.

Војислав Лалић:

— Је ли то народ плаћао?

— На државни касе је исплаћено банковинским болницама за бесплатно лечење наших народа (Пљескање код већине). У 1937-38 г. у Скопљу за Бановинску болницу исплаћено 4,400 000 динара. Исплаћено је Болници милосрдних сестара у Земуну 2,000.000 динара, Болници милосрдних сестара у Загребу динара 3,000.000. Предвиђено је Министарству финансија и чека на решење и сагласност Главне контроле...

Милан Петковић:

— То је само у две бановине!

— Све ће бити исплаћено.

Ако што видите, за ове две године дана ми смо се нпак потрудили, и поред свих тешких прилика и поред свега, да један део болничких трошкова ликвидирамо, да омогућимо, да онај који је прешо бановине дође на терет болница, да преко ових болница дође и до своје инвентаре, и да ове болнице приведе правилно у нашој земљи бар донекле поправе.

Велики резултати на пољу социјалне политике

Да пређем на други део мога експозеа, а то је социјална политика, активност, коју је Краљевска влада показала на социјалном пољу и у погледу извршења социјалних реформи. Ја, господо, мислим да ће се сагласити и лењеа и десница, да је у погледу активности овога ресора на социјалним реформама, на социјалном пољу, Краљевска влада за последње две године дана забележила најзбиљ активност, највеће успехе и највеће резултате који се икада у последњих 20 година. (Бурно пљескање у центруму и на десници).

Узимајући ресор Министарства социјалне политике и народног здравља, ја сам пред Народном скупштином изнео свој програм. Ја сам рекао све ono што Краљевска влада намерава и што ја као ресорни министар, у погледу извршења социјалних реформа и у погледу наше активности на социјалном пољу, мислим да урадим. И ја могу ведра чела оде пред Народном скупштином да констатујем, да је Министарство социјалне политике и народног здравља испуњило, у потпуности, своју дужност, да сам ја у потпуности одржао своју реч и да сам изнео све ono што социјалне реформе и све ono из социјалног законодавства изречно и у погледу заштите радника, што је било неопходно потребно и што је у општем интересу и наше земље и народа требало учинити, и да смо ми тиме завршили једно поглавље у нашем социјалном законодавству, да смо ми испунили сва она обећања, да смо извршили све ове реформе, које су неопходно потребне, па да социјалне прилике у нашој земљи добију један сасвим други облик. (Бурно пљескање на десници и у центруму).

Ако се хоће поштено и објективно да критикује, ако се хоће да одмере свачије заслуге и свачији рад, ја мислим да је рад Краљевске владе у погледу извршења социјалног законодавства, у погледу социјалних реформи и у погледу свих мера које смо ми предузели, врло успешан. (Пљескање у центруму и на десници).

Да напоменем три главне ствари, да напоменем три реформе, које смо из законске заштите радника извршили за последње године дана.

Прво, Уредба о минималним надницама, о колективним уговорима, помирењу и арбитражи. Ми смо сви констатовали да је наша земља, за последње 2 године дана, у приредном и економском погледу показала велику делатност; да је у приредном и економском погледу било великог полета и да се у њеду, земља осећао један специјалиста и искрити просперитет. Господо, ја вас питам да ли би се и овај економски и приредни просперитет, да ли би се извршили јавни радови у нашој земљи и да ли би се целокупна делатност остила онако у радничким слојевима и код оних кругова који раде, да није била на време донесена Уредба о минималним надницама и колективним уговорима. (Бурно пљескање).

Уредба је имала своја значаја. Она је, на један сасвим праведан, за један сасвим пажљив и памет начин регулисала радне односе у нашој земљи. Када је Уредба изишла било је и са онога места доста критике. Говорило се да Уредба не даје много користи нашем радном свету, да Уредба радника спутава у њиховом праву и да Уредба неће дати овај ефекат који се од ње очекивао. Статистички подаци и цифре показале су сасвим обрнуто. Ми смо се старали да преко једне уредбе прво у свима нашим крајевима подигнемо стандард живота и ниво живота наших радника на једну приближну висину. Ми смо се старали да у оним крајевима, где су наднице врло ниске, не буде погођена ни наша производња, ни индустрија али и да наш радник, који живи у врло тешким и бедним приликама добије бар приближно ono што имају радници у другим крајевима наше земље. (Бурно одобравање).

Значај уредбе и минималним надницама

Уредба је ишла прво за тим да повиси стандард живота у оним крајевима где су наднице биле врло ниске, да их подигне и изједначи са надницама у оним крајевима где су прилике на довољној висини и да у потпуности оспособи нашу радничку класу за живот и да нашој радничкој класи пружи могућност да може и приредном и економског просперитета добити оно што јој, по њеној заслузи, припада. Уредба је то у потпуности постигла.

Господо, статистички податци по окружним уредима показују да је у 1937 години број радника у свима окружним уредима износио 63 милиона динара, док је у 1937 години овај износ осигураних надница порео се на 5 милијарди динара. (Одобравање и аплауз).

Самим тим фактом долази се до закључка, да је радничка класа, као целина, имала једним делом учествовање у просперитету и да је користила овај опити приредни просперитет, као ја тврдим да је користила и целокупна земља. Ја мислим да је ово једна од највећих заслуга Краљевске владе, која је у погледу социјалне политике учинила.

Дискусија о буџету Министарства социјалне политике и народног здравља

Заостале инвалиде исплаћене су у укупном износу од преко 67 милиона динара

По повећању запослења Југославија стоји међу првим државама у Европи

(Наставак са пете стране)

Ја, господо, овде имам стотинске податке, које је издао Међународни биро рада у Женеви, који води рачуна о незапослености у целом свету, и ако пређете ове податке, ви ћете видети да од 17 европских држава 12 држава стоје иза нас у погледу запослења и да смо ми, у погледу запослења према овим државама, далеко одмакли, далеко боље стојимо. (Аплауз на десници и у центру).

После нас долазе Далеко, које има највећи проценат запослења. И ако се неће да кажи, да је општа природна конјунктура имала овога дејства и дала резултате у погледу запослења у целом свету, онда цифре показују да у многим државама ова ни је дејствала тако код нас. Према томе природна конјунктура може бити добра и корисна, може да ти запослења и сваздо земља, али је потребно да унутрашње природне мере буду такве, да се од те природне конјунктуре има користи. И ми морамо да констатујемо да су наше унутрашње социјално - природне мере биле таквог карактера, да су дале одличне резултате. (Аплауз на десници и у центру).

Инвалидско питање

Последње питање из домена социјалне политике, о коме хоћу да кажем нешто реч јесте но палидско питање. Ја мислим да је било довољно реча у овој Народној скупштини, и довољно изјава. Међутим инвалиди једино што траже то је да се једанпут престане са обећањима и изјавама, да се престане са сказаљањем и разним конструкцијама и да се приступи озбиљно и хитно реформи инвалидског и санитетског закона, који ће на основи и у потпуности скинути са дневног реда инвалидско питање. (Бурно пљескање на десни ци и у центру).

Ми смо потпуно сагласни у овоме питању, и десница и десница. Нема политичке разлике овога питања. (Живо одобравање у центру и на десници). Ја се надам кад будем дошао са пројектом Инвалидског закона у овај Дом, и када будемо третирали ово питање да ћемо се ми, у потпуности, наћи на истој линији, јер инвалиди и рачне жртве по заслузи политичке природне мере ће имати ужасно велики значај. Ја сам се надао да ће ова зграда да одговара моји да кажем: „Ето, видите, ми смо једанпут за увек скинули то питање са дневног реда".

— Када је то закон, пита се г. др. Поповић, који предвиђе преко 20 правилника и уредаба, који ти сад треба да регулишу ту службу.

— Још није готов закон! — додаје министар г. Цветковић.

За нашу земљу од 18 милиона становника, песма је мали број болничких постеља 25.000. Требало би да имамо најмање 75.000 болничких постеља.

Треба се побринути о правилној управи болница. Предлаже да се установе административна правила. Треба да буде једнообразно целокупном болничком организацијом. Законом од 1930 године је компликовала болничка администрација. Треба водити рачуна о напредовању болничких лекара.

За лекаре требало би установити стаљност. Моли министра да и то предвиди у новом закону.

— То предвиђа нови закон који ће доћи ускоро! — објашњава министар г. Цветковић.

Што се тиче погља у Капетановић је говорио о потреби што радикалнијег сузбијања болести у Босни.

Апелује на министра социјалне политике и на ове посланике, да се почне енергична и одлучна борба против болести која запрља „напрелетним дрвеће бр. 1". Уколико постоје разни експерти за сузбијање болести, кредити за њих су у суви мали. Да би се задовољале најнужније потребе г. Капетановић предлаже да се одобри Школи народног здравља у Загребу кредит од 850.000 динара и да се отвори катедра Медицинском факултету у Загребу другог спрат у згради Хигијенског завода.

На крају је г. Капетановић говорио о улози босанско-херцеговачких муслимана и изјављује да ће гласати за.

После г. Капетановића говорио је министар г. Драгиша Цветковић и дао је образложења о прегледу здравних болесника у Сарајеву.

Затим је говорио у име руководећег посланичког клуба г. др. Живојин Поповић (ЈНО).

За реорганизацију Санитетског савета

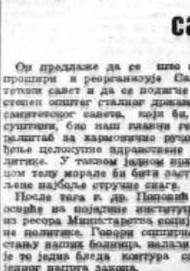
Он предлаже да се што пре прошири и реорганизује Санитетски савет и да се подигне на степен општег сталног државног санитетског савета, који би, у суштини, био наш главни генералштаб за хармонично руковођење целокупне здравствене политике. У таквом једном правом телу морала би бити заступљена највише стручне снаге.

После тога г. др. Поповић се осврће на поједине институције из ресора Министарства социјалне политике. Говори сцинцрне о стању капе болнице, вели да је то једна блага контура само једног нацрта закона.

— Када је то закон, пита се г. др. Поповић, који предвиђе преко 20 правилника и уредаба, који ти сад треба да регулишу ту службу.

— Још није готов закон! — додаје министар г. Цветковић.

За нашу земљу од 18 милиона становника, песма је мали број

Г. др. Драгољуб Јовремовић

болничких постеља 25.000. Требало би да имамо најмање 75.000 болничких постеља.

Треба се побринути о правилној управи болница. Предлаже да се установе административна правила. Треба да буде једнообразно целокупном болничком организацијом. Законом од 1930 године је компликовала болничка администрација. Треба водити рачуна о напредовању болничких лекара.

За лекаре требало би установити стаљност. Моли министра да и то предвиди у новом закону.

— То предвиђа нови закон који ће доћи ускоро! — објашњава министар г. Цветковић.

Што се тиче погља у Капетановић је говорио о потреби што радикалнијег сузбијања болести у Босни.

Апелује на министра социјалне политике и на ове посланике, да се почне енергична и одлучна борба против болести која запрља „напрелетним дрвеће бр. 1". Уколико постоје разни експерти за сузбијање болести, кредити за њих су у суви мали. Да би се задовољале најнужније потребе г. Капетановић предлаже да се одобри Школи народног здравља у Загребу кредит од 850.000 динара и да се отвори катедра Медицинском факултету у Загребу другог спрат у згради Хигијенског завода.

На крају је г. Капетановић говорио о улози босанско-херцеговачких муслимана и изјављује да ће гласати за.

После г. Капетановића говорио је министар г. Драгиша Цветковић и дао је образложења о прегледу здравних болесника у Сарајеву.

Затим је говорио у име руководећег посланичког клуба г. др. Живојин Поповић (ЈНО).

— Та је ствар већ свршена. Осниваће се четири пантра, објашњава министар г. Цветковић.

Говорник, као лекар, износи своје сугестије у погледу уређења болница и сматра се за праведном да се сви они који плаћају више од 200 динара порезе у болницама бесплатно лече. Моли да се има ретроактивно дејство. Треба поразити да се створи један добар кадар лекара, али не само болничких, него и лекара изван болнице, на терену. На крају изјављује да ће гласати за. Седница је у два сата прекинута с тим, да се наставе у пет часова по подне.

И опозиција одаје признање министру г. Цветковићу

У пет часова по подне Скупштина је наставила да претреса буџет Министарства социјалне политике. Прво је говорио г. Борђе Јелић, члан Земаљског грчког клуба г. Воје Ђорђевића. Он хвали рад седамнест министара социјалне политике и каже да је он учинио најмаловажнија радничких питања као и друга питања, која се није сетио да реши прва министар социјалне политике који је био социјалиста. После тога говорио је о потреби подизања радног санаторијума за грудобољне на Руднику и о раду инвалидских судова. Каже да ће ако мало говорио о министра социјалне политике. Изјављује да ће гласати за.

Г. др. Драгољуб Јовремовић, члан Посланичког Југословенског клуба. Он одмах у почетку каже да је за њега као лекара било право задовољство прочитати експозе г. министра социјалне политике и народног здравља, а нарочито онај део који се односи на здравствену политику овог Министарства. Поклањајући пажњу свим изношеним у овом експозе, г. Јовремовић затим вели:

— Ту изласим много крупне проблеме здравствене политике који су потпуно правилно схваћени. Нарочито досадашњи министар, чак и они који су били спречавани у свом овом правилном и смело постављеном проблему здравственог проблема. Да ово сасвим сигурна г. министра хоћу нарочито да подсетим и нагласим да подсећам, да ово опозиционар, морам нагласити и хоћу да подсетим ово правилно схватање г. министра социјалне политике и народног здравља.

Дискусија се наставља.

Уредба о производњи сода-вода

Министар трговине и индустрије др. Мирко Пуваић прочитао је уредбу о производњи сода-вода.

Према овој Уредби обавезан рад ће за производњу сода-воде уз добијање без примене њихових сирупа, органских киселина и есенција, ко ће се вршити само на основу домаће, коју издаје бан, а на предлог Управе града Београда, Управника града Београда за Београд, Одељак Градског поглаварства Општине београдске за Београд и Градског поглавара у Панчеву за Панчево. Дозвола се издаје по слободној оцени с обзиром на јавно интересе и према потребе месту у коме се радња има обављати. Она дозвола може се издати само лицу које, поред прописа за обављање радње, испуњује и услове из чл. 1 и 2 i 6) Закона у радњама и докаже потребну спрему.

Као спрема за обављање радње за производњу сода-воде служиће доказ: да је лице свршило најмање 4 разреда основне школе и да је за то време најмање два године практично радило у радњи за производњу сода-воде, радње за производњу минералних вода, на дестилацији продаји у малој количини или у апотеци. Овим тражена довољну могу добити и она лица, која су у току одређена ранија школа 4 разреда грађанске школе, средње или њој равне стручне школе и да су у практично радила за време од најмање 6 месеци у једној од горе наведених радња. За лица, која имају вишу школску спрему служиће као потврда потврда дошао о успешном свршеном ка мајском или хемијском - техничком или фармацеутском отсеку неког факултета, о успешно свршеној на њима трговачкој школи, успешном свршеном индустријско - хемијском отсеку средње техничке школе, успешно свршеној средњој трговачкој школи или школи за здравствене помоћнике.

Имаоци дозвола дужан је да са производном сода-воде отпочне најкасније у року од 6 месеци после издавања дозволе. Ако се рад у том року не отпочне, дозвола престаје важити. Исто тако престаје важити дозвола и у случају кад се рад престане да обавља за више од 6 месеци.

Уредба прописује какве треба да су радне просторије, апарати, судови и сва остала помоћна средства, која се употребљују код производње сода-воде. У просторијама, као и судовима које користе за производњу сода-воде, забрањено је држати ствари, које могу бити од штете материјалу.

Ко се само одвоји пијаћа вода. Над њима власт општа управе мерење. Ко се

ДАНАС
петак
11 март

Позоришта:
КОД СПОМЕНИКА: (20) **Мајка.**
ВРАЧАР: (17) **Лужко ноће** (претстава Глумачке школе); (20) **Покојник.**

Варијетеа:
Variétés „Palace" 21.30 час. Нов мартовски програм са 25 одличних тачака. После програма у малој сали свима чувена калела Чарлеу и другови. Улаз бесплатан

Музеји:
Војни музеј (Горњи град): отворен сваког дана сем понедељка од 9—16 часова непрекидно.

Сајмиште:
Посетите „Форд" кино на Београдском ауто сајмишту

БИОСКОПСКИ ПРОГРАМ

Премијерни биоскопи:
ВРАЧАР: (14) Дискретан сабор Гофри (Вилијам Пауел, Карол Ломбард); 2) Журнал. Од 21.30 забележени артистички весели вечер
ЛУНЕОР: дома сала (15) 1) **Успаванка** (Бенжамино Вили, Марија Чеботарп); 2) Фокс новости.
ЛУНЕОР: горња сала (15.15) 1) Серенада (Кајза Крал, Алберт Матерштот); 2) Фокс новости.
СЛАВИЈА: (14.30) 1) **Василе љубави** (Маделе Шатгрн, Пер Реџиналд); 2) Цртани филм; 3) Журнал
КОЛОСЕУМ: (15) **И Запрши дес видиков надгробног споменика. Судбина једне видиске киселине.**
КОЛАРАЦ: (15) Дискретан сабор Гофри (Вилијам Пауел, Карол Ломбард); 2) Журнал.
УРАНИЈА: (15) 1) **Васкрс љубави** (Марсел Шантал, Пјер Реноар); 2) Цртани филм; 3) Журнал.
КОРЗО: (15) 1) **Љубав на турнеји** (Жанет Гејел, Џозеф Крафорд); 2) Журнал; 3) Мајка Џејмс.
КАСИНА: 1) **Авијати** (Шарл Бојел, Сесил Паркер, Наваишност); 2) Журнал.
Одмор: (14) 1) **Два сирочета** (Сергије Рада); 2) Чарли Чез.

НОВАКОВИЋ: (15) 1) **Братова жена** (Роберт Тејлор, Барбара Стенвик); 2) Господин домаћин (Жари Пиле); 3) Чарли Чез као осећајан жена.
МИТРОПОЛ: (15) 1) **Осветници** (Џек Форел); 2) Жена непријатеља (Пат О'Брен, Маргарет Линдсеј); 3) Универзум од воска.
ТРИГЛАВ: (15) 1) **Предузимач** (Дамиан Дарџиј, Алберт Декер); 2) Један сам-свој; 3) Фокс новости.
АВАЛА: (15) **Нова луда** (Жари Боф, Натали Палеј). Додатак: Жанет Мек Доналд и Фокс новости.
РЕКС: (15) 1) **Пут у непознато** (Кеј Франсис, Вилијам Повел; 2) Морски пас (Едвард Робинсон). Додатак: Фокс новости.
БАЛКАН: (15) 1) **Предсказ Мохамеда** (Жозеф Шилдкраут, Рандолф Скот); 2) Чашћење на лелико (Ани Ондра, Албах Ретиј); 3) Фокси журнала.

Земун:
ЦЕНТРАЛ: **Све за љубав** (Мадлен Шнајдер).
КОРЗО: **Ја Хабинера** (Вера Леандер). Додатак: Фокс новости.
ПАТЕР: 1) **Трупка**; 2) **Љубавна пазара.**

Панчево:
ТРГОВАЧ: **У седмом небу** (Симона Симон, Дон Амеше).

Дежурне апотеке:
Врачарска пор. Малинова апотека — Босанска 8 — тел. 30-132; Дабовић — Дрезнуи — Краља Милана 18 — тел. 20-945; Живковић Милан — Цара Николе II бр. 53 — тел. 21-027; **Јонтић Александар** — Кр. Александра (Цар Урошев) 26-350; Карађанвић Милош — Цара Душана 27 — тел. 25-417; Гавриловић Радивоје — Принцезина 99 — тел. 27-680; Николић Мутавџић Мета — Немањина 20 — тел. 23-715; Протић Вожа — Савиндска 48 — тел. 24-588; Рожанц Мирослав — Престолонаследника трг 5 — тел. 26-165; Салаковић Константин — Краљ Милутинов 46 — тел. 21-255; Стаменковић Коста — Краља Александра 176 — тел. 28-912.

На Чукарици — Београд
Лазаревић Лука — Трговачка 11 — тел. 26-602 — дежурна стално.

ПРЕВОЗ БОЛЕСНИКА И РАЊЕНИКА — У Београду су уступљена 4 аутомобила за обављање превоза ноћним санитетским аутомобилима, по одређеној тарифи. Аутомобили се обраћају крсте телефон 24-479.

Позориште

КОД КН. СПОМЕНИКА

Травијата

Вечерас даје се уместо заказане опере „Мапон", опера „Травијата" од Вердија. Наслову улогу пева гђа Драусал, као гост, Алфреда г. Томић, као гост, Оца Жермона г. Ерић, Флору гпа Горски. Остале улоге певају г. г. Трифуновић, Ф. Поморишац, Перишић, Баранљков. Диригент г. Поршс. Почетак у 20 часова. Цене места од 5 до 34 д. Последње дање.

ПОЗОРИШТЕ НА ВРАЧАРУ

Лужко ноће

Данас даје се поподне у интерпретацији ученика Глумачке школе као испитна претстава „Лужко ноће" од А. Бирабоа. Успех ове комаде биће је на премијери потврђен многобројним аплаузима; после премијере, реципије о претставе биле су посвећене и вечерас. На програму изреду **Ирвинут** *Ве Ленгд*, Поповић г. Стојковић, Ђурђевић гпа Милбакер, Галогаева, Крстић, Ристановићеви, Ерић, Секулић и г. г. Стојковић, Стојковић, Јанић, Пр. Бобић. Редитељ гђа Дугалић. Почетак у 17 часова. Цене места од 3 до 15 д.

Позоришна

Вечерас даје се Нушићев „Покојник". Сведоче г. Гец, Антонић, Мариновић; у осталим улогама гђе Катаљинић, Златковић, Перић, Матић, Гец, Дитрих и г. г. Ђорђевић, Златковићеви, Паунковић, Душановић, Д. Радеиковић, Стаменић, В. Јовановић, Величковић, В. Јовановић, Малиновићеви. Почетак у 20 часова. Цене места од 3 до 20 д.

Београдске вести

■ **Први број „Умесног литерарног журнала"**

У четвртак 17 марта у руском емигрантском дому (Николајевски дом — Краља Фердинанда 7) одржаће прву број „Умесни литерарни журнал" који ће бити посвећен у главном Стрељчиковом. Почетак у 20 часова. Улаз слободан.

■ **Отворен нов текај у Академији беседништва**

Академија беседништва отворила је свој нови текај, у којему предају петорица професора оне предмете: Психологија појединца и психологија гомиле. Уплатница изграда беседе, техника беседе, историја беседништва и његови облици, дикција и логика. Предавања се одржавају сваки понедељак, среду и петак од 17 до 19 часова у просторијама академије (Теразије 28).

■ **Скупштина Удружења економиста**

Удружење економиста одржаће редовну годишњу скупштину удружења са дневним редом према чл. 20 правила 28 марта у 20 часова у сали Занатског дома.

■ **Скупштина певачког друштва „Никола Тесла"**

Певачко друштво „Никола Тесла" одржаће своју редовну годишњу скупштину 12 марта у 16 час. Скупштина ће се одржати у друштвеном стану (школа горњи дом Краља Александра 142).

Управа

■ **Седница клуба архитеата**

Клуб архитеата УЈУА секција Београд одржаће своју редовну седницу данас 11 о. м. у 18.30 часова у малој сали Инжењерског дома (Кр. Фердинанда 7).

■ **Тилимарски течај**

У сврху запослења лица, која су свршила средњу или вишу наставу а немају државну или приватну службу, задруга „Рукотворина" от ворила је течајеве за израду разноврсних тилима и гобелена. Једновремено се на течају врши и обука уметничког кројења старинских тилима и гобелена као и везење народних шара.

Белешке

ТРОМЕСЕЧНИ КУРС парског кројења Београдског женског друштва отпочео је од 2—4. Примају се још ученице до 17 марта. Школарина 150 динара месечно. Ваши курс већ сада скоро. Има интересат. Добрачина 5. Телефон 28-002.

КОД ЉУДИ ПООДМАКЛЕ СТАРОСТИ који нате од нередовног примљења пурина чести пулсирајући бол у пределу Јелеова горка вода уклања за неколико 3—4 кашике дневно кроз 8 дана пожалиће потпуно и трајно тешко душевље. Тражите Франц-Јосефову воду.

КОНЦЕРТ ЗА ВИОЛИНУ

Ученица Гимназије Мирјана Ђорђевић, која је недавно завршила Музичку школу код професора Ивана Брезовшека, приредиће концерт за виолину у Београдској филхармонији у суботу 19 марта о. г. у 20 часова. Ученица ће извести Вијетановог концерта за виолину и оркестар, Шопеново Адажио и Рондо за виолину и оркестар и Вијановљеву Полонезу за виолину и клавир.

КОНЦЕРТ ЈЕЛЕНЕ ЈОВАНОВИЋ

Јелена Јовановић, ученица Музичке школе, одржаће концерт у Београдској филхармонији у суботу 19 марта о. г. у 20 часова. На програму концерта Вијетанов концерт за виолину и оркестар, Шопеново Адажио и Рондо за виолину и оркестар и Вијановљева Полонеза за виолину и клавир.

ПРЕДАВАЊЕ О ЈАПАНУ

Удружење пријатеља Јапана приредиће у суботу 19 марта о. г. у 20 часова предавање о Јапану. Предавање ће одржати Ђорђе Ђурић, професор Филозофског факултета. Предавање ће бити илустровано проекционим апаратом

Избезумљени човек убио своју љубавницу и њену малу ћерку

тешко ранио њеног мужа и сам покушао да изврши самоубиство

Мионица, 10 марта. — Данас пре подне у селу Вировцима, недалеко од Мионице, одиграла се једна крвава љубавна драма. Напуштени љубавник Здравко Урошевић искасапио своју љубавницу Даницу, жену Богосава Максимовића и њену ћерку Милицу, теже повредио ножем њеног мужа и затим покушао да изврши самоубиство скочивши у бунар.

Још пре дужег времена Здравко је одржавао љубавне односе са Даницом. О овим њиховим односима знало је цело село. Судећи по данашњем догађају, а и по причању појединаца, Здравко је био необично заљубљен у Данициу, па чак и љубоморан. Он јој је не само поклањао своју љубав, него је помагао и новчано.

Али, од пре извесног времена Даница је, из бојазни да муж не дозна за њене односе са Здравком, почела да га избегава па и да хладни према њему. Овај поступак Даничин изазвао је не само револт него и страховиту љубомору код Здравка. Постао је утучен и замишљен. Тражио је моменат да се састане са Даницом ради објашњења. Тај моменат ускоро се и десио. На сеоском бувару, он је затекао Даницу са њеном ћерком Милицом. Између њих дошло је одмах до објашњења. У почетку Здравко је молио Даницу да и даље одржавају љубавне односе, кад је она то категорички одбила, Здравко је, као избезумљен, извадио нож и почео касапити своју жртву. Мала Милица је врискала и запомагала, али Здравко ни њу није поштедео. На запомагање повређених дотрчао је муж Даничин Богосав и покушао да спречи Здравка у даљим ударцима. Међутим, Здравко је задао још неколико смртоносних удараца Даници и Милици, па је напао и самог Богосава, задавши му теже повреде. Видећи две своје жртве, Даницу и Милицу, па и Богосава који се превијао од болова, Здравко је потрчао према бунару и скочио у њега у намери да изврши самоубиство. Међутим, како је бунар био сувише плитак, он је убрзо искочио из њега и изгубио се у непознатом правцу.

Даница и Милица подлегле су ранама, а Богосаву је указана хитна лекарска помоћ. За Здравком су расписане потернице, али све до овог часа није пронађен.

У вези са откривањима у кући крепољинске баба-Анујке УХАПШЕНО ЈЕ 20 ТРОВАЧА

Пожаревац, 10 марта. — Случај са откривањем једне добро организоване тровачке банде у варошици Крепољину одјекнуо је сензационално у овом крају. У току прошлих година, а нарочито прошле и претпрошле, многи невини сељаци и сељанке били су жртве овога тровања. Власти су најзад успеле да открију ову тровачку банду, те су поред осталих главних вођа ухапсиле Симу Пеналића и његову жену Станку из Крепољина.

За време саслушања дошло је до сензационалних открића. Установљено је да су скоро сви смртни случајеви у селу наступили као последица тровања.

Сама чињеница да се морталитет ненормално повећао, дала је повода властима да посумњају да у Срезу хомољском није све у реду. Због тога власти су повеле истрагу, која је у почетку остала без резултата. Сељани су и даље умирали под тајанственим околностима. Настала је читава паника у целом крају. Многи болесници на два-три дана пред своју смрт долазили су у општину и жалили се како их муче страховити болови у грудима и стомаку. Неки су од њих изјавили да нису добро живели са сином, други са зетом, трећи снахом, и пред општинским властима тврдили како су им они претили осветом. Искази несрећних сељака послужили су као драгоцен материјал властима. На основу њих учврстила се још више сумња да су по среди намерна тровања.

Жандармеријска станица у Крепољину пре три дана добила је једно анонимно писмо у коме се тврди да се у кући Симе Пеналића у Крепољину спремају најопасније отрови. Одмах је извршен претрес и том приликом нађен је читав лабораторијум, у коме су били смештени скоро сви могући отрови. Поред отрова који се могу набавити у апотекама, ту се налазили и специјалитети прављени од разних отровних трава и биљака, многобројне флаше бесања, витриола, туцаног стакла, арсеника, сумпора, фиксира, осушених змијских глава отровница и многе друге отрове.

Све је било смештено по фиокама које су заузимале целу једну собу. Власти су одмах ухапсиле и Симу и његову жену Станку, која је на саслушању признала да је правила и продавала отрове према којима је своја многобројним сељацима. Цена је износила до 500 динара. Станка и њен муж одали су и имена многобројних сељака којима су продавали отрове.

На основу њихових исказа власти су ухапсиле преко двадесет лица из Среза хомољског, међу којима их је највише из самог Крепољина.

Саслушањем Станке и њеног мужа откривени су многобројни злочини, који су се у последње време одигравали на тајанствен начин. Интересантно је да је Станка отрове претходно испробавала на псима, а потом их продавала својим муштеријама.

Најболији је свакако злочин над 19-годишњим Илијом Новаковићем из Крепољина. Илија се пре двег одине оженио и живео одвојено од свога стрица Пауна Новаковића. Како је био без оца и мајке, а имао прилично имање. Паун је по сваку цену да се дочепа овог наследства. Он је узео отров од Станке, позвао је синовца Илију о божићним празницима и у кафи дао му отров, од чега је несрећни младић умро.

Сличан случај одиграо се са 70-годишњим старцем Симом Томићем, кога је отровала његова кћи Милица да би се дочепала имовине

И Грују Ђорђевић, 40-годишњи земљорадник, такође је жртва тровања Њега је отровала жена Катарина

Поред ових злочина власти најенергичније воде истрагу да би их расветлили.

† ЗДРАВКО ШТАНГЛ, љубљански дописник „Времена"

Блед, 10 марта. — Синоћ је у санаторијуму на Голнику, код Крања, после дужег боловања, преминуо Здравко Штангл, књижар и уредник „Словенског дома" и дописник листа „Времена" из Љубљане.

Пок. Штангл је рођен је 1909 године у Корушкој. Још као млад, за време плебисцита пребегао је у нашу државу и наставио се са радикалним у Марибору, где је завршио гимназију. После свршене гимназије пок. Штангл постао је дописник љубљанског „Словенца", а мало касније и дописник неколико великих иностраних листова. После извесног времена редакција „Словенца" шаље га у Београд за свога дописника, одакле се враћа поново у Љубљану. Одмах по доласку он постаје уредник „Словенског дома" и добија дописништво „Времена" за Љубљану и целу Словеначку.

Иако доста млад, пок. Штангл заузимао је у новинарству прилично углед. Пре годину дана разболео се од тешке грудне болести и одмах је отпочео у санаторијум на Голнику. Међутим, и поред најбоље неге, подлегао је тешкој болци.

Г. др. Узелцу судиће се поново

пошто Врховни санитетски савет буде дао своје мишљење

Нови Сад, 10 марта. — У познатој афери са подмлађивањем, о којој је толико писано у нашој јавности, сада је настао нов поврекрет. Као што је познато, по овој афери било је суђење г. г. др. Славку Узелцу, хирургу из Новог Сада и др. Петру Колесникову, хирургу из Београда, које је државни тужилац оптужио да су у санаторијуму др. Узелца у Новом Саду извршили операцију над Радом Марићем и одузели му један део жлезде коју су у сврху подмлађивања пресадили једном старом господину из Београда — чије је име и до сада јавности остало непознато. На суђењу које се одржало почетком прошле године оптужени су се бранили да дело, које су извршили не долази у сукоб са кривичним законом тим пре, што је ова операција остала без икаквих штетних последица за Рада Марића.

У том погледу између стручњака лекара није владала пуна сагласност. Стварно у оном тренутку ни један од лекара није могао да тврди да код Раде Марића постоји неко умањење полне способности, али исто тако нису искључивали могућност да би се та током година могла појавити. Суд је ослободио и др. Узелца и др. Колесникова.

Касациони суд, који је решавао по призиву државног тужиоца, преиначио је пресуду Окружног суда утолико, што је потврдио ослобођење др. Колесникова као асистента у овој операцији, а у погледу др. Узелца разрешио је ослобађајућу пресуду с тим, да се затражи мишљење Врховног санитетског савета да на основу тога Окружни суд одржи нов претрес и донесе нову пресуду.

Предмет је упућен Врховном санитетском савету, чије је решење сада стигло Окружном суду у Новом Саду. Врховни санитетски савет решио је да се Рада Марић упути у Београд где ће се подвргнути детаљном прегледу стручњака специјалиста. између осталих г. г. др. Коена, др. Костића и других. Тек на основу овога новог прегледа моћи ће Врховни савет дати своје мишљење о овој операцији, па томе колико је она штетна по здравље Раде Марића и по његове будуће физичке и психичке способности.

НА СПЛИТСКИМ ПЛАЖАМА ВЕЋ ПОЧЕЛА СЕЗОНА КУПАЊА

Сплит, 10 марта. — У целој Далмацији последњих неколико дана влада врло лепо време. Последња два дана биле су тако топла да су многи грађани, као и већи број туриста који су већ стигли на наше Приморје, провели све време на купалиштима. Тако је јуче купатило „Бачвице" било препуно купача, који су уживали на топлом пролетњем сунцу.

АФЕРА С ПОДМЛАЂИВАЊЕМ ОПЕТ АКТУЕЛНА

„Ја сам убица са Бакаревца"

написао у опроштајном писму један младић који је испио отров

Сарајево, 10 марта. — Јуче око 2.30 часа по подне, у улици Симе Милутиновића, изненада се срушио насред пута један младић и почео да се превиће. Резнички стражар пришао му је и констатовао да се овај младић налази у агонији. Поред њега налазила се једна боца од пола литра, из које је ударао некакав чудан смрад. Одмах је аутомобилом упућен у болницу и док су лекари покушали да га поврате полицијски чиновници извршили су претрачину у његовим џеповима и пронашли свеску „Кројачки приручник" у којој је било исписано име Сафет Крцалић, 20 година стар. Поред осе свеске, пронађено је и једно писмо, у коме се, између осталог, каже:

„Позван сам у управу полиције и питан о Бакаревцу (то је оно место где је пронађен у новембру месецу изнакажен женски леш) и од тога дана полиција стално трага да пронађе убицу ове несрећне жене, као и да идентификује, која је то настрадала жена. Видим да се ту ради о мојој пропасти. Поздравите моју девојку Хасну, поздравите и моју сестру. Нека ме извине што сам овакав. Мене нешто тишти, коме сам дужан нека трпаки моји ће да наплати."

Остале су реченице у писму нечитко написане.

Полицијски чиновници, претурајући даље по његовим џеповима, пронашли су и друго писмо у коме Сафет Крцалић аподиктички тврди: „Ја сам убица са Бакаревца Сафет Крцалић."

Лекари су од 2.30 часа, па јутрос све до 9 часова непрестано радили да поврате свести Сафета Крцалића. Око 9 часова Сафет је дошао свести и изјавио да осећа веома јаке болове у грлу и стомаку и да је самоубиство покушао да изврши због гласова, који су се пронели да је он злочинац са Бакаревца.

— Ту срамоту нисам могао да поднесем, рекао је Сафет и пао је поново у агонију.

Полиција је одмах почела да трага и констатовала је да је Сафет доиста са неком девојком одлазио у шетњу у Бакаревац, па да су на основу ових шетњи са девојком назвали сафета „Бакаревачким вампиром".

Здравствено стање Сафета Крцалића није се изменило. Температура је веома висока. Лекари свим могућим средствима настоје да одрже у животу Сафета да би на тај начин расветлили мистериозни догађај поводом убиства на Бакаревцу.

Бугарски рудари из Перника обилазе наше руднике

Алексинац, 10 марта. — Велика група бугарских рудара из државног рудника Перник, недалеко од Софије, са којима путују инжењер г. Васил Радославов и неколико бугарских новинара, ових дана је екскурзији по нашим рудницима. Ова група бугарских рудара путовала је нонедавно у 2 часа у Алексинац. Иако доцкан бугарски рудари били су врло срдачно дочекани.

Јутрос у 7 часова бугарски рудари су се одвезли на оближњи рудник где су разгледали сва постројења.

У непосредном разговору инжењер г. Радославов изјавио је важном дописнику:

— Перник је највећи рудник на Балкану. То је државни рудник и у њему је запослено око 5,500 људи. Перник дневно произведе 7,000 тона мрког каменог угља а 1,400,000 годишње. Иако је наш рудник највећи на Балкану ја сам изненађен лепим уређајем на ших рудника.

По подне бугарски рудари отпутовали су на Ртањ, где ће остати један дан, а затим настављају пут за Београд.

СПОРТ

Грађански игра против репрезентације Чехословачке у Прагу 23 о м.

Загреб, 10 марта. — Још пре два дана Грађанске је примљено писмо од Чехословачке фудбалске асоцијације за једну утакмицу у Прагу 23. о. м. против најпознатије екипе

Против Швајцарске у Цириху Пољска ће извести скоро исти онај тим који је јесенас победио Југославију

Варшава, 10 марта. — Као што се и очекивало, што је „Време" већ објавило, савезни капитен Пољске саставио је тим за утак-

Шћепанек, леви бек пољске репрезентације

мицу против Швајцарске у Цириху на тај начин што је изменио само три играча у односе тиму који је јесенас победио у Варшави Југославију са 4:0.

Тај тим игласа овако:

Медејска (Краков), **Галецки, Шћепанек, Гура Њиц,** *Пајер 1,* (Дитмо), *Пајер 2* (Хабовски), **Пјонтек, Василевски и Водарж.**

Играчи чија су имена сложена у курзиву нису играли у пољском тиму против Југославије, већ они чија се имена налазе у заградама.

ШИПОШ ЋЕ СЕ ПОЈАВИТИ НА ПОСЛЕДЊЕМ ТРЕНИНГУ ДРЖАВНОГ ТИМА У НОВОМ САДУ 23 О. М.

Ових дана треба да стигне из Француске, из Сета, бацше и бувуљке репрезентативац тима Грађанског Вили Шипош. Одмах по доласку Шипош ће заједно са осталим репрезентативним играчима отићи 21 о. м. у Београд, па у Француску Горе на логоровање. На дан 23 о. м. наш државни тим одиграће са Пољском пријатељску утакмицу са Пољском, а то против једног мађарског јаничког тима или једне новосадске репрезентације. У последњем случају тренинг ће се одржати можда без присуства публике.

Савезни капитен ће на седници Ј.С.Ф.А. на дан 29 о. м. предложити дефинитивни састав државног тима који ће играти против Пољске 3 априла ове године.

„Веома интересантан програм сутрашњег бокс меча

Сутрашња боксерска приредба, која је нарочито побудила интересовање због сусрета Јакшић—Павловић, састојаће се такође пак ињ и због другог дела програма. Ту ће боксовати још три пара професионалних боксера, који су тако ће показати и популарни код наше боксерске публике.

★

Адзерајх, познат под именом „Земунски пантер", на ранијим професионалним боксера заузео је другу место у вагер-категорији. Он ће се борити против веома талентованог Саве Таралс, који због болести није могао да учествује у првенству.

Сава Тарана трудиће се сав да да победи свог опасног противника и да тиме стекне праву да изазове за титулу новог шампиона Тинкала Павловића.

Борба ће трајати 10 рунди.

★

Лука Поповић, који је у првенству задао највише муке Тинкалу Павловићу, рани марљиво, јер жели да освоји новог шампиона. Лука Поповић борићс се са **Стевиком Хинк'бахом,** који прелази у професионалне и који спада у ред добрих боксера.

Меч је заказан у 4 рунде.

★

Драган Милетић, који је врло несрећно испао још у четвртфиналу, жели да се опет пута рехабилитује за последњи пораз и да крене напред и дође до шампиона Вирага. Милетић, који располаже веома солидном техником и страховитим ударцем, вероватно да ће у овом меч имати више среће. Његов противник је тврди и опасан **Грга Неш.**

Меч ће закључен у 8 рунди, али ми верујемо да ће се завршити раније.

Шансе су подједнаке.

★

Организатор г. Живојиновић није заборавио наше аматере. На приредби ће боксовати три наша најбоља аматера: **Вујас—Пејаковић и Танчић—Фукс (Бороње).**

★

Ова интересантна боксерска приредба одржаће се у суботу 12 о. м. на Сајмишту у павиљону број 2 у 21 час.

Два резултата другог кола могу решити питање државног првака

Прошла недеља је прошла без изненађења. Да ли ће и ова? Можда. Од недељних сусрета не треба очекивати чуда. То ће, најмање, ако можете доцекати очекивати питања: ко ће бити прва ја жаве. Јер сад кошевским Хашк одлази на клизав терен у Љубљану, где лако може остати без бодова. Тад је Бск скоро на коју. Ако се деси обратно, да Хашк однесе скупоцене љубљанске бодове у Загреб, а Вале и његова талитска „кучумају" Бск-у бар један бод, — ето вам онда Хашка па у њему где дарте новог државног првака.

Пет недељних борби одржаваће се у четири места.

Бск (2)—Јединство (9)

У Београду други клуб на табели састаће се са деветим на табели. Наивал, кажу, да ће Бск победити." Данас не. Сваге су толико уједначене, да један клуб може „бежати" другом за 10 бодова, после 10 утакмица није више сигуран ни за један гол, а најмање за један или два бода.

Јединство ће вероватно и у недељу цело у одбрану. Грађанска га је победио једним случајним голом. Да ли ће и Бск дати тај случајан гол, то је питање.

Југославија (6)—Баск (7)

Некад је то био београдски дерби бр. 2. Па и сад је дерби, с обзиром да се борба води између клуба који су једва до другог на та бели. Реално гледајући, то нека ко. „Југославија" има већих амбиција, њен тим је у доброј форми. отворан и она мора на табели да напредује. Баск је према томе први на листи, преко кога ће „Југославија" почети своје пењање.

Хашк (1)—Љубљана (8)

Играће се у Љубљани. А Загребчани и Београђани са пострељењем. Не очекивати резултат. Како и неби. На то је упућено од које зависи ово најважније питање: ко ће бити прва држава?

Хашк има много изгледа да победи. Љубљанска екипа је, како-тако, у доброј форми. Јер ни „Љубљана" није у најбољој форми. Зар не Копкордија?

Грађански (3)—Конкордија (10)

„Пругери" имају у недељу добру меру са свиду „дрвеним". Прошле године, у Зимском купу, увек су они лако, без великих мука, „отправљали" са добром гозралтском екипе загребачке пријатеље, не кадашње државне прваке, загребачке „зелене", који ће ове године муку муче на крају табеле.

Хајдук (5)—Славија (4)

Нешто је Хајдук без великог напрезања све побеђивао у Сплиту. Данас не, па нам се чини неће ни победити ни Славију. Његова једина нада против Славије нека не имати ни Матошића. То је велики хендикап за њу. За Славију велика срећа.

Утакмицу Хашк—Љубљана водиће италијански судија г. Бертолио

Италијанску фудбалски савез известио је Јис да је за утакмицу Хашк—Љубљана која ће се у недељу одиграти у Љубљани делегирао као судију г. Бертолиа.

БОЛНА ТРАГЕДИЈА У КУЋИ ПРЕТСЕДНИКА ХРВАТСКОГ РАДНИЧКОГ САВЕЗА

Синчић случајно убио мајку из револвера

који му је она дала ради чишћења

Загреб, 10 марта. — У кући претседника Хрватског радничког савеза г. Јосипа Орсага догодила се синоћ болна породична несрећа. Нешто после 5 часова Орсагов 17-годишњи син Људевит, чистећи револвер сво га оца, убио је неколико своју мајку Сецилију Орсаг. Метак је прошао право кроз срце несрећне жене. Када је видео шта је учинио, млади Људевит дохватио је велики кухињски нож и покушао да дигне руку на себе, али су ускочили у томе да га спрече.

Свиоћ је гђа Сецилија Орсаг, пошто је очев револвер почео да рђа, извадила метке и дала га свом сину да га очисти. Млади Људевит почео је да чисти револвер. Поред њега се налазила мајка. Људевит није приметио да се у цеви налази још један метак и случајно је приликом орош Гђа Сецилија била је у томе тренутку сасвим близу сина ,а револверска цев била је окренута ка левој страни груди несрећне мајке. Један пуцањ, затим уздах несрећне жене и кућа је била завијена у црно. Људевит неколико тренутака није био свестан шта је учинио, а затим, прибравши се, покушао је да помогне мајци. Када је видео да њој нема спаса, отрчао је у суседну собу и потражио нож. У последњем тренутку ускочили су стигли и спречили га да се убије.

Хрватски радничкн савез отказао је све приредбе, које је требало да одржи ове недеље у знак жалости поводом несреће у кући свога претседника г. Јосипа Орсага.

НА ПЕТ ГОДИНА РОБИЈЕ ОСУЂЕН ЧОВЕК КОЈИ НИ САМ НЕ ЗНА ЗАШТО ЈЕ УБИО СВОЈУ ЖЕНУ

Сомбор, 10 марта. — У овдашњем Окружном суду, пред кривичним већем одржано је данас суђење Јосипу Ленцу, имућном економу из Светог Ивана, који је оптужен за убиство своје жене Амалије.

Према оптужници државног тужиоца Јосиф је 17 априла прошле године у свађи убио своју жену. Свађа је избила за време вечере због једне сасвим незнатне ствари.

На данашњем суђењу оптужени признаје дело. Изјавио је чак да ни сам не зна зашто је убио своју жену. Оптужени Јосиф је иначе патолошки тип и налазио се дуже времена на лечењу у Душенској болници у Ковину. За ово дело Јосиф је осуђен на пет година робије.

† ЗДРАВКО ШТАНГЛ, љубљански дописник „Времена"

Блед, 10 марта. — Синоћ је у санаторијуму на Голнику, код Крања, после дужег боловања, преминуо Здравко Штангл, књижар и уредник „Словенског дома" и дописник листа „Времена" из Љубљане.

Пок. Штангл је рођен је 1909 године у Корушкој. Још као млад, за време плебисцита пребегао је у нашу државу и наставио се са радикалним у Марибору, где је завршио гимназију. После свршене гимназије пок. Штангл постао је дописник љубљанског „Словенца", а мало касније и дописник неколико великих иностраних листова. После извесног времена редакција „Словенца" шаље га у Београд за свога дописника, одакле се враћа поново у Љубљану. Одмах по доласку он постаје уредник „Словенског дома" и добија дописништво „Времена" за Љубљану и целу Словеначку.

Иако доста млад, пок. Штангл заузимао је у новинарству прилично углед. Пре годину дана разболео се од тешке грудне болести и одмах је отпочео у санаторијум на Голнику. Међутим, и поред најбоље неге, подлегао је тешкој болци.

ЈУЛИЈА

РОМАН ЈЕДНЕ ГЛУМИЦЕ

од Сомерсета Моама

63

Већ пола века овде се ништа није било изменило. Салон је био уређен у стилу Луја XV, преко фотеља била је пребачена навлака која је место свиле требало да хвата прашину, и та навлака скидала се само једном месечно да би се свила на фотељама брижљиво, скоро нежно очеткала.

Кристална лампа била је намотана у ружичасти тил, да је муве не би пљувале. Пред камином је стајао параван од уметнички састављених паунових пера, наравно под стаклом.

Нако се та соба скоро никада није употребљавала, брисала је тетка Кери свакодневно прашину, Трпезарија је била обложено дрветом до човечије висине, а преко столица су и овде биле навучене навлаке. На бифеу стајао је сребрни чајник, сребрни послужавник и сребрни сервис за чај. Тетка Кери и мадам Ламберт, Јулијина мајка, становале су углавном у једној дутачкој, прилично уској соби са намештајем у емпир-стилу. По зидовима су висиле уљане слике тетка Кери, њеног мужа, њене сестре и свекра и у једном малом, овалном раму, сли-

ка у шател-бојама њеног сина док је још био дете.

Ту су те две старе даме имале своје корпе за ручни рад, ту су оне читале новине, „Реви де де мон" и неки локални лист. Ту су оне увече играле домина. Ту су оне и ручавале, изузев четвртком, када им је долазио у госте жупник са командантом гарде, један стари, пензионисани марински официр. Али када је стигла Јулија, одлучиле су старе даме да за време њеног боравка стално ручавају и вечеравају у трпезарији.

★

Тетка Кери је још увек носила црнину за мужем и сином. Њој никада или врло ретко није било довољно топло да би са себе могла да свуче мали крзнени жакетић, који је сама исплела. И мадам Ламберт носила је црнину, али када су четвртком долазили командант и жупник, она је пребацивала преко рамена белу, праву бриселску чипку, коју јој је Јулија поклонила. После ручка играли су „плафона" по два суа сто поена.

Госпођа Ламберт, која је дуго живела у Цереју увек је с времена на време путовала у Лондон, знала је шта се догађа у великом свету и причала како се сада игра једна нова игра која се зове „контракт". Али, командант је мислио да је то игра достојна само Американаца, и да он лично више воли да игра „плафона". Жупник, међутим, није могао а да не изрази жаљење што је ист већ напшао из моде. Али, шта ћете, такав је свет. Свет воли промену и због промене измишљава разне друге игре.

★

Јулија је сваке године за Божић славила својој мајци и својој тетки скупоцене поклоне, али они их никада нису употребљавали Оне су те дивне ствари, које су долазиле из Лондона, са пуно гордости показивале својим познаницима, па их затим опет пажљиво замотавале у свилене хартије и стављале у орман. Јулија је понудила својој мајци једна кола, али она је то одбила. Оно мало што иду, могу да иду и пешице, а шофер би их потпрадао на бензину. Ако би хтео да се храни у ваpоши — коштало би их много, а да се храни код куће било би и сувише посла за Анету.

Анета је била собарица, кувариица и настојница у исто време. Она је већ пуних тридесет и пет година служила

код тетке Кери. За тежи посао је Анета имала своју нећаку, али она је још била млада, није имала ни четрдесет, а било би опасно држати стално у кући једног мушкарца, шофера например.

Јулији је била спремљена иста соба у којој је стаповала још док је као сасвим младо девојче живела код тетке Кери. Било јој је сасвим чудно и осећала се напочито разнежена када је поново угледала ту собу.

Али, она се врло брзо снашла у тој средини. Тетка Кери је још пре венчања прешла у католичку веру, а госпођа Ламберт ускоро је по доласку у Сен Мало, на наваљивање жупника, учинила то исто. Обе старе даме биле су врло побожне. Ишле су сваког јутра на мису, а сваке недеље су по цело пре подне проводиле у цркви. Иначе су врло ретко излазиле. А када су већ излазиле, било је то да би одали последњу почаст мужу неких својих познаница или би присуствовале вечерњи учници тих познаника. Оне су вредно читале своје новине и часописе, радиле безброј ручних радова у добротворне сврхе, играле домина и слушале покаткад радио који им је Јулија поклонила. Иако су командант и жупник већ безброј година долазили сваког четвртка на ручак или вече-

ру, оне су имале сваког четвртка биле страшно узбуђене. Искреност старог поморца није се смањивала ни тада када је требало да каже да нешто није скувано по његовом укусу, а и жупник — иако свештено лице — могао је имати симпатије или антипатије према извесним јелима. Тако је, например, волео барбун пржен на маслу, али то масло је морало бити одлично, од оног квалитета који је после рата постао најскупљи али зато остао најукуснији.

Сваког четвртка изјутра тетка Кери је узимала кључ од подрума са скривеног места, где га је држала, и сама силазила да изабере по једну боцу својег бургундера, те доносила горе. Она и њена сестра око што би остало у боци пиле су полако и испиле баш до иадњег четвртка.

★

Тетке су се силно бринуле и облетале око Јулије. Кувале су јој сваичаје чај, и нису подносиле да седне на столицу која је била изложена промаји. Уопште, један добар део њиховог живота био је испуњен бригом како најбоље да избегну промају. Оне су приморавале Јулију да легне на софу и при томе будно пазиле да су јој ноге добро покривене.

Безброј ствари о њеном облачењу сметале им. Те свилене чарапе, например, кроз које је човек могао да види колом оком што види, па онда шта је носила на телу, скоро ништа?! Тетка Кери се ништа не би зачудила када би чула да Јулија носи на себи само једну тапку кошуљицу!

— Ни то не носи! — рекла је госпођа Ламберт.

— Па шта онда има на себи?

— Оно најпотребније! — одговори Јулија.

— Надам се да бар преључе носиш? — упита опет тетка Кери.

— Но, то би ми још требало! — одговори увређено Јулија.

— То значи, драга нећако, да си под хаљином скоро гола?

— Скоро!

— Каква непажња! — узвикну тетка Кери на француском.

— То стварно није много паметно, дода Јулијина мајка.

И, ако смем да кажем, отегнуто рече тетка Кери. то није ни много васпитано.

(Наставиће се)

ЉУБАВ У ПЛАМЕНУ

РОМАН ОД БОЈАНА ВЕЛИНОВА

41

Прођи пеш кроз сјајне салоне као пакао јарац украшен са два позлаћена рога, прођи пеш туда где ће твоја кичма постати еластична као гумена палица. О, ти мали човечуљче, са срцем и душом пуним нечиих калканих дружом испрашћен колега и руке нечистоћама, а тамо где буде требало лизаћеш и блато да би очистио место преко ког ће требати да пређе ОНА.

— Дакле, — рекао је Владимир и у гласу му је затрептала сребрна струна повређеног достојанства — дакле ја сам се понизио, и не добивши зато своју награду?...

— Стрпљење!

Владимир је настављао, не обазирући се на то:

— Дакле, нећу добити награду? Али ја је заслужујем! Рецте ми зашто се данас дају награде? Награде које треба да буду потстрекавања?... Када добровољно понижење изазвано вучјим апетитом, блесне у безбојним очима неког богаташа, он одмах постаје кандидат за награду — разуме се новчану — јер је све остало лук и вода! Ловоров венац сматра се данас атрибутом оних времена када су људи облачили више душе него тела. Ево, и ја сам разолитио своју душу до тога степена да је она зацрвенила пред понижењем, пред неискреним поклоном религије, само да бих могао да обучем друго тело, без душа!...

„Без душе"! — Отегло се нешто у глави Владимировој. „Без душе"!... па зар спајање душа није музика?... Јесам ли ја чуо ту музику?... Да ли сам је икада чуо?...

★

Верски пастир наместио је боље наочаре над носом и предлаго још једном оштро Владимира, па је затим својим лепо неговањим прстом притиснуо дутме у углу стола. Чули су се кораци.

Врата су се тихо отворила. Човек који је лично на буџога говорио је плахо, показао своје зубе који су били билијарске боје и измерио отстојање између Владимира и његовог господара, као да је тиме хтео да одреди господареву важност, и — стао.

Једна мимика од стране аркијереја, да му није потребан, била је довољна да поново стане у покрет две криве ноге овог човечуљка.

Његови кораци изгубили су се негде у дебелим билимима апартмана.

— Допадаш ми се! Али ипак прочитај „Бљаженог Августина"!

— Одричем се!

Владимир је остављао књигу на сто.

— Стрпљења, мој младићу, стрпљења!... Ха-ха-ха!... Све ће се у редити!...

Краљица фигура божјег слуге надвисила је Владимира за један педаљ. Чудан је био контраст између његовог изгледа и очију Владимира, који га је гледао са меким кадифастим погледом.

Када су прашњаве ципеле Владимира Асенова утонуле у егзотични ћилим застр на сред широког салона, човек који је лично на буџога поздравио му је усуерет На столу између њега и Асенова плаштела је немарно бачена и згужвана банкнота. Очи оног крупног човека показале су на њу.

Асенов је стао и погледао га запањено.

— То је за вас!

Еластично се сагне и пружи банкноту Владимиру.

— За мене?...

Али, док се Владимир чудно, он му је пуњиую банкноту у мали џеп капута, и она је одатле вирила мало сиплене мараминце. Отворио је затим врата, и — ружичасти мермер наметнуо је Владимиру мисао о Илиникиним грудима...

Она га је дуго чекала...

★

Николај Комаров издао је књигу „Људи без сунца", која је била стрпљења већ за недељу дана. Три хиљаде примерака плануло је одједном. Једва се још по који примерак могао видети по излозима књижара. Николај Комаров је ликовао. Сада је његов фини носић позлаћивао на Поларној звезди. Познаници су тражили његово друштво, а они који су га раније пренебрегавали сада су трчали за њим да их удостоји бар само једним поздравом. (Наставиће се)

ВРЕМЕ Подлистак

Живот

Кључе су још мокре а пари пут од скоре кише. Дорине руке биле су ледене, са носе се цедила вода, а ноге јој огрезле у блату које је сама направила тарући врхове извештаних ципела о мокру земљу.

Пред очима је имала целу ситуацију: свакодневне патње, подлост човека коме је наивно веровала и сада ово најгоре — дете.

Да, дете, о коме је она толико пута у скромној својој собици маштала, које је желела свим оним материнским нагоном који је од постанка тињао у њој. Са каквим би она весељем дочекала то дете које би било само њено, на које би могла да излије сву љубав своје измучене душе. Али шта с њим?... Како зарађивати и даље хлеб са дететом које би било сјајан изговор да јој буде у лице као разлог за отпуст. Чиме хранити дете? Зар само великом материнском љубављу и пожртвовањем које не води ничему!...

Не, она није неразборита. Ту своју нескромну жељу уништила је у самом почетку. Бити сиромах и имати жеља и идеала није ли то апсурд?

Знала је то Дора. Није чак више ни мислила на онога који је крив за то, нити је роптала на судбину. Сада је било главно наћи излаза из тешке ситуације. За мржњу и очајање има времена целога живота.

Тог поподнева Дора је пошла код своје пријатељице у чију је помоћ сигурно веровала. Она је понекад имала новаца, али се и она извињавала. Добила је, истина, последњих сто динара, али шта је то било! Па ипак, једног тренутка учини јој се да је нашла излаз. Идеја је била смела, али и изводљива.

Дора је обукла најбоље што је имала. Младост и лепота учинили су да пристојно изгледа.

— Да, госпођице, нема сумње, говорио је лекар и лагано брисао своје беле, неговане руке. Гарантујем вам да ће моја интервенција бити успешна.

— Колико ће све то стајати, докторе? — упита Дора тоном који је био, за чудо, миран и поуздан.

— За сад сто! Иначе, надам се, неће вам бити много но... па рецимо, пет стотина.

Она је дрхтавим прстима претурала по торбици као да одбројава, и назад извадила новчаницу.

— Не, ни најмање! Мени је ово главно, ви разумете! Извољте, докторе!...

— Хвала! Чекам вас дакле сутра.

★

Пола плана било је готово. Још увек је све било на своме месту, али треба ићи даље, до краја. И Дора се одједном поколеба. Овде, у мрачном блатњавом парку све изгледа језиво и језивлапно. Али, ма како све то било, она мора напред. Јер, њен живот је тежак, мучан, монотон и без наде у боље, па ипак она воли живот, грчевито се држи за њ и не пушта га. Зар не би било најпаметније, најједноставније учинити само један одлучан корак и — свему крај. Али таква мисао само је покушала да се усади у Дорину свест. Она је одмах устала, одлучно решена на све...

★

Дора је лагано навлачила капут. Лекар јој је давао последња упутства. Бледило на њеном лицу било је ужасно од претпљења и оног што је имало доћи.

— Докторе, ја не могу да вам платим!..

— Како, молим?

— Чули сте! И радите сад шта хоћете... Новаца немам. Оно јуче што сам дала било је последње и потребно да машинам моју беду. Преварила сам вас. Знам, ружно је то — али морала сам. Схватите. Мени, сиромашној девојци пружала су се само две могућности. Убити сам се могла одмах, али за то има још увек времена. Покушала сам да се спасем. Можда на недостојан начин, да, али нисам тиме никога оштетила. Ваш труд ће, додуше, остати ненаграђен... Ако икада будем у могућности, одужићу вам се.

Широким замахом отвори врата. Прегрнут сјуца окупа јој лице. Дора задовољно уздаху свеж ваздух и са смешком, скоро срећна, пође улицом. Једна чарапа била јој је видно исцепана, а капут под сјућаним зрацима мизерно изгледао. Али је она одлучно корачала напред... у живот.

ДУШИЦА СТАНИШИЋ

КОНКУРС ЗА ЛЕКАРЕ

Банска управа Дринске бановине расписала је конкурс за четири лекара: од којих један треба да буде гинеколог за пефа породајног одељења при болници у Тузли, а остала тројица ће постављени за пружавање ос пољопривредне групе при болници у Чачку, у Неготини и у Сок... Заинтересована лица која испуњавају законска услове треба да пошљу своје молбе до 30 марта Банској управи у Сарајеву.

Књиге и листови

ИНДИЈА ОД Д-Р ПАВЛА ЛЕНТИЋА добија се у свима књижарама и код писца. Мајка Јевросиме 4, Београд. Цена 20 динара.

„МОРНАРИЧКИ ГЛАСНИК", свеска за јануар 1938, изашао је из штампе. Свеска је одлично опремљена и садржи конкурс за расписивања радова по слободном избору и прилога: Сарадња немачких подморница са флотом отвореног мора (Јозеф Чарнке), Реформа календара (Јулијан М. Лутероти). У ком се стилу налази француска морнарица (Вицопет), Основ послаге трговачке морнарице у помоћној ратној служби (Фриц Л Олимер), Просек Словачки прилака (др. Е. А. Бачић), Застушљене су и остале рубрике: разно, новости и белешке, вести из страних морнарица, трговачка морнарица, потсетник важних догађаја, библиографија, нове књиге. Морнарички гласник излази Штаб морнарице. Уредник је контрадмирал Г. Јулијан М. Лутероти.

ОНИ КОЈИ МНОГО ЈЕДУ

и стално седе и услед тога изгубе пате од тврде столице, пију дневно по једну чашу природне

FRANZ-JOSEFOVE

горке воде која се претходно загреје. Давно опробана

FRANZ-JOSEFOVA

вода одликује се сигурним сигурним дејством, пријатном употребом и добија се свуда. 30699

КОЛАРАЦ „ВРАЧАР"

У 3, 5, 7, 9.20 - Данас - у 2, 4 и 6 АМЕРИКАНСКА ПРЕМИЈЕРА о обесном и разуданом животу њујоршких богаташица

ДИСКРЕТАН СОБАР ГОДФРИ

Филм пун хумора и сатире.

У главним улогама ВИЛИЈАМ ПАУЕЛ — КАРОЛ ЛОМБАРД — МИША АУЕР

СЛЕДЕЋИ ПРОГРАМ

Најскупља премијера сезоне! Шлагер који је очарао жене целог света

ЗА ВАС МАДАМ

у пластичним природним бојама. Варнер Баксгер, Џоан Бенет, Миша Ауер

КАСИНА

ДАНАС у 3, 5, 7 и 9.30 ФРАНЦУСКА ПРЕМИЈЕРА која до крајности узбудљиво и верно приказује борбу Европљана са са жутом расом

АЗИЈАТИ

(Les Pirates du Rail)

У главним улогама познати ШАРЛ ВАНЕЛ — СИЗИ ПРИМ — НИКШИНОВ ЕРИХ ФОН ШТРОХАЈМ

СЛЕДЕЋИ ПРОГРАМ

Љубавна идила између шпанске принцезе и енглеског артисте

ЦИГАНСКА КРВ

АНАБЕЛА, ХЕНРИ ФОНДА и чувени тенор Џон Мак Кормик

Код Врачара од 21.30 бесплатно артистичко ВЕСЕЛО ВЕЧЕ

УРАНИЈА и СЛАВИЈА

3, 5, 7.10, 9.30 — 2.30, 4.30, 6.30, 9 премијера француског шлагера

Васкрс љубави

ЖЕНА НА РАСКРСНИЦИ... Нова креација лепотице

Марсел Шантал

ПЈЕР РЕНОАР, ЕМЕ КЛАРИОН ЦРТАНИ ФИЛМ и ЖУРНАЛ

У припреми: ОЛГА ЧЕХОВА САБИНА ПЕТЕРС у ретској сензацији

Јавност искључена...

КОЛОСЕУМ

У 3, 5, 7 и 9.30 приказује

II завршни део ИНДИСКОГ НАДГРОБНОГ СПОМЕНИНА

СУДБИНА ЈЕДНЕ ИНДИСКЕ КЊЕГИЊЕ

Молимо поштоване посетиоце да се осигурају улазницама у предпродаји на благајни биоскопа од 10—12½ ч.

Прет три дана повластице не важе.

ДОЊА САЛА ЛУКСОР ГОРЊА САЛА

ДАНАС у 3, 5, 7 и 9.30

И Вас ће одушевити најславнији тенор света

ВЕЊАМИНО ЂИЉИ

у певачком шлагеру

УСПАВАНКА

(Mutterlied)

У осталим улогама: чувена колоратурна певачица

МАРИЈА ЧЕБОТАРИ,

Хане Мозер и М. Бонен

ДАНАС у 3.15, 5.15, 7.20 9.20

НАЈУСПЕЛИЈИ ФИЛМ генијалног

Вили Форста

Серенада

У главној улози напа земљакиња

ХИЛДА КРАЉ

Долази пикантна француска водвиљ-комедија

Опасни љубавници (LES AMANTS TERRIBLES)

ГАБИ МОРЛЕЈ, АНРИ ГИЗОЛ и МЕРИ ГЛОРИ

ОДЕОН

ОД ДАНАС

завршетак француског филма

Два сирочета

У гл. ул. мала СЕРГИЈЕ ГРАВ познат из филма „Без породице"

2) ЧАРЛИ ЧЕЗ

Почетак у 2 часа. — Уланице од 5.— динара.

КОРЗО

Сјајан филм у режији Ван Дајка

Љубав на јуриш

Џоана Крафорд и Клерк Гебл

2) ЖУРНАЛ

3) МИКИ МАУС

Почетак у 3 часа. — Уланице од 5.— дин.

Један час разоноде

Амерички репортер на препреден начин изиграо јапанску цензуру у Шангају

Како је Америка сазнала за један **јапански пораз**

Њујорк, марта

Млади амерички репортер Ралф Хендерсон, члан редакције „Детројт Њус" у Детроју, ових дана се прославио у целој Америци једном сензационалном репортажом са кинеског ратишта, коју је успео да дотури својој редакцији упркос цензури јапанских окупационих власти у Шангају.

Млади репортер установио је да је офанзива јапанских трупа против Квантунга доживела пораз.

Ралф Хендерсон је хтео по сваку цену да јави ту вест својој редакцији. Међутим, јапаиска цензура то му је забранила. Та забрана није обесхрабрала репортера. Он је пошао у свој хотел и написао други чланак. Рукопис је донео цензору и изјавио да има извештај са једне ногометне утакмице коју жели да јави Сједињеним Државама.

Цензор је узео рукопис и прочитао га. Уверио се да заиста пред собом има спортски извештај.

Уредници „Детројт Њуса" били су запрепашћени кад су прочитали конфузни извештај са једне футбалске утакмице у Кини. Помислили су да је њихов репортер полудео. Али Хендерсонови колеге убрзо су се сетили да се на ратишту не одигравају футбалске утакмице. Тако су у брзо решили загонетку.

Амерички филмски глумац Волес Бири, са женом и дететом, допутовао је у Кан. Он ће са породицом провести свој одмор на француској ривијери

Лист је следећег дана објавио сензационални извештај о једном јапанском поразу у Јужној Кини. Поред самог ратног извештаја објављен је и конфузни извештај о утакмици, тако да су се читаоци могли уверити да је репортер заиста врло вешт

Банда дечака-гангстера забринула је један део Лондона

Лондон, марта. — Велики број мушких и женских детектива будним оком трага по Хемстеду у Лондону за једном бандом дрских гангстера. Ову банду сачињавају ученици нижих разреда. Прве жртве ове дружине биле су два мала ученика којима је група ових гангстера нападала да подигну руке у вис, док су им они све џепове испревртали и покупили све што им се свидело. После тога ђаци-гангстери ову децу су привезали за столице у парку.

ГАЗДА који никада не тражи кирију

Њујорк, марта. — Хари Сушин, „газда који никада није тражио кирију", доживео је прошле недеље у Њујорку леп част: 163 дугогодишње кирајџије приредили су му вечеру!

Том приликом овај газда је изјавио да је најбољи начин да имаш добре кирајџије ако са њима лепо поступа. Он им никада није тражио кирију, никада их није узнемиравао, и они су га сматрали не само својим пријатељем, него су му увек и на време плаћали кирију. Његови станови били су увек пуни, чак и кад је цена кирији скакала.

ЧОВЕК неприметно покрао цео оркестар

Њујорк, марта. — Њујоршка полиција ухапсила је прошле недеље Карла Напиа баш кад је покушао да заложи један саксофон и добош.

Приликом испитивања, Напиа је признао полицији да је украо 7 саксофона, 3 хармонике, 3 бас-виолончела, 2 трубе и један клавинет.

Флотила рибара под ледом

Целу једну флотилу рибарских барки покрио је лед на северним немачким обалама. Страховит ветар замрзао је пристаниште с плимом и огромне блокове леда набацао на рибарске барке извучене преко зиме на обалу. На слици се види спасавање ледом покривених барки

Енглески судија осудио пиљара да моли муштерије да не купују код њега

Лондон, марта

Суд у Лондону осудио је пиљара Џона Мортона на оригиналну казну. Мортон је, на основу ове судске одлуке, приморан да у свом излогу истиче напис којим позива купце да код њега не купују зато што му роба — не ваља.

Најнеобичнија пресуда

Мортон је систематски у току неколико месеци продавао покварена јаја. Кад би се неко од купаца жалио, он би одговорио да не одговара за мућкове.

Превареии клијенти удружили су се и поднели тужбу суду. Мортон је већ следећег дана позван на одговорност. На суђењу се изговарао да није знао да су његова јаја покварена. Међутим, саслушање сведока установило је да је он систематска варао муштерије.

Судија је због тога осудио Мортона да плати 1000 динара казне, а поред тога приморао га је да у свој излог постави таблицу којом упозорава клијенте да не пазаре код њега, јер ће их преварити...

Варалица жена узимала по зајам капитале да би их удвостручила

Лондон, марта. — Пред судом у Единбургу одговара гђа Едита Мертон, јер је ова жена из чиста неваљалства, иначе од лепшег света обожавана, хтела да њихов капитал удвостручи за седам година.

Њена последња жртва, Џорџ Алберс, поверио јој је 450.000 динара. Гђа Едита одобрала му је 14% интереса, а сем тога још прних дана исплатила му премију од 80.000 динара.

Џорџ Алберс био је задовољан, јер је уствари уложио свега 370.000 динара. Он је био уверен да је посао одличан.

У том уверењу живео је пуне две године. Сваке године добио је 14% интереса. Али, после друге године гђа Едита више се није јављала. Тек тад је Алберс схватио да је преварен и да је изгубио 220.000 динара.

Са девојком коју је упознао на игранци венчао се усред ноћи

Лондон, марта

Лондонски трговац Фицџералд Хенеси-Перет доживео је у Шкотској једну несвакидашњу авантуру: упознао се на једној игранци са једном девојком и те исте ноћи већ се венчао са њом.

Овај трговац је, због једног по[illegible]а допутовао из Лондона у [illegible]шкотску варошицу Милтон [illegible] год Елгина. Исте вечери [illegible]ошто му је било досадно у [illegible]телу, он је, по савету портира хотела, отишао на једну малу игранку.

Ту му се необично свидела једна лепушкаста плавуша, мис Маргарета Рос-Николсон. Он јој је пришао, представио се и умолио да са њим одиграа танго. Девојка је пристала.

Већ у току ове прве игре Хенеси-Перет је мис Рос-Николсон изјавио љубав. Изразио је жељу и да се венча са њом. Девојка се најпре збунила, али већ код друге игре она је пристала да се уда за њега, под условом да још исте вечери буду венчани...

Два часа доцније обоје су већ били венчани, јер шкотско законодавство не захтева у том погледу никакве фор малности.

Свештеник објавио својим парохијанима да се може јести и за време службе у цркви

Лондон, марта. — У последње време енглески свештеници, који су констатовали да су за време службе цркве све више празне, чине све веће концесије

Прошле недеље велике плажете излепљене су у Кингстону на Темзи. Плакате су објавиле да црква дозволава својим верницима да могу јести и за време службе

Сунце проузроковало пожар ливада у Енглеској

Лондон, марта. — Јако сунце, које је осушило и пресушило многе ливаде, сматра се као глав ни кривац великог пожара који је већ два дана бесно у шумама Блекхотера,

Око 60 хектара ливаде било је под пламеном. Не само патрогасци, него и пољери који су похрлили прошли пријатељи су у помоћ да угасе пожар с оне стране који је претио да уништи једну велику фарму сребрних лисица...

Минијатурни модел „Нормандије" пливао сам два километра

Г. Анри Девоазе из Везинеа направио је минијатурну копију огромног трансокеанског брода „Нормандија" у размери 1/300 метара. Овај брод је направљен од метала, тежи 16 кгр. и пребродио је без престанка два километара за један сат

Кројачица на препреден начин измамила три милиона добрећудној старици

Лондон, марта

После три године проведене безбрижно на рачун једне добрећудне старице, тридесетгодишња кројачица Мери Роз Енис осуђена је због злоупотребе — на три године робије.

За све време Мери Роз живела је на високој нози. Дркала је шест аутомобила, плаћала своје шофере 10.000 динара месечно, возила се по Енглеској аеродинамичним колима, учествовала са својим псима на псећим тркама, дркала у Хову две луксузне виле и т. д.

У једној од тих кућа живела је извесно време са својим вереником, а у другој је примала све је пријатеље и забављала се с њима. Са тим истим пријатељима често је путовала иностраном.

Сва та задовољства пила с на рачун добрећудне удове Еди Барне из Нормантона, којој ј Мери Роз на препреден начи измамила укупно преко три ми лиона динара у готову, хартија ма од вредности и накиту.

РЕНТУ од 1,500.000 динара наследио један пас

Чикаго, марта. — Када је пре шест месеци мис Маргарет Мајдонлад из Чикага умрла, оставила је годишњу ренту од 1,500.000 динара своме белом ескимском псу „Шпицу".

Наследници су покушали да оборе тестамент, али су га судије осниажиле.

Развој аутомобилизма код нас везан је за кола „Шевролет"

На Међународном сајму аутомобила већи део купаца интересује се за теретна кола

Код аутомобила „Шевролет", „Кадилак-Ласал" и „Олдмобил" на сајму је увек живо...

Одзив публике на Међународни салон аутомобила савршено је спонтан. Овако жив и огроман одзив сведочи о већ припремљеном расположењу наших широких маса за унапређење аутомобилизма, за оно његово место код нас које му је, по нашим могућностима и потребама, већ одређено.

„Шевролет" и напредак нашег аутомобилизма

Међународна изложба аутомобила у Београду обележава један датум којим треба да се поносимо. То је, управо, невидљива супаничка борба највећих аутомобилских компанија света на терену београдског сајма. У овој конкуренцији концерн Ценерал Моторс обележио је врло маркантно своје позиције.

Ценерал Моторс претставио нам се на Међународном салону аутомобила овим својим познатим и већ славним марка ма: „Шевролет" „Олдсмобил" и „Ласал-Кадилак". Репрезентант Ценерал Моторсових најчувенијих аутомобила код нас г. Лазар Милићевић, власник фирме „Ауто Омиа, Александрова 11, излаже у трећем павиљону, на левом крилу. Код „Шевролета" увек је врло живо. Јер, не треба заборавити, развој аутомобилизма код нас, везан је са именом „Шевролет". Небројена „Шевролетова" кола врше у свима нашим крајевима са успехом комуникациону службу.

Већ четири године овај концери води у продукцији и у продаји на целом свету. У аутомобилском свету већ је стара констатација: „Шевролет је засенио супарнике".

„ЦЕНЕРАЛ МОТОРС" ВОДИ...

Концерн у коме „Шевролет" претставља најславнију марку продао је претпрошле године 1,300.000 кола. Прошле године много више. Све земље, цели континенти се моторизују. И Ценерал Моторе ради данононно, са пуним капацитетом.

На напој аутомобилској пијаци „Шетволет" се учвршћује. Његови новитети омогућују му да забележи још једну нову златну еру у нашим крајевима. Све што је најсавршеније аутомобилска техника дала, нашло је синтезу код „Шевролета", „Олдсмобила" и „Ласала".

Било је занимљиво установити за која се кола публика највише интересује на Београдском аутомобилском сајму.

— Око 50 од сто интересената растпитују за теретна кола, каже нам г. Милићевић. Јер, огромнв је код нас потреба за теретним колима. Земља је сва у очекивању полета у моторизацији...

ИЗЛОЖБУ ТРЕБА ФИЛМОВАТИ!

Шевролетова велика теретна кола су у центру пажње, као и дивне лимузине за које је, са правом, речено да су дело из аутомобилске поезије. Једнако фасцинирају и модерне, чудесно лепе линије „Олдсмобила" и „Ласала".

Штанд одличних Ценерал Моторсових кола у Павиљону број 3 са разлогом је зато примећен и припремљен са допадањем.

Не знамо да ли је Управа сајма решила да изврши тонфилмску репортажу са Сајма аутомобила — али да је потребно да се ово учини, у то неће посумњати нико. Излагачи, који су освојили и одушевили, као што је то „Шевролет", „Олдсмобил" и „Ласал" заслужују да их, у филмским журналима, упозна и она публика, далеко у филмским могућности, која није била у могућности да упозна најсавршенија дела савременог аутомобилизма.

Општи утисак са Међународног салона аутомобила је одличан. О користи једне моћне пропаганде за унапређење аутомобилизма код нас и за пуну моторизацију излишно је и говорити. Она се намеће при сваком обилном реминисцирању.

АВАЛА

По чувеном роману славног
Клод Фарера
члана француске Академије наука
Најдеалинија улога ненадмашног
Хари Бора
у супер филму
Нови људи
У осталим улогама:
НАТАЛИ ПАЛЕЈ, СИЊОРЕ, МАКС МИШЕЛ
Додатак:
Фокс новости и Мики Маус

REX ХАРТВИГОВА 66 УГАО КРАЉ. АЛЕКСАНДРА

Данас у 3, 6 и 9 час.
Два савршена филма
1) **Пут у неповрат**
за младеж испод 16 г. забрањено.
У гл. улози
Кеј Франсис — Вилијам Повел
Филм је снимљен у Хонг-Конгу, крајна источна колонија Енглеске.
2) **Морски пас**
Едвард Робинзон
Најчувенији рибар пацифика; савршени снимци рибарења, на туљење и морске псе, страшне и оригиналне борбе са морским немањима. Филм је протнап нежном љубављу морнара када су на копну.

ТРИГЛАВ

САМО ЈОШ ДАНАС И СУТРА
Најузбудљивији француски филм до данас!
Голицала прича о једној фриволној жени која је као нага играчица лепотом свога тела залудела своја неверног мужа
Прељубница
Недостижна креација шармантне заводнице лепе
Даниел Дарие
Поч. у 3, 5, 7 и 9.
Ниске летње цене од
3, 4 и 6 дин.

НОВАКОВИЋ

Одличан дупли програм уз ниске цене, почев од 3.— дин.
1) **Роберт Тајлор**
и **БАРБАРА СТАНВАЈК**
први пут заједно у сјајном филму
Братова жена
2) Грађанзам филм у режији
Хари Пила
Гвоздени демони
3) *Чарли Чез као освајач жена*

28429

Мали огласи:

до 15 речи динара 15.-, свака даља реч дин. 1.-

ПОНУДА и ТРАЖЊА СЛУЖБЕ

ФРИЗЕРКУ или фризера, стручно спремног, требам за 1 април. Са условима јавити се Паити Божиновићу, фризеру, Пирот. 2144

ДИРЕКТОР ХОТЕЛА, веома интелигентан, знање немачког, француског језика, тражи намештење. Понуде: Кнежевић „Бата" — Крагујевац. 10262

ФРИЗЕРКУ млађу практиканткињу са знањем маникира потребује најбоља салон. Понуде слати: Шарбановски, фризер — Крушевац. 2155

ЗАСТУПНИК. Требам вредног поштеног заступника за Београд, ради продаје места за обућу. Евентуално потребна гаранција. Прилог марка за одговор. Орао, Ниш. 1958

МУЗИЧКЕ КАПЕЛЕ

ПРВОКЛАСНИ квартет (квинтет) дупли састав концерт, џез (првокласни певач за шлагере и народну музику), анимир музике, слободан 15 марта. Понуде: Сремска Митровица, хотел „Коњић", капелник. 2127

ХАРМОНИКАШ са џезом, добар свирач деф. слободни смо 14 марта. За услове молим обратити се телефонски на адресу: Белибор Миланковић, хармоникаш, кафана „Краљевић Марко", Прилеп. 2143

ПРВОКЛАСАН ес алт саксофонист, уједно шлагеркист за концерт и џез (облигат виолина, кларинет), слободан 15-ог. Тверди Демајдер, Сплит, Радованова 8. 1786

ПОТРЕБУЈЕМ 2 певачице младе за 15 март, са добром гардеробом и песмом. Фикс 20 дин. и остало. „Авала", Сребрдан. 2146

СЕВДАЛИСКА дамен капела, 3 до 4 женске и један господин, гранатична хармоника, џез и бел лајт, слободни 15 марта. Капелник Стево Гаран, „Железничка кафана", Шабац. 2156

ТАМБУРАШКА КАПЕЛА, 4 женске, 2 мушкарца, женске младе, лепе, слободни 15. Хитне понуде. Никола Дестановић капелник, хотел „Српски краљ", Ђенђелија. 2154

ПАР: виолин прима са џезисти цим који и пева, по потреби има свој џез, траже место у капели, слободни одмах или 15. Споразум телефонски. Женка Павловић, Цара Лазара 61, Чачак. 2153

ХАРМОНИКАШ са хроматичном хармоником и џезом, са две лепе и младе певачице, слободан 15 марта. Тира Денковић, ресторан „Босна", Призрен. 2151

КАПЕЛА за дансинг и седељке, виолина, модерна хармоника, цимбал, бас, џез, 3 мушкарца, 4 лепе певачице, слободни 15-ог. Влада Живановић, „Шарена кафана". Јагодина. 2150

ПРИМАША ВИОЛИНИСТУ ноталног и на слух потребује дамен кафана. Наступ 15. Аница Милић, хотел „Златибор", Краљево. 2149

БАЛАЛАЈКА ХОР 8 чланова, 2 саксофона, 2 тромпете, тромбон, 2 хармонике, 2 приорасподеле певачице, слободни 15 марта. Капел. Рачкога 14. Сушак. 2158

КЛАВИРИСТУ-КИЊУ за концерт, плес, седељке, требам 15 марта, фикс 40 динара, зарада, храна, стан. Капелник, хотел „Асторија", Петрињска, Загреб. 2118

ПЕВАЧИЦА тражи место уз бољем оркестру, слободна 15 марта, фикс по договору. Вркашић, хотел „Палас", Ниш. 2159

СЕВДАЛИСКА КАПЕЛА, четири женске, три мушкарца, прим виолина, остало тамбуре, слободни 15. Капелник Чедомир Милићевић, кафана „Златан бунар", Земун. 1963

ПРВОКЛАСНИ СЕКСТЕТ, дупли састав, свестрано рутиниран, са првокласном популарном певачицом, скупа 7 чланова, слободни 15 марта. Хитне телефонске понуде, капелник, хотел „Палас", Ниш. 2160

БОЉА КАПЕЛА, виолин, цимбало, хроматична хармоника, џез са две госпођице, слободни 15-ог. Идемо и за даља места. Капелник Србислав Марковић, Ниш ка 32, Београд. 1967

ГУДАЛАЧКА КАПЕЛА са цимбалом, 4 врло добре женске, 3 мушкарца, слободни 15. Споразум телефонски. Капелница Ружа Секулић, хотел „Балкан", Куршумлија. 2174

САЛОН ЏАЗ ОРКЕСТАР са добром певачицом и седељцијом, 5 дама, 2 господина, слободни 15. Хитне понуде моли капелница, хотел „Јадран", Тетово. Пола путног трошка од Скопља. 2173

ТАМБУРАШКА КАПЕЛА 4 до 5 женских, два мушкарца, слободни 16. Споразум телефонски. Гостиона „Шумадија", Штип. Капелник Жика Ђорђевић звани Попчар. 2172

КЛАВИРИСТА за дансинг, анимир и седељке, слободан 14. Алексинац, хотел „Централ". 2171

ПОТРЕБАН МИ ЈЕ за 15 март хармоникаш и једна добра певачица, могу бити и 2 научнице. Фишић, ресторан „Босна", Призрен. 2170

ТРЕБАМ ЗА ОДМАХ првокласан квартет, у обзир долазе млади људи са цимбалом и 1—2 певачице првокласне. Хотел „Синђелић", Ђуприја. 2168

ТРАЖИМ 2—3 певачице само младе силе, фикс 10 динара, пола путног трошка, стан, храна, наступ одмах. Понуде слати: Прерадовић Иван, гостионичар, Бачка Паланка. 2167

ПРВОКЛАСАН салон џез квинтет, слободан 15. Састав: 2 виолине, хармоника, чело, кларинет, 2 саксофона, клавир. Одличне силе за све. Капелник, Крушевац, Кнез Михајлова 54. 2166

ЈЕДАН ДОБАР ХАРМОНИКАШ свира све шлагере и седељке, са младом и лепом певачицом, уз одличну гардеробу, слободни 15 марта. Хитне понуде моли Жико Ваи, пост-рестант, Босанска Градишка. 2165

ТРЕБАМ две младе певачице. Узјети телефонски. Паја Ружић, кафана „Весели друг", Бања Лука. 2164

ПРВОКЛАСНА седељиска капела 3—4 женске варијете, с добром гардеробом, три мушкарца, виолина, саксофон, хармоника, бас, џез; песма, свирка загарантована; слободни петнаестог. Капелница Херцеговић, хотел „Круна", Крагујевац. 2163

ДОБРА ПЕВАЧИЦА слободна 15, обзиром јаче силе јавите се. Понуде моли Аница Дачић, хотел „Београд", Краљево. 2162

ХОТЕЛ „КРУНА", Ворски Рудник. Потребујем доброг цимбалисту и три добре певачице са добром гардеробом за одмах. Зарада добра. Јави се Марија Бегонић. Драги Вулетић, капелник. 2161

ЛОКАЛИ

КАФАНУ малу згодну, најбоље — најисплативије место за рад са свима удобностима и инвентаром јевтино — хитно продаје Госић, Краља Александра 42. 1972

КУПО-ПРОДАЈА

ФРАК И СМОКИНГ добро очувани, на изглед као нови, одличан штоф, за особу средње величине, без погађања оба одела за 2.200 дин. у готову. Јединствена прилика. Питати преко телефона 24-005 или 30-135. 3618

ПОСЛУЖАВНИКЕ, гарнитуре за слатко за ликер и за чај од Кина-сребра најјефтиније код ХЕЧКО, Београд Кн. Михајлова 15 у дворишту. 30565

ШТАЛЕРСКА ЈАБУКА у сандуцима 40/45 кгр. бруто за нето, кгр. по дин. 5.— и 4.— франко станица Слов. Књиже, уз поузе ће ићи ће док залиха траје Мартин Шумер, експортгаћа, Слов. Књиже, Дравска бан. 30386

1 лош избор 100 брига

ак не пазите где ћете набављате. Ми стручно послужујемо, јефтино радимо! Тражите још данас наш ценик! Велераспадних властелинстава пустара Зобнатица пошта Бачка Топола, фах 17. 10238

„ГАРОД-РАДИО"
6 цеви Динара 1.800
За све струје
Српско - Албанска банка - Котор
30700

ШИВАЋАПАРАТ као и поједине делове продаје, прима оправку и замену истих. Стефановић бравар, телефон 21-6-28. 1965

ДРОБИЛИЦА
(Breher) на точковима, капацитет 60 кубика дневно, на продају. — Тутњаковић, Београд, Дечанска 12/I. 1960, 1-1

РАЗНО

Dr. FILIPON CREM је најбољи, најомиљенији крем за дан. Цена 12.— динара. Апотека Киклер — Врбас. 30568

СВАКОМЕ ЈЕ КОРИСНО, да се за куповину и продају свакојаких; старочитих плаћева, палата — кућа, обрати заводу „Гост", Краља Александра 42. 1972

ФРИЗЕРИ

ДАМЕН ФРИЗЕРСКИ САЛОН Жарко налази се у Светосавској 7. Најновија трајна ондулација 40 дин. комплет. 1978

САДНИЦА,

ВОЋАКА, у красног дрвећа и шибља, разних ружа најских и високих; сеје за башту и друго у најновијем избору продаје радња Гавриленкова, Београд, Дрежничка 1. 30696, 1-1

Оглас

Управа државних монопола откупиће за своју палату комплекс земљишта, који треба да се налази у ужем центру грађевинског рева града Београда.

Земљиште да буде превиствено на угловима.

Приближна површина земљишта да буде око 3.500 м².

У случају да један власник не располаже потребном површином могу се више власника удружити и поднети заједничку понуду.

На земљишту могу бити само старе зграде за рушење.

Посредници су искључени.

Понуде се имају поднети Одељењу за прераду Управе државних монопола до 1 априла 1938 год.

Из канцеларије Одељења за прераду Управе државних монопола МВр. 4193/III.

30714, 2-2

Оглас

Управи града Београда потребно је да се набави 106 комада револвера кал. 7,65 за муницију Бронинг са 2625 метака и по 2 шарожера, за службене држање полицијске страже. Позивају се понуђачи да поднесу понуде за ову набавку старешини XVII кварта УгВ (Земун) до 12 час. 12 марта 1938 год. закључно. Ближа обавештења у уколовезимистру држање полицијске страже УгБ (Француска 28).

Из канцеларије финансијског отсека УгВ бр. 2896 од 7 марта 1938 год. 30722, 1-1

А Ви?

Како је са Вашом косом?

Ако сте већ обћелавили, онда за Вас постоји само једно питање: да ли Вам је корен косе већ сасвим угинуо или можда у њему још има слабих знакова живота. Немојте се подавати илузијама! Што је мртво, то и остаје мртво. Ако више нема ништа или готово ништа косе, онда то значи да је велик део Ваших 80—100.000 корена косе угинуо од гладн. Но ако се појављују танке, фине длачице, онда је баром један део корена косе измакло катастрофи, која је опустошила Вашу косу. Покушајте да те корене косе потакнете на нову делатност. Негујте своју кожу главе 2—3 месеца Нео-Силвикрином, природном храном за косу. Силвикрин не обећаје бујан раст косе на ћелавој глави, али је та природна храна за косу у стању да дегенерирање корене косе приведе новоме животу. Помогла је већ и у готово безнадним случајевима. Ако Силвикрин не помаже, онда је већ све узалуд.

Ако још имате овакву косу, онда се морате бринути, да је не изгубите. Немарна нега косе или неподесна средства за негу косе могу и најлепши раст косе упропастити. Избор праве воде за косу далеко је важнији но што Ви мислите! Нежна ткања коже главе која изграђују косне у драгоцена, а да бисте с њима правили експерименте. Далеко Вам више потребно да идете од Понедјеља до Пиљета. Силвикрин је по целоме свету доказао своју делотворност и уштеђује Вам труд тражења и опасност кривога избора. Силвикрин заустављала испадање косе, одржаје кожу главе здравом, а косу чистом од перути. Употребљавајте као воду за косу сваког дугра саме Лосион Силвикрин, једину воду за косу, која садржи концентрирану природну храну за косу Нео-Силвикрин. Она не стоји ништа више него друге воде за косу. Довољно је да њоме покваснете косу и кожу главе. Онда сте се решили бриге за своју косу.

И ВИ МОЖЕТЕ ИМАТИ ПУНУ, ЛЕПУ КОСУ

Silvikrin

природна храна за косу

Силвикрин се продаје по целом свету.
Производња му је заштићена међународним патентима.

Силвикрин тако рећи смекшава кожу главе, снабдева ослабљено ткиво за грађу косе скупоценим супстанцијама и јача корен косе. Повољно дејство почиње одмах и већ после неколико дана опажа се успех. Перут за чудо брзо ишчезава, кожа главе бива чиста и остаје здрава, корен косе опет функционише нормално, испадање косе престаје и почиње да расте нова, јака коса.

Шта Вам је потребно?

За дневну негу косе
тражите Лосион Силвикрин.

Свакодневном употребом одржава кожу главе здравом и плодном, оживљује ткиво за грађу косе, унапређује раст косе и дејствује, да природна лепота косе потпуно дође до изражаја.

Предупређе стварање перути и испадање косе, као и промењења у расту косе.

Мала боца . . . Дин 27.—
Боца за два месеца Дин 48.—

За раст косе и против перути
тражите природну храну за косу Нео-Силвикрин.

Нови препарат, који спољашњи довољавни органске хране за косу успешно храни ткиво за грађу косе и оспособљава га за нов здрав раст косе.

У озбиљним случајевима испадања косе, тврдокорне перути, прорећивања косе и као против ћелавост.

Боца за један месец Дин 66.—

29/120

Бријте се за своју кожу главе, онда ће се и Ваша кожа главе бринути за раст Ваше косе.

Добија се у свим стручним радњама

Silvikrin

оживљује раст косе

Y-807/3-H

Економичан брз транспорт

на признатим у целом свету теретним колима

ФОРД

ОД 4 И 8 ЦИЛИНДРА.

Стручни сервис и снабдевање делова осигурало код свих ауторизованих заступника у земљи:

„Аутомотор", Дечанска 7, Београд; **Американ Импорт Компанија**, Марибор; **Американ Моторс Лтд.**, Љубљана; **Аутокар**, Сарајево; **А. Брунер**, Загреб; **М. Гатин**, Сплит; **Р. Нађ**, Осијек; **Браћа Поповић**, Скопље; **Шутић, Калдор и Ко**, Дубровник; **М. Васић**, Ниш; **Инж. А. Велтман**, Нови Сад.

Подзаступници у свима већим местима.

Прегледајте на Београдском ауто салону такође нове моделе наших великих и малих путничких кола

1—1 30687

Најнижа цена **собном намештају**

ЗА ГОТОВО и ДО 20 МЕСЕЧНЕ ОТПЛАТЕ добија се код ГРУИЧИЋА и РИСТОВИЋА, Београд, Васина 18

P9558|4—35

B. M. W.

признато најбољи немачки путнички аутомобили
Заступство
Аутомобилска радња „ВЕЛАУТО", Београд
Зорина 90-92 Тел. 22-030 26629,5-7

Најхитније и најповољније ћете

продати и купити

ако се обратите на најреномиранији биро за купопродају имања.

ИСКРА

Балканска 6/I десно, до биоскопа „Луксор"

30723, 1-1

БОРОВЕ ДАСКЕ
штафље као и остала столарска тврда и мекана грађа у свим димензијама и количинама по најнижим дневним ценама. Дрвара Гвуја Ђ. Величковић, Београд, Немањина 9, тел. 21-702. 30719 1-2

Конкурс

За пријем 11 дипломираних инжењера разне струке

На основу одобрења Господина Министра војске и морнарице за рад у Завод „Обилићево" — Крушевац, примиће се као надзирачи 11 дипломираних инжењера и то: 8 инжењера хемичара или технолога, 2 електро-машинска инжењера и 1 грађевински инжењер или архитекта.

Примљени инжењери остаће као надзирачи на пракси најмање једну годину дана, стим да ће се после овог времена, по повољној оцени, поставити као чиновнички приправници, а доцније евентуално превести у инжинер. официре.

Молбе са документима по чл. 39 Правила Ђ.Вр. 2911 од 15 фебруара 1933 године треба поднети Управи Завода „Обилићево" код Крушевца до 15 априла ове године.

Из Управе Завода „Обилићево" Бр. 1721 од 2 марта 1938 године. 30718, 2-3

Вашу судбину

и пут ка успесима у животу открива знаменита наука **астрологија**, која се бави проучавањем положаја и утицаја звезда на живот човека.

Астролошка прогностика: Да ли Вете и када можете постићи успеха и срећу у каријери, браку, љубави, породичним приликама, здрављу и т. д.? Како да унапредите своју егзистенцију и имовину и да отклоните претеће неприлике? Да ли можете добити ни лутрији? Какво лице одговара Вашој природи? Који је Ваш срећоносни број, дан, талисман и т. д.? Саопштите без одлагања чувеном експерту научне **астрологије** тачан датум свога рођења. — За састав Вашег хороскопа са упутствима пошаљите само 25.— дин. напонаде. Отпрема дискретна, на жељу поузећем. Стална адреса: **Астролошки студио Алдебаран**, — Љубљана, пошт. пр. 68. 2169, 1-1

НОВО!

Конзервирање пантљике за писаће машине свих система, прворазреде марке „Ремингтон" — дају одличан отисак слова.

Цена по комаду: велике — дин. 30.—, портабл — дин. 25.—. Наручите телеф. 24-167.

„РЕМИНГТОН"
Пашићева 14, Београд.

1961, 1-3

Тражимо аквизитера

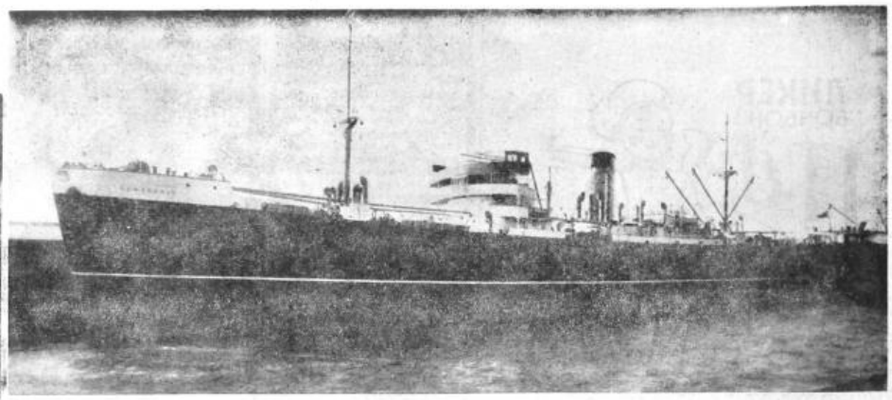
агилног и поштеног, за прикупљање огласа у Београду. Услови повољни. Понуде слати под „Дневни лист" на администрацију листа. 3611

Главни уредник Гргур Костић. Власник, издавач и штампар за Штампарско предузеће „Време" а. д. Милутин Стевановић, Богољубачка улица број 5.

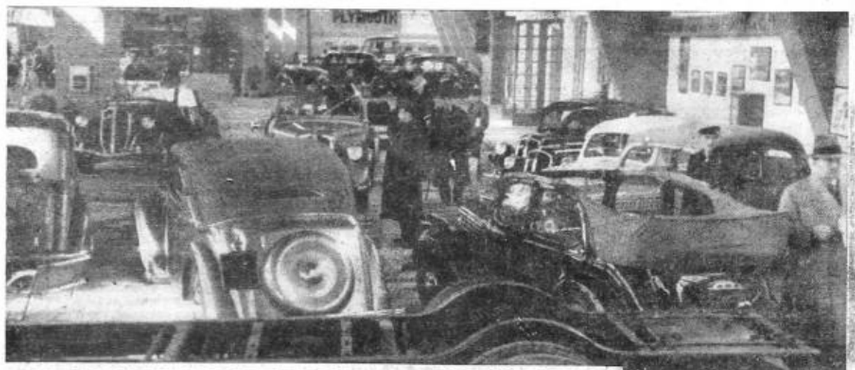
„Време" у сликама

Немачки шеф штампе др. Дитрих приредио је у Берлину пријем у салама хотела „Адлон". **С лева на десно:** пољски посланик Липски, шеф штампе др. Дитрих, државни потсекретар Розенберг и турски посланик Хамди Арпаг.

Поглед на „Дубровник", нови пароброд Дубровачке пароплovидбе, који је пренчуче на свечан начин крштен и пуштен у саобраћај.

Међународни салон аутомобила на Београдском сајмишту сваког дана има леп број посетилаца.

Село Бујановци, недалеко од Руме, задесила је тешка несрећа. Услед тога што село лежи у низини, сваке године, после великих киша, вода избија из земље и подрива темеље кућа. До сада је подземна вода срушила око 100 кућа у Бујановцима. Земљиште је подводно те опасност прети још неким зградама. На слици: једна кућа која се недавно срушила

Унутрашњост новог џиновског авиона ДО-4, који је саграђен у Санта Моники. У овом авиону атмосферски притисак биће увек исти, што ће осигурати удобност 42 путника и 5 чланова посаде.

Пољопривредно веће Дунавске бановине ових дана је заседало у Новом Саду. На слици моменат са ове седнице

† Две „гејше" (госпође Биондић и Клепац) на овогодишњем успелом „Поклонном корзу" у Бекру.

Десно: Дама са најлепшим костимом на забави Клуба српских сељанки у Вишој Вароши.

Млада сељанчица из околине Загреба

ПОШТАРИНА ПЛАЋЕНА У ГОТОВУ

Standard Radio

ПЕТРОВГРАД
Г. ЗДЕЛАР ЂУБОМИР
5001
ЂУЊА

ВРЕМЕ

ИСТОР: Драгомир М. Стојадиновић

ГОД. XV[illegible] ...РАД, СУБОТА, 12 МАРТ 1938 ПРИМЕРАК 1 ДИНАР

Standard Radio

Немачке трупе синоћ су ушле у Аустрију

На захтев Рајха г. Сајс-Инкварт постављен за канцелара

Г. Геринг долетео у Беч

Тврди се да је дао оставку претседник г. Миклас

Беч, 11 марта. (Телефонски извештај). — **Немачке трупе умарширале су у Аустрију кроз три тачке на граници. Оне се већ налазе у Линцу.**

Немачке трупе у Аустрију су ушле код Куфштајна, у близини Салцбурга и код Линца, родног места канцелара Хитлера.

Догађаји су текли следећим редом:

У 7.45 часова на радију се јавио савезни канцелар г. др. Шушниг, који је гласом неописиве туге и узбуђења одржао говор.

После овог говора у Бечу је међу националсоцијалистима настала неописива радост. Националсоцијалисти испунили су све улице. Није се могло уопште пролазити. Клицало се Хитлеру и великој Немачкој.

После пола сата, у 8.15 часова, јавио се на радију г. Сајс Инкварт. Он је рекао да говорикао министар унутрашњих дела, тј. као министар јавне безбедности и да носи пуну одговорност за одржавање мира и реда. Он је позвао све да сачувају мир и присебност. Нагласно је да ниподшто не дају неког отпора немачким трупама, које улазе у Аустрију.

У исто време велики одреди СС и СА дошли су пред зграду Претседништва владе, Патриотског фронта и пред зграду полиције.

Влада је у својој жељи да сачува Беч од великих потреса, повукла [illegible] и сада се на Претседништву владе лепрша застава са кукастим крстом. Исто тако ова застава вије се и на згради Патриотског фронта, као и на свима зградама војних организација.

Становништво рачуна да ће Немци, ако буду напредовали као досад, бити око 1 сат ујутро у Бечу, јер моторизовани одреди немачких трупа могу да пређу растојање од Линца до Беча за 2—3 сата.

Последњи јавни наступ г. др. Шушнига: долазак у Инсбрук 10 марта на збор Патриотског фронта

За сада у Бечу није било нарочитих оружаних сукоба, јер се према наређењу владе уступа пред силом.

Поставља се питање да ли ће ред успети да буде сачуван од стране националсоцијалистичких елемената, док се ред дефинитивно не успостави.

Док се ово јавља, у Бечу се говори да је и Претседник Аустријске Републике г. Миклас поднео оставку.

САМСОНОВА

БЕЧКИ УНИВЕРЗИТЕТ ЗАТВОРЕН

Беч, 11 марта. — Бечки универзитет је затворен. Полиција је студенте, који су се налазили у зградама универзитета удаљила. (ДНБ)

Г. Сајс Инкварт (десно) са вођом штајерских националсоцијалиста, професором г. Дардијеом

Манифестације у Бечу на дан г. Шушнигова говора у Линцу 10 марта

ПОКРЕТ ТРУПА ПОЧЕО ЈЕ У ЧЕТВРТАК УВЕЧЕ

Минхен, 11 марта. — Међу становништвом круже гласови о неким покретима трупа.

У току ноћи и пред зору прошли су кроз Минхен у правцу аустријске границе војни камиони натоварени трупама и муницијом.

Одреди „црних пантера" добили су наређење да у 7 ч. у пратњи.

У званичном саопштењу месних власти вели се да се ради о општој проби транспорта националистичких одреда.

Данас пре подне одвезао се аустријски генерални конзул аутомобилом на аустријско-немачку границу. (Рајтер)

Узбуђење у Француској

(Од нашег сталног дописника)

Париз, 11 марта. (Телефонски извештај). — У једном телеграму из Беча јавља се данас по подне да је Берлин упутио један ултиматум Аустрији за повлачење канцелара Шушнига и укидање недељног плебисцита.

Мало доцније сазнало се да се овај ултиматум, који је стигао у 17 часова по бечком времену, састоји се из два дела: **прво повлачење канцелара Шушнига, кога треба да замени садашњи министар унутрашњих послова г. Сајс-Инкварт и друго укидање недељног плебисцита.**

Ова вест којој су претходили други телеграми у којима се јавља о концентрисању немачких трупа на баварско-аустријској граници као и позиву аустријских резервиста 15 класе, **изазвала је у Паризу у политичким круговима као и у целокупном становништву велико узбуђење.** Р. ВАЛЕ

Лондон је примио вести из Аустрије без узбуђења

Лондон, 11 марта. — Званични кругови потврђују, да су дуж аустријско - немачке границе у Баварској вршени покрети трупа, **али се изражава нада, да се то чини у циљу одржавања реда. Никаква подробнија обавештења о тим покретима не дају се.**

Верује се, да ће министар претседник, г. Чемберлен, у разговору са г. Рибентропом, изразити наду британске владе, да се поменути покрети врше једино у циљу одржавања реда.

РЕЗЕРВИСАНОСТ РИМА

Рим, 11 марта. — Званични италијански кругови не дају још никакве изјаве нити коментаре о догађајима у Аустрији.

Министар народне просвете изјавио је да су догађаји у Аустрији деликатне природе и да званични кругови морају да се држе резервисано.

(Авас)

Четири милијарде динара за нове јавне радове

Влада г. др. Стојадиновића донела је одлуку да настави са извођењем великих јавних радова.

У ту сврху, у предлог Финансијског закона, унет је амандман по коме је Краљевска влада овлашћена да на домаћем тржишту закључи дугорочан зајам од 4 милијарде динара са 6% камате.

Овај зајам употребиће се за извођење програма великих јавних радова, за амелиоризације и колонизације земљишта, подизање јавних грађевина, као и за потребе земаљске одбране.

Г. фон Рибентроп *у опроштајној аудијенцији код* Краља Ђорђа

Лондон 11 марта. — Н. В. Краљ Ђорђе примио је у опроштајну аудијенцију г. фон Рибентропа.

На подне г. Чемберлен приредио је ручак у част г. фон Рибентропа. (ДНБ)

„Анкара" је наишла *на мину*

Константинопољ, 11 марта. (Телефонски извештај). — Овдашње турске власти примиле су од турског пароброда „Анкара" радио-телеграм, да је пароброд наишао у Црном мору на једну мину, која је слободно пловила морем. Пошто су у последње време учестале такве вести, одлучиле су румунске власти у сарадњи са властима осталих држава на Црном мору да предузму мере да се уклоне опасност за пловидбу.

Француска *очекује владу* Националне уније

Париз, 11 марта. (Телефонски извештај). — Г. Леон Блум наставио је саветовања. Стање његових преговора са радикалном групом остаје непромењено. **Радикали никако не отступају од својих гледишта у погледу финансијске и спољне политике, т. ј. не дозвољава контролу девиза нити интервенцију у Шпанији и Кини.**

Због свега тога јавља се бојазан у политичким круговима, да ће криза бити све тежа и тежа ако социјалистички прват буде настојао, да састави владу по угледу на Народни фронт.

Међутим, вест о немачком ултиматуму Аустрији прети, да убрза ток ствари и да доведе у најкраћем року до састављања кабинета Националне Уније под претседништвом једне личности, способне да оствари примирје странака.

Р. ВАЛЕ

Министар финансија г. [illegible] после министарске седнице даје изјаву

Г. Бок[illegible] после министарске седнице

Дјеци

„Конзилијум стручњака" над једном легитимацијом

Путовао сам возом од Ваљева за Ниш. На благајни поднех своју легитимацију. Чиновник је прегледа, климну главом и, пошто узвиђ жиг, врати ми је и пружи под карте за возну. Сео сам у воз. Али ме потражи друго лице — кондуктер.

— Молим карте! — рече строгим гласом бомбајица кондуктер.

Пружих климну главом и, показујући легитимацију. Окреташе, завираше, прелиставаше! Час у легитимацији, час у мене. Врти нешто главом, мршти се. Нешто проговори.

— Ова легитимација није у реду!

— Молим! — почех ја.

— Рок важења је протекао.

— Како?

— Протекао! Треба да вас поништим. Али сад ћу вас пропустити само у будуће године!

— Хвала!

У будућу прибох у други воз.

— Карте, легитимације!

— Изволите!

Другајија кондуктер ватаче своје цвикере и поче ставе пред само само на другу своју. Прелиставаше, окреташе.

— У реду! — рече кондуктер, и

— Хвала!

После два дана вратио сам се за Ваљево и седох у воз на једној споредној станици.

Правилом узимала карте лица, и легитимацију са питањем, да ли је иста уредна. Неки мало нервозан и мрзовољан чиновник, не желећи да „пуца славу", врати ми је и нешто одгонори:

— Не дам ти ја о томе ништа!

— Како?

— На ниже то моја надлежност и да вам дајем знате и да удаљам свој посао. Ето, управо стиже руку од тога лупања! И још да испитујем и уредност легитимација? То је немогућно. Али, баш мад хоћете да знате, да питате кондуктере! — Добродушни старац ми нашао: „Идите, станите одмах своје „великочање" о легитимацијама за железничке. Упорећивање опис у легитимацији са мојом идентичношћу и одговор:

— Па ја ја, видите косе, прне очи?...

— Ама, но те пита за то? — дрекну чиновник. — Види да ли се слика издати пола карте — пољаци!

— А ја, — обрни се кондуктер

— То треба видети у закону.

Посмебоше неке пусуле, стеко ги се читав дознајући од „стечуђени", кондуктери, чиновници и путници, сви чекајући шта ће да ја дијемудрије. Може, не може? Видим, не зна? Најзад, један сиво-плавуљ да вижи. Добих поље карте и седох у воз. Али, заборавих: кондуктер који ме је „прекутио", поједи се Легитимација, карте.

— Па зар ни опет са овом легитимацијом?

Покушах да ги уверим о мишљењу „конзилијума", али ни да чује. Посади табак и изрече казну. Платих делу казну, да још и казну!

Ко је у пошту не зна ни данас тек је изучоко дебли крај, а моје „путешествије" заврши се са разочарањем о реду на нашим железницама.

Дете које је рођено два дана после смрти мајчине

Да се после смрти очеве могу рађати законите браћна деца то нам је познато, Али, драги Одјеље, да се после и мајчине смрти могу рађати законито браћна деца и то матичним књигама званично бити уписана, такав случај до сада нам није био познат.

Можда да неком изгледа невероватно, али је случај потпуно истинит, једни нам матичар у среду П.... достаднје је окитани К.... и званичне статистичке податке о рађању и умирању за месец јануар 1938 год. у коме је дете остало после и онако по датуми:

„Исламе син Фериза Махмутовића и мајке Физе, рођен 26 јануара 1938 год."

„Фала жени Ферида Махмутовића, — која је мајка новорођеног Исламе, — умрла 24 јануара 1938 год."

Да се матичне књиге воде немарно и алкаво од стране многих матичара то нам је драги Одјеље свима познато. Али да ће се и овакав аксурд десити да се дете два дана после смрти мајчине роди и то званично по матичним књигама констатује, без сумње да се овако нешто до сада у свету још нигде није десило?

Незнам драги одјеље, који би радикалнији лек био, да ли надлежни да се постарају, те да за нам матичаре што пре поставе спремне и квалификоване људе, или да ове садање упознају са прописом I 356. Ку. Знаеш, поштено повереку дужност не умеју и неће како треба да ради.

Што значи, да је мајка умрла два дана раније па је после смрти дете родила а које је фактично и сада живо.

Шаховски

Брзопотезни турнир

Вечерас, у суботу 12 о. м., одржаће се у Београдском шах клубу (Коларчев универзитет) трећи ове године брзопотезни турнир за преносно месечно. Ма. Ова досадашња овогодишња турнира добро је мајсторски прошао. Турнир почиње тачно у 19.30 часова, а учествовати могу сви чланови Б. ш. клуба, као и њихови гости. Правило прича да само почетка турнира прва клуба г. Воја Поповић.

Првенство Берлина

Клубско првенство Берлина, на коме је учествовало 8 најбољих шаховских клубова са по 10 играча, завршило се победом Берлинског шах клуба који је постигао 57 од могућих 70 поена. Друго место освојио је Ешбахер са 47½, а треће Лојрер са 37½ поена. Стаде: Пајкопе 54½. Хумболт 33½. Веднор 26½. Вилмердорф 24½ и Штегиан 19 поена.

Партија бр. 286

Одиграна на међуклубском турниру за првенство Берлина.

Француска

Бели: **Реалтаб** (Берлинска гп. к.)
Црни: **Хорн** (Вилмерсдорф)

1) e4 e6 2) d4 d5 3) Sc3 dxe4 4) Sxe4 Sd7 5) Sf3 Sgf6 6) S:f6† S:f6 7) Ld3 Ld6 8) 0-0 c6 9) De2 Ld7 10) Se5 De7 11) f4 Tfd8 12) c4 0-0-0 13) b4† L:b4 14) Tb1 c5 15) f5! Lc3 16) Lf4 L:d4† 17) Kh1 L:e5 18) L:e5 Da5 19) T:b7!! K:b7 20) Tb1† Db6 21) Ld6† Tb8 22) Lc5 D:b1† 23) L:b1 Lc2 (Боље је било одмах e:f5) 24) Lg1! e:f5 25) Dd2! Ta8 26) L:f5 Te7 27) h5 h6 28) De5 Te2 29) Lc8!!! Kc7 30) Lh2† Kd8 31) Dd6† Ld7 32) Lb7 Se8 33) Dd1 и црни се предао.

НАЛЕПНИ ПОКЛОН доброг пријатеља је Бачки Б.Б.Т.Е.Д.Ај. „Дај" за 1938 годину. Добићеш, ће у слици Бољи Калкирана, а поручује на чековни рачун 57.248 или од администрације: Кнеза Михаила ул. 12 — по цени од 10 динара.

Љубавне авантиције кнеза Милоша Обреновића

ОД ВОЈИСЛАВА С. НЕДЕЉКОВИЋА — ВОЧКОМАНА.

ЈЕЛЕНКА „МАЛА ГОСПОЂА"

63

А да је себе оправдао, па чак и сатисфакцију добио види се по томе, што је при крају 1823 године постављен за „претседатеља" најважнег суда у земљи, који је назван: „Суд обштенародин Сербски", а који је имао права бавити се „изнајањем и пресуђивањем дела и распра свега народа Београдског Паланачког."

★

Чувени кнез Вучић, који је касније постао о-пасан противник Милошев, био је такође један од оних са којим је кнез Милош имао много посла. Али, какав је био као старешина, о томе није вредно толико говорити као о томе какав је био као син и муж.

Много година био је Вучић ожењен са својом женом Перуником. И живели су доста го времена у мирном браку, али касније, под старост, Вучић почеше да се сваког часа свађа са својом женом. Перуником. И живели су доста го времена у мирном браку, али касније, под старост, Вучић почеше да се свађа са својом женом. Почео је да занемарује своју жену иако је имао већ удату кћер. Јер његова најстарија кћи била је већ удата за познатог београдског трговца Стерају Пачића.

Чувена је то у оно време била афера о догађајима у Вучићевој кући, афера која је довела до тога да је између њега и матере му настала страховита мржња.

Скоро нечувеним херојством познати Грк Апостол успео је после многих покушаја да је слободи из ропства Али-паше Јањинског чувену лепотицу Александру Анулу, која је била Јерка познатог клефте Фар манија. Али-паша Јањински, само да би се домогао лепе Ануле и њене мајке, убије Анулиног оца Фармакија, а њих две одведе у свој харем. Још пре њиног одвођења и убиства њиног оца, Грк Апостол био је смртно заљубљен у Анулу. А кад их је по цену силних жртава ослободио харема и ропства после кратког живота са њом, Анула га је напустила.

Вучић се на неки начин упознао са младом распштењеном Анулом и наумн да се са њом ожени. Зато он отера своју венчану жену и венча се са њом, али га због тога његова рођена мајка страховито омрзе.

★

Али ипак, све то не би можда требало забележити, да се није догодило ово:

Једнога дана сазна Вучић да је његов син Стеван, који иначе пати од клептоманије, украо неке паре. Његова, Стеванова мајка Анула, силно је мрзела свог пасторка. Њена је једнога дана нестао из куће у Вучковиу новац, где су они у то доба становали, и то једна кеса од сто талира. Природно, сумња је пала на слуге, али, свакако мајка Анула тражила је на све стране начин само да се освети, у право да из куће протера омрзнутог пасторка. Зато је пажљиво преко својих слугу мотрила на Стеваново кретање. Она је не само била уверена- него је и желела да и докаже, да је једини крадљивац ове кесе био њен пасторак Стеван.

Једнога дана примети она да се Стеван нешто шуња по кући. Пратила га је у стопу. Онда Анула примети где се он приближује одаји у којој су се налазиле кесе са новцем. Премда младић није још ни покушао да узме паре, млада мајка нада дреку.

— Лопов! Покрао нам блага! Држите га!

ме га страховито туђи камџијом. Па и то му није било доста: кад се уморио и малаксао, он нареди својим слугама — да они наставе са камџијањем детета.

Док је Вучић тукао сина Стевана, његова мајка је из једног прикрајка, пушећи се у сузама и чупајући своје седе власи, посматрала мучење. Али, кад он, малаксао, нако је већ пред њим лежало полумртво дете, нареди слугама да га и даље туку, она не могаде издржати него истрча из свога заклона и повика:

— Шта то радиш, да од Бога нађеш! Зар ти је мало што га ти уби, него још допушташ слугама да бију твоје рођено дете?

Вучићу је већ била пала кра на очи. Видевши мајку, која је мрзео зато што није одобравала његов брак са Анулом, он из јарости паде у бесилно. Истога момента он замахну камџијом и на њу. Кад старина стаде бежати, он се надао за њом. Једна старица, рођена мајка његова, бежала је стотину метара. Онда изнемогла паде вриштећи од бола. Али, бездушни сан није престајао са камџијањем све док се није уморио, као оно док није престукао свога сина...

★

Сутрадан, једва идући на ногама, стара мајка Вучићева оде да тужи свог рођеног сина кнезу Милошу.

Милош, чувши о чему се ради, одмах нареди да му доведу старицу. Кад је видео онако модру и по лицу и рукама исечену камџијама, он се не уздржа него се заплака.

— Па зар те то твој рођени син тако уназаши?

Гушећи се у сузама, старица завапи:

— Он, својом руком! Али то није син него злотвор!

Тога тренутка Милош је искрено жалио једну жену и страховито осудио Вучићев поступак. Али Вучић је Милошу био потребан као „наоружан" човек, и он не хтеде ништа предузети противу њега.

Док се то догађало у собн кнеза Милоша, сасвим случајно био је присутан и Вук Стефан Караџић. И он сам био је до крајње мере револтиран поступком Вучићевим, и с правом је очекивао да ће кнез Милош позвати Вучића на одговор. Шта више, видећи сузе у очима Милошевим, Вук га упита:

— А шта мислиш да учиниш господару?

Вео предомишљања Милош му одговори.

— Видиш, Вуче. поступићу са њим онако како се са звероним таквијем, као што је он, мора поступити!

На ипак, кад се мало охладио и заборавио слике испребијане мајке Вучићеве, он не одржа реч. Али, кад и сам народ „револтиран Вучићевим поступком према рођеној мајци, поче протестовати слати депутације и захтевати да се Вучић казни, Милош Вучића најури из службе, а на његово место за кнеза постави Тополовића.

★

Даљи опстанак Вучићев у Крагујевцу био је немогућ. После оне сцене са мајком народ га је са презрењем гледао и избегавао да са њим стане и разговара. А и свет из околних села, који је био дочуо за ту његову спрепост, отворено је претио, како да се и сам Вучић побоја да га народ не линчује. Зато се реши да напусти Крагујевац и отсели у Пореч.

Али, и поред свих грехова које је починио, он је имао среће. У Пореч у ухвати везе са неким влашким лиферантима соли и поче трговати. Срећа му ее осмехнула. За кратко време он се силно обогати.

За трговачке успехе Вучићеве убрао је сазнао и кнез Милош. Поклепао на новац, а свакако у жељи да се на неки начин дочепа и лепе Ануле, кнез Милош је на све могуће начине покушавао да Вучића приволи нека се врати у његову службу. Но Вучић, коме је и онако добро ишло, одбио је све понуде које му је Милош слао преко својих повереника.

(Настаиће се)

ВРЕМЕ

РЕДАКЦИЈА И АДМИНИСТРАЦИЈА ПОЕНКАРЕОВА 4

ТЕЛЕФОНИ:

Централа:	24-001
	24-002
	24-003
	24-004
Стенографи:	24-006
	24-008
Огласи и	
новчна веза:	24-009

ПРЕТПЛАТА:

Југославија	20 дин.
иностранство	50 дин.

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА:

1 см. на 1 ст. 15 дин.
у тексту 30 дин.

ЧЕКОВНИ РАЧУН БР. 82.204
РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЋАЈУ

Радио

Радио занимљивости

РАДИО ПРИПРЕМЕ ЗА РАТ

Лондонски листови доносе интересантне податке о припремама, које предузима Енглеска радио за случај рата. Према објављеним тих листова, у случају рата цео радио ће аутоматски прећи у руке државе и војске. Осим тога, предузете су и многе превентивне мере техничке природе. Пошто је велика бела палата В. В. Ц. у средини Лондона изврстан циљ за авионске бомбе, одлучено је да се у подземној згради биће нови подземни студиони са ојачаним бетону, потпуно сигурни против најтежих бомби. Осим тога, из тих просторија су предвиђени подземни излази на више страна, који воде у разне суседне улице. Ти излази и излазни службе за случај да цела горња структура буде срушена, а сва стеченишта и излази деморалиран.

★

Данашњи програм

ЈУТАРЊИ ПРОГРАМ

6.45 Мање Гимнастика
Вести
Музика са плоча
Шта ћемо данас кувати

ПРЕПОДНЕВНИ ПРОГРАМ

11.50 Звучни извештај о водостају
11.59 Тачно време
12.00 Звона са Опленца
затим: Забавни концерт (плоче)
12.55 Реклама
затим: Наставак забавног концерта (плоче)
13.00 Радио дневник
13.10 Народне песме. Пева г. Миле Лазић уз пратњу Народног радио оркестра
13.40 Тачно време — Вести

ПОПОДНЕВНИ И ВЕЧЕРЊИ ПРОГРАМ

16.40 Тачно време
16.45 Програм ослобођења у драмама Ри. Вагнера (поводом 50 год. смрти), предаваће г. др. Винко Витезовић
17.05 Концерт на чалу. Изводи Ф. Јелинек Тодоровић са клавиром г. Гарабедијаном
17.35 Народне песме. Пева гца Вера Златић уз пратњу Народног радио оркестра
18.05 Народна музика на хармоници
18.15 Жеље наших слушалаца (плоче)
19.15 Радиодневник и реклама
19.30 НАЦИОНАЛНИ ЧАС:
За бољу будућност неудатих мајки и њихове деце, предаваће г. др. Мијутина Зелића
19.50 Реклама — (емисија)
20.00 Забавни концерт Великог радио оркестра

21.00 Пренос са коронације г-ђе Нате Павловић из дворане Коларчеве задужбине
У паузи око 22.00 Тачно време
Вести
После завршеног преноса емит.: Музика за игру (плоче)
до 23.00

★

КРАТКОТАЛАСНА СТАНИЦА

7.00 Дрвајска химна
Прве вести
7.15 Јутарњи концерт — плоче
8.00 Дневне, спортске и друштвене вести
8.30 Вести и коментари наше штампе на француском
Дрвајска химна
12.55 Дрвајска химна
Радио дневник
13.40 Прва светог Ђорђа на Опленцу — Зарија Вукићевић
14.00 Музика са плоча
14.15 Вести
14.25 Час: српско-хрватског језика за Мађаре — др. Стојков
18.00 Дрвајска химна
Кроз изнте и часописе
18.10 Музика за игру
18.30 Вести на мађарском
18.35 Предавање до 18.40 на грчком
19.05 Вести
19.30 Актуелни час: Новости са Балкана на арбанском и грчком
19.50 Вести на италијанском
20.00 Радиоамерички радио дневник: Вести на грчком (20.00), турском (20.15) и арбанском (20.30)
20.15 Вести на француском
21.15 Вести на немачком
21.30 Вокални концерт југословенских народних песама г-ђе Катарине Зиројевићеве
22.00 Вести на енглеском
23.00 Последње вести
Дрвајска химна

★

ИНОСТРАНЕ СТАНИЦЕ

18 Софија (363) народна музика и сал. Прат (470) „Песма фортуне" опера од Офенбаха. Дрогтвач (1500) Мајтованијева два оркестра и солисти.

19 Дрогтвач (1500) гудачки квинтет, дела Баха. Лајпциг (517) концерт лепе музике, Милано 1 (368) разноврсна музика.

20 Штутгарт (522) концерт: жеље радиослушача, Берлин (356) забавни концерт оркестра, Хамбург (332) концерт: оркестар и солисти.

21 Берлин (356) лака оркестарска музика. Луксембург (1293) концерт, Милано (368) „Тристан и Изолда" опера од Вагнера.

22 Варшава (1329) песме, балади и дуети уз гитару, Ор'со (1154) музика за игру. Милано (405) музика за игру, певање уз гитару и хармонику.

23 Торун (304) игре и песме, Будимпешта (549) цао оркестар, Кајзерслаутерн (1675) хор и оркестар, Пост Варшавен (313) радио вечере.

Књиге и листови

„ПРАВОСУЂЕ" — часопис за судску праксу. Уредници Стојан Јовановић, власници: др. Иво Матијевић и Ст. Јовановић, бр. 3 за март садржи: Анђел Карађорђе, Манастирска у Хутогу; др. Тома Живановић, Да ли је препоручљиво да судија може за једну радњу која изречно не улази у закон да суди поред тога и да је сматра противправном; др. Августа Мунда, Преиспитивани запор по одлуци судије пре стечаја ни врачунавање тога запора в изречно казн (§ 420 од 2 к. п.); Милован Ђ. Гојковић, Субјекти потпуног преноса права; Преседан једног суда; др. Боривоје Д. Петровић, Међународни криминалитет и борба са њиме; др. Душан Станојевић, О правној природи ликвидационих односа; Лаз Урошевић, Заједница. Стварн, заједничари, имају међусобни однос и односе према трећим лицима; др. Мијо Лехпамер, о потреби аутент. тумачења, та измјена и допуна у Уредби о ликвидацији земљорадничких дугова итд.; др. Н. Матијевић, О забрањама на прикладношћи државних службеника по њиховом приступању и њиховим Извршни поступак; др. Војин Тасић. Важност закона изворника при тумачењу; Стојан Јовановић, Употребне судија; Белешке; преглед књига и часописа. — Додатак „Правни живот" садржи: Законодавство, расписе Министарства правде и судске одлуке из јануара и фебруара 1938 г.

ИНДИЈА ОД Д-Р ПАВЛА ЈЕВТИЋА добија се у свима књижарама и код писца, Мајке Јевросиме 4, Београд. ЗАКОНА О ИЗВРШЕЊУ И ОБЕЗБЕЂЕЊУ од др-а И. Матијевића и д-ра Ф. Чулиновића, дата свеска друге књиге. Излази у 20 свезака. Потпуно ће свеска друге књиге овог великог коментара са свима садржајем: Чл. 5 Уш. (свршетак). Ограничење у погледу на стечајну имовину и имовину у поступку за принудо поравнање или стечаја (утица) стечаја и поступка поравнања, на извршење и привремене наредбе). Ограничење по прописима међународних уговора и судска пракса. — Члан 6: Опште напомене. Поједина ограничења (отуђивање и оптерећивање непокретних права, извршење и обезбеђење на уделе Поштанске штедионице, на захтеве из осигурања по Закону о осигурању радника, забрана отуђивања и оптерећивања земљишта великог поседа, извршење и обезбеђење на стварн набављене позајмицама од Удружења аграрних заједница, на предмете ранијих „Ужичке железнице", на новчани материјал странких железница итд.) и судска пракса. — Цена појединим свескама Коментара је за претплатнике за 1938 г. Коментар 20 дин. Наручује се код штампарије „Светлост" Београд, Краљице Наталије ул. бр. 68.

„ЧИКА ТАСА" својом књигом по сећању 70-годишњабина професора Атанасија М. Поповића, излила је из штапне и низом 12 и по штампаних табака велике осмине. Цена јој је 25 динара. Књига се може добити код издавачке књижаре Влад. М. Рајковића и комп. Београд (Кнез Михаилова 8).

РАЂЕЊЕ ОРАХА од Милорада П. Зечевића, са 15 слика, Београд 1938. Књига г. Зечевића садржи сва потребна упутства у погледу правилног размножавања и гајења ораха. А нарочито је добро и стручно обрађен део брања, лупштења, прања, сушења, паковања и чувања ораха. Цена је књизи 6 дин. више 1 дин. за поштарину и добија се код писца Вел. рад Александра Стамболијског 18) Телефон 29-0-41.

СТАТИСТИКА СПОЉНЕ ТРГОВИНЕ Краљевине Југославије за 1937 год., издаље Одељења царина, изишла је из штампе и може се набавити по цени од 200 дин. код главнога књиговође и већих књижара у земљи.

СТРУЧНИ ЧАСОПИС „ТЕХНИЧАР", који издаје Друштво српских техничких школа у Београду, донеси у своме мартовском броју чланке и расправе од г. г. инж. М. Антуновића-Комарице, Нафта и њен значај; арх. Д. Грабријана: Подаци за пројектовање соколских домова; арх. И. Здравковића: Прегледна књига о пројектовању и грађењу за становање; Ј. Коледина, чу. Ел.: Индустрија и техника; Д. Ђурића, стр. учит.: Завршни радови на металним површинама.

ГЛАСНИК ЈУГОСЛОВЕНСКИХ ДРУШТАВА ЗА ПУТОВЕ донеси у двоброј за март-април прилоге: Стаменко Гогић (о осмом међународном конгресу за путове); инж. Боучела, инж. Милорада Митровића, Сенка Стаматовића, инж. Милорада Вучковића, Јосипа Лоса, Ђорђа Ротеша, Александра Горбунова. Затим: извештаји о бројној, месту и одлагању Скупштина Друштва за путове, вести из Министарства грађевина.

ЛЕТОПИС МАТИЦЕ СРПСКЕ донеси у свесци за фебруара ове године: Марко Цар (За рехабилитацију критике), Веселин Бреновац (Жедна земља, песма), др. Лаза Сенгулаћ (Стенографија, служба Слве Текелије), Мил. М. Малешева (Сељанка, песма), Мила Марковић (Тужна је недеља, прича), Владислава Стајића (Радник, песма), др. Јована Скерловића (Светозар Самковић), Анте Цетиће (Радоточка, песма), Владимир Божовић (Авфред де Виљи), Владо Ђ. Ђа писаљевић (Пролетна песма), прикази и белешке.

КОД ИЗВЕСНИХ БОЛЕСТИ ЖУЧИ И ЈЕТРЕ

жучног камена и жучне уребује природна

FRANZ-JOSEFOVA

горка вода пробаку и поспешује пражњење црева. Клиничка искуства потврђују да домаћа пијна кура (лечење) добро дејствује зато се

FRANZ JOSEFOVA

вода, смешана са мало вруће воде, узима ујутро на празан стомах
Рег. С. бр. 15.485/35.

Метеоролошки извештај Ваздухопловне метеоролошке службе

Киша ће престати у северним крајевима

ЕВРОПА: Висок притисак ваздуха над највећим делом континента Европског Континента одликоваће претежно лепо време у Средњој Европи и на Скандинавији. Слаба депресија на Црном делу Европе потиснуће облачно време са кишом на Балкану и у области Алпа. Над источним делом Европе Континента влада депресија са облачним временом и местимичним снегом и кишом. Услед пораста притисака у северном делу Европе биће могућно је струјање хладних ваздушних маса из северних предела у јужне и југоисточне крајеве, што показна осетно захлађење у Средњој Европи.

ЈУГОСЛАВИЈА: Облачно на већој северној половини са кишом. У северним предјелима Југославије ведро на крајњем Југу. Температура се није знатно промењала. Минимална температура Плевље минус 3, а максимална Ковиљача 22 степени.

ПРОГНОЗА ВРЕМЕНА ЗА 12 МАРТ: Киша ће престати у северним крајевима где ће наступити постепено разведравање. Ведро ће бити још у западном пределима. Преоблачиће још облачно са повременом кишом на осталом делу Краљевине. Снега може бити на планинама у Босни. Температура ће опасти.

Сунце излази у 5,57, а залази у 17.37 часова.

Г. САЈС-ИНКВАРТ
преко радија позива грађане Аустрије
да не пружају отпор немачким трупама

Под претњом да ће немачке трупе умарширати у Аустрију г. Шушниг одложио је плебисцит и поднео оставку

Г. Шушниг се опрашта са Аустријом

Беч, 11 марта. (Телефонски извештај). — Вечерас у 7.30 часова канцелар г. др. Шушниг прекс бечког радиа одржао је следећи говор:

— Аустријанци и Аустријанке! Данашњи дан је ставио нас пред тешку и одлучујућу ситуацију. Имам налог да обавестим аустријски народ о догађајима данашњег дана. Влада Немачког Рајха је ставила господину Претседнику државе ултиматум са роком, **по коме Претседник Аустријске савезне државе треба да именује за канцелара једног кандидата предложеног од ње и да састави владу према предлозима владе Рајха, јер је у противном случају стављен у изглед улазак немачких трупа у Аустрију.**

Пред светом констатујем, да су вести које су ширене у Аустрији о радничким нередима, о томе да се крв потоцима лије, да влада није више господар ситуације и да сама не може успоставити ред од почетка до краја измишљене.

Г. Претседник државе ми је наложио да саопштим аустријском народу да се повинујемо сили. Ми смо, пошто ни по какву цену ни у овом озбиљном часу не желимо да лијемо немачку крв, дали налог нашој оружаној сили да се у случају уласка немачких трупа без већег отпора повуче и чекају одлуке наредних часова. Г. Претседник је поверио пешадијском генералу г. Шилкафскиу, генералном инспектору трупа, вођство над оружаном силом. Он ће издати даље наредбе оружаној сили.

Ја се опраштам, — завршио је канцелар г. Шушниг, у овом часу од аустријског народа са једном немачком изреком: Бог чувај Аустрију!

(Тел. Комп.)

Г. САЈС-ИНКВАРТ ПОЗИВА АУСТРИЈАНЦЕ ДА НЕ ПРУЖАЈУ ОТПОР НЕМАЧКИМ ТРУПАМА ЗА СЛУЧАЈ ДА ПРЕЂУ ГРАНИЦУ

Беч, 11 марта. (Телефонски извештај). — У 8 сати увече одржао је кратак говор преко радиа г. Сајс-Инкварт. Он је између осталог рекао да сви сачувају спокојство и да се покоравају изврш ном одбору национал-социјалистичке странке. Ако би немачка војска прешла границу не треба јој пружити отпор.

БЕРЛИН НАГОВЕШТАВА ПОКРЕТ ТРУПА НА АУСТРИЈСКО-НЕМАЧКОЈ ГРАНИЦИ

Берлин, 11 марта. — **Из обавештења прамљених на меродавним местима закључује се да није искључено да ће бити наређен покрет извесних трупа у Баварској. Примећује се међутим да ови покрети трупа не могу да се изврше на брзу руку, пошто је потребно дуже припремање и што би исто тако било потребно да трупе које би биле послате на границу буду замењене другим трупама.** До сада, међутим, није забележен никакав покрет трупа.

(Рајтер)

КОРАК РАЈХА У БЕЧУ

(Од нашег сталног дописника)

Беч, 11 марта. (Телефонски извештај.) — Према добро обавештеним немачким извори ма у Аустрији, Рајх је ставио на знање аустријској влади да сматра оне услове под којима се одржава садашњи плебисцит као противне уговору о Берхтесгадену и према томе тражи, прво, одлагање плебисцита и, друго, стварање једне такве владе која би имала поверење национал-социјалистичких кругова Аустрије.

Из владиних кругова издато је саопштење да је одложен плебисцит, али досад још нема никаквих вести о оставци владе.

Сазвата је седница владе, на којој ће се расправљати о питању оставке владе.

НЕМАЧКЕ ТРУПЕ И АВИОНИ КРЕЋУ КА ГРАНИЦИ

Беч, 11 марта. — **Немачке трупе марширају ка аустријској граници. Изнад трупа лете немачки авиони.**

(Стефани)

ЗАТЕГНУТОСТ ПРЕД СЛОМ

(Од нашег сталног дописника)

Беч, 11 марта. (Телефонски извештај). — У току данашњег дана стање у Аустрији било је затегнуто до крајњих граница.

Вечерас у 6 часова преко бечког радиа објављено је званично саопштење о одлагању плебисцита на неодређено време.

Влада употребљава војску за одржавање реда

У току данашњег дана влада је позвала Хајмвер и Штурм-трупе да одрже ред и мир у земљи, а активне и резервне официре послала као појачање у сва она места, где су избили немири. Постаје, међутим, све јасније да ће после догађаја у Инсбруку националсоцијалисти ићи до крајњих граница и да ће они на сваком кораку изазивати владине трупе да пуцају на њих, док влада жели да то поштопото избегне. Влада се уздржава од тога, јер би овакав поступак са њене стране створио немогуће стање за обављање плебисцита.

Са друге стране почели су да стижу вести да Немачка врши крајњу пресију на Аустрију, како би се одложио плебисцит и, према неким изворима, да садашњи канцелар г. Шушниг устури своје место г. Сајс-Инкварту. Ове кризе проносе се тим упорније, откако је јуче отпуговао за Немачку г. фон Папен, да реферише о догађајима у Аустрији.

У току данашњег поподнева између 4 и 5 часова почеле су да цирку лишу вести, које долазе из Париза, да је Немачка после реферата који је поднео г. фон Папен предузела енергичне мере и врши крајњу пресију на Аустрију за одлагање плебисцита на неодређено време, јер се тобоже у Немачкој сматра да би се плебисцит врши о противно споразумима која су постигнути у Берхтесгадену.

Стање у Бечу је такође до крајности затегнуто. Свуда се скупљају огромне гомиле националистичких омладинаца, које клицају не само Хитлеру, већ траже и оставку претседника владе. Полиција блокирала је прво Рингштрасе, затим Швар ценбергплац и главне улице Беча. Између осталих блокирана је улица Кертнерштрасе. И поред ове блокаде демонстрације се и даље продужују у улицама око блокираних места.

ОДЛАГАЊЕ ПЛЕБИСЦИТА

Док је у граду тако затегнуто стање, вечерас око 6 часова неочекивано је објављено преко радиа да се савезни канцелар г. Шушниг споразумео са Претседником Републике г. Микласом да се плебисцит одложи на неодређено време. Како се тврди, о овоме ће у најкраће време бити издато саопштење.

Вечерас до 7 часова Министарски савет стално је на оку пу и очекују се врло важне одлуке.

Углавном по општем уверењу у Бечу и у целој Аустрији је данас таква затегнутост какве није било ни за време погибије Долфуса. Сваког тренутка очекују се нови догађаји и нове одлуке. Очекује се неизбежна реконструкција владе, али није искључено да ће ово неизвесно стање потрајати и до дубоко у ноћ.

САМСОНОВА

ОСТАВКА Г. ШУШНИГА И ДОЛАЗАК Г. САЈС-ИНКВАРТА НА УПРАВУ ЗЕМЉЕ

Берлин, 11 марта. (Телефонски извештај.) — У 18.45 стигла је вест у Берлин, која за сада није још потврђена, да је аустријски канцелар г. Шушниг поднео оставку и да је његово место преузео г. Сајс-Инкварт, досадашњи министар унутрашњих дела.

Шира јавност, када ово јавља мо, још ништа не зна о овом догађају, пошто је вест стигла после изласка вечерњих листова. Ваш дописник се интересовао у меродавним политичким круговима о аутентичности ове вести могао је констатовати да се у тим круговима верује у тачност тог извештаја, који је примљен у овим круговима са великим задовољством.

Како се овде тврди до овог преокрета у Аустрији, дошло је услед веома енергичног држања г. Сајс-Инкварта, који је и данас у ноћне имао дужи разговор са г. Шушнигом, а са друге стране због енергичног става немачке владе који је дошао до изражаја у тону немачке штампе.

У Берлину влада уверење да је г. Шушниг у последњем моменту довело до уверења да би одржавање плебисцита довело до грађанског рата и до врло тешких међународних компликација. Још се не зна уколико је утицај г. Мусолиниа допринео овој одлуци г. Шушнига.

У извесним круговима као разлог оних догађаја у Аустрији наводи се прво веома несређене унутрашње политичке прилике у земљи, а друго утицај две велике силе особине Рим—Берлин.

У Берлину се г. Сас-Инкварта сматра за потпуно поузданог национал - социјалисту, али писле да ће са опрезношћу водити своју политику јаке руке, а очекује се од њега да у свим спорно - политичким питањима поступа у пуној хармонији са немачком владом. Ипак се не верује да ће он са претераном брзином спровести политичко глађшалтовање земље.

Сви берлински вечерњи листови, који наравно још нису знали за ове промене, најстрашније нападају г. Шушнига. Чак и „Берлинер Берзен Цајтунг", који стоји близу министарству спољних послова и који редовно пише врло умерено, оптужује г. Шушнига да је издајник који није одржао споразум у Берхтесгадену. Лист тврди да је одмах, чим је напустио Берхтесгаден одлучно да прекрши споразум и да одржи плебисцит и да је то саопштио бечком дописнику „Њујорк Тајмса". Листови траже да г. Шушниг поднесе оставку, јер ће у противном случају наступити недогледне последице. (Телор)

КОНЦЕНТРАЦИЈА ТРУПА

Минхен, 11 марта. — Данас по подне отпочео је покрет немачких трупа. Хиљаде и хиљаде војника са лаком артилеријом упућени су у правцу аустријске границе. Становништво крај главних путева изјављује да и у току прошле ноћи било непрекидно упућивање трупа ка граници. Реквирирани су и кола и коњи. По свему изгледа да је и главни штаб армиског корпуса пременјен из Минхена, пошто је зграда штаба данас била затворена. (Рајтер)

Синоћ је г. Геринг одржао говор у центру Беча

Беч, 11 марта. (Телефонски извештај). — **У Беч су стигли г. Геринг и г. Хес, који ће говорити аустријском народу у 10 часова на Карлсплацу.**

Интересантно је да су г. г. Геринг и Хес изабрали Карлсплац, место где се налази француско посланство, које је било најомиљеније место за демонстрације националсоцијалиста.

У варошки влада просто неописано одушевљење. Присталице г. др. Шушнига као да су ишчезле, а исто тако ишчезли су и сви Јевреји. Улице су пуне омладине, која манифестује и кличе канцелару Хитлеру.

У немачким круговима сматра се да је цела ствар довољно обајшњена од стране г. фон Рибентропа, који не само да није отишао из Лондона, него ће он тамо продужити свој боравак за још један дан.

Очекује се да ће г. Геринг у своме говору, који ће одржати у 10 часова на Карсплацу и ко ји се неће преносити преко радија, објавити каква ће бити влада Аустрије и изјавити да Немачка гарантује сва права Аустријанаца.

САМСОНОВА

На улицама Граца постављени су митраљези

(Од нашег сталног дописника)

Беч, 11 марта. (Телефонски извештај). — Данас је влада објавила додатак одредбе о плебисциту. Тако комисије за плебисцит које ће седети у гласачким местима морају да се састоје искључиво од чланова Патриотског фронта. Документи гласача биће обележени посебним знаком једним печатом са аустријским крстом на њима,

У гласачким местима биће засебно листе чиновника и њихово гласање ће се обележити у тим листама. Дакле, сви они морају да гласају. Међутим, по целој Аустрији избили су веома озбиљни немири. Јуче у Линцу националсоцијалисти барикадирали су се у једној згради одакле је у току данашњег дана дошло до пушкарања са политичком фолицијом Патриотског фронта. **У 1.20 часова по поноћи зграда је била узета на јуриш. Три лица су веома тешко рањена. У Салцбургу и другим местима такође је било оружаних сукоба.**

Данас су почеле велике демонстрације у Грацу и Инбруку. У Грацу је омладина изишла из школа са заставама са кукастим крстовима и улицама клицала г. Хитлеру. Нарочито се клицало против савезног канцелара г. Шушнига. Војска је тада запосела све државне зграде у Грацу али није иступила против демонстраната.

У Инсбруку су догађаји узели још озбиљнији карактер. Тамо је центар вароши био блокиран од стране полиције и војске а прилаз државној згради био је блокиран једним шпанским зидом кошаника. Пред општинском зградом биле су поређане машинске пушке. Око 12 часова национал-социјалистичка гомила је изишла на улице и почела бучно да демонстрира. После пола сата појавио се и један униформисани одред од прилике 200 људи СС у црним униформама. После овог одреда дошли су такође омладинци СА у мрким униформама. Они су направили један зид и учинили јуриш на полицију која је блокирала све државне зграде. Продрли су кроз одред полиције и ушли у центар вароши. За њима је ишла огромна гомила света која је испунила Главни трг и зграду где је седиште власти. Затим су тражили оставку г. Шушнига. Развили су једно велико платно на коме је стајало написано: „Ми смо за Аустрију, али без Шушнига!"

Затим је велики одред војске запосео све државне зграде у позадини Главног трга и постављено митраљезе који стоје у приправности.

У свима овим демонстрацијама може се истаћи веома похвално држање полиције и војске које чине све да избегне оружани сукоб.

САМСОНОВА

ДЕМАНТУЈУ СЕ ГЛАСОВИ О ОДЛАГАЊУ ПУТА Г. ХИТЛЕРА У ИТАЛИЈУ

Рим, 11 марта. — У овлашћеним круговима категорички се демантују гласови према којима би пут г. Хитлера у Италију требао да буде одложен. (А. А.)

Г. ПЕТРЕСКУ-КОМНЕН КОД КРАЉА КАРОЛА, ПО ПОВРАТКУ ИЗ БЕРЛИНА

(Од нашег сталног дописника)

Букурешт, 11 марта. (Телефонски извештај).

Г. Петреску Комнен, румунски државни потсекретар при министарству спољних послова, пратио се данас из Берлина, где је био поднео г. Хитлеру опозивно писмо, као бивши посланик Румуније у Берлину

Меродавни кругови очекивали су, да ће г. Петреску Комнен приликом данашње аудијенције код Краља, у којој је био задржао дуже времена, бити именован министром иностраних послова. Међутим, како се из обавештених кругова сазнаје вечерас, ово именовање одложено је за сутра или евентуално до прекутра, јер постоје још извесна питања, која треба да се расчисте. Није, међутим, искључено, да г. Петреску Комнен остане и на даље државни потсекретар.

М. М.

„НЕМА МИРА ДОК ПОСЛЕДЊИ ЈЕВРЕЈИН НЕ НАПУСТИ НЕМАЧКЕ БАНКЕ"

Берлин, 11 марта. — Г. др. Леј одржао је вечерас у Спорт палацу говор, у коме је поред осталог изјавио пред слушаоцима банкарским чиновницима и чиновницима осигуравајућих друштава, да све дотле неће бити мира док и последњи Јевреји не напусти немачке банке. (ДНБ)

340 кандидата
боре се сутра
за 41 посланички мандат
у друге две области Бугарске

(Од нашег сталног дописника)

Софија, 11 марта. — У недељу, 13 овог месеца, извршиће се у Бугарској други избори за народне посланике, у плевенској и бургаској области. Први избори извршени су прошле недеље и то у шуменској и старо-загорској области.

Број кандидата у плевенској и бургаској области је, такође, врло велики. За 41 посланичко место, колико ће се бирати у обема областима, (плевенској 26, у бургаској 15) такмичиће се око 340 кандидата.

Изборна борба у овим двема областима је у пуном јеку. У свима изборним срезовима одржавају се политички зборови и конференције, на којима кандидати износе свој програм, у погледу будућег уређења државе. Нарочито велику делатност у изборној агитацији развијају жене, чији су мужеви или рођаци кандидати за народне посланике.

У другим двема областима, Пловдивској и Врачанској, изборне агитације су такође врло живе. Многи кандидати, међу којима и бивши министри: г.г. Крсто Пастухов, Димитрије Гичев, Христо Калфов, Никола Јотов, Славејко Васильев, Стојан Костурков и др., налазе се већ у својим изборним јединицама, где су отпочели са политичким зборовима и конференцијама.

Последњи избори за народне посланике извршиће се у Софији и Софијској области 27 ов. месеца. Јуче је прошао последњи рок подношења писмених примедаба од стране бирача против појединих кандидата, као и подношења контра-примедаба од стране самих кандидата, у овим двема изборним срезовима. Према званичном саопштењу Софијског областног суда, у канцеларијама срезких судских већа у Софији и Софијској области, депоновани су врло велики број контестација. Међу лицима против којих су поднета оспоревања кандидација, налазе се и бивши министри: г.г. Александар Малинов, Александар Цанков, Александар Гиргинов, Коста Муравијев, Христо Стојанов, Вергил Димов, Григор Василъев, Бојан Смилов, Јанко Саказов, ген. Иван Русев, ген. П. Мидилев, ген. Лазаров и др. Међу и бивши народни посланици: др. Никола Саказов, Васил Кјучуков, Никола Бронзов, Харалампи Орашков, бив. прет. општине у Софији др. Никола Петков, Мито Стапев, др. Мезан, Григор Чешмеџијев, Никола Хајдуков, Лазар Поповски, директор листа „Камбана". Асен Сгамболијски, син пок. Стамболијског и др.

Већи број ових контестација мотивиране су, да су именовани кандидати припадали у прошлости бившим политичким партијама и да се нису одрекли својих политичких уверења т.ј. да су остали и даље партијални.

Ноће ли судска већа да узаме ове изнете заинтересованих бирача, за сада се не може ништа поуздано рећи, јер је последњи рок за доношење коначне одлуке одређен понедеоница, 14 ов. месеца, када ће се знати, које су кандидатуре одбачене, а које одобрене.

Д. БРАТОЉУБОВ

Лидер белгијских социјалиста и Друге интернационале
г. Вандервелд
осуђује московски процес
и совјетски режим

(Од нашег сталног дописника)

Брисел, марта. — Г. Вандервелд, један од најстаријих правника белгијских социјалиста и претседник Друге Интернационале, публиковао је у социјалистичком листу „Л' Пеупле", један чланак, који је, по живој критици московског процеса и совјетског режима, скренуо општу пажњу у Белгији.

„Какво је чудовиште то московско суђење!" — узвикује г. Вандервелд у своме чланку и пита: **„Како је уопште могуће, да комунисти још мисле, како ми, демократски социјалисти, можемо остати равнодушни, у моменту када периодичне трагедије пред московским судом, бацају у крв Совјетску Русију?"**

Г. Вандервелд подвлачи, да не припада групи људи који злурадо гледају Руску револуцију, „како сама себе прождире". Он каже, да, иако у току историје није ишло са руским комунистима, ипак је желео и надао се, да ће после периода диктатуре, доћи до социјализме у Русији. Исто тако каже, да је веровао у мирољубиве тежње Совјета, али да сада, чак иако би га оптужили, као „лажеја буржоазије" или „саучесника Троцкога", он не може а да не каже како „цела социјалистичка партија Белгије" и „цела Друга Интернационала" дубоко и тешко пате због московског процеса.

„У целој овој ствари, — каже г. Вандервелд, — може постојати само једна могућност: или ће се (што не изгледа вероватно), доказати, да су сви они Руси, изузев Стаљина, били и јесу сви издајници, фашистички шпијуни плаћених за рачун иностране шпијунаже — а у том случају шта је остало од руске револуције? Или они, који се дапас налазе пред револуционарним судом, пошто су мучени недопустивим средствима дали признања, која нису ни учинили, нити су помислили да учине, те гнусне злочине ради којих се оптужују и ради којих ће изгубити живот, пошто их управљачи данашње Русије, буду довољно понизили" — и у ову хипотезу г. Вандервелд исто неверује.

На крају чланка, г. Вандервелд упућује протест оптужбе против Троцког, да га је често сретао у Паризу, док је Раковски био амбасадор Русије у Француској, и да је тај човек неспособан да учини злочин, какви му Москва приписује.

Чланак г. Вандервелда прештампан је и у другим социјалистичке листове из чега се може закључити да лево крило белгијске социјалистичке странке осуђује московски процес и Совјетски режим.

А. ВИЋЕН

ЧИТАОЦИМА „ВРЕМЕНА"

Услед скока цене хартији и целулози на европским тржиштима, београдски јутарњи листови „Политика" и „Време" приморани су да приступе делимичном повишењу цена листовима, тако да ће почев од сутра 13. о. м. **недељни број** коштати **2 динара** уместо 1 динар, а месечна претплата почев од 1 априла о. г. **24 динара** уместо 20. Пева осталим бројевима преко недеље остаје иста као и **1 динар** по броју.

Као што је познато сви страни листови а код нас словеначки и хрватски такође су били приморани да повише цене својим бројевима из истих разлога.

„ВРЕМЕ"

Буџетска дебата приводи се крају

Министар г. Цветковић о синдикалним радничким организацијама

Претрес буџета Министарства социјалне политике и народног здравља трајао је претпрошле ноћи, све до три часа ујутру.

Народна скупштина потом је усвојила буџет овог ресора, чиме је завршен претрес у појединостима буџета свих министарстава. На тај начин буџети свих ресора су усвојени.

Како је сада на реду претрес Финансиског закона и нових амандмана које је поднела Краљевска влада уз Финансиски закон, то су седнице плениума одложене за три дана. За ово време заседаваће Финансиски одбор.

НАРЕДНА СЕДНИЦА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ЗАКАЗАНА ЈЕ ЗА ПОНЕДЕЉАК.

Предвиђа се да ће коначно изгласавање државног буџета са Финансиским законом за 1938/39 годину бити у уторак, после чега ће се буџет упутити Сенату на даљи рад.

Буџет Министарства социјалне политике и народног здравља изгласан је прошле ноћи

Претрес буџета Министарства социјалне политике и народног здравља

Прошле ноћи око три часа завршен је претрес буџета Министарства социјалне политике и народног здравља. Претседници су заузимачки претседник г. Тирол и потпретседници г. г. Фрања Маркић, Јеврем Томић и Радисав Вучетић.

Кратко увече, после г. др. Јевремовића, говорио је г. др. Лутовица Димитријевић, претседник Административног одбора Скупштине и члан Посланичког клуба ЈРЗ. Он, као стручњак, одаје пуну захвалност министру г. Цветковићу што је уложио сав свој труд да би здравствене прилике нашег народа необично поправио. При прегледу буџета констатовао је да је оногодишњи мирог боља од ранијих. Обраћена је велика пажња на превентивну медицину. Он подржава мешовитацију великих болница у већим центрима. Исто тако не треба напустити идеју изградње малих болница у забаченим крајевима, где нема свеобухватних средстава. На крају жели да је рад министра г. Цветковића, како на здравственом, тако и на социјалном пољу дао најбоље резултате.

Потреба сузбијања маларије на Југу

Г. **Радивоје Илановић** апелује на министра социјалне политике да се, још у наредној буџетској години, приступи ефикасном лечењу маларичних крајева, не употребљавајући средства предвиђена за изградњу нових, већ новим методом: синхронизовано средствима: да се одмах приступи подизању здравствених станица; да се приступи изради водовода у варошима и селима и да се помаже рад на оснивању здравствених задруга; да се предузме акција на збрињавању становништва вароши Дојране и да се ниједан срез не остави без лекара.

Г. **Ђура Микашиновић**, члан Посланичког клуба ЈРЗ одаје признање министру г. Цветковићу да је са великим разумевањем ушао у све социјално-здравствене проблеме, са својим необичним дубоким социјалним осећањем, са својом мужевном одлучношћу и са својим огромним познавањем свих ових проблема.

Потом помиње велике користи од доношења Уредбе о минималним надницама, као и од других мера Краљевске владе. Предлаже да министар што пре приступи извођењу Закона о осигурању радника.

Г. **Јосиф Цветић**, члан Посланичког клуба ЈНС опширно говори о синдикалним покретима. Г. Цветић је подигнуо и неке друга питања из области Министарства социјалне политике.

Министар г. Цветковић одговара г. Цветићу на примедбе о радничким синдикатима

После г. Цветића узео је реч министар социјалне политике и народног здравља г. Драгиша Цветковић, који је одмах одговорио г. Цветићу и између осталог, рекао:

— Господо народни посланици, ја бих желео да исправим извесне чињенице које је г. Цветић овде у своме говору навео. Пре свега ја мораи да констатујем да у нашој земљи и по законодавству које важи, и по стварним чињеницама, ми немамо потпуно слободан синдикални покрет. Ако тај синдикални покрет не претставља једнствени фронт, ако се тај синдикални покрет дели на више синдикалних организација, једне организоване на интернационалној бази, друге оргаизоване на националној бази, — не треба разлоге томе тражити у раду Министарства социјалне политике него их треба тражити у оним ранијим приликама које су владале у нашој земљи и у свима оним околностима које су се последњих година у нашој земљи одигравале. (Одобравање код већине и усклици: „Тако је")

Код Средишног уреда организовано је 800 хиљада радника

Пре свега, господо, ми морамо да констатујемо да је, једним добрим делом, наш радички сталеж претстављен у оним повременим радницима који нису професионални радници и који немају сталну радничку свест. Од 800.000 радника, организованих код Средишног уреда, ми можемо видети да, њих 70 од сто, претставља ону радну снагу која није професионална, која је повремена. Један врло мали део индустријских професионалних радника је организован у праве синдикалне покрете, у покрете који имају своје неке и ван граница наше земље. Насупрот правом покрету ми имамо други део радника многобројнијих код кога се на супрот правим, интернационалним синдикатима ствара техника да остваривањем националних синдиката. И ја могу бити да утврдим то да у времену политичке акције, групе, којој припада г. Цветић, да су бали онда нејзине фор сирали и стварали такви национални синдикати у којој земљи. (Одобравање код већине).

Могу да констатујем да смо ми, још пре стварања Југославе, у нашој земљи имали наше разних синдикалних покрета. Према томе, господо, као што сам напоменуо, синдикални покрет у нашој земљи не претставља јединствени фронт, он је био поцепан на многих разлога, и најмање је мој рад био разлог и узрок да се тај синдикални покрет доведе у опасност и да тај синдикални покрет прети да заврши врло рђаво.

Господо, ми смо донели извесне социјалне уредбе, које немају ни најмодернија законодавства. Ја морам да кажем да ни најнапредније земље доносе и изнуђују такве законе као што смо ми ове године из радничког законодавства које смо ми већ изнашли. Ми те законске одредбе нисмо доносили ни за Југославе ни за Општи радички сталеж, ни за националне, ни за интернационалне синдикате, већ смо их доносили да заштитимо интересе наших радничке класе и да преко тога одговоримо и најзвишим интересима наше земље. (Живо одобравање и пљескање на десници). Тим реформама ова да се користи целокупно наше радништво и ја сматрам да ово тиме дали доказа да ово ради и да водимо политику радног сталеж, политику која једино гарантује да прилике у овој земљи буду нормалне, да буду срећене, јер само преко задовољног народа могу бити добре прилике у земљи и може бити задовољна држава. (Одобравање и пљескање на десници).

На завршетку могу да констатујем још само једну ствар. Г. Цветић је овде устао — бар ако би се могло закључити по његовом говору — у одбрану радничких интереса и напао је рад Министарства социјалне политике, а донекле напао је извођење извесних реформи у томе министарству. Ја сам чуо још један таман глас, који се дигао против оних реформа које смо ми извели у Министарству социјалне политике, а то су били извесни претставници великих индустријских предузећа код којих су под врло страшним условима били упослени наши радници. Међе чули смо и ја, Цветић Јовић с једне стране у одбрану радничких интереса, а с друге стране идентификује се потпуно у својим нападима на рад Министарства социјалне политике са оним који, претстављају крупан капитал и често пута злоупотребљавају радну снагу. Ја мислим да је то за мене баш најбољи доказ да сам добро радио и да сам радио у корист нашег радног сталеж. (Живо одобравање и пљескање код већине).

Пошто министре г. Цветковића говорило је, ради личног објашњења, г. **Јесиф Цветић**, па је добио реч г. др. **Фрања Клар**. Он је врло опширно говорио о важности исељеничког питања. Учинио је више сугестиа што би требало уредити да би се постигли бољи резултати. Пошто нико више није било у министра г. Цветковића, гласаће за.

Г. **Лазић** се обраћа празним клупама

Пред поноћ добио је реч г. Вељислав Лазић, члан опозиције. Долазећи на говорницу он почиње свој говор речима:

— Господо народни посланици, ви правилно и поштено да кажем празне клупе!

Неколицина посланика, који су били, у том моменту у сали, примичне се смеју.

— Али ипак ја ћу да вршим своју дужност, па макар и пред празним клупама, додаје г. Лазић.

Г. Лазић, даље, говори о недовољном здравству, радничком питању и инвалидском питању.

Здравствене општине по г. Лазићу, доносе сељаку само нове приреза, али стварног побољшања нема. Много су мале здравствене задруге, које треба потпомагати. Гласаће против.

Питање социјалне заштите печалбара

Г. **Тодор Томић**, члан Посланичког клуба ЈРЗ говорио је врло опширно о печалбарима. Нагомилане су је печалбарство наше опште зло. Јужна Србија је најпогођенија. Сеоска кућа је напуштена, а сеоска сиротиња. Друга врста су домаћини са врло мало обредине земље. Трећи су печалбари циглари и ћерамиди, којих у лесновачком крају има необично много.

Због њиховог положаја они не претстављају само једно социјално зло него често штетно делују и на социјални положај граданског пролетаријата и квалификованог радништва. Печалбари постају при погодан терен за развијање нередовне акције, која угрожава постојећи ред и економске односе. Због свега овога г. Томић излази да домаћа треба да учини нешто за побољшање њиховог положаја. Потребно је ову најбеднију категорију радника заштитити од прекомерне експлоатације и осигурати је радничко законодавство. Један људима треба омогућити запошљавање на железницама приликом одласка у печалбу и повратка са посла. Треба се побринути да им се обезбеде јефтине и хигијенске преноћишта у местима где имају рада.

Г. **Томић тражи да се при болници у Лесковцу отвори одељење за посматрање**

Потом је г. Томић опширно говорио о потреби подизања једне болнице у Лесковцу са најмање 150—200 кревета, јер је садања недовољна. Мишљења је да треба тако је Лесковцу подићи као групишно-гинеколошки рационални инфективно одељење и одељење за посматрање. На крају изјављује да ће гласати за.

На говорницу долази г. **Мита Димитријевић**, који је г. Александар Дачић нешто добацује.

— Пазите, господо, почиње љутито г. Димитријевић, ја сам у свој напштрси да одговорим на сваку упадицу. Ја не прегледам сали сад готов да говор. Уз вештине је буџетска дебата на изласку. У њој се говорило о интелектуалној запослености, па је рекорд у овој години постигнут у заносу наших народних посланика, а исто тако је и атмосфера примирена, што може бити пријатно и драго претседнику Скупштине, нешто он има тамо посло да прогута све наше говорнике.

Потом опширно говори о здравственим приликама Београда и о потреби регулисања питања болничких лекара. Гласаће против.

Г. **Новица Поповић**, члан Посланичког клуба ЈРЗ констатује да испрани експозе г. Цветковића обележава нову еру рада. Реформе које је изнео г. Цветковић манифестују његову велику љубав према онима који се злоставе и који су у већини случајева без коре хлеба. Социалне реформе донеле су мир друштву и мир земљи.

Треба обратити нарочиту пажњу уређењу болница у Зетској бановини. Моли министра да Бановинску болницу у Пећи претвори у државну и помогне развој лековите Пећске Баље. Потребно је приступити оснивању школских колонија. На крају изјављује да ће, са задовољством, гласати за предлог буџета Министарства социјалне политике, нарочито што је приступило извођењу Инвалидског закона.

Г. **Александар Дачић**, члан Земљорадничког клуба министра г. Вељислава Вељковића изгласава да је социјално обезбеђење земљорадника могуће само путем задругарства.

Заседање општине није сазвано

Г. **Лазић** се обраћа празним клупама

Пред поноћ добио је реч г. Вељислав Лазић, члан опозиције. Долазећи на говорницу он почиње свој говор речима:

— Господо народни посланици, ви правилно и поштено да кажем празне клупе!

Неколицина посланика, који су били, у том моменту у сали, примичне се смеју.

— Али ипак ја ћу да вршим своју дужност, па макар и пред празним клупама, додаје г. Лазић.

Г. Лазић, даље, говори о недовољном здравству, радничком питању и инвалидском питању.

Здравствене општине по г. Лазићу, доносе сељаку само нове приреза, али стварног побољшања нема. Много су мале здравствене задруге, које треба потпомагати. Гласаће против.

Обезбеђење занатлија путем осигурања

Г. **Јоца Георгијевић**, који је ту скоро приступио у Посланички клуб ЈРЗ, истиче значај обезбеђивања занатлија у виду осигурања, као и потребу осигурања малог трговца, и то пензионог осигурања. Апелује да се изврши реформа Закона за осигурање радника и то у два правца: „штедња у персоналу и у материјалним издацима, и да се вођење радника врши са књижицом са маркицама, тако да се упрости администрација. Гласаће за буџет.

Г. **Александар Лазаревић**, припадник групе г. Димитрија Љотића, добија реч после поноћи. У сали је прилично велики жагор. Посланици из већине стално му добацују. Г. Лазаревић помиње рад Јуроаса и здравствених задруга. Што се тиче апотека мишљења је да треба дозволити слободну трговину.

Потом опширно говори о приликама у Опленачком срезу. Изјављује да ће гласати против.

Г. **др. Андреј Вебле**, секретар Народне скупштине и члан Посланичког клуба ЈРЗ, истиче важност инвалидског питања.

— Мени је мило каже г. Вебле, што данашња Краљевска влада у редовима наших ратних жртава ужива частан назив: „Влада инвалидских пријатеља".

Потом говори о добрим и корисним одредбама пројекта инвалидског закона. Изјављује да ће гласати за.

Г. **Павао Матића**, бивши министар и члан Посланичког клуба ЈРЗ, предлаже да се прекине седница пошто је поноћ давно прошла и сви су уморни.

Г. **Миленко Глишић** члан Независног клуба изазива буру упадица и веселост у Скупштини.

Моли да се подигне што већа број болница.

Г. Александар Дачић добацује:

— Може да буде толерација-ције, али ово је и сувише...

„Туберкулоза" у Скупштини

— Господине Дачићу, ти си најчеља болест у овој Скупштини. Ти си туберкулоза у Скупштини!

Претседавајући г. Вучетић, по четврти пут, опомиње г. Дачића да не упада у реч.

Г. Глишић говори о важности изјављања у Скупштини и каже:

— И на вас гледају ваши бирачи, као и на мене...

— На тебе више не гледају! — добацује г. Дачић.

— Ја сам био један посланик... Ја сам био један од три активна министра.

Г. Глишић даје низ сугестија за реорганизацију санитарне службе.

Сузбијање маларије у Јужној Србији

Г. **Стеван Симић** (ЈРЗ) из Вардарске бановине говори о страховитом дејству маларије на Југу. Јужна србија, са пуно права, очекује од министра социјалне политике и народног здравља да овом питању посвети пуну пажњу. Г. Цветковић својим неуморним и конструктивним радом дао је до сада сјајне резултате, што је последица његових испитавања и поучавања на терену.

Г. **Сава Микић** (ЈРЗ) из Зетске бановине истиче да ни један претходник г. Цветковића нагласила да је социјално обезбеђење земљорадника могуће само путем задругарства. Његовом службу треба препустити здравственим задругама. Моли министра да што пре нада Уредбу о обавезном стажу лекара на селу, затим да предузме хитне мере да се уклоне отежавања на медицинским наукама, која су учињена због заблуде да постоји хиперпродукција лекара. Сматра да би Министарство требало да одреди стипендије студентима медицине.

Инвалидско питање треба што пре дефинитивно решити. Још пре 1 априла ваља инвалиде обрадовати новим Инвалидским законом, који би био прави Ускрс ратних жртава у Југославији.

На крају је г. Дачић изнео локалне потребе Мачве.

Г. **Марко Ружичић**, члан Посланичког клуба ЈРЗ нагласава да је рад Краљевске владе за ово кратко време дао такве резултате на свима по-

ољима државног и народног живота да он у име свога Среза нема ништа учињеног у погледу социјалном. Говори о питању радника који долазе у Београд да траже рада и зараде. Гласаће против.

Г. **Радко Петковић** говори о важности исхране нашег народа, специјално у Дринској бановини.

Било је већ три сата, после поноћи, када је добио реч последњи говорник г. **Милан Мијић** члан посланичког клуба ЈРЗ. Долазећи на говорницу г. Мијић почиње свој говор лаганим темпом. Г. Бранко Калембер добацује му:

— Ајде мало брже, споро диваниш!

— Кад ви дођете да говорите, онда ви брже говорите, ја ћу говорити како ми је воља.

Он одаје признање влади на доношењу Уредбе о минималним надницама, као и на другим социјалним реформама. Гласаће за.

Пошто остали говорници нису били присутни прешло се на гласање, па је буџет Министарства социјалне политике већином гласова примљен.

Идућа седница заказана је за понедељак 14 о. м. у 8 часова пре подне. На дневном је реду претрес Финансиског закона.

ЗАБРАЊЕНО РАСТУРАЊЕ ЛИСТА „ДЕР АЉНЦИГЕР ВЕГ"

Решењем министарства унутрашњих послова забрањен је улазак и растурање у нашој држави часописа „Дер аљнцигер Вег" који излази у Антверпену, као и брошуре „Штиме дер Пајт", која излази у Паризу.

ДЕЛЕГАЦИЈА ИЗ СРЕЗА ДАНИЛОВГРАДСКОГ КОД ПРЕТСЕДНИКА ВЛАДЕ

Претседник владе г. др. Стојадиновић примио је 10 о. м. у кабинету Претседништва владе, делегацију из Среза даниловградског, коју су предводили народни посланик Михаило Вошковић и Агата Лазић, бивши обласни посланик.

Делегација је изложила потребе среза и захвалила се г. Претседнику на досадашњој помоћи.

Г. Претседник је обећао довршење и извођење започетих радова.

КО ЋЕ ПОБЕДИТИ НА ОПШТИНСКИМ ИЗБОРИМА У САМОБОРУ

Загреб, 11 марта. — Општински избори у Самобору обавиће се у недељу 10 о. м.

Као што је познато г. Мијутин Јурчић, претседник Општине самоборске, због једног говора, изгубио је поверење бољства бивше ХСС услед чега је поднео оставку. Како су поред г. Јурчића поднели оставке и многи општински одборници то ће се у недељу 10 априла извршити избори целе општинске управе.

Истакнуте су две кандидатске листе и то једна службена листа бивше ХСС и друга је листа грађана Самобора, који су се солидарисали са држањем г. Милутина Јурчића досадашњег претседника самобореске општине.

ПОЛИТИЧКИ ДНЕВНИК

„Обзор" тумачи зашто је г. др. Трумбић променио своје раније гледиште о јединственом југословенском народу

Загреб, 11 марта. — Данашњи „Обзор", у свом политичком чланку, осврће се на писање „Југословенских новина" г. Деметровића, које су у последњем броју донели речи г. др. Анте Трумбића које је он о Југославији и Југословенству објавио у „Билтену Југослава" од 1 новембра 1917 године.

Ту је г. др. Трумбић нарочито наглашао важност доношења јединственог Устава за целу Југославију, чиме се искључује идеја конфедерације. Тада је г. Трумбић сматрао да се: нама не ради о ефиђивању више држава, него о уједињењу једног истог народа у једну јединствену државу. Као што постоји само један народ, тако нека буде и једна јединствена држава. Само тако моћи ће да жини један солидан, организам, способан да осигура целом народу његове животне моралне и материјалне интересе..."

Тим поводом „Обзор" истиче како се, у последње време, често приговара и г.г. Вешеславу Виндеру, професору Манцеру, др. Љуби Леонтићу, др. Ивану Булату и другим бившим Југословенима да су напустили југословенску идеологију и да данас стоје на становишту постојања три народна индивидуалитета хрватског, српског и словеначког. „Обзор" на то вели да се политичка еволуција ових јавних радника као и многих других који се критикују због истих разлога моја сматрати као **„природна последица развитка догађаја у нашем поратном политичком животу".**

„Обзор" о Југословенима, који су „еволуирали"

Даље, „Обзор" вели да су ови људи као и други, којима се приговара, утаљном еволуирали и промениди своје политичко уверење, искрено и без икаквих материјалних разлога, а „чињеница, да су ову политичку еволуцију прешли и људи који су годинама словили као најнекомпромисније противници хрватске народне индивидуалности и логичких последица које из тога проистичу, потврђује **ову далекосежност развитка поратних политичких догађаја".**

„Обзор" оправдава и г. др. Трумбића на сличан начин, тврдећи да је и он могао онако писати 1917 године, када су прилике у свету биле другачије и када је он, др. Анте Трумбић, „хтео, у првом реду, спречити да се, након рата, одржи макар и реформирана бивша Аустроугарска монархија".

„Међутим, каже лист, Женевска декларација која је закључена после рата свакако је исправиле приказала политику др. Трумбића **него** цитати из његових разних говора и чланака".

Свој чланак „Обзор" закључује овако:

„Данас је хрватски народ једнодушан у захтеву да своју будућност изграђује на бази својих традиција, на бази народног индивидуалитета. А сви видимо да и Срби и Словенци хоће и раде на развитку своје народне индивидуалности, које се ни они нису никада одрекли упркос **тврдња интегралних идеолога".**

САСТАНАК ШЕФОВА БЕОГРАДСКЕ УО

И јуче по подне одржан је састанак шефова београдске Удружене опозиције.

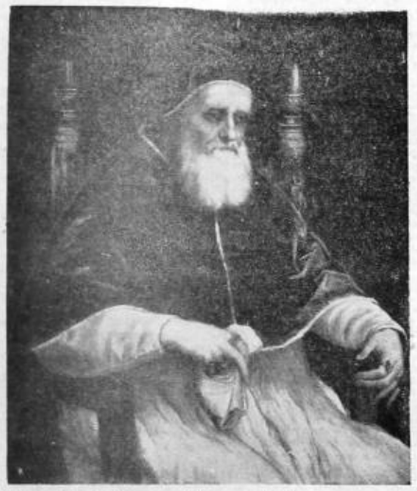
На овом састанку настављени су разговори о даљој политичкој акцији.

ДАНАС ЋЕ ФИНАНСИСКИ ОДБОР ПРЕТРЕСАТИ АМАНДМАНЕ

Претседник Финансијског одбора Народне скупштине г. Милоје Рајаковић заказао је седницу Финансијског одбора за данас 12 о. м. у 10 часова пре подне.

На дневном је реду **претрес** амандмана уз Финансијски **закон.**

Четрдесет и два италијанска музеја излажу у Београду 118 сјајних уметничких дела из Ренесанса

Портре Јулија Другог од Рафаела који ће бити изложен у Музеју Кнеза Павла за време изложбе италијанског сликарства

Тицијан, Рафаело, Лоренцо Лото, Себастиано дел Пиомбо, Тинторето, Парис Бордоне, Мино да Фиезоле, Роселино, Ђорђоне, Карпачо, Ђентиле Белини, Мантења, Пиера дела Франческа и осотина других великих имена биће заступљено на великој изложби у Музеју Кнеза Павла, чији се дан отварања приближује. Београд ће видети велика дела.

Јединствена прилика

Наше подручје даје услове за развијање сликарства и ниједна средина за кратко време створила је велики број добрих уметника. У њој не стваше и велики број љубитеља уметности. Али у нашој средини недостаје неопходне потребе, и ређе је међу њима сликар или вајар који може да се изнивира и оде на запад да би културније свој дух и свој занат. Исто то вреди и за велики број љубитеља сликарства и скулптуре. Али искрена љубав према уметности увек је опуштала многе људе да науче нешто више о њој. Зато је овом добре или лошије репродукције једнога Паола Веронеза, Гоје, Домијеа или Рембранта, сете и сите дискутују и продиру у тајне наслућених величина и добију бар приближно до онога за чијом су лепотом чезнули.

Једна мала репродукција, као један безначајни каталог путника који је дошао са Запада, из Париза, Лондона или Рима, или водич кроз велике ризнице и музеје, опуштали су младост, изазивали полемике и увек се постављало исто питање: „Али како то може да изгледа у правој боји?" Тај један једини Паола Веронезе, једна плава кора Венецијанке од Тицијана или један Тинторетов Христос. Сада, међутим, многе ће жеље бити задовољене и они који нису имали прилике да виде ова дела пружа Запад биће задовољени. Њихове очи пуних шест недеља могу да се диве делима, која су деценијама привлачила у Италију богате светске туристе, сликаре и историчаре уметности.

У Музеју Кнеза Павла чине се велике припреме за ову изложбу. Слике се трећег округа укључене су и већ одавно се пажљиво завода прикривају разнобојним пелуром, а за који дан стићи ће и скупоцени товар из Италије.

Учесници изложбе

Четрдесет два музеја из двадесет градова сарађују на организовању ове изложбе. Ти музеји су следећи: општинска пинакотека у Арецу, археолошки музеј у Аквилеји, пинакотека Академије Карара у Бергаму, пинакотека Тосио Мартињенго и Хришћански музеј у Брешиј, Кампанијски музеј Капуи, градски музеј у Кузи, Галерије дели Уфици, Галерија Пити, музеј Барџело, музеј Свете Анполоније, Галерија модерне уметности, Палацо Векио у Фиренци, градска пинакотека у Луки, Пинакотека Брера, Музеј дел Кастело, музеј Полди Пецоли, галерија модерне уметности у Милану, Кр. пинакотека и градски музеј Кимпори у Модени, Народни музеј, Кр. пинакотека, Музеј Светога Марчина у Напуљу, градски музеј у Падови, Народни музеј у Палерму, Народни музеј у Парми, Народна галерија старе уметности, Галерија Боргезе, Капитолијски музеј, Галерија модерне уметности у Риму, градски музеј у Торину, музеј Ревољтела у Трсту, Кр. галерије, Кр. Археолошки музеј, Музеј ад д'Орџо градски музеј Корер, пинакотека Керрини и Стампалија, Галерија модерне уметности, музеј Семинарија у Венецији, градски музеј у Верони и градски музеј у Вичнци.

118 вапредних дела

Неки редови, који ће бити изложени, припадају школи Сан Пиетро Мартире ди Мурано, каделарији у Равели, Сенату Венецијанске Италије, Кр. Венецијанско мзаводу за науку, књижевност и уметност и венецијанском Атенеју у Венецији.

118 сликарских и вајарских радова изабрани су међу најбољим ремек-делима италијанске уметности свих времена и сачињавају један комплекс неопсежне вредности. не само за историју Италије него и за историју целог човечанства. Већ се прве дели катни и тешки послови око паковања, под надзором техничких стручњака. Паковање је поверено стручном особљу

М.

НОВИ ПРОФЕСОРИ УНИВЕРЗИТЕТА

У име Њ. В. Краља Петра Другог, указом Краљевског Намесништва, на предлог Министра просвете постављени су:

НА УНИВЕРЗИТЕТУ У БЕОГРАДУ

На Филозофском факултету

за ванредног професора, за катедру: Германска језици и књижевност, са правима чиновника 4 групе 2 степена, Новковић др. Владета, доцент истог Факултета, чиновник исто положајне групе и степена.

На Правном факултету

за ванредног професора, за катедру: Међународно јавно право са општом и националном дипломатском историјом, са правима чиновника 4 положајне групе 2 степена, Прокић др. Илија, доцент истог Факултета, чиновник исте групе и степена; за ванредног професора, са правима чиновника 4 групе 2 степена; за катедру: Шерајгетско право, Бегеновић др. Мехмед, за катедру: Међународно јавно право са општом и националном дипломатском историјом, Радивојевић др. Милош и за катедру: Грађанско право са међународним приватним правом, Марковић др. С. Божидар, доцент истог Факултета, чиновника 6 положајне групе.

На Медицинском факултету

за ванредног професора, за катедру: Дермато-венерологија, са правима чиновника 4 групе 1 степена, Кнежевић др. Милан, доцент истог Факултета, чиновника исте групе и степена; за ванредног професора, за катедру: Бактериологија, серологија и имунологија, са правима чиновника 4 положајне групе 2 степена, Милошевић др. Сима, директан 1. санитетског завичајног завода у Београду, чиновник 6 положајне групе.

На Ветеринарском факултету

за доцента, за катедру: Интерна клиничка пропедевтика, са правима чиновника 7 групе, Јовић др. Јован, виши ветеринарски директан код „Српског привредника у Бачкој Паланци, чиновник исте групе.

НА ФИЛОЗОФСКОМ ФАКУЛТЕТУ У СКОПЉУ

за ванредне професоре, са правима чиновника 4 положајне групе 2 степена: за катедру: Филозофија, предмет Психологија, Вајић др. Бајо, за катедру: Етнологија (општа и национална), Филиповић С. др. Милован, доцент истог Факултета, чиновници исте групе и степена и за катедру: Историја уметности, Месесник др. Франц, доцент истог Факултета чиновник 5 групе.

УНАПРЕЂЕЊА

У име Њ. В. Краља Петра Другог, указом Краљевског Намесништва, на предлог Министра просвете унапређени су:

НА УНИВЕРЗИТЕТУ У ЗАГРЕБУ

На Филозофском факултету

за асистента, са правима чиновника 7 групе, Ожић др. Ото, асистент истог Факултета, чиновник 8 групе.

На Медицинском факултету

за асистента са правима чиновника 4 групе 2 степена, Сучић др. Данко, асистент истог Факултета, чиновник 5 групе.

ЗАСЕДАЊЕ ЦЕНТРАЛНОГ СЕКРЕТАРИЈАТА РАДНИЧКИХ КОМОРА У СПЛИТУ

Радничке организације траже заштиту функције радничких повереника

Сплит, 11 марта. — У просторијама овдашње Радничке коморе јутрос у девет и по часова отпочела је седница Централног секретаријата Радничких комора Југославије који ће заседавати неколико дана. Овој седници присуствовали су претставници радничких комора Београда, Загреба, Новог Сада, Сарајева, Љубљане и Сплита. Од стране Централног секретаријата присуствују секретар г. Богдан Крекић и заменик секретара г. Богољуб Ђурић, Као посматрач заседању присутствује г. др. Живко Топаловић, бивши дугогодишњи секретар Централног секретаријата радничких комора.

Данашњу седницу отворио је г. Богдан Крекић. За претседника заседања изабран је г. Штарк, претставник Загребачке радничке коморе.

Затим се прешло на дневни ред. Најпре се расправљало о завршним рачунима буџетске 1937 године. У ту сврху биле су разашиљане извештаји које су поднети појединим претставницима коморе ради прочувања и они ће бити детаљно расправљани на сутрашњем наставку заседања.

Потом је расправљано питање радног времена и незапослености.

— Ово питање, изгласио је г. Крекић, било је предмет расправе на дневна анкетама у Београду и Сарајеву. На последњој анкети у Сарајеву, донесен је био закључак да се ово питање расправи у специјалним комисијама у којима ће бити три члана у име послодаваца и три у име рад ника.

Закључено је затим да се изради специална публикација за сваку привредну грану где је могућно увести четрдесето часовну радну недељу.

Онда је расправљано питање минималних надница.

Поведено је било и питање осигурања радничких повереника који у вршењу своје функције наилазе на велике опасности у предузећима у којима су запослени тако да су често и отпуштани из службе због савесног вршења својих функција. Закључено је да Централни секретаријат још једном предузме сходне кораке како би сви радници повереници били потпуно заштићени.

Г. Крекић је известио да је министар социјалне политике и народног здравља г. Цветковић обећао да ће путем амандмана у финансијском закону осигурати заштиту функције радничких повереника. Министар г. Цветковић је то и предложио, али је у Финансијском одбору наишао на велику опозицију.

Вођена је потом дужа дискусија о новој уредби о збрињавању незапослених радника.

На заседању је усвојено мишљење да треба поред постојеће Пензионог завода за приватне службенике у Љубљани, основати посебне заводе у Загребу за Савску бановину, у Београду за Управу града Београда, Дунавску и Моравску бановину, у Сарајеву за Дрињску, Врбаску и део Зетске бановине, а у Новом Саду за територију бивше покрајине Војводине.

На крају седнице расправљано је питање доношења поморских закона на којима се ради већ пуне три године. Министарство социјалне политике и народног здравља, изградило је детаљне уредбе о раду на бродовима о прекрани и становању на бродовима, о лекарском прегледу и минималном броју посаде и т. д. Све оне уредбе налазе се пред одбором у Министарству саобраћаја и како је указано Централни секретаријат одлучио је да ће ово питање бити потписане у току ових дана. Остала је још неизвршена. Уредба о квалификацији посаде, о питању плаћа, о питању плата, о питању радног времена и одмора и других бенефиција.

Данашња седница апеловала је на поморске организације да усвоје колективне уговоре са радницима како би се ово питање једном скинуло са дневног реда.

Тиме је данашња седница била завршена. Заседање ће се наставити сутра у девет часова пре подне.

Кирајџије ће одржати низ зборова против кућевласника

да би осујетили подизање кирија

Поводом намере кућевласника да у Београду од 1 маја подигну цене становима, у сали Удружења банкарских чиновника и приватних намештеника одржали су синоћ конференцију претставници Удружења кирајџија, Главног радничког савеза, Уједињених радничких синдиката, Удружења банкарских чиновника, Удружења поштанских чиновника, Удружења службеника банака, Лекарског синдиката, Удружења железничких чиновника, Института за стамбену културу. На конференцији је расправљано стамбено питање уопште, затим однос кирајџија према кућевласницима, могућности смањења кирије и, на првом месту, једне организоване акције против намере кућевласника да подигну цене становима и локалима.

Пошто је г. Лаза Петровић, инспектор Радничке коморе, отворио скуп, узео је реч претседник Удружења београдских кирајџија г. др. Богосављевић тражећи у име свих београдских кирајџија, организованих у Удружењу кирајџија, да се закључи одређени однос између кирајџија и кућевласника из основа измени у корист кирајџија, који сада имају једино одговорности за предузети стан, док законом предвиђени уговор о закупу не обавезује кућевласника ни на какву оправку изнајмљеног стана:

— Власник од својих кирајџија тражи да му се стан остави онакав, какав је предузет, а сам се не обавезује да исти оправља — рекао је г. др. Богосављевић. Зато би требало покренути једну акцију да се однос између кирајџије и кућевласника из основа промени.

У име Главног радничког савеза говорио је затим г. Миладин Белић, који је нарочито нагласио потребу ефикасне и брзе акције пре селидбеног рока, којом би се сигурно спречило да кирије, које су и онако превелике и у несразмери са приходима кирајџија, и даље скачу:

— Највећи број чиновничких, радничких и службеничких намештеника данас троши две трећине својих укупних прихода на лоше, рабатне и нездравне станове — изјавио је г. Белић. Јако је дрскавно и општинско старање није до сад учинило скоро ништа за изградњу здравих и јептиних станова, којима би се и здравствено и материјално заштитио највећи број Београђана.

Претставник Института за стамбену културу, г. др. Богољуб Јовановић, такође је устао против намере кућевласника да подигну цене становима.

Конференција је на крају решила да се изабере један акциони одбор, у који би ушли претставници свих удружења, корпорација и организација, а који би имао за задатак да изврши претходне припреме за једну акцију великог обима, која би паралисала намеру кућевласника да и даље подижу цене становима.

У оквиру те акције претставници поменутих удружења предложили су и неколико великих зборова, као и велики број мањих састанака летака, протеста итд. Први збор биће одржан на дан 27 марта.

ПРИВРЕДНО-ФИНАНСИСКИ КОМИТЕТ МИНИСТАРА РЕШИО ЈЕ ПИТАЊЕ ПОДИЗАЊА СИЛОСА

Привредно-финансиски комитет министара на својој последњој седници усвојио је Уредбу о силосима. Тако је решено још једно важно питање за нашу пољопривреду.

Силоси ће омогућити типизацију производа и њихово боље уновчење. Када цене не конвенирају, произвођач ће моћи да се уздржи од продаје, јер ће добити зајам на залогу својих производа. У исто време то ће за њега значити спас од зеленаша.

У брзом возу Сплит-Загреб родило се здраво мушко дете

Улогу бабице обавио је одлично један очни лекар

Јуче пре зоре у брзом возу између Сплита и Загреба родило се једно мушко дете. Овом рођењу асистирао је цео један купе треће класе са службеним особљем брзог воза. Жена железничара Павла Перовића из Сплита кренула је за Загреб у болницу за железничарске породице где је намеравала да се породи. Међутим, после четири часа возње породила је осетила болове и цео се вагон узбунио.

Негде у Лици железничар Перовић добио је сина. На којој је то станици било и досад се није могло установити и свештеник који буде писао крштеницу мајком Перовићу имале велику муку док изнађе његово место рођења. Кондуктери су прокрстарили кроз цео воз тражећи неког лекара, али узалуд. У крајњем случају замолили су да жени помогне очни лекар на кога је спроводник случајно наишао. Био је то г. др. Јуран Ђурин из Сплита. Он није никакав интервенисао у порођајима, али у возу није имао куд, већ се дао на посао. Белика је мука била док су железничари и путници нашли маказе, којима су отсекли пупак. Један сељак извукао је маказе из своје торбе, али окулиста др. Ђурин није се у-

судио да интервенише, док овај „инструменат" не дезинфикује.

Дезинфекција је извршена „препеченицом". Један од путника сетио се да би његова љута ракија могла корисно да послужи у овој тешкој ситуацији и понудио је очном лекару да се њом послужи. Др. Ђурин дезинфиковао је маказе и препеченицом избрисао малишана који се нашао на пр.лазном поду.

Изгледало је да је цео воз овог свог неочекиваног сапутника одједарец узео под своје, јер су се сви путници бринули да сачувају дечана од незгоде. Нису му могли наћи ни гаћице, ни кошуљицу, већ је један од путника обукао малог Перовића у јастуче, које је дотле држао под главом. Ни конац није нађен у возу, већ је малишану везан пупак канапом за железничке пломбе.

По доласку у Загреб путници су су позвали кола за спасавање, и мајка је са синчићем превезена у болницу. И дете и мајка потпуно су здрави. Остаје још једина брига да поп на крштењу установи најближу станицу на личкој пруги као место рођења малог Перовића.

Сударом трамваја у којем је повређено осам путника

Синоћ, у седам и по часова, десио се у чукаричком подвожњаку тежак судар трамваја, у коме је теже и лакше повређено осам путника. Кочничари трамваја, чијом је кривицом дошло до судара, ухапшени су на лицу места.

Трамвај број 224, старог типа и без приколиза, кретао путницима, ишао је са Чукарице у правцу „Господарске механе". Кочничар се није придржавао свобраћајних прописа: није сачекао на скретници укрштање, већ је про дужио пут У том тренутку јурио је непрописном брзином, од „Господарске механе" трамвај број 229, такође старог типа и без приколица. Мушеничтом брзином у подвожњаку трамваји су налетели један на друге. Стакло се ломило, уз трескас и језиву кукњаву путника. За час земља је била прекривена парчићима стакла. Једна девојчица испала је из кола, теже се повредила по глави, и умало није цео мила качму.

Док су се разлетали јауци, из „Господарске механе" позвали су одмах телефоном кола Стазнице за спасавање, која су повређене путнике превела у болницу.

Мађа је судар био јак, сведоци ни један путник није погинуо. Теже су повређени контролор Вељисав Беловић, чиновница Државне фабрике шећера 19-годишња Јагличка Беловић и службеница Данчица Крстић, а лакше Радунић Радовић (мајка Јагличе Беловић), домаћица Анка Вучиновић, бакалин Драгомир Тесић, књиговођа Зетске бановине, а у Новом Саду за територију бивше покрајине Војводине.

На крају седнице расправљано је питање доношења поморских закона на којима се ради већ пуне три године. Министарство социјалне политике и народног здравља, изградило је детаљне уредбе о раду на бродовима о прекрани и становању на бродовима, о лекарском прегледу и минималном броју посаде и т. д. Све оне уредбе налазе се пред одбором у Министарству саобраћаја и како је указано Централни секретаријат одлучио је да ће ово питање бити потписане у току ових дана. Остала је још неизвршена. Уредба о квалификацији посаде, о питању плаћа, о питању плата, о питању радног времена и одмора и других бенефиција.

Данашња седница апеловала је на поморске организације да усвоје колективне уговоре са радницима како би се ово питање једном скинуло са дневног реда.

Тиме је данашња седница била завршена. Заседање ће се наставити сутра у девет часова пре подне.

Претседник владе разгледао је јуче изложбу аутомобила

Јуче око 5 и по часова после подне претседник владе г. др. Милан Стојадиновић са госпођом посетио је Први међународни салон аутомобила у Београду. У пратњи г. др. Милана Стојадиновића био је шеф кабинета г. др. Драган Протић. Г. др. Милана Стојадиновића дочекао је претседник Београдског сајма г. Милан Стојановић, који га је пратио приликом разгледања свих павиљона. Скоро део један час задржао се претседник Владе г. др. Стојадиновић на сајмишту, где је са много интересовања обишао све павиљоне. За многе типове аутомобила г. др. Стојадиновић живо се интересовао. На нашој слици: **ђа и г. др. Стојадиновић приликом разгледања изложбе.**

ЗЕМЉОТРЕС 1000 КМ ДАЛЕКО ОД БЕОГРАДА

Јуче, 11 марта о, г, у 15 часова 52 минута 7 секунди забележили су апарати Сеизмолошког завода на Ташмајдану почетак доста јаког потреса на даљини 990 километара од Београда.

Максимално померење тла у Београду било је у 15 часова 54 минута 11 секунди, а износило је 47 микрона са периодом таласа од 5 секунди.

СКУПШТИНА ЈУГОСЛОВЕНСКО-ГРЧКЕ ЛИГЕ

Југословенско - грчка лига у Београду одржаће своју годишњу скупштину у уторак, 22 о, м., у 7 часова увече у просторијама хотела „Палас".

Данас ће у Загребу бити отворена изложба француске књиге

Загреб, 11 марта. — У Загребу је, у салонима модерне галерије на Зрињевцу, организована изложба француске књиге по угледу на изложбу немачке књиге, која је била отворена пре кратког времена. Ова изложба француских књига биће отворена сутра пре подне у 11 часова.

Пре отварања данас су били позвани да разгледају изложбу сви загребачки новинари. Директор француског института г. професор г. Дауре поздравио је новинаре и нагласио значај отварања једне овакве изложбе. У своме говору г. Дауре је нагласио да је француска влада нарочито допринела ширењу француских књига у Југославији и да је само у Загребу одобрен кредит од 500.000 франака за књиге.

На овој великој изложби француских књига изложено је око 2.500 књига. Дела су груписана. Највише има књига из области уметности, књижевности. филозофије, енциклопедије, технике. медицине, физике, хемије, правних наука и др. Изложен је и леп број књига из области белетристике.

† АРСО КРСТИЋ

Бања Лука, 11 марта. — После дужег боловања пре дан дана умро је у Теслићу пореник у пензији Арсо Крстић.

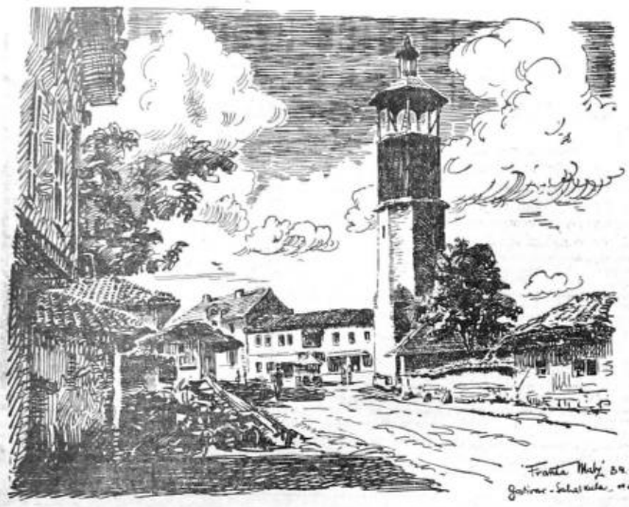
Крстић је одиграо важну улогу у раду око ослобођења и уједињења. Године 1914 служио је као веза између Босне и Херцеговине и предратне Србије. Због тога је 1915 године у Бањалучком велеиздајничком процесу осуђен на 20 година робије и лежао на робији све до ослобођења. После ослобођења повукао се на имање свога брата Симе Крстића, народног посланика у Бањи Ерупцији где је остао до своје смрти.

Штетне бактерије и киселине разарују зубну цаклину и проузрокују неизлечиви кариес. Зато сваки културни човек треба да чисти зубе дневно неколико пута. Употребљавајте пенушаву и опробану ODOL пасту за зубе

Odol

Наши крајеви

Сахат-кула у Гостивару (цртеж Фрање Малог)

„Тровачка афера" у Хомољу

Ухапшено је преко шездесет лица

која су куповала отров од тровачице Станке

Пожаревац, 11 марта. — Вест о хапшењу тровачке банде, чији је центар био у варошици Крепољину, изазвала је највећу сензацију у целом Хомољу, а исто тако и у пожаревачком крају. Велика тајна, коју је ретко ко могао довољно да докучити, хапшењем ове злочиначке дружине потпуно је расветљена. Становници Среза хомољског одахнули су душом.

Људи су умирали као да је завладала опасна епидемија

Људи су тако рећи у масама умирали, као да је завладала нека страшна епидемија. У ствари, нико од ових људи није био болестан. Већина су умирали тобож природном смрћу, иако су непосредно пред смрт били здрави као дрен. Настала је права паника међу житељима Хомоља. Нико није смео више слободно у кући да пије воду, да безбрижно руча или вечера. Узајамно поверење међу укућанима, а исто тако и међу суседима свело се на минимум. У свакоме се гледао непријатељ-тровач. Така је психоза завладала у Хомољу.

Најзад се спомену и име баба Станке, жене Симе Пенаљића из Крепољина. Неко је дошапнуо да је она тровачица. Одмах су сви у то поверовали. Знали су да је баба Станка врло опасна и тајанствена жена и да све ради са планом. Њени планови увек су се у најскорије време остваривали. Кога она смрзне, тешко њему. Обично у таквим приликама баба Станка би говорила:

— Нека се не нада дугом животу. Кроз два дана он ће свршити своје.

И збиља тако се дешавало.

Сељани су бежали од ње. Нико се није усуђивао да завири у њену кућу. Сви су веровали, да је баба Станка вештица, да има посла са духовима и нечистивим. Нико није смео да отворено каже, јер се плашио страшне освете. И захваљујући само том великом страху, који је завладао целим Хомољем, остао је злочиначки рад баба Станке све до последњих дана неоткривен. Ипак се нашао један сељак, и то у самом Крепољину, који је целу ствар открио.

Отров се обично стављао у кафу и јело

Он је поднео доставу тамошњој жандармеријској станици и обелоданио случај. Извршен је претрес и пронађено читаво стовариште најразличитијих отрова, које је баба Станка са својим мужем Симом Пенаљићем употребљавала и њима на најсвирепији начин таманила своје жртве.

Још нема поузданих података о томе, колики је број ухапшених лица јер извиђаље води „лично на терену начелник среза хомољског г. Живко Петровић, који се налази у Крепољину заједно са већим бројем жандарама. Међутим број ухапшених у сваком случају је врло велики, јер према причању неких сељака који су данас допутовали у Пожаревац, ухапшено је близу 60 лица. Међу њима има и знатан број жена.

Интересантно је напоменути, да су злочинци своје жртве тровали на тај начин, што су им стављали отров у кафу или у јело. У већини случајева, то су биле врло јаке дозе отрова, тако да је смрт наступала у кратком размаку времена — обично за неколико часова.

Мотив тровања био је користољубље. Најчешће се дешавало, да син отрује оца, снаха свекра или стриц синовца и т. д. Само да би се на тај начин дочепали наследства. Маком је то све чињено тако хладнокрвно, без икаквог узбуђења као да су у питању најобичније ствари, а не живоги невиних људи.

Баба Станка давала је отрове уз добру награду

Иницијатор свега тога баба Станка, знала је за све ове мотиве и мирно је лиферовала сељацима своје специјалитете — отрове, пошто би их претходно добро наплатила. Шта више она је давала и потребна упутства за вршење тровања и увек је питала „муштерију": да ли жели да смрт наступи брзо или да се процес изведе лаганим темпом, те према томе одређивала и врсту отрова.

Ако неко није имао довољно новаца, баба Станка би се задовољила да прими као награду коју свињу, овцу или што друго од стоке. На тај начин она је створила читав капитал. Тај злочиначки посао она је изгледа обављала дуже времена и створила је читаву организацију тровачица. Она је била „шеф", док су остали чланови тровачке банде радили по њеним инструкцијама.

Најзад, у последње време настала су тако честа и сумњива умирања, да је то морало пасти и властима у очи. Када је Даница почела да прича о неким чудним стварима, онда је изведено испитивање одмах. Прогони овог поступка љубавника своје жене Здравка, Богосав је поднео тужбу Срезком начелству у Мионици.

На позиву Срезког начелства Даница је дуго ношила за Мионицу. Међутим, кад је била код својих бунара сусрео је Здравко и између њих је дошло до сукоба. Кад је Даница почела да вреба љубавника, он је извадио нож и задао јој три снажна удараца у леђа. Разјарени љубавник почео је затим немилосрдно да удара ножем и малу Мицу, верску своје љубавнице.

На 200 метара од овог места, Здравко је срео Даничиног мужа Богосава и задао му шест удараца ножем. После тога, видевши да Даница даје још знаке живота, разбеснели љубавник почео је формално да касапи несрећну Даницу и задао јој тринаест смртоносних удараца. Онда је дотукао и другу своју жртву.

После троструког злочина разбеснели љубавник сасвим је у бунар. Међутим, неки сељаци који су се налазили у непосредној близини дотрчали су и успели да га извуку. Тада је љубавник успео да се извуче из гомиле света и да побегне у оближњу шуму.

Послате потернице за убицом нису се успеха. Он је данас ухваћен у Словцу од жандармеријског водника и официра из Ваљева. Троструки убица Здравко предат је срезком судији у Мионици.

Рањени Богосав преснет је у Ваљевску болницу и данас је подлегао ранама.

СЕЉАК ИСКОПАО ШЕСТ ЂУПОВА БАКАРНОГ НОВЦА

Славонски Брод, 10 марта. — Приликом орања њиве сиромашни сељак Никола Каран из села Трештановца пронашао је у шест ћупова шест хиљада комада бакарног новца.

У ВРЊАЧКОЈ БАЊИ ИМА ВЕЋ 500 ГОСТИЈУ

Врњачка Бања, 11 марта. — Од како су настали лепи дани, у Врњце су почели да долазе гости, тако да сада у Врњцима има већ око 500 гостију.

Извршио самоубиство

зато што није могао да врати дуг

Суботица, 11 марта. — Суботичка полиција идентификовала је леш непознатог човека, који је прексиноћ прегажен симплон-експресом у близини железничке станице. То је 26-годишњи земљорадник Јован Шоблохер, који је скочио под симплон читајући молитве. Шоблохер је био особењак и изгледа да је извршио самоубиство због тога, што није могао да врати дуг од 2.000 динара.

ЗЕМЉОТРЕС У ВРЊАЧКОЈ БАЊИ

Врњачка Бања, 11 марта. — Јутрос у 7 часова у Врњачкој Бањи осетио се јак земљотрес, који је трајао десет секунди. Земљотрес није причинио никакве штете.

МАЛЕ ВЕСТИ

Већ две недеље

живи са копчом у стомаку

један надничар из Старе Кањиже

● **Стара Кањижа.** — Већ две недеље живи са једном копчом са мушких панталона у стомаку Петар Фекеварји надничар из Старе Кањиже. Напори да се копча изведи из стомака до сада су остали без икаквог успеха. Већ је прошло 20 дана откако је Петар прогутао копчу, али до сада нису могли да му је изваде из стомака и он са њеме живи и даље нормалним животом, иако се по некад жали на болове у стомаку.

● **Стара Кањижа.** — Од побеснелих пчела тешко је настрадао Ерне Балаж, земљорадник са села Мали Песак, недалеко од Старе Кањиже. Раздражене пчеле толико су га изуједале да је Балаж морао да скочи у једно велико буре пуно хладне воде да би му бол престао.

● **Руме.** — „На крај света" спремала су се два дечака од 8 и 10 година из Руме. Под утицајем авантуристичких романа решили су да изведу неки велики подвиг. Тако су кроз таван ушли у стан г. Душана Шатрића рентијера, који се већ дуже времена налази ван Руме. У стану г. Шатрића мали гангстери почели су да купе најскупље ствари, нарочито накит. Међутим како је у стану г. Шатрића било сметно, а полицијској патроли пало је то у очи, то су мали крадљивци брзо ухваћени. Оба мала занешењака причали су како су хтели да иду на пут око света и да би путем убијали вране револвером који би украли своме оцу. Тако би ишли док не би стигли на „крај света".

● **Нови Сад.** — У хотелу „Каиша" у Бачкој Палнанки покушала је да изврши самоубиство Ерика Бјелић, чиновница Срезког суда, стара 20 година. Ерика је испила око 15 таблета веронала и добила обилне повреде у унутрашњим органима. Ерика је извршила покушај самоубиства због несрећне љубави. Интересантно је да је Ерика и пре краћег времена покушала да себи одузме живот.

● **Сарајево.** — Док су деца брала шљивабау, јуче је код села Градине близу Сарајева, једна огромна змија ујела Јозу Матића, ученика основне школе. Змија је изишла из грма и ујела малог Матића. Учитељ који се налазио у близини одмах је позвао лекара, који је дечака хитно упутио у Коњиц ради добијања серума. Међутим у Коњицу тога тренутка није био лекар, па је гradски ветеринар дао серум малом Матићу. Ово је врло редак случај да се у ово доба године већ појављују отровне змије, јер снег још није спишао са брда.

● **Стара Кањижа.** — За крађу шамарница у вредности 400 динара осуђен је на три месеца затвора Андрија Кипи земљорадник из Старе Кањиже.

● **Плав.** — Шесторо јагњади одјагњила је овца Омера Шаркића из села Метеха код Плава.

Троструки убица

који је ножем искасапио

љубазницу, њеног мужа и ћерку

ухваћен у Словцу

Мионица, 11 марта. — У вези са љубавном драмом у селу Вировцима недалеко од Мионице, о чему је „Време" јуче опширно писало, дознају се нове појединости. Здравко Урошевић живео је пуних десет година у недозвољеном односима са Даницом, женом Богосава Максимовића. Пре кратког времена Даница, да би се ослободила од свог мужа, који је изгледа почео да сумња у њену верност, жена се покајлила да је Здравко стално налази и да хоће да је присили на љубавне односе. Против овог поступка љубавника своје жене Здравка, Богосав је поднео тужбу Срезком начелству у Мионици.

На позиву Срезког начелства Даница је дуго ношила за Мионицу. Међутим, кад је била код својих бунара сусрео је Здравко и између њих је дошло до сукоба. Кад је Даница почела да вреба љубавника, он је извадио нож и задао јој три снажна удараца у леђа. Разјарени љубавник почео је затим немилосрдно да удара ножем и малу Мицу, верску своје љубавнице.

На 200 метара од овог места, Здравко је срео Даничиног мужа Богосава и задао му шест удараца ножем. После тога, видевши да Даница даје још знаке живота, разбеснели љубавник почео је формално да касапи несрећну Даницу и задао јој тринаест смртоносних удараца. Онда је дотукао и другу своју жртву.

После троструког злочина разбеснели љубавник сасвим је у бунар. Међутим, неки сељаци који су се налазили у непосредној близини дотрчали су и успели да га извуку. Тада је љубавник успео да се извуче из гомиле света и да побегне у оближњу шуму.

Послате потернице за убицом нису се успеха. Он је данас ухваћен у Словцу од жандармеријског водника и официра из Ваљева. Троструки убица Здравко предат је срезком судији у Мионици.

Рањени Богосав преснет је у Ваљевску болницу и данас је подлегао ранама.

Кројачки помоћник који је покушао да изврши самоубиство

тврди упорно да је извршио злочин на Бакаревцу

Сарајево, 11 марта. — Вероватно у душевном растројству кројачки помоћник Сафет Крцалић, који је покушао да изврши самоубиство, написао је да је он тајанствени убица са Бакаревца.

Ово признање Сафета Крцалића изазвало је у Сарајеву право запрепашћење, јер је Сафет познат као веома добар и напредан младић. У току данашњег преподнева лекари су дозволили испитивање властима, поводом овог писма, да саслушају Сафета Крцалића. Интересантно је, да је он и на овом саслушању дословце рекао ово:

— Јесам, ја сам убио, али кога нећу да кажем.

Он је ову своју тврдњу неколико пута поновио па су истражне власти одредиле стражу поред Сафетове постеље. Интересантно је да је он рекао:

— Можете ме чувати колико год хоћете, али ћу ја ипак извршити самоубиство и нећу дозволити да ме изведете пред суд због злочина на Бакаревцу.

Сви који познају Сафета Крцалића држе, да је он душевно растројен и да је само у таквом стању могао да узме на себе један овако свирепи злочин.

Припреме за овогодишњу

изложбу приплодне стоке у Новом Саду

Нови Сад, 11 марта. — Новосадска изложба приплодне стоке ове године улази у осму годину свог опстанка. За ових осам година она је успела да створи велико интересовање за приплодно сточарство, тако да је наше сточарство показало видне резултате.

У оквиру ове изложбе, како је то већ пракса биће приређена и изложба живине, риба, пина и пољопривредних стројева. За изложбу већ се сада јавља велико интересовање како код одгајивача, тако и код разних задруга и општина, које желе да осигурају свеж приплодни материјал. На овогодишњу изложбу дошло је око 800 бугарских привредника, који су већ авизирали свој долазак.

Изложба ће бити отворена од 9—12 априла.

Министарство саобраћаја одобрило је попуст од 50 од сто за посетиоце ове изложбе, а исто тако и за излагаче приликом превоза за приплодне стоке.

У БУДИМПЕШТИ ЈЕ УХАПШЕН РАЗБОЈНИК ЛАЈОШ ВАРГА

који се у Мађарској бавио кријумчарењем опијума

Суботица, 11 марта. — У Будимпешти је ухапшен Лајош Варга из Суботице, који је у Мађарској живео под именом Шандора Калапера и бавио се кријумчарењем опијума.

Варга је побегао пре две године из Суботичког судског затвора. Њега су једнога дана позвали у собу истражног судије да поправи електрично звоно. Варга је искористио непажњу стражара, скочио кроз прозор на улицу и побегао.

Из Суботице Варга је отишао у Сомбор, где је извршио разбојнички напад у кући архимандрита г. Илкића, па је побегао у Загреб. Из Загреба је пребегао у Аустрију. Из Граца се јавио својој породици у Бачкој Тополи. Затим је из Аустрије отишао у Мађарску. Мађарским властима скренуо је пажњу на Варгу општински деловођа из Бачке Тополе.

ПОДИЗАЊЕ ОКРУЖНОГ УРЕДА У СУБОТИЦИ

Суботица, 11 марта. — Управни одбор Окружног уреда одржао је седницу, на којој је решио да подигне дом Окружног уреда у Суботици. Израђен је и нацрт, према коме ће изградња дома стајати 4 и по милиона динара. Дом ће бити подигнут у Трумбићевој улици, у дворишту Војне музике.

ПРОНЕВЕРА У ОПШТИНИ СТАРИ СИВАЦ

Сомбор, 11 марта. — У облинској општини Стари Сивац откривена је проневера општинског новца.

Досадашњом истрагом утврђен је мањак од 50.000 дин

Конкурс за израду скице

за споменик

Витешком Краљу Александру I у Нишу

Ниш, 11 марта. — Одбор банског већа Моравске бановине за подизање споменика Витешком Краљу Александру Првом Уједниитељу расписао је јавну утакмицу за израду пластичне скице са спомеником, који ће се подићи у Нишу на тргу Кнеза Михајла.

Право суделовања имају сви вајари југословенског државјанства и Руси, настањени у Југославији. Оцењивачки суд састављају: г.г. Јеремија Живановић, сенатор и гувернер Њ. В. Краља Петра Другог, Душан Николајевић књижевник, Ђока Јовановић академик, Ђура Бајаловић архитекта, Димитрије Леко архитекта, професор Миодраг Петровић, наставник Њ. В. Краља Петра Другог, Ђурђе Бошковић кустос Музеја, Велимир Јовачић претседник бановинског одбора и Коста Павловић, начелник Финансиског одељења Банске управе. Награде су: прва од 16.000 динара, друга од 10.000 динара, трећа од 6.000 динара и три откупне од по 3.000 динара.

Радови се предају Финансиском одељењу Банске управе до 30 јуна ове године

ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ТУРИЗМА НА ПРИМОРЈУ

Сплит, 11 марта. — Јутрос је у просторијама Сплитске општине одржана конференција, коју је сазвала Управа полиције иницијативом овдашњег Туристичког савеза и градског туристичког одбора у циљу расправљања многих питања у вези са туризмом.

Расправљало је било питање уређења јавне послуге, затим уклањања незгодних сцена при доласку возова и пароброда, и о незгодном понашању и одевању јавне послуге. Ово питање уређено споразумно са интересентима на тај начин, што ће носачи бити подељени у две групе.

Затим је расправљано питање стајалишта аутобуса, аутотаксија, кочија и теретних кола па су одређена места на којима ће стајати превозна средства.

На крају је расправљено питање постављања интернационалних знакова као и путоказа за важније туристичке објекте у граду.

Пред црквом св. Игнација у Дубровнику

Исусовци ће подићи споменик Руђеру Бошковићу

Дубровник, 11 марта. — У најскорије време отпочеће радови на поправци старе дубровачке цркве св. Игнација. Пошто управа цркве не располаже довољним материјалним средствима, јер је црква много рушинрана, црквени одбор упутио је апел грађанству да га материјално потпомогне

Дубровачки Исусовци намеравају да пред црквом подигну велики споменик нашем познатом научнику Руђеру Јосипу Бошковићу.

Гара на овсу и њено сузбијање

У новије време увукла се са страним сортама семена на наша житна поља једна болест — опасиња и од саме главнице, а опасиња због тога што је не можемо лако сузбити као главницу. ТО ЈЕ ГАРА. Свака од наших врста жита има и своју гару: пшеница своју, јечам своју, кукуруз своју — и т. д. Ова болест појављује се у врсте класаља жита. У место здравих класова и метлица појављују се класови и метлице који изгледају као да их је неко увалио у прљу прашину. На најмањи покрет ваздуха прашина лети као прави облак. Та прашина није ништа друго него милијарде спора (семенчица) гаре. Оне падају у цветове пшенице, јечма или овса, проклијају у цвету и расту

Гара на спе

даље са клицом дотичног жита које и у зараженом цвету донесе зрно, на око нормално, али из кога ће — ако га употребимо за семе — неминовно израсти биљка чији ће класови бити гарљиви. Пошто се у зараженим зрнима клица гарина налази у унутрашњости, ми не можемо ни да видимо је ли зрно заражено, а још теже можемо да га лечимо неким отровом. Као што чинимо кад семе лечимо од главнице, чија клица се налази на зрну споља. Јер, ако би гаром заражено зрно лечили неким отровним средством, отровали би и клицу жита. Зато је уопште врло тешко сузбијање гаре, и зато се она код нас све више шири. Но ипак, данас се и гара може лечити, и то помоћу топле воде. По овом начину лечи се од гаре семе пшенице и јечма, и „Време" ће о томе у своје време донети тачно упутство, да се и наши пољопривредници ослободе једнога зла.

ГАРА НА ОВСУ ИЗНИМНО МОЖЕ СЕ ЛЕЧИТИ И ОТРОВНИМ СРЕДСТВИМА, на начин сличан лечењу од главнице. Као сигурно средство показао се прашан Церетан којим семе овса треба запрашити као што се у јесени запрашује семе пшенице. Разлика је само у количини праха коју треба употребити. За 50 килограма семена овса треба узети 150 до 200 грама Церетана. Церетан се добива код Српског пољопривредног друштва у Београду. Како се гара последњих година све више шири, препоручљиво је и рентабилно да се семе овса пре сетве од ње излечи.

Кратке поуке

Ако је воћка предубоко посађена, а ако је млада, треба је пресадити на исто место, т.ј. ископати је и посадити на исто место плиже. Ако су у питању старије воћке, онда у пролећу треба откопати (одгрнути) слој земље изнад дебљих жила у близини стабла воћке.

*

Мачке често могу да оштете стабло воћке. Оне имају навику да оштре своје нокте уз какво дрво, а најрадије то чине уз какво стабло воћке. Код старијих воћака, код којих је кора чврста, штета неће бити велика, али код младих воћака штета је велика, слично оној што и зечеви могу да учине глодалем. Ово се дешава најчешће у близини куће по дворишту. Ради тога младе воћке по дворишту треба заштитити. За то се може преко зиме употребити слама, а у пролеће је најбоље употребити трње.

М. П.

ПРОИЗВОДЊА РАСАДА од поврћа

Сандучић са добрим расадом

За рану — летњу производњу поврћа, сем топлих леја, може се расад производити у малим сандучићима или већим оквирима.

Сандучићи и оквири најпре се пуне плодном земљом, па затим семе посеје смешно. За време кладних дана сандучићи и оквири треба се у топлој соби не на прозору или на другом подесном месту. Ради бржег клијања семена треба их поткрити дебљим стаклом. Доцније када се појави резанци и очвреше и настану топлији дани, износе се преко дана напоље и скида стакло ради проветрења ваздуха. Док су ноћи још кладне унесе се унутра. Од сејања, па све док расад не стигне за расађивање треба умерено заливати помоћу решетке. Исто тако мора се водити рачуна да расад не буде густ. У том случају постаће висок и танак (витељаст), воден. Оваквог расад није довољно чврст и не жели за расађивање. Зато га треба разредити и водити рачуна да се добро развије и очвреше, добије добар број сетчих жилица.

За производњу доброг расада долази у обзир умерена влага, пристојно ваздуха и довољна топлота. Влага омекша љуску семена и очвршћена да набубри и пусти. Ваздух утиче да млади бићчице у њима мах свога развића приме хоанг, а топлота омогућава брзо клијање семена.

Производња расада у градини на отвореним лејама

За производњу расада за јесењу потрошњу поврћа, производи се расад у отвореним (хладним) лејама. Добро је, ако се пре-ходно и благовремено изгнојена, наглођена, чиста од траве и корова, добро прекопана и уситњена. Леје треба да су широке 1 до 1¼ метра, а дугачке онима потребе. Кад су леје спремљене, после се семе посеје, или у густе редове, али реће. Затим се леја попребрула и утабе нарочито спремљеним даскама, које се за могу применеу жицом или концем. Добро је, ако се после леја покопе тољим слојем гнојног добро загорелог стајског гноја или још боље компостом-мешавином и одмах после сејања, ако земља није влажна, залије се помоћу решетке. Даља нега засада састоји се у томе: да се леја умерено залива и да нађе суишце влажно; ако расад постане густ, разредити га, да се што боље развије и очвреше, јер ће из њега када се расађи, постати снажне и развијене биљке Кад расад добије 3—4 листића и кад добре клијне, извади се из леје и расађа на стално место у градини.

Семе за производњу расада за јесењу потрошњу поврћа сеје се и то: најпре од марта па све до јуна; нарочиш почетком марта или априла: купус и кељ у априлу и мају; прокулице у јуну; целер у марту; салатна априла и маја; глави (медра) пастрнџак крајем априла; црвени пастрнџак у априлу; цвекла од маја и јуна, а може и раније.

Примљен калем привезан уз јачи штап

Резанци од шећерне репе

Резанци од шећерне репе су отпади фабрика шећера. Шећерна репа се исече у резанца, из којих се, нарочитим начином, изврше шећер, а остатак преставља резанца за исхрану стоку. Резанци се дају стоци свежи, укишељени или сушени. Свежи резанци садрже 85—90 сто воде, 0,6 од сто сварљивог беланчевине и врло незнатне количине шећера, отуда су они, сами за себе, врло слаба храна. Ипак се дају стоци у недостатку сточне репе, уз осталу храну само у одређеним количинама и то на 1000 кг. живе ваге: товним воловима 60—80 кг., млечним кравама највише 40 кг. дневно, овцама и товним свињама до 60 кг., радним воловима до 30 кг. дневно. Ако се резанца дају млечним кравама у већим количинама, него што је напред наведено, то ће утицати на масло из њиховог млека, које буде тврдо, бело и рђавог укуса, и само млеко добија укус на репу.

Младој, бременитој стоци и коњима смеју се резанци давати само у врло малим количинама.

Сандучић са прегустим, танким, издуженим, расадом

Прекалемљавање воћака

Воћка чије су гране скраћене за прекалемљавање: а — места где ће се калемити, б — гранчице остављене за исхрану воћке

И код рационалног воћарства ипак се деси да поједине сорте у воћњаку не одговарају намењеном циљу, па такве сорте, не губећи у времену и напорима, треба одмах прекалемити.

Прекалемљавање предузима се у овим случајевима:

1) Када воћка лоше и нередовно рађа, и слабо напредује; 2) ако је неподесан избор у ортама и.пр. што раније или доцније цвета. Ако је окалемљена на неподесној подлози, и ако уопште не даје добре резултате; 3) ако је изложена јаким нападима болести и штеточина (рак-рана, крвава ваш и др.), онда прекалемити са сортама отпорним; 4) код јабучастог воћа дешава се, да неподесне сорте по сађењу тек после 15—20 година породе; 5) када су попустиле у родности.

При прекалемљавању мора се пазити да матица са које се узимају калем-гранчице потпуно одговара снима захтевима за прављење, где се овај посао обавља. Тада треба изабрати сорту сличног пораста, а никако не калемити сорту слабог пораста на јакој подлози и обратно. Код јабучастог прекалемљавање може да се врши успешно до 30 годи-

Прекалемљена дебља грана са два примљена калема. Цртицама обележено где их идуће године треба скратити

не; код крушака 30—40 године; код трешања 15—20 године, а од шљива до 20 године. Ако су воћке пре тога подмлађене, могу се и после овога доба прекалемити. Крушка при том послу није тако осетљива као јабука.

Добри су начини за прекалемљавање ови: на „сечак (козју ногу), под кору, у процеп и очењем (на пупољак). Од свију најподеснија је начин на сечак, па затим под кору. Код прког калем браће сриске, и младарци се ређе тако лако очепрн од калема над кој другог.

Време прекалемљавања: Прво с пролећа калеми се којитичаво воће, за затим јабучасто. Међу овим прво крушке, па јабуке. Воћке се скраће 2—3 годишње гране и прекалеме у облику круне котластог облика, и остали неокалемљена само по која мања грана за исхрану воћке. Ако су гране прекалемљене, са по 2 и више калемграничица, остани се само потребан број ластара, који се развијају из калема и скрати на половину или трећину њихове дужине.

Ако су калемгранчице узете са родних и здравих воћака, и ако је извршен подесан избор сорти, већ треће или четврте године прекалемљене воћке почеће род доносити.

Трешње старе преко 10 година углаве се т.ј. пресече стабло у висини круне и пусти да испод углављеног места избију **младари — ластари**, па се они прекалеме очењем на спајајући пупољак. Овај начин добар је и за прекалемљавање **старијих воћака** а нарочито **бресака и кајсија.** Прво се калеме очењем на будући пупољак, а доцније, у колико се не приме, на спајајући — притајени пупољак.

Прекалемљена воћка после прве године. Јачи младари потичу од племенитих калемова. Слабији младари избијају из старог дрва

Старија трешња углављена за прекалемљавање: а — младари који ће се доцније уклонити, с — младари који ће се окалемити очењем

Питања и одговори

ПИТАЊЕ: Да ли се сматра робним дугом дуг за дрвену грађу кућњену за градњу куће?

Читалац Павић Тепоја

ОДГОВОР: Сматра.

ПИТАЊЕ: 1) Где се може продати гушчија маст и бело гушчије перје?

2) Где се могу добити јаја за насад гуске Новопазарске и Тулуске?

Претплатник 10618

ОДГОВОР: 1) Обратите се на ова адресе: Е. Ваља — Чаковец; Јосипина Реинхард — Пуј; Хартман и Кохен д. д. — Суботица; Јохан Кнефчи — Вежица, Пилана; Сталишић и Јовановић — Велика Плана; П. Ј. Клефиш — Јагодина; Келедерџ а. д. — Суботица.

2) Новопазарске гуске даје: фарма Ворчевац — Ваљево; Јован Берић, директор Банка — Ваљево; Пољопривредна школа Вардар све баковине — Лесковац.

Тулуске гуске даје: Средња пољопривредна школа — Ваљево; Фарма „Нада" Гоце Марковића — Панчево; Економија Браће Малорадовић — Панчево др. Сава Живковић — Београд (Кр. Наталије 84).

ПИТАЊЕ: Како се подижи жива ограда и где се може добити семење (или садинце) за њу?

ОДГОВОР: Прочитајте у нашем листу чланак о овом предмету.

ПИТАЊЕ: Како се лечи нино које од прошлогодишњег цвећног воћа нама мајке по плеснн?

М. Т., Нови Кнежевац

ОДГОВОР: Сротоско Осгосорбол у количинама од 20 или више грама (што се протиче осипом у малом има утрошити) острељује рбаа мирис из њега. Тражите оглашавање од фирме С. Радак, техничка трговина, Загреб (Зрински трг 19) која ово средство продаје.

ПИТАЊЕ: 1) Земља у мојој башти је окружена у кругу, а хтела бих да је гвозђем и Калијевим солима. Могу ли то извести сама, и може ли се то учинити истовремено, сама, како и с коликом количином гвожђа?

Претплатник 7357, Н. Сад

ОДГОВОР: 1) За истовремено гвожђење земље кречом и калијем одлично је способан пепео од дрвета које садимо и којег креча, и много калија. Посипте пепео по земљи сама, па можете сте до прелета, и закопајте га, или грабљама измешајте га земљом. На 1 ару земље можете употребити до 10 килограма пепела.

2) Сама, на изналу зиме, треба воћке прскати неким воћним каболинеумом. Пре разлиљања пупољака прска се 3% бордолеском чорбом, или ¼% Нокпрапатом. Одмах после цветања прска се ¼% Нокпрапатом коме се може додати још и раствор Афидина или Дуванског екстракта. Поларозна мешавина дејствује против краставости јабука и крушака, рђаче и пламењаче на шљивама, као и против осталих гљивичастих болести воћака. Нокпрапат исто тако и сем тога и против пеги и гусеница. Афидин и Дуванини екстракт уништавају ваше на воћкама.

ПИТАЊЕ: 1 Више пута покушао сам да из пасуљових детелина сејем пшеницу. Сваки пут настајали велики губици, квалитет пшенице се изгубио. Шта треба овде урадити?

2) Где могу добити добру квасу о живинарству за наше и инвалидном земљу?

Ј. Г., Кикинда

ОДГОВОР: 1) Узрок што пшеница сејана после детелине страда кад наступе врући дани јаки и тешке што је код детелине земља богата азотом (душиком), па се биљка пшеница развија силно бурно и надуже у вегетацији. Ако оваку земљу гнојите суперфосфатом и Калијевом солу (3 кг. суперфосфата и 1½ кг. Калијеве соли за сваки ар земље), затим ако будете сејали што мање семена но обично, и ако будете сејали јесени доста рано (почетком октобра), мислите да ћете овакову земљу одлично пшеницу.

2) Одлична књига о живинарству је „Неранарство" од Јулија Оберхофера, инспектора Кр. банске управе у Загребу, цена 50 динара.

Немачких књига има велики број заступа проспект од књижаре Ф. Пајкиди, Београд (Краља Милана 5), на коме можете што желите.

ПИТАЊЕ: 1) Имам већи број дивљих јабука и крушака. Оне сваке године, али нпод на њима још никад није уродо, јер се сваке године опадне. Шта треба да радим, па да то спречим?

2) Имам и бреске за којима се до сада нисам ни пробао, мислим и опадне. Опадну и замећу ти плодови. Вероваке ми пате и од смоле. Шта да урадим против тога?

3) Купио сам имање у Врњачкој Бањи. Могу ли се тако гајити са успехом бресква и кајсије?

Претплатник, Нови Сад

ОДГОВОР: 1) Прскајте јабуке и крушке на крају зиме ¼% раствором Нокпрапата. Одмах после цветања прскајте их још једанпут, а нпит Нокпрапатом, само сад не са ¼ % ратворо. Него само са 0,3—0.4%, т. ј. 300—400 грама Нокпрапата на 100 литара воде. Тиме ћете сузбити „црва" који нпште другу него гусеницу која ствара чворе, и осим њега и болест краставост лишћа, пастара и плодова.

2) Против конопљавости лишћа на бресквама прскајте одмах после цветања и замећања плода Солбором — 1% раствором. У исто време додајте раствору Солбора, који је до 1% Афидина неке средство, које ће уништити лисне ваше пре него што се лишће уворовало, јер онда је већ доцкан прскати против њих. Прочитајте и чланак у данашњем броју „Времена".

3) У Врњачкој Бањи могу се гајити бреске и кајсије, особито на заклоњеним и сунчаним местима.

ПИТАЊЕ: Где могу добити калигу о гајењу кунића?

Јанко Чуркић, ученик, Краљево

ОДГОВОР: Код Српског пољопривредног друштва у Београду (Немањина 13). Књига се зове: „Гајење питомих зечева" од Радојчића и Симића. Цена 10 дин. 35 пара.

ПИТАЊЕ: Да ли бих могао добити књигу Варалишом у којој има добрих књига, које — ако се односи на пољопривреду?

Читалац 15.664

ОДГОВОР: Такве свеопшта књига не постоји, али има више добрих књига, које — ако се овоме у једнаке количине могу добити једно велико дело библиотеку. Послали смо вам неколико књига Српског пољопривредног друштва у коме ћете сигурно наћи све што требате.

ПИТАЊЕ: Купио бих: добро сапатно воће, две кокоши и пиле, пилеће месо, ако је за дресирање. Где могу ће ово добити?

К. А., Лозна

ОДГОВОР: За воће и месо се Српчарској Фарми Вопетевац у Ваљеву, за пиле Трговини живопиња Антонија Лаци у Београду (Краља Милана улица 4). Пас расе „Добермас" зо је памећан и може се дресирати.

Кељ одлично поврће за целу годину

Један Мрасовићев „Гвоздени глава"

Кељ је врло укусно и здраво поврће и гаји се лако. Сличан је купусу, а ипак га у нашим сеоским баштама скоро никад не видимо. Кеља има више врста. Гаје се на исти начин као купус. Прво се произведе расад, и кад је довољно одпистао, расађује се као и купус. Једино што се кељ не ће тако дуго да држи, ни да се киселн као купус. Зато га треба сејати 2—3 па и више пута преко године, како би се и брао преко целе године. Али се та сетва исплати, јер је кељ много укуснији од купуса, а гаји се са лакше него купус, јер лакше подноси сушу и мраз. Главица кеља је мања него купусова, а кад се и не утлавичи добро, ипак даје гртуран и врло укусан лист за јело. Осим тога кад се главица пакљасто исече, тако да се при дну остани неколико листова, из њиховог корена избијају и расту мале главичице кеља које су још укуснпје од великих. У сваком случају кељ увек даје плод, и никад не изда.

Рани кељ брзо расте и може се лако одгајити и у топлим лејама од јануара па све до априла, кад се може већ и сејати у бољу гајпти. Има малу, мекапу главицу и расађује се на 40 см. струк од струка.

Средњ-рани кељ има крупније главице и зато се расађује на 50—60 см. размака. Има га одгајтог отворено зелене боје или жутог, те дутогланца са лепом дутчином главицом. Сади се као касније да би се брао у касну јесен све до зиме.

Зимски кељ је најотпорнији на зиму, расте споро, али нема много крупну главицу. Посејан средином маја расађује се од 15 јуна до 15 августа, а стиже за бербу новембра — децембра, и бере се преко целе зиме, све до марта. Пре рајих мразева треба поред сваког струка са северне стране накопати мало земље и у њих пажљиво напрегути главице па их покрити сламом, а око рен огрнути земљом. Тако покривен може да издржи и најјачи мраз а поред тога је снежна и здрава зимска храна

VIII ИЗЛОЖБА и САЈАМ приплодне стоке, живине, риба, вина и пољопривредних стројева у НОВОМ САДУ од 9 до 12 априла 1938 год. Повластица у вожњи на жел. железницама 50%. Адреса: „ИЗЛОЖБА НОВИ САД" Телефони: 24-06, 33-85 Телегр. адреса: „ИЗЛОЖБА"

СПОРТ

ВРЕМЕ Субота, 12 март 1938

Стеван Јакшић и Тикан Павловић решиће вечерас који ће од њих двојице боксовати противу познатог сенегалског боксера ЦУФА

Стеван Јакшић

Тикан Павловић

Вечерас ће се на Сајмишту разиграти борбе које ће, вероватно, остварити леп успех за гледаоце.

Борба која ће публику поделити у два табора

Главна атракција је борба између Стевана Јакшића и Тикана Павловића. О овом мечу писано је доста. Мишљења су подељена, а крајњи резултат не би могао да се са сигурношћу каже унапред. Једно је исто јасно: ова борба прекинуће за кратко време старо пријатељство.

Два шампиона чија је репутација велика, на овом мечу стећи ће већу славу или изгубити досадашњи углед. Једном од њих биће отворен пут ка још већој слави, а другом, можда, биће то почетак краја у боксу.

Дакле, једног од њих, после ове борбе можда ће наш бокс изгубити. Зато мишљење, које не мора да буде тачно, није далеко од стварности.

Зато ми мислимо да до овог меча није требало тако брзо да дође.

Меч је закључен у 10 рунди.

Аџенрајх — С. Тарана

Остале борбе су такође веома интересантне, јер су парови срећно састављени, а њихова су имена добро позната у нашем боксерском спорту.

Борба између два одлична ваљтераша закључена је у 10 рунди. Боре се Аџенрајх и Слава Тарана.

Драган Милетић—Грга Пезо

Сусрет два боксера тешке категорије. Један одличан техничар, други добар аикесер. Меч ће трајати 8 рунди.

Сенегалски првак Цуф против кога ће боксовати победник из меча Јакшић—Павловић

биће да траје 8 рунди, али тешко да ће трајати и 6 рунди.

Лука Поповић—Стеван Химелбах

Новосађанин Химелбах, који је дала у професионално, жели да се покаже у најбољој боји. Лука Поповић гледа ће да му то украти

Две аматерске борбе

Никола Вујан и Пејаковић гледа ће да својом борбом покажу публи ци да и наши аматери заслужују њену пажњу. Тачније, који доста обећава, туђи ће се са Фулсом из Борова.

Утакмице се могу добити још данас у радњи г. Максића (Кнез Михајлова). Почетак у 21 час. у циркуску бр. 2 на Сајмишту.

Судије и жири

Судије у рингу г. г. Владарски, Николајевић, Хутерер и др. Гајић. Жири: г. г. др. Сава Јанковић, Владарски и др. Спиовић.

Дежурни лекар мајор г. др. Живковић.

Тајмкипер г. Пленић.

Мерење свих учесника на приредби

Данас у 12 часова пописаће сви боксери, који учествују на вечерашњој приредби, да буду у секретаријату комисије (Време).

Аустријанац Брадл стартоваће у недељу на утакмицама смучарских скокова у Планиници

Љубљана, 11 марта. — На Планици је, после облачног времена, поново изашло сунце и трибине се обављају по зимљењем времену. За недељу су на програму скокови за дрвено првенство. У осмичу сезонског првенства одржаће се и међународне утакмице у скоковима на скакаоници од 65 метара.

Ова приредба је под покровитељством претседника владе г. др. Милана Стојадиновића и министра трговине г. др. Милоја Врбенића.

Од страних скакача стигли су у Планицу Халденбух и Видеман из Немачке, и Брадл, који држи рекорд са 101 метром. Делегат и Делајтер из Аустрије. За учествовање на овим утакмицама пријавили су се и Пољци

СКУПШТИНА БЕОГРАДСКОГ МОТО-КЛУБА САЗВАНА ЗА 27 МАРТ

У вези са остављима које су поднели претседник клуба г. Милојевић, потпретседник г. Иванишевић и по 2 члана управног и надзорног одбора, Београдски мото-клуб сазвао је ванредну скупштину за 27 март. Место и дневни ред објавиће се накнадно.

Нова управа винковачког тенис-клуба

Винковци, 9 марта. — После изредне модерних играчишта, Винковачки тенис клуб је радило своју делатност. Та делатност је изнесена на годишњој главној скупштини. Сви су извештаји приказани без примедбе. Затим је извршена нова управа. Изабрани су г. Здравко Штефља за претседника и у одбор г. г. др. Јован Георгевић, ниж. Иво Вајока, Сидонија Зуунер, Ото Прекфат, Фрањо Бем, др. Јурај Шпанер, Павле Дал и Мирко Фридендер.

К.

Тимови лигаша за сутрашње утакмице

КЕЧКЕШ У ТИМУ „ЗЕЛЕНИХ"

Једнинство: Новак, Вујовић, Рачић, Петковић, Лончаревић, Зекић, Кечкеш, Коларац, Секулић, Живковић, Пашански.

ПАВЛИЦА ИГРА МЕСТО САВИЋА У ТИМУ „ЦРВЕНИХ"

Југославија: Спасић, Анђелковић, Димитријевић, Бродић, Радовановић, Бекић, Павлица, Перлић, А. Петровић, Валок, Зечевић.

ВОЈНОВИЋ И САРИЋ ИГРАЈУ КОД „ПРНОБЕЛИХ"

Бск: Јакшић, Илковић, Бенадић, Клајнер, Стевановић, Воркапић, Димитријевић, Чабрић, Матијас, Спасојевић, Томашевић, Сарић.

МАНОЛА ИГРА МЕСТО ГЛИШОВИЋА У ТИМУ „ПЛАВИХ"

Бск: Пузар, Радовановић, Дубад, Клајнер, Стевановић, Кнежевић, Манола, Вуладинац, Марјановић, Божовић, Подградски.

ХАШК ЈЕ ЗАДРЖАО ИСТИ ТИМ

Хашк: Жмарс, Голаш, Константиновић, Пајевић, Гајер, Фиш, Хорват, Кацијаш, Хитрец, Кокић, Дуковић.

ТИМ КОНКОРДИЈЕ

Конкордија: Осмец, Ралић 2, Павица, Пукшец, Аџић, Вучиловски, Беда, Мартиновић, Јазбец, Поспишил и Видмар.

СЛАВИЈА ИГРА У СПЛИТУ СА ИСТИМ ТИМОМ КАО И ПРОШЛЕ НЕДЕЉЕ

Славија: Крстуловић, Загорац, Палић, Марјановић, Ђуровић, Стаинић, Петковић, Шалинур, Рајчић, Побетић, Матевало.

ГРАЂАНСКИ БЕЗ ВЕЛФЛА

Грађански: Глазер, Хитл, Песарец, Ковачевић, Јакобишец, Коковић, Шмелчик, Вукарчић, Денин, Антолковић и Пленк.

ЗНАТНО ИЗМЕЊЕН ТИМ „ЉУБЉАНЕ"

Љубљана": Погачник, Хасл, Житник, Сплавар, Пупо, Бошцељ, Јаневић, Лах, Шерцер, Вовк и Бертонцељ. 1.

Фудбал у свету

Репрезентација Аустрије — Ф. к. Братислава 1:1

Беч, марта. — У Бечу је, пред 8.000 гледалаца, одиграна друга тренинг утакмица аустријске репрезентације. Овог пута аустријанци су имали за противника чехословачки клуб Ф. к. Братиславу.

После слабе игре аустријанаца утакмица се завршила са нерешеним резултатом 1:1.

У аустријском тиму играло је само 5 играча, који су играли и против Грађанског.

★

Чехословачка репрезентација и стог дана у Прагу играла је тренинг утакмицу са одличним француским клубом страсбуршким Расингом. Утакмица се завршила победом чехословачког државног тима са 4:1 (1:0). У тиму Чехословачке играло је неколико новајлија. Истакли су се Кутнер и Шафер, о ба из Ф. к. Теплица. Голове су дали за Чехословаке Земан, Кутнер и Неједли и Рор за Французе.

Вираг је јуче у Београду дознао да је прексиноћ „нокаутиран" у Букурешту

Под Вираговим именом и са његовим титулом боксовао је против Спакова боксер Жупан

Вираг тражи 20.000 леја отштете

Иван Вираг јуче у својој соби чита румунске новине

Јуче око 9 часова уђоше једним улицом и у глави ми се роје једна именица: „Ej, јадни наш Вираг!"

Но та ме ће жалило. Једва једанаест стекли смо шампионе у тешкој категорији. Они оде у Букурешт и тап — па у другој рунди на растос. Уби га прак Румуније Спаков. Тако сам јуче ујутру прочитао од речи до речи, чим сам се пробудио, у Вуранци „Последње спортске вести", у једном ујутарњем листу у Београду.

Вирагов дух у радничком комбинезону

Идем да тако улицом и после сва ка три корака: „Ej, јадни наш Вираг!" Кад одједанпут, иза прогутла, предамном Јадна боксерска фигура у радничком комбинезону. Пљујућа фигура нашег мезрешног шампиона. Толико слична да сам ја узвикнуо:

— Вираг!

Фигура се изгуби иза угла, али се брзо иза фасаде једне нишеспратније појави пред Вираговом фигура у радничком комбинезону. Пљујућа фигура нашег мезрешног шампиона. Толико слича

Родино позориште припрема „Емила и детективе“ и успеће - ако нека мама не поквари ствар

Чланови „Родиног позоришта“ спремају комад „Емил и детективи“

Малишани, чланови „Родиног позоришта“ припремају и крајем овог месеца ће приказивати премијеру комада „Емил и детективи“, по истоименом дечијем роману Ерика Кестнера.

Роман „Емил и детективи“ најпознатије је на широк одјек код дечије читалачке публике, преведен је на разне језике, и досад је велики број издања. У њему је дечица нашла лектиру која иде упоредо са данашњицом, ослобођену „вила“ и „вештица“, мистерија и фантастичних догађаја, па нису необично занимљиву.

Сматало да је све ово утицало на г. Миницу Предића да роман драматизује, а за управу „Родиног позоришта“ да драматизацију стави на свој репертоар.

Према драматизацији радиће се дечице у Београду, има девет слика, а суделоваће 40 малишана и 30 одраслих.

У писаљчку „Цвијете Зузорић“ посетили смо г. Николу Поповића, члана Народног позоришта, коме је поверена режија овог комада и група малишана који играју главну улогу. Неколицина малишана посетили су нам са претставе „Родиног позоришта“, а посебно главне улоге међу њима познат је шпром земље са Београдског радија.

Када смо ушли, мали глумци седели су са својим родитељима у пуној озбиљности и говорили своје улоге. Једну од улога читао је г. Поповић.

— Шта?! зачудили смо се, — Зар ћете ви играти дечака у овом комаду?

— Не, одговорио нам је г. Поповић. Ја играм у овом комаду лопова „господина са тврдим шеширом“, али ето морам да читам једну дечју улогу, јер је дечици коју игра „Мудрољу“ због неке ситнице забранила мајка да долази даље на пробе. Чудни су ти родитељи. Они спроводе свој ауторитет без обзира што то може да уништи један стваралачки рад.

— Молим, господине, улазе у реч малишан који игра „Дулета са пругом“. Ми немо сигурно успети.

— Да, ако нам нека мама не поквари целу ствар.

— Када ћете запрштити спремање комада?

— Надам се, да немо бити готови до 27 овог месеца, за кад је заказана премијера у Народном позоришту код Књежевог споменика.

— Надате ли се успеху?

Г. Поповић гледа у своје глумце, Они се смешкају и климају главом.

— Видите, каже он, они верују у успех. Труде се, уче, имају смисла за глуму, може да се рачуша...

— Молим, господине, улазе у реч малишан који игра „Дулета са пругом“. Ми немо сигурно успети.

— Да, ако нам нека мама не поквари целу ствар.

† ЗОРАН М. НИКОЛИЋ

Јуче, 11 о. м. преминуо је, после краћег али тешког боловања, у 63 год. живота Зоран М. Николић, шеф одељења словослагачнице Државне штампарије у Београду.

Покојни Зоран рођен је 3 априла 1875 године у Крагујевцу, одакле у рамом детињству са својим родитељима долази на стално сталовање у Београд. Свршивши четири разреда средње школе, ступа 6 јануара 1888 год. на изучавање занатa у Држ. штампарију, где непрекидно остаје у служби све до своје смрти.

И када је намеравао о Богојављењу све године да прослави свој 50-годишњи јубилеј непрекидног, савесног, напорног и покретновног рада у Држ. штампарији од све свечане намере одвратила га је изненадна тешка болест, пако су на томе настојавали да то учине њего ви другови и млађи сарадници на тешком послу у знак јавног признања.

Пок. Зоран предано је са вереством чином љубављу мушки и храбро служио Краљу и Отаџбини и ми смо га као такође видали у пуној редовима на бојном пољу за све време ратова од 1912—1918 године, где је и свој удео залагао за велико дело стварања Југославије и уједињења Срба, Хрвата и Словенаца.

Пожар у магацину анилинских боја

г. Савића начинио штету од 100.000 динара

Ватрогасац гаси пожар у магацину анилинских боја и хемикалија

Јуче изјутра, око шест часова, избио је неочекивано пожар у Коларчевој улици, у вишеспратној згради број 3, која је својина рентијера — браће Ивковић, и за врло кратко време причинио штету од сто хиљада динара.

Ватра се појавила у подрумуу, у великом магацину анилинских боја и хемикалија индустријалца г. Недељка Савића, а ширила се невероватном брзином, јер је горела хартија у пакетима.

Међу становницима велике зграде направила се узбуна. Када се сазнало да може лако доћи до експлозије, настала је паника.

У томе, уз тутњаву и урлик ање сирена, стигли су ватрогасци на својим модерним теш ким камионима на челу са својим командиром г. Милосављевићем. Уз велике напоре и уз највећу опасност по живот, ватрогасци су врло успешно извршили своју дужност и за неколико минута успели да угасе ватру, која је у трентутку њиховог доласка, представљала велику опасност да захвати бурад са бензином, фирнајзом, анилинске боје, сумпорну киселину и да изазове експлозију.

Са гас-маскама на лицу ватрогасци су се спустили у подрум са улице, кроз канал, и код масе света изазвали дивљење.

Пошто нису имали спрам са компримираном угљеничном киселином, неопходне у оваквим случајевима, то су ватру гасили водом, стално стражујући да не дође сваког часа до експлозије, у којој би и они платили главом.

Штета причињена овим пожаром износи сто хиљада динара. Од утрошене количине воде прилином гашења она је отприлике исто ополика као и од самог пламена.

У погледу узрока пожара није се још дошло ни до каквог коначног закључка. Верује се да је неки од радника, непажљом, још прекључе, за време рада бацио запаљену цигарету или шибицу. Хартија је тињала и изјутра, око шест часова, претворила се у пламен. Велика је срећа што је баш тада дим приметно жандарм — позорник са улице и алармирао пожарну чету, која је интензивном и брзом интервенцијом спречила катастрофу.

RIZNICA ZNANJA SVAKOG KULTURNOG ČOVEKA JE

Enciklopedija

OD ST. STANOJEVIĆA

160 NAŠIH POZNATIH NAUČNIKA, KNJIŽEVNIKA I STRUČNJAKA napisali su

15.000 članaka
na preko 4.000 strana
u 4 knjige
štampane latinicom

To je kapitalno delo
bez kojeg
nijedna biblioteka
nijedan kulturan čovek
ne sme i ne može da bude

Ne može se zamisliti brži i intenzivniji intelektualni rad bez

Enciklopedije

U KOJOJ JE SAŽETO ONO ZA ČIM TREBA GODINAMA DA TRAGATE PO MNOGIM KNJIGAMA ARHIVAMA I BIBLIOTEKAMA.

SVE 4 KNJIGE DOBIJAJU SE ODMAH

ZA DIN. 60.-

UZ NIZE NAVEDENE USLOVE

Popunite i pošaljite donji kupon, knjige ćete dobiti odmah

»JUGO-ISTOK« — Beograd, Kralja Milana 26/II.

Dole potpisani potvrđujem ovim da sam od Vas neopozivo poručio i kupio na desetomesečnu otplatu: NARODNU ENCIKLOPEDIJU — latinicom — u 4 knjige od prof. dr. Stanoja Stanojevića povezane u tvrde američke korice za sumu od Din. 60.—, koju ću sumu isplatiti *u deset* redovitih mesečnih rata po Din. 60.— na Vaš *tekući račun 57781* kod Poštanske štedionice u Beogradu, *s tim što ću Vam prvu ratu za otpremnim troškovima isplatiti pouzećem pri primitku naručenih knjiga.* Neplaćanjem jedne rate plativa je cela suma. U slučaju spora priznajem nadležnost Stalnog izbranog suda Trgovinske komore u Beogradu

Ime i prezime

Zanimanje

Nadležno gde radim

Mesto i ulica

Datum

JUGO-ISTOK

На Сајму је изложен и најлуксузнији последњи „Пакар“

Један мали „Рено“ прославио је најновију француску *аутомобилску индустрију*

Амерички трактори изазвали су велику сензацију на Сајму

Горе: **Последњи „Пакар“, — једна од најлуксузнијих кола на Међународном салону аутомобила.** У средини: **тегетна кола „Рено“ налазе код нас на све већу примену.** Доле: **најмодернији амерички трактори за грађење путева**

У Павиљону број 3 Београдског сајма, одмах до улаза на десној страни, изложио је, г. В. Х. Смајт познати београдски заступник „Пакара“, „Рено“ и Катерпилар Дизела“, последње моделе ових реномираних фабрика.

„Пакар“ води

„Пакар“ је био и остаје са најпрефињенијих аутомобилских гурмана. Последњи „Пакар“ претставља круну аутомобилског модерног стила. Ово изложеног модела окупљало се сви посетиоци сајма и никако не могу да се довољно надиве његовој лепоти. Инжењери предузећа, па и г. Смајт, дају прецизна објашњења о изванредним преимућствима последњег типа „Пакар“, великих и раскошних кола, у којима се, у један мах, стичу сви најновији квалитети једног савршеног аутомобила.

Заступник „Пакара“ не може да нађе довољно лепих речи којима би изразио своје задовољство због успеха сајма, а нарочито због интересовања за моделе које он излаже у Павиљону број 3.

Мали „Рено“ направио је велики подухват

Г. Смајт репрезентује и најстарију француску аутомобилску индустрију, „Рено“. Док „Пакар“ има велику клијентелу у високом и имућном друштву, „Рено“ се са успехом уводи у све круго ве. „Рено“ је направио у целом свету праву сензацију својим малим колима од 4 цилиндра, која ни у чему не заостаје за другим колима од 6 и 8 цилиндара. У последњој трци Атина-Монте Карло једва мали „Рено“ пролетео је кроз Београд међу најбољим такмичарима. Од 88 такмичара „Рено“ је стигао на циљ трећи, одмах иза великих кола са 6 и 8 цилиндара. Изгубио је снега три бода. Ова мала кола врло су удобна и сразмерно најјефтинија. Она претстављају велики успех француске аутомобилске индустрије у којој „Рено“ одувек води. Фабрика „Рено“ снабдева Француску свима моторима, аутомобилима, авионима и тенковима још из времена рата.

Општина у Букурешту и румунска влада извршиле су, у последње време велике куповине кола „Рено“. Тегетна кола „Рено“ показала су се као изванредно економична и подесна за врло тешке путеве. Она сваршено хватају кривине, а цео њихов простор у потпуности се искоришћава. Не само за мала луксузна кола „Рено“, код нас је велико интересовање и за тегетна кола ове марке. Она се све више уводе, а очекује се да ће убрзо у самом Београду возити парк бити обновљен најбољим колима „Рено“.

Највећа индустрија Дизелових мотора није у Немачкој!

Посебно место у великој ревији г. Смајта заузимају трактори, фабрикат индустрије „Катерпилар Дизел“ из Пеорије у држави Илиноис. Ови трактори у Павиљону број 3 претстављају огромно изненађење за сваког ко се уопште интересује за ову врсту мотора.

Индустрија „Катерпилар“ у ствари је највећа индустрија Дизелових мотора на свету, по капацитету много већа од највећих европских, „Катерпилар“ лансира велике тракторе. Они успешно прше најтеже послове на непроходним теренима, које сама људска снага уопште никада не би могла да савлада. Ови амерички трактори - гусеничари су најекономичнији научни обвладају радове у пољопривреди, шумарству, при транспорту тамо где нема путева, при опрашци друмова и њиховог грађења и чишћење снега. Изложен је један велики комплетан агрегат за грађење земљаних путева, за уређење јаркова, за планирање земљишта. Он служи за оправку путева од тушчинка, који ри је из старе подлоге, он пружа могућност успостављања брзих саобраћајних веза. Дети ради на опрашци путева, а зими на уклањању снега помоћу гргалице која се ставља на трактор. Гусеничар има огромну вучну снагу и захваљујући је на сваствару примену у целом свету.

Заједно са агрегатом за грађење путева изложен је и најмодернији плуг, израђен по последњим проналазцима фабрике „Катерпилар“. Цело ово одељење на изложби је одлично примљено и много публике упек је окупљено око модела „Пакар“, „Рено“ и „Катерпилар“.

Р. О.

ПОЗОРИШТЕ

Једна Офелија разочарала је публику...

Гостовање г-це Јелке Вујић, осечке глумице

Превасходно је на позорници код Књежевог споменика одиграо онет један експеримент. За претставу „Хамлета“ управа је довела, на место ђе Даре Милошевић, која иначе игра Офелију, гђу Јелку Вујић, чланицу драме Осјечког позоришта. Гђа Вујић појавила се прва пут на престоничкој сцени, без икакве пробе.

Изненађења ове врсте су необична. Ту скоро догодило се да 12-годишња девојчица спасе претставу „Отменог друштва“, а врло често се дешавало да се на претставама у појединим улогама не појављују глумци чија имена стоје на листи, већ сасвим други, због којих се гледаоци врло често, чак на последњој галерији. Иначе сви они случајева досад нису били значајни. Радило се о малим улогама које је могућа утичу на успех комада, чак и кад су врло одиграле. Међутим, овога пута, није се радило о обичној улози. Улога Офелије је сложена задатка у репертоару Шекспирових комада, те, као таква, претставља пробни камен и за најбоља умјетнице.

Офелија гђе Вујић била је исход глуме ансамбла, који иначе у „Хамлету“ видамо: блеја, безизразита, без икаг специфичног у покрету, ставу, изражају. До четвртог чина била је једва примећена на сцени. Тек Хамлет пада Офелију у манастир, гђа Вујић прима његове речи без икакве визуелне реакције, здравкајући само на лицу детињасти осмех; нешто доцније, за време претставе у двору, Офелија гђе Вујић — флертује са Хамлетом!

Она је постала видљива тек у четвртом чину, у сцени лудила. Али и тада није показала ни трагу уметничке експалтације на коју је наша публика навикла у последњи гтуму гђе Даре Милошевић. Рекла гђе Вујић није успевале да покажу трагедију поремећеног ума и изазову макар само сажаљење...

Наравно, све ово не треба да значи негацију уметничких квалитета гђе Вујић. Можда би у неког лажној улози дала боље резултате.

Требало би једном за сваграда позвати општу пажњу у последњу квалитета глумица којима се даје могућност за игру на позоришној сцени.

Ил. Ć.

Вучење згодитака Класне лутрије

Београд без премије

Сви велики згодици и премије отишли су у унутрашњост

Београд није добио велику премију! Узалуд су људи пред многим колекторским радњама очекивали вести, афише, срећу. Узалуд. Срећа је одлетела у унутрашњост. А Београд је остао са неколико добитака од по десетину хиљада динара.

— Како која година примије један „кибицер" листова извученим бројевима, наште нас срећа...

Из часа у час долошени су извештаји, а са њих се могло читати.

Мала премија од 400.000 динара пала је на број 90037. (Продата је у Старом Бечеју).

Премија од 503.000 динара пала је на број 54.650. (Продато: једна четвртина у Бањој Луци, једна у Загребу, једна у Београду).

Премија од милион динара пала је на број 442. (Продато: једна половина у Загребу, преко мењачнице Прве хрватске штедионице и једна половина преко Банке Кројцер у Загребу).

Главни згодитак, велика премија од два милиона динара пала је на број 31.402. Једна половина ове срећке пала је на Нови Сад, а продата је из радње г. Аце Павловића у Београду, друга половина пала је на неко место у унутрашњости.

Поводом овог вучења затражили смо од колектора г. Аце Павловића да нам каже какви су резултати вучења и какви су изгледи на ново коло.

— Иако Београд није добио велику суму, рекао је г. Павловић, ипак је интересовање велико. Главни колектори из Београда и унутрашњости, нарочито из Престонице, већ су отказили све лозове идуће коло. Успех овог вучења био је огроман. Нарочито је занимљиво да су премије пале на половине срећака и чак на једну целину.

ОД НЕРЕДОВНЕ СТОЛИЦЕ

Лутрости пруза уопће заштите одлични природна

FRANZ-JOSEFOVA

горка вода заслужене пробаве, нарочито у времена. У лекарској чини примјерје се.

FRANZ-JOSEFOVA

вода са пуним успехом код људи, жена, а такође и код деце.

Отп. рег. С. бр. 15.485/35. 30699

Половину премије у Новом Саду добио један железничар

Нови Сад, 11 март. — Приликом данашњег главног вучења половина срећке која је добила премију од два милиона динара, продата је у Новом Саду. Међутим ова срећка није продата ни од једног новосадског колектора, него од београдског клестора Аце Павловића, тако да се у Новом Саду стварно није ни знало да се срећа овог пута осмехнула на Нови Сад.

Предвече међутим сазнало се да је половину ове срећке имао један железничар из Новог Сада. Али како у Новом Саду има преко 700 железничара, то се још није могло знати ко је тај срећник.

Четвртину премије добио један сиромашни занатлија у Бањој Луци

Бања Лука, 11 март. — На данашњем вучењу Државне класне лутрије у Љубљани премија од 503.000 динара продана је у Бањој Луци у колектури срећака Државне класне лутрије Александра Димитријевића. Једну четвртину добио је један сиромашни занатлија из Бање Луке, а власник друге четвртине налази се у Куманову. По жељи самог добитника г. Димитријевић није хтео да каже његово име.

ПРВА ЗЕМАЉСКА ИЗЛОЖБА ПОЗОРИШНОГ СЛИКАРСТВА

И публика ће моћи да види позоришне комаде без шминке и декора

У недељу 13 о. м. у 11 часова пре подне биће у павиљону „Цвијета Зузорић" отворена прва земаљска изложба позоришног сликарства. Ова изложба претставиће, сваколико, датум у уметности позоришног сликарства код нас.

На овој изложби учествоваће четрнаест уметника из Београда, Љубљане, Марибора, Новог Сада и Осијека. Од познатих београдских трудбеника на позоришном сликарству појавиће се на овој изложби: г. г. Жердински, Беловаски, Дени, гђа Милица Бешевић, гђа Вабић-Јованович и г. г. Крижек, Вербиншт, Јосић и Загородњук и Јован Бијић. Из Новог Сада ће излагати г. Милеско Шербан, из Љубљане г. Ернест Фрад, из Осијека г. Хенко Томашевић и из Марибора г. Усоор.

Посетиоци изложбе наћи ће овде врло много занимљивости. Тако ће имати прилике да виде двадесет макета, којима су претстављене сцене из појединих познатих комада. Ове макете биће осветљене рефлекторима те ће дајати потпуни утисак минијатурне сцене. Даље биће изложене скице за поједине комаде, нацрти декора и костима. Изложба ће бити употпуњена најлепшим примерцима позоришних кулиса и осветљена рефлекторима. На крају, на њој ће бити изложени и костими великих глумаца те ће тако имати и своју музејску вредност. Поред тога, на нарочитим главама дутака биће изложени примерци уметничког шминкања.

Изложбу ће отворити прави Београдска драма, књижевник и редитељ г. Раша Плаовић.

Изложба ће трајати десет дана, а у два маха у њеном оквиру биће приређене уметничке вечери. На овим вечерима држаће се разна предавања у вези са позоришним сликарством.

Интересантно ће бити дискутовање по појединим кратких позоришних комада. Чланови Народног позоришта играће мај ре комад без декора, шминке и реквизите, а затим у декору, са реквизитом, костимирани, шминкиани и под рефлекторима. На тај начин јасно ће се моћи уверити у ефекте оцртати велики значај позоришног сликарства у позоришној уметности уопште.

ВРЕМЕ

Турска крстарица „Хамидија" долази половином маја у Дубровник

Дубровник, 11 марта. — Прве половине месеца маја стиже у Дубровник турска школска крстарица „Хамидија" са питомцима турске поморске војне академије. Ово није први пут да ова крстарица са турским питомцима стиже у Дубровник, јер је „Хамидија" прошлог лета са турским питомцима такође посетила Дубровник.

ПЕДЕСЕТ ПЕТИ БРОЈ „УСМЕНИХ НОВИНА"

У недељу 13 о. м. у 18 и 45 часова, изузетно овога пута због ранije моде, у великој дворани Коларчеве задужбине прочитаће се педесет пети број „Усмених новина", које организује Југословенско новинарско удружење — секција Београд.

Уводни чланак даје г. Јован Јовановић, министар на страни у пензији. Он ће говорити о теми: „Рат и мир у међународној политици". Г. др. Милутин Залић, лекар, прочитаће чланак „Женство мост и материнство у светлости науке". Г. Радомир Живковић, асистент Правног факултета говориће о свом студију рада у Француској. Антуелну карикатуру изрецитује г. Стане Пешић, глумац. Г. др. Хуго Клајн, лекар, изнеће два случаја поремећаја пермеа. Предвиђене су босанско-херцеговачког народног мелодији одржаће г. Анте Мателасо, новинар, а затим ће поћи радо-певач г. Урош Сеферовић као и друштвену отпевати неколико песама из босанско - херцеговачких крајева. На крају ће г. Душан Радеинковић, члан Народног позоришта, прочитати актуелну козерију „Писмо кући Радивоју". Каже се могу добити за благајни Коларчеве задужбине по цени од 2, 3, 5 и 10 динара. Чист приход иде у корист Потпорног фонда Југословенског новинарског удружења — секција Београд.

АПЕЛАЦИЈА ЈЕ ОСНАЖИЛА ИСТРАЖНИ ЗАТВОР ПРОТИВ ДРВАРСКОГ ТРГОВЦА ДОБРИВОЈА ЦВЕЈИЋА ЗБОГ БИГАМИЈЕ

Уче је Апелација оснажила истражни затвор против шабачког дрварског трговца Добривоја Цвејића због бигамије.

Цвејић се недавно оженио младом и лепом девојком Јелком Радивојко. По вароши је почео да се проноси глас да је његов брак са првом женом Надеждом Христић још у снази. Убрзо су за то сазнале власти и повеле истрагу. Цвејић је ухапшен. Стављено му је на терет да је фалсификовао документа надлежне црквене власти.

Београдски инжењери и архитекти *за увођење* етажне својине

Већ одавно се у нашој дневној штампи води дискусија по питању увођења етажне својине код нас. Београдско удружење инжењера и архитекта заинтересовало се за ово питање и на својим састанцима саветовано прелазило.

На месечном скупу Удружења инжењера и архитекта пре месец дана одржао је инжењер г. Милорад Хаџи - Милојковић предавање о етажној својини. Председује је о Инжењерском дому поводом вођене дискусије о овом питању. Овом скупу инжењера и архитекта присуствовали су г. Јанко Шафарик, архитект и г. Драгомир Андоновић, професор универзитета. Референти су били г. г. Ернест Милославић, грађевинар, Зарија Поповић, катастарски инжењер, Иван Здравковић, архитект, Никола Новаковић, грађевински инжењер и др. Дујо Бакотић, бивши помоћник министра социјалне политике. Они су образложили питање етажне својине, па су се на крају сви сагласили да је етажна својина неопходно потребна са комуналног, социјалног некономског гледишта и на њено законско уређење треба приступити и што пре озаконити.

Ради тога је на прексиноћњем скупу инжењера и архитекта донета резолуција, у којој се налаже управи да се постара о изради законског пројекта и правилника за увођење етажне својине у сагласности са свима заинтересованим управама удружења и организацијама, као и да се умоли Министарски савет и надлежни министри да ово питање што пре позитивно реше.

Забрана увоза стоке из Чехословачке

Министар пољопривреде својом наредбом од јуче забранио је увоз из Чехословачке у Југославију животиња, животињских сировина и предмета којима би се ширила заразе односно угрожена среза Чехословачке Републике.

Сено и слама, употребљени за паковање робе, не подлеже забрани, али се морају у месту одређења одмах по пријему склонити. Изузетно дозволе за увоз животиња и животињских делова, односно предмета, на које се односи ова забрана, издаваће министар пољопривреде за сваки случај одвојено.

Ова наредба ступају на снагу 15 марта о. г.

ПРИНОС ЖИТА У СВЕТУ БИЋЕ ОВЕ ГОДИНЕ ВЕЋИ

Рим, 11 марта. — Према подацима Међународног пољопривредног института у Риму, површине засејаног земљишта у северној хемисфери нешто је веће него у 1937, док је површина засејаног земљишта у јужној хемисфери мања него прошле године. Институт сматра да ће овогодишњи принос жита бити већи него 1937 и да ће због топла светска жетва износити биће ове године врло незнатна.

БЕРЗЕ

Ефекти: *чврсти*
Девизе: *чврсте*
Динар: *стабилан*
Продукти: *непромењени*

Ову недељу завршили су ефекти стабилном тенденцијом. Ратна штета је и јуче рађена по 465.—. Истина, после звона била је нешто лабавија, али је курс за март скочио за један поен. Београди и Далматинци су такође у скоку. Рађени су само крупни, јер се средњи и ситни комади повлаче ради замене.

Девизе су јуче забележиле известан скок. Марка је после звона рађена по 1430.—, толико је остао и новац, а шилинг је такође скочио за више од једног поена. Грчки бонови без посла, само у тражњи по 28.60.

На продуктном тржишту и даље влада непромењена тенденција.

Београдска берза

ЕФЕКТИ

У загради промене према претходном састанку

Рађено	Тражај	Количина
7% Блер 90.50 (—)		1 ком.
7% Инвест. 99.25 (+ 0.25)		100 ком.
6% Бег. к. к. 92.— (+ 0.25)		250 ком.
6% Б. ун. к. 90.50		50 ком.
6% Б. м. м. 91.75		500 ком.
6% Бег. ап. 90.50		100 ком.
6% Дал. к. к. 91.25 (+ 0.25)		200 ком.
4% Агр. 1934 61.75		100 ком.
Р. пш. прт. 465.— (—)		1120 ком.
Р. пш. март 464.50 (+ 1.—)		600 ком.
Дув. лоз. 14.—		25 ком.

Понуда — Тражња

7% Блер	91.50	90.50
7% Сал.-Шам.	—.—	99.50
7% Инвест.	98.—	96.—
7% Стабилиз.	—.—	—.—
4% Агпар 1921 г.	—.—	—.—
7% Инвестиц.	99.50	99.—
6% Беглуци с. к.	—.—	—.—
6% Беглуци ср. к.	—.—	—.—
6% Беглуци к. к.	92.—	91.75
6% Далмат. с. к.	—.—	—.—
6% Далмат. ср. к.	—.—	—.—
6% Далмат. к. к.	91.50	91.25
4% Агпар 1934 г.	—.—	—.—
Ратна штета прт.	464.50	464.—
Ратна штета март	—.—	—.—
Ратна штета април	—.—	—.—
Ратна штета мај	—.—	—.—
Народна банка	—.—	7.300.—
Акције П. а. д. с. к.	230.—	228.—
Акције П. а. д. к. к.	—.—	—.—
Дувањски лозови	—.—	13.50

ПРОДУКТИ

Пшеница: рађено 4 вагона Бачат по 170 и 171.

Кукуруз: рађено 135 вагона и то: Наћеја, чишћеништи 142, повр. суи Тиса 96, Тиса повр. суи округи 130—135, бели са 17% влаге екс, плеп Братислава 121, повр. суи Ин Дања 90, просеор. суи Наћеја 92.50 —93, Инђија за мај 96, повр. суи Дунав 98, Инђија а. с. 95.

Пасуљ: рађено 7 вагона Дунав по 188—190.

Тенденција: непромењена.

ЗАГРЕБАЧКА БЕРЗА

ЕФЕКТИ

Народна банка 7300 трж.
Прив. аграрна банка 225 трж.
7% Блеров зајам 95.50—96.50
7% Блеров зајам 90.25—91
7% Хипот. банка 99—105
7% Држ. инв. зајам 98—99
7% Стабил. у Паризу 96 трж.
6% Беглучке обвезнице 92 трж.
6% Далматинска аграрна 90.50 трж.
4% Аграрне обвезнице 60.75—61.50
4% Северни аграрци 60 трж.
Ратна штета 461—463.

Девизе у слободном промету

(У загради течај земаљчука)

Берлин 1434—1444 (1434)
ултимо март 1417.50—1437.50 (1427.50)
15 април 1425 трж.
ултимо април 1417.50—1437.50 (1427.50)
Праг 516.50—526.50 (521.50)
Грчки бон. 28.2750—28.9750 (28.6260)
Лондон 237.20—238.80 (238)
Промет: 1.063.145 динара. Тенденција непромењена.

ДЕВИЗЕ

У слободном промету

	Течај	Количина
Лондон	238.— (—)	1.778.—
Берлин	1431.— (—)	167 ком.
Беч	8.21.11 (+ 1.47)	84.300.—
Солун тра.	28.60	

Са приносом 28.5%

	Понуда	Тражња
Њујорк	4296.82	4263.51 (+ 1.26)
Лондон	217.04	214.99 (—)
Женева	1008.52	998.45 (—)
Праг	151.93	150.52 (—)
Милано	228.43	223.35 (+ 0.15)
Амстердам	2416.26	2401.66 (—)
Париз	136.46	135.02 (— 1.25)
Берлин	1746.66	1732.78 (— 0.50)
Брисел	731.60	726.34 (— 0.24)
Варшава	821.23	814.73 (+ 0.51)
Долар за одбрачке		4281.66

Ван берзе

Лондон	238.—
Њујорк	47.45
Париз	151.—
Женева	11.02
Берлин	14.31
Беч	8.22

НОВОСАДСКА БЕРЗА

Све без промене. Тенденција непромењена, промет средњи.

Стране берзе

Чикаго, 11 марта

Пшеница: мај 87 3/8, јули 83 1/2, септ. 84 1/8.
Кукуруз: мај 58 5/8, јули 60 1/2, септ. 61 5/8.

Винипег, 11 марта.

Пшеница: мај 116 5/8, јули 110 1/8 окт. 92 1/8.

Буенос Аирес, 11 марта

Пшеница: април 11.25, мај 11.28, јуни 11.32.
Кукуруз: април 7.39, мај 7.55, јуни 7.55.
Линсеуз, 11 марта
Пшеница: март 7.1 2/4, мај 7.1 1/8 јули 6.11 1/8.

ЦИРИХ—ЛОНДОН

Београд	10.—	218.—
Париз	13.60	150.93
Лондон	21.60 1/4	—.—
Њујорк	4.31 1/16	5.01.17
Брисел	72.90	69.93 3/4
Милано	22.99	95.25
Мадрид	—.—	—.—
Амстердам	240.90	239.11/16
Берлин	173.90	142.41 3/4
Беч	86 1/2	26 1/2
пет. курс	81.35	—.—
Цирих	—.—	21.60 3/8
Штокхолм	111.25	12.41 1/4
Осло	108.50	12.50 1/8
Копенхаген	96.45	12.40
Софија	—.—	200.—
Праг	18.14	142 5/8
Варшава	81.80	25 3/8
Будимпешта	86 1/4	25 1/8
Атина	3.95	346 1/2
Цариград	24.80	823.—
Букурешт	3.35	670.—
Хелсингфорс	9.55	228.20
Буенос Аирес	11.5/8	—.—
Јапан	1.35 5/8	—.—

ДРЖАВНА КЛАСНА ЛУТРИЈА

Целокупан извештај о извученим срећкама 35 кола V класе 11 марта 1938 из главне овлашћене колектуре

АЛЕКСАНДРА Р. ПАВЛОВИЋА

Централа: Кр. Алберта бр 1, тел. 21451;
Филијале: Цара Николе бр. 69, тел. 21717.
Кр. Петра 11 у Земуну, тел. 43-52

Вучење у Љубљани

6422 (1,000.000) 582 941 837 441 248 037 315 031 231 048 397 382 265 (5000) 401 939 807 1916 306 343 005 985 828 207 183 682 2190 (8000) 268 560 101 858 (60000) 501 313 213 118 695 670 777 3105 199 425 582 597 696 490 537 706 637 912 699 883 443 628 615 838 4224 (100.000) 643 043 458 073 148 353 497 477 983 669 5230 655 538 383 846 454 944 027 862 269 245 752 802 707 177 284 792 6857 380 942 (5000) 657 610 853 498 796 872 615 538 175 838 043 475 223 111 (6000) 7833 312 836 728 943 748 532 492 677 205 163 839 022

8793 (35.000) 552 365 826 547 307 378 194 (2000) 459 757 570 283 766 9327 (200.000) 369 431 034 977 835 505 968 598 301 797 602 588 904 065 (35.000) 943 492 950 506 10921 974 997 897 506 673 746 940 524 656 504 543 798 11188 929 057 451 180 993 406 788 483 834 125 870 038 818 12208 853 714 850 645 383 710 578 (6000) 870 851 13050 109 732 428 297 060 887 723 015 103 326 14184 182 035 566 185 173 283 976 243 482 561 469 15300 318 700 771 224 614 686 936 076 520 481 19447 079 936 106 (6000) 532 683

32151 526 268 704 700 523 402 170 077 067 624 347 324 133 33424 809 232 934 597 727 839 122 120 (8000) 669 558 802 887 564 34136 891 285 313 618 063 700 291 (80.000) 356 587 573 816 293 793 (5000) 35617 (3000) 366 551 695 280 944 394 401 127 573 244 534 317 126 982 36324 990 316 028 019 981 850 957 385 037 063 356 221 716 906 726 006 37818 864 431 317 749 824 (35.000) 602 003 383 886 282 338 624 774 38710 854 544 084 244 023 454 927 551 148 025 499 609 192 868 812 792 526 39290 067 833 850 100 468 965 011 975 900 394 40323 872 675 298 237 447 812 403 748 530 (6000) 802 824 213 784 437 457 41297 332 018 929 199 334 828 359 512 226 697 092 564 652 293 693 874 410 097 312 42886 667 761 515 874 150 158 408 063 867 687 220 047 302 592 307 032 318 028 43201 045 450 339 (8000) 614 069 986 241 085 256 44899 105 269 314 767 232 743 852 (3000) 326 785 171 739 356 285 392 958 384 45395 530 725 223 793 033 272 999 335 473 440 927 674 325 46230 862 366 005 495 123 219 754 (5000) 985 47704 615 (6000) 214 052 231 911 913 603 162 795 015 630 (3000) 129 113 358 388 522 (8000) 710 138 48100 921 422 457 972 968 051 156 482 550 951 747 604 549

49596 231 082 989 034 176 916 183 287 338 097 114 503 635 670 50475 182 047 391 199 741 629 318 689 510 485 588 446 320 51156 521 777 306 791 892 068 902 754 423 573 787 846 130 52238 (10.000) 038 584 482 233 468 740 001 117 477 372 412 260 720 53004 215 738 (3000) 176 415 830 452 377 273 861 289 341 021 396 408 872 (20.000) 750 54718 954 116 512 844 126 187 949 208 751 984 (6000) 255 650 (500.000) 55715 896 324 106 497 000 394 492 746 (5000) 490 709 978 965 241 240 080 886 950 56888 184 989 246 008 233 728 980 292 124 954 209 436 484 809 048 487 569 57179 961 428 (10.000) 124 985 848 (200.000) 536 531 222 656 478 653 919 58704 366 214 443 565 817 770 989 025 513 502 127 258 123 400 213 59436 406 273 442 604 680 460 596 097 079 278 638 317 954 60356 509 106 566 001 214 718 528 870 373 545 802 294 514 508 315 899 045 678 61606 680 563 540 165 916 365 709 806 917 656 642 545 234 314 006 223 874 787 297 933 427 346 063 087 079 62548 046 064 809 699 230 361 263 916 151 318 140 540 702 532 178 571 63869 967 954 106 717 868 440 797 750 407 704 496 274 774 006 (10.000) (5000) 985 64966 102 941 716 408 086 743 534 719 559 65777 721 273 060 (5000) 055 377 899 871 624 194 (5000) 730 015 398 841 383 217 657 211

68041 292 220 218 185 543 721 865 010 837 783 383 182 921 973 442 454 194 301 204 67731 138 794 886 030 676 453 541 665 494 199 917 806 631 408 476 779 073 447 68084 968 069 878 757 910 740 827 299 811 374 583 409 69186 868 797 158 076 619 730 893 222 70066 051 736 (8000) 312 173 059 616 339 542 055 288 408 592 509 928 505 (3000) 069 148 365 71059 389 439 930 898 679 302 72516 739 263 883 661 090 558 518 142 252 244 826 73175 926 017 145 172 (10.000) 252 073 593 744 816 944 307 096 74976 985 315 (6000) 862 (30.000) 654 562 110 576 115 757 234 834 428 105 814 75478 769 737 043 002 027 413 947 559 479 76950 589 228 906 218 415 506 683 (5000) 77497 426 143 003 356 171 661 974 410 732 887 853 78861 638 794 392 605 366 000 843 021 136 917 871 664 441 649 367 598 338 837 594 262 393 79040 861 799 003 320 627 177 688 064 994 533 313 354 711 719 223 902 (5000) 023 484 522 80381 604 385 050 000 364 298 436 880 377 478 156 877 (3000) 279 81638 922 495 096 955 881 531 728 215 309 940 82896 463 473 697 329 071 601 146 (3000) 217 (5000) 305 363 794 341 888

83651 039 118 925 460 027 625 886 318 672 251 295 681 161 113 781 74703 (3000) 484 121 021 356 630 752 668 (8000) 803 230 366 292 908 109 674 147 85181 359 798 403 313 714 580 230 979 094 819 548 88154 260 825 518 864 160 598 484 955 003 252 855 787 058 476 87545 786 697 181 636 843 535 305 595 531 396 099 993 674 804 909 076 009 050 88475 950 113 200 365 457 931 823 324 633 326 840 89187 663 988 140 795 256 904 966 154 202 200 773 080 293 025 097 90037 (403.000) 405 999 815 702 650 966 770 016 908 207 484 91695 062 686 669 008 158 720 710 076 301 162 125 678 539 246 349 93063 061 911 150 210 081 019 522 862 219 468 889 257 841 733 562 98149 117 900 915 415 264 521 590 261 971 825 840 262 400 94459 089 800 952 834 038 752 708 813 796 595 788 877 068 906 227 420 95357 767 207 127 911 822 189 106 975 532 237 920 (25.000) 680 055 273 407 479 049 96134 673 191 667 388 673 224 294 485 653 467 965 783 994 585 902 (15.000) 542 324 828 285 391 301 97171 805 884 793 540 396 017 785 952 167 381 98048 046 052 383 176 512 771 082 898 99746 928 936 807 507 059 530 697 406 (50.000) 104 108 (5000) 591 470 (5000) 742 531 534 (5000)

Са овим је завршено вучење срећака V класе 35 кола.

Премија од 2,015.000.- динара пала је на срећку број 31402

ПРОДАТУ из главне овлашћене колектуре

АЛЕКСАНДРА Р. ПАВЛОВИЋА

БЕОГРАД: Краља Алберта бр. 1. Тел. 21-451. — Цара Николе II бр. 69. Тел. 21-717. ЗЕМУН: Краља Петра 11. Тел. 43-52.

Продаја срећака I. класе 36 кола почиње 15 марта.

Вучење 13 и 14 априла. Премија Динара 300.000.-

Купујте и поручујте срећке код горње срећке колектуре

ДАНАС
субота
12 март

Позоришта:

КОД СПОМЕНИКА: (20) Бела белест.

ВРАЧАР: (17) Хумористичко вече Удружења глумаца.

Варијете:

Варијете „Палас" 21.30 час. Нов мартовски програм са 26 одличних тачака. После програма у малој сали свира чувена салка Хефер и другови. Улаз бесплатан.

Матинеа:

„Нижњеновгородски дно": (16.30) Матинее весељског клуба „Београд"; (21) Забава Б. с. к. „Југ".

Сајмиште:

Посетите „Фора" кино на Београдском ауто сајмишту

БИОСКОПСКИ ПРОГРАМ

Премијерни биоскопи:

ОДЕОН: (14) 1) Два сирочета (Сержије Грез); 2) Чарли Чеп.

ВРАЧАР: (14) Дискретан собар Годфри (Вилијам Пауел, Карол Ломбард); 2) Журнал. — Од 21.30 бесплатно артистичко весело вече

ДУКСОР: дова сала (15) 1) Успаванка (Бенвенино Виља, Мађија Чеботари); 2) Фокс новости.

ДУКСОР: горња сала (15.15) 1) Серенада (Хедвиг Кралъ, Алберт Мерентон); 2) Фокс новости.

СЛАВИЈА: (14.30) 1) Васпре лубави (Марсел Шантал, Пјер Ренуар); 2) Цртани филм; 3) Журнал

КОЛОСЕУМ: (15) И Зарони дно кидионог надгробног споменика. Судбина једне индиске кнегиње.

КОЛАРАЦ: (15) Дискретан собар Годфри (Вилијам Пауел, Карол Ломбард); 2) Журнал.

УРАНИЈА: (15) 1) Васпре лубави (Марсел Шантал, Пјер Ренуар); 2) Цртани филм; 3) Журнал.

КОРЗО: (15) 1) Љубав на турци (Клерк Гебел, Џоана Крафорд); 2) Журнал; 3) Микки Маус.

КАСИНА: 1) Авијати (Шарл Ласт, Сиси Прим. Пикишинов); 2) Журнал.

ВАЛИСАН: (15) 1) Последњи Мохиканац (Жанет Макдонал, Рандолф Скот); 2) Чишћење за једно (Ани Ондра, Албах Рети); 3) Фоксов журнал.

ЈОВАКИЋЕВ: (15) 1) Братова жена (Роберт Тејлор, Барбара Стенвајка); 2) Гвоздени демони (Хари Пиел); 3) Чарли Чеп као осмејач жена.

ЦЕНТРОПОЛ: (15) 1) Осветници (Џек Холт); 2) Жена непријатеља државе (Пат О'Брин, Маргарет Линдзај); 3) Универзум по звуку.

ТРИГЛАВ: (15) 1) Предузимач (Данијел Дарије, Албер Прежан); 2) Сими синафонија у боји; 3) Па умеју моторе.

АВАЛА: (15) Наша дуња (Хари Бор, Наташа Палеј). Додатак: Мини Маус и фокс новости.

РЕКОС: (15) 1) Пут у непознат (Кеј Франсис, Виктор Џори); 2) Морски пас (Едвард Робинсон). Додатак: Фокс новости.

Земун:

ЦЕНТРАЛ: Све за љубав (Магда Шнајдер).

КОРЗО: Ла Хабанера (Зара Леандер). Додатак: Фокс новости.

ПАТРИЈА: 1) Трофеј; 2) Љубавна надмудрила.

Панчево:

ТРУБАЧ: У седмом небу (Симона Симон, Дон Амекс).

Дежурне апотеке:

Дајић Јелта — Кр. Петра 75 — тел. 20-291; Јовичић Василије — Краља Александра 5 (Кр. Милана 9) — тел. 21-528; Мандић Давид — Поенкареова 26 — тел. 24-577; Николића поч. Илије апотека — Харитонова 1 — тел. 20-073; Сабоћ Јелић Васкнаде — Гробљанска 2 — тел. 27-143; Секулић Борђе — утве Таковске и Жоржа Клемансоа 2 — тел. 22-559; Симоњић Божидар — Краљевића Александра Петра 26 — тел. 24-969; Стојић Радомир — Сарајевска 84 — тел. 20-213; Тодоровић Владе — Краља Александра Стевана 45 — тел. 24-489; Турмал Алберт — Краља Михајлова 1 — тел. 21-517; Живковић Вранислав — Кр. Александра 146 — тел. 25-005.

На Чукарици — Београд

Лазаревић Душа — Тргошачка 11 — тел. 26-402 — дежурна стално

ПРЕВОЗ БОЛЕСНИКА И РАЊЕНИКА — у Београду и његовој околини врши се најбржим и најудобнијим аутомобилима по одређеној тарифи ауто-станица Привилегована. Телефон 24-479

Важнији телефони:

Пожарна команда 23-131, 22-122; Станица за спасавање 23-456; Железничка станица: Обавештајни биро 26-913, 27-116; „Путник" благајница 23-164, „Авала-пут" благајница 20-606; Ауто-такси: Код хотел Балкана (Призренска улица 23-707; код кафане Блаз 23.250; код хотела Бристол 20-795); у Гарнизонској болници 25-583; код кафане Дарданели 28-948; код хотел Експелзиор 20-567; код кафане Жагубица 30-895; у Краљице Наталије улици 25-164, канцеларија удружења 30-404; код хотел Македоније 30-578, код хотел Палаца 32-905; код каф. Руски цар 21-833; код Кнежевог споменика 21-279; код хотел Српског Краља 23-073; код Славије (Светосавска улица 30-600; код Славије (сквер 23-074; код кафане Топола 28-120); у Краљевића Александра 43) другарско вече са забавним програмом, луткарством и играчком. Улаз бесплатан. Почетак у 21 час.

■ Скупштина Удружења имаоца штампарских предузећа

Удружење ималаца штампарских предузећа у Београду одржаће сво редовну главну годишњу скупштину 27 о. м. у 9 часова пре подне у просторијама удружења (Обилићев Венац 3). На дневном реду ће бити: 1) Поднеси, 2) Евентуално.

Вечерашња корисница
на Коларчевом универзитету

Вечерас на Коларчевом универзитету одржаће се „Народно вече", корисница гђа Нате Павловић. Почетак програма биће у 20.30 часова.

Гђа Ната Павловић сдала овим двадесетпетогодишњицу њеног певачког рада и дугогодишње члане хора „Станковић". Поред гђе Нате Павловић суделоваће на вечерашњој приредби гђе Живота Спокајић, Тода Арсеновић, Мица Бошњаковић, Јелена Вујковић, Јелица Николић, Руженка Кешић, г. г. Јован Гец, Мирко Мариновић, Мале Милутиновић, Вошко Николић, Раша Радивојевић, Урош Стефановић, Сима Николић, Чкољевић, Гроздановић, Јованчић-Лале, Власта Антоновић, затим октет другова „Станковић", народни Радио-оркестар и Тамбурашки оркестар г. Аранђеловић. Ово је прва пут да у овако лепом броју наступају наши интерпретатори народне песме и музике ради чега влада велико интересовање за вечерашњи концерт.

НИ ПОСЛЕ ДВА ДАНА ПРЕДУЗИМАЧ ИЗ НОВЕ ВАРОШИ КОЈИ ЈЕ ПОКУШАО ДА ИЗВРШИ САМОУБИСТВО НЕ ДОЛАЗИ СВЕСТИ

Већ два дана, не долазећи никако свести, налази се у другом унутрашњем одељењу болнице 48-годишњи предузимач из Нове Вароши Милан Трипковић.

Трипковић је у пошли уторак допутовао у Београд и отсео у хотелу „Петроград", у близини железничке станице. Већ сутрадан, око једанаест часова, у хотелској соби он је покушао да изврши самоубиство вешањем. Омча је пречесена у последњем моменту. Човек је пао на под и почео се грозно савијати. Затим је изгубио свест.

У једном писму, које је нађено у хотелској соби, Трипковић каже да се на очајан корак одлучио због тешке болести.

Стање несрећног предузимача такво је да се сваког часа очекује његова смрт.

Позориште

КОД КН. СПОМЕНИКА

Премијера „Беле болести"

Вечерас даје се премијера „Беле болести" од Карела Чапека. У режији г. др. Чедомила и инсценацији г. Жедринског, ово знаменито дело чешког драматичара тумачиће гђе Таборска, Прегарац и г. г. Гомбар (Дворски саветник), Павловић (Галена), Живановић (Маршал), В. Николић (Криг), Н. Поповић, Петровић, Душановић, Богатинчевић, Ђукић, Пајковић, Валичковић, Бошковић, Н. Јовановић, Ј. Николић, М. Поповић, Гавригиловић. Почетак у 20 часова. Цене места од 5 до 45.

ПОЗОРИШТЕ НА ВРАЧАРУ

Реприза Родиног позоришта

Пошто је неколико стотина деце и родитеља морало да се прошле недеље врате са благајне Малешевца, јер су све улазнице биле распродате, даје Родино позориште репризу истог програма у недељу, 13 о. м. у 16.30 часова. Ко буде подне, опет ће позоришни позоришта на Врачару. Посуларне улазнице од 3 до 20 д.

МАТИНЕ „ХУМОРИСТИЧНО ВЕЧЕ" ПОЗОРИШТА НА ВРАЧАРУ

Повлашћено позориште Удружења глумаца приређује своја пуна матинеа данас 12 о. м. у 17 час. у Народном позоришту на Врачару „Хумористично вече". Програм састављен од новог репорта „Пола у кревету пола у опанцима" и радио шпијса „Тричко на аутомобилској изложби" свег у 1 чину, „Шпијун и мајстор вашег радио шпијса у 1 чину и „Сложни браћа" сакременог слика у 1 чину. Поред тога биће друге песме старе што се певаду уз гитаре. Учествују гђе А. Параносс, Урбанова, Тенкићева, Перић и г. г. Душан Радовановић, Гец, Ф. Новаковић, В. Крстић, В. Јовановић, Добр. Раденковић, П. Матић, В. Антоновић и Л. Јовановић. Цене улазнина од 20 до 3 динара.

ДИНУ ВАДЕСКУ НА ПРОСЛАВИ ГЂЕ ЛИЗЕ ПОПОВЕ

На прославе гђе Лизе Попове, 14 о. м. узеће учешћа и г. Дину Вадеску, тенор Букурешке опере. Уз њега ће наступити г. г. Рајица г. Дину Вадеску, певаће Дон Хозеа у опери Кармен. Заостале улазнице за прославу гђе Лизе Попове, моћи ће добити на благајни Народног позоришта. Извештавају се поштовани гђе Лизе Попове, да у току припрема за прославу 14 о. м. у 21 след заиселености неће примати после претставе другарски и пријатељски састанак у дворани Задужбине дома.

ПРЕМИЈЕРА КОМАДА „БЕЗ ТРЕТЕЂЕГ" У РУСКОМ ПОЗОРИШТУ

Сутра, 13 о. м., у Руском дому приказаће се помагти комад М. Вегнера „Без трећег". Главну улогу врсиће позната уметница А. Александар Черкезов, који уједно и режира овај комад. Главну женску улогу играће гђа Краснопечка. Почетак претставе у 20 час.

ОПЕРЕТА „СИРОТЕ ОВЧИЦЕ" У РУСКОМ ДОМУ

У недељу, 20 о. м., у Руском дому приказаће се популарна оперета „Сироте овчице", која је имала огромног успеха у свима оперетским позориштима у Русији. Родитељ познати оперетски мајстор Иван Гудаја. Главне улоге у руках руководилаца оперетског гнездашта. Сутрадању ће Новицкаја, Шапгарская, Јермолинић, Зорина, Миклашевска, Устомина, Анчишкина и г. г. Бакшеев, Тамаров, Томин, Островски и др. Почетак у 20 час.

ПОЗОРИШТЕ РЕТА-ФАТИЈА

После великог успеха у сали Руског дома, наши познати уметници гђа и г. Рета на сценштти загрев публике приређују још три опрошашње претставе сали Радничке коморе у уторак 15 о. м., сре ду 16 о. м. и четвртак 17 о. м. Претпродаја улазница на благајни Радничке коморе од 10—14 и од 16—20 час.

ЗАБАВЕ

ЗАБАВА ПРИВАТНИХ НАМЕШТЕНИКА

Савез приватних намештеника и Задруга трговачких помоћника при рефуџу Радничке коморе забаву са програмом и игранком. Почеће у 21 час. 7 јануара 10 јануара, од особе. Свира џез Задруге трговачких помоћника.

БОКЕЉ-СКО ВЕЧЕ У ИНЖЕЊЕРСКОМ ДОМУ

Бокељско вече приређује удружење студената Црне Горе „Краљ Матурак Љубиша" уз сарадњу одбора госпођа на чему са. гром Олгом г. Мирка Комненовића сутра 13 о. м. у 21 час. Програм: 1) Предавање Инжењерског дома. У програму, поред осталих учествују г. г. Иван Дучев, свирач и карикатуриста; Урош Средановић, певач бокељских и далматинских песама; далматинска радио-сестет г. Перо Пластохор, г. Хуго Брако чита своју поезију. Програма и игранке ће популарно коло бокељске оркестра састава. Учествују гђе А. Параносс, Урбанова, Тенкићева, Перић и г. г. Душан Радевковић, Гец, Ф. Новаковић, В. Крстић, В. Јовановић, Добр. Раденковић, П. Матић, В. Антоновић и Л. Јовановић. Цене улазнина од 20 до 3 динара.

ДИНУ ВАДЕСКУ НА ПРОСЛАВИ ГЂЕ ЛИЗЕ ПОПОВЕ

На прославе гђе Лизе Попове, 14 о. м. узеће учешћа и г. Дину Вадеску, тенор Букурешке опере. Уз њега ће наступити г. г. Рајица г. Дину Вадеску, певаће Дон Хозеа у опери Кармен. Заостале улазнице за прославу гђе Лизе Попове, моћи ће добити на благајни Народног позоришта. Извештавају се поштовани гђе Лизе Попове, да у току припрема за прославу 14 о. м. у 21 след заиселености неће примати после претставе другарски и пријатељски састанак у дворани Задужбине дома.

ПРЕМИЈЕРА КОМАДА „БЕЗ ТРЕТЕЂЕГ" У РУСКОМ ПОЗОРИШТУ

Сутра, 13 о. м., у Руском дому приказаће се помагти комад М. Вегнера „Без трећег". Главну улогу играће гђа Краснопечка. Почетак претставе у 20 час.

ОПЕРЕТА „СИРОТЕ ОВЧИЦЕ" У РУСКОМ ДОМУ

У недељу, 20 о. м., у Руском дому приказаће се популарна оперета „Сироте овчице", која је имала огромног успеха у свима оперетским позориштима у Русији. Родитељ познати оперетски мајстор Иван Гудаја. Главне улоге у руках руководилаца оперетског гнездашта. Сутрадању ће Новицкаја, Шапгарская, Јермолинић, Зорина, Миклашевска, Устомина, Анчишкина и г. г. Бакшеев, Тамаров, Томин, Островски и др. Почетак у 20 час.

ПОЗОРИШТЕ РЕТА-ФАТИЈА

После великог успеха у сали Руског дома, наши познати уметници гђа и г. Рета на сценштти загрев публике приређују још три опрошашње претставе сали Радничке коморе у уторак 15 о. м., сре ду 16 о. м. и четвртак 17 о. м. Претпродаја улазница на благајни Радничке коморе од 10—14 и од 16—20 час.

ЛИЧНЕ ВЕСТИ

Читуља

— Наш добри муж, отац, брат, деда и стрина Драгиња Илић, шеф одељења Државне штампарије, преминуо је 11 о. м. у 6.25 часова, после краће али тешког боловаља, у својој 62-ој години живота. Сахрана ће бити 12 тек. месеца у 15 часова, из капеле на Новом гробљу. Ожалошћени: супруга Јаринка, са синовима и кћерима; синовић Борђе Николић, астроном, Душан Николић, чиновник Дирекције железница и остала родбина.

— Милоје Ј. Васић, пешадијски капетан прве класе, у пенсији, преминуо је 11 о. м. Сахрана данас у 15 часова из капеле на Новом гробљу.

— Јуче је преминула Аница Павличек. Сахрана данас у 9.30 часова из капеле Опште државне болнице.

— У петак 11 о. м. преминуо је Никола Матић. Сахрана данас у 15 часова из стана: Јапе Игњатовића 24.

— Јуче је преминула Катица Петковић. Сахрана 12 о. м. у 16 часова из капеле на Новом гробљу.

— Станимир Јовановић, кројач, преминуо је 11 о. м. Сахрана данас у 15 часова из стана: Стварничка ул. 14.

— Јуче, 11 о. м., преминуо је Никола Воповаћ. Сахрана данас у 15 часова из капеле на Новом гробљу.

Помени

— Данас, у 11 часова, у цркви Светог Николе, ожалошћена породица даваће Стојану Петровићу, студенту, годишњи помен.

— Данас, 12 о. м., у 11.30 часова, у цркви Светог Николе даваће породица Бошку Ђурићу, бившем члану Београдске општине, шестонедељни помен.

— На Новом гробљу (парцела 78) ожалошћена породица даваће Марији Ђ. Костић, судленту, трогодишњи помен.

— У цркви Светог Саве, данас у 11 часова, ожалошћена породица даваће Зорки С. Павловић, трогодишњи парастос.

МУЗИКА

Концерт
г. Ј. Херцога

Виолинисти г. Јакоб Херцог поновио је потврдио, на своме последњем концерту, одличне техничке квалитете и музикалан израз своје репродуктивне уметности. Његов изразити таленат проширио је озбиљну и солидну школу, што се огледа у мекоћи и лепоти тона, чистоти интонације, тачности ритма и руку, прилагођеној сваком стилу и прекомерна вибрација лепе руке, што његовом и иначе необично меком тону даје помало карактер и плачеван израз. Наше је мишљење да би г. Херцог, у интересу једног музичког начина свирања и вернијег сталожег израза, требало да унеколико редукција ту своју сентименталну вибрацију тона, или да је бар не примењује у делима строге класике. Поред Бетовенове Сонате за Ве-дуру, Бахове Сонате у ге-молу и Франкове Сонате у А-дуру, г. Херцог је у свој програм унео и Мачејловићеву Игру удовице, композицију јелног и сажетог облика, искрено надахнуту тешком меланхолијом и основним трагичним осећајем (публика је осетила истинитост израза све композиције, те је г. Херцог морао да је понови). Мазурка А. Заразицког, осим са-

ЧИТУЉА

Јуче се сахрањени у Београду **Љубодраг Јовановић**, пешадијски поручник, 27 година, Кнеза Арсенија 3; **Сима Параиновић**, земаљски чиновник ДТО, 36 година, Љубљанска 20; **Драган Стаматовић**, дете 2 и по месеца, Војводе Степе 17; **Загорка Кошанов**, домаћица, 25 година, Недељова 3; **Симина Цвијовић**, пранања, 32 године, Јапе Игњатовића 25.

ПРЕДАВАЊА

ПРЕДАВАЊЕ Г. ЖИВОЈИНА ПЕРИЋА У ДРУШТВУ ЗА УРЕДНО ПРАВО

У понедељак, 14 о. м. у 18.15 часова одржаће се на Универзитету (Стара зграда) у свечаној сали јав ни састанак Друштва за уредно право. Ово је први састанак чланова овога друштва од како је исто основано. Претседник г. Живојин Перић, проф. Универзитета, одржаће предавање: „О значају упоредног права". У своме предавању изнеће: О значају упоредног права; 2) Научни значај права, у ужем смислу његовом; 3) Практични значај права великих народа ка унификацији и кодификацији права; 4) Потреба унификације светског права и пацифизма. Упоредно право као средство пацификације народа. Ако ће Друштво моћи наћи и средства за упоредно право и његова крила. Две садашње праве идеологије и њихов сукоб у свету. После предавања се састаје Друштво на упоредно право, што и за све је планирано.

ПРЕДАВАЊЕ У ДРУШТВУ „ПРЕПОРОД"

Друштво „Препород", чији је циљ да подигне и одржава здравствени морал и родољубље и поучава људе како да се најбоље одрекну свих штетних навика, и обе ћа, као и да помаже породнице своје чланове и остале људе, одржаће предавање у својим просторијама (Војводе Протића 12), у 19 часова. Говориће претседник друштва, г. Н. Стражинић, о теми: „Препорођење човека једино путем свесне самопотпомоћи". Приступ слободан.

ПРЕДАВАЊЕ Г. Д-Р АЛБИНА ВАЈСА „О ЈЕВРЕЈСТВУ И ИСЛАМУ"

У недељу, 13 о. м. одржаће предавање у јеврејској читаоници (сала Јеврејског дома, Краља Петра 71) г. др. Алби Вајс, адвокат, о теми Јеврејство и ислам. У овом предавању г. Вајс ће изложити како ислам, додирне тачке са јеврејством, сукоби и даља развој, односно ислама и најзад данашњи положај ислама у свету. Почетак у 19.30 часова пре подне.

ПРЕДАВАЊЕ Г. М. ЗЕЧЕВИЋА „О КУЛТУРИ ЈУГА НА КРАЈЊЕМ СЕВЕРУ"

Г. Милорад П. Зечевић одржаће у суботу, 12 о. м. на Коларчевом народном универзитету предавање о култури бока на крајњем северу — Шта је крајњи север, ко тамо живи и чиме се занима. Север као трговачка бала. Значај земљорадње Краљевог Севера. Величина територије Краљег Севера. Климатски услови. Под каквим условима продире домаћинска на Крајњем Северу. Средње зоне: зона Арктика, тундре и лесотундре, зона северне и средње тајге. Перспективна вредарства на Крајњем Северу: одабир и подизање, пољопривреда, сточарство. Предавање ће бити илустровано пројекцијама. Почетак у 19.15 час.

ПРЕДАВАЊА Г. БРАНКА МАШИЋА О МЕШТРОВИЋУ

Г. Бранко Машић, књижевник из Загреба, одржаће на Београдском народном универзитету у понедељак у 18.15 и уторак у 19.15 два предавања о Ивану Мештровићу. Предавања ће бити илустрована пројекцијама.

ПРЕДАВАЊЕ Г. Д-Р СТРАЊАКОВИЋА У ЧАЧКУ

Г. др. Светислав Страњаковић, доцент Универзитета, одржаће у Чачку у Задужбини дома и школе, у недељу 13 о. м., у 18 часова предавање „О коју Немцу, човаку, дрскалину и политичару". Чист приход намењен фонду поч. др. Стевоја Стапојевића.

ПРЕСУДА ДРЖАВНОГ СУДА ЗА ЗАШТИТУ ДРЖАВЕ ЂОРЂУ ПОПОВИЋУ И ДРУГОВИМА ИЗ ЗАГРЕБА

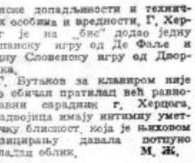
Ових дана завршено је суђење у Државном суду за заштиту државе Ђорђу Поповићу, трговачком путнику из Загреба и осталим, оптуженим због комунистичке пропаганде.

Оптужени су осуђени на казну од 3 године до једне и по године робије и губитка часних права, лонске допадљивости и техничких особина и вредности Г. Херцог је на „бис" додао једну Шпанску игру од Де Фале и једну Словенску игру од Дворжака.

Г. Бутаков са клавиром није баш обичан пратилац већ равноправни сарадник. Г. Херцог, Обадвојица имају интимну уметничку блискост, која је најчешће музицирању давала потпуно складан облик.

М. Ж.

ОПРОШТАЈНИ МОНСТР-КОНЦЕРТ У ЧАСТ Г. ДРАГУТИНА ПОКОРНОГ

Г. Покорни

Опроштајни монстр-концерт у част г. Драгутина Покорног, истакнутог војног капелника, даје се у четвртак, 17 о. м., у Народном позоришту. Суделоваће: 1) Београдски симфонијски оркестар (200 музичара), хор (Први београдски певачког друштва. Хор и музичког друштва „Станковић", хор Српског-јеврејског певачког друштва, један одличан инструменталан ученицима: г. Михајловић, г. Љубића Марковића. У посторшењем делу суделоваће: г. Љубић, г. г. Рајевац, Холодков, оркестар и хор Народног позоришта. На програму: Бетовен (Леонора, бр. 3), Дворжак (Андante из симфоније „Нови свет"), Чајковски — 1812 г., Мокрањац — V и XV руковет. Ј. Марковић („На Велики петак", Дебиси, Фала. Блок, Гранадос, Равел, Масанье „Сигфрид-Идил" и „Молитва" из опере „Кавалерија Рустикана", Леонкавало — пролог из опера „Бајаци", Сметана — Финале прог чина из опере „Продана невеста". Почетак у 20 часова. Цене места: ложе 450 динара, остала од 10 до 95 динара. Улазнице продаје се на благајни Народног позоришта и код главног Почасног одбора.

МАТИНЕА

ДАНАС МАТИНЕ У „НИЖЊЕНОВГОРОДСКОМ ДОМУ"

Весељачки клуб „Београд" приређује данас у „Нижњеновгородском дому" своју матинеу. Свира оркестар Ритам Почетак у 16.30 час.

МАТИНЕ ЗА МУШКЕ УЧИТЕЉСКЕ ШКОЛЕ

Ученици Мушке учитељске школе приређују у недељу 13 о. м. матинеу са концертним делом у сали основне школе „Цар Урош" (Краља Милутина 12). Почетак у 15.30 час. Улаз за ученичке ђаке бесплатан, а остали плаћају динар.

СУТРАШЊИ МАТИНЕ-СОАРЕ У АУТО-КЛУБУ

Под Високом Заштитом Њ. В. Краљице Марије одбор госпођица Београдског ауто-клуба приређује матинее-соаре сутра 13 о. м. у просторијама Ауто-клуба од 17 до 24 часа са врло изобилном и из тересантном томболом. Улаз 15 дин., чист приход у корист ваљка тромеђе Београдског женског друштва.

МАТИНЕ „АБРАШЕВИЋА"

Сутра, у недељу, од 4 до 8 часова по подне Уруг „Абрашевић" приређује матинее у великој сали дома Радничке коморе (Незнаника улица број 28). Улазнина 5 динара од особе. Свира одличан саз-оркестар.

УНУК УБИО ДЕДА У СВАЂИ ОКО ИМАЊА

У селу Петки одиграла се јуче тешка породична трагедија. Старог Миленка Марковића убио је његов унук Сретен.

Сретен се годину дана свађао са својим дедом око имања и само је фалио један неважан моменат па да дроги младић изврши злочин према деди. И заиста, старац Миленко једно је дете пренесе један плот на другу њиву, наишао је на свог унука Сретена. Настала је свађа, у којој је млађи сељак био врло жесток. И кад је стари почео да се противи свом унуку, овај је дохватио секиру и ударио га једанпут по глави тако да је пао на земљу. Стари је био крвав и запомагао је: „Немој више да ме тучеш, готов сам!"

Унук, међутим, није слушао несрећног деду већ га је још неколико пута ударио секиром, под којом је стари издахнуо.

Жандармерија је ухапсила Сретена и он је признао злочин. Јуче је спроведен у Окружни суд за Округ београдски.

РУМУНСКО ОДЛИКОВАЊЕ Г. МИЛАНА ТУПАЛИЋА

На предлог румунског министра иностраних послова Његове Величанство Краљ Карол II одликовао је орденом Румунске Круне Командерског реда г. Милана Тупалића, инспектора Министарства пољопривреде.

Белешке

НАЈОБИЛНИЈЕ ХРАЊЕЊЕ СРЕТЕЋЕ је заједно чоколада. Доп. је редном тешком оптерећен ко пробављења, тако да се никад није овако увела, како се то на чоколади може приметити. Ново је нарочитом патенту израђена Стратос чоколада поросна је, пријатно мека, лако пробављена, брзо се топи и пружа велики уживање. Чекајте огласе о Страто чоколади.

ДРУШТВУ ВАЧКИХ СКЛОНИШТА И ШКОЛСКИХ КУХИЊА на дан славе Св. Трифуна 14 фебруара г. г. приложили су: Нь. В. Краљица Марија благонаклоно је послала као свој прилог 1000 динара. Гђа Нака Н. Спасић 1000 дин. Г. Милан О. Максимовић 200 дин. Г. Јанко Трифуновић још 200 динара 150 дин. По динара 100 гђе др. Љубица Јовичић и Стана М. Николић. Г. г. Ђорђе Наумовић и Јанко Живановић по 50 динара. Ђурђевске школе служитеља и ложе Београдска облас. одбор Друштва Црвеног Крста. Динара 80. Г. Ивиња Петковић генерал у пенз. П.- 50 дин Гђе Лепка Јефтовић, Љубица Николић, Милена Бошковић, Ева Николић, Славка Стављановић, Драга Вошковић, Радмила Савкевић. Г. г. Данило Стојановић пиж., Петар Коловић писталетар, прота Марко Кузмановић, Рајић Јелић, Ђорђе Ђукић, Ђорђе Ђукић, Ђорђе Ђук

Амандмани Краљевске владе уз Финансиски закон

Влада је овлашћена да на домаћем тржишту закључи зајам од четири милијарде динара за нове јавне радове

Овлашћења за доношење политичких закона

На данашњој седници Финансиског одбора Народне скупштине усвојене су у претрес нови амандмани Краљевске владе уз Финансијски закон.

Важнији амандмани гласе:

Сви одобрени кредити могу се трошити само у износу 90%

§ 6 Уноси се нова тач. 1), а садања тач. 1) постаје тач. 2).

1) Сви одобрени кредити за материјалне, редовне и ванредне расходе у буџету за 1938-39 годину могу се закључивати и трошити само у износу до 90%, и то по претходно извршеном прописном пописном отварању. Ангажовање и трошење поменутих кредита преко овог износа одобрење Министар финансија с обзиром на кретање државних прихода у буџетској 1938-39 години.

МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА

Овлашћења за Министра финансија и одредбе за рачуниску службу

Нове филијале Поштанске штедионице

§ 11. Да може вршити личне и материјалне издатке за оснивање и рад нових филијала Поштанске штедионице у Дубровнику, Сплиту, Сушаку и Подгорици на терет текућих прихода Поштанске штедионице.

да по сагласности са Министарским саветом може накнадити штету нашим поданицима, коју су претрпели одузимањем њихове земље у Бугарској у сврху тамошње аграрне реформе.

да стави на расположење Министру просвете до 500.000 динара наиме обртног капитала за издавање уџбеника државног издања (награде писцима уџбеника државног издања и комисијама за преглед рукописа уџбеника државног издања по Закону о уџбеницима). Ова сума враћаће се Главној државној благајни чим се уџбеници државног издања доврше и стане у промет.

§ 15а нов: Замена обвезница 2 и по од сто државне ренте за ратну штету, на основу овлашћења из § 12 стан 16 Финансијског закона за буџетску 1933-34 годину, вршиће се до 31 јула 1939, а замена обвезница 7 од сто Инвестиционог зајма од 1921, на основу овлашћења из § 12 стан 7 Финансијског закона за буџетску 1937-38 годину, вршиће се до 15 септембра 1942, после кога времена обвезнице старих емисија ових зајмова губе право замене те самим тим неће претсављати никакву вредност.

Подизање дуванских сушница

§ 16. Досадањи текст постаје стан 1), а додаје се стан под:

2) Одобрава се Управи државних монопола да из свог фонда за подизање дуванских сушница, који је образован по § 4 став 5 Закона о државним монополима, употреби износ од 5,000.000.— динара за повећање свога фонда за сузбијање монополских кривица.

Фонд за подизање спортских стадиона

с§ 56 б У тар. бр. 99а под 1 Закона о таксама иза речи: „уџалзиште", а пред тачком 2 додаје се: „од свих убраних такса за јавне вежбе витешких и спортских друштава полагаће се 25 од сто Државној хипотекарној банци на име специјалног фонда за подизање стадиона и спортских вежбалишта у држави, о чему ће Министар физичког васпитања народа по одобрењу Министарског савета прописати Правилник".

*

У тарифном броју 101 Закона о таксама тачка 1) под а) став први мења се и гласи:

„а) код аутобуса, од сваког аутобуса и прећеног километра и то:

I на линијама које буду оглашене као конкурентне дрзавним железницама дин. 0.10

II на линијама које буду оглашене као делимично конкурентне државним железницама дин. 0.10

§ 19а Данска група Хојгард и Шулц а. д. из Копенхагена и Кампсакс а. д. из Копенхагена, којој је Општина града Београда уступила у извршење амелиорационе радове око насипања терена са осигурањем обале на земљишту, које се простире између реса Саве и Дунава и државног пута Београд—Земун, ослобађа се привремено увозне царине и осталих давања изузев спорednих такса (жигосање, пословне даворине, квалдрмине).

МИНИСТАРСТВО ПРАВДЕ

Плате православног свештенства

§ 20. Овлашћује се Министар финансија да по предлогу Министра правде исплаћује у једнаким месечним ратама Српској Православној Цркви патријаршијски прирез за плате парохијског свештенству у укупном износу дин. (60,000,000) шездесет милиона годишње.

Подизање Палате правде у Београду

§ 21б 1) Овлашћује се Министар правде: да по одобрењу Министарског савета у циљу отклањања земљишта, зидање судске зграде у Београду за смештај свих судова са затворима и тужилаштвима и за све трошкове око расписивања конкурса и награда за израду идејних скица за ову зграду може утрошити 40,000.000 динара.

§ 21в Овлашћује се Министар правде да по сагласном пристанку Министарског савета, а на терет фонда „Заслужних за Отаџбину" подигне спомен-костурнице погинулим српским војницима на Крфу и црногорским и српским војницима при опсади — освајању Скадра 1912/13 године, у укупном износу од динара 2,000.000.

§ 22. На почетку става првог ставља се „I", а на почетку другог става ставља се: „II".

Између трећег и четвртог става истог параграфа умеће се нов став, који гласи:

„Држављани државе, које према југословенским дрсављанима предузимају мере ради онемогућавања стицања права власништва на непокретнинама, не могу без претходно одобрења Министарства војске и морнарице, Министарства правде и Министарства унутрашњих послова стицати право власништва на непокретнинама у Краљевини Југославији, уколико то право не би потицало из права наслеђа".

§ 23. Досадањи текст тачке тач. 1, а додаје се нова тачка која гласи:

Нов Апелациони суд у Осеку

На подручју Апелационог суда у Загребу оснива се нов Апелациони суд у Осијеку. Лични и материјални расходи за овај суд унеће се у државни буџет за идућу буџетску годину.

Овлашћује се Министар правде да може Уредбом одредити дан оснивања овог Суда као и његову територијалну надлежност.

МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ

Нове просветне зграде у Београду

§24а (нов): Овлашћује се Министар просвете да по одобрењу Министарског савета може закључити код Државне хипотекарне банке зајмове:

1) у суми од 4,000.000 динара за довршење зграде Дечје клинике у Београду, као и за набавку инсталација и намештаја за исту;

2) у суми од 5,000.000 динара за довршење и уштрашње уређење зграде Правног факултета у Београду;

3) у суми од 4,000.000 динара за довршење и унутрашње уређење зграде машинске лабораторије Техничког факултета у Београду, подизање зграде и набавку инсталација;

4) у суми од 5,500.000 динара за довршење и унутрашње уређење започете универзитетске библиотеке у Љубљани;

5) у суми од 8,000.000 динара за подизање и унутрашње уређење нове зграде Гинеколошко-акушерске клинике у Београду;

6) у суми од 4,000.000 динара за подизање и унутрашње уређење Завода за изучавање и лечења рака при Медицинском факултету у Београду;

7) у суми од 4,000.000 динара за изградњу и унутрашње уређење Академских трпеза у Београду, Загребу и Љубљани, чије ће се уређење и управљање прописати Уредбом са законском снагом Министарског савета на предлог Министарства просвете.

8) у суми од 5,000.000 динара за подизање и унутрашње уређење нове зграде за једну мушку гимназију у Београду;

9) у суми од 8,000.000 динара за подизање Дерматолошко-венеролошке клинике у Београду;

10) у суми од 8,000.000 динара за градњу и уређење Машинског института Техничког факултета у Љубљани.

Учитељи народних школа, додељени на рад у Министарству просвете, имају право на станарину из државног буџета Министарства просвете, а они на раду у банским управама примаће станарину из бановинских буџета дотичне бановине.

Учитељи народних школа, који су додељени на рад грађанским школама среском начелнику за просветни референт и градским школским надзорницима, задржавају право на станарину из буџета из кога примају станарину и учитељи народних школа у истом месту.

Учитељи народних школа, који су стекли квалификације за наставнике грађанских школа могу се, без обзира на услове из § 101 Закона о народним школама, премештати у места где постоје грађанске школе, огледне школе или вежбаонице учитељских школа, рад додељивања на рад у ове школе.

После § 69 Закона о средњим школама додаје се нов § 69 а) који гласи:

„У средњим школама може Министар просвете постављати суплente-волонтере и то највише пет у једној школи, без права на приналежности. Суплент-волонтер може остати у том звању највише три године.

Време проведено у звању суплента-волонтера признаје се као време проведено у државној служби за пензију, напредовање и приправну службу кад суплент-волонтер дочније ступи у државну службу исте струке.

МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА

Цензура филмова

Додаје се нове тачке, које гласе:

Ниједан филм било да је са стране увезен у земљу, било да је производ домаће израде, не може се приказивати док се не подвргне цензури Министарства унутрашњих послова.

Ко ће, и на који начин вршити ову цензуру прописаће Министар унутрашњих послова Уредбом са законском снагом по одобрењу Министарског савета. Овом се Уредбом не може мењати Закон о чиновницима.

Одликовани црногорском медаљом „Обилића" изједначују се са носиоцима Карађорђеве звезде

§ 39а (нов): Одликовани црногорском златном медаљом „Обилића" за храброст у ратовима од 6 октобра 1912 до 20 јануара 1916 године изједначују се са одликованима Карађорђевом звездом са мачевима у погледу свих права и повластица по Закону о одликовањима орденом Карађорђеве звезде са мачевима.

Не могу имати права и повластице и за поседовање ове златне медаље „Обилића", који већ имају права и повластице за поседовање Карађорђеве звезде са мачевима.

МИНИСТАРСТВО ГРАЂЕВИНА

§ 40а (нов): Овлашћује се Министарски савет да на предлог Министра грађевина донесе Уредбе са законском снагом:

1) Уредбу о државним и бановинским путним фондовима ради снабдевања путева савременим коловозима, израде нових путева и довршења израде још недовршених деоница државних и бановинских путева;

2) Уредбу о мелиорационом фонду ради извођења хидротехничких радова на мелиорације земљишта и одбрани од поплаве, као и ради регулације водних токова и снабдевању водом.

Овим Уредбама одредиће се и приходи тих фондова.

МИНИСТАРСТВО ПОШТА, ТЕЛЕГРАФА И ТЕЛЕФОНА

§ 49 Додаје се нове тачке, које гласе:

1а) да по одобрењу Министарског савета и сагласности Финансијског одбора Народног претставништва може закључити са Радио А. Д. Београд, Радио Д. Д. Загреб и Радио Љубљана дружба З.О.З. Љубљана, за снако Друштво посебно, уговоре о изградњи и експлоатацији нових радио емисионих станица у Београду, Загребу и Љубљани на досадањим уговорним подручјима Радио друштва у Београду, Загребу и Љубљани и са релејним станицама у Скопљу, Сарајеву, Сплиту и Марибору.

МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ

Овлашћује се министар да може основати Овчарску селекциjску станицу у Госпићу и прописати Правилник о њеном раду и устројству;

да у споразуму са Министром финансија може установити и прописати висину такса које ће наплаћивати Завод за испитиване вуне од приватних лица и предузећа за испитиване и кондиционирање вуне аналогно таксама које наплаћују постојеће пољопривредне огледне и контролне станице за обављање сличних послова. Приходи од ових такса уносиће се у фонд за унапређење овчарства. Из овог фонда ће могу се вршити издаци на личне расходе;

да на име накнаде за приватна земљишта узета за изградњу државног пута Београд — Панчево, бановинског пута први рега Београд — Опово и друге путеве у вези са парцелацијом панчевачког рита, за изградњу железничке пруге Београд — Панчево и за мелиорационе објекте Дунавско-Тамишке водне задруге, може сопственицима тих земљишта дати у власништво земљиште колонизационог фонда Министарства пољопривреде на подручју те задруге и то у величини површине заузетог земљишта.

МИНИСТАРСТВО ТРГОВИНЕ И ИНДУСТРИЈЕ

§ 54. Додаје се нова тачка, која гласи:

1а) да може у буџетској 1938-39 години Државну дворазредну трговачку школу у Пожаревцу поступно претворити у Државну трговачку академију а да потребне кредите за личне и материјалне издатке унесе у буџет за 1939-40 годину.

МИНИСТАРСТВО ШУМА И РУДНИКА

Овлашћује се министар: да може сукцесивно из текућих шумских прихода за 1938/39 годину ставити на расположење 15,000.000.— динара на име обртног капитала Шумском индустријском предузећу Добрљин—Дрвар а. д., но с тим да је предузеће дужно до краја ове буџетске године вратити ову суму каси Министарства шума и рудника.

Да мимо Закона о државном рачуноводству може поједине парцеле Делиблатског песка у сврху обраде и даљег пошумљавања издавати околним земљорадницима у бесплатан закуп за четири године под условом, да је закупац по принципу преузимог шумско-пољског господарења дужан дотичну парцелу пошумити и по истеку закупа предати је држави у пошумљеном стању. Садашње потребне за ово пошумљавање, даје држава бесплатно.

да у бањици области Мостарској и срезовима Ливањском и Дувањском (данас Томиславградској) дозволи апсолутно шумско земљиште, голо или неповољно обрасло шумском шикаром, које је непотребно за унутрашњу колонизацију и изучење мере и балатинка, издвоји и подели појединим лицима и установама у сврху пошумљавања и загајивања по прописима Уредбе са законском снагом, коју ће поднети по одобрењу Министарског савета.

Оснивање Рударске школе у Књажевцу

да може закључити зајам код Главне братинске благајне у Београду у динара 350.000.— за довршење зграде за Рударску школу у Књажевцу.

Овај зајам се има вратити за 10 година Главној братинској благајни у годишњим анунтитима, који ће се уносити у буџет расхода Министарства шума и рудника.

§ 63. — Унети нове тачке, које гласе:

1а) § 105 Закона о лову од 5 децембра 1931 г. четврти став мења се и гласи:

„Изузетно од предњих ставова постојећи Савез ловачких удружења у Београду задржава своју досадању организацију и послује без обзира на поделу државе на управна подручја — бановине тако дуго док се на његовој територији не промене административни према пропису § 96 Закона о лову они прописи главе I тога закона, по којима се право лова на општинском земљишту даје под закуп.

МИНИСТАРСТВО СОЦИЈАЛНЕ ПОЛИТИКЕ И НАРОДНОГ ЗДРАВЉА

Овлашћује се Министар социјалне политике и народног здравља да по одобрењу Министарског савета, донесе Уредбу са законском снагом о бесплатном снабдевању народа лековима биолошког порекла.

НИВАЛИДСКЕ ПРИНАДЛЕЖНОСТИ

Лица, заштићена Инвалидским законом, имају почев од 1 априла 1938 године право на инвалидске принадлежности, без обзира на основни непосредни порез разрезан на земљу добивену по Законима о аграрној реформи и на зграде подигнуте на тој земљи које служе искључиво у пољопривредне сврхе и за становање њима, њиховој породици или задрузи, све док не буду у потпуности отплатила поједине пореске објекте. Ова одредба не односи се на земљу коју су или коју буду поменута лица добила бесплатно.

Одредбе чл. 2 Закона о изменама и допунама Закона о добровољцима од 18 септембра 1930 године и става 4 § 20 Закона о насељавању јужних крајева од 11 јуна 1931 године остају и даље на снази.

Пензионо осигурање новинара

Овлашћује се Министар социјалне политике и народног здравља:

1) да по одобрењу Министарског савета пропише Уредбу са законском снагом о уређењу односа између новинара и власника листова;

2) да по одобрењу Министарског савета пропише Уредбу са законском снагом о провођењу пособног пензионог осигурања новинара, мимо прописа пречишћеног текста Закона о пензионом осигурању службеника;

3) да по одобрењу Министарског савета пропише Уредбу са законском снагом о проширењу пензионог осигурања по прописима пречишћеног текста Закона о пензионом осигурању службеника на новинаре, у случају да се Уредба предвиђена под 2) не донесе у року од три месеца по ступању на снагу овог закона.

Док се не донесу оне Уредбе, у погледу радних односа и пензионог осигурања, важиће за новинаре прописи Уредбе у погледу уређења односа између новинара и власника листова од 25 септембра 1926 год. („Службене новине" бр. 219-7 од 28 септембра 1926 г.) са њеним изменама и допунама од 28 марта 1928 год. као и постојећи прописи Закона о осигурању радника, Закона о заштити радника и Закона о радњама.

Продужено овлашћење о појединачној забрани

§ 67. Додаје се на крају нов став, који гласи:

Овлашћује се Министарски савет, да може и исти начин донети и Уредбе са законском снагом: о штампи, о удружењима, зборовима и договорима и о избору народних посланика за Народну Скупштину, уз сагласности са нарочитим одбора Народног представништва, као је ће о изборн образовати на исти предвиђен у § 17 Закона о поступку реду у Сенату, односно у народној скупштини.

Пренос потпона из надлежности Врховне државне управе на Банску управу

§ 67 а (нов) који гласи:

Овлашћује се Министарски савет да у циљу увођења народних самоуправа, а ради децентрализације и деконцентрализације државне управе, ради њеног упрошћења и изједначења може, на предлог надлежног ресорног Министра, Министра унутрашњих послова по сагласности Министра финансија, Уредбама са законском снагом поступно преносити на банску управу образовати на исти предвиђен у § 17 Закона о поступку реду у Сенату, односно у народној скупштини.

Пренос потпона из надлежности Врховне државне управе на Банску управу

§ 67 а (нов) који гласи:

Овлашћује се Министарски савет да у циљу увођења народних самоуправа, а ради децентрализације и деконцентрализације државне управе, ради њеног упрошћења и изједначења може, на предлог надлежног ресорног Министра, Министра унутрашњих послова по сагласности Министра финансија, Уредбама са законском снагом поступно преносити на банску управу образовати на исти предвиђен у § 17 Закона о поступку реду у Сенату, односно у народној скупштини.

Осниване Рударске школе у Књажевцу

да може закључити зајам код Главне братинске благајне у Београду у динара 350.000.— за довршење зграде за Рударску школу у Књажевцу.

Овај зајам се има вратити за 10 година Главној братинској благајни у годишњим анунтитима, који ће се уносити у буџет расхода Министарства шума и рудника.

§ 63. — Унети нове тачке, које гласе:

1а) § 105 Закона о лову од 5 децембра 1931 г. четврти став мења се и гласи:

„Изузетно од предњих ставова постојећи Савез ловачких удружења у Београду задржава своју досадању организацију и послује без обзира на управна подручја — бановине тако дуго док се на његовој територији не промене административни према пропису § 96 Закона о лову они прописи главе I тога закона, по којима се право лова на општинском земљишту даје под закуп.

Из кредита намењених амелиорационим земљишта радове ће Министарство пољопривреде извршити и на земљишима приватника и чиновника без обзира на процент женског особља одзначеног у чл. 36 Уредбе о организацији Министарства поште, телеграфа и телефона.

Службеници и дневничари женског пола са квалификацијама за звање, звањичака, затечени у служби на дан 1 априла 1938 г., могу, изузетно од чл. 37 Уредбе о организацији Министарства поште, телеграфа и телефона, бити постављени на звања п. т. т. дванаестника према одредбама Закона о чиновницима, а у границама буџетске могућности.

Признање година бацима ратницима

§ 70 а (нов), који гласи: Сазнања лицима која су за време ратова од 1912 до 1918 била на позиву дужности по своју војну обавезу или добровољно, а по тадашњим законима Краљевине Србије и Краљевине Црне Горе су имала право на бачки крст у чину од најмање са службама у бачким етапама, добровољачким и четничким одредима или у ма којој другој војној јединици, све време проведено на војној дужности или у запослењу рачуна се по свом ефектном трајању као државна и самоуправна служба (§§ 113, 116, 117 и 278 ст. 1 тач. 4 Закона о чиновницима од 1931 односно по одговарајућим одредбама специјалних закона.

Ситан новац од 10 пара

7) После 1-а 9 Закона о повлачењу из оптицаја старог и о новчаној новог металног новца од 31 јула 1937 год., додаје се нов 9а који гласи:

Овлашћује се Министар финансија да може ископати ситног новца од 0.10 динара у износу 20,000.000 комада у укупној номиналној вредности динара 2,000.000.

Легура овог новца биће од алуминијума - бронзе у односу 980/1000 бакра и 20/1000 алуминијума. Димензија у пречнику 17 мм са рупом од 4 мм у пречнику, у средини новца. Тежина овог новца биће 2 грама, с дозволеним отступањем на тежине до 5%.

Пореска основица за земљорадничке дугове

Иза ст. (5) чл. 2 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова додаје се нов став:

Пореска основица код лица која су имала плаћају паушалну изнаднаши се на следећи начин:

У местима до 5.000 становника за лица која плаћају 80.— динара паушалног пореза, основица износи 1.333,33 дин., за лица која плаћају 150.— дин., паушалног пореза основица износи 2.500.— динара; за лица која плаћају 240 дин. паушалног пореза, основица износи 4.000 динара.

У местима преко 5.000 до 10.000 становника, за лица која плаћају 12.— дин. паушалног пореза, основица износи 2.000.— дин.; за лица која плаћају 210.— дин. паушалног пореза, основица износи 3.500.— дин.; за лица која плаћају 330.— дин. паушалног пореза, основица износи 5.500 дин.; за лица која плаћају 480.— дин. паушалног пореза основица износи 8.000.— динара.

У местима преко 10.000 до 20.000 становника, за лица која плаћају 200.— дин. паушалног пореза, основица износи 3.333,33 дин.; за лица која плаћају 330.— дин. паушалног пореза, основица износи 5.500 дин.; за лица која плаћа 480.— дин. паушалног пореза основица износи 8.000.— динара.

Иза ст. (8а) чл. 2 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова додаје се нов став:

Као пореска основица из доба задужења дужника у случајевима где пореске књиге не постоје или се из њих пореске основице не могу са сигурношћу установити, узеће се пореска основица из најближе године за коју постоји утврђена пореска основица.

Иза ст. (1а) чл. 24 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова додаје се нов став:

Одлуживши земљорадници чија је уступања дуг по претходном суду прелази 25.000.— динара могу се до 1 јуна 1938 године обратити суду молбом за смањење дуга сходно чл. 26 Уредбе.

У колико дуг Земљорадника с обзиром на ст. (1а- овог акл. износи 25.000 динара, дужник има право на смањење дуга по чл. 22 Уредбе, без обзира на донете судске одлуке о смањењу дуга.

Рок из ст. (2) чл. 20 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова М. П. бр. 70380/V од 25 септембра 1936 год. продужује се до 31 децембра 1939 године.

Уредби о изменама и допунама Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова додаће се нов члан 20а:

Дужници земљор дужни из ст. (2) чл. 19 и 20 оне Уредбе могу се споразумети са повериоцима о смањењу дуга и по изласку пореског сво дуг само до доношења правостепене судске одлуке о снижењу дуга".

9) Одредбе тач. 5) под г) 1-а 24 Финансијског закона за годину 1937/38 и ст. (2) чл 19 и чл. 20 Уредбе о изменама и допунама Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова не односе се на отписана потраживања из ст. (1) чл. 9 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова.

МИНИСТАРСТВО ПРАВДЕ

Плате православног свештенства

§ 20. Овлашћује се Министар финансија да по предлогу Министра правде исплаћује у једнаким месечним ратама Српској Православној Цркви патријаршијски прирез за плате парохијског свештенству у укупном износу дин. (60,000,000) шездесет милиона годишње.

Подизање Палате правде у Београду

§ 21б 1) Овлашћује се Министар правде: да по одобрењу Министарског савета у циљу отклањања земљишта, зидање судске зграде у Београду за смештај свих судова са затворима и тужилаштвима и за све трошкове око расписивања конкурса и награда за израду идејних скица за ову зграду може утрошити 40,000.000 динара.

§ 21в Овлашћује се Министар правде да по сагласном пристанку Министарског савета, а на терет фонда „Заслужних за Отаџбину" подигне спомен-костурнице погинулим српским војницима на Крфу и црногорским и српским војницима при опсади — освајању Скадра 1912/13 године, у укупном износу од динара 2,000.000.

§ 22. На почетку става првог ставља се „I", а на почетку другог става ставља се: „II".

Између трећег и четвртог става истог параграфа умеће се нов став, који гласи:

„Држављани државе, које према југословенским дрсављанима предузимају мере ради онемогућавања стицања права власништва на непокретнинама, не могу без претходно одобрења Министарства војске и морнарице, Министарства правде и Министарства унутрашњих послова стицати право власништва на непокретнинама у Краљевини Југославији, уколико то право не би потицало из права наслеђа".

§ 23. Досадањи текст тачке тач. 1, а додаје се нова тачка која гласи:

Нов Апелациони суд у Осеку

На подручју Апелационог суда у Загребу оснива се нов Апелациони суд у Осијеку. Лични и материјални расходи за овај суд унеће се у државни буџет за идућу буџетску годину.

Овлашћује се Министар правде да може Уредбом одредити дан оснивања овог Суда као и његову територијалну надлежност.

МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ

Нове просветне зграде у Београду

§24а (нов): Овлашћује се Министар просвете да по одобрењу Министарског савета може закључити код Државне хипотекарне банке зајмове:

1) у суми од 4,000.000 динара за довршење зграде Дечје клинике у Београду, као и за набавку инсталација и намештаја за исту;

2) у суми од 5,000.000 динара за довршење и уштрашње уређење зграде Правног факултета у Београду;

3) у суми од 4,000.000 динара за довршење и унутрашње уређење зграде машинске лабораторије Техничког факултета у Београду, подизање зграде и набавку инсталација;

4) у суми од 5,500.000 динара за довршење и унутрашње уређење започете универзитетске библиотеке у Љубљани;

5) у суми од 8,000.000 динара за подизање и унутрашње уређење нове зграде Гинеколошко-акушерске клинике у Београду;

6) у суми од 4,000.000 динара за подизање и унутрашње уређење Завода за изучавање и лечења рака при Медицинском факултету у Београду;

7) у суми од 4,000.000 динара за изградњу и унутрашње уређење Академских трпеза у Београду, Загребу и Љубљани, чије ће се уређење и управљање прописати Уредбом са законском снагом Министарског савета на предлог Министарства просвете.

8) у суми од 5,000.000 динара за подизање и унутрашње уређење нове зграде за једну мушку гимназију у Београду;

9) у суми од 8,000.000 динара за подизање Дерматолошко-венеролошке клинике у Београду;

10) у суми од 8,000.000 динара за градњу и уређење Машинског института Техничког факултета у Љубљани.

Учитељи народних школа, додељени на рад у Министарству просвете, имају право на станарину из државног буџета Министарства просвете, а они на раду у банским управама примаће станарину из бановинских буџета дотичне бановине.

Учитељи народних школа, који су додељени на рад грађанским школама среском начелнику за просветни референт и градским школским надзорницима, задржавају право на станарину из буџета из кога примају станарину и учитељи народних школа у истом месту.

Учитељи народних школа, који су стекли квалификације за наставнике грађанских школа могу се, без обзира на услове из § 101 Закона о народним школама, премештати у места где постоје грађанске школе, огледне школе или вежбаонице учитељских школа, рад додељивања на рад у ове школе.

После § 69 Закона о средњим школама додаје се нов § 69 а) који гласи:

„У средњим школама може Министар просвете постављати суплente-волонтере и то највише пет у једној школи, без права на приналежности. Суплент-волонтер може остати у том звању највише три године.

Време проведено у звању суплента-волонтера признаје се као време проведено у државној служби за пензију, напредовање и приправну службу кад суплент-волонтер дочније ступи у државну службу исте струке.

МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА

Цензура филмова

Додаје се нове тачке, које гласе:

Ниједан филм било да је са стране увезен у земљу, било да је производ домаће израде, не може се приказивати док се не подвргне цензури Министарства унутрашњих послова.

Ко ће, и на који начин вршити ову цензуру прописаће Министар унутрашњих послова Уредбом са законском снагом по одобрењу Министарског савета. Овом се Уредбом не може мењати Закон о чиновницима.

Одликовани црногорском медаљом „Обилића" изједначују се са носиоцима Карађорђеве звезде

§ 39а (нов): Одликовани црногорском златном медаљом „Обилића" за храброст у ратовима од 6 октобра 1912 до 20 јануара 1916 године изједначују се са одликованима Карађорђевом звездом са мачевима у погледу свих права и повластица по Закону о одликовањима орденом Карађорђеве звезде са мачевима.

Не могу имати права и повластице и за поседовање ове златне медаље „Обилића", који већ имају права и повластице за поседовање Карађорђеве звезде са мачевима.

МИНИСТАРСТВО ГРАЂЕВИНА

§ 40а (нов): Овлашћује се Министарски савет да на предлог Министра грађевина донесе Уредбе са законском снагом:

1) Уредбу о државним и бановинским путним фондовима ради снабдевања путева савременим коловозима, израде нових путева и довршења израде још недовршених деоница државних и бановинских путева;

2) Уредбу о мелиорационом фонду ради извођења хидротехничких радова на мелиорације земљишта и одбрани од поплаве, као и ради регулације водних токова и снабдевању водом.

Овим Уредбама одредиће се и приходи тих фондова.

МИНИСТАРСТВО ПОШТА, ТЕЛЕГРАФА И ТЕЛЕФОНА

§ 49 Додаје се нове тачке, које гласе:

1а) да по одобрењу Министарског савета и сагласности Финансијског одбора Народног претставништва може закључити са Радио А. Д. Београд, Радио Д. Д. Загреб и Радио Љубљана дружба З.О.З. Љубљана, за снако Друштво посебно, уговоре о изградњи и експлоатацији нових радио емисионих станица у Београду, Загребу и Љубљани на досадањим уговорним подручјима Радио друштва у Београду, Загребу и Љубљани и са релејним станицама у Скопљу, Сарајеву, Сплиту и Марибору.

МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ

Овлашћује се министар да може основати Овчарску селекциjску станицу у Госпићу и прописати Правилник о њеном раду и устројству;

да у споразуму са Министром финансија може установити и прописати висину такса које ће наплаћивати Завод за испитиване вуне од приватних лица и предузећа за испитиване и кондиционирање вуне аналогно таксама које наплаћују постојеће пољопривредне огледне и контролне станице за обављање сличних послова. Приходи од ових такса уносиће се у фонд за унапређење овчарства. Из овог фонда ће могу се вршити издаци на личне расходе;

да на име накнаде за приватна земљишта узета за изградњу државног пута Београд — Панчево, бановинског пута први рега Београд — Опово и друге путеве у вези са парцелацијом панчевачког рита, за изградњу железничке пруге Београд — Панчево и за мелиорационе објекте Дунавско-Тамишке водне задруге, може сопственицима тих земљишта дати у власништво земљиште колонизационог фонда Министарства пољопривреде на подручју те задруге и то у величини површине заузетог земљишта.

МИНИСТАРСТВО ТРГОВИНЕ И ИНДУСТРИЈЕ

§ 54. Додаје се нова тачка, која гласи:

1а) да може у буџетској 1938-39 години Државну дворазредну трговачку школу у Пожаревцу поступно претворити у Државну трговачку академију а да потребне кредите за личне и материјалне издатке унесе у буџет за 1939-40 годину.

МИНИСТАРСТВО ШУМА И РУДНИКА

Овлашћује се министар: да може сукцесивно из текућих шумских прихода за 1938/39 годину ставити на расположење 15,000.000.— динара на име обртног капитала Шумском индустријском предузећу Добрљин—Дрвар а. д., но с тим да је предузеће дужно до краја ове буџетске године вратити ову суму каси Министарства шума и рудника.

Да мимо Закона о државном рачуноводству може поједине парцеле Делиблатског песка у сврху обраде и даљег пошумљавања издавати околним земљорадницима у бесплатан закуп за четири године под условом, да је закупац по принципу преузимог шумско-пољског господарења дужан дотичну парцелу пошумити и по истеку закупа предати је држави у пошумљеном стању. Садашње потребне за ово пошумљавање, даје држава бесплатно.

да у бањици области Мостарској и срезовима Ливањском и Дувањском (данас Томиславградској) дозволи апсолутно шумско земљиште, голо или неповољно обрасло шумском шикаром, које је непотребно за унутрашњу колонизацију и изучење мере и балатинка, издвоји и подели појединим лицима и установама у сврху пошумљавања и загајивања по прописима Уредбе са законском снагом, коју ће поднети по одобрењу Министарског савета.

Осниване Рударске школе у Књажевцу

да може закључити зајам код Главне братинске благајне у Београду у динара 350.000.— за довршење зграде за Рударску школу у Књажевцу.

Овај зајам се има вратити за 10 година Главној братинској благајни у годишњим анунтитима, који ће се уносити у буџет расхода Министарства шума и рудника.

§ 63. — Унети нове тачке, које гласе:

1а) § 105 Закона о лову од 5 децембра 1931 г. четврти став мења се и гласи:

„Изузетно од предњих ставова постојећи Савез ловачких удружења у Београду задржава своју досадању организацију и послује без обзира на управна подручја — бановине тако дуго док се на његовој територији не промене административни према пропису § 96 Закона о лову они прописи главе I тога закона, по којима се право лова на општинском земљишту даје под закуп.

Из кредита намењених амелиорационим земљишта радове ће Министарство пољопривреде извршити и на земљишима приватника и чиновника без обзира на процент женског особља одзначеног у чл. 36 Уредбе о организацији Министарства поште, телеграфа и телефона.

Службеници и дневничари женског пола са квалификацијама за звање, звањичака, затечени у служби на дан 1 априла 1938 г., могу, изузетно од чл. 37 Уредбе о организацији Министарства поште, телеграфа и телефона, бити постављени на звања п. т. т. дванаестника према одредбама Закона о чиновницима, а у границама буџетске могућности.

Признање година бацима ратницима

§ 70 а (нов), који гласи: Сазнања лицима која су за време ратова од 1912 до 1918 била на позиву дужности по своју војну обавезу или добровољно, а по тадашњим законима Краљевине Србије и Краљевине Црне Горе су имала право на бачки крст у чину од најмање са службама у бачким етапама, добровољачким и четничким одредима или у ма којој другој војној јединици, све време проведено на војној дужности или у запослењу рачуна се по свом ефектном трајању као државна и самоуправна служба (§§ 113, 116, 117 и 278 ст. 1 тач. 4 Закона о чиновницима од 1931 односно по одговарајућим одредбама специјалних закона.

Ситан новац од 10 пара

7) После 1-а 9 Закона о повлачењу из оптицаја старог и о новчаној новог металног новца од 31 јула 1937 год., додаје се нов 9а који гласи:

Овлашћује се Министар финансија да може ископати ситног новца од 0.10 динара у износу 20,000.000 комада у укупној номиналној вредности динара 2,000.000.

Легура овог новца биће од алуминијума - бронзе у односу 980/1000 бакра и 20/1000 алуминијума. Димензија у пречнику 17 мм са рупом од 4 мм у пречнику, у средини новца. Тежина овог новца биће 2 грама, с дозволеним отступањем на тежине до 5%.

Пореска основица за земљорадничке дугове

Иза ст. (5) чл. 2 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова додаје се нов став:

Пореска основица код лица која су имала плаћају паушалну изнаднаши се на следећи начин:

У местима до 5.000 становника за лица која плаћају 80.— динара паушалног пореза, основица износи 1.333,33 дин., за лица која плаћају 150.— дин., паушалног пореза основица износи 2.500.— динара; за лица која плаћају 240 дин. паушалног пореза, основица износи 4.000 динара.

У местима преко 5.000 до 10.000 становника, за лица која плаћају 12.— дин. паушалног пореза, основица износи 2.000.— дин.; за лица која плаћају 210.— дин. паушалног пореза, основица износи 3.500.— дин.; за лица која плаћају 330.— дин. паушалног пореза, основица износи 5.500 дин.; за лица која плаћа 480.— дин. паушалног пореза основица износи 8.000.— динара.

У местима преко 10.000 до 20.000 становника, за лица која плаћају 200.— дин. паушалног пореза, основица износи 3.333,33 дин.; за лица која плаћају 330.— дин. паушалног пореза, основица износи 5.500 дин.; за лица која плаћа 480.— дин. паушалног пореза основица износи 8.000.— динара.

Иза ст. (8а) чл. 2 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова додаје се нов став:

Као пореска основица из доба задужења дужника у случајевима где пореске књиге не постоје или се из њих пореске основице не могу са сигурношћу установити, узеће се пореска основица из најближе године за коју постоји утврђена пореска основица.

Иза ст. (1а) чл. 24 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова додаје се нов став:

Одлуживши земљорадници чија је уступања дуг по претходном суду прелази 25.000.— динара могу се до 1 јуна 1938 године обратити суду молбом за смањење дуга сходно чл. 26 Уредбе.

У колико дуг Земљорадника с обзиром на ст. (1а- овог акл. износи 25.000 динара, дужник има право на смањење дуга по чл. 22 Уредбе, без обзира на донете судске одлуке о снижењу дуга.

Рок из ст. (2) чл. 20 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова М. П. бр. 70380/V од 25 септембра 1936 год. продужује се до 31 децембра 1939 године.

Уредби о изменама и допунама Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова додаће се нов члан 20а:

Дужници земљор дужни из ст. (2) чл. 19 и 20 оне Уредбе могу се споразумети са повериоцима о смањењу дуга и по изласку пореског сво дуг само до доношења правостепене судске одлуке о снижењу дуга".

9) Одредбе тач. 5) под г) 1-а 24 Финансијског закона за годину 1937/38 и ст. (2) чл 19 и чл. 20 Уредбе о изменама и допунама Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова не односе се на отписана потраживања из ст. (1) чл. 9 Уредбе о ликвидацији земљор

ЈУЛИЈА

РОМАН ЈЕДНЕ ГЛУМИЦЕ

од Somerseta Moama

64

Јулија им је показивала њене хаљине, и првог четвртка по њеном доласку, саветовале су се шта би Јулија могла да обуче за ту свечану прилику. Тетка Кери и госпођа Ламберт ту су се дохватиле. Госпођа Ламберт је била мишљења да, кад је Јулија већ поњела вечерње хаљине, може за ту прилику да обуче једну вечерњу хаљину, али тетка Кери је опет мислила да је то савршено излишно.

— Када сам ја била код тебе у Персеју у гостима, и када сте ви господу очекивали на вечеру, ти си обично носила поподневну хаљину, драга моја.

Оне су упитно погледале Јулију.

— Најбоље ће бити да огрнем један чаршаф! — рече Јулија.

Тетка Кери је носила једну до гуше закопчану хаљину од сенџе прне сиње, а госпођа Ламберт нешто сличног само је пребацила шал преко рамена, а око врата јој је висио ланац.

Командант, омањи човек са страшно збрчканим лицем, потпуно беле косе и импозантних црних бркова, био је необично галантан, и стао је Јулији — без обзира на његове године које су већ прешле седамдесету — за време вечере под столом нежно на ногу. При одласку искористио је прилику да је ушушне за минцицу.

„Секс-апил", промрмља Јулија док је достојанствено излила за старим дамама кроз ходник у трпезарију.

★

Оне су се много старале о Јулији, и то не зато што је она била велика глумица, већ зато што се бедно осећала, што јој је одмор био неопходно потребан. На највеће чуђење, Јулија је примећивала да старед аме ни најмање нису горде на њену славу, већ напротив да им је то прилично непријатно. Није им ни у сну падало напамет да је престављају својим позваницима. Чак када су одлазиле у посете њиху ниједном речју нису позвале и Јулију да пође са њима.

Тетка Кери, која је из Енглеске понела обичај да пије сваког послеподнева чај, није тај обичај ни после толико година заборавила. Једног дана, када је требало да дођу неке даме на чај, обратила се госпођа Ламберт одједном за време ручка, својој кћери:

— Драго моје дете, ми у Сент Мало имамо неколико врло добрих пријатеља, али они нас ипак гледају као што треба да поменеш да си глумица, сем ако то не буде било баш преко потребно.

Јулија је била запањена, али њен хумор је и овог пута победио и она је имала неодољиву жељу на сав глас да се насмеје.

— Ако би те, случајно, једна од дама упитала шта ти је муж, могла би да одговориш да ти је муж пословао човек. То не би била лаж, зар не?

— Разуме се! — рече Јулија и покуша да се насмеши.

— Ми, наравно, добро знамо, дода тетка Кери веома великодушно, да енглеске глумице нису онакве какве су обично приказане. У Француској је некако сасвим разумљиво да глумице имају љубавнике.

— Та шта кажеш! — зачуди се Јулија.

★

Јулијин живот у Лондону, са свим оним узбуђењима, тријумфима и славама, постао јој је све даљи и даљи. Већ је била у сталу да сасвим мирно и без икаквог узбуђења мисли на Тома и на њена осећања према њему.

Признала је самој себи да је њена сујета у том питању била далеко више повређена него њено срце. Једино што је сада везивало за Лондон, биле су недељне новине које су стизале у понедељак. Добијала је обично читаву рпу новина, и био јој је потребан цео један дан да их прочита од насловног листа до последњег.

Одлазила је обично сваки дан до тршаве која је гледала на море. По мору су биле разасута мала острвца и давала целој околини необично романтичан изглед. Сиво небо над њом испуњавало је чежњом за сивим небом Енглеске. Али, та чежња је нестајала чим је прошао понедељак, и чим није читала енглеске новине. После тога је одмах поново утонула у провинцијску монотонцију и мир.

Читала је врло много, обично енглеске и француске романе, које је куповала у једној малој књижари у граду и разуме се, њеног љубимца — Верлена. У његовим стиховима је је лебдела извесна нежна меланхолија, која је одлично пристајала уз тај мали сиви бретонски градић са каменим кућама и мирним, скоро увек пустим улицама.

Стално исте навике и ужасно миран живот којим су две старе даме биле задовољне, и изазивале су код Јулије извесно сажаљење према њима.

(Наставиће се)

ЉУБАВ У ПЛАМЕНУ

РОМАН ОД ВОЈАНА ВЕЛИНОВА

42

Он је порастао у очима свих људи.

Његова ситна особа као да није више остављала утисак ситне фигуре.

Издавачи су му предлагали разне услуге.

Новчани ажиоти расковрдао је још више његове бујне природне коврџе, које су личиле на пламенове. Тело му се утегло у лепо одело.

Жене су почеле да сањаре о његовом пријатељству.

Чему је имао да захвали за тај успех?

Његов роман био је скромна мала књижица.

Рударски радници били су његови јунаци.

Сукоб између сунца и црне влажне ноћи у угљенокопу био је оквир у ком је Комаров испатао један свет пун ужаса и људских патњи.

Млади писац примио је одушевљено писмо од рудара.

„Ми, — писали су они — који проводимо своје животе у клесани у ледене наслаге — видимо да има још људи на земљи који нас се с времена на време сећају. Данас смо прочитали и последњу страницу вашег романа, који нас је много тронуо и натерао да се замислимо. Они који стварају богатства, они који из хладне земљине груде чупају животворни огањ, проводе свој живот тамо где влага плаче данономно...

Прими поздрав, друже и пријатељу, од многобројних кртица са људским срцем!"

Комаров је био дубоко потресен.

Ово писмо је за њега било скупље од свих љубазних похвала које су му почели да га прате на сваком кораку. Чак се и поносио њиме. Успео је да уђе у срца оних који су далеко од културног живота великог града. Успео је да покрене њихове душе.

Последавци покрећу мишиће на њиховим рукама, а једино он је покретао њихове душе! То га је испуњавало поносом.

★

О новој Комарљевој књизи повела се дискусија и у кафани „Олимпија".

Жагор у кафани био је толико велики да су келнерице морале високим гласом да се провикују да келнерају, да би их могли чути. Лупање коцки по таблама домина дражило је слух ненавикнутих на овакав живот. А живот у „Олимпији" имао је ипак своје разноликости. Шах, домине, карте, билијар, страна штампа наручено „Ли" и „Гринеј пост" били су стално у рукама младих студената који су већ натуцали понешто на та два језика. Кров „Олимпије" служио је историчарима за кроз два табора, — један десни — други леви. Један су сви били за немачку политику, а други за француску.

И „интелектуалци" су имали свој сто у овој „Вавилонској" кафани. Сем кафане „Сан-Су-Си", они су претресали важна питања и ово овог стола на коме се тада ништа није сервирало.

Те вечери Кунчев је имао зачешљану косу и цицарету у устима. Као и увек, Пека је и сада седео до њега и лакомо гутао сваку његову циничну реч која је излазила из крезубих уста дежмекастог уметника.

У неко доба он је заузео ноту човека који је задовољан, пустио руке и била је обустављена свака веза између Кунчевљевих ушију и уста.

„Интелектуалци" су се забављали новим књигама неких младих писаца и критиковали њихову садржину.

— Није требало да дају премију Светлоокову!

— А ја имам добро мишљење о њему.

— О коме, бре — је л' о оном млакоњи?

— О њему причају да је покушао да изврши самоубиство.

— И ја сам чуо о томе — прекесао је себи вене ножињем „Ротбарт". Видео је своју Дулчинеју како пије меланж са неким посетиоцем бара код „Принцезе".

— Његови стихови не одају самоубицу. Има нечег другог у њима.

(Наставиће се)

ВРЕМЕ подлистак

Гнездо

Господин Рувијер погледа своју кћерку и рече жени, која је лешкарила на фотељи:

— Марта још не скида неереву. Ја ћу је послати у кревет.

— Како не! — узвикну Марта. — Моји ипак није шест година. Једва дан нашег богатства, драги тата и мама, отишло је услед једног финансиског краха? Боже мој, у данашње време то није ништа особо, а ми ипак нисмо остали без ичега...

— То не, али ће бити немогућно да ти дамо мираз какав смо хтели, а морамо смањити и кућевне трошкове.

— Што се тиче мога мираза, дозволи да ти то кажем, пошто сам ја тиме лично дирнута, ја једина имам права да будем ожалошћена. Даље, пређимо преко тога... Што се тиче кућевног трошка, ви само због мене посећујете скупе и моденске плаже и приређујете вечерња примања која много стају. Мама ће врло радовати ако буде могла да избегне ту гужву, а тата ти неће у будуће моћи да се одриче читаву, задовољству које је и заитино и одмарајуће... Ја, још увек једина жртва у тој ствари, ја назадујем да ноћне седеалке упропашћују снежину тена. Мало одмора добро ће ми доћи, зашто дакле онда тужите?

— Срећа што су обе твоје сестре већ удате! — прошапута госпођа Рувијер. — Али ти, сиротро моје дете, ти...

— Је, је... Ах, мене дакле природа ничим није обдарила што би ми могло да донесе просилца? Ах, драги моји родитељи вас дакле финансиски крах баца у бригу због мене?. Та пођедајте ме, до врага.. и чак реците да ли овакном никоту треба сјајан осмех... Уосталом луксуз ми рђаво пристоји. Моја лепота захтева скромну тоалету! Но, мама, хајде, насмеши се на своју кћер!

Мала је била та Марта! Мало мангупче, али храбра и тако паметна и ако мало лукшастог понашања! Права модерна девојка која гледа животу право у лице и која удаљава неереву од себе својим тако поверљивим осмехом.

Њена се родитељи насмејаше, а господин Рувијер прошапута:

— Ова мала има право! Ја сам дозволио да без потребе буљдем побеђен. Нећемо пропасти ако ове године изостанемо Дошиљ!

— А куда ћемо? уздаху жена. Дакле, изгледа месечина није тако јевтино као раније.

— Тата, а да ли ће наша пропаст лишава и „Гнезда"?

— Ах, не, не! „Гнездо" драги, оно неће отићи у туђе руке!.

— Па онда проведимо лето у „Гнездо"...

★

Овај предлог сасвим окрепи и поврати господу Рувијер. „Гнездо" породична кућа на путу за Сен-Жермен, беше још много драга због успомена које је везиваше за њу.

Прве године свога брака Рувијерови купише право замљиште, а после неколико времена заграднише и кућицу, ох, врло просту: само три собе у приземљу. Ту се родила најстарија кћи, Сузана, срећа се насмешила на трговца који је отворио радњу на своје име, и кућу издаше мало и увеличше елегантично осветљење. Тада је дошла Лиси и господа Рувијер желела је да њена друга кћи уследа свет у Сен-Жермену, у тој кућици коју називаше „Гнездо".

Нажалост, сничић који је дошао на свет после две године од рођења друге кћери, није живео дуже од неколико месеци и своју душу испустио у тој кући.

Господин Рувијер се богатио. Његови намештај био је у моди и јако тражен. „Гнездо" би украшено још једним спратом... Дође и Марта да попуни празнину која је настала смрћу мушкарчета... Она је ту у „Гнезду" учинила прве кораке, ту је научила да мисли да сневата.

Кад су удали две кћерке, Рувијерови, сада већи великн богатиши, обиђавали су све плаше у моди. Забога требало је удати малу! Богати Марта, она је могла све да захтева. Зато је ишло врло споро са упознавањем „љупког краљевића".

И тако млада девојка оста приврежена пољском врту и фасади која је пружала „мустру од три различита стила".

Историја целог нашег живота! — говорила је Марта, одушевљена овом архитектонском зброком. Приземље: једноставност и солидност, слика љубави која је уједињала тату и маму... Први спрат, у стилу замка: долазак Сузане, која има неко преузиње племенско држање, увек кад мој драги зет пуши на лулу или јој тражи цигарету. За Лиси је везано увођење електричног осветљења. Мој једини братић није имао времена ни да утледа ново осречење зидове... И најзад у част мога доласка на земљу, „Гнездо" је добило други спрат у оријенталском стилу, помешаном са стилом нормањских вила! Добро осећање и помало снова — то сам збила ја. И као ја, тај други спрат је солидан! Моја цветастоотпорна размаженост тражила је и добила шпанјолске балконе! Све је дивно... Збиља право „Гнездо"!... — Грађено слажно по слагма... затварајући наше најдраже успомене.

Марта је са заносом говорила о старој, драгој кући, тако да се мало заборавило на катастрофу.

★

Један рођак госпође Рувијер заузше је сасвим близу „Гнезда" једну вилу у којој ће провести лето. Биће дакле фамилијарног провода.

Господин Рол имао је једног сина, Шарла, који није крило своје дивљење према младој девојци. Што се тиче Марте она је изјавила да та сувише добро познаје да би га пожела као жена.

И он је такође имао известан култ према „Гнезду", у коме је као млад гимназист, служио за другу у игри и за роба деспотској Марти. У том врту поред великог ружичњака он је јасно сагледао њено срце и разумео да ће бити срећан само поред своје леле рођаке.

Још уџутро породица Рувијер се пресели у Сен-Жермен. Марта је била сва радосна!... Драга кућица постаде јој још хиљаду пута дража, јер...

Преко пута „Гнезда" стаповао је Гај Белоар у једној ултра модерној вили.

— Пријатан младић, констатовала је госпођа Рувијер, када је овај дошао да се представи и да позове Марту на тенис.

— Пријатан, мислила је Марта, која је наједном постала нешто стидљива, бојажљива, што се већ могло сматрати као признање.

Двоје младих заволеше се и Гај доби руку последње кћери трговца намештајем, —

— Ја Марти не могу дати бог зна шта, али ће „Гнездо" бити један од брачних поклона, рекао је њен отац.

Венчани су тргнали по башти да би могли боље чути како им певају весела срца! Марта је шапутала:

— Сад ми је тај „Гнездо" учинила праве кораке, ту је научила да мисли да сневата.

Кад су удали две кћерке, Рувијерови, сада већи великн богатиши, обиђавали су све плаше у моди. Забога требало је удати малу! Богати Марта, она је могла све да захтева. Зато је ишло врло споро са упознавањем „љупког краљевића".

— Не, то не... али осећам мало бола.. Како је то тешко уништити свог будућег мужа и у замку опасности срушај онај који воли а не зна шта! „Гнездо" ме је спасло од себе саме. Ја му и то још дугујем, јер како се могу надати да ћу живети срећно са човеком кога ништа не дира и који не разуме драж извесних породичних уточишта?

— Боље би било узети за мужа неког кога добро познајемо, шапутала је госпођа Рувијер. Твоја рођака например! Ти си се жалила да си га сувише добро познавала, дуџице!

—Нисам била у праву, али дај ми времена да заљубим овог рану мајко... Она је још сасвим свежа.

Суџе се лагано пруџи изза кестенова, златени им лишће, „Гнездо" са својим дрвеним балконима пуним цвећа и пузавица изгледало је да остварује сваку несрећу далеко одавде.

А госпођа Рувијер, која је знала да ће се Марта брзо излечити од свог љубавног разочарења, писала је Шарлу Ролу:

„Чекамо вас у „Гнездо". Добићете у недељу да проведемо цео дан заједно. Марта ће се радовати да види свога пријатеља из детињства"...

Лина Дебер

КОЛАРАЦ „ВРАЧАР — **КАСИНА**

У 3, 5, 7, 9.30 - Данас - у 2, 4 и 6 АМЕРИКАНСКА ПРЕМИЈЕРА о обесном и разузданом животу зулуфорских богаташа

ДИСКРЕТАН СОБАР ГОДФРИ

Филм пун хумора и сатире.
У главним улогама
ВИЛИЈАМ ПАУЕЛ — КАРОЛ ЛОМБАРД — МИША АУЕР

СЛЕДЕЋИ ПРОГРАМ
Најскупља премијера сезоне!
Шлагер који је очарао жене целог света

ЗА ВАС МАДАМ

У пластичним природним бојама.
Варнер Бакстер, Џоан Бенет, Миша Ауер

ДАНАС у 3, 5, 7 и 9.30
ФРАНЦУСКА ПРЕМИЈЕРА
која до крајности узбуђљиво и верно приказује борбу Европљана са жутом расом

АЗИЈАТИ

(Les Pirates du Rail)

У главним улогама познати
ШАРЛ ВАНЕЛ — СИЗИ ПРИМ — НИКИШИНОВ ЕРИХ ФОН ШТРОХАЈМ

СЛЕДЕЋИ ПРОГРАМ
Љубавна идила између шпанске принцезе и енглеског артисте

ЦИГАНСКА КРВ

АНАБЕЛА, ХЕНРИ ФОНДА и чувени тенор Џон Мак Кормик

УРАНИЈА и СЛАВИЈА

3, 5, 7.10, 9.30 — 2.30, 4.30, 6.30, 9 још данас и сутра премијера француског шлагера

Васкрс љубави

ЖЕНА НА РАСКРСНИЦИ...
Нова креација лепотице
МАРСЕЛ ШАНТАЛ,
Пјер Ренуар, Еме Кларион

ЦРТАНИ ФИЛМ и ЖУРНАЛ

У НЕДЕЉУ У 9.30 УВЕЧЕ У БИОСКОПУ „УРАНИЈА" премијера дивљег филма о покртовању једне звери

Јавност искључена!

Олга Чехова, Сибила Петорс, Св. Петровић, Алфред Абел

КОЛОСЕУМ

У 3, 5, 7 и 9.30
приказује
II завршни део
ИНДИСКОГ НАДГРОБНОГ СПОМЕНИКА

СУДБИНА ЈЕДНЕ ИНДИСКЕ КЋЕРИЊЕ

Молимо поштовање посетноце да се осигурају улазницама у предпродаји на благајни биоскопа од 10—12¼ ч.

Пуца три дана повлашћене не важе.

ДОЊА САЛА **ЛУКСОР** ГОРЊА САЛА

ДАНАС у 3, 5, 7 и 9.30
И Вас ће одушевити најсланвији тенор света
БЕЊАМИНО ЂИЉИ
у певачком шлагеру
УСПАВАНКА
(Mutterlied)
У осталим улогама: чувена колоратурна певачица
МАРИЈА ЧЕБОТАРИ,
Ханс Мозер и М. Бонеи

ДАНАС у 3.15, 5.15, 7.20, 9.20
НАЈУСПЕЛИЈИ ФИЛМ генијалног
Вили Форста
Серенада
У главној улози наша земљакиња
ХИЛДА КРАЉ

Долази пикантна француска водниљ-комедија
Опасни љубавници (LES AMANTS TERRIBLES)
ГАБИ МОРЛЕЈ, АНРИ ГИЗОЛ и МЕРИ ГЛОРИ

ОДЕОН

САМО ЈОШ ДАНАС И СУТРА савршенство француског филма
Два сирочета
У гл. ул. мали СЕРЖ ГРАВ познат из филма „Без породице"
2) ЧАРЛИ ЧЕЗ
Почетак у 2 часа. — Улазнице од 5.— динара.

КОРЗО

Сјајан филм у режији Ван Дајела
Љубав на јуриш
Џоан Крафорд и Клерк Гебл
2) ЖУРНАЛ
3) МИКИ МАУС
Почетак у 3 часа. — Улазнице од 5.— дин.

Код Врачара од 21.30 бесплатно артистичко ВЕСЕЛО ВЕЧЕ

Један час разоноде

Млада Мађарица после 13 година пронашла своје дете на улици

Необичан роман једне сиротице

У Берлину је одржан велики конкурс најбољих немачких фризера и фризерки. Одржано је необично интересантно такмичење специјално у стављању вештачких трепавица. На слици се види победница, фризерка која најбрже намешта вештачке трепавице дамама.

Будимпешта, марта

После тринаест година дожи-вљаја разних авантура и чуда, млада ђа Нора Мишов поново је нашла своје дете.

Бивши руски официр Ђорђе Мишов, који је 1918 дошао у Мађарску, упознао се у Пешти у пролеће 1924 са фризерком Нором Зајец. Били су обоје самци код неке породице Волф.

Исте године у јесен Мишов је изненада ишчезао.

Његова пријатељица Нора чекала је узалуд. Те зиме она је родила мушко дете. Као сиротица, није могла да се стара о детету и предала га је једном хуманом друштву. Годину дана доцније дете је адоптирао неки брачни пар Базош. Тако је Мали Бела Зајец постао Бела Базош.

Нора је три године доцније ангажована за васпитачицу једне холандске породице у Амстердаму. Кад је та породица 1928 отишла у Мексико, Нора је пошла са њом. Године 1929 Нора се удала за једног фабриканта у Мексику.

У међувремену Мишов се вратио у Будимпешту. Код ђе Волф није добио вести о својој пријатељици. Само је дознао да је Нора напустила Мађарску, и зато решио да се исели у Америку.

У Њујорку Мишов се чудним случајем упознао са Нориним мужем из Мексика. Индустријалац га је ангажовао за чиновника и довео у своју фабрику. После седам година Нора и Мишов поново су се срели. Сусрет је био узбудљив.

Син на улици

Неколико месеци доцније Нора се развела од мужа и удала за Мишова. Овај је у међувремену стекао извесно имање. Кад је од Норе дознао да им син живи у Мађарској, одлучио се да га потражи.

Оних дана брачни пар Мишов стигао је у Будимпешту. У улици, где је раније становало Базош Нора је у једном дечаку препознала свога сина. Упитала га је да ли се зове Бела. Кад је он потврдио, она га је загрлила.

Сваг је убрзо регулисана. Мишов је признао свога сина, породица Базош одрекла се малог Беле, и сви су сада срећни...

Др. НАДАШ

Поново венчан са трећом женом

Стан Лаурел, филмски комичар, по други пут се венчао са својом трећом женом, у Јуми, у Аризони. Али не зато што су се били развели, већ да докаже да су заиста и први пут били венчани. На слици: „младенци" пред другим свадбеним путом

Тајанствена нага играчица која је под маском играла у париским ноћним локалима удала се за америчког милионара

Париз, марта

У цркви на Монмартру венчали су се ових дана Џорџ Милтон, сопственик рудника у Сједињеним Државама и Жермена Бурсије, једна млада жена која је неколико месеци интересовала посетиоце париских ноћних локала, јер је под маском изводила узбудљиве тачке, и то сасвим нага.

Мистериозна играчица

До пре кратког времена није се ни знало за име ове тајанствене наге играчице, која је у ноћним локалима играла под маском. Цео свет се питао ко је та девојка.

Тајанствена играчица појављивала се неколико месеци час у једном час у другом ноћном локалу. Долазила би увек о поноћи, и за позорници, потпуно нага а са маском на лицу, извела неколико чудних игара, пратећи их сетним гласом неколико шлагера. Потом би од гостију накупљивала хонорар, па би опет исто тако тајанствено ишчезла. Чак ни директори тих ноћних локала нису знали која је та играчица.

Тајанствену играчицу гледао је једном приликом и амерички милионар Џорџ Милтон. Жена је на њега оставила дубок утисак. Кад је покушала да оде из ноћног локала, Американац је пошао за њом. Она је села у један аутомобил. Американац у други. Тако је пратио све до њене куће. Ту, кад је она исплатила шофера, он јој је пришао и претставио се. Тада је успео да објасни тајну ове даме под маском и њихово познанство се брзо претворило у велику љубав.

Необична трка између воза и аутомобила

Зато што је веровао да ће својим аутом прећи раскрсницу, иако је воз био на помолу, трчач Смолен Грив је погинуо у судару са возом у Роквилу, на Лонг Ајланду. Слика приказује ову необичну несрећу

Грудве снега излечиле дете од дуге болести

Њујорк, марта

Петогодишња Елинор Строл, играјући се на снегу у Акри, недалеко од Њујорка, грудвала се са старијом децом.

Један од њених другара снажно је ударио великом грудвом снега по носу.

Девојчица је неколико пута јако кинула и баш то снажно кијање од пола часа помогло је да се отресе неке болести у носу од које је боловала још од дана рођења.

Због љубави доспела у тамницу као шпијунка

Атина, марта. — Љубав је донела пропаст и тамницу Хели Родоканаки, дактилографињи грчког министарства спољних послова. Она је осуђена на пет година робије. Пре извесног времена Хела се заљубила у једног Фина, Јохана Хорвија који јој је обећао брак.

Али, пре тога успео је да је убеди да му недељно доставља поверљиве извештаје које је грчко министарство брижљиво чувало. Када јој је недавно Хорви саопштио да се не може оженити са њом, пошто већ има жену, Хела је у сузама признала своју кривицу претставницима. Обоје су ухапшени као шпијуни.

Грета Гарбо провешће медени месец на Кипру

Напуљ, 11 марта. — Агенција Стефани јавља:

Сазнаје се да је Грета Гарбо потврдила у свом интимном кругу, да ће, одмах после венчања кренути за Капри, где ће провести медени месец.

Међутим, још увек је венчање звезде обавијено тајношћу.

Један дописник неког шведског листа, који борави у Италији, изјавио је да до сада још није оглашено венчање у парохији Свете Катарине у Стокхолму, у којој је Грета Гарбо уведена. Према томе не постоји никакво објашњење за њену удају у Италији.

Међутим, сазнаје се да је вест о одласку Грете Гарбо за Капри дала повода извесној узбудљивости међу сопственицима вила на острву. Многи сопственици вила покушали су се да пошту Стокхолму да ли је тачно да је Грета Гарбо изнајмила неку виле. Међутим, до сада још није стигао ни један одговор.

Највећи центар пиварске индустрије у свету троши највише млека

Берлин, марта

Једна занимљива статистика у Берлину доказује да Минхен, највећи немачки центар пиварске индустрије, где се највише троши пива у целом свету, упркос овом факту држи и прво место у Немачкој у погледу потрошње млека.

Док у Берлину годишње сваки становник просечно троши 90 литара млека, у Минхену годишње сваки становник троши 140 литара млека.

Слонов зуб од пре педесет хиљада година ископан у Енглеској

Лондон, марта. — Зуб једног прехистријског слона ископали су радници приликом копања земљишта у Чисвику, у Енглеској. Покрај овог зуба нађено је и неколико изломљених мамутских костију.

Стручњаци из природног историјског музеја изјављују да је то горњи зуб мамута, и тврде да је ова животиња ту живела пре педесет хиљада година.

Наивно задиркивање и шале отерале дечка у смрт

Ленсинг, марта. — Ђа А. М. Кафри из Маунт Клеменса, у Мичигану, полазећи у варош, шалећи се и задиркујући свога сина изјавила је да му неће купити обећане клизаљке зато што није био послушан.

Када се вратила кући са новим клизаљкама затекла је свога 13-годишњег сина Волтера обешеног на вратима.

Необично бекство из швајцарског казамата

Љубав изиграла чуваре тамнице

Женева, марта

Захваљујући помоћи једне хапсенице, у коју је био заљубљен, један убица осуђен на доживотну робију успео је прошле недеље да побегне из швајцарске тамнице.

Љубав спасава

Већ неколико месеци осуђеник Роберт Дивоа договарао се помоћу знакова са Маријом Фебер, која је била прекопута дворишта у женској тамници. Њихове љубавне поруке убрзо су их довеле до помисли о бекству. Тако су помоћу знакова спремили бекство. Управник тамнице, која се налази у близини Лозане, упорно трага да дозна како је Марија успела да изиђе из женске тамнице и да пређе у мушко крило тамнице, и одатле ослободи свога љубавника без икаквог подозрења чувара.

Живот с метком у срцу

Г. Бајоки из Камбреа већ 22 године носи један пушчани метак у срцу. Он је рањен за време Светског рата. Пре кратког времена, приликом једне болести, лекари су хтели да му изваде метак из срца. Он се противио рекавши да ће до смрти живети с тим метком у телу

Петнаест хиљада „успаваних лепотица" допутовало у Енглеску

Лондон, марта. — Петнаест хиљада успаваних корњача допутовало је прошле недеље из Северне Африке у Енглеску. Када се кроз месец дана буду пробудиле, биће распродате као дечији љубимци.

СВАДБА у знаку имена »Мајер«

Кели, марта. — Прошле недеље, када се у Келиу венчавао хер Мајер са фрајлајн Мајер, пронашли су да се чиновник, који их је венчавао у општини, исто тако звао Мајер, као и два случајна сведока која су се нашла пред вратима бироа за венчавање.

Сјајни коњаници

Приликом свечаности конкурисника у Делхиу, у Индији, где су били присутни вицекраљ и леди Лајнлајтго, чувени хиндуски коњаници приказали су своје јахачке вештине. Том приликом они су извели и овај невероватни скок коњим кроз капију од неколико људи

После лечења доживотна тамница

Париз, марта. — Двадесетседмогодишње Лисијен Мисот, чији је вид и ум био поправљен после дугога лечења ускоро ће изаћи на суд да одговара и за још једно убиство једног члана пороте у Нансиу.

Пошто је убио девојку која је одбила да се уда за њега, пре четири године, испалио је себи метак и на тај начин је постао и луд и слеп.

Сад је потпуно излечен, иако слаб, али ће зато отићи на робију.

НОВАКОВИЋ

САМО ЈОШ ДАНАС И СУТРА

Одличан дупли програм уз ниске цене. почев од 3.— дин.

1) **Роберт Тајлор** и **БАРБАРА СТАНВЈК** први пут заједно у сјајном филму

Братова жена

2) Грандиозан филм у режији

Хари Пила

Гвоздени демони

3) *Чарли Чез као освајач жена*

АВАЛА

По чувеном роману славног

Клод Фарера

члана француске Академије наука

Најидеалнија улога ненадмашног

Хари Бора

у супер филму

Нови људи

У осталим улогама:

НАТАЛИ ПАЛЕЈ, СИЊОРЕ, МАКС МИШЕЛ

Додатак:

Фоке новости и Мики Мауе

REX ХАРТВИГОВА 66 УГАО КРАЉ. АЛЕКСАНДРА

Данас у 3, 6 и 9 час.

Два сврше на филма

1) **Пут у неповрат**

за младеж испод 16 г. забрањено.

У тл. улози

Кеј Франсис — Вилијам Повел

Филм је снимљен у Хонг-Конгу, крајна источна колонија Енглеске.

2) **Морски пас**

Едвард Робинзон

Најузбудљивији рибар пацифика; савршени синџија рибарења, на тузење и морске псе, страшне и оригиналне борбе са морским немани-ма. Филм је путкан нежном љубављу морнара, када су на копну.

ТРИГЛАВ

САМО ЈОШ ДАНАС

Најузбудљивији француски филм до данас!

Голицава прича о једној француској жени која је као нага играчица депотом свога тела залудела свога неверног мужа

Прељубница

Недостижна креација шармантне заводнице лепе

Даниел Дарие

Поч. у 3, 5, 7 и 9.

Ниске летње цене од

3, 4 и 6 дин.

БАЛКАН

1) Бесмртно класично дело

Џемса Купера

Последњи Мохиканац

Дело које у нама буди романтичне успомене из младости, када су милиони мале и велике деце грозничавог погледа халапљиво читали овај славни роман о јелиским борбама са Индијанцима.

Главне улоге

Рандолф Скот, Хенри Вилкоксон

2) **АНИ ОНДРА**

у веома успелој комедији

»Чишћење на велико«

3) Најновији Фоксов журнал

ДЕВОЈАЧКИ ИНСТИТУТ
LA ROMANDE,
Vevey (Genfersee Schweiz)
Апсолутно језично образовање. Француски у писму и говору. Експертиза. Диплом Страни језици и глазба. Одлично организована прва разредна трговачка секција (диплом). Одељак за домаћинство. Феријалне течајеви. Само службене наставничке снаге. Спорт. Јевтине цене. Благовремена пријава је препоручљива. (У пролеће није могло бити око 70 девојака примљено због немања места). Проспекти
30727

Конкурс

За пријем 11 дипломираних инжењера разне струке

На основу одобрења Господина Министра војске и морнарице за рад у Завод „Обилићево" — Крушевац, примиће се као надничари 11 дипломираних инжењера и то: 8 инжењера хемичара или технолога, 2 електро-машинска инжењера и 1 грађевински инжењер или архитекта.

Примљени инжењери остаће као надничари на пракси најмање једну годину дана, стим да ће се после овог времена, по повољној оцени, поставити као чиновници приправници, а доцније евентуално превести у инжењер. одељење.

Молбе са документима по чл. 39 Правила Ђ.Вр. 2911 од 15 фебруара 1933 године треба поднети Управи Завода „Обилићево" код Крушевца до 15 априла ове године.

Из Управе Завода „Обилићево" Бр. 1721 од 2 марта 1938 године
30718, 2-3

Оглас

Дирекција поште, телеграфа и телефона у Београду потребне су просторије за смештај поште Београд 4, Београд 5, Београд 8 и Београд 13.

1) За пошту Београд 4 долазе у обзир ове улице: Топлички Венац, Кнегиње Љубице, Обилићев Венац, Ђуре Јакшића, Вука Караџића, као и утао Цара Лазара и Гračаничко уличе, утао Цара Лазара и Устаничке и Кнез Михајлова улица између улица Караџића и Кнегиње Љубице.

2) За смештај поште Београд 5 могу доћи у обзир ове улице: утао Цара Николе II и Хајдучке; Краља Милана од Славије до Цветног трга; затим утао Деспотовца и утао Немањине улице.

3) За смештај поште Београд 8 могу доћи у обзир само Трговачка улица и то: парни бројеви ове улице од бр. 36 до 72 и непарни од бр. 2 до 43 и

4) За смештај поште Београд 13 долазе у обзир само улице око „Мостара".

За пошту Београд 4 и Београд 5 потребна је по једна просторија дућанска просторија за смештај канцеларија или по 2 до 3 оваква дућанске просторије са потребним нуспросторијама и малим станом за управника; а за пошту Београд 8 и Београд 13 потребна је по једна дућанска просторија за канцеларије, са потребним нуспросторијама и по један мали стан за управника у истој згради.

Пропису тражене понуде примаће се до 20 марта тек. год. а просторије су потребне од 1 маја 1938 год.

Понуде слати препоручено — поштом на Економ. отсек Дирекције поште и телеграфа у Београду, Трговачкој 6р. 2.

Из Дирекције п. т. и т. у Београду Бр. 1733/1938.
30735, 1-3

Оглас

Општински одбор у Глогоњу, срез пачванчки на седници од 12 фебруара 1938 године број скп. 19/1938 решио је, да изврши електрификацију села Глогоњи.

Позивају се фирме које желе извршити електрификацију села, да поднесу своје прописно тражене понуде са условима општинској управи у Глогоњу најдаље до 1 маја 1938 године.

У Глогоњу, 9 марта 1938 год. Број 833. **Општинска управа**
30731, 1-2

Оглас

Управа државних монопола откупиће за своју палату комплекс земљишта, који треба да се налази у ужем центру грађевинског реона града Београда.

Земљиште да буде правилно на углованма

Приближна површина земљишта да буде око 3.500 м²

У случају да један власник не располаже потребном површином могу се више власника удружити и поднети заједничку понуду.

На земљишту могу бити само старе зграде за рушење.

Посредници су искључени.

Понуде се имају поднети Одељењу за прераду Управе државних монопола до 1 априла 1938 год.

Из канцеларије Одељења за прераду Управе државних монопола МВр 4193/III
30714, 2-2

Оглас

Набавка разног Санитетско-завојног материјала, хебади, платна и рубља за све Државне болнице

Министарство социјалне политике и народног здравља одржаће пред јавну писмену лицитацију:

1) на дан 11 марта 1938 год., за набавку вате брунсове, папирне и болничке; хидрофилне газе; калико завоја; органтин завоја; калико платна, органтин платна и билрот батиста, у укупној предрачунској вредности динара 2,383,930,

2) на дан 14 марта 1938 год. за набавку 1,170 комада хебади беле и 940 ком. хебади сиве, у укупној предрачунској вредности динара 590,800, и

3) на дан 16 марта 1938 год. за набавку платна американ, лаинког и памучног грдела и рубља у укупној предрачунској вредности дин. 1,393,850,

Услови се могу видети и добити по цени од 20 динара у канцеларији Економско-рачуноког отсека Министарства,

Из канцеларије Економско-рачуноког отсека Министарства социјалне политике и народног здравља, 30348

Конкурс

Обласној управи Болесничког фонда за државно саобраћајно особље у Београду потребан је зубни лекар или дентиста за рад са седиштем у Младеновцу.

Прописно таксиране молбе са потребним документима према члану 7 и 8 Правилника за лекарску службу Болесничког фонда поднеће Управи најдаље до 1 априла 1938 год.

Honorar према тарифи за зубоболекарске радове члановима Болесничког фонда,

Дужности и права према уговору и Правилнику за лекарску службу Болесничког фонда.

За ближа обавештења обратити се Обласној управи Болесничког фонда Београд, Штросмајерова 29,

Из канцеларије Обласне управе Болесничког фонда Б, Ф, Вр, 2178/38, 30658, 1-2

КОНКУРС

За пријем 25 грађевинских инжењера и 25 грађевинских техничара и цртача

Примиће се 25 грађевинских инжењера и 25 грађевинских техничара и цртача из реда резервних инжењ: официра родова војске и инжењер-официра инжењеријско-техничке струке за Инжењеријско-техничке одељење Министарства војске и морнарице.

Известан број од наведених инжењера и техничара — резервних официра може бити примљен у активне: инжењерске официре или инжењер-официре инжењеријско-техничке струке одговарајуће чина, ради чега ће им се створити могућност да за ово испуне и законске услове.

Лица која желе конкурисати, треба својеручно написане молбе таксиране са 10 динара да поднесу одмах, а најдаље до 22 марта 1938 године лично или преко поште Начелнику Инжењеријско-техничког одељења Министарства војске и морнарице, уз које да приложе следећа прописно таксирана оригинална документа и то:

1. — Инжењери диплому техничког факултета или Више техничке школе, а грађевински техничари и цртачи диплому Средње техничке школе или које друге школе равне овој школи, које дипломе, ако су страних школа морају бити нострификоване;

2. — Уверење о практичној спреми и способности, ако не долазе непосредно из школе;

3. — Извод из књиге рођених, уверење или други који документат о годинама старости;

4. — Уверење од надлежног војног округа, ако је према годинама живота одслужио рок службе у сталном кадру, односно уверење да је регулисао војну обавезу;

5. — Уверење о владању у смислу тач. 8 § 3 и 4 Закона о чиновницима;

6. — Уверење да није суђен ни осуђиван за прељубна и нечасна дела;

7. — Извод из књиге венчаних, ако су женьени и извод из књиге за децу ако их имају;

8. — Сведочанство из кога ће се видети да су држављани Краљевине Југославије.

Лекарски преглед, да су дуговечно и телесно здрави и физички способни за посао, извршиће лекар Министарства војске и морнарице бесплатно, а по позиву од стране надлежних, који ће вршити пријем.

Документа наведена под 5) и 6) не смеју бити старија од 6 месеци.

Величина месечних принадлежности биће и то:

за инжењере од 3.000 до 4.200 динара, а

за техничаре и цртаче од 1.200 до 2.400 динара.

Изабрани кандидати биће позвани преко надлежне власти, ради свршетка о постављању и ступању на дужност у року од 10 дана по свршетку решења о постављању.

Из канцеларије Инжењеријско-техничког одељења Министарства војске и морнарице И. Л. Вр. 3824 од 1 марта 1938 године.
30686, 1-1

Посетите
БЕОГРАДСКИ
АУТОМОБИЛСКИ САЛОН!
Павиљон бр. 4 и 5

Колективна изложба чувених маркинемачке аутомобилске индустрије.

30693, 1—3

МАЛИ ОГЛАСИ

Мали огласи: до 15 речи динара 15.-, свака даља реч дин. 1.-

ПОНУДА и ТРАЖЊА СЛУЖБЕ

ЗАСТУПНИКЕ за продају парчета са одговарајућим складиштем тражи Творница паркета и пилана д. д. Загреб, Катанићева 3. 10244

МЛАЂИ КЕЛНЕР тражи одговарајуће место, располаже са гаранцијом. Писмене понуде: Јосип Зварски, Вејседе Степе 40. 2207

ТРАЖИ СЕ ДЕВОЈКА за сав кућевни посао, са знањем кувања, код три одрасле особе. Може да се јави од 9—12, Цара Уроша 17, партер. 2210

ТРЕБАМО неколико заступника за продају уведеног артикла потребног свакоме. Фиксум и провизија. Само озбиљне понуде са референсама уз прилоп фотографије и марке за одговор на администрацију „Време" под „Марљив" 3837. 10261

ТРЕБАМО неколико заступника за продају уведеног артикла потребног свакој домаћици. Висока провизија а касније фиксум. Целе понуде на админ. „Време" под „Стална зарада". Приложити марку за одговор и фотографију. 10262

ПЕРФЕКТНА КЕЛНЕРИЦА тражи намештење, у обзир долазе само боље локали, по могућству бање. Слободна 20. За услове обратити се писмено Курсулина бр.8, Зајечар. 2183

ФРИЗЕРА или **ФРИЗЕРКУ** потребујем за свој фризерски салон. Раде Димић фризер, Горњи Милановац. 2216

МУЗИЧКЕ КАПЕЛЕ

ПРВОКЛАСНИ квартет (квинтет) дупла састав концерт, џаз (првокласни певач за шлагере и народну музику), алимир музика, слободан 15 марта. Понуде: Оремска Митровица, котел „Ковач", капелник 2127

ХАРМОНИКАШ са хроматичном хармоником и џазом, са две лепе и младе певачице, слободан 15 марта. Тихе Деникоћ, ресторан „Весна". Привремен. 2161

КВАРТЕТ првокласан, концерт, плес, сведанлинке; виолина, чело, 2 хармонике, 3 саксофона, шлагерк, кламир, једна првокласна певачица, 5 особа, младе силе, слободни петнаестога. Понуде прворласни локали, капелник, котел „Астопија". Петрињска, Загреб 2121

КЛАВИРИСТУ-КИЊУ за концерт, плес, сведанлинке, требам 15 марта, фикс 40 динара, зарада, храна, стан. Капелник, котел „Астопија". Петрињска, Загреб. 2118

ПЕВАЧИЦА тражи место у бољем оркестру, слободна 15 марта, фикс по договору. Врнашић, хотел „Палас". Ниш. 2189

ПРВОКЛАСНИ СЕКСТЕТ, дупли састав, свестрано рутинираи, са првокласном популарном певачицом, скупа 7 чланова, слободни 15 марта. Хитне телефонске понуде, капелник, хотел „Палас", Ниш. 2160

ГУДАЛАЧКА КАПЕЛА са цимбалом, 4 врло добре женске, 3 мушкарца, слободни 15. Споразум телефонски. Капелница Рума Секулић, хотел „Балкан", Куршумлија. 2174

ДОБРА ПЕВАЧИЦА слободна 15, обзиром јаке силе јавите се. Понуде моли Анкица Дачић, хотел „Београд", Краљево. 2162

ХОТЕЛ „КРУНА", Ворски Рудник. Потребујем добре цимбалисту и три добре певачице са добром гардеробом за одмах. Зарада добра. Јави се Марија Вегонић, Драги Вулетић, капелник. 2161

ЏАЗ КАПЕЛА, виолина, чело, хармоника, бањо, кламир, џаз, 5 лепих, младих, елегантних, слободних женских, 3 мушке; слободни 15 марта. Крста Шпилебар, хотел „Централ", Загреб. 2178

САЛОН ОРКЕСТАР, слободан 15 за концерт, џаз, алимир, 2 популарне певачице. Капелник, Мутапов 27, Београд. 2209

ДОБАР ВИОЛИН ПРИМАШ нотиста, сведанлија са добром певачицом, слободан 15 марта. Пољанска 23, Зајечар. Нека се јави Катица Розмарић, капелница. 2178

ХАРМОНИКАШ са хроматичном концертном хармоником, добар певач сведанлија, свирам модерне шлагере, слободан петнаестог. Врачелаз Петровић, хотел „Београд", Крушевац. 2186

ТАНГО ХАРМОНИКАШ способан за све, нуз флауту, виолина, жели приључак у оркестру, по споразуму. Стојановић, Немањина 5, Ужице. 2185

ТАМБУРАШКИ ПРИМАШ или бас-примаш, нотиста сведанлија и певачица добра, слободни одмах. Ђуро Каниши, хотел „Париз", Окрид. 2184

ВАСПИТИЦА МЛАДА, контрашл или примаш, слухисти и нотални, може и још једна певачица, слободни 16. Стеван Марковић, хотел „Солун", Нови Сад. 2182

ТРАЖИМ контрашицу брачистицу, харионикашицу-ша, младу певачицу. Сезона море. Увјети споразумно. Капелник Виро, кафана „Загреб", Петриња. 2180

ЏАЗ ДАМЕН КАПЕЛА, 5 младих, верзираних господица, 3 господина, 3 женске свирају, две превразредне певачице; састав глазбе: прим виолина, хром. хармоника, бенџо, контра бас, хармоникаш, добар певач; за песму и музику уопште гарантујем; слободни петнаестог марта. Понуде молим брзојавно на капелника Пепи Хитрец, Његошева 56, Цетиње. 2188

СЕКЦИЈА УДРУЖЕНИХ МУЗИЧАРА, музичанката и певача оба пола Југословенских националних радничких синдиката у Београду преселила је своје канцеларије из ресторана „Британски краљ" у ресторан „Златар Планина" — Краља Александра ул. бр. 156. Канцеларија је отворена преко целог дана. 2235

ХОТЕЛ „СОЛУН", Смедерево потребује 3 певачице, верзиране у послу, песми; фикс 10 до 20 дин. кост, стан, пола трошка. Станисављевић. 10249

СТАНОВИ

КРАЉЕВ ТРГ 19 (Универзитетски парк): елегантни, здрави, сунчани станови 4 и 3 собе са холом, балконима, кујном и модерним нуспросторијама; стално грејање, топла вода, лифт; диван изглед на парк и Дунав; издају се за 1 мај. Упитати пастојника.

СТАН ОД 3 СОБЕ и нуспросторије, евентуално меблиран, тражи се за 1 април на Савској падини по могућству. Понуде на поштански фах бр. 808. 2208

КУПО-ПРОДАЈА

ФРАК И СМОКИНГ добро очувани, на изглед као нови, одличан штоф, за особу средње величине, без погдања оба одела за 2.200 дин. у готову. Јединствена прилика. Питати преко телефона 24-005 или 30-135. 3618

ПОСЛУЖАВНИКЕ, гарнитуре за слатко за ликер и за чај од Кина-сребра најјефтиније код **ХЕЧКО, Београд Кн. Михајлова 15 у дворишту.** 30565

ШТАЈЕРСКА ЈАБУКА у сандуцима 40/45 кгр. брутто за нето, кгр. по дин. 5.— и 4.— франко станица Слов. Коњице, уз поузе-ће шале док залиха траје Мартин Шумер, експортсаћа, Слов. Коњице, Дравска бан. 30366

„ГАРОД-РАДИО"
6 цеви Динара 1.800
За све струје
Српско-Албанска банка - Котор
30700

ШПИНЕ И ВАГОНЕТЕ за деповил од 7—9 кгр. са праговима гвозденим 1.350 м. колосека. Понуде на поштански фах бр. 698. 2208

ПЧЕЛЕ ЗА ПРОДАЈУ 50 фамилија, може мање, практични за пренесе, лаки рад, димензија рамова 43×41. Сенчић Тура, Сивац (Бачка). 2179

НОЖЕВЕ ЗА БРИЈАЊЕ 0,10 мм. — чувене светске марке: Zenith, Kebeco, Kassino-Gold, у купно 300 комада за 108 динара шаље поузећем фирма „Колумбија", Београд, Кнеза Павла 43. 2221

1 лош избор 100 брига ак. не пиште где вопке набављате. Ми стручно послужујемо, јефтино радимо! Тражите још данас наш ценик! Велеразасадник властелинства пустара Зобнатица пошта Бачка Топола, фах 17. 10260

ЗА САСАЂИВАЊЕ дрвореда по улицама округли багрем нуди војни расадник пустара Зобнатица, Бачка Топола фах 17. 10264

ПОТРЕБУЈЕМ ВАТЕ и вештачке вуне. Понуде слати са колекцијом: Нешић Ала. јергенција, Нови Сад. Камберова 46. 10284

ЗА МЛАДЕНЦЕ!!!
најлепших поклона у огромном избору, по нарочито повољним ценама
НУДИ
„ВИТРИНА"
Кнез Михајлова 20
•
Тел. 28-296,
Г. г. официрима и држ. чиновницима дајемо кредите по повољним ценама.
27946

B. M. W.
признато најбољи немачки путнички аутомобили
Заступство
Аутомобилска радња **„ВЕЛАУТО"**, Београд
Зорина 90-92 Тел. 22-030

26629,5-7

СВр 17274

За Младенце изволите посетити изложбу укусних поклона од:
СТАКЛА - ПОРЦЕЛАНА И КРИСТАЛА
у познатој трговини
Јосиф Ј. Ешкенази, Поенкареова ул. 30
Цене су до 24 марта т. г. веома снижене

Тражимо аквизитера
агилног и поштеног, за прикупљање огласа у Београду.
Услови повољни. Понуде слати под „Дневни лист" на администрацију листа. 3611

Нервно оронулим
Научно је утврђено, да „Ка-ле-фаунд" регулише секретерни рад свих жлезда, снажи организам и уравнотежава нормин систем тако да човек поново постаје спокоан и способан за рад и борбу за свој опстанак. — Бесплатно детаљна литература, тражите: Београд, Масарикова 9, Милош Марковић. — „Ка-ле-фаунд" се продаје у апотекама и дрогеријама. — С. бр. 10537/33. 1-1 3024

ПОКЛОНЕ за МЛАДЕНЦЕ
у кристалу, порцулану, керамици и другим новитетима, добићете у познатој трговини
„Кобалт"
Краља Петра 82. - Телефон 23-349.
ПРЕГЛЕД СЛОБОДАН, КУПОВИНА НЕОБАВЕЗНА

27730

КАКО ЋУ УРЕДИТИ СВОЈУ ВАШТУ? Опширне богато илустроване упуте. Инжењер Цамоња, Загреб, Винковићева 27 Дин. 25.— поузећем 32.— 30663

РАЗНО

Dr. FILIPON CREME Кихлер, најбољи најомиљенији крем за дан, добија се у Београду у апотекама, дрогеријама, парфимеријама. Цена 14.— дин. 30568

Тражите

у сваној кафани и деликатесној радњи опште познате и добре специјалне чоколад-десерте Лонза. Произвођи Лонза — Ст. Кањижа 10211 1-1

ЧИНОВНИК новчаног завода, млад, добро ситуиран, жели упознати бољу дану, госпођицу, растављену или удовицу, ради озбиљне одлуке. Мираз не долази у обзир. Цењене понуде са фотографијом на админ. „Време" под „Озбиљан". 10263

МОЈА ЖЕНА Аурора Мијат ребена Врњеци напустила ме је самовољно 16-XI-1937. Пошто се до данас није одазвала моме позиву на продужење брачног живота, овим је позивам да се врати у року од 10 дана кући. У противном нећу је признати више за своју жену а ни дугове ако буде направила на моје име. — Север Мијат, Конин. 2176

Главни уредник Гргур Костић. Власник, издавач и штампар за Штампарско предузеће „Време" а. д. Милутин Стевановић, Богољубачка улица број 5.

ВРЕМЕ У СЛИКАМА

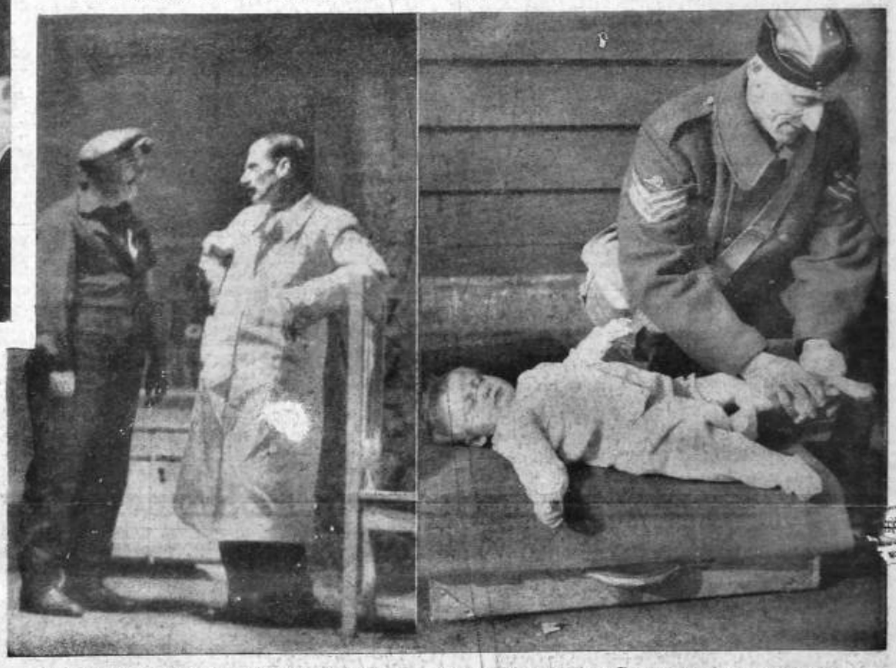
У Букурешту је отворена конференција привредне Мале антанте. На слици г. Ј. Дучић, наш посланик у Румунији, г. Корец, чехословачки посланик, г. Татареско, г. Теодореско, и г. Табаковић, специјални делегат.

Чланови певачког друштва „Вардар" из Скопља на турнеји по Грчкој свуда су наишли на срдачан дочек. Овде се виде скопски певачи пред Акрополом приликом боравка у Атини.

Г. Хитлер примио је бившег претседника Сједињених Држава г. Хувера (лево) приликом његовог боравка у Берлину. Десно амерички посланик у Берлину г. Хјуг Вилсон.

Вечерас се у Народном позоришту приказује први пут комад „Бела болест" од Чапека. На слици једна сцена из овог комада.

„Неваза" је стигла у Саутемптон са трупама из Индије. Мала Џуи Вишпер, која је пре 12 година рођена у Индији, допутовала је у Енглеску као „пртљаг" уз војнике. На слици: мала Џуи пресвлачи један „чика" војник.

Приликом педесетгодишњице смрти Вилема I, врховни командант Рајхсвера генерал фон Браухич положио је венац у маузолеју у Шарлотенбургу и том приликом обишао почасну чету.

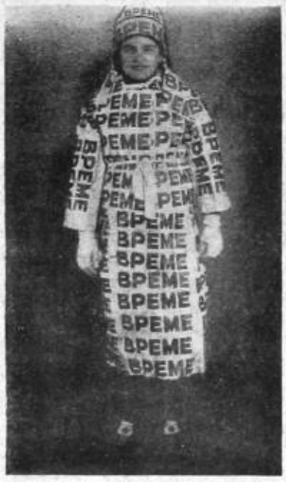

Оксфордска веслачка екипа тренира се код Путнеја за скори велики меч са Кембрицом.

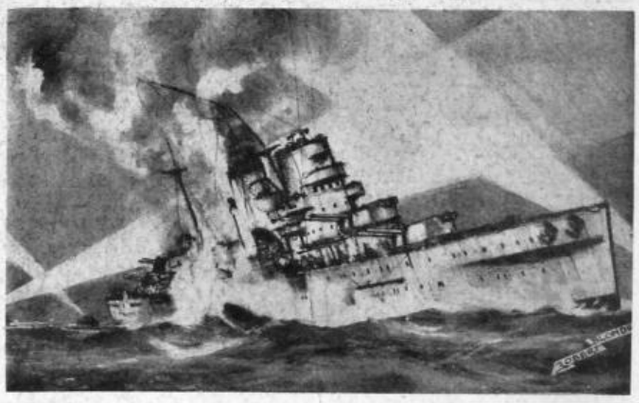
Доле: Реконструкција недавне поморске битке у којој су Франкову крстарицу „Балеарес" потопили републикански лаки бродови. Ову реконструкцију извршио је сликар Блондел.

Позната енглеска јахачица мис Франсес Дејс својим коњем „Си Траут" и ове године учествује на одмеравању у Олимпу.

На костимираном балу у хотелу „Гушић" у Крагујевцу, овај костим, направљен од натписа „Време", изазвао је велико интересовање публике.

VU-382

ПОШТАРИНА ПЛАЋЕНА У ГОТОВУ

Standard Radio

ПЕТРОВГРАД
Г. ЗДЕЛАР ДУБОМИР 5001
СУДИЈА

ВРЕМЕ

Дир. М. Стојадиновић

ГОД. XVIII — 5804 БРОЈ БЕОГРАД, УТОРАК, 15 МАРТ 1938 ПРИМЕРАК 1 ДИНАР

Standard Radio

Триумфалан улазак Хитлера у Беч

На путу од Линца до Беча Фирер је свуда одушевљено поздрављен

Аустријска војска положила заклетву верности г. Хитлеру

(Од нашег сталног дописника)

Беч, 14 марта. (Телефонски извештај). — Данас у 10.40 часова пре подне кренуо је лагано из Линца вођа Рајха и Фирер г. Хитлер на свом триумфалном путу за Беч.

Пут аутомобилом од Линца до Беча обично траје од 2 до 2.30 часова али се рачуна да ће пут Фирера г. Хитлера трајати овом приликом најмање осам сати и да ће у Беч стићи тек око 6 или 7 сати увече.

Ово закашњење биће због тога што се дуж целог пута од Линца до Беча налазе непрегледне поворке света који на више места леже насред пута да би зауставили аутомобил у коме се вози Фирер и да би га поздравили. Само где полиција мора да одбија свет, масе почињу да плачу чим се полиција спушта ра... ости да чекале и поздраве Фирера кога су чекале већ дет година откако је узео класт у Немачкој.

У Бечу се чине и последње припреме за свечани дочек г. Хитлера. Школе су затворене на неодређено време. Дућани и канцеларије су такође затворени а дућани са живинама биће отворени само до 4 сата после подне. Једино ће моћи после тога времена да раде кланице, и остале радње у којима се продаје храна и служе за исхрану грађанства и гостију.

За исхрану Немаца који су дошли из Немачке и СС трупа бечко предузеће Век ставило је на расположење огромне количине хране од које сваки може узети колико год жели.

Ангажован је велики број приватних аутомобила за ове дане јер се са службеним аутомобилима не може у потпуности обезбедити одржавање реда. У целом граду међутим влада врло велико расположење и свеопшти процес спајања са установама Рајха што се увелико процес спајања са установама Рајха што ће свакако бити много боље уједињење него свако гласање за плебисцит од 10 априла, јер ће у ствари плебисцит од 10 априла бити само једна формалност за иностранство док се душевно уједињење стварно спроводило у току дугог низа година када је националсоцијализам у Аустрији растао све више и више. Формално уједињење извршено је још једном ујутру а сада остаје само још плебисцит који ће у ствари, свакако, бити најбољи триумф за Хитлера.

Сада у Аустрији нема више никаквих противника Хитлера јер је општа радост заталасала све Немце.

У Бечу је распродато све цвеће које ће одушевљене масе бацити вечерас на поворку г. Хитлера. Велика је потражња и за црвеним платном које међутим нема у довољној мери а црвено платно је потребно за прављење немачких застава. За прво време учињен је један компромис у томе да се кукасти крстови уцртавају на предње аустријске заставе а када буде довољно црвеног платна, онда ће се израдити чисто немачке заставе са кукастим крстом.

У свима радњама изложене су слике г. Хитлера, а исто тако украшени су сликама и безбројни венци. Готово сваки становник Беча носи на себи немачку заставу са кукастим крстом. И многи Јевреји поушали су да носе овакве заставе, у жељи да избегну евентуалне нападе и да се помоћу овог знака лакше склоне из Беча. **Због тога је издато наређење да овакве заставе могу да носе само Аустријанци и Немци док нико од народних мањина који није Немац не сме да иде немачку заставу са кукастим крстом.**

В. САМСОНОВА

ПОТРЕБЕ ЗА СЕ ЧОВЕК МА ОД КОГА ЧУВА.

МЕРЕ ЗА ЗАШТИТУ ЈЕВРЕЈА

Ипак због великог огорчења које влада против Јевреја влада је издала наређење преко радна, да СС а и други полицијски органи воде строго рачуна и хапсе сваког ко би покушао да разбија, дуване или да предузима какву акцију у нередк. Сем тога објављено је још неколико других наредби.

Пре свега отпуштени су из службе министри Аустрије у Лондону, Паризу и Прагу јер су покушали да изазову интервенцију против уједињења Аустрије са Немачком.

Објављено је затим да губе право рада све јеврејске судије и јеврејски адвокати док ће Јевреји лекари бити замењени лекарима хришћанима у свим установама.

Изашле су и друге писмене наредбе.

ЕВАНГЕЛИЧКА ЦРКВА У АУСТРИЈИ

Аустријска евангеличка црква објавила је да је и она постала саставни део немачке евангеличке цркве и да ће се у будуће управљати одатле.

Упоште у свим установама и надлештвима у Аустрији врши се увелико процес спајања са установама Рајха што ће свакако бити много боље уједињење него свако гласање за плебисцит од 10 априла, јер ће у ствари плебисцит од 10 априла бити само једна формалност за иностранство док се душевно уједињење

Поново у свом старом завичају

Бурно поздрављен од масе г. Хитлер је ушао као Вођа целог немачког народа у своје родно место Браунау у Аустрији

Г. Хитлер је бурно поздрављен у Браунау, у Аустрији, чим је прешао преко граничног моста

(Фото Хофман)

30.000 пољских Јевреја враћају се из Аустрије у Пољску

Варшава, 14 марта. — Листови доносе вест да Јевреји пољски држављани настањени у Аустрији, чине потребне кораке да добију визу, која је потребна за повратак у Пољску.

Возови, који полазе из Беча за Варшаву, просто су опседнути од пољских држављана Јевреја, који желе да се врате у Пољску.

Према процени пољске штампе, око 30.000 Јевреја, пољских држављана, настањено је у Аустрији. **(ПАТ)**

Ђ. Кр. Вис. Кнез-Намесник ПАВЛЕ и Кнегиња Олга *код Њ. Св.* Патријарха Гаврила

Њихова Краљевска Височанства Кнез Намесник и Кнегиња Олга благоволели су данас у 16 часова учинити посету Његовој Светости Патријарху г. др. Гаврилу.

ВЕЛИКИ АМЕРИЧКИ поморски маневри *на Пацифику*

Вашингтон, 14 марта. — Велики поморски маневри отпочели су јутрос у зору под командом адмирала г. Блоха, команданта америчке флоте. У маневрима учествује 160 јединица, са 150.000 морнара.

Овога пута ниједном новинару ни фоторепортеру није дозвољено да прати вежбе. Маневри се одржавају под највећом дискрецијом.

Сазнаје се ипак да је задатак маневара одбрана напада на обале Сједињених Држава на Тихом Океану, као и одбрана америчких острва на Тихом Океану.

Маневри ће трајати до краја месеца априла. **(Авас)**

Бухарин једини није тражио ПОМИЛОВАЊЕ

(Од нашег сталног дописника)

Париз, 14 марта. (Телефонски извештај). — **Из Москве се јавља, да је Калинин, председник СССР, сазвао за јутрос састанак „председништва", врховног савета, да би се испитала молба за помиловање, коју су упутили адвокати и осуђени са процеса антисовјетског блока. Ову заједничку молбу потписали су сви осуђени на смрт, изузев Бухарина, који је упркос наваљивању осталих осуђених, одбио енергично, да им се придружи.**

Сазаје се с друге стране, да су супруге осуђених предузеле кораке за хитно добијање развода брака, пре погубљења својих мужева, како би могле поново да узму своја девојачка имена. У својих захтевима оне изјављују, да потпуно игноришу кривичну активност својих мужева. Једина гђа Крестински, која и даље уверава у невиност свога мужа, одбила је да предузме слични корак.

Р. ВАЛЕ

Националсоцијалисти у Бечу пред самом зградом канцеларства згазили су врст Патриотског фронта г. Шушнига

Бухарин

ОШТРЕ МЕРЕ ПРОТИВ БУНТОВНИКА У ПАЛЕСТИНИ

Јерусалим, 14 марта. — У јеврејској колонији Реховот дошло је јуче до пожара једне плантаже наранџи. Ухапшена су три Арабљанина, под сумњом да су изазвали овај пожар Власти су наметнуле суседном арабљанском селу Јибнел обавезу да у року од 24 часа пронађу кривце

Немачки авиони пренели су два батаљона во... ... прог дана „аншлуса" у Беч. На слици: немачки војници под шлемовима маршују са аеродрома Аспери у Беч.

(Фото Хофман)

Франкове трупе продрле 80 километара

Дарока, 14 марта. — Трупе националистичке централне армије ушле су данас пре подне у 10 часова у Алканиз.

Данас у подне трупе генерала Јагве допрле су до предграђа Гаспе.

У 1 час националистичке трупе налазиле су се свега 30 километара од границе Каталоније. (Авас)

80 КМ. НА ИСТОК

Сарагоса, 14 марта. — Колона генерала Јагве вечерас се налазила на 13 километара од Каспе, па је на тај начин од почетка националистичке офанзиве до сада напредовала око 80 километара. **То је највеће напредовање у току целога рата које је извршила једна армија.** (Авас.)

Одјеци

Учитељска плата

Учитељ сам у срезу Бос. Крајине. Прије пописнога мјесеца, на терену, сам констатовао, да којеко наје кућа ни половина учитеља, прими се реинскрибција (исплаћивања плата) једна колегица из среског мјеста. Од тада примамо плату нередовно. Неки колегица пошаље нама нам среског мјеста чим стигну паре. Неки ми дођемо по паре, а паре предате на пошту.

Прошли мјесец дошао сам по плату пред вечер. Био је други. Потражих колегицу у стану.

— Немојте улазити, газда се љути на ће ми отказати, дођите сутра, пошла сам, па ће Вам дати кроз прозор од кухиње" — бјеше одговор колегице. Послије пола сата, уведе ме у кућицу, те морадох на зиду тинтом потписати платни списак.

Стаоих примједбу на овакв начин исплаћивања а колегица рече, да ово може бити годину дана реинскрибција!

Данас је осми фебруар. Моје плате још нема! Колегица у близини добила је плату за фебруар трећега. Дошла јој пошто. То значи да је плата стигла у срез прије или другога.

Нисам никаквим забрана на плату, па се чудим драги Одјеће, шта наша реинскрибција ради с мојом платом већ 8 дана?

Ако ово заслужује хонорар пошаљите га „Дому кљиџних" у Земуи.

★

Зар још Фрања?

Драги чика Одјеће!

Пре неки дан одем послом у Жељезничку дирекцију у Скопље. Послеђи жељезничком на трећем спрату случајно бацих поглед на једну карту обешену у ходнику на зиду. На карти крупним словима пише: „План граде Скопље". Кад ја карта, само неке улице као на пример: улица Фрање Јосипа. Помислих да није ово план града Вече?

Зашм сигурно да у Скопљеву нема никакве улице Фрање Јосипа, али ако је ово план Скопља зар да баш Фрање Јосипа или Марије Терезије, није нећ место у дивљајући него у музеју старина. Шта би на то рекао неки странац кад би видео овај план нашега града Скопља?

Зато чика Одјеће одјеки до надлежних да скину ову путорбу са вида!

НАЈЛЕПШИ ПОКЛОН добрим пацима је Ђачки календар „Змај" за 1938 годину. Добија се у свима бољим књижарама, а поручује на чековни рачун 57.248 или од администратора: Краљице Наталије ул. 12 — по цени од 10 динара.

Како сиротиња страда

Болујем већ дуже времена од отварене плућне туберкулозе и лечим се пнеуматорацком, али према мишљењу господе лекара потребно ми је санаторијумско лечење. Пошто сам сиромах по се могу и немам средстава да одем у санаторијум на лечење. Зато сам се обратио са сиротињским уверењем од Градског поглаварства и лекарским увереньма своје Београдске Општине са седиштем у Скопљу. Документа сам већ поднео под бројем 2770 од 22-VII-1937 год. али нажалост ни до данас нисам добио никакав одговор. Сматрао мислим да сам већ

Крај Аустрије

Брже него што се могло очекивати, дошао је крај Аустрији. Објективни историчари, када буду расматрали последње једне бивше империје, морале признати, да је пропаст независности услеђила фаталним грешкама последњег Канцелара независне Аустрије, г. др. Шушнига. Писао „Три пута Аустрија", могао је продужити живот љубљеној држави, само да је бар лојално испуњавао споразум са Немачком од 11 јула 1936. А дух тога споразума био је: да Аустрија не може водити анти-немачку политику.

Међутим, г. др. Шушниг је радио све обрнуто! Можда се надао и интимно мислио, да ће се ублебисцитом родити „По четврти пут Аустрија"? Видело се, да на састанак у Берхтесгадену није могао исправити ову Канцелареву најубљу мисао и ироред онитре опомене Вође немачког Рајха, да се треба придржавати лојално духа закљученог уговора. Г. Шушниг је и после повратка из баварских Алпа настављао, с једне стране, свој флерт са легитимистима, прогагирајући рестаурацију монархије у Аустрији а, с друге стране, зајечињући нови флерт са социјалистима. Његове слике, ио чудној коинциденцији, висиле су у аустријском радњама, ироред слика надвојводе Ота Хабсбуршког! Социјалистичка интернационала одзвиивала је ин-ндустријским центрима државе.

Несумњиво, данас изгледа, да је г. др. Шушниг сувише ножурио са објавом ублебисцита. Не толико ради Аустрије, колико ради свог личног иреститижа. Све одредбе његовог ублебисцита јасно су наговештавале, да се радило о учвршћењу личног режима г. Шушнига. Поглавито оно отстрањење од ублебисцита свеучукуине аустријске омладине, т.ј. будућности једне државе, затим зајповест, да биралишта буду у париским организацијама одним њему — све то одавало је неозбиљност једног од најсудбоносиијих аката.

Од објаве ублебисцита, догађаји су се редали, филмски, као што знамо. Трупе Трећег Рајха ушле су 12 марта у Аустрију на позиве законитог Канцелара Аустрије, г. Сајс-Инкварта, зарад обезбеђења реда, а иретседник Рейублике г. Миклас, иодиео је, 13 марта, увече, оставку на свој иоложај.

У овом тренутку иотребно је йодвући и то, да је улазак немачких трупа у Аустрију наступио, како рекосмо, ио йозиву саме аустријске власти, али и у моменту једног опасног и тренутног расула, када су зайочињали у Бечу изгреди и када су масе комуниста, осећајући расиојасност и немогућност иоретка, йочели већ марширати улицама са йозвицима: „Живела Москва!"

Пред чињеницом, да је Ото Хабсбуриики чекало на граници Аустрије разиој догађаја, неће ли се они окренути у његову корист, а затим, ироз йозвицима у славу Москве, г. Хитлер, сматрајући себе за чувара реда у немачком народу, није се могао дуго двоумити. Уједињење Аустрије са Немачком било је одмах йроклаиовано као ирвим закоиом.

За нас, ирве суседе бивше Аустрије, овај разиој догађаја није донео никакво изненађење. Ми смо врло добро знали: шта значе историјска стремљења дае државе, исте крви и језика, које теже инстинктивно, у часовима ослабости, једна ирема другој. Ми смо и сами свој властити, сличан ириер у историји. Србија и Црна Гора, у свако доба имале су заједно. Братски су делиле зло и добро и макар да су биле две државе, ипак и са две династије, оне су тежиле у дну душе своје једноме великом националном уједињењу. Тај наш идеал ми смо остварили 1918 године. И баш зато, што смо за и сами остварили и ирживели, ми смо и могли осетити сличан йроцес струјања ка Уједињењу Немања из Аустрије са Немцима из Немачке. Ми смо могли ироцитати њихову интимну мисао и морали смо усвојити ту тај иринцип националног одређења, за који смо и сами ратовали, да један народ има своју једну националну државу.

Ми смо са великим задовољством забележили извештај, да је немачка влада дала своја потребна уверења Прагу о њиној неиовредивости чехословачке границе. Изгледа да ће ова гаранција такође дата и нашој влади, од стране Немачке, о неиовредивости и безбедности југословенских граница. Довољно је, уосталом, йоштити и на свечану реч г. Хитлера, изречену у Берлину ириликом боравке нашег иретседника владе, г. др. Стојадиновића, а у ирисуству југословенских новинара, да је у интересу Немачке „једна јака Југославија". Према томе ириј ателски однос, који постоји између Немачке и нас, сада је само ироширен. Југославија, на својим границама, има данас ириј ателски немачки народ.

Аустрије данас више нема. То је чињеница. Ако се йитамо о нашем интимном осећању данас, можда би имали много разлога да изречемо, да Аустрија ни као држава, ни као систем управе, никад није будила нашу захваалност, ни наше симйатије. Њена Хабсбуриика династија остала је у најирљој успомени целог нашег југословенског народа. Дух аустријанштине није изазивао ни једну лепу мисао у нашим душама. Беч, који није био само град Моцарта и Штрауса, већ и змијино гнездо за нашу слободу и наш йросйеритет, тај Беч је одувек био централа за свакове светских интриза йротив нас. Он је служио кроз читав век светској штампи као труба за трубљење лажи. Па чак и ио свршетку Светског рата, тај Беч био је омилено склониште екстремиста и терориста, комуниста и ренегата, који су рушили нашу државу или бар йокушавали да руше њен углед. Разни Перчевићи осећали су се у Бечу као код своје куће.

Данас је дошао крај тим сејачима интриза и лажи, крај агитаторима рестаурације хабсбурике монархије. Они су се морали разбећи куд-који, ио беломе свету. Беч ниje више за нас град омразе. А и за наше сународиике у Корушкој, верујемо, да ће ускоро настати бољи дани, него што су били ио угњетачким режимом г. Шушнига.

УНУТАРЊА СИТУАЦИЈА У БЕЛГИЈИ

Брисел, 14 марта. — Белгиски министар финансија, г. де Ман, који је одвојио болестан већ две недеље, тражио је да му се одобри једномесечно отсуство или да се прими његова оставка. Како су по ним законски пројекти о повећању пореза нашли — као што смо предвидели — на отпору опозиције, не само у јавном мнењу, већ и код влади г. Јансон је дотичном прихватио оставку г. де Мана.

На његово место постављен је г. Судан, социјалистички сенатор и професор универзитета.

Г. де Ман био је једна од главних личности белгиског политичког живота. Он је са г. Спаком, вођом једне од двојице младих шефова — реформатора социјалистичке партије. Према томе, његова оставка може да има важне последице у даљем развоју политичке ситуације. За сада г. Спак остаје шеф народног реформаторског покрета у социјалистичкој партији. Његов положај утолико је јачи, што је недавно, приликом дискусије о спољној политици, одмео велику победу против старог вође и претседника II интернационале г. Вандервелда, који је устао у одбрану марксистичке теорије социјалиста старе школе.

А. ВИСОН

БЕЛГИЈА ПОСТАВЉА АМБАСАДОРА У РИМУ

(Од нашег сталног дописника)

Брисел, 14 марта. — У мероданим круговима потврђује се вест, да ће белгиски амбасадор у Паризу, гроф Керков Д. Дантергем, бити именован за амбасадора у Риму.

Ово постављање, које је заседањ одлучно само у принципу, биће објављено ускоро, пошто је г. Јеровер, који ће у Паризу бити постављен г. Летелије, досадашњи белгиски посланик у Москви.

А. ВИСОН

ФРАНКОВЕ ТРУПЕ СТИГЛЕ НА ПОЛА ПУТА ДО МОРА

Саламанка, 14 марта. — Врховна команда националистичких трупа издала је следеће саопштење:

Настављамо победоносно напредовање на арагонском фронту. Заузели смо Конвенто дел Одивар, Торе де ла Карка, Монтолбан, Вертисе де ла Хорна, Мотрила, Састаго, Кампохиас и Хихар, руднике и само село Утрила, Бекуда, Кастело, као и Сампер де Калвида, извршивши на тај начин незу између наших колона које оперишу са северне стране и са центра овога фронта.

Наше трупе заробиле су велики број противничких војника. Непријатељ је претрпео страховите губитке.

У тренутку кад је давао овај извештај, наше трупе и даље су напредовале. **(Авас)**

ИЗВЕШТАЈ БАРЦЕЛОНЕ

Барцелона, 14 марта. — Министарство народне одбране саопштило је:

На источном фронту зуче смо евакуисали Ескатрон и Хихар, а данас Арнио, Алкоза и Андору Непријатељ је жестоко бомбардовао Каспе.

На осталим фронтовима није било ничег значајнијег.

(Авас)

Данас ће г. Хитлер говорити први пут немачком народу из Беча

(Од нашег сталног дописника)

Беч, 14 марта. (Телефонски извештај.) — **Влада у Бечу је наредила да сви чиновници који су били отпуштени а тако исто и службеници, чак и радници који су настрадали због свог национал - социјалистичког убеђења буду примљени натраг у службу и да од почетка месеца марта добијају пуне плате са којима су били при отпуштању.** Шта ће бити са чиновницима и службеницима који су у међувремену постављени, на место отпуштених службеника, за сада се још ништа не зна.

Г. Хитлер, који је кренуо јутрос у 10.40 часова из Линца напредује врло полако. Он је у 3.30 поподне стигао у варош Санкт Пелтен, која се налази 67 километара од Беча.

У Санкт-Пелтену г. Хитлер се заустављао, јер ова варошица има нарочити значај у историји национал - социјализма. Наиме, пре 20 година тамо је дошао један „непознати г. Хитлер из Минхена", који је одржао први збор националсоцијалистичке странке и на коме су присутни одмах формирали један отсек те странке. У сусрет г. Хитлеру пошао је велики број његових првих колега од пре двадесет година из Санкт Пелтена.

Уопште г. Хитлер иде не само великим путем Нибелунга већ иде путем који је прешао у својој младости и где га сви познају и зову га просто „Ади".

Г. Хитлеру је у Санкт Пелтену приређен необично срдачан дочек. У Санкт Пелтену је истакнута приликом дочека г. Хитлера огромна географска карта на којој су Немачка и Аустрија биле покривене великом немачком заставом црвене боје.

Затим на другом видном месту била је истакнута ранија аустријска државна застава са четворогуаоним крстом који је сада био обмотан лаицем, и на коме је стајало „Забрањено".

Када је кренуо из Санкт Пелтена, његов аутомобил је једва пробио пут.

У Бечу је искупљена огромна маса света из околних места. Већ пуна три дана долазиле су масе света из околине. То су махом сиромашни људи а нарочито незапослени радници који полажу све своје наде у г. Хитлера јер у Немачкој нема незапослености па се надају и они да ће г. Хитлер пошто уреди ствари у Аустрији наћи запослење и за незапослене и у Аустрији.

Како се саопштава г. Хитлер ће остати у Бечу најмање два дана. Шта ће у току та два дана радити није познато јер се све препушта њему.

АУСТРИЈА — БРОЈ ОСАМ

Интересантно је да се све наредбе које су издате од стране Рајха за Аустрију издају под бројем 8. Уопште број 8 карактеристична је цифра за Аустрију. Аустријска војска је ушла у састав осме армије. Аустријска СС одељења претстављају осмо одељење. Очигледно је да ће Аустрија бити осма провинција Рајха. Аустрију, међутим, за сада још увек зову Дојч-Естерајх.

Данас су целог дана обављане заклетве војника у свима војним округама, у свим гарнизионима у Аустрији. Преко радна била је пренешена заклетва војника у Инсбруку која је имала веома свечани карактер. Тамо је заклетву извршио немачки генерал г. Милер.

Војска се заклиње г. Хитлеру као врховном команданту целе војске и као шефу немачког Рајха и народа. Војска се заклиње г. Хитлеру на безусловну послушност.

После заклетве официри су одржали кратке говоре војсци истичући значај овог понованог уједињења аустријске и немачке војске које је већ постојало, уствари, у току Светског рата.

САМСОНОВА

Организовање национал-социјалистичког покрета у Аустрији

(Од нашег сталног дописника)

Беч, 14 марта. (Тел. изв.) **Наређено је да све цркве у Бечу почну да звоне на сва звона чим г. Хитлер буде стигао до Шенбруна. То звоњење трајаће без прекида за све време док г. Хитлер буде аутомобилом путовао од Шенбруна до бечког двора. То ће вероватно трајати више од једног сата. Тада ће преко радиа бити објављено да цркве престану са звоњењем да би се чуо глас г. Хитлера из самог Беча.**

За долазак Фирера у Беч чине се и последње припреме. За претседника бечке општине постављен је инжењер г. Нојбахер који је био шеф аресенала и дуго се патио у концентрационом логору.

На место г. Скубла постављен је нови президент полиције г. Ото Штајнхаузер, који је добро познат по својој парници која је воћена због његовог учешћа у јулским догађајима.

Сада се објављује да је у свакој од врховних државних организација у Аустрији постојала и тајна национал-социјалистичка организација. Најјаче организације национал-социјалиста налазиле су се у полицији и жандармерији. Све организације продефиловале су данас бечким улицама једним церемонијалним маршем носећи велико немачке и аустријске заставе. Одмах после поздрава г. Хитлер је отишао у хотел Империјал, као свака друга цивилна личност и тиме учинио баш онај гест који га прави толико популарним у масама.

По своме доласку у хотел г. Хитлер се неколико пута појављивао на балкону. **Том приликом маса од 80.000 до 100.000 људи, која се као сардине збила на Шварценберг Плацу приредила је бурне манифестације вођи Рајха и захтевала од њега да говори. Међутим г. Хитлер је још у разговорима са владом и претставницима власти.** Поред хотел Империјала прво су продефиловале немачке почасне чете, а затим аустријске.

Приликом доласка г. Хитлера спикер бечке радиостанице саопштио је:

„Г. Хитлер је у Бечу, Немачка је у Аустрији, Аустрија је у Немачкој, то је сада све једно те исто".

САМСОНОВА

„Националсоцијализам раскинуо последњи ланац понижења и запостављања који је морао да сноси немачки народ"

Берлин, 14 марта. — „Дојче дипломатиш-политише Корес-повденц" пише:

„Кад се после светског рата стара хабсбуршка монархија распала на комаде, било је разумљиво само по себи да се свака етничка група присаједињила својим националним државама. Свако је одмах ра-зумео да су Италијани дошли Италијанима, Пољаци Пољској, Румуни Румунији, а Хрвати и Словенци да су се сје-динили са Србима, Словаци са Чесима. Само Немци били су тада парије између народа. Они су просто предани другим нацијама. Немачко језгро старе монархије, немачка Аустри-ја, која се већ у години 1918 путем свога устава прогласила као део Рајха, имала је да остане за све векове, одељена од Немачког Рајха, са којим је хиљаду година била повезана.

Увек је немачки народ у Аустрији изражавао своју вољу да неће да пристане да буде растављен од Рајха. Аустријске савезне земље изјављивале су се огромном већином за присаједињење са Рајхом. Те изјаве биле су игнорисане и обустављене дицијеје по наређењу победника. **Национално-социјалистички покрет пресудио је задатак да даде раскине последњи ланац понижења и запостављања, које је морао да сноси немачки народ.** Исто тако као што је Адолф Хитлер успостављао слободу Немачке на Рајни, тако је сад ослобођено и немачки простор на Дунаву од окова, који су имали да спречавају и ниште праи национални живот томе народу, иако такав живот тражи сваки народ, који је свестан себе.

„Пуста воља победника није хтела да допусти немачком народу да живи у националном измирењу на овај начин како му то припада на основу права равноправности, те је изазвала противно од онога што су победници желели, т. ј. сврставање целокупног немачког народа против овога утињетавања. Заслуга је државног вође Адолфа Хитлера да је поправка ове неправде извршена тако да није дошло ни до проливања крви ни до немира и да је тако омогућено немачком народу да опет постигне своје пуно право, које му је неправедно одузето. **За немачки народ претставља сатисфакцију — и веома је важно — што је иза народа, за које пропаст старе хабсбуршке монархије претставља почетак националног васкрса, историјски час немачког народа правилно схватио.** На овоме схватању сломиле су се, дакле, све интриге и сумњичења, која су дошла с друге стране. **Признање у вези с овим схватањем немечког јединства, пре свега не сме се заборавити италијанском народу, а ни гласови симпатија и саосећања, који су се јавили из Пољске и Југославије** с обзиром на све **догађаји, нису остали незапажени".** (ДНБ)

ОДГОВОР Г. МУСОЛИНИЈА Г. ХИТЛЕРУ

Рим, 14 марта. — **Г. Мусолини одговорио је данас следећим телеграмом на денешу Вође Рајха државног канцелара г. Хитлера:**

Хитлер, Беч

„Моје државне одређено је пријатељством измеђ наше две земље санкционисаним осевином Рим—Берлин.

—Мусолини" (Д.Н.Б.)

БЕРЛИНСКИ ЛИСТОВИ О НОВОМ РАЈХУ

Берлин, 14 марта. — Већ данас немачки листови објављују географску карту нове Немачке на којој је ишчезла аустријско-немачка држава. Листови подвлаче да Немачка отсада има три нова суседа: Југославију, Мађарску и Италију. Рајх, истиче штампа, има сада 73 милиона становника. Дунав је постао најбоља немачка река. Немачка војска, закључује на крају штампа, повећана је са 100.000 душа, досадашњих војника аустријске савезне војске.

(Авас)

„Прво наоружање па онда пријатељство са другим народима" — пише „Тајмс"

Лондон, 14 марта. — Овдашња штампа доноси и даље опсежне извештаје о догађајима у Аустрији и посвећује пажњу присаједињењу Аустрије Немачком Рајху. Већина листова показује разумевање за овај акт и изражава мишљење да ће Велика Британија неће борити за независност Аустрије. Листови такође не пропуштају да користе аустријске догађаје у циљу пропаганде за британско наоружање.

„Тајмс" вели да догађаји у Аустрији неће навести британску владу да скрене са главних линија своје политике, при чему на првом месту стоји наоружање, а тек на другом месту мир и пријатељство са другим народима. Британска влада уиустиће се у разговоре само онда ако по-стоје оправдане наде на неки успех. У аустријском питању британска влада неће одступити са гледишта, које дели сваки разборити Британац, а то је да се Аустрија пре или доцније морала да сједини са Рајхом.

„Дејли Телеграф" доноси извештај о великој активности у Форељ Офису у току уторашњег дана. Од британских дипломатских претставника у Бечу, Прагу, Берлину и Риму стизали су телеграфски извештаји, које је лорд Халифакс сместа расматрао.

Лист затим говори о „немачком поступку" у Аустрији, те га осуђује, али истовремено подвлачи да ни француска, ни британска, ни италијанска влада не жеље да се проли-је крв за једну ствар, „за коју ни Шушниг, ниje хтео да прибегне оружју".

„Дејли Мел" бави се француским узнемиреношћу. Лист вели:

„Велика Британија треба да очува слободу своје акције и у случају општег сукоба у Европи". **(ДНБ)**

МАЂАРСКИ ЛЕГИТИМИСТИ И АНШЛУС

Будимпешта, 14 марта. — Мађарски легитимисти одржали су велики збор у Толна Тамаши. Посланик Макаи рекао је на конференцији да је судбина Аустрије остварена. Она је изгубила своју вековну самосталност и независност. Ту судбину проузроковао је мир.

Аустрија је хтела да живи. Она је имала намеру, да реставрацијом Хабзбурговаца спасе своју независност. То су сада спречили. Девет милиона Мађара живе сада на граници 80 милионске немачке државе. Мађарска, међутим, осврћући се на устав увек је знала да очува своју независност. Наша привржености независности и слободи, рекао је, треба да постане страст. Мађарско оружје нека заблесне само онда, када је реч о мађарским интересима, завршио је свој говор Макаи.

Затим је говорио други вођа мађарских легитимиста гроф Сигаи који је цитирао Хитлерове поруке Италији да се немачке границе налазе на Бренеру.

— Будимо начисто с тиме, рекао је гроф Сигаи, да код Хеђешхалома (Мађарска пограничка станица према Аустрији) стоји Немачка и ми само то желимо да она тамо и остане. Кад је већ судбина овако одлучила, желимо да будемо и у будуће добри суседи са Немачком.

На крају свог говора је рекао:

— Нашу привреженост Светом Стеванском Краљевству никада у Мађарској не могу положити у гроб.

После тога говорио је кнез Естерхази који је рекао ово:

— **Мађари су постали мали народ у некадашњој великој држави.**

Затим позива Мађаре да буду јединствени, јер само слогом могу да се одрже нарочито после ове велике опасности.

ПАРИСКИ ЛИСТОВИ О АНШЛУСУ

Париз, 14 марта. — **„Тридесети март 1938 године историјски је датум"**, „Аншлус је чињеница", — ове реченице проналазе се као мотив кроз чланке дутрошљих париских листова, који и даље доносе опсежним извештајима доносе признање о догађајима у Аустрији. Као и прошлих дана, нарочити дописници, које су париски листови одмах упутили у Аустрију, шаљу са лица места извештаје о бурном одушевљењу са којим су Немци у Аустрији поздравили Фирера, његове људе и војнике и тиме једногласно дали израза своме пристанку уз националсоцијализам. Наиме, осећа се намера код т.зв. твораца мишљења и уводничара чији списака париских листова да мгновиду ону вољу Аустријанаца, те у вези с тим говоре у спојим чланицима опет „о насиљу", „о терору", „угњетавању" итд.

„Пти Паризјен" између осталог вели:

„Од недеље увече Аустрија је део Трећег Рајха. Никада није извршена анексија тако нескрупулозно и брзо као овог пута".

(ДНБ)

ЛИСТ Г. МУСОЛИНИЈА О НЕМАЧКО-ИТАЛИЈАНСКОМ ПРИЈАТЕЉСТВУ

Рим, 14 марта. — Поводом сједињења Аустрије са Немачком „Пополо ди Рома" доноси чланак у коме велича непомућено немачко - италијанско пријатељство. Лист пише између осталог:

„Италија је потпуно на страни Немачке. Оно што се у Аустрији дешава, то су њене унутрашње ствари. Манифестације Фireру доказују на несумњив начин да Аустрија хоће да буде немачка земља. Италија је са Немачком. Оно што је Немачка била на страни Италије, када су 52 нације покушавале да Италију угуше."

„Ворнале д Италија" вели да се новим догађајем отстрањено још један комад неправедног папирног уговора. Исто тако пропала је нада да ће аустријско питање послужити за слабљење осовине Рим—Берлин. **(ДНБ)**

Стране берзе

Чикаго, 14. марта

Пшеница: мај 87 1/8, јули 83 1/4, септ. 83 3/4.

Кукуруз: мај 58 5/8, јули 50 3/8.

Винипег, 14. марта

Пшеница: мај 118 1/2, јули 109 5/8 окт. 91 1/4.

Буенос Аирес, 14. марта

Пшеница: април 11.14, мај 11.18, јуни 11.20.

Кукуруз: април 7.90, мај 7.50, јуни 7.46.

Ливерпул, 14. марта

Пшеница: мај 7.0 5/8, јули 6.30 7/8

Кукуруз: април 27.8, мај 26.7, јуни 26.6 7/8.

ЦИРИХ—ЛОНДОН

Београд	10.—	216.—
Париз	13.45	182.00
Лондон	21.63 1/2	—.—
Њујорк	4.33 3/4	4.98 7/8
Брисел	72.73	29.63 1/2
Милано	22.77 1/2	94.85
Мадрид	—.—	80.00
Амстердам	241.20	8.96 7/8
Берлин	174.30	12.12
Беч	—.—	26 1/2
исп. курс	—.—	—.—
Цирих	—.—	21.63 1/2
Штокхолм	111.40	19.21 7/8
Осло	108.70	19.90
Копенхаген	96.60	22.40
Софија	—.—	400.—
Прат	15.15	142 1/4
Варшава	82.—	26 3/8
Будимпешта	86 1/4	25 1/8
Атина	3.95	546 1/2
Цариград	3.50	621.—
Букурешт	2.25	970.—
Хелсингфорс	9.56 1/2	236.20
Буенос Аирес	1.13	—.—
Јапан	1.26 1/4	—.—

КРОЗ МИНИСТАРСТВА

УНАПРЕЂЕЊЕ СУДИЈА

У име Њ. В. Краља Петра Другог, указом Краљевског Намесништва, на предлог Министра правде, унапређени су: у 4 групу 1 степена: Марко Нучић, судија Окружног суда у Ваљеву; Михаило Пајић и Арсеније Бабић, судији Окружног суда у Крагујевцу; у 6 групу: Владимир Младеновић, заменик државног тужиоца у Петровграду и Војислав Марић, судија Среског суда у Сомбору; и Рела Пинтарић, судија Среског суда у Сенти.

ПЕНЗИОНИСАЊЕ ИНЖ. Г. ЗДРАВКА ВАСКОВИЋА РЕФЕРЕНТА МИНИСТАРСТВА САОБРАЋАЈА

У име Њ. В. Краља Петра Другог, указом Краљевског Намесништва, на предлог Министра саобраћаја, пензионисан је инж. Здравко Васковић, референт Министарства саобраћаја 3 групе 1 степена.

УНАПРЕЂЕЊА У МИНИСТАРСТВУ САОБРАЋАЈА

У име Њ. В. Краља Петра Другог, указом Краљевског Намесништва, на предлог Министра саобраћаја, унапређен је при Министарству саобраћаја у групу 2 степена Општег одељења за вишег саветника Добривоје Бебић, до сада виши секретар 3 групе.

ПРЕМЕШТАЈИ СУДИЈА

У име Њ. В. Краља Петра Другог, указом Краљевског Намесништва, на предлог Министра правде, премештени су: у Управни суд у Скопљу за судију 3 групе 2 степена Милан Николић, судија Управног суда у Београду; у Управни суд у Београду за судију 4 групе 1 степена Владимир Павлевић, судија Управног суда у Скопљу; за заменика државног тужиоца 3 групе у Струмици Анте Малинић, заменик државног тужиоца у Призрену.

ИСТАВЉЕЊЕ СУДИЈА

У име Њ. В. Краља Петра Другог, указом Краљевског Намесништва, на предлог Министра правде, постављени су: за судију Среског суда у Врању Маринко Ђурђевић, заменик државног тужиоца 4 групе 1 степена у Вршцу; за судију Среског суда 7 групе у Новом Кнежевцу Љубица Трићковић, судијска приправница 6 групе Калачинског суда у Београду.

НАГРАДНА ГАЂАЊА У СКОПЉУ

Скопље, 14 марта. — Јуче је на весма свечан начин, у присуству помоћника команданта армије генерала г. Миленковића и других претставника власти, отворена овогодишња стрељачка сезона на стрелишту у Доњем Водну. У току дана вршена су награђена гађања, за награду бана г. Новаковића. Награду је освојио г. Милован Барјактаревић, поштански чиновник.

Интернационални МЕДИЦИНСКИ КОНГРЕС

одржаће се ове године у Југославији

Загреб, **марта.** — Претседник првог интернационалног медицинског конгреса, који ће се одр-

11, Fitzwilliam Place, Dublin.

Luje Thallerd, viro clarissimo in Zagreb assistenti,

salutem plurimam dicit

Thomas Percy Claudius Fitzpatrick,

in viridi insula Hibernias habitans.

In primis fraternalem et devotissimum dilectionem vobis

praesentis et notum facio quod epistula vestra in manus meas venit

in festo Christi natii: ad quas vole quas celerrime respondere.

Gratias maximas habeo atque ago quod mihi tam benigne

ministris invitationem ad Congressum Historiae Artis Medicinae

Internationalem: valde mleor infelixque sum quod impedior iter

ad Zagreb facere et praesens praeclarum lilium congressum

participare.

Sed quamquno ero remotus a vobis corporaliter, animo tamen

quod mente animoque vobis interero. Bene secundi Deus

Congressum cunctaque consilia vestra. Valete.

Datae Dublini mensis Januarii MCMXXXVIIIo Anno Salutis nostrae.

Текст писма на латинском језику

жати у Југославији, г. др. Лују Талер дао је претставницима штампе обавештења о Удружењу за изучавање историје медицине.

Удружење за изучавање историје медицине састаје се сваке треће године. Последњих година састанци су одржани у Мадриду, Букурешту, Риму и Варшави. Седиште друштва је у Паризу. До састанка у Мадриду претседник друштва био је Бордаше, кога је наследио Гомоју (Букурешт). Из наше земље чланови су г. г. др. Лујо Талер, др. Владимир Базала и др. Керблер из Загреба и др. Јеремић из Београда.

Овогодишњи конгрес Удружења који се одржава у нашој земљи, у Загребу и Београду у исто време је први интернационални медицински конгрес који се одржава у нашој земљи. Конгрес се под покровитељством Њ. В. Краља Петра Другог, а почаси су претседници: у Загребу, претседник Југословенске академије уметности г. др. Базала, а у Београду претседник Српске краљевске академије г. др. Гавриловић.

Циљ конгреса је, да страни научници виде оно што је важно код нас у историји медицине. Нарочито код чланова удружења влада велики интерес за исламску народну медицину у Босни и Херцеговини, као за њене остатке. Ово последње важи нарочито за Сарајево. Исто тако код оних научника који долазе влада велико интересовање за старе споменике, а између свега за старе рукописе у Дубровнику. Највећи је пак интерес за остатке Крапинског човека и за етрурски натпис на мумији (трогирска плоча). Исто тако међу научницима влада врло јак интерес за изкопине и налазе у Винчи крај Београда, као и за остатке кварантин на бившој турској граници.

Организацију конгреса у Југославији примио је г. др. Талер, са г. др. Базалом. Створен је један одбор који важи као организационо тело.

До сада су одазвали позиви свих универзитетима на свету, свима институтима за историју медицине као и свима лекарима који се том граном медицине баве или се интересују.

Програм конгреса

Конгрес се отвара 1 септембра у Загребу и траје до 4 септембра када се полази за Београд, где се настављају рад до 8 септембра. Из Београда се иде у Сарајево, где се остаје два дана (9 и 10) и где ће се одржати нарочита предавања у вези са народном медицином исламa. 11 се из Сарајева полази за Дубровник. Од научних разледају старе дубровачке споменике и пруг апотеку у Европи (Француски) а увече је свечана скупштина у почаст Багливина, Дубровчанина, знамените личности чија је значење велико за историју медицине.

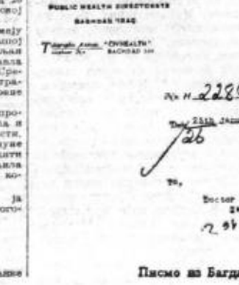
Важно је напоменути ако ће наслове теме на конгресу а оно бар главне области које теме обрађују. Теме су из области народне медицине, медицине у народној песми, важност историје медицине у настави, стање историје медицине у појединим земљама и историја маларије у Југославији. Поред оних има и слободних тема из разних подручја медицине.

До сада су се позиву на конгрес одазвале све земље изузев Ирске. Све су Азиске земље позване преко Турске, која је један од најособљнијих чланова овога удружења. Турци имају један од најбољих института за историју медицине (Проф. Имери). Преко Турске познаи је и Авганистан.

На крају треба поменути да ће за време конгреса бити одржана прослава бечког научника Макса Нојбиргера.

Интересантна је збирка писама који је г. др. Лујо Талер добио са свих страна света. Ту су писма на свима језицима свих континената. Нарочито дна претстављају регистет: једно из Ирака, а друго из Даблина писало латинским језиком, којим се и данас води сва медицинска кореспонденција у многим земљама.

К. Д.

Писмо из Багдада на арапском

Суд је ослободио терзију који од 51 мајмунске коже није могао да направи две бунде

Лесковац, 14 марта. — Пред судијом појединцем г. Зафировићем одржано је данас суђење Милошу С. Максимовићу, терзији из Лесковца. Због 51 мајмунске коже.

Пре извесног времена Луис Галеб, бивши трговац из Арабије, који је дошао у Југославију да води преписку са неким својим повериоцима хтео је да од мајмунске коже направи две бунде. Галеб је наиме за то добио позив, терзију у Војводе Путника улици и с њим се погодио, да му од 51 мајмунске коже начини две бунде. За овај рад погодили су се по пару од 60 динара.

Међутим, после извесног времена Галеб је наравно у радњу Максимовића да види какве су бунде. Изненадио се, када је видео само једну бунду. Максимовић је значило од 46 коже само једну бунду и 5 му је вратио.

Галеб је сматрао да је превезен и тражио је оштету преко суда.

На данашњем суђењу доказало се, да се није могло од 51 мајмунске коже начинити две бунде, јако је Галеб захтевао и Максимовић је ослободио сваке казне.

Битољска подводачица

Софија Димитријевић осуђена на годину дана затвора

Битољ, 14 марта. — Данас је изведена пред Суд, зато што је у виду заната искоришћавала сумњиве жене подводећи их мушкарцима у своме стану, Софија Димитријевић са станом у улици Драгорској 68.

Она је у стварн трећа по реду од многобројних битољских подводачица, које је већ стигла заслужена казна, јер су у току протекле године две њене колегинице већ кажњене.

Софија је оптужена што је 1936 године искоришћавала сумњиве жене подводећи их мушкарцима и што им је узимала половину добијене награде, која се кретала од 20 до 25 динара.

На претресу Софија не признаје дело. Брани је да је сиромашна жена подведена под оптужбу.

Од главних сведока испитане су Цветанка Николић, Василија Нешковић, Вашелица Димитријевић, Флора Шундовић и друге, Својим малолетством, јер су све испод 18 година старости, стране туристи отказали су свој долазак.

Због 40 динара дуга убио дужника

Сарајево, 14 марта. — Због дуга од 40 динара убијо је човека Рифат Боровић-Османовић, месар из Прозора.

Рифат је јуче пошао да наплаћује своја потраживања. Између осталих дошао је и код Јозе Баушића, дрводеље. Када је Рифат затражио од њега да му исплати 40 динара дуга, Баушић је рекао да нема тако сложно по свима, да је сваки у тешкој финансијској ситуацији, почео је молити Рифата да му плати дуг. Међутим Јозо га је мирнирао.

Изазват Рифат је дозвао лопату и удавио дужника тако снажно по глави, да је овај у тренутку умро. После злочина Рифат се предао властима.

Туристичка друштва траже да се све шуме око Сарајева прогласе националним парковима

Отварање нових ваздушних линија са Приморјем

Сарајево, 14 марта. — У сали Бановине управе отпочело је заседање бановинског туристичког савета. Заседање је отворио заменик бана г. Михаило Кречковић, који је истакао значај туризма као најмлађе гране наше привреде.

После г. Кречковића поднео је извештај шеф туристичког отсека г. Гођевић. Затим је г. Антон Роје директор Путника говорио о туризму у Сарајеву. Г. Роје је изнео да у Сарајеву има велики број планинских друштава са 17 планинских домова и да је рад оних друштава веома користан. Број иностраних посетилаца од 1932 до 1937 године удвостручио се. Тако је 1932 Сарајево посетило 5.424 странаца, а 1937 10.727 странаца.

У дискусији тражено је да се у околини Сарајева изграде туристички дурмови, способни за аутобуски саобраћај преко Требевића на Јахорину, и са Јахорине на Требевић, затим Буковик у правцу Сарајева; да се све околне шуме око Сарајева прогласе националним парковима и да се забрани девастирање шума. Исто тако туристичка друштва траже, да се на Јахорини оснује једна утоварна пошта са у следбеном, која ће радити преко целе године и да се што пре пристуни поправци пута између Јаблановице и Реље једног дрвеног друма, који везе Сарајево са Морем. Због овога пута многи

ХАПШЕЊЕ ЛАЖНОГ СУБЛАСНИКА ХОТЕЛА „ЕДЕН" НА ЛАПАДУ

Јулијус Лонг је извршио више превара

Дубровник, 14 марта. — Дубровачка полиција ухапсила је јуче Јулијуса Ланга, који је у Дубровнику извео више гангстерских подвига.

Од пре извесног времена надлазно се у Дубровнику један отмени господин, који је тобоже допутовао из Београда и за кога се само знало да се зове Јулиус Ланг. Својом отменом појавом и аристократским изгледом, он је имао доста пословних успеха јер се при томе претстављао као сувласник хотела „Еден" на полуострву Лападу код Дубровника.

Да би ту своју тврдњу могао да одржи, он је отишао и код г-ђе Филаус власнице хотела и понудио јој, да о свом трошку уреди у хотелу модеран бар са посластичарницом и просторијама за игру. Гђа Филаус пристала је на понуђене услове, верујући да има посла са поштеним човеком.

Међутим тек када се обратила једном месном уреду за информације о дозволи за рад бара и посластичарнице; одмах је постало сумњиво да је по среди превара. Власти су расписале потерницу за Јулиусом Лангом, тим пре што је баш тада стигло и више пријава о преварама које је извршио са набавком особља за хотел „Еден" и са каућијом.

Најзад, јуче је Ланг пао властима у руке.

Истрагом је утврђено да је овај хохштаплер поручио у једној штампарији у Дубровнику посетнице као сувласник хотела „Еден" и разделио их многобројним лицима.

СОКОЛСКА ЖУПА У ПЕТРОВГРАДУ ОДРЖАЛА СВОЈ ДОМ

Петровград, 14 марта. — Соколска жупа у Петровграду одржала је своју годишњу скупштину, на којој је решено да се у Петровграду подигне Соколски дом. У том циљу основан је и нарочити фонд.

Затим је решено да се овогодишњи жупски соколски слет одржи на православне Духове у Новом Бечеју. Скупштини је присуствовао лично и при заменик старешине Сокола из Београда г. Енгелберт Гангл. На територији жупе има 59 друштава са укупно 10.368 припадника.

Пет метака испалио на човека

који му је ћерку ишамарао на забави

Сремска Митровица, 14 марта. — Септембра прошле године прирећена је у селу Јарку забава, на којој су биле и ћери сеоског стражара Радовала Гајића. Са њима се налазила и гђица Драгица Николић из Новог Сада, која је дошла у госте Иако у селу влада обичај да ожењени људи не играју са девојкама, Иван Кавгић пришао је Драгици Николић и играо са њом. То су сви опазили и најразроштена гђица Јованка, Када се игра завршила, она је позвала своју гошћу да иду кући. Том приликом она је Кавгићу приговорила, што се меша у девојачко друштво када је ожењен. Овога је то увредило, па је девојку ишамарао.

Сутрадан Радован је хтео да оствети срамоту своје кћери. У једној гостионици напио је Кавгића и пришао му са речима:

— Зар ти ожењен човек да ми сраметиш ћерку, која је прва у селу.

Без икаквог објашњења Радован је извукао револвер и испалио пет метака на Кавгића, од којих су га три погодила у груди. Срећом метци нису погодили срце и Кавгић је остао у животу.

Суд га је осудио на 14 месеци робије

ОСАМНАЕСТ УХАПШЕНИХ У ТРОВАЧКОЈ АФЕРИ

спроведено у Пожаревац

Пожаревац, 14 марта. — Данас пре подне спроведена је једна група од осамнаест лица из Крепољина и осталих места, који одговарају за вршење трговања и за продају разних отрова. На челу ове групе налази се Станка, жена Симе Пенаљића из Крепољина, и њен муж који су били главне вође ове тровачке банде.

У току данашњег дана истражни судија г. Чедомир Арсенијевић саслушао је сукцесивно. Прво је пренио на саслушавање Симе Пенаљића и његове жене.

ЧЕТИРИ СПЛИТСКА МЛАДИЋА ПОКУШАЛА ДА КАО „СЛЕПИ ПУТНИЦИ" ПРЕЂУ ОКЕАН

Сплит, 14 марта. — Већ неколико пута успело је приставишној полицији у последњем моменту да спречи многим „слепим путницима" да се отисну у страни свет. Прошле ноћи, пред сам одлазак параброда „Уна" за Марсељ, благовремено је спречен одлазак четворици сплитских младића, који су били сакривени у унутрашњости брода без исправа, карата, новца и хране. Код полиције установљен је њихов идентитет: Владимир Касули, електричар, стар 24 године, Кверино Папарело, дрводелац, стар 22 године, Динко Калајџић, берберски помоћник, стар 18 година и Александар Дука, берберски помоћник, стар 18 година. Сви су задржани у притвору.

МАЛЕ ВЕСТИ

У одбрани мајке *17-годишњи унук* убио деду

● **Ужичка Пожега.** — У одбрани мајке убио је свог деду Симеуна младић Недељко Смиљанић из села Расне код Ужичке Пожеге. Већ одавно владала је нетрпељивост у задруги Смиљанића између удовице Злате и једне старије и њеног сиекра и сиекрве са друге стране. Прекјуче су се снаја и свекрва опет дохватиле, тако да се у свађу, која се претворила у тучу, умешао и стари Симеун који је са сиромом иопутио дете. Недељко се у то време налазио у близини. Када је чуо мајчино запомагање, он је потрчао у помоћ и дохвативши једину пушку опалио је на њега један метак и убио га. Недељко је стар тек 17 година.

● **Рума.** — Банда лопова-дечака из Сремске Митровице ухватила је полиција у Руми. „Шеф" банде тек је прешао 18 годину, док остали имају 14—15, а забављен је свега 9 година. Већ месецима ова банда деца-лопова „ради" чертежаре" била је краћа бакарних телефонских жица. Ову жицу продавали су старетинару Павлу Јаношевићу, а недавно су почели доносити и то пешице, и у Руму, али онде су били слабе среће. Кудрџија Паја Јусупов купио је од њих 30 кгр, крадене жице, али будући да му је то било сумњиво, поднео је о томе пријаву полицији.

● **Тетово.** — **У хотелу „Јадран" нови пешчко друштво „Кирила и Методија" приређено** је веома успели вокални концерт. Мешовитим хором је управљао хоровођа г. Ананије Поповић, учитељ. После концертног дела приказан је комад „Сметски рат" од Бранислава Нушића. Ово друштво, на чијем челу стоји је ново претседник народни посланик г. Стојадин Димитријевић има 100 чланова певача и преко 50 чланова помоћника.

● **Андријевица.** — **Три пута се рађала** — према уверењу општине у Андријевици — Драгица Митровић из села Сеоца код Андријевице. Вацо Митровић отац Драгињин затражио је од општине уверење о годинама старости своје ћерке Драгиње, пошто се није налазила у извиткама рођења. По тој исправници Драгица Митровић има 23 године. Исто то уверење затражио је Вацо од општине и године 1934, По том уверењу Драгица има 18 година, И 1936 поново је Вацо издавао уверење о годинама старости и по њему Драгица има 16 година. Ових дана стара и нова управа општине андријевачке пред Судом ће доказати: да ли се Драгина три пута рађала,

● **Богатић.** — **Поведена је акција за подизање споменика Краљу Александру I Ујединитељу у Богатићу.** Ову акцију покренуло је г. Немања Стаиковић адвокат, Изабран је и акциони одбор, који ће се старати око прикупљања прилога и подизања споменика.

● **Петровград.** — **У Јаши Томићу одиграо се несрећан случај,** у коме је платила главом 12-годишња Мирослава ученица II гимназије у Петровграду. Њена посестрима Богољуба Тодоровића, Мирослава се забављала са ловачком пушком. Притом је пушка опаљала и погодила Мирославу. Тешко рањена Мирослава пренета је у Петровградску болницу, али се сумња да ће остати у животу.

● **Јагодина.** — **345 чланова има Задруга државних службеника** за набавку кредита у Јагодини. Међутим на скупштини је дошле свега 40 чланова и то једанаест сат одлучиле код се скупштина не одржава и одложи. Иначе је Задруга у свом послу врло активна, те на позајмицама задругарима има 549.650 динара. Задруга има 300.000 динара свог капитала. На годишњој скупштини дато је једногласно повереље старој управи.

● **Тетово.** — **У селу Камењану пожар је уништио две куће и** две плевље, док су истовремено непознати разбојници упали у кућу сеоског богатуна Рустема Јајовића баскалина и опљачкали га. Штета је износи 40.000 динара. Немета Јунузовића и за 40 минута уништио је темеља две куће. Док је село било на ногама и гасило пожар, разбојници су упали у кућу Рустема Јајовића и одњели му златнике, готов новац и остале ствари у вредности 50.000 динара.

● **Дубровник.** — **За фалсификат јавне исправе** осуђен је на 4 месеца затвора грађевински предузимач Иван Ременар из Великог Горице. Он је фалсификовано јавну исправу издату 1933 године о оспособљењу за грађевинске радове.

Збирка писама који је г. др. Лујо Талер добио са свих страна света.

Ту су писма на свима језицима свих континената. Нарочито два претстављају регистет: једно из Ирака, а друго из Даблина писало латинским језиком, којим се и данас води сва медицинска кореспонденција у многим земљама.

Городанди вереник учитељ претукао управитеља школе

Уредништву „Време", Београд.

У вашем цењеном листу бр. 3769 од 5 фебруара 1938 г. на 5 страни објавили је чланак под насловом: „Городанди вереник — Учитељ претукао штапом управитеља школе који га је позвао на саслушање".

Како су у чланку тенденциозно изнете неистините чињенице, то молим уредништво да ми да основ чл. 26 Закона о штампи на истом месту, истим словима отштампа следећу исправку:

Истинито је да је г. Поповић прекинуо штапом али је тачно да је имовну мене и њега дошло до сукоба 7 о. м. због тога што је г. Поповић преварио сиоку грађанку удовицу охоховића и физички ме напао. Наводно, г. Поповић требао ме је саслушати због изношења неистина, по трећу жену Среске власти, нако ми је овај известан био одобрен. Када сам дошао код г. Поповића уместо да ме прими у канцеларију, прими ме у приватну собу (чему усталом и није имало места већ је од мене као писменог човека могао тражити писмено изјашњење), он ме је дочекао стојећи и арогантним изразима, понижавши наглашено потчињеност, да ће ме бар за 8 дана отпустити из службе, да је то требало одавно бити, и да ће ме сада сигурно бити.

Учинило ми се да ме је г. Поповић намерно звао да се са мном физички обрачунава, па сам покушао да избегнем али пак отворим врата, да ме не удари. У том моменту ухватио за рамена, немилосрдно почуко штапом, од чега ми је и капут пропао на десном рамену, и у гушаду, које је између нас настало, ја сам закачио левом ногом (која ми је иначе реуматична) за кревет и пао. У том ралазу, браћеви се, можда сам га и ударио.

Нетачно је да сам „мирно изашао из канцеларије остављени своју жртву на воду", већ сво обојица изашли из собе заједно, па је потом г. Поповић својим ногама а не ногама од стране послужитеља отишао својој кући у Врутак, која је удаљена два километра, не спрајајући кра, само да би га свет видео „премлаћена". Тамо је, усталом, отишао лекару у Ростиљар.

За уврећу налету ми горњим чланком обратићу се суду.

У Ечанима, 26 фебруара 1938 године. С поштовањем Борислав Гердељ, учитељ.

ПРЕДАВАЊЕ ПРОФЕСОРА Г. КОСТИЋА О ХИСТОЛОГИЈИ НА СОФИСКОМ УНИВЕРЗИТЕТУ

Софија, 14 марта. (Телефонски извештај). — Данас је стигао у Софију декан београдског медицинског факултета, професор г. др. Александар Костић, као гост декана софиског медицинског факултета, професора г. Станишева. Г. Костић ће остати два дана у Софији и одржати два предавања из хистологије.

НАСЛЕДСТВО МИЛИОНА ПОК. МИХАЈЛА КУРТОВИЋА

Уредништву „Времена", Београд.

„Време" је у свом 3784 броју од 23 фебруара тек. године, на страни 10 на 1 2 и 3 ступцу донело један прилог, који се односи на наследство покојног Михаила П. Куртовића. И у овом напису, поваљају се старе приче које су, већ не знам колико пута до сада, причане по јавности. Овај пут само милионске цифре нових, које нигде да поднесе суд наследнику пок. Михаила г. Павлу Н. Куртовићу, адвокату, прилазе и сваку фантазију!

Најпре моли уредништво „Времена" да на основ члана 26 Закона о штампи, пусти у свој лист ову моју исправку.

1) Стварно лудак, који разумеју законе и високе прописе у нашој држави, налазе да је неособљан подухват заступника г. Павла Куртовића, који су поднели Среском суду у Шапцу и у коме траже да положим оне баснословне милионске цифре новца.

2) У поменту оне кампање против пок. Михаила П. Куртовића и мене, ја сам рекао преко јавности, па то и сад поновам: све радње и новац што сам ја требао положити у односу на имање пок. Михаила П. Куртовића, ја сам положио колико треба.

Кад дође крај ове кампање, ја ћу, ако Бог да, после тога проговорити више.

24 фебруара 1938 год.

У Шапцу

Уредништву захвалан

Ђ. М. Јовановић

Ревизија: Шабачке новине бележе

Буџетска дебата у Народној скупштини

Министар г. Летица о расподели зајма од четири милијарде динара

НАРОДНА СКУПШТИНА НАСТАВИЛА ЈЕ ЈУЧЕ ПРЕТРЕС ДРЖАВНОГ БУЏЕТА У ПОЈЕДИНОСТИМА

На преподневној седници, после говора г. г. Војислава Лазића, Ивана Мохорича, др. Јоце Георгијевића, Фрања Зупанчића и Шерифа Воће, усвојен је буџет резервних кредита и буџет државних прихода.

НА ПОПОДНЕВНОЈ СЕДНИЦИ ПРЕШЛО СЕ НА ПРЕТРЕС ФИНАНСИСКОГ ЗАКОНА, УЗ КОЈИ СУ ПРЕДЛОЖЕНИ И АМАНДМАНИ КРАЉЕВСКЕ ВЛАДЕ.

За претрес Финансиског закона и амандмана пријављено је преко шездесет говорника.

Једна милијарда употребиће се за циљеве народне одбране, једна и по милијарда за изградњу железничких пруга, пола милијарде за нове путеве са савременим коловозом, а пола милијарде за подизање јавних надлештва и пола милијарде за амелиорационе радове и унапређење пољопривреде

Отварање јучерашње седнице Народне скупштине

Народна скупштина наставила је јуче пре подне претрес буџета у појединостима.

У 8 и по часова пре подне седницу је отворио потпретседник г. Фрања Маршић у присуству министара г. г. Душана Летице, Драгишиа Претношића, Војца Чарића и Војислава Ђорђевића.

Пошто је секретар г. Нурија Поздерац прочитао записник прошле седнице, узео је реч г. Војислав Лазић и учинио примедбу на записник поводом приступања министра седницама Народне скупштине.

Секретар г. Поздерац, а потом и Скупштина, одбили су примедбе г. Лазића.

Саопштење интерпелације.

Онда је Скупштини саопштено да је Финансијски одбор завршио рад и поднео извештај о изменама и допунама у предлогу Финансиског закона које се односе на амандмане Краљевске владе.

Саопштене су затим интерпелације.

Г. Мита Димитријевић упутио је интерпелацију претседнику владе о неизвршењу одредаба Финансијског закона које се односе на регулисање положаја професора г. др. Радослава Јовановића.

Г. Мухамед Прељубовић упутио је интерпелацију министру саобраћаја о издавању легитимација за повлашћену вожњу по сетницима међународног сајма аутомобила у Београду.

Г. Миссајло Ђуровић упутио је интерпелације министру поште о издавању додатка на скупштину управнику поште у Вељеву.

У име владе министар финансија г. Летица примио је хитност за све ове интерпелације. Потом је хитност примила и Скупштина.

Војислав Лазић о реализовању државних прихода.

После саопштења разних молби и жалби и аката, прешло се на претрес буџета. Усвојен је предлог потпретседника г. Маркића да се истовремено претресају буџети резервних кредита и државних прихода.

Први је говорио г. Војислав Лазић. У почетку свог говора он напомиње да је буџет државних прихода од највеће важности. Лако је било утврдити оно што ће се потрошити, рекао је г. Лазић, али је тешко наћи покриће. Овај буџет од преко дванаест милијарди динара, по мишљењу г. Лазића, неће моћи да се остварн. Министар финансија изјавио је да и поред повећања буџета неће бити повећани порези, нити ма каквих намета. Међутим, по мишљењу г. Лазића повећање је извршено код судских такса и код других државних прихода. Што се тиче прихода од Министарства шума лако је сећи шуму коју су одгајали и сачували још наши прадедови. Али ништа ће се радити када се та шума посече. Осим тога од сече шума у државну касу улази само 10%, а 90% добијају они који шуму експлоатишу. Држава узбраја у привредна предузећа и фабрике шећера. Држава одржава у својим фабрикама шећера страни капитал. Од тога је велика штета по наш народ. Шећер није луксуз, Држава би требало да омогућити да шећер буде много јевтинији. На крају г. Лазић изјављује да не гласати против.

Критика известиоца мањине г. Мохорича.

После г. Лазића говорио је бивши министар г. Иван Мохорич. Он цифарски доказује да се предлог буџета не може остварити. Према његовом мишљењу буџет ће показивати мањак од једне милијарде и 700 милиона динара.

Осим тога у Финансиском закону постоје разна овлашћења, која предвиђају нове државне терете. Цео предлог буџета заснован је на две претпоставке: Да имамо срећну спољну политичку ситуацију и да у земљи влада просперитет.

Као известилац мањине г. Мохорич се осврће на разне дрска-

Г. Шериф Боца јуче за скупштинском говорницом

кости пореских обвезника, а нарочито на разне дрскости финансија према пореским обвезницима. Он износи разне случајеве из праксе, где се финансијски органи односе према пореским обвезницима. Он износи случај једног пензионисаног официра, који је због неке ситнице био кажњен са 1.000 динара. Пошто није имао новца, продао је своју кућу, а после тога је добио 1.000 динара награде. Износи случај једног пензионисаног официра, који је због неке ситнице био кажњен са 1.000 динара. Пошто није имао новца, продао је своју кућу, а после тога је добио 1.000 динара награде. Износи случај једног пензионисаног официра, који је због неке ситнице био кажњен са 1.000 динара. Пошто није имао новца, продао је своју кућу, а после тога је добио 1.000 динара награде.

Питање пореских интереса града у Београду.

Хоћу да укажем на један извор прихода који још није опорезан. У Београду имамо стрмаре који су предели 1919. или 1920. па све до 1926. по 40 до 70.000 динара, а данас вреде по 7, 8 до 9 милиона динара. Ја питам шта су власници тих стрмара учинили да њихова вредност порасте? Ништа! Мука свакако и мало новца потрошили је вредност ових стрмара у Београду. Шта би држави сметало да опорези вредност тих њива са једним сталним теретом? Тиме би се строгорувно омогућила отплата спојнице. У дањем излагању г. Вопа наводи да ревизију аграрног питања у Јужној Србији.

Потом је Скупштина већином гласова изгласала буџетске резервне кредите и државне приходе.

Седница је затим закључена, а идућа заказана за по подне. На данашњем је реду претрес Финансиског закона заједно са амандманима Краљевске владе.

Министар г. Летица о овлашћењима у Финансијском закону

У четири и по часа по подне Скупштина је наставила рад. Седницу је отворио претседник г. Стева Тирић. Записник преподневне седнице прочитао је секретар г. Драгомир Стојковић. Записник је примљен без примедбе.

Затим се прешло на претрес Финансијског закона. Добро је реч министар финансија г. Душан Летица, који је опширно образложио предложене измене и допуне у Финансијском закону путем амандмана Краљевске владе.

Г. Летица је рекао:

— Од времена, кад је предлог Финансијског закона ушао у Народну скупштину дуге нас већ више од три и по месеца. Дане време које нам је било дозвољено новних потреба за наш јавни живот, или су у њему дозреле до могућности остварења раније створене идеје и замисли.

Ми смо приспаљени да ова нова питања регулишемо кроз оквир овај предлог Финансијског закона, или зато што су везана са извршењем самог буџетског предлога, или зато што су и поред своје важности толико неодложна, да нико не може да не заслужују да буду предмет посебног законско - новеласког претреса пред Народном скупштином или су напослетку та нова искрсла питања тако хитне природе да их већ сад треба правити још у току ове буџетске дебате. Краљевска влада одобрала је пут Финансијског закона да преко њега затражи и од овлашћења која кредитног карактера због хитне искрслих потреба, или пак овлашћења да извесне сектора друштвеног живота, нормом уређеним путем. **Правне материје, које ће се овим** ступањем у живот **ступити у живот** ступањем у живот **ступити у живот** ступањем у живот **ступити у живот

ПОЛИТИЧКИ ДНЕВНИК

„Обзор" коментарише догађаје у УО:

„Г. др. Рибар и другови нису такве политичке личности да могу створити неки важан политички покрет"

Загреб, 14 марта. — Долазећи „Обзор" у уводном чланку о штре се осврће на државне групе УО па вели:

„У редовима београдске УО опет је дошло до трзавица, које су овога пута избиле у јавност. Зна ли само да у различитим личним и страначким питањима нема потпуне солидарности међу групама УО, али само држали да ће се то изгладити и да неће избити у јавност. Међутим, видимо да смо у том погледу били прилично оптимистички расположени. Тај је особени и страначки приказитет међу групама УО био главни узрок, да се одмах, после 5 маја 1935 године, није одлучно кренуло напред у правцу остварења заједничке политичке платформе између демократа, земљорадника и пријатеља г. Стојадиновића заједно. Требало је да прођу две и по године док је дошло до споразума од 8 октобра 1937 године. Тада се за неколико дана склопио споразум и о оним питањима за која се дан и по горе дуже потезало. А ако се и по томе да крити зашто су се тада приказивали и они захтеви г. Мачека за које се тврдило да су неприхватљиви, незгодни итд.: мислило се да је то једини пут за долазак на власт. Но догађаји су показали да је рађено предасно".

Даље „Обзор" вели како у Србији влада данас јака страначка подвојеност и немогућно је у једну групу окупити присталице г. Стојадиновића, демократе и земљорадинке.

Помињући одвајање г. др. Драгољуба Јовановића „лист истиче да је у садашњем политичком моменту акција г. др. Рибара и другова неподесна и изазивање, вели „Обзор, сигурно забуну у редовима УО и аутоматски ојачати позиције друге стране. СДК су потребни јаки и компактни редови УО да би могла рачунати на успех своје данашње политике.

Лист закључује да г. др. Рибар, као Хрват, и његови другови ни по каквим политичке личности да би могле заталасати србијанске народне слојеве и створити неки важан политички покрет.

ПРЕДАВАЊЕ Г. ДР. МИЛОСЛАВА СТОЈАДИНОВИЋА О ПОЛИТИЦИ И ПРИВРЕДИ

Јуче пре подне у великој сали главног одбора Југословенске радикалне заједнице одржао је предавање са темом „Политика и привреда" наш познати државни радник и урбанолог г. др. Милослав Стојадиновић. Предавање је отворио министар на расположењу г. Ђура Јанковић.

Предавач је најпре изнео историјски преглед везе између политике и привреде, подвукао да стабилизовање привредне прилике стабилизују и социјалне прилике.

— Здрава и напредна привредна политика је први и главни услов за вођење здраве социјалне политике. Социјална политика, која је органски повезана са привредом, јесте политика која најбоље одговара народним потребама.

Прелазећи затим на критику рада шефова опозиционих странака у нашој земљи, предавач је нетакао да је њихова акција беспредметна, јер они балансирају свој рад на досадашњем чувању политичких принципа, док је права демократија жива организам, који се стално прилагођава промењеним приликама у животу једног народа и човечанства.

— Политика коју води наш вођа и председник владе, јесте политика која се базира на темељу, који се битно и динамично разликује од политичке активности досадашњих режима. Та разлика утицаном је у томе што је г. др. Стојадиновић, најмлађи демократ у нашем политичком животу до данас, пошао од претпоставке да је економски напредак земље први и главни услов за социјалну стабилизацију, за културни полет и за политички реинсанс и сам се бацио на то, да земљу изведе из кокоса, која је наследила и тежиште свог целокупног старања пренео на привредну изградњу наше земље. Он није пошао од неких споразума, од дискусија о политичким доктринама него се бацио на оно што чини прву и главну услов за опстанак једне земље: опстанак наше лепе Југославије. Југославија је његовом политичком кредуле на пут једне политичке активности, која тражи потпун напор на једну правцу, привредну делатност. Сам таква политичка мисли ће да формира и државу демократију.

На крају предавања многобројни присутни поздравили су г. др. Стојадиновића аплаузом

ОСНИВАЊЕ ЈУГОРАСА У ЗАГРЕБУ

Загреб, 14 марта. — У Загребу је пре 14 дана основана подружница Југораса која је синоћ одржала врло успелу скупштину. Сем великог броја радника и приватних намештеника скупштини је присуствовао и претседник Главног одбора Југораса из Београда г. Ђорђе Пешић.

Скупштину је отворио председник загребачке подружнице Југораса, који је изнео потребе радника и истакао да ниједу неће поверење у рад Југораса, који је основан с циљем да се ради на побољшању радничких интереса.

Након је решено да се у најскорије време отвори друштвене просторије Југораса у Загребу.

КОНФЕРЕНЦИЈА ПРИСТАЛИЦА ХСС У СЛАВОНСКОМ БРОДУ

Славонски Брод, 14 марта. — Овде је јуче одржана велика конференција присталица ХСС, на којој су учествовали претставници Сељачке и Грађанске слоге и већински Бродске и Новограшке изборне општине. Скупштини изборних листи ХСС.

Конференцију је отворио претседник среске организације г. Стјепан Валентовић, после чега је реферисао о Господарској слоги. Закључено је да се по свима селима спроведе оријентација Господарске слоге. Ово је поверено нарочитом организационом повереништву.

Даље је на конференцији расправљано о раду сеоских општина. Конференција је завршено општинским говором г. др. Марковић, претставник од листа ХСС. Он је говорио о економској ситуацији и унутрашњој ситуацији.

Конференција бивше СДК у Славонској Пожеги

Славонска Пожега, 15 марта. — У просторијама Витрополског дома јуче је одржана шира конференција бивше СДК. Ово је јединствена конференција бивше СДС у Пожешком срезу.

Као делегат г. др. Мачека овој конференцији присуствовао је г. др. Торбар, а као делегати бивше СДС г.г. Срђан Будисављевић, Сава Косановић и Тома Бабурић.

Конференцију је отворио претседник хрватског покрета за Срез славонско-пожешки г. др. Емил Тапан, па је дао реч г. Будисављевићу. У свом дужем говору г. Будисављевић је изложио програм и рад СДК, а затим приказао политичке догађаје.

Г. Будисављевић оштро критикује политику прошлих режима.

После г. Будисављевића узео је реч г. Торбар. Он говори како су у Хрвати и Срби, у непомирљивој борбами, са својим тлачитељима извели као победници.

Као трећи говорник био је г. др. Сава Косановић. Он каже да су Срби и Хрвати надгод су иступали заједнички постизали велике успехе. Као доказ наводи све моменте од 1848 године.

Говорећи о хрватском питању г. др. Косановић вели да ће оно бити решено чим се сложи хрват сви и српски народ.

После г. Косановића узео је реч г. Тома Бабурић, народни посланик са листе г. др. Мачека за Срез Петриње. Г. Бабурић говори о СД Коалицији и њеном програму. Потом је говорио г. Јакоб Лехнер, претседник среске организације бивше ХСС за Срез пожешки. Он позива на заједничку сарадњу Србе и Хрвате на овога среза.

Најзад је добио реч г. др. Вранко Мрнови адвокат и вратске среске организације бивше СДС за Срез пожешки који у почетку говори о политичким приликама у овоме срезу, а затим се оштро обара на ЈНС.

Интересантно је напоменути да на овој конференцији није уопште била истакнута ни једна племенска застава. За ову скупштину надали су били и летци, који су се завршавали: „Живела велика и моћна Краљевина Југославија! Живео Краљ Петар II Карађорђевић!"

Г. КРСТА МИЛЕТИЋ КОД Г. СТАНОЈЕВИЋА У НИШКОЈ БАЊИ

Ниш, 14 марта. — Данас по подне допутовао је у Нишку Бању бивши министар г. Крста Милетић.

Г. Милетић је посетио г. Аџу Станојевића и остао са њим у дужем разговору.

КРАГУЈЕВАЦ ЈЕ ДОБИО ДВЕ ПОРЕСКЕ УПРАВЕ

Министар финансија решио је да се садашња Пореска управа у Крагујевцу подели на две Пореске управе и то:

1) на Пореску управу за град Крагујевац и срез Крагујевац са седиштем у Крагујевцу, и

2) на Пореску управу за Срез грузански са седиштем у Крагујевцу, у чију би надлежност спадале све општине Среза грузанског.

Обе пореске управе имаће одвојене функције од 1 маја ове године.

НОВА ПОРЕСКА УПРАВА

Министар финансија донео је одлуку да се порески срез издвоји из Пореске управе у Алексинцу, и да се за тај срез образује нова Пореска управа са седиштем у Жичкоцу. Функционисање нове Пореске управе почеће 1 априла.

ДЕЛЕГАЦИЈА ЗИДАРСКИХ МАЈСТОРА КОД Г. ДР. ЧАСЛАВА НИКИТОВИЋА

Јуче пре подне у претседништву Финансијског одбора Народне скупштине г. др. Часлав Никитовић потпретседник и известилац већине Финансијског одбора примио је делегацију зидарских мајстора из целе државе, њих 40 на броју, која се преко њега захвалила Краљевској влади што је прихватила амандман за Финансијски закон о признању стечених права зидарских мајстора.

Г. др. Никитовић је истакао том приликом да Краљевска влада увек води рачуна о свима сталежима и стара о томе да се сачувају права у земља признају.

Организовање ЈРЗ у срезу Славонска Пожега

ОРГАНИЗОВАЊЕ ЈРЗ У СРЕЗУ СЛАВОНСКА ПОЖЕГА

Славонска Пожега, 14 марта. — У последње време, а нарочито поводом ових изненадних општинских већника среза Пожешког, поведена је жива акција око организовања ЈРЗ у овом срезу. Одобравајући рад владе г. др. Стојадиновића, у ЈРЗ ступају листом све бивше присталице ЈНС, борбаше и присталице г. Аце Станојевића, тако да се уз Србе у организацији налази и велики број Хрвата, Чеха и Немаца. До сада је спроведена организација странке у многим селима. На организацији поред осталих ради и г. др. Стеван Матијашевић, који је досконо био присталица г. Аце Станојевића.

ОРГАНИЗОВАЊЕ ХРС У БАЊОЈ ЛУЦИ

Бања Лука, 14 марта. — Јуче је у Бањој Луци одржана конституирајућа скупштина Хрватског радничког савеза.

На скупштини је изабрана нова управа на челу са претседником г. Вилимом Гецовићем.

ПОЛИТИЧКА КОНФЕРЕНЦИЈА УЧИТЕЉА У СКОПЉУ

Скопље, 13 марта, — У просторијама клуба ЈРЗ одржана је синоћ конференција Клуба учитеља присталица ЈРЗ. Конференцији је претседавао г. Панта Јовановић, председник месног одбора ЈРЗ и претседник Скопске општине. На овом састанку донесене су одлуке о проширењу акције Клуба, па је поведена дискусија о стварним потребама. О учињеним политици и резултатима владе г. др. Стојадиновића говорио је г. Панта Јовановић.

ПРЕДАВАЊЕ ПЕТНАЕСТОГ ПОДОДБОРА ЈРЗ

У низу предавања, петнаести пододбор ЈРЗ приређује у недељу 20 марта у сали Главног одбора ЈРЗ (Дечанска 18), предавање актуелног садржаја: „Значај модерног наоружања". Предаваће г. Милан Ристић, пуковник у оставци и резерви и бивши официр ђенералштаба. Обезнањују се чланови и пријатељи ЈРЗ из околине Београда, да су предавања јавна и да им није потребна нарочита дозвола да посећују исте. Потребно је само да ранеје заузму место, било лично било писмено преко пододбора: Петнаести пододбор ЈРЗ кафана Каленића Гувно, (Кслежићева 3).

ЗБОР ЈРЗ КОД КОВИНА

Ковин, 14 марта. — Јуче је у Мраморицу одржан велики збор ЈРЗ коме је присуствовало око двадесет присталица из места и околине.

Збор је отворио г. Мата Панкерачки, председник Мраморичке општине. Први говорник био је г. Душан Антонијевић, народни посланик за Срез крушевски, који је дошао као гост.

Затим је говорио г. Никола Меда на румунском језику. Трећи говорник био је г. Славко Николић, народни посланик Среза кошничког.

Говорио је још и г. др. Душан Анђелковић.

СКУПШТИНА ОМЛАДИНЕ ЈРЗ У СМЕДЕРЕВСКОЈ ПАЛАНЦИ

Смедеревска Паланца 13 марта. — Данас је у Смедеревској Паланци одржана скупштина месних одбора омладине ЈРЗ за Срез јасенички.

После говора г. Хајдук-Вељковића, претседника среског одбора ЈРЗ, приступило се избору управе среског одбора омладине ЈРЗ.

За претседника је изабран г. Властимир Јоцић.

КОНФЕРЕНЦИЈА ЈРЗ У МЕТЛИЋУ

Шабац, 14 марта. — Месни одбор ЈРЗ у напредном селу Метлићу одржао је конференцију, на којој је говорио г. Александар Ж. Илић, инжењер из Београда о програму ЈРЗ а рад владе г. др. Стојадиновића, у округу у ЈРЗ се уписало 650 чланова.

На крају конференције изабран је Месни Одбор ЈРЗ на челу са г. Александром Ж. Илићем инжењером, Чланови управе су г.г. Драгутин Јевтић, Рајко Јовановић, Драгомир Мандић и Живко Мијаиловић.

Сенат је на јучерашњој седници усвојио четири међународне конвенције

Сутра ће Сенат узети у претрес закон о установљавању нових судова

Јуче по подне одржала је седница Сената на којој су успеле Међународне конвенције које је Народна скупштина недавно примила и упутила Сенату на даљи рад.

Претседник Сената г. др. Жељимир Мажуранић отворио је седницу пленума у присуству министара г. г. др. Спахе, Симоновића, Цветковића, др. Врбанића, др. Новаковића и др. Војислава Милетића. Секретар г. Каменко Божић прочитао је списник који је усвојен, а затим и указ Краљевских Намесника о именовању нових сенатора. Читање Указа сенатори су саслушали с пажњом и прокламовали га поклицима: „Живео Краљ!"

Секретар је после учињено пре њиму још неколико других саопштења па се прешло на дневни ред: Претрес извештаја одбора о предлогу закона о Конвенцији између Југославије и Румуније о вези југословенских и румунских железница мостом на Дунаву између Кладова и Турн-Северина.

Министар саобраћаја г. др. Мехмед Спахо образложио је по требу озаконења ове Конвенције и о њој поднео крајни извештај. Како се нико није јавио за реч приступило се гласању па је ова Конвенција усвојена са 54 гласа. Сви присутни сенатори гласали су за.

Друга тачка дневног реда била је претрес одборског извештаја о предлогу закона о уговору између Југославије и Чехословачке о социјалном осигурању. Министар социјалне политике и народног здравља г. Цветковић у краћем говору приказао је циљ овог међународног уговора. Одмах се прешло на гласање па је и ова Конвенција усвојена.

Приликом претреса законског предлога о уговору о настањивању, трговини и пловидби између Југославије и Румуније поднео је крајни експозе министар трговине и индустрије г. др. Милан Врбанић. После њега говорио је сенатор г Милан Марјановић, па је и ова Конвенција усвојена.

Министар трговине г. др. Врбанић дао је исто тако своје образложење приликом претреса одборског извештаја о предлогу закона о трговини и пловидби између наше Краљевине и Шведске, после чега је ова Конвенција усвојена.

Претседавајући је затим седницу закључио, а наредну заказао у среду 16 о. м. у 16 часова по подне. На дневном је реду претрес закона о оснивању нових окружних и среских судова.

Буџетска дебата

Дискусија о Финансијском закону

(Наставак са пете стране)

Али, господо, кад држава овако скрупулозно води рачуна о општим интересима, који толико тиш гирају интересе целокупне наше привреде и свих приредника, онда она може да захтева, господо, и од стране приредe изнесене, па ако хоћете и пуне скрупулозне обзире према њој и према њеним кредиту. Тих и таквих обзира до данас ми нисмо видели у довољној мери. Стога их ми, господо желимо усклонити, усклонити у обострапном интересу, и државном и приватном.

О заштити улагача

Имали смо, назалост и сувише примере да гледамо како приредају злехуде уништењене хиљада наших сугрђана, у разним облицима, а нарочито у облику улога да пропадну.

Наши приредници, наше задруге и све наше институције, које се баве примањем туђе имовине на чување, преузимањем обавеза осигурала, ма које врсте итд. морају допустити извесна ограничења у диспозицији са сваком резервом. Да смо таква ограничења имали раније, верујемо, да не би дошлило, не бисем у оном обиму, банкарску кризу и све страхо ните питате настале из ње. Да су четворе тих и толиких завода боље чуване и боље улагане, криза би се мобилисаним тих резерви била дала ублажити, ако не и отклонити. Данас, после учињеног искуства, ми би били још већи грешници ако не би у томе правцу предузели мере, које су и на страни створене. Зато Краљевска влада тражи од Народне скупштине овлашћење, да, у циљу што јаче и што потпуније заштите домаћих осигураника и улагача, као и у циљу стварања што здравијих услова за подизање и развитак опште привредне делатности у земљи, може прописати уредбу са законском снагом о образовању пословних резерви и резервних фондова код осигурашајућих предузећа, установа социјалног осигурања, ноћних завода, задружних организација, индустријских и других предузећа акционарског облика као и о делимичном улагању оних резерви и резервних фондова у државне хартије од вредности.

Господо, народни посланици, кад сви знамо, колико се скрупулозно пази, да наше државне хартије од вредности буду у руку хомогенисане нашим интересом и како се тачно врши и служба њихове амортизације, зар може бити и труда двоумљења о њиховој сигурности.

И кад је, господо, она сигурност дата, онда имамо пуно право да тражимо од поменутих установа да живље но досад и обавезно у свом интересу општем народном извесне своје резерви улажу у државне хартије и тако јачају и снаже јавни кредит своје државе. Овом и оваквом Уредбом, господо, ми ћемо највише помоћи нашим хартија на унутрашњој пијаци и на тај начин индиректно допринети и бољем успеху у емисији новог зајма за Народну одбрану и за ове потребе јаче радове.

ВИНОГРАДАРСКА ЗАДРУГА У МЕТЛИЋУ ТРАЖИ ПОМОЋ ЗА ПОДИЗАЊЕ ЗАДРУЖНОГ ПОДРУМА

Шабац, 14 марта. — Поцерска виноградарска задруга одржала је скупштину, под претседништвом претседника г. Алексинца др. Ж. Илића инжењера.

После прочитаног извештаја дато је разрешница управном и надзорном одбору, па је поново изабрана стара управа.

На крају скупштина једногласно је примљена резолуција, која је упућена претседнику владе г. др. Милану Стојадиновићу и у којој се тражи:

1) да г. Министар пољопривреде додели овој задрузи потребну помоћ за зидање задружног подрумa;

2) да г. Министар грађевина одобри пут Шабац —Чаир и оспособи за моторна возила;

3) да г. Министар социјалне политике и народног здравља одвоји дом Народног здравља у Метлићу седишту ове задруге.

СНЕГ НА КОРДУНУ

Петриња, 14 марта. — Данас је на целом Кордуну пао снег. Док се у равници снег одмах топи, у планинским пределима се задржао.

Већ три дана владају велике кладноће и снег наизменично пада.

Извештаји већине и мањине Финансијског одбора

После г. Летинце чија су излагања примљена од стране скупштинске већине су одобравањем, добио је реч известилац већине г. др. Часлав Никитовић, који је прочитао извештај већине по коме се предлаже усвајање Финансијског закона као и амандмана Кумановске владе.

Добио је после тога реч известилац мањине г. Иван Мохорич. Он је прочитао извештај мањине по коме се образложе због чега мањина неће гласати за предлог Финансијског закона.

У овом извештају мањина се нарочито задржава на овлашћењу за закључење унутрашњег зајма за више редове од четири милијарде динара.

После г. Мохорича добио је реч г. Петар Косовић члан Пестеничког клуба ЈРЗ, и опширно говорио о Финансијском Финансијском закона, задржавајући се специјално на просветној политици.

После г. Косовића говорили су г. г. Душан Иванчевић, члан Подгаричког клуба ЈНС и др. Вељко Дошен, члан Радног клуба.

Дискусија се наставља.

ЗЕМАЉСКА ПОЉОПРИВРЕДНА ИЗЛОЖБА У БУДИМПЕШТИ

Од 23 до 28 марта ове године одржаће се у Будимпешти 47 Земаљска пољопривредна изложба, какве већ наше од пола века приређује Државно мађарско пољопривредно друштво.

За ову изложбу пријављено је 300 пара коња, 800 пара говеда, 1600 грла свиња, 1000 грла овада, преко 1000 комада живине и питомих животиња и велики број паса, особито мађарских овчарских.

Све ствари биће изложене животиње намирнице, вина, пчеле, рибе, предмети куће индустрије и пољопривреде машине, затим радови пољопривредних станика, воћарски друштава и селекционара. Вадредно занимљива биће ловачка изложба.

Расподне животиње, купљене на изложби за извоз, прегледе се у иностранству до мађарске границе бесплатно. Купцима се пружају повољни услови плаћања.

Посетиоци изложбе боће се на мађарским железницама са 50 од сто попуста као код мађарских конзулата ако путнички број не баве легитимацију са којом могу путовати на изложбу без виза. Из Будимпеште могу путовати без виза и у унутрашњост Мађарске са попустом од 33 од сто.

Детаљна изложба у Будимпешти (Кезтелек утца 8) шаље интересентима изложбене проспекте на француском и немачком језику.

ЗА ЈЕДНООБРАЗНОСТ РАДА СВИХ УРЕДСКИХ ЛЕКАРА

Загреб, 14 марта. — У Загребу је данас почела једна конференција која има за циљ да подигне целокупни рад појединих средишних уреда у нашој земљи. Конференцији су присуствовали г. др. Никола Мрнос, директор Здравственог завода у Сузори. На конференцији, која је почела рад у Загребу, састали су се лекари за очне болести из свих окружних уреда у Југославији, а присуствовали су и лекари „Меркура", као и лекари дирекције државних болесничких благајни из Београда и Љубљане.

Конференцију је отворио г. др. Мрнос, који је у исто време претседавао. Очни лекари су расправљали о свима питањима која се односе на њихову струку. Поглавито је расправљано о питању здравственог — медицинске и социјалне заштите. Нарочито су важна питања била усавршавање лекарске службе у амбулантама и оргањизовање рада код свих окружних уреда. По свим питањима одржали су стручна предавања лекари: г. г. др. Ернест Вишњић из Љубљане, др. Иво Радовичић из Београда, др. Жарко Капамација и др. Јосип Штрајдухар.

Пошто је намера ових конференција да сви лекари радничког осигурања одржавају што ужи контакт са здравственим установама, то ће отсада лекари појединих радничких удружења убудуће присуствовати предавањима и прегледима на клиникама, у болницама, хигијенским заводима итд. Тајна предавања ће се одржавати у оним варошима где постоје медицински факултети и велике клинике. Настојаће се у целој држави да се одржавају једнотипске уредбе амбулаште према најмодернијим прописима и принципима и захтевима тако да се уједначи пос упи при оцењивању способности а посао, инвалидитета итд.

Фреско слика проф. г. Ј. Кљаковића у загребачкој цркви св. Марка. Легенда о златном телету. (Лево г. Иван Мештровић, а десно напред са палетом г. Кљаковић и, до њега, свештеник с књигом на коленима г. др. Светозар Ритиг)

Интересантне фресно-слике г. Кљаковића

у загребачкој цркви св. Марка

Загреб, фебруара. — Недавно је реновирана једна од најстаријих црквица у Загребу, жупна (парохијска) црква светога Марка у Горњем граду. Та древна црква, грађена негде у тринаестом веку (тачна година није утврђена), упадала је очи својим шареним крововм од емаљираних плочица. Унутрашњост ове реновиране цркве украшена је фрескама по мотивима из библије од уметника професора г. Јозе Кљаковића.

Када је, после довршених радова, дошло време да публици слободан приступ у цркву, произвело се на њу ове дивне фреске изванредно дубок утисак. Г. Кљаковић је у овом раду мајстор цртања и сјаја, по свом таленту и знању, без сумње, међу најбоље савремене цртаче у Европи. Не бежи ни од најтежих позиција својих фигура и даје их сигурно. С рестом прецизно израђује све детаље, дајући дивовски покрет замишљеним изразу. Мајстор му је сликарски, без полагања на ефекте боја, иако ни од њих не бежи, нарочито на слици десно од главног олтара. Преовлађује смеђа боја, сепија и умбра, у свима нијансама, које је уметник

дистирао квалитет и драга столетних зидова овога храма. Тај основни тон, као и манир, много потсећају на фреске византијских сликара средњега века, када је тамо фреско сликарство било на врхунцу. Интересантно је да је, упркос општем дивљењу, које су ове фреске г. Кљаковића изазвале у грађанству, један део загребачких уметника и уметничких критичара нашао многе замерке које, међутим, не могу збунити гледаоца.

Г. Кљаковић је, по примеру славних мајстора од најстаријих времена, на неким својим фрескама у овој цркви израдио ликове својих најближих пријатеља и другова, па и свој. Свакако стога, што уметник, приликом израђивања портрета, може најбоље да „удахне у њ живот". Тако је на фрески површе десних врата, која приказује библијску легенду о златном телету, израдио ликове др. Ивана Мештровића, затим жупника цркве св. Марка г. др. Светозара Ритига и свој.

Б. И. С.

Двадесетчетири часа држали су везаног мужа своје љубазнице

а затим су отишли са женом одневши и све ствари

Уб, 14 марта. — Пуна 24 сата држали су везаног за кревет Марка Јеремића угледног сељака из Брезовице љубавници његове жене. Затим су после дугог пијанчења, на очиглед превареног мужа, напустили кућу повевши и Маркову жену Милку. Заједно са женом љубавници су однели и сав намештај.

Марко Јеремић приметио је одавно да га жена вара. Да би је ухватио на делу, прекјуче је Марко рекао Милки да иде у воденицу. Одмах после његовог одласка, Милка је довела љубавнике Миломира Илића, Драгомира Ивановића и Селимира Илића. С њима је дошла и Миладинка Илић да би забава била што лепша.

Међутим када се дошао у вече Марко вратио кући, они су се посакривали тако да он није ништа приметио. Пошто је био уморан, Марко је убрзо заспао. Око поноћи упала је у Маркову собу Милка са друштвом. Они су везали Марка чврсто за кревет, тако да није могао да се макне. Узалудно је Марко до јутра дозивао у помоћ, нико га није чуо, док је његова жена са љубавницима наставила пијанчење.

При одласку из куће, да би нанела мужу што јачи бол, Милка је наредила љубавнику Миломиру да остане само кревет на коме је лежао везан Марко, а све остале ствари да понесу.

После дужег напора Марко је најзад успео да се одреши и одмах је случај пријавио властима.

Уврећен што му отац није купио тамбурицу обесио се

14-годишњи дечак

Нови Сад, 14 мара. — У селу Темерину извршио је синоћ самоубиство вешањем 14-годишњи Новак Винце.

Иако је био сељак њему се нису радили пољски послови и гледао је да се лепо обуче и шета. У последње време је тражио од оца да му купи и тамбурицу, што је овај одбио. Увређен и разочаран Новак је решио да раскрсти са животом.

Први гусларски течај у Југославији

У Мостару је одржан јединствен течај, први своје врсте у Југославији: гусларски течај. Желећи да сачува од заборава овај национални инструмент и да га што више популарише у народу, соколска жупа Мостар одлучила је да одржи неколико оваквих течајева. На првом течају учествовало је 14 соских сокола. Они младићи који су упућени у вештину гуслања, певања и изговора народних песама. Главни предавачи су били старешина жупе г. Чедо и Јован Радуловић. Осим тога као сретства служило је и грамофон са песмама познатог гуслара пок. Ушћумлића. Младићи су са одличним успехом завршили десетодневни течај

100.000 динара даје годишње за - конкубинате

банатско село Црепаја

Сваке године сеоске девојке бирају најлепшег момка

Светосавски хор у Црепаји уопште нема диригента, али постиже успехе на турнејама

Црепаја, фебруара. — Лепо ба патеко село Црепаја надомак Ковачице, поставља неколико изванредних рекорда.

— Ми смо прваци у дивљим бракорима, каже нам са поносом један весели Црепајац.

Заиста, у овом невеликом селу има сада преко 200 дивљих бракова! Власти су терале Црепајце да регулишу своје брачне односе законом.

— Што комбинат састави, то нико не растави, — кажу овде.

У општини нас извештавају да је већ извршено равно 200 пресуда „комбинаторима". Сваки од њих плаћа по 500 динара казне због преступа против јавног морала.

За „комбинат" се Црепајци одужују пред законом и ноћним калнама и затвором...

— Зими седе „комбинатори" помало у „решту", јер немају друга посла, а лети, кад се рали у пољу, глобе „плаћају"...

На близу 5000 становника више од 200 конкубината збиља је велик размер. Интересујемо се за узрок великог броја дивљих бракова.

— Весео народ, брате, и врагољаст. И много се вина пије, па се многи лако препаре: паднеју у искушење и стари и млади, и жене и бабе...

Црепајци лако растурају старе бракове, али не маре за судове и бракоразводне парнице.

— Паре то кошта. Ко ће да напуни шупље адвокатске џепове?.. Више Црепајци воле да плаћају глобе и среду и општини, него да их адвокати разваче...

Седамнаест артеских бунара подигло је село

Све доскоро умирало се у Црепаји напре него игде у Банату. А Црепајци, весељаци, упламтели су се смрти толико да су сви стали да се одбране од њене опасне инвазије. Из године у годину морталитет је био све већи од натализтета. Смрт је претила селу истребљењем. Црепаја је никла на подводном земљишту. Бунари су били нечисти, а влага у кућама ишла је на руку туберкулози. Више од туберкулозе село је страдало од тифуса. Лекари су свештенили:

— Зараза је потекла од рђаве воде из старих бунара...

За кратко време Црепајци су направили у сваној улици прворазредни артески бунар. Више од њеџног банатског села, Црепаја сада има 17 артеских бунара. Сељаци су, у сарадњи са агилном општинском управом, отерали у овом подизању артеских бунара дотле да су чак и за стоку, насред пашњака, направили артески бунар!..

Овог младића изабрале су црепајске девојке за „краља лепоте"

Остали рекорди овог банатског села

Остала је још борба са влагом у Црепаји. У атару општине, који има 16.000 јутара земље, преко 2.000 јутара је под водом. Вода је све већа и подводни терени нагло се шире. Смишљају Црепајци како да доскоче још и води, па су најзад решили:

— Посадићемо 20.000, 50.000 или колико могнемо — врба. Тражићемо и помоћ од дрвље... Врбе сишу воду као пумпе. Оне ће ослободити нашу земљу од вода и воде. А онда, кад извршше свој задатак, ми ћемо их посећи. Дрво ће нам добро доћи, а земља ће бити ослобођена воде..

Хор друштва Светог Саве пева у Црепаји без хороводе већ 5 го дина. И пева одлично. Десило се да је село остало без хороводе, али предним певачима није то сметало. Хор се попуњава, у току година, новим гласовима, и песма се преноси „са колена на колено", верно и добро. Ма да без диригента, хор је толико добар да са успехом гостује у свима већим насељима у овом делу Баната.

Село се поноси „Црепајским шајкама". То је квинтет најбољих девојака, које су са много успеха певале и на Београдском радију. Црепајце се спремају за нова гостовања.

Црепаја бира, свака године, „краља лепоте". По церемонијалу, у жирију су само девојке, и то најлепше у целом селу. Оне решавају питање лепоте црепајских момака.

Ове године прват је лепотан Дрмча Тосић. Питамо га за рецепт успеха.

— Главно је да момак не уме да — поцрвени!...

Сплитског рабина Данитија његовог сина и служавку угушио гас за осветљење

Сплит, 14 марта. — Прошле ноћи у стану сплитског подрабина г. Исака Данитија, на периферији града, у Балканској улици бр. 26, десила се страшна породична трагедија: од тровања плином настрадала је цела породица Данитија, и његова служавка. У тешким мукама нашли су смрт Исак Данитије, сплитски подрабин, његов 13-годишњи син Вито и служавка Марија Ждерић, док се ћћа пок. Исака Лаура налази још у животу, и бори се са смрћу.

Три мртваца

Трагичне ноћи станари у истој кући чули су нешто после поноћи чудне звуке из стана прорабина г. Данитија. Нико није помишљао да се у стварни одиграла ма каква трагедија. Станари су схватили ове тешке уздахе и јецање као последицу нападаја болести бубрега, од које је патио пок. Данитије.

Јутрос око 6 часова прва је посетила кућу пок. Данитија млекарица. На њено куцање нико се није одазивао. Она је неколико пута понављала, а последњи пут била је око 8 часова, када се информисала код осталих станара. Ћћа Лени послала је своју служавку да види у чему је ствар. Када се нико није из куће одазвао, ћћа Лени је било ово сумњиво и помислила је да се нешто догодило. Одмах со, помоћу једног радника, ца водоводу провалили врата, а из унутрашњости стана рашириво се великом брзином задах плина.

Свима је одмах било јасно да се у стану одиграла трагедија.

Радник је одмах затворио вентил и отворио прозоре. Пред њима се указало страшан призор: у спаваћој соби лежала су на поду непомични Исак Данитије, прорабин, стар 45 година, и његова супруга Лаура, стара 24 године. Његова супруга показивала је још знаке живота. У малој собици лежао је потпуно умрли 13-годишњи Вито, рабинов син, а у другој собици, до саме кухиње, лежала је служавка Марија Ждерић, 20 година стара, родом из Роботина, која је такође још показивала знаке живота.

Незатворени вентили

О несрећном случају одмах је била извештена лекарска комисија. Хигијенски завод упутио је на место несреће лекаре, који су предузели хитне мере да се спасу животи оних који су још показивали знаке живота. Служавка је, међутим, јутрос у 10 сати умрла услед слабог срца. Ћћа Лаура је око 11 часова добила убрзавање срца, али су лекари успели да је спасу. Лекар г. др. Краљевић верује да ће ћћа Лаура остати у животу.

Вест о трагедији проширила се муњевитом брзином по Сплиту. Она је нарочито потресла овдашње Јевреје. Одмах су извештени сви пријатељи пок. рабина, као и његов најбољи пријатељ — католички свештеник професор г. Барић.

Све до 11 часова прошле ноћи станара, који станују у облизњим становима, слушали су радио-апарат из куће пок. Данитија. Радник, који је затворио вентил плина, прича да је вентил на рошгљу био затворен, а вентил на зиду и на мерилу отворен. Једино се може сматрати као узрок катастрофе то што је неко од породице после куваља затворио вентил на рошгљу, а остала два главна вентила остављено незатворена.

Јутрос је дошла судско-лекарска комисија са судијом г. Лерадићем, који је на лицу места извршила увиђај. Нешто пре 12 часова тело мртве служавке претнето је у мртвачницу у државној болници, а мртво тело рабина Данитија и његовог сина задржано у стану. Ћћа Лаура све до 4 сата поподне није дошла к свести. Она је избављена многе крви. Лекари дође да ће моћи она остати у животу.

Лопов скочио у радњу и — пао у буре меда

Сарајево, 14 марта

У млекарској радњи ћће Наталије Николић, на Маријин двору синоћ је извршена једна интересантна превара. Непознати лопов ускочио је у радњу и однео око 160 динара готовог новца као и нешто робе.

Јутрос, када је ћћа Николић дошла у своју радњу, била је запрепашћена када је видела колзне је трагове лопов иза себе оставио. Наиме, код прозора кроз које је лопов ускочио налазило се буре меда. Провалник није видео то буре па је при скакању у радњу пао у мед, тако да му је остала да у меду једна чарапа и ципела. Ћћа Николић је одмах о крађи известила полицију, која је на основу чарапе и ципеле почела истрагу.

Камен на коме сељаци приносе жртве

и клањају се као идолу

У селу Гриниково недалеко од Кавадара постоји и данас традиција, да се сељани сваке године на дан Св. Илије клањају једном великом камену и доприносе жртве. Том приликом сељаци кољу овце и другу стоку уз нарочите церемоније. Овај камен, коме се сељани као своме идолу клањају тако је нестабилан да приликом најмањег земљотреса може пасти и скотрљати се у село. Камен је велик око 3 м по метра

У затвору се венчао један братоубица који је осуђен шест година заточења

Петрињ, 14 марта. — Пошто су сведоци изјавили, да му је брат био свађалица и напредан пакосник, осуђен је на смета шест година заточења Илија Кљајић из Премужевића, који је убио сво га брата Мила.

Када је Илија ухапшен, он је у затвору Окружног суда тражио да му се дозволи да се у затвору венча са својом вереницом женом, пошто се боље да ће задругари после његовог осуде истерати његову жену. Илији је дозвољено да се венча у затвору и пре недељу дана обављено је венчање.

Пред судом је трећи брат Стеван изјавио, да је покојни Миле много зла учинио оптуженоме и да је Илија иначе врло добар човек. Ово сведочење брата много је ублажило одговорност Илије, који је за време тога исекла пла као, Суд га је осудио на тригодишњу казну.

25-ГОДИШЊИЦА УМЕТНИЧКОГ РАДА ГЂЕ МИЛИЦЕ ДИНИЋ, чланице Нишког позоришта

Ниш, 14 марта. — Ђа Милица Динић, чланица нишког Народног позоришта, прославиће 8 априла двадесет година свога плодног уметничког рада.

Ђа Динић је своју глумачку каријеру почела 1910 године у повлашћеном позоришту Ј. Харитоновића и до 1918 била је члан свих наших добрих путујућих позоришта, Петра Ђирића, Љубомира Радичића и Михајла Лазића, 1913 године била је доброволна болничарка, а у исто време и глумица на даскама. Исте године позориште под управом Михајла Лазића започело је рад у ослобођеним крајевима. Први пут после толико година са битољске позорнице је одјекнула српска реч. Тада је у трупи главне улоге носила ђа Динић. Ту је затим гостовала у Прилепу, Охриду и другим местима. За време окупације ђа Динић је остала у Битољу, где је због свога испаног држања гоњена.

Ђа Милица Динић

По свршеном рату ђа Динић је ангажована за члана Скопског позоришта и ту остаје до 1922 године. То су биле године најинтензивнијег рада ђе Динић. Она је била носилац великих улога. Године 1924 ђа Динић од лази заједно са својим супругом г. Динићем у Београдско позориште, а затим у Сплит и Нови Сад, па опет у Београд, 1927 ђа Динић са г. Динићем који је постављен за управника Новосадског народног позоришта, носи у Војводини највећи део нашег националног репертоара и тако остаје до 1934 године, када добија ангажман за Нишко позориште.

ПРИВРЕДНИ ЖИВОТ

Утицај последњих догађаја на наше привредне односе са Аустријом

Немачка и Аустрија *уједињене* учествоваће у нашој спољној трговини са 40 од сто

На Београдској берзи очекује се нормално пословање са Аустријом чим се стабилизује курс шилинга

Услед најновијих догађаја у Аустрији јуче је на Београдској берзи примећена извесна резервисаност и мали застој у пословима. Шилинг је пао за 16 поена. На претходном састанку у петак котиран је 8.21, јуче 8.05.

Што се тиче увоза кукуруза у Аустрију, док се још не зна слободно располагати својим новцем код банака, не може се разменити транспорт жичаних робе. Међутим, шлеперена роба и даље се упућује за Аустрију, јер се, у случају да аустријски купци не плаћају, може диспонирати у другим релацијама.

Овог часа ми још немамо довољно информација о томе како ће се ситуација развијати. Многи извозници нису уопште обустављали пословање са Аустријом. Има их који су још јуче слали робу, јер данашњу ситуацију посматрају сасвим мирно, једино се поставља питање колико ће се у динарима добити за шилинг, пошто је курс шилинга још увек лабилан. У суботу је у Цириху нотиран 5.50 динара, док је код нас, као што смо напоменули, износио 8.21.

Не верује се да би одмах морало доћи до раскида трговинског уговора са Аустријом, који је тек склопљен. Напротив, очекује се да се размена робе и даље врши несметано и интензивно. Можда ће доћи само до измене праћене основе наших узајамних односа са Аустријом, али са режим тих односа зато не мора мењати.

После аншлуса мораће да дође и до приређивања глајхшалтовања Аустрије, али ни у том случају, ако би се одредбе нашег споразума узимало је то потребно, изједначиле са одредбама споразума са Немачком, у суштини се ништа не би морало мењати.

Када се сазнаје, одређен је курс шилинга према марки у односу од 1,35 шилинга за једну марку, али је то уствари само интерни курс који не вели за иностранство.

У самим приредним круговима коментаришу се жижо ове промене и нарочито се истиче привредна моћ Немачке и Аустрије у случају дефинитивног аншлуса. Немачка је у протеклој години учествовала у нашем извозу са 21,70%, а Аустрија са 13,52%. Ако се узме укупно учешће оних земаља у нашем извозу прелази 35,22%.

Што се тиче нашег увоза у прошлој години проценат који отпада на немачку робу достигао је 32.33, а Аустрија је учествовала у нашем увозу са 10.29%, тако да укупно учешће Немачке и Аустрије достиже 42.67%. Ако узмемо у обзир део обим наше спољне трговине у прошлој години видимо да статистика бележи 38,92% учешћа Немачке и Аустрије у нашем укупном увозу и извозу.

Под претпоставком да се волуми наше спољне трговине са Немачком и Аустријом после њиховог сједињења и глајхшалтовања не смањи, већ остане на истом нивоу, оне две земље биће и остаће заувек наши највећи лиферанти и најбољи купци, партиципирајући у нашој спољној трговини са око 40%.

Друго место у нашем увозу прошле године заузимала је Чехословачка са 10%, а у нашем извозу Италија таквође са 10%.

Експлоатација арсеника у Босни

Лондон, 14 марта. — Једна лондонска финансијска група откупила је у околини Власеница у Дринској бановини терене богате арсеником. Усхоро ће бити у томе крају отворен рудник арсеника. Према извештају стручњака капацитет овог рудника биће око 1000 кгр. арсеника и арсеникових киселина дневно.

У Славонском Броду отворена је филијала Штедионице Савске бановине

Славонски Брод, 14 марта. — Данас је овде отпочела рад подружница Банковинске штедионице. Приликом отварања у дворани Хрватског дома одржао је дуге говоре директор г. Егон Новинић предавање о задацима самоуправних штедионица. Затим је спомену могућност финансирања регулације Саве. Ово предавање је било врло добро посећено.

Данас је одржана прва седница Одбора. На седници присуствовали су изасланици централе, потпредседник г. Кучић и инж. г. Иван Фрковић из Загреба. Председник одбора г. Ердо Данеда, рентијер, био је такође присутан. Још пре службеног отварања конференције многи су тражили на им се резервишу први бројеви уложница.

У духу свог програма за економско подизање Савске банковине Штедионица је отворила подружнице у Цриквеници Градишци и сада у Славонском Броду.

На заклану стоку за домаћу потрошњу не плаћа се скупи порез на пословни промет

Суботица, 14 марта. — Пореска управа у Суботици примила је наређење Министарства финансија, по коме не треба да се плаћа скупи порез на пословни промет за сиње, јагњиће и осталу ситну стоку, која се коље за домаћу потрошњу.

Пре неколико месеци био је уведен један нови пропис, по коме су грађани морали плаћати 6.25 од сто од малопне стоке без обзира да ли је клане изравнено у трговачке сврхе или за домаћу потрошњу. Претседник суботичке општине поднео је претставку Министру финансија, тражећи да се већ непрописно наплаћени порез врати грађанима.

Трговински споразум *са Грчком* продужен је до краја маја

Трговински и компензациони споразум са Грчком од 25 августа претпрошле године је продужен, овога пута до краја маја.

Преговори за обнову овог споразума, или закључење новог, отпочеће приликом заседања Привредног савета Балканског споразума.

Скупштина индустријалаца у Београду

Удружење индустријалаца у Београду 30 о. м. одржаће своју редовну годишњу скупштину.

Зајам Дравске бановине *за санацију задругарства* уписала је скоро у целости *Поштанска штедионица*

Као што је јављено 26 јануара објавила је Банска управа Дравске бановине упис новог зајма од 63 милиона динара за санацију словеначких задруга. Зајам је био подељен на облигације, од 1, 10, 100 и 500 хиљада номинале које носе 5 од сто камате и амортизују се извлачењем кроз 20 година.

Како сазнајемо овај зајам уписала је скоро у целости Поштанска штедионица.

БЕРЗЕ

Ефекти: *лабавији*
Девизе: *чвршће*
Динар: *стабилан*
Продукти: *непромењени*

На ефектном тржишту забележен је јуче мањи пад течаја ратне штете, а исто тако су и остали папири нешто попустили. Промет је био рекордан и износио је преко 6.5 милиона.

Код девиза у скоку су грчки бонони и марка, док је шилинг осетно пао за 16 поена. Промет је мали.

На продуктном тржишту није било никаквог посла. Тенденција је непромењена.

Београдска берза

ЕФЕКТИ

У загради промене према претходном састанку

Рађено

	Течај	Количина
7% Блер	90.50	34 хиљ.
4% Агр. 1921	61.50 (— 0.25)	300 хиљ.
6% Беглуци	91.25 (— 0.25)	1000 хиљ.
6% Далмат. с. к.	91.—	1100 хиљ.
Ју. шт. прут.	463.75 (— 1.25)	14500 ком.
Акц. Пан.	232.— (=)	250 ком.

Понуда — Тражња

7% Блер	90.50	90.25
7% Селигман	—.—	99.75
8% Блер	—.—	—.—
7% Инвестиц.	99.50	99.—
4% Аграр 1921 г.	61.75	61.—
7% Стабилиз.	99.—	98.—
6% Беглуци с. н.	—.—	—.—
6% Беглуци ср. к	—.—	—.—
6% Беглуци к. к.	91.50	91.25
6% Далмат. с. к.	—.—	—.—
6% Далмат ср. к	—.—	—.—
6% Далмат. к. к.	91.—	90.25
4% Аграр 1934 г.	—.—	—.—
Ратна штета прт.	464.—	462.50
Ратна штета март	—.—	—.—
Ратна штета април	—.—	—.—
Ратна штета јуни	—.—	—.—
Народна банка	7450.—	7300.—
Акције П. а. б. с. к.	229.—	227.—
Акције П. а. б. к. к.	232.—	231.—

ДЕВИЗЕ

У слободном промету

	Течај	Количина
Лондон	238.— (=)	6.240.—
Берлин	1435.— (+ 4.—)	60 хиљ.
Беч	805.— (— 16.11)	25 хиљ.
Солун	88.90	530 хиљ.

Са приме 25.5%

	Понуда	Тражња
Њујорк	4329.82	4293.50 (+ 20.-)
Лондон	217.61	215.55 (+ 0.97)
Женева	1000.52	990.45 (=)
Прат	152.04	150.98 (+ 0.11)
Милано	229.26	226.19 (+ 0.05)
Амстердам	2419.75	2405.16 (+ 3.45)
Париз	128.75	127.82 (+ 2.49)
Берлин	1749.91	1736.08 (+ 5.35)
Брисел	732.27	727.30 (+ 0.97)
Варшава	823.52	816.73 (+ 2.—)

Долар за обрачун 4311.56 +

Ван берзе

Лондон	238.—
Њујорк	47.75
Париз	155.—
Женева	11.02
Амстердам	14.35
Беч	8.06

ЗАГРЕВАЧКА БЕРЗА

ЕФЕКТИ

Прив. аграрна банка 225 траж.
8% Влерог зајам 95—97
7% Влерог зајам 89.50—92
7% Хипот. банка 99—101
7% Дрв. инд. зајам 96 траж.
7% Стабил. у Пазину 99 траж.
6% Беглучки обвезнице 90.50—92
6% Далматинска аграрна 89—91
4% Аграрне обвезнице 60.50—61.50
4% Северна аграрна 60 траж.
Ратна штета 460—465 (462)

Девизе у слободном промету

(У загради течај заључења)

Берлин чек 1424.50—1441.50 (1434.50)
Беч 805.50—815.50 (810.50)
Грчки бонови 28.30 траж.
Лондон 237.90—238.80 (238)
Промет: 3.154.025 динара. Гвалдија чврста.

НОВОСАДСКА БЕРЗА

Пшеница: бачка (78—79 кг. 2%) 175—176, сремска 175—176, славонска 177—178, балатонска 170—176, банатска 178—180. Зоб: бачка 132—134, сремска 133—135, славонска 136—138 Јечам: бачки и сремски (62—64 кг.) 145.50—147.50. Кукуруз: бачки и сремска 90—91, банатски 89—90. Брашно: бачко и банатско 0г (гг 478.50—482.50, бр. 2 262.50—262.50, бр. 5 232.50—242.50, бр. 6 212.50—222.50, бр. 7 182.50—192.50, бр. 8 125—130. Пасуљ: бачки бели без врећа и сремски 195—200. Мекиње: (у врећама од 1уте) 95—100, сремске 95—100, банатске 95—100.

Тенденција непромењена. Промет средњи.

СКОПЉАНСКА БЕРЗА

Пшеница: Косовска 150—180, кумановска 173—174, овчепољска 173—174, пелагонијска 175—178. Јечам: Косовски 115—118, овчепољски 117—118. Зоб: Косовска 119—120, кумановска 119—120, овчепољски 119—120. Раж: Кумановска 145—147, овчепољски 145—147

За последњих пет година извезли смо 7600 вагона кудеље за 653 милиона динара

Нови Закон о слатководном рибарству забрањује Циганима да и даље моче кудељу у Врањскобањској реци; стога ће морати да оснују задругу и подигну вештачка мочила

Од свију влахана, подесних за израду разноврсне ужарије или платна, за нашу државу од највећег је значаја кудеља, која се добија од конопљених лима, скинутих са конопљених стабљика.

Наша историја тврди да се конопље обрађала на Балканском Полуострву још 500 година пре Христа и да су Трачани носили веома шарено обојену одећу од кудеље.

Сад су се наши прадедови у јесен неку доселили у Јужноморавску Долину (од Ниша до Богојевца), они су се увелико занимали гајењем конопље и њеном обрадом ради добијања кудеље од које су себи израђивали прекопку, белу као снег.

За време Немањине владавине овим крајем, који се називао Дубочица, у 12 веку долазили су преко Прокупља дубровачки трговци ради куповања наше кудеље.

За доласком Турака у 15 веку гајење кудеље још боље се развијало и у Врању се у 16 веку вело појављују и занатлије — ужари, који израђују сицину и конопље за извоз не само у Европу преко Дубровника, него и у Грчку преко Солуна и Малу Азију — преко Једрена и Цариграда.

Србија је извозила око 200 вагона кудеље и 100 вагона ужарије

До Светског рата Краљевина Србија извозила је сваке године просечно око два милиона килограма кудеље и скоро један милион ужарије.

Са присаједињењем Војводине, после Светског рата, производња кудеље код нас утростручила се, јер се у Војводини кудеља два пута више гаји него у претратној Србији.

Преглед производа и извоза кудеље

Како у Србији, тако и у Војводини кудеља се већином гаји за извоз. Али велики део иде и на израду ужарије и тканина за унутрашњу потрошњу. Производњу кудеље и њен извоз најбоље приказују следећи бројеви:

Година	Засејана површина у хиљ. кват.	Приход влакна у мил. кгр.	Извоз куд. у мил. кгр.	Вредност извоза у мил. дин.
1933	31	28	6	38
1934	38	38	8	73
1935	44	38	19	149
1936	54	52	19	187
1937	52	50	24	206
1933-1937	219	206	76	653

Преглед производње кудеље по бановинама

У којим се крајевима наше државе ова корисна индустријска биљка највише гаји, најбоље приказује следећи преглед:

у 1936 години

	Засејана површина у хектар.	Принос влакна у хиљ. кг.
Бановина	28.697	27.938
Дунавска	5.624	5.636
Моравска	4.422	2.888
Вардарска	3.723	4.025
Дринска	3.316	4.275
Врбаска	2.144	3.604
Зетска	259	302
Приморска	300	274
Дравска	161	115

До Светског рата српска кудеља, а нарочито она из врањског реона, која се добијала од топљене (мочене) конопљене трске у топлој и сумпорној води у Врањској Бањи, била је врло добро позната на светским пијацама због своје беле боје, мекоће и мрсноће, као и другим предностима особинама.

Од све кудеље тада су прерађене не само ужета, ужари и вреће, већ и платно за рубље, које је својом јачином било незамењиво не само за сељачки живот, него и за војнике. Јер су тада војници носили од кудељног платна не само пуну преобуку, него и летњу одећу.

Измењене прилике, нарочито доласком пуњеца, замениле су кудељно платно памучним и на селу, чему је много допринело незнање одгајивача српске кудеље да не треба конопљану трску да чупа за време жетве, већ да сече, те да не стварају лиру у кудељном повесму, због чега је кудеља из целог српског реона, а нарочито из подручја десноморског добрим делом изгубила свој пребијела светли сјај који је њоме давао, тако и на страним тржиштима.

Потреба оснивања кудељарских задруга

Да би нам српској, а нарочито врањској кудеља у трговини и у индустрији, као у фабричкој, тако и у занатској и кућној већој гради, могла да заузме претходно јој место и да се тиме да могућност нашим сељацима да опет семи себи припреме платно од кудеље и да могу да продају лепу и јаку кудељу, коју одговара потребама трговине и индустрије, требало би да се приступи оснивању кудељарских задруга. Ове као и друге задруге, на иницијативи неких одређених, чињени су покушаји да се оснује у Врањској Бањи једна кудељарска задруга ради упошљавања наших кудељара са модерним мочиљем конопљане трске, као и са обрадом кудељног влакна као за производњу јаке ужарије, тако и за израду лепог и јаког платна не само за одевање сељака, него и војске.

Али, наиласт, до данас се од надлежних није ништа предузело за унапређивање српског кудељарства и оно се налази на истом ураљу, на коме је било и у Немањино доба.

Овакво непомирљиво држање при мудила је Земаљску одбрану као надлежнотестентну доношу установу да преузме и да уклони узроке који отежавају унапређивање производње овог предивног домаћег влакна, без кога је неодољиво количини и потребне квалитетне у случају рата неће држава моће бити довољна у тежак положај.

Председник Земаљске одбране да се унапређење производње кудеље, као и других одевних влакана убрзање у главном изведи преко задруга, служи за доказ да је и доказана иста једном од свагда указала сваком да је њим при домаћинским непомирљивим економским приликама у целом свету, задругарство најбоље и најбоље помоћи да што пре имамо своју одевну сировину, а не да је увозимо чак из Индије, Америке и Аустралије.

И заиста међу мерама, које су предузете од стране Министарства пољопривреде у сврху повећања количине и побољшања квалитете кудеље као најважније наше одевне сировине, у првом реду стоји да се путем производње и посредовањем преко бановинских управа настане да се оснују кудељарске задруге са задатком да шире што рационалније гајење конопље (кудеље) за влакно и семе, да подижу задружна мочила и радионице за прераду конопљане трске у влакно. Ове задруге ће дрвеће по могућству помагати не само кредитима, него и новчаним субвенцијама, као што је већ учињено при оснивању овакових задруга у Смедереву, Руми, Бачком Петровцу и Великој Кикинди.

Мочење кудеље у рекама забрањено је законом — због штете по рибарство

Нарочито се препоручује од стране домаћих и самоуправних власти оснивање задружних мочила те да се избегне мочење у рекама, а баграмо, чиме се не само слаба квалитета кудељног влакна, већ је то и нехигијенски и штетно по развијање рибарства. Због тога је недавно донесен и закон који забрањује мочење кудеље и лана по рекама. Тај закон, прекршује се да се прекршењем кудељном повести утврди стаљдард, што ће олакшати пробу за извоз, а исто тако и за домаћу потребу. А ако је последње мерочите налено на тог тежњом, што је тешко нађи још један домаћи производ, где се иде тако далеко у мануфактурама ради пресеке у одређивању како најбоље, тако и технике (квалитете).

На према свему овоме треба бити изачекто са тим да се без домаће помоћи и сарадње проблем српског кудељарства, а нарочито у центрима лесковачког и врањског реона, не може позитивно решити. Не треб заборављати да домаће спојом влашћу може да помогне оне, који из незнање или нехате неће да се послуже науком и искуством, да у интересу заједнице оснивају своје добро. Исто тако треба да се начињено с тим да је домаћа моћна да спречи у убавој акцији оне, који из незнање, нехата или, пак, из ле намере недовољно или убаво припремају кудељу и тиме је онемогућују не само за унутрашњу пробу, него и за извоз.

А ову контролу домаћа власт може ефикасно спроводити једино преко кудељарских задруга, од којих питу, треба основати у Врањској Бањи — центру производње најбоље српске кудеље.

ЧЕД. М. ЈОКСИМОВИЋ

СВр. 17274.

Потресени јасалмо пријатељима и пријадницима млинарске радионице да је наш претседник

† ЈУЛИЈЕ ФАЈТ

индустријалац, већник Трг.индустријске и зан. коморе у Новом Саду, члан Управе Новосадске берзе и Југосл. млинске задруге у Београду

после дугог и тешког боловања ноћас преминуо. Посмртне остатке незаборавног нам претседника испратићемо корпоративно у уторак 15 о. м. у 4 часа по подне до вечне куће на католичком гробљу у Новом Саду.

Његов напорни, конструктиван и социјалан рад у интересу унапређивања привреде остаће му трајну успомену у нашем млинарству и служиће за пример претецима који желе добро своме народу.

14-III-1938

Удружење млинске индустрије у Београду

2238, 1-1

Управа државних монопола објављује да дан 30 марта 1938 године ће у оферталну лицитацију да набавку разних резервних делова и прибора за бушење за тарнитуре за дубинска бушења.

Услови за ову набавку могу се добити у Одељењу за прераду Управе државних монопола у Београду.

Из канцеларије Управе државних монопола МВр. 4325/III/38.

30789, 1-1

Управа државних монопола објављује да ће 25(1) марта 1938 године у 10 часова пре подне у Београду, Теразије 26, у просторијама Управе државних монопола, јавно надметање за продају:

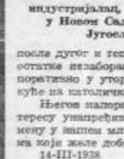
1. 1 комад ваге за мерење до 1000 кгр.
2. 1 комад ваге за мерење до 500 кгр.
3. 1 комад ваге за мерење до 100 кгр.
4. 1 комад ваге за мерење до 50 кгр.
5. 1 комад ваге за мерење до 25 кгр.
6. 1 комад ваге за мерење до 10 кгр.
7. 1 комад ваге за мерење до 5 кгр.
8. 1 комад ваге за мерење до 2 кгр.
9. 1 комад ваге за мерење до 1 кгр.
10. 1 комад ваге за мерење до 0.5 кгр.
11. 1 комад ваге за мерење до 0.2 кгр.
12. 1 комад ваге за мерење до 0.1 кгр.
13. 1 комад ваге за мерење до 0.05 кгр.
14. 1 комад ваге за мерење до 0.02 кгр.
15. 1 комад ваге за мерење до 0.01 кгр.
16. 1 комад ваге за мерење до 0.005 кгр.
17. 1 комад ваге за мерење до 0.002 кгр.
18. 1 комад ваге за мерење до 0.001 кгр.

Ближи услови могу се видети у Одељењу за прераду Управе државних монопола у Београду.

Из канцеларије Управе државних монопола МВр. 4324/III/38.

30789, 1-1

Оглас

„ЖУПА" А. Д.
ИНДУСТРИЈА ХЕМИЈСКИХ ПРОИЗВОДА
КРУШЕВАЦ

ПРОИЗВОДИ:
Најбољи плави камен марке „Жупа" 99-100%,
Сумпорну киселину свих градација
Глауберову со,
Зелену галицу и т. д.

Продајне канцеларије:

Браћа Дунда Крушевац Тел. бр. 11.
Динграрац, Стојановић и Голочевац Београд, тел. 21-250.
Тодор Л. Милишић Београд Тел. бр. 27-715.

2248 1—1

СРЕЋКЕ ДРЖАВНЕ КЛАСНЕ ЛУТРИЈЕ

ПОРУЧИТЕ ОДМАХ

КОД ГЛАВНЕ ОВЛАШЋЕНЕ КОЛЕКТУРЕ

Александра Р. Павловића

БЕОГРАД
Краља Алберта, 1
Цара Николе, 69

ЗЕМУН
Краља Петра, 11

за жучење 13 и 14 априла I класе новога кола, које има 8 премија и 42 хиљаде добитака у вредности

око 65 милиона динара

Ову наруџбину исеците, попуните и одмах пошаљите

АЛЕКСАНДАР Р. ПАВЛОВИЋ — фах 62 — БЕОГРАД

Пошаљите ми за игру I кл. 36 кола срећке

..... целих по дин. 200.— = Дин. .....
..... половина по дин. 100.— = Дин. .....
..... четвртина по дин. 50.— = Дин. .....
свега Дин. .....

коју ћу Вам суму послати по пријему срећака.

Адреса: .....

30790, 1—1

Сува Крајина добија водовод

Љубљана, 14 марта. — Сува Крајина оне године имала би да добије водовод. Банска управа Дравске бановине обратала се Државној железари у Вареш с једном великом порубљином цеви за износ од преко милион динара. Железара је одобрила Банској управи да ову испоруку исплати у десет годишњих обро-ка са 4% камата.

СПОРТ

Мистерија пољског савезног капитена

Да ли је пан Калужа ипак посматрао утакмицу Пољска-Швајцарска

Варшава, 13 марта. — Пан Калужа је познат као човек који све своје важније замисли и акте обавља велом тајанствености. Пољска штампа пред утакмицу Пољска—Швајцарска није била мало зачуђена бешњу да пан Калужа неће поћи са пољским репрезентативцима у Цирих. То би, заиста, било весма чудно од једног савезног капитена.

Међутим, у Варшави се, у вези с тим ишчезлу у спортском круговима да је пан Калужа ипак отпутовао инкогнито у Цирих, и то авионом. Пан Калужа је, наиме, тим поступком желео да види снагу пољског тима у борби, као игра. Спонтано, без њиховог савета и интервенција. Да ли је Пан Калужа присуствовао овом мечу или није, пољска штампа не пише, али је овај случај сваколико интересантан. „Спортски преглед" донео је у последњем броју један чланак о прикрпамама југословенске репрезентације за утакмицу против Пољске и тешкоћама савезног капитана око избора петог нападног играча.

Интересантно је да описује и „дипартимски живот" наше репрезентације на Вешу још пре него што су наши репрезентативци тамо и стигли! Осим тога пише и о „борилачкој души" код наших логораша од страше претставника Мрвен-а.

Већ поменуто штиво доноси му свакашња спортски листови вест како Лео поина и скупља снаге и гради преко радна! Наравно да поводом овога пољски листови доносе потресмешне коментаре. Један лист је написао ово: „И ми имамо своју „команду" у иностранству, али Вешо он и овом при-ликом постарали да очувамо чисти балкански темпе!".

С. РАДОВАНОВИЋ

Поводом несрећног случаја на рингу

Жртве спортских дражи

Упрљаност и бешика братству бок-серског спорта, који су наставили у једном делу јавности и код нас бешке, нарочито оне некоректне, после смрти покојног београдског боксера тешке категорије Драгана Милетића, наводи на размишљање.

Је ли бокс једини спорт у коме се гине?

Кад је реч о боксу, тој најлепшој грани спорта код нас, онда се о њему скоро увек говори негативно. Бокс се назива „шмаљавитком", а боксери „шмаљавицама. Нешто случај са Драганом Милетићем, који баш боксеру више жеље него ма ко други, дао је врхунске нокаутерске боксе, да се најнеобичније изразе о њему.

Није ни намера да кроз ове редове бранимо бокс. Ово што желимо то је, да укажемо на чињеницу да су сви спортови, на које врете очи биле, скопчани са одређеном дозом живог. У томе баш и лежи драж сваког спорта. Јер, ако тога не би било, онда би сваки живи створ хтео да буде спортиста. А од бића спортисте се захтева: здраво тело, здрав дух и на врхом месту — храброст! Јер само онај ко има храброст тај све спрти храво до краја у очи.

Прави спортиста, био он кошаркаш, ватерполиста, аутомобилиста, пливач, гимнастичар, лакоатлетичар, џилавач, ловац, рвач, фудбалер, ђак пешар, уопће, чијим ће боксер у мек је мањовен спортној одважности.

Дакле, као што се види, бешика на бокс није оправдана. Јер, није бокс једини спорт у коме се гине. Случај Драгана Милетића једнички је код нас. То је један једини случај. А колико сто спортних случајева у разним гранама спорта знамо добро је бољего свакоме ко брати разлог спорта.

Тако је у свима спортским дисциплинама...

Гимнастика је код нас најбољу заступљена грана спорта, у којој учествује, бреко разних гимнастичких друштава, неколико стотина хиљада гимнастичара, и поред тога што се ни у тој грани спорта може да сломиле рука, нога, чучава итд. Узимо за пример непријатан случај који је нашао Јаношевић-Соколуја бок. Штукела. Планинарство је такође код нас нешто распрострањен спорт, у коме свако године бележи бо неколико одвежених планинара. У ђимнастику се исто тако десетковеју спортни случајеви; но ком спорту треба често да жртвују људи и коњи; фудбалери такође страдају, од чак и лопти која од залутала куршума, док мотоциклисти и аутомобилисти у спортним случајевима нос рекорд. Итд.

Па ка је све то тако, онда је, збиља, чудно што се само у једном спорту бокса тако и устаје!

И боксер Драган Милетић је био жртва драже спорта који је волео више него себе. Погинуо је часно на рингу. Његов несрећан случај, и поред бољице најпријатеља бокса, неће ударити тачку боксерском спорту код нас. Бар ту тачку неће уделати они који данас у јавности устају против бокса и желе да га колиформирају, а који су баш тако до јуче свесрдно користили.

СВЕТА МИЛУТИНОВИЋ

Какви су изгледи „Белих орлова" за утакмицу против Пољске после меча Пољска-Швајцарска?

Нерешен резултат и добра игра Пољака у Цириху против Швајцараца доказују да се наши треће-пласирани противници налазе у добро] кондицији и да посао наших „Белих орлова", неће бити тако лак, као што то ми, у правилном свом оптимизму и жели за одмазд ом, упорно замишљамо.

Иако Швајцарци не спадају баш у пријатељском футбалу, у ствари, ипак су они — већ по својој историјској традицији врло жилави и борбени фудбалери који је тешко савладати. Наш државни тим имао је два званична сусрета са Швајцарцима, али се ни једном нису похвалити успехом. Први пут у пријатељском мечу изгубили смо са 1:4 у Цириху док смо у другом за приредство света завршили нерешено 1933. у сред Београда играли реми (2:2). Ако узмемо да вредност наших фудбала од тада није скочила, а да Швајцарци нису нашта слабији него што су били, налази да су наши изгледи за утакмицу са Пољском прилично мршави, јер се не ради само о победи већ о високој победи над Пољацима.

То би била једна неутешна претпоставка. Али иако исход у фудбалу није увек веран израз односа снага двају тимова, већ често зависи и од других чиниоца остаје нам још увек велики процесат надо да ће се остварити оно што нам се пожеле чини невероватно.

Фудбал је не само стварнешће и тактику у игри већ често и расположење играча, које може бити од пресудног значаја. Оно што се чешће не може постићи умирпрострањеном, па чак и са успеком примењиваном, шематичком игром, може успети игром, која се спонтано одвија по императину колективног и једнодушног расположења за победу код једног тима. Тада обично долазе до потпуног израза све најбоље одлике појединаца у дотичној екипи. Тада се дешавају она тзв. „чуда" у фудбалу. Јер треба знати да је фудбал игра непоновљавања ситуација. А ситуације се не могу увек планском израдити, јер и у фудбалу — као и у шаху — за сваки потез постоји

Утакмица Мађарска-Југославија 26 маја играће се у Дебрецину или под електричним осветљењем у Будимпешти

Међународна утакмица Мађарска — Југославија, која се игра 26 маја у Мађарској, према новим одлукама Мађарског савеза играће се или у Дебрецину или у Будимпешти, али ко ће ће утакмица. О овоме су Мађари већ обавестили и Савез.

До одлуке да се утакмица 26 маја не одигра по ноћи у Будимпешти, већ или у Дебрецину или на отвореном, али Вешо он и овом при-ликом постарали да очувамо чисти балкански темпе!

После једанаестог кола лигашког првенства

само Хашк, Бск и Грађански имају позитивне гол-диференције

Једанаесто коло државног првенства одиграно сруда по доста неповољном времену и није привукло велики број гледалаца на игралишта. Најпосећенија утакмица је била у Загребу, где је било 3000 људи. На осталим игралиштима било је мање. Укупно је било 10.000. Скоро упола мање него прошле недеље, кад је тешко пробојно сунце изамамило око 17.000 људи на игралиште Београда, Загреба, Љубљане и Сплита.

Тишалања је било мање на игралиштима, али је зато за 450 минута игре ово недеље пало много више голова него прошле недеље. Просечно је било 3 гола у једној утакмици.

Од свих клубова на досадашњим утакмицама највише голова дао је Хашк (31), а најмање Јединство (свега 5). Просечно Веш је на сваку утакмицу дао по 3 гола. Једнаково на тој ледаљ!

Нако одбрана Хашка није најбоља у друкаљи, нпак је примила најмање голова, свега 10. Трећи је ту Бск с 11 голова, нарочито кад „шарта не поће", кад почну да се „губе" нерви. И таман прошле недеље написамо да ни један играч није изгубио ни једну игру, и да је то леп знак, кад ове недеље Марјановић из Славије и Вопшек из Љубљане својом игром пришао ранко судије да изгубе игру из игре. Казнени одбор Јнса, према томе, већ у самом почетку пројстеа нпаће пуне руке посла.

Судије? Са малим изузетцима и прекључе су добро извршили своју дужност. Чак боље него прошле недеље. Од судије које су до сада водили утакмице, изгледа да је у форми г. Васа Стефановић, који је без пригоовора водио утакмицу Бск—Јединство.

На табели ништа ново. Хашк и Бск побеђују из недеље у недељу и стоје сигурно на челу. До сада су изгубили само по једну утакмицу и једну играли нерешено. То је редак случај и велики успех за два клуба. Њихова даља борба ће бити врло интересантна и све узбудљивија. Грађански је са пет бодова испод њих, али ку „пурпури" у пуној форми, па како „кобне партије. Јер евентуални успех у реванпу са Пољском претсављаће не само један наши изванредан спортски подвиг већ и један дивап израз наше моралне националне снаге уопште.

Тиме ће уједно бити олашан посао и савезном капитену г. Свет Поповићу, чија се дужност састоји углавном у томе да између најбољих играча у земљи изабере једанаесторицу најбољих у том часу, па упућује ће у бело какве смеле експерименте. Али ни сад не може, нити се чак може од њега захтевати да улије тај жељени дух нашим репрезентантима. То је дужност наша и читаве спортске јавности.

Л. Н. К.

Комеморативна седница Комисије у спомен *Драгана Милетића*

Основан је фонд поч. Драгана Милетића

Прекјучер је Београдска боксерска комисија одржала комеморативну седницу у спомен покојног Драгана Милетића, бившег боксера и члана Савеза. Седници су присуствовали и чланови Савеза из Загреба г. г. Шлезингер и Адамовић. Седницу је отворио председник комисије г. др. Сава Јашовић, који је истакао заслуге покој. Драгана Милетића на боксерском спорту и тежак губитак за наш млад бокс. Између осталог он је нагласио: Друштво је изгубило прво једног доброг човека, родитељи доброг и племенитог сина, а наш млади бокс једног дисциплинованог и одличног боксера. Фаталан случај тешко је и дубоко потресао све нас. Међу чланове Савеза и комисије да Вутаљан од једног минута одају пошту нашем врсном члану.

Затим је говорио секретар Савеза г. Адамовић и Шлезингер о поч. Драгану Милетићу.

Они су, у име Савеза, изразили саучешће комисији због тешког губитка.

Затим је решено да се оснује фонд почињног Драгана Милетића. Југословенски боксерски савез из Загреба и комисија београдске Сединцу је отворио председник комисије г. др. Сава Јашовић, који је истакао заслуге покој. Драгана Милетића на боксерском спорту и тежак губитак за наш млад бокс. Између осталог он је нагласио: Друштво је изгубило прво једног доброг човека, родитељи доброг и племенитог сина, а наш млади бокс једног дисциплинованог и одличног боксера. Фаталан случај тешко је и дубоко потресао све нас. Међу чланове Савеза и комисије да Вутаљан од једног минута одају пошту нашем врсном члану.

Затим је говорио секретар Савеза г. Адамовић и Шлезингер о поч. Драгану Милетићу.

НОВА ТАКТИКА ЗЕЛЕНОГ ТИМА

Због тактике и система
Од реда га свако лема.
Ако боли изпаз нема
За „летење" нек се сирема...

ФУДБАЛ У ЗЕМЉИ

Сремчица Митровица: Јуче су одиграна три превеселе другарородне утакмице.

У сеју Лађарку митровачки „Заштитња" играо је противу Лађарског спорт клуба. Утакмица се завршила са резултатом 0:0.

У Подрињу Митровачки спорт клуб добијао је праву катастрофу. Подриње га је победило са резултатом 10:1. На овој утакмици прва је играо и Ђорђе Јовановић, који је постигао једини погодак.

Ваљево Лука: Јуче је одржана годишња скупштина С. к. Хајдука. Поново су поднети извештаји о раду у протекло] години, који је био обилан приступило је избору нове управе. За председника је изабран г. Ника Љубичић.

Јагодина: На игралишту Јагодни спорт клуб одиграла је у недељу пријатељска утакмица између Јск-а и Јединства из Параћина и завршила се са нерешеним резултатом 2:2 (1:1).

Суботица: Сапд—Спорт 3:1, Вачка—Мтк 4:1 (3:1).

Сента: Југословен — Грађанска (Ст. Вечеј) 4:3 (2:2).

Сомбер: Шпорт—Осачки с. к. 0:0

Кула: Јск—Сак 1:0.

Вајпова: Бачка а. к.—Дунав 2:2 (1:0).

КОМИТЕТА ТРГОВАЧКИХ КЛУБОВА. —

Умољавају се чланови комитета да изволе присуствовати генералној) важној седници у 19.30 ч. кафана Стриц (Чика Љубина 8).

Заштo Аргентина неће учествовати у светском првенству

Париз, марта. — Аргентински савез решио је да не шаље своју репрезентацију на светско првенство у Париз.

Председник аргентинског савеза г. Сапчезо Торедо, у договору са претставницима свих аргентинских клубова сложио се са овом одлуком.

Разлози одустанка Аргентинаца су двојаки: недостатак премена за утакмице репрезентације и велики трошкови, око 800.000 фра-

Потреба јачег учешћа интелектуалаца у изграђивању нашег спорта

Код нас још увек постоји јака предрасуда да је спорт нека радбарска, сиромашна, бесполезних људи. Ирло мали је број интелектуалаца и научника којима спорт одузи нас предмет научних студија. Управо је чудно да се наши социолози, педагози, психолози и лекари тако мало баве ресултатима спорта.

Данашња техничка цивилизација — као што сам то напасано и у свом недавном предавању на Коларчевом универзитету — усмерила је, за машинизам до најситније стеспена, промишља је ван и сваког покрета у производњи. Још мање ће бити посао Чаплинов „робот". Данашњи аутомат-човек, изумљен самостално, изгубио је многе рефлексе самоодбране, задржали су му неки органи, а и тов крви постао му је непотпун. Живот у таквим особама, пражњавим улицама и фабрикама, убио му је готово животну радост.

Овај дубоко потиснути инстинкт принцип у човеку тражо је изнесно време, док стихијске силе сиагом бунтује и уповорно сузи супериентелектуализам да је граница, до које природа човека може да издржи — прекорачена. И тако долази до једног протеста људске природе, до поновног оживљавања телесности. Као конкретни израз тог протеста јавља се свој силној замах, једног облика телесне културе, који се назива спортом. Спорта дакле, није забава, већ бесмислена реакција неких једних биолошких регулатив природе, који је она увек испољавала после великих ратова и немаштина, које су снашљиве људски род.

Данашња спортска грозница крије у радника из свршлине творине и чиновника из прашине канцеларије, једну врсту јарма техничке цивилизације.

Отвара се нови тип човека, реалисте, који жели да се ослободи свих баласта, способности и да своје тело учини чврстим а своје живце јаким и уједно и свој дух. У овој ренесанси телесног култа не сме се заборавити заборављене тотал-тете. И у томе формирању човека будућности спорт је један од врло важних фактора.

Наше интелектуалце чекају велики задаци. Они би морали да у што већем опсегу узму учешћа у организовању телесне културе, јер баш због њиховог пасивног држања према спорту до сада и дошло је до тога да наш данашњи спорт воде већином неспособни полузнанственици, и да у њему има толико неадравих појава. Зато би требало да наши интелектуалци у што већем броју ступе у спортска редове а нарочито они пореклом чисти претставници нашег народа који познају његову душу.

Читаљуба биографију великих људи у историји човечанства може се наћи много примера, да су се људи великог ума и духа бавили и активно учествовали у спортовима. Тако на пр. Аристотел се такмичио на олимпијадама и као атлета добио највећи олимпијски трофеј — венац. Јулије Цезар је веома добро пливао и ловац. Пушкин и Лермонтов изврсни мачеваоци. Цек Лондон је био сверстани спортиста. Бернар Шо се и данас, као старац, још увек бави разним спортовима. Мађарин је, пак, био добар гимнастичар и јахач.

Уметнике ће спорт привући можда нешто касније, али неминовно, баш уметник осети и каље у спорту врсто инспирације. А то ће бити кад спорт ухвати корен код маса. Јер свака значајна идеја и свака стварност у животу једног народа добија свој израз у уметности тог народа. Тако ће бити и код нас.

Кад кад нас интелектуалци узму у своје руке вођство нашег спорта, онда ће се тек он упутити правим смером Нестаће данашњих аномалија и одржаће се омладина која ће је дупнеше и телесно бити способна да изврши велике задатке пред свом народу и човечанству.

Д-р В. НАРАНЧИЋ

Конгрес Међународног олимписког комитета

ОЛИМПИЈАДА 1940 ОДРЖАЋЕ СЕ ИПАК У ЈАПАНУ

Кајро, 14 марта. — Египатски краљ присуствовао је 10 марта у подне, у пратњи министра физичког васпитања, свечаном отварању 35 конгреса Међународног олимписког комитета. Г. г. Бејс Латур и Техер-паша одали су у својим говорима пошту обнављању Олимписких игара у Кобурену.

Неколико страних делегата заједничали су јапанском представнику да ће поменби његово тражење да се Олимпијада 1940 одржи одржи у Токију. С друге стране поновљено је да МОК неће предузимати ништа у погледу питања политичког карактера.

Усталом, општи је утисак да МОК неће дати своје мишљење у том питању. Олимпијске игре 1940 одиграће се, дакле, у Токију, осим ако сам Јапан званично повуче, тј. одрекне организацију.

На другој седници јапански делегат г. Како потврдио је одлуку своје земље да жели да организује Олимпијаду 1940 и протестовао је због бојкота појединих земаља против Олимпијаде у Токију.

По питању лимске Олимпијаде решено је да се убудуће зимске игре могу приредити и у другој којој земљи а не само у земљи која је задатак да организације летње Олимпијаде.

Швајцарско првенство

Лозана: Фелос — Цирих — Лозан 1:1.

Француско првенство

Расинг (Париз)—Сешо 0:4, Олимпик (Сет.) —Рубе 1:0, Валанијен—Ред Стар Олемпик (Париз) 3:2, Сет.—Кан 1:1, Расинг (Лана)—Мец 2:0, Ра^инг (Рубе) Фив Лил 0:0, Антиб — Олимпик (Марсеја) 0:3, Ра^инг (Стразбург) — Екселанор Рубе (3:3.

МАЂАРСКО ПРВЕНСТВО

Сегедтатуе — Сегед 2:0, Немешти—Кишпешт 3:1, Кечкемет—Будимфок 1:0, Бочкај—Будим 11 2:0, Ујпешт—Терешвеш 5:2, Електромос—Фебуг 2:1, Ференцварош—Е^о 1:0.

КОЈ СМЕТЊА У ПРОБАВИ, КОД НАДУТОСТИ, ПОДРИГИВАЊА, ЖГАРАВИЦЕ

проузроковане тешком столицом, целисходно је узети увече пола чаше природне **Franz Josef**-ове горке воде и ујутру паште сриску количину. Праве **Franz Josef**-ове воде и ујутру се потпуне посудавају средством за чишћење црева. Рег. С. број 45.475/35.

Грго Пезо саслушан у полицији

... али он није крив за смрт свога пријатеља јер је обдукцијом утврђено да је Драган Милетић жртва урођене физичке мане

Вереница пала у несвест

ПРЕД 2.000 ЉУДИ

на погребу свога вереника

Грго Пезо излази из полиције

Околности како је проузрокована трагична смрт боксера Драгана Милетића, јуче су потпуно разјашњене.

Обдукцијом леша дошло се до сензационалног открића:

Драган Милетић, који је импоновао својом атлетском фигуром, због урођених патолошких диспозиција (то се могло само обдукцијом констатовати) није био погодан субјекат за упражњавање боксерског спорта, а нарочито у тешкој категорији.

Шта је обдукција утврдила

Боксера Грга Пезо полиција је јуче упутила суду. Претходним извиђајима није се могло ничим утврдити да он својом кривицом је немилом догађају. Пошто је саслушан, кривични Далматинац напустио је суд. На топлом сунцу, које је миловало и наговештавало ново буђење живота — пролеће, на Новом гробљу — хладном земљом покривено је тело несрећног Драгана Милетића...

У процесутри болнице обдукција леша Драгана Милетића трајала је све до поднe када је тело потом пренесено у капелу на Новом гробљу. Обдукцију су извршили просектор г. др. Миловановић и др. Вуловић. Пало је одмах у очи да су многе околности (урођене и, за моменат, фаталне) резултирале свој трагичним тимуса учиниле су изглед најважније своје. Ова жлезда испод грудне кости, у предњем медиастинуму, која утиче на раст њене организма, није временом, у току растења, потпуно ишчезала, а то је довело њене физичке конституције. Отуда код несрећног Драгана Милетића ова неразвоја, која се брзо претварала у страх и неагресивност, потенцирана исказаченим очима и невероватним бледилом лица, које се грчило, а што је његове симпатизере увек доводило до очајања.

Танка лобања

Даље је нађено кварење на десној страни близу слепоочнице. Овде је 130 грама усрено кварења крвно пријатељ на мозак. За несрећу, на тој страни можда она срасла је уз кост и предиспонирала лакше кварење. Услед тога је лобања на том месту необично танка. Фрактуре није било на лобањи. Био је само крвав излив на потиљку с леве стране. Тај крвав излив потиче од пада на потиљак, али без икаквог знака фрактуре.

Из свега је изведен закључак, записнички констатован, да је поч. Драган Милетић кварно на једном месту патолошки предиспонираном. Ударац, пад и предиспозиција за кварење лако су довели до овако фаталног и незапамћеног случаја код нас.

Комиске полиције

Поводом трагичне смрти Драгана Милетића, као ујесталом и у свима другим случајевима, полиција је повела извиђаје. Јуче је издала следећи комуникеа:

„Ноћу између 12 и 13 овог месеца, на бокс-меч између тутирали је Милетић Драган, боксер стар 32 године, са станом у Далматинској улици број 9, од боксера Грге Пезо. Бокомеч је одржан на Сајмишту, у павиљону број 2. После краће несвестице, боксер Милетић је отишао кући, па како му је у току ноћи пошло, пренесен је у Општу државну болницу на лечење. Ту му је указана лекарска помоћ и прегледом је констатовано, да је при паду, удером главе о патос, напрсла лобања. У току јучерашњег дана Милетић је у болници умро, а до његовог саслушања није могло доћи. По овоме случају поведени су извиђаји".

Саслушање Грге Пезо

Комесар г. Димитрије Лазаревић, у чију надлежност спада Сајмиште, саслушао је јуче пре подне Грга Пеза. Сазнали младић, на чијој су лицу још трагови тешке борбе, чиоруте и по-

Непрегледна маса света и поштовалаца пок. боксера Драгутина Милетића окупљена јуче пред капелом на Новом гробљу, испратила је несрећног спортисту до гроба

и тежак је 91 килограм, види се да он много воли бокс, и да га никада неће напустити.

— Ићи ћу само напред, каже он, па шта да Бог! Боксоваћу у својој категорији когод ме изазове, а исто тако ја познајем сваког на мегдан...

У мечу са Стеваном Јакшићем, у којем је победен на поене, каже да није могао да дође до изражаја зато што је био болестан. Имао је ужасне болове у стомаку. Да му се не би пребацило да изврдава меч, да је кукавица и да се плаши противника, изишао је на ринг. Мада је Јакшић из све снаге ударао по његовом лицу, као по џаку, његове ударце није ни осетио. У сваком другом сусрету уверен је да би Јакшића нокаутирао.

„Сваки ме његов ударац заболео"...

О поч. Драгану Милетићу, као боксеру, Пезо говори са респектом:

— Унапред сам био уверен да ће ме он, као бољи техничар, уз то тежи и снажнији, победити на поене. Нокаут је био искључен. За 40 тешких мечева, колико сам имао у Белгији, ниједан мој противник није доживео ту славу. Милетић располаже дуплом јачим ударцима од Јакшића. Нарочито му је левица страховита. Сваки његов ударац заболео ме је, али сам трпео и ишао напред...

Један од присутних примећује Пезу да му је лице уназађено и да страшно изгледа.

Пезо равнодушно одговара:

— Ако имам осетљиво лице, па изгрбено, то код мене није ништа. То је спорт. Да гледаш на своју лепоту, не бих никада боксовао...

На крају се Грго Пезо жали да га много „даре" рад. Запослен је у Првом акционарском млину, преко целог дана, а мора да пренеси на своју грбачи џакове тешке од осамдесет до сто килограма. У противном случају уверен је да ниједан његов противник не би могао да издржи десет рунди.

Са болом се сећа свог дечачког доба:

— Још од шеснаесте године мој живот је био врло тежак. Пошто ми је у рату погинуо отац, остао сам сироче, без икаквих средстава за живот, па сам морао са једним роњаком да тражим хлеба у Белгији. Дуго сам гладовао док сам нашао место у једном руднику. Једва су ме примали. Шта сам морао друго да урадим, него да их обманем да сам за пет година старија...

Око 3 и по часа после подне пред мртвачницом били су многи пријатељи, другови и поштоваоци несрећног боксера. Публика, која је у кругу око његовог ринга толико пута била усхићена и одушевљена, јуче после подне тихо је плакала.

Испраћају Драгана Милетића посведочио је колико је његова трагична смрт болно одјекнула у редовима београдских спортиста. Сви београдски боксери нашли су се око ковчега Драгана Милетића. Људи, за које би се мислило, због њихове тешке боксерске борбе да су тврда срца, јуче су плакали као мала деца. Жртва Драгана Милетића и сувише је потресла да је ико на гробљу могао остати без суза.

Вереница пада у несвест

Свештеник је очитао заупокојене молитве. Рекао је неколико речи утешења у тузи породице и пријатеља.

— Нико није крив за твоју смрт, Драгане, то ми сви знамо, и ми родитељи који имамо децу. Удес је твој био зао и неизбежан. Он је прегазио твоју младост у часу када је она била најдража. Твојој мајци, сестри, вереници и друговима...

Мајка је кукала тешко и потресно. Њеном плачу нико од многобројних учесника сахране није могао да се отме. Сестра се гушила у сузама, а када је изнет мајор Милетића унесен у беле драперије кола, његова вереница пошла је тужно за ковчегом, задрхтала и — пала. Лекари су пријатели у помоћ и девојка је превезена кући.

Говор Саве Тарана

Све стазе ка парцели на којој је искована гробница од несрећног боксера, биле су прекривене светом. Млади боксери носили су венце и цвеће. Претставници боксерских организација, погружени учитељи бокса и многи спортисти пошли су за несрећном породицом Драгана Милетића. Његова мајка поновала је:

— Зар си морао да одеш, да ме оставиш?

Над гробом говорио је Драганов другт боксер Сава Тарана:

— Смрт не штеди никога, то знамо али само несрећни јер нам је отела Драгане, тебе, који си био оличење другарства и честитости. Ти си волео и умео си да пријатељ. Ретко је ко узнишао тако велике симпатије код нас као ти, Драгане, који си за сваког имао само лепу реч и леп поглед. Ти јоши живиш у нашим очима насмејан и добар, насмејан и на рингу у најтежим ситуацијама, Ми знамо да смо у тебе изгубили најбољег друга, и наш бол посведочиће ти и нашу љубав.

Сава Тарана опростио се са Драганом Милетићем и у име његовог учитеља, Аце Живановића, кога је губитак симпатичног ученика дубоко потресао.

Секретар боксерске комисије положио је заједнички венац Боксерског савеза и комисије на гроб Милетића као првој жртви бокса код нас, млади боксери украсили су ову свежу хумку дивним венцем и цвећем, а мајка и сестра плакале су тешко. Мајка је спомињала сина кога је пре неколико година на исто овако трагичан начин изгубила.

Вачене су грудве земље на бели ковчег и сестра Драгана Милетића, од бола је изгубила свест. Младићи и девојке отирали су сузе и полако пратња се разилазила са гроба.

Потребу су присуствовали чланови Боксерског савеза из Загреба г. г. Шлезингер и Адамовић, као и сви чланови Београдске боксерске комисије.

Варалице продавале струготину као кафу алеву паприку као шећер а циглу као чоколаду

Јуче је Криминална полиција ухапсила трговачког заступника Бошка Видаковића и Драгутина Бегенишића, власника пре југословенске пивнице и млина кафе у Неготинској улици број 19, зато што су вршили дроге и оригиналне преваре. Жртве су им били ситни сеоски трговци у Бањалучком и жупском срезу. Њима је Бошко Видаковић, као путнички Бегенишића, нудио на продају кафу, шећер, чоколаду и другу робу. Роба је имала да стигне поштом, а да се новац одмах по пријему робе пошаље упутницом. Цена роби била је ниска и ситни трговци без великог двоумљења потписивали су поруџбине. Међутим, њихово разочарење не да се описати.

Пакет стиже поштом, они га примају и одмах упутницом шаљу новац у Београд. Кад тамо, у радњи у пакету место кафе — десет килограма струготине!

Другги је добио циглу, трећем је замењен шећер алевом паприком И тако редом...

Настала је читава узбуна. Извештена је одмах полиција. Расписана је потерница и, на крају крајева, власници су јуче доспеле у затвор Криминске полиције.

Бегенишић и његов помоћник признају дело. Они су родом из Београда, а релативно су млади људи. Приликом претреса пове југословенске пивнице и млина кафе, у Неготинској улици 19, констатовано је да у њој уопште нема робе. Нађено је свега неколико килограма кафе, а то не преставаља ништа.

За сличне подвиге Видаковић и Бегенишић већ су једном хапшени, али то их није опаметило. Њима се свидео „посао" поново и разгрнули су га у највећој мери.

Против њих стигло је јуче Криминској полицији још неколико тужби. Али, ту неће бити крај.

ГОСТОВАЊЕ ШПАНСКЕ ИГРАЧИЦЕ АРЖЕНТИНИТЕ И ПЕВАЧИЦЕ МАРИЈЕ СИД

Гостовање најпре садашње шпанске играчице Аржентините и чувене певачице Марије Сид — у суботу 19 и недељу 20 марта у сали Коларчевог универзитета, које дају велико вече шпанских игара и песама у својој јединственој и оригиналној интерпретацији. На програму су композиције од Гранадоса, Албенића, Фела. Бретона, Бенвиђерија, Гамбао, Морера, Ногвеле, Фојте, као и народне песме и игре из Иберије, Гранаде, Севиље и Алгеријаса. Оригинални костими и музика. Почетак у 20.30 часова. Цене места од 15 до 60 динара. Улазнице се продају код „Хармоније", Теразије 12, телефон 25-794 и на билетарници Коларчевог универзитета, телефон 29-127.

Аржентинита

ОПЕРСКОГ ПЕВАЧА ЖАРКА ЦВЕЈИЋА *натерала жена да дипломира* на Универзитету *после 13 година*

Поред г. Рапе Плавшића и г-ђе Цветановић Народно позориште у Београду има од данас још једног члана са завршеном вишом школом: г. Жарко Цвејић члан опере дипломирао је на филозофском факултету.

Нашли смо г. Цвејића још уз рударског од посла.

— Честитали смо г. Цвејићу и запитали га за узрок овом кораку.

— Хе, насмејао се он, чудећи се, али ипак је тако: натерала ме жена! Знате, моја супруга је професорка, а позната је стар да професори нерадо гледају на

Г. Жарко Цвејић

несвршене ђаке. Из тога је произишло да сам врло често, чим бих се после оперских вечери извалио на отомаш, чуо: „Могло би, Жарко, полако и испите да спремаш. Ето видиш како ћеш имао слободна времена!" Тако данас, тако сутра, и једног дана није ми више ништа остајало него, ако не желим да слушам пренере, да зашнем да учим. Студирање је, као што видите, трајало доста дуго, али сада сам задовољан. Сналазио да је задовољна и моја жена, и неће ме терати да, као Рапа, завршим још неколико факултета.

Дипломирани филозоф г. Жарко Цвејић појавиће се као такав на београдској сцени првипут у улози Лепорела у „Дон Хуану" од Моцарта.

ГОСТОВАЊЕ ТЕНОРА ДИНУ БУДЕСКУ У НАРОДНОМ ПОЗОРИШТУ

Г. Дину Будеску, познати тенор и прва опера у Букурешту, гостује у среду, 16 марта, у својој бриљантној партији Војводе у опери „Риголето". Улазнице за ово гостовање могу се добити на благајни у згради код Ст...ника.

Мистерија леша у баруштини Макиша још није расветљена

Леш радника Барка Бабића, који је у недељу нађен поред једне баруштине у Макишу, остао је све до сада загонетка. Кривична полиција чека резултат обдукције. До овог часа резултат обдукције није сапштен.

Претпоставља се двоје: Бабић је, можда, под врло чудним околностима пијан дотетурао у Макишке баре где се, у једној од прошлих хладних ноћи, смрзнуо. Али, нигде нису нађене његове стопе. Могућност насилне смрти не искључује се нарочито због извесних околности које су се стекле у овом случају. Истичницима задаје најтежу бригу чињеница што је леш нађен на пустом месту у дубини овог терена баруштина, без ијединог трага људских стопа у близини. Нађен је само траг једних кола која су се вратила баш са места на коме је лежао леш радника Бабића и изгледа да је на тим колима превезен. Табанкера са туђим именом и нож извађен из корица под самим лешом такође наводе на сумњу да се овде ради о злочину. Ципеле Марка Бабића још нису нађене, а последњи од његових познаника који су га видели сведоче да је он био обувен. Леш је нађен, међутим, бос, раздрљен и са поцепаним џеповима. Мајка Марка Бабића тврди да је њен син опљачкан.

Драгомир Лукић, осумњичен у овом случају, приведен је кривичној полицији, али он не признаје да шта зна о смрти Марка Бабића. Вероватно после обдукције истрага у овом случају располагаће новим доказима.

Две хиљаде људи *испратило је на Ново Гробље боксера* пок. Драгана Милетића

Аце Живановића над гробом пок. Драгутина Милетића
Боксер Сава Тарана опраша се јуче у име учитеља бокса

Сва верна престоничка боксерска публика јуче је била скупљена на Новом Гробљу. Са сузама и цвећем око 2000 људи испратиле су несрећног Драгана Милетића

Угушен моноксидом сиромашни радник *нађен мртав у грађевини* поред мангала

Јуче изјутра, око три часа, у доба потпуног мира, у недовршеној грађевини у Краљевића Бора 9, улици добро знаној овог човека, јер је био запослен на недовршеној грађевини број 18, живео је врло бедно. Родом је из Шибеника, где има жену и двоје деце, који је слао сву зараду, а себи остављао само толико да одржи голи живот. Неки време станова је у једној пупи, у којој се није, могло ући стојећи. Онда, кад није имао више новца, преселио се у једну собу ове недовршене грађевине. То је било у прошлу суботу. Напољу је било хладно. Дувао је ветар сневерао. Да се не би смрзао, Лукић је купио нешто угља, ставио га у мангал и потпалио. После је заспао сном праведника. Тако се и угушио. Угљенмоноксид, који се развија из догореваног угља, опростио га је са овим светом. Како се у недељу није радило, то је тек јуче изјутра пронађен његов леш.

Полиција је извршила увиђај. Код несрећног Луке Крички нашла је само његова легитимација. Ово новца, што је зарадио још у прошлу суботу, послао је упутницом својима кући.

Код лености црева

је природна

Franz-Jozefova

горка вода угодно добро дејствује средство, које умањује потешкоће, пошто често мале количине добро делују.

Рег. С. бр. 30.474 од 26 нов. 1935.

22 БРОЈ „ДЕЧЈИХ УСМЕНИХ НОВИНА"

У недељу 20 марта у 15 часова у великој дворани Коларчеве задужбине, Југословенско новинарско удружење — Секција Београд, приређује 22 број „Дечјих усмених новина" са потпуно новим програмом и одличним тачкама.

Између осталог, чика Љуба Божиновић, новинар, одржаће деци популарно предавање, а затим Љубљана и Милена Миленковић приказују занимљиве тачке. Ученици основне школе „Краљевић Андреја" у Земуну приказаће позоришни комад за децу „Цар Трава". Питомци Дома малолетника извешће неколико тачака као: „Змај" позоришни комад у једном чину, од Висвиље Лукић, учитељице. Код звезвити рујна зора, дует на саксофону и труби. Чин — чин — чин, од чика Андре, рецитација „Ратни другови" дијалог. После тога ученице основне школе приказаће пролећну бајку од гђе Николетић. Поред тога биће изведен и „Нови учитељ", позоришни комад у једном чину. Надаље ће бити играп балет, а биће приказане и одличне атракције, као и филм.

Улазнице од 2, 3, 5 и 10 динара могу се већ од данас добити на благајни Коларчеве задужбине. Чист приход иде у корист потпорног фонда Југословенског новинарског удружења — секција Београд.

МАЛИ ОГЛАСИ

Мали огласи: до 15 речи динара 15.-, свака даља реч дин. 1.-

ПОНУДА и ТРАЖЊА СЛУЖБЕ

ЗАСТУПНИК. Требам вредног поштеног заступника за Београд, ради продаје места за обућу. Евентуално потребна гаранција. Прилог марка за одговор. Орбо, Ниш. 1958

МАНУФАКТУРА и галантерија „Лувр" потребује старијег помоћника од 1 априла. Понуде слати на „Лувр", Смед. Паланка. 2601

ХИТНО ПОТРЕБАН коларски помоћник, старији или млађи. Јавити: Радило Дамјанов — Конак. 10272

ТРАЖИ СЕ девојка за кућни посао, да је здрава, поверљива и озбиљна, код старог пензионера — сама. Пишите Мил. Павловићу чиновнику, Гимназијска 14, Пожаревац. 2229

ФРИЗЕРКА и берберски радник (сушруза) приокласни радници траже намештење у већој радњи у унутрашњости, слободни одмах. Понуде са условима слати: Војислав Анђелић фризер, Сарајевска 41, трећа зграда стан бр. 18, Београд. 2237

БИРО „СОЛИДНОСТ", Васина 5, телефон 29-682, има велики избор куварица, собарица, девојака и разну женску послугу за Београд и унутрашњост. 10275

МАНИКИРКА тражи у већој радњи намештење. Понуде администрацији под „Маникирка". 2249

МУЗИЧКЕ КАПЕЛЕ

ТАМБУРАШКА свадбена капела, 5 младих лепих госпођица и 3 мушкараца, женске вероване у послу, слободни одмах. Споразум телефонски. Капелница Грујић Јованка ул. Војводе Мишића 12 — Земун. 2285

ТРЕБАМ ЗА ОДМАХ 2 добре певачице. Услови по споразуму. Посао одличан. Капелник, хотел „Вишеград", Вишеград. 2200

ЕС АЛТ САКСОФОНИСТ, кларинет, слободан 15 марта. Нова Градишка, хотел „Загреб". 2199

ВОЈА ТРИФУНОВИЋ хармоникаш и Јелена Сремац јављате се ради ангажмана. — „Вила лаћа" Влашка 40, Загреб. 2230

БАЛАЛАЈКА тражи за стално место у Београду контрабасисту и хорског басисту. Наступ споразумно. Администрација „Времена" под „Стално". 2239

ГОСТИОНИЦИ „КРАНИЧЕВО" у Пожаревцу потребне су за одмах две до три добре певачице. Фикс 15 до 20 динара и остало. 10274

ПРВОКЛАСАН САЛОН КВИНТЕТ слободан првога, са великим репертоаром, одлично рутиниран, концерт, плес, вашмир музика. Понуде: хотел „Империјал" Стари Бечеј. 10273

ТРЕБАМ за 25 март добру куварицу за српску и страну кујну и добру портирку за ново отворени приградски хотел „Аталановић", Књажевац. Понуде прима хотелиер Костић. 2606

СЕВДАЛИСКА џаз гудачка занимар капела, 6 госпођица младих, занимар добром песмом, коститираном гардеробом, малом Милом и Лалом тринаестогодишњом јоји стварају сензације песмом, 4 мушка, прим виолина, цимбало, бенџо, бас, слободни 16 марта. Споразум молим телефонски, Катица Митровић, хотел „Европа", Борски Рудник. 2607

ЏАЗ КАПЕЛА 4 женске, младе, лепе, једна свира виолину, певају турски, македонске и севдалиске песме, 3 мушка са хармоником, цимбалом, слобдни 17 о. м. Споразум телефонски моли капелник Боривоје Грачанац, хотел „Њујорк", Цетиње. 2606

ВИОЛИНИСТ ПРИМАШ рутиниран за све, по потреби аранжира, слободан одмах. Врзојавне понуде: Махмут Салијевић, Краљевића Марка 44, Ниш. 2606

ТАМБУРАШКА ЏАЗ КАПЕЛА са 6 госпођица и једним господином, песма, свирка загарантована, имамо униформу морнарску, слободни одмах. Моли хитно капелница Ангела, гостионица „Југославија", Јагодина. 2604

МЛАДА ПЕВАЧИЦА и бас-певач или контрабас, слободни одмах. Стево, Трнина Грабовац бр. 6, Сарајево. 2603

НОТЕ Стрихов, Београд, Врњачка 7. Новости: „Дођи, љубави ми дај" — „Лажне песма ..." — „Касно" — „Мансарда" — „Гитаро, друже мој ..." 10276

СТАНОВИ

6 КАНЦЕЛАРИЈА са једним претсобљем и више станова са једном, две, три и четири собе као и неколико гарсоњера, све са најмодернијим комфором издаје за 1 мај Српско пољопривредно друштво у својој новој палати, Адмирала Гепрата 64. Питати секретаријат друштва од 8—12 и од 15—18, Немањина 15, телефон 20-302. 30767

ЛОКАЛИ

ПЕКАРНИЦУ са инвентаром сама између 600 кућа, посао обезбеђен за 120 кила. Издаје Мајданковић хотел Славија. 1993

КУПО-ПРОДАЈА

ФРАК И СМОКИНГ добро очувани, на изглед као нови, одличан штоф, за особу средње величине, без погађања обе одела за 2.200 дин. у готову. Јединствена прилика. Питати преко телефона 24-005 или 30-185. 3018

ПОСЛУЖАВНИКЕ, гарнитуре за слатко за ликер и за чај од Кина-сребра најјефтиније код ХЕЧКО, Београд Кн. Михајлова 15 у дворишту. 30565

„ГАРОД-РАДИО"
6 цеви Динара 1.800
За све струје
Српско-Албанска Банка - Котор
30700

НА ПРОДАЈУ оригинал саутес мотор лежеви, на фабричким количинама, једноцилиндрични два замајца. Способан за вршалицу, млин и остале пољске потребе. Цена дин. 16.000. Путник, Београд Краља Александра 310, телефон 24-628. 1919

1 лош избор 100 брига ако не пазите где вољне набављате. Ми стручно послужујемо. Јефтино радимо! Тражите још данас наш ценик! Велерасадник властелинства пустара Забватица пошта Вачка Топола, фах 17.

ЗА ЗАСАЂИВАЊЕ дворева по улицама округли багрем пуди вољни расадник пустара Забватица пошта Вачка Топола фах 17. 10264

КУЋА на продају у Крижанићевој бр. 1, упитати Илију Дамњановића у Госпићској бр. 13 или у редакцији „Времена" II спрат, 3617

ОРАХОВИНЕ 2 вагона трупаца сировин, 3 вагона крстових, продајем стваљена жељ. станица Церна. Понуде на „Ораховина", Церна. 2238

СТОЛАРСКЕ МАШИНЕ, прибор ножеви, електро мотор 8 НР, на продају јевтино. Упитати: Кнез Милетина 12. 2246

РАЗНО

Dr. FILIPON CREM је најбољи, најомиљенији крем за дан. Цена 12.— динара. Апотека Кихлер — Вршац. 30668

СВАКОМЕ ЈЕ КОРИСНО, да се за куповину и продају свакојаких; нарочитих плацева, палата — куће, обрати заводу „Геси", Краља Александра 42. 1972

ЧИНОВНИК повчаног завода, млад, добро ситуиран, жели упознати бољу даму, госпођицу, растављену или удовицу, јоји озбиљне одјреке. Мирав не долази у обзир. Цењене понуде са фотографијом на адрес. „Време" под „Озбиљан". 10262

ЧИТАОЦИ „ВРЕМЕНА", чим јавите адресу Дописној школи „Бон-Тон", Београд, Новопазарска 26, — добићете бесплатно проспект о Курсу лепог понашања у друштву. 1929

МОЈА ЗАКОНИТА ЖЕНА Ката Велимировић рођена Милутиновић, напустила ме је из неоснованих разлога, те ја више не признајем за своју жену. Казо до сада, тако и од сада, ако је учинила какве дугове, не признајем их. Бранко Велимировић, Чукујевац. 295, 1-1

КОСТА! Јави се. Хитно пошаље 400 динара на пост-рестанте — Сплит, Карло. 2602

Г-ЂА ДИПОН хирамантичња, Цара Николе II 22/III пратила се са свадбеног пута у Београд где ће провести младенце. 2232

МОЈА ЖЕНА Љубица Пауновић рођена Аврамовић напустила ме 22 јан. о. г. ако ми се у року од 5 дана не врати ни продужење брачног живота, ја признајем је нигде за жену или у случају болести неприлаи нека болеснички трошкове или ма какве дугове све јој то не признајем. Максим Пауновић, Огојана Протића 50 — Београд. 2261

НОВО!

Копирирање пантљике за писаће машине свих система, прволасне марке „Ремингтон" — дају одличан отисак слова.

Цена по комаду: велике — дин. 30.—, портабл — дин. 25.—. Наручите телеф. 24-167.

„РЕМИНГТОН"
Пашићева 14, Београд.
1961, 1-3

ПАЖЊА! ПАЖЊА!

Прскалице за лозу
КАРЛ ПЛАЦ
Самопродаја:
Заступство у Београду:
Александар Тодоровић, Босанска 30. Добити се могу у гвожђарским и техничким радњама. У местима где их нема, обратити се на горњу адресу.
30785 2—4

Набавка директном погодбом

Школа за нудиље у Београду, закључиће директну погодбу за лиферовање животних намирница потребних школи за исхрану својих ученица и осталог особља, за време од 1 априла до конца месеца септембра ове год. и то:

Меса и месних производа,
Млека и млечних производа, и
Хлеба.

Услови ове шабаке могу се видети сваког радног дана од 9 до 12 часова пре подне у канцеларији Школе за нудиље у Београду, Делиградска улица 35.

Заинтересовани имају поднети своју понуду са тачном у десет динара, у затвореном заводу своју школи, најдаље до 25 марта ове године.

Из канцеларије Школе за нудиље у Београду 14 марта 1938 год. Бр. 413, 432 и 433.
30793, 1-2

ДРАГИШИ ЈЕРЕМИЋУ

АДВОКАТ, ПРИПРАВНИКУ

издато пуномоћје бр. 10034 од 8 априла 1937, **оглашујемо за неважеће,** пошто је исто одузето — **и по истом да му ниже ништа не издаје за наш рачун.**

ГРУИЧИЋ И РИСТОВИЋ
трг. из Београда.
1—1 29558

ДИЗЕЛАУТО теретни Бисинг 6 тона, **ОПЕЛ** полутеретни 600 кгр. на продају.
ЛАЗАРЕВИЋ, Београд, тел. 28-396.
2227 1—1

ДРЖАВНА КЛАСНА ЛУТРИЈА

Данас је почела продаја срећака I класе којих ће се жучење обавити 13 и 14 априла.

ПРЕМИЈА 300.000.— ДИНАРА

Играчима из унутрашности шаљем срећке одмах по пријему поруџбине са планом исплаћења и чек. уплатницом. Плаћање по пријему срећака.

Услуга тачна. Имена играча који добију веће добитке задржавам у дискрецији.

Купујте срећке сретне колектуре овл. продавца

СЛОБОДАН М. ВАСИЋ
Београд VIII — Цара Николе улица 34.
30794, 1-1

За Младенце изволите посетити излоџбу укусних поклона од:
СТАКЛА - ПОРЦЕЛАНА И КРИСТАЛА
у познатој трговини
Јосиф Ј. Ешкенази, Поенкареова ул. 30
Цене су до 24 марта т. г. већма снижене

Државна класна лутрија

Како је измењени лутријски план и у протеклом 35 колу са својим интересантним изменама наишао на велико одобравање код купаца срећака, јер су скоро све срећке узете од стране овлашћених продаваца и њихових потпродаваца распродате, то је Државна класна лутрија тај исти план оставила у важности и за наступајуће 36 коло срећака.

Срећке I класе 36 кола готове су и пуштене у продају 15 марта ове године у 100.000 целих срећака са извлачењима и то:

I	**класа**	**13 и 14**	**априла**	**1938**	**године**
II	**„**	**10 и 11**	**маја**	**1938**	**„**
III	**„**	**9 и 10**	**јуна**	**1938**	**„**
IV	**„**	**7 и 8**	**јула**	**1938**	**„**

V „ од 11 до закључно 22 августа у Београду и од 26 августа до закључно 7 септембра ове године у Скопљу.

Цена срећкама за сваку класу следећа је: једна цела дин. 200.—; једна половина дин. 100.— и једна четвртина дин. 50.—

Укупна вредност добитака износи

Дин. 64,991.000.-

У овом колу има 8 премија и то: од дин. 2,000.000.—; 1,000.000.—; 3 по 500.000.—; 1 од 400.000.— и 2 по 300.000.—

Поред ових премија има и огроман број добитака од по дин. 200.000.—; 100.000.—; 80.000.—; 60.000.—; 50.000.—; 40.000.—; 35.000.—; 30.000.—; 25.000.—; 20.000.—; 15.000.—; 12.000.—; 10.000.— и. т. д.

У најсрећнијем случају могућним спајањем премија и добитака у V класи може се добити на једној срећки

Дин. 3,200.000.-

За исплату добитака јамчи држава Краљевине Југославије.

Срећке се могу добити код овлашћених продаваца и њихових потпродаваца срећака, којих има скоро у свима већим местима.

Ближа упутства са лутријским планом и Општим правилима, добијају се на захтев бесплатно код свих овлашћених продаваца срећака.

Куповањем срећке Државне класне лутрије, сваки појединац, поред личне користи коју може да има, уједно помаже народну привреду, занатство, индустрију и инвалиде, јер се чист приход од продаје срећака сразмерно дели у напред поменуте сврхе.

30786 1-3

ДАНАС
уторак
15 март

Позоришта:

ОД СПОМЕНИКА: (20) Бела болест.

ВРАЧАР: (20) Вода са пламена (Матине с цепама од 3 до 15 д.).

Варијеза:

Задружни „Палас" 21.30 час. Нов забавни програм са 26 одличних тачака. После програма у малој сали свира чувена капела Хефер и другови. Улаз бесплатан.

Музеји:

Војни музеј (Горњи град): отворен сваког дана сем понедељка од 9—16 часова непрекидно.

Сајмиште:

Посетите „Форд" кино на Београдском ауто сајмишту

БИОСКОПСКИ ПРОГРАМ

Премијерни биоскопи:

УРАНИЈА: (15) Јавност искључена (Олга Чехова, Сабина Петерс); 2) Журнал.

КОРЗО: (15) 1) Рат шпијуна (Рене Сен Сир); 2) Универзум новости.

КАСИНА: (15) Циганска крв (Анабела, Хенри Фонда, Џон Мак Кормик); 2) Журнал.

ОДЕОН: (14) Царица (Џенет Макдоналд, Нелзон Еди); 2) Журнал.

ВРАЧАР: (14) Циганска крв (Анабела, Хенри Фонда, Џон Мак Кормик); 2) Журнал.

ДУКСОР: дона сала (15) 1) Успавана Епсаминно Тајм. Марија Чеботарка); 2) Фокс новости.

ДУКСОР: горња сала (15.15) 1) Серенада (Хилда Краљ, Алберт Матерштон); 2) Фокс новости.

СЛАВИЈА: (14.30) 1) Јавност искључена (Олга Чехова, Сабина Петерс); 2) Журнал.

КОЛОСЕУМ: (15) **И Завршни део индијског надгробног споменика. Судбина једне индијске княгиње.**

КОЛАРАЦ: (15) **Дискретан собар** Годфри (Вилијам Пауел, Карол Ломбард); 2) Журнал. У (21.30) За све наћам (Џоан Бенет, Барнер Бакстер, Миша Ауер); 2) Журнал.

ТРИГЛАВ: (15) 1) **Шампањер валцер** (Глазбе Штраус); 2) Америчка уметничка филмска; 3) Свет у слици; 4) Паприкуит новости.

АВАЛА: (15) **Кобан** (Шарл Боаје, Натали Палеј, Пјер Ришар Вилм). Додатак: Микки Маус и Фокс новости.

РЕКС: (15) 1) **Пут у неповрат** (Кеј Франсис, Вилијам Повел; 2) Морски пас (Едвард Робинсон). Додатак: Фокс новости.

БАЛКАН: (15) 1) **Весела удовица** (Џенет Макдоналд, Морис Шевалје); 2) Чарли Чез у Шангају (Вернер Оланд, Ирена Херец); 3) Фоксов журнал.

НОВАКОВИЋ: (15) 1) **Браћа Марке** (Једал дан смеха); 2) Марија Стуарт (Фредерик Марч, Катарина Хепбурн).

МЕТРОПОЛ: (15) 1) **Гусари** (Гари Купер, Џорџ Рафт) 2) Вукови шпијуни (Жан Мурат); 3) Универзум новости.

Земун:

ЦЕНТРАЛ: **Бели пакао** (Густав Дикл, Пеги Рафенштал).

КОРЗО: **Ја Хабанера** (Зара Леандер). Додатак: Фокс новости.

ГАТЕР: **Не ради.**

КОРЗО: **Новембни такси.** Додатак: Фокс новости.

Панчево:

ТРУБАЧ: **Рамона** (Лорета Јанг, Дон Амеџо).

Дежурне апотеке:

Тадић Јелта — Кр. Петра 35 — тел. 20-291; Јовачић Василије — Краља Фердинанда 8 (Кр. Милана 9) — тел. 21-528; Мандић Давид — Поенкареова 36 — тел. 34-377; Николајћа ноћ. Илије апотека — Хајдучка 2 — тел. 20-073; Сабов Јеленић Василије — Гребљанска 2 — тел. 27-143; Секулић Борђе — улица Таковска и Жоржа Клемансоа 50 — тел. 23-539; Смодлака Божидар — Краљевића Петра 33 — тел. 22-969; Стојић Радомир — Сарајевска 84 — тел. 20-213; Тодоровић Блажа — Војводе Степе 43 — тел. 24-489; Турајлић Албert — Краља Михајлова 1 — тел. 21-617; Ђурковић Вранислав — Кр. Александра 140 — тел. 35-095.

На Чукарици — Београд

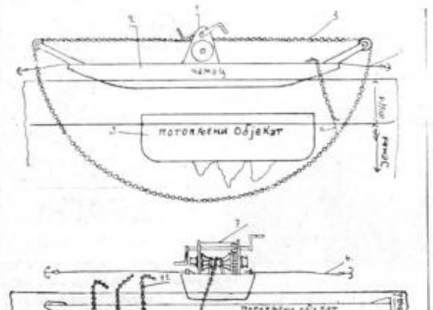
Лазаревић Лука — **Трговачка 11 — тел. 26-402 — дежурна стална**

ПРЕВОЗ БОЛЕСНИКА И РАЊЕНИКА — у Београду и његовој околини, као и у Београд и назад врши новим санитетским аутомобилима, по одређеној тарифи. Аутомобилима Црвеног крста, телефон 24-479.

Важнији телефони:

Пожарна команда 23-121, 22-122; Станица за спасавање 23-456; Железничка станица 20-051; Обавештајно биро 26-913, 27-116; „Путник" бициклистичка 23-164, „Аеро-пут", обавештења 20-406; Ауто-такси: Код хотела Балкана (Призренска улица 23-707; код кафане Блед 23-250; код хотела Бристол 30-793; у Гаврилановићевој улици 25-983; код кафане Дарданели 28-948; код хотел Експелзиора 20-567; код кафане Жагубица 30-895; у Краљице Наталије улици 26-194; канцеларија Удружења 30-404; код хотел Македонија 30-878, код хотел Паласа 32-905; код кафе Руска цар 21-393; код Коларца (Коларчева улица 21-279; код хотел Српског Краља 23-075; код Славије (Светосавска улица) 20-600; код Славије (Булевар 23-074; код кафане Топола 28-120; у Хиландарској улици код Занатског дома 30-796; код кафане Чубура 21-300; станица Мостар 28-564 Станица за спасавање и хитну помоћ (лекарски синдикат) 29-617; Окружни уред дежурни мајни лекар за хитну помоћ 31-731. Телефон бр. 22-213 за предају телеграма.

Бродарски капетан г. Ћатић
пронашао специјални ланац
којим је омогућено вађење потонулих објеката са дна

Проналазач г. Бранко Ћатић, бродарски капетан

„Мој патент Пузни венац за вађење потонулих објеката из воде и из земље продајем мојој Отаџбини — Краљевини Југославији за 1,000.000 динара, једном за свагда, да га патентира за цео свет: све европске и ваневропске земље...

„Данас лежи под водом неизмерне благо и држава, користећи се мојим, патентом од извађених објеката имала би велике материјалне користи..."

Такву, ето, понуду учинио је оних дана Управи поморског и речног саобраћаја бродарски капетан Бранко Ћатић, који је свој проналазак већ патентирао у Управи за заштиту индустријске својине под бројем 11123.

Непосични рад

На Савском пристаништу, у кафанама, крчмама, по укотвљеним лађама и шлеповима, само се о њему говори. Као да је Никола Тесла! Колеге га добро познају и уверени су у његов успех:

— Бранко је особа, има невероватно јаку волу и свом пословању посветио је већ четврт свога живота — десет година...

„Кроз читаву деценију, — каже даље његови пријатељи, Бранко није знао за друштво, кафану, жене. У своме стану, у скромној собици на Савској плажи, проводио је све слободно време. Ноћу, нарочито при светлости мале петролејске лампе, радио је неуморно. Час цртао, час бројао, па опет израчунавао, служећи се савладавањем техничким знањем...

Данак на пловном објекту

Једно време био је много ослабио. Само кожа и кости. Другови су били јако забринути:

— Бранко, проналажењу! Нећеш ништа постићи, као ни многи други пре тебе! То је тешко, несавладљиво, неизводљиво...

— Видећемо! Без покушаја нема у животу успеха...

Затим би још са већом снагом прионуо на посао, свој најмилији циљ у животу...

Шта каже капетан, који је својим проналаском скренуо на себе пажњу свих бродараца и чији је најновији предмет разговора? Пузни венац уставши је данак који специјално направи на пловном објекту. Учешено је све тако да се он у одређеној подвлачи под потонули пловни објекат, чак и онда ако се овај нађели на земљу. Обухваћен ланцем и стегнут као у канџе потонули пловни објекат се после помоћу специјалне дизелице извлачи. Дубина ње игра улогу. Трошкови зависе од тога на којем се месту налази потонули пловни објекат, и колико благо претставља.

О свом проналаску Бранко Ћатић говори са великим самопоуздањем. Ствар је врло једноставна. Треба само искористити. Покушаји у овом правцу показали су се до сад као неизводљиви, чак плод фантазије. Пузни венац треба да дементује ове мишљење.

Такмичење фризера
за златан пехар
Фризерског клуба у Београду

Фризери на великом синоћњем такмичењу у хотелу „Палас", за време док су израђивали изванредно лепе фризуре на моделима

У сали хотел „Палас" одржано је прекиносно друго интернационално такмичење фризера за златан пехар Београдског клуба фризера, који је прошле године освојио бочни фризер г. Данцингер.

На јучерашњем такмичењу учествовали су, наиме, само београдски, загребачки и један бугарски мајстор. Аустријанци и Мађари, који су, као и сваке године, били позвани, нису дошли. Такмичара је било око тридесет.

За најлепшу водену одушевљење добио је прву награду г. Стеван Лутић, а за најлепшу марсел - ондулацију и постиж позвати београдски фризер г. Тоша Гроздановић. Прелазни златни пехар ове године однео је Земуњац, иначе београдски фризер г. Тура Балтенштајнер.

Позориште

КОД КН. СПОМЕНИКА
Бела болест

Вечерас даје се после огромног успеха на премијери, „Бела болест" од Карела Чапека. Играју гђе Таборска, Прегарац и г. г. Гошић, Плавшић, Живаловић, Бошковић, Н. Поповић, Петровић, Дубошковић, Богатинчевић, Васић, Пауновић, Величковић, Бошковић, В. Јовановић, Н. Јовановић, Ј. Николић, М. Поповић, Гаврић, Милошевић и др. Редитељ г. Н. Жељезнички. Сценограф г. Жељезнички. Почетак у 20 часова. Цене места од 5 до 45 д.

ПОЗОРИШТЕ НА ВРАЧАРУ
Вода са пламене

Данас даје се по подне, као матине с популарним ценама, „Вода са пламене" од Р. Плавшића и М. Боковића. Играју гђе Цветановић, Душановић, Л. Петровић и г. г. Никачевић, Гошић, Б. Николић, Малошевић, В. Јовановић, Душановић, Пауновић, Васић, Радовић, Новаковић, Величковић. Сценограф г. Беложански. Почетак у 17 часова. Цене места од 3 до 15 д.

ПРЕМИЈЕРА КОМЕДИЈЕ „ДОЊИТЕ ПРВО!"

У петак, 18 о. м. даје се увече у згради на Врачару премијера комедије „Дођите први!" од Стефана Бекефија и Адрејана Стеле. У њи играју гђа Бобић и г. г. Новаковић, Старчић, Редитељ г. г. Рамитић. Почетак у 20 часова. Цене места од 3 до 30 д.

ПРЕМИЈЕРА РУСКЕ ОПЕРЕТЕ „СИРОТЕ ОВЧИЦЕ"

У недељу 20 о. м. приказаће се у Руском дому популарна оперета „Сироте овчице" која је имала у Русији огромам успех и увек данас пред пуном кућом. Редитељ Иван Гудара, познати оперетски мајстор. Судељују у овој оперети руководећи оперетни глумци. Почетак у 20.30 час. Цене места од 7 до 30 дин.

ПОВЛАШЋЕНО ПОЗОРИШТЕ УДРУЖЕЊА ГЛУМАЦА „Сеоска учитељица" у Народном позоришту на Врачару

У суботу, 19 о. м. у 17 часова даваће се на захтев многобројне публике у Београду представа у позоришту на Врачару „Сеоска учитељица" од Светозара Ранковића, која је тих дана играна пред пуним салоном на Коларчевом народном универзитету. Тако ће се пружити прилика великом делу публике, да овом приликом нађе своју чувену Ранковићева роман у драматизацији Миле Димић, књижевнице, која ће држати уводно предавање о Светозару Ранковићу. Улоге су поверене у истој подели као и на Коларчевом универзитету. Режија г. Николе Поповића, чувара драме. У комаду судељују: гђа Рука Ткаић и г. г. Св. Никачевић, Н. Поповић, Ј. Николић, В. Бошковић, Н. Јовановић и др. У „Сеоској учитељици" даће се и „Волшебни магарац", духовита комедија од Јована Стерије Поповића. Тако ће се пружити ирика публици да види оне две интересантне ствари у још бољој техничкој опреми. Цене места су популарне: од 3 до 15 динара. Улазнице се могу одмах добити на каси Народног позоришта на Врачару.

УКРАЈИНСКА ОПЕРА „ЗАПОРАЖАЦ ЗА ДУНАВОМ" НА КОЛАРЧЕВОМ УНИВЕРЗИТЕТУ

У недељу, 27 о. м. у дворани Коларчеве задужбине, биће приказана украјинска комична опера у 3 чина од С. Артемовског-Гулак Жад за Дунавом." „Запорожац" је једна од најбољих и популарнијих украјинских опера. Она је художественна, музикална, духовита, динамична и увек доноси гледаоцу право задовољство својим хумором, чувеном музиком, ариjама и народним играма и због тога она се не скида са репертоара у Русији. Главну улогу „Запорожца" изводе г. Бородо Попов чији Миланске Сцале и Паришке опере комик. Улогу Султана пева члан Београдске опере г. Павле Холодков, а Миланка г. Марјанац, члан Београдске опере. Женске улоге жене „Запорожца" додељена је госпођи В. Старицкој б. чланици Београдске опере, а улога Оксане госпођици Т. Рогожец. Први пут у Београду појављује се у овој опери тенор г. Дошарски б. члан Бечке опере. Велики хор и оркестар Краљеве гарде. Извршит Никола Васильев а режира оперу М. Мајстер. Пева хор под управом С. А. Грановског. Почетак у 20.30 час. Улазнице од 5 до 40 динара продају се на каси Коларчеог народног универзитета (телефон 29-137).

ЛИЧНЕ ВЕСТИ

Веридбе

— Гца Анђелија М. Томић, пријат. чиновн., кћи гђе Мале и г. Милоја Томића, полицијског чиновника и г. Милоје Пантић, чиновн. прип. П. Т. Т., син гђе Душанке и пок. Косте, бив. полиц. писара. Београда, верени 13 о. м. у Београду.

Читуља

— Душан Величковић, протојереј, преминуо 13 о. м. Сахрана данас у 9.30 часова из цркве Св. Николе. — Ожалошћена породица.

— Јуче је преминуо Војислав Гавриловић, жандармеријски наредник у пензији. Сахрана 15 о. м. у 15 часова из капеле на Новом гробљу.

— Бранислав Бралошић, сарадник „Правде", преминуо је јуче. Сахрана данас у 15 часова из капеле на Новом гробљу.

— У недељу, 13 о. м., преминула је Мила Јовановић. Сахрана 15 о. м. у 15 часова из капеле на Новом гробљу.

— Јуче је преминуо Јосиф Алимовић. Сахрана данас у 14 часова из капеле Опште државне болнице.

— Илија Барба, пензиор је јуче. Сахрана 16 о. м. у 10 часова у Великој Кикинди.

— У понедељак 15 о. м. преминула је Лепосава Лазаревић. Сахрана данас у 14 часова из капеле на Новом гробљу.

— Драгољуб Стојановић, столар, преминуо је 14 о. м. Сахрана данас у 14 часова из капеле на Новом гробљу.

Помени

Министар социјалне политике и народног здравља г. Драгиша Цветковић даваће у петак, 18 о. м., у 10 часова пре подне на нашком гробљу трогодишњи помен својим родитељима Зорки и Јевти Цветковићу, бившем потпуковнику.

— Ружица Ћ[illegible]ић 15 о. м. даваће данас у 19 часова, ожалошћена породица 40-дневни помен на Новом гробљу (парцела 51).

— Сутра у 11 часова на Новом гробљу, ожалошћена породица даваће Милеиди Вучковићу, женственичком чиновнику, 40-дневни помен.

— Данас у 11 часова на Новом гробљу (парцела 11), ожалошћена породица даваће Роксанди Стојчевић, полугодишњи помен.

Свечари

11 пешадијски пук „Краљ-Ђорђе" прославиће своју славу 19 марта као успомену на први Српски устанак под Вождом Кара-Ђорђем-Петровићем 1804 године. Богослужење и сечење колача у 10.30 часова у касарни „Краља Петра Другог". По подне од 15 часова војничко весеље. Домаћин славе командант 11 пешадијског пука, пуковник г. Спасоје М. Срећановић.

Позориште

СИМФОНИСКИ КОНЦЕРТ Г. ЛОВРЕ МАТАЧИЋА У БУДИМПЕШТИ

Наш познати диригент г. Ловро Матачић, стални диригент Београдске филхармоније, диригује концертним оркестром 28 о. м. у Будимпешти са следећим програмом: Бручнер: Де-мол симфонија; Врановић: Увертира „Стражено кошено"; Кожељић: Предигра из „Комтаже"; Домаљи: Симфониска поема; Готован: Симфониска кола. Све радио-станице преносе овај концерт као светски пренос.

г. Ловро Матачић

СМРТ ДУШАНА С. ВЕЛИЧКОВИЋА протојереја из Београда

Јуче је преминуо, после краћег али тешког боловања, у Београду Душан С. Величковић, прота, старешина цркве С. Николе.

Пок. Душан рођен је у Добаловцима 22 фебруара 1886 год. Основну школу свршио је у своме родном месту, пуну гимназију са положеном матуром у Земуну, а богословију у Сремским Карловцима 1913 године. По свршетку богословије пребачио се, у Србију, са њом војском, приликом отпочињања 1914 године, 1915 постављен је за приватног чиновника при Сеиском руднику. Ту је сачекао отступање наше војске 1915 године и са њом отступао кроз Албанију. 1917 године рукоположен је за свештеника и наименован је за пароха парохије Велокалусрске, (округ пожаревачки). По реокупацији је ступио са нашом војском у Србију, где је изабран у Добановцима за сталног пароха. Ту је служио све до 5 јула 1935 године, кад је добио конкурсом пету парохију при цркви Св. Николе. 26 јануара 1937 године добио је протојерејски чин. А прошле године постављен је за старешину цркве Св. Николе на којој га је дужности смрт затекла.

Пок. Душан радио је агилно не само као свештеник и парох, већ се бавио задругарством и био активан члан Радикалне странке. Иначе, важно је као добар човек, савестан свештеник и добар друг. За кратко време колико је служио у Београду стекао је добар глас и неподељену љубав парохијана и другова.

Сахрана ће му бити данас у 9.30 часова из цркве Св. Николе.

Белешке

СТРАХ ОД НОВИНА. Прошле недеље понудио сам једној познатој дами у позоришту Страто чоколаду. „О то је божанствено" одговорила је пошто је окусила. „Јасам је мелио за доказу, да нејзин сод објавим у новинама, она је али то отклонила обзиром на своје име. Страх је непотребан, јер ова Страто чоколада са својим јединственим својствима је већ многе одушевила. Читајте огласе о Страто чоколади.

МУЗИЧКА СЕКЦИЈА ЗАДРАНСКЕ СТРАЖЕ отпочела је рад са својим хором. Хорске пробе одржаваће се уторником и четвртком од 19 часова у основној школи „Краљ Александар Први", Дечанска улица 8 дошла улаз. Упис нових чланова у хор врши се уторником и четвртком од 18 до 19 ч., закључно до 31 о. м.

ПРОТИВ ТВРДЕ СТОЛИЦЕ. шушења и катара пева. природна Франц-Јосефова горка вода, узимана више пута дневно, добро је средство.

ЗАБАВЕ

ВЕЧЕРАС „БАЛ КОСТИМА И КУЛИСА"

Бал костима и кулиса приређује Удружење пријатеља уметности „Цвијета Зузорић", данас, 15 о. м., у свима просторијама Уметничког павиљона.

У низу осталих дистракција које Удружење приређује са уметничима и сценарима позоришних декора, биће нарочито интересантна велика лутонија на којој је шпан згодитак радио алпинат маџке „Фелипс", затим бесплатно полетање авионом Аеропута Београд—Дубровник и мноштво других пробрањих забава. Свира час оркестар „Штуле".

СВЕСЛОВЕНСКА ЗАБАВА КОЛА СРПСКИХ СЕСТАРА

Коло Српских сестара одржаће своју традиционалну Свесловенску забаву 19 о. м. у просторијама Грађанског дома у 22 часа. Позванице, уплаћене као и народни костими могу се добити сваког дана у дому Кола (Франкопанова 13) од 10—13 часова.

ЗАБАВА ДРУГОГ ПОДОЛБОРА ЈАДРАНСКЕ СТРАЖЕ

Забава Другог подолбора Јадранске страже биће у суботу 19 марта у хотелу „Палас" са нарочитим програмом у пограничи. Овом забавом управља II подолбора почиње рад у овој години имаљући у програму омиљену „Мајору моћ", између Београда и Духовина и друге приредбе.

ЗАБАВА ДАЛМАТИНАЦА

Велики сеоре Далматинаца 9 априла у „Бристолу" у корист сиромашних далматинских студената.

ЗАБАВА ВЕСЛАЧКОГ КЛУБА „БЕОГРАД"

Веслачки клуб „Београд" приређује у суботу 19 о. м. веселу „домаћу забаву" у својим клупским просторијама. Ово је прва приредба да ће у свечаној сали Инжењерског дома" свирати напизменично и до зоре два џез-оркестра „Rhythm band" и Џос. Одило; куће послуге или по наћофеву.

КОНЦЕРТИ

ЈУБИЛАРНИ КОНЦЕРТ ЗЛАТКА БАЛОКОВИЋА

Свечани јубиларни концерт у част 25-годишње уметничке [illegible] славног виолинисте Златка Балоковића даће се [illegible] 26 марта [illegible] у суботу у Народном позоришту. Поред Споменика, уз [illegible] деловање оркестра Београдске филхармоније, Диригент г. Л. Зорд. Ињушки. На програму уд [illegible] дела, која [illegible] Концерта за виолину и оркестар од славног америчког композитора Џоне Карпентера. У присуству самог аутора.

Претпродаја улазница за овај концерт обављаће се наредних [illegible] ЧАСТ ДРАГУТИНА ПОКОРНОГ

У част вишег војног капелника Драгутина Покорног даће се у четвртак, 17 о. м. у згради код Споменика спротиња Монтер-концерт. Судељују: велики симфониски оркестар Краљеве гарде (200 музичара), хор Првог београдског певачког друштва, хор Музичког друштва „Станковић", хор Српско-јеврејског певачког друштва; наиме одлични инструменталне умеиници гђе Марија (виолина) и Олга (клавир) Михајловић, гца Љубица Марковић. У поверишном делу судељују гца Љубић, г. г. Рушјевић, Холодков, оркестар и хор Народног позоришта. На програму су: Бетовен (Леонора бр. 3), Дворжак (Андante из симфоније „Из новог свет"), Чајковски (1812), Мокрањац (5 и 15 руковет), Ј. Маринковић (На великим петак). Дебиси, Фала, Блок, Гранадос, Равел, Масканьи (Сицилијана и молитве из опере „Кавалерија рустикана"), Леонкавало (Пролог из опере „Бајаџи"), Сметана (Финале прког чина из опере „Продана невеста"). Почетак тачно у 8 часова увече. Цене места: ложа 450 д., остала места од 10 до 95 д. Улазнице се продају у [illegible] благајни у згради код Споменика и код чланова Почасног одбора.

„НЕГРО" БОНБОН
обуставља промуклост
Производи РУФ, Суботица

ЧИТУЉА

Јуче су у Београду сахрањени Драгиша Милетић, бокser, 32 године, Далматинска 9; Драгомир Стојковић, бив. радник, 75 година, Гаљева 3 и Марија Ким, службаља, 22 године, Мехмеда Соколовића 25.

Скупштина Посмртног фонда бродарског особља

Јуче је одржана 15 годишња редовна скупштина Посмртног фонда бродарског особља у просторијама „Пријатеља Француске". Скупштина је протекла у потпуном реду и миру. Сви извештаји су прихваћени једногласно и управи је изгласано поверење. У допунским изборима управе изабрана су у управни одбор г.г.: Ж. Достанић, ше фодељева РП, С. Поповић, шеф одељења С. Б. Д. и М. Тодорчевић, виши чиновник Р. П. У надзорни одбор накнадно су ушли г. г.: Б. Костић, нижи чиновник Р. П. и Лазар Алаћ, крмар шлепа Р. П.

Јевтин излет специјалним возом у Италију

Од 3 до 12 априла организује „Путник" у сагласности са надлежним властима друштвено путовање у Италију. Учесници овог путовања посетиће најлепше и најинтересантније градове Италије, Венецију, Болоњу, Фиренцу, Рим и Напуљ. Видеће исконине Помпеја и Везув и начинаће излет до чувене „модре пећине" на Капри. Путује се колективним пасошем без уверења о пљавеној пореза. Цена вожње од Београда до Рима и натраг у 3 кл. Дин. 610.— а у 2 кл. дин. 850.—; од Бинковца у 3 кл. дин. 550 а у 2 кл. дин. 770; од Загреба 410 и 600 дин. Учесници се могу претплатити и за цео аранжман путовања. Пријаве примају све бициклистичке „Путник" где се могу добити проспекти и сва детаљна обавештења.

Редовна годишња скупштина Удружења продаваца новина

Удружење продаваца новина у Београду одржаће редовну годишњу скупштину свих својих редовних чланова и чланица 19 априла у уторак у 10 часова пре подне у локалу Удружења у кафани „Инвалидски дом" (Немањина 1) са овим дневним редом: Сваки члан списка присутних правних редовних чланова-ца, бирање овеача записника и фракција гласова, претрес извештаја управног и надзорног одбора, избор нове управе и надзорног одбора итд. Приступ имаду само редовни чланови и чланице.

Скупштина Посмртног фонда бродарског особља

Јуче је одржана 15 годишња редовна скупштина Посмртног фонда бродарског особља у просторијама „Пријатеља Француске". Скупштина је протекла у потпуном реду и миру. Сви извештаји су прихваћени једногласно и управи је изгласано поверење. У допунским изборима управе изабрана су у управни одбор г.г.: Ж. Достанић, ше фодељева РП, С. Поповић, шеф одељења С. Б. Д. и М. Тодорчевић, виши чиновник Р. П. У надзорни одбор накнадно су ушли г. г.: Б. Костић, нижи чиновник Р. П. и Лазар Алаћ, крмар шлепа Р. П.

Скупштина друштва „Карађорђе"

Друштво Кара-Ђорђе са својим певачким хором за међусобно потпомагање у случају болести и смрти, под покровитељством и највишим заштитом Њ. В. Краља Петра Другог, одржаће своју редовну годишњу скупштину 20 марта у 14 часова у сали кафане „Нови Београд" (Цара Николе II 51). На случај да се горњег дана скупштина не одржи, то ће се друга одржати 27 марта у исто време, на истом месту и са истим дневним редом са онолико чланова, колико их буде дошло.

Филм на Булбулдеру

Филм „Од Бејрута до Пекинга" који даје Коларчев народни универзитет у основној школи „Цар Душан" на Булбулдеру у четвртак 17 о. м. приказаће се тога дана у 4 часа по подне, а не у 6,15 као што је било објављено. Уводно ће дакле држи г. др. Боривоје Ж. Милојевић, професор Универзитета. Улазнице: 1, 2 и 3 динара.

СМРЧЕ ВАМ ЗУБИ
ако не употребљавате
ЗУБНУ ПАСТУ
„ЗДРАВЉЕ"

ЈУЛИЈА

РОМАН ЈЕДНЕ ГЛУМИЦЕ

од Сомерсета Моама

67

Она се, чим је ушла у његов стан, питала где треба да га заведе: у његовој соби за рад или горе.

— У мојој спаваћој соби! — одговори он.

„Да, то је много згодније", помисли Јулија. Јулија се у себи смешкала при помисли какве обичне трикове људи употребљавају да би жену довели до спаваће собе. Баш су будале! Она помисли на Тома и осети одједном бол у срцу. Нека њаво носи Тома, Чарлс је збиља био диван и, добар човек, и она је била решена да га коначно награди за његово дуго стрпљење и љубав.

— Би сте ми увек били верни пријатељ- рече она тихим, нешто промуклим гласом. У сне су јој опет стајале упола отворене, као и леди Хамилтон. Она се мало окрете према њему, тако да је њено лице било скоро сасвим уз његово — Бојим се, настави она, да ја према вама нисам увек била много добра.

Изгледала је страшно неодољива — као зрела бресква која само чека да буде узабрана, — тако да није посумњала у то да ће је он пољубити. Тада би му она обавила око врата њене дуге, беле и меке руке. Али Чарлс се само смешкао.

— То не смете да кажете! Били сте увек дивни.

„Боји се јадник", помисли Јулија и дода гласно:

— Верујем да ме нико није волео тако лепо и много као ви.

Он је лако стеже.

— Ја вас још увек много волим. То би врло добро знате. Ви сте једина жена у мом животу.

★

Лагано он није пољубио понуђене усне, то Јулија лако окрете главу. Загледала се у електрични камин. Штета што сада није горео. Та сцена је скоро захтевала ватру у камину.

— Како би све било другчије да смо онда побегли, кажи!

Она није тачно знала шта то управо значи „кажи", али на погорници се то доста често понављало, и сви су тврдили да звучи врло тужно.

— Енглеска би изгубила своју највећу уметницу! Тек сада видим колико сам био себичан када сам вам то предлагао.

Успех није једина ствар на свету. Ја се често питам да ли нисам за љубав једне мале и глупе сујете, пропустила оно што је најлепше у животу, оно због чега једино и вреди живети? Љубав је, најзад, и сам најважнија ствар у животу.

Сада га је опет погледала погледом њених дивних очију. Тај поглед је био лепши од свих погледа које му је дотле поклањала. Толико нежности и предањости Чарле још никада није видео у једним очима.

— Не знам, настави Јулија тихо- да ли сада, када бих стајала пред истим питањем као некада, не бих једноставно одговорила: узми ме!

Њена рука благо склизне низ софу и дотаче његове прсте. Он нежно прикупи њене раширене прсте и стеже их у својој шаци.

— О, драга моја!

— Тако често сам мислила на нашу вилу из снова. Наранџино дрвеће, палме и плаво море. Мир! Покаткад се згрнем над празнином и досадом мога живот, А оно што сте ми ви нудили, било је чаробно. Сада је већ доцкан, знаш. Али, ја тада нисам ни слутила колико сте ми драги. Ја тада нисам могла да верујем да ћемо ми с временом постајати све милији и милији.

— Божанствено је слушати вас како то говорите. То ми надокнађује сав мој бол који сам осећао до данас.

— Све на свету бих учинила за вас, Чарле! Била сам егоиста: разрушила сам ваш живот. Нисам знала шта чиним.

★

Њен глас био је мек и подрхтаво је. Она забаци главу уназад, тако да је њен врат потсећао на мали, мермерни стуб. Њен дубоки деколте откривао је мало од њених лепих, чврстих груди.

— То не смете да кажете, то не смете да мислите, рече он сасвим благо. Би сте увек били сјајни. Ништа лепше нисам могао ни да пожелим. О, драга моја, живот је тако кратак, а љубав тако пролазна. А оно што је у животу трагично, то је да покаткад добијамо оно што желимо. Када сад помислим на наше дуго пријатељство, јасно ми је да сте ви тада били много паметнија од мене. „Каква мана обавија њену слику", сећате ли се тих стихова? „Никада никада је нисам љубио нако је тако близу, па ипак не тугуј, она ти никада неће увенути..."

„Идиоти", помисли Јулија, али гласно рече:

— Какве дивне речи! Можда сте у праву.

Он је наставио да цитира стихове. То је била једна од његових навика која је одувек мало нервирала Јулију.

Чарле престаде са песмом и остави Јулији мало времена да размишља. Она је непомично гледала у хладан камин, сва на пола обореним трепавицама, као да је очарана његовим стиховима. Било је очигледно да он није схватио шта је она хтела. Најзад, готово чудно. Двадесет година је остала нема и глува пред његовим страстима. Није било сумње да је већ дигао руке од тога. То је било исто као када би неки турист, који годинама покушава да се попне на Монт Еверест, одједном пронађе неке степенице које воде до врха, па не може да верује својим очима. Јулија је било јасно да мора да буде још отворења, да мора том умореном туристи пружити једну руку.

— Мора бити да је већ врлу доцкан! — рече она. — Пођимо ми слику, па да идем.

★

Он је устао а она му пружи обе руке да још помогне да устане. Попели су се горе. На једној столици уредно је лежала његова пижама, и његов собни капут.

— О, како удобно живите ви момци! Како је пријатна и лепа ваша спаваћа соба!

Он скиде са зида урамљену слику и принесе јој како би она да посматра при бољој светлости. Био је то портрет једне жене, цртан уљем. Жена је била пуначка, у некој капици и хаљини са великим деколтеом и неким широким рукавима. Јулија је жена била ружна, а хаљина смешна.

— О, како је дивна — узвикну она одушевљено.

— Знао сам да ће вам се допасти! Диван цртеж, зар не?

— Изванредан!

Он врати слику на своје место. Када се окрену опет према њој, видео је како стоји пред самог кревета. Изгледала је као робиња која стоји мало због ништа, мало умиљавајући се, да би је везир што боље посматрао и проценио.

— Драги мој, ово вече је било једно од мојих најлепше проведених вечери. Никада ми ниште били тако блиски као данас.

Она полако подиже руку, Она полако подиже руку, тако споро да тај покрет није могао остати незапажен.

(Наставиће се)

ДУБАВ У ПЛАМЕНУ

РОМАН ОД БОЈАНА ВЕЛИНОВА

45

— Та Жак, зар не знаш Жака!

Обе жене заценише су се од смеха.

★

Илонка се одједном уозбиљи. Нека топлота прострујала је њеним телом.

— Зар је Жак у Софији? Већ сам га заборавила. Боже, колико је година прошло отада!?

Она се сетила својих ђачких година. Била је гимназискња а Жак је студирао. Био је тада млад, без наочара, али је ипак остављао јак утисак на стидљиве ученице. Пролазио је често пред гимназије. Илонка и он су се упознали. Постали су пријатељи, али су и остали само пријатељи. Он је отпутовао у иностранство, а Илонка је учила уметничку академију. Тако су се већ скоро и заборавили. Затим је њена љубав са Владимиром потпуно удаљила од успомене на њега. А. др. Саулски је сасвим покрио њену ђачку прошлост дебелом завесом.

Сада је Жак поново ту.

Она није ништа знала када се вратио из иностранства, где је био и како је живео досад у Бугарској. Али нешто је непознато копкало изнутра. Са Саулским је раскинула већ одавно. Владимир је није више задовољавао. Није се још одлучивала да потпуно оскрнави брачну постељу, али нека потајна мисао обавијала јој је мозак као слатка магла.

— Да видиш какав је постао! Центлмен. Са наочарима. Напарфимисан. Пустио је бркиће... — рећала је Јелена. — Питао је за тебе. Жели да те види. Хоће да се састанете? Да ли могу да га доведем? — Шапнула јој је на ухо стара девојка.

У Јеленином покретима и мимици било је нечег наводнискног.

— Немој! Владимир ће направити скандал ако сазна.

— Глупачо! Муж ти је слеп! Зар не видиш колико ти верује? А Жак је богат. Моји неш сигурно да очерупаш нешто од њега.

Илонка је ћутала.

★

Нестале су и последње искре нежности међу њима. Кроз који тренутак они ће се сасим угасити. Место ње плануће пожар необуздане, неразумне страсти. Душа ће јој се окидити смрдљивим димом пепела који ће остати после физичког уживања и жудње за новцем.

„Глупачо!" — поновила је сама за себе Илонка.

Њена сестра као да је заборавила на ово што јој је причала и окренула на другу страну. Док јој је она причала о фриволностима из свога интимног живота Илонкин мозак се није могао отети од намет-љиве речи: Жак! Између многих речи, које је изговарала њена сестра, Илонка је нехотице стављала врло често реч „Жак". Када је Јелена завршила са причом Илонка је помислила: „Тачка". Али, одмах је на то место залепила реч „Жак'.

Легле су.

У постељи су се још дуго кикотале и шапутале.

Илонка је заспала са мислима о Жаку.

Њена сестра је настављала да се у мраку тихо кикоће:

— Јбони, Јбони зар није талената? Просто му се дивим! Талената је да му нема равна. Знала сам, али ипак нисам веровала!

И усне су јој у мраку почеле поново да шапућу:

На обали реке Нила....

★

Ја те никада, никада нећу заборавити. Готова сам да то кажем целом свету. Да узвикнем: „Видиш ли свете — ја га волим! Блатко, верујући твојој Илонки!"

Владимир је неколико пута окренуо у руци ово старо писмо и одбацио га у велику гомилу писама из прошлости.

Било је то и прошло. Сада се више и не сећа онога што је некада писала! Ево, већ прође пет дана а ње још нема. Отишла је код сестре у госте!

Он је устао и почео да претура по грамофонским плочама. Узео је једну окренуо неколико пута и ставио на зелени круг. „Орфеј у подземљу" од Офенбаха.

Сео је на постељу. Почео је да слуша. Занео се.

Кад не ће бити музике!! Музика је нешто дивно. Колико су несрећни они који је не воле? Али нису, нису несрећни, јер је не осећају.

Музика и доброта. То су две ствари које праве човека савршеним.

(Наставиће се)

Време Подлистак

Посвета

Стајао је пред огледалом и гледао сво у слику скоро залуђујућим погледом.

Онако висок, витак и још потпу но млад, никако чудо што се самом себи допадао. Овог дана стигао је своме оцу, који је заузимао један од најважнијих положаја у тој малој провинцијској вароши. Отслужио је војни рок и, после оне војничке стеге изгледало му је сад све дивно и раскошно. Једно га је само љутило: потпишљена коса! На њак, није ни то изгледало толико трагично, јер му је фрак, који је морао обући за елетни бал, сјајно стајао. А затим био је сместан да његова младост и полет, које је необуздано осећао у својој крви, значе огромно много.

Осећао се сигуран, као млада девојка кад иде на први бал. Поглед бело окречених зидова и загушљивог младуха пуног неке мемле, који га је стално пратио у касарни, видеће данас толико лепот. Нарочито га је хватала вртоглавица када је помислио на безброј лепих жена које ће данас видети.

— Јеси ли готов сине? — чуо је очев глас.

Одмах затим уђе висок, крупан мушкарац који је низонабао својом зрелом мушкошћу. Док је летимице посматрао своја оца, чија је обожавао јер су сви другови, синуло му је питање: „Зашто тај лепи и дражећи човек жени сам?"

Улазак у салу био је прави тријумф. Дочек његовог оца био је сјајан, а од тог сјаја и на њега је много пало.

Ухватио је многе женске погле де, који су чежњиво падали, час на њега, али још више на импозантну прилику очеву.

Мајка, која мала завист појавила се у његовој души. У своју младости он није ни за моменат помислио да та залуђујући погледи иду можда више на рачун очевог положаја, него је женски рачун увек веома прецизан.

Док је око себе посматрао, пале му погледи из једну за заиста дивну жену.

Није баш баш у првој младости, али је можда зато и давала утисак дивно расцветале руже. Био је упадљив контраст зелених очију, које су имале сјај сме рагда, потпуно црној коси.

Гледао је упорно у њу, Желео да она прими његово дивљење, и није ни приметио да је отац ухватио оне погледе и мало се смешио.

Како ништа друго није видео сем оне жене, то се јако тргне кад је чуо очев глас: „Желиш ли да те упознам?"

Врела крв прсла му образе, а силна радост оцрта му се у очима... Само потврди главом...

Цела она ноћ била му је слична сну. Само је сва њом играо. Ра довољо се неизмерно што је сазнао да је удовица, и када је онако у залосу седе видео као њеног изабраника. Шта га се тиче ако је млад и стара од њега? Како су ништавне оне таште дутоше, ко је га посматрају сасвим разочарани очима! Слегнуо је раменима и окренуо се опет лепој жени.

— Дођите сутра у пет часова и моли ти ли! Чекаћу вас! — биле су последње речи које му је изговорила.

★

Дуго, веома дуго било је чекање до пет часова. Протекло је сва одела и кравате, и то му је мало прекратило чекање. Најзад, био је са собом задовољан.

Још више ова му се жена допала у интимној атмосфери ога стана. Изненадно се кад нијата није затекао сам ње.

Разговор је био про и занимљив. Она га је испитивала о намерама, од после свршених наука, али ипак највише се интересовала за њихов заједнички породични живот, онда кад му је још мајка била жива.

Он је одговарао као ђаче на њена радозналца, али ипак дискретно питања. Није ни приметио, да се ова њена пажња концентрисала на испитивање нанника његова оца. Причао јој је како је његов отац диван човек, савршен друг, њему лично најсавршенији родитељ који се може замислити.

— Чудим се, ипак, да се ваш отац није по дуги пут женио! Још и данас он сјајно изгледа Као је тек изгледао пре тролико година?..

...Мислим, да је и сувише волео моју мајку, и да ни у једној жени није могао наћи све оне особине, које је она имала.

Сео је на постељу. Почео је да слуша. Занео се.

Кад не ће бити музике!! Музика је нешто дивно. Колико су несрећни они који је не воле? Али нису, нису несрећни, јер је не осећају.

Музика и доброта. То су две ствари које праве човека савршеним.

Насмешила се врло кокетно. Младић узе њену руку и узбуђеним, дрхтавим гласом прошапута:

— Не, не! Немоте тако одлучно да тврдите. Ниште можда нашле на човека са којим би могли да продужите заједнички живот. Овако вам је, извесно, пријатно. А ви сте толико дивни, толико млади, и не можете, не смете увек сеамо, осамљено, без вође..

Жена се трже. Лака румен пређе њеним лепим лицем.. Погледа га брзим погледом, у којем је било и нешог жаљења. Та, био је тако млад..

Она нагло уста де:

— Већ је касно! Морате ићи! Не смем дозволити да се у овој палацији причају стваи које не постоје. Ви ма разумете? Она му погледа кратко потпишану косу: „Дођите сутра!"

★

Скоро сваког дана младић студент долазио је код лепе госпође Маре. У паланци се њој почело полако „луцкати", али младић ништа од снега тога није примећио. Да је и чуо, не би се обазирао, јер за њега ништа друго није постојало сем оних часова које је проводио код ње. Она је постала за њега све у животу.

Отуђио се и од оца. Врло често видео је сенку нерасположења на очевом лицу. Зато је да он чека од сина нешо објашњење, али младић студент плашио се разговора...

На ипак, једног дана дошло је и то неизбежно објашњење:

— Љубо, да ли си размишљао о својој будућности? Кажи си правац ти дао своме животу? Треба озбиљније да приђеш на посао. Не кажем да се неки мезо мало одморити, али, сто, већ нешолико месеци.. Сад је крај пређите. Не заборавите из пуће ова жена, која...

Сва своја:

— Не, немој тако да се изражаваш! Ја ћу волим, и не могу да замислим свој даљи живот без ње..

Отац га погледа згрануто. Нешто врло опрпа му се у крупним очима. Посматрао га је и мислио како би га удаљио и излечио, а да му наносе што мање бола, јер тај син био му је све у животу. Његова радост, циљ живота. А сад да дозволи да га упропасти једна рафинирана жена, у чијим је искусним рукама овај дечак мек као восак? Не! боље једам оштар бол, који ће следовати потпуно здравље.

— Али, сине, она је старија од тебе. И, зар си веровао да једна млада и лепа жена може толике године да зна усамљено?..

— Да! Што се ње тиче — верујем.

Дрхтавим рукама, онако узбуђен, он извади њену слику и гурну оцу у руке:

— Погледај ове очи! Да ли оне лажу?

Дуго је отац гледао слику ове жене. Окренуо је и прочитао посвету: „Драгом Љуби за успомену" завршео је главом, а једва брз осмејак завршао му је на усама:

— Љубо, молим те, донеси мој бућелар.

Син га погледа изненађено, али ипак лагано устаде и донесе што је отац желео.

— Отворп!

Он отвори и прни поглед паде му на нову овакву слику, са истом посветом..

Као мало дете, отац га узе у наручје, и тихо му рече:

— Ето, сине, сашто се нисам поново оженио!

Вера Вчашић

КОЛАРАЦ КАСИНА и ВРАЧАР

ВЕЧЕРАС у 9.30

Најскупља америчка премијера последњих година која широм целог света постиже нечувене тријумфе

ЗА ВАС МАДАМ

(VOGES OF 1938)

Супердуксузна парада најновије моде к најелавнијих зарадјетских уметника Америке, од почетка до краја у природним бојама.

Главне улоге

Џони Бенет, Варнер Бакстер, Мина Ауер

У 3, 5, 7, 9.30 - Данас - у 2, 4 и 6.

Премијера узбудљивог садржаја и дивних цигапских плесова у природним бојама

ЦИГАНСКА КРВ

(WINGS OF THE MORNING)

Љубавна идила између цигапске принцезе и енглеског аристократа

Главне улоге

АНАБЕЛА

ХЕНРИ ФОНДА

и чувени тенор

ЏОН МАК КОРМИК

За дневне претставе у 3, 5 и 7:

ДИСКРЕТАН СОБАР ГОДФРИ

Цене популарне 6, 10, 15.

Код Врачара од 21.30 бесплатно артистичко ВЕСЕЛО ВЕЧЕ

УРАНИЈА и СЛАВИЈА

2, 5, 7.10, 9.30 — 2.30, 4.30, 6.30, 9

Премијера филма из високог друштва о жени која је са тајном свог живота ступила у брак

Јавност искључена

Главне улоге играју:

ОЛГА ЧЕХОВА

САВИНА ПЕТЕРС

партнерка Жералдине Кат у филму „Ирена"

Са Петровић, Алфред Абел

НАЈНОВИЈИ ЖУРНАЛ

У припреми: премијера

Осудили су човека

Прпада до човечност против крвожедних и предрасуда.

Глорија Дикон, Клод Рејнс

КОЛОСЕУМ

У 3, 5, 7 и 9.30

приказује

II

завршни део

ИНДИСКОГ НАДГРОБНОГ СПОМЕНИКА

СУДБИНА ЈЕДНЕ ИНДИСКЕ КЊЕГИЊЕ

доња сала ЛУКСОР горња сала

ЈОШ КРАТКО ВРЕМЕ

Данас у 3, 5, 7 и 9.30

Премијера певачког шлагера

УСПАВАНКА

У гл. улогама:

БЕЊАМИНО ЏИЉИ

МАРИЈА ЧЕБОТАРИ

ХАНС МОЗЕР и М. БОНЕН

Данас у 3.15, 5.15, 7.30, 9.30

Најбољи филм генијалног

Вили Форста

Серенада

У гл. ул.

ХИЛДА КРАЉ

Следећи програм: пикантна и духовита водвиљ-комедија

Опасни љубавници (LES AMANTS TERRIBLES)

У гл. ул.: ГАБИ МОРЛЕЈ — АНДРЕ ЛИГЕ

МЕРИ ГЛОРИ — АНРИ ГИЗОЛ

ОДЕОН

ОД ДАНАС величанствени музички филм

ЦАРИЦА

Филм, који је надмашио „Rose Marie" и у коме су дошли до пуног изражаја славни

ЏЕНЕТ МАК ДОНАЛД и НЕЛЗОН ЕДИ.

Почетак у 2 часа.

КОРЗО

Данас узбудљив филм о закулисним борбама тајних агената Совјетске Русије са великим силама

РАТ ШПИЈУНА

Роне Сен Сир и Бернар Прив

У УНИВЕРЗУМ НОВОСТИ

Популарне цене од 5— динара.

Један час разоноде

Нови француски закон *дозвољава венчање* зета и таште

Славни енглески писац г. Бернард Шо учествовао је оних дана на свечаности приређеној у Лондону у част снимања „Пигмалиона", у којем игра чувени филмски стар Лесли Хауард. На слици Бернард Шо са лордом Асквитом Млађим

Париз, марта.

Претседник Француске републике имао је до сада врло много случајева кад је морао да даје дозволу за венчање зета и снаштке, малолетним супружницима, као и младим рођацима које су се заљубиле и побегле са својим ујацима или стричевима.

Али, прошле недеље претседник републике потписао је нов закон, који предвиђа чак и венчање зета са таштом, ако је зету умрла жена тојест ћерка његове таште.

Разуме се да је овај нови закон јако обрадовао све водвиљисте, који су једва дочекали да напишу безброј забавних и замршених комада. Према томе, све „мамаи Колибри", „Федре" и јуначине из комада „Друга опасност" моћи ће мирно да се удају за своје зетове.

Младожења и сведок *онесвестили се приликом венчања*

БЕЛФАСТ, марта

Приликом венчања у Портстјуарту недалеко Белфаста, младожења Давид Дегт и његов брат, који је био сведок, онесвестили су се приликом венчања.

Венчање је било прекинуто, па тек после, када су се младожења и сведок повратили, венчање је и завршено.

Верује се да су се њих двојица онесвестили због сунчане јаког жарења којим се млада за ову прилику намирисала.

ФИЛМ Роберта Тејлора приказан у — цркви

Лондон, марта

У једној лондонској цркви у близини Пикадилија приказан је пре три дана филм који је пропраћен музиком оргуља и са коментарима које је давао свештеник те цркве. Главни глумац у том филму био је Роберт Тејлор, а филм се зове „Божанствена напаст".

Она црква сваке среде доноси сваке разне приходне филмове за своје потребе.

Двадесет два члана *једне банде* трговаца опојним дрогама ухапшена у Паризу

Париз, марта. — Мис Алис Тејлор, пореклом Американка и жена једне сликарке у Паризу није могла да живи без опојних дрога. Најзад се млада девојка разболела и пала у тешку моралну депресију да је покушала да изврши самоубиство.

Жалба њене мајке америчким властима помогла је париској полицији да ухвати 22 особе које су припадале једној великој банди која је продавала опијум, хашиш и кокаин, а тако исто полицији је у Њујорку пошло за руком да затвори неколико чланова који су били у вези са овом бандом из Париза.

Мајка даје своје очи да јој дете не остане слепо

Мали Роџер Лаверти, две године стар, изгубио је једно око после богиња, али је његова мајка одмах понудила, ако треба, и оба своја ока да би њено дете видело. Лекари су изјавили да је сваква хируршка интервенција могућна, и овај дечак добиће једно око од своје мајке: њено здраво око биће пренето у дупљу слепог ока овог детета. Мајка радо даје свој вид за срећу свога сина

Холивудска филмска звезда остаје у џунгли јер не може да живи без родбине

Холивуд, марта. — Холивуд никада неће видети једну од својих најновијих „звезда", изузев на платну.

Сарота Асмара малајска лепотица која је играла главну улогу у филму „Булу" рађеном у џунгли недалеко Сингапура, неће доћи у Холивуд иако се режисер Клајд Елиот трудио свим силама да је доведе.

Асмара је пронађена у џунгли. Пристала је да игра за филм само под условом ако Елиот ангажује и све њене ујаке, тетке и рођаке. А њена „породица" броји свега 40 чланова...

Мађарска лепотица *постаће вероватно* невереница *принца* Хенрика Липе-Бистерфелд

Лондон, марта. — Витки млади принц Аншим фон Липе-Бистерфелд, брат принца Бернхарда из Холандије, допутовао је у Лондон са својим братом. Његов долазак изазвао је велику радозналост у високим лондонским круговима.

Наиме, у велико се говори да ће се брат принца Бернхарда из Холандије ускоро венчати са младом мађарском лепотицом мис Констанс Машировић, са којом је већ неколико пута виђен на ручку и у позоришту.

Гђа Машировић тврди да су они само добри пријатељи...

Поштар испао *најбољи* проводаџија

Лондон, марта. — Када је пре шест месеци мис Катрин Мерион Клајн, већ у годинама, продала своју кућу у Кенстентону и нагло отпутовала за Америку, њени суседи су били јако заинтригирани. Међутим, пре неколико дана једно њено писмо објаснило је ову тајну. Она је у Америци пронашла своју љубав из младих дана и удала се за њега.

Али све се то не би десило да Вилијам Аерленд, поштар из Кенстентона, није добио писмо у којем је умољава да га изађести да ли може да уђе у траг мис Клајн.

Поштар је одмах одговорио писмо у њену корист, и она се после тога убрзо спаковала и отишла.

После поплаве у Холивуду *завладале* епидемије

Њујорк, марта. — Све цеви за пијаћу воду у Лос Анђелесу заражене су после поплаве, а велики број грађана болује од неког стомачног грипа.

Санитетске власти су предузеле све мере и барикадирале се у Лос Анђелесу, а особљу по ресторанима и домаћинама наређено је да пију ону воду која је добро прокувана.

Хиндуска венчања нису забрањена због мухамеданских празника

Алхабад, марта. — Већ неколико дана војне патроле стражаре кроз улице Алахабада у Индији. Трупе су доведене због непријатељских односа између муслимана и хиндуса.

Муслимани су тражили од британских власти да се хиндуским забране венчања за време њиховог десетодневног празника Мухарама, који свечују сваке године у спомен мученика Хусаина, другог сина Фатиме Мухамедове кћери.

Како се британске власти нису одазвале тражњи муслимана, они су одбили да светкују свој празник. До ове године муслимани су само захтевали да музички ни су свирали док се они моле у џамијама.

Алкохоличари *у кавезу са тигром* најновија америчка казна

Њујорк, марта. — Претседник општине Бобари у Јужној Мексичкој је једну уредбу која, је изазвала велику сензацију. По то[illegible]ба пијани људи убудуће [illegible] затворени у кавез заједно са тигром.

Према овој одлуци градског већа свако лице које у пијанству изазове пореде, биће осуђено да проведе један дан у кавезу тигрова, које зоолошка башта сталн на расположење. Тако ће се кавез са пијаницом и једним тигром натоварити на један камион који ће обићи град у тоску једног дана, како би цео свет имао могућности да посматра ту сцену.

Претседник општине сматра да је та мера ефикаснија од робијање назме, и да ће сигурно имати јачег дејства.

Ова уредба ступиће у снагу пре три недеље. За све ово време ниједан човек није виђен пијан на улици.

Изгорело четворо деце *иако је мати* сакрила шибице

Париз, марта

У изненадним пожару у Сапереју, близу Штрасбурга, четворо деце изгубило је своје животе у дрвеној кућици.

Пре него што је мати те деце пошла на пијацу, угасила је пећ у соби, сакрила шибице од деце и затворила кухињу у којој је горела ватра. Па ипак, пожар је наступио услед загрејаног чуника у кухињи.

Због претераног ПРАЗНОВЕРЈА СВОГА МУЖА млада жена тражи развод

Париз, марта

Гђа Ивона Лакомт, супруга једног париског индустријалца, тражила је преко суда развод брака јер сматра да јој је немогуће да живи са мужем који је претерано празноверан.

Црна мачка и превртут

Суђење је било оригинално. У свом исказу гђа Лакомт је изјавила да њен муж цео свој живот потчињава неписаним законима празноверја. А она од тога непрекидно пати.

За ручком, ако неко обори сланик, г. Лакомт се јако узбуђује, пада на колена и изговара неке тајанствене кабалистичке формуле, у нади да ће уклонити несрећу. Сваког 7 и 13 у месецу г. Лакомт се затвара у своју собу и никако не излази.

Ако се деси да црна мачка претрчи пре пред Лакомтом, он се одмах пра кући без обзира да ли има обавезан пословни састанак или треба да наплати неке рачуне. Тога дана он више не напушта стан, бојећи се неке катастрофе.

Гђа Лакомт пет година је издржала поред празноверног мужа

Г. Лакомт је потврдио речи своје жене. Он је изјавио да је од детињства празноверан, и неће да промени начин живота. Брак је разведен на штету индустријалца.

На три месеца затвора *осуђена жена која је пијана* водила дете у шетњу

Лондон, марта

Суд у Лондону осудио је гђу Мери Мортимер на три месеца затвора зато што је пијана извела дете у шетњу и у више махова довела лондонски саобраћај у неприлику.

Пијана мајка

Гђа Мери Мортимер је хтела да прослави на достојан начин прву годишњицу свога брака. Приредила је ручак за пријате ље, пошло се ту доста пило, домаћица се и сама убрзо напила.

Кад су гости отишли, гђа Мортимер се сетила својих материнских дужности: своју бебу је стрпала у колица и пошла да је прошета улицама. Међутим, шетња је била веома незгодна, јер се алкохол изражавао у ходу гђе Мери. Дечја колица кретала се час с једне час с друге стране улице.

Један саобраћајац приметио је да ће од несигурних корака младе жене страдати дете. Зато је пришао и испратио жену до њене куће, а ствар пријавио претпостављенима.

Неколико дана доцније гђа Мортимер је одговарала пред судом. Пошто се у Енглеској пијанство сматра за деликт, гђа Мери Мортимер осуђена је на три месеца затвора

Прако обичних ваочара не може се ставити — у случају потребе — маска против отровних гасова. Да би кратковиди, којима су ваочари увек потребне, за време рата могли наћи заклон а да при томе не скидају ваочари, један Енглез је патентирао нарочите „ваочари за рат". Оне су уско приљубљене уз очи и преко њих се лако носи гасна маска

Млади краљ у *прастаром аутомобилу*

Енглески краљ Ђорђе провезао се, приликом посете фабрикама оружја у Ковентрију, у најстаријем енглеском аутомобилу, који је конструисан 1899 године. На слици: краљ у аутомобилу са лордом Свинтоном у овом четрдесетогодишњем „Дајмлеру"

Трагови ногу ОД НЕКОЛИКО ХИЉАДА ГОДИНА ПРЕ ХРИСТА ПРОНАЂЕНИ у афричкој пустињи

Каиро, марта

Једна погранична египатска чета, коју су водили британски официри, изгубила се услед велике буре и залутала кроз непроходни део пустиње која се налази на граници египатског Судана. Том приликом пронађени су логори фараона Кеопса, који је саздао велику пирамиду између пет и шест хиљада година пре Христа.

8.000 година старе клеште

Директор египатског музеја г. К. Марej, који је одмах познат, пронашао је у тим старим бедемима сачувано очуване клеште од бакра, гвожђарију и остатке радничких колиба.

Пут који води од тих бедема и логора ка Нилу, а који је дуг око 70 километара, пун је трагова потписаних копита које је, вероватно, оставила стока која је тада била употребљена да доноси воду из Нила.

Хитлер, Геринг, Стаљин и Леон Блум *ручаће* заједно у Стокхолму

Лондон, марта. — Хитлер, Геринг, Стаљин и Леон Блум ручаће заједно у Стокхолму кроз неколико дана... Иако ова вест изгледа посве невероватна, она је потпуно истинита.

„Адолф Хитлер" на овом ручку је један сликар-декоратор. Што се тиче Стаљина, он је по професији обичан шофер, док је Геринг послован човек, а Блум про давац воћа!

Пиљ овог ручка је сасвим појмљив када се зазна њихове професије: они се окупљају да се договоре и нађу лека њиховој неподношљивој ситуацији у вези са одвећ звучним именима.

„Хитлер", например, нема мира ни воћу ни дању од телефонских позива, док остали имају исте суботе са својим поштом и осталим папирима.

Лондон исто тако има „Гебелса" — касапина, једног „Геринга" и неколико „Блума", али нијединог „Хитлера". У телефонском именику постоји и један „Наполеон Б.", само то „Б" не значи Бонапарта већ Бенжамен.

АВАЛА

Најемоционалнији уметнички трио:
ШАРЛ БОАЈЕ
НАТАЛИ ПАЛЕЈ
ПЈЕР РИШАР ВИЛМ
у суперилагеру француске продукције, филму болне историје једног мађарског грофа који је све жртвовао за љубав волене жене и ради ње себе упропастио

КОБАЦ

Борба два човека за жену коју су обоје подједнако волели.

Додатак: МИКИ МАУС и ФОКС НОВОСТИ

ТРИГЛАВ

Само још данас и сутра
Расконша америчка оперета пуна дивних песама, ритма, хумора и музике

ШАМПАЊЕР ВАЛЦЕР

У гл. ул. празнична Метрополитен опере ГЛЕДИС СВАРТ

Велики пузипрограм: Силм Синфонија, Музички филм и Новости
Поч. 3, 5, 7 и 9. Ниске летње цене

3, 4 и 6 динара

БАЛКАН

1) Суперилагер Метро-Голдвин-Мајерове Гала сезоне
Весела удовица
по мотивима славне оперете Франца Лехара
Гл. ул. ЏЕНЕТ МАКДОНАЛД МОРИС ШЕВАЉЕ
(без коментара)

2)
„Чарли Чен у Шангају"
Пустоловине славног детектива у опијумским шпилама Шангаја. Мастериозно убиство енглеског детектива. Отмица Чарли Чена. Сви ослобађа оца из руку злочинаца. — Гл. улоге:
Варнер Оланд, Ирена Херес

3) Најновији Фоксов журнал

НОВАКОВИЋ

Богат дупли програм, који задовољава свачија укуса.

1)
Браћа Маркс
за која целокупна светска штампа пише да су највећи савремени комичари, у „бомби" смеха и весела

Један дан смеха

2) Величанствен филм у коме наступа славна
Катарина Хепбурн као Марија Стуарт
Суделује Фредерик Марч
Ниске цене, почев од 3.— динара.

Одбио велике паре *које су му нудили за* канаринку *која замењује сат*

Лондон, марта. — Г. Алфред Велс из Лондона има канаринку која је већ два пута била шампион. Ова канаринка има сат на своме кавезу, цркуље и служи као сказаљка на сату.

Иако је г. Велсу било понуђено 7.500 динара за ову канаринку он није хтео да је прода.

Фабрика хартије
МИЛАН ВАПА А.Д.
— БЕОГРАД —

КАПАЦИТЕТ 600 ВАГОНА ФИНЕ ХАРТИЈЕ ГОДИШЊЕ.

Пазите на овај заштитни жиг којим је снабдевена хартија, а тако исто и сваки пакет.

ОВАЈ ЗАШТИТНИ ЖИГ ЈЕ ГАРАНЦИЈА:

Да су све врсте хартије за писање: БЕЗДРВНА (ХОЛЦФРАЈ); КОНЦЕПТ БЕЗДРВНИ ДОКУМЕНТ. ОБИЧАН СИГАВИ И ЗЕЛЕНИ; ХАРТИЈА ЗА УМНОЖАВАЊЕ, ЗА ПИСАЋУ МАШИНУ, ПЕЛИР, ХАРТИЈА ЗА ЦРТАЊЕ И СВЕ ОСТАЛЕ ОДЛИЧНОГ КВАЛИТЕТА И ДА НАДМАШУЈУ СВУ ХАРТИЈУ СТРАНОГ ПОРЕКЛА.

Да не разливају и не проливају.

Да је утврђен стандард квалитета.

Да је тежина хартије увек тачна, а да пакети увек одговарају броју упакованих табака.

Да сваки пакет канцеларијске хартије садржи потпуно 250 табака и један више, који је у спољној страни пакета као углед.

Ова преимућства наше хартије учинила су: да до данас НЕПОСТОЈИ НИ ЈЕДНА РЕКЛАМАЦИЈА, нити од трговачких фирми, нити од државних институција, која би онемогућила пријем хартије при испоруци и ако при предаји и комисијским прегледима код државних установа фабрички претставник никад не присуствује.

Принцип фабрике: тачно испуњавање услова, уговора и својих обавеза оликван јој је претходним испитивањем хартије у сопственој лабораторији, без обзира да ли је хартија намењена приватним партајама — трговинама хартије на велико, директној испоруци државним установама или преко трговаца као либерната.

Нашом хартијом може се снабдети:

У БЕОГРАДУ код трговачких фирми на велико: АНТОНИЈЕВИЋ И ЋУКОВИЋ, Кн. Михаилова улица; „ПАПИРУС" НОВАКОВИЋ И ЖИВКОВИЋ, Кр. Милана улица; ЛУКАРЕВИЋ И ГОЋЕВЕВАЦ, Теразије.

У ЗАГРЕБУ код СТ. КУГЛИ, велетрговина папира.

У ЉУБЉАНИ код ИВ. БОНАЧА, велетрговина папирјем.

У самој фабрици по поруџбини.

КВАЛИТЕТ И ТАЧНА ТЕЖИНА ИСКЉУЧУЈЕ СВАКУ КОНКУРЕНЦИЈУ

КВАЛИТЕТ И ТАЧНА ТЕЖИНА ИСКЉУЧУЈЕ СВАКУ КОНКУРЕНЦИЈУ

Главни уредник и одговорни власник, издавач и штампар за Штампарско предузеће „Време" а. д. Милутин Стевановић, Богдањевићева улица број 5.

„Време" у сликама

НАЈНОВИЈИ СНИМЦИ ПРЕОКРЕТА У АУСТРИЈИ

Нови савезни канцелар Аустрије г. др. Сајс-Инкварт, у свом кабинету

Младе соколице из разних делова земље вежбају марљивећ неколико дана у Соколу Матици за велики слет у Прагу. На нашој слици је група течајки при извођењу једне вежбе.

Одушевљена маса по улицама Беча поздравља пред Фиреровом сликом победу национал-социјализма у Аустрији.

Министар г. Чркић (у кругу) говорно је на великом збору ЈРЗ у Петровцу на Млави пред више хиљада присталица (десно).

Немачка застава са кукастим крстом истакнута је на згради аустријског посланства у Берлину.

↑ Први снимак великих поплава у Калифорнији: маса аутомобила, које је бујица захватила на Булевару Победе у Лос Анђелосу, остала је онеспособљена у води.

Лево: војници чувају палату „Разаг" у Бечу, где се налази радио-станица.

Десно: претседник нове француске владе г. Леон Блум са г. Венсан-Ориолом посматра масу која се окупила око стана социјалистичког лидера.

ПОШТАРИНА ПЛАЋЕНА У ГОТОВУ

ОВАЈ БРОЈ ИМА 48 СТРАНА

ВРЕМЕ
Ускрс

ДИРЕКТОР: Драгомир М. Стојадиновић

ГОД. XVIII — 5843 БРОЈ | БЕОГРАД, 23, 24, 25 И 26 АПРИЛ 1938 | ПРИМЕРАК 2 ДИНАРА

Standard Radio

Standard Radio

КРАЉ ЗОГ СЕ ЖЕНИ

Свадбене свечаности у Тирани

Горе: најновији снимак будућег албанског краља. Доле: Тирана у којој ће се одиграти свадбене свечаности графице Жералдине Апоњи

(Од нашег народног бословног дописника)

Тиранија, 22 априла. — Пре неколико дана су допутовале преко Пазара у Албанију три сестре краља Зога, који су, као што је познато, направиле веће путовање по Северној Америци да би набавиле свадбену спрему за будућу краљицу.

Драчу је тима приликом била приређена свечани дочек. Поред велике масе света, која се је окупила у пристаништу, биле су постројене и све ученице женске школе „Институт Наше Мбретнеша" (Институт Краљице Мајке.) Принцезе су биле поздрављене спонтаним аплаузима и узвицима: „Живеле!"

Тирана се спрема у велико за венчање краља Зога са графицом Жералдином Апоњи. Већ сада, седам дана пре него што ће се обавити овај свечани чин, Тирана је препуна странаца.

Овај велики прилив странаца донео је једну незгоду, која се, усталом, могла и очекивати. Тирана, мада се у последње време доста развила, још не располаже са довољним бројем хотела који би могли да приме овако велики број отмених гостију. Ово се, усталом, осећало и новембра месеца приликом прославе 25-годишњице независности Албаније. Тада је велики број гостију морао да одседне у приватним кућама, као и данас.

РОДБИНА ГРОФИЦЕ АПОЊИ СТИГЛА ЈЕ У ТИРАНУ

Весумње, венчање младе и лепе грофице Жералдине Апоњи претставља не само занимљивост за Европу и новинарски истовремено и највећи догађај за саму породицу Апоњи, која је позната по својој узгранатости и великом броју чланова. Мада ова породица припада старом мађарском племству, још ни један члан ове породице, особито не жена, није се попео на престо било које земље. Графица Жералдина биће прва.

Због тога је и тако велики број чланова породице Апоњи пожурио у Тирану. До сада је стигло укупно 37 чланова породице Апоњи, али се очекује да ће доћи још толико рођака. Ово је велика радост за све чланове старе племићске породице Апоњи: њихова драга Жералдина, неоспорно најсимпатичнији члан њихове породице, поћеће се на престо Албаније, већ кроз седам дана постати краљица. А то је врхунац каријере о којој су генерације чланова породице Апоњи још давно и давно сањале.

Краљевска палата у Тирани

Кућа принца Цемала, у којој је отсела грофица Жералдина Апоњи, одмах по свом доласку у Тирану, преко целог дана је опседнута радозналим светом који долази из свих крајева земље да види жену која ће бити краљица Албаније.

Свечаност венчања краља Зога почиње много раније. Она ће почети још 23 априла великим пријемом у Двору. Тога дана Краљ Зог претставиће своју будућу супругу албанском народу. Из сваког среза Албаније долази по једна делегација која ће будућој краљици поднети дарове.

ПРИЈЕМ У НАШЕМ ПОСЛАНСТВУ

Наш посланик у Тирани г. Радоје Јанковић позвао је г. Балаковића и госпођу да му буду гости приликом свадбених свечаности које ће се одржати у Тирани. Ђа и г. Балоковић, иако често на путу, нису имали до сада прилике да виде и Тирану. У толико је г. Балоковић са већим задовољством примио позив свога старог познаника из Америке г. Јанковића.

Пред венчање, у недељу ђа и г. Јанковић приређују у нашем посланству у Тирани велики пријем у част г. Балоковића. О овоме пријему већ се у велико прича по целој Тирани. На пријем су позвани сви чланови владе, маршал двора, ађутант краља Зога, сви страни дипломати, као и чланови породице Апоњи који се већ налазе у Тирани. На овом пријему г. Балоковић свираће неколико пијеса наших композитора.

Овај пријем у нашем посланству биће истовремено и мали рекорд. Концерти у Тирани су велика реткост, а до сада још никада није концертирао један овако познат уметник, као што је г. Балоковић.

С. Трфијан

★

СЕСТРИЧИНА ГРОФИЦЕ АПОЊИ У САРАЈЕВУ

Сарајево, 22 априла. — Синоћ је допутовала из Београда у Сарајево аутомобилом графица Терезија Апоњи, сестричина графице Жералдине Апоњи, вереница Њ. В. Краља Зога, у пратњи филмског режисера г. Ханса Пебла из Беча и тон-мајстора г. Хајнца Глимана из Берлина. Они су отсели у хотелу „Централ". Јутрос у 8 часова напустили су Сарајево и отпутовали аутомобилом за Тирану, где ће присуствовати женидбеним свечаностима Њ. В. Краља Зога и графице Жералдине Апоњи.

СТРЕЉАЊА У РУСИЈИ НЕ ПРЕСТАЈУ...

Берлин, 22 априла. — ДНБ јавља из Москве:

У Камишову, у области Челябинска, суд је осудио на смрт два лица, оптужена за контрареволуционарну делатност. У Саратову је на смрт осуђен један инжењер по истој оптужби. У Воронежу осуђена су три лица на смрт због троцкизма.

Енглеска ће извести из Америке 30 типова ратних авиона

Њујорк, 22 априла. — Како се данас сазнаје, понуђено је британској мисији да може слободно извести 30 разних типова авиона, међу које спада и чувени тип бомбардера, познатог под именом „Пловећа тврђава". Сви типови, које америчка сувоземна појска и поморство буду имали са бољим моторима, него што су код свих авиона, моћи ће се извозити такође извозити. (Рајтер)

Лав Троцки се затвара у тврђаву *јер верује да Стаљин спрема* атентат на њега

Њујорк, 22 априла. — Агенција Стефани јавља из Мексика:

Г. Лав Троцки изјављује да је уверен да Стаљинови агенти спремају атентат великог стила на њега и на његову непосредну околину.

Вила у предграђу Којоакану у којој станује Лав Троцки, претворена је у праву тврђаву. Око виле дању и ноћу патролирају приватни детективи које су ангажовали пријатељи Лава Троцког.

По жељи Лава Троцког поткресане су гране свих дрвета којима је окружена вила, да би се спречио евентуални атентат са једног од тих дрвета.

Потпуна и одлучна ликвидација „Гвоздене гарде"

Саопштење јавности после значајне седнице владе

(Од нашег сталног дописника)

Букурешт, 22 априла. (Телефонски извештај). — Синоћ у 12.30 часова, после пола ноћи, румунско Министарство унутрашњих послова објавило је комунике, који је изазвао претстављања домаће и стране штампе. У комуникеу, а нарочито у почетку, подвлачи се, да се моле листови да објаве овај комуникеу у целости, са разјашњењем словима и подвученим текстом, са насловима и поднаслованима датим у комуникеу, који гласи:

СУЗБИЈАЊЕ АКТИВНОСТИ „ГВОЗДЕНЕ ГАРДЕ"

На бази извештаја г. Арапша Калинеска, министра унутрашњих послова и г. Виктора Јамандија, министра правде, претседништво Министарског савета на својој седници од 20 о. м. увече донело је следећу одлуку, коју објављујемо у целости, а у вези са сузбијањем покрета „Гвоздена гарда".

ИЗВЕШТАЈ ПРЕТСЕДНИШТВУ МИНИСТАРСКОГ САВЕТА

Господо министри, опште је познат покрет, који је предузет последњих година од једне групе људи, чији је циљ био, да се доченађу власти путем насилних сретстава. Они су створили преза страним методама једну организацију, сличну војној, обукавши своје присталице у униформе и наоружавши их, истовремено крпећи везе и мрежу, као и тренирајући их у логорима, у циљу њиховог припремања за борбу. Исто тако, они су предузели стварање једне атмосфере тероризма, уништавајући претње, како речју тако и писмима. Сам вођа овога покрета, прецизирао је у писму све концепције, изложивши се, да своју победу мери са „бројем гробова". На крају је ова група прибегла и убиствима. Претседник румунске владе у 1933 години, био је као жртва убојних зрна оних агитатора. Када би један од њихових сукриваца пуно незгодан за злочинце и он би био убијен. Ето дела и ето карактер акције, која се води и ето атмосфере у којој је живела земља. Треба да подвучемо, да на жалост, према овоме стању стварн, које је изазвало дубоко узбуђење у души целог народа и које је изазвало слаб. Лепе народне отворне моћи, као и ауторитета државе, државна власт је била више пута неактивна, предузимајући ретке и плашљиве мере.

М. М.

(Наставак на трећој страни)

Данас почињу два нова романа „Времена"

„Велика страст цара Александра II"

Цар Александар Други

Ни један период историје Русије у прошлом веку није био толико интересантан и толико значајан и за Јужне Словене као доба цара Александра II Ослободиоца. Александра II, који је дао Русији најрадикалније реформе, водио је рат од пресудног значаја за даљи развој балканских прилика и ослобођења и Бугара и Србије.

Велики реформатор и војник, цар Александар је био и врло велики љубавник.

На основу многих података, докумената, забележака, мемоара, дневника и биза до сада нигде још необјављеног материјала г. Вас. Глуздовски приказује живот овог великог реформатора, цара, љубавника и витеза, за којим су јуриле жене и револуционари, кога су бранили његови пријатељи, а против кога је иступао чак и његов рођени син, наследник престола.

Цар Александар Ослободилац победио је многе непријатеље, савладао многе устанке, савладао најзад и толике жене, али пред једном, која је била још дете, он је клекнуо и дао јој највећи доказ своје љубави: женио је упркос традицијама и дуго чувао тајну свог брака.

О тој његовој љубави и браку, о душевним борбама и борбама са околином говори нови роман „Времена"

ВЕЛИКА СТРАСТ ЦАРА АЛЕКСАНДРА ДРУГОГ

који данас почиње излазити на другој страни „Времена"

— Залуду лепимо, разбиће нам опет!

Други нови роман који почиње данас у „Времену" написала је чувена списатељица

Агата Кристи

Роман носи наслов:

Тајна лорда Ејвера

и приказује нам на вандредно узбудљив начин један веома загонетан криминално-љубавни случај у највишем енглеском друштву... Роман који ће се читати са задовољством и са увек напрегнутом пажњом.

Редакција и администрација „Времена" честитају својим читаоцима и пословним пријатељима православне вероисповести Ускршње празнике.

Одјеци Времена

„Тродневни" или „тро дневни"?

Присуствовао сам једном интересантном разговору између једног господина, који је на шалтеру једне београдске поште предавао телеграм, и чиновнице. У свом телеграму господин је употребио и реч „тродневни", говорећи о свом боравку у Београду.

Чиновница која је примала телеграм сетила је на гледишта да се реч „тродневни" пише растављено, јер су то две речи „тро" и „дневни" хтела је да исплати господину за телеграм једну реч више. Предавалац телеграма није мењутим хтео да плати, јер је право било на његовој страни.

Када ни после дуге дискусије чиновница није хтела да попусти, истурићу своје чуђење да се нешто може каприцирати за 60 пара, господин још љубазно одговори:

— Да вам докажем да нисам тврдица ја ћу само бранити своје право, рекоше ми, драга госпођице када ми је поднела.

Чиновница се зачудила, али је ипак задовољала господинову радозналост,

— Најлепше вам хвала, завршио је господин разговор, пославу вам за рођендан Велићев „Правопис".

★

Бријање „на суво"

Оних дана сам био у Крагујевцу. Сврати ми се у једну берберницу да се обријем. Бријач, неки окретан и весела услужан на први поглед, уз то и прилично говорљив човек, одједном развеза:

— Господин није одавде?

— Не,

— Изгледа сте из Београда?

— Да,

— Па како тамо? Шта има ново?

— Добро је свеће... У реду...

— Хм! — одмакну он руком, А затим ме усрдно запита:

— Хоћете ли да вам истрлам лице?

— Можете,

— И пудер?

— Не брините,

Кад је све било готово по његовом рецепту, рече:

— На здравље! — па осрећући се у страну мало гласније подвикнуо: — Каса, 15 динара!„

— Толико зар? — пренеражио сам се ја, И дошло ми је да кажем, као онај што су га „на суво" бријали — да ја нисам баш из центра Београда, већ са периферије — и да се код нас људи бију и за два динара... Али, морао сам да платим, а чуо сам да су још многи Београђани отишли прошли „на бријању" у Крагујевац.

★

Побиједише волови

На седишту градског већа у једној вароши Зетске бановине претседник је саопштио да једна странка из будета није утрошена и да је град решио да ову суму употреби у друге сврхе,

Јави се за реч један одборник и предложи да се купе два коња. Други одборник био је против предлогу свога колеге, па је предложио да се купе два вола. Пошто није могла да се постигне сагласност, Претседник је ставио оба предлога на гласање. Кад гласање би завршено, претседник објави резултат:

— Вала, браћо, овога пута победише волови! — А одборници се са чуђењем загледаше.

Шта је сад то?

У једној београдској гимназији више по ходницима, за увце и поуку „учећој се јуности" биле су фотографије знаменитих грађевина, једноличио зеленкасте боје: пирамиде, акропол, Форум Романум, катедрале итд. Неке су без натписа, а на многима је двоструки натпис ћирилицом: један предратни са објашњењем, и један млађи, лакоумни. Али међу натписима нашао сам и ова два, које заслужују да се спомену: A. Notre-Dame egyház Párisban, и Wassilij Blagenno (Moskva). Прве је натпис сасвим исправно написан, али за други се не може рећи да је русин ни француски, него пре неки ребус. Или мађар и та два натписа треба да служе као средства за језичну наставу и као наши културно-историјски документи?

ЂУРЂЕВДАНСКИ ВЕЛИКИ ГОДИШЊИ РОВНИ И СТОЧНИ ВАШАР У ТРАВНИКУ

У граду Травнику одржаће се ов Ђурђевдан дана 6, 7 и 8 маја 1938 године Ђурђевдански велики годишњи и сточни вашар, на који је слободно довести сваковрсну робу и дотерати сваковрсну стоку. Стоки се може доћерати само здрава и из крајева, који нису са сточним болестима заражени, те мора бити снабдевена потпуним сточним пасошима. Сточна пијаца налази се у непосредној близини железничке станице, те је врло згодна за отпрему стоке железницом.

Овај робни и сточни вашар познат је ради великог промета са коњима, нарочито босанским — босанске пасмине крупном коњу и сигном сталом. Општинска такса као „Разних" „таксационих" и „сезонских" знатно су снижене.

У граду Травнику налази се довољан број хотела и осталих преноћишта за учесничке путнике.

ДУБРОВНИК—ПИЛЕ
Ново отворени
„ХОТЕЛ ПОШТА"
20 модерно уређених соба са текућом водом, тераса са погледом на море, ресторација домаћа и страна кухиња, гаража у кући. Цене пансиона и собе врло умерене.
Коста Ђурђевић власник.
121

ЕХАКТА
универзална рефлексна камера у формату 24 36 мм и 4,6,5 см
Затражите бесплатан илустрован проспект
Заступник за Југославију: БАРТА И ДРУГ
Нови Сад, Краља Петра улица 30
31167, 1-1

Велика страст краља Александра II.

ОД ВАСИЛИЈА ГЛУЗДОВСКОГ

1

НАГА ЖЕНА НА ПОСЛУЖАВНИКУ

Тежак дим од цигара, измешан мирисом рибе, црног аџвара и цвећа, као маглом је покривао велику салу ресторана кроз коју су, без шума, по тепиховима трчали келнери у руским „рубашкама", а њихове беле силуете изнијале се између столова.

Вечерње хаљине дама и црна одела мушкараца пресецале су шаренило официрских униформи.

Шум разговора и звуци оркестра балалајки, губили су се у том диму и као да су појачавали неку тешку запару и притисак у овој сали.

Одједном су се нагло отворила врата која су водила у ходник са сепаремна. Са исукаком сабљом, као да предводи чету војника, појавио се један официр. За њим је ишло неколико келнера који су носили, високо изнад глава, велики сребрни послужавник. По страни ишло је неколико официра; двојица су завршила ову ненадну и чудну поворку.

На послужавнику, свакако намењеном за велике рибе, лежала је нека бела, бледа прилика.

Оркестар је престао да свира. Погледи присутних били су упрени на овај „кортеж" који се лагано кретао кроз врата има на супротној страни сале.

У првом тренутку готово нико није ни схватио шта лежи на послужавнику. Јака светлост, измешана са густим димом, дала је тек неколико тренутака дочиње могућности овом свету да се снађе.

На послужавнику је лежала сасвим нага млада и врло лепа жена.

Пригушени јаук разлегао се салом и изгубио се....

Мушкарци су поскакали са столица.

Власник ресторана и келнери потрчали су у сусрет поворци, али је предводник-официр дао знак да се склоне.

И праћена радозналим погледима мушкараца поворка је нашла кроз врата сале у ходник.

Дутачка расплетена коса спуштала се са послужавника на главе келнера који су носили послужавник и као нека пруга застава између глава двојице официра, који су ишли последњи у поворци, остала је још у сали кад је све прошло кроз врата, а пре него што су се врата затворила...

★

Када је прешло прво запрепашћење жена, и нестало задовољног осмеха мушкараца, почела су нагађања: шта ово треба да значи и која је то нага жена која је била пронета кроз салу на послужавнику?...

На ово друго питање брзо се нашао одговор. Била је то у круговима аристократије добро позната млада госпођа која није имала ни богате родбине, ни имања, ни мужа, ни службе, па ипак је врло лепо живела. За њену адресу су знали сви многи младићи из високог друштва, студенти племићске војске школе и гардијски официри, али њена појава и њена адреса биле су у потпуно тајанствене дамама из тог истог друштва. Само једанпут њено се име поменуло у вези са једним породичним скандалом, који се ипак није завршио разводом. Гроф М. био је прињут да отпутује са својом женом у унутрашњост, на имање свога оца, да би учинио крај престоничким сплеткама које су јако вређале његову врло лепу жену.

„Дама без званичних прихода", потрошивши новац који јој је гроф М. оставио, убрзо је нашла другога и промењала стан, како је не би ништа потсећало на нељубазну посету грофице М.

Ова жена била је Марија Александровна Равинска.

У свасвим младим годинама, пошто је свршила неколико разреда гимназије ова је после смрти свога оца, ситног чиновника, ступила у једну путујућу оперетеску трупу, која је тражила млађе снаге. Мали глас, донекле обрађен у црквеном хору гимназије, није добио у трупи прилике да се развије и Марија никада није добила ни једне веће улоге од служавкинке.

Роман са једним поседником задржао је у неком повећем срескоме месту и трупа је отпутовала без своје младе почетнице. А када се роман са поседником убрзо свршио, захваљујући енергичној интервенцији претседника племства тога среза, Марија је дошла у Петроград и — никада ни једна власт не би умела да нађе званичан израз којим би пошунила у полицијској пријави рубрику: занимање Марије, или „од чега се издржава".

Марија се последње време чешће виђала у друштву официра једног гардијског коњичког пука, који је немилосрдно трошио паре. Био је то капетан Владимир Кедров. Наследство од неке тетке пресло му је непосредно у џеп, и он није више имао потребе да се објашњава са оцем, сенатором у пензији и куповачаницима, због неплаћених рачуна.

У Кедрову се и родила идеја о „литији нагом женом на послужавнику"...

★

Али, ова сензација, толико одушевљено примљена у веселом друштву, није се допала свега двојици људи: повереницу Команде места и агенту тајне полиције.

— Жао ми је капетана Кедрова, рекао је командант места дежурном официру када му је следећег дана изјутра поднео извештај о догађајима прошле ноћи, — али шта нете? Забележите и то у мој нотес за наредни извештај Господару-Цару.

— Његово Величанство ни тересоваће се вероватно и за податке о Равинској, па би Ваше Превасходитељство тре било да нареди да се о њој затраже подаци код полиције?

— Да да, капетане, и... слику! — одговорно је командант.

Повељивши акт Команде места стигао је у Управу града већ после пола сата, и ниje нимало изненадио управника града који је о свему већ био обавештен од својих органа, а преко члана квартa.

— Са подацима лако ћемо, рекао је полицијски чиновник кад је добио акт Команде места, али како ћемо са сликом? — запитао је управник.

— Узмите фотографа и одмах пођите код Равинске! — наредио је управник.

— То неће ићи лако!

— Слика има да се добије пошто-пото.

— Шта ће им слика у команди?

— Вероватно треба, кад траже. Ала сте ви глупи, к'о паљ! — пљуну се управник.

Чиновник није протестовао: он је наикао на грдње управника, које су се увек појављавале према временским приликама, јер је управник патио од реуме.

★

Фијакер са полицијским чиновником и фотографом, који је носио са собом велику кожну кутију и још веће склопљене ногаре, заустављао се пред великом кућом.

„Дворник", настојник куће, учтиво је скинуо „картуз" са повећим црним ободом (врста шапке) и поклонио се:

— Шта жели ваше благородије?

— Да ли овде станује Марија Александровна Равинска? — запитао је писар сишавши са фијакера.

(Наставиће се)

ВРЕМЕ
РЕДАКЦИЈА И АДМИНИСТРАЦИЈА ПОЕНКАРЕОВА 4
ТЕЛЕФОНИ:
Централа: 24-001, 24-002, 24-003, 24-004
Стенографи: 24-005, 24-008
Огласи и нобина веза: 24-005
ПРЕТПЛАТА:
Југославија 24 дин. иностранство 54 дин.
ЦЕНЕ ОГЛАСИМА:
1 см. на 3 ст. 15 дин. у тексту 30 дин.
ЧЕКОВНИ РАЧУН БР. 32.504
РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЋАЈУ

Серијозна

Љубљење на Ускрс

— Здравствуј ве, господин редакторе!_ Ја пришао вам честитања ово Христово Воскресења...

— Е, на хвала; само сте нешто много порани ли...

— Знајете, господин редактор, вечерас ја путују са мајом породицом код једнога нашега пријатеља у провинцију, да ми заједно прославимо ово Воскресење... Он, знајете, гидротехническим инжинером у једној секција...

— А!... Хидротехничке инжењере!... Значи, један специјалиста?

— Да, да! Он недавно спицијалисћ. Једина секција, знајете, она поред ете Мораве и он там мери дање ете Мораве...

— Е!... Мери јој дање?!... А шта му то треба?

— Не знајем!... Сигурно нарбоље!... То сигурно врло важно, чим он већ пецнаест година мери га непрестано...

— Како?!... Петнаест година га мери, и још га није измерио?!

— Нет!... Ви не разумели сштамцију!... Знајете, ето било двапут: прво године кад он дошао у ету секцију, он ето дање лепо измерио. Ну друге године Марава промењала своје ваграе и он мерио ето нове дање; потом Маравај опеђ измењала кварто и он опеђ мерио и ето најновије. Ну с обзиром да он спицијалисћ, он после десет година мерења примећо што Марава сваке године мења кварто. Ну, тим он ето примећо, он одлазо престао са етим мерењем, да ње трешно би ете шарене мотке и нпшемаљаски апарај бескарисни.

— Па добро, а шта сад ради кад не мери Мораву?

— Он, знајете, чека да ета Марава престане са мењањем свога тока, па да дефинибчно измери је.

— Па то значи да не ради ништа!...

— Ње нпшто њшта!... Анет он ради њшто. Он, знајете, ради на регулацији Мараве...

— Добро, а у чему се састоји тај рад на њеној регулацији?

— Он састојет се у важдењу пањева из Мараве...

— Ја, дакле, чека да ета Марава ње шума него река! И откуд у њој пањеви?. Мањ ако не ваде пањеве поред ње, да би се лакше рокле обале!...

— Да, да!.. Он сказао што она кад ње ма чврете обале, она лакше мењаће своје кварте, и ето ње мењаће га, мењаће га, док у тому мењању ње нађе идеалну праву линију за своје кварте, и так он натераће је да сама себе регулишне.

— Јелте, Серјожа, тај ваш пријатељ, да ли он има некога сина?

— Да! Има! У јењо њини галучик, који родио се пре две године...

— Е, врло добро!... Тај његов син кад порасте, да му кажете да се упише на техшку, па док он дипломира тата ће му стећи право на пензију, па да му уступи своје место у тој секцији...

— А шта он тамо радиће у етој секцији?

— Па у томе и јесте ствар што по мора ништа да ради!... Има само да седи и да чека Мораву да се сама регулише, а дотле ће отац му, да попади све пањеве, па нећне морати ни са тим да се мучи... Дакле, тако да их поздравите оздравите одо мене стране.

— Добро!.. Ја поздравићу јех... Ну досвиданија...

— Чекајте! Имам нешто да вас питам.

— Молим!

— Чуо сам да код вас има неки обичај љубљења на Ускрс, па да ми нешто о томе кажете, ђе да то тачно?

— Доњекле тачно, по тому што то ње абшесно. Нето так можеш љубиће се и на Нову годшну...

— Није могуће?!...

— Апсалутно могуће!... Адмен приликом на Нову годину ја ћу у адиному вельможу другу. Так ми седели и забављали се и ми било скоро преће да дође Нова годшна, ја изјачито абрашао пањ у да видео би ђе пазаши ће њиа господа, да кад дође Нова годшна и кад ће пазрчиће да пеши чешћата ће јој. Так ја пазао, је пазао је и непрестано ће јој у бљизини, а кад дошао памрчиће и кад кпакло се свеће, је врло нешто да загазио би је и да чешћата ће јој. У тому циљу ја раширио мје руке и кад хћео сељубиће јех, ја десто ито между јима ње мја господа, него нешто друго. Што тако, пазнело ја. Ето предмет, то ње мја господа. Потом почипао ја даље и на сто му предмету напиао извесе берконе. Ну, сетно се ја, у ма Нпше ње ма берконе: нат напиао даље, пнпо и васељену пшенао још адну гљ која бпла срећа са етом пер гљаном, а между јима пала се берконе. А даље ја напи још некопико гљава. Тачно д мнепно: како ете чучкиће гљава гљавама у јелзама бе кпаме между јима, кад да упалило ће осветл видео да пазадни се пр групе пасобиси, а у ет Ја Њима. Што тако, кад сто видео а пеш пошли пто то ћ Ново-годшњем абнош.

Ну, видиће, господин случај ње десно се, ја ће би да и ети обичај настоји ниће ја тоше нпелно пто то ди се сама на Воскресење. после етога случаја ја ви што лично и у другима прилик ма... Ну, досвиданија!

— Е на довиђења и хвала п обавештењу.

ТЕКСТ: Б. БАЦКИЋ

СЕРЈОЖА ~ ускршњи стрип

ЦРТЕЖ: ТУКА

Међународни филм

Узбуђење изазвано у Европи присаједињењем Аустрије Немачкој, све се више стишава. То је, усталом, био историјски ход судбине.

Италија, која је 1934 године чак извела своје дивизије на аустријску границу код Бренера, била је овога пута прва, да призна ансилус г. Мусолини је врло документовано објасњено став Италије, али су свакако остале врло занимљиве оне речи Дуче-а, када је казао: „Године 1934 Италија је мобилисала, а то Аустрија није тражила. Шта више, ми тада и од тада до данас, ни један Аустријанац није ми за то рекао хвала...“ Г. Мусолини није казао, али је могао слободно додати: „А да смо марта прешли границу, прва би Аустријанци пуцали на нас!“

Данас је већ целом свету јасно, да Аустријска Реј̆публика није била способна за живот. Њено нестајање са географске карте значи нијак једно болесно место више. Са њеном променљивом политиком, са њеним играњем вагонетама, час са Француском, час са Италијом или Немачком, са њеним легитимистичким покретом у корист Хабсбурга, са њеном комунистичком централом за Балкан — дојучерашња Аустрија била је једно стално гнездо узнемирења за целу Европу. Г. Хитлер, на Немцима својствену начин, тежењу и брзо, дао је последњи удар остатцима једне неприродне творевине. Ударац је био тако снажан, да од њокојне Аустрије чак ни име више није остало: Од Марк се сада зове нова немачка покрајина...

У читању ансилуса ми смо заузели једно могућно став. Ако ирредентизам националитета важи за Југославију, онда он мора да важи и за Немачку. Али је свакако била велика моћ предвиђања г. др. Стојадиновића, што је на време учињено њосету Берлину и што је, такође на време, успостављено са Немачком Разум ирредентске односе.

* * *

Положај Чехословачке Реј̆ублике после ансилуса постао је свакако много деликатнији.

Чехословачка има односе са Француском и Совјетском Русијом. Ни једна, ни друга, међутим, немају заједничке границе са њом. Совјетска војска данас је њотпуно деворганизована, њена офанзивна снага сведена на нулу, али и кад би хтела ирителн у њомоћ: којим путем? Сигурно је, да би се и Пољске и Румуније оружјем усиротиниле иролазу руских трупа преко њихових територија.

Како би и којим путем Француска могла ирителн у њомоћ Чехословачкој?

Што се тиче држава Мале антанте, оне су међусобно обавезне само у случају мађарског напада. Ни Румунија, ни Југославија нису хтеле ирузети обавезу за одбрану других чехословачких граница, сем оних ирема Мађарској. Не само што нису хтеле, него што нису могле и да су хтеле! Ни Блаженопочивши Велики Краљ Ујединитељ Александар, ни наш највећи државник Јок. Никола Пашић, никад нису хтели иримити друге обавезе, сем оних стрикто иредвиђених у њакту о Малој антанти. Кад то најумнији иретставници наше државе нису учинили у време, када је Француска, после рата, била једна велика оружана сила у Европи, како би то смела учинити данас наша Влада, после ансилуса и после формирања италијанске Империје? Јасно је, да би такав један акт значио за Југославију: самоубиство.

Па како онда да њомогнемо нашој браћи Чехословацима?

Онако, како смо њомогли и сами себи: саветом, да уреде односе око себе!

Југославија је била у многе горим односима са Бугарском и са Италијом, ја се оњет успело да дође, не само до мира, већ и до искреног иријатељства.

У овом њогледу врло су лепо код нас сгвађене разборите речи г. Претседника Бенеша, изговорене иред Ускршње празнике, њоводом свечаности Ирвенот крста у Праху. Г. Бенеш је истакао своју жељу за сиоразумом са свима суседима, а нарочито са Немачким Разум. Г. Претседник Бенеш је уз то додао: „Ми одбијамо од себе, да се ирудружимо коме било идеолошком фронту и одбијамо такође одлучно и то, да нас ма ко у такве фронтове уврштава.“

Пут овај и нама изгледа најбоље изабран. Ако смо у овоје време одбили да уђемо у нов савез са Чехословачком, који оквира Мале антанте, то је било само зато, што смо веровали, да тиме најбоље служимо европском миру, да тиме служимо и интересима саме Чехословачке, а њоред тога, и зато, што смо се увек трудили, да иримамо на себе само оне обавезе, које исиуњити можемо. Ми желимо да останемо њоштени људи. Ми никад никога нисмо издали, али смо зато увек чували шта смо њотписивали.

* * *

До јуче је изгледало, да ће само тојвеки моћи да реше сиор између Италије и Велике Британије. Сада, међутим, њотписан је већ читав један низ докумената, који стављају тачку на досадашње размирице, а читаве двеју земаља, у одушевљењу тону, говоре о старом традиционалном енглеско-италијанском иријатељству!

Кад човек њосматра ове нагле ирекрете, кад зајази са којом се брзином догађаји развијају у Европи и како се њеко ноћи неиирателн иреображавају у иријатеље — онда ирва мисао, која се Југословенима намеће, њоводом италијанско-енглеског сиоразума, јесте та: да је била врло мудра, обрадана и на своме месту, политика наше владе, која је тежила и у тој тежњи усйела, да се не ангажује у сиорове великих сила и да ирема свима њима задржи један чисто, коректан став. Тако је Југославија могла мирно да сачека, да између Велике Британије и Италије ирође њериод затегнутости и неиријатељства, те да данас, са највећим задовољством може њодвратити сиоразум ове две велике силе.

Додуше, стуйање на снагу овог сиоразума условљено је:

1) одлуком Савета Друштва народа у односу ирема Етиопији; и

2) повлачењем италијанских добровољаца из Шпаније.

Први услов, у вези је са целокупним држањем Велике Британије у етиопском питању. Треба се сетити, да је г. Иден њосебно ангажовао Друштво народа у овај, за Женеву нерешиви сиор. Данас је одиста тешко свакој енглеској влади да без Друштва народа и мимо њега, расйлете ово питање. Г. Невил Чемберлен, као искусан и реалан државник, неће се ни мало усйевати, да женевској установи уваже нови њут, којим она треба да ићре. Задатак у Женеви неће, усталом, бити ни мало тежак, јер већина држава само чека, да се то питање стави на дневни ред, да би изгласале дефинитивно ирисједињење Етиопије новој италијанској империји.

И код овог питања, редлексија, која се намеће југословенским грађанима мора ићи у том ирравцу, да је г. др. Стојадиновић у ирави час скинуо са нас са дневног реда етиопско питање, као сметњу добрим и иријатељским односа са суседном Краљевином Италијом.

Што се тиче другог услова, односно њовлачења италијанских добровољаца из Шпаније, оно је исто тако само једна њроста формалност и за Италију врло лак услов, као што је и онај услов о одлуци Друштво народа. Изласком трупа генерала Франка на обале Средоземног Мора и њоделом рейубликанске Шпаније, ће на два дела, обележен је, уствари, сершетак грађанског рата у корист националистичке Шпаније. Данас трупе генерала Франка брзо чисте иределе Каталоније, марширају дуж француске границе и иресецају тиме и њоследње везе, убијају и њоследње наде, да са те стране шпанској Рейублици може доћи ма каква њомоћ. Уосталом, влада г. Даладје—Боне ни најмање није загрејана, да брани чрвену Шпанију. И чим североисточни део Каталоније буде очишћен од њоследњих остатака рейубликаних трупа, онда шпански рейубликанци, на линији Мадрид — Валенција остају само у једној великој мишоловци, из које нема сиаса.

У оваквој војничкој ситуацији, њовлачење италијанских добровољаца из Шпаније, као услов за стуйање на снагу италијанско-енглеског сиоразума, значи само давање времена генералу Франку, да њомоћу италијанских добровољаца обезбеди своју њобједу, ма да већ данас ирисуство Италијана у Шпанији није више од неопходне њотребе за генерала Франка.

Ако и код ове тачке југословенски грађани размисле о стању наше државе ирема шпанском ироблему, несумњиво могу закључити, да је Краљевска влада врло добро њостуйила, што се није активно умешала у шпанску сукоб и што је, с друге стране, благовремено већ иризнала де факто националистичку владу генерала Франка. Познато је, да се већ неколико месеци налази у Саламанци један иретставник наше државе.

Под таквим околностима, ми се можемо само радовати закључењу италијанско-енглеског сиоразума, о коме је усталом наша влада била благовремено обавештена. Сиоразум од 25 марта ирошле године њотњуно је и трајно обезбедио мир на Јадрану и ирема томе, сада Краљевина Југославија може само свесрдно њожелети, да и на Средоземном Мору завлада мир, јер и на томе мору илове и њени бродови.

* * *

После енглеско-италијанског сиоразума већ се њојављује на хоризонту и могућност једног француско-италијанског, а затим и немачко-енглеског сиоразума.

Још је рано говорити о тим новим сиоразумима, али свакако, о Ускршњим празницима, утешно је за Европу, да се узбурканост међународних односа стишава, да затегнутости на свима странама њобшгају и да, њо свему судећи, бар за неко време, улазимо у један ћериод стишавања и смирења.

Официри у Румунији могу вршити и грађанске дужности

Букурешт, 22 априла. — Војни лист доноси указ по коме ће румунски официри у активи бити делегирани од стране владе и за административне и самоуправне функције, али они и надаље остаје у на расположењу министра војног. Године проведене у грађанским функцијама рачунаће им се у године војног позива. (Пат)

НЕЗАДОВОЉНИ ЈЕВРЕЈИ ПОДНОСЕ МАЂАРСКОМ ПАРЛАМЕНТУ СВОЈИХ 12 ТАЧАКА МЕМОРАНДУМА

Будимпешта, 21 априла. — Централна управа израелита у Мађарској упутила је парламенту и сенату меморандум од 12 страна, у коме заузима став противан нацрту закона о решавању јеврејског питања.

У меморандуму недостаје пре свега означење израелита као Јевреја. Ово означење је свесна повреда израелита. Затим се у меморандуму тврди да је владин законски нацрт „незаконит“. Поваљане разлике између држављанства јеврејске и држављана других вероисповести, каже се даље у меморандуму створиће дух, који ће парализати рад у фабрикама и упропастити сва предузећа у земљи.

Ускршњи поздрав митрополита софијског г. Стефана

Митрополит Стефан

(Од нашег сталног дописника)

Софија, 21 априла. (Телефонски извештај). — **Софијски митрополит, Његово Преосвештенство, г. Стефан, био је љубазан да прими нашег специјалног извештача и да поводом ускршњих празника, преко „Времена“ упути југословенском народу ускршњи поздрав.**

У самом почетку разговора, кроз који је провејавала искреност и срдачност, Његово Преосвештенство митрополит, г. Стефан, подвукао је неопходност што ужег зближења између Југославије и Бугарске.

Говорећи најпохвалније о српском Патријарху, Његовој Светости, г. др. Гаврилу, митрополит г. Стефан је рекао:

— Могу вам рећи, да је ваша црква добила достојног претставника у лицу Његове Светости српског Патријарха, г. др. Гаврила, преко кога баш овог момента шаљем православном југословенском народу своју срдачну честитку. Драго ми је што могу у предвечерје светлог Христовог Васкрсења, да предам путем вас целом братском југословенском народу мој благослов „Христос Воскресе!“

Молим вас запишите, каже Његово Преосвештенство митрополит г. Стефан, да од свег срца желим, да Југославију обасја радост и да путем среће постигне учвршћење, те да би расла и цветала путем васкрсења према идеалу лепоте, духовне величине и материјалног благостања. Ми ватрено молимо васкрслог из мртвих — Христа, да благослови дело бугарско-југословенског братства, како би прешло из сфере маште и жеља, у сферу чињеница и стварности, тј. да васкрсне у вечни живот, ону велику и светлу прошлост, када су два братска народа била једно срце и једна душа. Јер, данас су већи од нас народи, не само зближују, него и уједињују, грех би био пред Богом, и злочин пред историјом, ако између Бугарске и Југославије не буду изгорели у ватри Пасхе Господње, сви минимални братски неспоразуми, те да би живели у искреном братству и једномишљености. Као што шпијевала дим, нека шпијевину и нестану сви они, који противстају браћи да буду и пребуду браћа.

Нека у овим двема значајним, прекрасним и племенитим речима: „Христос Воскресе“ Бугарска и Југославија нађу бесмртну везу братског пријатељства да би се разведриле и спасле једном за увек грехова Каина и бесловља Јудиног.

Пут је не само трасиран него и очишћен. То је дело свете солунске браће и завет Светог Јована Рилског, чудотворца и великог српског просветитеља Светог Саве. Тај спасилачки пут примили су творци бугарско-југословенског зближења блаженопочивши мученик Краљ Александар Ујединитељ и мудри народни бугарски Краљ Борис III. И сада нека оним путем оба братска народа безбрижно иду и нека једнодушно певају „Христос Воскресе“, са твердом вером, да иза њих долази светла будућност. Будућност, у којој ће васкрснути и снла и слава у идеалима реалног великог и одчаног бугарско-југословенског братства, на трепет непријатеља“.

После краћег задржавања опростио сам се са Његовим Преосвештенством митрополитом г. Стефаном који ме је испратио до излаза са речима:

— Довиђења и поздравите цео југословенски братски народ.

ТИХ. МИЛОСАВЉЕВИЋ

Саопштење румунској јавности о „Гвозденој гарди“

(Наставак са прве стране)

Државне власти циљу афирмације нишкању одлучну и јаку концепцију о одбрани државе. Нови устални ред, који је успостављен 10 фебруара 1938 године, имао је за циљ постављање нових државних темеља и уништење духова, као и анкуражирање за нови продуктиван рад. Земља је, жељна мира, прихватила са великим задовољством овај акт који је очекивала и који је желела. Под моралном пресијом јавног мнења, сва политичка расположења су тада замрла, а сама група агитатора, коју смо напред поменули, као жена врста властитог признала никомаболитета леног са новим националним и уставним режимом, сама се распустила. Могло се веровати, да су они људи, разумевши потребу да се уврсте у нови ритам, напустили акцију и методе, који су произвољно толико штетили целој земљи. За несрећу, мало по мало, она акција је поново оживела у свом своме старом облику. Чијим су интересима они могли на тај начин да служе? Органи власти, у сваком случају забележили су одређених знаке ове акције. Забележени су тајни састанци, укидања су учесшва и нарећења за униформисање пристаније, за прибављање оружја, па чак и наговештаја скоре борбе.

Све ове чињенице захтевале су од државних власти да прате изблиза развој акције и проучавају стање духова. Ово власт није учинила ни из какве политичке мржње, јер слична активност у ранијим границама политичким не може више да постоји. Садашња влада не ирипада ни једној политичкој партији, нити има какве себичне мотиве. Зато садашња влада сташа ову енергију да смој патриотски напор у служби земље, у циљ да коначно оствари нормалан оквир мирног развоја земље. Тако су била предузета исленења и ирометачине куће, код свих сумњивих лица, да би се утврдило на бази документата и доказа, каква карактер има садашња активност поменутог покрета. Иако је велики део архиве овог покрета још одавно био скривен, ипак се могло запленити у кући самог вође „Гвоздене гарде“ већи део зналачког документарног материјала.

ШТА САДРЖИ МАТЕРИЈАЛ ЗАПЛЕЊЕН КОД ВОЂЕ „ГВОЗДЕНЕ ГАРДЕ“

Шта садржи овај материјал? Нашло се у доказ једне широке систематске организације шпијунске активности државне власти. Акта која су запленена од вође покрета говоре, да постојећи агенти информатори у ирефектури полиције, затим у дирекцији јавне безбедности и у главном генералштабу војске. Они документи носе потписе многих оваквих информатора.

КАКАВ СУ ЦИЉ ИМАЛЕ ОВЕ ИНФОРМАЦИЈЕ АКТИВНОСТИ ДРЖАВНЕ ВЛАСТИ?

Ова информативна служба дала је и резултате, јер су се нашле сличне конце строго поверљивих акаш, шифрованих телеграма и поверљивих извештаја државних власти. Нашле су се забележене које су чиниле саме вође овога покрета, у погледу употребе једне суме од 40 милиона леја, у релативно кратком времену. Одавле је могла да потиче овако значајна сума? Нашло се затим документат, који потиче од самог вође покрета, који доказује везу ове организације изван државних граница. Он показује, да је она група водила политику земље преко шефа једе и законске власти. Ето, укратко експонентирани део материјала, који је нашен ирилином ирометачине 19 априла.

ЗА ПОТПУНУ ЛИКВИДАЦИЈУ „ГВОЗДЕНЕ ГАРДЕ“

Према овој ситуацији намеће се енергична акција, у циљу потпуног ликвидирања једног покрета који је безбедност земље. И ово није једина обична репресалија, већ један акт моралног подизања земље. Ово утолико више, што су многобројни грађани у доброј њиховој необавештени, били заведени у криминалну акцију. Било је људи, који су ишли у овај покрет задахнути антисемитизмом, за време док је вођа „Гвоздене гарде“ имао тајне тешке ирисаде фондова од Јевреја, као што то сам ирисаде у своме тесшаменту. Било је људи, који су били задахнути слично патриотском тежњама, за време док је вођа конао завере, у мраку, о једној акцији заједно са странцима. Влада који сноси одговорност о сигурности и даљем развоју земље, учиниће своју дужност. Овај народ има доста способних елемената, који ће га водити напред. Наши стари, који су са толико разбора рад постављали нови ред и младе снаге, које данас енергично раде на челу са главобом њиховим ирилике, претстављају велику снагу, која може сигурно водити државни брод. Стигло је час да једна влада сиесна да брани ред и државну безбедност, удари тешком руком сваког онога који се усуди да ремети ред и мир. Наша унутрашња потреба и ирестиж земље у иностранству захтевају ову акцију. Због тога, господо министри, час ми је да вас замолим да изволите одобрити овај ирелог и донети одлуку:

1) Да се ирмени члан 17 и 21 Закона о заштити реда и мира у земљи забраном и ликвидирањем овог иревратничког покрета;

2) да се да овлашћење министру унутрашњих ирослова, да ирибегне 39 члану истог закона и да одреди иринудно место сташовања свим агитаторима; и

3) да г.г. министар ирравде и министар војске иредузму све мере ирошив свих оних, који буду ирекршили ностојеће законске и владине идуке.

Као последица овог извештаја Министарски савет донео је следећу одлуку:

„На седници усреду 20 априла 1938 године, узевши у расматрање извештај г. г. министара унутрашњих ирослова и иравде, донета је одлука:

1) **Партија „Све за отаџбину“, група „Св. Архангел Михаил“ и ирокрет „Гвоздена гарда“ су и остају забрањени. Њихова имовина биће ликвидирана на бази одредаба Закона о одбрани реда и мира у земљи;**

2) **Г. министар унутрашњих дела овлашћен је да ирмени члан 59 Закона о одбрани реда и мира у земљи и да одреди иринудно ме буду иредузимала акцију сто сташовања лицима која коју забрањује овај закон, а која је опасна по унутрашњи ред и безбедност земље;**

3) **Г. г. министри ирравде и војске дужни су сваки у свом домену да ирименљу ирошребна средства у циљу кажњавања оних који се буду огрешили о постојећи закон“.**

М. М.

Песимистички изгледи на француски зајам у Лондону

Лондон, 22 априла. — У вези са вестима француских листова, да француска намерава да закључи у Енглеској зајам за наоружање, „Ивининг Њус“ пише, да су оне вести изазвале изненађење у лондонском Ситиу.

Према томе, не треба очекивати закључење државног зајма. У Лондону се подвлачи, да би Француска вероватно могла да апелује на патриотску свест француских држављана, који су свој новац обезбедали у иностранству.

„Ивининг Стандард“ пише тим новодом, да крутони у лондонском Ситиу нису сумњали, да Француска жели да закључи једнаки велики зајам, али да се изгледи за његово остварење не могу сматрати као сигурни. Овај лист, као и „Стар“, изражавају мишљење лондонског Ситиа, да ће зајам, који је потребан Француској, далеко прелазити суму коју су лондонски зајмодавци вољни да дају, па чак и када би били утврђени изванредно повољни услови.

ПОНИШТАВАЊЕ ОПШТИНСКИХ ОДЛУКА О ПОЧАСНОМ ГРАЂАНСТВУ ОТОНА ХАБСБУРШКОГ

Беч, 22 априла. (Телефонски извештај). — Општина Бернау, у Горњој Аустрији изабрала је 1934 године, међу ирвим од многобројних аустријских општина, за свог почасног грађанина Отона Хабсбуршког. Сада је комесар општине поништио ову одлуку тадашњег општинског већа. Очекује се, да ће и све остале општине лишити почасти почасног грађанина Отона Хабсбуршког. (Телор)

Лабурист, г. Хендерсон, у Пешти проучава подунавско питање

Будимпешта, 21 априла. — Енглески лабуристички иросланик, г. Артур Хендерсон стигао је данас из Лондона. Он је изјавио иретставницима штампе да је његов боравак у Будимпешти намењен проучавању подунавског питања и средње-европске ситуације. Г. Хендерсон путује по налогу извршног одбора лабуристичке странке. За време свог боравка у Будимпешти, г. Хендерсона иримиће у аудијенцију г. Хорти, затим ће г. Хендерсон конферисати са иретседником владе г. Дарањом и другим водећим политичким личностима, као и са народним иросланицима мађарске социал-демократске странке. Г. Артур Хендерсон путује из Будимпеште у Париз. *(ДНБ)*

ПРЕТСТАВНИК ГРЧКЕ НОСИ СВАДБЕНИ ДАР КРАЉУ ЗОГУ

Атина, 21 априла. (Телефонски извештај). — Сутра путује из Атине за Тирану, опуномоћени министар у министарству спољних послова, г. Депастас, који ће одněти поклон грчке владе албанском Краљу, Ахмеду Зогу, поводом његовог венчања. (Телор)

ЛЕТИ и ЗИМИ
ФАНГО-РАДИУМ
РЕУМА САНАТОРИУМ
Само ЈОДНО ЛЕКОВИТО КУПАТИЛО НОВИ САД
Стручно лечење — Опробан успех
Провокласна послуга — Умерене цене
Тражите бесплатне проспекте.
50% попуст на железницама

Последњи час

Две републиканске крстарице *јако оштећене бомбардовањем*

Саламанка, 22 априла. — Потврђује се да је легионарска авијација починила велике штете републиканској ратној морнарици. Крстарица „Либертад" погођена бомбама од легионарских авиона, толико је оштећена да ће бар три месеца бити неспособна за акцију. Што се тиче крстарице „Мендез Нунез" сматра се да је и она изгубљена по што је утврђено да су касапи, погођени бомбама, експлодирали. Дн. једнице, нема важности, исто тако су јако оштећене.

(А. Стефани)

40 МИЛИЦИОНАРА СТРЕЉАЊО ЗБОГ ДЕЗЕРТСТВА

Сарагоса, 22 априла. — Према вестима из Барселоне тамо је стрељано 40 милиционара, међу којима и неколико официра, због тога што су били оптужени да су напустили фронт. (А. Стефани).

ПОВЛАЧЕЊЕ ТРУПА ИЗ ЛИБИЈЕ ПОСЛЕ ЕНГЛЕСКО-ИТАЛИЈАНСКОГ СПОРАЗУМА

Рим, 22 априла. — Данас пре подне стигао је у Напуљ већи транспорт трупа из Либије.

Сматра се да је ово почетак смањења италијанских ефектива у Либији, које италијанска влада предузима по закључењу споразуму са Великом Британијом.

САУЧЕШЋЕ ЈУГОСЛОВЕНСКОГ ПОСЛАНИКА У АНКАРИ ПОВОДОМ ЗЕМЉОТРЕСА

Анкара, 22 априла. — Југословенски посланик изјавио је саучешће своје владе министру иностраних послова поводом земљотреса у Коринћкиру. Г. Рушди Арас захвалио се у име турског народа на овој пажњи.

(Анат. Ag.)

ЈОШ 12 СЕЛА ЈЕ СТРАДАЛО

Анкара, 22 априла. — Према најновијим извештајима из краја на Егеју је било земљотреса. Још 12 села у околини Кавакевић постале су жртве земљотреса. Сталопштење је утврдило сигурно да је осморо деце убијено. Број жртава је непознат. Зна се да су погинула само два лица, али број срушених кућа износи преко 2.000.

(Анат. Ag.)

Вештачко срце *продужује живот за два и по сата*

Филаделфија, 22 априла. — Помоћу вештачког срца, које је створио усе средњу пуковник Линдберга, др. Нарел успео је да одржи живот после утврђене смрти, за време које варира између 2,30 часова, између органа, као и органима животиња.

ОГРОМАН ПЛЕН НАЦИОНАЛИСТА

Сарагоса, 22 априла. — Последњих дана националистичке трупе заузеле су на каталонском фронту између осталог и један камион у коме је било 18 милиона пезета у сребру и злату. Овај новац био је уплћен из Каталонија за Барселону а заплењен је приликом извиђачког продора националистичког фронта на том сектору.

Заплењено је и неколико камиона, пуних ја иностранства, и четири совјетска тенка.

У долини Арања и у још неким другим њима долинама, које је сада налазе у рукама националиста заплењено је милионско овца, сто хиљада коза и пет хиљада коња. (ДНБ)

МИСИЈА ЈУГОСЛОВЕНСКЕ МОРНАРИЦЕ У РИМУ

Рим, 22 априла. — Мисија југословенске ратне морнарице, на челу са вице-адмиралом г. Полићем, посетила је генералну команду фашистичке милиције, где је примљена од стране подначелника Главног генералштаба милиције. Том приликом је југословенска поморска мисија одала пошту погинулим фашистима и положила на гробницу ла-воров венац.

Велика јапанска офанзива

Ханкау, 22 априла. — Јапанске војне снаге концентрисане око Јихенџеа и Тиљи, отпочеле су снажну комбиновану офанзиву у јужном правцу, према Тајерчуангу.

Рачуна се да у тој офанзиви учествује преко 100.000 Кули.

Кинези дају страховити отпор. На њиховог армијског штаба се тврди да су досад одрекли све нападаче. (Ројтер)

КОЈИ ЈЕ ТАЈ ТАЈАНСТВЕНИ ГЛАС КОЈИ ПОЗИВА НА ОВАРАЊЕ СТАЉИНОВОГ РЕЖИМА ?

Стокхолм, 22 априла. — У северним земљама чуо се један енергичан женски глас који говори преко радија и позива на совјетској територији све војнике руске, који се крећу да проглашу 1 мај, да оборе крвави режим Стаљина. Ворошилова и Јежова и да осете убиство маршала Тухачевског. (Стефани)

Г. ФРАНАСОВИЋ, РУМУНСКИ АМБАСАДОР У ПОЉСКОЈ

Варшава, 22 априла. — Претседник Републике јако је агреман за постављење румунског амбасадора у Пољској г. Франасовића. (Нат)

Југословенска коњичка екипа *на повратку из Румуније*

На своме повратку из Сибиа, имала је коњичка екипа под веома тешким приликама превалила је у току 20 априла пут Хацег — Нарајсебеш.

Снежне мећаве са врло јаким ветровима створиле су утисак, да се ово јахање у пределима банатских планина не врши у доба Ускрса, већ у дубоко зиму.

Под свако тешким временским условима се наша екипа пре већ три дана. Прво дана од Сибиа до Себеша (око 70 км), другог дана од Себеша до Хацега (око 80 км), а трећег дана од Хацега до Карансебеша (око 70 км).

Упркос тешким временским сметњама, наша екипа стигла је у предвиђено време у Карансебеш, срдачно дочекана од месних, војних и цивилних власти и од велике маси становништва.

Јахачи и коњи су у одличној кондицији.

Производња петролеја у Румунији опада

Букурешт, 22 априла. — Румунска производња петролеја у првом тромесечју о. г. износи 1,499.380 тона према 1,741.293 тона у првом тромесечју 1937.

Ако у току о. г. производња не би и даље опадала, у 1938 износила би 6 милиона тона према 7,4 милиона тона у 1937. Потпуно румунске потребе петролеја износе 4,5 милиона тона према 5,8 милиона тона у 1937, што значи смањење од 20%.

Међутим, ако буде у току 1938 производње петролеја и даље опадала, румунски извоз петролеја може у 1938 да падне на половину извоза од 1936.

У Будимпешти поново нађено стовариште фалсификованих *банкнота*

Будимпешта, 22 априла. (Телефонски извештај). — Валутне одељење државног тужилаштва добило је поверљиву пријаву о припремама за криј.умчарење огромне количине валута. На основу ове пријаве давао су агенти полиције извршила појачани у једној напуштеној ханговарници на Сент Иштвановом булевару. Особље ханговарнице није имало времена да их што сакрије. Агенти су пронашли горите ствари које су биле у раду, као и оних на логору и у многим су нашли велики број банкнота од 100 пенгеа. Власник радње није могао ништа да пореже и он је и за сигурно лица која су му поверљиво тај посао. Полиција је још у току данашњег дана извршила многа саслушања. Имена осумњичених још се држе у тајности, али се тврди да су у ову аферу умешане и неке угледне личности. (Телор)

ПРЕДАВАЊА

ПРЕДАВАЊЕ Г. ДР. ЖАНА КОНФИНО „О АСТМИ"

Данас, 23 о. м. одржаће на Загребачком народном универзитету г. др. Жак Конфино предавање „О астми". Почетак предавања у 18.15 часова.

Прослава ДАНА ПРАВОСЛАВЉА у Битољу

Битоља, априла. — Може се с правом рећи да се дани православља — цела Велика Недеља — најпобожније славе на Југу, нарочито у Битољу.

Још на Цвети увече, у очи Великог Понедељка, по свима црквама, клепала обзањују почетак Велике — Страсне — Недеље.

Од Цвети ваче, па до Великог Петка у вече, бденија се одржавају свако вече. О бденијама црква су препуне света. За те дане свештари припремају нарочите вошгане свеће, таике и дуге по десетину метара, а изузетно у виду разних предмета: Крста, Јерусалима, корпица са цвећем и т. сл. Побожни купују ове свеће и оне им трају доста дуго, готово преко целе Велике Недеље. Пале их за време бденија, а раде, после бденија, кад стоје код својих кућа.

И сваки дана Велике Недеље, са нарочитим побожним церемонијалима прослављају се Велики Четвртак и Велики Петак, као дани мучења и страдања Исуса Христа. Тек вечери пред је препуна побожног света, тужна по другим вечери у Великој Недељи. Још бденије није ни почело, а пред је већ препуне народа. Сваки је заузео место и са запаљеним свећама, вичаре је свештенство у порти. Што не може народа да стане у цркви задржава се око ње у порти. И ово и они у цркви одстоје до краја бденија са запаљеним свећама у рукама.

На Велики четвртак у вече

За време бденија о Великом Четвртку има побожних и дирљивих трентака. Најдирљивија је тренутак, када свештеници, пробијајући се кроз густе редове народа, износе из олтара са бочне десне стране символе Христовог Страдања и Страдања Христова: Златан Путир, Јеванђеље, и др. За њима Велики Крст на коме је разапет Исус Христос, а, онда Крста Св. Богородице и Марију Магдалену, које оплакују страдање и мучење Христово. Тада сав народ пада на колена. Једни, који су ближи свештеницима, бацају деци испред њихових ногу да их они не газе, а тиме испаде од разних болештина; а други дотичу се руцима свештеничких одежди и целивају их са пуно побожности.

Кад свештенство прође кроз народ, са свима овим символима, стуца пред средње двери и пред њима постаља Крст са Распећем, а око њега с једне стране Богородицу, а с друге стране Марију Магдалену.

Уклањања Распећа пред олтаром свештеници проглашају читањем Јеванђеља о појаву по Божанству, у којих се опева страдање и мучење Христово.

За врема читања Распећа, сваки удаје чекања у Крст изазива све дубљи осећај побожности и пијетета према Богочовеку, а код старијих, поред бола још и сузу из очију.

По свршеном бденију, прилази Распећу, целива га босиљком и пролази испод њега: обавија танким и другим пештаним свећама, а многи рада здравља и среће приносе дарове у новцу, пешкирима, чаршавима и т. сл.

На Велики Петак

Сутрадан, на Велики Петак, преко целога дана, народ обилази све цркве у Битољу. У свакој целивају Плаштаницу и клањају се пред Великим Мученицима за Правду, Веру и Човечанство.

Тога дана велики број битољских породица не једе ништа, на час не пије ни воде. Целога дана цео је Битоль на ногама. Све је измишљено из куће и свако жури црквама.

У 9 часова и 6 часова, клепала обзањују почетак Великог 1 заупокојног бденија. Народ је дајно испуно цркве и цркване порте. Они који нису могли ући у цркву или црквену порту, граде се да заузму места по улицама, кроз које има да прође поворка, али и они такође са запаљеним свећама у рукама.

За време поворке варош се осветљава нарочитом светлошћу. По прозорима, балконима, па чак и по крововима од куће запаљене су вошгане свеће и горе од почетка бденија, за време Христовог погреба, па до краја бденија. Тако рећи дубоко у ноћ.

Тачно у девет часова у вече клепала обзањују, по свима црквама, да се свечана поворка креће из цркве.

По улицама кроз балдаре гробља тишина. Народ се сплаша са средина улица и обија у густе редове на тротоарима, да би направила простора за поворку.

Тужно звуци војне музике, погребна песма „Свјати Бože", коју изнемићно певају сва певачка друштва, стапају се са клепалима и стварају нарочито верско духовно расположење.

Погреб се формира. Напред, у два реда са стране улице, ритаре са запаљеним лампионима. За њима прва барјаци, војна музика, војска, певачка друштва, па свештенство, свргнуто по чиновима, од којих изгтрајнији по положају, четворица, носе Плаштаницу, високо у вис, у виду ковчега, да је сваки може видети и да је се поклони. За Плаштаницом корача епископ, који целим путем благосиља народ са крстом у руци. Са стране епископа баюни са кадионицама, и најзад престављени власти, а за њима маса народа, који је у говорни, такође носи запаљене вошгане.

Кад се погребна поворка врати у цркву, наставља се бденије — сахрање, и завршава се око 11 часова ноћу.

На Велику Суботу увече, у очи самога Ускрса, тачно кад на сат-кулу избија дванаест часова, забрује црквена звона над Битољем и објављују народу да је Христос васкрсао.

Тада почиње свечана служба Васкрсења. Са трибине у порти епископ поздравља народ три пута са „Христос васкрсе!". Народ такође са запаљеним вошгаћима у рукама отпоздравља са ев. Вистину васкрсе!". Затим епископ одржи говор о Христовој страдања и васкрсења Христова, после чега се прађа са свештенством у цркву да настави литургију, која траје до зоре. После Литургије, на свитању 25-ре, настаје прва дан прославе Христовог васкрсења по битољским кућама.

Битоља се тога јутра рано ускрснувшим Христом, који се за тај дан широко спрема од јутарње свитања. Тутиње се шарени јајима, на сто 10 часова одлазе почети у цркву да продуже свечаност, свечаном литијом, као и на Велики Петак, само што се сместа Плаштанице носи Икона Христовог васкрсења, и што се уместо погребних песама, певају тропари. Војна музика такође учествује и свира свечане мелодије.

После литије вшгаје литургија, на којој се читају Јеванђеља на свима живим светским језицима.

Од пашћења, тако Битоль прославља своје годишње све велике празнике православља — дане Христовог страдања и мучења, па затим и Васкрсења Васкрсења.

МИЛАН С. ПЕТРОВИЋ

Зајам на залоге

даје под најповољнијим условима

Централна банка а. д.

Престолонаследников трг 10/I

1938. 1—1

НА ДРУГИ ДАН УСКРСА *у Београду ће се одржати* конгрес Југораса

Прека одлуци Главног одбора. Сајмиј у саставу Југословенског радничког савеза — Југорас са својим чланством крените са следећих места до крајишта. С. к. „Јединства", код станице Београд — Дунав и т.о.

Савеки: Најстарији кући приватних намештеника, дрводеља, кожаро-фарбара, кожошвалд, кожарада — крените испред Главног одбора Југораса, Краља Милутина 37. Савеки: текстилаца и косарско-кобасичарских радника крените испред кафане „Лепа идеја", Видиковац 2. Савеки: грађевинара и каландија крените испред кафане „Мала Балкан" утро Краља Александра и Хајдучке улице. Санитетско особље (Општа болница и Дуга болница) и Општинска радника крените испред кафане „Лепа идеја", у Милошев Великог улице. Подружина Пиварија и сами пивара крените испред кафане „Мала Славија" на Славији. Подружина у Доњаном магистрату.

Радници ће се кретати по утврђеним путевима и у 4 часова ће доћи на Дунав где ће се обавити збор. Сви ће заједно свечано и у поворци ући на Чукарички Видиковац, где ће се одржати велики збор Југораса, Краља Милутина 37, или преко телефона бр. 39-937.

Из секретаријата Југословенског радничког савеза — Југорас

ПРОПАГАНДИСТИЧКО-ТУРИСТИЧКА ИЗЛОЖБА НАШ ЈАДРАН У ЗАГРЕБУ

За пропагаиду нашог туризма на мору и упознавање најширих слојева народа са лепотама Приморја, његовим културним споменицима и природним знаменитостима биће организована „Јадранска страна приредбе, у заједници са Загребачким сајмом, велику репрезентативно - пропагандистичку изложбу „Наш Јадран" од 25 јуна до 5 јула о. г.

Да би организатори изложбе дошли до што већег материјала, расписује се конкурс за најбоље фотографије мора, Приморја, културних споменика и слика из свакодневног живота обалних становника. У конкурсу могу учествовати сви фотографи — аматери и професионалци. Рок за слање конкурсног материјала је 20 јуна. Награде су четири: по 1.000, 500, 300 и 100 динара. Награђене слике биће изложене у сталној изложби приређивача.

Радове слати на: Одбору за „Јадранске страна (Фото изложба-. Загреб, Гајева 28/I и то до 30 м.ја закључно.

АНГЛО-ЧЕХОСЛОВАЧКА И ПРАШКА КРЕДИТНА БАНКА

Филијал у *Београду*

Телефони:

23-402, 23-403, 23-404, 23-405

Адреса за телеграме: ***Англобанка***

Рачун код Поштанске штедионице, Београд, бр. 51.005

Централа у Прагу

52 филијале у Чехословачкој

Филијале у иностранству:

LONDON, E. C. 2, 48 Bishopsgate

BUCURESTI, Strada Bursei 5,

СОФИЈА, Булевар Дондуков 39.

Обавља све банкарске послове у земљи и иностранству.

Врши исплате по туристичким чековима.

Прима улоге на штедњу по најповољнијој камати.

Издаје сефове под закуп.

Шећерно одељење.

70, 1-1

БАНОВИНСКА

ТКАОНИЦА ЋИЛИМА

У САРАЈЕВУ

скреће пажњу на своја богата складишта тканих и перзијских **(узлованих руком израђених ћилима)** у

Сарајеву, ул. 6 новембра бр. 11,
Београду, Кнез Михајлова ул. бр. 53
Загребу, Гундулићева ул. бр. 3,
Бања Луци, Бана Милосављевића ул. бр. 11 и
Тузли, Краља Петра ул. бр. 3.

Дугорочна отплата без повишења цена уз врло повољне услове за све државне и самоуправне чиновнике као и приватнике.

Тражите узорке у бојама са ценовником које Вам шаљемо бесплатно на избор.

98, 1—1

У ЗАСТАРЕЛИМ СЛУЧАЈЕВИМА ЗАТВОРА

пређашња пуњавина и отпорна је тре је природна

FRANZ-JOSEFOVA

горка вода узимала и у малим количинама врло благотворно.

FRANZ-JOSEFOVA

вода благо дејује и умирује отпад., а поред тога ће сви дуже времена слобо снажа ће дејовати.

Рег. Сл. бр. 20.744 од 26 новембра 1936 год.

Г. Мусолини спасава болесну ћерку земунског трговца Ивана Јеремића

„Спасите ми Олгицу као што сте спасли вашег малог Романа"

Узбудљива борба за живот једне парализоване девојчице

Један украс изнад писаћег стола г. Јеремића: слика мале Олгице

Гђа Милетић са Олгицом у санаторијуму

Личном интервенцијом г. Бенита Мусолинија, председника италијанске владе, биће, изгледа, спасена четворогодишња ћеркица земунског трговца г. Ивана Јеремића, која већ близу две године болује од дечје парализе.

За време италијанско-абисинског рата боловао је од дечје парализе Романо Мусолини, најмлађи син председника италијанске владе. Дуче је, баш у тим моментима, пређивљавао читаву једну породичну трагедију. Нежан отац, он је неизмерно патио због болести сина. Дуготрајно лечење и нега били су потребни док дечак није оздравио.

То је земунски трговац г. Јеремић, чију је ћеркицу иста несрећа задесила, прочитао негде у новинама...

Јеремић је све покушао да спасе своје дете. Лечио је у Земуну, у Београду, у Загребу. Хтео је да иде у Беч. Одеретили су га. Није било успеха.

Назад, решио је да се обрати г. Мусолинију учитивим писмом. То је био последњи покушај. Дављеник се хватао за сламку. Јеремић је ангелово на г. Мусолинија као на оца. И он је имао болесно дете, излечиог је. Како? Где? Несрећни отац ангелово је на срећнијег оца. Да ли ће му помоћи?...

Велики италијански државник није се оглушио о очај родитељски већај малог човека из Земуна.

На заузимање г. Мусолинија мала Олгица Јеремић смештена је већ месец дана у једном италијанском санаторијуму.

Један украс изнад писаћег стола г. Јеремића: слика мале Олгице

Следеће писмо, које је г. Јеремић примио, гласило је:

„У вези са вашом молбом, коју сте поднели, част ми је да вам доставим преписку ово што је у вези са молбом саопштило италијанско министарство спољних послова:

Част ми је саопштити, да се у Арчи, у санаторијуму „Принц од Напуља", у римској покрајини, претежно лечи полиомиелитис, и због тога југословенски поданик Иван Јеремић може своју молбу да упути директно томе заводу.

Одличним поштовањем

отправник послова
Кобрамајер

Мала звезда у санаторијуму

Јеремић је дошао у везу са својим земљацима. Од санаторијума који није званично отворен. Мала Олгица је примљена одмах на лечење. У писму које је том приликом стоји да Јеремић треба директно санаторијуму да се обрати са молбом. Међутим, из онога што се после догодило излази да се старање италијанског министарства спољних послова на томе није свршило. Ово је интервенисало у санаторијуму Леонори и сестре у санаторијуму заиду, да Дучеј интересује судбина мале Југословенке Олге Јеремић, тако се у санаторијуму налази већ нешто више од месец дана. Ноћ у санаторијуму посвећују посебну пажњу.

Мала је, што је најнезнатније, на путу да оздрави потпуно. Поштo су јој родитељи у Земуну, често је обилазе мајка сестрска девојчица тек Дара Милетић, која је се налази у Риму на студијама. Гђа Милетић обавештава поседицу Јеремић о малој Олгици. У једном од последњих писама каже да се Олгица већ осећа сасвим добро: весела је, боље седи већ, а и сама се диже са столице. „Сада је послушна, пише гђа Милетић, и не уме више сестре Сада је добро: добро једе и сада гимнастику"

Г. Мусолини отац спасава једно дете

Сви су љубазни и предусретљиви према породици Јеремић

Олгица са болничарком

Г. Јеремић (лево) у разговору са тредником „Времена"

Изгубљена нада

Јеремић има бакалску радњу у Земуну, у Александровој улици, код Крста, жену и двоје деце. Радња на добром месту и добро иде. Жена задовољна, Деца весела и напредна. Зашто да не буде срећан?!

Онда је дошла несрећа. Његово дете, двогодишња Олгица, до тада је дечју парализу. Одузело ју је сва се обе ноге. Дете је пало у грозет. Није могло више да хода. Почело је да вене.

У јулу биће две године од како се мала разболела. Унесрећени родитељи немилице су расипали новац само да спасу дете. Носили су је лекарима, звали на своју кући. Носили је на клинике. Тамо су је посматрали, па онда лечили, па опет посматрали и опет лечили. Ужасна неза болна та дечја парализа!

— Хоће ли бити лека? — вапијали су родитељи.

Није лако одговорити на то питање. У случају дечје парализе потребно је стрпљење. Много стрпљења треба.

Земунски трговац г. Иван Јеремић скоро је запемарио свој радњу. Лутао од лекара до лекара, од клинике до клинике. У таквим тренутцима човек иде као обезглављен.

Пријатељи почели да га жале. Тешили су га. Саветовали. То је све. Нико у стварн није био у стању да му помогне.

Назад је решио да води мајку у Беч да тамо лече. Напустиће и радњу, све. Нека све пропадне. Дабе спасе што има. Нека дете оздрави.

— Нема ту никаквог смисла, рекли су му лекари и пријатељи, и у Бечу ће је лечити на исти начин. Само ћеш потрошити све што имаш.

Земунски трговац обраћа се г. Мусолинину као оцу

Није лако дете у Беч, али је пратио пажљиво све вести у новинама, чак и на страни разноде, не би ли нашао неки случај оздрављења. Тако је прочитао вест о случају г. Мусолинијевог сина.

Није било другог излаза. Једног дана, прошле године, решио је да се обрати Дучеу и да га моли, као оца, да му помогне

И, једнога дана од Италијанског посланства у Београду добио је писмо следеће садржине:

„У вези са писмом, које сте ви директно упутили Дучеу, стављено ми је у дужност да вам саопштим следеће:

Сигурал начин и потпуно ефикасан за предупређење и сузбијање „Полиомиелитиа антериорис акутеус не постоји.

Много се употребљава антиполиомиелитски серум Петри, који производи Пастеров завод у Паризу; неки писци у својим извештајима објављују да су овим серумом постигли добре резултате, нарочито ако је потребан у препаралистичком периоду.

У многим клиникама за болести деце примењује се материска хемотерапија, а у неким случајевима и очишћа, и постизалу се успеси.

Неки саветују употребу серума реконвалесцената или оних који су оздравили о полиомиелитис, на чак и серум нормалних одраслих људи.

У стадиум парализе најбоље се употребљава физиотерапијски поступак.

Са одличним поштовањем

Краљевски министар,
Марко Ивделић

Посланство даје медицинска обавештења

Посланици из страни репрезентују спољну политику своје земље. Није у пракси да дају и медицинске савете. У том случају Италијанско посланство у Београду отступило је. Г. Бенито Мусолини, отац, осетио се побуђеним да помогне једном несрећном оцу. И онда је Дуче издао наређење да се овом човеку изађе у сусрет. Зато је Италијанско посланство у Београду пружило

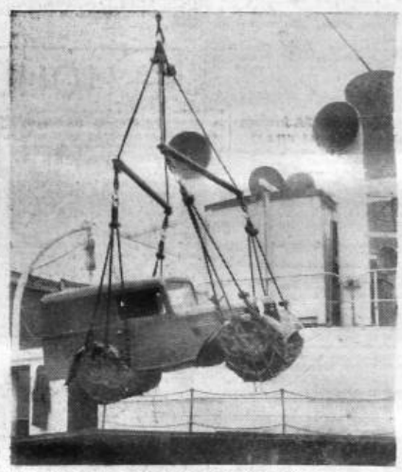
Мала Олгица (лево) пред болест

Пођите у Будимпешту
париске оригинал моделе у
Салону Келер
кућа најлепших тротер-подневних и вечерњих хаљина
Будимпешта IV. Јеган Ференц ул. 21.

Појава малих јевтиних америчанских кола „Бантам"

представља највећи успех аутомобилске индустрије

У Београд су приспела прва мала јевтина америчанска кола, која имају квалитет најбољих луксузних аутомобила, а троше само 4 и по литра бензина

Мала америчанска затворена кола „Бантам" за транспорте — приликом истовара на Сави

У свима земљама, једнако код продавца аутомобила као и у најширим масама потрошача, купаца, појава америчанских аутомобила „Бантам" примљена је као сензација и догађај првог реда. Мала америчанска кола „Бантам", уосталом, и заслужују овакав изванредан пријем. Произвођ „Бантам Кар Компаниј", која је у чувеном и најјачем концерну америчанске тешке индустрије, „Америкен Стил Експорт Компани", ова мала кола имају одлике и квалитет најбољих великих америчанских луксузних аутомобила. Материјал, из кога су кола „Бантам" направљена, потпуно одговара најбољем материјалу чувених скупоцених америчанских великих аутомобила.

Већ сама ова чињеница била је довољна да појава „Бантам" кола изазове сенсацију међу купцима. Међутим, и остала преимућства била су од огромног утицаја на све интересенте и на целокупно светско тржиште аутомобила. Обзиром на изванредан квалитет, „Бантам" кола су неупоредиво најјевтинија. По економичности, до сада им нема, уопште, поређења: троше само четири и по литра бензина на 100 километара! У земљама где је бензин скупо, ово њихово својство нашло је на најбољи пријем. Потрошња горива код аутомобила као код мотоцикла!

„Бантам" кола имају све предности најчувенијих америчанских аутомобилских фабрика; ова кола се одликују специфично брзим америчанским стартом. Само један додир педале — и кола су у пуној брзини. Мотор аутомобила „Бантам" има четири цилиндера. Његова израда претставља последњу реч технике уопште. Концерн водеће америчанске тешке индустрије, „Америкен Стил Експорт Компани", укључује на „Бантам" кола као на свој досада највећи успех. А име овог концерна претставља за цео свет пуну гаранцију.

„Бантам" кола појављују се тек ове године — на Њујоршком аутомобилском салону — и већ су заинтересовала цео свет. Свет ова штампа региструје њихову појаву као изванредан догађај, као велики успех аутомобилизма уопште.

За мало новаца публика ће моћи да дође до привлачних аутомобила, које издржавале — што је најважније изискује минималне издатке.

Фабрика „Бантам" је просто засута поруџбинама свих земаља. Она ради пуним капацитетом, али је ипак, немогућно испунити све поруџбине. Многе од заступника дуго ће чекати да дођу до заступства фабрике „Бантам", чија кола данас изазивају, са разлогом, највеће интересовање у свим редовима потрошача. За југославију заступство аутомобила „Бантам" добила је фирма **Виктор Ф. Пик** у Београду.

Прва партија ових америчанских кола већ је приспела у Београд. Кола су изложена у салону радње **Виктор Ф. Пик**, Браће Југовића 3, где их публика, без обавезе, увек може разгледати. Београђани већ могу да у просторијама радње г. Пика упознају неколико типова кола „Бантам". Ту су, најпре, уступна кола „Бантам купе", са седиштима за три особе, као и отворена спортска кола. Линије су допадљиве и елегантне. Велику пажњу код трговачког света изазивају „Бантам" затворена кола за транспорте, као и ова отворена кола за испоруку робе.

Фирма **Виктор Ф. Пик** прва на Балкану набавила је мала и јевтина америчанска кола „Бантам". Њихова цена је само 39.000 динара, што је обзиром на сва огромна преимућства, „Бантам" кола заиста једнистве успех велике аутомобилске америчанске индустрије.

емајлиране, земљане, бакрене и друге. Довољно је мало Вима на мокру крпу — само алуминиум чистите суво.

УСКРШЊИ РАДИО ПРОГРАМИ

УСКРС
април 1938

Позоришта:

КОД СПОМЕНИКА: (Прва дан Ускрса) (15): Тако ми се чини; (20): Разбојник. — Други дан Ускрса: (15): Фауст; (20): Сирано де Бержерак. (Трећи дан Ускрса): (15): Лабудово језеро (пестоколе гпа Аранђеловић); (20): Покондирена.

ВРАЧАР: (Прва дан Ускрса) (15): Стари Хајделберг); (20): Воља са планине. (Други дан Ускрса: (15): Госпођа с камелијама; (20): Опасне друштво. (Трећи дан Ускрса) (15): Дођите прве!; (20): Сеоска зола.

Концерти:

КОЛАРЧЕВА ЗАДУЖБИНА (трећи дан Ускрса) (20.30): Концерт Орлова.

РУСКИ ДОМ: (Трећи дан Ускрса): (20.30): Руска оперета „Запорешко злато".

Изложбе:

ИЗЛОЖБА ИТАЛИЈАНСКОГ ПОРТРЕТА „КРОЗ ВЕКОВЕ (Музеј Кнеза Павла) отворена од 10 часова пре подне до 5 часова по подне, сваког дана па и понедељником

ИЗЛОЖБА РУКОПИСА ЂУРЂА ЈАКШИЋА: Отворена од 10—12 часова радним даном и празником. — Градска библиотека и музеј (Кнегиње Љубице 1/1).

Варијетеа:

Варијете „Палас" 21.30 час. Нов амерички програм са 26 одличних тачака. После програма у малој сали сеира чувена калеја Хефер и другови. Улаз бесплатан.

Биоскопи:

ПРЕМИЈЕРНИ

СЛАВИЈА: (1 П и III дана Ускрса: (10.30, 15) 1) Капетан Молеман (Хари Бор, Габријела Дорзиат); 2) Журнал.

КОЛОСЕУМ: (15): Сензационална весела ревија народа. Прост и Ускрс у дан у 10.30 матине.

УРАНИЈА: (1 П и III дана Ускрса: (10.30, 15): 1) Капетан Молеман (Хари Бор, Габријела Дорзиат); 2) Журнал.

КОРЗО: (10.30, 15) 1 и II дана Ускрса: 1) У вртлогу белих ноћи (Габи Морлеј, Пјер Ренуар, Жан Јовел); 2) Журнал.

ОДЕОН: (14) Ромео и Јулија (Норма Ширер, Лесли Хауард). 2) Журнал. 1 и II дана Ускрса у 10.30 матине.

ЛУКСОР: (15) Ураган (Дорота Ламур, Џон Хол); 2) Фокс-новости. 1 и II дана Ускрса матине у 10.30.

ЛУКСОР: горња сала: (15.30) Ураган (Дорота Ламур, Џон Хол); 2) Фокс-новости. 1 и II дана Ускрса матине у 10.30.

РЕПРИЗНИ

МЕТРОПОЛ: (14) 1) Мр. Мото (Пентер Лорд); 2) Поручник Рид Дик Форан, Паула Стоне). 1 и II дана Ускрса матине у 10.30.

ТРИГЛАВ: (15) 1) Василије (Џемс Мејсон, Џин Пејџет Кели); 2) Сиза симфонија; 3) Најамнут новости. Прост и другог дана Ускрса у 10.30 матине.

АВАЛА: (15) 1) Нина Петровна (Хенд Марсхал, Фернан Гравеј). Додатак: Фокс-новости и Мики Маус. Прост и другог дана Ускрса у 10.30 матине.

РЕКС: (15) 1) Жуково језеро (Симона Симон, Жан Пјер Омен). Додатак: 3 Мики Мауса и Фокс-новости. Прост и другог дана Ускрса у 10.30 матине.

БАЛКАН: (14) 1 дан Ускрса: 1) Крстин и мачеи (Дон Жозе Мексика); 2) Бабуна у царству шуме; 3) Фокс-новости. II дан Ускрса: 1) Весели бандит (Кинг Мартина, Ида Лупино); 2) Мазурка (Пола Негри, Вили Форст); 3) Фокс-новости.

НОВАКОВИЋ: (10.30, 14) I и II дана Ускрса: 1) Тајанствени Алжир (Жан Габен, Габријел Габријело); 2) Играј и певај (Марина Рекл.

Паччево:

ТРУВАЧ: 1 дан: Даља робова (Вернер Бакстер, Вилас Бери). II дан Три артиљерца у женском манастиру.

Дежурне апотеке:

Анђелковић Владислав — Престолонаследников трг 31 — телефон 26-558; Антонијевић Коста — Балканска 39 — тел. 21-040; Даља до Синиша — Краља Бодуена 2; Ослобођења и Ориовске — тел. 23-137; Јовановића поч. Милосава апотека — Зелени Венац 14 — тел. 23-018; Марковић Михајлат — Престолонаследника Петра 107 — тел. 24-645; Милошевић Милорад — Кр. Александра 126 — тел. 22-317; Начелник Ђорђе — Кр. Петра 83 — телефон 20-291; Пешић Светислав — Кр. Александра 33 — тел. 20-264; Сенић Добривоје — Булевар Краљице Марије 13 — тел. 26-464; Талић Душан — Краља Петра 42 — тел. 21-214; Трајковић Светозар — Краљице Марије 3 — тел. 20-460

На Чукарици — Београд

Лазаревић Лука — Трговачка 11 — тел. 26-402 — дежурна стална.

ПРЕНОС БОЛЕСНИКА И РАЊЕНИКА — из унутрашњости у Београд и обратно, врши новим санитетским аутомобилима по одређеној тарифи. ауто-станица Црвеног крста, телефон 24-479

Важнији телефони:

Пожарна команда 23-121, 22-122; Станица за спасавање 25-456; Железничка станица: Обавештајни биро 26-913, 27-116; „Путник" благајница 23-164, „Аеропут" обавештења 20-405; Ауто-такси: Код хотел Балкана (Призренска улица) 23-707; код кафане Блед 23-220 код хотела Бристол 20-793; у Трговачкој улици 23-583; код кафане Дарданели 28-948; код хотел Експелзиора 20-567; код кафане Жагубица 20-395; у Краљице Наталије улици 28-164; канцеларија удружења 20-404; код хотел Македоније 30-878; код хотел Палас 22-905. код Кнеза Росног пан 21-370; код Кнежевог споменика 21-279; код хотел Српског Краља 23-075; код Славије (Светосавска улица) 20-600; код Славије (сквер) 23-074; код кафане Топола 28-120; у Хиландарској улици код Занатског дома 26-796; код кафане Чубура 21-306; станица Мостар 28-584; код кафане „Грчеч 30-707; Станица за спасавање и хитну помоћ (сквер Краља Александра) 20-017. Окружни у ред дежурни војни лекар за хитну помоћ 21-731. Телефон бр. 22-218 за вредалу телеграма.

Субота, 23 април

7.00 Вести.
15.40 Вести.
18.35 Драгутин Илић: Свеће слабе (читање).
19.30 НАЦИОНАЛНИ ЧАС: Један кандидат на српски престо 1874 г., предаваље г. проф. др. Александар Соловјев.
19.50 Дневна репортажа.
20.00 Далеки источњачки извори нашег духовног језика, предаваље г. др. Милоја Милојевића.
20.20 Православно појаље.
20.30 Читаље из Св. Писма.
21.00 Духовни концерт Руског мешовитог хора, 1) Ланчки: Достојно јест. 2) Михајлски: Свете тихи. 3) Љвовски: Нине силе небеске с нама. 4) Смирнов: Приђите вјерни. 5) Шереметјев: Да исправите ја молитва моја. 7) Бахтањски: Нине отпуштајеши. 8) Филјев: Нек мир и Тебе појем. 9) Дворниченски: Вечери твоја тајнија. 10) Дворецки: Да молчит сваки плот човјечја. 11) Малашкин: Помишљај день страшни. 12) Турчанинов: Тебе одајушчагосја. 13) Разбојника благоразумнаго. 14) Архангелски: Хвалите имја Господње.
22.00 Вести.
24.00 Пренос Васкрсења из Саборне цркве.
до 2.00.

КРАТКОТАЛАСНА РАДИО СТАНИЦА

7.00 Вести.
7.15 Концерт — плоче.
13.10 Концерт.
13.40 Час за Словенство долиска Срба и Хрвата на Јадранско Приморје — Милош Парета, професор.
13.55 Природни преглед.
14.10Вести.
14.25 Час српско-хрватске језика за Мађаре — др. Стојков.
18.10 Музика за игру.
18.30 Вести на мађарском.
18.35 Предавање од 12.40 на француском.
18.50 Предавање од 12.40 на енглеском.
19.00 Вести; Музика са плоча.
19.30 Актуелни час: Новости са Балкана на грчком и арбанском
19.50 Вести на италијанском.
20.00 Балкански радио дневник: Вести на грчком (20.00), турском (20.15) и арбанском (20.30).
20.45 Вести на француском.
21.00 Вести.
21.15 Вести на немачком.
21.30 Одломци из југословенских оперета — плоче.
22.00 Вести на енглеском.
22.15 Музика за игру.
23.00 Вести.

ИНОСТРАНЕ СТАНИЦЕ

18 Дворжак (1500) оратораум од Хендела, Париз (431) музика.
19 Минхен (405) шарени програм, Кенигсберг (291) коледи.
20 Рим (421) лака музика, Лион (463) пренос из опере.
21 Беч (507) шарено вече, Варшава (1339) хор.
22 Хамбург (332) музика за игру, Париз (431) лака музика.
23 Дворжак (1500) мелодије, Луксембург (1293) музика за игру.

*

Недеља, 24 април

7.00 Вести.
9.30 Пренос службе Божје из Саборне цркве.
11.50 Здравствена предавања. Централни хигијенски завод: предаваље г. др. Александра Шинкића.
12.05 Звона. Недељни симфониски концерт.
12.35 Фантастичне симфоније од Берлиоза.
13.10 Народне песме. Пева г. Драги Петровић.
13.50 Емисија измењача.
14.40 Тачно време.
14.45 Музика са плоча.
17.15 Оркестар мандолина г. Миленковића.
17.45 Угоословенске песме. Пева г. Дино Љубишић.
18.15 Концерт хора Донских козака (плоче).
18.40 Народне песме (плоче).
19.00 Руска народне песме (плоче).
19.10 Популарни валцери (плоче).
19.30 НАЦИОНАЛНИ ЧАС: Културне и економске везе Југословена и Италијана у прошлости и садашњости — Иван Шипрак, новинар (пренос из Загреба).
19.50 Објављиваље резултата утакмице
20.00 Велико ускршње народне вече (суделују: гђа Наталија Павловић, г. г. Добривоје Јовић и Радо Константиновић, Дечји оркестар Краљеве гарде, Народни и тамбурашки радио оркестар; Ускршње заједоте од г. проф. Мала Пламенића).
22.00 Вести; Музика за игру (плоче).

КРАТКОТАЛАСНА РАДИО СТАНИЦА

7.00 Вести.
7.15 Концерт — плоче.
8.00 Вести.
8.15 Музика са плоча.
12.55 Радио дневник.
13.10 Концерт.
13.40 Ускршње обичаје у Југословенији.
13.55 Музика са плоча.
14.10 Вести.
14.30 Музика за игру.
18.30 Вести на мађарском.
18.35 Предавање од 12.40 на француском.
18.50 Предавање од 12.40 на енглеском.
19.05 Вести; Музика са плоча.
19.30 Актуелни час: Културне и економске везе Југословена и Италијана у прошлости и садашњости — Иван Шипрак, новинар (пренос из Загреба).
19.50 Вести на италијанском.
20.00 Балкански радио дневник: Вести на грчком (20.00), турском (20.15) и арбанском (20.30).
20.45Вести на француском.
21.00 Вести.
21.15 Вести на немачком.
21.30 Арбанске народне песме са плоча.
22.00 Музика за игру.
23.00 Вести.

ИНОСТРАНЕ СТАНИЦЕ

18 Дворжак — концерт о филмомима; Париз — музички фолклор Холувуда.
19 Лион — концерт; Пешта — циганске песме и музика.
20 Талијанс — војнички хор; Минхен — из опере.
21 Берлин-Штеглиц — концерт; Беч — концерт солиста.
22 Берлин — музика за игру. Париз — музика.
23 Париз — музика за игру. Пешта — цео ат ресторан.

Понедељак, 25 април

7.00 Вести.
9.30 Пренос службе Божје из Саборне цркве.
12.00 Звона. Народне песме. Драг. Чиковић уз пратњу Народног радио оркестра.
12.35 Концерт Фјодора Шаљапина и Андре Гидена (плоче).
13.00 Радио дневник.
13.10 Народне песме. Пева гђа Теодора Арсеновић уз пратњу Радио оркестра.
13.40 Вести.
16.45 Крој живот и уметност; предаваље г. Влад. Велмар-Јанковића
17.05 Виолинска концерт г. Лазара Марјановића.
17.35 Тамбурашки радио оркестар.
18.00 Музика за игру (плоче).
18.45 Менделсон: Соната оп. 58 Де-дур за чело и клавир.
19.15 Радио дневник.
19.30 НАЦИОНАЛНИ ЧАС: Балат у борби за опстанак, предаваље г. проф. Милоша Ст. Стаповјевић.
20.00 Забавни концерт Великог радио оркестра.
21.00 О Љубомиру Недићу (повођом 80-год. рођења), предаваље г. Вељка Петровића.
21.15 Пренос II дела концерта Српског певачког друштва „Слоге" из Сарајева.
22.00 Вести; Народна музика.

КРАТКОТАЛАСНА РАДИО СТАНИЦА

7.00 Вести.
7.15 Концерт — плоче.
8.00 Вести.
8.15 Вести.
8.15 Музика са плоча.
12.55 Радио дневник.
13.10 Концерт
13.40 Југословенско поморство — др. Петар Томић, дубровник.
13.55 Музика са плоча.
14.10 Вести.
14.30 Музика за игру.
18.30 Вести на мађарском.
18.35 Предавање од 12.40 на италијанском.
18.50 Предавање од 12.40 на немачком.
19.05 Вести: Музика са плоча.
19.30 Актуелни час: Балат у борби за опстанак —проф. Милош Ст. Стаповјевић (Нац. час)
19.50 Вести на италијанском.
20.00 Балкански радио дневник: Вести на грчком (20.00), турском (20.15) и арбанском (20.30).
20.45 Вести на француском.
21.00 Вести.
21.15 Вести на немачком.
21.30 Вокални концерт народних песама г. Добрише Троздановића.
22.00 Вести на енглеском.
22.15 Музика за игру.
23.00 Вести.

ИНОСТРАНЕ СТАНИЦЕ

18 Дворжак — концерт; Беч — из тог филмова.
19 Минхен — комедија; Лион — радио игра.
20 Рим — лака музика; Брезлава — шарени програм.
21 Варшава — „Тоска"; Пешта — оперски програм.
22 Пешта — циганска музика; Лајпциг — рецитовање песама.
23 Рим — музика за игру; Пешта — цао.

Уторак, 26 април

6.30 Вести.
12.35 Концерт Аде Сара и Алгета Парсеј (плоче).
13.10 Забавни концерт Великог радио оркестра.
13.40 Вести.
14.40 Тачно време.
14.45 Народна музика на хармоници.
17.00 Тицијанова „Ла Бела" у Београду, предаваље г. Орена Суботића.
17.20 Забавни концерт Великог радио оркестра.
18.30 Клавирски концерт гђе Милице Стојадиновић.
18.50 Концерт Врањислава Хубермана (плоче).
19.30 НАЦИОНАЛНИ ЧАС: Италијано-византиске школе у Далмацији, предаваље г. др. Лазара Мирковића, проф. Универзитета.
20.00 Пренос из Београдског народног позоришта на Врачару. Сеоска кола.

КРАТКОТАЛАСНА РАДИО СТАНИЦА

7.00 Вести.
7.15 Концерт — плоче.
8.00 Вести.
8.15 Музика са плоча.
13.10 Концерт.
13.40 Туризам у Југославији.
14.00 Музика са плоча.
14.10 Вести.
14.30 Музика за игру.
18.30 Вести на мађарском.
18.35 Предавање од 12.40 на француском.
18.50 Предавање од 12.40 на енглеском.
19.05 Вести; Музика са плоча.
19.30 Актуелни час: Италијанска и српско-хрватска прошлост, монографија — др. Месесник, проф. Универзитета у Скопљу (Нац. час)
19.50 Вести на италијанском.
20.00 Балкански радио дневник: Вести на грчком (20.00), турском (20.15) и арбанском (20.30).
20.45 Вести на француском.
21.00 Вести.
21.15 Вести на немачком.
21.30 Вокални концерт гђе Наде М. Илић-Сударевић.
22.00 Вести на енглеском.
22.15 Балкански музички фолклор — плоче.
23.00 Вести.

ИНОСТРАНЕ СТАНИЦЕ

18 Штутгарт — комедија; Париз — концерт.
19 Хилверсум — кро-мелодистеи; Прат — музика.
20 Беч — из филмова; Луксембург — музикот.
21 Рим — „Кармен"; Варшава — симфониски оркестар.
22 Варшава — музика за игру. Брезлава — дувачки оркестар.
23 Пешта — циганска музика; Берлин — музика за игру.

КОНЦЕРТИ

СЕДМИ СИМФОНИСКИ КОНЦЕРТ БЕОГРАДСКЕ ФИЛХАРМОНИЈЕ

У уторак 3 маја у 20.30 часова приредиће Београдска филхармонија свој седми концерт ове сезоне. Наш признати диригент г. Мирко Полић директор Опере у Љубљани, после дужег времена опет пред београдску публику. Високи уметнички квалитет г. Полића нарочито као диригента свестрано је уметнички изнађена брижљиво састављеног програма те вечери. Поред одличног диригента појавиће се млади француски Виртуоз Мишлен виртуоз чела, Носиоци прве награде Бечког интернационалног конкурса умет. ника и пријатељ у иностранству, а нарочито од париске кратке које га убрада у најбоље садрженне челисте, опраћаће га Дворскиком концертом у Београду сваку, коју му је претходила вод. мас.

На програму: 1) Вебер — „Оберон" увертира; 2) Бетовен — симфонија бр. 6 (пастирска); 3) Дворжак — Концерт за чело к-мол (изводи г. Вернар Мишлен); 4) Сласенски — Два балканске игре; а) Коложите, б) Тешката. 5) Римски-Корсаков — „Ускрпша увертира".

Улазнице на благајни Колариевог универзитета од 10—40.

КОНЦЕРТ НИКОЛЕ ОРДОВА НА КОЛАРЧЕВОМ УНИВЕРЗИТЕТУ

г. Н. Орлов

Николај Орлов, најбољи руски мајстор клавира, дође свој сола стички концерт трећег дна Ускрса, у уторак, 26 а. ознили, у сали Колариевог у. ниверзитета.

На програму: Кендел - Хал. ворзен, Бетовен (Соната д. мол оп. 31), Шопен, Мет. нер, Глазунов. Љапунов и др. Почетак у 20.30 часова. Цене места од 15 до 60 динара. Улазнице се продају код „Хармоније" (Теразије 12), телефон 25-794, и не биле тарници Колариевог универзитета, телефон 29-137.

Белешке

КОД ТЕШКЕ СТОЛИЦЕ. НАДУТОГ ГЛАВОЊОЉЕ: успех затвора. Једна до две чаше природне Franz-Josefove горке воде чисти пробавне органе. Franz-Josefova вода и болесницима који леже, јако узнемирују и сметају добро. Рег. С. бр. 15465/35.

Г. Г. ЛЕКАРИ, — ЛЕЧЕЊЕ АНЕМИЧНИХ СТАЊА свих облика, разних органских изгубила и исцрпљености успоите природном арсено-гвозденитом водом „Средњовишка", Препорученије је и за чврсћа организам адекватитије него лечење вештачким лековима са истим састојцима.

RIZNICA ZNANJA SVAKOG KULTURNOG ČOVEKA JE

Енциклопедија

ОД СТ. СТАНОЈЕВИЋА

140 НАШИХ ПОЗНАТИХ НАУЧНИКА, КЊИЖЕВНИКА И СТРУЧЊАКА написали су

15.000 чланака
на преко 4.000 страна
у 4 књиге
штампане латиницом

To je kapitalno delo
bez kojeg
nijedna biblioteka
nijedan kulturan čovek
ne sme i ne može da bude

Ne može se zamisliti brži i ekonomičniji način sticanja znanja nego što je ovo kod

Enciklopedije

U KOJOJ JE SAŽETO ONO ZA ČIM TREBA GODINAMA DA TRAGATE PO MNOGIM KNJIGAMA ARHIVAMA I BIBLIOTEKAMA.

SVE 4 KNJIGE DOBIJAJU SE ODMAH

ZA DIN. 60.-

U.Z NIŽE NAVEDENE USLOVE

Popunite i pošaljite danas kupon, koverat ne treba nalepiti

»JUGO-ISTOK« — Beograd, Kralja Milana 26 II

Dole potpisani potvrđujem ovim da sam od Vas neopravne poručio kupio na dosadašnje otplatu: NARODNU ENCIKLOPEDIJU latinicom — u 4 knjige od prof. dr. Stanoja Stanojevića po najnovijem tvrde američkoj korice za sumu od Din. 600 — koju ću sumu uplatiti u deset redovitih mesečnih rata po Din. 60 — na Vaš tekući račun 37781 kod Poštanske štedionice u Beogradu, s tim da ću prvu rata sa otpremnim troškovima uplatiti pouzdetom pri primitku naručenih knjiga. Neplaćanjem jedne rate plativa je cela suma U slučaju spora priznajem nadležnost Stalnog izbranog suda Trgovinske komore u Beogradu

Ime i prezime

Zanimanje

Nadležno gde radim

Mesto i ulica

Datum

JUGO-ISTOK

Ваш пријатељ и сарадник кроз цео живот!

NECCHI
Почев од дин. 2.530
плативо капара д. 400.
и 12 месеци по д. 185.-

OLYMPIA
Почев од дин. 2.100
плативо капара д. 240.-
и 12 месеци по д. 155.-

За готово знатан попуст
Инж. Курт Хајман — Београд
Чика Љубина 7/II-спрат (нема са улице продавницу).
Пошт. фах 94. Тел. 26-107. 30429,1-1

КЊИГЕ И ЛИСТОВИ

ПЧЕЛАРЕЊЕ, уџбеник за самоуке и почетнике за пчеларе, 80. стр. 208. Цена 15 дин. Пошљите На. И. Бућановић, дир. саветник у пензији. Ово је у нас прва и једина уџбеник и почетнике израђен сасе на практичној основи и за мајсторе и све крутове пчелара. Главо стоварите у Београду у књижари пишаца Геце Кона и. д. Радомира Д. Бућановића и Јеремије Целебића и продавницама Српског пчеларског друштва и Савеза пчеларских задруга у Југославији.

ОДСТРАНИТЕ МРЉЕ
са лица, то ће Вам најбоље успјети употребом
Vesna Creme
за дан Д. 12.-,
за ноћ Д. 17.-
Производи Љекарна Праунспергер, Загреб
Савчићев трг 17.
31.875

ВЕЛИКЕ РОБНЕ КУЋЕ СУ СТВАРНОСТ

која се више не може и не сме занемарити

Велики магазини као регулатори цена

Три палате највећег париског магазина „Самаритен", који има преко 8.000 намештеника

У нашим привредним круговима се опет с времена на време потрже питање великих робних кућа-магазина. Најчешће се на скупштинама трговачких удружења донесе резолуција против рада великих магазина, или се објави по неки чланак. Критичари великих робних кућа су најчешће заинтересовани, те се дешава да њиховој критици недостаје објективности.

Ових дана се појавила једна брошура, која се углавном обара на „Бату", а угред напада и велике робне куће: Митиња у Београду и „Та-та" — и загребачку Кастнер и Елер. О тој брошури не би требало много говорити, кад не би потезала већ ликвидирана питања. Тако она као резиме свог истражења доноси предлог мера за решење питања великих робних кућа у Југославији.

Уредба о великим робним кућама решила је питање великих магазина у Југославији

Уредбом о великим робним кућама од октобра 1937 Краљевска влада је после зрелог и дубоког студирања и проматрања, узевши у првом реду у обзир усклађивање интереса народне привреде и најширих потрошачких слојева, уредила то питање.

По други пут је оснивање нових робних кућа одложено за годину дана, а одобрење рада ограничено на веома мали број градова и то само оних са преко 50.000 становника. Тиме се у првом реду изашло у сусрет жељама малих трговаца и ситних занатлија. Али се на другој страни није хтело пренебегнути ни интересе потрошача, који захтева магазине као регулаторе приватних цена.

У експозеу, којим је проглашена ова уредба, изнесени су разлози који су руководили Краљевску владу да тако поступи. Тамо је наглашено, да се нису могли пренебегнути интереси захтеви широких слојева народа, који су за велике робне куће. Морало се водити о томе рачуна, да у њој земљи још увек влада нешто слободне трговине и предузимања, а да у исто време друштвене тежње у трговини. У истом експозеу, дотичући привредне прилике наше земље, посебна је нарочита пажња потрошачкој моћи свих друштвених слојева: чиновника, сељака, радника. И за заштиту тих потрошача од неоправданог приватног монопола одобрила је влада (ма да ограничено) рад великих магазина.

То су факта.

Против великих робних кућа нису потрошачи

То се видело и из горњег излагања, а то смо имали прилике да видимо и у штампи, да чујемо и на зборовима, које су приређивали и одржавали организовани потрошачи.

Сасвим је разумљиво да су потрошачи морали бити за очувањивање слободне трговине и слободне утакмице у њој, јер им то омогућује већи избор и повољније услове набавке.

А интерес потрошача, с обзиром на њихов огромни број, свакако је претежнији од интереса оног релативно малог броја посредника у набавци, који би, како излази из њихових захтева, ипак желели за себе неку врсту приватног монопола. Куда би пак такво стање одвело, јасно је на први поглед, а најбоље то знају они потрошачи, који живе у малим местима или селима, где постоји само једна радња, на коју су без даљег избора упућени...

Разлози против великих робних кућа нису оправдани

Разлози против великих магазина најчешће су нетачно и неверно представљени. Најчешће се оперише са бауком страног капитала и увлачењем страница у нашу народну привреду. Међутим једина београдска велика робна кућа је наше национално предузеће.

Приговори да велике робне куће продају само бофл-робу (ваљда ради тога, што дају јевтиније) такође су нетачни.

У самом Београду и у свима светским магазинима поред јевтиних, исто тако се и најскупоценије ствари добијају. Није јевтиноћа робе по тим великим робним кућама довела отуда, што је та роба можда бофл, већ отуда што им огромне набавке, рационализација посла, обим рада, концентрација и др., омогућују јевтиније услуживање муштерија.

Приговори да ће велике робне куће угушити мале трговце и онемогућити им рад и опстанак, били су предмет наших ранијих излагања. Они су исто тако неоправдани, већ и због тога што постоји подела интересних сфера између великих и малих предузећа, а и ради тога, што ие само робне куће већ и специјалне трговине конкуришу једна другој. Па је та конкуренција често и много оштрија. Примера за то имамо врло много и код трговаца и код занатлија. Кривица за те случајеве није до великих робних кућа већ до нечега другог, што треба тражити у самим трговцима и занатлијама.

Приговори да ће велике робне куће онемогућити спремање трговачког подмлатка, јер ће својом специјализацијом механизовати посао и направити машину — продавца сасвим су наивни. Ко је инр. посетио ма и једанпут једну робну кућу имао је прилике да види са колико спретности, умешности и разумевања раде помоћници у продавници, где ће свакако више имати прилике да боље и свестраније науче трговачки посао но у неком малој специјалној радњи.

Помоћно особље у великим робним кућама има и то предности да у њима прикупља и проучава и упоређује са другим радњама. Отуда је и могућност напредовања у таквим радњама већа.

Интерес произвођача су велике робне куће јер му оне стварају нове пијаце, дају замаха производњи и стављају у покрет његове машине и његову снагу.

Интерес потрошача су велике робне куће, јер му оне стварају велики неограничени избор робе, дају повољне цене и услове набавке, уштеђују време, новац и др. А потрошачи и произвођачи су свакако претежнији и многобројнији од посредника.

Потенцирање супротности и продубљавање јаза, који деле потрошачке масе и њихове посреднике у набавци — трговце, није ни најмање у интересу ни друштва ни нација а ни самих трговаца. — Ту је и поменута брошура учинила једну малу нетактичност. Говорећи о Удружењу потрошача и цитирајући имена чланова управе, који су сви од реда интелектуалци, писац им оспорава право да заступају интерес потрошача — ваљда или баш зато што су интелектуалци. Заборавља, међутим да су чиновници без обзира на свој број — ипак најјачи потрошач. (То се може проверити анкетом код београдских трговаца).

Интелектуални и мануелни радници морају ићи руку под руку у заштити својих потрошачких интереса који се налази у слободној трговини и њиховој слободној утакмици, јер је то заштита права на живот...

Узроци невољама наших специјалних трговина не леже у двама великим робним кућама, већ на другом месту. Великим делом и у самим трговинама. А те се невоље не могу и не смеју лечити на рачун и штету најширих народних слојева...

Живот има своје законе, привредни живот такође. Побеђују способнији облици...

Борба специјалних трговина и великих робних кућа — магазина који се код нас стварају, треба да добије облик племените и корисне утакмице у служби најширим слојевима потрошача — у служби целог југословенског народа.

Само ће тако имати оправдања, јер у сваком другом виду значи најобичнију себичност у корист свога сопственог цепа...

Само су две праве велике робне куће у Југославији

„Брезова метла" се назива библиотека, која је у својој првој свесци донела брошуру коју смо цитирали. Писац је ставио у једну торбу разнородне ствари: Бату, Тивар, Та-ту, Митиња и Кастнер-Елер. Од поређених ни половина није Праве велике робне куће. Праве велике робне куће Југославија има на жалост потрошача свега две: једну у Београду и једну у Загребу. За земљу од преко 15 милиона становника то је много, то чак није ни довољно.

Колико становника има Швајцарска? А у самом Цириху има пет робних кућа...

Економски и социјални моменат су одлучни у питању великих робних кућа у целом свету

Уштеда напора, новца, времена, удобност и сигурност су начела великих робних кућа.

Ми смо то већ општирно изложили у својим ранијим излагањима, истичући и узрочну везу између производње и потрошачке моћи публике. Тада смо указали и на то, да су магазини уствари народне робне куће, и да они у неку руку значе економско ослобођење потрошачких маса од монопола великог трговинског капитала. — Начело слободне трговине у служби народа...

Отплатни систем је такође један од приговора који се упућује великим робним кућама. Имали смо прилике да се и тиме позабавимо, те није потребно сее опет понављати.

Међутим напомешућемо следеће:

Отплатни систем није зутословенски проналазак. Њега практикују све робне куће у целом свету, њега су увеле у свој рад највећим делом и специјалне трговине у Београду, те се данас у самом Београду скоро у свакој трговини уз потребне гаранције може добити роба на отплату. Око 150 фирми само у Београду дају на кредит.

Отплатни систем је дошао као економска и социјална нужда. Што се тим системом највише користе чиновници, то је један доказ више у прилог потребе овог система.

Дужност трговине је усклађивање интереса произвођача, посредника и потрошача

Кад се устаје против великих робних кућа, онда се имају у виду само интереси посредника а запостављају се интереси других двеју компонената: произвођача и потрошача

Број улагача код Поштанске штедионице *прешао је 500.000*

Поштанска штедионица ушла је у седамнаесту годину рада.

Крајем прошлог месеца било је 493.764 улагача, а укупна сума улога на штедњу попела се на милијарду и 344.141.186 динара.

Крајем марта о. г. било је код Поштанске штедионице и њених филијала отворено око 25.436 чекових рачуна, а стање улога по тим рачунима износило је преко динара 1,798.277.636.

Број чекових рачуна сваке године расте, нарочити пораст, прме ње се код чекових трговачких фирми, што је последица оживљавања привредне делатности.

Укупан промет Поштанске штедионице по свима рачунима износио је крајем прошле године 300 милијарди и 76,700.297 динара.

Велики део својих диспонибилних средстава уложила је Поштанска штедионица у државне хартије од вредности како то чине Поштанске штедионице и у многим државама.

Што се тиче директног кредитирања, Поштанска штедионица пошла је главну државну благајну пролазним кредитима ради правилног функционисања државне касе, плаћање службе нарочито у оним месецима, када државни приходи слабије притичу. Сем тога Поштанска штедионица налази погодне пласмане за своја диспонибилна средства у продуктивним финансиским целисходним кредитима разних других државних установа и управа. Тако, нпр., Поштанска штедионица финансира сваке године Самосталну управу државних монопола у сврху отпуна дувана. Висина овог краткорочног кредита пење се на 300 милиона динара. Сви они кредити прекопасно су функционисали.

Кредитирање приватних новчаних установа заузима такође видно место међу пласиманима Поштанске штедионице, али услед тешких прилика које преживљава банкарство, овај се пласман, и без притиска Поштанске штедионице, сваке године смањује без продајом хартија од вредности, било несигама банчиних потраживања која су настала код Привилеговане аграрне банке на основу предатог земљорадничког портфеља.

Назад. Поштанска штедионица дала је ломбардне зајмове на подлози заренја од вредности.

И поред ових, као и осталих пласмана, новац је стално као готовина Поштанске штедионице увек велико и прелази далеко потребе њене ликвидности. На дан 1 јануара прошле године стање чековних готовина показивало је у купан износ од 480.484.134.— динара. Касене готовине и даље су се стално повећавале, тако да су 15 октобра већ прешле милијарду, а на дан 15 децембра износиле су ми лијарду и 196 милиона. Стање на дан 31 децембра показује динара 1,005.398.030.

Да ваше запослене овим сувишним касеним готовинама, које су упућене са разлогом пуним и не комне службе, у сталном порасту, Поштанска штедионица одазвала се апелу Краљевске владе, да у задњице са Народном банком, учествује у мобилизацији једног дела потраживања новчаних установа код Привилеговане аграрне банке, изталог на основу земљорадничког портфеља. Тако је Поштанска штедионица примила на себе кредитирање земљорадничких задруга и њихових савеза. Ове кредите даје Поштанска штедионица под врло повољним условима са 3% годишње камате, на подлози текућих рачуна које они имају код Привилеговане аграрне банке на основу предатог портфеља сеоских менница и обвезница, а и на подлози 3% државних обвезница, које буду поједине задруге и савези добила од државе преко ове банке. Рок зајма се не уговара, него зависи од тога у ком ће времену зајам сам себе исплатити из своје подлоге. Очекује се да ће неколико стотина милиона динара, што ће их Поштанска штедионица овим путем ставити на расположење напредним земљорадничким задругама и у правцу оживљавања ипште по љопривреде.

У току 1937 г. Поштанска штедионица продужала је и своје учешће у финансирању јавних радова. Сем тога Поштанска штедионица у заједници са Државном хипотекарном банком и даље узима видно учешћа у обезбеђењу напотпуњује ликвидности благајничких записа Министарства финансија.

Поштанска штедионица има као сопствена средства, резервне фондове. Они фондови износили су крајем 1937 г. укупно 178 милиона динара.

Д. С.

За подизање села и пољопривреде

„Аграрна мисао" оснива Набављачку задругу

чији ће чланови при набавци справа моћи да се користе кредитом код Аграрне банке

„Аграрна мисао" — друштво за подизање села и пољопривреде основало је своју набављачку задругу да би помогла члановима да набаве потребне справе за рад: плугове, дрљаче, сејалице, сечке, прскалице итд., као и материјал: плави камен, рафију, сеирум за цепљење свиња и друго. Седиште ове задруге је у Београду, а њен члан може бити сваки пријатељ покрета и члан „Аграрне мисли" било из ког краја државе.

Набављачка задруга пружиће члановима „Аграрне мисли" пољопривредне справе и материјал по ценама знатно нижим, него што су у детаљној трговини, и у зајамчено добром квалитету. Тако се могу добити следеће пољопривредне справе и материјал по ценовнику:

Плугови:

Осјечки (домаћи фабрикат) 65—70 кгр. тежине Дин. 700.

Еберхард-Јота 63—64 кгр. тежине, Е. С. Б. 5 П и Е. С. Б. 5 Дин. 700.

Остали плугови по дневним ценама.

Копачине:

„Економ" (домаће — смедеревске) Дин. 520.—

Еберхардрове „Кумулус" — Дин. 580.—

„Бехер" (чехословачке) Динара 580.—

Дрљаче:

Дводелне од 40—45 кг. тежине, према тежини Дин. 380 — 460.—

Двореде, лакше, за кукуруз, (домаће) Дин. 760.—

„Бехер", двореде, теже Дин. 950.—

Мале, лаке, за брдске крајеве са копачицом Дин. 670.—

Прскалице:

„Аустрија" модел 36 Дин. 380.—

„Берморел" — еклер број 1 Дин 420.—

„Митрн" (домаће) Дин. 450.

„Морава" (домаће) Динара 400.—

Продужна цев за прскање воћа Дин. 20.—

Запрашивач за лозу:

Ручни, домаћи Дин. 60.—

„Берморел" (лећни) Динара 345.—

Плави камен:

Вагонска роба или полувагонска, франко станица купца, Дин. 5.70.

У врећама од 100 кг. франко Београд, Дин. 6.20.

С обзиром на велику разлику у ценама између вагонске робе и на детаљ, чланови задруге из једног места или једног краја треба у исто време да се пријаве и тако омогуће куповину вагонске или бар полувагонске количине.

Они чланови задруге, који нису у могућности да одмах исплате ствари, могу се помоћи на тај начин што сваки пријатељ овог покрета и члан „Аграрне мисли" може добити од Привилеговане аграрне банке кредит до износа од 2.000 динара. Ради тога купи треба да се молбом обрате Привилегованој аграрној банци, према формулару који ће раздељивати организација „Аграрне мисли" у сваком месту, и да је пошаљу набављачкој задрузи „Аграрне мисли", Толстојева 18. Задруга ће слати молбе Банци на хитно решавање.

Како формулар, тако и услове кредитирања могу заинтересовани добити код организација „Аграрне мисли" у свам местима а за справе и материјал, којих нема у горњем ценовнику, могу се обратити директно задрузи једним писмом, па ће се задруга распитати и известити их о најповољнијим ценама.

Да би се могао користити овим олакшицама у снабдевању справама за рад и материјал, сваки пријатељ покрета и члан „Аграрне мисле" мора се учланити и у ову задругу једним повољним уделом, који не износи више од Дин. 10.— и да плати на име оснивачких трошкова свега још толико. Разуме се да сваки члан може уписати онолико удела колико хоће, али, подвлачимо, члановм ове набављачке задруге може постати сваки пријатељ покрета и члан „Аграрне мисли" и само са једним уделом, који повлачи само једноструку обавезу у задрузи.

У задругу може ступити само онај, који није члан ниједне друге овакве задруге.

Привредне вести

БИЛАНС ПРВЕ ХРВАТСКЕ ШТЕДИОНИЦЕ

Прва хрватска штедионица одржала је дне 20 марта о. г. своју редовну главну скупштину. Из извештаја равнатељства произлазали да улози и разни повереници по новим потражниавима износе на дан 31 децембра 1937 дин. 386,006.944,53, те повећују у минулој пословној години порас од дин. 126,233.277,41.

Улози и повериоци по старим потраживањима смањили су се у години 1937 за дин. 127,345.177,33, а од дана ступања на снагу одлагања плаћања, т.ј. од 23 априла 1932 смањење износи динара 650,358.163,87.

Чисти добитак за годину 1937 износи дин. 7,425.786,81; одбивши од тога дотацију прачуни новог потраживања дин. 500.000.—, остаје дин. 6,925.786,81, од чега ће се према закључку главне скупштине употребити за исплату 4%-тне дивиденде на привештене деонице дин. 800.000.—, за дотацију мировинске закладе дин. 1,000.000.— и у име делимичног покрића завеског доприноса за пензионо осигурање службеника динара 200.000.—, док ће се остатак од дин. 4,625.786,81 пренети и употребити за дотирање редовне прачунне закладе на старом рачуну са дин. 3,625.786,81,а на новом са дин. 1,000.000.—.

После горњих дотација износи сиће свеукупне причуве на старом рачуну дин. 71,635.736,42, а на новом дин. 13,786.289,84.

Купон на привештене деонице исплаћује се почев од 1 маја о. г. по одбитку 10%-тног пореза у смислу § 15 Закона о изменама и допунама Закона о непосредним порезима од 18 фебруара 1934, по једној целој деоници са дин. 18.—, по једној четвртини са дин. 4.50, а по једној десетини са дин. 1.80.

234, 1-1

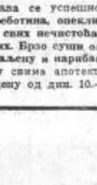
ЗАКЉУЧНИ РАЧУНИ ФРАНЦУСКО-СРПСКЕ БАНКЕ

Закључни рачуни за 1937 годину показују добит од фр. 2 мил. 570.315.49 која сачињава са пренос из прошле године укупне расположивих фр. 2,871.491.85.

Управни одбор предложиће редовној Главној Скупштини, која је заказана за 25 април, да се после дотације законском резервном фонду, подели 6% дивиденде т. ј. фр. 1,200.000 да се унесе у ванредни фонд фр. 1,000.000 а остатак од фр. 519.206.12 да се пренесе на нов рачун.

Поред тога биланс ће показивати први пут „нарочити резервни фонд" од фр. 5,315.553.59 створен преносом са рачуна резерви.

ПРОТИВ МАЛОКРВНОСТИ, БЛЕДОЋЕ

Слабости и помањкања тела апетита) **„Ferrodovim"** је опробан и похваљен лек против специјалитет

„Ferrodovim" је лек за жене, које ваља пропрати ослабе услед губитка крви као и за оне, које услед малокрвности изгубе своје редовно месечне праће. За добар успех довољне су 2—3 флаше.

„Ferrodovim" разазиње поу зеће: Mr. Ph. A. МРКУШИЋ апотекар у Мостару (Прим. Бан.) Пошт. фах 30 а. Цена 1 фл.: Дин. 40.— Добиће се и у апотекама.

Одлас рег. под т. бр. 6682/32 27491 -1

Babimira-Creme

употребљава се успешно против чешља, рана, огреботина, опеклина, краста, лишајева и свих нечистоћа коже код деце и одраслих. Брзо сушн од зноја или морења уљањену и нарибану кожу. — Добија се у свима апотекама и дроге рнјама уз цену од дин. 10.— по кутији.

31030. 6-8

РОМАН ОД АГАТЕ КРИСТИ

Тајна лорда Ејвера

ГЛАВА ПРВА

ПОЗОРИШНА ПРЕТСТАВА

Публика је већ заборавила огромно интересовање и узбуђење које је проузроковало убиство Џорџа Алфреда Ст. Винсет Марча, четвртог барона „Ејвера". Свака реч припада прошлости и нове сензације избрисале су овај догађај.

Мој пријатељ Херкул Поаро никада није био јавно споменут у вези са овим случајем. Морам да кажем да је то било у договору са његовом жељом. Он није желео да се његово име спомиње у тој истрази. Његова заслуга отишла је на другу страну — онако баш како што је он желео. Шта више, по специјалном мишљењу Поароа овај случај био је један од његових неуспеха. Закључио се увек да га је сасвим случајна примедба једног странца на улици довела на прави траг.

Па ипак макако то било, само је његов геније проналазио праву истину ове афере. Да није било Херкула Поароа, сумњам да би се икад овај злочин обелоданио.

Стога сећам да је кукнуо час када могу да напишем и објавим како је цела ствар текла. Знао сам све за и против до потанкости, и могу исто тако да нагласим да ћу испунити жељу једне дивне даме ако целу ствар објавим.

Често сам се сећао тога дана и оног уредног Поаровљевог салона, када нам је мој пријатељ испричао, на један мајсторски и запањујући начин, све своје убедљиве закључке. Почећу своју причу одакле је и он почео — од једног лондонског позоришта у јуну прошле године.

★

Карлота Едамс била је у том тренутку звезда најелог Лондона. Годину дана пре тога дала је неколико престава и постигла незапамћени успех. Ове године појавила се само у току три недеље и те вечери била је њена последња претстава.

Карлота Едамс била је Американка са невероватним талентом за скечеве које је сама изводила, као и за своју необичну шминку. Изгледало је да сваки језик говори са необичном лакоћом. Један њен скеч, у коме је приказала вече у једном страначком хотелу био је заиста чудесан. По реду је рељала америчке, немачке туристе, енглеске породице средње класе, извесне даме, осиромашеле руске аристократе и уморне дискретне собаре. Сви су они прелетали преко сцене.

Ти њени скечеви били су час врло озбиљни, час необично весели, и тако непрестано. Њена умирућа Чехиња у болници прекидала је дах у грлу. Тренутак касније тресли смо се од смеха када је један зубни лекар весело ћаскао са својим жртвама.

Њен програм се завршавао, како је то она објавила, „са извесним имитирањем".

Па и ту је била невероватно окретна и интелигентна. Без икакве шминке, њене црте су се тако нагло мењале и претварале у чувеног политичара, или познату глумицу, или какву лепотицу из високог друштва. У сваком карактеру она је дала и кратак типичан говор те особе. Наравно су ти њени говори били изванредно вешто изведени. Они су погађали до невероватности сваку слабу тачку изабране особе.

★

Последња особа, коју је тако дивно имитирала, била је Џен Вилкинсон — једна млада талентована америчка глумица која је била добро позната у Лондону.

То је заиста било сјајно. Речи су клизале са њеног језика пуне моћног узбуђења, тако да сте и упрос свом мишљењу осетили да је свака реч изговорена са једним моћним основним смислом. Њен пријатан и звонак глас постао је дубок и промукао. Извесни покрети, необично значајни, лагано њихање тела, па чак и утисак једне јаке физичке лепоте, — не могу да замислим како је она изводила!

Одувек сам био обожавалац лепе Џен Вилкинсон. Њена игра ме је јако узбудила и увек сам се упорно бунио против оних, који су признавали да је лепа али да није никаква глумица, да има један нарочити таленат и хистрионску моћ.

Било ми је мало неугодно да чујем тај добро познати, мало пригушен глас, који ме је до сржи дирао, и да посматрам онај нарочити покрет руке који су ее лагано отварале и затварале као и изненадно забацивање главе уназад, при чему би се затресла њена златна коса.

Џен Вилкинсон била је од оних глумица које су напустиле позорнице по својој удаји да би се на њу вратиле после једно две године.

Пре три године она се удала за богатог, али мало ексцентричног лорда Ејвера. Причало се да га је оставила убрзо по венчању. У сваком случају осамнаест месеци после удаје она је већ играла за филм у Америци, и она се сасвим појавила се у Лондону у једном врло успелом комаду.

Посматрајући вешто, али мо жда и мало злобно имитирање Карлоте Едамс, упитао сам се како на такву имитирању гледају изабране особе. Да ли су биле задовољне тиме — јер им је то доносило популарност? Или им је, на крају крајева, било непријатно изношење на бину њихових трикова њиховог заната? Зар Карлота Едамс није личила на подмуклог супарника који је говорио: „Ох! То је један стари трик! Сасвам прост! Показаћу вам како се то ради!"

Одлучио сам, кад бих ја био у питању да би ми сте то било врло непријатно. Разуме се, прикрио бих да ме то вређа, али ми се то не би допало. Човек би требало да има много смисла за хумор, и да буде јако широкогруд па да се дивни таквом немилосрдном експозеју.

★

Таман сам дошао до таквих закључака, када сам баш иза мојих леђа чуо један сличан и звучан глас.

Нагло сам се окренуо. На седишту одмах иза мене, мало повијена, са полуотвореним устима седео је баш предмет последњег имитирања — леди Ејвер. боље позната као Џен Вилкинсон.

И одмах сам увидео да су моји закључци били скроз погрешни. Она се све више нагињала и цео израз њеног лица одавао је узбуђење и усхићење.

Када се „ово имитирање" завршило, она је гласно пљескала, смејала се и окренула се своме пратиоцу, једном високом, невероватно лепом човеку, са грчким типом у чијем сам лицу познао једног глумца који је био познатији него ова на позорници. Био је то Брајан Мартин, јунак најпопуларнијег филма у Лондону. Он и Џен Вилкинсон појавили су се до сада у неколико заједничких филмова.

— Зар није дивна? — говорила је леди Ејвур.

Брајан се смејао.

— Џен, изгледате врло узбуђени!

— Па лепо, она је заиста [illegible] заиста! Много боља него што замишљала.

Нисам могао чути забавну примедбу Брајана Мартина. Карлота Едамс започела је нову импровизацију.

Ово што се догодило десило — никада неће заборавити — била је врло чудна случајност...

★

После позоришта Поаро и ја смо отишли на вечеру у хотел „Савоја".

За првим суседним столом седели су леди Ејвер, Брајан Мартин и још две особе које нисам познавао. Показао сам их Поароу и, баш у том тренутку дошао је други пар и сео одмах иза њиховог стола. Нако ми је лице те жене било необично познато, никако за тренутак нисам могао да се сетим ко је она.

Наједном ми је синуло да сам се загледао у Карлоту Едамс! Њеног пратиоца нисам познавао! Био је врло лепо одевен, са веселим, али непријатним лицем. Нисам никада марио такав тип човека.

Карлота Едамс била је одевена у црно. Она није имала лице које би одмах, при првом погледу привлачило нашу пажњу. Било је то покретљиво, осетљиво лице, које се врло лако подавало уметности мимике. Она је врло лако могла да преузме туђи карактер, али зато није имала никаких својих карактерних црта.

Смопштио сам те своје рефлексије Поароу. Слушао је пажљиво, док се његова глава као јаје њихала час на једну час на другу страну, посматрајући особе са оба стола.

— То је дакле леди Ејвер? Да, сећам се — видео сам је на позорници! Лепа жена!

— И врло фина глумица!

— Могуће!

— Изгледа да у то нисте уверени.

— Мислим да би то зависило од сцене, драги мој пријатељу. Ако би она била пентар типа, и ако се све креће око ње, — да! У том случају могла би да одиграа своју улогу. Али, сумњам да би могла да одиграа и најмању улогу која би била ono што се зове карактерна улога. Цео комад морао би да буде написан о њој и за њу. Потсећа ме на онај тип жене које се само интересују за себе.

Застао је, па је потом скоро неочекивано додао:

— Такве особе пролазе кроз живот са великом опасношћу!

— Опасношћу? — рекао сам изненађено.

— Изговорио сам реч која вас је згранула, пријатељу мој. Да, опасност. Као што видите, једна таква жена види само једну ствар: себе. Таква жена не види опасност и догађаје који су око ње, — милионе разних супротних интереса и односа у животу. Не, оне само виде сталу испред себе. И због тога — раније или касније — наступа несрећа.

★

Био сам заинтересован. Признајем да ни такво гледиште никада није прошло кроз главу.

— А она друга? — упитао сам.

— Мис Едамс?

Његов поглед је брзо одлетео на други сто.

— Па лепо, рекао је смешећи се. шта би хтели да вам о њој кажем?

— Само то: како вам она изгледа?

— Драги мој, зар сам ја вечерас вичара која чита длан и прориче карактер?

— Па ви то можете боље од многих других особа.

— Врло је лепо што имате толико вере у мене, Хестингсе. То ме просто дира! Зар не знате, пријатељу мој, да свако од нас претставља једну мрачну мистерију, један сукоб страсти, жеља и способности? Да, то је истина! Сваки човек има свој мали суд — али у девет случајева од десет један је погрешан.

(Наставиће се)

Предионица памука и механичка ткаоница
Е. ЗЕЛЕНКА И КОМП.
МАРИБОР 100 1—1

Опет случај парадентозе...

Узрок томе је често зубни каменац. Његове последице? Клињање зуба! Стога треба благовремено сузбијати зубни каменац — Сарговим Калодонтом. Саргов Калодонт је у нашој земљи једина паста за зубе, која садржи знанствено признати сулфорицин олеат. Он постепено отстрањује зубни каменац и спречава његово поновно стварање.

Калодонт вода за уста осмишује и ликвидира

САРГОВ КАЛОДОНТ Против зубног каменца

30644, 1-1

РОМАН ИЗ ДАНАШЊЕ ШТАЊИЈЕ

МАКС ДЕ ВЕЗИ

САМО ЈЕДНА НОЋ

21

Његов поглед се опет задржа на Орани. И пошто је одједном створио одлуку, помисли у себи:

„Поделићемо, дете моје. Ја твој сан нећу да прекинем, али ти ћеш морати да ме тргнеш поред себе... У рату као у — рату..."

Да Оран није заспала због туге и претераног умора, можда би је шум пробудио. Али, сан који прати велики бол, тежак је као сам бол.

Он приђе кревету и наже се над девојком, како је то урадио и када је дошао. Али, овога пута као да је хтео да се осведочи да ли девојка добро спава. Њено лице је било чаробно лепо. Кожа тако свежа, тако младалачка, да Рунц није могао да се отресе утиска да ту лежи једно дете, а не жена. Нос правилан, леп. Усне... Много је песника опевало усне своје драге.. али Оранине усне требало је да опевају у једној песми која се не би никада заборавила.

Рунцу се чинило да људи пред тим дивним лицем. Та лепота... та свежина... та жена... најзад његова жена!.. Као у хипнози Рунц је почео да се свлачи.

Ноћ, та велика другарица свега што је тајанствено, заклопила се над њима, док је месец отшетао своје зраке, бацајући их у други један простор, осветљавајући други један призор.

★

Када се Орана пробудила, сунце је већ било високо отсекочило. Дан је већ увелико одмакао.

Њена прва мисао је била да се упита где је. Како је доспела у овај кревет? Како је доспела у ову непознату собу пуну непознатих ствари? Њен збуњени поглед паде на изгужвани јастук који се налазио поред њеног. У средини тог јастука налазило се благо удубљење главе која је на њему лежала. Одједном се присетила.

Та ноћ! Та соба! Тежак златан пртен на прсту још је боље употпуњио њено сећање. Њен муж! Она је удата.

Њен муж!

Она још није била довољно разбуђена да би могла у потпуности да схвати шта је та реч значила за њу. Међутим, њену пажњу привукло је једно мало парче хартије исписано оловком. Поред хартије неколико карата и неколико новчаница. Све што је млади авијатичар имао оставио је њој, не сачувавши за себе, вероватно, ни ситниру.

Онај који иде са претпоставком да ће погинути, томе не треба новац, зар не? Сад је Оран мало помало, могла бистрије да повезује мисли. Сетила се свега, сваке ситнице, од тренутка када се склонила у цркви, па до њеног чудног венчања које је избавило смрти. И, најзад, ове ноћи која је употпунила сву страхоту самућења у њеној души.

И поред све пажње и коректности са којом је њен муж поступао са њом он ипак у њој није побудио никакве симпатије. То венчање било је против њене воље, и до њега је требало да дође, али тог војника, кога је тада гледала као спасиоца видела је сада пред собом као непријатеља.

Орана се питала да ли не осећа баш ни најмање сажаљење према том човеку који је пошао на фронт, који се можда никада неће вратити натраг? Али сажаљења није било! Он је венчао баш зато што није веровао да ће још дуго остати у животу. Исто тако могао је да је венча било који човек и исто тако је баш тај човек могао да венча било коју жену.

★

Међутим, њен поглед се поново задржао на малом сточићу на којем је лежао новац. Када је поново видела писмо и новац, у њој се пробудио неки чудан, пријатан осећај, против којег је хтела да се бори.

Његова предострожност и пажња да осигура, бар за најкраће време, необично су узбуђивали. Зар је могуће да је тај човек поступио са њом као што би поступио сваки муж са женом коју је драгољубно изабрао и коју воли? Он је мислио на њу, на то како да је осигура. како да је спасе до краја. Она је тај гест схватила у толико мање јер је уопште слабо познавала људе, а и они које је познавала нису сигурно били тако великодушни. Можда та врста људи, какав је Рунц, сматра да је нечасно незбрињавати жену, све нако је та жена потпуно њима страна, све нако од те жене нису имали ништа.

★

Рунц вероватно није био потстрекнут неким другим осећањима када је исповртно свој новчаник пред Оран. Али, он је још и друге ствари урадио за жену која носи његово име... Поред новца лежала је цедуља исписана очигледно на брзину. Иако Оран према Рунцу није осећала ништа друго сем захвалности, она је ипак брзо узбуђена и узела је брзо хартију да прочита шта јој је Рунц написао:

„Сењора, Говорио сам о замом своме пријатељу. Он ће у јутра доћи по вас да вас одв де где треба. Имајте поверен у њега, и слушајте га у св му шта вам буде рекао, јер и он имати прилично преп ка да вас отуда избави. Желе вам из свег срца да се све д бро сврши, јер ми је ваша г гурност исто толико драга потребна као и мој живот. Ј нећу имати мира све до тре нутка када будем сазнао д сте већ поред ваших у Фран цуској.

„Извините ме, драга мој ако сам у поменом тренут био мало мање центлмен не што је то било потребно ми верујте да је само ва лепота томе крива. А сем га, уверавам вас да ниједа реч љубави, коју сам пред ма и вама изговорио, није б ла неистинита. Моја душа припала вама од првог трен ка када сам вас угледао.

„Сећање на ваше небес плаве очи биће ми једина ј ља због које бих волео да вратим живо из борбе. А ак будем морао да погинем, о ће ми бити последња успом на на једну лепу али крат љубав.

„Моја жено сада ћу т рећи — збогом! А доћи нада будете у Француск сетите се једног кавалера ји није имао ничега другог вам да — сем свог имена.

„Збогом, Оран, моја же моја љубави!... Рунц".

★

Оран је прочитала пов једном, два, три пута. против воље огром узбуђење давило је у грлу, она се борила са сузама. Та, човек, према којем је она би ла тако груба кога се толико бојала, показао се и поред свега тога према њој краљ кавалерски.

Он јој је доказао да ј воли, обасипајући је до крај невероватном великодушно ћу... То је било жалосно по у исто време.

Било је невероватно да је велика љубав тог младог човека према њој изгледала веома чудно младој жени. Она је сви ла дирнута речима љубави којим је обасипао и доказивао да те речи нису лажне. Она није веровала у љубав на пр ви поглед, али је ипак би полазана тиме што је јед младића придобила тако б и тако снажно.

(Наставиће се)

Код лености црева

је природна

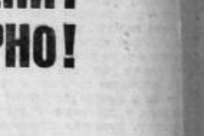
Franz-Josefova

горка вода угодно добро дејствује средство, које умањује пот шкоће, пошто често мала кол на добро делује.

Рег. С. бр. 30 474 од 28 нов. 1935.

НА БЕОГРАДСКОМ САЈМУ

ПАВИЉОН бр. 7

ИЗЛОЖЕНЕ СУ ОПЕТ СВЕТСКИ ХАРМОНИКЕ МАЈНЕЛ-ХЕРОЛ

БУДИТЕ САВРЕМЕНИ!
БРИЈТЕ СЕ МОДЕРНО!

Т.Ј. БЕЗ ВОДЕ
БЕЗ САПУНА
БЕЗ ЧЕТКИЦЕ
И ДУГОГ
ДОСАДНОГ САПУЊАЊА

RAZVITE KREMOM

МАЛА КОЛИЧИНА КРЕМА КОЈА СЕ ЗА ТРЕНУТАК РАЗМАЖЕ ПО ЛИЦУ ДОЗВОЉАВА ОДМАХ БЕСПРЕКОРНО БРИЈАЊЕ, А КОЖА ПОСТАЈЕ ИДЕАЛНО МЕКА И СВЕЖА

RAZVITE

ДОБИЈА СЕ У СВИМА БОЉИМ РАДЊАМА
ГЛАВНО ЗАСТУПНИШТВО ЗА ЈУГОСЛАВИЈУ
МИЛОВАНОВИЋ И БРАТ
ТЕЛЕФОН 21-134 БЕОГРАД КН. МИХАИЛОВА 99

27384, 1

Управа Патријаршијских добара — Даљ.
208, 1-3

Оглас

Управа Патријаршијских добара у Даљу, на дан 4 маја о. г. у 11 сати пре подне продаваће путем јавне лицитације, која ће се одржати у канцеларији Управе, своју кудељну стабљику уроде из 1936 и 37 године, у количини од око 600 вагона а која се налази у Даљском Риту.

Услови и потреба обавештења могу се добити сваког радног дана у канцеларији Управе у Даљу

Придржавајући се традиције *рибар бацио* удављеног дечка у воду

Портомут, априла

Један рибар из Портомута, који је спасао многе дечака који је пао у море, бацио га је поново у воду, пошто се уверио да је дечак мртав, и о томе није обавестио полицију.

На суђењу, које је одржано прошле недеље, рибар је изјавио да се придржавао рибарске традиције, по којој свако тело, које ће дати никакве знаке живота, треба поново бацити у воду.

Лекар је уложио протест и тражио да се ова традиција укине. Он верује да би дечко можда био спашен у живот да су предузете мере за вештачко дисање.

Један час разоноде

Богати нежења

живи сам у огромној палати *коју је претворио у музеј*

ЛОНДОН, априла

У срцу једног отменог лондонског кварта, у Најтсбриџу живи један богати човек необичним, скоро монашким животом.

Приповедач Симон Нисим, нећак покојног мултимилионара сер Јакова Сасуна, борави ноћу но сам у својој шестоспратној палати коју је испуњио уметничким благом са свију страна света.

Сам у огромној кући

По професији Симон је адвокат, али већ годинама станује у овој кући од 32 собе, сам себи кува најобичнија јела и чисти целу кућу.

Он никада не отвара врата све док му се преко телефона не најави посета. Врло мало троши на одело, а још мање на храну, и сматра ове ствари као неинтересантне.

Драгоцена колекција

Међутим, највећи ствар за њега, истовремено и инспирација његовог живота, је драгоцена колекција најлепшег античког намештаја, дивно украшених сатова, кинеских слика, златног и сребрног посуђа, којима је свака соба у овој кући испуњена.

На ове ствари утрошио је целокупно наследство које је добио од сер Јакова Сасуна.

Сјајан правник

Г. Нисим, изузев ретких екскурзија по иностранству, не виђа никога и — нема пријатеља. Он још увек купује разне драгоцености, које назива својом — децом.

У почетку своје каријере г. Нисим је био сјајан правник.

На тајанствен начин ишчезао из Америке *нећак чувеног милионара*

Њујорк, априла

Андрју Хвитфилд, нећак мултимилионара Андрју Карнегија, који је био краљ челика, на тајанствен начин ишчезао је из Сједињених Држава.

Безуспешно тражење

Хвитфилд је пре неколико дана пошао авионом са аеродрома Рузвелт Филд за Вриндзор, где је требало да стигне десет минута доцније. Пун колико је могао да узме 45 литара бензина. Међутим, отада о њему уопште нема вести.

Не верује се да му се десила несрећа. Упркос томе све полицијске снаге из околине трагају за несталим. Преко 1.000 полицајаца и 11 авиона, као и неколико чета ваздухопловаца учествују у трагању дуж обала државе Њујорк.

Посма једном извештају Хвитфилд је виђен у друштву Фрање Штимана, монтера на аеродрому Рузвелт — Филд, који је тим „Вестерлендс" пошао за Европу. Неки очевидци тврде да је Хвитфилд са неким младићима испутио Штајнмана до брода.

Зато се постављају питање да ли се и Хвитфилд укрцао на брод. Међутим на питање радио - депешом дошао је одговор капетана „Вестерлендс", који тврди да Хвитфилд није на броду.

Царски поклони *украдени*

Лондон, априла. — Скупоцене ситнице и накит који је некада припадао руској царској породици украден је из енглеског замка Торп Лубенхам Хола.

Неумољива жена-џелат *није смела да пошаље* верениха на губилиште

Шангај, априла

Млада Јапанка Маи Хуонг, која је студирала медицину на америчком универзитету у Такоми, пријавила се јапанским војним властима чим је избио јапанско - кинески рат. Она је ангажована, а Јапанци су јој поверили дужност џелата и управу болнице затвора у Пекингу.

Неумољива сем — у једном случају

Гца Хуонг се убрзо истакла својом великом хладнокрвношћу приликом извршења смртних пресуда. Убрзо је ангажована за „извршиоца" у целој области Пекинга.

Она је имала за дужност да по кратком поступку суди шпијунима и издајицама. И у том послу она се много истакла. Она је, иначе, поступала увек својим коректно. Једном, кад је имала да суди двојици јапанских официра, који су били оптужени за издајство, она им је предала по једну кламу. Обојица су извршили харакири.

Међутим, ових дана гца Хуонг се неочекивано збунила. Тога дана је осуђила на смрт 27 младих јапанских официра. Кад је пред њу ступило двадесетосмо, она је препознала свог бившег вереника, другог са универзитета у Такоми.

Жена - џелат овај пут није могла да буде неумољива: она је младића пустила испод суђења и дала му могућност да побегне.

Француски политичари *гласаиу* за г. Хитлера

Париз, априла

Ових дана, после плебисцита у Немачној, састали су се у парискоj општинској већници делегати округа департмана Сене да изаберу новог сенатора. Кад је прочитан резултат тога гласања, настало је велико узбуђење у круговима политичара. Испостављало се да су у гласачку кутију доспела и два листића за немачког канцелара г. Хитлера.

Претпоставља се да су комунисти гласали за г. Хитлера, да би на тај начин скренули пажњу на десничарска убеђења разних гласача који

ЧОВЕК КОЈИ ЈЕ ОДНЕО У ГРОБ ВЕЛИКУ ТАЈНУ

Лондон, априла

Према тврђењу породице 68-годишњег Чарсла Трамена, покојног краљевог хирурга-дентисте, који је умро прошле недеље, он је однео у гроб једну велику тајну. Ову тајну није поверио ниједном живом створу, нако би та његова тајна, за време рата, могла да спасе хиљаде живота.

Пионир авијације

Још од првих пионира авијације, овај лекар предвиђао је могућност да авиоплан постане ратна машина. Предвиђао је исто тако и рушење читавих градова из ваздуха. Овакву том мисао посвећено је свој дали живот усавршавању једног плана који би спасао Енглеску од ваздушних напада.

Наиме, он је пронашао један начин да помоћу неке нарочите машине уништи непријатељске авионе још док су у ваздуху. Поред других експериментата, овај његов алуз је био усмерен.

— Али, лекар никада ништа није њиме рекао о томе — изјавила је његова кћи прошле недеље. — Једно време можно се мишљу да свој проналазак сакрити владухопловној команди, али се предомислио и одустао од те своје намере.

Породица Тарана

ЊЕНА „КРЕМ ФАМИЛИЈА" У ГОСТИМА

(Текст у Обрадовом брегову)

Лопови отели плен гимназистима *који су опљачкали своју тетку*

Париз, априла

Једне авантуре двојице гимназиста из боље породице, који су покушали да имитирају гангстере, нашле су свој епилог пред судом.

Крајем прошле године Пјер Нолан и Мишел Венсан, ђаци шестог разреда једне париске гимназије, где су живели у интернату, побегли су из школе. Они су одлучили да постану гангстери.

Око седам сати увече они су посетили гђу Петито, Ноланову тетку, која држи малу радњу у улици Фобер—Сен—Жермен. Стара девојка се изненадила кад је видела свог нећака са другарима. Они су јој дали неискрено објашњење са којом се она задовољила. Она им је потом понудила вечеру.

Међутим, чим су се гимназисти добро наједли, Венсан је скинуо капут и пребацио га гђи Петито преко главе. Његов друг јој је везао ноге и руке. Гђа Петито је пала у несвест. Гимназисти су испразнили њену благајну и однели 16.000 динара. С тим новцем отпутовали су за Лион, а даље према југу.

Резигнација

Њихов авантуристички живот није дуго трајао. Код Авињона опљачкали су их неки лопови. Мишел Венсан је тада предложио Пјеру Нолаку да оду у Шаландри, где он има тетку, да ће и њу опљачкати. Али Пјеру је већ досадило: он се сам пријавио полицији. Мишел је наставио пут, али у Шаландрију ухапсили су и њега.

Пред судом несуђени гангстери су плакали. Сви су упућени у један дом за малолетнике.

ФАБРИКА БЕНЦЕ АМЕШТАЈ
Кнез Михаилова 39
Телефон 29-5-87
Заступник
Пуљевић
Прима све поруџбине
№188, 1-1

ВРЕМЕ

СПОРТ

Ускршњи спортски програм у Београду и земљи

Први дан Ускрса

ФУДБАЛ

У Београду:

БСК—Грађански

Утакмица за државно првенство. Игра се на игралишту БСК-а. Почетак у 16.30 часова. Суди италијански судија г. Чамберлини. Прошла сезоне у Загребу БСК је победио са 3:1.

Јединство—Хајдук

Такође борба за државно првенство. Игра се на игралишту Јединства. Почетак у 16.30 часова. Суди г. Бажант. Прошле сезоне Хајдук је у Сплиту победио са 2:0.

У Загребу:

Хашк—Славија

Лигашка борба. Игра се на игралишту Конкордије. Почетак у 14.45. Суди г. Јован Ружић. Прошле сезоне Хашк је у Сарајеву победио са 2:0.

Конкордија—Баск

Лигашка борба. Игра се на игралишту Конкордије. Почетак у 16.30. Суди г. Н. Шибилић. Прошле сезоне Баск је у Београду победио са 6:0.

У Љубљани:

„Љубљана" — „Југославија"

Лигашка борба. Игра се на игралишту „Љубљане". Почетак у 16.30. Суди г. Кап. Прошле сезоне „Југославија" је у Београду победила са 3:0.

У Нишу:

„Синђелић"—П. А. О. К. (Солун)

Међуклупска интернационална утакмица. Игра се у Нишу. Прошле сезоне 20-годишње С. к. Синђелића. Почетак у 16.30 часова.

У Борову:

„Бата"—Сегед (Сегедин)

Међуклупска интернационална утакмица. Игра се на игралишту „Бата". Почетак у 16.30. Сегед је одлична мађарски клуб, који је победио Ференцварош са 3:1 и Хунгарију са 2:0.

ТЕНИС

У Загребу (23 и 24):

Југославија — Мађарска

Међународна тениска утакмица за Средњеевропски куп. Игра се на игралишту А. Т. К. У досадашњи такмичењу Југославија се налазила на трећем месту, иза Пољске (6 бодова) и Чехословачке (5) са пет бодова, али са мањим бројем победа од Пољске.

ЛАКА АТЛЕТИКА

У Загребу:

Првенство Загреба у крос-контрину

СМУЧАЊЕ

На Пойовој Шайки:

Првенство Шар-Планине у алпијској комбинацији

На Триглаву:

Интернационално такмичење у спусту

МАЧЕВАЊЕ

У Загребу (22, 23 и 24):

Првенство Југославије

Други дан Ускрса

ФУДБАЛ

У Београду:

БСК—„Југославија"

Грађански—Баск

Турнир који организују Бск и „Југославија" на игралишту Бск-а. Почетак прве утакмице у 14.45 часова, а друге у 16.30. Тимови су објављени у јучерашњем броју.

У Нишу:

Грађански—П. А. О. К. (Солун)

Међуклупски интернационални сусрет у оквиру прославе 20-годишње С. к. Синђелића. Игра се на игралишту слављеника. Почетак у 16.30 часова.

У Борову:

„Бата"—Сегед (Сегедин)

Реванш утакмице међуклупског интернационалног сусрета. Игра се на игралишту „Батес. Почетак у 16.30 часова.

ТЕНИС

Југославија - Мађарска 1:1

Пред крај игре трећег сета мађарски играчу Далошу пукла је жица на нози и морао је бити превезен у болницу

Загреб, 22 априла. — Први дан тениског утакмица за средњеевропски пехар између Југославије и Мађарске одржане су две игре.

У првој игри играли су за Југославију Кукуљевића а за Мађарску Далош. Игра је запрашена победом Кукуљевића у три сета и то 2:6, 6:1, 9:7.

Иначе по правилима треба да се игра сваки игра по пет сетова. Тако је и сада требало да буде. Међутим, пред крај трећег сета, мађарском играчу Далошу, Кукуљевићевом партнеру пукла је жица на нози тако да је игра морала бити прекинута. Далош је превезен у болницу. Садашњи резултат је 1:0 за Југославију.

Резултат другог меча: Палада — Габори је 6:3, 5:7, 4:6, 6:1, 4:6.

Према томе први дан сусрета Југославија — Мађарска завршен је са 1:1.

На други дан Ускрса велика трка „Вук Мандушић"

25 априла држаће се на Хиподрому код Дарде Буприје пета тркачка сезона.

На програму је велика трка „Вук Мандушић" за гра од 3 и 4 године. Стаза 1600 м.

Ово трка ће бити једна ревија двеју генерација. Исход трке биће врло интересантан и са спорске стране, јер ово ће бити прва трка у којој ће коњи морати отежати стазу, надамо се нпак да ће се време смиловати и дозволити, да стаза буде еластична и да ће коњи моћи да покажу, како ће свој у жестини одмерене снаге појединих грла.

Уписано је 12 грла: **Кузнац** 60½ кг, **Вагнер** 51, **Гласник** 51, **Коклеан** 55, **Њива Крила** 49½, **Качак** 60 и по, **Ректор** 51, **Борбаш** 51, **Фазан** 63 **Херкулес** 51, **Нарцис** 51, **Њихад** 49½.

Одличне грла обећавају и изванредну трку.

По досадашњем тренингу овде се истичу **Нарцис** па за њим ипак **Коклеан** као трогодишња грла.

Од четворогодишњих грла: **Фазан** па „Херкулес", изгледа да су фазан и Херкулес у доста високом терету, нарочито ако стаза буде тешка. Изненађење „**Њива Крила**".

За продајни **Хадичкан** уписано је 12 грла: **Пробисвет** 61½ кг, **Пољубац** 56, **Балта** 57, **Бета** 55, **Тома Вој** 55, **Езен** 54½, **Мара Регаљица** 55, **Шогорица** 54, **Фаворит** 53, **Вихо** 52, **Почаша** 50 и **Флорида** 49. Стаза 1200 м.

Ову ће трку требало да буде **Пробисвет** испред **Балди** и **Маре Регаљице**. Изненађење — **Фаворит**.

За општу трку уписано је 8 грла. **Цигарета II** 63½ кг., **Мефисто** 49 и по, **Муха** 53, **Светлонаја** 51, **Нада** 49½, **Симфонија** 63, **Грета** 62, **Срећко** 49½. Стаза 1800 м.

Овде је прван **Грета**, вероват **Муха**, **Светлонаја**. Изненађење: **Нада**.

За **вестер Хадичкан** уписано је 14 грла. **Титуш** 64 кг., **Качак** 61½, **Гвиђо** 60½, **Балта** 59, **Дафина** 56, **Есперо** 54, **Надар** 54, **Јованд** 53½, **Кузнац** 50½, **Бед Хов** 50 и по, **Горданка** 50, **Крадљивица**, **Соња** 49½, **Њихад** 47. Стаза 2500 м.

Ово ће бити интересантна трка, ако би сва грла изашла на старт.

Борбе ће требала да буде између **Качака**, **Бед Хова**, **Горданке** и **Крадљивице**.

Прогноза: **Бед Хов**, **Качак**, **Крадљивица**. Изненађење: **Горданка**.

За трку „**Хадичкан**" уписано је 13 грла. **Донт Вори** 65 кг., **Гулливер** 64½, **Мумир** 59 и по, **Гинерван** 59, **Стојанка** 57, **Стојан** 57, **Вођа** 56, **Ветер** 16 56½, и **Дафина** 44 и по. Стаза 1400 м.

Нека су од ових грла трчала, по тешкој стази у пр. недељу. Да ли ће то трчати и на тврдој? Било неразумно. Иначе прва би била Гулливер, Мумија, и др. али је терет доста велики.

Овако је прогноза: **Моја Беба**, **Хаздрубал**, **Виткунија**.

Изненађење: **Штала Дедбах**.

За официрск-рентлемскку трку уписано је 8 грла: **Пољубац** 63 кг., **Титуш** 62½, **Гвиђо** 62, **Младић** 66½, **Балта** 62, **Гулливер** 71, **Срећчица** 62. Стаза 2400 м.

Овде ће најлакше учинити умешност јахачева.

Прогноза: **Младић** и **Титуш**.

Изненађење **Балта**. Др. А. П.

СКУПШТИНА ДРУШТВА ЗА ПУТЕВЕ, У БЕОГРАДУ

Друштво за путеве у Београду одржаће своју четврту редовну годишњу скупштину у недељу 1 маја у 9 часова пре подне у Инжењерском дому (а не на Техничком факултету како је претходно јављено). У суботу, 30 о. м. у 18.15 часова одржаће предавање „Споменик" које ће обухватити све случајеве. Позивају се сви они који до сада нису послали опис свога бекства, да га што пре пошаљу са скицама, ако их има, фотографијом. Сви они, који су већ послали потребне податке да попуне додатак свога бекства и пошаљу адресу секретара Удружења: Томи К. Гинибу, Београд (Гробљанска 63).

УДРУЖЕЊЕ РАТНИКА БЕГУНАЦА ИЗ РОПСТВА

под највишим заштитом Њ. Кр. Вис. Краљевића Томислава, да сачува традицију ратника, који су бежали из ропства, приступа изради књиге „Споменик" која ће обухватити све случајеве. Позивају се сви они који до сада нису послали опис свога бекства, да га што пре пошаљу са скицама, ако их има, фотографијом. Сви они, који су већ послали потребне податке да попуне додатак свога бекства и пошаљу адресу секретара Удружења: Томи К. Гинибу, Београд (Гробљанска 63).

Репертоар Народног позоришта за време Ускршњих празника

КОД СПОМЕНИКА:

Први дан ускрса

Недеља, у 15 ч. **Бало на сеоу**, у 20 ч. **Гиголето.**

Други дан Ускрса

Понедељак, у 15 ч. **Фауст** (г. Илић, као гост); у 20 ч. **Сирано де Бержерак.**

Трећи дан Ускрса

Уторак, у 15 ч. **Лабудово језеро** (гостовање глца Арањеловић); у 20 ч. **Покојник.**

Среда, у 20 ч. **Мајон.**

Четвртак, у 20 ч. **Више него љубав.**

Петак, у 20 ч. **Евгеније Онјегин.**

Субота, у 20 ч. **Бало на сеоу.**

Недеља, у 10 ч. **Концерт Лисе против туберкулозе**; у 15 ч. **Продана невеста** (г. Томић, као гост); у 20 ч. **Чут ово света.**

Позоришне цене: 27, 28, 29 и 30 априла.

ПОЗОРИШТЕ НА ВРАЧАРУ

Први дан Ускрса

Недеља, у 15 ч. **Стари Хајделберг**; у 20 ч. **Вода са планине.**

Други дан Ускрса

Понедељак, у 15 ч. **Госпођа с камелијама**; у 20 ч. **Чудно друштво.**

Трећи дан Ускрса

Уторак, у 15 ч. **Дођите прво**;; у 20 ч. **Сеоска лега** (г. Томић, као гост).

Среда, у 20 ч. **Слободна жена** (први пут).

Четвртак, у 17 ч. **Што ваво не може, жена може.**

Петак, у 20 ч. **Пољачка краљ** (гостовање Кооперативног театра из Софије).

Субота, у 20 ч. **Не, но Нанет!** (гостовање Кооперативног театра из Софије).

Недеља, у 15 ч. **Зона Замфирова**; у 20 ч. **Принцеза Лута** (гостовање Кооперативног театра из Софије).

Први дан Ускрса

КОД СПОМЕНИКА

Бало на селу

У недељу се даје по подне балет „**Бало на селу**" од Лоте. Кореографија ће и г. Млакара. После великог успеха на премијери и репризама, сада се овај балет игра са свима најбољим балетским снагама. Главне улоге креирају ће: Бошковић (Јела), Прелић (Балозлова баба) и г. г. Жуковски (Мирко), Добросавић (Бало), Крстић (Проводадџија), Лакетић (Ујак); у осталим улогама ће Воробјева, Колесникова, Корбе, Марковић, Лапчевић, Вујановић, Поповић, Језершек, Максимова и г. Лебедев. Диригент г. Поршес. Почетак у 15 ч. Цене места од 3 до 30 дин.

Гиголето

У недељу се даје увече опера „Гиголето". Насловну улогу пева г. Жоко Војводу г. Томић, као гост, Билду ће Никковић, Спарафучила г. Трифуновић, Магдалену ће Маноловић, Монтероне г. Шевић. Остале улоге певаће: г. Горски, Ђорђевић, Габај и г. г. Милутиновић, Обрадовић, Поморишац Баралаковић. Диригент г. Порше. Почетак у 20 часова. Цене места од 3 до 30 дин.

ПОЗОРИШТЕ НА ВРАЧАРУ

Стари Хајделберг

У недељу даје се по подне „Стари Хајделберг" од В. Мајер-Фестера. Режија ће г. Драгутиновић, Кореографија г. Жуковски. Главне улоге ће: Хајнц, Златковић и г. г. Драгутиновић, Антонијевић, Н. Јовановић, Бошковић, Паунковић, Дринић, Петровић, Душановић, В. Јовановић, Б. Маринковић, Новаковић, Ј. Николић. Почетак у 15 час. Цене места од 3 до 20 дин.

Вода са планине

Вечерас се даје „Вода са планине" од Р. Пласенција и Бокове. У главним улогама г. г. Ничковић, Гошић, Б. Николић, Милојевић, Радеконић; остале улоге: ће Даниловић, Д. Петровић, Шевтаковић и г. г. В. Јовановић, Душановић, Паунковић, Васић, Новаковић, Величковић, Гингорињевић, Ј. Јовановић, Б. Марковић, Јанковић, Ђ. Јовановић, Васић, Н. Поповић, Старчић, Паунковић, Бошковић, Д. Радеконић, Л. Јовановић.

Сирано де Бержерак

У понедељак се даје увече Ростанов „Сирано де Бержерак", у преводу М. Димовића, с ћом Дугалић (Роксана) и г. Ничковић (Сирано) у главним улогама. Игра ће ће Паркнос, Златковић, Бошковић, Текић, Душановић, Матић, Хасова, Цветановић и г. г. В. Јовановић (Кристијан), Гошић (Гиш), Васић (Рагно), Малоцвеић (Де Брје), Радеконић (Кастел-Жалу), Душановић, Бошковић, Паунковић, Н. Поповић, Ј. Николић, Петровић, Новаковић, Дринић, Богатинчевић, Гингорињевић, Д. Радеконић, Н. Јовановић, М. Марковић, Величковић, Б. Марковић. Почетак у 20 ч. Цене места од 3 до 30 дин.

ПОЗОРИШТЕ НА ВРАЧАРУ

Господа с камелијама

У понедељак се даје по подне „Господа с камелијама" од А. Дима-Сина. Насловну улогу тумачи ће Дугалић; у осталим улогама ће: Паркнос, Перић, Урбанова, Душановић, Хасова и г. г. Милошевић (Армал), Гошић (Жорж Дувал), Стаћевић, Васић, Н. Јовановић, Живаковић, Н. Поповић, Бошковић, М. Поповић. Почетак у 15 час. Цене места од 3 до 30 дин.

Чудно друштво

У понедељак се даје увече „Отмено друштво" од Љубинке Бобић са г. Гецом у улози Косте. Играју ће: Арсеновић, Бобић, Ген. Врбаник, Здравковић, Ђ. Јовановић, Перић, Мала Милосављевић и г. г. Стаћевић, Живаковић, Л. Јовановић. Почетак у 20 час. Цене места од 3 до 20 дин.

Трећи дан Ускрса

КОД СПОМЕНИКА

Лабудово језеро

(гостовање глца Арањеловић)

У уторак се даје по подне велики балет „Лабудово језеро" са музиком од Чајковског. Ова је представа нарочито интересантна још и због тога, што у главним улогама наступају други дан као гошће: две врло талентоване београдске балерине сестре Нала и Анжелина Арањеловић. Прваца игра г. Жуковски. Остале улоге креирају ће: Јеленина г. Мапталво. Почетак у 15 ч. Цене места од 5 до 34 дин.

Покојник

У уторак се даје Нушићев „Покојник". Спасоје г. Гец, Анта г. М. Маринковић; у осталим улогама ће Сарић, Ђорђевић, Ђурић, Матић, Гец, Дитрих и г. г. Ничковић, Богатинчевић, Паунковић, Душановић, Д. Радеконић, Стаћевић, В. Јовановић, Милосављевић. Режија г. Весинћа. Почетак у 20 час. Цене места од 3 до 30 дин.

ПОЗОРИШТЕ НА ВРАЧАРУ

Дођите прво!

У уторак се даје по подне комедија „Дођите прво!" од Ст. Бекеффа и А. Стеле. У главним улогама ће: Бобић, Урбанова и г. г. Новаковић, Стаћевић; у осталим улогама: Живаковић, Перић, Хасова, Душановић, Перић и г. г. Јовановић, Богатинчевић, Ј. Николић, Бошковић, Гингорињевић, Ђ. Јовановић, Васић, Н. Поповић. Почетак у 20 час. Цене места од 3 до 20 дин.

ПРЕМИЈЕРА

„СЛОБОДНЕ ЖЕНЕ"

У среду, 27 о. м. даје се увече у играли на Врачару премијера „Слободне жене" од Денна Амиела, одличног француског драмског писца чије су комедије „Она и њих тројица" и „Зрела жена" изазвале на нашој позорници са великим успехом. Аутор је мајстор сцене. Његова нарочито занима психологија савремене жене и он је изражавао у дивним ремек-делима, пуним и топлог, убедљивог и духовитог. У спех ће несумњиво допринети Ђорђевић, Ђурић, Матић, Гец, Дитрих и г. г. Ничковић, Богатинчевић, Ј. Николић, Бошковић, Гингорињевић, Ђ. Јовановић, Васић, Н. Поповић, Старчић, Паунковић, Бошковић, Д. Радеконић, Л. Јовановић.

ЈЕДНА ДОМАЋА ПРЕМИЈЕРА

У првој половини маја даје се у згради код Споменика премијера „Клевете" од Душана С. Николајевића. То је драма у шест слика о сукобу двеју генерација, једнако у уму и душе, која неуморно стварa, а чија особињност нема опторе у борби са сигним и упорним злом једне просечне средине. Социјално-психолошка драма Душана Николајевића врши приметан утицај на наше савремено драмско стваралаштво. У режији г. Драгутиновића (који ће играти и главну улогу) и инсценацији г. Вербишког, играју ће Е. Мирић, Златковић, Перић, Ђорђевић, Хасова, Л. Петровић, Арсеновић, Цветановић и г. г. Антонијевић, Н. Јовановић, Ј. Николић, Ђ. Јовановић, Васић, Н. Поповић, Старчић, Паунковић, Бошковић, Д. Радеконић, Л. Јовановић.

УКРАЈИНСКА ОПЕРЕТА „ЗАПОРОЖКО БЛАГО"

У уторак, 26 о. м. у Руском дому, приказаће се позната украјинска оперета „Запорожко благо" од М. Кропивницког. Музику ће Вилсалова, аутора чувене „Наталке Полтавки". Диригент Н. Васиљев, сва аутора. У главним улогама наступиће: омиљена примадона гђа Ирана Комаревска, гђа Комаревска Борис Попов, члан „Малог позоришта" и „Опште комик", Т. Хитрова, субота Београдске опереће, г. Тимофеев, Пенов, Тимофејев Виленин мешовити хор. Оркестар Краљеве Гарде. Оригинални украјински костимски. Почетак у 20:30 часова. Цене места од 7 до 30 динара. Телефон 22-416.

ГОСТОВАЊЕ СОФИЈСКОГ КООПЕРАТИВНОГ ТЕАТРА

У уторак, 29 априла гостује у Руском дому, у оквиру на Врачару ансамбл Софијског кооперативног театра (Оперета), који броји 56 чланова. Као прва представа даће се „Пољачка краљ" од Недбала, који ће ансамбл, уз ће целом свету имао највећег успеха. У суботу, 30 о. м. даће се оперета „Харемске тајне", од Валентинова, у недељу, 1 маја — после подне „Пољачка краљ", увече „Принцеза Лута". У овом одличном дуету

МАЛИ ОГЛАСИ

Мали огласи:
до 15 речи динара 15.-, свака даља реч дин. 1.-
За сваку убрзане посебна држ. такса: до 30 речи Дин. 2.- преко тога Дин. 3.-

ПОНУДА и ТРАЖЊА СЛУЖБЕ

ДИРЕКТОРА тражи Индустријска клиника у Југославији. У обзир долазе само лица која имају у тој грани стручне способности и опште комерцијално знање. Понуде са курикулум вите слати на администрацију листа под бр. 178. 2-2 (1)

КЕЛНЕР тражи место за келнера или портира и спремача портирка. Понуде на Силу, Осијек Ш Костова 31. 3423, 1-1 (1)

ПОТРЕБАН ПОВЕРЕНИК тросачком предузећу за град Београд са кауцијом у готову новцу 10 до 15.000.— плата 1000—1500 и процената. Понуде „Времену" под „Град Београд". 3601, 1-1 (1)

ФОТОРЕТУШЕРКУ за стални посао одмах тражи „Керафо", Новотни, Апатин. 3416, 1-1 (1)

НАДМЛИНАР спремас за белу мељаву, енергичан, способан за реконструкцију млина, подребан одмах. Плата по споразуму. Обратити се Јоци Вемињу, кафана Топола, Краља Александра 7, Београд или Емилу Крагичеву машинисти, Кисачка 8, Нови Сад. 3137, 1-1 (1)

ФАБРИКА КРЕМА ЗА ЦИПЕЛЕ тражи заступника у свим крајевима осим Војводине. Хемијски лабор. Пашићево, Дунавска баконица. 128, 1-1 (1)

КИНООПЕРАТЕР, ФОТОГРАФ, Цртач РЕКЛАМА за већег дистрибутора трансп. добрим референцама, тражи место у провинцији или већем граду. Наступ одмах. Понуде: Павличевић, Копривница. 3348, 1-1 (1)

ГОСПОЂИЦУ тражимо за рад са публиком у атељеу, отреситу и интелигентну. Писмене понуде поднети лично, са сликом на плаже. Фото - Јован Јовановић, Краља Милана 40. 3616, 1-1 (1)

Велика светска фирма тражи за Београд
МЛАДУ МУШКУ СИЛУ
са свршеном трговачком академијом, са перфектним знањем српског и немачког језика и ев. неког енглеског, за канцеларијски рад. Дактилографија безусловно. Хитне писмене понуде на немачком језику на адреса под „Добро намештење". 3615, 1-1 (1)

МУЗИЧКЕ КАПЕЛЕ

ХОНЕР
ГЕНЕРАЛНО ЗАСТУПСТВО
ФШНАЈДЕР
ЗАГРЕБ НИКОЛИЋЕВА 10
ТЕЛЕФОН БЕСПЛАТНА ЦЕНОВНИК
31013 (2)

НАЈВЕЋИ ИЗБОР шлагера за сал, „Музичке новости" за клавир — „Мамзеле" — „Плава рапсодија" — „Hohner" — „Винере". — Стралов, Београд, Брицанова 7. 31241, 3-3 (2)

ХАРМОНИКАША доброг свирања, по могућности да је певач, плата од 15 до 100 динара дневно, за 1 мај. Понуде: „Шангај Експрес", Сарајево. 175, 2-6 (2)

СЕВДАЛИСКА дамска капела прима Марс, 4 женске, 2 мушке, хроматична хармоника, ристо тамбуре, свирка као и песма гарантована, женске лепе, младе, слободни 1 мај. Кап. Гугић, кафана „Београд", Горажде. 3430, 2-2 (2)

ТРЕБАМ доброг пијанисту, у којети споразумно, и једну певачицу или јачучицу. Капелник, рест. „Код Монике", Завидовић. 3429, 2-3 (2)

ПОТРЕБНЕ за 1-У 5 младе добре певачице верзиране у послу, са добром гардеробом, по могућству са фотографијом. Кост, стан и фикс по способности. Нека се јави Мачор. Адреса: Богољуб Јокић, Рајачићева бр. 5 — Земун. 3609, 1-1 (2)

МЛАД ЧЕЛИСТА ритмичара за све, муз ес саксофон, слободан одмах. Лаћко Драгомир, Приштинска 29, Београд. 2986, 2-2 (2)

ДВЕ ПЕВАЧИЦЕ са добром гардеробом за сендалиике и класику. Слободне 1 маја. У обзир бољи оркестар или локал. Каћа Зарујан, хотел „Костић" — Лесковац. 3422, 1-1 (2)

ПРВОРАЗРЕДНИ квинтет, дуг или састав, слободан 1 маја. Понуде на филијалу „Време" Суботица под „Квинтет". 218, 1-1 (2)

ГРАМАТИЧНА ХАРМОНИКА 5 редова, 120 басова, продаје се јефтино. Пресличника 13, Београд. 3184, 2-2 (2)

СТАНОВИ

СТАН соба, кухиња, предсобље, шпаја и остало, 3 собе, кухиња, купатило и остало, Сарајевска 41, пролаз из Милоша Великог 54. 3186, 2-4 (3)

ИЗДАЈУ СЕ два стана у партеру, по три собе велике, са свима уздгредним просторијама, карија 1000 динара месечно. Скеидер. Бегова ул. 3. до Душанове и Краља Петра улице, Београд. 3183, 2-3 (3)

СТАН од две собе и кухиња, неколико минута од Народног позоришта, прекопута Ботаничке баште, у Војводе Добрњца 20. Цена 600. 2-2 (3)

У НОВОЈ КУЋИ елегантан стан на I спрату са 3 собе на улици, балконом спака, једном великом трпезаријом, претсобљем, соба за децу, соба за младе, кухињом, комора 2 купатила као и још другим пуним просторија, партетна соба оделења, поплочеиа керамиком за подавање од 1 маја. Уштати иместоника куће. Дринчићева 19. 2974, 1-1 (2)

ПАНСИОН леп изглед, Косанчића 20, телефон бр. 24-313. Издаје удобно намештене собе почевши од дин 30, дневно, а месечно и много јефтиније. 2987, 1-1 (3)

ТРАЖИМ кућицу близу Техничког факултета. Понуде писмене: цена, величина плаца, коликов зграда под „Хитно" администрацији. 2990, 1-1 (3)

ФИНИ, сунчан, чист стан, од једне или две веће собе са кујном, изолелом шпајзом за брачне парове, 350 и 800, Нова кућа, Цара Уроша 67. 2988, 1-1 (3)

ЛОКАЛИ

ПЕКАРНИЦУ са инвентаром, Бошал. више улица, сама у целом крају, посао сигуран за 130 кила, издаје Маринковић, хотел „Славија". 3605, 2-2 (4)

КАФАНУ Белу лађу у улици Вршке Крсмановића 5 испод Земунског моста, предајем са инвентаром. Уштатити кафеџију. 3610, 1-1 (4)

ЛОКАЛИ за стоваришће или трошаринског реона, запремина око 60 вагона робе, издају се под закуп. Понуде на „Време" под „Ж. Ђ, 60". 2981, 1-1 (4)

КУПО-ПРОДАЈА

ЗАСТАВЕ друштва, бродарске, соколских, стрељачких, певачких и осталих друштава, свилом и златом, најбоље израђује Мајсторска радња Рига Фера и Београд.
171, 1-2 (5)

СВЕ ВРСТЕ БУРАДИ за вино, ракију, маст, пекмез, уље, воће, воду, стакла и хемијске стварн, добију се најефтиније код Пфајфера и Фишера — Нови Врбас — Бачка. 3262, 2-5 (5)

У ДУБРОВНИКУ продаје се вила са баштом, сопственом морском обалом, купатилом, до 1850 ослобођена пореза, могућност надоградења, Уштатити: Жоржа Клемансоа 37/II, врата 8. 2972, 2-2 (5)

ПИТОЋА, СВИЛЕ и остале пролетне тканине у најлепшем избору по најнижим ценама добићете код Николића Краља Милана 40. 10404, 8-8 (5)

СВАКА ДОМАЋИЦА кућне са задовољством ако искористи најновији Кувар познат за одличну, јефтину домаћу кујну. Рални избрани испробани рецепти. Поузећем дневно 26.— Ранић, Нови Сад, Краља Петра II 28, — Земун. 31080, 2-3 (6)

НАЈНОВИЈИ САЗОВНИК тумач снова, веома интересантна, свакоме корисна књига, поучна, већ 15 динара, Ранић, Нови Сад, Краља Петра Другог 28. 51, 2-4 (6)

МУШКИХ КОШУЉА, машин, комбинезона, свилених чарапа, блуза, препоручује са повољним ценама галантерија Јанош. Васина 14. 10400, 8-8 (5)

ИВАН КАПИЋ, творница хармоника и гласовира, Дрежнике код Љубљане, Израђује хармонике од д. 2000, Пијанине од дин. 10.000 Добаља исте уз обручне отплате. На складишту има свакојстан материјал за поправке и отплате. Тражите ценовник. 31043, 2-2 (6)

На отплату 4.-дин. дневно за готово 600 дин.
НАРОДНА ТРГОВИНА, Београд-Земун, Краља Петра ул. бр. 31
2829 1—10

СЕМЕ траве трајиште, најбољег порекла, садница луксенбурших ружа сигурно, препоручено, продаје Мраовић, Кнез Михаилова 10 10370, 5-6 (5)

КУЋА, солидно зидана, ослобеђена, 6 стаклова, продаје се за 200—300.000 готових, остало дуг. Цена 550.000, Краља Звонимира 6 — Немиар. 2996, 2-3 (5)

КУПУЈЕМО ЗАЛОЖНИЦЕ на радиоапарате, шиваће и писаће машине, бицикле, злато, бриљанте, плаћамо највише. „Комерцијала", Кр. Александра 18, тел. 26-009. 160, 4-4 (5)

ЗА ПРОДАЈУ 24 плаца прве класе земље, 4 плаца поред Вршца, 13 плаца земље прве класе, 20 плаца винограда, 13 плаца винограда, 1 вила и Вршчком брегу 25.000 дин., Мају, Вршац. 3613, 1-1 (5)

ПАРФИМЕРИЈА мала, у најживљој улици Београда, одлично уведена већ седам година, продаје се хитно због одласка из Београда, Информације под „Ретка прилика", администрацији. 2998, 1-1 (5)

КУЋА са гостионицом на углу прометног места за продају, Згра да је подесна за сваку трговину, Михајловић, Вршац, Дечанска бр. 46. 3399, 1-1 (5)

ВИЛА Саве Живановића бр. 8 — Топчидерско брдо — најлепши задиш, издаје се или продаје, 7 соба, 2 купатила, гаража, лепо уређена башта, у близини трамвај пијаца и школе. Уштатити телефоном 28-970, 211, 1-3 (5)

ЗА ВАШЕ ВАШТЕ најбољи избор летњег песка, руже, борова туја шимшира и све остало, разсад раног поврћа најболе, најефтиније, „Врт" порта Светосавске цркве, телефон 29-919. 2997, 1-1

ПРОДАЈЕ СЕ Планиметар марке „Wörner" 6-делни (3 шрота, 3 глат), кашали 400/1.600. Планиметар је у погону и видети се може у млину власника: Вилим Шуш, умјетни млин, Нови Сад, 213, 1-2 (5)

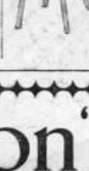
ДЕРЕГЛИЈУ нову са мотором 45 к. с, погон нафтом или дрвеним угљем, продајем хитно. Никола Ninkov Вегеч (Бачка). 214, 1-1 (5)

ПРОДАЈЕМ добар рентген »Сопје због смрти лекара сопственика. Може на отплату. Услови код чувара налије болеснце Дедине, Београд. 3604, 1-1 (5)

ПРОДАЈЕМ једну масину машину за млевење хране, меље 400 до 500 кг. на један сат. Информатн: Јанко Кршић Ст. Пазова. 217, 1-1 (5)

ПРОДАЈЕМ КУЋУ због напуштања Београда, рента месечна 900.— за 65.000, без дуга, код школе Краља Петра II, уселење одмах. Уштатити Мирковића, Церска 68. 3602. 1-1 (5)

ТРГОВЦИМА ДО ЗНАЊА. Имам на лагеру у довољној мери: јасеновик косишта, држала за грамље и портиште, и држала за мотике од липовог дрвета. Све је стручно израђено, цена солидна. Тура Лучић, колар, Стапар (Бачка). 3421, 1-1 (5)

„ТОНЕТ - МУНДУС"
СТОЛИЦЕ
све врсте. веће количине уз ниске повољне цене и услове плаћања **„ЈУГО-ДОМ"** Дечанска ул. 19 Телефон 28-368
Од 1 маја т. г. Пашићева 20/II
30893, 4-4

МАЊУ КУЋУ у центру. Венинмотор 6 К. С. и добар Трипер продаје Врачарић, Сомбор, Милетићева 1. 3419, 1-1 (5)

ХАЛО! УПАМТИТЕ
КОД ДРАГИЦЕ
најмодернији избор, познате најсолидније цене жен. шешира
Београд, Теразије бр. 37
3606, 1-1 (5)

РАЗНО

ПРИРОДНА врсенова вода „Сребрница" против малокрвности свих облика и разних органских изнурења, добаља се у апотекама и трговинама. Стовариште — Београд, пошт. фах 803. Траже се заступства и агенти. 2994, 4-5 (6)

САДНИЦЕ ВОЋАКА, украсног дрвећа и шибља, разних ружа, висних и виских: семе за башту и друге у највећем избору продаје радња Гавриленкова, Драшковићева 1, Београд. 169, 2-10 (6)

ЗА МОДЕРНО ПЕЦАЊЕ вози илустровани каталог 1938 шаљемо бесплатно, са мустрама шест динара маркама, Трговцима попуст, „Риболовни Спорт", Краља Александра 17. 2970, 3-3 (7)

НЕ МУЧИТЕ СВОЈЕ НОГЕ, јер постоји начин да се кратка цепела продужи за 1, 2 и 3 сантиметра, „Коеп", Добрачина 12, 10336, 2-2 (6)

ХИЉАДУ ДИНАРА и више зарадите месечно кућним радом. Шаљем материјал, готову робу преузимам, Тражите проспекте, приложите повратну марку, „Хемила" Пањчево, Трг Краља Александра бр. 3. 3379, 2-4 (6)

О ПРАКТИЧНОМ ЛЕЧЕЊУ ГЛУВОЋЕ и зујања ушију — по пуномоћи фирме — шаље бесплатно проспекте Хегедиш Петар, Мол, Бачка. 3389, 2-4 (6)

Dr FILIPON CREME Киклер, изврсни **најмоћнији** крем за дан добија се у Београду у апотекарског прегорајака парфимеријама Цена 14.— дин. 3208 (6)

ХОТЕЛ „МАРИНКОВИЋ", Београд, Босанска 75. Тел. 21-631. Препоручујем себе за преноћиште, чисте и угодне. Кујна домаћа православна. Пиће прокопсно. Хотелијер Стојан Маринковић. 157, 1-5 (5)

ВИ МЛАДЕ ДЕВОЈКЕ у учитељској, претплатите се на курс „Бон-Тон", да Вам достиле потребно савремено образовање за кућу и друштво — Обавештења пошље: Дописна школа „Бон-Тон" — Београд, фах 170. 3614, 1-1 (6)

УДАЈЕТЕ СЕ И ОЖЕНИТИ много брже (лакше) — ако спрште курс „Бон-Тон", јер Вам он пружа велико друштвено образовање. Бесплатна обавештења шаље: Дописна школа „Бон-Тон", Фах 170 — Београд. 3614, 1-1 (6)

ВИШЕ СРЕЋЕ и веће пословне и друштвене успехе постићи ћете, — ако спрште тромесечни Дописни курс школе „Бон-Тон". Обавештења бесплатно шаље Дописна школа „Бон-Тон" — Београд, фах 170. 3614, 1-1 (6)

ПРОФЕСОР — 26 год. стар — тих — миран — не пије — не пуши — школовао се послужје — жели би се оженити до 40 год. — само врло добром. Капитал потребан — ради отварања веће не приватне гимназије — са интернатом — где би месечни приход био око 80.000—100.000 динара. Понуде: „Професор", „Време", Београд. (Сваког пошуди одговорићу). 3608, 1-1 (6)

ДОКАЗАНО ЈЕ да репсмирани фото ателе „Зрак" до Лондона Радомира Јовановића, Београд, Краља Милана 28 — израђује најсавршенији уметнички фотографију по најнижим ценама. Фото „Зраке је одликовао на лепом светско мпаградом у Паризу 3179, 1-1 (6)

ГОСПОЂА 39 ГОДИНА Српкиња, добра домаћица, мирап 34 хиљада земље, вредност 300 хиљада. Желим одговарајућег друга. Пошуде: администрација „Брзе", шифра: „Basta&anca". 3395, 1-1 (6)

ТРОМЕСЕЧНИ КУРС париског кројења Београдског женског друштва почиње 4 маја од 2—4. Школарина 150 дин. месечно. Виши курс ради сгалпо. Вечерња група од 6—8 почиње 6 јуна. Добрачина 5. Телефон 28-002. 3178, 1-4 (6)

ФОТО АМАТЕРИ! Велики избор апарата 6×9; 9×12; 10×15 и лајке као и прибор продајем уз најниже цене. Аматерске радове копирамо и увеличавамо слике најбоље и најефтиније. Фото „Зрак" Радомира Јовановића до Лондона, Краља Милана 28, телефон 24-467. 3179, 1-1 (6)

НАЖЊА ТРУКЕРИНА! Пара. бујем разне мустре шаблоне за труковаље ручних радова. Властимир Костић, Жичка 16, Београд. 2984, 1-1 (6)

ПРВИ „ГУРМАН" Сталемир Стефановић отпочео је рад, кафана „Мали Париз", Дечанска 26. 3000, 1-1 (6)

ФРИЗЕРИ

100 ПАРА ДИНАРСКИХ
вам не преди најлепши шешир ако за 20.— дин. не правите трајну ондулацију код **„РОБЕРТА"**
Београд — Васина 4. 2982, 1-1 (6)

НЕМА ВИШЕ СЕДЕ КОСЕ у свим нијансама специјално фарба лично Живко Сујић. Цене солидне. Пашићева 4. 31287, 1-1 (8)

НАЈБОЉУ ТРАЈНУ ОНДУЛАЦИЈУ добићете код фризера Станишића, Драшковићева 10. Оригинална парна 60 дин., алка: трчина 40. 172, 3-4 (8)

ДАМЕ! Новост у трајној ондулацији за ову сезону. „Нако" препарати за сваку косу, фарбану, искрзану, искључиво ради салон Спаса — Илија. Фарбање коса у модерним нијансама. Теразије 14, мецанини, тел. 29-227. 173, 3-8 (8)

За пролетње лечење пијте

ПЛАНИНКА
ЛЕКОВИТИ ЧАЈ
Рег. 2007/32.
126

ДАМЕ
Набавите још данас
La Jeunesse
пнајдарски специјал крем

Употребом ћете очувати свежину и младалачки изглед Вашег лица.
181, 3-8

ШТАМБИЉЕ ПЕЧАТЕ
СТРУЧНО СОЛИДНО ИЗРАЂУЈЕ
ГРАВЕР Жиг ПЕЧАТОРЕЗАЦ
РАЗНЕ ШТАНЦИНЕ НАТПЛОЧЕ
ЗНАЧКЕ КЛИНОВЕ без ДРУШТВА
КН. МИХАЈЛОВА 15
186, 1-1

Позор!

Дармол, средство за отварање, је чисто патворн. Пазите стога код куповине да је на сваној таблети у гиљото име Дармол и да има звезд. у облику слова „Д". Тражите марките Дармол у оригиналном паковању
ДАРМОЛ
125.

„АУТОКАР"
ЈОВАН М. ЈОВАНОВИЋ
БЕОГРАД
ДЕЧАНСКА УЛ. 21
Телеграм: „Аутокар" Телефон 21-649
Има све делове, потребе и прибор за аутомобиле:
FORD D. K. W.
FIAT HANSA
ADLER WANDERER
B. M. W. OPEL
као и за све европске и америчке аутомобиле.
12541 1-1

СРЕЋКЕ - ЛОЗОВЕ
ДРЖАВНЕ КЛАСНЕ ЛУТРИЈЕ
Готове су за II класу 36 кола
ВУЧЕЊЕ ЈЕ 10 и 11 МАЈА
ПРЕМИЈА 300.000.—, И ЈОШ 1500 ДОБИТАКА
У мојој овлашћеној колектури има највећи избор срећака II класе за продају у сним поделама. — Шаљем **срећке на све стране поштом, не рачунам друге трошкове.** Сваког играча извештавам а добитке одмах исплаћујем и чувам у тајности.
Налоге шаљите:
ОВЛАШЋЕНА КОЛЕКТУРА
Д. КОЛАКОВИЋ
Кр. Милутина 33, Београд I
Чековни рачун 52.100 Телефон 25-660
145 1—1

Верепичног изгледа у злату, шпицарских часовника, као и осталом бриљијанта куповине најповољније код
ДРАГИЊА ГЛИШИЋА
јувелира
Краља Милана ул. бр. 26 (до хотел Лондона) и Цара Николе II бр. 55.
12567, 1-1

120 соба (сунчан положај). Красан поглед на море. Текућа вода у свима собама. Кронна тераса за сунчање. Хотелски парк. Давсинг. Концерти. Два тениско-игралишта. 5 минута од хотела до властитог купалишта. Потпуни пансион (са сним пристојама) од дин. 95.— до 120.—. У пред- и по- сезони паушална цена за 10 дана дин. 850.—, 20 дана дин 1.650.—.
Тражите проспекте,
Телеграми: Империјал Раб
Власник: ФРАЊО КУКУЉИЋ
123

Качкавања
Пиротског планинског произвођења у малим и великим количинама, по **поштом** со 12 дин. нгр., на железничкој станици 11.50 дин. Бели сир у кантама од кутијског оичег лима 18—20 нгр. 6 дин. нгр. шаље поузданом Димитрије Николић — Пирот. 3431

Фласте и машине за соду, кралкер и лимунаду — набавно продаје
ЈУТРАГ - Београд
Кр. Наталије 10, н. број 31а. 12566, 1-1

Важно за ОБУЋАРЕ, ТАПШЕРЕ И ТАПЕТАРЕ
Разне партије обрезлерена продаваће се у детељу до 15 маја од 9 до 12 и 15 до 18 по подне по веома ниским ценама у Краља Петра 26, мецанин. Телефон 20-815. 207, 1-1

МАЛА ИНДУСТРИЈА ЧАРАПА
на електрични погон, продаје се јефтино радн болести. Уштатити трговина Вали, Загреб, Штросмајеров трг бр. 8 196, 1-1

Pansion Büttner, Андрејковић Св. Ловренц на Похорју
Познато климатско летовалиште. Умерене цене. Тражите проспект. 123, 1-1

КЊИЖАРИ
наручите јачи
календар
„ЗМАЈ"
код
„СЕДМЕ СИЛЕ" Поенкареова 21

Artistic-„Neon" Београд, Кр. Александра 93, тел. 24-052
Испоручује све врсте **„NEON"** **најмодерније**
030 1—1
СВЕТЛЕЋЕ РЕКЛАМЕ *у свима бојама по најповољнијим ценама и условима уз гаранцију за првокласни рад.* Тражите понуде

УСКРС 1938

Програми премијерних биоскопа

Уранија

НАЈЛЕПШИ УСКРС У БИОСКОПИМА „УРАНИЈА“ у 10.30, 3, 5, 7.10, 9.30

Славија

„СЛАВИЈА“ у 10, 2.30, 4.30, 6.30, 9

НАЈСЛАВНИЈИ ГЛУМАЦ ДАНАШЊИЦЕ

ХАРИ БОР

ПЈЕР РЕНОАР, ГАБРИЕЛА ДОРЗИАТ, АЛБЕР ПРЕЖАН

у великом француском филму

КАПЕТАН МОЛЕНАР

CAPITAINE CORSAIRE

ЖУРНАЛ

Фран. зук. филм

Колосеум

Сензационални весели

шарена парада

ускршњи програм

КОЛОСЕУМА

Луксор

За ускршње празнике приказују премијеру дивне љубавне романсе, чија се радња одиграва на Хавајским острвима

УРАГАН

Филм страсне љубави, дискретне еротике, лепоте, невиђених пејсажа, снажног садржаја и узбудљивих сензација.

У главним улогама:

ДОРОТИ ЛАМУР позната из филма **Краљица џунгле**

и **ЏОН ХАЛ** најлепши мушкарац филма

Почетак у доњој сали у: 3, 5, 7 и 9.30

Почетак у горњој сали у: 3.30, 5.30, 7.30 и 9.30

Првог и другог дана Ускрса у 10.30 ч. МАТИНЕ

Одеон

Висок филмски уметнички филм који је имао највеће успехе у целом свету

Ромео и Јулија

Рађен дело по генијалном ШЕКСПИРУ са најдивнијим љубавницама платна

ЛЕСЛИ ХАУЕРД-ом

и

НОРМОМ ШИРЕР

СНИЖЕНЕ ЦЕНЕ: 3.— и 6.— ДИН.

I и II дана Ускрса у 10.30

МАТИНЕ

Само још данас на Велику суботу

„ПОСЛЕДЊИ ДАНИ ПОМПЕЈЕ“

Копзо

Тестаментални уметнички филм који пости-же највеће успехе у целом свету

У ВРТЛОГУ БЕЛИХ НОЋИ

Les Nuits Blanches de St. Petersbourg

По мотивима ЛАВА ТОЛСТОЈА

Најдивнији уметнички филм редитеља

ГЕЊИ МОРЈЕ, ЖАН ЈОНЕЛ, ПЈЕР РЕНОАР

I и II дан Ускрса у 10.30 МАТИНЕ

У 3 сата **Сва места 3.— дин.**

Данас на Велику суботу

„ПОСЛЕДЊИ ДАНИ ПОМПЕЈЕ“

УСКРШЊИ ПРОГРАМИ биоскопа

НОВАКОВИЋ

Најпопуларнија и најпотпунија биоскоп, отворено је за Ускрс: грандиозан дупли програм: 1) Најмистеријознији и најкриминалнији филм, који је до сада створен.

ТАЈАНСТВЕНИ АЛЖИР

РЕРЕ LE MOKO

ЖАН ГАБЕН, ГАБРИЕЛ ГАБРИО

2) Филм музике, хумора, игара и весеља

ИГРАЈ и ПЕВАЈ!

I и II дан Ускрса у 10.30 МАТИНЕ

Данас на Велику суботу забављање

„БЕН ХУР"

МЕТРОПОЛ

Најмонументалнији биоскоп Београда

Тел. 23-541

ДВА ФИЛМА ИЗНОСЕ ЦЕНЕ 5.-, 7.- и 9.- ДИН.

1) Мр. МОТО

ПЕТЕР ЛОРЕ

Ко је шеф криминалне? У каквим опасним ваздушним... Сазнаћете у овом сјајном... детективском роману.

2) Смешан комбиновани филм

ДИК ФОРАН — Паула Стоне

и остатак белаи „Смех" у свом најузбудљивијем филму ПОРУЧНИК РЕД одушевљава свакога

На I и II дан Ускрса МАТИНЕ у 10.30 ч.

сва места 5.- дин. — по целом почетак у 2 сата

ДВАЈА

На први и други дан Ускрса

МАТИНЕ у 10.30

Вечер свеопште филмске пролупије: најбољи филм сезоне

НИНА ПЕТРОВНА

Из Миранда Ферманд Гравеј

Врхунац уметничке туче, разбуктаних страсти, сналажљивости

Додатак: ФОКС НОВОСТИ и МИКИ МАУС

ТРИГЛАВ

Утве Милоша Поцерца и Сарајевске Тел. 30-616

НОВА ВЕРЗИЈА! НОВА КОПИЈА!

Милионска музичка романса са најелавнијим певачким паром света

ЏЕНЕТ МЕКДОНАЛД и НЕЛСОН ЕДИ

Rose Marie

Најбоља и недостижна креација славне ЏЕНЕТ МЕКДОНАЛД! Ремек дело које сјајном инсценацијом, темпераментном радњом и божанском музиком матрикалује и вашу ПАЖЊУ.

Први и други дан Ускрса у 10.30 МАТИНЕ

Почетак претстава тачно у 3, 5, 7 и 9 час.

БАЛКАН

ДАНАС: ДВА НЕМАЧКА ШЛАГЕРА

1) „КРСТОМ И МАЧЕМ"

Најбољи филм позитог мексиканског писца

ЏОН ХОЗЕ МОХИКА

2) „БАБУНА"

(Сензационални филм из афричког живота)

Ускрс: Ускршња Грозд, шампиња и ужас на сцени

Ускрс: Ускршња песма и хиљаде смешних

I ДАН: 1) ЖИНО МАРТИНИ

„ВЕСЕЛИ БАНДИТ"

2) ПОЛА НЕГРИ и ВИЛИ ФОКСТ

„МАЗУРКА"

REX

ХАРДУТИНОВА 66

Први и други дан Ускрса у 10.30 МАТИНЕ

ЖЕНСКО ЈЕЗЕРО

Додатак: ТРИ МИША МАУСА и ФОКС НОВОСТИ

SVAKOG ČETVRTKA
brza veza
HAMBURG NEW YORK

preko Southamptona i Cherbourga sa brodovima "New York", "Hamburg", "Deutschland", "Hansa"; / preko Southamptona, Galwaya i Halifaxa sa moternim brodom "St. Louis"

omogućuju Vam ugodno putovanje. U stručnoj izvežbanosti i raznovrsnoj izobrazbi personala Hamburg-Amerika Linije, koji je naviknut da se povinuje svakoj želji putnika, imate jemstvo da ćete biti zadovoljni.

Putovanja za oporavak, za studije i u posetu U AMERIKU

Cena putovanja od dinara 10.650.— inkluzivno šestodnevni boravak u New Yorku sa zanimljivim programom.

Ugodno se putuje brodovima
Hamburg-Amerika Linije

Sva obaveštenja, prospekte i karte za brodove daje:
Nemački Saobraćajni Biro, Beograd
Kančer Spomenik 5

222, 1-1

Брррр..... како тачан и угодан
БУДИЛНИК
30905, 10.24

ЈОРГАНЕ ДУШЕКЕ

НАЈБОЉЕ и НАЈЈЕФТИНИЈЕ

код јорганџије, који је у своме занату савршено искуство стекло у Бечу, Пешти, те препоручује нарочиту израду свилених јоргана од памука, пуне и паперја и сав креветски веш са најпрецизнијом израдом. Душеци пуњени нарочитом машином што чини угодно лежање и након низ година. За баље и хотеле нарочити попуст.

За израду гарантује

Драгутин Растовски
Васина 18, до „КЛАСНЕ ПУТРИЈЕ". Тел. 30-829

163, 1-1

Захтевајте велики бесплатни ЦЕНОВНИК

Хром анкер сат сличан Дин. **46.~**	Будилник са 1 звоном Дин. **45.~**	Елегантан хром анкер сат у каменима текући, 3 г. гаран. Дин. **120.~**
Исти сат боље израде Дин. **60.~**	Исти будилник прима 5 год. гаран. Дин. **60.~**	Исти сат са прецизним стројем марке Grassus Watch, 5 год. гаранц. Дин. **160.~**
Исти сат талаз, са финим стројем Дин. **95.~** 2—5 год. гаран	Будилник са 2 звонцета прима 5 год. гаранц. Дин. **76.~**	Исти сат још тањи у најфинијој изради, 6 год. гаранц. Дин. **200.~**

А. КИФМАН, Марибор, бр. 71.

31011 4—4

„ШУМАДИЈА" А. Д.
ЗА ОСИГУРАЊЕ И РЕОСИГУРАЊЕ У БЕОГРАДУ
ВУКА КАРАЏИЋА 6 — ПОШТ. ФАХ 158 — ТЕЛЕФОНИ 22-803 — 24-675

„Шумадија" врши све послове осигурања као:

Осигурање на живот по свима комбинацијама.
Осигурање против штета од пожара за зграде намештај, робу и т. д.
Осигурање против провалне крађе.
Осигурање транспорта на суву и води.
Осигурање од несрећних случаја свих врста.
Осигурање законских дужности јемства и т. д.

„ШУМАДИЈА" А. Д. ЗА ОСИГУРАЊЕ И РЕОСИГУРАЊЕ

чисто домаћа установа, брзим и кулантним ликвидирањем штета пружа Вам пуну сигурност, да ће ваши интереси бити заштићени како треба.

Информације даје централа и сви њени заступници.

ОСИГУРАЊЕ МИРАЗА ЖЕНСКОЈ И КАПИТАЛА МУШКОЈ ДЕЦИ ПОД НАЈПОВОЉНИЈИМ УСЛОВИМА.

Наше аутомат. часовнике стављамо на расположење свима новим осигураницима на живот.

Часовник се ставља у покрет убацивањем одређене моте сваког дана.

11 1—1

ЗАР ЈОШ НИСТЕ САЗНАЛИ
да се трговина дечијих играчака и музичких инструмената
Рајића и Вуковића, код „Трубе"
налази се у Кнез Михајловој ул. бр. 35
ПАЛАТА АКАДЕМИЈЕ НАУКА
Улаз из Пасажа из Јашићеве улице бр. 2.
Цене су роби знатно снижене услед смањења дућанске кирије и режијских трошкова, дођите и уверите се.

154, 2-2

Главни депо за Југославију: Хинко Мајер и друг, парф. одеље ње, Загреб. 129

БУДИМПЕШТАНСКИ МЕЂУНАРОДНИ САЈАМ

ОД 29 АПРИЛА ДО 9 МАЈА

уз званично учествовање 1800 излагача, 7 иностраних држава.

ТЕЛЕВИЗИЈА!
Изложба аероплана, смотра моде, саопштавање радиовести кратким и дугим таласима, берза грађевинске индустрије, конгреси и т. д. и т. д.

50% ПОВЛАСТИЦА ЗА ПУТОВАЊЕ
која важи за југословенске и за мађарске железнице: у Будимпешту од 19 априла до 9 маја, а за повратак од 29 априла до 19 маја.

ПРЕЛАЗАК ПРЕКО ГРАНИЦЕ ОСЛОБОЂЕН ВИЗЕ.
Сајамска легитимација 50 динара по особи може се добити: код свију филијала ПУТНИКА, код свију филијала ВАГОН ЛИ — КУК-а, код Кр. мађарског Конзулата у Загребу; код Кр. мађ. уреда за путнице у Београду; код Заступства мађарског уреда за инострану трговину у Београду, те код Путничког отсека Мађарског трговачког претстаништва у Београду, Јашићева улица 2. 31306, 2-4

ВИНО! ВИНО ИЗ ПОДРУМА ВИНО!
АПОСТОЛОВИЋА
Још увек се тражи као најбоље, добија се у свима бољим радњама а на велико на тел. бр. **23-577** 31286 3—3

ХАРМОНИКА
марке HOHNER и ELGERIA, гитара и виолина за готово и на отплату најповољније код
СКАЛА
Београд — Краља Милана 9 (преко пута Лоидона)

124

NSU МОТОРЦИКЛИ
од 100 до 600 кубика. Мањи модели H. S. U. Пони 98 кубика 3 к. снаге. Ко жели ценовник, нека пошаље у марками Дин. 2.—
ЗАСТУПНИШТВО **ИЛИЋ И АНДРЕЈЕВИЋ**, БЕОГРАД, ул. Милорада Драшковића (Сремска) 7 30903 4-5

Поуздана вожња
са KRUPP-теретњаком,
са KRUPP - аутобусом.

Ненадмашиви материјал!
Јака конструкција!
Економичан погон!
Цене повољне!

Тражите понуде код заступства

Хуго Дитерсдорф, Сплит, Јурга Бианкинина ул. 15
О. Зузек, Љубљана, Тавчарјева улица 11
Krupp-Teretnih zastupstvo automobila, Загреб Илица 158
Ауто Office д. д., Вука Караџића ул. бр. 18, Београд
Баназ и Руско, Дубровник II
Браћа Поповић, Скопље, Фрушкогорска ул. 19
Немачки ауто Сервис, Војводе Мишића 12 Београд, тел. 25-650, слагалиште оригиналних резервних делова

KRUPP

3—8 44

Цинкографија
АЛОИЗ ЧЕРВА
Београд, Чика Љубина 1IV
Тел. 28-207

221, 1-1

Намештај сваке врсте

У свима стиловима и од разног дрвета најсолидније израде и најјевтиније добићете само код Прве столарске задруге „Југославије" Београд, Кнез Михајлова бр. 46, тел. 20-436.

132 1—3

HANOMAG

Путничка кола:

KURIER 23 PS

REKORD 35 PS

STURM 55 PS

HANOMAG

Rekord -Diesel

путничка кола

1,9 лт., 35 PS

потрошња 7 лит. нафте

225, 1—1

„HANOMAG" — Генерални заступник **Ерик Р. Стаби, Београд, Косовска ул. 49. Телефон 23-451**

AGFA BILLY-CLACK са уграђеним жутим филтром.

= само дин. **199.-**

Два ISOCHROM ситнозрнаста филма. Сваки филм за 16 снимака

ДОБИВА СЕ У СВИМ ФОТОТРГОВИНАМА.

118, 1-1

Кад зидате вилу, грађевину потребна Вам је модерна и савршена столарија и уређај. Пројектује и израђује:

ARS

Столарски производи

БЕОГРАД, небојшина 34. Тел. 24-998

204, 1-3

ПРОТИВ БОРА

LAIT de BEAUTÉ

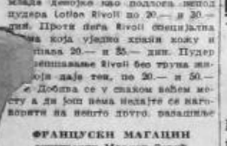
узмите само Muscle Oil Rivoli, који отстрањује боре, фал те и подмлађује мишићне ћелије. Ово је крајњи ауе са којим се преовиће за кратко лагано масирати дуж бора лица, врата и чела. Ово уље продире дубоко у кожу, брани је и ублажује линије око уста и очију, те храни и јача цело лице. Ова одликовани специјалитет дату је неодмено о томе да ли је лице попуштало и омлитавило од старости, болести, брига, напона или било чега другога. Стоји 30.— дин. Против проширених пора узмите Rivoli млеко од кастањаца стоји 30.— дин. Против бубуљица и за младе девојке као подлога испод пудера Lotion Rivoli по 20.— и 30.— дин. Против дефа Rivoli специјална која уједно храни кожу и спава 20.— и 35.— дин. Пудер Rivoli без трунка минерала даје тен, по 20.— и 50.— дин. Добива се у сваком бољем месту а ди још нема надајте се напоменути на нашто доцно. рашљиве

ФРАНЦУСКИ МАГАЦИН

сопственик Младен Зорић

Београд Кр. Милана 21. Тел. 29-805 Осијек I Калчинићева ул. 15.

314, 1—1

ДИЗЕЛ И БЕНЗИНСКИ мотори стабилне за предузећа као и покретне за вршалице, Парне стабилне и покретне локомобиле, Гатере за струганре, металица и косачица, и т. д., све из проверених Немачких и Чешких фабрика, продаје — заступник Петар Д. Христић, Београд, Пашићева бр. 6. 12546, 1-1

Дечија колица на отплату и за готово

Да би омогућили куповину колица и онима који нису у стању да све плате одједанпут, продајемо наша колица И НА ОТПЛАТУ. Перед њихових цена и повољних услова подвоз за колица ми плаћамо до места купца. Тражите бесплатан каталог и услове

од фирме **„Златна Беба"**

Београд — Кнез Михајлова 53. 185, 1-1

ТРГОВИНА БОЈА И ХЕМИЈСКИХ ПРОИЗВОДА

ВЛАДИСЛАВА П. НИДИЋА

КОЛАРЧЕВА 7, БЕОГРАД ★ ТЕЛЕФОН 29-716

Стално стовариште:

„Oxylina" за прскање аутомобила и намештаја; **„Durlina"** за четку и прскање аутомобила, намештаја, врата, прозора и т. д., као и сав остали МОЛЕРСКО-ФАРБАРСКИ материјал. 136, 1—1

ПАРНА СТРУГАРА И МЛИН

БАЈИНО - БАШТАНСКЕ ИНДУСТРИЈСКЕ БАНКЕ

СМЕДЕРЕВО, Телефон бр. 40. Пошт. чек. 51.430. Телеграм „СТРУГАРА"

Израда и велико стовариште грађе свих врста. Ли ферује на вагоне и шлепове сав грађевински и столарски материјал од чамовине и боровине из сопствене шумске ЕКСПЛОАТАЦИЈЕ. Електрична хидроцентрала у Перућцу код Бајине Баште

ФИЛИЈАЛА У ЉУБОВИЈИ (Дринска бановина) 2927, 1-1

220, 2-2

ЈУГОСЛОВЕНСКА фабрика (Дунавска бановина) која је добро уређена и производи купчеве артикле тражи за фамилијарних разлога

КАПИТАЛИСТУ

за компањона или финансијера. Цењ. ненионисне понуде под шифром „Просперити" на Публицитас, Загреб, Илица 9, 116, 1-1

Морско купалиште Сутиван

ХОТЕЛ ВЕСНА

Непосредно на мору. 40 минута вожње паробродом од Сплита. 50 удобних соба, 80 кревета, собе за туристе, електрично осветљење, ресторација са реномираном кујном, прекрасна на леду хлађена далматинска вина. Парк, бања, добра питка вода, савремене цене. Лежај у купи.

Цени пансион дин. 60.— Информације Путник и хотел. 127

Земљорадници и Трговци пољ. стројева!

Још увек се сеје код нас већином руком и мотиком, јер нисмо имали за МАЊЕ посједнике одговарајуће сачиниће са којима би се могло сијати сваковрсно сјеме а да строј не буде преспор гломазан и да строј не буде скуп. Ово питање је ријешено јер је израђена једна мала, лагана сијачица у ширини сијања од 75 см. т. зв. „УНИВЕРЗАЛ" с којом се може сијати и у брдовитим крајевима, сваковрсно жито као на пример: пшеницу у 8 редова, кукуруза у 2 реда, пасуљ, кудељу, сточну и шећерну репу, детелину и т. д. Ова мала сијачица са заштитним знаком „ВИК произв. ЉЕВЈАНОВИЋА ОСИЈЕК" биће изложена у Београду на велесајму.

Срески економи и агрономи! И Ваше ће интересирати ова мала сијачица, стога и Вас очекујемо у нашем павиљону, гдје ћемо пропазати све наше пољопривредне стројеве и алатове! Даљна обавештења даје: КНЕЗИЋ ПЕТАР, НОВИ САД, Бр. Рибникара 11. 209

СТАЛНИ АУТОБУСКИ САОБРАЋАЈ

ШАБАЦ — ОБРЕНОВАЦ — БЕОГРАД И ОБРАТНО ВРШИ СВАКОДНЕВНО АУТОБУСКО ПРЕДУЗЕЋЕ

„МАЧВА"

Полазак из Београда у 6 часова ујутру, стиже у Шабац 1 час. има везу са удобним и особним возом Шабац—Лешница — Лозница — Бања Ковиљача. Полазак из Шапца у 2 часа по подне стиже у Београд у 6 час. има везу у Обреновцу са возом за Сарајево.

СТАНИЦЕ:

ШАБАЦ „ХОТЕЛ ПАРИЗ" БЕОГРАД, „ЗЕЛЕНИ ВЕНАЦ

Обавештења на телефон бр. 29.913 и 21.196.

1.1 Власник ЈЕША РАКИЋ

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА

ИМА ЗА ИЗДАВАЊЕ ВИШЕ МАЊИХ И ВЕЋИХ СТАНОВА И ЛОКАЛА.

За ближа обавештења обратити се Одељењу за руковање непокретним имањима у улици Јакшићевој бр. 9, сваког радног дана од 8—12 и 16—18 часова. 30802

Бузијаш лековита бања

(Румунска Банатија)

Извори соних и гвожђевитих радиоактивних киселих вода, које имају сигурно дејство код лечења СРЧАНИХ ОБОЉЕЊА свих врста, опалошења жила, гихта, реума, калкорозности, нервних болести и код свих врста ЖЕНСКИХ БОЛЕСТИ код акутних и хроничних заразних болести и отровања, болести бубрега, жежура и простате итд. Наравно постојана бања у уталожном дивизису соли и гвожђевити бањс, летње шећем воде. Лепотна купатила, пространа хотела, диетски пансиони врло умерених цена. Модерни базени за пливање. На линијама CFR попуст. Стална воћна глазба. Паушална лечења путем „Европе путничких бироа. Слободан улаз без плаћања путнице. Сезона од 15 маја до 1 октобра. Проспектиси и обавештења радо ће Вас послужити! Muschong Heilbad Buzias A. G.

167, 1—5 Купалишно Повереништво Бузијаш (Банат)

ЗДРАВО ВОЋЕ И ГРОЖЂЕ

Желите јако воћке и виноград заштитујте сигурним средствима

- Полибарит
- Бакарни креч „Сфинкс"
- Арзокол
- Суликол

Тражите бесплатне упуте

ЗОРКА

БЕОГРАД

133

НАЈЛЕКОВИТИЈА БЛАТНА БАЊА ЈУГОСЛАВИЈЕ

„РУСАНДА"-МЕЛЕНЦИ (банат)

ПОЧИЊЕ СЕЗОНУ 1 маја ов. м.

Изванредни резултати лечења код: реуматичних хроничне реуме, гихта, ишијаса, туберкулозе костију и зглобова, болести женских полних органа, болести коже, малокрвности и рахитиса.

210 1—1

генерално заступство и складиште

ХИНКО КРАЊЕЦ

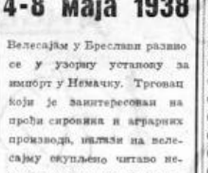
БЕОГРАД

Кнез Михајлова 34 - Тел. 30-966

28242, 4-5

СРЕБРНЕ ЛИСИЦЕ најбоље у великом избору, као и остало пролетње крзно, можете добити уз солидну цену код фирме Стеван Ердељан, Београд, Јакшићева 4а, преко пута Кнез „Корза". 183, 1-10

Велесајам у Бреслави

4-8 маја 1938

Велесајам у Бреслави развио се у узорну усталову за импорт у Немачку. Трговац који је заинтересован на пољу сировина и аграрних производа, шаљи на велесајму окупљено читаво немачко увозно господарство. Дакле, био увозник или извозник, на велесајму у Бреслави ћемо се наћи.

Наслов:

Breslau 16, Messegelände

120, 1-1

За готово и на отплату

бицикли НСУ, МИЛЕ, СОЛИНГЕН

Штајер-Пафенрад и др. као и деција. — Ко жели ценовник нека пошаље у марками динара 3.— **ИЛИЋ и АНДРЕЛЕВИЋ, Београд**

Милорада Драшковића (Сремска) 7

30.904 6

УЛОЖНЕ КЊИЖИЦЕ

Прве хрватске штедионице, Јадранско-подунавске и Српске банке, купује за готово и највише плаћа

„УНИОН"

Пашићева 3/II, Београд.

153, 2-6

„САРТИД"

ГЕНЕРАЛНА ДИРЕКЦИЈА

БЕОГРАД, ТЕРАЗИЈЕ 5

Телефон 30-386

ФАБРИКА: **СМЕДЕРЕВО**, телефон бр. 6

Ваљаоница.

Прин лим, све димензије дебљине 0,3-3,5 мм

Поцинковани лим, све димензије, дебљине 0,3-3,5 мм

Округло, шипкасто и фазоновано гвожђе

Бродоградилиште.

Шлепови, моторни шлепови, багери реморкери, путнички бродови и т. д.

Мостоградња

Гвоздени мостови и конструкције, резервоари, дизалице, железничке скретнице и т. д.

Пресоване и кован израђевине

Потковице, осовине, лопате, кочнице, секире, шписки ексери, ашови, шињури и т. д.

СРПСКО АКЦИОНАРСКО РУДАРСКО ТОПИОНИЧКО ИНДУСТРИЈСКО ДРУШТВО

155 1—1

Главни уредник Гргур Костић. Власник, издавач и штампар за Штампарско предузеће »Време« а. д. кнж. Душан Глишић, Кнегиње Персиде ул. бр. 75/I.

О вама и за вас, госпође

У директор-стилу

Потежа А. Тарасова. Париз

Вечерња хаљина од белог сатена, чији кратки струк и рукави су извезени гранчицама у тамно-зеленој боји са сребром. Спреда на сукњи дубок изрез. Сандале са дебелим ђоном од сребрне коже.

Ове сезоне видећемо - лепезе

(Од нашег специјалног дописника)

Париз, априла.

Хоће ли мода, која подлеже вечитом закону враћања, подлећи утицају Гојине изложбе? Хоћемо ли поново видети оне дивне лепезе, којима је шпански сликар украсио своје лепотице на платну? —

То сам питао једног од мајстора лепеза.

— То не би било никакво васкрснуће, изјавио ми је један познати парички мајстор лепеза. Лепеза није ишчезла, она се само променила. Она није више један модни предмет од резбаног седефа, чипака или сладуњавих акварела, којима су некадашње лепотице кокетовале. Лепезе су се промениле, да би одговарале данашњем типу жене.

Говорећи ми то отворио је своју витрину и показао ми је данашње моделе. Каква лепота! Било је ту огромних, раскошних, чудесних лепеза. Облаци перја, које се повија као на крилима сна, скупоцене чипке, које скривају и показују лепи рељеф обнажених рамена...

Лепеза — дар Истока

— Знате ли да је лепеза код старих народа била симбол среће и вечног одмора? Она је исто тако била религиозни атрибут и знак моћи. Њена историја је врло интересантна. Лепеза нам је дошла са Истока. У античкој Индији појављала се још у облику банановог, лотосовог и палминог листа, а у Петом веку Хиндуси су већ правили лепезе од пауновог перја са дршком од слоноваче и мирисавог дрвета. Нажалост, немам ниједан примерак! — уздахнуо је мајстор.

— Прву плисирану лепезу измислили су Јапанци још у Седмом веку а Кинези су касније узели у моду. И каква моду! У Кини и у Јапану лепеза је остали део народне ношње и служи за испољавање сених осећаја. Постојале су лепезе рата, заповедништва, праведе и милости. Лепеза стављена на специјалан начин објављивала је злочинству шта га чека: смрт или помиловање!

Тек почетком XIII века лепеза је продрла у Италију и Француску. Али тек кад се Катарина Медичи пасионирала за лепезе, оне су доживеле велики успех. Направљене од перја најегзотичнијих птица, са дршкама окићеним драгим камењем, и намирисане необичним мирисима, лепезе су под Лујем XIV постале најлепши и најузвишенији накит.

Али, под Лујем XVI моћ лепезе је почела да опада, и сасим се изгубила под Револуцијом. Уздиже је Мадам д' Стал енергично протестовала, као и касније Краљица Викторија, која је чак о своме троцку припадила најлепши конкурс лепеза... али — мода је била прошла.

Наши парички мајстори, који су за познате играчице плаћене огромне лепезе од перја, прала резмокадала, са радошћу су дочекали ово васкрснуће лепезе, коју је један од женских калпис писмиш сао — вероватно Гојином уметношћу.

А. ТАРАСОВ

Столно рубље

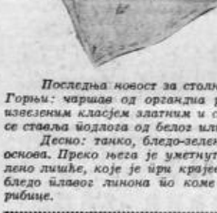
Последња новост за столно рубље су ова три чаршава. Горњи: чаршав од органдина ружичасто-жућкасте боје са извезеним класјем златним и сребрним концем. Испод њега се ставља подлога од белог или ружичастог сатена.

Десно: танко, бледо-зелено ланено платно служи као основа. Преко њега је уметнуто за један тон угаситије зелено лишће, које је ири крајевима мање. Лево: чаршав од бледо жућкаог лимона ко коме су извезене црвене и жуте рибице.

Трансформација накита

Жад, ћилибар и оникс — те полудрагог камење које се већ вековима исковирнућује за диван накит, у облику минђуша или малих пантлатифа — доживео је ове године нов успех.

Само, уместо тих старомодних облика, ово полудрагог камење се може обновити за мале новце у врло модеран накит Како су клипови још увек велики фаворити, зашто онда не претворите све оне позлаћантифе од хинеског жада у мале клипове? Овакви клипови од жада и кораља необично су шик: на летњим хаљинама, нарочито беле боје.

Пантлике...

Каприциозне кројачице проналазиле су да се са сваком тоалетом могу носити велике машне од свилених и фај пантлика.

Прошле недеље ни тонама у Паризу, запажен је један млади девојка са класичним костимом, али која је на потиљку носила машну од пантлике у шкотским бојама, а таква иста машне била је везана и на њеном слемном жокеду шеширу. Мале деље заплели је један капут од пастелплаве чоје затворен помоћу три машне од црног велуна. На чак и две сребрне лисиче биле су прикачене уз воат великом машном од рефса у боји воспитале липе.

КОТУРНЕ СУ ОСВОЈИЛЕ ЦЕО ПАРИЗ

Сандале са дебелим ђоновима, израђене попут античких котурна, које су се стидљиво појавиле почетком овог пролећа, и за које се веровало да ће се зауставити само као вечерња обућа, и за плажу, освојиле су већ све Парижанке, које је скуп живот присилио да ходају више него обично.

Шешири омотани тилом у боји

Можда баш због тога што се и сувише виђају црни шешири, париске модисткиње дошле су на једну дивну идеју: да шешире омотају тилом у боји. И то не танким тилом, који се зове „илузија", већ крупним мрежама, које су йогледе йоријске бобицама у разним бојама.

Врло је мало йастел тонова. Најйотйун, за ове велове узимају се живе боје као, фуксија, смрдљевак и јасно-йлаво.

Ови велови носе се нарочито йреко шешира који су йокривени цвећем. Како се не могу обући летње тоалете. У хладним йайризким данима, бар се овим живим велоними могу йокрити шешири са разнобојним цвећем.

Моја цвећа за ваш дом

• **Мали округао сто** за вечеру у двоје покривен је чаршавом од ружичастог сатена, по коме су поређани тањири од позлаћеног порцелана са чашама од ирског кристала. Мали букет од цимених руже и белих нарциса врло је кокетан украс на овом интимном столу.

•

• **Мале дупле јале** моје боје врло су лепе у плитког кристалној вази.

•

• **Бели, плави и жути ириси**, чија је мешавина боја врло жива, искоришћују се исто врло декоративно цвеће не само за собе лего и за трпезарије. Исто тако је срећна комбинација белих ружичастих и љубичастих шебоја: они се често пута стављају у густим китама и необично су декоративни.

•

• **Романтични букети** састављени од јединствене сиромеши и белих јаља, позављују се врло често као украс по будоарима и одајама. На чак драгоцљубки мезају се са гроздовима дуплог јоргована.

Праве навике кваре лепоту

Многе жене су спремне да све жртвују за лепоту, а својом сопственом крињицом проузрокују мале тена, као што: спуштени образи, црвен нос, ране, бубуљице и проширене поре.

Спуштени образи долазе као последица изнемоћности и обамрлости мишића. Потребно је предузети све мере, да лице и једне жене у зрелијим годинама остане чврсто и елегантно и не личи на енглеског будогча. За време шетње треба држати главу високо и бради увек помало напред: нос ће изгледати краћи, колутови испод очију грубе се, подвлаче се не може формирати, и мишићи образа остају у затегнутом стању. За време ручних радова, писања и читања добро је везати подбрадак једном свиленом чарапом, што довешће до мобилизира лице и спречава спуштање образа.

Стручна масажа у стању је да конзервира лице до краја живота. Код неуменог руковања и радалачки кожно ткиво. Најопасније је аутомасажа, кад нека дама измисли да јаким трљањем лица у ма коме правцу може постићи добар резултат.

Свака дама која пази на своју спољашност мора се окантити следећих рђавих навика:

Не правити руке гримасе и непотребну мимику, јер ништа тако не квари кожно ткиво, као немарљиве очиљи, разлагање и скупљање усана. Мрштење чела и подизање обрва. Не читати потрбушке на трави или на дивану: јер се од тога ствара пресило носа. Не дирати нос рукама и не цедити бубуљице; ситне жилице и модра боја сигурне су последице ове навике. Не читати у кревету, да не би очи биле црвене. Не спавати са шминком на лицу, што проузрокује стварење оидерове. Не гристи нокте, јер ова је навика опасна, те прати своју жртву кроз цели живот. Не спавати на ниске јастуке, него сасвим креветашто, да врат не би постао наборат. Не носити уске ципеле, јер ништа више рушкиње од искрављених прстију, уврежених мишића и жилића. Не служити се туђим чешљем нити туђом каквом: пеглу и бубуљице дог неуменог руковања и радалачки кожно ткиво. Најопасније је аутомасажа, кад нека дама измисли да јаким трљањем лица у ма коме правцу може постићи добар резултат.

Не употребљавати никакве козметичке препарате без стручног савета, не мењати оне који добро чине и сећати се добре изреке да »le mieux C'est l'ennemi du bon».

ЛИДИЈА ИРАКЛИДИ

Чарапе у боји?...

Ко зна. Врло вероватно у жељи за контрастом у последње време налазимо да су тамне чарапе врло елегантне. Али како сунце постаје сваким даном све крвеље. није немогућно да се у скоро неће појавити свилене чарапе у боји ансамбла.

Неколико чланова Паризиканки почивши се прошле недеље са чарапама у боји својих тоалета!,

Нов шешир за Ускрс

Љубичице и букет кринова искоришћени су за ову кокетну току, која претставља пролеће... које не долази...

Нове потпетице

Најновија мода у Лондону је ношење потпетица аеродинамичког облика. Те ципеле носиле су неке даме на једној спортској приредби у Лондону

Последње модне новости о рубљу

Лепо рубље је луксуз који није скупа коштао много. Многе жене воле само ирате своје рубље, и то је не времено не само једна добра разонода, и врло велика економија. Рубље се мало ирави косо кројено, јер се лакше носи, нарочито ако се усвоји облик „сутјен-горња" који врло лепо оиртава форме.

✪ НОЋНА КОШУЉА од ружичастог креп сатена украшена је двема узаним бордурама које је укрштају спреда и оцртавају груди. Ове бордуре направљене су од густог воала и украшена ситном гирландом цвећа, урађеном турским бодом.

✪ ДРУГИ МОДЕЛ од бледо ружичастог креп де шина, украшен је белим Валансиен.-чипкама, које су подвучене цветићима од ружичастог сатена.

✪ СОВНА ХАЉИНА од врло бледог ружичастог велура украшена је букетићима љубичица и гранчицама мимоза, које су извезене свилом у боји.

✪ НОЋНА КОШУЉА од белог креп сатена украшена је преко груда ситним пољским цветићима у живим бојама.

✪ НОЋНА ПИЏАМА од ружичастог фланела оивичена је укосо кројеним бордо сатеном. Појас широк од сатена, везује се са стране.

✪ НОЋНА КОШУЉА од ружичастог шареног муслина скројена је тако да горњи део претставља мало предуге. Оно је направљено од креп сатена у истој боји са извесним цветићима плавим, зеленим и белим. Преко те кошуље носи се дугачка совна хаљина од истог сјајног и шареног крепа.

Класје као украс

Једна Парижанка, позната од своје елегантије, сетила је на стручу своје просте црне хаљине

од жерсеја један велики клас жита направљен од позлаћеног метала и бакура.

То је баш један једини украс, али је баш због тога био запажен.

ИЗЛОЖБА ЈУГОСЛОВЕНСКОГ ПОРТРЕТА

ЦЕМЕНТ А.Д.
БЕОГРАД
ЗАГРЕБ
ЉУБЉАНА
СПЛИТ

88 1-1

ХРИСТОС ВОСКРЕСЕ

19·-

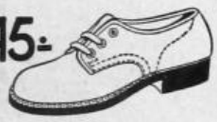
Дечије гумене ципелице на шналу практичне за школску лепу која лепо иду у школу. Вел. 27—30 Дин 33.—, 31—34 Дин 39.—, женске Дин 33.—.

39·-

Најновије тражена дечија ципелица од финог лака са шиљком и чврстим кожним ђоном. Од бр. 24—26 Дин 48.—, од бр. 27—30 Дин 56.—, од бр. 31—34 Дин 64.—

45·-

Несташној деци за школу и игру најподесније су ове полуципеле од јаке коже са ојачаним гуменим ђоном. Од бр. 31—34 Дин 48.—, од бр. 35—38 Дин 58.—.

45·-

Доброј жени за пролеће ова фина фластила сандала са укусом и шиљком преко риста. Од бр. 27—30 Дин 48.—, бр. 31—34 Дин 58.—, бр. 35—38 Дин 68.—

45·-

Најбоља дечија пропрачна обућа за пролеће, јесу ове сандале од јаке коже са кожним ђоном. Бр. 27—30 Дин 48.—, бр. 31—34 Дин 56.—, бр. 35—38 Дин 78.—, мушке Дин 88.—.

49·-

За Ваше најмилије фине и лаке ципелице у смеђој боји са укусним украсом и шиљком преко риста. Бр. 27—30 Дин 58.—, бр. 31—34 Дин 69.—.

59·-

Лепе дечије лаке ципелице са украсним језиком преко риста. Бр. 27—30 Дин 69.—, бр. 31—34 Дин 78.—. Исте од белог кубука за летњу сезону.

69·-

Укусне и јаке дечије ципелице израђене од јаког боксa са кожним ђоном и кожном потпетицом. Бр. 31—34 Дин 78.—, бр. 35—38, Дин 88.—.

29·-

Угодна платнена полуципела на шиљату са гуменим ђоном и високом петом. Рађене у браон и сивој боји.

69·-

Нови пролетни модел. Лаке и удобне женске ципелице израђене у смеђој боји, за Ваш нови костим су најподесније.

89·-

Удобност пре свега. Искројена у ристу и богато украшене ципеле. Везују се са украсним перлама. Врло су лагане, зато их купите за шетњу.

89·-

Женске ципелице са широком шиљком преко риста, кожним ђоном, високом потпетицом. Удобан облик и висока пета очуваће Ваше ноге.

99·-

Одличан летњачки ципелица израђена од смеђег боксa и комбинирана са тамно сивим сомотом. Исте ципелице израђене од крзног лака, комбиноване са правим сомотом.

129·-

Лаке и фине дамске полуципелице са укусним украсом израђене од смеђег шеврoа, са кожним ђоном и полувисоком потпетицом.

129·-

Елегантне ципелице од плавог сомота. Препоручујемо их дамама са високим ристом, мајица је укусно украшена са

59·-

Лака дамска ципелица израђена од јаког платна са украсом од дафтина. Врло су лаке, удобне и подесне за летње време.

79·-

Елегантна лака и провидна дамска сандала. Израђена од јаке беле коже комбиноване са плавом кожом преко риста.

89·-

Укусна и богато перфорирана полуципела која ће потпуно одговарати Вашем костиму. Израђене су од крзног или смеђег боксa.

129·-

Последњи бечки модел! Деколтирана ципелица од плавог шеврoа са украсом преко риста и високом потпетицом. — Мајица је комбинирана са сомотом.

149·-

Укусне дамске ципелице од плавог сомота са белим или плавим вештачким украсом на лицу. Неопходно потребне за пролетне капуте и костиме.

99·-

Лаке мушке полуципеле, са потпуно новим украсом од смеђе коже са кожним ђоном. Коштају само Дин 88.—.

99·-

Лаке мушке полуципеле израђене од смеђе коже са кожним ђоном. Бушени украс поспешује изгледе ноге. Коштају само Дин 96.—.

99·-

Нови модел. Елегантном господину за пролетно одело ове фине ципеле у браон-смеђој комбинацији.

129·-

Богато украшене мушке ципеле израђене од сивог сомота или браон коже са кожним ђоном. Пристају уз свако летње одело.

169·-

НАШ ПОНОС!
Фина мушка ципела израђена од фине смеђе или браон коже са кожним ђоном и кожном потпетицом.

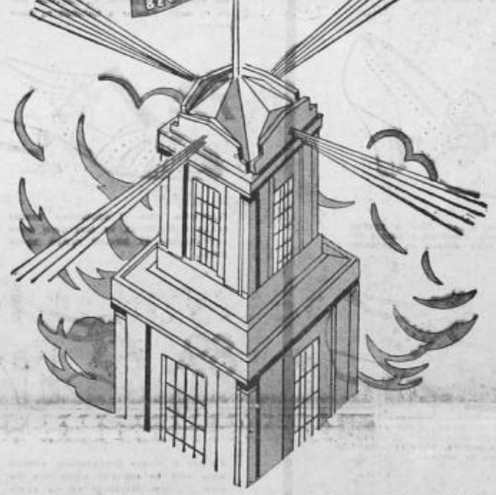
Фабрика Хартије

МИЛАН ВАПА А.Д.

– БЕОГРАД –

КАПАЦИТЕТ 600 ВАГОНА ФИНЕ ХАРТИЈЕ ГОДИШЊЕ.

Пазите на овај заштитни жиг којим је снабдевена хартија, а тако исто и сваки пакет.

ОВАЈ ЗАШТИТНИ ЖИГ ЈЕ ГАРАНЦИЈА:

Да су све врсте хартије за писање: БЕЗДРВНА (ХОЛЦФРАЈ); КОНЦЕПТ БЕЗДРВНИ ДОКУМЕНТ. ОБИЧАН СИВАВИ И ЗЕЛЕНИ; ХАРТИЈА ЗА УМНОЖАВАЊЕ, ЗА ПИСАЋУ МАШИНУ, ПЕЛИР, ХАРТИЈА ЗА ЦРТАЊЕ И СВЕ ОСТАЛЕ ОДЛИЧНОГ КВАЛИТЕТА И ДА НАДМАШУЈУ СВУ ХАРТИЈУ СТРАНОГ ПОРЕКЛА.

Да не разливају и не пробијају.

Да је утврђен стандард квалитета.

Да је тежина хартије увек тачна, а да пакети увек одговарају броју упакованих табака.

Да сваки пакет канцеларијске хартије садржи потпуно 250 табака и један више, који је у спољној страни пакета као углед.

Ова преимућства наше хартије учинила су: да до данас НЕПОСТОЈИ НИ ЈЕДНА РЕКЛАМАЦИЈА, нити од трговачких фирми, нити од државних институција, која би онемогућила пријем хартије при испоруци и ако при предаји и комисијским прегледима код државних установа фабрички претставник никад не присуствује.

Принцип фабрике: тачно испуњавање услова, уговора и својих обавеза олакшан јој је претходним испитивањем хартије у сопственој лабораторији, без обзира да ли је хартија намењена приватним партијама — трговинама хартије на велико, директној испоруци државним установама или преко трговаца као либерантата.

Нашом хартијом може се снабдети:

У БЕОГРАДУ код трговачких фирми на велико: АНТОНИЈЕВИЋ И ЂУКОВИЋ, Кн. Михајлова улица; „ПАПИРУС" НОВАКОВИЋ И ЖИВКОВИЋ, Кр. Милана улица; ЛУКАРЕВИЋ И ГОЂЕВЕВАЦ, Теразије.

У ЗАГРЕБУ код СТ. КУГЛИ, велетрговина папира.

У ЉУБЉАНИ код ИВ. БОНАЧА, велетрговина папирјем.

У самој фабрици по поруџбини.

КВАЛИТЕТ И ТАЧНА ТЕЖИНА ИСКЉУЧУЈЕ СВАКУ КОНКУРЕНЦИЈУ

КВАЛИТЕТ И ТАЧНА ТЕЖИНА ИСКЉУЧУЈЕ СВАКУ КОНКУРЕНЦИЈУ

Путнички и теретни аутомобили француске марке

RENAULT

67,1-1

Генерални заступник за Краљевину Југославију

Београд, Милоша Великог 3
Тел. 23379 и 25871

W. H. SMYTH

Загреб, Гундулићева 15
Телефон 22782

Тражите понуде и посетите сталну изложбу
аутомобила, теретних кола и аутобуса
са бензинским, дизел моторима и са гас генераторима

ГРАНД ХОТЕЛ KUPARI
и
ШТРАНД ХОТЕЛ КУПАРИ

са својим депандансама модерно су уређени и најприкладнији за летовање на Јадрану. Пред хотелима велика плажа. Свакодневне музика - тенис - добра кухиња - умерене цене.

Собе се наручују код Управе хотела и купалишта Купари — Дубровник. 31139, 1.20

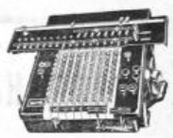

„ОРЕБИЋИ"

највеће морско купалиште (плажа) на Јужном Јадрану. Суб. тропска вегетација. Извор воде и водовод; на купалишту туш, ресторација „Тргетница" и хотел „Ривијера". — Хотели: „Bellevue"; гостионе: „Новак", „Централ" и „Оребић". Пенсиони од 45 до 67 дин. Јефтине собе у вилама поморских капетана. Информације даје „Туристички уред." 135 1-4

Писаће и рачунске
машине

Најсавршеније писаће машине модели Стандард и портабл. 50 разних модела рачунских машина и за сабирање. Погон ручни и електрични. Врхунац стварања модерне технике. Најмодернији проналазак на пољу механизације канцеларијског рада је

● Машина за фактурирање ●

Rheinmetall
A G
WERK SÖMMERDA

RHEIN METALL BORSIG

Заступник Петар Петковић
Београд, Кр. Наталије 88. Тел.: 26-397.
1—1 109

Патент парне локомобиле Wolf
600/690 K. S.

12 атмосфера са прегрејачем и 2 замајца.

Година грађења 1912 одлично очуван, може се доказати да је кратко време радила. Због набавке једне велике турбине продаје се веома повољно.

Заинтересовани нека се обрате огласном одељењу под «Југославија» Бр. 31.263

31266 1—1

ЛИНОЛЕУМ из
ТРГОВИНЕ
Н. ЈУЗБАШИЋА
и
ДИМИТРИЈЕВИЋА
БЕОГРАД
КОЛАРЧЕВА 8 ТЕЛ. 22-869

69 1.1

Београдска
ЗАДРУГА А. Д.
ЦЕНТРАЛА У БЕОГРАДУ

Основни уплаћени капитал
Дин. 40,000.000.-

од 1897 године
врши
осигурања:
животна
несрећних случајева
пожарна
провалне крађе
лома стакла
ауто-ризика
зак. дужности
јемства

од 1882 године
врши послове
банкарске:
прима улоге на штедњу и по текућим рачунима
врши све девизне послове;
есконтује пословне менице;
отвара кредите по тек. рачунима;
даје зајмове на залогу хартија од вредности;
отвара документарне и ломб. кредите и т. д.

86. 1-1

ПРЕДУЗЕЋА И ПРОИЗВОДИ ФИРМЕ

П. ТЕСЛИЋ-СИСАК

Фабрика и рафинерија шпирита

сирови шпиритус
гориви шпиритус
дехидрат
фини рафиновани шпирит

Фабрика ликера

све врсте ликера по оригиналним француским рецептима, бренди, рум

Пецара ракије

све врсте домаћих ракија

Фабрика квасца

првокласни пекарски пресовани и тиштени квасац

Фабрика угљ. киселине

угљена киселина (CO_2)
у властитим и мушторијским конусима

Фабрика дрвних израђевина

дрвена вуна,
буквове спирале за фабрике сирћета

ФАБРИКА СТАКЛА

бело стакло,
полубело стакло,
зелено стакло,

медицинске бочице,
стакла за зимнице и тиршије,
чаше обичне и специјалне,
флаше обичне и специјалне,
сервиси за пића,
цилиндре за лампе,
балони,
демижони,
разни специјални апотекарски артикли,
ситно шупље стакло,
пресоване посуде и сервиси,
индустријско стакло,
разне друге израђевине од стакла.
Фабрика има своју властиту велику брусионицу.

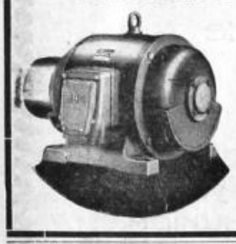
Фабрика хемијских производа

калијево ђубре,
кристална сода,
поташа

Радиоактивно хипертермално **Сисачко јодно купатило** Најелегантније, најмодерније и најјефтиније јодно купатило на Балкану. 2977в 1—1

Браун Бовери

Теразије 45\III Тел.: 26-405

Испоручује:

електромоторе са прибором у нормалној и специјалној изведби за све врсте погона

На стоваришту стално мотори и електроинсталациони материјал

Цене врло повољне

1–1 62

114,1-1

THONET MUNDUS

Југословенска творница намештаја из савијеног дрвета д.д. ВАРАЖДИН, добавља столице, фотеље, столове и остали ситни намештај за кафане, хотеле, гостионе, концертне дворане, друштвене домове, биоскопе, читаонице и приватне станове у првокласном квалитету уз најниже цене.

Телефон интерурб. 33

Тражите понуде и проспекте

Браћа Руф

творница бонбона и чоколаде

нуди своје производе који су у опште познати и одличног квалитета:

Млечну чоколаду — *десерт бонбоне*
чоколаду за кухање — *киселе и папрене*
какао — *бонбоне, умак*
негро бонбоне — *десерт картоне*
карамеле — *чоколадних дражеа*

85,1-1

Београдска трговачка банка а. д.

БЕОГРАД

Угао Кнез Михајлове и Вука Караџића ул.

ОСНОВАНА 1894 ГОД.

ДАЈЕ ЗАЈМОВЕ
на дражане и друге првокласне хартије од вредности

ЕСКОНТУЈЕ
сигурне менице и отвара текуће рачуне на сигурној подлози.

КУПУЈЕ И ПРОДАЈЕ
све валуте и дражане хартије од вредности.

Извршује берзанске налоге, исплате и наплате у земље и на стране.

ПРИМА УЛОГЕ
на штедњу по најповољнијим условима и исплаћује их са и без отказа.

Нарочито препоручује ДОМАЋУ ШТЕДЊУ дављем својих касица бесплатно.

Банка је овлашћена за све валутне, девизне и клириншке послове.

Обавља све банкарске послове по најповољнијим условима. 31293, 1-1

Јосиф Копјар, столар

Степана Љубише 6 **БЕОГРАД** Степана Љубише 6

Израђује прозоре, врата, излоге, уређује хотеле, ресторане, трговине, биоскопе.

Собни и кујински намештај. Цене солидне.

79, 1-1

CHAMPION

ДАЈЕ СНАГУ

Главно заступништво и складиште Роберт Вајнбергер
Загреб, Гундулићева улица 16. 113, 1-1

Најнижа цена собном намештају

ЗА ГОТОВО и ДО 20 МЕСЕЧНЕ ОТПЛАТЕ добија се код ГРУИЧИЋА и РИСТОВИЋА, Београд, Васина 18

8955в 30—1

Грађевинско техничко предузеће Јошаница А. Д.

Београд, Кр. Фердинандова ул. бр. 8.

Изводи велике градње.

Има сопствене каменоломе гранита, пешчара и кречњака. Своје бродарско и багерско Одељење.

Има на стоваришту **„Трикозал"** најсавршеније и најсигурније средство за изолацију влаге.

73 1–1

ПРВА ЈУГОСЛОВЕНСКА ТВОРНИЦА ВАГОНА, СТРОЈЕВА И МОСТОВА Д. Д.

СЛАВОНСКИ БРОД

Генерална Дирекција: Београд, Теразије 5
Телефон: Сл. Брод 81 и 63
„ Београд 30-386
Телегр. адреса „Локомотива" Сл. Брод (односно Београд)

ПРОИЗВОДИ

Вагоне, вагонете, трамвајска кола, локомотиве, мостове, гвоздене, конструкције, котлове, машине, за грађевинарство, дробилице, ливница

72, 1-1

Трговина нирнбершке, галантеријске металне, кратке и плетене робе на велико

Фабрично стовариште дечјих играчака

код „Плавог коња"

Јосиф Јулије Кон

Нови Сад

Краља Алесандра улица 11

Основано 1868 *Телефон 21-40*

99.1-1 *Брзојавни наслов: „Јулес"*

ПАРИСКИ САЈАМ

ОД 15 ДО 31 МАЈА 1938

Повластице на железницама и на француској вис
само они посетиоци Париског сајма, који су набавили је
тимацију дотичног сајма. Поменута легитимација стоји
и добива се код Француског трговачког аташеа, палат. Чрањ
ског посланства, Парнска ул. 11 у Београду и код свих француских конзулата у земљи: Загреб, Љубљана, Сплит, Скопље, Дубровник и Марибор.

Повластице на железницама су следеће:

на југословенским	50%	при повратку			
„ француским	40%	при поласку и повратку			
„ немачким	25%	„	„	„	„
„ италијанским	30%	„	„	„	„
„ швајцарским	25%	„	„	„	„

и важе за одлазак од 15 до 30 маја а за повратак од 15 маја до 10 јуна. Француска виза стоји један (1) златни франак (око 17 динара). Поближа обавештења о ценама возних карата даје друштво „Путник" и „Wagons Lits". 31284, 1-2

Хипотекарна банка трговачког фонда

ОСНОВАНА 1901 ГОД. **БЕОГРАД** ЂУРЕ ЈАКШИЋА БР. 8 — ТЕЛ. 26-518
ЖИРО РАЧУН КОД НАРОДНЕ БАНКЕ — ЧЕКОВНИ РАЧУН КОД ПОШТ. ШТЕД. 51.064
ТЕКУЋИ РАЧУН КОД ДРЖАВНЕ ХИПОТ. БАНКЕ

Стање на дан 31-XII-1937 год.

КАПИТАЛ	**ДИН.**	**118,338.895.12**	**ЗАЈМОВИ**	**ДИН.**	**150,363.722,63**
ФОНДОВИ	„	9,611.771,57	**НЕПОКРЕТНОСТИ**	„	9,535.307,02
УЛОЗИ НА ШТЕДЊУ	„	41,626.297.—	**ХАРТ. ГАРАН. ФОНДА**	„	8,178.692,21

Главни послови:

Врши свакодневно уплате трговаца и трговачког помоћног особља у чланство Трговачког фонда, ради пензионог осигурања.

Прима улоге на штедњу под најповољнијим условима.

Ломбардује дражане и дражавом гарантоване хартије од вредности.

Есконтује благајничке записе Министарства финансија.

Даје зајмове на непокретна имања са III табулацијом на I место: у Београду, Земуну, Нишу, Куманову, Скопљу, Јагодини, Лесковцу, Крушевцу, Врању, Шапцу, Ваљеву, Крагујевцу, Чачку, Ужицу, Смедереву, Пожаревцу, Зајечару и Пироту. 76, 1-1

Већ и само дете зна, да је то плоча „Одеон". Нови и најлепши снимци, најбоље плоче „Одеон". Најновији модели ручних грамофона „Одеон". За готове и на отплату. Тражите бесплатан каталог плоча.

ИЛИЋ и АНДРЕЈЕВИЋ

БЕОГРАД

ул. Милорада Драшковића (Сремска) 7.

30917, 1 2

НАЈНОВИЈИ ЦЕНОВНИК ФИРМЕ:

КОЛУМБИЈА — БЕОГРАД — КНЕЗА ПАВЛА 43

100 ком.	Royal	0,13 мм.	25 дин.	1000 ком.	200 дин.
100 „	Eureka	0,13 „	30 „	1000 „	250 „
100 „	Kabeso	0,10 „	35 „	1000 „	300 „
100 „	Zenith	0,10 „	40 „	1000 „	350 „
100 „	Kassino-Gold	0,10 „	50 „	1000 „	400 „
100 „	Kabeso-Extra	„	60 „	1000 „	450 „
100 „	Pelikan-Gold	0,08 „	100 „	1000 „	800 „

ТРГОВЦИ, тражите наш најновији ценовник са бесплатним мустрама. Посетиоцима Сајма 10% рабат. — Најнеће количине. Робу шаљемо само повуком — франко. 83, 1-1

BÜSSING-NAG

Теретни аутомобили, ватрогасна кола, аутобуси сател-шлепери и сва остала специјална кола, *генерално заступство*

АУТОПРОДАЈА

Тел. 25-493 **БЕОГРАД** **Кр. Петра 9**

Тражите безобавезне понуде.

92 1–1

Канадске сребрне и плаве лисице

као и остала најмодернија и најфинија крзна
у највећем избору и најповољнијим ценама код фирме

„КАМЧАТКА"

Стигла је већа партија **руских персијанера** у најбољем квалитету
I. г. официрима и чиновницима дајемо на отплату и по врло повољним условима
Примам преко целог лета на чување све врсте крзна са гаранцијом

Београд, Кнежев споменик 3, преко пута Коларца

64,1-1

ЛИЧНО ЗАДОВОЉСТВО у
НАРОДУ
СПОРТУ
ТУРИЗМУ
ОТМЕНОМ СВЕТУ
са производима

1937

ЦЕМОВИ
СЛАТКА
КОМПОТИ
ПЕКМЕЗИ
МАРМЕЛАДЕ
ВОЋНИ СОКОВИ
КАНДИРАНО ВОЋЕ
ПАШТЕТЕ
КОНЗЕРВЕ ОД МЕСА
СВЕ ВРСТЕ ПОВРЋА
БОНБОНЕ
АЛВА
РАТЛУК
ЧОКОЛАДА

101, 1—1

I. КРАЉ. ЈУГОСЛОВЕНСКЕ ФАБРИКЕ ЗА КОНЗЕРВИРАЊЕ ПОВРЋА, ВОЋА И ПРЕРАДУ МЕСА

1907 ФАБРИКА ПЕКМЕЗА И БУРАДИ **СВ. СТЕФАНОВИЋ ~ КРАГУЈЕВАЦ**

НАЈВЕЋИ ИЗБОР
СВИХ ВРСТА ТЕПИХА
(жанилских, велурских, и др.)

Члан бироа А-В-С-

Махмуд Сафикјурдли

БЕОГРАД
Кнез Михајлова 25|I

93. 1-1

ТРГОВИНА ХАРТИЈЕ

Пантић и Друг

Београд, Краља Петра 19
Телефони: 21-920 и 25-067

78,1-1

КАД ДОЂЕТЕ НА САЈАМ
ОБИЂИТЕ И ЈУВЕЛИРСКУ РАДЊУ
ДУШАНА М. ВАРДЕ
Београд, Балканска ул. 22 — Палата хотел Прат
Где ће те наћи велики избор правих Швајцарских часо[вника] и модерног накита. — Цене услед мале режије без конкуренције. 112, 1-

---

Само сопствена израда, са усавршеном техничком спремом може Вам загарантовати за квалитет добро

НАМЕШТАЈА

Прва Београдска Индустрија Намешта[ја]

Милана Д. Костића

СТОВАРИШТА:
Београд, Краља Милутина бр. 24. Тел. 28-198

80. 1-1

Краљ Дворски ликвидант

ИНДУСТРИЈА МАСЛИНОВОГ УЉА

БРАЋА МАРИЋ - Ст. Бар

Уљара — Рафинерија и екстракција сулфурног уља

Производи гарантовано чисто маслиново филтрирано и рафинирано уље, као и првокласно сулфурно уље.

Поруџбине на: Индустрија масл. уља **БРАЋА МАРИЋ**-Ст. Бар
Стоваришта: Београд, Балканска 14. **Телефон 26-387**
87 1-1 **ЗАГРЕБ,** Станчићева 5

Немачки ауто сервис

Војводе Мишића 12 Београд Телефон 25-650

Централно слагалиште
оригиналних резервних делова
за све новије типове луксузних и теретних кола као и моторцикла следећих марки:

Adler	Büssing-N. A. G.	Tempo
Auto-union	Daimler-benz	Vomag
Bayr. motor. werke	Faun	B. M. W.
Hansa	Hansa lloyd goliath	D. K. W.
Maybach	Henschel	Dürkopp
Mercedes-benz	Krupp	N. S. U.
Stoewer	Phänomen	Phänomen
		Triumph
		Zundapp

Бесплатан преглед кола свих наведених марки, за време гаранције
Регулисање гаранције.
Савремено технички уређена радионица са фабрично стручним особљем
Бош радионица — Лакирница
Акумулаторска станица — Пр[ска]
Пнеуматичка дизалица
77 1—1

Стоваришче: канапа, џакова и цирада

Петар Вукмировић

Београд - Сава

Краљевића Марка 1. Тражите понуде. Телефон 21-530

81, 1-1

НАЈБОЉЕ ТАМБУРЕ

Сремске и Фрушкогорске врсте као и гитаре и мандолине препоручује творница тамбура

СТЕВАН ГИЛИЋ
Сремска 169. Савска бановина. Државни пијаћемо сваколике врсте бадања. Одликован са 3 златна колајна. Grand Prix у Француској.

81047, 3-1

HERSAN čaj

Ne Vam pomoći, da opet postignete zdravlje pomoću zeolatske smeštaja bilja!

Ne budite neprijatelj sami sebi!

Obolenja kod mnjene i bolji mesečnog prana (menstruacije) ublažuje Herzan čaj.

Smeta li vam godišnost (debljina)?

Želite da biti vitki? Onda možete upotrebiti Herzan čaj.

Zašto da trpite bolu kod reumatizma i kostobolje (ishi) kada to nije potrebno. Herzan čaj je sredstvo, koje Vam može olakšati muke.

Herzan čaj pomaže kod arteriosklerose i hemoroida (pijavica).

Zar zbilja ne znate, da je Herzan čaj kod oboljenja stomaka, jetre i bubrega dobro sredstvo?

Herzan čaj dobiva se samo u originalnim omotima u svim apotekama.

Per. S. Br. 19834/33

31132

Poručujte aparat za kafu, sajtnik i petrolejus samo u specijalnoj radionici Bogoslava Pavlovića, Beograd Takovska ul. br. 29. Katalog šaljem besplatno. 108, 1-1

Našoj milој i nikad prežaljenoj Verki i sestri

DESANKI - DEKI

Dimitrija Predića, kafedžije iz Zaječara

današnjeg polugodišnjeg parastos 7 maja 1938 god. na Zaječarskom groblju.

Molimo srodnike i prijatelje da prisustvuju ovom tužnom pomenu.

OŽALOŠĆENI:

Roditelji Perenida i Dimitrije Predić, kafedžije, brat Nikola i ostala rodbina.

110, 1-1

Намештај

из фабрике

МОР и другови

Инђија

филијала:

Земун

Краља Петра 19

Оружарна Пастуовић

Загреб, Јуришићева улица 1.

Недостижан избор оружја и ловачко-спортских потреба. Преко 60 врста пушака и 20 врста пиштоља и револвера. Наручите имамо велики избор ваздушних пушака и пиштоља за школе, ловце и стрељачке дружине.

За ценовник треба послати дин. 3.— у пошт. маркама. Велики каталог и ценовник број 4 излази ово јуна о. г. 31289, 1-1

КОРИСТИТЕ !!!

Сензационално снижење цена најпопуларнијег фотографског ателеа у Београду. 6 комада модерних дописних карата и једну салон уметнички увеличану слику, добићете за свега **30 динара.** Адреса: Студио за уметничку и модерну фотографију у Београду

ФОТО ЈОВАН ЈОВАНОВИЋ

Краља Милана 40.

71, 1-1

КРАПИНСКЕ ТОПЛИЦЕ

стародавно, знамените, радиоактивне лечилиште термалном водом и блатом лечи сигурно и успешно разне болести. Терапија по најновијем истраживању науке. Купке у кући, изварена кукиља, ново изграђен термални базен на отвореном, бесплатни повратак железницом итд. У предн. посезони нарочити попусти и снижене паушалне куре. Проспекте разашиље и упите решава купалишна управа. 31296, 1-5

Паркет

од плуте

израђа

лучу, лаку, кладионицу, тепиху — препоручује

ФАБРИКА ЗАПУШАЧА БЕОГРАД

Његошева 67 — Тел. 26-388

90, 1-1

Без разлике све врсте кључева за сваку патент браву као и за корпе кофере. ташне и за обичне браве, добићете јефтино у

гвожђар. трговини

ТОДОР С. ПЕРИЋ

Београд

Југ Богданова бр. 3, тел. 22-333

3099, 2-6

Зашто
морате
избегавати
имитације и
тражити
FLIT
FLIT
FLIT

МОТОР - Београд

Поенкареова ул. 25. Тел. 23-354

Позива све интересенте да га посете на другом Београдском сајму од 30|4 - 9|5 где ће те моћи видети најновије моделе следећих фабрика.

ФИРМА
MERZ - WERKE
Frankfurt a. M.

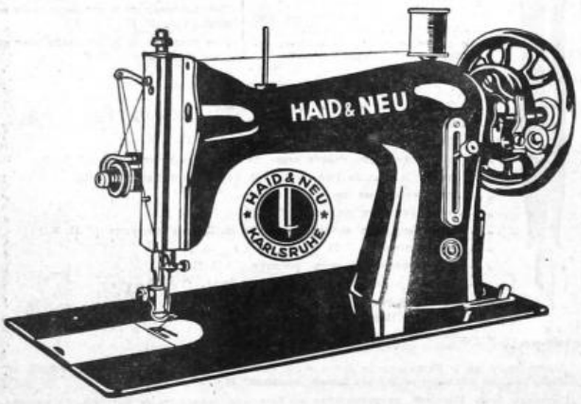
СТАНДАРД

СВЕТЛОСТ

STANDARD

STANDARD - LICHT - GESELLSCHAFT
m. b. H. FRANKFURT a/M.

«MARS» «KUXMANN»
значе сигурна гаранција за првокласан квалитет.

1—1 68

Државна класна лутрија

Како је измењени лутријски план и у протеклом 35 колу са својим интересантним изменама наишао на велико одобравање код купаца срећака, јер су скоро све срећке узете од стране овлашћених продаваца и њихових потпродаваца распродате, то је Државна класна лутрија тај исти план оставила у важности и за наступајуће 36 коло срећака.

Срећке I класе 36 кола готове су и пуштене у продају 15 марта ове године у 100.000 целих срећака са извлачењима и то:

I	класа	13 и 14	априла	1938 године
II	„	10 и 11	маја	1938 „
III	„	9 и 10	јуна	1938 „
IV	„	7 и 8	јула	1938 „
V	„	од 11 до закључно 22 августа у Београду и од 26 августа до закључно 7 септембра ове године у Скопљу.		

Цена срећкама за сваку класу следећа је: једна цела дин. 200.—; једна половина дин. 100.— и једна четвртина дин. 50.—

Укупна вредност добитака износи

Дин. 64,991.000.-

У овом колу има 8 премија и то: од дин. 2,000.000.—; 1,000.000.—; 3 по 500.000.—; 1 од 400.000.— и 2 по 300.000.—

Поред ових премија има и огроман број добитака од по дин. 200.000.—; 100.000.—; 80.000.—; 60.000.—; 50.000.—; 40.000.—; 35.000.—; 30.000.—; 25.000.—; 20.000.—; 15.000.—; 12.000.—; 10.000.— и. т. д.

У најсрећнијем случају могућним спајањем премија и добитака у V класи може се добити на једној срећки

Дин. 3,200.000.-

За исплату добитака јамчи држава Краљевине Југославије.

Срећке се могу добити код овлашћених продаваца и њихових потпродаваца срећака, којих има скоро у свима већим местима.

Ближа упутства са лутријским планом и Општим правилима, добијају се на захтев бесплатно код свих овлашћених продаваца срећака.

Куповањем срећке Државне класне лутрије, сваки појединац, поред личне користи коју може да има, уједно помаже народну привреду, занатство, индустрију и инвалиде, јер се чист приход од продаје срећака сразмерно дели у напред поменуте сврхе.

66 1—1

МОДЕ САЛОН

ЈОВАНКЕ ФРАЈТАГ

КОЛАРЧЕВА 6/II

Израђује хаљине, мантилове, костиме као и вечерње тоалете, дечије хаљине и мантиле, по најновијим бечким и париским журналима. Израда првокласна. Цене солидне. 30834, 6-8

ФАВОРИТ А. Д.

Фабрика зам. каве: **цикорије Мениле Кафетеа**

Малцовани јечам

Домаћи капитал, домаћа радна снага.

103 1—1

АУТОМОБИЛИСТИ!

Настало је пролеће!

Измените уље!

Набавите Шел ауто уље по нашим упутствима

Шелова уља

већа сигурност

ГАРАЖА „РАДИЋ“

ЗАСТУПНИК

„MIAG“ Diesel трактора

Мајке Јевросиме 32.

БЕОГРАД

94, 1—1

ТРАЖИТЕ

БЕСПЛАТНИ ПОУЧНИ

ЦЕНОВНИК

ЧУВЕНИХ

ГЛАЗБАЛА

НАЗИВЕ ДОМАЋЕ ОТПРЕМНЕ ФИРМЕ

Ф. ШНАЈДЕР

КР. ДВОРСКИ ЛИФЕРАНТ

ЗАГРЕБ НИКОЛИЋЕВА 10

31012, 3-4

НАМЕШТАЈ

Спаваће собе, трпезарије, комбиноване ормаре, софе, израђује за готово и на отплату. Упитати у канцеларији

И. ЈОВАНОВИЋ

Краља Милана 20 у пасажу

30746, 6-10

НАШИЧКА

творница танина и паропила д. д.

ЗАГРЕБ, Маулићев трг 18

Све врсте тврдог и меканог дрва

Пилане: Ђурђеновац, Љесковица, Андријевци, Новоселец Криж, Доња Лендава, Карловац, Кленак, Подградци, Завидовићи, Беговхан.

Творница *танина, паркета, бачава:* Ђурђеновац

Инпрегнација прагова и ступова: Карловац

95 1-1 *Творница сандука и љуштене робе:* Подградци

Индустрија гвожђа д. д. Зеница

Производи:

Све врсте ваљаног гвожђа, као: округло, пљоснато, обручно, угаоно, носаче И, У и Т.
Конструктивне челике угљеничне и ниско легиране у истим профилима као ваљано гвожђе.
Железничке, трамвајске и рудокопне трачнице од 5–49.50 кг|м и сав прибор.
Црни лим: груби, средњи и фини од 0.7 м|м даље.
Ваљану жицу.
Све врсте вучене жице.
Све врсте железних ексера.
Преузима у механичкој радионици све врсте радова.

Продају гвожђа врши:

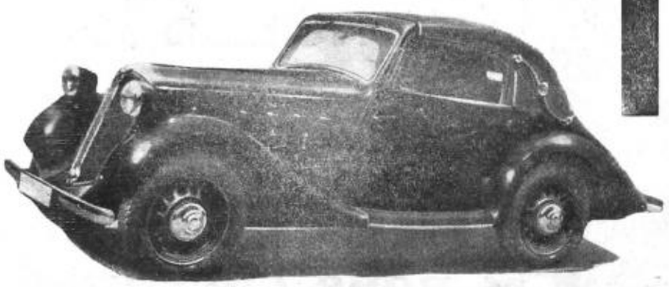
Комерцијални биро југославенских фабрика гвожђа:

БЕОГРАД. Краља Петра 18|I **ЗАГРЕБ. Мартићева 14**

Заступство за продају жице и ексера:

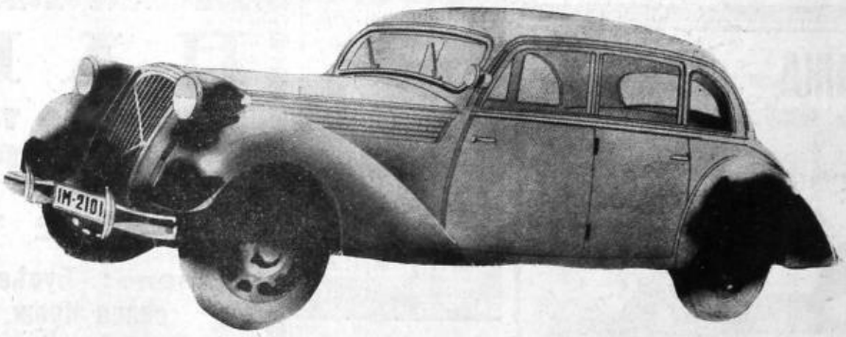
БЕОГРАД. Краљев трг 15|VI

HANSA

луксузна кола су:

економична,
издржљива,
а по линији
ненадмашна.

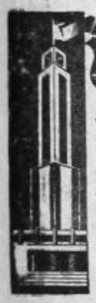

HANSA **теретна кола,**
чувена по солидној конструкцији

Генерално заступништво Београд, Немањина 1. Тел. 30975.

12544, 1-1

Посетите Пролећњи београдски сајам

од 30 АПР до 9 МАЈА 1938

Највећа југословенска ревија домаће и светске производње. Најпотпунији приказ последњих техничких тековина у индустрији. Највећи избор

ОБАВЕШТЕЊА ДАЈЕ УПРАВА БЕОГРАДСКОГ САЈМА, САЈМИШТЕ - ПОШТ. ФАХ 538. ТЕЛ. 28-526, 28-502

Повластице 50% на железницама и бродовима

31000, 6-9

ЈБр 17274.

31193

187 1-1

Свако може доћи до стално зараде плетењем на стroју

„Мауо"

Посао лагани и врло једноставан

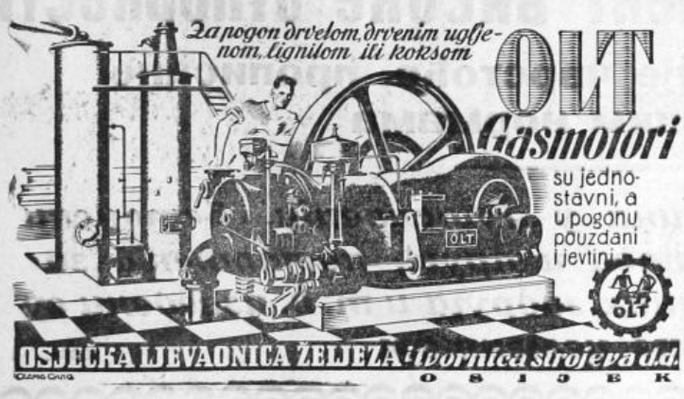
Израђени се роба преузима а зарада се одмах исплаћује. Тражите бесплатне проспекте још данас од тг.

Строји за плетење „Мауо"

Марибор, Грегорчичева ул. 6

или код нашег сарадника: г. Фрањо Рибић Београд, Кнегиње Олге 40.

1-91

1-1 818

ТРГОВИНА АУТОМОБИЛА И ЊИХОВИХ ДЕЛОВА

Бранко Т. Недић

БЕОГРАД

Дечанска ул. 15

Телеграм: „Бранко"

Телефон 22-037

Задовољиће Вас у сваком погледу, јер она једино има све делове за све аутомобиле као и сав ауто прибор и потребе по најнижој цени

208, 1-1

ЦЕНОВНИК БАДАВА

31036,

Београдска Заложна Банка

Коларчева ул. 5

потребује ДИРЕКТОРА

Кандидат треба поред школске спреме да има банкарске праксе и да добро познаје банкарске и девизне пословне такође, да их може самостално водити.

Уз пријављење школске сведочбе, изјаснити се за услове под којима би ступио на дужност.

Услове се у обзир само оне понуде, које буду одговарале горњим условима. Рок пријаве до 10 маја тек. године.

УПРАВА

12530, 1-2

Конкурс

за попуњавање места дипломираног електротехничара-цртача код управе Електричних предузећа града Ниша

Поглаварство града Ниша овим расписује конкурс за једног дипломираног електротехничара-цртача за управу Електричних предузећа града Ниша.

Конкуренти треба да су дипломирани електротехничари Државне средње техничке школе или њој равне иностране школе; да су здрави, да су отслужили војни рок, да имају праксе у пројектованом извођењу електричних инсталација и прегледу и баждарењу струјомера, да су југословенски држављани и да потпуно владају државним језиком.

Почетна плата по буџету за текућу годину у динара 16.200 годишње.

Молбе, таксиране са 5.— дин. општинске таксе упутити Градском поглаварству у Нишу, с позивом на овај број до 1 маја 1938 год. Из управе Електричних предузећа града Ниша бр. 1009-38.

82, 1-1

ДАМЕ

La Jeunesse

Шминерски специјал крем за лечење и негу лица

Добија се код:
Апотеке „Централ", Београд, Кнез Михајлова 26
Дрогерије „Љубић", Загреб, Илица 35 и Прашка 4
Дрогерија „Соа", Нови Сад
Генералног заступништва
САНА К. Д.
Београд, Лисинског 6. Тел. 22-039

195, 1-1

„НИМРОД" трговина оружјем, муницијом и спортским прибором

1941-1

Београд **Љубише Л. Ивковића** Балканска б

Нова отворена модерна радња у Београду снабдевена: свом ловачком спремом, ловачким и стрељачким оружјем, и муницијом, као и спортским прибором за све гране спорта.

Ловачким удружењима и спортским клубовима специјалне повољне цене

ОПШТИНСКА ШТЕДИОНИЦА

И ЗАЛОЖНИ ЗАВОД ГРАДА БЕОГРАДА

У сопственој згради у Бранковој ул. бр. 2

Телефони: 26-722, 26-723, 21-313

ФИЛИЈАЛИ:

Београд Краља Александра бр. 97.

Земун Краља Александра бр. 8

Прима улоге на штедњу, повољно укамаћује и исплаћује на захтев улагача

За улоге одговара Општина града Београда неограничено и неопозиво.

Издаје касице за дечију штедњу

Есконтује менице и даје хипотекарне зајмове

ПРИМА:

У залогу:

хартије од вредности, злато, сребро и остале драгоцености као и све друге ствари.

У дражбованицу

ради добровољне продаје путем јавног надметања покретне ствари.

НАПЛАЋУЈЕ:

без икаквих трошкова рачуне за утрошену електрику, воду, таксе за одржавање гробница и обнову њихових закупа као и остале општинске таксе

Штедионицом управља

самостални управни одбор.

137

ТРИУМФ

1938

„ТРИУМФ“ је данас водећа марка

Генерално заступништво и главно фабрично стовариште:

БЕОГРАД, Поенкареова улица 12 ◇ **Телефон 25277, Поштански фах 623**

Цене солидне 156,1-1 Тражите понуду и стручно приказивање

Беочинска фабрика цемента а. д

БЕОЧИН, Дунавска бановина

Брзојавна адреса: **Цементфабрика Беочин** Телефон: **Нови Сад** број 24-05

Фабрика основана 1869 године. **Капацитет: 30.000 вагона.**

Производи свуда признат и чувен

Беочински I-а портландцемент марке „Слон“ и специал-портландцемент високе отпорности

који далеко надмашује чврстоће, прописане југословенским нормама

Највећи део јавних грађевина у Југославији, бетонски путеви, железнички мостови и пруге, постројења за сузбијање бујица, бране водених задруга и т. д. изведени су **Беочинским** *цементом*

26694, 1—1

Тридесет година искуства у фабрикацији радио давача и примача пружа Вам

LORENZ

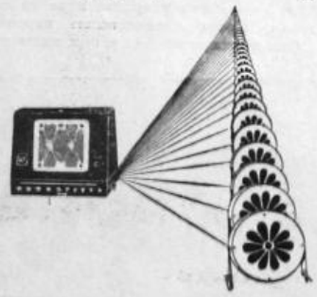
Желите ли најмодернију конструкцију, првокласан материјал, елегантну форму...

онда само LORENZ радио апарат!

Заступства у свима већим местима Југославије.

JUGOSLAVENSKO STANDARD ELECTRIC COMPANY A. D.
БЕОГРАД, Краља Александра ул. 17

Модернизујте своје телефонско постројење!

Standard KOMANDER апарати омогућавају Вам преко звучника истовремену или појединачну везу са свима одељењима предузећа.

Тражите специјалне проспекте!

Заступства чувених **Mix & Genest** аутоматских телефонских централа.
Аутоматски телефонски апарати. Серијски, индукторски итд. телефонски апарати.
Постројења за осигурање против провале и за јављање пожара.
Светлосни сигнали за хотеле и санаторије.
Исправљачи за директан погон телефонских постројења из мреже осветљења. Исправљачи за пуњење свих врста акумулаторских батерија.

БЕОГРАД
Краља Александра 17

Jugoslavensko Standard Electric Company A. D.

1-1 164

УЗОРНО ВЛАСТЕЛИНСТВО

АРТУР И ЂОРЂЕ ЛЕДЕРЕР, ЧОКА

одржава станицу за оплемењивање семена; одгаја приплодну стоку и то:

ПАСТУВЕ НОНИУС РАСЕ
БИКОВЕ СИМЕНТАЛСКЕ РАСЕ
ОВНОВЕ ЦИГАЈА РАСЕ

130 1-1

ШТЕДИОНИЦА ДУНАВСНЕ БАНОВИНЕ

Телеграми: „БАНШТЕДИОНИЦА" — НОВИ САД — Телефони: 32-42 и 20-20
Трифковићев трг 3/I.

Филијале: Сомбор, тел. 69 — Смедерево, тел. 47 — Петровград, тел. 169 — и Крагујевац, тел. 88

Основни капитал Дин. 10,000.000.-
Резерве „ 3,157.960.-
Улози „ 71,699.105.-

Врши све штедионичко, банкарске послове најкулантније.

Одобрава кредите. — Есконтује менице и варанте. — Ломбардује све државне папире. — Извршује исплате и наплате за сва места ту- и иноземства. — Преузима улоге на књижице и текуће рачуне.

Извод из правила Штедионице Дунавске Бановине:

Чл. 5. За све обавезе Штедионице Дунавске Бановине јамчи неограничено и неопозиво **Дунавска бановина.**

Продаје Буковичку минералну воду **„Књаз Милош"**, која је најбоља и најукуснија а обзиром на своју лековитост и најјефтинија минерална вода у нашој земљи.

Заступништва у свима већим местима у држави.

131 1-1

ТОН-ФИЛМ

Израђујемо **Тон-филмове,** индустријске, културне, научне, рекламне и актуелне.

Израда стручна и првокласна - Цене солидне и без конкуренције.

Располажемо са најбољом **тонском апаратуром** у Југославији за **снимање Тон-филмова,** сопственом лабораторијом и уређењем за **тонску монтажу.**

Тражите понуде.

АРТИСТИК ФИЛМ
Предузеће за израду филмова
Кр. Александра 93 **Београд** Телефон: 24-0-52

189 1—1

ВРЕМЕ У СЛИКАМА

„Кула" — сеоска ускршња игра из села Кшања, Среза жегligовског: играчима бацају ускршња јаја а они хватају

Из Хомоља: мост на Крупаји у селу Сиге, код села Крепољина

↑ Ускршња молитва добре девојчице

Млада сељанка у народној ношњи из околине Београда

Тип младе сеоске пастирице из околине Жагубице

Пролећни мотив: цвет горе и цвет доле

VII-382

ПОШТАРИНА ПЛАЋЕНА У ГОТОВУ

ПЕТРОВГРАД
Г. ЗАВЛАР БУБОМИР 5001
СРБИЈА

Standard Radio

ВРЕМЕ

Уредник Драгомир М. Стојадиновић

ГОД. XVIII — 5848 БРОЈ | БЕОГРАД, НЕДЕЉА, 1 МАЈ 1938 | ПРИМЕРАК 2 ДИНАРА

Standard Radio

У ДАНАШЊЕМ БРОЈУ
ВРЕМЕ
доноси

БАЛЗАРЕНО
НАШ АВАНТУРИСТА
који се прославио као пилот
у рату за Гран Чако

БОЛНА ИСПОВЕСТ
пећинског човека
хоће Салиха Окића
који живи код Јајца

Скопски кафецији
прича о пустоловинама
по северној Африци
СА ЛЕГИЈОМ СТРАНАЦА

ЛЕНИ РИФЕНШТАЛ
„жена немачког филма"
од 400.000 снимака
СТВОРИЛА ЈЕ ФИЛМ
О ОЛИМПИЈАДИ

Повратак Њ. В. Краља Њ. В. Краљице *Марије* и Њ. Кр. Вис. Краљевића *у Београд*

Јуче у 12.30 часова допутовали су из Милочера Његово Величанство Краљ, Њено Величанство Краљица Марија и Њихова Краљевска Височанства Краљевићи Томислав и Андреј, које су на топчидерској станици дочекали Њихова Краљевска Височанства Кнез Намесник и Кнегиња Олга.

Дочеку су присуствовале дворске даме и цивилна и војна кућа Његовог Величанства Краља.

Њ. Кр. Вис. Кнез Намесник унапређен је *у чин дивизиског генерала*

У име Њ. В. Краља, Указом Краљевског Намесништва а на предлог Министра војске и морнарице, унапређен је на основу члана 97 Закона о устројству војске и морнарице: у чин дивизиског генерала, коњички бригадни генерал Почасни Ађутант Његовог Величанства Краља Његово Краљевско Височанство КНЕЗ НАМЕСНИК ПАВЛЕ

Кинези освојили Танченг

Ханкау, 30 априла. — Вести из кинеског извора тврде да су кинеске снаге поново заузеле Танченг после крваве битке, која је трајала 24 часа.

(Рајтр)

Њ. Кр. Вис. Кнез Намесник Павле отворио је јуче први београдски пролећни сајам

Њ. Кр. Вис. Кнез Намесник Павле и Кнегиња Олга јуче на првом београдском пролетњем сајму

Јуче пре подне отворен је на свечан начин први пролећни сајам у Београду. Павиљон задужбине Николе Спасића био је мили да прими велики број угледних гостију, који су дошли да присуствују овој значајној привредној манифестацији.

Тачно у 11 часова музика је обзнанила долазак Њ. Кр. Вис. Кнеза Намесника Павла и Њ. Кр. Вис. Кнегиње Олге спровођени дворским колима. У Њиховој пратњи налазили су се министар Двора г. Антић, адјутант генерал г. Христић, Њ. Кр. Вис. Кнежевић Олгин предат је извандредно лепи букет жутих ђурђа.

После говора председника сајма г. Милана Стојановића, председника београдске општине г. Владе Исића и министра трговине и индустрије г. др. Вребалића, Њ. Кр. Вис. Кнез Намесник Павле отворио је први београдски пролетњи сајам.

(Читајте извештај на петој страни)

Четири хиљаде кућа порушено земљотресом у Турској

Цариград, 30 априла. — Земљотрес у Малој Азији продужује се и сада су захватили и области које су раније биле поштеђене. Тако се јуче осетио земљотрес у Адани и у околини. Земљотрес је изазвао велику панику, а стварна материјална штета је врло велика. Према званичним извештајима земљотреси последњих дана порушили су 4000 кућа. Рђаво време отежава акцију турског Црвеног полумесеца. Настале су велике тешкоће у снабдевању становништва које је пострадало од земљотреса лековима и животним намирницама.

(Стефани)

Први мај

— Јок вала! Доста сам вам плаћао ки-

„ВРЕМЕ" У МАЂАРСКОЈ

Г. Дарањи о задацима своје владе

Прва изјава председника мађарске владе југословенској јавности

Г. Дарањи, у свом дому

(Од нашег сталног изасланика)

Председник мађарске владе, г. др. Калман Дарањи, био је љубазан да кроз „Време" изјави своје гледиште на унутрашњу ситуацију Мађарске. Кад се има у виду, да је ова изјава истовремено и прва, коју је мађарски премијер дао југословенској јавности, може се сматрати не само гест, већ и значајност, која изјава долази од тако богатог човека, који данас држи судбину Мађарске.

Иако су данас огромни унутрашњи задаци пред г. Дарањијем, он је најпре начело времена, да за нашу јавност осетљиво разлоге, због чега је његова влада тако снажно бацила решавању проблема, најосетљивијих врсте, а нарочито важних за учвршћење земље унутра. Ауторитативно сведочите г. Дарањи, зато и бива јасну сметњу на унутрашње мене код нашег северног суседа, са којим Југославија тежи да живи и у будуће, у добром и коректном односу.

УНУТРАШЊА СИТУАЦИЈА МАЂАРСКЕ

Наш сарадник поставио је г. Дарању следеће питање:

— Каква је унутрашње-политички положај Мађарске, особито с обзиром на нове законе које се доносе, Закон о инвестицији и Закон о васпостављању равнотеже у привредном и јавном животу земље.

— Општим увођењем тајног права гласа одговорно је г. Дарањи већину је решење једног дугогодишњем проблему мађарског политичког живота и отклањањем је сталног спорења тачки мађарске унутрашње политике.

М. ТОКИН

(Наставак на трећој страни)

Одјеци

Непоштена дојкиња јер је мајка

Једном моме познанику жена родила сина, али пошто је била физички слаба и малокрвна, није он имао довољно млека да дође дете. Трагично су дошољу и нашли је. Нигде своју сиротиче сем са тим познаником и сећ чим ме зовеше, отпоче да ми се тужи, како отет тешко дојкињу, и не може нигде да је нађе.

— Него те? — питам га. Где ти је она стала дојкиња, што сам је нашао ове ноћи дан?

— Е, јест — вели — али та није наше код мене, осмако сам је.

— А зашто? — питам ја.

— Мали се ње, пријатељу, мислио сам сам је нема поштенија девојка, а над сво и дете ова свеја, знаносим, мајчине те! — завршио мој познаник исповест.

Е, дуната чина Одјеча, у истину сам дубоке замислио нешо ми нечо сам поспшио и смишљао да је то унстиниа скандал од те дечурке!

Је ли тешко, пита?

★

Добар посао, зар не?

Завладала је неспашица у послу, па како који дан све већа и већа. Људи без посла сваким данком пуњају оглаше се понимам, па би да буде нешто и ја оглас заложена. И ја сам сребан у оглашени једног престоничког листа, прочитах:

„Јануара 1800 — можете зарадити месечно хубавим послом. Дајем завтворај, преузимам готову робу. Пошаљите мадсу од 1.50 динара и јавите вашу адресу на: Михајло Кенић, Пожарево".

Ја, као заинтересу и многи други, учинио чисо и одмах се са Добит одговор. Грозничаво отворих писмо, и прочитах: да купим једну машину за штрикање чарапа, која кошта 2.720 динара, и да ће ми она омогућити да зарадим 3.500 динара месечно.

Које није ово благословено писмо дошло до руку, ово ја му га објасних, па нека нисколи пословни човек, машину ће добити фирма, поштарину не плаћа, и оспособљена је оспиграна.

Добар посао, зар не, чико? Али бих ветао да је још боља за г. Кешина над дневно сриеи хиљадама динара за свих сезона, кога нет нисе сшшно по марку од Дин. 1.50 а он сваком шаље одговор отпорно, са марком од 0.25 дин.

★

Нишким трошаринцима

Драги Одјече, одвежи да ни оспшавање трошарине у Нишу наплаћују дуплу вепу сумуу него што запшшу у својим пријеваницама.

Да ли чине то свакоме или само поједипцима — то ја не знам! Али гпавно је ово што сам ја нидо — да је једној жени која је имала колима један од вих налаба 7 динара а приказ издао на 2 дин.

Ако се ко о овоме заинтересује подпиеју му признаницу и сведоке.

НЕДЕЉНИ РАСПОРЕД ПРЕДАВАЊА НА КОЛАРЧЕВОМ НАРОДНОМ УНИВЕРЗИТЕТУ

Понедељак: 18,15 час. г. др. Станко Шкерл, професор универзитета: „Италијански портрет кроз векове", Људи у њему (с пројекцијама), 19,15 час. иси. г. Владимир Дроја, генерални директор Словенског дунавског бродарства: „Дупше и пловидба по њему" — са филмом — (на словачком),

Уторак: 18,15 час. г. др. Иван Зајц, професор универзитета: „Дух Француске науке".

Среда: 18,15 час. г. др. Љубомир Живковић: „Вепе и њихова дедела" (с пројекцијама), 19,15 час. Филм: „Живот на Фиџи острвима у Океанији" с уводним предавањем г. др. Сиве Миловановића.

Четвртак: 18,15 час. г. др. Вожо Зарник, професор универзитета у Загребу: „Нова открића о порекду чочека" (с пројекцијама), 19,15 час. г. др. Матија Амброжић, професор универзитета: „Деца и њихов значајан и приватан заштитник".

Петак: Нема предавања.

Субота: 18,15 час. г. г. др. Шиме Дебелић, професор универзитета у Загребу, др. Милутин Гец, претседник Ветеринарског удружења, др. Сергије Рибникар, шеф одсека јавне хигијене. Проф. Никола Сински, директор полоприведне школе у Смедеревској Паланци: „Млеко — извор енаге и одржала" (са филмом),

Облачно и кишно време у целој Краљевини

Метеоролошки извештај Ваздухопловне метеоролошке службе

ЕВРОПА: Топли и штавни ваздух из јужних предела још увек струји преко Балканског Полуострва у подручје секундарне депресије, која је данас пренишла над Северном Италијом. Хладан ваздух из подручја ваз Британских Острва и Скандинавије упада преко Средње Европе из Средњеевропског Мора и ширења у долину са топлим ваздушним масама подручје и кишу са снегом у Средњој и Југоисточној Европи.

ПРОГНОЗА ВРЕМЕНА ЗА 1 МАЈ: **Облачно и кишно време у целој земљи са извесним захлађењем. У току дана има да се очекује разведравање у већем делу земље.**

Сунце излази у 4.29, а залази у 18.42 часова.

Температура Краљево минус 1, а максимална Велико Градиште 22 степена.

ГОЈАЗНИМ И МИШИЋАВИМ код кући ће показују знаци разних тегоба услед недовољног излучивања сокова, помаже одлично пилна кура од ише недеље са природном

FRANZ-JOSEFOVOM

горком водом. Тамни људи могу и код своје куће — а под надзором свог лекара — вршити куру за мршављење.

Рег. С. бр. 30.474 од 26 нов. 1935.

БЛЕД најмодернија алписко летовалиште и купалиште. Састе. Залиште најстарије интернационалне публике. Прекрасни шумски хотели и сапатории. Цена врло умерена. Сва обавештења даје лечилишно повереништво. Блед.

380, 1-13

ГРАНД ХОТЕЛ ТОПЛИЦЕ Купа | рода са Термалним купалиштем. Информације и проспекте код свих путничких уреда и од управништва хотела. 381, 1-13

Хотел Сплендид & Villa Bellevue Централни положај уз лечилишни парк. Савремени комфор. Умерене цене. Тражите проспекте. — Отворен је 1 јуна. 384, 1-8

ХОТЕЛ STARHL Добра храна она куха, крај језера са врто Купање, чамци и и столице за лежање просто Проспекти Хотел Штарл, Блед 1—8 38

Велика страст цара Александра II.

ОД ВАСИЛИЈА ГЛУЗДОВСКОГ

6

Више од једног сата цар се шетао са Екатерином. Он се веома пажљиво бринуо о њеном здрављу. Све брже и брже, узнемирена и преморена, кретала су се њена стопала. Она се шетао са Екатерином, која му је причала о дечјим играма у парку са млађом сестром и четворо браће, о њиховим васпитачима и васпитачицама Француз кињама, причала о шалама које су причале и које су чес то злутиле њихове родитеље, причала о шетњама на коњи ма по околини имања, о рибо лову. о сеоским девојкама и младићима који, по старом обичају, долазе са поклоном да поздраве повратак господарев или у почетак жетве.

Било је нечег још потпуно дечјег у том беспрекидном причању Екатерине, али и пак она није више била већ само дете. Доста разнијена за своје године и завидно лепа, она је оставила утисак пола детета пола девојке.

— Још две-три године, помислио је цар, и ово ће бити једна невиђена Венера, једна од најлепших жена Русије!..

Пред балконом, по повратку из парка, цар се најзбуба није опростио од Екатерине, која му је на растанку напра вила дворски „реверанс", онај поклон, који се цару у век чинио по мало смешан.

Цар је још једном пружио руку и поново се задовољством осетио у својој великој и снажној мушкој шаци нежну ручицу. Екатерина је по гледала цара, и те велике и лепе очи које су гледале као газела, добро је упамтио.

★

Цар је сутрадан рано напустио дом кнеза Долгорукова, поново непрађен од стотине сељака и службеника. Ла граници кнеза кнез се поздравио са царем изразивши му своју најдубљу захвалност на пажњи којом га је почаствао своји дом боравком у Тепловки.

Маневри су ускоро завршени и цар се вратио у престоницу. У ретким часовима, када би остао сам, он се са најбољим задовољством сећао свог кратког боравка у Тепловки. Али, и то је скоро заборавио. Настала је зимска сезона са безбројним пријемима, претставама, званичним посетама и свечаним аудиенцијама које су поред јутарње ребовата разних ми ра и команданата, испу навале цео дапи дан...

Прошло је више од годину дана од како је цар боравио у Чувајини.

Једног дана обавестили су цара да је кнез Михаило Долгоруков умро. Више месеци је боловао, а велике материјалне недаће погоршо су га оронуле. Живот у Петербургу и Москви, разне приредбе и кодка — потпуно су руинирали овог човека који се стално бринуо за новац и обезпшавао са кредиторима.

Болест срца се погоршала и — он је пао...

Породица је остала готово без ичега. Сва су имања била презадужена, из дана у дан очекивала се продаја и уто на за дугове. Преко двор

ских кнегиња Екатерине и Марије Долгоруков, а професори су то објављивали тиме што се оне васпитавају за рачун двора, и што је лоза Долгоруков не само најпре племетсо него и далеко сродство династије. Али, приликом сусрета у институту, цар се о бично задржавао у разговору само са старијом кнегињом Екатерином. Та пажња много је ласкала овој девојчици и изазвала велику љубомору осталих ученица.

Упоредо са васпитавем ових кнегиња ишло је и збрињавање њихове браће, од којих су старији били већ и обезбеђени пристојним платама и службама, поред мањих прихода са имања које су слали управни ци — старатељи, постављени од стране дворске канцелари је.

(Наставиће се)

ВРЕМЕ

РЕДАКЦИЈА И АДМИНИСТРАЦИЈА ПОЕНКАРЕОВА 4

ТЕЛЕФОНИ:

Централа: 24-001, 24-002, 24-003, 24-004

Стенографи: 24-006, 24-008

Огласи и нобна зема: 24-005

ПРЕТПЛАТА:

Југославија 24 дин.
иностранство 54 дин.

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА:

1 см. на 1 ст. 15 дин.
у тексту 20 дин.

ЧЕКОВНИ РАЧУН БР. 52.104
РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЋАЈУ

Радио

Радио занимљивости

ГЕСТ ЕГИПАТСКОГ КРАЉА

Египатски Краљ је поклонио 2.000 радиоапарата најсиромашнијим фелахима, који живе у долини Нила. Он је то учинио у циљу раз витка културе код својих најсиромашнијих поданика. Да не би радиоапарати служили само за разоноду поданицима његове државе. Краљ је поново довољан број разних стручњака, који ће држати популарна предавања на радну у Каиру. Предавања ће бити о хигијени, медицини, пољопривреди, домаћинству, литератури итд.

Ова лепа иницијатива младог Краља приписује се Краљици, која је израсла жељу да помоћу радна подигне културни ниво код најнижих народних слојева.

★

Данашњи програм

7.00 Вести.

9.10 Разговори о пољопривредним справама и машинама, предаваље г. Алексе Петровића.

9.30 Пренос службе из Саборне цркве.

12.00 Звона са Опленца. Недељни симфониски концерт (плоче).

13.35 Рекламе. Наставак симфониског концерта (плоче).

13.00 Радионовини.

13.10 Народне песме. Пева гђа Вука Шехеровић уз пратњу Народног рапог оркестра.

13.40 Вести.

13.50 Емисија извештаја до 14.30

16.45 Сказа Сокола Краљевине Југославије: Праха, предаваље г. др. Карела Вашке.

17.00 Пренос концерта из Дома слепих „Краља Александра I Ујединитеља" у Загребу.

17.45 Рецитације.

18.00 Тамбурашки радио оркестар свира.

18.50 Забавни концерт (плоче).

19.20 Рекламе.

19.30 Најновији час: Мајска скупштина 1848 године, предаваље г. др. Никола Радојчића, проф. Универзитета.

19.50 Обавештење текућих спортских утакмица. Рекорлаа.

20.00 Шарено вече.

22.00 Вести. Вести. Музика за игру (плоче).

КРАТКОТАЛАСНА СТАНИЦА

7.00 Вести

7.15 Концерт — плоче

8.00 Вести

8.15 Музика са плоча

13.45 Вести на француском

13.55 Дневник

13.10 Концерт

13.40 Сплит — Милиња Јанковић кљижевница

13.55 Музика са плоча

14.10 Вести

17.00 Пренос концерта из Дома слепих „Краља Александра I Ујединитеља" у Загребу

18.10 Музика за игру

18.20 Вести на мађарском

18.35 Предавање од 13.40 на француском

18.50 Предавање од 13.40 на немачком

19.05 Вести

19.30 Антуелни час: Мајска скупштина 1848 — Никола Радојчић

13.50 Вести на италијанском

20.00 Пољопривредно радио дневник: Вести на грчком (20.00), турском (20.15) и арбанском (20.30)

20.45 Вести на француском

21.00 Вести

21.15 Вести на немачком

21.30 Вокална концерт народних песама Фрица Зорне Катинске. Програм: 1) „Мајко ври ја ноћа"; 2) „Пиџан идем од града"; 3) „Зорула пуста"; 4) „Синоћ кад сам шдла из дубаве"; 5) „Вечурање јаро"; 6) „Кате девојче"

22.00 Шарени програм са плоча

23.15 Музика за игру

23.00 Вести.

ИНОСТРАНЕ СТАНИЦЕ

18 Прат — радио филм. Дроџтвич — лака музика.

19 Рим — лака музика Пешта — оркестар

20 Беч — весела музика Париз — симфон. концерт

21 Рим — симфон. концерт Варшава — весела музика

22 Берлин — свечаност у Луетгартсту, Пешта — циганска музика.

23 Бреслава — музика за игру Пешта — концерт

★

Програм за понедељак

6.30 Вести.

11.59 Тачно време.

12.00 Звона. Народне песме пева гђа Емилија Путник.

13.35 Рекламе. Одломци из тонфилмова (плоче).

13.00 Радионовине.

13.10 Забавни концерт Великог радио оркестра.

13.40 Вести. Берзански курсеви.

16.40 Вести.

16.45 Час за жене: Виктор Иго и мир, предаваље гђе др. Мале Обрадовић.

17.05 Клавирски концерт г. Борђа Стојковића.

17.35 Концерт радио оркестра.

18.15 Г. Вјекослав Кнежевић, глумац пева и свира своје романсе и шаље горе уз пратњу гитаре.

18.50 Концерт „Про Арте" квартета (плоче).

19.15 Радиодневник и рекламе.

19.30 НАЦИОНАЛНИ ЧАС.

20.00 Пренос из београдског Народног позоришта: „Дон Жуан", комична опера у два чина. У прво м одмору: Дневна репортажа. У другом одмору: Вести.

КРАТКОТАЛАСНА СТАНИЦА

7.00 Вести

7.15 Концерт — плоче

8.00 Вести

8.15 Музика са плоча

8.30 Вести на француском

13.50 Објављивање тачног времена

Дневник

13.10 Концерт

13.40 Вести

13.55 Вести на мађарском

18.05 Вести

Музика са плоча

19.30 Актуелни час: Месечни политички преглед

19.50 Вести на италијанском

20.00 Балкански радио дневник: Вести на грчком (20.00), турском (20.15) и арбанском (20.30)

20.45 Вести на француском

21.00 Вести

21.15 Вести на немачком

21.30 Шарени програм са плоча

22.00 Вести на енглеском

22.15 Београдске ноћи — музика, на репортажа

23.00 Вести

ИНОСТРАНЕ СТАНИЦЕ

18 Прег — мандолине, Дроџтвич — вокални концерт

19 Рим — лака музика, Беч — радио оцене

20 Минхен — музика за игру, Пешта — „Дон Пасквале" опера

21 Луксембург — концерт, Хаг веровм — лака музика

22 Пешта — радио оркестар, Врослава — концерт солиста

23 Луксембург — музика за игру, Пешта — сал оркестар

Важни новитети

ФРАНЦУСКЕ књижевности

O. Aubry «Le second Empire»
P. Benoit «Bethsabée»
Céline «Bagatelles pour un Massacre»
Dorgelès «Frontières»
Jouvenel «L'Eveil de l'Europe»
Maurois «La Machine à lire les Pensées»
Rousseau «Littérature du XXme Siècle»
Comte Sforza «Pachitch et l'Union Yougoslave»

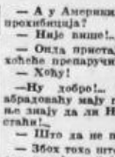
и др.

продају се у Француској књижари

HENRI SOUBRE

27, Кнез Михајлова. Тел. 23-421
11913, 1-1

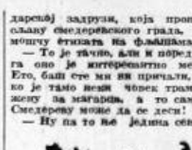
Неуредна столица

утиче на цели организам. Добро средство, које поуздано делује, има угодан укус, једе се као чоколада је отварање

ЛАРМОЛ

Серџожа

— Здравствујте господин редактор!

— Здраво, Серџожа! Кад сте се вратили са пута? и како сте се провели у гостима код пријатеља?

— Врло лепо правео се! Чим смо стигли у ету правницу коју пријатеља, маја гаспоја пошла разговарати са госпоном мојего пријатеља, а ја дотао са пријатељем разговарали и так ми разговарали и купали се перво у здравоље наших гаспоја, патом купали се у маје здравоље, патом у здравоље мајего пријатеља, патом дпет у маје, па у јеговја и так ми купали се, купали се...

— На докле сте се тако купали?!

— Ну па ње много!.. Купали се тилко само до нашего подзалка патрат у Београд... У општо, ја отлично правео се, и мој пријатељ отлично правео се.

— А госпоје? Како су се оне провеле?

— Ја думају што оне тоже лепо провеле се, чим оне њемке не пазиљале се за њима здесја... Знајеће господин редактор, ви познаја вепо њега!

— Е!.. А откуд ви знајте како је, кад сте се за све време купали!

— Ну па ја сто причитао у једпому туристичкому прасперту, по тому ја знају што она так прекрасна, а ја знајеће, велики љубитељ природе.

— Знам, знам! Досталом, позпајте вам се то и по носу!..

— А как то назиоје се по етому носу?

— Па тако!.. Ко вели природу, има здрав и румен нос.

— Ах, так!.. Значит, што је велики љубитељ природе, е абзиром на колоратуру мојего носа!

— Па за то вам и кажем!.. Него хајдете причајте ми шта има ново.

— Ново не има ништа!.. Ну, знајеће, кад ја врапао се од етого пријатеља, ја ишао пресо етого Смедерева и том прилком ја дошао до једпого великого заључка! ја дошао до тога, да Смедерево ерло знамепито место!

— Па наравно!.. И знаменито и интереспантно због свога старога града.

— Можно и због ставог храла ну глаппа јегова инћерепантпост и знаменитост у виноКрадарској задрузи, која прошла славу смедеревског грала, помоћу етикета на фљашама.

— То је тачно, али и поред тога ово је интерепантно место. Ето, баш сте ми ви причали, како је тамо један човек трампио жену за магарца, а то само у Смедереву може да се деси!

— Ну па то ње једина сенза

ција!.. Кад ја био тамо, ја слушпо као: извесни љопаљ сарапно сиојего кера са спима љопачкими почастпим и том прилком Љопи опапљи почећи пљотуи и пљакатн.. Особо, то бно великп дагађај!

— А што им је требала толика парада око једиога обичиога пса!.. Право ве, па шта?!

— Ну нолкми, ал то ње бно обичи пас!

— По чему ниje обичан?

— По тому, што то бало первоје љопачко псето, које ње пагпнуло од пушке својего господара.

— Е, кад је тако, онда ако су правили толику параду, јер је то редак случај међу љопима... Него, чекајте да вас нешто питам! сећате се ваљда, приликом прошлогодишњег Јосифог сајма, говорили смо како би било добро да закупите један павиљон, па да изложите ваше специјалитете?

— Да!.. Ја сећам се!

— На, јесте ли закупили за овај Пролећни сајам?

— Нет!.. Не закупили, по тому што ја примећо да между нами ње ма ниједне так велики број спиндјалиста као што бно ранље. Изгледа што мпохи одреди се сваје спиндјалпоспи.

— Е!.. Ама и мени се чини да их сад има мање!

— Господин, можно нешто вас запитаћи?

— Може!

— Скажите мена зашто пазиција ушпала цели оркестар од двадесет седам чланова?

— Какав оркестар! Где сте ви то чули?

— Ја читао у новинама как пазиција ушпала цели оркестар од двадесет седам чланова. Сам ја ње примећо зашто она баш ушпала, кад већ сва бала, односно сти оркестар концертирао!

— А!.. На ту балду мислите!.. Е па она је концертирала око Обреновца, и пошто се та бина музика ниде доналала полицији, она их позвонила.

— Ишпекторитно!.. Ја ње знао што пазиција бали се музичком крибпком!.. Господин редактор, а шта сад бише од етого арцестра? Сиџурно јево песлаће на виши курс, код некога доброг дирижента!

— Е, па сто како ће да буде: прво ће шабачки суд да им прегледа репертоар који су свирали, па ће према томе и да донесе своју одлуку.

Него чекајте да вам предложим нешто! знате, дошао је неки Американац у Београд. да трази пове звезде за Холивуд, па се нешто мислим, како би било да му се пријавите ви и ваша господа!

— А у Америци, јест ли још прохибиција?

— Није више!.. Укинута је!

— Онда пристају. А ви мења кобиље препарчићи?

— Хоћу!

—Ну добро!.. Онда ја иду абрадовају мају гаспожу. Сам ја ње знају да ли Њима хаће пристаћи!..

— Што да не пристане?!

— Због тога што филмске звезде морају љубити се, а њој то баш ње!.. Ну, пакујаћу да наговорим је!.. Досиђаћа!..

Јуче је отворен први београдски пролећни сајам

Свечаности су присуствовали Њ. Кр. Вис. Кнез Намесник Павле и Кнегиња Олга

*Краљевску владу заступали су министри г. г. др. Антон Корошец, ген. Љубомир Марић, др. Врбанић, Летица и Чврки*ћ

Њ. Кр. Вис. Кнез Намесник Павле и Кнегиња Олга разгледају павиљоне првог београдског пролетње сајма

У свом наглом развоју после рата Београд је доживео јуче један значајан датум, који претставља тријумф наше приватне иницијативе на пољу унапређења народне привреде и доноси једно изразито признање тој предузимљивости и активности Београда као привредног центра целе државе.

После прошлогодишњег првог јесењег сајма Београд је дочекао и први пролетњи сајам. Тај догађај је утолико значајнији за Београд и целу нашу привреду што су ову изразедно успелу манифестацију наше привредне снаге и моћи благословили својим посетом Њ. Кр. Вис. Кнез Намесник Павле и Кнегиња Олга.

Прошлогодишњи први Београдски јесењи сајам по свом моралном и материјалном успеху показао је да ова за нас нова установа већ узима велику популарност код наших слојева и да налази на велико разумевање код свих меродавних фактора. Тај успех, још у самом почетку, утицао је да ова установа добије изванредно висок ранг и у међународном погледу.

Управа сајма од прног дана налазила је на највећу предусретљивост не само код ресорног министра, него и код целе Краљевске владе. А највеће признање Београдском сајму била је јучерашња посета Њ. Кр. Вис. Кнеза Намесника Павла и Кнегиње Олге.

Свечано отварање Сајма обављено је у 11 часова пре подне у павиљону Задужбине Николе Спасића. Тачно у 11 часова дошли су се на сајмиште Њ. Кр. Вис. Кнез Намесник Павле и Кнегиња Олга. Када се аутомобил заустављено пред павиљоном Задужбине Николе Спасића, војна музика је интонирала доказну химну. На улазу у павиљон Њ. Кр. Вис. Кнеза Павла и Кнегињу Олгу дочекали су претседник Сајма г. Милан Стојановић, потпретседник Сајма и прет седник Београдске општине г. Влада Илић, директор Сајма инж. Васиљевић, други потпретседник г. Недељко Сајић и сви чланови управе. При уласку у Павиљон Њиховa Краљевска Височанства поздравили су присутни бурним поклицима: „Живели!“

Пошто су Њ. Кр. Вис. Кнез Намесник Павле и Кнегиња Олга заузели места у почасним фотељама, узео је реч претседник Друштва за приређивање сајмова у Београду г. Милан Стојановић, који је у свом говору између осталог рекао:

— Београдски сајам приступа данас отварању своје треће значајне привредне манифестације, великог пролетњог међународног сајма.

Наш први сајам прошле јесени био је један од најзначајнијих привредних манифестација у Европи и о њему се писало и говорило не само са најљепшом пажњом, него и са признањем. Послови, закључени за самом сајму, а наручите напредак и нагло развијање пословних веза после сајма, доказ су да је Београдски сајам успео не само да изврши своју дужност, него да се за кратко време издигне и на завидну висину. Мени је особито пријатно да истакнем да је све ово постигнуто благодарећи лојалној и предусретљивој сарадњи и пуном разумевању београдских привредних установа, које Сајам организују; излагача, који нашим приредбама поклањају дубоко поверење; претставника Краљевске владе и власти, код којих увиђавношћу на пуно разумевање, а нарочито подједнаком сиромашношћу Београдске општине, која непрестано са нама сарађује и чини са своје стране све да сви наши манифестације буду заиста достојне нашег престоног Београда.

После г. М. Стојановића узео је реч први потпретседник Београдског сајма и претседник Београдске општине г. Влада Илић, који је у свом говору рекао:

Ваше Краљевско Височанство, Друштву за приређивање сајма и изложби у Београду указана је висока част тиме што је наш Узвишени млади Краљ Петар II благоизволео подарити му Своје покровитељство од самог почетка његовог рада.

Београдски привредници, а са њима и привредници целе наше земље, срећни су и поносни што је Ваше Краљевско Височанство удостојило данас Својим присуством ову значајну југословенску привредну манифестацију.

Под мудрим руковођењем Вашег Краљевског Височанства, на свима пољима нашег народног и државног живота види се сталан полет и напредак. Основица тога полета и напретка је сналажење наше народне привреде, којој Ваше Краљевско Височанство поклања увек Своју високу пажњу и бригу.

Од самог почетка изграђивања Београдског сајмишта Ваше Краљевско Височанство поклонило је том послу Своје највеће интересовање. И захваљујући сугестијама и иницијативама Вашег Краљевског Височанства, Београдско сајмиште изграђено је тако, да поред службе земаљској привреди, оно данас служи и свима културним приредбама и манифестацијама југословенског духа.

Ја молим Ваше Краљевско Височанство да изволи примити изразиту захвалност свих привредника на почасти коју им указује Својом високом посетом. Она ће остати као драгоцена успомена у њиховом сећању и служиће им као потстрек у њиховом раду на проширењу и унапређењу овог њиховог дела.

Исти осећаји испуњују и Градско веће престонице које је сматрало за своју дужност према Београду и према целој земљи да Београдском сајму указе најширу помоћ. Захваљујући привредника ја придружујем и захвалност целог Градског већа.

Велики потстрек и пријатељску потпору нашли смо код Претседника Краљевске владе г. др. Милана Стојадиновића, који је у самом почетку изразио жељу да Београдско сајмиште буде изграђено на широким основама.

Увек смо налазили на најлепше разумевање и код свих чланова Краљевске владе. Нека им је свима наша срдачна хвала и молба да ту своју пажњу не искажу ни убудуће нашем сајму.

Истичући, даље, значај, који Београдски сајам има и као тековина нашег престоног града, г. Илић у име Београдске општине поздравља све домаће и стране излагаче, који су узели учешћа на овом Првом београдском пролетњем сајму, жели им пријатан боравак у нашој престоници и завршио је свој говор клицући: заједно са свима присутним:

— Живео Њ. В. Краљ Петар Други!

— Живели Њ. Кр. Вис. Кнез-Намесник Павле и Кнегиња Олга!

— Живео цео уважени Краљевски Дом!

— Живела Југославија!

Потом је говорио министар трговине и индустрије г. др. Милан Врбанић, који је рекао:

ГОВОР МИНИСТРА Г. ДР. ВРБАНИЋА

Ваша Краљевска Височанства,

Београдски сајам, који је прошле јесени пружио отворио сваком брату пашој домаћој и иностраној трговини и привреди, продужује ове године свој рад испуњавајући такође програм, који је себи поставило престоничко друштво за приређивање сајмова и изложби уз пуну подршку и помоћ Београдске општине. Успех прог јесењег Сајма довољно је да је одржавање великих међународних модерних сајмова у Београду нашло жив одзив и у земљи и на страни. Посета прошлогодишњег сајма и обим послова, који су том приликом закључени, превазишли су наша очекивања и оправдавају надуда ће ова установа, која је већ у првом налету заузела видно место у низу европских приредби те врсте, вршити у будућности успешно свој задатак на општу корист и Београда и целокупног нашег народа и наше националне привреде. У тој жељи и са том надом прирећен је и овај Пролећни велики сајам.

Захвалио о уређењу Сајма остаја је у Београду касно, но у једном необично повољном моменту, кад је после дугих и мучних година кризе економска ситуација у земљи почела да се полако опоравља, кад се осетило једно јако струјање привредне делатности и кад је утицај Југославије у свету порастао, а њена улога у међународној трговини и размени добара задобила значење, које јој према њеним природним капацитету, њеној конјунктурној снази и географском положају и припада. С једне стране тражимо стално нова и већа тржишта за продају наших продуката и нашег природног блага, а с друге стране настојимо, са пуним поверењу у наше националне културне тежње и иностране интересована Београдски сајам, као стална установа — поред свог јих посетника у Загребу и Љубљани — нашао се у повољном положају, да буде центар привредне трговачке важности и један необично заслужан чинилац за развој и за унапређење наше унутрашње и наше спољне трговине. Већ сам положај Сајма, до ушћа Саве у Дунав, на тој у историчком, националном и гео графском правцу тако важној тачки, симбол је његовог великог значења и залога за његов успешни будући рад.

Подношећи дубоку и предану захвалност Управе Сајма и целокупне престоничке привреде, Вашем Краљевском Височанству на високој части коју нам је указало Својом посетом, ја молим Ваше Краљевско Височанство да благоизволи отворити овај Први београдски пролетњи међународни сајам узорака.

После тога пружет је микрофон Њ. Кр. Вис. Кнезу Намеснику Павлу, који је изговорио следеће речи:

Њ. Кр. Вис. Кнез-Намесник отвара сајам

„Нарочито се радујем што могу да присуствујем овој великој свечаности. Београдски сајам је видан доказ напретка који Београд све бржим темпом чини. Треба увек имати на уму да је Београд престоница једне моћне и велике државе од преко 15 милиона становника. Ови градски бедеми, под којима су се кроз векове водиле безбројне борбе, треба данас да буду сведоци развитка једне велике културе.

„Начин и одушевљење којим наша публика прима сваку културну манифестацију најбољи је доказ да их је она жељна и достојна. За Вас, господине Претседниче, знам да ће то одобравање бити најбоља награда за Ваш труд и за напоре око грађења овог величанственог Сајма.“

Пошто је тиме Њ. Кр. Вис. Кнез Намесник Павле отворио први међународни пролетњи Сајам у Београду, руковао се срдачно са члановима управе Сајма честитавши им на успеху.

Поред Њ. Кр. Вис. Кнеза Намесника Павла и Кнегиње Олге, отварању првог београдског пролетњег Сајма присуствовали су министар трговине и индустрије г. др. Милан Врбанић, министар унутрашњих послова г. др. Антон Корошец, министар финансија г. Душан Летица, министар војске и морнарице армијски генерал г. Љубомир Марић и министар пошта, телеграфа и телефона г. Војко Чвркић. Њ. Св. Патријарха др. Гаврила заступао је викарни епископ Г. Сава Трлајић. У име католичке цркве отварању је присуствовао жупник г. Петар Влашић, у име Јеврејске богоштовне општине председник г. др. Исак Алкалај и низај од стране Исламске верске заједнице београдски муфтија г. Хаџић. Даље, били су присутни: потпретседник Народне скупштине г. Јеврем Томић, командант Београда генерал г. Петар Косић, управник Војне академије генерал г. Владимир Цукавац, први аутант Њ. В. Краља генерал г. Никола Христић, министар Двора г. Милан Антић, маршал Двора г. Чолак-Антић, генерал г. Бодиј, управник Двора пуковник г. Лешо, потпретседник Општине г. Драгољуб Тодоровић, потпретседник Црвеног крста г. Светозар Томић, сврху цео дипломатски кор, а присутно је дипломатски представници оних земаља, које излажу на Београдском сајму, затим представници наше привреде.

Пошто је у павиљону задужбине Николе Спасића извршено свечано отварање Сајма, Њ. Кр. Вис. Кнез Намесник Павле и Кнегиња Олга упутили су се, у пратњи претседништва и чланова управе Сајма у чехословачки павиљон, ту су Њихова Краљевска Височанства дочекали и поздравили отправник послова чехословачког посланства г. Шпачек и трговински аташе и жељезничке, поморске и морнаричке аташе г. Душан Летић, министар војске и морнарице армијски генерал г. Љубомир Марић и министар пошта, телеграфа и телефона г. Војко Чврчић. Њ. Св. Патријарха др. Гавриле заступао је викарни епископ Г. Сава Трлајић. У име католичке цркве отварању је присуствовао жупник г. Петар Влашић, у име Јеврејске богоштовне општине председник г. др. Исак Алкалај и низај од стране Исламске верске заједнице београдски муфтија г. Хаџић. Даље, били су присутни: потпретседник Народне скупштине г. Јеврем Томић, командант Београда генерал г. Петар Косић, управник Двора пуковник г. Лешо, потпретседник Општине г. Драгољуб Тодоровић, потпретседник Црвеног крста г. Светозар Томић, сврху цео дипломатски кор, а присутно је дипломатски представници оних земаља, које излажу на Београдском сајму, затим представници наше привреде,

Пошто је у павиљону задужбине Николе Спасића извршено свечано отварање Сајма, Њ. Кр. Вис. Кнез Намесник Павле и Кнегиња Олга упутили су се, у пратњи претседништва и чланова управе Сајма у чехословачки павиљон, Ту су Њихова Краљевска Височанства дочекали и поздравили отправник послова чехословачког посланства г. Шпачек и трговински аташе и жељезничке, поморске и морнаричке аташе г. Душан Летић, министар војске и морнарице армијски генерал г. Љубомир Марић и министар пошта, телеграфа и телефона г. Војко Чврчић. Њ. Св. Патријарха др. Гавриле заступао је викарни епископ Г. Сава Трлајић. У име католичке цркве отварању је присуствовао жупник г. Петар Влашић, у име Јеврејске богоштовне општине председник г. др. Исак Алкалај и низај од стране Исламске верске заједнице београдски муфтија г. Хаџић. Даље, били су присутни: потпретседник Народне скупштине г. Јеврем Томић, командант Београда генерал г. Петар Косић, управник Двора пуковник г. Лешо, потпретседник Општине г. Драгољуб Тодоровић, потпретседник Црвеног крста г. Светозар Томић, сврху цео дипломатски кор, а присутно је дипломатски представници оних земаља, које излажу на Београдском сајму, затим представници наше привреде,

Из павиљона број 1 Њихова Краљевска Височанства прешла су у павиљон број 2, где се налази изложба намештаја, клавира, папирне робе и индустрије за унутрашњи уређај.

Затим су прегледали павиљон број 3, у коме се налазе изложба техничке и хемиске индустрије. Ту су Њихова Краљевска Височанства показала интересовање за изложбу домаће керамике,

— Ове ствари су изванредно интересантне и по хуманитету одличне, рекао је Њ. Кр. Вис. Кнез Намесник Павле, разгледајући укусне предмете израђене од керамике, Њ. Кр. Вис. Кнез Намесник се интересовао, где се израђују ови предмети.

У павиљону број 4, где се налази изложба Главног савеза српских земљорадничких задруга, присутни сељаци задругари и задругарке, одевени у народну ношњу, поздравили су Њ. Кр. Вис. Кнеза Намесника Павла и Кнегињу Олгу бурним поклицима: „Живео Кнез Павле, Живела Кнегиња Олга!“ Цео павиљон заузела је индустрија хране и пића. Њихова Краљевска Височанства у овом павиљону највише су пажњу поклонила изложби задружне производње.

У централном павиљону Њ. Кр. Вис. Кнез Намесник и Кнегиња Олга разгледали су изложбу вештачких текстилних производа познате италијанске фабрике „Снија Вискоза“, а потом су посетили и павиљон број 5, где се налазе изложене техничке справе и апарати.

По изласку из павиљона број 5 Њ. Кр. Вис. Кнез Намесник Павле и Кнегиња Олга опростили су се с претставницима Београдског сајма и напустили сајмиште, срдачно поздрављени од чланова управе и осталих присутних гостију.

Јуче, изузетно, сајам је био отворен за публику само од 1 по подне до 7 часова увече, док ће приступ публици данас и у остале дане бити дозвољен још од 7 часова увече.

Татјана г-ђе Н. Стајић

Није ништа чудновато, с обзиром на наше нередовне музичке прилике, ако постоје људи који би оспоравали гђи Нади Стајић особите услове за креирање Татјане, главне женске улоге у „Евгенији Онјегину“. Међутим и највећи скептик, од оних који су чули прва пробна певања „Евгенија Онјегина“, морао би искрено да призна гђи Стајић бар труд који је и у музикалном и у глумачком погледу дао потпуно задовољавају ће резултате. Пре свега наша је дужност да се сетимо, да је гђа Стајић заслужна чланица наше Опере, у којој вредно, поштено и без рекламерске хуке ради од њеног постанка. Њен удео у заслугама што Београдска опера као таква данас постоји и ради, несумњиво је и не може се оспорити, као што је немогуће оспорити заслуге ни других оперских трудбеника који су оставили позитивне трага у свој напред важној културној установи. Ове заслуге имају за нас и специјалан значај, што је гђа Стајић, као учесница наше крви и језика, донела у почетак стаљиум нашег оперског живота своју здраву музикалност и солидну школску спрему. Нама лично заиста ни због чега није стало да се нарочито задржавамо на овако појединачном случајевима као што је сценски рад гђе Стајић, али особито дужност да, макар само за своју савест, поставимо исправну и солидну базу за непристрасно критичко расматрање наших културних прилика.

Зауставимо послом на другој страни, шта можда да практично тичу претставу „Евгенија Онјегина“. Из онога што смо чули можда смо закључити, да је гђа Стајић приступила студирању Татјане са великом љубављу. То се видело по овом интензивном ужасавању гђе Стајић у улогу сетне и просетљиве Татјане, у којој бити неутолљив емоционалан живот, као и по сасвим обрађеним детаљима музичке партије. Даровита као глумица и музикално поуздана, гђа Стајић је карактеру Татјане дала свој сопствени печат. Њена Татјана носи у себи нечито узбуђивани душевни немир, сва је у живом и драгалом покрету, у неком унезверином апчекивању одговора на радосна питања своје зажарене напте. У вокалној стилизацији гђа Стајић је ишла до намерног нивелисања, као у динамици и фразирању, тако и у одабирању звучног колорита. Нарочито желимо истаћи узорну дикцију гђе Стајић. Мислимо да би гђа Стајић у нека тића места морала унети више тона и јасније звучне боје. Можда је по карактеру свога гласа гђа Стајић предодређена за улоге другог типа него што је Татјана; у сваком случају није ученком никаквих грех што је гђа Стајић омогућено да се прикаже као тумач ове изразито лирске партије.

МИЛЕНКО ЖИВКОВИЋ

Погледајте у Будимпешти

париске оригинал моделе у

Салону Келер

кућа најлепших тротер-подневних и вечерњих хаљина

Будимпешта IV. Геак Ференц ул. 21.

Пажња! Пажња!

Дин. 40.000.- награде!

Ретка прилика пружиће Вам се наредних дана! Пазите добро - ради се о упутству за прање Радионом. Поближе у овом листу 8. маја.

РАДИОН

наградно такмичење

РАДИОН пере сам – чува рубље

Осам милиона динара у точковима аутомобила једног мађарског Јевреја

Шофер који је властима одао кријумчара добија два милиона

Суботица, 30 априла. — Откад је поднесен у мађарском парламенту јеврејски закон, приметиле су мађарске пограничне власти да неки људи кријумчаре валуту и драгоцености у иностранство. Због тога је пограничним властима издата наредба да морају суздржати свако кријумчарење. Ради ових мера и строгог прегледа путника закашњавају свакодневно интернационални возови који долазе из Будимпеште за Југославију. Приликом прегледа путника највећа се пажња обраћа на мађарске Јевреје.

Сазнаје се да су мађарске пограничне власти имале ових дана одличан лов. Неки индустријалац Јевреји хтео је да изнесе 800.000 пенга (око осам милиона динара) у разним монетама. Он се пре тога договорио са једним својим намештеником и шофером да пренесу овај новац у Југославију. Међутим, шофер је доставио ствар властима, известивши да ће се новац налазити у аутомобилским точковима. Органи власти су већ са алатама на граници извршили демонтирање точкова и нашли велико богатство.

За ово ће шофер добити два милиона динара као награду што је одао шверере и четвртину казне која ће се изрећи и одмах наплатити од индустријалца.

Скупштина и конгрес Савеза угоститељских удружења

одржаће се 11 и 12 маја у Новом Саду

Према одлуци управе Земаљског Савеза угоститељских удружења, главна годишња скупштина Савеза одржаће се 11, а конгрес 12 маја ове године у Новом Саду.

Пошто ће управа савеза изнети том приликом сва она питања која интересују угоститељски сталеж, као и добијене изјаве од стране меродавних фактора, то је и основано што међу свима угоститељима влада велико интересовање за скупштину и конгрес, који ће истовремено бити и манифестација сталешке свести и солидарности свих припадника

ПРВИ АУКЦИОНИ ЗАВОД У БЕОГРАДУ

Општинска штедионица и Заложни завод града Београда оснива своју дражбаоницу

која ће бити од велике користи за све грађане престонице

Општинска штедионица и заложни завод града Београда, проширујући своју делатност у интересу становника наше престонице, дошла је на једну изванредно значајну идеју, чије ће остварење бити од велике користи за Београђане. По угледу на сличне установе у иностранству, а на основу члана 10 својих Правила и § 69 Закона о радњама, Штедионица је основала своју дражбаоницу (аукциони завод), која ће бити прва установа ове врсте у Београду.

Према члану 1 Правилника, циљ ове установе је да прима ради излагања и јавне продаје путем надметања све предмете који се могу слободно продавати, а затим да врши продају предмета заложених а неотпуљених, односно нерегулисаних по залогама доспелим на продају.

По угледу на чувени бечки „Доротеум", који постоји већ више од 100 година, и на сличне установе у Паризу, чије се је пословање показало као изванредно корисно, она прва београдска сва дражбаоница имаће редовни значај за све грађане Београда. Њеним оснивањем пружа се прилика грађанима који имају ствари или непотребну робу и разне покретне предмете које желе продати, да исте уступе дражбаоници Општинске штедионице на продају. Тиме ће постићи многоструке користи. На првом месту, неће се знати ко продаје робу, затим ће, услед већег броја надметања, моћи да постигну најповољније цене и да сигурно дођу до новца за продату робу. Чиновник дражбаонице, односно стручна комисија вршиће процену ствари поднетих на продају и проценена вредност престављаће почетну цену приликом јавних дражби. У случају да ствари нису згодне за преношење, лицитација ће се вршити у стану, односно на лицу места где се ствари буду налазиле. Ствари ће пре лицитације бити изложене у просторијама завода и обележене бројевима по којима ће се и лицитирати, тако да ће купци моћи пре лицитације да разгледају ствари. Купац плаћа 10% од налицитиране цене са трошковима завода, јер је управа стала на гледиште да за трошкове треба оптеретити купца, а не продавца који услед неволје или неког изузетних околности мора да продаје своје ствари. Илан ће и купци имати од овог завода велике користи јер ће моћи да дођу до свих потребних ствари уз најјефтиније и најповољније цене.

Отварање ове установе у Београду, за којом се одавно осећала потреба, биће нарочито од великог значаја за сиромашније грађане и грађане средњег имућног стања, јер ће се путем овог завода спасти од многобројних лихвара и разних заложних завода који раде уз недозвољене огромне зараде, наносећи велике штете становништва Београда.

Н. АЛЕКСИЋ

ГОДИШЊА СКУПШТИНА АКЦИОНАРА АГЕНЦИЈЕ АВАЛЕ А. Д.

Јуче је одржана IX редовна скупштина акционара Агенције Авале А. Д. у друштвеним просторијама (Франкопанова 28). Скупштину је отворио претседник Управног одбора г. Стојеко Кебасија, поздравивши господу акционаре. Затим је скупштина одала пошту пок. др. Мавмуду Бехмену, адвокату и директору сарајевске „Правде", члану Надзорног одбора Агенције Авале. После тога прочитани су извештаји Управног и Надзорног одбора, који су примљени после кратке дискусије. Једногласно су затим дате разрешнице Управном и Надзорном одбору. Скупштина је једногласним изборном попунила два упражњена места у Надзорном одбору и изабрала за чланове г.г. Илића Васиља, шефа Рачуноводства Претседништва Министарског савета и Грегорића др. Данила, адвоката.

ДОБРНА ПРИ ДЕЉУ

Дечицијете за срећне, живахне, веселе и здраве. Кад и за рекреацију. Пред — и по — сезона: 15/IV, 30/VI и 1/IX до 30/X, 20 дней, но. Паушално летење за државне чиновнике дин. 1100—1250—1450. У ову цену урачунате је и аутобуска вожња из Цеља у Добрно и натраг. Остали плаћају дин. 1300—1900—1950 Пресметна дирекција или од „Путника".

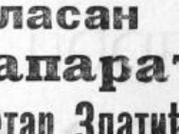
3093

Шаљиви конкурс за децу

Ускршњу награду првокласан радио апарат добио је Петар Златић

ученик из Скопља

Јуче је завршен преглед одговора на друго питање „Шаљивог конкурса" и одмах се приступило додељивању награда. Из гомиле тачних одговора најпре је извучен један за специјалну ускршњу награду — радио-апарат у вредности 2.500 динара. Извучени одговор послао је Петар Златић, ученик III разреда гимназије из Скопља.

Факсимил одговора Петра Златића, добитника прве награде

Данас доносимо један део списка имена награђених за одговоре на друго питање „Шаљивог конкурса". Остатак списка објавићемо у броју од уторника и среде.

А

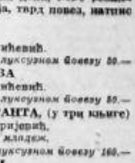
Алач Миловап. Приједор, Доситејева ул.; Антонијевић Мидраг, Кладовани, Краља Александра 98; Андрејевић Љ. Љубица, Церовроз, жел. станица; Авакумовић Михајло, Нови Сад, М. Бошковића 1/II; Арсенов Весенин, Стари Јад, Банат; Анђелић В. Бранислав, Скопље, Краља Бодра 32; Аремовић На сих, Доњи Вакуф; Азарић Јован, Ивањца, Краља Петра 9; Атлагић Борта, Београд, Вањока 5; Алавања Вељко, Ковин—Оброван. Приморска бан.; Аксентијевић Душан, Кукујевац, п. п. Бара Гуркалска; Арсенијевић Бранислав, Вељево, Косанчића Венац 18; Аџимовић Слободан, Лачани з. п. Кошка, Савска бан.; Алексејевић Шефик, Вишељина.

Б

Бобовић С. Драгољуб, Ваточина Краљуевачка; Вера Ерцег, Неготин (Крај.), Карађорђева 25; Вовров М. Нилена, Стари Бечеј, Краља Александра 25; Вегић Игбраким, Жепче, Дрви. бан.; Благојевић Јула, Скопље, Љубљанска 29; Васара Милан, Земун, Не мањина 1; Вежић Славко, Сремска Митровица, Карађорђева 106; Врнић Лазар, Стапар, Вачка; Велоснић Јулка, Сремска Митровица, Ка радођева 74; Војановић Добрила, Петровац, Косанчића 15; Војиновић Наседа, Београд, Вардарска 5; Војиновић Драгослава, Београд, Шумадијачка 101; Војиновић Милица, Београд, Церска 28; Васић Теодора, Београд, Добрачина 33; Вуков Стакимир, Прибрежница Св. Ивап.

(Наставиће се)

КЛАСИЧНА ДЕЛА
ОМЛАДИНСКЕ КЊИЖЕВНОСТИ

Уредник библиотеке
Милан Ч. Јовановић, проф.
књижевности
Илустровао књиге
Мома Марковић, сликар

БЕСПРЕКОРНИ ПРЕВОДИ — САВРЕМЕНИ ПРАВОПИС — НАЈБОЉА ТЕХНИЧКА ОПРЕМА

Хартија нарочито израђена за ова дела, ново резана слова, нашлопана слика у више боја, тврд повез, натпис у злату.

ПЈЕР МАЛЕТ, — КРАЉ ПРЕРИЈЕ
Превео професор Андреја Н. Милићевић.
Цена ван комплета 40.— У лукусном повезу 50.—

АЛФОНЗ ДОДЕ, — ДЕЦА НИВЕРНЕ
Превео професор Андреја Н. Милићевић.
Цена ван комплета 35.— У лукусном повезу 85.—

ЖИЛ ВЕРН, — ДЕЦА КАПЕТАНА ГРАНТА, (у три књиге)
Превео професор Иван Р. Димитријевић.
Најлепши и најзанимљивији путописни роман за младеж.
Цена ван комплета 120.— У лукусном повезу 160.—

МАЛИ РИД, — ЗАЛУТАЛИ КАРАВАН
Превео професор Светозар М. Петровић.
Најлепши роман о природи, најлепша песма рају.
Цена ван комплета 35.— У лукусном повезу 50.—

М. Ъ. ГЛИНЕ, — ОДАБРАНЕ ПРИПОВЕТКЕ ЗА МЛАДЕЖ
Цена ван комплета 35.— У лукусном повезу 50.—

Ж. Г. ТУДУЗ, — МАЛИ КРАЉ ОД НСГА
Превео професор Илија Кецмановић.
Дело је награђивала Француска Академија Наука.
Цена ван комплета 35.— У лукусном повезу 50.—

ИЗАБРАНЕ БАСНЕ — КРИЛОВА. Изабрао и превео др. Милош Московљевић; ЛАФОНТЕНА, изабрао и превео Андреја Милићевић; НАШИХ ПИСАЦА Д. Обрадовића — Избори и прерада; Н. Лепушина — избор М. Митровића — избор Д. Кретеа — избор и превод; М. Вукасовића — избор — приредие професор Милан Н. Јовановић.
Цена ван комплета 35.— У лукусном повезу 55.—

Изабране басне су књига за сваког!

РОЖЕ ДОМЕР, — ДОЖИВЉАЈИ ЈЕДНОГ МАЦАНА
Превео Ђорђе Арањеловић професор.
Вокрупно дугогодишња опсервација, сведена концизно до суда.
Цена ван комплета 35.— У лукусном повезу 50.—

РОДИТЕЉИ, судбина многих људи зависила је од тога да ли су читали и шта су читали! Помозите вашем детету да постане бољи човек, човек способан за живот и друштво и кориспе му

КЛАСИЧНА ДЕЛА ОМЛАДИНСКЕ КЊИЖЕВНОСТИ
Цео комплет стаје 300.— У лукусном повезу 400.—

ИЗДАВАЧКА КЊИЖАРНИЦА
Радомира Д. Ћуковића
БЕОГРАД — ТЕРАЗИЈЕ 17.

363 1-1

За безразложно раскинуту веридбу скопски индустријалац Наум Јанићијевић платио лепој госпођици из Крушева 20.000 динара

Скопље, 30 априла. — Окружни суд у Скопљу осудио је данас познатог индустријалца Наума Јанићијевића да тужиоцу Радмилу Мојсић, са којом је безправно раскинуо веридбу, плати 20.000 динара и око 3.000 динара трошкова, све у року од 15 дана.

Веридба г. Јанићијевића са гицом Мојсић није ни прва ни последња. Он је раније био верен са једном девојком из Битоља, а одмах после раскида веридбе са гицом Мојсић, по сопственом признању на суђењу, верио се и трећом девојком.

Г. Јанићијевић упознао се са гицом Мојсић јуна месеца прошле године у Крушеву у туристичкој кући испод Корије. Млад, елегантан, са сопственим луксузним аутомобилом, он је лако заврео мозак младој девојци из сиромашне али врло честите куће, у његове поштене намере није могао нико посумњати, јер је он гицу Мојсић одмах испросио и по свима црквеним прописима реда свештеником испитао и верио.

„По укорењеним појмовима наше патријархалне средине..."

По завршеној веридби настали су свакодневни излети по околини Крушева до Битоља и Прилепа. Најзад верења су дошли у Скопље где је гица Мојсић отсела код своје браће. Већ после десетак дана боравка у Скопљу г. Јанићијевић је почео да избегава своју младу и лепу верењицу и 10 септембра прошле године упутио јој је писмо којим веридбу раскида. Свој раскид је мотивисао тиме, да он није за брак с обзиром на његов карактерни недостатак и неспособност за брачну дисциплину.

Уврђена гица Мојсић преко свога адвоката г. Асона Грушишића тужила је г. Јанићијевића суду тражећи да јој г. Јанићијевић плати 25.000 динара, јер „по укорењеним појмовима наше патријархалне средине, без обзира, да ли је између верењица био какав физички однос, у случају раскида веридбе девојка у очима средине губи у моралном погледу."

Први случај пред Окружним судом у Скопљу

Судија г. Татарченић усвојио је разлог наведен у тужби и донео горњу пресуду.

Случај, Јанићијевића и гице Мојсић и данашња пресуда изазвала је живе коментаре. Јер је ово први случај да Окружни суд у Скопљу расправља спор због све врсте и да вереника, који без разлога напусти верену девојку, осуди. То ће свакако бити опомена свима онима који као г. Јанићијевић олако заокружују веридбу и младе сиромашне девојке заносећи својим богатством, етегацијом и галантношћу доводе у тежак положај.

Четрнаестогодишња девојчица из Бјељине продата за 4.000 динара једном сељаку у околини Скопља

Скопље, 30 априла. — Жандармеријској станици Сарај у близини Скопља јавила се једна четрнаестогодишња девојчица, која је испричала да је пуна два месеца била затворена у кући удовца Велије Русимовића из Горњег Свилара, који је хтео да се са њом венча и ако је од ње старији пуних 28 година.

Млада Мулазима Јатић родом је из Бјељине и њу је нешто пре више од два месеца у Скопље довео Осим Јакуповић, који је у Бјељини био на отслужењу војног рока. Асим јој је обећао да ће је у Скопљу удати за свог рођака старог 18 година. Али чим су дошли у Скопље, он ју је фијакером одвезао у Горњи Свилар и продао је старом Велији за 4.000 динара. Мала Мулазима покушала је неколико пута да побегне, али јој то није пошло за руком.

Тек пре два дана она се непримећено извукла из куће и пријавила се жандармеријској станици.

Бивши претседник и два одборника Биновачке општине осуђени на по 20 година робије

Смедерево, 30 априла. — За убиство Димитрија Стефановића из Вишовца, које се одиграло још 1928 године, данас је велико кривично веће после петодневног суђења осудило на по 20 година робије бившег претседника општине у Биновцу Милутина Марковића и одборнике Младена Вајића и Миладина Марковића, док је четврти оптужеиог Милутин Стевановић ослобођен. Пресуда је изречена 14 године робије.

Када је претседавајући изрекао пресуду, убица Милутин Марковић, бивши претседник општине, срушио се онесвешћен.

За ово убиство сва четири оптужена одговарала су 1929 године и осуђени на по 18 година робије. Међутим, један суд их ослободио услед недостатка доказа. Али од тога времена није прошло ни десет година, када је Дазар, син убијеног Димитрија, поднео претставку државном тужилаштву тражећи да се поново покрене кривични поступак, пошто поднесе нове доказе о кривици оптужених. Тако је дошло на тужилаштво поново покретање поступак који је одобрио и виши суд.

У току претреса испитано је 150 сведока, који су већином претрпели оптужење. Међутим, оптужени дело ни на овом суђењу не признају, иако их терети исказ Љубише, жене убијеног Димитрија, која тврди да су оптужени изаривши дела. Исто тако и сведок Миладин Живановић изјавио је да је окривљени Милутин Стевановић њему говорио да је он приликом овог убиства чувао стражу пред кућом покојног Димитрија.

На данашњем претресу утврђено је да су убијени Димитрије, с једне стране, и оптужени Миладин Вајић и Миладин Марковић, с друге стране водили спор око неког имања, које су оптужени купили од Лазара, сина убијеног Димитрија. И како изгледа, ово је био главни разлог да до убиства дође.

СЛАВА 35 ПУКА „ЗРИЊСКИ" У ЗАГРЕБУ

Загреб, 30 априла. — Данас је у 35 пешадијском пуку „Зрињски" на свечан начин прослављена успомена на храбрског бана Петра Зрињског и његовог шурака Крсту Франкопана. У 10 и по часова одржана је слава, којој су присуствовали армијски генерал г. Пантелија Јуришић, командант дивизије генерал г. Пантић, претставници свих војних јединица, политичких, културних, самоуправних и других установа. Домаћин славе био је командант пука г. Светозар Савић.

РАЦИЈА У ЗАГРЕБУ

Загреб 30 априла. — Јуче и данас загребачка полиција на целом подручју Загреба извршила је велику рацију на скитнице и лопове, који су се из других крајева слегли у Загреб. Досада је ухваћено 600 сумњивих лица, а од тога броја задржано је у затвору око 50.

Јак потрес осетио се јуче у Сплиту

Сплит, 30 априла. — Јутрос се у Сплиту осетио врло јак земљотрес, који је трајао три четири секунде.

Пошто Сплит нема Сеизмолошки институт, то се није могло установити где је био епицентар потресу. Земљотрес је изазвао панику. Највише се осетио у пределу Марјана.

Како јављају, у целој околини осетио се потрес.

Због лажног сведочења у процесу Десе Севдалиновић ухапшен један банкарски чиновник из Зајечара

Зајечар, 30 априла. — На тражење Неготинског суда да се одмах приведе Милија Живановић банкарски чиновник из Зајечара и Јеленко Живковић бивши слуга код пок. Видоја Севдалиновића, јуче су лишени слободе оба осумњичена сведока у процесу Терезе Шилак рођене Доише, познате у Зајечару под именом Десе Севдалиновић. Приликом лишења слободе једног и другог сведока, Јеленко Живковић је на саслушању код жандармеријске станице изјавио:

— Истина је да сам 9 октобра 1935 јео гибаницу са Десанком Севдалиновић и пок. Видојем. Гибаницу нам је дала Тереза и пружила парче мени, парче пок. Видоју и парче задржала за себе. После смрти Видоја, чим је дошла анализа из Хигијенског завода у Београду, мени је Тереза обећала 10.000 динара да је не би на суду теретио. Ја сам изјавио на суду да сам јео гибаницу, али да није Тереза сваком по парче пружила. То сам учинио по лакомишли се за обећану суму. Доцније умрло ми је троголишње дете, а новац нисам примио. Поред тога мене је гризала савест и данас зато све признајем. На суду у Неготину нисам ово признао, јер сам се на пример искажу лажно заклео па ме је било страх да ће ме оптужити за кривоклетство.

Оба сведока у скором процесу у Неготину упућени су возом у Неготин на саслушање.

У САРАЈЕВУ СЕ СПРЕМА СВЕЧАН ДОЧЕК Г. БАЛОКОВИЋУ

Сарајево, 30 априла. — Наш познати виртуоз на виолини г. Златко Балоковић стиже у Сарајево у уторак. Сва културна и хумана друштва у Сарајеву приредиће г. Балоковићу свечан дочек.

Осам година робије кажњен је смедеревски кафеџија који је исекао на комаде своју невенчану жену

Смедерево, 30 априла. — Велико кривично веће Окружног суда осудило је на осам година робије Живадина Павловића, кафеџијара из Смедерева, који је у месецу марту ове године заклао, а потом исекао на комаде своју невенчану жену Јулку Мишић, док је 11 годишњем сину Драгану и кућевласници г. Боривоју Ристићу, који су хтели да одбране немоћну жену отсекао прсте.

ДАНАС недеља 1 мај

Позоришта:

КОД СПОМЕНИКА: (15) Продана невеста; (20) Зона Замфирова.

ВРАЧАР: (15) Харемска тајна; (20.30) Пољачка крв.

Изложбе:

ИЗЛОЖБА ИТАЛИЈАНСКОГ ПОРТРЕТА КРОЗ ВЕКОВЕ (Музеј Кнеза Павла) отворена од 10 часова док подне до 5 часова по подне, сваког дана па и понедељком.

Биоскопи:

ПРЕМИЈЕРИ

КОЛОСЕУМ: (15) Крвави дијамант (Клер Тремор, Џеџар Ромеро); 2) Свесоколски слет у Прагу; 3) Журнал; у (10.30) Матине.

УРАНИЈА: (15) 1) Учена (Жан Талар, Жаба Богатић); 2) Журнал; у (10.30) Матине.

КОРЗО: (15) 15 Карусел (Мајна Рид); 2) Журнал; у (10.30) Матине.

ОДЕОН: (14) Ромео и Јулија (Норма Шишер, Лесли Хауерд); 2) Журнал; у (10.30) Матине.

ДУКСОР: дона сала: (15) Ураган (Дороти Ламур, Џон Хал); 2) Журнал; у (10.30) Матине.

ЛУКСОР: горња сала: (13.15) Изгубљена жена (Хајнс Мозер, Луци Енглиш); 2) Журнал; у (10.30) Матине.

СЛАВИЈА: (14.30) Удена (Жан Габан, Жаба Богатић); 2) Журнал; у (10) Матине.

РЕПРИЗНИ

ТРИПЛАВ: (15) 1) Вампири (Џеџ Макалпин, Нелсон Еди); 2) Сали синфонија; 3) Паранчуг новости; у (10.30) Матине.

АВАЛА: (15) 1) Сан летње ноћи (Хермија де Хавиленд, Дик Пауел, Џими Кегњи); у (10.30) Матине.

РЕКС: (14) 1) Царевић (Марта Егерт, Хајс Сипер); Дилетанти: Мики Маус и филм-новости; у (10.30) Матине.

БАЛКАН: (13) 1) Весели бандит (Нино Мартини, Ида Лупино); 2) Мајстор (Вили Форст, Лила Негри); 3) Филм-журнал.

НОВАКОВИЋ: (15) 1) Рат шимпанза (Рина Сен Сир, Жорж Пите); 2) Играј и певај; у (10.30) Матине.

МЕТРОПОЛ: (15) 1) Баваџиски регименти (Ричард Дикс, Долорес Дел Рио, Шестер Морис); 2) Освета џунгле (Кен Мајнар); 3) Универзум новости.

Земун:

ГАТЕР: 1) Последњи дан на Кипу (Хајс Апбарс); 2) Вила лутака (Магда Шнајдер).

ЦЕНТРАЛ: 1) Нема Петровића (Иза Миранда).

КОРЗО: У врлину греха (Сибила Шмит, Свет, Петровић).

Панчево:

ТРУБАЧ: Трактори на велика и мала (Шпас Брајн).

Дежурне апотеке:

Божић Боривоје — Кр. Александра 126 — тел. 22-641; Живковић др. Петар — Цара Душана 73 а — тел. 24-580; Пејовић Васа — Кр. Милана 61 — тел. 20-821; Јаковљевић поч. Душана апотека — Хајдук Вељкова 9 — тел. 20-504; Каленић-Стефановић Сава — Вишњићева 8 — тел. 22-645; Калаџорџ Милан — Цара Николе II бр. 19 — тел. 25-738; Кривит Бошидар — Булевар Ослобођења 38 — тел. 24-580; Крстић Младен — Краља Милутина 36 — тел. 20-516; Јовановић поч. Душана апотека — Хајдук Вељкова 9 — тел. 20-504; Каленић-Стефановић Сава — Вишњићева 8 — тел. 22-645; Калаџорџ Милан — Цара Николе II бр. 19 — тел. 25-738; Кривит Бошидар — Булевар Ослобођења 38 — тел. 24-580; Крстић Младен — Краља Милутина 36 — тел. 20-516; Јовановић Вељко — Немањина 13 — тел. 24-162; Лавриновић Драгољуб — Пап Луџина 6 — тел. 25-124 — Шинкић Шпас — Крунска 30 — телефон 27-289.

На Чукарици — Београд

Лалаџовић Лука — Тргованска 11 — тел. 26-803 — и даљина стална.

ПРЕНОС БОЛЕСНИКА И РАЊЕНИКА — из унутрашњости у Београд и обратно, врши новим санитетским аутомобилима по најумеренијој цени. Ауто-станица Привилеј прота.

Важнији телефони:

Пожарна команда 23-121, 22-122; Станица за спасавање 23-456; Железничка станица: Обавештајна служба 22-813, 27-132; „Аеропут" Београд-Панчево 23.164, „Аеропут" одељење летења 20-406; Ауто-такси: Код жичне Вољачка (Призренска улица 23-707); код хотела Бристол 20-793; у Гаражанској улици 25-982; код кафане Лондон 25-945; код хотела Експлорер 20-567; код кафане Жагубица 20-396; у Краљевом Тргу (Краља Милана 23-164); код хотела Дунав 20-878, код хотела Палас 22-906; код каф. Руски цар 21-809; код Конака Кнегиње Љубице 21-279; код Конака Краља Милана 21-279; код кафане Топола 28-126; у Краља Милана 23-164; код Конака Краља Милана 21-279; код Конака

СПОРТ

Потпретседник С. к. Југославије г. Мориц Демајо дао оставку

Другом потпретседника с. к. Југославије г. Мориц Демајо дао је оставку. До остатке је дошло услед размимоилажења са неким члановима управе.

СКУПШТИНА „ЈУГОСЛАВИЈЕ" ОДРЖАЋЕ СЕ 3 ЈУНА

Скупштина С. к. Југославије одржаће се 3 јуна о. г. То ће бити редовна годишња скупштина пређених.

Бициклистичка трка Београд - Борово одржаће се 6 маја о. г.

Наш рад на подизању бициклизма напао је одјека у многим крајевима Југославије. После неколико лепих трка у Хрватској и Словеначкој, основана је једна традиционална трка на стази Београд—Борово за коју ће се борити сви клубови Београдског подсавеза.

Идућу за трку дао је лично директор „Бате" г. Тома Максимовић, који се уједно примио дужности да спреми један сребрни пехар као прелазни дар победнику. Овај пехар преласиће пет пута победницима из руке у руке, док најзад не постане својина онога који три пута постигне најбоље време.

Трка ће се одржати 6 маја, на Ђурђев дан. Полазак из Београда у 6 часова ујутру. Старт је код Земунског моста. Пут: Београд—Земун—Стара Палова—Рума—Сремска Митровица—Вуковар—Борово. Дужина стазе 166 км. Доласком у Борово учесници трке морају направити и један круг на писти коју је подигао „Бата".

Награде су ове: прва — прелазни пехар, друга — један тркачки бицикл, трећа — сребрни сат, четврта — гарнитура за тркачки бицикл и још седам других награда.

Од Београда поћи ће сезиори док ће се јуниори тамичити посебно тек од Руме, докле ће их возити камиони „Бате". Окрепне станице у Руми и Сремској Митровици.

Пријаве возача примаће се до 5 о. м. у секретаријату Београдског потсавеза, који се налази у Драшковићевој улици бр. 34, секретар г. Стеван Дрључић).

За Београд влада велико интересовање међу београдским возачима и има изгледа да ће то бити једна од најинтересантијих трка овог пролећа.

Билијар

БЕОГРАД—ЗЕМУН 16:10

Синоћње такмичење у трећем колу дало је следећи резултат:

Г. Русњак (Земун)—В. Фингер (Београд) 200:194.

Р. Косановић (Београд)—С. Чизмић (Чемун) 200:160.

При сусрет протекле је веома узбудљиво. Прогнано сваком очекивању, В. Фингер повео је у самом почетку и остао у доминирању поткоју до пред крај партије, када је Р. Русњак изредно, преузео водство и... на последњем поену промашио. Фингер је дошао до престољедњег поена, промашивши у узбудљиву ситуацију и Русњак је завршио пар тиру у корист Земуна.

У другој партији Р. Косановић је лежерно одиео два бода.

Данас се играју 3 партије: у 10 ч. Л. Попов (Земун)—др. М. Херцог (Београд); у 18 ч. Р. Русњак (Земун)—Ж. Поповић (Београд); у 20 ч. С. Чизмић (Земун)—др. М. Херцог.

Игра се у билијар сало „Ратарски дом".

ЗЕТСКА ПЛОВИДБА УСПОСТАВЉА КРУЖНУ БАЛКАНСКУ ПАРОБРОДСКУ ЛИНИЈУ

Херцегновн, 30 априла. — Паробродарско друштво Зетске пловидбе у Котору добило је од државе десет милиона субвенције, јер ће почетком маја успоставити нову међународну кружну Балканску паробродарску линију. На овој линији свобраће ће наши велики и модерни пароброд „Ловћен", који ће се заустављати само у великим лукама балканских држава.

НОВИ ПРЕТСЕДНИК УДРУЖЕЊА ЈУЖНОСРБИЈАНАЦА

Прекоиоћ је у просторијама дома Удружења Јужносрбијанаца одржана седница ширег одбора удружења, на којој је после недавно одржане годишње скупштине имало да се изабере председништво удружења. После краће дискусије за председника је једногласно изабран г. Радослав М. Димић, индустријалац и народни посланик из Београда.

Удружење Јужносрбијанаца је једно од најбољих удружења у Београду, у којем је заступљен највећи број чланова, према друштвеном положају.

Г. Рад. М. Димић

гим удружењима, а избор г. Радета Димића за председника Јужносрбијанаца уследио је после дугогодишњег његовог плодног рада на подизању овог удружења и целог нашег Југа, за које се г. Димић много ангажовао и морално и материјално, па је за њега избор приликом са великим симпатијама од целе Јужне Србије.

М. В.

Прва претстава Софијског Кооперативног театра

Г-ђа Мили Балканска плакала је прексиноћ играјући своју улогу у оперети „Принцеза Јута"

Прексиноћ на бини позоришта на Врачару, гђа Мими Балканска плаче од радости. До ње десно управник Софијског кооперативног театра

Првакиња Софијског кооперативног театра, гђа Мими Балканска, показала је прексиноћ да претстави оперете „Принцеза Јута" од Калмана све изванредне особине свог глумачког талента. Тако је ова у дирљивој сцени крајем првога чина, плакала истинским, правим сузама уврђене жене.

Оригинално плакање на сцени претставља обично велики уметнички доживљај. Позната је ствар колику муку имају филмски редитељи са својим старовима кад је потребно да заплачу. Неки пут је потребан напор од неколико часова да би се истисла једна или две капи суза. Али ни тај напор није увек плодоносан. Зато се мора прибегавати свеже насеченом црном луку који се звезди дискретно принесе под нос, или, када ни то не помаже, узме се глицерин и мајстор шминке њиме дочара лажне сузе које треба код сентименталне публике да изазову праве...

Сестре Лилијан и Дороти Гиш биле су само по томе чувене што су умеле да плачу правим сузама. Тиме су их и рекламирали продуценти.

До сада смо имали прилике да видимо на нашој сцени неколико уметница које су плакале правим сузама, али то су биле драмске глумице и нису плакале на свакој претстави. Уз музику плакала је на нашој сцени до сада само гца Анита Мезе. Гђа Мими Балканска показала је прексиноћ да је могуће и нешто што се сматрало неизводивим: она је плакала у оперети! А позната је ствар да лака музика и ни мало дубок текст оперета врло тешко успева да повреде уметника до те мере да натера праве сузе на њене очи.

Нашли смо још пре подне гђу Балканску на проби у згради Народног позоришта на Врачару.

— Господо, дали бисте хтели да нам објасните шта је успело да вам на синоћњој претстави натера сузе на очи?

Гђа Балканска се осмехнула:

— Ја увек плачем правим сузама кадгод играм сцену у којој треба плакати.

— Чиме постижавате то?

— Постижавам! За мене плакање не претставља никакав проблем. Ако је сцена тужна у њој се мора плакати.

— Дозволите, а да ли и у обичном животу...

— Да ли лако плачем? Не, у обичном животу је врло тешко натерати ми сузе на очи. Ако нисам на сцени моје сузе могу да претстављају само бес. Никако жалост!

Симпатичне чланице хора и балета Кооперативног театра причају да се неколико пута на сцени дешавало да гђа Балканска тако искрено заплаче да се тај плач преве се и на њих.

В.Л. С.

ПОСЛЕ ДУЖЕ ПАУЗЕ ПОНОВО ЋЕ СЕ ПОЈАВИТИ НА БЕОГРАДСКОМ РАДИЮ ПЕВАЧИЦА БОСАНСКИХ СЕВДАЛИНКИ ГЂА В. ШЕКЕРОВИЋ

Данас, у 13 часова дебитује на београдској радио-станици позната певачица босанских севдалинки и наших народних песама гђа Вука Шекеровић, која се већ дуже времена није појављивала пред микрофоном ради бољести.

Гђа Вука Шекеровић, која пева и у кафани „Нова Скупштина" (Косовска улица) позната је нашим радио-слушаоцима као једно од најбољих севдалинака од којих су специјално њезине интерпретације „Аој Босно", „Мујо Тоту," и многе друге које гђа Шекеровић пева и у кафани „Народна скупштина". Међутим она се пре кратког времена разболела и није се појављивала ни пред публиком нити пред микрофоном. После ове дуже паузе она ће први пут наступити данас на радију, а поред тога као стално ангажована певачица у „Новој скупштини". У својим даљим наступима гђа Вука Шекеровић извеће неке нове народне песме и севдалинке које ће несумњиво обогатити лета бити у моди ради њихове лепоте и оригиналности.

Данашњи лигашки програм

Данас се игра шеснаесто коло државног првенства у фудбалу на четири фронта: у Београду, Загребу, Сплиту и Сарајеву.

★

У Београду је дупли програм на игралишту „Југославије":

Баск (5) — „Љубљана" (8)

„Југославија" (7) — Грађански (3)

Прва утакмица почиње у 14.45. Суди г. Јордан. Прву утакмицу у Љубљани добио је Баск са 2:0.

Друга утакмица почиње у 16.30. Суди г. Дукић. Јесењу утакмицу у Загребу добио је Грађански са 3:2.

★

У Загребу, на игралишту Конкордије, у 16.30, игра се сусрет:

Конкордија (10) — Бск (1)

Прошла утакмица у Београду завршена је са резултатом 6:0. Данашњу утакмицу суди мађарски судија г. Биро.

★

У Сплиту спортска публика имаће прилике да посматра главни сусрет шеснаестог кола:

Хајдук (4) — Хашк (2)

Игра почиње у 16.30 ч. на игралишту Хајдука. Суди мађарски судија г. Боронгај. Прошле јесени Хашк је у Загребу победио са 6:1.

★

Сарајлије ће данас први пут ићи на своме терену зелени лигашки тим из Београда у сусрету:

Славија (6) — Јединство (9)

Борба ће отпочети у 16.30 ч. Суди мађарски судија г. Херцка, који је судио сусрет за светско првенство Чехословачка—Бугарска. Прошле сезоне Јединство је у Београду победило са 1:0.

★

Број у загради означава ред клуба на табели.

Данас у Новом Саду дупли програм

Игралиште Карађорђе: „Војводина"—Жак (Инђија).

Игралиште Нак-а: Нак—Слога (Бачка Паланка).

УПРАВА ИНЂИЈСКОГ ЖАКА ТРАЖИЛА ЈЕ ЗАШТИТУ ВЛАСТИ У НОВОМ САДУ!

Нови Сад, 30 априла. — Утакмица између „Војводине" и инђијског железничара претходила је једна интересантна околност, оригинална и јединствена у историји свдашњег фудбала. С обзиром на значај сусрета „Војводине" и Железничара, које треба да реши питање прног места, а и иначе због заинтересованости, која влада између ова два клуба, она ће се утакмица одиграта под нарочитим околностима.

Пошто Железничар долази са свих пет стотина навијача, колико су их авизирали, управа клуба упутила је Банској управи молбу у којој моле да власти пруже пуну заштиту како играчима, тако и навијачима од трентутка ступања на тло Новог Сада, за време саме утакмице, после, ове, па и док год се креће из Новог Сада за Инђију. Бачка управа доставила је ову претставку управи полиције, која ће предузети потребне мере личне заштите инђијских гостију, који се толико боје новосадских навијача.

Престон је освојио Енглески куп

Лондон, 30 априла. (Телефонски извештај). — **Данас је пред 95.000 гледалаца одиграна финална утакмица за Енглески куп између Престона и Хадерсфилда. Победио је Престон у тек двадесетој минути т. ј. у последњем минуту продужетка игре са 1:0. Гол је дао Мутсам пенала. Ово је друго освајање Енглеског купа од стране Престона.**

Измењен тим с. к. „Југославије"

За данашњу утакмицу против Грађанског Југославија је одредила следећи тим:

Спасић, Стокић, Анђелковић, Деморџић, Брочић, Токић, Сакић, Бедрак, Петровић, Перлић, Атанацковић. Резерва Сакић 2.

Данас се венчава Зечевић

Данас ће се у цркви Св. Саве венчати интернационално лево крило С. к. Југославије Добривоје Зечевић. Венчаће ће се обавити у 7.45 часова ујутру.

ЖУЧНО КАМЕЊЕ

Познати Салват чај против жучних камења. Најбољи је жучног мехура. Добија се код сваког апот. Апотека СВ. ИВАН, Загреб, Кантака 15. Бадава шаљемо проспекте о лечењу Орт. рег. С. Бр. 27870/1936.

30294 1—4

ТРКЕ

Данас ће се тркати велика трка „Југословенски Соко"

У трци **Југословенски Соко** имаћемо једне интересантан сусрет Дерби кандидата и то оба пола, са старијим тркачима, са Дерби кандидатима са стране. Са спортског гледишта ова трка има врло велики значај и да ће нам слику врлодобних појединих грла и говорити.

Стаза је кратка 1400 м. те ће бржа грла, а нарочито т. зв. фаџери имати прву реч. Ово неће бити, пробна трка за Дерби, али ће нам ипак дати прилике да се могу ићи и извесна предвиђања, за идуће трке, ове врсте.

Такође пример дао је **Витко** прошле недеље.

У овој трци морало би се извршити издвајање грла по годинама старости, ради давања прогноза.

Једно је интересантно, од општих 12 грла, девет је женских трки. Ту су учествала четири тротка 3-годишња грла, четири четворогодишња, једно петогодо и три шестогода.

Од тротких грла, по досадашњем тркању, овде су сваконако **Вицкија** и **Ружица**, али, после победе у прошлој недељи, овде сигурно неће тркати. Тада би остала „Стрина" и она би остала једина најбоље пласирана. За њом би дошла **Цурица**. Од старијих грла мора се споменути Антика, **Видерзен, Кадуља** и **Ирис**.

Борба би у завршници и код циљем требала да буде врло жива, те самим тим и победа, па о свако краткој стази биће врло интересантна.

Прогноза је у овом случају тешка. Ипак би се морало рачунати са победом грлима као **Антика, Видерзен** и **Кадуља**. Тај би ред био чеком у борби са **Стрином**.

Изненађење **Цурица**.

Данашња тркачка са села уписано је 5 грла: **Фосид II** 57 к., **Флорида** 45 кг., **Бата** 48½ кг., **Мали Раде** 46½, **Бета** 50 кг. Стаза 1600 м.

Прогноза: **Бета — Фосид II.**

Изненађење: **Флорида.**

За трку Great Hope уписано је 5 грла: **Вихорка** 49 кг., **Љупка III** 55 кг., **Бер Соар** 50½ кг., **Нитуш** 58 кг., **Горски Жубор** 61 кг. Стаза 1600 м.

Овде ће се први пут појавити **Љупка III.** Она би имала претенсио. Противник је **Горски Жубор.**

Прогноза: **Љупка III, Горски Жубор.**

Изненађење: **Вихорка.**

За Велтер Хандикап уписано је 14 грла: **Качак** 64 кг., **Надзор** 58½, **Срећко** 57½, **Кошмар** 57, **Неранџа** 55½, **Крадљивица** 54½, **Кузман** 54, **Добра Срећа** 53½, **Бед Хоп** 53½, **Мала Ружица** 53, **Томи Боб** 48½, **Соколица** 48, **Бохо** 45, **Никад** 46½. Стаза 1200 м.

Качак се и овде у овом друштву истиче као фаворит. Али, код њега је увек једно велико али. Да ли ће кренути са старта?

Прогноза: (**Качак?**), **Мара Ресавкина, Кошмар.**

Изненађење: Штала „Посавина".

За трку „Хандикап" уписано је 6 грла: **Горски Жубор** 65 кг., **Салома** 53½, **Виницкија** 50½, **Колумба** 50, **Јукулуз** 47½, **Монте Карло** 42½. Стаза 1800.

Поново је и овде уписан **Горски Жубор**, он је фаворит, ако буде тркао, у борби са **Саломом** и **Јукулузом.**

Прогноза: (**Горски Жубор?**), **Салома, Јукулуз.**

Изненађење: **Монте Карло.**

За препонски „Хандикап" уписано је 6 грла: **Маргарета** 73 кг., **Младић** 66 кг., **Аутта II** 62, **Јава** 62, **Триколор** 60, **Езоп** 60. Стаза 3000 мет.

Младић је прошле недеље тркао у равној трци.

Прогноза: **Маргарета, (Младић), Аутта II.**

Изненађење **Јава.**

Трке почињу у 15 часова.

Др. А. П.

Критика прексиноћње претставе

Први пут откако је — пре осам наест година — основано, дошло је да гостује у Београду и другим већим градовима Југославије софијско оперетно позориште, Кооперативни театар, под управом г. Ст. Стоилова.

ДАНАШЊА АКАДЕМИЈА ЛИГЕ ПРОТИВ ТУБЕРКУЛОЗЕ

Лига против туберкулозе приређује данас 1 маја у 10 час. пре подне у Народном позоришту код Споменика Академију са концертом, у корист помагања сиромашних туберкулозних болесника и издржавања сиромашне слабуњаве деце у Лигиној школи на слободном ваздуху. На Академији говориће г. др. Тихомир Симић, проф. Универзитета, о теми: Туберкулоза у Београду и данашње могућности за њено сузбијање". У концертном делу суделују певаљом: гђа Попова, гђа К. Јовановић, чланице опере, и г. Попов, члан Милошке Скале. У дивима балетским тачкама суделују: г-ђа Васильева и г. Жуковски са члановима балета. Поред тога приказаће се два краћа пригодна позоришна комада, играју чланови Нар. позоришта, редитељ г. Гец. Улазнице од 5—40 динара за академију продају се на позоришној благајни, у канцеларији Лиге (Зелени венац 1) и код „Хармоније".

Изграђен на занимљивој заједничкој основи, Кооперативни театар се ограничава на неговање оперетске гране позоришне уметности и задржава се од одлучали, на тај начин, да пружа софијској публици, поред драме и опере државног Народног театра, и место где ће наћи увек лаке и недрге забаве. Оценидно је да се оперета у Софији с успехом одомаћила, да је ово заједничко позориште успело и да има благодарну публику.

Гости су нам дошли са три оперете, наравно бечког типа: прва претстава, одиграна прексиноћ пред препуним гледалиштем на Врачару, била је „Принцеза Јута" познатог оперетског композитора Емериха Калмана; остале претставе доносе „Пољачку кра" од Недбала и „Харемске тајне" од Руса Валентинова и Бугарина Карастојанова. Главне женске улоге нове примадона гђа Мими Балканска, већ одавно позната Београду, и гђа Тинка Крајева; улоге главних јунака даје тенор г. Стојан Коларов, а уз њега се истиче г. Иван Станев.

Прексиноћна претстава у коју је цео овај симпатични ансамбл уложио свесрдно своје могућности и лен напор, протекла је у веселом и редром расположењу и у срдачној атмосфери југословенско-бугарске братске узајамности, и дошла је гостима дуготрајног и топлог аплауза.

Н. М.

НОВАКОВИЋ

САМО ЈОШ ДАНАС — ВЕЛИКИ ДУПЛИ ПРОГРАМ:

1) Најнапетији шпијунски филм

Рат Шпијуна

РЕНЕ СЕН СИР, ЖОРЖ ПРИЕ

2) Скупоцен шлагер музике и хумора

ИГРАЈ и ПЕВАЈ

У 10.30 ЧАС. МАТИНЕ

Од сутра — понедељак ХАРИ БОР у свом највећем филму САРАТИ ГРОЗНИ

ТРИГЛАВ

ДАНАС У 10.30 МАТИНЕ

Услед незапамћеног успеха принуђени смо да по трећи пут

САМО ЈОШ ДВА ДАНА

продужимо највећи певачки шлагер славне

ЏЕНЕТ МЕКДОНАЛД и НЕЛЗОН ЕДИ

Rose Marie

Следећи програм: **Најинтригантнији француски филм створен до данас о бестидности и разврату живоју посрнулих жена које своје тело продају**

ШКОЛА ЗА КОКОТЕ

АВАЛА

ДАНАС У 10.30 МАТИНЕ

Класично дело неумрлог В. Ш Е К С П И Р А дело које је преживело векове и поколења са огромним успехом је снимљено за филм

Сан летње ноћи

ОЛИВИЈА ДЕ ХАВИЛЕНД
ДИК ПОВЕЛ
ЏЕМС КАЊЕЈ

Због огромне дужине филма **Фокс Новости** се приказују само на вечерњој претстави. ★

REX ХАРТВИГОВА 66 УГАО КРАЉ. АЛЕКСАНДРА

У 10.30 ЧАСОВА МАТИНЕ. За матине и у 3 сата сва места по 5.— дин. (ложе сепаратне 8.— дин.)

ШАРМАНТНА

Марта Егерт

у духовитој оперети ФРАНЦА ЛЕХАРА пуној песама, музике, хумора и романтике

Царевић

У ост. ул.: ХАНС СЕНКЕР, ОТО ВАЛБУРГ, ИДА ВИСТ.

Додатак: МИКИ МАУС, ФОКС НОВОСТИ

БАЛКАН

Два изванредна шлагера

1)

НИНО МАРТИНИ

најбољи певач садашњице, првак Миланске Скале и Метрополитен опере у Њујорку пева у веселом мексиканском филму

„Весели бандит"

ове песме и арије: **„Свет је мој поклон!"** »Lamento Gitano«, »Adios mi Tierra!« »Celeste Aida!« »Cielita Lindo« и др. Овај филм пружа вам оно, што вам до сада није дао ни један филм

Суделују:

ИДА ЛУПИНО, ЛЕО КАРИЛО

2)

ПОЛА НЕГРИ и ВИЛИ ФОРСТ

у филму уметничке режије и глуме

„МАЗУРКА"

Посетиоци већ чувеног Београдског сајма

прошетајте

кроз највећу трговину у Југославији

где Вас чека

најбоља роба са најнижим ценама набављена из највећих светских фабрика

30 оделења **320 намештеника**

Митић

Београд — Ниш

1-1 365

НЕГА ЛЕПОТЕ

Знати се шминкати!

Није ли то данас највећа уметност жене? Пре свега треба знати изабрати шминке. У запањујућем избору шминки PASTEL наћи ћете, поштована госпођо, ону нијансу, која заиста одговара Вашем тену. Сем тле, нежне и баршунасте шминке — FARDS PASTEL одушевиће Вас.

FARDS PASTEL

BOURJOIS
Parfumeur - Paris

371, 1-1

КУЋЕ - ВИЛЕ

Кућевни плацеви, санаторијум, сеоски велики и мали, виногради, циглане, хемиска фарбара и чистиона, пекарнице, касапнице и шпецерајске радње, гостионице, у једној словенској бањи хотел, куће у Београду, и т. д. могу се добити уз врло ниске цене и повољним платежним условима код

Јована Видаковића
посредника — Нови Сад,
Аполо кино двориште број 10.

263, 1-1

НАЈБОЉЕ ТАМБУРЕ

ремеске и Фаризиме-е врсте као и гитаре мандолине препоручује творница тамбура

СТЈЕПАН ГИЛГ

Основ. 160. Савска бановина. Ценовник шаљемо сваком на захтев бадава. Одликован са 3 златне колајне. Grand Prix у Француској.

403, 1-5

Велесајам у Бреслави

4-8 маја 1938

Нарочиту ознаку трговачко-политичке функције града Бреслава као места излагања претстављају међународни разговори за време велесајма. Практичан трговац имаће код тога прилику, да се састане са вођама народног господарства појединих земаља непосредно.

Наслов:
Breslau 16, Messegelände

373, 1-1

Посетиоци Пролећног београдског сајма оставиће у престоници најмање **200 милиона динара** за десет дана. Од сваког трговца и хотелијера појединачно зависи, колико ће од тога узети себи. **Треба посетиоце сајма довести у радњу.**

То се најбоље постиже путем **звучне рекламе на сајмишту,** коју морају да слушају сви посетиоци, напољу и у павиљонима. А она стаје **само 60.- динара.**

Пријавите се још данас код **СЕДМЕ СИЛЕ, Поенкареова 21,** која вам може саставити и текст бесплатно.

1—1 367

АЕРОПУТ

друштво за ваздушни саобраћај

од 1 маја отвара

редован ваздушни саобраћај

Авион полази:

Из БЕОГРАДА у 17.30, стиже у ЗАГРЕБ у 19.00. Лет траје 1.30 ч. Цена карте дин. 400
Из БЕОГРАДА у 5.30, стиже у СКОПЉЕ у 7.05. Лет траје 1.35 ч. Цена карте дин. 350

Сваког дана и недељом

Из БЕОГРАДА у 5.30, стиже у СОЛУН у 9.30. Лет траје 3.00 ч. Цена карте дин. 600**

Једанпут недељно, недељом

Из БЕОГРАДА у 6.00, стиже у САРАЈЕВО у 6.55. Лет траје 0.55 ч. Цена карте дин. 350
Из БЕОГРАДА у 14.20, стиже у БУКУРЕШТ у 17.15. Лет траје 1.50 ч. Цена карте дин. 800**
Из БЕОГРАДА у 10.25, стиже у ВЕНЕЦИЈУ у 13.45. Лет траје 3.20 ч. Цена карте дин. 722
Из БЕОГРАДА у 10.25, стиже у МИЛАНО у 17.15. Лет траје 6.50 ч. Цена карте дин. 1.009

Ефективан лет до Милана је 4.25 ч. не рачунајући задржавања у Венецији од 2.25 ч. за које време се даје прилика путницима да разгледају Венецију.

Авион полази: **Од 9 маја**

Из БЕОГРАДА у 14.00, стиже у СОФИЈУ у 15.25. Лет траје 1.25 ч. Цена карте дин. 330

Понедеоником, средом и петком

ПОВРАТНЕ КАРТЕ:

На повратној карти одобрава се попуст 20%

Резервисање места за повратна путовања има се пријавити благовремено друштвеним агенцијама

Повластице за државне чиновнике:

Чиновницима се одобрава 50 од сто повластице у границама слободних места која се утврђују пред само путовање;

1) активним официрима и војним чиновницима наше војске и морнарице;

2) целокупном резервном ваздухопловном особљу;

3) три пута годишње за одлазак и повратак резервним официрима и војним чиновницима наше војске и морнарице;

4) три пута годишње за одлазак и повратак активним државним чиновницима и студентима високих школа.

За обавештења обратити се билетарници

Кнез Михајлова 32 **Аеропута** Тел. 20-406, 25-312, 23-096

** *Долазак по локалном времену.*

Једном великом индустријском предузећу потребно је више

Млађих машинских и електромашинских инжињера и средњотехничара

са искуством практичног рада за рад конструктора, контролора, калкуланата и цртача.

Писмене понуде под „Машинац" слати на ПУБЛИЦИТАС, Д. Д., Загреб, Илица 9

379 1-1

Есконт купона државних зајмова

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА **ескантује** (исплаћује пре рока) **при наредни купон свих државних и државом гарантованих зајмова, који се котирају на домаћим берзама, по одбитку 6% интереса, рачунајући од дана есконта до рока плативости купона.**

За ближа обавештења и есконт купона обратити се **банчиној централи у Београду и свима банчиним филијалама и агенцијама.**

30712

ПОСЕТИТЕ изложбу фирме

Браћа Голднер

ФАБРИКА ОРМАНА ЗА ЛЕД
ДРВЕНОГ НАМЕШТАЈА И МЕТАЛНЕ РОБЕ
СУБОТИЦА

Основано 1906 год. Југовића ул. 20

НА ПРОЛЕЋЊЕМ МЕЂУНАРОДНОМ САЈМУ У БЕОГРАДУ
ПАВИЉОН III.

356 1-1

НЕ КУПУЈТЕ

поклоне

пре него што прегледате изложени накит од неколико хиљада

бриљантских минђуша, прстења, сатова светских марака као: Marvin, Omega, Doxa, Schaffhaussen, Longines, те златних табакера.

Од горе наведене робе може се неколико добити уз оказионе цене. — Огроман избор свих марака швајцарских сатова од 150.— дин. па на више. (Купујем старо злато и зубно, као и бриљанте за прераду уз највишу дневну цену.)

Bijoux de Paris

Централа за Југославију:
БЕОГРАД,
Престолонаследников трг (Теразије 28)
у Дому Шумадије, крај кафане „Атина".

364 1—4

На знање!!!!

Фирма „КУЋНИ ШТЕДИША" трговина сатова чији је власник г-ђа Јелена Хофенедер по дозволи Одељења за радње Управе града Београда Бр. 4947 од 1 марта 1938 године као и протоколацијом Београдског Трговачког Суда Бр. 213 од 2 априла 1938 године, преселила је своје канцеларије из улице Палмотићеве 12/III у улицу Св. Саве бр. 34/II реон VIII квартa У. Г. Б.

У име моје властодавке г-ђе Јелисавете Хофенедер овлашћујем овим путем сваки фирминим мушторијама — дужницима да отплате износ полагати благајници фирме г-ђи Јелисавети Хофенедер, или лицу које она одреди пуномоћством уредно код суда потврђеног.

У будуће моја властодавка неће признати никакве дате отплате за рачун фирме „КУЋНИ ШТЕДИША" ма ком другом лицу.

У исто време у име моје властодавке овим позивам све агенте — заступнике — продавце фирмине да у року од три дана без даљег мојој властодавки или мени поврате колекцију сатова и остали радни материјал, и том приликом да положе до сада цео обрачун.

Противу досадашњег чиновника фирме Бољшмина Бене Блата, Морица и Хермана Блата за постигнуће власником фирме, од стране моје властодавке поднета је државном тужилаштву за град Београд кривична пријава под Бр. К. К. 1677/38 и по истој истражена судија води истрађе.

Предње ми је част ставити до знања и управљања.

У Београду
20 априла 1938 године.

Пуномоћник
фирме „Кућни штедиша"
трговина сатова
власница Јелисавете Хофенедер,
Тинко М. Ивинковић, адвокат
Хиландарска улица бр. 6/II

11908, 1-1

ГРАНД ХОТЕЛ KUPARI
и
ШТРАНД ХОТЕЛ КУПАРИ

са својим депанданцама модерно су уређени и најприкладнији за летовање на Јадрану. Пред хотелима велика плажа. Свакодневно музика - тенис - добра кухиња - умерене цене.

Собе се наручују код Управе хотела и купалишта Купари — Дубровник. 31139, 1-20

ОРЕБИЋ

најлепше морско купалиште (плажа) на Јужном Јадрану. Субтропска вегетација. Извор воде и водовод: на купалишту туш, ресторација „Тртеница" и хотел „Рамиера". — Хотели: „Bellevue"; гостионе: „Новак", „Централ" и „Оребић". Пансиони од 45 до 67 дин. Јефтине собе у вилама поморских капетана. Информације даје „Туристички уред." 135 1-4

ЦРИКВЕНИЦА

31604, 3-5

ПОЗНАТО МОРСКО КУПАЛИШТЕ И ЛЕТОВАЛИШТЕ. ИНФОРМАЦИЈЕ: КУПАЛИШТЕ И УРЕДИ ПУТНИКА.

ТЕРАПИЈА-МИРАМАРЕ

бодећи хотели у приморју. Иста управа ПАЛАС ХОТЕЛА, Загреб. 31005, 1-5

СУШАК

полазна тачка за сва места на Јадрану. Угодно боравиште у свако доба године. Модерни хотели и купалишта. Излети на Платак. Информације: Градски туристички одбор. 31009, 1-8

ХОТЕЛ ЈАДРАН ПАЛАС

лежи изравно на мору. Текућа вода, топле морске купке. Властита плажа, гаража и аутобус. 31006, 1-8

Краљевица

ПОЗНАТО И УГОДНО МОРСКО КУПАЛИШТЕ, ПЛАЖА, ШУМА, ЕЛЕКТРИКА, ВОДОВОД. ИНФОРМАЦИЈЕ: ТУРИСТИЧКИ ОДБОР. 31008, 1-8

РАБ

чаробни оток плавога Јадрана. Идеално морско купалиште и летовалиште. Информације: Туристички одбор. 31007, 1-5

ОМИШАЉ (оток КРК)

дивно летовалиште и морско купалиште у близини Сушака. Хотели, виле, пансиони. Цена потпуној опскрби са снима таксама дневно од 50.— до 65.— динара. Информације: Туристички одбор. 31002, 1-5

Палас хотел Лишањ
нови винодолски

ЛЕЖИ УЗ САМЕ ПЛАЖЕ. ТОПЛА И ХЛАДНА ТЕКУЋА ВОДА. ДНЕВНО КОНЦЕРАТ СА ЗАБАВОМ. 31003, 4-6

КЕРАМИКА А. Д.

БЕОГРАД КАРАЂОРЂЕВА УЛ. БР. 15. ТЕЛЕФОН 22-3-36.

Спремила је за ову грађевинску сезону велику количину керамичког материјала

ПЛОЧЕ ЗА ОБЛАГАЊЕ ЗИДОВА СВИЈУ ВРСТА,
ПЛОЧЕ ЗА ПАЂОС У РАЗНИМ БОЈАМА,
КАЉЕВЕ ПЕЋИ У ДИВНИМ БОЈАМА И МУСТРИ,
ЗИДАНЕ ШТЕДЊАКЕ И ШАМОТСКИ МАТЕРИЈАЛ.

Наше су цене без конкуренције. 38 3—3 **Монтажа стручна.**

31304 1—1

ВИНОГРАД

у Каменици на главном друму

Венац—Ириг у површини од двадесет јутара са дивном вилом од четири собе и све остало као и снима господарским зградама и подрумом ради преотерећења другим послом продаје се врло повољно прекo

АГЕНЦИЈЕ „МОРЕ", НОВИ САД, КРАЉА ПЕТРА I УЛ. БР. 30.

Завода старог за куповродају некретнина и уложних књижица. Продаје се десет јутара без виле.

594

ШТА ЗНАЧИ ВЕРОЛ МОТОРНО УЉЕ У ПРАКСИ?

Највеће признање Највећа сигурност Очување вашег мотора и уштеда у гориву 20-20%

„МОТОРКАР" Београд - Балканска 52 - Тел. 26 598

278, 1-1

Захтевајте велики бесплатни ЦЕНОВНИК

Хром анкер сат еличан Дин. **46.—**	Будилник са 1 звоном Дин. **45.—**	Елегантан хром анкер сат у каменима текући, 3 г. гаран. Дин. **120.—**
Нети сат боље израде Дин. **60.—**	Нети будилник прима 5 год. гаран. Дин. **60.—**	Нети сат са прецизним стројем марке Grassus Watch, 5 год. гаранц. Дин. **160.—**
Нети сат танак, са финим стројем Дин. **95.—** 2—5 год. гаран.	Будилник са 2 звонцета прима 5 год. гаранц. Дин. **76.—**	Нети сат још тањи у најфинијој изради, 6 год. гаранц. Дин. **200.—**

А. КИФМАН, Марибор, бр. 71.

31305 1—1

ГРАДСКА ШТЕДИОНИЦА ОПШТИНЕ ГРАДА САРАЈЕВА

ПРИМА УЛОГЕ НА ШТЕДЊУ

и по текућим рачунима, даје све врсте кредита на основу сигурног покрића те врши све девизне послове.

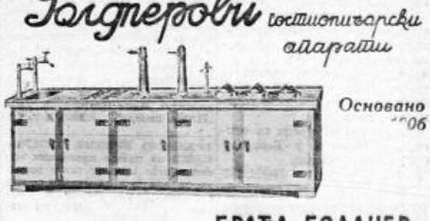
★

ЗА ЊЕЗИНЕ ОБАВЕЗЕ ЈАМЧИ
ОПШТИНА ГРАДА САРАЈЕВА
ЦИЈЕЛИМ СВОЈИМ ПОКРЕТНИМ И НЕПОКРЕТНИМ ИМЕТКОМ

★

У састав Градске штедионице општине града Сарајева спадају градска техничка предузећа: Електрична централа, Трамвај, Водовод, Плинара и Асфалтна индустрија

400 1-1

31281, 1-3

Најнижа цена собном намештају
ЗА ГОТОВО и ДО 20 МЕСЕЧНЕ ОТПЛАТЕ добија се код **ГРУИЧИЋА и РИСТОВИЋА, Београд, Васина 18**

29558

ПРОДАЈА ЗАЛОГА

У уторак 3 маја т. г. у 8 часова пре подне, продаваће се путем јавне лицитације, све залоге, којима је рок протекао 2 априла, а нису регулисане.

Позивају се залагачи, да своје залоге до 30 априла регулишу, а лицитанти да на лицитацију дођу.

БАНКАРСКО И ЗАЛОЖНО КОМАНДИТНО ДРУШТВО БОШКОВИЋ И КОМП.
Београд — Краља Милана број 14.

11918, 1-1

ГЕНЕРАЛНА БАНКА
ЗА ТРГОВИНУ И ИНДУСТРИЈУ А. Д.

БЕОГРАД — ЈАКШИЋЕВА УЛ. БР. 5

Даје зајмове на државне и друге првокласне хартије од вредности
Купује и продаје државне и друге хартије од вредности
Извршује берзанске налоге, наплате и исплате у земљи и на страни
Банка је овлашћена за све залуте, девизне и клириншке послове
Обавља све банкарске и берзанске послове НАЈКУЛАНТ-НИЈЕ.

401, 1-3

Намештај
из фабрике
МОР и другови
Инђија
Филијала:
Земун
Краља Петра 19
3054 6—12

ЗДРАВЉЕ

помоћу лековитих својстава биља употребом „ХЕРСАН ЧАЈА" постижете изванредне и поразне резултате лековитих биљки по пропису Доктора Р. В. Пирсона, шефа лекара у Бенгалији (Енгл. Индија).

Дугогодишњим искуством установљена је вредност „ХЕРСАН ЧАЈА" и то са недвојбеним успехом код оболења: опалењена артерија, болести коласа крви, женских болести, болова код менструације (мијена месечног прања), шегрице, реуматизма, болести бубрега, болести јетара, сметња у стомаку, отровања, затворености, гихта, пређених оболења, хемороида, опћенитог и превалог дебљања, те против жгарења, — „ХЕРСАН ЧАЈ" добива се само у оригиналним омотима у свим апотекама.

Рег. С. бр. 14001/1935. 31282

НАМЕШТАЈ
Спаваће собе, трпезарије, комбиноване ормане, софе, израђује за готово и на отплату. Упитати у канцеларији
И. ЈОВАНОВИЋ
Краља Милана 20 у пасажу
20746 8-10

СРЕБРНЕ ЛИСИЦЕ најбоље у великом избору, као и остало пролетње крзно, можете добити уз солидну цену код фирме **Стеван Ердељан**, Београд, Јакшићева 4а, преко пута Кино „Корзо". 183, 2-10

Број 17073/1938 год.

Конкурс

Окружни уред за осигурање радника у Београду овим путем расписује конкурс за машиниста централног грејања своје експозитуре у Крагујевцу.

Кандидат поред тога, што мора бити испитани машиниста мора имати и диплому руковаоца електричних постројења.

Сва остала детаљнија обавештења даје Секретаријат Окружног уреда свакога радног дана до 14 часова.

Молбе се подносе Секретаријату Уреда и исте ће се примати до 14 априла 1938 године закључно.

Из Окружног уреда за осигурање радника у Београду број 12680/1938 год. 30991 2-3

ТРАЖИТЕ
БЕСПЛАТНИ ПОУЧНИ
ЦЕНОВНИК
ЧУВЕНИХ
ГЛАЗБАЛА
НАЈВЕЋЕ ДОМАЋЕ ОТПРЕМНЕ ФИРМЕ
Ф. ШНАЈДЕР
КР. ДВОРСКИ ЛИФЕРАНТ
ЗАГРЕБ НИКОЛИЋЕВА 10
31298

Боја „FO" је појачана и побољшана
одлична је за бојење косе, јако је дуге трајно и за госпођу. 1 гарнитура 15.— дин.
БРАЋА Г. ДИМИЋ
Двор. фризери
Кн. Михајлова 47, Београд.
353, 1-1

„ГРАНАД" А. Д. ТРГОВАЧКО ОДЕЛЕЊЕ
УЛ. КНЕЗА ПАВЛА 99. ★ ТЕЛЕФОН 20-928
извештава пословне пријатеље да од 2 маја т. г. отпочиње продају цемента, гвожђа као и гвожђарског и целокупног грађевинског материјала.
11909 1-3

МАЛИ ОГЛАСИ

Мали огласи:
до 15 речи динара 15.-, свака даља реч дин. 1.-
За сваку убрштење посебна држ. такса: до 50 речи Дин. 2.- преко тога Дин. 5.-

ПОНУДА и ТРАЖЊА СЛУЖБЕ

МЛАЂУ ГОСПОЂИЦУ-ЉУ тражим за пословођу филијале познате београдске фабрике. Квалификације непотребне. Кауција 10.000. Понуде под „Стално". 3649, 1-1 (1)

НАДКОНОБАР са кауцијом тражи наменитеље у провинцији. Биро Бела, Сомбор. 3630, 2-2 (1)

ФОТОГРАФСКУ ПОМОЋНИЦУ, добру ретушерку, треба одмах фото „Ана", Крагујевац. 3650, 2-2 (1)

ПОТРЕБУЈЕМ за одмах перфектну собарицу. Само са добрим препорукама јавити се пре подне Књегиње Перснде 75/I. 296, 3-3 (1)

ОДЛИЧАН дрворезбарски помоћник који ради и чамце, тражи место по договору. Понуде слати: „Време", Нови Сад. 286, 2-2 (1)

ГОСПОЂА ПРЕЧАНКА тражи место домаћице, 45 год. стара, бољем скиму. Вешта свему домаћинству, спољном господарству, одлична куварица. Наступити може одмах. Иде и у унутрашност. Адреса: Ковачевић, Београд, Зелени Венац 2, стан 13. 3670, 1-1 (1)

ЗАДРУЗИ државних службеника за набавку кредита у Београду потребни су књижевник и књиговођа. Благајник треба да положи кауцију 40.000 динара. Понуде поднети преко поште у року од 8 дана. 366, 1-1 (1)

ФРИЗЕРА, фризерку и берберског помоћника требам за Матарушку Бању. Само прокласе снаге долазе у обзир. Шарбановски, фризер — Крушевац. 3507, 1-1 (1)

ЗАСТУПНИЦИ И АГЕНТИ траже се за целу Југославију за рентабилан предмет са високом провизијом. Понуде послате са позивом досадашњег пословања на Артура Коња, Љубљана, цеста 29 октобра 20. Приложите марку за одговор. 3666, 1-1 (1)

ПОТРЕБНИ су ми за две радње 2 келнера са малом кауцијом, упитати: Миле Стојановић, каф. „Плава звезда". 3665, 1-1 (1)

ТРАЖИМО ВРЕДНЕ ЗАСТУПНИКЕ за посете приватних мушторија за продају ткане ролетне, зарада је лепа. Јавити се код Платере ролета, Бачко Петровоселo. 345, 1-1 (1)

ОФИЦИРСКОМ ДОМУ у Крагујевцу потребан је ресторатер од 1 јуна 1938 године. Услове тражити до 8 маја од Управе. 354, 1-1 (1)

ТРАЖИ СЕ трговачки помоћник колонијално – деликатесне струке из боље породице, који уједно треба да буде добар фудбалер као навални играч за један фудбалски клуб. Намештење стално. Дала обавештења даје Трафика, Васина ул. 7. 3662, 1-1 (1)

ПУТНИК за Краљевину тражи госпођицу за заједнички рад. Понуде са фотографијом, и прима заступства нових узорака. Жарко Милетић, Нови Сад, Шумадијска 19. 386, 1-1 (1)

КЕЛНЕРА млађег, способног и поштеног, за шанк и услугу госпођу потребан одмах или по споразуму. Плата солидна, стан и храна. Јавити се кафани „Пилигрим" Крагујевац. 3672, 1-1 (1)

ТРАЖИМ хонорарну бедиперкиљу. Николајевић, Папшићева 6/II. 3674, 1-1 (1)

ФОТОГРАФСКИ помоћник млађи, спреман за сав фото посао, тражи стално намештење. Цењ. понуде слати на администрацију под „Фото". 3509, 1-1 (1)

МЛАДИ посластичарски помоћник нуди се за стално место, адреса: Суботица, Скотуш Виктора 17. 398, 1-1 (1)

ТРАЖИМ одличног стручног помоћника који и пегла на парној машини. Хемиска чистиона У. Михајловић Сарајево, Александрова 81. Телефон 20-70. 406, 1-1 (1)

ТЕКСТИЛНИ ХЕМИЧАР сада запослен у Прагу, Југословен, нарочитом спремом друкерај и фарберај, тражи одговарајуће намештење. Понуде на адресу Суботица, филијала „Време". 399, 1-1 (1)

ХОТЕЛСКИ ПОРТИР, репрезентативна појава и искусна сила са каучијом, говори српскохрват. енглески и мађарски, тражи место. Понуде на Адолф Страсер, Слав. Брод, Берисланићева 7. 392, 1-1 (1)

МУЗИЧКЕ КАПЕЛЕ

31013

НОВИ ВЕЛИКИ ШЛАГЕР: — Сећаш ли се још (Марита) — Мимоза — Плава раповдија. — Страхов, Београд, Брицанова 7. 339, 2-3 (2)

ПРВОКЛАСНИ салон квинтет (секстет) одличан за све, дупли састав, слободан 1 маја. Каска, пост.-ресторан, Фемелић. 3492, 2-2 (1)

ЏАЗ ОРКЕСТАР: виолина, клавир, чело, танго хармоника, џаз, 3 мушка, 3 женске певачице, за плес, свеђалишке, нарочито анимир, слободни одмах; Капелини Синђелићева сокаче 32, Београд. 3659, 2-2 (2)

ВИОЛИН ПРИМАША са музиспиструментом, хармоникаша са музиспиструментом, клавиристу-цу, певачицу угодне ваншпиле, мла ће првокласне силе тражим за одличаја селонски ангажман за на мора. Понуде слати са фотографијом на администрацију „Време" под „Музичар". 3667, 1-1 (2)

ПОТРЕБАН ЈЕ добар цимбалиста, плата по споразуму, да се јави хотел „Вуличевић" — Адмираловаш. Захуцца Стева Шане. Капелник „Миша". 3505, 1-1 (2)

ТРАЖИМ за одмах виолин-примаша, може бити добар пар. Понуде моли капелница Изонка Шаркањ, хотел „Матејић", Оплеваш. 3506, 1-2 (2)

ПРВОКЛАСНИ салон оркестар за класичну и анимир са првокласном свеђалиском певачицом, слободни одмах. 1, 1(виолина, клавир, кларинет, саксофон, хармоника, чело, џаз, 6 чланова свега. Телефонске понуде моли капелник хотел „Париз", Шабац. 3508, 1-1 (2)

САУГАС МОТОР 70—80 коњ. снага без генератора или дизел-мотор 100 коњ. снага тражи Бодо, Београд, Будимска 23. 3658, 1-1 (2)

ДВЕ ПЕВАЧИЦЕ тражи мсте. Гардероба добра. Услови по споразуму. Слободне одмах. Понуде на Хатицу СулејманПашић, Нови Сад, Луја Бадтуа 57. 287, 2-2 (2)

ХАРМОНИКУ петоредну 120 басова и клавирску 80 басова продајем. Упитати: „Кавалер", Краља Александра 118, трамвајем до Студентског парка. 3673, 1-1 (2)

ПРВОКЛАСАН ВИОЛИНИСТА, спороднк Ес-саксофон, слободан 15. Молим озбиљне понуде: Вирар, хотел „Слобода", Нови Сад. 388, 1-1 (2)

10 ПРВОКЛАСНИХ шлагера за оркестар добијете за динара 30.— уз унапред дозначен новац, код Накладе „Херкиза", Загреб, Амрушева 8. Тражите бесплатне проспекте. 372, 1-1 (2)

ПРВОКЛАСАН џаз оркестар: виолина, клавир, хармоникапица, џазистица, 2 певачице. Слободни одмах. Стево Розмарић, Београд, Пост. рест. 394, 1-2 (2)

КЛАВИР (ФЛИГЕЛ) који одлично држи нормалај штим продаје се јевтино. Балог, Михајловићева бр. 5, Панчево. 3551, 1-2 (2)

СТАНОВИ

СТАН за издати, Поп Лукина 19, двособна, три собе са свим, предњим конфором. Упитати на стопици. 3604, 2-2 (3)

КУПО-ПРОДАЈА

РАДИО, потпуно нов, најмодернији 6 цевни супер, продајем уз багателу. Тадеј Мирослав, Александрова 90/I. 3622, 2-2 (5)

ПРОДАЈЕМ модерно уређену кућу у граду Бачком, станбену са господарским зградама те 60 дунума земље са 1000 шљивића све у једној парцели, из слободне руке за дин. 160.000. Упитати Данило Пијанов, Бачко. 3434, 2-2 (5)

АУТО марке Крајслер, типа 75 са 6 цилиндера и 6 седишта, продаје се хитно због болести. Погледати на таксп код Палилулске пијаце. 3654, 2-2 (5)

КУЋА на продају у реону „Немимар" 46 хиљада. Упитати: Вождовац код цркве, продужење Гостиварске, испод Костолачке ул. 95. 3656, 2-3 (5)

ЗА МОДЕРНО ПЕЦАЊЕ нови илустровани каталог 1938 шаљемо бесплатно, са мустрама шест динара марамица. Трговинска пупут. „Рибољовни Спорт", Краља Александра 17. 3622, 3-3 (5)

КАЈМАК млад 5 кгр. дин. 95.— франко Ваша пошта извози млекарство „Снежник". Правдића синови, Трстеник. 3489, 2-3 (5)

СВАКА ДОМАЋИЦА кувајте са задовољством ако искористи најновији Кувар познат за одличну, јефтину домаћу кујну. Разни изобрани испробани рецепти. Послућем динара 26, — Ракић, Нови Сад, Краља Петра II 28, 31060, 3-3 (6)

ПОЛУСТАБИЛНИ ЛОКОМОБИЛ, фабрикат Ланц 75 коњске снаге са уређајем за грејање воде и прегрејачем продајем. Може се видети у погону. Јосиф Антоновић, фабрика сирћета — Панчево. 3658, 1-1 (5)

ОТПЛАТА ДИН. 200. Модерне спаваће собе, пуњени јастуци гушчијим перјем. Тражите понуде од фирме „Постељина". Пожаревац. 3495, 1-1 (5)

МОТОР марке „Индијан" два цилиндера (750) кубика добро очуван, потпуно исправан са прикољцом модерног типа 28, продаје: Милка Малушевић, удова, Кнез Михаилова 183, Крагујевац. 3497, 1-2 (5)

ЗА ПЛАСИРАЊЕ јединственог електричног без конкурентног масен артикла тражимо финансијера (капиталисту). Предност имаду индустрије. Понуде послати на Адрп. Ропић, произвођ електр. огревал, Лесце — Блед. 3657, 1-1 (5)

ЧУВЕНИ ТРСТЕНИЧКИ КАЈМАК као и све овоземаљске производе добићете увек по најповољнијој цени код Јована Левајанина, трговца из Трстеника, Моравска баповина. 3503, 1-2 (5)

КАПИКАВАЉА природног, пуно масног, комади 1 до 6 кгр. по динара 11.50 кгр. шаљем сваку количину доплатом. Јордан Илић — Пирот. 3500, 1-2 (5)

КУПИО БИ дреш са мотором 24 до 26 цоли нов. Интересенти јавите се одмах на адресу Немад Николић, рудник „Добра срећа", Књажевац. 3499, 1-1 (5)

КАДА емајлирана, делове разне за купатила, водоводне инсталације и пумпе продаје Стефановић, бравар, телефон 21-628. 3671, 1-1 (5)

ПАЖЊА КРЗНАРИМА! Цели уређај за фарбање крзна лајпцишког фабриката продаје Фарбара, Кан (Бачка). 261, 1-1 (5)

ЕНТЕЛМАШИНУ — Interlock dreifach За трикотажу скоро нову јевтино продајем. Козић Цеста в Рожно долино Љубљана. 3675, 1-1 (5)

ПРОДАЈЕМ АУТО „Форд" затворен. „Штајер" мали отворен, у доброме стању и добрим гумама, и један нафта мотор од 5 коња. Иван Пфаф, стројобравар, Смедерево. 396, 1-1 (5)

ГОЛУБОВА сегединске расе, плаво српасти, лете 6 сати, висине 1500 метара, млади 20 матори 40 дин. комад. Петар Шешевић — Сомбор. 395, 1-1 (5)

ТРЕБАМ 200 ком. крајперских фланша половних, исправних. Понуде на Богдан Војиновић, ул. стовочпчар, Деревента. 397, 1-1 (5)

ПОТРЕБНО МИ ЈЕ већи број бакутенских столица и кафанског прибора. Обратити се „Гурману Бри", кафана „Јакшић", Београд. 406, 1-2 (5)

РАЗНО

О ПРАКТИЧНОМ ЛЕЧЕЊУ ГЛУВОЋЕ и зујања ушију — по пуномоћи фирме — шаље бесплатно проспекте Хегедиш Петар, Мод, Бачка. 3389, 3-4 (6)

Dr FILIPON CREME Кикслер, најбољи најомиљенији крем за дан тобија се у Београду у апотека ме дрогеријама парфимеријама. Цена 14.— дин. 3208 (6)

СТЕНИЦЕ чисти са гаранцијом „Дезинсектор", завод Др. Милосављевића, Београд, Кр. Милана 33. Тел. 24-912. 274, 3-4 (6)

ТРОМЕСЕЧНИ КУРС париског кројења Београдског женског друштва почиње 4 маја од 2—4. Школарина 150 дин. месечно. Виши курс рада отпочиње. Вечерња група од 6—8 почиње 6 јуна. Добрачина 5. Телефон 28-002. 3178, 3-4 (6)

Стенице
чисти са гаранцијом
ЗАВОД „САНИТАС"
Васина 10. — Тел. 28.252.
359, 2-10

ДЕТЕКТИВ. БИРО, Легин Виктор, Загреб, Масарикова ул. 23, извршује дискретно истраживање и све поверљиве налоге. Преузима извиђаје, потраге и надзоре и извиђ Југославије. 3636, 2-2 (6)

Тражимо заступнике
козметичке и парфимеријске струке за уведени артикл за Београд и околину. Лагер око дин. 25.000.— уз гаранцију. Само озбиљне и опширне понуде на Пропаганда, Загреб, Јелачићев трг 5 под „Б. В. С.". 390, 1-1

30.000 ДИН. потребно до новембра уведеном послу. Враћа много више. Јавити на „Време", Нови Сад „Индустрија". 387, 1-1 (6)

МАЛАЊЕ, ФАРБАЊЕ СТАНОВА, грађевиње, најефтиније са најмодернијим мустрама израђује Фрухша. На позив одмах долазим. Краљице Наталије 80. 3652, 1-1 (6)

ДРЖАВНИ ПЕНЗИОНЕР виших положаја, педесет година, солидна живота, стасит, жељно би исто такву госпођу удову, растанљеву. Иметкс пожелан, но није услован. Вера спопедна. Озбиљне понуде слати админ. „Солидан". 3639, 1-1 (6)

МЛАДИЋ 26 год. повучен, из добре породице, са лепим одгледним наследством, оженио би девојку или удовицу материјално обезбеђену до 33 год. старости. „Искрен друг". 3668, 1-1 (6)

ГОСПОДО ФРИЗЕРИ! Израбујем и имам на лагеру и то: парних апарата на шпиритус „Белрок", „Мимон", „Пламен" на струју са и без жица. Када за сушење обичних, моторних «Vacuum», моторних са цевима. Потент кане за сушење косе помоћу шпиритуса и др. Продаја за готово и на отплату. „Металиндуст", Београд, Краља Александра 274 (раније Триска 20). 3660, 1-1 (6)

МОЈА ЖЕНА Параскева Васиљев напустила ме 10 априла. Где се налази не знам. Њена задужења на моје име ићу признати. Сергије Васиљев, општински чиновник, Бан. Карађорђево. 391, 1-1 (6)

30 О. М. ИЗГУБЉЕН ЈЕ право. угли бинчки, послављен, без велике вредности али драге успомене. Поштеном налазачу исплатиће се награда ако га донесе у редакцију „Време". 1-1

Зајмове
дајемо у готовини и робним боновима.
Информације:
ГРАЂАНСКА ЗАДРУГА
Балканска 14.
Телефон 25-944.

Продаје се

Планизихтер марке »Wörner« 6-делни (3 шрота, 3 глат), канали 400/1.600. Планизихтер је у погону и видети се може у имању власника: Вилим Шулц, уметни млин, Нови Сад. 226, 1-1 (5)

СИНГЕР ПИВАЋЕ МАШИНЕ А. Д. продаје употребљене мале полуретне аутомобиле. Упитати у дућану Преструлонаследника, кор тргг бр. 30. 3193, 1-4 (5)

ХОТЕЛ „МАРИНКОВИЋ", Београд, Босанска 75. Тел. 21-631. Препоручујем себе за пренопште, чисте и уредне. Кухиња домаћа приволасна. Пиће пренокасно. Хотелијер Стојан Маринковић. 157, 3-5 (5)

Матарушка бања

Сумпорни извори, природно топла вода42 С.
Сезона од 1 маја до 1 октобра.
У месецима мају и септембру попуст 50%.
Железничка станица Матарушка бања налази се на пруги Београд—Краљево—Скопље, док путници од Сталаћа, Сарајева или Ваљева силазе у Краљеву, које је удаљено 8 км, од бање, те од Краљева долазе колима или аутомобилом.

ЛЕЧИ СЛЕДЕЋЕ БОЛЕСТИ:
Хронично запаљење материце, јајника и јајовода, флус (бело прање).
Нероткиње.
Хронични реуматизам зглобова и мишића, костобоља.
Хронични ишијас, разне неуралгије, одузетости.
Гихт, хронично запаљење бубрега.
Туберкулозу зглобова и костију. Фистуле.
Хронично запаљење костију и покосница.
Хроничне екцеме коже, старе ране, шиодермије, чиреве.
Отечење лимфне жлезде, неразвијеност деце.
Повећан крвни притисак — хипертензија.
Повреде костију и меких делова.
Хронично запаљење вена, проширење вена, хрон. есудата, разне отоке.
Последице старог луеса, хрон. тровања разним металима.
Болове у окољшима, нарочито после операција.
Реконвалесценти.
Ламбуго (болови у кретима)

У бањи се налази модерно купатило са порцеланским кадама и балканима. — Сумпорно блато на самим изворима са искоришћавањем радиум-еманација. — Плажа на Ибру за купање и сунчање. — Модерап хотел, вила са потпуним конфором, електрично осветлење, водовод, стална бањски оркестар, пошта, телеграф, телефон, гаража. — Посетиоци уживају повластицу на железницама. Романтична околина, богата вегетација, близина манастир Жиче и Студенице. Врњачке бање и Избрпске клисуре. Свакодневни излети и разноврсне разоноде. — Цене врло солидне. — Обавештења даје Управа.
УПРАВА А. Д. МАТАРУШКЕ БАЊЕ
11920, 1-1

Конкурс за ресторатера

Сарајевском Официрском дому потребан је ресторатер од 1 јула 1938 године за вођење домске ресторације, са промењеним условима.
Заинтересована лица достаиће писмене биљеговане понуде управи дома до 5 јуна ове године.
За услове обратити се управи дома. 405, 1-3

Раденска лековита бања
Мај дин. 710.-
Јуни дин. 750.-
за 10 дана.
СВЕ УРАЧУНАТО. Стан (свака слободна соба), храна (осим хлеба), лековите купке, 1 лекарски преглед, анализа мокраће, такце и собна послуга.
ДОЂИТЕ ОДМАХ У ПРОЛЕЋЕ, ЈЕР ЈЕ И ДЕЉСТВО МНОГО ЈАЧЕ!!!
Модерне проспекте и све упуте гратис:
УПРАВА РАДЕНСКЕ ЛЕКОВИТЕ БАЊЕ
СЛАТИНА РАДЕНЦИ
(код Марибора)
31010, 1-1

Оглас

Управа Патријаршијске економије у Горњем Ковилу одржаће на дан 7 маја 1938 год. у 10 часова пре сазивну пряу офертално лицитацију, ради продаје 155 тегона кудељне стабљике од 1936 и 1937 године.
Кауција од 50.000 динара мора се положити до 10 часова пре подне истога дана.
Ближа обавештења и услови у којима су предвиђени сви детаљи ове лицитације могу се видети сваког радног дана на увиду економије или преко телефона број 6.
Из канцеларије Патријаршијске економије „Архангелово" — Горњи Ковил (Бачка). 407, 1-2

Позив

Према одлуци господина претседника С.З.Бр. 8673 од 6-IV-1938 г. извршиће се прекопавање обичних гробова у 59 парцела на овд. гробљу, ради изградње зидапих гробница.
Опште прекопавање отпочеће од 1 јуна 1938 год.
Позива се грађанство које има у истој сахраљене своје сроднике и чланове породице, да их до 1 јуна тек. године пренесу у другу изредну парцелу.
Даљег продужења неможе бити и после означеног рока. Гробљански отсек извршиће сам прекопавање и све посмртне остатке пренети у општу костурницу.
Од стране Дирекције за социјално и здравствено старање „Отсек за гробља" 20-IV-1938 год. С.З.Бр. 8673. 393, 1-1

Генерално заступство и складиште
ХИНКО КРАЊЕЦ
БЕОГРАД
Кнез Михајлова 54 - Тел. 30-966
28242, 5-5

Морско купалиште Сутиван
ХОТЕЛ ВЕСНА
Непосредно на мору, 40 минута возње паробродом од Сплита. 50 удобних соба, 80 кревета, собе за туристе, електрично осветљење, ресторација са реномираном кујном, прворазредна ла леду хлађена далматинска вина. Парк, бапта, добра питка вода, савремене цене. Лекар у куће.
Цени пансиои дин. 65. Информације Путнић и хотел. 178, 1-1

УЛОЖНЕ КЊИЖИЦЕ
Прве хрватске штедионице, Јадранско-подунавске и Српске банке, купује за готово и најнише плаћа
„УНИОН"
Папшићева 3/II, Београд.
144, 1-5

ПОШТАРИНА ПЛАЋЕНА У ГОТОВУ

ВРЕМЕ

ДИРЕКТОР: Драгомир М. Стојадиновић

5852 БРОЈ | БЕОГРАД, ПЕТАК, 6 МАЈ 1938 | ПРИМЕРАК 1 ДИНАР

Standard Radio

ПЕТРОВ Г. ЗДЕЛ... СУДИЈА

Standard Radio

Конференција у Синаји

завршила је синоћ рад

Потпуна сагласност три министра Мале антанте у погледу сарадње са суседним државама

Горе: дочек г. др. Милана Стојадиновића и г. др. Камила Крофте на железничкој станици у Синаји. На слици се виде и румунски министар спољних послова г. Комнен-Петреску и (десно) наш посланик у Букурешту г. Јован Дучић. Доле: г. др. Милан Стојадиновић, г. др. Крофта и г. Комнен-Петреску код претседника румунске владе патријарха г. др. Мирон Кристеа

Синаја, 5 маја. — Вечерас у 18.45 часова г. др. Милан Стојадиновић, претседник југословенске владе, г. др. Камило Крофта, чехословачки министар иностраних послова, г. Петреску Комнен, румунски министар иностраних послова, примили су претставнике штампе у дворани хотела „Палас".

Г. Комнен, румунски министар иностраних послова, прочитао је окупљеним новинарима следећи комуникеа:

Комуникеа заседања Сталног савета Мале антанте у Синаји

Стални савет држава Мале антанте састао се у редовно заседање у Синаји 4 и 5 маја 1938 године, под претседништвом г. Николе Петреску Комнена, министра иностраних послова Румуније. Југославију је претстављао г. др. Милан Стојадиновић, претседник министарског савета и министар иностраних послова, Чехословачку г. др. Камило Крофта, министар иностраних послова.

I

Три министра иностраних послова расмотрили су разне догађаје, који су обележили међународну ситуацију од последњег састанка Сталног Савета и приступили су детаљној размени гледишта о свима питањима која нарочито интересују политику Мале антанте. Они су једнодушно дошли до закључка да треба продужити све напоре у циљу сарадње на сваком делу измирења и споразума.

Стални Савет Мале антанте обратио је нарочиту пажњу недавно закљученом споразуму енглеско-италијанском, који он сматра као елеменат од високог значаја за осигурање и очување трајног мира.

II

Стални Савет испитао је најнајзвишије питање односа између држава Мале антанте и Мађарске. Он остаје једнодушно при својој жељи да настави преговоре који су у току и којима је циљ да допринесу стварању односа споразума и повереља у Дунавском басену.

III

Мала антанта поново потврђује осећање лојалности својих чланова према Друштву народа. Она подвлачи изјаву коју је учињено у име трију земаља претставник Румуније на последњем заседању Савета, у месецу јануару ове године. Она изражава вољу да допринесе, у духу ове изјаве, остварењу идеала међународне сарадње, како су га схватили творци Пакта.

Стални Савет, упознат са дневним редом идућег заседања Савета Друштва народа, констатовао је потпуну истоветност гледишта својих чланова у погледу става који ће заузети делегат Румуније као претставник Мале антанте у Савету Друштва народа.

(Наставак на трећој страни)

Краљ отвара највећу изложбу Империје

Енглески краљ Ђорђе Шести, заједно са краљицом Јелисаветом отворио је у Глазгоу највећу Империјалну изложбу, на којој су заступљени сви крајеви Енглеске, сви доминиони и колоније. На слици: краљ и краљица долазе на стадион на свечаност

Велики маневри

200 италијанских ратних бродова

пред г. Хитлером

Напуљ, 5 маја. — Тачно у 10.10 часова, како је било предвиђено, ушао је посебни воз Фиреров у станицу поздрављен звуцима немачке химне.

Први је приступио Фиреру и државном канцелару Њ. В. Краљ и Цар срдачно му стежући руку.

Затим је пришао Њ. К. В. Престолонаследнику Умберту Фиреру да га поздрави. Фирер је, праћен од Њ. В. Краља и Цара иза кога је ишао Њ. К. В. Престолонаследник са највишим претставницима државних власти партије и генералитета, обишао фронт почасне чете.

Кад се Фирер увек праћен од Њ. В. Краља и Цара, појавио пред станицом и сео у кола са Његовим Величанством, поздравио га је прави оркан одушевљења великог мноштва сакупљеног народа.

ВЕЛИКЕ ВЕЖБЕ ИТАЛИЈАНСКЕ РАТНЕ МОРНАРИЦЕ ПРЕД Г. ХИТЛЕРОМ

Пошто се провезао са Њ. В. Краљем и Царем кроз град усред одушевљених манифестација целог становништва, високи гост у пратњи Суверена укрцао се на крстарицу „Кавур" да присуствује величанственом поморском ревију, организованом у његову част.

Г. Мусолини стигао је јутрос у Напуљ авионом.

Време је веома лепо а море мирно, погодно поморској манифестацији. Ове поморске вежбе, с обзиром на околност да у њима учествује 200 јединица италијанске ратне морнарице, могу се сматрати највеличанственијом манифестацијом ратне морнарице, која је икада приређена на Средоземном Мору.

На пучини пред напуљским заливом, око 30.000 гледалаца прате манифестације са многобројних бродова, међу којима је и велики италијански прекоокеански пароброд „Рекс", на коме се налази 2.000 лица. На броду су између осталих Њ. Кр. В. Војвоткиња Марија Савојска и угледне личности италијанске и немачке, као и страни новинари.

Ескадра је испловила из напуљске луке у затвореној формацији а пред њом плови флотила најмодернијих торпиљера. У средини ескадре су две крстарице „Кавур" и „Чезаре", које прате остале крстарице и многобројне друге јединице.

(Наставак на трећој страни)

Горе: у пратњи Дучеа г. Хитлер је положио венце на гробове краљева Умберта и Виктора Емануела у Пантеону. У пратњи Фирера били су министри г.г. Хес и фон Рибентроп (Белиноград. Фото Хофман поспат „Времену")

Са великим одушевљењем дочекан је Вођа Немачког Рајха у Италији. Горе у овалу: г. Хитлер у дворским колима са краљем Италије и царем Етиопије пролази у Квиринал. Доле: празним ентузијазмом поздравила је огромна маса младих фашиста г. Хитлера на једном тргу у Риму

Три милијарде франака

вратило се у Француску

ВЕЛИКЕ НЕПОГОДЕ У АНТИОХИЈИ

Антиохија, 5 маја. — Варош Антиохија (Антиохија) много је страдала од оркана и од ужасног олуја који се дизао из мора у облике. Реда Оронтес изилазила је из корита. Водене масе порушиле су 10 кућа. Том приликом погинуло је 20 лица.

Франак је стабилизован на 179 према енглеској фунти

(Од нашег сталног дописника)

Париз, 5 маја. (Телефонски извештај). — Ново спуштање курса француског франка сада је спршена сва. То је решено јуче на седници министарског савета. Г. Даладје обавестио је о томе земљу у своме говору преко радија.

Какви су разлози приморали владу да предузме ову меру?

У првом реду влада је тражила стабилизацију де факто т. ј. на једном курсу који одговара економској ситуацији земље и дозвољава општи развој послова. Стабилизациона тачка неће бити одмах утврђена. Максимум који треба да се постигне на берзи постигнут је данас са 178.90 према фунти. То је 10 сантима мање од крајње тачке коју је поставила влада.

(Наставак на трећој страни)

Г. Октавијана Гогу удариле капља

Будимпешта, 5 маја. (Телефонски извештај) — Вечерашњи листови објављују вест из Букурешта да је бивши претседника румунске владе г. Октавијана Гогу, који последњих дана борави на своме имању у Ђуји у Ердељу, синоћ ударила капља. Т. О. Гоги је одузета цела десна страна. Његово стање је озбиљно али није опасно по живот. (Тел. Комп.)

Мађарски парламенат отпочео је дискусију о јеврејском закону

Будимпешта, 5 маја. (Телефонски извештај). — Парламенат је данас отпочео расправу закона о Јеврејима. После известиоца одбора, први је узео реч шеф либералне опозиције г. Рашаи који је врло оштро напао садашњи предлог. Често прекидан узвицима са деснице г. Рашаи је изјавио да ће овај пројекат довести до катастрофе. После њега говорио је шеф странке малих поседника г. Екхарт који је изјавио да прима закон у потпуности. Он је између осталог рекао да министар правде није у праву када каже да овај закон неће да окрњи грађанску равноправност, пошто закон то заиста чини, али тај закон је ипак потребан из разлога друштвене равноправности, која је важнија од грађанске равноправности.

Дискусија ће се сутра наставити. (Телор)

Њ. В. Краљица примила је у аудијенцију чланице Војске спаса

Њено Величанство Краљица Марија примила је јуче у 11,45 часова у аудијенцију капетана Војске спаса из Београда г-њу Марију Лихтенберг и капетана Војске спаса из Женеве г-ју Ваје.

Њено Величанство Краљица интересовала се за организацију и рад Војске спаса, а нарочито за рад са омладином.

Дјечји

Хигијена села

Пре извесног времена у нашем селу „Дунавска Бановина“ десило се интересантно case, који најбоље показује са каквим хигијенским појмовима располаже наш сеоски живаљ.

У једној једном сеоска породица се њеном млада снаха и синчић пред обичај, који постоји у истом селу, треба новорођенче умити нешчетом водом, свекрва је за ову циљ донела воде из оближње баре, у којој се залуњају свиње, куна и пилиће воду је пуне пламенитине и нечистоће. И дале тако следећа снаха долази обољење једног детета од неке тешке болести.

Међутим, када је пре кратког времена у овом селу покрете акција за оснивање здравственог задруге — чија је улога као што знамо најблаготворнија за сиромашне сељаке, — неколико лица и личних интереса повели су борбу да ово спрече, па су енглеховали и неке напуљивање политичке личности, да осујете оснивање задруге — и у томе нажалост успели.

★

Једна држава, два грба

Познато је свима нама, колико је година прошло од уједињење, али још нажалост на разне начине, нашле и томе слично, који осведоче из „оног“ времена, те ево код нас у Банату постојећу овај народ на прошлост.

У римокатоличкој цркви у Врнцу, налази се још увек на једном примеру, који је учињено религи свецима и један мађарски грб. Он је толико упадљив, да нема тога посетиоца ове цркве, који не би то приметио.

Што је најинтересантније, овај грб, се већ у више махова, одправљала као спола, тако и изнутра, али промене власти ни тада не наћоше за сходно да треба, тај грб променути са нашима. Ако се баш он мора сачувати, онда је боље да га спину са тог светог места и поставе у њеној од просторија црквене општине.

★

Уредско купатило у Скопљу

Драги одјеће,

Ми становници Скопља муку мучимо са нашим купатилом које је нам је окружни уред сагранио. Купатило је беспрекорно, али што се тиче правила тог купатила то је збиља за нас становника Скопља тешко.

Купатило је пре подне затворено, а после подне је немогуће доћи на ред пошто, ми имадемо само ово једно купатило које је модерно. Као чиновник напуштам канцеларију тек око 6—7 час, и кадгод дођем да се купам ту је толико света да је немогуће доћи на ред поготову сада пре празника. Подсећа ме на оне куповне за дељење соли и шећера за време рата.

Из Врњачке Бање

Ја сам та друга Одјеће о Бозићу јако, тако је необуздано сеоска свечданка, код нас у Врњачка, обрадила поднетчути спомених лепом јунаку на бојишту, Драгићу Смиљанићу. Сад с Ускрсу могу те известити још боље, да је та жеља свечданка остварена сеоменика и растурила на више страна.

Врњци се пуне гостима, данас их има већ близу хиљаду. Виђају се и странци — туристи. Како се у Врњачке сада обнављају поједина њеногова обнова, то свет одлази најрадије на бодро крај цвећа, где је често и тихо. Тамо направљено дело и гнушта се посетиоци, као и немарности познаних, па и саме цркве, у чијој се близини под спомеником лежи, да нико био не уклони остатке тога споменика, ако неће да га ново-направе реконструише, како га страница не би слизали и у тубини познавали и публиковали као доказ нешто вероватно и неспорно.

Ово нисам у Врњачкој нема да поведе рачуна о томе обзиру?

ДАНАС 25 БРОЈ „ДЕЧЈИХ УСМЕНИХ НОВИНА“

Данас у 16 часова, у великој дворани Коларчевог народног универзитета приређује се 25 број „Дечјих усмених новина“ са потпуно новим програмом, актуелним предавањима, поучним и шаљивим комадима. Уводно предавање „О ваљаним скаутима пролетарима“ одржаће нин. г. Малорад Мацура, затим ће као илустрацију овог предавања мали скаути извести једну занимљиву тачку.

После тога ће Милена Миленковић рецитовати две песме, једну о Краљу Петру Другом и „Сам у цвећу“. Мала Љиљана приказује сценицу „Како тата успављује“, а затим обе сестре изводе сценицу „Мале пчеле. Забавне тачке изводе питомци Дунавског одбеглишта и то: „Волга лутке, „Господин и дама“, „Мали Циркуси и „Кока и зокак. Даље ће бити приказана кратки позоришни комади и сцене које изводи извежбани ученици једне основне школе као: „Вујо пајац, „Сате, „Цицање и „Наша чигра“. Радмила Поповић и Радмила Анђелковић сврају заједнички на клавиру, затим долазе два комада, које је спремила гђа Врал, „Стара бакала и „Незадовољници. Мала Барбара Ри ће балет, а мала Бата и Драган Димеј играју степ. Један ученик и једна ученица прочитаће писмени задатак: „Како сам провео Ускрс. На крају долази филм и хумористичке аттракције.

Скреће се пажња деци која се до сада нису пријавила за дечју филм пријаву да то могу да учине данас приликом приредбе „Дечјих усмених новина.

Велика страст цара Александра II.

ОД ВАСИЛИЈА ГЛУЗДОВСКОГ

10

Кедров је и даље ћутао.

— А успеси царевић код жена — настављао је Феликс — доста су допринели погоршању здравља код цариће, која тешко подноси овс петербуршке магле и кише. Све то просто убија царицу. Видиш, ја тек што сам стигао у вашу престоницу, а већ све знам.

— Па где бих ја то могао да чујем! Ја се крећем у друштву где се о томе не говори, бар у моме присуству! — одговорио је Кедров, на кога је све то остављало врло тежак утисак.

Феликс је то приметио и свесно наставио са причањем о цару.

— Ти можда не знаш ни за љубав цареву са рођаком наших љубазних домаћина?

Кедров се још више изненадио.

— Млада кнегиња Александра Долгорукова, блиска рођака кнеза Михаила Михајловића Долгорукова, била је једна од симпатија царевих. Она је имала и већег утицаја на цара, и говори се о низу разних значајних одлука општедржавног карактера које је донео под њеним притиском. Она је била васпитана у европском либералном духу, и много је наговарала цара да промени режим у Русији. То се није свиђало извесним круговима. Говори се да су јој подметнули авантуру са једним младим страним дипломатом. Била је то само измишљотина, али су о томе одмах говорили цару и он је раскинуо ту везу. Александра се после тога удала за једног генерала, много старијег по годинама, и отишла са њим из Петербурга у Варшаву, где је он био са службом. Па зар и за то ниси знао?

— Нисам, одговорио је Кедров. — А ко је био тај дипломата?

— Чини ми се да је Немац, из неке амбасаде. То те не интересује?

★

Кедров ништа није одговорио, и опростио се са својим рођаком. Он је скренуо дуж дутачког канала реке, оковане у камену. Хладан ветар дувао је право у лице, али му је то пријало. Тешке мисли о свему што је чуо од Феликса Ивановића, мешале су се са сликом Екатерине, и образи су му горели.

Он је осећао да осим оног живота, за који он зна, осим оног друштва у коме се он креће, постоји и неки други, толико њему стран и толико опасан за цара и Русију. Тамо се скупљало све што иде на штету цару и Русији, и нагомилало се као неки експлозив.

Кедров се сетио и прича Екатерине, и љубазности царевне према њој у институту, и први пут је помислио: да ли је то била само очинско-старатељска брига?

Та мисао, као оштра стрела пробијала је кроз његов мозак и изазвала готово физичку бол...

Кедров је ушао у стан и, предвођен лакејом који је носио велики сребрни чирак, осветљавајући пут, брзо прошао кроз салон и ходник до своје спаваће собе.

Он је ишао некако несвесно, одмах иза лакеја, и пришао сасвим њему када је лакеј у спаваћој соби ставио чирак на сто. Кедров би могао и даље да иде, и незнајући куд, ако би лакеј пошао. Он није ништа видео поред себе, и тек опомена лакејева:

— Шта је са господином? — тргла га из овог стања.

Отпутио је лакеја и почео сам да се свлачи. Колико је мало мислио на оно што ради најбоље је знао тај лакеј када је рано ујутро дошао да пробуди Кедрова да не би задоцнило у пук. Иначе увек врло тачан у свему, он је сада оставио чарапе на столу поред чирака, а једну чизму бацио на столицу на чамшире...

У пуку Кедров није могао да се отме мислима о цару и Екатерини. Он ја убеђивао себе да су то глупости, да је немачког лица, и двојица људи у цивилу. Један од њих, како је Кедров сазнао, био је из пруске амбасаде, немачки дипломата, барон фон Кардорфбах. Било је и десетак дама, млађих, лепих, од којих Кедров није раније познавао ни једну..

После вечере весеље се наставило, претварајући се постепено у све слободнију и слободнију разоноду.

Поноћ је одавно прошла. Француски шампањац точио се без краја. Равинска је своје госте удаљила из повећег салона, закључала врата и — сви су са радозналошћу очекивали кад ће се појавити и своштити почетак неког тајанственог програма који је обећала.

Кедров је седео на њеном турском дивану у друштву једне даме и Немца који је у кришу држао врло лепу девојку, за коју се говорило да је рођака Равинске.

★

На почетак програма чекали су доста дуго.

Немац је врло љубазно разговарао са Кедровим, и Кедров је од њега сазнао да они имају више заједничких познаника, па чак и пријатеља из редова престоничког официрског кора.

Немац је био одлично информисан о животу у престоници, знао за многе сплетке, и радо причао. Том приликом он је поменуо и име Екатерине Долгорукове.

(Наставиће се)

ВРЕМЕ
РЕДАКЦИЈА И АДМИНИСТРАЦИЈА ПОЕНКАРЕОВА 4
ТЕЛЕФОНИ:
Централа: 24-001, 24-002, 24-003
Стенографи: 24-004, 24-006
Огласи и ноћна веза: 24-005
ПРЕТПЛАТА: Југославија 24 дин. иностранство 34 дин.
ЦЕНЕ ОГЛАСИМА: 1 см. на 1 ст. 15 дин. у тексту 30 дин.
ЧЕКОВНИ РАЧУН БР. 82.204
РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЋАЈУ

Радио

Радио занимљивости

ГРАНДИОЗНА РАДИО-СТАНИЦА

Претседник Сједињених Америчких Држава г. Рузвелт подноси је предлог о подизању велике радио станице средњеталасне са снагом од 500—1000 киловата. Циљ је емисија моћи да се чује у свима местима земаљске кугле. Предлог је усвојен и сад се позивају све радиостанице одређене у свету на ову годину, тако да ће њена пробна емисија бити изнешена у току идуће године.

★

Данашњи програм

5.30 Вести
9.00 Препос службе Божје из Саборне цркве
10.15 Преносе из Борова:: Освећење нове школе „Краља Петра Другог“ и благодарење поводом прославе рата
11.59 Тачно време
12.00 Звона: Народне песме. Пева г. Дорица Гроздановић
13.00 Радио дневник
13.10 Тамбурашки радио оркестар
13.40 Тачно време; Вести
16.40 Тачно време
16.45 Народна музика на хармоници
17.00 Преносе из Борова: Концертска музика и обраћање резултата разних натецања
17.30 Преносе другог полувремена фудбалске утакмице Рома—Бата
19.00 Народна музика са плоча
19.15 Радио дневник и реклame
19.30 НАЦИОНАЛНИ ЧАС: Наши Турбевски обичаји, предаваће г. др. Веселина Чајкановића
19.50 Дневна репортажа
20.00СЛАВСКО ВЕЧЕ
22.00 Тачно време; Вести; Музика за игру (плоче)

КРАТКОТАЛАСНА РАДИО СТАНИЦА

7.00 Вести
7.15 Концерт — плоче
8.00 Вести
8.15 Музика са плоча
8.30 Вести на француском
13.10 Концерт
13.40 Мађарска — др. Јакша Херцег, књижевник
13.55 Музика са плоча
14.10 Вести
14.10 Музика за игру
18.30 Вести на мађарском
18.35 Предавање од 13.40 на грчком
18.50Предавање од 13.40 на немачком
19.05 Вести
Музика са плоча
19.50 Вести на италијанском
20.00 Балканска радио дневник: Вести на грчком (20.00), турском (20.15) и арбанском (20.30)
20.45 Вести на француском
21.00 Вести на немачком
21.30 Концерт народних песама
22.00 Вести на енглеском
22.15 Београдска ноћа — музичка репортажа
23.00 Последње вести

ИНОСТРАНЕ СТАНИЦЕ

18 Кели баритон и клавир, Хајдур Моцартова дела.
19 Франкфурт — Мајн. Франкфурт забавни концерт.
20 Лајпциг „Травиџата“, Верди ковачка музика.
21 Букурешт музика из ресторана, Клаудберг народна музика.
22 Минхен музика за игру, Минхен музика из ресторана.
23 Рим музика за игру, Пешта циганска музика.

★

Програм за суботу

6.30 Вести
12.00 Звона; Мокушно: Одломци из опере „Хајка“
12.35 Музика за игру (плоче)
13.00 Радио дневник
13.10 Концерт Радио оркестра
13.40 Тачно време; Вести
16.45 Тачно време
16.45 Популарни шкотлански концерт (плоче)
17.00 Наше добре књиге: Ђво Тавинко: Пауци, предаваће г. Др. Хенрика Барића, проф. Универ.
17.20 Песме Јованка Времса. Пева гђа Мида Липова
17.50 Тамбурашки радио оркест.
18.15 Жеље наших слушалаца (плоче)
18.15Радио дневник
19.30НАЦИОНАЛНИ ЧАС: Знаци борбе против рака у нашој домовини, предаваће г. Ксенофана Шаховића, проф. Универ.
19.50 Дневна репортажа
20.00 Народне песме. Пева гђа Живка Крстић
20.30 Оперетски час (изв. гђа Драга Талова и г. Дако Љубишић
21.30 Опсрске арије. Пева гђа Ксенија Рогачевски-Христић
22.00 Тачно време; Вести; Преносе музике из кафеа
КРАТКОТАЛАСНА РАДИО СТАНИЦА
7.00 Вести
8.15 Музика са плоча
8.30 Вести на француском
13.10 Концерт
13.40 Опорталаље југословенске балкарства — Владимир Розенберг, професор
13.55 Прекрасни преглед
14.00 Музика са плоча
14.10 Вести
14.10 Музика за игру
18.30 Вести на мађарском
18.35 Предавање од 13.40 на италијанском
18.50 Предавање од 12.40 на немачком
19.05 Вести; Музика са плоча
19.30 Актуелни час: Новости са Балкана на грчком и арбанском
19.50 Вести на италијанском
20.00 Балкански радио дневник: Вести на грчком (20.00), турском (20.15) и арбанском (20.30)
20.45 Вести на француском
21.00 Вести
21.15 Вести на немачком
21.30 Концерт народних песама
22.00 Вести на енглеском
22.15 Београдска ноћа — музичка репортажа
23.00 Последње вести

ИНОСТРАНЕ СТАНИЦЕ

18 Дрезденски концерт, Пешта радио оркестар.
19 Варшава оркестар, Беч симфонски концерт.
20 Милано музика за игру, Лион из опере „Комиси“
21 Дојчландер дувачки оркестар
22 Кенигсберг музика за игру.
23 Дрезденска музика за игру, Пешта војна музика.

Књиге и листови

ЈУГОСЛАВИЈА И ФЕДЕРАЦИЈА
од г. Михаила М. Живанчевића

Изашла је из штампе књига под горњим насловом, у којој се свестрано и врло јасним начином пре-треса наслонна тема. То се најбоље ће видети из самог садржаја: **Нестанак Југославије**; 1) Осцирт у далеку прошлост; 2) Југословенска мисао као идеја; 3) Југословенска мисао као акција. **II Историја државног уређења**; 1) Претходна изјашњења; 2) Доношење земаљског устава; 3) Устање опозиционих група; 4) Приватање устава од његовог проглашења; 5) Октроване државне кризе; 6) Током од 6 јануара 1929 године; 7) Ново унутрашње уређење и септембарски устав. **III Хратско питање**: 1) Уједињење у слободи као решење националног и племенских питања; 2) Историјско затварање и отварање хратског питања; 3) Како је и зашто Стјепан Радић успео; 4) Нова заставања и отварања хратског питања; 5) Питање чија се суштина нити, нетачно решење тражи а начини решења ће предлаже. IV Да ли је федерација оправдана: 1) Захтеви хратске опозиције; 2) Шта је федерација; 3) Постулат Федерације; 4) Уједињавање или разједињавање федерација? 5) Рад лози за федерацију и њихова предност; 6) Хратско питање и држ рација. **V Је ли федерација могућа**: 1) Историјско-географска основа; 2) Племенски федерализам. **VI Федерација са гледишта државне целине**: 1) Поједине федеративног уређења; 2) Федерализам уједно слабости и стварног неједновања. **VII Поуке из страних федерација**: 1) Туђи примери као аргументи; 2) Како се у федерацији гледа на федерализам; 3) Федерација као стална држална криза. **VIII Начела добог државног уређења**: 1) Нужне констатације; 2) Претпоставке разумног уређења Југославије. **IX Проблем хратског незадовољства**: 1) Је су ли доспадашња обећања и оптужбе основани; 2) Где су узроци и у чему је лек? **X Животни услови Југославије**: 1) Да ли су постојеће разлике слабост или предиспозиције? 2) Смисао југословенства. Књига г. Живанчевића може се добити у свима главнијим београдским књ жарама и код писца, Аласова бр. 4. Цена 50 дин.

ЖИВОТ И РАД. Изашла је из штампе 8 свеска (нова течаја) социјално-књижевног часописа „Живот и Рад“ за месец мај о. г. под уредништвом др. Мих. Т. Аруса следеће садржаја: В. Масловша — Енглеска сенка: Мих. Рајковић — Доктрине систематичног народа: др. Воривоје Мих. Зорић — Југословенст код жена и здравствене последице; Властоја Д. Јанковић — Фемининизам Августа Стриндберга; А. Р. Богнић — Лирска исповедаља једног песника; др. Крајца Миланов — Основни проблеми теорије сазнања; Љуб. Н. Костић — Без одмора и без смене; Хранислава Стојановић — Догађаји. Политичко-књижевни преглед: др. Вор. М. Грашић — Политичко уређење савремене Енглеске од б. О. Ога. Књижевни преглед: Мих. Читлук — Обзори и колебања; Радивоје Димитријевић — Даленозор духа од Станислава Шимића. Позоришни преглед: Јован Поповић — Више него љубав од Бун-Фенете; Што баш не може, жена може од Р. Најверонића. Некролог — Михајло Ђорђевић. Радивоје Димитријевић — администрација „Живота и Рада“ налази се у Кнез Михајловој 8/I, Београд, тел. 28-920, чек. рач. бр. 51.191.

ПУТНИКОВИ МАЈСКИ ИЗЛЕТИ

Друштво „Путник“ организује у мају три веома интересантна излета у Јужну Србију, Италију и у Берлин са посетом Прага и Вајмарешуте. Учесници излета за Јужну Србију посетиће Скопље, Тетово, Гостивар, Дебар, Охрид, Св. Наум, Ресан, Битоља и Велес. Цена путовања: Београд—Скопље и натраг у 3 кл. дин. 210.— а у 2 кл. дин. 315.— Целокупан аранжман дин. 690.— Пријаве до 9 маја. Излет у Италију приређује се у времену од 14 до 22 маја а посетиће се Венеција, Рим, Напуљ, Фиренца и Болоња. Повећа Београд — Рим — Београд дин. 600 и 900. Целокупан аранжман од дин. 971 до 1.100. Пријаве у балетарници „Путник“ до 7 маја. Друштво путовање у Берлин на завршку изложбу приредиће се у времену од 28 маја до 5 јуна. У повратку посетиће учесници Прагу и Будимпешту. Аранжман за овај излет износи дин. 1.790.— 1.940.— и 2.400.— Пријаве за ово путовање примају билетарнице „Путника“ до 20 маја закључно.

ПРОТИВ ТВРДЕ СТОЛИЦЕ
шљунка и катара црева, природна
Franz-Josefova
горка вода, узимана више пута дневно, добро је средство.
Огл. рег. С. бр. 15.485-35. 31004

Метеоролошки извештај Ваздухопловне метеоролошке службе

Хладно време с ноћним мразевима

ЕВРОПА: Хладан ваздух продире кроз Немачку, Северну и Средњу Европу, где подражава претежно ведро време. Овај ваздух опструје се у правцу Југа и Југоистока, па тиме утиче на своје ближе и даље. Топли ваздух, који се одржава над Југоистоком Европом и над Средоземним Морем. Његов долазак на Балканско Полуострво праћен је појачаном облачношћу и местимичним кишом и снегом. Над Ваиком, Егејским Мором одржава се још депресија, која изазива даље падавине топлих ваздушних маса из јужних предела у Југославију. Европу и над Средоземно Море, где влада такође облачно време са кишама.

ЈУГОСЛАВИЈА: Хладан ваздух, који прекрива већи део северних предела, изазвао је пораст разведравања на северној половини. Само средином државе, на Приморју и у јужним крајевима, где хладан ваздух долази у непосредан додир са масама топлог ваздуха, влада облачно време са кишом. Снег пада у Босни. Минимална температура Љубљана 0, а максимална Мостар 21 степен.

ПРОГНОЗА ВРЕМЕНА ЗА 6 МАЈ: **Хладно време са ноћним мразевима средином државе и у северним крајевима. Делимично облачно на северној половини, а облачно време са нешто кише и снега у јужним крајевима. У току дана облачност ће се повећати на Приморју.**

Сунце излази у 4.22, а залази у 18.48 часова.

MONTECATINI TERME (код ФИРЕНЦЕ — Италија). Сезона 1 априла-30 новембра
Термално лечилиште за ЈЕТРУ, СТОМАК, ЦРЕВА, СМЕТЊЕ У ИЗМЕНИ ТКИВА И РЕУМАТИЧНЕ БОЛОВЕ ● 200 хотела и пансиона ● Велебни и модерни термални уређаји ● ВЛАТНЕ КУПКЕ ● Железничке повластице 50%.
Информације: ЕНИТ, Петра Кочића бр. 6, Београд — Ufficio Propaganda, Montecatini Terme и путнички уреди. 284

ПОРОДИЦА ТАРАНА ✦ МУКЕ ЖИВЕ СА ДАНАШЊОМ ПОСЛУГОМ
(Текст и Обрадовом Бреводу)

Синајски позив *Мађарској*

(Од нашег сталног дописника)

Синаја, 5 маја. (Телефонски извештај) — *Пролећни састанак у Синаји уследио је доста брзо састанку Балканског сporазума у Анкари, где су били детаљно размотрени готово сви главни проблеми европске политике сем Аншлуса, који се одиграо у међувремену двеју конференција. Како су Румунија и Југославија заступљене у обема политичким и одбранбеним формацијама, то се могло очекивати, да ће се у Синаји настојати на сналажењу политике Мале антанте са политиком Балканског сporазума. Тако је и било.*

На састанцима у Синаји, уче и данас, уједно се да су гледања на проблем Шпаније и Етиопије, како у једном тако и у другом организму, йотйуно идентична, т.ј. да ће и Мала антанта, йойут Балканског сporазума, ступити у директан однос са владом генерала Франка, остављајући за доцније, т. ј. за један други моменат и признавање де јуре. Што се тиче Етиопије ту су све три државе, идући за йримером Југославије, која је још у марту йрошле године йризнала фактично стање италијанске имйерије, учиниле своја йризнања, дајући тиме Малој антанти једнинствен став йрема Италији. Према томе, санајски састанци од 4 и 5 маја ма да нису имали ништа да додају у томе йогледу имали су за задаћу, да јасно одреде држање г. Петреска Комнена у Женеви, где ће румунски министар иностраних йослова кроз неки дан йрестављати йред Саветом Друштва народа Малу антанту као њен овогодишњи йредседник. А то држање, као што се види, остало је сагласно раније одлукама, т.ј. да у уме Анкаре и да стиже у Београд 9 ов. месеца.

Г. Целал Бајар је истакао да је срећан што ће моћи да врати госту министру претседнику г. др. Стојадиновићу, „о коме смо, рекао је даље г. Целал Бајар, сачували најлепшу успомену, а којом ћемо приликом донети племенитом југословенском народу, нашем сердном савезнику, поздрав и искрене жеље турског народа".

Своје излагање г. Целал Бајар је завршио изјавом да ће у јесен вратити дужну посету и другој савезници Румунији.

Народни посланици су са одобравањем узели то на знање. (Анат. Агенција).

ПОВЕЋАЊЕ ЕНГЛЕСКОГ ВОЈНОГ ВАЗДУХОПЛОВСТВА

Лондон, 5 маја. — „Њус Кроникл" сазнаје да ће британска влада у најскорије време предложити парламенту проширени програм ваздухопловног наоружања. Број авиона, који ће бити у свако време спремнн биће повећан на 3000. Осим тога образоваће се 100 нових ескадрила. Број војних аеродрома повисиће се на 150. **(ДНБ)**

ПОЖАР НА ПРЕКООКЕАНСКОМ БРОДУ „ЛАФАЈЕТ"

Париз, 5 маја. — Луксузни прекоокеански брод „Лафајет", из кога је јуче успело избно пожар још увек је у пламену. Полиција и ватрогасци чине скоро узалудне напоре за локализовање пожара. Услед пожара дошло је до неколико експлозија на броду, који је скоро потпуно уништен.

Још није могуће у вези са несрећним случајем рећи, али се још сада може рећи да ће од броду остати само његова гвоздена конструкција.

„Лафајет" је пуштен у море 1929 године. (Авас)

Велике поплаве *у околини* Темишвара

Темишвар, 5 маја. — Јављају да је због великих киша и топљења снега дошло до великих поплава у области Темишвара. Неке реке надошле су у висину са читава три метра. Један део Лугоша је под водом, а исто тако поплављена су и места Решица и Бонч[illegible] водом се шири велики број села. Многе електричне фабрике су угрожене. Железничка веза је на више места прекинута. До сада се зна да су погинула два лица. (Радор)

На заседању у Синаји
министри Мале антанте
одредили су заједнички став три државе
на заседању Савета Друштва народа

(Наставак са прве стране)

IV

Сталин Савет испитао је са највећом пажњом, са правне и са фактичне стране, новоствореиу ситуацију на Дунаву у погледу режима пловидбе и сагласно се, да је у интересу свих оних који су до сада сарађивали на унапређењу економске размене у Подунављу да потраже најподеснији начин, како би продужили њихову сарадњу моралну, техничку и материјалну у циљу изналажења решења, која ће водити рачуна о свима постојећим интересима .

V

Сталин Савет прима на знање и одобрава резултате рада Једанаестог заседања Привредног савета, које је одржано у Букурешту од 9 до 18 марта ове године, под резервом ратификације од стране трију влада. Три министра иностраних послова били су срећни да констатују да привредни орган Мале антанте развија све плодniју активност из године у годину и одлучили су, да њихове надлежне власти проуче и примене све мере, којима је циљ појачање разних привредних веза између државама Мале антанте.

VI

Идући састанак Сталног Савета Мале антанте одржаће се на Бледу крајем августа ове године.

РУМУНИЈА И МАЂАРСКА

(Од нашег сталног дописника)

Синаја, 5 маја. (Телефонски извештај). — Данас пре и после подне г. др. Милан Стојадиновић, г. др. Камил Крофта и г. Петреску Комнен наставили су своје разговоре расмотривши појединачно извесне проблеме који интересују три државе савезнице.

Три министра иностраних послова изложили су сваки своје гледиште на постојећу ситуацију у Средњој Европи и у погледу њеног даљег развоја.

У званичним круговима подлачи се заиста необична прецизност и јасноћа експозеа којн је југословенски претседник владе дао својим колегама. У добро обавештеним круговима придаје се веома велики значај чињеници да је г. др. Стојадиновић својим експозеом и својим спољно - политичким концепцијама учинио веома дубоку импресију у свима круговима садашње конференције.

Велики део концепције г. др. Стојадиновића о актуелним међународним проблемима, прихватила је, како овдашњи дипломатски кругови тврде, и Румунија без икакве корректуре, а такође и Чехословачка. С тим у вези поуздано се сматра да ће садашња конференција Мале антанте имати врло значајних резултата који ће доцније доћи као њена последица а биће на општу корист мира у Средњој Европи.

РУМУНИЈА И МАЂАРСКА

Даље се у румунским званичним круговима вели да се **Румунија по питању зближења са Мађарском налази у овом часу у великој дилеми. Пре извесног времена Италија је дала на знање Румунији да би радо видела њено зближење са Мађарском па је у том правцу било нешто и учињено. Пре три дана Енглеска је то исто дала на знање букурештанској влади.**

Румунија се данас налази у ситуацији: да ли да пође овим правцем или пак да сачека развој догађаја и да једнијe оствари своје зближење са Мађарском. Јер, веле исти кругови, сарадња са Мађарском је врло пожељна и добро дошла али је пре свега потребно регулисати низ услова као и повући низ закључака, кад се већ пође овим путем.

Румунија је увек живо желела пријатељску сарадњу са свима својим суседима, чему је најбољи доказ и последњи говор г. Петреска Комнена, на синоћњем банкету Мале антанте. С обзиром на општу жељу европских држава да се спорови изравнавају и мир очувају безбедније, вероватно је међутим да ће Румунија поћи путем који јој је препоручен од Енглеске и Италије, т. ј. да ће се наставити преговори са Мађарском. Нема сумње да ће тако исто поступити и Југославија и Чехословачка.

Г. др. Стојадиновић о раду конференције

Пошто је г. Петреско Комнен прочитао званични комуникеа заседања сталног савета Мале антанте г. др. Милан Стојадиновић одржао је кратки говор пред микрофоном букурештанске радио станице који је пренет широм целе Румуније радиом. Први део говора г. др. Стојадиновић је изговорио на француском а други део на српском језику.

— Сваки састанак сталног савета Мале антанте, рекао је г. др. Стојадиновић, одржан у белој одећи Синаје под високим сталима је покривених снегом доноси као и сви претходни састанци одлуке које су произвеле искреношћу, јасноћом и верношћу.

У овој божићној панорами ми смо служили стварн пријатељства и ствари мира међу људима. Желим овом приликом да се захвалим министру иностраних послова Краљевине Румуније Његовој Екселенцији г. Комнену који претставља достојно традицију гостољубивости којом се Румунија поноси и на изванредно љубазном пријему који нам је указан.

Ја сам исто тако срећан што могу упутити румунском народу путем радио таласа сердачан поздрав моје земље **и мога народа и искрене и топле жеље за напредак Велике Румуније под срећном владавином Њ. В. Краља Карола Другог."**

Пуне поруке на француском језику упућене румунском народу претседник југословенске Краљевске владе и министар иностраних послова г. др. Милан Стојадиновић казао је још и ове речи на српском језику:

„У пуној сагласности као претставници пријатељских и савезничких држава Мале антанте завршили смо данас ово редовно и корисно заседање Сталног Савета Мале антанте. Срећан сам што могу констатовати да смо са овог састанка искрено пружили руку нашем заједничком суседу у жељи да тиме допринесемо делу мира у овом крају Европе."

М. М

ПИТАЊЕ СУДЕТСКИХ НЕМАЦА

Синаја, 5 маја. (Телефонски извештај). — Иако су у румунским званичним круговима подвлачи да ова конференција Мале антанте нема ничег изванредног, нити слеспецијалних резултата, ипак је интересовање страних дипломатских кругова у Румунији за њен рад врло велико. Ово најбоље показује и чињеница да је у току **јучерашњег дана у Синају стигао цео страни дипломатски кор,** тако да хол хотела „Палас" има изглед Друштва народа за време његове најживље активности.

Три министра држава Мале антанте мењутим у миру, уђашени од ове атмосфере, настављају своја већања која се развијају у духу пријатељства и међусобног разумевања.

У току јучерашње и данашње седнице расмотрена је општа међународна ситуација и сва питања која интересују три државе Мале антанте.

Овдашњи кругови истичу да ни Хитлеровим путовањем у Рим није умањено опште интересовање за синајске разговоре. Јер, вели се, цео свет се пита: **какав ће став заузети Мала антанта према новој ситуацији у Подунављу?**

НЕМАЧКА И ЧЕХОСЛОВАЧКА

Како се у добро обавештеним круговима истиче разговори који се воде у Синаји обележени су оптимизмом који је Југославија подвукла приликом испитивања ситуације и у погледу даљег развоја догађаја, па чак и у погледу развоја немачко-чехословачких односа.

Истиче се да је став Југославије приликом аншлуса, као уосталом и став већине других држава, лако разумљив, када се узме у обзир да се у том случају радило о остварењу принципа националне правичности коме и све три земље Мале антанте треба да захвале свој постанак и снагу. Овај принцип парирао је чак намеру неких земаља са противном акцијом.

Даље се истиче да је аншлусом Немачка постигла свој национални идеал у мери у којој се он још дао остварити без тежих међународних заплета. Г. Хитлер, без сумње је задовољан овим успехом и свестан је да је у границе Рајха довео највећи део својих сународника, јер се не може замислити држава која би у својим границама садржавала све припаднике једне нације. Он жели да у миру спроведе свој широки план о унутрашњој изградњи своје земље и организовању своје нације.

Због тога се у овдашњим међународним круговима подвлачи да највећи број логичних аргумената оправдава напред поменути оптимизам Југославије у погледу налажења једног модус виведиа између Чехословачке и Немачке.

Истиче се овде да је Немачка свакако свесна чињенице да се питање Чехословачке разликује од питања аншлуса и да Чехословачка претставља данас једну независну државу, па ће Немачка свакако третирати питање судетских Немаца са одговарајућом деликатношћу.

С друге пак стране подлачи се уверење да ће Чехословачка учинити крајњи напор да своја мањинска питања реши на обострано задовољство и да тако уклони сваки повод евентуалним спровима са својим великим суседом.

Мала антанта и Мађарска

Што се пак тиче односа према Мађарској сви дипломатски кругови нарочито подлаче онај део говора који је синоћ одржао на банкету г. Петреско Комнен румунски министар иностраних послова, а у коме је рекао, да руку за сарадњу са свима суседима у Подунављу.

Ова изјава г. Комнена, дата у име све три државе Мале антанте, значи уствари отворен позив Мађарској на наставак преговора. Верује се у овдашњим дипломатским круговима да ће после ове изјаве бити настављени разговори за спорazум са Мађарском у много живљем темпу. У дипломатским круговима велики значај приписује се и овом делу говора г. др. Стојадиновића, у коме је он изразио наду да ће Мала антанта после ове конференције наставити паралелно са Балканским спорazумом срећно и успешно своју активност путевима који су јасно обележени и воде постизању њихових циљева, а који су увек исти: мир и напредак трију земаља и овог дела Европе.

Овај део говора г. др. Стојадиновића протумачен је овде у томе смислу, да је останак Мале антанте обезбеђен и у будуће, али без икакве нове измене и без промене њеног досадашњег карактера и циља.

Истовремено у званичним круговима са задовољством се коментарише изјава коју је г. др. Стојадиновић дао специјалном броју букурештанског листа „Презентул" а која гласи:

„Између регионалних пактова који постоје Мала антанта претставља јединствен организам чији основни циљеви и принципи су чисто одређене мирољубиве и пацифистичке тежње имају велики значај за чување мира и постојећег стања у овом делу Европе."

КРАЉ КАРОЛ ПРИМИО ЈЕ У АУДИЈЕНЦИЈУ ПРЕТСЕДНИКА Г. ДР. М СТОЈАДИНОВИЋА И Г. ДР. КРОФТУ

Синаја, 5 маја. — После јутрошње треће седнице Савета Мале антанте претседник југословенске владе и министар иностраних послова г. др. Милан Стојадиновић одвезао се у пратњи румунског опуномоћеног министра г. Евгенија Папиниуа, који му је додељен за време боравка у Румунији, у дворац Темишор. Румунски Краљ Карол II примио је одмах претседника југословенске владе г. др. Милана Стојадиновића, у специјалну аудијенцију, која је трајала скоро један час.

Краљ Карол примио је затим у аудијенцију г. др. Камила Крофту, чехословачког министра иностраних послова.

Г. Г. СТОЈАДИНОВИЋ И КРОФТА НА ГРОБУ ТАКЕ ЈОНЕСКА

Букурешт, 5 маја, — Претседник југословенске владе и министар иностраних послова г. др. Милан Стојадиновић и чехословачки министар иностраних послова г. Крофта поклонили су се гробу бившег румунског министра иностраних послова Таке Јонеска, једног од оснивача Мале антанте. (Радор)

РУЧАК У ЧАСТ Г. Г. СТОЈАДИНОВИЋА И КРОФТЕ

Синаја, 5 маја. — Румунски Минис.ар иностраних послова г. Петреску Комнен приредио је данас у хотелу „Палас" интимни ручак у част г. др. Милана Стојадиновића г. др. Камила Крофте. Ручку су присуствовали и г. г. Јован Дучић, југословенски опуномоћени министар у Букурешту, г. др. Иво Андрић, помоћник Министра иностраних послова, г. др. Коста Луковић, шеф Централног пресбироа, г. др Драгиша Протић, шеф кабинета Министарства иностраних послова и остали чланови југословенске, чехословачке и румунске делегације.

СТРАНИ ПОСЛАНИЦИ КОД Г. ДР. М. СТОЈАДИНОВИЋА

Данас по подне г. др. Милан Стојадиновић, претседник југословенске владе и министар иностраних послова, примио је неколико страних посланика акредитованих у Букурешту међу којима и француског посланика г. Пајера.

АМЕРИКА ЋЕ ЗАБРАНИТИ ИЗВОЗ ОРУЖЈА ЗА ШПАНИЈУ

Вашингтон, 5 маја. — Влада је одлучила да помогне резолуцију сенатора г. Наја који тражи да се учини крај упућивању оружја за Шпанију.

Г. ХИТЛЕР У ИТАЛИЈУ

(Наставак са прве стране)

Над флотом лете ескадриле хидроавиона. На бочном јарболу сваког брода истакнуте су италијанска и немачка застава. Та прва ескадра срешће се нешто дуцније на далекој пучини са другом ескадром, која стиже из једне друге луке, а коју образује 24 крстарица. Обе ескадре наићи ће затим на флоту подморница, образоване од 90 јединица.

Нешто после напуштања напуљске луке, почиње прва ескадрца са вежбама које се састоје у томе што неке подморнице врше напад на два велика линијска брода. Маневар је сјајно успео.

Затим се на иста два линијска брода, [illegible] подморнице које нападају заштићене су огромним густим облацима вештачке магле.

Програм поморских манифестација наставља се са једном од најинтересантнијих вежби. Известан број крстарица и торпиљера отварају пальу на брод-мету „Сан Марко"; на броду нема апсолутно ни живе душе и плови сам. Час брже час лакше, прављан са радио станице, [illegible] торпиљеру „Аудаче". У помоћ „Сан Марку" пристижу затим крстарице и многобројни хидроавиони, који штите брод-мету пуштајем вештачке магле, којом га прекрију.

ПРЕД ОПШТИНСКЕ ИЗБОРЕ У ЧЕХОСЛОВАЧКОЈ

Праг, 6 маја, — Како се ближи први дан општинских избора запажа се жива агитација свих странака, које ће 22 о. м. први пут огледати своје снаге. Јединн инцидент који се до сада десно био је у Печали, где је дошло до сукоба из-

Девалвација франка

(Наставак са прве стране)

У току два три следећа дана франак ће доћи на свој нормални ниво отпора.

Ова стабилизација је фактo биће пропраћена стабилизацијом де јуре, тек после дужег пробног периода испуњеног исплатом аванса Француске банке дражави девалвацијом металне подлоге и исплатом дотација фондовима за стабилизацију размене девиза и подржавање ренте. Ова стабилизација је фактo неопходан је услов за повратај капитала у земљу и већ је имала корисних последица. **Већ јутрос три милијарде у злату поново је ушло у Француску банку.**

Стабилизација франка извршиће се у три етапе: прва етапа — данашње котиране фунте и долара по њиховом највишем курсу; друга етапа лако попуштање страних девиза у вези са повраћајем капитала и трећа етапа прелаз из стварне стабилности на законску стабилност. Франак постаједо тога трентутка стабилна монета. Ревалвира се подлога Француске банке и потетит на полет производња захваљујући поново стеченој безбедности монете.

На крају можемо додати да је министарство унутрашњих дела предузело све мере да спречи скок цена и верује се да до овога неће доћи.

Р. ВАЛЕ

ПОЛИТИЧКИ ДНЕВНИК

КОНФЕРЕНЦИЈЕ МИНИСТРА Г. ДР. РОГИЋА У СЕЊСКОМ СРЕЗУ

Сењ, 5 маја. — Г. др. Јосип Рогић министар на расположењу налази се већ неколико дана на агитационом путовању по своме срезу. Данас је стигао у Свети Јурај, где је одржао конференцију ЈРЗ.

После тога изабран је месни одбор ЈРЗ на челу са г. Ивом Рукавином, лучким радником.

Сутра дана г. др. Рогић одржаће ширу конференцију присталица ЈРЗ у Сењу.

КОНФЕРЕНЦИЈЕ ЈРЗ У СРЕЗУ МАЛЕШКОМ

Пехчево, 5 маја. — У селу Митрашинцима одржана је конференција ЈРЗ за општину Митрашинску. Говорио је народни посланик за Срез малешки г. Сима Андоновић.

Изабрана је Управа месног одбора на челу са г. Атанасом Златковићем председником општине Митрашинске.

Одржана је и конференција за општину Владимирску. За претседника ЈРЗ изабран је г. Димитрије Фичуровић.

ОСНОВАН ЈЕ КЛУБ УЧИТЕЉА ЈРЗ ЗА СРЕЗ БАЊАЛУЧКИ

Бања Лука, 5 маја. — Јуче по подне одржана је конференције својих учитеља ЈРЗ. О овој влади говорио је народни посланик г. Душан Милошевић. Поштом су говорили учитељи г. Данило Узелац, Александар Марић, Исо Митровић, Марко Перишић, Никола Тапта и други. На крају конференције основан је клуб учитеља ЈРЗ за Срез бањалучки. За претседника је изабран г. Данило Узелац, срески школски надзорник.

КОНФЕРЕНЦИЈА УЧИТЕЉА ЈРЗ ИЗ СЛАВОНИЈЕ

Осијек, 5 маја. — Данас пре подне одржана је у Нашицама конференција учитеља чланова ЈРЗ из целе Славоније. Овој конференцији присуствовали су и народни посланици г. г. др Милан Стојић и Никола Габриловић као и претседник Учитељског клуба ЈРЗ за Савску бановину г. Душан Богунović из Загреба.

КОНФЕРЕНЦИЈА ОМЛАДИНЕ ЈРЗ У КАВАДАРУ

Кавадар, 5 маја. — У Кавадару је одржана шира конференција Омладине ЈРЗ под председништвом г. Тодоровића претседника општине. На конференцији су говорили народни посланик г. Душан Перовић и г. П. Тодоровић.

ДЕЛЕГАЦИЈА ЛИКОВНИХ УМЕТНИКА КОД ЧЛАНОВА ВЛАДЕ

Претседништво II земаљског конгреса ликовних уметника одр жаног у Љубљани 19, 20 и 21 мар та о. г. г. г. Иван Вавпотич, Вуро Тилак и Михаило Петров са секретаром конгреса г. Марином Студином састало се ових дана у Београду са делегатима Удруже ња ликовних уметника из Љубљане, Загреба и Београда г. г. Сашом Шантелом, Ивом Режеком и Миодрагом Петровићем.

Делегација примљена ових дана и од министра просвете г. Мартиновића и министра унутрашњих послова г. Антона Корошца, којима је предала резолуцију конгреса,

Исто тако, делегација је посетила Претседништво Министарског савета, Министарство саобраћаја, Министарство грађевина, где је предала своју резолуцију. На сим овим местима умет ници су били пажљиво саслушани и обећано им је да ће се изаћи у сусрет сним њиховим оправданим жељама.

Са овим је делегација завршила свој рад у Београду, те се данас делегати враћају у Загреб и Љубљану.

ЗА ГЕНЕРАЛНОГ ИНСПЕКТОРА РАТНИЧКИХ ГРОБАЉА ПОСТАВЉЕН ЈЕ Г. БОГДАН ПЕТРОВИЋ

Краљевски Намесници у име Њ. В. Краља на предлог Министра правде, стављен у сагласности са Претседником Министарског савета, а на основу § 33 тач. 8 Финансијског закона за буџетску 1938/39 годину и § 103 Закона о чиновницима постављају: при Министарству правде у одељењу за вере за генералног Инспектора за нођење послова ратничких гробаља у Отаџбини и на страни свештеника Петровића Богдана, пароха београдског при Топчидерској цркви, у III положајну групу 2 степена.

ПРАГМАТИКА ПОМОЋНОГ ОСОБЉА ДРЖАВНОГ ДОБРА БЕЉЕ

Министар финанција прописао је Прагматику полопривредног помоћног особља Државног добра Беље. Према овој Прагматици помоћно особље је подељено на сталне полопривредне раднике, месечаре, сезонске раднике, надничаре и акордante.

ЧЛАН ГЛАВНОГ ОДБОРА ЈНС Г. РАДИЦА ПРЕШАО У ЈРЗ

Сплит, 5 маја. — Члан Главног одбора Југословенске националне странке г. др. Бранко Радица из Сплита захвалио се на овај положај и прешао у редове ЈРЗ.

КОНФЕРЕНЦИЈА Г. ДР. ВУКАНОВИЋА У ЈАЈЦУ

Бања Лука, 5 маја. — Г. др. Срећко Вукановић народни посланик ЈНС одржао је јуче конференцију у Јајцу.

САСТАНАК УЧИТЕЉА ЈРЗ СРЕЗА АЗБУКОВАЧКОГ

Љубовија, 5 маја. — Данас по подне одржана је скупштина учитеља Среза азбуковачког присталица ЈРЗ. После говора г. Тихослава Ковачевића, школског надзорника изабрана је управа, у коју су ушли: претседник г. Милан Пинтарић, учитељ из Драгушдова, потпретседник Рајко Јовановић, учитељ из Узовнице, секретар г. Иво Рушчевић, учитељ из Пецке.

Конференција железничких стручњака

о изградњи нових железничких пруга

Зеница, 5 маја. — У вези са градњом нових железничких пруга одржана је у Бањој Луци мешовита конференција железничких стручњака који су присуствовали изасланици Генералне дирекције државних железница, областних дирекција из Београда, Загреба и Сарајева и делегат Министра војске и морнарице.

Главни задатак ове конференције био је одређивање нове територије загребачке и сарајевске дирекције, односно подела возног парка и најзад утврђивање места за подизање будућих главних и прихватних ложионица на новим пругама. Прво питање није решено. Коначна одлука донеће се накнадно у сагласности са Министарством саобраћаја.

Констатовано је да су потребни кредити већ осигурани и да ће се још у току ове године почети са градњом пруге нормалног колосека Карловац — Бихаћ, затим Чачак — Краљево — Врањево — Зворник — Тузла — Добој — Бања Лука, Бања Лука — Бихаћ и Сарајево — Врбд. Одређена су и седишта ложионица тако да ће ложионице бити у Краљеву, Ваљеву, Тузли, Добоју, Бањој Луци и Бихаћу а у Сарајеву и Босанском Броду прихватне.

На овој конференцији једногласно је констатован велики значај новопројектованих пруга. Досадашњи воз из Загреба, који иде преко Огулина, ући ће новом пругом преко Карловца. Бихаћа и Книна и пут ће скратити за стотину километара. Много краћи пут и бољу везу са морем добиће Београд и преко Краљева, Ваљева, Тузле и Бања Луке, а преко Београда и цела Србија имати далеко бољу везу са Сплитом и морем.

УЧЕНИЦИ ИЗ АДЕ — НА ОПЛЕНЦУ

Младеновац, 5 маја. — Тридесет и осам ученика и ученица државне мешовите грађанске школе из Аде у Банату под вођством управитеља школе г. Милојла Матовића и наставница гђе Анке Димитријевић и гђе Полексије Митевић посетила је јуче Опленац.

Министар саобраћаја г. др. М. Спахо у Будимпешти

Будимпешта, 5 маја. — Јуче ујутро пристигао је кроз Будимпешту министар саобраћаја г. др. Мехмед Спахо. Г. др. Мехмед Спахо отпутовао је да Мишколц, где је лично извршио преглед свих државних железничких постројења, побољшања на пругу Београд — Дубровник. Заједно са министром г. др. Спахом путују његов помоћник г. Шнелер, начелник г. Цветковић и секретар г. Хасановић.

У Будимпешти министру г. др. Спахи придружио се југословенски краљевски посланик у Будимпешти г. др. Вукчевић. По обављеном прегледу набављеног материјала и извршеној проби пожње, министар саобраћаја г. др. Спахо вратио се у 18 часова са пратњом у Будимпешту, где су га дочекали чиновници нашег посланства.

Данас у подне министар г. др. Спахо примљен од посланика г. др. Вукчевића учинио је посету своме мађарском колеги г. Гези Борнемиси, са којим се задржао извесно време у разговору. У подне посланик г. др. Вукчевић у просторијама Краљевског посланства приредио је ручак у част министра г. др. Спахе, а по подне је министар саобраћаја г. др. Спахо посетио неш званични туристички биро.

Срдачан дочек Реис ул Улеме *у Сарајеву*

Сарајево, 5 маја. — Данас у 12.15 часова стигао је у Сарајево Реис ул Улема Краљевине Југославије г. Фехим Спахо.

Још пре доласка воза, на железничкој станици, скупило се огромна маса народа. Поред претставника свих муслиманских, културних, хуманих и просветних друштава, претставника Алима и других угледних личности дочеку су присуствовали: помоћник бана г. Михаило Кречковић, изасланик команданта армије генерал г. Вулић, директор свих државних рудника инжењер г. Милошевић, претседник општине г. Бичакчић, потпретседник општине г. Јеснопај, сенатор г. Узеирага Хаџихасанбеговић, народни посланик г. Исметбег Гаврankапетановић, директор Железничке дирекције г. Лимчма са свима начелницима, затим сви начелници Бивше управе, претседници сарајевских судова и маса других претставника и угледних грађана.

Улазак воза, којим је допутовао Реис ул Улема г. Спахо, маса је поздравила одушевљеним клицањем. Одмах по изласку из воза Реис ул Улему г. Спаху поздравио је претседник општине г. Бичакчић. У своме говору г. Бичакчић је подвукао необичну срећу да је дочекао ретку прилику и част да може, као прост слободном волом муслиман Краљевине Југославије изабраног верског поглавицу да поздрави у име целокупног грађанства Шехер Сарајева.

Поздрав сарајевског градоначелника

У свом даљем говору г. Бичакчић је рекао између осталог:

— Твој рад је тежак али узвишен, јер сви муслимани наше домовине гаје пуно уверење, да ће њихов верско-културни и просветни живот под твојим племенитим и мудрим вођством проћи развојни и брзим полетом ка пуном развоју и напретку. Са том жељом свих муслимана миле нам отаџбине, ја те, преузвишени Реис ефендија, у име свеје и у име целокупног грађанства Шехер Сарајева, поздрављам од срца и кличем: Живео и нека буде срећан твој долазак!

После г. Бичакчића поздравио је Реис ул Улему г. Фехима Спаху претседник Шеријатског удруженог г. Мујагић, врховни шеријатски судија. Он је у свом говору између осталог рекао да му је велико задовољство што је поверењем народа и мудром одлуком са највише места дошао за Реис ул Улему Краљевине Југославије њихов претседник, претседник Врховног шеријатског суда и Удруженог шеријатских судија.

Одговор Реис ул Улеме

Затим је узео реч Реис ул Улема г. Фехим Спахо који је рекао:

— Господине помоћниче бана, драги Бутмем ага, драги Мукамед ефендија, браћо моја и синови моји драги, ја не могу да нађем речи којом бих се захвалио на леном дочеку. Овај ваш дочек улива ми наду да ћу у свом будућем раду моћи нешто да допринесем на процвату исламске верске заједнице. Ја вам овде могу само обећати да ћу радити, а може ли тај рад имати успеха то је, браћо моја, у Божјој руци а ако буде среће, биће успеха у нашем заједничком раду. На овом месту ја вам нећу излагати тај свој програм рада и мислим ве да се задовољите са ово неколико топлих речи, које из срца потичу. Поред тога ја имам да изврши један тежак али пријатан задатак да вам испоручим поздрав Њ. Кр. Вис. Кнеза Намесника Павла који преко мене искрено и од срца поздравља све муслимане Краљевине Југославије. (На неколико хиљаде грла чују се одушевљени поклици: живео Кнез Намесник!) Ја знам да ће проговорити срце и душа сваког појединца, тако на овом месту заклемо дуг живот, срећу и задовољство нашој узданици, нашем младом Краљу, Њ. Кр. Вис. Кнезу Намеснику Павлу и Дому Карађорђевића. (Бурни поклици: живео Краљ живео Кнез Намесник Павле, живео Дом Карађорђевића!)

После тога Реис ул Улема г. Спахо поздравио се са присутнима и пољубио се са првим наибом г. Башићем и са хаџијом г. Незир Хоџићем, па се одвезао срдачно испраћен аутомобилом своје куће.

ДОЧЕК РЕИС УЛ УЛЕМЕ У ЗЕНИЦИ

Зеница, 5 маја. — На повратку из Београда за Сарајево јутрос у 10 часова пропутовао је кроз Зеницу Реис ул Улема г. Фехим ефендија Спахо. Још пре доласка воза скупила се маса света на железничкој станици. На станици су биле претстављене свих верских установа, свих муслиманских удружења, деца свих основних школа и велики број сељака. Поред тога дочеку су присуствовали: срески начелник г. Миодраг Благојевић, командир жандармеријског вода г. Еуген Штрајнцер, претседник општине г. Мукамед Алија Тарабар, старешина среског суда г. Осман Сикирић, управник каленог завода г. Есад Мокчић и други.

Чим је воз ушао у станицу сва присутни су поклицима и махањем руку поздравили новог верског поглавицу југословенских муслимана. Кад је воз стигао пагону на чијем је прозору био Реис ул Улема приступио је претседник имама матичара г. Алим Тарабар и жељело високом госту добродошлицу. Затим је Реис ул Улема, у име муслимана Зенице испоручио поздраве.

Намештај
из фабрике
МОР и другови
Инђија
Филијала:
Земун
Краљ Петра 19

Сензационално откриће на изложби Италијанског портрета кроз векове

„Непозната“ од Еркола да Фераре *или босанска краљица* Катарина?

Изгледа да прави аутор ове слике није Ерколо да Ферари, већ Ђовани Белини

Посетиоци Изложбе италијанског портрета кроз векове пред сликом „Непозната“

Изгледа да ће ових дана у Београду бити решена једна вековна тајна. Требало је да чувена слика „Непознате“ Еркола да Фераре буде пренесена из Италије у Београд, на Изложбу италијанског портрета кроз векове, да бисмо у њој открили босанску краљицу Катарину. После толико столећа, и то ми, Југословени, Испод ове слике, која се у Музеју Кнеза Павла налази под бројем 36, стоји „Непозната“. У ИСТОРИЈИ СРПСКОГ НАРОДА од Стапоја Станојевића, која се деценијама учи у нашим школама, налази се репродукција исте ове слике и испод ње стоји: „Босанска краљица Катарина“. Ову је слику Стапоје Станојевић пренео из „Повјести Хрвата“ од Вјекослава Клања. По Клању, опет, аутор ове слике није — као што стоји на Изложби италијанског портрета — Ерколо да Фераре, већ Ђовани Белини.

На путу смо, изгледа, занста да решимо једну тајну, коју тако дуго ни сами Италијани нису успели да реше и која ће направити светску сензацију.

Пред сликом „Непознате“, делом Еркола да Фераре, у једном малом одељку изложбе Италијанског портрета кроз векове, са дивљењем застаје сваки посетилац. Нежан лик лепотице, рађен негде почетком шеснаестог столећа, очарава отменом мирноћом. У сенци мале дворане очи осећају овај лик као да још увек живи.

Портрет непознате.

Аутор: Ерколе Гранди, сликар и архитекта, рођен у Ферари 1463 године. Умро је у свом родном месту после 62 године. Културним историчарима његова је личност остала, до данас, загонетна. Можда је Ерколе Гранди, познат као Ерколе да Фераре, идентичан са Ерколом Робертијем, великим мајстором чија су дела поносе многих цркава и галерија.

И „Портрет непознате“ био је загонетка. Једна чињеница, међутим, која је искрсла поводом изложбе италијанског портрета у Београду, даје наде да ће се вео мистерије са „Непознате“ скинути.

Босанска краљица Катарина
(Историја српског народа, стр. 231)

„Портрет непознате“ — портрет босанске краљице Катарине

Док још није одгонетнута тајна ко је аутор „Портрета непознате“ — јер је велик број оних којима се ово дело приписује — сама „Непозната“ указује се, по пребављим истраживањима наших најпознатијих историчара — ово позната и интересантна фигура из наше прошлости.

„Непозната“ — то је босанска краљица Катарина!„

Случај је колико интересантан толико и сложен. „Портрет непознате“, дивна слика на Изложби означени бројем 36, приписивао је сем сваљашњем заслужном аутору Ерколе де Ферари још и Француску Франсои, Лоренцу Коста, Бернарду д Катињола, па и Ђовани Белинију. Најновији историчари указују на Доменика Панетија као аутора...

Када је овако неизвесна ствар у погледу самог аутора, није тешко оценити колико је неизвесна сама личност „Непознате“. Међутим, хиљадама посетилаца ова „Непознате одмах је изгледала одиенуд позната. Многи су се питали:

— Где ли сам само ону слику видео?...

Лепа је као Палађолина „Непозната“, али свима нама много ближа и дража од свих лепотица са италијанских платна. Да. Ферарина лепотица фрапантно је личила на босанску краљицу Катарину, чију смо слику толико пута гледали у уџбеницима историје...

Слика из историје српског народа

У Историји српског народа Стапоја Станојевића, у трећем издању, на стр. 23, донесена је слика краљице Катарине босанске. Клипе је рђав, али се ипак може разазнати сваки детаљ: то је, несумњиво, „Портрет непознате“ који је у великом каталогу Изложбе означен под бројем 36 и приписан Ерколу да Ферари.

Поставља се питање: одакле смелост историчару Стапоју Станојевићу да за овај портрет, који је италијански уметнички историчари означавају као „Портрет непознате“, тврди да је слика босанске краљице Катарине Котаче, мађеке последњег босанског краља Стефана Томашевића?

Далим испитивањем установили смо где је пок. Стапоје Станојевић нашао слику краљице Катарине. Он ју је преузео из „Повијести Хрвата“ Вјекослава Клајића, из друге књиге са стране 33 издање 1904 г.

Да ли је аутор ове слике Ерколе да Фераре, или Ђовани Белини?

Клајић указује, изгледа, на правог аутора. Он, познаваоц наше историје, изгледа да је ауторитет у овом замршеном случају. По Клајићу слику краљице Катарине радио је славни Ђовани Белини. Било је то негде после Катарининог одласка из Босне у Рим... Она је оженьена у римској цркви Ара Цели.. Век Ђовани Белинија више одговара животу краљице Катарине него оне Еркола да Фераре и у сумњи италијанских историчара ова подаци из наше историје бише, можда, данас сутра пресудни.

Изгледа да стојимо пред решењем питања: ко је аутор портрета „Непознате“.

И, за нас још интересантније питања:

— Ко је — „Непозната“.

АНТЕ МАТЕКАЛО

ЂУРЂЕВСКИ ЦВЕТАК КОЛА СРПСКИХ СЕСТАРА

Тридесет пет година је како о Ђурђев-дану Коло српских сестара продаје свој бели цветак. Као увек, тако и сад на Ђурђевдан Коло српских сестара са својим Одбором госпођица — као и својим родољубивим сарадницима продаваће свој цветак у жељи да помогне своме роду, бедним, и невољним, као и свима онима, који очекују сестринску помоћ. И ова продаја служи тој сврси.

Коло српских сестара упућује топле молбе родољубивом грађанству, браћи и сестарама да се не оглуше о касице Кола српских сестара; да не прођу равнодушно крај скромно пружене руке са цветком, пружене за оне, који заслужују нашу заједничку помоћ.

Не жалите за бели цветак, а најмања лепта је права самаританска потпора. — Осетимо се белим цветком Кола српских сестара.

Полиција је ухватила лопова који је извршио три најопасније крађе

за време Ускршњих празника

Лопов због кога су неким породицама пресели ускршњи празници ухапшен је јуче. То је бивши шофер Славко Кралица, родом из села Матовца, у срезу Босанска Крупа. Карлица је извршио око четрдесет крађа. Полиција је ухапсила још Циганку Драгу Васић, шоферову љубазницу, и радника-печалбара Решида Алковића.

У стану Славка Карлице нађено је много свиленог рубља и много свилених хаљина.

Бивши шофер ипчаурио се у опасног лопова од пре два месеца. Нарочито је меркао станове, на којима је прозор отворен. Полиција је предузимала најенергичније мере да га ухвати, али без успеха. По свим модерним принципима криминалистике он је затурио свој траг. Док су остали лопови мировали, он је „радио“ и за време Ускршњих празника. Тада је извршио три најопасније крађе. Прва жртва била је гђа Маргита Грбић, чиновница Министарства унутрашњих послова. Са својом мајком она станује у Врањској улици број 1. Како је било хладно време, гђа Грбић држала је ноћу отворен прозор, ради чистог ваздуха. Карлица је искористио тај моменат. Ушао је у собу и, док је гђа Грбић спавала, мирне савести прионуо је на посао. У један час потрпио је све деликата, слатке кифле, печењиу и још неке ствари, па ишчезо.

На исти начин честитао је Ускрс и гђи Десанки Роловић, саветнику Министарства социјалне политике и народног здравља, у Бушњиној улици 34. Одиео јој је све свилене хаљине, чак и пресвлаке, тако да није имала шта да обуче. Трећа жртва дрског лопова била је гђа др. Вранислава Радуловић. Она станује у Соколској улици 14. Њу је Карлица остављо без зимског капута и без многих других ствари.

Карлица је становао у стану своје љубазнице Драге Васић на Булеуару... Младу Циганки допала се одмах једна од најбољих свилених хаљина и обукла је. Кад су је видели тако нокетку, суседи су се запрепастили.

— Ту нису чиста посла, почело је да се шуша. За ово је извјадзнала и полиција. Јеси оделевања агенти су упали у Циганкин стан и ухапсили је. Ту су нашли читаво стовариште краденихствари. Кроз јецаје Циганка је признавала да је све ове ствари донео њен љубавник — бивши шофер Славко Карлица. Њега су пронашли у једној кафани. Био је већ пијан. Он је одао трећег свог саученика, (који му је чувао стражу испод станова), печалбара Решида Алковића. На прозорима беше Решидова: сеобише биле су најскупоценије завесе. На себи је чак имао свилену пицаму.

Ухапшена Циганка каже да је водила љубав са Карлицом, и да је он имао намеру да се ожени њом. Сад јој се измакла срећа.

— Спремна сам да си убијем, рекла је.

И Карлица је потпштен. Али не због своје љубавнице, која је доспела са њим у затвор, већ због тога што ће га они подвизи стати неколико година робије.

ВЕЛИКИ КОНЦЕРТ И БАЛЕТ РУСКОГ ЦРВЕНОГ КРСТА У НОВОМ САДУ

Нови Сад, 5 маја. — Руски црвени крст приређује у суботу, 7 маја, у Народном спомен-дому велико вече концерта и балета уз суделовање чланова Београдске опере Људмиле Слатине и Кирила Борисова, осамнаестогодишње виолинистичке Алике Ђурђевић, ученице Драге Васић на Музичкој академији у Београду.

Гђа Тамара Максимова

Ђурђевке, балетске Тамаре Максимове и Александра Доброхотова. На клавиру прати г. проф. Алексије Бутаков. Програм је занимљив и разноврсан.

V ВЕЧЕ ЧЕХОСЛОВАЧКЕ КУЛТУРЕ „ВЕРНОСТ ЗА ВЕРНОСТ“

У уторак, 10 маја, приређује Југословенско-чехословачка лига у Београду своје V културно вече, које ће бити посвећено 20-годишњици великих пражких манифестација, на којима је између пр.станлина чехословачког народа и југословенских изасланика била дата свечана заклетва, под геслом „Верност за верност“. Уводну реч одржаће г. Стеван Ђирић, претседник Народне скупштине и претседник Савеза југословенско-чехословачких лига, а о пражким свечаностима 13 априла и 18 маја 1918 говориће г. Нико Бартуловић, књижевник и потпретседник Лиге у Београду. У име омладине узеће реч и г. Милован Матић, студент права и претседник омладинске секције лиге. Сем тога ће на овој приредби узети учешћа и певачко друштво „Стеван Мокрањац“ са својим мешовитим хором, под диригентањем г. Миленка Живковића.

Ова свечана и веома значајна приредба одржаће се у великој сали Коларчевог народног универзитета, а почиње у 18 часова и 15 минута. Улазнице, по цени од 5, 3, 2 дин. добијају се на благајни Коларчевог универзитета и у канцеларији Југословенско-чехословачке лиге, Престолонаследников трг 45, тел. број 27-709.

Два ђака беже у свет

Пре два дана тринаестогодишњи малишани Милан Ковачевић, син претседника Савеза народних музиканата и Душан Глумин-

Нестали ученик Милан Ковачевић у шетњи са својом мајком Љубицом

чић, одлучили су да изврше велики подвиг. Читајући у новинама свакодневне извештаје о сензационалним догађајима у свету, дошли су до закључка да су ови њихових двојица одређени да постигну у том хласу свега неки велики успех и славу. И на једном часу у школи утекли су оба без поздрава кући, до најмањих ситница.

О њиховом нестанку извештено је полиција.

Милан Ковачевић има снега 13 година, мали је, плав, мршав и има грозд капутић. На глави носи качкет, а на ногама плетене ципеле. Има панталоне дуге до колена.

Душан Глумичић има 14 година, висок је, плав, има округло лице. Обучен је у сиво одело, а на ногама има ципеле.

Ако ко нађе ове малишане, нека их одмах спроведе најближој полицијској станици.

ЈАЈЕ У ЈАЈЕТУ!

Нови Сад, 5 маја. — Занимљиво откриће учињено је новосадским железничар г. Јован Митић. Његова жена замешала је колачиу коју је пекла ноћас јаје, па, пошто је било цело, скувала га је „на тврдо“ и дала мужу да га понесе собом за ужину. Није било мало изненађење за г. Митића кад је дубоко у јајету нашао — у јајету јаје...

Железничар који је нашао — у јајету јаје...

На жалост, ова чудновата појава није била ништа друго до обична варка. Наиме, кокошка је снела мало јаје, а домаћица, не знајући за то, ставила је у њега друго, нормално јаје. Ово друго јаје било је велико, па је, да би се могло сместити у мало јаје, морало да се сабије. Тако је и учињено. Ово друго јаје, сабијено, ушло је у прво, а ова варка открила је г. Митић.

„Холанђанин луталица“ у новој режији

Вечерас се даје у новој подели улога у новој режији реприза Вагнерове опере „Холанђанин луталица“. На слици г.г. Пиклер и Цвејић у обновљеној опери

ГОСТОВАЊЕ г-це Б. Живковић У ОПЕРИ „ТРУБАДУР“

Управа Београдске опере добро је учинила што је гђи Живковић дала могућности да пред нашим публиком покаже резултат свога озбиљног и студиозног рада на усавршавању у певачкој техници. То би управа могла поновено чинити и са другим нашим младим, талентованим и амбициозним певачима, јер се само на тај начин може изврштти избор младих певачких снага, способних за оперско певање. Концертни подијум никоколико не даје такве могућности.

Гђа Живковић је досга позната нашој публици са разних музичких приредби и са радио концерата. Вероватно је да су њене интерпретације са тих концерата показале делимично на нашу публику, па се тако може и објаснити опасо облика посета прилком њеног првог гостовања.

Гђа Живковић збиља има развијен смисао за певање. Врло је музикална, има пријатну боју гласа, добро осећа ритам и њиме у себи дискретну жељезну осећајност, али јој глас није у довољној мери продорам и возуменосоа. Тек има њеног певања је солидна, али има доста ствари на којима треба још много радити ако узмемо у обзир сценско певање. Па и са овакним певачким квалитетима гђа Живковић би, да јој ово није било прво уметничко критичко на сцени, свакако дала много боју краљицу Јеонере, него што је то у ствари и било. Почетницима се морају много ствари опростити због пресилне и обавезне треме. Али је гђа Живковић у појединим сценама и појединим музичким фразама показала, да би се могла развити у добру оперску певачицу лирског типа. Ово бележим са малом резервом, али са много више сигурности истичем да би гђа Живковић могла постати једна сасвим солидна колоратурна певачица. Изгледи отпевали пасажи за сву тврдоћу су доказали. Али колоратурни сопрани у данашњем сценском певању немају тако велику важност, јер се партије за такво певање данас готово и не пишу, а многе старе опере у овом смислу забораљене су и одбачене.

Кад је реч о гостовању, ред је да на овом месту поменем и гђу Ваљани као Аднуеку, а г. Инића као Маврика, јер су и они ове вечери певали као гости.

Гђа Ваљани је своју партију отпевала са великим певачким и сценским искуством, истичући и подвлачећи у вој све оно што је драмски најбитније. Г. Инић у улози Маврика и по стоти пут је доказао да је нашој опери неопходно потребан. Па зашто онда да једне ове сезоне нема као гост? Зар његов изванредно звучан и продоран тенор и његово певачко искуство нису потребни нашој опери!? Не треба заборавити да је г. Инић у свима партијама које је певао на нашој сцени врло добро успевао, и да ће и даље са успехом певати, што ми потврђује и ова његова врло успела и сасвим заокругљена креација Маврика.

СВЕТОМИР НАСТАСИЈЕВИЋ

БАЛЕТСКО МАТИНЕ ШКОЛЕ ГЂЕ ЈЕЛЕНЕ ПОЉАКОВЕ

Балетска школа гђе Јелене Пољакове, која је стекла симпатије нашег света и има велике заслуге за напредак нашег балета, приређује у недељу, 22 маја, у 11 часова пре подне, балетеску представу у Народном позоришту код Споменика. Даје се балет „Пеер Гинт“, музика од М. Слатина, „Краљица лутака“ од Бајера и „Руске слике“ од Љадова.

Велики симфонијски оркестар Краљеве гарде водиће диригент И. Слатин.

Зашто треба [illegible] оригиналну роб
— Из пр[illegible]мо се у
рили[illegible] боља
[illegible] за
до[illegible] сва
дет[illegible]
[illegible]
ка[illegible]
по[illegible]
сто[illegible]
захтевати о[illegible]
таблете, кој[illegible]
паковању и в[illegible]
ном Аспирин и крстом од слова нмс
Грип! Грип!
АСПИРИН
помаже!
Свака Аспирин таблета носи Бајеров крст!
BAYER
Орлас регистрован под С. бр 1891/35 од 20. Јануара

Бугарске ученице из Пловдива у Београду

Група од двадесет ученица Стручне девојачке школе из Пловдива посетиле су ових дана Београд. У Београд су дошле још пре неколико дана и већ су обишле Изложбу италијанских портрета, Сајам, Девојачку школу, Топчидер, Кошутњак и Земун. Исто тако посетиле су и Опленац где су положиле леп венац, а данас ће посетити Авалу и гроб Незнаног јунака на Авали.

Јуче пре подне ученице су посетиле редакцију „Времена“ где су ст интересовалом разгледале машине и начин штампања листа.

Ученице предводи директор гђа Карадијева са неколико наставница и гости су Југословенско - бугарске лиге и стручне женске учитељске школе.

Данас по подне оне напуштају Београд.

ДАНАС петак 6 мај

Позоришта:

КОД СПОМЕНИКА: (20) Холандски духањак.

ВРАЧАР: (20) Покондирк.

Изложбе:

ИЗЛОЖБА ИТАЛИЈАНСКОГ ПОРТРЕТА КРОЗ ВЕКОВЕ (Музеј Кнеза Павла) отворена од 10 часова пре подне до 5 часова по подне, сваког дана па и понедељком.

Сајмиште:

ПРВИ БЕОГРАДСКИ ПРОЛЕТЊИ САЈАМ. Отворен од 7 до 19 часова сваког дана.

Биоскопи:

ПРЕМИЈЕРИ

КОРЗО: (15) Каруселa (Марина Рек Георг Александер); 2) Журнал.

ОДЕОН: (14) Седам шешира (Лилиан Харвеј, Вилма Банки и Франц); 2) Принцеза из Ирапије (Роберт Монтгомери, Росалинд Русел).

ДУКСОР: дома сала (15) Тајна једног Мажино (Вера Корен, Виктор Франсен); 2) Журнал.

ДУКСОР: горња сала: (15.15) Уранци (Дороти Ламур, Џон Хол); 2) Журнал.

СЛАВИЈА: (14.30) Музика за тебе (Магда Шнајдер, Ханс Зенкер); 2) Младенци; 3) Журнал.

КОЛОСЕУМ: (15) Тигар Аријене (Валас и Ноа Бири, Вирџинија Брус); 2) Журнал.

УРАНИЈА: (15) 1) Музика за тебе (Магда Шнајдер, Ханс Зенкер); 2) Младенци; 3) Журнал.

РЕПРИЗНИ

РЕКС: (14) 1) Пластични филм-Аудиоскопа; 2) Царевић (Мартa Егерт, Ханс Сенсер). Додатак: 2 Мики Маусa и Фокс-новости. (10.30) Матине.

БАЛКАН: (13) 1) Синдикат злочина (Едвард Робинсон, Жоан Блонделл); 2) Ловац сидра (Дик Повел и Рубн Калп).

НОВАКОВИЋ: (15) 1) Сарати грозни (Жари Бор); 2) Љубавне новеле.

МЕТРОПОЛ: (15) 1) Велики изазивач (Жан Габен, Ерих фон Штрохајм); 2) Пеноћни такси (Франсес Дрејк, Брајан Доклеј); 3) Универзум-новости.

ТРИЈАНА: (15) 1) Шкода за кокоте (Рена Сен Сир, А. Лефур); 2) додатак: Сили симфонија и Журнал. У (10.30) Матине.

АЛАЛА: (15) 1) Инфанција — Њих троје (Мери Оберон, Мерл Оберон, Џоел Мак Кри). Додатак: Фокс новости и Мики Маус.

Земун:

ЦЕНТРАЛ: Чаробна игра (Марта Егерт).

РАТЕР: Учитељица љубави (Марја Андерсен); 2) Побуна на броду.

КОРЗО: Жупник из Кирфелда (Ханс Јаре)); Додатак: Журнал и Филм у боји.

Панчево:

ТРУБАЧ: Анђео (Марлена Дитрих, Харберт Маршал); 2) Витафон); 3) Фоксов журнал.

Дежурне апотеке:

Божић Боривоје — Кр. Александра 132 — тел. 22-041; Живковић др. Петар — Краља Душана 15 — тел. 23-866; Јаловљевић Љубица — Кр. Милана 81 — тел. 20-821; Јанковић поч. Душана апотека — Кадуља Вељков Павле — Краља Петра 2 — тел. 20-804; Калевић-Стефановић Сава — Вишњићева 8 — тел. 23-445; Калпарџи Милан — Цара Николе II бр. 73 — тел. 22-719; Кромић Фердинанд — Булевар Ослобођења 36 — тел. 24-580; Кротић Милан — Краља Милутина 109 — тел. 20-816; Јовановић Илија — Пашићева 11 — тел. 24-153; Јевремовић Драгољуб — Пеп Јукића 6 — тел. 28-124 — Шешић Ило — Брусница 30 — телефон 27-229.

На Чукарици — Београд

Јаласевић Лука — Трговачка 11 — тел. 25-402 — дежурна стална.

ПРЕНОС БОЛЕСНИКА И РАЊЕНИКА — из унутрашности у Београд и обратно, врши новим санитетским аутомобилима по одређеној тарифи, ауто-станица Црвеног крста, телефон 24-479.

ПРЕДАВАЊА

ПРЕДАВАЊЕ Г. ДР. ДЕБЕЉКА „О МЛЕКУ — ИЗВОРУ СНАГЕ И ЗДРАВЉА"

У суботу, 2 о. м. на Коларчевом народном универзитету одржаће предавање о горњој теми г. г. др. Шиме Дебељак, проф. Универзитета у Загребу, др. Мидутин Гец, претседник Ветеринарског удружења, др. Сергије Рамиш, шеф отсека Санитетског одељења Краљ. Министарства Унутрашњих послова Симић, директор пољопривредне школе у Смедеревској Паланци. Предавање ће бити са филмом. Почетак у 18.15 час.

ПРЕДАВАЊЕ У ОКВИРУ ДЕЧЈИХ ДАНА НА ДУШАНОВУ

У оквиру дечјих дана у основној школи на Душановој одржаће пре данас, 7 маја у 18 часова г. г. Душан Ђорђевић, управитељ школе и др. Крста Живковић, дечји лекар. Тема предавања г. Ђорђевића: „Опште хигијенске и здравствене потребе школа Душановац." Тема предавања г. Живковића: „Стварање и сакривање могућности хигијенског и здравственог подизања деце". Улаз бесплатан.

„ВЕЧ И ВЕЧЉЕ"

Конверзационо вече Југословенско-немачког друштва

У суботу, 7 о. м., приређује Југословенско-немачко друштво у својим просторијама конверзационо вече о теми „Веч и Вечље".

ЧИТУЉА

Луче су сахрањени у Београду: Лепосава Ковачевић, домаћица, 45 година, умрла у Дрежанку Божидар; Анка Алексић, домаћица, 48 година, у Београду, Марковића 17; Милесав Глушчевић, кувар Дракалове болнице, 58 година, Паштровића 25; Атанасија Аверић, домаћица, 23 године, Кнеза Павла 30; Ивица Караванџовић, дете, 4 месеца, Јуришића 28; Зека Бебировић, домаћица, 33 године, Јатагаи Мала 11 род бр. 16.а

ПОЗОРИШТЕ

Сутрашња премијера „Крајцерове сонате" у Руском дому

Сутра, 7 маја, у Руском позоришту даће се велика шемијера: „Крајцерова соната", драма у 6 слика по истоименом роману Лава Толстоја. Ово изванредно дело великог словенског писца и мислиоца, инспирисано је чувеном Бетовеновом „Крајцеровом сонатом". Оригинална драматизација овога романа прва је руска књижевница г. Александру Черепову, који поред тога књиге и главну улогу Позднишова. Сама „Крајцерове сонате" послужиће је већ за неколико истоимених филмова, док се на позорници у Београду даје пр-

Толстој

ви пут. Претстава ће као комисија г. А. Черепова уз пријатељско суделовање бољих снага Руског позоришта: гђа Зелене Романове, Александра Доспиал, Матеје, Мар и г. г. Зајарног, Хомицког, Тамарова, Папова, Томина, Јентешина, Сотонјина, Селеченева и ин. ит. У току претставе биће изведена чувена „Крајцерова соната" од Бетовена (виолина и клавир). Почетак претставе у 20 часова. Карте на благајни Руског дома, тел. 22-4-16.

БАЛЕТСКО ВЕЧЕ МИЛОША РИСТИЋА

Балетско вече Милоша Ристића, нашег одличног играча, члана Руског балета из Монте Карла, уз суделовање гђе Н. Бошковић, прилабеђене, у четвртак, 12 маја, у Позоришту на Врачару. На програму: „Пулцинела" Игора Стравинског, „Шопенијана" Фокинова, „Полка и др., као и балет „Пуцини спектар" од Вебера по Мајсингу. Почетак у 20.30 часова. Цене места: ложа 150 дин., седишта од 5 до 40 дин. Улазнице се продају на благајни позоришта на Врачару.

НУШИЋЕВО ВЕЧЕ НА КОЛАРЧЕВОМ НАРОДНОМ УНИВЕРЗИТЕТУ

У понедељак, 9 о. м. у 18.15 час. на Коларчевом универзитету приређује се Нушићево вече. Играће се једна од најбољих комедија Нушићевих „Сеир". Београд пред четири века. Уводно предавање држи г. др. Милош Савковић. Играју чланови одаских и балонских ансамбала позоришта, а режира г. Петар Матић, који у исто време и гра главну улогу. Цене 6, 4, 3 и 2 динара.

КОД КН. СПОМЕНИКА

Хоклађанки духаница

Вечерас се даје реприза Вагнеровог опернога „Холандеров духанац" у потпуно новој подели и режији. Наслову улогу пева г. Михајло, Сенту гђа Љубичић, Мари гђа Мајсторић, Давида г. Пајић, Еберхарда г. Ивић, Кормановa г. Поповић. Диригује г. Бровошков. Нову сценску поставку је г. др. Хелеп. Почетак у 20 часова. Цене места од 5 до 45 дин.

ПОЗОРИШТЕ НА ВРАЧАРУ

Покојник

Вечерас даје се Нушићев „Покојник". Спасоје г. Гец. Анта г. М. Марковић; у осталим улогама гђе Каталинић, Златковић, Петић, Матеј, Гец, Дитрих и г. г. Никачевић, Богатинчевић, Паунковић, Душановић, Д. Радеинковић, Старуић, В. Јовановић, Вељковић, В. Јовановић, Милесалевић. Почетак у 20 часова. Цене места од 3 до 30 дин.

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

■ **Годишња скупштина старокатоличке жупе**

У недељу, 8 маја одржаће се у старокатоличкој цркви (Дубровачка 1) годишња скупштина старокатоличке жупе у Београду у 10.30 часова пре подне са уобичајеним дневним редом.

■ **Ванредна скупштина удружења југословенских инжењера и архитеката**

Удружење југословенских инжењера и архитеката секција Београд одржаће ванредну скупштину 8 маја у 8 часова пре подне у сали инжењерског дома (Кр. Фердинанда 7), са дневним редом: предлог за измену устава Удружења југословенских инжењера и архитеката и избор претседника Комитета за заштиту сталешких интереса.

■ **Седница клуба архитеката**

Клуб архитеката УЈИА секције Београд одржаће своју редовну седницу у суботу, 7 о. м. у 18 часова у слушаоници III Интерне клинике. Дневни ред: читалье записника; др. Мара Шалтић - Илић: „Случај бакигног спонтаног пнеумоторакса"; др. Мурић и др. Гајдошић: „Случај реактивације маларијс после вештачког пнеумоторакса"; др. Данила Марковић: „Зели операцији назив „клад на грањулија?"; и др. М. Секулић: „Београд има могућности и средстава за успешну борбу против туберкулозе.

■ **Годишње скупштина друштва за помагање сиротиње и сузбијање просјачења**

Редовна годишња скупштина друштва за помагање сиротиње и сузбијање просјачења одржаће се у суботу 14 маја у 10 часова у друштвеној канцеларији (Краљице Наталије 20).

■ **Годишња скупштина Савеза приватних намештеника**

Годишња скупштина Савеза приватних намештеника одржаће се у недељу, 8 маја у сали трговачког клуба (Југословна улица 16).

■ **Боравак претседника Мађарско - југословенске лиге у Београду**

Јуче у 11 часова пре подне Претседник Мађарско - југословенске лиге у Будимпешти г. Миклош Кромић положио је лаворов венац са југословенског, и мађарског тробојном на гроб Незнаног јунака на Авали. Претседник новоосноване Мађарско - југословенске лиге у Будимпешти, у коју се у року од непуних месец дана уписало 800 чланова, г. Кромић обишао је јуче поподне Војни музеј а данас одлази на Опленац да се поклони гробу Ељкановићевог Витеског Краља Александра Првог Ујединитеља.

■ **Концерт са играном новодан отварала Прве женске гимназије**

Литерарна дружина „Заједница Прве женске гимназије приређује концерт са играном новог аграда (Витошева улица) „Дан младости" — концерт са играном. Почетак у 15.30 час. Свира Rythme Boy. Приступ имају ђачки родитељи, ђаци и студенти уз легитимацију. Улазнина 10 дин.

■ **Седма класа Ђачке батерије 1913—1914 године**

Моле се другови, да што пре доставе своје адресе, као и адресе осталих другова, г. Михаилу Ст. Ресићу, вашем чик. Народне банке, Београд, Теразије 7 ради разних важних хитних саопштења.

■ **Заклетва регрута**

У недељу, 8 маја, у 9 часова пре подне обавиће се на Бањици (испред трибине) заклетва регрута Београдског гарнизона.

■ **Скупштина куманог друштва „Голиш"**

Кумаио друштво „Голиш одржаће своју годишњу скупштину 8 о. м. у своме друштвеном стану у кафани „Прекн крст (Жичка 2) у 15 часова са уобичајеним дневним редом.

■ **Конференција кројача Мушког одела**

Секција београдских кројача мушког одела, извештава све Кројачке секције у земљи да ће се земаљска конференција кројача одржати у недељу 8 маја у Београду, у Занатском дому. Пошластница у вожњи може се користити самом који траје до 9 маја у вече закључно.

■ **Пажња ратним добровољцима**

Позивају се сви чланови Београдске месне организације, да у суботу 7 маја у 18.15 часова дођу у Савезни дом (Молерова бр. 24) ради хитног договора. Уредно се упозоравају чланови, да ће се годишња скупштина одржати у недељу 8 маја у 9 часова у Занатском дому (улазни улаз из Поенкареове улице).

Личне вести

Свечари

■ Г. Светозар Глишић, мајор у пензији, са породицом, због болести не може примати посете о своје славе Св. Ђорђу.

■ Инж. пуковник: г. Ацо Т. Брачинац прославиће своју славу Св. Ђорђа у кругу породице.

■ **„Палидула"**, друштво за уређење Палидулског краја, прославиће своју славу Марковдан у недељу, 8 о. м. Сеченье колача у 11 часова пре подне у Дому Дечијег обданишта бр. 2 (Краљице Марије 46)

■ Г. др. Бока Ј. Николић, помоћник Министра народног здравља и г. др. Владимир Ђ. Николић, управник Националног института за гориво и руде не могу примати посете о своје славе Св. Ђорђу, због болести у породици.

■ Због службеног путовања неће примати посете о своје славе Св. Ђорђа г. Милан Ж. Миловановић армијски генерал.

Веридбе

○ Гца Радојка, кћи гђе Маре и пок. Ивана Бурковића, трговца, и г. Јован, трг., син гђе Марије и г. Мила Мамуле, верени.

Венчања

○ Наша кћи, гца Анђелија М. Томићева, прав. чиновник и г. Миљоје К. Пантић, чиновн. приправник П. т. т., венчаће се у недељу 8 маја у 11 часова пре подне у цркви Св. Георгије. Честитања у цркви. Тевеварац: Томић, Пантић (Војводе Богдана 19).

★ У недељу, 8. о. м., у 7 часова, у Топчидерској цркви венчаће се гца Олга Младеновић, чиновник Министарства финансија и г. Драгомир Васковић, чиновник Поштанске штедионице.

Помени

● У недељу, 8 о. м., у Сарајеву ожалошћена породица даваће Рајну В. Стаиковићу, начелнику - воднику, 40-дневни помен.

● У суботу, 7 о. м., на Новом гробљу, (у Мачви), ожалошћена породица даваће Јанку Смиуровићу, бив. сенатору, полугодишњи помен.

● Данас, у 10 часова на Новом гробљу (парцела 49), ожалошћена породица даваће Лепосави Татић, тридесетогодишњи помен.

● У понедељак, 9 о. м., у 11 часова на Љубомирском гробљу ожалошћена породица даваће Душану В. Ковачевићу, ученику 6 разреда гимназије, годишњи помен.

Читуља

† Илија М. Марковић „Ујак", пешад. капетан I кл. у пензији и резерви, рат. војвода, преминуо је прошле ноћи. Погребе ће се извршити 6 маја у 16 часова из капеле на Новом гробљу. Ожалошћени: супруга Росa; синови: Милан и Зорин; кћи Јелена, и остала многобројна родбина.

† **Милица**, супруга Негослава **Оцокољића**, саветника Министарства унутрашњих послова, преминула је у среду 4 о. м. Сахрана, данас, 6 о. м. у 15 часова из капеле на Новом гробљу. — **Ожалошћена породица.**

† У среду, 4 о. м. преминуле је **Недељо Ј. Мутавџић**, судија у пензији. Сахрана, данас, у 11 часова, из капеле на Новом гробљу.

† **Јуче је преминуо Франц Јеверник.** Дан сахране објавиће се накнадно. — **Ожалошћена породица.**

† У среду, 4 о. м., преминула је **Лина Атих.** Сахрана, данас, у 5 часова из капеле на Новом гробљу.

† **Злата Вотрпешкић**, преминула после краћег боловања у четвртак 5 о. м. Сахрана, данас у 15 часова из капеле на Новом гробљу.

† **Јуче је преминуо Коста Р. Стојановић.** Сахрана, данас, у 14 часова из стана: Орловићеве 5.

† **Миливој Дејановић**, преминуо 5 о. м. Сахрана, сутра, 7 о. м. у 15 часова у Новом Саду.

Фељетон

КОД ЖЕНА које годинама пате од тешке стеоне болести показује употреба природне Франц-Јосифове горке воде узете јутром и вечером по четврт чаше добре успехе. И осетљиве пацијенткиње уживају рад Франц-Јосифовог извора већ у кратком времену осећају боље. Рег. С. бр. 30.474 од 28 новембр. 1935

РЕТКА ПРИЛИКА пружиће Вам се да добијете леву награду у Радион наградном такмичењу. Прочитајте пажљиво оглас, који не изаши у недељном броју нашег листа.

МАЛОКРВНОСТ свих облика и органска изнурења уопште — успешније и за оргазмом подношљиве код вештачких лекова — Дечи

Природна арсенова вода С Р Е Б Р Е Н И Ц А

Стовариште - Београд Поштански фах 803

МЕСНОМ ОДБОРУ Удружења ратних инвалида у Београду. Примљена су на име укидања ратним инвалидима Врања Јанкаић, трговци грађевинског материјала, бр. 4.421, Данило С. Калафатовић, генерал у пензији, дин. 100, Јован Д. Николајевић, трговац дин. 100. По дин. 50 Матић и друг, трговци, Хаџић Флајпер и Тадија Илић, дин. 20 Радивоје Р. Обрадовић, трговац, дин. 20 Давид М. Русо, трг. и дин. 20 Фернго и Гозеле, трговци. Племенитим приложницима Одбор у име свих ратних жртава нај топлије благодари.

Годишња скупштина Друштва „Путник"

Уче пре подне одржана је петнаеста редовна годишња скупштина акционара друштва „Путник" у Београду. Скупштина је једногласно примила поднети извештај управног и надзорног одбора и дала им разрешницу за рад у 1937 г.

Како су у управи друштва остала четири упражњена места, то је скупштина изабрала г. Душана Миличевића у име Туринг-клуба из Београда, г. др. Иву Тартаљу у име Савеза за унапређење туризма из Сплита, г. Луку Трифуна у име Савеза за Сушака и г. др. Белајчића у име Савеза из Новог Сада.

У Надзорни одбор су изабрани г. др. Љубо Радичевић у име Савеза купалишта и лековитих бања из Загреба, г. Рудолф Бубио у име „Јадранског фјорда" из Котора, г. Шубић у име Савеза из Марибора и г. Владимир Пинтар у име Туринг-клуба из Београда.

У упраку су делегирани од стране држане: у име Министарства свобрађаја г. Јосиф Цутмус, помоћник генералног директора државних железница и г. инж. Димитрије Атанацковић, начелник Министарства свобрађаја, а у име Министарства трговине и индустрије: г. Јања Тричковић, шеф Отсека за туризам и г. Никола Кушевић, бивши директор друштва „Путник" и сада директор банке у Новом Саду.

Биланс за 1937 годину Српске банке у Загребу

Српска банка у Загребу одржала је 2 маја своју четрдесетдругу редовну главну скупштину, која је призиатила предлагане закључне рачуне за годину 1937 и измештај Управног одбора и дала разрешницу Управном и Надзорном одбору.

Пре свега истичемо, да је банка још прошле године у својим завршним рачунима за 1936 годину извршила отпис од пола милиона динара од земљорадника у земљи стала 1 чл. 9 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова, што је износило суму од око 27,000.000 динара и тиме ликвидирала губитак по земљорадничким потраживањима. Тај губитак банка је покрила делом из својих прихода, а делом са забележног резервног фонда, тако, да је остала нетакнута деоничка главница, која износи 40,500.000 динара, а и остале исказане резерве које износе још укупно 24,800.000 динара. Захваљујући њеној здравој структури и опрезном пословању банка је и ратове, као је један део улагача и у овим тешким приликама сачувао поверење дионичара и повереног јој завода.

Из биланса за пословну годину 1937 види се да пословни завода и у пролазној години показују напредак, па да се и повереље у њега још више учврстило. Рачуни готовине и осталих комитената постепено све више врађа, што потврђује стални пораст улога у новом послу, који су исказани са дин. 58,580.164.70. Укупна поверења средства у новом пословању достигла су суму од око дин. 70,000.000.—, од којих је дроено у готовини и одмах расположивим предностима око 28,000.000 дин., а око 42,000.000 дин. уложено је у сигурне краткорочне зајмове и кредите привреди.

У старом послу вршена је с успехом мобилизација сретстава, која су употребљена за смањење старих обавеза тако да концем 1937 године стари улози показују стање од око дин. 210,000.000, а стари веровници стање од око дин. 107,000.000.—. Кредитни односи по меницама, ломбарду и осталим рачунима смањени су на око дин. 297,000.000.—. Папири од вредности исказани су са око дин. 44,000.000.—, а непокретности воде се са око дин. 29,000.000.— дин. а њихова данашња промет. на вредност далеко већа.

Још вала напоменути истаћи, да банка настављује у пуним износима улоге у старом послу и то по уложним књижицама око до 12.500 динара, а по текућим рачунима око до 25.000 динара по стању од 31 децембра 1934. Осим тога је она и за време читаве 1937 године, као и раније године, исплаћивала своје улагаче и знатне суме за извапредне потребе.

Банка и даље живо настоји да браком ликвидацијом старих послова дође у могућност да и неке старе улоге ослободи испод заштите, али уједно и да тиме осигура потреба сретстава, те да по могућности што пре пређе на нормално пословање, што ће јој тим лакше успети јер је њена унутрашња структура добра.

Исказани чисти добитак заједно са преносом из године 1936 од динара 435.224.46 износи динара 2.259.235.66, од које је суме подељено 250.000 динара Мировинском фонду банчиних чиновника и послужитеља, а остатак пренешен је на нову 1938 годину.

У банчин Управни одбор изабрани су поново г.г. др. Светислав Шумановић и Стеван Калембер, а као нов члан управе Милутин г. др. Ђорђе Изковић, лечник из Загреба.

У банчин Надзорни одбор пак изабран је као нов члан г. Павле Тук, трговац из Загреба.

Повећао се број неупослених радника у Енглеској

Лондон, мај. — Прошлог месеца број неупослених радника у Енглеској износио је око 1,750.000. У поређењу са бројем неупослених у истом месецу прошле године показује се повећање за 350.000.

ОСНИВАЊЕ ОГЛЕДНЕ СТАНИЦЕ ЗА ЈУЖНЕ КУЛТУРЕ У ТОПОЛИЦИ КОД БАРА

Министар пољопривреде прописао је Правилник о оснивању Државне огледне станице за јужне културе у Тополици код Бара, са задатком да проучава културе јужног воћа и да сте научне тековине популарише и пружа податке за практичне примењивање, да организује стручне огледе, да врши оплемењивање и одаје довољне сорате јужних култура — које су по разним крајевима размножене, да проучава трговачке и пољопривредне предности разних страних сорта и сората јужног воћа, да врши испитивање подлога и земљишта, да сузбија штеточине, да на основу научних истраживања пружа пољопривредницима податке о могућности интензивног и рационалног гајења јужних култура.

Станица ће имати шест отсека: Отсек за маслинарство, Отсек за смокварство, Отсек за агруме, Отсек за разно јужно воће, Фитопатолошки отсек и Хемијско-педолошки. Правилником је још дале регулисана организација станице, одређене су затим дужности директора, шефова и осталог особља.

Берзе

Ефенти: *лабавији*

Девизе: *чврсте*

Динар: *стабилан*

Продукти: *чврши*

На ефектном тржишту јуче је наступило мало попуштање у курсевима, тако да је тенденција нешто лабавија. Поред Беглука и Далматинаца који су у паду за четврт поена, попустили су и доларски зајмови. Ратна штета је у току [illegible] пала на 480.50, али је последњи закључак био 481.25.

Девизе званичне су чврсте. Код девиза у слободном промету у скоку је само шилинг, док су остале без промене.

На продуктном тржишту влада чврша тенденција код пшенице и непромењена код кукуруза.

Београдска берза

ЕФЕКТИ

У загради промене према претходном састанку

	Рађено Течај	Количина
7% Блер	92.50 (— 0.50)	4 хиљ.
7% Инвест.	100.25 (— 0.25)	38.200.—
6% Беглуш	94.— (—)	175 хиљ.
6% Далмат.	92.50 (— 0.25)	800 ком.
Р. ит. прт.	462.— (— 1.—)	939 ком.
Акц. Пад.	231.— (— 2.—)	100 ком.
Нар. банка	7325.—	5 ком.

Понуда — Тражња

7% Блер	93.—	92.50
7% Сталиница	—.—	—.—
8% Блер	—.—	—.—
7% Стабилиз.	—.—	—.—
6% Аграр 1921 г.	—.—	—.—
7% Инвест.	—.—	—.—
6% Беглуш	94.—	93.50
6% Далмат.	92.60	92.—
4% Аграр 1934 г.	—.—	—.—
Ратна штета стр.	482.—	481.25
Ратна штета мај	—.—	—.—
Ратна штета јуни	—.—	—.—
Ратна штета јул	—.—	—.—
Народна банка	7350.—	—.—
Акције И. а. б. с. к.	226.50	—.—
Акције П. а. б. к. в.	231.50	230.50

ПРОДУКТИ

Пшеница: рађено 5 вагона Србија по 200—272.

Кукуруз: рађено 3 вагона Лајковац по 105, 9 вагона Бакат 102.50 —103, 9,3 вагона Ивања 104—104.50, 15 вагона оверени Дунав по 139, 30 вагона Дунав по 106, и 20 вагона Тиса за јуни по 109.

Зечам: рађено 1 вагон Бакат по 150.

Пасуљ: рађено 6 вагона Србија 195—196, 1 вагон Србија 150, 1 вагон Србија 188 и 2 вагона Славонија 158.

Мекиње: рађено 3 вагона Србија по 100.

Гриз: рађено 1 вагон од Београд по 322.

Промет: 121 вагон.

Тенденција: чврша код пшенице, непромењена код кукуруза.

ДЕВИЗЕ

У слободном промету

	Течај	Количина
Лондон	258.— (—)	4 хиљ.
Берлин	1450.— (—)	107.500.—
Бечт	862.— (+ 1.90)	94 хиљ.
Солун	28.75 (—)	1000 хиљ.

ЗАГРЕБАЧКА БЕРЗА

ЕФЕКТИ

Народна банка 7300 трж.

Прив. аграрна банка 226—228 (226)

6% Влерол зајам 97—98 (97)

7% Влерол зајам 92.50—93.50

7% Хипот. банка 99 трж.

7% Дрм. шиз. зајам 98.50 трж.

7% Дрм. инв. зајам 98.50 трж.

7% Стабил. у Паризу 98.75 трж.

6% Београдске обвезнице 93—94

6% Далматински аграни 92—93

4% Аграрне обвезнице 61—62

4% Српски аграни 31.50 трж.

Рат. штета 482.50—483 (481.50—482)

Ратна штета јули 482—483 (482)

Ратна штета авг. 482 пов.

Девизе у слободном промету

(У загради течај закључни)

Берлин: чек 1460—1460 (1450)

зат. мај 1435—1445 (1445)

Цирих: чек 1437.50—1457.50 (1447.50)

Беч 858—859 (854)

Praha: bonovi 28.40—29.10 (28.75)

Лондон 257.20—258.80 (258)

Промет: 2,116.976 динара. Тенденција чврста.

ЦИРИХ—ЛОНДОН

Београд	10.—	217 1/2
Париз	12.20	178.87
Лондон	21.76 1/4	—.—
Њујорк	4.35 1/2	4.95 7/8
Прага т.	15.75	29.48 1/2
Милано	22.95	95.05
Мадрид	—.—	80.00
Амстердам	242.65	8.97 1/2
Берлин	172.50	12.61 1/2
Беч нотен	87.—	не нотира
исп. курс	не нотира	—.—
Цирих	—.—	21.77 1/4
Штокхолм	112.20	19.40
Осло	109.40	19.90 1/8
Копенхаген	97.20	22.40
Софија	—.—	400.—
Прат	18.15	43 1/2
Варшава	82.30	25 7/16
Будимпешта	76.15	25 1/8
Атина	23.95	348 1/2
Цариград	3.80	622.—
Букурешт	3.25	665.—

Стране берзе

Чикаго, 5 маја

Пшеница: мај 80 7/8, јули 79 3/4, септ. 79 3/8.

Кукуруз: мај 57 1/8, јули 58 5/8, септ. 59 3/4.

Винипег, 5 маја

Пшеница: мај 117, јули 109 1/2, окт. 88 1/4.

Буенос Аирес, 5 маја

Пшеница: мај 10.76, јули 10.87, јули 10.94.

Кукуруз: мај 8.10, јуни 7.76, јули 7.69.

Ливерпул, 5 маја

Пшеница: мај 6.7 1/4, јули 6.6 1/4 октобар 6.4 3/4.

Кукуруз: мај 28.7 1/2, јуни 27.9, јули 27.6.

НОВОСАДСКА БЕРЗА

Пшеница: бачка (78—79 кг. 3%) 217.50—220, сремска 216—218, банатска 241—217.50, бачка Потиска 220 —235. Зоби: бачка и сремска 137.50 150, славонска 150—152.50. Зечам: бачки и сремски (63—64 кг.) 147.50 —150. Кукуруз: бачки и сремски 104—105, банатски 100—101. Брашно: бачко и банатско 0= 0rt 320—330, бр. 2 300—310, бр. 5 280—290, бр. 6 260—270, бр. 7 230—240, бр. 8 120—130. Пасуљ: бачки бели без вреће и сремски 190—195. Мекиње: у вреће од јуте) бачке 110—115, сремске 110—113, банатске 110—113. Тенденција постојана. Промет средњи.

Са примом 28.5%

	Понуда	Тражња
Њујорк	4345.—	4309.12 (— 8.—)
Лондон	218.56	216.80 (+ 1.40)
Цирих	1008.50	996.45 (—.—)
Прат	152.50	151.25 (+ 0.30)
Милано	230.92	227.34 (+ 0.50)
Амстердам	2434.25	2419.66 (+ 6.50)
Париз	нема	нема
Берлин	1736.90	1715.10 (+ 2.25)
Брисел	736.11	731.04 (+ 0.50)
Варшава	826.22	819.72 (— 0.90)

Долар за обрачун 4327.28 +.

Ван берзе

Лондон	238.—
Њујорк	47.75
Париз	нема
Женева	11.—
Берлин	14.50
Беч	8.62

Београдска берза

ЕФЕКТИ

У загради промене према претходном састанку

	Рађено Течај	Количина
7% Блер	92.50 (— 0.50)	4 хиљ.
7% Инвест.	100.25 (— 0.25)	38.200.—
6% Беглуш	94.— (—)	175 хиљ.
6% Далмат.	92.50 (— 0.25)	800 ком.
Р. ит. прт.	462.— (— 1.—)	939 ком.
Акц. Пад.	231.— (— 2.—)	100 ком.
Нар. банка	7325.—	5 ком.

Понуда — Тражња

7% Блер	93.—	92.50
7% Сталиница	—.—	—.—
8% Блер	—.—	—.—
7% Стабилиз.	—.—	—.—
6% Аграр 1921 г.	—.—	—.—
7% Инвест.	—.—	—.—
6% Беглуш	94.—	93.50
6% Далмат.	92.60	92.—
4% Аграр 1934 г.	—.—	—.—
Ратна штета стр.	482.—	481.25
Ратна штета мај	—.—	—.—
Ратна штета јуни	—.—	—.—
Ратна штета јул	—.—	—.—
Народна банка	7350.—	—.—
Акције И. а. б. с. к.	226.50	—.—
Акције П. а. б. к. в.	231.50	230.50

ПРОДУКТИ

Пшеница: рађено 5 вагона Србија по 200—272.

Кукуруз: рађено 3 вагона Лајковац по 105, 9 вагона Бакат 102.50 —103, 9,3 вагона Ивања 104—104.50, 15 вагона оверени Дунав по 139, 30 вагона Дунав по 106, и 20 вагона Тиса за јуни по 109.

Зечам: рађено 1 вагон Бакат по 150.

Пасуљ: рађено 6 вагона Србија 195—196, 1 вагон Србија 150, 1 вагон Србија 188 и 2 вагона Славонија 158.

Мекиње: рађено 3 вагона Србија по 100.

Гриз: рађено 1 вагон од Београд по 322.

Промет: 121 вагон.

Тенденција: чврша код пшенице, непромењена код кукуруза.

ДЕВИЗЕ

У слободном промету

	Течај	Количина
Лондон	258.— (—)	4 хиљ.
Берлин	1450.— (—)	107.500.—
Беч	862.— (+ 1.90)	94 хиљ.
Солун	28.75 (—)	1000 хиљ.

ЗАГРЕБАЧКА БЕРЗА

ЕФЕКТИ

Народна банка 7300 трж.

Прив. аграрна банка 226—228 (226)

6% Влерол зајам 97—98 (97)

7% Влерол зајам 92.50—93.50

7% Хипот. банка 99 трж.

7% Дрм. шиз. зајам 98.50 трж.

7% Дрм. инв. зајам 98.50 трж.

7% Стабил. у Паризу 98.75 трж.

6% Београдске обвезнице 93—94

6% Далматински аграни 92—93

4% Аграрне обвезнице 61—62

4% Српски аграни 31.50 трж.

Рат. штета 482.50—483 (481.50—482)

Ратна штета јули 482—483 (482)

Ратна штета авг. 482 пов.

Девизе у слободном промету

(У загради течај закључни)

Берлин: чек 1460—1460 (1450)

зат. мај 1435—1445 (1445)

Цирих: чек 1437.50—1457.50 (1447.50)

Беч 858—859 (854)

Praha: bonovi 28.40—29.10 (28.75)

Лондон 257.20—258.80 (258)

Промет: 2,116.976 динара. Тенденција чврста.

ИСПЛАТА КУПОНА АКЦИЈА СРПСКОГ БРОДАРСКОГ ДРУШТВА ЗА 1937 ГОДИНУ

Српско бродарско друштво извештава г. г. акционаре да купон бр. 43 за 1937 годину, са својих акција, исплаћује по дин. 20.— (Из дирекције Српског бродарског друштва).

Нов бановински пут

Министар грађевина одобрио је да се општинским путеви Завала—Пољице—Грепиџ—Река Дубровачка уврсте у бановинске путеве другог реда.

Један леп обичај који ишчезава

Ђурђевдански сабори у Црној Гори

Ниједна наша покрајина нема тако лепих и интересантних народних сабора као што их има Црна Гора. Само се ти народни сабори у многом разликују од оних народних сабора, који су се скупљали пре двадесет година. Тада су народни сабори у Црној Гори претстављали националне скупове, на којима су доношене одлуке од пресудне важности за многе племенске и народне поduхвате.

Народни сабори су у многим нашим крајевима већ изашли „из моде", као и многи лепи наши стари народни обичаји. Нови дах живота струји свуда и осваја. Али баш тај нови дах живота тешко се пробија кроз планинска села и има мало успеха, јер се становништво планинских села, а нарочито планинских, тешко одваја од својих обичаја. Тако ће данас, на Ђурђевдан, да сазива већим планинама, код оних већих и знаменитијих манастира и прокла и у свим већим селима, па гдегде и у засеоцима, бити приређени многи народни сабори, који по своју намени, јачини и по броју посетилаца знатно заостају за оним сабором, који се сваке године свечарског, врло су интересантни и у њима човек може да нађе пуно узвишена и занимљивости.

Ти сабори данас већином служе и за љубавне састанке девојака и момака из удаљених села. На њима долази до познанства. Та се познанства најчешће свршавају браком. Деси се да се истога дана девојка одлучи за момка и пође његовој кући и убрзо се ван ча. Тако ће данас у многим крајевима Црне Горе многи момци и девојке имати срећан сусрет.

Један од најлепших сабора у Црној Гори приређује се данас код манастира Ђурђевих Ступова у непосредној близини Берана.

ЉУБОМИР ИВЕЗИЋ

Жена умрла од туге на гробу свога мужа

Соко Бања, 5 маја. — Од туге за својим покојним мужем, Светозаром Милошевићем, бив. трговцем, данас по подне преминула је напрасно Милица Милошевић, на гробу свога мужа. Покојна Милица пошла је данас по подне око 3 часа да прелије и прекади гроб свога мужа. Чим је пришла гробу, пао је на њега и пренарче. Од јаког живчаног потреса и туге за својим мужем добила је срчани напад и испрашо преминула. Неки очевидци, који су се затекли на гробу, обавестили су синове покојне Милице, који су њено тело пренели кући.

Варалица

која ни сок у море није спасао затвора

Дубровник, 5 маја. — Бивши трговачки помоћник Стјепан Лончаревић из Сврига скочио је јутрос у море у моменту када је чуо да су у хотел „Купари" дошли полицијски агенти да га ухапсе због преваре које је извршио у Дубровнику и околини.

Овај елегантни господин допутовао је у Дубровник пре неколико дана. Под разним именима он је вршио преваре и претстављао се као главни агент књижаре и штампарије Пахер и Киси из Мостара и издавачке књижаре Геца Кон из Београда. Чим је полиција примила прву пријаву, покушала је да пронађе „елегантног господина", који је сваки дан мењао стан са изговором да путује. Најзад, када је пронађен и позван да се пријави претстојништву градске полиције, он се преселио у Купаре код Дубровника. Полицијски агенти потражили су га јутрос у хотелу. Чим је угледао полицајце, он је појурио према мору и скочио у намери да се сакрије у неку шпиљу и на тај начин побегне гоницима.

Међутим, полицијски агенти били су бржи од варалице и он је извучен из воде и онако мокар доведен у караулу да се у њеном дворишту суши и сачека да се пријаве подаци о његовим разним преварама.

Бившег богатог суботичког апотекара полиција је ухапсила

зато што је прикривао ствари које је крао његов син

Суботица, 5 маја. — Полиција у Суботици ухапсила је Ђорђа Галфија, некада богатог апотекара и бившег кандидата за народног посланика за Суботицу, због тога што је прикривао ствари које је крао његов син.

Приликом претреса његовог стана нађени су код њега скупоцени предмети који потичу од разних крађа. Нађена је женска ташна са разним сребрним и златним стварима и разни сребрни предмети у једном великом коферу. Они су предмети украдени у стану Јелене Прокеш, богате поседнице, која је сестрична бившег апотекара. Ђорђе Галфи је на саслушању изјавио да је те ствари донео у кућу његов син 24 априла.

Његов син је већ продао многе украдене предмете, а он је хтео да прода и остале. Кад је боље погледао монограме, видео је да су то ствари његове сестричине Јелене Прокеш. Пошто је чуо да је она одредила награду од 1.500 динара за онога који пронађе покрадене ствари, хтео је да те паре заради па је послао једну жену са поруком, која је отишла код гђе Јелене Прокеш и рекла јој да зна где су ствари и затражила награду.

Гђа Прокеш је била обазрива па је позвала дотичну жену да дође сутрадан па је ствар пријавила полицији и полиција је ухапсила ову жену. Жена је изјавила да се ствари налазе код Галфина.

На саслушању Ђорђе Галфи изјавио је да ништа не зна о овој крађи. Рекао је да је његов син донео ове ствари и изгубио се у непознатом правцу. Засада се не зна ко је извршио крађу. Једна већа количина скупоцених ствари пронађена је, а новац од близу 5.000 динара, колико је било у ташни, није пронађен.

Рус постао лопов

због разочарења у љубави

Пожаревац, 5 маја. — У току јучерашњег дана органима градске полиције успело је да ухвате једног руског дроског краљевића, који је приликом саслушања дао врло интересантан исказ. Све своје подвиге овај опасни краљевић правдао је својим великим разочарењем у љубави и жељом да што пре дође у завичај, пошто није више могао да подноси сусрете са вољеном девојком која га је напустила.

Четрдесетогодишњи руски избеглица Александар Илијев, безобзирни келнер, пре извесног времена био је запослен као келнер у овдашњој кафани „Код војника". За време рада Александар се заљубио у кувачицу, која је тада била запослена у истој кафани. Пеја кувачица у прво време одговарала је на његову љубав и Александар је био сва срећан. Намеравао је и да се ожени са њом. Међутим, девојка је одједном охладнила и почела да избегава руског избеглицу. Најзад она му је отворено рекла да га више не воли. Та је, како прича Александар, тако утицао на његову сентименталну руску душу, да није просто могао више да подноси погледе вољене девојке. Почео је да пијанчи и да се кочи. Убрзо због немогућег рада изгубио је службу. Затим је почео да скита.

— Жеља ми је била да што пре дођем у завичај и зато сам крео. Доселио ми је овамо жив. Изгубио сам оно што ми је било најдраже на свету, своју девојку, изјавио је Александар.

Пошу краљу Александар је извршио о Ускрсу у стану судије г. Здравковића. Из једног столића он је узео револвер и још неке ствари. Одмах у моменту када је хтео да напусти стан, нашли су г. Здравковић и његова супруга, који су ухватали крадљивца. Одмах су га претресли и пронашли код њега ствари. Александар је пао на колена и молио г. Здравковића да му опрости изненни том приликом радње које су га натерали на ковбу. Г. Здравковић му је опростио и тако се Александар спасао пута скоро затвора. Међутим, великодушни поступак г. Здравковића није коначно утицао на Александра. Он је и даље настављао са кокошењем. Његова мала чесма је чистила из стана г. Почића, учитеља.

И овога пута био је примећен. Гђа Димић спазила је незвезног госта. Али, крадљивац је исто тако имао опеђу. И г. Димић му је одстојао и отворе га повезао.

Међутим, ни овај преко ноћи није утицао на Александра и он је чим пуштен да изађе на слободу, одмах је одиде поћи Краљевић, одакле је одиде поћи зимски напут. Један кишобран и још неке ситнице у чистиће војничке торбице Александар није баш сматрао за крађу и са чистом савешћу ишао је у кафану. Добро ћу пи, рекао је кишобрану.

Данас ће се на Мишару положити венац на споменик Карађорђу и мишарским јунацима

Шабац, 5 маја. — Сутра, на Ђурђеве-дан, Шабац прославља редак датум из историје малене Србије, који је пре педесет година значио један мали препород у привредно-економском животу оних дана. Пре пола века никла је и оживотворена у Шапцу идеја о оснивању најпорочитије установе приредно-витешког смера — Драгољубиве кола јахача „Кнез Михаило". Ова идеја била је израз високе патриотске свести њеног покретача и оснивача у којој је остварена, а дошла је да спасоносно продаји једну сјајну и славно прошлости, коју су уживали краљевић, Обилић у моменту када је хтео да напусти стан, нашли су г. Здравковић и његова супруга, који су ухватали крадљивца. Одмах су га претресли и пронашли код њега ствари. Александар је пао на колена и молио г. Здравковића да му опрости изненни том приликом радње које су га натерали на ковбу. Г. Здравковић му је опростио и тако се Александар спасао пута скоро затвора. Међутим, великодушни поступак г. Здравковића није коначно утицао на Александра. Он је и даље настављао са кокошењем. Његова мала чесма је чистила из стана г. Почића, учитеља.

И овога пута био је примећен. Гђа Димић спазила је незвезног госта. Али, крадљивац је исто тако имао опеђу. И г. Димић му је одстојао и отворе га повезао.

Међутим, ни овај преко ноћи није утицао на Александра и он је чим пуштен да изађе на слободу, одмах је одиде поћи Краљевић, одакле је одиде поћи зимски напут. Један кишобран и још неке ситнице у чистиће војничке торбице Александар није баш сматрао за крађу и са чистом савешћу ишао је у кафану. Добро ћу пи, рекао је кишобрану.

ПОЧЕТАК ТРОДНЕВНИХ СВЕЧАНОСТИ ПОВОДОМ 50-ГОДИШЊИЦЕ ДУНАВСКОГ КОЛА ЈАХАЧА „КНЕЗ МИХАИЛО" У ШАПЦУ

положити венац

на споменик Карађорђу и мишарским јунацима

Шабац, 5 маја. — Сутра, на Ђурђеве-дан, Шабац прославља редак датум из историје малене Србије, који је пре педесет година значио један мали препород у привредно-економском животу оних дана. Пре пола века никла је и оживотворена у Шапцу идеја о оснивању најпорочитије установе приредно-витешког смера — Драгољубиве кола јахача „Кнез Михаило". Ова идеја била је израз високе патриотске свести њеног покретача и оснивача у којој је остварена, а дошла је да спасоносно продаји једну сјајну и славно прошлости, коју су уживали краљевић, Обилић у моменту када је хтео да напусти стан, нашли су г. Здравковић и његова супруга, који су ухватали крадљивца. Одмах су га претресли и пронашли код њега ствари. Александар је пао на колена и молио г. Здравковића да му опрости изненни том приликом радње које су га натерали на ковбу. Г. Здравковић му је опростио и тако се Александар спасао пута скоро затвора. Међутим, великодушни поступак г. Здравковића није коначно утицао на Александра. Он је и даље настављао са кокошењем. Његова мала чесма је чистила из стана г. Почића, учитеља.

И овога пута био је примећен. Гђа Димић спазила је незвезног госта. Али, крадљивац је исто тако имао опеђу. И г. Димић му је одстојао и отворе га повезао.

Међутим, ни овај преко ноћи није утицао на Александра и он је чим пуштен да изађе на слободу, одмах је одиде поћи Краљевић, одакле је одиде поћи зимски напут. Један кишобран и још неке ситнице у чистиће војничке торбице Александар није баш сматрао за крађу и са чистом савешћу ишао је у кафану. Добро ћу пи, рекао је кишобрану.

СИНОЋ ЈЕ Г. ЗЛАТКО БАЛОКОВИЋ ДАО ДРУГИ КОНЦЕРТ У САРАЈЕВУ

Сарајево, 5 маја. — Синоћ је у Народном позоришту одржао веома успео концерт наш познати виртуоз на виолини г. Златко Балоковић. Овај концерт г. Балоковића у Сарајеву био је једна велика уметничка манифестација Сарајева. Чим се појавио на позорници г. Балоковића су засули букетима цвећа. Пре самог програма уметника је поздравио управник позоришта г. Јанушић. Вечерас г. Балоковић даје свој други концерт.

БУГАРСКИ КООПЕРАТИВНИ ТЕАТЕР У НОВОМ САДУ

Нови Сад, 5 маја. — Синоћ је у Спомен дому одржана прва претстава бугарског Кооперативног театра, а давао је врло успео комад „Харемске таје" оперета у 3 чина, уз леп број посетиоца само се за доласак госпођу касно сазнало. После другог чина, у ком целог ансамбла госте је у име Југ-бугарске дирекције у Новом Саду поздравио г. Јоца Динилд, апотекар, а у једно предао спомен лиру. Захвалио се г. П. Ников, секретар театра, а публика је одушевљено поздравила госте.

Берберски шегрт у шуми покушао да сам над собом изврши операцију

Осијек, 5 маја. — Пошто је боловао дуже времена од киле, млади берберски шегрт Фрања Вулдан упутио се јучер у правцу Владимировца и у једној шуми извадио бријач и покушао да изврши над собом операцију.

Чим је разрезао кожу, шикнуле је као Фрању је од болова почео да заповеда. На његово запомагање дотрчали су пролазници који су га одвели у осјечку болницу.

У болници су лекари г. г. Киселицки и Вељко извршили операцију над Фрањом, али је његово стање критично, због велике количине изгубљене крви и због тога што се сам бонићем покушао.

Ваљевска градска полиција ухватила обијача радње Здравка Савчића

Ваљево, 5 маја. — Ваљевска градска полиција успела је да ухвати Чедомира Марковића из села Злетовине, обијача радње Здравка Савчића. Марковић је из радње Савчића одњео разне ствари у вредности преко 2.000 динара. Он је крадену робу носио по селима, тамо и амо, а у своје село и продавао је сељацима.

ПРИПРЕМЕ за професорски конгрес у Суботици

Суботица, 5 маја. — Главна управа Југословенског професорског друштва, као што смо јавили, одлучила је да се 19 републички земаљски конгрес професора одржи 5 и 6 јула. Ради припреме конгреса у Суботици је данас образован конгресни одбор који има 24 члана. За претседника конгресног одбора изабран је г. Велимир Стефановић, директор мушке гимназије, за потпретседника г. Павле Тишма, претседник пододбора Професорског друштва у Суботици, за секретара г. Љубица Лазић, професор, а за благајника г. Милан Вербић, професор. На седници је расправљено и о теме да се изради једна споменица о Суботици, о Бувељима и Војводини, па ће се она раздавати учесницима конгреса којих ће бити преко 500. Споменицу ће издавати „Професорски гласник" у јулу и августу. За ову споменицу писаће чланке: г.г. Васа Стајић, директор гимназије у пензији др Алекса Ивић, декан Правног факултета, др. Ивс Милић, проденан Правног факултета др. Матија Кветовић, културни сарадник града Суботице и Јосо Шопчић новинар.

После конгреса, направиће се излет до границе и до градске економије на Палићу, а град Суботица приредиће у част професора свечани банкет.

ЕПИЛОГ КРВАВОГ ОБРАЧУНАВАЊА ДВОЈИЦЕ ШВЕРЦЕРА

Сарајево, 5 маја. — Окружни суд у Сарајеву осудио је данас Мешу Бубовића на четири године затвора због тога што је 4 јануара на Жежељића мосту у Сарајеву тешко ранио Цемаила Алимановића.

Бубовић и Алимановић били су познати шверцери дувана, критичног дана између њих је дошло до свађе у којој је Бубовић потегао нож и сјечио га Алимановићу у главу и врат. Због тога је Алимановићу парализована цела десна страна На суђењу Бубовић признаје дело, али се брани да га је извршио у нападу стању.

УХАПШЕН ЖЕЛЕЗНИЧАР ЗБОГ КРАЂЕ

Суботица, 5 маја. — Железничка полиција у Суботици ухапсила је због крађе железничара Жарка Бачића, ложача из Сомбора, а после саслушања пустила га је на слободу, поново га је отпузила у исто време државном тужиоштву и железничкој дирекцији.

Бачић је пре неколико дана путовао у истом возу са гцом Катицом Фодор, кафанском певачицом. Почео јој се удварати. па кад је она гледала кроз прозор Бачић је из ташне украо њен ручни сат.

На њену пријаву почела је истрага.

Њ. В. КРАЉИЦА — ПОКРОВИТЕЉКА ЈУБИЛЕЈА МОСТАРСКОГ ПЕВАЧКОГ ДРУШТВА „ГУСЛЕ"

Мостар, 5 маја. — Мостарско српско певачко друштво „Гусле" прославиће у току овога месеца на веома свечан начин 50-годишњицу свога постојања рада. Ова прослава одржаће се 25 о.м.

Управни одбор „Гусала" добио је данас телеграфско обавештење из Београда да се Њ. В. Краљица Марија благоизволела примити покровитељства ове јубиларне прославе.

ОПЕТ ПАДА СНЕГ...

Рудник, 5 маја. — После неколико топлих дана јуче је у Срезу качерском нагло захладнело и јутрос је Рудник са својим околним планинама освануо са снегом. Снег је достигао висину од 30 см. Рањена хладноћа уништила је кајсије, а овај снег уништиће све рано воће: трешње, орахе и раније шљиве. Сељаци Среза качерског, после овог наглог невремена, много су забринути због својих воћњака.

Руши се још једна стара зграда на Теразијама

Као што смо јавили, на месту где је раније био хотел „Балкан", подићу се две нове палате са заједничком фасадом. На углу ће бити зграда Академија наука (једне задужбине, којом ова рукује, а до ње нова палата индустријалца г. Николе Ђорђевића. Г. Ђорђевић је већ приступио рушењу своје старе зграде

ПРЕМИЈЕРА РУСКЕ РЕВИЈЕ „ОКО СВЕТА ЗА 80 МИНУТА"

г. Тамаров

У недељу, 8 маја, у Руском дому, даће се нова ексцентрична хумористична ревија од Анонима „Око света за 80 минута!" Осим оригиналних гротескних слика, биће представљању пародију на чувени Жил-Вернов роман „Пут око света за 80 дана", бити теме, безброј немачких ситуација, персонификација филмских слумпала стварају ову ревију нарочито привлачном Ревија, која садржи око 30 музичких и балетских тачака, почиње у Смедеревској Палати, пренеће следеће у Будимпешту, Париз, Бомбелону, Чикаго, Шелтиц, Северни Пол и завршава се у Београду на Теразијама. У слици „Северни Пол" учествује персонификација Гете Гарбо, која спасава улогу Татјане у филму „Евгеније Онегин". У ревији учествују г-ђе Авчинкова, Гез. Воробјева, Мала Невска, Наташа Стрехова, г. п. Бутељев, Орлов Остоожин, Скавејев, Попов, Тамаров, Томин и др.

Највећа индустрија лака и боја у Средњој Европи изложила је у посебном павиљону своје производе

Павиљон индустрије Мостер творница лака и боја д. д. Загреб

У делу Београдског сајма где врви као у кошници, тамо где су трамвајске индустрије изложиле своје производе и поставиле самосталне павиљоне, пада у очи велики павиљон загребачке индустрије: **Мостер творница лакова и боја д. д. у Загребу.** Ово је најважнији део Пролећног сајма, јер наш свет, више од света, воли да разгледа лепо сортиране фабричке производе, као и приказ појединих фабрикација.

Мостер творница лака и боја не само да је знатно индустрија ове врсте код нас већ и у читавој Средњој Европи. Она индустрија својим успешним развитком допринела је да је данас Југославија скоро сасвим самостална у погледу набавке свих лакова и боја. Усавршавање **Мостер творнице лака и боја** значи, у исто време, и велики добитак за све потрошаче масе, које су у могућности да се служе нашим домаћим производима, далеко јефтинијим од страних. Они наши домаћи производи, што је најважније, и квалитативно одговарају најбољим иностраним фабрикатима.

Највећи део сировина које прерађује, **Мостер творница лака и боја д. д. у Загребу** набавља у нашој земљи. Сналажо је врло повољна чињеница што се данас у нашој земљи за фабрикацију лака и боја може наћи око 95% од свих сировина. Солидна продукција **Мостер творнице лака и боја д. д. у Загребу** учинила је да је са домаће пијаце великим делом истиснут страни производ. Од Ослобођења па до данас са свих наших пијаца Мостер творница лака и боја успела да уклони робу која нам је по много скупљим ценама уважана из других земаља.

Ретко која индустрија има толики број производа као она велика загребачка фабрика. Попис свих артикала немогућно је изнети. **Мостер творница лака и боја** производи све врсте земаљских и хемијских боја, специјалне цементне боје, уљане лакове, **нитроцелулозне лакове за дрво и аутомобиле, фактор боје за трамвање, вагоне, локомотиве, аероплане, затим лакове и специјалне боје за лађе и подморнице.**

У павиљону **Мостер творнице лака и боја д. д. у Загребу** пре-

444

нитроцелулозне лакове за дрво и аутомобиле, фактор боје за трамвање, вагоне, локомотиве, аероплане, затим лакове и специјалне боје за лађе и подморнице.

У павиљону **Мостер творнице лака и боја д. д. у Загребу** пре-

У павиљону број 1 изложили су продукти наше текстилне индустрије. Велики део наших индустрија излаже ове своје специјалитете.

У средњем пролазу пред главним павиљоном примећен је ексклузивно и укусно уређен штанд фирме Ж. Вукојичић и синови који има своју фабрику у Земуну. Ово је истина једна млада фирма која баш ради тога заслужује да се за њене велики напредак нарочито истакне. Велики део наших индустрија излаже ове своје специјалитете.

У средњем пролазу пред главним павиљоном примећен је ексклузивно и укусно уређен штанд фирме Ж. Вукојичић и синови који има своју фабрику у Земуну. Ово је истина једна млада фирма која баш ради тога заслужује да се за њене велики напредак нарочито истакне. Од прошлогодишњег сајма до данас остварио је

Изложба штофова фабрике Ж. Вукојичића и синова

У павиљону број 1 изложили су продукти наше текстилне индустрије. Велики део наших индустрија излаже ове своје специјалитете.

У средњем пролазу пред главним павиљоном примећен је ексклузивно и укусно уређен штанд фирме Ж. Вукојичић и синови који има своју фабрику у Земуну. Ово је истина једна млада фирма која баш ради тога заслужује да се за њене велики напредак нарочито истакне. Од прошлогодишњег сајма до данас остварио је велики напредак како у квалитету тако и у избору дезена свих мушких и женских штофова који се израђују у овој домаћој индустрији. По свему се види, да ће ова фирма пратити велику текстилне индустрије и да ће према њима потребама и прилагођава њему. Иако је штанд фирме Ж. Вукојичић један од најлепших штандова ове врсте на сајму, ипак се у склад дишту у Кнез Михајловој улици 47 може видети добар део интересантних новитета који ће изложени су сви важнији примерци производње. Ова мала излоожба фабрике Мостер уређена је са много укуса. Она, на врло убедљи начин, приказује сва одличја својства производа **Мостер творнице лака и боја д. д. у Загребу.** Неколико слика и монтажа служе за пример пластичног приказивања квалитета једне индустрије уопште.

Као поштет у Мостеровом павиљону приказане су **мурофикс** боје, које се употребљавају за ваљска и унутрашња личења. Мурофикс боје имају изванредне предности пред свима досадашњим фабрикатима, јер се могу прати водом, а да ништа не буду оштећене, а осим тога отпорне су и према свима атмосферским утицајима.

Корист од ових постојаних боја, као што је мурофикс, очигледна је. Трошкови бојења далеко су мањи, јер се личење не мора вршити често као досада, а исто тако све што се лиси мурофиксом добива много и на лепом изгледу.

У низу продуката **Мостер творнице лака и боја** треба указати на још неколико значајних. То је свакако **десол**, који служи за отстрањивање старих боја, затим **алкацид лакови** који су отпорни према дужинама и киселинама, те су од користи у овом реду у индустријским постројењима. Загребачка фабрика производи такође и стакларски кит и маст за патос.

Производи **Мостер творнице лака и боја д. д. у Загребу** по свом одличном квалитету већ су одавно постали марка светског гласа. Међу емајл лаковима, које производи ова индустрија, лак под именом **риголин** сматра се, са правом, за најбољи емајл лак за који се уопште зна. У свом врло лепо уређеном павиљону, нешто посади великих сајамских павиљона број 2 и 3, **Мостер творница лака и боја д. д.** у Загребу пружала је један део свог великог моћног потенцијала који доказује у највишој мери и домаће и стране индустрије уопште.

Р. О.

О уметности у штедњи

Indanthren

Има људи, нарочито жена, који ће кад чују да је нека роба мегде на пенифонији за неколико динара јефтинија, седну на трамвај или чак и свој ауто, потроше 50 динара за бензин или 10 динара за трамвај, изгубе два сата времена, па се враћају поносни, што могу рећи тога служити примером у штедњи. Ово никако није штедња, као што није када се купују предмети код старинара „у пола цене" или када се негде купују шарене тканине за завесе, памештај за врт, халине и то само зато, што су „невероватно јефтине".

Све ово је само варка. Треба само погледати пажљу јефтину халину после прве кише или после првог прања. Боје су се до неузнаће испрале или су избледеле. А све изгледа занемарено и запуштено. После кратког размишљања почиње тражња и куповина новог материјала. Зели ово паметно?

Мора се даље и при куповини рационално мислити. „Невероватно јефтине" тканине не могу бити постојане на сунцу, при прању и сваком прегледу и то из простог разлога, што се услед ниске цене не даду урачунати врло неопходни тропикни фарбила «indanthren»-ом. Практични неестетична на сунцу, на киши и при прању јесу само «indanthren»-ом обојене тканине.

Иначу нису те тканине ништа скупље, само не могу се добити уз распродајне цене, т. ј. обзиром на трајање употребе сваканко су врло јефтине. Ако се узме у обзир да се већ за мале паре могу добити најлепше «indanthren»-ом обојене стварн, које подноше дугогодишњу употребу, које се могу по вољи оставити на сунцу, које се могу прати на чак и кувати, онда ће се увидети да су «indanthren»-ом обојене тканине заиста невероватно јефтине.

Овако куповати значи одиста штедити.

СИМФОНИЈСКИ КОНЦЕРТ Г. СТЕВАНА ХРИСТИЋА НА КОЛАРЧЕВОМ УНИВЕРЗИТЕТУ

Симфонијски концерт — вече најновијих композиција Стевана Христића — у извођењу великог оркестра Краљеве гвардије (100 музичара), под управом самог композитора, у среду, 11 маја, у 20.30 часова, у сали Коларчевог универзитета. На програму — прво извођење композиција: **На седу** — (I став Симфоније),

г. Христић

Охридска легенда: Пролог II чин, **Грчка игра** и **Игра јањичара, Српска рапсодија** — (увертира за комад „Чучук-Стана", у новој преради). У другом делу изводиће се најновије дело г. Христића — музика за позоришни комад **„Зимска бајка"** од Шекспира. Мелодрамске сцене и текст у преводу Др Стефановића, приказује прват драме г. **Раша Плаовић**, а соло песме изводи првак Опере г. **Милорад Јовановић.** Цене места од 10 до 40 динара. Улазнице се продају код „Хармонике" — Теразије 12, телефон 25-794 и на билетарници Коларчевог универзитета, телефон 29-127.

СПОРТ

ЈУГОСЛАВИЈА—ПОЉСКА ЗА ДЕВИС КУП ДАНАС ПОЧИЊЕ ДВОБОЈ

Пунчец-Хехт Палада-Менцел

Загреб, 5 маја. — Данас по подне су наши и чехословачки тенисери репрезентанти одржали последњи тренинг пре почетка утакмице за Девис куп која ће сутра започети. На игралишту А. Т. К. било је много радозналих гледалаца. Обе тренера, Висо и Рамон, оптимистички су расположена у погледу исхода. Висо је изјавио да верује у победу југословенске репрезентације са 3:2, док је Рамон мишљења да ће меч добити чехословачка екипа са 4:1 или бар 3:2.

Чехословачку ће представљати и у појединим играма и у дублу само Менцл и Хехт. Наша екипа ће одређена овако: Пунчец и Палада играће у синглу, а у дублу Пунчец и Митић.

Јуче је на пробном тренингу Палада тукао врло уједнача Митића у четири сета са 6:0, 6:1, 6:8 и 6:1 и тако се афирмирао као један друг синга-играч. Том приликом је Палада доказао да се налази у добој форми и да је повратно рањ ју сигурност.

Данас у подне у хотелу „Еспланад" извучени су парови за такмичење.

По том распореду играће сутра у синглу: **Пунчец против Хехта и Менцел против Палада.**

У суботу ће се одиграти партија дубла: **Пунчец, Митић—Менцел, Хехт.**

У недељу се играју последње појединачне партије **Менцел— Пунчец и Палада—Хехт.**

В. М.

★

Пунчец, Палада и Митић одлазе ускоро на дужу турнеју и играће у Лугану, Паризу и Виндзору. Само у случају победе над Чехословачком у мечу за Девис куп, „мускетари" ће остати код куће.

СУЂЕЊЕ ФОН КРАМУ

Берлин, 5 маја. — Претрес поводом штафу г. фон Краму утврђен је за 14 мај ове године.

КОНФЕРЕНЦИЈА ПРЕТСТАВНИКА ЛИГАШКИХ КЛУБОВА У ЗАГРЕБУ

Загреб, 5 маја. — На дан 15 о. м. одржаће се у Загребу, на иницијативу Грађанског, Конкордије и Хајдука, конференција представника наших лигашких клубова на којој ће се утаначком расправљати о промени правила Лиге и о такмичењима на спортским приредбама.

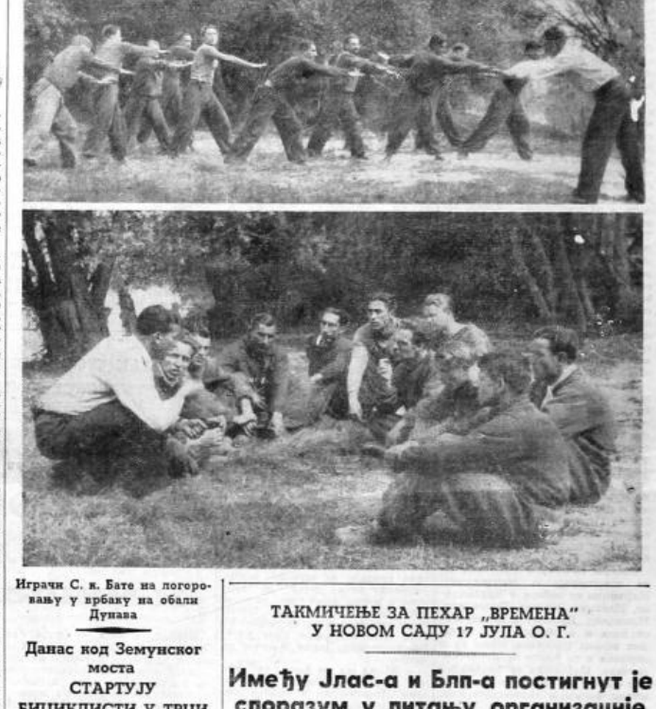
Од београдских клубова пријавили су учешће на овој конференцији Вск, „Југославија" и Васк.

Данас у Борову игра Ф. к. Рома

Борово, 5 маја. — Данас око 13 часова допутовао је у Борово тим италијанског клуба „Рома", који се налази на седмом месту у италијанском првенству. Гости су допутовали у компактном саставу.

На станици италијанске фудбалере дочекао је директор фабрика „Батта" г. Максимовић са многобројним сарадницима и фудбалерима.

Сутра у 16 часова Ф. к. Рома игра против С. к. Бата, који је дан ранео на седмом месту у ита лијанском првенству. Гости су већ спремајући се за утакмице против овог одличног италијанског клуба.

Играчи С. к. Бате на логоровању у врбаку на обали Дунава

Данас код Земунског моста СТАРТУЈУ БИЦИКЛИСТИ У ТРЦИ *БЕОГРАД—БОРОВО*

Данас у 6 часова ујутро стартоваће бициклисти Београдског лакоатлетског потсавеза код Земунског моста да би савладали пешак г. Томе Максимовића, директора Батиних фабрика у Борову. Велики интерес за ову трку показао се највише у уписивању многобројних возача. Трчаће 48 бициклиста. Дуги од 166 км. прекалиће се речним гланом, јер по њему ће се такмичити наши млади и покретновани београдски, новосадски, бечкиски и краљевачки возачи који су сваког дана имали моменат за велико пролеће по такмичење.

Судећи по пријави возача (а ту су сви „асови", сви почетници, све наде нашег бициклизма) трка ће бити врло интересантна. Ко ће бити фаворит сутрашње дана, тешко је рећи, јер једва ће ко видели оне младиће за време такмичења.

Трче се за врло лепе награде: за пешак који ће пет година прелазити из руке у руку и који ће на крају припасти оном, који ће тра дутка постићи најбоље време; за трчачки бициклиста, за сребрени сат, гуме и остале награде које бициклисте интересују.

Организација, трке поверена је Београдском бициклистичком потсавезу. „Бата" ће се побринути о пренсу возача и гушиоца до Руме, одакле ће се они засебно такмичити.

Стаза је ова: Београд—Земун—Стара Пазова—Рума—Сремска Митровица—Вуковар—Борово. Стаза је равна „као длан".

Пријављени су: 17 од „Авале", 10 од „Фортуне", седам Батиних возача (међу њима и Ердељи), четири Крагујевчанина и 10 из Новог Сада.

АВ.

„ВОЈВОДИНА" ЈЕ СИГУРНО ОСВОЈИЛА ПРВО МЕСТО НПП-А

Сремска Митровица, 4 маја. — Последња суперр преоразредног клубова Новосадског потсавеза, може се рећи, било је одлучујући. „Војводина" је велики победник над Жељезничаром са 3:1 (2:0) и тиме је ушла врло убедљиво на челу Нпп-а. Међутим, борба за друго, трећа и остала места још увек је врло интересантна и проблематична. Клубови ће се још састати у идуће две недеље.

Стање табеле је следеће:

Војводина	11	9	1	1	50:15	19
Нак	11	6	3	2	26:17	15
Железничар	11	7	0	4	42:26	14
Радински	11	5	2	4	26:36	12
Слога	11	4	1	6	16:38	9
Грађански	11	3	1	7	19:25	7
Матиа	11	3	1	7	20:27	7
Макабн	11	2	0	9	14:35	4

ТАКМИЧЕЊЕ ЗА ПЕХАР „ВРЕМЕНА" У НОВОМ САДУ 17 ЈУЛА О. Г.

Имеђу Јлас-а и Блп-а постигнут је споразум у питању организације Балканских игара у Београду

Преседнпк је одржава плеварна седница Београдског лакоатлетског потсавеза, којој је присуствовао и секретар Јлас-а г. Златко Мухнић из Загреба. На овој седници расправљало се је, поред осталих питања, и о предрачуну трошкова за Балканске игре које ће се одржати у септембру о. г. у Београду а поводом приједлога које је на појединим станке обрачуна станко Југословенски лакоатлетски савез.

Закључујући уважавности представника Јлас-а г једне и добре воље и разумевања управе Блап-а с друге стране дошло је скоро до потпуне сагласности између Јлас-а и Блп-а у том погледу као и у питању пузиомоћи који је Блап трашо од Савеза ва организацију Балканскпх игара. На тај начин је мирно решен један спор, који је претпо да доведе у пптање и само одржавање алпанских игара у Београду.

Остаје још само да Јлас формално потврди ово споразумно решење, јер је г. Э. Мухнић добио од Јласа овлашћење да се може сагласити са Блап-ом у свима спорним тачкама предложеног прорачуна. Исто споразумна смањен је углавном само у колико се односи на железничку вожњу страних екипа кроз њихове државе обзиром на статуте Међубалканског комитета за В. И. Блап је добпта мандат за организацију В. И. са напшрим овлашћењима, изузимајући једино чисто техничке ствари (састав репрезентације и списак) које спадају у надлежност савеза.

Затим су на предлог г. Љ. Вукадиновића изабрани ови одбори за организацију Балканских игара:

Организациони одбор: претседник г. А. Тадић, секретар г. М. Крсмер, чланови г. г. Љ. Јованновић, Ђ. Власенко, др. В. Јовановић, Л. Фишер, др. М. Андре јевић, др. Драг. Михајловић, инж. Б. Симоновић и Љ. Вукадиновић.

Финансиски одбор: претседник г. Ђ. Власенко, секретар г. В. Братуљевић, благајник г. В. Шпиротовски, чланови г. г. Д. Јанковић, Ј. Вајлер, П. Каларинов и Е. Сатлер; Технички одбор: претседник г. Т. Јовановић, секретар г. Б. Петровић, чланови г. г. Ј. Ружић, С. Марков, Љ. Симић, Д. Стефановић, П. Златопер и К. Петрушић. Пропагандни одбор: претседник г. В. Симоновић, чланови г. г. Д. Касапиновић, Б. Кесић, Љ. Вукадиновић, Р. Гогић, А. Бугарски, Ј. Есаиовић, Н. Денић, Анта Анђелковић, Нидерландер и Предојевић; **Стамбени одбор:** претседник г. Ј. Ружић, секретар г. М. Крсмер, чланови г. г. Ђ. Власенко и А. Лемар.

Решено је да се ови одбори на идућој седници допуне и другим потребним личностима и да се о бразују и други потребни одбори.

Осим тога Министарство физичког васпитања биће позвано да регира у појединим одборима ако колико стручних референата Јлас ће такође одредити још неколико својих чланова у Технички одбор.

На истој седници приказане ће пропозиције такмичења за предсједни пехар „Времена", које ће се одржати у Новом Саду и израђена је захваљност редакцији „Времена" за даровани пехар у циљу што бољег развитка лаке атлетике у нашој земљи.

★

Тробој престонпца држава Малог антанте, који је требало да се одржи у Београду 28 и 29 маја о. г. неће бити остварен због неочекиваног отказа Букурешта.

Поводом овог отказа Блап је решио да уместо Букурешта позове Загреб, па ће се уместо поменутог тробоја одржати тромеч Београд—Праг—Загреб, али само на дан 2 маја о. г.

Ситне вести

Хашк и Конкордија играју недељу у Загребу пријатељску утакмицу.

Одобрена је повлашћица у пол ине свима учесницима посете з стаке Кутјачког спортског клуба „Бобовина" у Осијеку. Повлашћ ца важи од 3 до 9 јуна. Затим чла новима такмичарима и ваљкоше бачима на утакмицама за пред ство државе у Марат ској трци у Београду 5 јуна. Ова повлашћ на важи од 2 до 7 јуна. У пол ење одобрена је повлашћица такмичарима на утакмицама за предсједништва државе у тајој атлетици у Љубљани од 18 до 21 авгу ста. Ова повлашћица важи од 18 до 24 августа.

КОД ЛЕНОСТИ ПРЕВА превног катара, обољења крај ног црева отстрањује природ на ФРАНЦ-ЈОЗЕФОВА горк вода затворе доњих органа до бро и брзо. Многогишње искус ство учи да употребља

ФРАНЦ-ЈОЗЕФОВЕ

поде одлично регулише функ цију црева.

Отл. рег. С. бр. 15.485/35. 3103

РОМАН ОД АГАТЕ КРИСТИ

Тајна лорда Елвера

10

Лорд Елвер није ништа рекао. —

— Разумео сам да сте ви противни разводу брака с обзиром на ваше принципе...

— Не видим какве везе имате ви са мојим принципима, г. Поаро. Истина је да се желим развео од моје прве жене. Моја савест ми то не би дозволила. Мој други брак, искрено речено, био је велика грешка. Када је моја жена предложила развод, одмах сам је одбио. Пре шест месеци писала ми је поново по истој ствари. Помислио сам да жели да се преуда — за неког филмског глумца или сличног типа. За то време моја гледишта су се изменила. Писао сам јој то над је била у Холивуду и зато вас је послала к мени —

— Али, примивши њено писмо ви сте се предомислили. А зашто сте се предомислили, лорде Елвере?

— Не због тог њеног писма, рекао је он отсечно. Изгледа да сам променио мишљење, и — то је све.

— Та промена је, изгледа, била нагла?

Лорд Елвер није одговорио.

— Какве су вас нарочите околности приселиле да промените мишљење?

— То је моја лична ствар, г. Поаро! Не желим да са вама о томе говорим. Рецимо да сам постепено увидео све користи отрешања — опростите ми што овако говорим — од моје другe жене. Моја друга женидба била је велика глупост.

— Ваша жена то исто каже!

— благо је рекао Поаро.

— Зар и она то каже?

У том тренутку неки пакосан сјај прелетео је преко његових очију али се одмах угасио.

Нисам се више чудио што су обе жене напустиле лорда Елвера. Запањила ме је само она његова гвоздена самовласт. Издржати сав овај разговор са онако слеђеном контролом над собом, са онаквом неверватном учтивошћу!

Али, баш кад смо стигли до излаза с десне стране отворила су се једна врата. Једна девојка појавила се на прагу и устукла мало кад нас је опазила.

Вила је то висока витка девојка са црном косом и белим лицем. Њене очи, тамне и уплашене, погледале су ме за тренутак, а затим се као каква сенка, повукла у собу затварајући врата.

★

Идућег тренутка нашли смо се на улици. Поаро је позвао један такси. Ушли смо и он је наредио шоферу да вози у „Савоју".

— Па лепо, Хестингс, рекао је жмирнувши, овај говор није баш ишао као што сам замишљао.

— Заиста није! Какав необичан човек лорд Елвер!

Испричао сам му да сам се окренуо кад сам затворио врата и шта сам све видео. Поаро је лагано и замишљено климао главом.

— Чини ми се, Хестингс, да је тај човек на ивици лудила. Рекао бих да је пун разних порока, и да испод оне његове олеђене спољашности скрива дубоко усађен инстинкт аверства.

— Никакво чудо што су га обе жене напустиле!

— Право сте рекли!

— Поаро, јесте ли приметили једну девојку кад смо излазили? Једна приломљаста девојка са белим лицем?

— Да, опазио сам је, пријатељу. Једна млада дама, која је заплашена, и није срећна.

Глас му је постао озбиљан.

— Ко мислите да је она?

— Вероватно његова кћи. Чуо сам да има једну кћер.

— Изгледала је заиста упла шена, рекао сам лагано. Та кућа је врло суморно боравиште за једну младу девојку.

— Да, тако је! Ах, стигли смо! А сада треба упознати Њену Милост са добрим вестима.

(Наставиће се)

не могу да разумем. Можда је посреди питање новца.

Његове усне су се гадно подсмехнуле при последњим речима.

— Необично чудна ствар, промрмљао је Поаро. Чудновато! Има нечег што ми није имало јасно.

— Што се тиче новца, наставио је лорд Елвер, немам намеру да јој платим неку накнаду. Моја жена ме је напустила по својој вољи. Ако жели да се за другог уда, постараћу се да буде слободна. Али не видим да сам дужан да јој дам ниједне паре. Према томе, нека се томе не нада.

— По среди није никакво финансијско питање.

Лорд Елвер је зачуђено подигао обрве.

— Шта се, свакако, онда ради је за неког богатог човека? — цинично је промрмљао лорд Елвер.

— Има нечег што ми је апсолутно нејасно, — рекао је Поаро. Лице му је било згрануто и изборано, јер је нешто дубоко мислио. — Колико сам разумео, леди Елвер вас је неколико пута молила преко својих адвоката?

— Јесте одговорио је суво лорд Елвер. Преко енглеских адвоката, америчких адвоката, којекаквих адвоката, до најнижих уцењивача... Најзад, као што сам вам казао, обратила ми се и писмом.

— Пошто сте је претходно одбили?

— Тако је!

Устао је веома надмено и одлучно, и док смо се пратили његово држање је било ледено.

— Морате ми опростити што сам променио састанак. Морам сутра да идем у Париз.

— Свршено — свршено!

— Тиче се куповине неких уметничких ствари. Вацио сам око на једну статуету — свршену ствар, али можда мало језивну. Шта ћете, ја се одушевљавам језивим стварима. Мој укус је одувек био чудан.

И опет онај необичан осмех. Ја сам дотле разгледао књиге по рафовима око мене. Сплзно сам мемоаре Казанове, као и једну дебелу књигу маркиза д' Сада.

Сетно сам се како је Цеи Вилкинсон помало дрхтала када је говорила о своме мужу. То није била глума, већ права стварност. Питао сам се какав је човек био тај Џорџ Алфред Ст. Винцент Мерч. четврти барон Елвер.

Врло љубазно пожелео нам је збогом, додирнувши звоно на свом столу. Изишли смо у ходник и затекли смо лакеја који је потпсћао на грчког бога као нас чека у трему. Када сам затварао за собом врата на библиотеци, погледао сам још једном у собу. Умало нисам викнуо.

Овај љубазни мио лик потпуно се изменио. Стегнуте усне претвориле се у оличење пакости, а очи су биле пуне гнева и неког нездравог беса.

ВРЕМЕ Недељник

Смрт грофице Изауре

Ономад сам нашао своју малу сестричину Ели како седи у углу собе и горко плаче. Да она има веома добро срце, то никад нисам сумњао, па је зато и нисам питао за разлог њеним сузама: био сам готово сигуран да је мала књижица у црвеним корицама, која јој је лежала у крилу, причинила Ели тај велики бол.

Узевши књижицу у руке, на брзину сам прегледао две последње стране, на којима је стајало:

Глава 57

... Прошла је година дана... Поново се налазимо у старом грофичином замку...

И опет, на дан Свете Тројице, са звоника старе сеоске цркиице звоне звона. Њихови меланхолични акорди трепере над сунцем заливеним и насмејаним цвећем, и допиру до прозора грофичиног замка.

Свуд царују тишина и мир.. Само у грофичином будоару, боје морских таласа, нема покоја и мира у срцу витке младе девојке, која лежи на софи, захваћена тешком грозницом. Дивно лице грофице Изауре бледо је и прозирно као јабуков цвет, захваћен изненадним ју тарњим мразом...

Звоњење са црквеног торња поврађа је из грозничавог полусна. Страдалничким осмејак појављује се на њеним танко оцртаним уснпцама, и она шапуће једва чујно: „Елмер... Елмер!..."

Истог тренутка отварају се врата и на прагу се појављује препланули мушкарац у путничком оделу.

— Изаура ,опрости ми! — усклинкује он.

Последњи уздах грофице му је био одговор:

— Опраштам ти!„

— Драга моја!

— Али — Изауре више нема ... Њена душа одлетела је у ванземаљске висине...

Горди човек спушта се на колена и гласно рида! Он плаче први пут у животу!

Звоне звона... На бакарном кубету грофичиног замка диже се свилени посмртни барјак и, као огромна врана, свечано и кобно, лепрша на ветру...

Духови.. Свуда је мир и покој... Само човек који клечи на крзну белог медведа, у будоару боје морских таласа, кроз неутешна ридања непрестано пита:

„Зашто? Зашто?..."

Крај

— Зашто?

★

Моја драга, мала Ели, слушај, и ја ћу ти испричати зашто је грофица Изаура морала да умре са страдалничким осмејком на танко оцртаним уснпцама.

Аутор овог романа „Зашто?" сео је једног дана за свој писаћи сто и, мало размишљајући, написао:

„Драги господине Биро! Ви се много варате ако мислите да ћете ме уплашити пописом мојих ствари. Али, у исто време ја се овим обавезујем да ћу вам исплатити дужну суму, до последњег келера, у току наредних шест недеља. Већ сам вам говорио да пишем роман, и да сам већ написао 56 глава. Али, мој издавач је толико тврдоглав да пристаје на исплату хонорара само под условом да му донесем потпуно завршен роман. Да га коначно завршим потребно ми је још шест недеља. Зато будите стрпљиви, господине Биро, и дајте ми мирно да радим, и ја ћете добити ваше паре, а ја моје"...

Ово је писмо писац затворио у коверту и одмах на пошту.

Резултат овог писма био је тај да се господин Биро, у пратњи неколицине званичних органа, појавио у стану пишчевом и пописао све његове ствари.

★

Од свег земаљског блага писцу је било највише жао смокинга, који му је био, у вези са наступајућим карневалом, безусловно потребан. Али, господин Биро био је неумољив и пристао је само на то да смокинг буде пописан последњи. Процедура пописа трајаће један сат, а за то време писац, ако хоће да сачува смокинг, може да се постара и да нађе паре...

— Тп питаш, Ели, какве везе има смокинг са смрћу грофице Изауре? — Али, баш смокинг је био тај који је убио грофицу Изауру! Када је писац, дубоко замишљен, ходао горе-доле по соби, његов поглед пао је на рукопис недовршеног романа. Ах, мислио је он, кад бих имао времена да завршим овај роман!

И дошла му је напамет усмена мисао: да убије грофицу и да завршп роман одмах, на лицу места. Он се дуго борио са собом. Шта треба да жртвује: грофицу Изауру или смокинг? Изаура је била млада, лепа и благородна, али и смокинг је био одлично сашивен, нако већ престао да буде беспрекорана његова поставa почела је већ сијати..

И, видиш, Ели, смокинг је победио! За време док су у суседној соби званични пописивали једну ствар за другом, писац је сео за сто и додао већ готовим главама још једну, педесет и седму. После је узео такси, одјурио издавачу и предао му рукопис романа. Издавач се мало зачудио што је роман испао нешто краткп, али је после израчунао колико мора да износи хонорар и наредио да писца исплате.

Ето сад знаш зашто је једна грофица Изаура морала да умре са страдалничким осмејком на танко оцртаним уснпцама у расцвету свог млад дог живота.

Франц Хемџеј

МАКС ДЕ ВЕЗИ

Роман из данашње Шпаније

САМО ЈЕДНА НОЋ

30

Орани је најтеже падала очева намера да је уда што пре. Та његова оправдана жеља постајала је све упорнија и упорнија и сваки пут је било све теже борити се против њега. Да у Шпанији није дошло до авантуре са Руицом, Орани би, ако не из неке љубави према Андреу, а оно бар оцу за вољу, пошла за свог друга из детињства.

Она је знала да би је њени родитељи оставили потпуно на миру, само када би им рекла да је венчана, али уколико је време више одмицало утолико је било неугодније да исприча истину.

Како да их убеди да је до тог венчања стварно морало да дође, ако је желела да изнесе живу главу? И како да их убеди да их је сасвим случајно чак и један свештеник благословио? А нарочито она ноћ после венчања мучила је Орани.

„Само једна ноћ", помислила она, „и цео мој живот је стављен на главу."

Она је веровала да би била у стању да победи чак и очево политичко убеђење, и да га ту одобровољи, само да се није десило оно што се десило.

★

Орани је често мислила на сваку реч коју је њен муж изговорио пред њом. И што је више мислила на то, све је више била убеђена да је пред собом имала стварно једног човека достојног да буде вољен и поштован. Када би она све то лепо и доследно испричала њеном оцу, он би можда могао да схвати, али ипак никада не би могао да има тако слепо поверење у тог човека, као што га је имала она.

Разуме се, Орани није волела Руица, па ипак јој се чинило да би била врло непријатно дирнута када би се о њему говорило ружно. Она је веровала све што јој је Руиц рекао, нако се сама чудила зашто то чини. Начин његовог говора и отворен, и искрен поглед су јој можда улили поверење према њему. То још увек није значило да га воли. Орани је бар тако хтела да верује, али јој је та чињеница била далеко милија него да га, например, није од почетка могла да мрзи.

Пошто је био завршен разговор између ње и њеног оца

поводом Андре Димустијева, Орани је одлучила да се распита да ли је њен муж с оне стране Пиринеја још у животу.

★

Чињеница да се Руиц још уопште није јавио, и да од њега или о њему није имала никаквих вести, још увек није била потврда да Руиц није више у животу. Мо, гао је бити рањен, болестан? Можда је чак био заробљен, и можда је сада лежао у некој тамници националиста? А можда је, падајући са висина, као велика рањена птица, пао у неко мало месташце средоземне обале?

Према томе постојала је могућност да се једног дана појави у замку један инвалид, а можда и потпуно здрав човек, и да затражи да му се врати жена која му је била жена пред законом и пред Богом. На саму помисао да би се то могло десити, Орани је имала утисак да губи свест. Да није имала родитеље, Орани би знала и умела да испуни своју дужност као жена, и да на тај начин врати услугу коју јој је у Шпанији учинио тај човек. Али бес очев и несрећу мајке, када би чули да је удата, не би могла да поднесе

Орани се одлучила да се распита шта је са Руицом. Требало је знати да ли је још у животу, да ли је здрав. Када буде сигурна шта је с њим, моћи ће лакше да донесе одлуке шта даље да ради... Али, у исти мах се у њој појавио ужасан страх: „Ако је Руиц погинуо?

Један кратак тренутак није била начисто са собом: да ли она жели да он буде у животу, или не? Али, ускоро се прибрала. Није имала никаква права ни разлога да пожели његову смрт. Сада није чак могла да схвати откуда јој та недостојна помисао.

У њој се пробудио нов осећај хуманости, жеље да неко буде жив, да неко потпуно уживна оно што му живот пружа, најзад да неко буде срећан...

Сав њен разум побунио се против те њене скоро потсвесне жеље да Руиц више не буде у животу. И да би казнила саму себе због такве ружне жеље, зарекла се Орани да се сваког дана моли за Руицово здравље. Њене усне су сасвим неприметно почеле да се мичу и да изговарају речи једне молитве коју није знала коме упућује:

— Он је мој муж, и ја сам његова жена! Он има право на живот, и ја му као венчана жена ћу стати на пут да му то основно право човека осујетим...

★

Оран је ушла у диван апартман шпанског конзулата у Паризу. Оно велике дворане, у којој се тискао свет, налазиле су се канцеларије. Чиновник, који је давао обавештења, примио је младу девојку необично љубазно. (Наставиће се)

КОЛОСЕУМ

У 3, 5, 7 и 9.30 — приказује Метро Голдвин премијеру коју је изискивала: 2 године снимања! 2000 статиста! 2,000.000 долара трошкова

Овај филм се приказује непрекидно 3 месеца у њујоршком „Радио Ситиу" највећем киноматорафу света

ТИГАР ДРИЗОНЕ

У гл. ул. ВАЛАС БИРИ, НОА БИРИ, БРУС КАБОТ, ВИРџИНИЈА ВРУС, ЛУИС СТОН, ЖОЗЕФ КАЛЕЈА

ОДЕОН

Два одлична филма, а цене остаје непромењене фотеље у партеру 5.— и 6.— дин.

1) Премијера ведрог хумора и лаке музике са ЛИЛИАН ХАРВЕЈ и ВИЛИ ФРИЧ-ом

7 ШАМАРА

2) Пустоловна драма

Принцеза из Ираније

Р. Монтгомери и Росалин Русел

КОРЗО

У 3, 5, 7 и 9.30 — Премијера која ће Вас држати два пуна сата у пријатном расположењу

КАРУСЕЛ

Сјајна оперета — дивна музика и песме, које пева ненадмашна

Марика Рек

а до комичних заплета доводе бриљантним хумором ГЕОРГ АЛЕКСАНДЕР и ПАУЛ ХЕНКЕЛС

2) ЖУРНАЛ

У 3 сата сва места 5.— динара.

ДОЊА САЛА **ЛУКСОР** ГОРЊА САЛА

Данас у 3, 5, 7 и 9.30 — Премијера сензационалног шпијунског филма

Тајна линије мажино

(DOUBLE CRIME SUR LA LIGNE MAGINOT)

У оквиру снажне љубавне драме одиграва се овај шпијунски филм у коме се први пут приказују тајне неосвојивих француских утврђења

У гл. ул. ВЕРА БОРЕН и ВИКТОР ФРАНСЕН

Данас у 3.15, 5.15, 7.30 и 9.30 — Филм који је одушевио многобројне гледаоце

Ураган

У гл. ул. **Дороти Ламур и Џон Хал**

УРАНИЈА и СЛАВИЈА

3, 5, 7.10, 9.30 — 2.30, 4.30, 6.30, 9 ПРЕМИЈЕРА дражесног веселог бечког филма

Музика за тебе

МАГДА ШАЈДЕР, ХАНС ЗЕНКЕР, ПАУЛ БЕМИ

Осим тога кратки филмови МЛАДЕНЦИ и ЖУРНАЛ

Ваш пријатељ и сарадник крој тек излази

Olympia

Почев од Дин. 2.100.—
Плаћање капара Дин. 240.—
и 12 рата по Дин. 155.—
За готово знатан попуст
Инж. КУРТ ХАЛМАН,
Београд
Чика Љубина 7/II спрат
пошт. фах 94. — Тел. 26-107.
30872. 1-1

ЈЕДНА СКАУТСКА СВЕЧАНОСТ

Друга чета београдских скаута обавиће лепу свечаност на ђурђевданском уранку

После пожртвованог четворогодишњег рада на ширењу српске идеје, ова симпатична чета успела је да стане у ред најбољих јединица у Београдској скаутској жупи. Само великим пожртвовањем и трудом малих извиђача успела је да уклони све препреке у своме раду.

Вредно ђаштво чете на чијем челу стоји г. Иван Анђелковић, потпомогнута обилно од својих чланова, прослављће четворогодишњицу свога рада и своју славу Ђурђевдан. Ова свечаност почеће у 10 часова пре подне црквеним обредом, резаљем колача и давањем помена хајдучима и усходима из ниже историје, а обавиће се у присуству родитеља и скаутских пријатеља у Коштељаку (7 км. од жел. станице Коштељак).

Један час разоноде

Млади пар кренуо барком на свадбени пут од 25.000 километара

Звезде неће да миге на Тандиа него на Венеру

Лондон, маја.

Пре два дана два млада човека и једна девојка кренули су на барци од 16 тона, која се зове „Леди Диана", на свадбени авантуристички пут око света.

Циљ: гајење оваца

Сви троје су лондонски чиновници, и једва имају по 20 година. Г. и гђа Ричард Стенри тек што су се венчали; а са њиховим пријатељем г. Мак Грегором одлучили су да проведу годину дана пловећи до Новог Зеланда, где се надају да ће основати велику фарму са овцама.

Док се мушкарци буду бавили управљањем барке, дужност младе гђе Стенри биће да кува.

Лопови украли вештачку ногу богаљу који није знао за паре сакривене у њој

Њујорк, маја.

Непознати лопови, који су посетили ноћу гаражу у Бингантону недалеко од Њујорка, украли су седам хиљада динара у новчаницама скривеним у једној дрвеној нози.

Најинтересантније је то да је Тимоти Макмахон, сопственик гараже, изјавио да њему уопште није познато како се новац нашао у дрвеној нози, иако је он, као богаљ ту ногу стално носио.

Катлин Вилзон започела је у Холивуду покрет под позивком „држите се око 60 килограма". Овај покрет, коме су пришле многе филмске звезде, тврди да је Милоска Венера имала 64 килограма, и да нема лепоте испод 60 килограма тежине. На слици: **Катлин Вилзон, која, као и чланице покрета, настоји да се угоји до 60 и више килограма**

Накит у вредности пет милиона динара изгубљен у великој несрећи

Лондон, маја. — Авион који је враћао новинаре из Тиране са женидбе Краља Зога, и који је изгорео са деветнаесторо људи — као што је „Време" јавило — сахранио је и драгоцени накит.

Међу путницима, који се нису могли спасти, налазили су се и агенти париских и бечких златарских кућа, који су са собом носили накит у вредности од пет милиона динара краљу Зогу да изабере за своју младу. Овај накит краљ није купио, и агенти су га носили натраг. Сви овај накит, па чак и скупоцена бриљијантска дијадема потпуно су уни штени.

Једна Кубанка родила - седморке

Хавана, 5 маја. — **Једна бела жена Рафаела Казанова родила је седморо живе деце.**

Ова жена станује у Бајаму, у провинцији Ориенте. (Рајтер)

Марлена поново у Европи

Чувена филмска звезда Марлена Дитрих допутовала је у Европу џиновским бродом „Квин Мери". На слици: **Марлена долази из Калеа у Париз, где ће се задржати дуже времена**

Због пса једне енглеске уметнице алармирано 80 француских полицајаца

Париз, маја

Мали „Рик", фокс-теријер једне младе Енглескиње, у Паризу, изазвао је велику узбуну због које је алармована и полиција.

Пас непозван у радњи

Мис Хелен Фортан је сликарка, која студира у Паризу. Оних дана она се шетала са својим фокс-теријером „Риком" по париским улицама. Пас није описан, али га мис Фортан ипак држи везаног.

Гђа Фортан је расејана, нарочито кад уметничким оком посматра париске изложе и кад се дими изложеним предметима.

Изненада је гђа Фортан тргнута из својих сањарија неочекиваним нападом сопственика радње, Трговац је почео да грди, Рик, на кога гђа Фортан није пазила, ушао је у радњу и испрљао линолеум.

Аларм

Настала је огорчена дискусија. Гђа Фортан је бранила Рика, трговац — линолеум. У нервози, млада Енглескиња, уверена, да је човек врећа, подигла је руку и ишамарала трговца. Свет се окупио, алармована полиција,..

Са великом буком дојурила су полициска кола, из којих је скочила читава чета жандарма. Дошла су још двоја кола полицајаца. Наравно, млада Енглескиња добила је опомену, али никоме није схватио зашто је 80 полицајаца алармовано.

Захваљујући нестанку струје двојици на смрт осуђених продужен живот

Хантсвил, маја

Два на смрт осуђена, Банкс и Воган, један белац а други црнац, уз пратњу католичког и протестантског свештеника прешли су прошле недеље у фаталну собу где се налази електрична столица, а где их је дочекао џелат.

Таман је црнац сео на столицу када се цео затвор у Тексасу нашао у мраку. Механичари су покушали да оправе мотор, али — без икаквог успеха.

Живот ће тећи даље још недељу дана

Воган је одмах почео да чита своју одбрану коју је брижљиво откуцао на машини, тврдећи да није крив за убиство једног полицајца. У истом тренутку из његових леђа зачула се страховита експлозија: трансформатор је потпуно пукао.

Како смртна казна није могла бити извршена, обојици је живот продужен још за недељу дана, док се електрична машина не поправи уместо да буду ослобођени по старом обичају.

Љубазни путник у трећој класи био је... – белгиски краљ

Базел, маја

Велика забринутост и узбуђење обухватило је многобројне детективе који су пратили белгиског краља Леополда кад је експресом путовао из Брисла. Краља одједном није било.

Када је воз ушао у базелску станицу, краљ је одједном ишчезао. Ван себе, детективи су претражили цео воз, али нису нашли краља ни у свом вагону, ни у вагон-ресторану.

Краљ међу сељацима

За тренутак су сви били као избезумљени. Хтели су већ да телеграфишу у Брисел. Међутим за све време док су преплашени детективи тражили краља, он је мирно и задовољно седео у једном купеу треће класе и са највећим задовољством разговарао са неким старим швајцарским сељацима...

Црнци не могу да пронађу принцезу за улогу „Снежана"

Њујорк, маја. — Ученици виших разреда црначке школе у Вернону у Тексасу изабрали су као свој испитни комад „Снежану и седам кепеца".

Све улоге су увелико распоређене, али још никако не могу да пронађу Снежану...

Орао напустио своју жртву

Единбург, маја. — Прошле недеље један велики сури орао кружио је изад усамљеним међуром у Фернону у Ерфајлу, и када је опазио плен устремио се и зграбио јагњаца мало јагње које је било поред своје мајке. Затим је заједно са својим пленом одлетео.

Читав сат касније три чувара лова опазили су орла како је спустио јагње на ливаду

Дебели пси извозе се тамо где влада несташица сала

Копенхаген, маја. — „Тражим велике добре угојене псе. Плаћам одмах у готовом новцу — К. Мислен, Норст-стрите.

Оваква оглас појавио се неколико пута у новинама данске варошице Тондер, која се налази у Северном Шлезвигу.

На питање радозналих особа чему служи оваква оглас, г. Мислен је објаснио да он извози дебеле псе у земље где је велика несташица сала.

Човек осуђен да проведе четрдесет викенда у тамници

Њујерсеј, маја. — Четрдесетчетворогодишњи Рајсл Кантермен оптужен је у Њутону код Њујерсеја да је наплаћивао чекове свога оца. Због тога је осуђен да проведе 40 пуних викенда у тамници.

Главни разлог ове необичне оптужбе је: за време викенда у тамници он може да ради, и да од тог рада издржава своју жену, своје двоје деце и родитеље.

Чувени истраживач Африке Атилио Гати пошао је из Њујорка на нову експедицију у централну Африку, али у — супермодерним аутомобилима за становање, који могу да савладају све тешкоће терена. Ово је први пут да научна експедиција овако опремљена одлази у дивље крајеве

РЕДОВАН ВАЗДУШНИ САОБРАЋАЈ

БЕОГРАД— САРАЈЕВО

БЕОГРАД— ЗАГРЕБ

БЕОГРАД— СКОПЉЕ

почиње

1 МАЈА

До Сарајева, авионима Аеропута

ЛЕТ ТРАЈЕ **55** МИНУТА

За сва обавештења обратити се билетарници Кнез Михаилова 32. Телефон: 20-406, 25-312, 23-096

1-1

АВАЛА

ДАНАС У 3, 5, 7 и 9.30

РЕМЕК ДЕЛО ФИЛМСКЕ ПРОДУКЦИЈЕ НАЈБОЉИ ФИЛМ СЕЗОНЕ

Инфамија (њих троје)

ФИЛМ ДУБОКЕ И ЈАКЕ РАДЊЕ, СЈАЈНЕ ГЛУМЕ, ИЗВАНРЕДНОГ САДРЖАЈА

МЕРЧ ОБЕРОН

МИРИАМ ХОПКИНС

ЏОЕ МАК КРЕ

★ ДОДАТАК: ФОКС НОВОСТИ И МИКИ МАУС ★

REX ХАРТВИГОВА 66 УГАО КРАЉ. АЛЕКСАНДРА

У 10.30 МАТИНЕ

НАЈНОВИЈЕ ЧУДО ТЕХНИКЕ!

ПРВИ И ЈЕДИНИ ПЛАСТИЧНИ ФИЛМ У ЈУГОСЛАВИЈИ

1) Аудиоскопик

филм у коме слике силазе са платна у салу и изазивају ужас, страх, смех и веселье међу посетиоцима

(ИЗ. — Дирекција дели посетиоцима наочаре бесплатно)

2.) Најлепша ЛЕХАРОВА ОПЕРЕТА

ЦАРЕВИЋ

пуна песама, комике, раскоши и разводе

МАРТА ЕГЕРТ

и ХАНС СЕНКЕР

ДОДАТАК: 1 МИКИ МАУС И ФОКС НОВОСТИ

ТРИГЛАВ

У 10.30 МАТИНЕ ПО ПОДНЕ ПОЧ. У 3, 5, 7 и 9.15

УГЛАО МИЛОША ПОЦЕРЦА И САРАЈЕВСКЕ. ТЕЛ. 30616

НАЈПИКАНТНИЈИ француски филм створен до данас који смело износи БЕСТИДАН и развратан живот посрнулих жена

Школа за кокоте

Филм који ће у престоници сензационално да одјекне као ниједан филм до данас.

У главној улози лепа заводница РЕНЕ СЕН СИР

ДОДАТАК: СИЛИ СИМФОНИЈА И ЖУРНАЛ

НОВАКОВИЋ

Данас, као и увек, рекордан дупли програм:

1) САРАТИ

Грозни

Велики филм о пржавим јазбинама и друштвеном талогу Алжирске луке

ХАРИ БОР

2) Милионска музичка оперета

Љубавне подвале

ПОЧЕВ ОД 3.— ДИНАРА

Хотел „АСТОРИА“ - Београд

ОТВОРЕН ЈЕ 1. МАЈА

Хотел се налази преко пута Главне железничке станице.

„Асториа“ је модерно уређен хотел и располаже са свим потребним комфором и довољним бројем соба са купатилом.

Цене собама се крећу од 46—120 динара. У ове цене су урачунате све таксе са послугом.

Хотелијер

г. ЂУРА НИНКОВИЋ

19571—1

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА

ИМА ЗА ИЗДАВАЊЕ ВИШЕ МАЊИХ И ВЕЋИХ СТАНОВА И ЛОКАЛА.

За ближа обавештења обратити се Одељењу за руковање непокретним имањима у улици Јакшићевој бр. 9, сваког радног дана од 8—12 и 16—18 часова. 30802

Београд-Ваљево-Зворник

аутобус полази из Београда сваког дана у 5.15 час. за Ваљево и Зворник и у 15 час. за Ваљево. Аутобуска станица: Зелени венац бр. 16, телефон 29-913. 3614

Најнижа цена собном намештају

ЗА ГОТОВО и ДО 20 МЕСЕЧНЕ ОТПЛАТЕ добија се код ГРУИЧИЋА и РИСТОВИЋА, Београд, Васина 18

99558

Раденска лековита бања

Мај дин. 710.-
Јуни дин. 750.-

за 10 дана.

СВЕ УРАЧУНАТО. Стан (свака слободна соба), храна (осим хлеба), лековите купке, 1 лекарски преглед, анализа мокраће, таксе и собна послуга. ДОЂИТЕ ОДМАХ У ПРОЛЕЋЕ, ЈЕР ЈЕ И ДЕЈСТВО МНОГО ЈАЧЕ!!!

Модерне проспекте и све упуте гратис

УПРАВА РАДЕНСКЕ ЛЕКОВИТЕ БАЊЕ
СЛАТИНА РАДЕНЦИ
(код Марибора)

21301, 1-1

Југорапид

ПРЕДУЗЕЋЕ ЗА ИЗРАДУ СВИХ ВРСТА РОЛЕТНИ

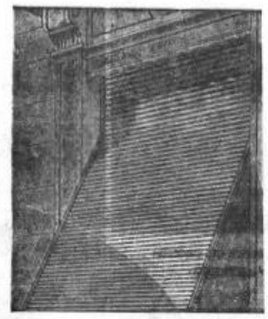
Влада Миливојевић

Београд

Краља Звонимира 8

Јужни булевар 1

Телефон 23-005

Дрвена ролетна

Предузеће располаже са најмодернијим машинама и најусавршенијим радом израђује дрвене таковане Еслинг ролетне персијен француске шалоне, челичне ролетне, детектив ролетне као платнене, и трскане ролетне. Из своје дугогодишње праксе, и великим делом приватних и јавних грађевина за које сам израдио ролетне, у Београду и унутрашњости, могу свакоме препоручити дрвене ролетне јер су оне најбоље за хладноћу и топлоту, а за руковање су надмашиле све ролетне које до данас постоје, пошто се могу отварати и затварати при затвореном прозору а то је једино велико преимућство када прозоре не морате отварати при употреби ролетне, зато и Ви поручите ролетне код фирме „Југорапид“ и уверићете се да су заиста најбоље.

РОЛЕТНЕ СЕ МОГУ ВИДЕТИ И НА САЈМУ ПАВИЉОН БР. 3

456, 1-2

ЗДРАВУ И ЛЕПУ КОСУ

ћете имати ако је редовно негујете специјалним препаратом

»OLÉOCAP«

СА ВИТАМИНИМА ПРИРОДНА ХРАНА ЗА КОСУ

ПРОИЗВОД СВЕТСКЕ КУЋЕ

L'ORÉAL-Париз

КЛАВИР (ФЛИГЕЛ) који одлично држи нормалан штим продаје се јефтино. Балог, Михајловићева бр. 5. Панчево. 3651, 1-1 (5)

КУПИО ВИХ пресу, ману до 1000 кг. и калупе за израду перајег сапуна. Понуде слати на адресу: Хотел „Српски краљ“, Пирот, за Љубу. 3702, 2-2 (5)

ПРОДАЈЕМ 70 кубика камена по 25 дин. Упитати: кафана „Мајнић“, Жарковачки друм, Чукарица. 3709, 1-1 (5)

ШИНЕ старе добро очуване тре бам за 5 км. пруге 12 кгр. тешке по дуж. мет. за 5 км. пруге 9 кгр. тешке по дуж. мет. са спојницама. Цене означити франко утоварна станица. Понуде: Инж. Л. Петровић, Београд, пошт. фах 160. 3708, 1-2 (5)

РАЗНО

Dr. FILIPON CREME Кикелер, најбољи најјефтинији крем за дан добија се у Београду у апотекама, дрогеријама, парфимеријама Цена 14.— дин. 3208 (6)

САДНИЦЕ ВОЋАКА, украсног дрвећа и шибља, разних ружа, шпанџи и виногрознога лозе за баштуе и друго у највећем избору продаје радња Гавриленкова, Дрmaшковићева 1, Београд. 169, 6.10 (6)

УДОВАЦ средњих година, пређузимач, грађевинар, жели би се добром честитом женском, нешто млађа треба за допуну радње. Шифра „Времену“, „Добар супруг“. 3710, 1-1 (6)

МОЈА ЖЕНА КРИСТИНА ХЕН, рођена Хол из Добаљоваца, напустила ме је 20 марта 1938 год. безразложно и не живи са мном у браку, те услед тога не признајем њене дугове. Позивам исту на продужење брачног живота у року од 8 дана у противном поднећу тужбу ради развода брака. Филип Хен трговац из Сп. Сивца. 474, 1-3 (6)

Издавање у закуп Општинске ресторације и фризернице на купатилу код „Шест топола“

На основу одлуке Градског поглаварства Београд ФБр. 26009 од 27 априла 1938 год. одржаће се офертална лицитација у скраћеном року за издавање у закуп општинске ресторације и два одељења за фризерску радњу на хладном купатилу код „Шест топола“.

Лицитација ће се обавити на дан 10 маја 1938 год. у 10 часова пре подне у канцеларији Отсека добара — Досиетјева ул бр. 21/1,

Заинтересована лица да своје понуде-оферте подиесу у затвореном завоју Отсеку добара до часа лицитације и исте да таксирају по ТВр. 25 Закона о таксама и са 3.— дин. општинске таксе.

Понуде нетаксиране и недовољно таксиране неће се узимати у обзир.

Услови лицитације и закупа могу се добити сваког радног дана од 8 до 14 часова у канцеларији Отсека добара уз такцу од 10.— дин. у општинским маркама.

Из канцеларије Отсека добара Градског поглаварства Београд ФБр. 26009/38 г.

1—1 355

САЗНАЦИОНАЛНА ПРОМЕНА У МОДИ ПУДЕРА

Нема више „дотераног“ изгледа

ПОВ НА КОЖИ НЕВИДЉИВ ПУДЕР ДАЈЕ ЧУДЕСНУ ПРИРОДНУ ЛЕПОТУ

Елегантне француске хетаирке су већ одр. нашеном пудер, који закрпи ситна изгреб бразговима места те сирове чаке кроз дан и најмања траг сјења.

Тајна лежи у томе, да се прска новом начину производње најфинија пудер просеје три пута кроз свилени сито и мења са двоструком силом ирања. Овај нови начин производње пудера, који је резултат дугогодишњих истраживања француских хемичара патентован је на форме Токалон. Пудер Токалон омогућује да се остране сјајне коса и масна кожа. Он даје кожи природан тен који остаје после знатно преко читавих 8 сати. Ако се сликате са знатг пудром Токалон, неће се Ваша кожа сјајити нити код ветра, кише или зноја. Он даје кожи изглед свежине и здравља нежност и аромасна руженог латица који Вас чини привлачнијим него икада. Набавите пудер Токалон — који се производи у пет нијанси којих нијанса: Дин 12.—, 20.— и 30.—.

467, 1-1

Зајмове

дајемо у готовини и робним боновима.

Информације:
ГРАЂАНСКА ЗАДРУГА
Балканска 14.
Телефон 25-044.

479

НА БЕОГРАДСКОМ САЈМУ

ПАВИЉОН бр. 2

ИЗЛОЖЕНЕ СУ ОПЕТ СВЕТСКЕ

ХАРМОНИКЕ МАЈНЕЛ-ХЕРОЛД

224, 3-3

Оглас

Општини парипске Уба, срез Тамнавски, Драгиша баковина, потребан је:

Овутве мотор комплет, на дрво, лигнит или дрвени кумур у добром стању, 70—80 коњских снага.

Понуде са назначеном ценом слати на горњу адресу.

Из канцеларије управе општине вар. Уба 29 априла 1938 год. Бр. 1851. 473, 1-1

МАЛИ ОГЛАСИ

Мали огласи:
до 15 речи динара 15.-, свака даља реч дин. 1.-

За свако уврштење посебна држ. такса:
до 50 речи Дин. 2.-
преко тога Дин. 3.-

ПОНУДА „ТРАЖЊА СЛУЖБЕ

ТРЕБАМ два добра келнера са кауцијом Плата 400—500. Ступити могу одмах. Србољуб Ђурић, гостионица „Гучево“, Скопље. 448, 1-1 (1)

СЕКРЕТАРА ТРАЖИ Удружење превозника робе колима са животинљском запрегом. Јавити: Нови Сад, Краља Петра Другог 48, пре подне 8—12. 470, 1-1 (1)

МУЗИЧКЕ КАПЕЛЕ

ДОБРУ КАПЕЛУ 4—6 лепих женских, једном добром певачицом, виолином, хармоником, 2—3 мушка, за одмах. Хотел „Метрополј“, Нови Сад. 458, 2-2 (2)

КЛАВИРИСТУ-КИЊУ свестрано рутинираног, потребује салон оркестар. Плата добра. Наступ 15-ог. Хитне понуде: Капелник, хотел „Јадран“, Кос. Митровица. 3520, 2-2 (2)

КЛАВИРИСТ-КИЊА потребан за одмах или 15. Капелник Лаза, хотел „Београд“, Крагујевац. 3521, 2-2 (2)

ДОБАР САЛОН ОРКЕСТАР за све са одличним свеДалицом слободни одмах због полицијског затвора локала. Хитне понуде капелници, Бурђајевска 17, Ниш. 3522, 2-2 (2)

КЛАВИРИСТУ-КИЊУ добру потребјем за 15 мај за шлагере и свеДалице, и саксофонисту који свира музиинструмент. Капелник, хотел „Палас“ Кос. Митровица. 3523, 2-2 (2)

ПРВОКЛАСАН ОРКЕСТАР потребан за 15 мај. са добром свеДалицом певачицом. Услови на хотел „Лувр“, Зајечар. 3519, 3-3 (2)

ПРВОКЛАСАН дамен салон ући квинтет, дупли састав, слободан 15 маја, првенство море или бање, капелник Перица Пажин, Београд, Хектеровићева 3. 3690, 3-3 (2)

КЛАВИРИСТИЦУ , КЛАВИРИСТУ потребујем за 10. Нека се јави Ана Влашпизни. Услови по договору. Капелник Тубаковић, Балканска 20, 3711, 1-1 (2)

ПРВОКЛАСАН аниимр.ући квинтет у саставу: виолина, саксофон, клавир, цимбало, ући и свеДалицким хармоникашем са 3—4 певачице, слободан 15 маја. У обзир долазе бољи локали. Понуде на Драгу Марнтковића, капелника, хотел „Круна“, Смед. Паланка. 1-1 (2)

ТРЕБАМ одмах 1—2 добре свеДалске певачице. Стан, храна, пола возне карте, добар фикс, добра заврада. Кафана „Осмон“, Нови Сад, Пашићева 30. 460, 1-1 (2)

КАФАНА „ОСМАН“ треба за 15 мај добру дамен капелу са добрим свеДалицким певачицама. Стан, храна, пола возне карте, плата. Телефонски договор, Нови Сад, Пашићева 30. 458, 1-1 (2)

ЧУВЕНА омиљена босанска свеДалска певачица лепе спољашности са добром гардеробом, тражи ангажман, слободна одмах. Хитне понуде на Ружу, Добрачина 66 Београд. 3713, 1-1 (2)

ПРВОРАЗРЕДНА ДАМЕН КАПЕЛА 5 женских, 3 мушка, сви свирају, хармоника модерна, прим, терц, беглајт, чело, бас, ући, две првокласне певачице, мушки добар свеДалиј, гардероба одлична, слободни 15 маја или споразумно. Капелник Иванковић, хотел „Југославија“ — Бижаћ. 3714, 1-1 (2)

ПРВОКЛАСАН ући оркестар, дупли састав, за домаће и стране шлагере и по могућству доброг певача, потребан за 15 мај. Услови на хотел „Парк“, Ниш. 477, 1-2 (2)

ОЛИВЕРА МИЛОСАВЉЕВИЋ, певачица, слободна 8 маја. Траси место само у добром локалу. Споразум телефонски. Хотел „Југославија“, Прилеп. 3532, 1-2 (2)

ДВЕ СВЕДАЛИСКЕ ПЕВАЧИЦЕ слободне 10. Услови споразумно. Хитне понуде моли Елза и Олга, ресторација код „Машиновође“, Кулпа Вакуф, Босна. 3535, 1-2 (2)

ПРВОРАЗРЕДНА комбинована ући музика, 6 дама, гардероба прворазредна, познате свеДалнице Марица Сремчица те Перса Моравка, 4 господина; састав: виолинистички, тарогато, хроматична хармоника, цимбало, чело, бас, ући, траже бољи локал за 15 мај. Дуљковић, капелник, хотел „Колодвор“, Травник. 3530, 1-2 (2)

МЛАЂИ ЖЕНСКИ ући оркестар 4 женске, 2 мушка, женске свирају и певају, хармоникашица, саксофонистица, I и II виолина, клавир и ући, слободни 15 маја. Услови споразумно. Капелник Витез, код „Османа“. Нови Сад, Пашићева 30. 3534, 1-1 (2)

ПРИМАША (штегајгера) добро рутинираног за све, тражи салон оркестар од 15-ога. Кауфман, хотел „Српска круна“, Пожаревац. 3533, 1-1 (2)

ЕС-АЛТ САКСОФОНИСТ клариНетист — и диЈатет флаутист слободни 15 маја. Моћи и засебно. Саксофонист, Др. Јована Цвијића 11, Петровград. 3529, 1-1 (2)

ХОТЕЛ „ЗЛАТНИ ЈЕЛЕН“, Шабац потребује за одмах дамен ући капелу са клавиристицом јаче спреме од 5—6 чланова, но могућству и харсоникашица, за локал и летњу башту. 3531, 1-1 (2)

ТРАЖИМ за 15 мај глазбу, састав музике: прим виолина, хармоника, цимбало, но могућности саксофон или чело, две до три првокласне певачице. Нека се јави Миле Зука. Понуде слати ресторација „Тоши“, Сарајево. 472, 1-3 (2)

ЛОКАЛИ

ХОТЕЛ „МЕКСИКО“ издаје се под закуп од 15 маја ове године без једика. За услове обратити се Мишковићу, Борски Рудник. 451, 2-3 (4)

КУПО-ПРОДАЈА

БИЛИЈАР АУТОМАТ продаје јефтино Миливоје В. Антић — Пирот. 3703, 2-2 (5)

ВЕЋА КОЛИЧИНА крастових прагова за нормални колосек потребна је предузећу „Југоградња“. Понуде Карађорђева 3. Тел. 25-079, Београд. 3693, 2-3 (5)

ПОЗИВ

Овим се позивају сви чланови Кредитне Задруге ботич с. о. ј. на редовну скупштину која ће се одржати 22 маја 1938 г. у сали „Привредника“, Крунска улица број 5, са следећим дневним редом:

Отварање скупштине; избор 3 оверача записника који су уједно и бројачи гласова; извештај Управног одбора о раду Задруге за 1937 год.; извештај Надзорног одбора; давање разрешнице Управном и Надзорном одбору; распоред уштеде; предлози измена правила; избор Управног и Надзорног одбора.

Скупштина ће почети рад у 9 часова. Ако у то време не буде присутан довољан број задругара, скупштина се у смислу чл. 41 правила одлаже за један сат, када се има одржати са оним бројем задругара колико их буде.

Своје предлоге треба чланови по чл. 47 правила Задруге да поднесу писмено Управном одбору 7 дана пре скупштине.

Завршни рачун: актива дин. 753.417.75 састојећа се из готовине у каси 39.055.65, код банака 32.078.75, код. Пошт. Штедионице 5.114.57; картија од вредности 400.—; дужника за робу 443.795.60, по меницама 150.950.05, по зајмовима 48.634.75, по рачуну 1.698.43; економата 8.038.50; намештаја 6.058.35; библиотеке 17.593.10.

Пасива: Удели 59.900.—; јемство задругара уплаћено 119.800.—; резервни фонд 100.000.—; фонд за помоћ незапослених задругара 3.544.50; обавезна штедња 76.134.53; повремени за робу 211.338.40; по улозима 66.598.—; по тек рачуну 96.092.75.

Уштеда 20.009.57.

Приходи: Уписнина 945.—, наплаћена камата 21.706.37, наплаћена провизија 47.515.90, разно 3.408.40. Свега 73.575.67.

Расходи: Камате 5.636.52, канцелариски материјал 3.430.50, разни трошкови 4.597.— плате особља 20.049.25, трошкови наплате 8.652.43, допринос реизионом завезу 1.527.25, и отпис намештаја 673. 15.

Евидеицнони рачуни: Гаранције задругара 119.800.—, депоноване меднце 2.177.25, остаде 502.452.93, свега 624.430.20.

4 маја 1938 у Београду.

УПРАВНИ ОДБОР
КРЕДИТНЕ ЗАДРУГЕ БОТИЧ

11967, 1-1

Нашем премилом, љежном и лепом сину и брату

†

Димитрију
(прозваном МИТЂУНУ)
Лазићу,

уч. VII разр. реалне гимназије у Петровцу - Бачком

дављеном годишњи парастос после св. Литургије, на летње св. Николу (22.-V) о. г., у цркви Рождества св. Јована Прет. у Старој Палапци (срез Бачкопаланачки).

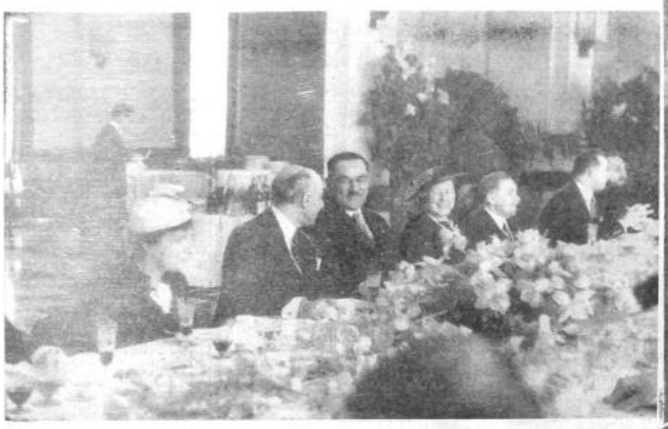
Извештавамо родбину, пријатеље и поштоваоце, и извештавају нијад непрежаленог Митуна, те их молимо, да и овом приликом своје пријатеље и сувишом увеличају успомену на наше добро, драго и паметно дете!

Ожалошћени:
Родитељи: Георгије, све штеник, мати Мара, са братом Зораном, богословом.

466, 1-1

Главни уредник Гргур Костић. Власник, издавач и штампар за Штампарско предузеће „Време“ а. д. инж. Душан Глишић, Краљице Персиде ул. бр. 75/I.

„Време" у сликама

Са отварања конференције Мале антанте у Синајији: моменат са свечаног банкета у част чланова конференције Мале антанте

Двадесетдевет чланова аутоклуба из Норвешке на путу по нашој земљи јуче је стигло у Београд. На слици: Норвежани у разговору с претседником Аутоклуба, бившим министром г. др. Велизаром Јанковићем за време посете овом клубу у Београду.

Претседник владе и министар иностраних послова г. др. Милан Стојадиновић са министром иностраних послова Чехословачке Републике г. др. Крофтом и румунским министром иностраних послова г. Комнен-Петреску на конференцији.

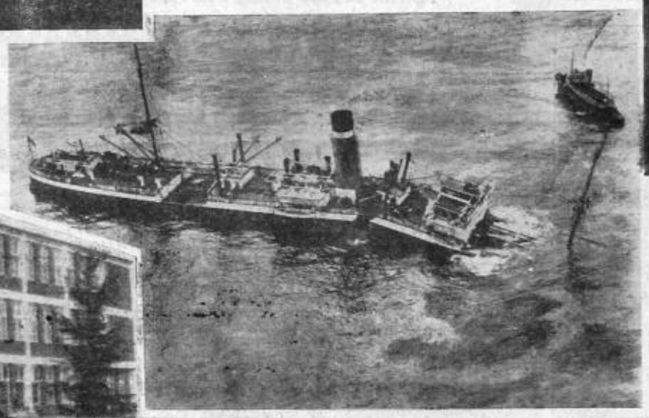

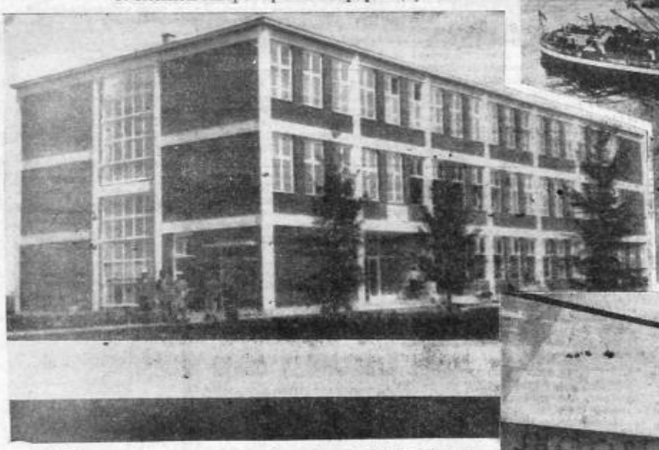
Најновији снимак бугарског краља Бориса с малим престолонаследником принцом Симоном и принцезом Маријом Луизом.

↑ Нови немачки амбасадор на енглеском двору г. фон Дирксен стигао је у Лондон и примио дужност.

Лево: енглески теретни брод „Сити оф Салсбири", који је носио већу количину кобри, насео је код Бостона на једну стену и, преполовљен, после краћег времена потонуо. Посада се спасла.

↑ Нова школска зграда у Борову, у којој ће бити смештена основна школа која се данас на свечан начин отвара, спада међу најбоље школе целе околине.

Доле: за време боравка канцелара Рајха г. Адолфа Хитлера сваке ноћи овако је Рим илуминиран.

↑ Поглед на унутрашњи део нашег туристичког павиљона у Познању, у Пољској.

Десно: тип лепе младе девојке из околине Травника.

ПОЩТАРИНА ПЛАЋЕНА У ГОТОВУ

ВРЕМЕ
Недеља

ДИРЕКТОР: Драгомир М. Стојадиновић

БЕОГРАДСКО ИЗДАЊЕ

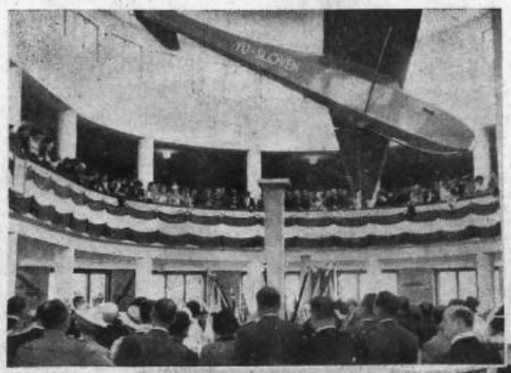
ГОД. XVIII — 5875 БРОЈ | БЕОГРАД, НЕДЕЉА, 29 МАЈ 1938 | ПРИМЕРАК/2 ДИНАРА

Standard Radio

Ваздухопловна изложба у Београду јуче је отворена посланицом Њ. Кр. Вис. Кнеза Намесника Павла

Једна од девет ескадрила изнад централне куле, на Сајмишту, јуче, за време дефилеа сто апарата

← Изглед павиљона Аеро клуба јуче, за време отварања ваздухопловне изложбе

→ Изасланих Њ. В. Краља пуковник г. Сондермајер и претседник Владе г. др. Стојадиновић обилазе изложбу

Југославија и федерација

Под горњим насловом „Време" данас доноси на трећој страни чланак г. др. Драгутина Јанковића, бившег министра.

Г. др. Драгутин Јанковић

Италијански краљ обилази Источну Либију

Триполис, 28 маја. — Пошто је прегледао западне крајеве Либије, Краљ и Цар напустио је Триполис и пошао је да прегледа источне делове Либије. (Авас)

Кинези на еухаристичком конгресу у Будимпешти

Снимци са отварања Еухаристичког конгреса у Будимпешти. Горе: католички свештеници, калуђери и калуђерице из Кине у поворци. Доле: г. Хорти и кардинал г. Пачели излазе после отварања конгреса

(Специјални снимци „Времена")

Прва међународна ваздухопловна изложба у Београду отворена је јуче следећом посланицом Њ. Кр. Вис. Кнеза Намесника Павла, претседника Краљевског југословенског Аеро-клуба:

— Ваздухопловство је постало засебан домен људске активности од највећег значаја; оно даје веку у коме живимо нарочито обележје.

Сви културни народи такмиче се у подизању својих ваздухопловстава. У тим стремљењима стварање ваздухопловног духа у широким народним слојевима претставља врло важан задатак.

Краљевски југословенски Аеро-клуб „Наша крила" почиње данас ваздухопловну пропаганду широких размера у којој се нарочито истичу „Међународна ваздухопловна изложба" и циклус радио предавања наших признатих ваздухопловних стручњака.

Са своје стране, ја апелујем на цео југословенски народ да поклони пуну пажњу овој пропаганди, и да предано и са пожртвовањем, за које је он у својој прошлости дао ненадмашне примере, потпомаже у свако доба сваку акцију којој је циљ снажење југословенских крила.

Моја је искрена жеља да та снажна крила служе идеји мира и културног развитка Краљевине Југославије, и да јој она обезбеде потребно спокојство.

Са задовољством констатујем да је ваздухопловној изложби у Београду поклоњена од стране домаћих и иностраних ваздухопловних индустрија пуна пажња, тако да ће изложба бити на достојној висини.

Са тим осећајем, желећи Аеро-клубу пун успех у данашњем потхвату, од кога ће југословенско ваздухопловство имати велике користи, отварам ваздухопловну радио пропаганду и изјављујем у исто време да је „Прва ваздухопловна међународна изложба" у Београду отворена.

Енглески посматрач г. Стронг стигао је из Прага у Берлин

Берлин, 28 маја. — Данас после подне стигао је из Прага шеф одсека за Средњу Европу у британском министарству иностраних послова г. Стронг. (Ројтер)

(Извештај са отварања на трећој страни)

У ДАНАШЊЕМ БРОЈУ

ВРЕМЕ доноси

„Васкрсли мртвац" после 23 године вратио се из ропства са женом и осморо деце

Богати Кинез побегао ИЗ ПЕКИНГА У ЈУГОСЛАВИЈУ и оженио се једном сељанком из околине Сиска

ОБРАД ПРИЧА О „БЕЛИМ МУСКЕТАРИМА и о томе како је тенис постао наш народни спорт

Нушићев брат износи необичне податке о старим београдским ГУРМАНИМА И ПИЈАНИЦАМА

Деца

Робинзон у Ристовцу

Мој ме случај поштено пара. сваке и одвоја. Да ме би други написали добро би било да га објавите.

У суботу, 9 маја на скопској железничкој станици затекао сам прилично кише. Да Врање. Сутрадан, пак, полазак у Ристовац, једној сеоској пруге, ни када ником био шити тога познајем, у том мрак избацио ме воздухоп на воље напоље зато, што ми је благајница билете. У Скопљу дала обавештење у ме сто полазак. Поред ведомости кише можеш сам претпоставити. Ја и цеду ноћ насумице лутати озбиљне станице, ја пошто имам имао довољно новца, отпадам сам у хотел кантру до Душановца, а одатле пешке до Скопља, да не бих закасно на дужност.

Препоручљиво је да се човек много не поверава савесности појединог особља, ко није рад да поће мојим трагом.

★

Цена хлебу и држање пекара

Брашно је у скоку. Тај скок је немилосрдно пошао и леку хлебу. Не може се против тога ништа, или се морамо уништи: да ли је оправдано повишење хлеба увек за пола динара по килограму.

У таквим приликама друге државе најосетљивије поминају на најјаче народне мере и њима строго воде рачуна. Зато оне цене намирница повећају минимално, рачунајући на пару. Код нас међутим, нако немало неланутно поскупљење брашна, немало повишење цена хлебу за цео динар, што код пасодног хлеба износи 50%, а то је за сваку озуду.

Знају ли наши пекари да код нас постоји у моменту и повиш од 0.25 пара, или избегавају да са ниже учините рачунају?.. Ако је ово друго случај, надлежни би требало да их натерају да се и са тим пеком науче рачунати. Јер нам куће троше по 4, 6 и 8 хлебова, па је учтива од 2 динара за њих знатан, нарочито у овим тешким приликама.

Имаду реч надлежни!

„Чему служе чекаонице"

Уредништву „Време". У вашем јучерашњем листу у броју 5809 у рубрици „Одјеци" изнашао је чланак под наловом: „Чему служе чекаонице". Како наводи изнета у том чланку не одговарају истини, то на основу чл. 26 и 27 Закона о штампи, моли се уредништво да отштампа у наредном броју листа следећу исправку:

У листу „Време" у броју 5800 у рубрици „Одјеци" изнашао је чланак под наловом: „Чему служе чекаонице". У томе је чланку поменута чекаоница у станици Уровци, коју дала обавештења о томе што полазак. Поред ведомости кише можеш сам претпоставити. Ја и цеду ноћ насумице лутати озбиљне станице, ја пошто имам имао довољно новца, отпадам сам у хотел кантру до Душановца, а одатле пешке до Скопља, да не бих закасно на дужност.

Препоручљиво је да се човек много не поверава савесности појединог особља, ко није рад да поће мојим трагом.

Из Дирекције државних железница у Београду, дана 21 маја 1938 год. под Дбр. 12.685/38.

ИСПРАВКА

У вашем цењеном листу број 5862 од 15 маја о. г. на стране 2, ступац 1, а у рубрици Одјеци изашао је чланак под насловом: „Зашто се убијало Удружење занатлија у Дебрецима?" који не одговара истини, па вас молимо да на основу Закона о штампи донесете следећи исправак.

Писац наведеног чланка био је пушкарски научник код мајстора Јосипа Биланчића, али је самовољно напустио. Наведени мајстор ово напуштање научника је пријавио је удружењу молећи, да се научник не брише из регистра научника, верујући да ће се исти поново вратити. Када је одбегли научник затражио да му се изда уверење ово удружење на основу § 266 З. о р. а. по обештећењу мајстора није му тражено уверење издало, јер је мајстор саветовао да се такса не враћа, тврдећи да ће се исти повратити на посао, јер је и претходно посао напустио. Нетачна је да је наведени мајстор имао 14 шегрта, већ само 3, како се и из регистра научника види.

У Деревенти, 17 маја 1938

За Удружење занатлија
секретар Нуковић

Велика страст цара Александра II.

ОД ВАСИЛИЈА ГЛУЗДОВСКОГ

33

Он је био безмерно срећан да ће му Екатерина родити дете, и већ је себе замишљао у новој улози оца, који ће своје дете носити, љубити и играти се са њим држећи га на крилу. Као мушкарац, старији два пута од ње, он је осећао у тој пријони и неки понос. Александар је већ био заборавио на дечје године своје царске деце, која су, уосталом, била васпитавана далеко од њега, пеокупираног државним пословима, и више била под утицајем и у друштву мајке. У свом маштању о новој породици и приватном животу, он је у рођењу детета видео почетак остварења те жеље. Али, царица је живела, ма да јако болесна, и о браку са Екатерином није могло бити ни говора. И она и дете биће изложени потсмеху, који ће толико вређати, а који неће моћи да спречи ни сам гроф Шувалов...

Не склонивши ока ни за тренутак, Александар је другог дана устао раније но обично. Када је поћео, уз помоћ лакеја да се облачи, слуга је први пут откако ради у спаваћој соби царевој погрешио: уместо десне чизме он је узео да цару облачи на десну ногу леву чизму...

Александар је у томе видео рђав знак, и његова узнемиреност и нервоза, створена лутањем између два осећаја изазвана већ о трудноћи Екатерине, сада се још повећаше.

★

У узнемирености, коју су допуњавали немири у Европи и рад револуционара у земљи, Александар се сређ поново са Екатерином и уплашеним оком посматрао промену линије њеног дивног стаса...

На ипак, Екатерина све до краја није личила на бремениту жену, него само на нешто утојену. Ни брат Екатерини, ни снаја, ни ико други у њиховом двору није знао за ово. Знала је само старa Францускиња, веран и одан пријатељ Екатерини.

Александар је рекао Екатерини да породај има да се изврши у његовим апартманима у двору. Сматрао је да ће се тајна тако боље сачувати. Увече 11 маја, седећи у луђашци у свом салону до спаваће собе у двору свога брата, Екатерина је осетила да се пресудни час приближује. Она је одмах наредила да упрегну коње у каруце и журила у двор.

Александар је испратио у ону собу где су некада одржавани њихови састанци. Тај део партера у двору био је потпуно изолован. Већ раније била издата строга наредба царева да нико од послуге таме не улази. Кључ од тих просторија имали су само цар и један старац-лакеј, који је с времена на време чистио те собе.

Александар је положио Екатерину на један диван и остао са њом више од једног сата. Болови су прошли. Она је и даље лежала на дивану, а Александар је нервозно шетао по соби, па опет сео поред ње на ивицу дивана. Сказаљка на зидном сату приближавала се 11. Тек с времена на време одјекивали су кораци стражара пред двором.

— Идите и спавајте, рекла је Екатерина. Већ је доцкан. Вероватно данас ништа неће бити.

Александар је пољубио у руку и чело, које је било влажно. Дом генерала Ријељева у малој Мошковљевој улици био је под јаким надзором жандармерије, која је добила наређење да се нико без изричне писмене дозволе генерала не пушта чак ни у двориште.

Пар је хтео да сачува ствар у највећој дискрецији.

(Наставиће се)

КОД ТЕШКЕ СТОЛИЦЕ, НАДУТОСТИ, ГЛАВОБОЉЕ, услед затвора једна до две чаше природне Franz-Josefove горке воде чисти пробавне органе. Franz-Josefova вода и болесници, који леже, лако узимају и сматрају добром.

Рег. С. бр. 15485/35. 31307

ВРЕМЕ

РЕДАКЦИЈА И АДМИНИСТРАЦИЈА ПОЕНКАРЕОВА 4

ТЕЛЕФОНИ:

Централа:	24-001
	24-002
	24-003
	24-004
Стенографи:	24-006
	24-008
Огласи и новчана веза:	24-005

ПРЕТПЛАТА:

Југословенска 24 дин.
иностранство 54 дин.

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА:

1 см. на 1 ст. 15 дин.
у тексту 30 дин.

ЧЕКОВНИ РАЧУН БР. 82.204
РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЋАЈУ

Радио

Радио занимљивости

ДОБРА НАМЕРА

После аншлуса немачка влада је приметила да је у Аустрији број радио-апарата веома ограничен. На целој територији је регистровано свега 620.000 апарата. Да би се повећао број радио претплатника, која цена су објавиле да ће узимати прет плату само од оних, који имају одређени минимум зараде, а од остали, којих зарада је мала, могу слушати радио-емисије бесплатно.

★

Данашњи програм

7.00 Вести
10.00 Пренос службе Божје из римокатоличке цркве „Христа Краља".
11.30 Здравствена предавања Централног хигијенског завода: Са времена питања искрене деце. предаваље г. др. Љубомира Вуловића
11.50 Званичан извештај о водостају
11.59 Тачно време
12.00 Звона; Недељни симфонијски концерт
12.35 Реклame; Настављак симфонијског концерт.
13.40 Радио дневник
13.10 Народне песме. Певају г-ђа Лела Ђорђевић и г. Сима Вегови
13.40 Вести
13.50 Емисија инвалида
14.40 Тачно време; Објављивање програма
16.45 Народна музика (хармоника, гајде)
17.10 Оркестар мандолина
7.40 Осебујне сарајевске цркве под Турцима, предаваље г. Стевана Калуђерчића
18.00 Забавни концерт (плоче)
18.50 Вокални концерт г. Борисава Дечермића
19.20 Реклame
19.30 НАЦИОНАЛНИ ЧАС: Пензионерска хармоникашка, предаваље пилота-ловца, бригадног генерала г. Воривоја Мирковића, помоћника команданта ваздухопловства, члана Средишње управе Краљевског Аеро-клуба.
19.50 Објављивање резултата утакмица
20.00 ВЕЛИКО НАРОДНО ВЕЧЕ (судељују): г-ђа Ната Павловић, г. Добривоје Јоцић и Властимир Живанчић-Лале; Дувачки оркестар Краљеве гарде; Народни рајко оркестар и Таборашка радио-оркестар)
22.00 Тачно време; Вести; Музика за игру (плоче)

КРАТКОТАЛАСНА РАДИО СТАНИЦА

7.00 Вести
7.15 Концерт — плоче
8.00 Вести
11.55 Вести на француском
12.55 Радио дневник
13.10 Концерт
13.40 Радиотермално купатила Лашко
13.55 Музика са плоча
14.100Вести
18.10 Музика за игру
18.20 Вести на мађарском
18.55 Предавање од 13.40 на француском
19.05 Вести
Музика са плоча
19.30 Актуелан час: Психологија ваздухопловаца, пилот-ловац бригадни генерал г. Боривоје Мирковић, помоћник команданта ваздухопловства, члан управе Краљевског Аеро-клуба.
20.00 Балкански радио дневник; Вести на грчком (20.00), турском (20.15) и арбанском (20.30)
20.45 Вести на француском
21.00 Вести
21.15 Вести на немачком
21.30 Вокални концерт јужнословенских песама г. Василија Харе Маленића
22.00 Шарени програм са плоча
22.15 Музика за игру
23.00 Вести

ИНОСТРАНЕ СТАНИЦЕ

18 Беч квартет, Берлин лака музика.
19 Минхен „Порела" опера; Бечлава концерт.
20 Париз Романтич. карневал. Келн хорски фестивал.
21 Милано „Бал под маскама"; Штутгарт из оперета.
22 Келн музика за игру. Дрезден Франкфурт музика за игру.
23 Халверзум концерт оргула.

Проглас

претседника Београдске општине

поводом Спасовдана

Београд слави у четвртак, на Спасовдан, своју славу. Тим поводом Градско пословарство упутило је Београђанима један проглас, који гласи:

„Грађани! Поштујући своју прошлост и своје светле традиције које су му дале морални ослонац у старим искушењима, које су достојанствено његове данашње и вере у будућност, Београд свечано прославља своју славу, празник Христовог Вазнесења — Спасов-дан — који ове године пада 2 јуна.

„Преставништво Београдске општине, са благословом Свете цркве, а уз учешће свештенства, културних и хуманих друштава и организација, наше славне војске, школске омладине и целокупног грађанства без обзира на вероисповест и професију, манифестовало ће тога дана у величанственој поворци спасоданске литије непоколебљиву веру својих грађана у заштиту свемогућега, њихово неподелено осећање заједнице и солидарности, љубав према своме граду и једнодушну вољу да упоредо корачају у чувању националне баштине мисли и заједничких добара Краља, народа и државе.

„Грађани и грађанке, окитите на дан своје заједничке славе домове заставама и зеленилом, отстраните своје свакедневне бриге, изађите сви у празничноме руху и узмите учешће у великој спасоданској литији. Уздижући своје мисли Богу, подредите тога дана све своје жеље једној и највећој: да ваш град буде све лепши и срећнији, и да срећна будућност нашега народа и земље буде награда коју свемогући даје за чисту и славну прошлост и садашњост. Нека се кроз спасоданску литију манифестује дубоко поштовање све каликог грађанства према славним традицијама нашег лепог Београда. И сетите се наше недеље речи: „Ко кроз име слави, овоме и помаже!" Претседник општине града Београда Влада Илић, с. р.

КЊИГЕ И ЛИСТОВИ

ИЗШЛА ЈЕ ИЗ ШТАМПЕ књига која илустрована збирка репортажа под насловом „Нема без јаранца" од Леополда К. Свирчића. Г. Свирчић је прво нам новинар, који је написао Азију са рачун. ши-ницима и страних листова и „Нема без јаранца" је прва наша књига о тим крајевима. „Нема без јаранца" говори о њином животу, брзим каријерама, политици, борби за петролеум, стремљењима пробљених Азијата итд. Књига се добија у књижарама по цени од дин 20 и код писца: Земун (Скопљанска 25). Књижари и преподавци имају знатан рабат.

ДА ЛИ ЈЕ РАТ ПОТРЕБА ИЛИ НАСИЉЕ?

На ово питање даје одговор новоизашла књига Др. Едуарда Бенеша

РАТ и КУЛТУРА

Да ли треба са становишта културе сваки рат неће унаред једанпут за увек осудити? Да ли постоје „више" и „ниже" културе? Да ли народи са „нишом" културом имају право да у име напретка човечанства, газе народе са „нижом" културом? Каква је судбина мањих народа у сукобу великих сила?

То су у главноме питања која професор др. Едуард Бенеш, дашњи председник Чехословачке Републике, поставља у својој студији-књижици која је одбија.

Цена 10.— динара

Француско-српска књижара

А. М. ПОПОВИЋА

Београд — Дрошковићева 6

Чекоина уплатница 50.871.

889. 1-1

Повећање облачности у целој Краљевини

Метеоролошки извештај ваздухопловне метеоролошке службе

ЕВРОПА: Услед влажног и хладног ваздуха са Океана поново је појачан над Западном Европом ток се наоблачило и пада киша. Хладан арктички ваздух долази на Британска Острва и до средње Европе. Влажним ваздухом са Океана и изнад Италије наоблачење и кишу. Циклон који се образује у Средњој Италији кланна долазак топлијег ваздуха на Средоземно Море и Италију где се повећала облачност и пада местимично киша. Услед овог топлог и влажног ваздуха осећа се и на Балкану, где преовлађује поларе температуре уз повећање облачности. Ведро време влада још у области Карпата и на источном и јужном делу Балкана.

ЈУГОСЛАВИЈА: Пресељавање ведро у целој Краљевини са по степеним наоблачењем на западној половини. Кише је било у појединим крајевима Босне и Херцеговине. Температура је порасла. Минимална температура Плевље 4, а максимална Херцег Нови 27 степена.

ПРОГНОЗА ВРЕМЕНА ЗА 29 МАЈ: **Повећање облачности у целој Краљевини, а нарочито на северној половини, где ће бити кише. Извесно захлађење очекује се у западним и северозападним крајевима.**

Сунце излази у 3.57, а залази у 19.30 часова.

Пре него што посетите

I МЕЂУНАРОДНУ ВАЗДУХОПЛОВНУ ИЗЛОЖБУ

набавите књигу

„Је ли сигурно данашње ваздухопловство?"

од ваздухопл. капетана

ТОМ. Л. КАЛАШИЋА.

ОВА КЊИГА

са 388 страна текста и 160 фотографија

поучно и забавно

ПРИКАЗУЈЕ ДАНАШЊЕ ВАЗДУХОПЛОВСТВО У ПОГЛЕДУ НАУЧНОМ, ТЕХНИЧКОМ И ПРАВНОМ.

★

ЦЕНА ЈЕ КЊИЗИ СВЕГА 35 ДИНАРА.

★

Поруџбине слати на адресу:

Штампарија Ј. Пуљо, Земун, Краља Петра ул. 45.

887 1—1

Серјожа

— Здравствујте госпођин редактор!.. Ја пришао инфирмерија ви што такој са етим ашшлусима?

— О каквим аншлусима мислите. Колико ја знам, био је само један, а ни говорите у множини!

— Ну па ја гаварју анако, как фалчички јеж. Перво био аншлус између сте Хермањије и Аветрије, ну, а шеле бно аншлус између Југословенов и Русов, и так сечас са аншлусами гатово.

— Море Серјожа, баталите ви то, па ми причајте ако има штa новиje.

— У мена авек новосћи!.. Ја био на отој Ваздухопловној изложби. Знајеће, ја великих љубитељ ваздухопловнога летењија и мена ведро инфиересира питаньe ја које начиње человјек може летећи.

— Е, што се тога тиче, зависи од врсте летења! Може да се лети, па да се улети, а може да се лети, па да се налети, а, Бога ми, може и да се излети! Сад, што се тиче излетања и налетања, за то није потребна никаква мајсторија, али да се негде згоднo улети, то је већ друга ствар.

— Извињаће госпођин, ја ње мислио на ето летење! Мења инфиересира ваздухопловно летење помоћу авиона, по чему што ја велики љубитељ етога.

— Збиља!.. Онда не би било рђаво, да ми неколикo речи објасните главни принцип летења.

— Ето можно!.. Знајеће господин, принцип летења своојит се у тому, што человјек може летети зак природњаја птица..

Али, молим вас, па за толико ваљда и ја знам!.. Умеје ли ви да ми кажете нешто више: реално, да могло би летећи се, најпатрбиње да человјек има храбросћи и да има кожни комбињезон и да има авион и њиште кише.

— Ама није могуће!..

— Апсалутно могуће!.. Ја ето

—

Југославија и федерација

Држава ће своме устројству може бити проста или сложена. У државно-правној теорији прва се назива унитарном, а сложени тип може бити, с обзиром на општију подвојеност и грађанску аутономија: федерација, конфедерација, унија (реална или personalna).

За решење хрватског питања код нас предлаже се, уместо досадашње унитарне, успостављање федеративне државе, састављене од неколико државица још неодређеног броја и недовољно одређених граница, али са јасно одвојеним суверенитетом, бар за ону, која би требала да у себе скупи све Хрвате.

Федеративне државе постале су, у ствари, из сукоба обично једнаких конзервативних снага, које су тежиле да сачувају што већи број привилегија једног стања у либерализацији. Отуда и свака данашња федеративна држава претставља тип за себе. Америчка федерација се одваја од швајцарске, а Јужноамеричке Државе нако су постале истим процесом, као и Северне, имају њихов свој тип.

Али све те државе имају једну заједничку особину: отсуство националног обележја. Насупрот овоме све националне државе су унитарне: Такве су: Француска, Италија, Немачка, Југославија. Отуда су и наши федералисти неизбежно морали пригрлити тврђење, да Срби и Хрвати нису један народ, да би одатле могли лакше доказивати, да Југославија треба да ностане федеративна држава. И то је основни аргумент њихов, одакле су отишли у федералистичке националне индивидуалности: српске, хрватске и словеначке и у захтев, да се те три индивидуалности о-граде свака за себе једним видом своје засебне суверености.

Да кажем одмах, да је то апсурд и да је то немогуће, не само зато што је то апсурд, већ и зато, што смо ми Срби и Хрвати толико урасли и уживљени се једни у друге, да бисмо морали буквално отсецати поједине делове српске и хрватске, да би дошли до тих одвојених суверености и тих одвојених држављана. Пред том дилемом наши су федералисти начали друго решење: да уситне државну територију на већи број тих аутономних покрајина поделивши српско стабло на чет одвојених делова. Као да би неко могао натерати више од милион Срба, да се одвоје од свог главног стабла и да живе у тим, од момента одвајања, за њих туђинским покрајинама! И опет да, да би задовољили сељу тежњу и логику до краја, федералисти би морали сећи од покрајина до срезова, од срезова до општина да би поделили и одвојили све Србе и све Хрвате за себе. Таман да ова држава буде ћретворена у ситну прашину.

Ми смо рекли, да идеја о трима засебним националним индивидуалностима неизбежно води трима одвојеним националним суверенитетима, које је за врло кратко време нико више не би могао задржати у једној држави. То би био распад Југославије. Стварно данас није ћрошта, ни невина, ни са унутрашњег, ни са међународног гледишта.

Са међународног гледишта, то би била тотална ревизија уговора о миру и то од наше стране. А ми питамо: ко би онда и с којим правом, могао одбити ту ревизију и овим деловима, на колико малобројни они били у нашој држави, који нису ни Срби, ни Хрвати, ни Словенци, али који имају своју ћотпуно ћризнату и одвојену националну индивидуалност?

Са гледишта унутрашњег постоје још веће тешкоће, не само географско-историјске, о којима смо говорили, већ и чисто државно-правне и уставно-политичке. Федеративне државе, ће ћравилу, ћретстављају државе у ћерманентној кризи уставној, у којој ћирократичка шема државног уређења трпи сталне осцилације и намеће вечите ћромене. По нашем ћак карактеру и тежњама, ми би у тој федеративној држави ушли у сукобе неизбежних уставних сударања и криза, а са њима и недогледних међусобних устављених ћарница, чији би исход увек ћретио, да се ћретворимо у оружани сукоб ћојединих ћокрајинских влада. А да не говоримо какву би онда недољну атракцију така сложена држава ћретстављала у међународном погледу за најмањ од стране јачих.

У државно-правном погледу Краљевина Србија била је главни чинилац у стварању независне државе. У моменту Уједињења, она је уједињена са Краљевином Црном Гором, која је била тако исто српска држава, ћошаљима свој облик и дала своје државно-правно устројство и осталим деловима нашег народа.

Теза о државно-правном биљу Хрватске и у толико ће у колико се више томе биљу ћрирода аутентичност, ризикује дакле, да у случају федеративног одвајања, васпоставит ће право свих Срба у Југославији, да конституишу своју ћокрајинску српску државу, у коју бу ушле и Босна са Херцеговином и Војводина и они делови Далмације, у којима Срби живе. Јер, ако Хрвати траже за себе своју независну државу у Југославији, не могу то ћраво одрећи ни Србима. А ћоготово, што су и Босна са Херцеговином и Војводина, а и Далмација биле ћојште ван територије Хрватске у ранијој Аустро-Угарској држави и ћотпуно изван хрватског државно-правног тела.

Нису ништа мање тешки ни уставно-правни, и уставно-политички разлози, који стоје ћротиву федеративног устројства државног.

Југославија је монархија. И то монархија, чија је династија остала из стабла народног и остојала истовременo са ћотканом државе. Отуда је она своју мисију неизбежно идентификовала са државном мисијом и остала носилац свега што је национално у држави. То је остало основно начело наше монархије, које је и своју конскрацију добило у чл. 29 данашње Устава Југославије, где стоји: „Краљ је заточник народног јединства и државне целине; Он је чувар њихових свеколиких интереса". Ми смо већ видели, да се Устав нормално не може мењати до ћуноћетства Краљевог, а без те ћромене не може се ни мислити о каквом новом уређењу државе. Али све и ћод ћретћоставком формално уредног мењања Устава, остаје та дубока граница, до које се најдаље може ићи у тој ћромени. И та се граница ћотпуно ћоклаћа са виталним интересима народа и државе.

Усталом, сви народи у свету живели су у вечној тежњи за својим уједињењем. Та је тежња створила Југославију, као што је створила и ћасолутно све државе око нас. И кад су ти народи већ живели у федеративној држави какве је била Бизмаркова Немачка, они су ту федерацију ћретварали на крају у јединство. Огромна заслуга француске револуције лежи баш у довршењу француског националног јединства, које је, ако се тако може рећи, најкомћактније у свету и од свих нација.

Највећа равноћравност, најшира самоућрава, најшира ћрава, све то може бити и треба да буде. Али цећање народа и раздвајање државне територије, то не може бити. Јер свет је у нећрекидној еволуцији и његов живот се не може никад заустављти на једној тачки. У животу се никад не иде натраг и то је ћрогрес. Назад је немогуће.

Др. ДРАГУТИН ЈАНКОВИЋ

ХАПШЕЊЕ НЕМАЧКИХ МОРНАРА У ЊУЈОРКУ ЗБОГ ШПИЈУНАЖЕ

Вашингтон, 28 маја. — У вези са хапшењем америчког грађанина др. Грибла у Бремену а кога америчке власти терете због шпијунаже, а који је хтео као слепи путник да броду „Бремен" да побегне за Немачку, државни тужилац г. Харди извршио је вишчасовно саслушање капетана брода „Бремен". Главна тачка тога саслушања било је питање зашто др. Грибл није издан властима још у Шербуру. Командант брода „Бремен" изјавио је да француски чиновници, који су дошли у Шербуру на брод, нису били снабдевени уредним легитимацијама. У циљу обезбеђења сведока одређена је била врло висока кауција за четири члана посаде „Бремена". Поштo кауција због краткоће времена није могла да буде положена, сведоци су ухапшени. Протест адвоката „Хапаг Лојда" због необично високе кауције остао је без резултата.

„Нема комисије - нема контроле"

Чехословачка влада нема намеру да ускоро повуче трупе из судетских крајева

(Од нашег сталног дописника)

Праг, 28 маја. (Телефонски извештај). — Поводом питања установе међународне контроле и међународних посматрача било је живе измене мисли.

Тај посао није тако лак. Он пре свега може да носи у себи и увредљиве могућности.

Питање је уколико се оваква комисија слаже са националном осетљивошћу појединих држава. Установити комисију на чешкој страни а не установити је на немачкој страни било би увредљиво за Чехе и за њихов понос. А установити комисију на немачкој страни? Да ли је то уопште могуће? Показало се да су некадашње комисије Друштва народа имале и ту добру страну да никога нису вређале. Оне су биле делегиране од целог Друштва народа. Међутим Немачка не припада Друштву народа.

Шеф одсека за Централну Европу у Форељ Офису г. Стренг обишао је са енглеским војним аташеом целу војну границу. Новинарима је изјавио да је уопште само у приватној посети. За мало те није казао тиме да је дошао у Чехословачку ради туризма. Усталом граница Судетских Немаца претстављала туристички врло интересантне објекте, нарочито Бризенгберге са својим шумама и са својим таласастим бреговима и брежуљцима.

Изгледа да је било и много измена мисли Прага са француским владом. Јутрос објављују нам свечано: **„Нема комисија — нема посматрача."** То је последњи резултат. Али зато знамо још нешто сигурно: **чехословачка војска са границе неће да се повуче.** Да су били установљени посматрачи онда би се о томе могло говорити. У идућем месецу, према замисли комитета за прославу двадесетогодишње постанка Чехословачке Републике, треба да посети Праг око милион људи. Да тај свет не би био подвргнут паници потребно је да на граници постоји војни застор.

Прослава рођендана г. др. Бенеша

Данас је Праг освануо у заставама у част рођендана Претседника Републике г. Бенеша. Али нарочитих свечаности неће бити. Наравно биће манифестација легионара, пријем дипломатског кора, али оно што означава највећу свечаност у овакве дане — војна парада — неће бити. Војна парада је изостала. Војска је на граници. Мобилизација чешке војске овде се зове сасвим другим именима само не правим именом. Она је у исто време и проба мобилизација и маневри високих стила, на којима треба да се у тврде све потребе оперативне војске. Није било могуће ћравити маневре баш у ћограничној зони јер би то изазвало узнемиреност са друге стране. Сада је у знаку грозније од последњих дана све испитано са војничког гледишта.

Прашка изложба барока

Ако је отпала војничка парада нису отпале све културне манифестације које су несумњиво драге срцу претседника г. др. Бенеша. У његову част отворене су две изложбе од највећег културно-историјског значаја. Једна је изложба портрета великих и значајних Чеха за последњих хиљаду година. Ова изложба носи и уметничко и документарно обележје. Виде се карактеристичне чирсте чешке главе и безброј намрштених оптимиста. Друга је изложба посвећена прашком барокy. За ову изложбу чињене су припреме већ годинама. Несумњиво је да ће уметници и историчари поврћети из целог света да је виде. Данас је мода да се барок, који је некада био смартан епохом ћљачог и поквареног укуса са блазираним тежалним гестовима, брани и истиче. Сада се иде у другу крајност и налази у то доба велике чулности и великих гестова и великих позирања нешто блиско и разумљиво нашем времену. Свакако Словени и Германи на подручју ове државе, у оквиру свих граница сарађивали су стваралачки и можда најјаче баш у барокy. Чим дођете спопадају вас огромни ликови, распевани анђела, разгиљених или екстатичних светаца и читав један свет, царева, краљева, племића и војсковођа који уживa живот али и боји се Бога. У овом збиру германски и словенски дух нашли су могућност плодне сарадње. И нас ће у Фрушкој Гори и у Војводини захватно крајичак барокног пламена.

Говор г. др. Крофте

Пред сакупљеним гостима који су претстављали оно што је најзначајније у уметничком, културном и политичком животу Чеха и пред дипломатским кором, отворио је изложбу претседник уметничког удружења и дао реч министру иностраних послова г. Крофти, а г. Крофта као политичар и уметнички ситуизјаста одржао је не говор него читаво једно предавање, где је говорећи о барокy једнако мислио на садашње дане па и на садашње грозничаве сате. Г. Крофта је излагао како Чеси примају све велике културне утицаје и сарађују са њима да би израдили свој сопствени стил и свој сопствени дух. Говор г. Крофте био је позив данашњем времену, позив на једну сарадњу Словена и Германа ради нових културних тековина.

У највећој дворани виђеног барокног дворца Валенштајновог где је изложба смештена, постављено је и неколико документата који свакако не припадају уметности али припадају историји. То су документа о чешким борбама, о чешкој решености да бране свој словенски језик. Изложени су сјајни пергаменти а огромни натписи на зиду објашњавају шта је у пергаментима написано. Један од најређих натписа јесте на латинском језику у хексаметру из 15 века у коме се каже да је Бохемија (Чешка) усред средине Германа образовала своје краљевство са оштрим и одлучним народом словенским.

В. П.

Немачка не жели сукоб са Чехословачком

— тврди Авасов извештач из Берлина

Берлин, 28 маја. — Питање Немаца у Чехословачкој изгледа улази у нову фазу.

Јуче се могло у Берлину сазнати да се г. Хенлајн показао расположен да поднесе, можда пред крај недеље, тачан програм о ширини и модалитетима примене захтева његове странке, који се односе на административну аутономију Судетских Немаца.

Има места веровању да је Берлин дао г. Хенлајну савет за умереност иако се по тону штампе, који је увек жесток, може да верује и противно.

Према извесним знацима доћи ће рећи да цело питање иде на споразуму сличном оном од 11 јула 1936 године са Аустријом.

И поред граничних инцидената и оштрог тона немачке штампе, Рајх је за сада расположен да избегне сукоб са Чехословачком, пошто зна, с обзиром на догађаје у прошлој недељи, да тај сукоб не би био локализован.

Први циљ Рајха састоји се сигурно у томе да примора Чехословачку, помоћу сталног притиска немачке мањине, да подеси своју политику немачком политичком и привредном гледању.

„Чехословачка треба да се одвоји од Москве и да уђе у браздy Берлина!"

Ту формулу примењује Берлин и то је први објект немачке политике. **(Авас)**

БЕРЛИН ЈАВЉА О НОВИМ ПОВРЕДАМА ГРАНИЦЕ ОД СТРАНЕ ЧЕХОСЛОВАЧКЕ

Берлин, 28 маја. — Јучерашњи листови расправљају о повредама границе од стране Чехословачке. Листови при томе указују на то да ти случајеви нису престали и поред тога што је председник и јуче немачки посланик писмено уложило протест због тих поступака. **(ДНБ)**

Г. СТРОНГ ОТПУТОВАО ИЗ ПРАГА ЗА БЕРЛИН

Праг, 28 маја. — Шеф одсека за источну Европу у Форељ Офису г. Уилијам Стронг напустио је данас Праг и кренуо за Берлин.

У британском посланству изјављује се да г. Стронг, за време свог боравка, није имао разговора ни са једном чехословачком политичком личношћу. **(Авас)**

ВЕСТИ О СКОРОМ ПОВЛАЧЕЊУ ЧЕХОСЛОВАЧКЕ ВОЈСКЕ ИЗ СУДЕТСКИХ КРАЈЕВА НИСУ ИСТИНИТЕ

Праг, 28 маја. — Пуштена је, у вези са састанком између министра претседника г. Хоџе и г. Хенлајна, вест да се чехословачка влада нади мишљу да опозове мере безбедности предузете 20 маја. Ова вест је стигла и у Чехословачку.

У службеним круговима демантују ову вест.

Јуче је уредник социјалдемократског листа „Право Лиду" упитао г. Бехиња, потпретседника министарског савета, за мишљење о тим вестима.

САОПШТЕЊЕ О НАСТАВКУ ПРЕГОВОРА ПРЕТСТАВНИКА СУДЕТСКИХ НЕМАЦА

Праг, 28 маја. — Судетсконемачка странка објавила је данас следећи комуникеа:

„Јутрос су народни посланици г. Кунт, претседник парламентарног одбора странке г. Хенлајна и г. Петерс наставили преговоре које је г. Хенлајн био отпочео да води са г. Хоџом. Пошто су расмотрили актуелна питања најхитније природе у циљу стварања нормалне ситуације, споразумели су се у погледу даљег настављања преговора".

Разговор је трајао више од једног часа. **(Авас)**

Претседник г. Бехиње је одговорио:

„Влада није поступила, не поступа, нити ће ни у ком случају олако да поступи.

„Влада је, после најзавеснијег размишљања последњих дана, донела своју одлуку, расмотривши пажљиво европску и унутрашњу ситуацију. Што се ће одлучила у петак 20 маја на позиате мере безбедности, то је било апсолутно потребно. Ове мере су изазвале критичном ситуацијом. Док се та ситуација не измени, влада не намерава да повуче те мере, без обзира ко то захтева". **(ЧТК)**

Г. Рашко Мађаров

о пријатељству са Југославијом и задацима новог Собрања

(Од нашег сталног дописника)

Г. Мађаров

Софија, 25 маја. — Народни посланик, г. Рашко Мађаров, истакнута политичка фигура Бугарске, који за собом има тридесет година политичке делатности и искуства, тридесет година бесконачних борби, који је у више наврата био министар у разним кабинетима, дао је данас за „Време" неколико својих одговорних изјављених о данашњим политичке прилике у Бугарској.

— Шта можете, г. Министре, да кажете о односима Бугарске и Југославије после Пакта о вечном пријатељству?

— И Бугари и Југословени свесни су данас, да морају да воде своју заједничку националну политику. Још за живота југословенског Краља Александра, Бугари су желели и радили на томе да буду у добрим суседским односима са свима суседима земљама. А после сусрета који је био између Краља Александра и Краља Бориса, суседски односи две братске земље, почели су да бивају све срдачнији. Ту политику повео је тада у Бугарској, тадашњи претседник владе, г. Никола Мушанов. Његови следбеници продужили су истим путем и она је данас реализована у пуном смислу те речи, Пактом о вечном пријатељству. То је свршена ствар. Неизмењива, јер је дошла као израз самога народа. Воће народа могу се и мењати, али то ће пријатељство и братство, које се родило кроз крв и горбину, остати вечно. И мора остати, јер ће тим два сродна словенска народа осигурати своју пуну националну, привредну и културну слободу.

Та два сродна и братска народа, са сличном националношћу, треба да буду јединствени у погледу заједничког иступања у међународној привреди, јер смо данас дошли дотле ,хвала Богу да више нема неповерења међу нашим народима .

— Како посматрате данашњу политичку и привредну ситуацију у којој се налази Ваша земља?

— Ми смо преживели и још увек изживљујемо велике политичке пертурбације. Тражимо нешто ново. То ново, које је дубоко убеђење, ићено је и почиње отварањем Народног Собрања.

Ново Собрање, овакво, какво се данас у перспективи оцртава, треба да се издигне над Тривским уставом. Оно треба да послужи као контрола изврше власти и да кроз своја решења ода признање четворогодишњем раду ванпарламентарне државне управе. Његов рад у самом почетку треба да утре, да осветли пут, којим ће се у новом, парламентарном животу ићи.

По нашем Уставу, самоуправа је основа народног живота, или шире, загарантована је лична и колективна слобода бугарских грађана Али свака влада, требало би, да посвети више пажње и да поучи народ бољем и рационалнијем обрађивању и искоришћавању земље, јер Бугарска са здравим привредним програмом, може и у стању је да учетворострући своју производњу.

Ето, то су моја гледишта, рекао је на крају дугогодишњи политичар г. Мађаров.

М. СТАНОЈЕВИЋ

Француско - италијански преговори

настављене се

после затварања француске границе на Пиринејима

(Од нашег сталног дописника)

Рим, 28 маја. (Телефонски извештај). — Француско-италијански преговори могли би у најповољнијем случају да започну тек крајем идуће недеље.

Разговори Ћано—Бловдел нису у ствари били прекинути због неког принципијелног размимоилажења, које би се манифестовало у њиховом току. До застоја је дошло због француске интервенције и тек када ова чињеница нестане, преговори ће се наставити, уколико се, разуме се, међународна ситуација не би компликовала на другим сектормма.

„Корнере де ла Сера" у вези са тим тврди, да се у позадини шпанског и чехословачког проблема налазе совјетски агенти, који хоће да изазову општи сукоб.

З. МАТЕТИЋ

Г. БЕК О ДРУШТВУ НАРОДА

Штокхолм, 28 маја. — Пре него ће напустити Штокхолм, пољски министар иностраних послова г. Бек приликом је претставине шведске штампе. Том приликом између осталог је изјавио да је, све дотле док Друштво народа не буде универсално, или бар буде обухватило бар целу Европу, логично да државе постуцају према свом сопственом нахођењу.

Г. Бек је потврдио став Пољске према чл. 16 Пакта, којим се приближује шведској тези.

„Као и ви, казао је г. Бек, сматрамо у садашњој ситуацији да је члан који се односи на санкције, факултативан". **(Авас)**

Г. СУРИЦ ОДЛАЗИ У МОСКВУ ДА РЕФЕРИШЕ

Париз, 28 маја. — Сазнаје се да је совјетски амбасадор у Паризу г. Сурић дошао нарочење да одмах крене за Москву и поднесе извештај о стању у Француској, те да добије нове инструкције. Г. Сурић путује данас. **(Стефани)**

ЈУГОСЛОВЕНСКИ ПОСЛАНИК У РИМУ ПРИРЕДИО СВЕЧАНИ ПРИЈЕМ У ЧАСТ ГРОФА ЂАНА

(Од нашег сталног дописника)

Рим, 28 маја. — **Синоћ су г-ђа и г. Христић, југословенски посланик у Риму, приредили вечеру у част италијанског министра иностраних послова, гроф Ђана.**

Вечера су присуствовали, поред многих других угледних гостију из пољски амбасадор у Риму г. Вишојски, са госпођом, затим амбасадор Велике Британије, лорд Перт; белгиски амбасадор Келнове, са госпођом; потсекретар италијанског министарства иностраних послова г. Бастианини са госпођом; министар финансија г. Таони де Ревел; мађарски посланик барон Витлаи са бароницом Виланьи; румунски посланик, г. Јамфиреско са госпођом; холандски посланик, Хубертус са госпођом, гувернер Рима, принц Колона и принцеса Колона, сенатор маркиз Алберто Теодори и маркиза Теодори, бивши државни потсекретар Алкини и г-ђа, бивши министар и народни посланик, барон де Рахлецкин и госпођа, изванредни посланик при Св. Штолцу са госпођом, генерал Ролата и принцеса де Белмонте, г. Вулио Брадина, југословенски сенатор Дудо Војновић, итд.

Експозе
турског министра иностраних дела
г. др. Араса
пред парламентом

Анкара, 27 маја. — У вези са буџетом министарства иностраних послова дошло је до велике дебате у скупштини. Више говорника у својим говорима показало је нервозу, у вези са ситуацијом у Санџаку Искендеруна.

Министар иностраних послова, г. Ружди Арас, узео је реч, и у дугом излагању дотакао се свих спољних питања, задржавши се нарочито на Санџаку. Пошто је нагласио, да је Санџак крај, који се налази ван своје турске отаџбине, у коме су Турци и турски језик у већини, изјавио је, да та област представља кључ безбедности за већи део Турске, па је затим изнео преговоре које је Турска водила са Француском још од 1921 године. Обавезе, које се Турској дугују нису испуњене, па је услед тога турска влада била приморана, да се у више наврата пожали француској влади.

„Од почетка изборне кампање изјавио је г. Арас, сведоци смо безбројних маневара и зле воље, те смо били скрепљени на то пажњу француској влади, тражећи, да нам се та и таква недела објасне. Као одговор речено нам је, да ће се наш споразум и све обавезе дословно поштовати. Исто обећање, наиме, да ће формална наређења у том смислу бити одмах издата, дато је и нашим амбасадору у Паризу, од стране француског министра иностраних послова. Озбиљност ситуације је очигледна, јер се изобри сада врше под свима врстама притиска".

Г. Арас је учинио алузију о слању оружане силе у Санџак, извршеном без икакве потребе, и поред спровођене демилитаризације. Затим је прочитао дугуљаст телеграм турског амбасадора у Паризу, у коме се каже, да је г. Жорж Боне, као стари и опробани пријатељ Турске, писмено потврдио формална обећања, која су раније усмено дата.

Г. Арас је најзад умолио народне посланике да буду хладнокрвни, као људи, који су убеђени у своја права и правичност својих захтева, и да причекају на резултате, који ће се манифестовати идућих дана.

Односи Турске са страним силама ванредни су и пријатељски, сем са Француском — изјавио је г. др. Арас

У наставку свога говора у скупштини, министар иностраних послова г. Ружди Арас, говорећи о односима са осталим силама, изјавио је да је међународни положај Турске сваким даном бољи.

„У источком делу Средоземног Мора, на Црном Мору, на Балкану и западном делу Мале Азије, рекао је г. Ружди Арас, сложно радимо са нашим савезницима и пријатељима на делу мира. Сви наши односи са тим крајевима прожети су срдачним пријатељством. То исто важи и за односе са Совјетском Русијом, а такође и на Западу, изузев Француске, јер нечим односа са њом зашли, како је то изјавио Претседник Ататурк, од развоја ситуације у Санџаку."

Г. Ружди Арас је потом изложио добре везе са Великом Британијом, појачане још више конвенцијом о кредиту, која је баш у току данашњег дана потписана.

„Приступање Италије конвенцији у Montreux, рекао је г. Арас, претставља нов доказ пријатељских односа са том државом. Наши односи са Немачком стално су добри и верујемо, да ће се они нарочито разграната на привредном пољу и трговини, о чему ћемо ускоро и преговоре повести. Хармоничан односи и даље постоје са свима осталим као великим тако и малим силама."

Г. Ружди Арас изложио је после тога резултате свога пута у независни Египат, као и значај боравка, министра претседника и његов, у савезничком земљама Грчке и Југославије, где су турском народу преко њихових личности приређене необично срдачне, дирљиве и братске манифестације.

Министар иностраних послова поменуо је посету Бугарској, суседној и пријатељској земљи, и јавио своју посету савезничкој Румунији идуће јесени и посету у току ове године мађарској престоници.

Говор излагање г. Ружди Арас је завршио овим речима:

„Настављено тим досадашњим путем наше спољне политике којим идемо већ толико година, прожети смеришама нашег великог шефа Ататурка, јер је наша политика, како унутрашња тако и спољна, нашла на пуне симпатије целога света."

ИЗБОРИ У ИРСКОЈ ОДРЖАЋЕ СЕ ЈУНА МЕСЕЦА

Даблин, 28 маја. — Ирска влада је распустила парламент и вечерашњом прокламацијом заказала нове изборе за 17 јуни.

Распуштање ирског парламента дошло је као последица што је влада за један глас у среду остала у мањини. На тај глас су многи владини посланици за време гласања били отсутни, тако да због тога гласања није се морало ићи на нове изборе. Верује се да влада иде на изборе како би своју већину повећала. На последњим изборима странка г. Де Валере добила је 69 посланика. Све остале странке, странка г. Косгрева, радничка странка и независна, укупно су такође имали 69 посланика. **(Рајтер, Авас)**

Ко је малокрван, блед

и уопште слабог здравља нека употреби најновији специјалитет „ФЕРОДОВИМ" који добар лек уз кашик за све оне који су настављени по исхрањени крвљенима.

„ФЕДОРОВИМ" о тврда ванредан апетит и опоравља свану особу, који је хаплогод болест нарушила здравље.

„ФЕРОДОВИМ" нам се продаје у Ма дарској А. Мокушић, апотекар у Мостару (Прим бан.) Пошиљке 20 ц. Пета 1 фл. дин. 40 3 фл. дин 110 франко Добија се и у апотекама.

За добар успех да кажемо 2—3 флашке.

Орлас рег. под. С. Бр. 6682/32.

ЈУГОСЛОВЕНСКИ ПАВИЉОН НА УМЕТНИЧКОЈ ИЗЛОЖБИ „БИЈЕНАЛЕ" У ВЕНЕЦИЈИ, У ОЦЕНИ ИТАЛИЈАНСКЕ КРИТИКЕ

(Од нашег сталног сарадника)

Венеција, 28 маја. — Јуче је на уметничкој изложби „Бијенале" био вернисаж за претставнике штампе. Док су многи павиљони били још неуређени и док су се у њима довршавали радови, југословенски павиљон био је потпуно уређен. Сви слике и скулптуре биле су на свом месту. На тај начин, југословенски павиљон био је приступачан новинарима и многобројним уметничким критичарима, који су дошли да обиђу ову ретку уметничку изложбу, још пре њеног званичног отварања.

Многобројни новинари, који су обишли југословенски павиљон у току јучерашњег дана, врло ласкаво су се изражавали о нашим уметницима.

— Имали смо прилике да видимо шест одличних уметника, чија су нам имена била и раније позната, говорили су они, истичући да је г. Росандић вајар првога реда. Истина, налази се код њега неизбежни утицај Родена и Бурдела, али „Виолинистка", веле, он је наша себе.

Код наших сликара се види, — према италијанској оцени — да скидају озбиљно праву уметност и да их мода не може да крене с пута правога сликарства. Иза њих, г. Милуновић је сликар од квалитета, затим су истакли г. Бабића. Његова хармонија у композицији пејзажа не спутава га да слободно развије свој лирски дух. Озбиљни радови г. Вецића, сигурног финог сликара са јако изразитом личношћу сјајно затварају са радовима г. г. Добровића и Јама, овај синтетичан циклус.

Комесаријат изложбе одлично је погодио, кад је ову шесторицу уметника послао на „Бијенале", да претстављају Југославију, јер су у овој лепој и укусно уређеној дворани истакли као хармонична целина.

Р. В.

Последњи час

МИНИСТАР ВОЈНИ, ГЕНЕРАЛ Г. МАРИЋ, ЗАДРЖАО СЕ НЕКОЛИКО ЧАСОВА У СОФИЈИ

(Од нашег сталног дописника)

Софија, 28 маја. (Телефонски извештај). — Вечерас у 18.05 часова стигао је у Софију југословенски министар војске и морнарице г. Љубомир Марић на своме повратку из Турске за Југославију. У пратњи г. Марића налазили се и турски војни аташе у Београду г. Бинар Беј.

На софијској станици генерала г. Марића дочекао је југословенски посланик г. Јуришић са особљем посланства; бугарски министар војске генерал г. Даскалов, турски министар у Софији г. Беркер и више домаћих и страних новинара.

Са станице министар г. Марић одвезао се у југословенско посланство, где је посланик г. Јуришић овом приликом приредио интиман пријем коме су присуствовали : поред ње и генерала г. Марића, ђа претседника бугарске владе г. Кјосеиванова, бугарски министар војске генерал г. Даскалов, начелник Главног генералштаба генерал г. Пејев и његов помоћник, генерал г. Хаџи Петков и генерал г. Валаров, сви са госпођама. Даље су били шеф кабинета Министра војске и морнарице пуковник г. Јевремовић, турски војни аташе у Београду г. Бинар Беј и особље посланства.

У 20.35 часова генерал г. Марић срдачно испраћен, отпутовао је са својом пратњом за Београд.

Г. ХЕЛ О ВАЖНОСТИ КЕЛОГОВОГ ПАКТА

Вашингтон, 28 маја. — Министар иностраних послова г. Хел, у изјави коју је дао претставницима штампе, рекао је перед осталог и ово:

„Имајући у виду сву озбиљност ситуације у Средњој Европи, стало ми је да изјавим да америчка влада са жељом прати разно договарања, посвећујући им највећу пажњу".

Потсетивши после тога на то да су Сједињене Америчке Државе, заједно са 62 остале државе, потписнице париског уговора, у коме се каже да се ови спорови имају решавати мирољубивим путем.

„Та обавеза, наставио је г. Хел, и сада је категорични приорде за све државе потписнице. И амерички народ, као и други народ, једнодушно жели да већ једном настану стање сталног и чврстога мира, праћен искреношћу и поштења, у најискреније жеља да се мир у свима крајевима света, и под било каквим околностима, одржи. **(Авас)**

ДЕВИЗ КУП

Француска—Италија 2:0

Париз, 28 маја. (Телефонски извештај.) — На данашњим такмичењима за Девисов куп Француска је победила Италију. Стање је сада 2:0 за Француску.

Петра је победио Таронна са 6:0 6:2 6:3 а Дестремо Канепела са 3:6 6:0 6:2 7:5.

М. СТ.

ПОЈАЧАЊЕ АНТИ-АВИОНСКЕ ОДБРАНЕ ФРАНЦУСКЕ ГРАНИЦЕ, ЗБОГ БОМБИ БАЧЕНИХ НА СЕРБЕР

(Од нашег сталног дописника)

Париз, 28 маја. (Телефонски извештај). — Два Француза, који су рањени приликом бомбардовања Сербера, примили су од већа департмана Источних Пиринеја 10.000 франака као одштету.

После бомбардовања Сербера, поведена је истрага, после које ће министар иностраних послова упутити протест, због прекршаја француске границе. Док републиканци тврде, да авион који је бомбардовао Сербер припада националистима, националисти тврде обратно.

Да би се избегли у будуће сви инциденти, генерал г. Гуго, командант шеснаест корпуса наређно је, да се појача антиавионска одбрана Сербера. Исто тако су у близини Сербера стигле и јединице националне флоте, да појачају безбедност и надзор. **Р. В.**

ПРИ БОМБАРДОВАЊУ КАНТОНА ПОГИНУЛО ЈЕ 600 ЛИЦА

(Од нашег сопственог извештача)

Париз, 28 маја, — (Телефонски извештај). — Према последњим извештајима из Хонг Конга, приликом бомбардовања Кантона, погинуло је 600 људи, а рањене је више хиљада. Запажени извиђачи, да су јапонски авиони бомбардовали станицу, железничке линије и фабрике. Међутим, погођена је и грађанска болница, која се налази далеко од ових објеката. Овај догађај, по својим тешким последицама, потсећа на прошло бомбардовање Кантона, у септембру прошле године, када је било 3.000 жртава.

Р.В.

АРХЕОЛОЗИ ОТКРИЛИ СОЛОМУНОВО ПРИСТАНИШТЕ

Париз, 28 маја. (Телефонски извештај). Пре извесног времена француски, енглески и амерички археолози, који врше истраживања на Блиском Истоку, пронашли су на дну залива Ацаба, на обалама полуострва Синај, пристаниште Езион Габер које је претстављало један од најзнатнијих градова у древним временима цара Соломона.

Старо пристаниште налази се сада један километар од обале. Некада у њему су трговци са свих страна света вршљали и куповали арапљанске производе, и нарочито трговали са златом. **Р. В.**

ИТАЛИЈА ПРИСТУПА СПОРАЗУМУ У МОНТРЕУ

Рим, 28 маја. — Министарски савет донео је одлуку о приступању Италије конвенцији у Монтреу. (Авас)

Претседник владе
г. др. М. Стојадиновић
о модернизовању наших путева

Као што је познато Југословенско друштво за путеве приређује 4 и 5 јуна о. г. у Љубљани први земаљски конгрес за путеве. Г. Претседник Владе примио се за претседника Почасног одбора.

„Гласник југословенског друштва за путеве" објављује изјаву претседника Владе и министра иностраних послова г. др. Милана Стојадиновића, истичући при том да је г. др. Стојадиновић иницијатор и поборник привредне обнове наше земље, у којој изграђивање и модернизоване наше путне мреже заузима видно место.

„Културни ниво једног народа — рекао је г. Претседник владе — цени се према развитку и стању његових установа, које негују духовну и унапређују материјалну културу. Међу осталим видним манифестацијама, путеви су такође одигравали ове културе.

„Сматрам да усавршавање и модернизоване наших путова треба да иде оним темпом, којим се и наша општа културна развија, а то ће рећи брзим темпом, јер су нам путеви заостали за потребама и захтевима модерног саобраћаја.

„Краљевска влада — истиче г. др. Стојадиновић — предузима потребне мере да што више омогући правилан и брз развој модернизације наших путева, у коме је циљу нашла могућности за закључење унутрашњег зајма од 1 милијарде динара за велике јавне радове у 1935 и од 4 милијарде у овој, 1938, из којих је зајмова велики део одређен за подизање путова".

ЗАХВАЛНОСТ ДРУШТВА „КНЕГИЊА ЗОРКА" Њ. В. КРАЉИЦИ И Њ. КР. ВИС. КНЕГИЊИ ОЛГИ

Главни одбор друштва „Кнегиња Зорка" поводом одржане добротворне продаје народних рукотворина 8 и 9 о. м. у Београду, срећан високим почастовањем изјављује особиту благодарност:

Њеном Величанству Краљици Марији на благонаклоном пријему високог покровитељства ове продаје, на отварање исте преко уплаћене изасланице г-ђа Хаџић, за пријем у аудијенцији великог броја чланица Главног одбора и пододбора и прилогу од 3.000 динара и

Њеном Краљевском Височанству Кнегињи Олги на пријему почаног претседништва, упућеној изасланици г-ђи Лозанић при отварању приредбе, личној посети продаје, откупу више ствари и прилогу од 1.000 динара.

Политички дневник

МИНИСТАР Г. КУЛЕНОВИЋ КОД НАМЕСНИКА Г. ДР. СТАНКОВИЋА

Јуче у 10 часова пре подне Краљевски намесник г. др. Радивоје Станковић примио је министра без портфеља г. Џафера Куленовића.

Г. ЧВРКИЋ ОБИШАО ПОШТУ У КРАГУЈЕВЦУ

Крагујевац, 28 маја. — Вечерас у 6 часова у Крагујевац је допутовао г. Вељко Чвркић, министар пошта, телеграфа и телефона. Министра г. Чвркића дочекао је г. Камено Јовић са партијским функционерима.

По доласку у Крагујевац г. Чвркић се одмах упутио у оближњу пошту и разгледао радове на њеном реновирању. Одмах затим г. Чвркић је продужио пут за Јагодину, где ће путује присуствовати великом збору ЈРЗ.

КОНФЕРЕНЦИЈЕ У БАЊОЈ ЛУЦИ Г. ДР. ДИМОВИЋА, ЧЛАНА ВОЂСТВА СДС

Бања Лука, 27 маја. — Јуче је допутовао у Бању Луку г. др. Димовић, члан вођства бивше СДС из Загреба. Одмах по доласку г. др. Димовић се састао са члановима УО из Бање Луке и одржао дужи састанак са г. др. Брајном Чубриловићем и г. Чедом Кокановићем.

Синоћ је г. др. Димовић одржао конференцију са г. др. Ником Љубичићем, вођом Хрвата у Босанској Крајини, док је данас имао састанак са вођством УО.

ЗБОР Г. ТОПАЛОВИЋА У ТУЗЛИ

Тузла, 28 маја. — У сали хотела „Бристол" у Тузли синоћ је одржао збор г. др. Живко Топаловић.

Збор је отворио г. Јосо Јурић, повереник Радичке конторе у Тузли. Потом је говорио г. Топаловић.

У МИНИСТАРСТВУ ПОШТА, ТЕЛЕГРАФА И ТЕЛЕФОНА СВА СУ МЕСТА ПОПУЊЕНА

Како су у Министарству пошта, телеграфа и телефона сва места по буџету попуњена то се неће више примати никакве молбе за нова постављења.

Из кабинета министра
пошта, телеграфа
и телефона

НОВИ ЧЛАНОВИ УЛЕМА МЕЏЛИСА У САРАЈЕВУ

У име Његовог Величанства Краља, Указом Краљевског Намесништва, на предлог Министарства правде, именују се за чланове Улема Меџлиса у Сарајеву: **Мехмед Алија Твртковић**, шеф жупског суднја у пензији из Сарајева, **Мухамед Хафиз еф. Пандур**, из Сарајева: **Хафиз Ибрахим Рицалповић**, шеријатски судија из Мостара и **Хаџи Алија Агановић**, из Сарајева.

У СКОПЉУ

У име Његовог Величанства Краља, Указом Краљевског Намесништва, на предлог Министарства правде, именују се за чланове Улема Меџлиса у Скопљу: **Идриз Хајруллах**, бивши имам мотиван из Гњилана; **Атанзах еф. Куртиш**, судије из Скопља; **Ејлог** из Скопља и **Шериф еф. Осман**, шеријатски судија из Дебра.

ПЕНЗИОНИСАЊЕ ШЕРИЈЕТСКОГ СУДИЈЕ

У име Њ. В. Краља, указом Краљевског Намесништва, на предлог Министра правде, пензионише се **Ибрахим Рицановић**, шеријатски судија Српског суда у Мостару.

ОТПУШТЕН ИЗ ДРЖАВНЕ СЛУЖБЕ

У име Њ. В. Краља, указом Краљевског Намесништва, на предлог Министра правде, отпушта се из државне службе **Осман Шерић Хафиз**, шеријатски судија 8 групе Српског суда у Дебру.

ПРОШИРЕЊЕ КОЛЕКТИВНОГ УГОВОРА КОЖАРСКО-ПРЕРАЂИВАЧКИХ РАДНИКА

Обавештавају се сви радници и послодавци обућарске струке да је закључен колективни уговор између Југословенског савеза кожарско-прерађивачких радника „Југорад" с једне стране и опуномоћених претставника Удружења занатлија за град Београд и срез Врачарски (секције обућарских мајстора) с друге стране, а који је регистрован у Инспекцији рада у Београду под бр. 868 од 2 маја 1938 г., прошао на све радионице за подручје Управе града Београда наредбом г. Управника града Београда од С. Бр. 2131 од 20 маја о. г.

(Из Министарства социјалне политике и народног здравља)

Долазак професора Потријеа у Београд

Чувени француски стручњак за кожне болести држи једно важно предавање у Београду

Један од најпризнатијих научника не само у Француској него и Европи у питањима кожних и венеричних болести, г. др. Л. М. Потрије, редовни професор и управник клинике за кожне и венеричне болести у Страсбуру, долази у Београд да на позив Медицинског факултета одржи једно интересантно предавање о једној мало познатој болести, коју је он специјално изучавао, и коју најбоље познаје. Та болест претставља обољење ендотелијалног ретикуларног система (Benijo - Bek-Helfortov sindrom). Предавање ће бити у понедељак у 18 часова у дворани хигијенолошко-хистолошког института, (Зрињска 92). Професор г. др. Потрије рођен је 1876 у Марсељу. Медицинске студије завршио је у Паризу и био је ђак славног г. Броока а од 1919 године редовни је професор за кожне и венеричне болести на Универзитету у Страсбуру. Професор г. др. Потрије има велики број научних радова а уз то је и један од најпризнатијих лекара стручњака на пољу венеричних и кожних болести.

Професор г. др. Потрије стиже у Београд у понедељак 30 о. м. у 7 и по часова. Пре подне тога дана провешће г. Потрије на клиници за кожне и венеричне болести нашег Медицинског факултета, где ће му директор клинике професор г. др. Кнежевић показати интересантне случајеве и организацију клиничког рада. У подне ће професор г. Потрије посетити француског посланика г. Брикера. На ручку ће француски научник бити гост професора г. др. Кнежевића. Медицински факултет и Удружење југословенских лекара са француских универзитета приређују истог вечера банкет код Српског Краља у част професора г. Потрија.

На пленарној седници Трговинско-индустријске коморе у Сарајеву одато је признање Краљевској влади *на мерама које доноси за* унапређење наше индустрије и привреде уопште

Сарајево, 28 маја. — Данас је одржан пленум Трговинско - индустријске коморе у Сарајеву. Пленарној седници отворио је г. др. Душан Јеличановић. Г. Јеличановић је комеморирао смрт бившег бана Дринске бановине др. Душана Давидовића који је био дугогодишњи члан Већа. Затим се дотакао привредних прилика у овим крајевима. Посебно је истакао да је, прошлогодишње побољшање у дрварској индустрији и наглашава да је, прошлогодишње побољшање у дрварској индустрији дало повода очекивању да ће се прилике нормализовати на нашем дрвеном тржишту. Затим г. Јеличановић говори о извозу ишег дрвета у Италију, Енглеску, Немачку и Аргентину и са свеобухватном констатује да су прилике на домаћем дрвеном тржишту повољне.

Потом је прешао на рударство и топионичарство па констатује да је индустрија гвожђа у Зеници у сталном напретку, закључујући великом интересовању Краљевске владе и истиче да је почетком месеца јуна биги пуштена у саобраћај друга висока пећ у Зеници, Вареши, Љубији и Брезе и ово настојање Краљевске владе топло је поздравио. Затим је г. Јеличановић говорио о текстилној, грађевинској и хемијској индустрији, која је услед великог интересовања

Велика међународна ваздухопловна изложба отворена је јуче на Сајмишту

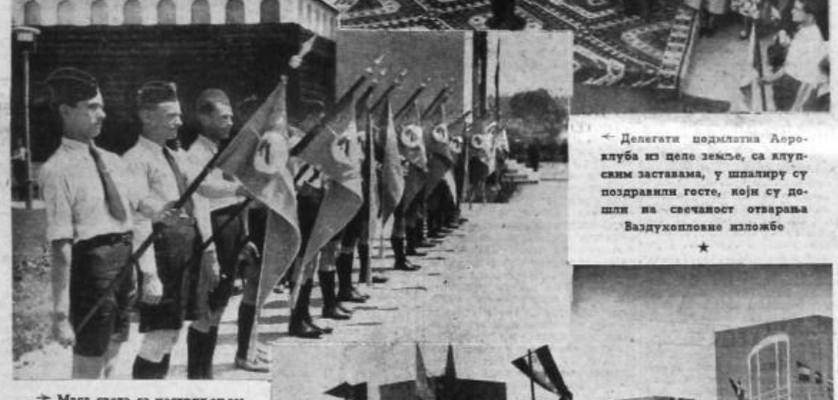
146 фабрика авиона из 10 држава излажу свој авионски материјал

Прва међународна ваздухопловна изложба у Београду отворена је јуче, свечано, у присуству првих личности Југославије и претставника скоро свих страних држава. Тиме је подвучен значај ове велике приредбе, прве ове врсте у источном делу Европе, а једне од највећих до сада у свету.

Павиљони на београдском сајмишту имали су јуче сасвим нео бичан изглед. Претворени су у огромне хангаре, чији су главни декор џиновски крила и елисе ма сивних челичних птица, мотори, најразновршнији апарати, макете. Из кљунова бомбардера и ловаца, из њихових утроба, дискретно вире митраљеске и топовске цеви које ће у рату сејати смрт. Техника приказује свој сноп. а

Десно: изасланик Њ. В. Краља пуковник г. Сондермајер, претседник Краљевске владе г. др. Милан Стојадиновић, чланови Краљевске владе, претставници дипломатског кора и чланови осталих изасланства за време читања поспанице Њ. Кр. Вис. Кнеза Намесника Павла

Делегати подмлатка Аероклуба из целе земље, са клупским заставама, у шпалиру су поздравили госте, који су дошли на свечаност отварања Ваздухопловне изложбе

Маса света са нестрпљењем је очекивала појаву скоро стотине авиона који су у једанаест часова продефиловали небом изнад централне куле на изложби

Изасланик Њ. В. Краља приликом обиласка павиљона Аероклуба срдачно се поздравио са пилотима, који су били у пилотским комбинезонима Ови млади људи су одлични асови Аеро клуба и врше сјајну пропаганду на митингима, крштавајући „ваздушне новајлије"

Чланови подмлатка Аероклуба показивали су велико интересовање за поједине ваздухопловне инструменте на изложби, и капетан г. Вохоска дуго им је објашњавао руковање једним телеметром

★

ваздухопловне државе до које су висине достигле у том скоку.

Зато је јуче на београдско сајмиште слетео сав свет.

У току јучерашњег преподнева долетео је на Београдски аеродром командант бугарског ваздухопловства пуковник г. Бојдев, као гост Краљевског југословенског Аеро клуба.

Долетео је и италијански генерал г. Приколо, заступник државног потсекретара за ваздухопловство, такође свечано дочекан.

У вези са изложбом у Београд су, стигли, и многи претставници других страних земаља, претставници аеро - клубова и осталих ваздухопловних организација.

У тренутку кад је почела свечаност, испред централне куле на Сајмишту, окупило се мноштво света: претставници разних државних институција и изасланства појединих градова из унутрашности и друштава и корпорација Југословенске престонице.

Између осталих запажени су: претседник Краљевске владе г. др. Милан Стојадиновић са господом министри г. г. др. Летица, Врбовић, Милетић, Стошовић, Куртовић, Новаковић, Чоркић, Симоновић и Ђорђевић; претседник Сената г. др. Мажуранић, претседник Народне скупштине г. Стеван Ђирић, и претседник Народне скупштине г. др. Фрања Маркић, велики број народних посланика, претседник Београдске општине г. Влада Илић, и претседник Београдске општине г. Драгољуб Тодоровић, велики број већника, изасланик министра војске и морнарице, командант ваздухопловства војске генерал г. Душан Симовић и начелник Главног генералштаба генерал г. Милутин Недић са генералитетом и официрским кором, претставници разних верозаконстава и претставници страних земаља: енглески посланик на нашем Двору г. Кемпбел, француски посланик г. Брижер, немачки посланик г. фон Хевел, румунски посланик г. Кадере и др., са својим изасланицима својих земаља. Био је присутан и пуковник г. Бојден са својом пратњом.

Тачно у једанаест часова дошао је на Сајмиште изасланик Њ. В. Краља пуковник г. Сондермајер,

Близу 100 авиона у дефилеу

Тада су се на небу појавили авиони који су извршили парадни дефиле. Најпре се указало девет ескадрила по девет ловачких авиона, затим још пет ескадрила и најзад четири тешка бомбардера, Слика је била импозантна. Авиони су протутњали прилично ниско и својом буком скренули пажњу да се дође, на Сајмиште, догађа нешто изванредно, један значајан ваздухопловни догађај.

Кроз шпалир униформисаног подмлатка Краљевског југословенског Аеро-клуба, који су уз њих поздравили заставицама, гости су прошли затим до Спасићеве задужбине, где је уређен павиљон Аеро клуба и где је обављена свечаност отварања изложбе.

Говор г. Т. Сондермајера

Пред микрофон је ступио заменик претседника Краљевског југословенског Аеро-клуба инжењер г. Тадија Сондермајер и, отварајући изложбу, одржао овај говор:

— Под високом заштитом Његовог Величанства Краља и под доживотним претседништвом Његовог Краљевског Височанства Кнеза Намесника Павла, Краљевски југословенски Аеро клуб одлучна ће једну претходницу ваздухопловства нашег народа у његовом стремљењу ка једном одређеном циљу: сили и величини југословенских крила.

Почеци подизања нашег ваздухопловства, после завршеног рата били су тешки. Ми нисмо имали ничега док су остале земље располагале знатним ваздухопловним организацијама.

Требало је много труда и времена да се ми од чега створи оно чиме данас располажемо.

Корист за општи напредак ваздухопловства од међународне сарадње неоспорна је и то у највеће доба ове наше народе.

Југославија у том погледу не чини изузетак. Напротив, од самог почетка, она је у границама својих могућности узимала живог учешћа у међународној ваздухопловној активности.

Данашња Међународна изложба, прва приредба ове врсте не само у Југославији и на Балкану, већ у целој југоисточној Европи, није ништа друго но један нов корак у томе правцу.

За прогрес авијације...

Одлучујући се да организује сваку изложбу, Краљевски Аеро-клуб желео је пре свега да југословенско ваздухопловство пружи један нови доказ таквог свог схватања и да учини са своје стране нов допринос колективним напорима народа за прогрес авијације.

Ова изложба

динити ваздухопловном напретку појединих земаља, даје такође слику онога што смо ми, Југословени, постигли досад на истом послу, и верујем сетаните утисак код свих наших гостију из иностранства и код свих објективних посматрача, да југословенско ваздухопловство, иако још младо, иде одлучно путем сигурног и непоколебљивог напретка.

Краљевски Аеро-клуб је срећан што ће ова изложба, благодарећи великом учешћу домаћих и иностраних ваздухопловних институција и предузећа, бити како по количини, тако по вредности изложеног ваздухопловног материјала, изложба велике класе. Велико интересовање иностранства за нашу изложбу најбољи је доказ да је она постигла пун успех.

За тај успех Краљевски Аероклуб дугује на првом месту најдубљу благодарност великом заштитнику изложбе, Њ. Кр. Вис. Кнезу Намеснику Павлу.

(Да живи Његово Краљевско Височанство Кнез Намесник!)

Затим се г. Сондермајер обратио претседнику владе г. др. Стојадиновићу:

— Господине претседниче Краљевске владе, Краљевски Аероклуб моли Вас да примите изразе његове најтоплије захвалности на свему што сте учинили Ви лично и чланови Краљевске владе да се ова изложба изведе онако како су то углед наше земље и интереси нашег ваздухопловства захтевали.

Ви сте нам и у овом значајном ваздухопловном подухвату дали доказа свог високог схватања правих ваздухопловних интереса и ободрили сте нас да идемо увек даље, увек напред ка циљевима које смо себи поставили.

Говор је био пропраћен клицањем Њ. В. Краљу Петру Другом, Њ.' Кр. Вис. Кнезу Намеснику Павлу и Краљевском Дому, а војна музика Краљеве гарде интонирала је државну химну.

Говор генерала г. Симовића

Затим је ступио пред микрофон командант ваздухопловства војске армијски генерал г. Душан Симовић, који је одржао следећи говор:

— Тек је 35 година, откако је човек успео да се уздигне од земље на апарату тежем од ваздуха, а тек је 25 година откако је почела практична примена авијације за војне сврхе. За то релативно кратко време ваздухопловство је добило велики развој и у почетку неслућени замах.

Нагломилан развој ваздухопловства нарочито је помогао прошли велики рат, у коме су обе противничке стране извршиле највећа залагања у људству и материјалу и највећа напрезања техничке и индустријске у циљу извојевања победе.

После светског рата, сталним напретцима технике и усавршавањем ваздухопловног материјала створене су изванредне могућности ваздухопловства у погледу брзине летења, дањине дејства и носећа великих терета, које се особине и могућности непрестано повећавају. Ове особине дају ваздухопловству, као новом ратном средству, велику офанзивну моћ и способност, да још од почетка сукоба — чак и пре објаве рата — непријатељу зада одлучан удар у срце и да га уништи пре, но што би он нас уништио.

Због тога ваздухопловство претставља један од главних чинилаца држање моћи и у рату и у миру и главни струк одбране и безбедности државе. Сви народи, који су стога поклањају ваздухопловству највећу пажњу и улажу огромна материјална средства за његово подизање, развој и одржавање на савременој висини.

И код ваздухопловства на прво место долазе особине, које свима способностима, предузимљивошћу и високим моралним особинама уносе живот и дају душу машинама и претставља најважнији чинилац сваког успеха. Али код ваздухопловства као изразито техничког вида оружане силе и материјал игра врло велику улогу и његово усавршавање је од највећег значаја, како по ратне тако и за мирнодопске потребе.

Велики развој ваздухопловства, постигнут за сада и који се може очекивати у будућности, могућан је само благодарећи сталном усавршавању технике и нагломилању подизању ваздухопловне индустрије. Данашња изложба, као прва ове врсте у нашој отаџбини има за циљ, да изнесе широј јавности и целом нашем народу резултате рада ваздухопловне технике и индустрије, како наше земље тако и страних држава.

Међународне ваздухопловне изложбе уопште од великог су значаја за будући напредак ваздухопловства.

Оне омогућавају и онима, који нису стручњаци да уоче напоре, које поједине земље чине у тој области. Оне допуштају врло корисна упоређења разноврсног изложеног материјала: указују са једне стране на недостатке а са друге стране истичу нове успехе човечијег изума у изумирној тежњи за савлађивањем ваздушног простора.

Благодарећи тим изложбама напори стручњака се ориентишу у извесним правцима, што у многоме доприноси даљем развоју ваздухопловне технике.

Краљевски Југословенски Аеро-клуб „Наша крила" оценио је велики значај тих међународних ваздухопловних изложби и под високим покровитељством свог доживотног претседника, Њ. Кр. Вис. Кнеза Намесника Павла организовао је ову прву Међународну ваздухопловну изложбу и тиме дао је нови доказа споје неуморне делатности на пољу развитка домаћег ваздухопловства.

Стога сматрам за пријатну дужност, да у име господина министра војске и морнарице поздравим ту његову похвалну иницијативу и честитам му на одлично спроведеној организацији и постигнутом успеху.

У исто време изражавам захвалност ваздухопловства претседнику Краљевске владе г. др. Милану Стојадиновићу, великом ноборнику нашег ваздухопловства, који је као претседник почасног одбора ове наше прве међународне ваздухопловне изложбе допринео њеном видном успеху.

Том успеху у многоме су такође допринеле и стране земље, које су се спонтано одазвале нашем позиву и изложиле на свом (им летим штандовима свој тако интересантан и поучан разноврсни материјал. те ми је част замолити г. г. претставнике тих земаља, да изволе примити искрену благодарност за показаном разумевању, које је нов доказ међународне сарадње тако карактеристичне у области ваздухопловства.

У име Престолнице поздравио је госте претседник Београдске општине г. Влада Илић, говором у коме је, поред осталог, рекао:

Поздрав претседника Општине г. Илића

— Нека би ова ваздухопловна изложба дала још јачи потстрек и веће успехе у овој грани технике, јер ће кроз те успехе и култура и економски напредак свих народа лакше долазити до жељених циљева.

Надам се да ће наши драги гости осетити да им престоница Југославије увек пуна пажњу и топлину за време њиховог боравка те их са том вером, ја, као претседник града Београда поздрављам,желим срдачну добродошлицу и кличем:

Живели!

После тога, г. Тадија Сондермајер прочитао је поздравну поруку Краљевског Југословенског Аеро-клуба Њ. Кр. Вис. Кнеза Намесника Павла. (Поздравну поруку доносимо на првој страни).

*

Затим су изасланик Њ. В. Краља пуковник г. Сондермајер и претседник Краљевске владе г. др. Милан Стојадиновић, у пратњи министара и осталих изасланика, обишли и разгледали све павиљоне на изложби: хангар Краљевског југословенског Аеро клуба где је изложен материјал наше спортске авијације, павиљон југословенског ваздухопловства војске, немачки павиљон, међународни павиљон, централну кулу у којој је смештен пропагандни материјал Аеро клуба и пасивне заштите од напада из ваздуха, павиљон југословенске ваздухопловне индустрије, павиљон италијанског ваздухопловства, павиљон ваздухопловства Краљевине Италије, и на крају чехословачки павиљон.

Изложба је ванредно занимљива. Претседник Краљевске владе г. др. Стојадиновић и гости са радозналошћу су посматрали најновије техничке ваздухопловне индустрије. Своје најмодерније авионе, балоне, моторе и остали ваздухопловни материјал изложили су Енглеска, Француска, Немачка, Италија, Чехословачка, Пољска, Холандија, Америка и Мађарска. У свему му је заступљено 146 разних фабрика. Немци су изложили 9 авиона поред великог броја посебних мотора и другог материјала. Италија 12 авиона војних и цивилних, разних типова. Пољаци су изложили 3 авиона и једрв балон. Енглези, Холанђани, Французи, Мађари и Американци изложили су специјални материјал и могоре за авијацију.

Певачи из Пеште код нас

Прво певачко друштво из Мађарске које ће после рата гостовати у Београду

певаће нам и — Мокрањчеве „руковети“

После гостовања Првог београдског певачког друштва пролетос лета на фестивалу Мађарског певачког савеза у Будимпешти, где су наши Београ ци свирали и певали и где су им уприличили одличну овацију, одлучено је да ће Београд одлично мађарско певачко друштво Будимски Лајош радишке грађанске „Бетховен“, Овај мађарски мушки хор од 60 чланова гостоваће у Београду два концерта: 4 јуна т. г. у дворани Коларчеве задужбине 5 јуна т. г. на Београдској радиостаници. На програму свог друштва налазе се дела најпознатијих мађарских композитора, како савремених тако и старијих. Стога је занимљиво осврнути се на развој мађарске вокалне музике од њених почетака до данас.

Сто година музике

Интересантна вокална музика има у Мађарској једна стогодишњу прошлост и традицију, не рачунајући црквене творове, пригодно састављене али стално ораторијске хорове, било је женских и мешовитих хорова у прошлом столећу неоме ћена у многим местима. Све до најновијих времена била су скоро искључиво мушка певачка друштва, која су радила за процват мађарске вокалне музике.

Певачка су се друштва годин 1867 под повољном звездом Ференца Еркела основала у стални савез. Земаљске певачке приредбе и певачки слетови много су допринели томе, да се све више и више одушевљавање певачи сложи под заставом тог Савеза. Музичко и техничко знање и способности певачких друштава очигледно расте још и данас, а паралелно с тим, обогаћује се и развија таква и литература за хорове.

Рад певачких друштава у Мађарској разгранује се према прилично укусу и заинтересованој публици у више смерова. У почетку се стал мађарских мушких хорова равно по немачким Лидерстафелима. Тек на крају прошлог столећа родио се прави народни мађарски стил. У најновије доба развој иде више у фолклористичком смеру.

Успех „вескарта“

Певачко друштво будимске главне радионице трамвајског друштва Вешкаи није старо друштво: недавно је славило свој 30-годишњи јубилеј. Чланова су сами намештеници будимпештанског трамвајског друштва. За по следње три године ово је друштво под вођством хоровођа Бернеста Лајоша изазвало знатно на предовало, те се дигло на висок уметички ниво. У певалу претставља мушки хор тога друштва такозвани фински камерни стил. Приликом првог свог наступа у Београду друштво ће изнети из богате и свестрано развијене мађарске музичке литературе баш оне композиције, које у свему од говарају свом нежном, фином стилу друштвеног певања.

Одлична певачица Ирена Одлор, која је већ у више махова наступала у иностранству са мно го успеха, саставља је свој програм из самог бисера мађарске лирске поезије. Пратиће је на клавиру њен супруг, г. Тибор Ејеси, министарски саветник, дирек тор мађарског певачког савеза.

Суботички музичар

Међу мађарским композито рима овог програма у првом реду треба поменути Ференца Листа (1811—1886), тог генија светског гласа, који је заступљен својом арадом на стихове Јштвора Игоа. Листов клавирски стил, специјал ан мађарски народни стил, изашао је одличног наследника у лутеку Ајоубу (1856—1926), не само у литературне, већ и у јавном и педагошком. Осим тога био је врло плодан и на полу опере и вокалне поезије. „Птичја песма“ узета је из његове опере „Пустиња Кремнос. — Карл Хоеда (1863-, дакле управник на родног музичког завода, био је раније управник хора Мађарске краљевске опере, а данас је и као диригент и композитор.

Један од најзначајних Заступника романтичног народног стила. Ернест Лаљи (рођен 1861 године у Будимпешти, умро је 1923 године у Суботици), доцније је познат као заслужан музичар, који је удружио темељне суботичком музичком животу. Оне вечери чуће се две његове песме за мушки хор, на стихове Петефи,ове. Лаљи је дао заиста епохалан рад на полу песама једногласних уз пратњу клавира, као и на полу мушких хорова, наročito што се тиче његовог стала интерпретирања. Више његових песама у народном духу пева се свуда широм Мађарске, као да су настале у народу.

Модерну варијанту његовог стила заступа његов син, Ернест Лаљи, млађи (рођен у Суботици 1886 године), познат песник лирских песама и мушких хорова фи ве особајности.

Нова музика

Михајло Надор (1883) обогатио је мађарску вокалну литературу са више опера, оперета и балета; сем тога певао је и песме, шансоне и баладе.

Два мајстора светског гласа новије мађарске музике: Бела Барток (1881) и Золтан Кодаљ (1882) имали су одличног утицаја на литературу хорове и смеру чистог народног стила. По њихо вим обрадама народних песама, и оригиналним хоровима, прекинам као и префанам, долази систем петоглас не скале као и гласовна полифонија, потомак стариних мадригала, у модерној мађарској вокалној музици свестрано је изражај.

Један од најдарови тијих учени ка, Бартокове и Кодаљеве школе, Људевит Вардуш (1889), хоровођа будимског хора Свете Цецилије, ради поглавито на полу на толичне црквене музике с великим успехом.

С обзиром да је посета овог одличног хора прво посета мађарског певачког друштва напо Престоници, разумљиво је да је интересовање наше публике за овај концерт велико. Интересовање је тим веће, што ће Мађари певати и композиције наших уметника Мокрањца, Милојевића и Готовца и то на српском.

М.

НЕГА ЛЕПОТЕ

Знати се шминкати!

Није ли то данас најважнија уметност жене? Пре свега треба знати изабрати шминке. У овом избору помоћи ће вам PASTEL, који ће вам, поштована госпођо, оку најпријатнију, која вашем лицу одговара Вашем тену. Свакако, нежне и барокне боје PASTEL одушевиће Вас.

FARDS PASTEL

BOURJOIS

Parfumeur - Paris

807. 1-1

ТРАЖИМО САРАДНИКЕ

који би у својим местима са већом околином преузели самостално вођење складишта једног одличног потрошачког артикла. Место боравка (град или село), досадашње занање и старост споредно. Подесно такође као иузарада! Рад је лаган, угодан, под управом претрале. Без ризика! Месечна зарада одмах или касније неколико хиљада динара. Интересенти нека се јаве под број „3.000“ на Интерреклам д. д., Загреб, Маџарикова 2. 1-1 800

890 1—1

ИЗ ГАЛЕРИЈЕ ЖИВИХ СЛИКА ДАНАШЊЕГ БЕОГРАДА

ЦУЛЕ

Не йознајете је? Чудновато! Истина ју нико и не йознаје йотпуно, јер би то било скоро и немогуће. Њу сви йознају само тако некако, као из виђења, јер она ниче чак и тамо где је нико не йознаје.

Жива је статистика адреса. Ну још није усвео да збуни ни йрви мај, ни йрви новембар. Нека изнење они зато. Зна она још йре свеое ее где се ко сели. Зна и стан у који се ко сели и описале вам га до ситнице.

На главе јој шешир каконгје из давних времена. Тешку (мале више куфер-

че) отрцану, као некад Берде, ауче на некакаву узицу која има барем двадесет чворова. На рукама ,ој увек рукавице йробалих йрстију. Али те рукавице она не скида сигурно ни онда кад легне да сйава, а већ да се у рукавицама успављује, чешка дрва (уђе рачуну) и да их не скида ни кад сироти у цркву да се Богу моли, то је жива истина.

А ипе, ипе, ипе и не йрестаје. Ипе из куће у кућу и йрича, йрича до бесвести. Разноси новости и — тајне, йородичне тајне, а све у најгорој дискрецији.

Средна и заповедна имйонује сама себи. Жиеи, гита, не мисли. Цела јој је брига да скуйи оних сто динара, колико блада собицу, тамо негде далеко иза Цветкове механе и — сершено.

Ноћ ниша је зими зима, ни лети врућина, а умор јој се ерло ретко йојави и то у виду које ерошке зноја иза десног уха или на левој слейоочници. Ни дуга, ни готовине, ни бореае, ни дуијеа. Не жали се ниишта о ни сама не зна од чега жиеи, а жиеи и ипе, ипе и йрича и ипе, ипе и — у здравље да се видимо.

Зоеу је Цуле.

Ј. Калаџиновић

МЕЂУНАРОДНИ КОНГРЕС ЗА ИНДУСТРИСКУ СВОЈИНУ У ПРАГУ

Од 6 до 11 јуна ове године одржаће се у Прагу конгрес Међународне асоцијације за заштиту индустријске својине и том приликом повешће се и прва изложба историског развоја индустриске својине у појединим државама. На овом конгресу расправљаће се питања из патентног права као: право преч ења, међународна класификација патената, објављивање проналазака пре пријаве: затим о трговачким именима, ознакама порекла робе и о трговачким и фабричким жиговима.

За званичне претставнике наше државе на овој конгресу одређени су г. Андрија Богдановић, инспектор Министарства трговине и индустрије и шеф Одсека за жигове и ауторе и г. Љубомир Мирковић, правни референт истог Одсека Управе за индустриј ску својину. У име Југословенског удружења за индустриску своју конгресу ће присуствовати г. др. Јаково Шуман, претседник овог Удружења.

На изложби ће наша управа за индустријску својину, у посебном одељењу изложити све публикације, регистре списе и каталоге о заштити појед индустриске својине и графиконима, картограмима и многим другим статистичким подацима о нашој индустриској својини у нашој држави. Изложбени део неће Управа за индустријску својину организовати г. инж. Ф Облак, инспектор исте Управе.

ПРИВРЕДНИ ЖИВОТ

СИТУАЦИЈА НА ЖИТНОМ ТРЖИШТУ

Од 1 новембра до данас

извезли смо преко 54.000 вагона кукуруза

од чега је око 30.000 вагона йродато за девизе

После великог скока цена пшенице, дошле је до попуштања цене на целој линији. Тај велики скок пшеничких цена није само локална појава већ нас пошто се опажа исто и у осталим извозничким земљама Дунавског базена. При крају сезоне подузеле су извозничке земље прилаже на нову сезону са незнатним заливима, што наравно, не значи да у тим земљама нема жита, него зачи да се залихе налазе у рукама економски јаких производача. У тр г. рукама а и у млиновима залиха нема, јер при таквим цепама нико не улази у спекулацију. Сваково је штета што прошлогодишњи, који још поседују пшенице, нису искористили прилику да своје залихе по добрим ценама уновче. При садашњем стању усева у земљи има изгледа на барем добру середњу жетву, што значи, да ћемо имати извоз ног вишка, а у почетку сезоне цену пшеници, под нормалним приликама, одређује углавном цена извозног вишка. А пошто је на светској пијаци ситуација веома лабаве, не би се могло предвиђати да ћемо са данашњим извозним ценама прећи и ову сезону.

Високе цене пшенице и поскупљење хлеба давало је повода разним критикама у дневној штампи, као и преговорима о евентуалном увозу стране пшенице. После попуштања цена на целој линији у земљи и повлачења млинара као купаца са пијаце — што је довело до тога, да Београдска продајна берза већ неколико дана у курсној листи објављује само цене понуде за пшеницу — изгледа да питање увоза стране пшенице није више актуелно. Што се пак тиче крупне рада интервенционистичке установе која врши свој задатак повишењем цена пшенице путем износа вишка, може се рећи, да ће тај посао у ближу руку ући, да су те критике неуместне, колико нису тенденциозне.

Извозни вишак у овој години, на почетку сезоне, био је са стра не свих интересената процењен на најмање 35.000 вагона. У ствари је укупан извоз износио је око 10.300 вагона. Ова цифра сама по себи показује опрезност у раду интервенционистичке установе, која је у овоје време сигурно могла повећањем цена форсирати извоз, пошто је за извесне реализације постојала могућност плус мала и за даље количине пшенице на дукратнију базу.

Исто тако је потпуно неоснивано објављен процентат извоза према производњи, јер извоз у овој сезони не достиже ни 5% целокупног приноса, дакле она је и даље испод нормалног, а не износи, како је било објављено у неким листовима, 15%. Иначе, у недостатку силоса нека нека акција око регулације извоза неме гућа је. Наравно извесни критичари налазе се у пријатној ситуација да сада у месецу мају пре поруче што је требало радити у септембру прошле године. Иначе ти исти критичари дали су већ сезоне сугестије у јавности, које су се доцније показале као скроз штетне и погрешне за самог произвођача и са националноекономског гледишта. Сећамо се још 1934 године, када је јавност после жетве бомбардована сугестијом да ће пшеница постићи цену од Дин. 200 и више оспрена свака помисао на извоз по ниским ценама. Извоз по ниским, а одговарајућим ценама, благовремено је спроведен, а цена на крају сезоне била је нижа од оне из почетку.

Стање усева у земљи и даље је повољно.

На светској пијаци ситуација је изразито љубава и после неколико година цена пшеници по курсу ливерпулске терминске берзе пала је испод Дин. 100 — прерачунавши је на наш паритет.

По извештајима, пределне залихе главних извозничких земаља на дан 31 јула 1938 године процењује се:

Канада	870.000 тона
С. А. Д.	500.000 „
Аргентина	820.000 „
Аустралија	640.000 „
Дунавске земље	270.000 „
Укупно	7,600.000 „

Ту цифру могли би сматрати нормалном, као изгледа за нову жетву у преколоканском земљама не би била изврсна. С.А.Д. рачунају на рекордну жетву. У Аргентини, Аустралији као и Канади изгледи на жетву су г ма повољни. Главни узрок лабавости долази сада са стране Аргентине и Аустралије. Ове се земље нарочито спремају да у ноћне своје залихе, јер сеина добре жетве у С.А.Д. и очекивана жетва у Канади дају већ сада бриге осталим конкурентним земљама у погледу сопственог пласмана. Лоше вести о стању усева у сектору Средоземног мора, као и у важнијим западно и средњо-европским земљама немају никаквог дејства. Очигледно се интересенти плаше прављања крize. Иначе би било неразумљиво што куповине Енглеске у оквиру програма наоружања од око милион тона пшенице у марту и априлу нису уопште деловале на кретање цена, као и слабо стање у важним увозничким земљама.

У Италији је стање слабо, тако да је мешање кукурузног брашна са пшеницом од 10% повишено на 20%. Ч.С.Р. прећи ће на нову сезону без залиха.

СИТУАЦИЈА НА ТРЖИШТУ КУКУРУЗА

Наша прогноза из ранијих извештаја да ће наша земља у тој сезони економској години играти важну улогу у снабдевању не само средњег него и западног северо-европског конзума, обистинила се. Знатно већи део наших понуда, одређен углавном цена извозног вишка. А пошто је на светској пијаци ситуација веома лабаве, не би се могло предвиђати да ћемо са данашњим извозним ценама прећи и ову сезону.

Високе цене пшенице и поскупљење хлеба давало је повода разним критикама у дневној штампи, као и преговорима о евентуалном увозу стране пшенице. После попуштања цена на целој линији у земљи и повлачења млинара као купаца са пијаце — што је довело до тога, да Београдска продајна берза већ неколико дана у курсној листи објављује само цене понуде за пшеницу — изгледа да питање увоза стране пшенице није више актуелно. Што се пак тиче крупне рада интервенционистичке установе која врши свој задатак повишењем цена пшенице путем извоза вишка, може се рећи, да ће тај посао у ближу руку ући, да су те критике неуместне, колико нису тенденциозне.

Извозни вишак у овој години, на почетку сезоне, био је са стра не свих интересената процењен на најмање 35.000 вагона. У ствари је укупан извоз износио је око 10.300 вагона. Ова цифра сама по себи показује опрезност у раду интервенционистичке установе, која је у овоје време сигурно могла повећањем цена форсирати извоз, пошто је за извесне реализације постојала могућност плус мала и за даље количине пшенице на дукратнију базу.

Исто тако је потпуно неоснивано објављен процентат извоза према производњи, јер извоз у овој сезони не достиже ни 5% целокупног приноса, дакле она је и даље испод нормалног, а не износи, како је било објављено у неким листовима, 15%. Иначе, у недостатку силоса нека нека акција око регулације извоза немогућа је. Наравно извесни критичари налазе се у пријатној ситуација да сада у месецу мају пре поруче што је требало радити у септембру прошле године. Иначе ти исти критичари дали су већ сезоне сугестије у јавности, које су се доцније показале као скроз штетне и погрешне за самог произвођача и са националноекономског гледишта. Сећамо се још 1934 године, када је јавност после жетве бомбардована сугестијом да ће пшеница постићи цену од Дин. 200 и више оспрена свака помисао на извоз по ниским ценама. Извоз по ниским, а одговарајућим ценама, благовремено је спроведен, а цена на крају сезоне била је нижа од оне из почетку.

Стање усева у земљи и даље је повољно.

На светској пијаци ситуација је изразито љубава и после неколико година цена пшеници по курсу ливерпулске терминске берзе пала је испод Дин. 100 — прерачунавши је на наш паритет.

По извештајима, пределне залихе главних извозничких земаља на дан 31 јула 1938 године процењује се:

Канада	870.000 тона
С. А. Д.	500.000 „
Аргентина	820.000 „
Аустралија	640.000 „
Дунавске земље	270.000 „
Укупно	7,600.000 „

Ту цифру могли би сматрати нормалном, као изгледа за нову жетву у преколоканском земљама не би била изврсна. С.А.Д. рачунају на рекордну жетву. У Аргентини, Аустралији као и Канади изгледи на жетву су г ма повољни. Главни узрок лабавости долази сада са стране Аргентине и Аустралије. Ове се земље нарочито спремају да у ноћне своје залихе, јер сеина добре жетве у С.А.Д. и очекивана жетва у Канади дају већ сада бриге осталим конкурентним земљама у погледу сопственог пласмана. Лоше вести о стању усева у сектору Средоземног мора,

ГЛАВНА ГОДИШЊА СКУПШТИНА УЗАЈАМНОГ ОСИГУРАВАЈУЋЕГ ДРУШТВА

(Взајемна завароваліница у Љубљани)

На дан 26. априла тек. год. одржала је у Љубљани главна годишња скупштина Узајамног осигуравајућег друштва, једног од најјачих чисто домаћих завода за осигурање. Скупштини је претходило саслужи претседник госп. Иван Сушник. Из опширног пословног извештаја види се:

У елементарном одељењу је Узајамно осигуравајуће друштво у 1937 години издале 15,588 нових полиса, а премија се је повисила од 10,720,637,— Дин, у 1936. год. на Дин. 11,508,363,— у години 1937. У животном одељењу је у 1937. години закључено 1.621 нормално осигурање с главницом од 55,015,372,— Дин, те 7,661 народно осигурање (Карактас) с главницом 25,752,910,— Дин. Чисто број повећање у животном одељењу је износило у 1937. години 5,601 полицу с главницом Дин. 42,896,245,— Крајем године 1937. износило је стање животних осигурала 26,007 полица с главницом Динара 230,896,875,—

Друштвени лист „Наша моћ“ излази ради повећаног броја осигураника у 106.000 примерака. Гаранти средства Узајамног осигуравајућег друштва за текуће и будуће обавезе напрам осигураницима износиле су при крају 1937 године лепу суму од Дин. 79,330.905,—, те су у тому једне године гаранције повисиле за 8,941,821,— динар.

Филијала Узајамног осигуравајућег друштва налази се у Београду, Пашићева улица број 10 — при спрат, 12366 1—1

„Призад“ ће до 15 јуна вршити откуп уљане репице по ценама које су за 10% више од уредбом одређених

У наступајућој кампањи Привилеговано извозно друштво биће једини купац домаће уљане репице за потребе фабрика и то: Прве хрватске фабрике уља д. д. Загреб, Фабрике уља „Домаћа“ д. д. Нови Врбас, Фабрике уља „Војводина“ Лењи и друг к. д. Нови Врбас и Удружење фабрике јестивог уља, Велес.

Цена репици повишена је споразумом између свих заинтересованих кругова са 10%. Она ће према томе изнети: за произвођача 250, за задругу и трговце 262.50, а за фабрике 275 динара за 100 килограма франко вагон или шлеп утоварена станица за сушу, здраву и решетану робу.

Ову повишену цену Привилеговано извозно друштво дражаће са мо до 15 јула о. г. После тога рока плаћаће само Уредбом пред виђене цене које су за динара 25 од 100 килограма ниже.

Покаже ли се да до 15 јула о.г. није откупљена она количина репице која је фабрикама неопходно потребна за снабдевање домаће потрошње јестивог уља до бербе сунцокрета, Привилеговано извозно друштво приступиће одмах увозу сировина из иностранства.

Привилеговано извозно друштво примаће понуде за најмању количину од 10.000 кгр. и то: од произвођача непосредно, од задруга непосредно или преко њихових савеза и од трговаца непосредно. Откуп ће вршити по утаницама домаћих берза и под условима које ће заинтересованим бити достављени.

Да би обезбедило произвођачу пуну откупну цену од дин. 250 за 100 килограма, Привилеговано извозно друштво организоваће у важнијим тржиштима оствене откупне станице, које ће примати и најмању количину репице непосредно од произвођача и плаћати у готовом одмах на лицу места.

НАГЛО СМАЊЕЊЕ РЕЗЕРВИ ЖИТА У С. А. Д.

Резерве жита у Сједињеним Америчким Државама крајем прошле недеље износиле су укупно 34,7 милиона бушела, према 37,3 милиона бушела крајем претходне недеље. Што значи да се оне нагло смањују. Велико смањење резерви забележено је и код кукуруза.

Наплата таксе на основни и повећани акционарски капитал

Како се у погледу рокова наплате такса из т. 3 под а) до 6) 20 Закона о таксама на основни и повећани акционарски капитал нејединако поступа, Одељење пореза Министарства финансија издало је једно објашњење, у коме се напомиње да је акционарско друштво дужно пријављивање за 30 дана ову таксу платити. Да би у одређеном року акционарска друштва ову таксу могла платити, дужне су финансијске дирекције да претходно прикупе уз ме одмах у поступак и донесу своја решења која ће достављати надлежним порезним управама на извршење.

РАД БЛАГАЈЛНЕ ПОШТАНСКЕ ШТЕДИОНИЦЕ

На дан 31 маја благајна Поштанске штедионице, због месечног закључка, радиће са публиком до 12 часова. Пријем чекова до 11,30 часова. (Из канцеларије Поштанске штедионице.)

Никад у природу без мене!

Пролећни ваздух има јак утицај на Ваш кожу. Утрљајте зато добро NIVEA-крем Вашу кожу, пре но пођете у природу. Т јача кожно тиво, чини Вам кожу здравом Ваш тен младалачки свежим. Само NIVEA садржи еуцерит!

СУДСКА ХРОНИКА

Судски процес због поцепане чарапе свршио се у корист - оптужене

У судском спору због једног пара поцепаних чарапа, који је изазвао велико интересовање у Земуну, и нашао одјека у штампи, пала је јуче пре подне коначна пресуда. Оптужена Нада Ковачевић ослобођена је сваке кривице.

Случај на трамвајској станици

Као што је познато, у фебруару овог месеца пред трамвајском станицом на Теразијама (реч је о станици број 14 између Београда и Земуна) настала је гужва. Свет је похитао да што пре уђе у грејан воз. У гомили наслоњена се и гђа Катица Станковић са својим мужем г. Мирком Станковићем, инжењером министарства финансија и бившим шефом пореске управе из Земуна у пензији. У гужви која је гђи Станковић поцепао чарапу и нанео одећу по кози. Гђа Станковић оптужила је за то супружницу чиновницу гђу Наду Ковачевић и тужила је Месном суду у Земуну. Месни суд осудио је Ковачевићеву да надокнади штету од 50 динара и да на име трошкова плати 30 динара. Не ову пресуду гђа Ковачевић се жалила Окружном суду у Земуну, где су одложена четири претреса, последњи јуче пре подне. Сала је била пуна радозналог света.

Сведоче г. Ружица Николајевић, шталажовски судија у пензији, прави је сведочење, а затим и тужиље. Гђа Станковић тврди да је приметила да је ногом ударила гђа Ковачевић. Ковачевићева се брани иронично насмејући се и окрећући главу. Није хтела ни ја ништа.

„Не осећам се кривом . . .“

Гђа Ковачевић, напротив, тврди да гђу Станковић није ни дотакла, пољуље се, ни поцепала јој чарапу. Да је то учинила, и желела, она би јој се, сигурно, извинила и надокнадила штету.

— Тек у трамвају нисмала ме је и тражила да јој се извиним. Ја се не осећам кривом, а ово је временски још сев легитимистом. И то сам одбила. Када је трамвај стигао у Земун, довела је полицајца и легитимисала ме. Чак је хтела да ме ухапси! Тада ми је запретила да ће платити троношке! Не осећам се кривом. Да сам претпостављам да ће ово доћи пред суд, ја нисам бих се постарала за сведоке.

ДВЕ НОВЕ СНАГЕ ПРЕСТОНИЧКЕ ОПЕРЕ

У току идуће недеље дебитоваће у опери Народног позоришта две нове домаће снаге. Тако ће ово другог јула ђенаше прву ће престоничкој опери гђа Гроздана Павић, Гђа. Павић, која је бариткан ће, претставиће се престоничкој публици као Маргарета у опери Фауст“, од Гунеа.

После гђе Павић дебитоваће гђа Павловић. Она ће студирала певаљу у Бечу, а дебиј је пред њима јавношћу имала само на концерту. Она ће 15 јула наступи гђа Павић у опери Песнице у опери „Трубадур“ од Верђија.

★

Ово наступање месеца јуна напа истакнута оперска певачица гђа Анита Мезе певаће прву ју Аидину улогу у опери „Мадам Бетерфлај“ од Пучинна. Гђа Мезе која је поред свог ванредног гласа и лепа појава биће ово вероватно ће у својој новој улози дочи до пуног уметничког изражаја.

★

Чланови хора Народног позоришта спадају међу најбољеплаћене појединце особље. Они примају по само у опереци као и у драми, а чак и у балету, као што је, на случај са балетом „Бало у селу“. Краћа статистика сведочи о овом изнесеном.

Почевши од 4 септембра, када је хор у овој сезони имао пут наступању у „Икоској сплаи“, он је имао 21. новембар 35, у децембру 22, у јануару 37, у фебруару 23, у марту 28, у априлу 27 и у мају 28 представа! Укупно, дакле, за девет месеци хор је учествовао на 204 представа!

Наравно, трпеза имати на уву да, поред ових претстава, долазе и свакодневне пробе, које тешу по неколико часова, и генералне пробе које понекад трају пет, па и шест часова.

NOUVEAUTÉS LITTÉRAIRES

TCHEQUES ET SLOVAQUES par Ivan Dérer (par la Tchécoslovaquie libre la paix en Europe ! ! ! ! Actuel ! ! ! !

PACHITCH ET L'UNION DES YOUGOSLAVES par le Comte Sforza — 56.— „

HISTOIRE D' ANGLETERRE par André Maurois — 47.— „

LES CURIOSITÉS DE LA LANGUE FRANCAISE par Thomasson — 40.— „

HISTOIRE D' UN PETIT JUIF par G de la Fouchardiere — 32.50 „

TROIS JEUNES FILLES CAMPAIGNT roman par Magali — 37.— „

L' HEURE QU' IL EST par Paul Morand — 37.50 „

L' ART DU BRIDGE par Aron et Revard — 56.— „

DICTIONNAIRE USUEL DE DROIT par Max Legrand (1.100 pages relie) — 90.— „

DIZIONARIO PRATICO ITALIANO - JUGOSLAVO E JUGOSLAVO - ITALIANO (Serbocroato) par G. Bilinić (900 pages, relie) — 90.— „

LIBRAIRIE FRANCO-SERBE

A. M. POPOVITCH.

Draskovicova 6. Tel. 24-990

НОВИ ЗЛОЧИН ЈОРГОВАНА МИХАИЛОВИЋА И ПАВЛА ДОКИЋА

Хајдуци писмено обавештавају власти

да су извршили злочин

Пожаревац, 28 маја. — **Хомољски хајдуци Јорговани Михаиловић и Павле Докић опет су се појавили. Најновија њихова жртва овога пута био је један слуга, кога су хајдуци убили на салашу бо-**

гатог домаћина Аранђела Милића близу Жагубице.

Прексиноћ, у први сумрак хајдуци су дошли на салаш, где су нашли Аранђелову жену и њеног малолетног сина. Хајдуци су се распитивали где се налази слуга Михаило. Жена им је одговорила да је код оваца, ма да је знала да је побегао у шуму, чим је приметио хајдуке. Јорговани се интересовао због чега су баш Михаила узели за слугу и упитао жену: да ли јој је познато да је Михаило до скора био на робији. Жена је одговорила да не зна.

Када се ујутру домаћица пробудила, поново је приметила хајдуке, како воде на салаш везаног Михаила. Чим су стигли хајдуци су узели од жене секиру. Затим су привезали Михаила за једно дрво и хајдук Јорговани Михаиловић почео је немилосрдно да удара секиром несрећног момка. Пошто му је задао већи број удараца по глави и телу, хајдуци су бацили секиру покрај искасапљеног леша.

Затим су хајдуци узели од домаћице једно парче хартије и на њему нешто написали, а затим су цедуљу предали жени и рекли јој:

— Ево ти ово писмо па однеси у полицију, да не би на нас пала сумња да сте убили Михаила.

После овога хајдуци су се изгубили. На цедуљи су написали да су они убили Михаила. Испод тога стајао је потпис обојице хајдука.

Претпоставља се да је убијени Михаило који се до скора налазио на робији, био ранје јатак и да је дао њихова скровишта.

Целокупни полицијски апарат у Хомољу стављен је у покрет ради трагања и за овом двојицом крволочних хајдука.

Једно „напаствовање“ у Браничевској улици

Обућар Бранко тужи Мату за повреду, а Ката Бранка за напаствовање

Ушли у моду напади на лепши пол, нема шта. Додуше, то је увек тако било ноћу, још много пре овог несрећног случаја, е чио Мате. Што дираш моју венчану жену!

Мрзи ме да понављам опет оно „ни пет ни шест“, али онај што удари Кату, замаже и на Мату и разби му нос!

Ја разумем Мату, био је револтиран пуно мере. Изнађно Мате тада нож и напрто нападачу још један раздеље на глави, са вертикално на онај оригинални! „Очешљао“ га тако Мате и стао да бежи, а нападач доказ. Одатле ју га доџиле и изнуше и стрпали у затвор, из ког ја изашао тек пре неки дан!

*

Можда се нападач не би толико ни обрукао, да му случајно није пало на памет да тужи Мату за повреду главе. Да ли је мислио, кад је тужбу писао, Бог да прости!

Сасвим природно, Мате се не осећа крив, јер је дело извршио не само браниећи жену, него чак и у личној одбрани. И док тужилац Бранко Митић, шустер овај дашњи, каже да ниже он дирао Кату, него неки његов друг, бивши шеф станице — Кате, Мата, Валентин и његова мајка терете баш њега. Једино мала Даница Ахмеад, ученица трећег разреда основне школе, која је тада била у друштву са Катом, не може да тврди да је баш Митић напао Кату, мада је испочетка била проглашена за нападачка.

— Јесте, госпон судија, каже Данче, он је то радио!

И онда мала бубљивица на дугачко и на широко објашњава г. Буквићу ток ствари. А кад се задувала, на крају, судија је ктео мало да је збуни:

— А, како је ухватио?

— Уу, Боже, госпон судија, па ни ништа не разумете! чуди се Дана, која ће скоро у четврти разред. Кад нам кажем, срамота ме да вам кажем!

— Па добро, а јеси ли сигурна да је то баш онај овде?

— Богами, загледа Дана тужиоца и меће руку на груди, не смем да грешну душу, онда му ничам добро видела лице!

— Мз нисам ја, каже тужилац, ја сам отац четворо деце!!!

*

Суђење је морало бити одложено за 4 јуни, док тужилац набави лекарско уверење о повреди, која је лакше природе (расекна је само кожа на глави и личи много на раздеље, али неубичајен, јер је направљен од једног до другог увета, погрешно). У суботу ће уједно бити одржана истом предмету и трк ба Кате Лончарић против Бранка Митића, због напастовања.

— А јел ја онда не морам да дођем? интересује се Дана.

— Ти не мораш!!

— Е хвала Богу, иначе би ме и учитељица мрко погледала, као и сад, кад сам јој рекла да морам да сведочим у суду!

Г.

Вечерас се отвара ФЕСТИВАЛ НАРОДНИХ ИГАРА И ПЕСАМА

на Ваздухопловној изложби

Велики народни фестивал отвара се вечерас на свеопштајно изражење и укусно декорисаном позорму иза павиљона број 3 на Сајмишту.

У случају рђавог времена фестивал ће се одиграти у дворани Коларчевог универзитета.

За ове вечере трајања Прве међународне ваздухопловне изложбе од 18 јуна, свако вече дефиловаће пред публиком најбољи претставници наше народне песме, музике и игре.

Ујашњује за народни фестивал од 5 часова увече.

Забавни парк

На задњем делу Сајмишта подигнут је забавни парк, који је отворен преко целога дана. За дан-два отвориће се велика кула за скакање, тако да ће свака посетилац моћи да скаче са падобраном без икакве опасности по живот, а да при том има потпуну импресију као да је заиста скочио из балона. Затим се сваком посетиоцу пружа могућност да, седећи у једном авиону, управљала кретањем једног малог авиона. На тај начин пружа се посетиоцима прилика да уђу у руке праве авионске команде и, кад изађу из забавног парка, да могу да се похвале да су управљали авионом.

Неколико ринглишпила, разни стрелишта, крива огледала и друге атракције у забавном парку разоноднће посетиоце, када се буду заморили разгледањем ваздухопловне изложбе.

Шумадијска кућа

У забавном парку постављена је једна права шумадијска кућа. Поред ње изграђен је млекарник, пећ за хлеб и бунар. У овој кући живеће, па све време трајања ваздухопловне изложбе, једна сељачка породица из Неменикућа тако да сваки посетилац моће усред Београда да добије потпуну слику живота на нашем селу. Неуморне чланице одбора госпођица Кола српских сестара и Женског друштва Даринка Грујић, Вулка Јосифовић, Зора Стојковић, Гајгер, су дежурним чланицама из одбора, предузетно дочекују госте и показују им просторије ове узорне сељачке куће. Истовремено оне их служе разним домаћим народним производима уз врло јевтине цене.

Овако уређена кућа послужиће врло добро за нашу пропаганду, пошто ће посетиоци из иностранства, који су у великом броју најавили свој долазак на ваздухопловну изложбу, имати прилике да виде како изгледа једна наша домаћинска кућа на селу.

Организатори изложбе нашли су на пуно разумевање код министра шума и рудника г. Кујунџића, који је омогућио да се ова замисао проведе у дело. Благодарећи г. Улманеком, директору друштва Шипад, који је са пуно смисла прихватио ову идеју, кућа је за четири дана израђена у Завидовићу, а за три дана пренесена и монтирана на Сајмишту, под надзором шефа радионице г. Вабића.

Бугари се озбиљно спремају за бициклистичку трку Софија — Београд

Софија, 28 маја. (Телефонски извештај). — У целој Бугарској влада врло велико интересовање за бициклистичку трку Софија — Београд. Многа места, где постоје бициклистички клубови, инсфицијално одржавају елиминаторне трке, не би ли постигли резултатима задовољавајући форму, да би и њихови возачи били заступљени у националној екипи.

Међутим, Бугарски савез спортских организација организовао ову возбра акцију. За елиминаторну трку, која ће се одржати данас, у недељу, на пруги Софија — Перник —Радомир — Дупница — Самоков — Софија, одмах је позвао возаче, који се налазе у најбољој форми. Окружна стаза износи 188 километара. Друга елиминаторна трка одржаће се недељом дана доцније, и то из Софије до југословенске границе и натраг.

Тек после ове друге елиминаторне трке Бугарски ће дефинитивно из бор екипе, која, према пропозицијама, броји 8 возача. Ратуна, се већ говорило као сигурно, да ће у састав екипе ући опробани асови Бугарске: данашњи прваци Никола Немов из Габрова, Цветко Георгијев и Како Цамбазов из Казанлика и Иван Петров из Пловдива. Као се пролле године тркало за пехар југословенског министра за физичко васпитање, ове године ће се такмичити за пехар бугарског министра просвете професора г. Мајсова.

В. БОЖЕВИЋ

Последње спортске вести

Вили Шипош ипак игра десну полутку у југословенској репрезентацији у Брислу

„Ја нисам могао чекати два месеца да ми се одобри да играм за један клуб“

(Од нашег сталног дописника)

Париз, 28 маја. (Телефонски извештај). — У Паризу су запетнуто ишчекали генерали Кутепов и Милер и њихова судбина изгледа није разјашњена. Не тврди се, међутим, плашити да је неко управо и југословенског фудбалера Вили Шипоша. Вечерас он седи у Латинском кварту и пије аперитиве код „Капуцина“, а за вама су већ расписане потернице, чак и оглашен за војног бегунца, и од Песлакства затражено је да се пронађе и протера. Када је за то сазнао, Шипош је био ошлођен и сматра да је тиме доживео неправду, пошто му је учињено Југословенски иностранства.

Причајући ми о своме случају, Шипош показала невоље која је га прате у Југославији у вези са његовим играњем у „Грађанском“. Загребачки клуб поклонио се са досадашњим Шипошевим клубом „Сетом“ и све је урађено да овај одличан играч остане у нашој земљи. Требало је само да Савез одобри Шипошу да може одмах наступити за „Грађанског“, што ипо је у своје преме одобрио на Вожовића и Стевовића. Шипош је професионални играч, човек који живи од фудбала, и не може толико да чека, читаву годину дана.

— Ја одбијам примамљиве понуде и чекам већ два месеца. Играм за државну репрезентацију, а не дозвољавају ми да наступим за један клуб.

На целом свету не постоји фудбалер који игра само за државну репрезентацију. Шипошу, изгледа, да Савез омета његову спајање у „Грађанском“. Стевовић и Вожовић били су играчи Вск.а.

Шипош је поставио „Грађанском“ и Савезу један ултиматум: да се у року од десет дана реши његово питање. Тај је рок протекао.

Најзад је дошао и у Париз. У исто време стигао је у Париз и фудбалски тим „Сет“ ради суграђења утакмице. Наравно, г. Вејру из „Сета“ врло је лако провалиш своју одлуку. Шипош је, међутим, већ пре одласка откуцнио. Иако то чудно звучи у нашој „аматерској“ земљи, „Сет“ просто намерно продаје своја играча Шипоша, кога је талоре добре плаћено.

— Ви сте члан нашега клуба. Клуб вас сматра за наступнику у сутра на општинском стадиону Козрбенов.

— Ја треба да играм за репрезентацију Југославије у Брислу...

— Извините, господине! Ми њиховом примили за вас откупили нити од неког југословенског клуба, нити од Југословенског Савеза репрезентације.

Додао је да ће клуб бити принуђен да ствар изнесе пред Фифу и да ће то могло да проузрокује дисквалификацију.

Данас се нашао са Адом Живковићем, играчем „Расинга“, који му је дао корисне савете и наговорио га да се врати у Југославију.

— Кад регулишеш своју обавезу, моћи ћеш да радиш шта хоћеш.

И Вили Шипош је променио одлуку...

Отишао у Посланство, где су му вишали пропусницу, пошто ни је имао пасош.

Сутра ујутро Шипош путује за Брисел и наступиће против Белгије. Он чак обећава да ће се заложити свим силама како би се утврдило његово репрезентативно место у Југославији. Жели се што се у Београду слабо радило пресо крила, те са неколико добијених поентиће могао да се истакне.

Из Брисела Шипош се враћа у Југославију. Он ми на крају каже:

— Ако ми Савез одобри да одмах наступим — остајем у „Грађанском“, остајем у Југославији.

МИЛЕ СТАНКОВИЋ

Трке

Данас се трчи трка трогодих ждребица

Ближимо се „Дербију“, великом трогодишњем испиту, који се трчи кроз две недеље, 19 јуна, за савидну награду од 100.000 динара и сребрну потковицу, на стази од 2.400 м. Данас већ настуна „Дербн-гроњица“... Данас, последњи пут пред „Дербн“, одмераћу своје снаге најбољи трогодиш ждребци без ожица, у великој трци „Трогодих ждребаца“.

Идућег трећег дана, у четвртак, на Спасовдан, трогоде ожице излазе такође саме на старт, без ждребаца, у трци „Спица“, да се, после кратког одмора, и једни и други састану заједно у „Дербју“. — У данашњу трку трогодих ждребаца уписано је 7 грла: Ватко 58, Гламник 58, Кохелин 58, Моите Карло 58, Борбаш 58, Дебаи 58 и Нарцис 58. Стаза 2,000 м. Великн крак Нарцис у свим досадашњим трогодачким предиспитима показао се као прволасан и један је од најозбиљнијих кандидата за „Дербн“, као и за победу у овој трци. Поред Нарцнса, има још неколико озбиљних кандидата, који се брижљиво чувају и систематски спремају за главну борбу, за „Дербн“, а то су: Кохелин и Гламник, да не споменемо омиље међу којима има два-три такође праволасне.

Тренери ових последњих можда су тактични и погрешали, јер што су сву и ја, да им грла тек за „Дербн“ изиу спремна, дотле је Нарцис у брзо победу за победом и тако до сада већ искупно толико победа да се оне у награднма сбројо, изражавају са нпградом у „Дербју“. Сва су била у уверењу да ће се Нарцис многим тркалним предностн, Међутим изгледа да су се преварили.

— Дакле кандидати за данашњу трку су: Нарцис, Гламник, Кохелин Тешко је рећи но ће од ових троје победити, Можда чете Нарцис али и Гламник и Кохелин су сада у изванредној форми. У сваком случају трке ће бити врло интересантна и узбудљива и пружити заиста ретко задовољство љубитељима спортског. — Изненаћења, тешко је може бити. Једино Вагнер, и то највише за друго место.

За прошлу трку уписано је 11 грла: **Краљевница** 55½, Сибила 50½, **Тутун** 57, Петунија 62½, Јавор 54, Дафина 55½, Јана 57½, **Пучина II** 57½ и **Мара Ресавска** 54½. Стаза 1,200 м. Прогнозна: Сибила, Надеж, Тутун, Изненађење: Јана.

За трку двогодих грла уписано је 10 грла: **Гема** 54½, Мира 54½, **Смаљага** 56, Раде 51, Фељедам 51, **Тајгер** 54½, Мики Маус 56, **Мајвица** 54½, **Шампион** 56 и **Шајка** 55½.

Стаза 800 м. Прогноза: Мики Маус, Смаљага, Гема, Изненађење: Шајка.

За вештер хандикап уписано је 15 грла: **Качак** 64½, **Титус** 59½, **Тамара** 58, **Ректор** 58, Јукулус 57, **Зорица** 57, Драгор 55, **Нерон** 54½, **Мунја** 53½, **Нитун** 53½, **Ректор II** 53½, **Краљавница** 54½, **Кутузов** 50, **Кочевац** 49 и **Вел Хоун** 47. Стаза 1,800 м. Прогноза: **Мунја, Косовка, Тамара, Изненађење: Зорица.**

За хандикап уписано је 10 грла: **Гуливер 64, Наша Крила 61, Керкулео 59, Вишкунија** 54½, **Карађорђева** 54, **Гема** 53½, **Краљица** 53½, **Салома** 52, **Валта** 51½ и **Ректор** 48½.

Стаза 1,800 м. Прогноза: **Хаџ. дрбаа, Керкулеф, Гуливер, Изненађење: Краљица.**

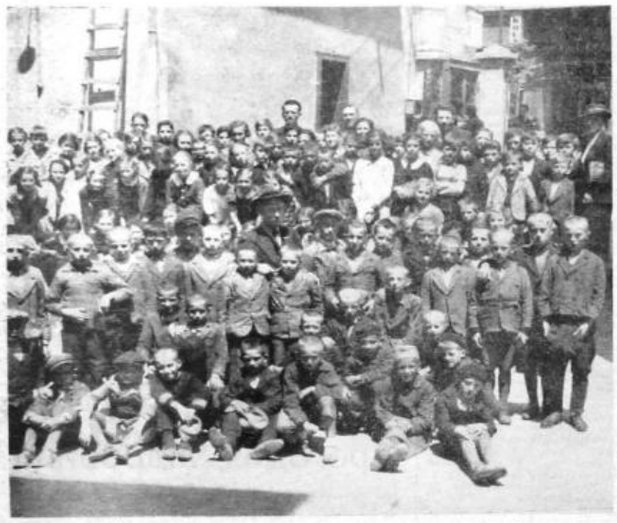
За трку „Спица“ уписано је 8 грла: **Деспот** 58, **Мефиста** 49, **Кавказ** 56½, **Наша Крила** 57, **Глинсрни** 56½, **Видерзеи** 60, **Фаџан** 55 и **Аполо** 58.

Стаза 1,400 м. Прогноза: **Видерзеи, Мефиста, Наша крила, Изненађење: Кадо.**

Деца воле „Време"

Хиљаде наше школске деце прошло је кроз редакцију „Времена"

Деца из Бјеловара (горе) и из Сокобање иуче пред редакцијом „Времена"

Готово све групе деце која стижу из унутрашњости у Београд, не пропусте прилику да посете редакцију и штампарију „Времена", као пример модерног новинарског предузећа. Деца из свих наших крајева често пута ту први пут у своме животу сазнају како се ствара један велики европски дневни лист. Техничка постројења значе за њих једну импозантну модерну загонетку која узбуђује њихову машту и негује њихову амбицију која стреми стварању у домену данашње технике.

Пратећи ову децу — а у току само једне годне прошло је на хиљаде малих ученика кроз зграду „Времена" — могло се чути врло често од ове радознале деце:

— Ми волимо „Време"!

Или:

— Читам „Време" сваког дана. И слике јако волим да гледам.

И дечји конкурс „Времена", ових дана, доказује велику љубав и интересовање младих генерација за „Време".

Та дечја река не престаје да пролази кроз „Време". Пре неки дан деца из Дервенте, Сарајева, Новог Сада итд. а и јуче две велике групе основних школа из Бјеловара и Сокобање исто су прошле.

Бјеловарски основци, њих 80, предвођени неколицином учитеља, претстављају познати певачки хор „Славуј", који је пошао на малу турнеју кроз извесне делове земље да, приређујући концерте, прослави 10-годишњицу свог опстанка. Мали певачи, под дириговањем г. Стевана Радотића, учитеља, приредили су већ неколико концерата у Новом Саду, Земуну, Панчеву и Београду, а певали су прексиноћ и на радиу. За пет дана боравка у Београду мали бјеловарци поклонили су се сенима Блаженопочившег Краља Александра на Опленцу, као и на гробу Незнаног јунака на Авали.

Друга група од 33 мала матуранта основне школе из Сокобање у пратњи учитеља г. Миливоја Миловановића приређује данас у основној школи „Његош" у Зрињског улици у Београду, концерт на којем ће скоро сви малишани говорити о лепоти, историји и лековитости сокобањских извора и пејзажа.

Обе групе ученика и ученица, као и друга деца раније са својим учитељима разгледале су постројења и рад у нашој редакцији и дивили се новим техничким објектима.

† АУГУСТИН СМЕТАНА, декан-жупник у Банатском Брестовцу

После кратког боловања умро је Аугустин Сметана, жупник Бан. Брестовца и декан комлошког дистрикта. Сметана је рођен 1866 године у Банатском Аранђеловцу од оца Пољака и мајке Словакиње. Теолошке студије завршио је у Бечу, а године 1892 постао свештеник. Равно је 46 година као свештеник служио Богу и народу. Био је у више места Баната жупник, а од 1920 у Бан. Брестовцу. Год. 1934 од бившег надбискупа Родића именован је за декана комлошког дистрикта.

Пок. Сметана био је веома добар човек и побожан свештеник. Био је топла словенска душа.

Сахрањен је уз учешће десет католичких свештеника из Београда, Панчева и његовог деканатског дистрикта. Били су на погребу и српско-православни свештеници из Бан. Брестовца и румунски православни свештеник из Омољице. Учествовала су сва удружења Бан. Брестовца, општинска управа, учитељи са школском децом и разне депутације народа из Плочице, Омољице и Иванова.

Са покојником опростили су се на дирљив начин свештеници г. г. Јован Ракоши из Старчева, Леон Ашнер из Београда, бележник г. Тодор Гајић и школски управитељ Јосиф Бургхарт.

ИЗЛОЖБА СЛИКА В. ШРАМЧЕНКО У ПАНЧЕВУ

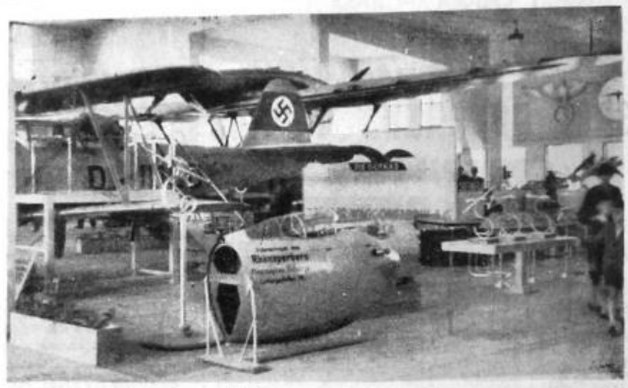
У Градској кући у Панчеву изложила је око четрдесет сликарских радова г-ђа Ларисе Шрамченко.

Слике су у пастелу, уљане и акварели. Нарочито су интересантни пастели портрети.

Изложба ће Шрамченко трајање до 5 јуна о. г.

СЛАВА 8 ПЕШАДИСКОГ ПУКА У ПАНЧЕВУ

Слава 8 пешадиског пука у Панчеву одржаће се 31. маја у касарском кругу, као успомена на ослобођење Пожаревца за време Карађорђа. Домаћин славе је пешадијски пуковник г. Матија Парац.

Штанд фирме »Gotha« у павиљону бр. 2 на Сајмишту

Двоседни школски авион типа Gota Go 145 D

на Првој међународној ваздухопловној изложби у Београду

Авион фирме »Gotha« Го 145, заступа Метал а. д., Београд, Кнеза Павла број 15

Један од најбоље уређених станова на Првој међународној ваздухопловној изложби у Београду без сумње је станд Издуструје вагона А. Д. Гота у Готи, који заузима недовољно велику површину.

Фабрика вагона Гота А. Д. из свом стенду излаже један двоседни школски авион типа Гота Го 145 Д. То је познати модел авиона, који је већ одавно стекао светски глас, јер у сваком погледу одговара свим захтевима модерног ваздухопловства. На основу искуства стеченог у току година фабрика Гота А. Д. успела је да створи овај усавршен тип авиона, који далеко изграђује у серији са великом брзином фабрикације, јер расположе најбољим уређењем за фебрикацију у серији.

Немачко војно ваздухопловство у последње време за своје потребе набавља скоро искључиво ове типе школских авиона, јер се уверило да су сигурнији, трајнији и економичнији. Овог типа авиона на завидној висини, која се признаје у целом свету.

Овај тип авиона такође је врло практичан, јер представља изразит тип једномоторног авиона са два седишта, који се може употребљавати у разне сврхе, и то: за школско учење пилотирања са дуплом командом, — за ваздушне акробације, — за вежбе у гађању, за бацање бомби, за обучавање радио-телеграфиста, за обучавање у осматрању, извиђању и снимању терена, за „слепо" летење, за дневно и ноћно летење.

При извиђању извиђач седи на једном седишту авионске кабине. Подизањем дна кабине, постиже се најширедно широко поље осматрања терена и простора. Тако је самом конструкцијом апарата постигнута непрегледна велика видљивост са авиона. У том случају, поред, са предње седиште пилот управља авионом.

Ако апарат треба да служи у школске сврхе, покретно дно авиона се врати на своје место и на предњачки начин за врло кратко време умоторишу се другу команде, којим ће бити управљати, док са предње седиште пилот контролише правилност манипулисања командама.

Овај авион служи и за вежбање у гађању. У ту сврху он је снабдевен једним митраљезом и једним пушко-митраљезом.

Митраљез монтиран је на предњем делу авиона, иза самог мотора. Овим митраљезом гађа сам пилот, и то у правцу кретања авиона. Митраљез је синхронизован са мотором. Тако да несметано и без опасности гађа иако пропа елисе. За одбрану авиона располаже пушкомитраљезом, који је монтиран на задњем делу авиона на једном врло лако покретљивом зглобном лафету. Захваљујући овом зглобном лафету изванредно може да делује положај гађања под највећим могућим углом, а да се при том не помиче са свог седишта. Муниција за овај пушко-митраљез распоређена је у неколико двогубих бубњастих шпижера.

Овај тип авиона може да служи и као бомбардер. У ту сврху на доњем делу крила монтирају се бомбе, које се без тешкоће са једног у кабини монтиралог електричног шалтера могу бацати, било све заједно биле једна за другом.

Све ове разне намене једног јединог типа авиона потврђују да је авион Го 145 Д јединствена машина своје врсте. Уосталом опити са овим авионом Го 145 Д доказали су да је то најусавршенији тип авиона, који је до сад постигла индустрија авиона у свету.

Да је овај апарат и врло практичан, потврђује чињеница, да се без тешкоће и вољо брзо он може преудесити за било коју сврху. Потребно је само скоро аутоматска измена спреме, па да се школски авион претвори у извиђачки, осматрачки бомбардерски и т. д.

Према томе авион типа Го 145 Д представља јединствен изум на пољу авионске индустрије, који је једном јединственом типу одговара свим изделним захтевима модерног школског авиона.

То је потврдио и претставник Министарског савета и министар иностраних дела Краљевине Југославије г. др. Милан Стојадиновић, кад је ноћи дана свечаног отварања Међународне ваздухопловне изложбе у Београду на стенду Фабрике вагона А. Г. Гота остао дуже времена и са великим интересовањем разгледао овај тип авиона, који му се много свидео.

Авион Го 145 Д снабдевен је мотором типа Аргус Ас 10 Ц, који развија просечно 200 коњских снага, а кад успреда чак и 240 коњских снага. Ширина крила овог авиона износи 9 метара, дужина 8,65 м. и висина 2,90 м. Укупна површина крила авиона је 21,75 квадратних метара.

Сопствена тежина празног авиона износи 880 кг., корисна тежина 220 кг. и тежина апарата на спреманог за лет 1.100 кг. Оптерећење крила је 50,5 кг. на квадратни метар, а оптерећење мотора 4,6 кг на коњску снагу. Највећа брзина овог авиона износи 225 километара на сат, просечна брзина лета 190 км на сат, а брзина слетавања 93 км. на сат. Авион може да лети до висине од 4.900 метара. Брзина успетавања износи до висине од 1000 метара свега 3,4 минута. Радиус лета и дејства код овога авиона је 675 километара.

Са овим авионом сваки дан ће се вршити пробна летења на београдском аеродрому, тако да се публика могла уверити у особине овог аероплана.

Поред овог главног типа авиона, који излаже Фабрика вагона Гота А. Д. на свом стенду, приказују се и два модела другог авиона и то машине типа Го 146 са два мотора и пет седишта, врло погодан за путовања, и један мали једномоторни авион типа Го 149 са једним седиштем. Овај последњи је тип авиона за брзо жреталье, који постизава брзину од 355 километара на сат, а на висини од 4.000 метара чак и 400 километара на сат.

Нижељени за стенду Фабрика авиона Гота А. Д. вољо лепо приказују ни авиону тип. Го 145 опремљен избацивања бомби

† Архитект Виктор Меснер

Прекуче по подне преминуо је изненада архитекта Виктор Е. Меснер, који је деценије као једна од најспремнијих инжењера у Београду.

Покојни Меснер рођен је у Одеси 1865 године. Од своје најраније младости желео је да постане инжењер те се уписао на Институт грађевинских инжењера на коме је био међу најбољим ђацима. Његове студије прекинуо је рат у који је ступио као добровољац. После рата и револуције покојни Меснер дошао је у Југославију и у Београду је дипломирао на Техничком факултету.

Како је важно одмах у почетку своје каријере за одличног архитекту, међу осталим великим пословима поверена му је грађење Народног позоришта у Скопљу. Радећи даље са архитектом г. Секулићем, покојни Виктор Меснер радио је многе велике зграде у Београду, међу којима је и Руски дом Цара Николе Другог.

У последње време покојни Меснер радио је на подизању палате „Времена" и у тај рад унео много енергије и знања. Нажалост, смрт га је предухитрила те није стигао да види своје дело завршено.

Покојни Виктор Меснер био је не само добар архитект него добар друг па је његова прерана смрт оставила дубок утисак на све оне који су га познавали.

*

Погреб покојног Меснера биће данас после подне у 2.30 часова из Руске цркве.

ЗЕМЉОТРЕС 70 КМ. ЈУЖНО ОД БЕОГРАДА

Јуче у 10 часова 33 минута и 6 секунда апарати Сеизмолошког завода на Таш-Мајдану забележили су почетак потреса на дальини од 70 километара јужно од Београда. Завршетак убележавања био је у 10 часова и 39 минута.

Овај потрес је изазван таласима ноћашњег потреса из епицентра у околини Скадарског Језера. Епицентар данашњег потреса налази се на простору између Букуље и Рудника. Прошао је без особитих последица. Није у изгледу да се понови у том пределу. Осетио се на више места у центру и јужном делу Београда.

Прослава рођендана г. др. Бенеша у Београду

У великој сали Коларчеве задужбине одржана је јуче по подне у 5,30 часова прослава рођендана претседника Чехословачке Републике, г. др. Едуарда Бенеша. Овој свечаној прослави присуствовали су изасланик Њ. В. Краља пуковник г. Цесарић, изасланик министра војске и морнарице генерал г. Поповић, француски посланик г. Брижер, румунски посланик г. Кадере, отправник чехословачког посланства г. Спачек са целокупним особљем посланства, командант ваздухопловства генерал г. Симић, изасланик Њ. Сп. Патријарха архимандрит г. Владимир, претседник Народне скупштине г. Стеван Трифић, сенатор г. Светозар Томић, претседник Академије наука г. Александар Белић, велики број академика, разни изасланици културних и хуманих удружења као и велики број публике.

Прослава је почела химнама југословенском и чехословачком које је отсвирао симфониски оркестар Краљеве гарде под управом вишег војног капелника г. Драгомира Живковића. За овим је претседник Савеза југословенско - чехословачких лига, претседник Народне скупштине, г. Стеван Трифић, одржао пригодан говор, посвећен личности г. др. Бенеша.

После г. Трифића говорили су г. Љубомир Рафаиловић, претседник Југословенско - чехословачке лиге у Београду, и г. др. Миодраг Врачевић, претседник Удружења бивших чехословачких ђака. Оба говорника истакла су значај и рад претседника Чехословачке Републике г. др. Бенеша као и значај пријатељских односа југословенско-чехословачког народа. Сиима говорницима захвалио се г. Јозе Бизек претседник чехословачких удружења у Београду, вице-директор Англо-пражке банке.

После говора одржан је симфониски концерт Краљеве гарде, на коме је свирана увертира „Либуше" од Сметане, „Сељачка игра" од Големовића и симфонија „Из новог света" од Дворжака.

Са свечане прославе рођендана г. др. Бенеша у сали Коларчеве задужбине

НАЈЕФТИНИЈА БАЊА У ДРЖАВИ!
ПРОЛЕТЊА СЕЗОНА ДО КОНЦА ЈУНА!

ЈОДНА БАЊА ЛИПИК

лечи: закречење жила (артериосклерозу), високи притисак крви, одузетост, укоченост, сметње у поодмакло доба, живчану преморепост и остале живчане болести, реуму, улоге, ишијас, болести органа за дисање, встму, женске болести и тегобе у прелазно доба, гојазност, болести стомака и црева, болести срца, шећерну болест, малокрвност итд. итд.

Најмодернија вила у Липику! — Насупрот бањског парка! Прекласне собе са свим комфором уз врло умерене цене. Текућа вода у свим собама. У зими централно грејање!
882, 1-1

ДАНАС
недеља 29 мај

Позоришта:

КОД СПОМЕНИКА: (15) Андре Шение; (20) Чучук Стана.

ВРАЧАР: (15) Вода са пламене; (20) Слобода жена.

Варијетеа:

Варијете „Палас": 21.30 час. Нов и ексклузиван програм са 20 одличних тачака. После програма у малој сали свира чувена пацета Хефер и другови. Улаз слободан.

Музеји:

Војни музеј (Горњи град): отворен сваког дана сем понедељка од 9—16 часова непрекидно.

БИБЛИОТЕКА И МУЗЕЈ О. Г. В. (Кнегиње Љубице 1): Читаоница за одрасле од 9—20 часова, омладинска и дечја понедељником, уторком и средом и четвртком од 9—14 часова. Музеј радним даном од 10—13, недељом од 10—12 часова.

ПРЕМИЈЕРНИ БИОСКОПИ:

ЈУКСОР: горња сала: (15.15) 1) Вагнер Љубави (Марсел Шантал Пјер Реноар); 2) Журнал; у (16.30) Матине.

СЛАВИЈА: (14.30) 1) 3:1 за љубав (Рожи Баршоњи, Ханс Холт); 2) Журнал; у (10) Матине.

КОЛОСЕУМ: (15) 1) Демони ваздуха (Џемс Поре, Брајан Доњлеви); у (10.30) Матине.

УРАНИЈА: (15) 1) 3:1 за љубав (Рожи Баршоњи, Ханс Холт); 2) Журнал; у (10.30) Матине.

КОРЗО: (15) 1) Песма пролећа (Р. Таубер, В. Ајхенберг); у (10.30) Матине.

ОДЕОН: (14) 1) Концерт на двору (Марта Егерт); 2) У вртлогу једне ноћи; у (10.30) Матине.

ЈУКСОР: доња сала: (15) 1) Брегови зову (Луј Тренкер. Пуни Хефтих); 2) Журнал; у (10.30) Матине.

РЕПРИЗНИ

НОВАКОВИЋ: (15) 1) Сан Франциско — Пут Француске (Џинет Мак Доналд, Кларк Гебел); 2) Ту сно ми (Стан и Олио); у (10.30) Матине.

МЕТРОПОЛ: (15) 1) Вечној екс (Џоан Кроуфорд Пол); 2) Бег од смрти (Виктор Џори, Норина Фостер); 3) Универзум новости.

ТРИГЛАВ: (1) Антонио Аљеро (Фредерик Марч, Оливија де Хавиленд); 2) Наранџуе новости; у (10.30) Матине.

АВАЛА: (15) 1) Љубав Бетовена (Хари Бор); 2) Кабаре будућих старова. Додатак: Фоке новости. у (10.30) Матине.

РЕКС: (15) 1) Вечина Цунгле (Рамон Худелс). Додатак: Мики Маус и Фоке новости; у (10.30) Матине.

Балкан: (15) 1) Аиок (Марсела Шантал, Жан Галан, Никицин нов); 2) Кајдеј иглионер (Жорж Обрен, Елена Јовеј). Додатак: 3) „Пљачка—југославија" утакмица 4: Фоке новости.

Земун:

ЦЕНТРАЛ: 1) Буканир (Фредерик Марч).

ГАТЕР: 1) Последњи воз из Мадрида (Дороти Ламур); 2) Casino de Paris (Алан Јонес).

КОРЗО: 1) Ланар из страсти (Алберт Прејс, Шенкел); 2) Јачи без страха (Кен Мајнард). Додатак: Новости.

Панчево:

ТРУБАЧ: 1) „Ураган" (Џон Хал, Дороти Ламур); 2) Фоксов журнал.

Дежурне апотеке:

Анђелковић Владислав — Престолонаследнићев трг 31 — телефон 28-538; Јовановић Коста — Краља Милана 30 — тел. 21-040; Бела ај-Синкиња — угао Булевара Ослобођења и Одрешке — тел. 23-197; Лубарда Чеда — Милошева — апотека — Зелени Венац 14 — тел. 23-018; Марковић Миодраг — Престолонаследнићев трг 107 — тел. 24-643; Милошевић Милорад — Кр. Александра 238 — тел. 22-917; Наумовић Ђорђе — Кр. Петра 83 — телефон 23-201; Пенезић Светислав — Кр. Александра 58 — тел. 20-264; Симић Добривоје — Булевар Краља Александра 15 — тел. 28-464; Тасић Душан — Краља Павла 42 — тел. 21-214; Трајковић Светозар — Краља Станојла 7 — тел. 20-640.

На Чукарици — Београд

Лазаревић Лука, Трговачка 11 — тел. 26-402, дежурна стаиица.

ПРЕНОС БОЛ... ...ИКА И РАЊЕНИКА — из унутрашњости у Београд и обратно врши ноћна санитетска аутомобилима по одређеној тарифи, аутостаница Привредни ... ... 24-479.

Важнији телефони:

Пожарна команда 23-121, 22-122; **Станица за спасавање** 23-456; **Железничка станица:** Обавештајна биро 26-915, 27-116; „Путник" биро тарифни 22-164; „Аеропут" обавештења 20-406; **Аута-такси:** Код хотел Балкан (Призренска улица) 26-707; код пафоа Вега 25-260; код хотела Бристол 20-793; у Гаражанићевој улици 25-683; код кафане Дарданели 28-048; код хотел Македонија 20-587; код кафане Жагубица 30-995; у Краљице Наталије улици 28-164; канцеларије удружења 29-404; код хотел Македонија 20-587; код хотел Палас 22-906 код кафе. Руски цар 21-393; код Кнежевог споменика 21-278; код хотел Српског краља 23-075; код Славија (Светосавска улица) 30-809; код Славије (сквер) 23-074; код кафане Топола 28-150; у Александрова улица код Златног лава 30-796; код кафане Чубура 21-200; станица Мостар 28-584; код кафане „Грчке" 30-707; Станица за спасавање и помоћ дежурни (теклуски синдикат) 29-617; Окружни уред за заштиту ноћни лекар за хитну помоћ 21-781. Телефон бр. 22-218 за предају телеграма.

ПОЗОРИШТЕ

Шта ћемо гледати ове недеље

РЕПЕРТОАР НАРОДНОГ ПОЗОРИШТА

Вода са пламене

Код Кн. Споменика

Понедељак, у 8 ч. Мадам Бетерфлај.

Уторак, у 8 ч. Кловнеса.

Среда, у 8 ч. Травиата (Гца Нурри-Хадић, као гост).

Четвртак, у 8 ч. Сеншдска берберин (Гца Меноти, као гост).

Петак, у 8 ч. Сирано де Бержерак.

Субота, у 8 ч. Ришелеа (Гца Меноти, као гост).

Недеља, у 15.30 Пајацеве (Омладинско дечје позориште), у 3 ч. Бајо на селу, у 8 ч. Кловнеса. Повлашћено важе 30 и 31 маја и 1 и 3 јуна.

Позориште на Врачару

Понедељак, у 8.30 ч. Алекеандра (Гостовање Кооперативног театра на Сорбији).

Уторак, у 8.30 ч. Пољачка краљ (Гостовање Кооперативног театра на Сорбији).

Среда, у 8 ч. „Д-р".

Четвртак, у 8 ч. Вода са пламене.

Петак, у 5 ч. Свадба Кречинског. Субота, у 8 ч. Среда с препрекама (Престава Позориште задруге особља Народног позоришта).

Недеља, у 3 ч. Побојник, у 8 ч. Господа министарка.

Данашњи програм

КОД КН. СПОМЕНИКА

Андре Шение

(Гостовање г. Ђорђевића)

Данас даје се опера „Андре Шение", Наслонову улогу пева г. Драгиша Ђорђевић, тенор као гост који је осим претставом опраштa од београдске публике пошто одлази у иностранство. Жерара пева г. Јанковић, Маделну гца Љубичић, Мадлон гца Пантеровић, Берси гца Мандојловић, Комтесу гца Горска, Кнрофајбла г. Петровић, Руше г. Митровић, Матие г. Цвејић, Фуке г. Трифуновић, Флешиа г. Орадовић. Опата г. Поморишког, Шмита г. Тушаковић. Остале улоге г. г. Семеленко, Трембовељски и Шариков. Диригент г. Породо. Почетак у 15 час. Цене места од 3 до 30 д.

Чучук Стана

Вечерас даје се „Чучук Стана" од Милорада М. Петровића-Сељанчице с гцом Бошњаковом у главној улози и г. Мажуранковићем у улози Вељка. У овом комаду, с диван музиком Ст. Христића, играју гца Горска, Скерл, Рогова, Трајкић, Н. Микулић, Душановић, Цветановић, Л. Петровић, Матић и г. г. Раденковић, Антонијевић, Милојевић, Ћирић, Петровић, Стојчић, Н. Поповић, Д. Раденовић, Душановић, Ђ. Маринковић, Н. Јовановић, Ј. Николић, Пивничук, Радитељ г. Гвоздић, Суфлер г. Денић. Диригент г. Милошевић. Судељују хор и балет. Почетак у 20 часова. Цене места од 3 до 30 д.

Београдске вести

■ **Затворен Етнографски музеј** Од 27 о. м. Етнографски музеј и Музеј српске земље биће затворени за посетиоце до 1 септембра. Кандидати за дефинитивне пресеља-ња остају у старој згради.

■ **Настојници зграда**

Управа Удружења настојника зграда извештава све настојнике да Удружење није одржало никакву конференцију у недељу 29 маја. Управа Удружења.

■ **Бранковци Београда на слави**

Пред утврђеном расподелу за позорју на дан славе Општине београдске Удружење бранилаца Београда добило је и све године место на челу поворке одмах иза почасне чете. Управа Удружења позива све своје чланове, бранилце Београда да узму што већег учешћа на овој прослави и моли их да на одређеном месту, код хотела „Дондо", буду сакупљени до 15 часова. Упеча Удружење прибројиће заједничко другарско вече бранилци Београда у гостионици код „Мусића" (преко пута Техничког факултета).

■ **Преслава 25 годишње седме класе женске гимназије из 1913—1914 године**

Извештавају се другови, да ће се прослава 25-годишње одржати у београдском Официрском дому 4 јуна 1938 године у 20 часова. Ово се одржати као позив. Обавештења даје г. Михаило Ст. Ракић, виши чиновник Народне банке, Београд (Топчидер 4).

■ **Уније деце у чехословачку Масарикову школу**

Уније деце у чехословачку Масарикову школу у Београду, (Гаражанинова 39/II) телефон 23-588, почео је и врши се сваког дана од 8 до 12 часова. Истих дана врши се и упис деце у Дечје забавиште које постоји код чехословачке Масарикове школе. У чехословачкој школи на предају југословенског језика, као и предмете наставника које одређује Министарство просвете у Београду.

■ **Књижевно вече руских књижевника и новинара**

Савез руских књижевника и новинара приређује на дан 30 о. м. у свом просторију (Краља Александра 13) 77-мо интимно књижевно вече. Програм: г. Константин Жујевић — „Личне успомене"; гђа А. Ј. Николајева — Жеравкова, прочитаће своју нову приповетку; Евгеније Кисковић прочитаће нове своје песме. Почетак у 20 час. Гости по препорући чланова.

■ **Бивши политички кривци и интернирци у Београду**

Моле се бивши политички кривци и интернирци из борби за ослобођење и уједињење, који су добили пријаве за ступање у организацију „Народна снага", да их пријављене пошаљу Мирку Томовићу (Гаражанинова 34). Они другови, који нису добили пријаве а желе ступити у организацију могу их добити код М. Томовића. После одржавања довољног броја пријава одржаће се организациона скупштина за подручје града Београда и Земуна.

■ **Скупштина подружнице Београдског женског друштва Душановац**

Управа подружнице Београдског женског друштва Душановац—Вождовац одржаће своју годишњу скупштину данас, 29 маја, у 15 часова у школској згради (Љубе Недића 12).

■ **Владушко крштење публике на земунском аеродрому**

За све време трајања I Међународне ваздухоловне изложбе у Београду вршиће се ваздушна крштења публике на аеродрому „Београд" у Земуну. Летење се врши преко целога дана. За један лет плаћа се: Чланови Аероклуба 30 динара, а нечланови 40 дин. од особе. Долазак на аеродром трамвајем бр. 14 до хотела „Централ" у Земуну а одатле до аеродрома пешице. Од бр. 14 до испред железничке станице у Земуну, одакле има 10 минута пешице до аеродрома.

ЧИТУЉА

Уче су сахрањени у Београду: **Драгиња Говорчић**, удова, 80 година, Жоржа Клемансоа 43; **Душан Жерајић**, рентијер, 79 година, Краљице Марије 87; **Танасије Палигорић**, чиновник Електричне централе, 65 година, Косовска 13; **Василије Маринковић**, бивши трговац, 94 године, Димитрија Туцовића 34; **Борислав Ристић**, обућар, 66 година, Котороска 22.

БАШКА

недеље купалиште на острву Крку. Највећа природна плажа на нашем Јадрану. 15 комфор, хотела и пансиона. Информације даје Туристички одбор, хотели и путнички уреди. 776, 1-1

Ожалошћена породица

УКРАЈИНСКА ПРЕТСТАВА У РУСКОМ ДОМУ

У недељу, 5 јуна у Руском дому приказаће се позната драма у 3 чина од Тогобичног „Покрпачена Јевреjка" (Жидивка Вихрстка). Судељују гђе Бабушкина, Дељарова, Добровољска, Пелибина, Невола Трунов, Храпак, Решецки, Исојенко, Редитељ г. Н. Васильев. Хор и балет. Соло у балету чл. Београд. балета г. А. Добротов. У 3 и 5 чину пева јеврејски сипагогални хор. Почетак у 20.30 час. Претпродаја карата на каси Руског дома и у радња Комфино Кр. Милана уз.

БАШТА „БРИТ. КРАЉ" ПРЕЂЕ „РИБНИЦА"

Од 2 јуна почиње свој рад Кооперативно позориште са нарочито одабраним репертоаром. Трупа је састављена од одличних незапослених глумаца. Судељују: гђе Јоксимовић, Ђорђевић, Ђурић, Ђорђевић, гђе В. Косићева, Ђ. Милановићева, Митровићева и др., г. г. Јоксимовић, Стаљевић, Анђелковић, Мићићевић, Митровић, Ковачевић и др.

УКРАЈИНСКА ПРЕТСТАВА

Украјинско национално-културно друштво „Украјинска громада" да је у суботу, 4 јуна у својој сали (Косаричева 1) претставу веселих покорничких комада: Сказлена баранина", „Хирургија" и „Мале непорозумења". Судељују: гђе О. Вовошина, В. Поповићева и А. Сидоренко, П. Поповић, В. Рибалкинвој и С. Запотенко. Почетак у 20.30 часова.

ИЗЈАВА ЗАХВАЛНОСТИ

Приликом смрти наше драге и никад непрежаљене супруге, ода, тета

МИЛОЈА В. ЈЕЛЕНИЋЕВИЋА

пешадијског бригадног генерала и начелника Историског одељења Главног Генералштаба

Који изненадно испусти свој љубачину и племениту душу у суботу 21 маја у седамдесет и другој години живота и би сахрањен 23 истог месеца са свима војним почастима, на Новом гробљу.

Не можемо прећутети, а да свим путем не изразимо своју дубоку захвалност свима нашим рођацима, пријатељима, друговима покојникова, г. г. официрима и осталим познаницима, који нам пружише утеху у овим болним часовима, учествовавши на опроштају или изјавом саучешћа, телеграфским и писменим путем.

Особито смо захвални: Господину Министру војске и морнарице, г. Душану Симовићу, Дубовачкој Пуковнику, г. Драгољубу Ђорђевићу на изузетном саучешћу преко његове помоћнице, дивизијског генерала г. Александра Стојановића и осталим пуковницима, Генералштаба пуковницима, Главног Генералштаба, армијског генерала г. Милутина Недића са свима официрима војска, са саучешћа и посмртном књигу, официрима, чиновницима и подофицирима војсковође одељења Главног Генералштаба, Команди града Београда и Земуна.

Најсрдачнија хвала Генералу г. Чедомиру Шикшићу, начелнику Наставног одељења Главног Генералштаба, пуковнику г. Љубомиру Недељковићу, који је све с поменутом опросто у име његових другова 29 класе Војне академије: пуковнику Ђорђевићу г. Артамаљову за одржане говоре у име њених другова-Руса и учитељу г. Обрену Ђурђићу који је се опростио у име покојникових ђачког места у знак захвалности за учињена доброчинства.

Нека је хвала свештеницима на парохијском опелу над покојником из поштовања према Радовану Димитријевићу, старешини цркве Александра Невског, којом свештеницима г. Алексеј Јовановићу и архимандриту г. Лукијану Бибићу.

Веома смо благодарни пријатељу наше куће свештеном потпуковнику г. г. Свети Николајевићу, који нам се одмах по смрти покојниковој нашао својим лекарским саветима и утехама.

Захвални смо г. г. лекарима који су у последњем часу покушали да ураду своју помоћ покојнику.

Посебно хвала артиљеријском пуковнику у пензији г. г. Вељку Божидаревићу, председнику удружења пензионираних официјра који поклонише венац на чела утемељачког удружења и делегацији општине Влачићке, која је присуствовала погребу као и Влачићкој свој присутности на свечаности г. Радивоју на одржалом помену у Влачићкој цркви.

Исто тако захвалан сам уредништву Политике, Правде и Радио-станици г. г. Живојину Петровићу и Светозару Живковићу и капетану Милошу Петровићу и Владимиру Бербељу, који нам се искрено и пријатељски нађоше за време смртног покојника.

Још једном нека је хвала свима који нам изразише своје учешће у нашој неизмерној жалости и тиме нам бол и тугу у неколико ублажише.

Ожалошћена породица

ВРЕМЕ

Лични вести

Свечари

■ У петак, 3 јуна, на дан „Пар Константин и Царица Јелена", по своме традиционалном обичају Ниш|ље у Београду окупљени у Удружење Нишлија прослављ|ће своју славу у засебној сали кафаној „Трговачки клуб" (улаз из Југ-ословенске 16. Домаћин славе г. Влада Митић, трговац. Свечаност сечења колача обавиће се у 11.30 часова.

Пословне вести

▲ Г. др. Душан Лапковић, специјалиста за бањско лечење, одговара у Бањи Доброј.

▲ Д-р Обреновић, специјалиста за полне — венеричне болести — сифилис. Краља Милана уз.

▲ **Врњачка Бања, Доктор Д. В. Живадиновић** ординира у своме санаторијуму и за осталу публику од 8—11 пре подне и од 4—6 поподне.

Венчања

★ Гца Косара А. Ђорђевић, дипл. филоз., чиновник Министарства социјалне политике и народног здравља, и г. Мило Л. Павићевић, чиновник Народне скупштине, венчаће се на Спасовдан, 2 јуна, у 11 часова пре подне, у цркви Св. Саве у Београду.

Помени

● Својој непрежаљеној сестри **Небесни**, даваће годишњи помен у понедељак, 30 о. м. на гробу (парцела бр. 4) у 11 часова пре подне. Ожалошћене сестре Славка и Зорка А. Васиљевићеве.

● Нашој милој и никад непрезаљеној мами **Милени П. Тодоровић**, рођ. Марјановић, даваће четрдесетодневни помен 31 о. м. у 11 часова на Новом гробљу (парцела бр. 5). — Ожалошћена деца **Божидар, Александар, Даница и Наталија.**

● Данас, у 11 часова, на Новом гробљу (парцела 60) ожалошћена породица даваће **Мари Филиповић**, бившој чиновници Државне статистике, шестомесечни помен.

● На Новом гробљу (парцела 18), ожалошћена породица даваће **Крсти Павићевићу**, пуковнику, трогодишњи помен.

● У недељу, 29 о. м., у 11 часова, на Новом гробљу (парцела 56), ожалошћена породица даваће **Милорад Ненадовић**, типограф, годишњи помен.

● Ожалошћена породица даваће данас, у 11.30 часова, на Новом гробљу (парцела 51), Владимиру П. Арнеовљевићу, вишем инспектору Министарства шума и руда, шестомесечни помен.

● Сутра, у 10 часова, ожалошћена породица даваће на Новом гробљу (парцела велика) **Ђорђу Анастасијевићу**, потпретседнику Народне скупштине, десетогодишњи помен.

● У недељу, 29 о. м., у 11 часова на Новом гробљу (парцела 60), ожалошћена породица даваће **Илија Алексићу**, трговачком заступнику, 40-годишњи помен.

Читуље

† **Виктор Е. Месснер**, архитекта, преминуо је напрасно 27 о. м. Сахрана ће се обавити данас у 5 часова по подне у Русној цркви (Стара гробље). — Ожалошћени **Лидија, Јурије, Људмила, Евгеније.**

† Наш инвалидски пензионер отац, брат и дед **Драгомир Т. Спасић**, кафеџија из Београда, преминуо 28 маја у 4 часа ујутру у 74 години живота. Спровод креће из капеле на Новом гробљу данас, 29 о. м., у 4.30 час. поподне. Опело у цркви Св. Николе на Новом гробљу. Ожалошћени: синови **Војислав и Милорад, Ђерке Радмила, Рукација, Оливера и Олга**, снаја **Драга**, унучка **Милица**, браћа **Тихомир, Димитрије и Ђорђе**, сестре **Катарина и Вукосава**, зет **Милан** и ост. многобројна породица.

† **Борислав Т. Нешић**, ученик II разреда основне школе, приватног типа. Сахрана, данас, у 15 часова из капеле на Новом гробљу. — Ожалошћена породица.

ПРЕДАВАЊА

ПРЕДАВАЊЕ Г. Д-Р ПОТРИЈА ПРОФЕСОРА УНИВЕРЗИТЕТА У ШТРАСБУРГУ

На позив Савета медицинског факултета у Београду, г. др. Потријев професор-универзитета у Штрасбургу и директор тамошње Дерматовенеролошке клинике, одржаће у понедељак, 30 маја у 18 часова у амфитеатру Физиолошко-хистолошког института (Општа државна болница) предавање о теми: „Једна нова велика ретикулоендотелиоза. Болест Хенрије-Бек Херфортов синдром".

БЕЛЕШКЕ

ЗА СПОМЕНИК ТАНКОСИЋУ. Другитау старих четника за подизање споменика војводи Танкосићу поклали су прилоге из Београда: Драгољуб Вемовић, трг. 50; Воранајденић, Јовановић и друг, трг. 100; Светозар Вочићевић, трг. 20; Р. М. Аврамовић, инж. 25; Милан Р. Дамић, рентијер 100; Александар О. Бујић, „Космај" међународни транспорт 100; Милан Вукојевић, проф. универзитета 50; Бисенијевић Васа, пуковник у пензији 50; Павле Васић, инж. 20. Из Пирота: др. Петар Ђурић, хирург 50; Јован С. Цекић и брат 50. Из Сарајева: Коло српских сестара 100; Потрошачка задруга службеника железница 200. Из Скопља: „Јединац" а. д. продужење на цементну индустрију 100; Југословенска текстилна индустрија 50; браћа Калајџијевић 50. Из Обреновца: Јован Драјић, апотекар 50. Из Петровграда: Особље филијале Народне банке 100. Из Врњачке Бање: Јелић и Павловић 50. Из Смедерева: Драг. А. Стојојевић 50. Из Сомбора: филијала Српске банке 50. Из Ћуприје: Илија С. Илић 50. Из Лознице: Ђ. Стојановић 30. Из Врања: Бранска привредна банка 50. Укупно до сада прикупљено 34.626 динара. Наредни прилог ће ући у другу непорецдно у 5 часова. Краља Александра бр. 80 или преко Поштанске штедионице на рачун 37.925. Моле се скупљачи прилога да чатко исписују имена приложника.

НЕГА ДЕЦЕ. Изаћи ће у новим књиге о нези деце од разних изданака. Ово ће бити прва књига да прикаже ову допуну. Чоколада „Стратопроизвод Мирјам творнице чоколаде је ломљива и течна. Због своје особине и течности, најсрдачнија храњива за децу. И ми вам је пре-

КО ХОЋЕ бити јестино обучен, нека купује остатке код Стерићи — Циље. Пишите одмах по цењошиће!

Данас се отвара реновиран „Нови Београд"

Београдски ноћни локали били су до досада смештени скоро увек по мрачним и влажним подрумима, сутеренима, па чак и у каленергданским пећинама. Вазда, тежак, пун отровних испарења, који су вентилатори с мукама избацивали и атмосфера заТвора притискивали су посетиоце тих локала. Забавни, дискретни и пријатни, а иначе хигијенски потпуно модерно уређени ноћни локали, нарочито они у које се залази само поноћи и у ситне сате, биће су ретки.

Мењутим, сада ће Београд добити и један такав ноћни локал који у потпуности одговара свакој жељи њемена и које ће у сваком погледу задовољити укус публике из вишег слоја грађанства. Данас у 6 часова уече биће свечано отворен један од чувених београдских ноћних локала „Нови Београд" у улици Цара Николе II број 51, који је потпуно реновиран и разкошно уређен.

Као саставјено нови власник овог локала није жалио материјалних средстава да исти створи најудобније, најпријатније и најхигијенскије састојалиште Ве ограђања. Наиишли смо још уче пред „Новог Београда". Довршавали су последњи радови да би кроз који дан локал отворио врата многобројним посетиоцима којн ће у свако погледу бити задовољни. Уређај ће бити наочито модерап, унутрашњост луксузно уређена. Поред тога, нови власник локала спрема посетиоцима много необичних и пријатних изненађења.

КОНЦЕРТИ

ВАЧКИ КОНЦЕРТ ДРЖАВНЕ НАРОДНЕ ШКОЛЕ „ВУК КАРАЏИЋ"

Под покровитељством Министра просвете г. Димитрија Магарашевића Удружење бачких родитеља и пријатеља државне народне школе „Вук Караџић" приређује 29 маја у 18.15 часова Бачки концерт на Коларчевом универзитету. Са бачког двадесет јусловенских и чехословачких хорских песама од: Мокрањца, Манојловића, Славенског, Зрнића, Радичевића и др. Концерт ће претставати венац дечја душа оваплоћених кроз складне акорде, а неколико одабраних рецитација и другим прилозима, биће само једна доказ више, чари дечјих природаља. Засебни хорови прича, дружина, Коларчевог универзитета претставаће новину за београдску публику, а истина, да тај подухват изводе деца од седме до дванаесте године, која ће тиме дати нову наставу, заслужује пуну пажњу Београђана.

КОНЦЕРТ МАЂАРСКЕ И ЈУГОСЛОВЕНСКЕ ХОРСКЕ МУЗИКЕ

Beszkart Budai Férfihelyi Dalegyesület Музичко друштво будимпештанског града свој свеобразајући концерт уметне учешћа на концерту мађарске и Југословенске хорске музике који Право београдско певачко друштво приређује у дворани Коларчевог народног универзитета у суботу, 4 јуна у 20.30 часова. На програму су дела Бартока, Мајерхофера, Готовца, Кодаља, Љаља, Листа, М. Неласа и др., као и Југословенска: Мокрањца, Мајсторовића, Готовца. Диригент г. Ерне Лаиш мл. Концертна певачница гђа Ирена Ајсен певаће мађарске и наше песме, на клавиру гр. Тибор Ајсен. Конференцију о делима и композиторима одржаће г. Предраг Милојевић, диригент Београдског хора. Улазнице од 5, 10, 15 и 20 динара на благајни Коларчевог народног универзитета.

Онај ко ујутро, а пре свега увече, редовито употребљава Сергов Калодонт, брине се, да његови зуби остану читав живот не само сјајно бели него и чисти од зубног каменца. У њиној земљи садржи само Сергов Калодонт сулфоријум олеат, делотворни додатак против зубног каменца. Употребљавајте стога само Сергов Калодонт!

СЕРГОВ КАЛОДОНТ Против зубног каменца

КОРЗО

ДАНАС У 10.30 МАТИНЕ

У 3, 5, 7 и 9.30 часова

Филм дивних мелодија

Ф. ШУБЕРТА

„Песма пролећа"

са славним певачем кога давно нисте слушали

Р. ТАУБЕР и В. Ајхенберг.

Режија: Л. Штајн

У 3 сата сва места по 5 дин.

ЈУКСОР

ДОЊА САЛА

Данас у 3, 5, 7 и 9.30

Премијера узбудљивог филма који се одиграва у пределима вечног снега и леда

Брегови зову

ЛУЈ ТРЕНКЕР

У 10.30 МАТИНЕ

ГОРЊА САЛА

Данас у 3.15, 5.15, 7.30 и 9.30

Уз популарне цене од

5.-, 7.- и 9.- дин.

дирљива љубавна драма

Васкрс љубави

МАРСЕЛ ШАНТАЛ

У 10.30 МАТИНЕ

УРАНИЈА и СЛАВИЈА

10.30, 3, 5, 7.10, 9.30 —

10, 2.30, 4.30, 6.30, 9

Премијера веселог филма из спортског живота

3:1 ЗА ЉУБАВ

— РОКСИ —

Гл. ул. играју:

РОЖИ БАРШОЊИ

ХАНС ХОЛТ

ОСКАР ДЕНЕШ

ТИБОР ФОН ХАЛМАЈ

— ЖУРНАЛ —

КОЛОСЕУМ

МАТИНЕ У 10.30

по поне у 3 5, 7 и 9.30

Приказује убедљиву и сензационалну премијеру

ДЕМОНИ ВАЗДУХА

(ИНТЕРНАЦИОНАЛНА ШПИЈУНАЖА)

Трагикомичним хроми „пуковник" шеф моћне шпијунске организације. Трагичне сцене у ваздуху над океаном, хиљаду миља далеко од копна...

У гл. улог. ПЕТЕР ЛОРЕ, Брајан Доњлеви, Хелен Вуд, Ралф Морган.

ОДЕОН

ДАНАС У 10.30 МАТИНЕ

Нов богат дупли програм!

1) Недостижни сопран и чаробна глумица

МАРТА ЕГЕРТ

у филму која је права свечаност хумора, радости, лепоте и музике

Концерт на двору

2)

У ВРТЛОГУ једне ноћи

Почетак у 2 часа.

Одучићете од пушења ако употребљавате „НЕГРО" БОНБОН

Производи: РУФ, Суботица

МАЛИ ОГЛАСИ

Мали огласи:
до 15 речи динара 15.-, свака даља реч дин. 1.-

За сваки убрзане посебна држ. такса:
до 30 речи Дин. 2.-
преко тога Дин. 5.-

ПОНУДА И ТРАЖЊА СЛУЖБЕ

САМОСТАЛНА ДАМА тражи на мештење као домаћица или за друштво старијој дами. Говори немачки и мађарски. Понуде: филијала „Време" — Вршац.
694. 4-4 (1)

БИРО „ЦЕНТРАЛ", Коларчева 10/I телефон 26-228, Београд, има највећи избор женске послуге за Београд и унутрашњост.
875. 2-4 (1)

СТОЛАРСКОГ помоћника млађег приеклесног радника тражем одмах. Плата по споразуму. Понуде слати на Ненад Станишић, столар, Зеница.
859. 2-2 (1)

ЋЕВАПЧИЊА-КА специјалиста за све гурманлуке, потребан је гостионици „Дарданели" у Ђуприји. Месечна плата 500 динара са храном и станом. Ступити 1 јуна.
4124. 3-3 (1)

ТРАЖИ СЕ подзаступнике путнике, трговце за увођење масеинартикла у Бановинама Дунавске и Савске, зарада велика, доносе сваки М. Вељчић, Ваљево.
853. 2-3 (1)

ТРАЖИМ једног доброг лаборанта и једног фото репортера вештог за спољна снимања. Јавити се одмах фотографу Илији Лазићу, Ужице.
3932. 1-2 (1)

ПОСЛАСТИЧАРСКОГ радника по могућству и за оријентално посластице треба одмах Стаљ, храна, 400—500 месечно. Огњановић Вардарац, Крушевац.
4147. 1-1 (1)

ФОТОГРАФСКОГ помоћника млађег, доброг мегатив, позитив ретушера требам одмах. Понуде са фотографијом на Ернест фото, Чуруг.
885. 1-1 (1)

ПОТРЕБАН ПОМОЋНИК за пословање послове стоваре у Београду, почетна плата 1.200.— и преценат. Кауција обавезна 5.000 у готовом новцу. Понуде „Времену" под „Млада снага".
3931. 1-1 (1)

ТРАЖИМ МЕСТО бединована код поштене породице, млада поштена жена, за 1 јун. Овчарска улица 1, Сенак.
3930. 1-1

ТРГОВАЧКОГ помоћника млађег, спремног провизија за одмах са сходченом платом треба мешовита трговина Свет. Жинковића, Тиђевац.
4143. 1-1 (1)

ПУТНИКЕ способне, са малом кауцијом тражи граверско-печаторезачка радња „Жиг", Кн. Михајлова 15, Београд.
892. 1-4 (1)

КАФАНА И ПИВНИЦА „Велики Милош" потребује за одмах спремног гурманског ћевабџију који је упућен у све врсте гурманских месалука, као и ражањ, једну добру домаћу куварицу, једног оберкелнера са кауцијом. Услови по споразуму. Јосиф Милић, „Велики Милош", Крагујевац.
926. 1-1 (1)

ШОФЕР са дугогодишњом праксом, механичар, говори немачки, чешки, румунски, тражи мајстештене, рефлектира на море. Понуде слати филијали „Времена", Сарајево.
925. 1-1 (1)

ГРАНД ХОТЕЛУ у Пожаревцу потребан је за 1 јуни портир.
922. 1-1 (1)

МУЗИЧКЕ КАПЕЛЕ

БАШТА „БАЛКАН", СКОПЉЕ, потребује 2 свеважеке певачице за одмах. Плата 40—60, храна и стан.
921. 1-2 (2)

ТАМБУРАШКА КАПЕЛА са одличном свирком и песмом, 4 женске, 2 мушка, слободни 1 јуна. Милан Вукић, Нови Сад, Алексе Шантића 5.
919. 1-2 (2)

САКСОФОНИСТА блатиста музикално кларинет, млађи, слободан 1 јуна, предност море. Хитне телефонске понуде: Јанчић, музичар, Кабларева 2, Сарајево.
3942. 1-1 (2)

ПОЗОР! Нека се јави Боро Јањић на телефон 35-19, Сарајево.
924. 1-1 (2)

ПОЗНАТИ ХАВАЈСКИ џез оркестар, седам чланова. Кларинет, тенорина, саксофони. (кларинет), хармоника, хавајска гитара, џез, соло певач носиоц прве награде за ову годину Сва млађе снаге. Слободан 15 јуна. Писати: Спасојевић и Петровић. Илинденска 8, Београд.
3934. 1-1 (2)

КЛАВИРИСТКИЊА рутинирана, слободна 1 јуна. Понуде са условима, за боље локале: Косовска 31, Берестовска.
3941. 1-1 (2)

ТАМБУРАШКА КАПЕЛА, 3—4 женске верзиране, 3 мушка, 4 штима, Слободна одмах. Споразум телефоном. Капелник Коста Ваталовић, Кр. Александра 116, Пећ.
4151. 1-2 (2)

КЛАВИРИСТКИЊА за седељинке, анимир, плес, класичну, тражи место у џез-оркестру одмах. Предност море или бања. Ерцегновић 77. Гладкова.
4152. 1-2 (2)

РЕСТОРАЦИЈА „РАТАР" Кула — Бачка, потребује једну певачицу. Фикс по споразуму, нема путног трошка, храна и стан.
4154. 1-2 (2)

ХАРМОНИКАШИ! Користите прилику, јер су хармонике «Dallape» знатно појефтиниле. Истс тако бити од 1 до 8 аутоматска регистра. Израда по жељи ручна или фабрична. Услови су за готово и на отплату. Генерални заступник Влада Д. Вељковић, капелник, ресторација „Бела лађа", Дубровник 2.
4153. 1-2 (2)

САЛОН ЏАЗ КВАРТЕТ за концерт. џез, анимир, са певачицом. Слободан 1 јуна. Капелник, Рајићева 9. Вршац.
4155. 1-2 (2)

ДАМЕН ЏАЗ КАПЕЛА, 5 младих господица, 3 мушка. Свирка као и песма одлична. Женске верзиране у посту. Вакције, остало тамбуре. Моли хитне понуде капелница Весело Драгче, хотел „Ратар", Сомбор.
4150. 1-1 (2)

ХРОМАТИЧНИ хармоникаш добар свеважеца, са добром седељијском певачицом и џазом траже место. Слободни одмах. Услови по договору. Фејзо Алагић - Бољубаше, Бијељина.
4149. 1-1 (2)

ТАМБУРАШКА КАПЕЛА пет женских, три мушка, слободни одмах. Споразум телефонски. Певање и свирање одлично. Капелник Јашко Суљић, Душанова 93 — Ниш.
4142. 1-1 (2)

САЛОН ЏАЗ анимир оркестар са 1—2 прворазр. репрачице слободан. Капелник, Краља Петра 12, Ђуприја.
4144. 1-1 (2)

ОГРОМНИ ИЗБОР мота за оџеластар. Најновији шлагери. Најјефтиније цене. Страхов, Београд, Брзјанова 7. Тражите проспект.
894. 1-2 (2)

ПРВОКЛАСНО КОМБИНОВАНА КАПЕЛА, 3—4 господице, 2 господина, хроматична хармоника, остало тамбуре, четири штима, гардероба одлична, слободни 1 јуна, Руди Зламалик, хотел „Српска круна", Крагујевац.
4107. 2-2 (2)

СТАНОВИ

СУНЧАН партерски стан у луксузној палати, 3 собе са целим комфором, Драгачевска 28, Сланкамен.
3933. 1-2 (3)

СТРАНИ брачни пар са двоје деце тражи две намештене собе са купатилом, близина Калемегдана. Писати администрацији под „Странац".
12343. 2-2 (3)

ВРЊАЧКА БАЊА, вила „Лаус" располаже удобним собама. Цене су 50% ниже од прописане такее. Наталија Петровић.
4051. 1-2 (3)

МОЛЕР-МАЈСТОР ФРУЖЕ преузучује свој најсавршенији рад. Умерене цене. — Најмодернији вапке и линкрусто-мустре. Краљице Наталије 80.
3938. 1-1 (3)

СОБА, претсобље, купатило, остало, издајем породици без деце 1 јуна. Стјепана Љубише 14. Трамвај 7.
3927. 1-1 (3)

ЛОКАЛИ

КАФАНА на добром прометном месту у главној улици, предаје сопственик куће. Услови повољни. Адреса у администрацији.
3908. 2-2 (4)

РЕСТОРАТЕРА за летњи биоскоп у Краља Александра улици хитно тражем. Арадски биоскоп „Славија".
3939. 1-1 (4)

ВРЊАЧКА БАЊА: издајем под закуп киоск у центру Бање, погодан за сваки артикал. Божидар Милићевић, Слежник.
4146. 1-1 (4)

ДУЂАНА ДВА на аналском другу са магазом и станом издајем одмах. Нова кућа. Драгутиновић, телефон 23-611.
3932. 1-1 (4)

ПЕКАРА МАШИНСКА, разрађена, издаје се одмах без уступа. Обратити се Драгутиновићу, Облаковска 57, телефон 23-611.
3932. 1-1 (4)

НОВО САГРАЂЕНИ хотел „Јованић" у Бору (код Зајечара) на главној пруги, са путничком собом, купатилом на спрату и бифеом (ново сграђеног биоскопа „Јонић" у истој згради) издаје се под закуп. За ближа обавештења заинтересовани обратити се власнику Љубомиру Ж. Јовићу, трг.
923. 1-3 (4)

ПРОДАЈЕМ добро уведену гостиону у другом центру, најпрометнија улица, уз најповољнију цену, ради селидбе. Упитати новосадску филијалу „Времена".
920. 1-4 (4)

КУПО-ПРОДАЈА

ЗАСТАВЕ државне, бродарске, спортских, стрељачких, певачких и осталих друштава, шалове и злато-везене; траке, значке, кокарде, летње лиферије Марковић, Рига Фера 5, Београд.
702. 1—3

КАШКАВАЉА пиротског младог и преврелог у котуровима од 1—2 и од 5—8 кгр. дин. 12 1 кгр. Српски бео сир у каитама од 17—18 кг. и у чабрињама 30—40 кгр. дин. 8 кгр. Шаљемо поштом од 5—25 кгр. На више железницом доплатом. Уредништва кашкавоља Ранчић и Игић, Пирот.
633. 4-5 (5)

ХИТНО ПРОДАЈЕМ софе — кауч. Тапацирање и не, орахове политуране. Уз то и више ком. грађевинских врата. Врло јефтино. Столар, Хартвигова 1, Славија.
662. 5-12 (5)

ПРОДАЈЕМО комплет мало употребљене машине за израду кекса и вафли. „Оријент", Браћа Арифовић, Сарајево.
4101. 2-2 (5)

У ОПШТИНИ КОВИН продаје се земљиште од 2 дутра и дутачком зградом од 62 метра, поред железничке станице, које се више употребити у разне сврхе газдинстве. Упитати: удова Боднар, Ковин.
720. 2-2 (5)

МОТОЦИКЛ Ф. Н. 350 кубика, рабни новом, цена 7.000, продаје Никола Николић брвнар, Србобран.
4072. 2-2 (5)

ЧУВЕНИ ТРСТЕНИЧКИ КАЗМАК као и све окоземаљске производе добићете увек по најповољнијој цени код Јована Лешљанина, трговца из Трстеника, Моравска банковина.
4087. 2-2 (5)

ПРОДАВЦИ СЛАДОЛЕДА! Тражите бесплатне узорке фишека и капсли за продају сладоледа од „Племе", творнице бомбона, Нови Сад.
917. 1-4 (5)

ПРОДАЈЕМ малу скелу у лочкој ади. Носи 13.700 килограма. Упитати: Нови Сад, Бачка ул. 15, писмено или усмено.
916. 1-1 (5)

КУЋА са разрађеном пекарском радњом и целим инвентаром на продају у једном граду близу Новог Сада. Понуде слати „Време", Нови Сад, под „Пекара".
914. 1-1 (5)

БИФЕ ПРЕДАЈЕМ ради одласка из Београда, због деобе са браћом. Војводе Бране бр. 1.
3936. 1-1 (5)

ПРОДАЈЕМО АУТО лимузина, 8 седишта, генерално уређен. Цена 10.000 динара. Војводе Мишића 45, Београд, телефон 21-742.
394. 1-1 (5)

ПРОДАЈЕМО нафта-моторе 3, 10, 12, 16 за чамац 6 коња, трномотор велику. Војводе Мишића 45, телефон 21-142.
3944. 1-1 (5)

«СИТО» наше аутоматске новеградарене, мосинвост 20 кг. комад дин. 3.950.— продаје позајем фрапко стапица Загреб, Хабијанч. Загреб, Лашићанска 11.
908. 1-1 (5)

ТРАЖИМ ДА КУПИМ вршаћу гарнитуру са трактором. — Продајем мотор од 20 КС саутас са пантеном 42 цола. Нецков Мића, Бин. Арађелово.
4145. 1-1 (5)

ХАРМОНИЈА потпуно нова, испрапша, американ систем са 4 регистра. Хитно продајем. Услови повољни. Никола Аврамовић, Срем. Митровица.
3940. 1-1 (5)

ЗА МОДЕРНО ПЕЦАЊЕ нови илустровани каталог 1938 шаљемо бесплатно, са мустрама шест динара маркама. Трговина пецаног прибора „Рибољубац спорт", Краљ Александра 17.
3002. 1-1 (5)

ИЗВАНРЕДНА ПРИЛИКА! Дајем у закуп 400 јутара земље оранице уз град, од тога 40 јутара воћњака, 6 јутара винограда и творионица шпиритуса, на 10 година по 2 метра жита по јутру. Хитне и дапље информације дајс посредник Тешић. Осијек III Тел. 749.
901. 1-1 (5)

ПЛАЦ подесан за подизање фабрике, 2000—4000 мет.² са фронтом од најмање 30 метара у Београду. Земуну. Чукарици или Раковици тражи „Телеоптик", Београд, Француска 61.
3924. 1-1 (5)

КУПИЛА БИХ шиваћу машину или желожиште. Адресу доставити администрацији под „Шипак".
3925. 1-1 (5)

БИЦИКЛИСТИ ваш интерес је, да замените стари точак за новим уз доплату. То можете само код механичара Молетића, Мајсарикова улица 11.
3928. 1-1 (5)

РАЗНО

Dr FILIPON CREME Кикплер, најбоље најомиљенија крем за дан добија се у Београду у апотекама дрогеријама парфимеријама Цен 14.— дин.
2806 (6)

О ПРАКТИЧНОМ ЛЕЧЕЊУ ГЛУВОЋЕ и зујања ушију — по пупомоћи фирме — шаље бесплатно уз марку 1.50 дин. за одговор проспекте Хегедиш Петер Мол, Бачка.
4077. 2-4 (6)

УДОВАЦ млад занатлија ради женидбе тражи одговарајућу прилику, има своју кућу, радњу. Стефановић, Александрова 284.
3917. 3-3 (6)

ТАЛИУ припремама здраве, угусне, јестиве домаће хране откриваћи Најновије „Кувар" испробаним, изабраним рецептима. Поручење 26.— динара. Разни, Нови Сад, Кр. Петра II, 28.
792. 2-4 (6)

ЛЕТОВАЊЕ, романтично, планинске шуме, 500 м. висине, добра храна, лепе собе, скупа 28 дин. дневно. Јавите, Бања Врдник, Цеља.
4064. 2-2 (6)

ПОШТО САМ са мојом женом Вукицом Милин, рођ. Ђурчин, трговцем из Чуруга, брачну заједницу раскинуо, то њене дугове, које би учинила, не признајем. Рада Милин, становник чурушки.
915. 1-1 (6)

ГРАДСКО ПОГЛАВАРСТВО СОМБОР
Број 13290/дин. 1938
од 24 маја 1938 год.

Оглас лицитације

Поглаварство града Сомбора одржаће на дан 20 јуна о. г. у 11 часова пре подне у својим просторијама прву писмену лицитацију за радове на градњи Св. Иванског (Буковачког) пута од км. 0+000 до км. 1+000.

Предрачунска сума је динара 54.601.25.

Планови, предрачун и услови могу се видети у Грађевинском одељку града Сомбора. Кауција од динара 5.461.— полаже се на руке лицитационе комисије најдаље до 10 часова на дан лицитације у новцу или хартијама од вредности.

Оферти таксирани по Т.бр. 25 Зак. о таксама морају се поднети у запечаћеном коверту до тога дана у 11 часова пре подне на руке лицитац. комисије.

Накнадне понуде неће се примати.

Радивој Стојков, с. р.
председник.
903. 1-1

Набавка лоја и жуте масти

На дан 8 јуна 1938 год. у 9 часова пре подне одржаће се у Дирекцији речне пловидбе, Загребачка ул. 9, прво јавно усмено надметање за набавку лоја и жуте конзистентне масти.

Блиски услови могу се добити у Материјално економном отсеку, Загребачка 9/III, сваког радног дана од 7.30 до 14 часова.

Из Материјално-економног отсека Дирекције речне пловидбе ДРП.Бр. 8887/38.
912. 1-1

Бр. 86-II-1938.

Објављујем, да ниже наведени жеље брак склопити:

Објава

Име и презиме и евентуално блиско означење, младожења, Хофман Бујо; невеста, Барна Марија. Породично стање: младожења, неженаћ; невеста, неудата. Сталеж (занимање): младожења, каменорезац; невеста, домаћица. Вероисповест: младожења, рим. кат.; невеста, рим. кат. Старост и место рођења: младожења, 31 год. Пакрац (Сава); невеста, 33 год. Пакрац. Пребивалиште: младожење, Београд; невесте, Вршац. Име и презиме родитеља: младожење, Хофман Ана, невесте, пок. Барна Јохан, пок. Дудаш Јулијана.

Позивам све оне који знају да међу именованим женицима има нека законита препрека или да влада така околност која искључује њихово спадање располагање, да то пријаве мени или путем општинског претставништва где је објава истакнута (односно матричару) пријаве.

Ова објава има да се објави у Вршцу и једном дневном листу.

У Вршцу, 19 маја 1938.

(М. П.)

Милорад Цвејић, с. р.
заменик матричара
902. 1-1

ГОСПОЂИЦА ИЛИ УДОВИЦА која не тражи имућног, него поштеног и свим срцем верног женидбеног кандидата нека шаље понуде на адмпн. листа под број 854.
854. 1-1 (6)

ШЕСТОМЕСЕЧНИ ДОПИСНИ ТРГОВАЧКИ КУРС оспособљава сваког, на ге живео, за приватног чиновника (кореспондента, књиговођу, стенодактилографа итд.). Месечна школарина 50 динара. Тражите проспекте. Дописна школа „Нектор", фах 673, Београд.
868. 1-1 (6)

КАТАР ЛЕЧИМ домаћим леком. Награда по оздрављењу. Писати са марком за одговор администрација под „Сигурно".
3945. 1-1 (6)

ФРИЗЕРИ

ПОТРЕБУЈЕМ доброг берберина који зна и фризирати. Обратити се за услове: Ђуровић, фризер, Зајечар.
4139. 2-2 (8)

МУШКАРЦИ!

ЗА ЛЕЧЕЊЕ СПОЛНЕ НЕМОЋИ,
СЕКСУАЛНЕ ИМПОТЕНЦИЈЕ
за сполну малаксалост те за појачање сполне функције
оригиналне хормонске
ВИ-ХА-ГЕ пилуле

Добивају се у свим апотекама. 30 пилула дин. 84.—, 100 пилула дин. 217.—, 300 пилула дин. 560.—. Главни депо: Фарм. Лабораторији **ВИС-ВИТ Мг. Б. Богдановић**, Загреб, Лангов трг број 3.

Огл. рег. С.Бр. 26856/37.
504. 4-12

КРАПИНСКЕ ТОПЛИЦЕ

стародавно, знаменито, радиоактивно лечилиште термалном водом и блатом лечи сигурно и успешно разне болести. Терапија по најновијем истраживању реуме, Купке у кући, изврсна кухиња, ново изграђен термални базен на отвореном, бесплатан приступ железничком ауту. У предсезони посезони наручити попусти и снижене паушалне куре; Проспекте разашиље и упите решава купалишна управа.
31295. 3-3

ТРАЖИТЕ БЕСПЛАТНИ ИЛУСТРОВАНИ ЦЕНОВНИК ЧУВЕНИХ ГЛАЗБАЛА НАЈВЕЋЕ ДОМАЋЕ ОТПРЕМНЕ ФИРМЕ Ф. ШНАЈДЕР КР. ДВОРСКИ ЛИФЕРАНТ ЗАГРЕБ НИКОЛИЋЕВА 10
31298

Рибарска Бања

Железничка станица ЂУНИС. Аутобус Ђунис—Бања дин. 25.

ЛЕЧИ:

реуматична оболења, ишијас, лумбаго, женске болести итд. — Топлота воде 38°.

Намештене собе до 19 јуна са 2 постеље и осветљењем од 19 до 24. дин.; без постеље од 9 до 15 дин. До 1 јуна: каде 4 и 6 дин., басени 2 и 3 дин., после: 8 и 12 дин., басени 4 и 5 дин. — Пошта, телеграф, телефон.

ТРАЖИТЕ ПРОСПЕКТЕ!
845 1—3

Оглас

Управи града Београда потребно је да набави једна дрезбанк — струг са припадајућим алатом.

Позивају се интересенти да за исти поднесу писмене понуде финансијском отсеку Управе града Београда (Обилићев венац бр. 6/I) у заводима запечаћеним црвеним воском, најдаље до 15 јуна 1938 године.

За близа обавештења а списак алата обратити се инжењеру Одељења саобраћајне полиције У. г. В.

Из финансијског отсека Управе града Београда Ф. Бр. 6041 од 28. V. 1938 године.
911. 1-1

Господо, бићете срећни ако Вам кажу да се најзад нашао рецепт по коме ћете за дуго време одржати Ваш епидерм свежим и сачуваним.

Верујем, да бисте поднели сваку жртву, да добете до ове тајне, која је толико потребна за Вашу привлачност. Чудо је пронађено. Отидите до ваше парфимерије и узмите кутију пудера COTY, те изаберите између 12 пригодних нијанса оку, која најбоље одговара Вашем типу. Пређите сасвим лагано тиким слојем овог пудера преко Вашег лица, па ћете добити оно, што сте толико желели имати: глатки, бархунасти, помлађени и шамирани тен. Употребљавајући пудер COTY стећи ћете сигурност за одржање Ваше дражести, даћете Вашој особи ону отменост и продужићете младалачку свежину Вашег лица.
744. 2-2

Мала кутија Дин. 12.—
Средња „ „ 20.—
Велика „ „ 36.—
(Плус месна трошарина)

Кореспондентикињу

за српску и немачку кореспонденцију, са знањем књиговодства и осталих канцеларијских послова требамо за одмах.

Само са одличним препорукама и дужом праксом јавити се одмах

Јузбашићу и Димитријевићу
Коларчева ул. бр. 8.
864 3-3

СРЕБРНЕ ЛИСИЦЕ
најбоље у великом избору, као и остало пролетње крзно, можете добити уз солидну цену код фирме **Стеван Ердељан**, Београд, Јакшићева 4а, преко пута Кино „Корсо".
Јов. 6-10

ЛЕП ВОЊАК

48 јутара

са стамбеним зградама код Брчног.

Продаје

ЈОСИФ ЦИЦЛЕР
Винковци

867 2-2

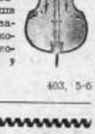
Познати Салват чај против жучних камења и болести жучног мехура. Добија се код глав. зает. Апотеке СВ. ИВАНУ, Загреб, Кавтол 17.

Бадава шаљемо проспекте о лечењу
Огл. рег. С. Бр. 27870-1936.
505. 4-12

НАЈБОЉЕ ТАМБУРЕ

Сремске и Фаркашеве врсте као и гитаре и мандолине препоручује творница тамбура

СТЈЕПАН ГИЛЂ

Сивац 169. Сивска баповина. Ценовник шаљемо сваком на захтев бадава. Одликован са 3 златне колајне. **Grand Prix** у Француској.
403. 5-6

Продаја турбина и котлова

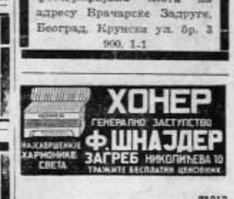
Градско поглаварство Београд града продаје три турбогенератора са кондензаторима, седам котлова са економајзерима и пумпама, дизалицу за угаљ и остали уређај старе електричне централе. Машине су у добром стању и могу се видети сваког радног дана од 8 до 11 часова у **Дирекцији трамваја и осветљења, Књегиње Љубице бр. 41.**
1—1 851

ХОТЕЛУ „СРПСКИ КРАЉ" У БЕОГРАДУ

потребно је следеће особље са знањем више страних језика:

1 ЧИНОВНИК
1 ГУВЕРНАНТА
1 КОМПИСИОНАР и
1 ВРАТАР

Понуде са документима и фотографијама слати на адресу Врачарске Задруге, Београд, Крунска ул. бр. 3
900. 1-1

31013

120 соба (сунчан положај). Красан поглед на море. Текућа вода у свима собама. Кровна тераса за сунчање. Хотелски парк. Дансинг. Концерти. Два тениз-игралишта. 3 минута од хотела до властитог купалишта. Потпуни пансион (са свим пристојбама) од дин. 95.— до 120.—. У пред- и по-сезони паушална цена за 10 дана дин. 850.—, 20 дана дин. 1.650.—.

Тражите проспекте.
Телеграми: Империјал Раб

Власник: ФРАЊО КУКУЉИЋ
896. 1-1

Оглас

На основу одлуке ТДБр. 20963 од 11-V-1938 год. Техничка дирекција Градског поглаварства Београд одржаће на дан 4 јуна 1938 год. у канцеларији Архитектонског отсека — угао Књегиње Љубице и Браће Југовића ул. бр. 1/II, у 11 часова пре подне **I оферталну лицитацију за зидање нових гробница на Новом Гробљу парцела бр. 30.**

Кауција се полаже на каси Главне благајне Општине града Београда и то држављани Краљевине Југославије 10.000.—, а странци 20.000.— динара и то најдаље до 10 час. пре подне одређеног дана за лицитацију.

Лицитирати могу само лица која докажу да су испунила ове услове предвиђене законом.

Техничан елаборат: услови, планови, предрачун и сва потребна обавештења могу се добити сваког дана у радно време у Архитектонском отсеку Техничке дирекције.

Из канцеларија Техничке дирекције Градског поглаварства Београд ТДБр. 20963/38.
895. 1-1

Она је очувала своју ЛЕПОТУ

јер је остала верна чувеном дечјем сапуну „Мерима". Она зна да је „Мерима" дечји сапун неопходан за нежну дечју кожу и за осетљиви тен жене...

Зато она тело негује МЕРИМА дечји САПУНОМ...

935, 4—4

Раденска лековита бања

Мај дин. 710.-
Јуни дин. 750.-

за 10 дана.

СВЕ УРАЧУНАТО. Стан (свака слободна соба), храна (осим хлеба), лековите купке, 1 лекарски преглед, анализа мокраће, таксе и собна послуга. ДОЂИТЕ ОДМАХ У ПРОЛЕЋЕ, ЈЕР ЈЕ И ДЕЈСТВО МНОГО ЈАЧЕ!!!

Модерне проспекте и све упуте гратис:

УПРАВА РАДЕНСКЕ ЛЕКОВИТЕ БАЊЕ
СЛАТИНА РАДЕНЦИ
(код Марибора)

31301, 1-1

Највећа домаћа трговачка кућа у Југославији

30 110
55 Конфекција из властите творнице 160
76 199
Stemecki CELJE

ЦЕНОВНИК И УЗОРЦИ БЕСПЛАТНО

31297

Продаја имања Државне хипотекарне банке у Београду

На дан 7 (седмог) јуна 1938 год. Државна хипотекарна банка у својој згради Васина ул. бр. 1, у Београду, продаваће јавном лицитацијом своје имање (са намештајем) које се налази у самом центру Београда, до Народне скупштине, у Косовској улици бр. 11, (Хотел „Унион — „Косово). На имању су три четвороспратнице, које имају 171 собу. Површина имања износи 1213 м², о чега је под зградом 1168 м².

Почетна цена покретнинама је дин. 3,900.000.— а намештају дин. 200.000.—

Кауција је 10% од почетних цена.

Излицитирана цена за покретност полаже се у готову, а од излицитиране цене за непокретност прима се купац за банчиног дужника за ¾ са роком исплате од 20 година и 7% год. интереса.

757 —2

Посетите наше приморје

ГРАНД ХОТЕЛ KUPARI и ШТРАНД ХОТЕЛ КУПАРИ

са својим депандансима модерно су уређени и најприкладнија за летовање на Јадрану. Пред хотелима велика плажа. Свакодневно музика - тенис - добра кухиња - умерене цене.

Собе се наручују код Управе хотела и купалишта Купари — Дубровник. 31139, 6-20

Есконт купона државних зајмова

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА **есконтује** (исплаћује пре рока) **први наредни купон свих државних и државом гарантованих зајмова, који се котирају на домаћим берзама, по одбитку 6% интереса, рачунајући од дана есконта до рока плативости купона.**

За ближа обавештења и есконт купона обратити се банчиној централи у Београду и свима банчиним филијалама и агенцијама.

30710

Најнижа цена собном намештају

ЗА ГОТОВО и ДО 20 МЕСЕЧНЕ ОТПЛАТЕ добија се код ГРУИЧИЋА и РИСТОВИЋА, Београд, Васина 18

29558

СУШАК

полазна тачка за сва места на Јадрану. Угодан боравиште у свако доба године. Модерни хотели и купалишта. Излети на Платак. Информације: Градски туристички одбор. 31000, 7-8

ХОТЕЛ ЈАДРАН ПАЛАС

лежи изравно на мору. Текућа вода, топла морска купка. Властита плажа, гаража и аутобус. 31000, 7-8

Захтевајте велики бесплатни ЦЕНОВНИК

Хром анкер сат ближан Дин. 46.—	Будилник са 1 звоном Дин. 45.—	Елегантан хром анкер сат у каменима текући, 3 г. гаран. Дин. 120.—
Нети сат боље израде Дин. 60.—	Нети будилник прима 5 год. гаран. Дин. 60.—	Нети сат са прецизним стројем марке Grassus Watch, 5 год. гаранц. Дин. 160.—
Нети сат талаз, са финим стројем Дин. 95.— 2—5 год. гаран.	Будилник са 2 звонцета прима 5 год. гаранц. Дин. 76.—	Нети сат још талаз у најфинијој изради, 6 год. гаранц. Дин. 200.—

А. КИФМАН, Марибор, бр. 71.

821 1—1

Нема више ћелавости - Јавне захвале

Пошто сам много чуо од мојих пријатеља о изврсном средству против опадања косе и перути, ја Вас молим да ми одмах пошаљете једну флашу. Душан Зрнлић — Београд, Кр. Трг 12.

Са весељем Вам јављам да ми је употребом „МОРАНЕ" престала да опада коса и да ми је перути нестало па сам Вам врло захвалан. Андро Григурић — Хлебине.

„МОРАНА" ми је одлично помогла за раст косе и угињућа перути, молим да ми се пошаље још једна флаша, — а сваком ћу „МОРАНУ" препоручивати. Франц Висовчник — Љубно об Савињи.

Могу Вам јавити веселу вест да су ми употребом „МОРАНЕ" почеле да ничу мале власи, па сам Вам стога необично захвалан. Павао Филић — Илача — Срем.

„МОРАНУ" употребљавам, врло сам задовољан, јер је одлична за косу. Стеван Лазичић — Дебар.

Ваша вода „МОРАНА" је чистим најбоље средство, јер све што сам до сада употребљавао није ми ништа користило. „МОРАНА" заслужује сваку хвалу. Винца Весић — Кутина.

„МОРАНУ" коју употребљавам свакоме могу да похвалим, јер сам једино у њој нашла спас мојој коси, која је била безбојна и пуна перути. „МОРАНА" ју је спасла и зато сам Вам јако захвална. Љубица Јеличић — Новска.

Потрошио сам једну флашу „МОРАНЕ" и увидио њено корисно деловање. „МОРАНУ" свакоме препоручујем. Отон Алачевић — Београд.

Чим сам почео да употребљавам „МОРАНУ" нестало ми је перути и коса престала опадати, па сам Вам зато необично захвалан. Видовић Алекса — Матаруге.

„МОРАНА" је одлична и од ње сам постигао више него сам очекивао. Ја ћу и даље употребљавати и свакоме препоручујем. Милан Марковић — Лозница.

Са захвалама настављамо у недељу дана 5 јуна ов. год.

565 „МОРАНА" — СПЛИТ.

ТРАЖИТЕ БЕСПЛАТНИ ЦЕНОВНИК МАЈНЕЛ и ХЕРОЛД А.Д. ЗАЛ. ТВОРНИЦЕ ГЛАЗБАЛА МАРИБОР Бр. 162

31308 1—1

БУДИТЕ САВРЕМЕНИ! БРИЈТЕ СЕ МОДЕРНО!

Т.Ј. БЕЗ ВОДЕ
БЕЗ САПУНА
БЕЗ ЧЕТКИЦЕ
И ДУГОГ ДОСАДНОГ САПУЊАЊА

RAZVITE KREMOM

МАЛА КОЛИЧИНА КРЕМА КОЈА СЕ ЗА ТРЕНУТАК РАЗМАЖЕ ПО ЛИЦУ ДОЗВОЉАВА ОДМАХ БЕСПРЕКОРНО БРИЈАЊЕ, А КОЖА ПОСТАЊЕ ИДЕАЛНО МЕКА И СВЕЖА

RAZVITE

ДОБИЈА СЕ У СВИМА БОЉИМ РАДЊАМА
ГЛАВНО ЗАСТУПНИШТВО ЗА ЈУГОСЛАВИЈУ
МИЛОВАНОВИЋ И БРАТ
ТЕЛЕФОН 21-134 БЕОГРАД КЊ.МИХАЈЛОВА 39

804, 1-2

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА

ИМА ЗА ИЗДАВАЊЕ ВИШЕ МАЊИХ И ВЕЋИХ СТАНОВА И ЛОКАЛА.

За ближа обавештења обратити се Одељењу за руковање непокретним имањима у улици Јакшићевој бр. 9, сваког радног дана од 8—12 и 16—18 часова.

30802

ЗА ВАШУ БАШТУ И ДВОРИШТЕ
ПРЕСОВАНЕ БЕТОНСКЕ ПЛОЧЕ
БЕЗ ИВИЧЊАКА
ПРАКТИЧНЕ
ДУГОТРАЈНЕ
ПОВОЉНЕ
ЦЕНЕ.
ИНДУСТРИЈА БЕТОНСКИХ ПРОИЗВОДА
Инж. ДРАГОМИРА ИЛИЋА
БЕОГРАД
БРАЋЕ КРСМАНОВИЋА 27 Тел. 23-601

12330, 1-1

ПОУЗДАН ВОДИЋ

30905

Опште је познато, да су **GOLD-SPEADER чарапе од веома танке уметне свиле, F. O. чарапе од двожичне америчанске праве свиле и BLUE-BIRD чарапе од трожичне америчанске праве свиле** најглађавије потрепштине елегантне даме. Допуна ових чарапа су гумене шпангице: **Papillon d'or.** Ако желите, да Ваше чарапе буду трајне, онда купите одмах у Вашој стручној радњи једну гарнитуру гумених шпангица **Papillon d'or** од 4 комада. Цена је дин 10.— Помоћу ових модерних пљоснатих шпангица чарапе стоје чврсто и лепо.

На целом свету патентирани **Papillon d'or** се свуда употребљава. 269, 9.10

НАМЕШТАЈ

модерни, солидни, и у лепом избору. Сопствена израда, најнижа цена. За готово и на отплату.

РАДИОНИЦА НАМЕШТАЈА Кајице М. Поповића
Тел. 21-565, Краљице Марије 10 до Тиковске (Палилулска пијаца).
753, 3-10

Продаја залога

У петак 3 јуна т. г. у 8 часова пре подне продаваће се путем лицитације све залоге, којима је рок до 2 маја протекао, а нису регулисане.

Позивају се залагачи, да своје залоге до 31 маја регулишу, а лицитанти да на лицитацију дођу.

БАНКАРСКО И ЗАЛОЖНО КОМАНДИТНО ДРУШТВО БОШКОВИЋ И КОМП. — БЕОГРАД, КР. МИЛАНА 14.
12368 1—1

Зајмове

дајемо у готовини и робним бононима.
Информације:
ГРАЂАНСКА ЗАДРУГА
Балканска 14.
Телефон 25-044.
906, 1-1

Главни уредник Гргур Костић. Власник, издавач и штампар за Штампарско предузеће »Време« а. д. инж. Душан Глишић, Кнегиње Персиде ул. бр. 75/I.

СПОРТ

Док Шипоша очекују у Бриселу он се налази у Паризу код Аце Живковића

Бекство Шипоша из друштва најче рефрезентације показало је брзу његову сензацију не само у Загребу, где је Шипоша већ рачунат као играч Грађанског, него и у Београду. Наша вест из Брисла утолико је била сензационалнија што се још ниједанпут није десило случај да један играч бобегне у овом тренутку, кад је добио један одличан задатак, да рефрезентује државу.

Изјаве претседника и потпретседника Јнс-а

Поводом Шипошеног случаја обратили смо се претседнику Јнс-а г. Миодрагу Филиповићу. Он нам је рекао:

— Јнс ће сказано предузети мере. Какве, — то још сад не могу да вам кажем. Биће потребно, и због детаљног испитивања чињеница и због што ефикаснијег ликвидирања Шипошеног случаја, да се не дају никакве изјаве.

Потпретседник Јнс-а арх. г. Бошко Симоновић слично је одговорио нашем сараднику:

— Сазвао ће сказано предузети извесне мере према Шипошу због његовог поступка, али тек пошто прими извештај од вођства пута.

Изјава Шипошеног заштитника

Загреб, 28 маја. — Поводом бекства нашег позната репрезентативца Вили Шипоша из хотела „Сит" у Паризу, данас је г. Емил Сакал, заједно председништво Загребачког моторнетног потсавеза да се састанички, пред изваприлом оригиналом ЈНС-а, утврди истрпитост њихове изјаве о догађају играча Шипоша, који је према данашњим вестима из Париза, побегао наводно после разговора са г. Бероном.

Пред претседником потсавеза, г. Бергером, заштитник Шипошев г. Бероп је дао ову изјаву:

„Једино на моју жељу и у споразуму са мајком Шипоша се повратио у Југославију своме клубу Грађанском, у Загреб. Како Вили Шипош није могао добити у Загребу ово што му је одобрено од стране Грађанског, у погледу његовог права играња у Југославији, Шипош је хтео да се једноставно врати у свој клуб Сет у Француској. Обзиром на велике финансиске жртве Грађанског, да сам, у споразуму са његовом мајком, његов одлазак из Југославије спречио на тај начин што сам му одузео пасош. У међувремену Шипош је од стране ЈНС-а постављен у једину против Италије и Белгије, те је отпутовао са репрезентацијом реваншној мађи да ће се са репрезентацијом и повратити.

„На телеграфске тражење Шипошеног из Француске назвао сам га истога дана у четвртак, 26 о. м., телефоном у његовом париском хотелу. И тада ми је Шипош прои пут најавио да ће моји путовати у Белгију ради тога што нема могућности за повратак у Француску, јер се репрезентација враћа другим путем, а он се мора вратити у Француску, да уреди своје ствари са Сетом, јер му је усмено и писмено од стране тога клуба саопштено да ће га у противном дисквалификовати.

„Ја сам Шипошу на лепо, а доцније на најенергичнији начин саветовао да на сваки начин иде у Белгију и после ако баш мора да иде у Француску нека не чека у Паризу, где ће ја лично уредити ствари са Сетом, како би се могао вратити у Југославију. Да би се Шипош могао вратити у Француску из Брисла после утакмице са Белгијом, решио сам да му пошаљем задржани пасош, што сам учинио истога дана по подне.

„Како и после тога играч Шипош наводно није још отишао Бриссел, треба тражити узроке у пратиоцу Сета и његове околине у Паризу. Сама друга комбинација произвољна је, Уколико да се истакне моје настојање, да се играч Шипош повратн у Југославију, моје се ове жеље у негативном смислу претстављати у вези са бегством Шипоша у Белгији.

„У току данашњег извештаја „Времена" из Брисла, упутио сам данас у Брисел следећи телеграм:

ФУТБАЛСКОЈ ЕКИПИ ЈУГОСЛАВИЈЕ ЗА Д-р АНДРЕЈЕВИЋА — БРИСЕЛ

Шипош станује код Аце Живковића. Одбијам поднисао саветовања аистиненције. На против саветовао и омогућио Шипошу путовању у Брисел накнадно одлеглим пасошем. БОРАЈ

„Поред тога најавио сам разговор са Шипошем. Уколико ми успе да вам током данашњег дана добијем телефонску вест поново ћу покушати да уплишем на Шипоша да сместа отпутује у Брисел", — завршио је г. Борај.

Изјава секретара Грађанског г. Јозе Јакопића

Вест „Времена" о бекству Вили Шипоша изазвала је велико неразположење и у круговима „пурпура". Секретар Грађанског г. Јозе Јакопић, у име клуба, изјавио је следеће:

— Грађански жали што се ситуација са Шипошем обрнула на овај начин. Клуб, који је учинио да своме бившем играчу обезбеди егзистенцију (требало је да Шипош утакмицу одигра место у једном пријатељском предузећу) не жалећи жртава доживео је ово непријатно изненађење. У најмању руку њихово заслужење да нам се Шипош овако одужује. За нас је случај ликвидиран. Убеђени смо сви да ће се Шипош тешко кајати за оваква неразумљива корак, али биће доцкан, — завршио је Јакопић.

В. МАШЕК

Шипоша очекују у Бриселу

(Од нашег сбезнјалног дописника)

Брисел, 28 маја. (Телефонски извештај). — У току данашњег дана већство наше репрезентације је добило је из Загреба телеграм од Шипошеног заштитника Бероа. У томе телеграму он се извињава и тврди како је он жеље Шипошеве мајке, да омогући Шипошев повратак из Белгије у Француску, где је Шипош морао да регулише односе са својим клубом Сетом. У истом телеграму он јавља да је послао Шипошу пасош и наређео му да што пре стигне у Брисел, како би наступио у нашој репрезентацији против Белгије.

До овога тренутка, сада је 19 часова, ми немамо још никаквих вести из Париза, по којима би били сигурни у то да ће Шипош стићи. Због тога је Шипош стављен у тим као резерва. Сваког тренутка очекујемо вести из Париза.

Др. М. А.

Дефинитиван састав нашег тима за утакмицу у Бриселу

(Од нашег сбезнјалног дописника)

Брисел, 28 маја. (Телефонски извештај). — Данас је наша репрезентација, у 3 часа по подне, одржала тренинг на великом општинском стадиону у Бриселу. Иако је киша падала цео дан, тренинг је завршен у реду, пошто је терен тако израђен да на њему нема уопште блата. Иначе наша репрезентација имала је данас веома интересантан програм који сам у ћучерашњем извештају објавио.

У току данашњег дана стигао је шведски судија г. Еклинг, који ће водити утакмицу уз асистенцију нашег аут-судије г. Васе Стефановића и белгијског г. Волтера.

Наша репрезентација имаће сутра дефинитивно следећи састав:

Глазер, Хитл, Дубај, Лехнер, Лазбеј, Кокотовић, Чабрић (Шипош), Петровић, Матошић, Анђелковић, Перлић.

Резерва Сарић.

Белгијски тим против Југославије наступиће у следећем саставу:

Бапу, Наверик, Пти, пар Ал., фен, Стевенс, де Вентер, ван ден Хувер, Ворхоф, Капел, Брен и Бајле.

Сутра у 11 часова пре подне наша репрезентација положиће венац на гроб Незнаног јунака.

Др. М. А.

Шипош је отпутовао за Брисел?

Париз, 28 маја. (Телефонски извештај). — Доспао сам данас до наш популарни фудбалер Вили Шипош није отпутовао са нашом репрезентацијом за Брисел. Сем тога сазнао сам да је Шипош остао у Паризу и да није отпутовао у Сет него да ће вечерашњим возом отпутовати за Брисел како би могао да наступи у тиму „Белих орлова" против Белгије.

Ову вест изнели смо у току вечери пошто је Шипошева техничко-помоћна.

М. СТАНКОВИЋ

Дочек наше фудбалске репрезентације на железничкој станици у Бриселу

Два одлична тенисера Скредер и Ролзон, који ће данас, сутра и прекосутра у Загребу репрезентовати Шведску у борбама за Девис куп

ДЕВИС КУП

Француска—Италија 1:0

Париз, 28 маја, (Телефонски извештај). — Данас је на игралишту Лоран Гаро отпочела борба за Девис куп између Француске и Италије. Прва борба између Француза Петре и Италијана Таронија, завршила се са 6:0, 6:2, 6:3 за Петра, Француска води са 1:0.

М. Ст.

Немачка—Мађарска 1:1

Будимпешта, 28 маја. — На данашњим тегишним утакмицама за Девис-куп између Немачке и Мађарске, Гибсон победио је Метаксу са 7:5, 6:4, 4:6, 2:1 и 6:4.

Индија — Белгија 1:0

На велико изненађење, победио је Индијанац Гаус Махомед Белгијанца Шарла Мајерта са 5:7, 1:6, 6:3, 6:1, 9:7. Индија води после првог дана са 1:0.

Клинг стиже први у трци на 100 метара

Први дан лакоатлетског тромеча Београд — Праг — Букурешт

Београд води са 52 бода испред Букурешта (38) и Прага (33)

Београдска спортска публика је свом пријатном се отрешила своје дужности, јер није у довољном броју посетила јучерашњи лакоатлетски тробој Београд—Праг—Букурешт. Једва хиљаду гледалаца, међу са функционерима и такмичарима, било је јуче на игралишту Бска.

Пре почетка главног програма одржала је предигра у којој су учествовали: јуниори у тркама на 100 и 1500 метара, као и даме у трци на 80 метара.

Пред само такмичење одржан је дефиле. На челу поворке, чији је улаз у игралиште пратила војна музика, пошли су друштвенци и судије Београдског лакоатлетског потсавеза, а за њима под заставама екипе Прага, Букурешта и Београда, Чехословаци су имали прилике дресове са жутом пругом преко груди и панталоне мрке боје, Румуни су носили зелене дресове и црне панталоне, док су Београђани били потпуно у белом са грбом Београда на прсима.

Када су се такмичари поређали пред трибином поздравио их је, у име министарства физичког васпитања г. др. Војислава Милетића, начелник министарства инж. г. Вук Аранчић, који је између осталог рекао:

— Срећан сам што могу у напој југословенској престоници да поздравим одличне представнике спорта братског чехословачког и савезничког румунског народа. Ваша садашња такмичења у Београду нека буду израз једне витешке и племените тежње: сее своје умеће, сву своју физичку снагу дати на поное и дику своја отаџбине. Драга браћо спортисти, поздрављајући вас још једном, желим да ваши борапак у нашем историском Београду буде што утешнији и да из братске Југославије понесете најлепше успомене. Сетреаска! Наздравље! Живели!

После овога говора одговорио је претседник чехословачког савеза г. Зденек, који је у своме говору истакао да жали што на овом такмичењу не учествује већи број чехословачких атлета, који су позвани у службу отаџбине.

Назад је у име румунског савеза говорио г. Кржижу.

Трка на сто метара не даје сјајне резултате

Пошто су отсвиране химне поворка је направила још један мали круг и заузела простор испред трибине. Затим је отпочело такмичење.

Прва тачка тромеча била је трка на 100 метара. Ова трка била је веома узбудљива што се видело и по томе да су такмичари стигли скоро у једној линији, тако да се у први мах није лако знало ко је први. На 20 метара пред циљем изнакла су два наша тркача Клинг и А. Стефановић. Али су их код самог циља готово достигли други тркачи.

Резултат трке је прилично слаб, зато што је ветар дувао у прса: 1) Клинг (Б.) 11.5; 2) Кристеа (Бук.) 11.6; 3) А. Стефановић (Б.) 11.7; 4) Вајчура (П.) 11.8; 5) Џеженару (Бук.); 6) Валткаузер (П.).

Драгош Стефановић сигурно побеђује на 400 метара

Трка на 400 метара била је врло занимљива. Већ са старта повео је Драгош Стефановић. Он је остао на челу до краја. За њим су пошли Слобода и Клинг, који су такође сачували позицује, али не тако сигурно као Драгош.

Распоред стајала на циљ био је следећи: 1) Драгош Стефановић (Б.) 51.1/10; 2) Слобода (П.) 51.6/10; 3) Клинг (Б.) 51.8/10; 4) Немеш; 5) Јордаке (Бук.), 6) Шпилка (Праг).

Горшек побеђује на 1500 метара

У трци на 1500 метара такмичари су се цела поиили у групи и нису се одвојили један од другог све до трећег круга. Тада је жбило на челу Горшек, а за њим Хоцек (Праг) и Фелс (Београд). Фокже је престигао Хоцека, али је пред циљем опустио па је Хоцек помоно жбило напред. Између ова два тркача водила је читава борба.

Резултат: 1) Горшек (Б.) са 4.09 и 2/5; 2) Вледи (П.) 4.09 и 3/5; 3) Флас 4.10 и 1/5; 4) Кристеа (Бук.); 5) Раду (Бук.); 6) Хоцек (Праг).

Бацање кугле први Вучевић (Б.) 14.40 метара; други Румун Гурау 14.08 метара; трећи Шпилер (Бук.); 12.83 метара; четврти Клеут (Б.) са 13.27 метара; пети и шести Чеси.

Београд води у бодовима

Затим је пала киша. Она је донекле смела такмичење. Ипак так мичења су се наставила и стала бодова после ове четврте дисциплине износи: Београд 39, Букурешт 36, Праг 33.

*

Упркос кише, такмичење је настављено и одржане су последње две тачке програма.

У скоку у вис победио је Чесиљ (Праг), са 1.85 метара; други је Галанда (Праг) који је прескочио 1.80; Телеско и Лазаревић (Београд) прескочали су 176 см, и заузели трећи и четврто место, а Румуни Крајсеи и Аџап заузели су пето и шесто место са резултатима 1.55, односно 1.65.

Последња тачка била је штафета 4 х 100 метара. Прва је стигла штафета Букурешта (у постави Ковач, Џеженару, Клуг и Кристеа) у времену од 44 сек. Другу место освојила је штафета Београда у постави Мезеи, Стефановић, Клинг, Бауер, са временом 44 и 1/10 сек., а трећа Праг (у постави Гуранка, Вајчура, Валдхаузер и Свобода) са 44 8/10 сек.

*

Такмичење у скоку са мотком није довршено већ ће се наставити данас.

После јучерашњег такмичења стање бодова је следеће:

Београд води са 52 бода. Други је Букурешт са 38, док Праг има 33 бода.

Перлић се враћа у Београд

Париз, 27 маја. — Са југословенском репрезентацијом борави у Паризу и одлично француског клуба „Фиж", бивши играч „Југославије" Никола Перлић. Већ пута није хтео да га пусти да се отпочета до Фиж на да сам дође у Београд. Боље је држати „на ланцу" те професионалце!

Као „француз" Перлић је опуномоћен за спољне послове и у тој дужности данас је оверавао пасоше у белгијском посланству. По по краткој прадржано са увоји одбрани и халфовима које су обилазиле велике магазине. У одељку парфимерије поставио сам питање Перлићу, на шта му мирише ситуација после 1 јула.

— Биће слободан, јер ми истиче уговор са „Фижом". Немам намеру да останем у клубу ако сам добро плаћен.

— Је ли већ стигла нека нова понуда?

— Наравно. Имам четири-пет примамљивих понуда од стране француских клубова. Немам се у кунутало у преговоре, али су ми ставили до знања да ако бих хтео да дођо 40—50.000 франака. Међутим, ја сам донео закључак: не остајем у иностранству. Враћам се у Београд.

— У који клуб?

— Зна се, у матични, у „Југославију".

— А како стоји с питањем отпуштине?

— Као што рекох, ја постајем слободан, али постоје извесни уговори са „Фижом". Немам намеру да останем у клубу ако сам добро плаћен. Ако не буду само сувише скупи они „увјети".

М. Ц.

Софиски потсавез отказао утакмицу Београд — Софија

Софија, 28 маја. (Телефонски извештај). — Софијски потсавез данас је упутио телеграм Београду, у коме отказује међуградску утакмицу Београд — Софија, која је требала да се одигра 2 јуна. Софија је отказала због тога што јој ВИСФ забрањује да у свој састав узмо играче, који играју питањо првенство.

М. Ц.

Бициклизам

Трка „Авале"

Београдски бициклистички клуб „Авала" приређује данас, 29 о. м., велики тренинг-излет до Свилајнца и натраг у дужини од 240 км. а под вођством свога председника, познатог спортског радника, г. др. Душана Милојевића. Овај је излет у вези са оснивањем новога клуба у Свилајнцу на чијем се челу налази наставник гимназије г. Е. Давидов, који са свим пријатељима бициклизма спрема средњи дочек Дрљачићу, Радовановићу, Бошковићу и Пашићу.

БАЛКАН

1) Филм мистерија, херојизма и пустолошина по чувеној новели Стевана Цвајга

„АМОК"

Гл. ул. Жан Галан, Жан Јонел. Марсела Шантал, Никшинов.

Мистерија Далеког Истока. Љубавна трагедија под тропским небом Рајских острва малајског архипелага.

2)

„Каубој милионар"

Џорџ Обријен, Евелин Бостек

Лукави план варалице да ђефтино дође до златног рудника. Драматска борба двају супарника, али шака Џорџа Обријена сигурно погађа.

REX ХАРТВИГОВА 66 УГАО КРАЉ АЛЕКСАНДРА

У 10.30 МАТИНЕ

Најсензационалнији филм сезоне!

Супер шлагер

БОГИЊА ЏУНГЛЕ

Сензационални доживљаји младе девојке, залутале у џунгли, која налази пријатеље међу људождерима и дивљим зверима а коју бели људи на место да спасу — силују.

НАГА ЖЕНА СА НАЈЛЕПШИМ ТЕЛОМ

РАШЕЛ ХУДСОН

ДОДАТАК: МИКИ МАУС И ФОКС НОВОСТИ

ТРИГЛАВ

Данас у 10.30.

По подне: у 3, 5, 7 и 9.15

Грандиозно дело широких концепција, снажне замисли и динамике из живота иностранстве авантуристе и заводника, блудника и кера

Антонио Адверзо

У гл. ул. ФРЕДЕРИК МЕРЧ и ОЛИВИА ДЕ ХЕВИЛЕНД

Видећете тропске лепоте неспитане Африке... Бићете сведоци потресних сцена тргошине белим робљем... Дивићете се страсним женама цветне Шпаније...

И признаћете у свом одушевљењу да је ово

Филм који се једном ствара и прежалује! Филм који претставља тријумф наше генерације! Филм који сте годинама чекали да видите!

НОВАКОВИЋ

ДАНАС У 10.30 МАТИНЕ

Колосалан дупли програм:

1) Краљица песама

ЏЕНЕТ МАК ДОНАЛД

и најомиљенији стар

КЛЕРК ГЕБЛ

при пут заједно у највећем и најмонументалнијем филму

ГРАД ГРЕХА

2)

Стан и Олио

и екипа најсјајнијих комичара у филму

Ту смо ми

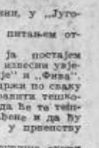
АВАЛА

ДАНАС У 10.30 МАТИНЕ

у 3, 5, 7 и 9.30

Најпопуларнији и најомиљенији глумац данашњице

Хари Бор

у свом најбољем филму

Љубав Бетовена

Режија: Абел Ганс

Ремек дело којим се поноси француска филмска уметност. Бесмртна љубав Лудвика Бетовена, његове патње и страдања. Савршена креација Хари Бора, узвишена интерпретација великог композитора и художественог глума.

2. Дечије позориште:

КАБАРЕТ БУДУЋИХ СТАРОВА

Додатак: ФОКС НОВОСТИ

Богати млади Кинез побегао из Пекинга

Чудан случај Хо Син Ванга

и оженио се у селу Тополовцу нашом сељанком

Болна историја човека који је дошао са Жутог мора на обале Јадрана

а затим прошао кроз многе наше -- хапсане

Милан Ванг пред својом кућом. (Лево његов кинески потпис: Хо-Син Ванг)

Тополовац. Типично посавско село уз леву обалу реке Саве. Улице широке и необично чисте, са кућама „на подочи". Сељаци нас упућују:

— Прва улица на лево и прва кућа „на подочи" с леве стране, — то је кућа „шпет" Кинеза.

Кућа нова, украшена разним резбаријама, двориште чисто. Угледат излази млада пузнчка жена.

— Да ли овде станује Кинез?

Очи обе жене петрмиште гледају. Њен тужни израз лица није се измењао сведоо. Једва је промуцала: „Не!"

Кћи Милана Ванга, мала Божица, која не личи ни мало на Кинескињу

Страх за живот жутог мужа

Њен збуњени поглед према подгурским вочама одавао је да нешто није у реду. Био сам уверен да ме сељаци нису преварили. Зашто ме ова млада сељанка тако неповерљиво гледа?.. Најзад ме она запитала:

— Госпон, јесте ли ви Кинез?

Сетио сам се тада неких пријатеља који су ме злонамерно звали „Кинез"

Требало је жени објаснити..

— Нисам Кинез. Истина, и ја имам црну косу и тамну боју, нешто лица мало „кинеске", избочене, али зар не видите да немам косе очи?

Једва сам успео да је уверем

Симпатични Кинез

Одмах затим жена је отворила подгурска врата, а из подгурја је изишао млад, лепо развијен човек, обучен у обично сељачко одело са „Ватиним" чизмама на ногама. Тамна боја лица, коса црна као угаљ и мале, црне, косе очи, које су ме мало неповерљиво гледале.

— Знате, госпон, ја сам вас видео, где идете у наше дворите, па кад сте ми згледели као Кинез, бојала сам се да сте дошли по мог мужа! — објашњава жена.

Љубав ове младе Посавке, према човеку који се нашао сам у туђем свету, према човеку на кога су сељаци посазирали као на неког бесућњника и сиротана, изазвао је у мени дубоко саучешће. Сирота жена увек стрепи, да ће јој једног дана нестати њен „жути човек", и зато је спремна да га брани као лавица, своје младе.

На велико задовољство младе жене, овај мој несућени „двојник" одмах пође да ја писам припадник раце славног Чанг-Кај-Чека.

Млади и симпатични Кинез уводи нас у једну собу украшену разним шарама и амблемима на прављеним на кинески начин. У овој чистој и уредној собици, уз „купицу" мосланг-чог вина из домаћинског винограда, а уз чашице пуцање чепа са „жинеч", испричао нам је сни Далеког Истока свој романтични живот...

Луталице у Сибиру

1918 године. Крвави светски рат је завршен. Људи су бежали из заробљеништва куда је ко стигао.

Једне тамне ноћи група од десетак људи успела је да побегне из једног руског логора близу кинеске границе. Гладни, жедни боси и изнемогли тродневним лутањем кроз пусту сибирску степу, стигли су четвртог дана четворица преосталих бегунаца на кинеско тле, док су остали, изнемогли, остали у стени као плен дивљих звирова и птица грабљивица. Четворица бегунаца посдати су тада у предграће Пекинга. — Пенлинеи.

Бегунци су добили у Пенлинеу запослење и помало почели заборављати чегобе које су доживели док су стигли на кинеско тле. Међутим, чешћа за домовином присилила је оне људе да почну мислити на ново бекство, али сад на тајно које ће их за навек довести жељеном циљу. А где им је домовина, то су само они знали. Правили су планове, а нико није ни слутио шта намеравају четири „бела човека".

Још један човек у Пенлинеу исто тако је правио своје планове. То је био 13-годишњи Хо-Син-Ванг, син богатог трговца Дубогин Ванга. Мали Хо-Син био је нада очева. Он је требало, кад одрасте, да замени оца у трговини, и зато га је стари Ванг уписао у Пекингу у гимназију.

Малишан је већ ишао у други разред када је надстарији од четворице сибирских бегунаца додељен његовом оцу за слугу. 13-годишњи Хо-Син брзо се спријатељио са својим новим слугом. Ништа овај малишан није знао о овоме човеку, а ништа га није ни интересовало. Он је видео да његов слуга није као остали Кинези, већ да је бео., плаве косе и плавих брсова. Али то малог Хо-Сина није интересовало. Главно је било то, да је Никола, — како је сам слуга рекао да се зове, био добар човек и послушан слуга свога младог господара.

Бекство из родитељског дома

Међутим, Никола није узалуд облетао око малог Хо-Сина. Осетио је он да ће овај малишан бити онај чијом помоћу он и његови другови ће угледати једног дана своју домовину...

Пошто је стекао поглуво поверење. Никола је предложио једног дана малом Хо-Сину да украде од оца много новаца, па ће њих двојица отићи на један дуги излет. Малишану се предлог свидео, и он је тражио мочи на како да „туне" неприметно своје мале ручице у велики очев бувељар. Искористио је прву прилику, натрпао пуна џепове новаца и, не мислећи да можда за навек остаиа родитељски дом, једне ноћи, у друштву Николе, укрцао се у воз..

— Ми смо се возили дуго два моји и један дан, а затим смо сишли са воза и даље наставили пешице — прича нам овај млади Кинез, који је за оних 19 година боравка у нашој држави научио прилично добро наш језик.

Настали су дани мука и патњи. Никола и његов мали штићеник добили су још тројицу другова, који су их, од првог њиховог корака као сенке следили. Мали Хо-Син није ни помишљао да су сва тројица Николини другови, који такође путују на његов рачун.

— Новаца је најзад нестало. Настали су тешки дани. Сада сам тек осетио да више никада неће видети моје родитеље! — каже Хо-Син, а његово лице му се спотрљиво две крупне сузе.

Од затвора до затвора

Потуцајући се од пристаништа до пристаништа, од државе до државе, праћени увек „чуварима мира и реда", четворица сибирских бегунаца, не могући да напусте малог Хо-Сина, стигли су после пет месеци са малишаном у Дубровник. Малишан је тада био оболео. Сибирски бегунци изнуљени су се из даље неприметно, те доградили дугословенске територије. Ко зна да ли им је ово тле било циљ њиховог бекства из Сибирије и из Пенлинена? То ће остати можда вечита тајна. Али, Хо-Син је уверен да су ова четворица његових „другова" били Југословени!

— Сећам се да су они говорили неким језиком кога ја нисам разумео, али сам упамтио две речи које сам често чуо из њихових уста. То су биле речи Босна и Сарајево. Ја бих био много несео ако су моји нестали другови живи, и ово што ви напишете прочитају, јер би ме се тада они сигурно сетили и јавили се — каже нам Хо-Син, сад већ отац и на саму помисао да ће се, можда, једног дана састати са људима са којима је пет месеци свога најмучнијег живота делио и добро и зло.

Оставши тада у Дубровнику сам, го и бос, изнемогло од глади, 13-годишњи Хо-Сии Ванг лутао је дубровачким улицама праћен гомилом радознале деце. Сва је срећа да је доспео у руке полицији, и тако бно спасен свих погледа, пратьи и радознали запитковали. Потуцајући се од полиције до полиције, од места до места, Хо-Син је прошао скоро целу нашу државу, док крајем 1926 године није доспео у Тополовац, где је добио запослење на државном имању.

Љубав са нашом сељанком

Необично вредан и поучен, брзо је стекао поверење претпостављених. Сељаци су га заволели и сваки се такмичио да му што више угоди, како би стекао пријатељство младог и симпатичног Кинеза.

Међутим, једна особа у Тополовцу дању се никада није приближила „жутом човеку". Била је то 19-годишња девојчурка сељанка Милка Петрнац.

— Знате, госпон, — прича сада Милка — ја сам се одмах заљубила у Хо Сина, чим сам га видела. Али, бојала сам се мојих родитеља и сељака, да ми се не би потсмехивали, заиаг се волим са Кинезом! Зато сам се ми навек повећи спомињали.

Двоје заљубљених крили су своју љубав две године, али се тада по селу почело причати о овој необичној љубави. Овако се даље није могло. После дужег времена срећни заљубљеници решише да млади Хо-Сии са будистичке вере пређе на католичку. Примајући нову веру, Хо-Син је променио и име. Тако Тополовац нема више будисту Хо-Сии Ванга, већ католика Милана Ванга.

Дани су пролазили. Милан је радио неуморно. Увек озбиљан, трезвен, предан и необично поштен, Милан је стекао опште симпатије како у Тополовцу, тако и у Сиску, где има много познаника. За неколико година Милан је зарадио лепу суму новаца, тако да је купио виноград у Мославини и неколико дутара земље у Тополовцу. Овде је саградио и кућу. Данас он, са својом вредном женицом, има једно веома напредно господарство. Мала њихова Божица, која наизглед нема ничега кинеског, стара годину и по дана, сва им је радост и слободни часовима. Пре месец дана добили су још једну ћерку, која је „изрезани отац", и зато је Милан решио да јој на крштењу да име своје мајке, Зиина.

Милан Ванг са женом Милком и ћерком Божицом

Борно би се за Кину, али . . .

— Да ли се још сећате родитеља и сестара? — питамо Милана.

— Мало се сећам. Много времена је прошло откако их нисам видео ,да сам их заборавио. И кинески не знам више да говорим! Све сам заборавио! — каже Милан.

— Да ли пратите рат у Кини?

— Не, ја не знам да читам наше новине, па ништа и не знам о томе рату. Знам само толико да се рат води. То чујем од мојих суседа!

— Па зар не бисте хтели да се вратите у Кину и да стушите у одбрану своје домовине?

— Ја бих желео да се вратим у Кину да видим моју мајку, оца и сестре, и да потучем све Јапанце! — одушевљава се овај стасити Кинез, који је као мали дечак напустио своју домовину, али је још увек за њу оран патриота.

— А тада?

— Тада бих се опет вратио у Југославију, јер овде нема гладна као у Кини, и јер је ово права моја земља. Заволео сам нашу земљу, која ме је као свога сина примила. Заволео сам и наш народ, који ме је помогао да постанем човек, да ме не прогута улица и беда. Најрад не бих желео занавек остаити Тополовац, јер га толико волим! Ја сматрам да мој живот припада Југославији. И, ако некада устреба, бићу у првим борбеним редовима у одбрани моје друге домовине Југославије! — завршио је са нешто [illegible] Далеког Истока.

Љубомир Јанић

Кућа Милана Ванга

Чудан случај Хо Син Ванга

Сисак, маја

Помирен са судбином да више никада неће видети мајку, оца, сестре и своју домовину коју је дакомилено напустио, већ 19 година живи у нашој држави, а од тога 12 година у селу Тополовцу крај Сиска, један прави Кинез...

У мирно време симпатични сељак Хо Син Ванг био је за овај крај неко „чудо". Чим би се појавио на улици свет се око њега окупљао.

Данас Хо Син Ванг је становник села Тополовца, чији његов начин живота готово је сличан животу осталих сељака. Нашу домовину заволео је као своју, готово босанско село Тополовац готово је његов други завичај, а Сисак, куда Хо Син Ванг често долази послом, његов је Пекинг, како он сам каже.

Феодосијевска вотка

Ваздухопловци у анегдотама

Један наш виши ваздухопловни официр био је за време светског рата са службом у руском ваздухопловству. Када је избио грађански рат он је прешао „Белој армији.

Једног дана добио је наређење да пренесе бомбардер бившу у варош Феодосију, где се налазио штаб козачког генерала Улагаја. Долазећи тамо он је био краљевски дочекан. Али је пилот бомбардера већу козачину отпке. Када су кренули са аеродрома да се врате у варош Керчу, пилота је ватра почела да сналопује. И он, уместо да лети кроз облаке, спустио се ниско изнад Феодосије. Почео је да кружи над Феодосијом. У ваздуху је изводио такве бравуре да су згрануване посматраче.

Услед бомбе лиће мотора коју генерала Улагаја, убрзани су у скоку међу команде, бојазљиви су се и разбегли куд који. Пилота и извођача је генерал Улагај тешко обгрлио. У исто време славни командант „Беле армије" бомбе је генералу:

„За ретко смелу лет над Феодосијом богаташе пред стројем пилота и извођача...«

Пилот тог аеробатана који је данас најбољи шофер на стајници аутотаксија у Дечанској улици у Београду, и тај извођач, наш еминентни ваздухопловни официр, добили су надимак „Феодосијевске.

РОМАН ОД АГАТЕ КРИСТИ

Тајна лорда Ејвера

33

— То су чудна питања, рекао је Поаро. Проста питања, која не знамо. Можда ћемо их сваког тренутка објаснити. Моја питања, пријатељу мој, психолошка су. Мале сиве мождане ћелије...

— Поаро, рекао сам у очајању, морам по сваку цену да вас заустављам. Рекли сте да треба да направите једну посету вечерас?

Поаро је погледао на сат:

— У праву сте! Телефонираћу им! Да ли је згодно?

Изишао је и вратио се после неколико тренутака.

— Хајдемо! — рекао је. — Све је у реду.

— Куда идемо? — упитао сам.

— У дом сер Монтагју Корнера, у Чисвик! Желео бих да нешто више чујем о оном телефонском позиву.

ГЛАВА XV
СЕР МОНТЕГЈУ КОРНЕР

Било је око 10 часова када смо стигли у кућу сер Монтагју Корнера, која се налази на Темзи у Чисвику.

То је велика кућа ограђена дивним парком.

Увели су нас у заиредно украшен хол. С десне стране, кроз отворена врата, спазили смо трпезарију са дивно утрљаним столом на коме су, у сребрним канделабрима, гореле свеће. Ланеј нас је повео преко широких степеница у једну дугачку собу на првом спрату, која је гледала на реку.

— Г. Херкул Поаро! — пријавио је ланеј.

У тој лепој, велиној соби, са брижљиво скривеном светлошћу, у једном углу стајао је сто за бриџ покрај отвореног прозора. Четири особе седеле су унаоколо. Чим смо ушли у собу, један од четворице је устао и пришао нам.

— Веома ми је мило да се са вама упознам, г. Поаро!

Са интересовањем сам се загледао у сер Монтагју Корнера. Имао је јасно јеврејско држање, мале интелигентне црне очи и брижљиво очешљану косу. Човек малог раста, дражљивим извештачен до крајности.

— Дозволите да вас претставим. Г. и гђа Вајдбери.

Упознали смо се већ одговорила је ведро гђа Вајдбери.

— И г. Рос!

То је био симпатични младић од 22 године са пријатним лицем и смеђом косом.

— Опростите што смо вас узнемирили у игри! — рекао је Поаро.

— Ни најмање! Још нисмо почели да играмо. Хоћете ли кафу г. Поаро.

Поаро је одбио кафу, али је примио чашицу старог бренди. Док смо сркутали бренди, сер Монтагју причао је о јапанским гравурама, о кинеском лаву, о персијским ћилимима, о француским импресионистима, о модерној музици и о Ајнштајновој теорији.

Затим је сео и љубазно се насмејао. У тој пријатној светлости лично је на неког генија из Средњег века. Свуд унаоколо нас налазили су се дивни примерци уметности и културе.

— А сад, рекао је Поаро, не желим да кварим ваше вече, и стога бих вам одмах објасно разлог своје посете.

— Не морате се журити. Имамо доста времена, рекао је од одмахнувши руком: Ето, не бих живео у Лондону ни за какве милионе, рекао је сер Монтагју. — Овде човек бар има мир и једну старинску атмосферу.

— Шта је на крају крајева нован? — промрмљала је гђа Вајдбери.

— Ах! — рекао је Вајдбери и расејано звецкао новцем у џепу. Његова га је жена прекорно погледала.

— Говорити о злочину у оваквој атмосфери осећам да је неопраздана ствар, почео је са извињењем Поаро.

— Ни најмање. одмахнуо је руком Монтагју. Чак и злочин може да буде једно уметничко дело, а детектив — уметник. Разуме се, ово се не односи на полицију.

Био је данас неки инспектор. Замислите какав тип. Нисам чуо за Венвенута Челиника!

— Свакако је дошао због Цеи Вилкинсон, дознало се умешала гђа Вајдбери.

— Свакако рекао је сер Монтагју. Позвао сам је на вечеру, јер је лепа и има талента. И мислим да ће јој бити од неке помоћи.

— Цеи има луду срећу, рекла је гђа Вајдбери. Чезнула је да се отараси Ејвера. И, ето, неко га је убио и спасао ће

да, Сад ће се удати за војводу од Мертона. Свако то већ прича. Његова мати је луда због тога.

— Свидела ми се, настављао је сер Монтагју. Тако је лепо говорила о грчкој уметности.

Познавајући Цеи насмејао сам се у себи.

— Је ли то тачно, Поаро, да је неко убио лорда Ејвера? — упитала је гђа Вајдбери.

— Сасим тачно, госпођо. Неко је на мајсторски начин успео да му забије нож у врат. А сад, рекао је Поаро, дозволите ми да вам кажем зашто сам дошао. Леди Ејвер била је позвана на телефон кад је била код вас на вечери. И баш због тога позива по-требно ми је обавештење. Можда ћете ми дозволити да се распитам код послуге? притисните на звоно!

★

Ланеј се одмах појавио. Сер Монтагју одмах му је објасно шта жели. И ланеј се учтиво окренуо Поароу.

— Ко је одговорио на телефону када је звоњено? — питао је Поаро.

— Лично ја, сер! Телефон је у једној ниши у холу,

— Је ли особа на телефону тражила леди Ејвер или мис Цеи Вилкинсон?

— Леди Ејвер, сер.

— А шта је та особа казала?

— Колико се сећам, тај глас је рекао: „Ало", и упитао „Је ли то Чисвик 43434." Одговорио сам да јесте.

Затим је један други глас упитао: „је ли леди Ејвер на вечери?" Рекао сам да јесте. Онда је тај исти глас замолио да леди Ејвер дође на телефон. Ушао сам у трпезарију и известио Њену Висост, која је била за столом. Повео сам је и показао јој где је телефон.

— А онда?

— Леди Ејвер узела је слушалицу и казала: „Халло, ко је на телефону?" А затим је додала: „Да, — све је у реду, леди Ејвер говори". Тамо сам хтео да напустим, када ме је она позвала и казала ми да је веза прекинута. Казала је да се нешто насмејао и обесио слушалицу. Упитала је затим да ли је та особа казала своје име. Није! Ето, како се то дешило.

Поаро се намрштио.

— Је ли то био мушки или женски глас на телефону?

— Мислим, сер, женски!

— Каква врста гласа: дубок или висок глас?

— Дубок, сер! Врло јасан глас. Можда се мени учинило, али бих рекао — страначки глас.

— Мислите ли, упитао је Поаро, да би познали тај исти глас ако би га још једном чули.

— Не бих могао да кажем, сер! Можда би га познао.

— Хвала вам, пријатељу!

★

Батлер се дубоко поклонио и изишао. Сер Монтагју Корнер настакно је врло пријатељски да и даље игра улогу из Старог века. Тера нас је да останемо и да играмо бриџ. Одбио сам, јер су играли за суваше велике суме. Млади Рос опет, желео је да неколике уступи да игра место њега. И вече се завршило врло новољно за Поароа и сер Монтагју, јер су једнако они добијали на бриџу. Захвалили смо се нашем домаћину и пошли. Рос је нешто тако пошао са нама.

— Необичан човек, рекао је Рос, када смо изишли из виле. Неће је била дивна, и одлучили смо да мало прошетамо док не нађемо неки такси.

— И врло богат човек! — додао је Рос. — Изгледа да му се допадам. Надам се да ће ми то бити од неке користи јер

људи са таквим познанствима и новцем много значе.

— Је сте ли ви гдуман, г. Рос?

Рос је казао да јесте. Изгледао је чак тужан да нам то његово име није објасњило. У поседње време давао се неки његов филм на руском живота. Када смо му мало подаскали, Поаро га је случајно упитао:

— Јесте ли познавали Карлоту Едамс?

— Не! Али видео сам у новинама да је умрла. Штета! Тако добре глумице свршавају на идиотски начин — од вероналa.

— Да то је врло жалосно! — рекао сам. Је сте ли ју видели у позоришту?

— Нисам. Те врсте престане ме не забављају. Али мислим да је Лондон луд за њом.

— Ах, ево такси, узвикнуо је Поаро и махнуо штапом.

Рос је рекао да ће узети подземну железницу.

— Чудна ствар, рекао је Рос насмејавши се нервозно, она вечера у Чисвику. Било нас је тринаесторо! Неко од званица није дошао, и то смо приметили тек на завршетку!

— Ко је прави отишао? — упитао сам.

(Наставиће се)

ВРЕМЕ Недељник

Жуте руже

Елегантан салон директора Густава Бергмана. Време после вечере.

Господин директор мирно седи заједно са својом женом поред радио-апарата. Господину директору је пошао за руком да ухвати један одличан џаз-оркестар. Он слуша, дирижујући руком.

Она: — Нећеш никуда ни вечерас?

Он: — Нећу! Ослајем код куће. Најпријатније је, на крају крајева, — тихо, мирно вече проведено код куће. Никаквих посета, никаквих излазака!..

Слушкиња (улази збуњена): Госпођо...

Она: — Шта се десило?

Слушкиња: — Дошао је неки курир и донео...

Он: — Нешто за мене?

Слушкиња: — Не, за госпођу...

Директор: — Па шта је донео?!

Служавка (беспомоћно): — Цвеће...

Директор (са подозрењем): Алиса, ко то тебе шаље цвеће?

Онао: (достојанствено): — Појма немам!

Директор (служавци): — Донесите цвеће овамо! (Служавка излази). Сад ћемо све то разјаснити!

Алиса: — На који начин? Зар си детектив?

Директор: — Нисам, али сам одличан познавалац људи. По врсти цвећа, по изгледу буџета ја ћу одмах препознати да ли је оно послато тебе од... млекадинице или од кројачице у част годишњице неког неплаћеног рачуна...

Алиса (увређено): — Ти мислиш да више нема ко да ми шаље цвеће?

Директор: — Можда... бакалин!? Ха-ха-ха!

★

Даље директор не може да продужи, пошто улази слушкиња и једва вуче огромну корпу са жутим ружама.

Директор Бергман је запрепашћен. Затим се обраћа служавци:

— Можете ићи!

Служавка одлази,

Директор (одједном, готово грубо): — Од кога је ово цвеће?

Алиса: — Не знам... Али, овде је карта (чита): „Мојој драгоцјеној лепотици"...

Директор (као громом ударен): — Ко шаље ово цвеће?

Алиса: — Па ти кажеш да си добар познавалац људи...

— Директор: — Ћу не треба бити нарочити познавалац људи! Ово ће разумети и последњи идиот! То може да разуме чак и муж! Ово је цвеће од твог љубавника!

Алиса (револтирана): — Густаве!

— Директор: — Лепа ствар, морам признати! Дакле, зато се ја мучим двана ест година! Зато ја радим као коњ од јутра до мрака! Зато ја сваки дан седим преконремене часове у канцеларији — и, ето шта морам да преживљујем!!

Алиса: Ти би могао да се понекад сетиш и мене...

Директор: — Дакле, ја сам те заборавио?! Па говоре све жене... Да, али зашто сам то чинио? Да ти пружим леп, угодан живот! А ти дозвољаваш себи да имаш...

— Па зар ме сматраш способном за то?!

Директор; — Па да! Зар ово цвеће није најбољи доказ?

Алиса: — Кад си већ толико подао да овако мислиш о мени, онда ћу ти казати: да, ја те варам! Учс. Прекључе! Сваког дана! И... ја ћу ти казати од кога је ово цвеће! Ето, већ две године како ја имам...

Служавка (брзо улази): — Извините, госпођо, али...

Алиса; — Шта је сад?

Служавка: — Дошао је опет курир који је донео цвеће...

Директор: — Шта хоће? Шта је још донео!?

Служавка: — Ништа више није донео... Он моли да га извините, пошто је донео цвеће на погрешну адресу...

Алиса: — Шта кажете?!

Служавка (готово радосно): — Ово цвеће није за вас, госпођо...

— Алиса (суздржљиво): — Добро!..

Директор: — Измесите ово цвеће!..

Служавка излази са цвећем. Једва вуче корпу са жутим ружама.

Директор поново окреће радио. Алиса се смеје.

Директор: — Зашто се смејеш, Алиса?

Алиса: — Смејем се својој сујети! Да ли тебе доказала да још има људи који ми се удварају, ја сам ти причала ове глупости о свом љубавнику.

Директор је пажљиво по сматра.

Алиса: — ... Или си. м да, ипак мислио да је то истина, Густаве?

Директор (још несигуран) — У сваком случају ја то нисам заслужио!..

Алиса: — Па зар у тако срећном браку, као што је наш? Никад никаквих свађа никаквих сцена!.. Само љубав и узајамна верност...

Директор (раздрагано); — Да, драга моја, тако је, и тако треба да буде!

Алиса: — Сад идем на спаваље! Лаку ноћ, драги мој!

Љуби директора у чело и — одлази.

*

Директор остаје сам. Мало дошмље, погледаши на све стране, и на врата, он се баца телефону и окреће га:

— Халло! Цвећарска радња „Флора"? Овде директор Густав Бергман! Какав је то безобразлук са ваше стране?! Како смете допустити овако нешто? Ако још једном пошаљете цвеће, које ја поручим, на моју кућну адресу, ја ћу престати да будем ваша сталиа муштерија! Разумете ли? Па то је скандал! Лаку ноћ!

Хелинс Хорстс

Роман из данашње Штанције

МАКС ДЕ ВЕЗИ

САМО ЈЕДНА НОЋ

53

Чекао сам, сењора неки знак да бих имао више храбрости да се појавим пред вама... Али, то не значи да ћу вас мислио и другчије... Ја сам у два маха покушавао да вама нешто о вама...

★

Како је Руиц на врло фин, скоро неприметан начин прекинуо Оран што се више није интересовала за њега, она је то ипак осетила. И пошто јој је тај човек, који јој је спасао живот, ипак на неки начин био близак, она пожури да му се извини:

— Ја ћу вам одмах објаснити зашто се нисам више интересовала...

— О, — рече он веома слатким гласом, — та ја вам ништа не пребацујем, сењора!

— Али ја ипак желим да знате колико сам ја страшно патила откако сам се вратила у Француску! После свега што сад доживела уверавам вас да нисам више умела да се сна ћем овде. Требало ми је много времена и много воље да се вратим и снађем у животу који сада овде водим. Моји живци били су потпуно упропашћени.

— Да, то се могло и очекивати, рече он као да не жели да говори о томе. На срећу, ви сте опет били поред својих, а колико сам ја могао још у Барселони да приметим, то је вас било најважније.

— Да, захваљујући њиховој брижљивости и невероватном разумевању, ја сам и успела мало да се опоравим... Здравствено сам већ сасвим добро, а психички такође већ иде на боље. Ето, због тога нисам ра није могла да се распитам шта је са вама.

— Али ви нисте хтели да вам се ја јављам?

Она поново порумени. И поред равнодушног начина којим је то рекао, она је ипак осетила нешто налик на пребацивање, или бар жаљење.

— Да, нисам хтела...

— Ваши родитељи?

★

Блага сенка пређе преко Ораниног лица. Она ни је желела све да каже.

— Треба да вам признам са-мо толино да је моја ситуација с обзиром на њих била прилично деликатна! — рече она несигурним гласом.

Оран поново заћута. Назад, као да је прикупила сву снагу, дода:

— Извините молим вас, сењор, што толико оклевам... Ја сам знала да мој стаи има прилично незгодан карактер, и право да вам кажем нисам имала храбрости да му при-чам о мом браку.

— Ах, ви вашим родитељима нисте ништа причали о мени?

— Не! И да бих имала више храбрости да изнијем пред њих са том причом, ја сам тражила обавештења о вама. Верујте ми, то није било лако. Ја о вама ништа друго не знам, сем да се зовете Руиц, а да ли је то име или презиме, ни то нисам знала. Ви сте задржали документа о нашем венчању, и тако ни из тих хартија то нисам могла да дознам. Претпостављала сам да има више људи који носе то име...

Оран престаде да говори, верујући да ће он нешто имати да јој каже. Али, нано је он и даље непомично седео и ћутао, она рече:

— И тек после три недеље чекања успела сам у амбасади да дознам нешто о вама.

— Јесу ли вам тамо много говорили о мени?

— Напротив, врло мало! Тамо сам само дознала да сте у животу, и да се налазите у Шпанији.

Руиц се благо насмешио и упитао истим гласом:

— Да ли ваш отац још увек није обавештен о вашем браку?

— Сад јесте! Била сам приморана да га обавестим.

— Из каквих разлога?

— О, никаквих...

— Дакле, ваш отац зна о нашем браку све? — упита он, као да је хтео још једном да се увери о њену искреност.

— Да!

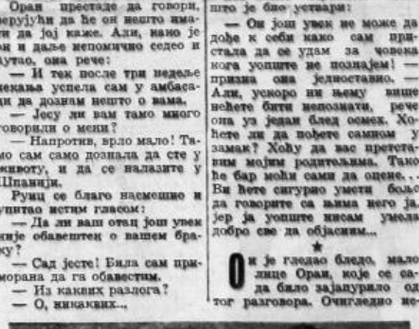
— Па шта он каже на све то?

Оран није ни покушала да уљепша ствар и да оца представи мање страшног него што је био устварн:

— Он још увек не може да дође к себи како сам прастала да се удам за човека кога уопште не познајем! — призна она једноставно. — Али, уколико ни њему више нећете бити непознати, рече она уз један блед осмех. Хоћете ли да пођете самном у замак? Хоћу да вас претставим мојим родитељима. Тако ће бар моји сами да оцене... Ви ћете сигурно умети боље да говорите са њима него ја, јер ја уопште нисам умела добро све да објасним...

★

Он је гледао бледо, мало лице Ораи, које се сада било зајапурило од тог разговора. Очигледно не-

Она је опет оклевала. Њен поглед је лутао прено баште ка другу за којим се назирала река. Затим, одједном, као да се на нешто одлучио спремила, она рече:

— Мој отац је правио неке планове за моју удају... Тада више нисам могла да ћутим!

★

После тог признања Оран је одахнула. Сад више ништа није имала да крије пред тим човеком, који је, као њен муж, имао пуно права да зна истину.

И Руиц је лаквило. Признање и искрено држање његовс жене, која је у том тренутку била лепша неко икада, доводили су га скоро до усхићења... Био је срећан што она има тако отворен и искрен карактер. Сада је знао да ће му бити лакше да изведе ситуацију на чистину.

У том тренутку Руиц је био спреман на најневероватније жртве, толико га је поцело лепо држање Ораиино, која ни за тренутак није заборавила да је он њен муж, иако је он то постао под врло чудним околностима.

(Наставиће се)

ПЕНСИОН
„Роговилц"
Селчева — Логарска Долина
(Дравска бановина)
пуди Вам најудељајније летовање. Комплетан комфор, провинцијална бечка кухиња; цене ниске. Пре и после главне сезоне знатан по-пуст. Тражите проспекте!
802, 1-6

БЛЕД најлепше алпско летовалиште и купалиште. Састављите најотменије интернационалне публике. Препоразедни хотели и пансиони. Цене врло умерене. Сва обавештења даје начелништво општине — Блед.
380, 5-13

ГРАНД ХОТЕЛ ТОПЛИЦЕ
Кућа 1 реда са термалним купатилом. Информације и проспекте код свих путничких уреда и од управништва хотела.
381, 4-12

ПАРК-ХОТЕЛ
300 кревета, модеран комфор. Изван сезонске пенсијске цене укључиво послугом и таксама. Дић. 70—100. Тражите проспекте.

Хотел Сплендид & Villa Bellevue
Централна положај уз зеленилан парк. Савремени комфор. Умерене цене. Тражите проспекте. — Отворен је 1 јуна.
384, 4-8

ХОТЕЛ STARKL
Добра грађевна сва кућа, крај језера on вртом. Купање, чамци и столице за лежање просто Проспекти Хотел Штаркл. Вдед
383, 5-8

ПАНСИОН WÖLFLING
У центру крај језера. Текућа вода. Бечка кухиња. Цене умерене.
382, 2-6

Један час разоноде

Изненађен на делу

обијач забављао децу бајкама

све док нису заспала

Осло, маја

Један опасан обијач у Аслу ових дана истакао се вештином причања бајки.

Довитљиви лопов

Родитељи Ингбори и Киута Бибина много су се изненадили кад су им деца једног јутра причала да их је у току ноћи посетио један пажљиви чика и причао им депе бајке. Очарана деца рекла су родитељима да је тај чика ишао тихо по одајама, говорио да познаје њиховог оца и признао им бајке седећи на њиховом кревету, све док деца нису заспала. Кад су се Ингбори и Киут пробудили следећег јутра, симпатичног ноћног госта није било.

Ћа и г. Бибин са запрепашћењем су саслушали децу. Кад су прегледали свој стан, они су констатовали да им је нежељени посетилац однео накита у вредности 100.000 динара.

Изгледа да су обијача деца изненадила на делу, и он се на вешт начин спашао у неугодној ситуацији и причањем бајки успавао сумњу малишана.

Човек који се

оружјем брани

да га не врате у Шпанију

Перпињан, 27 маја. — Француске патроле покушале су да врате натраг једног одбеглог шпанског милионара, који је са оружјем прешао преко границе. У једном моменту милионар је извадио револвер и опалио три метка на командира патроле, па је затим побегао. Срећом није нико рањен. Француске власти појачале су стражу.

Слеп човек

одлично полагао испите

и постао адвокат и доктор права

Јединствен случај истрајности

У мађарској престоници скренуо је на себе пажњу целе јавности др. Тибор Баш који је, иако потпуно слеп, одлично положио судиско-адвокатски испит. То је први случај да је слепац постао адвокат.

Бољи од професора

Било је неколико занимљивих ствари које је забележила о овом необичном испиту пештанска штампа. Професор је питао слепца колико треба да има разлике у годинама између очуха и посинка. Кандидат је одговорио: 16 година! Професор га је исправио рекавши да по новом поступку треба да има само 15 година.

— Грешите, није тачно господине. Изволите погледати списак штампарских грешака у дотичном судском поступку. Тамо се исправља та грешка.

Одличан ђак

Листови нарочито истичу да је др. Баш саставио свој писмени задатак у року од 2 сата, док су сви остали кандидати радили по

8 часова у одређеној дворани. Др. Баш, слепи адвокат, написао је свој писмени задатак сам на писаћој машини.

Он је свој вид изгубио у 4 разреду гимназије. Даље школовање омогућено му је на тај начин што му је мати стално читала уџбенике. За време школовања био је увек одличан; свега је једанпут имао из грчког „добро".

За љубав мајке

Др. Баш је адвокат у Се-

гедину. Познат је по целом граду по своме лепом штапу. Као адвокатски приправник био је често бранилац у суду. Није никада носио са собом ташну, ни акта, ни белешке. Има одлично памћење.

После подношеног адвокатско судијског испита, повинари су слепца посетили. Он им је рекао само толико:

— Ја сам неизмерно срећан што сам овако добро прошао на испиту. Срећан сам због тога, јер сам учинио велико задовољство мојој мајци, а ја могу све само њој да захвалим.

Грлљива драма једне жене

Човек кога су сматрали

љубавником једне жене

демаскирао се као њен - ванбрачни син

Беч, маја

Бечки индустријалац Рихард Хербингер повукао је тужбу за развод јер је дознао да је човек кога је он сматрао за љубавника своје жене, у ствари био њен ванбрачни син.

Графолог открива

Рихард Хербингер живео је два десет година срећно са својом женом. Пре извесног времена он је почео да сумња у њену верност. То је почело оног дана кад је један графолог, читајући рукопис где Хербингер, тврдио да она краје велику тајну. На то се она збунила.

Она „велика тајна" побудила је извесне сумње код Рихарда Хербингера, јер је уверавала да не постоје никакве тајне између њих. Међутим, једног дана Хербингер је случајно ослушкивао телефонски разговор своје жене, и чуо како је она заказала састанак са непознатом особом у Лаксенбергу.

На то је г. Хербингер одлучио да шпијунира своју жену. За њом је пошао у Лаксенберг. Ту је био сведок неколико врло сумњивих сцена. Видео је како се његова жена састала са једним врло младим човеком. Доцније је видео да она подиже нека писма на пошти. То му је било доста.

Кад је г-ђа Хербингер увече стигла кући, индустријалац јој је отео ташну, извадио писма и прочитао их. Писац писама обраћао се са „Драга Маргарета" а потписао се са „Д. М.". У писму је било речи о неком састанку. Последње речи гласиле су „Журим за тобом и љубим те, твој Курт".

Индустријалац није саслушао објашњења своје жене, већ је одмах напустио. Следећег дана поднео је тужбу за развод брака.

Сензационалан преокрет

Али, на суђењу је дошло врло занимљивог преокрета. Ту је индустријалац дознао да је млади Курт ванбрачни син његове жене. Она је за време рата била залубљена у једног официра, који је доцније погинуо. Са њима је тада млади дечкић родила сина Курта. Наравно, кад се доцније удала за Хербингера, она му није смела признати своју раниу љубав. Њен син је растао код својих рођака, а она се само кришом, с времена на време, састајала са њим. У свом писму, које је прочитао индустријалац, слова „Д. М." нису значила „Драга Маргарета" већ „Драга мама".

Хербингер је прекинуо ова поједата, затим поклоно тужбу и свечано жени да ће адоптирати њеног сина.

Убица љубавника своје жене

послат у лудницу

па затим постављен за лекара у Азији

Необична љубавна драма познате лондонске породице

Лондон, маја

Идуће недеље на суду биће прочитана молба г-ђе А. М. Роберц, жене пуковника Нормана Ратерфорда, којом моли развод брака. Ова молба оживеће једно сензационално убиство које је извршено одмах после светског рата.

Драма страсти

Десет дана по примирју пуковник Ратерфорд дошао је на петнаест дана кући у Лондон и убио свога пријатеља мајора М. Сетона, за кога је неверне да је био љубавник његове жене.

Пуковник Ратерфорд мирио је чешко до га полиција ухвати. Али, пре него што је она наишла, убица се попео у своју собу, спалио једно писмо и отворио врата суседима који су били алармирани револверским пуцњевима.

Ослашен за лудака

На суђењу је пуковник признао своју кривицу, али је тврдио да је полудао и ослобођен је као лудак и послат у душевну болницу у Бродмуру. Отмах после суђења г-ђа Ратерфорд добила је развод брака, али је апелациони повишавао одлуку Врховног суда. Г-ђа Ратерфорд добила је дозволу за нови развод брака.

После 20 година . .

Десет година касније пуковник Ратерфорд пуштен је из луднице. Убрзо је добио место лекара у Англо-Иранској Оил Компанији на Истоку, пошто је за време боравка у болници са успехом полагао медицинске испите.

Годину дана пре његовог пуштења на слободу његова жена узела је своје девојачко име Роберс. Али, иако разочарана од њега, по захтеву је чији увек био. Да његова жена. Стога се неће ни моћи добити развод брака.

Породица Тарана

НИГДЕ КРАЈА РАСЕЈАНОСТИ БАРОНА ГЊАВЕТИЋА

(Текст и Обрадовом брешу)

Земљотрес створио панику у храму пуном верних

Батавија, 27 маја. — На острву Целебесу земљотрес је уништио мало села Пареч.

До сада је забележено 25 жртава. Несрећа је задесила и један храм док је у њему маса била на молитви.

Наследник

Доцових 17 милијарди

ЖЕНИ СЕ СИРОМАШНОМ ТЕЛЕФОНИСТКИЊОМ

Њујорк, маја.

Данијел Доџ, наследник милиона Доџове аутомобилске фабрике, ожениће се ускоро са 18-годишњом Лорин Макдоналд, сиромашном телефонисткињом, ћерком пастора једног теретног брода из Онтарија.

И сестра се удаје...

Данијел Доџ упознао се са својом вереницом пре неколико година када је био у лову у Онтарију. Отада се непрестано генорило о њиховој веридби, али ових дана она је званично објављена и венчање је заказано за дуги месец.

Истовремено г-ђа Алфред Вилсон, мати Данијелова, објавила је веридбу своје кћери Франсис, која исто тако са Данијелом деле имање које ми је дао отац, а које износи 17 милијарди динара.

Код шуљева, болова у костима застоја крвотока јетре и недовољног излучивања из жучи користиће успех лагодна постизању се природном

FRANZ-JOSEFOVOM

горком водом одличан успех. Бројни лекари раде узимају опробану

FRANZ-JOSEFOVU

горку воду па је и код тешке употребе добро подноси.

Рег. С. бр. 13470-35.

ИСПОВЕСТ Николе Нушића

осамдесетогодишњег брата великог писца Бранислава Нушића

Никола Нуша Нушић у разговору са нашим сарадником открива свој план о реформи филателије

Један од последњих Нушића, стари Београђанин г. Никола Нушић, брат од стрица Бен Акибе, претставља живу историју старог Београда, оне веселе бредратске епохе са многобројним интересантним личностима о којима су остале само анегдоте.

Никола Нуша, како сви познаници зову овог веселог чичицу, није заиста само као антологија анегдота о најглавнијим београдским думанима и весељацима старог Београда. Син Герасе Нуше, бакалина са Зеленог, у дубоку старост решио се да нешто од славе Бен Акибине одвоји за себе:

— Кренуо сам у реформато ре филателије, само да би не свечано мекрагили бар филателисти. Али, кад сам видео да то није доста, ушао сам и у активан политички живот. Биће ми бар братова сена!...

Тако је почео наш разговор на Сењаку са овим наследним старчићем. Да је умео да више опако као што брица, могао би верно, наслеђено, „нушићевски", наслоћати живот старог Београда са свима његовим весељацима.

— То је, брате, моје друштво већ преко 60 година и, ево, шта ми фали?! Весело једимо подмлађује!...

„Пијем и реформишем нашу филателију"

Необична историја славних београдских ждероња и пијаница

Бен Акибин брат

У улици Косте Главинића на Сењаку, у једној новој кући на првом спрату, видели смо посетницу: „Никола Нушић, пензионер". Куцали смо неколико пута, али се нико није јављао. Тек после неколико јачих удараца једна женски глас упитао је:

— Зар ви не знате сигнал?...

— Извините, али не знамо...

— Значи, ви нисте ни из куће, а и не носите марке?

— Не!

Рекли смо господи цвљ наше посете. Добили смо обавештења:

— Пођите у кафану „Опленац", ту више сељачке станице. Тамо је Нуша. Данас је пуштао пијанице (имао 300 поена), па је сада отишао на пиво да мало одане...

— Чудно неко лечење, мислимо у себи. Притисак крви 300 поена, пијанице и —пиво!...

Пред кафаном у великом друштву, затекли смо старога Нушу. Иза ушију пуштао је пијанице код берберина, а сада прича младићима оно себе одавле му толике флеке на гузи:

— Шта ћеш кад навалила девојка! Хоће да ме оспоја. И, држ' не дај, ево шта уради од мене. То се зове темперамент. И не питај ко је: Мађарица, ко би други био! Вели: „Старо вино греје!" Само не знам како ћу се пред женом одбранити. Нема шта, казаћу да сам пуштао пијанице...

Свежи осамдесетогодишњак

Смеје се стрпац, а смеху нема да краја. Прилазимо. Упознајемо се. Стари господин овако нам се претставља:

— У младости Бушић, у служби Нушић, а сада Њушић!

Њушић? Бен Акибин брат овако нам објашњава своје последње име:

— Сада само њушим где ћу наћи неке добре и ретке марке. И још нешто: кад проће нешто лепо и младо пред мене, — њушим...

Нуша има тачно 80 година! Живахан, окретан, насмејан, не личи на осамдесетогодишњака.

— Старији сам од Бен Акибе, али сам решио да не умрем још бар двадесет година. Моја стара Герасе Нуша живео је 95, а деда Никола Котула 97 година. Право је да ја поживим 100 година, а после неће умре ко хоће...

Не умире се чика Нуши прво због марака, а онда и због кафана:

— Идеш на онај свет блиед. Не знаш: имају ли тамо кафане, мезе, пиво. Или, ако већ и има нешто од бифеа ,можда је толико скупо да ми стари пензионери не долазимо у обзир. Једино ако се са Светим Петром изведе нека спекулација са маркама. Сумњам, богами, да ни оном свету нема филателиста. Их, шта их само од наших оде. Они мора да су пола раја претурали тражећи раритете и замењујући јефтине примерке са сапутима...

Чудновата збирка марака

Стари Нуша почиње да нам прича о реформацији коју је предузео у нашој филателији:

— Није довољно само лепити све марку до марке. Треба и ту наћи неке заиречите мотиве. Ево, ја сам направио једне изванредне оправдане филателије. Сваком ко погледа моје збирке марака уте ће да је то научи. Моја је филателија чака да би је наставници могли мирне душе предавати у школама. Она би, у исто време, у целој настави била најинтересантнији предмет...

Г. Никола Нушић упућује нас у своје филателистичке тајне. Његов ничим сређивањ и скупљања марака сасвим је нов и претставља праву ретност у целој филателији. У албумима стаје интересантнији предмет...

Г. Никола Нушић упућује нас у своје филателистичке тајне. Његов ничим сређивањ и скупљања марака сасвим је нов и претставља праву ретност у целој филателији. У албумима стаје историја Београђанина сакупљене су марке свих пет континената, од 1849 до 1938 године (Сада г. Нушић лепи марке краља Зога и краљице Жерадине, као брз хроничар светских догађаја). Али, у албумима нису само марке. У њима су, уз марке, укратко изнесене и биографије свих европских владара чији су лица овенчана маркама. Ово је јединствен лексикон, неки Алманах Гота своје врсте. Сваки марка има још и своју историјску илустрацију у речима. У албумима старога Нуше тачно је означено када је који владар ступио на престо, када је уклоњен или умро. Сви важнији моменти из живота појединих владара налазили су места у овим јединственим филателистичким белешкама.

Историја у маркама

— Ја сам хтео да дам историју кроз марке. Ви можда и не слутите колико оне историје могу бити упечатљиве, нарочито за филателисте. Јер, филателиста гледа цео живот кроз своје марке, и он може историју да схвати и памти једино помоћу оних једне енциклопедије...

Слике са марака, врло често претстављају важне догађаје из живота великих људи, и све оне марке Нуша је лепо прокоментарисао, тако да његови велики албуми претстављају сасвим необичну илустровану историју.

— Ове марке певају целу светску историју, ратове, победе, поразе, највећа славља и несреће. Имам ретке марке побеђених земаља које су изишле у црном оквиру за изгубљеним колонијама ;имам марке са далеких острва на Пацифику; имам марке које приказују чудне обичаје и догађаје о којима нигде у лексиконима и књигама нема речи. Моја албуми приказују свет кроз призму филателије, а то је један потпуно нов вид...

Децењама је радио стари Нушић на овим својим чудним албумима. Лепио је марке, додуше, као и остали пасионирани филателисти, куповао и спекулисао, о свему осталом бутао као риба.

— Бојао сам се да ко не сазна за моје тајне. Јер, нигде нема толико сурелаиности као међу филателистима. Плашио сам се да ми ко не украде идеју. И тако сам, у потпуној тајности, израђивао ову велику филателистичку енциклопедију: праву повест историје света у маркама.

У име свих пијаница...

Колико је на ово дело утрошио новца? Колико ноћи? Колико је сакупио марака?

— Хиљаде дугих ноћи ја сам провео над мојим албумима проучавајући животе људи који су наслагани на мојим маркама. Оне марке које сам сакупио претстављају огромни капитал, али ја сам их срећно и јефтино сакупио. (А и одакле мени паре?) Ја сам умео вешто да пршим замену. Сада имама око 60.000 марака од вредности.

Нова историја света у 60.000 марака, то је ето дело веселог Нушића, брата Бен Акибиног!

Интересовали смо се шта је Нушу натерало да се са толиком упорношћу баци на ову историју света кроз марке.

— Ех!? — насмејао се стрпац. Ја сам ово дело радио у име свих испијчутара, весељака и пијаница старог Београда. Нека се наша генерација не постиди пред историјом. Да виде будућа поколења за какве је велике подвиге била способна плејада славних пијандура и ждероња града Београда.

Старчић се дуго смеје и почиње да нас упознаје са најчувенијим из те плејаде, која је оставлала најнеобичније рекорде у неквадишњем београдском кафанама. Нуша је био један у другу штипу пијаница и сад задовољно показује на свој приличио одеблало прсњекаст нос:

— Небо ми је сведок, а и овај двојник Сиранов, да сам попио у свом животу више него што би могло стати у целу ову бару Венецију. Пио сам толико да сам неколико пута оболео. Морао сам да предузмем и неко лечење, па се упутих у Бању Селтерс. Кажу да тамошња вода најбоље лечи. Али, кад дођох у Селтерс, нешто се у мени херојски пробуди против воде целога света, и ја тамо воду и не помирисах. Кућем се овде ињиен да сам пио у Селтерсу по 20 шприцера сваког дана!...

Чувено друштво ждероња и пијаница

И сад чича може да издржи оштру конкуренцију са многим младићима од себе.

— Море, да је вода лековита, и богови на Олимпу направили би здравалак са шабесом и млеком, а не онај слани бар о коме песници певају да је точио само јаки пића!...

Никола Нуша од 1880. када је ушао у живот као „готов човек", прошао је кроз многе службе и у свима волео да склапа пријатељство само са људима који су њега били достојни. Мерило је било: неће пије макар 15 шприцера на дан!... Био је, некада, и у Министарству иностраних дела, затим у поштанској служби, из које је изишао јер се уверио да се на поштаре гледа као на људе који се не могу похвалити великом бистрином.

— Гледао сам ја годинама више поштанске службене хартије и увек ме мучила мисао: „Зашто држава само ни овим хартијама удара круг, да би поштар знао где да удари штамбиљ? Ето, као да поштар не би и без тога знао да погоди право место! „Нисам то могао више да подносим и променио сам фах. Крупна је то увреда била,... Био сам, после тога, рачуновиспитач Главне контроле више од 20 година. Прегледао сам рачуне и — лепио марке!... А друштво је било, увек, по мом рецепту: весело и цврцкуто...

Сећа се Нуша Стевана Сремца, свог доброг старог друга, који је портретисао у „Вир Герасу" његовог оца, Герасн Нушу. Сећа се Јанка Веселиновића, Густава Матоша, Бровака и осталих славних кафанских асова предратног Београда. Међу њима заузимао је почасно место рођени брат Бранислава Нушића Леонида, чувен због пића, јела и суканца.

Леонида — рекордер у ждерању

— Био је тај Леонида сув као сарага, али нико у Београду није могао да поједе толико као он. Пре четрдесетак година једини је Андра Кинђазин оспоравао Леониди ово пресвство. Андра је био три пута тежи од Леониде, и једнем је Леониду натерао да се у „Краљевој пивници" састану пред жиријем и оцлеђају ко ће више појести и попити. Карло Пероло је држао пијару, и он је пред ове необичне госте донео јеловник. Карта је била велика. На сто је положена окленда: 25 дуката. Такмичари су почели да једу с врха карте па све наниже. Кинђазин је убрзо почео да подригује, а Леонида је само подвикнуо: „Спреми, газда, доста бифтека, црком од глади"! Кад су са јеловника појели сва јела, одозго на доле, пало је изређење да колнеги почну доносити јела са ове карте одоздо на горе... Леонида је појео 25 бифтека и сав се тресао од смеха. Кинђазин није могао да издржи. Код трећег јела са јеловника одозго на горе он се затетурао и... зна се... Леонида да пукне од смеха. Он је дозвао Карла Перола и рекао му: „Газда, још само два омлета: један за господина, а други за мене"! А Кинђазину више није било до омлета... Изгубио опкладу, а остела реч: „Сад Леонида пође, само онај омлет на крају није могао".

„Пије се и сад у Београду, није да се не пије, али нема више оног класичног ждерања и пијења".

Пијанице на сакама

„Сећам се, пре неких педесет година једне недеље у пролеће. Нашло се наше друштво код кафане Скупштине, близу Вознесенске цркве. Бровак и Никица Герман били су колоповође. Због неке свечаности свима се затекли цилиндри на глави. А улице пуне света, Бровак, ко ли зна шало неке сакације, закупио све њихове саке и наредио нам: овако у паради, са цилиндрима, да пођемо кроз цео Београд са сакама. И тако било. Кренули смо кроз центар према Калемегдану. Хтели смо да се, на крају, проведемо у најлепшим кавзанама, одмах до Калемегдана. Ех што је то била поворка!.. Хиљаде људи пиле су за нама, „сакацијама" у цилиндрима. Искупио се свет као на чудо. Пала успут и песма, и говори. Настављли смо са пићем, тамо на Калемегдану. Добро пиће, ај. Знам од њега. Али није сутрадан заболела глава... А то је главно. Ове догађаје сматрам за светле историјске тренутке...

Гамбета једе слатко

Сећа се Нуша својих старих другова који се одавно смириле на гробљу и, пребирући по успоменама, застаде код Мише Мојера.

— Ех, био је то најславнији пијаница у старом Београду. Само да се мало разгреје, увече, пио би по 20 „лутки", па онда тек прелазио на пиће. Стаповао је на „Шанцу" а највише је пио код „Тиролца". Увек је у пијанку водио са цилиндром.

Нуша неуморно прича. Износи нам и једну фимилијарну анегдоту, чији је јунак нико други него — Леон Гамбета! Зна се да је славни француски државник посетио једном у Београду деду Николе Нушића Николу Котулу, и ево шта је о тој посети сачувано у предању Нушићеве породице:

— Почетком друге половине деветнаестог века Француска је снабдевала Србију сољу. Пошто је наступио спор по најзвишем налогу мерао је Леон Гамбета, на пролазу из Атине, да сврати у Београд, како би са кнез Михаилом уредио ствар. Кнез је наименовао Котулу за шефа ове комисије, и тако је Гамбета дошао у додир са нашим дедом. Котула је успео да изгледа спор, и Гамбета га је свечано посетио. Послужили су га слатком из оста великог судца, и Гамбета, вероватно да мора све појести што су изнели пред њега, толико је слатка јео да му се, на пола чи није, већ смучило. „Опростите господине, немојте ми замерити али ја заиста више не могу", рекао је француски државник Котули.

Овом послужењу смејао се стрпац цео Београд, а сад стари Нуша прича зато да би то биде од користи Гамбетиним биографима.

И својима... Мада, овај весели стрпац још дуго не мисли да буде своме друштву само — успомена.

Анте Матекало

Тајанствене појаве у нашем народу

(Наставак са петнаесте стране)

8) Димитрију Казимировићу, трговцу и бив. народном посланику (1 1916 год.) пророкао је да ће бити „најбогатији у селу". Тај га је мој рођак много поштовао и увек би га частио ракијом, говорећи му: „Пиј, Димитрије, јер се испунило оно што си ми прорекао!." Њему је говорио и о бернету. О родним годинама би му увек говорио да што више пшенице и кукуруза посеје. И овај би га увек послушао!

Светски рат

„Имаћемо много ратова. Најзад ће и цео свет ратовати. Изгинуће много народа. Затим ће се појавити човек русе косе са Истока... То ће бити човек кратког и дебелог стаса и његова ће се реч слушати у целом свету..."

10) 1887 год. термо је Димитрије креч са Мокрање (село нашег композитора Ст. Мокрањца) и пређеде га човеку, који је имао три сина, два осокољета и трећега дудака... Код њега је и преноћио, и сутрадан при растанку рекао је домаћину, да ће му нешто рекао, али да се не љути. Овај му рече да му слободно све може рећи. Видовњак му затим рече:

— Теби ће оба ожењена сина умрети, а дудке ће ти и даље остати да живи! То ће бити у року од две године!...

И одиста, после две године дошао је тај човек из Мокрање у Јабуковац, да се код њега распита и за своју судбину, али је он, на недељу дана пре тога, умро...

11) Прорицање судбине претседнику општине. Једном у механи рећи ће видовњак Јовану Пајкићу претседнику општине, да наручи мало ракије, јер ће му прорећи судбину, али га замоли да се не љути. Пајкић му допусти да све каже што зна. Тада му овај рече: „Ти ћеш, газда Пајкићу, скончати од пушке и умрећеш иза плота!" Пајкић се насмеја, те га у шали и опсова и рече му: „Зар ја газда човек па да скапљем иза плота?" Својој браћи ранице у пољу: ранио га је Јои Ј. Вазкоиић, и то из пиштоља. Тада се сети речи Димитријевића, па му рече: „Одиста си погодио. Разби сам у могу!"

„Ех... газда Пајкићу! Ти си рањен из пиштоља, и ти сада говориш са мном , али кад дође суђени час и пуцне пушка, тада нећеш више са мном разговарати!"

И гле! 16 јула 1888 год. Око 10 сати ноћу, Пајкића убише из пушке! Он је мртав пао пред прошћем недалеко од своје куће..

12) Прорицање своје сопствене смрти. Димитрије је славио Св. Јована. Ту је славу последњи пут прославио 1888 год. Позвао је све своје рођаке и пријатеље и почастио их. Кад је сласку свећу прилило, рекао је: „Једите браћо и пијте! Ово је последњи пут да се тако састајемо и веселимо!" Затим додаде тужно: „На тра неделе пред Петров дан ја ћу умрети!.."

Идуће године, после Духова, Димитрије се опасно разболи од трбушне болести. Њему се по калиивању сина Јоца трбух „напе као буре" и тада виде да ће умрети. Иран ће га уништи како му је, али му отац одговори: „Зар, њиом још ни дан славе рекао да ћу умрети на три недеље пред Петров дан?!

Тада га сни стаде тешити, али му видовњак рече: „Иду Великиру стало се звоне ћурчија у селу) и купи ми ноју шубару, те ме спреми за онај свет, јер се мој час приближује!.."

Јои га је затим лепо опремио. Звао је и свештеника, који га је исповедио и причестио. То беше претходни мога оца у пароохији: поп Никола Илић († 1893 год.) И гле! На три недеље пред Петров-дан, 2 јуна 1889 год. умро је у пре петле пророк Димитрије!..

Сутра дан исти свештеник га и опоја у јабуковачкој цркви.

Др. Рад. Казимировић

ШТАРИНА ПЛАЋЕНА У ГОТОВУ

ФАБРИКА БЕНЦЕ АМЕШТАЈ
ЗАСТУПНИК: Р. ПУЉЕВИЋ Београд Кнез Михаилова 39

ВРЕМЕ
Духовни

ДИРЕКТОР: Драгомир М. Стојадиновић

ГОД. XVIII — 5889 БРОЈ | БЕОГРАД, 12, 13 И 14 ЈУНИ 1938 | ПРИМЕРАК 2 ДИНАРА

БЕОГРАДСКО ИЗДАЊЕ

ФАБРИКА БЕНЦЕ АМЕШТАЈ
ЗАСТУПНИК: Р. ПУЉЕВИЋ Београд Кнез Михаилова 39

Тајне бакингемске палате

Последњи снимак енглеског краља Ђорђа Петог: Краљ излази из бакингемске палате на реви трупа

„Време" ће у идућем броју почети са објављивањем ванредно занимљивих репортажа познатог енглеског публицисте и новинара

Џорџа Хералда

ТАЈНЕ БАКИНГЕМСКОГ ДВОРЦА

Џорџ Хералд је један од најубедљивијих и најоригиналнијих књижевника англо-саксонског света, који је радо читан у Великој Британији и у Америци.

Његова серија репортажа.

Тајне Бакингемског дворца

није само низ занимљивих чланака већ узбудљив роман једног историјског и у целом свету познатог дворца, који је у току векова играо ванредну улогу у светској историји и у међународној политици.

Џорџ Хералд доноси читав низ херојских и драматичних сцена, које су се одиграле у овој главној резиденцији енглеских краљева у току два и по последња века.

У својим репортажама писац бележи најзначајније историске епизоде енглеске и светске историје. У њима васкрсавају енглески краљеви и краљице. Из њих сазнајемо за тајне интимног живота Бакингемског војводе, краљева Чарлса Првог, Џорџа Трећег и Краљице Викторије.

Читајте у „Времену"

ТАЈНЕ БАКИНГЕМСКОГ ДВОРЦА

од Џорџа Хералда

Општа мобилизација у Кини

Јапанци траже да друге силе повуку своје бродове са Јангцеа

Ханкеу, 11 јуна. (Специјалан извештај). — **Кинески министар рата изјавио је да ће у целој Кини бити извршена општа мобилизација.**

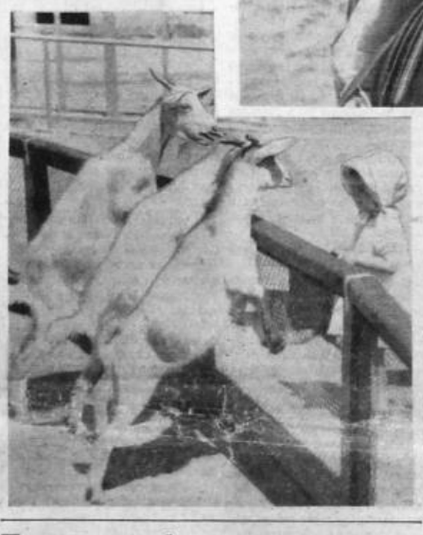
ОФАНЗИВА ПРЕМА ХАНКЕУ

Токио, 11 јуна. (Специјалан извештај). — Јапанске поморске власти саопштавају да је отпочела поморска офанзива на Ханкеу.

Јапанске власти умолиле су стране ратне и трговачке бродове да се повуку из зоне која је дуга триста километара.

ОПАСНОСТ ОД ПОПЛАВЕ ЈАНГ-ЦЕА ЗБОГ РУШЕЊА НАСИПА

Ханкеу, 11 јуна. — У кинеском званичном саопштењу изражава се бојазан, да може доћи до једне од највећих поплава за коју се зна историји Јанг-Цеа, због пуцотина које су изазвале јапанске трупе на одбрамбеним насипима на реци Јанг-Це бомбардујући кинеске положаје источно од Ченг-Цеуа. (Ројтер)

Њен први излет на рођендан Њене мајке

Мала принцеза Јелисавета, кћерка Њ. Кр. Вис. Кнеза Намесника и Кнегиње Олге јучe је, на рођендан Своје Мајке, у пратњи своје гувернанте шетала Калемегданом и посетила Зоолошку башту, где се радовала малим животињама

Благодарење поводом рођендана Њ. Кр. Вис. Кнегиње Олге

Поводом дана рођења Њеног Краљевског Височанства Кнегиње Олге одржано је јучe у 11.30 часова благодарење у дворском храму на Дедињу. Благодарењу су присуствовали Његово Величанство Краљ, дворске даме и цивилна и војна кућа Његовог Величанства Краља.

Три љубави Кнеза Михаила

Кнегиња Јулија, жена кнеза Михајла Обреновића

Пре седамдесет година, на јучерашњи дан 29 маја 1868 по старом календару убијен је у Кошутњаку српски кнез Михаило Обреновић III. Управо онако како је био и прорекао чувени Митар из Кремна, кнез Михаило је грозно искасапљен од завереника.

Од данас „Време" доноси

„Три љубави Кнеза Михаила"

романсирана биографија од

Божидара С. Недељковића-Рочкомана

познатог писца романа „Трагична љубав Краљице Драге" и „Љубавне авантуре Кнеза Милоша Обреновића".

Читајте нов роман „Времена"

Праг усваја меморандум Судетских Немаца као базу за преговоре

Праг, 11 јуна. — Чехословачка влада је пристала на проширење базе за преговоре са Судетско-немачком странком г. Хенлајна, прикључивши народносном статуту који припрема и меморандум који је претседнику чехословачке владе г. др. Хоџи предао 8 о. м. посланик Судетско-немачке странке г. Кунт, а у коме се излажу захтеви Судетско-немачке странке.

У чехословачким надлежним круговима се изјављује да, иако чехословачка влада прихвата да дискутује на бази меморандума, то не значи да она прихвата све тачке меморандума.

Са своје стране, вођство Судетско-немачке странке сматра да њен меморандуму није неприхватљив.

Циљ преговора биће, уствари, да се наће компромис између обе тезе.

Одлука чехословачке владе је иначе изазвала јак утисак у судетско-немачким круговима.

Садржина меморандума и статута за сада се држи у највећој тајности.

За базу преговора ће служити 8, односно 14 практичних тачака захтева које је изнео народни посланик г. Кунт у свом скорашњем говору.

Преговори о статуту и о меморандуму имали би да отпочну у идућу среду. (Авас)

Њ. В. Краљица на Јадрану

Њ. В. Краљица Марија напази се ових дана на крстарењу јахтом по Јадранском Мору. На слици Њ. В. Краљица на јахти приликом пристајања у Трпњу

Енглеска гради помоћску базу у Индији

Лондон, 11 јуна. — По једној вести „Дејли Експреса" лука Хочи (Предња Индија) биће у најкоротње време претворена у поморску базу.

Исто тако и на острву Велингтон биће изграђени велики аеродроми. (ДНБ)

Данас „Време" почиње да објављује сензационални

ШПИЈУНСКИ РОМАН

ПЕТА ЕТАПА

ОД СЕРГИЈА ПЈАСЕЦКОГ.

За разлику од осталих романа сличног садржаја ПЕТА ЕТАПА је неизвештачена и неулепшавана аутобиографија писца и претставља читав низ најузбудљивијих и најинтересантнијих догађаја, непосредно и лако описаних.

После безбројних прелаза совјетско-пољске границе — као кријумчар и шпијун — после смелих пљачка путника на бескрајним друмовима и убистава почињених ради новца, Сергије Пјасецки, бивши официр и добровољац, који је пошао у рат да брани своју отаџбину од непријатеља, доспева пред суд и треба да буде стрељан. Међутим, и у овој прилици срећа га не напушта. Спасавши се у последњем моменту испред пушчаних цеви, Пјасецки се налази у ћелији робијашког затвора, где пише роман свога живота. Роман бива публикован и Сергије се избавља захваљујући заузимању пољске академије за књижевност.

Сергије Пјасецки

Колико је интересовање постигао овај необични роман, написан у најнеобичнијим околностима, најбоље се може судити по томе што је одмах био преведен на девет језика постигавши безброј издања у свима земљама Европе и Америке.

Читајући ПЕТУ ЕТАПУ проћи ћете заједно с аутором кроз најневероватније перипетије једног „јунака границе". ПЕТА ЕТАПА је крвава перспектива живота и рада једног шпијуна.

Читајте ПЕТУ ЕТАПУ, најсензационалнији савремени шпијунски роман!

Читајте на једанаестој страни данашњег „Времена" интервју са писцем који — описујући свој узбудљиви живот — изјављује да још овога лета долази на наш Јадран као гост „Времена".

Редакција и администрација „Времена" извештавају своје читаоце и пословне пријатеље да ће се о Духовима преселити у нову зграду Дечанска ул. бр. 31. Телефони 24-001—24-010 (10 линија).

У старој згради остају још кратко време само огласи и претплатно одељење.

Дјеци

Шетња деце и њиховог наставника

Путовао сам аутобусом према Сарајеву и из државног друму срећосмо школску децу, која су шла са својим наставником у шетњу најближе околине. Неуређени, без воде, можете замислити задах. А није само он у тој згради. Има и неких пријатних слика. Има и неких пријатних слика. Ако је само он у тој згради. Има и неких пријатних слика. Ако је само он у тој згради. Има и неких пријатних слика. Ако је само он у тој згради

АНКЕТА „ВРЕМЕНА" У БУГАРСКОЈ

„Помагаћу владу докле год буде водила политику зближења са Југославијом"

— изјављује угледни члан Собрања г. Проданов

(Од нашег сталног дописника)

Софија, 13 јуна. — Софијски народни претставник г. Божин Димитров Проданов рођен је у селу Татилак код Солуна. Учитељ по професији он је више од 30 година провео у Грчкој Македонији, и Источној Бугарској. Од 1928 године живи стално у Софији као македонски емигрант. Одазивајући се анкети „Времена", посланик г. Проданов, дао је на постављена питања ове одговоре:

— Какав је Ваш однос и расположење према Влади г. др. Кјосеиванова?

— Владу Кјосеиванова, докле год буде водила политику зближења, са Југославијом, ја ћу да помажем.

Што се тиче унутрашње политике, свака добра иницијатива биће потпомогнута са моје стране, док она која би могла да шкоди народу биће унапред осуђена од мене и против такве борићу се.

— Има ли Влада већину?

— Од свих 160 народних претставника 93 је на страни Владе.

— Може ли Влада са овим Собрањем да ради?

— Докле год Влада чува одредбе Устава, за који се Бугарски народ лавовски борио, од његовог издавања до данас, дотле ће Влада имати пуну помоћ бугарског народа.

— Какав је задатак новог Собрања и да ли се са њим слажете?

— Задатак новог данашњег Собрања је да нормализује политичко и привредно стање земље, после чега ће, верујем, моћи да уједини бугарски народ, коме претстоје и други велики задатци.

— Ваше гледиште на односе Бугарске и Југославије после Пакта о вечном пријатељству?

— Што се тиче Пакта вечног пријатељства два братска народа, он треба да се реализује на бази узајамног уважења. Ја сам, као претставник македонске емиграције, апсолутан противник оних, који хоће да спроводе политику мржње са циљем да онемогуће добре односе између две братске суседне земље. Корисно је, чак неопходно, да зближење да се уреди Царински савез између наша два народа.

— Културна, економска и политичка сарадња са Југославијом?

— За унапређење као и јачање јединства, неопходно је да се омогући пуна слобода и бугарској и југословенској књижи, која ће допринети свестраном упознавању и духовној вези свих јужних словена.

М. Станојевић

ТУРСКА ВОЈНА ДЕЛЕГАЦИЈА У АЛЕКСАНДРЕТИ

Анкара, 11 јуна. — Једна турска војна делегација отпутовала је синоћ засебним возом у Александретски санџак. На челу делегације налази се г. Акиm Гундуз, помоћник начелника главног генералштаба.

Чланови делегације су генерални директор министарства иностраних послова, шеф оперативног одељења главног генералштаба и један капетан при главном генералштабу.

Турска делегација састаће се у Антиохији са француском војном делегацијом на чијем се челу налази г. Исанже командант источне армије.

Две делегације расправљаће о споразуму између Француске и Турске односно Александретског санџака.

(Анат. аг.)

ПУТ Г. МЕТАКСАСА У ПАТРАС

(Од нашег сталног дописника)

Атина, 11 јуна. (Телефонски извештај.) — Претседник владе г. Метаксас отпутовао је вечерас за Патрас, где ће наставити своју политичку турнеју коју је прекинуо пре извесног времена.

Претседник владе ће сутра присуствовати освећењу 12 основних школа. У понедељак он одлази за Мисолонги, где ће присуствовати оснивању споменика пољским добровољцима који су се борили за ослобођење Грчке.

ЗАРИФИС

Француска неће увести контролу на Пиринејима

Париз, 11 јуна. — Меродавни кругови допуњују званични демантн који је јутрос објавило министарство иностраних послова, а које се односи на обавештења штампе, која тврди да је француска влада саопштила у Лондону да је расположена да успостави строгу контролу своје границе на Пиринејима чим се постигне споразум у одбору за немешање.

Став француске владе се није променио. Парнски одговорни фактори не треба да у погледу контроле доносе једностране одлуке. Они се ослањају на пристанак који су дали на британски план за време разговора у Лондону, а који се односи на завођење контроле на копну и мору, на свима границама као и на повлачење добровољаца из Шпаније.

Другим речима, међународна контрола на границн према Пиринејима биће заведена онога дана када неутралне комисије којима је стављено у дужност да врше надзор над повлачењем страних добровољаца, стигавши на Пиринејско полуострво изјаве да су спремни да отпочну свој рад, и када се, у исто време, успостави аналогна контрола на шпанско-португалској граници, а такође поново уведе поморска контрола.

Међународна контрола на пиринејској граници трајаће 30 дана, с тим да се овај рок може продужити на 40 дана, под извесним условима, а биће обустављена ако у том року не почне повлачење страних добровољаца. (Авас)

Франкове трупе освојиле Албокасер

(Од нашег сталног дописника)

Париз, 11 јуна. (Телефонски извештај). — Јуче је настављена битка у циљу сужавања обруча код Биелсе на Пиринејима.

Сломивши отпор 43 републиканске дивизије, маварске трупе заузеле су Лан и Јустин, постигавши напредовање од 10 километара у правцу Биелсе.

Исто тако настављена је офанзива код Кастељона. Националистичке колоне заузеле су Фоју, неколико километара од Алкоре.

Помогнута тенковима једна друга колона заузела је Русену Дел Сид, варошицу од пет хиљада становника на путу од Море дел Рубелоса за Кастељон.

Националистичке ловачке ескадриле и противавионске батерије успеле су да оборе седам републиканских авиона. У току дана бомбардовано је више села. Аликанте је такође претрпео бомбардовање; број жртава износи око стотину.

Енглески трговачки брод „Ајсадора" погођен је бомбама и потопљен у току претпрошле ноћи. **Р. ВАЛЕ**

НАЦИОНАЛИСТИ СУ ОСВОЈИЛИ ГРАД АЛБОКАСЕР

Сарагоса, 11 јуна. — Пошто су разбиле линије републиканских трупа, трупе генерала Аранде предузеле су завршно напредовање освојивши данас град Албокасер. Напредовање трупа генерала Аранде наставља се и напред снажном ветру који по својој јачини личи на урагане.

Огромна количина ратног материјала пала је у руке националиста који су поред тога заробили више од 2.000 црвених војника. **(Стефани)**

Земљотрес у западној Европи

У БЕЛГИЈИ

(Од нашег сталног дописника)

Брисел, 11 јуна. (Телефонски извештај.) — Јак земљотрес који је данас у 11.56 часова бележен у Француској, Енглеској, Холандији и Белгији, најснажније је био у Белгији где је трајао најмање 20 секунди. Потрес је био тако јак да је блокирао све сеизмографске инструменте у Бриселу.

Од потреса на разним зградама појавиле су се пукотине. Са кровова попадали су димњаци, повређени већи број особа више или мање озбиљно.

Становништво Брисела, узнемирено овим земљотресом, истрчало је на улицу. У свом страху један човек је скочио са прозора. Исто тако погинуо је један радник. На њега се срушила грађевина на којој је радио.

А. ВИСОН

У ФРАНЦУСКОЈ

(Од нашег сталног дописника)

Париз, 11 јуна. (Телефонски извештај). — Данас у 11.57 часова осетио се земљотрес у целој северној области Француске.

Земљотрес је био нарочито јак у области Валансиеа, али су га исто тако осетили и у Лилу, Рубеу, Арасу и другим местима. Нема већих штета, само су прекинуте многе телефонске и телеграфске линије. **М. СТ.**

И У ЛОНДОНУ

Лондон, 11 јуна. (Телефонски извештај) — Неколико минута пре дванаест сати у Лондону се осетио јак земљотрес.

(Тел. Комп.)

Експозе министра г. Цветковића на Међународној конференцији рада у Женеви

Женева, 10 јуна. — Данас пре подне пред пуном салом делегата свих држава у палати Друштва народа, где заседа Међународна конференција рада, одржао је свој експозе министар социјалне политике и народног здравља г. Драгиша Цветковић, шеф југословенске делегације у дискусији по годишњем извештају директора Међународног бироа рада.

Експозе министра г. Цветковића остављено је врло јак утисак, пошто се г. министар Цветковић у својим излагањима осврнуо на све актуелне догађаје у свету, а нарочито оне који су у непосредној вези са делатношћу Међународне организације рада. Министар г. Цветковић говорио је о потреби одржања мира и о акцији Краљевске владе у томе правцу, подвлачећи да је мир први услов сваког привредног и социјалног напретка. Затим се осврнуо на данашњу привредну конјунктуру у свету, указавши да се њени ефекат није у једнакој мери осетио у свима земљама и подвлачећи да је привредни просперитет једна основа за успешну социјалну акцију.

Говорећи о социјалном билансу у прошлој години, министар г. Цветковић је рекао да позната привредна конјунктура у нашој земљи није битно социјално обележје, јер су социјалне реформе Краљевске владе успеле да обезбеде нашој радничкој класи све користи

Обухватајући ова разна питања, министар г. Цветковић рекао је између осталога следеће о приликама у нашој земљи:

Огромни напори владе г. др. Милана Стојадиновића учинили су да смо извукли све користи од светске конјунктуре

Што се тиче привредне ситуације моје земље, рекао је министар социјалне политике и народног здравља г. Драгиша Цветковић, ја могу да потврдим да су последње две године, а нарочито прошла, биле врло добре у економском погледу. Огромна подпора Краљевске владе, да путем унутрашњих зајмова, који се њу на више милијарди динара, обезбеди извођење великих јавних радова за опште привредно подизање земље; да разним привредним мерама скине терете дугова са земљорадника и да доведе цена пољопривредних производа до што повољнијег односа према ценама индустријских производа, да подигне куповну моћ најширих потрошачких слојева народа, великих извора на пољу развитка спољне политике, чији се обим у току прошле године повећао за 36 од сто према претходној години, најзад, Краљеве социјалне реформе, које су омогућиле искоришћавања просперитета за најшире народне слојеве, а нарочито омогућиле радничкој класи да дође до веће и сигурније зараде и да, као економски најслабија класа, у пуној мери искористи последње економског просперитета — учинили су да се привредни напредак у земљи у току прошле године јако осетио у свима гранама нашег народног живота. За илустрацију привредне ситуације Југославије навешћу само да је запосленост радника у току прошле године повећало се за преко 30 од сто према годинама 1929, која се и код нас може сматрати као најповољнија просперитетна привредна година.

Наш привредни просперитет имао је у прошлој години битно социјално обележје

Последња година, која се у економском погледу на моју земљу може означити као врло повољна, носи битно социјалне обележје. Најдубље убеђење владе г. др. Стојадиновића било је, да би сваки привредни напредак без социјалне садржине промашио свој циљ.

Ми смо у току прошле године спровели у живот грану осигурања за изнемоглост, старост и смрт, за све раднике, и посебно пензионо осигурање за приватне намештенике.

Другу сферу социјалну бригу Краљевска влада посветила је томе да радничке наднице доведе у сразмери са привредном конјунктуром у земљи и нарочито са ценом животних намирница, које је ова конјунктура проузроковала. У том циљу Краљевска влада је у току прошле године донела пропис о утврђењу минималних надница за све раднике, на бази минималних трошкова живота, тако да је законским путем обезбедила минималну егзистенцију најнижих радничких слојева.

Ја мислим да у свакој земљи основна брига сваке владе за по большање и нормализовање економских односа мора ићи у првом реду на сређивање радничких односа и радничких прилика. Омогућити хармоничну и продуктивну сарадњу капитала и радне снаге, треба да буде најважнији задатак сваке земље, која хоће здраве економске и привредне односе. У томе страшку мора се обратити пажња, да синдикални покрети, као носиоци и претставници борбених економских радничких организација, буду на достојној висини, пуна слобода синдикалним покретима у свима случајевима, када је у питању економска борба и право радничке класе на бољи живот.

У нашој земљи имамо потпуне слободе синдикалног радничког покрета. Ако он данас не претставља једно јединствен раднички фронт, већ више тенденција са разним циљевима, онда те недостатке треба тражити код оних који су тај покрет носили и који су овим покретом често економских циљева служили разним политичким режимима у прошлости и тиме га из основа компромитовали.

Оно што се за две године у нашој земљи, у погледу сређивања социјалних реформи и остварења основних радничких интереса, спровело, сведоци да се њима разумевања и осећаја за радничку класу. То најбоље доказује колико код нас има социјалног смисла и социјалне среде и ми радујемо се што гледу предвиђамо [illegible] законским путем, који омогућава социјализовање унутрашњих [illegible] и учвршћење основних [illegible] интереса нације и земље.

Духовска посета Софији београдских чланова Југословенско-бугарске лиге

(Од нашег сталног дописника)

Софија, 11 јуна. (Телефонски извештај) — Данашњим конвенционалом допутовали су у Софију чланови Југословенско-бугарске лиге из Београда њих 185 на броју под вођством првог потпретседника генерала у пензији г. Јовановића да проведу духовске празнике.

Пре доласка воза на станичном перону били су искупљени пред отправника југословенског посланства у Софији саветника г. Шујице са особљем посланства и претседника овдашње југословенско-бугарске лиге, колоније у Софији и домаћи и страни новинари.

По изласку из воза чланове Југословенско-бугарске лиге из Београда поздравио је г. Никола Захаријев, бивши министар пожелевши гостима добродошлицу а у име Београђана захвалио се вођа пута г. Јовановић.

За време поздравних говора подвучена је жеља да се продужи и учеста са узајамним посетама и на тај начин створи што шира могућност упознавања ширих народних слојева. **М. Ст.**

САВЕТНИК БУГАРСКОГ ПОСЛАНСТВА У БЕОГРАДУ Г. КЕСЈАКОВ ПРЕМЕШТЕН У СОФИЈУ

Софија, 11 јуна. — Г. др. Богдан Кесјаков, досадашњи саветник бугарског посланства у Београду, постављен је за начелника правног одељења министарства спољних послова.

За саветника бугарског посланства у Београду постављен је г. Никола Пецев.

ЛЕТИ и ЗИМИ
ФАНГО-РАДИУМ
РЕУМА САНАТОРИУМ
Само ЈОДНО ЛЕКОВИТО КУПАТИЛО НОВИ САД
Стручно лечење — Опробан успех
Првокласна послуга — Умерене цене
Почеи већ од Дин. 65.— за целокупан пансион. Тражите бесплатне проспекте
Попуст на железницама. 404

Г. ЕКХАРТ НАГОВЕШТАВА УЖУ САРАДЊУ СА ВЛАДОМ Г. ИМРЕДИА

Будимпешта, 11 јуна. (Телефонски извештај.) — „Мађарорсаг" објављује говор шефа странке малопоседника г. Тибора Екхарта који је одржао на једном збору у Сенсарду. **Г. Екхарт је изјавио да је претседник владе г. Имреди прямно скоро цео програм странке малих поседника.** Исто тако и највећи део владине странке стоји на истим принципима као и његова странка. **Међутим, једна мања група владине странке је за насилне и револуционарне методе.** Оне ће се најенергичније борити против ове групе. Он остаје и даље борац за грађанске слободе и за правни поредак. Није важно, рекао је г. Екхарт, да ли ће странка малих поседника ићи са владом или против ње, него је важно да ће се она увек борити за народ. **(Тел. Комп.)**

Цела Чехословачка граница је низ утврђења

Праг, 11 јуна. (Телефонски извештај). — Један виши генералштабни официр чехословачке војске одржао је данас радио предавање о утврђењима на чехословачкој граници. Он је изнео да ова утврђења претстављају један низ митраљеских гнезда дуж целе границе који се међутим наставља и у унутрашности земље.

При покушају да прелази границу непријатељ ће наићи одмах на отпор а када би му пошло за руком да се пробије одмах би наишао на другу одбрамбену линију. На тај начин велики фронтални напад треба одмах да се разбије у многобројне појединачне акције.

Поред вештачких утврђења земља обилује и природним утврђењима. На крају је генералштабни официр нагласио да је најопаснији противник ових утврђења ваздушно оружје али обзиром на мали облик циљева ова опасност је минимална. **(Тел. Комп.)**

ОПШТИНСКИ ИЗБОРИ У СУДЕТСКИМ КРАЈЕВИМА

Праг, 11 јуна. — Од 1800 судетсконемачких општина у којима ће се у недељу обавити избори, у 883 општине истакнута је једино листа судетско-немачке странке. (ДНБ)

ЕНГЛЕСКА ШАЉЕ ПОСМАТРАЧА У ПРАГ

Лондон, 11 јуна. — Британска влада намерава да у Праг упути мајора г. Сутиа-Прета у својству посматрача. Ту вест је донео данашњи „Таjмс".

СОКОЛСКЕ СВЕЧАНОСТИ У ПРАГУ

Праг, 11 јуна. — Сокалске свечаности у пуном су јеку. Иако ће се главне приредбе као што је познато, одржати крајем јуна месеца и почетком јула, сокалска школска омладина је већ почела да наступа. Тако ће данас преко 50.000 средњошколаца, поштo се буду постројили на сокалском стадиону, продефиловати кроз прашке улице, пролазећи поред прашког дворца Храчани, резиденције претседника г. Бенеша. **(ЧТК)**

МАЂАРСКА ЋЕ ИЗАЋИ У СУСРЕТ ЗАХТЕВИМА СВОЈИХ НАРОДНИХ МАЊИНА

Будимпешта, 11 јуна. — Министар просвете г. Телеки изјавио је у парламенту да ће у просветној политици као и у мањинској политици остварити мере које је његовотно мађарски министар претседник г. Имреди. Г. Телеки је рекао:

„Свако има неоспорно право да негује свој језик, своју веру и своје традиције.

Мађарска ће, рекао је г. Телеки, изаћи у сусрет оправданим захтевима мањина.

У мањинским школама биће ускоро уведен јединствен систем наставе. Школе којима је потребно повећање броја одељења добиће субвенцију". (М. Т. А.)

Међу многима само неколицина нема зубни каменац. Нико није од њега сигуран! Отстраните опасни зубни каменац редовном негом зуби Сарговим Калодонтом. У нашој земљи садржи само Саргов Калодонт сулфорицин одлет против зубног каменца.

Југославија подиже спомен-костурницу мртвим херојима на острву Виду

Толгота целог народа кроз Албанију остаће записана у историји света као редак пример самопрегора, љубави и мученишгва једне земље у одбрани њене самосталности и слободе. Српски народ својим прелазом преко Албаније и небројеним људским жртвама посејаним на томе тегобном и мученичком путу остаће кроз столећа пример родољубља и пожртвовања у питањима одбране националног имена и државне самосталности. Али, ове грозоте албанских клаваца, суровост зиме и ужасна смрт од глади или од мучког непријатеља који вреба иза сваког камена, или сналога бремењака, није била иишта према оној страшти и оном ужасу, кад су измучени ратници Шумадије дошли на острво Крф. Тек ту, у безбедности, али измрцварени душевно и телесно, ови су почели осећати страховите последице напора и мука и као косом посечени почели падати као снопље, да од стеновитог острва Вида код Крфа направе највећу костурницу у светској историји. За војску која је земаљском 150.000 човекова око 7.500 покојника на острву Виду сувише је велики процепат и ова цифра умрлих за једно тако кратко време најбоље показује, да је немилосрдна смрт у правом смислу речи десетковала мученичку и изгуреку српску армију.

Зато је још пре 20 и неколико година српска влада на Крфу предузела мере, да се на острву Виду подигне маузолеј тим херојима Шумадије, српским јуначинама и мученицима, који су својим младим костима обележили границе данашње велике и моћне Југославије. Тако је актом Министра војске од 30 јуна 1916 године бранковић, професор Ђура Бошковић, реп. инжењерски капетан Момир Коруновић, обвезни чиновнички реда Иван Добросављевић, цртач-архитекта Милорад Милутиновић и Драгољуб Миленковић. Овој је комисији стављено у дужност да изради нацрте за једни споменик на острву Виду, водећи рачуна да предмет тог споменика не пређе суму од 100.000 динара.

По истој ствари 11 септембра 1916 године Министар војске поднео је реферат Министарском савету за подизање спомен-костурнице на Крфу и предложио комисију која ће извршити све ове преме за њено подизање. По предлогу Министра војске генерал Божидар Јанковић, бегунац пуковник Душан Поповић, професор-историк Мато Стаховић, начелник Министарства народне привреде Михајло Кнежевић, пуковник-ађутант капетан I класе Живојин Перић, професори Универзитета и архитекта Милан Крстић, тадашњи професор Универзитета и народни посланик, били су чланови те комисије. Министарски савет на своју седницу од истог дана усвојио је предлог Министра војске и поверило решење о образовању комисије једно лице, је предложио генерал Терзић. Ово решење потписали су претседник владе Пашић, министар грађевина Милорад Драшковић, министар унутрашњих дела Љубомир Јовановић, министар правде Марко Трифчић, министар народне привреде др. Војислав Маринковић, министар финансија др. Момчило Нинчић и министар војни генерал Б. Терзић.

Својим решењем од 14 септембра 1916 године, министар војни одлучује да се из ванредног кредита од 200.000.000 утроши сума од 400.000 драхми за подизање костурнице. На 16 септембра оне године поднеси извештај Министру војске којим усваја пројект архитекте Маслаћа за подизање спомен-костурнице.

Међутим, примлне из бојишгима и ситуација у Албанији онемогућиле су да овај пројект остварн за време рата и све до 1920 године стоји ово питање отворено. Тадашњи конзул на Крфу др. Војислав Рашић покреће 1920 године поново то питање и подноси немилосрдно реферата. Министарство рата, али се све разбија због једног техничког детаља. Наиме, требало је да се добије дозвола грчке владе за земљиште, где би се имала костурница подићи, али грчка влада није нам дала ово одобрење. Вероватно се радило о чисто административним разлозима, пошто други разлога за укрштавање ове дозволе није могло бити. Тек 30 марта 1926 године тадашњи министар вера г. Милош Трифуновић подноси поново пројект Министарском савету изложивши истовремено и потребу подизања костурнице. У коме предлоге да се одобри кредит од 4.000.000 динара за подизање костурнице по пројекту Маслаћа, а да се градња изврши у режији. Опет је прошло неколико година док октобра 1929 године министар правде др. Милан Срнкић није показао интерес за ово питање, те је у току 1930 године извршена концентрација наших гробља на Крфу, којих је тада било на 76 места на свету 4 места.

То је у најкраћим потезима историјат свега онога што је учињено ранија за подизање спомен - костурнице на Виду. Свакако да је ово питање веома важно и недовољно, али недостатак претстављ. разне политичке промене и многи други разлози онемогућили су, да се ова спомен - костурница на Виду подигне на време и онекошћи успеновна на оне дане - јуначке, који свој вечни сан почивају у хладу маслина чемпреса.

Долазак владе г. др. Милана Стојадиновића на управу земље, која је имала и смисла и добре воље за решавање свих актуелних важних питања, донео је и у томе правцу важне и одлучујуће промене. Већ 26 новембра 1936 године тадашњи министар грађевина г. др. Марко Кожул упућује на грађевне претседника г. др. Стојадиновића — реферат председнику владе. у коме износи предлагу и пројекат за подизање спомен - костурнице. Неколико само дана касније, 5 децембра 1936, претседник Краљевске владе г. др. Сте.адиновић одговара Министру грађевина, да су предузете мере, да се спомен - костурница што пре изгради на острву Виду. 11 јануара 1937 године г. Христодуло, сопштих Министарства грађевина и г. Миленковић. ваша - конзул на Крфу. подносе извештај о избору места за подизање спомен-костурнице. 12 марта тадашњи министар правде г. др. Никола Суботић обавештава претседника владе, да је комисија за избор земљишта завршила свој рад.

Грчкој влади сада није више никаких сметња на путу. да нам изабрано земљиште за подизање спомен - костурнице одобри. И одиста ово је одобрење добијено.

Краљевска влада данас убрзава припремне радове на подизању спомен - костурнице на острву Виду и расписује конкурс за народну и уметничке ствари тако, да моје реће, да ће најзад, после 22 године, питање костурнице на острву Виду бити решено онако, како част и углед југословенског народа и дужни пијетет према оним жртвама народне слободе заслугу. Јер, заиста. и само ово дељење у животу народа претстављају према лечности само један тренутак, иак је сувише много времена. прошло од оних тешких дана југословенског праскозорја. када су изрешетане и измрцване груди српских ратника од Ветернпк до Кајмакчалана. Ту прибирале сиротом своје мишиће гвозденн обруч непријатељски и широм отворили капију слободе. Бар у ову ју биларнпо! годину неки нашја нуда вепуни своју дужност према великанима са острва Вида, према оним великим јуначима, на чијим костима почива данашња Југославија. Лепо вели народ вели: „Боље икад него никад“. Нека се бар сад изгради и допуни све оно што је пропуштено, а што је свакако требало урадити много раније. Иначе, југословенски народ и народне свих њима који почивају вечним сном из домаћу Јонског Мора морају искрено изразити захвалност и признање влади г. др. Милана Стојадиновића и њему лично, пошто се усталом само његовој брзини и иницијативи може да захвали, што ће Југославија и земљиште и изграђена плаиноа, потребно је, да сви они који имају чланове својих породица сахрањене на острву Виду помогну својом сарадњом. да се вештално коригују списковн имена тих дивјуника и тако сачувају од заборава. Као дужници функционер. који има за дужност ста раље о нашим војничким гробљима, ја апелујем на све родаке тих наших јунака, да ми до-таве имена својих сродника и да се за сва потребна обавештења обрате непосредно Министарству правде, одсеку за ратничка гробља.

На Духове, у Београду 1938

БОГДАН Ј. ПЕТРОВИЋ,
ген. инспектор Мин. правде

КОНФЕРЕНЦИЈА САОБРАЋАЈНИХ ЕКСПЕРАТА МАЛЕ АНТАНТЕ У СПЛИТУ

Сплит, 11 јуна. — Чланови саобраћајних комисија Мале антанте посетили су јутрос спомен-светиште Блаженопочившег Краља Александра Првог на моду Мајора Стојана и одали почаст сенима неумрлог Краља. У име румунске делегације положио је венац помоћник генералног директора румунских државних железница инж. г. Балш, а у име чехословачке делегације саветник чехословачког министарства саобраћаја инж. г. Фасе. Овом чину присуствовали су и чланови наше делегације, као и италијански конзул у Сплиту.

Конференције саобраћајних експерата Мале антанте трајаће до 14 о. м. Сви материјал који експерти буду средили биће упућен на одобрење Министарском савету Мале антанте.

ЗА ПРЕТСЕДНИКА СПЛИТСКЕ ОПШТИНЕ постављен г. др. Мирко Буић

Сплит, 11 јуна. — Још 19 прошлог месеца поднели су оставке у градском поглаварству на своје положаје, претседник инж. г. Миховил Карготић, потпретседник г. Дује Иванишевић и 23 већника. После тога упућен је из Сплита предлог за допуну општинских већника.

Јутрос је по одобрењу Министарства унутрашњих дела Бановина управа именовала за претседника Сплитске општине г. др. Мирка Буића старешину соколске жупе у Сплиту, секретара Трговинско индустријске коморе. За потпретседника именован је г. Златко Врдолак трговац у Сплиту. Поред тога именована су још 23 нова већника.

ПРОСЛАВА РОЂЕНДАНА БРАЋЕ СТЈЕПАНА И АНТУНА РАДИЋА

У дворишту Хрватског сељачког дома у Загребу у четири сата ујутру откривене бисте

идеолога Хрватског сељачког покрета

Загреб, 11 јуна. — Данас је у Загребу почела прослава рођендана браће Стјепана и Антуна Радића. Ова је прослава уведена последњих година, а ове године је нарочито свечана јер се навршава 70 година од рођења Анте Радића, идеолога хрватског сељачког покрета и његовог рође и учитеља Стјепана Радића чији се 67 рођендан данас слави.

Прослава је почела јутрос у 4 часа. У дворишту Хрватског сељачког дома на Зрињевцу скупили су се претставници Сељачке слоге и војства ХСС и свечано открили бисте браће Радића.

Тачно у 4 часа претседник Сељачке слоге г. Рудолф Херцер открио је бисте и одржао говор, у коме је између осталог рекао, да данас сви Хрвати и њихови пријатељи славе рођендан браће Радић у знак захвалности, што су покренули и организовали хрватски сељачки покрет.

После ове свечаности отпутовали су делегати Сељачке слоге из Загреба на Дунавско Поље, где ће сутра бити велике свечаности и смотра сељачке културе.

ЛЕТЕЊЕ НАД БЕОГРАДОМ

Данас, у недељу, на аеродрому „Београд“ у Земуну вршиће се ваздушна крштења публике на аеродромима Аероклуба. Један лет плаћа се за чланове Аеро-клуба 30 динара а за нечланове 40 динара од особе. Летење почиње пре подне у 9 часова и трајаће преко целог дана.

Долазак на аеродром трамвајем бр. 14 до хотела „Централ“ у Земуну, а одатле аутобусом или трамвајем бр. 14 испред железничке станице у Земуну, одакле се иде 10 минута пешице до аеродрома.

ПОЛИТИЧКИ ДНЕВНИК

МИНИСТАР Г. ЧВРКИЋ КУМУЈЕ ЗАСТАВИ ОМЛАДИНЕ ЈРЗ У ШАПЦУ

Шабац, 11 јуна. — Јуче је српски одбор ЈРЗ за срез поцерски одржао конференцију, на којој су говорили г.г. Чеда Гајић, бански већник из Шапца, инжењер Александар Ж. Илић, из Београда, Илија Поповић, председник општине у Шапцу, Вујевић, учитељ у Вирму, Марчић, трговац из Шапца, и други.

Конференција је одлучила да се организује велики манифестациони збор на дан 19 о. м. када ће се у Шапцу извршити осмељење заставе омладине ЈРЗ за срез поцерски и приступиће делегата Главног одбора из Београда министра г. Војка Чврнића.

НАРОДНИ ПОСЛАНИЦИ БИВШЕ ХСС НА СМОТРИ ХРВАТСКЕ СЕЉАЧКЕ КУЛТУРЕ

Бања Лука, 11 јуна. — На проласку за Дувањско Поље, где се одржава смотра Хрватске сељачке културе коју приређује Сељачка слога, у току данашњег и јучерашњег дана кроз Бању Луку прошло је неколико специјалних аутобуса са учесницима из Хрватске и Славоније. Међу учесницима налазе се и народни посланици бивше ХСС г. г. др. Иван Пернар, Томо Јанчиковић, Мика Микић и Живан Саветић и претседник Сељачке слоге г. Рудолф Херцер.

Они народни посланици задржали су се у Бањој Луци краће време и састали са истакнутим члановима бивше ХСС.

КОНФЕРЕНЦИЈЕ Г. ЉУБОМИРА ПАНТИЋА У БОСАНСКОЈ ПОСАВИНИ

Босански Шамац, 11 јуна. — Данас је допутовао народни посланик г. Љубомир Пантић, који је одржао конференције ЈРЗ у Орашју, Босанском Шамцу, Тишини и Церкавици. У наставку свог агитационог пута г. Пантић ће одржати конференције у Слатини, Баткушу и Врбнику.

Помендан
чехословачким војницима
стрељаним у Крагујевцу 1918

21 јуна 1918 године било је у Крагујевцу стрељано 40 војника Словака и Чеха, који су припадали 71 регименти угарске краљевске војске, Незадовољни и огорчени због поступка окупаторских власти, потпомогнути од домаћег становништва, побунили су се и јуначки одолевали непријатељу дана у неравној борби, док најзад нису били савладани и 21 јуна 1918 стрељани.

Водећи о овоме рачуна Општина града Крагујевца, у договору са свима крагујевачким патриотским и културним корпорацијама, уз учешће наше војске, одлучила је да као успомену на дан двадесетогодишње смрти ових хероја, палих за слободу нашу и своје отаџбине, приреди свечаност којој ће присуствовати као делегати: чехословачки дивизијски генерал, бивши добровољац из времена заједничких борби у Добруџи г. Енеот, као заступник чехословачке војске и у име чехословачке државе потпретседник чехословачке скупштине г. др. Иван Марковић.

У име Савеза Југословенско-чехословачких лига као и београдске лиге говориће начелник г. др. Љуба Хофманојић и књижевник г. г. Нико Бартуловић.

С обзиром на то да двадесетогодишњица овога догађаја пада на радни дан одржаће се она прослава два дана раније, тј. у недељу 19 јуна т. г. тако да народу из Крагујевца и околине, као и делегатима и члановима Југословенско-чехословачких лига буде омогућено присуствовање у што већем броју.

ИЗБОР ДЕЛЕГАТА У ШУМАДИСКОМ УЧИТЕЉСКОМ УДРУЖЕЊУ

Крагујевац, 11 јуна. — Данас је одржана скупштина Југословенског учитељског удружења за град Крагујевац и Срез крагујевачки ради избора делегата за претседничку конференцију и главну учитељску скупштину. Интересовање је било велико. На скупштину је дошло 104 учитеља и учитељица, којима је признато право гласа.

Истакнуте су две листе. Једна данашње управе друштва и друга, пристасница новог учитељског покрета. За кандидате данашње управе гласало је 33, а за листу новог учитељског покрета 66 учитеља и учитељица. Тако је ова друга листа добила сва делегата за скупштину док је група око садашње управе Ј. У. Ј. остала без делегата јер није добила ни количник.

„ХРВАТСКИ ДНЕВНИК“ УПУЋУЈЕ ОШТРЕ ПРЕКОРЕ „ОБЗОРУ“

Загреб, 11 јуна. — Сутрашњи „Хрватски дневник“ се поново врло оштро обара на „Обзор“.

„Хрватски дневник“ у једном чланку под насловом „Интриге против хрватског јединства“ вели између осталог:

„Пређа се „Обзор“ залаже за јединство хрватског народног покрета и за једну политику СДК, он стварно ради и против јединства хрватског народног покрета и против јединствене политике СДК“.

Даље вели „Хрватски дневник“ да глас са Бартуловог трга (тамо се налази уредништво „Обзора“, „Јутарњег листа“ и „Вечери“) није глас хрватског народа, а политика коју пропагира „Обзор“ није политика хрватског народа“.

МИНИСТАР Г. ДР. КРЕК У ЉУБЉАНИ

Љубљана, 11 јуна. — Јутрошњим возом стигао је у Љубљану министар без портфеља г. др. Михо Крек, који ће сутра узети учешћа на прослави тридесетнице годишње просветног друштва На Бају код Љубљане.

Г. ДР. МИЛАН КОСТИЋ НА КОНФЕРЕНЦИЈИ ПРВАКА СДС И У ПОСЕТИ КОД Г. ДР. МАЧЕКА

Загреб, 11 јуна. — У Загреб је стигао г. др. Милан Костић, сенатор, који је одржао конференцију са председника бивше СДС, г. г. Вебеславом Вилдером, Срђаном Будисављевићем, Савом Косановићем, др. Светозаром Ивковићем и Јурјем Гашпарцем.

Данас пре подне г. др. Костић, у друштву г. Саве Косановића, посетио је у Купинцу г. др. Мачека и с њиме дуже конферисао.

КЛУБ ОПШТИНСКИХ ДЕЛОВОЂА ЈРЗ У КРУШЕВЦУ

Крушевац, 11 јуна. — Данас је одржан састанак деловођа општина Среза расинског и града Крушевца ради оснивања пододбора ЈРЗ. Састанку су присуствовали г.г. Богољуб Кнежевић народни посланик, Јаношевић, претседник Градског поглаварства и друге личности. За претседника новоосноваиог пододбора деловођа ЈРЗ изабран је г. Добромир Павловић. из Црикара.

Најјефтинија бања у држави! Пролетна сезона до конца јуна!

- ЈОДНА БАЊА ЛИПИК -

ЛЕЧИ: закречење жила (артеријосклерозу), високи притисак крви, одузетост, укоченост, слетање у позним годи, живчану преморност и остала живчане болести, реуму, улоге, живце, болест органа за дисање, астму, женске болести и трбуха у нарочите доба годишње, болести стомака и црева, болести срца, шећерну болест, мало киселост итд. итд. 882 1-1

Бањско лечилиште	Стан са електр. осветљењем и послугом, као и храна, бања са чардашком и такође по дану и особи у пред- и по сезони дин. 65.—, у главној сезони дин. 85.—.
Ресторан и кафана „КУРСАЛОН“	Прокласична храна и послуга по дану и особи дин. 36.—.
ПАНСИОН ХАБЛЕ насупрот бањске управе	Стан са електр. осветљењем и послугом, као и храна по дану и особи дин. 40.—
ВИЛА ПОШТА Насупрот бањског парка	Собе са електр. осветљењем и послугом од дин. 12.— даље.
Хотел - ресторан на главном тргу „ФАРКАШ“	Собе са електр. осветљењем и послугом од дин. 10.— даље. Храна по дану и особи дин. 24.—.
Приватна кућа у близини бање „ФЕКЕТЕ“	Собе са електричним осветљењем и послугом од динара 12.— даље
Приватна кућа у центру места „Обреновић“	Собе са електр. осветљењем и послугом од дин. 20.— даље.

Престаћете пушити ако ћете **НЕГРО** бонбон употребљавати!
Производи РУФ фабрика бонбона и чоколаде
Суботица
1040, 1-12

Das Ideal der modernen Medizin
ist bei einer Thermalkur gegen Rheuma, Gicht, Ischias: das unmittelbare Baden in den natürlichen Schwefelquellen. Diese seltene Badeart ermöglicht das tschechoslovakische Bad
TRENČIANSKE TEPLICE.
0-0-1-

Највеће летње уживање МОТОЦИКЛИ

1185

Најчувенијих светских фабрика D. K. W. — Цицлап — Ардн.
Највећа модели. савршенство технике, мала потрошња бензина и највећа удобност у вожњи. У свим величинама од 100 до 800 см. Цене невероватно ниске.
Продаја за готово и на 18—24 месечну отплату.
Проспекте шаљемо.

МИТИЋ
БЕОГРАД
Кнез Михајлова 41-43

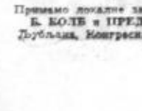
ISTROSKI KAJAK-VERBAND,
је поставио олимпијске
потврђује, да је Tschamba Fiji извресно средство против сунчаних опеклина. Главно заступство Дрогерија Грегорич, Љубљана, Прешернова ул. 5.
1178, 1-1

Код шуљева, болева у крстима застоја, крвотока јетре и нарочито ублажавања из жуча пастализ успеш затвора постижу се применом
FRANZ-JOSEFOVOM
горком водом одличан успех. Болесници рало узимају опробану
FRANZ-JOSEFOVU
горку воду па је и код чешће употребе добро подносе.
Рег. С. бр. 15.478/35. 971

„Роговилц“
Сеичава — Лотерска Долина
(Дравска бановина)
нуди Вам најделикатније деловање. Комплетан комфор, прокласична бечка кухиња, цене ниске. Пре и после главне сезоне знатан попуст. Тражите проспекте!
802, 4-6

ВИНОГРАДАРИ!
Ако желите, да Вам рад око калемљења донесе успех којему се надате, онда Вам се препоручује, да се држите већ деценијама поднете као изврсне
REITHOFFER-ове ГУМЕ ЗА КАЛЕМЉЕЊЕ
Добива се: у свима шпецерајско-колонијалним и техничким радњама. 795, 2-3

БАШКА
водене купалиште на острву Крку. Најлепа природна плажа на читавом Јадрану. 15 комфорних хотела и пансиона. Информације даје Туристички одбор, хотели и путнички уреди. 776, 1-1

Најзад чамци и шаторн у новим моделима. Каталог шаљемо гратис свакоме интересенту.
Примамо локалне заступнике
К. КОЛЕ и ПРЕДАЛИЧ
Љубљана, Конгресни трг 3а.
969, 1-1

Ако жандармеријским одредима не успе да ухвате или убију хајдука Павла Докића

у Хомоље ће се упутити војска

Манастир Горњак, који је био на списку хајдука за плаћање „данка"

Жагубица, 11 јуна. — Наредба Среског начелства о исељавању свих салаша, који се налазе на атарима општина: Лазичке, Жагубичке, Лесковске и Јасиковачке ступила је одмах на снагу.

Мара Војкић љубазница хајдука Павла Докића

Само у Лазници сатерано је са планине преко 10.000 оваца

Већ од раног јутра огромна стада оваца силазе са салаша и одлазе у села. Кроз густу прашину за овцама се кршу планински магарићи натоварени животним намирницама, а за овима чобани који воде везане овчарске псе.

Ова особа становника салаша у селима имаће јако дејство: један хајдук Хомоља, Павле Докић остаће без јатака, који би му могли протурити храну и обавестити га о кретању жандармеријских патрола.

Село Лазница већ данас пре подне препуњавало је овцама. Има их 10.000—15.000. У сваком дворишту виде се везани пси, који с времена на време лавежом узнемиру становнике. Ту су и чобани, који се сакупљају у мање групе и тихо разговарају. У разговору помињу име Павла Докића. Чим се име злогласног хајдука помене, чобани се полако окрећу плашећи се да их ко не чује. На њиховим лицима оцртава се извесна забринутост и страх.

„Помана" убијеном хајдуку Јорговану Михајловићу

Вечерас ће се погинулом хајдуку Јорговану Михајловићу давати традиционални помен, који је јединствен у целом свету. То је јако звана помана. У први мрак наложи се велика ватра на неком узвишењу. Ту, око запаљене ватре полако милећи једни по један, као комарци на светлост, сакупља се родбина и други пријатељи и познаници покојника. Када се сакупе у довољном броју, они одлазе кући умрлог. Ту настаје част уз добро вино и јело. Често се дешава да се на овим поменима чује и весела песма.

Јорговановa помана неће се моћи спровести у потпуности по обичајима овога краја, јер учесници не знају где се налази гроб злогласног хајдука. То је тајна, коју зна можда једно или највише два лица.

Ако жандармима не пође за руком да ухвате или убију Докића...

Многобројне жандармеријске патроле и даље се налазе на лицу места и будним оком мотре, не би ли спазили Павла Докића. Он се у току прошле ноћи и данашњег преподнева није нигде појављивао. Верује се да се крије у некој дубокој и мрачној шпиљи. Или код неког верног јатака?

Жандармериски одреди који се налазе на терену не мисле уопште напуштати овај крај, све док им хајдук не падне у руке. У случају да и жандармима не пође за руком да ухвате злогласног хомољског хајдука, власти су решиле да у најкраћем року упуте војску. Војска ће остати у селима а становници тих села имаће за дужност да је исхрањују.

Мала Десанка Вујкић: — Мара ми је отела хајдука...

Око 4.000 људи са планина спустиће се у села и варошице

Жагубица, 11 јуна. — Вест „Времена" о уклањању становништва са салаша одјекнула је сензационално у целом Хомољу. Око 4.000 људи почело је са селидбом из планина, из насеља у која неће моћи да се врате све док не буде убијен последњи хомољски хајдук Каравани стоке силазе у Жагубицу, Лазницу, Јасиково и Лесково.

Преносом хомољских села у питоме пределе омогућиће се, да се хајдук Павле Докић дефинитивно отсече од својих јатака и остани без хране.

Ове оправдане мере изазвале су најдубљи утисак. Изгледа да је најбољи врло ефикасан лек против хајдучије и једна врста колективне казне за насеља, која су солидарно одржавала режим хајдучије.

Односно скровишта хајдука Павла Докића, ситуација је остала непромењена. У кругу, у коме се хајдук крије, није примећен никакав покрет у току последња 24 часа. Докић је заплашен нарочито појавом полицијских паса, о којима су га јатаци већ известили, а на које цело Хомоље гледа као на неку натприродну силу. Докић не напушта своју пећину и сигурно је да се неће показати докле га глад не истера из легла. Тада ће се показати, колико је била корисна евакуација салаша, јер се са разлогом верује да хајдук неће моћи наћи хране у напуштеном делу Хомоља.

У очекивању да хајдук изгладни и да му нико од јатака не може прићи, Хомоље улази у другу етапу борбе жандарма са хајдуком Павлом Докићем. Он је успео да се пред потерама крије већ осам дана. А како ће даље бити... зависи од јатака, заправо од њихове издржљивости у њиховом нежељеном бегу са планине. Хомољске варошице претворене су у необичне логоре са неколико хиљада људи из планина и са непрегледним мноштвом блага са хомољских пашњака.

А. МАТЕКАЛО

ОБИЛАН ПРОГРАМ ПОСЛЕДЊА ДВА ДАНА ФЕСТИВАЛА

Витешке игре корчуланске кумпаније

Последња два дана фестивала народних игара и музике претстављају најбогатији део програма ове велике и јединствене прередбе.

У недељу, на први дан Духова, пред публику излази неколико одличних група. Играчи из Црне Горе одиграће своја чувена кола, одлична група играча из Богојева (околина Сомбора) приказаће нам старе игре и песме, играчи из Метохије одиграће неколико прастарих игара свога краја, група Срба играча из Бјеловара такође ће извести своје игре и песме које су сачували од давнина у Хрватској, група играча из Лике наступиће са својим играма и поћеваркама, а затим биће приказане и старе игре и песме из околине Охрида да би вече завршила славна корчуланска Кумпанија својом витешком игром са мачевима.

На други дан Духова у понедељак, биће изведен још обилнији програм, са потпуно новим играма и песмама.

За организацију фестивала народне музике и игре требало је уложити много напора, смисла и разумевања. Око четири стотине педесет учесника продефиловало је преко подијума одушевљавајући сваким даном све више многобројне гледаоце. Често се дешавало да се једног дана стекне у Београду преко сто двадесет учесника. Један од најтежих проблема, њихов смештај решен је благодарећи разумевању и предусретљивости на које су наишли приређивачи код министра за физичко васпитање народа г. Милетића. Простране, чисте и лепо уређене собе којима располаже Министарство за физичко васпитање народа, стално је г. Милетић на расположење организаторима фестивала за смештај учесника.

Између многобројних група, које су на фестивалу узеле учешћа, нарочито је велико допадање изазвала Тивкешка група позиног радио-певача г. Хаџи-Манешића, која је изводила пред публику неколико вечери. Нежне јужносрбијанске арије, које нам је г. Хаџи Манешић отворио певањем на радиу, добиле су свој визуелни и ритмички израз тек кад је 18 обичних сељанки земљорадника из Тивкеша ступило на подијум фестивала. Већина одабраних извођења г. Хаџи

ДАНАС
Духови
12, 13 и 14 јуни

Позоришта:

КОД СПОМЕНИКА: Прва дан Духова: (15) Жар птица — Чавез и каб; (20) Чучук Стана. Други дан Духова: (20) Фигарова женидба. Трећи дан Духова: (20) Више него љубав.

ВРАЧАР: Прве дан Духова: (15) Зона Замфирова; (20) Цареве руке. Друга дан Духова: (20) Покајник. Трећи дан Духова: (17) Госпођа са зеленим рукавицама.

БИОСКОПСКИ ПРОГРАМ

КОЛОСЕУМ: (15) 1) Оранжове руже (Питер Лоре Франсис Драк); 2) Журнал; (10.30) Матине.

УРАНИЈА: (15) 1) Чар боемства (Артур Егерт. Јан Киепура); 2) Журнал; (10.30) Матине.

КОЛАРАЦ: (15) 1) Тамара (Вера Корен. Виктор Франсен); (10.30) Матине.

ВРАЧАР: (14) 1) Тамара (Вера Корен. Виктор Франсен); (21.30) Бесплатно артистичко весеље вечас у (10.30) Матине.

КАСИНА: (15) 1) Фантом Трубадур (Алиса Феј. Џек Халеј); (10.30) Матине.

КОРЗО: (15) 1) Усамљена жена (Ада Ленг); 2) Блажен међу женама (Паул Рунинг); (10.30) Матине. Друга дан: (10.30) Матине; (15) 1) Љубавне мелодије (Мартха Еггерт); 2) Догодило се једне ноћи (Клеге Гебл и Клодет Колбер).

ОДЕОН: (14) 1) Камелије (Грета Гарбо, Роберт Тејлор); 2) Последњи акорд (Лесли Хауард. Маргит Вилп Корреп); (10.30) Матине. Друга дан (10.30) Матине; (15) 1) Роза Мари (Џанет Мак Доналд. Нелсон Еди); 2) Краљевски валцер (Вилп Форст и Карола Хох).

ЈУКСОР: Прва сала: (15) 1 артиљерца траже љубав (Ролан Тутен. Жижи Прево); 2) Журнал; (10.30) Матине.

ЈУКСОР: Друга сала (13.15): 1) Напуљ, град пољубаца (Тино Роси, Винеса Романо); 2) Журнал; (10.30) Матине.

РЕПРИЗНИ

НОВАКОВИЋ: Први дан Духова (10.30) Матине; (15) 1) Шапат орлова; 2) Жена у сенци. Други дан Духова (10.30) Матине; (15) 1) Важнир Лаудена; 2) Шта се збило једне ноћи.

СЛАВИЈА: (14.30) 1) Кћи бунтовника (Ширли Темпл); 2) Мачје шапе (Карол Лоџ); (3) Журнал; (10.30) Матине.

МЕТРОПОЛ: Први дан (10.30) Матине; (15) 1) Изгубљени град; 2) Убица из мрака. Други дан (15) 1) Дан сврти (Борис Карлов, Бела Лугоши); 2) Све за ду жност (Вук Попић; (10.30) Матине.

ТРИГЛАВ: Први дан: Духова: (10.30) Матине; (15) 1) Цар Калифорније (Луис Тренкер); 2) Гангстери у браку (Фред Мек Мурај, Жоан Бенет); 3) Паравијут новости. Други дан Духова: (10.30) Матине; (15) 1) Изгубљени град; 2) Мачје шапе (Карол Лоџ и Клеге Колбер); 2) Паравијут новости.

ЈАДАЛА: (15) 1) Лепи дани (Сидни Симон. Јан Пајр Омон); 2) Фокс новости и Мики Маус. Други дан: (10.30) Матине. Други дан (10.30) Матине; (15) 1) Поручник Бобо (Густав Фрелих. Лида Ворона); 2) Мики Маус и Фокс новости.

РЕКС: 1) Родна груда (Леда Госпа. Сандро Салвини); 2) Фокс вести и Мики Маус. Прва и друга дан Духова у (10.30) Матине.

БАЛКАН: Прва дан Духова (15) 1)Мелодија времена (Надја Тиле. Џонет Гедар); 2) Прерија. ски певан (Дик Форан. Алиса Хора); 3) Фоксов журнал. Други дан Духова (15) 1) „Москва-Шангај" (Пола Негри. Волфганг Кетер); 2) „Стидљива Касанова" (Паул Кемп. Адела Сандров); 3) Фокс новости.

Земун:

ЦЕНТРАЛ: 1) Срећи у сукрет (Мали Пикон); 2) Универзум новости.

КОРЗО: Побуна Истока (Ерол Флин. Кеј Франсис). Додатак: Новости.

ГАТЕР: Не ради.

Панчево:

ТРУБАЧ: 1) Антонија Адорео (Фредерик Марч. Оливија де Хавиленд); 2) Фоксов журнал.

Дежурне апотеке:

Викторовић Јована — Престолонаследника трг 22 — тел. 20-701; Димитријевић Лазар — Престолонаследника Петра I — тел. 25-126; Живадиновић Јована — Краља Александра 209 — тел. 28-720; Јевремовић Милоја — Краља Милана 84 — тел. 28-703; Јевремовић Милорада — Васе Чарапића 19 — тел. 21-643; Лазић Драгољуба — Краља Милана 64 — тел. 25-622; Мајданац Слободана — Карађорђева 85 тел. 27-734 Милић Марко — Бранковића 16 — тел. 23-644; Пашић Ђорђе — Краља Петра 62 — тел. 24-872; Радић Спасоје — Краља Александра 116 — тел. 21-412.

На Чукарици — Београд

Лаладенић Лука, Трговачка 13 — тел. 26-402 телефони стално

ПОЗОРИШТЕ
Шта ћемо гледати ове недеље

РЕПЕРТОАР НАР. ПОЗОРИШТА
Код Кн. Споменика:

Понедељак, у 8 ч. **Фигарова женидба**

Уторак, у 8 ч. **Више него љубав**

Среда, у 8 ч. **Бошко чобек** (преи пут)

Четвртак, у 8 ч. **Аида** ће Кунц Е. Николадзи и г. Мазаров као гости)

Петак, у 8 ч. **Мадам Бетерфлај**

Субота, у 8 ч. **Жидо чобек**

Недеља, у 3 час. **Трубадур** (Гиа Жиковић, као гост)

у 8 час. **Чучук Стана**

Повлашћене важе: 13, 14 и 17 јуна

Позориште на Врачару

Понедељак, у 8 ч. **Покајник**

Уторак, у 5 час. **Госпођа са зеленим рукавицама**

у 8 ч. увече **Позоришна Јеврејка** (Претстава Руског позоришта)

Среда, у 8 ч. **Тридесет секунди љубави**

Четвртак, у 8 ч. **Вода са планине Кларе Кетелхаф. Златуша**

Субота, у 8 ч. **Тридесет секунди љубави**

Недеља, у 2 ч. по подне Д-р у 8 ч. увече **Слобода жена**

НЕДЕЉНИ РЕПЕРТОАР СКОПСКОГ НАРОДНОГ ПОЗОРИШТА

У Скопљу:

Четвртак, 16: Трубадур (опера: изводи скопско музичко друштво).

Недеља, 19: Годишњи концерт музичке школе „Мокрањац" (у 10.30).

У Битољу:

Недеља, 12: Лако је мушкарцима (дионна); Набеђени калуђер (вечерња).

Понедељак, 13: На сами лода (дневна); Пиџамери (вечерња).

Уторак, 14: Набеђени калуђер (дневна); Смрт Урсона 5 (вечерња).

Среда, 15: Пиџамери.

У Ресну:

Среда, 15: Набеђени калуђер.

У Охриду:

Четвртак, 16: Набеђени калуђер

У Прилепу:

Четвртак, 16: На сами лода

Петак, 17: Лако је мушкарцима.

У Струзи:

Петак, 17: Набеђени бкалуђер.

У Добру:

Субота, 18: Набеђени калуђер.

У Велесу:

Субота, 18: Лако је мушкарцима.

Недеља, 19: Пиџамери

У Ресутши:

Недеља, 19: Набеђени калуђер.

РЕПЕРТОАР НИШКОГ НАРОДНОГ ПОЗОРИШТА

Од недеље до недеље 19 јуна

Недеља, 12: Ужички певачи (дневна). Клевета (вечерња).

Уторак, 14: Јесења идилија (позоришна).

Четвртак, 16: Аида (премијера).

Субота, 18: Ужички певачи (вечерња). Аида (вечерња).

Недеља, 19: Клевета (дневна). Аида (вечерња).

Први дан Духова

КОД КН. СПОМЕНИКА

Жар птица — Чочек и кеб

Данас се дају поподне два балета: „Жар птица" са музиком од Стравинског и „Чочек и кеб" са музиком Шумановом. Главне партије играју ге Бошковић, Оснаиева, Васильева и г.г. Жуковски, Добротхов, Лакетић као и ге Живановић, Дотрић, Цветановић и г.г. Радевић, Антонијевић, Живановић (Вечко), Јовановић, Гошић, Петровић, Стариһ, Н. Поповић, Д. Радемковић, Душановић, Б. Мариновић, И. Јовановић, Ј. Николић, Малбаш. Судећу хор и балет. Редитељ г. Гошић. Сценограф г. Денић. Диригент г. Мишошевић. Почетак у 20 часова. Цене места од 3 до 30 д.

ПОЗОРИШТЕ НА ВРАЧАРУ

Зона Замфирова

У недељу, 12. ове даље се поподне у згради на Врачару Сремчева „Зона Замфирова", у преради С. Ј. Бунића. Играју ге Дворниковић, Душановић, Јовић, Хаџић, Перић, Златковић, Бошкаковић, Г. Јовановић, Параћос, Арсеновић О. Жеф и г.г. Гошић, И. Јовановић, Н. Поповић, Ј. Николић, Душановић, Л. Јовановић. Редитељ г. Гошић. Почетак у 15 часа. Цене места од 3 до 20 д.

Цвеће руже

Вечерас се дају „Цвеће руже" од Ада де Бенедиттис. Играју ге Милошевић (Марија); Хасова и г.г. Драгутиновић (Алберто); Милошевић (Томазо). Редитељ г. г. Драгутиновић. Почетак у 20 часова.

Други дан Духова

КОД КН. СПОМЕНИКА

Фигарова женидба

У понедељак, даје се увече опера „Фигарова женидба" од Моцарта. Наслову улогу пева г. Гојковић, грофа г. Митровић, грофицу ге Нинковић, Сузану ге Мезетова, Базилика г. Петровић, Бартола г. Перић, Марцелину ге Пинтеровић, Херувима ге Илић, Антонија г. Трифуновић, Барбарина ге. Горска, Дон Курција г. Братуш. Диригент г. Мишошевић. Почетак тачно у 20 часова. Цене места од 5 до 34 дин. Повлашћене важе.

ПОЗОРИШТЕ НА ВРАЧАРУ

Покајник

Вечерас се дају Кнушићев „Покајник". Спасоја г. Гец, Анта г. М. Мариновић; у осталим улогама ге. Катаинић, Златуша, Перић, Марија Пеја, Ђорђе Ђ. Ђорђић, Никачевић, Богаћиченић, Паунковић, Душановић, Д. Радевић, Стојчић, Д. Јовановић, Милисављевић, Рамиза г. Весница. Почетак у 20 часова. Цене места од 3 до 30 дин. Повлашћене важе.

Трећи дан Духова

КОД КН. СПОМЕНИКА

Више него љубав

У уторак, даје се увече „Више него љубав" од Ладислава Бушфекете. У главним улогама ге Прегарац, М. Поповић и г.г. Николић, Новаковић; у осталим улогама ге Д. Петровић, Н. Мискулић, Врбанац, Бошњаковић, Хаџић, Бошковић, Душановић, Пауновић, Ј. Николић, Б. Мариновић, Хет. Редитељ г. Надеврник. Сценограф ге Бешевић. Почетак у 20 часова. Цене м . . . од 3 до 30 дин. Повлашћене важе.

НА ВРАЧАРУ

Госпођа са зеленим рукавицама

У уторак се даје поподне, као матине с популарним ценама, „Госпођа са зеленим рукавицама" од Р. Фошоа. Судећу ге Рисић, Каталинић, Жигић, Ј. Јовановић и г.г. Живановић, М. Мариновић, Драгутиновић, Лазаревић, Б. Јовановић. Сценограф ге Бешевић. Редитељ г. Драгутиновић. Почетак у 17 часова. Цене места од 3 до 15 дин.

ОДЛАГАЊЕ ПРЕТСТАВЕ „АИДА"

У последњем трекутку, одговорне талијанске уметничке институције известиле су Београд да је тенор Галеано Маласпина, који је замењен у партији Радамеса раније обољелог Француза Мерлија, изненада и сам тешко обољео и да по свему судећи неће моћи наступити у „Аиди" ни у недељу. Тиме је било онемогућено давање претставе „Аиде" у петак, 10 јуна. Пошто је, према томе, одлагање извесно, не може очекивати одлазак талијанских тенора у скорије време, тражена је хитно замена, која је пронађена у личности одличног тенора Малапрока, садашњег примадоне Бечке Штатсопере, великог дарована који је у последње време стекао широм Европе глас најбољег драмског тенора и одличног Радамеса. Малапрок је у овој партији већ одавно певао у славном гроду Зеником. Миланској Кући у опери „Аида" у четвртак 16 јуна. Партију Амнерис у овој претстави алтистиња бечке Штатсопере ге Елена Николаиди. Улазнице купљене за претставу „Аиде" 10 јуна важе за 16 јуна. Ово због тога, што су спречени, могу пратити улазнице на благајни Народног позоришта до суботе, 11 јуна закључно.

ПРЕМИЈЕРА „БОЖЈЕГ ЧОВЕКА"

У среду, 15 јуна даје се увече у згради код Споменика премијера „Божјег човека", драме Милана Беговића. Ово је, трећа ствар, са којом се аутор јавља у вечерњици, пошто је написао „Фабулу ове драме изразова је према једној легенди, која је живи међу у традицији једног арбанашког села, које се пре скоро пет векова, бежећи испред Турчина, заклоњо у једну планину. Догађаји се у њима одвијају пред нашом загорске Далмације пре сто и више година, у време хајдучких пркоса и јунаштва. Ова ствар, у главним, неједнакима сценама, изванредно дочаравају сцене, нарочитим и продубљеним, еротски претстављене наше сарамне драме и карактера. Главне улоге ге Прегарац, Милан Беговић ће у овом свом делу остварио дело као писац (замислио, конципирао, створио, дао живот), а у главним улогама ге Каталинић (Мара), Цветановић (Јурба), а г. г. Живановић (Ђорђе), Паунковић (Капетан) Н. Поповић (Васа); у осталим улогама ге Арсеновић, Бошњаковић, Перић, Хаџић, Хасова, Н. Микулић, Дитрих, О. Хет и г. г. Величковић, Н. Јовановић, Бошковић, Ј. Николић, Гагоровић, Л. Јовановић, М. Поповић, и др. Редитељ г. Милошевић. Сценограф г. Денић. Почетак тачно у 8 часова увече. Цене м . . . од 3 до 36 д.

ПРЕМИЈЕРА ОПЕРЕ МОЦАРТ

У четвртак, 16 о. м. у Руском дому на дан прославе славног руског песника Александра Пушкина приказаће се позната опера М. Равинског-Корсакова „Моцарт и Салијери". Текст А. С. Пушкина. Ова опера давана у Паризу и Лондону и изазвала је велико интересовање. Сценографија дело Ф. Шаљапина. Код нас даје се рани пут и улогу Салијера пева г. Борис Попов. чл. Нар. позоришта а Моцарта Коц. Моцарт — г. Андрија Крат. Судећу велики симфониски оркестар Краљеве гарде. Диригент: диригент Нишког Сталног позоришта г. Јенко. Сценограф ге Бешевић. Редитељ г. Драгутиновић. Почетак у 17 часова. Цене места од 3 до 30 дин.

КООПЕРАТИВНО ПОЗОРИШТЕ

Бишта „Британски краљ — Рибњак

Кооперативно позориште, приказаће у недељу, 12 јуна „Беду" комад из чиваваског живота с' песмама и играма у 5 чинова од Веселиновића и Врзака. У главној улози ге Јелена Гребовићева, а г. Стефановић, Гребовић, Ђорђевић, Ђорђе Ђ. Ђорђић, Ђорђе Ђ. Ђорђић, Ђорђе Ђ. Ђорђ

Бициклистичка трка „Времена“

одржаће се

Софија-Београд

од 17 до 19 јуна

Још од пре две године бициклизам је код нас био не само занемарен већ готово мртвав спорт. Био је, како се то у нашем народу каже, „последња рупа на свирали“ међу спортовима који се гаје у нашој земљи.

Требало му је дати полета, живости, снаге и свестранију потпору да крене са те мртве тачке. И поред свесрдног рада, искреног заузимања и похвалних намера људи око Југословенског котурашког савеза, потсавеза и клубова да подигну интересовање за овај леп спорт код наших спортских маса и да му створе боље место под југословенским спортским сунцем, сва њихова настојања нису донела жељени успех.

Тек кад је „Време“ отворило своје ступце овом запуштеном спорту, кад је организовало, не жалећи и труд и материјалне жртве, две значајне бициклистичке приредбе (трку „Дорћол“ и Београд — Софија), нарочито кад је, у споразуму са Јкс-ом и Бугарским колоездачким союзом и уз њихову сарадњу, установило и спровело са успехом бициклистичку трку Београд — Софија прошле године бициклизам је код нас добио снажан потстрек и свој нови замах после дугогодишњег вегетирања.Нарочито у Београду, где је дотле бициклизам тешко животарио.

Трка „Времена“ Београд — Софија претставља крупан датум у историји нашег бициклизма. Она је почетак преporода, буђења нашег бициклизма, који је пре рата био један од најнапреднијих и најомиљенијих наших спортова.

Али ова трка има, осим спортског, један још врло широк и обиман значај. Она је предодређена, првенствено, да буде једна велика срдачна манифестација југословенско-бугарског вечног пријатељства и да, као таква, сваке године све јаче продубљује у том правцу узајамна братска осећања двају суседних и блиских словенских народа. Она треба да буде и јесте симболички ланац срдачних, братских и пријателских веза југословенског и бугарског народа, не само на пољу спорта, већ уопште у свима подручјима јавног живота.

Обзиром на тај и на низови спортски значај, јер ова трка је устварили такмичење између државних бициклистичких екипа Југославије и Бугарске, нема сумње да ће и ове године као и прошле усталасати наше и бугарске спорт ске масе и бити предмет највећег интересовања за време свог трајања.: од 17 до 19 о. м.

Хотел „Пара“ у Нишу, у коме ће отсести такмичари

Како би наша и бугарска јавност била тачно обавештена о свима појединостима ове велике приредбе, то ниже доносимо целокупан програм трке „Времена“ Софија — Београд, јер она трка за нас има исти овај значај које имају тзв. кружне трке око земље у Француској, Италији, Немачкој и многим другим земљама, где је бициклизам крчио далеко даљег него код нас и где је овај спорт један од најпопуларнијих између свих спортова који постоје.

Одлазак наших возача у Софију

Наши возачи полазе из Београда, заједно са функционерима и жирији из одбора за трку „Времена“ Софија — Београд, 14 о. м. увече брзим возом за Софију, где ће стићи сутрадан пред подне. Воћа пута је г. Миодраг Цокић, члан извршног одбора за ову трку а воћа екипе г. Антун Банек, технички референт Југословенског котурашког савеза.

Југословенска екипа састављена је, као што смо већ објавили, овако: Антун Прегељац („Грађански — Загреб), Драгољуб Давидовић („Железничар — Загреб), Јосип Шелимп („Грађански — Загреб), Никола Пенчев („Орао“ Загреб), Франц Гартнер („Љубљаница“ — Љубљана), Јован Павлик („Ик — Нови Сад), Борђе Дрљачић („Авала“ — Београд) и Кирло Дворић („Фортуна“ — Београд). Резерве су: Данило Ердељан („Бата“ — Борово) и Маринко Радовановић („Авала“ — Београд).

Жири сачињавају: г. г. Миодраг Цокић, др. Душан Милојевић, Стеван Вутрић и Макс Анес. Као благајник полази г. Милош Стефановић а као лекар г. Михајло Гачић, који ће пратити у санитетским колима читаву трку и пружити лекарску помоћ возачима у случају какве незгоде на путу.

Наши возачи ће провести у Софији 2 дана у одмарању, упознавању са бугарским возачима и разгледању бугарске престонице.

Почетак трке и прва етапа: Софија — Ниш (154 км.)

Такмичари полазе са старта из Софије 17. о. м. ујутро између 7 и 8 часова. Свака екипа има по 8 возача, дакле снега 16 возача, који се не могу мењати.

Возаче ће из Софије пратити наши и бугарски функционери (жири), санитетска кола и једна група мотоциклиста. „Време“ шаље за ову трку свога специјалног дописника г. Душана Касалиновића и фоторепортера г. Богољуба Цекоту, који ће са пута (тзв. трећи сектор) слати своје репорте же и слике, тако да ће читаоци „Времена“ бити у могућности да сазнају све појединости тока овог великог такмичења и да виде најлепше моменте на слици.

Такмичарима се спрема у Софији врло срдачан и сердачан испраћај како од стране званичних претставника бугарског бициклизма и власти тако и од софијских грађана.

Такмичари стижу у Ниш 17. о. м. у подне

Долазак такмичара у Ниш предвиђен је за око подне. Циљ прве етапе биће на тргу Краља Милана, у близини Споменика Ослобођења, где ће возаче бити нарочито радни одбор за дочек гостију из Бугарске. Овај одбор, који ради врло вредно, сачињавају г. г. Јулије Реш мајор, Чедомир Поповић шеф кабинета председника Нишке општине, Драгољуб Лазаревић, трговац, Бранимир Мисојковић, трговац, Јован Илић, фотограф, Жика Младеновић, чиновник Управе града. Раде Радосављевић, хотелијер, Милан Ердељановић, кројач и Милисоје Поповић, дописник „Времена“.

На циљу ће бити трибина за угледне личности из Ниша и жири тиме. Воћа музика ће такође свирати у дочеку. Одмах по доласку возачи ће отићи на почивање и ради окрепљења у модерни и чобни нишки хотел „Парк“, где ће преноћити.

Увече ће бањет који ће приредити у част гостију и наших возача председник Општине Ниша г. Душан Живковић и том приликом ће се извршити подела награда, које су за ову трку даровали: претседник Општине, Нишки бициклистички потсавез и Нишки мотоклуб.

Полазак из Ниша 18. о. м. и друга етапа: Ниш — Крагујевац (140 км.)

Сутрадан, 18. о. м., ујутро око 7.30 часова, такмичари настављају трку у правцу Крагујевца, где стижу исто дан пред подне. Циљ је пред хотелом „Гушић“, где ће возачи и војство отсести.

И у Крагујевцу се исто тако спрема такмичарима леп и топао дочек, онако као што то само Шумадија уме да покаже. Агилни одбор за дочек у Крагујевцу постарао се је да дочек у њиховом граду имало не заостаје за оним у Нишу.

На вечера ће победнику друге етапе бити свечано предан дар претседника Крагујевачке општине г. Каменка Божића.

Последња етапа: Крагујевац — Београд (122 км.) на дан 19. о. м.

На дан 19 о. м. око 13 часова почиње од старта испред кафане „Гушић“) последња и одлучна етапа трке Софија—Београд.

Возачи крећу према Београду, где ће стићи око 18 часова. Циљ у Београду је на игралишту „Југославије“, где ће тркачи морати да обиђу 3 круга пре него што стигну на циљ.

Забавни спортски програм за посетиоце на циљу 19 о. м.

Организациони одбор за ову трку побринуо се је да пријатно забави публику која буде присуствовала доласку такмичара на циљ. Зато је спремила нарочити спортски програм, који ће се извести од 16 часова до доласка тркача.

Програм ће се састојати из такмичења са бициклима, у лаког атлетици и фудбала. Напре ће се одиграти 2 фудбалске утакмице: 1) индивидуална отворена трка од 3 круга за сениоре и јуниоре свих клубова, 2) индивидуална трка (као и под 1) на 15 кругова, 3) спора трка на 100 метара (тзв. „пужева трка“) и 4) вожња са бициклом из XIX века којим ће управљати један бициклистички ветеран у дресури са најмањим бициклистом у земљи на најмањем бициклу.

Такмичарски део састојаће се из тркачка на 60 метара и 4 х 60 метара за даме и трчања на 100 метара и 4 х 100 метара за сениоре. У овом ће такмичама учествовати најбољи београдски лакоатлетичари и лакоатлетичарке.

Следећа тачка претставиће за спортску публику на игралишту „Југославије“ једну праву сензацију, то јест невиђену у Београду. Два женска фудбалска тима „Бате“ из Борова извешће пронародну утакмицу женског фудбала, која ће трајати 2 х 15 минута и пружиће гледаоцима једну несумњиво занимљиву и духовиту спортску атракцију.

Ревија бициклиста

Пре него што такмичари буду стигли на циљ извршиће се масовна ревија бициклиста, у којој ће суделовати сви чланови београдских бициклистичких клубова, бициклисти из земље, сакупи-бициклисти и сакупачице полицајци на тоточкама.

Цео програм ће се извести несметано, једно за другим, и неће задржати гледаоце, јер ће поједине тачке врло кратке. Игралиште ће бити украшено нашим и бугарским заставама. Приликом доласка на игралиште ће бити пиштар бициклиста и мотоциклиста.

Возачи-такмичари убиће, са Авалског пута и поред раскрснице, у игралиште „Југославије“ кроз језеро, финиш.

Онај ће свечаности присуствовати најугледније личности престонице, за које су резервисана народна седишта.

Данило Ердељан - млађи, син нашег одличног бициклисте Данила Ердељана, нако има 3 године, већ је добар бициклиста

Награде за ово такмичење су многобројне и врло леп. Још прошле године рекао је за ову трку најталанатнији министар физичког васпитања народа (г. др. Ј. Рогаш) приликом доделе победничку екипу. Ове године ће се екипе борити и за један нарочито леп дар Претседнице г. проф. Мањек, који прелази у трајно власништво екипе која га освоји ове године тј. у овој тркци.

За другог и трећег најбољег возача „Време“ је поклонило 2 одлична тркачка бицикла марке „Ваш дерер“.

Претседник Општине града Београда г. Влада Илић одредио је награду за победника последње етапе (Крагујевац—Београд) тј. за прог возача који ће у Београд а г. Тодор Максимовић (сребрну табакеру) за првог нашег возача који стигне у Београд. То су посебне награде.

Трка ће се преносити радиом

Одбор за организацију трке споразумео се је са Београдском радио-станицом о преносу ове велике бициклистичке трке. Из Ниша и Крагујевца даваће радио репортажу одређене „Времена“ г. Д. Н. Касалиновић а у Београду, на игралишту „Југославије“ спортска сајнсер Београдске радио-станице г. Радивоје Марковић, који ће пу-

Министарство саобраћаја одобрило је повлашћење за посетиоце бициклистичке трке „Времена“ Софија — Београд

Као за ову трку влада у нашој земљи и Бугарској огромно интересовање то се је Одбор за дочек постарао да добије благовремено повлашћење за возњу за све посетиоце ове трке на циљу у Београду од Министарства саобраћаја.

Генерална дирекција дражних железница под бројем Г. Д. 58.161/38 од 9 јуна 1938 упутила је свима дирекцијама државних железница у земљи овај распис:

Учесницима дочека такмичара бициклистичке трке у Београду, који ће се одазвати 16 јуна о. г., одобрене су следеће повлашћице, и то:

1) **Повлашћена од 50% нормалне возне цене у одласку и повратку свим учесницима из наше земље.**

2) **Повлашћена од 75% нормалне возне цене у одласку и повратку свима учесницима из Бугарске.**

Учесници из наше државе купиће у одласку целу возну карту од своје полазне станице до Београда и легитимацију Обр. К-13. Ову ће купљену карту пажљиво им за бесплатан повратак уз потврду прибављивачког одбора о учествовању.

Учесници из Бугарске купиће у одласку на основу путне исправе возну карту у половину нормалне возне цене од граничног прелаза до Београда. Овако купљена карта важиће им за бесплатан повратак истим или краћим путем уз потврду прибављивачког одбора о учествовању.

Повлашћице под 1 и 2 важе за одлазак од 17 до 19 јуна закључно, а за повратак од 19—21. јуна 1938 закључно. У свима возилима возним сем експресних и овим разредима, сем четвртог.

Цене су врло популарне

Потврда легитимација за повлашћену возну вожњу вршиће се на игралишту „Југославије“, па се посетиоци упозоравају да се у ту сврху обрате функционерима на тазу.

У Београду ће организацију дочека и програма на игралишту спровести Одбор за дочек на челу са г. Војином Ђорђевићем, генералним секретаром „Времена“ и претседником Извршног одбора за организацију трке „Времена“ Софија—Београд.

У циљу пропагандне овог лепог спорта и да се омогући што бројније учешће публике у дочеку Нашег и бугарских такмичара приликом доласка на циљ, одређене су минималне цене улазница: 10 динара седиште на трибини а 5 динара стајање.

Улазнице ће бити пуштене у прет продају неколико дана раније.

„Наша екипа овог пута је хомогенија“

каже технички референт Јкс-а г. А. Банек

Претседник и технички референт Јкс-а, г. Антун Банек, који ће бити воћа наше екипе за бициклистичку трку „Времена“ Софија—Београд дао је данас дописнику једну оптимистичку изјаву у погледу исхода овогодишње трке Софија—Београд. Г. Банек је рекао:

— Наша екипа овог пута је хомогенија него она прошлогодишња. Возачи су, истина, млађи, али су зато ругинијани. Обзиром на ревносе бугарског бициклизма, тешко је говорити о исходу трке.

„Па ипак сам уверен да нам победа неће изаћи, каже у скупном тако и у појединачном пласману.

Просинек и другови стигли су у Београд

Прекјучер у 20.30 загребачки брзим возом допутовали су у Београд загребачки и љубљански возачи: Просинек, Давидовић, Шолман, Пенчев и Гартнер заједно са својим командантом г. Антуном Банеком, техничким референтом Јкс-а.

Возаче и њихову вожу дочекали су на станици претставници организационог одбора за бициклистичку трку „Времена“ г. г. Миодраг Цокић, Макс Анес, Милош Стефановић, др Вођа Јовановић, Еспо ко Балтић и Милован Јовановић, као и велики број њихових београдских другова — бициклиста. Просинек и компанија заједно са београдским бициклистима дочекали су на својим бициклима до хотел „Србије“, где су отсели. Са собом су донели и један „препоноски“ бицикл, са огромним предњим точком, на којем ће возити један наш бициклистички ветеран (од 70 година), приликом изводећа спортског програма, пре доласка возача на циљ, на дан 19 о. м. по подне на игралишту „Југославије“.

Возачи су добро расположени за борбу и весели што ће ићи за Софију. Изузев Гартнера, сви су то млади возачи, између 22—25 година.

За време вечере загребачки возачи су се пријатељски „спомињали“ са својим другошима из Београда, ученицима трке Дрљачићем и Лавриком. После вечере сле довало је јављање милима и драгима, који су остали „дома“.

Вратоласти Шолман, жив и весео загребачки гамен анимирао је другове за писање, изваљивши из џепа један „штос“ дописница и рекавши им:

Пасте, деца, ваљ ми је дала мојаја пуца кад сам пошел! Ено, ко ће да купи!

Иначе им није узео паре за карте, већ поделио бесплатно. Кад су написали карте и бацили у сандуче, око 22 часа, одјекнуо је глас њиховог капитена:

— Ајте, деца, на спаваље!

Просинек и другови пошли су у своје собе без речи, јако их је мамила топла руска ноћ у жиле и светле београдске улице и распеване кафане.

Д. Н. К.

Просинек и другови стигли су у Београд

Прекјучер у 20.30 загребачки брзим возом допутовали су у Београд загребачки и љубљански возачи: Просинек, Давидовић, Шолман, Пенчев и Гартнер заједно са својим командантом г. Антуном Банеком, техничким референтом Јкс-а.

Возаче и њихову вожу дочекали су на станици претставници организационог одбора за бициклистичку трку „Времена“ г. г. Миодраг Цокић, Макс Анес, Милош Стефановић, др Вођа Јовановић, Еспо ко Балтић и Милован Јовановић, као и велики број њихових београдских другова — бициклиста. Просинек и компанија заједно са београдским бициклистима дочекали су на својим бициклима до хотел „Србије“, где су отсели. Са собом су донели и један „препоноски“ бицикл, са огромним предњим точком, на којем ће возити један наш бициклистички ветеран (од 70 година), приликом изводећа спортског програма, пре доласка возача на циљ, на дан 19 о. м. по подне на игралишту „Југославије“.

Возачи су добро расположени за борбу и весели што ће ићи за Софију. Изузев Гартнера, сви су то млади возачи, између 22—25 година.

За време вечере загребачки возачи су се пријатељски „спомињали“ са својим другошима из Београда, ученицима трке Дрљачићем и Лавриком. После вечере сле довало је јављање милима и драгима, који су остали „дома“.

Вратоласти Шолман, жив и весео загребачки гамен анимирао је другове за писање, изваљивши из џепа један „штос“ дописница и рекавши им:

Пасте, деца, ваљ ми је дала мојаја пуца кад сам пошел! Ено, ко ће да купи!

Иначе им није узео паре за карте, већ поделио бесплатно. Кад су написали карте и бацили у сандуче, око 22 часа, одјекнуо је глас њиховог капитена:

— Ајте, деца, на спаваље!

Просинек и другови пошли су у своје собе без речи, јако их је мамила топла руска ноћ у жиле и светле београдске улице и распеване кафане.

Д. Н. К.

Конференција Одбора за дочек у Нишу

Ниш, 11 јуна. — Синоћ је у мој сали хотела „Парк“ одржана шира конференција претставника нишких друштава за дочек учесника бициклистичке трке Софија—Београд. Овој конференцији присуствовали су претставници Удружења студената „Словенски Југ“ претставници општине, бициклистичког потсавеза, соколске жупе, Кола српских сестара, Трговачког удружења, Ротари клуба, Удружења лабораторијске службе, друштва „Кнегиња Зорка“, једни и претставник **„Нишког новог листа“ и други.**

Конференцију је отворио прет. седник организационог одбора г. Јулије Реш, мајор. После тога приступило се избору претседништва ширег одбора. За претседника је изабран г. Реш, који је потом председништво изнео задатак бициклистичке трке „Времена“ Софија—Београд.

Конференција се у току свог заседања позабавила дискусијом око припрема дочека бициклистичке трке у Нишу.

Организациони одбор за трку „Времена“ Београд — Софија

ЈАЧИ АПЕТИТ

донеће Вам и више снаге. Јачи много јачи је сада апетит Ваше коже.

Купајте се и сунчајте се, али јачајте Вашу кожу активним холестерином Солеа креме и Ви ћете се зачудити.

Стопи

Бац је интернационални првак Француске

(Од нашег сталног дописника)

Париз, 11 јуна. (Телефонски извештај). — Претпоследњи дан такмичења за међународно првенство Француске у тенису приказао је око 7.000 гледалаца. Време је било облачно и прилично за игру.

После финала дама, у коме је гђа Матиа победила гђу Андре са 6:0, 6:3, наступили су Американац Бац и Чехословак Менцел, два неоспорно најбоља играча ове врсте игре. Све прошле биле су у корист Бада, али се перовало да ће финале трајати бар четири сета.

У почетку Менцел је одлично заиграо и чак дошао у вођство са 3:2. То потстиче Американца да пређе у офанзиву и после сјајне игре добија сет са 6:3.

У другом сету Бац је имао лакши посао и добио је сет са 6:2.

У трећем сету Менцел је поново разиграо и пружио снажан отпор данас најславнијем тенисеру света, Бац је победио са 6:4 и освојио међународно првенство Француске.

Матиа и гђа Матиа, који су у групи мешовитих парова побеђивали Кукољевића и гђу Андрес, Пунчеца и гђу Белмар, а дуге Американца Мекоа и гђу Хофман, наступају сутра у финалним борбама за првенство Француске.

М, СГ.

ДАНАС ЋЕ У ТИМУ „ЈУГОСЛАВИЈЕ" ПРОТИВ УЛЕШТА НАСТУПИТИ НИКОЛА ПЕРЛИЋ

Синоћ је допутовао у Београд из Француске Никола Перлић, који је играо у познатом француском клубу Фиг. Перлић ће данас као гост наступити у тиму црвених на месту свога брата, а сви су изгледи да ће дефинитивно остати у Београду.

Духовски спортски програм

Данас и сутра одиграће се у Београду и целој земљи велики број утакмица у разним спортским гранама. И ове недеље главни догађаји биће у фудбалу.

Београд ће имати два интересантна догађаја: интернационални тенис турнир за првенство Србије, на коме ће поред наших и мађарских играча учествовати и наш први Пунчец, који се тек вратио из Париза, и занимљиви фудбалски турнир С. К. Југославије на коме учествују, поред домаћина, Вск, други мађарски клуб Ујпешт и први Царичрад Галата Сарај".

У земљи је главни догађај гостовање Ф. к. Милана у Загребу, затим квалификационе утакмице и бесбројна пријатељска игра.

Детаљан програм је следећи:

21 Интернационални тенис турнир за првенство Србије

Овај турнир одиграће се на игралишту „Шумадије" на Калемегдану". И прног и другог дана Духова такмичења ће се одржавати од 8 до 12 часова пре подне и од 15.30 до 19 часова по подне.

Фудбалски турнир С. к. Југославије

Први дан: Игра се на игралишту „Југославије". У предигри се састају Вск и „Галата Сарај". Почетак у 15.30 часова. Суди г. Вава Стефановић. Противници главне игре су „Југославија" и Ујпешт. Суди г. Горанић. Почетак у 17 часова.

Други дан (игралиште Вск-а):Предигра у 15.30 часова „Југославија" — „Галата Сарај". Суди г. Р. Глигоријевић. Главна игра у 17 часова: Вск—Ујпешт. Суди г. Јован Ружић.

Ф. к. Милано у Загребу

На игралишту Грађанског одиграће се занимљива пријатељска утакмица између одличног италијанског клуба Ф. к. Милана и Грађанског. Утакмица почиње у 17 часова.

Квалификационе утакмице

Данас се играју реванш квалификационе утакмице за улазак у лигу. Данас се игра у местима прошлонедељских гостујућих клубова, тј. у Ваљеву Луци, у Нишу, у Сплиту, за Цетињу, у Суботици и у Јабуци.

Четвртфиналне светског првенства

У иностранству главни догађај је четвртфиналне светског првенства у фудбалу, у Француској. У четвртфиналима се састају: Француска—Италија, Чехословачка—Бразилија, Шведска—Куба и Мађарска—Швајцарска.

Исто тако у Француској, у Паризу, одржана се финале интернационалног првенства Француске у тенису.

Хашк у Букурешту

У Букурешту, на турниру Рапида, првака Румуније, Хашк ће играти против Викторије из Пгуја, док ће другог дана играти са правком Румуније, Рапидом. Трећу утакмицу Хашк ће одиграти у среду увече против Венеча.

Сутра се одржава последњи тркачки састанак пред дерби

Прогноза: (Тамара) Нитуш, Бед Хоп.

Изненађење: Ректор.

За велтер Хандикап уписано је 10 грла: Роз Мари 63 и по, Довад 63 и по, Титуш 58, Балта 57 и по, Дафнија 56, Томи Бој 51 и по, Косовка 50, Сибила 49 и по, Кузман 46, Бед Хоп 46. Стаза 1.600 м.

Прогноза: Роз Мари, Дафнија, Косовка.

Изненађење: Балта.

За интернационалну трку уписано је 11 грла: Цигарета II 54 и по, Витко 53, Крилни 50, Шпиц 49 и по, Кадо 54 и по, Пасјане 54 и по, Антика 54 и по, Болеро 56, Кадуна 62 и по. Горски Жубор 56, Вен Хоп 56 и по. Стаза 2000 мет.

Прогноза: Антика, Кадуна, Шпиц.

Изненађење: Крилни.

За трку „Глорије уписано је 7 грла: Гема 56 кг., Кока 54 и по, Отаџбина 56, Отаџбина 56, Оркан 57 и по, Пастирски пламен 57 и по, Мики Маус 56, Малиов 54 и по. Стаза: 900 мет.

Прогноза: Отаџбина, Гема, Оркан.

Изненађење: Мики Маус.

За општу трку, уписано је 8 грла: Деспот 58 и по кр, Цурица 49 и по, Морал 63, Донт Уари 60, Видерзен 60, Грета 60, Фалан 64 и по, Ловац 58. Стаза 1400 м.

Прогноза: Ергела Мормјан Цурица, Деспот.

Изненађење: Грета.

За препоничку трку уписано је 9 грла: Кузман 57 кг., Дамоклес 61 и по, Исак 70, Маргарета 65 и по, Кабилас 57, Младић 71 и по, Тинде 66, Трета 65 и по, Гуливер 62 и по. Стаза 2.800 м.

Прогноза: Младић, Маргарета, Исак.

Изненађење: Гуливер,

Трке почињу у 15 часова.

Др. А. П.

42. Стаза 2000 метара.

Данас се одржавају препонске утакмице

Јахачког клуба „Св. Ђорђе"

Данас, на први дан Духова, приређење Јахачки клуб „Св. Ђорђе" на свом терену код Церске Ђуприје своје прве овогодишње утакмице у прескакању препона и испиту из дресуре.

Данашња приредба, поред доброг и разноврсног програма, у коме поред чланова клуба узимају учешћа и наставници јахања Коњичке школе, има и ту ри драгост што је то прва јавна приредба у овој години, тако да и сам старт такмичења пружа пуну неизвесност у погледу резултата утакмица.

Поред две лакше категорије, на програму је и утакмица за прелазни пехар Пољопривредног друштва Београда, које је клубу поклонио претседник г. Влада Илић и на коме су већ два победника успела да утисну своја имена по једанпут. За дефинитивно освајање овог пехара потребно је три узастопне, или пет прекоредних победа.

На програму се налази и испит из дресуре. Већ пре подне биће такмичари пред комисијом у отвореном маљежу клуба ради оцене и одлуке о плаземану. По подне пред публиком извешће неколико радња у групи, које ће још једном потврдити пуну хармонију између грла и јахача, а код публике несумњиво наићи на допадање.

Најзад ће најмлађи чланови клуба — подмладак — на клубским коњима извести једну лаку репризу кадрила. За овај први јавни наступ најмлађих такмичара — будућих учесника великих домаћих и интернационалних приредаба показаће шта су деца успела да за кратко време науче.

На нашој је публици да у што већем броју посети ове јахачке утакмице и на тај начин са своје стране допринесе да клуб у своме раду на подизању и снажењу јахачког спорта што лакше истраје.

Почетак утакмица у 16 часова. Улазнице: седишта на трибини 15 динара, стојање 5 дин. Деца са родитељима не плаћају улаз.

Најлепши поклон ђацима на селу

Уредништво „Сељачког Буквара"

Ради пропаганде пољопривредних књига које треба да имају све књижнице и сви домови у нашој држави, дават ће само до 1 јула ове године, од продајних цена, све до сада оштампане књиге за земљорадничке потребе

са 50% попуста

До сада у издању СЕЉАЧКОГ БУКВАРА оштампано је 15 следећих књига:

1. Како ћеш да повећаш приход са свога имања — Дин. 6.—
2. Како се сузбијају штеточине и болести на воћу — „ 6.—
3. Како се сузбијају и лече заразне и паразитне болести код стоке — „ 6.—
4. Како треба брати, паковати и чувати воће и поврће — „ 6.—
5. Како се саде и прерађују пчиње — „ 6.—
6. Како се млеко чува и прерађује у разне млечне производе — „ 6.—
7. Грађење дрвених силоса и справљање силаже — „ 6.—
8. Коров и његово уништавање — „ 6.—
9. Како се правилно гаје и негују свиње — „ 6.—
10. Како се гаји и какве су користи од њега — „ 6.—
11. Шта све сељак може да постигне задружним радом — „ 6.—
12. Како ћу научити неписменог сељака да чита и пише — „ 6.—
13. Како се гаје ушаре бикове — „ 6.—
14. Шта треба чинити кад стока оболи или се унесрећи — „ 6.—
15. Како се живина гаји и како се чува од болести — „ 6.—

Ова збирка пољопривредних књига доноси читаво богатство знања сваком појединцу, јер ће своју физичку снагу у свима пољопривредним пословима допунити стручним знањем.

Све ове књиге, написане од наших најбољих стручњака, допуњене многобројним уметничким илустрацијама, представљају читаву пољопривредну научну енциклопедију.

Наша дневна и стручна штампа најповољније је изразила о свима овим књигама.

Уредништво СЕЉАЧКОГ БУКВАРА апелује на све народне учитеље, просветне и културне установе и сваког појединца да ове — за народ — корисне књиге унесу у сељачке домове.

Наградите са овим књигама вредне ученике на крају школске године, јер то ће бити најбоља поклон не само ђацима него и целом народу.

Ове књиге треба да буду прва основа за корисну, научну, просветну и културну библиотеку у свима домовима нашега народа.

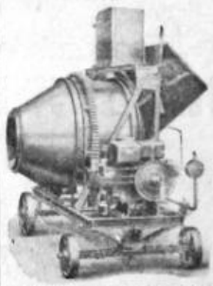
Користите јединствену прилику, набавите за себе и пошаљите својима у село, цео комплет 15 комада ових књига. **Књиге можете добити само до првог јула ове године за свега 45.— динара.**

Ко пошаље 45.— динара са тачном адресом коме треба да се пошаљу књиге, уредништво ће их послати о свом трошку.

УРЕДНИШТВО „СЕЉАЧКОГ БУКВАРА", БЕОГРАД, Краљорђева 61, — пошт. фах 471, — телефон 26-233, чековни рачун код Пошт. штедионице 54256.

1-1, 144

МЕШАЛИЦЕ ЗА БЕТОН БРЗЕ ДИЗАЛИЦЕ КРАНОВЕ

и све друге специјалне машине познате и чувене светске куће

Maschinenfabrik Otto Kaiser

St. Ingebert

заступа

Аврам Филиповић и Брат

Београд, Краља Александра 12, телефони: 22-600, 25-307, 28-765

о чему извештава сву г. г. инжењере и предузимаче.

Илустроване проспекте шаљемо на захтев, као и сва потребна обавештења, услове, цене итд. 1176

ТВОРНИЦА КОНФЕКЦИЈЕ

тражи самосталног главног кројача. Понуде нека поднесу само особе, које су већ радиле у творницама конфекције и који су у свакој грани мушке конфекције перзирани. Безусловно је потребно да исти уме кројити на машини за кројење. Понуде у администрацији под „Творница конфекције". 1170, 1-2

Оглас

Дунавска станица у Скопљу одржаће на дан 20 јула 1938 год. I офертално лицитацију за подизање радничког нужника код Дуваленске станице у Велесу.

Укупна предрачунска сума за ове радове износи дин. 123.988 79.

Елаборат се може видети у Дунавској станици у Скопљу.

Из канцеларије Одељења за преураду Управе дунавских монопола М. Бр. 10.704/III.

11 81. 1-1

Продаје се имање

на најлепшем месту у Београду Кнегиње Персиде ул. бр. 76, у површини од 836.41 кв. м., са вилом од 5 соба и осталим, спореднм зградом у дворишту за млађ, гаражом и инсталацијом етажног грејања.

Обавештења даје Правобранилачко одељење Народне банке. 1164, 1-2

Конкурс

На основу одлуке градског већа од 29 новембра 1937 године Бр. 22.472/37 и решења Краљевске банске управе Дринске бановине II. Бр. 34.132/37 Градско поглаварство у Чачку расписује конкурс за попуњавање места општинског ветеринара. Место је конорарно и конорар износи, према одлуци већа од 30 маја т. г., динара 1.200,— месечно.

Позивају се заинтересована лица да своје молбе, снабдевене са свима документима предвиђеним у § 3 Закона о чиновницима у овереном препису поднесу Градском поглаварству у Чачку најдаље до 28 јуна 1938 године. Молбе имају бити таксиране са 10 динара државних таксених марака.

Молбе које не буду снабдевене документима из § 3 Закона о чиновницима неће се узимати у обзир приликом избора ветеринара.

Од Градског поглаварства у Чачку, 30 маја 1938 год. Бр. 24.907/37. 1109, 2-3

СЛАВИЈА

ДАНАС И СУТРА У 10 ЧАС. МАТИНЕ и 2.30, 4.30, 6.30, 9 час.

ДВА ОДЛИЧНА ФИЛМА

Ширли Темпл

КЋИ БУНТОВНИКА

и

Харолд Лојд

МАЧЕ ШАПЕ

Због велике дужине филма ЖУРНАЛ се приказује само на вечерњој представи.

ТРИГЛАВ

Само за први дан Духова сензационалан дупли програм! **ЛУЈС ТРЕНКЕР** у милионском филму према чувеном роману из „Политике" „Сутерово злато"

Цар Калифорније

И Филм пакленог темпа за људе јаких живаца са ФРЕД МЕК МУРЕЈЕМ у гл. улози

ГАНГСТЕРИ У ЗРАКУ

ПРОГРАМ ЗА ДРУГИ И ТРЕЋИ ДАН ДУХОВА:

Идол свих жена, најзналији претставник праве мушке лепоте ШАРЛ БОАЈЕ и шармантна заводница лепа КЛОДЕТ КОЛБЕР у невадмашном филму драмске радње, љубави и пикантерије

ИНТИМНИ СВЕТОВИ

ПРВОГ И ДРУГОГ ДАНА ДУХОВА У 10.30 МАТИНЕ

АВАЛА

ПРВИ И ДРУГИ ДАН ДУХОВА У 10.30 МАТИНЕ

САМО ЈОШ ДАНАС

у недељу први дан Духова

ЛЕПИ ДАНИ

(BEAUX JOURS)

СИМОНА СИМОН и ЖАН ПЈЕР ОМАН

Филм о младим људима, студентима, њиховим бригама, љубави и разочарења.

Додатак: МИКИ МАУС и ФОКС НОВОСТИ

У ПОНЕДЕЉАК

други дан Духова у 3, 5, 7 и 9.30

Свршена вентилација свежег ваздуха.

Ремек дело филмске уметности

ПОРУЧНИК БОБИ

Глав. улоге:

ГУСТАВ ФРЕЛИХ

ЛИДА БАРОВА,

АДЕЛА САНДРАЦ и

ЖОРЖ АЛЕКСАНДАР

Филм је пун веселости, комичних заплета, луксуза и елеганције. Свршена радња дивних сцена и недозр хумора.

Додатак: МИКИ МАУС и ФОКС НОВОСТИ

НОВАКОВИЋ

Само још у недељу I дана Духова Грандиозни филм у стилу „Џиџи из цирцуса"

МЛАДИ ОРЛОВИ и 2) ЖЕНА У САМОЋИ

Од II дана Духова (понедељак)

1) Филм узбуђења и тајанствених злочина

ВАМПИР ЛОНДОНА

У сенци велеграда убица врши своја недела!

2) ШТА СЕ ЗБИЛО ЈЕДНЕ НОЋИ

Пикантна и духовита комедија „кроз кључаоницу"

I и II дана Духова у 10.30 час. МАТИНЕ

БАЛКАН

ПРВИ ДАН:

1)

„МОДЕРНА ВРЕМЕНА" ЧАРЛИ ЧАПЛИН, Полета Годар

2)

„ПРЕРИЈСКИ ПЕВАЧ" Каубој-певач: ДИК ФОРАН

3) ФОКС НОВОСТИ

ДРУГИ ДАН:

1)

„МОСКВА — ШАНГАЈ" ПОЛА НЕГРИ, ГУСТАВ ДИЗЛ

Према истоимом догађају, када је настао слом царских руских армија и када букнуше први пламени револуције.

2)

„СТИДЉИВИ КАЗАНОВА"

Весела игра пуна обести и хумора.

Гл. ул. ПАУЛ КЕМП најзабавнији немачки комичар

3) ФОКС НОВОСТИ

Биографије знаменитих људи

оснивач СТ. СТАНОЈЕВИЋ академик

БИОГРАФИЈЕ ЗНАМЕНИТИХ ЉУДИ оригинална дела наших најбољих научника, књижевника и публициста

тачно и јасно, живо и пластично

васкрсавају ликове људи који су се издигли из своје средине и одиграли улогу у судбини свога народа, и износе њихове

борбе и љубави, недаће и успехе,

њихова стварања, или снагу и правце њихове делатности.

Биографије знаменитих људи

износе вам животе људи који су у тишини, издвојени, остваривали

уметничка дела

или изналазили средства за

културни и технички напредак човечанства,

који су

стварали религије

или који су дизали

револуције.

Књиге из колекције Биографије знаменитих људи излазе сваког месеца по једна, штампане ћирилицом на најфинијој хартији и повезане у најлепши платнени повез.

I КОЛО БИОГРАФИЈА ЗНАМЕНИТИХ ЉУДИ садржи следеће књиге:

ГЛЕДСТОН од **Сл. Јовановића** — Наш најбољи писац и научник износи нам живот и дела великог поборника за опште право гласа и слободу народа.

ПАСТЕР од **Ивана Ђаје** — Са највећим узбуђењем се чита ова историја живота највећег научника свих времена који је имао једини циљ: спас човечанства и учинио преврат у медицини и хирургији.

СЕРВАНТЕС од **М. Марковића** — Роман о највећем витешком песнику, творцу најпопуларнијег дела у књижевности, Дон Кихоту. На врло занимљив начин излаже се живот овог храброг пустахије и војника, његове авантуре и борбе за новац, његови књижевни радови који су му мно обезсмртили!

САРА БЕРНАР од **Др. Д. Милачића** — У овој књизи оживљава нам се највећа трагеткиња света, која је својим сводљалима саблажњавала свет а својим тријумфима досегла врхунац уметности.

МИКЕЛАНЂЕЛО од **В. Витезића** — Читајући ову књигу пред нама васкрсава највећи вајар и сликар света, који је снагом свога духа надвисио сва савремена и својом слободом прешао преко свих граница и традиција обогативши гороставним делима душу целога света.

СТАМБОЛИСКИ од **Косте Тодорова** — Највреднији сарадник овог поборника Југословенства, апостола демократије борца народне слободе излаже нам живо и топло његов живот и његове тежње.

БЕТОВЕН од **Ст. Живадиновића** — Живот и дела највећег пријатеља оних који пате и који се боре, који је гдуи стварао најлепше и надземаљске парчиће звукова, и у најтежем очајању створио оду радости да њоме покаже предност живота.

СТЈЕПАН РАДИЋ од **М. Марјановића** — Живот „највећег акробате у политици" који је својом широм и темпераментном речитошћу пленио народне масе и постао вођа њих, његове борбе и његова стварања износи вам живо и пластично ова биографија.

СВ. МИЛЕТИЋ од **Васе Стајића** — Главни вођа и претставник у привременом саборима и у угарском сабору организатор српског народа револуционарног духа и републиканских тежња васкрсава у очима читаоца ове једноставне књиге.

ПУТНИК од **В. Белића** — У овој књизи живо и документовано излазе се живот првог српског војводе који је у исто време и историја стварања, организовања ратовања и победа српске војске.

МОЈСИЈЕ од **А. Алкалаја** — Необично занимљиво приказује нам се у пуној светлости оснивач најчистијег монотеизма највећи законодавац свих времена претеча социјалних реформатора, који је током векова прошао, а и сада прати, велики и благотворни утицај у правцу моралног формирања човечанства.

ПУШКИН од **М. М. Пешића** — Најбољи наш познавалац Пушкина топло и узбудљиво приказује вам чудесни животни роман и силазне успоне овога генија који је постао грађанин целога света и био велики међу малима, природан међу лажнима, и морао да бежи себе и од државе, и од племства, и од цара.

I коло Биографија знаменитих људи стаје за готово и на отплату

Динара 480.-

и може се добити у свакој књижари

РИЗНИЦА ЗНАЊА СВАКОГ КУЛТУРНОГ ЧОВЕКА је

Енциклопедија

ОД СТ. СТАНОЈЕВИЋА

140 наших познатих научника, књижевника и стручњака написали су

15.000 ЧЛАНАКА
на преко 4.000 СТРАНА
у 4 КЊИГЕ
КАПИТАЛНО ДЕЛО
БЕЗ КОЈЕГ
НИЈЕДНА БИБЛИОТЕКА
НИЈЕДАН КУЛТУРАН ЧОВЕК
не сме и не може да буде.

Не може се замислити бржи и интензивнији рад без
ЕНЦИКЛОПЕДИЈЕ
у којој је сажето ово за чим треба годинама **да трагате по многим књигама, архивама и библиотекама.**

Енциклопедија се може добити одмах по цени од

Дин. 600.-

на десетомесечну отплату по дин. 60.— месечно.

Да ли знате енглески?

НАЈБОЉИ ПРАКТИЧНИ УЏБЕНИЦИ
за
лако, брзо, забавно
учење енглеског и француског језика
су уџбеници

Да ли знате енглески?

од
Александра Видаковића
И
Да ли знате француски?

Ови уџбеници, који су у првом свом издању објављени у дневном листу „Политика" сада допуњени и прерађени садрже сва објашњења
изговора и правописа
граматике и синтаксе
Оба уџбеника систематски су уређени а на крају књиге налази се

РЕЧНИК

од 3.000 речи са ознаком изговора уз сваку реч.
Уџбеници су израђени на првокласној хартији штампани латиницом и повезани у фини меки платнени повез, а украшени су изврсним илустрацијама које олакшавају учење ових језика.

Уџбеници се могу добити у свакој књижари

Да ли знате француски?

Историја светске књижевности и културе

Деценијама се осећала у нашем друштву једна незадовољена потреба да се читалачкој публици пружи у једном добром, критички обрађеном делу

Историја светске књижевности и културе

које би обухватио њихов развој од почетка друштвеног живота до данашњих дана.

Без обзира на велике материјалне жртве **ЈУГО ИСТОК** је решио да у редакцији наших познатих књижевника и научних радника припреми издање овог културног дела и да југословенској публици пружи могућност да се упозна са историјом развића људског ума и душе.

Историја светске књижевности и културе

у редакцији

Г. г. др. Вина Витезице — др. Ксеније Атанасијевић
Гргура Белића — Милана Вујаклије
Зарије Вукићевића — Павла Васића
Ивана Димитријевића — Петра Крстића
Светозара Матића
Симе Пандуровића

биће дело написано популарно и информативно, обимно и приступачно

свима друштвеним редовима

Дело ће изаћи у **две књиге** — обе стотину табака —
око 1600 страна великог формата
украшено одличним илустрацијама

Као што је тешко веровати да је наше друштво могло да буде досад без овако потребне књиге, тако ће се тешко моћи замислити да ће ма који дом моћи бити без овог дела.

Услови претплате на ово капитално дело објавиће се накнадно.

ЈУГО-ИСТОК

БЕОГРАД, КРАЉА МИЛАНА 26|II

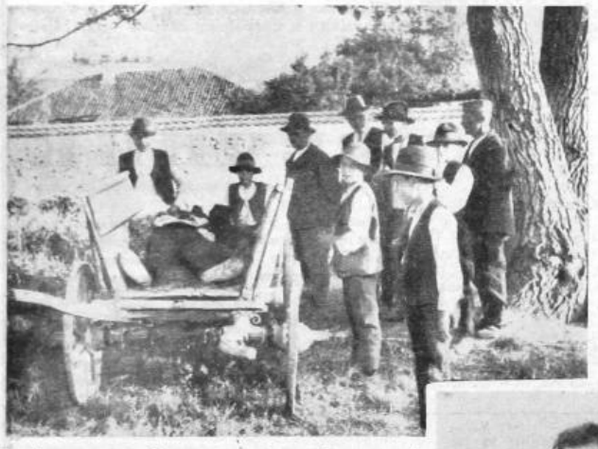
Репортажа из хајдучког краја у Хомољу

Како нисам успео да интервјуишем хајдука Јоргована Михајловића

Пушка која је убила хајдука Јоргована Михаиловића

У селу Лазници која већ цео век ливерује хајдуке

Горе: сељаци из Хомоља посматрају леш Јоргована Михаиловића у колима, једва верујући да је мртав. Доле: сељаци на погребу жандарма кога је из заседе убио хајдук Павле Докић

Кад је Бабејић, изрешетан куршумима, завршио своју двадесетогодишњу одметничку каријеру у једном сељачком подруму, а његов друг Глигоријевић се једва извукао и нестао незнано куд, забележене су две нове хајдучке заседе хајдучког пеха: Јорговић Михајловић и Павле Докић. Обојица Лазничани, као и Бабејић, они су имали исти систем хомољског горског џепа. Њихови напади из дана у дан постајали су све дрскији, њихова имена све чешће су се спомињала у ступцима дневних листова.

А једног дана њихова смелост достигла је врхунац: два младића сељака, чија је окност већ сва била увељала у крв невиних људи, упали су у Бор и покушали да отму надзорника Борског рудника, човека због кога су, као бар они кажу, отишли у гору. Надзорник се извукао, благодарећи великој присебности, а хајдуци су нестали у прасковзору. То је било почетком епилога прошле године. Вежбали, обе хајдука поручила су омрзнутом надзорнику:

— Не брини, вратићемо се...

На срећу, више се нису вратили, или од тада, њихова имена спомињала су са највећим респектом (и мрзошћу) и у самом Бору.

Вечера пред кафаном

Неколико дана после ове неуспеле отмице, Богољуб Цицота, фоторепортер „Времена" и ја нашли смо се у Брестовачкој Бањи, одакле је у прво поподневни пролазак столећа било летња резиденција српског двора и отменог Београда.

Ваљи хотелијер, весељак нека, који је био мајстор да прави „урнебес-салату" и нишке досетке, вечерао је пред кафаном са карбиком на столу

— Шта је то? Прибор за јело?

Мало се постидео:

— Знате, Јоргован... Код хајдука нема виље, треба се причувати...

— Зар је у близини?

— Кажу...

То нас је обрадовало Званично, Цикота и ја путовали смо да бисмо писали о красотама Хомоља. Поверљиво: да бисмо писали о грозотама и хајдуцима. Хтели смо, наиме, да интервјуишемо Црном Врху интервју са двојицом озлоглашених хајдука. Било је викантно, јер новине нису биле баш наклоњене према корманим горским пирејима. Па и

Преко Црног Врха — хајдучког гнезда

Сутрадан, настанили смо пут преко Црног Врха. Кочијаши из Борског рудника, који ни сањао није прећи цео нашег путовања, сви је пристрпљиво код је Цикота случајно рекао:

— Ех, да нам је да се појаве Јорговић и Павле било би фино...

Мислио човек да би се наше путовање брзо свршило са мало „штрапца". А ноћишли, крупни, дугонаслага да задеше за појас мене са свих мојих 112 килограма, осрнуо се готово блед:

— Остаћете господине, јоваки хајдуци... Ако се појаве, готови смо... Мене зовју да ом из рудника, позовју кола и коње, а господин (окрете се према мени) позадрукаш, прави благајник... Фиће-фиће и ми готови... Корпамо се на другу ка пилиња...

Цицота одрања, али већ са знатно мање одушевљења:

— Зар ни толико људскове. Херкулес прави, па се бојите хајдука?

— Море, господине, није то равање, па ко јачи... Заседа је то... Само „стој" и цеви пред нос. Немо кад ни да трепнеш...

На ту могућност, да би хајдуцкљачку, па можда чак и убили могли да нас пресретну на путу и без икаквог објашњења, нисмо ни помишљали. Наш план био је сасвим другојачији: да из Жагубице пошљемо у Лазницу једног човека чију смо адресу у међувремену поверљиву и с најбољом муком добили и да он од Јорговановим главним јатаком заказе састанак негде на Црном Врху. Мени се чинило да чујем звуке помућеног мозга и говор неког колеге из редакције „Пао је на дужности, слава му". И баш ми је хладно око срца. У Београду све ми се то чинило као православа сензација: интервју са горским пајерима. Отац „два тенера", као отац који има 90 од сто вероватноће да се свиши са два упрошћена непријатеља места. Поглед сам чврсто ћутљив и до Жагубиће готово сам читаву кутију цигарета.

Село Лазница ливерује хајдуке

Ту смо опет постали репортери који јуре за сензацијом. Човек на кога смо били упућени, пуцлао је ракијицу из витког чокања и слушао нас пажљиво. И за све време посматрао нас је нетре мице. На крају се нагло поверљиво, тако да нас је зашљуснуо мирис клекковине:

— Ићи ће тешко, али пробаћемо.

Онда је додао:

— Сутра идемо за Лазницу... Довиђења...

Лазница је село на три километра од Жагубиће. Велико село: можда око 4.000 становника. Богато. И чувено по хајдуцима, које неуморно ливерује Србији од 1839 године. Већ читано столеће Лазница није била ни једног јединог дана без неког свог претставника у гори. Пре рата било их је читаво туце неома чувених горских царева. Њихова дрскост и смелост пренлази у лудост. Па ипак, њихову славу помрачио је хајдук Бабејић, човек необичне храбрости, одметник о чијим се подвизима прича ју небројене легенде по сточарским влашким колибама на Црном Врху.

Јорговић Михајловић и Павле Докић, Лазничани, хтели су тада да помраче славу и најсланији ег Лазничанина.

Јорговић — газда, Докић — сиромах

Зашто су се одметнули? Један човек, који већ 50 година прати живот хајдука и зна у прсте ко је сне помагао, штитио или чак и плаћао овог или оног хајдука, каже да су се одметнули заиста зато да се освете неком надзорнику Борског рудника, где су били запослени као рудари, која их је у две три прилике малтретирао више него остале.

— Али, додао је, можда баш ниће то једини разлог. Јорговић је добар човек... Знам га још док је био дете... Мало је напрасит и уређљив. Воли жене и да попије коју. Паметан је, бистар, Павле је зликовац. Тај ништа не зна и ништа неће да зна... Кријумчари, он би само да убија... И да плачка... Јорговић га једва задржава... Иначе, да овај сам хајдукује — зло... Никог у животу не би оставио... Јорговић је био и газда. У Мајдањеку био је предузимач. Лепо је зарађивао, имао новаца... Ја не знам, али кажу да је стојао на 100.000 динара готових пара. Шта је учинио с новцем, бог ће га знати. Тек једног дана оде у Бор и тамо се запосли као рудар. И спријатељи са Докићем. Овај га је и наговарао да се одметну. Јорговић је из добре куће, има пријатеља, душу дало за хајдука. А Докић је сиромашан радник. И тако — би шта би. Сад не вала. Ни за њих а, бога ми, ни за нас. Хајдуцима, или још боље, њиховим јатацима треба много пара. И свако ће кад-тад доћи на ред...

Преговори са Јорговановим јатаком

Сутрадан, кренули смо колима у Лазницу. Била је недеља и сеоска кафана била је препуна. Два жандарма седели су у кафани и разговарали са сељацима. Један учитељ пијуцкао је ракију и гледао нас радознало. Сељани су загледали Цикотин „Контакс".

„Наш" човек појавио се са „својим" човеком. Узане дукаве очи испитујући су нас проучавале, док су се широка, кламжа уста стално разлачила у прелудавом осмејак. Говорили смо о обичним стварима, а потом изишли на улицу „да разгледамо село". Ту, насред пута, раскречених ногу да не станемо у бару, повели смо преговоре.

— Поручите Јорговану да бисмо хтели с њим да разговарамо... Да га сликамо... Слика ће му изићи у свима светским листовима... За њега ће знати цео свет... Америка...

(Америка је Лазничанима омиљеним хајдучима идеал: „С... ће да спечалим колико ми треба, одох у Америку". У Америку се, кажу, пребацио и хајдук Глиторијевић, који је у Новом Свету био још пре рата и тамо држао кафану. Узгред буди речено он је после рата једно време држао на пристаништу једну кафаницу, а затим, кад се пензадужио, вратио се у своје село и убрзо потом се одметнуо).

Човек дукавих очију спустио је поглед на земљу:

— Поручио бих ја њему, али не знам где је... Хајдук је то, крије се... А да знам одмах бих јавио начелнику... Да се и ми смиримо...

Планућ сам:

— То не, са властима ја немам никакве везе нити хоћу да имам... Мени је циљ да направим сензацију, да разговарам с тим човеком, да видим шта га боли, зашто се одметнуо...

Мој саговорник био је интимни пријатељ Бабејића. Ја сам то знао. Знао сам још нешто: Бабејић је волео новине и са ужасавањем је читао све што је о његовим подвизима писано. Додао сам:

— Ех, да је нешто жив Бабејић, он би мене јурио а не ја њега. Тај човек је волео новинаре. И новине. Био је сила... Паметан човек...

— То јесте... Али је и Јорговић паметан...

Раскрали се:

— Видећу... Ви остајете у Жагубићи?

Победио сам,

— Не, враћамо се у Брестовачку Бању. Ту ћемо остати четири дана и чекати одговор. Јавите по неком, или нека неко дође да нас поведе...

Порука Јорговану Михаиловићу

И вратили смо се у Брестовачку Бању. Три ноћи дрхтали смо на сваки шушањ. А четврто вече, док смо ми с управником бање и хотелијером седели у топлој кујни и разговарали, дотрчао је келнер сав уплашен:

— Један човек са пушком покушао је да уђе у кафану. Кад је мене видео, побегао је.

Погледали смо се Цикота и ја. Погледали се и истрчали напоље. Човека нигде није било. Целе ноћи нисмо трепнули. Чекали смо гласника. Или можда чак и самог Јорговића Михаиловића. Безуспешно. У подне, док смо стојао пред кафаном пришао ми је један сељак:

— Ви сте новинар из Београда?

— Да...

— Поздравио вас човек кога сте тражили у Лазници. Он је сад у Доњем Милановцу и не може да разговара с вама, али вас је молио да дођете у августу, Довиђења...

Истог дана после подне један сељак, који је имао колибу у планини навалишао је да га посетимо да нам покаже како живе пловорници пастири. Журило нам се и нисмо пошли. Вратили смо се у Београд.

Хајдуци су на Црном Врху узалуд очекивали претставнике штампе

А тек пре три месеца кад сам се на улици срео са трговцем из Жагубиће, који нас је довео у везу са главним Јорговановим јатаком, видео сам да смо погрешили. Јорговић Михајловић и Павле Докић чекали су нас у колиби пловорацког пастира. Радили свакс сигурности послали су били прво гласника, који нам је јавио да од састанка нема ништа, а онда јатака који нас је звао у госте у планину.

Рекао нам је још и то да Павле Докић није баш нимало одушевљен оним интервјуом на Црном Врху („То су шпијуни, треба их поубијати"), али је морао да послуша наређење свог харамбаше и горског друга који је жељео славу. И да се слика са пушком у руци и реденицима око груди.

Ето, тако нисам успео да направим интервју са хајдуцима Јорговановим Михајловићем и Павлом Докићем.

Један је погинуо, а други се крије од потера и сад га је већ немогуће наћи. Уосталом, да будем искрен, са Павлом Докићем, кријумчарским разбојником, не бих ни желео да се сретнем на Црном Врху. Па зна ме слава чекала.

Мирко Сретковић

У оваквим пећинама често се крију хомољски хајдуци

Типичан терен у Хомољу, где се крију хајдуци

Разговор са најистакнутијим књижевником нашега доба

Човек који је написао сјајан роман на робији и помилован - долази ускоро у Југославију као гост „Времена"

„Он је учинио више кривица: ошљачкао је групу крумчара, тридесет пута ухватао без пасоша и виза пољско-совјетску границу (те је био и рањен на територији Совјета) покушао да пребегне у Легију странаца у Африку, иако то није смео као пољски резервни официр. Нудио је своје услуге Француској за шпијунажу у Русији, али Француски га није примила.

Оставши без пара он, бивши пољски крумчар, гладан и бос, са револвером у џепу, осећао се као дивља звер, орна за даље свакојаке напоре само да би дошао до новца. Снагу прби у кокаину; после једне неуспеле јуришне кокаинска заустављено је кола на друму и отео Јеврејима, путницима, 105¼ злоти, да би са овим парама ослободио из затвора, положивши кауцију, свог друга — крумчара. И после тога он ће друмовима пресрести људе; захтевао је од једне Јеврејке, у колима на путу код места Васиљичек, да да паре, а када је она почела да протестује, он је ударио „Наганом" по глави: она је пала мртва, а он је одузео 160 злоти. Ускоро затим он је стигао на оптуженичку клупу у суду"...

Робијаш — сад славни писац

Када је државни тужилац изводио ове податке, који су значили смртну казну, једина нада оптуженог био је један мали акт из Другог одељења Главног генералштаба.

У њему је писало: „Рад Пјасецког био је врло издашан; његове информације претстављали су значајну вредност... Показао је велику оданост интересима Пољске... Истакао се великом храброшћу... Службу је вршио с љубављу... Поверене задатке извршио је не штедећи здравље, па чак ни живот"...

Али, кривице су биле тешке, и суд га је итао, мора осудити на смрт.

Било је то још 1930 године. Јуче је, пак, телефонска жица из Београда везала нашу редакцију са станом Пјасецког, који је у међувремену не само жив већ и слављ.

Г. Сергије Пјасецки је сада један од најбољих пољских књижевника. Његова дела се граде. Његови романи „Пета етапа" и „Љубимац великог мачка" одмах су преведени на девет језика.

Разговор са Пјасецким

Телефонистиња каже да се Варшава јавила. Ми почињемо разговор са данас најчувенијим пољским писцем а бившим робијашем (за смрт осуђеним и помилованим) Сергијем Пјасецким.

— Да ли сте писали романе и пре затвора?

— До затвора, одговорио је г. Пјасецки, нером ниесам ораз. Први роман „Пета етапа" написао сам у затвору Свети Крст 1934 године, у мају, али нисам добио одобрење да га пошаљем цензи издавачу.

— Какви су били услови за књижевни рад у тамници?

— Услови рада? Они су били тешки. Седео сам у ћелији, у којој је било доста затвореника. То је сметало! Често ми није ни остајало хартије и мастила, јер дозвољавају ове ствари само у ограниченим количинама.

— Колико има ваше биографије у вашим романима „Љубимац" и „Етапа"?

— Много... Свакако књижевне мајсторе тамо нема више од 25 од сто. Разне епизоде, доживљаји, сукоби, све је то, потпуно аутентично, из живота правих људи. Али, сваки гледа чак и на фотографију, својим очима. Живот у очима сваког човека посебан, огледа се другачије, и ја сам све то дао у романима онако како су те виделе моје очи.

— Ваши књижевни планови за будућност?

Нови романи

— О крумчарима, којима је посвећен роман „Љубимац", нећу више писати. У роману „Пета Етапа", који интересује „Време", дао сам приказ своје службе у Другом одељењу штаба (Обавештајно одељење). Овај роман је пре два месеца изишао у Варшави. Сада сам завршио и трећи роман из живота полицијских агената. Изаће ће из штампе већ ове јесени. Радим и даље...

— Припадате ли каквим књижевним удружењима?

— Као што немам професије, тако не припадам ниједним литерарним удружењу, одговара г. Пјасецки. Сећам се сам седам разреда гимназије. Отац ми је био из сиромашне подгске племићске породице, пошпанеи чиновник. Узео сам као дечак учешћа у пољском устанку против бољшевика после револуције, и у бици код Минска био сам рањен. Сећам се после ниоју школу у Варшави и ратовао као официр против Совјета 1921 године. После... беда, немаштина и онда служба у Другом одељењу. После: отпуштење и, крумчарење; даље све онако као што већ знате из предговора мога романа.

— Казна смрти била је после замењена робијом, зар не?

— Да, робијом, мирно одговара г. Пјасецки, а с друге стране жице не чује се да му је глас узнемирен. После су дошле многе недобе за смањење казне уопште, због мојих заслуга за Пољску, доброг владања и тешке болести. Суд је све одбацио, а мене је у затвору посетила — туберкулоза.

Али, ако му није откључала врата затвора његова болест, или његове заслуге за Пољску у доба шпијунаже, откључао му је његов књижевни таленат. Његов први роман стигао је у руке многих пољских књижевника. Академија књижевности у Варшави обратила се претседнику Пољске Републике с молбом за амнестију. Кад је најзад помилован и one године изишао из казамата, писала је о томе цела светска штампа.

— Ја сада радим не само на романима него и на популаризацији ове велике празнине коју ми је видим вашу земљу, ваш народ, јер их не познајем, као што и не знам ништа из ваше књижевности.

— Надамо се да ћете имати у скоро ту прилику! — кажемо г. Пјасецком.

— Ја бих то тако јако волео! — одговара он. — Хтео бих да видим Југославију која је дала једног Мажуранића. Ја сам као „мото" за „Пету Етапу" ставио одломак из његовог дела „Смрт Смаил-аге Ченгића". Превод је са чешког на пољски. Под сунцем Југославије потражио бих себи дале здравље...

„Време" је овој његовој великој жељи да дође код нас и да се одмори на Јадрану одмах спремно удовољило. И, овај интересантни човек г. Пјасецки, бивши крумчар, шпијун, добровољац и официр рањен у рату за слободу Пољске, човек који је на смрт осуђен и помилован због свог великог талента, на сада постао понос Пољске, књижевник светске славе, биће гост „Времена" one године на дубровачкој Ривијери.

— До виђења. Хвала „Времену"! — рекао нам је г. Пјасецки.

Вас. Глушдовски

„Време" данас почиње доносити на осамнаестој страни један од најинтересантнијих романа нашега доба: **ПЕТУ ЕТАПУ**, роман пољског писца Сергија Пјасецког.

Овај писац, Сергије Пјасецки, најинтересантнији је писац данашњице, и зато су његови романи — уствари опис сопственог живота — најпрва сензација после рат ске књижевности. Зашто? Не само зато што су одлично и непосредно писани, већ и зато што је писац био шпијун, разбојник, друмски убица, добровољац и херој на фронту, робијаш, на смрт осуђен због разбојништва и убиства, као и због безбројних дела крумчарења и шпијунирања, насилник, затим гладница, скитница и пробисвет, укратко злочинац по нужди па изјад, па робији откривен као велики књижевни таленат.

Овај роман је написан на робији, у ћелији на смрт осуђеног који је помилован на доживотно тамновање. И тај роман, толико сјајан, допринео је милосрђу јавности: цела пољска јавност молила је да Претседник Републике помилује овог разбојника-шпијуна-писца, и да му да маха да слободно пише своја дивна литерарна дела и излечи се од тешке болести.

Ето, то је Сергије Пјасецки.

И баш тај његов роман доноси „Време"а прикаже не само интересантно дело пољске савремене књижевности, већ и вапредно занимљиву личност: модерног Француза Вијона.

Овде је кроз интервју са Пјасецким на жици Београд — Варшава испричан и његов живот у главним цртама, живот узбудљивији од сваког романа.

Истовремено, овде је изнесена и жеља тога човека да види Југославију и да се на Јадрану још излечи од — туберкулозе.

„Време" је подвлало тог великог писца, чија су дела преведена на толике језике, тог великог патника — да буде гост редакције на дубровачкој Ривијери.

Тада ће га наша публика, која ће, свакако, бити одушевљена читајући овај романисповест, видети и у својој средини.

Необјављена документа

Владика Штросмајер

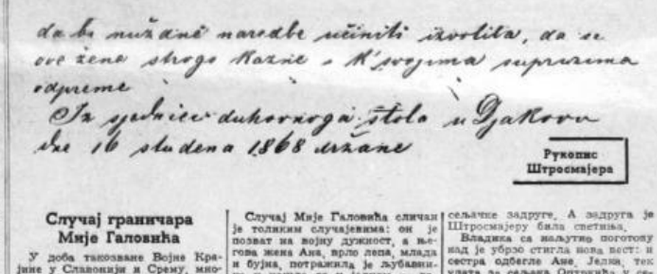
Огорчену борбу водко је владика Штросмајер против неверних жена које су бежале од мужева

Покојни велики бискуп — владика Јосип Јурај Штросмајер био је не само велики југословенски националиста, већ и велики чувар лепих народних традиција, као и чувар народног морала.

У малим, ситним одлукама његовим, уколико су се односиле на оцену неморалних личности у његовој верској дијецези, огледа се најбо[illegible] колико је владици Штросмајеру било стало да се бошњују основи здраве народне заједнице: сеоачка задруга, породица и њен морал, поштовање старијих, радиност у кући, и т. д.

Ма како то изгледало чудновато, врлично политички либерални Штросмајер био је веома строг судија неморалним или чак само лакомисленим женама. Поготову је немило срдно прогонио неверне жене, и онда када су оне имале разлога за своје бекство од мужа.

Један досад непознат документ доказује и ову црту Штросмајерових карактера. А оваквих докумената, изнесено, има и много више, али се њима није толико бавила биографска струка.

Рукопис Штросмајера

Случај граничара Мије Галовића

У доба такозване Војне Крајине у Славонији и Срему, многи досељеници у Посавини били су обавезни да се повинују строгим војним дужностима тако рећи кроз цео свој живот. Сваког момента војне власти водиле су их од плуга — пушци. Они су напуштали своје домове и чували границу против Турака, тада господара Босне.

За то време у насељима су остале жене, деца и старци. Није чудо што су жене, остављи чеете и више од пола године без мужева, и тако из године у годину, тражиле утеху у љубави слободњих.

Досељеници који нису били обавезни војсци, као трговци, занатлије потребни гарнизонима, затим скелеције, лађари и радници у пристаништима и гарнизонским предузећима, били су обично љубавници ових жена. Наравно, кад нађу војници и официри, ма од куда долазили, они су били најсигурнији да ће успети у љубавним подвизима.

Случај Мије Галовића сличан је толиким случајевима: он је позват на војну дужност, а његова жена Ана, врло лепа, млада и бујна, потражила је љубавника и нашла га у једном — лађару.

Тако је у селу Сикиревцима једна жена више изневерила мужа. За прилике у Крајини, у то доба, ништа нарочито.

Кад жена хоће више но што сме...

Љубавна идила не би се, свакако, завршила трагедијом да није свој несташиј младој сељанки пало на ум да своју љубав овенчаваи. Иако је могла несметано да се састаие са својим љубавником, она је пожелела да са њим буде стално. Слушала је његове приче о далеким земљама, о Мађарској, Молдавији, Бугарској, Србији, и пожелела је да пође са својим драгоном лађом низ Саву, па низ Дунав...

Лађар је био или велики љубавник или велики лажов, јер иначе сиикиревачке жене, које су знале да их мужеви не кажњавају суваше строго за неверство, немају обичај да беже из своје куће. Али је, пак, побегла од свекрве, из мужеве куће, и отишла са лађаром.

Она је чак дрско снима о томе причала. Шта више, уверила је и родбину свога мужа. Тада је свештеник у месту пријавио, као чувар морала, ово бекство војној власти, свитнији (батаљону), а истовремено и цео предмет послао епископату у Ђаково.

Штросмајер је био бесан

У то доба владика Штросмајер је био бесан кадгод би чуо за оваква бекства. Он је имао на уму понижење које трпи несрећни муж, позван против своје воље под оружје, дакле приморан да остави жену саму, а имао је владика на уму и кукавички подвиг жене која није сачекала мужа да се објасни, већ побегла у његовом отсуству. Најзад, владика је сматрао да војна власт, кад зове човека саме године по неколико месеци на измаредну дужност, мора да се постара да његова браћа срећа не дожива потпуни слом.

У случају Мије Галовића према изјављеној свештеника, посгојало је још и вређање целокупне родбине превареног мужа, дакле вређање потпуно невине сељачке задруге. А задруга је Штросмајеру била светиња.

Владика са нељутњо погогопу кад је убрзо стигла нова вест: и сестра одбегле Ане, Јелка, тек удата за сељака Оштрића у сеиу Јаруге, побегла је такође — следујући примеру своје сестре — са једним лађаром. И она је увредила целу задругу свога мужа.

То је већ прала зараза. Рђав утицај треба у корену утупити. И владика се решио на најенергичније мере.

Владика Штросмајер, дакле, дошао је у сагласности са својим духовним судом на пресудом о разводу брака, јер је била неуобичајена, већ строг захтев упућен војним властима: да Ану одмах ухапсе и спроведе њеном мужу.

Цесарска и краљевска војна сатница одмах је Ану пронашла и спровела је у пуковски хапс у Винковце. Ту је она провела показни 13 дана у хапсу због — скитње. Спроведена је стражарно у своје село, али је убрзо поново побегла и отишла своме лађару.

Тако је учинила и њена сестра Јелка. И обе су просте створаље руснаја, рђаво утицале на остале жене и девојке, а пронеле лађарима славу као великим љубавницима.

Строга казна

Владика Штросмајер после тога шаље једно необично енергично писмо команданту пука у Винковце (жалећи се на пуштање из затвора и слаб надзор при спровођењу у село и тражи да се апсолутно строго поступи, и то одмах, и да се обе сестре, одбегле жене, спроведу својим мужевима, пошто претходно буду најстрожије кажњене.

Тај акт је сачуван као изразити пример моралне строгости великог владике. И у другим случајевима он је строжије но остали свештеници прогонио неверне жене.

Шта су војне власти учиниле у овом случају? Ово зато што и у многим другим случајевима кад је тражио Штросмајер кога су се бојали јер је умео да се жали и даље: оне су кажњале неверне жене са месец дана затвора и, изгледа, чак и шибама, па их после предале мужевима. Дошише су оне поетале веома верне и питоме домаћице и мајке, и убрзо су заборавиле своје авантуре са лађарима...

Ј. Ковачевић

Султан-ловац

Ахмет-пашина џамија у Цариграду

Мехмет Авџија највећи љубитељ жена међу султанима

Владар који је у Београду погубио пашу Ћуприлића и наметнуо незапамћене порезе

Побуна хоџа и јаничара

Једна побуна улуме (хоџа) и јаничарских ага збацила је престола султана Ибрахима. О узроцима ове побуне хроничари су много писали. Вели се да је Ибрахим на силу у двор одвео Керку једног муфтије. Султан Ибрахим је залуђен! Када се за то сазнало у двору, Валиде султан Мах Пејкер, покривена једним црним велом срела је јаничарске аге и шејкулисламз, и срдито их ословила:

— Овакво зло није се могло догодити без вашег знања!... Зар се тако чува царство и заклетва цару?...

Тада изађе пред султанију старешина бекташа и поче говорити:

— Зло, које се је догодило, није се могло спречити. Теби нису познате многе ствари, али улема и сав свет свестан је да се не може више насиље Ибрахимово трпети, јер је довело до руба пропасти државу. Док на свима странама пламти рат, а непријатељ сатире нашу војску и одузима покрајине које су наши дедови краљу освојили, дотле је султан Ибрахим у двору проводио најраскошније и најчудније живот са разним типовима, робињама, женама и грчићима. Сваког се дана опија и у својој лудости чини такве недела да се без страха и суза не могу помињути!

И дете може имати памет

Дуго је стари бекташија набрајао злочине убијеног султана пред његовом женом. И суза су падале из очију... А када је споменуо да је већ све свршено да се за султана пресели његов син, дете од седам година, ова девојка рекла:

— Зар дете од седам година може владати државом?

На то бивши владалски казаскер Ханефи-ефенди одговори:

— Тумач наших верских закона великих имам Ханефи вели: није довољена владавина једном човеку, који изгуби памет, али може владати и једно дете које има памети! Него одмах доведите сина. Његово Царско Величанство, да буде проглашен за султана!...

Када је царица мајка видела расположење хоџа и јаничарских ага, којих се највише бојала, рекла:

— Да идем.... да савијем један саручић детету и да га доведем!..

Ахмет на престолу

Мало касније извршено је свечано проглашење Мехмета-детета за турског султана. Он је владао као Мехмет IV. Мало коначно је изгледало и талашљиви хроничарима када је мали султан корачао између два реда јаничарских ага, великог броја дворских службеника, хоџа и улама, гледајући упаљено њихове велике бркове, дугачке беле браде, сабље и затагане, широка златом извезена одела и велико калпаке испод којих су га гледали страшним очима крвници његовог оца... А да се пепне на постављено престоље морали су га мало подигнути, и док је трајала церемонија он је с неповерењем и радозналo гледао шта се догађа са малим царским турбаном на глави који се љуљао десно и лево. Када су му почели приступати великодостојници, на челу са перским посланицом, и љубили му малу руку и скутбио је у неприлици шта да ради.

После церемоније спуштао се са престола, које је за њ био и широк и велик, и на несигурним ногама с мајком отишао у двор.

Али, ови изме'а на престолу није могла измирити тешке ствари у држави, ни задовољити јаничарске аге који су тражили веће плате и увећења (она су са собом доносила и додељивање имања, којих је у држави било све мање и мање), царске су благаје биле празне...

Мали султан спасио је у харему у наручју дворских робиња, које је су му певале успаванке, да за неколико година постану његове љубавнице... Валиде Кесем-султан са јаничарским агама владала је државом!

Султан — дете

Млади султан почео је учити, писати, читати. Његов инструктор био је Мусаиб Бешир-ага. Прва реченица коју је написао Мехмет IV била је: „Да главу посечем...", а прва његова „хати-кумајун" (царско писмо) било је упућено великом везиру Кара Мурат-паши, кога је издиктирала његова мајка Кесем султан, а гласило је:

„Зар сам те ја поставио везиром да по виногрздима и баштама бацаш? Треба животу дрске ве да посветиш више пажње, и да те више не видим пијана, иначе ћу ти главу одрубити!..."

Када је везир примио срцу ово царско писмо хроничари не бележе, али када је пред њега дошао Турхунбу Ахмет-паша, да прими мукуо (печат) од двана'ест-годишњег владара, султан Мехмет подигао је строго своје обрве и рекао овом великом везиру:

— Гледај, паша!. Сваки везир не може се отпустити тако лако. Ако направиш какву грешку отсећићу ти главу!..

Једног дана, када је млади султан пуно интриганата, нагонорем од своје мајке, позвао истог пашу дозвавши да спреми заједну противу њега, отпустио га је с речима:

— Отпуштам те!...

Нико неће да буде везир

Једног дана догодила се страшна сцена када је требало изабрати великог везира. Као обично, на седлу пала је његова мајка, као суфлер свога сина - султана, а у двор рани се беше окупило све што је у име султана владало: јаничарске аге, заповедник харема, паше и хоџе... И када је све чекало ко ће постати великим везир, султан се обрати присутнима с питањем:

— Кога да поставимо сада за великог везира?...

Сви се згледаше. Нико није имао жеље да постане великим везир. Достојанственици с великим турбанима и седим брадама клањали су се султану. Неко над достојанствијз од њих предложи:

— Величанство, како би било да обзнанимо у унутрашности земље нашу царску жељу... Можда ће се наћи неко!...

То нису измишљене анегдоте из живота овог султана.

Талашња Турска била је мирна.

Када је Мехмет IV изашао из детињства и замомчио се, постаде му једино занимање, узробиње, дов, због чега га турски историци и називају „Авџијом". Све државне послове препустио је другима. Био је срећан да га нико не узнемирује у његовим страстима. Држава је била већ у расулу. Још је нешто имао и снаге да су за извесно време дошли на положај великог везира познати Куприли Мехмед-паша, затим Фазил Ахмет-паша, а на крају Кара Мустафа-паша. Она задржаше расуло које је било не минимо за владавине овог најнеспособнијег, али по дедима и добу најинтересантнијег турског султана до Абдулхамидова доба.

Анадолија је гладовала... У Цариграду се таноље осећала оскудица у храни, Мушкарци су били у војсци, а пољски посао остао на женама. Хроничари бележе да је у Истанбулу продавано кило пшенице за стопедесет акчи, а један мали хлеб од шездесет драма — сребрни грош... Народ у Анадолији храњо се травом и корењем. Али, Мехмет IV није се обазирао на ову несрећу своје земље! Или је био у двору са женама, или у лову са малом пратњом... Али, што је најинтересантније, и у лов је водио по неколико жена и робиња...

Погубљење у Београду

У јесен 1686 он је ловио у Бабевски, а један део двора чекао га у Бургазу. Носило се јело и пиће за њим куда би пошао! Већ је дошло прошло пораз који су Турци доживели под Бечом, већ је султан заборавно и Кара Мустафа-пашу, кога је дао смаknути у Београду после његовог пораза под Бечом, али се султан није интересовао за државне послове... Настављо је с ловом у околини града, а шарочито по Ускудару и оближњим шумама.

Аге и спахије почеше се бунити. Народ поче тражити од свештеника да у џамијама устану против тлачитеља, против султана и његове владе. Нарочито су нападали шехулислама, који ништа хтео да утиче на Мехмеда Авџију. У џамијама појавише се одлучније хоџе и дигоше свој глас. Позивање и самог султана да дође и чује тужбе народа.

Једном Мехмет дође у џамију, али када је чуо шта се говори — ниште се није појавио. Нападање и врховног старешину, шехислама, и жело је требало да га убију на улици.

Држање касе биле су стално празне. Почеше купити добровољне прилоге, али народ устаде против тога говорећи да ће султан потрошити тај новац на своје седам стотина лепих робиња, колико их је било у двору...

(Наставак на идућој страни)

Пророчанство медијума

Смрт краља Александра Обреновића и краљице Драге

Једна до сада необјављена слика Александра Обреновића са црногорским краљем Николом, приликом њиховог састанка на Цетињу. Ова фотографија је приватна својина једног становника Цетиња

предосетила је једна Енглескиња — као медиум спиритиста

Око 1900 г. спиритистички се покрет необично размахао по свету. У нашим крајевима спиритизам је имао најширег одјека у Хрватској. У то време два су се часописа бавила нарочито спиритизмом: „Из тајанственог свијета", под уредништвом др. Густава Гја и „Ново сунце", под уредништвом доцније йзвјатог молитичара др. Хинка Хинковића. Један од пристадица спиритизма био је Чедомиљ Мијатовић, српски посланик у Лондону, писац романтичних йрйповедака и историјских расйрава. Он је сазнао йреко једног лондонског медијума ранује за погибију краља Александра Обреновића и Драге.

У броју 14 од јула 1902 часописа „Ново сунце" прештампан је један чланак Мијатовићев из београдских „Малих новина" под насловом „Једно пророчанство". Мијатовић ту прича како је краљ Милан 19 фебруара 1889 позвао у двор цео министарски кабинет и обавестио га да је одлучио да ће кроз три дана абдицирати.

Сви министри навалише наравно на њ да не подузима такав судбоносан корак, али узалуд. На крају се краљ Милан наљутио и у аудијенцији визиную на Мијатовића да разуме остале што га одвраћају „...али се чудим овоме Чеди Мијатовићу, који зна врло добро да то мора тако да буде..."

Пророк из Кремна

Министри после аудијенције зачуђени упиташе Мијатовића шта су значиле оне краљеве речи, и Мијатовић им тада исприча како му је 1875 г., када је чича Данилов кабинет први пут у историји српског парламентаризма распустио Народну скупштину, пришао узбуђено неки ужички посланик, уверавајући га како се редом извршују сва пророчанства видовитог сељака Матеје из Кремне. Тај је сељак још почетком 1867 године предвидео Михајлову смрт, несрећну женидбу Миланову, прогласе ње краљевства, абдикацију итд., прорекавши да ће династија Обреновића трагично завршити. Још 1888 г. разговарали су Мијатовић и краљ Милан у бањи Гајзхенбергу о пророчанствима „видовитог из Кремне", и на овај разговор односиле су се краљеве речи упућене Мијатовићу на оној аудијенцији пред абдикацију.

Успут помиње Мијатовић како му је и краљица Наталија једном причала да јој је неки циганка још као детету предсказала да ће постати краљица Драга.

Овај је догађај, разумљиво, узбудио цело јавно мнење. Ни спиритистичко „Ново сунце" није могло да остане према њему равнодушно, и у години 1903 налазимо два чланка о томе. У броју 3 од августи налазимо чланак Стида **(W. T. Stead)** „Београдска трагедија", а у броју 4 септембра исте године Мијатовићев чланак „Покољ у београдском конаку".

Лондонски медијум прориче погибију

Уредник угледне „Ревије над ревијама" **(«Review of Reviews»)** прича у париском „Фигару", одакле „Ново сунце" преноси овај чланак, о једној спиритистичкој сеанси за познатим медијем, г-ђом Бервел, **(Burchell)**.. На дан 20 марта покушали су са њом, пред једним њеним друштвом у Лондону, разне спиритистичке експерименте, али се она никако није могла да концентрише. Повукавши се, после с маљим друштвом у собу неке кафане, иза неколико узалудних покушаја, неки Србин предао је медију једну затворену коверту. Она је открила да је у њој потпис неког краља, рекла затим његово име „Александар" и, грозничаво претсказала његову трагичну смрт у Кошутњаку.

Другог дана тај Србин обавестио је одмах Мијатовића, који је тада био посланик у Лондону, о синоћњем догађају. а у уторак да дошао је Мијатовић Стиду молећи га да му поново све исприча. Мијатовић је после о свему поднео краљу писмен извештај, али све то није помогло: краљ је ипак трагично погинуо!

Добар савет краљу

Мијатовић се у свом писму, упућеном једном пријатељу у Србији позива најпре на пророчанства сељака из Кремне, а затим прича како је, враћајући се 1900 г. из Цариграда за Београд, поручио краљу преко генерала Лазе Петровића да „паметно, патриотски и племенито поради".

Приликом једне аудијенције код краљице Драге, исте године Мијатовић изводи своје речи:

„Ја сам јој савјетовао, да гледа да својим особинама (за које сам представљао, да их као жена има, али ах! нажалост...) допуни празнине и мане у карактеру краљевом."

Говорећи даље о спиритистичкој сеанси у Лондону, Мијатовић у свему потврђује Стидове наводе, допуњујући их извесним новим детаљима.

Ону коверту са исеченим потписом краљевим из неког писма понео је Мијатовић са собом, али, пошто је морао да оде на пријем у Бскингхемску палату, предао је једном пријатељу.

Мијатовић потврђује да је тај пријатељ долазио сутрадан на сеансе к њему, и да му је испричао сва пророчанства медиума, а он је затим отишао Стиду молећи га да му повови све што је медиум видео у трансу.

Мијатовић је све јавио краљу

Мијатовић још додаје како му је Стид том приликом показао и једно писмо где Бервел, у коме стоји да је у трансу поред имена „Александар" чула и име „Петар или Петров". Исто тако он потврђује да је о свему овоме писмено још за времена обавестио краља.

У часопису налазимо још два интересантна детаља који осветљују овај трагичан догађај. Под насловом „Српска трагедија", „Ново сунце" преноси један чланак из бечких новина „Нојес Винер Тагблат" **«Neues Wiener Tagblatt»)** од 20 јуна 1903. У том писму објављено је последње писмо краљице Драге датирано 9 јуна, а стигло 11 јуна једној њеној интимној пријатељици: „Обседају ме црне слутње, и често ноћу видим пред собом ужасну слику умирућег Михаила како пружа окрвављене руке насрам убојицама, заклињући их: Не моји, браћо; доста је!"

У чланчићу „Сан краља Александра" преносе се, у истој рубрици, на београдске „Штампе" запажања неког човека који је кратко време пре катастрофе био у конаку. Краљ је био на дан пре оне кобне ноћи врло утучен и на питање краљице Драге одговорио је:

„Имао сам... зао сан, који ме је прогонио. Мој отац приступио је к мени, погледао ме туробно, скинуо ми капу с главе и одпасао сабљу, па се затим нему удаљио."

*

Човек може да верује и да не верује у сва ова спиритистичка претсказања, али мора с пуном озбиљношћу да прими изјаве и Стида и Новаковића. То су изјаве веродостојних људи, дате под њиховим пуним потписима.

Е. Салмаић

Исусовац из Загреба
ПРВИ КРАЉ ПАРАГВАЈА.

Југословен коме је царица Марија Терезија рекла: „Здраво, колега!...”

У прошлим вековима авантуристи су највише прослављали своју домовину. Били су оруђе освајачке политике, „челични ован” колонизаторског продирања, а у исто време и истакнути борци сваке врсте.

Сваки од тих авантуриста претставља величину за себе, једно посебно величанство... А једно право, истинско и законом признато величанство дао је у том смислу Загреб у Николи Плантићу, Исусовцу и авантуристи.

Ми нисмо добијали колоније, па ни неколико наших истакнутих авантуриста није постигло ништа више но за себе ни за нас, али ипак, дали смо доказа о свом смислу за ова прегалаштва и подвиге.

Једно од најсјајнијих места које су наши људи заузимали у иностранству је свакако оно које је заузимао Никола Плантић, Загрепчанин и Исусовац. Он можда по свом грађанском положају и није заслужио да буде означен као авантуриста, али његов живот је толико пун немира, промена, несталности и супротности, да се изравнавају појмови свих оних положаја и имена која је добијао.

Бити син загребачког чизмара, па ма и честитог, и бити краљ јужноамеричке државе пуне разних блага, бити затим протеран, па најзад постати пропаћеник и ректор колегија у Вараждину, — све то значи нешто слично авантуризму.

Ево овде његове необичне, иако још непознате историје!

Пратња крчио себи пут кроз џунглу. Одмах након тога, још млад, буде послат у Загреб за професора гимназије (1741 г.) Идуће године је проповедник у Вараждину, а 1743.4 је професор у Славонској Пожеги. Следећа година га доноси у Трнаву, у Угарској, где учи богословију и где бива званично замрђен.

Тад полази у мисионарску службу у Јужну Америку. Као отац Никола...

Док су се његова браћа борила с Турцима, сејали кости ван домовине по далеким, страним крајевима, галијотали и муку мучили с домаћом властелом као и с туђином угњетачем, отац Никола наставља да студира богословију у Кордови, у Аргентини.

Социјалистичка држава у Парагвају

У оно време големи простор поред реке Рио де ла Плата посе довала је Шпанија. Њени смели конквистадори продирали су, зау земали области, побадали заставе свога краља и — бринули се о себи. А по окупираним земљама и даље су лутала црвенокоже на индијска племена за која се нико жив није бринуо.

Ту бригу одлучи да преузме исусовачки ред. Издејствоваше дозволу од шпанског двора и поче мисионарске деловање „да би култури привела та запуштена племена”.

Међу мисионарима се налазио и отац Илија Плантић. Као учен човек, познат као професор у Кордови и Буенос Аресу, и као супериор у Монтевидеу. Никола Плантић заузе видно место у мисионарском колегијуму, који је под оцима Мањетом и Касталдинијем прегао да придобије земаљском краљу нове верне и одважне поданике, а небеском краљу многобројне одане вернике.

Форма посла није дуго трајала. Исусовци су само наставили започето, тојест они су прихватили систем социјалистичког уређења, какво су Шпањолци нашли још 1532 године кад су открили државу Перу, такође у Јужној Америци.

У области данашње републике Парагвај становало је племе Гварани. Ту је започео Никола Плантић и његова дружина мисионарство, које убрзо постаде чувено.

Исусовачко уређење

Португалски пуномоћник за уређење бразилско - шпањолске границе, Дон Гунеја Фрејер, даје 1775 године један извештај о тој чудној држави.

Исусовци су у целом Парагвају оргинизовали општине, звано редукције. Свакој редукцији био је на челу по један свештеник Исусовац, који је у њој неограничени господар, који води све управне и црквене послове, и који полаже рачун само своме поглавару — провинцијалу.

Кад се је образовало и уредило тридесет таквих општина, Исусовци прогласише републику, обезбедише јој самосталност, и ако се сматрало да припадају Шпанији, којој би чак требало да плаћају и порез, али те нису чинили. А кад Португалци из суседне Бразилије угрозише ову младу републику, Шпанија јој дозволи да држи и своју сопствену војску. Исусовци подигоше линије топова, творнице барута, створише војску у редукцијама, са великим бројем војника, како неки тврде чак до 70.000 мегака.

Несебични поданици

Управа републике беше изврсна у погледу функционисања. Свака породица је стајала под строгим надзором, као што је и у целој држави била строга дисциплина. Племе Гварани свој ствено је покоравало овом исусовачко-социјалистичком режиму. Чим су им деца навршила седам година, давали су их Исусовцима на науке. Они су их, према њиховим индивидуалним способностима, учили занатима, ткачком, сајџијском, браварском, столарском, итд.

Наравно, прва брига је била земљорадња. Исусовци су од уведеника истесали одличне земљорадинке, а преко њих уводили нове културе биљки, воћа и поврћа.

Земља је обилно плаћала труд, а сва та природна и изведена блага нису уређивници за себе тако рећи ни пожелели, јер није ни било у њима развијања таквих прохтева. Несебичност је главна њихова врлина. Нико мисли ништа није означавао као своју својину.

Поданици су све своје продукте предавали свештенику, управнику редукције, Чак и жене, које су биле запослене код куће, добијају сваке недеље одређену количину вуне, коју до идуће недеље испреду и предају Исусовцима, а они су све приходе трошили потреби додељивали појединим породицама. У зору се заједнички полазило на молитву, а затим на посао. Лењивци су за казну морали радити теже послове. Нарушитеља реда су у цркви чинили покору. Истина, вели се, казни је било мало...

Николаус Плантић примус рекс Парагваје

Тако уређеној републици одјеком постаје краљ Никола Плантић, син загребачког чизмара. Његови родитељи можда нису ни били међу живи, или, ако су били, нису ни сањали да су родитељи једног величанства. Јер, бесумње би о томе знали нешто рећи загребачки летописци тог доба, бесумње би забележили како су тешке суже радоснице овим сиромашним „крамарима” и како су их они утирали својим грубим, испуцаним и нечистим рукама. Или би неки други хроничар записао како су покрлили преко мора „к љубљеном сину” да га загрле и да се њиме поносе.

О томе свему немамо помена.

Једино се зна да је син тих загребачких грађана дао 1754 године исковати спомен-медаљу на којој је стајало „Николаус Плантић I-ус рекс Парагваје” (први краљ Парагваја). Несумњиво је да је он имао за то основа. А како је дошло до тога, нажалост не знамо; извори ћуте, јер их нема

Први краљ Парагваја

Као живот многих минулих величанстава, и живот „не личношћа” Николе Плантића први краља Парагваја је је још у мутним сферама. Нема докумената, нема материјала који би у потпуности „од аз до жмице” престављао његов живот. А и оно што се зна, није апсолутно утврђено, налази се људи који оспоравају тачан његов успон и славу. Он сам није, нажалост, оставио о себи ништа записано.

Кад је прогнан из Јужне Америке, настањује се у својој домовини и започео скроман живот. Одавле датира и његова књига „Побожна и кратка за неки дан месеца премишљања веом снето и срећно мрети селењем мрутог каснопитог” (1775 г.) Још је у рукопису остало граматику хрватског језика. Нажалост, одавде не може да се изнуче ништа што би допринело конструисању његовог животописа.

Плантићев живот пре краљевања

Другог децембра 1720 године мрачни и влажни видови у кући загребачког чизмара Плантића зазвонили су од гласиба новорођеног сина Николе. Догађај није био особит. Родиле се деце...

Као и све породице без традиције и без претензија, породица Плантић није из далека хтела да прориче неку велику судбину том мушкарчићу. Родио се, па добро, живеће, проћи ће кроз живот и — нестаће једног дана. Какву каријеру сме да зажели један чизмар старога Загреба своме сину? Што је могуће боље, наравно. А та је: свештенички позив! Оно све друго изнад тога је машта, нескромност и — болест мозга...

И Никола Плантић сршава средњу школу у Загребу. Из детињства цеп памтиће на мисао да ће бити жупник, ступа у ред исусовачки и добија парохију у Брицковљанима. Али, сада тек, као самосталан и без непосредне контроле он се ослобађа, открива своју вољу и жељу за даљим видицима. Незадовољан и гоњен тим незадовољством, одлази у Беч где сршава „новицијат”, затим у Грац где сршава филозофију. Оланчица му је, вероватно, била та што је као Исусовац могао да отседне и гостује у самостанима свога реда, те је без неких тежих жртава и

или још нису пронађени... Неки веле да су га сами Индијанци изабрали за свог краља.

Међутим, неки побијају све ове чињенице. Наш познати професор Фрањо Бучар сматра, например, да су то тврдње оповргли Дуро и Барино, и да су доказали како је Никола Плантић замењао с неким узурпатором Николом I, који се био сам прогласио за краља Парагваја... Али, професор Отеншан Сроуљ, код кога се налазе највећи део материјала о овој теми, наводи доследне натпис на спомен-медаљи: „Никола Плантић, први краљ Парагваја”.

Повратак у домовину

У то доба исусовци долазе у сукоб с апсолутистичким владама. Владе нису трпеле утицај цркве, а језуити су хтели да се мешају у све послове. Владе им нису могле ништа, јер су језуити били подложни само генералу свога реда, који се налазио у Риму.

Француски краљ прав затражи измену језуитског статута у том погледу, али из Рима одговорише: „Сиит ут сунт, аут нон сиит!” („Нека их какви су, или нека их не буде никако!”). Наравно, ово је Француска једва дочекала и 1764 године укинула. Изгледа да је играо улогу и интерес на језуитска имања, која су ова одмах била запленила.

И теократска држава у Парагвају, за краљевања Николе Плантића, доживи слом. На њихово огромно богатство пуцали су и Португалија и Шпанија. Као што је последњем рату између Боливије и Парагваја био узрок поседи извесних блага, тако је и онда била посреди жеља за богатством. Зато је дошло између њих, браћанске провинције Сан Паоло и Парагваја до рата (1570—1758 г.), у коме је овај имао прилику да огледа сво ју војску састављену од Индијанаца.

Никола Плантић први краљ Парагваја бива ухваћен с још 93 Исусовца, укрцан на лађу и отпремљен у Португалију, у затвор тврђаве Светог Јулијана. Не зна се тачно где је искрцан,

Професор Сроуљ наводи тврђаву Светог Јулијана, професор Бучар мисли да је Кадиксе, а професор Васиљ Поповић спомиње да су сви Исусовци по наредби моћног и познатог португалског министра маркиза Помбала искрцани тек у папској држави (1759 године). Постоји прича да се је Марија Терезија лично заузела за његово ослобођење, и то преко Помбалове жене рођене Чехиње (Даун). Исход је био да су пустили краља Николу Плантића и још девет његових другова Исусоваца, и поданика Марије Терезије, Плантић је одмах отишао у Беч да се захвали царици на исказаној милости.

Марија Терезија га прими и усташи поздрави га речима:

— Салве, рекс! Салве, колега! (Здраво, краљу! Здраво, колега!).

Горка судбина

Папа Климент XIV је 1773 г. потпуно укинуо језуитски ред, и овај није обнављан до папе Пија VII 1814 године,

За Плантића се зна да је од 1769 године библиотекар у Загребу, а од 1771 и проповедник на Академији, У време укидања свог реда он је ректор колегија у Вараждину,

Судбина није била наклоњена последњим годинама Николе Плантића, Као што му је била наклоњена кад га је отргла из обичног живота загребачког средњег сталежа, кад га одвела до врата науке, па затим до врата славе и власти у туђој земљи, тако је била близу свирепости кад га је поново пратила домаћој груди као сиротињског краља, и сиротињског Исусовца, свршавајући, да живи животом од којег се он био одвикао.

Никола Плантић је умро у Вараждину 16 јуна 1777 године.

Ратко Филиповић

Султан-ловац Мехмет Авџија

(Наставак са претходне стране)

Јануара месеца 1688 завладала је страшна зима у Цариграду. Свет није могао излазити из кућа од студени. Педесет дана је студен трајала. Снег је падао толики да су се под његовом тежином рушиле куће. У баштама се сирале вође, а један део Златног Рога, од Халића до Катхане, смрзао се... Од Ејуба, на другу страну према Судџији, и сви су људи прешли леда. Султан је прелазећи из Давуд пашиних двора на противну страну до бродоградилишта, морао наредити да лед секу куда је његова барка требала да прође.

Још једна несрећа дође, уз остали. Појавише се гусари са обала Црног Мора и допловише до Касимпаше. Почеше сада и они плачкати сиет, нападати породице и одводити жене и децу. Око седам стотина жена одведено је том приликом и заточењено, а влада и слутан имеу се ни видети.

На крају појављује се побуне и у војсци. Мехмед пареди да се напишу фермани и да се казне кривци, али — хроничари пишу да се ниједно није нашао ко би прочитао царски фермане!...

Султан оде у хапс

...И једнога дана, рано изутра појави се пред султаном Мехмедом његов Кизлараге Ахмедага и саопшти му хладнокрвно:

— Изволи у хапс!... Тако је суђено...

Мехмед Авџија није се могао сећи од запрепашћења. Почетак његове владавине беше сличан свршетку... Са њим поћоше у затвор и двојица принчева, Мустафа и Ахмет. Без протести, као опце, ишли су путем који је било записано у књизи судбине...

Из затвора изведоше Сулејмана III да га прогласе за султана. Када су му то саопштили, он није веровао.

— Четрдесет година сам затворен и сваког дана сам очекивао смрт! Зар ви можете сматрати патње које сам претрпео...?

— Изређено је да ти сада постанеш султан!

И постао је. Ахмеда, пак, погубише. Кисмет...

Живзи Бјелевац

Тајне крвавих врата

У КРВАВОМ ТАУЕРУ лондонској Кули

где су се десили најстрашнији догађаји енглеске историје

Лондон, јуна.

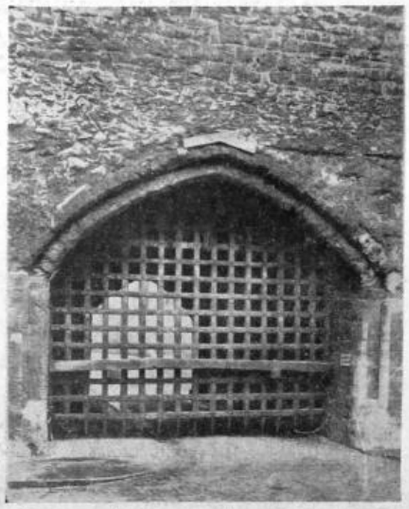
У подземној железници маса света као да ује није страдало шест лица у несрећи испод земље. Нико не мисли да се данас нешто може догодити. Гомила ме скоро носи уз степенице. Не видим да ма ко отвара уста а сви разговарају. То је енглески језик.

Добро, али где је Тауер? „Мрр...“ одговара један пролазник. Ја закључујем да треба ићи право па онда десно. Или обрнуто. Доћавола! Зар не може да изуеше лулу из зуба кад разговара?!

Куће чађаве, улице тесне а дан без сунца и лондонски тежак.

Одједном чујем да неко јокушава кроз трубу војнички марш, али му не иде од руке. Затим чисте и звук се угаси. На место одакле звук долази деца и бесмислени свет јаше гвозденој огради и посматрају три енглеска војника. Дворица имају трубе, а трећи важно дирижује као да је оркестар пред њиме.

О, ја то је Тауер, а војници држе трубачки час у градском ојкону кога је некад исцрљивала вода. То је дакле та чувена стара тврђава, сјајне и тамне прошлости у којој су били краљевски двор и државни казамат, ковница новца и гвозденште, где је једно време била смештена дворска менажерија и где још и данас свирају прве најправљене оргуље на свету од стране једног Немца. Ту су, дакле, изгубили главу француски краљ Јован, Хенрих Четврти, Томас Мор, краљице Ана Болен и Катарина Хоуард, леди Џејн Греј са оцем и мужем и многе друге особе. У њему су тамновали војводе, бискупи, гробови, свештеници, ритери Темплари са Малте, шкотски краљ Јован, француски војници заробљени код Аженкура и Поатјеа, два бискупа доцније сплаљена у Оксфорду, и ко зна још колико лица чија имена историја није стигла да сазна. Ту су неки умирали на мучилишту, други тровани или убијани, отсецане им главе секиром или су налажени пред свануће расеченог грлљана. Оковани, гладни и жедни заробљеници Тауера слушали су изза хладних зидина жубор Темзе и резали у камену своја имена, опоруке и претсказања.

Крвава врата у Тауеру, кроз која су уводили осуђенике

Чувар Тауера

Тако је то ишло вековима

Данас, у дворишту, енглески војници играју фудбал а у собама несрећних краљица које су проводиле ноћи са молитвеником чекајући да их поведу на губилиште улазе туристи са бедекерима у руци. Они само што не захтевају да им се покаже и трава на коју је капала крв са Ане Болен, једне од жена краља Хенрика осмог. Толико су радознали.

Улазимо у тврђаву преко моста који је некада био покретан. На њему је осам стотина година заштавана лозинка од свакога пролазника. Сада је довољан само један сребрни шилинг да вас чувари пропусте кроз тешка врата тврђаве. То су „месождери“. Перед тог чудног назива још и данас носе одело из доба шеснаестог века.

Двојици „месождера“ је досадно. Повукли су се у караулу, на меке фотеље, и пију чај. Дакле, веке обичаје су ипак изменили мако је одело остало старо.

Необичан улаз

Место где су издајници државе и заробљеници улазили чамцима у Тауер тамно је и суморно. Испод једног од мостова постоји широки пролаз где могу ући са Темзе широки чамци. Заробљеници су вођени уз Темзу и испод овог места погнутих глава упућивали у град где су их на степеницама дочекивали стражари и тешки окови.

Пут је затим водио кроз дворите у дубоке подруме или ледене одаје. Мале гвоздене копче за стезање прстију и ноктију, справе за растезање руку и ногу данас се показују посетиоцу у лепим витринама. То на први поглед не изгледа страшно, али је довољно мало маште па да се предочи ужас од тих изума.

Изложен је под стаклом један пањ о коме је наслоњена широка старинска секира, нешто заувљена али још бритке оштрице. Пањ је са предње стране удубљен за прса и рамена осуђеника, а са задње стране је мање удубљење за главу. На њему је отсечено више стотина глава а види се да је џелат добро познавао свој занат. Секира је ударала увек на исто место и у току година дубила само једну бразду.

Одрубљене главе

Међутим није знати да је Тауер осуђенике на смрт разликовао на обичне и привилеговане. Само су значајнији људи убијани у кругу градских зидова, док су остали на узвишењу, изнад опкопа тврђаве, звазом Тауер Хилу. Тамо где је свет посматрао трубаче. Једино је глава Ане Болен одрубљена не на пању него мачем и то у стојећем ставу! Ове речи енглески водичи обично наглашују са пасосом, Ана Болен је имала нарочиту привилегију.

Мучилиште

Узани норманскн прозори не пуштају много светлости у градске одаје. Зато негде гори осветљење. На много места по зидовима заштићене су под стаклом многе мисли затвореника. „Ко до краја издржи биће награђен...“ „Буди до смрти верни свој јој идеји!...“

И улазо кружно степениште ко је се спушта у мучилиште, пуно језе и тишине, ишарано је написима сужања који су по басамацима тамновали када су собе и подруми били пуни.

И архитекта ове древне тврђаве добро је знао свој занат. Мучилиште је саграђио без прозора, у дубини земље, далеко од ушију света. Мора да је непријатно одјекивало јаук несрећника у овој дубокој, акустичној одаји. Али га нико није напослу чуо.

Многи су пред смрт узимали благослов али их је више умирало без причешћа. Међу њима свађали су се лорд од Глостера и лорд Хастингс које нам је приказао Шекспир у Ричарду III. А при изласку у дворите, на месту где сада чека дуга поворка да види богату ризницу драгог камења и круне енглеског Двора, један лучни пролаз са прозорчићима и решеткама дочарава нам кулисе из истог Шекспировог комада.

Затвореници сами себе цртају

Затим опет вели је са написима затвореника кроз цео Средњи век. Једва је издубио свој грб и терајзије које показују да је невин. Један је у рељефу симболично нацртао себе и породицу у буквици у руци, један је себе изудубио као у мртвачком сандуку. Неки рељефи из 15 и 16 века престављају изванредну лепоту. Препуни су украса и ни одступају од дела на богатим средњевековним црквама. То је стрпљиво дубљено месецима и годинама гвозденим или сломљеним златним племићским пртењем. Неко је стигао да заврши рад, другог је прекинула смрт.

То је било доба када је човек убијан ако је казао истину и морао је да зажали зашто није рекао нешто друго. А да је казао то друго, опет би га исто снашло.

Цео низ жртава

У другој цркви преко пута места где је отсечена глава Ани Болен, сахрањена је ова популарна краљица у обичном сандуку, леди Џејн Греј без сандука, бачена у плитко, затим су покопали Томас Мор, бискуп Фише и још 140 људи отровани, убијених, умрлих од мука или отсечених глава. Сада су им имена урезана у сјајне плоче од светлог месинга.

★

После шетње кроз Тауер, и историју Енглеске која се овде одиграла, човек има потребу да се поштено одмори и надише ваздуха.

Излазимо на Тауер Хил, брдашце над тврђавом, које је данас покривено каландромом и високим кућама, испод којих јури подземна железница. На њему су столећима убијали „неплеменити“ крвници а данас јуре деца са обручима и служи као место за политичке ралеђеве уличних говорника.

И сада их је било. Један одрпани несретник говорн о монетарној реформи, а други о реформи цркве. Над групе слушалаца који су стрпљиво сисали вркове дугих лула са мирнљивим дувањем спуштала се хладна измаглица. Лондонско вече спуштало се над кровове кућа.

М. Михаиловић

На имању Жермиње. С лева на десно: наш дописник, ким сопственика имања са нечетом на глави и нашим кожухом преко руке, сопствених имања који је запослио много Југословене

Сељаци из Међумурја обрађују земљу у Француској

Бурж, јуна

Од француског града Буржа се зрачасто разилазе бетонирани путеви. За Сент Аман права линија дворедa наставља се километрима. Возачи аутомобила ту развијају највећу брзину.

Поред тога лењирског друма пукла равница, ишарана олисталим шумарцима. То је средишна житница Француске, крај који је кроз све векове играо значајну улогу. И ту живе многи наши људи, пољопривредници.

Некадашњи феуди постали су угледна добра

Из старог доба заостали су замкови са кулама и дебелим зидовима. Ти замкови промењали су господаре, као што се променило и живот око њих. Некадашњи феуди, које су прекупили богати грађани, претворени су у угледна добра. Поред древних кула подигнуте су привредне зграде и радничке станови.

Земља се обделава модерним справама, а нови господари, мањом школовани људи, лично се старају о својим газдинствима. И поред свега тога примећује се да плодна равница није довољно обрађена.

У Француској не влада осиромашја у погледу пољопривредних производа. Од прошле жетве заостале су огромне количине. Шта ће бити с новим житом ако ова година буде плодна? Тако се питају сопственици великих имања у области Бери. Упоредо с тим питањем залиха и пада цена пољопривредних производа, поставља се у Француској још један тежак проблем.

Сељак напушта њиве и одлази у фабрике. Привлаче га сигурнија зарада и варошки живот. Плодне равнице остају без радника. Љубав према земљи, која се узноси у песмама и школским уџбеницима, све је слабија последњих година.

Прилив страних пољопривредних радника

То је утицало на придолазак стране радне снаге. Занимљиво је да међу пољопривредним радницима и у Берију Словени имају већину.

— Када добију француско држављанство, каже ми сопственик једног имања, и они одлазе у фабрике. Због тога смо принуђени да стално обнављамо запослене.

Странац који долази у Француску прави уговор на једну годину, и то је најдужи рок у коме се може задржати.

Имање Жермиње, четири хиљ метра удаљено од Буржа, заузима око две стотине хектара. На томе пространству запослен је сразмерно мали број радника.

Док радница машине усеца бразде њивама, небом крстаре авиони, Бурж има не само велики аеродром већ и фабрику авиона која је запослила преко две хиљаде радника. Тамо су Французи а на Жермињу Словени.

— Југословени спадају међу најзначајније и најпредније, каже ми један велепоседник. — Врло брзо се прилагоде и науче језик.

Пролазим поред зидина старе-дреног замка. У време револуције служило је као женски манастир. Мало даље приземна кућица трошног изгледа. Кад се отворе врата, затиче се пред Плавокосо дете, босо и голуждравог, игра се на поду. Његова мајка није се изненадила кад сам је ословио на нашем језику.

— Има овде доста наших људи, вели она.

— С „делим светом“ може да се споразумеве код говори словеначки. Наравно, тај „део свет“ сачињавају Чехословаци, који станују под истим кровом и Пољаци који су мало даље подигли лепу кућицу.

Угрм се вратише домаћини и један њихов гост, такође, Словенац. Обојица су из Мурске Суботе и пре две године заједно су пошли у — свет. Већ су се снашли на нову средину и не изгледа им да живе у туђини. Ипак, у слободном времену посећују се међусобно и сећају се свога завичаја.

Пет Словенаца — хор

У Паризу постоји словеначки хор. Довољно је да се окупи пет Словенаца и ето певачког друштва! Њихова и пашњацима у срцу Француске одјекује недељом словеначка песма.

Кад су „на броју“ Словенци су и без „дичке“ раздрагани. А кад је сам, Словенац је ћутљив и предан послу.

Мајет исељеника из Мурске Суботе питам, има ли Југословенски у околини.

— Има, одговара он, али једна је удаљена пет километара, друга десет. Ноћу, после бала, мора подоста да се превали. Али ја се и са Францускињама добро слажем. Воле оне Југословене.

„Може да се живи“

Радници обично станују на имањима која обрађавају. Око сва ке куће врт се зелени. Мало жи-

Међу нашим пољопривредним радницима у околини Буржа

Идила на имању Жермиње: мали Словенац свира на хармоници, а мала Чехиња покушава да пева

вине и два-три питома зеца. То им је кућа и кућиште.

Надинице су 20 или 25 франака.

— Може да се живи, каже Словенац с имања Жермиње. А ми смо задовољни ако можемо да опстанемо.

Он има 750 франака месечно, али зато има „додатак једаку не баш лепу дужност, сваког дутра у три сата, кад други свет спава најслађим сном, он треба да отимари и нахрани коње. На његовом лицу види се да је радилац.

Његов синчић је шесао и само ходе. Мала Чехиња, сусетка, одлучила би прву награду на неком конкурсу здраве и напредне деце. А посебнује им се најмања њега.

Идила

Око старог замка људи изађелених крајева мирно раде. Они су и ратари, и баштовани, и кошумари. Свако јутро треба помести четрдесет крава. Око 500 литара млека аутомобилом се разноси по Буржу. У стајама читаве еорелн: двадесет коња добре пасмине. Стотине питомих зечева подељене су на три расе: бели, плави и шуњморасти (који су проистекли укрштањем прве две врсте и најмање су привлачни). Све три расе подједнако безбрижно грицкају зупуг у својим кавезима. Могли би да буду и горди, јер су на изложбама награђивани.

Дан нарушно сунце трепће кроз облаке, нека крава мукне, лише псето; кокошке се разиђе на пшеничним сена. На замку клопара звоно и објављује престанак рада. Идила.

Поред фарме прокуиће мали воз „Мишлин“, који на уском пруз си постиже брзину од 60 километара. На „станици“ Жермиње, која се састоји од једног дрвеа с таблом, пише: „Да би се заустављао воз, треба махати руком“.

Миле Станковић

Тауерске куле и бедеми

ЈОРГАНЕ ДУШЕКЕ

НАЈБОЉЕ и НАЈЈЕФТИНИЈЕ

код јорганџије, који је у своме занату савршено искуство стекао у Већу, Пешти, те препоручује нарочиту израду свилених јоргана од памука, пуне и паперја и сав креветски веш са најпрецизнијом израдом. Душеци пуњени нарочитом машином што чини утрошке лежање и преко низ година. За бање и хотеле нарочити попуст.

За израду гарантује

Драгутин Растовски

Весина 18, до „КЛАСНЕ ЛУТРИЈЕ". Тел. 30-829

1129 1-1

Врањска бања „ВИЛА БАЛКАН"

Ако желите најпријатније проћи и удобност наћи једино одседнте у најлепшој ВИЛИ „БАЛКАН" јер сопственом зградом и сопственим радом омогућава ниске цене собама од 15 динара па навише

Вила „БАЛКАН" располаже са 40 соба, првог реда. Пансион у вили са обилним ручком од 30—40 динара улазница од купатила свега 3 минута. Аутo за превоз до купатила туристу бесплатно а од железничке станице до бање 5 динара од особе било даљу или ближу, па где жели путнике отвести. На станици тражите поштара, вила „БАЛКАН" јер ће вам исти наћи вине шофере који раде у „Балкану" и неће по 5 динара од особе. Сопственици вила: ГИСТА Ђ. ГОЛОЧЕВАЦ и СИНОВИ.

1349 1-1

АМЕРИКАН - ГУМА

Стручна радња гумене и целуидне робе. Најбоље сортирано стовариште гумене техничке робе за индустрију и занатство. Гумене цеви за воду, вино, бензин и киселине, у свима димензијама. Фабрично стовариште. Фабричне цене.

Американ - гума
ЈОВАН Д. ВУЧКОВИЋ
Кнез Михаилова 28.

1118, 1-1

Сања Сина

Чек ПЕРЕМ своје тело и лице

„МЕРИНА" дечјим сапуном. Лепоту не можете очувати само препаратима ако не перете лице нежним „Мерина" дечјим сапуном. Своју највећу драгоцености

Свод младалачки тен ДУГУЈЕМ САМО МЕРИНА дечјим САПУНУ...

536, 4 4

Нема више ћелавости - Јавне захвале

„МОРАНА" је одлична. Њена реклама заслужује потпуно признање. Након свих неуспелих покушаја у бесцилном лутању за лековима, за спас моје косе; једино сам нашао „МОРАНУ" коју свакоме препоручујем. **Стеван Стевић**, поручник — Тузла.

„МОРАНА" ми је сачувала косе, више писам ћелав. Захваљи Ваш **Никола Цигановић** — с. **Велебит** — Бачка.

Нисам хтео да Вам пишем, док се нисам уверио о успеху „МОРАНЕ" сад Вам јављам да ми коса више не опада, престао је рбеж и младе ми коса расте. „МОРАНА" теч ст заслужује хвале. **Андреј Сметишко**, Руд. **Кленовник**, з. Пожаревац.

„МОРАНА" м задовољила, престао је рбеж и опадање косе. **Пашчћ** ро, железничар — **Плавно.**

Веома сам зе зољна и ражалила, пређут је утчнула и престало осипање се. Коса ми се почне поправљати и добијати једну боју. **А елка Иванов — Загреб**, Завртница 1.

На свеопште задовољство моје и мојих другова, пишем Вам да је „МОРАНА" одлична, ми је свакоме препоручујемо. **Јосип Пертинић — Загреб**, Прерадовићева 4.

„МОРАНА" је одлична, престало ми је опадање косе, немам више перути ни сврбежа и млада ми коса расте. Свакоме је препоручујем Деметер Скок трг. друм, **Домажале** — Словенија.

„МОРАНА" течност отстранила ми је све неугодне појаве и млада ми коса расте. Сваком „МОРАНУ" препоручујем. **Тома Грабовац — Загреб, Шалата.**

„МОРАНА" ми је помогла поврату косе, свакоме је препоручујем јер је одличан лек. **Ђуро Шушњак — Плашки,**

„МОРАНА" сигурно делује, на себи сам је испробао. Вама захваљујем а „МОРАНУ" свакоме препоручујем. **Ђорђе Стојановић** — Рудник Трепча.

Са захвалношћу настављамо у недељу дана 19 ов. м. **„МОРАНА" — СПЛИТ.** Цена боци дин. 50.—. Добија се у свим одговарајућим радњама. 565

Зајмове

дајемо у готовини и робним боновима.

Информације:
ГРАЂАНСКА ЗАДРУГА,
Балканска 14,
Телефон 25-044.

1042

Не овако!

ЗА СТЕНИЦЕ

УПОТРЕБИТЕ СИГУРНИЈЕ СРЕДСТВО — ГРОМ ЕКСТРАКТ

Пухотине ормана, кревета и патоса прскајте ГРОМОМ.

ГРОМ не квари намештај, не шкоди људима а таманн све инсекте и њихова јаја — поште садржи стабилизовани пиретрин. ГРОМ је пакован у оригиналне кантe од ¼, ½ и 1 литар.

ГРОМ ЈЕ БОЉИ- УБИЈА СИГУРНО

Чувајте се имитација

1-10 1145

КА-ЛЕ-ФЛУИД

Фитоломна мастралт из некоторе жљезде свакне и здраве животиње. „КА-ЛЕ-ФЛУИД" се препоручује у свим случајевима, где је рад жљезда ослабљен и код стања, које услед тога наступа: малаксалост, ослабљење нерава, полна неуравнотежа. „КА-ЛЕ-ФЛУИД" јача нервни систем и снажи организам. Бесплатно детаљна литература, тражите: Београд, Масарикова 9, Милош Марковић. „КА-ЛЕ-ФЛУИД" се добија у апотекама. Рег. С. бр. 5900/32.

1116

Дечије играчке летње

Гарнитуре за песак, кофице, кантице, грабуљице, модлиће, лопте од гуме, лопте за плажу. Гимнастичке справе, љуљашке за децу и т. д. добићете у великом избору и јефтине цене код

РАЈИЋА и ВУКОВИЋА код **„ТРУБЕ"**

Кнез Михаилова ул. бр. 35. Палата Академије наука улаз Јакшићева ул. бр. 2 и из Пасажа. 1142

ЧЕЧИВА ЗА БРИЈАЊЕ

светска и позната марка „СУПЛЕКС" и „ХАЛИХАЛО" са којима се брада брије лако и неосетљиво.

Искључиву продају за Краљевину Југославију има трговина

РАЈИЋ И ВУКОВИЋ, код „ТРУБЕ"

Кнез Михаилова ул. бр. 35. Палата Академије наука улаз Јакшићева ул. бр. 2 и из Пасажа. 1141

ХОТЕЛИ — ПАНСИОНИ — ЖИТАРСКЕ РАДЊЕ — ПРЕДУЗЕЋА

Чистимо стаклене и друге просторије од стеница, жижних жижака и друге гамади са гарантованим успехом у целој земљи.

Завод за дезинсекцију ЗАДРУГЕ „САНИТАС"

Београд — Васина 10, тел. 28-252. 1182 1-5

Централна Банка А. Д.

БЕОГРАД — ПРЕСТОЛОНАСЛЕДНИКОВ ТРГ БР. 10/I

даје зајмове на ЗАЛОГЕ; продаје НЕПОКРЕТНА имања и ПЛАЦЕВЕ у центру и на периферији под најповољнијим условима. 1248. 1-1

Пази на овај знак!

Сваки аутомобилиста који троши Shell моторна уља ШТЕДИ:

Кола
Новац
Живце

Нова Shell моторна уља

за лето:

TRIPLE SHELL
GOLDEN SHELL

Специјална мазива за диференцијал, мењач брзине и шасију

SHELL GEAR
SHELL RETINAX
SHELL SPIRAX
SHELL MOTOR GREASE

Бесплатна стручна техничка служба!

Тражите НОВО КАЗАЛО за исправан избор уља

SHELL

Југословенско Shell d. d.

БЕОГРАД-ЗАГРЕБ

1178 1-1

Преко 30.000 посетилаца сваке године посети ВРЊАЧКУ БАЊУ

Ради лечења или одмора а исто тако велики број ради провода у најзнатнијој бањи наше земље.

Природно топли алкални угљено-кисели извори 36° С, ЈЕДИНИ У НАШОЈ ЗЕМЉИ и хладни земно-алкални угљено-кисели извори 17° С.

Нарочито повољно делује на лечење:
БОЛЕСТИ ОРГАНА ЗА ВАРЕЊЕ (желудац, црева, јетра и жучна кесица);
БОЛЕСТИ МОКРАЋНИХ ОРГАНА (камен, песак, бубрежна запаљења, камен и песак мокраћне бешике);
БОЛЕСТИ ИЗАЗВАНЕ ПОРЕМЕЋАЈЕМ ИСХРАНЕ (шећерна болест, гихт, болови у зглобовима и мишићима и гојазност);
БОЛЕСТИ СРЦА, КРВНИХ СУДОВА И КРВИ (хлороза, артериосклероза);
БОЛЕСТИ ОРГАНА ЗА ДИСАЊЕ (хронични катари носа, грла, душника и плућа, сипња (астма); хронично запаљења плућне марамице);
БОЛЕСТИ ЖЕНСКИХ ПОЛНИХ ОРГАНА И НЕПЛОДНОСТИ с тим у вези

Малокрвност и реконвалесцентност
Ослабљене нерала, као последица које од болести за лечење у Врњачкој Бањи

Сва оболења слузокожа у очима, устима, носу и грлу и изнесна обољења коже.

У БАЊИ СЕ НЕ ЛЕЧЕ: туберкулоза и све фебрилне и заразне болести.

Поред осталих, **у бањи ординирају ови бањски лекари:**
Др. Сретен З. Николић, у кући фотографа Крчмаревића;
Др. Драгутин Живадиновић, у свом санаторијуму;
Др. Тома О. Милић, у вили Ескулап;
Др. Миодраг Мишић, у бањској Поликлиници;
Др. Милош Рашковић, у бањској Поликлиници;
Др. Ванђел Тасић, у вили Авала;
Др. Љубодраг Давидовић, у Санаторијуму Уреда за осигурање радника;
Др. Боривоје Брашић, у вили Авала;
Др. Радослав Видаковић, у вили Атина;
Др. Чедомир Радошевић, у вили Мирић;
Др. Ф. Гинсбергер, спец. за унутр. болести, у вили Авала.

Апотеке: „Св. Јован" Слободана Гавриловића, до хотела Сотировић.

СВА ОБАВЕШТЕЊА И ПРОСПЕКТЕ:

Користите у јуну сезону воћа, нарочито јагода, питомих и шумских

ПУТНИК — ВРЊАЧКА БАЊА
и
УПРАВА ВРЊАЧКЕ БАЊЕ
1020, 2-5

ХОТЕЛ - РЕСТОРАН и ПОСЛАСТИЧАРНИЦА
„ШВАЈЦАРИЈА"
Кућа првога реда. — Телефон бр. 6.
Отворена преко целе године. — Тражите проспект.

САНАТОРИУМ
Др. ЖИВАДИНОВИЋА
Специјалне дијете, првокласна кућа са модерним комфором у центру бање. Цена пансиона од 100.— динара дневно.

ФРИЗЕР
„ГАВРИЛОВИЋ"
у згради „Путника". Израњује модерне фризуре. Трајна ондулација; фарбање косе.

ПАНСИОН
МОН РЕПО
уживa репутацију одлично вођене куће. На најлепшем месту у бањи.
Телефон бр. 25.
Цене скромне.
Тражите проспект.

Хотел „КРУНА"
У центру бање, хотелијер Стеван Четеровић. Телефон бр. 7. Располаже са 30 лепо опремљених соба. Позната и призната кухиња за дијабетике и неднетеље. Цене солидне.

ЦЕНТРАЛНА КЊИЖАРА
Стална изложба књига
СЛАВКО ГУДАНИЧКИ
Српско-хрватске и стране књиге. Француски листови и часописи. Коректна и лепа послуга. Цене умерене.

ПАНСИОН „ФЛОРИДА"
у близини купатила. 25 соба са балконима. Потпуни комфор. Текућа вода, купатила, телефон, цветна башта, тераса за сунчање. Храна дијетална, према личним потребама лечења и по упутству лекара. Познато добро вођена кућа. Цене скромне. Молим резервисати унапред. Тражите проспект.
Власник: Андрија Додић
Тел. бр. 20

ВИЛА „САВКА"
у непосредној близини тржалишног купатила, у бањском парку и
ХОТЕЛ „СОТИРОВИЋ"
у центру бање. Потпуни комфор: текућа вода у собама, купатило у кући, телефон бр. 15. Одлична репомирана кухиња. Цене солидне.
Поповић и Михајловић, хотелијери

ВИЛА ЕСПЛАНАДА
Тел. број 23
На средњорајн између топлих и хладних минералних извора. Нова кућа са 30 прокласно уређених соба са балконима и многим терасама за сунчање. Дијетална кухиња. Цене умерене. Тражите проспект.

„КО-ОП"
ХОТЕЛ
у дому Михајло Аврамовић
КОНАЧИШТЕ
у дому Коста Стојановић
СВРАТИШТЕ
у дому Св. Ђорђе;
ПРЕДУЗЕЋА ХОТЕЛСКОГ АКЦИОНАРСКОГ ДРУШТВА
уређена су са најмодернијим комфором. У собама паре, парно грејање, хладна и топла вода. Има строго дијеталну кухињу, са својом поликлиником и лабораторијом за научна испитивања.
ЦЕНЕ СУ УМЕРЕНЕ

ПАНСИОН СНЕЖНИЋЕ
Отворен преко целе године.
Цене умерене.

МАЛИ ОГЛАСИ

Мали огласи:
до 15 речи динара 15.-, свака даља реч дин. 1.-
За свако убрштење поседна држ. такса:
до 30 речи Дин. 2.-
преко тога Дин. 5.-

ПОНУДА и ТРАЖЊА СЛУЖБЕ

ХОТЕЛ „КРЕЊУ", ЧАЧАК, потребан је добар лоцајнер - портир, млађи човек са знањем немачког или неког страног језика. Алкоголичари искључени. Само озбиљан радник нека се јави хотелијеру Митровићу.
4465, 2-2 (1)

МАШИНИСТА за Саугас мотор рад на дребалку и рифл.машини, потребан одмах млину близу Београда. Стан, храна, плата до 2.000. Марић, Војводе Глигора 22.
4256, 2-2 (1)

ЗДРАВА И МАРЉИВА бона девојка за све, која зна да куха и на стално место рефлектира, тражи преч. обитељ. Адреса у вди, листа под бр. 4273,
4273, 1-1 (1)

ИНТЕЛИГЕНТНА МАЂАРИЦА средњих година тражи место домаћице или поред деце за Београд или Нови Сад. Адреса: „Писандек", Стара Кањижа,
4279, 1-1 (1)

КРОЈАЧИЦЕ за хаљине и рубље траже радња Саиллер, Кнегиње Љубице 15.
4272, 1-1 (1)

ИНТЕЛИГЕНТНА госпођа средњих година, перфектно говори француски, немачки даје часове на клавиру тражи отмену кућу у Београду код девојчице. Понуда Вршац Станоја Главашна бр. 3, Александра Гридина.
1-1 (1)

ЗАПОСЛИЋЕМО више лица у сваком месту. Плата 1500. Прилажити марку за одговор. „Народно просвећивање". Београд, Кнеза Павла 47.
4280, 1-1 (1)

ДИПЛОМИРАНА учитељица 42 год. стара, разуме врло добро и домаћинство, говори српски, чеки, немачки италијански, тражи одговарајуће запослење код приватне куће или у пансионе по бањама, санаторијумима итд. — Прворазредне референције, свеобухватне као каријера. Адреса: Прејза — Земун, код Јовановића ул. Караматина 18.
4244, 1-1 (1)

МЛАДИЋ стар 26 год. Отслужио војску, Тражи место послужитеља или што слично. Цењене понуде слати на адресу: Петар Вељковић, Краља Петра 40, телефон број 37-217, Земун.
4284, 1-1 (1)

ПОТРЕБУЈЕМ каланџијског помоћника за одмах. Новак Вејзи, Нови Сад, Темеринска 15.
1184, 1-1 (1)

КОНКУРС

Главном савезу српских земљоградничких задруга по требно је неколико перфектних стено-дактилографкиња приволчено са познавањем страних језика (у обзир долазе и мушкарци). Само прокласне снаге нека се јаве лично Секретаријату од 11 до 12 часова. Франкована број 15. 1180, 1-1

МУЗИЧКЕ КАПЕЛЕ

ЕСАЛТ САКСОФОНИСТ - флаутист добар, слободан 15. Понуде: Славко Вуурановић, Чачак, Цара Лазара 66.
4420, 2-2 (2)

БОЉА тамбурашка капела, пет младих женских, три мушка; четири штима и џаз; музика и песма добра; слободни петнаестог. Хитне понуде моли Ана Остојић, хотел „Балкан", Земун.
4265, 2-2 (2)

КЛАВИРИСТА и певачица елегантна, — младе силе, — слободни 15 јуна. Телеграфске понуде: Хорват, Св. Михајла 6, Дубровник II.
4447, 3-3 (2)

КЛАВИРИСТУ-КИЊУ за класику, свирање, тражим за одмах. 40 фикс, остало. Бројање понуде: Мирко капелник, хотел „Војводина", Вршац.
4462, 2-2 (2)

ПРОДАЈЕМ хроматичну хармонику, петоредну, 120 басова, исправљу, скоро нову. Цена 3800 динара. Добро мелодична. Ибракимовић Алија, хотел „Јадар", Власеница.
4469, 1-1 (2)

ТРЕБАМ 2—3 добре свирачке певачице. Наступ одмах. Фикс по споразуму. Кафана „3 гаврана", Сомбор.
4470, 1-2 (2)

ХОТЕЛ „СРПСКИ КРАЉ" Гор. Милановац потребује музику за 15 јуна. Састав: 1-2 виолине, цимбало, саксофон, флауте, хармоника, џаз, 5—6 чланова.
4471, 1-1 (2)

САКСОФОНИСТ са флаутом или кларинетом потребан за одмах. Капелник Сава Рељић, хотел „Бледј", Бања Ковиљача.
4472, 1-2 (2)

КЛАВИРИСТА, специјалиста за анимир свирачка и одлична певачица, слободан споразумно. За места на приморју признајем трећину путног трошка. Хитне телеграфско-телефонске понуде на Љубомира Павловића, клавириста, Бранкова 20, Крагујевац.
4438, 1-1 (2)

ОДЛИЧНА комбинована џаз капела: виолина, цимбало, хармоника, бас, џаз. Четири мушкарца, три женске: две пословарке, три женске: две пословарке, Слободни 15, Капелник Васиљевић, Кнеза Арсена 25, Бања Лука,
1167, 2-2 (2)

МУЗИЧКЕ НОВОСТИ: „Беле руже — нежне руже" — „Баш је леп!!!" — „Песма растанка" — „Хабанера" — „Стара песма", Страхов, Београд, Брајшина 7,
1169, 1-1 (2)

БАЛАЛАЈКА оркестар прокласан, са дуплим безмудгом, тражи се за 1 јули, — Понуде под „Словенија" на адм. листа,
4466, 1-1 (2)

САЛОН ОРКЕСТАР дупли састав, за концерт, плес, анимир, са једним добром певачицом. Слободни 15 јуна. Понуде моли: виолинист, Црнчевинић, Виноделска 19.
4456, 1-1 (2)

КЛАВИРИСТУ-ЦУ за плес, песме, анимир тражи Крста Шкледар, Црнчевинића, Виноделска 19. Фикс 30—40 динара стан, храна, пола марте, део. Наступ 16 јуна.
4456, 1-1 (2)

ТАМБУРАШКА дамен џаз капела, 5—6 женских, 2 мушка, 5 штима свирамо. Слободни 15. Капелник Шандор Варга, Орловско Сокиће 5, Београд.
4283, 1-1 (2)

РЕСТОРАЦИЈА „РУДАРСКИ ДОМ" Зеница тражи за 15 јуни бољу дамен капелу (џаз). Најмање 6 особа. Клавир исправан. Понуде са условима и по могућности сликом на горњу адресу.
1041, 3-3 (2)

ХАРМОНИКАШИ: Продајем једну врло добру и јефтину петоредну хармонику у кочје, 100 басова четвородупла. Светозар Матић, хармоникаш — Жабаљ (Бачка),
4474, 1-1 (2)

МИЛАН БАЂИН, Петровград, виртуозан талијанских хармоника Ficosecco — Dallapè. Имам модерне америчке хармонике.
2966, 2-6 (2)

ТРАЖИМ саксофонисту и џазисту са музичким инструментом, по могућности танго хармоником, за одмах или по договору. Капелник, хотел „Њујорк", Ниш.
4464, 2-2 (2)

ЏАЗ ДАМЕН КАПЕЛА Салцијевић потребује две младе строго солидне певачице, лепе спољашности. Понуде капелнику, ресторан „Корзо" Врњци.
4463, 2-2 (2)

ПЕВАЧИЦУ свеестраницу, евентуално млађи солидан миран пар за приморадреду тамбурашку капелу требам одмах. Плаћам добар фикс. Хитне понуде капелнику, хотел „Европа", Пећ,
4286, 1-1 (2)

ПРИМАШ, нотациста, за шлагере и свеестраднице, муз ес.саксофон, са добром свеестраднском певачицом, слободни 15 јуна. Хитне понуде: Петровић, — посетрестант, Шабац.
4288, 1-2 (2)

СТАНОВИ

БУКОВИЧКА БАЊА, Аранђеловац. Нова „Вила Зора" код топлог извора" има 14 лепо намештених соба са водоводом. Цене умерене. Стефановић.
4253, 2-3 (3)

ПАНСИОН „ЛЕЗ ИЗГЛЕД" Комисајска 30, телефон бр. 24-313. Издаје удобно намештене собе почевши од дин. 30 дневно, а месечно и много јефтиније.
4245, 1-1 (3)

ЛОКАЛИ

ХОТЕЛ „ИМПЕРИЈАЛ", телефон 26-91, 32 собе, српска и страна кујна, башта, позориште, музика, разонода, рошгиљ сортиран,
4269, 1-1 (4)

ГОСТИОНИЦА у Вел. Градишту издаје се одмах под закуп са јелима, средина чаршије, а може се продати. Стојан Обрадовић,
4277, 1-1 (4)

КРЧМА! Добро уведена близу пијаце, продаје услед болести. Упитати филијалу „Време", Нови Сад.
1183, 1-1 (4)

ИЗДАЈУ СЕ 2 локала у главној улици. Један подесан за кафеку, крчму или бифе, други за трговину свих врста. Адреса у администрацији.
4268, 1-1 (4)

КУПО-ПРОДАЈА

НОВЕ БИЛИЈАРЕ аутоматске и карамбол, најбоље и најјефтиније добијете код Ј. Гомбара, произвођача билијара, Темерин,
4185, 2-2 (5)

ОГЛАСНА ЛИПИТАЊА: Школски одбор у Малом Мокром Лугу 26 јуна 1938 у Цветковој кафани продаваће јавном ли цитацијом парцелу „Пашина чесма", површина 25,126 м². Обавештења даје општина Мали Мокри Луг.
3991, 2-3 (6)

ШПЕЦЕРАЈСКА РАДЊА на врло прометном месту из продају. Упитати администрацију „Време", Нови Сад.
1095, 2-2 (5)

СТОЛАРИЈУ
ВРАТА, ПРОЗОРЕ и друго израђујем на отплату.
Упитати канцеларију
ЈОВАНОВИЋ
Краља Милана 20 у пасажу
1093, 1-2

ЛЕТЊА ОДЕЛА од буретя, за себне капуте и панталоне добили су браћа Исаковић, Коларичева 10, Кр. Милана 46.
970, 10-12 (5)

ТЕЗГУ са рафовима и пултом, одличну за сваку бранжу, астал, столице, лустере, продаје хотел „Словенија".
4267, 2-4 (5)

ШТРИКАЋЕ МАШИНЕ продајем јефтино 10/90, 10/62, 8/90, 8/60, 8/40, све у врло добром стању. Писати администрацији „Време" под „Штрикаће машине".
4224, 3-3 (5)

ПРОДАЈЕ СЕ ПЕНСИОН са 20 кревета, ев. градилиштима 22.000 м² у Дубровнику, Лапад. Идеалан положај. Упитати: Божо Корлеат, Дубровник.
929, 626 (5)

ТАЛИУ припремања здравље, укусне, јентине домаће хране откриња: Најновија „Кувар" испробаних, изабраних рецептима. Поузећем 26.— динара. Рашић, Нови Сад, Кр. Петра II. 28.
792, 3-4 (6)

ПЛАЦ НА ПРОДАЈУ згодан за фабрику или 3 кућна плаца, 4.000 кв. мет. Упитати: Примореска 19, Земун.
4231, 2-2 (5)

КУЋА, солидно грађена, осло-бођена, шест станова, за 200 до 300.000 готових, остало дуг. Цена 350.000. Немира, Краља Звонимира 6,
4229, 2-2 (5)

ПРОДАЈЕ СЕ пословно добро у околини Београда са вилом и осталим зградама. Обратити се Стеваиу Пантићу бакалину, Славујева Венац бр. 28, Београд.
12069, 2-3 (5)

ДРВА, БУКОВЕ ЦЕПАНИЦЕ и других врста, нудим на вагоне јефтино. Тражите понуде, Фрајдингер Хуго, Сомбор,
4207, 2-2 (5)

РАДИО 6 ламби, потпуно нов, најмодернији супер, продајем врло јефтино. Тадеј Мирослав, Александрова 90/1.
4221, 2-2 (5)

ИМАЊЕ у центру Врчког са новом вилом, зградама, 60 дунума земље и 1000 шљива. Цена 160.000 Хитно продаје Данило Пјанов, Врчко,
4459, 2-2 (5)

НОВ Б ТЕНОРСАКСОФОН — «Majestic aristocrat», посребрен, са плишаном кутијом за 3000 дин., код Балог дрогерије, Стари Бечеј.
4472, 1-1 (5)

ГОЛД СТАР плаше за саксофон, Парадиш плаше за кларинет код Балог дрогерије, Стари Бечеј.
4472, 1-1 (5)

БИЦИКЛИСТИ ви још нешто да ваш стари бицикл можете променити уз повољну цену за прокласан немачки или италијански бицикл само код механичара, Масарикова 11.
4276, 1-1 (5)

ПРОДАЈЕ СЕ инжењерске, архитектс, грађевинаре, предузимаче, фиозадере итд. Инсталирао сам МЛИН за млевење све врсте камена код „Шест топола" и продајем по врло повољним ценама. Ерић, тел. 24-957.
4274, 1-1 (5)

ХИТНО кућа на продају, ради одласка из Београда. Упитати Босиљку Гачић, Коларска улица, Баново Брдо,
4264, 1-1 (5)

ВУНУ ТРАЖИМ куповати за творницу или фирму на велико, за Банат, Писати: Богдан Рашић, трговац, Мраморак,
4468, 1-1 (5)

НАФТА МОТОР 7 коња, исправан „Шевролет" теретни продаје се, Гаража, Делиградска 42,
4282, 1-1 (5)

НА ПРОДАЈУ МОТОР
марке „Индиан", два цилиндра (750) кубика, добро очуван, потпуно исправан са лукузном приколицом моторног типа 28, јентино продаје: Милка Малушевић, удова — Кнез Михаилова 183, Крагујевац.
4426, 1-1

НА ПРОДАЈУ ПЛАЦ СА ДВЕ КУЋИЦЕ
у вароши Краљеву — Војводе Путника ул. бр. 14, широк 6, дугачак 24 метра. За услове обратити се Мари Гајић, Кнез Михаилова бр. 183, Крагујевац.
4226, 1-1

ФИЈАКЕР лак, на шини, двоја шпедитерска кола, коња и ам продаје Дорћолац, Капетан Мишина 43,
4279, 1-1 (5)

РАЗНО

Dr FILIPON CREM је најбољи, најомиљенији крем за дан. Цена 12.— динара. Апотека Кихлер — Вршац.
3490, (6)

БАКАР-БРАУН БАКАР-БРАУН
Употребите млеко против опекотина од сунца „Бел-Анж", дејствује чудотворно. Парфимерија „Озмо", Васина 3, 1101, 4-4 (5)

СТОЛАРИ! Тражите нови ценовник алата и албума за намештај! Гвожђарија Радан, Зарећ, Нишка 16.
991, 4-8 (6)

СТЕНИЦЕ
чисти са гаранцијом
Завод за дезинсекцију
РАДУЛОВИЋ
Пашићева 2/I. Телеф. 20-639
1055, 1-3

БЕСПЛАТНО ВАША СУДБИНА
Овај велики добротвор човечанства, популарно-познати и стручњак из области графолошко - окултистичких наука, чини бесплатно велика сенсационална проучавања Ваше судбине.
Он Вам помоћи и Ви хете бити срећни. Прочеји ће Вам убедљиве чињенице, које ће вежбати Ваш тек живота и помоћи да дођете до сваког жељеног циља, добитка и успеха. Прочајте и оцртате сте стварне циљеве Вашег будућег животног пута.
Претсказује сваком будућност, прошлост, садашњост, успех и срећу у каријери, случајби, науци, политици, богатењу, љубави, браку, путовању, наследству, путовању, спекулацијама, здрављу, изненадним добитцима.
Тумачи Ваше значајније сновс, отвориће тајне ваших пријатеља и непријатеља. Предвиђа разне опасности, несрећне случајеве и слично. Даје стручне писмене савете, који ће сваком користити кроз цео живот. Одговара и на сва остала занимљиве питања.
Многобројне сведочбе изјаве захвалности, доказују изванредну поузданост у предсказивању.
Пошаљите своју рођену читљиво писану адресу, спол, дан, месец и годину Вашег рођења и десет динара у новцу у путнином (или петнаест динара у поште маркама) на име тродокса.
Адреса: Граф РАДОСАВЉЕВИЋ, Сопот, Баиовиња дуваиска.
1163

О ПРАКТИЧНОМ ЛЕЧЕЊУ ГЛУВОЋЕ и зујања ушију — по пуномоћи фирме — шаље бесплатно уз марку 1.50 дин. за одговор проспекте Хегедиш Петер Мол. Бачка.
4077, 4-4 (6)

РУСКИ ДОМАЋИ КОСТ. Може вегетаријански и дијетални, Душанова 86 у авлији, Гва Софија.
4260, 1-1 (6)

ЛЕТОВАЊЕ У СЛОВЕНИЈИ, само црногорске шуме, надм. висина 500 м., добра храна, лепе собе, цео пансион 28 дин., аутобуска веза. Јакше, Витање код Цеља,
4258, 1-1 (6)

ХИЉАДУ ДИНАРА и више зарадите месечно кућним радом. Шаљем материјал, готову робу преузимам. Тражите проспекте, приложите повратну марку, „Хемина" Панчево, Трг Краља Алексанира бр. 3.
4209, 1-1 (6)

ЗИДАЊЕ ЗГРАДА и оправке на њима примамо у месту и да страни, у режији или ангор. Влагу зидова изолирамо осигурано, Панчево, Влаховић и синови,
4263, 1-1 (6)

ВРЊАЧКА БАЊА. Кад дођете у Врњце захтевајте да Вас кочијаш вози у обавештајно одељење управе, где ћете добити бесплатно све информације и оставити гардеробу док нађете стан, Гости се упозоравају да не заседају обавештајна, физиократа који најчешће раде за рачун вила. Наредите кочијашу само да Вас вози у обавештајно одељење,
4467, 1-1 (6)

БЕСПЛАТНО разделићемо 100 бицикла, 100 фот. апарата вредним младићима и вицима. Прилажити марку за одговор. „Народно просвећивање" Београд, Кнеза Павла 47,
4281, 1-1 (6)

МОЈА ЖЕНА Катица Керец рођ. Чинин напустила ме је и живи одвојено. Учињене дотоле њене не признајем, Керец Бечеји,
1179, 1-1 (6)

Свако може доћи до стално зараде плетењем на стројеу
„Мауо"

Посао лагани и врло једноставан
Израђена се роба преузима а зарада се одмах исплаћује. Тражите бесплатне проспекте још данас од тт.
Строји за плетење „Мауо"
Маријор, Григоријева ул. 6
или код нашег сарадника:
г. Фрања Рибић, Београд, Књегиње Олге 40.
1131

Рударског инжињера
млађег, југословенског држављанина, са знањем фрци цуског језика, тражи за управника рудника неће рударско предузеће у Србији. Понуде са условима на администрацију листа под: **„Рударски инжењер".**
12468, 2-3

Хете се лако решити. Прскајте **ГРОМ** у вашем стану. ГРОМ-ова пријатно мирише, човеку не шкоди, а муве убија истога часа — пошто садржи стабилизовани пиретрин — који убија све инсекте и њихова јаја. ГРОМ је пакован у оригиналне кате од ¼, ½ и 1 лит.

Чувајте се имитација

1166

ФРИЗЕРИ

ДАМЕ најсавршеније фарбање косе, најмодернија Фирст трајна ондулација, за фарбање и искрзале косе, ради лично Миливоје Грујић, фризерски салон „Хигијена", Призренска 3.
954, 4-10 (8)

ДАМЕ немају рачуна да се саме фарбају, јер од данас бојадисање (фарбање) косе у природним и модерним нијансама са француским препаратима кошта свега 50 динара. Врши лично трајну ондулацију Живко Сујић Пашићева 4, тел. 29-410.
965, 1-1 (8)

30,— 30,— 30,— ДИН ако већ плаћате за трајну ондулацију, можете или код стручњака „Роберт", Васина 4,
4251, 1-1 (8)

ЛЕПЕ ГРУДИ...
ЖЕЉА СУ СВАКЕ ЖЕНЕ!
JOLIFEME — ЗА НЕРАЗВИЈЕНЕ ГРУДИ
Наравни, изнални и потпуно успешан поступак за постизање моћалне величине и пуноће грудију код неразвијених грудију или мала груди постају из болести и бабиња. При том не ојачају тело и бокови. Гарантујем дин. 160.
JUNO — ЗА МЛИТАЊЕ И МЕКАНЕ ГРУДИ
враћа грудима еластичност и чврстоћу. Гарантујем дин. 70.

Нега лепоте...? Да!
... или само с гласовитим и паранним препаратима биолошке културе лепоте Schröder-Schenk.
ПАСТА REGIS — специјална крема за искрану коже и против набора. Савршено негује не даме је добро познају, но ми одајемо и Вама ту њихову „тајну лепоте". Дин. 18.—, 36.— Дин. 30.— и 60.—
ASIAMI бадемово млеко против пронирених пора, суседица и мласноће коже. Дин. 50 и 20.
ВОДИЦА ОД КРАСТАВАЦА за сухо лице. Освежавајућа козу, помлађује црте лица. Одлично скида пшеницу.
36.— Дин. 20.— и 60.—
НАБОРИ ИСПОД ОЧИЈУ (врећице) нестају употребом драгоценог уља «Maskelide». Најмодерније и најусненије
Дин. 45.—
Шаљемо и поштом уз наплату порта.
ТРАЖИТЕ БЕСПЛАТНО УПУТЕ И НАШЕ ВЕЛИКЕ ИЛУСТРОВАНЕ КАТАЛОГЕ! Парф. и козметика „ОМНИА" одво 2/3. Загреб, Трговачка улица 8, полуког.
1182, 1—1

ТЕЛЕФОН 97-67

ТАМБУРЕ и ГИТАРЕ
добићете најјефтиније и најбоље израђено из познате творнице тамбура
Иван Вардиан
СИСАК 30.
Тражите нови ценовник.
1019, 1-4

КРАПИНСКЕ ТОПЛИЦЕ
стародавно, знаменито, радиоактивно лечилиште термалном водом и блатом лечи сигурно и успешно разне болести. Терапија по најновијим истраживању рачуна. Купке у кући, изврсна кухиња, нова изграђен термалним базен на отвореном, бесплатан повратак железницом итд. У предсезони нарочити попусти и снижене паушалне куре. Проспекте разашиље и упите решава курсалонска управа. 21256, 3-4

О вама и за вас, госпође

Насликани и уметнути цветови су леп украс за вечерње хаљине

За летње, ваздушасте хаљине париске кројачице неуморно проналазе сваке недеље нове украсе. Покрај машни, ружа, шљера измислили су рада хаљине на којима су намалаши дивни цветови који украшавају један део хаљине, док је други део хаљине дотуњен мајсторски грађеним цвећем. Такве хаљине обично остављају утисак да су ироткане цвећем. Значајан изведен крој и богатућој је хармонији са цвећем хаљина, које су инспирисане његовом.

Разноврсни стилови вечерњих хаљина: одГоје до Винтерхалтера

Гоја

Вато

(Од нашег сталног дописника)

Париз, јуна.

Данашње продавачице могу да дочекају сваку клијенткињу са овим питањем: „Из кога века желите да имате хаљину?" — питање које су некада могле да упуте само пријатељи бирања хаљина за маскен-балове.

Разуме се да је ово прецизирање стилова извршено са предумишљајем и нарочитом жељом да свака жена изабере и нађе „свој стил".

Винтерхалтеров стил одликује се широком сукњом и овалним деколтеом, који обнажује рамена

Парада стилова

„Вато", „Гоја", „Мане", „Реноар", „Веласкез" и „Винтерхалтер", каква парада стилова, каква разиграна инспирација за данашње вечерње хаљине, израђене са толико тачне фантазије! Сваки од ових силуета је шармантна и ни мало не губи ако је стављена покрај друге хаљине другог стила. И једна и друга су достојне да завесу сваку жену која ће се са правом радовати да има тоалету, која је истовремено и питорескна и необична.

Али како се мода рађо враћа својим старим љубавима, ко зна да после ових дивних вечерњих ваздушастих модела, инспирисане сликама чувених мајстора не уократи избор ових стилова и не врати се на друге једноставније вечерње хаљине. Што би била штета!

А. Тарасов

Платнени костим

Цртежи А. Тарасова Париз

...ним од дебелог ружичастог платна опшивен је платном у боји разлика. Дугмета ружичаста, као и шешир од филца. Фалте су само спреда и до пола прошивене.

Неколико практичних савета

● **Да поправите укус прженог кафе који вам се не свиђа, треба** ставити прашком млевења два до три мала каранфилића. Самлевен каранфилић заједно са кафом чиниће свежим мој укус и нимало се не осећа ако је кафа при прженју пригорела.

● **За чишћење кристалних боца** најподеснје је ставити кашичицу сланине у прашку, коју прелијете топлом водом, добро промућкајте, затим ову сланицу скупите у други суд а боцу исперите свежом водом. Ако ово није довољно, пратите напоно разлађену сланицу и пробајте исто. Уз два пута боца постаје потпуно чиста и блистава.

● **Ако сте просули утрошили** пудер на своју белу крепдешинску хаљину — не очајавајте. Помоћу малог парчета исте свиле истрљајте то место и бићете изненађени како ће мрља брзо отићи.

● **Замагљене и потамнеле сијалице** које дају рђаву светлост најлакше је очистити помоћу крпе самочене у обичан шпиритус. После тога треба сијалице обрисати сувом крпом. Али млечне потамнеле сијалице најбоље се чисте трљањем са отпацима од лука.

Постава и рукавице у истој боји

Проледни костим од танког материјала маринске боје. Постава на болероу је од исте вунене материје црвене боје са белим бобицама, од које су најрађене и рукавице.

Нов детаљ

Џепови на вечерњим хаљинама

Гца Шанел, чија су ухуе и елегантција сигурни и познати, пронашла је за своје клијенткиње један заблиаки нов детаљ за вечерње тоалете: џепови.

Њени последњи модели, намењени за летње вечерње хаљаске, имају дубоке џепове на предњем делу сукње у који се потпуно могу ставити мараница, прибор за тоалету па чак и наочаре. Као су за изборе на сукњи повучени спреда, џепови се уопште не примећују и скривају се у наборима. На тај начин свака жена има поттуну слободу својих гестова, може да пуши, може да стави руке у џепове, да их прекрсти и да са пуно драж ужива у тој својој новој слободи.

Последње париске модне новости

ЈЕДНА ИНТЕРЕСАНТНА ВЕЧЕРЊА ХАЉИНА од ружичасте органце и црне чипке која својим шарама потсећа на лепезу, дотуњена је јапанским фризуром украшеном на врху главе дивна глатким великим коврдама.

★

ЈЕДАН ОД НАЈОМИЉЕНИЈИХ УКРАСА за вечерње фризуре и минђуше су мале лепезе од брилијаната, које светлуцају при сваком и најмањем покрету главе.

★

КОСТИМ за коктел од пуног црног фаја са блузом и рукавицама од белога лимона пропрађен је малим белим шеширом, који је спреда украшен букетом бурбенка.

★

ШЕШИР за свечаније изласке направљен је од црнога роскара без изразог темена, на коме се појављују брижљиво очешљане коврџе, око којих је стављен венац од пољског цвећа помешан са класјем жита.

★

ЖИРАДЕ шешир од црвене сламе са теменом покривеним трешњама носи се са костимом од сувог шантунга.

★

АНСАМБЛ за трче: хаљина и широк капут од црнога жерсеја имају јаке наборе спреда који су прикривени испод белога веза.

★

„МАХАГОНИ" ЈЕ НАЈМОДЕРНИЈА БОЈА лака коју лансира једна нова америчка кућа Ревлон.

★

КРАТКЕ И ДУГАЧКЕ РУКАВИЦЕ од мреже ручом рађене, врло често су украшене ирландским бодом.

★

ЗА КАМПАЊУ КОСТИМ од платна ружичасте боје носи се са блузом маринске боје са плисираним решом, као и шешир, торбица, рукавице и шешир у истој боји.

★

БАЛСКА ХАЉИНА од белога органдина украшена је на струку везом у боји који претставља разне пузавице биљке као и цвеће које се воју отварa.

★

ПЛАТНЕНА БЛУЗА направљена је од трију парчади различитих боја сасвим просто и закопчава се спреда до испод грла.

★

ЧЕТВРТАСТЕ СВИЛЕНЕ МАРАМЕ прилично велике носе на себи необичне шаре: дилижансе, песме, к сцене из лова. Исто тако шпаниле су и модерним сликама: као изилачење дутрије, клађење на тркама итд.

★

ШЕШИРИ са шиљатим теменом и врло малим ободом подигнутим са стране, носе се јако нагнучени на око.

★

ПОРЕД РАЗНОВРСНОГ ЦВЕЋА које се носи у рушицама на реверу једна дама носила је на тркама прошле недеље бунет јагода, помешан са поморанџиним цветом.

★

ЗА КОКТЕЛ ЧРНА ХАЉИНА са жабоом од свиле са цвећем и белим пругама била је комплетирана великим платним шеширом од исте свиле, док је једна друга жена имала хаљину од фине беж лунене тканине и мали беж шешир са љубом бурбенка.

★

ЕЛЕГАНТНА ВЕЧЕРЊА ХАЉИНА са дугачким рукавима направљена је од љубичастих шљокица и носи се са класичним сандалама са узаним шткиклама и рукавицама од сафирног тилвог тила испод кога се назире прсти од сафира. У коси три брошаа који претстављају лишће и цвеће.

★

НА ВЕЧЕРИ У „АМБАСАДЕР" ЈЕДНА ВРЛО ЕЛЕГАНТНА ЖЕНА око својих обнажених рамена имала је гирланд од природног бршљена који је био прикачен малим брилијантским клиповима.

★

ХАЉИНА ОД СИВОГА ФЛАНЕЛА скројена попут костима носи се са великим филцаним шеширом у боји мордоре као и ципеле и рукавице. Уз оваквам ансамбл врло добро пристаје кез од крзна морског паса.

Шешир од свиле

Овај необично шик шешир направљен од прне, штеповане свиле вавредно уоквирује необичну лепоту Клер Тревор: плаву косу и најлепше прне очи

Наши кројеви

Блуза раглан

Потребно је свега 1,30 м. креп сатена, ширине 100 см. за овај модел блузе. Набори који украшавају ову блузу, налазе се у троугластом исечку, који сачињава скоро цео предњи део блузе. Рукави су раглан, доста кратки, а при дну мало набрани у облику балончића.

Оставити поред кроја свуда около по 2 см. за шав који није урачунат на овим сликама. Око врата је довољно оставити по 1 см.

Крој ове блузе састоји се из шест делова:

Слика бр. 1: предњи део исечка; слика бр. 2: предњи део са стране; слика бр. 3: леђа; слика бр. 4: рукав; слика бр. 5: ревер и слика бр. 6: манжетна.

Крој

Савити материјал двоструко, тако да се ивице поклапају. Сталити бр. 3 и бр. 1 тј. задњи и предњи део блузе на преводу материјала. Број 2 и 5 положити на преклоп материјала, као што слика крајева показује.

Састављање

Направити наборе при врху горњег дела исечка и у струку на предњем делу са стране. Саставити троугласти део и предње делове са стране расцепљатим шавовима. На рамену направити у самом рукаву фалту, а рукав при дну набрати и додати му манжетну. Углавити рукав ситним штепом.

Ревер, двоструко урађен, причврстити на своје место.

Ј. В.

Утицај Јапана и Кине на нове фризуре

Рат на далеком Истоку створио је нове фризуре, глатко зачешљане, са слободним ушима, час са крупним коврдама на врху главе, а час са шишоном. Нарочито шминкање очију уносо и сандале са дебелим ђоновима пружају сасвим утисак Кинескиња.

Козметика

Исхрана и лепота

У прошле, кад се сва природа подмлађује, потребно је побринути се и о своме подмлађивању. А то се најбоље постиже уређеном рационалном начина исхране, који увек мора одговарати особинама климе и сезоне.

Пред жртвеником преоптерећеног и немореног тешком храном стомака, то је кожа. Она на прво место тражи од стрпљиве храме и затвора. Масноћа, флеке, бубуљице, мисери и чак фурункули — то је у једним случајевима, резултат њене и нашег тешке храме. У клачно доба кад је организму потребно много више калорија, добро је јести доста меса, слане и масних јела. У прошле пак, љубав здравља и лепоте тела, требало је темељно промењати јеловник, јер се сезонска тела налазе у најтешњој вези са општим њеним система варења. Сувишна храна проузрокује многу болест боло стањена и пуштиње осећања, доказујући душа и прошлог смот.

★

Већи део човечанства, а нарочито жене, имају врло обљу столицу и пате од хроничног затвора, а у томе леже главни узроци интоксикације организма, рђавог тена, бубуљица боја, колутова око очију и главобоље упорно разних простава за чишћење, која дужом употребом клачно упрошавање систем варења.

Хемија доказује, да се сви елементи, који су потребни за одржавање наших живота, налазе у воћу и поврћу, док са месом то није случај. Воће и поврће дају нам калорије, биљчетину, витамине и минералне соли, а од месните хране добијамо само калорије и беланчевину, што није довољно за лепоту тела, здравље тела и свежину и ведрину духа.

Природа зна шта ради — у прошле и лето она пружи човеку огроман и здрав избор воћа и поврћа и даје нам могућности да осенимо и препородимо сасгав крви. Сад је најпогодније време увести следећи начин исхране: у јутро само воће, на подне ручак без хлеба и теста и за вечеру опет само воће или поврће, кувано или пресно. Ко нема при руци доста свежег воћа може се послужити и сувим отпинаним воћем; у вече потсити у чашу кључне кување воде неколико сувих шљива, кајсија, бресака и крушака, заслалити кашиком меда и појести уштро уместо чобачаје не беле кафе.

Особе са нечистим и бубуљичавим теном морају изостанити сва слаткиње и јести што више воћа. Ко пак воли пати и од затвора мора сваког дана направити следећу салату: наштругати шаргарепа, кељераба, ротквице и целер са мајонезом од парафинског уља.

Л. Ираклиди

Са париских трка

Дивно време прошле недеље довело је на трквлиште Лонџшан све елегантне жене које су носиле последње модерне тоалете.

Главна нота на овом врло шик скупу била је несумњиво исполена у ределготима и јасним жакетима на тамним и емпиране хаљинама. Тоња и шешири били су дивно украшени трешњама.

Сезонски колачи

КОРПИЦЕ СА ЈАГОДАМА

— Два јаја, 150 грама масла, 150 грама шећера добро размутити. Кад маса постане пенаста, додати 200 грама самлевених ораха и на крају пола лимуна и 200 грама брашна. Добро замесити тесто и оставити га да четврт часа постоји на хладном месту иле на леду.

Кад се тесто довољно одмерило, развити га сасвим танко и сећи на комаде потребне величине.

Овим комадима облагати калупе у облику корпице и пећи у врелој „рерни". Кад лепо порумени оставити да се само мало прохлади и одмах вадити из калупа па оставити по страни да се хлади. Док се корпице хладе, одабрати ситније али сасвим чврсте јагоде, опрати их и наређати на упијајућу хартију, да се добро просуше. У сваку корпицу ставити мало добро уситњене пшлаке, која је заслађена према укусу, преко ње јагоде до врха, и преко јагода опет павлаку. Јагоде не ваља сладити, јер од шећера пуштају сок. Боље је ставити мало више шећера у павлаку. Корпице пунити на кратко време пре употребе и до сервирања ставити на лед, или неко сасвим хладно место.

Салон ЦИЦА

Узун Миркова ул. 12

Нове уређени салон са најмодернијим новим апаратима

Познати „Иван"

стручњак за трајну ондулацију и бојадисање задовољиће Вас, поштено, са својим најмодернијим препаратима. 12071, 1-5

ОДСТРАНИТЕ МРЉЕ

са лица, то ће Вам најбоље успети употребом

Vesna Creme

за дан Д. 12.-, за ноћ Д. 17.-

Производи Љекарна Праунспергер, Загреб

Свачићев трг 17

83.270

Шеста стаза

РОМАН ОД СЕРГИЈА ПЈАСЕЦКОГ

1

Раков, 22 августа 1922 г.

До сада све је ишло добро. Морао сам, а да се не бих враћао, поћи о свом трошку наоколо, путујући од Столица до Вараждинча, па после од Лиде и Молодечна, а затим до Ољехновича.

Све се то десило због немарности оних људи који су били обавезни да ми олакшају пут. А поштo ми је остало свега пет хиљада марака, те нисам хтео да издајем и последње паре за кола, пошао сам пешке од станице Ољехновић до Ракова, — тојест 21 километар.

Путем сам поцепао одело, чим сам дошао до Ракова пре свега сам се свратио код кројача. Он је узео одело и почео да га оправља. Својим изгледом уливао је поверење. Желећи започети разговор о приликама на граници, рекао сам му да сам дошао до Ракова да би после прешао границу на Минск, где имам родбину и где хоћу да узмем крштеницу, без које у Пољској не могу добити личних документа.

Кројач је био брбљив. При чао је ми за време рада више интересантних и непознатих ствари о граници и Совјетима. У појединостима ми је испричао о путу до Минска, што ме је јако интересовало. Од њега сам сазнао да је Минск удаљен од Ракова 33 версте (руска верста равна је 1 километар и 670 метара), ако се иде друмом. Од Ракова до границе има 1 и по верста. Прво село удаљено је пет верста од границе Красноје.

Кројач, добар човек, није хтео да узме од мене паре, јер сам му пре тога рекао да са њима ћ ао сто јим. Рекао ми је да му платим када се вратим. Ја сам пристао на то и пошао до команде 20 царинског одељка.

Путем сам се распитивао код пролазника, који су ме некако сумњиво а мозда и плашљиво гледали.

★

Нашао сам кафану. Попео сам се по степеницама које су се љуљале, као да су дирке клавира, и изашао на средину. Кафану би боље било назвати шупом. Била је то дућа, тамна, рђаво окречена бела, са подом покривеним кором од дрвета. У локалу сам затекао поред касе газду, који се истицао, сем врло ниским станом, повећим рђиим брковима. До њега је била нека боса, врло прљава девојка. Код једног стола приметио сам каплара који је положио на руке главу са расчупканом косом, хрнао на велико.

— Могу добити ручак? — запитао сам, приближујући се тезги.

Газда је избуљио на мене очи, покретајући непомично крајевима брковa.

— Шта?

— Ја и сам не знам зашто, — толико изненађен као да сам га замолио да ми да месечину. Девојка је испљескала још више млитави јастук својих груди и, отворивши уста, зинула на мене својим очима без трепавица, — свињским погледом.

После дужих говора испржено ми је парче меса са кромпиром и дата чаша воткe.

Моја ситуација изгледала је овако: после исплате за јело остаће ми 4 хиљаде марака. Совјетских пара немам уопште, и мораћу да пођем само са пољским. Можда ћу у Русији променити. Не знам како ће ми ићи даље и како ћу извршити први пробни задатак, који знам напамет...

Чак немам ни оружја! Имам, додуше, већи немачки „федермесер" (нож који се расклапа помоћу федера), али то није добро оружје где имамо посла са карабинима. Осим тога имам четири писма и једну фотографију.

То су моја „средства" за извршење задатка. Као на филму! А? Чак немам ни одговарајућег одела за Совјете. Већ и кројач обратио је на то пажњу: „Ово није за тамо". Али ја... ја звиждим. Некако ће ићи...

Прво путовање у „четврто измеравање"

Дежурни официр се накашљао, поправио левом руком позади униформу, накренуо главу и закуцао на врата команданта 20 царинског одељка.

— „Бодно ми се одавде.

Подофицир је ушао, испра вио се, поздравио и почео служкбено из грла забачене и у глави поновљене изразе:

— Послушно јављам, господине мајоре, да неки цивил до господина мајора...

— Какав цивил?

— Каже: поверљивим послом до господина мајора!

— Нека уђе!

Кроз тренутак у кабинет је

ушао висок, мршав младић. Иза њега је стао код врата подофицир.

— Имам част?

— Такође! Шта жели господин?

— Поверљивим послом! — цивил је прекинуо и погледао на подофицира.

— Изиђите, рекао је мајор. Подофицир је брзо кидиуо у ходник и затворио врата. Забава (то је био он) извадио је из џепића коверт и пружио га мајору. Мајор је отворио коверт, пажљиво прочитао дозволу за прелаз границе и погледао Забаву.

— „Шпијун, помислио је мајор. Можда чак и официр. Обучен је некако чудновато... Брите са њима"...

— Молим седите, рекао је он показујући руком столицу. Забава је сео.

— Ви желите да пређете границу на отсеку моје страже?

— Да!

— Кад хоћете да пређете?

— Данас... када смркне.

— Имате ли изабрано место за прелаз границе?

— Не... Баш немам! Стало ми је до тога да пређем границу само где ће бити у близини пут за Минск. Треба ми најкраћи пут.

— Добро.

Мајор је притиснуо звонце. На вратима се појавио подофицир.

— Молим.

— Замоли команданта прве чете да дође и то одмах!

— Разумем.

По одласку подофицира мајор је почео прегледати на столу набацане хартије. Имао је намеру да запита шпијуна за неке ствари. „Ма какав да је овај човек, — интересантан је", помислио је мајор", али боље — на отстојању. Може такође да почне да се распитује за нешто, или испољиће се дрзак".

★

После извесног времена обратно се Забави:

— Да ли ћете остати код нас неки акта? Ако оставите онда ћемо одмах то уредити...

— Јесте.

Забава је извадио из џепа блузе свој документа, писама и фотографија. Мајор је све положио у повећи коверат, запечатио и написао спола данашњи датум.

— Када се вратите, молим да се позовете на датум!... А ако ја не бих био... У осталом када ћете се вратити?

— Записи од околности. Можда се неће уопште враћати! — отсекао је Забава.

„Ниje требало да га о томе питам. Испало је депласирано", помислио је мајор и додао гласно:

— На граници је сада мирно!

„Зашто ја то говорим?" помислио је мајор. „Уопште је поручник имао неки „врло важан" посао у селу, предао је Забаву команданту минске страже, који ће „све ванредно удесити". Командат страже, подофицир, почео је даље проучавати Забаву:

— Кад хоћете да пођете?

— Чим смркне!

— Хм... „чим смркне". А да није боље ноћу?

— Не.

— Хм..., „не"! Како желите, али ја бих саветовао ноћу. Она зубобоља (болшевици) у вече кад вукови парају. У почетку увек пажљивије чувају. Знате шта? рекао је после тренутка паузе подофицир. Можда би пристали да вас возници „пребаце"? Ја имам у селу једну „врло важну ствар", то.. а вама је све једно?! А?

Забаву је то већ и наљутило и он је у томе видео неко изигравање.

— Интересантно је коме ће ме возник „предати". Можда чак и неког женског, а тек она мушкарцу?", помислио је он.

— Па добро, отсекао је он. Само нам да то буде до оног пута који води за Минск.

Подофицир се задовољно.

— Па наравно! Пребацићу вас гдегод желите. Тај је младић лав. Зна границу као свој џеп!

★

И онда је дошао „младић лав". Био је то мали возник, посађен у огромне чизме. Имао је уздигнут и пригњечени нос.

— Тај? — неочекивано тешким басом, који није одговарао његовој појави, запитао је возник.

(Наставиће се)

ВРЕМЕ Недељник

Живот старог рибара

Да, сећи сам мора! Море је моја колевка, а хук таласа био је моја успаванка — тако је говорио стари рибар Никола, а око њега су поседали сами млади пронашаши људи, исцрпљени од сунца, влаге и морског ветра и слушали његове речи. Они су крпили мреже и спремали се за лов. Вило их је седам. Приближила их је њихова општа судбина и, не обзирући се на то да су један другоме туђи, живели су као рођена браћа:

— Хеј младићи, слушајте да вам испричам нешто из мог живота. Ви сте још млади и тек сада има да се учите, а ја, шта ја све знам и шта сам све видео.

И стари рибар настављо је тихо:

— До сада вам нисам рекао ко сам и да овде немам никога другог сем вас.

Очи су му се замаглиле при успомени која је наврела у његовој души, али он се није заустављо.

— Моји родитељи су тамо доле у морским дубинама; тамо је њихов дом, код њих ћу се једног дана вратити и ја, а можда и сви ви. А зашто сам тамо, зашто су тамо? Памтим како смо једног јутра они, моја сестра и ја отпутовали. Мој отац обучен у капетанску униформу која је била бела од планинског снега, весело је потерао барку, а ми смо се радовали и смејали озарени срећом. Ја сам мислио да је мој отац цар мора, да му се морају сви покоравати, па чак и само море. Али, судбина деце мора је једнака!

Протекао је диван дан и наступила ноћ, а заједно с њоме и смрт у страшној бури, која је у магновењу подигла и уз-

буркала џиновске морске груди.

Мајка уплашена, почела је да упућује топле молитве Свевишњем да нам пошаље спасење. Ми, дакле деца, стајали смо припијени уз њу, дрхтећи од страха, док је само отац мирно настављао да весла. Одједном сам видео како су му се затегле жиле на лицу, као да се пред њим успрavило страшно привиђење које је испружило неумољиве руке. Он је чинио последње напоре да превали огромну водену стену, али само после једног тренутка она се сручи на нас и барка је потонула у отворену провалију...

★

Нисам никада могао да дознам чија је била спасилачка рука која ме вратила у живот. Али од тада сам почео да живим усамљено називан од свакога „сироче капетана". Заволео сам море без кога нисам могао ни тренутка, и често пута сам заспивао на песку, а да ме нико није тражио.

Прошле су године од оног трагичног дана, али он је све више оживљавао у мојој души. И сада ми се чини као да је било јуче. Живот ми је протекао са лаже на лажу, научио сам стране језике, научио сам крадом да читам и пишем, а службу сам обављао тако смело, савесно и часно да сам због тих особина већ у двадесет другој години стигао до капетанског чина.

На копно сам ретко силазио. Али једном брод којим сам управљао већ сам имао је да се заустави дуже време уз једну лепу морску обалу. За време шетње срео сам младу девојку сличну морским сиренама које сам гледао у својим сновима. Она се шетала сама обалом, а ветар се играо њеним злаћаним коврџама које су у нереду падале на њена рамена.

Упознали смо се. Рекла је да неизмерно воли море, да је залубљена у његову безграничну ширину. Говорио сам и ја. Говорили смо дуго. Пожелео сам да се узмемо. И да будемо увек усред тих неизрецивих лепота. Њени родитељи су пристали. Обавили смо свадбу, и брод је отпловио. Он је био наш дворац на пучини.

Срећне су биле онда те године. И чега лепшег може бити од тога да гледаш поред себе драго створење са нежним

срцем које те воли и за кога знаш да живи само **тебе ради**, и ти ње ради?

★

Али судбина је хтела само да се потсмеје самном, обдарујући ме срећом, коју ми је убрзо отела.

Занемогла је од тешке болести моја дивна са златном косом, врлина и очима светлим и чистим као тихо море и после кратког времена рано у зору опростн се од мене и душа јој одлете високо као беле птичице.

Сахрањо сам је... Море је било њен кристални гроб. У њега сам је спустио. Плакао сам, много сам плакао за мојом изгубљеном драгом. Плакао сам над мојим сирмаштвом, јер сам се осетио тако усамљен као никада и познао сам у себи поново оно несрећно сироче капетана. Бесконачна љубав која ме везивала за моју драгу покојницу заменила је дубоком жалошћу за њом. Ја сам плакао тајно дању и ноћу и желео сам да умрем што скорије однесе и мене. Знао сам је, али она као да ме није желела. Сузе су ми убрзо сагореле очи, и ја сам морао да напустим своју дуњност јер нисам више био способан да је обављам.

А људи, они људи који су крути као судбина, нису мислили на мене и нико није хтео да разуме моју жалост. Ја сам затворио душу за цео спољни свет; нико ме није разумео и никоме нисам рекао зашто се то догодило. Са болом у души лутао сам се мрежe и постао сам рибар. И не марим више низашта, само кад сам поред мора и код мојих драгих. Али од тада моје су очи престале да лију сузе, оне су постале као стаклене, а бол се скупљао и топио ми душу...

Да, младићи, немојте се сад чудити што у старом рибару кога сте срели и који је постао ваш пријатељ откривате некадашњег капетана Николу. Тако је било Све је то прошло као сладак и тежак сан, после кога су прокујале године једна за другом. Мој дух је већ умирао. Он треба да нађе мира и зато, кад ме једног дана не буде више међу вама, немојте ме тражити, већ знајте да сам отишао тамо доле у мор ске дубине, код мојих драгих...

Стефна Илијева

(Са бугарског превео Н. Малишић)

БЛЕД најмодерније алпско летовалиште и купалиште. Састајалиште најотменије интернационалне публике. Повољни разредни хотели и пансиони. Цене врло умерене. Сва обавештења даје вечитлшно иследништво — Блед. 380. 5-13

ГРАНД ХОТЕЛ ТОПЛИЦЕ Кућа 1 реда са термалним купалиштем. Информације и проспекте код свих путничких уредаа и код равнатељства хотела. 382, 4-5

ПАРК-ХОТЕЛ 300 кревета, модеран комфор. Изван сезонске пензијске цене, укључно послугом и таксама. Дин. 70—100. Тражите проспекте.

Хотел Сплендид & Villa Bellevue Централни положај уз језеначајна парк. Савремена комфор. Умерене пене. Тражите проспекте. — Отворен је 1 јуна. 384, 4-5

ПАНСИОН WÖLFLING У центру крај језера. Текућа вода. Вечка кухиња. Цене умерене 382, 2-6

ХОТЕЛ STARKL Добра грађанска кућа крај језера са својом Купањем, чамци и столице за лежање просте Проспекти Хотел Штаркл. Блед. 383, 5-8

Хотел УНИОН 50 соба, делимично са текућом водом Цене умерене. Гаража. 385, 1-4

Пређи преко мог леша, крадљивац жена

1

Анита Гарзен први пут у животу осети како јој се душа надима од задовољства. Међутим, била је удовица. Она је изненађено посматрала непознатог. Опојни мирис јоргована је улазио кроз прозор. Брзи воз, који је долазио из Париза, протутњио је поред куће, хуктао је тресао се, фијукао и избацивао варнице, и најзад је нестао у правцу Нормандије. С времена на време залајало је псето. Његов лајање које је одједном постало бледо, очи сјајније и тамније.

— У музеј треба да идеш, отегнуто понови Куртнан

— Онда можемо да станемо у истн стаклени орман, насмејала се Жилијен. Или можда хоћете да тардите да ви не волите мадам Гарзен?

Старц га потапша по рамену:

— Дабоме, изјави он недвољном која се користила само у дипломатским разговорима. Стварно, ми волимо нету же-

ну, а при томе нисмо љубоморни једни на другога.

Смејали су се као деца. Одједном индустријалац постаде сасвим озбиљан:

— Мислите ли да би се она преудала? упита он бојажљиво.

II

Госпођа Анита Гарзен је била ћерка господина Раретјеа и госпођице до Буршак. Рођена је око 1900 године у близини Мон де Марзана, у једној малој варошици, чије је име врло романтично: Гренад на А. дури. Ту је провела, ни мало узбудљиво детињство, између родитеља и послуге, који су били подједнако млаки и безживотни. Васпитавали су је строго по свим прописима католичке цркве. У рану је зору обично слушал гакање гусака које су излетале из једног малог дворишта, које је поневкад, обасјано месечевом светлошћу, увек под надзором своје мајке. Господин де Раретје, манијан, забављао би их својим немоћним дувањем у трубу или би читаве сате посвећивао сунцокрете.

Таква средина почела је већ од детињства да улива Аниги одвратност према брачном животу, утолико пре што је њена мајка, бледа и безбојна, била стално болешљива, стално уздисала. Најзад је и она умрла. Анитин муж да би казнио своју супругу што му до краја живота, оженио се врло брзо једном богатом посединицом, која му је сваке го, дине за време жетве родила дете.

Тако је Анита врло рано стекла прилично непривлачне појмове о љубави, Она је, да би имала што мање времена да сањари, јахала коња или би сатима одмеренim корацима ходала по околини. У кући не дане читала је старе романе и чудила се како се у њима описује дивно љубав, страке и нежне сцене, које око себе никада није видела. Када јој је било шеснаест година,

Тебе би требало ставити у музеј.

— Ја сам као фарови на мојим колима, одговори мирно Варшевен Они не осветљавају тако ивске ствари.

Жером одмакну руком:

— Да ивси нешто залубљен?

— Јесам, одговори Жилијен.

Његово лице је одједном постало бледо, очи сјајније и тамније.

— У музеј треба да идеш, отегнуто понови Куртнан

— Онда можемо да станемо у истн стаклени орман, насмејала се Жилијен. Или можда хоћете да тардите да ви не волите мадам Гарзен?

Старц га потапша по рамену:

— Дабоме, изјави он недвољном која се користила само у дипломатским разговорима. Стварно, ми волимо нету же-

ну, а при томе нисмо љубоморни једни на другога.

Смејали су се као деца. Одједном индустријалац постаде сасвим озбиљан:

— Мислите ли да би се она преудала? упита он бојажљиво.

II

Госпођа Анита Гарзен је била ћерка господина Раретјеа и госпођице до Буршак. Рођена је око 1900 године у близини Мон де Марзана, у једној малој варошици, чије је име врло романтично: Гренад на А. дури. Ту је провела, ни мало узбудљиво детињство, између родитеља и послуге, који су били подједнако млаки и безживотни. Васпитавали су је строго по свим прописима католичке цркве. У рану је зору обично слушал гакање гусака које су излетале из једног малог дворишта, које је поневкад, обасјано месечевом светлошћу, увек под надзором своје мајке. Господин де Раретје, манијан, забављао би их својим немоћним дувањем у трубу или би читаве сате посвећивао сунцокрете.

Таква средина почела је већ од детињства да улива Аниги

кра као да јој се претварала у мед, и она је осећала потребу да плаче често и без разлога. Мајка њена полубрађе је из тога извела закључак да је млада девојка врло добра домаћица, да не би рекла да је зрела за удају. Претстављали су јој разне просиоце. Чак и једног хромог племића који је стално колутао својим безизразним и глупим очима и од кога се бојала и при самој помисли да би је могао загрлити. Она због тога рече одлучно:

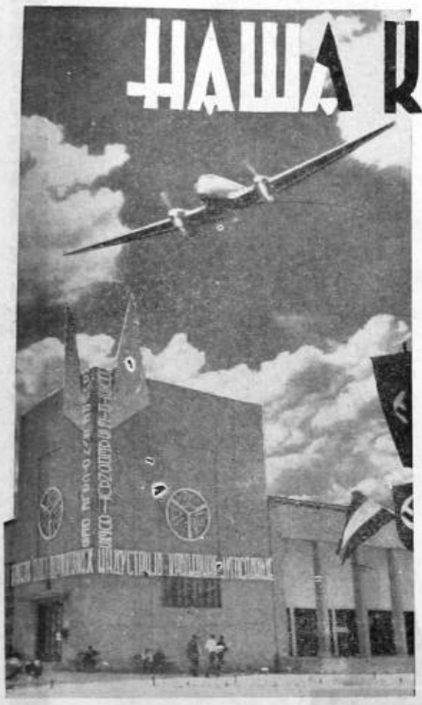
— Нећу да се удам.

Али господин Раретје због тога је био љут. Најзад је Анита, да не би више слушала трубу свога оца и да га више не би гледала како залива сунцокрете, пошла за једног војног лекара. Тај лекар је на својој униформи имао два блистава гајтана и звао се Гарзен. То су вероватно, поред оних првих разлога, била та моће разлози да се уда за њега. Господин Гарзен, пречрен леченьем по касарнама, одлучи да се настани у Даксу и да лечи цивиле.

(Наставиће се)

Савез аеронаутичких индустрија Краљевине Југославије

НАША КРИЛА

Ваздухопловни материјал који производимо у нашој земљи

Павиљон домаће ваздухопловне индустрије сваккако је један од најузбудљивије уређених. Мора се признати да нас је домаћа индустрија и изненадила оним што је изложила. Јер, аеронаутичка индустрија у свету напредовала је до те мере да, само пре неколико година, нисмо могли ни да помислимо да ћемо се једнога дана супротставити сопственом индустријом, која би могла да нас емансипује од иностранства. Нечујно су радили ови неимари на припремању одбране нашег неба. Тек сада, праленом стварања Прве међународне ваздухопловне изложбе у Београду, они су нам приказали резултате свога рада.

Ево, у кратким потезима, слике наше аеронаутичке индустрије:

На станду број 1 изложила је своје производе фабрика падобрана и опреме за летење Кнебл и Дитрих из Инђије. Она израђује све врсте падобрана система „Ирвинг" за копнену и поморску ваздухопловство, летњу и зимску летачу опрему, кожна одела свих врста за ваздухопловство и моторизовану војску, разне упрте свих врста, појасеве за везивање, појачиваче за седишта, моторе и еласе и т. д.

Фабрика „Јасеница а. д." изложила је на станду број 2 такође своје специјалитете. Пажњу је сврстио изврсно израђен модел преносног и расклопљеног хангара. Фабрика је изложила и своје познате свећице „Јасеница" К-7, уређај за приказивање пражњења свећица, уређај за прикључење пражњења свећица на моторима К-7 и т. д.

„Микрон" је предузеће за прецизну механику и оптику. На станду број 3 оно је изложило: авионске инструменте, навигационе инструменте, моторске инструменте и разноврсну авионску и моторску опрему. Мислили сте да се овакве прецизне стварчице израђују само у иностранству? Преварили сте се.

И предузеће „Телеоптик" за прецизну механику, на станду број 4, изложило је своје производе, који су исто тако привукли пажњу посетилаца: авионске инструменте, навигационе инструменте, моторске инструменте и авионску и моторску опрему.

Станд број 5, на коме излаже машинско и металургијско предузеће инжењера Л. Шпартала забележили смо и за лаика. Између осталог, ово је изложило: један експлозиони мотор од 22 к. с. типа инжењера Добросављевића, разне пресоване делове за моторе и разне уређаје.

„Рогожарски" а. д. је фабрика аероплана и хидроплана у Београду. Она је изложила, на станду број 6, један авион једноседа за акробације К 100 са мотором К-7 од 420 к. с. и авион двосед Sim X са мотором Валтер RNZ од 135 к. с. Сем тога, приплане пажњу и разна изложени модели авиона и хидроавиона и разни авионски делови.

На станду број 7 је фабрика „Икарус" а. д. која у Земуну израђује аероплане и хидроплане. На своме станду она је приказала један ловачки авион ИК 2 са мотором тип Хиспано Суиза 12 Yers, један бомбардерски авион „Блекхајс" има моторе Mercury VIII. Ту је и један балчак бомби, а има и разних авионских модела, авионска и хидропланска фабрика „Змај" изложила је, на станду број 8: један ловачки авион Hawker Fury са мотором Ролс Ројс „Кестрел" XVI и један прелазни авион FP 2 са мотором К-7, поред разних авионских модела и авионских делова.

Индустрија мотора а. д. Раковица—Београд на станду број 9 сваккако је веома разноврсна. Она излаже: један мотор К-7 од 420 к. с., мотор К-9 од 600 к. с., мотор 14 NO 860 од 860 к.с., мотор „Јупитер" од 420 к. с. и пресек мотора „Јупитер" чији рад посетиоци могу на изложби да прате. Поред тога, фабрика је изложила: модел пробне станице мотора, разне моторне моделе и склопове, разне моторне уређаје, а приказала је и израду моторских делова.

Постоји већ и задруга за израду једрилица у Земуну, која се зове „Утва". На своме станду број 10 она је изложила: две једрилице, разноврсни једриличарски материјал и моделе.

На посебном станду излаже и фирма Дасет ад из Загреба разне закопчаче, сводове и итд.

На станду број 11 изложена је литература о ваздухопловној индустрији, изложени су разни модели и ту се публици дају сва обавештења.

Авиони израђени у нашим фабрикама одличне конструкције и ванредних летећих особина.

Чланови Савеза аеронаутичких индустрија у Југославији

Земаљски савез аеронаутичких индустрија Краљевине Југославије окупио је југословенска предузећа која израђују ваздухопловни материјал све врсте једно и вишемоторних аеро и хидроплана, аеропланске моторе и навигационе инструменте, као и ваздухопловни прибор и опрему, боје и лакове, аеропланска платна, падобране, авијатичарска одела итд.

Чланови Земаљског савеза аеронаутичких индустрија Краљевине Југославије су:

Индустрија мотора а. д., Раковица

Фабрика аероплана „Икарус" а. д., Земун

Фабрика аероплана „Змај" а. д., Земун

Фабрика аероплана „Рогожарски" а. д., Београд

„Јасеница" а. д. Београд — Смедеревска Паланка

Ј. д. а. м. „Хиспано суица" а. д., Земун

„Телеоптик" а. д. за прецизну механику, Београд

„Микрон" за прецизну механику, Београд

Фабрика падобрана и кожног одела „Кнебл и Дитрих", Инђија

„Авиа" инж. Аћимовић, Сарајево

Творница лака и боја а. д. „Мостер", Загреб

„Турм-Бешке", Нови Сад

Творница Медић и Цанкл, Љубљана

Творница врпци „Лацет", Загреб

Фабрика лака Рајхолд, Флигер и Бекинг, Кнежевац — Београд

Машинско и металургијско индустријско предузеће инж. Шпартала, Београд

„Утва", једриличарска задруга, Земун

„Нестор" а. д., фабрика за прецизну механику. — Београд.

Један општи поглед на павиљон Савеза аеронаутичке индустрије Краљевине Југославије

Задаци Савеза југословенске аеронаутичке индустрије

Снага ваздухопловства једне државе - њена индустрија

На предлог Удружења индустријалаца у Београду, аеронаутичка предузећа Краљевине Југославије основала су, у оквиру поменутог удружења, своју секцију. Радећи у овој секцији, чланови исте увидели су све користи заједничког рада. Истовремено, међутим, они су приметили и тешкоће рада под окриљем Удружења индустријалаца, које су се у првом реду састојале у томе, што секција није била самосталан и није могла директно да општи са надлежним факторима, нити да предузима потребне мере специфичне аеронаутичкој индустрији.

Из оних разлога, аеронаутичка предузећа — чланови поменуте секције — основала су, 7 фебруара прошле године, свој самосталан Савез.

Задатак је у Савезу учлањено 18 предузећа која се искључиво или делимично, баве израдом ваздухопловног материјала.

Савезу је у првом реду циљ да домаћу аеронаутичку индустрију подигне на онај степен на коме може и треба да се налази. Затим, да развија и гаји међусобну сарадњу са војним и цивилним ваздухопловством, као и сарадњу са осталим индустријама у земљи. Те сарадње су, сваккако, један од најзначајнијих момената и Савез ће свим силама настојати да их учини што тешњим и ефикаснијим.

Савез ће и на друге начине настојати да развије ову, једну од најважнијих грана наше привреде, водећи при томе стално рачуна о свима специфичним моментима карактеристичним за наше прилике и могућности.

У вези с тим, Савез је у току свог прошлогодишњег рада разматрао многа питања и проблеме, у првом реду оне, чије се решење намеће као хитна потреба. Иако Савез ради тек неколико месеци, си је у више случајева успео да оствари своје замисли и циљеве, као и да по многим питањима и проблемима дође одлуке, које ће, сваккако, много допринети снажном развоју наше аеронаутичке индустрије и, следствено томе, и развоју ваздухопловства уопште у нашој земљи.

Међу најзначајније проблеме, које је Савез узео у разматрање и решавање, спадају, између осталих, и ови:

Постизање нормализације ваздухопловног материјала и техничких норми за исти;

Упрошћавање набавки ваздухопловног материјала;

Остварење планске индустријализације ваздухопловне индустрије и континуитет у раду;

Остварење техничких услова и стандардизације ваздухопловног материјала;

Образовање саветодавног одбора у ваздухопловству, итд.

Горња питања и проблеми заједно са актуелним: свакодневним, редовним и ванредним, биће предмет рада Савеза у текућој години.

У данашњим тешким временима — тешким због неизвесности, због опасности која прети да уништи тековине цивилизације и да наруши мир, толико скупо плаћен у Светском рату — у данашњим данима свака је држава стављена пред задатак да обезбеди своје границе на и над своју територију. А то ће бити у могућности да учини једино у случају ако, поред снажне сувоземне и поморске војне силе, има и развијено ваздухопловство.

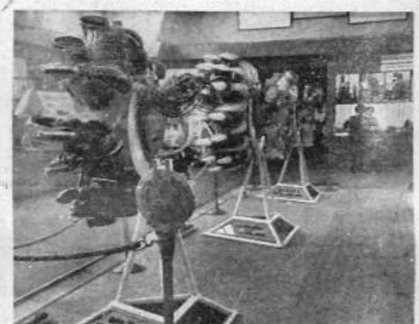
Искуства стечена за време великог рата, а нарочито последњих неколико година, у Абисинији, Шпанији и на Далеком Истоку, доказују да у оружаним сукобима данашње ваздухопловство игра једну од најзначајнијих улога. Све, пак, упућује на закључивању, да ће та улога, због све снажнијег развоја ваздухопловства, у будућности бити све већа.

Јасно је, да снага ваздухопловства извесне земље зависи директно од развијености и способности њене аеронаутичке индустрије. И зато су циљеви Савеза истовремено и циљеви земаљске одбране.

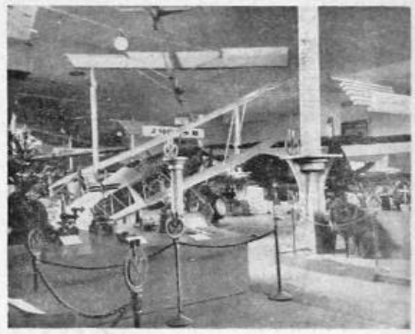
Јасно је, исто тако, да се развијена и способна ваздухопловна индустрија може створити само у том случају, ако се набавке ваздухопловног материјала врше искључиво, или бар претежно, у земљи. Јер — а то је једна од најважнијих чињеница — само домаћа индустрија у стању је да у пуној мери одговори свим захтевима у погледу специфичне моменте карактеристичне и одлучујуће за поједину земљу.

Код нас се у последње време осећа снажни напредак аеронаутичке индустрије: поједине фабрике конструисале су и израдиле прототипове, који најчешће не заостају за одговарајућим иностраним типовима. Наша аеронаутичка индустрија оспособљена је данас да изграђује и монтира авионе и мотора, како за цивилне, тако и за војне потребе. Зато се намеће задатак да надлежни, по изнајављеним и даље спроводњу, омогуће нашим конструкторима и произвођачима да до пуне мере искористе своје способности, које нису мале и не заостају за иностранством.

Из горњих разлагања види се огромни значај ваздухопловства и ваздухопловне индустрије по одбрану земље, а исто тако и способност наше земаље аеронаутичке индустрије да одговори својим задацима. Уверени смо да ће плодна и корисна сарадња свих заинтересованих фактора омогућити да наша земља и у том погледу заузме оно место, које јој одговара по постојећим могућностима и способностима оних, који те могућности могу и треба да искористе.

Ови мотори за авионе нису рађени у иностранству, него код нас, у домаћим фабрикама

У павиљону домаће индустрије изложен је и велики број модела авиона који су још у испитивању, а обећавају одличне резултате

Код нас, у земљи, граде се чак и тешки бомбардери велике снаге и брзине која не заостаје за оном у иностранству

1923 1938

ИКАРУС А. Д.

ТВОРНИЦА
Аеро-и хидроплака

З Е М У Н

Авијатичарски пут број 10.

Телефон бр. 37-214

Члан Земаљског Савеза аеронаутичких идустрија Краљевине Југославије.

1124

Прва српска фабрика аероплана

Ж. Рогожарски а. д.

Београд

Испоручилац Министарства војске и морнарице

конструише и израђује све врсте једномоторних и вишемоторних аероплана и хидроавиона, дрвене и металне конструкције; једрилице; елисе, итд., за све потребе нашег војног и цивилног ваздухопловства.

Члан Земаљског Савеза аеронаутичке индустрије Краљевине Југославије

Premiers Chantiers Serbes de

CONSTRUCTIONS AERONAUTIQUES

G. Rogojarski S. A.

BEOGRAD

Фабрика аероплана и хидроплана

„ЗМАЈ“

Петровић и Штерић

Карађорђева ул. бр. 18 ЗЕМУН **Телефон 37-367**

Израђује у својим најмодерније уређеним радионицама све врсте аеро-и хидроплана савремене концепције за војне, приватне и спортске сврхе. Располаже машинама за вучење лимених профила свих врста, уређајем за заштиту метала електролитичким путем (кадмиумизирање) и оксидацијом (анодизирање) и др.

Испоручилац Министарства војске и морнарице, Аеро-клуба Краљевине Југославије и друштва за ваздушни саобраћај „Аеропут“

Члан Земаљског Савеза аеронаутичких индустрија Краљевине Југославије

ИНДУСТРИЈА МОТОРА А. Д.

Израђује аеропланске моторе хлађене ваздухом

Мотор К-7, 420 К. С.

Мотор 14 NO, 900 К. С.

Мотор К-9, 600 К. С.

Индустрија мотора а. д.

Раковица (код Београда)

Члан Земаљског Савеза Аеронаутичких индустрија

1124, 1-1

„Јасеница“ а. д.

Дирекција: **Београд, Краљев Трг 15**
Телефон 25-6-84

Фабрика: **Смедеревска Паланка**
Телефон 20

✱

Оправља авионске моторе **Lorraine,** као и друге врсте авионских мотора.

●

Израђује авионске свећице типа **„Eyquem“,** као и њене модификације. Те авионске свећице уведене су у Ваздухопловство војске и у Поморско ваздухопловство Краљевине Југославије, и показале су изванредне резултате на моторима разних типова.

●

Пројектује и израђује:
све врсте гвоздених конструкција, резервоаре, колске, железничке и друге врсте гвоздених мостова: жичане железнице, трамваје, вагоне, дизалице и све друге гвоздене објекте.

Члан Земаљског Савеза аеронаутичких индустрија Краљевине Југославије

„ИРВИН“

је једини падобран који су усвојиле као „Стандард“ спасавајуће средство ове државе:

1. Северно Америчке Савезне Државе
2. Јужна Америка
3. Аргентина
4. Чиле
5. Бразилија
6. Канада
7. Мексико
8. Никарагуа
9. Белгија
10. Енглеска
11. Шпанија
12. Немачка
13. Данска
14. Шведска
15. Норвешка
16. Пољска

17. Русија
18. Румунија
19. Турска
20. Бугарска
21. Грчка
22. Југославија
23. Јужна Африка
24. Палестина
25. Сијам
26. Ирак
27. Египат
28. Гибралтар
29. Индија
30. Кина
31. Јапан
32. Аустралија
33. Нов Селанд

За Југославију израђује:
КНЕБЛ и ДИТРИХ, Мићија
Фабрика падобрана и летеће опреме

Поред падобрана фабрика испоручује сваковрсно летеће одело за војно, поморско и цивилно ваздухопловство

Члан Земаљског Савеза аеронаутичких индустрија Крал. Југославије

Прва југословенска фабрика
за телефонију, оптику и прецизну механику
ТЕЛЕОПТИК А. Д.

Телефон 20-606 БЕОГРАД Француска ул. 61

Аеропланski инструменти, уређаји и опрема:

Компас, контролник лета, висиномер, брзиномер, часовник, вариометар, топломер за воду и уље, манометар за бензин и уље, прекидач паљења, инхалатор, фотомитраљез, аутоматска пожарна справа, синхронизација, визер, огледала, рефлектор итд.

✦

Израда и стручна оправка аеропланских и аутомобилских хладњака

Члан Земаљског Савеза аеронаутичких индустрија Краљевине Југославије

МИКРОН

Предузеће за оптику и прецизну механику

БЕОГРАД
Цветкова улица
Нови Котеж „Неимар“

Поштански фах 619
Телефон: 28-718

Израђује за ваздухопловство:

Термометре за воду
Манометре за бензин
Манометре за зејтин обичне
Манометре за зејтин са релаис'ом
Манометре за притисак компресора
Обртомере
Бензинске пумпе
Бензинске славине
Ручице за гас
Брзиномере са обичном и електричном трубом Пито
Висиномере обичне и са барометријском скалом
Висиномере прецизне за тачности до 10 м.
Пнеуматске бензинске часовнике
Аеропланске часовнике. Аеропланска огледала
Показиваче виража и нагиба. Вариометре
Компасе. Барографе и т. д.

Члан Земаљског Савеза аеронаутичких индустрија Краљевине Југославије

ШУМСКО-ИНДУСТРИСКО ПРЕДУЗЕЋЕ

„ШИПАД“ А. Д.

ЦЕНТРАЛНА УПРАВА У САРАЈЕВУ

КРАЉА АЛЕКСАНДРА 56 **ТЕЛЕГРАМИ: ШИПАД**

Адреса за писма Сарајево 1 Телефон: 28-01, 28-02, 28-03

СТРУГАРЕ:

у Добрљину, Дрвару, Устипрачи и Завидовићима.

Дирекција шумских радова у Оштрељу и Плевљу.

Дирекција жељезница у Дрвару

Фабрика целулозе у Дрвару

Експортна стоваришта у Шибенику и Дубровнику.

Стоваришта у Приједору и Книну

Експлоатише шуме у Врбаској бановини, басену Таре (Зетска бановина) и у подручју Ковач Штакорина (Дрин. бановина).

Производи све врсте јелове, смрчеве, храстове и буковe резане грађе, бурад, дрвену вуну, грађевни материјал, целулозу и т. д.

612, 1—2

Штета је.....

што Ваш мотор не уме да говори! Он би Вас питао:
Зашто још нисте испустили из мене зимско уље?
Зашто ме не перете са **Vacolavor - ом ?**
Зашто ме већ нисте напунили са летњом врстом Мобилоил?
И још нешто:
Да ли захтевате на свакој пумпи изричито

Upper Cylinder Lubricant

уље за допунско мазање, неопходно потребно услед обавезне употребе мешавине бензина и алкохола?

Мешавина бензина и алкохола сагорева *сувље, вруће, и брже.* За то је потребно, да поред моторнога уља дамо *горњим деловима цилиндра и вентилима* још мазивог уља *заједно са горивом.* Зато милиони аутомобилиста на целом свету употребљавају

Ако још нисте добили наш „ПРИРУЧНИК ЗА АУТОМОБИЛИСТЕ" који смо недавно издали, захтевајте га одмах, да Вам га пошаљемо док залиха траје. Ову књигу шаљемо б е с п л а т н о

Овде изрежи и прилепи на дописницу

„Время", 30-IV-1938

STANDARD-VACUUM OIL COMPANY OF JUGOSLAVIA, INC.

З А Г Р Е Б, VI.
Поштански фах 1.

Изволите ми послати БЕСПЛАТНО „ПРИРУЧНИК ЗА АУТОМОБИЛИСТЕ".

Име и презиме: .....
Адреса: .....
Имам моторно возило марке: .....
Употребљавам Мобилоил .....
Друго уље .....
које обично купујем код : .....

Молимо, да се писмо читално штампаним словима.

STANDARD OIL COMPANY

STANDARD-VACUUM

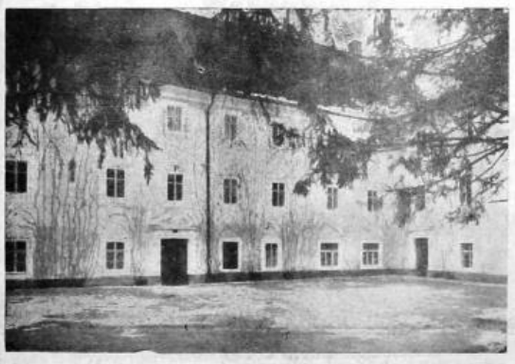
VACUUM OF JUGOSLAVIA, INC.

Преддвор над Крањем

Отварање најновијег и најмодерније уређеног пансиона „Др. Мајерић"

(Пређе пансион Гринтовец)

Дворац Преддвор, железничка станица Крањ, у најлепшем крају Словеније између Бледа и Језерског, власништво Д-ра О. А. Мајерића, лечника и власника терапије и купалишта Ормож

Поглед на „Дворац"

Поглед из „Двора" на околину.

„Салон"

У најлепшем дијелу романтичне Словеније тамо између Бледа и Језерског, пар минута од жељезничке станице Крањ, издиже се велики двокатни дворац, познат туристима под некадашњим именом „Пенсион Гринтавец". Подигнут је међу најљепшим насадима, окружен оморикovим шумама. Са сјевера је заштићен Сторжичем, Кочном и Гринтовцем. Дивна горска панорама остаје у незаборавној успомени сваком оном, ко је само једном посјетио овај красни предио, ради красног положаја дворца. Због тога није чудо, да већ сада има велик број интересената који су задивљени модерним уређењем дворца тако да према свим изгледима и тих 40 соба биће премало да приме све госте те вјероватно да ће се друге године морати надоградити и трећи кат.

Име др. Мајерића из Орможа познато је јавности од раније. Овај чувени лијечник, власник лечилишта у Орможу, с правом назван југословенски Цајлајс сватио је на себе поновно пажњу наше туристичке публике новим једним потхватом, који значи велику благодат не само на подизању промета странаца у том дијелу Словеније, него и у погледу стварања небројених могућности опоравка и одмора људима преналетих живаца болесних и слабуњавих. Јер за унапређење нашега туризма није довољно бучном рекламом разгласити неко љетовалиште или лечилиште, него публици, на коју се рефлектира, треба за њен новац нешто и пружити. Онај ко се одлучи да проведе свој годишњи одмор у неком крају наше домовине, с пуним правом захтева да буде и задовољан.

А гости дра Мајерића, којега год од њих упитате, пуни су само хвале и признања за његова настојања и пажњу, коју им је за вријеме њихова боравка посвећивао. Човјек идеалиста, по професији лијечник, који има срца за своје пацијенте, није некога разочарао у његовим очекивањима. Пружио је све што је могао, чак и више од тога.

Тај исти др. Мајерић пошао је сада даље у том свом несебичном дјеловању. Потпуно је преуредио велики двокатни дворац „Преддвор" и омогућио туристичкој публици нови ужитак у најљепшем крају наше земље. Учинио је ову зграду најидеалнијим мјестом за опоравак, љетовање, туризам и спорт, не само за поједине него и за цијеле обитељи. Упркос великим трошковима, које је тражило потпуно реновирање дворца, омогућује он и средњем сталежу неколико тједана боравка у Преддвору, јер су цијене, с обзиром на оно што се овдје госту пружа, заиста минималне од 45 до 65 динара на дан. Али за те мале новце госту се пружа више него што и сам очекује. Сав модерни конфор, као у велеградском хотелу, најздравија вода, доведена из горског врела, електрично осветљење, купаоне, салони, двије кухиње за дијету, гаража и остало, што и туриста префињеног укуса и већих захтијева може пожелити.

Преддвор лежи на висини од неких 600 метара над морском површином. Од станице Крањ има свега 15 минута вожње аутобусом. Од Језерског се пружа гостима изванредна прилика за излете у свим правцима према најкраснијим предјелима: на Језерски врх висок 1216 метара, познат и изван граница наше домовине као највише горско лечилиште и алпинско љетовалиште. Ту је одмах гласовити Гринтовец, висок 2588 метара, па Сторжић (2132), Кочна (2475) Гребен (2223). Недалеко је и ријека Коква, богата рибом и управо идеална за купање.

Ово убаво планинско боравиште у мирном положају отворено је само према југу, док су му остале стране заштићене дебелим омориковим шумама и високим планинама. Пролеће је овдје веома пријатно, а летњи мјесеци јули и аугуст са својим топлим данима омогућују купање на Кокри и спавање, јер су ноћи, за разлику од многих других мјеста у горским висинама, веома умјерене и угодне.

Преддвор има четрдесет соба с најмодернијим конфором. Човјек се просто чуди, што се је могло створити од некадашње старинске зграде. Њена унутрашњост не заостаје за најмодернијим хотелом. Ту је све чисто и уредно, да се сјаји попут зрцала. Купаоне су снабдевене уређајем, који запањује. Кроз све просторије проведен је водовод, електрика и централно грејање. Посебна пак благодат за посјетнике је велики дивни парк, салон, гараже и друго. Оно што највише занима туристе, свакако је кухиња. Власник преуређеног Преддвора посјетно је као стручњак и томе особиту пажњу. У дворцу су двије кухиње најмодерније и најхигијенскије уређене. Једна од њих је дијетна.

Нешто сама природа, а још више искусна рука лечника и подузетна човјека, омогућила је у том убавом мјесту да сваки посјетилац нађе оно што му треба. Преморени људи, напрегнутих живаца, са својим свакодневним пословима и другим бригама, наћи ће овдје потребан одмор и опоравак. Реконвалесценти ће добити потребне снаге и свежине за даљи рад, а болеснице најповољнију прилику да се излијече и да се врате својим кућама препорођени. У Преддводу ће се ријешити својих тегоба болесни на кроничним катарима дисала, нервозним појавама срца, слабокрвности, разним сметњама на живцима и жлијездама.

Преддвор је у директној вези с брзим влаком на пруги Минхен — Салцбург — Јесенице — Крањ — Љубљана — Загреб — Београд. Као и за друга опоравилишта и лечилишта важи и за Преддвор повлastица од 50 посто на вожњу за удаљеност од 200 км. Возни лист и потврду о боравку треба придржати код себе приликом доласка на станицу Крањ, јер она важи за бесплатан повратак. Све потребне информације даје интересентима Управа пензиона дра Мајерића, Преддвор код Крања и дирекција Лечилишта дра Мајерића у Орможу.

ЕУГЕН КОТИЋ

1119 1—1

Купаона

Двокреветна соба за спавање.

ГОСПОЂА
која би са 12-тогодишњим сином провела три недеље у једном од места на јужном Јадрану, жуди у замену за засебну собу, собу у Београду за месец дана. Понуде „Времену" под: „Хитно — Јадран". 1-3 (6)

ERSTKLASSIGES
MÄDCHEN-SEEFERIENHEIM
SALZKAMMERGUT
Unterach a. Attersee. Eigen besitz mit Strandbädern u. Gärtnerei, Park, Warmfließwasser — Ferialsprachkurse, Sport.
PENSIONAT ST. v. KASTALY
Wien, Zentrum, Langegasse 65. 918, 1-5

НАЈНИЖЕ ЦЕНЕ СОБНОМ НАМЕШТАЈУ
за готово и до 20 месечне отплате добије се код Грличића и Ристовића
БЕОГРАД — Васина 18
29558

Pension Büttner, Андрејковић Св. Ловренц на Похорју. Познато климатско летовалиште. Умерене цене. Тражите проспект. 1033

СРЕБРНЕ ЛИСИЦЕ
најбоље у целином избору, као и остало пролетње крзно, можете добити уз солидну цену код фирме Стеван Ердељан, Београд, Јелачићева 4а, преко пута Кино „Корзо". 183, 7-10

AEG

Свака домаћица уштедеће $^2/_3$ времена, ако кува на електричном штедњаку. Лети није изложена неиздржљивој врућини, као код кувања са обичним штедњаком.

Наши штедњаци троше најмање струје.

Кување на штедњаку са 2 плоче и рерном, укупног капацитета од 3600 вата, стаје код непрекидног кувања од 1 сата, под пуним оптерећењем Дин. 3.60 на сат. За ово време може се зготовити комплетан ручак за 3–6 особа. Значи да се издаци за гориво крећу по особи од Дин. 0.50–0.60.

На нашим специјалним **ИСТРА** плочама за кување, куваћете без губитка и најрентабилније са ОБИЧНИМ КУХИЊСКИМ ПОСУЂЕМ. СПЕЦИЈАЛНО ПОСУЂЕ НИЈЕ ПОТРЕБНО.

Уверите се и сами о горњим наводима код

ЈУГОСЛОВЕНСКОГ AEG ЕЛЕКТРИЧНОГ ДРУШТВА А. Д.

Телеграми **Електрон** Београд, Бранкова 30 *Телефони* **22902, 22903, 27053**

1123. 1—1 За све AEG производе једногодишња гаранција.

ТРИУМФ

1938

„ТРИУМФ“ је данас водећа марка

Генерално заступништво и главно фабрично стовариште:

БЕОГРАД, Поенкареова улица 12 ◆ **Телефон 25277, Поштански фах 623**

Цене солидне 156.1-1 Тражите понуду и стручно приказивање

Бетонски коловоз на државном путу Љубљана-Крањ

Бетонске путове

гради искључиво домаћа радна снага од искључиво домаћег материјала.

Бетонски путови

пружају највећу сигурност код вожње јер су добро видљиви, равни, неклизави и без прашине.

Бетонски путови

су економични, јер захтевају незнатне трошкове за одржавање и јер су неограничено издржљиви и дуготрајни.

Бетонски путови су путови будућности!

ОТВАРАМ КРЕДИТ

Свима државним чиновницима-цама, почев од звaничника-дневничара са редовног кредита, па до државних пензионера; свима г. г. официрима, подофицирима, жандармима, железничарима, и бродарима; свима општинским, самоуправним, банковним и приватним чиновницима; и свима другим лицима способним за кредит

ДАЈЕМ НА ДУГОРОЧНУ ОТПЛАТУ

најбоље и најпрецизније швајцарске часовнике; златно прстење; златне наруквице (брзлетне), златне ланчиће, огрлице, кољеа, брошеве, крстиће, медаљоне, дуванске табакере од злата, сребра, алпаке; златне и сребрне сервизе и послужавнике; гарнитуре златних и сребрних прибора за јело (бештеке); сребрне светњаке; руске самоваре; златне и сребрне вазне; уметнички кристал; копенхашки порцулан; свадбени и веренички накит укусно и уметнички израђен са **брилијантским и другим драгим камењем** и т. д. и т. д.

Мој је принцип: **роба солидна, цене умерене, а отплате мале, дугорочне и неосетне уопште за сваког појединца.**

СТЕФАНОВИЋ

ДВОРСКИ ЈУВЕЛИР И ЧАСОВНИЧАР

ОСНОВАНО 1892 ГОД.
БЕОГРАД
КНЕЗ МИХАЈЛОВА 10
ТЕЛЕФОН 21-136

1080. 1—1

Љубимац Београда

Škoda Popular

AUTO ŠKODA

Аутомобилска заступства:

Београд **Инж. Душан Сувајџић — Немањина 35, телефон 28-181**
Загреб **Југо-Шкода а. д. — Марићева 13, телефон 63 06**
Љубљана **Емануел Роса — Пољанска улица 69, телефон 25-41**
Сарајево **Југотехника — Александрова 57**
Нови Сад **Светозар Арсеновић — Војводе Миљанова 3-5**

1135

ТОН-ФИЛМ

Израђујемо **ТОН-ФИЛМОВЕ,** индустријске културне, научне, рекламне и актуалитети

ИЗРАДА СТУЧНА И ПРВОКЛАСНА ~ ЦЕНЕ СОЛИДНЕ И БЕЗ КОНКУРЕНЦИЈЕ

Располажемо са најбољом **тонском апаратуром** у Југославији за снимање **тон-филмова** сопственом лабораторијом и уређајем за тонску монтажу

ТРАЖИТЕ ПОНУДЕ ТРАЖИТЕ ПОНУДЕ

КОМПЛЕТНИ БИОСКОПСКИ АПАРАТИ И ТОНСКЕ-АПАРАТУРЕ

Имамо на лагеру **КИНОАПАРАТЕ** најбољих светских марака као: ZEISS-IKON, BAUER. ERKO и т. д.

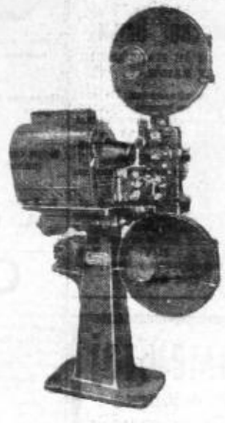
ДЕЛОВЕ ЗА КИНО-АПАРАТЕ И ТОН-АПАРАТУРЕ

свих светских марака: шпигл-лампе, објективе, огледала моторе, диалуксе премотаче, шпулне, појачала, предпојачала прикључива за градску мрежу, звучнике, фото ћелије најновијег система, лихтон адаптере од најбољих светских фабрика, угљена за биоскопе најпознатије марке „LARRAINE"

Сва стручна обавештења дајемо бесплатно

У нашој Краљевини монтирали смо највећи број тон-апаратура на нарочито задовољство киновласника и многобројне публике.

Тражите понуде Имамо половне пројекторе, генерално поправљене, цене солидне! Тражите понуде

Радионица за израду светлећих реклама

Artistic-„Neon"

преузима у израду све врсте »NEON« светлеће рекламе, фирме, декоративних украса за излоге у свима бојама. Препоручује најновије **БЕЛЕ СВЕТЛЕЋЕ ЦЕВИ** за осветљење салона, трговина, дансинга, барова и т. д.

Даје на дугорочну отплату **За солидан рад гарантује**

ARTISTIC-FILM-NEON

ТРАЖИТЕ ПОНУДУ **Београд,** — Краља Александра 93. Телефон 24-0-52.

РАДИОАКТИВНА ТЕРМА

НИШКА БАЊА

На главној пруги и другу Београд—Ниш—Софија. Надморска висина 300 метара, клима субалписка. Извори радиоактивни, топли 32°—36° Ц., млаки 17° Ц. Лечење купањем, инхалацијом и пићем радиоактивне воде. Купатила нова и модерна. Обиље воде омогућује стално пуњење воде кроз све басене и када за време купања.

ИНДИКАЦИЈЕ: реуматизам, ишијас, гихт, шећерна болест, претерана гојазност, обољење нерава, срца, бубрега, склероза — крвни притисак, прерано старење, климактеричне тегобе. Вода Нишке Бање крепи организам и враћа младост. Модерни хотели са целим комфором. Бањска сезона мај—октобар. У бањи свакодневно ради бањски лекари:

Др. Коста Павлотовић, у бановинском хотелу и стану.
Др. Боривоје Бераха, у вили Неинчковића апотекара.
Др. Милан Шијачки, у хотелу „Миленковић".
Апотека: Саде М. Петровић, у вили „Николић".
Сва обавештења и проспекте: **Управа Нишке Бање и Путник — Ниш.**

ХОТЕЛ МИЛЕНКОВИЋ
Тел. бр. 1

Најбољи купатилима. 50 елегантно намештених соба и апартмана. Модерни комфор: текућа вода, купатила, лифт, телефон, сале и терасе за пушење и забаве. Терасе за сунчање. Гаража. Кућни лекар. Препната одлична домаћа и страна кухиња. Хитријски уређај за хлађење — фрижидер. Богат избор пића. Пансион од 70-100 динара дневно. Конверторна џез-оркестар г. Радовановића. Диспонит сваког дана.

ВИЛА „ТОПЛИЦА"

30 соба са текућом водом и осталим комфором, у непосредној близини купатила, уз трамвајску станицу. Говори се француски, немачки и мађарски. Цене умерене. У вили трговина шпецеријско-деликатеса. — Власник Младен Стефановић 1021, 1-10

ГРАНД ХОТЕЛ KUPARI
И
ШТРАНД ХОТЕЛ КУПАРИ

са својим депанданцима модерно су уређени и најприкладнији за летовање на Јадрану. Пред хотелима велика плажа. Свакодневно музика - тенис - добра кухиња - умерене цене.

Собе се наручују код Управе хотела и купалишта Купари — Дубровник. 31139. 9-20

ОСЕЋАЈ СВЕЖИНЕ НАКОН БУЂЕЊА

Али је угодан осећај када се пробудимо ујутро са дивно одморним и млохавим удима! Тек неколико капи колоњске воде „Соар д Пари" освежиће Вас одјачати и поновно оживити. Ова дивна текућина дивотрукo је парфимирана мирисом знаменитог парфема „Соар д Пари" од Буржоа, који Ви толико волите.

Eau de Cologne
BOURJOIS
★ Soir de Paris ★

1031, 1-1

КРАЉЕВСКА
БАНСКА УПРАВА
ДУНАВСКЕ БАНОВИНЕ
Експропријација земљишта

Оглас

Поводом решења г. Министра грађевина бр. 19190 од 31 маја 1938 године о начелном одобрењу експропријације земљишта у атару Општине србобранске за грађење државног пута бр. 3, а у свему установљена експроприсаног плана и покушаја мирног поравнања о општети између државног Министарства грађевина и заинтересованих земљишних власника, одређује се расправа за дан 29 јуна 1938 године у 8 часова у канцеларији Општинске управе у Србобрану те се позивају заинтересовани, да на одређеној расправи усмено учешћа, јер ће се изрећи мериторно решење и у случају недоласка, пошто због овог нема места оправдању.

У једно се наређује, да се ова одлука једампут огласи у Службеним новинама Краљевине Југославије и трипут узастопце у београдском дневном листу „Време" на терет извлаштиоца Министарства грађевина.

О овоме се имају известити сви заинтересовани и посебно.

V бр. 18406. — од Краљевске банске управе Дунавске бановине 8 јуна 1938 године у Новом Саду.

1—3 1159

1140. 1-2

Задруга државних службеника
ЗА НАБАВКУ НАМИРНИЦА.
Београд, Дечанска 21

намерава да набави 100—500 вагона шлеског угља. Писмене понуде примају се до 15 јула о. г. 1111. 2-3

Рибарској Бањи
ПОТРЕБАН ЈЕ НАДЗОРНИК У БАЊИ.

Положај је чиновничка. За овај положај могу се јавити лица, која су дуже радила у трговачким, индустриским и сличним предузећима и да знају администрацију и благајнички посао.

Ступање на дужност одмах по избору.

Молбе са документима, о досадањем раду, владању, добу старости, здравственом стању и на коју плату рефлектира поднети личне д. 21/VI. 1938 Врачарској штедионици у Београду.

1106. 1-2

Захтевајте велики бесплатни ЦЕНОВНИК

Хром ankер сат сличан Дин. **46.–**	Будилник са 1 звоном Дин. **45.–**	Елегантан хром ankер сат у каменима текући, 3 г. гаран. Дин. **120.–**
Исти сат боље израде Дин. **60.–**	Исти будилник прима 5 год. гаран. Дин. **60.–**	Исти сат са прецизним стројем марке Grassus Watch. 5 год. гаранц. Дин. **160.–**
Исти сат ганак, са финим стројем Дин. **95.–**	Будилник са 2 звонцета прима. 5 год. гаранц. Дин. **76.–**	Исти сат још тањи у најфинијој изради. 6 год. гаранц. Дин. **200.–**

А. КИФМАН, Марибор, бр. 71.
932 3—9

МУШКАРЦИ!

ЗА ЛЕЧЕЊЕ СПОЛНЕ НЕМОЋИ,
СЕКСУАЛНЕ ИМПОТЕНЦИЈЕ
за сполну малаксалост те за појачање сполне функције
покушајте
оригиналне хормонске
ВИ-ХА-ГЕ пилуле

Добивају се у свим апотекама. 30 пилула дин. 84.—, 100 пилула дин. 217.—, 300 пилула дин. 560.—. Главни депо: Фарм. Лабораториј **ВИС.ВИТ Мг. Б. Богдановић**, Загреб, Лангов трг број 3.
Огл. рег. С.Вр. 26856/37.
504. 5-12

ТРАЖИТЕ
БЕСПЛАТНИ ПОУЧНИ
ЦЕНОВНИК
ЧУВЕНИХ
ГЛАЗБАЛА
НАЈВЕЋЕ ДОМАЋЕ ОТПРЕМНЕ ФИРМЕ
Ф. ШНАЈДЕР
КР. ДВОРСКИ ПИФЕРАНТ
ЗАГРЕБ НИКОЛИЋЕВА 10

Намештај
из фабрике
МОР и другови
Инђија
Филијала:
Земун
Краља Петра 19
10648 11—12

Оглас

Државна хипотекарна банка у своме Одељењу за руковање непокретним имањима у Београду — Јакшићева бр. 9, вршиће на дан 15 јуна 1938 год. од 9—12 часова јавну усмену лицитацију за издавање под двогодишњи закуп банчине зграде постојеће у Вељеву зв. „хотел Бранковина".

Кауција је Дин. 15.000.— петнаест хиљада — у готову или државним хартијама од вредности по дневном курсу.

Опис овога хотела и услови издавања у закуп могу се видети сваког радног дана од 8 до 12 часова у Одељењу за руковање непокретним имањима Државне хипотекарне банке у Београду — Јакшићева ул. бр. 9.

1009. 2-3

120 соба (сунчан положај). Красан поглед на море. Текућа вода у свима собама. Кровна тераса за сунчање. Хотелски парк. Дансинг. Концерти. Два тенис-игралишта. минута од хотела до властитог ку палишта. Потпуни пансион (сезонским пристојбама) од дин. 95.— до 120.—. У пред- и по-сезони пансиона цена за 10 дана дин. 850.— 30 дана дин. 1.650.—.

Тражите проспекте,
Телеграми: Империјал Раб
Власник: ФРАЊО БУКУЛИЋ
1029

Нешто о чудотворцу у Орможу

Тако долазе болесници Др Мајерићу на лијечење

Живи свједоци „чудесаˮ у Ормошу. Што о својем здрављу приповиједају некадашњи пацијенти др. Мајерића, — Тако говоре и сви остали.

Чековец, почетком липња. Мојa репортажа, коју сам довино у „Времену" и у осталим дневницима чија сам сарадник у задњих година. од како је доктор Мајерић почео ординирати у Ормошку са својим електричним апаратима од 500.000 волта и чудотворним штапом у којем се налази поља грама радијума изазвао је читаву малу револуцију не само међу нашим читатељима, већ како сазнајемо, широчите међу лиječницима, који су у особи чудотворног лиječника, како за вријеме Арсовала. видили конкуренцију и врло опасног конкурента... Зашто?

На темељу многих чланака дошле су цијеле процесије различитих људи почам од министара. генерала, фабриканата, сељака, до инјсромашнијих ратарa.

Живи свједоци „чудесаˮ у Ормошу. Што о својем здрављу приповиједају некадашњи пацијенти др. Мајерића, — Тако говоре и сви остали.

Чековец, почетком липња. Мојa репортажа, коју сам довино у „Времену" и у осталим дневницима чија сам сарадник у задњих година. од како је доктор Мајерић почео ординирати у Ормошку са својим електричним апаратима од 500.000 волта и чудотворним штапом у којем се налази поља грама радијума изазвао је читаву малу револуцију не само међу нашим читатељима, већ како сазнајемо, широчите међу лиječницима, који су у особи чудотворног лиječника, како за вријеме Арсовала. видили конкуренцију и врло опасног конкурента... Зашто?

На темељу многих чланака дошле су цијеле процесије различитих људи почам од министара. генерала, фабриканата, сељака, до инјсромашнијих ратарa.

Након 8 дана лиječења овако болесних сам хода

Прије неколико дана имао сам пријатне разговоре са неким бившим пацијентима овог чудотворца. који су потпуно оздравили. Изнијет ћемо сада само једно име од многобројних пацијената др. Мајерића, којима је он вратио здравље и животну снагу. а који су дошли к њему већ онда, када су се остали лиječници већ одрекли могућности да оздраве. Овластила ме је да ју „интервјуишемˮ за овај приказ једна угледна загребачка дама. Гђа Дајч из Масариковe улице број 20, супруга ветеринарца г. Игнаца Дајча, Она данас отворено признаје. да др-у Мајерићу дугује свој живот. Необично сам се изненадно када ме је госпођа срдачно дочекала, изашавши ми усусрет живахним кретњама, ма да се добро сјећам да сам њу виђао код др.а Мајерића. али онда је била немоћна, узета. Сједела је у колицима изможене лица пуна жалости. тако рећи ни говорит није могла.

Сада стоји предамном једна весела дама пуна живота, а што ме највише изненадило, што сам чуо јасан и разговјетан говор. Ово ипак нисам очекивао. И док сам се снашао гђа је већ приповедала о својој трагичној болести. до оздрављења.

„Тежак болесника од мене ваљда није било. Имала сам упалу свих зглобова. Кажоке су то муке. знаде само онај, који их подноси. Била сам у разним санаторијама. Лиječили су ме изузетнијих лиječници — професора, до сви су ме остављали. да ми више спаса нема. Лиječили су ме сним могућим лековима. Пристала сам на све, само да се домогнем здравља, али узалуд. Не само моја околина, него и ја сама била сам посве изгубила нађу у оздрављење. Лежала сам у кревету беспомоћно и била сам упућена потпуно на његоватељицу. Скоро ни говорити нијесам могла и моја је болест све више напредовала. док једнога дана мој кућни лиječник, како сам то касније сазнала. изјавио је пред мојима, да ми преостаје снега још неколико дана живота".

Мој супруг попут утопљеника, који се хвата за сламку и који је потрошио велике своте на моје лиječење одлучио је, више да умирн своју савјест. да ме одведе у Ормож. Кад је др. Мајерић видео мој безнадни случај, изјавио је да врло жалим али да ме не може примити на лиječење. Преписпо ми је и да ње присуствовати мом спроводу; зашто нијесмо ни прије дошли. Но ја и мој супруг смо га толико молили и преклињали. да је ипак попустио и одлучио да покуша готово немогућу ствар. И тако је било. Лиječник ме је почео лиječити и врло, али врло лагано сам ипак двадесет дана лиječења осјетила сам неко побољшање. Но то је још увијек било далеко од оздрављења. Истом сам могла да се нешто слободније мичем, али нисам била у стању да оставим своја колица, у којима су ме довезли. То је успјело тек након мјесец дана.

Тај дан ће ми остати у успомени док сам жива. Ваљда ми је оно најсретнији дан у животу. Мој супруг је дошао да ме посјети и његово запрепашење и весеље било је неописано, кад ме је угледао како му уз помоћ његоватељице. наслоњена на штап, долазим полагано у сусрет.

Неколико сам пута поновила лиječење, док нисам сасвим оздравила. Када сам дошла у Загреб те се на улици састала са бившим кућним лиječником, био је забезекнут од изненађења те није хтио вјеровати властитим очима. да сам то ја. Управо није могао да вјерује властити очима. Могу Вам казати. да је он послије мог случаја послао многе болеснике другу Мајерићу на лиječење. Сада често полазим трамвајем на Мирогој и носим цвијеће на гроб који је својевремено за мене спремљен. Одатле се пјешице враћам до своје куће уживајући љепоте живота.

Ове сегодине поново спремам у Ормож, да неколико дана опет останем на лиječењу, јер већ пуне двије године нисам била. Не достаје ми прави израз зато. јер. завршила је гђа Дајч, онај који је претрпео болове као ја, мора осјетити самолист за сваког сличног болесника и препоручити га нашем Цајласу, др. Мајерићу у Ормошку.

ЕУГЕН КОТЦИГ
1130, 1-1

Гђа Дајч у разговору с нашим дописником г. Е. Котциг-ом у врту њене виле у Загребу

Посетите БАШТУ „ЦВЕТКОВЕ КАФАНЕ“

где ћете се најпријатније забавити!

Уз умерене цене биће те угошћени разним мезелуцима са ражња и роштиља и прво-класним расхлађеним жупским вином.

Музика ће употпунити Ваше задовољство! 1155, 1—1 Краља Александра број 356 — трамвај број 6.

Мира

нема такмаца у свету у моделу и у квалитету

За лето наш специјалитет од белог кубука Дин. 95.—
од црног и тегет Дин. 100.—

Последњи новитет од белог кубука са тегет и беле црни кубук Дин. 180.—

Модерна летња обућа од белог кубука са тегет, и беле беле Дин. 170.— црна Дин. 180.—

Најновија и практична сандала бела са црним, плавим и црвеним Дин. 145.—

Сандала мода од тегет шевроа са белим и беле црне шеврое. Дин. 170.—

Савршено удобна и лагана за девојчице од белог кубука са тегет
№ 33—35 Дин. 125.— 36—41 150.—

Хигијенска летња сандала за децу и одрасле од белог кубука и браун коже од 20 до 46

Последњи модел за лето од белог кубука са тегет и тегет са белим
№ 33—35 Дин. 125.— 36—41 150.—

Модерна мушка летња обућа од дрил кубука са дрил и сиву кубука са црним Дин. 170.—

Елегантна за лето од белог кубука са браун Дин. 185.—

Удобна и лагана за топле дане од белог кубука са тегет Дин. 150.—
ове од тегет кубука Дин. 160.—

Лагана и практична дечија сандалица од белог кубука и браун коже од № 20—35

ФАБРИКА ОБУЋЕ

Мира

ПРОДАВНИЦЕ:

БЕОГРАД: Коларчева, 8; Краља Милана 13 и 30

ЗЕМУН, НИШ и НОВИ САД

ПОРУЏБИНЕ ШАЉЕМО УЗ ДОПЛАТУ.

1147

ЦИНКОГРАФИЈА

АЛОИЗ ЧЕРВА

Београд, Чика Љубина 1IV

Тел. 28-207

1128, 1—1

ОГЛАС

Продаја имања Државне хипотекарне банке у Београду

На дан 15 јуна т. г. Државна хипотекарна банка у својој згради, Васина ул. бр. 1, у Београду, продаваће јавном лицитацијом своје имање, које се налази у Београду, у Његошевој ул. бр. 36. Плац има 736 м², од чега под зградом (партер и 4 спрата) 224 м².

Зграда има 10 станова по 3 собе, купатила и остало.

Почетна цена је дин. 905.000.—.

Куповина је 10% од почетне цене.

Банка прима купца за свога дужника за 60% од изличитиране цене, са роком исплате од 20 година са 7% год. интереса.

1 2 025

СТОВАРИШТЕ ОРУЖЈА И СПОРТСКОГ ПРИБОРА

Код „ЛОВЦА“

преселило се у свој нови локал Балканска **бро 3.**

Телефон 21-608

1043

ПОУЗДАН ВОДИЧ

ЦЕНОВНИК БАДАВА

Браун Бовери

Теразије 45 III Тел.: 26-405

има на стоваришту:

електричне хладњаке

електричне моторе

и сав инсталациони материјал

112

Сунце бива с дана у дан све јаче!

зато се сваког дана све више тражи од Ваше коже. Мислите благовремено на неопходну него коже Нивеом! Само Нивеа садржи Еуцерит. Нивеа јача кожно ткиво, чини Вам кожу отпорном против све јачих сунчаних зракова и даје Вам свеж изглед.

128

1028, 1-1

3535

ВИНО! ИЗ ПОДРУМА ВИНО!

АПОСТОЛОВИЋА

КАО НАЈБОЉЕ још увек се тражи. — Добија се у свима бољим радњама а на велико на Телефон број 23-577.

966, 2-3

НАМЕШТАЈ

модеран, солидан, и у лепом избору. Сопствена израда, најнижа цена. За готово и на отплату.

РАДИОНИЦА НАМЕШТАЈА Кајице М. Поповића

Гал. 21-565. Краљице Марије 10 до Таковске (Палилулска пијаца).

753, 7-10

Златно налив перо

купите са пуним поверењем код познате фирме

Васић и Јоцић

Београд, Кнез Михаилова 10

Цене веома солидне, роба прво-класна. На све количине наречити попуст.

938, 4-5

Главни уредник Петар Јосић. Власник, издавач и штампар ТД Штампарско предузеће „Време“ а. д. инж. Душан Танкић, Кнегиње Персиде ул. бр. 75/I.

ВРЕМЕ у сликама

Данас се на Сајмишту у Београду одржава велика дечја олимпијада. Горе и лево: слике са главне пробе.

→ За свесоколски слет у Прагу соколи неуморно обављају последње припреме

→ Џин Ланг, такозвана „Венера Холивуда" игра главну улогу у Фоксовом филму „Али Баба", који се сада завршава

Са прекоцеоног дочека загребачких и љубљанских бициклиста који учествују у трци „Времена" Софија — Београд

После дужег бомбардовања и оштре борбе шпанске националне трупе ушле су ових дана у разорени град Пинарес

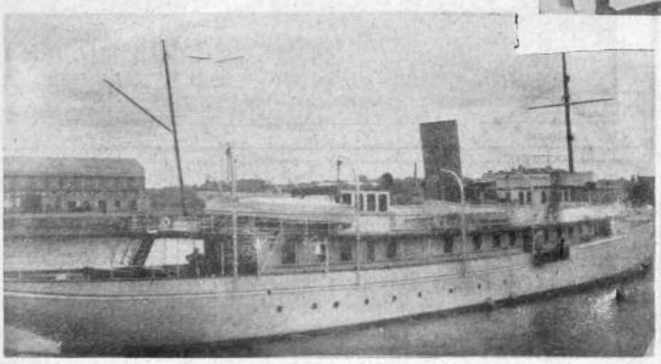

† На великом конкурсу за најлепшу купачицу у Цриквеници изабрана је гђа Ани Шајер из Загреба, која се види горе у средини групе купача.

Десно: Млада Јужносрбијанка за чекрком на међународној занатској изложби у Берлину.

Лево: Јахта „Дунубија" којом ће енглески краљ и краљица ускоро доћи у Француску, стоји спремна да прими суверене.

ПОШТАРИНА ПЛАЋЕНА У ГОТОВУ

ВРЕМЕ
Недеља

ДИРЕКТОР: Драгомир М. Стојадиновић

ГОД. XVIII — 5950 БРОЈ | БЕОГРАД, НЕДЕЉА, 14 АВГУСТ 1938 | ПРИМЕРАК 2 ДИНАРА

Радио Телефункен — Свуда се чује Телефункен, а свуда и Телефункен
Генералзаступник: Иван Ђ. Шварц, Београд, Кнез Михаилова 23

CONTINENTAL писаће машине
Зато су добре тип WANDERER прави
Генералзаступник: Иван Ђ. Шварц, Београд, Кнез Михаилова 23

У ДАНАШЊЕМ БРОЈУ
ВРЕМЕ *доноси*

Бледски мондени који не познају спортске звезде

3:1 за мушкарце у Цриквеници

Југословен у Лондону намерава да препороди Велику Британију

Бање у Србији пре 100 година

Забринутост Лондона
за развој догађаја у Средњој Европи

(Од нашег сталног дописника)

Лондон, 13 августа. (Телефонски извештај). — Ма да се опоравно г. Чемберлен остаје у Лондону још данас и сутра. То још више повећава забринутост која је завладала у лондонским политичким круговима. Као што је познато, е једне стране ова забринутост је настала и због догађаја на Далеком Истоку т. ј. због примирја између Јапана и Совјетске Русије уместо дефинитивног окончања сукоба.

С друге стране забринутост постоји и због тога што се приближава 15 август који се сматра као судбоносан датум у односима између чехословачке владе и Судетских Немаца.

У Лондону ипак са чуђењем демантују оне вести које су пуштене у јавност у иностранству да је Енглеска тобоже учинила кораке у Берлину због немачких маневара.

У надлежним круговима у Лондону се вели да су енглески политички кругови са интересовањем пратили наоружање Немачке, али Енглеска је далеко од тога да се меша ма у какве ствари, као што су сада војне вежбе у Немачкој.

Опозициони кругови и опозиционе штампа међутим са своје стране чине све да истакну необичан карактер садашњих немачких маневара.

Све то повећава забринутост у Лондону и зато је и сам г. Чемберлен остао још два дана у самом Лондону.

САМСОНОВА

ПАРИЗ НИЈЕ ЗАБРИНУТ

(Од нашег сталног дописника)

Париз, 13 августа. (Телефонски извештај). — Повод

дом вести које се тичу изузетног карактера и обима немачких маневара и војних припрема Трећег Рајха, обавештења која су прикупили надлежни фарицуски кругови допуштају да су неке од ових вести претиче и да нема оправданих разлога за ма какву узнемиреност.

Р. В.

Погинуло 16 лица
у авионској несрећи на пруги Праг-Париз

Париз, 13 августа. (Телефонски извештај.) — Авионска несрећа која се догодила јутрос близу Кила на линији Праг — Стразбург — Париз, има се приписати вероватно рђавом времену. Авион је пошао из Прага јутрос у 9 часова за Стразбург. У Стразбург је требало да стигне у 11 часова.

Око 14 часова немачке власти су јавиле да је авион пао близу Оберкирха.

Овај авион је чешки. Он је саобраћао на линији Праг — Париз заједно са авионима „Ер Франс".

Из Прага се убрзо дознало да је на авиону било 13 путника и 4 члана посаде. Сви су погинули, изузев служавке у авиону, гђе Кројзнерове. Њој су сломљене обе ноге и њено стање је врло тешко.

Р. ВАЛЕ

Веслачке утакмице
ЗА НАЦИОНАЛНО ПРВЕНСТВО

Група посматрача за време регате. Лево: четверац са кормиларом Сартида из Смедерева

Јуче су у Смедереву одржане прве веслачке утакмице за национално првенство.

Шибеничка „Крка" однела је победу у осмерцу а у четверцу слободне грдње са кормиларом победио је „Ускок" (Загреб). Сартид је освојио прво место у четверцу прекопне грдње са кормиларом.

(Читајте опширан извештај на спортској страни)

Рођендан
Њ. Кр. Вис. Кнеза Александра

Поводом рођендана Њ. Кр. Вис. Кнеза Александра, одржано је данас у дворском храму на Дедињу благодарење коме су присуствовале дворске даме и цивилна и војна кућа Њ. В. Краља.

Отац Хлинка
тешко оболео

Праг, 13 августа. — Стање здравља монсењера Хлинке, вође Словачке народне странке, изненада се погоршало.

„ВРЕМЕ" У АМЕРИЦИ

Пет година РУЗВЕЛТОВЕ ПОЛИТИКЕ

Пише: Драгомир Стојадиновић

Г. Рузвелт

Сједињене Америчке Државе одувек су привлачиле пажњу целог света. Земља са баснословним богатством преживљује данас црне дане. За пет година број незапослених смањен је за свега два милиона иако је утрошено преко 500 милијарди динара на јавне радове. Трећина становништва од 125 милиона живи од државне помоћи. Г. Рузвелт наилази на велики отпор капитала и тешкоће једног и сувише либералног Устава, кога ће морати да мења. Криминал се повећава из дана у дан.

Хоће ли успети експеримент г. Рузвелта?

Наш директор, г. Драгомир Стојадиновић провео је пет недеља у Америци и за читаоце „Времена" спремио серију чланака, од којих први доносимо у данашњем броју на петој страни.

Разговор у возу

ВИЛДЕР: „Шта мислите, господине претседниче, хоће ли бити леп дочек у Београду?"

ДР. МАЧЕК: „Мене много више брине како ће испасти мој повратак у Загреб..."

Одјеци

Нова трговина

Вијест не може одложити трговце свугдје „Дунавом крвљу мјеста дана, док ми чак утрошак нису искључиву на безрадну једном сата. Обичан жарка „Вечерња“ на тај дионица на десетогодишњу сребрну. И ево нам ти и књиговодствено закључну жарка сва биланста за жалост 27.50 динара. То је било лета Господњега 1936, једне недеље са Петровдану.

Од тада до данас, ни сата на жалост. Интересује ме само за колику суму фирма уоче да прода једна овакав сат, ако је он) начин трговине умна у Србији, а Ви, чика Одјеч, знадете мало да другу на наследну, ако сам ја био те среће.

★

Наша омладина

Нашао сам се ове неки дан са једним својим пријатељем који је дошао из Беча. Како је имао неки велики разговор са неким тамошњим лекаром замолио ме је да га одведем до једне поште, одакле би могао да разговара са иностранством. Одведо сам га до Главне поште где смо затражили телефонску књигу Беча, јер мој пријатељ није знао тачно број лекарског телефона.

Дежурни чиновник нам је одговорио да телефонску књигу нема, али да је иста од 1931 године, Изразио да писмо нашли број који смо тражили.

Требало би да се наши надлежни на поште заинтересују за ову ствар, бар ради угледа пре- ма странцима.

★

Већ према ветру . . .

Када је у Загребу 1935 године свечарена зграда весларског клуба на Трњанској цести поред Саве, био је на томе лепом и великом павиљону прикупан пластичан мешин: „Југословенски весларски клуб Сава“. После петоро- мања нестало је речи „Југословенски“ и не зна се ништа да је икада после под павиљоном заклепрнала југословенска застава.

А знаш ли драги Одјече ко су главни актери тога клуба? Загребчани „националини“ жидови.

★

Аутобус Славија—Душановац

— Стањујем из Пашинов Брду, каже он, и приморан сам да до Славије дођем аутобусом. Међутим, аутобусом свобраћај на овом делу тако је неуредан, да ми се врло често дешава, да због тешке шкара на аутобусу, чекам на станици по пола сата и више. Што је најгоре нико нас не обавештава да се аутобус покварио и да не чекамо узалуд и да на тај начин губимо време, које је због шкалеларије веома скупо тачношћу.

Крајње је време да Општина овом „делу пруге поспори неку пажњу и постави аутобусе који се неће тако брзо квварити.

Одјек из Дубровника

Ако је један страдиц био једном на Поџорели (Свијетионик на изласу из градског лука) неће се њиме тамо шкарлјат али не зато због звог чега? Ево зашто! Дође страдиц или но од домаћих мало да се шкупљена морске ваздуха и лијепог погледа на све стране. Поће кад се врати у дом увиде која је овдје зове „Нова Вала“, иде да нам доноси води пут ако жидана, кад не учини пар пораза врати се натраг са мармином на устима и то зато што се само тамо налази залаз под „ведрим небом“ који стварају бескућници који ту дођу частити одјела од паразита.

Калиш суд о овоме има један страдиц који је чуо да је, Дубровник у погледу чистоће први, Онђина би се сама могла постарати да се ово очисти и уреди јер је то у њезином властитом интересу. Одјеци „Одјеће“ неко би се и овом стало на крај.

★

И наша улица је главна...

Станујем у једној улици, коју палимвају једном од најглавнијих улица Приштине.

Кроз целу ту улицу испред сваке капије ималае се огромне гомиле смећишта и то с једне и с друге стране, тако да је немогућно да се њоме проће. Тубре, се испарава стварајући загушљиве гасове и омогућује разнидање и умножавање бацила и микроба многих.

Замисли само, драги Чико, како је мени и осталима који не само пролазимо сваког дутра и вечера том улицом већ у њој и живимо?

★

Дајте нам још један вагон!

Путници возом који полазе из Београда у 4 сата и 25 минута после подне и у 12 сати и 25 минута увече из Београда за Скопље, имају само по један вагон који је прикључен за путнике који путују за Пећ. Оних дана је толика навала, да путници који путују за Пећ, морају да траже места у другим вагонима и да се после за време пребацивања из вагона у вагон (који директно иде за Пећ из Београда) заседну путници који и не путују за Пећ, већ ближе, рецимо, за Краљево, или Краљево; онда се може замислити шта морају трпети путници који путују за Пећ.

Оних дана велики број путника путује за Цриу Гору и до Пећи путују возом, па би било ред да се пруда још који вагон, јер, замисли, чика Одјече, свега има у њему 12 седишта друге класе, а нешто више треће!

Карамели творнице RUFF опште су вољени

1990

Три љубави Кнеза Михаила Обреновића III.

РОМАНСИРАНА БИОГРАФИЈА ОД БОЖИДАРА С. НЕДЕЉКОВИЋА — РОЂАКОМАНА

62

— Цео свет? А о чему то говори тај цео свет?

— Па, ето, говори о томе да твоја жена Јулија не жели и да никада неће имати деце с тобом!

Михаило плану.

— А откуд тај свет, сто му громова, све то зна? Казуј!

Нимало збуњена, тетка А. му одговори:

— Народ! Па тај народ или како ти рече, тај свет, ипак зна све. Зна, рецимо, да твоја жена никада неће имати децу.

Кнез Михаило скочи.

— Неће? Или не може? Говори, тетка, тако ти Бога!

Она се само осмејкивала. Осећала је да га је погодила у најосетљивији живац. Пошто га је посматрала неколико тренутака, она му рече:

— Јесте, Мишко, народ тако говори. А говори, да она неће деце, јер жели да ти наметне за наследника неког свог — рођака.

Кнез Михаило скоро поскочи.

— Никада, разумете ли, никада ја на то нећу пристати!

А тетка се и даље само смешила, мирна и прибрана.

— Нећеш пристати? Лепо... А јеси ли, ти Мишко, пристао на то да твоја жена не може да има порода?

Ово питање збуни Михаила.

— То? Па зар ви мислите да би ја могао икада на тако што пристати? Него, оставите то! Волео бих знати, ко би могао мене да наговори да примим за наследника престола онога кога нећу?

Тетка А. је била сазнала оно што је интересовало. За остало није била нимало радознала.

— Море, Шишко, што си се толико узрујао? Ја ти то рекох само онако, узгред.

Па побуташи мало, као да испитује ситуацију, додаде.

— Заборавих да ти кажем... Твоја рођака Катарина, много те поздравља!

У том моменту кнез Михаило се није ни сећао како изгледа Катарина. Знао је само толико да је била веома млада и веома лепа.

— Хвала! Много вам хвала, тетка! Поздравите и ви њу. И доведите је једаред код мене да је видим. Много бих се радовао.

ДОГАЂАЈ СА ОМЕР ПАШОМ

Године 1861, подигла се велика народна буна у Босни и Херцеговини. Народ је листом устао ди против турске силе и кабадахилука. Херцеговачко-босанска буна претила је да се прошири и на остале покрајине огромног Отоманског царства. То је била луча слобоће, која је претила да запали све око себе. Доморођци и Турци, бунтали су. Ниједно држање било је толико пасивно, да се у њих нико уздати није могао. У Србе још мање. А стајаће војске није било. Та буна узнемирала је била цео Париград.

По налогу Порте, да утиша буну у Босни и Херцеговини, одређен је био Екрем-Омер-паша. Иако је, према међународним конвенцијама, требало уз њега да се налази и комесар европских и гарантних сила, Омер-паша је, место са њима, путовао са туџетом свијех жена и послугом, потпуно сам.

О његовом проласку кроз Београд обавештен је био градски мухафис Хуршид-паша и он је за то приређено све што је било потребно да Омер-паша буде што свечаније дочекан.

Али, на савској обали, Омер-паша се не мало изненади, кад виде да му није био приређен никакав званичан дочек. Напротив, сачекала га је само турска стража и неколико српских пандура.

Омер-паша се решио да лу ту ствар лично извиди. Не га је нарочито изненадило то, што на обалу Саве није дошао лично кнез Михаило.

Да на неки начин поправи то што га је могло начинити смешним, не само у Београду, већ и у париградским круговима, паша нареди да се од бедема до двора кнеза Михаила, постави почасна стража, која ће чинити шпалир, кроз који ће имао проћи кнез Михаило, кад поће у град на подворје Омер-паши. Али, баш та мера начини га још смешнијим и још више разбесни. Кнез Михаило је изјавио, да уопште не жели да му оде. И тако се одреди посластих чауша вратише натраг у град, без кнеза Михаила.

Према првобитном плану требало је да Омер-паша остане у Београду четири пет дана, да се мало одмори и да измена посете са кнезом Михаилом. У томе смислу је био обавештен и градски мухафис Хуршид-паша и он је био и извршио све припреме за толики боравак Омер-пашин и његове свите.

Дуго се после, са смехом причало о бесу Омер-пашином, кад су му јавили да од посете кнеза Михаила нема ништа, па, чак да ни намеравао да дође. Био је толико љут због тога да, не сврашивши ни половину послова које је имао да посвршава, ускочи на коња и у најнећем галопу оде на Саву, са намером да одмах крене за Босну. Али, тако га је чекало једно још веће разочарење: сем најобичније страже, на броду није било никога. Батра под казанима угашена. Посада бродска се разишла. Па и саме жене Омер-пашине разишле су се биле по вароши ради куповања разних ситница и разгледања града.

Скоро изваи себе, силни Омер-паша толико је праскао, да је одјекивала цела обала. Он је захтевао да брод што пре крене. Али ипак, док је батра под котловима поново подложена и док се прикупила цела посада, Омер-паши није остало ништа друго, него да неколико сати шета палубом, испија пре кафе и пушши безброј чибука.

Врло много причало се после о том наседању пашином. Само је кнез Михаило остао хладан. Он чак није налазио за потребно ни да се правда. Једноставно, кад су га уништили зашто није изашао у сусрет Омер-паши, па чак што није хтео отићи у град, када је он звао, он је одговорио:

— Ја сам дома и добре госте свакад радо дочекујем добродошлицом. Али, свакако, није ред да оставим своју кућу, па да гостима идем у госте.

СВЕЧАНОСТ ПРЕД БУРУ

Ни најужа околина кнеза Михаила, није ни слутила каква се буря спрема и већ ковитла у дому Михаиловом. Пред светом, народчито пред иностранством, изгледало је да нема идеалнијег брака, него брака кнеза Михаила и кнегиње Јулије.

(Настаиће се)

ВРЕМЕ

РЕДАКЦИЈА
АДМИНИСТРАЦИЈА
ОГЛАСИ
ДЕЧАНСКА 31
ТЕЛЕФОН 24-001
(десет линија)

•

ПРЕТПЛАТА:
Југославија 24 дин.
иностранство 64 дин.

•

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА:
1 см. на 1 ст. 15 дин.
у тексту 30 дин.

ЛИЧНЕ И ПОРОДИЧНЕ ВЕСТИ: РЕЧ ДИН. 2,—
...ОВНИ РАЧУН БР. 32.204
РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЋАЈУ

Преовлађује облачно

Метеоролошки извештај ваздухопловне метеоролошке службе

ЕВРОПА: Изнад Средње и Јужне Европе влада депресионо стање са претежно облачним и кишовитим временом. Преовлађује доста ведро и лепо време у осталим деловима Европе.

ЈУГОСЛАВИЈА: Облачно у Северноисточним крајевима, а делимично облачно у осталом делу Краљевине. Температура опала у целој земљи. За последња 24 часа кише је било на северној половини државе. Минимална температура Суботице 11, а максимална Мостар 33 степена.

ПРОГНОЗА ВРЕМЕНА ЗА 14 АВГУСТ: **Преовлађивање облачно време у целој земљи са пролазним плусковима кише. Температура ће мало опасти у северним а порасти у јужним крајевима. Сунце излази у 4.38 а залази у 18.48 часова.**

ЗАТВОР

нередовно варење у дебелом пребу, лоша пробава, главобоља уз језик затвора, нестаје брзо употребом природне

FRANZ-JOSEFOVE

горке воде — једна пуна чаша на празан стомак.

1912

РАДИО

Данашњи програм

6.45 Марш. Вести. Гимнастика. Музика са плоча. Шта ћемо данас јести

9.10 Верска ноћа, предаваље г. Милорада Зечевића

9.30 Преност службе Божије из Саборне цркве (хор Првог београдског друштва)

11.00 Рецитоване народне песме

11.50 Званични извештај о водостају (српски језик)

12.00 Звона са Саборне цркве затим: Недељни симфониски концерт (плоче)

13.35 Наставак симфон. конц.

13.00 Радио дневник

13.10 Народне песме. Пева г. Војислав Цветуновић уз пратњу Народног радио оркестра

13.40 Вести

13.50 Емисија изненађења

14.00 Преност из Сплитске: Реферисање о веслачким утакмицама за државно првенство ако 16.45 Емисија за народ (изв. гајдаш Драги Јовановић, г. Ђура Арбутина хармоника и Тамбурашки радио оркестар)

18.15 Забавни концерт (плоче)

19.20 Рекламе

19.30 НАЦИОНАЛНИ ЧАС:
Друштвено и економско положај нашег сеоског писца, предаваље г. Десимира Благојевића, књижевника

19.50 Објављивање резултата утакмица
затим: Дневна репортажа

20.00 Скадарлиско вече

22.00 Вести. Радио календар.

Спортске вести
затим: Музика за игру (плоче) до 22.00

КРАТКОТАЛАСНА РАДИО СТАНИЦА

6.45 Дрикадна химна, тачно време, календар, прогноза времена, прве вести

7.00 Јутарњи концерт

7.45 Дневне, спортске и друштвене вести

8.00 Дрикадна химна

9.30 Преност службе Божје

11.45 Дрикадна химна, вести и коментари наше штампе на француском

12.00 Радио дневник

13.10 Концерт

13.40 Музика са плоча

14.00 Преснед прикода и расхода Краљевине Југославије за последње три године — др. Владимир Мурко, публициста

14.15 Вести

Дрикадна химна

18.30 Дрикадна химна, Кроз књиге и часописе. Музика са плоча.

18.45 Предаваље од 14.00 на италијанском

19.00 Предаваље од 14.00 на немачком

19.15 Вести

19.30 Актуелни час:

19.50 Кратка радио репортажа о догађајима из наше земље

20.00 Балканска радио дневник; Вести на грчком (20.00), турском (20.15) и арбанском (20.30)

20.45 Вести на француском

21.00 Народна музика — плоче

21.30 Вести

21.45 Вести на мађарском

22.00 Вести на италијанском

22.15 Вести на немачком

22.30 Вести на енглеском

22.45 Музика за игру

23.30 Последње вести

Дрикадна химна

ИНОСТРАНЕ СТАНИЦЕ

18 Берлин лака оркестарска музика, Варшава концерт на виолини и клавир, Дрездген народно музичко вече, Букурешт музика за игру и забаву.

19 Хилверзум концерт са одабраних грамофонских плоча. Беч шарено музичко вече, Радио Пари одабране шансонете, Букурешт музика за игру и забаву.

20 Дрездген народне песме и игре, Берлин/стер шарено музичко вече, Будимпешта правог цигањске музике из ноћних локала.

21 Берлин велики симфониски концерт, Беч одабрани излет, Хилверзум концерт великог радио оркестра.

22 Варшава музика за игру и забаву, Рим вођа музика спира, Калундборг народне песме и игре, Хилверзум шарено музичко вече, Дрездген музика за игру.

23 Беч одабрани валцери, Радио Пари концерт на виолини и гитари, Берлин/стер музика за игру и забаву, Калундборг одабране грамофонске плоче и музика за игру.

★

Програм за понедељак

6.30 Марш, Гимнастика, Вести. Музика са плоча, Шта ћемо данас јести

10.00 Преност службе Божије из Француске цркве у Београду (служи Апостолски нунције Монсињор Хектор Феличи, пева хор Француских сестара, проповед држи игуман Анте Хајдић)

11.50 Званични извештај о водостају (француски, немачки) и Званични извештај о водостају (српски)

12.00 Звона са Опленца, затим: Народне песме. Пева гђа Десанка Јовановић уз пратњу Тамбурашког радио оркестра

12.35 Рекламе, затим: Салонска музика (плоче)

13.00 Радио дневник

13.10 Забавни концерт Војног радио оркестра, диригент г. Селимир Јакић

13.40 Вести, Берзански курсеви

16.45 Одложени из „Дневника југословенског планинара“, предаваље г. Вујо вић Кнежевића

17.05 Руска популарне песме. Пева г. Катинџе Марјанац

17.35 Концерт Радио оркестра

18.45 Популарне шансоне (плоче)

19.15 Радио дневник

19.30 НАЦИОНАЛНИ ЧАС:
Железничке станице и пруге у Загребу, предаваље г. инж. Кадра Петелина. (преност из Загреба)

19.50 Дневна репортажа

20.00 Вердн: први и други чин опере „Аида“ (инж. оцкестра, хор и орк. Миланска Скала, диригент г. Сабајно (плоче)

21.50 Шлагере пенају Јожин и Јожеф из Будимпеште (концерт програма

7.00 Јутарњи концерт

7.45 Дневне, спортске и друштвене вести

8.00 Вести и коментари наше штампе на француском

Дрикадна химна

13.00 Дрикадна химна, Радио дневник

13.10 Концерт

13.40 Музика са плоча

13.55 Берзански извештај

14.00 Југословенски астрономи 15 века: Вехо и Богдањић — Вође Николић, астроном

14.15 Вести

Дрикадна химна

18.30 Дрикадна химна, Кроз књиге и часописе, Музика са плоча

18.45 Предаваље од 14.00 на француском

19.00 Предаваље од 14.00 на енглеском

19.15 Вести

19.30 Актуелни час:

19.50 Кратка радио репортажа о догађајима из наше земље

20.00 Балканска радио дневник; Вести на грчком (20.00), турском (20.15) и арбанском (20.30)

20.45 Вести на француском

21.00 Концерт Кратколаласне радио станице

21.30 Вести

21.45 Вести на мађарском

22.00 Вести на италијанском

22.15 Вести на немачком

22.30 Вести на енглеском

22.45 Београдске ноћи — музичка репортажа

23.30 Последње вести

Дрикадна химна

ИНОСТРАНЕ СТАНИЦЕ

18 Берлин лака оркестарска музика, Варшава народне песме и игре, Хилверзум концерт са грамофонских плоча, Будимпешта концерт цигањске музике.

19 Беч одабрани валцери, Хелсенборг шарено музичко вече, Букурешт музика за игру и забаву.

20 Дрездген концерт са плоча, Берлин/стер шарено музичко вече, Дрездген музика за игру и забаву.

21 Хилверзум концерт великог радио оркестра, Букурешт народне песме и игре, Рим музика са грамофонских плоча, Беч правог музика.

22 Будимпешта цигањска музика, Берлин симфониски концерт, Рим оркестар вође музика спира, Хилверзум шарено музичко вече.

23 Букурешт народне песме и игре, Беч одабрани валцери, Берлин/стер музика за игру и забаву, Калундборг шарено музичко вече.

ПРЕДАВАЊЕ Г. Ђ. НИКОЛИЋА НА РАДИЈУ

У понедељак, 15 ов. м, у 14 часова, на кратколаласној радио станици читаће се предаваље г. Ђ. Николића, асистента астрографске Опсерваторије. Предаваље је из циклуса „Југословени у астрономији“. Овога пута говориће се о Веку и Богданићу, нашим астрономима у XVIII веку. У 19 часова исто предаваље ће се поновити на француском и на енглеском језику.

ПРИЛОГ АКАДЕМИЈИ НАУКА

Поводом смрти Петра Ц. Павловића, академика, а из поштовања према њему, г. др. Јосе Арам башин, из Сплита, послао је Академији задужбини прилог од динара 100 као спомен на Велике Покојника.

СЕРЈОЖА

— Заиста ће господин редактор, ја прочитао у новинама, как извесни человјек, који називају се: бјали Јогн, жив заклао се и так издержао седамдесеј чиков у земље!...

— Е, мој Серјожа, баш ви ништа не знате!... Чудите се томе, а и не знате да у нашој земљи жена и њених фамира од њега. И имао ми домаћих фамира, који су се заклали још пре неколико година, само што неће то да признаду. А да би осталом свету показали како су још живи, они се тек о времена на време појављују.

— Ну можда, али ети о коју ја вам говорио, то ње било пальчиков пановљаних, него то бјо а бјечни фамир, који заклао се да пальаво би свађу сусједовић, а ети пальчиварци, они обично за комшијуте се обоз свађе пеће-

— Ја думају што они разговарају о религијозним питањима, ја мислио би вас да мена објављење у каквој функцији звала господин Мачек у Беч. хрвад? Сигурно он пријао да пребројао би сколко још человјеков у Бехрађу, који још не увидели у чему стварности!

— Па можда је и то разлог, а и иначе је крајње време бјо да врати посету својим колегама. Они грешницки обишо још оно неколико година, само што неће то да признаду. А да би осталом свету показали како су још живи, они се тек о времена на време појављују.

— Ну, господин редактор, а шта мислиће о чему они разговараће?

— Ко то зна!... Осталом чуће

— Па неће ваљда да говоре баш само о томе, него и о још чему.

— Ну на да! Сигурно што они говориће и о другима стварима, али ето што ја вам сказао, то заузеће највећи део времена јих ховог састанка.

— Ваља, Серјожа, можда је то тачно што ви кажете? Ко зна... Тачно је само да ће се ретки гост моји да се зачуди на станици, када види пријатеље, па и да се запита: Гле, у Београду има и таких који обилазе пштени добро о ономе што тражим — па ме дочекују... Него,

ће као обљежидео и никако ће може пречећиће свеје пријатеље и свакн се у ситвацији. Ну, у кратко, разговор водиће се у духу етого што ја вам нагласно.

— Ја сам у томе!... Ну, господин редактор, сликање мена хде ишла ли се ета Велика Кикинда, „Пресе“! А што?

— Знајеће, ја прачитао као ета јихова општина решила се да штори биоскоп а то верло пажење. Замислиће као ети биоскоп мено праспеирање, кад сваки вдборник добије бесплат ну улазницу за себја и свају фамилију. На тај начин вештаће се да биоскоп никада не будет празан, а то верло важно за успех једнога општинскога предузећа.

— Море, паметни су Кикинђани! Проналили су они још нешто, а то је да се општинске таксе могу плаћати и у натури. Замислите, рецимо, неко напише молбу општини, да уместо да залеже трн дикиреза општинске таксе, а он уз молбу прикачи корпу паприкаша, и док се молба реши, ово из општине моји да лове рибу. Мислите ли и ви да опробате срећу?

— А каква вода буће у базенама, мућна или не мућна?

— Па, ако многи буду бацали по њој, сигурно ће да буде мутна, јер тако то обично бива. А зашто вас то интересује?

— Знајеће, ако вода буде мућна, таксе ће бити велика навала на ете базене и ја ће ловити, а ако буде не мућна, тагда ја пакупаћу мају средну.

— Е, види се да немате смисла за ловљ!... На зар ниете видели како су они наши земљаци ушли да искористе мутну воду из „Далеком Истоку“, на сад повља, че граници где је њима Кеф. А да су чекали да се разбистри, шта би било?

— Сигурно не било би ништа! Односно, било би нешто сличио тиси'ћевоћеото ијатој годиии.

— Дакле, као што видите, за сваки лов је потребна мутна средина, па тако и ја многи „ловиј“ и сведај прво да је добре замуте, а после им је лако.

Хун-Чун

Како су Руси заузели обалу Пацифика и Владивосток

Крај у коме се сада води рат без објаве и његова ближа позадина тек одскоро припада Русији. Тај је крај данас насељен прилично густо. Дуж границе са Манџуријом настањени су Усуријски козаци. Железничка пруга води од јужне тачке до северне и код Хабаровска спаја се са Трансибирском железницом. Од магистрале неколико кракова воде ка обалу Пацифика кроз богати и чаробни планински венац Сихота—Алин. Има неколико лепих и великих варошн са Владивостоком на челу.

А пре 70—80 година ту је била права пустош. Прашума „тајга" — царство на свету највећег усуријског тигра.

Руси су заузели овај крај и обалу Пацифика на дужини од хиљаду миља на врло романтичан начин.

Још почетком прошлог столећа Енглези су почели да се интересују за Пацифик. Заузели су Сингапур. У тридесетим годинама одузели су од Кине Хонгконг, а после Шангај. За време Кримског рата бомбардовали су мали град Петропавловск на полуострву Камчатка. Спремали су се за искрцавање, али руски обалски топови протерали су енглеску флоту из луке.

Енглези нису били мирни ни после Кримског рата. Енглеска је флота крстарила дуж азијске обале Пацифика и тражила погодне али још празне луке.

Руска влада је сазнала за то. Цар Александар Други наредио је генерал-гувернеру Источног Сибира генералу Муравјеву да пази и чува руску обалу. Али нико није знао где је почетак и где је крај руског поседа. Уосталом у то време та обала била је потпуно пуста.

На ушћу Амура тек 1850 године било је основано мало село Николаевск. На дужини од неколико хиљада километара биле су само две вароши: Охотск и Петропавловск, а у свакој од ових вароши није било ни хиљаду становника.

По наређењу генерала Муравјева адмирал Невељски отиснуо се са својом флотом на луке Николаевск на Амуру и запловио дуж обале на југ према Кореји.

Коме је припадала ова обала? Ни сами Руси нису били начисто с тиме. По неком старом споразуму са Кином река Амур чинила је границу са Кином. Али на јужној обали Амура стоји већ више од два столећа руско село Хабаровка. Руских села има и даље на југ. А докле се простиру та ретка руска насеља нико није знао. Тачних карата није било. Путева такође. Огромни простори били су покривени непрегледном и непроходном прашумом — „тајгом".

Дуж обале Пацифика диже се планински венац Сихота — Алин висок до 4.000 метара. Огранци тога венца, понекад голи и каменити, а понекад зарасли прашумом спуштају се до самог океана. Адмирал Невељски пловио је дуж обале дуго времена. Његове лађе биле су мале једрилице. Он је свакодневно по неколико сати разгледао кроз дурбин обалу а никад није видео никаквих знакова насеља. Флота је улазила у многобројне пусте луке. Природа је дивна и ако дивља и сурова, а људи нема. Планине Сихота-Алин дижу се увек у сиво-зеленој магли и изгледају тако да им нема краја.

Када је прошао око хиљаду миља, адмирал је опазио да планински венац постаје много нижи. Одмах је скренуо ка обали. Из мора диже се остро проходно око 70 квадратних километара. То лепо острво било је одмах названо „Руско Острво". Од острва до копна још 6 миља и руска флота упловила је у дивни простран залив. И тај залив је одмах добио име „Златни Рог". На обали Златног Рога морнари су пронашли неколико Кинеза рибара и неколико кинеских кућа — „фаиза".

Нешто касније на обалу Златног Рога стигао је одред руских војника од 40 људи са једним официром, који су прошли око 650 километара од Хабаровске кроз прашуму и ту су саградили за себе касарну а месту дали име Владивосток. То је било 1860 године и од тога датума почела је и историја Владивостока.

Међутим флота Невељског пловила је и даље. Опет планине али сада не високе. И опет равница, па опет залив. Адмирал води своју флоту у тај залив и у чуду готово се је запрепастио. У своме животу он није још видео овако простране, мирне, угодне и лепе луке (бухте) у облику круга. Та бухта заузима простор од око 70 квадратних километара и везује се са морем врло уским мореузом те личи више на језеро.

Усхићени адмирал није хтео да плови даље. Он је нашао скупо зриле бисера за круну руског цара и било му је доста. Овде, неких 20 километара од јужне обале новоотвореног залива, стављен је пограничин стуб, са двоглавим руским орлом. Са јужне стране стуба — царевина Кореја, са северне — царевина Русија, са западне стране царевина Кина. Залив од тада зове се „бухта Посјет" у част главног заповедника руске флоте адмирала Посјета. Кореја у то време још слободна држава, није протестовала, а са Кинезима Руси су се брзо споразумели. На јужном крају полуострва који одваја бухту од океана саграђен је град Посјет. Нажалост та велика и пространа лука у наше време нема никакве вредности јер је плитка. Толико плитка да садашње бојне јединице чак и најмање не могу да у њу уплове.

Цар Никола Други кад је био престолонаследник, путовао је на Далеки Исток заједно са грчким принцем Николом, недавно преминулим оцем краљице Олге. Високи путници изашли су на руску обалу после дугог пута баш у Посјету. За успомену тога догађаја у Посјету био је подигнут споменик од сивог гранита у облику обелиска.

Сав тај крај на југ од Владивостока до границе са Кореју и са Кином (Манџуријом) зове се Јужно-Усуријски крај и према пекиншком уговору новембра исте 1860 године припада Русији. Дуго времена тај је крај био потпуно пуст. Ни једног Руса, ни једног Кинеза. Само нешто мало Корејаца који култивирају пиринач уздуж потока и река.

Тек године 1882 руска влада се почела бринути за тај крај па је преселила ту неколико стотина породица. Десетак километара од Посјета подигнуто је село, сада варош Новокијевск. Још даље, одприлике 30 километара стоји град Хун-чун, пун Кинеза. Руси су увек рачунали да и тај Хун-чун и читав крај код Хун-чуна према уговору припада Русији. Тек године 1886 била је обележена граница између Русије и Кине али у овом сектору само на карти а не на терену. Ни један претставник руске владе није ишао даље од Новокијевска. Пустош, велики простори, отсуство путева чинили су своје и нико се није бринуо за то да у том забаченом Хун-чуну и околним кинеским селима дигне руску заставу.

То су учинили тек бољшевици пре месец дана. Претходно они су спојили Новокијевск железницом са Владивостоком и густо су насељили празни простор руским насељем. На тај начин они су дошли у тесну везу са Кинезима у Манџурији и угрозили комуникацијама јапанских трупа преко Кореје. Јер баш те комуникације преко Кореје су најважније и најосетљивије од свих осталих веза Јапанаца у Кини са њиховом отаџбином. Преко Кореје је отпочело продирање Јапанаца на азијско копно. Због Кореје избило је пре 34 године руско-јапанскн рат.

Зрна руске тешке артилерије смештене на брежуљку Заозерњаја већ падају на јапанску железничку пругу која иде обалом реке Тумењула. Та пруга је најважнија за везу Манџурије са Јапаном и то је узрок велике нервозе врховне команде јапанских трупа и јапанске владе.

2015. 1 1

Н. АНДРУШКИЛЕВИЋ

У Естрамадури

националисти су напредовали 65 километара

Фронт у Естрамадури
(Стрелице показују правац националистичке офанзиве)

(Од нашег сталног дописника)

Париз, 13 августа. (Телефонски извештај). — Огорчене борбе настављају се на четири фронта: код Сегре, код Ебра, на Леванту и у Естрамадури.

На прва три фронта републиканци су успели да се одрже на својим положајима, али у Естрамадури националистичко напредовање наставило се током целог јучерашњег дана.

На Сегри, у околини Вила Нуева дела Барка, на 12 километара од Балагвера, републиканске трупе, које су прешле реку, сукобиле су се са војском генерала Москарде. После жестоке борбе генералу Москарди пошло је за руком да потисне републиканце и да зароби 200 њихових војника. Републиканске снаге морале су, истина незнатно, да се повуку.

На Ебру националисти су, нападајући на републиканске положаје око Гандезе, успели после неколико напада да се дочепају кота 698 и 705, на Санта Магдалени. Републиканске трупе успеле су ипак једним противнападом да овинице кота узму натраг.

У Сиери де Лас Кабрас, која се уздиже над Рио Секом, где се налази Мора де Ебро, националисти су извршили један снажан напад, који им је омогућило да се дочепају једног већег узвишења.

Изгледа да су све ове акције увод у један напад великог стила. Ово наговештава и интензивно бомбардовање републиканских позиција од стране националистичке авијације и артилерије.

На леванском фронту републиканци су јуртрос напали Ел Доро, на северо-западу од Вивера и јужно од пута који води из Теруела у Сагонте. Они су извршили један мањевнт напад, заузевши при томе значајне положаје. Борбе још једнако трају.

Западно од Теруела, у Сиера Албарасин, националистичке трупе су извршиле снажан притисак на положаје које су републиканци скоро освојили пред Евисаом, Гвалавнаром и Грегесом. Нзционалисти су могли да напредују само незнатно. Варошица Кабаза дел Виеј потпуно је била опкољена и убрзо је пала у руке националиста, који су при томе заробили 800 људи.

Пошто је прешла масив Лас Кабрас, коњица војске генерала Саликвете допрла је до речице Јухар, врло близу провинције Сиудад Реал. Она је напредовала за 14 километара.

Војска генерала Квејпо де Љана напредује с оне стране Вал де Кабаљера. На овај начин Пуебла Алкосер је у опасности да буде потпуно отцепљена напредовањем две националистичке армије.

Алмаден, врло значајан рударски центар, налази се сада на 35 километара од фронта.

Целокупно напредовање националиста од почетка ове офанзивне илноси сада 65 километара. **Р. ВАЛЕ**

ВАЗДУШНЕ БОРБЕ У ШПАНИЈИ

Париз, 13 августа. (Телефонски извештај) — У току ваздушних борби у Естрамадури републиканске трупе оториле су четири националистичка авиона. Са своје стране националисти јављају да су срушиле осам републиканских авиона. **Р. ВАЛЕ**

ПЕДЕСЕТ МРТВИХ И 200 РАЊЕНИХ УСЛЕД БОМБАРДОВАЊА У АЛИКАНТУ

Париз, 13 августа. (Телефонски извештај). — Јутрос у 11.45 часова десет авиона бацило је 150 бомби на Аликанте. Ово бомбардовање проузроковало је многе жртве. За сада се зна да има више од 50 мртвих и 200 рањених. Других појединости још нема. **Р. ВАЛЕ**

ФРАНЦУСКА ВЛАДА ПРИПРЕМА НОВИ БУЏЕТ

(Од нашег сталног дописника)

Париз, 13 августа. (Телефонски извештај). — Претседник владе г. Едуард Даладје имао је јутрос дуг разговор, прво са г. Маршандоом, министром финансија ,а затим са г. Полом Реноом, министром правде.

Напуштајући Министарство рата, после разговора са претседником Министарског савета, г. Маршандо је изјавио новинарима да наставља рад на састављању будућег пројекта за 1939 годину и да му је остало још да расмотри буџете Министарства рата, авијације и поште, Министар финансија додао је да се ради само о буџету издатака и да се нада да ће бити готов са својим проучавањем око 10 септембра. То ће му омогућити да поднесе око 15 септембра цео буџет издатака скупштинској финансијској комисији. **Р. ВАЛЕ**

ОДГОВОР ЈАПАНСКЕ ВЛАДЕ ТУРСКОЈ

Цариград, 13 августа. — Јапанска амбасада у Турској одговорила је на ноту турске владе која је била затражила извесна обавештења о циљу састанка јапанских дипломата у Цариграду.

У ноти јапанске амбасаде напомиње се да је овај састанак чисто приватне природе и да нема никаквих одређених политичких или привредних циљева. **(ДНБ)**

Примена расистичке политике у Италији

(Од нашег сталног дописника)

Ријека, 13 августа. — Расистичка акција наставља се у Италији, систематски и без застоја познатим фашистичким стилом. После заузимања начелног става у том питању сад се дају директиве за спровођење пропаганде и за даље испитивање предмета.

Државни министар и секретар партије г. Страче дао је директиве Институту за фашистичку културу која централизује у себи сва културна настојања фашистичке Италије. Ове директиве резимиране су у неколико тачака: прво, проналажење типичних и сталних карактера италијанске расе од римског царства до данас; друго, постављање континуитета и развијање акције режима за одбрану расе, мере и институције за чување и побољшање физичког и моралног здравља италијанског народа. Овде спада демократска политика, заштита материнства и деце, социјална помоћ, хигијена рада, интегрални одгој младежи — што се све већ данас налази на врло високом степену; треће, нови аспекти и нова важност расног проблема после освајања империје која је наметнула заштиту једнаства и чистоте италијанске расе као основе италијанске колонизаторске супериорности; четврто, расни проблем у односу на борбу за постизање духовне ауторкије нације; пето, јеврејски проблем у свету и у Италији.

„Коријере дела Сера" у вези са тим каже да данас постоји потреба да се извесне нације ограде од сваког контакта са различитим расама без обзира на то да ли су оне инферионре или суперионре, како би могле да сачувају основне карактеристике своје цивилизације. Саме ове чињенице оправдавају мере које су предузете у Италији и у другим државама против Јевреја, завршава „Коријере дела Сера". **З. МАТЕТИЋ**

У СОФИЈИ ЈЕ САХРАЊЕН БИВШИ БУГАРСКИ МИНИСТАР У ПАРИЗУ БАТОЛОВ

(Од нашег сталног дописника)

Софија, 13 августа. (Телефонски извештај) — Пре неколико дана умро је у Паризу познати бугарски државник и јавни радник Коста Батолов. По своме политичком убеђењу припадао је либералној партији. У својој политичкој каријери заузимао је углавном положаје. За претседника софиске општине биран је у више махова. Касније се посветио дипломатској каријери и на положају посланика у Паризу заступао је своју земљу као одличан дипломатски претставник. У тешким унутрашњим приликама после деветнаестог маја Нь. В. Краљ Борис га је позвао на положај министра иностраних послова одакле се поново вратио на положај посланика у Паризу где га је затекла и смрт.

Данас је у Софији извршена сахрана покојног Косте Батолова. Погребу су присуствовали министар претседник г. др. Кјосеиванов са министрима који се налазе у Софији, затим претставници Нь. В. Краља генерали г. Цанев и г. Пановн. **СТАНОЈЕВИЋ**

Споразум претставника совјетске и јапанске војске

о обезбеђењу примирја на фронту

Токио, 13 августа. — Агенција Домеј саопштава да је министарство војно објавило у 11.20 часова званично саопштење, у коме се износи да су претставници јапанске и совјетске војске потписали синоћ, у петак, у 21.30 часова меморар, чије су главне тачке следеће:

„Имајући у виду садашње околности и чињеницу да су јапански и совјетски положаји врло близу једни другима у области северно од Чангкуфенга, претставници јапанске и совјетске војске су одлучили да закључе следећи споразум:

1) Ситуација северно од врха Чангкуфенга биће изнета у извештају који ће бити упућен обема владама;

2) главни команданти јапанских и совјетских трупа обавезују се да предузму све потребне мере да би се избегао било какав сукоб у околини брда Чангкуфенг, као што је то условљено споразумом који су потписале обе владе у циљу прекида ратних операција;

3) главнина јапанских и већи део совјетских трупа које се налазе на превоју брда Чангкуфенг повући ће се на отстојање које неће бити мање од 80 метара, рачунајући од превоја."

У саопштењу се додаје да су претставници јапанских и совјетских трупа ставили своје потписе на карте на којима се тачно претставља положај јапанских и совјетских трупа у тренутку кад су прекинуте непријатељства.

Према телеграмима са Кореанског фронта, око брда Чангкуфенга влада потпун мир.

ЕНГЛЕСКА И ФРАНЦУСКА САВЕТОВАЋЕ ПОЉСКОЈ ДА НЕ ПОВУЧЕ ИЗ ЖЕНЕВЕ СВОЈУ ДЕЛЕГАЦИЈУ

Париз, 13 августа. — Француски политички кругови и даље се интересују уживљавем сталне делегације пољске вла де при Друштву народа. У овим круговима се претпоставља да би могло доћи, не само до отказивања места у Савету Друштва народа, него и до потпуног напуштања женевске институције од стране Пољске.

Верује се да ће Француска и Енглеска саветовати Пољској да поново испита своју одлуку.

Француска штампа пише о томе какве би, према њеном нахођењу, последице могле наступити за Пољску у случају иступања из Друштва народа. **(Стефани)**

Јапански војници братиме се са совјетским војницима. **(Авас)**

НОВИ ИНЦИДЕНТ НА САХАЛИНУ

Токио, 13 августа. — Са совјетско-јапанске границе јављају о новом инциденту. Овај се инцидент одиграо на Сахалину. Члан јапанског парламента Ташироги, који је, у пратњи свог сина и неколико јапанских пограничних стражара, посматрао северноисточну границу Сахалина, нападнут је од једне групе совјетских пограничних стражара. Совјетски гранични стражари испалили су неколико метака. Рањена су два јапанска пограничка стражара. **(ДНБ)**

НЕМАЧКА ВОЈНА МИСИЈА НАПУСТИЛА ЈЕ КИНУ

Берлин, 13 августа. — Раније шеф немачке војне мисије у Кини генерал г. Фалкенхаузен вратио се из Кине у Берлин. Генерал г. Фалкенхаузен је изјавио да ће остали чланови немачке војне мисије у Кини стићи у Берлин у току идуће недеље. **(Авас)**

МАРШАЛ БАЛБО ГОСТ Г. ХЕСА У МИНХЕНУ

Минхен, 13 августа. — Генерални гувернер Либије, маршал г. Балбо стигао је данас у подне на минхенски аеродром, где га је дочекао и поздравио заменик г. Хитлера, министар Рајха г. Рудолф Хес. Затим је у кући г. Хеса у Харлахингу приређен интимаи ручак. **(ДНБ)**

АКТИВНОСТ Г. ИДНА

Лондон, 13 августа. (Телефонски извештај). Бивши министар спољних послова г. Идн у последње време опет се врло интензивно бави спољнополитичким питањима.

Према извештају „Ивининг Стандарда", г. Идн је посветио нарочиту пажњу чехословачком проблему и уговорио је за недељу на имању једног свог пријатеља састанак са чехословачким послаником у Лондону г. Јан Масариком који ће га опширно информисати о данашњем стању преговора са Судетским Немцима. **(Тел. Комп.)**

ТАЈНА ЕМИСИОНА СТАНИЦА У ДАНЦИГУ

Данциг, 13 августа. — Полиција енергично тражи једну тајну радиоемисиону станицу. **(ПАТ)**

Ова железобетонска зграда, која се управо довршава, власништво је велетрговачке фирме Стермецки, Целе, те је то данас највећа домаћа трговачка кућа у Југославији. Широка и дуга је по 25 м., изграђена је на четири спрата те за трговачки промет има на расположењу 3750 м². За зградњу је утрошено 60.000 кг или 6 вагона гвожђа и 25 вагона цемента. Ова трговачка кућа, коју гради градитељ инж. Антон Умек из Љубљане, намодерније је уређена те имаде гардеробе, електричну дизалицу, централно грејање. власгиту аутоматску телефонску централу са двадесет постаја, све просторије су паркетиране итд. Фирма запослује у трговини, отпремништву, уреду и у творници за рубље и одела стално око 200, кад се пак израђују узорци и разашиље ценовник, по 300 људи. За ту највећу домаћу трговачку кућу у Југославији је већ приправљено толико робе да буду све просторије дупком пуне. Сву ту робу свако ако погледа, а да не треба доћи у Целе. Требате написати само једну допи-сницу на „Највећу домаћу трговачку кућу Стермецки, Целе шт. 22" те за један или два дана примићете ценовник и узорке, из којег је видљиво цело стоваришге.

2004

ПОЛИТИЧКИ ДНЕВНИК

Административна подела Румуније

Румунски посланик у Београду г. Кадере постављен за гувернера области доњег Дунава

(Од нашег сталног дописника)

Букурешт, 13 августа. (Телефонски извештај). — Нова административна подела Румуније данас је ступила на снагу. Тим поводом у званичним круговима подлачи се следеће: Како по свима пропозицијама тако и по садржини ова реформа претставља најзначајнији резултат новог устава и највећи успех садашњег режима.

Пројекат закона који је у основи применио г. Калинеско министар унутрашњих послова био је поднет на јавну дискусију стручњака и политичара чије су опредељене примедбе узете у обзир. **Циљ ове административне реформе је да дефинитивно искорени политику из државне администрације због чега је топло поздрављена од целокупне добронамерне и искрене патриотске јавности.** Политика је спречавала напредак земље држећи самоуправе и општине под терором изборних разлога, тако да су лични и партијски интереси свуда потискивали опште националне потребе.

Нова реформа је спроведена на бази богатих искустава политичара који данас служе као саветодавци круне а под директним надзором самог краља Карола ,чије сугестије су биле драгоцене. У исто време са увек је решено питање децентрализације државне управе око кога питања су се последњих година поломила многа копља. Оно што нису остварили многобројни партијски режими, остварио је данашњи режим који са партијом нема ничег заједничког.

Свечаност ступања на снагу новог закона обављена је скоро у истој размери и са истим сјајем као што је пре неколико месеци био објављен нови устав.

Тачно у 12.30 часова Краљ Карол је у престоној дворани новог двора потписао закон који је пре тога прочитао присутним великодостојницима министар унутрашњих послова г. Калинеско. После тога су Краљу положили заклетву гувернери десет нових провинција а после њих генерални се кретари провинција.

У области доњег Дунава са седиштем у Галцу постављен је за гувернера г. Виктор Кадере досадашњи посланик на нашем Двору.

У Кишњеву г. Симиан, у Черновицама професор г. Алексијан, у Клужу генерал г. Ханзул, у Крајову генерал г. Скаришеану, у Јашу генерал г. Негруци, у Алба Јулији генерал г. Пап, у Темишвару г. Марка, у Букурешту г. Александар Гане, бивши претседник законодавног већа, у Констанци г. Отеску, бивши државни потсекретар.

Свечаности су присуствовали краљевски саветници, чланови краљевске владе на челу са патријархом Мироном, војска и цивилна чељад Краља, чланови касације и апелационих судова, као и чланови Врховног контролног савета.

После свечаности г. Виктор Кадере, досадашњи посланик у Београду дао је вашем дописнику следећу изјаву:

— Вољом мог узвишеног суверена именован сам за гувернера једне од најважнијих привредних области Румуније. Нову дужност ћу преузети половином септембра. Оних дана враћам се у Београд одакле ћу продужити за Елед где ћу присуствовати конференцији Мале антанте. У Београду ћу провести затим дуже време све до одласка јер желим да се опростим са свима мојим многобројним пријатељима и познаницима, а у првом реду да предам опозивна писма Њ. Кр. Вис. Кнезу Намеснику Павлу и његовој екселенцији претседнику владе и министру спољних послова г. др. Стојадиновићу. Могу вам рећи да сам у току своје дипломатске каријере у Београду нашао на изванредно срдачан и пријатељски пријем и стекао велики број искрених пријатеља, којих ћу се увек радо сећати.

М. М.

„Мртви колосек"

„Самоуправа", главни орган ЈРЗ, о доласку г. др. Мачека у Београд

„Самоуправа", главни орган Југословенске радикалне заједнице, у свом јучерашњем броју доноси на уводном месту чланак поводом доласка г. др. Влатка Мачека, претседника бивше ХСС, у Београд. Овај чланак „Самоуправе", који је објављен под насловом „МРТВИ КОЛОСЕК" преносимо у целини:

„Г. др. Мачек је најзад донео своју одлуку. После вишемесечног одлагања — ако се случајно опет не „предомоли" — он долази данас у Београд! Његов долазак је један политички догађај.

Устварм, заиста је добро ако г. др. Мачек није одустао од своје намере! Прво зато, што је јавно мњење већ малаксало у очекивању његове београдске посете, тако да је и интерес за њу остао већ у мањем ужем кругу, те ова посета, иако више није сензационална ствар, долази да завршни једно очекивање и да прекрати оне силне и разноврсне коментаре, предвиђања и прорицања, јер ће се сад њено право дејство успоро манифестовати. Друго, зато што својим доласком у Београд — ма да у писету опозиције и баш зато! — г. др. В. Мачек показује целоме свету да он сматра Београд за центар државе, и — да се тако изразимо за надлежни форум, одређен географским, историјским, уставним и другим важећим правним условима, да се у њему решавају сва велика југословенска питања...

На тај начин г. др. Мачек чини један добар корак, који је у исто време и једно признање један став, један доказ више о томе да се са његовом личношћу не могу чинити оне вратоломне комбинације, којима се поцекао и прети, — наравно без икакве везе са интимним мислима и осећањима г. др. Мачека! — када се каже да он не признаје Београд и када се са оном дрском самоуверношћу произволношћу, која се граничи са крајњом људском ограниченошћу" злонамерно подмеће овоме човеку и оне одлуке које он баш овом својом посетом жели да демантује. И зато је са опште југословенске тачке гледишта заиста добро и корисно што он долази у Београд! У његовом признању Београда, и наша влада, као и Југословенска радикална заједница, могу видети и један од успеха своје сопствене политике!

Али, коме он долази у Београд? Са киме он то мења посете? Ко га овде дочекује? То су питања на која такође треба одговорити. Уз то, треба се заинтересовати за то, у којој политичкој бази, на којој моралној платформи, са којим то остварљивим планом Удружена опозиција дочекује г. др. Мачека уз толике талабасе? Где су разлози овога дочека удареног на тако велика звона? Које могу бити практичне последице овог августовског фестивала Удружене опозиције?

Одговарајући сумарно на сва та питања, ми нећемо ништа да предудицирамо, али ми полазимо са ове тачке гледишта: Удружена опозиција, са својом политичком базом

Табла са ознаком јавних радова

„Време" у Америци

Пет година РУЗВЕЛТОВЕ ПОЛИТИКЕ

Штрајк капитала

Тешкоће америчке демократије

Г. Рузвелт је увек оптимиста

Њујорк, почетком августа. — Пролеће 1933 године обележено је као најдубља тачка у историји Сједињених Држава. Криза, коју овде називају „депресијом", достигла је тада своју кулминацију. Национални доходак пао је на 44,4 милијарде долара од 79,2 у 1929 години. Производња преполовљена. Цене индустријских производа смањене за 45, а пољопривредних за 50 од сто; 14,000.000 незапослених, препуштених себи и милостињи хуманих установа.

Тог истог пролећа, тридесет и други претседник Сједињених Држава, Франклин Далано Рузвелт, положио је заклетву и примио дужност.

Појавио се нови човек. Све су очи упрте у њега. Од наговештених реформи очекује се спас, благостање, просперитет.

Свој програм Рузвелт је свео у три тачке:

1. драстичним мерама одузети повлашћени положај малој али веома моћној групи људи;

2. прогонити злочин и корупцију;

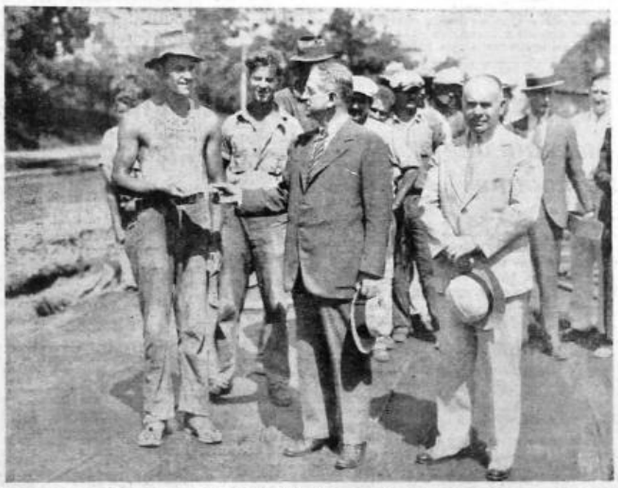
3. омогућити праведнију расподелу добара.

Концентрација капитала

Да би се ово разумело треба знати, да је свеколико баснословно богатство Америке концентрисано у малом броју руку. Уплаћени капитал свих акционарских друштава износио је крајем 1928 године 62,5 милијарде долара. Од 47 милиона Американаца, који се баве ма каквим занимањем, 32,5 милиона су радници. Они притежавају свега 1,2 од сто акција. На 7,400.000 фармера долази 1 од сто уплаћеног капитала. Четири и по милиона малих трговаца, занатлија и чиновника сопственици су 3,5 од сто акција. Средњи сталеж, њих 2,880.000 имају 17 од сто. Све остало, тј. 77,3 од сто акцијског капитала Америке налази се у рукама 382.000 богаташа.

Међу овим последњим неколицина су имали богатство у астрономским цифрама. Андру Мелон, који је био 11 година министар финансија и промењао три претседника републике, располагао је имовином од две милијарде долара. На приближно толико цени се и краљ аутомобила Хенри Форд. Амерички Метузалем, Џон Рокфелер, краљ петролеума, умро је у 98 година и својим наследницима оставио преко милијарду и по долара. А почео је да ради у својој двадесетој години са узајмљених 1.000 долара. Породица Морган контролише велики број банкарских и индустријских предузећа, чија се вредност пење на 77,6 милијарди долара. То је тачно једна четвртина целокупног богатства Сједињених Држава.

За Рузвелта проблем је био јасан. Добра половина становништва није имала никакав приход. Друга половина, заиста, једва је имала минимум за живот. Међутим 0,27 од сто становништва није знало шта ће са новцем. Тако, на пример, госпођа Мак Лин, једна дама из Вашингтона, сваке године подиже и руши зграду, која служи искључиво за приређивање балова у сезони. Тај каприс је кошта сваке године милион долара. Има пуно зграда на Парк Авењу у Њујорку, које су опорезоване са 2-3 милиона долара годишње, а у којима сопственици не проведу ни неколико недеља.

Амерички министар унутрашњих дела г. Ајкс (у средини) са групом радника запослених на јавним радовима.

Држава издржава 24 милиона грађана

Рузвелт је стао на страну бројно јаких, финансијски безначајних. Прва му је брига била да обезбеди незапослене путем повћане помоћи.

„Држава не може да гледа како њени грађани умиру од глади", говорио је творац „Њу Дила".

И тако је сваки незапослени радник, без личне имовине и чија породица није у стању да издржава, стекао право на 15 долара недељно. На почетку 1933 године 2,736.000 породица примало је државну помоћ. Непосредно, тј. не радећи ништа. Осим тога запослио је 1,824.000 на јавним радовима.

Тешко је у Америци стварати нове јавне радове. Путеви су подигнути. Јавне зграде такође. Железнице су пасивне. Стога је препуштено појединим општинама да нађу радове како знају и умеју. Одобрено је 240.000 пројеката оваквих радова. Посматрао сам многе од њих у Чикагу, Детроиту, Кливланду, Питсбургу, Филаделфији и другим местима. Све се своди на уређивање башти и јавних паркова. Па и ту, на десет радника, један, обично ћинаџ, ради док остали седе или посматрају онога што чепрка по земљи. У Њујорку људи стоје на угловима улица и броје колико кола прође у минуту. Интелектуалци су такође запослени. Седе по надлештвима и сметају онима који раде. За глумце су образована федерална позоришта. Они добро пролазе, чак и зарађују. Све то није важно. Главно је да више нема уличних борби са полицијом.

У току 1937 године федерална влада запослава 2 милиона и 60.000 радника. Број обезбеђених породица путем државне помоћи пење се на 24,172.000. Остали се некако довијају. Свет више не умире од глади.

Радници су задовољни.

Ако се Рузвелт, мимо обичаја, кандидује и по трећи пут, они ће несумњиво гласати за њега.

Незапослени радник са својом породицом

Има још једна класа људи, који живе од нерада. То су фармери. Да би спречио пад цена пољопривредних производа Рузвелт је смањио производњу, ограничио засејане површине. Ради тога фармери добијају накнаду равну чистом приходу који би имали од необрађених површина. Разговарао сам са једним сопственником плантаже памука. Вратио се са једне шетње по Европи, јер у Тексасу нема шта да ради. Плаћа држава.

Рузвелт је спровео радничко законодавство. Пре њега земља са највећим бројем радника није имала никакво социјално осигурање радника. Он је ограничио број радних часова на 44 недељно. Осигурао минималну зараду од 15 долара недељно. Забранио употребљавање деце испод 16 година. Образовао је одборе за посредовање између радника и послодаваца. Омогућио организовање радника и натерао предузећа да преговарају са делегатима, који претстављају већину запослених радника у предузећу. Спровео је пензионо осигурање радника.

За све ово, што је у другим земљама, па и код нас, одавно спроведено, Рузвелту је требало пет година борбе. Борио се против магната заинтересованих крупним капиталом. Борио се против сопствених послаћених потплаћених од индустрије. Борио се против Врховног суда, који је све његове напредне законе редом поништавао као неуставне. Борио се против штампе, која је листом против њега.

Ни његови противници нису седели скрштених руку. Да би избегли високе порезе које им је наметнуо ,а које се пењу и до 75 од сто од чисте добити, претставници капитала ступили су у штрајк. Први штрајк капитала у историји света. Престали су са инвестицијама. Ограничили производњу. Отпуштали раднике у масама. Добит нису делили, већ су је изузимали у виду награда или остављали у резервне фондове. Жртвовали су личну корист, да би натерали Рузвелта да увиди своју грешку.

Пет стотина милијарди динара за незапослене

Ступајући на управу земље Рузвелт је у једном говору пред Конгресом рекао:

„За последње три године федерална влада водила је земљу путем државног банкротства. Буџетски дефицит износи за четири године 3,8 милијарди долара. Са највећом отбиљношћу ја вам подвлачим опасност ,која прети нашој привреди. То је допринело недавном слому банака. То је повећало стагнацију вашег привредног живота. То је повећало број незапослених. Никаква акција није предузимана да се то зло излечи".

После ових речи очекивало се да ће Рузвелт онемогућити то рђаво стање. Међутим биланс његових пет година показује да је буџетски дефицит у 1933 години износио 3,2 милијарде, а за остале четири године 16,2 милијарди. За текућу годину предвиђа се у износу 4 милијарде...

Држава ипак није банкротирала.

Укупни јавни дугови износили су крајем 1932 године 19,4 милијарде. Данас достижу 39,4.

То је цена нове економске политике.

На име помоћи за незапослене издато је за пет година 10,1 милијарди долара. За 1938 Конгрес је одобрио још једну и по милијарду. Све то скупа износи ситницу од неких 500 милијарди наших динара!

Рузвелт спрема нове порезе и нове јавне радове путем нових задужења.

Ако се овако продужи питање је колико ће моћи да издржи?

Изгледа ми врло дуго.

Сједињене америчке државе, у поређењу са осталим светом, имају 35% светске производња угља, 40% гвожђа и памука, 60% петролеума, 85% аутомобила и што је главно 54% злата у полугама. Међутим имају свега 6% становника према укупном људству на кугли земаљској.

Издато је много пара, а главни проблем ипак није решен. У фебруару ове године број незапослених износио је 11,280.000. Они нису гладни, али државна милостиња не може бити стални приход. Има их који данас и не желе више да раде. Једној групи радника понуђено је 25 долара недељно. Одбили су:

— Нисмо луди да радимо за 10 долара!

— Није 10 него 25.

— Десет, пошто нам држава плаћа 15 да не радимо...

Критичари г. Рузвелта сматрају да његова основна грешка лежи у томе, што је последњу кризу схватио као све претходне. Невоља, која траје извесно време на прође. По свему судећи проблем је много дубљи. Према томе и решење мора бити друкчије.

Рузвелт спрема промену Устава

Међутим, под данашњим околностима, друго решење изгледа неизводљиво. По принципима слободне америчке демократије све је дозвољено што законом или уставом није изричо забрањено. Тако је било слободно запослене деце испод 16 година. Радно време је било неограничено и препуштено слободном споразуму између радника и послодаваца. Та слобода довела је до 14 па и више часова дневног рада. Врховни суд цени уставност сваког владиног закона. Муке је имао Рузвелт да спроведе у живот своје поништене одлуке. Целокупно његово социјално радничко законодавство базира на једном вештом изигравању Устава. Тамо стоји да „федерална влада регулише трговинске односе између појединих савезних држава". Све што се производи а намењено је продаји ван граница једне савезне државе, потпада под овај параграф, рекао је г. Рузвелт. На тај начин је успео бар за она привредна предузећа, која раде са више држава. Међутим то не важи за привреду која ради у самој држави, где се налазе. Тако, на пример, радно време по трговинама није ограничено. Ви можете скоро у свакој радњи у Њујорку да назарите у 12 сати ноћу.

Говори се да Рузвелт већ помишља на промену Устава. Ако ништа више бар да се ослободи туторства Врховног суда. А то је једна институција, на коју су Американци били тако горди. Да би сломио отпор Врховног суда г. Рузвелт је успео да промени једног члана, како би осигурао већину од 5 према 4, за своје предлоге. Промена Устава, међутим, врло је компликована. За укидање прохибиције, против које је била огромна већина држава, требало је близу две године. Предлог о ограничењу запослављања деце примљен је у Народној скупштини и Сенату још априла 1924 године. До данас га је ратификовало 28 држава, а треба 36 па да ступи у живот.

Да ли ће се Рузвелт одлучити на уставну промену или ће изабрати који други пут, за сада се не може знати. Једно је ипак јасно: пут, којим је досад ишао није решио главно питање.

Драгољуб Стојадиновић

Сцене које се више не догађају: маса незапослених радника пред зградом парламента у Вашингтону 1933 године.

Привредни живот

Југословенска привреда и Лајпцишки сајам

28 августа отвара се Јесењи лајпцишки сајам. Поводом ове велике немачке привредне манифестације, директор Лајпцишког сајма и њихов репрезентант за Балкан г. Паул Фос изнели су за „Време" следећи чланак:

Нова економска политика Југославије чије су главне смернице удареле још пре три године, поставила је себи за циљ, поред подизања животног стандарда целокупног становништва а специјално сељачког, и индустријско изграђивање државе. Иако је овај процес индустријализације једне земље која је до недавно била изразито аграрна, још у току, ипак се већ сада запажају значајни резултати које је влада г. др. Стојадиновића постигла на томе пољу. Југославија је у погледу неких важнијих привредних грана скоро сасвим независна од иностранства. С друге стране интензивна индустријализација створила је југословенском становништву широке могућности уноснеља.

Ова снажна привредна активност у земљи, као и целокупно побољшање привредних услова деловало је и на југословенску спољну трговину која је у прошлој години достигла свој највиши ниво за последњих неколико година. Југославија је требала за своју индустријализацију и унапређење своје привреде велике количине индустријских производа других земаља, у првом реду машина, саобраћајних средстава, злата и других техничких инструмената, а с друге стране морала је наћи у иностранству повољне пласмане за пласирање својих извозних вишкова пољопривреде, сточарства и шумарства. Свима овим условима најповољније је одговарала Немачка, која је, по својој привредној структури, потпуно допуњавала југословенску привредну структуру јер је могла да испуни све оне индустријске производе који су Југославији били неопходно потребни за њену привредну обнову у замену за југословенске аграрне производе. Стога је сасвим разумљиво што је Немачка већ неколико година заузимала прво место не само у југословенском увозу, него и у извозу.

У овој размени добара за увоз немачких индустријских производа у Југославији веома значајну улогу има Лајпцишки сајам. Овај сајам, који је већ стотинама година један од најзначајнијих у Европи, претставља најпотпунију ревију немачких индустријских производа. Он је највеће светско тржиште и трговци из свих европских и ваневорпских земаља могу на Лајпцишком сајму да се најлакше и најбрже упознају са квалитетом немачке робе, да дођу у везу са немачким индустријским предузећима и разним извозним фирмама и да још интензивније развију своје трговинске односе са Немачком. Колики је значај Лајпцишког сајма за Југославију види се и по томе што је из године у годину број југословенских посетилаца, а специјално трговаца све већи. Док је 1933 године Лајпцишки сајам посетило само 216 југословенских трговаца, њихов број на пролетњем Лајпцишком сајму ове године био је око 1.200. Они трговци не долазе у Лајпцит само да виде сајам, него и да склапају послове.

Лајпцишки јесењи сајам који почиње 28 августа ове године обећава да ће бити важан фактор у даљем развоју југословенско-немачких трговинских односа. Поред разграната потрошачке индустрије чије потрошачке производе Југославија увози, за југословенске привреднике ће од исто толико великог интереса бити и грађевински сајам на коме ће моћи да виде одличан и јевтин грађевински материјал.

Са сигурношћу се може очекивати да ће и овогодишњи лајпцишки јесењи сајам за југословенске привреднике бити од великог интереса и да ће бити југословенских порудбина на сајму дати најбоље доказе о плодности и корисности југословенско-немачких трговинских односа.

ПАУЛ ФОС

Наши хотелијери узеће учешћа на I интернационалном конгресу угоститеља у Риму

Управа Земаљског савеза угоститељских удружења одржаће крајем овога месеца свечану седницу у Београду, на којој ће се решавати многа актуелна питања у вези са потребама и захтевима свога сталежа, а нарочито о престојећим изменама и допунама у Закону о радњама, а на основу поднешених предлога г. Министру претседнику з г. Министру трговине и индустрије.

На овој седници донеће се и одлука о прављу посете угоститељима у Пешти, коју су хотелијери из Пеште учинили Београду и Новом Саду 9 и 10 јула о. г. и којом су се приликом не само упознали него и споразумели о што бољем и јачем туристичком промету између ове две земље.

Одредиће се и делегација највећег сабеза, која ће према већ добијеном позиву од савеза угоститеља у Италији, присуствовати Првом интернационалном конгресу у Риму, од 21 до 24 септембра о. г.

Какву валуту могу износити странци из наше земље

Бановина и валутно одељење Министарства финансија издало је објашњење: какву валуту могу да износе странци из наше земље.

Странац, транзитни путник или туриста, који унесе у нашу земљу само валуту, и о томе приликом за границом потврду од царинских органа, може на основу те потврде изнети, односно вратити сав непотрошени новац, то је опет валуту, коју је унео. У овом случају може странац такође изнети, уколико је валуту мењао за динаре, највише до 200 динара. Исто тако може странац, који има потврду да је унео у земљу само динаре, изнети из земље динаре које је за време свог боравка није утрошио. Али странац, који је уместо само динаре, не може на основу потврде о уносу, изнети коју другу валуту. У случају да је странац унео и динаре и валуту, па о томе добио потврду, онда може изнети, односно вратити, поред валуте и динаре, наравно у границама у нетих сума појединих валута односно динара. Ово се сме однос само на случај док странац неће да остатак унетог новца да мења на основу потврде о уносу. Међутим, поред свега, странац има могућности да, на основу потврде о уносу, промени унету валуту код неке домаће овлашћене банке или мењача за неку другу валуту. Ако се то деси, онда ће овлашћена банка или мењач уписати страницу продату валуту у новцу, те ће на основу тога моћи куњеву валуту изнети. Само у овакавим случајевима такви странци не могу добити здраву валуту за слабу.

Износ преосталог новца из земље на основу потврде царинарнице о уносу, везан је за рок и то: код транзитних путника на 30, а код туриста и бањских посетилаца на 60 дана од дана уноса.

Међутим, ако је странац унео кредитно писмо, па је на основу истог тог писма код једног овлашћеног завода наплатио динаре, — са остатком динара има се поступити по следећем објашњењу, које је Народна банка упутила свим овлашћеним заводима:

„Неутрошени износ динара, који остане немачким туристима по одласку из наше земље, мора се вратити Народној банци с даљегом да се противнаредбет у рајхсмаркама одобри Немачкој обрачунској кази, са назначеним адресе у Немачкој на коју се исплата има извршити.

Приликом исплате динара, овлашћени новчали заводи и установе упозориће немачке туриста да ефективне динарске новчанице не смеју износити из земље, већ да их морају вратити истим путем којим су их и примили, јако би иначе се одговарајућа противнаредност у маркама вратила преко Немачке обрачунске Касе."

Према овом објашњењу, страни ци су дужни да остатак неутрошених динара положе овлашћеном заводу, код кога су кредитно писмо наплатили, па ће им они заводи остатак новца вратити преко Народне банке.

Државни приходи

за прва 6 месеци ове календарске године

били су рекордни

Према званичним статистичким подацима државни приходи за прва 6 месеци о. г. у упоређењу са приходима за исто време за 1937, 1936 и 1935 били су у мил. динара:

	1938	1937	1936	1935
Јануар	890	750	766	707
Фебруар	881	829	814	727
Март	1.149	943	814	767
Април	875	794	691	672
Мај	1.003	909	791	766
Јуни	889	905	745	699
Укупно	5.687	5.130	4.621	4.340

Према горњим подацима, просечни месечни приход у овој години био је 914 милиона, у 1937 — 855, у 1936 — 770, и у 1935 — 723 милиона динара. Према томе ,просечан месечни приход за прва 6 месеци у овој години већи је у процентима од прихода у 1937 за 8 од сто, у 1936 за 18 од сто и у 1935 за 26 од сто.

Приходи по месецима у овој години били су рекордни према приходима из раније три године. Изузетак једино чини остварени приход у јуну месецу о. г., који је мањи само од прихода у јуну 1937, док је већи од прихода у јуну 1936 и 1935.

Нови ветеринарски услови за извоз говеда у Немачку

Надлежне немачке установе известиле су Завод за унапређивање спољне трговине под којим се ветеринарским условима могу извозити говеда из Југославије у Немачку, а у вези са разним заразним болестима код стоке у нашој земљи.

Овај нови ветеринарски услов састоји се у томе, што говеда из места порекла морају носити уверења да у дотичном месту већ најмање 40 дана не постоји никаква сточна зараза. Исто тако важи овај услов и за околна места.

Извоз тешких коња у Турску

Сазнаје се да ће турска држава набавити из Југославије путем лицитације 1.500 комада тешких коња, а исто толико и из Мађарске. Ова набавка извршиће се путем лицитације, која ће се одржати током идуће недеље.

Како се сазнаје, извоз 1.500 коња у Турску биће извршен преко Завода за унапређивање спољне трговине, односно он ће вршити у име наших извозника на лицитацији.

Стране берзе

Ливерпул, 13 августа.

Пшеница: окт. 5.4 1/8, дец. 5.1 1/4 март 5.

Кукуруз: авг. 34.6, септ. 34.3, окт. 34.

Чикаго, 13 августа.

Пшеница: септ. 62 1/8, дец. 64 3/8 мај 67 3/8.

Кукуруз: септ. 51 3/8, дец. 48 3/8, мај 51 1/4.

Винипег, 13 августа.

Пшеница: окт. 70 3/4, дец. 66 3/4, мај 61 3/8.

Буенос Аирес, 13 августа.

Пшеница: авг. 7.35, септ. 7.27, окт. 7.33.

Кукуруз: авг. 6.43, септ. 6.47, окт. 6.46.

ЦИРИХ—ЛОНДОН

Београд	10.—	25.5 1/2
Париз	11.90	178.88
Лондон	21.20	—.—
Њујорк	4.36 7/8	4.87 9/32
Брисел	73.50	28.96
Милано	23.00	92.65
Мадрид	43.00	230.00
Амстердам	236.12	8.94 5/32
Берлин	175.15	12.15 1/2
Беч	33.—	не котира
Цирих	—.—	21.28 1/4
Штокхолм	109.75	19.39 5/8
Осло	106.95	19.50 1/8
Копенхаген	95.02 1/2	22.40
Софија	—.—	406.—
Прат	15.08	141 1/8
Варшава	82.25	25 15/16
Будимпешта	86 1/2	24 1/2
Атина	3.95	566 1/2
Цариград	3.50	616.—
Букурешт	3.25	659.—
Хелсингфорс	9.38 1/2	226 3/4

ЖЕТВЕНИ ПРИНОС ЧЕХОСЛОВАЧКЕ

Овогодишњи жетвени принос пшенице цени се на 166.000 вагона. Очекује се да ће извозни вишак јечма бити од 17—20.000 вагона, а зоби 8.000 вагона. Од извозног вишка јечма биће извезено око 8.000 вагона као слад.

Полазак возова

0.05 — Мала Крсна — Смедерево — Пожаревац — Велика Плана — Лапово — Крагујевац — Краљево — Врњачка Бања — Пећ (Лапово — Ниш — Цариброд)

0.10 — Нови Сад — Сомбор — Сента (— Нови Врбас — Стари Бечеј — Сомбор — Суботица)

5.40 — Рума — Шабац (Новосавка) — Врдник (само недељом и празницима)

6.01 — Нови Сад — Нови Врбас — Стари Бечеј — Сомбор — Суботица

6.19 — (мотор) Београд — Лајковац — Вишеград — Сарајево — Мостар — Дубровник

6.38 — Обреновац — Лајковац — Ваљево — Аранђеловац

7.21 — Ватајница — Вољевци — Шабац-Вршник — Шид — Ср. Рача — Винковци — Осијек — Шамац — Сл. Брод (Сарајево — Вања Лука — Зарош — Сплит)

7.38 — Младеновац — Аранђеловац (само недељом и празницима)

7.35 — Мала Крсна — Смедерево — Пожаревац — Велика Плана

7.45 (Експрес) Ниш — Цариброд — Софија — Истамбул (Скопље — Солун — Атина)

8.00 — Нови Сад — Сомбор — Суботица — Будимпешта — Беч — Праг — Берлин

8.20 — Младеновац — Аранђеловац — Чачак — Краљево — Врњачка Бања — Скопље (Зупања — Сенски Рудник — Параћин — Зајечар) Ниш — Прокупље — Цариброд — Скопље

9.27 — Лајковац — Ваљево — Ужице — Сарајево — Дубровник — Зеленика

9.25 — Винковци — Осијек — Шамац — Сл. Брод — (Сарајево) Вања Лука — Зарош — Бугојно — Јајце — Блед — Минхен — Париз

10.40, 18.17 — (мотор) Мала Крсна — Пожаревац — Смедерево

11.00 — Младеновац — Аранђеловац — Лапово — Краљево — Сталаћ (Параћин — Зајечар) Ниш — Прокупље — Цариброд — Софија (Скопље — Солун).

11.35 — Вечерњи — Нови Сад — Сомбор — Нови Врбас — Оџаци Бечеј — Суботица

12.20 — Вољевци — Шабац — Ср. Рача — Вербас — Вукомири — Осијек — Шамац — Сл. Брод — (Сарајево)

12.45 — Обреновац — Лајковац

13.10, 20.35 — М. Крсна — Смедерево — Пожаревац

14.25 — Шабац — Ср. Рача — Бобово — Вукомири — Осијек — Врчко — Шамац — Сл. Брод — Сарајево — В. Лука — Загреб — Сплит — Сушак — Ријека — Марибор — Беч — Љубљана — Рим — Париз

15.01 — Вољевци — Вечерњи — Н. Сад — Сомбор — Нови Врбас — Ст. Бечеј — Суботица

16.10 — Младеновац — Лапово — Краљево — Врн. Бања — Пећ — Скопље

17.00 — Инђија — Петроварадин — Вечерњи — Нови Сад — Сента

19.05 — Младеновац — Аранђеловац — Ниш — Скопље — Гевгелија

19.11 — Вољевци — Шабац — Врдник — Винковци — Осијек — Сл. Брод — Сарајево — Сп. Пошта — Дувно — Јајце — В. Лука — Загреб — Сплит — Сушак — Ријека — Љубљана

19.42 — Вољевци — Н. Сад — Суботица — Будимпешта

20.53 — Винковци — Осијек — Сл. Брод — Сарајево — Дарувар — В. Лука — Загреб — Љубљана — Сплит — Сушак — Марибор — Пешта — Минхен

22.01 — Младеновац — Лапово — Краљево — Скопље (Зупанја — Сенски Рудник — Параћин) (Параћин) Ниш — Цариброд — Прахово

22.30 — Младеновац — Аранђеловац — Ниш — Скопље — Дуго Село — Загреб — Љубљана — Милано — Париз — Остенде

22.40 — Лајковац — Ваљево — Чачак — Ужице — Сарајево — Дубровник — Метковић

22.50 — Нови Сад — Сомбор — Суботица — Будимпешта — Беч — Праг — Берлин — Париз

23.10 — Винковци — Осијек — Сл. Брод — Сарајево — Мостар — Ново Село — В. Лука — Јајце — Загреб — Сплит — Сушак — Марибор — Беч — Минхен

23.35 — Рума — Шид — Ср. Рача — Вербас — Вукомири — Врчко — Сл. Брод — Сарајево — В. Лука — Цариброд — Карловац — Загреб — Сушак — Ријека — Пула — Рим — Ватикан — Напуљ

23.40 — Младеновац — В. Плана — Ниш — Цариброд — Софија — Истамбул (Пролазно приспешнице) Београд — Крушевац — Лапово — Врања — Скопље — Велес — Битољ — Атина

ЛОКАЛНИ ВОЗОВИ

За Рескик: 5.13, 6.05, 7.12, 9.05, 11.35, 12.22, 12.50, 13.44 (само суботом) 14.19, (сем суботе) 15.25, 16.50, 18.27, 18.50, 19.51, 20.45, 21.25, 22.05.

За Рчањ: 5.13, 13.44 (само суботом) 14.19 (сем суботе).

За Обреновац: 5.40, 10.14, 14.24, 18.44.

За Бели Поток: 5.50, 14.09.

Натаљинца: 5.20, 13.46 (само суботом) 14.15 (сем суботе) 21.40.

За Зечар—Нови Град 12.45.

СА СТАНИЦЕ БЕОГРАД — ДУНАВ

4.20, 10.21, 14.20, 19.08 — Панчево — Ковачица (Самош) Томашевац (Тител — Нови Сад) Петроварадин, Метеница, Дрегутиново (Велика Кикинда) Сента — Суботица.

4.53, 13.46 — Панчево — Вуџе мировац (Ковин) Алибунар (Самош — Сечањ) Вршац (Бела Црква) Темишвар — Букурешт.

8.05 — Панчево — Ковачица — Самош.

10.07, 19.45 — Панчево — Вуџемировац — Алибунар — Вршац — Бела Црква.

22.30 — Панчево — Ковачица (Самош) — Томашевац (Тител — Нови Сад) — Петроград — Меленица — Дрегутиново (Велика Кикинда — Темишвар — Букурешт) — Сента — Суботица.

ЛОКАЛНИ ВОЗОВИ

Панчево 0.30, 4.20, 4.53, 7.05, 8.0, 9.08, 12.25, 13.46, 14.51, 17.0, 19.06, 20.20, 21.10.

Панчево—Предграђе 10.07, 1021 14.20, 19.35, 22.30.

ДРЖАВНА КЛАСНА ЛУТРИЈА

Целокупан извештај о извученим срећкама 36 кола V класе 13 август 1938

из главне овлашћене колекторе

АЛЕКСАНДРА Р. ПАВЛОВИЋА

Централа: Кр. Алберта бр 1, тел. 21451; Филијале: Цара Николе бр. 69, тел. 21717. Кр. Петра II у Земуну, тел. 43-52

0985 854 538 998 (3000) 552 695 976 061 451 234 315 217 236 887 016 373 555 554 277 725 091 469 115 533

1726 911 253 541 846 826 870 520 166 (3000) 235 652 661 656 929 (5000) 732 290 766 006 211 707 180 690 611 (6000) 735 673 564 (5000)

2870 818 594 802 753 257 868 083 (3000) 796 986 (12.000) 853 (6000) 462 283 379 (3000) 130 391 006 675 015 583 113 631 806 288

3827 407 046 986 561 644 026 371 999 991 881 086 945 453 949 861 096 454 023 315 122 976 052 700 870 886 720 669 050 012 (600)

4947 633 541 058 028 938 308 102 668 268 974 837 504 (5000) 665 341 621 449 042 015 144 872 154 516 848

5402 135 547 593 374 355 954 609 340 778 203 257 457 322 197 965 577 893 (5000) 876 284 745

6190 095 205 506 715 538 (3000) 384 258 840 785 842 562 730 678 (20.000) 312 645 595 000 496 991 109 (3000) 352 030

7033 227 389 155 627 907 461 475 742 706 491 215 715 265 870 335 365 877 817 112 236 932 384 413 510

8828 111 414 315 134 943 760 285 976 202 854 (6000) 485 104 065 189 879 191 949 578 175 050 392

9820 928 (20.000) 206 738 533 604 540 684 196 846 599 150 547 082 907 009

10606 671 002 027 123 072 845 638 034 567 887 190 702 015 301 776 493 474 129 912 520 616 (8000) 967 932 787 529 202 99 214

11310 860 352 862 442 835 430 187 452 404 012 346 425 (10.000) 042 230 973 752 942 989 (15.000) 093 048 355 662 460

12982 434 766 172 260 446 289 085 118 121 387 341 700 389 666 699 419 355 881 567

13831 044 656 381 934 407 793 611 562 667 336 338 669 308 853 763 592 539 997 632 693 286

14627 (20.000) 605 483 369 351 723 465 515 581 (6000) 088 790 062 746 407 831 588 001 388 617 472 107 822 949 053 601 865

15211 539 712 098 953 900 438 253 815 060 970 286 500 455 929 446 661 335 (5000) 502 619 432 028 725

16973 143 898 351 048 866 724 923 407 749 906 916 209 304 738 421 063 835 311

17676 473 150 350 110 315 545 355 718 386 356 120 193 (5000) 601 (8000) 004 046 628 274 967 542 008 379 881 277

18144 273 662 718 614 764 801 265 664 704 073 537 740 442 515 473

19338 697 918 655 009 510 061 779 695 228 306 182 071 842 904 (8000) 066 288 832 911 580 819 290 161 994

20061 996 575 501 180 534 963 853 133 493 702 447 838 387 183 540 167 578 690 851 454 724 421 (6000) 189 510 903 792 489 710 332

21357 775 177 927 474 062 759 935 401 824 828 072 (6000) 811 292 767 059 585 (30.000) 275 478 200 888 757

22785 665 674 806 115 113 (5000) 021 552 662 797 941 818 633 579 917 541 455 544 110 568 066 959 394 618 768 051 221 356 002 742 925 450 417

23671 964 824 477 135 061 631 217 279 (6000) 299 373 635 150 761 434 084 329 140 456 377 706 164

24133 743 810 122 803 372 335 533 612 516 942 (5000) 290 422 035 694 669 597 357 218 155 975 862 532 704

25764 456 303 268 157 793 117 504 339 752 982 128 650 927 889 421 380 383 231 597 327 074 555 713 548 997 930 619 854 695 (6000)

26117 274 841 448 839 501 218 443 574 125 000 225 943 383 598 774 (8000) 817 593 694 978 670 497 089 613 (15.000) 680 156 769 081 (8000) 166 795 508

27421 485 536 941 231 143 752 929 417 113 860 191 013 396 500 462 358 254 484 350 094 721 349 942 644 396

28470 200 451 202 822 050 338 278 040 490 042 563 911 019 475 474 516 313 001 616 353 803 270 037 813 647 399 762 806 427 614 897

29894 946 875 480 998 600 606 219 658 605 626 063 121 745 043 857 244 604 913 040 597 906 454 713 322 297

30604 242 187 980 258 235 149 519 439 902 192 916 156 063 497 301 535 208 619 913 (3000) 923 120 872 583

31466 814 074 952 765 689 860 008 (35.000) 314 467 005 243 927 459 987 (8000) 256 059 640 844 962 (10.000) 079 686 533 758 588 169 766 516 013

32346 865 112 498 (5000) 999 479 813 322 517 543 465 248 845 629 430 (8000) 711 172 137 434

33761 018 389 435 713 296 965 275 009 782 661 459 (5000) 723 190 978 002 402 727 921 691 359 254 024

34500 470 402 (15.000) 928 (5000) 749 033 585 998 974 031 664 103 (6000) 021 559 800 234 106 538 122 376 964 325 574

35545 312 809 283 464 428 516 400 257 344 633 031 020 644 488 131 331 416 520 439 267 944 814 266 462 789 713 016 787

36138 337 325 950 759 537 511 070 509 574 299 645 663 819 499 727 569 948 680 163 254 (12.000) 282 737

37545 950 935 276 546 670 889 357 303 104 123 321 768 394 903 561 431 838 997 082 474 411 909 690 357 574 426

38473 641 990 117 887 (6000) 807 792 545 862 450 237 (10.000) 572 015 256 599 127 010 400 216 354 643 832 103 367 188

39986 446 692 423 934 262 314 452 542 575 795 065 113 265 725 237 616 949 691 163 (5000) 514 200

40817 540 255 953 585 559 630 839 345 632 380 988 626 802 807 241 347 097 209 842 887 902 185

41005 835 067 503 626 (12.000) 662 998 556 877 545 107 010 318 172 196 103 742 977 080 300 862 262 121 190 213 550 771 212 060 746 607

42379 753 186 384 629 278 889 796 583 377 (5000) 636 537 549 940 059 047 138 975 285 023 360 403 (3000) 510

43307 908 850 529 571 470 311 268 143 856 212 722 452 406 577 766 557

44894 922 332 748 043 920 943 754 687 996 179 (6000) 857 042 474 (50.000) 211 381 173 354 318 987 673 268 278 666 113 839 392 842

45164 699 284 950 842 460 720 255 925 174 027 852 274 965 381 278 070 162 121 (3000) 746 727 269 096 627 489 395 409 952 516 752 343 008

46921 549 106 882 247 170 840 799 028 026 635 648 (5000) 116 467 848 273 172 542 798 778 980 771 069 619 342 021 518

47808 545 068 520 073 904 987 563 898 626 270 247 608 (10.000) 637 497 153 442 846 506 135 132 188 123

48375 796 954 889 505 935 125 855 764 822 407 953 475 211 707 215 757 142 448 300 376 907 (35.000) 384

49484 166 927 183 577 689 900 122 273 817 832 480 421 065 069 494 333 629 567 797 402 837 075 632 357 437 874 946

50248 528 612 387 024 575 798 539 323 003 320 851 305 636 518 705 692 493 403 717 894 622 069 921 217 014

51951 539 953 262 785 382 742 884 168 738 818 850 684 191 297 309 141 102

52330 367 018 439 974 143 (80.000) 299 446 153 403 (5000) 105 815 085 698 396 518 877 713 614 (3000) 371 (6000) 384 830 936

53903 543 914 681 209 097 828 385 659 069 450 051 888 637 541 194

54785 073 134 066 809 994 801 316 685 977 038 061 315 451 (5000) 739 035 803 059 920 376 144 186 120 974 887 155 178 415 (3000) 653

55907 294 770 682 403 470 (12.000) 793 000 093 113 261 256 935 (3000) 298 905 130 044 909 584 158 458 736 006

56022 055 663 221 (10.000) 947 229 681 529 044 239 502 (15.000) 397 295 593 003 974 283 913 810 857 050 533533 459 075

57130 351 654 855 (8000) 969 567 (3000) 955 395 341 358 145 (6000) 229 172 984 777 770 647 077 402 440 330 360 187 949 407 660 772

58727 351 132 (5000) 544 326 614 838 668 999 790 512 506 164 391 158 846 735 760 222 339 844 743 891 468 586 722

59730 506 320 (6000) 372 826 125 141 119 149 338 316 529 253 942 932 999 019 187 563 215 222 364 714 387

60776 300 195 707 002 629 913 750 932 608 934 186 669 064 153 463 (3000) 483 840 462 978 092 396 420 073 274 372 185 730

61674 740 629 477 341 612 059 738 201 259 981 499 947 472 212 865 526 332 (8000) 902 336 842 346 062 080 333 872 229 788 199

62571 359 480 853 945 786 008 879 398 233 (50.000) 682 566 299 217 544 389 276 419 202 107 710 467 053

63656 053 716 259 973 999 040 389 404 393 788 827 588 013 794 070 272 639 246 044 623 993 962 652 963 620 579 766

64405 822 671 189 151 657 786 187 511 526 794 448 (3000) 223 226 402 281 038 087 050

65741 193 693 517 976 498 670 048 (10.000) 033 248 601 (10.000) 758 224 833 223 123 (8000) 236 063 081 455 956 313 178 121 516 536 598 876 422 783 (5000)

66975 032 119 782 807 328 722 497 576 069 634 120 561 469 843 892 904 838 466 804 541 184 (15.000) 547 928 787 048 793 739 791 946 135 210 (35.000) 996 773 363

67420 148 757 035 789 921 955 312 646 131 281 845 778 050 747 168 752 017 059 600 546 887 338 121 068 460 967

68433 925 305 468 489 199 312 248 491 744 640 963 736 795 379 (3000) 686 674 143 076 158 948 366 772 520 153 442 846 506 135 132 188 123

69022 606 793 872 247 422 195 432 071 494 408 609 096 (30.000) 629 (10.000) 987 790 027 351 116 718 268 299 399 969 621 236 924 224

70947 181 005 977 509 159 349 687 062 432 093 864 861 884 047 783 522 324 813 003 927 536 296 288 313 549

71417 268 931 191 070 854 005 844 528 055 441 339 505 900 861 749 814 742 306 010 123 829 365 (12.000) 355 756 740 475 905

72764 526 738 692 756 106 666 657 496 147 017 898 018 239 347 202 063 543 684 441 804 103 456 964

73715 622 029 154 146 440 195 401 217 666 950 710 218 631 596 179 550 577 826 963 748 344 302

74361 138 497 689 923 042 900 422 196 103 922 683 177 878 546 427 704 371 380 586 848 734 796 762 (100)

75195 270 504 569 796 742 293 942 893 637 352 473 441 133 692 691 399 507 481 765 221 222 025 919 228 800

76312 684 504 228 361 719 766 180 396 945 (10.000) 638 369 378 187 723 332 081 951 524 738

77980 659 824 518 628 623 201 043 634 029 880 632 581 298 680 746 671 081 214 750 543 489 928 139 159 060 371 438 943

78097 901 175 (8000) 269 392 (5000) 810 420 413 319 054 656 733 019 173 746 342 189 272 082 491 520 725 688 299 071 (3000)

79383 671 659 566 208 727 751 543 087 613 196 192 (6000) 756 991 441 282 186 628 696 347 147 016 831 411 002

80996 710 091 326 503 348 639 (80.000) 773 (6000) 257 495 532 312 283 761 (8000) 373 207 528 009 597 008 108 931 426 692 933 850 184 630 406

81397 277 857 748 079 571 088 185 590 948 048 491 043 174 344 809 813 598 830 389 453 228 602 291 521 316 82354 731 214 57 9267 707 714 665 289 460 545 867 033 968 346 421 596 842 669 387 866 611 016 880 (6000) 513 850 602

84410 725 021 874 038 817 435 329 238 387 854 612 589 117 094 808 667 807 284 194 216 947 922 286 653 833 006 242 822 971 476 917

85750 214 587 627 210 941 561 597 282 283 249 248 019 174 795 178 093 384 698 120 545 180 857 348 837 737 533 986 615 824 695 807 159

86801 792 156 966 886 377 659 101 139 755 267 (3000) 522 882 385 831 (100.000) 817 004 258 (5000) 436 899 166 (5000) 331 550 292 454 610 775 835 380 364 646 293 428 196 811 868 523

87695 471 759 737 855 306 816 658 167 592 798 843 779 100 539 565 029 538 049 (5000) 361 428 001 (3000) 265

88041 378 575 995 096 819 816 977 938 725 383 228 151 749 299 996 (8000) 335 229 (5000) 719 826 945 (8000) 446

89574 503 350 (10.000) 361 533 427 (10.000) 950 267 086 822 253 858 079 078 964 (6000) 651 247 460 961 646 478 880 374 903 560

90369 084 798 306 608 377 550 687 230 868 686 (8000) 372 015 095 853 557 088 794 830

91230 (6000) 539 158 717 497 181 881 747 337 016 232 898 081 466 878 908 097 983 635 347 043 601 498 077 866 (12.000)

92632 562 246 711 055 418 (5000) 530 480 813 217 088 252 113 479 218 422 697 720 316 796 120 (8000) 353 010

93055 040 370 561 975 823 391 348 921 949 (6000) 517 312 251 387 618 401 002 985 (8000) 881 600 264 852 958

94876 039 645 022 013 332 023 323 929 798 680 032 713 793 741 627 696 933 236 338 827 345 466 715 118 320

95077 516 801 404 937 607 418 612 694 871 318 898 632 585 275 986 699 399 264 766 599 563 987 640 736 (8000)

96058 185 406 330 794 614 975 585 644 285 239 960 334 266 907 297 144 808 876 936 814 095 465

97492 440 922 397 (3000) 006 818 (35.000) 470 335 762 370 626 116 276 210 912 203 766 559 (15.000) 407 260

98315 812 214 229 228 137 303 198 (12.000) 257 676 082 201 966 162 189 990 603 802 539 379 330 332 187 917 967 951 (10.000) 414 008

99063 007 185 373 830 117 968 768 563 801 992 970 811 401 115 761 193 292 591 839 993 498 (10.000) 692 666 235

ДРЖАВНА КЛАСНА ЛУТРИЈА.

На јучерашњем жребању издвојена жетонитан од 100.000 добила је срећка бр. 86.831, продата из издвајање оклопторе Ратне В. Одјавића, Београд, Краља Милана 9.

ГОЛАЗНИМ И МИШИЋАВИМ

код којих се појављују знаци раних тешких болеси недовољном вучарења сокоми, немогућношћу пити кура од ниже зелена са природном Franz-Josefovom горком водом. Таква људи могу и код своје куће — а под надзором свог лекара — вршити кури за ирригацију.

Рег. С. бр. 30.474.35. 1912

НА ЈУЧЕРАШЊЕМ ВУЧЕЊУ

ДРЖАВНЕ КЛАСНЕ ЛУТРИЈЕ СРЕЋКА БРОЈ 52143

продата из Гл. овл. колекторе

ДОБИЛА ЈЕ 80.000 ДИН.

Душана К. Михајловића

БЕОГРАД, Бирчанинова 17. Тел. 28-488.

Посетите Београдски ЈЕСЕЊИ Сајам 10-19 септ. 1938

Трагично завршено летовање једне скопске гимназискиње

Потпуковник г. др. Бојаџијан

оптужује Феријални савез *и нишког лекара* за смрт своје ћерке

Скопље, 13 августа. — Већ неколико дана у Скопљу се са револтом говори, нарочито међу ђачким родитељима, о летовалиштима Феријалног савеза, о рђавом надзору, као и о искрени деце, иако ђачки родитељи сносе знатне трошкове. Незадовољство ђачких ђачких родитеља дошло је до врхунца после трагичне смрти 15-годишње Вероспаве, свршене ученице V разреда гимназије, ћерке санитетског потпуковника г. др. Ховсепа Бојаџијана, управника Војне болнице у Штипу која се отровала поквареном храном, док је њен брат тешко болестан у санаторијуму „Балкан".

Говори се о трованју још двојице ђака, синова угледних скопских породица, од којих се један налази на лечењу у болници у Сплиту, а други је ових дана пуштен из болнице у Београду.

Тровање поквареном салатом

Потпуковник г. др. Бојаџијан послао је 1 јула своју ћерку Вероспаву у летовалиште у Боку, а сина Ђорђа у летовалиште у Милну, оба летовалишта Феријалног савеза на острву Брачу. Деца су на летовању остала све до почетка августа. Пред полазак на пут кући Вероспава је добила неку салату, од које је испут дала и брату да једе. Салама је свакако била покварена, јер је обоје деце од ње добило јако тровање, од чега је Вероспава 8 августа у Скопљу издахнула, а брат јој пренет у санаторијум.

Приликом поласка из Скопља на летовање деца су била поверена војсци пута до Београда г. Ђури Микмељу, професору Државне трговачке академије, а од Београда до Брача другој војн. При повратку деца су имала надзор до Београда. У Београду су деца требала бити предата опет г. Микмељу, али како он није могао бити пронађен, она су до Скопља путовала без надзора.

Без надзора и помоћи од Београда до Скопља

Вероспава, и Ђорђе добили су саламу од управе летовалишта у Волу. Воља пута их није одмах одвео у болницу. На путу од Београда до Скопља деци је било све теже. А деца су била остављена сама себи, без икаквог надзора.

Један отресити жандармериски поднаредник, који је пратио воз, покушао је на неки начин да им помогне. На једној од успутних станица телефоном је потражио Ниш и замолио да на нишку железничку станицу изиђе лекар ради хитне интервенције. Лекар је у Нишу прегледао децу и за преглед им тражио 50 динара. Када су му Вероспава и Ђорђе казали да немају новаца и рекли да је и њихов отац лекар, тек тада је он почео да пише рецепт, тражећи да неко од здравих ђачака донесе лек. Како деца нису познавала варош, остала су без лека. Превијајући се од болова продужила су пут за Скопље.

Чим су Вероспава и Ђорђе стигли у Скопље г. др. Бојаџијан је одмах позвао своје колеге, скопске лекаре г. г. др. Милана Заниковића и др. Аничина, али је све већ било касно. Вероспава је била у агонији, а стање Ђорђево врло критично. Исте ноћи Вероспава је умрла.

Отац оптужује и Феријални савез и нишког лекара

Данас је г. др. Бојаџијан поднео кривичну тужбу против одговорних чинилаца Феријалног савеза у Волу на Брачу, који су његовој ћерки Вероспави дали покварену саламу, јер су они пренебregли дужност да саламу пре него што су раздали деци претходно прегледају.

Г. др. Бојаџијан кривично је оптужио и лекара, који је децу у Нишу прегледао, а нипе пружио ону лекарску помоћ коју је у тако критичном тренутку морао да пружи, већ их пустио беспомоћне да путују још 6 часова до Скопља.

Исто тако г. др. Бојаџијан је оптужио и воћу пута од Београда до Скопља, проф. г. Ђуру Микмеља, зато што је децу пустио да сама путују, те је услед нестараља Вероспава живот изгубила, а Ђорђе био изложен животној опасности.

Пок. Вероспава била је талент за музику и за своје младе године одлична пијанисткиња.

Ухваћен је један од тројице притвореника

који је недавно побегао из врањског затвора

Врање, 13 августа. — Пре неколико дана, као што је „Време" јавило, три опасна притвореника побегла су из затвора Окружног суда. Један од њих Војислав Михајловић електромонтер из Сурдулице, ухваћен је у Сурдуличкој шуми и спроведен суду, док се остала двојица Јован Тасић-Јанковић казанџија из Сурдулице и Бранко Љотић кафеџија из Врања још крију.

За њима су одмах дате потернице и извештене су биле све жандармеријске станице, али им се није указало у траг. Добро познавајући терен, они су се вешто крили и избегавали сваки сусрет са сељацима. Али најзад гладни и без намирница и одела, били су приморани да траже храну. Пошто су прин дан провели у шуми у близини села Плачковице, крај Врања, они су се потом упутили право ка Сурдулици. Глад и умор приморали су их, те су се са високих брда спустили на пут и упали у једну кафану између Владичиног Хана и Грделице. У кафани су нашли само жену, од које су измамили хлеб, па су се потом изгубили

Како се сазнаје намера бегунаца била је да дођу до пара па потом да се пребаце преко границе у Бугарску. Али су у томе осујећени. Сазнаје се, да је између њих избио неки сукоб, који је за сада још непознат, али се верује да је био предлог о неком разбојништву или крађи на које нису сви пристали. Сваћа је осујетила њихову намеру и они се разишли, куд је ко хтео. Жандармериске потернице, које стално крстаре по шумама у околини Сурдулице ,успеле су да једног од бегунаца Војислава Михајловића, после седмодневног трагања, ухвате у шуми Сурдуличкој у моменту када је легао да се одмори. Војислав је данас спроведен Окружном суду.

Београдски професор са мајмуницом авионом допутовао

у Дубровник

на летовање

Дубровник, 13 августа, — Јуче се на аеродрому Аеропута у Копаоникама спуштео први четвороножни путник: мајмуница једног професора, који је из Београда допутовао авионом у Дубровник, односно Цавтат, где ће провести лето заједно са мајмуницом, која му седи стално на рамену.

Мајмуница се побринула да њен долазак на аеродром не остане незапажен. Њен кавез, према прописима за превоз животиња, био је постављен до самих врата авиона. Кад су чиновници Аеропута хтели да отворе врата, нашли су на неку необјашњиву запреку, као да неко изнутра придржава врата. То је била мајмуница, која је шапама дохватала кваку, која је била запела међу жице од кавеза. Кад је кавез одмакнут мајмуница је протестовала бесомучним Кликом.

Мандарини

О- Бра-Дин,
Допис-Ниинг Ии-Ко-Линг,
Ре - Дак - Ци - Енг
„Вре-Менг"
Бео - Хај - Град - Вај,
Цунглославиај.

О - Бра - Дин, Мандарин,
Чак до Пекинг стиг - лај ша - лај ру - свај вест: Оно - Зи - Ци - хни мандарин Мијау - Ау - Чек Бео - Хај - Град - Вај стиг-нинг-чек?

Чу-ху-јем тај до-чек од докто-рек Мијау - Ау - Чек би - ће све - чиниг чин мно-го фин?

Чи-ка Љу-Ба-Чин, де-да А-Ца с бео перчин и сер Ни-Жои са свој свилен кимоп истр-чуи ће на перон. А шта он, Мијау-Ау-Чек, тај Хр-Ват-Ски чичерон?

Нез-на-хам те-те пи-та-хам, дал је ће-говаха по-сета-ха ис-крен тои ил бон-тон?

Хо-ћел-ои да се ми-ри ил ће да-ха пра-ха-вихи полит-ички опо-зички хара-кири?

Зна ли хин, мај-чин син, да је сад ил ни-кад до-шо час: ја ли мир ја ли „трас"? Хо-ћел он о-дис-тин-ски сно-раз-ум и-ли о-пет: Хр-ватин и Ср-бин -рпшум - рпшум.

Чанг-Кај-Шек

ОБРАДОВОЈ ДОПИСНОЈ ШКОЛИ СТРАНИХ ЈЕЗИКА БЕОГРАД

Драги чика Обрадо,

У Бродуеену горњег оригиналног писма ваше новог ђака, а нашег драгог супарводника г. Чанг-Кај-Шека, дирнут његовим братским осећањима, налазим се обубен да и ја додам неколико речи.

Рекоп „нашег Чанг-Кај-Шека, зато што се цела Кина и он лично највише недавно заинтересовао, када је у једном од југословенских листова брочитао сензационалну вест о сеоме „болуреном југословенско-кинеском борелеу. Наиме из Југославије нам јављају да је мој пријатељ Чанг у стварности борекла, само давно имиортиран, чему се он особито радује, јер је одавно бредосећао да се интереси Кине и Југославије нагло тангирају.

Ово, молим, да остане међу нама, јер он не би желео да ма у колико буде доведен у везу са домаћом др. Мачека у Београд, и са тамошњим вашим бартијским разнајницима, утолико бре што он сада са бртијским нам Албанон има неке незнатне несуелашне.

Као бринати стручњак на домаћем болу страних језика сигурно ћете ви сами бринетити да је мој кинески језик вама знатно бристубачнији него ли Чангов. То долази вероватно од тога, што још нисам савладао одовољ жаргон.

Ја бих горње бисмо ослобдна Чанга бродужио и жаргоно онако:

На по слетку е во на ма муд рост кра ћа: Ви бар ни сте жу та бра ћа — Без па ме ти жи ми ти, о ста ће те сви без та ћа!

До ста он вас: „Цуц, цуц, пеп!" Из ви ле му Ку ни нец. Ред је ве лик: и тај син, тај чин ми ми ми Хр ва ти, па ма кол ки би о он, си лан же сток ко ци клон, да на ту че пан та лон и да до вас дође он. А свет ко и сад стаи но зво ци да ће да се и вас кло ца, јер у то ме ле жи зец, што по ми ца, не на пушта ће гов ну сти Ку ни нец Ак ад до ће ква ма он, би ће бу ке, би ће лом у За гре бу ку дном том, „због тај ће гов вр до лом"!

Ау стиа ри шта ће би ти?

Ма ло „шу шу" ма ло „жваја" — до бар ру чак ни но фаји. Фо то гра фи: „шиљон, шиљон, шиљон" — но ви на ри, све због на ри, „жвиј, жвиј, жвиј" — а све ску на „три, мри, прц"!

Он ће доћ!
Он ће поћ!
Тај да ра — број!

ЈОКО ШОЋ
чин. Мин. фин.
Пекинг

Бањалучко Народно позориште

поред драмског репертоара извешће ове сезоне и неколико оперетских дела

Бања Лука, 12 августа. — Народно позориште у Бањој Луци ушло је у сезону свога културно просветног деловања. Ужурбаним темпом врше се пробе и спрема предвиђени репертоар. Прва претстава, и прва премијера приказаће се 6 септембра, на рођендан Њ. В. Краља Петра Другог.

Нова сезона почела је у знаку појачања претставачког особља ангажованим новим члановa. Управа позоришта полаже велике наде у попоангажованог редитеља г. Алексеја Черепова. Г. Черепов, који долази из Београда, режирање уз г. Милоша Рајчевића и г. Боривоја Недића. Међутим, док г. Недић врши и директорску дужност а г. Рајчевић је уједно и глумац, г. Черепов ће пренити само редитељску дужност. До 1929 године г. Черепов је био члан многих руских позоришта и затим је дошао у Југославију. У Београду је основано стално руско позориште у којем се истакао као одличан глумац и редитељ.

Поред г. Черепова ангажовани су гђа Љубица Левак-Красић, госпођица Маша Перенчевић, г.ца Олга Стојадиновић и г. г. Ђорђе Козомара, Љубомир Миљковић, Стаико Ђурја и Александар Радовановић. Сви долазе у Бању Луку из Новог Сада где су прошле године биле ангажовани.

Приказујући програм рада у овогодишњој сезони директор Народног позоришта професор г. Боривоје Недић је рекао:

— У току прошлих сезона у праву је примећала да наша позоришна публика најрадије гледа да народне комаде са музиком, лаке комедије и оперете. Добро су посећене и драме. Са сезоном иде мало теже јер њено изпоставље захвата веће могућности него што их има наше позориште. Осниване сталне оперете за сада је немогуће. Међутим, ми у нашту репертоарa имамо пет оперета и музичких комедија: „Чешки музиканти", „Чар вальцера", „На зеленој ливадии", „Свети Антоне и „Где цвета љубав. Њих ћемо извести са својим ансамблом и евентуално позвати на гостовање београдске и загребачке оперетске глумце. Што се тиче осталог репертоара предвиђено је 11 дела домаћих писаца и 17 дела од страних. Од домаћих аутора у репертоару су „Максим Црноојевић од Лазе Костића, „Станоје Главаш" или „Јелисаветас од Ђуре Јакшића, „Пустолов пред вратима" или „Божји човекс од Милана Бегеновића, „Вучјакс од Мирослава Крлеже, „Раднички дом од Гене Сенечића, „Малограђанинс од Вранка Ћопића, „Власте од „Општинско детес од Бранислава Нушића, „Сабурица и шубарс од Илије Округлића - Сремца, „Опчињени краљс од Тодора Манојловића, „На леђима „земљес, по роману Стевана Јаковљевића, и „Имотски кадијас од Николе Ђурђића. Од старих комада приказаће се „Мирандолинас и „Слуга двају господараса од Голдонија, „Уриел Акостас од Гуцкова, „Злочин и казнас по роману Достојевског, „Грађанин племић од Молијера, „Сиротињ-

САХРАНА АДЕЛЕ БАНАЦ

Дубровник, 13 августа. — Јутрос је на старом дубровачком гробљу „Изнад три цркве" сахрањена у породичној гробници Адела, удова Банац, мати познатог југословенског бродоваласника и директора Југословенског Лојда г. Боже Банца.

Посмртам ковчег, који је свој свитар лађом у грушко пристаниште, пренесен је у цркву где је опојен и ту положен на катафалк. Дела крсна бдила је обложена пуним драперијама. Неште ове осам часова отпочело је опело, уз велику асистенцију.

Окупу су присуствовали многобројни чланови породице на челу са синовима покојнице г. г. Божом и Карлом, као и велики број угледних грађана и представника разних друштава и установа.

Ирашао је из штампе

УЏБЕНИК
за кројење и шивење женског одела

од ЗОРЕ СЕЛАКОВИЋ
власнице „Кројачких течајева" у Београду

Овај уџбеник препоручен је од Савета за професионалну наставу при Министарству трговине и индустрије, а намењен је свима који се баве израдом женског одела.

Веома популаран начин писања и практична расподела градива чине овај уџбеник лако схватљивим и приступачним свакоме.

Уџбеник је подељен на пет делова, од којих сваки сачињава засебну целину.

ПРВИ ДЕО садржи геометриско-математичку поделу основе кроја, и основна упутства о техници практичног кројења. Илустровани су са 74 слике и цртежа који приказују рад на женским халама дама.

Цена првом делу је Дин. 50.— (поштом Дин. 56.50).

Новац се може на чек рачун бр. 60.195. а сви дописи на адресу: „Кројачки течајеви" Зоре Селаковић, Београд, Бр. Милана 15 II.

2056, 1-2

БАШКА

водеће купалиште на острву Крку. Највећа природна плажа на нашим Јадрану. Добар комфор, хотела и пансиона. Информације даје Туристички одбор, хотели и путнички уреди. 1274

СВЕТСКИ РЕКОРД
280 НАГРАДА
ЗА ТАЧНОСТ И УРЕДНОСТ
ПАВЕЛ БУРЕ СТЕФАНОВИЋ
ЗВОНИЋ ЗВОНИ - БЕОГРАД
МАЛЕ НЕОСЕТНЕ МЕСЕЧНЕ ОТПЛАТЕ
2046, 1-1

На граници Албаније

Кафа двадесет и пет пара

а килограм кукуруза динар и осамдесет

За последњу годину на јавне радове у Гусињу утрошено је преко два милиона динара

Гусиње, августа

На ивици за албанску границу крипудавам друмом, невиђеним и једва пролазним, нападнимо на дивне романтичне пејзаже и привлачну. На знак аутомобилске сирене склизају се читави караванн кожа, које из Метохије превозе трговачку робу за мале гусињске трговце и кукуруза за гусињску пијацу, на коју ће приспети стотине Албанаца. Предстоји нама се указују оштри, још снегом покривени врхови албанских Проклетија, изнад којих лежи некаква по злу и невољи чувена арнаутска касаба Гусиње, данас варошица без живота...

Долазак аутомобила у Гусиње изазвала читаву сензацију. Аутомобили и странци су једина разонода. Колико год дође аутомобила, толико ће се пута окупити становници Гусиња, да виде ко је дошао, какав је аутомобил и зашто су путници залутали к њима.

„Ништа друго сем разиље"...

Аутомобил се заустављао испред кафане Новице Фолића, насељеника.

Окружени смо народом. Али чим смо сели за сто испред кафане, нео сиет се разишао, као под командуј... Нигде никога.

— Рз им не дозволава, господине, да гледају како се други чисте, објашњава ми један мештанин. Арнаути нерадо гледају када други једе и пије и када не проси и не мољака.

И за чуди: у Гусињу нисмо пријединог Арнаутина нашли да проси или да се скита. За њих је нешто најстрашније: просити, а не радити...

— Молим вас, газда, једну кафу.

— Изнинте! Ништа друго сем разиље нема. Продајем само зејтињу или шљивовицу. Али шљивовица је најбоља коју сам икада пио, чиста, без икаквих додатака или прштења.

Отац нашега пријатеља, професора Шошкића, г. Јосиф Шошкић, пензионер, насељеник је Гусиња. Ту се насељио са својим синовима и лепо живи.

За килограм кукуруза седам кафа

Да вам покажем јевтиноћу Гусиња, позива нас г. Шошкић.

Пред једном кафаном застасмо. На њој је писало

Каботоџе

Г. Шошкић објасни:

— Ону кафаницу, где се само точи црна кафа, држи један Арнаутин, познат у Гусињу због своје веселе нарави и сировости. У овој кафаници, као и у осталим кафанама у Гусињу црна кафа се плаћа двадесет и пет пара. За један килограм кукуруза, који на гусињској пијаци кошта 1.75, може се попити седам кафа и да вам опет претече пет пара!...

Откуда ова јевтиноћа Гусињу? Црна кафа 25 пара!

Арнаути нерадо пију слатку кафу. Пију кафу пију без шећера. Такса кафа кошта крушу. Ако неко хоће слатку кафу, а то су ретности, он је мора платити унапред скупље: пола динара. Ипак ретко се куха слатка кафа. Сваки ћинај који хоће да пије слатку кафу, понесе од куће паче шећера за пасом или у радње купи за крушу три-четири парчета шећера.

Рабош: греда и кревет

Пред „Каботоџем" сусрели смо власника Ама Мулића, кога становници Гусиња зову из милоште, по арнаутски, Ам-тата. Носио је у руци висећу тасницу са шољама. Биле су празне. Поред њих се видела бела греда, којом бележи вересију. То је рабошење.

Сваки муштерија има своје одређено место за рабошење. Ако неки од муштерија има трговину, тај рабош се налази у његовој трговини. То је дрвена греда или неко место где се може кредом писати. И када донесе Ам-тата кафе, он кредом по греди, рабошу, убележи кафе, па се враћа у радњу. То бележење траје од месеца до месеца или од недеље до недеље. Тада се пребоје цртице. Колико цртица — толико кафа.

Тако је са муштеријама који имају рабошe у својим радњама. Али са муштеријама који немају своје радње, Ам-тата има у својој кафаници одређен део греде и бележи кафе. И то увек поштено и без грешке. Још се није десио неспоразум...

— Иде, иде, хајте на поједину слатку, ви наште за горке, позива нас Ам-тата.

Албанци се у Гусињу снабдевају житом, намирницама и „Батином" обућом

Гусиње је са околином прилично имућно. То је сточарски крај. Има нешто мало и простора који служи за добру пољопривреду. У трговачком погледу Гусиње не преставља нешто нарочито. Док није отворена албанска граница све је тешко ишло. Граница близу, а затворена, па је све било замрло. Сада је, међутим, граница отворена. Пограничини Албанци долазе у Гусиње. Купују жито из Метохије, купују живопшне намирнице и купују „Батину" обућу. Арбанци су задовољни и срећни, што тако брзо могу доћи у Гусиње, покуповати што им треба, па се брзо вратити у брда и прећи границу без сметње.

— Ми смо захвални Југословенима и нашим властима што је отворена граница. Пре отварања границе мучили смо се. Ишли смо чак у Скадар за жито, обућу и намирнице. Ено, сада, хвала Богу, не морамо се мучити. Дођемо и покупујемо што нам треба, па се у миру враћамо. Наше власти нам излазе у свему у сусрет. Ми ћи не правимо никакве сметње. А нема ниште качкања, да се у нас сумња! Живимо у надлештво слоги и љубави... хвали се један Албанац са огранака Проклетије.

Верушa — ниште животно питање

Граница између нас и Албаније рђаво је повучена. Албанија се дубоко, код Гусиња упуства у нашу државу. Тај крај, који је Албанија притисла, јесте Верушa, која је обухек била насељена нашим живљем. Поред тога, кроз Верушу је пролазио пут Гусиње —Подгорица. Овим путем је осамдесета година почињала. Мнолико часова се стизало од Гусиња до Подгорице. Како је сада Верушa у рукама Албаније, а један добар део тог пута је пролазио кроз Верушу, то је овај пут у прекиду. И сада се из Гусиња за Подгорицу може ићи преко Мурине, Андријевице и Колашина. А тај пут је много дужи од пута преко Верушe.

Приликом одређивања границе Верушa је привремено потпала под Албанију. Остала је као спорно граничио питање. Али, то питање није ни до данас решено. Треба га покренути. Веза између Подгорице и Горњег Полимља је неопходна и веома значајна...

Нагло подизање Гусиња

Гусињска чаршија је мала. То је касаба пуна залепљених просора белим папиром, са много решетака, беневаја и капијица. Куће су троспне; многе напуштене. Време и пожар их руше...

За Гусиње слабо је ко што учинио досада. Али сада се довршује модерна основна школа, најлепша у Зетској бановини. Довршује се и царинарница. И она је коштала преко 500.000 динара. Сада ће отпочети радови на изради водовода, који ће стајати 800.000 динара, а са који је већ дато од стране Краљевске владе 200.000 динара. Изредиће се и електрична централа. За све ово Гусињци су захвални своме садашњем посланику г. Новици Поповићу.

Ђ. Н.

Осам месеци у крвавим окршајима

Један Београђанин враћа се у легију странаца

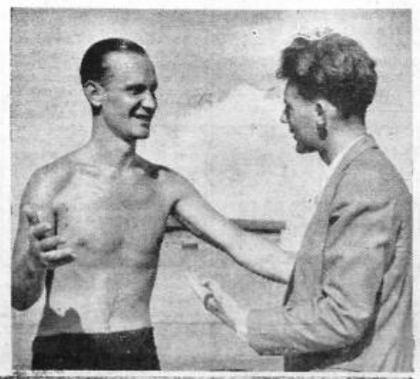

Београђанин Емил Беднарски као легионар (горе)... ...Беднарски на београдској плажи у разговору са нашим сарадником (доле).

Толико сте пута читали узбудљиве романе о вражјим момцима који су положили заклетву да ће живети и умрети за Легију странаца. Гледали сте и фантастичне филмове о Алжиру, Мароку... Маркантни типови дефилују пред вашим очима у сурим униформама са повијеним пешевима. На глави легионарска капа са бројем. Да, то су они...

Знате о њима много а ипак — мало. Слушали сте о легионарима али никада нисте помислили да би и ви имали толико храбрости да баците у ваздух иза себе све мостове живота да би се сјурили у вртлог авантуристичких догађаја. Кажу, из легије нема живима повратка...

А ето, један Београђанин, Емил Беднарски, хтео је да види како све то изгледа тамо доле у Африци. Како се живи и како умире. Има још људи који хоће да виде света...

Емил Беднарски је крупан плавн младић са лепим очима филмског глумца. Његов поглед пали женска срца, Беднарски је сем тога и храбар човек. Био је у Легији 6 година. Код куће је провео своје отсуство од шест месеци и сад се враћа натраг...

После студија у Загребу отишао је у Француску да се усавршава. Било је то 1930 године. У Штрасбургу је видео дугачку колону људи. У њој пуно симпатичних људи. Ко су ти људи? Куда иду?

Беднарски је пошао за њима.

Колона је застала пред неком жутом зградом. Огромна црвеноточна капија прогутала је поворку...

Први окршаји

То Беднарски данас ни сам не уме да објасни како се нашао иза црвеноточне капије. Повукла га је колона за собом баш као што би вир дављеника повукао у своје мистичне дубине.

Соба је пространа и светла. На дну собе виши официр са низом ордења. Један тренчаст сун ца дрхти на тим украшеним прсима. Беднарски је уписан у легију.

Три дана касније брод креће у Африку. Нови легионари су смештени у Сиди Белабесу. Ра низон за регруте. Четири хиљаде нових...

После само 40 дана обуке регрути су већ распоређени. Изби ли су иепреди међу бесним потом цима Абдел Крима.

Седам дана се пешачило и нико није знао куда. Прелазило се по 38 километара на дан. То је био први испит за новајлије. Требало је осусити мало шта је то легија странаца...

Арапи из племена Шле заузели су огромна брда код Букафера. Одатле су терорисали околно становништво. У неколико махова посаде малих гарнизона набеле су покладе и маса кирање. Арапи су им отсецали руке и ноге. Затим су их остављали без кући ноде да полако умру, далеко, у пустињи.

Борбе испод венца Букафера трајале су осам месеци. Имале су новајлије много тежи испит него што се предпостављало. Од ју туг до мрака проламају се пуш ке по тврдим камењарима. Онда долазе јуриши. Мртви и рањени...

На крају дошло је одлучан тренутак. Погланице Арабљана свлачиле се у утврђењу на врху Метаск из топа пада на сваку згради где погланице држе са вет. То је одлучујуће. За погла нице можда и глас самог Алаха.

На тврђави Арабљани износе белу заставу, а неколико дана касније Француска република одликује Беднарског одликова њем „Кротигер". Нешто касни је одликовањима „Медаљон Ко лонијал" и „Медаљон Милитер".

Под унакрсном ватром...

Пролазе већ године. Живот у касарнама није онако страшан као што се обично прича. Вели ке варошн у којима су смештени гарнизони, живе бучним жи вотом. Ту су легионари који су „напољу" уштедели доста пара па сад желе да их „корисно" по троше у разним баровима, бумеза ма и мистериозним харемима.

А кад нестане парица легио нар као да више не зна да посто ји жена и пиће. Он се сам јашла на дужност. Хоће поново „напо ље"... У велики Атлас, у Сахару... Можда ће у јутом диму барута заборавити на све лепе стварчице којима је добри Бог обдарио земљу...

И Беднарски се враћа на положаје. Сада је ствар заиста озбиљна. У Великом Атласу Арабљани су заузели један дугачак кланац којим води главни пут. Цео један батаљон са оне стране је отсечен и опколен. Треба послати појачање. Беднарски маршује са још 1.400 војника. То су хиљаду и четиристотине бројева, Беднарски носи број 33.413.

Ко зна зашто су команданти дали симпатичном Југословену да командује једним митраљеским одредом.

Батаљон улази у фамозни клапац. Извидиште напред. Оне ће пушкама већ огласити како се појави непријатељ. Кланац се дубоко пружа и изгледа врло тајанствено. Његова се грозота видела тек кад су сасвим изне нада са стране заплакали пуцњи арапских пушана.

Настао је лом. Тиме бије са свих страна. Падају војници. Падају у маси. Као снопље. У висини, лево и десно, виде се само бели облачићи дима и бели турбани. И зар ће легионари мо ћи то да погоде?

Беднарски лепо схвата ситуацију и командује своом одељењу: кратко повлачење, а онда у на пад десном страном. Оковане потуље штропоћу по камењару. Војници падају...

Маневар би можда и био успешан. Са неког малог узвишења митраљези би под командом нашег земљака направили чуда. Али Арапима и са те стране стиг ну појачања. Маневар је дема скиран. То су плотуни што се испаљују на одељење митраље за. Сви падају један до друго га. Већ је и Чех Борсоф мртав. Види Беднарски да то значи крај па се пузећи довлачи до својих митраљеза. Љуби их, а затим им скида затварање да их отскине од мајке као голуфчићима главе.

Арапи су већ ту. Беднарски се прави да је само један од мно гобројних мртваца. Кроз трепавице гледа каква зверства са рањеницима чине потомци Аб дел Крима. Кад је над собом о сетио топао дах једног белог турбана изгубио је снагу и пао у несвест..

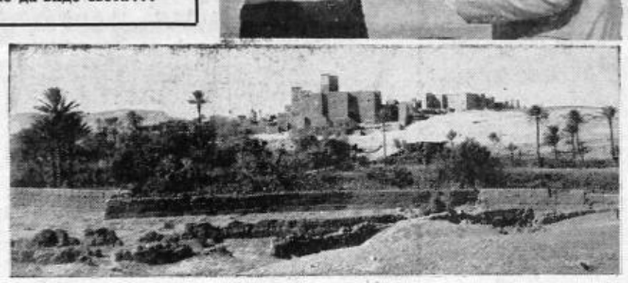
Пробудио се у болници. Арапи су растерани а нешто рањеника спасено. Од 1.400 војника остало је неповређено само њих четр наест.

Страшна је легија али, ето, Беднарски се враћа. Осетио је њене чари и не може без ње...

Јован Обиган

Одличја легије странаца које легионар Беднарски носи

Једна тврђава у Мароку

Оно због чега смрни монсињор жели да умре што пре

РАЈ ЉУБАВНИКА у коме ће почети смак света

Једна крпша Црквењачанка

Црквеница, августа

Тужни су последњи дани монсињора Ригонија, црквеничког пароха. Тужни су и очајнички — помислите — једи но због голотиње коју старац сусреће на сваком кораку, због наги х тела небројених црквеничких купачица. Несрећни мон сињор запомаже, колико га грло носи ,насред улице када се по јани гомила младих тела чије ле поте сакрива нешто попут загане маране:

— Народе зар не видиш како срљаш у пропаст? Јадни мој на роде, зашто пушташ да живи ова тана шета по нашој обали?...

Стари монсињор брише зној који га, од муке, пробија у крупним грашкама. Купачице знају за ову слабости седог пастира и примају их срдачно и нежно.

— Нека нам небо опрости грехе...

— Добри наш монсињор...

Ох, прокleти женски осмеси! Како нас лако обезоружају. Шта остаје, међу овим бавољим голишавим лепотицама, добродушном монсињору? Да моли за спе, опрошћење грехова.

— Једина ми је утеха што сам стар и што ћу брзо умрети, да ово не гледам...

То су резигнираве речи монсињора Ригонија, забринутог за моралии живот на нашим плажа ма. Старац, на крају, беспомоћно дигне руке и слегне раменима...

— Умрећу брзо..

3:1 за жене!

Хотелски просперити тврде за наше Приморје да је прави рај. Ако је тако Црквеница је жен ско одељење тог раја. На овој изпосећеној нашој плажи од нос је 3:1 за жене. Где сте, коме диографи да вас инспирише ово женско царство. њихова узалуд на страховлада и, напад, смешно њихово страдање.

— Ви пишете, господине, рекла ми је једна од сифражеткиња. Онда, добро сте дошли. Пишите: зар смо ми дошле у Црквеницу да овде образујемо манастир ка луђерица, испосница? Зар смо дошле на плажу да симе себе стављамо на живе муке? Нека изволе организатори туризма. али ово се не може подпети. Госпођице, 3:1 — на нашу штету!.. Па то је нечувено. Шпанска инквизиција је песма према овим мукама на плажи...

Одиста, ово је огорчење сасвим на месту. Треба само зажи црквеничком плажом и видети шта то значи 3,1. Нигде на свету ни су купаљери тако добро котира ни као ове сезоне у Црквеници. И, који се год појави, нови, бив ше примљен као пророк.

— Далеко нам оде нумера, хва ле се размажени момци. Али, и пак, требало би да стигну поја чања, у интересу туризма...

Ако се разлика од 3:1 некако не исправи у корист жена, озло гласиће се Црквеница, изгуби ће све симпатије код жена. А када би се то десило, нека дигне руке од туризма...

Где ће почети смак света?

Сада се на црквеничком плажама буњка око 2.000 посетилаца. Девојке су у огромној мањини. Црквеница је у знаку мамица, и то аутентичних мамица са децом. Због те деце догодило се право чудо: на стотине Црквенички, старих и младих, добри ле су анђелчићи. По правилу, све мамице када стигну на ове плаже, препуштају децу гуверни тама. Не мари што ове гуверни те не могу да се спразумеју са малим гостима из Немачке, Чехословачке и Мађарске. Задатак је прост: да се дете негде не уда вили. Само толико. Мамице, за то време, брину своју бригу, а црквеничке гуверанте воде за руку њихову децу, успављују их рано и чувају док се мајке вра те са далеких излета.

Шило, једно сеоце на Крку, привлачи овај свет у новијма дуним месечине, која је иначе, и сада, остала лепи приморски де кор, али непожељни. На Шилу се веселе купачице разгалаују. Шило — оаза љубави.

— Кад дође смак света, прво ће почети у Шилу, рекао је је дан побожни Кучанин.

Шило се мало одметнуло од целога Крка, острва на гласу због побожности својих становни ка. Али, сиротиња је срећна кад јој нека парица остане, ма нар и из руку тешких трешника.

— Ми продајемо вино и дајемо себе, а зажмиримо када је шта стидно...

Тако се остављају станоници Шила, фамозног излетишта мон денске публике из Црквенице.

Нешто о једном феномену

Негде, више, негде мање, али на сваној плажи адвијају се, великом брзином, еротачни филмови. Свака плажа, уосталом, има своје специјалитете: Абација добар следозед и незнатно пичино, Раб идиличну осамље ност, Башка чисте жалове а на Црквеници лежи нека врста примамљивог проклетства: посе тиоци као да су осетили чудни мирис зашиша... Једино Пити грили и Морис Денобра могу да испитају ову белосветски феномен. Жене, например, лепо при знају:

— Овде грех и није — грех...

Модерна публика врло често вили у овим екскурзијама — ко је су ишарене авантурама — нешто освежење брака. Муж, на пример, више воли контингентал не бање, а жена хоће да постигне тамно бакарну боју, па зато кре не сваг на своју страну. И, због ња, брак се регенерише. Сензације унесу много елана у ове животе. Посреди је, изгледа, нека превртљи центлменски спорту зум.

— Прошле године, на Лиду, у дварао ми се један принц. Ех, Џоп, то је био момак...

После овог саксофона, у Црквеници је дошао на ред један нелеч. Он лету плашућу вози сваке ноћи на Шило. Добро је прошло ничо на Крку.

Тешко ниже није на цени. Цигоило — то је расходовани љубавник. Осветљење доноси крупни лавари, са преплашеним лицем и белим љубима. Они не уме ју да говоре о љубави. А ко то, уосталом, још тражи. Али руке су им као чегтичаа клешта. Нас мејање се оне разгрлаче жене и на весеље енглеске морнаре, због којих је зада цела Црквеница искићена енглеским добро дошлицама.

— Назобранки су. Они, који и у љубави не заборављају да — жваћу своју гуму... Смешни и незаборавни...

Модерни снови

Цигиик смело сврди да је дошло време када мушкарци не треба да освајају жене. Ипак, за сваки случај, они који имају за војевачке намере и којима је Бог дао, нека крену аутомобилом или још боље, летећим моторним чамцем. Пред луксузним кутером скрше је сваки отпор. Што је на коњу луксузна лимузина, то је на мору кутер. И више од тога.

— Верујте госпођице, немогуће но му је одолети... Ех, кад би ви знали!...

Кутер, то је сећу девојака на плажи. И, кадгод се појави неки нови у пристаништу, знајте да ће са обале одмах једну лепотицу. Моралисти би рекли: „Горе су од гусарских бродова". Ал те, девојке немају ва чим да жа леле. Са срећом, још дуто, оне ће говорити:

— Пловила сам кутером, по далекој пучини...

На кутеру има свуших пића и музике. Да би сан био што лепши.

Казанова и гроф

Освајачи овдашњи оперишу без гитара, месечине и поезије. Двојица су на гласу. Један је по знат под именом Казанова. Ба тално је обућарски прсло, јер му овај иде боље од руке. Ужива у високим титулама и странице су усхићене. Банкарски директор, инжењер, редактор, индустријалац... све су то Казанови на звања. Али, углавном, даме плаћају, јер је он, слушајно, увек жртва неспоразума. („Како је пошта рђава: новац споро стиже.")

Његов конкурент је један сто лар. Носи титулу гроФа.

— Гроф Хобљбанк...

Злобници, уз крупну титулу, свезали су му велики надлареки сто: хобљбанк... Они играју у луксузним локалима и не пију домаћа вина. Свако вече пушта шампањац. Гроф и Казанова по носно пролазе кроз варош док за њима одјекује:

— Хер Граф...

— Хер Барон...

— Хер Генерал директор!...

Они се љубазно смешкају. Благонаклоно отпоздрављају. А њихове Дулгчије сигно трошу од милиле.

Тако се, у сјају, у чудним игра ма, ређају они дани на песку.

Антић Матеканло

Звезда

У ЛОНДОНУ ЖИВИ ЈЕДАН ЈУГОСЛОВЕН који намерава ДА ПРЕПОРОДИ Велику Британију

„Нова Британија", недељни часопис, чији је уредник такође Митриновић. — На заглављу носи мото: „Један од најсигурнијих путева за службу међународној заједници, која једино може спасти цивилизацију јесте признање права на индивидуалност Немцу, Французу и Енглезу"

Ових дана „Манчестер Гардиан" објавио је крађи чланак, под насловом „Нова Европа". У чланку се говори о групи људи који су ставили себи у задатак да изграде једно ново човечанство „са много више хуманизма и људске слободе, повезано низом слободних федерација, локалних, националних и међународних, које би биле заштићене дефанзивном војском".

За читаоце „Времена ти људи можда не би били интересантни да шеф групе и њен духовни вођ није један Југословен.

Димитрије Митриновић, тако се он зове, успео је да створи посебну школу у Енглеској, да стекне безброј присталица који његову науку следе и проповедају, који у њему гледају скоро новог месију.

Мистик и визионер, Димитрије Митриновић, створио је посебну школу у Енглеској

До Димитрија Митриновића прилично је тешко доћи, али понекога ипак прими.

Јер „он је стварно невидљив за многе, изузев за најближе пријатеље и познанике. Никоме не пише, па ни својим најрођенијима у Југославији. Истина, њега су скоро заборавили и његови сународници. И земљу ретко посећује. Колико се сећам, последњи пут је био у Београду пре десетину година. Он је оставио „поруку" својим пријатељима. Међутим, отишао је разочаран и скоро озлојеђен.

А у Великој Британији је прихваћен, срдачно и пријатељски, и налази се на челу једне политичко-идеолошке групе.

„Не само то: наш сународник има широк круг пријатеља у Енглеској који га помажу, морално и материјално, да оствари свој програм. Враћате се, ако помислите да његовим интимним предавањима и импровизираним говорима присуствују само уседелице и бабе. Никако. Круг његових поштоваоца и слушалаца обухвата истакнуте енглеске књижевнике, публицисте, лекаре, па и научнике. Енглеска је широка земља. Она даје уточиште избеглицама, политичким кривцима, људима са најчудноднијим идејама и програмима. Па и нашем земљаку Митриновићу. Он, додуше, није почео своју каријеру на говорничкој трибини у Хајд Парку, као многи оснивачи разних школа, покрета и удружења у Лондону. Он је почео у малом салону једне уличе у Соху, том заиста интересантном крају метрополе, у једном „студију", чији се цео намештај састојао из неколико широких фотеља и дивана... Тако је то било пре двадесет година.

Можда ће неко помислити да је овај човек неки занесењак, без озбиљне научне подлоге, без практичног смисла. Не. Димитрије Митриновић је већ призната фигура у енглеској средини, традиционално затвореној за све новине, а специјално за високу филозофију. Енглеска је, међутим, примила овог мистика и визионера, који сваке године мора енглеским властима да даје податке о својим „приходима", о своме кретању, док га његови пријатељи чувају као зеницу у оку. Они љубоморно чувају свог „учитеља", пријатеља и инспиратора. Било да се он јавља кроз ступце „Њу Еџа" са чланцима који су изазивали запрепашћење и чуђење у енглеској конзервативној јавности, својим чудним стилом и још чуднијим идејама, било кроз друге часописе које је он покренуо у Лондону, његове идеје су биле запажене. Он је поред свих тешкоћа створио свој клуб, своју школу и читаву плејаду људи који се инспиришу његовим идејама. Они га нетремице слушају, било да им говори о Косову и Мештровићу, или о египатским пирамидама и индијским храмовима, или о Рудолфу Штајнеру. Он све зна, о свему он има израђено гледиште. Његови пријатељи и обожаваоци чврсто верују да је он један од „изабраних" који има да поведе прву реч у Новом Свету, који се ствара. Својим чланцима под потписом „Космон" он уводи читаоце у једно ново гледиште на ствари у свету „са кога се може добити потпуна перспектива збивања..."

Са очима које продиру приликом својих салонских предавања, он обично седи са скрштеним ногама у салону једне куће у Соху, или у предграђу Лондона или у Дичлингу, једном селу близу енглеске престонице; он се свугде истиче својом појавом, својим источњачким изгледом, својим широким погледима који обухватају не само проблеме Велике Британије, већ и Америке, Азије и Африке. Њему су подједнако драги црнци и Индуси, Енглези и Југословени, Јапанци и Руси. А још ми је у свежој успомени када је он пре више година скрушено и са пуно пијетета захвално и присуствовао спаљивању свог пријатеља, индијског националисте Ц. Сисодија. Па ипак то је један од малог броја Југословена кога је британски широкогруди менталитет „усвојио": то је један од малог броја странаца кога Енглези сматрају за свог човека. Или барем један ужи круг људи, који су му фанатички одани. Можда звучи чудно реч фанатички, али Енглез може да се загреје, да заволи детињски и простосрдачно, родитељски... То су осетили многи наши ђаци и студенти за време свог школовања у Енглеској.

Мисија Енглеске...

Каријеру је почео као пропагатор уметничких идеја нашег славног вајара Ивана Мештровића. Затим је дошла идеја о свечовечанству. Касније са развојем ситуације у свету он је своје учење допунио политичком и економском подлогом. Он се удружује са људима средњих мисли, са енглеским књижевницима, енглеским економистима окупљеним око „Социјалног кредита мајора Дагласа", затим са Адлеровим ученицима. И све ово он буквално трпа у једну кошару и „кува".

Шта он мисли о Великој Британији, о Југославији, о Истоку?

Горди Албион је за њега стрховита снага неисцрпних резерви. Велика Британија треба да остане владајући народ у свету. То је њена мисија. Али, он са не мање жара жели федерацију Европе. Ако Енглеска треба да буде на челу, каже он у једном чланку, она мора да се покори извесним принципима. Она претставља силу, али треба да буде прва међу једнакима. Њена улога у свету је судбоносна, од њене правилне оријентације зависи мир и спокојство у свету. А у последње време он се залаже за дефанзиван савез између Велике Британије и Сједињених Америчких Држава који би доцније обухватио и савез свих европских држава. „Нова Европа", то је крајњи циљ политичких напора Митриновића и његових следбеника.

...и мисија Југославије

У мисију Југославије, у њену будућност он верује са темпераментом правог Херцеговца. Он јој је посветио знатан део своје снаге и уверен је да се данас наша земља налази на правом путу, на путу оздрављења.

„Ми смо један трагичан народ, каже он. Од Косова на овамо ми смо имали само трагедије, само борбе, мучеништво, страдање. Раздори и цепање, ситни интереси појединаца, утицаји страних сила очеличили су наш дух, наша стрмљења. Али са правом видовитошћу, Митриновић наглашава рађање једног новог типа који ће својом активношћу послужити целој Европи. И наша земља иде пуним замахом тој својој мисији коју јој је Провиђење одредило. И ако негативни по своме карактеру, Југословени су народ истрајан, видовит и свестан своје неисцрпне снаге. Отпори који се јављају овде онде само су последица те негативне црте нашег карактера".

Митриновић овим идејама жели да инспирише и своје пријатеље, Енглезе и Енглескиње. Наша политичка стварност у многоме је слична енглеској, тако се налазимо удаљени једни од других више од две и по хиљаде километара. Идеал „Косовског храма" јесте и мора остати идеја водиља нашег младог, али виталног народа...

Енглези слушају с пажњом бескрајна предавања и говоре...

Али, Димитрије Митриновић са својим необичним погледима није остао усамљен у Енглеској. Његови пријатељи и једномишљеници сарађују са њим да пронађу додирне тачке. Они слушају његова бескрајна предавања и говоре, који се протежу често до сасвим неприличног часа, са пуно такта и поштовања. Они су се сродили са њиме и виде у њему пророка и визионера. Он је њихов „учитељ", који све зна, који уме да пронађе скривене побуде срца и мисли, да их продуби, исправи или осуди. Уз шољу црне кафе или чаја, они размишљају о необичном Југословену, о земљи која је створила чуда, о високој будућности која очекује свет, ако идеја нађе своје следбенике.. .

...док код нас, нема ко да га разуме

Али наш сународник при свем том не мисли да се врати у земљу. За њега нема доста места овде, налази он. Ми смо дивљи, импулсивни, ми немамо ово, свеопште толеранције, поштовања туђе личности. Прилично недавне посете Београду он је разложио једној групи људи шта мисли о суштини живота, о религијским вођама у прошлости, о мисији Југославије. Они су га нетремице слушали и са извесним радозналим неповерењем покушавали да сваре његове мисли. Они су са ћачком радозналошћу гутали његове речи неколико дана и нису разумели шта хоће да каже. Али он је и даље, са истом енергијом следећих дана, окупио другу групу људи којима је говорио о сасвим другим предметима. Опет исто разочарење. Очекивао је реакцију, али нико није имао да противуречи. У своме сународнику они нису видели визионера, као његови енглески пријатељи, него човека који своје идеје не може да сложи са стварним животом. И напустили су га исто онако, као што радознала публика у Хајд Парку напушта многобројне говорнике који врбују присталице за своје религијске назоре, или политичка расположења.

Нови видици за нов свет

Енглеска је примила Митриновића, као што је примила и стотинама сличних визионера и необичних људи. Не треба мислити да је наш сународник усамљен са својим погледима. У шароликом Лондону стичу се најсупротније струје, најчудније контрасти који траже да створе нове светове, нове политичке доктрине или пак усреће свет откривањима нових идеја. А у малиционској вароши темпо живота је упућен једним одређеним правцем, једном линијом коју не може изменити ниједан од многих „пророка", ниједна групација, била она са остварљивим предлозима, била она висока мистика. Разуме се, свака од нових покрета има своје привржснике. Ова чињеница, међутим, неуколико није ослабила енергију и напет „учитеља". Он и даље са пуно одушевљења говори сатима, данономно, не би ли се „ишчаурили" ти људи који треба да поведу свет једним новим путем, путем светског споразумења и братства...

Група око „Нове Европе" тражи нове видике. Нова и пуинја стремљења и нов свет. Она презире досадашње методе стварања на култури, уметности, науци и религији. За претставника све групе уметност је у хармоничном развоју троструке људске активности, у апсолутном складу ума, срца и тела. Она не заборавља да постоје тешкоће, да су људи навикли стицајем околности и васпитања на један систем живота, али верује да се то може изменити. Можда кроз двадесет година, можда кроз једно столеће, а и вечност није ништа за људски дух! Она не искључује ниједног човека, био он припадник религије данашњице или Конфуцеа, анимизма или њујоршког „божанског ока". Не постоји разлика, према принципима ове групе између човека са Запада и Истока, они се не искључују, већ свако има одређену функцију у човечанству. И ако се некоме деси да дође у додир са чланом ове групе, он ће сигурно бити примљен са симпатијом, простосрдачно и пријатељски. У специјалној атмосфери, али без ритуала, он ће чути речи памети и осетиће да се налази у једном свету који се неће тако брзо створити.

А наш сународник Митриновић ће, без обзира на ваше допадање или осуду, продужити да говори окупљеним слушаоцима о светској политици, о духовном преподу, о суштини живота...

Др. Павле Јевтић

New Europe

incorporating THE NEW ATLANTIS

Respublica Europæ

A monthly Journal for Federation and Disarmament

Subscription by post per annum fourteen shillings post free

DIRECTORATE:
D. MITRINOVIĆ, Yugo-Slavia
A. R. ORAGE, Great Britain

Acting Editor:
WINIFRED GORDON FRAZER

Secretary:
L. G. LOBAS

„Нова Европа" и „Нов Атлантик" месечни часопис за федерацију и разоружање. — Директори: Д. Митриновић и А. Ораж

Научна истраживања међу дивљацима којима је лов на људске главе најпријатнија забава

Њујорк, августа. — Два угледна америчка научника, др. Хари Рајт и др. Вистер Вуд са универзитета у Пенсилванији, отпутовали су у Еквадор како би у пратњи упознали тајне и обичаје дивљих Хивара, злогласног племена ловаца на људске главе.

Лов на људске главе била је од најстаја најомиљенија „забава" племена Хивара. И њихови претци ловили су главе, а и данашњи потомци нису престали традицију и још увек се одушевљавају овим „спортом".

★

Кадгод улове непријатеља, они му отсеку главу. Затим нарочитим поступком они је сведу на величину померанџе, тако да више личи на мајмунску него на људску главу. При томе је најзанимљивија чињеница да свако мумификоване главе потпуно задрже своју физиономију. Оне личе на неку врсту живог портрета погинулог, на његову карикатуру.

Овај стари обичај Хивара потиче још из доба канибализма. Данас на сличан начин уроњени мумификују и главе неких животиња, кад на расположењу немају људску.

Истина, екваторска влада покушала је да искорени тај грозни обичај, али без много успеха. Званично они проповеда да Хивари секу и мумификују само мајмунске главе.

Овако мумификована људска глава зове се „џанца". Отсечену главу уроњеници пажљиво пуне премаду. Најпре јој скидају кожу, из ње ваде лобању. Кожа се затим пуни неком нарочитом смесом и врелим песком и сашије се на потиљку. Преко шпица залепе се коса. Глава се затим мало сувчавши зрачења и сунца. За сте време овог посла Хивари обављају свој компликовани верски ритуал. Млади Хивари сматра се ратником тек онога дана, кад је главу свог непријатеља свео на величину своје песнице.

★

И знад снега Хивари воле пушку. За љубав овога оружја он је спреман да да и свој најдрагоценији људски трофеј. Наравно, власти такву трампу не допуштају, али је не могу онемогућити.

Иначе је главно оружје ових уроњеника нема врста дувалке. То је нека врста тапке неки дугачке преко три метра. Помоћу ових дувалки Хивари избацују отровне стрелице. Те мале стреле исак нису опасне по живот. Њихов отров не убија жртву, већ је паралише извесно време, тамо толико да јој ратник може да отсече главу.

Др. Рајт се нада да ће утврдити формулу овог отрова. Он верује да је то нека јака опојна дрога која утиче на функцију срца. Као практичан човек он сматра да се тај отров може употребљавати у болницама ради постизања локалне несетљивости. Он жели да упозна поступак уроњеника приликом мумифицирања глава и да га искористи како би се на тај начин могли чувати анатомски предмети по лабораторијама.

★

У вези са овим поступком Хивара треба поменути и један догађај, који се одиграо у Лондону пре неколико година, приликом јавне продаје интересантне колекције неког научника, који је давно умро. На тој продаји била је изложена и једна мала људска глава, мала него глава која је била племена пигмеја а и мања него трофеји Хивара. Један лекар који је био присутан није веровао да је то глава људског бића. Он је молио за дозволу да може да ишчупа једну влас ради испитивања. Глава је имала црну косу и сину браду. После анализе лекар је изјавио да то није вештачки смањена глава већ глава нормалне величине неког патуљка.

Тада је установљено да је ту главу откриво један француски научник у Централном Мексику, где, ако се може веровати њима, никад нису живели патуљци. Тако, тајна о пореклу ове главе још увек није расветљена. Неки научници претпостављају, у вези са овим открићем, да су некад у томе делу Америке живели људи мањи него данас иједно живо биће на свету.

Истина, недалеко од Дуранга откривене су рушевине на „Белој планини". Ту су ископане и кости неких људских бића, чија висина није могла изнети више од двадесет сантиметара. Да ли је тиме решена тајна ове мале људске главе?

★

Један сличан обичај владао је и код других народа, Али тај обичај је сасвим друге природе. То је уствари најобичнија хотимична деформација главе. Ова традиција у сваком случају грознија је него обичај Хивара, јер се практикује над живим бићима. Изгледа да су изнесени народи од ваздада волели да унакажују главе. Херодот је још писао да племена у руским степама на овај начин улепшавају лобање. Код Астека владао је исти обичај.

У току векова практиковала је, такође, сваки могућа деформација главе. Наравно то се обично вршило још у детињству. Најобичнија начина да се постигне овај циљ је у томе, да се детету у колевци стави на главу неки протез обручча. Глава се тад развија неправилно. Тим поступком лобања се издужи и чело постаје невероватно високо.

У неким деловима света ове деформације тако су невероватне, а лобања тако стегнута да се човек пита, како мозак код тих људи уопште може да функционише. Занимљиво је поменути да овај обичај, наравно на свој начин, Васки на француско-шпанској граници још увек поштују.

Један калуђер из 17 века, који је у својој књизи писао о овом обичају као уроњеника Западне Индије између осталог вели:

„Овај обичај може нам се чинити грозним. Али ми немамо право да се бунимо, јер објашњење његово једноставно је: уроњеници на овај начин желе само да постигну овај тип лепоте, који и мене највише спада.

За моменат је важно да ли ће амерички научници др. Рајт и др. Вуд успети да испитају отров из стрела дивљачког племена Хивара и стане га у службу њуји или ће стреле натопљене овим отровом и даље служити.

Е. Р. Јаркел

New Britain

Quarterly Organ for National Renaissance

VOL. 1. NO. 2 JANUARY–MARCH 1933 HALF A CROWN

„Нова Британија", часопис за национални ренесанс, који је основао и издаје Д. Митриновић

У пуној летњој сезони - сад и некад

Како су изгледале бање у Србији пре сто година

Соко Бања из 1860 године

У данашњој пуној бањској сезони пријатно је сетити се првих правитељствених брига о бањама у Србији. А наше бање, увек чувене са своје лековитости, биле су много занемарене за време Турака. Њихова позната љубав према илицама није се приметила по бањама у Србији. Биле су само приче о неким мермерним кадама и раскошним дворовима. Кад је ослобођена Србија поврлала и пописала све своје терме и топлице, онда се у свима њима нашло свега неколико примитивних базена и трошних чатрља.

И овде је требало све изнова урадити.

Испитивање термалних вода почело је тек у лето 1834.

Ишло се са временом, а време је у прошлом веку било скромније . . .

Управљало се према отачественој кеси која није била довољно дубока.

О једној се бањи чак није ништа ни знало 1834 године, ма да је она данас најчувенија бања у Србији. То је Врњачка Бања . . . Друге бање, које стоје упоредо са Врњцима, Ковиљаче, такође нема у првим актима и наредбама о лековитим водама.

Година 1834 била је значајна за историју бања у Србији, јер је то прва година после присаједињења шест нахија (по фермању од 1833 године). Са овим територијалним проширењем, Србија је добила и све своје данашње најважније бање. Дотада, сем „киселе воде близу Хасан-пашине Паланке и Вишњичких вода" није ни било других бања.

Србија је 1833 године добила, као најгласовитију илицу, Соко Бању (Сврљишку Бању, Алексиначку Бању или најкраће: Бању). Поред ње још и ове онда познате воде:

Рибарску, Брестовачку, Јошаничку и Смрдан бару (Ковиљачу). Све то је и данас наше велико бањско благо.

Прва „сезона" свих ових бања отворена је 1834 године. Високи гости, Кнегиња Љубица и њен девер, Јеврем Обреновић, провели су четири недеље (у јулу) у Соко Бањи, и четири недеље (у августу) у „топлим водама код села Брестовца".

Овом посетом из Конака бање у Србији одликују се највишом пажњом, којом су европска купатила већ давно била почаствована. Тако, на пример Бад Гастајн, гласовито лечилиште које крепи чак и старце, беше посетио још 1436 године аустријски надвојвода Фридрих, каснији немачки краљ.

Богата земља . . .

„. . . . Србија је у свачему богата. У Србији се сирјеч знаменити рој лековитих вода налази". — Тако је писао у једној својој књижици др. Ем. П. Линденмајер, начелник санитетског одељења Кнежевства Србије, 1856 године.

Бање и купатила била су у то доба чудна места. У њима се и водопијке крсте и људи се моле за здравље, које им није дато преко чутуре вина или бардака ракије... Бање су особито пељена и поштована места . . .

Прва анализа лековитих вода

У „Новинама Српским", од 11 августа 1834 године налазимо следећу вест:

„Колико год је благодетељно Божество дало другим земљама лековитих вода, толико није пренебрегло ни Србије обдарити њима. У отечеству нашем има више лековитих вода. Тако има: Киселa вода близу Хасан-пашине Паланке, у Нахији Смедеревској; врела и студена вода у Бањи; топла вода код села Брестовца, у округу Црноречкоме; топла вода у Рибарима, у округу Крушевачкому; врела вода у Јошаници, у округу Пазарском.

Кнез, желећи срдечно да ове воде буду народу нашем полезне, послао је по неко количество од свуде у Беч к лекарному факултету с молбом да их разложи и види из какви се части која састоји, и против које болести може која бити лековита.

Кад нам дође описаније лекара каква је која, нећемо пропустити сообштити у новинама".

Ко је саветовао анализу воде не зна се, али је баш у то доба и сам кнез Милош (па и његов брат Јеврем) могао у пуној мери да оцени вредност здравља.

Јеврем је баш прележао тешку болест „врућичину" и провео седам недеља болујући". Кнез Милош је патио од „слабости желудца" и бање су им биле потребне и једноме и другоме

Барон фон Хердер налази у Србији, у Соко Бањи, чувени Бад Гастајн

Гастајн је чувена радиоактивна бања. Наша Соко Бања, према анализама може са њом да се мери. У издању Српске Краљевске Академије изашла је 1934 (нехотице обележена стогодишњица прве бриге о бањама у Србији) са сним мала књижица у којој г. др. Драгољуб Јовановић, професор и радиолог, расправља о радиоактивним појавама и о присуству ретких гасова у термалним водама Соко Бање. У закључку расправе каже се:

„Нема сумње да термални извори Соко Бање долазе међу најрадиоактивније у нашој земљи. У овом погледу пред сокобањским термалним изворима, а према досада познатим подацима о радиоактивним изворима Централне Европе једино стоји Бад Гастајн, док остале радиоактивне изворе у погледу радиоактивних гасова, сокобањски термални извори премашају".

Међутим први извештај о Соко Бањи саставио је пре сто година рударски стручњак, барон фон Хердер.

Овај честити Немац показао је сву своју солидност и у маленој књежевини Србији, кад је дошао да испита рудинке и бање у Србији. Син знаменитог Хердера, једног од најбољих немачких писаца и мислилаца, који је утицао онако много и на самога Гетеа, испитао је хемиски у септембру 1835 и сокобањске изворе па је нашао да је у свему равна са Бад Гастајном. Овај његов налаз потврђен је у потпуности најновијим научним испитивањима.

Хердеров извештај на његовом рударском путу по Србији штампан је на немачком језику у Пешти 1846 године, али на годину дана раније, објављен је и у Београду на нашем језику, у преводу некада познатог професора и научника Јанка Шафарика.

Хердеров закључак о сокобањским изворима гласи:

„По предузетој хемиској квалитативној анализи јесу оба бањска лековита извора чиста топла вода. Само један мали део од соне киселине и једва један траг гвожђа може се у њој приметити. Ови извори се због тога могу сматрати да су равни изворима бање Ферера у Швајцарској и Гастајну у салцбуршкој покрајини. Они су, дакле од јаког дејства".

У то исто време била је већ готова и прва анализа осталих вода на бечком универзитету. Ти резултати објављени су после три године и у чувеном забавнику „Уранија" Димитрија П. Тирола. Задржавамо се само на „растварању" сокобањске воде о којој др. Линденмајер пише:

„По растварању исте, најпре је да садржава: угљено ки селог гаса, водосумпоровите киселине, (идротион гаса); солне киселине горакињеве земље (мур. мар.) и солно киселог нитрона (мур. натр.)".

Како су откривене наше бање

Али, сем тих бањских места и топлих извора, око чијег су се испитивања позабавили стручњаци, многе наше бање откривене су случајно, углављном од стране домородаца и сељака из ближе околине. Позната је например легенда, прича хумора, о томе да су бање откривали у већини случајева болесни коњи. Разболео се неком познатом човеку коњ и он га случајно напојио на том и том извору.а коњ сместа оздравио. После су наравно долазили људи, купали се у топлој или млакој води и напајали на хладним лековитим изворима. Тек доцније, кад би се лековитост једне воде рашчула по даљој околини, долазили су и људи из удаљенијих варош и села и тако су настајале бање у данашњем смислу речи. Тако је отприлике откривена данас чувена Аранђеловачка Бања испод Букуље.

У њој је по причању нашао лека ни мање ни више него коњ славног Кнеза Михајла. Нешто из захвалности према месту, које му је излечило омиљеног коња, а нешто и због тога што му се сама варошица много допала.

Кнез Михајло је доцније у Аранђеловцу сазидао чувено Старо Здање, у коме је становао кадгод је хтео да проведе извесно време у одмору. Видећи да Аранђеловац посећује сам државни поглавар и да редовно пије воду, за коју сви кажу да је лековита, ускоро су у ово мало место у подножју планине почели да долазе богатији људи из осталих крајева Србије, једни из простог разлога да виде Књаза, а многи, богами, и да истински потраже лека својој бољи.

Развитак Аранђеловачке Бање на тај начин био је осигуран још од почетка. Данас је то лепо и уређено место, преко лета одлично посећено и од лекара често препоручивано. За Београђане Аранђеловац претставља једно од најомиљенијих места за прављење кратких недељних излета и екскурзија. Аранђеловачка вода је чувена не само у целој нашој земљи, него чак и у ближим суседним земљама.

Како се некад ишло у бање

За време Турака, кад је лекара било само у највећим местима и кад се за бање врло мало знало, а још мање веровало у ефикасност бањског лечења, народ је у бање ишао ретко, после дугог размишљања и породичног саветовања.

Поћи у неку бању, значило је скоро исто као и поћи у хаџилук. Услед слабих комуникационих средстава, удаљеност бањских места претстављала је дуга и систематска спремања хране, одела, обуће и спаваћих ствари. Жене су носиле собом читаве спаваће собе и комплетне кухиње.

Наравно, путовање под таквим околностима искључивало је сваку забаву и зато је пут у бању значио једино пут на лечење, пут тежак и заморан, јер је човек вукао собом читаве кофере са пребуком, венце сушене црвене паприке, киселе краставце, кутије с јуфком и разне друге намирнице, за које је веровао да их у бањи не може наћи. Тадашња мода огромних и раскошних кринолина и исто тако величанствених шешира, на којима је човек често могао да види целу једну малу расцветалу башту или врт засађен поврћем, женама је нарочито, поред осталог, отежавала и загорчавала пут у бању.

Баш у доба Кнеза Михајла, били су у моди мали женски кишобрани и сунцобрани са дугим дршкама од седефа или слонове кости, чија је фрагилност захтевала највећу пажњу. А уз сваку хаљину пасовао је други сунцобран. Ову шуму сунцобрана није било тако лако пренети из једног удаљеног места у бању, када се човек даним труцкао у изнајмљеном фијакеру, по разривеним друмовима и изанђалој турској калдрми.

Додуше, ретке су биле кабиперке, које су се одлучивале да у бању понесу све рекизите тако раскошне и немилосрдне моде. Онда се знало: у бању се иде на лечење, бива се заједно са сељацима и сиромашним светом, који не уме да се дини модним ситницама и коме до њих није баш ни мало стало. Поред тога, од стана у некој примитивној сељачкој кући, до купатила, односно извора лековите воде, пут обично није био далек. За неколико корака по пустој сеоској стазици није се испљакивало облачити мидере, правити шишке и мазати лице отровним помадама, направљеним од кувног врбовог цвета и смрдљивог лоја. Зато је бања у то време више личила на принудни карантин, у коме је болешљу приморан човек да проведе извесно време, него на место за забаву и провод.

И како данас . . .

Данас, напротив, иђи у бању, значи иђи на одмор, на провод и на лечење. Додуше, жене се и сада за бањску сезону спремају често по читаву годину дана, али то је из сасвим других разлога. Иђи у бању, данас пре свега значи иђи на провод, значи показати своју елеганцију или своје богатство. Жене више нису принуђене да носе венце црвене паприке и остале намирнице потребне за јело, јер су луксузни ресторани отворени свима, који имају довољно пара и који су спремни да их потроше. Још мање су потребне перине и јоргани; безбројне удобно намештене собе бањских хотела само чекају на госте, а окретне собарице старају се да све буде у реду и да ситуирана гошћа не трпи отсуство кућног конфора. Уместо свега онога, што је некад женама мале Србије загорчавало долазак у бању, модерна жена данас носи у бању само велике кожне кофере са својом гардеробом и округле кутије са најмодернијим малим шеширићима, који скупа не теже оволико колико је некад тешко један једини. Бање су данас заборио место најелитнијег великоварошког света, поред чувених морских плажа и купалишта. У бањи је сад потребно бити елегантније, него у вароши, код своје куће. Бањски корзои претстављају преко целе сезоне бескрајне ревије најновијих и најскупоценијих модела, почевши више забавља и да боравак у бањи сматра разонодом. Бања мора у неку руку да буде и телесна и душевна терапија, ако се хоће да потпуно одговара својој сврси и да задовољи очекивања оних, који у њу долазе. Тако је у свим великим земљама, у свима познатим бањама. Свуда у свету од бање се тражи да задовољи три захтева: да буде лековита, да је модерно изграђена и да је у неку руку туристичко место. Не може ли да задовољи један од ова три услова, она је осуђена на пропаст, на лагану али сигурну декаденцију и смрт. Ово важи за све чувене светске бање, али и за наше.

Свет. Шумаревић

Људи из некадашње „Традиције" опет на послу

На улицама Београда гледаћемо „Женидбу Краљевића Марка"

Велике народне фестивале, које Београд још увек нема, приредбе националног друштва „Краљевић Марко", које су заиста увек добро посећене од многобројних становника београдских квартова за периферије. Ово друштво, са скромним и добронамерним члановима, покушава већ дуго да преко великих јавних приредаба на отвореном простору прикаже свету нашу националну историју кроз стихове народних певача. Колико је то успело, тешко је рећи, али и ове године агилни претседник његов, познати г. Милан

Г. Штефанеков помоћник шије одело Краљевића Марка

Дошен, решио је да обнови традицију.

Друштво „Краљевић Марко" учинило је један крупан корак, опасан али смео. Наиме је 25.000 динара и уложило у набавку националних костима за извођење „Женидбе Краљевића Марка". Ова сума, коју су до сада обично давали за куцију Народном позоришту, набављена је улозима чланова, са уверењем да ће се вратити у благајну после приредаба по целом Београду.

Један мали кројач са Чубуре шије тако ових дана 22 костима од црвене, плаве и зелене чоје, који ће бити украшени разним гајтанима и пантљикама, са појасима, шубарама, калпацима и саблама најразличитијих врста и димензија. Како изгледа цртежи за костиме од неког непознатог аутора добри су и аутентични са костимима наших народних јунака.

Кроз неколико дана чланови „Краљевића Марка" обући ће костиме, прочитаће улоге и одржаће генералну пробу. А онда, у току идућег месеца, почеће приредбе по сним београдским кварговима.

Нови костими друштва „Краљевић Марко"

недеља 14 август

Биро:

ГРАДСКИ ТУРИСТИЧКИ БИРО (Краљице Љубице бр. 1/II) оверава потврде за бесплатан повратак из Београда туристима сваког радног дана од 8—13 часова, а недељом и празником од 10—12 час. Телефон бр. 26-242.

Музеји:

ВОЈНИ МУЗЕЈ (Горњи град) отворен сваког дана сем среде од 9—12.30 и од 15—17.30 часова.

БИБЛИОТЕКА И МУЗЕЈ О. Г. В. (Краљице Љубице 1): преко лета, од 1 јула до 1 октобра, читаоница за одрасле отворена је радним даном (сем петка) од 9 до 14 часова, недељом од 10—12 часова, омладинска и дечја читаоница: понедељником, уторком, средом и четвртком од 9—12 часова; музеј је отворен радним даном од 10—13 часова, недељом од 10—12 часова.

Биоскопски програм:

ОДЕОН: (14) 1) **Кривац** (Пјер Блансан); 2) **Ноћ у опери** (Браћа Марс, Алан Џонс); у (10.30) **Матине.**

ЈУКСОР: дома сала: (15) 1) **Мадам Жени** (Франсоаз Розе, Албер Прежан); 2) **Журнал**. у (10.30) **Матине.**

ЈУКСОР: дома сала: (15.15) 1) **Напуљ град полубуџа** (Тино Роси, Виолет Романо); 2) **Журнал**. у (10.30) **Матине.**

КОЛОСЕУМ: (15) 1) **Између неба и земље** (Џемс Кегни, Пат О' Брајн); у (10.30) **Матине.**

КОЛАРАЦ: (15) 1) **Велики реферн** (Фернан Гравеј, Жан Обер, Жаклин Франсез); у (10.30) **Матине.**

ВРАЧАР: (15) 1) **Велики реферн** (Фернанд Гравеј, Жан Обер, Жаклин Франсез); у (10.30) **Матине**

КАСИНА: (15) 1) **Судбоносни број** (Елиза Ландри, Мец Инвенс, Луис Стон); Додатак: **Фоке новости**; у (10.30) **Матине.**

КОРЗО: (15) 1) **Крвави** (Пјер Блан шар); 2) **Пацифиста Дагвар** (Анђела Сајрокер, Хилда Краљ); у (10.30) **Матине.**

РЕПРИЗНИ

НОВАКОВИЋ: (15) 1) **Робови пожуда** (Инквизитор); 2) **Женски пси спасавају** (Хилда Краљ- Атила Хер бигер); у (10.30) **Матине.**

ВАШТА ЂЕРАМ: (Краља Александра 218): (21.20) **1002 ноћ** (Шахерезада Мокуљани); 2) **Фоке новости.**

СЛАВИЈА: 1) **Злочин и казна** — **Расколњиков** (Харн Бор, Пјер Блансар); 2) **Парамунт новости.** у (10.30) **Матине.**

ТРИГЛАВ: (15) 1) **Модерна времена** (Шарло Шаплин); 2) У жарку пустоте (Роки Баршоњи, Тибор фон Халмај); у (10.30) **Матине.**

МЕТРОПОЛ: 1) **Борба за живот** (Георгије Мишаел); 2) **У власти бунтовника** (Фај Брај, Ролф Белами); 3) **Универзум новости.**

АВАЛА: (15) 1) **Бесмртне мелодије** (Алфред Јенгер, Марија Паулер, Лео Слезак). Додатак: **Црна шала и Фоке новости**; у (10.30) **Матине.**

ВАЛКАН: (15) 1) **Ескадра смрти** (Фредерик Марч, Карола Лонбард); 2) **Узличица до раја** (Ханс Мозер); 3) **Фоке новости.**

Земун:

ЦЕНТРАЛ: 1) **Братова жена**; 2) **Парамунт журнал.**

КОРЗО: 1) **Крик пумпе**; 2) **Пољски акорд** (Лил Даговер, Вили Биргер). Додатак: **Новости.**

ГАТЕР: 1) **Сибирске ноћи**; 2) **Џунгаркина љубав.**

Панчево:

„ТРГОВАЧ": 1) **„Лорд Незон"** (Тирон Пауер, Мадлен Карол, Ф. Бартоломео); 2) **Фоке новости**

Дежурне апотеке:

Божић Ворисоје — **Кр. Александра 133** — тел. 23-641; Живковић др. Петар — **Цара Душана 75** а — тел. 23-866; Јаковљевић Љубица — **Кр. Милана 81** — тел. 20-823; Јаковић поч. Душана апотека — **Хајдук Вељков Венац 2** — тел. 20-304; Калезић-Стефановић Салка, — **Вишњићева 8** — тел. 23-454; Калпарин Милан — **Цара Николе II бр. 79** — тел. 25-719; Крсмић Божидар — **Булевар Ослобођења 36** — тел. 24-586; Крстић Милан — **Краља Михајлова 26** — тел. 20-616; Јовановић Влада — **Пашићева 13** — тел. 24-163; Јевремовић Драгољуб — **Ник Пуцина 6** — тел. 26-124. Шпицер Ино — **Крунска 30** — телефон 27-239.

На Чукарици — Београд

Лазаревић Лука, **Тргоначка 11** — тел. 25-402, дежурна стално.

ПРЕНОС БОЛЕСНИКА И РАЊЕНИКА — из унутрашњости у Београд и обратно, врши специјалитетским аутомобилима по одређеној тарифи, ауто - станица Црвеног крста, телефон 24-479.

Важнији телефони:

Пожарна команда 23-121, 22-122; Станица за спасавање 23-333. Обавештајни биро 26-913, 27-116; **„Путник"** бициклистичка 23-164; **„Аеропут"** обавештења 20-406; **Аутомото-клуб Краљевине Југославије** (Призренска улица) 23-707; код кафане Влад 23-239 код хотела Бристол 20-793; у Гарнизонској улици 25-853; код кафане Дарданели 25-948; код хотел Енглеске 20-567; код кафане Жагубица 30-895; у Краљице Наталије улици 28-164; канцеларија удружења 30-404; код хотел Македоније 30-878; код хотел Паласа 22-905; код каф. Руски цар 21-293; код Кнежевог споменика 23-779; код хотел Српског краља 23-075; код Славије (Светосавска улица) 20.800; код Славије (север) 22-074; код кафане Топола 28-120; у Хилендарској улици код Занатског дома 30-796; код кафане Чубура 21-300; станица Мостар 28-584; **Станица за спасавање и хитну помоћ** (лекарски синдикат) 29-617; **Оружни уред дежурни пешак лекар за хитну помоћ 21-731.** Телефон бр. 22-218 за предају телеграма.

ПАЗИТЕ НА ЗДРАВЉЕ СВОГ МИЛОГ ДЕТЕТА

Чувајте његову осетљиву зоју од свих надражаја, па ће оно увек бити здраво и весело. Употребом правог лаког сапуна за децу **Paracelsus** за дневно купање побринућете се најбоље за здравље Вашег детета. Захтевајте стога увек изричито „Лаки дечји сапун **Paracelsus**".

1951, 1-1

ЖЕЛЕЗНИЧКЕ ПОВЛАСТИЦЕ ЧЛАНОВИМА УДРУЖЕЊА РАТНИХ ДОБРОВОЉАЦА ЗА ПРОСЛАВУ У ЧАКОВЦУ

Министар саобраћаја одобрио је повластицу од 75% на државним железницама члановима Удружења ратних добровољаца — бораца за ослобођење северних крајева Југославије, звене Мастрових бораца, као и легије Корушких бораца, који ће учествовати на прослави 20 годишњице ослобођења Међумурја и Прекоморја, која ће се одржати 25 септембра о. г. у Чаковцу. Повластица важи од 23 до 27 септембра.

Исто тако одобрена је повластица од 50% на државним железницама свима члановима Удружења рударских талионичких намештеника Краљевине Југославије, који ће учествовати на свој годишњој скупштини, која ће се одржати 17, 18 и 19 септембра о. г. у Граду код Макарске. Повластица важи од 15 до 21 септембра.

СЕЛИДБЕНИ ТРОШКОВИ СУДИЈА

Министарство финанција издало је објашњење о праву на селидбене накнаде премештених судија. Према овом објашњењу, ако је пристанак на премештај судија дао у облику молбе за премештај, дакле ако је иницијатива за премештај потекла са његове стране, онда се такав премештај има сматрати као премештај по молби и премештеном судији не припада право на накнаду селидбених трошкова из државне касе.

Међутим, ако судија није поднео молбу за премештај, већ је на питање власти дао пристанак за премештај, дакле ако је иницијатива за премештај потекла од саме власти, онда је такав премештај по потреби службе и премештеном судији припада право на накнаду селидбених трошкова.

УПУТСТВА ЗА УЧЕСНИКЕ НА БАЛКАНСКОЈ МЕДИЦИНСКОЈ НЕДЕЉИ У ЦАРИГРАДУ

Учесници на Балканској медицинској недељи, која ће се одржати у Цариграду, Смирни и Анкари, путоваће преко Бугарске и Тракије, уместо преко Румуније, као што је раније објављено.

Ко од лекара узима учешћа на овом скупу, а жели да путује у Бугарску и Турску.

Рок пријаве је до 1 септембра о. год. Полазак из Београда 4 септембра у 23.40 часова.

Ближа обавештења даје г. др. Жива Марковић, председник Удружења балканских лекара, Београд, Јованова 83.

УПИС У МУЗИЧКУ ШКОЛУ „СТАНКОВИЋ"

Музичка школа „Станковић" отвара упис старих и нових ученика за наступајућу школску годину од 15 августа. Школа је субвенционисана од Министарства просвете и има право јавности. Почетак предавања у свим изводачким класама 1 септембра т. г. Ближа обавештења могу се добити у секретаријату Школе Кр. Фердинанда 1 сваког радног дана од 9 до 12 и од 16 до 18 часова или на тел. 20-178.

Позоришта

ПОВЛАШЋЕНО ПОЗОРИШТЕ Ж. М. ВУЧКОВИЋА

(У башти хотела „Империјал")

Данас ће се приказати прва пут „Трагичари", поворишна комад у 3 чина (6 слика) са певањем и играњем од Ј. Фрајденрајха. У главним улогама гђе Д. Вучковић, Д. Анђелковић, М. Јашовић, М. Лазаревић, К. Линић, И. Ђорђевић, г. г. Ж. Вучковић, И. Смедеревац, Д. Анђелковић, М. Марковић, А. Зорбенић, Ј. Мартиновић и др. Улазна цена: 8.50 и 6.50 динара. Почетак у 21.15 часова. Позоришту су потребни чланови-це. Јавити се управнику ма. хотел „Империјал".

ПОЗОРИШТЕ „КОПЕРАТИВА"

(Башта „Британски Краљ" — „Рибица")

Данас се даје одличан комад са певањем у 4 чина „Рибоноса". Наслонну улогу игра гђа Јокановић, у осталим улогама гђе -ровић, Цветковић, Ђорђић, Миленић, г. г. Јокановић, Оцић, Стаменовић, Мартровић, Ковачевић, Васиљевић и други. Почетак у 21 час. Цене 8, 6, 4 дин.

КОЛОСЕУМ

МАТИНЕ у 10,30
ДАНАС у 3, 5, 7 и 9,30
НА ТЕРАСИ
Премијера Вернер Бросове сензационалног филма

Између НЕБА и ЗЕМЉЕ

Хипериријски подниза авијације на филму!
Филм пун драматских и веселих призора!
У ГЛАВНОЈ УЛОЗИ
ЏЕМС КЕГНИ, ПАТ О' БРАЈЕН и ЏУН ТРЕВИС
СЛЕДЕЋИ ПРОГРАМ
ПОСЛЕДЊИ ГАНГСТЕР
У гл. ул. **Е. РОБИНЗОН**

ЈУКСОР

ЛЕТЊЕ ЦЕНЕ **5, 7 и 9 дин.**

У 10,30 МАТИНЕ
ДОЊА САЛА У 3, 5, 7 и 9,30
Сарпен Француски филм
МАДАМ ЖЕНИ
У гл. ул. **ФРАНСОАЗ РОЗЕ, АЛБЕР ПРЕНАН, ЛИЗЕТ ЛАНВЕН и ШАРЛ ВАНЕЛ**
ГОРЊА САЛА
У 10,30 МАТИНЕ
У 3,15, 5,15, 7,20 и 9,20
Филм дивних наполитанских песама
НАПУЉ ГРАД ПОЉУБАЦА
У гл. ул. **ТИНО РОСИ ВИЛИЈАН РОМАНС, МИРЕЈ БАЛЕН**

КОЛАРАЦ и ВРАЧАР

МАТИНЕ у 10.30 — у 10
У 3, 5, 7 и 9,30, ДАНАС у 2, 4 и 6
Успела Француска музичка премијера
ВЕЛИКИ РЕФРЕН
(LE GRAND REFRAIN)
Филм о љубавној авантури младог композитора
У главној улози љубимац жена
ФЕРНАД ГРАВЕЈ ЖАН ОБЕР, ЖАКЛИН ФРАНСЕЛ
Вечерња претстава у башти
За дневне претставе сва места по 10 динара
Следећи програм француске премијера о трагедији лепе девојке
АФЕРА ЏАТАНЏЕ ГОРГИН МИШЕЛ МОРГАН — РЕМИ

КАСИНА

ДАНАС у 10,30, 3, 5, 7 и 9,30
сензационална **Метро Голдвин** премијера само за особе које имају више издржавање живице
СУДБОНОСНИ БРОЈ
Филм страве, ужаса и језивих призора у мистичној Индији
У главним улогама
ЕЛИЗА ЛАНДИ
МЕЦ ИВЕНС, ЉУИС СТОН
ДОДАТАК ФОКС НОВОСТИ
СЛЕДЕЋИ ПРОГРАМ
МЕТРО ГОЛДВИН премијера са новом врстом мистерија
ПОД ОКРИЉЕМ НОЋИ
ЕДМУНД ЛОВ, ФЛОРЕНС РАЈС
КОД ВРАЧАРА од 21.30 бесплатно артистичко ВЕСЕЛО ВЕЧЕ

Медицина

Како се преноси слинавка

са стоке на човека

и шта треба предузети као предохрану

Ових дана јавља се из многих крајева наше земље о појави заразне болести „слинавке" код стоке. Обољења су се појавила у виду правих епидемија, тако да је врло велики број стоке оболео, па су у вези с тим доведени у опасност и људи, који ово стоке раде, хране је или чак и лече. Ми ћемо с обзиром на опасност, која постоји од ове заразе и за човека, донети овде у кратко у ком се облику ова зараза појављује код човека и шта је потребно предузети за заштиту и лечење.

Преузроковач је непознат

Преузроковач (вирус) ове заразе није познат. Зна се само толико да кад се заражени материјал (течни садржај жаког мехурића) пропусти кроз филтар, које задржава бактерије и бацилне, тај материјал остаје и даље исто онако заразан, неактиван, као и пре филтра. То ће рећи да вирус, преузроковач, пролази кроз уобичајене филтре за бактерије и да је микроскопски невидљив.

Инфекција се преноси на човека од инфициране стоке (краве, свиње, свиња и коза) најчешће путем млека. Услед тога најчешће оболе деца, али и људи који музу и хране стоку. После инкубације од 3 до 6 дана појави се температура, гњављење и повраћање. Слузокожа уста натекне. По њој се појаве црвене осе. Те се претварају у црвене мехурчиће, величине као сочиво. Најчешће их има на слузокожи образа, на језику, на корену језика и на десни. Исто тако надуло и слузокожа носа, па чак и вештице натекну и на њима се појаве описани мехурићи. Понекад јесте неизбежно натек. После неколико дана мехурићи, чији је садржај пун гнојне бактар, а доцније као млеко замућена течност, пуцају и на њиховом месту остане сиве црвенкаста спека слузокожа, која је осетљива. Она места зарасту лепо уколико и не остане трага.

На кожи могу да се појаве такође ови пликони. Тада се најчешће на прстима и шакама код људи, који хране, лече или муљу заражену стоку. Понекад се болест код човека компликује врло тешким променама.

Угланном болест није тако опасна, али понекад може да поприми и врло озбиљне, па чак и смртоносне форме, како за децу тако и за одрасле. Услед тога се намеће и питање заштите:

Како да се чувамо

и одбранимо од ове сточе заразе, која меће и за човека да буде непријатна и опасна? Пре спега млеко из дворишта где има заражених крава и оваца не сме да се разноси и употребљава некувано. За време епидемије не сме се уопште употребљавати некувано млеко. Могућност заразе постоји и од „бутеља" и „оберса" такпор некуваног млека од заражене стоке.

Што се тиче употребе меса заражене стоке, сматра се да оно директно не служи као извор заразе.

Предузетник. људи који раде око заражене стоке, који је хране и муљу, или и они који је лече, изложени су доста овој инфекцији. Они морају да се брижљиво перу, да дезинфикују руке врло често и да преко епентуалних рањица на рукама и кожи носе одговарајуће завоје. Исто тако оболеле треба смести изоловати, а њихово рубље и предмете којима се служе, као и измет и мокраћу строго дезинфиковати.

Како се лечи ова болест код човека

Лечење се углавном своди на најпише једну до две инјекције неосалварсана у вену и на локално испирање и премазивање чирића. За испирање се узима обично тропроцентни раствор боракса. Иначе, као што смо напред истакли, болест је углавном доброћудна и најчешће се свршава без последица и компликација.

Др. М. А.

Пореч подиже спомен-капелу изгинулим Поречанима

Пројект спомен-капеле изгинулим Поречанима на „Дервишкој њиви"

Пореч, коленка Србства класичног Југа, прежижео је врло тешке дане за време Свесветског рата. Међу осталим недаћама које је преживео живаљ у њему, године 1916 погубљено је 200 најбољих духовних вођа, свештеника, учитеља и виђенијих људи.

Но ослобођењу и уједињењу родољубиви Поречани свечано су прочели кости ових мученика са „Дервишке њиве" где се погубљење догодило, у Поречки манастир. Нашега им је била да ту подигну спомен-капелу.

Али сретства су била сувише скромна. Тада се конституисао одбор на челу са г. Данилом Буровићем, народним послаником. Одбор је стално себи у задатак да мученицима из Пореча пружи достојне спомен-капелу скупљајући добровољне прилоге.

Захваљујући ажилности одбора акције је успела. Спомен капела је већ из темеља и сазидана до половине. Али сума од 30.000 динара, колико је до сада скупљено, није била довољна. Потребна је још толика сума па да се радови на капели приведу крају.

Одбор за подизање спомен-капеле зато моли све родољубе да приложе за овај национални споменик.

Прилоге треба слати: Одбору за подизање спомен капеле изгинулим Поречанима — Јужни Врод.

Личне вести

75-рођендан

* 17 (4 по старом) овог месеца, прославиће скромно, свој 75 рођен-дан. Желела бих да тог дана видим пријатеље код мене. — **Живана** пок. Стеве **Милићевића**, журналисте, Београд, Цвијићева 31.

Веридбе

Верени су и испитани гца **Милица**, кћи гђе **Наталије** и г. **Цветка Крстића**, архијерејског намесника из Ваљева и г. **Миодрат С. Ратковић**, артилеријски капетан, син гђе **Данице** и г. **Саве**, инспектора у пензији из Београда.

У Скопљу су верени и испитани гца **Гроздана Стамбол**, приватни чиновник и г. **Радован Рашић**, пешадијски поручник.

Венчања

★ **Мирјана Л. Будишин** и **Слободан С. Марићковић**, арт. кап. II кл., венчаће се у недељу, 14. о. м., у 7 часова у Вел. Кикинди. Честитања у цркви.

Данас у 10 часова, у синагоги Бет Израел, венчаће се гца **Лујза Леви** и г. **Исак Кохен**.

★ У недељу, 14. о. м., у 16 часова, венчаће се у синагоги у Сенти гца **Дези**, кћи гђе **Саре** и г. **Јеремије Нахмијаса** и г. **Јакоб**, син гђе **Виде** и пок. **Рахамина Коена** из Скопља. Честитања у синагоги.

Помени

● У понедељак, 15 о. м., у 11.30 часова, даваћемо нашем милом **Владимиру Т. Сказовићу**, секретару Универзитета, у цркви Св. Николе, 40-дневни парастос. — **Ожалошћена породица.**

● Сутра, 15 о. м., у 10 часова, у цркви Св. Димитрија у Сопоћу, даваћемо мајчин парастос **Трајку Глигоријевићу**, чиновнику Градског поглаварства, четрдесетодневни парастос. — **Ожалошћени родитељи.**

● Данас, у 11 часова, на Новом гробљу (парцела 7), даваћемо нашој милој и никад непрежаљеној **Перанки М. Дамњановић**, учесници, годишњи помен. **Ожалошћени:** старамајка **Јелена Накић** са осталом родбином.

Читуље

† Наш мили **Ђорђе Пко Уљеки**, професор Београдског универзитета, преминуо је 13. о. м. Сахрана, сутра из капеле Инверске Божје Мајке на Новом гробљу. — **Ожалошћени** синови **Владимир, Александар и Димитрије**, кћери: **Марија** и **Гађа** са осталом родбином.

† **Андра Р. Петровић**, виши инспектор Министарства пољопривреде у пензији, преминуо је после краћег боловања у 69 година живота. Погреб ће бити 14 о. м. у 10 часова из капеле на Новом гробљу. — **Ожалошћена** породица: супруга **Агнија**; синови, ваздухопловни капетан др. **Риста** и **Михаило**; кћерке **Софија, Милева** и унучица **Милица.**

† Наш мили једнаиц **Мирко Николић**, преминуо 13 о. м. Сахрана данас, из стана: Војводе Бране 45. — **Ожалошћена породица.**

● Јављамо тужну вест сродницима и пријатељима, да је преминуо наш мили **Ђорђе Ердељан**, пензионер, 13 о. м. Сахрана, сутра, пре подне из капеле на Новом гробљу. — **Ожалошћени:** супруга **Мара** са осталом родбином.

† Наш мили и добри син, брат и девер, **Владимир Видојковић**, преминуо је 13 о. м. Сахрана данас у 10 часова из капеле Опште државне болнице. — **Ожалошћени:** отац **Никола** и мати **Симка** са осталом родбином.

Белешке

КОД ЗАТВОРА сметња у пробави, узета утутро на празан стомак једну чашу природне **Franz-Josefove** горке воде.

ТРОМЕСЕЧНИ КУРС шарског Кројачка Београдског женског друштва отпочео је од 6—8. Пријављивање до 18 августа. Школарина 150 дин. месечно, испит бесплатан. Добрачина 8. Телефон 28-002.

Med. Univ. др. РАДИВОЈ МИЛИН ординира у Старом Вечеју, Вилсонова 16, сваког дана, осим недеље, од 8—10, 2—4 и 7—8 увече.

ФИРМЕ које желе учествовати на овогодишњем јесењем велесајму у Љубљани те се још нису пријавиле, нека управа Љубљанског велесајма одмах извести своје пријаве. Пријавни рок је до 15 августа, а изложбена места има само још мало. Овогодишњи велесајам у јесен ће бити од 1 до 12 септембра.

ПОВЛАСТИЦЕ ЗА СТРЕЛИШТЕ

Г. министар саобраћаја одобрио је на државним железницама за учеснике 27 земаљског нараднот гађања и конгреса Стрељачког савеза Краљевине Југославије, који ће се одржати у Београду од 11 до 17 септембра о. г. следеће повластице:

а) повлаштицу у четврт цене за учеснике стрељачке утакмице; и

б) повлаштицу у пола цене за претставнике стрељачких дружина и стрељачких округа.

Повластице важе од 8 до 20 септембра.

ЧИТУЉА

Јуче су сахрањени у Београду: Зорка Стокић, домаћица, 62 године, Јатагани Мољи 13 ред број 2; **Наталија Павловић**, пензионерка, 51 годину, Космајевачка 43; **Александар Јовановић**, редар Капетанија пристаништа у Смедереву, 45 година, умро у Државној болници, живео у Смедереву; **Радмила Гајић**, домаћица, 16 година, Јатаган Мала 3 ред број 1.

Аутомобил на послу и у спорту

По мокром асфалту

XXII

— Жао ми је што јутрос нисам био са вама, да видим онај цирк)с по улицама. Вредна општина да поплоча улице, све се цакли. Ми пешаци пузамамо по мокром тротоару као патке, а аутомобили и аутобуси, ваљда под утицајем алкохола, врте се и клизају као луди. Кад ће ти шеш о аутомобилима, моторизација и учиш цео свет како ће да вози и како да се понаша на путу, не би било од штете да кажеш и који рез о асфалту и снизима чиим нередњима које се дешавају услед клизавог пута.

— На више још време, о томе ћемо говорити ни јеси кад почу више и лепавица.

— А дотле да оставимо коња у гаражи! Пиши ти да се праве путеви тако да се сви не клизају. Има сигурно и оних који ће да кажу да сам сиромах читао да је неки инжењер патентовао неки бетон или асфалт, не сећам се тачно шта је то било, који се никад не може да углача. На неки метну то на пут.

— Тај су патент још пре двадесет година од највећим одушевљењем прихватили фабриканти гуми. Они су чак шта више захтевали да пут буде као глатка трешња, знаш, као оне што продају дрогом.

— Ама немој ти да се шалиш! Јутрос је било неколико возила у јарке од 2 до 3 м. Нели се лен мора наћи!

— Има једна апсолутно сигурна система, који неклизљуће сваког клизање и обртање кола по мокром асфалту.

— Који?

— Онај који употребљавају сва пешаци по клизавом путу. Иду полако и опрезно. По чему то, да један шофер мисли, да је он на четири точка сигурнији него пешак на две ноге? Ако возач не познаје технику управљања и вожења, сам је крив што му се на клизавом или мокром путу дешавају непријатности или чак и несреће. Ова та дреа и повика на чудне који су клизали услед воде или нанесеног

РУМУНИЈА ИЗВОЗИ 60.000 СВИЊА ЗА НЕМАЧКУ

Букурешт, 13 августа. — Румунски извозници свиња закључили су са Немачком уговор о диференцијали 30.000 живих дебелих и 30.000 заклани месечних свиња. Са транспортом почеће се сви дана, у прном реду за Беч.

ПОВЛАСТИЦЕ ЗА СТРЕЛИШТЕ

Г. министар саобраћаја одобрио је на државним железницама за учеснике 27 земаљског нараднот гађања и конгреса Стрељачког савеза Краљевине Југославије, који ће се одржати у Београду од 11 до 17 септембра о. г. следеће повластице:

а) повлаштицу у четврт цене за учеснике стрељачке утакмице; и

б) повлаштицу у пола цене за претставнике стрељачких дружина и стрељачких округа.

Повластице важе од 8 до 20 септембра.

Одмор на горњој Адрији

Abbazia: Ривијера велике моде. **Brioni:** Поло, Голф, Јахтинг. **Grado:** Плажа, морска бања. **Portoroze:** Термална бања, плажа. **Trst:** Лирске приредбе на дворцу Од Сан Бусто.

Посетите

Постојинску пећину

Јарска сезона у арени од Пуље. — Обавештења и продаје: ЕНИТ, Београд, Петра Кочића 6, као код бањских управа. 31250, 4-3

Футбалери Лехнер и Глишовић играју на Бледу - по паркету

Блед, августа

Кажу да је ове сезоне на Бледу слабија посета него прошле. Ја то не бих никако могао сам да проценим, из два разлога, пре свега, прошле године нисам био тамо, а затим, данас је на Бледу, и поред свега, толико препуно, да не могу да замислим где је стао онај вишак од прошле године. И, што је главно, стално придолазе нове снаге. Сваког дана приметићете на „Грајском купалишту" по неки нов костим, сваке вечери привући ће сваку пажњу, у „Парку" или „Топлици", понеки нов пар, који се ђуља на паркету, у загушљивој атмосфери пуној тангоа, фокса, валцера...

Лехнер на Бледској плажи, окружен симпатизерима

Варљива температура

Блед: ваздух и елита из прве руке; што се тиче осталог, о томе се да и опширније писати. Температура, рецимо, врло је непримерљива у „ресторанима „Парк" и „Топлице". Ако тако, рецимо, у хладу пијете малиниу са содом, онда Вете, кад вам „госпон обер" љубазно каже „свега десет динара, без бакшиша", и мати температуру у 45 степени, ако нисте мањели на бледски ценовник. Али ако се напалите па поручите пола литре вина, на сунцу, верујте да Вете се сасвим охладити кад чујете цену. Температура је, дакле, врло варљива за ноге госте, који нису научили на ту „климу Блед". И док се добро упознате са метеоролошким станицама „Парк" и „Топлице", можете страшно да назебете. Ништа вам више не треба, него, ако сте рецимо мало склоњени, да поручите нешто у тим „апотекама", и кад сазнате шта кошта, одмах загрејани одједном охладите, и сместа добијете бар кијавицу. А бапка што људе са слабијим срцем жеже и шлог да потрефи, због једне најобичније малиние са содом или пре кафе. Кажем вам, идите на Блед тек пошто добро набубате напамет теорију ценовника хотела „Парк" и „Топлице". И онда почните полако да се уводите у праксу, али сасим постепено, ако нећете да добијете кијавицу или малу срца.

Вавилон!

Како стоји са страницама? Ако се задовољавате да вам само објасним како стоји са Југословенима, онда ево овако:

Ушао сам у једну радњу.

— Вољворно сињоре! — кажу ми.

Ушао сам у другу радњу:

— Вожкур, жеље!

Отишао сам да поједем један сендвич гулаш:

— Ала солџаја-

Хтео сам да разменим неки страни новац:

— Гуд деј, сер!

Пријео ми се колач:

— Гути таг, мајн хер!

И тако, само што ми још нису винули „хип, хип, ура", над сам купио новине. Онда сам отишао у једну кеваџиницу:

— Вас вишшен зи? — питали су ме.

— Желам само да чујем једно оригинално „добар дан", плаћам бизку плус десет од сто бакшиш!

— Вас, бите, пардон, одакле сте ви? — збуњено се кеваџија.

— Из далека. Чак из Југославије!

— Ех, па ми смо земљаци!

— Ма није могуће, па где чак овде да се нађемо, међу овоземаљским странцима!

— Шта Вете, ми овде скоро да заборавимо свој језик!

Један који ипак говори српски

Изашао сам да мало прошетам.

— Добар дан, господине! — чуо сам иза себе.

Тргао сам се изненађен и окренуо. Наравно, то је био један просјак. Разуме се, Југословен.

— Уделите!

— Хоћу, брате рођени, како не бих, одавно те тражим, а тебе нигде!

Нисам могао да одолим жељи. Загрлио сам земљака и дао му бизку, само сам му скренуо пажњу да не оде да поиље малингу са содом код „Топлица". Дао ми је часну реч да неће.

Две величине

Нећу да кажем да прошле године на Бледу није било више госпођу. Али све је свакако било боље и симпатичније. Узмите само у обзир да смо сада били Лехнер и ја, и то је доста. Тако је бар био у непрекидном уверењу један симпатизер плаших, кога сам упознали тамо. Били смо нерадзвојни и нама је било врло пријатно, све док није почнало да нас хвали пред другима, заиста је он показивао неодољиву склоност. Чим му неко приђе, а он почне, кобојаги у највећој тајности:

— Знате ли ви ко су они?

— Не!

— Како? Шта кажете! Па у ном веку живите! Не познајете Лехнера и Глишовића?!

— Уууу... То су они? Тако...

И тако, само што не изгрли људе што не познају неканког Глишовића и Лехнера, као да је то обавезно. А они се чуде људи, наравно, неки из учтивости, неки њему, а пошеки опет и нама. Само' уверавам вас да са нимсмо потплатили да нас рекламира, чак било нам је неугодно, и увек смо морали да правимо вицеве на свој рачун, да бисмо забашурали стварн.

Тако нас је наш симпатични симпатизер хвалио из све снаге, где год је стигао, док му се није догодио овакав пех:

— Хм, обратио се он једној госпођици, знате ли ви ко су они?

— Не!

— Лехнер и...

— Баш ме брига! — није му дала ни да заврши.

— Кажо, па знате ли шта су они?!

— Не!

— Па наши познати...

— Шта се то мене тиче. Не занима ме! — избрецну се она и оде.

Наш симпатизер изгледао је као покисла врбица. Лембе се правио као да ништа није чуо, а ја сам се искидао од смеха. Више се није тако поносио нама, нити нас хвалио.

Види Напуљ, па умри!

Ја немам образа да кажем да знам да играм модерне игре. Некада сам почео да изучавам тајне паркета, али како су другови почели да ме дирају да, кад играм, врло много личим на лопова који се шуња, то сам престао да мучим паркет, јер сам по природи врло стидљив. Али ето, десило се да сам на Бледу морао и ја да заиграм једну. Било је то једне вечери код „Топлице", кад се осетала осудница у кавељерима. А једна Мађарица до нашег стола баш се распалила за играње, па све поцупкује на столици и гледа ме патрено, пошто сам једини остао од мушкараца да седим, за време једног енглеш валса. Нисам хтео да кажем да смо нестоиудубина нација, те се дигох и неколико се још поклоних пред њом, по правилу. Па се онда ухватисмо у „рингишпил" и почех ја с њом да „крадем", као моји другови тумаче мој плес. Ја не знам да терам ауто, те сам слабо управљао својим „воланом". А како је „свабрађај" био врло велики, као на најбољим дондонским раскрсницама, то моја дами пребројаше ребра скроз, од доле до горе, а не могу ни ја ништа да кажем против, и ја сам јој све жуљеве по двапут тачно пребројао. Кад се завршн прво „мучење", сви око мене почеше да аплаудирају, тражећи да се плес поновн. Ја сам иначе врло учтиви дечко, па и за трећи плес дадоше ми дозволу, али опет онет оче да завија, мени се смрче, али сам ипак закмрзио и раширио руке, да примим даму у наручје. Хтео сам да играм жмурећи, да не гледам ни њене ани своје муке. Али кад ме мунуше у леђа и одгурнуше, отворих очи и са радошћу констатовах да моје даме нема нигде ни од корова.

— Данке шен! захвалила ми се девојка лепо, кад сам прешао поред њеног стола. Мало је стекла при том и била намрешена, али ја то нисам приметио.

После тога нисам је више ни јелном видео на Бледу. Чини ми се да сам успео да је протерам чак преко границе. Разуме се, дирали ме због тог случаја. Међутим, ја сам то одмах довео у везу са „види Напуљ, па умри", јер сам претпостављао да би и моја партнерка радије умрла, него још једном играла самном. И интересантно, доцније, чим је некса девојка била неком антипатична, одмах су мене звали да играм само један танго с њом. Али ја, стари родољуб, нисам хтео да протерам све странце из Југославије.

На Бледу, већином је заступљен фрак и вечерња тоалета. Спортско одело не гледа се са симпатијама, чак изазива мрмљање, кад се увече појавите у једном од ова два отмена ресторана. А ја, као за срећу, нисам био ннео ниједну машину. Само томе сам имао да благодарим што сам при уласку увек био одлично запажен. Нарочито су у мене редовно били упућени лорнјони и ручни цвикери некодико баба, које су увек узимале сто одмах до улаза, да би подвргле критици све што живо прође, изузимајући, вероватно, келнере.

И беш ми се жалило један домаћи посетилац на ову усложеност.

— У иностранству иду саме, каже, и проводе се како хоће, а на Блед ни да мрдну без маме или тетке!

Чамац за спасавање

Мој стари популарни друг, таксономи Лезбијка, има јединицу из плеса, баш као и ја. Њему дођупе нпгдена дама још није рекла „данке шен", пре завршене игре, али богами ја увек окренем главу кад се он шуња по паркету с неком задњицом, јер из другарства не могу да га гледам како се мучи. Управо, он је имао само једну жртву, с којом се усуђивао да игра. Једна другарица из Београда, која би за нас подпела и неће жртве, а не само да играмо с њом. Ја сам ипак био толики другар, па је нисам ниједном ангажовао, јер против не немам ништа, чак ми је симпатична. Али Лембе! Кад она није у башти „Парка", он седи поред ограде и хвали рибе у језеру, док други играју. Али чим она дође, он се устреми на њу и тада је по такту само по подне или вече. Зато сам ту госпођицу и прозвао „Лембиним чамац за спасавање", јер ја мислим да ће њом, он би се пре удавио, него што би му образ дозволио да се поклони пред неком другом дамом.

Спасилац

Нисам могао а да се гласно не смејем, иако се то никако није слагало са отменом атмосфером чувеног бледског ноћног локала.

Један господин, иначе врло симпатичан, и баш ме жао што му се то догодило, устао је кад је чуо звуке плеса. Био је то енглиш валс, али он није обраћао пажњу. Поклонио се пред једном дамом. Она је устала. Ово је тамаи закључно дугме на капуту. Ангажована вечерња тоалета само што се није приљубила уз фрак, кад је сопственик овог последњег застао, ставио мисдилавити прст на чело и ослушкују. Да, то је као за малер, био баш енглиш валс, а он је, по свему судећи, „био у свађи" с њим.

— Опростите, госпођице, ја сам мислио да је ово танго, преварио сам се, ово не знам да играм!

Добио сам утисак да обоје веома лако могу да наиђу на ништа мање симпатичне, а ја сам ипак задовољан што сам у моменту створио две руже, да пропадну кроз њих. На срећу, ситуацију је спасао један лађ који је знао да игра танго, али је зато „мајка" за енглиш валс. Иначе да тога није било, мене би самурајо истерали заувек из отменог друштва, толико сам се непителигентно смејао.

Презношавање у фракоиима

Блед. Центар стране елите. Елита? По маниримма свакако. Иначе, можда. Ипак, дивно је, за свакога. Свако има своје задовољство. Елита, да галантно плаћа паушал 300 динара, да тајно даје пола динара непознице послуши, да се зноји у загушљивим фракоиима, да чисти под дугачким балоким хаљинама и да поштено гледа једноставна спортска одела и голе необријане братове типова без машина. Ова друга врста осећа изразито узнемирење у презношавању фракова и чишћењу паркета балским тоалетама. Осим тога задовољство оних других лежи и у томе што не морају ни на што да паже и смеју да буду алкавн, пријатељи и слободни. Једна фленса на њиховом оделу, или две и три, то не игра никакву улогу у мењању њихове тоалете.

Што се тиче јефтиноће, има и тога на Бледу. Ја например, је сам плаћао пансион 24 и по динара. (Феријалци сам!). Пет динара спавање, пет доручак, осам ручак, шест вечера и пола динара напојнице. И то сам стаповао на врх једног брда. Дише се „на мртво". Ваздух, непосредно произведен у природи, спровођи се право у наше шире, диван, чист просто можете да га жвачете и да га прежвакате као крава шашу.

Св. Глишовић

Српско-холандска Јованка ОРЛЕАНКА

Жана Меркус

Јованка наша,
не Орлеанска.
Ал' она иста...
Анђео чист.

ЂУРА ЈАКШИЋ

У својој књизи: **„Влада Милана Обреновића I"**, на страни 285, Г. Слободан Јовановић о устанку у Босни и Херцеговини, 1876, пише следеће:

„... Јануара 1876 основано је Друштво Црвеног Крста; цвет Београда дошао је на одличачки скуп, и узбуђење је било тако силно, као да је рат већ сутра дан почети. Месеца марта пала је у Београд нека Јованка Меркус, названа код нас „Меркусова". То је била једна млада, богата, а ни мало лепа Холанђанка, рођена на острву Јави, а настањена у Цариграду. Она је била у Љубибратићеву штабу, — и због тога што је носила мушко одело и јахала коња, прочула се као амазонска херцеговачког устанка. Београд је лудовао за тим женским ускоком. Песник Ђура Јакшић певао је:

Јованка наша, не Орлеанска,
Ал, она иста... Анђео чист...

...Друга једна демонстрација тицала се Меркусове. Београдска интелигенција са грдном поворком света носила је бакљаду нашој Јованки Орлеанској. Она се појавила на балкону са цивилорским капицом врх огромне плаве фризуре, — и та женска прилика са мушком калом, која је опоминала на месојеђе и на мапкаре, изазвала је већи урнебес него да се појавио главом Пеко Павловић."

Читајући пре неколико година ово, нисам ни сањао да ћу једном у Холандији, у месечној смотри: **«Hagse Mandblad»**, који уређује наш одани пријатељ др. В. М. Вестерман, открити тајну ове жене, а у чланку једног другог нашег овдашњег пријатеља Г. Ц. А. Рајсме, холандског путописца и новинара. Он је 1936 био у Сарајеву и у једној тамошњој књижари купио једну француску књигу од неког Шарла Иријарта под насловом: **„Босна и Херцеговина, успомене са пута приликом устанка"**.

У овој књизи, изненадио, срео се г. Рајсема са именом своје непознате земљакиње: Жане Меркус. О њој је Иријарте писао, да је „Холанђску јунакињу" неколико пута срео и видео у Дубровнику, а у пратњи познатог устаиког војводе Љубибратића. Ирijарт описује Жану Меркус, као младу даму од 25—30 година, која је, осим обилате финансијске помоћи коју је широко делила, узела учешћа и у устаиким упадима на турску територију, где је показала невероватну хладнокрвност и личну храброст. Чак, једном приликом, кад су многи од усташа одбили да бацје у ваздух једно турско утврђење, она се била пријавила да ће сама то извршити.

Даље Ирijарт прича да је Жана Меркус давала велике суме руском агенту Веселицком и да је посретством француског официјра Барбјеа купила неколико Крупових топова и упућивала их устаницима преко Клека и Суторине. Најзад, према овој књизи, Меркусова је била затворена од стране аустријских власти заједно са Љубибратићем и неким другим устаницима. Међутим, док су сви остали били интернирани, Жана Меркус је отишла за Београд и пријавила се тамо у српску војску, где је примљена са највећим почастима, према наknадним информацијама ко је ми је дао г. Слободан Јовановић. У одбору који је био образован за њен дочек били су: **Гига Гершић, Милан Буњушић, Јован Бошњовић** и др.

После овог проналаска, г. Рајсема се почео да интересује за ову своју земљакињу: Ко је она? Ко је био њен отац? Шта ју је натерало да оде у српску авантуру? Шта је после било са њом?

Као у сваког стварн и у овом новом открићу одиграо је најглавнију улогу: СЛУЧАЈ.

Једне вечери, у једном холандском друштву, док је г. Рајсема причао о мистеријозној личности борбене Жане Меркус крикиу одједаред једна дама: „Па то је била моја тетка Ђени Меркус, кћерка генералног гувернера Холандске Индије, Петра Меркуса!

Тако је г. Рајсема нашао пут да даље тражи, пошто се ова дама само сећала: да је „тетка Ђени" ратовала у Турској! То је заиста био мало чудноват догађај за она времена, а „тетка Ђени" се код куће врло често веома чудно понашала тако да су њени били срећни кад је она једнодан отпутовала. Јер, у Утрехту, где је племенита породица Меркусових живела, била је Ђени страх и трепет кад би се одједаред однекуда појавила са великим пером на свом шеширу, или кад би остајала у Утрехту по неколико дана пушећи цигару за цигаром. После тога би поново нестала да жнви негде на француској Ривијери.

О њеном оцу се зна да је био сни пастора у Нардену, који је узео за жену Жан де Мушерон, ћерку једног пастора валонске цркве.

Крепушни као млад правник за Индију, Петар Меркус је већ био 1829 год. члан Индијског Савета. Ту се он венчао, 22 септембра 1830, са гђом Н. В. Крансен, разведеном женом једног професора на Универзитету у Лејдену. 1841 Петар Меркус био је именован за генералног гувернера Холандских Индија. Он је имао осмеро деце. Жана, као шесто дете, родила се у Батавији, 11 октобра 1839 године.

1844 умро је Петар Меркус у Сурабаји и гђа Меркус се вратила у отаџбину са својом великом породицом. Настанила се у Амстердаму. После је прешла у Хаг, где је умрла 19 априла 1848. Иза њене смрти породица се сва разишла, и мала Жана, дете од 9 година, отишла је у Арнем код свог стрица Меркуса, пастора Валонске цркве. Ту се у њој развила, до највеће мере, њена верска наклоност, и то толико, да је, кад је дошла до пунолетства, располагајући великим наследством, кренула на ходочашће у Палестину. Верујући у неизоставни долазак Месије она је у Јерусалиму купила парче земље и саградила на њему кућу да у њој дочека Спаситеља!

У Палестини се још више распалила њена мржња на „неверинке", и она одлучи да себе и цело своје имање стави у службу Хришћанства да би се срушила турска власт. Тако ју је 1875 године њен пут одвео на Балкан где је дошла у додир са Љубибратићем и подржавачима устанка. Тада је имала 36 година.

Садашњи чланови њене породице не знају како се Жана вратила из Србије. Зна се само да је, после свог доласка, живела неко време у Паризу, затим на Ривијери, и да је написала неколико брошура о борби против алкохолизма.

Њена путовања, њена кућа у Палестини, српска авантура, пођедоше јој паре; бар велики део онога што је имала. Много је света црпело са овог „бунара" који је најзад пресушио! На крају јој је остала само кућа у Јерусалиму, која се није могла продати! Тако се Жана, потпуно осиромашивши, вратила у Утрехт. Калуђерице тамошње дале су јој једну собицу у својој болници. Познајући њену побожност храниле су је бесплатно. Ту је и умрла 1897, у 57 години живота. Гроб јој се налази на Централном гробишту у Утрехту. Како показује слика, гроб је једна проста камена плоча, која покрива остатке жене која је била спремна да жртвује себе и своје имање као напа Девица Орлеанска, а све за поробљено Хришћанство на Балкану.

Према горњој слици, Жана Меркус изгледа да није била тако ружна колико јој је г. Слободан Јовановић, познати женомрзац, описао. Чак она изгледа да је била лепа...

Сибе Милићић

Гробница Жане Меркус

ЗА БОЖИЋ И НОВУ ГОДИНУ

а поводом петнаестогодишњице самосталног рада

Пружам прилику свима грађанима наше Краљевине

па и оним поштованим г. г. **БЕОГРАЂАНКАМА И БЕОГРАЂАНИМА**, који досад ма из којих разлога нису своје брилијантске наките, швајцарске сатове, сребрне и кристалне сервизе и све остале часовничарске, златарско-јувелирске и оптичке производе куповали код мене **ОД ДАНАС КУПУЈУ ЈЕДИНО КОД МЕНЕ СВЕ ПОТРЕБНЕ НАЈБОЉЕ БРИЛИЈАНТСКЕ НАКИТЕ, НАЈБОЉЕ ШВАЈЦАРСКЕ ЧАСОВНИКЕ** »Вашерон и Константен«, »Жежер-Пе Култр«, »Павел Буре«, »Лонжин«, »Леонида«, »Силвана« и остале, **СРЕБРНЕ СЕРВИЗЕ** »Клинкош«, »Штурм«, »Дуб«, »Курц« и остале, **КРИСТАЛНЕ СЕРВИЗЕ** »Гале«, »Бакара«, »Пантрац«, »Палма« и остале, **УМЕТНИЧКЕ ДАНСКЕ ПОРЦУЛАНЕ** »Копенхаген« и остале, **ПРАВЕ РУСКЕ САМОВАРЕ**, »Морозов«, **И СВЕ ОСТАЛЕ ЧАСОВНИЧАРСКЕ ЗЛАТАРСКЕ И ОПТИЧКЕ ПРОИЗВОДЕ.**

Дајем од данас па до априла 1938 год.

од мојих познатих јевтиних и утврђених цена за најбољу квалитетну робу што Вам горе наведена имена потврђују

10% ЈУБИЛАРНИ КАСАШКОНТ НА ПАЗАРЕНУ СВОТУ ЗА ГОТОВО

У мом одељењу за уметничку израду СЛАВСКИХ И СВЕТИХ ИКОНА у строго православном стилу имам увек на стоваришту славске свеце НА ЊИХОВИМА ДАЈЕМ ПОРЕД 10% ЈУБИЛАРНОГ КАСА ШКОНТА И ПОСЕБАН ЗНАТАН ПОПУСТ само до априла 1938 године.

увек имам на стоваришту **ОКАСИОН БРИЛИЈАНТСКОГ НАКИТА**, златних, сребрних и античних предмета, **ЗА КОЈЕ ИСТО ВАЖИ 10% ЈУБИЛАРНИ КАСА ШКОНТ.**

Ни један грађанин наше простране Краљевине Југославије не треба да пропусти, а да не искористи **ОВУ ЈЕДИНУ ПРИЛИКУ И ДА СВЕ ПОТРЕБНЕ ПОКЛОНЕ ЗА БОЖИЋ, НОВУ ГОДИНУ, СЛАВУ, ИМЕНДАН КУПИ КОД МЕНЕ.**

Скрећем Вам пажњу и на мој модеран **АТЕЉЕ ЗА ПРЕРАДУ СТАРОГ У МОДЕРАН НАКИТ, У КОМЕ СЕ ПОД МОЈОМ ЛИЧНОМ КОНТРОЛОМ РАДИ.** Небројена страна одликовања сведоче о висини уметничке израде и квалитету накита прерађених у истом.

Да би се овај значајан датум што боље обележио,

ОТВАРАМ сваком грађанину Краљевине Југославије способном за кредит

Кредит у висини двомесечних чистих прихода.

Кредит се може платити у 10 једнаких месечних рата.

Поштовани грађани из унутрашњости ако немају прилике да дођу у Београд НЕКА ТРАЖЕ ПИСМЕНО ШТО ЖЕЛЕ ДА КУПЕ или да их посете моји ПУТНИЦИ-ЗАСТУПНИЦИ СА МУСТРАМА.

ОВАЈ ОГЛАС ИЗЛАЗИ САМО ДАНАС И СВАКИ НЕНА ГА ЧУВА ДА ЗНА ГДЕ ТРЕБА ДА КУПИ ЧАСОВНИЧАРСКЕ, ЗЛАТАРСКО-ЈУВЕЛИРСКЕ И ОПТИЧКЕ ПРОИЗВОДЕ.

Поред тога свака муштерија КОЈА ПАЗАРИ и донесе овај оглас на увиђај ДОБИЈА МАЛИ ПОКЛОН.

ЧАСОВНИЧАРСКО - ЗЛАТАРСКО - ЈУВЕЛИРСКО И ОПТИЧКО ПРЕДУЗЕЋЕ

СТЕФАНОВИЋ

ДВОРСКИ ЈУВЕЛИР И ЧАСОВНИЧАР

Кнез Михајлова 10 **БЕОГРАД** **Телефон: 21-136**

За високо и дубокоградње,
путове, водојаже, жељезнице, за производњу
уметног камена и
друге израђевине.

Нуди
и продаје портландцемент и високовредни портланд
цемент домаћих фабрика.

„ЦЕМЕНТ“ А. Д.

БЕОГРАД

Браће Југовића 17, телефон 20-922

29651

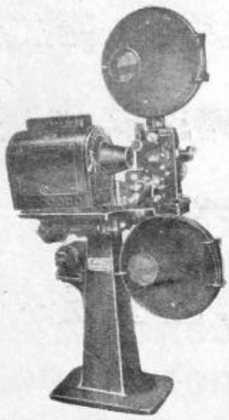
Комплетни биоскопски апарати и тонске-апаратуре

Имамо на лагеру КИНОАПАРАТЕ најбољих светских марака као: ERNEMANN, ZEIS-IKON, BAUER, ERKO i.t.d.

Делове за кино-апарате

свих светских марака:

Шпигел-лампе, објективе, огледала, моторе, диалуксе, премотаче, шпулуц

Делови за тон-апаратуре као:

Појачало претпојачало директно на нец звучнике, фото ћелије, лихтон-адаптере, исправљаче (Gleichrichter)

У нашој Краљевини монтирали смо највећи број тон-апаратура на нарочито задовољство киновласника и многобројне публике

Сва стручна обавештења дајемо бесплатно

Цене без конкуренције!

Тражите понуде Artistic-филм **Тражите понуде**

Београд, Краља Александра 93. Телефон: 24-0-52.

Имамо половне пројекторе, генерално поправљене, цене солидне!

Државна Класна Лутрија

Срећке Класне лутрије, готове су ЗА IV КЛАСУ 35 КОЛА. Вучење је **13 И 14 ЈАНУАРА** 1938 године. **ПРЕМИЈА** 500.000.—. Згодитци: 200.000.—, 100.000.—, 60.000.—, 50.000.—, 40.000.— и још 1500 добитака. Одмах је на реду **V КЛАСА**, вучење траје 20 дана од 15 фебруара до 11 марта 1938 године. **У V КЛАСИ ИМА 36.000 ДОБИТАКА и четири ПРЕМИЈЕ.** Сума добитака V класе износи **56 МИЛИОНА И 927 ХИЉАДА ДИНАРА.** Цена је срећкама за сваку класу једнака и стаје ½ 200.—, ¼ 100.—, ⅛ 50.— дин. Ко купује у доцнијим класама мора све **пропле класе уплатити** т.ј. ½ 800.—, ¼ 400.—, ⅛ 200.— дин.

Моја радња има увек највећи избор срећака у свим поделама, шаље их на све стране света по пријему уплате одмах. Играчима не зарачунава никакве посебне трошкове. Срећке случајеве добитака чува у највећој дискрецији.

Препоручујем поштовањем играчима срећке Класне лутрије као најлепши а притом и најделотворнији поклон о наступајућим празницима. Како је то лепо поклонити своме једну срећку и ова добије **ПРЕМИЈУ** чисто **ДВА МИЛИОНА**, или неки други леви добитак, а још купујући срећке помажете народну привреду.

За сва обавештења и званични план, обратите се мојој фирми, добићете одмах бесплатно. Услуга посве тачна и строго солидна.

Драг. Р. Колаковић

Београд I — Краља Милутина 33.
Чековни рачун 52100, телефон 25-660.
29722, 1-1

29743, 1-1

НАЈБОЉЕ ТАМБУРЕ

Сремске и Фаркашеве врсте као и гитаре и мандолине препоручује творница тамбура

СТЈЕПАН ГИЛГ

Сиссак 160. Савска бановина. Ценовник шаљемо свакоме на захтев бадава. Одликован са 3 златне колајне. Grand Prix у Француској.

29704, 1-2

ОРУЖАРНА ПАСТУОВИЋ

Загреб, Јуришићева улица 1

Водећа трговина оружја, муниције и ловачко-спортских потреба. — Једино и изравно заступништво творнице Ф. Н. За ценовник број 3В треба послати дин. 3.— у пошт. маркама. — Велики илустровани ценовник излази око маја 1938.

29359, 1-3

Генерално заступство и стоваришше

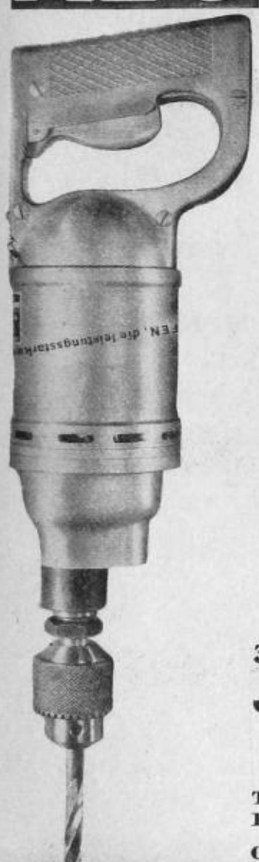
ХИНКО КРАЊЕЦ, БЕОГРАД II

Кнез Михајлова 54, тел. 30-966

Захтевајте безобавезно предочење и понуде.

28242, 1-1

AEG производи

стаклене и гвоздене исправљаче свих учинка.

Биоскопске пројекторе

Инструменте за мерење и бројање струје, релеје
све прекидаче и аутоматске заштитнике
све термичне апарате за кућну и индустријску употребу
ручне, стоне бушалице, моторе за полирање и глачање зупчанике из „Новотекста"
електричне хладњаче са компресором за кућну употребу
штампарске машине за билете
све изоловане проводнике, кабел за јаку и слабу струју
електричне трамваје, локомотиве
све електричне моторе и машине од најмањег до највећег учинка са потребним прибор

Парне турбине свих величина и учика
трансформаторе за висони и нисни напон од најмањег до највећег учинка
струјомере за све тарифе, централна сатна постројења и синхроне часовнике
парне локомотиве за железнице и индустријске групе
специална одељења:

за електрификацију бродова и испоруку материјала за ратну морнарицу и наоружање.

Сва светлећа тела конструисана по последњим тековинама светлосне технике.

Има сопствене лабораторије за испитивање и усавршавање материјала.

ЗАСТУПНИЦИ ЗА ЈУГОСЛАВИЈУ:

Југословенско АЕГ електрично друштво А.Д.

БЕОГРАД, Бранкова 30

ТЕЛЕГРАМИ ЕЛЕКТРОН

ТЕЛЕФОНИ: 22-902, 22-903, 270-53

СТАЛНА ИЗЛОЖБА СВИХ СВЕТЛЕЋИХ ТЕЛА И ТЕХНИЧКИХ НОВИТЕТА У КУЋИ

29850, 1-1

ПРЕДУЗЕЋА И ПРОИЗВОДИ ФИРМЕ

П. ТЕСЛИЋ-СИСАК

Фабрика и рафинерија шпирита

сирови шпиритус
горива шпиритус
дехидрат
фини рафиновани шпирит

Фабрика ликера

све врсте ликера по оригиналним француским рецептима, бренди, рум

Пецара ракије

све врсте домаћих ракија

Фабрика квасца

првокласни пекарски пресовани и тиштени квасац

Фабрика угљ. киселине

угљена киселина (CO_2)
у властитим и мушторијским конусима

Фабрика дрвних израђевина

дрвена вуна,
бижоне спирале за фабрике сирћета

ФАБРИКА СТАКЛА

бело стакло,
полубело стакло,
зелено стакло,

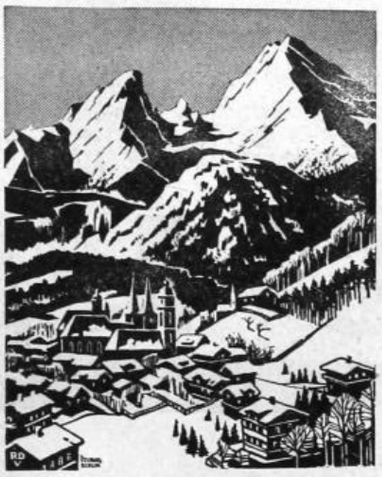
медицинске бочице,
стакла за зимнице и тушиње,
чаше обичне и специјалне,
флаше обичне и специјалне,
сервиси за пића,
цилиндре за лампе,
балони,
демижони,
разни специјални апотекарски артикли,
ситно шупље стакло,
пресоване посуде и сервиси,
индустријско стакло,
разне друге израђевине од стакла.
Фабрика има своју властиту велику брусионицу.

Фабрика хемијских производа

калијево ђубре,
кристална сода,
поташа

Радиоактивно хипертермално **Сисачко јодно купатило** Најелегантније, најмодернije и најјефтини е одно купатило на Балкану. 29778 1—1

Зима у

НЕМАЧКОЈ

идеална места за зимски спорт,
интернационалне утакмице,
карневалске приредбе

60% попуст
на немачким железницама

Јевтине путничке марке

Сва обавештења, проспекте даје:

Немачки Саобраћајни Биро — Београд

Кнежев Споменик 5 **Телефон 30-003, 27-290**

ХАМБУРГ — АМЕРИКА ЛИНИЈА

HAPAG

Редовни линијски саобраћај

за све крајеве света са најмодернијим бродовима угодном, лепом спремом и првокласном послугом

Забавна путовања морем

за Северне пределе и за Спитзберген, за пределе Средоземног мора, за Атлантска острва и око света

Седмични брзи саобраћај за Северну Америку

везан са јевтиним путовањима у феријама за Сједињене Државе.

Угодно се путује бродовима

Хамбург-Америка Линије

Сва обавештења, проспекте и карте за бродове даје:

Немачки Саобраћајни Биро — Београд

Кнежев Споменик 5 **Телефон 30-003, 27-290**

Велики избор конфекције
ЗА ЗИМУ

Зимских капута за даме, господу и децу по најновијим моделима

МЕТЕОР

Београд, Кнез Михајлова 29

Штофова за капуте, одела и хаљине у свима квалитетима.

Свиле за дневне и вечерње тоалете.

Сомота, дифтина, порхета, платна и остале мануфактурне робе.

Женског свиленог веша и чарапа у најмодернијим бојама.

Блуза, џемпера и **пуловера** у најмодернијим фазонима.

Веша, кошуља, шешира, чарапа, кравата за господу.

Кожних ташни и кишобрана за даме.

ОДЕЉЕЊЕ ОБУЋЕ снабдевено је најбољим **ципелама и шнешуама** за даме и господу.

ГГ. Државним чиновницима, пензионерима и осталим лицима способним за кредит дајемо на отплату уз врло повољне услове.

98377 1—1

„ИКАРУС" А. Д.

ТВОРНИЦА
АЕРО- и ХИДРОПЛАНА

ЗЕМУН

29841 1-1

Државна класна лутрија

Државна класна лутрија овим објављује, да је за наступајуће 35 коло срећака из основа изменила свој лутријски план.

За ово коло пуштено је у продају 100.000 целих срећака.

Цена срећкама за сваку класу следећа је: једна цела дин. 200.—; једна половина дин. 100.— и једна четвртина дин. 50.—.

Укупна вредност добитака и поред исте количине издатих срећака и исте цене срећкама повећана је према прошлом плану од дин. 64,320.000.— на

Дин. 64,991.000.-

У овоме колу појачане су премије и добитци и у прве четири класе као и у самој петој класи тако, да ће играчи већ у самом почетку игре т. ј. још од прве класе учествовати са јаким интересовањем за игру у овом интересантном колу.

У свих пет класа има 8 премија и то: од дин. 2,000.000.—; 1,000.000.—; 3 по 500.000.—; 400.000.— и 2 по 300.000—.

Поред ових премија има следећих већих добитака: 8 по 200.000.—; 16 по 100.000.—; 17 по 80.000.—; 17 по 60.000.—; 19 по 50.000.—; 17 по 40.000.— као и велики број других већих добитака.

У V класи овога кола уведен је велики број добитака, који раније нису постојали, и то: од дин. 35.000.—; 25.000.—; 15.000.— и 12.000.—.

Смишљеном расподелом добивеног новца, повећан је у V класи број добитака изнад дин. 10.000.— од 105 на 302 добитка, те ће на тај начин у скоро сваком већем месту наше Краљевине пасти бар по један већи добитак или премија.

У најсрећнијем случају могућим спајањем премија и добитака у V класи може се добити на једној целој срећки

Дин. 3,200.000.-

За исплату добитака јамчи држава Краљевине Југославије.

Срећке се могу добити код овлашћених продаваца и њихових потпродаваца, којих има скоро у свима већим местима.

Ближа упутства са лутријским планом и општим правилима добијају се на захтев бесплатно код свих овлашћених продаваца срећака.

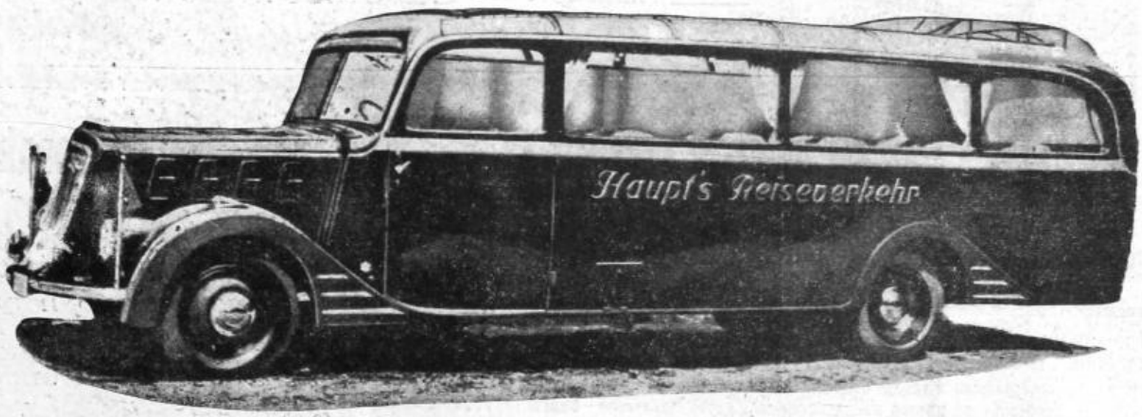
Ко купује срећке Државне класне лутрије, поред личне користи коју може да има, уједно помаже народну привреду, занатство, индустрију и инвалиде, јер се чист приход добивен од продаје срећака по закону сразмерно дели у напред поменуте сврхе.

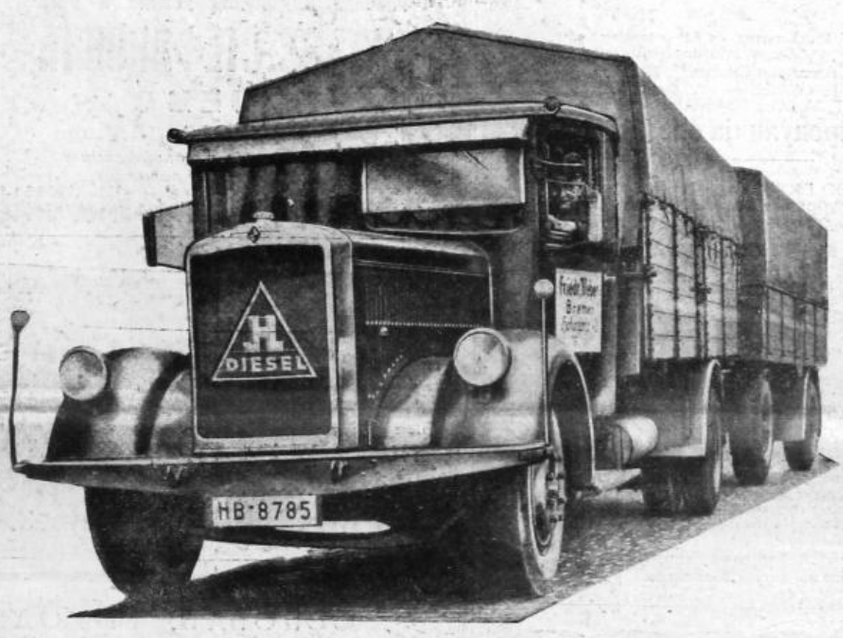
29732

„HANSA“

НУДИ ВАМ ШТОГОД ТРЕБАТЕ:

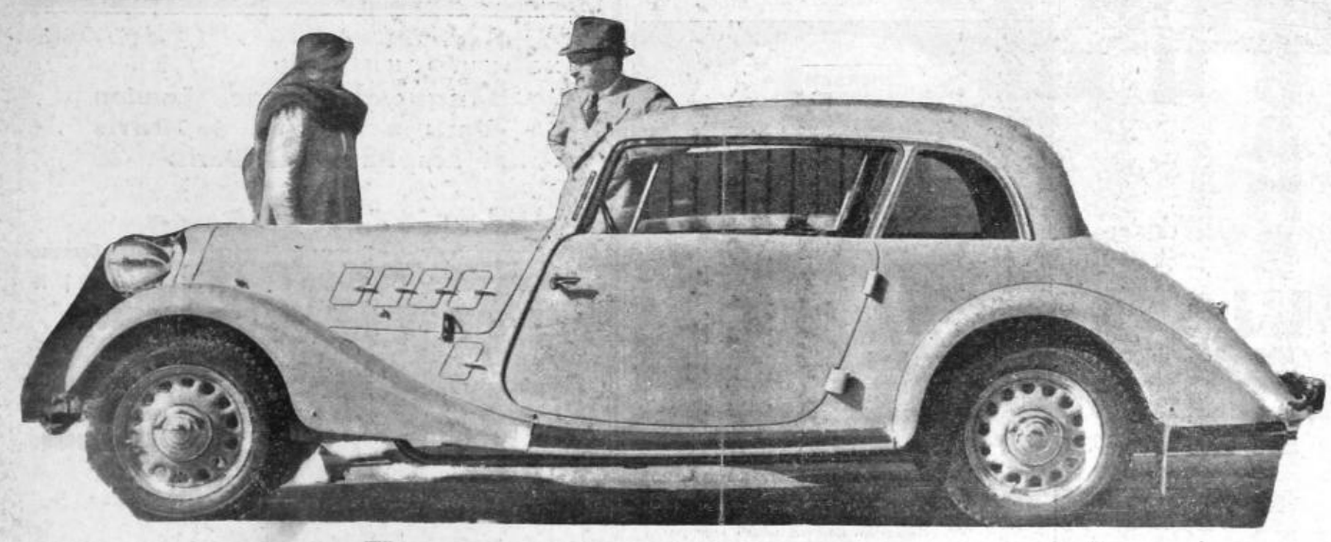
HANSA-LLOYD АУТОБУСЕ

HANSA-LLOYD ТЕРЕТНЕ АУТОМОБИЛЕ

HANSA ЛУКСУЗНЕ АУТОМОБИЛЕ

26737 1—1

Економичне, лепе и елегантне!

Генерално заступништво: Београд, Немањина 1. Тел. 30-975.

КРОЈАЧ

„Божа"

БОЖИДАР М. ПАВЛОВИЋ

TAILLEUR

Приспели су у великом избору
најмодернији Енглески штофови за
ЗИМСКУ СЕЗОНУ
исто препоручујемо свој салон за израду одела, иберцигера и зимских капута по најновијем журналу. За солидан рад гарантујем.
За готово и на отплату -- Моли за посету
кројач „БОЖА"
Св. Саве ул. бр. 8 (Славија Тел 28-185

86509 1—4

Државна топионица и ливница

ОСНОВАНА 1888 ГОД.

ВАРЕШ

ДРИНСКА БАНОВИНА

БРЗОЈАВИ: Железара Вареш Мајдан
ТЕЛЕФОНИ: дирекција: бр. 2, рачуноводство бр. 3, трг. одељење бр. 4, централа бр. 5
Поштанска, телеграфска и телеф. станица: Вареш Мајдан - Жел. станица: Вареш
— Предузеће се налази на индустријској пруги Подлугови—Вареш —

Производи:

ГВОЗДЕНУ РУДАЧУ: Хематит са 62% лимонит 45% и сидерит 36% Фе у рудницима Дрошковцу, Пржићима, Брезику и Смреци;
РУДАЧУ ЗА ТЕМПЕРОВАЊЕ са 90% Fe2O3
ЦРВЕНИ ХЕМАТИТ ЗА БОЈЕ ИЗАБРАНИ.

Годишња продукција око 180.000 т.

2 високе пећи:

Производе СИРОВО ГВОЖЂЕ годишње око 60.000 т. и то: Мартиново, бело сирово, зрцаласто сирово и ливничко сиво сирово гвожђе.
Као нузпродукте:
ОЛОВО: чистоће 99.36 Пб и ГРАПУЛИРАНУ ТРОСКУ

ЛИВНИЦА:

Производи СИВИ ГВОЗДЕНИ ЛИВ, ЧЕЛИК и МЕТАЛ, као и:

Водоводне цеви,	канализациони,
фасонске комаде,	трговачки,
центрифугалне пумпе,	пећни,
вежбање справе,	грађевински,
разне одливе.	машински лив.

Све машинске и остале делове из ливеног гвожђа до тежине 10.000. кг. у једном комаду а по нарудби. Челични и електрочелични лив. Метални лив из бронзе, месинга и ротгуса.

Механичка радионица:

Врши електрично варење и сваривање, апретира машинске делове, израђује грађевне арматуре и т. д. Врши галванско пониклавање производа.
Железара има модерну столарију хемијску лабораторију и металографско одељење.

Ценовници и продајни услови шаљу се на захтев. Каталози, скице и нацрти нормализованих производа шаљу се на захтев бесплатно.

ТРАЖИТЕ ЦЕНОВНИКЕ!

Исхрана са поврћем и воћем
донеће вам здравље и задовољство!

Свеже мајско и јунско поврће у кутијама и најбоље воће у компотима све са плавом етикетом израђује

Фабрика за прераду поврћа и воћа

БРАЋЕ С. СТЕФАНОВИЋ

КИЈЕВО
КОД БЕОГРАДА

Добија се у свима колонијалним и деликатесним радњама.

29925 1-1

До данас најсавршенији бријачи

„Roscan" № 28 дин. 58.— № 27 дин. 65.— **„Fero"** № 29 дин. 95.— № 30 дин. 110. **Heljestrand** № 31 дин. 150.—

подесни како за г.г. берберe, тако и за г.г. аматере, јер су од најбољег челика. Имамо богат избор прибора за бријање, шишање и маникирање. Оштримо сав берберско-фризерски алат. Цене су према квалитету робе и начину оштрења без конкуренције. За унутрашњост шаљемо на доплату уз минималну поштарину. Тражите наш ИЛУСТРОВАНИ ЦЕНОВНИК.

Фериго и Розеан

БЕОГРАД, Мил. Драшковића 3. Тел. 25-051

29944. 1-1

ОСНОВАНА 1910 ГОДИНЕ

ФРАНЦУСКО-СРПСКА БАНКА А. Д

Главни оснивачи:
Banque Ottomane, London -Paris и Banque de Paris et des Pays-Bas, Paris.

●

Седиште **Лондон** — Централна Дирекција **Београд** — Седиште **Париз**

●

Филијале: **Скопље, Битољ, Ниш, Косовска Митровица**

●

Складишта у Београду и Скопљу.—

●

Врши све банкарске операције
Овлашћена банка за девизно валутне послове
Коресподенти у свим земљама

09630

ФАБРИКА НАМЕШТАЈ БЕНЦЕ

КНЕЗ МИХАЈЛОВА 44
ТЕЛЕФОН 29-5-87
заступник
Пуљевић
ПРИМА СВЕ ПОРУЏБИНЕ

ХЕРСАН ЧАЈ

ДЕЛУЈЕ добро код оболења стомака, јетара и бубрега. Помаже код артериосклерозе и хеморонда.
ОЛАКШАВА муке и болн код реуматизма и костобоље
УБЛАЖУЈЕ оболења код месечног пражња и неге.
ОДСТРАЊУЈЕ сметње од дебљања и чини витким.

Рег. С. бр. 193830/933. *Добива се у свим апотекама.*

09092 5—7

3 најновија ТРИУМФ ШЛАГЕРА

„ТРИУМФ“ је данас водећа марка

Генерално заступништво и главно фабрично стовариште,

БЕОГРАД, Поенкареова улица 12. Телефон 25277. Поштански фах 623

Цене солидне за готово и на отплату. Тражите понуду и стручно приказивање

Траже се у свима већим местима уведени заступници, првенство књижари.

27756 1—1

Речна пловидба Краљевине Југославије

Дирекција: БЕОГРАД,

Загребачка 7 и 9

Својим удобним и брзим бродовима одржава сталан путнички саобраћај у границама Краљевине Југославије и једанпут недељно, у сезони, експресни путнички саобраћај на линији Беч—Братислава — Будимпешта—Београд.

Велике повластице за групна путовања, туристе, активне и пензионисане државне службенике, свештенике, студенте и ђаке, посетиоце признатих купалишта и климатских места. Постоје и викенд-карте са специјалним попустом.

По комбинованим тарифама између Речне пловидбе, Југословенских државних железница и поморских друштава на Јадрану, затим између станица ових саобраћајних предузећа и Чехословачких државних железница могуће је директно отправљање путника и пртљага од станица и за станице наведене у односним тарифама; посетиоци купалишних места и Јадранске обале уживају попуст у вожњи од 50% на бродовима Речне пловидбе и у случају путовања њезиним бродовима од или до одн. преко станица: Беч, Братислава, Комарно и Будимпешта.

На свим путничким бродовима постоје врло добро уређени ресторани са повољним условима исхране. Удобне кабине и постеље уз скромне цене.

РЕЧНА ПЛОВИДБА У ЗАЈЕДНИЦИ СА СРПСКИМ БРОДАРСКИМ ДРУШТВОМ ОДРЖАВА РЕДОВАН ТЕРЕТНИ САОБРАЋАЈ ЗА ДЕНЧАНЕ И ШЛЕПАРСКЕ ТОВАРЕ РОБЕ СА СВИХ И ЗА СВЕ СТАНИЦЕ НА ДУНАВУ ОД РЕГЕНСБУРГА ДО СУЛИНЕ, НА ТИСИ, САВИ И ОСТАЛИМ ПЛОВНИМ РЕКАМА И КАНАЛИМА ДУНАВСКОГ СЛИВА. ПРЕВОЗ РОБЕ ВРШИ УЗ ВРЛО ПОВОЉНЕ ТРАНСПОРТНЕ УСЛОВЕ, СИГУРНО И БРЗО.

ОБАВЕШТЕЊА СЕ МОГУ ДОБИТИ КОД ДИРЕКЦИЈЕ И КОД СВИХ ЊЕНИХ АГЕНЦИЈА ДУЖ ПЛОВНИХ РЕКА И КАНАЛА, КАКО У КРАЉЕВИНИ ЈУГОСЛАВИЈИ ТАКО И У ИНОСТРАНСТВУ.

29062. 1-1

Англо-чехословачка и Прашка кредитна банка

филијала у Београду

Телефони: 23402, 23403, 23404 и 23405 Поштански фах бр. 17

Рачун код Поштанске Штедионице, Београд бр. 51005

Централа у Прагу

52 филијале у Чехословачкој

Филијале у иностранству: **Лондон, Букурешт и Софија**

Вршн све банкарске послове у земљи и иностранству

Прима улоге на штедњу по најповољнијој камати 29755.1-1

Издаје сефове под закуп **Шећерно одељење**

Беочинска фабрика цемента а. д.

БЕОЧИН, Дунавска бановина

Брзојавна адреса: **Цементфабрика Беочин** Телефон: **Нови Сад** број 24-05

Фабрика основана 1869 године. **Капацитет: 30.000 вагона.**

Производи свуда признат и чувен

Беочински I-а портландцемент марке „Слон“ и специал-портландцемент високе отпорности

који далеко надмашује чврстоће, прописане југословенским нормама

Највећи део јавних грађевина у Југославији, бетонски путеви, железнички мостови и пруге, постројења за сузбијање бујица, бране водених задруга и т. д. изведени су **Беочинским** *цементом*

29694, 1—1

**Свим радио-слушаоцима Православне вер*

честитамо нијсрдачније божићне празнике

и желимо им добар пријем

1-1 29705

RADIO TELEFUNKEN

Велик је број оних који са задовољством слушају на **TELEFUNKEN** радио-апаратима а биће их идуће године још више, јер су нови **TELEFUNKEN** модели за 1938 годину већ пуштени у продају.

Проспекте и нови план отплате шаље бесплатно: **Југословенско Сименс А. Д., Београд,** Александрова 8|II

Индустрија гвожђа д. д. Зеница

Производи:

Све врсте ваљаног гвожђа, као: округло, пљоснато, обручно, угаоно, носаче И, У и Т.
Конструктивне челике угљеничне и ниско легиране у истим профилима као ваљано гвожђе.
Железничке, трамвајске и рудокопне трачнице од 5–49.50 кг|м и сав прибор.
Црни лим: груби, средњи и фини од 0.7 м|м даље.
Ваљану жицу.
Све врсте вучене жице.
Све врсте железних ексера.
Преузима у механичкој радионици све врсте радова.

Продају гвожђа врши:

Комерцијални биро југославенских фабрика гвожђа:

БЕОГРАД. Краља Петра 18|I **ЗАГРЕБ, Мартићева 14**

Заступство за продају жице и ексера:

БЕОГРАД. Краљев трг 15|VI

29700

ОТВАРАЊЕ фирме
AUTO-OFFICE D.D.

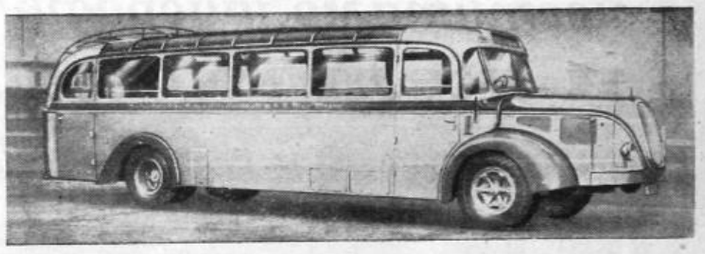
БЕОГРАД – ВУКА КАРАЏИЋА УЛ. 18.

KRUPP

Полутеретна кола

2 тоне, 2½ тоне, 3½ тоне, 4 тоне, 6½ тона, DIESEL-теретни аутомобили, Sattelschlepper до 11 тона, Omnibusse

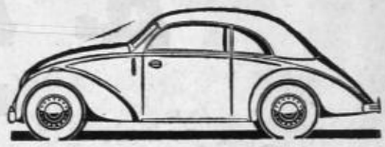
ADLER

Луксузни аутомобили

JUNIOR (1 лтр.) TRUMPF (1·7 лтр.) DIPLOMAT (3 лтр.) НОВИ МОДЕЛ (2·5 лтр.)

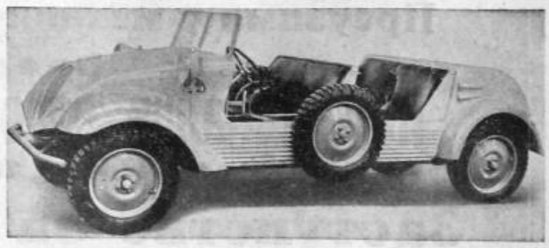
TEMPO

Тетро

БРЗОТЕРЕТНА КОЛА

Отворена и затворена кола на 3 точка, носивост 750 кгр., на 4 точка носивост 1000 кгр.

ТЕМПО ТЕРЕНСКА КОЛА

АУТО ЗА СВЕ ТЕРЕНСКЕ ПРИЛИКЕ И ЗА СВЕ НЕПРОХОДНЕ ПУТЕВЕ

За Ваш ауто
зимско уље
Single Shell

29943 1-

НЕ КУПУЈТЕ

ПОКЛОНЕ

пре него што прегледате изложени накит од неколико хиљада

бриљантских минђуша, прстења, сатова светских марака као: Marvin, Omega, Doxa, Schaffhaussen, Longines, те златних табакера.

Од горе наведене робе може се неколико добити уз **окасионе цене.**

Огроман избор свих марака швајцарских сатова од **150.-** дин. па на више. (Купујем старо злато и зубно, као и бриљанте за прераду уз највишу дневну цену.)

BIJOUX DE PARIS

ЦЕНТРАЛА ЗА ЈУГОСЛАВИЈУ:

Београд. Престолонаследников трг (Теразије) **28**
у Дому Шумадије, крај кафане „Атина".

29734 1-1

Нова Лозинка Медицине

„Негујте десни да би имали здраве зубе!"

„Све пасте за зубе мање више беле зубе, па ипак се кваре" — вели доктор Гимон. Зато морамо науку о нези зуба поставити на узрочну базу: на десни и слузокожу усне дупље. Мерима дечја паста за зубе справљена је као ПРВА на тој бази, услед чега је треба да троши и старо и младо.

МЕРИМА

Дечја паста за зубе

ЗА СТАРО И МЛАДО

29816 1-1

ПАРНА СТРУГАРА И МЛИН

БАЈИНО-БАШТАНСКЕ ИНДУСТРИЈСКЕ БАНКЕ

Смедерево • Тел. бр. 40 • Пошт. чек. 51.430 • Телеграм „Стругара"

Израда и велико стовариште грађе свих врста. Испоручује на вагоне и Шлепове сав грађевински и столарски материјал од чамовине и боровине из сопствене шумске ЕКСПЛОАТАЦИЈЕ. Електрична хидроцентрала у Перућцу код Бајине Баште

Филијала у Љубовији (Дринска бановина) 384 1-1

у свим модерним бојама и десенима

за хаљине и зимске капуте у огромном избору и по солидним ценама

Вељко Петровић

БЕОГРАД – ТЕРАЗИЈЕ 4.

29436 1-1

ТРГОВИНА ХАРТИЈЕ

ПАНТИЋ и ДРУГ

БЕОГРАД, Краља Петра ул. 19
ТЕЛЕФОНИ: 21-920 и 25-067
Сопствена фабрика хартије у Чачку.

29652

OSJEČKA LJEVAONICA ŽELJEZA i tvornica strojeva d.d.
ОСИЈЕК

29937

Централно подмазивање
4 хидрауличне кочнице
4 хидраулична амортизера
Кошуљице у цилиндру
Изменљиво лежиште вентил
Челична каросерија и челична шасија

Стовариште резервних делова
Specijal
„Hanomag“
Service

„Hanomag“ Генерални заступник: ERIK R. STABY

Београд, Космајска улица 49
Тел. 23-451

Телеграм: „HANOMAG“ - Београд

ЗАСТУПНИШТВА:
„TRGORAD“ *Нови Сад, Јаше Томића 31. Тел. 2544*
Иван Шмит Вршац, Светосавска 50

1—1
29935

ОПШТИНСКА ШТЕДИОНИЦА
и Заложни завод Града Београда

У сопственој згради Бранкова ул. бр. 2
Телефони: 26-722, 26-723, 21-312

ФИЛИЈАЛИ:

Београд — Краља Александра бр. 97
Земун — Краља Александра бр. 8.

Прима улоге на штедњу, повољно укамаћује и исплаћује на захтев улагача
За улоге одговара Општина града Београда неограничено и неопозиво

Издаје касице за дечју штедњу

Есконтује менице и даје хипотекарне зајмове.

Прима у залогу: *хартије од вредности злато, сребро и остале драгоцености, као и све друге ствари.*

Наплаћује: *без икаквих трошкова рачуне за утрошену електричну енергију, водоводне и остале општинске таксе*

Наплаћује таксу: за одржавање гробница и обнову њихових закупа.

Штедионицом управља
самостални управни удбор

1—1 29693

»АВАЛА«
ФАБРИКА ДЕЧЈИХ КОЛИЦА, Београд II
Кнез Михајлова 45

Најновији модели. Цене најниже. Продаја за готово и на отплату. Доставa за унутрашњост франко паковање, франко станица купца. Тражите бесплатни ценовник.

29931 1—1

Енглески штоф
за мушка одела и капуте
Првокласни квалитет
модерне дезене
добићете код
Ђуковића и К°
29929 *Краља Петра 15* 1—1

ПРЕСЕЉЕНА ЈЕ МОЈА РАДЊА
УГРЧИЋА
из ЦАРА НИКОЛЕ II бр. 57
у ИСТУ УЛИЦУ бр. 62

рамова, стакла, кандила, слика и икона

На месингу и платну разноврсних новитета; историјских, уметничких, природних на платну и литографији слика и т. д. са и без рамова. Сваковрсно урамљивање слика бечких, берлинских, чешких и домаћих рамова. Огроман избор рамова, огледала, готових и по поруџбини блокдел и у боји рамова и металних рамова. Све врсте урезивања прозора и т. д.

УГРЧИЋ, БЕОГРАД, ЦАРА НИКОЛЕ II БР. 62.
Цене још јевтиније. — Напишите адресу! 29160

Краљевско-дворски
оптичар
БОЖА ЈАНКОВИЋ
Краља Фердинанда ул. бр. 4
(преко пута Јадранске Подунавске Банке) 19663,1-1

МЕСАРСКО КОБАСИЧАРСКА РАДЊА
Живковић и Пауновић
Честита
Божићне празнике
и наступајућу Нову 1938 год. својим ЦЕЊЕНИМ ПОТРОШАЧИМА. 29923 1-1

КОЗМЕТИЧНИ ЗАВОД
Лидија Ираклиди
ДОБРИЊСКА 12 — ТЕЛ. 20-491

Модерна нега лица и тела. Атомизација, холивудска маска, фосфатни бандажи и електричне купке. Сви козметички препарати који су одликовани у Паризу, могу се добити у апотекама: Г. Богојевић, Скопље. С. Барбијери, Дубровник; Ј. Петрин, Краља Петра 2, Сарајево; код Симе Милановића, Бања Лука; „Паризете“ Прашва 6. Загреб; код „Хлоје“, Железничка 74, Нови Сад и „Маркизе“, Краља Петра 8 Скопље.

1 29684

ПРОДАЈЕ-ПОПРАВЉА И РАДИ СТРУЧНО:
МАШИНЕ-ШТАМБИЉЕ, НАЛИВ ПЕРА-ЗНАЧКЕ И ЕМАЉ ТАБЛЕ
Л. КАН
САДА У КОЛАРЧЕВОЈ 5
ТЕЛ. 20-820-БЕОГРАД

29927 1-1

Велетрговина свих пољопривредних стројева и справа

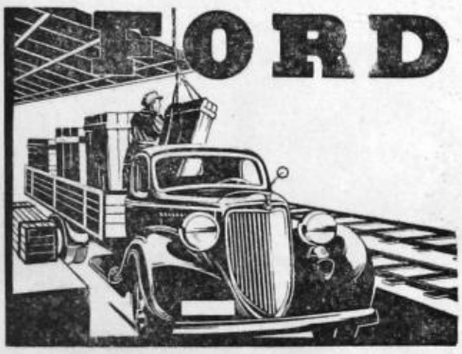
као: плугова, дрљача, косачица, трактора, вршалица, преша за сламу, сејачица, сепаратора за млеко, сечкалица и т. д.

Заступства читавог низа светско познатих немачких фабрика. 29946 1-1

ЈУГО-АГРАР Лебхерц и Комп. К. Д.

Жељезничка ул. 96 **НОВИ САД** Телефон број 30-47

FORD

ТЕРЕТНА КОЛА

са 4 и 8 цилиндара

V-8 14/90 КС

ПУТНИЧКА од 60 и 90 к. с.

Ford

FORD EIFEL 5/34 КС

ЗАСТУПНИШТВО

„АУТОМОТОР" инг. А. Драгићевић

Београд 29939 ДЕЧАНСКА 7 ТЕЛ. 21-8-14

Добија се:

Сарајево: Браћа Стали
Крагујевац: Живко Николић
Краљево: Хранислав Минић
Ниш: Мајер Конфино
Славонски Брод: Сава Верић
Пожаревац: Љубиша Спасић, Милошевић и Тимић

Из фабрике најмање 6 пакета кошта 24.— динара, 1 пакет 40 коцки, поштарину и паковање плаћате до 5 кгр. 15.— динара, 18 пакета 5 кгр. плаћа се унапред. Трговцима код 100 пакета попуст.

29706, 1-1

За благовремену отпрему одличних садница ЛОЗНИХ КАЛЕМОВА

Наročito lepih, sve garantovano čistosrebo po najumerenijim cenama već se primaju poručbine svakodnevno. Imam svih najfinijih i fino plemenitih sorata stolnog grožđa, te svih najboljih vinskih sorata. Tražite besplatan cenovnik. Belerađanin Mišo Đorđević, Novi Sad, Ustanička 31. 29926, 1-1

Посетиоцима Тетова и Шарпланине

Када посетите Тетово или будете на пролазу кроз њега, свратите у реновирани град хотел „ЈАДРАН" где ћете једино бити одлично услужени изврсном храном, пићем и преноћиштем уз знатно снижене цене, пошто ми је за то дата могућност проглашавањем мога хотела за туристички. Конфор је беспрекоран. Свира преокласни салонски џез-оркестар а преко дана радио апарат. Смучарима и посетиоцима Шаре обезбеђујемо превозна средства.

Управа град хотела „Јадран" 29938, 1-1 Тетово, тел. 30

Специјална радионица за израду мушких шешира по мери и хемиско чишћење без деформисања.

Сима Топоровић

шеширџија

Београд, Чика Љубина бр. 7

29947, 1-1

Једина у Југославији

Врањска Бања

РАДИ ПРЕКО ЦЕЛЕ ГОДИНЕ СА УСПЕХОМ ЛЕЧИ РЕУМУ И ИШИЈАС

Пружа у хладне зимске дане успешно лечење, јер ДРЖАВНИ ХОТЕЛ располаже у свима собама и осталим просторијама централним грејањем равномерно температура једнака.

Каде са централним грејањем налазе се у истој згради хотела.

Кухиња преокласна.

Пансион 50—60 дин. дневно Сва обавештења даје директ. хотела. Телефон 4.

29945 1-1

1907-1937

30 година рада — 30 годишње богато искуств

Домаћице,

Рад од 30 година на пољу конзервирања даје Вам потпуну гаранцију за прворазредност квалитета мојих производа, чије су цене за сваку домаћицу приступачне.

Домаћице,

тражите у свима бољим радњама све врсте **конзервираног поврћа, компота, џемова пекмеза слатког, мармелада и остале конзерве** из фабрике

Прва Југословенска фабрика за прераду поврћа, воћа, и меса

Светозар Стефановић -- Крагујевац

јер ће Вас те конзерве задовољити у сваком погледу

1-1 29733

Нашичка

творница танина и паропила д. д.

Загреб, Маулићев трг 18

Све врсте тврдог и меканог дрва

Пилане:

Ђурђеновац, Љесковица Андријевици, Новоселец Криж, Доња Лендава, Карловац, Кленак, Подградци, Завидовићи, Беговхан

Гворница

танина, паркета, бачава: Ђурђеновац
импрегнација прагова и ступова: Карловац
Гворница сандука и љуштене робе: Подградци

29932, 1-1

ЛИНОЛЕУМ из

ТРГОВИНЕ

Н. ЈУЗБАШИЋА

и

ДИМИТРИЈЕВИЋА

БЕОГРАД

КОЛАРЧЕВА 8 тел. 22-869

25425

КАМЕНОРЕСЦИ - ФОТОФИ!

Слике на порцулану за надгробне споменике израђује најбоље и најевтиније

„Керафо" Новотин Јосиф Апатин 59405, 1-1

Комбиновани **намештај**

за гарсоњере и модерне станове

„Вера" *Поенкареова 28 Телефон 21-062*

готово и на дугорочну отплату 27905, 1-1

Сваког дана уштедиће вам труд и новац економичан

ШТЕДЊАК **ZENITH**

СТОВАРИШТЕ-ХАРТВИГОВА 24 БЕОГРАД

ВРЕМЕ У СЛИКАМА

Зима на Копаонику

Зима на Копаонику је прекрасна! Непрегледни терени и заснежене јелке о божићним празницима пружају изванредне радости многим смучарима који су дошли овде да уживају у здравом и пријатном спорту. **Слика горе:** планински дом на Копаонику, **у кругу:** планинска кућа под Јаловцем у Словеначкој такође је пуна смучара

Ево шта ми је све донео Божић-Божић-Бата!

Лепа девојка из околине Сарајева.

Док свуда веје снег у Далмацији је пријатно као у пролеће. На слици: две Конављанке весело чакулају на сунцу.

Предбожићни пазар у Владичином Хану.

Југословен, најбољи стручњак за колорисане филмове у Америци

Један наш човек прелетео Океан

да би приказао у Венецији

културни филм о Југославији

(Од нашег сталног дописника)

Венеција, 13 августа. — **И Југославија, која нема своју филмску индустрију, а није ушла у редред земаља које приказују филмове на Шестој међународној филмској изложби, ипак се појавила са једним филмом који је побудио највећи интерес код свих учесника.**

Ради се о културном колорисаном филму „Југославија", који је снимио Југословен г. Костић, познати стручњак за бојадисани филм у Америци. Овај човек, који је провео претходно у Југославији око пола године, снимио је један ванредан документарни филм о Југославији, развио га у Америци и сада, за „Биенале", долетео је из Америке авионом само да га прикаже свету, макар изван конкуренције.

Десно: **Наш земљак г. Костић, пред хидроавионом којим је долетео из Америке.** Доле: **Једна слика из колорисаног филма „Југославија"**

Можда се код нас не зна довољно за г. Костића. То је и обичај, да човек у „свом селу никада није пророк". Али тај нети г. Костић направио је себи у Америци реноме најбољег стручњака за културно-документарне филмове у боји. Он је на трошак америчке владе снимио зимске спорове Ниагаре и постигао огроман успех. Исто тако, он је за рачун владе или неких других компанија обишао до сада безмало пола света и донесао драгоцени материјал, који служи не само за разноду већ и науци. Сада ће, на позив енглеске колонијалне владе, отпутовати у Бермуд, где ће снимити један културни филм за пропагандне потребе Енглеске.

Овај филм који је г. Костић приказао у Венецији слика нам пре Београд са свим знаменитостима, а затим нас води преко Босне и Херцеговине у Далмацију. Филм показује исто тако Јужну Србију, Загреб, Плитвичка Језера и наше равнице. Г. Костић је са одличним запажањима дао главне карактеристике нашег поднебља, нашег света, наших обичаја и наше музике. Кола народна која је снимио у Јужној Србији спадају у велике успехе филма уопште. Стручњаци на Биеналу били су задивљени овим приказивањем, које дођуше није могло ући у редовни програм и са конкуренцијом, али које је ипак оставило најлепши утисак.

Филм ће бити приказан широј публици са још једним документарним филмом („Добро семе"), који је добио Мусолинијеву награду. Сам тај факат указује на вредност филма „Југославија" и на интерес који је побуђен њиме у Венецији.

Наш земљак г. Костић иначе је предузимљив човек. Још мало, па прави Американац! Он снима у Америци, за Енглеску, по Југославији за „Путник", а сада ће, на позив филмске италијанске организације „ГОФ" (која га је изабрала за почасног члана), приказати „Југославију" у Напуљу и још неким местима Италије. Исто тако он ће овај филм приказати и у многим местима Америке, у оквиру својих пропагандних предавања о нашој земљи.

Тако нас је г. Костић, први Југословен који је прелетео Океан (дужина 1.800 км.), светски стручњак за колорисани филм, достојно репрезентовао на светској изложби филма, и стално нас, иако не службено, у ред земаља које могу рачунати на своју домаћу филмску индустрију.

РОБЕРТ НОВЕЉЕ

ПРИПРЕМЕ ЗА БЕОГРАДСКИ ЈЕСЕЊИ САЈАМ

Изложба слатководног рибарства

биће веома поучна и врло занимљива

У оквиру београдског Јесењег сајма, који ће се одржати од 10 до 19 септембра ове године, биће, поред осталог, приређена и изложба слатководног рибарства. Ово је прва приредба ове врсте у Београду, а по својој неличини и организацији биће једна од најзначајнијих и највећих које су досада приређене у нашој земљи.

Ову изложбу приређује Министарство пољопривреде у сарадњи са специјалним одбором који је основан у ту сврху. Изложба ће бити приређена у павиљону где је раније био ресторан, затим у шумадијској кући, која је подигнута на сајмишту у близини овога павиљона, као и на отвореном простору испред павиљона и шумадијске куће.

У павиљону ће бити 23 акваријума

У павиљону ће бити најважнији део ове изложбе. Ту ће се поћи 23 велика акваријума у којима ће бити по врстама изложене све слатководне рибе. Ту ће бити и једна велика хидрографска карта Краљевине Југославије, као и један модел реке на коме ће се приказати све рибарске справе у раду.

Приказаће се вештачко гајење шарене пастрмке

У другом делу павиљона излагаће власници великих приватних рибњака. Ту ће између осталог бити приказано и вештачко гајење шарана и пастрмке.

У павиљону ће се налазити и специјално одељење у коме ће бити изложен спортски рибарски прибор, а рибарска индустрија имаће свој посебни штанд. Ту ће бити изложене све врсте рибарског алата.

Базен од 32 квадратна метра специјална атракција

На улазу у павиљон биће подигнут специјалан базен од 32 кв. метра у коме ће бити смештене калифорнијске пастрмке. Оне пастрмке долеће се из Лике и Дреновог бановине у специјалним апаратима и биће пуштене у базен у великој количини. Поседнци сајма моћи ће са удицама сами да пецају ове пастрмке. То ће бити веома занимљива атракција, која ће привући не само деца научне многу корисних ствари већ до сала нису знали, него и да се одличне проведу и разоноде.

Поред телевизијских преноса и многобројних других атракција којима ће обиловати овогодишњи Јесењи сајам, ова рибарска изложба и приредбе у вези са њом привући ће несумњиво велики број посетилаца који ће ту моћи не само да науче много корисних ствари већ до сала нису знали, него и да се одличне проведу и разоноде.

Смрт једног старог Београђанина

Андра Р. Петровић

На дан 12 о. м. преминуо је после краћег и тешког боловања Андра Р. Петровић, њихи инспектор Министарства пољопривреде и вода.

Пок. Петровић рођен је 1869 године у Београду, у кући старе и чеотите радикалске породице Ристе Петровића – Сировиће, рентијера београдског.

Покојник је био савестан и ретко поштен службеник у својој чиновничкој каријери, тако да може послужити као пример предстојећим генерацијама.

Као војни обавезник вишег чи повичког реда учествовао је у свима ратовима за ослобођење, од 1912 до 1916 године, где се показао као редак родољуб, и у својству начелника војне станице, у критичним моментима наш Голготе био је веома одважан и умешан, нарочито за време борбе 1914 године код Смедерева и у Љешу, за време повлачења српске војске кроз Албанију.

Моралне особине које карактеришу овако примерног службеника и оца породице су чистотост, неогуничена доброта, скромност, савесност и љубав према служби и својој породици.

Пре и после рата радио је врло активно и успешно на збрињавању сиромашних ученика основне школе „Јанка Веселиновића" на Дорћолу. Као сарадник фонда поменуте школе прешао је више од тридесет година, па га и смрт затекла на положају претседника.

Свима онима који су га познавали као старог и отменог господина, својом пријатном спољашношћу и својим поступцима остаће увек у најлепшим успоменама.

Због језиве погибије зидарског радника

београдска полиција ухапсила надзорног инжењера, руковаоца дизалице, палира и скелецију

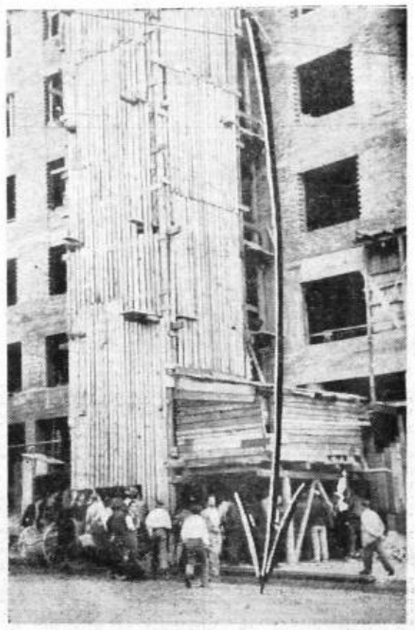
Поводом језиве погибије зидарског радника Азима Бајрамовића, на грађевини на углу Јована Ристића и Краља Милана улице, ухапшени су надзорни инжењер Живојин Стојановић, руковалац моторне дизалице Илија Буачи, палир Јосип Филке и скелеција Андрија Нађ. Извештај стручне комисије тешко их тереши. Пошто су преноћили у полицијском затвору, јуче су спроведени Суду, ради даље истраге.

У последње време, готово сваког дана, дешавају се несреће на грађевинама. Многе сиромашне породице завијене су у црно. Полиција има пуне руке посла. Најјезивија несрећа, као што је познато, догодила се ономад у подне на грађевини која се подиже на углу Јована Ристића и Краља Милана улице. Радник Азим Бајрамовић, родом из села Црвивца, у Срезу кичевском, пао је са четвртог спрата, са двадесет метара висине. Пре него што су људи дотрчали, да му укажу помоћ, он је био мртав.. Глава му је била размрскана, ноге и руке поломљене. Пред језивим призором сви су се ужасавали. Несрећни радник имао је 27 година. За собом је оставио породицу коју је издржавао.

Стручна комисија, инжењери г. г. Мирко Јеловац и Димитрије Михаљичевски, извршила је увиђај на лицу места, заједно са органима полиције. Зграда је својина предузимача Сретена Стојановића. Озидана је до четвртог спрата, док је зидање петог спрата тек почело. За пренос грађевинског материјала служи моторна дизалица. Са количина пуним цигле Азим се налазио на четвртом спрату. На истој платформи била су још двоја колица са циглама. Један радник већ је избацивао циглу. Кад је и Азим почео да истоварује циглу са платформе дизалице на патосницу скеле, дизалица је кренула одоздо, према петом спрату. Уплашен, Азим је нагло повукао колица себи, да се склони. То га је стало живота. Изгубио је равнотежу и заједно са колицима пао је на патосницу шахта. Затим је кроз отвор дизалице одлетео у дубину. Лежао је мртав у локви крви. Колица су била сва поломљена.

Одмах је утврђено (то народно треба нагласити) да предузеће није имало дозволу за моторну дизалицу. Дизалица је без икаквог знака кренула са четвртог на пети спрат, а њен руковалац, Илија Буачи, није ни сачекао да се исправни материјал. Констатоване су и друге неправилности. Палир Филко Јосип није оставио на грађевини свог заступника, а скелеција Андрија Нађ покренуо је дизалицу у најкритичнијем тренутку.

Инжењер г. Живојин Стојановић, под чијим се надзором изводе радови, пустио је у рад моторну дизалицу без дозволе Кривичне полиције. Исто тако није био на грађевини кад се језива несрећа догодила. Он је иначе син предузимача г. Сретена Стојановића.

Стрелица показује висину пада радника Азима Бајрамовића кроз ограђени простор дизалице. Свет се искупља на месту несреће

На основу оваквог извештаја стручне комисије Кривична полиција је још прекјуче ухапсила инжењера Стојановића руковаоца дизалице Илију Буачића, палира Јосипа Филка и скелецију Андрију Нађа. Они су упорно тврдили да нису криви. Да је посреди несрећан случај, највероватније нехајна. Међутим извештај стручне комисије говори обратно.

Кад је упитан зашто нема дозволу за дизалицу, инжењер г. Стојановић је збуњено одговорио:

Готово у исто време, поведена је кривична истрага над лимаром Драгомиром Живковићем, због несреће на грађевини на углу Милешевске и Пришшинске улице, у којој је погинуло лимаров шегрт Радојица Тишман. И он се стрмоглавио са 20 метара висине. Несрећа се догодила прекјуче. Живковићу се ставља у кривицу што није обезбедио опасно место. Без икакве заштитне ограде дечко је чистио од малтера ивицу, где је требало да се постави олук.

На дан 4.—VIII—1938. год. купајући се у реци Ибру код Краљева. а услед несрећног удеса, изненада је прекинут ток младог живота наше миле и племените

†

Олге (Секе) М. Радосављевић

Рођене Стојанкић

идеалне супруге, нежне мајке, кћери, сестре, снаје и т. д. Услед трагичне смрти њене. у цвету живота. у 28. години, оставила је све нас и децу своју: **Борислава** у седмој и **Љубицу** у четвртој години. да за њом вечито тугујемо и да је никад не заборавимо.

Посмртни остаци миле наше Олге одмах су пренети у Београд и на дан 5. т. м. сахрањени у породичној гробници на новом гробљу.

У претешком болу који не можемо заборавити да изјавимо нашу велику захвалност лекарима из Краљева г. г. Др. Властимиру Николајевићу, Др. Витомиру Говедарковићу и Др. Драгомиру Карајовићу, који су одмах у часу несреће

притекли у помоћ и трудили се да нашу добру Олгу отму од смрти. Захваљујемо г. Добросаву Пантелићу, начелнику среза жичког, који се постарао да се посмртни остаци поч. Олге што пре пренесу у Београд. Благодаримо изрочито г. Петру Јовановићу, државном тужиоцу у Крањеву, који је тело наше покојнице допратио до Београда, и погребу присуствовао. Дугујемо велику захвалност свештеству и грађанству града Краљева. свих сталежа и професија, који су се одмах нашли нам помоћи, скучености изјавили, у нашој жалости учествовали и венце положили.

Исто смо тако благодарни г-ђи Деси Р. Радошевић, нашој првој сусетки у Београду. што нам се у првом моменту нађе на услузи и даде утеху, као и нашој рођаци Амалији М. Ђорђевић за њен велики труд да нас умири.

Захваљујемо свима рођацима, пријатељима и познаницима који присуствоваше погребу наше Олге или који нам било усмено или писмено саучешће изразише, жељећи да нам ублаже наш превелики бол.

ВЕЧНО ОЖАЛОШЋЕНИ,

Супруг **Милан Р. Радосављевић**. претседник Окружног Суда у Крањеву, деца **Борислав** и **Љубица**, мајка и отац — **Савка и Борислав Стојанкић**, трговац у Београду и остала фамилија.

2013

Шумадијска кућа на Сајмишту у којој ће бити изложба рибарског задругарства

Укази у Министарству просвете и Министарству правде

Професори Универзитета
Павле Поповић и др. Михајло Петровић
пензионисани

Указом Краљевских Намесника, на предлог Министра просвете, стављени су у стање покоја, с правом на пензију која им према годинама службе припада, Петрониј др. Михаило и Поповић Павле, редовни професори Филозофског факултета Универзитета у Београду, чиновници II положајне групе 1 степена.

Г. Павле Поповић

Указом Краљевских Намесника, на предлог Министра просвете, постављени су:

НА ФИЛОЗОФСКОМ ФАКУЛТЕТУ УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ

за универзитетског доцента, при катедри Теорије изражености, са правом чиновника 4 положајне групе 2 степена, **Петровић др. Љубомир**, професор Реалке у Београду, чиновник 4 положајне групе 2 степена.

НА ФИЛОЗОФСКОМ ФАКУЛТЕТУ УНИВЕРЗИТЕТА КРАЉА АЛЕКСАНДРА I У ЉУБЉАНИ

за ванредног професора за катедру: Ботаника, са правима чиновника 4 положајне групе 1 степена, **Хорватић др. Штефан**, досадашњи истог факултета, чиновник 5 положајне групе; за лектора италијанског језика, са правима чиновника 6 положајне групе, **Лебан др. Станислав**, књижничар Универзитетске књижнице и хонорарни наставник истог факултета, чиновник 6 положајне групе.

Указом Краљевских Намесника, на предлог Министра просвете у напређени су:

НА ТЕХНИЧКОМ ФАКУЛТЕТУ УНИВЕРЗИТЕТА У ЗАГРЕБУ

за универзитетске доценте, са правима чиновника 6 положајне групе, **Декслер инж. Јурај и Прелог др. инж. Владимир**, доценти истог факултета, чиновници 7 положајне групе.

НА ТЕХНИЧКОМ ФАКУЛТЕТУ УНИВЕРЗИТЕТА КРАЉА АЛЕКСАНДРА I У ЉУБЉАНИ

за асистенте, са правима чиновника 7 положајне групе, **Валентинчић инж. Јанко**, асистент истог факултета, чиновник 8 положајне групе.

НОВИ УЧИТЕЉИ

Указом Краљевских Намесника, а на предлог Министра просвете, постављени су: **Николић С. Бор**, учитељ из Бошиња, среза ариљскотимочког, за среског школског надзорника среза голубиначког, са седиштем у Гложи; **Балић А. Мухамед**, учитељ у Стоцу, среза столачког, за среског школског надзорника среза рогатичког и чаршичког, са седиштем у Рогатици; премештени су: **Павић Ј. Фрања**, учитељ из Мостара, среза мостарског за учитеља у Габели, среза столачког; **Зец П. Марија**, учитељица из Високог за учитељицу у Трамишу; **Мишић Д. Лазар**, учитељ из Трешња, среза ваљевског, за учитеља у Неготину; **Штрк И. Јурај**, учитељ из Бијељине, среза бијељинског за учитељицу у Руми, среза румског; **Плауновић Д. Никола**, учитељ из Чемерище, среза врњиностудеског за учитеља у Зрењеву, среза грубишнопољског; **Плауновић Н. Нада**, учитељица из Чемерище, среза врњиностудеског за учитељицу у Зрењеву, среза грубишнопољског.

Указом Краљевских Намесника, на предлог Министра просвете поједностављена су: **Мандрак Ј. Марија**, учитељица у Решетарима, среза новоградишког; **Пршца М. Михајло**, учитељ у Славонском Броду; **Вешић Д. Аћим**, учитељ у Добоју; **Орепчанин И. Матија**, учитељ у Сиску; **Бух Ј. Пала**, учитељица у Врхнику, среза љубљанског; **Трбић Н. Срећко**, учитељ у Лешту, среза парабинског; **Трака Г. Мила**, учитељица у Сувотици, среза суботичког; **Пикуш Берта**, учитељица у Рајки, среза сентиванског; **Џубан Ј. Јосип**, учитељ у Крижевцима, среза мурскосредишког; **Стаменковић Н. Исидор**, учитељ у Ораховици; **Васић Н. Драгољуб**, учитељ у Београду; **Петковић Ј. Ања**, учитељица у Стубици, **Дедовић М. Јелка**, учитељ у Андријевци; **Карлеуша С. Данило**, учитељ у Руми; **Смиљанић Т. Милан**, учитељ у Чачку; **Младеновић Ј. Катица**, учитељ у Загребу; **Сава Ђ. Јуста**, учитељица у Загребу; **Петровић Стева**, учитељ у Клењу, среза ромејског; **Јовановић М. Ружа**, учитељ у Београду; **Јасинабат Н. Петар**, учитељ у Славу среза дубровачког; **Тодоровић Н. Станика**, учитељица у Ђурђеву; **Стојковић Н. Велимир**, учитељ у Алексинцу; **Ценић С. Светозар**, учитељ у Пиперу; **Радивојевић Ђ. Михаило**, учитељ у Горњем Логатцу; **Јанкуловић О. Анђелка**, учитељица у Карловцу; **Шкуљ Н. Аксеф**, српски школски надзорник у Камењу, среза каменичког; **Седеј Ф. Јосипина**, учитељица у Рибници, среза мочевског; **Лазошевић Ц. Олга**, учитељица у Чворној Палањи; **Кондић Р. Радова**, учитељ у Александрову, среза добричког; **Грум М. Рајо**, српски школски надзорник у Загребу; **Анђелић Ђ. Андријана**, учитељица у Београду.

Унапређења судија

У име Његовог Величанства Краља, указом Краљевских Намесника, на предлог Министра правде унапређени су: **из 4 групе 2 степена у 4 групу 1 степена: Рада Оторовић**, судија Окружног суда у Сарајеву, **Мухамед Бербић**, судија окружног суда у Тузли, **Никола Петрушевић**, судија Окружног суда у Дервенти, **Салих Бербић**, старешина Среског суда у Тузли, **Симеа Делић**, старешина Среског суда у Цазину, **др. Соломон Кабило**, старешина Среског суда у Коњици, **Мухамед Бутурић**, старешина Среског суда у Љубушком, **Душан Шћепић**, старешина Среског суда у Приједору, **Славко И. Стојковић**, старешина Среског суда у Сенти, **Всеволод Остромисленски**, судија Среског суда Призаторе, **Бранко Малзеновић**, су дија Среског суда у Сарајеву, **Крунислав Перко**, судија Среског суда у Брчком, **Авдија Главовић**, државни тужилац државног тужилаштва у Мостару, **Мехмедаг Закут**, заменик државног тужиоца Државног тужилаштва у Бања-Луци, **Владимир М. Хрнић**, секретар Управног суда у Загребу, **Анђелко Вичантијев**, секретар Управног суда у Сарајеву, **Оскар Ј. Добовшек**, секретар Управног суда у Цељу, **Перјана Васић**, секретар Апелационог суда у Сарајеву, **др. Љубомир Хаџистаић**, секретар Апелационог суда у Сарајеву, **Лесковац С. Филиповић**, секретар Управног суда у Београду, **Мара Ђурђевић**, секретар Апелационог суда у Београду и **др. Славко Самарџић**, секретар Апелационог суда у Београду.

Из 6 у 5 групу Миодраг Обрадовић, судија Окружног суда у Ваљеву Луци, **др. Милан И. Детрић**, старешина Среског суда у Мајданеку, **Авдо Бузађо**, судија Среског суда у Фочи, **Шћепан Ковачевић**, судија Окружног суда у Мостару, **Драгомир Дворњаковић**, заменик државног тужиоца Државног тужилаштва у Сарајеву, **Јовро А. Стојчић**, судија Среског суда у Старом Граду, **Александар Стојадуновић**, заменик државног тужиоца Државног тужилаштва у Бихаћу, **Дујмо М. Новаковић**, судија Среског суда у Београду на Мору и **Владимир Ф. Печеник**, судија Среског суда, сада повереник за основање земљишних књига среза Бољарбиског у Лазарепцу.

Из 7 у 6 групу: Милија Лаковић, судија Окружног суда у Гњилану, **Мехмед Кучић**, судија Окружног суда у Клађеву, **Радмила Маринковић**, секретар Апелационог суда у Београду, **Данило Станковић**, благајник Казненог завода у Сремској.

Из 8 у 7 групу: Хамдија Башић, шеријатски судија Среског суда у Босанској Крупи.

У име Његовог Величанства Краља, указом Краљевских Намесника, на предлог Министра правде постављени су:

За судију Апелационог суда 3 групе 2 степена у Љубљани **Фран Б. Кекач**, судија Окружног суда 4 групе 1 степена, по молби.

За председника Окружног суда 3 групе 2 степена у Марибор **Адолф Ј. Худинђ**, судија Окружног суда 4 групе, 1 степена у Љубљани, по молби.

За судију Окружног суда 4 групе 1 степена у Љубљани **др. Јакоб И. Грут**, судија Среског суда исте групе и степена у Љубљани, по молби.

За судију Окружног суда у Љубљани, 4 групе 1 степена **др. Јанко Фелђерај**, заменик државног тужиоца Државног тужилаштва у Љубљани, по молби.

За старешину Среског суда 4 групе 2 степена у Лашком **Радомиру Павловићу**, судија истог суда, исте групе и степена.

За старешину Среског суда у Великом Орашју 5 групе **Милорад Милојковић**, државни тужилац исте групе Државног тужилаштва у Куманову, по потреби службе.

За судију Среског суда 7 групе у Мурској Соботи **Алојзије Ф. Пишкур**, приставе 8 групе Окружног суда у Љубљани, по молби.

За вишег канцеларијског главара 7 групе Окружног суда у Сплиту **Радослав Пајкић**, канцеларијски чиновник исте групе Среског суда у Сплиту.

За судију 7 групе Среског суда у Сребреници **Ђорђа Дујшића**, судијски приправник Окружног суда у Дубровнику.

* * *

У име Његовог Величанства Краља, указом Краљевских Намесника, на предлог Министра правде постављени су:

За секретара 6 групе Апелационог суда у Скопљу, **Драгојло Урошевић**, секретар 7 групе Трговачког суда у Београду, по потреби службе.

За секретара 7 групе Апелационог суда у Београду: **Десанка Главашановић**, секретар 8 групе Трговачког суда у Београду, **Јелена Михајлић**, секретар 8 групе Окружног суда у Београду, **Милица Поповић**, секретар 8 групе Трговачког суда у Београду, **Десанка Јездић**, секретар 8 групе Окружног суда у Београду, **Илијана Остојић**, приставе 8 групе истог суда.

За секретара 7 групе Апелационог суда у Сплиту **Љубица Тешић**, секретар 8 групе Окружног суда у Нишу и **Радмила Маговчевић-Поповић**, секретар 8 групе Окружног суда у Нишу.

У име Њ. В. Краља, указом Краљевских Намесника, на предлог Министра правде, постављени су:

За судију 5 групе Окружног суда у Ваљеву, **Исак Амар**, заменик државног тужиоца исте групе Државног тужилаштва у Крагујевцу;

За судију 6 групе Окружног суда у Ваљеву, **Константин Шабанац**, заменик државног тужиоца, исте групе, Државног тужилаштва у Пожаревцу;

За судију 6 групе Окружног суда у Ваљеву, **Михаило Вировић**, заменик државног тужиоца, исте групе, Државног тужилаштва у Шапцу;

За судију 6 групе Окружног суда у Ваљеву, **Милорад Стаменић**, заменик државног тужиоца, исте групе, Државног тужилаштва у Тетову;

За судију 6 групе Окружног суда у Гњилану, **Радомир Савчић**, заменик државног тужиоца, исте групе, Државног тужилаштва у Ужицу;

За судију 6 групе Окружног суда у Гњилану, **Љубомир Илић**, заменик државног тужиоца, исте групе, Државног тужилаштва у Зајечару;

За судију 7 групе Окружног суда у Струмици, **Петар Симоћ**, судија Среског суда у Даниловом Граду, по молби.

* * *

У име Њ. В. Краља, указом Краљевских Намесника, на предлог Министра правде, унапређени су:

У 3 групу 2 степена **Стеван Ђирић**, претседник Окружног суда у Скопљу, 4 групе 1 степена;

у 4 групу 1 степена **Леонид Филимонов**, судија Окружног суда у Струмици, 4 групе 2 степена и

у 4 групу 1 степена **Александар Благојевић**, судија Окружног суда у Чачку, 4 групе 2 степена.

* * *

У име Њ. В. Краља, указом Краљевских Намесника, на предлог Министра правде, унапређени су:

Оглашавање и стављање у промет хемијских сретстава за дезинфекцију и дезинсекцију без претходног одобрења министарства;

оглашавање и пропагирање било којим начином специјалитета и лекова са специјалним заштитним именом, док министарство не донесе коначно решење и доз тј. док се не унесу у ценовник воли њихово стављање у промет. специјалитета.

Трећим решењем министарство забрањује да вату и остали завојни материјал, који је унесен у материју медицинум југословенске фармакопеје, продају парфимерије, галантеријске, робне куће и друге радње. Право на продају имају искључиво апотеке.

НОВИ ДРЖАВНИ ТУЖИОЦИ

У име Њ. В. Краља, указом Краљевског Намесништва, на предлог Министра правде постављени су по молби др. **Божидар Н. Јанчић**, судија 7 групе Среског суда у Сремској Митровици за заменика државног тужиоца у Државном тужилаштву на Сушаку, исте групе; др. **Мирослав Петровић**, судија 6 групе Среског суда у Карловцу, за заменика државног тужиоца у Државном тужилаштву у Вараждину; др. **Иван Н. Михелчић**, судија Среског суда у Клањи 7 групе, за заменика државног тужиоца у Државном тужилаштву у Загребу, исте групе; **Радомир Јовановић**, судија 7 групе Среског суда у Великом Орашју за заменика државног тужиоца Државног тужилаштва у Књажевцу, исте групе.

ОДЛИКОВАН

У име Његовог Величанства Краља, указом Краљевских Намесника, на предлог Министра правде одликован је орденом Светог Саве трећег реда **Иван Ни**, пензионисани судија Апелационог суда.

ЗА ПРЕТСЕДНИКА АГРАРНЕ БАНКЕ ПОНОВО ПОСТАВЉЕН Г. ДР. БОГДАН МАРКОВИЋ

У име Њ. В. Краља, указом Краљевских Намесника, на предлог Министра финанса, а у сагласности са Претседником Министарског савета, поставља се за Привилегованог аграрног банци за претседника Управног одбора за наредни период од три године др. Богдан Марковић, досадашњи претседник тога Одбора.

Самоубиство руског пуковника
у Сарајеву

КЛАДОВО ДОБИЈА ЗГРАДУ У КОЈОЈ ЋЕ БИТИ СМЕШТЕНА СВА ДРЖАВНА НАДЛЕШТВА

Кладово, 13 августа. — Данас у 10 часова одрен је камен темељац за нову државну зграду у којој ће бити сва државна надлештва у Кладову.

Полагању камена темељца присуствовали су сви шефови државних надлештава као и многи виђени грађани. Зграда ће бити на два спрата и моћи ће да прими сва надлештва.

Заузимањем г. др. Лутиће Димитријевића, народног посланика за Срез кључки, одобрен је од стране Моравске бановарине кредит од 1,400.000 динара за ове радове. Радове на овој грађевини изводи предузимач г. Васески из Неготина, а надзорни инжењер је г. Шомпла, шеф Техничког одељка.

После завршене свечаности гостима је приређена мала закуска док је радницима дат обилан ручак.

НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ У САРАЈЕВУ ПОЧИЊЕ РАД 6 СЕПТЕМБРА

Сарајево, 13 августа. — На дан 6 септембра почиње у Сарајеву рад сарајевско Народно позориште. Тога дана даваће се прва бесплатна престава за народ, а 10 септембра даваће се премијера посмртног дела пок. Нушића „Власт".

ЗА ДОВРШЕЊЕ ПУТА ТРАВНИК—ВЛАШИЋ ПЛАНИНА

Сарајево, 13 августа. — Данас је специјална депутација, коју је предводио бански већник Хамид Курбеговић, посетила помоћника бана и замолила да се настави са изградњом пута Травник — Влашић Планине. За довршење овог пута биће потребно око два и по милиона динара. Помоћник бана обећао је, да ће се у границама финансијских могућности изаћи у сусрет овој молби.

ПРОПИСИ ЗА АПОТЕКАРСКЕ СПЕЦИЈАЛИТЕТЕ

Решењем Министра социјалне политике и народног здравља забрањује се:

Расветљен је злочин у Бродареву
похапшена разбојничка дружина
али двоструки убица није још ухваћен

Бродарево, 13 августа. — Убиство инжењера Бадера и жандарма Бабића расветљено је пре него што је ухваћен двоструки убица Миле Пајић, захваљујући истрази коју су водили начелник Среза г. Владимир Златаревски и жандармеријски капетан г. Миловановић. У Бродареву је откривена разбојничка банда, која је организовала убиство и пљачку.

Чим је ухапшен Велимир Пешић, писар предузећа пок. Бадера, разбојничка банда открила се у потпуности. Као што је јављено, Пешић је убиство извршио заједно са Миле Пајићем, а Пајић је пре два месеца. Тада је одлучено да се Бадер не убија већ буде хтео да да паре. Бивши подофицир Миле Пајић пристао је да са пушком у руци пресретне пок. Бадера. Велимир Пешић и Бранко Кујунџић примили су на себе да извршење убиства пок. Бадера имао код себе карабин и два ременика метака. По свему изгледа да је ово набавио саучесник Пешић.

Такође је утврђено да је Пајић убио жандарма Бабића великим црногорским револвером.

Жандармеријски поручник г. Дуруповић са великим бројем жандарма и даље по шумама трага за двоструким убицом Мило Пајићем.

Шест лица страдало од грома
у једном селу код Гњилана

Сумња се да ће повређени преживети

Гњилане, 13 августа. — У селу Доњим Кормињанима страдало је од грома шест лица. Настрадали су Александар Арсић, његова сваха Стојна, сестра Ратка и још три радника, чија се имена нису могла сазнати. Сви су пренети у Доње Кормиљане са тешким повредама, тако да нема наде да ће оздравити.

Уче по подне непогода је беснела над селима Доње Моларе. Нарочито је јака била над селима Билинце, Рањиновом, Доњим и Горњим Кормињанима и Доњоровцем. Град је нанео велике штете усевима, који су уништени за преко 70 од сто.

У пољу Доњих Кормиљана радили су сељаци. Када је наишла непогода, Александар Арсић, његова сваха и сестра побегли су и склонили се под неко дрвеће на обали Мораве. Ту су већ била три радника из истог села.

Када су мислили да ће бура да престане и спремали се да пођу у село, изненада се разлегао страховити прасак грома. Сви шесторо пали су оборени громом, са страшним опекотинама и контузијом.

Римска публика
ужива у тркама паса

Рим, августа. — Ваљда ни једна нација нема толико смисла за емоције, за уживљавање, за узбуђивање, као наши суседи Италијани. Увек ћете их видети да су искрено загрејани за ствар о којој говоре. Али, ретко ћете их видети без неке страсти. То се најбоље изражава на спортском пољу. За време такмичења заногометно првенство Италије, целокупна јавност се подели на жуто-црне, црвено-беле или бело - плаве. Падале су окладе, навијања су била стихијска и све је то трајало док се нису завршила такмичења. Одмах после тога дошла је бициклистичка трка око Италије. Некадашњи ногометни навијачи сада су стајали пред излозима радио апарата, закрчујући улице и чекајући резултате са појединих етапа круга. Тако се настављало при такмичењима за светско ногометно првенство и после за трку Тур д' Франс, иако су навијачи били не мало награђени победом Италије Барталина.

Слично је и са лутријама. Недавно завршена Лотерија да Три поли дала је милионе свега неколицини, а милиони су остали са неведеним срећкама. Али, тај неуспех ништа није сметао људима који су изгубили на прошлој лутрији, да учествују на новој у Мезалу. Шта више, морало би се рећи да на другој лутрији нису учествовали само они, који су добили на првој.

Огромно интересовање за трке паса

Ради свега тога ни трке паса у Риму нису остале без својих ватрених присталица. Чим се по варошки изнесе велике жуте плакате са сликом хртова у трку, врло често ћете чути да стара господа заједно са омладином расправљају о расистичким теоријама код паса и о вредности појединих грла, а ако се навеће упутите према Стадиону, видећете праву реку народа, како великом брзином креће ка том циљу.

Тиме обично почињу око десет часова увече. Али, већ око девет сати увлаџују се пре колоне гледалаца. Предворје трколишта лагано се пуни. Власници кладионица испаљују на таблама имена грла, у овом случају псећих, и спремају блокове. Но ни публика не губи време и већ је студирају особине и успеси појединих паса. Убрзо се јављају и прва закључци. Почетници на кладионицама не могу да издрже и секују први. Они не познају псе и за њих је довољно да се неки пас зове „Стрелац, па да њега положе све своје паре. Затим, као да их се даље ништа више не тиче, одлазе да слушају дамски оркестар, који узалуд покушава да надвиси урлање паса из оближњих штенара.

Прогнозе — у бару

Али најзанимљивије је у америчкој - бару. Ту се нервозно пије кафа и испија американо. Познаваоци паса, радосни што сам се указала прилика да покажу своје знање. А они, који су на кинодрому само гости и псе посматрају само као обичне чуваре куће, пажљиво слушају и један за другим журно излазе да би на кладионицама сецкали на нове фаворите, који на жалост долазе на циљ обично међу последњима.

За цело то време трибине су потпуно празне. Тек понегде зацело неки пар и чврсто се држи за руке, али на знак звона сви се сјуре на трибине. Несрљивље нагло расте. Цигарете нервозних пушача светлуцају. На стазама се појавили водачи паса. Обучени у средњовековна одела с појучилиндрима, они прате витке хртове, који и не обраћају пажњу на пуолику. Њих се ништа не тиче шта у њиховим ногама лежи нада, а често пута и уштедевина многог напајања.

Једна дама са две сребрне лисице према рамена зове „Цицерона, А „Цицерон, мршава сама кост, сео на земљу и чеше уво. Но зато су „Радизас и „Катастанетас умиљатије и кевљу на раздражену публику, којој мало треба да прошли ограду на трибинама. Пошто су се сви довољно нагледали петорице такмичара, одводе их водачи у мале плаве кућице поред саме стазе. Ту сваки пас има своју преграду и на њој жичани поклопац који може да се заздигне. У тренутку када наиђаши зец, поклопац се дигне и хртови су слободни.

Најбржи пас

На тај моменат публика са нестрпљењем чека. Напрне жице дају знак да се угасе светла на трибинама и упале велике лампе на стази. Међу публиком се завршени мар. Спорадзумевају се арше мимиком или шапатом и све су чуа упуте негде на дно стазе. Ту тишину прекида у почетку благ и доцнији све јачи шиштав шум. На кружној стази појавио се зец. Али на велику жалост оних који су пре пут на кинодрому, зец није жив. Велики испуљени кунић лежао је пружевзан на малим сасницама и његов бели репић раздрежно је у пролазу хртове. Жичана мрежа се дигне и пет паса жељни крви млазом јурне шиштуће луке. У том часу и гледаоци би вишеи желели да је зец прави, па да виде шта би радио кад би га стигли хртови. Међутим, то траје само час. Зечје сасне жица вуче све брже и зец убрзо нестаје у малој кућици, на којој се за њим затварају врата. Водићи прилазе хртовима, везују их и трка је свршена. Најбрзи пас је прешао 495 метара за тридесетдруге секунду. Напетост која је владала међу гледаоцима пола минута, лагано попушта и замењује је нерасположење код оних који су изгубили окладе или ликовање оних који су погодили победнике.

Поносни четвороношци и мали напуњени зец

Сви прелазе поносе у кладионице и кладе се на ове четвороношце, који жалосно кевћу у својим мрачним штенарама. Предвиђено је десет трка на којима ће радити Цезара, Карабине, Виолете, Кајсери и Мирамаре тучати за малим напуњеним зечићем са белим репом. Можда неки старији четвороножни тркач и зна за превару са белим репом, али у часу кад зашушти жица он заборави на све и тучи само са једном жељом да стигне пре осталих.

Награда је дуготрајан аплауз на који ово оних племенитих четвороножаца уопште не реагира. Али публици то изгледа смета. Она би од радости поискидала ограде на трибинама. И можда би се то и десило да полиција и жица не чувају псе од њихових љубитеља.

МИЛЕНКО ПОПОВИЋ

Целокупног лекарства доктор
ЉУБИЦА Др. МИЛИВОЈА ЦЕРМАНОВИЋА
Београд, Кр. Александра 6/1 лево. — Тел. 20-687
Преглед Рентгеновим зрацима. Лечење кварц лампом (ултра виолетним зр.), Дијатермија (високо фреквентна струја). Лечи унутрашње и полне болести.
Ординира од 8—11 пре подне и од 3—5 по подне.
За венеричне болести од 5-7 увече. — Иде на позив и у стан болесника.
1675. 4,10

Спорт

Данашњи спортски програм

Данашњи спортски програм је необично интересантан догађајима. У свим гранама спорта водиће се борбе за које влада велико интересовање. Детаљно програм најзанимљивијих догађаја је овај:

Веслање:

ПРВЕНСТВО ДРЖАВЕ У СМЕДЕРЕВУ

Свакако најзначајнији догађај. На овом првенству, као младеће године до сада учествују наши најбољи веслачи, најбројније заступљени. Конкуренција у свих седам дисциплина биће велика зато се и очекују најбоља резултати. Пре подне одржаваће се елиминаторне утакмице док у 14.30 почиње финалне борбе. Из Београда креће неколико излетничких бродова, а аутобуски саобраћај биће појачан.

Фудбал:

ДРУГО КОЛО ЛИГАШКИХ УТАКМИЦА

Обећава исто тако вруће борбе. На програму је шест игара и то У БЕОГРАДУ: дупли програм: **Бск—Југославија** и **Југославија —Баск**. Утакмице се одржавају на игралишту С. к. Југославије са почетком у 15.15 и 17 часова. Прву утакмицу суди г. В. Стефановић а другу, дерби утакмицу овог кола г. Р. Глигорајевић.

У ЗАГРЕБУ: **Хашк—Славија** (Сарајево). Ову игру суди г. М. Поповић.

У ВАРАЖДИНУ: **Славија—Грађански**. Да ли ће пургери лако савладати борбени тим Вараждинаца? Утакмицу води г. М. Ракић.

У ЉУБЉАНИ: **Љубљана—Хајдук**, суди г. Млинарић.

У СКОПЉУ: **Грађански—Сварта**. Борбу води г. П. Ненадовић.

Бициклизам:

ДРУГИ ДАН ТРКЕ ОКО ХРВАТСКЕ И СЛОВЕНАЧКЕ

Уз учешће 28 наших најбољих бициклиста данас ће се возити друга етапа на пруги Љубљана—Целје—Марибор — Вараждин. Стаза износи 205 км.

Тенис:

ПОЉСКА—ЈУГОСЛАВИЈА

У ВАРШАВИ: Међународна тениска утакмица за тениски СЕ-куп: Пољска—Југославија.

ВЛЕДСКИ ИНТЕРНАЦИОНАЛНИ ТУРНИР. Поред великог броја наших тенисера боре се и неколико одличних страних играча. Ко ће освојити првенство Бледа тешко је рећи. Данас се воде елиминаторне утакмице у свим категоријама.

Пливање:

МОМЧАДСКО ПРВЕНСТВО БЕОГРАДА У НОВОМ САДУ

У Новом Саду се одиграла данас и сутра момчадско првенство Београдског пливачког потсавеза у пливању и ватерполу. Учествују сва три клуба: са територије краљевине и то: „Савер", „Врбљани" и „Боб" из Београда, „Војводина" и „Галеб" из Новог Сада, и по један клуб из Петровграда, Сомбора. Организатор такмичења је „Галеб", Фаворит је београдски Савер.

На јучерашњем националном првенству у веслању речни клубови показали су велики напредак

Осмерац Крке стигао је први
у најинтересантнијој трци дана

Смедерево, 13 августа. — Данас по подне на стадиону В. к. Сартида одржане су веслачке утакмице за национално првенство. Интересовање света за ове утакмице било је огромно.

Још од раног јутра Смедерево је изгледало врло живо. Улице су преко целог дана биле препуне гостију. Стадион В. к. Сартида по подне пред почетак такмичења било је исто тако лепо испуњен.

Нервоза међу такмичарима изгледа да је достигла максимум пред почетак прве утакмице.

Смедеревски „Сартид" освојио је два прва места

Екипа В. к. „Сплита" одмарајући се посматра такмичење пред циљем

Четверац В. к. Сартида односи пехар града Смедерева

Тачно у 14.40 часова на старт су изашли четверци пливачке градње са корниларом. Стартовало је четири чамца: „Београд", „Гусар" — Сплит, „Дањубиус" — Нови Сад и „Сартид" — Смедерево.

Старт је био доста тежак. Гусар је пре него што је био дат знак зарезао. Судија наређује наново старт. Најзад успело. Уз неколико снажних залезаја Гусар се одвојио од осталих и водећи све до 600 м. Задњи део борбе је ублажио. Сартид, који је дотле био трећи, дутим веслима се приближује. Борба се води између „Београда", „Гусара" и „Сартида" све до циља. На циљ долазе у овом поретку:

1) „Сартид" за 7:46,5 мин.; 2) „Београд" за 7:51,5 мин.; 3) Гусар — Сплит за 8 мин и 8 сек. Четврт је био Дањубиус.

Према резултату пехар града Смедерева освојио је четверац Сартида.

Четверац слободне градње за јуниоре

У такмичењу четверца слободне градње са корниларом за јуниоре пливање је победио В. К. „Сплит" из Сплита. Чамци су стартовали у реду, „Гусар" из Сплита је имао сјајан старт тако да је водио на 200 метара.

У овој дисциплини пеки је стигао „Усков" из Загреба, у времену 7 м. 46 сек., који је на тај начин освојио пехар Оскара Фишгрунда из Пазчева.

Други је био „Дањубиус" — Нови Сад са 7 м. 51 сек. Трећи је стигао „Гусар" — Сплит у времену 7 м. 51 сек. и 1/10.

Томачев побеђује у скифу али због судара трка је поништена

Скиф слободне градње за јуниоре. Старт је био правилан. Борбу воде шест клубова. Утакмица је елиминаторна тако да победник улази у сутрашње утакмице за државно првенство.

Одмах са старта повео је скиф „Гусар" из Загреба. На 200 м. оба чамца су прелазила избијају напред. „Београд" је наступио са два чамца. На 250 м. још увек воде оба чамца в. к. Београд.

На 600 м. после старта судариле су се београдски „Боб" и „Гусар" Сплит тако да их је судија вратио поново на старт. Због овога, за знак судије чамци су кренули.

Одмах са старта повео је скиф „Гусар" из Загреба. На 200 м. оба чамца в. к. Београда

О вама и за вас, госпође

Летњи смокинг

„Спенсер" или летњи смокинг све се више види на вечерњим приредбама на мору. Прави се од белог сјајног платна и уместо прслука носи се појас од прне мат свиле, са два до три набора, у којима се налазе џепови

Силуете и утицаји у новим јесењим колекцијама

(Од нашег сталног дописника)

Париз, августа

И ако нам јесења мода није приредила никакву сензацију, ево неколико неиндискретних индикација.

На првим приказаним моделима струк, који је прошле сезоне имао тенденцију да спуштањем, пење се и често пута претвара се јасно у Директорат линију. Поред тих хаљина запажене су нове тоалете, чији је струк обележен малим корсетом, који почиње од болеро и силази до набора врло широких суквља, а врло узане, припијене сукње, које истичу јако узана бедра допуњене су украшеним и драпираним струковима и блузама, које су пуне набора. Ти ефекти „бауша" налазе се и на жакетима и капутима, и то обично на леђима.

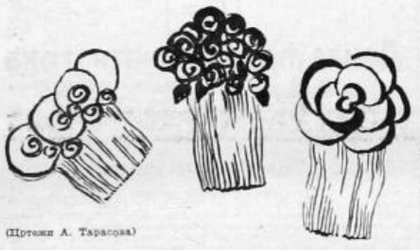
Због високих фризура са заглађеним потиљком, скоро све јачице на капутима су високе и украшене крзном, па чак се говори и о врло подигнутим рукавима од прне неколико сезона.

Што се тиче нових детаља и украса, парички модни прутачи прокрстарили су Јаву, Кину, Персију, Шпанију и остале живописне земље трагајући за оригиналним ситницама. Са Јаве су узети везови од разнобојног камења, који ће се носити око врата, из Кине првени и златни брокат, а Шпанија је још увек у моди са својим болеронима и шеширима, док је са Истока узет један нов тон ружичасте боје, која се зове „шокинг".

Али макако ти детаљи покупљени из разних крајева света, они су потпуно у складу са новом јесењом модом, у којој се још увек осећа утицај из 1900 године и доба Луја Четрнаестог. Разуме се, без великих ексцентричности.

А. ТАРАСОВ

Нови украси за косу

(Цртежи А. Тарасова)

Чешљеви су опет у моди од како се носе високе фризуре. Према добу ношења чешљеви су направљени у свима бојама, и украшени су разним шкољкама. За вече су обично обојени златном или сребрном бојом

Костими за сунчање из Кана и Монте Карла

Зуавске панталоне су врло шик на младим људима и обично су сашивене од танког платна беле, црвене и мараске боје, и носе се са белим мајицама. Костим за сунчање од шареног џица са џепићем допуњен је за град кратком сукњом, која се спреда закопчава помоћу дугмета и малим бољером. Исто тако испод широке пругасте сукње и болероа крије се кратак парео. Главе су умотане тилом, са великом машном спреда или џепићем

Последње париске модне новости

— ЛЕТЊИ КОСТИМ ОД ГРЕЖ ШАНТУНГА допуњен је блузом од браон лањеног платна. Торбица и сандале са дебелим ђоновима биле су у тону блузе.

*

— СА СУКЊОМ ОД УГАСИТО МАРИНСКОГ СЕРЖА, јако прилеђеном, један диван жакет од беле алпен ткањине, који се спреда закопчава помоћу белих дугмета, опточен угасите маринском испуском, давао је елегантан изглед једној жени, која ће на такав жакет ставити клип у виду букетића са сафирима. Сандале од беле и маринске коже.

*

— ЗА ПОПОДНЕВНЕ ИЗЛАСКЕ на морском купалишту дан плаже мајући шик је имати белу кошуљицу — хаљину од лакот материјала.

*

— СИВИ КЛАСИЧАН КОСТИМ СА МУШКИМ ПАНТАЛОНАМА за одмор допуњен је само једном женском нотом: а то је кошуљица — блуза плаве као застава боје.

*

— ПРЕКО ЖУТОГ КОСТИМА ЗА КУПАЊЕ од обичне вунице необично шик изгледа дугачак огртач од клоке пикета плаве боје, ишаран крупним разноврсним цветовима.

*

— ОБОЈЕНИ ПЛОДОВИ БУКАЛИПТУСА постали су наједнои врло оригиналан украс за главе и од њих се праве огрлице, гривне и дијадеме за косу. Истовремено служе као и добро средство противу комараца.

*

— ГАБИ МОРЛЕЈ, ПОЗНАТА ПАРИСКА ГЛУМИЦА усвојила је за шетње по обали класичне мушке панталоне и жакет маринске боје украшен извезеним грбом Париза.

*

— ЈЕСЕЊЕ КОЛЕКЦИЈЕ ПРОПИСУЈУ И ДАЉЕ стилске хаљине за вече. Хаљина од црнога тила јако набрана носи се преко поставе од сребрног ламеа, док је струк јако деколтован и обилазује рамена. Ово су идеалне хаљине за вољене и све жене почев од младих девојака до филмских звезда имаће у својој гардероби ову хаљину, која је достојна четкице једног великог сликара.

*

— ПОПОДНЕВНИ КОСТИМИ за свечане изласке прорачу сјајну формулу: хаљина допуњена жакетом који је јако украшен крзном.

*

— ЗА БАР, ПОСЛЕ КУПАЊА, као најподесније одело је пижама од маринског платна, украшена око затварача и на џеповима црвеном испуском, која се изванредно слаже са плавим мексиканским шеширом од природне сламе са разнобојним коцкама.

*

— ЖУТ ПЛАТНЕНИ ОГРТАЧ, обичан браон бордуром, неизоставно прати браон костим за купање.

*

— ПОСЛЕ ПОСЕТЕ ЕНГЛЕСКИХ СУВЕРЕНА, могу се видети у Паризу сунцобрани у јасним бојама, преко којих су утиснуте енглеско-француске заставе.

*

— ИСТО ТАКО У ЗНАКУ британско-француског споразума виђаће се дивне ешарпе на којима се налазе утиснут гајдаш у шкотском оделу.

*

— МОДА ОВЕ ЈЕСЕНИ ЛАНСИРА ТОКЕ ОД КРЗНА, и већ се показују шешири, који својим обликом потсећају на високе капе енглеских стражара, украшене росхаром: попут шубаре.

*

— КАО ЛЕТЊИ МИРИС једна парички кућа створила је воду за тоалету на бази лимуна, кедра, поморанџе, бергамота и разног цвећа, чији је мирис необично свеж и опојан.

*

— ЖИЈЕ КИЛОТ ОД ПАМУЧНОГ ПЛАТНА, беле боје, попрскане жутим шарама. Појас је у боји шаре која доминира.

*

— ИМАТИ СЛОБОДНЕ РУКЕ НЕСУМЊИВО је велико задовољство, али све жене се обично не одвајају од ручне торбице. Међутим за оне, чије руке морају да буду слободне, направљена је једна мала торбица са разним преградама која се лако прикачиње за појас. Оне могу бити и од лањеног платна, и украшене су крупним седларским бодом, беле боје.

Младалачка хаљина за старију даму

Четвртаст деколте продужује линију врата и лица, тако да оставља утисак много смежијег него затвореног деколтеа. Зато је овај крој хаљине погодан за оне даме којима не пристаје добро хаљина затворена до грла.

Преклопом на горњем и на доњем делу хаљине, још више је подвучен тип хаљине са четвртастим деколтеом. Сам преклоп је подвучен и дугметима која дискретно, али елегантно, завршавају ову једноставну хаљину.

Израда и крој ове хаљине врло је лак. Чак и почетнице могу са успехом да су упусте у израду овакве хаљине. Једино о чему треба водити рачуна јесте прецизност у раду и солидност.

Цела хаљина је кројена по правој жици. Манжетне на рукавима као и појас одличини су ширим порубом боје дугмета.

Тегет, црвено, или браон комбинације за светле хаљине; жуто бело или светло плаво на тамним хаљинама.

Као што се на крају види „бруснадле" постоје и на горњем делу а и на сукњи, иако се на слици не виде. Значи да их треба урадити као обично на наличју и распеглати их добро.

Средина хаљине нема шава ни спреда ни позади.

Ј. В.

Седеф и шкољке

Најлепши украси за вечерње изласке на мору су несумњиво разни мотиви од седефа и од шкољки. С леве стране жакет тамне боје, опшивен је седефастим мотивима, а десно мали болеро, чији су цели рукави покривени ситним шкољкицама, које трепере при сваком покрету руку.

Мали практични савети

— За чишћење линолеума треба направити млаку салуњавицу са струганим сапуном, потопити кишни капут у ту салуњавицу и после доброг трљања испрати у хладној води, у коју је стављено сирће. Пре прања треба скинути јачицу и рукаве, ако су од сомота.

*

— Оне, који путују на село и у планине, обично са собом носе шпиритусне лампе. Шпиритус је тешко носити јер се лако просипа. А Компримиран шпиритус оку по стаје. Ако рецепта како ћете сами направити компримиран шпиритус: помешајте 100 гр. алкохола са 15 гр. белога, ситно изструганог сапуна и ставите у суд, који је ваше са тим смесом ставити у кључалу воду. Разуме се, да се ово мора радити далеко од ватре. Када се сапун растопи и спојн са алкохолом, ставите ову смесу у чисту плехану кутију, коју ваше херметички затворити. Када се смеса добро охлади, можете је употребити у малим количинама за вашу шпиритусну лампу.

КОЗМЕТИКА

Сунчање и шминка

Сунчање може користити тену, лепоти и здрављу само ако се постепено и умерено искористи. Изгорети на сунцу не значи пролећњити спољашност и поправити здравље.

Даље са сувом и осетљивом кожом, која је наклоња справљају, перуцају и липављама, доста рђа но појаве сунчане пеге и морају бити веома опрезне. Ништа није лакше него нагрдити тен и добити пеге, запаљење, пеге, длане и чак екцем. Стога особе са осетљивом епидермом не би требале да сунчају директно лице, него га чувају и стално носе велики шешир или сунцобран.

У случају да особе са сувим, али отпорним теном, желе да се сунчају и да проводе дуже време без шешира на јаком сунцу, морају најпре употребљавати крвљане кремове, на бази уља од кокосових, који најбоље штите кожу и брзо стварају бронзану боју. Одмах после купања потребно је истрљати лице освежавајућим лосионом и ставити дневни крем, без чије крвље и заштите лице не сме дуго да остане. За све време бављења на плажи и врат мора бити нарочито намазан, јер тамо кожа још брже стари и смежурава се, него на лицу.

Ко има масан тен, мора бити веома опрезан у избору крема за сунчање, јер од масних супстанца на великој врућини могу бубнути бубуљице и умножити се митесери. Најбоље је што више квасити лице у води и изостанити употребу сваког крема, нарочито ораховог уља.

Најзначајније лице се не сме изложити директном утицају сунчаних зракова. Ко жели да сунча лице, мора скинути сву шминку и остаити само руж на уснама. Чим се лице непомично и непосредно изложи дуже сунцу, потпуно желеде почињу активно да раде и да секретирају зној и потпуно маст. Ако је лице потпуно осло бођено шминке, онда се канали пора темељито прочишћавају и кожа слободно дише и испарава се. Ако, пак, лице покрива крем, руж и пудер, онп се супстанце мешају са секрецијом коже и стварају на лицу неку врсту маске.

За време сунчања, потребно је пазити да не изгори нагло нос, јер понекад овака безазлена опекотина може се претворити у неизлечиво црвенило. Од велике топлоте ситни капилари могу се раширити и створити рану мрежу црвених жилица.

Ко пати од црвенила и има више црвених жилица по носу и образима, може обазриво и постепено сунчати цело тело, изузев главе и лица. Сунце може само погоршати стање и проширити мрежу купроса. У овом случају глава и врат морају бити добро заштиће ни од сунца.

Л. ИРАКЛИДИ

Летњи букети

Све цвеће бузо вене за време топлих дана. Па ипак соба без цвећа нема никакве топлине ни душе. Обавезно ставите букете колико год можете, и ако немате могућности да имате свакодневно свеже цвеће, ставите у црне вазе љубичасто сламно цвеће, у два тона или чак и најобичније драгољубе.

У једном неинтимном салону, као што су обично данас намештени салони модерних жена, оваквн један мали букет осећа жала целу собу и нема једну веселу песму.

Добра кухиња

Освежавајућа пића за топле дане

Већина људи неће да зна за чај лети. Добар и на нарочити начин припремљен чај може међутим да буде одличио пиће за освежавање. За лето се чај најбоље припрема на други начин него зими кад треба да загреје.

Пре успех да чај освежи јесте да се одлуки раскладен и без икакве додавања ма које врсте алкохола. Чај треба спуштати да хлади. Кад добије потребну јачину оцедити и ставити га на лед или у суд са хладном водом да се добро расклади. При служењу се могу направити разне комбинације које ће заменити алкохол. Најједноставније је у пољу налити једну трећину експреса од чаја, на то трећину оранжаде и све то разблажити хладном киселом или обичном водом. Ако је овако припремљен чај сувише сладак, може се додати и нешто лимуновог сока.

Одличан је и чај са неуобичајеном палавком: У чашу сталити до пољовине чај, према укусу шећера и налити палавком. Још је укусније ако се дода и нешто ванилина, само ово последње није сваком по укусу.

Врло је пријатна и комбинација са малиновим сиром. На трећину пуне се сира трећина малине и дода нешто лимуновог сока и све налије киселом водом.

За сва ова пића је пред услов да сви додаци буду сасвим хладни по могућству са леда и да не буде сувише заслађено. Само у том случају ће пиће збиља да освежи.

Фишеци са шунком

За топле дане овај рецепт је врло подесан јер је потребно свега петнаест минута. Направите фишеке од беле крутог хартије и ставите у њих фино исечену парчад шунке, коју ћете тако залити у фишек. Напуните их руском салатом, у коју сте додали неколико крупно исечених орада. Поребаће на плитку чинију лишће од салате а на сваки лист ставите напуњени фишек од шунке, коју сте пажљиво извукли из хартије, а на сред чиније сипаће мајонез и заблеште у њега неколико крупних јеора орада.

За ваш дом

ЗАВЕСЕ ОД ОРГАНДИНА

За виле на камењи или за собу једне младе девојке најпогодније су завесе од белог органдина, које ћете украсити крупним, некомпли ковапим везом у боји или помоћу белих перлица. Контраст између тешкоћа веза и прозрачног материјала даје цео шик овим завесама.

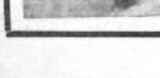
ЧИПКЕ

Ако случајно имате праве чипке које вам жуте у фиоками, искористите их за мале чаршаве на столу, накрстирађући их на фини мполи. Не употребљавајте никада лажне чипке на столно рубље.

Неколико јесењих шешира

Ова три модела правих јесењих шешира са врло шиљатим теменом, направљена су од филца и украшена оригинално стављеним крилима и перјем у боји

ОДСТРАНИТЕ МРЉЕ

са лица, то ће Вам најбоље успети употребом

Vesna Creme за дан Д. 12.-, за ноћ Д. 17.-

Производи Љекарна Праунспергер, Загреб

Свачићев трг 17

1430

ПРОТИВ ЗНОЈЕЊА

одлично и сигурно помаже опробано и благо средство

НОДОР ЦЕНА 20 ДИН.

Institut de Beauté

ЛИДИЈЕ ИРАКЛИДИ

Добрињска 12, тел. 20-491

Уклања са гаранцијом све недостатке ТЕНА 1935

Дубок ПОГЛЕД

То је оно што Вете постићи за два минута помоћу новог, против ваљч постојаног ARCANCILA. ARCANCIL модернизира козметичку технику, не пече очи и не ломи трепавице, јер не садржи сапуна ни других јетких састојака. Заиста сталан против ваљче, он се не растапа, иако се смеђете до суза или плачете. Од дедовања ARCANCILA трепавице постају дуже, еластичније, гушће и лепше. Продаје се у 9 прекрасних нијанса, те у нарочитој композицији: „ARCANCIL-SANCOLOR", са којом можете полепшати трепавице, а да их не бојадишете. Жене, које су пробале ARCANCIL, одушевљене су. Покушајте га и Ви. Продаје се у свим стручним радњама: луксузна модел Дин 48.—, уложак Дин 32.—, реклама кутија Дин 18.—. Захтевајте добро ову нову формулу лепоте: „За Ваше трепавице... ARCANCIL". Љубомир Шен одељење 0/7, Загреб, Јелачићев трг бр. 1. Успех зајамчен. — Чувајте се имитација.

Жан Габен, најбољи француски глумац и одличан претставник мушкости, појавиће се идуће сезоне са снажном креацијом у филму „Гласник".

Снажни и борбени Жан Габен

Родила се једна звезда!

(Од наше сталне дописнице)

ПАРИЗ, августа.

У ХОЛИВУДУ је тешко наћи глумицу која је дошла на филм, захваљујући првој награди неког конкурса за лепоту. Те лепојке обично завршују као келнерице у великим ресторанима или се враћају у провинцију као пале девојке. Трагедија америчких „мис" често је велика и страшна...

Ова лепа девојка, да не кажемо девојчица, освојиће убрзо филмски свет.

Мајнда Марџори Вивер учила је универзитет у Индијани и волела једног колегу. Он јој није дао да пође на конкурс лепотица. Али њена другарица Буди Парис пријавила је кришом њену слику једном њујоршком дневном листу, који је организовао конкурс лепотица.

Једног дана Марџори је сазнала из новина да је „краљица лепоте". Њена слика била је пречо пола странице овог великог дневника.

Онда је дошло до неспоразума са вољеним младићем, и Марџори је отишла у Њујорк да научи модерне игре. Новине су писале о њој као да је прелетела океан.

Кад је научила игру, пробала је мало на филму. У студиу су упалили најјаче рефлекторе и употребили најбоље апарате. Резултат: директори су гледали на плаћу лепотицу задивљени.

Сутрадан: компанија Фокс нуди младој Марџори ангажман.

После месец дана: критика пише за филм „Други медени месец" да је Марџори спасла све снгуације и да је са Тирон Пауером најлепши љубавни пар на свету, Лорета Јанг, њена конкурентиња, сматра се потученом.

Данас млада Марџори, којој је тек 18 година, снима један нов филм код Фокса. Она је најомиљенија девојка Америке. Њене слике се продају по свим киосцима. Прве странице филмских журнала донеле су такође њене портрете.

Марџори Вивер је звезда будућности, звезда која се родила тек сада на филмском небу, мад има тако много старих и познатих.

Оља Хорстић

Лудвиг Бергер снима у Француској „Три валцера"

Познати немачки режисер Луд виг Бергер, који је својим филмом „Три валцера" створио своје времено најлепши тип оперетског филма, налази се сада у Француској. Као што се говори, он ће вероватно снимити у Паризу филм „Три валцера".

На овом филму радиће Ханс Мајер, аутор „Крчме код Белог коња" и Леополд Маршнад. Бергер ће режирати филм.

Варнице

ГЕРИ КУПЕР игра опет код Семјуела Голдвина. Најновији филм приказаће нам га као војника генерала Кастера, који се бори против Индијанаца.

★

ЏОН ХЕЛ, глумац „Хајуракана", играће у филму „Дечко са обале" младог Тахијанина.

★

ЧЕХОСЛОВАЧКА РЕЖИСЕРКА Зет Молас путује овог лета по Италији и Француској, тражећи мотиве за један нови филм. По повратку у Праг, она ће снимати „Панопти кум".

★

ОТКРИЋЕ ВАЛТЕРА ВЕНЦЕРА. Луиза Плат, биће у једном новом филму партнерка Хенри Фонде, о коме се отимају многе звезде.

★

ЧАПЛИН је напустио Холливуд. Ова је вест већ потврђена из Холивуда. Чаплин је пронашао извесну Доротн Камингер, закључио се у њу, одвео у студио, сликало је и већ се сутрадан с њом појавио. Нова љубав Чарлиз зваће се Линда Винтерс.

★

МЕРЛ ОБЕРОН појавиће се идуће сезоне са Гери Купером у сасвим оригиналном филму који ће се звати „Каубој и дама".

★

МАКС БЕР, познати боксер који је недавно изгубио од Џое Луиса, ангажован је код Метро-Голдвина да сними неколико кратких филмова о боксерској вештини.

★

РАМОН НОВАРО снимиће још један филм. Играће улогу једног француског сликара. Из обазривости још није ништа речено о филмском сценарију.

Европски глумци напуштају Холивуд

Изгледа да је тачно тврђење Француза, да Американци намерно узимају европске глумце како би их уништили. Неколико фран цуских „звезда" прелетело је океан светлошћу метеора. А већ после неког времена нсти метеори прашали су се натраг. Због чега?

Пре свега зато што Американци натрају европским глумцима оно што њима не пристаје, затим поверавају им се улоге које ће им донети попу ларитет код публике, и најзад, Американци остављају европске глумце да седе у Холивуду а да им не дају ни каквог рада, нити великог пу блицитета. Тако кажу Фран цузи.

После повратка Жермене Осе, Мирej Бален и Тино Росса дошло је до скандала са Изом Миранодом. Она је напустила Холивуд и тужила фирму „Парамунт". Оних дана Жорж Рего, који је исто тако отет од француског филма, напустио је Холивуд. У исто време пада скандал са Симоном Симон, који је вероватно био „намонтиран". Очекује се да ће Жилиен Дививје, чим заврши „Велики валцер", до ћи опет у Париз. За ову услугу Француској спремала би му се Легија части.

Борба америчког и европ ског филма постаје све жешћа. Хоће ли само из те борбе гледаоци извући неке користи?

Новости о Тирону Пауеру

Младић који је преконоћ по стао славан, Тирон Пауер, миран дечко лепог изгледа, са пр тастим носем и благим погледом, осваја све више Америку. Он није лепотан правилних пропорција лица, он није тако мио го развијен, он не пева, он не плансира моду... Али Тирон Пауер љубимац је сних жена баш зато што је скроман, миран, тих и леп на свој начин.

★

Тирон Пауер замениће ускоро у леку руку пок. Валентина. У току овог месеца он ће већ почети са снимањем „Мсје Вокир", који је био, као што је познато, један од последњих успеха најлепшег човека филма Валентина.

★

Баш је завршен филм „Суез" и у њему се, поред Лорете Јанг и Анабеле, појављује Тирон Пауер. Премијеру великог МГМ-филма „Марија Антоанета" по казала је најлепши љубавни пар филма: Норму Ширер и Тирона Пауера.

★

Младић, кога је пронашао Тej Гернет и који осваја свет, у при ватном животу је исто тако до бар и скроман, као што се свиђа зује на филму. Он ради врло много. Шта више, његова се стра, Ана Пауер, запослена је код Фокса као сценариста и по маже свом брату у решавању филмских проблема. Ана је врло лепа и нуђена јој је улога, али она је одбила. Као и њен брат, и она сматра да треба живети и радити онако како се жели. Слава и успеси су само последице једног живота, зашто се нерви рати?

Гибралтар на филму

Нема дана а да се у штампи не пише о догађајима у Шпанији и да се том приликом не поме не полеокај Гибралтара„ Сваке вечери војници на Гибралтару, неутрални или заинтересовани, почињу да се припремају за најгоре. Мали град Ла Линеа који се налази на самој гибралтарској стени биће можда једног дана поприште борби...

То је, отприлике, идеја за сценарио једног филма, који оних дана почиње да снима режисер Фјодор Оцеп, Експедиција за спољне снимке већ се налази на путу.

Шта ћемо гледати *идуће сезоне*

Авала-филм

Загребачки филмски завод „Авала" донеће ове године француске, бечке и један амерички филм („Снежана"). У Београду све ове филмове играће искључиво биоскоп „Луксор".

СНЕЖАНА И СЕДАМ ПАТУЉАКА; цртани филм Волта Диснеја у технихолору. Сматра се, и то с правом, да је овај филм једно од најуспелијих дела седме уметности.

СВЕТЛОСТИ ПАЛИЗА, најновији филм Тина Росса. Режија Аугуста Женина, који је створио и „Напуљ, град пољубаца".

ПОВРАТАК ПРЕД ЗОРУ, по роману Вики Баум, са Даниелом Дарије. Филм режира Анри Девоал, муж славне глумице. Екстеријери овог филма снимају се сада у Маварско.

ВЕРДИ, још један Тољи-филм, у режији Кармина Галоне. Са Тољијем пева Марија Чеботари.

ДЕМОН РУСИЈЕ, филм о Распућину и последњим данима царства. Играју: Арн Бер, Марсел Шантал, Карин Нелсон. Режија Лербије, музика Мило.

УЛТИМАТУМ, о коме је код нас доста писано, завршава се овог месеца у Паризу.

МАРИКА, последња европска филм Француске Гал. Комедија. Мајор весеног бечког филма. Режија Бозиери, музика Штолц, ма шускрипт Маришка.

БУНТОВНИК ЕРНЕСТ, филм комичара Фернанделa у режији Кристиана Жака.

ЉУБАВНЕ НОЋИ ВЕЛИКОГ КНЕЗА, филм из париског пођног живота. Кете Наџ игра главну улогу, поред Жан Мире и Марине Шуберт.

ТАЈНА ГЂЕ БЕАТЕ, нешто налик на ранije успехе Лил Дагоер, као што је „Последњи акорд". Режија Мајер, Поред Лил Дагоер играју: Алберт Шенкалс и Сабин Петере.

Филм о девојкама са мансарде

Сцена из чехословачког филма „Невиност", који је у Венецији постигао огроман успех. На слици се виде: Лида Барова (десно) и Адина Мандлова.

Десет година говорећег филма

„Слика и реч дуго се употребљују. Боље речено, слика је снажнија, ефикаснија, богатија у свему осв речи".

ЧАРЛИ ЧАПЛИН

ПРЕ десет година започета је нова ера филмске уметности. Неми филм, кад је достигао врхунац свог уметничког израза, пао је пред силином навалом говорећег филма. 33 године филм је само помоћу слика реализовао живот и снове, и својом визуелношћу узбуђивао свет. А после 33 године, као што се није тако брзо десило ни у једној уметности, филм је промениo своја изражајна средства и постао много сложенији. Уз слику, која је била недовољна за потпуну реализацију стварности, дошла је реч. И филм, уколико је постигао веће техничко савршенство, изгубио је за моменат своју велику креативну снагу. Појава тон-филма значи за дуго време опадање седме уметности, а ипак у крајњој линији — један напредак коме се не дају сагледати позитивне последице.

Потреба за говорећим филмом осећала се још у доба кад је филм приказиван по шупама и вашарским шаторима. Људима који су гледали „живе слике" недостајао је звук и нису вероватно могли да се потпуно саживе са једном реалном ситуацијом на платну, са једном атмосфером. Али како је неми филм имао преку потребу за што већим техничким напретком, дуго година се на проблем говорећег филма био сасвим занемарио. И после рата, кад је филм већ имао велика материјална средства на расположењу, питање тон-филма није било покретано. Назад, кад је неми филм само сликама постизавао ритам и динамику музике, дошао је тон-филм. Дошао је онда кад му се готово ниже надао и кад се веровало да је једино неми филм могућ као уметност. А дошао је само зато што је један стадиум развитка достигао свој врхунац.

★

Борба против немог филма била је у почетку слична борби неких људи против седме уметности уопште. Стари филмски мајстори (Грифит, Чаплин, например) нису могли појмити, да ће атмосферу једног бурног дана, осмех једног дивног бића, тутаљ копита хучећа које јуре тон-филм дати боље од немог. Они су заволели својим сликама постизавали оно што нас је одушевљавало и чиме смо били задовољни, али ипак, далеко иегде у свести недостајао нам је звук бурног дана, глас бића које се смеје и бат копита.

У овој борби са говорећим филмом многи су изгубили битку и као Грифит, например, сасвим престали да раде. Чаплин се борио као Дон Кихот узалудно, хоћући чак да исмеје тон-филм. Међутим, његов први звучни филм „Светлости велеграда", није му дао за право. И Чаплин, не могавши да победи пошо доба седме уметности, престаје ускоро да ради и сви су изгледи да се више неће појавити на филму.

★

Тон-филм сломио је својим новим елементима многе старе звезде и режисере, па чак и техничке сарадинке. Звук је уводио нова средства, нове људе или бар послушне радинке. У прво доба, уместо великих немих дела, као што су Штернбергове „Ноћи Чикага", или „Зорин знак" Дугласа Фербенкса, или „Потера за златом" Чарли Чаплина, Арзенштајнова „Генерална линија", Пабстова „Улица без радости", „Мађучин" Рене Клера, и целог низа авангардистичких филмова Француске и Немачке, уместо свега тога, родио се јефтин трговачки филм: оперета, ревија, љубавна лимунада, историја са песмом... Читавих пет-шест година светски биоскопи приказивали су само певање и оркестре, а сви ефекти свели су се на то да публика чује звук.

★

Временом људи су увидели да звук нема за задатак да угуши слику. Слика и звук, као и сви остали елементи седме уметности, постали су равноправни чиниоци. И само тако, постепено, из године у годину, овај рођени трговачки и шпекулантски филм постаје, а из њега се родила Филмска Ренесанса: говорећи филм велике предности. Тај говорећи филм има дане доста и изузетне и аутентичне снаге, на њему раде многи велики умови човечанства, он се технички усавршава и тражи непрестано свој сопствени пут, пут ослобођења од позоришта, које му је наметнуто звуком.

★

Да би доказали вредност и значај ове Филмске Ренесансе, треба само навести неколико успелих дела из епохе говорећег филма: „Плави анђео" од Штернберга, „Беле сенке" од Ван Дајка, „Пут у непознато" од Тај Гернета, „Издајица" Џон Форда, „Вива Вила" Џека Конеја, Пабстова „Опера од четири суа", „Аллхуз" од Мамулијана, „Под париским крововима" Рене Клера и филмове последњих година, као што су: „Игра страсти" од Фејдра, „Пепе-Ле-Моко" од Дививјеа, „Скарфас" од Хокса, „Њујорк-Мијами" Франка Капре, „Хлеб наш насушни" Кинг Видора, „Сви против једног" од Фрид Ланга и многе друге успехе које би требало дуго набрајати.

★

Епоха немог филма претставља у историји седме уметности „златно доба", али није искључено да ће и доба Ренесансе, потпуне обнове слике, звука, боје, рељефа, игре, режије, идеје и циља, обележити још лепше и сјајније странице о којима ће моћи да се говори тек много година доцније.

Нестанак немог филма, долазак говорећег, дали обојеног и рељефног филма који долазе, само доказују неминовност једног природног закона о развитку људске мисли. Потребно је само да се уз технички и уметнички развитак филма видно опазе и остале смернице напретка, које ће данашњи филм, ако се измени структура филмске индустрије, поставити сасвим на другу основу.

Д. Р. Аћимовић

Из Холивуда:

НОВУ ЗВЕЗДУ открило је Клерк Гејбл. То је млада Вирџинија Грej, која се први пут појавила у „Манфреду". На тражење Клерк Гебла она ће играти велику улогу у једном најновијем филму.

ЛОРЕТА ЈАНГ појавиће се лепша него икада у филму „Три слепа миша", где су јој партнери Полли Мур, Марџори Вивер, Џоел Мек Креа и Дејвид Нивен.

(8)

— Ваш предговор ме плаши, мсје Вало! — говори домаћица и у кабинету се чује њен весели смех.

— Немојте се ништа плашити, већ ме саслушајте. Имам 50 година.

— Одлично сте се сачували...

— Хвала... Момак сам, заузимам сјајан положај у финансиским круговима и у друштву уопште. Ви сте, безусловно, уверени да бих могао да се оженим женом, која би у свему потпуно одговарала моме положају, али...

— ...али ви запостављате жене из друштва и хтели би, исправно, да се ожените самном, власницом веселе куће на Булевару Анрија IV, зар не, мсје Вало?

— ...Да, сасвим је тачно...

— збуњено одговара мсје Вало.

— Али ћу вам казати нешто више: мадам Дипон је позната као веома богата жена, а директор Вало губи на картама велике суме. Директор Вало изгубио је пре две недеље у Монте Карлу 250.000 франака... Зашто се у таквом случају Вало не би оженио госпођом Дипон и на тај начин не би сједињио пријатно са корисним? Пошто је мадам Дипон увек заузета својим не сасвим пристојним, али веома уносним послом, директор Вало неће бити принуђен да се са њом појављује у друштву и да на тај начин изазива двосмислене осмејке света...

— Како сте жестоки, мадам! — говори сасним изгубљени Вало.

— Нисам жестока, не! Па ви сте почели изјавом да нисте сентименталан, да ви пријатеље животу просто и отворено...

— Да-да, али се дубоко варате, мадам, ако претпостављате да хоћу овим браком да поправим моје пословс. Уверавам вас, мадам, да су они у одличном стању. Зашто ви не допустите мисао, да ви можете бити вољени, да — да, вољени нимало некорисном љубављу. Верујте, ви можете имати успјеха код мушкараца, и ви га безусловно имате. Ја нисам једини који би био срећан да буде ваш супруг, без обзира на сенку коју баца на вас ваш дом. За последњих двадесет година ред у свету и погледи људи у многоме су се промениди, мадам! Оно што се пре рата сматрало као „шпекинг", сада не изазива ни најмање чуђење.

— ...Да ли сте све казали, мсје Вало?

— Чини ми се...

— Добро је... Идите сада вашим дамама, играјте, пијте вино, радујте се животу и не замарајте се мислима о пороку у свету.

— Ви сте чудновата жена, мадам Дипон... За мене сте ви једна загонетка. Тако млада, тако лепа, богата и... без икаквог личног живота!

Вало се клања и полази вратима, али на прагу застаје:

— То је ваша последња реч, мадам?

— Последња... У сваком случају, ваша пажња ме је много дирнула.

Вало се спушта у салу, улази у своју кућу где је остављено дивну плавушу Ирену, пије најскап чашу шампањца, расејано вади из бућелара паре и, не бројећи, ставља пакет банкнота под салвету.

— Зар већ? — пита са притворном равнодушношћу Ирена.

— Већ... Због, дете!

На вратима се сусреће са сликаром Боне. Поздрављају се.

— Један тренутак... — моли Вало и вуче сликара у мали салон.

— У чему је ствар? — чуди се сликар.

— Ви се познајете са мадам Дипон?

— Наравно!

— Каква је она жена? Она је за мене загонетка...

— Она је загонетка за све који је познају.

— Воли ли она неког?

— Не зна се, нико то не зна. Ни-ко!

— А где је њен приватан стан?

— Она станује у истој кући, горе.

— Добро, благодарим! Лаку ноћ!

Вало је приметно узбуђен. Неколико тренутака доцније његов спортски ауто однео га је у клуб. Ове ноћи он не игра карте. У црвеном салону, где у камину догорева ватра, тако је лепо седети затворених очију и мислити, мислити до изнемоглости. На срећу, у тој соби нема никог... Уверивши се поносе господина Вало је може да се смири до зоре. Испијена је већ и друга боца „Мартела", али ове ноћи коњак га не умирује, већ изазива све већу и већу дрхтавицу.

Одједном Вало осећа нечију руку на своме рамену. Он се трже и отвори очи. Пред њим стоји фон Шуман.

— Не треба бити тужан, друже — говори барон.

— Извините, никоме нисам дао за право...

— Но-но, немојте се љутити, ове ноћи ми смо пријатељи по несрећи...

— Како да вас разумем?

— Врло једноставно: и вас и мене — одбила је мадам Дипон.

— Како? И ви? — Вало је нешто оживео.

— Да, замислите!

— Онда ми можемо да разговарамо нешто искреније?

— Свакако. Али... о чему?

— ...Да ли, по вашем мишљењу, мадам Дипон има пријатеља?

— Претпостављам.

— И не зна се ко је он?

— Не зна се.

— И нико га никад није видео?

— Нико. А многи су хтели...

— Ко?

— Сви они за које је мадам Дипон загонетка.

— ...А ја ћу то дознати, видећете!

— Ви сте наивни! Она никог не пушта на праг свог приватног стана.

— Ја ћу доспети и тамо!

— Пробаћу, сто му громова!

Вало скаче са свог места, баца барону кратко „збогом"! и брзим кораком излази.

Фон Шуман га дуго посматра и на његовим танким бескрвним усницама игра тајанствен и пакостан осмејак.

ГЛАВА СЕДМА

Први сунчани зраци златили су Париз, када је пијани Боне отворио вратанца свог аутомобила и рекао Денизи:

— Петлови су се већ пробудили, сада и ми морамо да се одморимо. Желим ти да сањаш милионе!

— До сутра, Анатоле... Мени се толико спава...

— Верујем ти. До виђења, царице ноћи.

Дениза ишчезава у капији и Боне одлази.

На првој платформи степеништа стоји Румун Винеску. Девојка је врискула и хтела да се баци натраг, али Румун успева да је ухвати за руку.

— Шта се плашиш, глупачо, нећу ти ништа!

— Зашто си дошао?

— Хоћу да разговарам с тобом.

— О чему да разговарамо? О чему, Господе Боже?!

Она је бледа, и њене неприродно раширене очи са ужасом га посматрају.

— Пусти ме горе...

— Не! Не... одлази, молим те! Одлази!

— Нећу ићи, Дениза, док не разговарам с тобом.

— Дајеш ми часну реч...

— Дајем ти часну реч да ти нећу ништа рђаво учинити.

Они ћутке улазе у прву собу — Денизин салон.

— Говори, само брзо... спава ми се...

— Због тебе сам изгубио службу, Дениза, — мрачно говори Румун

— Не због мене, већ због твог дивљаштва. Никад се нисам пожалила на тебе господи Дипон.

— Може бити, нећу спорити, али твоји односи са Бонеом...

— Остави Бонеа на миру... Шта ти управо хоћеш?...

— Без посла сам, Дениза.

— Тражи... нађи посао...

— Дај ми пара.

— Остави ме на миру! Доста сам ти давала! Разуми, сада смо сасвим туђи људи! Туђи — разумеш?

Винеску се спушта у фотељу и пружа ноге.

—Нећу изаћи одавде, док не добијем новаца. Потребно ми је хиљаду франака.

— А ако нећу да ти дам?

— Даћеш!

— Не дам!

(Наставиће се)

РОМАН ОД СЕРГИЈА ПЈАСЕЦКОГ

(62)

— А?

— Запевајмо.

— А зашто?

— Направимо буку црвенима.

— Важи! А шта ћемо певати? Може бити хоћеш „Бригаду"?

— Не... Хајде „Стењку Разина" (ова песма позната је под називом „Волга"). Али знаш шта, после сваког стиха пуцаћемо. А после сваког рефрена пуцаћемо по двапута. Знаш!

— Само полако... Важи!

„Волга, Волга, мај родпаја".

Бах, Бах!

Тежак бас Петрова заливен заједно са Забавиним тенором нагло је прекидао величанствену тишину шуме, неба и земље, а пуцањ из револвера одјекивао је као гром.

Певали су стојећи, Петрове је држао у подигнутој руци „Наган", вртео је главом.

„Волга руска река"...

Забава је држао леву руку на грудима. Гледао је у месец...

Певали су и певали. Онда су дуго стајали непомични. Ћутали су.

Лагано су пошли на Запад и нестало их је у црној тајанственој помрчини шуме.

Само јеле, изненађене песмом, повијале су се на граници. Само месечина, зграната, гледала је с висине на земљу. Само су граничари лупали главу шта је то могло да буде. Али, на пуцњаву се нису одазивали — као пси који су осетили у близини вукове... Седели су тихо... Знали су да је то... нека повећа звер ка.

Била је то непозната песма, која се тек скоро појавила да брзо и нестане заједно са малобројним људима који су је створили у подрумима Чеке и која је била записана само у њиховим главама:

„И ноћу и по дану,
За кроз решетку
У даљину
Упућујем мој тужан поглед,
Сунце, месечина,
Одговорите ми:
Зашто ме људи тако прогањају"...

Ванредна, тужна, тешка мелодија, као да је искована из јаука на смрт осуђених глуво је одјекивала у ћелији загушеној влажним хладним зидовима.

Пелински је понављао и песму и рефрен...

Неко је залупао кундаком на вратима. Спозна се чују војников глас. Пелински није одговорио... Гледао је кроз решетку прозора на јасно небо, заливено зрацима месечине и пева је и даље своју тужну песму.

Бедан, преморен, гладан човек пева је песму о слободи! Није чуо лутиту вику војника, ни отварање врата на ћелији...

Претукли су га... страшно... садистички...

У исто време у једном од луксузних варшавских позоришта осветљеног, не месечином, него огромним бројем електричних сијалица чувена певачица понављала је стару сентименталну робијашку песмицу у којој се пева о цвећу, птичицама, заљубљенима...

Свет је био усхићен... Аплаузу није било краја... Бију су засули цвећем...

★

Ружичаста, јака сијалица оставила је велики утисак на психу Забавиног романа. Он је њу заборавио. Али то ружичасто сијање траје и светли и даље у далекој ћелији његовог мозга, у дубинама подсвесности и често одлучно делује на карактер његових осећаја, жеља и дела...

Било је то скоро после руске револуције 1905 године. Ромек је онда имао тек седам година и био невероватно осетљиво дете са бујном маштом.

(Наставиће се)

ВРЕМЕ Поднеска

Двобој

Те је било давно... Још у она времена, када су мушкарци били прави кавалери. Не овакви као што су данас: у мидерима, са рамењима постављеним ватом, са нафарбаним брчићима и лакираним ноктима.

Они су знали да се удварају дамама, али су умели и да бране њихову част са оружјем у рукама. Многи су при томе губили и живот...

У замку маркиза Н. била је велика свечаност. Готово сва околна елита била је позвана на тај празник. У двориште раскошног замка улазиле су безбројне кариоле. Многи млади људи дојахали су. Нису хтели да пропусте прилику да покажу своје дивне коње и сем тога били су убеђени да ће у високим чизмама са мамузама оставити на даме лепши утисак.

Када су се гости скупили позвали су их за сто. После вечере прешли су у суседну салу. Свирала је музика, чули су се разговори и смех.

Један млади кавалер пришао је грофици Катрин де Вилфор и замолио је за игру. Она је пристала. И по други пут исто тако. Њих двоје, изгледало је, свидело се једно другоме. Започео се разговор, који се већ кроз неколико вода за време игре.

— Како дивно играте, грофице! Ви сте тако лака и грациозна!

— Није ни чудо, кад имам тако одличног партнера. Хтела бих само да знам ко је он?

Младић је разумео.

— Виконт Роланд Карвеј — рекао је и поцрвенео.

Она му је казала своје име и обоје. задовољни, настављају да играју.

*

У малом салону поред сале неколико гостију седело за картама. Међу њима био је и гроф Д. Аренкур, човек четрдесетих година, мршав, сувих мишића, са оштрим лицем, коцкар. пијаница и дон Жуан.

— ...Изгубили сте, грофе,

— Опет? Е, онда је доста за данас, Довиђења, господо!

Дигао се и ушао у салу. Његову пажњу привукла је грофица Катрин. Она му се свидела, чак више но што му се обично свиђају жене. Да она флертује са неким младићем, није примећивао ни гроф ни виконт Роланд. Већ се игра завршила и виконт је отпратио даму на њено место.

Када је оркестар почиоо почео да свира гроф д Аренкур им је пришао и са осмејком поклоњио се грофици: био је данас побеђен на коцки, али овде он мора бити победник..

Катрин је гледала час једног час другог и у међувремену кришом бацала погледе трећем.

— Благодарим, господине, рекла је нешто збуњено, али обећала сам идућу игру другоме.

Гроф д Аренкур био је зачуђен. Он се правио као да је тек сада приметио висонта Роланда и хладним погледом измерио га је од главе до пета.

— У том случају ја ћу причекати — изговорио је он ледепим тоном. Наслоњивши се на врата будно је пазио на сваки покрет овог пара.

— Какав несимпатичан човек! — приметио је Роланд. Хоћемо ли играти, грофице?

— Не, причекаћемо, уморна сам...

Истог тренутка гроф д' Аренкур био је пред њима.

— Ви не играте?

Глас му је био груб.

— ... Ја нећу дозволити да ме исмевате!

Роланд је сав пребледео од јарости.

— Ви не можете да натерате даму да игра са вама! — исто тако грубо казао је он.

— То се вас не тиче. Немојте се мешати у туђе послове.

— Господине! Промислите право о ономе што хоћете да кажете!

— Ви, изгледа, имате доста разлога да се појавите у улози заштитника ове даме.

Тон и значај оних реч и нису се могли друкчије разумети. Роландова рука спустила се на мач.

— Ах, тако! Хоћете да се бијете самном? Врло радо! Чекам ваше секундапте! — и гроф се поклонио и изашао из сале.

— Роланд! Виконт! Шта сте урадили! — пребледела је грофица Катрин.

— Он је хтео да вас увреди, грофице! Ја, један мушкарац не би могао друкчије да одговори!

Виконт Карвеј се извинио и отишао да потражи неке два своја друга. Они су отишли у суседну собу, где су пушили грофове сигаре. Разговор је био кратак и водио се шапатом. Резултат је гласио: шест сати ујутро, Вулоњска шума, мачеви.

★

Било је давно ујутро, када су три коњаника изјахала на пољану Вулоњске шуме. Они су се скинули са коња. Један од њих узбуђено је говорио другоме:

— Морам ти рећи, искрено, Роланде, да ти имаш ђаволски мало шанса. Њега сматрају за најбољег мајстора Француске. Мораћеш да се помучиш као никад у животу!

Роланд није одговорио. Он је био блед и мислио је, изгледа, сасвим о нечем другом.

— ... Сем тога, настанио је други, због чега све оно? Због неке теби сасвим непознате даме Шта је она теби и шта си ти њој?

Али, одговор му је био такав погледа сиво-плавих Роландових очију, да је одједном ућутао.

Приближиле се са цриче каруце, које су застале на крају пољане. Један од госпође остао је да седи у колима, мршав и висок, остала двојица пришли су Роландовом сапутнику. Изгледа да је гроф хтео да се ствар сврши измирењем. Али када је Роланду пришао његов друг и нешто му прошапутао на уво, Роланд је викнуо „Не!" толико гласно, да је гроф, који је седео у каруцама, процедио кроз зубе:

— Добро... Нека буде како он жели...

Из каруца изашли су један дутчаак пакет и Роландов секундант избробе је на: Он је био само за двобоје: дутчаак, витак, смртоносан...

Непријатељи су стали један према другом. Роланд је почео да говори високим гласом, која се звонко разлега тишином:

— Ако останем овде, онда ја захтевам да гроф д' Аренкур сместа оде грофици Катрин де Вилефор и саопшти јој све што се десило, а исто тако да јој каже, како је моја последња мисао била упућена њој.

Гроф је климнуо главом. Сакупдапт је дао знак и двобој је почео.

Роланд се бесно бацао на свог противника. Тукао се колико је жило и могао. Његов мач се изви ја као бесан. Гроф се држао друкчије. Хладно и рачунски је одбијао ударце противника, као да је желео да се ограничи само на заштиту. У његовим очима почеле су да блистају зле варнице. Свеодшма се чинило да овде не стоје само ривали непријатељи. У овом двобоју било је нешто симболично.

Роланд је био оличење младости, идеалне, сањалачке, вруће крви, загрејане романтиком.

Гроф је био опрезан и хладан, пун кропље и цинизма. Један је свему веровао, други није ништа веровао ни у шта. Чинило се као да се смрт бије протпву живота.

— Доста је! —рекао је одједном гроф и стао на месту као стена. Сви напори Роланда да га пометне били су узалудни. У покретима младог човека примећивао се умор. Он је прикупио све снаге за последњи напад, али у истом тренутку гроф је учинио корак напред и његов мач, уверено и мирно, зарио се у противничко срце.

Тренутак Роланд је стајао непомичан. Затим се затетурао. Спустио се на колена. Погледао је још једном свог противника, своје другове. Дигао је главу и погледао у небо.

— ...Катрин... прошапутао је и издахнуо.

★

— Одведите ме кол грофице, рекао је лакеју гроф д' Аренкур.

— Господин гроф мора да прича. Нема сметлост... овог тренутка... мрмљао је збуњени лакеј.

— Нећу чекати. Идите напред!

Слуге се покорно. Прошавши неколико корака гроф је гурнуо слугу у страну и ушао у грофчини будоар. Приметио је нему мушку прилику, како се сакрила иза завесе... Кад се окренуо грофици, она је усклинкула и онтурнула.

— Господине! Како сте се усудили! Ви сте ушли овамо као... као...

Она није могла да нађе реч. Поглед посетиоца натерао је да утучи. Он је измерио погледом од главе до пета и погледао јој у очи. Чинило се да је свађ то, глед проницнуо све њено биће. На крају крајева, грофица је дошла к себи:

— Шта желите да ми кажете?

Ја? Вама? Ништа! — са презрењем се осмехнуо гроф и окренувши се, изашао из будоара...

— То је било давно. Било је то још у она времена, када су мушкарци били прави кавалери...

Рудолф Шајнер

АВАЛА

У 10,30 МАТИНЕ
ДАНАС у 3, 5, 7 и 9,30

Живот, љубав и стварања најпопуларнијег музичара, славног

Јохана Штрауса

У филму песама, музике, љубави, страдања и чежње

БЕСМРТНЕ МЕЛОДИЈЕ

У гл. ул.: АЛФРЕД ЈЕРТЕР, МАРИЈА ПАУДЛЕР, ЛЕО СЛЕЗАК

ДОДАТАК: ЦРТАНА ШАЛА И ФОКС НОВОСТИ

ОДЕОН и КОРЗО

У 10,30 МАТИНЕ
САМО ЈОШ ДАНАС

ПОБУНА САВЕСТИ

Нисмо ли често ми крини за недела, учињена од оних које презиремо?

Многу сузу пролићете и бићете препорођени гледајући филм

КРИВАЦ

Неизгладив утисак оставиће на Вас генијални

ПЈЕР БЛАНШАР

Поред тога у сјајном дуплом програму:

У „Одеону": „Они су ме надмудрили". Узвишено је усхићено

ШАРЛО ШАПЛИН гледаћете

БРАЋУ МАРКС

У чуду од каламбура

„НОЋ У ОПЕРИ"

У „Корзоу": Филм поезије и музике

ПРИНЦЕЗА ДАГМАР

Режија: **ГЕЗА БОЛВАРИ**

Љубав у раскошном декору, младост и лепота!

ТРИГЛАВ

САМО ЈОШ ДАНАС
у 10,30, 3, 6 и 9,15

Велики дупли програм! Бура од смеха и песме!

Шарло Шаплин

у своме последњем филму

МОДЕРНА ВРЕМЕНА

2) **РОЖИ БАРШОЊИ, ТИБОР ФОН ХАЛМАЈ**

У дивној мађарској оперети врлог темпа, страсне мађарске музике, песама и чардаша

У жару пусте

СЛАВИЈА

ДАНАС у 10,30, 3, 5, 7 и 9,30
У ВАШТИ

Најновији руски филм сезоне према бесмртном делу **ФЈОДОРА ДОСТОЈЕВСКОГ**

Злочин и казна

У гл. ул. најеминентнијих претставница француског филма

ХАРИ БОР и ПЈЕР БЛАНШАР

Филм неизмерне драмске снаге који импресионира и задивљује! Филм који сте годинама чекали да видите

ЗА МАТИНЕ И У 3 САТА ЦЕО ПАРТЕР 6 ДИН.

БАЛКАН

САМО ЈОШ ДАНАС
Најпопуларнији БИОСКОП у Београду, НАЈНИЖЕ ЦЕНЕ, НАЈБОЉИ ФИЛМОВИ

1) **Најбоља ратна епопеја из год. 1914—1918**

Ескадра смрти

је један од највећих филмова који је икада био снимљен гл. ул. ФРЕДЕРИК МЕРЧ, КАРОЛА ЛОМБАРД, КАРИ ГРАНТ и ЦЕК ОАКИ

2)

Уличица до раја

ХАНС МОЗЕР

3) **Најновије Фокс новости**

„БЕЛИН"

даје стопроцентни успех,
ТРАЖИТЕ
код Вашег трговца новопроналажени препарат
„БЕЛИН"
или
„ХЕМИСКО ЧИШЋЕЊЕ У КУЋИ"
„БЕЛИН"

Ако сами Ваше ствари чистите код куће, одела, собне превлаке, итд. итд.

БЕЗ ПРАЊА

отстрањује: масне мрље, сјај, неугодан задах, освежава боје, дезинфицира тканину итд. итд. ПОСТАВЉА се: заступства или продајне станице у свако већ место. Обавештења даје:

Глав. Заст.
„МИРБЕЛ" ЧАЧАНСКО.
1-1 2021

Један час разоноде

Мало ручно огледало спасло живот младим женама у пустињи

Њујорк, августа.—Мало ручно огледало спасло је живот трима женама, које су приликом једног излета залутале у пустињи.

Гђа Џе ла Форест и сестре Ирена и Лаура Пједул пошле су ових дана на излет до једне чудне пећине. Приликом повратка младе жене су изгубиле оријентацију и залутале су у пустињу код Њу Мексика.

Измучене жеђу и у стопу пређене од шакала, оне су четири дана лутале без циља. Страховита врућина преко дана и велика хладноћа ноћу претварале су за њих неиздрживе муке.

Да би на који начин обратиле на себе пажњу, младе жене су са једним малим ручним огледалом давале хелиографске знаке. Ове знаке приметио је један војник, који је са својим друговима пошао да тражи залутале жене. Он је одмах обавестио своје претпостављене. Жене су убрзо спасене и пренесене изнурене у болницу, где су се убрзо опоравиле од издржаних мука.

И факултетски образоване жене могу бити добре домаћице

Париз, августа. — Од 100 Францускиња са универзитетском дипломом удаје се само 34, установило је удружење факултетски образованих жена. Због тога су Францускиње решиле да поведу акцију која не имати за циљ да разувери Французе да жена са факултетском спремом не може да постане добра домаћица.

Тешка саобраћајна несрећа демаскирала опасног обијача и бигамисту

Чикаго, августа

Једна тешка саобраћајна несрећа у Чикагу допринела је демаскирању једног опасног обијача и бигамисте, јер је прегажени случајно био његов двојник.

У 43 улици један камион прегазио је крајем јула једног елегантног младог човека. Он је преминуо још приликом преноса у болницу. Полиција није успела да га идентификује, јер код њега нису нађена никаква документа.

Непознати је снимљен и његова слика објављена је у листовима. На основу писања штампе изненада су се јавиле две даме, које су изјавиле да би покојник могао бити њихов муж. Једна га је звала Хозе Хаиз, а друга Александра Бармена. Једна је била удата с њим пет, а друга три године.

Изгледало је да је покојник у истом граду живео са две жене, јер су обе рекле да им муж спе-цијално са непоштењацима и обавља послове са филмским предузећима, и да је често путовао.

Међутим, кад су жене доведене пред покојника, оне су признале да то није њихов муж, али да невероватно личи на њега. Средње су жене напустиле мртвачницу. Али у разговору оне су изразиле сумњу да су можда удате за истога човека.

Да би утврдиле истину обе су одлучиле да сачекају повратак свога мужа.

Истога дана неочекивано је нађено решење свом проблему. Човек, који се звао Хозе Хаио, а можда и Александар Бармен, баш тога дана се вратио у Чикаго и посетио жену, код које се издавао за Бармена. Жена га је одмах испитивала и претила да ће водио двострук живот, али је тврдио да воли само њу. Обећао је да код друге жене више неће да иде.

Гђа Бармен се измирила са мужем и обоје су одлучили да још исте ноћи напусте Чикаго. Међутим, полиција се умешала у последњем тренутку. Обавештена од гђе Хаио, она је упутила детектива код гђе Бармен да и њу саслуша. Ту је изненадио г. Бармена и одмах га одвео у кварт ради суочења са гђом Хаио. Ова је потврдила да се он издавао за Хозеа Хаиса.

Даља истрага установила је појединости. Утврђено је да се човек уствари зове Џон Фершел и да је опасан крадљивац и обијач. Њему ће се сад судити.

Пронађена непозната Тинторетова слика

Будимпешта, августа. — У Бардомбској цркви у Толнајском срезу пронађена је једна до сада непозната слика Тинторета. Слика која је дуга четири метра, а висока 1,6 метара, претставља једну вечеру. Слика је скоро потпуно потамнела р

Туча између пловке и галеба због украденог пловчета

Единбург, августа. — Гости на морском купалишту Форта чи тава час посматрали су једну узбудљиву борбе између пловке и галеба. Борба је настала због тога што је галеб дохватио једно мало пловче. Из све снаге борбе као победник изашла је пловка која је ослободила своје пловче, а галеб је одлетео са сломљеним крилом.

Летење авионом као сигуран лек против магарећег кашља

Стразбург, августа. — Др. Вили Матер, лекар из Стразбурга, тврди да је излечио велики број деце од магарећег кашља само на тај начин што их је возио авионом на висини од 1850 метара и нагло их спуштао на земљу.

Др. Матер је прво узео три болесна детета и повео их авионом. Сваког дана пошао је исти опит и недељу дана касније деца су била излечена иако ова болест траје читав месец дана. Затим је лекар узео два мала петомесечна близнака и деца су се много боље осећала после лета.

Супруга „Чарли Чена" путује за Шведску да чује последње речи свога мужа

Њујорк, августа. — Гђа Уорнер Оланд, супруга филмске звезде, који је милионима познат као Чарли Чен, кренула је у Шведску да од његових пријатеља чује његове последње речи.

Августа прошле године гђа Оланд поднела је тужбу за развод брака, али изгледа да су се опет помирили

Радио-музика, одлично средство против пацова

Валпарезо, августа. — Нов метод у борби против пацова измислио је пензионисани професор др. Хари Фулер из Валпареза. Он пацове растера радио-музиком.

Др. Хари Фулер већ низ година се бави одгајивањем живине. У току прошле године пацови су му појели 400 младих пурки. Поштo није знао како да се одбрани од ове напасти, професор Фулер је прошлог месеца поставио на својој фарми један гласноговорник, који даљу и ноћу преноси музику. Последица овога било је да његова живина уопште више не страда од пацова. Изгледа да пацови нису музикални.

Отац предао властима јединца кога је изненадио на неделу

Истанбул, августа

Лепушкаста сељанка Шимат, стара 30 година и мајка троје деце, била је луде заљубљена у 18-годишњег суседа Салахедина из села Когак. Њен муж Сидки био је сметња залубљеном пару, јер је забрањивао жени разговор са младићем.

Шимат није могла а да се не види бар једном сваког дана са Салахедином, и зато се решила да мужа уклони. Ову замисао тајно је доставила свом љубавнику, који се у потпуности са њом сложио.

Једне ноћи неверна жена познала је љубавника у кући и одвела га нечујно у собу где је спавао Сидки. Млади љубавник зарио је мушевим брзином нож у груди несрећном човеку. Тешко рањен, Сидки је покушао да се дигне, али убице су се бациле на њега и ударали га ножевима по целом телу, тако да је издахнуо у најтежим мукама.

Када су убили на зверски начин Сидкија, убице су се решиле да закопају нечујно и тајно своју жртву у крају баште. Они су одјурили жртву за предвиђено место и почели полако копати рупу. Како до куће убијеног није било друге куће изван оне љубавника Салахедина, који је у њој становао са својим старим оцем Абдулкадиром, нису се плашили да ће их неко видети или чути.

Међутим, десило се нешто несчекивано и страшно. Стари Абдулкадир око пола ноћи пробудио се и није могао више заспати од велике врућине. Дигао се до прозора. Наједном, његове очи виделе су у тами две особе. Он се боље загледао и видео како Шимат држи у руци лампицу а његов син копа јаму за један леш.

Несрећни старац био је ван себе. Брзо је отрчао до сеоског стражара и довео га на лице места. Када су се оба човека појавила, зликовци су се као скаменили. После је хитри Салахедин покушао да прескочи ограду и да побегне, али његов отац га је благовремено ухватио за гушу хотећи да га удави. Чувар је имао муке да извуче сина-убицу из старчевих руку. Жена-убица такође је ухваћена и затворена.

Када је сутрадан дознало село за овај нечувени догађај, похитали су сељани да убице линчују, али им то није успело захваљујући чети жандарма.

Ђ. БУКИЛИЦА

Радници натерали девојчицу да краде злато

Ливерпул, августа.—Два радника из једне фабрике у Ливерпулу оптужена су да су наговарали једну 14-годишњу девојчицу да краде отпатке од злата из фабрике налипера, у којој је била запослена.

Девојчица је свакодневно прикупљала струготине злата и давала их радницима који су продавали злато у једној кафани.

Петнаест хиљада особа присуствовало венчању Карнегијеве наследнице у Шкотској

Единбург, августа. — Кад се 18-годишња мис Луиз Милер венчала у Дорноку са г. Ф. Гордоном Томасом, 40-годишњим адвокатом, цео крај је присуствовао овом венчању. Мис Милер је унука Анри Карнегија и према томе наследница огромних милиона. Интересантно је да је унука мултимилионера Карнегија, који је пореклом Шкотлањанин, дошла у Шкотску где намерава да се настани и да утрошти своје милоне.

Око хиљаду гостију позвано је за венчање, али само пет сто-

тина од њих заиста присуствовало венчању у малој цркви која није у стању да прими све госте.

По шкотском обичају велика ватра је запаљена на Кајланду у знак прославе овог венчања. Радници су три месеца скупљали дрва за ову ватру. Младина баба, 82-годишња гђа Карнеги прослављала је свадбу своје унуке на необичан начин. Тога дана она је осветила модерну основну школу, која кошта преко милион динара.

Зато што је муж гађао упаљеним шибицама добила развод брака

Чикаго, августа. — Гђа Стела Пуласки испричала је у бракоразводном суду у Чикагу да је њен муж гађао упаљеним шибицама, док је била у купатилу.

Пет минута касније судија је дао развод брака оптужујући мужа за зверско понашање.

Мало ручно огледало спасло живот младим женама у пустињи

Њујорк, августа.—Мало ручно огледало спасло је живот трима женама, које су приликом једног излета залутале у пустињи.

Гђа Џе ла Форест и сестре Ирена и Лаура Пједул пошле су ових дана на излет до једне чудне пећине. Приликом повратка младе жене су изгубиле оријентацију и залутале су у пустињу код Њу Мексика.

Измучене жеђу и у стопу пређене од шакала, оне су четири дана лутале без циља. Страховита врућина прекo дана и велика хладноћа ноћу претварале су за њих неиздрживе муке.

Да би на који начин обратиле на себе пажњу, младе жене су са једним малим ручним огледалом давале хелиографске знаке. Ове знаке приметио је један војник, који је са својим друговима пошао да тражи залутале жене. Он је одмах обавестио своје претпостављене. Жене су убрзо спасене и пренесене изнурене у болницу, где су се убрзо опоравиле од издржаних мука.

И факултетски образоване жене могу бити добре домаћице

Париз, августа. — Од 100 Францускиња са универзитетском дипломом удаје се само 34, установило је удружење факултетски образованих жена. Због тога су Францускиње решиле да поведу акцију која не имати за циљ да разувери Французе да жена са факултетском спремом не може да постане добра домаћица.

Породица Тарана

НЕУГОДНО ИЗНЕНАЂЕЊЕ

(Текст у Обрадовом бреговљу)

Copr. 1938, King Features Syndicate, Inc., World rights reserved.

Крагујевачки Виљем Тел

Синови популарног стрелца Мате Марковића

који је више пута био прван државе

освајају прва места на стрељачким такмичењима

Познати крагујевачки стрелац чика Мата није никад гађао јабуку на глави свога сина, ма да је и то могао да учини са врло успеха. Али, он је чак Вилем Тел.

Вилем Тел због тога, што гађа бушком и револвером боље него ико. Стрелац, који је пре рата стално држао првенство Србије у стрељаштву, учествовао на многим интернационалним утакмицама и освајао многе награде.

И сад синови чика Матини су добри стрелци. Већ пуних седам година они освајају многе награде и смењују један другог на трону првака државе у стрељачком спорту.

Инвентар трофеја ове стрељачке породице је: бреко 50 бушака, 20 револвера, 30 бехара, 50 сатова, од којих 8 краљевих награда, многе награде министра војске и министра за физичко васпитање.

Чика Матина кућа стециште националних револуционара

Чика Мата Марковић нерадо говори о себи. Никада он није хтео да прича о својим успесима, ни најбљежој околини. Али знам смо успели.

— Ми смо о њему чули више од других, него од њега самог, каже нам један његов син.

У почетку, чика Мата нам је причао о стрељаштву, о његовој националној важности. Чика Матине речи симболично одзвањају у кући, где су се пре рата редовно састајали наши познати национални револуционари Бориа Паштровић, Воја Танкосић, Војвода Вук, Миће Љубибратић и др.

— Они су долазили често код мене. Остајали су по неколико дана. Ноћу смо дуго седели и они су често будили моје синове, да им певају четничке и националне песме.

Стални прван државе од 1905 до Светског рата

Чика Мата је постао стрелац још 1894. када је имао свега 20 година. Тада се гађало из пушака „јокшаки" и „берданки". Стрељачки спорт још није био развијен. Све до 1906 није му придавана никаква пажња. Али од тада, стрељачки спорт улази у нову фазу.

Доласком Краља Петра на престо, почеле су да се врше припреме за ослобођење. Сасвим је разумљиво, да се и стрељаштву поклонила већа пажња. У ту сврху, приређено је 1906 у Београду прво земаљско такмичење. На том такмичењу, чика Мата је постигао најбољи успех и постао прван државе. После три године, приређено је друго такмичење, где је однео прворазредно првенство. Овим такмичењима присуствовао је и Краљ Петар и поклонио чика Мати пушку, коју му је још увек најмилији трофеј.

Од тада чика Мата држи стално прворазредно првенство државе, све до ослобођења и уједињења.

Г. Немања Марковић, наш најбољи стрелац

1912 чика Мата је освојио прво место у Београду

— Идуће, 1909 године, — каже чика Мата, наша екипа отишла је у Хамбург на интернационалне утакмице. Али, ту смо лоше прошли, јер смо гађали из обичних војничких пушака, док су остали имали прецизне пушке, са специјалним нишанима и диоптерима. До тада нисмо ни знали, да постоје и такве пушке.

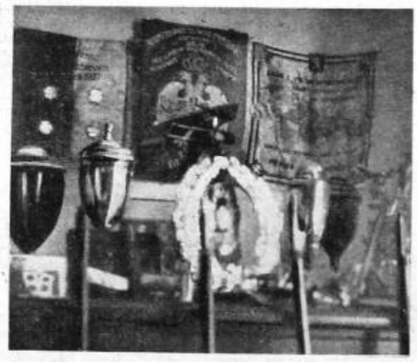
— Енглези су нас запазили и позвали у Лондон, из Хамбурга. Позвали су само нашу екипу, пошто су они приређивали утакмице из војничких пушака. Ту смо показали одличне резултате и сам освојио сребрни пехар.

Пре рата, наши стрелци су редовно узимали учешћа на интернационалним утакмицама, што данас није случај, јер од рата, наш Савез још ниједном није послао своју екипу на међународне утакмице.

Прави већи успех, који су наши стрелци показали на страни, био је у Виторицу 1912. Ту је чика Мата освојио прво место, напрвивши из стојећег става 87 кругова за 300 метара из француске војничке пушке.

— То је резултат, који није постигао још ни један стрелац у Југославији, каже чика Матин син, наш одличан стрелац г. Немања Марковић.

Осим овога, чика Мата је постигао и најбољи укупни збир од 470 кругова из сва три става, а то је тамни просечан резултат, којим данашњи стрелци освајају прворазредно првенство света.

Један део трофеја чика Мате Марковића и његових синова

После рата чика Мата добија конкуренту — свом сину

После рата, од 1924 године, чика Мата је био сталан члан наше комисије за набавку оружја у Херсталу у Белгији. Био је тамо пуне три године и одмах се успиоао у тамошњу стрељачку дружину. Неколико пута је освојио и првенство Белгије за то време. По повратку чика Мата осваја првенство државе за 1928 и прво место на утакмицама Мале антанте у Прагу.

Од 1926 чика Мата добија озбиљног конкурента у свом сину Немањи, који од тада као десетогодишњи дечак па све до 1930 године непрестано држи првенство државе на омладинској мети.

— Најсрећнији сам био на утакмицама у Београду 1928. када сам ја освојио међу сениорима прво место и добио награду Краља Александра, а мој Немања освојио првенство на омладинској мети и награду. Престолонаследника, каже чика Мата.

— Да, али од тада, ја сам већ почео да те „дружбам" на утакмицама, каже смејући се, Немања.

— Море, и овако стар, да вам кажем само месец дана, па бисте видели ови шта бих од вас урадио, одговара чика Мата.

Син старог стрелца постао прван у 20 години

Чика Матин син, г. Немања Марковић, који је иначе студент права, постао је стрелац још 1926. када му је било тек 9 година. Већ идуће 1925. он постаје прван на омладинској мети и држи првенство све до 1930. када стиче право да гађа из војничке пушке. Исте године, петнаестогодишњи Немања такмичи се на земаљским утакмицама у Новом Саду, са нашим најстаријим и најискуснијим стрелцима. Дечко је изправно чудо: у утакмицама за пехар Нь. В. Краљице осваја прво место и пехар за своју екипу. Осваја затим све прве награде: златни сат Министра војске и морнарице, сребрн пехар Команде ваздухопловства, и т. д.

У наредним годинама г. Немања редовно осваја прво место у групним такмичењима за прелазни пехар Нь. В. Краља и то пет пута је прван у укупном збиру из свих станова, а четири пута прван из стојећег става. У 1935 години постао је прван државе, иако је имао тек 20 година.

На међународном такмичењу г. Никола Марковић пласиреао се као други

Прошле године г. Немања је отишао о свом трошку на интернационално такмичење у Инсбрук, где се, у гађању из војничке пушке пласирао као други, иза светског првака г. Јозиаса Хартмана, који му је умакао за свега три десета од поена! У гађању из стојећег става, постигао је боље резултате од светског првака.

Ове године, узео је учешћа на стрељачким утакмицама Мале антанте, приређеним у оквиру X свесокољског слета и освојио прво место. На овим утакмицама, сви учесници гађали су из прецизних пушака са диоптерима, изузев г. Немање који је гађао из обичне војничке пушке, али одличном стрелцу то није сметало да освоји прво место.

— Зашто сте гађали из војничке пушке?

— Нисам имао другу, одговара он, смешећи се,

Синови крагујевачког Виљема Тела отимају првенство један од другог

Али: „У рукама Мандушића Вука јесте свака пушка убојита!"

И остали синови чика Матини одлични су стрелци. Г. Бора Марковић, апелациони судија у Новом Саду, прван је државе за 1937/38 год. Првенство је отео од свога брата г. Момира Марковића учитеља, који је био прван државе за 1936/37. Он је опет ово првенство „отео" од свог брата г. Немање, који је био прван за 1935/36. Четврти син чика Матин, г. Воја, студент права, био је прван на омладинској мети и редован члан екипе крагујевачке стрељачке дружине, која је најбоља у држави. Он се сад озбиљно спрема за земаљске утакмице.

Најмлађи чика Матин син, Срба, није још стекао права да гађа из војничке пушке. Али је и он одличан стрелац, од 1935 године прван је на омладинској мети.

Отац и синови у стрељачкој екипи

Чика Мата је 1933 на земаљским утакмицама направио заиста један редак рекорд. На оним утакмицама, он је са својим синовима формирао посебну екипу (стрељачке екипе састављене су од 5 чланова), која је освојила сребрни венац, дар Стрељачког савеза.

Чика Мата чува сада унуке, којих има у изобиљу. При поласку, чика Мата узима у наручје најмлађег унука малог Јону, који нема још ни годину дана.

— И он ће бити стрелац!

Овим речима се мора поверовати. И зато се ми са пуно поштовања поздрављамо не само са бившим првком, нашим Вилемом Телом, већ и са малим Јованом, нашим будућим државним првком.

П. Б. ВАСИЉЕВИЋ

Ниш се одужује својим заслужним синовима

БИСТЕ

Николе Пашића Тодора Мировановића и Учитеља Тасе

откривају се данас

Стари Ниш (у позадини се види чувена Сахат-кула)

Ниш, августа. — Сутра ће се у Нишу извршити свечано откривање и освећење спомен - биста Николи Пашићу, Тодору Милановићу и учитељу Таси Петровићу.

Биста Николи Пашићу постављена је у парку код Инжењерске касарне, биста Тодора Мировановића у централном парку код Нишке касарне, а биста учитеља Тасе код основне школе „Свети Сава".

Пок. Никола Пашић

Тодор Милованович је први поставно темеље модерном Нишу

Улога Тодора Мировановића у историји Ниша је значајна. Његово несебично залагање да се од једне старе турске касабе створи модерна варош значило је најкултурнији пост онога времена.

Рођен је 1850 у Нишу, умро 1912. После завршене богословије постао је учитељ. После турског рата био је у полицијској служби у Врању. За претседника Нишке општине изабран је 1897 године, на коме је положају био све до 1910 године. Његовом иницијативом започета је истинска и напредна комунална политика. Његово дело је подизање хидроцентрале у Светој Петци. Тодор Милованович је био двапута и народни посланик.

Пок. Тодор Милованович

Живот и рад учитеља Тасе

Један заслужан радник, који је Нишу за време Турске владавине учинио много, био је учитељ Таса Петровић, познат под именом „даскал Таса".

Родио се у Нишу 1824. Учио је код неког попа Цветка и архимандрита Григорија, плаћајући по три гроша месечно за обуку. Затим је учио код учитеља Спиридона Јовановића из Чакова, кога је књез Милош послао у Ниш да учи народ. Код њега је положио и испит за учитеља, па је одмах постао Спиридонов помоћник. Године 1860 Таса је постао управитељ школе. Тај период његовог просветног рада значајан је. Неуморно је радио на народном просвећивању, понекад и по цену живота.

Да би онемогућили учитеља Тасу, агенти су доставили Митад паши да се у Нишу спрема устанак против Турака. Уплашен, Митад паша нареди

Учитељ Тоса - Атанасије Петровић

да се око Ниша подигну ока копи и у њима поводе коње. Познавши за те припреме неко достави редакцији „Српских новина" и „Истока". У новинама се појаве чланци о томе. Митад паши дође до руку новине. Бесан затражи да се сазна ко је то писао. Агенти му саопште да је то писао учитељ Таса. Паша нареди да га обесе код Градског моста. Уплашен учитељ Таса је одговорио да није ништа писао и радо пристаје да га обесе, ако о његовој кривици нађу доказа. Паша тада нареди да се никуда не креће без његовог знања. Видећи Нишлије да у Таси имају гаранције да је Таса исправан и добар. Кад добили потврду од „Српских новина" да учитељ Таса није писао чланак, Митад паша му поклони свој златан сат са дијамантима.

Споменик Мадони — Звезди Мора открива се данас у Трпњу на Пељешцу

У Трпњу на острву Пељешцу осветиће се и открити сутра споменик Мадони — Звезди мора.

Споменик — израђен од камена и најфинијег црног шведског гранита — висок је четири метре, а постављен је на врху најистакнутијег гребена на самом улазу у луку.

Издигнут 18 метара изнад морске површине, уметници нису

Споменик Мадоне — Звезде Мора

сам од белог камена, са подножјем од црног гранита. Споменик Мадоне претставља и лепу атракцију за туристе.

Приликом откривања споменика, одржаће се благослов и прослава кипа „Звезде Мора", а затим ће следити света миса на отвореном мору пред постављеним спомеником, док ће народ присуствовати миси у лађама.

Истога дана, 14 августа, почиће и сајам у Трпњу, који траје три дана.

Кип Богородице — Звезде Мора подиже г. Карло Вајснер из Старог Вечеја, као завет своје жене Рузакице. Г. Вајснер у близини плаже подиже палату од гранита, коју поклања Трпњу. Он је свега једанпут дошао у Трпањ, али га је толико заволео да чини све за његово подизање.

На прославу из Мостара спрема се велики број посетилаца, а такође одлазе Хрватска гледба и Црквено певачко друштво „Света Цецилија".

ЦРНИ ПРИШТ У ЗЕНИЧКОМ СРЕЗУ

Зеница, 13 августа. — У селу Браховичком Пољу код Зенице појавио се црни пришт, коме је подлегао и 45 годишњи сељак Јово Малиџа.

Пре осам дана Малиџа се разболео и почео се лечити разним травама. Када је болест пошла на горе и Јово сав отекао и пожутео, па се чак и његово двоје деце разболело, суседи су пријавили случај сеоској општинској тражећи лекара. Међутим општина је оклевала и тек после два дана, када је Јово умро, позвала лекара, који је предузео све мере да сузбије ширење болести и кућу Малиџе затворио.

Стена на улазу у луку Трпањ где је постављен споменик Мадоне. Стрелица означује врх најистакнутије стене на коме се налази кип

Крст патријарха Арсенија Јовановића Шакабенте

Вераце, 7 августа. — У кућни Радоја Вабовића, пензионера из Ковуха код Андријевице, чека се ово амајлија крст кога је његовом претку књезу Радоју Вабовићу поклонио патријарх српски Арсеније Јовановић, четврти звани „Шакабенте".

Овај крст је предаван с колена на колено, као аманет. Крст је био украшен сребром и златом, до 1877 године, када је Мехмед Али-паша ударио с војском на Васојевиће и пословно села око реке: Лима. Злоречице, Крстишце, Перуњице итд. Овом приликом није био поштеђен ни овај крст. Турци су га нашли и са њега скинули златни и сребрни део, као и једно драгуље, а потом га бацили. Дуго после рата крст је пронађен и данас га чува г. Радоје Вабовић, капетан у пензији.

ТОН-ФИЛМ

Израђујемо **ТОН-ФИЛМОВЕ,** индустријске културне, научне, рекламне и актуалитети

ИЗРАДА СТУЧНА И ПРВОКЛАСНА - ЦЕНЕ СОЛИДНЕ И БЕЗ КОНКУРЕНЦИЈЕ

Располажемо са најбољом **тонском апаратуром** у Југославији за снимање **тон-филмова** сопственом лабораторијом и уређајем за тонску монтажу

ТРАЖИТЕ ПОНУДЕ ТРАЖИТЕ ПОНУДЕ

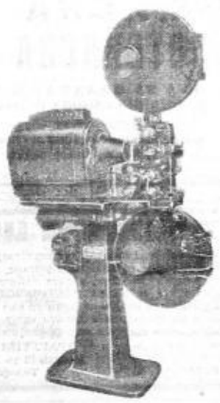
КОМПЛЕТНИ БИОСКОПСКИ АПАРАТИ И ТОНСКЕ-АПАРАТУРЕ

Имамо на лагеру КИНОАПАРАТЕ најбољих светских марака као: ZEISS-IKON, BAUER, ERKO и т. д.

ДЕЛОВЕ ЗА КИНО-АПАРАТЕ И ТОН-АПАРАТУРЕ

свих светских марака: шпигл-лампе, објективе, огледала моторе, диалуксе премотаче, шпулне, појачала, предпојачала прикључива за градску мрежу, звучнике фото ћелије најновијег система, лихтон адаптере од најбољих светских фабрика, угљена за биоскопе најпознатије марке **„LARRAINE"**

Сва стручна обавештења дајемо бесплатно

У нашој Краљевини монтирали смо највећи број тон-апаратура на нарочито задовољство киновласника и многобројне публике.

Тражите понуде Имамо половне пројекторе, генерално поправљене, цене солидне! Тражите понуде

Радионица за израду светлећих реклама

Artistic-„Neon"

преузима у израду све врсте »NEON« светлеће рекламе, фирме, декоративних украса за излоге у свима бојама. Препоручује најновије **БЕЛЕ СВЕТЛЕЋЕ ЦЕВИ** за осветлење салона, трговина, дансинга, барова и т. д.

Даје на дугорочну отплату **За солидан рад гарантује**

ARTISTIC-FILM-NEON

ТРАЖИТЕ ПОНУДУ **Београд.** — Краља Александра 93. Телефон 24-0-52.

Исправљач струје

(Gleichrichter)

са стакленим клипом 150 Амп. 220 волти, комплетан са трофазним трансформатором у уљу за прикључак на 3 или 6 kV, са прекидачем у уљу за високи напон, све у одличном стању, свега четири године употребљавано, продаје се повољно.

✦

34 комада електричних мотора

за једносмислену струју

напона 220 V, разних величина, снаге од 1/8 К. С. до 18 К. С., половних у врло добром стању, продају се повољно.

За детаљне податке и услове обратити се на Управу „Времена".

ВЕЛИКОМ САОБРАЋАЈНОМ ПРЕДУЗЕЋУ потребан је

МЛАЂИ ЧИНОВНИК

са свршеном трговачком академијом, знањем француског и по могућству немачког језика и регулисаном војном обавезом и једна

перфектна дактилографкиња

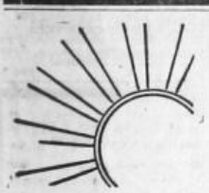
са знањем страних језика.

Место стално.

Понуде слати на администрацију листа под „Саобраћај".

1—3

Омладина се не може одрећи моје помоћи!

Баш за здравље Вашег детета сунце је неопходно. Али за нежну дечју кожу оно може бити опасно. Зато треба пре тога натрљати цело тело Нивеа-кремом или уљем. Тиме се ојача младо кожно ткиво, кожа поцрни брзо и уједначено, а опасност пламењаче се умањи. Трљањем неће заштити малишане и од назеба.

2026 1—1

ТРЕБАМО ВИШЕ РАДНИКА

за фрезмашине, машине за израду зупчаника и за хоризонталне бушилице (Bohrwerk)

Само писмене понуде под ознаком „СТРОЈАР" спати на огласни завод „Публицитас" д. д., Загреб, Илица 9. 2025, 1—1

Есконт купона државних зајмова

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА **есконтује** (исплаћује пре рока) **први наредни купон свих државних и државом гарантованих зајмова, који се котирају на домаћим берзама, по одбитку 6% интереса, рачунајући од дана есконта до рока плативости купона.**

За ближа обавештења и есконт купона обратите се банчиној централи у Београду и свима банчиним филијалама и агенцијама.

308

КРОЈАЧКИ ТЕЧАЈЕВИ ЗОРЕ СЕЛАКОВИЋ

одобрени од Министарства трговине и индустрије, Краља Милана 15/III. Отворен упис за следеће течајеве: I за редовно изучавање кројачког заната; II за допуњавање и усавршавање; III за домаћу потребу; IV за мајсторски испит из женског и мушког кроја са свим потребним предметима.

Течајеви почињу рад 15 септембра.

2003 1—4

НАЈНИЖЕ ЦЕНЕ **СОБНОМ НАМЕШТАЈУ**

Грујичића и Ристовића

БЕОГРАД — Васина 18

за готово и до 20 месечне отплате добије се код

29558, 1-1

НА ТЕРАЗИЈЕ БР. 7 (Престолонаследников трг) ПРЕСЕЉЕНА ЈЕ

чувена трговина боја и хемијских производа **Недељка К. Савића** која је досада била у Коларчевој улици. Нови локал је много удобнији, и даје савршену прегледност робе. Особље је стручно и за сва техничка обавештења способно. **Огроман** избор материјала за фарбаре, молере, сликаре, лакирере, позлатаре, бојаџије, домаћице и све декорационе послове где су лакови и боје потребни — **Посетите радњу. НЕДЕЉКА К. САВИЋА ТЕРАЗИЈЕ 7**

Београд Телефони 23-908, 20-287 Поштански фах 600.

2030, 1-10

Захтевајте велики бесплатни ЦЕНОВНИК

Хром анкер сат одличан Дин. 46.–

Будилник са 1 звоном Дин. 45.–

Елегантан хром анкер сат у каменима текуће, 3 г. гаранц. Дин. 120.–

Нети сат боље израде Дин. 60.–

Нети будилник прима 5 год. гаранц. Дин. 60.–

Нети сат са прецизним стројем марке Grassus Watch, 5 год. гаранц. Дин. 160.–

Нети сат танак, са финим стројем Дин. 95.– 2—6 год. гаранц.

Будилник са 2 звонцета прима 5 год. гаранц. Дин. 76.–

Нети сат још тањи у најфинијој изради, 6 год. гаранц. Дин. 200.–

А. КИФМАН, Марибор, бр. 71.

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА

ИМА ЗА ИЗДАВАЊЕ ВИШЕ МАЊИХ И ВЕЋИХ СТАНОВА И ЛОКАЛА.

За ближа обавештења обратити се Одељењу за руковање непокретним имањима у улици Јакшићевој бр. 9, сваког радног дана од 8—12 и 16—18 часова. 30809

СНИЖЕНЕ ЦЕНЕ

У познатој реновираној јоргованијској радњи РАСТОВСКИ, који израђује најмодерније јоргане, душеке као и целу постељску спрему за удаваче, зато љубитељи лепе постеље стварн обратите се радњи РАСТОВСКИ. Како снабдевам све боље радње са својом израдом то вам се пружа прилика да можете из прве руке набавити своју потребу, јер само произвођач може пружити најјефтиније стручни рад.

ДРАГУТИН РАСТОВСКИ
Васина 18 до Клисе лутрије
Телефон 30829.

1776 6—10

ГЛАСОВИТИ Д-ПАЧИЋИН ИЗ ЧИКАГА, СВОЈИМ СЕНЗАЦИОНАЛНИМ ПРЕПАРАТОМ БРАТИО ЈЕ ЖЕНИ АКТИВНОСТ И МЛАДОСТ.

ЗА ЖЕНЕ ОД 40 ГОДИНА УНАПРЕД МОРАНА ХОРМОН АКТИВ КРЕМ ДИН 60.– ВРАЋА ЖЕНИ АКТИВНОСТ И МЛАДОСТ.

ОД 30 ДО 40 ГОД. МОРАНА ХОРМОН КРЕМ (МИШЕ ЖЕЉЕЗЕ) ДИН 50.–

ОД 18 ДО 30 ГОД. МОРАНА ВИТАМИН КРЕМ (ВИСОКОГ ГОРЈА) ДИН 40.–

ОВИ НОВИТЕТИ ОДМАХ ОДСТРАНУ БОРЕ, МЛОХАВОСТ, ЋИНУ КОЖУ НАПЕТУ МЛАДУ, БАРШУНАСТОГ ТЕИНТА

МОРАНА ЉЕРОТА БИЉНИ ПУДРА У СВИМ НИЈАНСАМА ДИН. 25.–

МОРАНА СПЛИТ

1845

МУВА

Исте се лако решити. Прскајте ГРОМ у вашем стану. ГРОМ-ова пара пријатно мирише, човеку не шкоди, а муве убија истога часа — поштo садржи стабилизовани пиретрин — који убија све инсекте и њихова јаја. ГРОМ је пакован у оригиналне кварте од ¼, ½ и 1 дит.

Чувајте се имитација

2019 1—1

СОЛО ХАРМОНИКЕ

прворазредне мајсторске израде код ЕДМУНД РААБ, СОМБОР

Тражите бесплатни поучни каталог.

1498 1—1

Главобоља? Нелагодност,

последице прекомерног пушења! Употребом „Афума" пастила постизаћете одличан резултат — можете се још сасвим одлучити или редуцирати по вољи штетног пушења. — Покушајте још данас! У апотекама и дрогеријама кут. Дин. 30.— Поштом шаље: Апотека Блум, Суботица. 1626

ТРАЖИТЕ БЕСПЛАТНИ ПОУЧНИ ЦЕНОВНИК ЧУВЕНИХ ГЛАЗБАЛА НАЈВЕЋЕ ДОМАЋЕ ОТПРЕМНЕ ФИРМЕ Ф. ШНАЈДЕР КР. ДВОРСКИ ЛИФЕРАНТ ЗАГРЕБ НИКОЛИЋЕВА 10

1905 1—1

Хотелијери !

Хотелски објект, кућа на углу главне прометне улице, код главног колодвора, у већој свобрађајној вароши на продају. Писмене упите на администрацију листа под „Хотел"

1824 2—2

МАЛИ ОГЛАСИ

Мали огласи:
до 15 речи динара 15.-, свака даља реч дин. 1.-
За свако убрштење посебна држ. такса: до 50 речи Дин. 2.- преко тога Дин. 3.-

ПОНУДА „ТРАЖЊА СЛУЖБЕ

ЗАСТУПНИКЕ ТРАЖИ за Београд и већа места Енглеска експозитура, која изравно добавља штофове и за појединца одела, у сврху продаје на приватнике. Писмене понуде под 50577 на Публицитас, Загреб, Илица 9, 2024, 1-1 (1)

ТРАЖЕ СЕ заступници, путници-це и лица која желе да зараде много, на једном новом патентираном проласку. У обзир долазе електрифицирана места. Допише „Емајор" М. Белчин, Панчево, 2032, 1-3 (1)

СТРУЧНО ОБРАЗОВАНИ кожарски помоћник за детаљну радњу прима се за одмах, Браћа Донат, Суботица, 2034, 1-2 (1)

БАШТОВАН тражи место који разуме у воћарству цвећарству повртарству у свему је перфектан Вачић Стеван, Народна ул. 21, Суботица, 2009, 1-1 (1)

ДОМ ученица средњих школа — Крунска 8 — потребује једну васпитачицу од 1 септембра тек. године са квалификацијама стручне или средње школе и знањем једног страног језика превентивно француског, 5341, 1-1 (1)

ЗАСТУПНИКЕ, који редовно посећују лекаре, болнице, апотекаре и дрогеристе а који би уз свој артикал хтели продавати Фластере и Кетгут енглеске провенијенције уз проницију, тражимо. Само писмене понуде уз ознаку референција упутати на „Пропаганду", Београд, пошт. фах 400 под „Светски реномирани производ 976". 1996, 1-1 (1)

ТРАЖИМО поверенике за већа и мања места унутрашности, плате од 800—1,500 и процентат. Понуде администрацији Времена под „Рентабилност 1938". 5369, 1-1 (1)

ИСКУСАН трг. путник тражи место домаће индустрије. Браћа спопедња, Николајевић пошт, преградак 241, Београд, 5370, 1-1 (1)

ПОРТИР више годишњим праксом, говори српски, немачки и мађарски, тражи намештење, Адреса у администрацији 5376, 5376, 1-1 (1)

ЧЕТКАРСКОГ помоћника марљивог, поузданог, треба Вулкан производња четака, Вршац, Карађорђева 8 (двориште), 2047, 1-1 (1)

ОПАНЧАРСКИХ радника потребно је више Вуковића, Нови Пазар, првенство имаду који раде гумени посао. 5500, 1-1 (1)

МЕСНИ заступници (агенти) траже се за продају горивог дрвета за сва места Бачке—Баната уз провизију. Обратити се писмено на Фрајдингер Хуго, Сомбор. 5377, 1-2 (1)

МУЗИЧКЕ КАПЕЛЕ

СЕВДАЛИНСКА дамен џаз капела, шест младих и лепих госпођица, два господина, тражи место за одмах, песма и музика гарантовано, прим виолина, остало тамбуре, хотел „Београд", Крушевац, капелница Катица, 4941, 2-2 (2)

ПРВОКЛАСНИ квинтет, дупли састав, концерт, џаз (џаз-певач), виниир музика, трајан ангажман од 1 септембра. Понуде: Врањска Бања, „Дрнавски хотел", капелник, 5485, 2-4 (2)

ХОНЕР ГЕНЕРАЛНО ЗАСТУПСТВО Ф. ШНАЈДЕР ЗАГРЕБ НИКОЛИЋЕВА 10 ТРАЖИТЕ БЕСПЛАТАН ЦЕНОВНИК

МУЗИЧКЕ НОВОСТИ: — „Адио Венеција?" — „Сан о јужном мору" — „Мирита" — „Мањсарда" — „Ураган" Страхов, Београд Брајановића 7. 2018, 1-2 (2)

ПОТРЕБУЈЕМ добар цимбалиста за одмах, Капелник Крсто, Висока бр. 20, Неготин, (Крајина), 5498, 1-2 (2)

ХОТЕЛ „Златни јелен", Шабац, потребује за одмах или 15. добру капелу са 4 женске, 2 мушка, имам клавир, 5497, 1-1 (2)

ТАМБУРАШКА џаз дамен капела, 5 женских, 2 мушка, Свирање и певање добро, слободни 16 августа, Понуде моли капелница Љубица Ђорђевић, хотел „Слобода", Ћуприја. 5496, 1-2 (2)

ТРАЖИМ рутинираног виолиниста за класичну џаз, анимир, за одмах или прворг. Капелник Сат мала 17, Лесковац, 5501, 1-1 (2)

САЛОН ЏАЗ оркестар за класичну, џаз, анимир, 6 чланова, дупли састав, Слободни прворг, Капелник, Лесковац, попа Прокопа улица 17, 5494, 1-1 (2)

ТРЕБАМ ЗА одмах саксофонисту са нуз чело, Јави се Тот Лајош, Капелник „Метропол бар", Скопље, 5499, 1-1 (2)

КАФАНА БРИСТОЛ, Смедерево треба одмах две феш певачице, Једног млађег вредног и поштеног келнера, који говори више језика, без кауције, Посло добар настаје борба грожђа. Хитне понуде са условима, 2038, 1-1 (2)

КОМБИНОВАНА дамен капела, 5—6 костимираних женских, верзираних у послу, 3 мушка прим виолина, хармоника, ресто тамбуре, Слободни одмах, хитне понуде, Капелница Исмаиловић, Зрињска 28, Чукарица Београд, 5375, 1-1 (2)

МАЈНЕЛ ХЕРОЛД ЗАЛ ХАРМОНИКЕ МАРИБОР бр 162

1971 1—1

ТРАЖИ СЕ приволична музика са 2—3 добре певачице за приволичан локал, Нови Сад, Краља Петра II 4, 2043, 1-1 (2)

СТАНОВИ

ЗАСЕБНА НАМЕШТЕНА СОБА употреба купатила (може храна и краће време боравка), Вашингтонова 12/I (стан 23), 5367, 2-2 (3)

ПАНСИОН леп изглед, Космајска 30, Телефон бр. 24-313, Издаје удобно намештене собе: поченци од дин. 30 дневно, а месечно много, много јефтиније, 5371, 1-1

ИЗДАЈЕ СЕ лепо намештена соба, посебан улаз за прав, Нови Сад, Телеф. Петлова улица 2. 2044, 1-1 (3)

ЛОКАЛИ

ПРЕДАЈЕМ моју гостионичарску радњу „Касину" у Чачку, која има 16 соба на спрату за путнике, пространу реоторацију са 200 седишта. Услови повољни. Обратити се закупцу Луковићу, Чачак. 5488, 2-2 (4)

ПРЕДАЈЕМ КОЛОНИЈАЛНО, деликатесну радњу са уступом услед предузимања индустрије. Радња се налази на најбољем месту без конкуренције са сигурним муштеријама, Капитал 100 хиљада динара, адреса у администрацији листа, 2030, 1-1 (4)

ЛОКАЛ ЗА издавање од првог новембра на углу Једренске и Ђевђелиске улице, локал је величине 10 са 5 метара, локал је за сваку употребу са подрумом, Упитати сопственика Кр. Александра 254, Дамњановића месара, 5364, 1-1 (4)

ЗА РАДЊЕ, магацине, радионице или за велики локал издају се поводне просторије: Темеринска улица 45, Нови Сад, 2042, 1-1 (4)

КУПО-ПРОДАЈА

РАСАДНИК воћа дрвећа за украс и ружа, који је по својој врсти један од најбољих и најлепших у земљи, продаје се, Близина, обилазнотња даје „Ваш расадник" Чантавир (Дунавска бановина), Посредници се примају, 5430, 3-3 (5)

ПРОДАЈЕМ дрен, који врше сунцокрет и сирак 10 метери на сат, Влада Грбић, Белегиш, (Срем), 5490, 2-3 (5)

ГДЕ КУПУЈЕМ ЈА! Потребе у цвећу само код Мрасовића, радња солидна а израда увек најмодернија, 1906, 5-10 (5)

НА ПРОДАЈУ старе куће са земљиштем величине 1,300 квадратних метара, 30 метара лице до пијаце „Зеленги Венац", Обратити се по подне сваког дана од 4—6 власнику Леди Кадурдиеву бр. 5, Дедиње, 5301, 2-2 (5)

КАДЕ за купање дин. 300, армиране бетонске 171 см, дужине — клозетске школе дин. 60, продају Браћа Стакић, Земун Бежанијска ул. 42, 5342, 5-12 (5)

ПРОДАЈЕМ комплеет електричну централу, мотор 5 коња марке „Данц" Вучине 200 сијалица, Један аутоматски млин са вертикалним каменом 300—400 кгр. мељаве на сат, све исправно. За цену и услове обратити се Љубиши Димитријевићу машин браварју, Свилајнац, 2000, 3-4 (5)

ПЧЕЛАРИ — продајем јефтино кошнице, тражите бесплатно поуду — Слава Радовић, Земун, Бежанијска ул. 42, 5342, 5-12 (5)

МЛАДЕ пса „фокстеријере" (Drahthaariger Fox Terrier) енглеског порекла, православних родитеља, са родовним листом, продаје: Арко, Љубљана Вилхарјева 41, 5495, 1-1 (5)

ШЕВРОЛЕТ трук теретни у одличном стању, Бењ Саутас 5 тона, продаје се. Видети у гаражи „Београд", Краљице Марије 21, телефон 28-020, 5373, 1-1 (5)

Аутомобили

»Viva Stella«, »Six«, »Ford« лукусини, потпуно исправни и »Dodge« теретни 6 цил., носивост 4 тона, 6 гума, продаје јевтино БРАНКО, Сазонова 116, 5372, 1-1

ПРОДАЈЕ СЕ крушачка, мотор »Deutz« 6 HP., самоходна, погодна и за сунцокретово семе, Сабо Јанош, трговац, Темерин, 2040, 1-1 (5)

ГОРИВО ДРВО разних врста на вагоне франко свака станица нудим јефтино, Фрајдингер Хуго, Сомбор, Тражите понуде! 5377, 1-2 (5)

ДИНАМО 3,5, 12 и 14 Н, W, једномерни ток, и један за галванизацију, турбина за 10 м, и већи пад, и коло за стругару са плочама. Продаје Фрања Цвек у Кампиљу, Словенија, 5492, 1-1 (5)

ПРОДАЈЕМ саутас мотор, 24 вс., Хофер, исправан, Цена 17.000, троши дневно дрва 120 кг., Рубин Нецков, Ван, Арањелово, 5479, 1-1 (5)

ГОСПОЂО! Само једампут узмите одликовани **Rivoli** сапун за улепшавање, по 8 дин, и неутрални **Baby** по 10 дин, у Француском Магазину, Београд, Краља Милана 21 и Осијек, Копудинска ул. 15, 1984, 1-3 (5)

АУТОМОБИЛ „Есекс" 4 седишта, добро очуван, продаје Томашевић Стевана Марковића ул, бр, 1/I, Земун, 5374, 1-1 (5)

КУЋА у Земуну Нови град, у главној улици са лепим пиногрздом, Потребно двеста хиљада, Краљице Марије 27, 5361, 1-1 (5)

ПРОДАЈЕМ један електрични мотор од 150 волти, 4 коњске снаге у потпуно добром стању, Обратити се код Ивана Ђукина, колара, Турија, 5943, 1-1 (5)

РАЗНО

Dr. FILIPON CREM је ђаволи најомиљенији крем за дан. Цена 12.— динара. Апотека Киклер — Вршац. 5169 (6)

ВЛАЖНЕ СТАНОВЕ ИЗОЛИРАМО — преузимамо и најмању изолацију. Дајемо дуготрајшњу гаранцију. Југословафалт, Краља Милутина 4. Телефон 25-158. 1216 (6)

ХИЉАДУ ДИНАРА и више зарадите месечно кућним радом, Шалем материјал, готову робу преузимам, Тражите проспекте, приложите повратну марку, „Хермина" Панчево, Трг Краља Александра бр. 3, 4968, 4-4 (6)

ЗАЈАМ ДО 5,000 добију сви државни, самоуправни чиновници, официри, наредници, жандарми, званичници и пензионери; дуторочно евент. без јамца. Упуте даје **„АДРИА"** Загреб, Јуришићева 8. Приложити марку. 5483 1—1 (6)

САМОСТАЛАН млад трговац са сопственом радњом у Београду, жемиздбе ради тражи познанство образоване девојке са извесним мирозом. Понуде администрацији под „Војводина" 5363 1—1 (6)

МОЛИМ Г. СВЕШТЕНИКА Арсенија Јежов да јави своју адресу на админ. „Време" под насловом „Ростов". Г. г. духовници који познају његов наслов исте молим јавите. 5481, 1-1 (6)

ВАСИЛИЈЕ ЈУРИКОВ, предузимач да се одмах јави Марку Кнежевићу Војводе Мишића 8. Крагујевац. 2011 1—1 (6)

НАСТАВА

БАЧКИМ РОДИТЕЉИМА школа „Хаџуковић" са модерно уређеним пансионом, Кајмакчаланска 58, Београд (Ворош Парк), телефон 20-752, са најбољим успехом спрема редовне и приватне ученике који желе полагати јесењи или још раније разредне гимназије. Тражите бесплатне проспекте. 13090, 20-20 (7)

ВЕЛЕТРГОВИНА ЖИТАРИЦА

нуди се за откупну станицу житарица, еventуално куделе и меса, једна приређена организација ја у Јужној Бачкој, житородном крају. Располаже лепим магацином у центрулу места. Понуде: Филијала „Време", Нови Сад. Пропазија". 1-1 2041

1968, 1-1

Београд-Ваљево-Зворник

аутобус полази из Београда сваког дана у 5.15 час. за Ваљево и Зворник и у 15 час. за Ваљево. Аутобуска станица: Зелени венац бр. 16, телефон 29-913. 3614

ЗА СТЕНИЦЕ

УПОТРЕБИТЕ СИГУРНИЈЕ СРЕДСТВО — ГРОМ ЕКСТРАБТ

Пукотине оквира, кревета и пода прскајте ГРОМОМ.

ГРОМ не квари намештај, не шкоди људима а такође све инсекте и њихова јаја — поштo садржи стабилизовани пиретрин. ГРОМ је пакован у оригиналне кварте од ¼, ½ и 1 литар.

Чувајте се имитација

2020 1—1

ОСЕЋАЈ СВЕЖИНЕ НАКОН БУЂЕЊА

Али је угодан осећај када се пробудимо ујутро са дивно одморени и млоханим удима! Тек неколико капи колоњске воде „Сеар д Пари" освежиће Вас ојачати и повољно окидити. Ова дивна текућина двоструко је парфимирана мирисом знаменитог парфима „Сеар д Пари" од Буржоа, који Ви толико волите.

Eau de Cologne BOURJOIS ★ Soir de Paris ★

2028 1—1

Продужење конкурса за пријем питомаца у Инденданску академију

Управа Интендантске академије извештава да је конкурс за пријем питомаца у Интендантску академију продужен до 10 септембра.

Лекарски преглед кандидата извршиће се 16 септембра у 7 часова.

Управа.

1-1 2045

ЈАВНА ЗАХВАЛА

Поводом смрти нашега мужа и брата

ВЕЉКА КАТИЋА

трговца из Доњег Вакуфа,

који је умро 9. а сахрањен 10 овог месеца, сматрамо за своју свету дужност, да захвалимо свима онима, који нам у овим тешким часовима пружише моралну помоћ и изразише писмено или усмено саучешће, те отима који милог нам покојника отпратише до вечне куће.

Нарочито хвала г. др. Јелову Алтарцу, лекару и Доњег Вакуфа, који је за тешке и дуге болести покојнику указивао лекарску помоћ.

Такође хвала муслиманском друштву „Сокоље", грађ. спортском клубу „Југу" и Кости Дешићу, сви из Доњег Вакуфа, који на одар положише венце.

Доњи Вакуф, 12 августа 1938

ОЖАЛОШЋЕНИ:
супруга Милева, сестра Ружица, брат Раде и остала родбина. 8502 1-1

Нашем милом и никад непрежаљеном

†

Славољубу (Славку) Јоцићу

даваћемо четрдесетодневни помен у уторак 16 августа у 11 часова у Пракси Св. Николе на Новом гробљу.

ОЖАЛОШЋЕНИ:
Отац Стојадин Ј. Јоцић, трговац; мати Љубица; браћа: Миомир, Павле, Слободан и Никола; сестре: Владислава и Магдалена; зет Миодраг Јованович. 2035 1—1

ЛАЈПЦИШКИ ЈЕСЕЊИ САЈАМ

СА ГРАЂЕВИНСКИМ САЈМОМ

највећи интернационални сајам на свету, који је вековима био идеално и увек прохтевима времена одговарајуће тржиште за куповину и продају

ПОЧИЊЕ 28 АВГУСТА 1938

Сва обавештења даје:

Званични биро Лајпцишког сајма за Балкан

БЕОГРАД, Кн. Михајлова ул. 33 — Тел. 24-311

или

у ЗАГРЕБУ: В. Еркен, Трг. Кр. Томислава 15/П,
у ЉУБЉАНИ: Инж. Г. Тенпес, Дворакова ул. 3,
у МАРИБОРУ: Банка Безјак, Господска ул. 25,
у НОВОМ САДУ: Директор М. Румплер, Хабаг палата,
у СУБОТИЦИ: Директор К. Конрат, Александрова 6,
у ПЕТРОВГРАДУ: Ј. Вајгершан, Александрова 16,
у ОСИЈЕКУ: Инж. В. Пенц, Прилаз 25,
у СПЛИТУ: Конзул М. Јанковић,
у САРАЈЕВУ: П. Јуришић, Александрова ул. 56,
у СКОПЉУ: Никола Баубин, Вршачка ул. 5.

НАЈВЕЋА ДОМАЋА ТРГОВАЧКА КУЋА У ЈУГОСЛАВИЈИ

Из ОКСФОРДА чврсте и добро израђене **17** **24** Из ЕФЕКТА лепе и трајне

Из ФРЕНЗА трајне, модне боје **26** **Ношње** из властите творнице **31** Из ПЛАТНА белота на операње

Из ТУРНИРА интересне боје **38** **40**

Slovenski CELJE

ЦЕНОВНИК И УЗОРЦИ БАДАВА

1981, 1-1

БУДИТЕ САВРЕМЕНИ! БРИЈТЕ СЕ МОДЕРНО!

Т.Ј. БЕЗ ВОДЕ
БЕЗ САПУНА
БЕЗ ЧЕТКИЦЕ
И ДУГОГ
ДОСАДНОГ САПУЊАЊА
RAZVITE KREMOM

МАЛА КОЛИЧИНА КРЕМА КОЈА СЕ ЗА ТРЕНУТАК РАЗМАЖЕ ПО ЛИЦУ ДОЗВОЉАВА ОДМАХ БЕСПРЕКОРНО БРИЈАЊЕ, А КОЖА ПОСТАНЕ ИДЕАЛНО МЕКА И СВЕЖА

RAZVITE

ДОБИЈА СЕ У СВИМА БОЉИМ РАДЊАМА
ГЛАВНО ЗАСТУПНИШТВО ЗА ЈУГОСЛАВИЈУ
МИЛОВАНОВИЋ И БРАТ
ТЕЛЕФОН 21-124 БЕОГРАД КН.-МИХАЈЛОВА 29

2017 1-1

Посетите наше приморје

ГРАНД ХОТЕЛ KUPARI
И
ШТРАНД ХОТЕЛ КУПАРИ

са својим депанданцима модерно су уређени и најприкладнија за летовање на Јадрану. Пред хотелима велика плажа. Свакодневно музика - тенис - добра кухиња - умерене цене.

Собе се наручују код Управе хотела и купалишта Купари — Дубровник. 31139 19—20

Цинкографија

АЛОИЗ ЧЕРВА

Београд, Чика Љубина 1/IV

Тел. 28-207

2016, 1-1

Нема више ћелавости - Јавне захвале

Чудо воде је Ваша **МОРАНА** која заслужује сваку хвалу и препоруку. Моја коса је била потпуно испала после болести али употребом Ваше **МОРАНЕ** опет је бујна и здрава.
Теодор Павлић — Привлака.

Моје пријатељице су ме саветовале да купим Вашу воду **МОРАНА** јер ми је коса била скоро после испала. Са овом боцом Ваше **МОРАНЕ**, престало је сврбежи а са трећом боцом већ ми је нарасла здрава и бујна коса.
Анка Вукић — Врбовска.

Ја сам баш скоро потпуно ћелав и са употребом Ваше чудотворне **МОРАНЕ** сада имам опет бујну и здраву косу. Јован Касумовић — Шеновица.

Кожа моје главе била је потпуно зарашена и нити један лек ми није помагао, али чим сам употребио Вашу **МОРАНУ** нестало ми је свих тих болести имам сада здраву кожу и бујну косу. Миодраг Ђорђевић — Београд.

Употребљавајући Вашу воду **МОРАНА** одмах ми је престало опадање косе и млада ми је коса нарасла.
Славица Аглић — Вилусн.

Ваша вода **МОРАНА** је најбоље средство садашњости. Моја коса хвалећи **МОРАНИ** поновно нарасла и више нисам ћелав. Вилко Јеврек наредник — Сарајево

Након употребе треће боце **МОРАНА** већ ми нарасла млада и здрава коса. **МОРАНУ** препоручам. Иван Лалић — Луково.

Вашој **МОРАНИ** сам захвалан она је једини лек који ми је спасио косу. Кожа главе ми је била зарашена, али употребом **МОРАНЕ** сада је здрава и имам бујну и здраву косу. Магдић Јосип — Загубница.

Путујући и тражећи лека мојој коси, нигде га нисам могао наћи, док ме пријатељи не упутише на Вашу **МОРАНУ**. Потрошио сам четири боце а сада имам здраву и бујну косу. Имбе Феригош — Чока.

Са захвалама настављамо 21. ов. м. **МОРАНУ** шаљемо скупа са поштарином и паковањем велика боца Дин. 50.— **МОРАНА — СПЛИТ.**

1845 1—1

Рибарска Бања

ЖЕЛЕЗНИЧКА СТАНИЦА ЋУПИС МОРАВСКА БАНОВИНА

Радиоактивна сумпоровита бања. Природно топли извори 38.7 С. Одлично климатско боравиште на шумовитом Јастребцу, Надморска висина 540 мет.

Лечи све реуматизме зглобова и нерава, ишијас, лумбаго, женске болести, малокрвност, бронхијалне катаре итд. Наречити извори за лечење стомачних и очних болести.

Купања: када 12 и 8 дин.; басени 5 и 4 динара.

Собе од 20 јуна до 20 августа намештене са 2 кревета 24—38 дин.; без постеља 12—20 дин. са послугом и електричним осветљењем. После тога времена попуст 25—35%.

Куртаиса за цело време 40 и 25 динара.

Ресторан I и II класе. У вилама без постеља може се кувати.

Бањски ауто̂бус модеран Ћупис — Рибарска Бања дин. 25.— од особе.

1372 3—3

„СЛАВОНИЈА“

фабрика фурнира и шперплоча д. д., Славонски Брод купује сваку количину изабраних орахових фурнирских трупаца уз дневне цене.

Исто тако купује прворазредне фурнирске трупце осталих врста дрвета.

Понуде на горњи наслов. 1754, 3-4

1934

ХИТНА ПРОДАЈА разних
ШТАМПАРСКИХ МАШИНА
по врло повољним условима. Упитати код Београдске заложне банке, а. д., Коларчева ул. бр. 5. 13799 3-3

ИЗДАЈЕ СЕ
две собе, претсобље и велика сала дужине 8,5 м. а ширине 5,25 м. са лица међуспрат. Упитати код Београдске заложне банке, а. д., Коларчева ул. бр. 5. 13799 3-3

Првокласни посед око 80 јутара

воћњака у једном комаду на државном друму 5 километара од Брчког на обали Саве, земља неплавна, житно се продаје по врло ниској цени од 5,000 динара по јутру са свима зградама у одличном стању. Засађен воћњак око 1000 стабала, мали виноград и један хектар одрасле храстове шуме. Земља прокласиса за све усеве и индустријске биљке, сва у равници. За преглед обратити се **Јанчи Тодоровићу**, хотел „Посавина“ — Брчко. 1914, 3-4

ЗАЈМОВИ

дајемо у готовини и робним боновима Информације
ГРАЂАНСКА ЗАДРУГА
Балканска 14. Телефон 25043
2037 1—1

1775 1—1

ДАМЕ

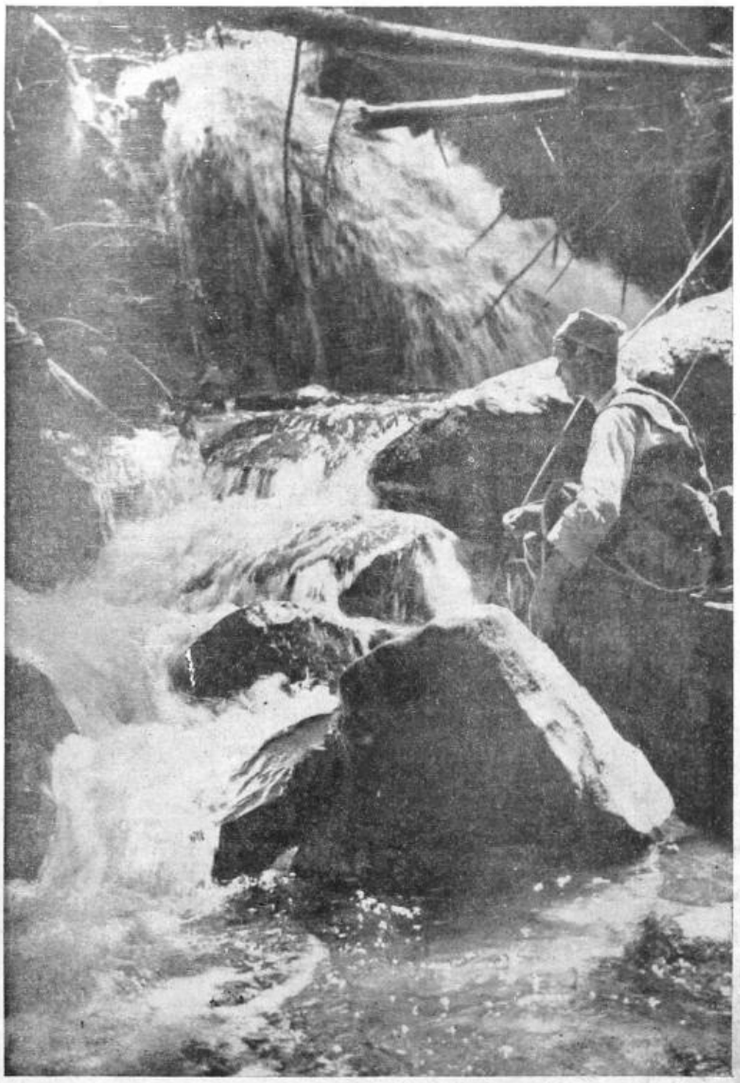
обратите се фирми „**КАМЧАТКА**“ Београд, Кнежев споменик број 3, ако требате најмодерније крзна са првокласном израдом и умереним ценама.

Велики избор следећих крзна:
перзианер, нерц, хермелин, сребрних лисица итд.

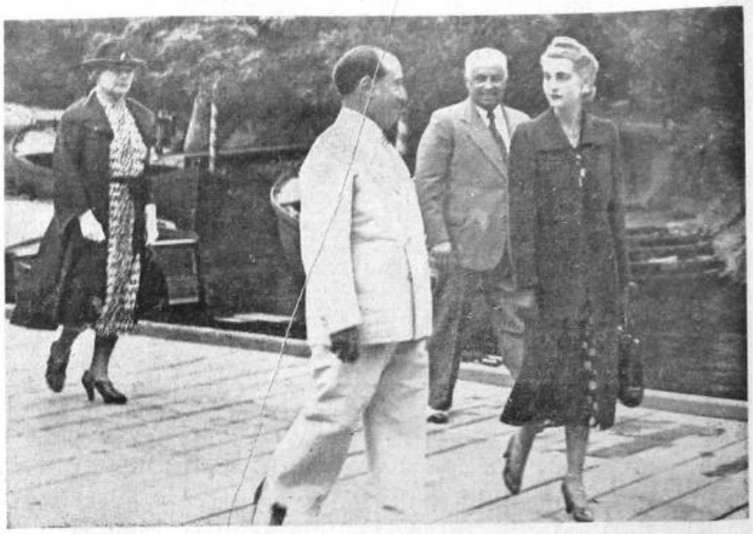
Преглед слободан, куповина необавезна!

Главни уредник Григор Костић. Власник, издавач и штампар за Штампарско предузеће „Време“ а. д. инж. Душан Гишић, Кнегиње Перси де ул. бр. 76/I.

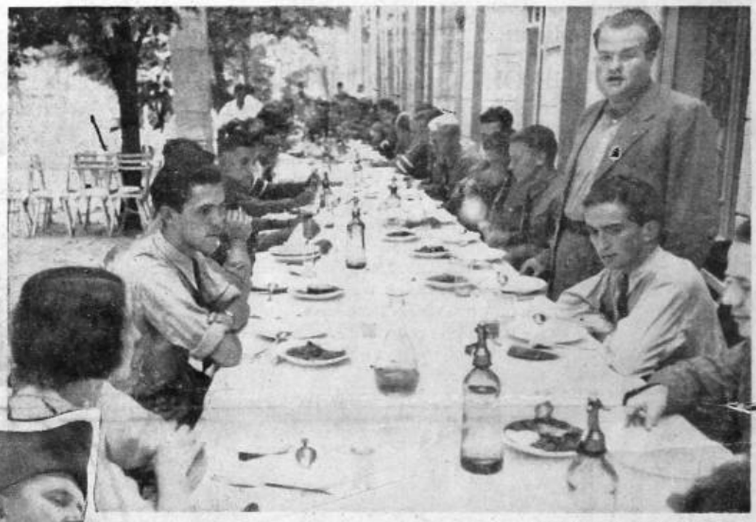
„Време" у сликама

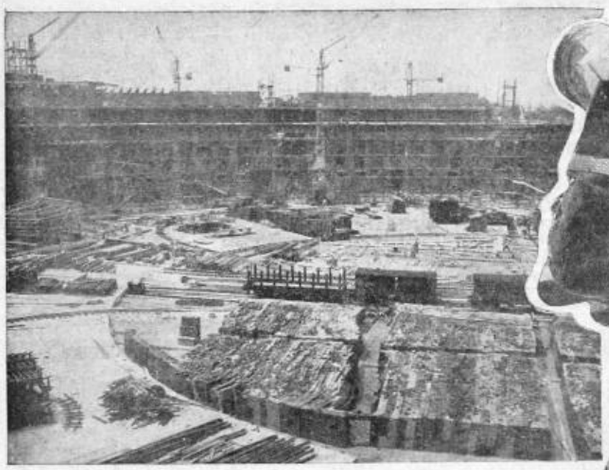
У дивљини Копаоника тече брза и вијугава Самоковка у којој познати рибар Јоца хвата пастрмке.

У Венецију је стигла из Лондона кћи америчког милионара Хетона, Барбара Хетон-Ревентлов, да присуствује биоскопским претставама на Лиду.
(Специјалан снимак „Времена")

↑ Немачки студенти, који су провели лето на нашем Приморју, били су јуче гости омладинаца ЈРЗ.

У Нирнбергу се довршавају велике трибине за конгрес Национал - социјалистичке партије, који ће се одржати септембра месеца. **Десно:** биров Велч из енглеског села Бридпорт победио је у овогодишњем такмичењу објављивања вести

200 јахача пошло је из Епсома на дуготрајно јахање од 100 миља. Јахачи ће завршити пут у Балфорд Кемпу.

↑ У Париз су дошли енглески кадети, који ће посетити бојна поља у области Соасона и Ремса

Мали Алберт Хел, који одлично познаје фудбалска правила и тренинг, ставио се на расположење лондонском клубу „Арсенал" да увежба играче за наступајуће јесење борбе.

ПОШТАРИНА ПЛАЋЕНА У ГОТОВУ

CONTINENTAL писаће машине
ЗАТО СУДОВЕ ДО ИХ WANDERER ПРАВИ
ГЕН ЗАСТУПНИК Иван Ф. ШВАРЦ
23-159 БЕОГРАД-КНЕЗ МИХАИЛ

ПЕТРОВГРАД
Г. ЗДЕЛАР БУБОМИР
СУДИЈА

ВРЕМЕ

Драгомир М. Стојадиновић

СРЕДА, 28 СЕПТЕМБАР 1938 ПРИМЕРАК 1 ДИНАР

РАДИО Blaupunkt Све што се у свету чује BLAUPUNKT доноси и даје даље.
ГЕН ЗАСТУПНИК Иван Ф. ШВАРЦ
23-159 БЕОГРАД КНЕЗ МИХАИЛОВА 29

Синоћна порука г. Чемберлена преко радија:

„До последњег тренутка радићу за мир"

Г. Хитлер, прекјучер, на говорници у Спорт-Паласту

Претседник енглеске владе изјављује

да се ситуација нешто смирила

Лондон, 27 септембра. — Министар претседник г. Чемберлен одржао је вечерас из свога кабинета у Даунинг стриту на радиу говор који су преносиле све станице широм Британске империје, као и станице у Сједињеним Америчким Државама. Говор се могао чути и на појединим шеталиштима као и у великом броју лондонских кинематографа.

У свом говору г. Чемберлен је рекао да ће сутра пред парламентом дати опширнију изјаву о догађајима који су довели до садашњег забрињавајућег и критичног положаја.

Г. Чемберлен је између осталог рекао:

„Нисам могао раније дати никакву изјаву, пошто сам летео тамо — амо по Европи и пошто се ситуација мењала сваког сата. Данас се нешто смирила, па зато хоћу да кажем неколико речи младим људима и младим женама у Великој Британији и у Британској Империји, с тим да ће ме можда слушати и у другим земљама.

„Морам пре свега да кажем неколико речи онима који су у току последњих недеља писали о мени лично, било мојој супрузи и изразили ми захвалност за моје напоре, као и честитали на успеху. Већину тих писама добијао сам од супруга, матера и сестара наших суграђанки, међутим било их је и из других земаља, на пример из Француске, Белгије, Италије па и из Немачке. Срце ми се парало када сам из тих писама видео колико су с великим интересовањем пратили разној ствари, а нарочито када сам видео да им је лакнуло због тога што су неувиђе рано сматрали да је прошла опасност од рата".

У даљем току говора г. Чемберлен је рекао:

„Овога часа не видим шта бих још могао корисно предузети у правцу даљег посредовања".

Очигледно узбуђен г. Чемберлен је продужио:

„Како је страшно, како је фантастично, како је невероватно да се код нас копају ровови и стављају маске против загушљивих гасова због једне свађе у далекој земљи међу људима о којима не знамо ништа.

„Изгледа скро немогуће да спор, који је већ у начелу решен, треба да буде узрок рата.

„Могу добро да схватим разлоге, због којих чехословачка влада сматра да није у стању да прихвати услове, који јој се постављају у немачком меморандуму.

„После мојих разговора са г. Хитлером осећам да би било могуће да се ствари уреде, ако би само било времена.

(Наставак на четвртој страни)

Горе: приликом доласка г.г. Даладјеа и Бонеа на лондонски аеродром Кројдон грдна маса света дочекала их је узвицима „Живели наши савезници". Доле: г. Даладје, г. Корбен, француски посланик у Лондону, и г. Боне по доласку француских државника у Лондон.

Бугарски краљ Борис вратио се у Софију

(Од нашег сталног дописника)

Софија, 27 септембра. (Телефонски извештај.) — **Данас у 16.20 часова, Њ. В. Краљ Борис стигао је у Софију.**

На станици су Њ. В. Краља дочекали Принц Кирил, претседник владе г. Георги Кјосеиванов, са свима члановима кабинета, претседник Народног собрања, г. Мошанов, потпретседник г. Георги Марков, генерали г. г. Цанев и Панов, пуковник г. Жечев и већи број домаћих и страних новинара.

Њ. В. Краљ Борис, видно расположен, срдачно се поздравио са званичним лицима, после чега се одвезао у Двор. Пред станицом и улицама до Двора, куда је пролазно аутомобил са Њ. В. Краљем, грађанство је клицањем топло поздравила свог Владара.

М. СТАНОЈЕВИЋ

Изјава бугарског митрополита г. Стефана „Времену"

„Кад год смо ишли руку под руку ми смо били снажни, а кад смо се подавали утицајима са стране постајали смо жртве наших непријатеља"

Бугарски митрополит г. Стефан у разговору са нашим уредником

(Читајте извештај на шестој страни)

Г. Чемберлен

„Борба за мир још није довршена" - рекао је г. Даладје

ФРАНЦУСКА ВЛАДА неће пропустити могућност за одржање часног мира

Париз, 27 септембра. — Претседник владе г. Даладје је дао је вечерас у 19 часова следећу изјаву:

„На крају овог новог дана кризе желео бих да учиним две констатације: на унутрашњем пољу желео бих још једном да подвучем савршен ред који влада у земљи, хладнокрвност нације, правилност којом се примењују мере безбедности које смо морали да предузмемо; на међународном пољу, борба за мир није довршена. Преговори се настављају.

Будите уверени да је наша дипломација активна. Њена се активност и данас манифестовала у многобројним престоницама. Да ли је потребно да вам ја као бивши ратник кажем да влада којој ја претседавам неће пропустити никакву могућност за одржање часног мира". (Авас)

Јуче изјутра кроз Београд је пропутовао бугарски краљ Борис, који се враћао из дворца Брдо у Софију. На слици: Њ. В. Краљ Борис на прозору воза на београдској железничкој станици

Дјеци

„Добар занат у Бањој Луци"

Живим у Бањој Луци, у банјанском месту, које треба да служи као пример провинцији, ако постоје. Али, нажалост, тога тамо нема.

Сад око вашара (сајма) искупио се свет из целе Врбаске бановине, да купи или да прода какав производ. Али неколико трговаца остало је и без себе и без пара. Пошто буду на лет њихови опљачкани од стране џепароша. Тек једном заиату био сам и ја жртва. Пошто сам тада добио од куће, као вак 35 динара, отишао сам књижару да купим неке школске ствари. Док сам пролаз кроз свет, неко ми је пресекао капут и буњевар са парама. Али ми је утеха да нисам био сам. Имао сам и пријатеље да видим ту апашку банду. То су све махом уличиа деца испод десет година.

Да ви чујете имена, зграпше би се! Све имена односно надимци окорелих разбојника који су завршили на вешалима. На пример: Чарута, Пошић, Сопаљ, Ромо, Кореа и још многи други!

Жалим вам омладина те ваших рима ратте!

★

Камен спотицања

У Далматинској улици испред зграде бр. 24 на тротоару постоји један заклопац за канализациону.

Издигнут је доста изнад површине и због тога је камен спотицања сваког ко туда прође.

Спотичу се и одрасли, а нарочито деца и то већином ђаци, који иду у групама.

Дању је њихов број мањи али ноћу и не питајте, тим пре, што је заклопац удаљено од уличне расвете и у мраку је дупло већа опасност.

Дешавају се ту смешне сцене: разбијања носева, одваљивања пенета, а кад је киша или снег пуњавих руку и одела колико хоћете. А о просутом еспапу, испуштеним хлебовима, разбијеним флашама и простим ђачким књигама и да не говорим. А улица је нарочито жива ујутру и увече.

Па те зато, чика Одјеве, најпонизније молим, у име свију оних који су пострадали, и оних који ће тек настрадати, одјеви мало до Канализационог отвора, нека овај заклопац поравнају са тротоаром, или нека га уклоне са њега. Јер ако је, и од заклопца много је.

Нека поједу!

Пре неколико дана наиђе једна група студената на једног сељака у селу Трепчи, близу Андријевице, па почеше да му говоре:

— Ето, чича, ти се мучиш и радиш за нас грађане. Када жито поскупи, ми ћемо га јести иако га нисмо сејали.

— Ако, ако, децо, слободно поједите, ја, као што видите, жалим зоб за коње.

★

Прилози за Црвени крст

У уторник, 20 о. м., био сам у једном босанском мањем месту где служи и скела преко Саве за суседну железничку станицу. Тамо се даљу плаћа 1 динар по особи.

Као што нам је познато, сада је недеља Црвеног крста, па и закупник тога превоза убире по 0,50 динар за Црвени крст, али не дира никаквих маринца или карата, него од сваког само тражи 1.50 динар и објашњава:

— Један динар је за превоз, а за Црвени крст 0,50 динара!

Ниће потребно мени рачун полагати, само бих желео знати, до добија све оне прилоге које скела од нас прикупља?

★

Зар и тако може

У Беранама је онај дан осећен као камен темељац новом мосту на реци Лиму. За ову свечаност владало је интересовање код грађана целог среза. Грађани су то интересовање доказали својим многобројним присуством.

За ову свечаност знали су и грађани суседних срезова, сем су знали — сем обштинске убираче у Беранама, која се ослушкла о њихов бригедњачков одвор и није узела учешћа у свечаности...

ДУЖНОСТ ЈЕ СВАКЕ ЖЕНЕ да пази на уредну столицу коју постиђава природном

FRANZ-JOSEFOVOM

горком водом, ако је дневно узима у мањој количини. Права

FRANZ-JOSEFOVA

вода делује благо, пријатно, брзо и сигурно.

ГРОФ Михаило Милорадовић ЉУБИМАЦ СРЕЋЕ И ЖЕНА

Пишу:
Л. Н. Лучивка и
Н. Д. Тишански

4

Деда гледа поврх главе свог малог унука, и већ га не види... Пред њим се редају слике живота о коме је волео да прича његов отац зимских вечери, седећи у топлом, замраченом свом кабинету, држећи децу у крилу...

НЕКАД, У ХЕРЦЕГОВАЧКИМ КРШЕВИМА...

Високо у брдима, где моћно дише слободан ветар и где сиви камен блиста на сунцу мртвим оловним сјајем, прилепило се, готово неприметно у кршевитим наборима стена, мало херцеговачко село. Свега десетак кућерака, јадних и трошних.

Кућа на крају села је старог Милорадовића. Два сина и ћерку има стари. Старији син Михаило, већ је момак. Леп младић, стасит, висок, хитар у покретима, иако му је једном раме приметно ниже од другог. Још као дечак учествовао је он у биткама са потурицама. Огроман јаничар налетео је на њега и узмахнуо тешким кривим јатаганом. Крцнула је још детиња кост под оштрим и тешким гвожђем... Мислили су да ће мали умрети — али не, није умро Михаило. Снажне су грађе Милорадовићи....

У последње време нешто се чудновато дешава у кући старог Милорадовића.

Отказао се братио Михаило из Београда, куда је ишао неким послом, све чешће и чешће почели су да ишчезавају из села браћа Милорадовићи. Напусте село ноћу, и врате се ноћу, да нико не види. Бораве на путу по неколико месеци, а врате се пошврели, изнурени и — ћутљиви... Ћути стари Милорадовић, само све чешће и чешће излази у предвечерје из своје куће, попне се на стену што се иза његове куће диже у небо, седне на камен и орловским оком међу густих обрва гледа у пут што вијуга између камења, скрије се и поново појављује.

Не чује се тада у кући старог Милорадовића ни смех младе Наталије, готове девојчице, са танким као слабљика струком. Кад оду браћа на свој тајанствени пут, она је једина која помаже своје старе у њиховом тешком свакодневном раду.

Тешко је извући коју реч и од Маре, најлепше девојке овог краја, коју сви већ давно сматрају као будућу снају старог Милорадовића.

★

Знају суседи — има нечег у кући старог Милорадовића о чему се не сме гласно говорити. Ето, звали су због нечег старог Милорадовића у Мостар код тамошњег паше. Да ли ће се вратити кући стари Милорадовић?..

Овога пута вратио се. Некако се извукао, а нико није смео да га запита — како. Није га питала ни његова будућа снаја, Мара. Дознавши да се вратио кући, ушла је она у кућу, ћутећи села на клупу и погледала старца својим великим и тамним очима. Седела је непомично, само њени танки, потамнели од сунца прсти, чупкали су ресе на дебелој вуненој кецељи.

Старац се дигао и уморним кораком пришао сасвим близу девојци:

— ...Сутра увече, чим падне мрак, — казао је он тихо, — изаћи ти ка извору, поред оне старе пећине — знаш?

— Знам... Доћи ћу!.. — кратко је одговорила девојка и дигла се.

— Стрпи се, дете... — још тише рекао јој је старац, кад је пошла њиским вратима.

— Трпим ја!.. — одговорила је Мара са прага и изишла.

А другог дана, чим се појавио на небу млади танак месец, и упалила се звезда вечерњача, као сенка исклизнула је Мара из своје куће.

Нечујно, као мачка, корачала је она познатим, једва приметним узаним путањама. Погнула је главу, упорно гледа себи под ноге — не воли Мара да види млади месец... Он је сасвим такав као што је на отоманским заставама, што лепршају широм њене Херцеговине. Зна она, сваки својим бићем осећа — отеће јој непријатељи њену срећу, а она је још није ни окусила...

Пришавши старој пећини, Мара се спустила на камен и почела да ослушкује тишину ноћи. Тиха је, сва прозирна и лака планинска ноћ. Као сребрном прашином засута су брда месечином. Чује се једва жуборење малог поточића између камења, па негде високо у брдима жалосно звецка клепетуша неке залутале овце..

★

Михаило је искрсиуо сасвим нечујно из сумрака пролећне ноћи, из хаоса сивог камења, два корака од ње. Врућим пољупцем заглушио је њен слаби узклик.

— ...Дошао сам овамо само због тебе, Маро!... Није требало да дођем... Немам зашто, а и опасно је. Траже ме. Можда су већ и ухватили мој траг. Али, нисам хтео да напустим родну груду а да се не видим с тобом. Нисам хтео да пређо мислиш о мени... Ухватио сам оца на путу, кад се враћао из Мостара, и опростио сам се са њим. А данас сам дошао да се опростим од тебе...

— Занавек? — кратко је питала Мара.

— Само Бог зна за колико дуго.. Знаш, Маро, тамо далеко где је велика и моћна земља Русија. У тој земљи цар влада, а зове се Петар... Када сам, пре годину и по дана, био у Београду, упознао сам се тамо са једним Русом, тајним послаником цара Петра. И отада, ето више од годину дана, вршим ја овде цареве поруџбине. Идем, слушам и посматрам да ли смо готови да га помогнемо у његовом рату са Отоманијом... Шаљем му извештаје преко верних људи, иовац делим коме треба, хватам везе. Прошао сам целу Херцеговину, Србију... Више пута сам био за длаку од смрти.. А сада — открили су ме Турци, ухватили траг. Морам да бежим..

— Куда? — опет је кратко упитала Мара.

— Тамо — показао је руком иза Марине главе — у Русију... Више се нема куд. Цар Петар ускоро почиве рат са Турцима. Служићу у његовој војсци... Дочепаћу се и ја њих једном!

Жестоко и некако весело блеснули су његови зуби. Он је мало ћутао, упорно и оштро гледајући у ноћ преко Маринх рамена, као да је хтео да види у њеном мраку своју судбину.

— А ја? — глуво је запитала Мара.

Михаило се тргао, снажније је загрлио девојку и почео да је љуби жедним, снажним пољупцима. А затим је казао, сасвим онако као што је казао јуче и стари Милорадовић:

— Стрпи се, Маро!...

Са тихим јеком дигла је Мара своје танке руке. Дохватио их је Михаило, притиснуо себи на груди.

— Вратићу се, Маро! — пламено је прошапутао младић, уневши се у само лице девојке. — Можда ћу тамо, у далекој Русији, наћи своју срећу... И онда ћу доћи по тебе..

Знала је Мара — никад се неће вратити Михајло... Отели су јој непријатељи њену срећу..

Наоколо су се гомилали, исто тако ћутљиви, сурови и грозни кршеви Херцеговине. Као да су знали и они да је отишао од њих занавек млади јунак, Милорадовић. Отишао је у далеку Русију, и никад се неће вратити...

★

Мали Миша слуша дедине приче наслонивши своје црвене образе на стиснуте песнице, не спуштајући сјајне црне очи са избораног дединог лица.

(Наставиће се)

ВРЕМЕ

РЕДАКЦИЈА
АДМИНИСТРАЦИЈА
ОГЛАСИ
ДЕЧАНСКА 31
ТЕЛЕФОН 24-001
(десет линија)

•

ПРЕТПЛАТА:
Југославија 24 дин.
иностранство 54 дин.

•

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА:
1 см. на 1 ст. 15 дин.
у тексту 30 дин.
ЛИЧНЕ И ПОРОДИЧНЕ ВЕСТИ: РЕЧ ДИН. 2,—
ЧЕКОВНИ РАЧУН БР. 52.304
РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЋАЈУ

Хумор — Незгоде белих удоваца

— Интересује ме, колико ће овај дочко тражити за снимак?

— Много, јер он лично познаје моју жену!

(«The Humorist»)

ЖЕНСКА ЛОГИКА

— Шмоље ниједанн! Што си се удидио? Што га не обезоружаш?

(«Ric et Rac»)

ЉУБАВ ЉУДОЖДЕРА

— Упамтите, госпођице, страшно сам љубоморан! Нека се само неко други усуди да вас поједе?

(Marc Aurello)

— И овај ноћни живот постаје монотон! Човек дође овде из канцеларије ради разоноде, а види увек исто!

— Зар су ваше дактилографкиње тако пикантне?

(Marc Aurello)

ТАЧНО РЕЧЕНО

— Ти си ми права мисао вечером, а последња јутром!

— Хтео си ваљда рећи обратно?

— Не, ја сам ноћни патролија!

(Söndagnisse Sirix)

ИСТИ МЕТОДИ

— Докле ћеш се хакати са тим псом? Зар не видиш да га никад нећеш натерати на послушност?

— Аја! Са стрпљењем се све постиже. Колико сам са мо мука у почетку с тобом видела!

(«Ric et Rac»)

КУРАЖ ЖЕНА

— По чему мислиш да су жене куражније од људи?

— По томе, што си ти на пример у стању, са два динара у џепу, да одеш код твоје кројачице и исиробаш десет најскупоценијих тоалета!

РАЗУМЉИВО

— Никако ми не иде у главу, како је могуће да ти будеш толико гладнокрван!

— Врло једноставно! Ожењен сам већ 25 година. Имам жену, ташту, 5 деце, 2 ића, радио и упаљач за цигарете.

Да ли сте проницљиви?

Ујак Миша има једанаест медаљона са разним сликама. Он жели да их сађари према заједничкој вези њихових слика; например: да сађари кулу светиљу са лађом, ленгер са ланцем, и т. д. Треба да најпари тако ћет ђари медаљона према сродности слика, а један медаљон остаће сам.

Како ће он то учинити?

Немојте мислити да је то сасвим једноставно, и зато размислите добро гледајући овај цртеж 11 медаљона.

(Одговор у сутрашњем броју.)

★

ОДГОВОР НА ЈУЧЕРАШЊЕ ПИТАЊЕ

Олгин гумени мадрац поиустио је зато што је она мала, па не стиже да равномерно притиште површину надувног мадраца, док је гумени мадрац под старијим и већим Пером равномерно отпребен и зато потпуно исправан.

Метеоролошки извештај ваздухопловне метеоролошке службе

Температура *без промене*

ЕВРОПА: Сухо, ведро и доста хладно време влада још увек скоро над целом Европом. Само на Средоземном Мору и у Западној Европи превладава облачно и мало топлије време са кишом.

ЈУГОСЛАВИЈА: Ведро у целој Краљевини са нешто облака на крајњем Приморју и северозападном делу. Јутарње магле има местимично. Температура се није знатније промењала. Минимална температура Тузла 2, а максимална Београд 27 степена.

ПРОГНОЗА ВРЕМЕНА ЗА 28 СЕПТЕМБАР: **претежно ведро на источној, а делимично облачно на западној половини, са доста јаком облачношћу на Крајњем Западу, где може бити мало кише. Јутарње магле биће местимично. Температура без знатније промене. Сунце излази у 5.31, а залази у 17.26 часова.**

ПОРОДИЦА ТАРАНА ✦ ЈЕДНА ПРВОКЛАСНА СЕКРЕТАРСКА СНАГА

(Текст у Обрадовом броеву)

„Чехословачки народ, јак и одлучан, неће да се поклони ни пред каквом претњом“

- каже се у чехословачком саопштењу којим су одбијени захтеви Рајха

Праг, 27 септембра. — Мишљење чехословачких политичких кругова може сажето да се прикаже:

„Канцелар г. Хитлер у свом говору у Спортпаласту у Берлину посветио је најпређу пажњу последњем питању, које Немачка треба да реши у Европи, т. ј. питању Судетских Немаца. Он је критиковао поступак и састав чехословачке државе и применити методе, којима се служио г. др. Бенеша, творца „све вештачке државе“. Осим тога је подвукао да је немачки меморандум тежак, да га треба сместа спровести у дело тиме, што ће се најхитније прихватити захтеви Немаца и применити методе које они предлажу. Он је рекао да Немачкој остаје још само да реши проблем Судетских Немаца.

„Г. Хитлер је подвукао да нема стварне разлике између пројеката чије су прихватање Чехословачкој саветовале владе Француске и Велике Британије и његовог новог меморандума. Међутим, чехословачка влада је објавила врло јасну и прецизну изјаву, јуче у 18 часова на радиу, у којој вели да меморандум г. Хитлера у најнежној мери угрожава виталне интересе чехословачког народа, који има исто право на слободу, независност и јединство као и немачка нација.

Због тога треба поново подвући да немачки меморандум тражи да Чехословачка република, која је су чисто чешке. У обухватима које захтева г. Хитлер живи 816.000 Чеха, а у онима, за које он тражи плебисцит, живи 1.116.000 Чеха и само 143.000 Немаца.

„Г. Хитлер нестоји, такође, да пропиши у свету утисак да г. Бенеш спречава спровођење у дело пројекта, чије прихватање су саветовале владе Француске и Енглеске и он жели да изазове веру да од г. Бенеша зависи сада питање мира или рата. Ово тврђење г. Хитлера у супротности је са чињеницама и ово неће завести никога у заблуду.

„Било би сувишно повести дискусију о питању једнакости чехословачког народа. Али, треба подвући, да би се спречиле неуредице у односима између, да је г. Председник Бенеш исто тако признат и од Чеха и од Словака, као што је и обични шеф владе г. Милан Ходја био квалификован да презентује једне и друге. На тај начин фактима може г. Хитлер да се уверн о јединству Чеха и Словака.

„Говорећи о могућности да чехословачка влада не прихвати захтеве Рајха, рекао је г. Хитлер, да ће он сам узети слободу за Судетске Немце. У том би могла да се види индиректна претња. Међутим, изгледа, да још увек постоји могућност да дође до мирења гледишта чехословачке владе, које се слаже са гледиштима влада Француске и Велике Британије, наиме, да се питање Судетских Немаца да решити мирним путем.

„Иако је чехословачки народ спремаи да преузме теше жртве у интересу општег мира, он сигурно има право, да тражи од оних, у чију корист он те жртве доноси, да и сами дају доказа помирљивости и умерености и у средствима којима хоће да их спроведу у дело. „Ако на другој страни не постоји довољно схватање за такве методе, каже се у званичном коментару, чехословачки народ, уједињен унутра, јак и одлучан, неће да се поклони ни пред каквом претњом“.

И поред досадашњег неуспеха да се нађе мирно решење судетског питања, г. Чемберлен учинио је, још један покушај. Он је превјуче послао у Берлин г. Вилсона, који је стигао тамо у поноћ, и јуче у подне био примљен, заједно са г. Хендерсоном, код г. Хитлера код кога су се налазили и г.г. Геринг и Гебелс. Г. Вилсон отпутовао је јуче поподне за Лондон, носећи одговор г. Хитлера. Није познато какав је одговор донео г. Вилсон у Лондон.

Прекиноћњи говор г. Хитлера мањио је на повољан пријем у иностранству. С једне стране жали се оштри тон говора као и чињеница да г. Хитлер одбија да одустане од својих захтева у погледу средетских крајева, али с друге стране подвлачи се да г. Хитлер није затворио врата даљим преговорима. Страна штампа истиче искрено залагање г. Хитлера за мир, осуђујући ипак оштри тон, који је применио у односу на личност претседника г. др. Бенеша.

Овај говор, изгледа, је убрзао доношење извесних одлука. Одмах после говора, британска влада дала је саопштење да ће се борити на страни Француске ако би ова притекла Чехословачкој у помоћ у случају неизазваног напада.

После поноћи у име претседника британске владе г. Чемберлена дато је још једно важно саопштење: **британска влада гарантује присаједињење Судетских Немаца Рајху**, само да би се избегло проливање крви.

Прат је такође одговорио г. Хитлеру. Јуче пре подне објављен је један полузванични коментар, у коме се на крају каже да је чехословачки народ спреман да поднесе теше жртве у интересу мира, али зато има право да тражи од оних у чију корист те жртве доноси, да и сами пруже доказа помирљивости и умерености и у средствима којима хоће да их спроведу у дело. „Ако на другој страни не постоји довољно схватање за такве методе, каже се у званичном коментару, чехословачки народ, уједињен унутра, јак и одлучан, неће да се поклони ни пред каквом претњом“.

Г. Чемберлен гарантује Рајху да ће се остварити присаједињење Судетских Немаца Рајху

Лондон, 27 септембра. — Ноћас је објављена следећа изјава британског премијера:

„Прочитао сам говор немачког канцелара и ја ценим признање које је он учинио напорима које сам развио да спасем мир. Ја не могу напустити те напоре, јер изгледа ми неверовагно да би европски народи, који не желе да ратују једни против других, могли бити бачени у крваву борбу због питања по коме је већ великим делом дошло до споразума.

„Канцелар не верује да ће дата обећања бити извршена. Та обећања нису дата директно немачкој влади, него владама Велике Британије и Француске у првом реду.

„Говорећи у име британске владе изјављујем да се ми сматрамо морално одговорним за тачно и потпуно испуњење тих обећања.

„Ја верујем да канцелар неће одбити овај предлог, који је учињен у истом духу пријатељства, у коме сам ја био примљен у Немачкој, и ако тај предлог буде примљен, он ће задовољити немачку жељу за уједињење Судетских Немаца са Рајхом, а да не буде проливена крв ни у једном делу Европе.“ (Рајтер)

ЛОНДОН: СВЕ НАДЕ НИСУ ИЗГУБЉЕНЕ

(Од нашег сталног дописника)

Лондон, 27 септембра. (Телефонски извештај). — Данас су се расположења у Лондону мењала великом брзином. После Чемберленовог поноћног говора, у коме је он изнео свој предлог за решење судетског питања, настало је велико олакшање. Сматрало се да ће Немачка прихватити предлог, који је у суштини исти као и онај који је Чемберлен изнео у Берхтесгадену. Међутим, у току ноћи и јутрос, расположење се поново променило. Сазнало се да Немачка није задовољна предлогом, и да ће Хитлер одговорити Чемберлену у току данашњег дана. Ово је изазвало велику забринутост, која је достигла врхунац у 12 часова, када је Чемберлен примио немачког амбасадора Дирксена, који је предао одговор немачке владе на предлог Чемберленов. Одговор је био врло кратак, а у њему се тражи да Немачка одмах окупира Судетску област, а да се Чехословачка армија повуче из ове области. Одговор је примљен са великим разочарењем, јер се сматрало да је Немачка прихватила предлог Чемберленов.

Данашња дневна штампа, која је изашла пре него што је Чемберлен примио одговор немачке владе, доноси опширне извештаје о Чемберленовом боравку у Немачкој. Сви листови истичу да је Чемберлен учинио све што је могао да спасе мир, и да је Немачка одговорна за евентуалне последице. Сви листови истичу да је Чемберлен учинио све што је могао да спасе мир, и да је Немачка одговорна за евентуалне последице. Сви листови истичу да је Чемберлен учинио све што је могао да спасе мир, и да је Немачка одговорна за евентуалне последице.

Берлин, 27 септембра. (Телефонски извештај). — Немачка је тражила да Чемберлен говори са канцеларом Рајха који је он одржао синоћ у Шпорт Палати, „историском бојишту националсоцијализма“, како називају листови ону велику дворану у Берлину.

Целокупна штампа пуна је данас духа овога говора. Кад кажемо духу говора, мислимо на то, да целокупна штампа, како у уводним, тако и у другим чланцима, више парафразира синоћни говор, него што га коментарише. Уствари, ово је разумљиво. Синоћни говор г. Хитлера био је веома јасан и отесан. Тешко је, да би могло да му се даде неки коментар на други начин, него само његовим доношењем у вези са меморандумом, чији је текст објављен по пређе у Берлину, пред сам говор г. Хитлера.

Тако данас немачки листови уз објављивање потпуног текста ово синоћњег говора доносе и уводне чланке, посвећене њему, а затим дају много простора одјеку, који је говор учинио у иностранству. У најважнијој случајева листови доносе као на слове последњу реченицу из говора: „Ми смо решени, г. Бенеш може да бира, или у слободној форми: „Бенеш мора да бира: рат или мир. Или: „Последња реч Немачке.

ПОСЛЕДЊА РЕЧ

Последња реч Немачке... последња реч... заиста, после јучерашњег говора г. Хитлера, има се утисак, као да је ово последња реч. последња опомена која је учињена. Данашњи „Фелкишер Беобахтер, у чланку под наслоном: „Последња реч о свиме се на реч г. Хитлера. да му је стрпљење на измаку па каже:

„Шта се може тражити од државног поглавара Немачке још више, него изричита изјава, да се са присаједињењем пределе у којима живе Судетски Немци, овлашћава и последње њено територијално тражење у Европи. Фирерова политика уздиже се у откровености сво ја идеја до једне висине, која у толико више заслужује да буде забележена, јер је то изјава једног вође народа од 80 милиона који говори са пуно одговорности, а не представника једне парламентарне владе. чији наследник стоји већ пред вратима.

Због тога мора дух одлучности који прати цео говор од почетка до краја бити примљен к знању, с потпуном озбиљношћу. Говор Фиреров је у ствари последња реч, која је у овом конфликту изречена од Немачке“.

У чланку се даље вели, да данас нигде не сумњају. да је један човек који је одговоран за рат или мир у Европи. Бенеш. Он је тај који покушава да чешке Немце лиши њихове праве отаџбине. Дакле, не ради се уопште о једном конфликту између чешког и немачког народа него о бескрупулозности једног човека који је готов да за љубав своје ташгине свој народ гурне у најдубљу несрећу“.

Немачка је решена

„Јоче Алгемајне Цајтунг“ у свом уводном чланку под насловом: **„Још пет дана“** каже:

„Адолф Хитлер изрекао је сада последњу реч. Идући стадиум доноше: акцију. Ова акција може да добије два облика. Или ће Бенеш наредити евакуацију немачких области и предати их пре октобра или Немо поћи по њих. Рат или мир, има дакле г. Бенеш у својој руци. Немачка је решена и Бенеш може да бира“.

У чланку се даље вели да је сада указана при пут прилика да се у Европи спроведе једна мирна територијална ревизија, при чему треба имати у виду да без велике одлучности Фирерове до овога никад не би дошло. Чемберлен је поступио много више него што је разумео много боље од многих својих земљака да треба предузети овакво једно дело. Не сме се остати на пола пута.

Лист се пита који је народ и која је држава више подњела жртава за мир од Немачке. „Други су. вели лист. у Женеви толико дуго говорили о миру. све док ни идеје о колективном миру није дошла колективна ратна политика. Адолф Хитлер није говорио о миру. али је зато радио за мир. То данас спаси мора да зна, ко за последњих пет година није живео на месецу. Немачки народ то зна и он одбија прекор да Фирер има ратничке намере као клевету која се односи његовој части. Ми смо под вођством Адолфа Хитлера много више жртвовали за мир, него сви остали. Због тога имамо и право да захтевамо мир за нас и за Немце у Европи.

На крају чланка вели се да, „немачка сила на свету није данас у стању да задржи Судетске Немце у чехословачкој држави. Нико не може да буде толико заслепљен, па да верује, да би они могли да буду враћени у њу једним ратом. Хоће ли то г. Чемберлен? Хоће ли г. Даладје? Ми не можемо у то да верујемо, Г. Бенеш, међутим, не треба да се вара. У његовој руци лежи последња одлука, 75 милиона следи А. долфа Хитлера. Један народ под оружјем, какав свет још никад није видео.

Данашња дневна штампа, као што рекох, сва је у духу објављивања јучерашњег говора и она као сеизмограф бележи све утиске, које је овај говор изазвао у иностранству. Она наглашава одсудну важност првог октобра. Поподневно издање листа „Дојче Алгемајне Цајтунг“ доноси неки званични чланак о теме, зашто је први октобар дат као рок, за који се у иностранству вели, да је крајњи. У чланку се вели, да је за неколико недеља само број избеглица из судетских крајева толико нагло растао, да је јуче достигао 214.000. С друге стране број жртава исто тако је знатан. Једина могућност да се свему овоме стане на пут, вели се, јесте да рок буде што краћи.

Данас, један дан после говора г. Хитлера, у Берлину је пароле: Ми смо одлучни, г. Бенеш нека бира, Рок је први октобар, резултат: рат или мир.

Све друго, не записи више од Берлина. **МИЛАН М. ТОКИН**

БРИСЕЛ: Врата мира још нису затворена

(Од нашег сталног дописника)

Брисел: 27 септембра. (Телефонски извештај). — У брисељским званичним круговима сматра се, да је говор г. Хитлера био умеренији него што се очекивало. Нарочито се подвлачи уверавања г. Хитлера, да за садашњим великим силама, и чињеница да Француска неће настојати више на ревандикацијама Пољске и Мађарске. С друге стране, предлози г. Чемберлена и разговори г. Хорас Вилсона у Берлину дозвољавају наду, да врата ка једном пријатељском решењу још нису затворена.

Ситуација је и даље крајње обилна и концентрације трупа, које су примећене на границама Белгије и Луксембурга, привукле су јаку пажњу Белгије. Поштo се јутрос обавестио о примљеним дипломатским извештајима из Лондона, Париза и Берлина, г. Спак конференсо је као и јуче са министрима војним и шефом генералштаба.

У 11 часова г. Спак у друштву министра војске посетио Краља.

По доласку из Двора г. Спак је хитно сазвао седницу Министарског савета, која је одлучила да стави земљу у стање оружаног мира. Поред резервиста који су ранније позвати под заставу, данас је позвато под заставу још шест класа. Рачуна се, да ће Белгија већ сутра ујутро имати под заставом 330—360.000 људи.

За превоз оволиког броја војника реквирирани су аутобуси и многобројни аутомобили.

За случај, да цене животним намирницама скоче, предвиђене су разне мере, да се оне сведу на нормално стање. Исто тако предвиђено је, да се у случају, да берза покаже и сувише нередован рад, берза затвори. Што се тиче животних намирница, Белгија је успела себи да прибави велики сток ових потреба.

Влада је исто тако одлучила, да купи више жиљада тона жита.

Упркос предвиђених мера, које се ужурбано приводе крају, становништво је сасвим мирно. У свима круговима се надају да ће Белгија, захваљујући својој политици и у случају конфликта бити по страни сваког пожара.

Говорило се, да ће Краљ вечерас одржати говор на радиу. То, међутим, није тачно. У 8 сати узео је реч на микрофону г. Спак, да би објавио народу, да су све мере предвиђене, да би се осигурао земљи неутралан став.

Што се тога тиче, Белгија не верује, да ће и једна од њених великих суседки покушати, да дирне у њену неутралност, али и поред свега тога, она је сматрала за неопходно, да предузме све мере предострожности.

Данас је поново отворен саобраћај између Брисела и Прага, који је био прекинут пет дана, одмах после чешке мобилизације.

С друге стране белгиска влада је одлучила да осим чехословачки држављани који желе од 1 октобра да дође у Чехословачку, мора да има специјалну визу. **А. ВИСОН**

Г. Вилсон стигао у Берлин

Г. Вилсон се вратио у Лондон данноом у 5 часова. Он је изјавио само толико, да се је видео са Канцеларом, да носи поздрав енглеском народу у коме се каже:

„Будите ведра расположења без обзира на то. што се облаци окупљају око нас. Останите хладнокрвни и верујте својим вођама. који ће све чинити да очувају мир.

У овим приликама са великом напетошћу очекује се говор г. Чемберлена, који ће он одржати вечерас у 8 часова а који ће бити преношен од сних станица у Енглеској и доминионима. Овај говор је у толико значајнији, што га г. Чемберлен држи још пре састанка Парламента који се сутра састаје.

Амерички амбасадор код Краља

Данас је Краљ први пут од почетка кризе примио у аудијенцију америчког амбасадора у Лондону. Овој аудијенцији се приписује велика важност.

Данас је одржано саветовање у министарству војске, уз учешће министра за одбрану земље. **САМСОНОВА**

БЕРЛИН: ФИРЕР ЈЕ ОДЛУЧИО

(Од нашег сталног дописника)

Берлин, 27 септембра. (Телефонски извештај). — Немачка је тражила да Чемберлен говори са канцеларом Рајха који је он одржао синоћ у Шпорт Палати, „историском бојишту националсоцијализма“, како називају листови ону велику дворану у Берлину.

Целокупна штампа пуна је данас духа овога говора. Кад кажемо духу говора, мислимо на то, да целокупна штампа, како у уводним, тако и у другим чланцима, више парафразира синоћни говор, него што га коментарише. Уствари, ово је разумљиво. Синоћни говор г. Хитлера био је веома јасан и отесан. Тешко је, да би могло да му се даде неки коментар на други начин, него само његовим доношењем у вези са меморандумом, чији је текст објављен по пређе у Берлину, пред сам говор г. Хитлера.

Тако данас немачки листови уз објављивање потпуног текста ово синоћњег говора доносе и уводне чланке, посвећене њему, а затим дају много простора одјеку, који је говор учинио у иностранству. У најважнијој случајева листови доносе као на слове последњу реченицу из говора: „Ми смо решени, г. Бенеш може да бира, или у слободној форми: „Бенеш мора да бира: рат или мир. Или: „Последња реч Немачке.

ПОСЛЕДЊА РЕЧ

Последња реч Немачке... последња реч... заиста, после јучерашњег говора г. Хитлера, има се утисак, као да је ово последња реч. последња опомена која је учињена. Данашњи „Фелкишер Беобахтер, у чланку под насловом: „Последња реч о свиме се на реч г. Хитлера. да му је стрпљење на измаку па каже:

„Шта се може тражити од државног поглавара Немачке још више, него изричита изјава, да се са присаједињењем пределе у којима живе Судетски Немци, овлашћава и последње њено територијално тражење у Европи. Фирерова политика уздиже се у откровености сво ја идеја до једне висине, која у толико више заслужује да буде забележена, јер је то изјава једног вође народа од 80 милиона који говори са пуно одговорности, а не представника једне парламентарне владе. чији наследник стоји већ пред вратима.

Због тога мора дух одлучности који прати цео говор од почетка до краја бити примљен к знању, с потпуном озбиљношћу. Говор Фиреров је у ствари последња реч, која је у овом конфликту изречена од Немачке“.

У чланку се даље вели, да данас нигде не сумњају. да је један човек који је одговоран за рат или мир у Европи. Бенеш. Он је тај који покушава да чешке Немце лиши њихове праве отаџбине. Дакле, не ради се уопште о једном конфликту између чешког и немачког народа него о бескрупулозности једног човека који је готов да за љубав своје ташгине свој народ гурне у најдубљу несрећу“.

Немачка је решена

„Јоче Алгемајне Цајтунг“ у свом уводном чланку под насловом: **„Још пет дана“** каже:

„Адолф Хитлер изрекао је сада последњу реч. Идући стадиум доноше: акцију. Ова акција може да добије два облика. Или ће Бенеш наредити евакуацију немачких области и предати их пре октобра или Немо поћи по њих. Рат или мир, има дакле г. Бенеш у својој руци. Немачка је решена и Бенеш може да бира“.

У чланку се даље вели да је сада указана при пут прилика да се у Европи спроведе једна мирна територијална ревизија, при чему треба имати у виду да без велике одлучности Фирерове до овога никад не би дошло. Чемберлен је поступио много више него што је разумео много боље од многих својих земљака да треба предузети овакво једно дело. Не сме се остати на пола пута.

Лист се пита који је народ и која је држава више подњела жртава за мир од Немачке. „Други су. вели лист. у Женеви толико дуго говорили о миру. све док ни идеје о колективном миру није дошла колективна ратна политика. Адолф Хитлер није говорио о миру. али је зато радио за мир. То данас спаси мора да зна, ко за последњих пет година није живео на месецу. Немачки народ то зна и он одбија прекор да Фирер има ратничке намере као клеветy која се односи његовој части. Ми смо под вођством Адолфа Хитлера много више жртвовали за мир, него сви остали. Због тога имамо и право да захтевамо мир за нас и за Немце у Европи.

На крају чланка вели се да, „немачка сила на свету није данас у стању да задржи Судетске Немце у чехословачкој држави. Нико не може да буде толико заслепљен, па да верује, да би они могли да буду враћени у њу једним ратом. Хоће ли то г. Чемберлен? Хоће ли г. Даладје? Ми не можемо у то да верујемо, Г. Бенеш, међутим, не треба да се вара. У његовој руци лежи последња одлука, 75 милиона следи А.

Тежиште ситуације у Лондону јавља Прат

(Од нашег сталног дописника)

Праг. 27 септембра. (Радиограмски извештај). — Најзад, страни дописници могу да телеграфишу извештаје својим редакцијама. Телеграфисање се врши каблограмима у згради војне цензуре, где је некад било Удружење стране штампе. Новинар, који има вест, прво је подноси цензури Министарства иностраних послова, која утврди, да ли је могућно послати или не, затим да печат и потпис и затим се ова вест односи представнику војне власти, која чини то исто и онда се телеграм предаје поштанској канцеларији. Цензура је иначе изведена практично утолико, што се све ове канцеларије налазе једна до друге.

На тај начин, омогућује се, да безброј листова у целом свету добије ипак брзо обавештење о ономе што се у Прагу дешава.

Данас је преовлађивало мишљење, да је тежиште ситуације пренето у Лондон. И, збиља, у Лондону се нешто важно кувало, што се најзад показало изјавом Фо. рен Офиса и изјавом г. Чемберлена новинарима, као и изјавом Рајтерове агенције и, најзад, вечерашњим говором г. Чемберлена.

Листови се, углавном, баве немачким меморандумом и доказују, колико је он немогућ за једну државу, не само у погледу части и поноса, него и у погледу сваке могућности егзистенције. Она држава, која немачки меморандум прихвати, била би таква, да не би могла постојати ни неколико дана, или би јој биле потребне многе и многе милијарде, да сагради многе путеве, мостове и саобраћајне везе.

У РАТНОМ ПРАГУ

Слика Прага сваким часом се мења. Кроз Праг пролази војска у камионима и одлази на одређена места. Граница је поседнута кадровцима и једним делом резервиста, а други резервисти долазе и шаљу се на фронт. О томе се води најстрожија контрола.

Заведен је рад за све људе и жене, до 70 година. Са свима њима држава може да управља по своме нахођењу, да организова одбране.

Веома је интересантна слика великих кафана и ресторана ноћу. Пошто је све у потпуном мраку, омогућено је, да се улази у кафану само поред мале зелене светлости. Иначе прозори на ресторанима су застрти црним завесама. У кафанама има увек само по неколико гостију који читају чехословачке и стране новине, које су прошле кроз цензуру.

Невероватна је одисеја оних страница, који су покушали да се из Чехословачке пребаце у своју земљу преко немачке границе. Пошто је немачко-чехословачка граница, такорећи, херметички затворена, то су се они морали да врате и путују преко Пољске.

У Прагу, у свобраћају се налази само врло мали број аутo-таксија, а уопште је у употреби све мање број приватних аутомобила, јер они аутомобили могу да добију веома ограничене количине бензина. **В. П.**

БУКУРЕШТ: НАСТУПИЛО ЈЕ ОЛАКШАЊЕ

(Од нашег сталног дописника)

Букурешт, 27 септембра. (Телефонски извештај.) — Говор канцелара г. Хитлера, који је у Букурешту очекиван са грозничавим нестрпљењем, учинио је овде, могло би се рећи, извесно олакшање, јер овдашњи кругови веле, да вођа Рајха није спално све мостове, већ је напротив показао доста добре воље за очување мира. Истиче се, да се иницијатива данас после овог говора не налази више у рукама г. Хитлера, већ у Прагу, који ће имати да одлучи о судбини Европе.

Ипак, имајући у виду поноћње изјаве г. Хитлера, да трагични догађаји у Чехословачкој неће имати никаквих последица по Румунију, овдашњи кругови сматрају, да ће Румунија остати неутрална у случају рата.

Овдашњи кругови сматрају, да ће Француска и Енглеска испунити своје обавезе према Чехословачкој, и да ће у том случају Румунија испунити своје обавезе према Француској

Европа о говору г. Хитлера

ПРАГ:

ОДЛУКА ЈЕ ПАЛА

(Од нашег сталног дописника)

Праг, 27 септембра. (Телефонски извештај). — Хитлерова говор био је саслушан са великом пажњом од мероданих кругова, од политичара, од новинара и људи уже заинтересованих за политику. Шире масе Чеха нису слушале говор са напетошћу, која је карактерисала говор у Нирнбергу, када је Хитлер имао да донесе рат или мир. Јавно мњење овог пута, са извесним изузетима стварних и строго конзервативних људи, сматра, да је одлука пала и да је рат неизбежан. Према томе, они у Хитлеровом говору нису видели судбоносни моменат.

Чим је Хитлеров говор завршен, укорио је званични радио, који сада постаје информативна установа, који удружује најзначајније новинаре, дао свој коментар и на говор и на немачки меморандум, за који се сазнало да је објављен преко Дојчес Нахрихтен Бироа.

Отварање преговора са Пољском

Већ око поноћи објавио је радио вест, која је испунила сва срца надом и одушевљењем: да је потражен начин, да се са Пољском Републиком уреде односи на пријатељској бази. Вала истаћи да је питање односа чешкопољских последњих дана у пољској јавности стуцило апсолутно на прво место и постало предметом целокупног политичког мишљења.

Када се то узме у обзир, онда треба то схватити, не само као једну ствар која је повољна за Чехословачку већ и као отсудну за оријентацију целокупне пољске политике. Јер, у питању ствара се премА Чехословачкој, већ Пољске се није радило само о једном мањинском проблему, већ о логичној оријентацији целокупне спољне политике и стварној оријентацији апсолутно целокупне политичке јавности. До овог закључка смо дошли разговарајући са 20 пољских новинара, који су у Прагу, са огромном пажњом пратили развој догађаја и обавештавали своју јавност са највећом опширношћу и по неколико пута на дан, за разне издања својих листова.

Преокрет у Лондону

После поноћи објављује радио вест, да је наступио преокрет у енглеском кабинету и да се сматра, да ће Енглеска доставити немачкој влади савет, да не нападне Чехословачку, јер би се то сматрало од стране Француске као „casus federis", а Совјетска Русија и Енглеска стајале би уз Француску. Пажљиви посматрач могао би да каже ствар, која изгледа парадоксална, да ни ови извештаји нису изазвали оноликог утицаја на масе, који би био пре неколико дана. Овај свет је решен на рат ма да је потпуно трезвен и ма да зна, да би добар споразум био спасоносан. Јучерњи листови пишу у истом смислу, у коме радио говори. Њихов коментар на Хитлерову реч је оштар, али није личан, јер је често послован, и показује као са билансом у руци, да су Хитлерове понуде неприхватљиве. Сентименталних речи има врло мало. Велики део листова заузима хроника догађаја, који се набрајају са статистичком тачношћу, као да се не ради о живом народу, већ о једном историском проблему, који захтева најзрелији пажњу оних, који га проучавају. Може се рећи, да је код ових пословних, практичних и трезвених људи, после велике нервне напрегнутости, наступила сасвим хлад на оцена ситуације. Свакако ова хладноћа и сувопарност имају у себи оно наличје одлучности, као и недавне манифестације сентиментализног патриотизма. То звучи данас не као један империативни осећај који се може мењати, већ као хладна математика, чији докази имају обавезну снагу.

Праг истиче жељу за споразумом

Официозне „Лидове Новини" пишу: „Према Хитлеровом говору, оно што Хитлер тражи у Годесбергу је оно, што је наша влада већ раније примила. Пре мга извештају нашег рада, тај меморандум тражи сасвим нешто друго и више. Не може бити сумње, да је оно што је наш радио објавио истина. Западна Европа загледа је нашу владу својим пријатском на даленосежна уступања, али је признала нашу одраду, да се то без уставног одобрења не може извршити. Будимо свесни, да је Западна Европа признала, да захтева Хитлеровог меморанду ма не могу да се споје са битним условима наше државе, и да због тога Западна Европа не сматра то идентичним са лондонским предлогом".

Резимирајући све, целокупну ситуацију, може се рећи ово: свет са огромним задовољством прима вести о потпуној одности словачких аутономиста и Хлинкине партије држави. Он се радује покушају, да ствари са Пољском буду решене пријатељски. Од Хитлера се очекивало још оштрији говор. Што се тиче западних савезника широка јавност овде је увек сматрала, да не може бити локалног рата и да је то Француска увиделА. Иначе вреди истаћи, да и у овим напрегнутим часовима и чехословачка влада и чехословачка јавност и преко живе речи и написаног слова истичу своју вољу за разумним споразумом, на основу плана који је већ био примљен од целог света и који се сматра као дефинитиван.

В. П.

РИМ:

КРАЈЊА ЗАОШТРЕНОСТ

(Од нашег сталног дописника)

Рим, 27 септембра. (Телефонски извештај.) — Ово су одлучни дани за мир сматра се у полузваничним римским круговима. Иначе се може нешто учинити, а то је ограничити проблем и евентуалне конфликте, на место на коме су настали.

Став Италије

Што се тиче Италије, војне мере мобилизације, које су предузете на свима странама, налажу и њој, која је досад била у ставу ишчекивања и непровоцирања, да обрати своју пажњу на те покрете.

Цела Италија очекивала је говор г. Хитлера са великим нестрпљењем. Данашња штампа опширно коментарише говор и истиче као врло значајно, да је г. Хитлер решен, да иде напред до краја, одмах, не одржљући се више на предлоге, који буду изнети у последњем часу.

„Стампа" подвлачи, да сада мир зависи једино од Прага, који треба да задовољи ону последњу немачку територијалну претензију у Европи.

„Из Телеграфо", лист блиског гроФу Чану, доноси, да је г. Хитлер одлучно, а да г. др. Бенеш треба сада да одлучи, за рат или за мир.

„Осервatоре Романо" доноси увођени чланак под насловом: „Да ли је могуће да ће се поново пролити море крви, да ће се бацити милиони људи и цела Европа у нову и последњу авантуру и пропаст"?

„Чекало се двадесет година и зашто не би било могуће још мало да се причека, после тога судбоносног рока, од пет дана. Да ли је могуће, да ће се милиони људи бацити један на другог, не зато да бране нешто, него зато, што не може да се продужи тај рок. Не верујемо никако, јер би то била досада невиђена катастрофа.

Најсрећнији случај — ако би се сукоб локализовао

Добро обавештени кругови у Риму полажу врло мало наде у мирно решење и подвлаче, да би најсрећнији случај био, да се сукоб локализује на судетске крајеве.

Римско грађанство прати ситуацију у Европи преко новина и преко радија а врло живо коментарише догађаје, али још увек не тако песимистички и безнадежно.

Чехословачки поданици који су су били настањени у Италији отпутовали су преко Југославије и Румуније у Чехословачку.

М. ПОПОВИЋ

БЕРЛИНСКА ШТАМПА ОДОБРАВА ЈЕДНОДУШНО НАМЕРЕ Г. ХИТЛЕРА

Берлин, 27 септембра. — Целокупна немачка штампа стоји потпуно под утиском јучерашњег говора Фирера.

„Берлинер Берзен Цајтунг" пише:

„Фирер је обележио положај ко, ји је настао услед интрига Прага, у целом његовом обиму и у дуњој његовој озбиљности. Његов говор није остапио никакве сумње о томе да је стрпљење Рајха при крају и да ће он сеЛом провести у дело право Немачке и Судетских Немаца, ако то другим не учине добровољно. С обзиром на оне тешке одлуке обрлажене је Фирер свој поступак разлозима национал - социјалистичке идеологије."

„Фелкишер Беобахтер" констатује да је Фиреров говор био последња реч коју је Немачка изрекла у том спору. Сада мора г. Бенеш да каже своју реч.

„Нама мора да се преда оно што је наше без икаквог одуте, лачења."

„Берлинер Тагеблат" вели да је Фирер још једном више подвукао пред целом Европом све што је Немачка учинила за мир, али и то да се више неће трпети никаква одуговлачења. (ДНБ)

БУДИМПЕШТА:

Потреба опрезности, да се не упадне у авантуру

(Од нашег сталног дописника)

Будимпешта, 27 септембра. (Телефонски извештај) — **Говор г. Хитлера није у Мађарској примљен најповољније. Његово одустајање од захтева да се истовремено са питањем Судетских Немаца реши и питање осталих мањина у Чехословачкој изазвало је у Мађарској извесно разочарење.**

У Мађарској, после недавних разговора мађарских државника са г. Хитлером, веровало се, да ће прикључење оних крајева Чехословачке, у којима има и мађарског живља, већ ускоро бити извршено. Тек из синоћњег говора г. Хитлера сазнаје се, да је задовољење мађарских захтева одложено на неодређено време. Уопште се сматра, да говор г. Хитлера још оставља могућности за даље разговоре о мирном решењу међународно-чехословачког спора и верује се, да су изгледи за отклањање ратне опасности у многоме порасли. Побољшање општег стања и трењутно отклањање акутне опасности примљено је у целој Мађарској са великим задовољством. Али треба приметити да је и поред држања г. Хитлера према Мађарској, веома дубок утисак на политичке кругове оставило саопштење Форен Офиса о солидарности Француске, Енглеске и Совјетске Русије.

Кругови који су константно указивали на велике опасности од даљег спровођења досадашњих метода по питању мађарских захтева према Чехословачкој, добили су овим развојем потврду за оправданост свога држања. Исто тако и вест о колебању Пољске, да солидарно са Немачком и Мађарском форсира решење мађинских питања у у Чехословачкој, изазвало је у мађарским меродавним круговима забринутост. Услед тога, скоро у свим мађарским круговима све више се долази до уверења, да Мађарска у својој Ревизионистичкој политици према Чехословачкој треба да поступа са највећом опрезношћу, јер би у противном могла да буде увучена у једну авантуру, која би по Мађаску могла да буде од недогледних последица.

Чехословачки одговор на мађарски захтев, да са мађарском мањином поступи на исти начин, као и са Немачком, није задовољио мађарска надлежна места. Изјављује се, да је чехословачки одговор нејасан и да се о чехословачком предлогу, да се проблем претреса путем пријатељских преговора, не може дискутовати.

Верује се да ће Мађарска влада ускоро заузети став према чехословачком одговору и да ће о томе обавестити и Праг.

Војне мере, које је Мађарска предузела спроводе се и даље са великом убразношћу. Са грозничавом журбом врше се последње припреме за одбрану становништва од ваздушних напада.

ВАЈС

„НЕМОГУЋЕ ЈЕ И ПОМИСЛИТИ ДА БИ СПОР СА ЈЕДНИМ НАРОДОМ, О КОМЕ И НЕ ЗНАМО ТАКО МНОГО, МОГАО ДА ПОСТАНЕ РАЗЛОГ ЗА РАТ"

рекао је у свом синоћњом говору г. Чемберлен

(Наставак са прве стране)

„Ви већ знате да сам ја учинио све што један човек може да учини да реши овај спор.

„После мојих посета Немачкој, ја јасно видим и знам како г. Хитлер гледа на ствари и да он мора да подржава захтеве немачког народа и своје.

Г. Хитлер ми је рекао приватно, а синоћ је поновио јавно да после решења и уређења судетског питања неће више бити никаквих нових територијалних захтева у Европи од стране Немачке.

„После моје прве посете Берхтесгадену јасније сам схватио предлоге чехословачке владе. Исто тако ја сам сазнао шта г. Хитлер тражи и ја сам био савршено изненађен кад сам други пут отишао у Немачку, тиме да је г. Хитлер инсистирао да се судетски крајеви предаду одмах Немачкој и да те крајеве одмах заноседну немачке трупе.

„Морам рећи да налазим да је оваква став неразуман.

„Ако оваква став потиче отуда што г. Хитлер сумња у намере чехословачке владе да изврши своја обећања и да пре да поменуте крајеве, ја сам понудио у име британске владе гаранције, ја сам понудио да гаранту јем обећања чехословачке владе и ја сам сигуран да се вредност нашег обећања неће потцењивати ма са чије стране.

„Ја нећу напустити на де у мирно решење или попустити у намерама за мир, докле год постоји ма и један изглед за мир.

Како је Париз слушао Фиреров говор?

(Од нашег сталног дописника)

Париз, 27 септембра. (Телефонски извештај), — Говор канцелара г. Хитлера дошао је синоћ целу Француску у крајњој напрегнутости. Париз је готово био заседнут. Дан је протицао у страху. Фирера и уривебесно клицање немачких маса из берлинског Шпорт Паласа, који су преносили радио апарати.

На великим булеварима, на Јелисејским Пољима, по трговима и главним артеријама, многобројни Парижани, од којих су многи слушали преко радија берлинског говор оркестриран једнодушним, громовитим и ритмичним узвицима, на из хиљада грла, не разумевајући њене речи, али слутећи претњу, скупљали су се крајњим нестрпљењем напредне живност владала је улицама града светлости, који је синоћ остао у сумраку, осветљен једино светлосним рекламама и осветљењима са ейфелских тераса. И ређи су се појављали продавци завредних издања „Ентранс", „Пари—соара", „Либертеа", сет се отимао просто за хартију, на којој још није била ни осушена штампарска боја. Под ретким електричним лампама, са пригушеном светлошћу, групе људи просто су гутале најновије вести, судове и тражиле да откриј њихов судбоносни значај. Рат или мир питали су и једни и други и коментари су пљускали по углованима и раскршћима, да би се продужила до дубоко у ноћ.

— Шта је рекао, пита један радник, пијуцкајући чашицу ракије, свог суседа у кафани који је просто, али чисто, одевен са шеширом на глави.

— Не разуме се потпуно, одговара овај, рекао је да има још десет милиона Немаца који живе ван граница Рајха, али је такође, рекао, да су судетске области његов последњи захтев.

— Па шта онда?

Одговора нема, али су лица гргвената и забринута.

Р. ВАЛЕ

ВАРШАВА:

ЧЕХОСЛОВАЧКА ИЗОЛОВАНА

Варшава, 27 септембра. — Објављујући на својим првим страпама говор вође Рајха и државног канцелара г. Хитлера, пољска штампа углавном истиче да одлука о миру или рату припада Прагу а нарочито г. др. Бенешу. Одломак говора који се односи на политику доброг суседства са Пољском листови преносе у целини.

„Експрес Поранни" пише да речи државног канцелара о пољско-немачким односима имају нарочитог значаја. Тврђење, изнето у два маха, да после повраћаја судетске области неће имати никаквих територијалних захтева Немачке према Европи мало је да, несумњиво, да се разбије мишљење о немачким намерама у будућности.

Изјава да чешка држава може добити гарантије за своје нове границе ако оствари оправдане захтеве за самоопредељење народносних група које су угњетавали, са Пољацима и Мађарима, претставља такође један битан моменат у говору г. Хитлера.

„Курјер Поранни" коментаришући говор г. Хитлера, и коментару даје наслов: „Чехословачка је изолована од света". Карактеристика тога говора је велики смисао за одговорности и широке перспективе са циљем да се постигне тврђење да Немачка хоће да води и да она води политику мира, не желећи да угрожава никога. Али, Немачка тражи потпуни повраћај судетских области и интегрално решење чехословачког питања. Речи упућене Чехословачкој показују да су немачко-чешки односи ушли у последњу фазу, која ће ускоро бити завршена.

(ПАТ)

Лондонски листови жале оштри тон говора г. Хитлера, али истичу да вођа Рајха није затворио врата даљим преговорима

Лондон, 27 септембра. — **Јутрошњи листови жале тон говора г. Хитлера, али подвлаче да је повољно што г. Хитлер није спалио све мостове иза себе.**

С друге стране листови срдачно поздрављају саопштење Француске, Велике Британије и Русије, да ће дати подршку Чехословачкој.

Синоћњи говор, вели „Таймс" даље, значи исто извесно повољније положаја у толике што је г. Хитлер учинио конкретне предлоге према моти у Годесбергу и што је прихватио понуду Британске Легије да држи ред у судетским областима.

„Дејли Телеграф" сумња у изјаву г. Хитлера да се он одриче даљих територијалних захтева. Мучно је и то што је г. Хитлер изговорио толико увреда на рачун тако угледног државника, као што је г. др. Бенеш. Достојанствено држање г. Бенеша је у највећој супротности са експлозивним страстп у говору г. Хитлера.

„Дејли Хералд" подвлачи да Велика Британија, Француска и Русија воде рачуна о могућим последицама, које сада могу настати и оне са поуздањем гледају у будућност, настојећи да очувају мир.

„Њуз Кронисле" сматра да ће сутрашња седница парламента доказати челично јединство целокупне британске нације. Повољна је моменат, што је британска легија понудила да одржава ред у областима Чехословачке, док не буду одређене нове границе и да је г. Хитлер примио ту понуду. (Рајтер)

ПРЕТСЕДНИК „БРИТАНСКЕ ЛЕГИЈЕ" БИО ЈЕ ПРИМЉЕН КОД Г. ХИТЛЕРА

Лондон, 27 септембра. — „Бритиш Легион", британско удружење бивших ратника објавило је јутрос следеће саопштење:

„Сер Фредерик Морис, претседник „Бритиш Легион", отпутовао је у недељу вече аеропном за Берлин, и, са одобрењем министра претседника, понудио г. Хитлеру, за случај да буде остварен споразум између Немачке и Чехословачке, услуге „Бритиш Легиона" у циљу непристрасне и неутралне организације у областима, које буду предмет споразума. Сер Фредерик Морис вратио се синоћ у Лондон и упознао министра претседника са одговором канцелара г. Хитлера".

Уосталом, у своме синоћњем говору г. Хитлер је из-

(Авас)

Г.Г. ВИЛСОН И ХЕНДЕРСОН КОД Г. ХИТЛЕРА

Берлин, 27 септембра. — Сер Хорас Вилзон довезао се у палату државног канцеларства нешто после 12 часова. Он је био примљен од стране вође Рајха — државног канцелара г. Хитлера.

Са сер Хорасом Вилзоном били су сер Невил Хендерсон, британски амбасадор у Берлину и г. Киркпатрик, први секретар британске амбасаде.

Сер Хорас Вилзон, сер Невил Хендерсон и Киркпатрик задржали су се у посети код г. Хитлера пола часа.

Сазнаје се да су се за време посете сер Хораса Вилзона, у државном канцеларству налазили и г. фон Рибентроп, министар иностраних послова Рајха, затим генерал-фелдмаршал г. Геринг и министар за пропаганду г. др. Гебелс.

(Рајтер)

Г. ВИЛСОН НАПУШТА БЕРЛИН

Берлин, 27 септембра. — У 13.45 часова сер Хорас Вилзон је авионом отпутовао за Лондон. **(Рајтер)**

Повратак г. Вилсона у Лондон

Лондон, 27 септембра. — Сер Хорас Вилсон стигао је на аеродром Хестон у 17 часова.

Два минута после тога сер Хорас Вилсон ушао је у ауто и брзо се упутио према Лондону.

Пре него што ће ући у аутомобил изјавио је претставницима штампе да још не зна да ли ће се вратити у Берлин.

„Данас, пре подне, рекао је сер Хорас Вилсон, поново сам разговарао са немачким канцеларом, а сада ћу да поднесем свој извештај министру претседнику."

У 17.50 часова сер Хорас Вилсон стигао је у Даунингстрит где су већ у току поднеска дошли и сер Самјуел Хор и сер Томас Инскип.

(Авас)

ОДГОВОР Г. ДР. КРОФТЕ МАЂАРСКОЈ

Будимпешта, 27 септембра. — Мађарска Телеграфска Агенција јавља:

Као што је познато, мађарска влада је учинила 22 о. м. дипломатски корак код чехословачке владе и обавестила је чехословачку владу да очекује за мађарске мањине решење једнако оном, које буде нађено за немачке мањине у Чехословачкој.

Јуче је министар иностраних послова г. др. Крофта саопштио мађарском посланику у Прагу да се воде преговори са владама Француске и Енглеске на друкчијој бази него што је она која је постављена у своје време за мађарске које живе у Чехословачкој. Међутим, чехословачка влада је расположена да предузме преговоре са мађарском владом.

У овлашћеним круговима примећују да саопштење чешке владе не даје јасан одговор на ноту мађарске владе.

У АМЕРИЧКОЈ ШТАМПИ ПОЧЕЛА ЈЕ КАМПАЊА ЗА ПОЛИТИКУ ИНТЕРВЕНЦИЈЕ У СЛУЧАЈУ РАТА

Вашингтон, 27 септембра. — Агенција Стефани јавља:

У Белој кући саслушан је говор г. Хитлера, који је пренесен преко радија, са највећом пажњом. Одговора г. др. Бенеша, г. Чемберлена и г. Даладјеа на позиву г. Рузвелта примљени су са живим задовољством. Очекује се одговор г. Хитлера.

У круговима блиским влади подвлаче да г. Рузвелт, у случају рата остаје веран политици неутралности. Међутим, примећује се у штампи почетак кампање у корист интервенције, иако има гласова и против ње.

Сви листови поклањају пажњу говору Дучеа, а нарочито оном ставу из тога говора у коме се потврђује солидност осовине Рим—Берлин, као и отпремање И. талије.

ДЕЛИМИЧНА ЦЕНЗУРА У ЕНГЛЕСКОЈ

Лондон, 27 септембра. — Министарство војске увело је цензуру листова односно објављивања вести и фотографија које имају војни карактер. **(Стефани)**

АМЕРИЧКИ АМБАСАДОР У АУДИЈЕНЦИЈИ КОД КРАЉА ЂОРЂА

Лондон, 27 септембра. — Њ. В. Краљ примио је вечерас у аудијенцију г. Џозефа Кенедија, амбасадора Сједињених Америчких Држава.

Аудијенција је трајала више од пола часа. **(Авас)**

ПОВРАТАК ЈУГОСЛОВЕНСКИХ ДРЖАВЉАНА ИЗ ЧЕХОСЛОВАЧКЕ

Копривница, 27 септембра. — За последња три дана из Чехословачке је стигло око 150 наших држављана. То су наши торбари, који иначе редовно одлазе у Чехословачку да продају познате ситне продукте.

Прекјуче је стигло око 100, јуче 21 и јутрос 31 торбар.

Као што је познато, ови торбари су у Далматинци, а продајући своју робу они се могу видети по свим крајевима Европе.

ТЕЖАК ПОЛОЖАЈ ЈУГОСЛОВЕНСКИХ РАДНИКА У ФРАНЦУСКОЈ

Париз, 27 септембра. — Услед обуставе многих радова, као и услед евакуације граничних ратних зона, нарочито у околини Меца, велики број југословенских радника, којих у Француској има око 50.000, доведен је у врло тежак положај. Они се свакодневно обраћају у све већем броју југословенским претставницима тражећи збрињавање и репатрирање у Југославију.

ДОЛАЗАК НАШИХ ДРЖАВЉАНА ИЗ ЧЕХОСЛОВАЧКЕ У СУБОТИЦУ

Суботица, 27 септембра. — Јуче и данас у Суботицу је стигло око 20 торбара, наших држављана из Чехословачке.

ОБУСТАВЉАЊЕ ПОШТАНСКОГ САОБРАЋАЈА ИЗМЕЂУ МАЂАРСКЕ И ЧЕХОСЛОВАЧКЕ

Због обустављања железничког саобраћаја између Мађарске и Чехословачке, обустављена се пријем пошиљака, које су упућене за Чехословачку преко Мађарске.

Упутне пошиљке стављене се пошиљаоцима на расположење.

Роба се може упућивати за Чехословачку преко Румуније. Разуме се, да треба у том случају платити возарину за тај цео пут.

Код затвора

сметње у пробави, узети ујутро на празан стомах једну чашу природне

FRANZ-JOSEFOVE

горке воде.

Париз: ни рат, ни мир

Огромне масе света у Берлину окупљене су пред гласноговорницима

(Од нашег сталног дописника)

Париз, 27 септембра. — (Телефонски извештај) Говор канцелара г. Хитлера очекивао је овде као одлучујући момент. По најозбиљнијим и најраспрострањенијим предвиђањима, он је имао да донесе, тако се бар овде очекивало, рат или мир. У ствари, он није ништа донео, ни рат, ни мир и ова алтернатива и даље се постављала.

Овдашњи меродавни кругови примећују, да је јуче канцелар г. Хитлер једино понавио, са истим настојавањем и са истом одлучношћу, оно што је већ рекао у свом говору у Нирнбергу. Међутим, овдашњи званични кругови у томе и виде могућност, да се катастрофа у последњем моменту отклони. Канцелар г. Хитлер изјавио је дословно:

„Меморандум из Годесберга ограничава се на захтеве непосредног извршења онога, што је г. Бенеш обећао, усвајајући француско-енглески план."

Из ових речи даје се правилно закључити, да је питање Судета, које према говору једино интересује Фирера, само питање поступка, тј. процедуре. Према речима немачког Канцелара, не постоје неке битне разлике између плана из Бертесгадена, који су предложили Француска и Енглеска, — а који је Праг усвојио — и меморандума из Годесберга, који је, међутим, Парг одбацио, са одобравањем Француске и Енглеске.

Ако се овако посматра ствар, зар се не може доћи до закључка да је привредна контрадикција између оба плана у ствари само један неспоразум другог реда, услед узајамног погрешног разумевања.

Француски и енглески званични фактори, као и јавно мњење, обећу земаља, изгледа да то упорно хоће да верују, ма да нам поређење текстова једног и другог плана указује јасно на знатне разлике између њих.

Проблем није нерешив

Проблем се дакле поставља, да се први план прилагоди другоме и уведе у његове оквире. Да ли је тај проблем нерешив? — Ни мало, одговарају у меродавним круговима, јер се суди по говору канцелара г. Хитлера, који оставља отворену могућност, да се ново питање протресу питања, која обе стране нису још усвојиле. Једном речју, ако се намерно — а нико нема права да претпоставља супротно — Канцелар г. Хитлер држи плана из Бертесгадена, који су предложили Лондон и Париз, а сви усвојили, има још увек места за преговоре, има још увек разлога за наду, тим пре, што је јуче г. Чемберлен, говорећи одлучно у име Француске и Енглеске рекао, да јемчи извршење овог плана. А ко може да сумња у дату реч двеју великих западних сила.

Експозе г. Даладијеа

На јучерашњој седници Министарског савета у Елисејској палати, г. Едуард Даладје, претседник владе, дао је експозе о разговорима у Лондону. Г. Даладје је подвукао, да је остварен потпун споразум између Француске и Енглеске, како са дипломатске, тако и са техничке тачке гледишта, после разговора, који су вођени између политичких и војних шефова обеју земаља. Овај споразум, уосталом, нашао је израза у саопштењу које је синоћ објавио Форен Офис и у коме се каже, да ће, у случају напада Немачке на Чехословачку, Француска, Енглеска и Русија бити сигурно на страни Чехословачке.

Чланови француске владе поред тога расмотрили су говор г. Хитлера. Они су нарочито извршили поређење између извесних пасуса који изгледају ратоборни и оних који дају могућност за преговоре. Г. Даладје поднео је Савету на одобрење скуп мера безбедности, које је предузела влада и чијем се извршењу приступа у потпуном реду и са потпуном хладнокрвношћу.

Г. Албер Саро, министар унутрашњих дела изјавио је после седнице новинарима да се за моменат не поставља питање о сазиву Парламента.

Р. ВАЛЕ

У свом одговору г. Рузвелту г. Хитлер износи историју судетског питања и оправдава своје захтеве

Берлин, 27 септембра. — Вођа Рајха и државни канцелар г. Адолф Хитлер послао је данас свој одговор на посланицу претседника Сједињених Америчких Држава г. Рузвелта.

Одговор г. Хитлера гласи:

„Ваша Екселенција упутила ми је, у име народа Сједињених Америчких Држава, 26 септембра један апел, у коме се у интересу мира и у циљу одржања мира траже да се преговори који су поведени ради решења спорних питања, не прекину и да се тражи мирољубивом решењу тих питања. Будите уверени да ја високо ценим Ваше напоре и да делим Ваше мишљење што се тиче непредвиђених последица једног европског рата. Ваш због тога, **приморан сам да одбијем сваку одговорност немачког народа и њених вођа у случају да се догађаји развијају противно овим мојим досадашњим настојањима.**

„Да би се о судетско-немачком питању могао стећи правилан суд, потребно је бацити поглед на саме догађаје у њиховој последњој фази. Немачки народ положио је 1918 године оружје, дубоко уверен да ће уговори о миру остварити нове принципе и идеале, све које је претседник Вилзон свечано проглашао и који су свечано усвојени од свих зараћених сила. Никада у историји није поверење једног народа тако срамно изиграно као када су победени народи били приморани да усвоје уговоре о миру, који нису испуњали ниједна обећања."

Оснивање чехословачке државе

„Уговори о миру створили су у Европи политички режим у коме су тиховизини победени народи постали парије без икаквог права. Једна од најкарактеристичнијих тачака диктата од 1919 године било је оснивање чехословачке државе без обзира на историске или националне чињенице. Иако је област Судетских Немаца била одувек Немачка, иако су њени становници одувек истицали своје неместо, иако су они после слома Хабсбуршке монархије једнодушно изразили своју жељу да буду присаједињени немачком Рајху, њих су уговори о миру доделили Чехословачкој. На тај начин једноставо је осујећено извршење једне од најглавнијих тачака Вилзоновог програма, самоопредељења народа. Па ни то није било доста. Уговорима о миру Чехословачка преузела је на себе обавезе према немачкој народности и она те обавезе никада није испунила. Друштво народа није било у могућности да натера Чехословачку да испуни преузете обавезе.

„Народ судетске земље води тешку борбу за одржање свога неместа. Сасвим је природно да су Судетски Немци тежом година, после ојачања Немачког Рајха и после присаједињења Аустрије Немачкој, појачали своју борбу у циљу постизавања својих права. Упркос лојалном држању Судетско-немачке странке и њеног вође, супротности су између њих и Чеха постајале све веће. Из дана у дан бивало је све јасније да пракса влада није вољна да поведе нимало рачуна о најелементарнијим правима Судетских Немаца. Насилничким методама чешка влада хтела је да влада у судетској земљи. Сасвим је природно да су овакве методе морале да доведу до све веће и озбиљније затегнутости. Немачка влада није хтела да утиче на развој догађаја и она је рачунала са мирољубивим решењем овог питања, чак и онда када је чехословачка влада, наводећи потпуно измишљене разлоге, наредила мобилизацију својих трупа.

Мобилизација у Чехословачкој

„Ове су војне мере предузете само због тога да би се отежавало позориште. Одсек морало да одложи своју премијеру.

Упркос свих ових нетурбација, свих припремних заштитних радова које Парижани предузимају са приличном равнодушношћу, живот у француској престоници продужује се нормалним ритмом.

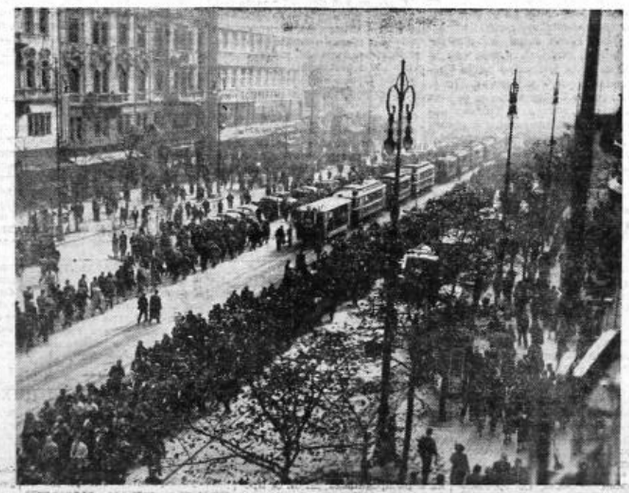
У основним школама, почетак школске године одложен је за 10 октобар.

Р. ВАЛЕ

Т. Рузвелт апелује за мир

Г. Кордел Хал (лево) обавештава претседника г. Рузвелта о ситуацији у Европи, чим је стигао возом у Вашингтон

Огромна манифестација Пражана у чехословачкој престоници. Маса акламује владу

Припреме у Паризу за све евентуалности

(Од нашег сталног дописника)

Париз, 27 септембра. (Телефонски извештај). — Пасивна одбрана Париза организује се нормално. Једна министарска седница утврдила је статут управе пасивне одбране. Ту управу сачињавају 34 члана, који су стављени под ауторитет једног генерала. Са овом управом сарађују официри сувоземне, поморске и ваздухопловне војске, декани и државни функционери. Поједини сервиси ове управе подељени су, као у главном штабу, у четири бироа. Први биро има за дужност организацију, законодавство, мобилизацију, буџет и рачуноводство. Други биро бавиће се настањем, пропагандом и обавештајном службом. Трећи има за циљ заштиту цивилног становништва а четврти заштиту државних и јавних установа и организација које су од националног интереса. Француски Црвени крст отвара специјалне курсеве за болничарке, нарочито за указивање помоћи жртвама од гаса. У радионицама пасивне одбране радници раде пуном паром.

На булевару Келерман, једна јака машина за механично копање изграђује читаву мрежу ровова, који ће обезбедити становнике за становништво овог кварта.

Нова организација осветљења улица потпуно је довршена. Јуче смо имали прилике да се уверимо на булеварима о ефикасности нових електричних лампи, са уплашеним сјајем. У другим улицама упаљене су само сваке друге и сваке треће електричне лампе.

По станицама живност је знатно опала. Она је сабрана што јуче.

На Источној станици види се још увек извесан број резерви.

Мобилизација

Париски возарчићи одлазе на станице, одакле су упућени на границу

Г. Хитлер на говорници у Спорт-Паласту. Поред њега г. Геринг и г. Гебелс

Смрт генерала Вешовића

Генерал Вешовић

Јуче пре подне умро је у Босанском Шамцу дивизијски генерал у пензији и бивши министар војни Црне Горе Радомир Вешовић.

РОБНИ И ПУТНИЧКИ ПРОМЕТ ИЗМЕЂУ ЈУГОСЛАВИЈЕ И ЧЕХОСЛОВАЧКЕ ФУНКЦИОНИШЕ И ДАЉЕ ПРЕКО РУМУНИЈЕ

Југословенско - чехословачка привредна комора издала је следеће саопштење:

У вези са вестима да је сваки саобраћај са Чехословачком прекинут, Југословенско - чехословачка привредна комора сматрала је за нарочите стране да изјави да је робни и путнички промет између Југославије и Чехословачке транзитом преко Румуније потпуно обезбеђен. Према томе транспорт робе и превоз путника између Југославије и Чехословачке функционише несметано даље.

МОТОЦИКЛИ
НАЈЧУВЕНИЈИХ СВЕТСКИХ ФАБРИКА
ЦИНДАП, АРДИ, D. K. W.
најновији модели, савршенство технике, мала потрошња бензина а највећа удобност у вожњи. У свима величинама од 100 до 800 см. Цене невероватно ниске од 5.8000 па на више. Продаја за готово и на 24 - месечну отплату. — Проспекте шаљемо.
Заступства дајемо за сва већа места.
МИТИЋ
Београд, Кнез Михаилова 41-45-45

Специјална изјава софијског митрополита „Времену“

„НАШИ НАРОДИ треба да постану:

једна воља, једно срце, једна мисао“

— рекао је поглавар православне цркве у Бугарској г. Стефан

Софијски митрополит г. Стефан, који је уједно и поглавар Православне цркве у Бугарској, налази се још увек у Београду као гост Њ. Св. Патријарха г. др. Гаврила. У некадашњој тишини одаја Српске патријаршије, кроз које круже мирис тамјана и дух смерности и побожности, патријарх г. др Гаврило са својим драгим гостом и братом већи део дана проводи у молитви за светски мир, за будућност Словена и за добре плодове вечног братства бугарског и југословенског народа, везани краљу и језиком, вером и љубављу, истом судбином и истим животним циљем.

Софијски митрополит ужива пуне симпатије бугарског народа. Његове беседе, које су ваздан указивале само на истину, призивајући је тамо без дискусије. Митрополит Стефан је врео Бугарин, онда Словен и баш зато што је добар Бугарин и добар Словен, он је одушевљењу ходочасника нераздвојиве везе између Југословиће и Бугарске. Кроз сваку његову мисао, кроз сваки његов потез, као нит протеже се тумачење ове велике идеје братства наших двају народа.

Па и јуче, када је митрополит Стефан примио нашег уредника у кабинету Њ. Св. Патријарха, и дао сасвим специјалну изјаву „Времену“, говорио је искрено и убедљиво, указујући на оно што је подједнако урезано у душу сваког Србина и сваког Бугарина.

Митрополит г. Стефан је рекао:

Изјава митрополита г. Стефана

— Ја не желим да се моме боравку у Београду придају други коментари сем оних који су стварни и суштествени. Због тога прва тачка ове моје изјаве нека буде моја веза са Њ. Св. Патријархом г. др. Гаврилом.

Ја се са њиме познајем већ тридесет година. Ми смо били врло добри и одани пријатељи у Париграду, још у оно доба када нисмо ни наслућивали да ће једног дана он постати Патријарх Српски, а ја митрополит софијски и да ћемо се овако, здружени на двема одговорним и важним службама на које нас је довело божије провиђење — састати, да допунимо своје жарке жеље за рад на славу Бога и за добробит и славу наше две народне цркве и наша два једнородна народа. Јер наши народи морају поћи само путем среће и благостања, отклоњивши да живе истинским братским животом, повезани једном љубављу која се никада не гаси, никада не умире.

Наша веза треба да буде вечита

У данашњем бурном и суморном времену, времену пуном општег страха још више се намеће свима нама ова мисао. Наша веза треба да буде вечита, реална, да кроз њу постанемо једна уста и једно срце које слави Господа Бога. Тај пут је пут који и ја завештавам вама и који је још увек и остало још од оснивања наше цркве. Идући тим путем ми ћемо испунити дуг према светој браћи Ћирилу и Методију, Клименту, Сави Хиландарцу и осталим црквеним и народним просветитељима.

Положени од тешких трагедија које смо преживели ја идем и даље у својој жељи за заједничку и братску будућност, јер кад год смо ишли руку под руку ми смо били моћни и снажни ми смо живели у благостању и уживали духовну и материјалну срећу. Међутим кад смо се подавали утицајима са стране ми смо се свађали и крварили, постајући жртве наших непријатеља.

... да наши народи постану једна воља — једно срце

Удружени братском љубављу и слогом ми треба да докажемо, да смо храбри када смо заједно, а да смо немоћни када смо подељени и завађени. Ми треба да очврснемо радом на духовном благостању и добробити наших братских народа да наши народи постану једна воља, једно срце, једна мисао — један народ.

Идући тим путем предзнаком васкрсења лик преподобног српског просветитеља Светог Саве. Ја прижељујем нешто веома свето кад спомињем његово име, његов боравак у Великом Трнову, у предвечерју његовог живота и његове речи, упућене нашем таљењем цару Ивану Асену Другом, коме је преподобни Свети Сава рекао:

Пророчанске речи Св. Саве

„Ја се осећам у свом дому, као што се ти, сине мој, осећаш у свом дому при доласку у моју Жичу и као што ти, сине мој, са истом љубављу идеш ка нашем Јадрану и као што си ми ти врло добро рекао да су Бугари и Срби једно, јер нема шта што би их раздвајало: ни језик ни вера, ни ми за зато и мили да овде живим и зато хоћу да овде будем и сахрањен.“

Цар Иван Асен је плакао као што може да плаче син за оцем када је сазнао да је Свети Сава умро у Трнову. Он је напустио бојно поље и рат са Грцима, дошао у Трново извршио величанствену сахрану Светог Саве, чији су посмртни остатци сахрањени у царској гробници цркве Светих четрдесет мученика. При сахрани посмртних остатака Светог Саве у царску гробницу цар Иван Асен је рекао:

„Овде лежи кључ који везује за вечита времена две братске земље, два братска народа и ово је место благословено и свето како за Србе, тако и за Бугаре!“

Када је краљ Владислав хтео да пренесе мошти преподобног Светог Саве и да их сахрани у Милешеву цар Асен је тешка срца на то пристао, али се ипак није противио рекавши:

„Узмите његове мошти али не његов дух остати за увек овде међу нама!“

Да будемо творци наше светле будућности . . .

Ето таква веза спаја и мене са Њ. Св. Патријархом г. др. Гаврилом и та веза постаје све јача, непосредније и чврша и ако Бог да биће за увек неповређена, а наша словенска солидарност и љубав и наша православна света црква биће за оба наша народа истинска мајка, које треба да инспирише наше народне претставнике и све нас да будемо творци светле судбине и светле будућности наше.“

На завршетку, опраштајући се са нашим уредником, митрополит г. Стефан је рекао:

— Молим вас испоручите свима члановима редакције „Времена“ моје срдачне поздраве и мој благослов. Ја сам веома радостан што могу да нагласим да се у Софији и Бугарској, са великим интересовањем очекује специјални број „Времена“, који ће бити посвећен нашем братству и нашим заједничким циљевима. Верујем да ћу имати прилике да у томе специјалном броју „Времена“ поново користим ваше љубазно гостопримство и обележим непоколебљиве братске осећаје бугарског народа према Југословенима и Југославији.“

За време изјаве митрополита г. Стефана у кабинет је дошао и Њ. Св. Патријарх г. др. Гаврило, који је са великом пажњом и одобравањем пратио његово излагање.

Крстовдански вашар у Земуну

имао је много света који је правио добре послове

Крстовдански вашар у Земуну већ деценијама привлачи хиљаде људи из ближе и даље околине његове. На вашар долазе многи сељаци из Срема али и из Шумадије. Пре рата то је била једна од највећих могућности да се састају србијански и сремски сељаци. Ту су склапана пријатељства и братства.

Традиција земунског вашара да се могу видети богате мираџијске, остала је све до данас. И јуче су на вашару виђене многе богате мираџијске. Сада богате мираџијске носе о врату низове малих златних, округлих рамова са по једном пресавијеном хиљадарком. По петнаест, двадесет, па и више хиљадарки младе девојке носе о врату. То је мираз. Разуме се у злату. Сем тога, свака од тих девојака добија и по неколико хектара земље. И јуче је на овоме вашару склопљен, велики број познанстава. Ко зна колико ће од ових девојака, захваљујући виђењу на јучерашњем вашару у Земуну да се уда. Неке ће јучерашњи дан благословити.

*

Сем ове традиције крстовдански вашар обилује разним атракцијама. Разни „Августи“ својом вештином и гримасама изазивају весеље, пред својим циркусима. Има их десетак. Чак и један биоскоп. Прави тон-кино. Гласноговорником, од кога човек оглуви, врши се пренос и за улицу. Свет се скупља, улази, гледа разне журнале и задовољан је. У једном циркусу има и етлета, „Јунак из Јапе“ кида ланце, ломи камен голом шаком. Ако не успе баш увек да сломи или кида ланце, и ником ништа. Ту је и један боксер, Позива на меч. Ко га победи добија сто динара. Јављају се многи. Већином они који појма немају о боксу. И разуме се не успевају. Они обично одустају од борбе. Међутим јавља се и један који зна да боксује. Зато што је мало тежи од „шампиона“, мора да прими услов да боксује са тежим рукавицама. „Шампион“ има рукавице од шест, а он мора да прими рукавице од десет унца. Али да „шампион“ не би био оборен уместо да меч траје три рунде по три минута, „прекрављен“ је у рунде по један минут. За ова три минута „Шампион“ бежи по целој арени. Ринга нема и слободно му је да бежи куда хоће. Меч се проглашује нерешеним. Награде, разуме се, нема. Боксер се бори али не помаже. Услов је био да победи, а „шампион“ је остао „непобеђен“. Није комуниран.

*

Поред циркуса ту су и разне друге атракције, без којих се је дан велики вашар не да ни замислити. Рингишпили, зид смрти, мете за гађање пушком.

Јучерашњи вашар у Земуну посетале су и многе угледне личности из Београда, У подне је на вашар дошао и претседник београдске општине г. Влада Илић. Са собом је био и градски већник г. Миливоје Благојевић, Г. Илић прошао је кроз цео простор који заузима овај вашар. На неколико места се задржао. Нарочито је разгледао грнчарске радове.

Овај вашар имао је и своју жртву. Пре два дана, у недељу, дошао је и Рудолф Костолањи. Имао је штанд за гађање. У понедељак, међутим, њему је пошло, Пренесен је у болницу, али још на путу он је издахнуо. Јуче је охрабљен. Жена и деца и даље раде. Обукле су црнину. Поново иде своним током. Ни смрт не сме да омете. Жалиће га доцније. Сада је време када треба да се ради.

Десетине хиљада људи, жена и деце обишли су јучерашњи Крстовдански вашар. Свима су задовољни. Нарочито они са „шатрема“, где се точило пиће. Свет има пара и троши их је немилице. Ове године никоме посао није „подбацио“.

ПРЕТСТАВНИЦИ МЕЂУНАРОДНОГ САВЕЗА ЗА ТУРИЗАМ У БЕОГРАДУ

Синоћ у 22.14 час. моторним возом из Сарајева допутовали су у Београд учесници на конференцији међународног савеза за туризам (АГОТ) да би овде завршили неорганизовано заседање које је започето прошле недеље на Бледу. Претставници туризма из 11 држава отпутовали су из Бледа за Сушак а затим бродом до Сплита и Дубровника а одатле моторним возом до Сарајева. Ово путовање претставника међународног туризма организовало је друштво Путник, а у Београду су гости Општине и Путника. За време боравка у нашој престоници гости ће данас разгледати Београд и посетити Авалу где ће положити венац на спомен Непознатом јунаку. У хотелу на Авали приређује југословенски Сокол клуб ручак у част гостију. На вече Београдска општина приређује свим учесницима банкет у хотелу Српски краљ. Још исто вече напуштају експерти међународног европског туризма нашу престоницу.

ПРВИ МЕЂУНАРОДНИ КОНГРЕС ЗА ВЕШТАЧКА ЂУБРИВА У РИМУ

Конгрес за вештачка ђубрива одржаће се у Риму од 3 до 6 октобра, а после тога ће се извести научне екскурзије у Рим и околини. Код нашег Националног комитета у Земуну (др. Стеван Николић, доцент Пољопривредно-шумарског факултета) могу се добити легитимације и карте за повлашћену вожњу преко Италије, до петка 30 ов. месеца.

ПОВЛАСТИЦЕ ЗА КОНГРЕС ШУМАРА

Г. министра саобраћаја одобрио је повластицу у виду цене на државним железницама чл. новима Југословенског шумарског удружења у Загребу, који ће учествовати на конгресу удружења у Винковцима од 1 до 5 октобра о. г.

Ова повластица важи од 30 септембра до 8 октобра о. г.

САСТАНА ПРИВРЕДНО-ФИНАНСИЈСКОГ КОМИТЕТА МИНИСТАРА

Јуче пре подне у кабинету министра финансија, под претседништвом г. Душана Летице, одржана је седница привредно-финансиског комитета министара, на којој су решавани текући послови. Седници су присуствовали сви министри чланови ових комитета. Седница је трајала од 9.30 до 11 часова.

КОНКУРС ЗА НОВЕ АПОТЕКЕ У ЗЕТСКОЈ БАНОВИНИ

Бањска управа Зетске бановине расписала је конкурс за отварање нових јавних грађанских апотека у Истоку, Среза источког, Даниловграду, Среза даниловградског, Љубиња, Среза љубињског, и у Прибоју, Среза прибојског. Молбе са потребним документима, треба доставити Бањској управи на Цетињу до 30 октобра.

Суђење убицама претседника Блацке општине

Прокупље, 27 септембра. — Данас је настављено суђење убицама покојног Лазара Ђенадића, претседника Блацке општине.

По завршетку испитивања окривљеног Данила званог Далдиш, почело је испитивање његовог друга Љубомира Стаменковића из Шишмановца који у својој одбрани наводи да је морао са Далдишом да убије покојног Ђенадића због тога што му је Далдиш запретио да ће га убити ако му у томе не помогне и ако неко не ода његову намеру.

После тога извршено је суочење између Далдиша и Љубомира. Том приликом Далдиш је рекао Љубомиру:

— Слушај, бре Љубо, што лажеш и што се претвараше. Наша је ствар уважена и ми смо га испекли.

Пред суд долази Цмилько Миловановић из Врбовца који је главни организатор целог овог злочина, а који тврдогласно пориче мисле ствари. Међутим, после суочења са осталим окривљенима и њиховог испитивања дошло се до сазнања да је он коловодја и главни виновник. На суочењу између Далдиша и Цмилька, претседник је упитао Цмилька да ли је рекао пред Данилом да не може више да чека и да Данило треба што пре да изврши ово убиство Цмилько је ћутао нашто му је Далдиш револтирано рекао:

— Што ћутиш, зар се не сећаш да си предамном клечао, скидао капу и молио ме: „Аман, бре Данило, свршавај ствар са Ђенадићем што пре. Ја не могу више да чекам. Већ ми се на врх главе попео.

Затим је испитана баба Стамена, која је била главни посредник између Цмилька и Данила приликом погодбе, Она даје доста сумњиве исказе. Изгледа чак да су она и Данило пре овог убиства склапали више сличних уговора.

На данашњем суђењу испитани су сви окривљени, а суђење ће се наставити испитивањем сведока којих има седамдесет. Пресуда ће се изрећи тек 3 октобра.

Образовање државног комитета за проучавање народне исхране

Према Правилнику о државном комитету за проучавање народне исхране, који је прописало министарство социјалне политике и народног здравља, јуче се у министарству састао комитет ради утврђивања програма и плана свога рада.

У комитету су заступљена министарства социјалне политике и народног здравља, војске и морнарице, пољопривреде, трговине и индустрије, унутрашњих послова, правде, финансија и просвете, затим Народна банка, Аграрна банка, Привилеговано извозно друштво, Централа индустријских корпорација, Главни задружни савез, Централни кредитарјат радничких комора, Црвени крст, Савез здравствених задруга, Занатска комора и Централни хигијенски завод.

Поред комитета у Београду, у свима бановинама образовани су бановински одбори за проучавање народне исхране са сличним саставом као и државни комитет.

Пошто су свршене све претходне радње око образовања државног комитета и бановинских одбора, на јучерашњем састанку државни комитет се конституисао и изабрао за претседника г. др. Стевана Ивановића, начелника Министарства социјалне политике и народног здравља, за потпретседника г. Гргића, инспектора Министарства пољопривреде и за секретара др. Пикија, шефа социјалног и медицинског одељења Централног хигијенског завода. После тога се прешло на дискусију о раду на решавању задатка државног комитета за проучавање народне исхране који су му стављени у дужност Привилеком. Да би се ова питања што боље проучила, и да би комитет што пре дошао до података о стању народне исхране и свих осталих појава и односа у вези с тим, установљене су три секције са задатком да што пре приступе изради плана и програма за свој рад.

У прву секцију за проучавање народне исхране и приврелних односа с тим у вези ушли су г. г. др. Ивинић, Гргић, др. Гаковић и др. Пирц. У другу секцију за проучавање привредне производње и трговине са намирницама за живот ушли су г. г. др. Марковић, др. Павлетић, Лазаревић, Величковић, Ђурчин и др. Вучковић. У трећу секцију за пропаганду и просвећивање народа за правилну исхрану и производњу ушли су г.г. Давидовић, Ђирић, Кешељевић, Драгутиновић и претставник Централног хигијенског завода, кога завод буде одредио.

Према одлуци комитета, све ће се секције састати у најкраћем времену да израде предлоге за даљи рад и да их поднесу комитету на одобрење.

★

Државни комитет за народну исхрану има врло значајан задатак како у питању побољшања исхране народа тако и за проучавање и за израду предлога о исхрани становништва у случају рата.

Нема сумње да ће рад на координирању свих напоре који се чине у овом правцу у разним државним, приватним установама и надлештвима да многа важна питања која чекају своје решење разјасни и да надлежним државним властима да основа и сугестије за њихово правилно решавање.

У испитивањима, проучавањима и сабирању података, према Правилнику, поједностављене дужности комитета и бановинске одборе државне власти и установе који се баве оним питањима, као и све привредне и приватне установе овог карактера.

Сабор православних братстава у Жичи

Краљево, 27 септембра. — Данас је одржан у манастиру Жичи велики годишњи сабор свеза православних братстава народне хришћанске заједнице. На сабор су дошли многобројни верници из најудаљенијих крајева Баната, Бачке, Срема, Босне и Херцеговине. Многобројна братства богомољачког покрета, која броји око 300.000 верника, послала су своје изасланике да би заједнички скуп био што величанственији.

Сабор траје већ трећи дан. У недељу је освећена нова црква Свете Богородице на моналном гробљу. По подне дочекиван су многобројни гости, а увече је о. држана проповед. У понедељак после литургије био је отворен сабор у народној позоришту. Ту су прочитани извештаји свих богомољачких братстава у Југославији, којих има око 400. Остак присутних посвећен је говорима, који су се надовезивали на прочитане извештаје.

Данашњи дан био је најзанимљи. Прво је одржано богослужење у манастиру Жичи, а затим је у присуству епископа жичког г. др. Николаја и свештенства жичке епархије освећена богојављенска водица. Епископ г. др. Николај одржао је затим дужи говор о значају богомољачког покрета.

Одмах после ручка у народној трпезарији, уз огромно учешће представника свих братстава, одржана је главна скупштина на којој је требало изабрати нову управу. За претседника савеза Православних братстава изабран је епископ г. др. Николај, а потпретседнике г. др. Василије Косчић професор Призренске богословије и г. Јован Грађанић уредник Хришћанског часописа „Миснионар“.

КРОЗ МИНИСТАРСТВА

ПЕНЗИОНИСАЊЕ ЧИНОВНИКА ХИГИЈЕНСКОГ ЗАВОДА У ЗАГРЕБУ

У име Њ. В. Краља, Указом Краљевских Намесника, на предлог министра социјалне политике и народног здравља, пензионисан је: административни чиновник Хигијенског завода у Загребу 6 групе Драгутин Мирковић.

ПРЕМЕШТАЈ ЛЕКАРА

У име Њ. В. Краља, Указом Краљевских Намесника, на предлог министра социјалне политике и народног здравља, премешта се: за здравственог саветника Дома народног здравља у Дубровнику, 4 групе 2 степена, др. Милена Јашовића — Турајлића.

КОНКУРС ЗА БАНОВИНСКЕ ЛЕКАРЕ

Бањској управи Вардарске бановине потребан је један лекар, специјалиста за хирургију (оператор) за бановинску болницу у Штипу. За бановинску болницу у Прилепу ни такве је потребан један лекар пелокупне медицине. Осим тога, Бањска управа расписала је конкурс за један лекар за бању Кочани. Ко буде распоређени по удружењем здравственим општинама и то у Власотинцу, Трговишту, Тополчанцу, Бачу, Ватрену, Сокобањи и Гаџином Пољу. Поред доказа о специјалности, сви кандидати морају испуњавати услове предвиђене Законом о чиновницима. Пријаве треба доставити до 20 октобра Бањској управи у Скопљу (Одељење за социјалну политику и народно здравље).

РАСПИСАН ЈЕ КОНКУРС ЗА ИДЕЈНУ СКИЦУ ЗА РЕГУЛАЦИЈУ ВРЊАЧКЕ БАЊЕ

Према одобрењу Министарства социјалне политике и народног здравља, управа Врњачке Бање расписала је јавни југословенски конкурс за израду идејне скице за регулацију и уређење Врњачке Бање.

Програм и остали услови, са плановима, могу се добити од 1 октобра о. г. управи Врњачке Бање. Краљев зрок за предају скица је 15 март идуће године. За најбоље радове одређене су следеће награде: прва 50.000, друга 40.000, трећа 30.000 и за откуп 20.000 динара.

Реконструкција пута Св. Иван Зелина — Св. Иван Жабно

Техничко одељење у Бјеловару расписало је за 4 октобар лицитацију за реконструкцију бановинског пута Свети Иван Зелина—Врховец —Свети Иван Жабно од 11 до 19 км километра. Кредит износи 398.000 динара.

Постављање модерног коловоза на путу Марибор—Песница

Грађење модерног коловоза од ситних коцака на државном путу Марибор—Песница одржаће се 11 октобра. Кредит износи 4,538.000 динара.

Оправка пута Ваљево—Рогатица

Техничко одељење бањске управе у Сарајеву добило је кредит од 395.000 динара за оправку бановинског пута Ваљева—Рогатица. Лицитација ће се одржати 6 октобра.

Грађење пута кроз Нову Црњу

Техничко одељење у Петровграду добило је кредит од 127.000 динара за грађење бановинског пута Нова Вечеј—Башаид—Хетин кроз Нову Црњу. Лицитација је одређена за 18 октобар.

Радови на путевима Устипрача — Горажде — Никшић — Горанско —Фоча

Техничко одељење у Сарајеву расписало је лицитацију за 13 октобар за оправку бановинског пута Устипрача—Горажде са грађењем новог бетонског моста преко Сластине. Кредит износи 156.000 дин.

У исто време Техничко одељење бањске управе у Цетињу одредило је за 15 октобар лицитацију за грађење бановинског пута Никшић—Горанско—Фоча. Предрачун предвиђа утрошак 258.000 динара.

ЦЕПНЕ СВЕТИЉКЕ
израђује домаћа фабрика
ИВАН ПАСПА И СИНОВИ
Загреб, Котурашка 69.

Гроб у ћубрету. Поред костура се налази разно посуђе од керамике

Интересантна археолошка открића код Вуковара

Ископано је насеље
из четвртог века пре Христа

Борово, септембра

Поред самог Вуковара, где су данас многобројне њиве и виногради, на брегу Градцу који се диже изнад самог Дунава, отпочела су пре извесног времена научна ископавања, којима руководи чувени немачки истраживач проф. г. др. Шмит.

Проф. Шмит за кратко време пронашао је низ интересантних ископина, у којима се оцртава потпуно јасни преглед културно-привредног и друштвеног живота вучедолских становника у трећем и четвртом веку пре Христа.

Вучедолска кућа пре 2300 година

Професор г. Шмит био је љубазан да вашем дописнику покаже јаму дубоку 6 м. где раде без престанка неколико радника, под надзором археолога студента В. Милојчића.

Радници су баш откопали темељ једне „Вучедолске куће" са набијеним подом од иловаче, које се потпуно очувао. Кућа је имала 13 м. у дужини, а 4 м. у ширини. Наслоли по рубовима свог пода, били су набијени стубови, на којима се одржавао кров куће. Трагови срушених зидова од плетера начињени, окошавају кућу са свих страна. Судећи по тим срушеним зидовима, кућа је висока 4 м.

Ту је нађена и једна мала пећ-грејање. Земљане посуде за кување вариле су више ватре на дрвеном стубу, који је био тако удешен да се могло окретати. Уз огњиште налазиле су се јаме, које су служиле за смештај посуђа, пића и житарица. У другим јамама су бацали коске или су у њима смештали школке и пужеве. Намештај нам даје по које ново обавештење о начину рада ово куће и у њој.

Наиласмо на — пречку: справу за преду и ткање, вретено, млин за млевење жита, посуђе за кување, као и на срушене пећи, за печење лонаца. Глина је била из „мекита" у облику малих ораха, који су били стиснути један уз други, те те од тако притиснуте глине градили лонци богате вучедолске керамике. Ови судови су били рано полирани, украшени шарама од седефа, црвено и бело офарбани.

Кожни опанак стар око 3000 година

Облици сунца, звезда, у који су уцртани крстови указују на веру, која је своје узоре налазила на небеском своду. Вис са жетвеном посудом на глави — служио је култу плодности. Посуде са људским ногама симболизи, рађу материјална живот човека.

Древни ручни прибор није се сачувао, али глинени модел стопала на четири ноге, са удубљеним седалом и високим наслоном показује, да су фотеље биле врло угледна седишта у то доба. Употреба столица и стола долази чак у европско неолитско доба. Али сачувала се и у „вучедолској ношњи". Нити жена која је стварала тако уметничке завршене посуде приказала је свим себе у малим глиненим фигурама. Одела им је сунчана причврпчена украшеним врпцама за рамена. Прса и леђа су била деколтирана. Преко груди су носиле плетене опанке, а зими богатог уплетене доколице кожне чизме. Спасовити при вор вучедолске жене одговара савршено стварености,

Темељи куће за смештање са — словенским рупама

Јединствени налаз кожног опанка, који се очувао близу 3,000 година, нађен је у једној јами за отпатке ћубрета, — То је уједно најстарија пипела света.

Простор за становање висок је 4 метра у полукругу. У унутрашности простора, који је служио обитељи за стан, било је огњиште. Зграда из два дела је дакле сјењење правоугаоне зграде и апсиде. Тако сусрећемо архитектонски прототип, на којем се касније основају романске цркве у својим тлорисима. Градња апсиде је дакле изум, који су становници Вучедола пронашли већ пре 4,000 година.

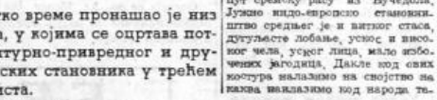
Вучедолско гробље са пластановницима Срема

Изван куће на крају брежуљка почивају носиоци вучедолске културе.

Мртвади су у згрченом положају сахрањени. Ноге и руке су изгледа по овдашњим костурима биле чврсто везивани, како је то захтевао верски обичај. Све је то било учињено, да се покојник неби могао ослободити мртвачких окова, пошто су се становници бојали повратка покојникове душе. Из истог разлога стављали су и храну у гроб. Још се стављало у гроб школьке и неопходно потребне секире. Једна млада жена опет пружа своју руку према одељењу, коју су јој положили у гроб.

Трагична живота се јасно показује у гробницима. У једном гробу сахрањена су три леша. Једна млада жена пријања чврсто себи своје дете. Чело уз чело леже мати и кћи. Њена рука држи пробушени религиозни предмет, слично као и данас што мрваци дроже свеће. Необично је лице детета застрто шареном посудом. На посуди се налазе црвене, жута и бела боја као звездице и сунца. Наоколо су наиђрагоцење посуде Вучедола дароване у гроб. Изгледа да су ти људи били жртва једне епидемије. Помор деце био је страшно велики. У једном гробу леже четири тако рећи тек рођена детета.

Из гробова упознајемо први пут сремску расу из Вучедола. Лужно индо-европско становништво средњег је и витког стаса, дугуљасте лобање, уског и високог чела, усског лица, мало избочених јагодица. Дакле код ових костура налазимо на сведочење за казна налазимо код народа те-

ко зване Банд-керамичке културе северно од Алпе. Антрополошка истраживања у томе смеру објашњене, који су ући припадали овде насељени људи у то прво доба вучедолске културе.

Град око насеља са траговима сломљеног оруђа

У околини брежуљка утврђења која се приспајају уз брежуљак.

Преко који је учињен да би се град откриó довиче до 9 м. односно до негдашњег подножја утврђења, које је шанцем осевим одвојено од друге околине. То је прва одбрамбена линија. Шанац опкољује високи насип, који је широк око 10 м. Ово је друга одбрамбена линија. Она садржи више јама, у којима су се стрелци могли успешно бранити од копља и стрела нападача. Ратовало се и са отровним стрелама. Становници су морали често прекивавати тешке борбе, јер врх насипа је на много места обасут мноштвом поломљених секира и оружја.

Као што је Градац на Вучедолу био утврђен, тако је исто и оближња насебина била опкољена дисструким шанцем и успешно бранљена бедемима у високи куће. На угловима тога насипа дизале су се куле високо изнад околине. На страни која је окренута према обали, као важној стратегиској тачки, налазила су се врата која су водила према Дунаву.

Носиоци вучедолске културе који су већ поседовали бакарне секире уништиле овде претставнике врлчасте културе и отеше им њихова утврђења.

Сада се исконавају дубљи слојеви брда. Са њима се објављује једна нова култура, тако звана Вопчаста, са другим зградама и гробовима, што ће опет дати нове резултате.

М. С. ПЕТРОВИЋ

ВЕЧЕРАС ЈЕ ПРЕМИЈЕРА „УСЕДЕЛИЦЕ"

У Народном позоришту код Кнежевог споменика одржаће се вечерас прва драмска премијера. Приказиваће се „Уседелице" од младог француског писца Шарља де Пере-Шапиа. Овај комад који је пре годину дана јвично читаво откроњење за парисну позоришну публику, приказаће се код нас у одличној подели. Улоге су у руукама наших најбољих глумаца, Главну улогу игра гђа Десп Дугалић Недељковић док остале улоге играју гђе Таборска, Урбанова, Златковић и Врбанић и г. г. Мата Милошевић и М. Поповић.

Плаже у Дубровнику *пуне су као* усред лета

Дубровник, 27 септембра. — Иако је летња сезона већ прошла, у Дубровнику су још увек лепи дани пуни сунца тако да су плаже као усред лета пуне посетилаца.

Дубровник је још увек препун странаца, те је тешко по хотелима добити места. Највише има Енглеза, Швеђана, Немаца и нешто Француза, док су Чеси скоро сви отпутовали.

Овде је немачки министар пољопривреде г. Функ, који се са својом госпођом, својим шефом кабинета и једним саветником министарства налази већ неколико дана у Трстену, у близини Дубровника. Они се по цео дан сунчају и праве излете у близку и даљу околи-

Дубровник

ну. Ових дана очекује се и долазак немачког министра за физичко васпитање г. фон Чамер Остена.

КОНЦЕРТ ВОКАЛНОГ ЏАЗ-ДУЕТА ГЦА АДАЊЕ И СТРАХОВЕ

Гца Розалија Адања, позната композиторка модерних шлагера и гђа Наташа Страхова, аутор многих популарних музичких текстова, после успеле турнеје по Југославији, као „Jazz Melody duo" приредиће 29 о. м. у 9.30 часова увече на Београдској радио станици Јазз-концерт састављен од најбољих тачака свога

Телефонска веза Краља са Грчком

Решењем Министра пошта, телеграфа и телефона од 3 октобра Краљ ће увести у телефонски саобраћај са свим местима у Грчкој, са којима је до сада постојала телефонска саобраћај. Такса за 3 минута разговора износи за од 5.70 до 7.50 зл. фр.

Правилник о струјомерима

Министар трговине и индустрије инж. г. Кабални прописао је правила о облику, сјајству и обележавању струјомера, као и о границама њихове тачности.

Уз учешће великог броја најугледнијих личности и мноштва Београђана

сахрањен је јуче
сенатор Милутин Стевановић

Са свима почастима, испраћен од стране највиђенијих личности престонице, јуче је сахрањен сенатор Милутин Стевановић, дугогодишњи генерални директор „Времена" и његов оснивач. Цео стари Београд, у коме је кућа Стевановић дуго зазимала видно и лепо место, као и многобројни пријатељи и поштоваоци ове угледне породице јуче су ожалили Милутина Стевановића који је тако брзо и неочекивано нестао из наше средине. Колико је болно одјекнула смрт Милутина Стевановића најбоље се видело на лицима оне масе Београђана која га јуче испратила до вечне куће.

Стара београдска чаршија одала је почаст сину чувеног београдског трговца Спасоја Стевановића затварањем свих дућана док је градом пролазила погребна поворка.

Пред кућом у Богољубској улици број 5 још пре три часа, кад је требало да крене погребна поворка, искупило се огромно много грађанства, које је дошло да одда последњу пошту човеку кога је цео Београд много волео.

Милутин Стевановић био је и одличан ратник и сахрањен је са свима војним почастима. Почасна чета Другог артилеријског пука испратила га је до вечне куће, док је тело Милутина Стевановића пренесено на лафету.

Пет министара у погребној поворци

Међу угледним личностима које су испратиле покојника до последњег почивалишта Милутина Стевановића пратиле су поноћници пријатељи, чланови Краљевске владе министар унутрашњих дела г. др. Антон Корошец, министар финансија г. др. Душан Летица, министар просвете г. Димитрије Мегаревић, министар трговине и индустрије г. Никола Кабалин, и министар без портфеља г. др. Мисо Крек, гувернер Народне банке г. др. Милан Радосављевић и др.

Сенат су заступали сенатори г. г. др. Ђуро Котур, др. Франц Смодеј, Каменко Божић, Душан Трифковић, Ватрослав Цвјетић, Андра Кујунџић, др. Ђеорг Гласл и Јанко Спасојевић. Међу великим бројем официра београдског гарнизона били су генерали г.г. Бошковић и Боди. Покојног Милутина Стевановића испратили су и претставници редакције, администрације и штампарије „Времена" на челу са директорима предузећа инж. г. Душаном Глишићем и г. Драгомиром Стојадиновићем. Сви сахрани су затим били шеф Централног пресбироа г. др. Коста Луковић, директор „Самоуправе" г. Милан Јовановић - Стоимировић, директор Агенције Авала г. Радомир Козомарић, потпредседник Народне скупштине г. Јеврем Томић са народним посланицима г. г. Милићем Перићем и Вељом Аћимовићем, многи бивши министри, директор Задружног савеза г. др. Вранко Малетић, г. др. Владе Марковић, председник Удружења банака, Милорад Јефремовић, директор Привилеговане аграрне банке, генерал у пензији г. Димитрије, који и многе угледне личности из политичких, комерцијалних и приватних кругова.

У Сабориој цркви извршено је опело покојном Милутину Стевановићу У име Њ. Св. Патријарха опелу је присуствовао викарни епископ г. Дионисије. Чиноделствовао је архијерејски намесник, протојереј ставрофор г. Миливоје М Петровић уз асистенцију великог броја свештенства.

По завршеном опелу са покојним Милутином Стевановићем опростио се протојереј г. Миливоје М. Петровић једним дирљивим говором.

Опроштајни говор сенатора г. Франа Смодеја

Пред Саборном црквом над ковчегом покојног Милутина Стевановића говорио је у име Сената покојников добар пријатељ сенатор г. др. Франц Смодеј.

— Мили друже, примио ови тешку и болну дужност да се на твом последњем путу, на путу за вечност опростим с тобом у име Сената Краљевине Југославије и да ти изразим на твоме гробу захвалност твојих другова сенатора, За осебује чистог пријатељства, за Наности и верености према својим друговима, да ти захвалим на твоме племенитом и несебичном раду за идеале којима су загрејане душе сних родољуба и идеалних заних радника, да ти захвалим на твоју велику и неограничеиоју љубави према отаџбини, према твоме народу, коме си се у пуној мери одушао, а нарочито на томе што си био свима нама Србима, Хрватима и Словенцима, симбол истинске братске љубави и тиме путоказ из политичких забуна и сметњи.

Ово тебе окупљали су се многи политичари, политичари великог и малог калибра, јавни радници, све људи који се често између себе шаку слагали, али одржаји изванредном бистрином духа и изванредним политичким смислом, савршеним учтивљењем и умешношћу, знао си да пружиш здраве сугестије, и за једиичке линије и да тако послужиш општој политичкој и народној ствари.

Ма да се ниси појављивао у јавној политичкој арени, био си као предистинирап да одиграш у политичком животу једну звичајну улогу, заслужну по државу и народ. Био си имеиован за сенатора Краљевине Југославије и ми твоје колеге, обрадовали смо се да ти је на тој начин пружена могућност и прилика да искориш, таш своје велике способности и политичку даровитост на добро Отаџбине, Обрадовали смо се што смо у теби добили једног искреног друга способног сарадника и политичара од непоколебљивог карактера. Но тешка болест и на

Породица и чланови Владе на погребу пок. Милутина Стевановића

крају нагла и неочекивана смрт порушила је наше наде и истргла те немилосрдно из круга многобројних личних и политичких пријатеља.

Драги друже, Сенат Краљевине Југославије сачуваће твоје име у својим анналима као име једног свог члана који је био целим својим животом и радом узор чистог патриоте, пуног поштовања, који је био светао идеал политичара велике скромности и тихог а заслужног рада и који је био човек кристалног чистог карактера.

Драги Милутине, и ми твоји лични пријатељи, који смо у твоме кругу провели више година, далас се тешко опраштамо с тобом. Имао си у своме животу много пријатеља и Срба, и Хрвата, и у томе пријатељском кругу био је и велики број одличних тих пријатеља Словенаца. У име свих последњих опраштам се данас с тобом речима:

Нај ти Бог лакха домаћа земља в катери бош почивал. Љубил си јо ми је био звест клопр си био звест ним својим пријатељим, ки те бомо охранили в најлепшем спомину ки бомо остали твоји звести пријатели туди оз страни твојега гроба.

Слава Милутину Стевановићу!

Говор г. Гргура Костића

— У име „Времена" од свога бившег директора опроштао се глаин уредник г. Гргур Костић.

— И сувише рано, — рекао је г. Костић, — опраштамо се од човека чије су заслуге за нашу штампу биле велике.

После рата, кад се и наша земља отргла од општег хаоса, утлед нове, простране државе и неко, модерне доба, захтевали су да се прекине са традиционалним малим штампама. Али, за покретање једног великог листа прилике су биле веирелно тешке и, да није било групе Милутина Стевановића и његовог покретновања, његове готовости да општој ствари принесе и своја себе, да није било његове приступачности реформама и новоме духу, иако наше штампе можда још не би биле дале од нивоа штампе у осталим балканским земљама, или би био у огромном задоцнењу према осталом свету.

За сваку новину, за сваку рубрику, наслов, ред, слику, биле су потребне читаве борбе — борбе против старих навика и старих предрасуда читалачке публике. На челу „Времена", он је потпуно разумео тадашње своје помоћнике, тадашњу своју засиом младу редакцију и пружао јој сву потпору да издржи, да не поклекне, да не стане на пола пута. Он је био не само шеф-глава куће, већ уједно и пријатељ, чак старији брат, који је умео и у најтежим часовима да одобри, да саветује, а много пута да се и сам заложи, да помогне.

Разумевао је своју редакцију и помагао јој, али је исто тако разумевао и остале млађе и најмлађе другове и интересовао се за сваки њихов покрет, увек на њиховој страни И зато, опраштајући се од свога бившег директора, сарадници „Времена" позивају и остале Ње другове, скупљене око његовог ковчега, да заједно кажу Милутину Стевановићу, пиониру модерне штампе и добром старешем колеги, последње Збогом и Слава му!

Мноштво венаца

Погребна поворка кренула је после тога Краљу Петра, улицом и улицом Кнеза Михајла, где су приласили многи Београђани тако да је поворка све више расла, Непред њоиего је много венаца, између осталих венац доброг познаника пријатеља министра унутрашњих дела г. др. Антона Корошца, претседништва Сената, затим венци дирекције, редакције, администрације и техничког особља „Времена" венац г. др. Косте Луковића и многих пријатеља покојникових из Београда и целе земље као и родбине.

На Новом гробљу, нешто после пет часова, уз тужну посмртну песму и звуке погребног марша положено је тело покојног Милутина Стевановића у вечну кућу. Почасна чета одјалила је почасни плотун. Над његовим кречетом дуго се пролазио плач неутешне старе мајке и добре супруге.

ГЛОБУС
писаће машине

Без мастила и пера обавља посао чисто и брзо, њу треба сваки послован човек који време штеди а новац цени.

Наши повољни отплатни услови и веома јефтине цене омогућују сваком да за себе набави за данас најсавршенију писаћу машину.

3681 1—5

GLOBUS

МИТИЋ

БЕОГРАД, Кнез Михаилова 41-43-45

Темељ куће од пре 3000 година. — Полукружна одаја сдужила је као спаваћа соба, а четвороугла за кухињу

[illegible] се у последње време јако развила

[illegible]ате ли шта је фотограметрија?

О 26 септембра до 7 октобра т. г. одржаће се шести међународни фотограметријски конгрес у Риму, и Друштво Међународна комисија фотограметријска инструмената и радова.

Југословенско фотограметријско друштво, основано пре две године, биће на овом конгресу усвојено у међународну заједницу, где су већ учлањена националана друштва Белгије, Данске, Италије, Канаде, Летоније, Мађарске, Немачке, Норвешке, Пољске, Португалије, Румуније, Средњеазијске Совјета, Финске Холандије, Швајцарске, Шпаније, Шведске и Чехословачке, а као изложени чланови, Чиле, Француска и француски Сенегал. Досадашњи почасни председник Међународног друштва је г. Ерик Бумгардт Шлеп, професор Високе техничке школе, који је сео у професорску катедру захваљујући у Средњој техничкој школи у Сарајеву, и увек био наклоњен Југословенима. Главну уводну реферат Међународног фотограметријског друштва „Напшна Пирог, на чему су биле присутне и др. инж. Винко Косинина, професор техничке у Мадиду. Према брошурама у Риму, који је уложила чланка уйрава, добиће учешће сви функције је осигурани.

На конгрес ће отићи делегација Одељења катастра и државног добра, делегација Војно - географског института, а као надлежни установи Краљевине Југославије и делегација наших националних фотограметријских друштва. На чаломбе ће се налазити и наш Војни географски институт.

Шта је фотограметрија?

Пре неколико месеци, у једном биоскопу могло се видети тако звано „кретање на филм". Посетиоци су посматрали кроз паочаре са по једним црвеним и зеленим стаклом, и видели на платну и људе и ствари потпуно — пластично. Многима је познат стереоскоп, она мала оптичка справица са два сочива, пред коју се стављају двојни снимак неког предмета, а у стереоскопу га видимо као један, али пластични. У оба случаја осећамо по дубини простор у коме се одиграва оно што је снимљено, док код обичне фотографије то не осећамо. Ово се заснива на принципу, који је Фотограметрија одавна применила, на принципу стереоскопије мери висинска ока (због вишења пластике), једне од најзначајнијих физиолошких особина човечијег ока.

Са авиона се сними терен у раз мацима од 1/3 до 1/4 писане летења, а висина се бира према жељеној размери плана. Кад се кроз стереоскоп или фотограметријски инструмент посматрају два узастопна снимка, терен се види пластично. Брда и долине, јаруге и испупчења, зграде и дрвеће, виде се тако пластично као да је пред нама у малом изгледа модел онога што је снимљено. Дакле, инструмент посматрању нам сами посматрати, код фотограметријског инструмента можемо по моделу мерити, а сва се она мерења аутоматски пренесе на картицу, тако да се одмах добије и план.

Предмет фотограметрије баш и јесте у томе што смо терен у малом пренели у биро, где можемо на миру и без обзира на временске прилике да радимо, и што је прегледност већа него кад смо на самом терену. Овде једним погледом обухватамо већу површину него што је то могуће у природи. Сем тога фотограметрија има и друга преимућства, међу којима је свакако брзина рада. За један час летења снимања је могућно. Поновић у једној површини 2500 хектара (стварно је снимано само 20 минута), док је потребно по досадањим методима осам месеци да ради шест геометара у три групе. Израда планова са изохипсама трајала је три месеца, док по старим методима треба често толико времена колико је требало и за снимање.

Планови и експедиције

Фотограметрија је данас добила тако велику и многоструку примену какву није могло предвидети ни највећи њен поборник, а нарочито велики француски астроном-математичар Лоселда, који је намењено искључиво војној топографији. Највишу примену је свакако нашла у изради карата и планова.

Помоћу фотограметрије снимљени су терени за које се никада раније није помишљало да ће бити картирани.

Алај Памирска експедиција 1928. немачка хималајска експедиција 1930, Аустријска експедиција са Цепелином 1931 снимиле су глечере и ледена поља где никад људска нога није крочила и припремили тако карте за будуће истраживања.

Топографске карте фотограметријским путем израђују без мало све европске земље, па и код нас се почело од прве кратког времена. Немачка покушава своје катастарске планове изохипсама фотограметријским путем, а на исти начин ради нову економску карту у 1:5000.

У ишкинсрству је фотограметрија примењена за израду пројеката за железнице и путеве, за хидротехничке радове, као што су регулације река и потока, за мелиорације.

Пројектовање фотограметрије баш и јесте у томе што смо терен у малом пренели у биро, где можемо на миру и без обзира на временске прилике да радимо, и што је прегледност већа него кад смо на самом терену. Овде једним погледом обухватамо већу површину него што је то могуће у природи. Сем тога фотограметрија има и друга преимућства, међу којима је свакако брзина рада. За један час летења снимања је могућно. Поновић у једној површини 2500 хектара (стварно је снимано само 20 минута), док је потребно по досадањим методима осам месеци да ради шест геометара у три групе. Израда планова са изохипсама трајала је три месеца, док по старим методима треба често толико времена колико је требало и за снимање.

Планови и експедиције

Фотограметрија је данас добила тако велику и многоструку примену какву није могло предвидети ни највећи њен поборник, а нарочито велики француски астроном-математичар Лоселда, који је намењено искључиво војној топографији. Највишу примену је свакако нашла у изради карата и планова.

Помоћу фотограметрије снимљени су терени за које се никада раније није помишљало да ће бити картирани.

Примена у хидротехници

За регулацију река је од највећег значаја снимити водостање истовремено на целом току. Неколико стотина километара речног тока може се само фотограметријским путем снимити за један дан. Поред тога добија се и попречни обалама, спрудова и осталих подробности. Снимање речних обала у току године, при разним водостајима, не може се ни замислити по старим методима, док се фотограметриски може то извести са малим повећањем основних тропинова. Исто тако од велике је важности границу водопада, како за регулацију река тако и при пројектовању мостова или великих железничких насипа. О томе сада хидротехничари прве податке из прилаза мештана, а у најбољем случају из трагова које је поплава оставила. Фотограметријским путем у стању смо за неколико часова да снимимо водопад, и да добијемо сигурне податке.

Фотограметрија у архитектури

Урбанистичке је у фотограметриским плановима добила одличну основу за решавање уређења насеља и градова, јер се терен види онакав како га и сами видимо а не претпављен неким знацима, које само упућени разумеју...

У архитектури фотограметрија се примењује за снимање старих споменика, те да се сачувају за дала покољења. Сем тога да се обезбеде сигурни подаци за многе њене детаље, које би било тешко добити директним мерењем, било што су неприступачни или што су компликовани. Интересантно је снимање свођова цркве у Мистеру, у Немачкој, у циљу утврђивања утега. Планови су израђени са тачношћу од 1—2 см, у размери 1:5.

У геологији фотограметриским планови олакшавају учитавање геолошких профила и осталих података без нивелирања, Кретање маса на клизном терену може се само фотограметриским путем пратити из дана у дан.

У медицини и шумарству

У експлоатацији шума фотограметриски планови и карте, поред тога што служе за израду добрих планова за сечу и ново подизање служе за студирање шума без сталног одласка на терен. По облику и величини сенке, по висини шуме и другим знацима, може се данас одредити и врста дрвета, и стварост и количина, са довољном тачношћу.

Стереоренгенологија примењује се у медицини са нарочитим успехом. Снимање се врши двема рентгенским цевима на размаку 65 м.м. У стереоскиграфу посматрају се они снимци и виде појединн човечији органи пластично и могу се измерити, картирати и моделирати. Предмети који, поново] пуцињеног зрна, положај де тета у шарличној дупли, могу се добро уочити и измерити тако да је лекарска интервенција потпуно одређена. Тражење залутлих зрна и парчади граната примењено је у прошлом рату врло често, и у 5% случајева било без успеха. Најзначајније пак што је омогућена анатомска студија на живом бићима а не мртвацима.

Снимање тела у покрету у циљу мерења и одређивања положаја у разним фазама кретања може се такође извести фотограметриским путем. У метеорологији се на овај начин изучавају облик и величина облака. Бродограђилишта снимају талисе на које наила је плохим облести да би се одредила најбоља величина брода и облик.

Фотограметрија је нашла примену и у астрономији за испитивање површина појединих небеских тела.

Код несрећних случајева у саобраћају може се фотограметриским путем установити стање на лицу места и добити план из кога ће се видети како је до несреће дошло. Сви су детаљи снимком ухваћени и могу се по потреби у њима мерити и плани.

За нашу земљу фотограметрија долази у обзир што је потребно извршити што пре катастарско снимање, јер по старим методима неће се моћи завршити ни за 30 година за изради топографске карте у већим размерама него што сада имамо, а нарочито мора доћи у обзир за снимање оних предела где треба пројектовати ове железнице и путеве и извршити регулацију наших река, како је то предвиђено програмом о јавним радовима из кредита од четири милијарде динара.

Инж. МИЛАН ДРАЖИЋ
доцент Универзитета

МЕДИЦИНА

Серум против грипа је најновије сретство којим ће се спасти многи животи

при грипозном запаљењу плућа

Грип је на први поглед обична, скоро безазлазна епидемија, за коју се зна да може да узме огромне размере, да се рашири по читавим крајевима и земљама, па и континентима. У тако огромном обиму кожу и не изгледа тако чудно што има и смртних случајева. Главно је да огромна маса болесника од грипа пролази добро и да га у многим случајевима, тако рећи, и сама „калечи". Али грип може да буде и нешто зао но некад. То углавном зависи од вируса, од проузрокавача грипа. Дакле, микроб грипа, односно вирус, који проузрокује ову болест, може да буде некад врло благ, а некад и врло зао. Тако је зна на 1918 годину, када је готово цела Европа, па без мало може се рећи и цео свет боловао од грипа, да је тада грип престављао врло опасну епидемију, која је покосила стотине хиљаде људи. И од 1918 године па овамо грип је накнадно или с јесени, или још чешће пред крај зиме (фебруара или марта) када му влажна атмосфера прија, односно погодује развитку и умножењу његовог вируса или нас носа и ждрела. Грип путем капљица, које се стварају при кашљу и кијању. Било је последњих деценија неколико најезда грипа, које су по околини биле различите. То се је могло и у јанвости чути, да је неки грип био благ, већ према вирулентији (отпорности) грипозне клице дотичне епохе. Тако се је могло чути, да је оне или оне сезоне грипозни вирус радо изазивао компликације на плућима или на срчаној мишићној. Поуги пут би нападао носне и чеоне синусе (шупљине) где би изазивао тешка гнојена запаљења. Трећи пут би изазивао запаљења средњег уха. Четврти пут би изазвао жестоко и плавне жиме. Пети пут би се изразио као обољење органа за варење (горчавито повраћа — тт. „бунар сиди") и т. д., и т. д. И сам вирус мења не само своју вируленцију него и место напада, односно органе.

Грипозна запаљења плућа — висок % смртности

Од свих компликација најопасније су грипозна запаљења плућа. Прво с тога што је велики процепат смртности, а друго с тога што се код свих запаљења не зна тачно ни кад почињу ни када се свршавају. А исто тако не зна се да ли евентуално неће наступити изненада и какво наслеђе понуштање квотока и срца. Зато су таквошне грипозне пнеумоније (запаљења плућа) по злу познате компликације у епохама јако вирулентних грипозних епидемија.

Да би обезбедили човека од тих најзлобнијих опасности, које му прете од запаљења плућа за време епидемије, кад се већ није могло наћи сигурно средство за отклањање и радикално сузбијање грипа, — лекари су морали да се постарају да нађу пута и начина да отклоне оно што је најтеже и најгрше. А то је да обезбеде човечији живот, колико год је више могуће, баш за време тих опасних грипозних запаљења плућа.

Американци и Французи су пронашли серуме сигурног дејства

против грипозног запаљења плућа. Тај пронашлазак базиран је код америчких научника Мак Гира и В. Редена на искуствима, која су у Северној Америци стекли у борби против полиомиелитиса (дечје парализе). Очекивало се да ће и грипозни вирус слично вирусу дечје парализе производити у серуму оболелог извесна анти-тела, која значе вакцинет. Та претпоставка показала се као тачна и Американци, као и француски војни лекари Григо и Мутје успели су да прво опитима на животињама (печењама и мишевима) нађу потврде за своје претпоставке, а даље да из коњске крви добију серум, којим су онда код тешко оболелих од грипозних запаљења плућа проверили нови начин лечења серумом. Показало се и да кра људи, који су прележали грипозну пнеумонију садрже извесна анти-тела, која спомоћу ћују опстрашан грипозној клици, односно да је крв тих реконвалесцената у стању да заштити, да пасивно имунизује друге људе од грипозне инфекције. Али не само то, показало се да се серум реконвалесцената, ако је узет од човека, који је пре 6 до 10 дана прележао грипозно запаљење плућа, — може кад се да у вену да спасе другог болесника од грипозног запаљења плућа, да брзина дејства буде изванредно велика, да се оболели од дугогодишњим и жесточеним опадањем температуре. Најзначајнија је, то је чињеница да се умрлост код грипозних пнеумонија смртност, који је била страх и трепет, сведена на најмању меру. Прочешко од 50% смртност је сведена сада на око 3—5% што значи огромни успех медицине.

др. МИХ. АНДРЕЈЕВИЋ

ВРЕМЕ

Двадесетпетогодишњица уметничког рада Павла Холодкова

Двадесет и пет година уметничког рада Павла Холодкова у српској сцени, Јер рад уметника није механички. Он захтева увек нове напоре нерава, ума и тела. Он тражи увек нову снергију. Нарочито је напоран рад репродуктивног уметника, у коме је глумац српске сцене. Уметност српског певача је по својој природи времеиска уметност. После свршене претставе не остаје ничега материјалног. Чак и лик личности, коју је уметник претстављао, ишчезне после свршене завесе. Тако остаје само успомена. Све текуће улоге и певачке партије треба понова савладати

И тако двадесет и пет година.

Тако је и Павле Холодков двадесет и пет година изложио на сцени своје креативне улоге и личности и збрисавао своје маске после свршене претставе.

За ових двадесет и пет година г. Павле Холодков створиво је разне типове из оперске литературе и оживљавао их својом глумачком игром и својим моћним, богатим и лепим бартионом.

Од ових двадесет и пет година г. Холодков је скоро осамнаест година деловао у Југославији готово све време као члан Београдске опере. Сем за време једногодишњег бављења у Италији и док је био члан Опере у Љубљани.

Г. Холодков је веома заслужан члан Београдске опере. Он је један од прих чланова ненадашњег славног „ансамбла Београдске опере (ћа Роговска, Волевач, г. г. Зиновјев, Рајанац, Јурењев и други), који су инаугурисали београдску оперу и чија имена и заслуге остају као најсветлије странице и као историски непобитни факат у вакланма уметничке и културне историје београдске опере и музичког живота Београда уопште.

Уметничка каријера г. Холодкова почиње у Русији у Москви После свршених студија на тамошњој музичкој школи „Филармонији" г. Холодков ступа у оперу Народног Дома у Москви, а затим му оперу „Зимня", која је била на не малоју уметничку висину од прилике велике опере. У опери „Зимни" г. Холодков је дебитирао као Амонасро у „Аиди", непосредно после чувеног Баклановог у истој улози. У... г. Холодков... био је одличан... и истовремено сталио се у оптицај и нова емисија марака од 10 и 15 динара за наплату пошта, за путни фонд. Марке путног фонда биће истог формата као и остале марке државног издања, рађене на специјалној хартији. На обе марке биће слика тврђаве преко које се пружа аутомобилски пут са свобраћајним оказаком.

МАРКЕ ЗА ПУТНИ ФОНД

Првог октобра биће пуштена нова емисија поштанских марака за путовођење споредних и бронзов. И истовремено стаиља се у оптицај и нова емисија марака од 10 и 15 динара за наплату пошта за путни фонд. Марке путног фонда биће истог формата као и остале марке државног издања, рађене на специјалној хартији. На обе марке биће слика тврђаве преко које се пружа аутомобилски пут са свобраћајним оказаком.

Преко 200 вагона пасуља биће ове године извезено из Полога

Тетово, 27 септембра. — Преко 200 вагона чувеног тетовског пасуља биће извезено ове јесени из Полога. За сву количину се...лаци ће примити око 8 милиона динара.

Тетовски пасуљ је због свога одличног квалитета, лаке варљивости и ароме, веома тражен у целој нашој земљи. Он је на сцима пољопривредним изложбама одликован.

У Пологу, Горњем и Доњем, пасуљ производи сваки сељак. Производње се умножило и пољопривредници из Тетова и Гостивара, јер сруда и у свако доба тетовски пасуљ има одличну продају. Али сав пасуљ који се продаје и извози из Тетова и Гостивара није исти. Најбољи је онај који се производи на територији атара општина селачке, доњопалчиначке, Радуше,

Полог сваке године даје за извоз по 100—150 вагона пасуља. Раније до пада цена пољопривредним артиклима Полог је давао и по 200—250 вагона пасуља за извоз. Онда је пасуљ био на цени, по 7—8 динара плаћан је по килограму. Међутим последњих година чим је цена спала на 1,50—2 динара то се производња пасуља смањила, а повећала се производња пшенице.

Како је прошле године поднута цена свима пољопривредним артиклима па и пасуљу, који је плаћан по 3 и 3,50 динара по килограму, то је ове године повећана производња. Већ на правим пијачним данима постиже се цена од 5 динара по килограму. Трговци су се били кантелисали и нису хтели плаћати више од 3 динара за килограм пасуља. На ово су сељаци произвођачи одговорили истом мером. Неколико њих обишли су целу пијацу и скренули пажњу свима сељаку да пасуљ не дају нико 5 или 4,50 динара. Сељаци су још у подне напустили пијацу, а трговци из Скопља и других места су се вратили без пасуља. Тај потез сељака пијаци у Гостивару сељаци су били такође организовани и успели да постигну повољну продајну цену 4 динара по килограму.

Пошто је тражња пасуља из дана у дан све већа, верује се да ће цена порасти и до 5 динара.

Очекује се да ће Полог ове године примити за пасуљ преко 8 милиона динара.

Трговински преговори са Белгијанцима одложени због међународне политичке ситуаци је

Ових дана требало је да се у Београду састане Југословенско-белгијски стални привредни одбор. Међутим, на интервенцију Белгије, овај састанак је одложен због међународне ситуације. Засада још није предвиђен датум када ће се састанак одржати.

Услед малих довоза грчког и бугарског Беч углавном троши наше грожђе

Отсину за воће при Заводу за унапређење спољне трговине стигло је из Беча извештај да је у току грожђарске сезоне пристало преко Марибора 4 вагона словеначких јабука. Квалитет наших јабука је добар. Продаје се по непромењеној цени.

Затим је стигло 10 вагона наших свежих шљива, од којих један део прима Марибор, а један прима Хеншкалонка. Роба је пристала у добром стању. Трамва наше производе је прилично велика, из разлога што су још релативно мали довози бугарског и грчког грожђа. Цена је непромењена. Из Бугарске пристао је један вагон гроздја „афус-али" који из Мађарске

На солунском сајму наш павиљон је највише посећен

Солун, септембра. — И ове године Југославија је претстављена на Међународном сајму у Солуну, где заузима заиидно место. У југословенском павиљону привредја је приказана на оригинални начин. Изложени су сви продукти, и пољопривредни и индустриски. Туризам заузима такође видно место.

На сајмишту југословенски павиљон је најзише посећен. То признаје и грчка штампа.

Хидрирање угља из рудника Креке

Преза писалу немачке штампе пробе са хидрирањем угља из рудника Креке повољно су завршене. На основу ових резултата рађи се на формирању једног концерна у Немачкој који треба да изгради изискивање за хидрирање у Креки.

ЦЕНЕ МОШТУ У СПЛИТУ И ОКОЛИНИ

Сплит, 19 септембра. — Јуче су сељаци из Сплита и околине одржали састанак, на коме је утврђена цена мошту (шира). У Сплитској среду продаваће се мошт по 200 до 220 динара хектолитар, а у самом Сплиту 300 динара.

Помоћ пољопривредним станицама у Загребу, Сплиту и Новом Саду

Решењем Министра пољопривреде одобрене су помоћи у износу од 75.000 динара Пољопривредним огледним и контролним станицама у Загребу, Сплиту и Новом Саду.

БЕРЗЕ

Ефекти: *лабавији*
Девизе: *непромењене*
Динар: *стабилан*
Продукти: *непромењени*

Ефектно тржиште је и даље у знаку лабаве тенденције. Курсеви су нешто попустили, али се пословање развија нормално и код већине папира појављује се и тражња, што је најбољи знак да влада поверење према хартијама од вредности. Туче је пословање било необично живо, тако да је укупан обрт изнео скоро 2,5 милиона динара.

Код девиза нема већих промена. Марка је изгубила 0,20 новца, док су фунта и грчки бонови...ало посла. Тенденцијано блажа у...ду пшенице и код кукуруза.

Београдска берза

ЕФЕКТИ

7% Инвест.	97.—	50 ком.
6% Бегл.зум	84.—	1625 ком.
6% Дал.зат.	83.—	660 ком.
Рат. штета	445.—	2066 ком.
Акц. Пан.	208.—	650 ком.

Понуда — Тражња

7% Блер	87.50	—
7% Стабилиз.	97.50	98.—
7% Инвест.	97.50	—
6% Бегл.зум	82.50	83.—
6% Дал.зат.	82.50	82.—
4% Аграр 1934 г.	58.—	58.—
Ратна штета прт.	436.—	434.50
Народна банка	7200.—	—

ДЕВИЗЕ
У слободном промету

	Тражња	Количина
Лондон	238.— (=)	953 хиљ.
Берлин	1470.— (— 0.20)	360 хиљ.
Солун	31.50 (=)	440 хиљ.

Са принудом 25.09%

	Тражња	
Њујорк	4452.31	4416.— (+ 9.99)
Лондон	212.32	211.26 (— 0.29)
Женева	1002.52	997.45 (=)
Прага	153.54	152.43 (+ 2.—)
Милано	236.26	233.20 (+ 1.36)
Амстердам	2387.26	2372.66 (— 6.—)
Париз	119.90	118.16 (— 0.21)
Берлин	1776.91	1763.03 (— 4.99)
Брисел	757.52	752.45 (+ 3.51)
Варшава	835.73	829.23 (+ 2.50)
Долар за обрачун	4434.13	+

ПРОДУКТИ

Без посла. Тенденција непромењена.

ЛИЦИТАЦИЈЕ

Нова поштанска зграда на Калуђерским Барама

Министарство пошта, телеграфа и телефона одлучило је да се за пошту на Калуђерским Барама сиграда нова зграда. У ту сврху Ми ...старство је одобрило је кредит од 115.000 динара.

Оправка пута Хусиње—Рибница—Царева Ћуприја

Техничи одељак у Тузли, одржаће 5 октобра прву писмену јиитацију за оправку општинског пута Хусиње — Рибница — Царева Ћуприја (веза са бановинским путем број 116 Ставиљак — Варешдубоштина).

Предрачунска сума износи динара 193.361.

Подизање навоза преко реке Босне у Добоју

28 септембра одржаће се у Техничком одељењу Банске управе у Бањој Луци друга оферталиа јиитација за израду навоза код новог армирано - бетонског моста преко реке Босне у Добоју.

Предрачунска сума износи динара 359.436.

Оправка привременог моста преко Јужне Мораве код Разгојског Чифлука

3 октобра у Техничком одељку Бапске управе у Скопљу одржаће се прва оферталиа јиитација за оправку привременог моста преко Јужне Мораве код Разгојског Чифлука.

Предрачунска сума износи динара 216.296.

Регулација Велике Мораве код Ћуприје

1 октобра у Банској управи у Нишу одржаће се прва оферталиа јиитација за регулацију ре Велике Мораве узводно од железничког моста код Ћуприје од 198+882 до 202+165 км.

Јиитациона сума износи динара 299.551.

Грађење моста преко Велике Реке

Техничи одељак при Среском начелству у Зајечару одржаће 6 октобра прву оферталну јиитацију за грађење моста отвора 8,00 м. преко Велике Реке на км. 21+130 бановинског пута бр. 18 у сеау Подгорцу.

Предрачунска сума износи динара 114.863.

Оправка пута Букиње—Кладањ—Олово

Техничи одељак у Тузли одржаће 27 септембра прву оферталну јиитацију за набавку дрмљеног камена за одржавање и темељиту оправку бановинског пута број 6 Букиње — Кладањ — Олово од км. 0+000 до км. 49+000.

Предрачунска сума износи динара 108.350.

Довршење модерног пута кроз Аранђеловац

У Техничком одељењу Банске управе у Новом Саду одржаће се 10 октобра јиитација за довршење савременог колоозда на предалним деоницама бановинских путева кроз Аранђеловац.

Предрачунска сума износи динара 527.092.

Подизање интерната Учитељске школе у Бањој Луци

28 септембра одржаће се у Техничком одељењу Банске управе у Бањој Луци прва оферталиа јиитација за грађење зграде интерната Учитељске школе у Бања Луци.

Предрачунска сума износи 400.639 динара.

Довршење зграде бановинске болнице у Босанском Граховцу

29 септембра одржаће се у Техничком одељењу Банске управе у Бањој Луци прва оферталиа јиитација за довршење зграде Бановинске болнице у Босанском Граховцу.

Предрачунска сума је 187.300 дин.

КОНЦЕРТ АЛБАНСКИХ ПЕСАМА ГЂЕ МАРИНКОВИЋ —БАДУЛИ НА РАДИУ

У четвртак 29 о. м. у 21 час емитоваће Београдска радио-станица вокални концерт албанских народних песама које пева гђа Марија Маринковић - Бадулина.

Гђа Маринковић сеових дана вратила са своје успеле концертне турнеје по Албанији где је свунила још доста старих албанских песама од којих је неке интерпретирати приликом ове радиоемисије. На спојој турнеји по Албанији гђа Маринковић је по разним местима приредила шест концерата од којих један и на албанском радио-станици.

Ова велике турнеје био је музичко зближавање и упознавање две суседне земље и у овом правцу. Пошто је дошло до веома блиског контакта са тамошњим музичарима, њени концерти су имали изванредан успех.

СТЕВАН К. ХРИСТИЋ

Пожар уништио цело село

У Горњој Белици изгорело је 19 кућа, 18 плевни и две воденице

Кичево, 27 септембра. — **У Горњој Белици избио је велики пожар, који је за кратко време уништио цело село.**

Ватра је уништила 19 кућа, 18 плевни, две воденице, 4 амбара и две дебеле свиње у оборима. 26 породица остало је на улици без игде ичега. Људских жртава није било, али је материјална штета врло велика: цени се на близу милион динара.

Прекјуче око четири сата по подне становнике Горње Белице узнемирио је глас неког човека, који је викао:

— Ватра, ватра!

Сељаци су истрчали из кућа и ма крају села угледали високо стуб дима и пламена. Али убрзо ватра се појавила и на другим местима. Сви су изгубили главе, јер је сваки стрчао своју кућу, да спасе ствари и породицу.

Ватра је почела на самом крају Горње Белице, где се налази плевна Пантала Трајановића и Милана Јовановића. Између њихових плевни, које су биле пуне сена и сламе, налазио се сеоски клозет у коме је тајно било стара ре сламе. Изгледа да је неко бацио цигарету у сламу, која се запалила а ватра се пренела на плевне. Потпомогнута ветром ватра се ширила невероватном брзином и за неколико часова цело село било је у пламену.

Избезумљени сељаци јурили су по кућама износећи ствари, али су у забуни све стављали пред куће тако да су и ствари потпуно изгорele. У општој паници нико се није сетио да извести. Тек када је ватра била у пуном јеку, један сељак је одјурио и известио председника општине у Брзајевима г. Кресту Матића, који је одмах алармирао сељаке из околних села и жандармеријску патролу. Убрзо се искупило око 200 сељака који су отишли да гашењем пожара.

Међутим, ватра је била захватила све куће, тако да се није могло ништа спасти и сељаци су са жандармима настојали само да пожар локализују, што ватра не би ухватила и село Доњу Белицу која се налази с друге стране Беличке Реке. После вишеторног рада од 18 часова пожар је локализован.

Јуче је на лице места изашао заменик среског начелника г. Петар Кљајић.

Ухапшен претседник Кучковске општине који је оштетио сељаке са 50.000

Скопље, 27 септембра. — Одлуком истражног судије стављен је данас у истражни затвор претседник Општине кучковске, у Срезу скопском, Муса Сульовић.

Сульовић је оптужен за 200 јих сељака наплаћивао је доприност за обавезно осигурање усева од непогоде, али га је наплаћивао у много већем износу него што је то законом предвиђено. Разлику је остављао у свој џеп. Утврђено је, да многе наплаћене доприносе уопште није књижио, већ је целокупни износ задржавао за себе. Још није могло бити утврђено за коју је суму оптужено своје сељаке, али се рачуна да ће то изнети око 50.000 динара.

Сазнавши из „Времена" да јој је муж ухапшен у Лајпцигу

прва жена

међународног хохштаплера Алфреда Хендла јавила се суду у Скопљу

Скопље, 27 септембра. — Вест „Времена" о авантурама међународног хохштаплера Алфреда Хендла, који је ухапшен у Лајпцигу, а скопски Окружни суд, по тражењу лајпцишког државног тужиоца поди потрагу о његовим подизима у Скопљу, допринео је да се џеч данас сама јавила суду Марија Ноц Нрецес, жена са којом се Алфред 1923 венчао у Скопљу.

Својом изјавом, пред истражним судијом г. Јованом Глигорићем, Марија Ноц Нрецес обелоданила је фантастичне приче Алфреда Хендла, дате истражним властима у Лајпцигу. После саслушања ваш дописник је имао прилике да разговара са Маријом, једном умереном женом са двоје деце, коју је Алфред још пре 12 година напустио и остављено без ичега.

— Нелокупна прича Алфредова пред истражним судијом у Лајпцигу, каже нам Марија Ноц од почетка до краја је лаж. Почев од мога имена, па до на смрт о. суђеног Ибрахима. Са Алфредом сам се упознала 1923 и те исте године и венчала у католичкој жупној цркви у Скопљу. Без икаквог игготичног церемонијала, вештачка очију и прекрштених руку, већ по прописима католичке цркве, какво се у целом свету врше венчања код католика. Из брака са њим имам двоје деце, Аделу од 14 година и Антоанету од 13. Исте године када смо се венчали, Алфред је покрао неки ковач предузимачу г. Јакову Пилићеву и побегао у Цариград. Вратио се 1924, пошто је претходно молио писмима оштећеног да поврче тужбу, обећавајући да ће га обештетити и поправити се. Али како је тада у Скопље дошао у морнарској униформи једне стране земље, полицајске власти су га пребацile преко граница, сумњајући да се бави шпијунажом. Већ 1925 опет се појављује у Скопљу. Живи у џеду злостављала. Продаје куће ствари и живи разватним животом. Полиција га и тада пребацује преко границе.

— За Алфреда сам се удала као девојка, настављала Марија своју причу. Клањала Алфредова о моме тобожњем првом браку са несталним Ибрахимом, укаштаним у затвору „Калемегдан" и осуђеним на смрт, најобичније су измишљотине а самим тим и прича о Ибрахимијевом помиловању и нашем „срећном животу у Валонији."

Марија Ноц Нрецес, Албанка је, католичке вере. У Скопљу стално живи, а деду издржава најамним радом.

Цене непокретностима у Суботици порасле за 30 од сто

Суботица. 27 септембра. — Од првог марта ове године постоји у Суботици комисија за отпочињање куповине непокретности. За шест месеци рада ова комисија је претресла 2.130 купопродајних уговора. од којих је одбила куповину само у 73 случаја.

За ових шест месеци продато је у Суботици 435 кућа и 2424 катастарска јутра земље. Вредност продатих непокретности износи преко 58 милиона динара.

Од 2.057 купаца 622 су мађарске, јеврејске немачке и других неловенских народа, а сви остали су Југословени.

Цене непокретности, нарочито оранице, скочиле су за ових шест месеци врло много. У прошле плаћано је катастарско јутро 10.000 до 15.000 динара, данас су 30 до сто ево.

Тако порасле су цене и кућама. Једном тргу за 200 продати на вом тргу за 3000 на Ерио-

ОБУСТАВЉА СЕ АУТОБУСКИ САОБРАЋАЈ БАЊА ЛУКА—ТЕСЛИЋ

Бања Лука, 27 септембра. — По четком идућег месеца обуставља се аутобуски саобраћај на многим сеоским аутобуским линијама у Врбаској бановини. Тако престаје редовни аутобуски саобраћај на пруги Бања Лука—Теслић, док ће се саобраћај на пруги Бања Лука—Котор Варош и даље обављати.

Израдња луке Плоче

Дубровник, 27 септембра. — Благодареи влади г. др. Стојадиновића идуће понедељника отпочеће велики радови у луци Плоче на острву Мљету, на изградњи лучког пристаништа, које је неопходно потребно како са привредног тако и са политичког становишта.

Са острва се извози у великим количинама вино, а преко лета долазе тамо туристи у масама да се диве језеру, које се налази у дубокој шуми.

ПРОНАЛАСЦИ САРАЈЕВСКИХ ЗАНАТЛИЈА

Колевка ко'а се сама љуља

и аутомат за гашење ватре у димњаку

Сарајево, 27 септембра. — На земаљској изложби занатa у Београду, која ће се одржати од 8 до 25 октобра, спрема се из Сарајева велики број занатлија који ће изложити неколико својих изума.

Сарајевски столарски мајстор г. Мађари Обрадовић изложиће у Београду једну колевку, коју је конструисао са једним механизмом који љуља колевку. На поду колевке налази се апарат и када се он нађе у њој престанка љуља колевку два часа. Осим тога на колевци је инсталиран један механизам, који када се колевка љуља изговара речи: мама, тата и друге прве дечије речи.

Други интересантан изум је димничарског мајстора г. Фрање Подбоја. Он је пронашао аутомат, који се ставља у димњак и спојен је са сатом чувара куће. Ту у стану налази се нека врста сата са великом скалаторм. Ако у димњаку дође до пожара, механизам то одмах јавља, а ако се на његов сигнал не јави нико и појави се пламен, аутомат сам од себе за врло кратко време може да угаси пожар без ичије помоћи.

ОРАО ПРОДАТ ЗА — 20 ДИНАРА

Бања Лука, 27 септембра. — За 20 динара продао је један сељак из Алина Села једног великог орла, тешког око 15 килограма.

Овог орла прекјуче су ухватили сељаци, када је кљуцао леш једног ждребета, које су преко ноћи растргли курјаци.

Сарајевским гимназистима забрањен излазак на улицу после 19 часова

Сарајево, 27 септембра. — Сарајевска полиција издала је наредбу, којом се забрањује у корзо средином улице Краља Александра, Краља Петра и Штросмајера. Дозвољено је шетање само тротоарима.

До даље наредбе власници радњи, који имају дозволу за држање столова на улици, морају их повући од 5—9 часова увече и од 10 до 13 часова пре подне. Забрањена је затим употреба звучника из трговачких радња и биоскопа. Забрањује се скупљање на корзу, забрањује се виници на које врсте.

Затим управа полиције предузима од данас контролу над извршењем већ постојећих школских наредби, којима је ђацима средњих школа забрањен излазак на улицу после 7 часова увече. Дозвољена је посета биоскопских претстава само од 5 до 7 часова по подне и то уз писмено одобрење разредних старешина и у пратњи родитеља. Забрањен је приступ на корзо и у гореспоменутим улицама свим занатским и трговачким шегртима. Ученице 7 часова увече. Забрањено је довожење дечијих колица са децом после 6 часова.

Овом наредбом упозорава се грађанство, да сваки мора имати ма какву легитимацију.

Клуб женомрзаца и нежења основан у Сарајеву

Сарајево, 27 септембра

Неколико старијих, моумака у Сарајеву основало је Клуб женомрзаца и нежења.

У правилима клуба предвиђена је казна за онога ко прекрши правила. Ниједан члан овог клуба не сме се видети у друштву са неком женом, ако би се видео плаћа казну и то: првипут 2 динара, а после тога казна се повисује.

Скупљени новац служиће за издржавање старих момака нежења као и изнемоглих стараца нежења у случају болести и другим непривикама.

Златан путир украден

из цркве села Тотова код Старе Кањиже

● **Стара Кањижа.** — Златан путир и друге црквене с ари покрали су непознати лопови у цркви села Тотова код Старе Кањиже. Крађа је извршена 26 о. м. између 11 и 12 часова ноћу, а пре је приметио нестанак златних црквених с ари црквењак, када је ујутру дошао на утрење. Сем тога и остале ствари на олтару биле су уредно сређене.

● **Сарајево.** — Почео је рад плеварни састанак управе Окружног уреда за осигурање радника. Из извештаја се види, да је број чланства у овој години порастао и износи 35.172, док је прошле године био 32.010 а 1934 године износио је свега 22.265. Осигурана надница је порасла просечно за 2 динара и 23 паре. Пословање у протеклој години завршено је са дефицитом у износу отприлике грша и то за динара 503.158.

● **Суботица.** — Изврпила је самоубиство трговачки Ана Васильева 72-годишња старица из Загреба. Она је родом из Суботице, али је одавно живела у Загребу код своје рођаке. У Суботицу је дошла пре два дана и отселила у Гранд хотелу. Старица је туге о тишла на православно гробље и одредила себи гробницу, односно место на које жели да буде сахрањена. Потом је отишла у парохију и наручила парастос и опрашта с животом. Затим је ишла све то, старица се повукла у своју собу и отровала се. Није оставила никакво писмо.

● **Горатница.** — Са седам удараца ножем убио је Хасан Кујовић Незира Куртића, зато што му Куртић није хтео да плати литар ракије. Пре неколико дана, Незир је био у кафани Наму, а Томаса, а после неколико часова упао је у исту кафану и Хасан Кујовић и натражио од Незира да му плати литар ракије. Када овај ни е хтео то да учини, Незир му је ударио шамар. Убрзо је дошло до туче. Како је Незир био много јачи, Хасан је дао у бекству, али је Незир почео да га гони. Видећи да неће моћи умаћи, Хасан је извукао нож и сурово Незиру у стомак, ударивши Незира још неколико пута ножем у груди, па је Незир после неколико трентака издахнуо.

● **Дубровник.** — Декретом Министра социјалне политике смењена је стара управа овдашње Окружног уреда за осигурање радника и постављена привремена управа. За претседника је постављен директор овдашњег Југословенског еспреса агилин и угледни приредник г. Миливоје Сомборац.

● **Велика Кикинда.** — Изнео је пожар код Душана Розалићева, градског чиновника са стањем у Карађорђевој улици 19. Том приликом ватра је уништила кр ов од шупе, али како се шупа на ла у ста у столарску радионицу Ивана Милића, то је ватра обухватила и столарску радионицу. На спасавање није се могло ни помислити, јер је радионица била пуна материјала сувог дрвета. Радионица је изгорела до темеља. Заједно са радионицом изгорело је шест готових спаваћих соба, много столица и алата. Штета се цени на 100.000 динара.

35-ГОДИШЊИЦА РАДА ПРОТОЈЕРЕЈА ИЗ КЛАДЊА Г. МИХАИЛА САВИЋА

Тузла, 27 септембра. — 35-годишњицу пастирског и национално-просветног рада прославиће је г. Михаило Савић, протојерејастарогорађ у Кладњу.

Име проте Михаила познато је широм Босне и Херцеговине. Он је са њом и без замора радио свој посао пуних 35 година, појављујући за собом дубоке и незагладиве бразде опште народне користи. За време светског рата истакао се својим родољубљем, радом, борбом против окупаторских власти и учествовањем у свима народним покретима. Због тога је проглашен непријатељином, а 1914 ухапшен и заједно са својим оцем пок. Тимотијем и братом Вићентијем стрпан као таоц, да одмах затим буде осуђен на робију у вељезаџичком процесу у Бањој Луци.

За свој рад против г. Савић одликован је више пута са државним и црквеним одликовањима, а 18 септембра о. г. прекјучерашњих националних свечаности у Добоју, Свети архијерејски синод по предлогу епископа г. др. Нектарија одликовао га је најнижим свештеничким одликовањем — напрсним крстом.

Прота г. Савић дуго времена заузимао је положај члана епархијског црквеног суда и епархијског савета у Тузли, а све до 1930 био је члан Великог црквеног суда српске православне цркве у Београду. И данас активно сарађује у многим црквено-националним и црквеним друштвима. Он је најређи бесе ник међу свештеницима епархије зворничко-тузланске.

Шеснаестогодишњи пасторак убио маћеху

која га злостављала

Десетовац, 27 септембра. — Јутрос око 8 часова у селу Десетовцу 16-годишњи младић Данило Станковић убио је са неколико удараца ножем своју маћеху Злату.

Злата која се пре два месеца осми пут венчала са имућним сељаком Љубомиром Станковићем, затекла је у кући троје Љубомирове деце — Данила, Момчила и Милу. Она је почела своје пасторке тући и терати из кућ. па је разним срдњама успела да мајкоподи Љубомира да синове отера из куће и да им не да ништа од имања.

Млади Данило није хтео да иде из куће, док му отац не одведе и једни део имања. Јуче је маћеха згрдила дрво и стала тући Данила, али је Данило отргао у куку, ограбио нож и појурио маћеху. Видећи опасност она је почела да бежи, али ју је Данило стигао и насред пута почео је бости ножем. Злата се срушила али Данило је ни тада није остано, већ је је ударио ножем по сред срца.

ГРУДНЕ БОЛЕСТИ

кашаљ, промукло ст обично су последице назеба. У томе слу. чају одмах истражите врат и леђа РУСКИМ МЕЛЕМОМ и одмах ћете спречити развијање болести. РУСКИ МЕЛЕМ је већ давно познат као одлично средство противу: реума. тизма, костобоље, ишијаса и гихта. Добија се у апотекама у оригиналним ку ијама Поштом шаље: Дворска апотека Богојевића — Скопље.

Рег. С. бр. 20112 од 19 XI 1932 год. 1477. 1-10

Хапшење једне старе подводачице у Скопљу

Скопље, 27 септембра. — Иако скопска полиција будно мотри на сумњиве локале и подводачице, ипак неколико подводачица је успело да обавља свој посао и даље. Једна од тих је 70-годишња Велика Петровић, са станом у улици Мехмеда Соколовића 42, која је и поред многобројних хапшења и судских присуда над њеним колегиницама несметано настављала своју „трговину".

Лепо и крцато сељачка из села Вратуше у Скопској Црној Гори Ђурђа, жена Јордана Поповића чувара бановинске шуме, дошла је пре неколико дана у Скопље да потражи лека своје неплодности. Пре него што ће отићи код лекара, сратила је у купатило Куријер на Бит Пазару, где се нашла и упознала са Великом Петровић.

Ђурђа јој је испричала зашто је дошла у Скопље. Препредена подводачица обећала јој је своју помоћ и позвала у свој стан, а тамо је одмах подвела неколицини муслимана од којих је за услуге узела по 5—10 динара. Видећи у каквој је замку запала, Ђурђа је једва успела да побегне, али је већ после неколико дана остила да је обољела.

Љубавна трагедија на улици Руме

Љубоморни полициски агент убио љубазницу

а затим испалио себи метак у главу

Рума, 27 [illegible] — У једној од најживљих улица у центру града одиграла се данас пре подне љубавна трагедија, која је имала две жртве.

Пред гостионицом „Калеиић", прекопута општинске зграде, одјекнуло је неколико револверских пуцњева, а одмах затим срушила су се на земљу два лица. Прва је пала мртва Марија Чујеш, запослена као куварица у овдашњем хотелу „Орао", а за њом и друга жртва, Васа Герић полициски агент из Новог Сада.

Фатални љубав Васе Герића која је имао жену и троје деце

Марија Чујеш дошла је пре неколико година из Словеније у Нови Сад и запослила се код једног новосадског судије. Када је дошла у пријателство одељење новосадске полиције, упознала се са Васом Герићем који је тога дана био лежурни. Неко време они су разговарали, а пошто је канцеларијско време било при крају, то је Васа позвао да отпрати Марију. После кратког времена, опет су се срели и договорили се да се поново састану. Тако се развила љубав.

Васа Герић у почетку није упоште рекао Марији да је ожењен и да има троје деце, од којих је најмлађем 15 година. За Марију

Убијена Марија Чујеш

се до сада није могло установити да ли је била удовица, распуштеница или девојка. Неким познаницима говорила је, да јој је муж умро, док је некима признала да је због Васе напустила мужа, а другима да се уопште није удавала.

Њихова љубав трајала је дуго. Васа је био толико заљубљен у Марију, да је због ње почео да занемарује своју службу.

Због љубавнице жене Марија је побегла у Нови Сад

За ову велику љубав коначно је сазнала и Васина жена. Она је почела да пребацује Васи, а затим је почела да напада и Марију. Марија је ово досадило па је решила да напусти Нови Сад. Она је дошла у Руму где је добила запослење у хотелу „Орао", у јулу ове године. Изгледа да је Васа био споразумен с тим да она напусти Нови Сад јер би тада имао мира од своје жене, па се вратује да јој је он ово место и нашао.

Марија и Васа састајали су се у Руми често. Недавно је неко анонимно достављено Васи, да Марија даје одржава љубавне везе са неким пољопривредником, иако то није било тачно.

Васа је данас после осам часова дошао аутобусом из Новог Сада. Право се упутио у хотел „Крупу", поред хотела „Орао".

Љубазница тражи заштиту полиције од пијаног љубавника

Затим је пошао у хотел „Орао" да потражи Марију. Чим су се састали Васа је почео да јој пребацује неверство, али га она није много слушала него је побегла у кухињу, одакле је на други излаз изишла на улицу и отрчала у полицију, где се пожалила да је Васа напада рекавши да је пијан и да хоће да је бије. Уједно је замолила од полиције заштиту.

Градски капетан одредио је редара Стевана Плавшића да пође са Маријом и да Васу приведе полицији. Марија је спазила Васу у једној гради и показала га редару, који га је замолио да пође са њим. Васа се није противио, већ је мирно пошао са редаром рекавши да он чак зна зашто га зову. Кала се са редаром приближио Марији, поздравио се са њом и рекао:

— Здраво, Марија. Зар си ме та то тужила?

Љубавно разрачунавање пред полицијом

Марија је ухватила Васу испод руке и заједно су пошли у полицију са редаром. Редар се срео са једним другом, па је хотимице пошао неколико корака напред да би Васи и Марији дао прилике да се сами објасне и измире. При томе је чуо како се Марија куне да га никада није варала и Васа је почео да плаче.

Међутим, у непосредној близини полиције оба редара су се изненађени трли, зачувши иза себе револверске пуцње. У једном часу када уопште није било ништа чује, Васа је ухватио Марију за уста. Редари су одмах прискочили, али је Васа потрчао неколико корака натраг, а затим опалио и себи неколико метака у главу. Све се одиграло таквом брзином, да је била немогућа свака интервенција.

Огромна маса народа искупила се на месту несреће. Убрзо је дошао и болнички аутомобил, али је Марија издахнула у аутомобилу, док је Васа пренет у Сремску Митровицу. Према вестима које су до сада стигле његово стање је неома критично и нема нада да ће остати у животу.

УБИЈЕНА МАРИЈА ЧУЈЕШ БИЛА ЈЕ ЖЕНА БАНСКОГ САВЕТНИКА КОЈИ ЈЕ ПРОНЕВЕРИО 150.000 ДИНАРА

Рума, 27 септембра. — У вези са љубавном трагедијом дознале су се накнадно интересантне појединости.

Марија Чујеш, када је дошла у Руму, пређутала је своју болну животну историју, праву истину је рекла само најближим особама, са којима је долазила у додир на послу. Њено девојачко презиме је Добршек. Родом је из села Пољчани у срезу Словенска Бистрица. Презиме Чујеш остало јој је од мужа, некадашњег банског саветника у техничком одељењу Банске управе у Новом Саду. Њен муж је пре неколико година проневерио у Банској управи око 150.000 динара и побегао у иностранство.

СПОР ИЗМЕЂУ ПОВЕРЕНИКА И ДИРЕКТОРА ФАБРИКЕ ДУВАНА

Бања Лука, 27 септембра. — У фабрици дувана у Бањој Луци избио је пре дужег времена спор између радничких повереника и директора фабрике г. Јована Рушића, због поступак г. Рушића према неким радницима и радничким повереницима.

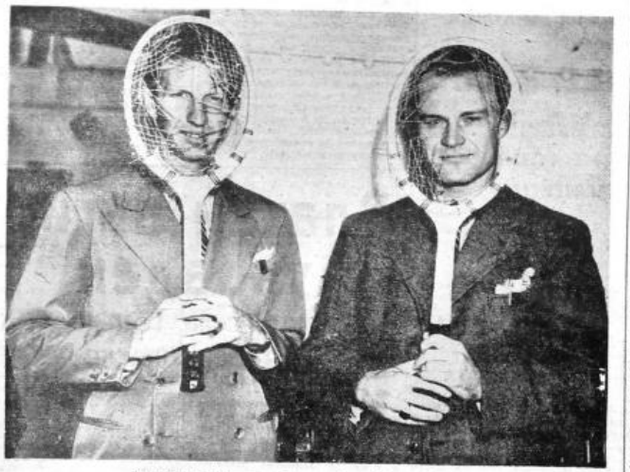
Раднички повереници упутили су представку Радничкој комори и јуче је у Бању Луку дошутовао инспектор Управе монопола г. Рељ Ђорђевић, који је повео истрагу.

Спорт

Среда, 28 септембар 1938

Бац је освојио првенство Форест Хила

победивши у финалу Макоа са 6:3, 6:8, 6:2, 6:1

Финалисти турнира у Форест Хилу: Бац и Мако

Њујорк, 26. септембра. — Кишна која је падала непрекидно 7 дана јошна је јуче престала, тако да су најзад, после седмодневне паузе, у Форест Хилу могли да се одиграју финална такмичења за првенство Америке. Ово поједначено такмичење, као што се и очекивало, изашло је на површину опет америчке асове Баца и мис Марблоу, који су обогатили своју ранг листу са још једним првенством.

У финалном сингл-такмичењу господе састали су се Американци Бац и Мако. За финале Бац се пласирао победом над Енглезом Будом и Аустријанцем Кинстом, док је Мако, после елиминације Пучеча у четврт финалу, тукао у полуфиналном такмичењу Аустралијанца Бромвича.

Последњи Бацов аматерски трофеј — првенство Форест Хила

Финална борба између два америчка аса Баца и Макоа трајала је изгледа као егзибиција тениског спорта него обична партија за незванично првенство света. Бац, који је сувишесигурно освојио ове године пренесено Аустралије, Француске, Енглеске и Америке, успео је и у Форест Хилу да заузме прво место. Финална борба развијала се у врло пријатељском тону и с времена на време претварала се у егзибицију у којој је учитељ дозвољавао своме ученику да дође до изражаја. Мако је успео да од четири сета добије један. Резултат је био 6:3, 6:8, 6:2, 6:1.

Овом победом Бац је заиста доказао да је играч супер класе и да нема противника међу аматерима, који би његову победу озбиљно довео у питање. Публика се колосално забављала његовом духовитошћу.

Што се тиче Макоа он је потпуно заслужио финалну утакмицу, јер је у претходним борбама врло енергичном игром овладао врло опасне конкуренте, који је сувишесигурно освојио ове године пренесено Аустралије, Француске, Енглеске и Америке, успео је и у Форест Хилу да заузме прво место. Финална борба развијала се у врло пријатељском тону и с времена на време претварала се у егзибицију у којој је учитељ дозвољавао своме ученику да дође до изражаја. Мако је успео да од четири сета добије један. Резултат је био 6:3, 6:8, 6:2, 6:1.

Овом победом Бац је заиста доказао да је играч супер класе и да нема противника међу аматерима, који би његову победу озбиљно довео у питање. Публика се колосално забављала његовом духовитошћу.

Што се тиче Макоа он је потпуно заслужио финалну утакмицу, јер је у претходним борбама врло енергичном игром овладао врло опасне конкуренте, који није нашла чувена пољска тенисерка Једрзејовска, која је изгубила неочекивано у полуфиналима. У финалној борби састала су се, као што горе напоменусмо, Америкинка мис Алис Марбл и Аустралијанка Бајнова. Аустралијанка је била врло неугодна и изгледа јако импресионирана овом борбом, тако да је њена игра била далеко слабија него ли што се очекивало. Она је подлегла своје великој противници за врло кратко време: непуна 23 минута. Марблова је победила са 6:0, 6:2.

После Вимблдона Марблова осваја и првенство Форест Хила

Финале дама донело је мало изненађење, јер се у последњој партији није

Као аматер Бац ће играти само још на једном турниру

Како се сазнаје, Бац ће играти као аматер само још на једном турниру у Лос Анђелесу или Сан Франциску, који ће му бити последња аматерска игра. У почетку месецу у Њујорку на стадиону у Мадисон сквер гардену приређен је Дон ишће пру професионалну егзибицију против Бајеса. После овог увођног меча Бац ће се борити са Перином и Тилденом у једном граду С. А. Д-а.

Цин Мако, такође професионалац

За приступ табору професионалца Бац ће примити суму од 150.000 долара (око 7.5 милиона динара). Како се тврди, Бац је приликом последњих преговора са директорима табора постао професионалац условно свој преласак у професионалце пристављен Макоа, истом табору. Да ли ће овај нереализовја пар бити и приликом овог последњег састанка, о томе се сада највише коментарише у спортским круговима Америке.

Ф. КУКУЉЕВИЋ

Соколица Бартуловић

Марсоница—Железничар 4:4

Славонски Брод, 27 септембра. — Јуче је овде одиграна пријатељска утакмица између „Марсонице" из Славонског Брода и „Железничара" из Босанског Брода. Утакмица је била добро посећена. Обе екипе показале су се веома пожртвоване тако да се утакмица завршила нерешено са 4:4.

ИЗЈАВА НАШЕ ПЛИВАЧКЕ ПРВАКИЊЕ

Зато што је изгубила апетит Соколица Бартуловић је изгубила прво место у Трсту

Дубровник, 27 септембра. — После међународног дамског пливачког двомеча Италија — Југославија у Трсту, где је наша дамска екипа победила италијанску, одличан пливачица гђа Соколица Бартуловић, чланица дубровачког „Југа" дошла је у лепом пливању на 100 метара друга, док је прво место освојила гђа Смолик из Сушака. Овако „слаб" резултат изненадио је све спортске кругове у Дубровнику, који на различите начине тумаче „кикс Бартуловићеве.

Мала Бартуловићева, врсна пливачица, нервозна због свакодневног запиткивања, изјавила је јуче за „Време:

— Ове године била сам у великој нефилици због моје слабе физичке кондиције, која је настубила одмах на почетку лета — зубобољом обећала. У таквом стању и са недовољним тренингом знала сам да не могу ништа учинити на интернационалним утакмицама. Са овакиим сазнањем напустила сам Дубровник и отпутовала у Трст. На старт сам ступила са жељу: да се не борим за прво место. То је, наравно, била моја највећа грешка, што сам дозволе увидела. Да сам боље стартовала, бостигла бих свакако знатно боље време. Мене само чуди зашто су овакиим мо резултатом изненађени и они који су врло добро знали да мисам у форми.

У недељу је програм, без сваке реклазме вредно, истински интересантан. Погледајте само ред парова.

Највећу пажњу свакако привлаче сусрети двојице најбољих тимова Београда и Загреба. У недељу имамо стварно двоструки сусрет Загреб—Београд.

Занимљиво је да су се нашли „једнобојни противници" из обе наша највећа града „плави" и „плава", „црвени" и „црвени". Дакле, два права праштата фудбалска дербија: један у Загребу, други у Београду. И што је још занимљивије ова сусрети могу лако да испреплету ред на горњем делу табеле у смислу ове Гундулићеве: „Ко би гори, ето доли..."

У Загребу и Грађански и Бск имају поједнаке шансе

Меч Бск—Грађански у Загребу биће, по свом значају, у центру пажње целокупног фудбалског света у нашој земљи, јер то је сусрет двојице најозбиљнијих кандидата за наслов новог државног првака. Благајица „пуцаће" ће се сигурно добро напунити после неколико мршавих примања. Десетак хиљада људи не гине.

Устао има и доста чело табеле, домаћини су прошле недеље у Пољској, потпомогнути Загорцима, Лежаковом, Белетом одлично заступали наш фудбал и показали да су у доброј форми, судећи по извештајима.

Али ако се сетимо прошлих сусрета ових вечитих ривала за шампионат, видећемо да је последњих година Бск редовно у Загребу постизао добре резултате и да је то постала нека традиција.

Међутим, Бск је и само тога способљен са успехом заврши свој тешки дуел у своју корист.

Тим Бск-а, кој је претрпео у последње време извесан преобрађај у погледу начина, налази се у одличној физичкој кондицији и негова игра постала је једноставнија, али снажнија и целисходнија, тако да се врло приближава оном систему који Грађански са успехом спроводи већ 2—3 године.

Према томе може се очекивати велика борба. Једнаких противника и са једнаким оружјем, чији је исход врло тешко предвидети. Тако да чак ни околност да „пругери" играју на свом терену не престаје да нам боглна какву предност.

Да ли ће државни прва прекинути серију победа „Југославије"

Слично би се могло рећи и за сусрет Југославија—Хашк у Београду. Препорођени тим престижних „црвених" није још нашао у свом успешном обнављеном старту на противника такве марке као што је то сасвим државни прва Хашк.

Глишовић, играч Бск-а

Загрепчани „академичари" не пристајају више на кабласа оку недавну екипу, која је тако често „умирала у лепоти". Доласком неколицине нових снага (Медарића, Кацијада, Дуковића) прошле године Хашк је изменио своју боратку физиономију из основа.

Једна позитивна црта карактерише данас игру „правних Вамова" и поред тога што су остали верни традицији лепе игре. То је: кориспост. Хашковци су постали „фајтери". И кад по оцени критичара, играју „слабо", они носе бодове. Знача да су се „извештили" за првенствене борбе, А то је велики плус.

„Југославија" је данас сва у знаку поправљања тим „прекидомашћинског" неће лако испустити из руку комство на табели. Хоће ли Хаши прекинути серију победа београдских „правних"? Можда. али то је ипак само једно велико питање.

Неизвесност број 3 у Сплиту

Васк, који је овако изненадно али заслужено у прошлом колу освојио други бод Хашку у Загребу, имаће у недељу непријатан сусрет са „Хајдуком" у Сплиту. Биће то сигурно оштра и равноправна борба, чија ће завршетак тешко предвидети, баш као и за сусрете у Београду и Загребу о којим је напред било речи.

Прва победа сарајевске „Славије"

Најзад ће и сарајевска „Славија" код куће одмети два цела бода, систему који Грађански са успехом спроводи већ 2—3 године.

Према томе може се очекивати велика борба. Једнаких противника и са једнаким оружјем, чији је исход врло тешко предвидети. Тако да чак ни околност да „пругери" играју на свом терену не престаје да нам боглна какву предност.

Да ли ће државни прва прекинути серију победа „Југославије"

Сличпо

Данас
среда
28 септембар

Позоришта:

КОД СПОМЕНИКА: (20) Уседелица.

НА ВРАЧАРУ: (20) Дорћолска посла.

Варијетеа:

ВАРИЈЕТЕ „ПАЛАС": (22 час.) Ноћ варијетски програм. После програма табарин-бар. Свира одлична музика.

Биро:

ГРАДСКИ ТУРИСТИЧКИ БИРО (Краљице Наталије бр. 1 II): Сарадња потпуно за бесплатан поврат кућа из Београда туристима сваког радног дана од 9—13 часова, а недељом и празником од 10—12 час. Телефон бр. 26-242.

Музеји:

МУЗЕЈ КНЕЗА ПАВЛА (Нови Двор) отворен сваког дана сем понедељка од 9—16 часова непрекидно.

ВОЈНИ МУЗЕЈ (Горњи град) отворен сваког дана сем среде од 9—12.30 и од 15—17.30 часова.

БИБЛИОТЕКА И МУЗЕЈ О Г. В. (Краљице Љубице 1): преко лета, од 1 јула до 1 октобра, читаоница за одрасле отворена је радним даном (сем петка) од 9 до 14 часова, недељом од 10—12 часова, свакадневно, и дечја читаоница, понедељником, уторком, средом и четвртком од 9—12 часова; музеј је отворен радним даном од 10—13 часова, недељом од 10—12 часова.

Биоскопски програм:

КОЛАРАЦ: (15) 1) Невиност (Линда Барова, Адина Мандлова, Ладислав Розај). 2) Журнал.

ВРАЧАР: (15) 1) Невиност (Линда Барова, Адина Мандлова, Ладислав Розај). 2) Журнал. Бесплатно артистичко вече.

УРАНИЈА: (15) 1) Пена једне ноћи (Ерих фон Штрохајм, Жали Онт); 2) Музички филм; 3) Журнал.

КАСИНА: (15) 1) Заводи неба (Ксенија Гебз, Мирна Лој, Спенсер Трејси); 2) Фоке новости.

ЛУКСОР: дома сала: (15) 1) Марика (Француска Гал); 2) Журнал.

ЛУКСОР: горња сала: (15.15) 1) Сеоски берберин (Мигуел Лигеро); 2) Журнал.

ОДЕОН: (15) 1) Чувај се професоре (Харолд Лојд); 2) Паравојни журнал.

★

МЕТРОПОЛ: 1) Освета будите Дружинда (Јон Барлинор); 2) Демони зрака (Петер Лоре); 3) Паравојни журнал.

РЕКО: (15) 1) Пре зоре (Жан Габен, Жанет Бин); 2) Мађарске и Фоке новости.

КОРЗО: (15) 1) Урагани (Дороти Ламур, Џон Хол).

ОДЕОН: (18) 1) Урагани (Дороти Ламур, Џон Хол).

АЛАЛА: (15) 1) Ничија (Хари Бор, Марсел Шантал); 2) Туристички филм и Фоке новости.

БАЛКАН: 1) Залубљени коњичар (Џон Браун); 2) Потера за златом (Џорџ Обријен); 3) Фоке новости.

НОВАКОВИЋ: велика сала: (15) 1) Дуња под бичем (Лида Барова).

НОВАКОВИЋ: мала сала: (15) 1) На дну (Жан Габен, Сузи Прим).

СЛАВИЈА: 1) Славуј Петрограда (Марија Чеботари, Светислав Петровић); 2) Шала; 3) Фоке новости.

ТРИГЛАВ: 1) Господарица пранупе (Мери Норман); 2) С кока на магарца (Стен Лаурел, Оливер Харди); 3) Фоке новости.

Зимуј:

РЕСТОРАН - ДАНСИНГ „Башта БЕОГРАД" концертора салонског „Melodys" — г. Миле Илановић

ЦЕНТРАЛ: 1) Кокак и слепац; 3) Цртана шала.

КОРЗО: (19.30) 1) Кривац (Џер Волшлар); 2) Журнал.

ГАТЕР: Не ради.

Пакчево:

ТРГЕВАЧ: 1) Разврат Париза; 2) Зверја пратње; 3) Фоке новости.

Дежурне апотеке:

Виногрозни Јовал — Престоналеђедићка трг 22 — тел. 20-704; Димитријевић Лазар — Престоналеђедићка Нова 11 — тел. 23-192; Живић Јован — Краља Александра 289 — тел. 28-720; Јеремонић Илија. — Кнеза Павла 91а-тел. 26-783; Јеремонић Милорад — Краља Чарапића 19 — тел. 21-643; Лазић Драгољуб — Краља Милана 64 — тел. 25-622; Маџанац Слободан — Краљице Наталије 93 — тел. 27-721; Милић Марко — Браничевска 18 — тел. 23-644; Пашић Ђорђе — Краљице Марије 61 — тел. 24-672; Тајсић Спасоје — Краља Александра 116 — тел. 21-413.

На чукарици — Београд

Лазаревић Лука, Трговачка 11 — тел. 25-602; дежурна стално.

ПРЕНОС БОЛЕСНИКА И РАЊЕНИКА — из унутрашњости у Београд и обратно, врши модерна санитетска аутомобилима по одређеној тарифи, аут. станица Црвеног крста, телефон 24-479.

Важнији телефони:

Пожарна команда 21-121, 22-122; станица за спасавање 23-456; Железничка станица: Обавештајна служба 26-116, „Путнички" благајница 23-166; „Аеропут" благајница 23-406; Ауто-такси: Кодтел Балкана (Пристанска ул. 22-707, код кафане Бледа 22-220; хотела Бристол 30-793; у Гаљаниновој улици 25-583; код кафане Дарданели 25-968; к. хотел Империјал 20-567; код кафане Загубица 30-895; у Краљице Наталије улици 26-164; на Теразијама 30-404; код хотела Москва 30-378; код хотела Палас 30-966; код кафе Руски цар 21-893; од Кнежевог споменика 21-279; код хотела Српског краља 20-678; од Славије (Светосавска улица) 23-600; код Славије (клуб) 23-074; од кафане Топола 28-120; у Хиландарској улици код Балканског дома 30-795; код кафане Чубура 1-600; станица Мостар 28-584; Станица за спасавање и хитну помоћ (ваздушни синдикат) 23-041. Окружни уред дежурни нешни лекар за хитну помоћ 21-721, телефон бр. 22-218 за аредају телеграма.

Срески суд

Кад је венчаница „удате природе" шта је њен муж њеном венчанику?

Шамара има разних. Између осталих од скора, су се појавили и пиштаљи шамари. То вам је обична „пиљара", разлучена по свим прописима дедом руком по левом образу, или обрнуто. Разлика између јавног и приватног шамара је у томе, по схватању стручне књиге, што је први умрљане природе, а други поправљање. Тојест, код првог случаја је у питању част, а у другом зуби, или ако је шака мало тврђа, онда вештачки и око, нос, или чак уво.

Међутим електромеханичар Вељко Видаковић друкчије објашњава ствар ствар. Он сматра да је ударити приватан шамар исто што и путовати инкогнито. Како то мисли ја не знам, али то су за њега два потпуно иста појма. Вељко је иначе „прифатио" пљагодавши". Тушио је „прифатио" фу Драгу Тавчић, зато што се противи да му Драга, коју воли, (он хоће да узмо за жену њену сестру, која је узгред речено, удата)!

— Од тада, госпон судија, она ме стално вређа и стално ће да ме уапси! — каже тужени Вељко.

— Па тако ти и треба! — каже тужилац Вељко.

— Не, он лаже, не ја!

— Да зовнем моју венчицу, госпон судија?

— Зовни!

— Анка, оди овамо, срце моје!

— Како се зовеш? — пита је судија.

— Анкица Бадуља!

— Ето видите, то јој је мужевљево презиме! — каже тужила.

— Шта ти је онај Вељо?

— Мој вереник.

— Како вереник, па јеси ли ти већ удата?

— Јесам, ал то ништа не мари, јако Вељо.

— А па ви сте онда венчица удате природе!

И сад објасните ви то мени! Како то може, удата венчица? И какво је то родбинско односе? Шта вам муж, по правилу, пријатељ њеном венчику? Да сад та двојица несрећника иначе случајно не срећу пијаноги. Нисмо ни ми у стању да схватимо. Али у сваком случају, њен муж и њен венчик су у овом случају другом у невољи.

— Па како? — пита се и судија.

— Па, што се чудите, госпон судија. Воље мој, кад ми се свиђа човек, и готова ствар! — чуди се и Анка, венчица.

— Па ништа, ништа, не чудим се, само ми мало нејасно, како то пиљате, ако се не варам, и жуља и венчика, са мужем, мужем и венчиком, какав су сад они род?

Они су вам сад као браћа од жене, госпон судија. А кад се разведем од мужа, онда ћу да се удам за венчика, и онда они мења у уловс: венчик ми постаје муж, муж ми постаје венчић. Нисмо ни ми у стању да схватимо. Али у сваком случају, њен муж и њен венчик су у овом случају другом у невољи.

— Па како? — пита се и судија.

— Па, што се чудите, госпон судија. Во

АУТОМОБИЛИЗАМ

СИНТЕТИЧНЕ -- ВЕШТАЧКЕ СИРОВИНЕ

Аутомобилска индустрија захтева можда најразноврсније сировине за своје фабрике. Аутомобил према својој намени, своме саставу па напоследку и према брзини коју је до сада постигао, и све већим и већим проценима потрошача, скоро и не личи више на колиба. Са њим упоредо иду мотони возмотоцикл, моторни чамац, тролејбус па и авион.

За мотор једног аутомобила, или на пример моторног возила треба преко четрдесет различитих метала или легура. За карасерију, точкове, све спољне или унутрашње органе, за тапетовање, боје, лакове, украсе или дуксуз и комфор таквих кола, за њихову данашњу брзину и безбедност путника, и... ко ће све да наброји потребе једне модерне фабрике аутомобила... као да нема више погодног материјала, конструктори захтевају од сировине стопроцентну издржљивост и сигурност, потрошачи захтева ју максимум елеганције и брзине, али... за мало пара. Тежак проблем, али се решење мора наћи.

Све треба да је савршено

Конструктори и фабриканти већ су потпуно исцрпли све природне изворе. Захтеви модерне технике не познају границе. Ако нема сировине, мора се створити.

Материјал по својој структури мора да одговара најфантастичнијим условима, и да је тврд као дијамант, и да се лако реже као смола, да носи по један квадратни милиметар х килограма, а да није тежи од бамбуса. да је провидан као стакло а да се не ломи ни под пушчаним зрном и.. да је бар за 50% јефтинији и за 100% бољи, издржљивији и лепши од природног материјала.

Тај задатак није је у део хемичарима. Атоми. електрони, молекули... тај невидљиви свет. чи је се присуство констатује само њиховим дејством, треба да ствара нове сировине. Потребна су алхимка која се једва види кроз електронски микроскоп. морају се створити супереласта тканива групишама мањим од 1/1000 дела милиметра. Ове скоро невидљиве материје треба хемичар да споји и уједини такозваним процесом полимеризације, и да им да облик сировине која по својим особинама одговара каквом металу, или конопљаном тканину, гуми, кожи или природном маслу,

Нове материје и облици

И шта се десило? Хемичари су успели не да подражавају природи, већ да стварају нове материје, које по свом саставу превазилазе у квалитету и поузданости ма обраду све природне сировине. Ти синтетички производи су чак бољи и од оних „оплемењених" природних сировина.

Ко данас мисли за рудницу, индиго и пурпур? Анилинске боје нису „замена" већ племенити материјал. Да не говоримо о медикаментима и серумима, који одавно и врло успешно „замењују" у медицини траве и еликсире.

Аутомобил добија нове облике, нове особине. Његова брзина, удобност путника, његова примена у свим слојевима друштва стављала га у ред насушних потреба. Он више није луксуз привилегованих, он је важна чиниоца у привредном животу и први услов националне егзистенције. Он давао себи крчи пут у живот брзином од 500 километара на час. Ништа га не може задржати у његовом напретку. За њега не постоје више „нерешљиви проблеми". Због њега се мобилише наука, због њега се мења ток живота. Вештачке сировине, које су због њега постале или ће тек постати, даће и другим индустријама полета и нова поља делатности. Аутомобил је поклетач националног и привредног живота у свету, он је пензар пажње и возника и грађанина, и старог и младог.

ЈЕДАН НЕОБИЧАН ПРЕДЛОГ

Ражуме се. опет Америка! Један посланик америчког парламента, поднео је законски предлог о повећању новца од три цента. То је сасим обична ствар. Али. чудно је и необично што господин посланик тражи да се на једној страни новца изради мртвачка глава са две укрштене кости. а на другој два аутомобила како су се сударила!

Посланик мисли да тим путем скрене пажњу публици, а нарочито аутомобилистима. на смртну опасност која им прети од аутомобила. Какви су Американци. врло је вероватно да ће овај предлог бити усвојен.

ј.з му м рнеардриј м уоинадд

Кочење мотоцикла

Требало је много година. па да се уведе и за мотоцикле предња кочница. Добар возач већ зна да цени њену предност, и зато је користи тачно колико је то потребно. али многи претерују у томе. Сваки мотоциклиста треба да зна да се приликом кочења, терет маљине преноси на предњи точак, и умањио више овај задње у тле од задњега точка. па утолико и више терета прими на себе, те се и дејство кочења за толико повећава. Предња кочница, при правилном кочењу, треба да дејствује нешто раније од задње.

Усталом кочење је више питање осећања, него технике. Сваки мотоциклиста треба да изнита, пре почетка вожње, да ли су му обе кочнице у реду. А чим се нађе на путу, да учини неколико покушаја кочења да се увери да му оне и добро „уједају". Кочење треба да је тако одмерено да не дође и до клизања, јер се тим не постиже ono што се жели, да на што краћем отстојању и за што краће време заустављамо машину. Та мера, изнате неопходно потребна. може се само у пракси одредити. зато научите да кочите правилно.

Али ни ефекат кочења није увек исти. Он зависи у првом реду од стања у коме се налазе ваше кочнице и од снаге коју употребите на кочење. Даље од стања гума и врсте пута. јер кочење није нигита друге до појачано трење између гуме и пута. Зависи и од вас самих и ваших нерава, зависи од брзине којом возите, а зависи и од положаја у коме се налази ручица кочнице у тренутку када треба кочити.

Све заједно, или сваки од ових услова за себе даће много боље резултате, ако је возач дужним вежбањем дошло до извесног степена увежбаности, те да може скоро механички, без размишљања у сваком прилици правилно да кочи. Вежбајте се на сувом и мокром путу, на макадаму, асфалту или бетонском путу, јер су трења различита па према томе и ефекти кочења.

Кочите увек пред кривином, у кривини додајте гас, јер се малим гасом лакше и брже управља кад иде већом брзином.

Кад год кочите, помислите да може доћи и до клизања, а клизање је често описније него брза вожња. У броју вожњи сте господар точка, у клизању сте немоћни — једино вам остаје да својим поновима поправите грешку, коју сте главом учинили — али ни то није увек сигурно.

Интересантна статистика на раскрсници у Питсбургу

Кажу да смо ми Балканци индиферентни на све саобраћајне прописе, и да ћемо пре изгубити главу но што ћемо послушати.

Изгледа да није баш тако. Свакако је и у „другом свету" народ прилично нестрпљив, кад власти морају у овакве табле да ставе описније него брза вожња. У броју вожњи сте господар точка, у клизању сте немоћни — једино вам остаје да својим поновима поправите грешку, коју сте главом учинили — али ни то није увек сигурно.

Из овога се снимка види да „ни то не ћомаже". Стоји му лепо и јасно написано да је на томе месту нашло смрт 43 пешака, ђа ишак, и поред широке, беле линије, свет прелази и преко улице, као преко ливаде.

Све ће ући ђо старом, а опитична ће после сваког гажења да измени цифру, и тако ће табла бити само доказ да је пешак, ђа ма које народности био, ишак сам крив за своју несрећу.

Покретне радионице *које на друмовима* оправљају аутомобиле

Све живи и живи аутомобилски саобраћај, ствара и нове потребе. До скора је изгледало потпуно логично, да кад се некоме деси већи квар на колима, који се без специјалног алата и нарочитих инсталација не може поправити, да возач набави сточну запрегу и своја кола одвуче до најближег места, и тамо потражи механичара. Или, у најбољем случају, да оде пешице до преког телефона и затражи од какве гараже помоћ, која му пошаље други аутомобил као запрегу за оштећена кола. У гаражи се измери обрвка, и онда се иде даље на ћут. Сад је друкчије: основане су покретне радионице.

ПАЗИТЕ НА ГУМЕ!

Већ се приближују кишни дани. Летос сте примећали да су вам се гуме углачале. По сувом путу још се може возити. али по мокром и глатком асфалту већ ће ићи теже. Мораћете да возите полако. на кривинама ће кола ићи да „пливају", а може да дође и до нежељених последица у нарошком саобраћају.

Немојте да чекате. да нађе права лапавица. и да после какве опасне клизалке или судара помишљате на своје гуме.

Амбулатни механичар

У многим земљама, где су аутомобилски путеви већ изграђени, и преко којих иде сва саобраћај у земљи, имате на кратким отстојањима механичке радионице са стручним особљем и најпотребнијим алатом, Ипак изгледа да је и то недовољно.

На главним саобраћајним артеријама већ су се појавиле и покретне радионице, које су у стању да изврше и озбиљније справке. Таква радионица је смештена на јаком и брзом камиону. Мотор аутомобила служи у исто време за покретање свих алатки и машине које се употребљавају иначе и у свакој гаражи при справи-нима, у којој се налази и радио станица преко које се одређеном таласном дужином, у случају потребе тражи помоћ.

Таква једна радионица престаје да савршеном у својом последу. Распоред машина, дизалица и алата просто је генијалан, јер је таква радионица отворена са свих страна, те се по потреби свака машина на њој може да искористи у свакој позицији.

Америнанци су у том погледу отерали најдаље. Они већ имају такву радионицу за помоћ авионима, а ускоро ће и железнице имати такве радионице.

Локомотива на аутомобилском путу

Од децембра прошле године, могу се видети на немачким **аутомобилским пругама** читаве композиције „приколица" које вуче једна ауто-локомотива. Многи и многи транспорти се врше на овај начин, и показали су се као врло практични. Овакав воз стаје само тако где треба да откачи једне приколице и да одмах продужи пут. Нема скретница, нема маневрисања. Локомотива има 180—200 коњских снага и може да повуче до 120 тона корисног терета. Локомотива има три осовине, мотор је у средини и има 6 брзина. Шоферско је место сасим напред, те је питање сигурности возње потпуно правилно решено.

Два типична судара *у Београду*

У београдским дневним листовима можете свакога дана прочитати, да се негде на раскрсници, или на правом путу десила каква саобраћајна несрећа.

У прошли петак, 23 о, м. забележена су два судара која изобилују карактеришу саобраћајне прилике у нашој престоници. У првом извештају се јавља о несрећи која је имала тешке последице.

•

Општински аутомобил је те ноћи налетео на неког несрећног Цигањина и његова кола, пуна јабука. Повређена је и претена у болницу његова осмогодишња ћерчица. Шофер општинског аутомобила се правда:

— Враћао сам се са Чукарице... Видео сам пред собом ова кола, али је у том нашишо један аутомобил из Београда. Његови свећи фарови заслепили су ми очи. Више ништа нисам видео... Како је дошло до несреће не умем да објасним.

Јасно је сваком да је кривац за несрећу овај „аутомобил са сенк ним фаворима" који је пројурио кроз ноћ као какав фантом, сејући смрт за собом. Његов шофер се задовољно смешка, јер је сигуран: да неће одговарати за несрећу коју је изазвао, ко ће га ухватити? Несрећно Цигањче једи у болници, и ко зна хоће ли преживети.

И... ником ништа! Али то се свакс ноћи дешава! Није то само један случај. Стотине наших возача београдских аутомобилиста и шофера, налазе нерочито задовољство у томе да својим фаровима „завитлавају" пролазнике и возаче.

То нису аутомобилисти, то нису шофери, то је банда зликовача за воланом, или рула лудака. За њих је робија или лудница. Дужност је сваког свесног и поштеног човека, а нарочито сваког возача да те своје „колеге" одмах пријави саобраћајним властима, да га казне, а да сбанести аутоклуб или шоферско удружење да ове организације оглом свога ауторитета протоне као недостојног и непоштеног члана. Заједнице. Јер, напоследку, у питању су наши животи, и није право да нас мапијаци тероришу.

•

Други је случај, и поред све своје баналности, врло карактеристичан за појмове наше средине. Два се камиона сударила на раскрсници. Полиција је „изишла на лице места" и утврдила да је кривица до оба шофера. Господа су прелазила раскрсницу у пуној брзини... и ништа више!

Саобраћајни прописи као да су писани само за саобраћаје! Шта се то тиче нас шофера? Ми гледамо своја посла! Ко ће још да „буба правила"?

Зашто аутомобилиста мрзи бициклисту?

Ево писма једног шофера, у коме даје одговор на горње питање:

Мрзи га јер му не може ништа. Мрзи га јер му је одратан и по свом сигледу. Зар није ружан овај створ на она два точка? Грбан, искривљена врата, истуреле браде и носа и важног изгледа као да прелази бар хиљаду километара на сат? На још уз то и безобразан. Поцшна се на улици или на гуту као да је какав камион од 10 тона! Тражи иста права са свима осталим возилима а не поштује ни једно саобраћајно правило. Лути се кад га притесне уз тротоар, псује и запиња кад натерају у јарак, а кад погледате траг његових точкова по влажном асфалту или по прашњавом путу, изгледа вам као да је туда прогмизао какав смук.

Један бициклиста још може некако да се и поднесе, али ако су двојица. или ако је то какав „за љубљени пар на два точка" — Господе Боже! То просто треба згазити смрити. Ем су, као и сви залубљени, слепи; па још су и глуви! Бука мотора и врисна сирене за њих су цвркут птица, пут је „дивна алеја", а јарак, пун сирдљиве воде — „бистри поточић што чаробно жубори". Па ко да не мрзи ту друмску напаст! То још и иде некако. Али кад је такав један пар досле под точкове аутомобила, и то само услед своје глупаве надмености, или због какве барџше на путу, коју је хтео да обиђе „у елегантном луку" да какав сиромашак и испаваи шофер лежи ајсу или да плаћа казне и болничке трошкове, онда морате признати да је та мржња потпуно оправдана. Не само да је оправдана, већ је у другим земљама и законом призната.

Само где оваквих има и сувише много, за њих су направљене нарочите стазе. Они су избачени потпуно из јавног саобраћаја. Али ти типови. опет из пусте надмености, то обајшњавају као неку повластицу. Нека им је, дај Боже, да и код нас добију ту протекцију. Вар ће нам путеви бити чисти.

Васа Пујка, шофер

МАЛО ДИСТРАКЦИЈЕ

— Овога си промашио, један поен за мене!

(Marianne)

— Да овај господин није био тако љубазан, ја уопште не бих могао да заустављам кола.

(Marianne)

Михаил Ћубић: Мајка

53

— Ко зна... Ако је веровати месним легендама, на овом месту, где је саздана наша кућа, било је зграде француских монаха... Наша кућа као да је саздана на костима... Ти си се уплашила, мала моја? — смеје се Жорж и нежно милује Денизу по образу.

— Ја сам сујеверна, Жорж!..

— Глупости, дете моје! Ове кости су већ давно иструлеле... Сигуран сам да на земљиској кугли нема ни педља земље где не би било некада сахрањен неки човек... Насмеј се, Дениза! Ето, тако! У нашем дивном гнезду биће много радости, смеха, весеља, сунца!

Тако мајка неће хтети да ми живимо са њом заједно?

— Не верујем!.. А не бих ни пристао. Увек видети пред собом опата, старог лакеја Пола, Турса и, на крају крајева маму у црној хаљини... Не, хвала лепо!

— А ако би она то захтевала?

— Неће она то захтевати!

— Али, она те толико воли, Жорж... И да те не види поред себе?

★

Млади људи су се толико занели у разговор, да нису ни приметили Мадлену која им је ишла у сусрет. Али, Мадлена, погружена у своје невеселе мисли, приметила их је тек онда када је већ било доцкан да се сакрије.

Жорж је пребледео и немоћно погледао уплашено. Мадлена је приметала његову збуњеност и исто тако осећала се нелагодно.

— Доследите да вас упознам!... — промрмљао је Жорж.

Он је видео да чини глупост, али његова збуњеност била је толика да он није ни видео другог излаза.

Мадлена се ограничава климањем главе и пролази ћутке мимо. Дениза је дуго посматрала с леђа, затим одједном окренула се према Жоржу.

— Твоја бивша вереница?

— Да!..

— Шта она ради у вашој башти? Куда иде?

— Ваљда код маме... Једна девојка!... Како се променила!

— Ти си је волео, Жорже?

— Не знам... Не могу да кажем... Нас су од детињства васпитавали заједно... Сваки дан су нас уверавали да смо женик и невеста, и ми смо навикли на ту мисао; сродили смо се са њом...

Дениза ћути и уморно се спушта на клупу. Жорж нервозно вади цигарету и пали је.

★

Жорж и не зна да Мадлена сваког дана долази код госпође Жарден и да обе жене часовима седе на тераси ћутећи, и гледају у башту, где се на забукама наливају соком тешки плодови. Оне су навикле на ово ћутљиво посматрање, и налазе у њему известан душевни мир. Жорж не зна ни то да ни Мадлена, ни мајка његова никад не говоре о томе што се дешава, не говоре о променама у њиховој кући, њему, о Денизи. Оне брижно избегавају ову тему, иако је понекад једној или другој тешко пада избацити од тих појединих који избаци од тих... — Ви сте сами, мадам? — пита Мадлена.

Мадам Жарден се тешко: она је била толико заузета својим мислима да није ни чула корак девојке.

— Идемо, драга моја. Ми ћемо данас седети код мене, у будоару! — рече мадам Жарден и нежно загрли девојку, али Мадлена не може да откине своје тужне очи од лица госпође Жарден: како се страшно променила за ово неколико дана? Откуда се појавиле оне неочекиване боре на њеном лицу! И колико се сребрних нити појавило у њеној коси? Зашто је њен ход постао толико тежак и некако изломљен, а на њеним леђима осећа се неки тежак умор?

— Остарила сам, Мадлена! — погађа госпођа Жарден мисли девојке и углови њених уста болно се спуштају доле.

— Ви сте уморни, мадам!..

— Да, имаш право, уморна сам, дете моје, много сам уморна!..

— Можда би сте хтели да се одморите, мадам?

— Да, и те још како!.. Али — још је рано.. Сви ћемо једног дана ићи на одмор...

У будоару су спуштене ролетне, а у собн влада тајанствени полумрак.

— Ви... имате данас гошћу, госпођо? Ја сам је срела у башти... са Жоржем...

— Да, Мадлена... — и код госпође Жарден издајнички су почела да подрхтавају руменила.

— Она је врло лепа!.. — рече замишљено девојка.

— Да, лепа је!..

— Жорж је срећан?

— Вероватно... Али, зар човек који је одушевљен женом зна да ли је он срећан или не? Он се потчињава страсти која га обузима и непрекидно се налази у стању једног опијања, а права срећа може да буде схваћена само јасном, здравом главом... Тебе све то боли, мала моја?

— Да... До јучерашњег дана ја сам се надала чуду... Мени се чинило да он неће хтети да вам причини толико бола... Веровала сам у ваш утицај на њега... Шта да радимо судбина је паметнија од нас...

— И јача од нас, Мадлена! Да јој се потчинимо, тако ће бити боље.

— Па да, тако је боље... Ах, да сам могла да га не волим, или бар да га волим мање.... Ви разумете, мадам, да ја не могу да се разочарам у њему, и у томе је сва моја несрећа... само у томе... Сто, срела сам их обоје, тако срећне, обасуте сунчаним зрацима, лепе... И мислила сам: немој да га волиш; он је украо од тебе твоју срећу и поклонио је другој, Денизи... Он је заклонио од тебе сунце и сада га гледа друга... Он је занавек збрисао осмејак са твојих усташта и дао га њој. Денизи, а ти... Он је покрао тебе, све ти је одузео, а ти га нпак волиш, још га волиш! Па, разочарај се у њему! Избаци га из свога срца!

— Отпутуј некуд, Мадлена!.., пригушеним гласом изговори госпођа Жарден.

— Не-не! Како можете...

— Привремено само, Мадлена! Биће ти лакше...

— Не... ја морам да видим сваки дан вашу башту, вас и ...и његов прозор са свиленим завесама... За мене је све ово потребно, мадам, па то је све што ми је остало од њега... Како могу да лишим себе и овог последњег? Како да живим онда?

— Како да живиш? Тако као што живим ја...

— Не разумем, вас, мадам...

— ...Једном је Св. Фрања видео жену ретке лепоте. Он је невољно почео да посматра, и скоро није могао да одвоји поглед од ње... Одједном се тргао, разумео да је због те жене заборавио на Бога и — десном руком је изломио свој прст на левој. Бол га је натерао да се окрене од искушења, и опет да се врати својим предањима мислима о Богу и своме спасењу...

— Ипак вас не разумем, мадам!..

— Један бол треба лечити другим... већим, јачим... Али доста о томе, драга моја!..

— ...Кад је свадба?

— Не знам!

— Ви сте срећни, мадам?

— Зар могу да говорим о томе с тобом, Мадлена?-

— Имате право, ја вас разумем... Идем... Само где влада срећа, не треба да буду људи потиштени несрећом; они могу само затровати празник.

— Иди, Мадлена!.. Нека те Бог чува!..

(Наставиће се)

Подлистак ВРЕМЕ

Збогом, лепи дани!

Ишли су ливадом, на коју је слатко уморио, клечало неће августа, густе, мирисне косе ишпране цвећем и последњим зрацима сунца. Ниже њих, у дугу, у који је ливада улазила неприметно, пењушиле су хитре птичице очекујући ноћ и звезде.

Он је своју руку пребацио око њеног девојачког струка и говорио:

— Дакле, сутра: песми је крај?

— Не говори о томе.

— Зашто? Два месеца смо прекинели заједно, два месеца љубави. Зар нам то не даје и даље право на срећу?

— Када би бар могли заједно у град. Овако, биће ми теже при сећању на ове лепе дане поја тако брзо, брзо одлазе.

— Ти знаш, мила, да не могу с тобом сада. Ако је до љубави верујмо, нико је нема за тебе више него што је за имам. Али, има још нешто изнад свега тога: моја мајка! Морам остати крај ње да јој помогнем, јер остаје опет месецима сама.

— Па ипак ти ћеш доћи? — питала је девојка молбеним погледом.

— Зар сумњаш?

— Не сумњам, — рече одлучно девојка. — Ја те познајем добро, верујем у твоју љубав... У твоју љубав која ме је отргла од једног извештаченог и полумрачног живота, из живота размаженог детета великог града, и показала ми драж живота оних који дишу са земљом заједно, који животе своје приналају уз земљу и слушају снажне, вечне откуцаје њене... Како сада волим истински, искрено, природно, као пробуђена из неког сладуњавог, умртвљујућег сна...

— Ех, нећеш, вилдља, почети распредати читаву теорију о земљи или певати оде земљорадњи као стари Вергилије. Још ти посматрај тај сељачки живот очима које пријају виде село, и то онако, споља, његов декоративни део. Није све тако како тебн изгледа...

Код липице шуме застали су. Његова рука је и даље била на њеном шасу

— Кад би ти видела како они мали, безбрижни и незнатни људи горко проклињу живот по стопут на дан у току године док се боре безнадежно са разним недаћама. Суша, поплава, мразеви, нероди, гусенице, и шта још не, па живот збиља онда изгледа неснопљив, очајан. Издржати све то, а да се остане и даље истрајним и почети изнова велика је храброст и животна снага оних прегнућа, повијених, тврдих, неуморних заборављених. И ја не знам како бих могао сва то оставити и прећи у град да живим. Заборавити ово све и не учинити ништа да се ово стање поправи било би за мене гнусно издајство једног херојског живота. То сам хтео да ти кажем сада када ћемо се растати: ми смо два света. Ти си њежна имућних родитеља, са навикама и прохтевима сасвим друкчијим од онога што су моје. Тебн би било тешко да се свикнеш са овим овим што видиш, а врло је могуће да ћеш ме и презрети.

— Како ти то мени говориш, као да ја не знам схватати ствари у њиховој суштини.

— Јесте, тебн се сада чини тако. Али зар би ти могла да се одрекнеш свога досадашњег живота у граду, живота забава, дивних флертова, изгранки, позоришта, лудовања за филмским старовима и дувања из сентименталних романа?

— Мислим да бих?

Он је ућутао. Помислио је: „Збиља, зашто не?"

— Слушај, — рекао је после краће почивке, — ти ћеш сутра натраг у град својима. У децембру и ја ћу доћи. Ако и тада будеш мислила као сада, онда ће све заиста само од нас, бићемо свој. Нашу срећу неће моћи помести нико ни ти твоји родитељи који ће се вероватно успротивити томе да њихова кћи пође за једног сељака-студента, који ништа нижалаза шелеповедњак нити чак у изгледу да то постане.

Она је застала, погледала га право у очи и узвикнула:

— Је ли то истина?

— Свакако.

— Па ти си златан! — уснкну, скупа је и обисипала му се по лицу драгачаю о врат. Један дуг, без предаха пољубац, под небом недрим на коме су се помаљале прве бледе звезде, на ливади сред мирисне траве пуне гласова малих, веселих бића, невидљивих човечијем оку...

С утрешњи сеоски учитељ и учитељица испратили су до железничке станице своју двадесетогодишњу рођаку, која се после два безбрижно проведе, на месеца на селу враћала своме. Као рањени у годину кад да се враћала с каквог летовања. Некако се суморно подавала мислпти своје родитеља који је, не примећујући ништа, сместише у аутомобил и повезоше кући. Успут су је запиткивали о селу, о томе да ли се одморала, и још којечему што иије могла ни чути добро. Одговарала је с налором, готова с досадом. Али, пред кућом више не издржа већ заплака, паиши мајци на груди. Није умела да јаче шта јој је. Устаде ри два различита живота су је пукла на две различите стране. То, наравно, лекар Који је житно био позван, није могао констатовати. Он је нашао да је посреди известан ступањ нервозе, безбпласан уосталом...

★

Једнога дана дошло је једно мало, кратко, врло кратко писмо с његово село. То писмо ни је читао, мало, кратко, нервозно писмо:

„...Сада тек видим, овако из дальине, да збиља нисмо једно за друго. Ја те нолим, ја сам те волела још нпше, али за ово три месеца од нашег растанка видела сам са страхом када сам све добро испитала, да би ми можда и били срећни ако би се опет сетали. Али нпкада, ах, никада срећан као прошлог лета што смо били! А ја немам снаге да отступим ни за стопу од тога. Прнпмпо заборав као нешто немпнопно. Решпно збогом нашим лепим данима..."

Насмешио се презриво и згужвао писмо. Прошаптао је: „Ха, онако сам: све је то лаж, лаж. Она је моноденка, ја сељак. Наши путеви воде на две различите стране. Она прнпада земљи утолико што је гаји својим цппилицама, а ја што је натапам својим знојем, милујем својим очима и тепам јој сваки речник, речима каквим никада не бих могао тепати једној жени као што је она бледа, сунпше фина госпођица!..."

Бацивши писмо, поцепао и изгужвао, он изиђе пред кућу. Погледу му се пружи пред њим цвећем и шума између којих се вплела прва хладна децембарска магла, као покривач умореном работнику. Влажни задах мокре земље голицао му је ноздрве и пупно груди које су се надимале снажно...

Мирпја, тих и сигуран осмех неког нарочитог задовољства разлпи му се преко усана и очију пуних живота.

Он још једном осети да припада само оној земљи...

Веселин Филиповић

Шеста станица

РОМАН ОД СЕРГИЈА ПЈАСЕЦКОГ

107

Дуго је причао Кучински о својим доживљајима, али ја сам приметио да га Антоније не слуша. Када је Кучинеки видео да сам и ја ућао слушалац, ускоро је заућутао.

★

После смо певали разне песмице. „Стари пањ", како смо звали Кучинског, такође нам је помагао у певању. Чудновато су одјекивале ове песмице у тој ноћи усред управо непрозпних мочвара. И чудноватo је изгледала наша тројка пуна светлости огромне ватре над обалом реке широко разливене по ливадама.

Кола су стигла око поноћи. Кочијаш је скинуо с кола наше ствари. Спроводник се жалио да је пут био очајан, и назвао га пакленим.

— То је, господине, Африка или Аустралија, а не Европа. Цунгла!.. А шта ће бити даље?.. Само с друге стране реке Сана?..

— Овуда иду само ђаволи и Полешчуци, рекао је Антоније, — а само куда идемо? Вероватно иду само ђаволи! Па и ми ћемо, јер морамо...

— Јесте, страшан је овај крај!

Када је почело да свиће селак је са колима и малим коњем кренуо натраг, а ми смо дуго чекали на скелу с оне стране реке.

Од нервозе и нестрпљења хтео сам већ да препливам, али ми нису дали јер је река широка, а има и више острва те сам морао да залутам па и да нестанем у шибљу по обалама. Ми смо викали и пуцали из револвера, али се нико није одазивао. Тишина... тишина.

Спроводник је телефонирао са последње карауле у следећу: да кмет из села пошаље селака са скелом. Грешке није могло да буде, па ипак смо чекали готово до поднева, и тек онда се иза једног великог острва показала велика скела...

★

Прешли смо реку Лану.

Пут је даље био неушто бољи. На пренођишту задржали смо се на неком салашу, код Кучинског познаника, а изјутра рано кренули даље.

Остављајући село Љевино са страни, пошли смо у правцу Милевича, где је управо и требало да пређемо пољско-совјетску границу.

Договорно сам се са спроводником да нас у нашој граничној караули све детаљно претресу. То је требало да буде кобајаги по нарељењу одозго, а у ствари интересовало ме је шта има код себе Кучински. Никако не могу да се отарасим неког неповерења према њему. Морам да пазим, јер чини ми се да је то „расни тип". Има вучје зубе!. Очи му јуре десно и лево као у миша.

Антоније чисти оружје и пева неку совјетску песницу:

У Куликовском кор-соколу
Патрола је нашла леш,
Беше у кожном капуту
Са 20 метака у грудима...

Увече полазимо даље.

„Стари пањ" Кучински је нервозан... Зашто?.. Трећа пазити!

XVII

ТАМО ГДЕ ШЕТАЈУ ЂАВОЛИ

„Вој се опог ко је свако
без гозема мрјет јада"
Иван Мажуранић:
„Смрт Смаил аге Ченгића"

Над обалом Случе стајало је девет људи. Четворица цивила и петорица војника. Поред њихових ногу ударала је о обале

вода. Вече је било тамно, а у дальини од неколико корака тешко се могло видети.

Мраз по плићацима превукао је воду танком марамицом леда.

Сви су говорили шапатом, иако се њихови гласови нису могли чути на другој обали реке. Заглушивао је гласове шум воде и носио натраг у Пољску. Један од присутних војника овде на обали придржавао је чамац, а други је вадио из њега воду и избацивао парчад леда.

— Тамо је тихо!... — рекао је један.

Кучински се окренуо Забави и рекао:

— Мени је свеједно, али ја не бих радо ишао данас... Ту је изгледно... Боље је ниже... за каналом... Ломили смо лед... Могли су да нас чују. Сутра, дању прегледали би место, па онда... Уосталом, како хоћете...

Забави се учинило да је „Пањ" уплашен.

„Сигурно се плаши бољшевика", помислио је Забава и ова мисао нешто је умањила његово неповерење према овом човеку.

— Па што раније нисте казали да ово место није згодно за прелаз! Правите се будала!

— Па ја ништа... само онако кажем да нас могу дочекати на другој обали... Ломили смо лед... То се чује,

— Хајдемо даље! — рекао је Забава. — Нећу више да чекам. Изгубили смо много времена. Тонька, — обратио се он Краљевићу, — припреми бомбе и хајде у средину чамца. Ја ћу на кљун са револверима, а ти, „Пању" за весла. Ако пљусне вода, ја ћу тебе „пљуснути".... Напред!

Забава је на брзину стегао руке присутнима на обали, и спроводнику, а затим скочио у чамац па заузео место напред. Антоније са француским гранатама у рукама, већ спремним за бацање, сместио се у средини чамца. Кучински је сео позади и узео весла.

— Са срећом!... Желим успеха! — зачули су се гласови, и чамац се отиснуо од обале, па запливао у помрчину ноћи.

★

Забава је клечао на кљуну чамца, као да су му колена срасла са влажним даскама. Два револвера, „Наган" и „Парабелум", држао је припремљена за гађање. Процецао је очима помрчину хотећи да види другу обалу реке. Неколико пута се окренуо и видео савијено тело Антонија, а даље у помрчини једва је могао запазити магловиту мрљу лица њиховог водиља.

Чамац се љуљао на таласима и косо пресецао реку.

Наоколо је владала свечана тишина... Закачили су дном чамца о неки плићак. Прешли су.. пошли даље, ношени струјом, а после опет тачно у правцу друге обале.

(Наставиће се)

КОЛОСЕУМ

Приказује данас у 3, 5, 7 и 9.30 премијеру урнебесног смеха неодољивог комичара:

ХАРОЛД ЛОЈДА

У ФИЛМУ

Чувај се професоре!

Најкомичнији филм сезоне! 2 сата пуцнућег смеха!

ПУКСОР

ДОЊА САЛА

Данас у 3, 5, 7 и 9.30

Премијера последњег европског филма омиљене

ФРАНЦИСКЕ ГАЛ

МАРИКА

(ПРОЛЕТЊА ПАРАДА)

У осталим улогама

МОЗЕР, ХЕРБИГЕР, ЛИНГЕН и ВОЛФ АЛБАХ РЕТИ

ГОРЊА САЛА

у 3.15, 5.15, 7.20 и 9.20

СЕВИЉСКИ БЕРБЕРИН

У припреми

СНЕЖАНА и СЕДАМ ПАТУЉАКА

КОЛАРАЦ „ВРАЧАР КАСИНА

у 3, 5, 7, 9.30 - данас - у 2, 4 и 6 чехословачки филм префињене еротике у коме се најсмелије третира питање чедности данашње девојке

Невиност

(Jungfernschaft)

по роману Марије Мајерове

У главним улогама

Лида Барова

АДИНА МАНДЛОВА

ЛАДИСЛАВ БОХАЛ

Режија: ОТОКАР ВАВРА

Само још данас у 3, 5, 7 и 9.30 Метро Голдвин премијера која се гледа са правим узбуђењем

Ђаволи неба

Ремек дело дубоке импресије и снажних ефеката

У гл. ул. ненадмашан трио

КЛЕРК ГЕБЛ, МИРНА ЛОЈ СПЕНСЕР ТРАСИ

ОД СУТРА милионска шлагер-сензација

ПУСТОЛОВИНЕ Марка Пола

ГАРИ КУПЕР, СИГРИД ГУРИ

УРАНИЈА

САМО ЈОШ ДАНАС

премијера француског филма

Цена једне ноћи

ЕРИХ ФОН ШТРОХАЈМ

МУЗИЧКИ ФИЛМ, ЖУРНАЛ

ОД СУТРА у 3, 5, 7.10, 9.30 премијера светске сензације Парамунт шлагера у дивним природним бојама

Љубав у џунгли

Гл. ул. игра

Дороти Ламур

КОД ВРАЧАРА од 21.30 бесплатно артистично ВЕСЕЛО ВЕЧЕ

...ичаре

...ујорк, септембра

...Њујорку постоји удружење болесника од шећерне болести. Сваки члан овог удружења има поручену легитимацију са многобројним саветима. Али је најинтересантније једно упутство исписано крупним словима и намењено не болеснику него спима оним који му притекну у помоћ у случају неке незгоде. Оно гласи: „Сопственик ове карте је болестан од шећерне болести (дијабетиса). У случају велике слабости или несвестице дај му две кашике шећера растворене у чаши воде".

Како дијабетичари примају инјекције инсулина под чијим дејством садржај шећера у крви нагло опада, дешава се да услед непрописне дозе, наступи нагло губљење шећера, које чак може проузроковати смрт. Због тога је потребно у овим случајевима повећати мало количину шећера у крви.

Један час разоноде

Женски детективски биро који штити девојке од варалица

Букурешт, септембра

Мада гђа Евгенија Солфореску оснивала је у Букурешту један детективски биро који штити девојке од варалица.

Ову установу гђа Солфореску основала је после трагичне љубави своје пријатељице Соње Ниршке, која се отровала зато што је пала у шаке једном варалици. Евгенија Солфореску почела је да се интересује за ранији живот тог варалице, Константина Манеа, и утврдила да је тај човек имао љубавне односе са осамдесет девојака, а свакој је обећао — брак. На основу ових података она је повела судски процес и Манеа је осуђен на десет година робије.

Лепе детективке

Овај догађај послао је да Евгенију Солфореску почетак једне врло занимљиве каријере. Она је одлучила да спречи слична насиља девојака и основала је једну детективску агенцију са врло занимљивим задатком.

Кад неки младић понуди брак једној девојци, ова може да се обрати институту гђе Солфореску. Евгенија ступа дискретно у дејство. По њеном налогу једна од њених чиновница, — а све су врло лепе, — ступа у везе са евентуалним вереником.

Љубавна проба

У већини случајева девојци је лако да се упозна са тим човеком и да са њим успостави састанак. Ово се већином завршава малим луминовањем. Том приликом девојка може да се увери да ли младић мисли да са њом започне љубавну везу, или признаје да је верен. Ако се удивач детективки, он је готов: његова вереница буде одмах обавештена. У противном случају детективски биро гарантује за исправност младожење. Јер се не сматра као преступ ако верених иде једном у шетњу или на ићтању са неком другом девојком.

Стотине жена у Румунији данас је срећно удато благодарећи раду овог детективског института. Али, још већи је број девојака које су, благодарећи гђи Солфореску, избегле горка разочарења.

Пси не подносе гасне маске

Лондон, септембра. — Један специјални комитет за одбрану од напада из ваздуха објавио је да енглески пси не могу да подносе гасне маске. Комитет је направио специјалну маску за једног пса, која је стајала око 1.200 динара. Међутим, испоставило се да пас, и под претњом батине да сам не скида маску, дучи под њом толико шкљоцање да чини маску против отровних гасова неефикасном. Зато је комитет издао саопштење спима оним који имају псе и мачке да их склоне у подруме за случај напада из ваздуха. Они стално упозоравају да чини маску против отровних гасова неефикасном. Зато је комитет издао саопштење спима оним који имају псе и мачке да их склоне у подруме за случај напада из ваздуха. Јеси није утврђено да пси и друге животиње не подносе маске. Сада се праве маске за коње, краве и друге домаће животиње, па ће се тек после извршених проба установити да ли ће бар оне моћи да поднесу гасне маске.

Филмски глумац Дуглас Фербанкс неће да плати порезу

на велике добитке на берзи

Вашингтон, септембра. — Између филмског глумца Дугласа Фербанкса и пореске управе дошло је до сукоба који се утлашном расправља преко америчке штампе. Дуглас Фербанкс, чији су глумачки приходи огромни, вика и друге приходе. Он стално игра на берзи и стално добија. Тако је само ове године на берзи зарадио 35.000.000 динара. Пореска управа је Дугласа Фербанкса, поред постојеће порезе, опорезовала још и на добитак на берзи. Он треба да плати 3,700.000 порезе. Разуме се да се то филмском глумцу учинило сувише много, и он је одбио да плати. Сад амерички глумци са интересованим садо очекују ко ће победити.

Најмањи џокеј освојио највећу награду

На великим недељним тркама за награду од 1,600.000 динара града Хамбурга победио је најмањи француски џокеј, шатуљак Тикер, на коњу Амфитрион. На слици овај мајушни џокеј са сопственичком коња (десно) и бившим немачким премијером г. фон Папеном, чланом жирија трка

Један Енглез нашао у афричкој прашуми белу жену која влада над црнцима

Кептаун, септембра

Јужно-афрички ловац Питер Лонгдел срео је пре извесног времена једну белу жену усред прашуме. Ту жену су црнци сматрали као краљицу једног свог племена.

Већ дуже времена кружиле су вести да једна тајанствена бела жена у прашуми влада над неким црначким племеном. Ловац Питер Лонгдел, који је то чуо, одлучио се пре извесног времена да поведе на своју руку истрагу у томе правцу.

Радознали ловац

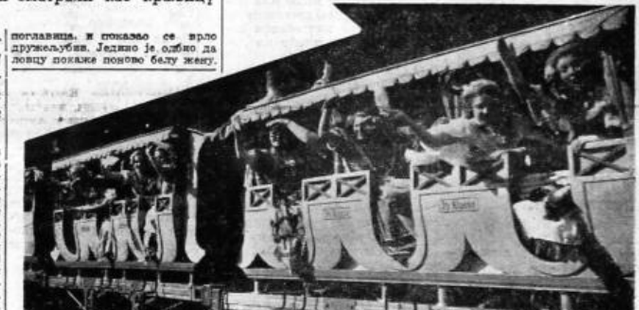
Ловац је једноставно пошао у лов и приближавао се области где по причању, она жена влада. Приликом посете једном црначком селу, поглавица га је примио доста хладно, а кад је ловац поменуо ону причу, е белој жени, црнац му је окренуо леђа и наљутио га.

Овако познашање заинтересовало је Лонгдела и он је наставио пут. Једне ноћи је, пред само спавање, пошао да захвати воду у оближњој реци. Изненада је из обали примећено четири младе црнкиње. Питерова појава их је узнемирила. Оне су га умолиле да се удаљи. Јер се ту купа њихова краљица.

Ловац је стао и чекао. Изненада се појавила пред месечини једна женска прилика. То је била жена беле расе, савршеног стаса. Њој је могло бити двадесет пет година. Села је на једно ће, ће и без страха посматрала ловца.

Једним знаком она је наредила црнкињама да се повуку. Било је јасно да је насамо хтела да говори са ловцем. Питер је ословио на енглеском, али она није разумела. Тада је почео да говори црначким језиком, и разви се занимљив разговор. Млада жена саопштила му је да је робиња у овом племену. Бар је она то веровала. Изјавила је да ју сматрају краљицом, и да је јако поштују у овом црначком селу. Рекла је такође да су јој црнци обећали да ће јој наћи мужа њене расе. О цивилизованом свету она никада није чула.

После овог разговора беле жене је позвала младе црнкиње и са њима се упутила према црначком селу. Ловац је пошао за њом, али кад је стигао у село белој жени више није било ни трага. Лонгдела је примио стари поглавица, и показао се врло дружељубив. Једино је одбио да ловцу покаже поново белу жену.

Мушкобањаста жена провела живот на Аљасци као ловац и копач злата

Њујорк, септембра

У Јуноу, на Аљасци, преминула је гђа Ирена Бритерн, која је годинама живела као мушкарац међу ловцима и копачима злата, и све до своје смрти није издала свој прави пол и порекло.

Нестала жена

Пре десетак година амерички листови објавили су мотицу у којој су се тражиле вести о двадесетгодишњој Ирени Бри.ери. Међутим, г. Бритерн није успео да уђе у траг својој жени.

Оних дана, десет година после нестанка гђе Бритерн, њен муж је примио депешу са Аљаске: да је ловац Бритерн тешко повређен у једној тучи, и да жели да види своја сина. Бритерн, који је одмах разумео да је то његова жена, пошао је са једанаестогодишњим сином у Јуно. Кад је стигао, повређени ловац већ је био мртав. Бритерн је одмах у њему препознао своју жену, а лекари су установили да ловац није био мушкарат већ — жена.

Осамљени копач злата

Г. Бритерн дознао је да је његова жена живела осамљена, као мушкарац, у близини Ситке. Била је одличан ловац и добар копач злата. У крчмама сви су је поштовали, јер је у тучама са суровим људима побеђивала.

У колиби, где је живела гђа Бритерн, нађен је низ писама, која је она писала мужу и сину. Она је у њима писала о својој чежњи за сином и љубави према мужу. Изгледа да она намерно та писма није предавала пошти.

У њеном дневнику нађени су разни подаци о њеном животу. Дознало се тако да је она своје злато закопала у једној скоро неприступачној клисури. Међутим, иако је Бритерн пошао да потражи то благо, није га могао пронаћи.

БАЛКАН

1) **ЗАЉУБЉЕНИ КОМИЧАР**

ЖОЕ БРАУН, ОЛГА ДВОРАК

Урнебес од смеха Свако се још сећа на филм „Трактори на велико" и мало" али „Заљубљени комичар" туче далеко његову комику

2) **Потера за златом**

ЖОРЖ ОБРИЈЕН

Најсензационалнији филм са „Дивљег Запада"

3) ФОКС НОВОСТИ

АВАЛА

Данас у 3, 5, 7 и 9.30

Најсловнији и најпопуларнији уметници данашњице

ХАРИ БОР, МАРСЕЛ ШАНТАЛ, Иван Можухин, Жорж Риго

у величанственом филму

НИЧЕВО

Узбудљива драма о спасавању посаде једне подморнице!

Тежак задатак мужа који мора да бира између љубави и дужности.

Ремек дело француске филмске индустрије.

Додатак: ЦРТАНИ ФИЛМ и ФОКС НОВОСТИ

Луксузни амерички возови

Да би америчке железнице што успешније могле да конкуришу — а јасно је да то не могу постићи брзином — то оне сву своју пажњу сада обраћају на што већи луксуз и удобност по возовима. Да би публика више путовала возовима него авионима, снижене су цене на железницама до најпотребнијег минимума. А осем тога су сви брзи возови који достижу брзину од 200 километара на сат, снабдевени само салонским колима са највећом удобношћу. Високи, барови, мале сале за играње и салони за пушење, сада су сасвим природна појава у америчким возовима.

Постоје такође вагони „за лепи изглед", чији је скоро цео зид направљен од несаломљивог стакла, а у тим вагонима постоје мајушне фотеље. Тушеви и купатила су такође обична појава, само да би се свет поново вратио железници, коју полако почињу да запостављају на рачун авиона.

И у Немачкој прослављена је ових дана стогодишњица железнице. На слици се види једна група учесника прославе у Берлину како се вози првом, старом железницом која је тачно пре 100 година, као прва пруска железница, саобраћала између Берлина и Потсдама

Шта чини конкуренција

Возови са купатилима и баровима

Њујорк, септембра

Док у Европи још увек жестоки конкуренција између железница и аутомобила, дотле је америчка железница почела да се бори против авиона. Раздаљине у Сједињеним Америчким Државама тако су велике да је сасвим разумљиво што авионски саобраћај узима све више маха, тако брзина америчких возова не може да се уједначи са европском.

Један Енглез успео је да реши тајну чувене „плаве собе" хотела „Есплонад" у Порт Дарвину

Сиднеј, септембра

Један неустрашиви Енглез успео је да реши тајну чувене „плаве собе" хотела „Есплонад" у Порт Дарвину, у којој су у току последњих година убијени редом сви они који су је узели под закуп.

Famозна соба

О хотелу „Есплонад" у Порт Дарвину већ дуже времена кружиле су врло ружни гласови. Иако је тај хотел био најмодернији у граду, у њему су се дешавали злочини које полиција никако није могла да расветли.

У соби 17 ове зграде у току по следње године нашло је непријатну смрт седам путника, али истрага није успела да уђе у траг злочинцу.

Због тога је управа града у Порт Дарвину издала наредбу којом је забрањено хотелијеру да изда ту собу. Ова забрана значе је била добра реклама за хотел, јер су људи жељни сензација почели да се кладе да ће упркос свему успети да се увуку у ту озлоглашену собу и да тамо проведу ноћ без ризика.

Један од оних храбрих људи био је енглески морнар Вилем Дистер. Он је хотелијеру Фагину нудио 1.000 динара да проведе ноћ у соби 17. Хотелијер је одбио. Међутим, кад је морнар понудио две хиљаде, Фагин му је дао кључ.

Поноћни доживљај

О поноћи Дистер је ушао у плаву собу. Следећег јутра он се појавио, весео и расположен, у трпезарији хотела. Изјавио је да је ноћ провео одлично.

Другу ноћ Дистер није провео тако мирно. Око 4 часа чуо је сумњиа шум у суседној соби. Нешто непријатно догађало се у суседној соби. Задржао је дах и прислушкивао; чуо је роњај човека кога даве. Дистер се припремио за борбу. Предосећао је да ће злочинац посетити и његову собу. Зато је монтирао свој фотографски апарат са магнезијумом да би окинуо у тренутку кад се врата отворе.

Дистер је чекао десетак минута, а тада изненада добио мочесинкован удар преко главе. Са последњим снагама он је испалио свој револвер у правцу нападача. У истом тренутку окинуо је и фотографски апарат. Затим је морнар пао у несвест.

Упорни убица

Следећег јутра послуга хотела имала је прилике за страховито откриће. Хотелијер Фагин нађен је мртав у соби свога брата Халдада Фагина. Он је био задављен. У плавој соби нађен је онесвешћен Енглез, а у локви крви мртав — хотелијеров брат. Он је погођен метком у срце.

Лекари су успели да повратс Енглеза у живот. Вилем Дистер испрва се није сећао ничега. Непричао је после своју авантуру. Истакао је да је утврдила да је хотелијер покушао да спречи брата, који је вероватно изврши и сам убиства, да уђе у „плаву собу". Халдад Фагин га је задавио. Потом је упао код Дистера, где га је дочекао метак из револвера и убио.

Човек који издржи под водом 158 секунда

Париз, септембра. — *Ових дана у Сент Денису крај Париза бирао се човек са најдужим дахом. Двадесет и два ученика заронили су на дати знак у воду. Онај ко се појавио последњи на површини — проглашен је за човека са најдужим дахом.*

Овај човек, који се појавио последњи, остао је под водом два минута и 38 секунди и на тај начин тукао светски рекорд за 31 секунд.

Парно грејање узрок гојења

Стокхолм, септембра. — Познати дански лекар др. Урлик проучавао је последњих година узрок дебљине код Данаца. Утврђено је да су Данци све више гоје, и др. Урлик је најзад, после низа година, објавио јелику научну студију из које се види да гојење наступа скоро где се употребљава парно грејање. Та врста грејала изазива другачију температуру човечијег тела.

Налив-перо *пронађено је* још у 17 веку

Хаг, септембра. — У Хагу је пронађен ових дана један стари рукопис, потпису једног Холанђанина који је године 1636 био у Паризу. Холанђанин пише: „Између осталих занимљивих ствари, које сам видео, било је и једно перо. Један Француз правио је гушчије перо од сребра, а у дршку тог пера ставља мастило које никада не пресуши. Он каже да одатле тајну на који начин мастило силази до врха пера, али он ће се брзо обезатити. Јер ће сваки пожелети да има такво перо. И ја сам поручио такво перо од тога Француза, и платићу 10 или 12 луидора". — Ваше врло интересантно је дальим испитивањем утврдиме тог Француза.

СОБНИ НАМЕШТАЈ код МИТИЋА

НАЈМОДЕРНИЈЕ СПАВАЋЕ СОБЕ, ТРПЕЗАРИЈЕ, САЛОНИ, КОМБИНОВАНЕ СОБЕ, МОДЕРНЕ КУЈНЕ, СОФЕ И ОТОМАНИ ДОВИЋЕТЕ ПО НАЈНИЖИМ ЦЕНАМА ЗА ГОТОВО И НА 18-то МЕСЕЧНУ ОТПЛАТУ КОД МИТИЋА

МАЛИ ОГЛАСИ

Мали огласи:
до 15 речи динара 15.-, свака даља реч дин. 1.-
За свако убрзање посебна држ. такса: до 50 речи Дин. 2.- преко тога Дин. 5.-

ПОНУДА и ТРАЖЊА СЛУЖБЕ

ТРАЖИ СЕ перфектна самостална кројачка радиица за одмах. Писмене понуде на администрацију под „Шик". 2783, 2-2 (1)

ТРАЖИ СЕ увежбани дактилограф за хидротехничку секцију у Просулеу. 6243, 2.2 (1)

БРАЋА БОШКОВИЋ кожари Зајечар, потребују мајстора за израду кожних капута. Наступ одмах. Услови по споразуму. 6402, 2.2 (1)

ТРАЖИ МЕСТО хотелска собарица млада, лепа, њемачка; као пратиља дајем по договору. Ступити могу 15 октобра. Хотел „Европа", собарица, Бијељина, Босна. 6389, 1-1 (1)

ТРАЖИМ 6 обућарских помоћника за фињиш посао, за женски и мушки. Ибрахим Зульевић, Краља Петра 5, Сарајево, 2794, 1-2 (1)

„ГРАНД ХОТЕЛ", ВАЉЕВО, потребује приокласног кувара или куварицу за 1.XI.1938 год. Понуде слати. 2792, 1-1 (1)

МУЗИЧКЕ КАПЕЛЕ

ХАРМОНИКА, гитара, џез, 1 мушки, 2 женске; свирање, певање добро; слободни 1-X. Капелник, Краља Александра 55, Приштина. 6400, 2.2 (2)

ЏАЗ ТАМБУРАШКА КАПЕЛА, 5 женских, 3 мушка; прим виолина, реско тамбуре; слободни прват. Понуде моли капелница Љубица Ђорђевић, хотел „Балкан", Куршумлија. 6396, 2.2 (2)

ЏАЗ ГУДАЛАЧКА КАПЕЛА, 4-5 господића, 4 мушка, костимирана гардероба; виолина, цимбало, бенџо, бас; свирка, песма добра; слободни прват. Споразум телефонски, капелница Катица Митровић, хотел „Палас", Кос. Митровица. 6401, 2.2 (2)

ЏАЗ КАПЕЛА, четири господића три господина, музика, песма добра, слободни прват, капелница Катица, хотел „Лазовић", Чачак. 6388, 2.2 (2)

ДАМЕН КАПЕЛУ комплетну са млађим снагама, треба кафана „Бабуна". Вој. Мишића 21, од 1 октобра. Понуде лично пре подне. 6093, 2-2 (2)

ХОТЕЛ „БЕОГРАД", Краљево, потребује бољу певачицу одмах. Јавити се: хотел „Београд", Краљево. 6096, 1-1 (2)

ТРАЖИМ за одмах бесплатницу и научнице и добру певачицу, моја ће бити пар. Хитне понуде на капелницу Илонку Шаркања, кафана „Бристол", Смедерево. 6397, 2-2 (2)

ДАМЕН ЏАЗ КАПЕЛА, 5 младих, лепих господића, верзираних у послу, 3 господина; слободни 1.X. Споразум телефонски капелник Аца, хотел „Жел. касина", Шабац 6399, 2-2 (2)

ЧУВЕНА УГЛЕДНА ПЕВАЧИЦА слободна за салон оркестар. Телеграфски моли Катица Плачкова, звана Аннита Новосађанка, Војводе Вука 54, Нови Сад. 2787, 2.2 (2)

СВЕ ШТО ВАМ ТРЕБА можете набавити у једној радњи. Све музичке потребе: музикалије, музичке инструменте, музички прибор и све што спада у вашу струку, најповољније Вам пружа фирма Јован Фрајт, Београд, Краља Александра 9. 6066, 1.1 (2)

ХРОМАТИЧНИ ХАРМОНИКАШ за све севдалинке и шлагере са чувеном босанском певачицом траже бољи локал или оркестар, слободни 1 октобра. Споразум телефонски. Бранко Петровић, Моравска 25, Скопље. 6095, 1-1 (2)

ТРЕБАМ добру севдалинску певачицу, плаћам фикс 15 до 20 динара. Посао одличан, гарантујем. Тврда Ценковић хармоникаш, гостиона „Земаљски рај", Велес. 6409, 1-2 (2)

РУТИНИРАН ВИОЛИНИСТ комплет, плес, анимир, нуз ес саксофон, чело-шпиц, слободан одмах. Хитне понуде: Павле, Суботица, Скотус Виторга 4. 6410, 1.1 (2)

КВАРТЕТ рутинирен за све, дуплн састав, две одличне певачице, слободни одмах. Капелник Воре Радосављевић, Добровољачка 10, Сарајево 6408, 1-2 (2)

ТАМБУРАШКА КАПЕЛА 4—6 женскиња, 3 мушка, женске лепе, младе, слободни прват. Хитне понуде: Милка Думенски капелница, хотел „Плуг", Пожаревац. 6407, 1-1 (2)

ТАНГО-ХАРМОНИКАШ - џазиста (власт. џаз) слободан прват, нотаиста, анимир. Хитне понуде моли Вилибалд Валиа, Ниш, Врњачка 17. 6406, 1-1 (2)

ДОБАР КОНТРАШ певач, слободан сам прват, споразум телефонски моли Мића, хотел „Слобода", Нови Пазар. 6405, 1.1 (2)

САКСОФОНИСТ - кларинетиста, тражи место где се свира нотално. Адреса у администрацији. 6098, 1-1 (2)

ХАРМОНИКАШ са хроматичном хармоником и џазом, две лепе певачице, слободни одмах по споразуму. Гостионица „Корзо", хармоникаш Рикић, Краљево. 6404, 1-1 (2)

КЛАВИРИСТА за шлагере, анимир и севдалинке, слободан 1.ог. Вучко, хотел „Југославија". 6411, 1-1 (2)

СЕВДАЛИСКА ЏАЗ КАПЕЛА, 4 женске угодне спољашности, 3 мушка; хармоника, флигорна и контра; слободни 1-X. Услови споразумно телефонски. Јави се Рутмарника и Милена. Рајо Стаи ковић, хотел „Босна", Грачаница. 6412, 1-2 (2)

ТРЕБАМ комбиновану капелу од 5 чланова, по могућству да женске свирају. Адреса: Мила Мушкић, Трг Краља Петра 2, Сребрак. 6413, 1-1 (2)

БОЉА КАПЕЛА 3 мушка, 4 младе верзиране женске, слободна 1-X. Капелник Цвенић, Бијељина, кафана „Волга". 6340, 1-1 (2)

ГРАМАТИЧНИ ХАРМОНИКАШ добар севдалија са џазом, један гитариста добар певач, 3 певачице, слободни 1 октобра. За услове обратити се телефонски на адресу Велибор Миланковић хармоникаш, гостиона „Експрес - Шангај", Сарајево 2793, 1.2 (2)

ХОТЕЛ „ПАРИЗ", Скопље, потребује две приокласне певачице. Нека се јави Фата Бачева Моставка и Љубица Вистер. Споразум телефонски. 2802, 1-1 (2)

БОЉА ПЕВАЧИЦА слободна одмах, тражи место у бољем локалу или у путујућој капели. Фикс по споразуму. Понуде моли Катица Ердељац, Алексе Шантића 53, Нови Сад. 2804, 1-1 (2)

ЛОКАЛИ

ТРАЖИ СЕ

Магацин

залеван у приземљу, ближе центру, величина 300 м² са 20×30 м² са 1 или 2 мање собе. Понуде слати на администрацију листа под број „6090". 6090, 2.2

КУПО-ПРОДАЈА

ПОТПУНО НОВ најмодернији козметички уређај хитно се продаје. Услови повољни. Писати „Козметика", на администрацију „Време". 6314, 1-1 (5)

ЈЕДАН СКОРО НОВ КЛАВИР Штингл — Оригинал повољно се продаје. Интересенти нека упућају филијалу „Времена", Нови Сад под бројем 26938. 2803, 1-1 (5)

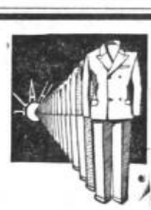
АУТО аеро-динамичне линије, најбоља америчанска марка, одлично очуван „Chrysler" модел „Airflow" 65.000 — дин. примам и замену, продаје гаража Радић, као и друге мање аутомобиле. 6099, 1-3 (5)

РАЗНО

Dr. FILIPON CREM је најбољи, најомиљенији крем за дан. Цена 12.— динара. Апотека Киклер — Вршац. 5937 (6)

ВЛАЖНЕ СТАНОВЕ ИЗОЛИРАМО — преузимамо и најмању изолацију. Дајемо дугогодишњу гаранцију. Југоасфалт, Краља Милутина 4, Телефон 25-158, 2706 (6)

МЛАДИ МЕСАР, самосталан, сам поседујем имање 120 000 дин. имам лепе приходе, говорим 3 језика, потребно ми је хитно 12—15 хиљада динара ради довршења моје велике зграде. Дајем интабулацију. „Млади месар". 6097, 1.1 (6)

ОДЕЛА,
ЗИМСКЕ КАПУТЕ, ВЕШ, ШЕШИРЕ, ЦИПЕЛЕ и т. д.
разашиље солидно и најјефтиније
ЈАКОБ ЛАХ
ГЛАВНИ ТРГ 2, МАРИБОР
Тражите ценовник.

1—S. 2773

Брзо ћете се обогатити!
са срећком Државне класне лутрије из сретне КОЛЕКТУРЕ
СЛОБОДАНА М. ВАСИЋА
БЕОГРАД VIII, ЦАРА НИКОЛЕ УЛ. 34
Вучење I класе 12 октобра. Цена: ¼ 50, ½ 100, 1/1 200 дин.
Задржавам у тајности имена срећних добитника.
Срећке шаљем у сва места а довољно је поручити дописницом.
План извлачења шаљем на захтев бесплатно. 1-1 2789

Продаја плацева и кућа
БЕОГРАДСКИ КРЕДИТНИ ЗАВОД А. Д.
БЕОГРАД
Краљев трг 11 (до Општине)
продаје наше плацеве разне величине у улици Војводе Вране бр. 17 и на Дедињу. Плаћени се продају за готов новац и на отплату. Поред плацева Завод има на продају, за готов новац, и наше куће у центру у улицама: Кнез Михаиловој; Карађорђевој; Краљев Трг; Цара Уроша; Далматинској и Војводе Вране. Сва ова имања између дута код Државне хипотекарне банке.
За цене и услове обратити се Заводу од 9 до 12 сати, тел. 20-304. Посредници искључени. 2694, 1-3

2-10 2780

2797

ВОЋКЕ око 40.000 комада разних најплеменитијих сорти, затим садинце украсног дрвећа, ружице, четинари, као и ружа у најновијим врстама продаје ГРАДСКО БАШТОВАНСТВО СЕНТА — БАЧКА. Ценовник се шаље бесплатно. 2801 1-6

НАЈНИЖЕ ЦЕНЕ СОБНОМ НАМЕШТАЈУ
за готово и до 20 месечне отплате добије се код
Груичића и Ристовића
БЕОГРАД — Васина 18
29558 1-1

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА
ИМА ЗА ИЗДАВАЊЕ ВИШЕ МАЊИХ И ВЕЋИХ СТАНОВА И ЛОКАЛА.
За бližа обавештења обратити се Одељењу за руковање непокретним имањима у улици Јакшићевој бр. 9. сваког радног дана од 8—12 и 16—18 часова. 30809

ЧИТАВУ ГОДИНУ
можете трајно спремити **МОШТ (ширу)**
од грожђа, као и све воћне сокове
БЕЗ ИКАКВИХ АПАРАТА
БЕЗ СТРУЧНЕ СПРЕМЕ
БЕЗ ГУБИТКА ВРЕМЕНА
ПОМОЋУ **НИПАКОМБИНА А/Л.**
Одличан проналазак дањашње науке!
Једноставно! Јефтино! Хигијенски!
Одобрено по Министарству пољопривреде.
Упуте и ценик шаље бесплатно:
РАДИОСАН, Загреб, Дукљанинова улица 1.
1961

Есконт купона државних зајмова
ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА есконтује (исплаћује пре рока) прва наредна купоне свих државних и државом гарантованих зајмова, које се котирају на домаћим берзама, по одбитку 6% интереса, рачунајући од дана есконта до рока плативости купона.
За бližа обавештења о есконту купона обратите се банкиној централи у Београду и свима банкиним филијалама и агенцијама.
3087

НЕГА ЛЕПОТЕ

Знати се шминкати!
Није ли то данас највиша уметност жене? Пре свега треба знати изабрати шминке. У запањујућем избору шминки PASTEL наћи ћете, поштована госпођо, ону нијансу, која заиста одговара Вашем тену. Свеже, нежне и баршунасте шминке — FARDS PASTEL одушевиће Вас.
FARDS PASTEL
BOURJOIS
Parfumeur - Paris
2796

ДИОНИЧКО ДРУШТВО ДОМАЋЕ ТВОРНИЦЕ ПРЕДЕЊА И ТКАЊА ПАМУКА
ДУГАРЕСА
ОСНОВАНО 1884.
НАЈВЕЋЕ ПОДУЗЕЋЕ ОВЕ ВРСТЕ У КРАЉЕВИНИ ЈУГОСЛАВИЈИ.
ПАМУК И ПЛАТНО
ДУГАРЕСА
ПОЗНАТО НАЈБОЉА КВАЛИТЕТА.
2701, 4-30

АУТОБУСКИ ЛЕТЊИ РЕД ВОЖЊЕ

ВАРДАРСКОГ АУТ. ПРЕДУЗЕЋА БРАЋА ПОПОВИЋ К. Д. — СКОПЉЕ
у важности од 1-ог маја до 1-ог новембра сваке године

АУТОБУСКА ЛИНИЈА СКОПЉЕ — ТЕТОВО — ГОСТИВАР — ДЕБАР — ОХРИД

Време полазка 1	2	3	4	5	6	7	СТАНИШТА	Км		Време доласка 1	2	3	4	5	6	7
7.15	9.00	10.30	12.45	15.30	17.30	19.00			Одл.	Скопље	Дол.	7.30	8.45	10.00	11.45	14.30	16.30	19.15
7.30	9.15	10.45	13.30	15.45	17.45	19.15		8	„	Хаџиџево	„	7.15	8.30	9.45	11.30	14.15	16.15	19.00
7.40	9.25	10.55	13.10	15.55	17.55	19.25		12	„	Гатимоно	„	7.05	8.20	9.35	11.20	14.25	16.00	19.17
8.10	9.55	11.25	13.40	16.40	18.25	19.55		20	„	Ново Село	„	6.40	7.55	9.10	10.55	13.55	15.35	18.54
8.45	10.30	12.00	14.15	17.05	19.00	20.30			Дол.	Тетово	Одл.	6.00	7.15	8.30	10.15	13.15	15.00	18.17
9.00	10.45	12.10		17.20	19.15			40	Одл.		Дол		7.00		10.00	13.00	14.45	18.00
9.20	11.10	12.30		17.40	19.35			55	„	Вапонште	„		6.35		9.35	12.20	14.25	17.30
9.45	11.35	12.55		18.00	19.55				Дол.	Гостивар	Одл.		6.00		9.00	12.00	14.00	17.00
9.55		13.05						69	Одл.		Дол.					11.30	13.50	
10.10		13.20						74	„	Вруток	„					11.30	13.35	
11.30		14.30							Дол.	Маод. Хапоте	Одл.					10.30	12.35	
11.45		15.10						94	Одл.		Дол					9.50	12.05	
12.05		15.20						100	„	Тронда	„					9.30	11.45	
12.45		16.05						113	„	Жировница	„					9.10	11.25	
13.00		16.35						120	„	Ростуша	„					8.35	10.50	
13.40		17.05						133	„	Косовраст. В	„					8.35	10.10	
14.05		17.30							Дол.	П е б е р	Одл.					7.00	9.45	
14.15						6.00		142	Одл.		Дол		15.0.				9.30	
15.10						6.55		168	„	Дуково	„		14.50				8.35	
15.45						7.30		184	„	Вапонште	„		13.30				7.50	
16.05						7.50			Дол.	Отоште	Одл.		13.10				7.40	
16.15						8.00		192	Одл.		Дол		13.00				7.30	
16.45						8.30		206	Дол.	Охрид	Одл		12.30				7.00	

Прва код поласка из Скопља, ради веза са авионским саобраћајем је у 7.45 часова док се авионски саобраћај врши.

АУТОБУСКА ЛИНИЈА — ГОСТИВАР — КИЧЕВО — БИТОЉ

Време поласка	Растојање км		СТАНИШТА		Време доласка
13.05	96	Одлаза	Гостивар	Долаза	11.50
14.40	95	„	Вуковиќ	„	10.40
15.20	105	„	Зајас	„	10.00
15.50		Долаза	Кичево	Одлаза	9.30
7.00	118	Одлаза	Старовац	Долаза	18.30
7.20	122	„	Прово	„	17.50
8.05	135	„	Дољенца	„	17.25
9.05	153	„	Мутилиново	„	16.25
10.05	170	„	Мрамоносца	„	15.25
10.20	175	„	Битоља	„	15.10
11.30	198	Долаза		Одлаза	14.00

АУТОБУСКА ЛИНИЈА — СКОПЉЕ — КАТЛАНОВСКА БАЊА

8.00	—	Одлаза		Долаза	18.15
8.15	9	долаза	Скопље	одлаза	18.00
8.30	—	одлаза	Душаново	долаза	17.50
8.40	—	долаза		одлаза	17.35
8.45	18	одлаза	Петрово	долаза	17.30
9.00	—	долаза		одлаза	17.15
9.05	27	одлаза	Село Катланово	долаза	17.10
9.15	39	долаза	Катлановска Бања	одлаза	17.00

АУТОБУСКА ЛИНИЈА — УРОШЕВАЦ — ШТИМЉЕ — СУВА РЕКА — ПРИЗРЕН

Време поласка I	II	Растојање км	СТАНИШТЕ		Време доласка I	II
6.00	17.50	9	Одлаза	Урошевац	Долаза	5.00 16.30
6.30	18.10	13	долаза	Штимље	долаза	7.40 16.10
7.00	19.20	42	долаза	Сува Река	долаза	8.10 14.40
8.00	19.30		одлаза	Призрен	одлаза	7.00 14.30
8.30	20.00	60	долаза		одлаза	5.30 14.00

Сабраћај се врши свакодневно у оба правца
Аутобуси имају везу у Скопљу са свима долазећим и одлазећим возовима

По железничком реду вожње — у важности од 15 маја 1938 год.

Возови одлазе из Скопља у правцу

Скопље—Ниш—Београд у час.: 7.04, 13.17 (А П.). 19.00. 20.10 (брзи)

Скопље— Б. Митровица—Краљево—Београд у час.: 6.30, 16.08, 23.45

Скопље—Велес — Бевђелија — Битољ у час.: 10.16, 16.15 (А. П.). 23.30

Скопље—Велес—Штип—Кочане у час. 7.40, 10.16, 16.34

Возови долазе у Скопље из правца

Београд—Ниш—Скопље у час.: 6.15, 10.00 (брзи) 15 54 (П.), 21.30

Београд—Краљево— Б. Митровица—Скопље у час.: 5.46, 13.05, 23.12

Бевђелија—Битољ—Велес—Скопље у час. 5.00, 12.35 (А. П.)

Кочане—Штип—Велес—Скопље у час.: 6.12 12.35, 18.32 (и из Битоља)

Главни уредник Гргур Костић. Власник, издавач и штампар за Штампарско предузеће „Време" а. д. инж. Душан Гинић, Кнегиње Персиде ул. бр. 75/I.

Издавачка Књижара
ТРГОВИНА ХАРТИЈЕ, КАНЦЕЛАРИСКОГ И ШКОЛСКОГ МАТЕРИЈАЛА
Коста Јов. Михаиловић
БЕОГРАД ВУКА КАРАЏИЋА 7.

ВРЕМЕ у сликама

Издавачка Књижара
ВЕЛИКИ ИЗБОР ШКОЛСКИХ УЏБЕНИКА ЗА ГИМНАЗИЈЕ, СТРУСНЕ И ОСНОВНЕ ШКОЛЕ.
Коста Јов. Михаиловић
БЕОГРАД ВУКА КАРАЏИЋА 7.

Два врховна црквена поглавара у срдачном разговору: Њ. Св. Патријарх Гаврило и софиски митрополит г. Стефан јуче у Патријаршији.

Парижани са интересовањем читају објаву о делимичној мобилизацији у Француској

Са шетње по великом вашару у Земуну. **Горе:** претседник општине г. Влада Илић са г. Благојевићем разгледа грнчарске производе. **Десно:** два сеоска кицоша на вашару . . .

Париску резервисти се укрцавају на станици, да би отишли на границу.

Дом слепих у Земуну јуче је на свечан начин прославио своју славу Крстовдан. На слици изасланик Њ. В. Краља и угледне личности на свечаности у дому

Приликом последњих демонстрација Лондонаца у корист одржања мира, полиција је морала енергично да интервенише да одржи ред. Извршена су и многа хапшења.

Претставници „АГОТ"-а, удружења свих путничких агенција у Европи, после конференције на Бледу, посетили су Сплит. На слици: професор г. Барач тумачи гостима сплитске знаменитости

Први међународни конгрес хотелијера одржан је ових дана у Риму. На слици у првом реду делегати Југословенског хотелијерског савеза г. г. Ђорђевић, Секулић и Дифранко са осталим учесницима конгреса, после полагања венца на гроб италијанском Незнаном јунаку.

ПОПИТАРИНА ПЛАЋЕНА У ГОТОВУ

РАДИО Blaupunkt
23-159 БЕОГРАД КНЕЗ

ПЕТРОВГРАД
Г. ЗДЕЛАР БУБОЊ
СУДИЈА

ВРЕМЕ

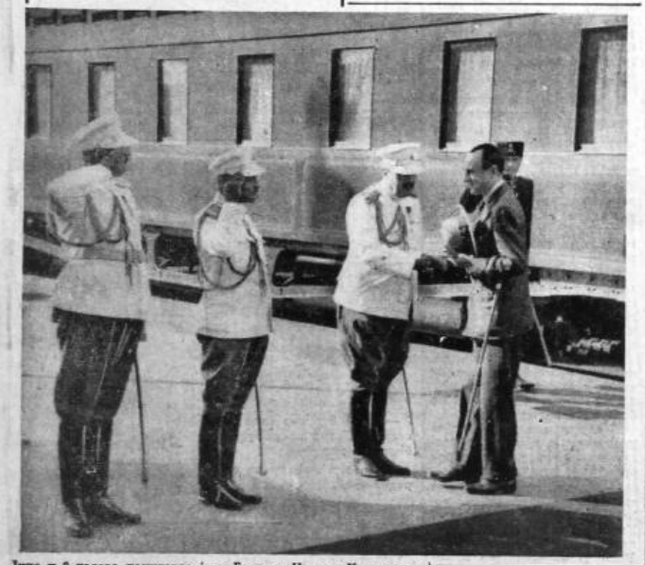
ДИРЕКТОР: Драгомир М. Стојадиновић

ГОД. XVIII — 5996 БРОЈ | БЕОГРАД, ЧЕТВРТАК, 29 СЕПТЕМБАР 1938 | ПРИМЕРАК 1 ДИНАР

NTINENTAL писаће машине
ЗАТО СУДОВИ ЈЕДНОГ ВАЖНОГ ПРАВИ WANDERER
ген. заступник Иванф ШВАРЦ
23-159 БЕОГРАД-КНЕЗ МИХАИЛОВА 29

Повратак Н. Кр. Вис. Кнеза Намесника Павла

Велики преокрет У КОРИСТ МИРА

Јуче у 9 часова допутовао је у Београд Његово Краљевско Височанство Кнез Намесник. У пратњи Његовог Краљевског Височанства допутовали су г. Милан Антић, министар Двора и ађутанти Његовог Величанства Краља генерал г. Ж. Мајсторовић и пуковник г. М. Дурбешић

Данас се састају у Минхену

г.г. Хитлер, Чемберлен, Мусолини и Даладје

Остварује се идеја г. Мусолинија

о четворној конференцији

Лондон, 28 септембра. — Министар председник г. Чемберлен саопштио је данас да је упутио г. Хитлеру предлог да оде и по трећи пут у Немачку на састанак с њим, предлажући уједно и г. Мусолинију да дође на ту конференцију ради споразума о појединостима.

Г. Хитлер, изјавио је г. Чемберлен, позвао га је да дође сутра у Минхен. Г. Хитлер је такође позвао г. Мусолинија и г. Даладјеа, који су прихватили позив.

Г. Чемберлен је у вези с тим такође саопштио да је г. Хитлер пристао да одложи за 24 сата указ-

Овакве сцене (— плач мајки и жена на једној париској железничкој станици при испраћају резервиста —) изгледа да се неће поновити, јер је нова велика нада обухватила свет, нада да ће мир бити сачуван...

нуо је маси света која се била искупила пред зградом председништва министарског савета:

„It is all right this times!" („Овога пута је све добро!")

Г. Мусолини апеловао је на г. Хитлера

Изгледа да је до г. Хитлеровог позива на конференцију у четворо дошло **пошто је г. Мусолини апеловао на г. Хитлера да одложи непосредну акцију. Г. Мусолини је тај апел учинио, пошто је примио данашњу поруку г. Чемберлена.**

(Рајтер)

Иницијатива Дучеа

(Од нашег сталног дописника)

Рим, 28 септембра. (Телефонски извештај). — Као што је „Време" већ јавило, од првог часа чехословачке кризе, Рим је непрекидно био миран, уверен да се може и мора наћи база за мирно решење и споразум. И он је то решење нашао.

(Наставак на четвртој страни)

Јапан је спреман да се уједини са Немачком и Италијом у борби против Треће интернационале

Токио, 28 септембра. — **Претставник министарства иностраних послова је изјавио да одговорност за садашње компликације у вези са судетским питањем пада нарочито на Коминтерн. Јапан је спреман, као и увек, да уједини своје снаге са Немачком и Италијом у борби против бољшевика у духу пакта против Треће интернационале.**

(Стефани)

У лондонском Хајд Парку копају ровове и покривају их челичним кровом. То су заклони за одбрану од напада из ваздуха

Али у војни округ у Лондону, где се примају регрути, мало њих улази да се јави у добровољце...

о мобилизацији немачке војске.

Пошто је Доњем дому учињено саопштење о позиву г. Хитлера на конференцију у четворо, г. Чемберлен је рекао:

„Мислим да нема тога члана овога Дома коме није лакнуло око срца на глас о томе да је и опет одложена ова криза.

„Надам се да ће ми овај Дом дати да допустити да се повучем са седнице, да бих видео шта могу да учиним за овај свој последњи напор."

„Све је добро — каже г. Чемберлен

Кад се министар претседник г. Чемберлен вратио из парламента у Даунинг Стрит, довик

Нервоза у Лондону: док се гомиле узбуђених моле пред гробом Незнаног јунака (лево), маса радозналих непрестано стоји у овом кварту министарстава (Вајтхол) и чека најновије вести о развоју ситуације у Европи

ОДЈЕКИ

Пореске власти знају све

Једна пореска управа у долини Пилиа (Егејско) — дошла је одлука једна врло интересантна решења на којој се јасно види: да пореске власти у свом делокруга много више знају него што би се у повереном у те. Чак су предузеле извесне детективске мере, да би сазнале шта раде порески дужници.

*Тако један касапин, из овог места, дугује држави суму новчића на порез, и пореска управа, да би дошла до новца, стављена му је забрану и узело на бојиште чланству. У решењу о забрани, односно у решењу о бојиску стоји и то: да порески дужник много једе и да дневно троши до 50 драхми више него што је потребно. Зато,

Судбоносни састанак у Минхену

Баук рата ишчезао

Свет је још био под дубоким утисцима речи великог британског државника, Невила Чемберлена да би и ово трећи пут имао у Немачку, кад би знао, да ће послужити делу мира, кад ето, страховито убрзани ритам догађаја, остварује и његов трећи пут.

*Седамдесетогодишњи велики Енглеске, није могао ићи ни одговорнот пред историјом, да ће своју земљу у рат, чији се страховити ужаси не да сагледати. Он није могао бити саучасник на делу рушења савремене цивилизације. Он је осећао библиску грижу савести ући изазваног ратног грозничи Европе и учинио је последњи напор за мир, на чему му је је још ће једне целокупни Дом Велике Британије од срца захвалити

Немачка обећава добро поступање са чешком мањином и обезбеђење привредног живота Чехословачке

Берлин, 28 септембра. — „Берлинер Берзен Цајтунг" доноси чланак под насловом „Нови изговори г. Бенеша".

У том чланку побија се теза чехословачке владе да немачки меморандум превазилази обим планова упућених из Годесберга. Докази које чехословачка влада износи да докаже немогућност уступања судетских области као и докази да би после тога Чехословачка политички, војнички, привредно и геополитички била неспособна за живот, не стоје. Сами енглески посматрачи утврдили су супротно.

Међутим, важнија је још чињеница да се чехословачка влада служи једним недопустивим методом у спровођењу својих планова. Британско-француски план поставио је, као главно начело, уступање судетских области са немачком већином, и то без плебисцита. У том плану нема речи о привредним, војничким и саобраћајним ограничењима. Види се, дакле, да Чехословачка просто неће да устуни судетске области.

Исти лист коментарише говор г. Чемберлена и вели:

„Сва узнемиреност, коју Чехословачка преживљује ових дана, треба да се просто сведе на то што Чехословачка влада не жели више да одржи реч, коју је дала прошле недеље. У томе је језгро свих бригa које бринy државници. Ми сматрамо да би било боље да је г. Чемберлен упутио своје опомене и закључака на адресу Прага. Из Прага је потекао покушај да се саботира смирење и споразум."

„Дојче Алгемајне Цајтунг" подлаже:

„Г. Чемберлен неће да загази у рат због Чехословачке, него због једне веће ствари, ако би, наиме, на која велика сила хтела да освоји власт над светом. Он сам говори и сам о тој могућности само са резервом. Стварно би било тешко образложити ту мисао. Али, ако се сада државници играју са другим хипотетским разлозима рата, онда би то исто само требало да значи да се ради о свесном вођењу рата између два система.

Г. Мусолини назвао је такав рат идеолошким ратом и у том случају знале би Немачка и Италија да је све друго било само изговор. Новина је то што је британска влада спремна да од своје воље гарантује спровођење обећања прашке владе да ће уступити немачке области. Међутим Фирер је у свом говору показао прави пут којим треба да се у таквом случају поће".

(ДНБ)

ПОЛУЗВАНИЧНИ КОМЕНТАР БЕРЛИНА

одговара г. Чемберлену

да Чехословачка

НЕМА НАМЕРУ ДА УСТУПИ СУДЕТСКЕ КРАЈЕВЕ

Берлин, 28 септембра. — Овдашњи политички кругови примили су говор г. Чемберлена прекоа садашња влада је неспремна да прихвати предлоге судетско-немачког народа док је очигледно сматрао корисним да изрази извесно сажаљење за Чехословачку.

Пре свега изгледа да овде превладује схватање да г. Чемберлен показује неоправдан оптимизам у погледу готовости Прага да искрено спроведе прихваћено уступање судетско-немачке области, оптимизам који није оправдан самим чињеницама.

Ако је г. Чемберлен заиста мишљења да се држава Прага може да тумачи, да сваћа — у ствари већ решена — сада прети да постане узрок рата, онда се намеће питање, зашто г. Чемберлен не тражи од Чеха да усвоје меморандум, чиме би и само спровођење стварно било загарантовано. Али, ту је г. Чемберлен показао своје једнострано сажаљење за штету Судетских Немаца и у корист Прага. Због те своје једностраности г. Чемберлен с очигледно је превидео да Прага не одбија меморандум због његове тобожње оштрине, него зато што је решен да прекрши своју реч, да тражи избегавања и да створи могућности изговора.

Ако се тражи правично и загарантовано поступање према таквим становништву и то искрено, као што то чини британски председник влада, онда се не може да превиди да су одговарајућа уверења са немачке стране већ неколико дата.

Г. Чемберлен може исто тако апсолутно да верује чињеници да становништво у спорним крајевима, које није немачке народности, нема ничега да се боји, али г. Чемберлен не би требао да верује у добру вољу Прага и у његове разне прилике, после свих њзина које је Прат дао већ неколико последњих дана. Бар ова особеност прашке владе у погледу спровођења оних њених датих пристанака изазивање сваљује вредност гаранције г. Чемберлена за беспрекорно спровођење ослобађања Судетских Немаца.

Овде, најзад, није изнакло ни то да је г. Чемберлен изјавио да се не жели поћи у рат из симпатија за Чеху, него због бојазни, — која је према немачком мишљењу потпуно неоснована — наставе после опсежнор расмарата. Али, ако би таква неоправдана бојазан требало да буде повод рату, онда треба потсетити на говорање речи г. Мусолинија, који је рекао да, ако буде избегнуто, то ће бити из разлога сасвим друге природе. Неће страх од рата бити повод за рат, него непомирљи разлози биће повод за рат против Италије и Немачке, а ти су разлози од животног интереса за обе ове државе.

(ДНБ)

Немачка гарантује лојално поступање са чешком мањином и обезбеђење привредног живота смањене Чехословачке

Берлин, 28 септембра. — Како се у овдашњим добро обавештеним круговима говори, г. Хитлер упутио је уче једно писмо г. Чемберлену, у коме се још једном осврће на тврђења, која се износе од стране Чехословака и на разлоге које Чеси наводе у циљу одбијања меморандума.

Као што је познато, прашка влада тврди да предлози меморандума угрожавају национални егзистенцију Чехословачке. Противно томе, вели г. Хитлер, треба указати на то да је тражено да се судетско, немачко питање реши путем слободног плебисцита, да је о томе питању дискутовано и да је по питању плебисцита постигнут у извесним тачкама споразум.

На тврђење Прага да Чехословачкој прети опасност једностраног притиска са немачке стране, треба одговорити:

Један плебисцит врши се по нарочитим прописима и нова граница повлачи се тек пошто је завршен слободни плебисцит. Што се пак тиче поседања судетско-немачке области, иако реч о неком војном мерама, већ то представља извесне мере безбедности, чији је циљ брзо и сигурно остварење коначног решења. Ове мере безбедности условљене су садашњим ненадразним приликама у судетско-немачкој области. Ластови који стоје близу прашкој влади тврде да је потребно постићи споразум у погледу свих модалитета ово преласке области о којој је реч, и то пре но што би та област постала део Немачког Рајха.

То другим речима значи да Праг жели преговарање о свакој појединој тачки и одугловлачење коначног решења до у бесконачност. Искуства стечена последњих 20 година јасно и у довољној мери говоре против оваке аргументације.

Прашка влада се жали да ће Чехословачка изгубити велики део свог одбрамбеног система, јер дао утврђења која се налазе у судетско-немачкој области.

Са немачке стране нарочито се наглашава да ће војне мере Немачке бити предузете и епро вођење строго у границама означеним у меморандуму и да политичка, војна и привредна независност Чехословачке ни у ком случају не би била угрожена. Г. Хитлер је изгледа нарочито подвукао да је вољан да, под извесним условима, гарантује сигурност Чехословачке.

Прашка влада жали се на привредну штету коју би претрпела, односно која би настала одвајањем судетско-немачких области. Г. Хитлер изјављује да су бојазни прашке владе неоснован и што се тиче овога питања и што се тиче питања чешких мањина, према којима би се имало поступати најлојалније. Немачка влада нема намеру да чешким мањинама припреми исту судбину коју имају Судетски Немци.

На крају се вели да Немачка увек искључала своје обавезе и да уопште не може бити речи о ма каквој повреди чешке територије. (ДНБ)

Г. Хитлер је одбио разлоге Прага за одлагање евакуације судетских крајева

Берлин, 28 септембра. — Према информацијама добивеним из добро обавештених политичких кругова г. Хитлер је у писму упућеном г. Чемберлену, посредством сер Хорасе Вилзона, одбио све разлоге које је навела чехословачка влада у циљу одбијања меморандума.

Чехословачка влада тврди да би усвајање меморандума довело у питање постојање државе. Г. Хитлер потсећа на то да је предложио плебисцит, а то ће рећи најдемократскију формулу, рада обезбеђења права становништва. Нове границе чешке државе биле би повучене тек по извршеном плебисциту, исто онако како је то учињено у Сарској области.

Што се тиче изјаве Прага да ни један Чех не би могао да одобри окупацију судетско-немачке области 1 октобра од стране Немачке, г. Хитлер напомиње да је овде реч о мери за одржање безбедности, о гарантовању извођења споразума који је већ био усвојен од прашке владе. Реч је о мери која је постала преко потребна у ситуацији, која је настала и која је створена у судетској области од стране чешких власти. Даље г. Хитлер пише у своме одговору да Праг жели одугловлачење преговора и да на тај начин онемогући дефиницију самог проблема. Најзад, г. Хитлер потсећа на своје раније изјаве у којима је уверавао Чехословачку да јој од стране Немачке не прети никаква опасност у војном, политичком и привредном погледу.

Своје писмо г. Хитлер завршава изјавом да је забрањено ма какву повреду чешке територије. (Стефани)

БЕРЛИН ДЕМАНТУЈЕ ВЕСТИ О УЛТИМАТУМУ ЧЕХОСЛОВАЧКОЈ

Париз, 28 септембра. — Авас јавља у 15 часова:

Јављају из Берлина:

На основу обавештења добивених из овлашћеног извора, демантују се вести о томе да је:

1) Чехословачкој упућен ултиматум коме рок истиче у 14 часова; и

2) о томе да ће по истеку тога рока у Немачкој бити објављена општа мобилизација.

Наглашава се да овакве вести могу само да изазову панику и ратну психозу.

Исто тако се демантује вест о изјави г. Гебелса, коју је г. Гебелс тобоже дао једном страном новинару. Напоминље се да г. Гебелс већ недељама није примио ни једног страног новинара.

ЧЕХОСЛОВАЧКЕ ТРУПЕ НА НЕМАЧКОЈ ТЕРИТОРИЈИ

Берлин, 28 септембра. — Чехословачке трупе прешле су нојчас поново немачку границу код Шенберга и поставиле митраљезе на другу за Либенау. Одатле су отворили паљбу на положаје Немаца који су одговорили паљбом.

(ДНБ)

ПРАГ ИЗРАЖАВА ЖАЉЕЊЕ ЗБОГ ПРЕЛЕТАЊА ЧЕХОСЛОВАЧКОГ АВИОНА НАД ПОЉСКОМ

Варшава, 28 септембра. — Јуче после подне чехословачки војни аташе посетио је шефа одељења штапа службе Главног генералштаба пуковника г. Плашијког, коме се извинио због лета једног чехословачког авиона изнад Скошова, до кога је дошло 26 о. м.

(ПАТ)

ПРАГ ОБЕЋАВА ИСТРАГУ О ЛЕТЕЊУ ЧЕХОСЛОВАЧКИХ АВИОНА

Варшава, 28 септембра. — У вези са пољском нотом од 26 о. м., чехословачка пословништво предало је 27 о. м. вербалну ноту у којој се вели да ће сва случајева повреде границе од стране чехословачких авиона, који су наведени у пољској ноти, бити у најкраћем времену прочуени.

„ПРОТИВ ПЛАНОВА Г. ХИТЛЕРА МИ СМО ЈОШ ТЕШЊЕ УЈЕДИЊЕНИ НЕГО РАНИЈЕ" — ПИШЕ ОРГАН ХЛИНКИНЕ СТРАНКЕ

Праг, 28 септембра. — Словачки лист „Словенски Денник" доноси данас чланак свога главног уредника г. Хусека под насловом „Заблуда г. Хитлера у погледу Словака". У чланку се подвлачи да је г. Хитлер мајдан да ће његова изјава, кад се говори о јединству Чеха и Словака и да је ту неистину проваљао садашњи председник г. др. Бенеш, г. Хусек подвлачи да су такве тврђења неистинита, а исто тако не стоје бројке које је навео Фирер у свом говору и којима је хтео да добије истинитост чехословачких статистика.

„По том питању довољно је, вели се у чланку даље, да ми кажемо да будемо сједињени са Чешима исто онако као што су то били одлучили наша браћа дегинданти 1 маја 1918 године и онако смо то одлучили ми сви без изузетка 30 октобра 1918 године. Остаћемо са Чесима, дошло што му драго.

„Била би трагична заблуда када би ма ко у иностранству или код нас сматрао да може искористити наша унутрашња размимоилажења и да у садашњим тешкоћама угнетушима може да поведе Словаке против Чеха или Чехе против Словака. У том не може нико да успе.

„Веома је добро што је претставник великог немачког народа позвао своје карте... Истина је да је извесни број претставника словачког народа пре кратког времена одржао заједничке састанке са г. Хенлајном и неговим сарадницима. Али, то они нису учинили у циљу да издају отаџбину. Они су изјавили жељу да се информишу о намерама Судетских Немаца. Сада видимо тачно све планове хенлајновца. Против тих планова ми смо још тешње уједињени него што смо били раније."

(ЧТК)

Италијанска штампа истиче да се Хитлеров меморандум не разликује од енглеско-француског плана

(Од нашег сталног дописника)

Ријека, 28 септембра. (Телефонски извештај). — У Италији се и даље инсистира на захтеву, да Праг прими у потпуности немачки меморандум пошто је то једини излаз за спас мира. Док је Италија до сада поздрављала иницијативу енглеског премијера г. Чемберлена, његов последњи говор није наишао на најбољи пријем. У првом реду замера му се, што није наговестио никакав нови притисак у Прагу, а Рим држи да је тешките ситуације у Прагу.

„Пополо д' Италија" у свом уводнику, за који се држи да је инспирисан са службене стране, између осталог каже:

„Хитлеров меморандум се у својој основи не разликује од енглеско-француског плана. Фирер не тражи друго него присаједињење Судета Немачкој. Оно право су му признали Лондон, Париз и Праг. Нема дакле места дискусијама и размишљама по овој тачки. Судети већ стварно припадају Рајху. Хитлер се ограничио на то да тражи једно право, које му је већ признато. У суштини Хитлер у своме говору није постављао никакве нове захтеве: размимоилажење је само у начину и у времену."

Док је италијански став остао непромењен спаја се извесна промена атмосфере у вези са извесним војним мерама појединих држава. Оне су изазвале паљбу и забринутост пошто се сматра да нису оправдане. „Пополо д' Италија" тим поводом истиче да све мере појачавају затегнутост у дотичним земљама, стварају ратнички дух и храбре подземне снаге. Лист затим наставља:

„Оне војне мере прошириле су се и на зоне које немају никакве везе са чехословачким случајем. Бележимо мере француске морнарице према сувоземним и поморским границама Италије као и мере британског адмиралитета и министарства рата у Средоземном Мору у Егеју. Шта зачеће ове иницијативе? Који су њихови циљеви?

Италија која је остала мирна, без провокација и без икакве војне иницијативе има право да постави ова питања и да задржи на њима своју пажњу са расположењем која не може да буде расположење једног равнодушног посматрача".

Разумљива је ова забринутост Италије пошто се овде ради о њеним осетљивим позицијама на Медитерану и на Блиском Истоку а не о чехословачком спору, у који је она само индиректно умешана. Са италијанске стране до сада нису донесене никакве против мере. Иначе се истиче да Италија може да изврши потпуну мобилизацију у за 24 часа и да ће будно пратити догађаје.

Осврћући се на изјаве о војној солидарности између Велике Британије, Француске и Совјетске Русије „Журнале д' Италија" каже:

„Најзалуднне ове солидарности је једна грешка. Оно и сувише стрмоглаво уједињује силе нереда које представља Москва са силама реда које бисмо хтели још да претпостављамо у Француској, а нарочито у Великој Британији. Оно може само да охрабри г. Бенеша у његовом протраживању, мајском отпору. Г. Бенеш је до сада стално маневрисао са обећањима и одуговлачењем да би добио у времену и одвајао пажњу страшава и маса против погибељне политике европских влада."

З. МАТЕТИЋ

Рим поздравља иницијативу г. Мусолинија која значи пут у мир

(Наставак са прве стране)

И у часовима кад су сви почели са мобилизацијама и војним припремама, кругови блиски палати Венеција уверавали су, да још увек постоји нада, да се избегне најстрашнији сукоб, који би Европа могла забележити. Г. Мусолини у свом говорима по Северној Италији, стално је истицао могућност пацификације и кад су други сматрали опити сукоб у Европи неизбежним, Дуче је сматрао, да се конфлит може локализовати на територији, у којој је настао, тј. на судетске крајеве у Чехословачкој и Немачку.

Али сада, иако је г. Мусолини наговестио, да ће Италија бити примирана да предузме војне мере за своју безбедност, ништ до тога није дошло. Сем незнатних, у ово доба године редовних сазива фашистичке милиције, италијанска војна сила била је за цело време савршено мирна.

Преокрет, благодарећи г. Мусолинију

До јуче неизгледна политичка ситуација, која је имала све знаке неизбежног сукоба, данас, изненадно и захваљујући г. Мусолинијевој иницијативи, добила је нов смер, који пружа најлепше наде за мирно решење и споразум.

Уторшњи дан у Риму био је пресудан и историски за светски мир. Јутрос у десет часова, гроф Ћано примио је у палати Кинг лорда Перта и задржао се с њим у дужем разговору. Том приликом лорд Перт предао је грофу Ћану нове предлоге лондонске владе за решење чехословачког питања и посланицу упућену Дучеу од стране г. Чемберлена.

Посете грофу Ћану

После посете лорда Перта, гроф Ћано је примио најпре пољског амбасадора, г. Длугозовског, а затим мађарског министра, г. Биланьа. У међувремену, у вези са посланицом г. Чемберлена г. Мусолинију, Дуче је ступио у телефонску везу са г. Хитлером и изнео му свој предлог за сазив четворне конференције, на којој би се претреала још једном сва спорна питања и створила база за даље мирне разговоре.

Амерички амбасадор код г. Мусолинија

Данас после подне, у четири часа, г. Мусолини примио је амбасадора Сједињених Америчких држава у Риму, г. Филипса, који је Дучеу предао посланицу за мир, упућену му од стране претседника г. Рузвелта. У тој посланици, г. Рузвелт каже, да се сећа напора који је г. Мусолини учинио за мирно решење немачко-чехословачког конфликта. Помиње трагичне последице које би имао за све народе европски рат и моли Дучеа, да помогне напоре за решење овог тешког питања, као и да се прими посредништва за мирно решење конфликта без употребе силе.

Одлазак Дучеа и грофа Ћана за Минхен

Вечерас у шест часова ситуација је кренула новим током који још је одредио г. Мусолини. Нешто пре шест часова, г. Мусолини у пратњи грофа Ћана и двојице секретара отпутовао је специјалним возом за Минхен, где треба да се одржи четворна конференција између гг. Хитлера, Мусолинија, Чемберлена и Даладјеа. На римској железничкој станици Термини, убрзо се сакупила велика маса света која је бурно и дуго аклamовала Дучеа.

Дуче, творац Четворне конференције

Римски полузванични кругови истичу, да је мисао о сазиву четворне конференције дао Дуче. Уосталом, како је „Време" то забележило, на сутрашњој конференцији четири државника имаће приликe да на миру и хладнокрвно размотре све проблеме, који су се у последње време појавили. Добро обавештени римски кругови изражавају наду и врло велики оптимизам за сутрашњу конференцију. Тај састанак ће омогућити да се говори и о проблему Шпаније, који је исто тако уско везан са данашњим подвојеностима у Европи.

Југословенско-италијански односи

Но пре свитања једног новог мира потребно је поменути и југословенско-италијанске односе, које у данима ове кризе није помутио ниједан облачак сумње или неповерења. Показало се, да је приjатељство, инаугурисано у Београду од грофа Ћана и г. др. Стојадиновића чврсто, и да никаква олуја није у стању да га пољуља. Оно је показало, да је политика, коју води г. др. Стојадиновић здрава и логична. Пакт потписан у Београду прошао је још једном кроз пробу и дао доказа стабилности у једном од најтежих и најкритичнијих часова послератне Европе.

Римско грађанство данас са врло великим задовољством коментарише иницијативу г. Мусолинија да се преговорима решавање несугласица, особито ако оне нису такве природе да се не могу решити за зеленим столом.

М. ПОПОВИЋ

Мађарска није мобилисала

Будимпешта, 28 септембра. — **У добро обавештеним круговима категорички демантују вест која је кружила у иностранству, а према којој би данас дошло у Мађарској до нових мера у области народне одбране.**

Исти кругови сматрају да могу потврдити да Мађарска, под садашњим стањем ствари, намерава да очува неутралност, ако би дошло до сукоба због Чехословачке.

Међутим, ови кругови се држе резервисано у погледу става Мађарске у случају општег сукоба.

(Авас)

Моторизоване немачке трупе маршираjу кроз Берлин на фронт

Берлин, 28 септембра. — **Читавих пет часова моторизоване трупе свих врста продазиле су кроз Берлин, јуче од 16 до 21 часа долазећи са запада и севера, а крећући се ка југоистоку.**

Трупе су марширале кроз Вилхелмштрасе испред зграде канцеларства и министарства ваздухопловства. Трупе више не носе бројеве нити на оклопатнику нити на капама. Исто тако су пребрисани бројеви моторних кола. Примењени су и топови наjтежег калибра и тенкови свих врста, митраљези, радиотелеграфска одељења итд.

Трупе су могле да и не пођу кроз Берлин, али се претпоставља да су немачки војни наjвиши хтели да подвуку значај последњег говора г. Хитлера. (Авас)

250.000 ИЗБЕГЛИЦА

Берлин, 28 септембра. — **Број судетских избеглица у Немачку пређе се на 250.000 међу којима има жена, деце и старица.** (Стефани)

Г. ЛОЈД ЏОРЏ О ГРЕШКИ ИЗ 1914 ГОДИНЕ

Лондон, 28 септембра. — Г. Давид Лојд Џорџ упутио је претседнику либералне организације за Јужни Велс писмо, у коме између осталог вели:

„Године 1914 учинили смо грешку што нисмо на време обавестили Немачку да ће она имати да се бори са целом Британском Империјом, ако буде упала у Белгију. Не допустимо да се понови та трагична грешка."

(Рајтер)

МАНИФЕСТАЦИЈЕ ЗА Г. ХИТЛЕРА

Берлин, 28 септембра. — Синоћ су у свима градовима Рајха приређене манифестације верности Фireру. Нарочито свечане биле су манифестације у Кенигсбергу, Хемницу, Лајпцигу, Франкфурту на Мајни, Хановеру, Келну и Штутгарту. Упућен је велики број поздравних телеграма Фireру. (ДНБ)

Код слабог апетита

затвора црева оживљава једна чаша природне

FRANZ-JOSEFOVE

горке воде покварену пробаву и чисти цревни канал.

Рег. С. бр. 15.445/35. 2253

Нови апел Рузвелта на Хитлера да омогући мирно решење спора

Предлог о сазиву светске конференције

Вашингтон, 28 септембра. — У свом телеграму упућеном г. Хитлеру, г. Рузвелт даје сугестију за сазив једне конференције свих сила, заинтересованих у проблему Чехословачке. Ова конференција одржала би се у једној неутралној европској земљи.

Текст телеграма је следећи:

„Желим да вам потврдим пријем одговора Ваше Екселенције на мој телеграм од 26 септембра. Ваш сам сигуран да ћете делити моје мишљење у погледу последица које се не могу предвидети зло и непроцењивих несрећа, које би се обориле на цео свет ако би избио европски рат.

„Питање које се даље поставља није да ли су почињене заблуде и неправде у прошлости. Оно што је сада у питању, то је судбина света, данашњег, као и сутрашњег.

„Свет захтева од нас, који смо сила воће народа, да испуњамо највиши задатак, који се састоји у томе да водимо народе према будућности, не постављајући тој будућности као цену мучење и смрт милиона грађана.

„Прибегавање сили, у време светског рата, није довело до мира. Победа и пораз били су једнако неплодни. Та лекција је морала поучити свет.

„Из тога разлога нарочито ја вам упутио 26 септембра свој апел. Вашој Екселенцији, председнику Чехословачке Републике и министрима претседницима Велике Британије и Француске. Две ствари на којима сам инсистирао биле су:

прво, да спе несугласице између немачке и чехословачке владе могу и морају бити уређене мирним начином, и друго, да би претња употребе силе могла довести до општег рата. Та претња је исто толико непомирљива колико и неоправдана.

Од огромне је вредности да се преговори настоје без прекида док се не дође до правог и конструктивног решења.

„Моја уверења у погледу ове две ствари још је више учвршћено, јер одговори примљени од Ваше Екселенције, председника Француске и министра председника Велике Британије показали су да постоји велика сличност у нашим гледиштима и да нашим напорима могла би бити предност аргумената, ја не желим да их набрајам и нема потребе да то чиним, Апел који сам упутио Вама је само за тим да се продуже преговори док се не дође до мирног решења, те да се тако избегне прибегавање сили.

„Садашњи преговори нису прекинути. Они се могу продужити, ништа не би било на путу њиховом проширењу у једну конференцију свих заинтересованих народа у садашњем ситуацији.

„Да конференција могла би се одржати у било коме неутралном Крају Европе. Она би пружила прилику да се реши то питање као и питања која иду уз њега, у духу праведности и на трајан начин. По моме мишљењу, а у светлости искуства свога века, продужење преговора остаје једини начин да се проблеми одмах реши на солидној основи.

Ако прихватите на мирно решење у томе духу, стотине милиона људи у целом свету, уверен сам, признали би да тај ваш гест пружа услуге учињене у историји целом човечанству. Дозволите ми да вам изразим своје скромно мишљење да би историја кроз душе сваког човека, сваке жене и сваког детета, чији би живот био изгубљен у рату који прети, учинила све нас одговорним, ако би занемарили и најмањи апел у циљу да га спречимо.

„Влада Сједињених Држава нема политичких интереса у Европи и она неће да преузме никакву обавезу у вођењу садашњих преговора. Али, ми имамо право и ми смо свесни своје одговорности, као један део света, према својим суседима. Савест и одлучна жеља народа моје државе тражи да истока влада подржи гласе против рата и да упути поново упозорење против њега."

(Авас)

Г. РУЗВЕЛТ ОДБИЈА ДА ДА КОМЕНТАР О ГОВОРУ Г. ЧЕМБЕРЛЕНА

Вашингтон, 28 септембра. — После седнице владе г. Рузвелт је одбио да новинарима да ма какав коментар о међународној ситуацији. На питање о некој евентуалној посети за америчко посредовање у европској кризи, г. Рузвелт је одговорио да ни један нови елеменат у том погледу није наступио. Г. Рузвелт је додао да је слушао са свима члановима владе говор г. Чемберлена, али је одбио да да ма какав коментар. (Авас)

КОНФЕРЕНЦИЈА ЗА НОВО УРЕЂЕЊЕ ЕВРОПЕ?

Лондон, 28 септембра. — „Дејли Телеграф" сазнаје да је британска влада упутила чехословачкој влади питање да ли би Праг узео учешћа на једној међународној конференцији, која би имала за циљ да изради ново уређење Европе. Праг је одговорио да пристаје али да при томе треба подузети извесне резерве.

ОДЛАГАЊЕ ДОЊЕГ ДОМА

Лондон, 28 септембра. — Саслушавши сензационално обавештење министра претседника г. Чемберлена, Доњи дом је једногласно решио да одложи рад до понедељка. (ДНБ)

АПЕЛ Г. РУЗВЕЛТА НА Г. МУСОЛИНИЈА

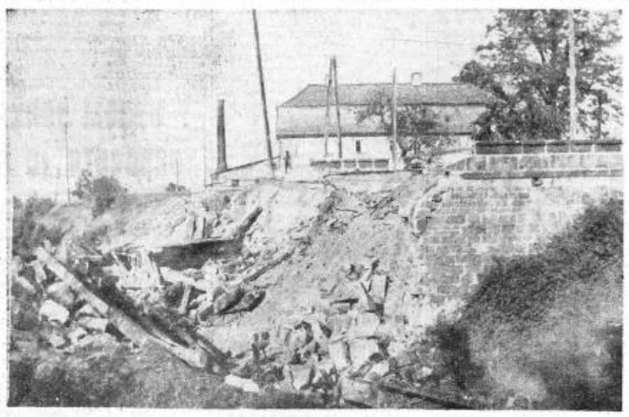
Рим, 28 септембра. — Данас поподне г. Мусолини, у присуству министра иностраних послова грофа Ћана, примио је амбасадора Сједињених Америчких Држава који му је том приликом предао личну поруку претседника г. Рузвелта.

У тој поруци претседник Сједињених Америчких Држава, пошто је потсетио на напоре које је учинио у циљу мирног решења немачко-чехословачког сукоба и пошто је учинио алузију на трагичне последице које је Европски рат имао у целом свету, тражи од г. Мусолинија да пружи своју помоћ у циљу решења сукоба путем преговора или других мирољубивих споразума без прибегавања сили.

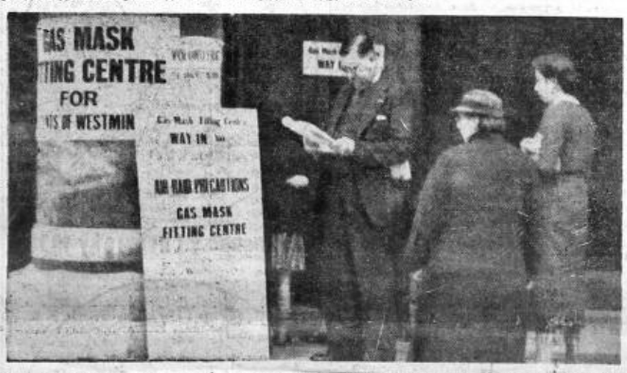
Г. Мусолини је примио на знање ову поруку и замолио је амбасадора Сједињених Америчких Држава да достави претседнику г. Рузвелту изразе његове захвалности и његов одговор.

Чехословаци, које су судетско-немачки заштитни одреди одвели преко границе у Немачку, одговараће за преступе против хенлајноваца

Код Крајбица, на немачко-чехословачкој граници, срушен је железнички мост

Реони за одбрану од напада отровним гасовима у Лондону већ функционишу. Становници примају гасне маске и инструкције...

Експозе г. Чемберлена у Доњем дому о немачко-чехословачком спору

Лондон, 28 септембра. — Када је г. Чемберлен на данашњој седници Доњег дома узео реч да би дао своју сва нестрпљењем очекивану изјаву о међународном положају, министар - претседник поздрављен је клицањем из свих клупа.

„Данас, рекао је г. Чемберлен, налазимо се пред ситуацијом какој нема равне од 1914 године насамо.

„И поред најбоље воље ће ме, ту а да не размишљам о томе да ли бисмо можда избегли ову кризу да смо применили чл. 19 Пакта Друштва народа, који предвиђа ноћни измене уговора у оквиру Друштва народа, уместо што смо чекали док су се страсти разбуктале у општинској крајњој мери. (Клицање и одобравање).

„Све државе — чланице морају подићи свој део одговорности за оно пропуштање. Међутим, ја данас нисам узео реч да их окривим.

У даљем тону свога говора — — а пре но што ће учинити већ јевољно сложење — претседник г. Чемберлен је рекао:

„У месецу јулу о, г, преговори између чехословачке владе и Судетско-немачке странке били су дошли на мртву тачку. Увелико је постојала бојазан да ће се влада Рајха умешати у тај спор ако се не би нашло брзо решење.

„У таквој ситуацији, за британску владу постојале су три могућности, и то:

1) Могли смо претити ратом Немачкој, за случај да би она напала Чехословачку;

2) Могли смо остати по страни, пуштајући ствари да иду својим током, — и

3) Могли смо да тражимо мирно решење путем преговора.

„Нисмо хтели да поћемо приним од три наведена пута: Велика Британија није имала никаквих уговорних обавеза према Чехословачкој (аплауз) и вазда смо се противили примену таквих обавеза. Друга могућност такође нам је била несимпатична. Стога смо пошли трећим путем те смо се примили задатка да посредујемо.

Министар - претседник затим одаје хвалу лорду Рансимену. Каже да није била његова крива ца ако у својој мисији није успео. Напротив, каже г. Чемберлен, ми и цела Европа треба за вечита времена да будемо благодарни лорду Рансимену и његовим сарадницима на напорима, које су учинили у интересу мира и којима су стекли поверење и једног и другог заинтересованог табора. (Аплауз и клицање).

Затим је г. Чемберлен рекао да је средином августа о. г. било јасно да између Карлововарског говора г. Хенлајна и предлога чехословачке владе постоји и сувише велики јаз да би се он могао премостити непосредним преговорима између две заинтересоване стране.

Одлазак г. Даладјеа у Минхен

(Од нашег сталног дописника)

Париз, 28 септембра. (Телефонски извештај). — Претседник француске владе г. Даладје полази сутра у 8.30 часова са аеродрома „Ле Бурже" за Минхен. Г. Мусолини већ је крекао возом за Минхен. Р. ВАЛЕ

ОПОЗИЦИОНЕ ГРУПЕ КОД Г. ДАЛАДЈЕА

(Од нашег сталног дописника)

Париз, 28 септембра. (Телефонски извештај). — Једна делегација опозиционих група под вођством г. Луја Марена, бившег министра и претседника скупштинске групе републиканског савеза, примљена је данас код г. Даладјеа.

Ова посета имала је за циљ да поднесу претседнику владе један низ питања о међународној ситуацији и да затраже од њега сазив Парламента. Делегација је изјавила, да се г. Даладје обавезао да неће без претходне консултације Парламента да објави општу мобилизацију, нити икакву еквивалентну меру, нити да ће учинити ма какав акт, који би озбиљно загрозио будућност земље.

Претседник владе одговорио је да одлука о општој мобилизацији претстављала једну крајњу пређузетну, које се он не може одрећи, али да је могуће, да се он неће том прерогативом послужити пре консултације Парламента.

Р. ВАЛЕ

Лондон се спрема...

У лондонском Хајд-Парку све се интересује за радове у вези са одбраном од напада из ваздуха

Једна старица Лондонкиња такође тражи гасну маску коју после овог преокрета неће имати прилике да употреби

Хрпета државних аутобуса превезло је резервисте у гарнизоне департмана Мез. Сви су аутобуси реквирирани

БАН Г. РАЈИЋ У СРЕМСКИМ КАРЛОВЦИМА

Сремски Карловци, 28 септембра. — Бан Дунавске бановине г. Светислав Рајић у пратњи начелника техничког одељења инж. г. Ђорђа Гаспаринна и шефа Техничког одељења инж. г. Стевана Завишића, посетио је данас Сремске Карловце. Г. Рајић је обишао канцеларије градског поглаварства, патријаршијску башту, радове на канализацији градских улица, пут ка Стражилову, пут ка селу Буковцу и пут Сремски Карловци — Стражилово—Венац.

УБИСТВО — ЗБОГ ШАМАРА

Љубушки, 28 септембра. — У селу Хумцу код Љубушког Иван Мучић, младић од 18 година, убио је Перу Мајсторовића из истог села.

Иван Мучић возио је пре неколико дана бицикл и како није био добар возач гурнуо је Мајсторовића у канал услед чега му је овај опалио шамар. Када је синоћ Мајсторовић ишао са посла кући Мучић га је напао и ударио га једном гвозденом шипком по глави а затим ножем у леђа тако да је Мајсторовић остао на месту мртав.

Јутрос је судска комисија извршила увиђај и обдукцију леша, а убица је још синоћ ухапшен на спавању.

СПОМЕНИК КРАЉУ ПЕТРУ У ЗАГРЕБУ БИЋЕ ОСВЕЋЕН ТЕК У ДЕЦЕМБРУ

Загреб, 28 септембра. — Споменик Краљу Петру Великом Ослободиоцу, који је подигнут у Загребу на тргу Краља Петра у облику великог репрезентативног уметничког павиљона по нацртима г. Мештровића, већ је завршен.

Споменик је требао да буде откривен и осве ћен 1 октобра, у суботу. Том приликом требало је да буде отворена изложба „Лепа века хрватске уметности".

Међутим, данас је Хрватско друштво уметности, које приређује ову изложбу, одлучило да се откривање и освећење овог споменика изврши 8 децембра. Тада ће се отворити и изложба „Лепа века хрватске уметности" у Загребу, у новом Дому уметности — Споменику Краљу Петру Ослободиоцу у Загребу.

Разлог овом одлагању лежи у неким техничким радовима у унутрашњости павиљона, који нису могли бити на време завршени.

Ни затвор не помаже...

КРАЉЕВАЧКА ПОДВОДАЧИЦА ОПЕТ НА СТАРОМ ПОСЛУ

Краљево, 28 септембра. — „Време" је већ у неколико махова писало о краљевачкој подводачици Наталији Марковић - Сандовић, која је за свој први пређашњи посао била осуђена и тек пре два месеца пуштена из затвора. Сада су опет у стану Наталије Сандовић пронађене две младе девојке, деветнаестогодишња Ева Каталон родом из Марковца код Вршца и шеснаестогодишња Драгиња Петровић. Девојке су већ дуже време биле у стану подводачице На саслушању оне су изјавиле да их је Сандовка превадила обећавши им лепу плату и мало рада, а да их је затим натерала да примају госте.

ВРЕМЕ Четвртак, 29 септембар 1938

КРОЗ МИНИСТАРСТВА

ОДЛИКОВАЊЕ СЕНАТОРА И НАРОДНОГ ПОСЛАНИКА НА ПРЕДЛОГ МИНИСТРА ПРАВДЕ

У име Његовог Величанства Краља, Указом Краљевских Намесника, на предлог министра правде одликовани су: Орденом Белог Орла 5 реда **Петар Богавац**, сенатор; Орденом Југословенске Круне 4 реда **Богољуб Кнежић**, народни посланик.

ПОСТАВЉЕЊА

У име Његовог Величанства Краља, Указом Краљевских Намесника, на предлог министра правде постављују се: за судију Касационог суда у Београду 2 групе, 2 степена **Стеван Јовановић**, судија Апелационог суда у Београду; за судију 4 групе 2 степена Српског суда у Београду **Звонко Месингер**, држани тужилац у Пећи, за старешину Српског суда у Штипу 4 групе, 1 степена **Драгољуб Симоновић**, судија Окружног суда у Косовској Митровици, за судију Окружног суда у Шапцу 4 групе 1 степена **Живан Гуцоњић**, судија Српског суда у Шапцу, за примарног тужиоца 5 групе у Пећи **Богдан Шошкић**, судија Окружног суда у Пећи, за секретара 7 положајне групе Апелационог суда у Београду **Михајло Јелићић**, судија Окружног суда у Великој Кикинди, за канцеларијског чиновника 6 групе Српског суда у Руми **Анте Палић**, главни архивар истог суда; за главног архиваре 7 групе Апелационог суда у Београду **Данило Јовановић**, главни архивар истог суда; за главног архиваре 7 групе Српског суда у Делиницама **Мате Врчић**, архивар истог суда; за главног архиваре 7 групе Државног тужилаштва у Загребу **Иван Јелић**, архивар Окружног суда у Загребу.

УНАПРЕЂЕЊА СУДИЈА

У име Његовог Величанства Краља, Указом Краљевских Намесника, на предлог министра правде унапређују се: у 3 групу 1 степена: **Мате Малинар**, претседник Окружног суда у Загребу; у 3 групу 2 степена: **Радосав Драгосављ**, претседник Окружног суда у Лозници; **Милан Живковић**, претседник Окружног суда у Пироту; **Александар Атанацковић**, старешина Српског суда у Лозници; у 4 групу 1 степена: **Димитрије Христић**, судија Окружног суда за град Београд; **Горча Дидинский**, заменик државног тужиоца за град Београд; **Драгутин Вучинић**, старешина Српског суда у Рашкој; **Витомир Павловић**, старешина суда у Гучи; **Михајло Јовановић**, судија Окружног суда у Нишу; **Драгољуб Штрбић**, судија Окружног суда у Смедереву; **Петар Арамбеловић**, судија Окружног суда за град Београд; **Александар Филиповић**, судија Окружног суда у Штипу; **Живојин Аранђеловић**, судија Окружног суда у Крагујевцу; **Риста Стаменковић**, судија Окружног суда у Врању, **Тодор Нешковић**, судија Окружног суда у Зајечару; у 4 групу 2 степена: **Драгутин Протић**, судија Српског суда за град Београд; **Никола Илић**, земаљски државног тужиоца у Загребу; у 5 групу: **Жарко Путниковић**, старешина Српског суда у Иско; **Звонимир Халета**, судија Српског суда у Самобору; **Бото Абрамовић**, судија Српског суда у Билећеву; **др. Јосип Паушинер**, судија Српског суда у Крижевцима; **пр. Владимир Шварц**, судија Српског суда у Загребу; **др. Марко Дутчајић**, судија Српског суда у Загребу; **др. Марко Вицић**, судија Српског суда у Зајечару; **пр. Јосип Хрваковић**, судија Српског суда у Сплиту; **Јосип Јемершић**, судија Српског суда у Сисаку; **Четко Дабетић**, судија Српског суда у Дарувару; **Вранко Мићковић**, судија Српског суда у Вировитици; **др. Владимир Липовац**, судија Српског суда у Сушаку; **Спаниша Кошчевић**, судија Српског суда у Карловцу; у 6 групу: **Александар Јовчук**, помоћни секретар министарства правде; **Стјепан Јаковљевић**, грунтовничар Српског суда у Славонском Броду; **Стјепан Малиш**, грунтовничар Српског суда у Крапини; **Иван Корић**, грунтовничар Српског суда у Бакру; **Мате Ружић**, грунтовничар Српског суда у Св. Ивану Зелини; **Иван Брњачић**, грунтовничар Српског суда у Чазми; у 7 групу: **Маријана Цвијановић**, грунтовничар Српског суда у Загребу; **Јосип Вучковић**, грунтовничар Српског суда у Копривници; **Иван Собота**, грунтовничар Српског суда у Удбини.

ПРЕМЕШТАЈИ СУДИЈА ПО МОЛБИ

У име Његовог Величанства Краља, Указом Краљевских Намесника, на предлог министра правде премештене су, по молби, у Окружни суд у Сиску за судију 4 групе 2 степена **Мишпрат Профировић**, судија Окружног суда у Приједору, у Српски суд у Вуковару **Андрија Огрешец**, судија Српског суда у Вировитици, у Српски суд у Копривници, **Владимир Журша**, грунтовничар Српског суда у Пругову.

УВАЖЕНА ОСТАВКА НА ДРЖАВНУ СЛУЖБУ

У име Његовог Величанства Краља, Указом Краљевских Намесника, на предлог министра правде уважена је оставка на државну службу др. **Тихомиру Дрезди**, судији Српског суда у Вуковару.

ОДЛОЖЕН КОНГРЕС ИНЖЕЊЕРА И АРХИТЕКТА У СПЛИТУ

Главна управа Удружења југословенских инжењера и архитеката одложила је на неодређено време XIX редовну главну годишњу скупштину Удружења, која је била заказана за 2 октобар о. г. у Сплиту.

За негу коже!

SOLEA

Сапун и крема

ПРИВРЕДНИ ЖИВОТ

Нова одлука министра финансија
о производима који се могу извозити само уз плаћање у слободним девизама

Министар финансија донео је следеће решење да се извоз из наше земље ниже подпозајских артикала може вршити само уз наплату у слободним девизама: кожа телећа прерађена; кожа говеђа прерађена; хрватски шлиперн; шпиритус рафиниран; шпиритус денатуран; бакуот у комадима и у праху; руде: манганска, олевна, цинкова, пиритна, пиритна флотацијона; згура гвоздена — троске, згура олевна; угаљ камени; глицерин сирови; кожа чињена: вол у крутоним, вратови, огрлици од воловска, бланк, телеће, говеђе; целулоза; феромангани; гвожђе за обруче; старо гвожђе; племенити и специјални челик; концентрат бакарне руде; концентрат цинка; алуминијум.

Уверење о обезбеђењу валуте за извоз напред поменутих артикала издаваће искључиво Народна банка.

Истовремено министар финансија решио је да се почев од 30 септембра 1938 не може увозити из неклирншких земаља нити одаринити, ако увозник не располаже претходним овлашћењем Народне банке, према бројевима увозне царинске тарифе — следећа роба:

Т. бр.	Наименовање
7,2	патлиџани
7,3	црни лук
27,1	какао сиров
28	чај
29	зачини у зрну: љуспи, ољуштени, истучени и самлевени
183,1	пречишћен шећерни прах
330	екстракти и материје за штављење коже, у колико нису изричито поменути и нешто друге материје за штављење
235,2	остали органски хемијски производи и препарати и апотекарски производи, који нису на другом месту поменути, и друзен препарати за чишћење парних котлова од камена
237	препарати за бојење, изузев вештачке органске боје и нарочито поменуте
261	пудер, помаде, руменила и белила; сапстави за бојење косе и остало
329,1	предива од природне свиле на другом месту напомснута једножична или вишежична — сирова
382	крзно уређено или неуређено
418.16	траке за филмове и филмови за биоскопе
527	отпаци, комади полупаних стаклених израда, стаклена пена
646	парних котлова, па и с прибором; за парне машине
672—674	велосипеди, мотоцикли и њихове приколице као и њихови делови
685	машине за рачунање, писање и умножавање.

НЕМАЧКА КУПУЈЕ ЖИТАРИЦЕ И У КАНАДИ

Берлин, 28 септембра. — Према поузданим извештајима Немачка је у Канади закључила куповине већ преко милион тона разних житарица. Ове житарице нису још експедоване за Немачку. Тек се товаре у бродове по разним канадским лукама.

Израда савременог коловоза на путу кроз Крагујевац

8 октобра одржаће се у Рачунско-економном одељењу Министарства грађевина нова пова оферталпа лицитација за израду савременог коловоза на државном путу кроз Крагујевац од 121.+.679 до 122.+.772 км. и од 0 до 1.+.163 км.

Предрачунска сума износи динара 2.853.113.

У првом полугођу ове године нарочито је порастао извоз у Енглеску

Извоз за Француску опао је за 90%

Наш извоз у I полугођу 1937 г.

Наш извоз у I полугођу 1938 г.

Обустављен је трговински промет Дунавом са Немачком

Отсада ће сва роба бити упућена железницом за Беч

С обзиром да је затворена чехословачко-немачка граница, наш трговински промет Дунавом са Немачком потпуно је обустављен. Утоварени пшеници пшеница за Немачку у последњем тренутку нису послати, већ су заустављени код Новог Сада. Ова пшеница намењена Немачкој мораће се претоварити у железничке вагоне и послати преко Пеште за Беч.

Пошто је обустављен сваки трговински промет са Немачком воденим путем, извоз односно увоз може се вршити искључиво железницом, и то из Србије и Војводине преко Мађарске, а из Савске, Дравске, Приморске и Врбаске бановине за Беч преко Марибора.

Зашто се осећа оскудица у вагонима код нас

Трговци се жале да Генерална дирекција државних железница не може последњих дана да им стави на располагање довољан број [illegible] саобраћај. Оскудица у вагонима настала је услед тога, што се, у току последњих дана, великим бројем вагона наших железница извози роба, а ти вагони не могу да се на време врате, пошто су прекинуте саобраћање везе између Мађарске и Чехословачке, између Немачке и Чехословачке и између Чехословачке и Пољске. Управа наших железница предузела је енергичне мере да се ови вагони што пре добију, па се очекује да ће од идуће недеље железнице бити у стању да ставе довољан број вагона нашој трговини на расположење.

Од 89 држава, са којима је наша држава у прво полугођу ове године имала трговинску размену, само 14 показују већу вредност те размене од 1% целокупног извоза, док је код осталих испод 1%. Тих 14 држава са којима је наша размена износила више од 1% заузимају 91,9% док на осталих 75 отпада само 8,1% целокупног извоза.

Од свих држава најважније место у првом полугођу ове године заузима Немачка са Аустријом, јер 35.38% укупног нашег извоза иде за Немачку. За њом долази Енглеска са 13,94%, па Чехословачка са 9.59%, Белгија са 7,41%, Италија са 7,18%.

Из тога излази да прних пет места у нашем извозу припадају европским државама, са укупно 73,5% целокупног нашег извоза.

Наш извоз у Немачку и Енглеску у току првога полугођа ове године заузима процентуални вредност колико износи извоз у све остале државе.

Ако се упореди извоз првог полугођа ове и прошле године, приметиће се извесне различитости, које су не само у нешто малој извозној вредности обухватајући већ и у самој расподели извоза у поједине државе. Тако смо према статистици спољне трговине, извели првог полугођа прошле године у Немачку са Аустријом 34.52% целокупног нашег извоза, у Енглеску 7.17%, Чехословачку 6.65%, Белгију 7.78%, Италију 8.85%.

Посматрајући изнесене подат[illegible] их пада нарочито у очи врло мали извоз првог полугођа ове године у Француску, који је, у поређењу са прошлогодишњим, скоро 10 пута мањи, као и нарочито повећани извоз за Енглеску, који је око двапут већи него прошлогодишњи. Исто тако се примећује да је извоз полугођа Енглеска на другом месту. Наш извоз у Енглеску је по својој величини сличан извозу за Немачку, који и онога, као и прошлога полугођа заузима прво место. Са Француском је тачно обрнуто. Прошле године је заузимала друго, а ове године је на двапаестом

На бечким пијацама наше шљиве још увек се много траже

Завод за унапређивање спољне трговине примио је прекјуче радиограм из Цириха о приспећу два вагона наших шљива. Роба је доброг квалитета. Цене су исте.

Једновремено довезен је и један вагон грожђа. Наше грожђе постигло је цену од 32 шв. фр. Изгледа за пласман наше грожђа врло су повољни.

У исто време Завод је примио телефонски извештај из Беча да је туда тамо стигло 16 вагона наших шљива. Ниже било никаквих рекламација. Тражња наших шљи на велнко је, Шта више, примећена је оскудица у роби. Цене су непромењене.

Подизање градске кланице и хладионице у Великој Кикинди

Поглаварство Велике Кикинде одржаће 8 октобра прву писмену лицитацију за подизање градске кланице и хладионице у Великој Кикинди.

Предрачуни износи за грађевинске радове: 1,906.605 динара, за инсталацију машинског уређаја 931.500 динара и за изолационе радове 250.600 динара.

ЗАВРШЕН ШТРАЈК СТОЛАРСКИХ РАДНИКА У НОВОМ САДУ

Нови Сад, 28 септембра. — После седам недеља завршен је штрајк столарских радника. На интервенцију Југораса, који је водио преговоре, постигнут је споразум са послодавцима, па је потписан нов колективни уговор са важношћу од годину дана. Новим уговором радницима су повишене наднице са 25 пара на сат.

Јуче је приспео и један вагон грожђа из наше земље. Из других држава није било довоза. Ове године ситуација за грожђе веома је повољна јер се из Бугарске довозе мале количине, а мађарска роба не задовољава купце. Већ укуса је и кисела.

Из наше земље приспело је још и 5 вагона словеначких јабука. За боље врсте плаћа се 30 пф. на граници.

Затварањем чехословачко-мађарске границе обустављен је трговински промет и између Чехословачке и Југославије

Могућност успостављања трговинског промета са Чехословачком преко Румуније

Крајем прошле недеље прекинут је саобраћај између Чехословачке и Мађарске. Због тога дошло је до обустављања трговинског промета и између Чехословачке и балканских земаља. Затварање чехословачко-мађарске границе учинило је немогућим да се наш трговински промет са Чехословачком готово у целости обустави, јер Мађари не дозвољавају пролаз робе за Чехословачку ни железницом, ни Дунавом.

Да би се бар у извесној мери трговински промет са Чехословачком и даље развијао наши меродавни фактори предузели су хитне мере да се омогући саобраћај са Чехословачком преко Румуније.

Промет са Чехословачком преко Румуније ишао би железницом, и то преко Кикинде, Жомбоља, Темишвара и Арада, па преко румунско-чехословачке границе. Роба из Србије ишла би преко Вршца ка Темишвару. Разуме се да ће превоз робе за Чехословачку путем железнице преко Румуније бити знатно скупљи, него што је био преко Мађарске било железницом, било Дунавом. Због повећања подвозних трошкова роба ће поскупити по тонажи како за наш извоз у Чехословачку, тако исто и за увоз робе из Чехословачке.

Београдска берза

ЕФЕКТИ

У загради промене према претходном састанку

Ражено

	Тежај	Количина
7% Селигман 97.—		1 хиљ.
6% Вегауун 82.— (— 2.—)		875 хиљ.
6% Далмат. 79.50 (— 3.50)		941 хиљ.
Рат. штета 435.—		100 ком.
Нар. банка 7000.—		10 ком.
Акц. Паб. 207.—		20 ком.

Понуда — Тражња

7% Блер	87.50	—.—
8% Блер	92.—	—.—
6% Вегауун	80.50	80.—
6% Далмат.	80.—	79.25
Акције Паб. к. к.	200.—	206.—

ДЕВИЗЕ

У слободном промету

	Тежај	Количина
Лондон	208.— (—)	3.657.—
Берлин	1350.— (— 0.20)	268 хиљ.
Ослуо пон.	32.—	—.—
Са приносом 28.8%		
Њујорк	4457.—	4421.— (+ 5.—)
Лондон	212.11	210.05 (— 1.21)
Женева	1002.52	995.45 (—)
Милано	236.52	233.44 (+ 0.26)
Амстердам	2400.95	2386.36 (— 13.69)
Париз	118.70	117.26 (— 0.90)
Цирих	1774.40	1760.52 (— 1.34)
Брисел	757.52	752.45 (—)
Варшава	835.73	829.25 (—)
Долар за обрачун	4439.15 +	

ПШЕНИЦА

Пшеница: Србија гплавна пруга 156 (3 п.) и 159.50 (1.5 п.).

Кукуруз: Вршац вештачки еушен за октобар 120 (1.5 п.). Срем, вештачки сушен за септембар 120 (1.5 п.).

Промет: 7.5 вагона.

Тенденција: непромењена.

ЗАГРЕБАЧКА БЕРЗА

ЕФЕКТИ

Прив. аграрна банка 203 пом.
7% Хипот. банка 94—95 (93)
7% Дрв. инв. зајам 96 пом.
6% Вишегодишње обвезнице 82—83 (83)
6% Далматински аграри 80 пом.
4% Аграрне обвезнице 59 пом.
4% Северни аграри 59 пом.
Ратна штета 425 пом.

ДЕВИЗЕ

У слободном промету

Берлин сет 1340—1360 (1350)
15 сет. 1325—1345 (1335)
Аустр. сет. 1335—1355 (1345)
Гучки бонони 31.15—31.85 (31.50)
Лондон 237.20—238.80 (238)
Промет 8.666.950 динара. Тенденција нестална.

НОВОСАДСКА БЕРЗА

Пшеница: горњо бачка (80 кг. 2%) 156—158, сремска 155—157, славонска 156—158, горњо балатока 156—158, бачка околина Нови Сад и околина Сомбор пона 135—140. **Ган:** бачка, банатска (72 кг. 2%) 146—147. **Јечам:** бачки и сремски (64—65 кг.) 148—152. **Кукуруз:** бачки сремски 139—141, балатски 137—[illegible]. **Брашно:** бачко и банатско бр. бр. 255—265, бр. 2 235—245, бр. 5 215—225, бр. 6 196—205, бр. 7 165—175, бр. 7½ 122—130, бр. 8 110—115. **Пасуљ:** бачки бели без ређа 90—100, сремски 325—330. **Мекиње** (у врећама од јуте): бачке 94—100, сремске 94—100, балатске 94—100.

Тенденција постојана. Промет средњи.

Стране берзе

Чикаго, 28 септембра

Пшеница: дец. 65 1/8, мај 62 3/4, јули 65 1/2.

Кукуруз: дец. 50 1/2, мај 53, јули 53 5/8.

Винипег, 28 септембра

Пшеница: окт. 66 1/4, дец. 64 3/4, мај 68.

Буенос Аирес, 28 септембра

Пшеница: окт. 7.30, нов. 6.95.

Кукуруз: окт. 6.90, нов. 6.90, дец. 6.95.

Ливерпул, 28 септембра

Пшеница: дец. 5.8, март 5.6.

ЦИРИХ—ЛОНДОН

Београд	—.—	207.—
Париз	11.67 1/2	179.00
Лондон	20.37 1/2	—.—
Њујорк	4.52	4.66 1/16
Брисел	76.00	27.55
Милано	не нотира	89.00
Мадрид	—.—	160.50 ном.
Амстердам	234.50	8.71
Берлин	не нотира	11.90 ном.
Цирих	107.70	21.02 1/2
Штокхолм	107.70	19.39 1/4
Осло	104.90	19.90 1/8
Копенхаген	93.20	22.40
Софија	—.—	400.—
Прага	—.—	125 3/4
Варшава	—.—	25 7/8
Будимпешта	—.—	24.00
Атина	—.—	548.—
Цариград	—.—	600.—
Букурешт	—.—	639.—
Хелсингфорс	—.—	226 3/4
Буенос Аирес	1.11	—.—
Јапан	—.—	—.—

БЕРЗЕ

Ефенти: *лабавији*
Девизе: *лабавије*
Динар: *стабилан*
Продукти: *непромењени*

На ефектном тржишту ситуација се није изменила. Курсеви су и даље у попуштању, али тражња постоји и даље и поред обилније понуде. Јавна рука врши нормалне куповине. Пословање је врло живо, тако да је промет изнео укупно 1,6 милиона динара.

Званичне девизе су лабавије. У слободном промету марка је опет у паду за 0.20 поена. Фунта је без промене. Грчки бонови су без посла у понуди по 32.—. После звона рађено је 170.000.— по 31.50.— Пословање врло живо. Укупан обрт 6.5 милиона динара.

На продуктном тржишту посла готово и нема. Понуде су незнатне. Нови кукуруз вештачки сушен има врло добру цену. За септембар и октобар рађен је по 120.—. Тенденција непромењена.

Дванаест милиона динара за реконструкцију пута Сушак—Бакар

2 новембра о. г. одржаће се у Министарству грађевина прва офертална лицитација за реконструкцију државног пута Сушак—Бакар.

Предрачунска сума износи 12,002.194 динара.

Пут кроз Козничку Клисуру

На путу Крушевац—Александровац—Јошаница Бања кроз Козничку Клисуру рађа се нова варијанта у дужини од два и по километра. За ове радове расписао је Технички одељак у Крушевцу лицитацију за 15 октобар. Кредит износи 212.000 динара.

Оправка пута Варош—Штрпце—Средска

10 октобра у Техничком одељењу Банске управе у Скопљу одржаће се друга офертална лицитација за банску поправку камена радне одсеке Банскинског пута Варош—Штрпце—Средска. Предрачунска сума износи 155.000 динара.

Шест милиона за пут Разбојна — Јанкова Клисура

20 октобра о. г. одржаће се у Министарству грађевина прва офертална лицитација за реконструкцију пута Разбојна — Јанкова Клисура.

Предрачунска сума износи 6,121.201 динар.

СМОТРА

привредне радиности нашег Севера биће

ПРИВРЕДНА НЕДЕЉА И ИЗЛОЖБА

У СУБОТИЦИ

од 8-16 октобра

Посетиоци уживају 50% попуста на железницама

1-3 2591

У рибарском кутеру на Корнатска острва

Острвљани који су са рибарским мрежама ловили турску коњицу

Поглед на острва око Муртера. Један рибар са Дугог Острва

У залуд бисте у нашој бутобијској литератури тражили нешто о Корнатима или Крунским острвима, како их воле народ на њихов брисеру... То је заборављени, неоткривени свет у који нико не бутује... Ни домаћи ни страни туристи, ни књижевници ни новинари. О Корнатима се зна код нас много мање, него о животу на Аљасци.

Само једном се тамо нашла нека страна списатељица и написала о Корнатима љубавно-романтичну роман са драмским заврштком. То је једна од оних брибоседака, које обилују лепоте далеких острва, нетакнутих „цивилизацијом.

Две године сам се сбремао да се отиснем на море и да бројкорстарим кроз тај тајанствени архипелаг, о коме само стари рибари са Шибеника острва знају да бричају. Али сваки бут сам имао неприлике. Једном су ме омели ветрови, који тамо беси оранском снагом, други бут ме сбречила вест, да се неки брекоокеански брод разбио на фантастичним гребенима Корната, а трећи бут нисам могао наћи човека, који би ме у барци одвео тамо....

Најзад онога лета...

Био је то најлепши, најузбудљивији догађај у мом животу...

Сад ми се чини све као сан... И ветрови, и бродати морнари са жедвеним мишићи, и тајанствени, мистични гребени са језивим облицима, брандиозни блоковн стена, што као окамењени дивови чувају стражу четрдесет миља југозападно од Шибеника, на бескрајној и величанственој пучини нашега мора...

На стари боморац Баре, који је обишао бола Средњевних Држава, неке ово заборавити...

Пловимо у полутами уланим зорама... Овде напољу где нема пошто новинарских вести ни радија, све ствари изгледају друкче. Све има смиренији, дубљи смисао... И време одмиче другачије него тамо горе у престоници и по шареним, бучним градовима нашега копна...

У сутону су нам у Тајесном отворили мост преко уског канал протискули у место... Тамо се спушта на море па журимо даље... Обриси отока постају све смиренији, тиши...

Изнад потонулог града

Пристали смо на Муртеру, на једном од оних необичних острва, која очаравају својом лепотом. Овде смо у време када се беру смокве и грожђе... Муртер је познат као једно од најбогатијих острва по смоквама и маслинама.

— Овде је — тумачи нам неки симпатични супутник, кога смо повезли из Тијесна, — била грчка насеобина... Ово вам је ргт Рат... Град је потонуо у море и сад још увек могу се видети трагови...

Пловимо у полутами уланим зорама... Овде напољу где нема пошто новинарских вести ни радија, све ствари изгледају друкче. Све има смиренији, дубљи смисао... И време одмиче другачије него тамо горе у престоници и по шареним, бучним градовима нашега копна...

У сутону су нам у Тајесном отворили мост преко уског канал протискули у место... Тамо се спушта на море па журимо даље... Обриси отока постају све смиренији, тиши...

Изнад потонулог града

Пристали смо на Муртеру, на једном од оних необичних острва, која очаравају својом лепотом. Овде смо у време када се беру смокве и грожђе... Муртер је познат као једно од најбогатијих острва по смоквама и маслинама.

— Овде је — тумачи нам неки симпатични супутник, кога смо повезли из Тијесна, — била гр

За хафиз-булу прогласиће се 14-годишња муслиманка која је коран напамет научила

Сарајево, 28 септембра

У петак 30 с. м. у селу Гошићи недалеко од Сарајева, у кући Авдага Чехајића, одржаће се ретка свечаност: Авдагица 14-годишња Ферха Фатиха биће проглашена за хафиз булу.

Млада Фатиха учила је три године коран, као и све остало што је потребно да добије титулу хафиз буле код једног познатог хафиза. Пошто је коран научила напамет, млада Фатиха биће проглашена за прву хафиз булу. Ово ће бити прва девојчица од 14 година у овим крајевима, која ће добити титулу хафиз буле. За ову свечаност вршене су велике припреме.

Истребљење двеју породица због крвне освете

За 20 година погинуло 19 чланова из обе породице

Сарајево, 28 септембра. — У селу Прачи среза рогатичког јуче је за време славе дошло до крвавог обрачунавања између чланова породице Мајсаловић и Чвора, којом је приликом један члан породице Мајсаловића убијен, док је други тешко повређен.

Ове две породице већ дуже времена живе у крвном непријатељству и сваке године између њих дође до крвавих сукоба. За ово дуге деценије пало је 19 мртвих глава: девет из породице Чвора, а десет из породице Мајсаловића. До ове мрачне дошло је због битке, која је пре двадесет година избила између Мајсаловића и Чвора на црквеној слави око кола.

Јуче после службе божје чланови ових породица отишли су у гостионицу. Од породице Мајсаловића одвојио се Ђорђе Мајсаловић. Њега је сусрео Вожидар Чвора и између њих је убрзо дошло до туче. У једном моменту Мајсаловић је повећао у једну радњу. У том моменту Вожидар Чворе потегао је револвер и једним метком убио Мајсаловића.

После тога чланови породице Чвора навалили су на Момчила Мајсаловића. Нашавши се у опасности, Момчило је скочио у реку Прачу и препливао је. Али Чворе су се дали за њим у потеру и када су га сустигли ударили су га неколико пута коцем. У тој гужви један од Чвора зарио је Мајсаловићу нож у груди. Тешко повређен Мајсаловић пренет је у сарајевску болницу.

УМРО ЈЕ УБИЦА И САМОУБИЦА ВАСА ГЕРИЋ

Сремска Митровица, 28 септембра. — Умро је убица и самоубица Васа Герић, полициски агент из Новог Сада, који је јуче пре подне убио у Руми своју љубазницу Марију Чујеш.

Данас пре подне његово тело превезено је у Нови Сад.

96 часова непрекидно играо *билијара*

Сремска Митровица, 28 септембра. — Један жени непрестало је играње билијара 96 сати сељак Митар Филиповић у селу Стефановцима код Сремске Митровице.

Митар је са својим друговима играо билијар пуних 48 сати. Како се није враћао кући, Митрова жена је дошла да види шта јој муж ради и да га позове! То је Митра толико наљутило, да је рекао жени да ће њој за један играти још 48 сати, што је и учинило.

Сомборска подводачица

осуђена на две године строгог затвора

Сомбор, 28 септембра. — Подводачка афера, која је децембра месеца прошле године откривена у Сомбору, и у коју су биле умешане неке угледније личности из Сомбора, завршена је јуче пред Окружним судом.

Главни актер ове афере Ана Тер, 40-годишња гостионичарка из Сомбора, изведена је на оптуженичку клупу. Државни тужилац је оптужује да је трговала са малолетним девојкама. Ана је имала гостионицу у једној забаченој улици. Она околност користила је да би, по оптужби, у своју гостионицу доводи младе девојке, које су затечене у гостионици, у својим исказима бране оптужену, тврдећи да су је добровољно долазиле у њену кафану.

Међутим, кад им је претседавајући предочио исказе које су дале пред истражним судијом и кад их је упозорио на то да не смеју лажно сведочити, девојке су признале да их је Ана врбовала и за новац их продавала гостима. Сем тога признале су, да их је у судском притвору саветовао адвокат да сведоче у Анину корист. Државни тужилац је наредио да се Жинко одмах ухапси. али је Суд одбио тај захтев и решио да се против Бошњова поведе кривични поступак.

Суд је донео пресуду, којом је Ана Тер због подводачења кажњена са 2 године строгог затвора. На предлог државног тужиоца Ана је одмах ухапшена и спроведена у затвор на издржавање казне.

24 године, 2 месеца и 20 дана путовало једно писмо

Кула, 28 септ...ра

24 године, 2 месеца и 20 дана путовало је једно писмо из Америке у бачко место Кулу

Г. Нова Банатски из Куле добио је пре два дана писмо од свог рођака из Филаделфије у Америци — који је већ давно умро. Зато је ово писмо било велико изненађење, па је, загледајући га, врло утрудио: Да је послато из Филаделфије 26 јуна 1914 године, а на поштанској марци је жиг филаделфијске поште од 27 јуна 1914 године, дакле управо уочи Светог рата.

Писмо је, као што се на куверти види по силним поштанским жиговима, лутало по целом свету за време рата, а можда је лежало у каквим поштанским врећама, док коначно није пронађено и упућено адресату. У међувремену, писац писма је умро, тако да је писмо тек после његове смрти стигло оном коме је намењено.

ВИШИ ПРЕТСЕДНИК БЕЛГИЈСКЕ ВЛАДЕ ДЕ ЛИАР У ДУБРОВНИКУ

Дубровник, 28 септембра. — Синоћ је преко Венеције стигао у Дубровник бивши белгиски министар претседник Конте Картол де Лиар, у пратњи своје госпође и г. Леополда Боасјена, генералног секретара Интерпарламентарне уније.

Како се ових дана у Београду одржава седница извршног комитета Интерпарламентарне уније, то су белгиски гости од стране наше Скупштине изведени народни посланици г.г. др. Коста Поповић и Димић

ПРОБЛЕМ ПОШУМЉАВАЊА ЈУГА

Пошумљено је преко 11.500 хектара

али је потребно још пет деценија за пошумљавање свих голети у Јужној Србији

Скопље, септембра. Од 3,900.000 хектара, колико укупно обухвата територија Вардарске бановине, под шумом и шикаром налази се 1,200.000 хектара обрађено, док је остало земљиште износило 2,400.000 хектара, а 300.000 хектара су голети. Оволике голети последица су пређашње и неразумне сече шума; затим шумски пожари, крчења. Све до 1913 године шуме у Јужној Србији су немилосрдно уништаване.

Са систематским пошумљавањем почело се одмах после ослобођења. Пошумљавање у Јужној Србији врши се систематским путем, садњом садница, лишћара и четинара, који су по дрсни за ове крајеве, а по где се пошумљава се и сетвом семена.

Расадници у Јужној Србији дају годишње 16 милиона садница

Саднице се узгајају у 29 бановинских и око 35 општинских расадника, који у свему обухватају око 65 хектара, од чега на општинске расадинке пада свега 10 хектара. Капацитет бановинских расадника је 15 милиона садница годишње, а општинских снега милион садница. Мали капацитет општинских расадника је због тога, што се они слабо и нестручно обрађују, одржавају и чувају.

Бановина за одржавање својих расадника годишње троши око 600.000 динара, док општине, које не плаћају радну снагу, за издржавање својих расадника троше максимум 20.000 годишње

Пошумљавање Јужне Србије врши се народном снагом и у режији. Трошак производње садница у главном пада на терет државног и бановинског буџета, а незнатно и на терет општинског буџета.

Од 1913 до 1937 произведе-но је преко 70 милиона садница.

Од 1913 до 1937 године у свима расадницима у Вардарској бановини произведено је преко 70 милиона садница. Трошкови за производњу садница до године 1937 износе око 4 милиона динара, а за само пошумљавање утрошено је преко 2,500.000 динара. Трошкови за пошумљавање су овако мали стога, што је у пракси да се највећи број садница издаје народу, који пошумљавање врши сопственом радном снагом.

До 1937 г. пошумљено је у режији 1.500 хектара, а народном снагом око 10.000 хектара. Ова цифра можда изгледа мала када се узме у обзир да је до 1937 произведено преко 70 милиона садница, а рачуна се да се за пошумљавање једног хектара утроши просечно 2.500 садница. Али, ако се узети у обзир, да је у почетку радова на пошумљавању ниже било устезање и употребне технике рада, да је било непознатих година, а с тим и многих неуспеха.

Поред тога младим шумама огромне штете наносе и козе, којих у Вардарској бановини по последњој статистици има 632.330 грла. Данас, пак, уз добру и опробану технику и уз одобрену врсту садница за поједине терене већи неуспеси су скоро искључени.

За потпуно пошумљавање голети у Јужној Србији треба још — 50 година

Када би се рад на пошумљавању настављао са истим бројем расадника, али са повећаним њиховим капацитетом на 20 милиона садница годишње, уз повољне године, за пошумљавање садање површине голети требало би око 50 година интензивног рада. Али у том року стварање се нове голети и образовати нове бујице које паралелно са овим радом треба пошумљавати, јер ако би се то превребрегло њихово деловање могло би бити катастрофално.

Друштво за пропаганду пошумљавања голети у Јужној Србији предузима сада акцију, да се по школама и преко свих културних и националних удружења дуже популарна предавања, кроз која ће се најширп народни слојеви упознати са користи и важности шума. Ово друштво предузима такође иницијативу код надлежних, да се обратиште већа пажња пропаганди и пошумљавању голети у Јужној Србији и да се за тај посао обезбеди што више заинтересују учитељи, који су увек у најбољем контакту са народом, који су у најзгоднијем могућностима да народ непосредно упознају са користима, које баш сеоима пружа пошумљавање голети и регулисање бујица, које селима свако године наносе огромне штете.

ПОЗОРИШНЕ ПРЕМИЈЕРЕ У СОМБОРУ

Комедија „Евица у граду"

имала је лепог успеха у Сомборском позоришту

Сомбор, 28 септембра. — Народно позориште Дунавске бановине „Краља Намеснпка Павла", које се сада налази на двомесечној гостовању у Сомбору, примило је ове позоришне сезоне на репертоар комедију „Евица у граду", чији је писац млади сомборски књижевник г. др. Павле Шебешћен. Дело је своју прву пут изведено на сцени, у одличној интерпретацији новосадског ансамбла.

Региструјући овај позоришни и литерарни догађај, који је био у знаку успеха, морамо нарочито подвући, да се овде ради о једној заиста чудној појави на пољу позоришне драмске књижевности.

Дело комедије г. Шебешћена третира неома озбиљне животне проблеме. Критика једнако малограђанског морала и упорешивање два схватања о друштвеном моралу, доводе до изражаја здраво сељачко схватање. У комедији се осећа тежња борбе противу предрасуда и конвенционалних лажи.

Сиже комедије ако није потпуно оригиналан, јесте занимљив. На једноставан начин тај мотив обрађен је у Шпанжеринновом „Туђем детету".

Евица, мала, наивна и доброчудна сељанка, коју су животне прилике бациле у лицемерну средину малог града, претставља средишњу фигуру комедије. Оно је и нешто још неробљеног набрекног детета развија се борба, која је са једне стране условљена њеним здравим инстинктом мајке, а са друге стране лицемерством једне средине, која хоће да је присили на побачај нпко би се избегао скандал, у који треба да буде увучен један, врло забавно оцртан, мушки карактерних типова. Када је Евица већ сломљена у тој борби и треба да подлегне, тада се појављује из села отрезнити и поштени послужитељ, који у трећем чину успева да победи.

Дело има фине заплете и свеж хумор који није банални.

Г-ђица Бранислава Чосић у насловној улози дала нам је прилику да неруџемо у њен млади таленат, који је у пуном развоју.

Г-ђа Ивана Петри је пружила још једну од њених одличних креација.

Г.г. Милан Ајвај, Филиповић, Младун, Петричић и остали свичњавали су ансамбл од велике вредности које је од првог момента имао чврст контакт са публиком, која их је на крају бурно аплаудирала. Режија г. Томислава Тапхофера без великих измењавања и у границама сиже-а могла дела.

РАД. ИЂУШКИ

Села без сељака

Крај који даје горосече, зидаре, торбаре и професионалне просјаке

Томиславград, септембра

Одкако се сеоле шуме, не може се замислити сеча без купрешких дрвосеча и цапиница; као што је данас тешко замислити рад на модерној грађевини без дувањских каменорезаца и зидара.

Купрешки горосеча живи у непосредном додиру са планином, која се баш ту завршава. По изласку из раног Купрешког поља, које потиче на тужну Сибирску Степу, почиње кршна голет све до обала Јадранскога Мора. Ту нема шуме ни за лека, а једини природни украс је луте гранитно стење. То сино камење је и одличало грудбином становника овог краја.

Чим с пролећа започне грађевна делатност по градовима, они људи напуштају своје домове, своја села и са незнужнијим тезерским алатом у торби на рамену одлазе у градове. Кад у осталим крајевима почињу тежачки радови, много од оних села остаје скоро без изједне мушке главе. Оно мало неплодне земље обрађују жене и нејака деца. Јер ту се одрастао човек не бани земљорадњом. Зидаром се постаје врло рано, па већ петнаестогодишњи дечаци постају зидарски помоћници.

Док врело летње сунце пржи њихове каменом огрођене неплодне њиве, које су обрадиле жене, они подижу виле и палате, месе малтер и из грубог стења тешу фине правилне коцке. А сваке суботе својом тешком од рада огрубелом руком исписују скромну сумњу на плећи мршавог ујутрашњи, која ће њихови код куће обезбедити живот за седам дана.

Западна Босна постала је типично печалбарски крај

Каквог се сеоле шуме, не може се замислити сеча без купреш ких дрвосеча и цапиница; као што је данас тешко замислити рад на модерној грађевини без дувањских каменорезаца и зидара.

Купрешки горосеча живи у непосредном додиру са планином, која се баш ту завршава. По изласку из раног Купрешког поља, које потиче на тужну Сибирску Степу, почиње кршна голет све до обала Јадранскога Мора. Ту нема шуме ни за лека, а једини природни украс је луте гранитно стење. То сино камење је и одличало грудбином становника овог краја.

Чим с пролећа започне грађевна делатност по градовима, они људи напуштају своје домове, своја села и са незнужнијим тезерским алатом у торби на рамену одлазе у градове. Кад у осталим крајевима почињу тежачки радови, много од оних села остаје скоро без изједне мушке главе. Оно мало неплодне земље обрађују жене и нејака деца. Јер ту се одрастао човек не бани земљорадњом. Зидаром се постаје врло рано, па већ петнаестогодишњи дечаци постају зидарски помоћници.

Док врело летње сунце пржи њихове каменом огрођене неплодне њиве, које су обрадиле жене, они подижу виле и палате, месе малтер и из грубог стења тешу фине правилне коцке. А сваке суботе својом тешком од рада огрубелом руком исписују скромну сумњу на плећи мршавог ујутрашњи, која ће њихови код куће обезбедити живот за седам дана.

У јесен сви се враћају у село

У јесен настаје дани одмора. Тада села оживе. Редак је дечак, који се тада не поноси. Неко парче новога одела или сјајне гумене опанке.

Путујући светом и радећи по великим градовима они људи упознали су и научили много штошта, па није редак зидарски мајстор, који у својој торби, заједно са поклонима за децу и родбину, понесе и по неку корисну књигу. Неки од њих у својим скромним кућицама имају читаву малу библиотеку.

Околина Ливна даје торбаре

Док купрешка околина даје горосеће и шумске радинке, а околина Томиславграда грађевинске радинке и зидаре, околина Ливна, која је такође пасивна, печалбарска даје путујуће трговце и торбаре. Идући даље према граници далматинској наићи ћете на читаве села, у којима сваки кућа има по неког торбара у свету. Само док се горосеће и зидари сваке јесени враћају кући, торбар годинама не напраћа у своје село. Многи се годинама не јављо ниће, а неки су на свом путању по свету стигли чак до Новог Зеланда и Аустралије.

Путујући светом науче многе стране језике, па ниће редак случај да у забаченом селу на обронцима Динаре наићете на старца, који говори по неколико језика, истина непрашљиво изговарано, или говори језик састављен од свих могућих језика, са којим, како он тврди, може да обиђе „целу земљину кугла".

Породице торбара који се не јављају кући и који се не враћају у своје село живе у великој беди. Од мале неплодне њиве и неколико коза не може да живи цела породица. Онда се и жене дижу и крећу у свет. Од села до села са просјачким штапом у руками и торбом на рамену.

Сељак нерадо даје новац, али ове у прво обучене жене, којима је просјачење постало професија, прамљу радо пуну, жито као и све остало што им се пружи. У јесен се враћају кућама са пуним торбама и пешто непрошеног новца и тиме се проживи до пролећа.

У многим селима и деца се одају просјачењу, па тако има куће, које имају чак пет или шест година старости, а остају праве без жене дуже, јер дела породица са просјачком торбом путује друмовима Босне, налазећи да је то једини начин да се одрже у животу.

Н. ГРБИЋ

И ПЕЧАЛБАРИ СЕ ВРАЋАЈУ ИЗ ЧЕХОСЛОВАЧКЕ И НЕМАЧКЕ

Гостивар, 28 септембра. — Ових дана стижу у великим групама печалбари, који су били на раду у Чехословској. Осим из Чехословачке долазе још и из бивше Аустрије и Немачке,

МАЛЕ ВЕСТИ

Коњачу са две главе

ухватио радник из околине Подгорице

● **Андријевица.** — Коњачу са две главе ухватио је Симо Стевовић, радник из једног села код Подгорице. Коњача је по тијуно нормално разнијена, али има две главе које обе месе да ржеће исто. Она необична коњача прима храну кроз уста обих глава, које су једнаке величине, а сам Стевановић тврди да је коњача двопола.

● **Рогатица.** — У петак је свечано отворена нова џамија у Подженцку, на граници среза романијског, јасеничког и вишеградског. Изградњу ове богомоље омогућили су својим прилозима муслимани из православних и осог краја. Овој свечаности присуствовао је и изасланик Реис ул Улеме г. Галиб Хафизовић, претседник врховног поверенништва из Рогатице. После свечаности настало је народно весеље.

● **Чаковец.** У задње доба по...вело се интересе Немаца за међумурске коње тешке пасмине и по селима почели куповати. Осим тога повећања је потрошња полулаких и лаких коња. Цветар извоза постаје Чаковец и Дења Крапевец. До сада је извезено из Међумурја око 950 коња. Сељаци су постигли врло лепе цене, од 6000 до 10,000 динара по комаду.

● **Сарајево.** На станици Сарајево дошло је до мале железничке несреће. Приликом изласка путничког воза из станице спретнице се на необјашњен начин одвојила од задња кола, тако да је последњи вагон искочио из шина. У том моменту додавао је теретни воз, па је међу путницима завладала паника јер су мислили да ће теретни воз ударити на њихове вагоне, Међутим теретни воз је стигао правилно да дође у колосек, док је путнички воз са пуним паром ишао споро да иде напред, па је последњи вагон био ван шина. Том приликом путник, дипломатски радник у Турској Арнаут, мислећи да ће доћи до тешке несреће искочио је кроз прозор.

● **Шабац, 14-годишња служа...ка шерјатског судије г. Тешкер Хајића родила здраво женско дете. Истражне власти су повеле истрагу. Млада служавка је на саслушању изјавила, да је интимне односе одржавала са шерјатским судијом г. Хаџићем, па је с њим остала у другом стању. Случај је изазвао у грађанству велико узбуђење, тако да се пред кућом г. Тешкер Хајића окупила маса грађана, нарочито муслимана, која је тражила да сама пресуди шерјатском судији за овај његов поступак.

● **Котор Варош.** — Свечано отварање нове џамије обављће се у Котор Варошу 7 октобра ове године. Овој свечаности присуствоваће одбор Ел. Хиџаје из Бање Луке, као и многе друге угледне личности. Приликом ове свечаности извешће се обилат програм и одржати право народно весеље.

ВОЋКЕ око 40.000 комада разних најплеменитијих сорти, затим садднце украспог дрвећа, убуље, четинари, као и ружа у најновијим врстама продаје ГРАДСКО БАШТОВАНСТВО СЕНТА — БАЧКА. Ценовник се шаље бесплатно.

2801 1-5

Муж убио жену алкоголичарку

и зато осуђен на 14 година робије

Смедерево, 28 септембра. — За убиство своје жене алкоголичарке осуђен је на 14 година робије Драгутин Исаковић из села Ратара, Среза јасеничког.

Истрагом је утврђено, да је до ове трагедије дошло тек после учесталих и несносних изгреда од стране Милојке, која се у последње време никако није трезнила. Супружници су у почетку живели у слози, док су се и узели из љубави. Међутим после венчања није прошло ни годину дана, Милојка је почела да се опија и прави изгреде по селу. Њен муж је у почетку покушавао да је одврати, али се је било узалудно. Обраћао се чак и лекарима за врачарама да Милојку одвраћа од пијанства, али ништа није успело.

Када је видео да ће због жене и сам настрадати, Драгутин је одлучио да је одстрани. Направио јој је једну кућицу у валији и сместио тамо да станује. Милојка је станповала у једној соби али врло бедно и за храну скоро никада није марила, док јој је неодољива потреба била алкохол.

На Преображење увече између Драгутина и Милојке дошло је до сшпор због кукоља, који се завршио Милојкиним погибијом. Да би сакрио свој злочин, Драгутин је ископао јаму испод ораха у дворишту и ту закопао Милојкин леш.

Пред Судом је Драгутин признао дело и правдао се, да није могао више да подноси своју жену због тога, што га је много срамотила.

Извори нафте у Међумурју

СЕЛНИЦА И ПЕКЛЕНИЦА

наш будући Баку и Морена

Чаковец, септембра. — Јавности мало је познате, да наше Међумурје обилује рудама, лековитим изворима, изворима петролеја и других уља. Нафта, које има највише у околини Селнице и Пекленице, буши се већ неколико деценија.

Концесију за петролејска налазишта у Селници и Пекленици у Међумурју има друштво „Међумурско петролејско д. д." на 50 година. Досадашњим финансијерима ове немачке покупли су се, а одмах затим успешно је друштво осигурати финансијере из швајцарских банкарских кругова са врло великим капиталом. Како је наше Међумурје, односно петролејска налазишта код Селнице и Пекленице, изгледи позитивни петролејски терени на коме се нафта већ низ деценија стално добија и где све појаве доказују да се у дубинама морају налазити знатне количине нафте, има много наде да ће ови радови у најскорије време уродити добрим резултатом.

Ове године почела се нагло подизати наша продукција нафте у Међумурју. Од 240 тона повишена је на 508 тона полугодишње. Просечна продукција у првој половини месеца износила је око 50 тона. У августу порасла је на 151 тону. Овај месец ће достићи до 200 тона. Тако су у последњих 8 месеци добили у Селници и Пекленици 740 тона нафте.

Недалеко Селнице око 8–10 км. у селу Пекленици сељаци употребљавају већ деценијама неко густо пиво уље које тамо извире за мазање точкова на колима. Сељаци ово уље називају „пекел". Осим тога у Селници и Пекленици се такође већ низ година вади ово пиво уље, а пре четири године почело је ово уље вадити на велико начини исто друштво, које врши бушење и у Селници, па је нашло на богате изворе, тако да се сада добија око 200 тона месечно.

Радове на самом бушењу врше и надаље искључиво домаћи помоћни радници, тек ће се због истрагом утврђено да су у ову аферу биле умешане и неке угледне личности из Сомбора, па је међу њима било и неколико ожењених људи.

Оптужена Ана порече да је у својој гостионици иршила под повеће. Младе девојке, које су затечене у гостионици, у својим исказима бране оптужену, тврдећи да су добровољно долазиле у њену кафану.

Међутим, кад им је претседавајући предочио исказе које су дале пред истражним судијом и кад их је упозорио на то да не смеју лажно сведочити, девојке су признале да их је Ана врбовала и за новац их продавала гостима. Сем тога признале су, да их је у судском притвору саветовао адвокат да сведоче у Анину корист. Државни тужилац је наредио да се Жинко одмах ухапси. али је Суд одбио тај захтев и решио да се против Бошњова поведе кривични поступак.

Суд је донео пресуду, којом је Ана Тер због подводачења кажњена са 2 године строгог затвора. На предлог државног тужиоца Ана је одмах ухапшена и спроведена у затвор на издржавање казне.

СТАЊЕ ВИНОГРАДА У ДУНАВСКОЈ БАНОВИНИ

Нови Сад, 28 септембра. — Због оштег закашњења вегетације у овој години и борба у виноградима почеће нешто касније. Квантитет грожђа биће средњи, али зато се очекује добар квалитет. Извоз грожђа биће и ове године исто као и лане. Највише ће извозити у Аустрију и Чехословачку, а још доста ће жиа за бицу Аустрију и Немачку.

СТРИЉЕЊЕ ПОБЕЂУЈЕ!

И ако је неки пут остала ваша срећка неизвучена, немојте губити стрпљење, јер када се најмање надате

ДОБИЋЕТЕ ПРЕМИЈУ ИЛИ ВЕЋИ ДОБИТАК

Купујте срећке Државне класне лутрије из сретне колектуре

СЛОБОДАНА М. ВАСИЋА

Београд VIII. Цара Николе ул. 24

Вучење I класе 12 октобра. Цена: ½ 30, ½ 100, ¼ 200 динара.

Строго тачна и кулантна услуга.

Срећке шаљем у сва места а довољне је поручити дописницом.

2805

Данас
четвртак 29 септембар

Позоришта:

КОД СПОМЕНИКА: (20) „Позив на игру", „Имбрех з воси".

НА ВРАЧАРУ: (18.30) Весела са пјавање.

Варијетеа:

ВАРИЈЕТЕ „ПАЛАС": (22 час.) Нов варијетски програм. После програма табарен-бар. Свирка оригинална музика.

Биро:

ГРАДСКИ ТУРИСТИЧКИ БИРО (Кнегиње Љубице бр. 1/II): овеграва потврде за бесплатан повратак из Београда туристима сваког радног дана од 9—13 часова, а недељом и празником од 10—12 час. Телефон бр. 25-242.

Музеји:

МУЗЕЈ КНЕЗА ПАВЛА (Нови Двор) отворен сваког дана сем понедељка од 9—16 часова непрекидно.

ВОЈНИ МУЗЕЈ (Горњи град) отворен сваког дана сем среде од 9—12 и од 15—17.30 часова.

БИБЛИОТЕКА И МУЗЕЈ О Г. В. (Кнегиње Љубице 1): преко лета, од 1 јула до 1 октобра, читаоница за одрасле отворена је радним даном (сем петка) од 9 до 14 часова, недељом од 10—12 часова свакадневна и дечја читаоница: понедељником, уторком, средом и четвртком од 9—12 часова; музеј је отворен радним даном од 10—13 часова, недељом од 10—12 часова.

Биоскопски програм:

КОЛОСЕУМ: (21.30) 1) Благо Пиринске Кана (Петер Лоре); (15) 1) Чувај се професоре (Харол Лојд); 2) Најнунутнеј журнал.

КОЛАРАЦ: (15) 1) Невиност (Лида Баронва, Адина Мандлова, Јаслислава Бохал).

ВРАЧАР: (15) 1) Невиност (Лида Баронва, Адина Мандлова, Јаслислава Бохал); Бесплатна артистичка вечер.

УРАНИЈА: (15) 1) Љубав у тунгли (Дороти Ламур); 2) Цртани фили; 3) Журнал.

КАСИНА: (15- 1) Пустолоине Марка Поља (Гари Купер, Сигфрид Румп).

ЛУКСОР: (ова сала: (15) 1) Марина (Франциска Гал); 2) Журнал.

ЛУКСОР: горња сала: (15.15) 1) Свемирска борбе (Мигуел Ларкеро); 2) Журнал.

★

ТРИГЛАВ: 1) Господарица пранзуже (Мери Корман); 2) С коња на магарца (Стан Лаурел, Оливер Харди); 3) Фокс новости.

МЕТРОПОЛ: 1) Освета буџета Дугонаша (Јон Барримор); 2) Дечији зрака (Петер Лоре); 3) Парамунт журнал.

РЕКС: (15) 1) Радзвар Пашиа (Жил Верн, Лисијев Бадд, Дана Парокса); 2) Мики Маус и Фокс новости.

КОРЗО: (15) 1) Урагаи (Дороти Ламур, Џон Хал).

ОДЕОН: (15) 1) Урагаи (Дороти Ламур, Џон Хал).

АВАЛА: (15) 1) Ничево (Хари Бор, Марсел Шантал); 2) Цртани филм и Фокс новости.

БАЛКАН: 1) Завољени кончар (Жое Браун); 2) Потера за златом (Жорж Обријен); 3) Фокс новости.

НОВАКОВИЋ: велика сала: (15) 1) Луди под бичем (Лида Баронва).

НОВАКОВИЋ: мала сала: (15) 1) На дну (Жан Габен, Сузи Прим)

СЛАВИЈА: 1) Розалија (Нелсон Еди, Илона Хајмајн, Елинора Пауел); 2) Шала; 3) Фокс новости.

Земун:

РЕСТОРАН - ДАНСИНГ „Ваштра БЕОГРАД" концертира салонски «Melody» — г. Миле Иванови.

ЦЕНТРАЛ: 1) Кнегиња Тараканова; 2) Парамунт журнал.

КОРЗО: (9.30) 1) Игра у двору (Жанин Кнотек); 2) Журнал.

ГАТЕР: 1) Вампир Лондона; 2) Три бекраје.

Панчево:

ТРУБАЧ: 1) Љубав Татјане Петровне (Клодет Колбер, Шарл Боаје); 2) Фокс журнал.

Дежурне апотеке:

Викторовић Јован — Престолонаследника трг 22 — тел. 20-701; Димитријевић Лазар — Престолонаследника Петра 7 — тел. 25-193; Живковић Јован — Краља Александра 209 — тел. 28-720; Јеврем Илија — Краља Петра 94— тел. 28-763; Јеврем Милинко — Краља Александра 14 — тел. 21-643; Пашић Драгољуб — Краља Милана 64 — тел. 25-622; Мајданац Слободан — Краљице Марије 28 — тел. 25-734; Милић Марко — Браничева 16 — тел. 23-644; Пашић Ђорђе — Краљице Марије 61 — тел. 24-672; Тајсић Спасоје — Краља Александра 114 — тел. 21-413.

На Чукарици — Београд

Лазаревић Лука, Трговачка 11 — тел. 25-402, дежурна стално.

ПРЕНОС БОЛЕСНИКА И ГАЊЕНИКА — из унутрашњости у Београд и обратно, врши новим санитетским аутомобилима по одређеној тарифи, ауто - станица Црвеног крста, телефон 24-479.

Важнији телефони:

Пожарна команда 23-121, 22-122; **Станица за спасавање** 23-456; **Железничка станица:** Обавештајни биро 26-913, 27-116; „Путник" обавештајна 20-406; Ауто-такси: Код хотел Балкана (Призренска улица) 33-707; код кафане Бледа 25-230; код хотела Бристол 30-793; у Краљевановој улици 25-683; код кафане Дарданели 25-948; к код Кнегиновог 20-987; код кафане Калуђерица 30-895; у Краљице Наталије улици 25-104; ка уружевна 30-404; код хотел Македоније 30-967; код хотел 22-906; код кафе Руски цар 21-393; код Кнежевог споменика 21-279; код хотела Српског краља 23-079; код Скадарске (Светогорска улица 30.600; код Славије (сквер) 23-074; код кафане Топола 28-120; у Хилендарској улици код Зеларског дома 30-767; код кафане Чубура 21-300; станица Мостар 28-584; Станица за спасавање и хитну помоћ (текарски синдикат) 26-811; Окружни уред за осигурање неши акар за хитну помоћ 21-731. Телефон бр. 22-218 за предају телеграма.

Срески суд

Још једно тешко питање, које ће бити решено првог октобра

„Имам подаци о вами да живите на великој нози. А имате дутове дајте плаћа, пиће, а имате задране на плати, а јуре вас касапи, фурунџије и пиљарице спиџај за дутове због меса, лебац и кромпир. То сам се решио да не трошим од Срески суд наплату за моја 669 динара, него сам се предомислио, на сам прошашо лек и за вас. Ту вас тужимо, од мог земљака. Господин Министра за ваша задужења, код ког ваша енселенција ради, па ће видимо ког' неће да плаћате дугове! Да не кажете да сам неки, то вас последњи пут питам, шта је било с моји 669 динара? А? Обеће да платите? Дајем вам рок до 1 октобра у 12 сати ноћу иначе у противно, ко што реко, код мој земљак Госпон Министар!".

Ово је једно писмо из „бољу кућу". Трговац ухватио чиновника за гушу. Дао му „популарни" рок до првог октобра. Као вели: „Ја сам сиа, а ми сиромашно је, ако не само до први октобар"! А чиновник од онога напишао посао. Искомистио за тужбу.

„За окленетаву и уверењу чет тражим 20.000 динара, а за трошкове 3.000 !" — одговори он, опет писмено.

На жалс ни више, него тачно тражи двадесет хиљада, тек колико да исплати све дугове, пошто тачно толико дугује.

— Нисам чекао у ходнику да га пребам, господин судија, само тек мало да га упозорим! — каже трговац.

— А он па ома, ваш дуг је мали, да час, добојаги, а овамо би 'тео да ја му исплатим сви његови дугови, па и он једном да буде „глат", а ми реком 1.000 динара. Не може то тако да прође! Је'те господин суди'а?...

И стварно није прошло тако. Чиновник за част није добио ни отпремљене паре, ма да је „високо" цењи. Уместо тога, добио је само за трошкове 350 динара, а трговац је казњен са 1.000 динара или 30 дана затвора, али му је казна претворена у условну, с обзиром да није имао намеру да вређа част, него само да „упозтори чиновника".

Г.

КОНЦЕРТИ

Концерт „Џаз-мелоди дуо" двеју младих београдских уметница

Гђа Наташа Страхова

Гђа Розалија Адања

Две младе и талентоване уметнице гђа Розалија Адања и гђа Наташа Страхова имале су ових дана срећну замисао да заузму место међу репродуктивним уметницима у Београду. Гђа Адања је до сада компоновала велики број одличних шлагера. Многи њихови заједнички вокални концерти по већим градовима наше земље, значили су новину и одушевили су публику.

Вечерас, у 21.30 часова преко београдског радија оне ће младе уметнице приредити свој вокални концерт са програмом који ће Београђани имати прилике при пут да чују. „Џаз-мелоди дуо" који су створиле предузимљиве уметнице гђа Адања и Страхова, значи новину за Београд. Вечерашњи концерт на радиу биће први уметнички наступ у Београду.

КОНЦЕРТ МАРИЈЕ ЛИТВИН И ГРИГОРИЈА ЛИТВИНОВА

У суботу, 10 октобра, у Руском дому Цара Николе II (Кр. Наталије 33) Марија Литвин и Григорије Литвинов дају свој концерт, после великог успеха у Француској, Енглеској и Италији. На репертоару руске и италијанске композиције: Бородин, Чајковски, Мусоргски, Римски-Корсаков, Литвин и др. Критика врло похвално се изражава о Марији Литвин и назива је „оперским слављем", а њено име и г. Литвинову, као певачу одличних квалитета.

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

■ **Француско - југословенски Медицински дан одржаће се 31 октобра**

За месец октобар у Паризу приређивају Француско-југословенски медицински дан одржаће се за време оно време због међународне ситуације. Они медицински дани биће успешно ће бити одржани чим то прилике буду дозвољавале. Организације обавештавају заинтересоване лекаре који даљег упрашљања.

(Из канцеларије Француско-југословенског лекарског комитета)

■ **Вапредна скупштина Соколског друштва Београд V**

У недељу одржала је ванредна скупштина Соколског друштва. Београд V на Сењаку, на којој је аклимадијом изабран за старешину г. Живојин Ст. Ракић, виши чиновник Народне банке, за првог заменика старешине г. др. Милосав Матић, саветник Министарства иностраних дела; за другог заменика старешине г. Добривоје Јанковић, ревизијер; за начелника г. Милутин Михаиловић, дрвар; за начелницу г. Драгиња Соколовић и за пословођу г. Велизар Милосављевић, учитељ.

ЧИТУЉА

Јуче су сахрањени у Београду:

Рудолф Костоланин, мајсторчар, 58 година, Војводе Бланка 11; Живка Младеновић, удова, 60 година, Царичградска 34; Младенко Кнежевић, 11 година, умро у Душеиној болници, живео у Новом Саду; Наљежда Пантић, дете, 10 месеци, Пршевска 56; Игњат Јовановић, пензионер, 75 година, Гундулићева венац 17; Предраг Бошковић, дете, 5 месеци, Енглеска 15; Мирко Суботић, радник, 28 година, Јатаган Мала четврти ред број 34; Велинка Стварчевић, службеница, 58 година, Сарајевска 4.

Корисне шупље ВРЕМЕ
Инсталатер у кући

Струјомер

ХШ

— Из свега онога што си до сада чуо, можеш себи лако да замислиш колико је тешко људима, који нису нимало упућени у то шта је електрична струја и како је њено дејство, када се зна каква квар на инсталацији. Ја не мислим да они сами треба одмах да све оправе. Тај би посао био и за боље упућеног човека тежак и опасан. Али већ сада знати кад нешто на твојој инсталацији није у реду колико и какав посао треба да сврши мајстор. Често се дешава да се каква мала оправка, која не траје ни неколико минута, може да плати мајстору по неколико десетина динара. Нама изгледа да је његов рад преплаћен, да кажем да нам изгледа, јер то није увек случај. Има и таквих који хоће да искористе наше незнање, али је скоро увек у тај рад урачунато и дангубља радника, који треба да дође до нас. Ако је оправка и тражила снега неколико минута, али је он проведао читав један дан и израбрљао се у радионицу. Овако, када си упућен због чега је наступио квар у твојој инсталацији, мићићеш лакше да се споразумеш са мајстором и да се унапред погоди за цену.

Као последње остаје нам још струјомер. Ти знаш да ми плаћамо наше осветлење према томе колико је килоната утрошено струје за месец дана. Тај струјомер ретко ко загледа, и мало се интересује какав је то справа уопште. Као ја сам сликао пре-тплатник прочитао бар оно што на томе струјомеру пише, многе и многе штете би избегао, које настају услед тога нехата.

На свакоме струјомеру пише да ли је струја наизменична или једносмислена. Ако не пише ништа ништа ни нашему сто,е знаци: за једносмислену струју — (две паралелне црте) а за наизменичну — (једно положено S). Даље на сваком струјомеру стоји забележено колико је напона струја која пролази кроз струјомер, и колико је начина с.ује у амперима. А код наизменичне струје забележен је и број перода. Али од свега је тога за претплатника најпотребнији онај котурић који се обрће иза оног прозорчића на ситу.

— А како је обрће тај котурић? Ја сам се баш за њега увек највише интересовао.

— Струјомер је у ствари један мали моторчић, чији број обрта зависи од утрошка струје. Како се брзо тај моторић окреће ми можемо увек да контролишемо кроз онај застављени прозор. Јер се на том котурићу налази једна бела или црвена тачица. Кад станемо пред струјомер са сатом у руци ми можемо врло лако да израчунамо колико траје сваки обрт. На једној плочици на струјомеру стоји забележено колико обрта долази на један киловат час. Кад имамо те податке онда можемо врло просто да израчунамо колико у ком трентутку трошимо струје.

— А шта нам је то потребно?

— То ће ти потребно, на пример, да знаш колико ти струје троши твој радиоапарат, или какав електрична грејалица, регла или какав вентилатор или апарат за усисавање прашине. Тим ћеш моћи да видиш да ли конструлишеш и трошак који подносиш због тих апарата. Ја мислим да је то важно за сваког ко користи електричну с.ружу у кући, јер нешто. Дешава се у многим да чак и у врло добрим инсталацијама, да се струја у једној влаге, или каквог додира на мрежи сувише троши, а можда се нешо и прикачио за твоју мрежу на се бесплатно, пегла греје или осветљава.

— Па како ћу да знам ако ми неко краде струју.

— Не мора то увек да буде краћа. Ти ћеш да погасиш све сијалице и да искључиш све апарате са мреже, па ћеш да сат времена и да гледаш кроз зарез. Ако се после једног или два минута не по.ани она бела или црвена рупица, знаћа да струја не пролази кроз струјомер. А ако се онај котурић почне да обрће, знаћа да струја одлази на другу страну. Ако ко узима струју са твоје мреже, лако ћеш наћи где се везао. али ако ништа не видиш, а струја ипак пролази, онда обавес. и електрич ну централу, која ће послати свога радника да прегледају целу инсталацију, и они ће брзо пронаћи или лопова или грешку.

— А зашто ти увек кажеш да су нам сувише много наплатили за струју? Можда и код нас неко струју краде, или можда они одлазе сама?

— Ја никад не кажем да су нам наплатили више него што смо ми утрошили, ја се лутим што је тешко скупа, и онда гледам да ушпедим где год могу. Ја увек прочитам оне цифре што нам на струјомеру и поносим са ценом за један киловат. али ми то знање много не вреди, јер онај рачун који добијемо сваког месеца има те исте цифре забележене које је показао струјомер. те према томе и рачун износи толико и толико динара.

(Крај)

Личне вести

Помени

● **Породица Дамњановић** даваће своом драгом покојнику Васи Дамњановићу, бив. директору гимназије у пензији и витезу Карађорђеве Звезде са матиама 40-дневни помен, данас, 29 о. м. у 11 час. на гробу (шарцела 30, гробница 33).

● Данас, 29 о. м., у 11 часова на Крагујевачком гробљу даваћемо нашем добром и незаборављеном супругу и оцу Јовану Ристићу, крај прве годишњице његовог преминућа. — **Ожалошћена породица.**

● У цркви Св. Николе даваћемо своме добром супругу **Николи Илићу**, шефу Топчидерске железничке станице, данас, 29 о. м., у 10.30 часова, 40-дневни парастос. — Дубоко ожалошћена супруга Мила.

● У четвртак 29 о. м. у 11 часова у цркви Св. Николе, даваћемо своме милом супругу **Ивану Л. Јовићу**, коњичком брагадиом пензионеру у пензији, 40-дневни парастос. — Ожалошћена супруга Една.

● У четвртак, 29 о. м., у 11 часова на Новом гробљу (шарцела 38), даваћу својој драгој супрузи **Јелкици**, учитељици у пензији шестомесечни помен. — **Михајло В. Михајловић**, пензионер.

Читуље

† **Мића др. Демостена Николајевића**, преминуја је 27 овог месеца, потреб 29 ју. 10 часова из капеле на Новом гробљу.

† Наша мила кћи **Мирјана Јовановић**, ученица 3 разреда гимназије, преминула 28 о. м. Сахрана 29 о. м. у 16 часова из стана: Војводе Степе 80. — **Ожалошћена породица.**

† **Јанићије Станковић**, кафеџија, преминуо после дугог и тешког боловања, 27 о. м. Сахрана, 29 о. м., у 9 часова из капеле на Новом гробљу.

† **Јелка Плетиковић**, пензионер је 28 о .м. Сахрана, 29 о. м. из стана: Војводе Глигора 48.

† Наша мила **Франциска Дробинић**, преминула је 28 о. м. Сахрана, данас, 29 о. м. у 10 часова из стана: Војводе Степе 80. — **Ожалошћена породица.**

Њ. В. КРАЉ ПЕТАР II И Њ. В. КРАЉИЦА МАРИЈА ШТИТЕЊЕЦИМА ДОМОВА СЛЕПИХ У ЗЕМУНУ

Његово Величанство Краљ Петар Други и Њено Величанство Краљица Марија и ове године су обрадовали слепе штићенике ових домова на Крстовдан, домаћу славу, јер су им доставили Свој велики поклон: колача, торти и других посластица, а уз то за старије слепе и цигарете, те допринели да своју славу питомци ових расадника праве пријатно дирнути овим поклоном до-бивеним са највишег места, слепи питомци и њихова Управа, најсрдачније захваљују и уклињу израже подложне верности и одности према личном Краљевском Дому, кличући: Да живи Његово Величанство Краљ Петар Други! Да живи Њено Величанство Краљица Марија и цео славни Дом Карађорђевића!

КЊИГЕ И ЛИСТОВИ

УЧЕНИЦИ МИЛОША С. МАТОВИЋА управитеља Огледне школе Краља Александра у Београду: Изустровала историја Југославије, препоручена 1937. садржи књижевну грађу расподељену по савременим педагошким принципима, уређену за подељене и неподељене часове са оригиналним уметничким прилозима академских сликара и оригиналним картама, укорчена за четврти разред. Друга читаоница препоручена 1937 садржи грађу наших књижевника и дечијих писаца, укорчена, цена 6 динара. — Друга Читаоница, препоручена 1937. садржи књижевну грађу по наставном програму, укорчена, цена 10 динара. — Трећа читаоница препоручена 1938 садржи књижевну грађу по програму конценстрације, укорчена цена 14 динара. — Четврта Читаоница, препоручена 1935, садржи избор књижевних састава југословенских књижевника, те претставља код нас прву литерарно концентрацију. Чрно читаоница препоручена 1935 садржи грађу наших књижевника и дечијих писаца, укорчена, цена 15 динара. — Ови уџбеници одличио уметнички илустровани, расподељени су другогодишњег рада, а израђени су по спе дугогодишњег искуства и рада у разреду. Зато су за пет година доживели десет издања. У употреби су по хиљадама школа, у осам баповина. Угледни примерак наставници који желе радити са Милошевим уџбеницима могу добити од издавачке књижаре Јеремије Челебинића, Београд Карађорђева улица.

Белешке

ЗАТВОР, нередовно варење у целом пребу, лоша пробава, главобоља услед затвора, местаљу боно употребом природне **Franz-Josefove** горке воде једна пуна чаша на празан стомах. 2282

ЗА СПОМЕНИК ТАНКОСИЋУ. Друштву старих четника послали су прилоге за подизање споменика војводи Танкосићу у овој особље нишке железничке радионице 600; Н. Н. 100; Иркљена Јевремска општина 200; Влајко Пилетић, пензионер 100; Соколско друштво — матица 100; Чеда Стојаковић, индустријалац 100; Васа Милојковић и син, индустријалци 150; Обрад Стефановић, грађевинар 100; Фабрика коже а. д. 150; Александар Дајч, индустријалац 150; Стојан Радосављевић, предузимач 200; Хранта Мумцијан, индустријалац 100; Јован Апел, индустријалац 100; Жика Стојаковић, трг. 100; Пантелија Ђорђевић и друштво 150; Стефановић и Шумарац, трговци 60; Чедомир Станковић, трговац 100; Душан Стојановић, индустријалац 50; Вока Ђермило, трг. 50; Драг. А. Милосављевић, трг. 50; Владимир Арањеловић, трг. 50; Радивоје Јовановић, трг. 100; Драг. Јоцић, трг. 50; Јеврејско женско друштво „Добра" 100; Н. Н. 50; Димитрије Н. Гарић, трг. 50; Јован Јовановић, пензионер 100; Иван Худовски, апотекар 50. Из Београда: Живко Васић 10. Укупно до сада прикупљено 119.536.75 динара. Поред тога у Дрваљеву хиљадекарској банци на уложној књижици број 70.235. Нарелне прилоге слати дрваљеву непосредно на улицу Краља Александра бр. 80 или преко Поштанске штедионице на рачун бр. 57.920. Моле се скупљачи прилога да читко исписују имена приложника.

У ХОРУ „СТАНКОВИЋ" почеће уче новних чланова од 15 септембра т. г. Кандидати треба да имају добар глас, нарочито материјал и музикалност. Упис ће се вршити сваког радног дана 8—12 и 15—18 час. у секретаријату Музичког друштва „Станковић" у улици Краља Фердинанда 2, тел. 20-178 6 динара. — Друга Читаоница, препоручена 1937. садржи књижевну грађу у вези са заинтересном наставом, укорчена, цена 10 динара. — Трећа читаоница препоручена 1938 садржи књижевну грађу по програму концентрације, укорчена цена 14 динара. — Четврта Читаоница, препоручена 1935, садржи избор књижевних састава југословенских књижевника, те претставља код нас прву литерарно концентрацију. Чрно читаоница препоручена 1935 садржи грађу наших књижевника и дечијих писаца, укорчена, цена 15 динара. — Ови уџбеници одличио уметнички илустровани, расподељени су другогодишњег рада, а израђени су по спе дугогодишњег искуства и рада у разреду. Зато су за пет година доживели десет издања. У употреби су по хиљадама школа, у осам баповина. Угледни примерак наставници који желе радити са Милошевим уџбеницима могу добити од издавачке књижаре Јеремије Челебинића, Београд Карађорђева улица.

РАДИО

Радио вести

РАДИО-ИЗЛОЖБА У ПАРИЗУ

У Паризу је била у времену од 1 до 11 септембра отворена радио-изложба. Изложба је постигла велики успех, јер се одавно и бинжљево припремала. Све су дроаја-ни надлештанија ушле у смотра у њој. Био је састављен програм, у коме су се налазили најбољи радиопријемници и радио-уметници. Све су конкурте премошћене све страна радиостанице и једна страна радиостанице „Радио-Луксембург". Велику је пажњу привукла и телевизија, која је много помогла успеху радио-изложбе. Њен пренос и концерти су били пројектовани на велико платно, које се налазило у нарочито спремљеној просторији, где се веома лепо мелало осветљење у зависности од програма.

★

Данашњи програм

6.30 Марш. Гимнастика. Вести. Музика са плоча. Шта ћемо данас кунати

11.50 Званични извештај о водостаљу (француски и немачки) и Званични извештај о водостаљу (српски)

12.00 Звона са Саборне цркве затим: Популарне шансоне (плоче)

12.35 Реклане, затим: Концерт на хавајским гитарама (плоче)

13.00 Радио дневник

13.10 Мисне: П чин опере „Вертер"

13.40 Вести. Берзански курсеви

16.45 Живот у врелим изворима и у вечном леду, предаваље др. Јанићије Станковић

17.05 Народна музика на хармонији

17.20 Вокални концерт г. Ивана Вицдерф

18.00 Народна музика на гајдама Изв. г. Драго Јовановић

18.00 Народне песме. Пева г. Вожо Николић уз пратњу Народног радио оркестра

18.50 Виолински концерт (плоче)

19.00 Народна музика (плоче)

19.15 Радио дневник

19.30 НАЦИОНАЛНИ ЧАС: Са-ставе међу осталим чланак проф. хрватског посланика, предавале г. др. Ивана Новинскога

19.50 Дневна репортажа

20.00 Симфониски концерт. (Изв. Велики радио оркестар под управом г. Михајла Вукдраговића; солисти: чув Вида Тодоровић и Данина Стаислављевић, виолинисти

21.00 Албанске песме. Пева гђа Марија Марикановић-Бадуља уз пратњу Народног радио оркестра

21.30 Модерни плагира. Изв. гђа Розалија Адања и гђа Наташа Страхова

22.00 Вести. Радио календар, затим: Пренос музике из кафане до 22.45

КРАТКОТАЛАСНА РАДИО СТАНИЦА

6.45 Државна химна, Прве вести. Објављивање дневног програма

7.00 Утрењи програм

7.45 Дневне, спортске и друштвене вести

8.00 Вести и коментари наше штампе на француском

Државна химна

13.00 Државна химна

Радио дневник

13.10 Концерт

13.40 Музика са плоча

13.55 Берзански извештај

14.00 Дечји Дуван — Бердан

14.15 Вести

Државна химна

18.30 Државна химна, Крос кнеза и чаосописе, Музика са плоча

18.45 Предавање од 14.00 на немачком

19.00 Предавање од 14.00 на мађарском

19.15 Вести

19.30 Испуљене жеље:

19.50 Кратка радио репортажа о догађајима из наше земље

20.00 Балкански радио дневник: Вести на грчком (20.00), турском (20.15) и арбанском (20.30)

20.45 Вести на француском

21.00 Радио концерт

21.30 Вести из земље и иностранства

21.45 Вести на мађарском

22.00 Вести на италијанском

22.15 Вести на немачком

22.30 Вести на енглеском

22.45 Балкански музички фокслор

23.30 Последње вести

Државна химна

ИНОСТРАНЕ СТАНИЦЕ

18 Верзин концерт великог радио оркестра. Бероумејстер шарено музичко вече. Варшава на родне песме и игре. Дрејтвич лака оркестарска музика.

19 Букурешт концерт са оперским аријама. Радио плоча. Радио Пари вести пословне. Калундборг музика за игру и забаву, Варшава народне песме и игре.

20 Будимпешта преноси цигански оркестар. Варшава, Радио Пари концерт симфониског оркестра. Дрејтвич шарено музичко вече.

22 Хилверјум концерт великог радио оркестра. Дрејтвич ве село музичко вече, Софија концерт на виолини и клавиру. Букурешт музика за игру.

23 Калундборг концерт са одабраних грамофонских плоча. Варшава музика за игру и забаву. Будимпешта преноси цигаиске музике из ноћних локала. Беч музика за игру и забаву.

★

Програм за петак

6.30 Марш. Гимнастика. Вести. Музика са плоча. Шта ћемо данас кунати

11.00 Звона са Опленца, затим: Народне песме. Пева г. Јован Милићевић-Мостарац уз пратњу Народног радио оркестра

12.35 Реклане, затим: Концерт руских народне музике (плоче)

13.00 Радио дневник

13.10 Популарни симфониски концерт (плоче)

13.40 Вести, Берзански курсеви

16.45 Народна музика на хармонији

17.00 Забавни концерт Београдског радио оркестра, дириген г. Селимир

18.00 Време вина и вокална скрајљала, предаваље г. др. Вучајлина Тосхића, проф. Универзитета

18.30 Народне песме. Пева гђа Александра Милићевић-Јубић уз пратњу Народног радио оркестра

18.50 Камерни концерт (плоче)

19.15 Радио дневник

19.30 НАЦИОНАЛНИ ЧАС: Народна обућа у Југославији, предаваље г. др. Леаимира Кушића

19.50 Дневна репортажа

20.00 Шта се десило као нас пре више од 100 година, предаваље г. Вељка Петровића, академика

20.30 Пренос из Загреба

21.30 Концерт Квартета Немечек Сматин

22.00 Вести. Радио календар Путникова обавештења, затим Концерт савремене музике (плоче)

22.30 Музика за игру (плоче) до 22.45

КРАТКОТАЛАСНА РАДИО СТАНИЦА

6.45 Државна химна, Прве вести Објављивање дневног програма

7.00 Утрењи програм

7.45 Дневне, спортске и друштвене вести

8.00 Вести и коментари наше штампе на француском

Државна химна

13.00 Државна химна

Радио дневник

13.10 Концерт

13.40 Музика са плоча

13.55 Берзанска извештаја

14.00 Шуме и рудници у Југославији

14.15 Вести

Државна химна

18.30 Државна химна, Крос кнеза и чаосописе, Музика са плоча

18.45 Предавање од 14.00 на француском

19.00 Предавање од 14.00 на мађарском

19.15 Вести

19.30 Актуелни час:

19.50 Кратка радио репортажа о догађајима из наше земље

20.00 Балкански радио дневник: Вести на грчком (20.15) и арбанском (20.30)

20.45 Вести на француском

21.00 Вокални концерт народних песама г. Петра Џелебџића

21.30 Вести из земље и иностранства

21.45 Вести на мађарском

22.00 Вести на италијанском

22.15 Вести на немачком

22.30 Вести на енглеском

22.45 Београдске вође — музичка репортажа

23.30 Последње вести

Државна химна

ИНОСТРАНЕ СТАНИЦЕ

18 Верзин концерт великог радио оркестра. Бероумејстер музика за игру и забаву, Варшава концерт са грамофонских плоча, Беч прави музика.

19 Калундборг музика за игру и забаву. Хилверјум шарено музично вече. Будимпешта преноси цигаиске музике из ноћних локала. Софија концерт на виолини и клавиру.

20 Дрејтвич народне песме и игре. Милано музично вече. Букурешт оперетска музика. Калундборг оперетска плоче, Радио Пари веселе шансонете.

21 Будимпешта преноси цигаиске музике из ноћних локала. Калундборг музика за игру и забаву. Хилверјум шарено музично вече. Верфорнт

22 Софија оперетска музика, затим велики симфониски концерт. Дрејтвич музика за игру и забаву. Варшава народне песме и игре. Беч прави музика.

23 ...дио Пари концерт ...ског оркестра. Варшава музичко вече. Бероумејстер грамофонске плоче. Беч музика за игру и забаву.

18.45 Предавање од 14.00 на немачком

19.00 Предавање од 14.00 на мађарском

19.15 Вести

19.30 Испуљене жеље:

19.50 Кратка радио репортажа о догађајима из наше земље

20.00 Балкански радио дневник: Вести на грчком (20.00), турском (20.15) и арбанском (20.30)

20.45 Вести на француском

21.00 Вокални концерт народних песама г. Петра Џелебџића

21.30 Вести из земље и иностранства

21.45 Вести на мађарском

22.00 Вести на италијанском

22.15 Вести на немачком

22.30 Вести на енглеском

22.45 Балкански музички фокслор

23.30 Последње вести

Државна химна

ИНОСТРАНЕ СТАНИЦЕ

18 Верзин концерт великог радио оркестра. Бероумејстер шарено музичко вече. Варшава народне песме и игре. Дрејтвич лака оркестарска музика.

19 Букурешт концерт са оперским аријама. Радио плоча. Радио Пари вести пословне. Калундборг музика за игру и забаву, Варшава народне песме и игре.

20 Будимпешта преноси цигаиске музике из ноћних локала. Варшава, Радио Пари концерт симфониског оркестра. Дрејтвич шарено музичко вече.

22 Хилверјум концерт великог радио оркестра. Дрејтвич ве село музичко вече, Софија концерт на виолини и клавиру. Букурешт музика за игру и забаву.

23 Калундборг концерт са одабраних грамофонских плоча. Варшава музика за игру и забаву. Будимпешта преноси цигаиске музике из ноћних локала. Беч музика за игру и забаву, Варшава народне песме и игре, Беч прави музика.

ВРЕМЕ Четвртак, 29 септембар 1938

СПОРТ

Данас почиње Интернационални тенис турнир за првенство Подунавља

Почетак је заказан за 14.30 часова на игралишту Бтк-а

Данас ће Београђани имати прилику да присуствују отварању једног веома интересантног тениског турнира на коме учествују наши и мађарски играчи. Овај турнир одржаће се данас, сутра, прекосутра и у недељу на игралишту Београдског тениског клуба на Ташмајдану. Као што смо раније јавили, победници на овом турниру носиће титулу првака Подунавља.

Од учесника са познатим именима најављено на програму Митића (ова) још није потврдио свој долазак, али сви су изгледи да ће доћи, одличног мађарског играча Далоша, који је освојио првенство Сотуша пре неки дан, мађарског играча Ајбота, Радовановића и остале београдске играче који ће само попуњавати број, док ће се главна борба водити између ова четири играча.

Приређивачи турнира нас, истина, обавештавају да су београдски играчи овога лета прилично напредовали и да ни овом турниру могу чак и изненадити. Уколико се ми преварамо у нашем мишљењу, утолико прикрићивачи турнира више добијају, јер ће бољи турнири у Београду добити још више у својој интересантности.

Од дама на овоме турниру учествоваће наша државна првакиња гица Ковач, гица Флоријан, гица Сернић и београдске играчице.

Категорије у којима ће се такмичити су следеће: синглт господе, дубл господе, синглт дама, микст дубл, категорија Б и јуниора.

Требало је да и Менцел учествује на овом турниру

Београдски тениc клуб позвао је на овај турнир и досадашњег чехословачког првака Менцела, који се сад налази у Бечу. Са Менцлом повођени су преговори. Међутим, Менцел је у писму изјавио да не може доћи, јер је ангажован у Бечу.

Управа турнира

У току ју черашњег дана изабрана је управа турнира у коју су ушли: претседник г. Вошко Чолак-Антић, маршал Двора, потпретседници г. г. Сава Грујић, Воја Јованновић и Вранo Денић, вође турнира г. г. Драги Јованновић и Саша Бончина, врховни судија г. инж. Бора Вучковић, судија г. Сташа Кумануди, секретари г. г. Тура Кнежевић и Стјепо Сршкић, благајница г. г. Коста Савићевић и Јерко Ајдачић.

Почетак турнира и цене улазницама

Турнир ће започети данас после подне у 14 часова. Играће се на игралишту Бтк-а.

Цене улазницама су следеће: 40 динара за сва четири дана. За поједине дане: четвртак и петак по 10 динара, субота и недеља по 20. Студенти, средњошколци и деца плаћаће сваког дана само по 10 динара.

Долазак наших и мађарских играча

Синоћним брзим возом у 22.40 часова допутовали су из Солуна наши и мађарски играчи који су учествовали на солунском турниру, и то: гица Ковач, Флоријан и Сернић, г. г. Далош, Ајбот и Радовановић.

Госте су на станици дочекали чланови управе и играчи Београдског тениc клуба.

Најзад после пет година, чарлија је попустила

Овај гест претседника Општине г. Капетановића наишао је на велико разумевање и одушевљење. Да би умирио „чарлију" г. Капетановић знао је да ваће начина и да увери застарелог чарлију да је Приједор напредна варош и да не сме дозволити да и у том погледу изостане иза Бања Луке и других већих места.

Колико је чарлија разумела г. Капетановића најбољи је доказ то што је у граду за тениc игралиште прикупљено преко 2.000 динара добровољних прилога.

Тако је коначно и после пет година жучне борбе повољно решено питање слободнице игралиште тениса у Приједору.

К. Б.

Пет година борбе за слободно - играње тениса у Приједору

Претварање тениског игралишта у марвену пијацу и марвене пијаце у корт

Бања Лука, 28 септембра. — Коначно, после пет година жучног спора који је водила приједорска чаршија и елита између себе, играње тениса у Приједору је решено.

Пре пет година Приједор, да не би изостао иза Бања Луке и Босанског Новог, решио је да уведе игру тениса за коју се сматра да је то права елитна игра. Интерес међу приједорским дамама и господом за ову игру, разумљиво, био је велики. Игралиште је направљено и игра у њему јеку отпочела.

Међутим, било је дама и господе код којих се изазвао невероватно велики револт против ове игре и протесте су се једни за другим редали код надлежних власти.

Тениc игралиште се претвара у марвену пијацу

„Жене трче да се кашиком истрају по кухињи."

„Како их није срамота да с овим скупим палицама пролазе улицама града."

Такве су примедбе падале сваког дана.

Овим речима су дочекивани играчи када су се враћали са игралишта. Шта више, било их је који су се и физички разрачунавали. Многи су покушали да дамама отму ракете из руку. Уважавајући ове протесте „чарлије", тадашњи претседник Општине бојећи се да обог тениса не дође до краја између „чарлије" и дама, наредио је да се игра тениса забрани. Да би у томе што боље успео и строжије скаку ту акцију за обнову тениса, г. претседник је тениc игралиште претворио у марвену пијацу.

Два фронта: за тениc и против тениса

Присталице тениса схватиле су ове драконске мере претседника Као знак омаловажења сво[illegible] ове игре и здравог игре, па су заједнички упутили протесте ништа мање тадашњем бану Врбаске бановине. Револт отмених дама био је неописан.

Међутим, све је било узалудно. Резултат слега тога био је, да су се у граду створила два фронта. Кажу и физичко разрачунавање није изостало. Посвађале су се читаве породице и најбољи пријатељи, док коначно садашњи претседник општине г. Ахмедбег Капетановић није донео одлуку, да се тениc игра у Приједору дозволи, управо обнови, и у ту сврху уступило је бесплатно, на 29 година, земљиште за уређење тениc игралишта.

Најзад после пет година, чарлија је попустила

Овај гест претседника Општине г. Капетановића наишао је на велико разумевање и одушевљење. Да би умирио „чарлију" г. Капетановић знао је да ваће начина и да увери застарелог чарлију да је Приједор напредна варош и да не сме дозволити да и у том погледу изостане иза Бања Луке и других већих места.

Колико је чарлија разумела г. Капетановића најбољи је доказ то што је у граду за тениc игралиште прикупљено преко 2.000 динара добровољних прилога.

Тако је коначно и после пет година жучне борбе повољно решено питање слободнице игралиште тениса у Приједору.

К. Б.

Тикан Павловић изазвао Јакшића на меч за титулу првака Југославије

Колико Тикан Павловић верује у себе, може да се закључи ако његовом ћоделдњем кораку. Наиме, Тикан Павловић је изазвао ћреко Савеза Стевана Јакшића, шампиона Југославије у средњој категорији.

Према томе ускоро ће Стеван Јакшић морати да брани титулу ћред одличним Тиканом Павловићем.

И СИМА БАНИЋ ИЗАЗИВА ЈАКШИЋА НА БОРБУ ЗА ТИТУЛУ ПРВАКА ДРЖАВЕ У СРЕДЊОЈ КАТЕГОРИЈИ

Познати престонички боксер средње категорије Сима Банић, који је већ у неколико махова показао свој добар квалитет и у последњем мечу против Челика одиео онако екстантиу победу изазива овим путем правог држаоца Стевана Јакшића на меч за титулу.

Ових дана Банић ће упутити званичан позив преко Савеза у Загребу. Према томе у кратцу је интересантан сусрет двојице тренутно најбољих боксера Јакшића и Банића.

ПРВИ ЛАКОАТЛЕТСКИ МИТИНГ У НИШУ НА КОМЕ ЋЕ УЧЕСТВОВАТИ И РУСКИ С. К. ИЗ БЕОГРАДА

Ниш, 28 септембра. — Нишки спорт клуб „Железничар" приређује у недељу 2 октобра са својом лакоатлетском секцијом први лакоатлетски митинг у Нишу на свом игралишту.

На овом митингу учествоваће и јуниори и сениори у свима дисциплинама док ће сениори узети учешћа у појединим дисциплинама.

На митингу ће учествовати и Руски спорт клуб из Београда са својим најбољим члановима. За овај митинг влада у Нишу велико интересовање.

Прексиноћ се вратио из Варшаве *наш фудбалски тим*

Наша фудбалска репрезентација која је у Варшави прошле недеље играла нерешено 4:4 са репрезентацијом Пољске (с лева на десно) стоје: Глазер, Матошић, Велфл, Лешник, Урх, Цимермančић (резерва); клече: Шпицо, Антоловић, Кокотовић, Јазбиншек, Велжер и Лехнер

Југословенска фудбалска репрезентација стигла је прексиноћ, враћајући се из Варшаве, у Београд. На станици на Дунаву било је неколико спортиста, а од стране Ју[illegible] г. Клеменчић и — послужитељ. Јуче изјутра Загрепчани су наставили пут, пошто су преноћили у Београду, а с њима заједно и Матошић, који тек данас пре подне стиже у Сплит!

Наши фудбалери су путовали од Варшаве преко Пшемисла и Лавова. Студенти, средњошколци и деца плаћаће сваког дана само по 10 динара.

Пошто су

Михаил Јуик — Лепуша

54

Девојка се заобилазним путем вратила у своју кућу. Она је ишла оборене главе, понављајући у себи: „...Један бол може се утишати другим, већим, јачим... Али каквим? Зар има бола већег од оног који ја носим у своме срцу?..

★

ГЛАВА ТРИДЕСЕТ ДРУГА

На булевару Аврија IV као да је све у реду. Истина, заједно са Денизом ишчезли су и многи њени сарадници. Не види се више ни Шуман, и многи други, али публике је ипак доста и музичари испуњавају у салу звуцима бравурозних маршева и меланхоличних напева. Као и увек, лакеји у својим фракоцима трче, келнери и даме играју са извесним одушевљењем, чују се ту отварања шампањаца, а директор Леон дочекује сваког посетиоца и пажљиво гледа да све буде у реду.

Доле се готово ништа није промењило... Али горе, у малом кабинету газдарице, царује тешка атмосфера. Заиграо је звонак сребрнасти смех мадам Дипон; онај гутљај који издаје лакомена нарељеника сада звучи уморно и безбојно... Њено лице је ослабило, а јагодице, које је су сада некако избачене, толико су измениле њено лице да Леон понекад заборавља на сва правила учтивости и дуго је гледа зачуђеним избуљеним очима.

Не само лице недавно још тако лепе и младе мадам Дипон, већ и цела она се толико променила да је тешко познати. Она је јаче погурена, а њена давно ондулирана коса потсећа на рђаво израђену перуку... Она је постала расејана, заборавна, а гомила непроверених рачуна лежи на столу и порасла је у цело брдо.

— Мадам се рђаво осећа? — решио се једном да је запита управитељ Леон.

Она га је погледала сумрачним очима. Дуго није могла да разуме смисао његовог питања, а затим је доста нељубазно одговорила:

— Навикла сам да се осећам онако како могу!..

Отада јој он више није досађивао сличним питањима, али кришом је пажљиво посматрао и — слегао раменима.

★

И „костур у футроли" приметио је промену своје обожаване домаћице. Иако он не воли да се меша у туђе послове, или да започиње разговоре ма с ким, он је ипак једног дана казао глувој старој куварици:

— Наша госпођа мора да нађе себи мужа. Иначе сасвим ће увенути...

Директор Ваљо, који је два пута покушавао да се попне у кабинет мадам Дипон, није био пријљен. Она није хтела и није могла да му се покаже оваква, и наредила је Леону да испоручи директору да ће првог слободног дана позвати га да руча са њом.

И Ваљо је тешког срца морао да се потчини њеном заставу.

★

Леон је неодлучно ушао у кабинет мадам Дипон. Он је нашао мадам Дипон како дрема. Она је седела у својој фотељи, одбацивши главу на наслон, и у соби се чуло њено тешко дисање.

Управитељ је дуго посматрао остарелу и туђе лице своје газдарице; видео је неколико седих длака на слепоочницама, и први пут осетио да му је жао ове жене, која је била извор толике несреће за многе и многе у овој кући...

Он је већ хтео да се удаљи, али у томе тренутку мадам Дипон отворила је очи.

— Шта сте хтели, Леон? — запитала га је она уплашено.

— Не знам, мадам, да ли да га пустим... Он толико моли...

— Ко? — Сан је сасим прошао код мадам Дипон.

— Винеску, онај виолиниста!..,

— Зашто? Шта хоће?

— Не знам, мадам. Он уверава да има важан посао...

— ... Доведите га, али кроз други улаз! — рече госпођа Дипон, не зна се зашто шапатом.

★

Винеску се појавио са осмејком, у коме као да се видело сазнање неке кривице.

— Добро вече, мадам!...

— Дозволите да вам не поверујем, мадам!..

— Како смете?

— Мадам се обраћала уз учешће детективског бироа „Шимелфенг"...

— Откуда то знате?

— То је моја тајна, мадам! За 100 франака ја ћу вам пружити најдетаљније податке...

★

Мадам Дипон затвара очи. Њој је зло, и бледило прекрива њено лице.

„Боже мој, мисли она, и овај зна све!.. Какав ужас!.."

— То ме је интересовало раније, али откада је Дениза напустила моју кућу, њен лични живот не тиче ме се ништа!.. — рече она уморно.

— Да ли је то збиља тако, мадам?

— Да, тако је!..

— А зар не би хтела мадам да поново придобије за своју кућу Денизу?

— Ви сте полудели!

Мадам Дипон једва налази у себи снаге да загуши јаук.

— За две хиљаде франака ја ћу вам дати добар савет како да спречите претстојећу свадбу Денизе. Могао бих то да учиним и без вас, али онда нећу ништа зарадити. Ја знам Денизу. Ако не успе да се уда за свог драгана, она ће се поново бацити на пиће и, попивши своје тоалете и крзна, биће принуђена да се поново врати код вас, мадам, да не би остала на асфалту у Сен Лазару...

— То је жестоко, Винеску!

— Можда, али она ме је пре кратког времена бацила у затвор, и ја не сматрам да морам да будем према њој нарочито пажљив.

★

Госпођа Дипон жели да сазна да ли Винеску збиља верениа њеног сина, али она се боји овог искушења. Да чује име свог малог Жоржа са уста овог пропалог типа, чини јој се богохуљењем... На крају крајева, она се подаје искушењу и тихо пита:

— Ко је њен вереник?

— Новац, мадам!

И Винеску пружа своју руку према њој.

— Можда ћете казати неистину?

— Исплатите ми данас хиљаду франака, а после можете и проверити. Ако испадне да вас нисам преварио, ви ћете дати још хиљаду, а ако доведем Денизу поново у вашу кућу, — још пет хиљада! У реду?

— Говорите, Винеску!

— Пристајете?

— Пристајем... — и она гура у руку Румунову хиљадарку.

— Њен вереник је доктор Жорж Жарден из Фрепилона!

Мадам Дипон затвара очи рукама.

— Откуда ви то знате? — пита она испрекиданим гласом.

(Наставиће се)

Мадам Дипон је пажљиво погледала Румуна обученог у старо, изгужвано одело, поскривено мрљама од лишера, и одговорила:

— Добро вече!

— Ви сте се много промењали, мадам, откако сам вас...

— Пређите на ствар, Винеску! Нисте дошли да радите мој портрет! — прекиде га домаћица.

— Па да, наравно!.. Само... да ли бисмо могли да говоримо без сведока?

Леон погледа мадам Дипон упитно. Он се бојн да остави своју газдарицу насамо са овом сумњивом личношћу.

— Оставите нас, Леон! рече мадам Дипон. — ...Само станите нешто даље, Винеску. Ви неподношљиво смрдите на неку помаду...

— Сасвим је тачно, мадам. Моја оштра коса захтева...

— О томе ћете причати вашем берберину, Винеску. Шта желите?

— Да зарадим, мадам!..

— Ви волите да зарадите не радећи, то знам!..

— Радити морају волови, мадам, а човек треба да зарађује...

— И ви сте дошли да ме о томе обавестите?

— Не, мадам! Имам интересантне новости.

— Какве? — И мадам Дипон је већ на опрези.

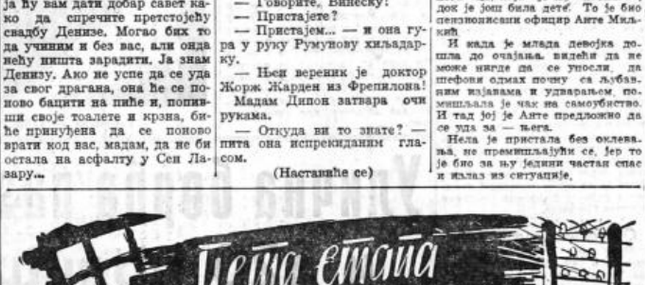
— Дениза је напустила вашу кућу...

— То није новост!..

— Да ли мадам хоће да зна ко је њен вереник?

— То ме не интересује...

Код мадам Дипон бесно лупа срце...

Шеста етапа

РОМАН ОД СЕРГИЈА ПЈАСЕЦКОГ

108

Забава је видео неколико корака даље обалу. Окренуо се напред и сав се концентрисао слухом, спреман сваког тренутка за битку. Стигли су до обале. Извесно време седели су тихо у чамцу, а после изашли и пустили чамац са струјом који је требало да га однесе на другу обалу, на завијутку реке.

Пошли су напред. Водић Кучински био је први. Забава није обраћао толико пажње терену колико сваком покрету овог свог водића. Прешли су широку ливаду, а затим мочвару. После два сата тешког пута Кучински је стао:

— Не могу да дођем до канала!... Сувише је тамно.

— Када смо прешли реку, где је остао канал; десно или лево? — запитао је Забава.

— Лево!

— Добро, иди позади! Ја ћу водити.

Идући раније иза водића, Забава је приметио да су дуже времена ишли ка истоку, затим ка југо-истоку, па после на југ. Мислио је да је Кучински то свесно радио, бирајући бољи терен за прелаз. Сада је ишао први, с времена на време бацајући поглед на фосфорне сказаљке бусоле, окачене на грудима. Водио је у правцу северо-истока.

★

Са тешкоћом су прешли водом преливену ливаду. После су се провукли кроз густи шипраг, и одједном се нашли пред обалом загашите воде.

— Ево канала! — рекао је Забава показујући водићу. Сад терај напред!

Ишли су бућући, као сенке, журно али и љубоморно одржавајући одређено отстојање међу собом. Пресказали су у помрчини са хумке на хумку, а с времена на време и падали у воду.

Ушли су у појас гуштог шибља... Са муком су прелазили сваки корак, идући све напред. Покушали су да оду нешто у десно од канала, на даље по отвореном терену, али је тамо било блато у које је нога упадала без краја, а стигло жбуње и неке чудноватс биљке, пако су чиниле неки ослонац за ногу, биле су спремне да преваре сваког тренутка... Морали смо да се вратимо. Поново су пошли поред канала кроз шипраг. Поједини прутићи као челичне жице заграђивали су њима пут, цепали одело, уморили остатке усташког одреда Пољака Кораткевића.

дарали по лицу и рукама. На све могуће начине спречавали су људе да иду даље...

Прошло је више од 6 сати док су они прешли једва пет километара те шуме жбуња и шипрага дуж канала. Мало су се одморили, а онда су брже пошли даље, опет беспућем.

★

Када је почело да свиће били су једва 20 километара од границе. На појединим местима излазили су на пољану.

Отприлике на десетом километру од границе Забава је приметио с леве стране канала неко сено. Прошли су га. После дужег времена угледали су с десне стране неко касеље, и водић је рекао руски:

— Кузмичовски Салаш!

После 15 километара с времена на време и десно и лево од канала срстали су шумице.

Неколико пута су се одмарали. Ноћу су прошли крај неког села за које је водић рекао да је Скучин. Село је било доста велико, а Забава је мислио: „Како могу овде да живе људи усред ових огромних мочвара, далеко од сваког културног насеља"?

Први велики одмор имали су на једном острву. Кучински је рекао да се зове „Разбијено острво". Било је доста мало и лежало лево од канала. Иза њега почињале су највеће мочваре, које су се вукле чак до реке Ореси. Кучински је рекао да су баш на овом острву бољшевици уни-

Сан и јава

Бескрајно плаветнило мора, кристално чист, диван ваздух, који мирише на борове и смоквин цветић; кипариси, витки и прави као војници на straжи, бели и руменкасти бокори леандера, — то је чаробна Далмација!..

Нела је седела на тераси цватастог пансиона „Тиха и замишљено пратила очима беле једрилице на мору и лет крупних галебова. Била је сва задубљена у слатке, а истодобно, толико болне успомене!

Пре три године умро је њен отац а мајку није запамтила, јер је платила својим животом њено рођење. Остала је сама на свету, пуном искушења — она, деветнаест-годишња девојка.. Али требало је живети и борити се.

Али борба је испала за њу и сувише тешка. Са својим очима, пламим као ружичасто небо, и бујном грном косом, била је одавеђ лепа да је могла остати незапажена. А то јој је сметало! Она је била жељна скромног живота, испуњеног радом, док су њој пудили сталио раскош — куцилеру сраметом... Колико пута, сва дрхтећи од увреда, Нела је лила горке суле у својој скромној собици! Једина утеха био је за њу стари пријатељ њеног оца, који је њу познавао, док је још била дете. То је био пензионисани официр Анте Миљкић.

И кала је млада девојка дошла до очајања, видећи да не може нигде да се уноси, да шефови одмах почну са љубавним изјавама и удварањем, помишљала је чак на самоубиство. И тад јој је Анте предложио да се уда за — њега.

Нела је пристала без оклевања, не премишљајући се, јер то је био за њу једини частан спас и излаз из ситуације.

После тога отишли су на летовање у Салит, родно место њеног мужа. Отселе су у хотелу „Амбасадор", на самој морској обали.

★

Анте је био имућан човек и могао је пружити својој жени удобан и леп живот. Али она се осећала неизмерно усамљеном, и та празнина у њеној души сваким даном је расла. Нису је доводиле нове хвалне, ни лепе стварчице, које је њен муж скоро свакодневно њој поклањао.

Између гостију у „Амбасадору" издвајао се један младић: висок, питак, дуголастих сивих очију, чаробног осмеха...

Испочетка познавали су се само из виђења, али ускоро младић потражи прилику да се упозна са Мильковићевима. Повели су шетали заједно морском обалом и узаним уличицама града, а возили се често и једрилицом. Једном су направили излет на Марјан, чак до осматрачнице Краља Александра. И... Нела је тек сада почела запажати избледеле очи и боре на лицу њеног мужа, његове проседе, накострешене бркове и Нелу. Сада је она разумела да је она празнина у њеној души у стварн била недостатак љубави и чежња за том љубављу, коју није могла да пружи своме мужу...

Једном приликом кад је после вечере на „Бачвицама" публика почела да игра, Мнодраг — тако се звао младић са сивим очима — замолио је Нелу за један танго. Иако је муж тмуро погледао, пошто није волео да његова жена игра, Нела је ипак пристала.

Осећала је неисказану сласт, која се разливала у њеним жилама, клизајући уз звуке музике у наручју човека, у кога се сваким даном све више заљубљивала.

Остали су дуго овде — скоро до поноћи, јер се још неколико пута понављала ова чаробна игра.

★

Кад је муж најзад осетио опасност, после два дана он свопштн Нели да се спрема за повратак у Београд.

Учи поласка пошао је да се поздрави с познаницима, али Нела је одлучно одбила да га прати, под изговором да је болесна. Муж се неко време колебао, а после је, ипак, отишао, пошто се претходно уверио да је и Мнодраг отсутан.

Вече се спуштало. Нела је седела на морској обали, док је лаки поветарац лепршао њеном косом и белом хаљином. Није мислила ни на шта одређено. Њена душа била је испуњена дубоким болом. Опраштала се од мора, које је толико заволела, а у њеним лепим очима, одједном се појавише суле.

И баш тога часа изненада је опазила Мнодрага, који је немо посматрао.

Она се трже, брзо изнади марамицу и обриса суле.

Младић приђе и пријатељски узе њену руку.

— Зашто плачете, госпођо?

— Сутра идемо!... — прошапута, ја она једва чујно.

Он пусти нагло њену руку и као да неки облак пређе преко његовог лица, он се спрачи:

— Зар већ? А зашто?

— То је жеља мога мужа!..

„Њеног мужа!.. Да, он је заборавио да је то дивно створење, које тако детињасто изгледа у својој двадесетој години, у руках мужа који може суверено да располаже њеном судбином..

Обрисала је суле па су бућтећи отишли на нову шетњу чамцем.

Море је било мирно. У дальини су светлуцали фењери рибарских барки, а тиха песма лебдела над таласима.

Било је дивно, чаробно вече! О чему су разговарали? О свакодневним ситницама. А њихови погледи, пуни нежности и осећаја говорили су, да они воле једно другог. Али било је већ касно Нела је морала да оде, јер ако се њен муж врати, неће бити краја прекоревању...

— Ми немо се још видети, — рече јој Мнодраг на растанку и његове се усне спустише на њену руку. То је било све. И сада Нела још увек мисли на то.

Угледала је бели параброд како улази у пристаниште. Могуће да је са њим — ко то зна? — допутовао и Мнодраг?.. Осети како њено срце јаче куца, и сва затрепери од радости.

★

Читаве две године љубав према њему била је једина светла тачка у њеном тмурном животу.. Како би била срећна поред њега! Како би се радо одрекла те раскоши, која је сад окружава! Шта ће јој све то, кад нема љубави!

Полузатворених очију Нела се цела предала сањарењу..

Зачу се пригушени шум корака. Млада жена осети како јој дах застаде у грудима. То је он! Дошао је да је води у нов, срећан живот! Затворили очи гледала је пред собом његово лице, леле очи, дивна, благи осмех.. Сад ће да чује и његов мелодичан глас.. Ах, да ли ће само моћи да прежини толику срећу?..

— Нела! — зачу се изненада рапави и помало промукао глас — Нела, где си?

Она се трже, сва препадна, и угледа пред собом свога мужа.

— Заборавила си, сигурно, да смо вечерас позвани код Николићевих? Спремај се!

Нела послушно устаде, пробуђена из свог слатког сна; слатког и несостварљивог. Јест, то је само један сан. А сво је јава, груба стварност, коју ће можда да подноси целог свог живота.

Лина Зеленка

ДЕСЕТОГОДИШЊИЦА „УКРАЈИНСКЕ ГРОМАДЕ" У БЕОГРАДУ

Прног октобра навршава се десет година постанка у Београду националног и културног и просветног друштва „Украјинска Громада". „Украјинска Громада" једино је украјинско национално-културно и патриотско жариште. Културно - просветни рад друштва кроз протекло десет година везан је за велики низ позоришних приредби концерата, популарних предавања и академија из украјинског народног живота, историске народне традиције и књижевности. Разноврсне приредбе „Украјинске Громаде биле су прожете дубоким словенским осећајима и дале су могућност београдској публици да се упозна са богатом украјинском песмом, и духом украјинског народа. Велика друштвена књижница и читаоница располаже са новинама и часописима из свих крајева света као из Варшаве, Лавова, Лучка, Париза, Прага Харбина, Виннипега и Париза итд. Конституцијом као важан догађај у животу наше браће Украјинаца десетогодишњицу постанка „Украјинске Громаде" у Београду можемо пожелети да и даље истрајно наставе своју корисну делатност. *Т-МИР*

ОВОГОДИШЊЕ СТРЕЉАЧКЕ УТАКМИЦЕ ОДРЖАЋЕ СЕ У МАРИБОРУ

Збор и стрељачка утакмица Средишног савеза ловачких удружења одржаће се у Марибору од 15 до 17 октобра о. г. Одобрена повлашћења за путне трошкове на државним железницама важи од 12 до 20 октобра.

УРАНИЈА

ЦЕНЕ МЕСТА:
8, 10, 12, 15 дин.
у 3 сата 8 и 10 дин.

ДАНАС у 3, 5, 7,10 и 9,30
ПРЕМИЈЕРА
светске сензације, поразмунт шлагера у природним бојама, филма романтичне љубави у рају и палу Јужног мора
Љубав у џунгли
У гл. уп. играју: најдражеснија глумица ДОРОТИ ЛАМУР, РЕЈ МИЛАНД, ЛИН ОВЕРМЕН
ЦРТАНИ ФИЛМ И ЖУРНАЛ

КОЛОСЕУМ

ВЕЧЕРАС У 9,30
Сензационална фоке премијера
Благо Џингис Кана
Неизмерно благо Џингис Кана почива неповинна у пустињи Гоби на тајанственом непознатом месту
У гл. уп. ПЕТЕР ЛОРЕ
многи га знају из виђења, али нико не зна шта намерава... хладнокрвни Mr. Moto упорно је своје источњачко лукавство против препредене банде која хоће да ограбљена благо гроба Џингис Кана
ЗА ДНЕВНЕ ПРЕДСТАВЕ
Чувај се професоре!
ХАРОЛД ЛОЈД

ПУКСОР

ДОЊА САЛА
Данас у 3, 5, 7 и 9.30
Премијера последњег европског филма омиљене
ФРАНЦИСКЕ ГАЛ
МАРИКА
(ПРОЛЕТЊА ПАРАДА)
У осталим улогама
МОЗЕР, ХЕРБИГЕР, ЛИНГЕН и ВОЛФ АЛБАХ РЕТИ
ГОРЊА САЛА
у 3.15, 5.15, 7.20 и 9.20
СЕВИЉСКИ БЕРБЕРИН
У припреми
СНЕЖАНА и СЕДАМ ПАТУЉАКА

КОЛАРАЦ „ВРАЧАР" КАСИНА

у 3, 5, 7, 9.30 - данас - у 2, 4 и 6 чехословачки филм префињене еротике у коме се најсмелије третира питање чедности данашње девојке
Невиност
(Jungfernschaft)
по роману Марије Мајерове
У главним улогама
Лида Барова
АДИНА МАНДЛОВА
ЛАДИСЛАВ ВОХАЛ
Режија: ОТОКАР ВАВРА

ДАНАС у 3, 5, 7 и 9,30
грандиозна милионска премијера
ПУСТОЛОВИНЕ Марка Пола
Филм чије је снимање трајало 2 године, простране напетим призорима и невиђеним сензацијама,
У главним улогама
ГАРИ КУПЕР
СИГРИД ГУРИ
БАЗИЛ РАТБОН
БИНИ БАРН

КОД ВРАЧАРА од 21.30 бесплатно артистичко ВЕСЕЛО ВЕЧЕ

Аутобус пун путника спроведен у полицију

Милано, септембра. — У Милану је ових дана дошло до једне мало необичне сцене. Цео један аутобус препун путника доведен је у полицију, а сви путници предати су истеднику. У аутобусу је један од путника одједном узвикнуо: „Овде има лопова! Нестао ми је новчаник у коме има много новаца!" Кондуктер се одмах споразумео са шофером и цео аутобус је пуном брзином — да нико не би могао да искочи — пошао према полицији. Сви путници су претресени, али новчаник није нађен. Један од присутних нарочито се бунио. То је полицији било сумњиво. Сгварно је убрзо установљено да је у питању један опасан хохштаплер, Пољак Мајковски.

Један час разоноде

Дрска крађа мађионичара РАСВЕТЛИЛА ТАЈАНСТВЕНИ ЗЛОЧИН угледног трговца

Ла Плата, септембра

Пред поротним судом у Ла Плати одговара трговац Карло Неранда за убиство извршено из користољубља. Случај је изазвао утолико већу сензацију што је злочин расветљен само благодарећи једној дрској крађи.

У месецу фебруару убијен је у Ла Плати богати трговац Гомез Мартинез. Истрага је установила да је убиство извршено из користољубља. Жртви је између осталог, украден и стари породични златни сат са угравираном латинском изреком **»Vae victis«**. *Иако је истрага вођена енергично, није се могло ући у траг зликовцу. Тек сад је други криминални случај објасњено све.*

Мађионичарев трик

Месец дана доцније полиција је морала да поведе истрагу у вези са једном дрском крађом.

На једном балу, који је приредио богати Салас Секеста, продуцирао се неки артиста. Он је између осталог, изјавио да ће редом да разговара са свима у сали, и да ће им неприметно отети по који предмет од вредности, али да ће све на крају вратити. Гости су прихватили ову забаву. Међутим, кад је мађионичар требало да врати све те узете предмете, изненада се угасила светлост и — лажни уметник се изгубио без трага.

После дужих и безуспешних трагања полиција је ових дана запленила на граници један сандук накита и предмета од вредности. Било је јасно да је то плен једне опасне крађе. Утврђено је да су то углавном предмети који су украдени гостима Саласа Секесте.

Осумњичени признаје

Међу овим предметима налазило се и сат убијеног Мартинеза. Тако је полиција могла да закључи да је убица један од позваних гостију Саласа Секесте. Претпостављало се да је тај човек, после све крађе, набавио нов сат! У том погледу поведена је истрага и убрзо је утврђено да је трговац Карло Неранда заиста пре кратког времена купио нов златан сат.

На саслушању трговац се збунио и најзад признао злочин. Он је убио Мартинеза зато што му је био сопаља конкурент. Његов скупоцени сат и остале предмете од вредности, узео је зато да би заварао траг, јер је претпостављао да ће се тада поверовати да је злочин учињен неки обичан разбојник, а не нека угледна личност, као што је он био.

После 500 година у једној породици родило се женско дете

Лондон, септембра.

Племићска породица Кинерслеј, која живи на острву Гернсеј, доживела је ових дана сасвим необичну срећу. Та породица, чији су претци пуних пет стотина година живели на том острву, за свих тих 500 година одржавала се само по мушкој лози. Међутим, ових дана, после равно 500 година, у породици Кинерслеј родила се једна девојчица. Та девојчица зове се Сузана, а последње женско дете, које се родило у тој породици пре 500 година, звало се Мери.

Разуме се да је срећа породице неизмерна. Цело острво слави рођење девојчице Кинерслеј.

Тешке саобраћајне несреће због једног — пољупца

Њујорк, септембра

У Бруклину је мис Мери Фелицина проузроковала озбиљну саобраћајну несрећу тиме што је збунила једног саобраћаја изненадним пољупцем.

Одушевљење због униформе

У центру Бруклина полицајац Мекфер управљао је саобраћајем свом озбиљношћу коју захтева ова служба. Изненада му је пришла једна врло лепо одевена млада дама, загрлила га страсно и пољубила га управо у уста.

Мекфер се толико збунио услед свог неочекиваног инцидента да је, у својој забуни, дао погрешне знаке и изазвао метеж у саобраћају. Пет аутомобила се судариле и неколико људи је рањено. Неколико минута саобраћај је морао да буде обустављен, док све није опет доведено у ред.

Млада дама одмах је ухапшена и приведена полицији. Ту је она изјавила да се зове Мери Фелиција, и да сваки пут кад угледа човека у униформи осећа страсну жељу да га пољуби! Тог дана она је срела десетак униформисаних лица. Једанаести је био овај полицајац. Тада се она више није могла уздржати, већ му је скочила за врат...

Мис Мери Фелиција осуђена је на новчану казну због изазивања нереда на улици.

Уличка борба разбојника и 320 полицајаца

Узбудљива потера за гангстерима улицама Њујорка

Њујорк, септембра

Ових дана одиграла се једна врло узбудљива сцена у неким њујоршким улицама. После једне драматичне потере 320 полицајаца једва је успело да ухвате гангстере који су покушали да изврше једну дрску пљачку.

Лепотица као штит

У једну њујоршку банку понео су улазили три наоружана гангстера. Најпре су натерали присутне да стану уза зид са подигнутим рукама. Затим су наредили директору банке да сакима приступима одузме бубељаре и да им преда.

Директор је све ово одбио.

Гангстери су тада на њега испалили неколико метака.

Чим су се појавили полицајци, гангстери су зграбили једну младу и лепу секретарицу и држали је пред собом као штит. Упркос прекиньању младе жене полицајци су отворили пальбу. Чиновница је том приликом рањена, али и један гангстер.

Остали гангстери успели су да истрче на улицу. Тада је почела драматична потера по улицама у којој је учествовало 320 полицајаца. У току те узбудљиве сцене пуцали су и полицајци и гангстери. Пролазници су, у паници, тражили спаса по радњама.

После дуже борбе гангстери су доспели између две ватре. Тада су се предали.

Нов спорт на плажама Калифорније

У Калифорнији је уведен још један занимљив спорт на води. У овом веселом спорту „Сарф сејлингу", учествују већином веселе филмске звезде и лепе купачице са плажа, где је већ све друго постало обично, чак и оно што до нас није још ни дошло

У једној америчкој држави суд кажњава „кибицере" ако се умешају у игру

Њујорк, сеитембра

Пред многим чудним законским пројима у Америци, изгледа је сада још један занимљив закон у савезној држави Вермонт: : закон против „кибицера". „Кибицери", који досматрају коцкање или шах у јавним локалима не смеју да дроговоре ниједне речи, ниги на ма који начин да се умешају у игру. Сваки онај ко прекрши ову наређење биће кажњен са 5 до 50 долара новчане казне. Тај закон је створен зато што је установљено да безбројне туче и крвава разрачунавања потичу отуда што се „кибицери" мешају у игру.

Канадске петорке биће ипак оперисане

Калиндер (Онтарио), септембра. — Овог месеца треба да буду оперисане славне канадске петорке. Оне су, како је већ познато, ове године одболовале неколико пута грип, ангину и мање назебе. Због тога су лекари дошли до закључка да би најбоље било да мале петорке оперишу од крајника. Пачели лекар малих девојчица био је прво одлучно против сваке хируршке интервенције, али је најзад попустио.

Самоубиство најлепше жене Њујорка

Сензација дана у Њујорку је самоубиство гђе Харолд Штроц, коју су сматрали за најлепшу жену у граду. Имала је надимак „Хавајска принцеза" због своје велике лепоте и егзотичног порекла.

Гђа Харолда Штроца провела је последњу ноћ на играници у своме стану. Кад су њени гости отишли, она се повукла у своју собу. Следећег јутра њен муж је нашао мртву у будоару. Пред смрт је извукла дугу хаљину од праве свиле и окитила собу ванредним цвећем.

Пошто је млада жена живела срећно са мужем, а поред тога била и врло богата, њено самоубиство сматра се за велику загонетку, утолико пре што је иначе била врло веселе природе и никада није изражавала неке суморне мисли.

Гђа Штроц била је Перка познатог чикашког индустријалца Грема, који се венчао са принцезом Кајкилани.

Кобна оранжада

Италија је одувек била домовина као Елдорадо певача и рада своје оригиналне школе и рад публике који је увек радо слушала и била захвална и дарежљива у аплаузима према уметницима.

Један познати римски музички педагог, уједно и добар трговац, да би изашао у сусрет тим многобројним странцима и странкињама који желе да постану брзо оперске звезде, отворио је у једном малом месту на Јадрану школу.

У ову школу дошла је и једна симпатична Мађарица. Али, иа да учи певање, јер је она помлата и у својој отаџбини и већ је њено једноставно да се одмори и да научи италијански, да би могла певати на италијанским сценама.

Али, уместо да научи један страни језик, несмотрена Габи изгубила је дар говора и свог матерњег језика.

Наиме на плажи, под тропском италијанском сунцем, попила је једну хладну оранжаду Сан Пелегрино и — последње су успело дошле. Ватрена Пештанка престала је да говори.

У Риму чекало је друго изненађење. Комплетиран је друго мишљење. Лекари су вртели главом и напослетку изјавили да само чудо може да јој поврати глас. Као данас нико не верује у чуда, ништа се ни нестењета Габи није изгубила.

Пошто је она у Италији, где је већ заключен уговорима за неколико италијанских позорница, када је чула на телефону глас о рођењу — „рођено" је хитно у Фраскати. Повео је собом и неколико својих пештанских познаника, да би се и они могли увернти у чуда из римских кастела.

Габи их је дочекала на тераси свежа и расположена, и одмах запевала песму о Илонки и њеним ружама. Сумње више нигде било: глас о њеном одрављењу убрзо је био поседнут целом Фраскатијо!

Њени познаници, који су је слушали у пештанској опери, тврде да је њен драмски сопран постао још лепши и сјајан, а дух у Фраскатију преплашен је као необично лекоиит за све опасне болести.

Да ли је њена она ствар истина, или не, данас нико не би могао казати. Мегута је вештак-лекар нашао да је њена болест и сада заповедно. Устина је да је тенорчина Габи престала је говорити да говори — и да је преговарала тек у Фраскатију, али од тада жена не престаје да прича дан недеља, па било их кога питало, довољно је да јој се она пуно насмеје и разговор је готов.

Венчали се због коња А РАЗВОДЕ СЕ ЗБОГ ЉУБАВИ

Брак из љубави склопило је двоје младих у енглеском граду Елстону још пре девет година, Али, тај брак је био склопљен само из љубави према — коњима и зато је сада дошло до интересантног развода.

Барбара Метчек, Перка једног мултимилионара, удала се пре девет година за Фреда Метчека, такође веома богатог младића. И једно и друго били су веоми млади, али су зато и једно и друго имали исту страст — коња. И Барбара и Фред имали су дивне штале и изводили најбоље коње на трка. Та заједничка страст их је збližила, јер је Барбара чезнула за коњима из Фредове штале, а Фред за коњима из Барбарине штале. Зато су одлучили да се венчају.

Међутим, после девет година друтарског брака за љубав коња, прокле се Барбара мало брала из љубави, и зато је тражила развод.

АВАЛА

Данас у 3, 5, 7 и 9.30

Најзаслужнији и најпопуларнији уметници данашњице

ХАРИ БОР, МАРСЕЛ ШАНТАЛ, Иван Мозухин, Жорж Рего

у величанственом филму

НИЧЕВО

Узбудљива драма о спасавању посаде једне подморнице!

Тежак задатак мужа који мора да бира између љубави и дужности.

Ремек дело француске филмске индустрије.

Додатак: ЦРТАНИ ФИЛМ и ФОКС НОВОСТИ

СЛАВИЈА

Данас у 3, 5, 7 и 9.20

Данас у 3, 5, 7 и 9.20

Највећи певачки шлагер сезоне! Тријумф филмске уметности!

Нелзон Еди баритон светског гласа — незаборавни партнер ЏЕНЕТ МЕКДОНАЛД из филмова „РОЗЕМАРИ", „ЏАРИЦА" и „ДЕВОЈКА ЗЛАТНОГ ЗАПАДА" и ново откриће екрана — — темпераментна Мађарица **Илона Хајмаши** у јединственом музичком ФИЛМУ — ДИВНОЈ ЉУБАВНОЈ РОМАНСИ

РОЗАЛИЈА

Шлагери које Нелзон Еди пева: „У тишини ноћи", „Кошма", „Розалија", „Све је прошло" и др.

Филм који запањује својом милионском опремом, сјајем и раскоши

REX ХАРТВИГОВА 66 УГАО КРАЉ. АЛЕКСАНДРА

САМО ЗА ОДРАСЛЕ!

Желите ли да видите: **Разврат њујоршког Париза? Голе лепотице? Оргије какве нисте никад замислили?**

Погледајте најинтригантнији филм француске продукције

Разврат Париза

Жил Бери — Лисјен Бару — Даниел Парола

Додатак: МИКИ МАУС и ФОКС НОВОСТИ

Негро бонбон

обуставља промуклост

ТВОРНИЦА RUFF, СУБОТИЦА

ДОМАЋИЦЕ, по повратку са летовања чекају Вас велики послови око уређења Вашег стана, фирма НЕДЕЉКО САВИЋ на Теразијама бр. 7 помоћи ће Вам, да без напора и јевтино обновите намештај Глацилом, очистите порцелан и стакло Полиром, очистите одело Елегантином, очистите металне ствари Савидолом, а камен Полидором и стан пишите инсеката Ту-токсом, и на послетку све очистите Идеал хигијенском четком за усисавање прашине.

Све су ово специјалитети фирме

НЕДЕЉКО К. САВИЋ,

ТЕРАЗИЈЕ 7 У БЕОГРАДУ. Захтевајте проспекте преко телефона 23-908 и 20-287. Пишите на поштански фах 600.

НАМЕШТАЈ

модеран, солидан, и у лепом избору. Сопствена израда, најнижа цена. За готово и на отплату.

РАДИОНИЦА НАМЕШТАЈА Кајице М. Поповића

Тел. 21-565 Краљице Марије 10 до Таковске (Палилулска пијаца) 2759 2—10

Есконт купона државних зајмова

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА есконтује (исплаћује пре рока) прва наредна купона свих државних и државом гарантованих зајмова, који се котирају на домаћим берзама, по одбитку 6% интереса, рачунајући од дана есконта до рока платности купона.

За ближа обавештења и есконт купона обратите се банчиној централи у Београду и свима банчиним филијалама и агенцијама.

3089

СНИЖЕНЕ ЦЕНЕ

У познатој реномираној јорганџијској радњи РАСТОВСКИ, која израђује најмодерније јоргане, душеке као и целу постељску спрему за удавче, зато љубителји лепе постеље ствари обратите се радњи РАСТОВСКИ. Како снабдевам све боље радње са својом израдом то вам се пружа прилика да можете из прве руке набавити своју потребу, јер само произвођач може пружити најефтиније стручни рад.

ДРАГУТИН РАСТОВСКИ
Васина 18 до Клепе дутрије
Телефон 30823.

2273, 9-10

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА

ИМА ЗА ИЗДАВАЊЕ ВИШЕ МАЊИХ И ВЕЋИХ СТАНОВА И ЛОКАЛА.

За ближа обавештења обратите се Одељењу за руковање непокретним имањима у улици Јакшићевој бр. 9, сваког радног дана од 8—12 и 16—18 часова.

30809

ТЕХНИЧКА МАЗИВА (ТОВОТЕ И СЛИЧНО) КОЛОМАЗИ ИТД.

Производи и продаје:

ХРВАТСКА ИНДУСТРИЈА КАТРАНА Д. Д.

ЗАГРЕБ, Радничка цеста 29. Тел. 23-255 и 23-256.
ЗЕМУН, Творничка улица 70. Тел. 37-317. 1314

СОЛО ХАРМОНИКЕ

прворазредне мајсторске израде код

ЕДМУНД РААБ, СОМБОР

Тражите бесплатни поучни каталог.

1490

НАМЕШТАЈ

на дуторучну отплату као и за готово, израђује по нарудбини спаваће собе, софе и др. И. Јовановић, Београд, Краља Милана 20.

2337, 8-8

ТАМБУРЕ и ГИТАРЕ

добићете најбоље и најбоље израђене по знате творнице тамбура

Стјепан М. Гилг

СИСАК 88.

Тражите нова ценовник.

2403, 4-4

НОВО ЗА ДАМЕ

Ви знате да је главни украс Ваше тоалете шешир. Зато пре него што купите, прегледајте сталну изложбу ново отворене радње „Клиг" Теразије 3, продужетак Коларчеве ул., која доноси последње новитете по најсолиднијим ценама.

14312, 6-10

2304

5-10
2780

Винари и виноградари

СЛАТКУ

ШИРУ-МОШТ

можете одржати преко целе године. Материјал и начин употребе даје

Заступништво фабрика машина и материјала за винарство „ЈУТРАГ" — БЕОГРАД, Таковска 3.

14366

Јадранско-подунавска банка, Београд

Краља Милана ул. 11

изнајмљује

сефове

(ЧЕЛИЧНЕ "АСЕ)

за смештај драгоцености и хартија од вредности. На овај начин се најбоље и најсигурније обезбеђује од крађе, пожара и т. д.

2814

МАЛИ ОГЛАСИ

Мали огласи:
до 15 речи динара 15.-, свака даља реч дин. 1.-
За свако убрзање посебна држ. такса: до 50 речи Дин. 2.- преко тога Дин. 5.-

2248

ПОНУДА И ТРАЖЊА СЛУЖБЕ

ТРАЖИМ 6 обућарских помоћника за финије посао, за женски и мушки. Ибраким Зулевић, Краља Петра 5, Сарајево. 2794, 2-2 (1)

ALS ERZIEHERIN sucht Stelle Intelligent, Deutsches Mädchen in vornehm serbische Familie, E. K, Petrovgrad Posteresante. 8257 1—2

УМЕТНИ оштрачки помоћник тражи место. Понуде на филијалу „Време", Суботица. 2816, 1-1 (1)

ФРИЗЕРА-КУ, првокласног, требам за одмах, плата до 1.500 дин. месечно. Миленко Милосављевић „Шарбановски", фризер, Крушевац. 6414, 1-1 (1)

ФРИЗЕРСКОГ РАДНИКА, који ради женски и мушки посао, потребујем као оштрка без капитала. Живадин Талијан, фризер — Крагујевац. 6418, 1-1 (1)

ФРИЗЕРКУ-РА и једног берберског радника потребује одмах Јовичић „Моша", фризер, Крагујевац. 6415, 1-1 (1)

ФРИЗЕРКУ — ФРИЗЕРА стремног и берберског радника одмах или по договору потребује Јован Јовановић, фризер, Крагујевац. 6417, 1-1 (1)

МУЗИЧКЕ КАПЕЛЕ

„ТАНГО НОТУРНО" — „Вероника" (најновији весели вилцер) — „Мало љубави" — „Даниела". Ноте великих шлагера — Страхов, Београд, Брајанова 7. 2818, 1-2 (2)

СЕВДАЛИСКА ЧАЗ КАПЕЛА, 4 женске угодне спољашности, 3 мушка; хармоника, флигерна и контра; слободни 1-X. Услови спорazумно телефонски. Јави се Ругумарина и Милеви. Раја Стојковић, хотел „Босна", Грачаница. 6412, 2-2 (2)

ТРЕБАМ добру севдалиску певачицу, плаћам фикс 15 до 20 динара. Посао одличан, гаранцијем. Тића Денковић хармоникаш, гостиона „Земаљски рај", Велес. 6409, 2-2 (2)

КВАРТЕТ рутиниран за све, дупли састав, две одличне певачице, слободни одмах. Капелник Вера Радосављевић, Добровољачка 10, Сарајево. 6408, 2-2 (2)

ГРАМАТИЧНИ ХАРМОНИКАШ добар севдалија са гласом, један гитариста добар певач, 3 певачице, слободни 1 октобра. За услове обратити се телефонски на адресу Велибор Милановић хармоникаш, гостиона „Експрес - Шангај", Сарајево. 2793, 2-2 (2)

ПОТРЕБУЈЕМ за први октобар музику или хармоникаша са вама женских, неуиграних. Спира Зукић, „Национал", Призрен. 6419, 1-2 (2)

2246

ТАМБУРАШКА КАПЕЛА, 3—4 женске, 2 мушка, спремни за посао, слободни одмах. Капелник, хотел „Вристол", Стрижица. 6416, 1-2 (2)

СЕВДАЛИСКУ ПЕВАЧИЦУ требам хитно за салон оркестар. Нека се јаве: Оливера Крушевљанка, Мица Парађинка, Вукица Кох. Капелник, хотел „Балкан", Сребрац. 2819, 1-1 (2)

МОДЕРАН ХАРМОНИКАШ са одличном певачицом Косаром Ку мановом, тражи бољу капелу или мањи локал одмах. Стеван Баталовић, „Јадран", Пећ. 6423, 1-1 (2)

КУПО-ПРОДАЈА

АУТО аеро-динамичне линије, најбоља америчка марка, одлично очуван „Chrysler" модел „Airflow" 65.000.— дин. примам и замењујем, продаје гаража Радић, кво и друге мање аутомобиле. 6099, 2-3 (5)

2759, 1-2

АСТРАГАН БУНДЕ најлепши избор, распродаје цене код крзнара Матенкајма, Балканска 23. — Пре сезоне знатно јефтиније. Уверите се. 2230, 10-10 (5)

БЕРБЕРСКО ФРИЗЕРСКИ НАМЕШТАЈ, 3 седишта за мушке, 2 за даме и све остало што припада, продајем хитно. Адреса у администрацији. 6101, 1-1 (5)

РАЗНО

Dr. FILIPON CREME Кихлер, најбољи њујоршљенији крем за дан, добија се у Београду у апотекама, дрогеријама, парфимеријама. Цена 14.— дин. 5937, 17-30 (6)

ВЛАЖНЕ СТАНОВЕ ИЗОЛИРАМО — преузимамо и најмању изолацију. Дајемо дугогодишњу гаранцију. Југословенска, Краља Милутина 4. Телефон 25-158. 2706 (6)

НОВА МОДЕРНА ПЕКАРА са свима просторијама по прописима за ноне пекаре издаје се одмах у улици Банатској бр. 14 на Дунавском кеју. У истој њуи издаје се и удобан локал за крчму или кућу са аутоматом топле воде за пекаре. 2821, 1-1 (6)

ГАРАЖА, радионица, боксови. Вучковић, Кр. Александра 80; јефтино прима аутомобиле на оправку, гаражирање, прање и подмазивање. 6103, 1-3 (6)

ПРОТИВ моје бивше супруге Вицосаве рођ. Мићевић повео сам бракоразводну парницу те не признајем никакве дугове које би у моје име учинила. Мирослав Вулић, бравар, ложионица Земуница. 2817, 1-2 (6)

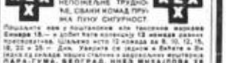
ИЗВЕШТАВАМО наше поштоване муштерије да г. Емил Мрвељоши од 5 с. м. није више код нас запослен те није више овлашћен да наплаћује наше рачуне, као ни да посредује у наше име. „Аутомотор", инж. А. Драгићевић. 6100, 1-1 (6)

ГОСПОЂА СИМПАТИЧНА жели упознати угледног господина, који би помогао наћи намештење канцеларијско или домаћице. Филијала „Време", Нови Сад — „Карантена". 2880, 1-1 (6)

ФРИЗЕРИ

30.— 30.— 30.— за ову цену добијете прокасну трајну ондулацију само код стручњака „Роберта", Васина 4. 6054, 5-5 (8)

МАГИСТРА ФАРМАЦИЈЕ пропагандисту, као нуждним мање у слободном времену, са домицилом у симу већим градовима Југославије, тражи веће хемијско-фармацеутско предузеће. Исцрпне понуде под 50919 слати на Публицитас д. д., Загреб, Илица 9. 2813, 1-2

1775 1—1

У ЗАГРЕБУ

позната и одликована у Паризу КОЗМЕТИЧАРКА

Г-ЂА ЛИДИЈА ИРАКЛИДИ

даваће дамама бесплатне САВЕТЕ О МОДЕРНОМ НЕГОВАЊУ ЛЕПОТЕ

29 и 30-IX и 1-X

у Парфимерији „ПАРИЗЕТА", Прашка 6

2790, 1-2

2304

Лицитација

Према решењу Државне хипотекарне банке бр. 37.065 од 13 септембра о. г., на дан 6 октобра 1938 год. у 11 часова пре подне одржаће се у Техничком одељењу (Васина улица, соба бр. 32) лицитација за генералну оправку банчине зграде у Београду, у Поенкареовој улици бр. 6.

Предрачун и услови могу се видети и купити по цени од дин. 30— у Техничком одељењу Државне хипотекарне банке у Београду.

На лицитацији могу учествовати предузимачи, који свима потребним уверењима докажу способност и право за учешће на лицитацијама за државне послове.

Понуде таксиране са дин. 10— у затвореним ковертима поднети на дан лицитације најдаље до 11 часова.

2809, 1-2

Државна класна лутрија

После огромног успеха у 36 колу у коме су моји играчи добили ВЕЛИКУ ПРЕМИЈУ од 2,000.000.—, МАЛУ ПРЕМИЈУ од 500.000.—, више ДОБИТАКА од по 100.000 и много других већих добитака — треба и Ви да одмах похитате са нарудбином срећака за I класу 37 кола ЧИЈЕ ЈЕ ВУЧЕЊЕ 12 ОКТОБРА.

ПРЕМИЈА у I класи је 300.000.— динара.

Цена срећки: 1/1 дин. 200.—, ½ дин. 100.—, ¼ дин. 50.—.

Исеците доњу нарудбину и одмах је пошаљите на колектуру

Александар Р. Павловић

БЕОГРАД: Кр. Алберта бр. 1 ЗЕМУН: Кр. Петра бр. 11
Цара Николе II бр. 69 Тел. 37.212
Тел. 21.451 и 21.717

АЛЕКСАНДРУ Р. ПАВЛОВИЋУ, БЕОГРАД

Изволите ми послати лозове Државне класне лутрије и то за игру класе:

Комада ..... 1/1 целих по дин. 200 = дин. .....
„ ..... 1/2 половина по дин. 100 = дин. .....
„ ..... 1/4 четвртина по дин. 50 = дин. .....
Укупно дин. .....

коју ћу вам суму послати по пријему срећака.

2811

Главни уредник Гргур Костић, власник, издавач и штампар за Штампарско предузеће „Време" а. д. инж. Душан Глишић, Краљице Марије ул. бр. 75/I.

Издавачка Књижара
ТРГОВИНА ХАРТИЈЕ, КАНЦЕЛАРИСКОГ И ШКОЛСКОГ МАТЕРИЈАЛА
Коста Јов. Михаиловић
БЕОГРАД ВУКА КАРАЏИЋА 7.

ВРЕМЕ у сликама

Издавачка Књижара
ВЕЛИКИ ИЗБОР ШКОЛСКИХ УЏБЕНИКА ЗА ГИМНАЗИЈЕ, СТРУЧНЕ И ОСНОВНЕ ШКОЛЕ.
Коста Јов. Михаиловић
БЕОГРАД ВУКА КАРАЏИЋА 7.

„Сукоб" на немачко-чехословачкој граници: рушевине двају аутомобила код Граслица, који су уништени ручним гранатама.

Топ за обарање авиона већ је постављен код Инвергордона у Енглеској. На слици: војници под маскама преносе гранате.

Војничари скидају једног рањеног официра Чанг Кај Шекове армије са једног камиона.

Лево: г. Хитлер је примио манџурског министра Хан Јун Чиеха.

Приликом посете Верони, г. Мусолини је говорио пред огромном масом света. У тој маси женске групе бациле у белим блузама образовале су натпис »Dux«

Енглески војници прегледају пртљаг Арапа пред улазак у Палестину

Ових дана прославља украјинско културно-национално друштво у Београду „Украјинска Громада" десетогодишњицу своје делатности. Ово је једино украјинско удружење у нашој престоници. На слици је управа „Украјинске Громаде"

Разорит тајфун опустошио је Јапан. На слици брод који се услед тајфуна насукао у заливу Шибаура.

Немачки министар привреде г. Валтер Функ са господом проводи свој одмор у Трстеном, крај Дубровника. **Горе:** г. и гђа Функ са друштвом приликом једног излета на Лопуд. **Десно:** г. Функ је са рибарима ухватио и неколико великих туњева

Маса Лондонаца мирно чека пред Претседништвом нове извештаје после говора г. Чемберлена

Кад Вас ПОНУДЕ ВИНОМ, ПРВО СЕ УВЕРИТЕ ДА ЛИ ИМА ЗНАК ПРАВЕ СМЕДЕРЕВСКЕ КУПЕ
Ј. П. НЕШИЋА

ПОШТАРИНА ПЛАЋЕНА У ГОТ

CONTINE
писаће машине
ЗАТО СУ ДОБРЕ ЈЕР ИХ WANDERER ПРАВИ
ГЕН ЗАСТУПН
Иоаф ШВАРЦ
23-159 БЕОГРАД-КНЕЗ МИХАИЛОВА 29

ЈУБОМИР

РЕМЕ

ДИРЕКТОР: Драгомир М. Стојадиновић

ГОД. XVIII — 5097 БРОЈ БЕОГРАД, ПЕТАК, 30 СЕПТЕМБАР 1938 ПРИМЕРАК 1 ДИНАР

Минхену:

ОДЛАЗАК Г
ИЗ
Лондон,
Чемберлен
из Хестон
часова.
У прат
ка г. Чем
ску
Чесм
ч.

Споразум је постигнут

Симболична окупација Судетских области

извршиће се 1 октобра

Са одушевљењем и под заставама четири велике силе

Минхен је дочекао г. г. Хитлера, Мусолинија, Чемберлена и Даладјеа

(Од нашег специјалног дописника)

Минхен, 29 септембра. (Телефонски извештај). — **Први састанак четири државника који треба да донесе Европи мир, одржан је данас у 12.45 часова у Хитлеровом дому у Минхену.**

Овом заједничком састанку четири државника г. г. Хитлера, Мусолинија, Чемберлена и Даладјеа, претходили су разговори, који су вођени у двоје, између појединих преговарача.

Оптимизам, то је основна нота данашњег састанка и он долази као велико олакшање, после неколико узастопних дана, који су били суморни и претећи по мир у Европи.

Минхен је данас освануо у потпуно другом расположењу. Од синоћ већ, грађани су почели да китe своје домове заставама. Ово кићење настављено је данас ујутру. Оно што нарочито пада у очи јесте чињеница, да поред немачких и италијанских застава, на многим јавним зградама и приватним домовима, вију се и многобројне француске и енглеске заставе. Радост грађана древне баварске престонице очигледна је. Минхенци у нечекиваном састанку четири еминентна државника виде и почаст, која је указана њиховом граду, да се баш у њему одржи овај састанак који је, свакако историјски.

За г. Мусолинија и његову пратњу задржани су апартмани у двору Принца Карла, у коме је Дуче отсео и за време прошлогодишње посете у Минхену, за време свог боравка у Немачкој. За г. Чемберлена и његове сараднике задржани су апартмани у хотелу „Регина", а за г. Даладјеа и његову пратњу у хотелу „Фирстенхоф".

Сусрет г. Хитлера и г. Мусолинија у возу

Г. Хитлер је синоћ пошао из Берлина специјалном композицијом, да би у својству домаћина дочекао високе преговараче. На италијанско-немачкој граници, г. г. Мусолинија и грофа Ћана дочекао је заступник вође и канцелара Рајха, г. Хес.

Око 8 часова воз са којим је путовао г. Мусолини, стигао је у Куфштајн, место које се налази на бившој аустро-немачкој граници. Овде је г. Хитлер дочекао Дуча, који је напустио своја салонска кола и прешао у Фирерову композицију.

М. М. ТОКИН

(Настављено на трећој страни)

Горе: Фирерова палата у Минхену. Доле: Конгресна сала у Фиреровој палати у

лит г. Стефан напустио је Београд у седам и по часова симплонском.

На железничкој станици поздравара бугарске црквене испратње је лично Њ. Св. Патријарх др. Гаврило и при поздрављању са њим се срдачно руковао и пољубио.

На растанку митрополит г. Стефан умолио је Њ. Св. Патријарха др. Гаврила да у име његово упути архипастирски благослов целокупном југословенском народу, изјављујући жељу за братским заједничким радом у будућности два једнокрвна народа.

Г. др. Ружди Арас *провешће данашњи дан у Београду*

Министар иностраних дела Турске, г. др. Ружди Арас, стиже данас у Београд, долазећи из Женеве.

Ни овога пута г. др. Арас није хтео проћи кроз Београд, а да се не сусретне са нашим претседником владе и министром иностраних дела г. др. Стојадиновићем, особито после крупних догађаја у Европи. Министар пријатељске и савезничке државе задржаће се у нашој престоници 24 часа, а затим ће, сутра ујутру, продужити пут за Анкару.

Одлазак са братским пољупцем и благословом

Бугарски митрополит г. Стефан, после неколико дана боравка у Београду, у гостима код Њ. Св. Патријарха др. Гаврила, прошлога јутра отпутовао је у Софију. Митропо-

Оставка јапанског министра спољних послова

Токио, 29 септембра. — Јапански министар иностраних послова, г. Угаки поднео је оставку.

Узрок оставке

Токио, 29 септембра. — **До владине кризе, која је изазвала над врахности на данашњем састанку берзе, дошло је због сукоба између генерала г. Угакија и јапанске војске око оснивања уреда за Кину, о чему се већ неколико месеци води дискусија.**

Министар иностраних послова, генерал Угаки, снажно се одупирао оснивању овог уреда за Кину, за који је идеја потекла од стране војске и који би требао да има водећу реч у свима дипломатским питањима која се тичу Кине.

Г. Угакију се приговара да се показао слабим према Енглеској, као што му се пребацује и његов хладан став према појачању антикоминтерновског блока.

Г. Фланденов протест *због ускраћења слободе штампе*

(Од нашег сталног дописника)

Париз, 29 септембра. (Телефонски извештај). — Г. Пјер Етјен Фланден упутио је министру унутрашњих дела г. Сарроу једну интерпелацију у којој га пита:

1) О његовом схватању примене Закона и повучених индивидуалних гаранција, нарочито слободе мишљења.

2) На основу ког законског текста је јуче узапћен лист „Либерте" и на основу ког законског текста је министар издао наредбу да се поцепају извесне афише, које су биле излепљене по улицама.

Француска народна странка издала је једно саопштење у коме се протестује против јучерашње забране листа „Либерте".

СЕНАТОРА

РЕМЕ

Издавачка Књи
ТРГОВИНА ХАРТ
КАНЦЕЛАРИС
И ШКОЛСКОГ
ВРЕМЕ

Гроф Михајло Милорадовић
Војводић среће и жена

Пишу:
Л. Н. Лучивка и
Н. Г. Тишански

6

Његове очи постају још тамније. Њих обавија нека влажна магла... Ех, да је зграби за овај њен танак струк, да је стисне тако да кости запуцају, да поцепа ову вездушну хаљину и да је изљуби до смрти а после нека буде што буде!

Одједном Миша се нагло диже са фотеље.

— Извините, Анета, заборавио сам нешто!.. Морам... само за тренутак!.. — мрмља он промуклим, испрекиданим гласом.

Анет подиже на њега своје успламњене огромне очи, али он је већ тамо, доле, у дворишту, поред коњске штале. Тренутак само — и Миша је већ узјахао свог коња и лети што даље од Анете, у поље, у шуму, ка војницима и сељацима, ка простим сеоским девојкама које може да гурне песницом у ребра и да чује од њих као одговор на његово грубо милование само весео и безбрижан смех, без сваких француских пренемагања, девојкама које он може да загрли и изљуби ту, бацивши их на зелену миришљаву траву, под отвореним небом, и да да излаза своју необузданој младићској страсти.

★

Све чешће и чешће почеле су да стижу губернатору жалбе на његовог несташног сина. Околно становништво не може никако да изиђе на крај са младим господином. Залудео је све девојке својим миловањима. Све чешће и чешће жале се његови учитељи и васпитачи: неће Мишел да учи, не слуша их! И све чешће уздише мајка. О дипломатској каријери за овог необузданог дивљака нема ни говора! Само да ипак не буде њен син потпуна пропалица!

Тање и блеће постаје Анетино лице. Ни сама не зна шта јој је зашто јој је тако тешко на срцу, зашто оно удара тако брзо и немирно у њек кад се појави на вратима лепа, стасита фигура Мише Милорадовића.

Губернатор се љути, виче... и на крају крајева одлучује:

— Послаћу ја Михела у Немачку! — каже он жени.

— Нека се мало поучи од Немаца. Можда ће се научити памети и постати мало озбиљнији.

Мајка се потпуно слаже са њим. Она је задовољна. Значи, бољи ће сво изгубљено. Немци — они ће сигурно направити од Мишела дипломату; они су за то врло вешти и спремни.

Задовољан је и Миша. Нова, непозната земља, — то је безусловно интересантно. Истина, жао му је поћи у непознато, и свег оног што је ту, али све то неће побећи од њега и дочиње. Има времена.

Сви су га волели због његова веселог и доброг карактера, због храбрости, спремности за сваку и најопаснију авантуру, готовости да баца паре на све стране.

У далеком Чернигову, отац, губернатор, уздисао је примајући непрестано од Мише писма са молбом да му се шаљу паре. Пара није било тако много у кући чернигоског губернатора. Понекад је у помоћ морао да притекне и ујка Петар, или Анета са својим миразом. Тек, паре су увек стизале несташном Мишелу. Губернатор Милорадовић био је спреман на све жртве, само да сину пружи потребно образовање, и да га изведе на пут. Образован и леп човек поред царице Катарине може врло лако да постане министар, ако не и нешто више...

★

Крај 1787 године Миша је провео у Кенигсбергу. Зима овде не личи на ону у Чернигову. Магле, влажан ветар с мора, снег који час падне па нестане... Досадно.

Гувернер, кога су родитељи послали да на Мишу пази, стара се да заинтересује младог Милорадовића за све што је значајно и интересантно у Кенигсбергу. Једном, на улици, он му је показао старца у похабаном капуту, са старим шеширом на глави.

— Погледајте га добро, Мишел! — важно је изјавио гувернер. — То је највећа знаменитост нашег века!

Миша је послушно гледао. Ништа нарочито: обичан мали старац тихо иде улицом и пркосно суве руке броји летве дрвене ограде дуж тротоара... Миша се насмејао:

— Овај чича? Па ко је он? Да није неки генерал у пензији?

— То је философ Кант! — објашњава гувернер. — Он ће превртути цео свет својом филозофијом „ако већ није превртуо!

Миша је, смешећи се, погледао наокло и слегнуо својим спаљним раменима. Не, у свету је све још на своме месту, а старчић изгледа досадно и безначајно. А што је главно, ту, иза угла, чека га у пивари фрајлајн Лизхен. крнооока и окретна ћерка поштеног хер Шулца, власника пиваре.

Са Лизхен нешто као да није у реду. Миша је учео са свим јасно приметио како она намигује његовом најбољем пријатељу, студенту Петеру. Боље не бити да он отрчи тамо па да види што она прави, него да пази на свог смешног и досадног филозофа.

И Миша је већ напустио гувернера који је запањено гледао у леђа чувеног филозофа, и отрчао у пивару хер Шулца.

★

Но, па да! Петерс је већ тамо и нешто се смеје заједно са Лизхен у једном углу. Мишел брзим корацима прелази собу и застаде пред њима.

— Драги пријатељу, — рече он Петерсу с места, — последње време мени се нешто не свиђа ваш нос. Не би било рђаво да га скратите бар за осмодо парче!

И он рукавицом додирну Петерсов заиста прилично дугачак нос... Петерс се баци на њега...

После једног сата Мишел је брижно превијао рањено Петерсово раме, које је проб'о сабљом, и објашњавао му:

— Ти не треба да дираш Лизхен! Ја је волим. Ја хоћу да се оженим са њом!

Петерс, иако га је много болело рањено раме, није могао да се уздржи од смеха.

— Ти си потпуно луд! Усталом, већ давно сам приметио да код вас, Словена, нису све козе на броју!..

— Ти, изгледа, хоћеш да ти пробушим и друго раме? — одмах плану Миша.

Пријатељи не дају мира: Петерс је већ свима избрбљао његову љубавну тајну. Мишел је залуђљен у Лизхен, и решио је да се са њом ожени...

Једне вечери скупили су се они у гомили пред улазом у пивару и неће да пусте Мишу да уђе да би поразговарао са својом дамом.

Миша нема воље дуго да разговара са њима, да их моли и убеђује.

— Е, па добро! Колико вас има? — пита он пословним тоном, скидајући капут и засукавши рукаве.

И после пола сата, сав растрзан, у поцепаном оделу, он упада у пивару хер Шулца.

Лизхен се смеје и плаче у исто време, и ставља облоге на Мишелове модрице. Миша моли хер Шулца:

— Пустите Лизхен самном у Русију. Ја ћу се оженити са њом у Русији.

Али хер Шулц врти главом:

— Ожените се овде, па после путујте макар и на крај света!

(Наставиће се)

ВРЕМЕ

РЕДАКЦИЈА
АДМИНИСТРАЦИЈА
ОГЛАСИ
ДЕЧАНСКА 31
ТЕЛЕФОН 24-001
(десет линија)

ПРЕТПЛАТА:
Југославија 24 дин.
иностранство 54 дин.

ЦЕНЕ ОГЛАСИМА:
1 см. на 1 ст. 15 дин.
у тексту 30 дин.

ЛИЧНЕ И ПОРОДИЧНЕ ВЕСТИ: РЕЧ ДИН. 2.—
ЧЕКОВНИ РАЧУН БР. 32.204
РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЋАЈУ

РАДИО

Радио вести

КОНГРЕС РАДИО-АМАТЕРА

Пром међународни конгрес радио аматери, који имају отпремне радио станице, одржаће се у Сан-Франциску за време међународне изложбе. На њему ће бити заступљени сви радио клубови целог света. Једно питање, које ће се расматрати, је предузимање мера против решења конференције у Канеу, на којој је било одлучено да се сврати број таласних опсега за радио-аматере. Пошто се показало да су радио-аматерске отпремне радио станице чиниле велике услуге надлежним властима за време поплаве, рата, земљотреса, радио-аматера се надају да ће наћи на поступно разумевање и подршку од својих влада у својим земљама.

★

Данашњи програм

6.30 Марш. Гимнастика. Вести. Музика са плоча. Шта ћемо данас кувати

12.00 Звона са Опленца, затим: Народне песме. Пева г. Јован Милићевић-Мостарац уз пратњу Народног радио оркестра.

12.55 Реклame, затим: Концерт руске народне музике (плоче)

13.00 Радио дневник

13.10 Популарни симфонијски концерт (плоче)

13.40 Вести. Берзански курсеви

16.45 Народна музика на хармоници

17.00 Забавни концерт Великог радио оркестра, диригент г. Селински

18.00 Време кина и његова спрадаваоца, предаваће г. др. Вукашина Тосића, проф. Универзитета.

18.30 Народне песме. Пева гђа Александра Милићевић-Љубић уз пратњу Народног радио оркестра.

18.50 Камерни концерт (плоче)

19.15 Радио дневник

19.30 НАЦИОНАЛНИ ЧАС:
Народна обућа у Југославији, предаваће г. др. Јездимира Кушића

19.50 Дневна репортажа

20.00 Шта се певало код нас пре више од 100 година, предаваће г. Воља Петровића, академика

20.30 Пренос из Загреба

21.20 Концерт Квартета Немечек Салтнн

22.00 Вести. Радио календар

Путникова обавештења, затим Ноћни концерт савремене музике (плоче)

22.35 Музика за игру (плоче) до 22.45

КРАТКОТАЛАСНА РАДИО СТАНИЦА

6.45 Државна химна. Прве вести Објављивање дневног програма

7.00 Јутарњи концерт

7.45 Дневне, спортске и друштвене вести.

8.00 Вести и коментари наше штампе на француском

Државна химна

13.00 Државна химна

Радио дневник

13.10 Концерт

13.40 Музика са плоча

13.55 Берзански извештај

14.00 Шуме и рудници у Југославији

14.15 Вести

Државна химна

14.50 Државна химна. Кроз књиге и часописе. Музика са плоча

18.15 Предавање од 14.00 на француском

19.00 Предавање од 14.00 на мађарском

19.15 Вести

19.30 Актуални час:

19.50 Краткн радио-репортажа о догађајима из наше земље

20.00 Балкански радио дневник: Вести на грчком (20.00), турском (20.15) и арбанском (20.30)

20.45 Вести на француском

21.00 Вокални концерт народних песама г. Петра Целебића

21.30 Вести из земље и иностранства

21.45 Вести на мађарском

22.00 Вести на италијанском

22.15 Вести на немачком

22.30 Вести на енглеском

22.45 Београдске ноћи — музичка репортажа

23.30 Последње вести

Државна химна

ИНОСТРАНЕ СТАНИЦЕ

18 Берлин концерт великог радио оркестра, Варшава музика за игру и забаву, Хилверзум шарено музичко вече, Калундборг музика за игру и забаву.

19 Радио Пари веселе шансонете.

20 Софија концерт на виолини и клавиру, Дрогтвич концерт са обрадених грамофонских плоча, Хилверзум шарено музичко вече.

21 Берлин јака оркестарска музика, Беч музика за игру и забаву, Калундборг народне песме и игре, Радио Пари пренос шансонете из војних логора.

22 Фрам'фурт јурачки оркестар, Штутгарт радио игра о Моцарту, Штокхолм музика за игру и забаву, Хамбург лака оркестарска музика.

23 Берлин концерт великог радио оркестра, Милано музичка за игру и забаву, Калундборг весело музичко вече, Беч музика за игру и забаву.

Данашњи програм

6.30 Марш. Гимнастика, Вести. Музика са плоча. Шта ћемо данас кувати

12.00 Звона са Опленца, затим: Народне песме. Пева г. Томо Росандића. Мелан Катић, хоноар

14.15 Вести

Државна химна

18.00 Државна химна. Мали радио концерт

18.30 Предавање од 14.00 на француском

18.45 Предавање од 14.00 на енглеском

19.00 Вести на италијанском

19.15 Вести

19.30 Актуелни час: Новости са Балкана на грчком и албанском

19.50 Краткн радио репортажа о догађајима из наше земље

20.00 Балкански радио дневник: Вести на грчком (20.00), турском (20.15) и арбанском (20.30)

20.45 Вести на француском

21.00 Концерт са плоча

21.30 Вести из земље и иностранства

21.45 Вести на немачком

22.00 Вести на мађарском

22.15 Вести на енглеском

22.30 Музика за игру

23.30 Последње вести

Државна химна

ИНОСТРАНЕ СТАНИЦЕ

18 Берлин концерт великог радио оркестра, Варшава музика за игру и забаву, Хилверзум шарено музичко вече, Калундборг музика за игру и забаву.

19 Калундборг музика за игру и забаву, Хилверзум шарено музичко вече, Будимпешта пренос цигањске музике из војних логора, Софија концерт на виолини и клавиру.

20 Дрогтвич народне песме и игре, Милано музичко вече, Букурешт оперетска музика, Калундборг грамофонске плоче, Радио Пари веселе шансонете.

21 Будимпешта пренос цигањске музике из војних логора, Калундборг музика за игру и забаву, Хилверзум шарено музичко вече, Берлин веселе народне песме.

22 Софија оперетска музика, Берлин велики симфонијски концерт, Дрогтвич музика за игру и забаву, Варшава народне песме и игре, Беч прамел музика.

23 Радио Пари концерт великог радио оркестра, Варшава музичко вече, Берлин музика за игру и забаву.

Програм за суботу

6.30 Марш. Гимнастика, Вести. Музика са плоча. Шта ћемо данас кувати

11.50 Званични извештај о водостају (француски, немачки) и Званични извештај о водостају (српски)

затим: Објављивање дневног програма

11.58 Тачно време

12.00 Звона са Саборне цркве затим: Концерт хора Доњских колана (плоче)

13.55 Реклame, затим Концерт радио оркестра

13.00 Радио дневник

13.10 Настављак концерта Радио оркестра

13.40 Тачно време, Вести

16.40 Тачно време — Објављивање програма

16.45 Народна музика (плоче)

17.00 Наше добре књиге: Књижевно цвијеће Лавослава Вукелића, предаваће г. Стјепана Парежанића

17.20 Народне песме и музика. Изв. г. Аксентије Рајковић и Тамбурашки радио оркестар

18.15 Жеље наших слушалаца (плоче)

19.15 Радио дневник и реклame

19.30 НАЦИОНАЛНИ ЧАС:

19.50 Дневна репортажа

20.00 Народне песме. Пева г. Добрица Гроздановић уз пратњу Народног радио оркестра

20.30 Симфонијски концерт Београдске филхармоније, диригент г. Ловро Матачић. Б. Сметана: „Моја отаџбина", циклус од шест симфонијских поема: 1) Вишеград, 2) Влтава, 3) Из чешких лугова и гаја, 4) Шарка, 5) Табор, 6) Бланик

у паузи око; 22.00 Тачно време. Вести. Радио календар. Пренос плоча о балевштева

22.30 Шлагери. Пева г. Љуо Хаџнан до 23.00

КРАТКОТАЛАСНА РАДИО СТАНИЦА

6.45 Државна химна. Прве вести, Објављивање дневног програма

7.00 Јутарњи концерт

7.45 Дневне, спортске и друштвене вести

8.00 Вести и коментари наше штампе на француском

Државна химна

13.00 Државна химна

Радио дневник

13.10 Концерт

13.40 Музика са плоча

13.55 Берзанскн извештај

14.00 Шуме и рудници у Југославији

14.15 Вести

Државна химна

14.50 Државна химна. Кроз књиге и часописе. Музика са плоча

18.15 Предавање од 14.00 на француском

19.00 Предавање од 14.00 на мађарском

19.15 Вести

19.30 Актуални час:

19.50 Краткн радио-репортажа о догађајима из наше земље

20.00 Балкански радио дневник: Вести на грчком (20.00), турском (20.15) и арбанском (20.30)

20.45 Вести на француском

21.00 Вокални концерт народних песама г. Петра Целебића

21.30 Вести из земље и иностранства

21.45 Вести на мађарском

22.00 Вести на италијанском

22.15 Вести на немачком

22.30 Вести на енглеском

22.45 Београдске ноћи — музичка репортажа

23.30 Последње вести

Државна химна

ИНОСТРАНЕ СТАНИЦЕ

18 Берлин концерт великог радио оркестра, Берлинистер музика за игру и забаву, Варшава концерт са грамофонских плоча, Беч прамел музика.

19 Калундборг музика за игру и забаву, Хилверзум шарено музичко вече, Будимпешта пренос цигањске музике из војних логора, Софија концерт на виолини и клавиру.

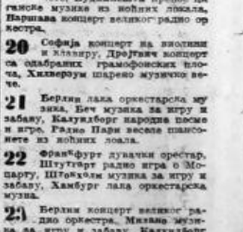
20 Дрогтвич народне песме и игре, Милано музичко вече, Букурешт оперетска музика, Калундборг грамофонске плоче, Радио Пари веселе шансонете.

21 Будимпешта пренос цигањске музике из војних логора, Калундборг музика за игру и забаву, Хилверзум шарено музичко вече, Берлинистер веселе народне песме.

22 Софија оперетска музика, Берлин велики симфонијски концерт, Дрогтвич музика за игру и забаву, Варшава народне песме и игре, Беч прамел музика.

23 Радио Пари концерт великог радио оркестра, Варшава музичко вече, Берлинистер грамофонске плоче, Беч музика за игру и забаву.

Да ли сте проницљиви?

Један спортски навијач добио је овакву табелу првенства у своме граду.

Клуб	Утакмице	Голови	Бодови
А.	2	4:3	3 (1)
Б.	2	5:4	2 (2)
В.	2	6:8	1 (3)

Ова табела показује колико је који клуб одиграо утакмица, дао и примио голова, освојио (или, у загради, изгубио) бодова. Рачуна се да ће бода за добијену, један за нерешену и нула за изгубљену фудбалску утакмицу.

Са овом табелом у руци навијач је хтео да сам бодује и како су се, свака појединачно, завршиле утакмице ових клубова.

Да ли је то могуће?

(Одговор у сутрашњем броју.)

★

ОДГОВОР НА ЈУЧЕРАШЊЕ ПИТАЊЕ

Отеница је прескочио два пута деветорицу својих другова, па само зато што је дошао на добру идеју о економији снаге. Наиме, он је поређао друге (од 17—11 година) тако да је прво, док је још био одморан, прескочио највише међа њима, па све мање и мање. Затим се прашао на исти начин, идући лагано и дишући правилно, па прескочио опет све испочетка.

КОД ГОЈАЗИНХ ЉУДИ показује се природна **Franz-Josefova** горка вода као поуздано и угодно дејствујуће средство за отварање које се и дуго може употребљавати без нарочите дијете. **Franz-Josefova** горка вода добија се у апотекама, дрогеријама и трговинама минералне воде.

Орт. рег. С. бр. 30474.38. 2286

Издавачка Књи
ТРГОВИНА ХАРТ
КАНЦЕЛАРИС
И ШКОЛСКОГ
ВРЕМЕ

...жарина од ока
...Бурушумлиској железничкој
...ници владају обичаји који ни
...е ни мело у складу са пропи-
...ма жељ. службе. Као један при-
...ер ево вам следеће случаја:
...а дан 27-VIII упућено ми је из
...арајина 3 колета робе, те је
...ста стигла у Куршумлију 29.VIII
...ога дана ми је и аналирано. Ка-
...ко роба није била за мене већ ја
...преко мене упућена за једног тр-
...говца из Подујева, то док нисам
...информисан да кога је роба ни-
...сам је хтео подићи. После доби-
...вене информације подигао сам
...робу на дан 7.IX т. г. По авизи
...мено сам да плаћам фракт свега
...динара 30. Рибљиди, који је отп-
...шао да прими робу, наплаћено је
...динара 47 и на фрахту је господин шеф сворјачуне ставио: ле-
...жарина од 27-VIII до 7.IX динара
17. У овом случају господин шеф
...станице штатово ми је лежарину за робу од оног дана од када је предата на станици у Параћи-
...ну, а 2 дана пре него што је у Куршумлију у опште дошла.

То бар у школама не сме да постоји

Јуче сам био послом у Вршцу. И право да вам кажем, није ми баш ...милије билежка...да сам ушао у Вршчанице. Још на улазу спазим да на зиду ...зидовима пише: „Гласајте за Вељу Стојнова („Палу)" или „Гласај за Тошу Богдановог".

Помислих: данас је Мала Госпођа и сигурно је неко гласање па ће бити гужве. Али сам се преварио!

Пређем једном господину и упитам га какво је то гласање. Он ми уз смех одговори:

— Вог био с тобом, господине! Какво вас је гласање ухватило?

— Па, пише на зидовима!

— Аха, то је давно било. Сада само успомене трају!

Прошетам се кроз село и видим да и на основним школама стоје исто такви натписи. То ме још више запрепастило. Такви натписи на школама не би требало да постоје, ни за време најважнијих избора, а камо ли за општинске. Школа је државна установа и има специјалан циљ, а никако да служи у рекламне политичке сврхе.

★

Лук за нђуњи вашар

Пре неки дан био је сајам стоке, ко је познате робе у Зајечару. У исто време било је изложба стоке из целе околине. Посетилаца је било на хиљаде. За физиолошке потребе тога народа општина је сградила свега један клозет са једним прилазом. Цео свет је био упућен на данашње „неталиште „Краљевицу" за задовољење своје потребе као најближем и скученијем месту.

Од дивног неталишта створен је прави пакао и најгрозније место целе околине!

ШАХ

ПРОБЛЕМ БР. 5
В. Пов

Мат у два потеза

Решење прошлог проблема: Dfé.

НИМЦОВИЋЕВА ОДБРАНА

(Одиграна на турниру за преимство Бразилије августа 1938)

Беле: Флорес — Црни: Силва Роха
1. d4 Sf6, 2. Sf3 d5, 3. c4 e6, 4. Lg5 Le7, 5. Se3 dc, 6. Dc2 b5, 7. a4 c6, 8. g3! 0-0, 9. Lg2 a6, 10. 0-0 Lb7, 11. Tfd1 Sbd7, 12. Se5 Dc7, 13. Se4! Sd5 (bolje je bilo 13.... Sxe5), 14. Sxd7 Dxd7, 15. Sc5 Dc8, 16. e4 Sf6, 17. Lxf6 gf, 18. Dc1 Dc7, 19. e5! f5 (na 19... fe, 20. Dg5! Kh8, 21. Df6! Kg8, 22. Le4 bell bl dobio), 20. Dg5! Kh8, 21. Df6! Kg8, 22. g4! fg, 23. Lc4 Lxc5, 24. dc Tad8, 25. Kh1 Td5, 26. Lxh7! Kxh7, 27. Dh6! Kg6, 28. Dxg4! Kh6 29. Dh6! Kg6, 30. Tg1! crnl predaje.

Велико наоблачење у целој земљи

Метеоролошки извештај ваздухопловне метеоролошке службе

ЕВРОПА: Хладан и сув ваздух са једним изненом одржава се још у Средњој, Источној и Југоисточној Европи, али постепено узмиче према Истоку. Топли ваздух, који превлада Западну Европу и Средоземно Море, шири се све више на Континент и осећа се већ у Средњој Европи, у области Алпа и на западној половини Балкана, где се наоблачило и пада киша. На Средоземном Мору одржава се пијаком, који се приближује западним границама наше државе.

ЈУГОСЛАВИЈА: Барометарски притисак на северозападу земље је порастао. Минимална температура Тузла 4, а максимална Ниш 29 степена.

ПРОГНОЗА ВРЕМЕНА ЗА 30 СЕПТЕМБАР: **Наоблачење у јачој мери захватиће целу Краљевину. Ведро ће бити још у источним и југоисточним крајевима. Кише ће бити на северној половини, а нарочито у западним крајевима. Преовлађиваће југоисточни и јужни ветар промењљве јачине. Температура ће још порасти.**

Сунце излази у 5.35, а залази у 17.22 часова.

ПОРОДИЦА ТАРАНА

ЈЕДНА ПРВОКЛАСНА СЕКРЕТАРСКА СНАГА

(Текст у Обрадовом брегову)

Седам тачака на конференцији у Минхену:

Немачка окупација Судета између 1 и 7 октобра

Плебисцит у мешовитим крајевима под војном контролом четири велике силе

Плебисцит у областима где живе Мађари и Пољаци

Неутрализовање Чехословачке и гаранција нових граница

Ревизија годесбершке карте

Преговори о стварању Четворног пакта

Колонијални проблем

(Наставак са прве стране)

Г. г. Хитлер и Мусолини имали су приватне, да за све време важније до Минхена конференцију. Како се сазнаје, г. г. Хитлер и Мусолини разговарали су извесно време потпуно сами.

Долазак Фирера и Дуча у Минхен

Специјални воз са г. г. Хитлером и Мусолинијем и њиховом пратњом стигао је у Минхен у 10.30 часова. На железничкој станици, која је била сва украшена огромним италијанским и немачким заставама, г. Мусолинија је дочекао намесник Баварске, генерал фон Еп, претставници војних власти и претставници градског већа.

Г. Мусолини је сишао из воза заједно са г. Хитлером. Пошто је обишао почасну чету, упутио се ка излазу, праћен дуготрајним овацијама. Г. г. Хитлер и Мусолини заузели су места у првом аутомобилу. У други су сели фелдмаршал Кајтел са грофом Чаном, а осталим члановни пратње г. Мусолинија. Овације и усклици са железничке станице преносили су се на све улице којима је пролазио аутомобил са г. г. Мусолинијем и Хитлером. Целим путем од железничке станице до дворца принца Карла, г. г. Хитлера и Мусолинија поздрављала је непрегледна маса света.

Пошто се опростио од г. Мусолинија, г. Хитлер се одвезао у свој стан, који се налази на тргу Принца Регента а у коме он увек отседа када се налази у Минхену.

Долазак г. Даладијеа

За то време, на аеродрому, г. фон Рибентроп је, у име вође и канцелара Рајха, очекивао долазак г. г. Чемберлена и Даладјеа. Било се да је г. Чемберлен одлетео из Лондона нешто касније, него што је то било предвиђено, па ће ради тога и у Минхен стићи после заказаног времена.

Долазак г. Даладјеа очекивао се за 11 часова. На аеродрому су се још налазили француски и енглески амбасадор, затим државни секретар министарства спољних послова, г. Вајцекер, и шеф протокола, затим виши чиновници министарства иностраних послова, чиновници посланстава и велики број новинара. На аеродрому је била обустављена огромна маса света, која је очекивала долазак претседника француске и енглеске владе. Аеродром је био испуњен сигналистима, немачким и француским заставама. Почасна чета СС трупа била је постављена, са музиком на челу.

Нешто после 11 часова над аеродромом почео је да кружи један троморторни авион, на коме се видела француска застава. Чим се авион спустио на земљу, музика је засвирала „Марсељезу". Г. Даладје је изашао из авиона и срдачно се поздравио са г. Рибентропом.

Г. Даладје остала утисак човека прероденог радом. Са г. Даладјеом допутовали су његови најближи сарадници, шеф кабинета, г. Жене Брије и генерални секретар Министарства иностраних послова г. Леже.

Пошто је обишао почасну чету г. Даладје се упутио са своме аутомобилу праћен одушевљеним овацијама. Са аеродрома г. Даладје се одвезао право у свој хотел.

Г. Чемберлен долеће

У 11.55 часова долетео је авион са г. Чемберленом. Њега је исто тако дочекао г. фон Рибентроп. У пратњи г. Чемберлена налазили се сер Вилсон и г.г. Гвотким, Малтин, Стренг и Даглас. Карактеристично је баш присуство чланова мисије лорда Рансимена из Прага.

Г. Чемберлен је, излазећи из авиона, био веома добро расположен. Пошто је обишао почасну чету он се упутио ка аутомобилу. Пре него што је аутомобил кренуо са аеродрома г. Чемберлен је стојећи у аутомобилу дуго махао шеширом, отпоздрављајући на овације, које су му приредили окупљени Минхенци.

Огромна маса света која је прекрилила аеродром, поздравила је дуготрајним овацијама и плесканьем, како француског тако и енглеског претседника владе.

На путу од аеродрома ка граду, г. г. Даладјеа и Чемберлена поздравили су радници из оближњих фабрика. Они су, искористивши свој подневни одмор, у радничком оделу, срдачно поздравили претседника влада Француске и Енглеске.

Г.г. Чемберлен и Даладје у Фиреровом дому

Г. Чемберлен се одмах са аеродрома одвезао у Фирерод дом, где су, убрзо затим, отпочели први преговори. У 12.20 часова појавно се г. Даладје, који је одмах после доласка са аеродрома у свој хотел, имао разговор са француским амбасадором у Берлину, г. Франсоа Поансеом.

Нешто пре 12 часова у хотел „Четири годишња доба", дошао је фелдмаршал Геринг.

Он је учинио званичну посету претседнику француске владе. Маршал Геринг задржао се у разговору са г. Даладјеом нешто више од 20 минута, после чега су се одвезли у Фирерод дом.

Г. Даладјеа је, од хотела до Фирерног дома, пратио и претседник тајног савета Рајха, фон Нојрат, који, међутим, није присуствовао разговору између г. г. Даладјеа и Геринга, вођеном у хотелу „Четири годишња доба".

Нешто касније у Фирерод дом дошао је г. Мусолини, са грофом Чаном, и осталим члановима пратње.

Први разговор четворице

Први разговори, између четири државника, почели су тачно у 12.45 часова и они су вођени у кабинету вође Рајха, у Фирерову дому.

После овог првог састанка, за који се вели, да је био више информативне природе и у знаку узајамног упознавања. Г. Хитлер задржао је на ручку г. Мусолинија и његову пратњу. Овај први састанак и ручак трајао је све до 3 часа поподне.

Други састанак између четири преговарача отпочео је у 4.30 часова поподне.

Оптимизам у Минхену

Атмосфера у којој се воде преговори у знаку је великог оптимизма. Оптимизам је, уосталом, отпочео још јуче, чим се сазнало, да ће данас у Минхену доћи до састанка и разговора у четворо. Наглашава се, да тешкоће свакако постоје и да нису мале, али и то, да постоји могућност да се оне превладе и да се дође до једног решења.

Уосталом, да нема тих великих тешкоћа, вели се, до овога састанка не би ни дошло, јер свакако да би оне све формалности свршиле дипломатски претставници.

Али, с друге стране, баш сам овај састанак најбоље показује, да ситуација није безизлазна. Јер, да се изгубила свака нада у могућност проналажења једног решења, до овог састанка не би уопште дошло, него би се чекао први октобар и цела ова неизвесност која би могла да наступи у вези њим. Свакако, баш овај данашњи састанак отвара боље перспективе. Нарочито се велика важност придаје јутрошњој конференцији између г. Мусолинија и г. Хитлера за време пута од Куфштајна до Минхена, затим разговору између г.г. Даладјеа и Геринга. Г.г. Чемберлен и Даладје нису имали прилике да конферишу удвоје, пре заједничког састанка, али они су на последњим састанцима, који су одржани у Лондону, имали могућност да изради свој заједнички став.

У круговима страних новинара који су овде дошли у још већем броју него у Годесберг, преовлађује велики оптимизам. Верује се, да су ствари на најбољем путу да се дође до решења, које би г. др. Бенеш могао да прими, ако не жели да сам, и једино сам, сноси одговорност за све последице. Верује се, да ће се наћи решење, како по питању уступања оних крајева у којима претежно живе Судетски Немци, тако исто и у оним крајевима, у којима треба да се изврши плебисцит.

Што се тиче области у којима треба да се изврши плебисцит, тврди се, да постоји предлог, да ове крајеве запоседну међународне трупе и да их држе све док плебисцит не буде извршен. На тај начин, каже се, створио би се један појас између Немачке и Чехословачке.

М. М. ТОКИН

О ЧЕМУ ЈЕ ПРЕГОВАРАНО У МИНХЕНУ

(Од нашег сталног дописника)

Минхен, 29 септембра. (Телефонски извештај) — Данас пре подне долетео је у Минхен гроф Циптпал Чаки, начелник политичког одељења мађарског министарства иностраних послова. Он је тражио новијаре да се не пише о њему и мађарски званични кругови демантују да је он у Минхену. Он је учинио прву посету г. Мусолинију.

Исто тако, у Минхен су долетели чехословачки посланик у Берлину, г. Мастни и г. Хуберт Масарик, саветник министарства иностраних послова. Како се сазнаје, они су позвани тамо због тога, да се Прагу што лакше преда решење Четворне конференције.

Како се сазнаје, на преподневном и поподнеском састанку четири преговарача претресали су не само питање уступања судетских крајева, него исто тако и општа питања. Разговори који су вођени данас како пре, тако и после подне, могу се поделити на седам тачака.

СЕДАМ ТАЧАКА ДНЕВНОГ РЕДА

Као прва тачка дневног реда био би улазак немачких трупа у Судетске крајеве у којима живе претежно Судетски Немци. Тај улазак имао би да се изврши између 1 и 7 октобра.

Друга тачка било је решавање питања плебисцита у мешовитим крајевима. Овај плебисцит требало би да се изврши под контролом војних власти Енглеске, Немачке, Француске и Италије.

Трећа тачка био је плебисцит у крајевима, у којима живе Мађари и Пољаци, исто тако под контролом војске четири велике силе.

На четвртој тачки било је питање неутрализовања Чехословачке и пружање гаранција за националне границе овако окрњене чешке државе.

Као пета тачка дневног реда била је извесна ревизија Годесбершке карте, која је била придодатак немачком меморандуму из Годесберга. Тврди се, да треба извршити извесне поправке на овој карти.

Као шеста тачка дневног реда били су преговори за склапање једног Четворног пакта.

И најзад, седма тачка: решавање о колонијалном проблему.

Свакако, да су ова питања решавана само начелно. Очигледно је, да је овај дневни ред сувише обиман. У колико би се постигла нова конкретна решења по питањима која се сматрају као врло хитна, остала питања општег значаја вероватно да би остала да се решавају у будуће. У сваком случају, да су и ова општа питања била додирнута с обзиром на то, да се пружала прилика, да се за истим столом нађу као преговарачи претставници четири европске силе.

Г. Чемберлен и г. Даладје, који нису имали прилике да овде пред подне разговарају у четири ока, учинили су то после подне, за време одмора, који је трајао од ручка до нове конференције.

Пронела се вест, да је у Минхен стигао и чехословачки министар иностраних послова г. Крофта. До сада се није могла да утврди тачност ове вести, зато је треба примити са резервом.

Још се не зна кад ће бити завршена конференција као ни то, да ли ће бити издат каква коминије.

МИЛАН М. ТОКИН

Споразум ће бити потписан данас

(Од нашег сталног дописника)

Минхен, 29 септембра. (Телефонски извештај).

— Четворна конференција донела је конкретно решење о евакуацији судетских крајева. Решено је у принципу, да се изврши симболично запоседање већег дела чехословачке територије, у којој живе Судетски Немци, од стране немачких трупа. Ово запоседање почеће 1 октобра.

Исто тако решено је питање око уклањања тешкоћа приликом овог запоседања, а које се састоје у томе, што су чешке трупе на тој територији. Радило се на томе, да се отклони сваки сукоб. Чешким изасланицима г. г. Маскину и Масарику предата је једна војничка карта, на којој је означено где ће немачке трупе запосести чехословачку територију.

Постигнут је споразум и у погледу плебисцита.

Вечерас је приређена вечера, на коју је позвато 56 лица. После вечере четири висока преговарача рединоваће текст споразума по чехословачком питању. Споразум ће бити потписан свакако сутра пре подне.

МИЛАН М. ТОКИН

Мађарска влада доставља писмено г. г. Хитлеру и Мусолинију своје захтеве

(Од нашег сталног дописника)

Будимпешта, 29 септембра. (Телефонски извештај). — Јутрос рано отпутовао је специјалним авионом за Минхен, шеф кабинета мађарског министра иностраних послова, гроф Чаки.

Г. Чаки је у Минхен отишао по налогу мађарске владе, како би још пре почетка рада четворне конференције предао г.г. Мусолинију и Хитлеру важна писма, која им шаље мађарска влада. Осим тога, вероватно је, да ће гроф Чаки за време трајања конференције остати у Минхену, како би у случају потребе могао по питању мађарских захтева да даје потребна обавештења.

Мађарска влада се синоћ састала на саветовање, које је трајало до раног јутра. Предмет претресања, како се сазнаје, претстављала је искључиво данашња четворна конференција у Минхену, а увези са тим и питање мађарске мањине у Чехословачкој.

У току седнице показало се да у погледу решења питања мађарске мањине у Чехословачкој, влада пуна сагласност међу члановима мађарске владе. Одлучено је, да се мађарски захтеви формулишу и путем писма поштом најхитније достави г.г. Мусолинију и Хитлеру у Минхен.

Сазнаје се, да је мађарска влада одлучила да и даље остане при постављеним захтевима који, како је познато, иду за тим, да се питање мађарске мањине у Чехословачкој реши на исти начин, као и судетски проблем. Предложен је и корак који је мађарска влада на овај начин учинила код г. г. Мусолиниј и Хитлера изазивају живу пажњу мађарских политичких кругова, који са извесном мером оптимизма очекују, да ће се како г. Хитлер, тако и г. Мусолини заложити, да мађарски интереси код осталих учесника конференције нађу на разумевање.

ВЕСТИ ИЗ МИНХЕНА ПРИМАЈУ СЕ СА ЗЕБЊОМ

Велико одушевљење, које је синоћ изазвала вест о Четворном састанку, данас је нешто попустила а вести о састанку у Минхену примане су данас преко целог дана са видном зебњом.

Иначе, на супрот вестима неких страних агенција и листова може се констатовати, да се у Мађарској са неумољеним темпом врше све потребне припреме, како би земља била спремна на све догађаје, који би евентуално могли да наступе.

В.

Краљевски трг са Фирировом палатом и крамовима части у Минхену

Претставници Чехословачке и Мађарске на расположењу четворној конференцији

(Од нашег сталног дописника)

Лондон, 29 септембра. (Телефонски извештај) — Синоћ је чехословачки министар у Лондону, г. Јан Масарик, два пута тражио од г. Чемберлена, да и чехословачки представници буду пуштени да присуствују конференцији четири велике силе у Минхену.

Међутим, овом захтеву Чехословачке није се могло удовољити, јер је г. Чемберлен у свом првом писму г. Хитлеру, рано ујутру, тражио да Чехословачка суделује у овој конференцији, али је г. Хитлер то одбио.

Г. Чемберлен успева да и Чехословачка пошаље стручњаке у Минхен

Јутрос је, међутим, г. Чемберлен ипак издејствовао код г. Хитлера, да у Минхен дођу и чехословачки претставници, који ће суделовати на конференцији, него би само стајали на расположењу г. Чемберлену и г. Даладјеу, као стручњаци у случају, ако о њима буде требало да се са њима саветују.

После тог одобрења, отпутовали су у Минхен саветник чехословачког посланства у Лондону и чехословачки министар у Берлину.

Мађарска захтева свог делегата

Међутим, чим је био усвојен овај захтев Чехословачке, Мађарска је затражила, да и њен представник дође у Минхен, у истом својству као и чехословачки. Овај захтев Мађарске је такође одобрен и у Минхен је отишао гроф Чаки из Будимпеште.

Претставници Чехословачке и Мађарске неће имати на овој конференцији да кажу ништа осим ако од њих буду затражили извесна објашњења, у питањима која се односе на њихове владе.

У Лондону је изазвао прилично изненађење факат, да је конференција почела три сата раније него што је било предвиђено. Конференција је почела у 12.45 часова уместо у 3 по подне, зато што је Хитлер хтео, да са сачува услов који је дао јуче, т.ј. само 24 сата рока. Према вестима које су стигле у Лондон, државници су се састали по други пут у 4.30 часова по подне.

Очекује се, да ће преговори бити прилично тешки, у случају, ако би Хитлер тражио, да г. Бенеш не узима више учешћа у чехословачким пословима. Има и других питања, која ће наићи на веће тешкоће.

Како се сазнаје у Лондону, данас су совјетски и чехословачки министар интервенисали у Паризу код г. Бонеа, да се не прими ништа једно решење без њих.

САМСОНОВА

Г. Хитлер изашао је у сусрет г. Мусолинију до биваше аустријске границе и продужио с њим за Минхен

Куфштајн, 29 септембра.. — Фирер и државни канцелар г. Адолф Хитлер стигао је посебним возом у Куфштајн мало пре доласка Дучеа, који је стигао у 9.24 часова. Фирер је сачекао на перону долазак посебног воза г. Бенита Мусолинија. Оба државника поздравила су се најсрдачније док је велико мноштво света из Куфштајна и околине приредило Дучеу и Фireру срдачне овације.

Фирер и Дуче продужили су затим у 9.40 часова пут за Минхен у посебном возу г. Адолфа Хитлера.

Станица у Куфштајну била је ванредно свечано искићена. Вође почасти Фireру и Дучеу одала је нарочита почасна чета. Дуче и Фирер обишли су почасну чету, а затим је Фирер увео Дучеа у свој воз. Иза њих су ишли италијански министар иностраних послова гроф Ђано, заменик Фирера г. Рудолф Хес, врховни командант немачке војске, артилеријски генерал г. Кајтл, државни вођ заштитних трупа г. Химлер, шеф штампе Рајха г. др. Дитрих, као и остала пратња Фирера и Дучеа. **(ДНБ)**

ОДЛАЗАК Г. ЧЕМБЕРЛЕНА ИЗ ЛОНДОНА

Лондон, 29 септембра. — **Г. Чемберлен кренуо је авионом из Хестона за Немачку у 8.39 часова.**

У пратњи министра претседника г. Чемберлена на путу за Немачку налазе се г.г. сер Хорас Вилсон, сер Вилем Малкин, Антон Гвотин и Вилем Стренг, затим приватни секретар г. Чемберлена сер лорд Дуглас и г. Сајер. **(Рајтер)**

АВИОН Г. ЧЕМБЕРЛЕНА ЛЕТЕО ЈЕ ПРЕКО ЗАБРАЊЕНИХ ОБЛАСТИ

Лондон, 29 септембра. — Британско ваздухопловно удружење „Империјал Ервеје" добило је јутрос нарочито овлашћење немачке владе, да авион г. Чемберлена сме да лети равно за Минхен преко забрањених области.

ЦЕЛА БРИТАНСКА ВЛАДА ИСПРАТИЛА ЈЕ Г. ЧЕМБЕРЛЕНА НА АЕРОДРОМУ

Лондон, 29 септембра. — На аеродрому у Хестону поздравили су г. Чемберлена пре поласка сви чланови британске владе, амбасадори Италије и Француске, отправник послова Рајха, други дипломати и нарочити претставници доминиона. Иако је било рано јутро, сакупило се на аеродрому велико мноштво света, који је министру претседнику г. Чемберлену приредио величанствене манифестације.

Пре поласка г. Чемберлен је изјавио, између осталог, да се нада да ће по повратку из Минхена моћи да каже са Шекспиром: „**У овој шуми опасности ми смо убрали овај цветак**".

Г. МУСОЛИНИЈА И ГРОФА ЂАНА ДОЧЕКАО ЈЕ НА ГРАНИЦИ ФИРЕРОВ ЗАМЕНИК Г. ХЕС

Бренер, 29 септембра, — ДНБ јавља у 8 часова: Јутрос, у четвртак, у 6.08 часова, стигао је шеф италијанске владе г. Бенито Мусолини у пратњи министра иностраних послова грофа Ђана поздравом возом на граници Рајха, на станици у Бренеру.

У пратњи Дучеа налазе се, даље, шеф његовог кабинета министар г. Анфузо, маркезе Д'аста, министар Себастиани и пуковник Милети члан приватног кабинета г. Мусолиниа.

Дучеа је поздравио на станици Бренер заменик Фирера, министар Рајха г. Рудолф Хес, који је по наређењу г. Хитлера отпутовао из Минхена да у име Фирера поздрави г. Мусолинија. У пратњи г. Хеса налазио се и вођа групе заштитних одреда пријо од Хесена.

У 7.50 часова продужио је пут посебни воз, коме је прикачен вагон министра г. Хеса. Одавде воз је наставио поздрављен је свирањем италијанске химне.

ФРАНЦУСКА ВЛАДА ИСПРАТИЛА ЈЕ Г. ДАЛАДЈЕА ДО АЕРОДРОМА

Ле Бурже, 29 септембра. — Авионом, којим је отпутовао г. Даладје, пилотира г. Дармон. Авион је типа „Поту". На аеродрому допратили г. Даладјеа министри г. г. Боне, Саро, Кампинши, Шампетје де Риб, Фипс, генерал Колзон и британски војни аташе. Пошто је поздравио присутне личности, нарочито г. Шотана, Лапшафоа, Сентена, Квеја, Рикара и више изродних посланика, г. Даладје је обишао почасну чету и успео се у авион. **(Авас)**

„АКСИОН ФРАНСЕЗ" ОПТУЖЕНА ЗА ПОТСТРЕКИВАЊЕ УБИСТВА

Париз, 29 септембра. — Суд области Сене повео је истеђење због „изазивања на убиства" против листа „Аксион Франсез", који је јутрос заплењен. **(Авас)**

Г. НИКОДИЈЕ БОГДАНОВИЋ ИЗАБРАН ЗА ПРЕТСЕДНИКА МЕЂУНАРОДНЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ „ФИДАКА"

Букурешт, 29 септембра. Телефонски извештај). — **По завршеној седници конгреса „Фидака" у Букурешту, која је одржана синоћ у румунском парламенту, под претседништвом г. Виктора Какарје, бившег румунског посланика у Београду, Краљевског рекидента. на којој су учествовали делегати једанаест држава, једногласно је изабран за претседника „Фидака", г. Никодије Богдановић, претседник Југословенског удружења резервних официра и ратника.**

Са ове седнице упућени су телеграми са жељом за очувањем мира г. г. Хитлеру, Мусолинију, Чемберлену и Даладју, пошто се у том часу састао састанак у Минхену.

Даље су сви делегати отпутовали у Марашешти, где су се поклонили сенима румунских ратника, палих у историјским борбама за време Светског рата. Овом приликом г. Богдановић предао је претседнику варошн Марашешти златну медаљу за храброст, којом је ову варош одликовао Њ. В. Краљ Петар II.

Даље је краљевски посланик г. Јован Дучић приредио у част југословенске секције „Фидака" ручак, коме су присуствовали и румунски ратници, као и чланови секције „Фидака". **М. М.**

Париз предвиђа симболичну окупацију Судетских области

(Од нашег сталног дописника)

Париз, 29 септембра. (Телефонски извештај). — Париски аеродром „Ле Бурже", који је више пута, последњих дана, видео претседника владе, г. Даладјеа, како полази на пут или се враћа са пута у служби мира, имао је јутрос свечан изглед.

Ма да је густа магла притискала пространу полану, у срцима свију на аеродрому блистала је нада. Када је претседник француске владе стигао аутом на аеродром, дочекан је како од стране становништва Бурже, тако и од стране путника и особља аеродрома, искрени одушевљени усклицима:

— „Живео Даладје!"

Када је авион „Поату", у коме је заузео место шеф француске владе, са својим пратиоцима и крећуо у 8.30 у правцу Баварских Алпа, у очима свију блистала је нада, да ће се, можда сутра већ, родити једна нова и смирена Европа. Г. Даладјеа испратили су сви чланови кабинета.

Јучерање одлагање

Јучерашњи дан, који је почео у претпи, завршио се општим олакшањем. У трезнутку над је изгледало да ће рат надаладати, шефови држава, једним снажним напором преречили су пут ратној опасности и приморали је на отступање. Све престонице, изузев можда Москве, изражавају велико задовољство. Песимистичкој атмосфери следио је данас општи оптимизам. Брује најповољнији гласови, које ће сваказо, само пре 24 часа, сви сматрали као производ маште.

У овдашњим круговима сматра се да, ако је г. Мусолини пристао да иде у Минхен, да то може само да значи, да је већ нађена једна основа за споразум.

Доказ је томе, додаје се, што је италијански шеф, изгледа, већ нарадно повлачење својих трупа из националистичке Шпаније. Када је енглески премијер пристао да иде по трећи пут у Немачку, то се може тумачити само тако, да је он већ добио умирљива обећања од г. Хитлера.

Шта се може очекивати од Минхенске конференције и до којих ће решења доћи на овом историском састанку четири шефа великих европских држава?

Француска предвиђања о резултатима четворне конференције

По мишљењу француских меродавних политичких кругова, могу се очекивати следеће солуције:

1) Укидање рока 1 октобра, који је утврђен у немачком меморандуму из Годесберга, за евакуацију чешких трупа из судетских области. На конференцији у Минхену биће предложен један француско-енглески план који би омогућио прогресивно повлачење чешких трупа и, такође, прогресивну окупацију судетских области немачким трупама. Ипак, према извесним вестима, немачка армија добиће, можда, овлашћење, да поседне одмах извесне области, које су у близини границе и у којима нема чешких утврђења. Ово би била морална сатисфакција за Берлин и за престиж Трећег Рајха.

2) Постављање једног ланца неутралних трупа (француских, енглеских а можда и италијанских) који би раздвајао немачке армије од чехословачких армија.

3) Евентуално и блиско учешће Чехословака на минхенској конференцији. Познато је, да је чехословачки посланик у Лондону, г. Масарик, учинио у томе смислу јуче корак код лорда Халифакса.

Додајмо да се овде тврди да су г.г. Мусолини и Чано донели у Минхен предлоге, који излазе из оквира чехословачког проблема. Намера г. Мусолинија је да се одмах приступи прочувању једног општег решења.

Г. Даладје не крије свој је добро расположење

Према поседњим вестима сазнаје се са задовољством, да је први контакт четири претставника великих сила био веома повољан. Г. Даладје није крио своје расположење после поподневног разговора који је водио са маршалом г. Герингом, док је овај такође са своје стране изјављивао да је веома задовољан. Претседник француске владе, такође је изјавио, да је веома дирнут овацијама, којима су га поздравиле масе минхенског становништва.

После првих разговора, који су трајали два часа, како француски тако и немачки делегати давали су повољне утиске.

Енглески и француски претставници, како се овде сазнаје, предложиће одлагање свеке окупације судетских области до 10 октобра.

Подвлачи се, с друге стране, да концесије на које су Париз и Лондон већ пристали, остају интегрално, али још и пре 10 октобра има могућности, да се Немцима не оспори једна симболична окупација оних судетских области, које им се не оспоравају. Односно других дистрикта, установиће се плебисцит под контролом међународних трупа.

Нико не жели — рат

Ове последње вести нису званично потврђене, али су веома вероватне.

Сада остаје да се чека са поверењем. Четири државника, који већају у Минхену, знају, да у случају пуковог неуспеха, тј. у случају да не дође до споразума, остаје једино насилно решење — рат, а они то ни по коју цену не желе.

Р. ВАЛЕ

Г. БЛУМ ПОЗДРАВЉА МИНХЕНСКУ КОНФЕРЕНЦИЈУ

(Од нашег сталног дописника)

Париз, 29 септембра. (Телефонски извештај) — Г. Леон Блум у данашњем „Попилеру" каже поред осталог:

„Светаник у Минхену произвео је једну огромну радост и наду. Учинила би се велика погрешка, када би се човек успротивио тој нади и тој радости. Јер ове саме по себи претстављају једну силу и једну нашу за мир. У овом тренутку неопходно је једнодушно убеђење, да је претседник г. Рузвелт ту радост и ту наду изразио у речима, које ниједу једну напети, ни величину. Злочиначка криза против човечанства била би, да се прекину преговори или да се они онемогуће.

Уништавала свест заитева, да се ти преговори продуже пре свега зато што догод они трају не остављају отворен пут за насилне акте и за рат. Затим, зато што разум не може да схвати, да се не може постићи један праничан и праведан споразум у погледу модалитета извршења, када је то извршење у начелу усвојено. Чим се преговори продужују, мир постаје могућ, чак логичан. Логично, он треба да буде осигуран.

Светаник у Минхену, то је обавезно свете штите, у трезнутку, кад је планом покретао и кад је постојала опасност, да се он утиша.

Р. ВАЛЕ

Француски парламент са много нада очекује мирољубиви статут Европе

Париз, 29 септембра. (Телефонски извештај) — У скупштинским кулоарима је владала јуче после подне најлепша живост. Све до 4 часа многобројни парламентарци и новинари дискутовали су нервозно последње догађаје и истрпљиво очекивали вести, јер се већ знало за покушај, да се путем посредничке интервенције обнове преговори.

„До год се људи разговарају, топови ћуте"

Вест о конференцији у Минхену, коју је прим објавио г. Шишери, претседник радикалсоцијалистичке скупштинске групе, произвела је огромну сензацију и опште задовољство, које се ускоро манифестовало у свима политичким групама. Г. Мистлер, претседник скупштинског одбора за спољне послове поздравио је минхенски састанак „као једино средство да се изађе из једне безизлазне ситуације", док је славни авијатичар г. Босутро претседник скупштинског одбора за авијацију, давао задовољан овај закључак: „Догод се људи разговарају — топови ћуте".

Г. Пол Симон, члан Народне демократске странке, истицао је пријатељску лојалност енглеског народа и хладнокрвност француског народа. Извесни социјалистички посланици настојавали су да убеде своје колеге из противничких група да је њихова странка увек себи постављала у задатак отклањање рата свима средствима а комуниста Габриел Пери и поред извесних критика, био је примирен, да и преко воље призна", да конференција у Минхену може да донесе корисан принос миру".

Уважени и искусни г. Луј Марен, претседник групе републиканског савеза давао је у једном кругу пријатеља ово мишљење: „Конференција можда неће ићи без тешкоћа, али она даје повода највећим надама."

И ово је готово опште уверење, које је владало међу француским парламентарцима, који сматрају да данашњи историски састанак може да буде увод у један нови мирољубиви статут Европе и подвлаче да из последњих догађаја све земље треба да извуку корисне поуке.

Р. ВАЛЕ

Док г. Хитлер тражи брзо решење судетског питања г. Мусолини предлаже повлачење добровољаца из Шпаније

Минхен, 29 септембра, — Најрочитији Авасов дописник јавља: Г. Даладје прави пут је са г. Хитлером и са г. Герингом разговарао данас у 12,30 часова у Дому вође Рајха, Њихов је разговор био необично сердачан.

Г. Хитлер изразио је наду у трајну сарадњу између Француске и Немачке, после ових историјских разговора у Минхену.

После тога г. Даладје разговарао је са г. Чемберленом, веома сердачно. Овај је разговор водјен у духу пријатељства и солидарности која се манифестовао и приликом недавног састанка француских и британских државника.

Најзад је г. Даладје изменљао неколико речи са г. Мусолинијем у врло љубазном тону.

На предлог г. Хитлера г. г. Чемберлен, Мусолини, Даладје отишли су у радни кабинет г. Хитлера где је отпочела конференција. Конференцији су биле присутни и г. г. фон Рибентроп, гроф Чано и г. Леже главни секретар Орсејског Кеја.

Као што се сазнаје државници су одмах приступили дискусији чехословачког проблема. Г. Хитлер изразио је гледиште да је потребно доношење брзог и неодложног решења.

Најзад је одлучено да се разговори прекину с тим да се наставе у 16,30 часова.

Сазнаје се да се г. Мусолини дотакао и питања грађанског рата у Шпанији и да је предложио повлачење добровољаца.

ПРОНАЂЕНА ЈЕ БАЗА ЗА РАЗГОВОРЕ

Минхен, 29 септембра. — У круговима блиским конференцији добијен је утисак, између прве и друге конференције, да су разговори имали добар почетак.

Изјављује се да је, како по свему изгледа, пронађена база за разговоре.

Међутим, ово још не даје разлога преувеличаном оптимизму.

Треба подвући да ће конференција, због самог предмета разговора и због тога што ће бити потребно да се сама изјава или извештај преведе на три језика, трајати дуже времена. (Стефани)

„Г. МУСОЛИНИ — ДОБАР ЕВРОПЕЈАЦ"

Париз, 29 септембра. — Полузванични „Пти Паризјен", коментаришући општи положај, вели између осталог:

„Г. Мусолини, који игра једину од прави улога као посилац мира у европској драми, треба да буде нарочито истакнут. Г. Мусолини је поступио као човек великог калибра и као добар Европејац". Лист додаје да конференција у Минхену неће трајати дуже од два дана. (Стефани)

ПРИЗНАЊЕ Г. МУСОЛИНИЈУ

Њујорк, 29 септембра. — „Њујорк Тајмс" одаје признање раду г. Мусолинија и његовом посредовању за мир.

(Стефани)

Немачки листови *поздрављају КОНФЕРЕНЦИЈУ У МИНХЕНУ* и изражавају наду у брзо решење судетског питања

Берлин, 29 септембра. — Сви јутрошњи немачки листови доносе најкрупнијим словима вест о данашњој конференцији г. г. Адолфа Хитлера, Мусолинија, Чемберлена и Даладјеа. Многи листови доносе фотографије четири државника.

„Берлинер Берзенцајтунг" пише између осталог:

„Очи света упрте су данас у Минхен, где се састају водећи државници четири највећа европска народа да уклоне с пута препреке миру. Ми се надамо да ће се сада унети пуна светлост у положај а нарочито да ће се видети у колико су великој мери умерени немачки захтеви и циљеви. Ми не тражимо више него што нам припада као нацији која је свесна своје части, наиме, да се успостави право самоопредељење Судетских Немаца и да се учини крај тешком положају у коме се они налазе. Ни један Француз, ни један Енглез не може озбиљно да очекује да ћемо ми још дуго гледати муке Судетских Немаца. Ми смо уобичајени да ће у таквом случају Француска и Енглеска већ много брже биле изгубиле стрпљење и саме обрачунале на своју руку".

„Дојче Алгемајне Цајтунг" вели:

„У Минхену постоји још могућност да г. Даладје и г. Чемберлен преузму са своје стране у име својих држава обавезу да ће Чехословачка извршити без одлагања своја обећања и обавезе. Разговори у Минхену неће бити конференција оваквог типа, какав је сада поново предложио претседник Сједињених Америчких Држава. У Минхену се састају водећи државници четири европске велике силе, који су сви свесни да сада није време за речи, него за дела. Ова четири државника су позвана да говоре ауторитативно у име својих држава и да створе праведни мир". (ДНБ)

ИТАЛИЈАНСКА ШТАМПА ОЧЕКУЈЕ ДА ЋЕ КОНФЕРЕНЦИЈА У МИНХЕНУ ИСПИТАТИ И НЕКЕ ОПШТЕ ЕВРОПСКЕ ПРОБЛЕМЕ

Рим, 29 септембра. — Јутрошњи листови огромним насловима јављају о састанку у Минхену четворице државника великих западних сила. Очекује се да ће конференција у четворо брзо решити чехословачко питање и да ће окупљени државници искористити прилику да проуче опште проблеме.

„Месаџеро" пише:

„У Минхену ће се одлучити о судбини данашње Европе на начелу правде, које је често признавано, али и врло често занемаривано."

„Пополо ди Рома" пише:

„Чамац мира још увек се налази на отвореном мору, али су валови, који су га носили, нешто мирнији, те се дуга поново види. Да ли ће успети да до ње стигне? Личност кормилара, који га од данас води, дозвољава да се у то надамо." (Авас)

Италија истиче *водећу улогу г. Мусолинија* у чувању мира

(Од нашег сталног дописника)

Ријека, 29 септембра. (Телефонски извештај). — Ови дани претстављају прави тријумф Мусолинијеве Италије. Са огромним заносом свугде се истиче, да је г. Мусолини спасао европски мир.

„Успешно посредовање г. Мусолинија у спору довело му је већи престиж у целом свету, него да је изашао као победник из десет ратова"; „Мусолини је спасао европски мир", „Мусолини арбитер мира", „Мусолини на врхунцу светске пажње". Са овим огромним изливима захвалности у данашњи листови. Данашњи дан значи праву апотеозу г. Мусолинија. Листови му посвећују увођнике из којих избија право обожавање личности. Што радује Италију, то је, да цео свет без разлике признаје заслуге њиховог Дучеа. Мусолинија су аклимирали у енглеском парламенту, по париским улицама, у свима европским земљама.

У једном разговору који никад није објављен, г. Мусолини је рекао:

— Ја сам за мир. Европа ће видети колико је мени стало до мира.

Сада се види, да је он своју реч и одржао.

Данас је патетичност италијанске штампе достигла свој највећи степен.

„Што се тиче г. Литвинова, који је остао сам у Женеви, он може да слуша радио, ако га вести из Минхена занимају" — *пише „Пополо д' Италиа"*

Због пута г. Мусолинија у Минхен, заседање Великог фашистичког савета одложено је за 6 октобар. Задовољство изазива, такође, и отсуство Совјетске Русије. „Пополо д' Италиа" каже:

„Што се тиче г. Литвинова, који је остао сам у Женеви, он може да слуша радио, ако га вести из Минхена занимају".

Исти лист у свом уводнику потсећа на одушевљење, којим је г. Мусолини пре неколико дана дочекан у Северној Италији. Данас се ово одушевљење рашрилло по целом свету. Данас Мусолинијево име одзвољава широм континента, као име спасиоца мира, на устима оних, који су му били најљући непријатељи, исто као и разбијају предрасуде непријатеља и пеизкушаља. Једнак човек добре воље, Чемберлен, мислио је, да би Мусолини могао бити арбитер мира, због свога генија и своје човечности. Свет му данас дугује једну срећу, коју је изгледала изгубљена. Уштеђени су милиони живота, богатства и болови жалости и беде. Ово је најлепша осната његовим непријатељима.

„Наше пријатељство са Немачком послужиће за постављање основе једне нове Европе. Али не сме да се заборави, да Италија, која је данас одлучан елеменат мира, може да постане сутра, ако би била принуђена, одлучан елеменат за исход једног рата.

„Коријере де да Сера" каже:

„Без Мусолинијеве интервенције, да није дошло до овог срећног обрта, само Чемберленово посредовање, као што се види, није било довољно".

„Данас се Италија, која је тако често клеветана и претстављана као нападачка и неверна, у задњем моменту упућује апел за спас мира. Ми у овоме измењеном држању можемо да видимо једну праведну сатисфакцију, једно отворено признање снаге фашистичке Италије и Мусолинијевог генија".

„Стампа" истиче, да је г. Мусолини још пре шест година тражио сазив једне четворне конференције и да је дуго времена требало чекати, да се наметне ова Мусолинијева мисао, о сарадњи и помирењу.

„Мусолини је био протагониста јучерашњих догађаја. Све се кретало око Рима, где је заиста куцало једно човечно срце."

Истичући тешкоће данашњих разговора лист завршава:

„Можда ће четири претставника европских сила успети, да прошире своје видике тако, да би једно нова доба цивилизације и реда настало међу људима, жељним мира и правде".

З. МАТЕТИЋ

Документи

(Од нашег сталног дописника)

Прат, 29 септембра. — Изјаве, одговори, меморандуми, меморандуми последњих дана добијају све више једно ново обележје: историјско. Они више нису намењени дану и сату, јавности и појединцу. Они су намењени историји. Над њима је сенка историје. Зато су добили нови тон, који ће тек доцније постати јасан. Рекли смо о немачком меморандуму да је темељан, педантан и некако свирел, као хируршки нож. Тај меморандум има обележје историјско. Он је документ за време и људе и менталитет.

Други је документ, чешки одговор Лондону на тај меморандум. Рекли смо, да је узбуђен и патетичан. У њему, сваки народни мишић и сваки нерв брани се речју која је већма врла, него граматички облик. Ово је ве каише за историју него за савремене. И преозбиљује један тон, који чак и не жели више да убеђује него да покаже потомцима, како је то било.

Садашња генерација, као да је већ изгубила. Рада се, не да се ствар објасни нама, него потомцима. Они ће имати доста документа.

Исте су такве, у другом једном стилу, изјаве Словака из Хлинкине партије. Њихов дист „Словак" остао је некако веран себи, али ипак, да кажемо још једном ту реч: као да пише за потомке. Велики догађаји затражили су у њима широку и нову перспективу. Велики догађаји ушли су у земљу, у пределе, у мале људе: сви су они обузети историјом, и не говоре више само о своје име, него у име и прошлости, и будућности, у име дубље стварности, које осетљиво свесни у тајном часу.

Изјава генерала Сировог, шефа нове владе, спада, такође, већ у документе новог ратног периода. По својој краткоћи, она нас опомиње на захтеве које постављају латински писци војсковођама. Грци су, осим у Спарти „ишли брбљави, ипак држали говоре, у стилском цветању и расцветавању. Можда су имали и више времена. Генерал Сирови нема те благословене доколице. Рат тражи велики организациони напор, па чак и брзо решавање, давле да се и оно време, које имамо на расположењу, некако усредсреди и изненагрише: како сазивјем бирократија је добила наређбу, да ствари ради брже и пресудније. Време је драгоцено. И сваки дан који нас одваја од 1 октобра стострупо је драгоцен: за рад, спрему, можда чак и јасницу мисао у свему.

Апел Рузвелтов, говор Чемберленов — они носе такође печат историје. Историја шири своје подручје на цео свет. Наши обични потези постају у историјски а речи се боре, и да то ми и не знамо, да добију једну тему и мушицу саметост: са обе стране. Са друге стране те речи имају неку страсност и нешто разливено и пространо — два стила, узбуђења, различита, а нијан, у основи некако с Овде све иде ка јасности, који, саметости: као да говоре сам нерв, а не месо. Тамо: што опширније, тамо имају и времена више, као и људи, као и речи: бескрај речи.

Овде су и речи већ мобилисане и имају да кажу само ово што је могуће, што пришада овом народу, овим људима. Они знају изгонски да, као мали народ, немају права на премного речи — треба да се чују и друге речи.

Али што кажу, одговара захтеву и месту, и часу, и моменту. Све излишно губи се пред историјом. Нарочито је да се све сврати, сажме и упрости ради успеха. Час и телефонирање има да буде изјрадно. Листови су већ сасвим мали: неколико наслова, неколико документа. И то је све. Све остало не само да би било излишно, узалудно трошење хартије, напора нерапног и времена — оно би вређало осећај историје, која се угњездила у овом простору, својом неминовном одлуком. Лишен светности, конфора, брбљања и чаврљања у свакој правцу и смислу, човек се своди на нешто простије и основније, али остаје, више него раније, биће обречено, биће историје.

В. П.

КОД ЉУДИ КОЈИ ЧЕСТО ПАТЕ ОД ЗАТВОРА услед чега имају врела у стомаку и цревима, посетите се чишћењем целокупног пробавног прибора једном чашом природне **Franz-Josefove** горке воде узете ујутру паште срце. Употребом **Franz-Josefove** горке воде отклања се брзо талог са јетрима, који је настао услед затвора, а такође се постиђава и боља алетит.

Орд. рег. Ст. бр. 30474/33. 2265

И МОСКВА ОДЛАЖЕ САЗИВ КОНФЕРЕНЦИЈЕ У МИНХЕНУ!

Париз, 29 септембра. — Јављају из Москве да је отправник послова Сједињених Америчких Држава у Москви г. Кирк посетио г. Паћомкина и тражио од њега да, било шеф владе, било шеф совјетске државе, упути г. Хитлеру и г. др. Бенешу апел сличан апелу г. Рузвелта.

Г. Паћомкин је одговорио да влада СССР, примајући са симпатијом сугестију владе Сједињених Америчких Држава, види у хитном сазиву међународне конференције најпогоднији сретство да се предупреди напад и нови светски рат. (Авас)

Предвиђа се плебисцит
под контролом четири велике силе

Г. Мусолини предлаже повлачење добровољаца из Шпаније

Мапа Чехословачке са немачким захтевима израженим у меморандуму г. Хитлера. Црне површине значе територије које Рајх тражи да му буду предате до 1 октобра. Шатиране површине претстављају територије на којима се најдаље до 25 новембра мора извршити плебисцит

Енглеско-француски план о ликвидацији сукоба: црно обележене површине значе територије са више од 50 од сто немачког становништва, и само те територије уступају се Рајху

Лондон, 29 септембра. — Дипломатски уредници и дописници великог дела лондонских листова из иностранства сматрају да ће главни предмет конференције у Минхену, према схватању британских и француских кругова, бити жеља обеју великих западних сила да се Рајх одрекне ултимативног рока, који је поставлен у немачком меморандуму да би се добило времена за постепено повлачење чехословачких трупа с једне стране, и постепено запоседање судетских области од стране немачких трупа с друге стране. Да би се дало задовољење престижу Рајха, вероватно је да ће Рајху дати овлашћење да сместа запоседне извесне судетске крајеве уз границу, али не и утврђења, која се тамо налазе. Зона неутралних трупа, које би биле евентуално француске и британске, делила би немачку војску од чехословачке војске.

Сем тога настојаће се да се постигне да и претставници правне владе буду позвани на конференцију у Минхену.

„Дејли Мел" сазнаје из Рима да г. Мусолини и гроф Чано носе у Минхен предлоге који у великој мери превазилазе чехословачко питање. Они сматрају да је сада доцније тренутак да се у наредну ствар општег питање Европе. Убеђени су да је то могуће постићи и у року од 24 часа. Сем тога предвиђа њихов план сарадњу четири велике силе у приврадној области и у питањима наоружања.

Италијанске трупе учествовале би, евентуално, у одржавању неутралне зоне између чехословачке и немачке војске. (Авас)

„ТАЈМС" СЕ ЗАЛАЖЕ ЗА „МЕТОДИЧНУ РЕКОНСТРУКЦИЈУ ЕВРОПЕ"

Лондон, 29 септембра. — „Тајмс" пише:

„Данас расправља савет четири нације које имају могућности, само кад би хтеле и вољу, да нађу праведно решење да се учини крај немачким захтевима и чешком страхованју, те да се омогући најпосле једна методична реконструкција „Европе".

„Дејли Телеграф" признаје да је министар претседник без сумње постигао велики лични тријумф и да је тај тријумф заиста заслужа. Али, лист тражи да се не изгуби из вида да су у току кризе уступци чињени увек са исте стране. Лист завршава:

„Очигледно о којој г. Чемберлен мора водити рачуна, јесте то да се не деси да се попусти у оном у чему треба бити чврст. Већ се толико дало, да није остало још много да се да, ако се жели да сутрашња Чехословачка могне живети".

„Њус Кроникл" пише:

„На свој конференцији огромна одговорност лежи на раменима г. Чемберлена и г. Даладјеа. Ред је на Немачкој да прави уступке".

Радички „Дејли Хералд" бележи и дели дубоко осећање олакшања које је наступило јуче.

(Авас)

ШТА ОЧЕКУЈЕ МАЂАРСКА ОД САСТАНКА У МИНХЕНУ

Будимпешта, 29 септембра. — Мађарска Телеграфска Агенција јавља:

Дипломатски уредник Мађарске Телеграфске Агенције изражава наду да ће данашњи састанак у Минхену довести до таквог решења проблема, које ће зна чити потпуно решење, т. ј. решење које ће обухватити такође и остварење мађарских захтева.

ПРИМЕДБЕ БУДИМПЕШТЕ НА ГОВОР Г. ЧЕМБЕРЛЕНА У ДОЊЕМ ДОМУ

Будимпешта, 29 септембра. — У овлашћеним круговима, у вези са говором г. Чемберлена, чине се следеће констатације:

„Говорећи о проблемима мађарске и пољске мањине у Чехословачкој, г. Чемберлен је изјавио да је мађарска влада била одржала после посете коју је краљевски намесник г. Хорти учинио 20 септембра фелдмаршалу Герингу, и после посете претседника министарског савета г. Имредија и шефа мађарског генералштаба Берхтесгадену 21 септембра".

Ово тврђење произлази из једног неспоразума, који је за жаљење, јер мађарска влада, како је то на другом месту г. Чемберлен сам констатовао, поднела је своје познате захтеве преко мађарског посланика у Лондону већ 19 септембра. Тако је јасно да је акција мађарске владе за остварење захтева у погледу мађарских мањина у Чехословачкој претходила посети у Берхтесгадену.

У вези са оним ставом из говора г. Чемберлена, у коме се говори о **„мађарским мерама за мобилизацију"**, овлашћени кругови **констатују да мере, које је предузела Мађарска, нису ни у колико прешле границу оних** војних мера, које је предузела Чехословачка уздуж мађарске границе, а која је апсолутно потребна да се обезбеди ситуност мађарске границе.

(МТИ)

ЗАБРАЊЕН ИЗВОЗ РАТНОГ МАТЕРИЈАЛА ИЗ ЕНГЛЕСКЕ

Лондон, 29 септембра. — Све дозволе за извоз ратног материјала из Велике Британије суспендоване су до 16 октобра.

Сматра се да ће се провести ревизија свих издатих дозвола. Од све наредбе изузимају се дозволе издате за извоз у доминионе, колоније, протекторате и земље под британским мандатом. **(Авас)**

ВАНРЕДНЕ МЕРЕ ПРЕДУЗЕТЕ СУ И У МАРОКУ

Раба, 29 септембра. — Саопштава се да су у Мароку, исто као и у целој Француској, предузете мере које су потребне у садашњој ситуацији. Снабдевање земље животним намирницама је нормално. **(Авас)**

Отцепљењем судетских крајева Чехословачка би изгубила највећи део своје индустрије

У питању су: велики рудници мрког угља од Аша до Устја, рудници каменог угља са инсталацијама за производњу кокса, највећа челична топионица у Витковицама, Јахимов са производњом радијума, многе фабрике текстила, порцелана и стакла и три позната лечилишта Карлове Вари, Маријине и Франтишкове Лазни

Берлин, 29 септембра. — Немачки листови доносе опширне извештаје о привредном значају судетских крајева.

Пре свега јака је у овим крајевима текстилна индустрија, која запошљује десетине година хиљаде и хиљаде радника. Још из Средњег века датира чешка и немачка индустрија стакла и порцелана.

У Устју на Лаби постоји хемијска индустрија. Ту су и велика Шихтова предузећа.

Од Аша до Устја налазе се и велики рудници мрког угља, чији је власник Живностенска банка.

На северу Чешке, код Моравске Остраве, налазе се рудници каменог угља, где су и велике инсталације за производњу кокса, који је потребан тешкој индустрији. Због тога се налази у близини највећа чехословачка фабрика гвожђа: Витковице.

Највећи део гвоздене руде долази из крајева у којима живе Немци. Ту је и велики број високих пећи.

Важан производ судетских крајева је и хмељ. И сам Жатец лежи у мешовитом делу.

У крајевима, које траже **Немци за себе, леже Јахимов, где се производи радиум, даље позната лечилишта Карлове Вари, Маријине и Франтишкове Лазни итд.**

Ту су индустријски крајеви **Моста Комотов, Дукс, Румбурк (текстилна индустрија), Јаблонец — Габлонз** (галантерија), **Трутново (Тратенау), Браунау** (мрки угаљ), **Варнсдорф** (текстилна индустрија) итд.

У ЧЕХОСЛОВАЧКОЈ ЈЕ ЗАБРАЊЕНА ПРОДАЈА БЕНЗИНА

Праг, 29 септембра. — Од данас је у Чехословачкој забрањена продаја бензина цивилним лицима. **(Авас)**

ПРЕКИ СУД У ЧЕЛОЈ ЧЕХОСЛОВАЧКОЈ

Праг, 29 септембра. — Данас је објављена наредба владе, којом се уводи преки суд на целој територији Чехословачке. **(Авас)**

ПРАШКА ВЛАДА ПРОУЧАВА ЕНГЛЕСКО-ФРАНЦУСКИ ПЛАН О ПРЕДАЈИ СУДЕТСКИХ КРАЈЕВА

Праг, 29 септембра. — Јучерашња већања чехословачке владе била су посвећена проучавању ноте британске владе, са британским предлозима који се састоје у постепеном извођењу француско-британског нацрта, усвојеног од чехословачке владе 21 септембра о. г. као основе за решење судетско-немачког питања.

Чехословачка влада је решила да одговори на ту ноту британске владе.

Чехословачки одговор усваја у начелу британске предлоге за постепено извођење разграничења и уступања територије изражавајући, природно, у исто време извесне резерве.

Одговор чехословачке владе предат је британској влади пре но што је отпочела конференција четири велике силе у Минхену. (ЧТК)

241 ХИЉАДА ИЗБЕГЛИЦА

Берлин, 29 септембра. — Број судетско-немачких избеглица до сада се попео на 241.900 људи. (ДНБ)

Г. ДР. БЕНЕШ НЕЋЕ ПОДНЕТИ ОСТАВКУ

Праг, 29 септембра. — У чехословачким надлежним круговима категорички се демантују сви гласови о тобожњој намери г. др. Бенеша да поднесе оставку. **(Авас)**

СКОК АКЦИЈА НА БЕРЗИ У БЕРЛИНУ

Берлин, 29 септембра. — На данашњем берзанском састанку дошло је до осетног скока курсева акција и државних папира, с обзиром на врло живу тражњу како банака тако и берзанских сензала. Понуда је била врло слаба те су акције скочиле од 5 до 8%. У даљем току састанка неке су акције скочиле и за 10%. Код државних папира скокови су били прилично нешто слабији него код акција.

Енглеска фунта котирала је 11.90, долар 2,51, а француски франак 0,67. **(ДНБ)**

Чехословачки радио демантује пољске радио вести о хапшењу једног свештеника и деце испод 14 година у Тјешину

Прат, 29 септембра. — Преко чехословачког радија данас је саопштена ова вест:

„Кампања пољског радио програма Чехословачке преузимали су ових дана агитациону кампању немачког радија.

„Тако, на пример, пољски радио тврди да је у области Тјешина свештеник Кутуп био тучен и злостављан од стране комуниста и да је једва могао да пребегне на пољску територију. Истраном је утврђено да, свештеник Кутуп није никада боравио у области Тје шина где је потпуно непознат. Исто тако, није истина да су пољски побуњеници бацали ручне бом бе на железничку станицу у Фрајштату, нити да су у Карвину пољски војници отворили ватру, од којих неки нису имали ни 14 година, били ухапшени у масама, да су их злостављали чехословачки жандарми да би их изнудили признање о криминалној. У стварн, једанаест лица је ухапшено у Карвину, а не у Карвину; доказано је да су та лица кријумчарила оружје и муницију. Најмлађем од тих кријумчара је 18 година, а најстаријем 39. Њих жандарми нису злостављали, већ су их предали полицијском чиновнику ради саслушања.

„Тврђење пољског радија, наро чито оно о хапшењу младића, и њу очигледно за циљ да оју мр жњу у тренутку када напори свих разумних људи њиху биле упра ђени одржавању мира.

„Назад, такође је неистинита вест пољског радија према којој је са чехословачке територије отво рена митраљеска паљба на пољски део Тјешина. Ништа се сличио није догодило на помињутој тери торији, где ником ништа није о томе познато". (Четека)

ШЕСТ КОМУНИСТА ПОГИНУЛО НА ПОЉСКО-ЧЕХОСЛОВАЧКОЈ ГРАНИЦИ

Варшава, 29 септембра. — Код места Буничова јужно од Тјешина покушавали су у току ноћи чешки комунисти да прећу пољску границу. Пољски граничари отворили су на њих паљбу. Шест комуниста је погинуло. **(ДНБ)**

Маса света у Лондону чека неуморно нове вести о развоју догађаја у Европи

Данас се састаје комитет Интерпарламентарне уније у Београду

Долазак претседника уније грофа де Виара

Данас у 8.20 часова пре подне стиже у Београд претседник Интерпарламентарне уније барон Картон де Вар са генералним секретаром г. Бозенеом.

Одмах по доласку, у 11 часова, уписаће се у дворску књигу, па ће после тога извршити посету претседнику владе и министру иностраних послова г. др Стојадиновићу, а затим претседницима Сената и Народне скупштине.

У 13 часова биће за интимном ручку, који приређује претседник Народне скупштине г. Стеван Тирић у хотелу „Српски Краљ". У 17 часова одржаће се седница Интерпарламентарног одбора у новој сали Народне скупштине, коју су чланови Интерпарламентарне уније. На седници ће говорити претседник Народне скупштине г. Стеван Тирић и барон де Виар. Увече биће на вечери коју приређује претседник Министарског савета и министар иностраних послова г. др. Милан Стојадиновић у Министарству иностраних послова.

У суботу, 1 октобра, у 9.30 часова високи гости, са претседником Сената и Народне скупштине одлазе на Опленац, где ће положити венце на гробове Краља Петра и Краља Александра. Потом се враћају у 12 часова на Авалу, где ће положити венац на гроб Незнаног Јунака. На Авали ће бити приређен и ручак. У 20.30 часова биће вечера, коју приређује претседник Народне скупштине у хотелу „Српски Краљ".

У недељу, 2 октобра, биће излет у Фрушку Гору, а у 13 часова ручак у Новом Саду код Његовог Преосвештенства епископа бачког г. Иринеја. После ручка учиниће се посете манастирима Хопову и Крушедолу. По повратку у Београд, у 20 часова, чланови одбора приређиће званичну посету Белграјском подстанству. У 20.30 часова високи гости одлазе за Софију.

ИНТЕРПАРЛАМЕНТАРНА УНИЈА ПОСТОЈИ ВЕЋ 49 ГОДИНА

Интерпарламентарна унија створена је 1889 године, иницијативом двојице великих парламентараца Енглеза Вилјама Рендела Кремера и Француза Фредерика Пасија.

Интерпарламентарна унија про славиће идуће године уОслу своју педесетогодишњицу. На њеном челу су се до сада налазиле истакнуте личности светског парламентарног живота: Верељерџ лодр Уредел, барон Адесвелди Фернанд Буисон. Са данашњим својим претседником грофом Картон де Виаром, на челу Уније налази се извршни комитет уније у чијем су чланови г.г. Хуан Есперлиус, посланик у Кортесима Шпаније, барон Ланг, претседник групе Мађарске, Лиге, бивши претседник норвешке владе, и претседник норвешке групе, Стеван Тирић, претседник народне скупштине и претседник југословенске групе, Унија има такође свој Савет у коме је свака национална група заступљена са по два своја члана. На челу Интерпарламентарног бироа Уније је седиште у Женеви стоји данас г. Л. Боасје.

Постала много пре него Друштво народа Унија, по речима свога председника „није никад мислила на то да игра улогу одређену Друштву народа". Унија за својим ређо посећеним и значајним конференцијама које се сваке године одржавају, третира све важне и актуелне проблеме. Она се бави сним питањима парламентарног живота, нарочито у вези са постојећим новога времена, које треба довести у пуни склад са парламентарним режимом, према његовим досадашњим традицијама.

ЛИЧНОСТ ГРОФА ДЕ ВИАРА

Садашњи претседник интерпарламентарне уније гроф Картон де Виар рођен је у Бриселу 1869 године. У политичком животу савремене Белгије он игра једну од најважнијих улога. Био је претседник и потпретседник министарског савета, затим министар правде и социјалне политике и народног здравља. Више-

ПРИЈЕМИ КОД ПРЕТСЕДНИКА ВЛАДЕ

Претседник Министарског савета и министар иностраних послова г. др. Милан Стојадиновић примио је јуче по подне у своме кабинету у Претседништву Министарског савета г. Милиповића Грубешића, претседника Градског поглаварства н.г. др. Славка Грубешића, општинског већника из Шибеника.

По подне г. др. Стојадиновић примио је г. г. Милиповића Грубешића, претседника Градског поглаварства и др. Славка Грубешића, градског већника из Шибеника.

БУГАРСКИ ПОСЛАНИК Г. ПОПОВ КОД ПРЕТСЕДНИКА СКУПШТИНЕ Г. ЋИРИЋА

Претседника Народне скупштине г. Ћирића посетио је јуче бугарски посланик на нашем Двору г. Попов.

ПРИЈЕМ НАШИХ КАРИКАТУРИСТА У БУГАРСКОМ ПОСЛАНСТВУ

Јуче, у пет часова, у бугарском посланству г. Попов, посланик Краљевине Бугарске, са особљем посланства, примио је југословенске карикатуристе г. г. П. Крижанића, Јучева, Ћирића, Типченка, Жедринског и друге, који вечерас путују у Софију са осталим својим колегама ради приређивања изложбе југословенских карикатуриста.

Отварање изложбе биће у недељу 2 октобра у 13 часова пре подне.

Југословенске карикатуристе пратиће на путу, као хумориста, наш уредник г. Обрад Симић.

ГОСТОВАЊЕ ЗОРЕ КАТИНСКЕ У НОВОМ БЕЧЕЈУ

Наша популарна певачица народних песама на радију, г-ђа Зора Катинска, гостује 1 октобра, у суботу у Новом Бечеју на концерту који приређује новобечејска Трговачка омладина. Г-ђа Катинска је недавно имала велик успеха приликом извођења концерата на телевизији за вре- београдског Сајма.

Жене и деца британских официра из колонија и база враћају се последњих дана у домовину. На слици: Џон и Мармон Ерлеј, чији је отац са службом на Малти, на лондонској станици, по повратку у земљу. Деца су сама дошла у отаџбину

ПРИВРЕДНИ ЖИВОТ

45 година нашег задругарства

Уче је у Београду одржана скупштина Главног савеза српских земљорадничких задруга

Министри г. г. В. Ђорђевић и Д. Цветковић о значају задругарства за економско и културно подизање села

Јучерашњи дан претставља значајан датум у историји нашег задругарства. Величанствено је обележена десетогодишњица делатности Главног савеза српских земљорадничких задруга.

Скупштина је почела у 9.30 часова пре подне у великој сали Новог универзитета. Присуствовали су: изасланик Њ. В. Краља потпуковник г. Керезовић, министар социјалне политике и народног здравља г. Драгиша Цветковић, министар финанасија г. Душан Летица, министар грађевина г. Милан Симоновић, министар пошта и телеграфа г. Војо Чубрић, министар трговине и индустрије инжењер г. Никола Кабалин и министар без портфеља инжењер г. Војислав Ђорђевић, који је као претседник Главног савеза српских земљорадничких задруга претседавао скупштином. Њ. Св. Патријарха заступао је епископ г. Двосинијe, министра војске и морнарице протојереј г. Васа Ивановић, министра пољопривреде г. др. Урбанић, а Народну скупштину потпретседник г. Вучетић. Професор г. Тотомировић, велики задругарски идеолог, и овога пута својим присуством пружио је доказ великог интересовања за наш задружни покрет.

Скупштини су затим присуствовали делегати бугарског и румунског задругарства, и то г. г.: др. Младенов од стране бугарског задругарства, Георгијев и Јосифов као претставници Земаделског савеза из Софије, Кежухаров, претставник Савеза бугарских популарних банака, Костов, претседник бугарске задружне централе „Напред". Гајев, најстарији бугарски задругар, претставник бугарског Главног задружног савеза и Бугарско - југословенског задружног института, Иван Иванов, претставник популарних банака из Софије и други.

Отварајући скупштину, претседник г. Војислав Ђорђевић прочитао је поздравни телеграм, који је упућен Њ. В. Краљу Петру Другом.

Министар г. В. Ђорђевић

Затим је прочитао и телеграм Њ. Кр. Вис. Кнезу Намеснику Павлу, телеграме Краљевским Намесницима г. г. др. Раденку Стаменковићу и др. Иви Перовићу, претседнику владе г. др. Милану Стојадиновићу, министру пољопривреде г. Светозару Станојевићу и претседнику Главног задружног савеза министру унутрашњих дела г. др. Антону Корошцу.

После тога претседник г. Војислав Ђорђевић у име свих задругара поздравио је изасланика Њ. В. Краља молећи га да буде чувач њихове велике љубави и одanoсти. Као и приликом чи-ња телеграма, скупштина је прочитала све речи претседника бурним поклицима.

Министар г. В. Ђорђевић отвара скупштину

Истичући 45-годишњицу нашег задругарства, чија се снага из године у годину све јаче испољава, г. Ђорђевић је, између осталог, рекао:

Свима задругарима, нарочито задругарима великих европских земаља, упућујемо апел да своје велике утицаје код оних који одлучују учине све што могу да се рат избегне. Нека ми уједно буде дозвољено да овог тренутка, када апелујем на стране задругаре, упутим апел и свима нашим политичким факторима, и свима који имају на власти, да задругарству поклоне већу пажњу него што је то било раније година. Ми желимо да оно што је рад наших руку нама припада, да оно што ми зарадимо не иде у руке разних шпекуланата, а нама. Да се даду само отпатци. Задругарство тражи јефтинији кредит, више земље за сељаке-ратнике, да се земљорадничка производња изнова директно пренесе задругама. Молимо надлежне факторе да једном учине крај насиљима, које шпекуланти врше на задругарству.

После г. Ђорђевића, чији су говор делегати пропратили дугим аплаузом, поздравио је скупштину у име министра пољопривреде и земљорадничких задруга, који је, поздравивши задругаре у име Краљевске владе, рекао:

Благостање и богатство једног народа манифестује се у његовој његове националне привреде.

Задругарство је носилац благостања и културе у нашим селима. Где год сам отишао, куд год сам запао у оне крајеве где има задругара, осетио сам баш так и наиредак. Задругарство је носилац бољих хигијенских прилика наше села. Свуда где има здравствених задруга то се осећа.

Ми можемо подићи материјалну културу нашег села једино преко задругарства и зато ако ја молим и чиним апел на вас као

Министар г. Д. Цветковић

задругар и као претставник Краљевске владе да у томе правцу учините све што ви нам дужност налаже. Могу вам рећи, почев од претседника г. др. Милана Стојадиновића, па преко свих чланова Краљевске владе, да ће се мену нама увек наћи за задругарство пуно разумевање, једноре више и много искрене љубави.

Говор министра г. Цветковића био је топло поздрављен. Претседник г. Војо Ђорђевић захвалио је г. Цветковићу у име целокупног задругарства.

Потом је претседник румунског задругарства г. др. Младенац, на француском поздравио скупштину у име Института националног задругарства, који претставља цео задружни покрет Румуније и у име Задружне централе за извоз и увоз из Букурешта.

Скупштину су поздравили још и бугарски делегати г. г. Јосиповић и Георгиев. За-им је у име Српских земљорадничких задруга из Сарајева говорио г. Грбић, а у име Српског пољопривредног друштва из Београда г. др. Јосифовић.

Претседавајући г. Војислав Ђорђевић прочитао је потом поздравне телеграме које су скупштини упутиле задружне институције из свих европских земаља, као и многи задружни идеолози, особи и идеолози светског задругарства.

Дискусија о извештајима

Управник Главног савеза српских земљорадничких задруга г. Жарко Ђорђевић поднео је у кратким потезима извештај о раду Савеза у прошлој, години као и о успесима за 10 година од јагодинског конгреса.

Пошто су поднети извештаји управног и надзорног одбора отворена је дискусија. Одлучено је да се упути молба министру пошта телеграфа и телефона да се земљорадничке задруге ослободе пошт.трошк.

Делегат г. Миљанић тражио је да се подигне фабрика плавог камена. Поводом тога скупштина је упутила председнику Краљевске владе и министру финанасија да се укине царина на плави камен, као и порез на пољопривредне справе.

Поводом говора делегата г. Вељка Николића скупштина закључује да земљорадници и земљорадничке задруге немају довољно јефтиног кредита, које је пољопривреди потребан, као и да Народна банка у малој мери, а Државна хипотекарна банка и Пошт.-ванска штедионица никако не кредитују задругарство и земљораднике. Скупштина тражи да задругарству омогући кредит под сних државних и повлашћених новчаних завода по најповољнијим условима. Скупштина такође констатује да је највећа неправда, која се сељаку чини, градска трговачка и тражи њено укидање. Скупштина моли министра г. Цветковића да на седници на којој ће се ово питање покрене у влади и повољно реши.

Говорили су затим г. г. Петар Грујић, Јанко Недић, Божидар Савићевић и Божидар Нешић. Поводом њихових говора скупштина чини апел на министра пољопривреде за доделивање ве ће помоћи задругарству, а смери јалио пријављивачким и кредитним задругама које су у кризи.

Скупштина упућује апел министру финанасија да се порез на задружне вршалице потпуне у-ење а на остале да се смањи.

Скупштина Главног савеза српских земљорадничких задруга сматра да је заштита окућја у смислу § 471 апсолутно потреб.на и тражи да се тај параграф прошири и на остале крајеве.

Затим су говорили г. г. Јовица Пајић, Божидар Миловановић, Видоје Петровић, Милан Михајловић и Глиша Коларовић. Поводом њихових говора скупштина констатује да велики део стоке, намењене извозу преко Завода за унапређивање сточне трговине иде у руке посредника и трговиница и зато чини апел на министра трговине и индустрије да заштити сточне произвођаче, тиме што ће дозволе за извоз стоке и сточних производа да добијају превасходно произвођачи, удружени у задруге.

Говорили су потом г. г. Димитрије Пашић, Душан Миловић, Михаило Летић и Тодор Пешић. Поводом њихових говора решено је да се умоли министра финанасија и Управу државних монопола да се изврши преглед великопродајница соли, пошто је утврђено да има злоупотреба. Скупштина истовремено тражи снижење цена камене соли.

По завршетку дискусије једногласно су усвојени извештаји управног и надзорног одбора и дата разрешница управи за рад у прошлој години. Потом се дискутовало о највећој суми кредита коју Главни савез може дати једној задрузи. Утврђено је да не сме да пређе 50 милиона динара за главне задруге, 5 милиона за произвођачке задруге и до 1 милион за остале задруге. Највећа сума зајмова које Савез може закључити износи, као и прошле године, 250 милиона динара.

У 2 часа по подне министар г. Ђорђевић закључио је скупштину. Синоћ су у Народном позоришту на Врачару сва делегати присуствовали претставе позоришног комада „Вода са планине" од Раше-Плаовића и Ђоковића.

Немачки министар привреде г. Функ
о привредном напретку Југославије

I. Функ, после одмора у Дубровнику, долази у Београд

Дубровник, 29 септембра. — Немачки министар привреде г. Валтер Функ, који се налази у Трстену код Дубровника у вили београдског инжењера г. Димитријевића, примио је јуче дописнике београдских листова. У непезаном разговору, кроз један и по час минут, г. Функ је најласкавије се изразио о природним лепотама наше земље.

— Ово је прва пут да долазим у Југославију и да видим њене природне лепоте, које су ме просто фасцинирале. Захваљујући мом домаћину, инжењеру г. Димитријевићу, с којим сам обишао дубровачку ближу и даљу околину и који ми је дао обавештења, упознао сам сву лепоту ових крајева. Био сам чак и на Цетињу. Био сам и у Мостару и дивио се његовој лепоти. Видео сам и Ветрењачу пећину код Завале на Поповом Пољу која ће постати атракција за све оне који ће туристе када за њу сазна, јер то заслужује. Може с пуним правом да се такмичи са снима реномираним светским пећинама.

Сем природних лепота на мене остављено најдубљи утисак ваше становништво, које ме тако једноставно и пријатељски дочекало. То не важем само ја него и сви Немци из Рајха, које сам на сваком кораку сусретао, а који су сви без разлике усхићени југословенским гостопримством. Ја сам уверен да у југословенском народу постоји једна природна симпатија за немачки народ.

У даљем разговору министар г. Функ осврнуо се на привредни напредак Југославије:

— Изненадило ме кад сам видео да се напредак југословенског земљорадника у привредном пољу. Ја сам уверен да је то резултат једне стварне привредне везе са Немачком, која се све више развија, због тога јер је Немачка у последњој години апсорбовала светску кризу, благодарећи свом устају и својој нарочитој организацији. остала пошт.ења и независна. што је дезимично имало дејства и на Југославију. А да је то тако најбоље је доказ да је 50 од сто извоза у Југославију долазило из Немачке. док 35 од сто извоза из Југославије иде у Немачку. Потребно је да се тај однос не само одржи. него и прошири.

Ова разумна добра, наставља министар г. Функ, претставља природни процес из кога не произилазили никаква политичка зависност.

Сутра путујем за Београд и ту ћу имати прилике да се састанем и с нашим министром привреде и индустрије инжењером г. Кабалином. Уверен сам да ћемо заједнички наћи још бољи пут за усавршавање југословенско-немачких односа, пошто могућности нису још потпуно искоришћене.

О данашњој међународној политичкој ситуацији министар г. Функ није хтео много да говори. Он је само изјавио да је уверен да ће политичка ситуација мирно развија и да је искључена свака стрепња за будућност. Уосталом он се нада. када се врати са свога пу:а по Балкану (са Београда путује за Софију, Цариград и Анкару), да ће свет бити много мирнији и ведрији.

На крају разговора немачки министар привреде је нагласио да је ове године Немачка имала жетву за последњих 30 година рекордну, што ипак не значи да ова неће остати највећи купац и потрошач производа Југославије.

Г. Функ похвалио је нашу агенцију „Путник" и њене претставнике, који су му, као и осталим странцима, увек и у сваком моменту излазили у сусрет. Ова агенција могла би да послужи за пример многим светским путничким агенцијама, рекао је министар.

За све време разговора г. Функ није пред собом имао лист „Време", који је пажљиво разгледао. Тек приликом изјављивања да „Време" спада у најбоље уређене светске дневнике и да му је само жао што не може да чита на нашем језику.

Грађење моста преко Бабуне на путу Велес—Градско

4 октобра у Техничком одељењу Бановине, економском одељењу Министарства грађевина друга оферална лицитација за изградњу горњег строја армирано - бетонског решеткастог моста преко реке Бабуне на 521+166 км државног пута Велес—Градско.

Предрачунска сума износи динара 751.000.

Како су југословенске берзе реагирале на политичку затегнутост у Европи?

Политичке прилике у Европи већ пуних месец дана неповољно утичу на развој послова уопште, а поготову берзанских, који су најосетљивији и непосредно реагирају на међународне заплете. Та реакција осећа се, мања или већа, на свима берзама у свету, па ни наше домаће ефектне берзе нису могле бити поштеђене. Почетак ове реакције манифестовао се у прво време, крајем прошлог месеца, само у облику неразложног расположења. Међутим уколико је политичка ситуација у Европи постајала озбиљнија, утолико је и на нашим берзама реакција постајала да оштрија и курсеви су почели да попуштају у јачем обиму. Посматрајући развој курсева хартија од вредности на нашим берзама за последњих неколико недеља пада у очи да је њихов пад био већи, него што би то требало да буде, с обзиром на политичку атмосферу у Европи и њено непосредно дејство на нашу земљу. Ако се осврнемо на кретање курсева на појединим европским берзама чак и оних земаља, које стоје у непосредној вези са данашњом политичком кризом, видећемо да је реакција и у тим земљама била слабија, него на нашим берзама. Тако су на Париској берзи, у данима када је криза била на врхунцу, курсеви само моментално попустили у нешто јачој мери, али су се одмах, на вест о посредовању г. Чемберлена, опоравили тако да су губитци скоро потпуно надокађени, а код појединих папира скок је био чак већи од пада. Наредних дана истина, депресија је поново овладала, али је при свем том известан део претходне хосе био сачуван. Ситуација на Лондонској берзи била је слична. Курсеви су такође попустили, али до већих губитака није дошло услед релативно мале понуде, јер није било великих шпекулативних ангажмана, који у сличним приликама „бацају велика количине робе на тржиште. Озбиљни инвести.папира уз државни су се од продаје зна јући да пад долази из страха, а да је међутим унутрашња вредност папира остала непромењена.

Тако се објашњава, да је пад курсева на овим двема највећим европским берзама био релативно умерен и да су обе берзе показале велику отпорност и хладнокрвност.

На нашим домаћим берзама ситуација се развијала сасвим друкчије. Док су у Паризу и Лондону курсеви прво почели да попуштају па су се онда опоравили и затим наново почели да падају, дотле су се и Београдска и Загребачка бер за показале мање отпорне. Од онога дана када су курсеви почели да попуштају а то је било пред крај прошлог месеца пад је био константан. Та појава никако не може да се објасни ако нека основана реакција на међународну политичку затегнутост у Европи. Несумњиво да је та ситуација последњих дана била врло озбиљна али се исто тако морало констатовати, да се са свих страна улажу највећи напори, да се међународне заплете. Та реакција осећа се, мања или већа, на свима берзама у свету, па ни наше домаће ефектне берзе нису могле бити поштеђене. Почетак ове реакције манифестовао се у прво време, крајем прошлог месеца, само у облику неразложног расположења. Међутим уколико је политичка ситуација у Европи постајала озбиљнија, утолико је и на нашим берзама реакција постајала да оштрија и курсеви су почели да попуштају у јачем обиму. Посматрајући развој курсева хартија од вредности на нашим берзама за последњих неколико недеља пада у очи да је њихов пад био већи, него што би то требало да буде, с обзиром на политичку атмосферу у Европи и њено непосредно дејство на нашу земљу. Ако се осврнемо на кретање курсева на појединим европским берзама чак и оних земаља, које стоје у непосредној вези са данашњом политичком кризом, видећемо да је реакција и у тим земљама била слабија, него на нашим берзама. Тако су на Париској берзи, у данима када је криза била на врхунцу, курсеви само моментално попустили у нешто јачој мери, али су се одмах, на вест о посредовању г. Чемберлена, опоравили тако да су губитци скоро потпуно надокађени, а код појединих папира скок је био чак већи од пада. Наредних дана истина, депресија је поново овладала, али је при свем том известан део претходне хосе био сачуван. Ситуација на Лондонској берзи била је слична. Курсеви су такође попустили, али до већих губитака није дошло услед релативно мале понуде, јер није било великих шпекулативних ангажмана, који у сличним приликама „бацају велика количине робе на тржиште. Озбиљни инвести.папира уз државни су се од продаје зна јући да пад долази из страха, а да је међутим унутрашња вредност папира остала непромењена.

Тако се објашњава, да је пад курсева на овим двема највећим европским берзама био релативно умерен и да су обе берзе показале велику отпорност и хладнокрвност.

На нашим домаћим берзама ситуација се развијала сасвим друкчије. Док су у Паризу и Лондону курсеви прво почели да попуштају па су се онда опоравили и затим наново почели да падају, дотле су се и Београдска и Загребачка бер за показале мање отпорне. Од онога дана када су курсеви почели да попуштају а то је било пред крај прошлог месеца пад је био константан. Та појава никако не може да се објасни ако нека основана реакција на међународну политичку затегнутост у Европи. Несумњиво да је та ситуација последњих дана била врло озбиљна али се исто тако морало констатовати, да се са свих страна улажу највећи напори, да се међународне заплете. Та реакција осећа се, мања или већа, на свима берзама у свету, па ни наше домаће ефектне берзе нису могле бити поштеђене. Почетак ове реакције манифестовао се у прво време, крајем прошлог месеца, само у облику неразложног расположења. Међутим уколико је политичка ситуација у Европи постајала озбиљнија, утолико је и на нашим берзама реакција постајала да оштрија и курсеви су почели да попуштају у јачем обиму. Посматрајући развој курсева хартија од вредности на нашим берзама за последњих неколико недеља пада у очи да је њихов пад био већи, него што би то требало да буде, с обзиром на политичку атмосферу у Европи и њено непосредно дејство на нашу земљу. Ако се осврнемо на кретање курсева на појединим европским берзама чак и оних земаља, које стоје у непосредној вези са данашњом политичком кризом, видећемо да је реакција и у тим земљама била слабија, него на нашим берзама. Тако су на Париској берзи, у данима када је криза била на врхунцу, курсеви само моментално попустили у нешто јачој мери, али су се одмах, на вест о посредовању г. Чемберлена, опоравили тако да су губитци скоро потпуно надокађени, а код појединих папира скок је био чак већи од пада. Наредних дана истина, депресија је поново овладала, али је при свем том известан део претходне хосе био сачуван. Ситуација на Лондонској берзи била је слична. Курсеви су такође попустили, али до већих губитака није дошло услед релативно мале понуде, јер није било великих шпекулативних ангажмана, који у сличним приликама „бацају велика количине робе на тржиште. Озбиљни инвести.папира уз државни су се од продаје зна јући да пад долази из страха, а да је међутим унутрашња вредност папира остала непромењена.

Тако се објашњава, да је пад курсева на овим двема највећим европским берзама био релативно умерен и да су обе берзе показале велику отпорност и хладнокрвност.

На нашим домаћим берзама ситуација се развијала сасвим друкчије. Док су у Паризу и Лондону курсеви прво почели да попуштају па су се онда опоравили и затим наново почели да падају, дотле су се и Београдска и Загребачка бер за показале мање отпорне. Од онога дана када су курсеви почели да попуштају а то је било пред крај прошлог месеца пад је био константан. Та појава никако не може да се објасни ако нека основана реакција на међународну политичку затегнутост у Европи. Несумњиво да је та ситуација последњих дана била врло озбиљна али се исто тако морало констатовати, да се са свих страна улажу највећи напори, да се међународне заплете. Та реакција осећа се, мања или већа, на свима берзама у свету, па ни наше домаће ефектне берзе нису могле бити поштеђене. Почетак ове реакције манифестовао се у прво време, крајем прошлог месеца, само у облику неразложног расположења. Међутим уколико је политичка ситуација у Европи постајала озбиљнија, утолико је и на нашим берзама реакција постајала да оштрија и курсеви су почели да попуштају у јачем обиму. Посматрајући развој курсева хартија од вредности на нашим берзама за последњих неколико недеља пада у очи да је њихов пад био већи, него што би то требало да буде, с обзиром на политичку атмосферу у Европи и њено непосредно дејство на нашу земљу. Ако се осврнемо на кретање курсева на појединим европским берзама чак и оних земаља, које стоје у непосредној вези са данашњом политичком кризом, видећемо да је реакција и у тим земљама била слабија, него на нашим берзама. Тако су на Париској берзи, у данима када је криза била на врхунцу, курсеви само моментално попустили у нешто јачој мери, али су се одмах, на вест о посредовању г. Чемберлена, опоравили тако да су губитци скоро потпуно надокађени, а код појединих папира скок је био чак већи од пада. Наредних дана истина, депресија је поново овладала, али је при свем том известан део претходне хосе био сачуван. Ситуација на Лондонској берзи била је слична. Курсеви су такође попустили, али до већих губитака није дошло услед релативно мале понуде, јер није било великих шпекулативних ангажмана, који у сличним приликама „бацају велика количине робе на тржиште. Озбиљни инвести.папира уз државни су се од продаје зна јући да пад долази из страха, а да је међутим унутрашња вредност папира остала непромењена.

Тако се објашњава, да је пад курсева на овим двема највећим европским берзама био релативно умерен и да су обе берзе показале велику отпорност и хладнокрвност.

На нашим домаћим берзама ситуација се развијала сасвим друкчије. Док су у Паризу и Лондону курсеви прво почели да попуштају па су се онда опоравили и затим наново почели да падају, дотле су се и Београдска и Загребачка бер за показале мање отпорне. Од онога дана када су курсеви почели да попуштају а то је било пред крај прошлог месеца пад је био константан. Та појава никако не може да се објасни ако нека основана реакција на међународну поли-

Поштанска штедионица
исплаћује улоге
без икаквих ограничења
макако се развијали догађаји

Поштанска штедионица исплаћује је јуче на својим шалтерима следећу објаву:

УЛАГАЧИМА ПОШТАНСКЕ ШТЕДИОНИЦЕ

Као и досада, Поштанска штедионица ће и даље увек испуњавати сваки свој улагачима њихове улоге на штедњу, гикано и БЕЗ ИКАКВИХ ОГРАНИЧЕЊА, ма како се разни догађаји.

Огромне суме готовог новца у благајнама Поштанске штедионице, и још веће њене резерве, дају довољно гаранције улагачима, да је Поштанска штедионица у стању да одговори својим законским обавезама према улагачима час и у случају најтежих захтева.

За све улоге код Поштанске штедионице јамчи Држава, а искуство је доказало да Поштанска штедионица за четнаест година свога рада није никад дошла у тешкоће према својим улагачима, НЕГО ЈЕ УВЕК ОВЕ УЛОГЕ НА ПРВИ ЗАХТЕВ ИСЛАЋИВАЛА ДО ПОСЛЕДЊЕ ПАРЕ.

ТАКО ЋЕ УВЕК И У БУДУЋЕ ЧИНИТИ.

Зато се мирне душе може чекати повераоца у Поштанску штедионицу и у данашњој ситуацији, утолико пре што сви знаци говоре да до рата неће доћи, него ће мир бити сачуван.

Генерални директор
Поштанске штедионице
др МИЛОРАД НЕДЕЉКОВИЋ

БЕРЗЕ

Ефенти *чврсти*
Девизе *непромењене*
Динар *стабилан*
Продукти: *непромењени*

Јуче је на ефектном тржишту дошло до наглог преокрета и то на боље. Понуда, која је последњих дана била толико обилна, сада је опала, тако да су многи папири забележили само тражњу. Иначе снажан скок курсева забележен је код ових папира. Ратна штета је у скоку за 4 пена, 6% Беглуџи за три поена. Народна банка је у скоку за 150 динара по комаду, а акције Паб су у скоку за 8 поена. Укупан обрт износ је преко милион динара.

Званичне девизе су у паду све сем Женеве. У слободном промету марка је у скоку за 15 поена, фунта без промене, а грчки бонови у понуди по 31.50 без посла. Укупан обрт износ је 2.6 милиона динара.

На продуктном тржишту ситуација је непромењена. Пословање још увек слабо. Укупан промет 29 вагона.

Београдска берза

ЕФЕКТИ

6% Беглуџи	85.— (+ 3.—)	61хиљ.	
Рат. штета	439.— (+ 4.—)	2125 ком.	
Нар. банка	7150.— (+ 150)	7 ком.	
Акц. Паб.	212.—	90 ком.	
Акц. Паб.	215.— (+ 8.—)	70 ком.	

Понуда — Тражња

7% Блер	—.—	85.—
Ратна штета прт.	440.50	439.50
Акције Паб. с. к.	—.—	210.—

ДЕВИЗЕ

У слободном промету

	Течај	Количина
Лондон	338.— (—)	1.808.—
Берлин	1365.— (+ 0.15)	135 хиљ.
Солун пов.	31.50	

Са приносом 28.5%

	Понуда	Тражња
Њујорк	4419.82	4383.50 (—37.18)
Лондон	212.02	209.96 (— 0.09)
Женева	1003.52	996.45 (—)
Милано	234.03	230.95 (— 2.49)
Амстердам	2397.25	2382.65 (— 2.70)
Париз	118.46	117.02 (— 0.24)
Брисел	752.52	747.45 (— 3.—)

Долар за обрачун 4401.66 —

ЗАГРЕБАЧКА БЕРЗА

ЕФЕКТИ

Прив. аграрна банка 203 трај.
8 %Влеров зајам 90 трај.
7% Влеров зајам 83 трај.
7% Дрк. ин. зај. 93.50—93.50 (93.50)
6% Бегл. обвез. 81—82.50 (80—82)
6% Далматински аграри 79—82 (79)
4% Аграрне обвезнице 56—60
4% Северни аграри 39 пов.
Ратна штета 435—438 (426—435)

ДЕВИЗЕ

У слободном промету

Берлин чек 1360.50—1380.50 (137.50)
улт. окт. 1360—1380 (1370)
улт. нов. 1360—1380 (1370)
Грчки бонови 30.95—31.65 (31.30)
Лондон 237.20—238.80 (238)

ПРОДУКТИ

Пшеница: Србија 155.50—156 (3.5 в.), Вршац 153—154 (5 в.), Сава 154 (3 в.).
Кукуруз: Србија стари 144 (1.5 в.), Срем нови 117—118 (5 в.), Винковци нови 120—125 (4 в.).
Овас: Јужна Србија 135 (1 в.).
Кромпир: Словенија 46 (1.5 в.) бели, Словенија роза 51 (1.5 в.).
Промет: 29 вагона.
Тенденција: непромењена.

Стране берзе

Ливерпул, 29 септембра

Пшеница: окт. 5.5 1/2, дец. 5.2, март 5.0 1/4.

Чикаго, 29 септембра

Пшеница: дец. 65 1/8, мај 66 7/8, јули 65 1/8.
Кукуруз: дец. 50, мај 52 3/4.

Винипег, 29 септембра

Пшеница: окт. 63 7/8, дец. 65, мај 66.

Буенос Аирес, 29 септембра

Пшеница: окт. 6.96, пов. 7.06.
Кукуруз: окт. 4.45, нов. 4.50, дец. 4.55.

ЦИРИХ—ЛОНДОН

Београд	—.—	—.—
Париз	11.79	173.65
Лондон	21.05	—.—
Њујорк	4.44	4.72 1/2
Брисел	—.—	28.02 1/2
Милано	—.—	90.00
Мадрид	—.—	100.00
Амстердам	—.—	8.76
Берлин	—.—	11.95
Цирих	—.—	21.02 1/2
Стокхолм	—.—	19.30 1/4
Осло	—.—	19.90 1/8
Копенхаген	—.—	22.40

Vasenol ПУДЕР ЗА НОГЕ
одржава ноге сувима и отпорнима, уклања неугодни задах од зноја
1037

Необична саобраћајна несрећа у Новом Саду

Теретни аутомобил налетео на трамвај *толиком силином* да га је избацио из колосека

Нови Сад, 29 септембра. — Јутрос, нешто пре шест часова, на Тргу Ослобођења дошло је до тешке саобраћајне несреће. Потутеретни аутомобил бр. 1/2 1906, власништво Аутомобилског пука, налетео је, долазећи са Булевара Краљице Марије, на трамвај бр. 55, који је из Краља Александра улице ишао у правцу улице Краља Петра.

Пошто још није било 6 часова на раскрсници није било саобраћаја, а шофер камиона, редов Рема Јакуповић, који је возио пуним теретом бронзом, није водио довољно рачуна на улазу у раскрснице, тако да је великом силином налетео на трамвај, који се баш тог тренутка умало није зауставио. Колико је удар био јак, видело се по томе, што је камионских најмање две и по тоне избацио из колосека трамвајска кола, тешка близу десет тона. У трамвају било је нешто путника, којима се, изузев претрљеног страха, ништа озбиљније није десило. Међутим, тешко је повређен наредник г. Вера Митровић, који је седео у камиону с леве стране возила. Од удара он је излетео на трамвај и треснуо главом о кола, тако јако да ће, је одмах свег обливена крв.

Нако у ово рано јутарње време, улице још нису толико живе, ипак се окупило доста света. Задржавања је због тога било, али је санитетски аутомобил Станице за спасавање и пруж помоћи одмах стигао и тешко рањеног наредника превезао у војну болницу у Петроварадину.

Неколико тренутака доцније на место несреће стигао је дежурни чиновник Управе полиције г. Тешић, а потом и шеф Техничке полиције г. Маленчић са органима Техничке полиције, који су извршили снимање да би се утврдило како је дошло до несреће и ко је крив. Саслушан је кочничар трамваја г. Иван У. рић, који је изјавио да је давно прописан сигнал, кад се одједном створио пред трамвајем аутомобил. Он је одмах укочио ваздушном кочницом, али истовремено је одјекнуо јак тресак и осетио је померање трамваја. Исто тако саслушан је и шофер аутомобила Јакуповић, као и низ колико очевидаца. Судећи по свему, кривица је до шофера, који није возио прописаном десном страном, те тако није могао правовремено да примети трамвај раније, него тако, рекао је, у последњем тренутку. Када је судар био неизбежан. Нешто доцније стигли су и официри из команде као и директор трамваја г. Кадић са стручним особљем.

Тек после овога аутомобил је враћен у гаражу, пошто је приличо оштећен од удара.

Отац 20 деце и деда 40 унучади погинуо у саобраћајној несрећи

Вараждин, 29 септембра. — Данас је на путу Вараждин — Дудрег, код села Трновице, дошло до тешке саобраћајне несреће у којој је платно главом 75-годишњи Иван Сабић, богати сељак и дугогодишњи претседник општине у Бартоловцу.

Сабић се враћао око 11 и по часова пре подне теретним колима. Успут му је долазило теретни аутомобил једне фирме из Марибора. Коњ се поплашио и доспео пред аутомобил.

Шофер је покушао да укочи, али је све било доцкан. Приликом ове несреће Сабић је на месту убијен, а такође и коњ. Покојни Сабић остално је иза себе 20 деце и 40 унучади.

СЕЋАЊЕ НА ЖРТВЕ ТОПЛИЧКОГ УСТАНКА

У недељу ће у Блацу бити освећена спомен-костурница

војводи Кости Војиновићу

Блаце, 29 септембра. — У недељу, 2 октобра о. г., на веома свечан начин извршиће се освећење спомен-гробнице војводи Кости Војиновићу и његовим друговима и свечано освећење заставе Удружења четника у Блацу.

Насиља окупаторских власти у свим крајевима, која су 1917 године достигла врхунац, постала су неиздржива. Та година на челу са војводом Костом Пећан-

ли рудари и извукли своје рањене другове. Поред неколико лакше рањених тешко су рањени Јосип Кухар, стар 31 годину, родом из Хума, Иљас Кечић, стар 30 година, родом из Изворишта и Владимир Јовановић, стар 28 година, родом из Вукопља. Тешко повређени рудари аутомобилом су одмах пренесени у болницу Братимске благајне у Сењу где им је указана лекарска помоћ. На лице места изашла је судско-лекарска комисија ради увиђаја.

Више радника теже и лакше рањено

приликом несреће у руднику Баре

Деспотовац, 29 септембра. — Синоћ око 10 часова у Ресавском руднику „Баре" Благоја Јоцића, индустријалца из Београда, дошло је до несреће, у којој је настрадало неколико рудара.

При самом изласку, приликом извлачења угља из рударског окна Падалишта, пукнула је ваљкаста-спојница и четири вагонета, пуна угља, најзад ком бронзом полетела су натраг у јаму, дубоку седамдесет метара. Том приликом вагонети су налетели на једну групу рудара, који су вадили угаљ. При је настрадао Алекса Јовановић, стар 31 годину, коме су отсечене обе ноге. Иако тешко рањен, Алекса је довикнуо:

— Склањајте се, несрећа!

Али је све било касно. Вагонети су се великом бронзом извукли и натрапали још неколико рудара. Тек кад су се срушили на дно окна, притрчали су остали рудари и извукли своје рањене другове. Поред неколико лакше рањених тешко су рањени Јосип Кухар, стар 31 годину, родом из Хума, Иљас Кечић, стар 30 година, родом из Изворишта и Владимир Јовановић, стар 28 година, родом из Вукопља. Тешко повређени рудари аутомобилом су одмах пренесени у болницу Братимске благајне у Сењу где им је указана лекарска помоћ. На лице места изашла је судско-лекарска комисија ради увиђаја.

ГРОФ Г. АНТОН АПОЊИ У СПЛИТУ

Сплит, 29 септембра. — Синоћ је пропутовао кроз Сплит, на повратку из Албаније, стриц Краља Александра Карађорђевића, гроф Антон Апоњи. Он је дошао из Драча италијанским пароброди „Бриндизи" и синоћ је наставио пут према Загребу.

СМРТ НОВОСАДСКОГ АДВОКАТА ДР. КОСТЕ ТОДОРОВИЋА

Нови Сад, 28 септембра. — Данас пре подне напрасно је преминуо у 59 година позната новосадски адвокат др. Коста Тодоровић. Покојник је припадао млађој генерацији адвоката и уживао је углед спретног правника. У последње време он је побољевао, а данас пре подне је преминуо. Његова сахрана обавиће се сутра у петак, после подне у 4 и по часа из капеле на Алмашком гробљу.

Имућни људи у славонским селима добијају претећа писма

Славонски Брод, 29 септембра. — Већ дуже времена по многим славонским селима круже разна уцењивачка писма, која примају најчешће имућни сељаци. И поред свих настојања власти, уцењивачи још нису пронађени. Они у писмима траже да им се донесе новац на одређено место. У противном запаљиће им цело имање.

Тако једно писмо примила је јуче имућна сељанка Марица Марковић. Она се вратила касно ноћу и на своје велико изненађење пред вратима нашла писмо које гласи:

„Пошто смо у близини Славонског Брода, стога вам је дужност да и тебе употребимо. Наши ћаци су нас обавестили да си најимућнија у селу. Зато се обраћамо и тебе и ујутро те молимо да спремиш одмах 5.000 динара, или из ока или из бока, и да тачно у 10 часова увече однесеш тај новац крај шуме на први угао. Ако то учиниш неће ти се ништа догодити, а ако не учиниш онда ћемо ти послати једно уво, једно мушко или женско, које ће ти до-

нети цедуљу у којој ће писати С. Ц. Р. Р. П. 148 и ништа више. Онда мораш овоме лицу дати 8.000 динара. Ако не учиниш или једно или друго онда ћемо те запалити на све четири стране и уништити где год шта имаш, а напослетку већ бити умрена".

С обзиром сељанка обавестила је одмах жандармеријске органе и предала им писмо. Жандарми су направили заседу где је Марица имала да остави новац. Међутим, нико се није појавио. Власти и даље енергично трагају за овим дрским уценивачима.

СПЛИТ ЈЕ ПРИРЕДИО СРДАЧАН ДОЧЕК СВОМЕ НОВОМ БАНУ Г. ДР. БУЊУ

Сплит, 29 септембра. — У трошним брзим возом око 9.15 часова стигао је у Сплит новоимен ван Приморске бановине г. др. Мирко Буњ.

На станици је приређен новом бану свечан дочек, коме су присуствовали: подбан г. Лутер, потпретседник Градског поглаварства г. Иво Врголак, командант Јадранске дивизиске области генерал г. Марко Михајловић, шефови свих државних и самоуправних установа, претставници бановинског, среског и месног одбора ЈРЗ на челу са гг. др. Владом Матошићем, Матом Соколићем и Ањимом Чавлином. Дочеку је присуствовао и велики број личних пријатеља г. др. Буња.

Нови ван г. др. Буњ срдачно се поздравио са присутнима, а затим се одвезао у Банску палату.

МАЛЕ ВЕСТИ

Наводњавање Бјелопавлићке равнице почело

● **Даниловград.** — Радови на наводњавању Бјелопавлићке равнице отпочели су ових дана. Радови на наводњавању ове равнице поверани су предузимачу инж. г. Сукурењу, који је већ стигао на лице места и запослио велики број радника. Наводњавање Бјелопавлићке равнице од велике је важности не само за Срез даниловградски већ и за целу Црну Гору, јер ће се овим наводњавањем створити од неплодне равнице права житница која ће бити довољна да прехрани својим житом становништво читаве Црне Горе. За ово наводњавање неплодне Бјелопавлићке равнице има се у виду реку заклалити претседнику Краљевске владе г. др. Стојадиновићу који је недавно на путу кроз Даниловград обећао становницима да ће, чим се врати у Београд, предузети мере ово одобрења кредита за наводњавање Бјелопавлићке равнице.

● **Чаковец, 28 септембра.** — Гђа Дица Темел-Белец, заступница Хлинка, дебитовала је позив, да у Паризу одржи неколико класичних концерата. Гђа Темел одржала је у последње време више концерата и то на радиостанцији у Бечу, Грацу, Љубљани и у Загребу. На великој репертоару налазе се Лист и Шопен, Гђа Темел врши преговоре и за одржавање неколико концерата на париској радио станици.

● **Сарајево, У селу Нова Шехр** дошло је до тешке несреће, у којој је страдала Хајрија Ризић. Хајрија је била позната у целом крају по своју лепоти. Удала се пре извесног времена за Халима Ризића. Када се Халим оженио, констатовао је да му је жена епилептичарка. Јуче је Хајрија радила нешто око огњишта. У једном моменту она је добила напад и пала на ватру. Том приликом задобила је тешке опекотине по глави и целом телу. Њено стање је врло тешко.

● **Умка.** — Тешко је настрадао, прелазећи из вагона у вагон, при самом полазку воза на станице Умка Салих Сланић, војник редов из Тузле. Салих се пријао са отсуства у своју команду. При самом полазку воза са станице. Салих је хтео да пређе из вагона у вагон, али се због нескладном склизнуо и пао под точкове воза. При паду је задобио тешке контузије по целом телу. Одмах је пренет у ординацију г. др. Боре Вожовића, лекара, који му је указао прву помоћ и пешто су повреде тешке природе. Салих је хитно упућен у Београд.

● **Сремски Карловци, Фрушкогорски виногради** налазе се у пуном роду. Грожђе је и добија природну добру боју. Берба је почела почетком. Почиње опасно време „Рампаша" и они су већ осетили. У Разовцу на огранцима Фрушке Горе, мирни сељак Јовам Теофиловић ишао је својим послом и наспео села сачекао га је пијани сељак Стеван Костић са своја два сина и испребијали га. Један од синова сељака Костића удрео је ножем у кичму Теофиловића, а затим га изболи по целом телу. Озлеђени Теофилов преше је у болницу, док су Стеван Костић и његови синови стављени у притвор и против њих се води кривични поступак.

● **Даниловград.** — Тешке повреде ножем по рукама и целом телу нанео је синоћ дана Милошу Симоновићу из Косовог Лута његов комшија Петар Лакић. Лакић је у овом крају познат као непоправљиви алкохоличар. Тако се и пре неколико дана толико напио да је напао Милоша и задао му смртоносне повреде ножем. Када је то учинио, Лакић је настојао да пије, али га је жандармеријска патрола пронашла у једној кафани, ухапсила га и предала Државном тужилаштву у Подгорици.

Убио брата груменом земље

Смедерево, 29 септембар. — У селу Башину среза јасеничког, на месту званом Поток, дошло је јуче до једног братоубиства. Матија Отезановић једним груменом тврде земље убио је свога брата Драгољуба.

Матија и Драгољуб посађали су се били око синора који су делили њихово имање. У једном моменту Драгољуб је полетео према своме брату и почео га ударати. Матија, видећи да ће доћи до краве туче, почео је да бежи. У том моменту Драгољуб је дохватио секиру и потрчао за њим.

Како Матија није могао више да трчи сачекао је брата и замолио га да на миран начин реше сукоб. Међутим, Драгољуб није ни сачекао да му брат било шта каже, већ га је почео ударати. Да би га остранио од себе Матија је дохватио грумен земље и ударио брата по глави тако да је овај онесвешћен пао на земљу и после кратког времена издахнуо. Ову тужу посматрала је његова мајка која је била немоћна да разводи синове.

Убица је данас спроведен државном тужилаштву.

НА ТРИ ГОДИНЕ РОБИЈЕ ОСУЂЕН СТАРАЦ КОЈИ ЈЕ УБИО СВОГА БРАТА

Велика Кикинда, 29 септембра. — У среднем Окружном суду одржано је данас суђење Фрањи Винцеу, 77-годишњем старцу из Обилићева, који је 20 августа о. г. убио свог рођеног брата Имра Винцеа, старог 66 година. Суд је Фрању осудио на 3 године робије.

До братоубиства дошло је у свађи око винограда. Браћа су пре неколико година купили један виноград који су поделили. Том приликом купили су и једну заједничку преклаћу на имању. Међутим, Имре није хтео да даје браћу прекаћу на услугу. Од тога дана почеле су свађе, а када је месец дана пре убиства њихов трећи брат Антал убијеног Имреа оставио 8.000 динара, свађе су још више ускрешиле. Фрања је тражио да се ових 8.000 динара поделе на два дела, али је Имре то одбио, 20 августа ова браћа радила су у винограду и између њих је поново дошло до свађе. Том приликом Фрања је ударио брата мотиком по глави тако снажно да је на месту остао мртав.

Цело село посетило забаву ватрогасаца

из захвалности што су угасили пожар

Словонски Брод, 29 септембра. — Ватрогасна чета у Новим Карловцима спремала се синоћ за своју велику забаву. Међутим, пред саму забаву пркнела зовна ватрогастила су да је избио пожар на имању Вујновића. Иако у паралним информама ватрогасци су одмах пошли и угасили пожар. Сви сељани из села из захвалности посетили су после гашења пожара њихову забаву.

УКРАДЕНО ЦРКВЕНО ЗВОНО ПРОНАЂЕНО — ЗАКОПАНО ИСПОД ГРМА

Вараждин, 29 септембра. — У селу Стрмишћу, недалеко од Питу, налазе се војничко гробље са капелицом. У капелици су слике које потсећају на велике жртве нашег народа у борби за ослобођење. Још пре три месеца непознати лица украла су из цркве капела звоно. Жандармеријске власти непрестано су трагале за лоповима, па им је јуче после подне пошло за руком да пронађу звоно закопано испод једног грма на територији села Стрмишћа.

НЕПОЗНАТИ ЛОПОВИ ОДНЕЛИ ИЗ НАЗАРЕНСКОГ ХРАМА ЗИДНИ САТ

Словонски Брод, 29 септембра. — У Новим Карловцима непозна ти лопови провалили су у назаренски храм. Поред осталих ствари од вредности, лопови су однели и велики зидни часовник, који је у назаренској вери претстављао пролазност и безвредност људског живота. Ствар је непознатим лоповима трагалу.

НЕСТАНАК ЈЕДНОГ ШЕГРТА

Панчево, 29 септембра. — Андреас Бајер, стар 14 година, димничарски шегрт, родом из Опова, нестао је 19 с. м. и до данас није пронађен. На себи је имао димничарско одело, а на ногама папуче. Андреас је ситан и слабашан. Породица несталог дечака трага са полицијским властима да би га пронашла, али до данас му се није ушло у траг.

ПРЕМИЈЕРА У НАРОДНОМ ПОЗОРИШТУ

Андре де Пере-Шапи: „Уседелица"

Ако начнет балканским реалног, али и сврсног у свој драми о заваљеној љубави једног учитеља. Та чиста фрагмента, која могу дати само изградно сиротињском породицу, испунуту човеком јесом.

Да није тако мотивите, психолошки тако сврсишно чисто и до тантина изграђено, да би било све убедљиво о тачности ове уседелице, лакше би се психолозима могло подићи (на завидним, него подићи на гледалишта) једно моментуално-типе бесомучне жене, коју су године натерале да се са сеоском местином бори за љубав свога живота. Ако је у тој психолошкој драми било места тешким, мутним, јако подвученим, тако да вредају естетику, без ких би, вероватно, истина о једној жени била непотпуно натпокрена. Сва патетика у спасења која треба да постигне ово потпуно и постојану психолошкој у једној породици, великодушно је бришала естетику, али је прему учинила сиромашном, значајном, што је важније, пропубљеном, психолошки до краја забавном.

Андре де Пере-Шапи је веома млад писац. Он је сасвим млад као писац. После огромног успеха дела у Паризу, у разговору са њим, добио сам прилику, колико искрено, толико и карактеристично: „Ово што сам сино у својој драми, јесте употребљен ту-

Гђа Деса Дугалић

тришан професа Естерин, мала психолошка личност. То је бела литература која се мени, као и осталима, свидала. Али у свакако успех дела нисам могао веровати... То је било изнад мене, могуће, изнад сваке мере..."

Ништа техничје и — ништа позлашнија за оне који су дало изнети пред публику.

Мтади де Пере-Шапи био је отац једне ућишљиве у својој драми, којој је требало трамити велику уметницу кратеру. У Паризу је сликна Жермен Дермоз проглашен још једном сјајном и учишкиста младог писца и њеног дело прекомоћи чувеним. Дало је било одличио, личност Естере драмски вешрадно обрађена и глумачки изражајна. Жермен Дермоз знала је својом крешћом да задиви посторишни Париз.

Да је гђа Деса Дугалић играла Естеру у Паризу, сликна Жермен Дермоз ни би јој својом крешћом могла помрачити сјају. Могла би само још боље да истакне уметничку снагу и личност гђе Дугалић.

Радна која ванина, која оне ширине, коју имају проклесана драмска дела. Мотив је мали и једино добра обрада могла га је учинити крајње занимљивим литерарно и психолошки изражајним на сцени. Естерина сестра од тетке Марте, на коме да задиви, коју у кући пред мужа. Иду тучи што квалитуриму смелом, осећном, сујбоковском. Она оставља кућу, дицу, мужа, и одлази са својим љубавником. Естера, уседелица, мени чекајући сетних година, са пуно скривене жудње, ради на Мартином бастету из кућа. Иза тога се крије њена љубав према Мартином мужу, кога ће она, када буде остављен и сам, лакше придобити. Естера је то прво тучу у тачности да се сазуби. Због тога је она, у изводењу својих планова, бахатна и цинична до неверовитности. Одвојом Мартином Естера нагло, али сврсено, остварује свој план до привучи Етеина. Она му признаје да га воли и измољује од њега признања да је и он њу заволео. Мајка и сестра Естерина боре се против ове будуће везе, покушавајући и разоткривајући сву чудовишност карактера Естерин успеха и њен да сналаде. У тренутку када треба да се реализује Естерина и Етеинова љубав, враћа се Марта, напустивши се љубавника, разочарана сирином, болесна. Естера је очајна. Она и у томе моменту покушава да сазуби љубавну задрви Етеина за себе, али не успева. Он одрасте своју жеђ и одлази с њом.

Личности ове драме изграђене су литерарно и психолошки завидно рељефно и са задивљујућом крепошћу. Оне је рађи да живо од њих видиш, чујеш, њихов говор познаш као непоправљиви алкохоличар. Тако се и пре неколико дана толико напио да је напао Милоша и задао му смртоносне повреде ножем. Када је то учинио, Лакић је настојао да пије, али га је жандармеријска патрола пронашла у једној кафани, ухапсила га и предала Државном тужилаштву у Подгорици.

Језик писцев изванредно оригиналан. Гђа Дугалић је учинила све да буде сличан. Гђа Вобанић је радила све да буде лепо. Као и многи пута, без сваког изузетка, увиђајући у протеклу која није позоришта и овде је своје сасвим промашила.

Режија је имала захвалан материјал. Г. Драгутиновић је учинио нешто да дела успе, приближио га у многоме одличном покази, играма гђе Вобанић и г. Пантић у главним ликовима.

КОНСТАНТИН АТАНАСИЈЕВИЋ

ДВЕ НЕСРЕЋЕ У РУДНИКУ КАКАЊ

Сарајево, 29 септембра. — Из рудника Какањ ноћас су пренесена у општинску болницу два радника, који су веома тешко повређени. Један Хасагић радио је на жичарској железници када је спроводио један пун вагонет, приметио је да са друге стране долазе шест других вагонета. Он је појурио до сигналног уређаја желећи да зауставо ове вагонете, али у том тренутку један вагонет налетео је свом снагом на њега и потпуно му здробио обе ноге. Друга несрећа догодила се на откопном радилишту где је један од откопних радника Салка Алиефендића.

СУДАР МОТОЦИКЛА И АУТОМОБИЛА

Сарајево, 29 септембра. — Између Кисељака и Сарајева, на Кобилу Глави, дошло је до тешке саобраћајне несреће, у којој је мотоциклиста Ивица Гагулић сударио се аутомобилом којим је шофирао шофер Шериф Арнаутовић. При судару мотоцикл је одбачен у јарак, а Ивица је задобио тешке повреде од којих је убрзо преминуо. Он је превезен у сарајевску болницу.

ПОВРАТАК ПРЕТСЕДНИКА НОВОСАДСКЕ ОПШТИНЕ

Нови Сад, 29. септембра, — Претседник општине г. Коста П. Миросављевић вратио се јуче са одсуства и у суботу ће преузети дужност.

СУТРА ПРЕСТАЈЕ ВОЖЊА МОТОРНИМ ВОЗОМ БЕОГРАД—ЗАГРЕБ

Генерална дирекција државних железница известила је да моторни возови Управе италијанских железница, који су свобраћали у току септембра месеца о. г. ради пробе од Београда до Загреба и обратно, почев од 1 ок обра о. г. неће више свобраћати.

УНАПРЕЂЕЊЕ КАТАСТАРСКИХ ПОМОЋНИХ ГЕОМЕТАРА

Расписан Министрства финансија унапређени су за катастарске помоћне геометре 9 лица. Ђорђе Петковић, Срећен Живковић, Вељко Кенђа, Божидар Делић, Стеван Радић, Душан Стефановић, Милорад Јовичић, Милош Тадић, Фрања Мршић, Мића Кочовић, Богомир Брдњић, Мустафа Хаџић, Сулејман Ибрахим-Ефендић и Душан Димитријевић, чиноничким приправницима одељења катастра и државног добара Министарства финансија.

Данас
петак 30 септембар

Позоришта:

КОД СПОМЕНИКА: (20) Кнез Игор.

НА ВРАЧАРУ: (20) Што баво не може, жена може.

Варијетеа:

ВАРИЈЕТЕ „ПАЛАС": (22 час.) Нов варијетски програм. После програма табарен-бар. Свира оригинална музика.

Биро:

ГРАДСКИ ТУРИСТИЧКИ БИРО (Кнегиње Љубице бр. 1/II) оверава потписе за бесплатан повратак из Београда туристима сваког радног дана од 9—13 часова, а недељом и празником од 10—12 час. Телефон бр. 26-342.

Музеји:

МУЗЕЈ КНЕЗА ПАВЛА (Нови Двор) отворен сваког дана сем понедељка од 9—16 часова непрекидно.

ВОЈНИ МУЗЕЈ (Горњи град) отворен сваког дана сем среде од 9—12.30 и од 15—17.30 часова.

БИБЛИОТЕКА И МУЗЕЈ О. Г. В. (Кнегиње Љубице 1): према потреби, од 1 јула до 1 октобра, читаоница за одрасле отворена је радним даном (сем петка) од 9 до 14 часова, недељом од 10—12 часова омладинска, а дечја читаоница: понедељником, уторком, средом и четвртком од 9—12 часова; музеј је отворен радним даном од 10—12 часова, недељом од 10—12 часова.

Биоскопски програм:

ДУКСОР: доња сала: (15) 1) **Мајрика** (Франциска Гал); 2) **Журнал.**

ДУКСОР: горња сала: (15.15) 1) **Сеовљски берберин** (Мигуел Либрадо); 2) **Журнал.**

КОЛОСЕУМ: (15) 1) **Благо Цингис Кана** (Петер Лоре); 2) **Најновије Парамунтов журнал.**

КОЛАРАЦ: (15) 1) **Невиност** (Лида Барова, Адина Мандлова, Јарослав Бохал.

ВРАЧАР: (15) 1) **Невиност** (Лида Барова, Адина Мандлова, Јарослав Бохал). **Бесплатно артистичко вече.**

УРАНИЈА: (15) 1) **Љубав у цуцигаи** (Дороти Ламур); 2) **Пртљаи филм**; 3) **Журнал.**

КАСИНА: (15- 1) **Пустоловине Марка Пола** (Гари Купер, Сигфрид Гурје).

★

СЛАВИЈА: 1) **Розалија** (Нелсон Еди, Илона Хајмаши, Елинора Повел); 2) **Шала**; 3) **Фокс новости.**

ТРИГЛАВ: 1) **Госпођарица пешчане** (Мери Корнеја); 2) **С конја на мегерца** (Стан Лаурел, Оливер Харди); 3) **Фокс новости.**

МЕТРОПОЛ: 1) **Освета будога Друмонда** (Џон Барлмор); 2) **Демони врака** (Петер Лоре); 3) **Парамунт журнал.**

РЕКС: (15) 1) **Разбрат Пирија** (Пирс, Лоретт Јанг, Данијел Дарока); 2) **Мики Маус и Фокс новости.**

КОРЗО: (15) 1) **Уранак** (Дороти Ламур, Џон Хал).

ОДЕОН: (15) 1) **Уранак** (Дороти Ламур, Џон Хал).

АВАЛА: (15) 1) **Нечево** (Хари Бор, Мерион Шантал); 2) **Пртљаи филм** и **Фокс вести.**

БАЛКАН: 1) **Залуђујући комичар** (Жое Брауи); 2) **Потера за златом** (Жорж Обрјен); 3) **Фокс новости.**

НОВАКОВИЋ: **велика сала:** (15) 1) **Луди под вичем** (Лида Барова).

НОВАКОВИЋ: **мала сала:** (15) 1) **На ври** (Жан Габен, Сузи Прим).

Земун:

РЕСТОРАН - ДАНСИНГ „Балита БЕОГРАД" концертна сапоне »Melody« — г. Миле Илаповић.

ЦЕНТРАЛ: 1) **Елегантна Тараканова**; 2) **Парамунт журнал.**

ЛОВАЧКИ: (9.30: 1) **Игра у двору** (Жанет Макдоналд); 2) **Журнал.**

ГАТЕР: 1) **Вашир Лендова**; 2) **Три бекрије.**

Панчево:

ТРУВАЧ: 1) **Љубав Татјане Петровне** (Клодет Колбер, Шарл Бојер); 2) **Фоксов журнал.**

Дежурне апотеке:

Виногрозанй Јован — Престолонаследника трг 23 — тел. 20-701; Димитријевић Лазар — Престолонаследника Петра 7 — тел. 25-192; Живадиновић Јован — Краља Александра 259 — тел. 28-720; Јевремовић Илија — Краља Петра 91а — тел. 28-763; Јеремовић Милинојо — Краља Чарапића 18 — тел. 27-043; Јелић Драгољуб — Краља Милана 64 — тел. 25-622; Мајданац Слободан — Карађорђева 98 — тел. 27-734 Милић Марко — Ом Равангелова 18 — тел. 28-644; Пашић Ђорђе — Краљице Марије 61 — тел. 24-672; Тајсић Спасоје — Краља Александра 118 — тел. 21-413.

На Чукарици — Београд —

Лазаревић Душа, Трговачка 11 — тел. 25-402, дежурна стално.

ПРЕНОС БОЛЕСНИКА И РАЊЕНИКА — из унутрашњости у Београд и обратно, врши новим санитетским аутомобилима по врло дрбеној тарифи. ауто - такиста Урошнор крста, телефон 24-479.

Важнији телефони:

Пожарна команда 23-121, 22-122; Станица за спасавање 23-456; Железничка станица: Обавештајна бирО 26-913, 27-116; „Путник" багажна станица 22-164; **Аутомобилско** обавештење 20-406; **Ауто-такси:** Код хотел Балкана (Призренска улица) 22-707; код кафане Блед 23-239 код хотела Бристол 30-793; у Гаражанинова улици 25-683; код кафане Дадаленд 28-948; к хотел Славенска 20-567; код кафане Златорог 30-895; у Краљице Наталије улици 28-184; код гарнзона удружења 20-404; код хотел Македоније 26-875; код хотел Паласа 22-905; код каф. Руски цар 21-393; код Кнежевог споменика 21-279; код хотел Српског краља 23-075; Код Славије (Светосавска улица) 30.600; код Славије (сквер) 23-074; код кафане Топола 28-120; у Хиландарској улици код Златног дана 30-796; код кафане Вучара 21-300; станица Мостар 28-584; Станица за спасавање и хитну помоћ (лекарски синдикат) 28-617; Окружни уред дежурни поћни лекар за хитну помоћ 21-731. Телефон бр. 22-213 за продају телеграма.

Двадесет година борбе против туберкулозе

Велики успех санаторијума Голник и г. др. Нојбауера

Санаторијум Голник

У питомој Горењској, на подножју Камничких Алпа, постоји данас једно од најпознатијих лечилишта: санаторијум Голник, подигнут као уточиште оних несрећних бића чији је организам напала туберкулоза.

Голник је откривен случајно

Једна лекарска комисија, заморена узвалудним истраживањем терена погодног за санаторијум за туберкулозне, одмарала се једне благе јесење вечери у

Г. др. Нојбауер

парку старог града Голника. И случајно је приметила да се сав Голник купа у злату сунчаних зрачкова, док је долина Саве била утонула у непрозирну долинску маглу, а висови Сторчића ишчезавали у уловним облацима. Установљено је да Голник има Богом дане услове за подизање санаторијума: обилну, изо кристал чисту горску воду, пошумљ изнад долинских омагланда а изнад тешких висинских облака, са идеалном субалпијском климом.

И приступљено је послу.

Кроз планине мора често да износи разврдне фале, да обрушава и оцртава, да би присилио чи-

ПОЗОРИШТЕ

КОД КН. СПОМЕНИКА

Кнез Игор

(Прослава 25-годишњице г. Холодкова)

Вечерас се даје опера „Кнез Игор" од Бородине. Наслову улогу, једну од својих најбољих уметничких креација, пева г. Холодков, Јарославну пева гђа Ољденкоп, као гост. Кончаклову гђа Сварова, Половцку девојку гђа Тодорова, Галицког г. Пихлер, Владимира г. Поповић, Кончака г. Цветковић, Скулу г. Туњаковић, Јероја г. Богић, Овлура г. Петровић, Да дилу гђа Горски. Соло у балету гђе Васиљева, Оленьева и г. Жуковски — цео балетски ансамбл. Диригент г. Маринковић, директор опере. Почетак у 20 часова.

ПОЗОРИШТЕ НА ВРАЧАРУ

Што баво не може, жена може

Вечерас се даје комедија „Што баво не може, жена може" од Стевана Нешјеровића. У главним улогама гђа Урбанова (Јанка) и г. Дрекп (Вако), М. Мариновић (Пантарачић); у осталим улогама гђе Паранос, Хаџић, Г. Јовановић и г. г. Геџ, Васић, Гнитровић, Л. Јовановић, В. Јовановић. Редитељ г. Геџ. Сценограф г. Денић. Почетак у 20 часова. Цене места од 3 до 20 дин.

Одобрено отсуство учесницима скупштине Југословенског женског савеза

Решењем г. Министра социјалне политике и народног здравља одобрено је отсуство од 11 до 17 новембра свима чиновницима Министарства, које ће учествовати на годишњој скупштини Југословенског женског савеза, која ће се одржати од 12 до 15 новембра у Београду.

ЧИТУЉА

Јуче су у Београду сахрањени **Марија Јовановић**, ученица, 15 година, Врапова 12; **Франциска Грозника**, дете, 4 месеца, Војводе Степе 80; **Јеленсава др. Демонтетиа Николајевића**, домаћица, 69 година, Рајићева 16; **Јанићије Стаменић**, бенабција и кафеџија, 65 година, Краљев Трг 10; **Јосиф Плетниковић**, зидар, 60 година, Војводе Гиитора, 48. **Анђелка Терован**, домаћица, 46 година, Рушкова 15.

ВРЕМЕ
Личне вести

Веридбе

Гђа **Милена Туковић** из Вишеграда и г. **Љубомир Лалић**, геометар из Сапског Места, верени.

Гђа **Верица**, кћи гђе **Даре** и поч. **Милована Брашића**, из Врњачке Бање и г. **Мирко**, трговац из Врњачке Бање, син гђе **Маре** и поч. **Дуја Чачића**, верени.

Венчања

★ У Саборној цркви венчаће се у недељу, 2 октобра, у 7.30 часова гђа **Љубица**, кћи гђе **Вукосава** и г. **Милана Костића**, директора гимназије у пензији и г. **Велибор**, судија, син гђе **Катарине** и г. **Радивоја Јовановића**, генералног инспектора Министарства унутрашњих послова. Честитања у цркви.

★ **Ната**, кћи **Лепосаве** и **Милана Крстковића**, трговца из Шапца и **Коста**, син **Ђурђије** и **Раде Трифуновића**, економа из Краљева, венчаће се у недељу 2 октобра у Шабачкој саборној цркви у 11 час. пре подне.

Помени

● **Друштво ђачких склоништа и школских кухиња** у Београду одржаће помен свима умрлим добротворима, утемељачима и редовним члановима Друштва 1 октобра у 11 часова пре подне у цркви Св. Марка.

● **Удружење ратника бродолома** приредиће прворазредни помен многобројним изгинулим ратницима за време светског рата у страховитој јесењим бродоломима, нарочито од стране непријатељских подморница — сумарена у Средоземном и другим морима, у храму „Св. Саве", 2 октобра у 11.30 часова пре подне.

● **Сутра, 1 октобра, у 11 часова** за Деспотовачком гробљу, даваћемо 40-дневни помен своме добром супругу и сину **Ђорђу Р. Богојевићу**, кафеџији. Ожалошћени: супруга **Убавка**; отац **Радивоје** и остала родбина.

● На Новом гробљу (парцела 40), сутра, у 11 часова даваћемо нашој драгој **Анки Ђурић** годишњи помен. — Ожалошћена деца: **Милош, Лепа и Мића.**

● **У недељу, 2 с. м. у 10 часова**, на Крањујевачком гробљу даваћемо нашој драгој **Кати поч. Т. Марићевићка**, пензионера из Крушевца, годишњи помен. — Ожалошћени: кћер **Сања**; унук **Михаило**; унуке: **Иванка, Милена и Јелена** и зет **С. Јаћевић**, адвокат са осталом родбином.

Читуље

† **Слобода М. Марковић**, супруга г. **Милана Г. Марковића** трг. из Смед. Паланке, преминула је 29 о. м. у Смед. Паланци. Сахрана 30 о. м. — **Ожалошћена породица.**

† Наша добра мама, бака и ташта **Драгиња**, удова **Димитрија Срећковића**, преминула је 29 о. м. Сахрана, 30 о. м., у 16.30 часова из капеле на Новом гробљу. — Ожалошћени: Вера са **Сашом**; унука **Сибенкирка** и зет **Милутин Илић**, инспектор Министарства поште.

† Наш мили и никад непрежаљени супруг, отац, брат и деда, **Тома С. Тодоровић**, чиновник Дирекције државних железница, преминуо 29 о. м. Сахрана, данас, 30 о. м. у 16.30 часова из капеле на Новом гробљу. — Ожалошћени: супруга **Зорка**; синови: **Живорад** и **Војислав**; кћери: **Јелена, Милица** и **Пошика** са осталом родбином.

† **Павле Вељковић**, пређмирувоје је после краћег боловања, 29 о. м. Сахрана, данас, 30 о. м. из капеле на Новом гробљу.

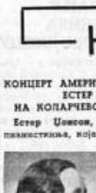
† **Софија Тодоровић**, преминула је 29 о. м. Сахрана, данас, 30 о. м. из капеле на Новом гробљу.

† **Анђелија Перић**, преминула је после краћег боловања, 29 о. м. Сахрана, данас, из стана: Ђорђа Крстића 29.

† Наша мила и никад непрежаљена **Евица Теодосијевић**, преминула је после краћег и тешког боловања, 29 о. м. Сахрана, данас, 30 о. м. у 10 часова из стана: Метохијска 56. — **Ожалошћена породица.**

КОНЦЕРТИ

КОНЦЕРТ АМЕРИЧКЕ ПИАНИСТКИЊЕ ЕСТЕР ЏОНСОН НА КОЛАРЧЕВОМ УНИВЕРЗИТЕТУ

Е. Џонсон

Естер Џонсон, одличка америчка пијанисткиња, која је у Сакупштру прошлогодишње сезоне једну од најбољих интерпрета Моцартових дела и музичке 18 столећа, одржаће свој једини солистички концерт, у уторак, 4 октобра, у сали Коларчевог универзитета. Почетак у 20.30 часова. На програму: **Турини, Хајди, Бах, Моцарт, Шопен, Славенски, Милојевић и Чопино.** Цене места од 10 до 40 динара. Улазнице се продају код „Хармоније", Теразије 12, Телефон 23-794 и на биљетарници Коларчевог универзитета, Телефон 29-337.

КОНЦЕРТ МАРИЈЕ ЛИТВИН И ГРИГОРИЈА ЛИТВИНОВА

У суботу, 1 октобра, у Руском дому, Цара Николе II (Краљице Наталије 33) Марија Литвин (сопран) и Григорије Литвинов (баритон) дају свој једини концерт у Београду, после огромног успеха у Италији, Француској, Енглеској итд. На програму руска и италијанска композиторе: Мусоргски, Чајковски, Римски Корсаков, Шапење, Верди, Росини, Москаљи и др. Оперске арије, песме и дуети. На клавиру прати г. Н. Васиљев. Почетак у 20.30 час. Цене места од 5 до 35 динара. Претпродаја карата на каси Руског дома од 10 до 1 и од 5 до 7 час. Телефон 22-456.

ОДЛОЖЕН ЗАКАЗАНИ ПРВИ РЕДОВНИ КОНЦЕРТ БЕОГРАДСКЕ ФИЛХАРМОНИЈЕ

Заказани први редовни концерт Београдске филхармоније за суботу 1 октобра, у Коларчевој задужбини одлаже се.

БЕОГРАДСКЕ ВЕСТИ

■ **Школа енглеског језика**

Школа енглеског језика коју је основао Енглеско - америчко-југословенски клуб пре 12 година, организоваће и ове године разне течајеве као почетничке, конверзационе и виши. Посебни течајеви за студенте, официре и госпођице које су у корисној кореспонденцији увеле се ове године. У клубу предају 7 Енглескиња са највећим стручном спремом. По завршеним течајевима, ученици могу полагати испит на Кембричком универзитету за диплому енглеског језика. За сва обавештења обратите се секретару клуба, (Добрињска 10/II) на тел. 22-120.

■ **Отварање поште на Сајмишту**

На Београдском сајмишту за време трајања Другог балканског конгреса за заштиту деце од 1 до 7 октобра биће отворена пошта, која ће вршити службу примања обичних и препоручених пошиљака, као и продају марака.

■ **Затварање поште Београд 17**

Од данас, 30 о. м. привремено се укида пошта, телеграф и телефон Београд 17, која се налази у Краља Милана ул. 11 (Задружно-поштанска банка).

Спорт

Првог дана такмичења за тениско првенство Подунавља није било значајнијих сусрета

Јуче је на игралишту Бтк-а започело међународно тениско турнир за првенство Подунавља. Како је то био први дан такмичења, то није било важнијих сусрета.

Резултати јучерашњих сусрета би ли су они:

Господа, појединци А: Ашбот (Мађарска)—Марковић 6:0, 6:1, вић—Бошњина 7:5, 6:3; Јуришић—6:1; Дукић—Гавриловић 6:4, 6:1; Ласло—Јанковић 6:0, 6:4; Берта—Јуришић 6:2, 6:1; Бако (Мађарска) —Кумануди 6:4, 6:3; Ристић—Радовић 5:7, 6:2. (Ова је партија остала недовршена и настављће се данас пре подне).

Господа, појединци Б: Јовановић—Бошњина 7:5, 6:3; Јуришић—Крајиновић 6:4, 6:3; Трифуновић—Јаковљевић 6:3, 6:1; Врановић—Трифуновић 6:0, 6:0.

Даме: Пауновић — Заволински 6:1, 6:0, гђа Серинг—Галер 6:1, 6:0; Вуразовић—Петковић 6:1, 6:0.

•

Данас се такмичење наставља. Осим синтра господа и дама играће се и дубл и микст-дубл партија. Распоред господе А је овакав: у 14 часова: Радовановић—Берта, у 15 часова: Ашбот—Ласло и Бако — победник меча Ристић—Радовић, у 16 часова победници прног и другог меча.

Господа А играју четврт и полуфиналне, као и даме. Почетак у 14 часова.

Мађар Амбот

Ситне вести

Г. Миодраг Павлићевић, наш одличан спортски радник и дугогодишњи истакнути члан управе Јлса и Вска, дао је оставку на дужност службу (судску) и откорио је сопствену адвокатску канцеларију у Врапској улици 2/II, у згради Општинске штедионице.

С. к. Обилић приређује у суботу 1 ноември о. г. другарско вече у свим просторијама, кафаше „Н. Гранатовац" у Вегушевој улици, на које позива све пријатеље спорта, клубе, и чланове. Свира приличан џез. Улаз слободан и бесплатан.

Фудбал у земљи

Прелистеку утакмицу у Новом Саду Мачва—Раднички уместо Милиција Моравска, који је отказао путовање у Сомбор.

Рашка: У недељу је у Ваљеву одиграна пријатељска утакмица између Рашчанског с. к. „Студенице" и С. к. „Рудара" из Ваљева, која се завршила са резултатом 5:0 за „Студеницу". „Студеница", и ако је наступала са 5 резерви, ипак је сигурно победила свог противника.

Оранје: Данас је овде одиграна пријатељска утакмица између С. к. „Кроанје" (Жупа) и одличног „Шипшина." Утакмица се завршила са победом домаћи од 4:0, код којих су се истицали два млада талента, Живковић и Нуркић.

Прошле године регистровано је кроз дневну штампу неколико утакмица које су одигравала лигашких првенствених утакмица на Вска игралишта. Чињени су покушаји да се крнница за то пребаци на наш клуб.

Наш клуб је и ове године настојао да се са свима лигашким клубовима споразуме, али у томе нисмо успео само са с. к. Југословенам. Вск и Вска показали су ове године разумевање за потребу одигравања дуплираних утакмица. Са

Распоред хазенских првенствених утакмица за јесењу сезону

2 ОКТОБАР

Моравија—Звечан и Врбапин—Бавск у Београду, Вск—Трговачки и Крушевац, Југославија—Стефанпин у Ст. Пазови.

9 ОКТОБАР

Врбапин—Југославија и Моравија—Трговачки у Београду, Балк—Звечан у Кос. Митровици.

16 ОКТОБАР

Врбапин—Вск, Вавск—Моравија и Југославија—Трговачки у Београду, Стефанпин—Звечан у Кос. Митровици.

23 ОКТОБАР

Југославија—Моравија и Вск—Вавск у Београду, Звечан—Трговачки у Крушевцу, Врбапин—Стефанпин у Ст. Пазови.

30 ОКТОБАР

Трговачки—Врбапин и Југославија—Балк у Београду, Моравија—Стефанпин у Пазови, Вск—Звечан у Кос. Митровици.

6 НОВЕМБАР

Звечан—Врбапин и Моравија—Вск у Београду, Балк—Стефанпин у Пазови.

13 НОВЕМБАР

Вск—Стефанпин у Пазови, Југославија — Звечан у Митровици, Балк—Трговачки у Крушевцу.

20 НОВЕМБАР

Југославија—Вск и Моравија—Врбапин у Београду, Балк—Трговачки—Стефанпин у Крушевцу.

ИЗ ВАСКА. — За прелистеку утакмицу протпву С. к. Хајдука из Сплита која се игра 2 октобра т. г. у Сплиту, позвана се следећи тим: **Јаћовић, Митровић, Бенадић, Кинсарић, Лучић, Димитријевић, Тирнанић, Лах, Томашевић, Чабрић, Сарић.** Резерва Милић. Сви позвани играчи имаћу се јавити вобе пута г. Сими Симићу данас на јединској станици најдаље до 13.30 часова.

Играчи „Шипшина" и „Југословена" са функционерима и претседником С. к. Југословена к. Ђуром Драшковићем (у средини) пред почетак утакмице

ДОСАДА СУ БСК И ГРАЂАНСКИ ОДИГРАЛИ 38 УТАКМИЦА

Загреб, 29 септембра. — Први погодишњи дерби између загребачких „дугурија" и Бска сакупиће у Загребу са великим интересовањем. Према картама, које су већ продате, може се очекивати много већа посета него приликом међународне утакмице „Белих орлова" и Чехословачке. Ово је 39 сусрет између Вска и Грађанског а разлика у головима је 56:70 за Грађанског.

Тренер Буковп спојиће пуленима дуже предпелу недељу. Ово неће нипе бити двобој Буковп—Немеш, него двобој наших најбољих фудбалских тимова. О томе говорпће у петак 30 о. м. у 12 часова на загребачком радну секретар Грађанског Јакупић и један од наших најпопуларнијих фудбалера, Кокотовић.

Иако се још тачно не зна тим Вск-а, верује се да ће у недељу на стадиону Грађанског играти 11 играча који су одиграли на својим грудима држапа грб.

Тим Грађанског

За недељну сутрет Грађански је одредно овај тим:

Глазер, Хитл, Брозовић, Потачник, Јазбинша, Цимермајић, Шиндпи, Лешник, Вељф, Антолковић, Кокотовић.

Тим Вск-а

За утакмицу протпв Грађанског у Загребу Вск је одредно следећи тим:

Пајар, Стојаковић, Дубак, Лемер, Драгичевић, Кнежевић, Гинпновић, Вујединовић, Вазаревић, Божовић, Подкрајсек.

Само због одласка учешће Стојаковића, који мора неће моћи да путује. У том случају место њега ће играти Радовановић или Арсенијевић. Вск путује у суботу ујутро у 9 часова.

Тим „Југославије"

За недељну утакмицу протпв Хашка „Југославија" је одредала следећи тим:

Радовић, Анђелковић, Лучић, Атанацковић, Бровић, Бошић, Рачар, Ћирић, А. Петровић, Вељар и Ивић.

Домородски не игра, пошто болује од жутице и лежи у болници.

Тим Јединства

Ваше Секулић је одредно следећи тим Јединства за утакмицу са „Љубљаном":

Новак, Вујовић, Вучковић, Петковић, Лончаревић, Кечкош (Завкап), Мајетић, Арбанасовић, Живковић, Секулић, Симић.

Предпгру утакмице „Јединство" — Љубљана ће одржати Јединство Вск—„Јединство" од 12.45 часова.

Тим Баск-а за Сплит

За недељну утакмицу у Сплиту Баск је одредно следећи тим:

Јакшић, Митровић, Бенадић, Кинсарић, Лучић, Димитријевић, Тирнанић, Лах, Томашевић, Чабрић, Сарић.

Тим варажданске Славије

Варажданн, 29 септембра. — недељну пкрашку фудбалску утакмицу у Сконљу одданше „Славија" састављен је следећи тим: Гашпарић, Гушић, Мађарић, Вимић, Старец, Брадашић, Гал, Павлетић, Копривић, Салерта.

Зашто се у недељу не играју обе утакмице на једном игралишту

Коминике С. к. Јединстве

Прошле године регистровано је кроз дневну штампу неколико утакмица које су одигравала лигашких првенствених утакмица на Вска игралишта. Чињени су покушаји да се крнница за то пребаци на наш клуб.

Наш клуб је и ове године настојао да се са свима лигашким клубовима споразуме, али у томе нисмо успео само са с. к. Југословенам. Вск и Вска показали су ове године разумевање за потребу одигравања дуплираних утакмица. Са

ЗА ЛЕПУ КОСУ
ЗА ЛЕПО ЛИЦЕ
ЗА ЛЕПЕ РУКЕ
ЗА ЛЕПЕ НОГЕ
ЗА ЛЕПО ТЕЛО
ЗА ЛЕПО ЗДРАВЉЕ
ЗА ЛЕПУ ПОЛТУ
ЗА ЛЕПУ ЧИСТОЋУ
ЗА ЛЕПУ ЗУБИ
ЗА ЛЕПУ ЗДРАВЉЕ
ЗА ЛЕПУ ЗДРАВЉЕ
ЗА ЛЕПУ ЗДРАВЉЕ

Михаил Јвић
Мајка

55

— Моја тајна, мадам!... Ако одем тамо...

— Боже сачувај!

— Зашто не? Кога има да се бојим? Ја ћу њима отворити очи! Дениза издаје тамо себе за аристократкињу, за дежурну из пансиона благородних питомица! Ха-ха-ка! А Жарденова мајка је строга католикиња. Кад им испричам ко је уствари Дениза, они ће је избацити на улицу!

— За Бога, немојте ићи тамо! Како можете?

★

Вишеску је запрепашћен. Он је био убеђен да ће се мадам Дипон ухватити за његову понуду обема рукама.

— Зар мадам не жели да има у својој кући Денизу по-

та, узима перо и потписује са извесном елеганцијом.

— Узмите, — рече мадам Дипон са гадљивошћу, стављајући пред Румуном на сто 11.000 франака.

Румун је дуго и пажљиво савијао новчанице, затим пољубио пакет новаца и гурнуо га у џеп.

— Као што видите, мадам, весело се смешећи рече он, радити морају ипак само волови и коњи, а човек може да заради лепу парицу и самом пријатном беседом! Бог сачувао, мадам!

★

ГЛАВА
ТРИДЕСЕТ ЧЕТВРТА

Ја сам толико срећан, мама!"

Жорж наслони своје образе на мајчино лице и затвори очи.

ново? — пита он зачуђено.

— Не!

— Дакле, моја покуда вам се не свиђа?

— Не!

— Па добро, онда ћу дарадити на други начин...

— Како?

И мадам Дипон погледа Румуна готово избезумљеним очима.

— Ја ћу позвати у Париз мадам Жарден, па ћу јој пружити интересантне податке о верености њеног сина. Наравно, ако има вољу да ми добро плати...

— Ви сте полудели?

— Нимало! Ко не би хтео да заради? Да пропустим овакав случај...

— Добро... Слушајте Вишеску. Препустите целу ту ствар мени... Ја ћу сама разговарати са мадам Жарден...

— Мени је свеједно, ако ми платите...

— Колико? Ви сте хтели још хиљаду франака...

— И за повратак Денизе у вашу кућу — пет хиљада...

— Добро, ја ћу је сама довести, а ви добијате шест хиљада франака...

— И четири хиљаде зато што отказујем састанак са мадам Жарден.

— Ви сте, уцењивач, Вишеску!

— Као што видите!

— Добро, примам ваше услове али морате да ми дате признаницу.

— О томе да сам примио паре?

— Да, а исто тако и обавезу да ћете останити Денизу на миру.

— Мој аутограм није тако сјајно котиран, али кад ви желите да га имате по сваку цену, дајем вам га готово џабе, свега за хиљаду франака...

— Ви сте нитков, Вишеску!

— Ваи сваке сумње, мадам!

Мадам Дипон пише признаницу. Вишеску је пажљиво чи-

— Радујем се мој мали дечко...

— Сада ниси нашао само Денизу, већ и тебе, мама!.. Ми смо били већ тако далеко једно од другога... Провалија између нас расла је сваким даном... И ја сам много патио. Кажи ми, мама, зар Дениза није дивна?

— Дениза?.. Па да, па да!.. Тешко ми је да дајем свој суд о њој, ја је тако мало познајем...

— О, мама, ти ћеш је упознати и заволети, убеђен сам у то.

— Ја не кажем да је не волим...

— Не-не, то ниси казала, али... ти си се страшно промешила, мама!

— Много сам преживела, мој мали сине! Све је то, хвала Богу, већ у прошлости, али после толико снажних доживљаја увек наступа реакција... Колико сви ми бола нанео, колико сам ноћи без сна провела када си ми признао да си украо новац и сребро... Али, нећу да говорим о томе, нећу... Све је већ у прошлости, све... само...

Мадам Жарден одједном застаде:

— Шта си хтела тиме да кажеш, мама?

— Сетила сам се Мадлене... Она лагано вене... Теби је ниje жао?

— Ја много патим због ње, мама...

— То је мало, и сувише мало да би јој било лакше... Али... ћутим, ћутим... све је већ у прошлости!..

— Она ће се удати...

— За кога?

— За кога?.. Доктор Дивал много се интересује за њу...

— Зар је то доста када се интересује само једна страна? Зар она не воли тебе, Жорж?

— ...Мама, молим те, не треба о томе...

— Наравно, наравно!.. Ћутим!..

— ...Хтео сам да ти кажем, мама... Ја и Дениза решили смо се да се венчамо после три дана...

— Зар већ?

— Зашто не, мама? Зашто да одуговлачимо? Кад родим, онда је толико страшно мислити да време брзо пролази... Сада тек умем да ценим сваки дан живота, сваки час...

— После три дана? — запита мајка потиштеним гласом.

— Ти као да ниси задовољна, мама?

— Не, зашто не бих била задовољна... Мислила сам само да би прво требало све спремити...

— Шта има да се спрема?

— Па ви улазите у нов живот...

— Ми смо већ давно ступили у тај живот. Сада немо само да испунимо извесне формалности...

— Али ипак, треба да се нађе стан, да се побринемо о намештају...

— О томе је још рано да мислимо. Ми намеравамо да дан месеца проведемо на Ривијери, а кад се вратимо...

— На Ривијери? Па добро... то је добро...

— Ти си некако расејана, мама?..

— Не-не! Али, па ти си једини, разумеш ли — јединац! И, одједном, после три дана...

— Ја те разумем, мама, али зар ја престајем да будем твој син?

— Наравно да не, али мајка... Да си само могао да знаш шта је то мајка!.. Она никад неће престати да дрхти над својим дететом, никад.. Мајци се увек чини да њено дете чини своје прве кораке чак и

— Зар већ?

— Зашто не, мама? Зашто да одуговлачимо? Кад родим, онда је толико страшно мислити да време брзо пролази... Сада тек умем да ценим сваки дан живота, сваки час...

— После три дана? — запита мајка потиштеним гласом.

— Ти као да ниси задовољна, мама?

— Не, зашто не бих била задовољна... Мислила сам само да би прво требало све спремити...

— Шта има да се спрема?

— Па ви улазите у нов живот...

— Ми смо већ давно ступили у тај живот. Сада немо само да испунимо извесне формалности...

— Али ипак, треба да се нађе стан, да се побринемо о намештају...

— О томе је још рано да мислимо. Ми намеравамо да дан месеца проведемо на Ривијери, а кад се вратимо...

— На Ривијери? Па добро... то је добро...

— Ти си некако расејана, мама?..

— Не-не! Али, па ти си једини, разумеш ли — јединац! И, одједном, после три дана...

— Ја те разумем, мама, али зар ја престајем да будем твој син?

— Наравно да не, али мајка... Да си само могао да знаш шта је то мајка!.. Она никад неће престати да дрхти над својим дететом, никад.. Мајци се увек чини да њено дете чини своје прве кораке чак и

— Зар већ?

— Зашто не, мама? Зашто да одуговлачимо? Кад родим, онда је толико страшно мислити да време брзо пролази... Сада тек умем да ценим сваки дан живота, сваки час...

— После три дана? — запита мајка потиштеним гласом.

— Ти као да ниси задовољна, мама?

— Не, зашто не бих била задовољна... Мислила сам само да би прво требало све спремити...

— Шта има да се спрема?

— Па ви улазите у нов живот...

— Ми смо већ давно ступили у тај живот. Сада немо само да испунимо извесне формалности...

— Али ипак, треба да се нађе стан, да се побринемо о намештају...

— О томе је још рано да мислимо. Ми намеравамо да дан месеца проведемо на Ривијери, а кад се вратимо...

— На Ривијери? Па добро... то је добро...

— Ти си некако расејана, мама?..

— Не-не! Али, па ти си једини, разумеш ли — јединац! И, одједном, после три дана...

— Ја те разумем, мама, али зар ја престајем да будем твој син?

— Наравно да не, али мајка... Да си само могао да знаш шта је то мајка!.. Она никад неће престати да дрхти над својим дететом, никад.. Мајци се увек чини да њено дете чини своје прве кораке чак и

онда кад њено дете већ учи ходању и своју сопствену децу... Зар не ћаћамо у мукама само зато да те муке нас, мајке, прате и даље, кроз цео наш живот?.. Али, ти то не можеш разумети, и нећеш!.. Дакле, за три дана? Па шта да радим кад Бог тако хоће...

— ...Бог тако хоће... — понови замишљено Жорж, и затим се диже, пољуби мајку у чело и изиђе.

★

Увече су Жорж и Дениза седели у ресторану „Рондо",

— Ти си нешто бледа, драга моја! — рече Жорж.

Она се трже, али се прибра и рече:

— Можда је овде таква светлост, драги?

— Не... Ти си нерасположена. Шта се десило?

— Ништа, Жорж, ништа... Претстојећи догађаји, наше венчање... Ја сам срећна, Жорж...

— Па у томе и јесте ствар, јер се то не примећује по теби...

— Немој да обраћаш пажњу... Ја те волим, мој дечко, и нека нас ова љубав штити од свих зала...

— Од каквих?.. Не знам, али људи су тако сурови...

— Шо се тебе они тичу, Дениза?

Она се горко осмехну, а затим угаси цигарету.

(Наставиће се)

Време
Тодосијева
На друму

Подрхтава небо у раној зори, а звезде трепере, као под шибом некаке јаче светлости, и бледе гасећи се лагано, као животи младости. Преко њих се превлачи један лак, бео облак и покрива их као смртнички покров под којим оне нестају. Рујаво небо почиње трепетити над тим заравњеним гробовима погашених звезда.

У тренутку Авала добија златан калпак па као да почиње јездити за једним огромним облаком који је застао над Београдом и као да га посматра са високе масиејаног у јутарњем буђењу.

Две сељанчице, са пуним котарицама пролећног цвећа, лако иду орошеним друмом разговарајући озбиљно, али их тутњава једног мотора уплаши и оне се склањају и прибијају уз живу ограду поред пута. Зраци сунца их изненађују, ударају им у очи и заплићу се у њихове вране косе, а оне се смеју, трепћући очима.

— А ви пораниле као и јуче по киши? изненади их један глас иза живице.

Једна девојка се трже и отскочи на пут па оде и не окрећући се.

— А и ти, Живко, пораниo? Добро јутро! Шта радиш? пита друга девојка стојећи мирно.

— Поранио да прочеприкам мало око лозе док није дан освојио, одговара онај иза живице и прошлачи препланулу и лепу главу кроз гледичшју коју пажљиво размиче.

— А је ли ти добро код тога газде? пита девојка.

— Добро је. Радим оно што умем. Слушам.

— Како те у село?

— Не могу ја ићи кад хоћу. Не излазим. А Ружа љута?

— Љута много. Уби је мајка. Туче је као змију.

— Не могу јој помоћи. И сам служим за кору хлеба. Стари не умре док све не упропасти. Куд би је водио?

— Ono јест, а онај матори гад наврзао се, као коза на купус, и тражи је. Мајка је даје, а она неће.

Живково лице, уокирено у гледичшју, као да се помрачи, па се брзо повуче иза живице, без збогом, и равномерни и оштри ударци мотике о песковиту земљу, као да почеше јаукати.

Девојка постоја још мало па се присети и отрча низ друм за другарицом.

Као на узбурканом мору нагло се диже сунце и гиба се, као пуна жена у ходу. Друм поче оживљавати. Ризна возила промичу према граду. Оживе мирни друм. Пролазе сељанке са обрамицама на рамену, увијају се под теретом и гласно разговарају, чпе цвркућу и прелећу с дрвета на дрво. Чује се и виткова песма, али кратка, уплашена.

★

Наилазе војници. Пешадија, коњица, артилерија. Једна група жена спушта обрамице и седа на ивицу друма. Војници им добацују, смеју се. Једна од њих, најмлађа, грди их и плази им језик.

— Остан' се, Петрија! Војска к'о војска, говори јој једна проседа жена смејући се.

— А што се задева'у?

— Зато што си млада и лепа. Нас и не виде, одговара она старија и смеје се.

— Оне две вижље што одоше пред нама већ су стигле у чаршију, говори једна мала, сува жена.

— Велики терет и мосе, по котарицу цвећа, потсмехну се она лепушкаста што су јој војници добацивали.

— Ружа то само да побегне од куће, да је мајка не бије, а она друга од беса, објашњава друга жена.

— Нека три Ружа. Бољи јој је Живко мртав него онај белавн жив. И што јој је она шашава мајка полудела? говори она лепушкаста.

— Добар је Живко, али куд ће је кад је остао без ичега и стао у службу још од лане? тврди једна од њих.

— Па нека и она служи. Млада је и окретна, опет ће она лепушкаста.

— А куд ће децу? пита она проседа.

— Лако је за то. Пун је Београд бабица и доктора, богателише она лепушкаста.

★

Oштри ударци мотике иза живице престали су. Живица се поново размиче и појављује се глава Живкова. Очи, широко отворене, гледају жене. Живко брзо повуче главу и чу се глас:

— Добро јутро, жене!

Жене узнемирене сајвајају кошуље испод колена и гледају се упитно.

Кроз живицу се поново појављује Живкова глава са бла женим осмехом на лицу.

— Живко? чуде се жене.

— А ви пошле на пијацу? пита Живко.

— Пошле! одговарају гласови и жене устају.

— Зар си ту сад? пита она лепушкаста.

— Јакако! Још од зимус.

— С тога она нижља сваки час трчи у чаршију, каже она проседа. И све се жене смеју.

— Друм је сваком слободан брани се Живко.

— Море уби је мајка због тебе. Бије је као пасторче, говори она проседа.

— Неће је ваљад' дотући?

— Натераће је да пође за оног Ђелавог. Не могу се ни батине трпети довека, додаје она лепушкаста.

— Не знам — говори Живко из живице, а смех га озарио и очи му сјаје као жеравица, па се повлачи из живице и удараци мотике Живкова блажије одјекују.

— Сад гледај шта неш, говоре жене готово у један глас, набацују обрамице на рамена и полазе, а из даљине чује се војна музика, одмерена и оштра, као да се с часа на час нешто руши уз веселу песму...

Сунце лебди у грају дворева гоpе у крунама и трепери. Пирка ветрић и ниха тек олистале гране које шапућу и као да се смеју пригушеним али простосрдачним смехом.

У њиновим се поново појављује Живкова глава. Насмејано лице окреће се за женама које су већ подалеко измакле. Задовољан осмех са Живковог лица као да говори: Сад знам шта ћу!...

Јелесије Колацановић

Шета етата

РОМАН ОД СЕРГИЈА ПЈАСЕЦКОГ

109

То су неке биљке. Ако скинете то зелено и тај зелени покривач, онда видите доле шарени тресет блата... Он је густ, страшан, и упија у себе све а на појединим местима прелази у неку врсту теста које гута човека и животињу, па затим опет мирно одозго чека нову жртву.

Понекад се види ливада, са зеленим покривачем, али испод њега је смрт! Један корак по том лепом сомоту и — човек ће нестати жив, усисан у ждрело тога блата. Виде се и мала језерца, поред којих је терен чврши, и у шипражу „чиста места", како их овде зову: „прозори" али и они чекају е нестрпљењем своје жртве.

Мртво је и тихо унаоколо. Не видите ни веселу птичицу, ни дивље животиње...

Јер, овде влада глад, ово је држава смрти која господари при светлости месечине над зеленим влажним ћилимом, бескрајном провалијом.

Време одређују златна, усијана лопта сунца, и хладна, мртва лопта месечине. Човек овде изгледа невероватно мали, сиромашан створ... Страх и несигурност гоне свако живо биће које се нађе усамљено на оним маскираним безданима. Овуда није слободно пролазити. Природа је створила тужне замке. Она крије своје тајне, и спрема смрт на сваком кораку; не дозвољава да се сазнају њене тајне.

★

Путници су били на путу већ две ноћи и други дан, а прешли једва 40 километара! До терена предвиђеног за извесне наше циљеве, остало је, према изјави Кучинског, још око 30 километара. Осећали су глад, јер је храна коју су повели већ била потрошена. Најтеже је било без цигарета. Забава је грдно Кучинског што није унапред рекао дужину пута.

Кучински је одговарао:

— Не мари, младићи! Само да стигнемо до Козакевића! Биће тамо свега.

Често је то понављало, али им од тога није било лакше ни несносније. Наседном месту Забава је примећивао да је изгубио „Наган" који је прикачио о појас. Враћао се да тражи револвер, али је брзо видео да је то искључено. Још више се налутио и псовао све на свету.

— Не мари! Само да дођемо до Козакевића! — тешио је Кучински. — Само да изађемо на чврсто, а после смо код куће.

— Па шта је тај твој Козакевић? — запитао је најзад Забава.

— Стари је то вук — устаи. Код њега је био штаб нашег Короткијевића. Сигуран је човек. Златан човек. Код њега немо све наћи и добро немо се одморити.

Ишли су весно, са нестрпљењем очекујући овај излазак на чврсто тле.

Положај Забаве и Антонија још се погоршао околношћу што су повредили стопала на ногама. А то се десило зато што су дуже времена ишли у плетеним опанцима, а чизме су имале окачене о појас. А у тим опанцима положај ноге сасвим се мења. У чизмама ни су могли да иду, јер се нога дубоко заглибљује у блато, док опанак прави већу површину и отпорност, као скије.

Касно увече изишли су најзад на копно. Сели су поред огромне јеле и одмарали се. Са тешкоћом су обукли чизме на отекле ноге. Пошли су даље. Глад је јако мучила.

Прошли су мало село и један километар даље угледали са десне стране пута неке зграднице.

— Овде станује шумар Ринц, рекао је Кучински, а затим некако са несигурношћу додао: „Могли бисмо и код њега добити нешто за јело".

— Па иди и купи, рекао је Забава. Гладни смо као вукови.

— Само код Козакевића!... — почео је поново Кучински.

— Увек ти „Козакевић па Козакевић". Имаш овде паре, па иди и купи неку храну, бар хлеба, ако нећеш онда ћу ја ићи. А ако не прода, онда ћу узети на силу, додао је љутито Забава.

— Па добро, ево, идем!...

Кучински је нестао у авлији и ускоро су другари чули шум врата у ходнику куће. Ушли су у двориште и, неприметни у помрчини, пришли прозору посматрајући унутра људе. Одмах су се прозори изнутра затворили неким завесама, и није се ништа видело. После чврт сата Кучински је изишао напоље.

— Но, шта си урадио? — запитао је Забава.

— Па ништа...

— Како то „ништа"?

(Наставиће се)

КОЛАРАЦ и **ВРАЧАР** — у 3, 5, 7, 9.30 - данас - у 2, 4 и 6 чехословачки филм префињене еротике у коме се најсмелије третира питање чедности данашње девојке

Невиност
(Jungfernschaft)
по роману Марије Мајерове

У главним улогама
Лида Барова
АДИНА МАНДЛОВА
ЛАДИСЛАВ ВОХАЛ
Режија: ОТОКАР ВАВРА

КАСИНА — ДАНАС у 3, 5, 7 и 9.30 грандиозна милионска премијера
ПУСТОЛОВИНЕ
МАРКА ПОЛА
Филм чије је снимање трајало 2 године, пропратан напетим призорима и невиђеним сензацијама,
У главним улогама
Гари Купер
СИГРИД ГУРИ, БАЗИЛ РАТБОН, БИНИ БАРН

УРАНИЈА
ЦЕНЕ МЕСТА:
8, 10, 12, 15 дин.
у 3 сата 8 и 10 дин.
ДАНАС у 3, 5, 7,10 и 9,30
ПРЕМИЈЕРА
сметене сензације. Парамунт шаља гера у природним бојама, филмска романтичне љубави у рају и паклу Јужнога мора
Љубав у џунгли
Игра: најдражеснија глумица
Дороти Ламур
ЦРТАНИ ФИЛМ и ЖУРНАЛ

КОЛОСЕУМ
ДАНАС у 3, 5, 7 и 9.30
Сензационална фокс премијера
Благо Џингис Кана
Неизмерно благо Џингис Кана почива вековима у пустињи Гоби на тајанственом непознатом месту!
У гл. ул. ПЕТЕР ЛОРЕ
многи га знају из виђења, али нико не зна шта намерава... кладионарин Mr. Moto упорно је своје источњачко лукавство против препредене бланде која хоће да о.пљачка благо гроба Џингис Кана
НАЈНОВИЈИ ПАРАМУНТОВ ЖУРНАЛ

ПУКСОР
Доња сала у 3, 5, 7 и 9.30
Премијера најлепшег филма омиљене
ФРАНЦИСКЕ ГАЛ
МАРИКА
(ПРОЛЕТЊА ПАРАДА)
Горња сала у 3.15, 5.15, 7.20 и 9.20
СЕВИЉСКИ БЕРБЕРИН
У припреми ремек дело које је одушевило милионе целога света
СНЕЖАНА и СЕДАМ ПАТУЉАКА
од ВОЛТ ДИЗНИЈА

БЕЛЕШКЕ

ЖЕНЕ ПОСЛЕ ЧЕШЋИХ ТРУДНОЋА могу дневном употребом пола чаше природне Franz-Josefove горке воде узете најпре сваког поспи лако изнова,избегне прена и уредан рад стомака. Franz-Josefova вода је давно опробана, најтоплије препоручена а добила се сигурна. Орг. рег. С. бр. 30474/35. 2280

ТРОМЕСЕЧНИ КУРС париског кројења Београдског женског друштва, почиње 6 октобра од 2—4. Школарина 150 динара месечно. Вишн курс ради сталио. Има интернат. Добрачина 5, тел. 28-002.

ДАНАС 30 СЕПТЕМБРА благајна Поштанске штедионице, због месечног закључка, радиће са публиком до 11 часова.

ДОБРОТВОРИ ШТИЋЕНИКА ДОМОВА СЛЕПИХ У ЗЕМУНУ. 41.000 динара примили су штићеници домова слепих Ватицског Краља Александра Првог Уједињеног у Земуну, о Крстовдану ове године — сваки домаћој, од својих пријатеља и добротвора. Имена оних чија су прилози, поводом ове свечаности, пристигли путем поште до 26 о. м., публикована су у прет ходним бројевима овога листа, а данас пак и следећих дана изнећемо имена добротвора и пријатеља која су своје прилоге положили за подизавање слепих штићеника на дан славе. Према томе их дан славе приложили су 3000 динара; Министарство социјалне политике и народног здравља; 1800 динара: Слободно здравска ложа „Доситеј Обрадовић", београд, за изградњавање једног питомца у току 1938 год.; по 1000 динара: г. г.: Миодраг Ж. Стојаљковић, индустријалац из Куманова, Боса Јов. Д. Јовановића, инспектора у пензији и тиме себе уписала за великог добротворку оних домова; Петар Марјановић, трговац из Београда, са уписао за великог добротвора слепих своју супругу поч. Олгу Марјановић; по 500 динара: г. г. Крста Гиновић и његова мајка Мелика, из Београда; Бура Жагић, трговац из Земуна, и уписао себе за добротвора; 400 динара г. Живојин Атанацковић, апотекар из Земуна; по 300 динара: г. г. Централна полицијска школа — Земун; Друштво Кнегиње Зорке — Главни одбор, Београд; по 200 динара: г. г. Врања Т. Штерић, Удружење занатлија, Љубица Војановска из Београда и гђа Јелица Аурфарт рођена Михаљчић, Рибор.

Један час разоноде

Помоћу лажног рачуна успео да наплати два милиона динара

Шангај, септембра

Пред судом у Шангају одговарао је Немац Ханс Којфер, који је 1935 године на рафиниран начин успео да наплати два милиона динара на основу једне лажне фактуре.

У јулу 1935 Којфер је у радњи једног кинеског трговца у Шангају открио чиок од 10.000 чаури старих чокула, које су биле у ерло рђавом стању. Трговац је објасно да је то чаргија чокула коју је влада чоручила 1932 године за време рата са Јапаном. Роба, међутим, није чримљена, јер се рат завршио чре него што је чочела исчорука. Пошто је добио новац за ову робу, он се више не интересује за тај чосао. Са овом робом Којфер је одмах смислио велику чревару и — успео.

Лажан рачун

Ханс Којфер предложио је тада да откупи ту партију шипела за 50,000 динара, али под условом да добије рачун на два милиона динара. Кинез је пристао.

Немац је своју робу на основу овог рачуна осигурао код неког осигуравајућег друштва на два милиона динара и послао у Пејпинг железницом. Роба је у плом биралом вагону отишла из Шангаја.

У Пејпингу Немац је имао не, ке пријатеље. Њима је достављо један товарни лист који је потпуно лично на оригинал, који је задржао. Са овим фалсификованим документом његови пријатељи су у Пејпингу подигли робу и уништили је.

У вину је истина

Недељу дана доцније стигао је и Којфер у Пејпинг. На станици је показао оригинални товарни лист и тражио своју робу. Међутим, нису могли да му предају ту робу. Којфер је направио сван дал казао Пејпинг дотле није видео. Звагично је констатовао да се роба не може испоручити сопственику. Са потребним документима Којфер се вратио у Шан гај и тражио од осигуравајућег друштва назнаду. После извес ног колебања друштво је морало да исплати два милиона динара.

Од тога доба протекли су три године. Ових дана Немац се сам изашао једне ноћи кад се напио. Тада је ухапшен, и суд га је осудио на десет година робије.

Футбалски судија ухапсио цео ногометни тим

РИМ, сеитембра

Приликом једне иријатељске ногометне утакмице у Леку, футбалски судија ухапсио је цео један тим и дотерао га у ћелицију. Он је то учинио на основу нових иравила, која у Италији дају сиортским судијама законска ирава над играчима.

На суђењу сиортски судија оитужио је играче због ућотребе вулгарних речи и због напада на његову личност. Сведоци су, међутим, доказали да су напад извели локалну навијачи, а не играчи. На то су играчи ћутећи кући.

Мечка на загребачком корзоу

Једна сва ређа слика са загребачких улица: мечкар води мечку корзоом, трудећи се да изазове сензацију међу шетачима

Нокти су опасно хладно оружје *СЛИЧНО — НОЖУ*

Кептаун, септембра

На једном суђењу у Кептауну судија је изјавио да се нокти морају сматрати као „опасно хладно оружје", и да се употреба тог оружја мора кажњавати као и употреба ножа.

Туча двеју артисткиња

Пре извесног времена у једном хотелу у Кептауну посвађале су се две артисткиње. Немица Ирма Шумахер и Италијанка Нора Вителли. Ова свађа се убрзо претворила у занимљиву тучу, у којој је Немица нокатима изгребала лице своје противнице. Она је ре-

И Енглескиње су мислиле на војну службу...

На слици „командант Алеи", познати шеф Женске помоћне службе у Енглеској, ирликом доласка на смотру ове женске организације која је такође ових дана помишљала на помоћну војну службу...

гирала песницом и нокаутирала Ирму Шумахер. Полиција је интервенисала, и обе жене су имале да се бране пред судом.

Судија је ову тучу расматрао на врло оригинален начин. По његовом мишљењу италијанка Нора Вители употребила је песницу у одбрани свога живота.

АВАЛА

Данас у 3, 5, 7 и 9.30

Најсавршији и најпопуларнији уметници данашњице

ХАРИ БОР, МАРСЕЛ ШАНТАЛ, Иван Мозухин, Жорж Рито

у величанственом филму

НИЧЕВО

Узбудљива драма о спасавању посаде једне подморнице!

Тежак задатак мужа који море да бира између љубави и дужности.

Ремек дело француске филмске индустрије.

Додатак: ЦРТАНИ ФИЛМ и ФОКС НОВОСТИ

REX ХАРТВИГОВА 66 УГАО КРАЉ. АЛЕКСАНДРА

ЗА МЛАДЕЖ НАЈСТРОЖИЈЕ ЗАБРАЊЕНО

Желите ли да видите:

Разврат модног Париза?

Голе лепотице?

Оргије какве ниете ни замислили?

Погледајте најшкакантнији филм француске продукције

Разврат Париза

Жил Бери — Лисјен Бару — Данијел Парола

Додатак: МИКИ МАУС и ФОКС НОВОСТИ

Љубав у цифрама

На основу љубавних писама глумица тражи два милиона од неверног љубавника

Лондон, септембра

Суд у Бермингему досудио је глумици Мери Сајлон накнаду од два милиона динара зато што је напустио вереник. Висина ове накнаде утврђена је на основу једне оригиналне љубавне аритметике.

Планска љубав

Млада и лепа Мери Сајлон упознала се ире извесног времена са милионаром Хенри Баунтијем. Он јој се није много свиђао, али она је сматрала да ће баш зато моћи једног дана да рескине са њим, и да преко суда тражи високу назнаду.

У ирво време била је невероватно ажилжива и љубазна према овом залуђеном младићу. Захтевала је од њега да јој шиље љубавна ишема. Све је ишло леко до оног дана кад јој је он о бећао брак.

Љубавна аритметика

Од тог тренутка мис Сајлон почела је да га занемирује. По, стала је мање љубазна, на чак и хладна. Младић милионар испрва ништа није разумео. Преклињао је, али узалуд. Најзад је расклоњао са њом.

Глумица је чекала тај тренут. Она је милионара одмах тужила и тражила назнаду за изгубљену љубав. Као доказ ноднела је суду љубавна ишема која је примала од свог обожаваоца. У тим ишсмима она је подносила речи као што су: „драга моја", „срце моје" или „дупо моја". Прву реч је оценила са 25,000 динара, другу са по 30,000, а трећу са по 35,000 динара. Збир свих тих љубавних речи изнео је око два милиона динара.

Судија је овај неочекивани задатак из љубавне аритметике контролисао и нашао да је тачан. Мери Сајлон досуђена је назнада од два милиона динара...

Дански научник путује око света без динара у џепу

Лондон, сеитембра. — Ових дана стигао је у Лондон дански научник др. Харалд Нордфор, који „шета" око света. Он је већ две године на ућуту, а иревалио је 15.000 километара. Др. Нордфор се ошкадно са неколицином друтова да ће без иребијене ара, изузев свог што уштеђ зара, ди, обиђи ћешице цео свет у ро, ку од ист година. Из Лондона овај чудновати сиетски ћутник крезуће као обичан мориар за Њујорк, а одуда кроз сведене држ, аве до Сан Франциска.

Трагедија научника КОЈИ ЈЕ ПРОНАШАО „хумане гранате" које наркотизирају а не убијсју непријатеља

Баш када је европска криза достигла врхунац, умро је у Њујорку човек који је чео свој живот посвећио идеји хуманизирања рата. Истрага још није могла да утврди да ли је ћосреди самоубиство или несрећан случај, јер се др. Рушау сурово кроз ћрозор за 19 сћрата заједно са својом женом. Халина његове жене била је ћотпуно ћоцепана, из чега се наслућује да је др. Рушау ћокушао да је сћрече да скочи, ћа је тако и сам настрадао.

Рушау је у последње време стекао велику славу. Он је био професор на универзитету у Њујорку, уостаном веома цењен, погтоту што је почео да објављује чланке о хуманизирању рата. Његови научни рад довео је до извесних резултата. Иако је можда ћарадоксално помислити хуманост у вези са ратом, др. Рушау је ипак успео те две речи да споји: он је ироналазио такозване „хумане гранате", у ствари једну веома јаку спојину другу, најјачу коју је у медицини ћозната. У случају рата било би потребно избацити из тога само једну је, дину такву гранату, на ипак би сви, због довољне количине ацетилхолина, одмах услиавала читав сектор фронта. Непријатељ би имао само да ћокуни и зароби наркотизиране војнике. Др. Рушау већ је био ћоднео свој изум ратном департману, али овај ћо тој ствари није донео своју одлуку.

Тестамент у потопљеном броду

Невероватан преокрет међу наследницима милионара Кенедија

Њујорк, сеитембра

Пред њујоршким судом садс се расиравља о тестаменту балтиморског банкара Кенедија, иако је од дана смрти Кенедија до данас ирошло више година.

Познати и богати банкар Кенеди остављено је целокупно своје имање, у вредности од ирко 100 милиона динара своме брату, а не сину, како би требало да буде. За ово су знали сви, па чак и син банкара Кенедија, али како није било писаног тестамента, ћак је син сматрао себе за наследника. Међутим, ових дана цела афера добила је интересантан преокрет. Рибари су у близини острва Бермуда из ћотонулог америчког брода „Сулдер" извукли, између осталог, и тестамент ћокојног Кенедија. Сада ће брат Кенедија ћостати универзални наследник, а син банкарев, који ћроводи веома лакомислен и расићнички живот, мораће оне во богатство, које је дотле немилице трошио, да уступи стрицу.

КАД МУЖ ЗАБРАЊУЈЕ ЖЕНИ ДА СЕ САСТАЈЕ СА СУСЕТКАМА И — СВОЈОМ МАЈКОМ

Бракоразводна парница која се завршила комичним сценама на самом суђењу

Лондон, сеитембра

Пред судом у Лондону завршила се низак комичних сцена бракоразводна ћарница коју је гђа Виледен ћовела ћротив свога мужа. Супружници су се најзад ћомирили, и цела ствар је ћрећено ликвидирала.

Необичне обавезе

Гђа Виледен је ћовела бракоразводну ћарницу зато што је њен муж од ње захтевао да ћотћише изјаву којом се обавезује да неће ћосећивати суседе, да ни с ким неће разговарати на улици, и да се неће састајати са својом мајком. Жена је изравно одбила да ћотћише овакву обавезу. На то је муж ћостао толико бесан да се њен живот ћреобразио у ћрави ћакао.

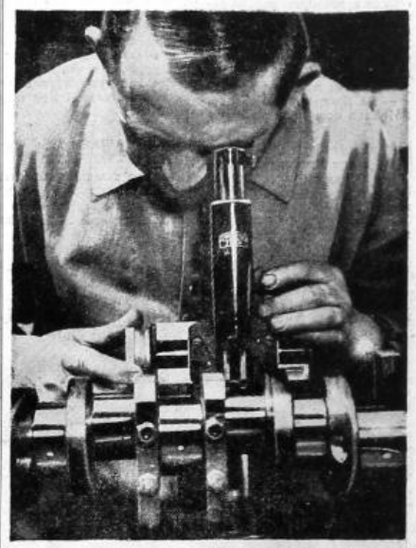
Судија је целу ствар ћравилно схватио: он је стекао уверење да је муж захтевао овакву изјаву од жене само зато што је она врло говорљива, и што са суседкињама ненрестано оговара цео свет. Зато је на суђењу младој жени ностављао разна врло индискрет на ћитања. Тај разговор између судије и тужиље убрзо се ћретворио у врло комичан дијалог, који је изазвао одушевљење код ћубликe. Најзад су се насмејали и сами супружници.

Судија је ћредложио да се ћомире, што су они и учинили, смејући се гласно комичним сценама овог оригиналног суђења.

Корисне ћоуке ВРЕМЕ

Мало алата -- велика уштеда

Тајне технике

Свуда око нас, на сваком кораку, ири најмањем ћокрету и свуда, куда очима ћогледамо, наилазимо на мала и велика дела технике. Многа, иако не сва, изгледају нам чудна или загонетна, ћо своме склоиу, својим функцијама или ћо ћримени. Иак се мало људи интересује, како су та дела ћостала, шта је суштина њиховога механизма, на који начин добијају своју снагу и зашто нам се ћовинују.

Ћред тих тако комликованих или техничи савршених дела, има још много и много материјала, који је добијен нарочитим техничим ћоступима, чије се особине ископљавају на безброј начина, а које ми такође неснено користимо.

Одакле долази то мало интересовање за технику? Долази отуда што је не ћознајемо и не разумемо, што мислимо да нам је ћотребно врло много ћретходног и стручног знања да бисмо је схватили. Отуда и страх ћред свим тим „чудима технике" ћред свим тим „тајанственим делима", која нити су чудна ни тајанствена, већ само непозната ширим слојевима.

Али.., над каква механизам отказе ћослушност, код извесан материјал ћоказао се да је довољно ћотрес, онда се тек осећа колико нам недостаје чак и ћојсноснија техничка знања. Тада тражимо савете од своје околине, која обично исто толико мало зна колико и ми сами.

Треба само мало више пажње и мало више интересовања за те ствари, које нас окружују, са којима смо стално у додиру, које користимо или нам оне служе. Гледамо трезвено и са размишљањем, па ће нам много „тајне" и многа „чуда" бити врло јасна и лако схватљива.

Техника данас тежи за тим да све упрости и усавриши, да пружи човеку материјал или немилим који не захтева нимало нарочите знање. Али то повлачи за собом и један услов: онај који користи та техничка дела мора да запамти једном за сваг. Да су сва израђена са неспровратном прецизношћу. Да је сваки делић унапред израчунат као и његова улога у механизму. Ако је материјал, па ма које врсте био, да за њега важе нарочити прописани услови, под којима се може употребити.

Колико је требало рада и проучавања док се дошло до овог дела, које је дато људима на употребу, лако је схватити кад упоредимо ма који механизам од ире десет или двадесет година, са данашњим. Мај ћемо на ирви ћоглед ириметити да су постали много лакши, мање комликовани, а да су ћојединн делови у савршеном складу. У колико су напредовале остале гране науке, техника их све ћревазилази и својим творевинама им отвара све шира и шира ћоља рада.

Сваки од нас у своме послу. на дому или у докоилици долази до увереља да му је ћотребно да се мало ћо:руди и да схвати функцију или употребу многобројних техничких творевина. То ћознавање чини да заволимо и користно употребимо све оно што нам модерна техника ћружа.

Код нам нено обрасли и можда функцију каквог апарата, или нас уђути како ћемо изнеси ких нички материјал ћравилно да употребимо, ми се већ осећамо као ћрави механичари или мајстори. и желимо да своје новостечено знање ћримењемо. Чим та жеља ћостоји код нас, већ смо на ћола ћута. ћотребно је још само мало ћраксе и воље, да се вежбањем стекне и рутина у ћослу.

Свакако да се нећемо латити таквих тешких и комликованих техничких ћроблема, гледаћемо да то знање искористимо у докоилици, ћоћрављајући оне справе. апарате или механизме са ко,ма стално рукујемо, или ћомоћу њих служе у кући. Са мало најћотребнијег алата, који скоро свака кућа има. можемо врло много да уштедимо.

Ако немамо још и смисла за механику, ако волимо да ћоћрављамо, чистимо или ако и сами желимо штогод корисно у кући да ћоћравимо. ћрибављћемо више добрих алатки. и онда смо за мало користи са задовољством.

Једна добра колекција алата и сам нас утућује. да одмах ћоћравимо сваки и најмањи квар, на коме било делу кућеног намештаја. да ћоћравимо чесму, ћећ, шивећу машину, радиоаћарат итд итд.

Ако је ћотребно штогод обојити. залемити. ћричврстити или макакву ћоћравку учинити, ћотребно је знати какав нам је материјал за који случај најћогоднији. Где се такав материјал добија, ћо којој цени и како се најлакше ћримењује. Та мало. сигна знања не зах.евају нискоку нарочиту школу ни ћрипрему. довољно је да се са мало труда и пажње њим рукује. па ћамо ће врло брзо уверити. да много што шта можемо и сами. без ћомоћи стручњака начинити или ћоћравити. Све што будемо радили, треба да радимо мирно и пажљиво, без журбе и нервирања. Ако нам ћрви ћокушај и није најбоље успео. ностарајмо се да наћемо грешку сами. па ће други ћокушај бити много боља.

Поред уштеде ко е ћете постићи на тај начин, имаће е и то задовољство да нам је све ово ас чисто и уредно. а да нам све машине и алаћата добро и ћравилно функционишу.

(Наставиће се)

Чувени футбалски тренер у Америци г. Елмер Лејден измислио је нов метод за тренирање футбалера и рагби-играча. Тај метод се састоји у томе што играчи бацају или шутирају лопту у обешене мете, трудећи се да стекну што већи број погодака. Овако се постиже сјајна прецизност у ћуцању, а и тренирање је врло занимљиво

37 КОЛО KOLO ДРЖ. КЛАСНА ЛУТРИЈА DRŽ. KLASNA LUTRIJA ½

½ I

I 37

I класе 37 кола, вучење 12 октобра

АКО НЕМАТЕ или ако су Ваше срећке V класе завршеног 36 кола, купљене у другом месту изгубиле — ХАЈДЕТЕ за нову I класу код нас, јер са сигурношћу рачунамо да је Ваша срећа на срећкама баш у Врњачкој Бањи.

Да морате и Ви код нас добити какав већи згодитак, најбоље сведоче 16 ПРЕМИЈА које су код нас добили на срећкама наше муштерије.

ПОРУЧИТЕ ДАНАС СРЕЋКЕ
КОД ГЛАВНЕ ОВЛАШЋЕНЕ КОЛЕКТУРЕ

Браће Поповића
ВРЊАЧКА БАЊА

8 ПРЕМИЈА И 42 ХИЉАДЕ ДОБИТАКА у вредности око

65 милиона динара

4-5 2780

Оглас

Према решењу Државне хипотекарне банке бр. 57.065 од 13 септембра о. г. Техничко одељење примаће понуде за електричну и сигналну инсталацију у банчиној згради у Поенкареовој ул. бр. 4 у Београду.

Предрачун и услови могу се видети и купити по цени од дин. 30.— у Техничком одељењу.

Понуде могу поднисити стручне фирме, које свима потребним уверењима докажу способност и право за извођење радова ове врсте.

Понуде таксиране са Дин. 10.— у затвореним ковертима поднисити до 7 октобра 1938 год. до 11 часова.

1-2 2830

Цео свет

одушевљава економични
SHELLGAS

Практичан,
Неотрован
Нешкодљив
Без дима
Без мириса
Подесан за свако домаћинство
За кување, купатило и друге сархе

Безобавезно приказивање

SHELLGAS

Обилићев венац 32 Телефон: 29-705

1611

Два проблема:

перут
испадање косе

Једно решење:

Silvikrin

Лосион Силвикрин. За делотворну дневну негу косе; полепшава косу, спречава испадање косе, те одржава кожу главе здравом и чистом од перути. Те је једина вода за косу која садржи „природну крему за косу Нео-Силвикрин.

Нео-Силвикрин. Ова концентрирана природна крема за косу примењује се против тврдокорне перути, у озбиљним случајевима о. падања косе, код ослабљених корена косе, код огољених места и кад прети ћелавост.

Шампо Силвикрин. Благо средство за прање косе, за чишћење и заштиту коже главе и косе. Обилна му пена садржи храну за косу Нео-Силвикрин и као мелем дејствује на тиме коже главе.

Добија се у свим стручним радњама

2825 Y - 406 H

Од **11-VIII** укључиво уводимо
ТРЕЋУ ЛИНИЈУ
за Бос. Градишку - Окучане

Возни ред је следећи:

5³⁰	11³⁰	16³⁰	↓ БАЊА ЛУКА	↑	7	14³⁰	18³⁰
7¹⁵	13³⁰	18³⁰	БОС. ГРАДИШКА		5	12³⁰	16³⁰
7⁴⁰	14	19	ОКУЧАНИ		4¹⁵	12	16

Најбржа веза за **Београд** и **Загреб**, те на аутобус **Нова Градишка-Шуметлица**

БРАЋА ДИВЈАК, Бања Лука

II. Број 120/1938.

Објава

Објављујем, да су ови женици намерни међусобно брак склопити:

Презиме и име и евентуално ближе означење: младожења, Паић Стеван; невеста Божин Јелена. Породично стање: младожења, нежењен; невеста, неудата. Сталеж (занимање): младожења, учитељ; невеста, учитељица. Вероисповест: младожења, ист. прав.; невеста, ист. прав. Старост и место рођења: младожења, 31 год. стар, Косовска Митровица; невеста, 22 год. стара, Панчево. Пребивалиште: младожења, Петишка Река; невесте, Панчево, Вука Караџића 5. Презиме и име родитеља: младожења, Паић Ђоџе, Паић Марија; невесте, пок. Божин Миливој, пок. Барбуловић Зорка.

Позивам све оне који знају да међу именованим женицима има нека законита препрека или да влада таква околност која искључује њихо слободно располагање, да то непосредно мени или путем општинског претставништва где је обља истакнута (односно матичару) пријаве.

Ова обајава има да се објави у Панчеву и у једном дневном листу у Београду.

У Панчеву, 23 септембра 1938 г.

(М. П.)

Радован Поповић
заменик матичара.

6429

ОПШТИНСКА УПРАВА
У КОВИНУ
Број: —/1938 год.

Конкурс

Општинска управа у Ковину, срез ковински, баловина Дунавска, овим расписује *стечај* за попуњавање места управника Општинске електричне централе у Ковину.

Кандидати треба да испуњавају следеће услове:

Поред општих услова морају бити дипломирани електро-машински инжењери, да имају прописани испит и овлашћење за пословођу електричне централе а пречносто они, који имају праксу.

Прилагодљивости управника су следеће: плата 2000 динара месечно, стан са баштом у натури, бесплатно осветљење.

Кандидати имају своје пропишно таксиране и са оригиналним документима снабдевене молбе достанити Општинској управи у Ковину најдаље до 20 октобра 1938 год., а изабрани кандидат на позив Управе има одмах ступити на дужност.

Ковин, дне 28 септембра 1938 г.

Председник општине,
Арон Ј. Николић, с. р.

Бележник,
Драгомир П. Ерски, с. р.

2828

ВОЋКЕ

око 40.000 комада разних најплеменитијих сорти, затим сађнице украсног дрвећа, џбуње, четинари, као и ружа у најновијим врстама продаје **ГРАДСКО БАШТОВАНСТВО СЕНТА** — БАЧКА. Ценовник се шаље бесплатно.

2601. 3.5

ДИОНИЧКО ДРУШТВО
ДОМАЋЕ ТВОРНИЦЕ
ПРЕДЕЂА И ТКАЊА
ПАМУКА

ДУГАРЕСА

ОСНОВАНО 1884.

НАЈВЕЋЕ ПОДУЗЕЋЕ ОВЕ ВРСТЕ У КРАЉЕВИНИ ЈУГОСЛАВИЈИ.

ПАМУК И ПЛАТНО

ДУГАРЕСА

ПОЗНАТО НАЈБОЉА КВАЛИТЕТА.

2701, 5.30

Лицитација

Према решењу Државне хипотекарне банке бр. 57.065 од 13 септембра о. г., на дан 6 октобра 1938 год. у 11 часова пре подне одржаће се у Техничком одељењу (Васина улица, соба бр. 32) лицитација за генералну спрану банчиног здања у Београду, у Поенкареовој улици бр. 6.

Предрачун и услови могу се видети и купити по цени од дин. 30— у Техничком одељењу Државне хипотекарне банке у Београду.

На лицитацији могу учествовати предузимачи, који свима потребним уверењима докажу способност и право за учешће на лицитацијама за државне послове.

Понуде таксиране са дин. 10— у затвореним ковертима поднети на дан лицитације најдаље до 11 часова.

2809. 2-2

У ЗАГРЕБУ

позната и одликована у Паризу КОЗМЕТИЧАРКА

Г-ЂА ЛИДИЈА ИРАКЛИДИ

даваће данас бесплатне САВЕТЕ О МОДЕРНОМ НЕГОВАЊУ ЛЕПОТЕ

29 и 30-IX и 1-X

у Парфимерији **„ПАРИЗЕТА"**, Прашка 6

2790, 2-2

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА

ИМА ЗА ИЗДАВАЊЕ ВИШЕ МАЊИХ И ВЕЋИХ СТАНОВА И ЛОКАЛА.

За ближа обавештења обратити се Одељењу за руковање непокретним имањима у улици Јакшићевој бр. 9, сваког радног дана од 8—12 и 16—18 часова.

30809

Београд-Ваљево-Зворник

аутобус полази из Београда сваког дана у 5.15 час. за Ваљево и Зворник и у 15 час. за Ваљево. Аутобуска станица: Зелени венац бр. 16, телефон 29-913.

3614

Конкурс

Штаб ваздухопловства војске примиће у службу десет дипломираних инжењера (6 машинских, 2 електромашинска и 2 технолога) у својству чиновничких приправника VIII положајне групе с тим, да се по издржаној једногодишњој припреми, поставе за инжињер поручнике ваздухопловно-техничке струке и пет дипломираних техничара (4 машинска и 1 електротехнички) у својству чиновничких приправника IX положајне групе, који ће се по издржаној двогодишњој припреми и положеном испиту поставити за више војно-техничке чиновнике IV класе ваздухопловно-техничке струке.

Детални услови објављеног конкурса могу се видети у текућем броју Службених новина и Службеног војног листа, а заинтересовани могу исте добити бесплатно на употребу лично, а по грађењу преко поште.

Крајни рок за пријаву 1 октобар 1938 г.

Из канцеларије Генералштабе ваздухопловства војске у Земуну В.Ђ Бр. 16675 од 30 августа 1938 године.

2374

НАЈНИЖЕ ЦЕНЕ

СОБНОМ НАМЕШТАЈУ

за готово и до 10 месечне отплате добије се код

Гроичића и Ристовића
БЕОГРАД — Васина 18

29558 1-1

Есконт купона државних зајмова

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА *есконтује* (исплаћује пре рока) *прве наредне купоне* својих државних и државом гарантованих зајмова, који се котирају на домаћим берзама, по одбитку 6% интереса, рачунајући од дана есконта до рока плативости купона.

За ближа обавештења о есконт купона обратите се банчиној централи у Београду и свима банчиним филијалама и агенцијама.

3089

МАЛИ ОГЛАСИ

Мали огласи:
до 15 речи динара 15.-, свака даља реч дин. 1.-

За свако убрзање посебна држ. такса: **до 50 речи Дин. 2.- преко тога Дин. 5.-**

ПОНУДА и ТРАЖЊА СЛУЖБЕ

КУВАРИЦА, бољa госпођа, тражи намештење код финијег господина у Београду. Пуну адресу на администрацију под бројем „6111". 6111, 1.2 (1)

МУЗИЧКЕ КАПЕЛЕ

ТАМБУРАШКА КАПЕЛА, 3—4 женске, 2 мушка, спремни за посао, слободни одмах. Капелник, хотел „Бристол", Стругница. 6416, 2.2 (2)

ТАМБУРАШКА ДАМЕН КАПЕЛА, 5 госпођица, 3 господина, са одличном свирком као и песмом, женске лепе, верзиране у послу. Хитне понуде: Капел. Анка Сировић, Врегалничка 13, Велика Кикинда. 6422, 2-2 (2)

ПОТРЕБУЈЕМ за први октобар музику или хармоникаша са више женских, верзираних. Свира Зукић, „Национал", Призрен. 6419, 2.2 (2)

ВИОЛИНИСТА за концерт, пратњу сведанлинке, и аранмир, слободан првог. Милан Малиновић, Мокрањчева 12, Скопље. 2810, 2.2 (2)

НАЈВЕЋИ ШЛАГЕР даваће је танго: „Низад у љубав веровати нећу". Издање Јозина Фрајта, Београд, Краља Александра 9. 6067, 1-1 (2)

МЛАД ШЛАГВЕРКЕР муз. труба, слободан одмах. Евгеније Коростин, Штипска 4, Београд XIII. 6109, 1-1 (2)

БОЉА МУЗИКА тамбурашка трагиј добру сведанлиску певачицу и баситкињу — беглајтерку. Узети по договору. Наступ одмах или по договору. Капелник Колмар Горичанец, хотел „Отожинић" — Подујево. 6426, 1.1 (2)

СТАНОВИ

ЕЛЕГАНТАН СТАН 2 собе, трпезарија, предсобље, кухатало, купатило, шпајз, девојачка соба. Сингелинићева 8, код Славије. 6107, 1.3 (3)

КУПО-ПРОДАЈА

ГЛАВА ИСПРАВНА за мотор „Нем" од 6 цилиндера, потребна је. Писмене понуде на адмни „Времена" под шифром „Нем".

ИЗБОЛИТЕ ПОСЕТИТИ јорган, шиску радњу Зорке Миличев у Новом Саду, Пашићева улица, која постоји 40 година и позната са своје солидне израде и умерених цена. 2708, 3.4 (5)

АУТО аеро-динамичне линије, најбоља америчанска марка, одлично очувам „Chrysler" модел „Airflow" 65.000— дин. примам и замену, продаје гаража Радић, као и друге мање аутомобиле. 6099, 3-3 (5)

ПОЛОВНА ТЕРЕТНА ШАСИЈА Diesel M. A. N. носивости 4—5 тона у потпуном реду продаје се Уништати гаража Шумадија, Витолска 53, телефон 27.177. 6102, 1.3 (5)

РАЗНО

Dr. FILIPON CREM је најбољи, најомиљенији крем за дан. Цена 12.— динара. Апотека Киклер — Вршац. 5937 (6)

ВЛАЖНЕ СТАНОВЕ ИЗОЛИРАМО — преузимамо и најмању изолацију. Дајемо дугогодишњу гаранцију. Југоасфалт, Краља Милутина 4. Телефон 25-158. 2706 (6)

ЗАЛОЖНИЦУ БР. 28707 издату од Привредне штедионице Београд, оглашавам за невежећу пошто је изгубљена. 6106, 1-3 (6)

П. П. П. Писмо за Вас у редакцији, „Жеља љубави". 6424, 1.1 (6)

ВЛАСНИК трговачког предузећа у Београду тражи посиваство жене ради са скромним миразом. Озбиљне понуде уз прилог фотографије. Дискреција зајамчена, подаци под „1907". 6105, 1.2 (6)

ДОБОЈ. 3, 4, 5 октобра одржаће се велики мировени и робни вашар у Добоју — Управа општине. 2832, 1.1 (6)

ДОМАЋИЦЕ — УЧИТЕЉИЦЕ — ЧИНОВНИЦЕ, кувајте укусније, јефтиније. Набавите најновија „Кувар" за изврсну, домаћу кухињу. 404 изабрана, испробана рецепта. Поузећем динара 26.— Ракић. Нови Сад, Краља Петра Другог 28 2524, 4.4 (6)

Купите срећке благовремено!

Због измењеног и врло погодног плана извлачења срећака Државне класне лутрије, тражење срећака је велико. Стога на време купите — поручите срећке из сретне колектуре

СЛОБОДАНА М. ВАСИЋА
Београд VIII. Цара Николе ул. 34

Вучење I класе 12 октобра. Цена ¼ 50, ½ 100, 1/1 200 динара
Строго тачна и кулантна услуга.
План извлачења шаљем на захтев бесплатно.
Срећке шаљем у сва места а довољно је поручити дописницом.

2822, 1.1

Аутобус, за Тополу, Опленац, Крагујевац, Краљево и Врњачку Бању

полази из БЕОГРАДА испред кафане Топола почев

од 15 маја у 5.30 јутро.

За БАРАЈЕВО, СИВНИЦУ ВЕНЧАНЕ у 17 часова.

Из ВРЊАЦА полази у 12.15 часова.

Обавештења на телефон 23-026.
АУТОБУСКО ПРЕДУЗЕЋЕ
АЛЕКСАНДРА Ж. ПОПОВИЋА

Главни уредник Гргур Костић. Власник, издавач и штампар за Штампарско предузеће „Време" а. д. инж. Душан Гинић, Кнегиње Перси де ул. бр. 75/I.

Издавачка Књижара
ТРГОВИНА ХАРТИЈЕ, КАНЦЕЛАРИСКОГ И ШКОЛСКОГ МАТЕРИЈАЛА
Коста Јов. Михаиловић
БЕОГРАД ВУКА КАРАЏИЋА 7.

ВРЕМЕ у сликама

Издавачка Књижара
ВЕЛИКИ ИЗБОР ШКОЛСКИХ УЏБЕНИКА ЗА ГИМНАЗИЈЕ, СТРУЧНЕ И ОСНОВНЕ ШКОЛЕ.
Коста Јов. Михаиловић
БЕОГРАД ВУКА КАРАЏИЋА 7.

Митрополит софијски г. Стефан отпутовао је јуче за Бугарску. На слици: Њ. Св. Патријарх Гаврило, митрополит г. Стефан и бугарски посланик г. Попов (лево) на железничкој станици приликом испраћаја

Чехословачки топови до чије употребе вероватно неће доћи.

Приликом судара један теретни аутомобил у Новом Саду избацио је трамвај из шина.

У великој дворани Новог универзитета у Београду одржана је јуче 36 годишња скупштина Главног савеза српских земљорадничких задруга. Поред изасланика Њ. В. Краља скупштини су присуствовали министри г.г. др. Корошец, Кабалин, Цветковић, Летица, Чарнић, Симоновић и Ђорђевић и велики број делегата - задругара. **Горе:** задругари на скупштини. **Лево:** претседник Главног задружног савеза, министар г. В. Ђорђевић са члановима управе за претседничким столом

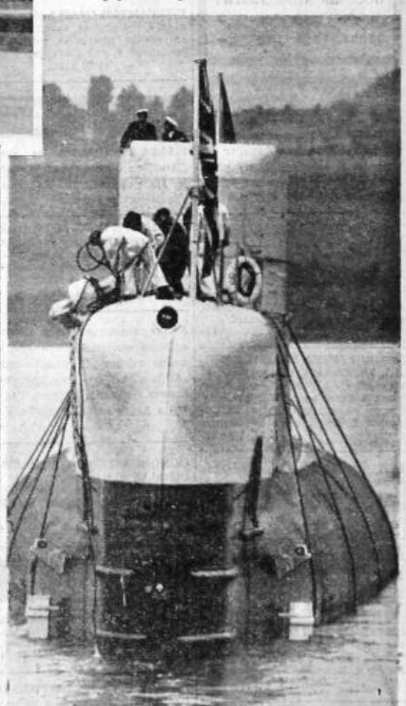

У Хемстиду у Енглеској стотине радника копају заклоне за случај од напада из ваздуха.

Лево: у Лондону се пре два дана јавио приличан број добровољаца за одбрану у случају напада из ваздуха.

У Четему спуштена је у море нова енглеска подморница „Сил", чија дужина износи 90 метара, а тежина 1750 тона.